De Dn Mañl Josef de Baena
y Aragon

VETUS TESTAMENTUM

EX VERSIONE

SEPTUAGINTA INTERPRETUM.

TOMUS II.

Continens Psalmos reliquosque Libros Sacros, ut & Apocryphos.

* ΨΑΛΜΟΙ.

α'. 1.

[1] 1 Μακάριος ἀνὴρ, ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν
βουλῇ ἀσεβῶν, καὶ ἐν ὁδῷ ἁμαρ-
τωλῶν οὐκ ἔστη, [2] καὶ ἐπὶ καθέδρᾳ
2 λοιμῶν οὐκ ἐκάθισεν. Ἀλλ' ἢ ἐν τῷ νό-
μῳ κυρίου τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ νόμῳ
3 αὐτοῦ μελετήσει ἡμέρας καὶ νυκτός. Καὶ
ἔσται ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφυτευμένον παρὰ τὰς
διεξόδους τῶν ὑδάτων, ὃ τὸν καρπὸν αὐτοῦ δώσει
ἐν καιρῷ αὐτοῦ. καὶ τὸ φύλλον αὐτοῦ οὐκ ἀποῤῥυή-
σεται, καὶ πάντα ὅσα ἂν [3] ποιῇ, κατευοδωθή-
4 σεται. Οὐχ οὕτως [4] οἱ ἀσεβεῖς, [5] οὐχ
οὕτως, ἀλλ' ἢ [6] ὡς ὁ χνοῦς ὃν ἐκρίπτει ὁ ἄνε-
5 μος ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. Διὰ τοῦτο
οὐκ ἀναστήσονται οἱ ἀσεβεῖς ἐν κρίσει, οὐδὲ [7] ἁ-
6 μαρτωλοὶ [8] ἐν βουλῇ δικαίων. Ὅτι γι-
νώσκει κύριος ὁδὸν δικαίων, καὶ ὁδὸς ἀσεβῶν
ἀπολεῖται.

* β'. 2.

[1] 1 Ἱνατί ἐφρύαξαν ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν
2 κενά; [2] Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς,
καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ
3 κυρίου, καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ [3]. Διαῤῥή-
ξωμεν τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν, καὶ ἀποῤῥίψωμεν ἀφ'
4 ἡμῶν τὸν ζυγὸν αὐτῶν. Ὁ κατοικῶν ἐν
οὐρανοῖς [4] ἐκγελάσεται αὐτοὺς, καὶ ὁ κύριος
5 ἐκμυκτηριεῖ αὐτούς. Τότε λαλήσει πρὸς
αὐτοὺς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ
6 [5] ταράξει αὐτούς. [6] Ἐγὼ δὲ κατεστάθην
βασιλεὺς ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ Σιὼν ὄρος τὸ ἅγιον
7 αὐτοῦ, [7] Διαγγέλλων τὸ πρόσταγμα κυ-
ρίου. κύριος εἶπε πρός με, Υἱός μου εἶ σὺ,
8 ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. Αἴτησαι
παρ' ἐμοῦ, καὶ δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν
σου, καὶ τὴν κατάσχεσίν σου [8] τὰ πέρατα τῆς
9 γῆς. Ποιμανεῖς αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδη-
ρᾷ, [9] ὡς σκεῦος κεραμέως [10] συντρίψεις
10 αὐτούς. Καὶ νῦν βασιλεῖς [11] σύνετε,
παιδεύθητε πάντες οἱ κρίνοντες τὴν γῆν.
11 Δουλεύσατε τῷ κυρίῳ ἐν φόβῳ, καὶ ἀγαλλιᾶ-
12 σθε αὐτῷ ἐν τρόμῳ. [12] Δράξασθε παι-
δείας, μήποτε ὀργισθῇ κύριος, καὶ ἀπολεῖ-
σθε ἐξ ὁδοῦ δικαίας. ὅταν ἐκκαυθῇ ἐν τάχει
ὁ θυμὸς αὐτοῦ, μακάριοι πάντες οἱ πεποιθό-
τες ἐπ' αὐτῷ.

γ'. 3.

[1] Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ὁπότε ἀπεδίδρα-
σκεν ἀπὸ προσώπου Ἀβεσσαλὼμ
τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.
1 Κύριε τί ἐπληθύνθησαν οἱ θλίβοντές με;
2 πολλοὶ [2] ἐπανίστανται ἐπ' ἐμέ. Πολλοὶ
λέγουσι τῇ ψυχῇ μου, Οὐκ ἔστι σωτηρία αὐ-
3 τῷ ἐν τῷ θεῷ αὐτοῦ. [3] διάψαλμα. [4] Σὺ
δὲ κύριε ἀντιλήπτωρ μου εἶ, δόξα μου, καὶ ὑψῶν

Psalm. 1. * *Ms. Alex.* ΨΑΛΤΗΡΙΟΝ. Pro titulo *Ald.* & *Comp.* habent, Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. & in *Ald.* hæc subjiciuntur, Δαυὶδ προφήτου καὶ βασιλέως μέλος. 1 *Sch.* Ἄμεμπτος ὁ ἀνὴρ ὃς οὐ περιεπάτησεν ἐν συνεδρείῳ παρανόμων. *Th.* V. & VI. *ed.* Τέλειος ὁ νεώτερος ὃς οὐκ ἀπῆλθεν ἐν βουλῇ ἀλλοτρίων. 2 *Aq.* καὶ ἐν καθέδρᾳ χλευαστῶν. *S.* καὶ ἐν καθέδρᾳ ἐπιθετῶν οὐ κεκοινώνηκεν. V. & VI. *ed.* καὶ ἐπὶ καθέδρᾳ παρανόμων οὐχ εὑρέθη. 3 *Alex.* ποιήσῃ. 4 *Alex. Ald. C.* ἀσεβεῖς. 5 *Sch.* τὸ δεύτερον, οὐχ οὕτως, παρ' οὐδενὶ κεῖται ἐν τῷ ἑξαπλῷ. 6 *Ald. C.* ὡσεὶ χνοῦς. 7 *Alex.* οἱ ἁμαρτωλοί. 8 *Aq.* ἐν συναγωγῇ. *Th.* ἐν συλλόγῳ. *S.* ἐν συνελεύσει.

Ps. 2. * Pro titulo *Ald.* & *Comp.* habent Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. *Sch.* ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. hic psalmus in l. v. ut in cæteris numeratur secundus. & ita citatur in *ed. Lat.* Act. 13. quo tamen loco in exemplaribus Græcis nuncupatur primus; itidem ab *Justino Mart.* & à *Tertull.* contra Marcion. unde in *a. Sch.* est, ἐν τῷ Ἑβρ. συνημμένοι. 1 *Aq.* Ἱνατί ἐθορυβήθησαν ἔθνη, καὶ φῦλα φθέγξεται κενῶς; *S.* εἰς τί ἔθνη κυκᾷ; *Sch.* ὑπερηφανεύσαντο. 2 *S.* συνίστανται βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ ὕπαρχοι συσκέπτονται ὁμοθυμαδόν. 3 *Ms. Alex.* ΔΙΑΨΑΛΜΑ. 4 *Alex* ἐγγελάσεται. 5 *Aq.* κατασπουδάσει, 6 *Aq.* & V. *ed.* καὶ ἐγὼ ἐδιασάμην βασιλέα μου. *S.* κἀγὼ ἔχρισα τὸν βασιλέα μου. VI. *ed.* κἀγὼ διέσωσα τὸν βασιλέα μου. *Theodor.* προσήκει ἐνταῦθα στίξαι ἐν τῷ, βασιλεὺς ὑπ' αὐτοῦ, εἶτα ἐπαγαγεῖν, ἐπὶ Σιὼν ὄρος· οὐ γὰρ τοῦ Σιὼν ὄρους βασιλεύει μόνον, ἀλλ' ὁρατῶν καὶ ἀοράτων. ἐπὶ δὲ Σιὼν ὄρους καὶ τῆς Ἰουδαίας τὴν θείαν αὐτοῦ διδασκαλίαν τοῖς προσιοῦσι προσήνεγκεν· οἱ δέ γε ταύτην δεξάμενοι, μετωχέτευσαν εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην τὰ νάματα. hujusmodi tamen interpunctio neque in *Græc. exempll.* est, neque in *ed. Lat.* 7 *Alex.* διαγγέλλων. *Sch.* ἀναγγέλλων ἰσχυροῦ ἀκριβασμόν. ita *Cypr.* & *Hilar* sed VI. *ed.* καταγγέλλων εἰς θεὸν διαθήκην. *Th.* ἰσχυροῦ πρόσταγμα. 8 *Alex.* τὰ πέρα. 9 *Alex.* καὶ ὡς σκεύη. *Ald. C.* ὡς σκεύη. *Theodor.* etiam hab. σκεύη. 10 *Aq.* προσρήξεις. 11 *Aq.* ἐπιστημώθητε. 12 *Aq.* καταφιλήσατε ἐκλεκτῶς. *S.* προσκυνήσατε καθαρῶς.

Ps. 3. 1 *Ms. Alex.* Τῷ Δαυίδ, ὁπότε. *Sch.* ᾠδὴ, καὶ δι' ὅλης τῆς βίβλου ὁμοίως. 2 *Alex.* ἐπανίστηται. 3 διάψαλμα *Ald.* deest. *Sch.* Θεοδ. καὶ Σύμμ. διάψαλμα· ἡ δὲ πέμπτη ἔκδοσις, διαπαντός. καὶ δι' ὅλης δὲ τῆς βίβλου ἐπὶ τοῦ διαψάλματος ὁμοίως ἐκδεδώκασι de hoc autem disputatum est ab *Hieron.* in epist. ad Marcellam. 4 *Alex.* Σὺ δὲ ἀντιλήμπτωρ μου εἶ.

4 τὴν κεφαλήν μου. Φωνῇ μου πρὸς κύ-
ριον ἐκέκραξα, καὶ ⁵ ἐπήκουσέ μου ἐξ ὄρους
5 ⁶ ἁγίου αὐτοῦ. ⁷ διάψαλμα. ⁸ Ἐγὼ ἐκοι-
μήθην καὶ ὕπνωσα, ἐξηγέρθην, ὅτι κύριος
6 ⁹ ἀντιλήψεταί μου. Οὐ φοβηθήσομαι
ἀπὸ μυριάδων λαοῦ, ¹⁰ τῶν κύκλῳ ¹¹ ἐπιτιθε-
7 μένων μοι. Ἀνάστα κύριε, σῶσόν με ὁ
θεός μου· ὅτι σὺ ἐπάταξας πάντας τοὺς ἐχ-
θραίνοντάς μοι ματαίως, ὀδόντας ἁμαρτω-
8 λῶν συνέτριψας. Τοῦ κυρίου ἡ σωτηρία,
καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου ἡ εὐλογία ¹² σου.

δ'. 4.

¹ Εἰς τὸ τέλος, ² ἐν ψαλμοῖς ᾠδὴ τῷ Δαυίδ.

1 Ἐν τῷ ἐπικαλεῖσθαί με, ³ εἰσήκουσέ μου ὁ
θεὸς τῆς δικαιοσύνης μου· ἐν θλίψει ἐπλά-
τυνάς ⁴ μοι. οἰκτείρησόν με, καὶ εἰσάκουσον
2 τῆς προσευχῆς μου. Υἱοὶ ἀνθρώπων,
ἕως πότε ⁵ βαρυκάρδιοι; ἱνατί ἀγαπᾶτε
⁶ ματαιότητα, καὶ ζητεῖτε ψεῦδος; ⁷ διά-
3 ψαλμα. Καὶ γνῶτε ὅτι ἐθαυμάστωσε
κύριος τὸν ὅσιον αὐτοῦ, κύριος εἰσακούσεταί μου
4 ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς αὐτόν. ⁸ Ὀρ-
γίζεσθε καὶ μὴ ἁμαρτάνετε, ἃ λέγετε ἐν ταῖς
καρδίαις ὑμῶν, ἐπὶ ταῖς κοίταις ὑμῶν ⁹ κα-
5 τανύγητε. διάψαλμα. Θύσατε θυσίαν
δικαιοσύνης, καὶ ¹⁰ ἐλπίσατε ἐπὶ κύριον.
6 Πολλοὶ λέγουσι, Τίς δείξει ἡμῖν τὰ ἀγαθά;
¹¹ ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου
7 κύριε. Ἔδωκας εὐφροσύνην εἰς τὴν καρ-
δίαν μου. ἀπὸ καρποῦ σίτου ¹² καὶ οἴνου καὶ ἐλαίου
8 αὐτῶν ἐπληθύνθησαν. Ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ
τὸ αὐτὸ κοιμηθήσομαι, καὶ ὑπνώσω· ὅτι σὺ
κύριε ¹³ κατὰ μόνας ἐπ' ἐλπίδι κατῴκισάς με.

ε'. 5.

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῆς κληρονομούσης, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Τὰ ῥήματά μου ἐνώτισαι κύριε, σύνες ¹ τῆς
2 κραυγῆς μου, Πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δε-
ήσεώς μου, ὁ βασιλεύς μου καὶ ὁ θεός μου. ὅτι
3 πρὸς σὲ ² προσεύξομαι κύριε, Τὸ
πρωῒ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς μου. τὸ πρωῒ παρα-
4 στήσομαί σοι, καὶ ³ ἐπόψομαι. Ὅτι οὐχὶ
θεὸς θέλων ἀνομίαν σὺ εἶ. ⁴ οὐδὲ παροικήσει
5 πονηρευόμενος, ⁵ Οὐδὲ διαμενοῦσι πα-
ράνομοι κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου. ⁶ ἐμί-
σησας κύριε πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀ-
6 νομίαν, Ἀπολεῖς πάντας τοὺς λαλοῦν-
τας τὸ ψεῦδος, ἄνδρα αἱμάτων καὶ δόλιον
7 βδελύσσεται κύριος. Ἐγὼ δὲ ἐν τῷ πλή-
θει τοῦ ἐλέους σου εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου,
προσκυνήσω πρὸς ναὸν ἅγιόν σου ἐν φόβῳ σου.
8 Κύριε ὁδήγησόν με ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ⁷ ἕνε-
κα τῶν ἐχθρῶν μου, κατεύθυνον ἐνώπιόν σου
9 τὴν ὁδόν μου. Ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῷ στό-
ματι αὐτῶν ἀλήθεια· ἡ καρδία αὐτῶν μα-
ταία· τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν·

---

5 *Alex.* εἰσήκουσέν. 6 *Aq.* ἡγιασμένου. *S.* ἁγίου ἑαυτοῦ. 7 διάψαλμα *Ald.* & *C.* deest. 8 *Alex.* *Ald.* *C.* Ἐγὼ δέ. 9 *Justin.* legit, ἀντελάβετό μου. & ita est in *Paraph. Chald.* *Psalt. Æthiop.* & *Arab.* item in translationibus Lat. *suscepit me.* 10 *Alex.* τῶν * κύκλων. 11 *Alex.* *Ald.* *C.* συνεπιτιθεμένων. 12 *Ald.* σου. Δόξα.

Ps. 4. 1 *Sch.* πῶς λαμβάνουσι καὶ ὁρίζονται, εἰς τὸ τέλος, οἱ παλαιοί. *Aq.* τῷ νικοποιῷ ἐν ψαλμοῖς μελῴδημα τῷ Δαυίδ. Σ. ἐπινίκιος διὰ ψαλτηρίων ᾠδὴ τῷ Δαυίδ. Θ. εἰς τὸ νῖκος ἐν ὕμνοις ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. 2 *Alex.* ψαλμὸς τῷ. *Ald.* *C.* ἐν ὕμνοις ψαλμὸς τῷ. 3 *Ald.* εἰσήκουσας. *Sch.* οἱ πάντες, ἐπάκουσον. 4 *Ald.* *C.* με. 5 *Sch.* ἔνδοξοί μου, οἱ πάντες. 6 *Alex.* ματαιότητας. 7 διάψαλμα *Ald.* *C.* deest, bis in hoc Psalmo. 8 *Aq.* κλονεῖσθε. *S.* ὀργίσθητε, ἀλλὰ μή. 9 *Alex.* κατανοίγητε. *Aq.* ἡσυχάσατε. 10 *Chrys.* ἕτερός φησι, πεποίθατε. 11 *Aq.* ἐπαρον. *S.* ἐπίσημον ποίησον. 12 *Ald.* *C.* οἴνου. 13 *Aq.* καὶ ἰδίαν εἰς πεποίθησιν καθίσεις με.

Ps. 5. 1 *Ms.* *Alex.* τῇ κραυγῇ. 2 *Sch.* οἱ λοιποί, εὔχομαι. 3 *Alex.* ἐπόψῃ με. *Ald.* *C.* ἐπόψει με. & ita est in *Psalt.* *Arab.* in *Æthiop.* autem, ὄψομαί σε. *Sch.* ἀποσκοπεύσω. *Chrys.* ἕτερός φησι, σκοπήσω. *Athanas.* μέγα ἀγωνίας καύχημα, τὸ ἐκ τῆς κοίτης αὐτῆς παρίστασθαι τῷ θεῷ, καὶ φθάνειν ἐν εὐχαριστίᾳ τὸν ἥλιον. οὕτω γάρ φησιν· ἐπόψομαι τὰ θεῖα καὶ ἅγιά σου μυστήρια ἃ ἡτοίμασας τοῖς ἀγαπῶσί σε. *Theodor.* legit, ἐπόψει με, & hæc notat. ἔν τισι δὲ γέγραπται, καὶ ἐπόψομαι. ὅπερ οὐ παντός λέγειν, ἀλλὰ τῶν κατὰ τὸν μέγαν Ἠλίαν θαῤῥούντων ἐκ πολιτείας, ζῇ κύριος ᾧ πάρειμι ἐνώπιον αὐτοῦ σήμερον. *Chrys.* τὰ γὰρ δύο κεῖται. ἐὰν μὲν, ἐπόψει με εἶδες ποιμαίνοντα, ἐπόψει βασιλεύοντα· εἶδες ψάλλοντα, ἐπόψει προφητεύοντα. ἐὰν δὲ, ἐπόψομαι· εἶδον, φησί, τὰ πρόσκαιρα, καὶ θλιβερά, ὅσας ἔδειξάς μοι θλίψεις πολλὰς καὶ κακάς· ἀντὶ δὲ τῶν τοιούτων θλιβερῶν καὶ λυπηρῶν, ἐπόψομαι τὰ αἰώνια ἀγαθά· εἶδον προφήτας, ἐπόψομαι εὐαγγελιστάς· εἶδον ἁγίους, ἐπόψομαι μάρτυρας. ταῦτα γὰρ πάντα τὰ δύο ἁρμόζει λέγεσθαι. καὶ ἐπόψει με· ὅταν πᾶσαν σκοτίαν ἀπελάσω ἀπ' ἐμοῦ, παραστήσομαί σοι, καὶ τότε ἐπόψει με. atque hæc quidem verba etiam apud *Theodor.* leguntur. 4 *Aq.* οὐ προσηλυτεύσει σοι. 5 *C.* Οὐ. 6 ita etiam *Lat.* est in *Vet Psalt.* quo Ecclesia Rom. perquam diu usa est, ac nunc etiam Basilica S. Petri Romæ utitur, quod *Romanum* à nobis appellabitur; atque ita in *Psalt.* *Æthiop.* plerique tamen ll. non hab. κύριε. 7 *Aq.* διὰ τοὺς ἐφοδεύοντας κατεύθυνον εἰς πρόσωπόν μου ὁδόν σου. *S.* διὰ τοὺς ἀποθλίβοντάς με ὁμάλισον ἔμπροσθέν μου τὴν ὁδόν σου. *Theodor.* ἐνώπιόν μου τὴν ὁδόν σου. ἐν ἑκατέρᾳ γραφῇ τῆς εὐσεβοῦς ἔχεται διανοίας· εἴτε γὰρ ἡμετέρα ὁδὸς κατευθυνθείη ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, πλάνης οὐ ληψόμεθα πεῖραν· εἴτε ἡ τοῦ θεοῦ ὁδὸς κατευθυνθῇ ἐνώπιον ἡμῶν, αὐτὴν ὁδεύσομεν, καὶ πρὸς αὐτὴν προθύμως δραμούμεθα. videndus *Hier.* in ep. ad Suniam.

ταῖς

10 ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν. Κρῖ-
νον αὐτοὺς ὁ θεός· ἀποπεσάτωσαν ἀπὸ τῶν
διαβουλιῶν αὐτῶν· κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀσεβειῶν
αὐτῶν ἔξωσον αὐτούς, ὅτι παρεπίκρανάν σε κύ-
11 ριε. Καὶ [8] εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοὶ πάντες
οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ σέ, εἰς αἰῶνα ἀγαλλιάσονται, καὶ
κατασκηνώσεις ἐν αὐτοῖς· καὶ [9] καυχήσονται [10] ἐπὶ
σοὶ [11] πάντες οἱ ἀγαπῶντες τὸ ὄνομά σου,
12 Ὅτι σὺ [12] εὐλογήσεις δίκαιον. κύριε, ὡς ὅπλῳ
εὐδοκίας [13] ἐστεφάνωσας ἡμᾶς.

ϛ΄. 6.

[1] Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις ὑπὲρ τῆς ὀγδόης, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Κύριε μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς με, μηδὲ
2 τῇ ὀργῇ σου παιδεύσῃς με. Ἐλέησόν με
κύριε, ὅτι ἀσθενής εἰμι· ἴασαί με κύριε, ὅτι
3 ἐταράχθη τὰ ὀστᾶ μου. Καὶ ἡ ψυχή μου
ἐταράχθη σφόδρα· καὶ σὺ κύριε ἕως πότε;
4 Ἐπίστρεψον κύριε, ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου· σῶ-
5 σόν με ἕνεκεν τοῦ ἐλέους σου, Ὅτι οὐκ ἔστιν
ἐν τῷ θανάτῳ [2] ὁ μνημονεύων σου, ἐν δὲ τῷ
6 ᾅδῃ τίς ἐξομολογήσεταί σοι; Ἐκοπία-
σα [3] ἐν στεναγμῷ μου, λούσω καθ᾽ ἑκάστην
νύκτα τὴν κλίνην μου, ἐν δάκρυσί μου τὴν στρω-
7 μνήν μου βρέξω. [4] Ἐταράχθη ἀπὸ θυ-
μοῦ ὁ ὀφθαλμός μου, [5] ἐπαλαιώθην ἐν πᾶσι
8 τοῖς ἐχθροῖς μου. Ἀπόστητε ἀπ᾽ ἐμοῦ
πάντες οἱ ἐργαζόμενοι [6] τὴν ἀνομίαν, ὅτι εἰσ-
ήκουσε κύριος τῆς φωνῆς τοῦ κλαυθμοῦ μου.
9 [7] Εἰσήκουσε κύριος τῆς δεήσεώς μου, κύριος τὴν
10 προσευχήν μου προσεδέξατο. Αἰσχυν-
θείησαν [8] καὶ ταραχθείησαν [9] σφόδρα πάντες
οἱ ἐχθροί μου, [10] ἐπιστραφείησαν καὶ αἰσχυν-
θείησαν σφόδρα [11] διὰ [12] τάχους.

ζ΄. 7.

[1] Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ὃν ᾖσε τῷ κυρίῳ ὑπὲρ τῶν λόγων [2] Χουσὶ υἱοῦ Ἰεμενεί.

1 Κύριε ὁ θεός μου ἐπὶ σοὶ ἤλπισα, σῶσόν με
ἐκ πάντων τῶν διωκόντων με, καὶ ῥῦσαί με,
2 Μή ποτε ἁρπάσῃ ὡς λέων τὴν ψυχήν μου,
μὴ ὄντος λυτρουμένου, μηδὲ σώζοντος.
3 Κύριε ὁ θεός μου εἰ ἐποίησα τοῦτο, εἰ ἔστιν ἀδι-
4 κία ἐν χερσί μου, Εἰ ἀνταπέδωκα τοῖς
ἀνταποδιδοῦσί μοι κακά, [3] ἀποπέσοιμι ἄρα
5 ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν μου κενός· Καταδιώ-
ξαι ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχήν μου καὶ καταλάβοι,
καὶ καταπατήσαι εἰς γῆν τὴν ζωήν μου, καὶ τὴν
δόξαν μου εἰς χοῦν κατασκηνώσαι. [4] διάψαλ-
6 μα. Ἀνάστηθι κύριε ἐν ὀργῇ σου, [5] ὑ-
ψώθητι ἐν τοῖς πέρασι τῶν ἐχθρῶν [6] μου·
[7] ἐξεγέρθητι κύριε ὁ θεός μου [8] ἐν προστάγ-
7 ματι ᾧ ἐνετείλω, Καὶ συναγωγὴ λαῶν
[9] κυκλώσει σε. [10] καὶ ὑπὲρ ταύτης εἰς ὕψος
8 ἐπίστρεψον. Κύριος [11] κρινεῖ λαούς.
[12] κρῖνόν με κύριε κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ
9 κατὰ τὴν [13] ἀκακίαν μου ἐπ᾽ ἐμοί. [14] Συν-
τελεσθήτω δὴ πονηρία ἁμαρτωλῶν, [15] καὶ κα-
τευθυνεῖς δίκαιον, [16] ἐτάζων καρδίας καὶ
10 νεφροὺς ὁ [17] θεός. Δικαία ἡ βοήθειά μου
παρὰ τοῦ θεοῦ τοῦ σώζοντος τοὺς εὐθεῖς τῇ καρ-
11 δίᾳ. Ὁ θεὸς κριτὴς δίκαιος, καὶ ἰσχυ-
ρός, καὶ μακρόθυμος, [18] μὴ ὀργὴν ἐπάγων
12 καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν. Ἐὰν μὴ ἐπιστρα-
φῆτε, [19] τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ στιλβώσει, τὸ τό-

---

8 sic quoque est in *Psalt. Arab.* atque *Æthiop.* sed *Ald. C.* εὐφρανθείησαν πάντες. 9 *Aq.* γαυριάσουσιν. 10 *Alex. Ald. C.* ἐν σοί. 11 πάντες *C.* deest. 12 *Alex.* εὐλογεῖς. 13 *Aq.* στεφανώσεις αὐτόν.

Ps. 6. 1 *Ms. Alex.* Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῆς ὀγδόης. 2 *Aq.* μνήμη σου. *S.* ἀνάμνησίς σου. 3 *Alex.* ἐν τῷ στεναγμῷ μου. 4 *Aq.* αὐχμώθη. *S.* ἐφλέγμαινεν ἀπὸ πικρασμοῦ. 5 *Aq.* μετήρθην ἐν πᾶσιν ἐνδεσμοῦσίν με. *S.* ἐτειβανώθην διὰ τοὺς θλίβοντάς με. 6 *Ald* ἀνωφελεῖς. 7 *Alex. Ald.* Ἤκουσεν. 8 *Aq.* καὶ κατασπουδασθείησαν. 9 σφόδρα *Ald. C.* deest. 10 *Alex.* ἀποστραφείησαν εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ καταισχυνθείησαν. *Ald. C.* ἀποστραφείησαν, καὶ καταισχυνθείησαν. 11 *Aq.* ἐξαίφνης. *Sch.* ἀθρόως. 12 *Ald.* τάχους. Δόξα.

Ps. 7. 1 *Chrys.* ἄλλος, Ψαλμὸς ὑπὲρ ἀγνοίας τοῦ Δαυίδ· ἄλλος, ἀγνόημα τοῦ Δαυίδ. 2 *Sch.* Αἰθίοπος. 3 *Aq.* εἰ ἀνήρπασα τοὺς θλίβοντάς με ματαίως. 4 διάψαλμα *Ald. C.* deest. *Sch.* Ἑβραῖος, σέλ· Ἀκύλ. ἀεί. 5 *Chrys.* ἄλλος φησί, ἐν θυμῷ ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου· ἕτερος, ἐν χόλῳ τῶν θλιβόντων με· ἕτερος, ἐν ἀνυπερθεσίαις ἐνδεσμούντων· ὁ δὲ Ἑβρ. τὸ ἐν τοῖς πέρασι, βεβαρώθ, φησί. τὸ δὲ ἐν τοῖς πέρασιν, οἱ μέν φασιν ἐν ταῖς κεφαλαῖς· οἱ δέ, μηδεὶς διαφύγοι τῶν ἐχθρῶν. 6 ita hab. *Psalt. Arab.* atque ita etiam *Æthiop. Ald.* & *C.* hab. σου. 7 *Alex. Ald. C.* καὶ ἐξεγέρθητι. 8 *Chrys.* ἄλλος φησί, ἐν κρίματι. 9 *Chrys.* ἄλλος φησί, κυκλωσάτω σε. 10 *Chrys.* ἄλλος φησί, καὶ ἐπάνω αὐτῆς εἰς τὸ ὕψος ὑπόστρεψον· ἄλλ. καὶ ἐπὶ ταύτῃ εἰς ὕψος ἐπίστρεψον· ὁ δὲ Ἑβρ. τὸ ὑπὲρ ταύτης, φησίν, οὐαλέα. 11 *Chrys.* ἄλλ. φησί, δικάσει. 12 *Alex.* κρῖνόν μοι. 13 *S.* ἁπλότητά μου τὴν ἐπ᾽ ἐμοί. 14 *S.* ἀπαρτισθήτω κάκωσις τῶν ἀσεβῶν. 15 *Chrys.* ἄλλ. καὶ ἐδράσεις δίκαιον. *Aq. S.* & *Th.* καὶ κατευθύνει δίκαιος. ὡσαύτως δὲ καὶ Ὠριγέν. ἐν τῇ ἐξηγήσει. 16 *Chrys.* ἄλλος, ὁ ἐτάστης καρδιῶν καὶ νεφρῶν ὁ θεὸς δίκαιος ὁ ὑπερασπιστής μου· καὶ ἕτερος, ὁ θεὸς δίκαιος· οἱ ἑβδομήκ. δὲ οὕτως εἶπον, ἐτάζων καρδίας καὶ νεφροὺς ὁ θεός, δικαία ἡ βοήθειά μου παρὰ τοῦ θεοῦ. 17 *C.* θεὸς δικαίως. 18 *Chrys.* ἄλλος φησί, ἐμβριμώμενος κατὰ πᾶσαν ἡμέραν· καὶ ἄλλος, ἀπειλούμενος· ὁ δὲ Ἑβρ. ζωὴμ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν. ἐμβριμώμενος· οὐ κολάζων. 19 *Chrys.* ἄλλ. φησί, τὴν μάχαιραν αὐτοῦ ἀκονήσει. al. *Sch. S.* ἀκονήσει.

ξον αὐτοῦ

ξον αὐτοῦ [20] ἐνέτεινε, καὶ ἡτοίμασεν αὐτό.
13 Καὶ ἐν αὐτῷ ἡτοίμασε σκεύη θανάτου, τὰ
βέλη αὐτοῦ [21] τοῖς καιομένοις ἐξειργάσατο.
14 Ἰδοὺ [22] ὠδίνησεν ἀδικίαν, [23] συνέλαβε πόνον,
15 καὶ ἔτεκεν [24] ἀνομίαν. Λάκκον ὤρυξε καὶ
ἀνέσκαψεν αὐτόν, καὶ ἐμπεσεῖται [25] εἰς βό-
16 θρον ὃν εἰργάσατο. Ἐπιστρέψει ὁ πόνος
αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ· καὶ ἐπὶ κορυφὴν
17 αὐτοῦ ἡ ἀδικία αὐτοῦ καταβήσεται. Ἐξο-
μολογήσομαι [26] κυρίῳ κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐ-
τοῦ, [27] ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου.

η΄. 8.

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ληνῶν, ψαλμὸς
τῷ Δαυίδ.

1 Κύριε ὁ κύριος ἡμῶν, [1] ὡς θαυμαστὸν τὸ
ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ; [2] ὅτι ἐπήρθη ἡ με-
γαλοπρέπειά σου ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν.
2 [3] Ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρ-
τίσω αἶνον· [4] ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν σου, [5] τοῦ κα-
3 ταλῦσαι ἐχθρὸν καὶ ἐκδικητήν. [6] Ὅτι
ὄψομαι τοὺς οὐρανοὺς ἔργα τῶν δακτύλων σου,
σελήνην καὶ ἀστέρας, ἃ σὺ [7] ἐθεμελίωσας·
4 [8] Τί ἐστιν ἄνθρωπος, ὅτι μιμνήσκῃ αὐτοῦ, ἢ
υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν;
5 Ἠλάττωσας αὐτὸν [9] βραχύ τι παρ' ἀγγέλους,
6 δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν, [10] Καὶ
κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου.
πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ,
7 Πρόβατα καὶ βόας [11] πάσας, ἔτι δὲ καὶ [12] τὰ
8 κτήνη τοῦ πεδίου, Τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ
τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης, τὰ διαπορευόμενα
9 τρίβους θαλασσῶν. Κύριε ὁ κύριος ἡμῶν,
ὡς θαυμαστὸν [13] ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ [14] γῇ;

θ΄. 9.

[1] Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν κρυφίων τοῦ υἱοῦ,
ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ
μου, διηγήσομαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου.
2 Εὐφρανθήσομαι καὶ [2] ἀγαλλιάσομαι ἐν σοί,
3 [3] ψαλῶ τῷ ὀνόματί σου ὕψιστε. Ἐν τῷ
ἀποστραφῆναι τὸν ἐχθρόν μου εἰς τὰ ὀπίσω, ἀ-
σθενήσουσι καὶ ἀπολοῦνται ἀπὸ προσώπου σου.
4 Ὅτι [4] ἐποίησας τὴν κρίσιν μου καὶ τὴν δίκην μου,
ἐκάθισας ἐπὶ θρόνου ὁ κρίνων δικαιοσύνην.
5 Ἐπετίμησας ἔθνεσι, καὶ [5] ἀπώλετο ὁ ἀσεβής,
[6] τὸ ὄνομα [7] αὐτῶν ἐξήλειψας εἰς τὸν αἰῶνα,
6 καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Τοῦ ἐχθροῦ
ἐξέλιπον [8] αἱ ῥομφαῖαι εἰς τέλος, καὶ πόλεις
καθεῖλες. ἀπώλετο τὸ μνημόσυνον [9] αὐτῶν
7 [10] μετ' ἤχου, Καὶ ὁ κύριος [11] εἰς τὸν
αἰῶνα μένει. [12] ἡτοίμασεν ἐν κρίσει τὸν θρόνον
8 αὐτοῦ, Καὶ αὐτὸς κρινεῖ τὴν οἰκουμένην
ἐν δικαιοσύνῃ, κρινεῖ λαοὺς ἐν εὐθύτητι.
9 Καὶ ἐγένετο κύριος καταφυγὴ [13] τῷ πένητι,
10 βοηθὸς ἐν εὐκαιρίαις, [14] ἐν θλίψει. Καὶ
[15] ἐλπισάτωσαν [16] ἐπὶ σὲ οἱ γινώσκοντες τὸ
ὄνομά σου, ὅτι οὐκ ἐγκατέλιπες τοὺς [17] ἐκζη-
11 τοῦντάς σε κύριε. Ψάλατε τῷ κυρίῳ [18] τῷ
κατοικοῦντι ἐν Σιών, ἀναγγείλατε ἐν τοῖς ἔ-
12 θνεσι [19] τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ. [20] Ὅτι
ἐκζητῶν τὰ αἵματα αὐτῶν ἐμνήσθη, οὐκ ἐπε-
λάθετο [21] τῆς δεήσεως τῶν πενήτων.
13 Ἐλέησόν με κύριε, ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου ἐκ
τῶν ἐχθρῶν μου, ὁ ὑψῶν με ἐκ τῶν πυλῶν τοῦ θα-
14 νάτου· Ὅπως ἂν [22] ἐξαγγείλω πάσας
τὰς αἰνέσεις σου ἐν ταῖς πύλαις τῆς θυγατρὸς

---

20 *Chrys.* ἄλλ. φησί, ἐντενεῖ. 21 *S.* εἰς τὸ καίειν. 22 *Chrys.* ὁ δὲ Ἑβραῖος ἀντὶ τοῦ ὠδίνησεν, ἰεβαλ. 23 *Chrys.* ἄλλος, καὶ κυήσας. 24 *Aq.* ψεῦδος. 25 *Aq.* ἐν διαφθορᾷ. 26 *Alex.* τῷ κυρίῳ 27 *Alex. Ald. C.* καὶ ψαλῶ.

Ps. 8. 1 *Chrys.* ἄλλος, τί μέγα τὸ ὄνομά σου; 2 *Sch.* ἄλλος, ὃς ἔταξας τὸν ἔπαινόν σου. 3 *Aq.* ἐκ στόματος βρεφῶν ἐθεμελίωσας κράτος. VI. *ed.* συνεστήσω ἰσχύν. 4 *Chrys.* ἕτερος ἀκριβέστερον, διὰ ἐνδεσμοῦντάς σε. est autem *Aquilæ*. 5 VI. *ed* ὥστε παῦσαι ἐχθρὸν καὶ τιμωροῦντα ἑαυτοῦ. 6 VI. *ed.* ὁρῶ γάρ. 7 *Aq.* ἡτοίμασας. VI *ed.* ἥδρασας. 8 *Alex.* Τίς ἐστιν. *Chrys.* ἄλλος, τί κατ' ἄνδρα, ὅτι μνημονεύεις αὐτοῦ; 9 *Th.* & V. *ed* βραχύ τι παρὰ θεόν. *Chrys.* ἄλλος, ὀλίγον παρὰ θεόν· ὁ δὲ Ἑβρ. οὐθαρσηνουμάτ μηελωὴμ. 10 *Chrys.* ἄλλος, ἐξουσιάζειν ἐποίησας αὐτὸν τῶν ἔργων τῶν χειρῶν σου. 11 *Alex. Ald. C.* ἁπάσας. 12 *Chrys* ἄλλος, τὰ ἄγρια. 13 *Alex.* τὸ ὄνομά. 14 *Ald.* γῆ. Δόξα. Κάθισμα.

Ps. 9. 1 *Aq.* Τῷ νικοποιῷ νεανιότητος τοῦ υἱοῦ μελῴδημα τοῦ Δαυίδ. *S.* Ἐπινίκιος περὶ θανάτου τοῦ υἱοῦ ᾆσμα τοῦ Δαυίδ. *Th.* & V. *ed.* Τῷ νικοποιῷ ὑπὲρ ἀκμῆς. VI. *ed.* Εἰς τὸ τέλος νεανιότητος. 2 *Aq.* & *S.* γαυριάσω. 3 *S.* ᾄσω τῷ ὀνόματί σου ὕψιστε, ἀνατραπέντων τῶν ἐχθρῶν μου εἰς τὰ ὀπίσω προσκοψάντων καὶ ἀπολομένων ἐκ προσώπου σου. 4 *Chrys.* ἄλλος, ὑπερεδίκησάς μου. 5 *Chrys.* ἄλλος, ἀπώλεσας. 6 *Alex.* τὸ ὄνομά * σου. 7 *C.* αὐτοῦ. 8 *Aq.* ἔρημα. *S.* ἐρείπια. 9 *Ald. C.* αὐτοῦ. 10 *Alex.* μετ' ἤχους. *Chrys.* ἄλλος, σὺν αὐλοῖς. ὁ δὲ Ἑβρ. ἐμ. 11 *Chrys.* ἄλλος, καθεδεῖται· Ἑβρ. ιεσήβ. 12 *Aq.* & *S.* ἥδρασεν. 13 *Chrys.* ἄλλος, τῷ ἐπιτρίπτῳ· ἄλλος, τῷ τεθλασμένῳ. 14 sic legit *Clem. Alex.* Strom. 6. habet enim, ἐν εὐκαιρίᾳ καὶ θλίψει. *Ald. C.* ἐν θλίψεσι. 15 *Chrys.* ἄλλος, πεποιθήσουσιν, ἀντὶ τοῦ θαρρήσουσι. 16 *Alex.* ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ. *Ald. C.* ἐπὶ σοὶ οἱ. 17 *C.* ζητοῦντας. 18 *Chrys.* ἄλλος, τῷ καθημένῳ. 19 *S.* μηχανάς. *Aq.* ἐναλλαγάς. *Chrys.* ἄλλος, ἐν τοῖς λαοῖς τὰ μηχανήματα αὐτοῦ. 20 *Ald. C.* Ὅτι ὁ ἐκζητῶν. 21 ita est in *Psalt. Rom. Alex.* τῆς φωνῆς. *Ald. C.* τῆς κραυγῆς. 22 *C.* εἰσαγγείλω.

Σιών.

Σιών. [23] ἀγαλλιάσομαι [24] ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ
15 σου. [25] Ἐνεπάγησαν ἔθνη ἐν διαφθο-
ρᾷ, ᾗ ἐποίησαν· ἐν παγίδι ταύτῃ ᾗ
ἔκρυψαν συνελήφθη ὁ πούς αὐτῶν.
16 [26] Γινώσκεται κύριος κρίματα ποιῶν, ἐν τοῖς
ἔργοις τῶν [27] χειρῶν αὐτοῦ συνελήφθη ὁ ἁμαρ-
17 τωλός. [28] ᾠδὴ διαψάλματος. Ἀπο-
στραφήτωσαν οἱ ἁμαρτωλοὶ εἰς τὸν ᾅδην, πάν-
τα τὰ ἔθνη τὰ ἐπιλανθανόμενα τοῦ θεοῦ.
18 [29] Ὅτι οὐκ εἰς τέλος ἐπιλησθήσεται ὁ πτωχός,
ἡ ὑπομονὴ τῶν πενήτων οὐκ ἀπολεῖται [30] εἰς τὸν
19 αἰῶνα. Ἀνάστηθι κύριε, μὴ [31] κρα-
ταιούσθω ἄνθρωπος, κριθήτωσαν ἔθνη ἐνώπιόν σου.
20 [32] Κατάστησον κύριε νομοθέτην ἐπ' αὐτοὺς, γνώ-
τωσαν ἔθνη ὅτι ἄνθρωποί εἰσι. [33] διάψαλμα.
1 Ἱνατί κύριε ἀφέστηκας μακρόθεν, ὑπερορᾷς
2 [1] ἐν εὐκαιρίαις, ἐν [2] θλίψει; Ἐν
τῷ ὑπερηφανεύεσθαι τὸν ἀσεβῆ, [3] ἐμπυρίζεται
ὁ πτωχὸς, συλλαμβάνονται ἐν διαβουλίοις οἷς
3 διαλογίζονται. [4] Ὅτι ἐπαινεῖται ὁ ἁμαρ-
τωλὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ
4 ὁ ἀδικῶν [5] ἐνευλογεῖται. Παρώξυνε
τὸν κύριον ὁ ἁμαρτωλὸς, κατὰ τὸ πλῆθος τῆς
ὀργῆς [6] αὐτοῦ οὐκ ἐκζητήσει. οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς ἐν-
5 ώπιον αὐτοῦ. Βεβηλοῦνται αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ ἐν
παντὶ καιρῷ. [7] ἀνταναιρεῖται τὰ κρίματά σου
ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐ-
6 τοῦ κατακυριεύσει. Εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ
αὐτοῦ, [8] Οὐ μὴ σαλευθῶ ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεὰν
7 ἄνευ κακοῦ. Οὗ ἀρᾶς τὸ στόμα αὐτοῦ
γέμει καὶ πικρίας καὶ δόλου, ὑπὸ τὴν γλῶσσαν
8 αὐτοῦ κόπος καὶ [9] πόνος. [10] Ἐγκάθηται
[11] ἐνέδρᾳ μετὰ πλουσίων ἐν ἀποκρύφοις, [12] τοῦ
ἀποκτεῖναι ἀθῶον. οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πέ-
9 νητα ἀποβλέπουσιν. [13] Ἐνεδρεύει ἐν ἀπο-
κρύφῳ ὡς λέων [14] ἐν τῇ μάνδρᾳ αὐτοῦ· ἐνε-
δρεύει τοῦ ἁρπάσαι πτωχὸν, ἁρπάσαι πτωχὸν
[15] ἐν τῷ ἑλκύσαι αὐτόν. [16] ἐν τῇ παγίδι αὐτοῦ
10 ταπεινώσει αὐτόν, [17] Κύψει καὶ πεσεῖται ἐν
τῷ αὐτὸν κατακυριεῦσαι τῶν πενήτων.
11 Εἶπε γὰρ [18] ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, Ἐπιλέλησται ὁ
θεὸς, ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ μὴ βλέ-
12 πειν εἰς τέλος. Ἀνάστηθι κύριε [19] ὁ
θεὸς, [20] ὑψωθήτω ἡ χείρ σου, [21] μὴ ἐπιλάθῃ
13 τῶν [22] πενήτων. Ἕνεκεν τίνος παρώ-
ξυνεν ὁ ἀσεβὴς τὸν θεόν; εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ
14 αὐτοῦ, [23] Οὐ ζητήσει. [24] Βλέπεις, ὅτι σὺ
[25] πόνον καὶ θυμὸν κατανοεῖς, τοῦ παραδοῦναι
[26] αὐτοὺς εἰς χεῖράς σου. [27] σοὶ ἐγκαταλέλειπται
ὁ πτωχὸς, ὀρφανῷ [28] σὺ ἦσθα [29] βοηθός.
15 Σύντριψον τὸν βραχίονα τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ πονη-
ροῦ, [30] ζητηθήσεται ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ εὑρε-
16 θῇ [31]. [32] Βασιλεύσει κύριος εἰς τὸν αἰῶ-
να, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, ἀπολεῖσθε
17 ἔθνη ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ. Τὴν ἐπιθυμίαν τῶν
πενήτων [33] εἰσήκουσε κύριος, [34] τὴν ἑτοιμασίαν
τῆς καρδίας αὐτῶν προσέσχε τὸ οὖς [35] σου·
18 Κρῖναι [36] ὀρφανῷ καὶ ταπεινῷ, ἵνα μὴ προσ-
θῇ ἔτι [37] μεγαλαυχεῖν ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς
[38] γῆς.

23 ita est in *Psalt. vet.* & in *Rom.* sed *Ald.* & *C.* hab. ἀγαλλιασώμεθα al. ἀγαλλιασόμεθα. 24 *Alex.* ἐν τῷ. 25 *Chrys.* ἄλλος, ἐβαπτίσθησαν. 26 *Chrys.* ἄλλ. ἐγνώσθη κρίμα ποιήσας. 27 *Chrys.* ἄλλος, ταρσῶν αὐτοῦ. 28 ᾠδὴ διαψάλματος *Ald. C.* desunt. *Aq.* ᾠδὴ ἀεί. *S.* μέλος διαψάλματος. 29 *Chrys.* ἄλλος, οὐ γὰρ εἰς τέλος ἡ προσδοκία πραέων ἐπιλησθήσεται. 30 *Alex. Ald. C.* εἰς τέλος. 31 *Chrys.* ἄλλος, θρασυνέσθω. 32 *Aq.* Θοῦ κύριε φόβημα αὐτοῖς. *Th.* Κατάστησον κύριε φόβον αὐτοῖς. *S.* Τάξον κύριε νόμον αὐτοῖς. *a. Sch.* ἄλλος, ἐπίλαμψαι. 33 διάψαλμα *Ald. C.* deest. Deinceps aliis est Psalmus 10.

1 *Aq.* εἰς καιρόν. *S.* ἐν καιροῖς θλίψεως. 2 *Ald. C.* θλίψεσιν. 3 *Alex.* ἐμπυρίζεται. *Aq.* ἐκκαίεται. *S.* φλέγεται. 4 *Chrys.* ἄλλος, ὅτι αἰνέσας παράνομος κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν, καὶ πλεονέκτης εὐλογήσας, παρώξυνε τὸν κύριον· ὅταν ὑψωθῇ ὁ θυμὸς αὐτοῦ, οὐκ ἐκζητεῖ. ἄλλος, ὅτι ὕμνησεν ἐπὶ πόθῳ ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ πλεονέκτης εὐλογήσας διέσυρε τὸν κύριον. ἀσεβὴς κατὰ μετεωρισμὸν θυμοῦ αὐτοῦ, μὴ ἐκζητήσῃ· οὐκ ἔστι θεὸς πάσαις ἐννοίαις αὐτοῦ. ἄλλος, δι' ὅλων τῶν ἐνθυμημάτων αὐτοῦ. 5 *Ald. C.* εὐλογεῖται. 6 *Theodoret.* ἐνταῦθα εἰς τὸ, αὐτοῦ, ὑποστικτέον· οὐκ ἐκζητήσει, ἀντὶ τοῦ, παρώξυνε τὸν κύριον, λέγων, οὐκ ἐκζητήσει. quæ distinctio in *ll. Græc.* non extat. 7 *Chrys.* ἄλλος, ἦρται ἡ κρίσις σου ἀπέναντι, &c. 8 *S.* οὐ περιτραπήσομαι εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.

9 *Chrys.* ἄλλος, ἀνωφελές. 10 *S.* Ἐγκάθηται ἐνεδρεύων περὶ τὰς αὐλὰς ἐν ἀποκρύφοις ἀποκτεῖναι ἀναίτιον. 11 *C.* ἐν ἐνέδρᾳ. 12 *Alex.* ἀποκτεῖναι. 13 *Alex.* ἐνεδρεύει * τοῦ ἁρπάσαι πτωχόν. 14 *Chrys.* ἄλλος, ἐν τῷ περιφράγματι αὐτοῦ. 15 *Chrys.* ἐν ἑλκυσμῷ αὐτοῦ. 16 *Chrys.* ἄλλος, ἐν τῇ σαγήνῃ. 17 *Chrys.* ἄλλος, ὁ δὲ θλασθεὶς καμφθήσεται, ἐπιπεσόντος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἰσχυρῶν αὐτοῦ τοῖς ἀσθενέσιν. 18 *Alex.* ἐν καρδίᾳ. 19 *Alex. Ald. C.* θεός μου. 20 *Chrys.* ἄλλ. ἔπαρον τὴν χεῖρά σου. 21 *Alex.* μὴ ἐπιλάθῃς. 22 *Ald. C.* πενήτων σου εἰς τέλος. Ἕνεκεν. 23 *Alex. Ald. C.* Οὐκ ἐκζητήσει. 24 *S.* Ὁρᾷς ὅτι σὺ μόχθον καὶ παροργισμὸν ἐποπτεύεις, ἵνα δοθῶσιν εἰς χεῖράς σου. *Aq.* Εἶδες ὅτι σὺ πόνον καὶ παροργισμὸν ἐπιβλέπεις. 25 *Alex.* κόπον. 26 *Ald. C.* αὐτόν. 27 *Alex.* * σὺ οὖν. 28 *Chrys.* ἄλλος, σὺ ἐγένου· ἄλλος, σὺ ἔσῃ. 29 *Alex.* βοηθῶν. 30 *S.* ἐκζητηθήσεται ἡ ἀσέβεια αὐτοῦ ἵνα μὴ εὑρεθῇ αὐτός. 31 *Alex.* δι' αὐτήν. Βασιλεύσει. 32 *Ald. C.* Κύριος βασιλεύς. 33 *Ald. C.* εἰσήκουσας κύριε, (*Ald.* κύριος,) τῇ ἑτοιμασίᾳ. 34 *Chrys.* ἄλλος, τὴν πρόθεσιν τῆς καρδίας αὐτῶν προσέχει οὖς σου. 35 *Alex.* αὐτοῦ. 36 *Chrys.* ἄλλος, ὀρφανῷ καὶ τεθλασμένῳ. 37 *Alex. Ald. C.* τοῦ μεγαλαυχεῖν. 38 *Ald.* γῆς. Videtur in fine hujus vel seq. Psalmi poni debere Δόξα.

ί. 10.

Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Ἐπὶ τῷ κυρίῳ πέποιθα, πῶς ἐρεῖτε [1] τῇ
2 ψυχῇ μου, [2] Μεταναστεύου ἐπὶ τὰ ὄρη
3 ὡς στρουθίον; [3] Ὅτι ἰδοὺ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἐνέ-
τειναν τόξον, [3] ἡτοίμασαν βέλη εἰς φαρέτραν,
[4] τοῦ κατατοξεῦσαι ἐν σκοτομήνῃ τοὺς εὐθεῖς τῇ
4 καρδίᾳ. [5] Ὅτι ἃ [6] κατηρτίσω καθεῖλον,
5 [7] ὁ δὲ δίκαιος τί ἐποίησε; Κύριος ἐν
ναῷ ἁγίῳ αὐτοῦ, κύριος, ἐν οὐρανῷ ὁ θρόνος
αὐτοῦ· οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ [8] εἰς τὸν πένητα [9] ἀπο-
βλέπουσι, τὰ βλέφαρα αὐτοῦ ἐξετάζει τοὺς υἱοὺς
6 τῶν ἀνθρώπων, [10] Κύριος ἐξετάζει τὸν δί-
καιον καὶ τὸν ἀσεβῆ, ὁ δὲ ἀγαπῶν [11] ἀδικίαν
7 μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν. [12] Ἐπιβρέξει ἐπὶ
ἁμαρτωλοὺς [13] παγίδας, πῦρ καὶ θεῖον καὶ πνεῦ-
μα καταιγίδος ἡ μερὶς τοῦ ποτηρίου αὐτῶν.
8 Ὅτι δίκαιος κύριος καὶ δικαιοσύνας ἠγάπη-
σεν, [14] εὐθύτητα εἶδε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.

ιά. 11.

Εἰς τὸ τέλος [1] ὑπὲρ τῆς ὀγδόης, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Σῶσόν με κύριε, ὅτι ἐκλέλοιπεν [2] ὅσιος,
ὅτι [3] ὠλιγώθησαν αἱ ἀλήθειαι ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν
2 ἀνθρώπων. Μάταια ἐλάλησεν ἕκαστος
πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, χείλη δόλια, [4] ἐν καρ-
3 δίᾳ καὶ ἐν καρδίᾳ [5] ἐλάλησαν. Ἐξο-
λοθρεύσαι κύριος πάντα τὰ χείλη τὰ δόλια,
4 [6] καὶ γλῶσσαν [7] μεγαλοῤῥήμονα· Τοὺς
εἰπόντας, Τὴν γλῶσσαν ἡμῶν [8] μεγαλυνοῦ-
μεν, τὰ χείλη ἡμῶν [9] παρ' ἡμῶν ἐστι· τίς
5 ἡμῶν κύριός ἐστιν; [10] Ἀπὸ τῆς ταλαι-
πωρίας τῶν πτωχῶν, καὶ [11] ἀπὸ τοῦ στεναγμοῦ
τῶν πενήτων, νῦν ἀναστήσομαι, λέγει κύριος·
[12] θήσομαι ἐν σωτηρίῳ, παῤῥησιάσομαι ἐν
6 αὐτῷ. Τὰ λόγια κυρίου, λόγια ἁγνά·
ἀργύριον [13] πεπυρωμένον, δοκίμιον τῇ γῇ,
7 κεκαθαρισμένον ἑπταπλασίως. Σὺ κύ-
ριε [14] φυλάξεις ἡμᾶς· καὶ [15] διατηρήσεις ἡμᾶς
[16] ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα.
8 Κύκλῳ οἱ ἀσεβεῖς [17] περιπατοῦσι, [18] κατὰ τὸ
ὕψος σου ἐπολυώρησας [19] τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων.

ιβ'. 12.

Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς [1] τῷ Δαυίδ.

1 Ἕως πότε κύριε [2] ἐπιλήσῃ μου εἰς τέλος;
ἕως πότε [3] ἀποστρέψεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπ'
2 ἐμοῦ; Ἕως τίνος [4] θήσομαι βουλὰς ἐν
ψυχῇ μου, [5] ὀδύνας ἐν καρδίᾳ μου ἡμέρας [6];
ἕως πότε ὑψωθήσεται ὁ ἐχθρός μου ἐπ' ἐμέ;
3 Ἐπίβλεψον, εἰσάκουσόν μου κύριε ὁ θεός μου.
Φώτισον τοὺς ὀφθαλμούς μου, μήποτε ὑπνώ-
4 σω εἰς θάνατον· Μήποτε [7] εἴποι ὁ
ἐχθρός μου, Ἴσχυσα πρὸς αὐτόν. οἱ θλίβοντές
5 με ἀγαλλιάσονται ἐὰν σαλευθῶ· Ἐγὼ δὲ
ἐπὶ τῷ ἐλέει σου ἤλπισα. ἀγαλλιάσεται ἡ καρ-
δία μου [8] ἐν τῷ σωτηρίῳ σου.

Ps. 10. 1 *Alex.* τὴν ψυχήν μου. 2 *Chrys.* ἄλλος, ἀνάστηθι εἰς ὄρη· ἄλλος, μετακινοῦ. 3 *Aq.* & *S.* ἥρμοσαν βέλος αὐτῶν ἐπὶ τὴν νευράν. 4 VI. *ed.* εἰς τὸ ἐπιδεῖξαι τὸ σκότος εἰς φῶς. *S.* ὡς ἐν ζόφῳ. 5 VI. *ed.* ὅτι αἱ διαδοχαί. *Chrys.* ἄλλος, ὅτι αἱ διδασκαλίαι συντριβήσονται. *Aq.* ὅτι οἱ θεμέλιοι καθαιρεθήσονται. *S.* ὅτι οἱ θεσμοὶ κατελύθησαν. 6 *Alex. Ald. C.* σὺ κατηρτίσω, αὐτοὶ καθεῖλον. 7 *Aq.* δίκαιος τί κατηργάσατο; *S.* δίκαιος τί ἔδρασε. 8 *Sch.* τὸ εἰς τὸν πένητα, ἐν τῇ σελίδι τῶν ό. ἔκειτο μόνον ἀμφιβόλως. hoc quidem in *Heb.* non est. 9 *Ald. C.* ἐπιβλέπουσι. quomodo vertit *Th.* sed *Aq.* δοκιμάζονται. 10 *Chrys.* ἄλλος, κύριος δίκαιος ἐξεταστής· ἄλλος, δίκαιον δοκιμάζει, καὶ ἀσεβῆ· καὶ ἀγαπῶντα ἄδικα ἐμίσησεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ· ἄλλος, ὁ ἀγαπῶν ἀδικίαν μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν. 11 *Alex.* τὴν ἀδικίαν. 12 *Chrys.* ἄλλος, ὕσει ἐπὶ παρανόμους ἄνθρακας. 13 *Alex.* παγίδα. 14 *Alex. Ald. C.* εὐθύτητας. *Chrys.* ἄλλος, εὐθύτητας ὄψονται τὸ πρόσωπον αὐτῶν· τῶν δικαίων, ἢ αὐτοῦ τοῦ θεοῦ.

Ps. 11. 1 *Alex.* ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ὑπὲρ τῆς ὀγδόης. 2 *Aq.* ἁγνός. 3 *S.* αἱ πίστεις. *Chrys.* ἄλλος, ἐπεραίνθησαν πιστοί. 4 *S.* χείλη δόλια ἐν καρδίᾳ ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ λαλεῖ. 5 *Alex.* ἐλάλησαν κακά. Ἐξολεθρεύσει. *Ald. C.* ἐλάλησε κακά. Ἐξολοθρεύσαι. 6 καὶ *C.* deest. 7 *Alex.* μεγαλορήμονα. 8 *Chrys.* ἄλλος, δυναστεύσομεν. 9 *Ald. C.* παρ' ἡμῖν. *Vulg. ed.* & *Psalt. Rom.* hab. *à nobis. Aug. apud nos. Aq.* χείλη πάρεστιν ἡμῖν· τίς δεσπότης ἡμῶν; *Chrys.* ἄλλος, σὺν ἡμῖν πάρεστι· τίς κυριεύσει ἡμῶν; 10 *Ald. C.* Ἕνεκεν &c. *Aq.* ἀπὸ προνομῆς πενήτων, ἀπὸ οἰμωγῆς πτωχῶν. *S.* διὰ κακοπάθειαν πτωχῶν, διὰ οἰμωγὴν πενήτων. 11 ἀπὸ *Ald. C.* deest. 12 *S.* τάξω σωτήριον ἐμφανές. *Chrys.* τελέσει, φανερῶς σώσω. ἄλλος, ἐν σωτηρίᾳ σου. 13 *Aq.* χωροῦν, τῇ γῇ διυλισμένον. *Chrys.* ὁ δὲ Ἑβρ. τὸ χωνευόμενον, τὸ ῥέον ἐν τῇ γῇ. 14 *Ald.* φυλάξαις ἡμᾶς. *Chrys* ἄλλος, φυλάξεις αὐτούς· ἄλλος, αὐτά. 15 *Alex.* διατηρήσης. *Ald.* διατηρήσαις. 16 *Chrys.* ἄλλος, ἅμα τῇ γενεᾷ τῇ εἰς τὸν αἰῶνα. 17 *Chrys* ἄλλος, περιπατήσουσι. 18 *Chrys.* ἕτερος, κατὰ τὸ ὕψος εὐωνισμένοι τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων· ἄλλος, ὅταν ὑψωθῶσιν οἱ εὐτελεῖς τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων· ὁ δὲ Ἑβρ. χαρμ ζολλωθ λεβνη ἀδαμ. VI. *ed.* ἐξουθένησας. *Theodor.* ὕψος μὲν τὴν δύναμιν λέγει, πολυωρίαν δὲ τὴν πολυχρονιότητα· ἵνα ᾖ τὸ λεγόμενον τοιοῦτο· διὰ τῆς σῆς ἰσχύος πολυχρονιότητα καὶ αἰώνιον ζωὴν ἡμῖν δέδωκας. μετὰ γὰρ τὴν σωτήριον ἀνάστασιν, εἰς ἀπεράντους αἰῶνας τὰ τῆς ζωῆς ἡμῖν ἐκτενεῖται. ἄλλος, ἐπολυώρησας, πολλῆς φροντίδος ἠξίωσας. 19 *Alex.* πάντας τοὺς υἱούς.

Ps. 12. 1 *Sch.* Δαυὶδ ἑρμηνεύεται ἱκανὸς χειρί, καὶ μόνος, καὶ ποθούμενος, καὶ οὗτος ἀγαπητός. 2 *Chrys.* ἄλλος, ἐκλανθάνῃ μου τέλεον· ἄλλος, εἰς νῖκος. 3 *Ms. Alex. Ald. ed.* & *Comp.* ἀποστρέφεις *Aq. S.* & *Th.* κρύψεις. 4 *Chrys.* ἄλλος, τάξω γνώμας. 5 *S.* μέριμναν ἐν τῇ διανοίᾳ μου καθημέραν. *Aq.* & *Th.* ut 70. 6 *Alex. Ald. C.* καὶ νυκτός. 7 *Alex.* εἴπῃ. 8 *Alex. Ald.* ἐπὶ τῷ.

9 Ἄσω

6 [9] Ἄσω τῷ κυρίῳ τῷ εὐεργετήσαντί με, καὶ ψα-
λῶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου.

ιγ΄. 13.

Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, Οὐκ ἔστι
θεός. [1] διέφθειραν καὶ ἐβδελύχθησαν ἐν
ἐπιτηδεύμασιν, οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα,
2 [2] οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός. Κύριος ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων,
τοῦ ἰδεῖν εἰ ἔστι συνιῶν ἢ ἐκζητῶν τὸν θεόν.
3 Πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν, οὐκ ἔστι
ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως [3] ἑνός. τάφος
ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις
αὐτῶν ἐδολιοῦσαν, ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη
αὐτῶν· ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει,
ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα. σύντριμ-
μα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, καὶ
ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν· οὐκ ἔστι φόβος θεοῦ
4 ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. [4] Οὐ-
χὶ γνώσονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν,
οἱ [5] κατεσθίοντες τὸν λαόν μου [6] βρώσει ἄρτου; τὸν
5 κύριον οὐκ ἐπεκαλέσαντο. Ἐκεῖ ἐδειλία-
σαν [7] φόβῳ, [8] οὗ οὐκ ἦν φόβος, ὅτι ὁ θεὸς ἐν
6 γενεᾷ [9] δικαίᾳ. Βουλὴν πτωχοῦ κατῃσχύ-
7 νατε, [10] ὅτι κύριος ἐλπὶς αὐτοῦ ἐστι. Τίς
δώσει ἐκ Σιὼν τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσραήλ; ἐν τῷ ἐπι-
στρέψαι κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ,
[11] ἀγαλλιάσθω Ἰακώβ, καὶ εὐφρανθήτω Ἰσραήλ.

ιδ΄. 14.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Κύριε, τίς παροικήσει ἐν τῷ σκηνώματί σου;
[1] καὶ τίς κατασκηνώσει [2] ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ
2 σου; Πορευόμενος ἄμωμος, καὶ ἐργα-
ζόμενος δικαιοσύνην· λαλῶν ἀλήθειαν ἐν καρ-
3 δίᾳ αὐτοῦ· [3] Ὃς οὐκ ἐδόλωσεν ἐν γλώσσῃ
αὐτοῦ, [3] οὐδὲ ἐποίησε τῷ πλησίον αὐτοῦ κακόν,
καὶ ὀνειδισμὸν οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ [4] τοὺς ἔγγιστα αὐ-
4 τοῦ· Ἐξουδένωται ἐνώπιον αὐτοῦ [5] πονη-
ρευόμενος, τοὺς δὲ φοβουμένους κύριον δοξά-
ζει· [6] ὁ ὀμνύων τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἀθε-
5 τῶν· Τὸ ἀργύριον αὐτοῦ οὐκ ἔδωκεν ἐπὶ
[7] τόκῳ, καὶ δῶρα [8] ἐπ' ἀθῴοις οὐκ ἔλαβεν. ὁ
ποιῶν ταῦτα, οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.

ιε΄. 15.

Στηλογραφία τῷ Δαυίδ.

1 Φύλαξόν με [1] κύριε, ὅτι ἐπὶ σοὶ ἤλπισα.
2 Εἶπα τῷ κυρίῳ, Κύριός μου εἶ σύ, [2] ὅτι τῶν
3 ἀγαθῶν μου οὐ χρείαν ἔχεις. Τοῖς ἁγίοις
τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ, [3] ἐθαυμάστωσε πάντα τὰ
4 θελήματα αὐτοῦ ἐν αὐτοῖς. [4] Ἐπληθύν-
θησαν αἱ ἀσθένειαι αὐτῶν, μετὰ ταῦτα ἐτάχυ-
ναν. [5] οὐ μὴ συναγάγω τὰς συναγωγὰς αὐτῶν
ἐξ αἱμάτων, [6] οὐδὲ μὴ μνησθῶ τῶν ὀνομάτων
5 αὐτῶν διὰ χειλέων μου. Κύριος [7] με-
ρὶς τῆς κληρονομίας μου καὶ τοῦ ποτηρίου μου, σὺ
εἶ ὁ ἀποκαθιστῶν τὴν κληρονομίαν μου ἐμοί.
6 Σχοινία [8] ἔπεσάν μοι ἐν τοῖς [9] κρατίστοις,
καὶ γὰρ ἡ κληρονομία μου κρατίστη μοί ἐστιν.
7 Εὐλογήσω τὸν κύριον τὸν συνετίσαντά με, ἔτι δὲ
καὶ ἕως νυκτὸς ἐπαίδευσάν με οἱ νεφροί μου.
8 [10] Προωρώμην τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διαπαν-
τός, ὅτι ἐκ δεξιῶν μού ἐστιν ἵνα μὴ σαλευθῶ.
9 Διὰ τοῦτο ηὐφράνθη ἡ καρδία μου, καὶ ἠγαλ-

---

9 *Hesych.* τοῦτον τὸν στίχον δύο ζυγαὶ τῶν οβ΄. ἑρμηνευτῶν εἶπον· διότι παράκειται τὸ σημεῖον τὸ διὰ τοῦ μέλανος, ὃ λέγεται λημνίσκος. διὰ μὲν τῆς κεραίας τῆς μέσης σημαίνει τὸν στίχον· διὰ δὲ τῶν δύο στιγμῶν, τῆς ἐπάνωθεν καὶ τῆς ὑποκάτω, τὰς δύο ζυγὰς τῶν ἑρμηνευτῶν ᾐνίξατο. Apparet, ᾄσω τῷ κυρίῳ &, ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυρίου, geminam esse interpretationem, quæ adjacente lemnisco, punctisque hinc inde adjunctis, olim indicabatur. quare de hoc eodem versiculo, καὶ ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου, ita legitur in *Sch.* οὐκ ἔκειτο παρ' οὐδενὶ ἐν τῷ τετρασελίδῳ, οὔτε ἐν τῷ Εὐσεβ. τοῦ Παμφίλου, οὔτε ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ. ita in *quibusdam exemplar.* hoc fuit, defuit in *aa.*

Ps. 13. 1 *Alex. Ald. C.* διεφθάρησαν. 2 οὐκ ἔστιν ἕως ἑνὸς *C.* desunt. 3 *Alex.* αἰνός. ***** Οὐχὶ γνώσονται. In *Ald.* & *C.* etiam desunt quæ sequuntur post ἑνὸς, usque ad Οὐχὶ γνώσονται. habet tamen *Justin.* & sunt in *Psalt. Rom.* & *Arab.* item in *Æthiop.* at in *commentar. Græc.* addita sunt margini cum hoc *Scholio*: οὐδαμοῦ κεῖνται τῶν ψαλμῶν· πόθεν δὲ ὁ ἀπόστολος εἴληφεν αὐτοὺς, ζητητέον. al. *Sch.* Διόδωρος, καὶ Θεόδωρος, καὶ Κύριλ. καὶ Δίδυμ. τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν, ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ (al. deest) τὰ χείλη αὐτῶν· ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει, ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα. σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. ἐν δὲ τῷ ἑξαπλῷ ταῦτα οὐχ εὕρηται. 4 *Aq.* Μὴ οὐκ ἐπέγνωσαν. *S.* Μὴ γνώσονται. 5 *Alex.* κατεσθίοντες. *Ald. C.* ἐσθίοντες. 6 *Alex. Ald. C.* ἐν βρώσει ἄρτου. *S.* ὡσεὶ ἄρτον. 7 *C.* φόβον. 8 *Alex.* ὧ οὐκ ἦν. *Sch.* τὸ, οὐκ ἦν φόβος, οὐκ εἴρηται τοῖς ἄλλοις τρισί. 9 *Alex.* & *C.* δικαίων. 10 *C.* ὁ δέ. 11 sic & in *Psalt. Rom.* sed *Alex. Ald. C.* ἀγαλλιάσεται Ἰακώβ, καὶ εὐφρανθήσεται Ἰσραήλ. *Ald.* addit, Δόξα.

Ps. 14. 1 *Alex. Ald. C.* ἢ τίς. 2 *Alex.* ἐν ὄρει τῷ. *Ald. C.* ἐν ὄρει. 3 *Ald. C.* καὶ οὐκ. 4 *Ald. C.* τοῖς. 5 *Alex.* πᾶς πονηρευόμενος. 6 *S.* ὀμόσας ἑταίροις εἶναι, καὶ μὴ ἀλλαγείς. *Aq.* & *Th.* τοῦ κακῶσαι. 7 *C.* τόκου. 8 *Aq.* ταπεινόφρονος καὶ ἁπλοῦ. *S.* καὶ ἀμώμου.

Ps. 15. 1 *Aq.* & *Th.* Ἰσχυρέ. 2 *Aq.* ἀγαθωσύνη μου οὐ μὴ ἐπὶ σε. *S.* ἀγαθόν μοι οὐκ ἔστιν ἄνευ σου. 3. *Ald.* & *Comp.* ἐθαυμάστωσεν ὁ κύριος. *Aq.* ὑπερμεγέθεσί μου πᾶν θέλημα ἐν αὐτοῖς. *S.* εἰς τοὺς μεγάλους πᾶν τὸ θέλημά μου ἐν αὐτοῖς. *Th.* θαυμαστόν μοι πάντα τὰ θελήματά μου ἐν αὐτοῖς. 4 *Aq.* πληθυνθήσονται διαπονήματα αὐτῶν. *S.* πολλαὶ αἱ κακοπάθειαι αὐτῶν ἀκολουθοῦσαι ταχέως. *Th.* ἐπληθύνθησαν τὰ εἴδωλα αὐτῶν, εἰς τὰ ὀπίσω ἐτάχυναν. 5 *Aq.* οὐ μὴ σπείσω σπονδὰς αὐτῶν ἐξ αἱμάτων. 6 *Alex. Ald. C.* οὐδ' οὐ μή. 7 *Alex.* ἡ μερίς. 8 *C.* ἐπέπεσε. 9 *C.* κρατίστοις μου, καί. 10 *Alex.* προορώμην.

λιάσατο ἡ γλῶσσά μου, ἔτι δὲ καὶ ἡ σάρξ μου
10 κατασκηνώσει ἐπ᾽ ἐλπίδι· Ὅτι οὐκ ἐγκα-
ταλείψεις τὴν ψυχήν μου [11] εἰς ᾅδην, οὐδὲ
δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.
11 Ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς, [12] πληρώσεις
με [13] εὐφροσύνης [14] μετὰ τοῦ προσώπου σου,
[15] τερπνότητες ἐν τῇ δεξιᾷ σου εἰς τέλος.

ιϛʹ. 16.

Προσευχὴ τοῦ Δαυίδ.

1 Εἰσάκουσον [1] κύριε τῆς δικαιοσύνης μου,
πρόσχες τῇ [2] δεήσει μου· ἐνώτισαι τὴν προσευ-
2 χήν μου οὐκ ἐν χείλεσι δολίοις. Ἐκ προσ-
ώπου σου τὸ κρίμα μου [3] ἐξέλθοι, οἱ [4] ὀ-
3 φθαλμοί μου ἰδέτωσαν εὐθύτητας. Ἐδο-
κίμασας τὴν καρδίαν μου, ἐπεσκέψω νυκτὸς,
ἐπύρωσάς με, καὶ οὐχ εὑρέθη ἐν ἐμοὶ ἀδικία.
4 ὅπως ἂν μὴ λαλήσῃ τὸ στόμα μου. Τὰ
ἔργα τῶν ἀνθρώπων, διὰ τοὺς λόγους τῶν χειλέων
5 σου ἐγὼ [5] ἐφύλαξα ὁδοὺς σκληράς. [6] Κα-
τάρτισαι τὰ διαβήματά μου ἐν ταῖς τρίβοις σου,
ἵνα μὴ [7] σαλευθῇ τὰ διαβήματά μου.
6 Ἐγὼ ἐκέκραξα, ὅτι [8] ἐπήκουσάς μου ὁ θεός·
κλῖνον τὸ οὖς σου ἐμοὶ, καὶ εἰσάκουσον τῶν ῥημά-
7 των μου. Θαυμάστωσον τὰ ἐλέη σου, ὁ
σώζων τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σέ. ἐκ τῶν ἀνθε-
8 στηκότων τῇ δεξιᾷ σου, Φύλαξόν με [9] ὡς
κόρην ὀφθαλμοῦ· ἐν σκέπῃ τῶν πτερύγων σου
9 σκεπάσεις με, Ἀπὸ προσώπου [10] ἀσε-
βῶν τῶν ταλαιπωρησάντων με. οἱ ἐχθροί μου
10 τὴν ψυχήν μου περιέσχον. [11] Τὸ στέαρ αὐ-
τῶν συνέκλεισαν, τὸ στόμα αὐτῶν ἐλάλησεν
11 ὑπερηφανίαν. [12] Ἐκβαλόντες με νυνὶ
περιεκύκλωσάν με, τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἔ-
12 θεντο [13] ἐκκλῖναι ἐν τῇ γῇ. [14] Ὑπέ-
λαβόν με ὡσεὶ λέων ἕτοιμος εἰς θήραν, καὶ
ὡσεὶ σκύμνος οἰκῶν ἐν ἀποκρύφοις.
13 Ἀνάστηθι κύριε, [15] πρόφθασον αὐτοὺς, καὶ ὑπο-
σκέλισον αὐτοὺς, ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου ἀπὸ ἀ-
14 σεβοῦς, ῥομφαίαν σου Ἀπὸ ἐχθρῶν
τῆς χειρός σου. κύριε [16] ἀπολύων ἀπὸ γῆς,
διαμέρισον αὐτοὺς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν, καὶ τῶν
[17] κεκρυμμένων σου ἐπλήσθη ἡ γαστὴρ αὐτῶν.
ἐχορτάσθησαν [18] ὑείων, καὶ ἀφῆκαν τὰ κατά-
15 λοιπα τοῖς νηπίοις αὐτῶν. Ἐγὼ δὲ ἐν
δικαιοσύνῃ ὀφθήσομαι τῷ προσώπῳ σου,
χορτασθήσομαι [19] ἐν τῷ [20] ὀφθῆναι τὴν δόξαν
[21] σου.

---

11 *Alex.* εἰς ᾅδου. 12 *Aq.* & *Th.* πλησμονὴ εὐφροσυνῶν. *S.* ἐπλὰ εὐφροσύνας. 13 *Alex.* εὐφροσύνην. 14 *S.* παρὰ τῷ προσώπῳ σου. 15 *Alex.* τερπνότης.

Pſ. 16. 1 *Alex.* κύριε δικαιοσύνης μου. *Sch.* οἱ ἄλλοι τὸ, μου, οὐ προσέθηκαν· ἀλλ᾽ ὁ μὲν Σύμμ. καὶ Θεοδ. κύριον δικαιοσύνης τὸν θεὸν ὠνομάκασιν· ὁ δὲ Ἀκύλ. εἰσάκουσον δίκαιον, ἀντὶ τοῦ, δικαίως. 2 *Aq.* αἰνέσει μου. 3 *S.* ἐξελεύσεται. 4 aliquot ll. habent ὀφθαλμοί σου. & ita quoque eſt in *Vulg. Lat. ed.* & in *Pſalt. Rom.* 5 *S.* ὁδοὺς ἐφυλαξάμην παραβάτου. 6 *S.* Συγκράτησον. *Th.* Τελείωσον. 7 *Alex. Ald. C.* σαλευθῶσιν. 8 *Alex.* εἰσήκουσεν. 9 *Ald. C.* κύριε ὡς. 10 *Alex.* ἀσεβοῦς. 11 *S.* τῷ στέατι αὐτῶν ἀπεφράγησαν. 12 *Alex.* Ἐκβάλλοντες. *S.* μακαρίζοντές με παραχρῆμα περιεκύκλουν. 13 *S.* ἑτεροκλινεῖν ἐν τῇ γῇ. *Aq.* τοῦ ἐκκλῖναι ἐν τῇ γῇ. 14 *Theodor.* ἀντὶ τοῦ, περιμένουσιν, εἶπε τὸ, ὑπέλαβον. 15 *Aq.* πρόφθασον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, κάμψον αὐτόν. *S.* πρόφθασον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ὄκλασον αὐτόν. 16 *Alex. Ald. C.* ἀπὸ ὀλίγων. *Theodor.* ad hunc locum ita ſcribit: τῷ ὅρῳ σου γάρ φησι τοὺς ἀνθρώπους παραπέμπεις εἰς θάνατον· σὺ γὰρ εἶπας, γῆ εἶ, καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ. ad verba autem ſeqq. διαμέρισον αὐτοὺς, affert hæc: ἐγὼ δὲ, εἰ καὶ σοὶ θανάτῳ παραπέμψαι ῥᾴδιον, ἀλλ᾽ οὖν ἱκετεύω ζῶντας αὐτοὺς σκεδασθῆναι, καὶ τὴν κακὴν αὐτῶν συμφωνίαν διαλυθῆναι. *Suidas*, ἀπολύων, (al. ἀπολλύων,) τῷ θανάτῳ παραπέμπων· Δαυίδ· κύριε ἀπολύων ἀπὸ γῆς, διαμέρισον αὐτοὺς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν. Ἄλλος δὲ ἑρμηνευτὴς, ἀπὸ ὀλίγων, φησί. *Pſalt. vet.* hab. *perdens de terra.* & *Aug.* in epiſt. 59. ad Paulin teſtatur in *uno Græc. cod.* ſe reperiſſe quod *Latini ſui* haberent, *Domine perdens de terra. cæteri* vero *ll. Cyril.* & *Didym.* habent, ἀπὸ ὀλίγων ἀπὸ γῆς. & *S. Aug.* in eadem epiſt. fatetur ita ſe in *a. cod. Græco* reperiſſe, quemadmodum ipſe *Paulinus* poſuerat, *à paucis de terra. Aq.* κύριε ἀπὸ τεθνηκότων ἐκ καταδύσεως, μέρος αὐτῶν ἐν ζωῇ. *S.* κύριε ἀπὸ τῶν νεκρῶν ἐνδεδυκότων, ἡ μερὶς ἐν ζωῇ. 17 *S.* ἀποθέτων. 18 ita *l. v.* quod autem in *antiquior. ll.* ſcriptum eſſet ſine accentu, & librariis uſitatum foret ad ι literam adjungere ε, viciſſimque ad ε adjungere ι, inde videtur duplex ſcriptura fluxiſſe. (quod etiam innuit *S. Aug.*) ut in *Græc. codd.* partim ſit υἱῶν, ut in *Alex. Ald.* & *C.* partim ὑείων, ſive ὑῶν. in *Sch.* quidem ad marginem appoſito ad verbum ὑῶν, hæc leguntur: ἀντὶ τοῦ ἀκαθαρσίας. οὐ μόνον δὲ αὐτοὶ ἀκάθαρτοι γεγόνασιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῶν τῆς ἀκαθαρσίας μετέδωκαν. in *aa.* etiam *commentt.* eſt, ὑῶν· atque ad eum locum ſic legitur: ἐχορτάσθησαν τῶν παρανομούντων. καὶ ἄλλως· πάσης, φησὶ, παρανομίας ἐνεπλήσθησαν, καὶ εἰς παῖδας δὲ αὐτῶν παρέπεμψαν. *Apollinarius* in metaphraſi habet,

Πλησθέντες σιάλων, λίπον υἱέσι λείψανα δαιτός.

in *Pſalt. Rom.* item *Arab.* & apud *Arnob.* eſt, *porcina. Paulin.* in epiſt. ultima ad *S. Aug.* utramque lectionem agnoſcit, cum ſcribit; *ſaturati ſunt porcina*, vel, ſicut in quibuſdam Pſalteriis ſcriptum audio, *ſaturati ſunt filiis.* eandem varietatem notat *S. Aug.* in epiſt. qua reſpondet Paulino, & in hunc Pſalmum affert hæc: ſane illo verſu, ubi dictum eſt, *ſaturati ſunt porcina*, nonnulla exemplaria, *ſaturati ſunt filiis*, habent: ex ambiguo enim Græco interpretatio duplex venit. *Theodoret.* ad eundem verſiculum, qui in variis ipſius codicibus varie legitur, ſtatim ſubjungit interpretationem *Symm.* χορτασθήσονται υἱοὶ, καὶ ἀφήσουσι τὰ λείψανα αὐτῶν τοῖς νηπίοις αὐτῶν. lectio υἱῶν, in *Græc. codd.* frequentior eſt. 19 *Aq.* ἐν τῷ ἐξυπνισθῆναι ὁμοιώσεώς σου. *Th.* ἐν τῷ ὀφθῆναι τὴν δεξιάν σου. *S.* ἐξυπνισθεὶς τῆς ὁμοιώσεώς σου. 20 *Alex. Ald. C.* ὀφθῆναί μοι τήν. 21 *Ald.* σου. Δόξα. Κάθισμα βʹ.

ιζ΄. 17.

Εἰς τὸ τέλος τῷ παιδὶ κυρίου τῷ Δαυὶδ, ἃ
ἐλάλησε τῷ κυρίῳ, τοὺς λόγους τῆς ᾠδῆς
ταύτης, ἐν ἡμέρᾳ ᾗ [1] ἐρρύσατο
αὐτὸν κύριος ἐκ χειρὸς πάντων
τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ ἐκ χειρὸς
Σαοὺλ, καὶ εἶπεν,

1 Ἀγαπήσω σε κύριε [2] ἰσχύς μου.
2 Κύριος στερέωμά μου, καὶ καταφυγή μου, καὶ
ῥύστης μου· ὁ θεός μου βοηθός μου, [3] ἐλπιῶ
ἐπ' αὐτόν· ὑπερασπιστής μου, καὶ κέρας σω-
3 τηρίας μου, καὶ [4] ἀντιλήπτωρ μου. Αἰνῶν
ἐπικαλέσομαι κύριον, καὶ ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου
4 σωθήσομαι. Περιέσχον με ὠδῖνες θα-
νάτου, καὶ χείμαρροι ἀνομίας ἐξετάραξάν με.
5 Ὠδῖνες ᾅδου περιεκύκλωσάν με, προέφθα-
6 σάν με παγίδες θανάτου. Καὶ ἐν τῷ
θλίβεσθαί με ἐπεκαλεσάμην τὸν κύριον, καὶ πρὸς
τὸν θεόν μου ἐκέκραξα· ἤκουσεν ἐκ ναοῦ ἁγίου
αὐτοῦ φωνῆς μου, καὶ ἡ κραυγή μου ἐνώπιον αὐτοῦ
7 εἰσελεύσεται εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ. Καὶ ἐσα-
λεύθη, καὶ ἔντρομος ἐγενήθη ἡ γῆ, καὶ τὰ θε-
μέλια τῶν ὀρέων ἐταράχθησαν, καὶ ἐσαλεύθη-
8 σαν, ὅτι ὠργίσθη αὐτοῖς ὁ θεός. Ἀνέβη
καπνὸς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ πῦρ [5] ἀπὸ προσώπου
αὐτοῦ [6] κατεφλόγισεν, ἄνθρακες ἀνήφθησαν
9 ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ἔκλινεν [7] οὐρανὸν καὶ κα-
τέβη, καὶ γνόφος ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ.
10 Καὶ ἐπέβη ἐπὶ [8] χερουβὶμ καὶ ἐπετάσθη, ἐπε-
11 τάσθη ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων. Καὶ ἔθε-
το σκότος ἀποκρυφὴν αὐτοῦ, κύκλῳ αὐτοῦ ἡ
σκηνὴ αὐτοῦ, σκοτεινὸν ὕδωρ ἐν νεφέλαις ἀέ-
12 ρων. Ἀπὸ τῆς τηλαυγήσεως ἐνώπιον
αὐτοῦ αἱ νεφέλαι διῆλθον, χάλαζα καὶ ἄνθρα-
13 κες πυρός. Καὶ ἐβρόντησεν ἐξ οὐρανοῦ
[9] κύριος, καὶ ὁ ὕψιστος ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ.
14 [10] Καὶ ἐξαπέστειλε βέλη καὶ ἐσκόρπισεν αὐτοὺς,
καὶ ἀστραπὰς ἐπλήθυνε καὶ συνετάραξεν αὐτούς.
15 Καὶ ὤφθησαν αἱ πηγαὶ τῶν ὑδάτων, καὶ [11] ἀ-
νεκαλύφθη τὰ θεμέλια τῆς οἰκουμένης ἀπὸ ἐπι-
τιμήσεώς σου κύριε, ἀπὸ ἐμπνεύσεως πνεύματος
16 ὀργῆς σου. Ἐξαπέστειλεν ἐξ ὕψους καὶ ἔλα-
βέ με, προσελάβετό με ἐξ ὑδάτων πολλῶν.
17 Ῥύσεταί με ἐξ ἐχθρῶν μου δυνατῶν, καὶ ἐκ τῶν
μισούντων με, ὅτι ἐστερεώθησαν ὑπὲρ ἐμέ.
18 Προέφθασάν με ἐν ἡμέρᾳ [12] κακώσεώς μου,
19 καὶ ἐγένετο κύριος ἀντιστήριγμά μου. Καὶ
ἐξήγαγέ με εἰς πλατυσμὸν, ῥύσεταί με, ὅτι
20 ἠθέλησέ [13] με. Καὶ ἀνταποδώσει μοι
κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν κα-
θαριότητα τῶν χειρῶν μου ἀνταποδώσει μοι.
21 Ὅτι ἐφύλαξα τὰς ὁδοὺς κυρίου, καὶ οὐκ ἠσέβη-
22 σα ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου. Ὅτι πάντα τὰ κρί-
ματα αὐτοῦ ἐνώπιόν μου, καὶ τὰ δικαιώματα
23 αὐτοῦ οὐκ [14] ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ. Καὶ ἔσο-
μαι ἄμωμος μετ' αὐτοῦ, καὶ φυλάξομαι ἀπὸ
24 τῆς ἀνομίας μου. Καὶ ἀνταποδώσει μοι
κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν καθα-
ριότητα τῶν χειρῶν μου [15] ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν
25 αὐτοῦ. Μετὰ ὁσίου [16] ὁσιωθήσῃ, καὶ μετὰ
26 ἀνδρὸς ἀθῴου ἀθῷος ἔσῃ· Καὶ μετὰ ἐκ-
λεκτοῦ ἐκλεκτὸς ἔσῃ, καὶ μετὰ στρεβλοῦ [17] διαστρέψεις.
27 Ὅτι σὺ λαὸν [18] ταπεινὸν σώσεις, καὶ ὀφθαλμοὺς
28 ὑπερηφάνων ταπεινώσεις. Ὅτι σὺ φωτιεῖς
λύχνον μου κύριε, ὁ θεός μου φωτιεῖς τὸ σκότος μου.
29 Ὅτι ἐν σοὶ ῥυσθήσομαι ἀπὸ πειρατηρίου, καὶ ἐν
30 τῷ θεῷ μου ὑπερβήσομαι τεῖχος. Ὁ
θεός μου, ἄμωμος ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, [19] τὰ λόγια
κυρίου πεπυρωμένα, ὑπερασπιστής ἐστι πάν-
31 των τῶν ἐλπιζόντων ἐπ' αὐτόν. Ὅτι τίς
θεὸς [20] πλὴν τοῦ κυρίου; καὶ τίς θεὸς πλὴν τοῦ
32 θεοῦ ἡμῶν; Ὁ θεὸς ὁ περιζωννύων με
δύναμιν, καὶ ἔθετο ἄμωμον τὴν ὁδόν μου·
33 Ὁ [21] καταρτιζόμενος τοὺς πόδας μου ὡσεὶ [22] ἐ-
λάφου, [23] καὶ ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἱστῶν με·
34 Διδάσκων χεῖράς μου εἰς πόλεμον. καὶ [24] ἔθου
τόξον χαλκοῦν τοὺς βραχίονάς μου,
35 Καὶ ἔδωκάς [25] με [26] ὑπερασπισμὸν σωτη-
ρίας [27] μου: καὶ ἡ δεξιά σου ἀντελάβετό
μου, καὶ ἡ παιδεία σου ἀνώρθωσέ με εἰς

Ps. 17. 1 *Alex.* ἐρρύσατο. 2 *Alex.* ἡ ἰσχύς μου. 3 *Alex. Ald. C.* καὶ ἐλπιῶ. 4 *Alex.* ἀντιλήμπτωρ. 5 *Aq.* ἀπὸ στόματος αὐτοῦ φάγεται. *S.* ἐκ στόματος αὐτοῦ ἀναλίσκον. 6 *Ald. C.* καταφλεγήσεται. 7 *Ald. C.* οὐρανούς. 8 *Alex.* χερουβείν. 9 *Alex.* ὁ κύριος. 10 *Alex. Ald. C.* Ἐξαπέστειλε. 11 *Alex.* ἀνεκαλύφθησαν. 12 *S.* ταλαιπωρίας. 13 *Alex.* με. ῥύσεταί με ἐξ ἐχθρῶν μου δυνατῶν, καὶ ἐκ τῶν μισούντων με. Καὶ ἀνταποδώσει. 14 *C.* ἀπέστησα. 15 *Alex.* ἀνταποδώσει μοι ἐνώπιον. 16 sic Tertull. *sanctificaberis.* at *Cypr.* *cum justo justificaberis.* *Ald.* vero & *C.* hab. ὅσιος ἔσῃ. *S.* πρὸς ὅσιον ὁσίως πράξεις. al. *Sch.* μετὰ κεχαριτωμένου χαριτωθήσῃ. 17 *C.* διαστρέφεις. 18 *S.* πρᾶον. 19 *S.* ῥῆσις τοῦ κυρίου δόκιμος. 20 *Ald. C.* πάρεξ. 21 *Alex.* καταρτίζων. 22 sic *Graeci ll.* hab. *Hieron.* tamen asseverat, omnes interpp. transtulisse, ἐλάφων. *Alex.* hab. ἐλάφους. 23 *Aq.* καὶ ἐπὶ τὰ ὑψώματά μου στήσεις με. 24 *C.* ἔθετο. 25 *Ald. C.* μοι. 26 VI. *ed.* ὑπερασπιστῆρα τὸν σωτῆρά μου. 27 μου *Ald. C.* deest, quod tamen ab omnibus interpp. positum esse scribit *Hieron.*

τέλος, [28] καὶ ἡ παιδεία σου αὐτή με διδάξει.
36 Ἐπλάτυνας τὰ διαβήματά μου ὑποκάτω μου,
37 καὶ οὐκ [29] ἠσθένησαν τὰ ἴχνη μου. Κατα-
διώξω τοὺς ἐχθρούς μου, καὶ καταλήψομαι αὐ-
τοὺς, καὶ οὐκ ἀποστραφήσομαι, ἕως ἂν ἐκλεί-
38 πωσιν. Ἐκθλίψω αὐτοὺς, καὶ οὐ μὴ δύ-
νωνται στῆναι, πεσοῦνται ὑπὸ τοὺς πόδας μου.
39 Καὶ περιέζωσάς με δύναμιν εἰς πόλεμον,
[30] συνεπόδισας πάντας τοὺς [31] ἐπανισταμένους
40 ἐπ᾽ ἐμὲ ὑποκάτω μου. Καὶ τοὺς ἐχθρούς
μου ἔδωκάς μοι νῶτον, καὶ τοὺς μισοῦντάς με
41 [32] ἐξωλόθρευσας. Ἐκέκραξαν, καὶ οὐκ
ἦν ὁ σώζων· πρὸς κύριον, καὶ οὐκ [33] εἰσήκουσεν
42 αὐτῶν. Καὶ λεπτυνῶ αὐτοὺς [34] ὡς χοῦν κατὰ
πρόσωπον ἀνέμου, ὡς πηλὸν πλατειῶν λεανῶ
43 αὐτούς. [35] Ῥῦσαί με ἐξ [36] ἀντιλογιῶν
λαοῦ, καταστήσεις με εἰς κεφαλὴν ἐθνῶν· λαὸς
44 ὃν οὐκ ἔγνων, ἐδούλευσέ μοι, Εἰς ἀκοὴν
ὠτίου [37] ὑπήκουσέ μοι· υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό
45 [38] μοι, Υἱοὶ ἀλλότριοι [39] ἐπαλαιώθησαν,
46 καὶ ἐχώλαναν [40] ἀπὸ τῶν τρίβων αὐτῶν. Ζῇ
κύριος, καὶ εὐλογητὸς ὁ θεός [41] μου, καὶ ὑψωθήτω
47 ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου. Ὁ θεὸς ὁ διδοὺς
ἐκδικήσεις ἐμοὶ, καὶ ὑποτάξας λαοὺς ὑπ᾽ ἐμὲ,
48 Ὁ ῥύστης μου ἐξ ἐχθρῶν [42] ὀργίλων. ἀπὸ τῶν ἐπα-
νισταμένων ἐπ᾽ ἐμὲ ὑψώσεις με, ἀπὸ ἀνδρὸς ἀδί-
49 κου [43] ῥύσῃ με. Διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί
σοι ἐν ἔθνεσι κύριε, καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ.
50 Μεγαλύνων τὰς σωτηρίας τοῦ βασιλέως [44] αὐ-
τοῦ, καὶ ποιῶν ἔλεος τῷ χριστῷ αὐτοῦ τῷ Δα-
υὶδ, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ, ἕως [45] αἰῶνος.

ιη΄. 18.

Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ
Δαυίδ.

1 Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν θεοῦ, ποίησιν δὲ
χειρῶν αὐτοῦ [1] ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα.
2 [2] Ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἐρεύγεται ῥῆμα, καὶ νὺξ νυ-
3 κτὶ [3] ἀναγγέλλει γνῶσιν. [4] Οὐκ εἰσὶ λα-
λιαὶ οὐδὲ λόγοι, ὧν οὐχὶ ἀκούονται αἱ φωναὶ
4 αὐτῶν. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ
φθόγγος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰ-
κουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν. [5] ἐν τῷ ἡλίῳ ἔθετο
5 τὸ σκήνωμα αὐτοῦ, Καὶ αὐτὸς ὡς νυμ-
φίος ἐκπορευόμενος ἐκ παστοῦ αὐτοῦ. ἀγαλλιά-
6 σεται ὡς γίγας δραμεῖν ὁδὸν [6] αὐτοῦ. Ἀπ᾽
ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἔξοδος αὐτοῦ· καὶ τὸ κατάντη-
μα αὐτοῦ ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ· καὶ οὐκ ἔστιν ὃς
7 ἀποκρυβήσεται [7] τῆς θέρμης αὐτοῦ. Ὁ νό-
μος [8] τοῦ κυρίου ἄμωμος ἐπιστρέφων ψυχὰς,
ἡ μαρτυρία κυρίου πιστὴ σοφίζουσα νήπια.
8 Τὰ δικαιώματα κυρίου [9] εὐθέα εὐφραίνοντα
καρδίαν, ἡ ἐντολὴ κυρίου τηλαυγὴς φωτίζουσα
9 ὀφθαλμούς. Ὁ φόβος κυρίου ἁγνὸς
διαμένων εἰς αἰῶνα αἰῶνος, τὰ κρίματα κυ-
ρίου ἀληθινὰ δεδικαιωμένα ἐπὶ τὸ αὐτό·
10 Ἐπιθυμητὰ ὑπὲρ χρυσίον καὶ λίθον τίμιον
πολὺν, καὶ γλυκύτερα ὑπὲρ μέλι καὶ κηρίον.
11 Καὶ γὰρ ὁ δοῦλός σου φυλάσσει αὐτὰ, ἐν τῷ φυ-
12 λάσσειν αὐτὰ ἀνταπόδοσις πολλή. [10] Πα-
ραπτώματα τίς συνήσει; ἐκ τῶν κρυφίων μου κα-
13 θάρισόν με, Καὶ [11] ἀπὸ ἀλλοτρίων φεῖ-
σαι τοῦ δούλου σου. ἐὰν μή μου [12] κατακυριεύσωσι,
τότε ἄμωμος ἔσομαι, καὶ καθαρισθήσομαι
14 ἀπὸ ἁμαρτίας μεγάλης. Καὶ ἔσονται εἰς
εὐδοκίαν τὰ λόγια τοῦ στόματός μου, καὶ ἡ με-
λέτη τῆς καρδίας μου ἐνώπιόν σου [13] διαπαντός·
κύριε βοηθέ μου, καὶ λυτρωτά μου.

ιθ΄. 19.

Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ
Δαυίδ.

1 Ἐπακούσαι σου κύριος ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως,
ὑπερασπίσαι σου τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ Ἰακώβ.
2 Ἐξαποστείλαι σοι βοήθειαν ἐξ ἁγίου, καὶ ἐκ
3 Σιὼν ἀντιλάβοιτό σου. Μνησθείη πάσης

---

28 *Sch.* τὸ, καὶ ἡ παιδεία σου αὐτή με διδάξει, Θεοδοτίονός ἐστιν ἀντὶ τοῦ, καὶ ἡ παιδεία σου ἀνώρθωσέν με εἰς τέλος, εἰρημένου τοῖς ο΄. 29 *Ald. C.* ἠσθένησε. 30 affirmat *Hieron.* 70 interpp. non adscripsisse πάντας. *Aq.* κάμψεις ἐπανεστηκότα μοι. 31 *Alex.* ἐπανισταναμένους. 32 *Alex.* ἐξωλέθρευσας. 33 *Alex.* εἰσήκουσεν. 34 *Alex. Ald. C.* ὡσεὶ χοῦν. 35 *Alex.* Ῥῦσαί τε με ἀπὸ ἀντιλογιῶν λαῶν. *Aq.* Διασώσεις με ἀπὸ δικασιῶν. *S.* Ῥύσῃ με ἀπὸ ἀντιλογιῶν. 36 *Ald. C.* ἀντιλογίας. 37 *Alex.* ἐπήκουσάς μοι. Οἱ υἱοί. 38 *Ald. C.* μου. 39 *S.* ἠτιμάσθησαν. *a. Sch.* Σύμμ. ἀτιμωθήσονται, καὶ ἐντραπήσονται. 40 *Alex.* ἐκ τῶν. 41 μου *Ald. C.* deest. 42 *Alex. Ald. C.* μου ὀργίλων. 43 *Alex.* ῥῦσαί με. 44 αὐτοῦ *Ald. C.* deest. 45 *Ald.* αἰῶνος. Δόξα.

Ps. 18. 1 *Ms. Alex.* ἀναγγελεῖ. 2 *Alex.* Ἡ ἡμέρα. 3 *Alex.* ἀναγγελεῖ. 4 *S.* οὐ ῥήσεσιν, οὐ λόγοις ὧν οὐκ ἀκούονται φωναί· ἀλλ᾽ εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ ἦχος. *Aq.* ὁ κανών. 5 *Aq.* τῷ ἡλίῳ ἔθετο σκήνωμα ἐν αὐτοῖς. 6 scribit *Hieron.* obelisco notatum esse illud αὐτοῦ. est quidem in *Psalt. Arab.* & in *Æth.* at abest ab *Ald.* & *C.* 7 *Ald. C.* τῆς θέρμης. 8 *Alex.* κυρίου. 9 *Alex.* εὐθεῖα. *Ald.* deest. 10 *Aq.* ἀγνοίας. 11 *S.* καίγε ἀπὸ ὑπερηφάνων συντήρησον τὸν δοῦλόν σου. 12 *Alex.* κατακυριεύσουσιν. 13 *Alex.* ἐστὶν διαπαντός.

θυσίας

θυσίας σου, καὶ τὸ ὁλοκαύτωμά σου [1] πιανά-
4 τω. [2] διάψαλμα. Δῴη [3] σοι κατὰ τὴν καρ-
δίαν σου, καὶ πᾶσαν τὴν βουλήν σου [4] πληρώ-
5 σαι. Ἀγαλλιασόμεθα [5] ἐν τῷ σωτηρίῳ
σου, καὶ ἐν ὀνόματι [6] θεοῦ ἡμῶν μεγαλυνθησό-
μεθα. πληρώσαι κύριος πάντα τὰ αἰτήματά
6 σου. Νῦν ἔγνων ὅτι ἔσωσε κύριος τὸν
χριστὸν αὐτοῦ ἐπακούσεται αὐτοῦ ἐξ οὐρανοῦ ἁγίου
αὐτοῦ, ἐν δυναστείαις ἡ σωτηρία τῆς δεξιᾶς αὐ-
7 τοῦ. Οὗτοι ἐν ἅρμασι καὶ οὗτοι ἐν ἵπποις,
ἡμεῖς δὲ ἐν ὀνόματι [7] κυρίου θεοῦ ἡμῶν [8] μεγα-
8 λυνθησόμεθα. Αὐτοὶ συνεποδίσθησαν
καὶ [9] ἔπεσαν, ἡμεῖς δὲ ἀνέστημεν καὶ ἀνωρθώθημεν.
9 Κύριε σῶσον τὸν βασιλέα, καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν,
ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλεσώμεθά σε.

κʹ. 20.

[1] Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Κύριε ἐν τῇ δυνάμει σου εὐφρανθήσεται ὁ βα-
σιλεύς, καὶ ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου ἀγαλλιάσεται
2 σφόδρα. Τὴν ἐπιθυμίαν τῆς [2] ψυχῆς
αὐτοῦ ἔδωκας αὐτῷ, καὶ τὴν [3] δέησιν τῶν χειλέ-
ων αὐτοῦ οὐκ ἐστέρησας αὐτόν. [4] διάψαλμα.
3 Ὅτι προέφθασας αὐτὸν ἐν εὐλογίαις χρηστό-
τητος, ἔθηκας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ στέφα-
4 νον ἐκ λίθου τιμίου. Ζωὴν ᾐτήσατό σε,
καὶ ἔδωκας αὐτῷ μακρότητα ἡμερῶν [5] εἰς αἰῶνα
5 αἰῶνος. Μεγάλη ἡ δόξα αὐτοῦ ἐν τῷ
σωτηρίῳ σου, δόξαν καὶ μεγαλοπρέπειαν ἐπι-
6 θήσεις ἐπ᾽ αὐτόν. Ὅτι [6] δώσεις αὐτῷ εὐ-
λογίαν εἰς αἰῶνα αἰῶνος, [7] εὐφρανεῖς αὐτὸν
7 ἐν χαρᾷ μετὰ τοῦ προσώπου σου. Ὅτι ὁ βα-
σιλεὺς ἐλπίζει ἐπὶ κύριον, καὶ ἐν τῷ ἐλέει τοῦ
8 ὑψίστου οὐ μὴ σαλευθῇ. [8] Εὑρεθείη ἡ χεὶρ
σου πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς σου, ἡ δεξιά σου εὕροι
9 πάντας τοὺς μισοῦντάς σε. [9] Θήσεις αὐ-
τοὺς ὡς κλίβανον πυρὸς εἰς καιρὸν τοῦ προσώπου
σου, [10] κύριος ἐν ὀργῇ αὐτοῦ συνταράξει αὐτούς,
10 καὶ καταφάγεται αὐτοὺς πῦρ. Τὸν καρπὸν
αὐτῶν ἀπὸ γῆς ἀπολεῖς, καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν
11 ἀπὸ υἱῶν ἀνθρώπων. [11] Ὅτι ἔκλιναν εἰς
σὲ κακά, διελογίσαντο [12] βουλὴν ἣν οὐ μὴ δύ-
12 νωνται [13] στῆσαι. [14] Ὅτι θήσεις αὐτοὺς
[15] νῶτον [16] ἐν τοῖς περιλοίποις σου, ἑτοιμά-
13 σεις τὸ πρόσωπον αὐτῶν. Ὑψώθητι
κύριε ἐν τῇ δυνάμει σου. ᾄσομεν καὶ ψαλοῦμεν
τὰς δυναστείας [17] σου.

καʹ. 21.

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῆς ἀντιλή-
ψεως τῆς [1] ἑωθινῆς, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Ὁ θεὸς ὁ θεός μου [2] πρόσχες μοι, ἵνατί
ἐγκατέλιπές με; μακρὰν ἀπὸ τῆς σωτηρίας
μου οἱ λόγοι [3] τῶν παραπτωμάτων μου.
2 Ὁ θεός μου κεκράξομαι ἡμέρας [4] πρὸς σὲ
καὶ οὐκ εἰσακούσῃ, καὶ νυκτὸς καὶ [5] οὐκ εἰς ἄνοιαν
3 ἐμοί. Σὺ δὲ [6] ἐν ἁγίῳ κατοικεῖς, ὁ ἔ-
4 παινος τοῦ Ἰσραήλ. Ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν οἱ
πατέρες ἡμῶν, ἤλπισαν καὶ [7] ἐρρύσω αὐτούς.
5 Πρὸς σὲ ἐκέκραξαν καὶ ἐσώθησαν, ἐπὶ σοὶ ἤλ-
6 πισαν καὶ οὐ κατῃσχύνθησαν. Ἐγὼ δέ εἰ-
μι σκώληξ καὶ [8] οὐκ ἄνθρωπος, ὄνειδος [9] ἀν-
7 θρώπων καὶ ἐξουθένημα λαοῦ. Πάντες οἱ
θεωροῦντές με ἐξεμυκτήρισάν με, ἐλάλη-
σαν ἐν χείλεσιν, ἐκίνησαν κεφαλήν,
8 Ἤλπισεν ἐπὶ κύριον, ῥυσάσθω αὐτόν, σωσά-
9 τω αὐτόν, ὅτι θέλει αὐτόν. Ὅτι σὺ εἶ
ὁ ἐκσπάσας με ἐκ γαστρός, ἡ ἐλπίς μου ἀπὸ

Ps. 19. 1 *Sch.* φαιδρυνάτω, στεασάτω. 2 διάψαλμα deest *Ald.* & *Comp.* 3 *Alex. Ald.* & *C.* σοι κύριος κατά. *Hieron.* monet, κύριος ex superioribus ἀπὸ κοινοῦ subaudiri. 4 *Alex.* πληρώσει. 5 *Alex. Ald. C.* ἐπὶ τῷ. 6 *Ald. C.* κυρίου θεοῦ. 7 *Alex.* θεοῦ ἡμῶν. 8 sic est in *Rom. Psalt.* sic legit *Cypr.* item *Ambros.* & *Hieron.* in vita Hilarionis, & in Oseæ cap. 10. sic quoque est in *Psalt. Arab.* & in *Æthiop.* atque in metaphrasi quam *Apollinar.* versibus Græce edidit. at in *Ald.* & *C.* est ἐπικαλεσόμεθα. 9 *Ald. C.* ἔπεσον.

Ps. 20. 1 Εἰς τὸ τέλος *Ald. C.* desunt. 2 *Ald C.* καρδίας. 3 al. θέλησιν. 4 διάψαλμα *Ald. C.* deest. 5 *Aq. Th.* & *V. ed.* καὶ ἔτι. *S.* καὶ εἰς ἀπέραντον. 6 *C.* δώσεις. 7 *S.* χαροποιήσεις αὐτὸν ἐν εὐφροσύνῃ παρὰ τοῦ προσώπου σου. 8 *S.* καταλήψεται ἡ χείρ σου πάντας τοὺς ἐχθρούς σου, ἡ δεξιά σου εὑρήσει τοὺς μισοῦντάς σε. 9 *Ald. C.* Ὅτι θήσεις. 10 *Alex.* κύριε ἐν ὀργῇ σου συνταράξεις αὐτούς. 11 *Sch.* ὅτι συνέρραξαν κατὰ σοῦ εἰς κακόν. 12 *Alex. Ald. C.* βουλὰς ἃς οὐ. 13 *Alex.* στῆναι. 14 *S.* τάξεις αὐτοὺς ἀποστρόφους. 15 post νῶτον *C.* habet comma, non post σου 16 *Aq.* ἐν τοῖς κάλοις σου ἑδράσεις ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν. *Sch.* ἔδει ἀντὶ μὲν τοῦ, σοῦ, κεῖσθαι τὸ, αὐτῶν, ἀντὶ δὲ τοῦ, αὐτῶν, κεῖσθαι τὸ, σοῦ· ἵνα ᾖ, ἐν τοῖς περιλοίποις αὐτῶν ἑτοιμάσεις τὸ πρόσωπόν σου. τοῦτο δὲ ἀπὸ τῆς ἐμμέτρου συνθέσεως πεπονθέναι δοκεῖ· καθὸ καὶ παρὰ τοῖς ἔξω ποιηταῖς συνεχέστερόν ἐστι τὰ τοιαῦτα εὑρεῖν, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς λυρικοῖς. 17 *Ald.* σου. Δόξα.

Ps. 21. 1 *Ms. Alex* ἑωθινῆς. καʹ. Ὁ θεός. 2 *Euseb.* τὸ πρόσχες μοι, ὡς μὴ κείμενον ἐν τῷ Ἑβρ. καὶ ὁ Σωτὴρ παραλέλοιπε. 3 *S.* τῶν ὀδυρμῶν μου. *V. ed.* τῆς βοήσεώς μου. *VI. ed.* τῆς δεήσεώς μου. *Aq.* τοῦ βρυχήματός μου. 4 πρὸς σὲ *Ald. C.* desunt. 5 *V. ed.* σιωπή. *VI. ed.* σιγή μοι. 6 *Alex.* ἐν ἁγίοις κατοικεῖς, ὁ ἔπαινος Ἰσραήλ. *S.* etiam, ἐν ἁγίοις. 7 *Alex.* ἐρύσω. 8 *Alex.* οὐχί. 9 *Alex.* ἀνθρώπου.

μαστῶν

10 μασῶν τῆς μητρός μου, Ἐπὶ σὲ [10] ἐπερ-
ρίφην ἐκ μήτρας. [11] ἐκ κοιλίας μητρός μου
11 θεός μου εἶ σύ, Μὴ ἀποστῇς ἀπ᾽ ἐμοῦ·
ὅτι θλῖψις ἐγγύς, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ [12] βοηθῶν.
12 Περιεκύκλωσάν με μόσχοι πολλοί, ταῦροι
13 [13] πίονες περιέσχον με. Ἤνοιξαν ἐπ᾽ ἐμὲ
τὸ στόμα αὐτῶν, ὡς λέων ὁ ἁρπάζων καὶ ὠρυό-
14 μενος. Ὡσεὶ ὕδωρ [14] ἐξεχύθην, καὶ
διεσκορπίσθη πάντα τὰ ὀστᾶ μου, ἐγενήθη ἡ
καρδία μου ὡσεὶ κηρὸς τηκόμενος ἐν μέσῳ τῆς
15 κοιλίας μου. Ἐξηράνθη [15] ὡσεὶ ὄστρα-
κον ἡ ἰσχύς μου, καὶ ἡ γλῶσσά μου κεκόλληται
τῷ λάρυγγί μου, καὶ εἰς χοῦν θανάτου κατήγα-
16 γές με. Ὅτι ἐκύκλωσάν με κύνες
πολλοί, συναγωγὴ πονηρευομένων περιέσχον
με. [16] ὤρυξαν χεῖράς μου, καὶ [17] πόδας,
17 Ἐξηρίθμησαν πάντα τὰ ὀστᾶ μου· αὐτοὶ δὲ
18 κατενόησαν καὶ ἐπεῖδόν με. Διεμερίσαν-
το τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱμα-
19 τισμόν μου ἔβαλον κλῆρον. Σὺ δὲ κύριε
μὴ μακρύνῃς τὴν βοήθειάν [18] μου, εἰς τὴν ἀν-
20 τίληψίν μου πρόσχες. Ῥῦσαι ἀπὸ ῥομ-
φαίας τὴν ψυχήν μου, καὶ ἐκ χειρὸς κυνὸς
21 [19] τὴν μονογενῆ μου. Σῶσόν με ἐκ στό-
ματος λέοντος, καὶ ἀπὸ κεράτων μονοκερώ-
22 των τὴν ταπείνωσίν μου. Διηγήσομαι τὸ
ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλη-
23 σίας ὑμνήσω σε. Οἱ φοβούμενοι κύριον
αἰνέσατε αὐτόν, ἅπαν τὸ σπέρμα Ἰακὼβ δο-
ξάσατε αὐτόν, [20] φοβηθήτωσαν [21] αὐτὸν ἅπαν
24 τὸ σπέρμα Ἰσραήλ. Ὅτι οὐκ ἐξουδένω-
σεν οὐδὲ προσώχθισε τῇ δεήσει τοῦ πτωχοῦ, οὐδὲ
ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ᾽ ἐμοῦ· καὶ ἐν
τῷ κεκραγέναι με πρὸς αὐτὸν [22] εἰσήκουσέ μου.
25 Παρὰ σοῦ ὁ ἔπαινός μου ἐν ἐκκλησίᾳ [23] με-
γάλῃ, τὰς εὐχάς μου ἀποδώσω ἐνώπιον [24] τῶν
26 φοβουμένων αὐτόν. Φάγονται πένητες
καὶ ἐμπλησθήσονται, καὶ αἰνέσουσι κύριον οἱ ἐκ-
ζητοῦντες αὐτόν, ζήσονται αἱ καρδίαι αὐτῶν εἰς
27 αἰῶνα αἰῶνος. Μνησθήσονται καὶ ἐπι-
στραφήσονται πρὸς κύριον πάντα [25] τὰ πέρα-
τα τῆς γῆς, καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιον αὐτοῦ
28 πᾶσαι αἱ [26] πατριαὶ τῶν ἐθνῶν. Ὅτι
τοῦ κυρίου ἡ βασιλεία, καὶ αὐτὸς δεσπόζει τῶν
29 ἐθνῶν. Ἔφαγον καὶ προσεκύνησαν πάν-
τες [27] οἱ πίονες τῆς γῆς· ἐνώπιον αὐτοῦ [28] προ-
πεσοῦνται πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς [29] τὴν
30 γῆν. [30] καὶ ἡ ψυχή μου αὐτῷ ζῇ, Καὶ τὸ
σπέρμα μου δουλεύσει αὐτῷ. [31] ἀναγγελήσεται
31 τῷ κυρίῳ γενεὰ ἡ ἐρχομένη· Καὶ ἀναγ-
γελοῦσι τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ λαῷ τῷ τεχθη-
σομένῳ, [32] ὃν ἐποίησεν [33] ὁ κύριος.

κβ΄. 22.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Κύριος [1] ποιμαίνει με, καὶ οὐδέν με ὑστερή-
2 σει. [2] Εἰς τόπον χλόης ἐκεῖ με κατε-
σκήνωσεν· ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως ἐξέθρε-
3 ψέ με. [3] Τὴν ψυχήν μου ἐπέστρεψεν·
ὡδήγησέν με [4] ἐπὶ τρίβους δικαιοσύνης, ἕνε-
4 κεν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. Ἐὰν γὰρ καὶ
πορευθῶ ἐν μέσῳ σκιᾶς θανάτου, οὐ φοβηθή-
σομαι κακά, ὅτι σὺ μετ᾽ ἐμοῦ εἶ· ἡ ῥάβδος
σου καὶ ἡ βακτηρία σου, [5] αὗταί με παρεκάλε-
5 σαν. Ἡτοίμασας ἐνώπιόν μου τράπε-
ζαν, ἐξεναντίας τῶν θλιβόντων με· ἐλίπα-
νας ἐν ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν μου, καὶ [6] τὸ πο-
τήριόν σου μεθύσκον [7] ὡς κράτιστον.
6 Καὶ τὸ ἔλεός σου [8] καταδιώξεταί με πάσας
τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, [9] καὶ τὸ κατοικεῖν με
ἐν οἴκῳ κυρίου εἰς μακρότητα ἡμερῶν.

---

10 *Alex.* ἐπεῤῥίφην. 11 *C.* ἀπὸ γαστρὸς κοιλίας. *Ald.* ἀπὸ γαστρός. 12 *Ald. C.* βοηθῶν μοι. Περιεκ. 13 *Aq.* λιπαροί. *S.* σιτιστοὶ ἄλλος, δυνάσται Βασὰν διεδειγμάτισαν τό με. 14 sic est in *Lat. vulg. ed.* & in *Psalt. Arab.* sed *Ald.* & *C.* habent ἐξεχύθη atque ita *Psalt. Rom. Sch.* τὸ δὲ ἐξεχύθην μετὰ τοῦ, ν, κεῖται ἐν τῷ ἑξαπλῷ παρὰ πᾶσιν· οὕτω δὲ καὶ Ἀπολλινάριος, καὶ Εὐσέβ. γράφει. 15 *Alex. Ald. C.* ὡς. 16 sic *Justin.* ὤρυξάν μου πόδας καὶ χεῖρας. & *Tertull.* *foderunt manus meas & pedes.* & rursus; *exterminaverunt manus meas & pedes. Aq.* ᾔσχυναν. 17 *Alex. Ald. C.* πόδας μου. 18 *Ald. C.* σου ἀπ᾽ ἐμοῦ. 19 *Alex.* τὴν μονογενήν μου. *Aq.* μοναχήν. *S.* μονότητα. 20 *Ald. C.* φοβηθήτω. 21 *Ald. C.* δὴ ἀπ᾽ αὐτοῦ. 22 *Alex.* ἐπήκουσεν. 23 *Ald. C.* μεγάλῃ ἐξομολογήσομαί σοι τάς. quod non est apud *Tertull.* qui citat hunc locum, nec in metaphr. *Apollin.* 24 *Alex.* πάντων τῶν. 25 *Alex.* τὰ πέρα. 26 *Aq.* & *S.* συγγένειαι. 27 *Aq.* & *S.* οἱ λιπαροί. 28 *Th.* κάμψουσι. *S.* ὀκλάσουσι. 29 *Th.* χοῦν. *S.* κόνιν. 30 *Th.* καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ζῇ. *S.* οὐ ἡ ψυχὴ ζήσει, σπέρμα δὲ λατρεύσει αὐτῷ. *Aq.* αὐτῷ ζῇ *V. ed.* & *VI.* ut 70. ἡ ψυχή μου. 31 *S.* ἀναγραφήσεται ἐν βιβλίῳ τῷ κυρίῳ. 32 *Aq.* & *Th.* ὅτι ἐποίησεν. 33 *Alex.* κύριος.

Ps. 22. 1 *Alex.* ποιμανεῖ. 2 *Aq.* & *S.* ἐν ὡραιότητι πόας κατεσκήνωσέν με. 3 *S.* ἀνεκλίνατό με. 4 *S.* δι᾽ ἀτραπῶν. 5 *Alex.* αὗται. 6 ita hab. *Cypr.* & *Aug.* atque ita est in *Psalt. Rom.* & *Arab.* at in *ed. vulg. Lat.* est *calix meus*: cum qua facit *Psalt. Æthiop.* ac *Hieron.* asseverat 70 & *aa. interpp.* transtulisse, μου. *Th.* ποτήριόν μου. *S.* ποτήριον μεθύσκον πλὴν ἀγαθόν. *V. ed.* καὶ ποτήριόν μου μεθύσκον ὡς κράτιστον. 7 *Ald. C.* ὡσεί. 8 *Ald. C.* καταδιώξει. 9 *S.* ἡ κατοίκησίς μου.

Ψαλμὸς

κγ΄. 23.

Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ τῆς μιᾶς
[1] σαββάτου.

1 Τοῦ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ἡ
οἰκουμένη καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ.
2 [2] Αὐτὸς ἐπὶ θαλασσῶν ἐθεμελίωσεν αὐτὴν, καὶ
3 ἐπὶ ποταμῶν ἡτοίμασεν αὐτήν. Τίς ἀνα-
βήσεται εἰς τὸ ὄρος τοῦ κυρίου, [3] καὶ τίς στήσεται
4 ἐν τόπῳ [4] ἁγίῳ αὐτοῦ; Ἀθῶος χερσὶ
καὶ καθαρὸς τῇ καρδίᾳ, ὃς οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ μα-
ταίῳ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ὤμοσεν ἐπὶ δόλῳ
5 τῷ [5] πλησίον αὐτοῦ. Οὗτος λήψεται
εὐλογίαν παρὰ κυρίου, καὶ ἐλεημοσύνην παρὰ
6 θεοῦ σωτῆρος αὐτοῦ. Αὕτη ἡ γενεὰ ζη-
τούντων [6] αὐτὸν, ζητούντων τὸ [7] πρόσωπον τοῦ
7 θεοῦ [8] Ἰακώβ. διάψαλμα. [9] Ἄρατε
πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ ἐπάρθητε πύλαι
αἰώνιοι, καὶ εἰσελεύσεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης.
8 Τίς ἐστιν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης; κύριος
κραταιὸς καὶ δυνατὸς, κύριος δυνατὸς ἐν πο-
9 λέμῳ. Ἄρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν,
καὶ ἐπάρθητε πύλαι αἰώνιοι, καὶ εἰσελεύσεται
10 ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης. Τίς ἐστιν οὗτος ὁ
βασιλεὺς τῆς δόξης; κύριος τῶν δυνάμεων,
[10] αὐτός ἐστιν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς [11] δόξης.

κδ΄. 24.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Πρὸς σὲ κύριε ἦρα τὴν ψυχήν μου.
2 Ὁ θεός μου ἐπὶ σοὶ πέποιθα, μὴ [1] κατ-
αισχυνθείην· μηδὲ καταγελασάτωσάν [2] με
3 οἱ ἐχθροί μου, Καὶ γὰρ πάντες οἱ ὑπο-
μένοντές σε οὐ μὴ καταισχυνθῶσιν. [3] αἰσχυνθή-
4 τωσαν [4] οἱ ἀνομοῦντες διακενῆς. Τὰς
ὁδούς σου κύριε γνώρισόν μοι, καὶ τὰς τρίβους
5 σου δίδαξόν με. Ὁδήγησόν με [5] ἐπὶ
τὴν ἀλήθειάν σου, καὶ δίδαξόν με, ὅτι σὺ εἶ ὁ
θεὸς ὁ σωτήρ μου, καὶ σὲ ὑπέμεινα ὅλην τὴν
6 ἡμέραν. Μνήσθητι τῶν οἰκτιρμῶν σου κύ-
ριε, καὶ τὰ ἐλέη σου, ὅτι ἀπὸ τοῦ αἰῶνός εἰσιν.
7 Ἁμαρτίας νεότητός μου, καὶ [6] ἀγνοίας μου μὴ
μνησθῇς. κατὰ τὸ ἔλεός σου μνήσθητί [7] μου, ἕνε-
8 κεν τῆς χρηστότητός σου κύριε. Χρηστὸς καὶ
εὐθὴς ὁ κύριος, διὰ τοῦτο [8] νομοθετήσει ἁ-
9 μαρτάνοντας ἐν ὁδῷ. Ὁδηγήσει πραεῖς
ἐν κρίσει, διδάξει πραεῖς ὁδοὺς αὐτοῦ.
10 Πᾶσαι αἱ ὁδοὶ κυρίου ἔλεος καὶ ἀλήθεια τοῖς
ἐκζητοῦσι τὴν διαθήκην αὐτοῦ καὶ τὰ μαρτύρια
11 αὐτοῦ. [9] Ἕνεκα τοῦ ὀνόματός σου κύριε, καὶ
[10] ἱλάσῃ τῇ ἁμαρτίᾳ μου, πολλὴ γάρ ἐστι.
12 Τίς ἐστιν ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος τὸν κύριον;
[11] νομοθετήσει αὐτῷ ἐν ὁδῷ, ᾗ ᾑρετίσατο.
13 Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς αὐλισθήσεται, καὶ
τὸ σπέρμα αὐτοῦ κληρονομήσει γῆν.
14 [12] Κραταίωμα κύριος τῶν φοβουμένων αὐτὸν,
[13] καὶ [14] ἡ διαθήκη αὐτοῦ [15] τοῦ δηλῶσαι αὐ-
15 τοῖς. Οἱ ὀφθαλμοί μου διαπαντὸς
πρὸς τὸν κύριον, ὅτι αὐτὸς ἐκσπάσει ἐκ πα-
16 γίδος τοὺς πόδας μου. Ἐπίβλεψον ἐπ'
ἐμὲ καὶ ἐλέησόν με, ὅτι [16] μονογενὴς καὶ πτωχός
17 [17] εἰμι ἐγώ. Αἱ θλίψεις τῆς καρδίας
μου [18] ἐπληθύνθησαν, ἐκ τῶν [19] ἀναγκῶν μου
18 ἐξάγαγέ με. Ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου
καὶ τὸν κόπον μου, καὶ ἄφες πάσας τὰς ἁμαρ-
19 τίας μου. Ἴδε τοὺς ἐχθρούς μου, ὅτι ἐ-
πληθύνθησαν, καὶ μῖσος ἄδικον ἐμίσησάν με.
20 Φύλαξον τὴν ψυχήν μου καὶ ῥῦσαί με, μὴ καί-

Ps. 23. 1 *Ald.* σαββάτων. *C.* τῶν σαββάτων. *Sch.* ἐν ἐνίοις μὲν ἀντιγράφοις εὗρον, τῆς μιᾶς τῶν σαββάτων. ἐν δὲ τῷ ἑξαπλῷ τοῦτο οὐ πρόσκειται. 2 *S.* Οὗτος ἐπὶ θαλάσσας ἐθεμελίωσεν αὐτὴν, καὶ σὺν ποταμοῖς ἥδρασεν αὐτήν. *Th.* ut 70. 3 *Ald. C.* ἢ τίς. 4 *Aq. Th.* ἁγιάσματος. 5 *Alex.* πλησίον. Οὗτος. 6 sic est in *Lat. ed.* & ita *Cypr.* legit. sed *Ald. C.* τὸν κύριον, ζητούντων. 7 *Sch.* Ἀκ. Σύμ. οἱ ο΄. ἡ ε΄. ἡ ς΄. πρόσωπόν σου Ἰακώβ. hoc tamen nusquam in collatis codd. & edd. repertum est. 8 *Alex. Ald. C.* Ἰακώβ. Ἄρατε. 9 *Aq.* Ἄρατε πύλαι κεφαλὰς ὑμῶν, καὶ ἐπάρθητε ἀνοίγματα αἰώνια. sic quoque *Aq.* vertisse *Hier.* scribit ad Damas. *Th.* & V. *ed.* ut 70. *S.* μετάρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, ὑψωθήτωσαν δὲ αἱ πύλαι αἰώνιοι. 10 sic quoque *Justin.* κύριος τῶν δυνάμεων αὐτὸς οὗτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης. in *Alex.* vero, *Ald.* & *C.* αὐτός ἐστιν ὁ βασιλεύς. 11 *Ald.* δόξης. Δόξα. Κάθισμα γ΄.

Ps. 24. 1 *Ald. C.* καταισχυνθείην εἰς τὸν αἰῶνα· μηδέ. 2 *Ald. C.* με. 3 *Alex.* αἰσχυνθήτωσαν πάντες οἱ ἀνομοῦντες. 4 *Sch.* οἱ λοιποὶ, καὶ ἡ ε΄. οἱ ἀποστατοῦντες. 5 *Alex.* ἐν τῇ * ἀλήθειαν. 6 *Aq.* ἀθεσιῶν μου. *S.* παραπτωμάτων μου. 7 *Alex.* μου, ἕνεκα. *Ald.* & *C.* μου σὺ, ἕνεκεν. 8 *Aq.* φωτίσει ἁμαρτωλούς. *S.* ὑποδείξει ἁμαρτάνουσιν ὁδόν. 9 *Ald. C.* Ἕνεκεν. 10 *Ald. C.* ἱλάσθητι. 11 *S.* ᾧ ὑποδείξει ὁδὸν ἣν ἐπιλέγεται. *Aq.* φωτίσει αὐτὸν ἐν ὁδῷ ᾗ ἐκλέξεται. 12 *Aq.* ἀπόρρητον κυρίου τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. *S.* ὁμιλία κυρίου τοῖς φοβ. αὐτόν. VI. *ed.* κραταίωμα κύριος τῶν φοβουμένων αὐτόν. *Th.* μυστήριον κυρίου. 13 *Alex.* καὶ τὸ ὄνομα κυρίου τῶν ἐπικαλουμένων αὐτὸν, καὶ ἡ διαθήκη. 14 *Aq.* τὴν συνθήκην αὐτοῦ γνωρίσει αὐτοῖς. 15 *Ald. C.* δηλώσει. 16 *Aq.* μοναχός. *S.* μόνος. 17 *Sch.* Ἀ. Θ. ἐγὼ λέγουσιν, ἀντὶ τοῦ, εἰμί. Σ. ὁμοίως τοῖς ο΄. 18 *Aq.* & V. ut 70. VI. & *Th.* ἐπληθύνθησαν. *S.* πλατεῖαι. Cum autem ἐπληθύνθησαν *Theod.* interpretatio sit, dubium esse potest, id ne à 70. sit editum, an aliquid aliud, ut ἐπλατύνθησαν. nam Dominica secunda Quadragel. est in Graduali Missæ, *tribulationes cordis mei dilatatæ sunt.* 19 *Aq.* συνοχῶν μου.

21 αἰσχυνθείην, ὅτι ἤλπισα ἐπὶ σέ. Ἄ-
κακοι καὶ εὐθεῖς ἐκολλῶντό μοι, ὅτι ὑπέμεινά
22 σε κύριε. Λύτρωσαι ὁ θεὸς τὸν Ἰσραὴλ
ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ.

κε΄. 25.

[1] Τοῦ Δαυίδ.

1 Κρῖνόν [2] με κύριε, ὅτι ἐγὼ [3] ἐν ἀκακίᾳ μου
ἐπορεύθην, καὶ ἐπὶ τῷ κυρίῳ ἐλπίζων [4] οὐ μὴ
2 σαλευθῶ. Δοκίμασόν με κύριε καὶ πεί-
ρασόν με, πύρωσον τοὺς νεφρούς μου καὶ τὴν καρ-
3 δίαν μου. Ὅτι τὸ ἔλεός σου κατέναντι τῶν
ὀφθαλμῶν [5] μού ἐστι, καὶ εὐηρέστησα ἐν τῇ ἀλη-
4 θείᾳ σου. Οὐκ ἐκάθισα μετὰ συνεδρίου
ματαιότητος, καὶ μετὰ παρανομούντων οὐ μὴ εἰσ-
5 έλθω. Ἐμίσησα ἐκκλησίαν πονηρευο-
μένων, καὶ μετὰ ἀσεβῶν οὐ μὴ καθίσω.
6 Νίψομαι [6] ἐν ἀθώοις τὰς χεῖράς μου, καὶ κυ-
7 κλώσω τὸ θυσιαστήριόν σου κύριε. Τοῦ [7] ἀκοῦ-
σαι φωνῆς [8] αἰνέσεως, καὶ διηγήσασθαι πάντα τὰ
8 θαυμάσιά σου. Κύριε ἠγάπησα [9] εὐ-
πρέπειαν οἴκου σου, καὶ τόπον σκηνώματος δό-
9 ξης σου. Μὴ συναπολέσῃς μετὰ ἀσεβῶν
τὴν ψυχήν μου, καὶ μετὰ [10] ἀνδρῶν αἱμάτων τὴν
10 ζωήν μου, Ὧν ἐν χερσὶν [11] ἀνομίαι,
11 ἡ δεξιὰ αὐτῶν ἐπλήσθη δώρων. Ἐγὼ δὲ
ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην, λύτρωσαί [12] με καὶ
12 ἐλέησόν με. [13] Ὁ πούς μου ἔστη [14] ἐν
εὐθύτητι, ἐν ἐκκλησίαις εὐλογήσω σε κύ-
ριε.

κϛ΄. 26.

1 [1] Τοῦ Δαυίδ, πρὸ τοῦ [2] χρισθῆναι.
Κύριος φωτισμός μου καὶ σωτήρ μου, τίνα
φοβηθήσομαι; κύριος ὑπερασπιστὴς τῆς ζωῆς
2 μου, ἀπὸ τίνος δειλιάσω; Ἐν τῷ ἐγ-
γίζειν ἐπ' ἐμὲ κακοῦντας, τοῦ φαγεῖν τὰς σάρ-
κας μου, οἱ θλίβοντές με καὶ οἱ ἐχθροί μου,
3 αὐτοὶ ἠσθένησαν καὶ [3] ἔπεσαν. Ἐὰν παρα-
τάξηται ἐπ' ἐμὲ παρεμβολή, οὐ φοβηθήσεται
ἡ καρδία μου· ἐὰν ἐπαναστῇ ἐπ' ἐμὲ πόλεμος,
4 ἐν ταύτῃ ἐγὼ ἐλπίζω. Μίαν ᾐτησάμην
παρὰ κυρίου, ταύτην [4] ἐκζητήσω [5] τοῦ κατοικεῖν
με ἐν οἴκῳ κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς
μου, τοῦ θεωρεῖν με [6] τὴν τερπνότητα κυρίου, καὶ ἐπι-
5 σκέπτεσθαι [7] τὸν ναὸν αὐτοῦ. Ὅτι ἔκρυψέ
με ἐν σκηνῇ αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ κακῶν μου, ἐσκέ-
πασέ με ἐν ἀποκρύφῳ τῆς σκηνῆς αὐτοῦ. ἐν
6 πέτρᾳ ὕψωσέ με, Καὶ νῦν ἰδοὺ [8] ὕψωσε
τὴν κεφαλήν μου ἐπ' ἐχθρούς μου. [9] ἐκύκλωσα
καὶ ἔθυσα ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ [10] θυσίαν ἀλα-
λαγμοῦ, ᾄσομαι καὶ ψαλῶ τῷ κυρίῳ.
7 Εἰσάκουσον κύριε τῆς φωνῆς μου ἧς ἐκέκρα-
ξα [11], ἐλέησόν με, καὶ εἰσάκουσόν μου.
8 [12] Σοὶ εἶπεν ἡ καρδία μου, [13] Ἐξεζήτησα τὸ
πρόσωπόν σου, τὸ πρόσωπόν σου κύριε ζητήσω.
9 Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' [14] ἐμοῦ,
μὴ ἐκκλίνῃς ἐν ὀργῇ ἀπὸ τοῦ δούλου σου. βοηθός
μου γενοῦ, [15] μὴ ἐγκαταλίπῃς με, καὶ μὴ ὑπερ-
10 ίδῃς με ὁ θεὸς ὁ σωτήρ μου. Ὅτι ὁ
πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου ἐγκατέλιπόν με, ὁ
11 δὲ κύριος προσελάβετό με. [16] Νομο-
θέτησόν με [17] κύριε ἐν τῇ ὁδῷ σου, καὶ ὁδήγη-
σόν με ἐν τρίβῳ εὐθείᾳ ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου.
12 Μὴ παραδῷς με εἰς ψυχὰς θλιβόντων με, ὅτι
ἐπανέστησάν μοι [18] μάρτυρες ἄδικοι, καὶ ἐψεύ-

Ps. 25. 1 *Ald. ed.* & *Comp.* Ψαλμὸς τῷ. 2 *Ald. C.* μοι. *Sch.* ἐν τῷ ἑξαπλῷ παρὰ τοῖς ο΄. καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν ἑρμηνευταῖς, κρῖνόν με, κεῖται. ἐνταῦθα οὖν, κρῖνόν μοι κύριε, ἀντὶ τοῦ, δίκασον ἐμοὶ καὶ τοῖς Βαβυλωνίοις· ὅτι ἐγὼ μὲν πάσῃ ἀκακίᾳ κέχρημαι εἰς αὐτοὺς, αὐτοὶ δὲ εἰς ἐμὲ πάσῃ πονηρίᾳ. 3 *Aq.* ἐν ἁπλότητι. *S.* ἐν ἀμωμότητι. 4 *Ms. Alex. Ald. ed.* & *C.* οὐ μὴ ἀσθενήσω. *Aug.* non movebor. *Sch.* οὐκ ἀσθενήσω. Ἀ. οὐκ ἀτονήσω· Σ. οὐ περιτραπήσομαι· ἡ ϛ΄. οὐ μὴ σαλευθῶ. 5 *Alex.* σου. 6 *Aq.* ἐν ἀθωότητι. 7 *Alex*, ἀκοῦσαι φωνήν. *Ald. C.* ἀκοῦσαί μου φωνῆς. 8 *Ald. C.* αἰνέσεώς σου, καί. 9 *S.* τὸ ἀνάκτορον. 10 *S.* μιαιφόνων. 11 *Alex.* αἱ ἀνομίαι. 12 *Alex.* με κύριε καί. 13 *Alex.* Ὁ γὰρ πούς μου. 14 *S.* ἐν ὁμαλῷ.

Ps. 26. 1 *Ms. Alex.* Τῷ Δαυίδ. *Ald.* & *Comp.* Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. *Sch.* τὸ τοῦ Δαυὶδ ὄνομα ἑρμηνεύεται, ἐξουθένημα. 2 *Alex.* χρισθῆν. 3 *Ald.* ἔπεσεν. Ἐὰν δὲ παρατάξηται. 4 *Ald. C.* ζητήσω. 5 *Alex.* & *C.* τὸ κατοικεῖν. 6 *S.* τὸ κάλλος. 7 *Alex. Ald. C.* τὸν ναὸν τὸν ἅγιον αὐτοῦ. 8 *Alex.* ὕψωσεν κύριος τὴν κεφαλήν. *Aq.* ὑψωθήσεται ἡ κεφαλή μου. 9 *Sch.* οἱ λοιποὶ, τοὺς κύκλῳ μου. 10 ita quoque legit *Augustinus.* convenit *Psalt. Arab.* & *Æthiop.* in *Ald.* vero & *Comp.* est. θυσίαν αἰνέσεως καὶ ἀλαλαγμοῦ, ᾄσω. at *Hesych.* ἔνια τῶν ἀντιγράφων, θυσίαν αἰνέσεως ἔχει μόνον, ἀλαλαγμοῦ δὲ, οὔ. sic *quædam exemplar.* alterutrum tantum habuerunt, quædam utrumque conjunxerunt. 11 *Alex.* πρὸς σὲ, ἐλέησόν. 12 *S.* Σοὶ προσελάλει. 13 sic est in *Psalt. Rom.* & apud *S. Aug.* itidem in metaphr. *Apollin.* & in *Psalt.* tum *Æthiop.* tum *Arab.* *Aq.* ἐζήτησαν πρόσωπά μου. *S.* σὲ ἐζήτει τὸ πρόσωπόν μου. V. & VI. *ed. Th.* ut 70. *Ald. C.* κύριον ζητήσω, ἐξεζήτησέ σε τὸ πρόσωπόν μου. 14 *Ald. C.* ἐμοῦ, καὶ μή. 15 sic est in *edd. Lat.* & apud *Aug.* in *Ald.* & *C.* est, μὴ ἀποσκορακίσῃς με, καὶ μὴ ἐγκαταλίπῃς με. quomodo legit *Theodoret.* & notat, μὴ ἀπορρίψῃς με, εἶπον οἱ ἄλλοι ἑρμηνευταί. ἀπὸ τῆς ἔξωθεν δὲ παιδείας οἱ ο΄. τοῦτο τὸ ὄνομα πεποιήκασι· τὸ γὰρ, ἐς κόρακας, ὕβρις τις ἦν παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἀπό τινος μύθου γεγενημένη. a. *Sch.* ἀπὸ μεταφορᾶς τῆς σκωρίας, ἥτις ὡς περίττωμα σιδήρου ἄχρηστον ἀποπέμπεται, μὴ ἀπορρίψῃς με, εἶπον οἱ ἑρμηνευταί. a. *Sch.* Σ. μὴ ἀπορρίψῃς με. 16 *Aq.* & *Th.* φώτισόν με. *S.* ὑπόδειξόν μοι. 17 *Alex.* κύριε τῇ. 18 *S.* μάρτυρες ψευδεῖς, καὶ ἐξεφάνη ἡ ἀδικία.

σατο

13 σατο ἡ ἀδικία ἑαυτῇ. Πιστεύω τοῦ ἰδεῖν
τὰ ἀγαθὰ κυρίου ἐν γῇ ζώντων.
14 Ὑπόμεινον τὸν κύριον, ἀνδρίζου, καὶ κραταιούσθω
ἡ καρδία [19] σου, καὶ ὑπόμεινον τὸν [20] κύριον.

κζ΄. 27.

[1] Τοῦ Δαυίδ.

1 Πρὸς σὲ κύριε [2] ἐκέκραξα, ὁ θεός μου μὴ
παρασιωπήσῃς [3] ἐπ' ἐμοί, [4] μήποτε παρασιω-
πήσῃς [5] ἐπ' ἐμοί, καὶ ὁμοιωθήσομαι τοῖς κατα-
2 βαίνουσιν εἰς λάκκον. Εἰσάκουσον [6] τῆς φωνῆς
τῆς δεήσεώς [7] μου, ἐν τῷ δέεσθαί με πρὸς σέ,
ἐν τῷ αἴρειν με χεῖράς μου [8] εἰς ναὸν ἅγιόν σου.
3 Μὴ συνελκύσῃς [9] μετὰ ἁμαρτωλῶν τὴν ψυχήν
μου, καὶ μετὰ [10] ἐργαζομένων ἀδικίαν μὴ συνα-
πολέσῃς με, τῶν λαλούντων εἰρήνην μετὰ τῶν
πλησίον αὐτῶν, κακὰ δὲ ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν.
4 Δὸς [11] αὐτοῖς κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν, καὶ κατὰ
τὴν πονηρίαν τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν·
κατὰ τὰ ἔργα τῶν [12] χειρῶν αὐτῶν δὸς αὐτοῖς,
[13] ἀπόδος τὸ ἀνταπόδομα αὐτῶν αὐτοῖς.
5 Ὅτι οὐ συνῆκαν εἰς τὰ ἔργα κυρίου καὶ εἰς τὰ ἔργα
τῶν χειρῶν αὐτοῦ, καθελεῖς αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ οἰκο-
6 δομήσεις αὐτούς. Εὐλογητὸς κύριος, ὅτι
7 εἰσήκουσε τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου. Κύ-
ριος βοηθός μου καὶ ὑπερασπιστής μου· ἐπ'
αὐτῷ ἤλπισεν ἡ καρδία μου, καὶ ἐβοηθήθην,
[14] καὶ ἀνέθαλεν ἡ σάρξ μου· [15] καὶ ἐκ θελήμα-
8 τός μου ἐξομολογήσομαι αὐτῷ. Κύριος
κραταίωμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ὑπερασπιστὴς
9 τῶν σωτηρίων τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ ἐστι. Σῶσον
τὸν λαόν σου, καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου,
καὶ ποίμανον αὐτούς, καὶ ἔπαρον αὐτοὺς ἕως τοῦ
αἰῶνος.

κη΄. 28.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ [1] ἐξοδίου
σκηνῆς.

1 Ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ [2] υἱοὶ θεοῦ, ἐνέγκατε τῷ
κυρίῳ υἱοὺς κριῶν. ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ [3] δόξαν
2 καὶ τιμήν, Ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ [4] δόξαν
ὀνόματι αὐτοῦ· προσκυνήσατε τῷ κυρίῳ ἐν αὐλῇ
3 ἁγίᾳ αὐτοῦ. Φωνὴ κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων,
ὁ θεὸς τῆς δόξης ἐβρόντησε, κύριος ἐπὶ ὑδά-
4 των πολλῶν. Φωνὴ κυρίου ἐν ἰσχύϊ, φω-
5 νὴ κυρίου ἐν μεγαλοπρεπείᾳ. Φωνὴ κυ-
ρίου συντρίβοντος κέδρους, [5] συντρίψει κύριος
6 τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου. [6] Καὶ λεπτυνεῖ
αὐτὰς ὡς τὸν μόσχον [7] τὸν Λίβανον, καὶ ὁ ἠγα-
7 πημένος ὡς υἱὸς μονοκερώτων. Φωνὴ
κυρίου [8] διακόπτοντος φλόγα πυρός.
8 Φωνὴ κυρίου [9] συσσείοντος ἔρημον, [10] συσσείσει
9 κύριος τὴν ἔρημον Κάδης. Φωνὴ κυρίου
[11] καταρτιζομένου ἐλάφους, καὶ ἀποκαλύψει
δρυμούς, καὶ ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ πᾶς τις λέγει
10 δόξαν. [12] Κύριος τὸν κατακλυσμὸν κατ-
οικιεῖ· καὶ καθιεῖται κύριος βασιλεὺς εἰς τὸν
11 αἰῶνα. Κύριος ἰσχὺν τῷ λαῷ αὐτοῦ
δώσει, κύριος εὐλογήσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν
εἰρήνῃ.

κθ΄. 29.

[1] Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς ᾠδῆς τοῦ ἐγκαινισμοῦ
τοῦ οἴκου [2] τοῦ Δαυίδ.

1 Ὑψώσω σε, κύριε, ὅτι [3] ὑπέλαβές με,
καὶ οὐκ [4] εὔφρανας τοὺς ἐχθρούς μου [5] ἐπ' ἐμέ.
2 Κύριε ὁ θεός μου ἐκέκραξα πρὸς σέ, καὶ ἰάσω
3 με. Κύριε ἀνήγαγες ἐξ ᾅδου τὴν ψυχήν
μου, [6] ἔσωσάς με ἀπὸ τῶν καταβαινόντων εἰς

---

19 *Alex.* μου. 20 *Alex.* κύριον. Δόξα.

Ps. 27. 1 *Ald.* & *C.* Ψαλμὸς τῷ. 2 sic est in *vet. Psalt.* & apud *Aug.* in *Psalt* praeterea *Aethiop.* & *Arab.* sed *Alex. Ald.* & *C.* habent κεκράξομαι. 3 *Alex. Ald. C.* ἀπ' ἐμοῦ. 4 μήποτε παρασιωπήσῃς. *Ald.* desunt. sed habentur in *ed. vulg. Lat.* & in *vet. Psalt.* item in *Aethiop.* atque *Arab.* *Aq.* μὴ κωφεύσῃς. *S.* μὴ σιγήσῃς ἐξ ἐμοῦ· μήποτε ἡσυχάσαντός σου ἀποθέν μου, ὁμοιωθῶ τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκκον. 5 *Alex.* ἀπ' ἐμοῦ *Ald. C.* desunt. 6 *Ald. C* κύριε τῆς. 7 *Alex.* μου, ἧς ἐκέκραξα πρὸς σέ, ἐν τῷ ἔρειν με. 8 *Alex. Ald. C.* πρὸς ναόν. *Aq.* & *S.* χρηματιστήριον. *Th.* δαβείρ. 9 sic quoque legit *Aug.* & ita est in *vet. Psalt.* & in *Aeth.* at in *Ald. C.* μου μετὰ ἁμ. καὶ. 10 *Alex.* ἐργαζομένων τὸν * μὴ συναπολέσῃς. 11 *Ald. C.* αὐτοῖς κύριε κατά. 12 *Alex.* χειρῶν δὸς αὐτοῖς. 13 *C.* ἀπόδος τὰ αὐτά. 14 *Aq.* καὶ ἐγαυριάσατο ἡ καρδία μου. *S.* καὶ ἱλαρύνθη ἡ καρδία μου. 15 *Aq.* ἀπὸ ᾄσματός μου. *S.* καὶ ἐν ᾠδαῖς μου.

Ps. 28. 1 *Sch.* ἐν τῷ ἑξαπλῷ οὐχ εὕρηται, ἐξοδίου σκηνῆς, ἡ ἐπιγραφή. 2 *Euseb.* κατὰ τὴν Ἑβραίων ἀνάμνησιν οὐκ ἐμφέρεται τό, ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ υἱοὶ θεοῦ· διὸ καὶ ὠβέλισται παρὰ τοῖς ο΄. ὡς μὴ κείμενον μήτε ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ, μήτε παρὰ τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς. 3 *Aq.* κράτος. *S.* δύναμιν. 4 *Sch.* οἱ λοιποί, εὐπρέπειαν ὀνόματος. 5 *Ald.* & *Comp.* καὶ συντρίψει. 6 *Aq.* Καὶ σκιρτήσει. *S.* Καὶ ὀρχεῖσθαι ἐποίησεν αὐτάς. V. *ed.* Καὶ σκιρτοποιήσει αὐτὰς ὡσεὶ μόσχον. 7 sic etiam *Basil.* legit. *C.* τοῦ Λιβάνου. ita est etiam in *edd. Lat.* & ita legunt *Theodoret.* & *Apollin.* 8 *S.* διαδιαιροῦντος. 9 *S* ἐκτοκίζοντος. *Aq.* ὠδίνοντος. 10 *Ald. C.* καὶ συσσείσει. *Aq.* ὠδινήσει. *S.* ἐκτοκίσει. 11 *Ald. C.* καταρτιζομένη ἐλάφους. *Aq.* ὠδίνοντος ἐλάφους. *S.* πληθύνοντος πεδία. V *ed.* μαιουμένου ἐλάφους. *Th.* ut 70. 12 *Aq.* κύριος εἰς κατακλυσμὸν ἐκάθισε. *S.* κύριος ἐπὶ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐκάθισε. in *aa. ll.* est κατοικεῖ.

Ps. 29. 1 *Ms. Alex. Ald. ed.* & *Comp.* Ψαλμὸς ᾠδῆς. 2 *Alex.* τῷ Δαυίδ. 3 *Aq.* ἀνεβίβασας. 4 *Alex.* ηὔφρανας. 5 *Alex.* ἐπ' ἐμοί. 6 *S.* ἀνεζώωσάς με. *Th.* ut 70.

4 λάκκον. Ψάλατε τῷ κυρίῳ οἱ ὅσιοι αὐ-
τοῦ, καὶ [7] ἐξομολογεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς ἁγιω-
5 σύνης αὐτοῦ. Ὅτι [8] ὀργὴ ἐν τῷ θυμῷ
αὐτοῦ, καὶ ζωὴ ἐν τῷ θελήματι αὐτοῦ. τὸ ἑσπέ-
ρας αὐλισθήσεται κλαυθμὸς, καὶ εἰς τὸ πρωῒ
6 ἀγαλλίασις. Ἐγὼ δὲ εἶπα [9] ἐν τῇ εὐ-
θηνίᾳ μου, Οὐ μὴ σαλευθῶ εἰς τὸν αἰῶνα.
7 Κύριε [10] ἐν τῷ θελήματί [11] σου παρέχου τῷ
κάλλει μου δύναμιν· [12] ἀπέστρεψας δὲ τὸ πρόσ-
ωπόν σου, καὶ ἐγενήθην τεταραγμένος.
8 Πρὸς σὲ κύριε κεκράξομαι, καὶ πρὸς τὸν θεόν
9 μου δεηθήσομαι. Τίς ὠφέλεια ἐν τῷ
αἵματί μου, ἐν τῷ [13] καταβῆναί με εἰς δια-
φθοράν; μὴ ἐξομολογήσεταί σοι [14] χοῦς; ἢ
10 ἀναγγελεῖ τὴν ἀλήθειάν σου; Ἤκουσε κύ-
ριος, καὶ ἠλέησέ με, κύριος ἐγενήθη βοη-
11 θός μου. Ἔστρεψας τὸν κοπετόν μου εἰς
χαρὰν ἐμοί, διέρρηξας τὸν σάκκον μου, καὶ
12 περιέζωσάς με εὐφροσύνην· [15] Ὅ-
πως ἂν ψάλῃ σοι ἡ δόξα μου, καὶ οὐ μὴ κα-
τανυγῶ. κύριε ὁ θεός μου εἰς τὸν αἰῶνα ἐξομολο-
γήσομαί [16] σοι.

λʹ. 30.

Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, [1] ἐκστάσεως.

1 Ἐπὶ σοὶ κύριε ἤλπισα, μὴ καταισχυνθείην
εἰς τὸν αἰῶνα, ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥῦσαί με καὶ
2 ἐξελοῦ με. Κλῖνον πρὸς μὲ τὸ οὖς σου,
τάχυνον τοῦ ἐξελέσθαι με· γενοῦ μοι εἰς θεὸν
ὑπερασπιστὴν, καὶ εἰς οἶκον καταφυγῆς τοῦ σῶ-
3 σαί με. Ὅτι [2] κραταίωμά μου καὶ κατα-
φυγή μου εἶ σύ, καὶ ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου ὁδη-
4 γήσεις με, καὶ [3] διαθρέψεις με. Ἐξά-
ξεις με ἐκ παγίδος ταύτης ἧς ἔκρυψάν μοι,
ὅτι σὺ εἶ ὁ [4] ὑπερασπιστής μου κύριε.
5 Εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου,
ἐλυτρώσω με κύριε ὁ θεὸς τῆς ἀληθείας.
6 Ἐμίσησας τοὺς διαφυλάσσοντας ματαιότητας
διακενῆς. ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ κυρίῳ ἤλπισα.
7 Ἀγαλλιάσομαι καὶ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ ἐ-
λέει σου· ὅτι [5] ἐπεῖδες τὴν ταπείνωσίν μου, ἔσω-
σας ἐκ τῶν ἀναγκῶν τὴν ψυχήν μου.
8 Καὶ οὐ συνέκλεισάς με εἰς χεῖρας [6] ἐχθροῦ,
ἔστησας ἐν εὐρυχώρῳ τοὺς πόδας μου.
9 Ἐλέησόν με κύριε, [7] ὅτι θλίβομαι· [8] ἐταράχθη
ἐν θυμῷ ὁ ὀφθαλμός μου, ἡ ψυχή μου, καὶ ἡ
10 γαστήρ μου. Ὅτι [9] ἐξέλιπεν ἐν ὀδύνῃ
ἡ ζωή μου, καὶ τὰ ἔτη μου ἐν στεναγμοῖς· ἠσθέ-
νησεν [10] ἐν πτωχείᾳ ἡ ἰσχύς μου, καὶ τὰ ὀστᾶ
11 μου ἐταράχθησαν. [11] Παρὰ πάντας
τοὺς ἐχθρούς μου ἐγενήθην ὄνειδος, καὶ τοῖς
γείτοσί μου σφόδρα, καὶ φόβος τοῖς γνωστοῖς
μου. οἱ θεωροῦντές με ἔξω ἔφυγον ἀπ' ἐμοῦ.
12 Ἐπελήσθην ὡσεὶ νεκρὸς ἀπὸ καρδίας· ἐγενή-
13 θην ὡσεὶ σκεῦος ἀπολωλός, Ὅτι ἤκου-
σα ψόγον πολλῶν [12] παροικούντων κυκλόθεν.
ἐν τῷ [13] συναχθῆναι αὐτοὺς ἅμα ἐπ' ἐμὲ, τοῦ
λαβεῖν τὴν ψυχήν μου ἐβουλεύσαντο.
14 Ἐγὼ δὲ ἐπὶ σοὶ [14] ἤλπισα κύριε· εἶπα, Σὺ
15 εἶ ὁ θεός μου, Ἐν ταῖς χερσί σου [15] οἱ
κλῆροί μου. ῥῦσαί με ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν μου, καὶ
16 ἐκ τῶν καταδιωκόντων με. Ἐπίφανον
τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου, σῶσόν με ἐν
17 τῷ ἐλέει σου. Κύριε μὴ καταισχυνθείην,
ὅτι ἐπεκαλεσάμην σε. αἰσχυνθείησαν [16] οἱ
ἀσεβεῖς, καὶ [17] καταχθείησαν εἰς ᾅδου.
18 Ἄλαλα γενηθήτω τὰ χείλη τὰ δόλια, τὰ λα-
λοῦντα κατὰ τοῦ δικαίου ἀνομίαν ἐν ὑπερηφανίᾳ καὶ
19 ἐξουδενώσει. [18] Ὡς πολὺ τὸ πλῆθος τῆς
χρηστότητός σου κύριε, ἧς ἔκρυψας τοῖς φοβου-

7 *Aq.* τῷ μνημοσύνῳ. *S.* ἀναμιμνήσκοντες τὸν ἁγιασμόν. 8 V. *ed.* συντέλεια. *Aq.* ὁ ἀθροισμός. 9 *S.* ἐν τῇ ἠρεμίᾳ. 10 *S.* ἐν τῇ διαλλαγῇ. 11 *Alex.* μου παρέχου τῷ κάλλει μου. *Aq.* & V. *ed* τῷ ὄρει. *S* ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου ἔστησας τῷ πρὸς πατέρα μου κράτος παρέχου in *Lat.* quoque *edd.* est. παράσχου autem legit *Apollin.* & ita est in *Psalt. Æthiop.* atque in *nonnull ll. Græc.* 12 *Aq.* ἀπέκρυψας τό. 13 *Ald. C.* καταβαίνειν. 14 *Ald.* χνοῦς. 15 *S.* ἵνα ᾄδῃ σε δόξα, καὶ μὴ σιωπήσῃ. 16 *Ald.* σοι. Δόξα.

Ps. 30. 1 *Sch.* τὸ, ἐκστάσεως, μὴ κείμενον παρὰ τοῖς ἄλλοις, προσέθηκέ τις, ὡς ἔοικε, διὰ τὸ λέγεσθαι, ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου. 2 *Ms. Alex.* κραταίωσις. *Aq.* & *S.* πέτρα. 3 *S.* τημελήσεις τουτέστι παντοδαπῆς με προνοίας ἀξιώσεις, διὰ τὸ ὄνομά σου ἐν ᾧ πέποιθα. 4 *Sch.* τὸ, κύριος, οὔτε παρὰ τοῖς ό. οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἔκειτο. in *aa. ll.* seq. κύριε. 5 *Alex.* ἐφεῖδες. *Ald. C.* ἐπεῖδες ἐπί. 6 *Ald. C.* ἐχθρῶν. 7 *Aq.* ὅτι στενόν μοι. 8 *Aq.* ἠυχμώθη ἐν παροργισμῷ. *S.* ἐθολώθη διὰ παροργισμόν. 9 *S.* ἀνηλώθη. 10 *S* διὰ τὴν κάκωσίν μου ἡ ἰσχύς μου, καὶ τὰ ὀστᾶ μου εὐρωτίασαν. *Aq.* καὶ τὰ ὀστᾶ μου ἠυχμώθη. 11 *Aq.* παρὰ πάντων. 12 *Aq.* συστροφῆς. 13 *Alex.* ἐπισυναχθῆναι. 14 *Alex. Ald. C.* κύριε ἤλπισα. 15 ita hab. *Psalt. Arab.* & *Æthiop.* & *Apollinarii.* ut autem hoc loco οἱ κλῆροί μου, sic *Judic.* 21. in l. v. est, ὡς κλῆρος πλημμελήσατε pro quo in *ed. communi* est, ὅτι οὐκ ἐπλημμελήσατε. atque ibidem, quod hoc loco, Heb. vocabulum est. cæteri vero interpp. verterunt, οἱ καιροί μου. & in *Psalt. Rom.* est, *tempora mea. Sch.* οἱ Ἑβρ. καὶ οἱ λοιποὶ, οἱ καιροί μου. *Theodor.* καιροὺς ἢ κλήρους καλεῖ τὰς τῶν πραγμάτων μεταβολὰς, πλοῦτον καὶ πενίαν· δεσποτείαν καὶ δουλείαν· εἰρήνην καὶ πόλεμον 16 *Alex.* ἀσεβεῖς. 17 *Aq. S.* σιωπησάτωσαν εἰς ᾅδου. 18 *S* τί πολὺ τὸ ἀγαθόν σου ὃ ἔκρυψας ἀπόθετον τοῖς φοβουμένοις σε; *Th.* & VI. *ed.* ut 70.

μένοις

μήνοις σε; ἐξειργάσω τοῖς ἐλπίζουσιν [19] ἐπὶ
σὲ, ἐναντίον τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων.
20 [20] Κατακρύψεις αὐτοὺς ἐν ἀποκρύφῳ τοῦ προσώ-
που σου ἀπὸ ταραχῆς ἀνθρώπων, σκεπάσεις
αὐτοὺς [21] ἐν σκηνῇ ἀπὸ ἀντιλογίας γλωσσῶν.
21 Εὐλογητὸς κύριος, [22] ὅτι ἐθαυμάστωσε τὸ ἔ-
22 λεος αὐτοῦ [23] ἐν πόλει περιοχῆς. Ἐγὼ
δὲ [24] εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου, [25] Ἀπέρριμμαι
ἀπὸ προσώπου τῶν ὀφθαλμῶν σου· διὰ τοῦτο [26] εἰσ-
ήκουσας κύριε τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου ἐν τῷ
23 κεκραγέναι με πρὸς σέ. Ἀγαπήσατε τὸν
κύριον πάντες οἱ ὅσιοι αὐτοῦ, ὅτι ἀληθείας
ἐκζητεῖ [27] κύριος, καὶ ἀνταποδίδωσι τοῖς πε-
24 ρισσῶς ποιοῦσιν ὑπερηφανίαν. Ἀνδρί-
ζεσθε, καὶ κραταιούσθω ἡ καρδία ὑμῶν, πάν-
τες οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ κύριον.

λα'. 31.

[1] Συνέσεως τῷ Δαυίδ.

1 Μακάριοι ὧν [2] ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι, καὶ
2 ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι. Μα-
κάριος ἀνὴρ [3] ᾧ οὐ μὴ λογίσηται κύριος ἁ-
μαρτίαν, οὐδέ ἐστιν [4] ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ δό-
3 λος. [5] Ὅτι ἐσίγησα, ἐπαλαιώθη τὰ
ὀστᾶ μου, ἀπὸ τοῦ κράζειν με ὅλην τὴν ἡμέραν.
4 Ὅτι ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐβαρύνθη ἐπ' ἐμὲ ἡ χείρ
σου, [6] ἐστράφην εἰς ταλαιπωρίαν ἐν τῷ [7] ἐμ-
παγῆναι ἄκανθαν. [8] διάψαλμα.
5 [9] Τὴν ἁμαρτίαν μου ἐγνώρισα, καὶ τὴν ἀνομίαν
μου οὐκ ἐκάλυψα. εἶπα, Ἐξαγορεύσω κατ' ἐ-
μοῦ τὴν ἀνομίαν μου τῷ κυρίῳ, [10] καὶ σὺ ἀφῆ-
κας τὴν ἀσέβειαν τῆς καρδίας μου. διάψαλ-
6 μα. [11] Ὑπὲρ ταύτης προσεύξεται πρὸς
σὲ πᾶς ὅσιος ἐν καιρῷ εὐθέτῳ· πλὴν ἐν κα-
τακλυσμῷ ὑδάτων πολλῶν πρὸς αὐτὸν οὐκ ἐγ-
7 γιοῦσι. Σύ μου εἶ καταφυγὴ ἀπὸ θλίψεως
τῆς περιεχούσης με, τὸ ἀγαλλίαμά μου λύτρω-
σαί με ἀπὸ τῶν κυκλωσάντων [12] με. διάψαλμα.
8 [13] Συνετιῶ σε καὶ συμβιβῶ σε ἐν ὁδῷ ταύτῃ ᾗ
πορεύσῃ, ἐπιστηριῶ ἐπὶ σὲ τοὺς ὀφθαλμούς μου.
9 Μὴ γίνεσθε ὡς ἵππος καὶ ἡμίονος, οἷς οὐκ ἔστι σύν-
εσις· [14] ἐν χαλινῷ καὶ κημῷ τὰς σιαγόνας
αὐτῶν [15] ἄγξαι τῶν μὴ ἐγγιζόντων πρὸς σέ.
10 Πολλαὶ αἱ μάστιγες τοῦ ἁμαρτωλοῦ, τὸν δὲ ἐλπί-
11 ζοντα ἐπὶ κύριον ἔλεος κυκλώσει. Εὐ-
φράνθητε ἐπὶ κύριον καὶ ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι,
[16] καὶ καυχᾶσθε πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ [17] καρδίᾳ.

λβ'. 32.

[1] Τῷ Δαυίδ.

1 [2] Ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι ἐν τῷ κυρίῳ, [3] τοῖς
2 εὐθέσι πρέπει [4] αἴνεσις. Ἐξομολογεῖ-
σθε τῷ κυρίῳ ἐν κιθάρᾳ, ἐν ψαλτηρίῳ δεκα-
3 χόρδῳ ψάλατε αὐτῷ. Ἄσατε αὐτῷ
ᾆσμα καινὸν, καλῶς ψάλατε [5] ἐν ἀλαλαγ-
4 μῷ. Ὅτι εὐθὴς ὁ λόγος τοῦ κυρίου, καὶ
5 πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πίστει. Ἀγαπᾷ
ἐλεημοσύνην καὶ κρίσιν [6], τοῦ ἐλέους κυρίου πλή-
6 ρης ἡ γῆ. Τῷ λόγῳ [7] τοῦ κυρίου οἱ οὐρα-
νοὶ [8] ἐστερεώθησαν, καὶ τῷ πνεύματι τοῦ στόμα-
τος αὐτοῦ [9] πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν.
7 [10] Συνάγων ὡσεὶ ἀσκὸν ὕδατα θαλάσσης,
8 τιθεὶς ἐν θησαυροῖς ἀβύσσους. Φοβηθή-
τω τὸν κύριον πᾶσα ἡ γῆ, ἀπ' αὐτοῦ δὲ [11] σα-
λευθήτωσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκου-
9 μένην. Ὅτι αὐτὸς εἶπε καὶ ἐγενήθησαν,

---

19 *Alex.* ἐπὶ σοί. 20 *Alex.* Καὶ κατακρύψεις. 21 *S.* ἐν σκέπῃ. 22 *S.* ὁ παραδοξάσας. 23 *S.* ὡς ἐν πόλει περιτετραγμένῃ. 24 *Aq.* εἶπον ἐν θαμβήσει μου. *S.* εἶπον ἐν τῇ ἐκπλήξει μου. 25 *Alex.* Ἀπέριμμαι. 26 *Alex. Ald. C.* εἰσήκουσας (*Alex.* εἰσήκουσεν) τῆς φωνῆς. 27 *Alex.* ὁ κύριος.

Pſ. 31. 1 *Mſ. Alex.* Ψαλμὸς τοῦ Δαυίδ. *Ald. C.* Ψαλμὸς τοῦ Δαυίδ, συνέσεως. 2 al. ἀφείθησαν. 3 *Alex.* οὗ οὐ μή. 4 ita etiam *Aug.* cum quo convenit *Pſalt. vet. Rom.* & *Arab.* nam in *Æthiop.* eſt, ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ. at *Hieron.* affirmat, ita ſolum *Symm.* vertiſſe, ceteros, ἐν πνεύματι. *Sch.* ἄλλως, ἐν τῷ πνεύματι αὐτοῦ. 5 *Aq.* Ὅτι ἐκώφευσα, κατετρίβη τὰ ὀστᾶ μου ἐν βρυχήματί μου. *S.* ὅτι ἀπεσιώπησα, ἐπαλαιώθη τὰ ὀστᾶ μου ἀπὸ τοῦ ὀδύρεσθαι πᾶσαν ἡμέραν. 6 *S.* μετεστράφη μοι εἰς διαφθορὰν ὡς καύσωνος θερινόν. *Aq.* ἐστράφην εἰς προνομήν μου ἐν ἐρημώσει θερείᾳ. V. *ed.* ἐστράφη εἰς ταλαιπωρίαν ἐν τῷ ἐρημωθῆναι ὀπώραν. 7 *Alex.* παγῆναί μοι ἄκανθαν. *Ald. C.* ἐμπαγῆναί μοι ἄκανθαν (*Ald.* ἄκανθα.), 8 διάψαλμα *Ald. C.* deeſt ter in hoc Pſalmo. 9 *Alex. Ald. C.* Τὴν ἀνομίαν μου ἐγνώρισα, καὶ τὴν ἁμαρτίαν. 10 *Aq.* καὶ σὺ ἦρας ἀνομίαν ἁμαρτίας μου ἀεί. *Th.* καὶ σὺ ἀφῆκας ἁμαρτίαν τῆς ἀσεβείας μου. *S.* ἵνα σὺ ἀφίῃς τὴν ἄνομον ἁμαρτίαν. 11 *S.* ὑπὲρ τούτου προσεύξεται πᾶς ὅσιος καιρὸν εὑρών, ὥστε ἐπικλύζοντα ὕδατα πολλὰ πρὸς αὐτὸν μὴ ἐγγίσαι.
12 *Alex.* με. Συνετιῶ. 13 *Aq.* Ἐπισημώσω σε, καὶ φωτίσω σε ἐν ὁδῷ ᾗ πορεύσῃ. *S.* συνετιῶ σε, καὶ ὑποδείξω σοι ὁδὸν ἣν ὁδεύσεις· βουλεύσομαι περὶ σοῦ τῷ ὀφθαλμῷ μου.
14 *Alex. Ald. C.* ἐν κημῷ καὶ χαλινῷ. 15 *Alex.* ἄγξις. *Ald. C.* ἄγξαις. 16 *Aq.* καὶ αἰνοποιήσατε. *S.* καὶ εὐφημεῖτε. 17 *Ald.* καρδίᾳ. Δόξα. Κάθισμα δ'.

Pſ. 32. 1 *Mſ. Alex.* Ψαλμὸς τοῦ Δαυίδ. *Ald.* & *C.* Ψαλμὸς τοῦ Δαυίδ, ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. *Sch.* ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβρ. καὶ παρὰ τοῖς τρισί. V. & VI. *ed.* τοῦ Δαυίδ. 2 *Aq.* Αἰνεῖτε. *S.* Εὐφημεῖτε. 3 *Aq.* τοῖς εὐθέσιν ὡραιοῦται ἡ ὕμνησις. 4 *Alex.* ἡ αἰνέσεις.
5 *Ald. C.* αὐτῷ ἐν ἀλαλαγμῷ. *S.* μετὰ σημασίας. 6 *Alex. Ald. C.* ὁ κύριος, τοῦ. 7 *Alex.* κυρίου. 8 *Aq.* ἐποιήθησαν. *S.* ἐγένοντο. 9 *Aq.* πᾶσα στρατιὰ αὐτῶν. *S.* ἡ διακόσμησις αὐτῶν. *Th.* ut 70. 10 *S.* συνήγαγεν ὡς ἐν ἀσκῷ ὕδατα. *Theodor.* εὕρομεν ἐν τισὶ τῶν ἀντιγράφων, συνάγων ὡσεὶ ἀσκὸν ὕδατα cum autem *vet. Pſalt. Lat.* habeat, *ſicut in utrem*; *Rom. Pſalt.* & *vulg. ed. in utre*; veriſimile eſt, ex hoc Theodor. loco, quædam exemplar. habuiſſe, ὡς εἰς ἀσκόν. 11 *S.* εὐλαβείσθωσαν.

10 αὐτὸς ἐνετείλατο καὶ ἐκτίσθησαν. Κύ-
ριος διασκεδάζει βουλὰς ἐθνῶν, ἀθετεῖ δὲ λο-
γισμοὺς λαῶν, καὶ ἀθετεῖ βουλὰς ἀρχόντων.
11 Ἡ δὲ βουλὴ τοῦ κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα μένει, λο-
γισμοὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ [12] ἀπὸ γενεῶν εἰς
12 γενεάς. Μακάριον τὸ ἔθνος οὗ ἐστι κύ-
ριος ὁ θεὸς αὐτοῦ, λαὸς ὃν ἐξελέξατο εἰς κλη-
13 ρονομίαν ἑαυτῷ. Ἐξ οὐρανοῦ ἐπέβλεψεν
ὁ κύριος, εἶδε πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων,
14 [13] Ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου αὐτοῦ ἐπέβλεψεν
ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν·
15 Ὁ πλάσας [14] κατὰ μόνας τὰς καρδίας αὐτῶν,
ὁ [15] συνιεὶς πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν.
16 Οὐ σώζεται βασιλεὺς διὰ πολλὴν δύναμιν, καὶ
γίγας οὐ σωθήσεται [16] ἐν πλήθει ἰσχύος αὐτοῦ.
17 Ψευδὴς ἵππος εἰς σωτηρίαν, ἐν δὲ πλήθει δυ-
18 νάμεως αὐτοῦ οὐ σωθήσεται. Ἰδοὺ οἱ ὀ-
φθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτὸν, τοὺς
19 ἐλπίζοντας ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ, Ῥύ-
σασθαι ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς αὐτῶν, καὶ δια-
20 θρέψαι αὐτοὺς ἐν λιμῷ. [17] Ἡ ψυχὴ ἡ-
μῶν [18] ὑπομένει τῷ κυρίῳ, ὅτι βοηθὸς καὶ
21 ὑπερασπιστὴς ἡμῶν ἐστιν. Ὅτι ἐν αὐ-
τῷ εὐφρανθήσεται ἡ καρδία ἡμῶν, καὶ ἐν τῷ ὀ-
22 νόματι τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ ἠλπίσαμεν. Γέ-
νοιτο [19] τὸ ἔλεός σου κύριε ἐφ' ἡμᾶς, καθά-
περ ἠλπίσαμεν [20] ἐπὶ σέ.

λγ'. 33.

[1] Τῷ Δαυὶδ, ὁπότε ἠλλοίωσε τὸ πρόσωπον
αὐτοῦ ἐναντίον Ἀβιμέλεχ, καὶ ἀπέλυσεν
αὐτὸν, καὶ ἀπῆλθεν.

1 Εὐλογήσω τὸν κύριον ἐν παντὶ καιρῷ, διὰ-
παντὸς ἡ αἴνεσις αὐτοῦ ἐν τῷ στόματί μου.
2 Ἐν τῷ κυρίῳ [2] ἐπαινεθήσεται ἡ ψυχή μου·
ἀκουσάτωσαν πραεῖς καὶ εὐφρανθήτωσαν.
3 Μεγαλύνατε τὸν κύριον σὺν ἐμοὶ, καὶ [3] ὑψώ-
4 σωμεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ [4] ἐπὶ τὸ αὐτό. Ἐξε-
ζήτησα τὸν κύριον, καὶ ἐπήκουσέ μου, [5] καὶ ἐκ πα-
σῶν τῶν [6] παροικιῶν μου ἐῤῥύσατό με.
5 [7] Προσέλθατε πρὸς αὐτὸν καὶ φωτίσθητε, καὶ
τὰ πρόσωπα ὑμῶν οὐ μὴ καταισχυνθῇ.
6 Οὗτος ὁ πτωχὸς ἐκέκραξε, καὶ ὁ κύριος
εἰσήκουσεν αὐτοῦ, καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλί-
7 ψεων αὐτοῦ ἔσωσεν αὐτόν. Παρεμ-
βαλεῖ ἄγγελος κυρίου κύκλῳ τῶν φοβουμένων
8 αὐτὸν, καὶ ῥύσεται αὐτούς. Γεύσασθε καὶ
ἴδετε ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος, μακάριος ἀνὴρ ὃς
9 ἐλπίζει ἐπ' αὐτόν. Φοβήθητε τὸν κύριον
πάντες οἱ ἅγιοι αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἔστιν ὑστέρημα
10 τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. Πλούσιοι ἐπτώ-
χευσαν καὶ ἐπείνασαν, οἱ δὲ ἐκζητοῦντες τὸν
κύριον οὐκ ἐλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ.
11 [8] διάψαλμα. Δεῦτε τέκνα, ἀκούσατέ
12 μου, φόβον κυρίου διδάξω ὑμᾶς. Τίς
ἐστιν ἄνθρωπος ὁ θέλων ζωὴν, ἀγαπῶν ἡ-
13 μέρας ἰδεῖν ἀγαθάς; Παῦσον τὴν γλῶσ-
σάν σου ἀπὸ κακοῦ, καὶ χείλη σου τοῦ μὴ λαλῆσαι
14 δόλον. Ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ, καὶ ποίησον
ἀγαθὸν, ζήτησον εἰρήνην, καὶ δίωξον αὐτήν.
15 Ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ δικαίους, καὶ ὦτα αὐ-
16 τοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν. Πρόσωπον δὲ κυρίου
ἐπὶ ποιοῦντας κακὰ, τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐκ γῆς
17 τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. Ἐκέκραξαν οἱ
δίκαιοι, καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσεν αὐτῶν, καὶ ἐκ
πασῶν τῶν θλίψεων αὐτῶν ἐῤῥύσατο αὐτούς.
18 Ἐγγὺς κύριος τοῖς συντετριμμένοις τὴν καρ-
δίαν, καὶ τοὺς ταπεινοὺς τῷ πνεύματι σώσει.
19 Πολλαὶ αἱ θλίψεις τῶν δικαίων, καὶ ἐκ πασῶν
20 αὐτῶν ῥύσεται αὐτοὺς ὁ κύριος. [9] Φυ-
λάσσει πάντα τὰ ὀστᾶ αὐτῶν, ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ
21 συντριβήσεται. Θάνατος ἁμαρτωλῶν
πονηρὸς, καὶ οἱ μισοῦντες τὸν δίκαιον πλημ-
22 μελήσουσι. Λυτρώσεται κύριος ψυ-
χὰς δούλων αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ πλημμελή-
σουσι πάντες οἱ ἐλπίζοντες [10] ἐπ' [11] αὐτόν.

λδ'. 34.

[1] Τῷ Δαυίδ.

1 Δίκασον κύριε τοὺς ἀδικοῦντάς με, πολέ-

12 *Alex. Ald. C.* εἰς γενεὰν καὶ γενεάν (*Alex.* γεναιάν.)
13 *Aq.* ἀπὸ ἑδράσματος καθέδρας αὐτοῦ. *S.* ἀπὸ ἕδρας κατοικίας αὐτοῦ. 14 *Aq.* & V. *ed.* ἅμα. *S.* ὁμοῦ.
15 *Ald. C.* συνιεὶς εἰς πάντα. 16 *S.* διὰ γὰρ πλῆθος.
17 *Ald. C.* Ἡ δὲ ψυχή. 18 *Ald. C.* ὑπομενεῖ. 19 *Alex. Ald. C.* κύριε τὸ ἔλεός (*Alex.* ἔλαιός) σου ἐφ' ἡμᾶς.
20 *Alex.* ἐπὶ σοί.

Pſ. 33. 1 *Ald. C.* Ψαλμὸς τῷ. *Aq.* & V. *ed.* τοῦ Δαυίδ, ὅτε ἠλλοίωσε τὸ γεῦμα αὐτοῦ εἰς πρόσωπον Ἀβιμέλεχ, καὶ ἐξέβαλεν αὐτὸν καὶ ἀπῆλθε. *S.* μεμόρφωκε τὸν τρόπον αὐτοῦ.

2 *Mſ. Alex.* ἐπαινεσθήσεται. 3 *Alex.* ὑψώσομεν.
4 *Aq.* ὁμοθυμαδόν. 5 *S.* καὶ ἐκ πασῶν τῶν προσελεύσεών μου ἐξείλετό με. 6 *Alex.* θλίψαιών. al. θλίψεων. *Ald. C.* θλίψεώς. 7 *Aq.* ἀποβλέψατε. 8 διάψαλμα *Ald. C.* deeſt. 9 *Alex. Ald. C.* Φυλάσσει κύριος πάντα.
10 *Aq.* ἐν αὐτῷ. *Th. S.* ἐπ' αὐτῷ. 11 *Ald.* αὐτόν. Δόξα.

Pſ. 34. 1 *Mſ. Alex. Ald. ed.* & *Comp.* Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. *Aq.* τοῦ Δαυίδ.

μησον

2 μησον τοὺς πολεμοῦντάς με. Ἐπιλαβοῦ
ὅπλου καὶ θυρεοῦ, καὶ ἀνάστηθι εἰς βοήθειάν [2] μοι.
3 [3] Ἔκχεον [4] ῥομφαίαν, καὶ σύγκλεισον ἐξεναν-
τίας τῶν καταδιωκόντων με, εἰπὸν τῇ ψυχῇ
4 μου, Σωτηρία σου [5] ἐγώ εἰμι. Αἰσχυν-
θείησαν καὶ ἐντραπείησαν οἱ ζητοῦντες τὴν ψυ-
χήν μου, [6] ἀποστραφείησαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ
[7] καταισχυνθείησαν οἱ λογιζόμενοί μοι κα-
5 κά. Γενηθήτωσαν ὡσεὶ [8] χνοῦς κατὰ πρόσ-
ωπον ἀνέμου, καὶ ἄγγελος κυρίου ἐκθλίβων
6 αὐτούς. Γενηθήτω ἡ ὁδὸς αὐτῶν σκότος
καὶ ὀλίσθημα, καὶ ἄγγελος κυρίου καταδιώ-
7 κων αὐτούς. Ὅτι [9] δωρεὰν ἔκρυψάν μοι
διαφθορὰν παγίδος αὐτῶν, [10] μάτην ὠνεί-
8 δισαν τὴν ψυχήν μου. [11] Ἐλθέτω [12] αὐ-
τοῖς παγίς [13] ἣν οὐ [14] γινώσκουσι, καὶ ἡ θήρα
ἣν [15] ἔκρυψαν, [16] συλλαβέτω [17] αὐτούς, καὶ ἐν
9 τῇ παγίδι [18] πεσοῦνται ἐν αὐτῇ. Ἡ δὲ
ψυχή μου ἀγαλλιάσεται ἐπὶ τῷ κυρίῳ, τερ-
10 φθήσεται ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ αὐτοῦ. Πάντα
τὰ ὀστᾶ μου ἐροῦσι, [19] Κύριε τίς ὅμοιός σοι; ῥυό-
μενος [20] πτωχὸν ἐκ χειρὸς στερεωτέρων αὐτοῦ,
καὶ πτωχὸν καὶ πένητα ἀπὸ τῶν διαρπαζόντων
11 αὐτόν. [21] Ἀναστάντες μάρτυρες ἄδικοι,
ἃ οὐκ ἐγίνωσκον, [22] ἐπηρώτων με.
12 [23] Ἀνταπεδίδοσάν μοι πονηρὰ [24] ἀντὶ καλῶν,
13 καὶ [25] ἀτεκνίαν τῇ ψυχῇ μου. [26] Ἐγὼ
δὲ ἐν τῷ αὐτοὺς παρενοχλεῖν μοι, ἐνεδυόμην
σάκκον· καὶ ἐταπείνουν ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχήν
μου, καὶ ἡ προσευχή μου εἰς κόλπον μου [27] ἀπο-
14 στραφήσεται. [28] Ὡς πλησίον ὡς [29] ἀ-
δελφὸν ἡμέτερον οὕτως εὐηρέστουν, [30] ὡς πεν-
θῶν καὶ σκυθρωπάζων οὕτως ἐταπεινούμην.
15 Καὶ [31] κατ' ἐμοῦ [32] εὐφράνθησαν καὶ συνή-
χθησαν ἐπ' ἐμὲ [33] μάστιγες καὶ οὐκ ἔγνων· [34] δι-
16 εσχίσθησαν καὶ οὐ κατενύγησαν. [35] Ἐπεί-
ρασάν με, ἐξεμυκτήρισάν με μυκτηρισμόν,
ἔβρυξαν ἐπ' ἐμὲ τοὺς ὀδόντας αὐτῶν.
17 Κύριε πότε ἐπόψῃ, ἀποκατάστησον τὴν ψυχήν
μου ἀπὸ τῆς κακουργίας αὐτῶν, ἀπὸ λεόντων
18 τὴν [36] μονογενῆ μου. Ἐξομολογήσομαί
[37] σοι καὶ ἐν ἐκκλησίᾳ πολλῇ, ἐν λαῷ [38] βαρεῖ
19 αἰνέσω σε. Μὴ ἐπιχαρείησάν μοι οἱ
ἐχθραίνοντές μοι [39] ματαίως, οἱ [40] μισοῦν-
τές με δωρεάν, καὶ διανεύοντες ὀφθαλμοῖς.
20 [41] Ὅτι ἐμοὶ μὲν εἰρηνικὰ ἐλάλουν, [42] καὶ [43] ἐπ'
21 ὀργῇ δόλους διελογίζοντο. [44] Καὶ ἐπλά-
τυναν ἐπ' ἐμὲ τὸ στόμα αὐτῶν, [45] εἶπαν, Εὖ-
γε, εὖγε, εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν.
22 Εἶδες κύριε, [46] μὴ παρασιωπήσῃς, κύριε μὴ
23 ἀποστῇς ἀπ' ἐμοῦ. Ἐξεγέρθητι κύριε, καὶ
πρόσχες τῇ κρίσει μου, ὁ θεός μου καὶ ὁ κύριός
24 μου εἰς [47] τὴν δίκην μου. Κρῖνόν [48] με κύ-
ριε κατὰ τὴν δικαιοσύνην σου κύριε ὁ θεός μου,
25 καὶ μὴ ἐπιχαρείησάν μοι. Μὴ [49] εἴποι-
σαν ἐν καρδίαις αὐτῶν, Εὖγε, εὖγε τῇ ψυχῇ
ἡμῶν· μηδὲ [50] εἴποιεν, Κατεπίομεν αὐτόν.
26 Αἰσχυνθείησαν καὶ ἐντραπείησαν ἅμα οἱ ἐπι-

---

2 *Alex. Ald. C.* μου. 3 *Aq. S. Th. V. ed.* καὶ γύμνωσον λόγχην καὶ περίφραξον. 4 *Alex.* ῥομφαίαν σου. 5 *Alex. Ald. C.* εἰμι ἐγώ. Αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἐντραπήτωσαν. 6 *Alex. Ald. C.* ἀποστραφήτωσαν. 7 *Alex. Ald. C.* καταισχυνθήτωσαν. 8 *Alex. Ald.* χνοῦς. 9 *S.* ἀναιτίως ὤρυξάν μοι διαφθορὰν δικτύων αὐτῶν. 10 *S.* ἀναιτίως ὑπώρυξαν τὴν ψυχήν μου. a *Sch* ὁ Σύμ. ἀναιτίως διέῤῥηξαν τὴν ψυχήν μου. 11 *Alex.* Ἐλθάτω. 12 *Ald. C.* αὐτῷ. 13 *Aq.* οὐ γινώσκοντι. *S.* ὃ μὴ οἶδε. quod autem hic est, ἐλθέτω αὐτοῖς, & paulo post, αὐτούς, sic legit *Aug.* sic quoque est in *vet. Psalt.* & in *Rom.* cet. vero *ll.* hab. ἐλθέτω αὐτῷ παγὶς ἣν οὐ γινώσκει· καὶ ἡ θήρα ἣν ἔκρυψε συλλαβέτω αὐτόν. quemadmodum est in *vulg. ed. Lat.* 14 *Ald. C.* γινώσκει. 15 *Ald. C.* ἔκρυψε. 16 *Alex.* συνλαβέτω. 17 *Alex. Ald. C.* αὐτόν. 18 *Alex. Ald. C.* πεσεῖται. 19 *Alex. Ald. C.* Κύριε, κύριε τίς. 20 *Alex.* πτωχὸν ἐκ στερεωτέρων αὐτοῦ. 21 *Ald. C.* Ἀναστάντες μοι μάρτυρες. 22 *Alex. Ald. C.* ἠρώτων με. 23 *Alex.* Ἀνταποδίδοσαν. 24 *Alex. Ald. C.* ἀντὶ ἀγαθῶν. *Aq.* ἀγαθωσύνης. *S.* ἀγαθοῦ. *Th.* ἀγαθῶν. 25 *Aq.* ἀτέκνωσιν. *S.* συνεστραμμένα. & in *a.* cod ἀντεστραμμένα κατὰ τῆς ψυχῆς μου. *Euseb.* autem, ἀνεστραμμένα. 26 *Aq.* καὶ ἐγὼ ἐν ἀῤῥωστίᾳ αὐτῶν, ἔνδυσίς μου σάκκος. *Th.* & *V. ed.* ἐγὼ δὲ ἐν τῷ παρενοχλεῖσθαι αὐτούς. 27 *Alex.* ἀποστραφήσεται. *S.* ὑπέστρεψεν. 28 *S.* ὡς πρὸς ἑταῖρον, ὡς πρὸς ἀδελφὸν ἀνεστράφην. 29 *Ald. C.* ἀδελφῷ ἡμετέρῳ. 30 *Sch.* ὡς πενθῶν ὁμομήτριον σκυθρωπῶς ἐκύφην. 31 *Aq.* ἐν σκασμῷ μου ηὐφράνθησαν καὶ συνελέγησαν. *S.* σκάζοντός μου ηὐφραίνοντο καὶ ἠθροίζοντο. *V. ed.* καὶ ἐν τῇ ἀσθενείᾳ μου ηὐφράνθησαν. 32 *Alex.* ηὐφράνθησαν. 33 *S.* πλῆκται. 34 *S.* ἀποῤῥήξαντες οὐκ ἠρέμουν. *Aq.* ἔῤῥηξαν καὶ οὐκ ἐσιώπησαν. 35 *S.* ἐν ὑποκρίσει ῥήμασι πεπλασμένοις ἔπρεον κατ' ἐμοῦ ὀδόντας αὐτῶν. alibi, ἐπηγεῖον κατ' ἐμοῦ. 36 *Alex.* μονογενήν μου. *Aq.* μοναχήν μου. *S.* μονότητά μου. 37 *Alex. Ald. C.* σοι ἐν ἐκκλησίᾳ. 38 *Aq.* ὀστεΐνῳ. *Sch.* τουτέστιν ἰσχυρῷ. *S.* παμπληθεῖ. 39 *Alex. Ald. C.* ἀδίκως. 40 *Alex.* μισοῦντες δωρεάν. 41 *S.* Οὐ γὰρ εἰς εἰρήνην λαλοῦσι, ἀλλὰ περὶ συναρπαγῆς ἐν τῇ γῇ λόγους δολίους λογίζονται. *V. ed.* ὅτι οὐκ εἰρήνην λαλοῦσι, καὶ ἐπὶ συντελείᾳ γῆς ῥήματα δόλια λογίζονται. 42 *Theodor.* φιλικοῖς χρώμενοι λόγοις ὡς ἐν γῇ τινι κατακρύπτειν τὴν ὀργὴν ἐπειρῶντο, δόλου πλήρη τὴν διάνοιαν ἔχοντες. sic videtur legisse, ἐπ' ὀργῇ γῆς. *Sch.* τὸ, γῆς ἐλάλουν, ἐστόρηται παρὰ τοῖς ο'. ἐν δὲ τοῖς ἁπλοῖς ἀντιγράφοις οὐ κεῖται. γῆς, quidem est in *vulg. ed. Lat.* & in *Psalt. Arab.* in cæt. *edd.* non est. *Aq* καὶ ἐπὶ ἀθρόα γῆς ῥήματα ἐπιθέσεων λογίζονται. 43 *Alex. Ald. C.* ἐπ' ὀργήν. 44 Καὶ *C.* deest. 45 *Alex. Ald. C.* εἶπον. 46 *S.* μὴ ἡσυχάσῃς. 47 *S.* τὴν δικαίωσίν μου. 48 *Alex.* μοι. 49 *C.* εἴποιεν. 50 *Alex.* & *C.* εἴποισαν.

χαίρον-

χαίροντες τοῖς κακοῖς μου· ἐνδυσάσθωσαν αἰ-
σχύνην καὶ ἐντροπὴν οἱ [51] μεγαλορρημονοῦντες
27 ἐπ' ἐμέ. [52] Ἀγαλλιάσαιντο καὶ [53] εὐ-
φρανθείησαν [54] οἱ θέλοντες τὴν δικαιοσύνην
μου, καὶ εἰπάτωσαν διαπαντός, [55] Μεγαλυν-
θείη ὁ κύριος, οἱ θέλοντες τὴν εἰρήνην τοῦ δού-
28 λου αὐτοῦ. Καὶ ἡ γλῶσσά μου μελετήσει
τὴν δικαιοσύνην σου, ὅλην τὴν ἡμέραν [56] τὸν ἔ-
παινόν σου.

λε'. 35.

Εἰς τὸ τέλος, [1] τῷ [2] δούλῳ κυρίου τῷ Δαυίδ.

1 [3] Φησὶν ὁ παράνομος τοῦ ἁμαρτάνειν ἐν ἑαυ-
τῷ, οὐκ ἔστι φόβος θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλ-
2 μῶν αὐτοῦ. Ὅτι ἐδόλωσεν ἐνώπιον αὐτοῦ,
τοῦ εὑρεῖν τὴν ἀνομίαν αὐτοῦ καὶ μισῆσαι.
3 Τὰ ῥήματα τοῦ στόματος αὐτοῦ ἀνομία καὶ δό-
λος, οὐκ ἠβουλήθη συνιέναι τοῦ ἀγαθῦναι.
4 Ἀνομίαν [4] ἐλογίσατο ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ,
παρέστη πάσῃ ὁδῷ οὐκ ἀγαθῇ, [5] τῇ δὲ κακίᾳ
5 οὐ προσώχθισε. Κύριε ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ
ἔλεός σου, καὶ [6] ἡ ἀλήθειά σου ἕως τῶν νεφε-
6 λῶν. [7] Ἡ δικαιοσύνη σου ὡς ὄρη θεοῦ,
τὰ κρίματά σου [8] ὡσεὶ ἄβυσσος πολλή. ἀν-
7 θρώπους καὶ κτήνη σώσεις κύριε, [9] Ὡς
ἐπλήθυνας τὸ ἔλεός σου ὁ θεός· [10] οἱ δὲ υἱοὶ τῶν
ἀνθρώπων [11] ἐν σκέπῃ τῶν πτερύγων σου ἐλπιοῦ-
8 σι. Μεθυσθήσονται ἀπὸ πιότητος οἴκου
σου, καὶ τὸν χειμάρρουν τῆς τρυφῆς σου ποτιεῖς
9 [12] αὐτούς. Ὅτι παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς, ἐν
10 τῷ φωτί σου ὀψόμεθα φῶς. Παράτεινον
τὸ ἔλεός σου τοῖς γινώσκουσί σε, [13] καὶ τὴν δικαιο-
11 σύνην σου τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ. [14] Μὴ
[15] ἐλθέτω μοι ποὺς ὑπερηφανίας, καὶ χεὶρ
[16] ἁμαρτωλῶν [17] μὴ σαλεῦσαι με.
12 Ἐκεῖ [18] ἔπεσον πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνο-
μίαν, ἐξώσθησαν καὶ οὐ μὴ δύνωνται [19] στῆναι.

λς'. 36.

[1] Τῷ Δαυίδ.

1 [2] Μὴ παραζήλου ἐν πονηρευομένοις, μηδὲ
2 ζήλου τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν. Ὅτι
ὡσεὶ χόρτος ταχὺ ἀποξηρανθήσονται, καὶ ὡσεὶ
[3] λάχανα χλόης ταχὺ ἀποπεσοῦνται.
3 Ἔλπισον ἐπὶ κύριον, καὶ ποίει χρηστότητα, καὶ
κατασκήνου τὴν γῆν, καὶ [4] ποιμανθήσῃ ἐπὶ τῷ
4 πλούτῳ αὐτῆς. Κατατρύφησον τοῦ κυ-
ρίου, καὶ [5] δώσει σοι τὰ αἰτήματα τῆς καρδίας
5 σου. [6] Ἀποκάλυψον πρὸς κύριον τὴν
ὁδόν σου, καὶ ἔλπισον ἐπ' αὐτόν, καὶ αὐτὸς ποι-
6 ήσει. Καὶ ἐξοίσει ὡς φῶς τὴν δικαιοσύ-
νην σου, καὶ τὸ κρίμα σου ὡς μεσημβρίαν.
7 [7] Ὑποτάγηθι τῷ κυρίῳ, καὶ ἱκέτευσον αὐτόν.
μὴ παραζήλου ἐν τῷ κατευοδουμένῳ ἐν τῇ ὁδῷ
αὐτοῦ, ἐν ἀνθρώπῳ ποιοῦντι [8] παρανομίας.
8 Παῦσαι ἀπὸ ὀργῆς καὶ ἐγκατάλιπε θυμόν, μὴ
9 παραζήλου ὥστε πονηρεύεσθαι. Ὅτι οἱ πο-
νηρευόμενοι [9] ἐξολοθρευθήσονται, οἱ δὲ ὑπο-
μένοντες τὸν κύριον, αὐτοὶ κληρονομήσουσι [10] τὴν
10 γῆν. Καὶ ἔτι ὀλίγον καὶ οὐ μὴ [11] ὑπάρ-
ξῃ ἁμαρτωλός, καὶ ζητήσεις τὸν τόπον αὐτοῦ,
11 καὶ οὐ μὴ εὕρῃς. Οἱ δὲ πραεῖς κληρονο-
μήσουσι γῆν, καὶ κατατρυφήσουσιν ἐπὶ πλήθει
12 [12] εἰρήνης. Παρατηρήσεται ὁ ἁμαρτωλὸς
τὸν δίκαιον, καὶ βρύξει ἐπ' αὐτὸν τοὺς ὀδόντας
13 αὐτοῦ. Ὁ δὲ κύριος ἐκγελάσεται αὐτόν,
ὅτι προβλέπει ὅτι ἥξει ἡ ἡμέρα αὐτοῦ.
14 Ῥομφαίαν ἐσπάσαντο οἱ ἁμαρτωλοί, ἐνέτει-
ναν τόξον αὐτῶν, τοῦ καταβαλεῖν πτωχὸν καὶ
πένητα, [13] τοῦ σφάξαι τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.
15 Ἡ ῥομφαία αὐτῶν εἰσέλθοι εἰς [14] τὴν καρδίαν

---

51 *Alex.* μεγαλορημονοῦντες. 52 *Alex.* Ἀγαλλιάσοιντο. *Ald. C.* Ἀγαλλιάσθωσαν. 53 *Ald. C.* εὐφρανθήτωσαν. 54 *Alex.* ἐπὶ σοὶ οἱ θέλοντες. 55 *Alex. Ald. C.* Μεγαλυνθήτω. 56 *Aq.* ὑμνήσει σε.

Ps. 35. 1 *Ms. Alex.* τῷ Δαυὶδ ψαλμός. 2 *Ald. C.* παιδί. 3 *Sym.* Φησὶ περὶ ἀσυνθεσίας τοῦ ἀσεβοῦς ἔνδοθεν ἡ καρδία μου, οὐ πρόσκειται φόβος θεοῦ ἄντικρυς τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ· ὅτι ἐξολισθάνειν τὰ περὶ αὐτοῦ δοκεῖ, τοῦ εὑρεθῆναι τὴν ἀδικίαν αὐτοῦ, τοῦ μισηθῆναι αὐτήν. 4 *Alex. Ald. C.* διελογίσατο. 5 *Alex. Ald. C.* κακίᾳ δὲ οὐ. *S.* κακὸν οὐκ ἀποδοκιμάσει. *Aq.* οὐκ ἀπέρριψε. *Th.* οὐκ ἀπώσατο. 6 *S.* ἡ βεβαιότης σου ἕως αἰθερίων. 7 *Aq.* δικαιοσύνη σου ὡς ὄρη, ἰσχυρέ. legitur etiam ἰσχυροῦ. 8 *Alex. Ald. C.* ἄβυσσος πολλή. 9 *S.* τί τίμιον. 10 *Alex.* οἱ δὲ οἱ. 11 *S.* ὑπὸ σκιὰν τῶν πτερύγων σου ἀμεριμνοῦσι. 12 *Sch.* Ἀ. Σ. Θ. ἡ ε'. καὶ ἡ ς'. αὐτούς, ὁμοίως. 13 *S.* καὶ τὴν ἐλεημοσύνην σου τοῖς ἁπλοῖς τὴν καρδίαν. 14 *C.* Οὐκ. 15 *Alex.* ἐλθάτω. 16 *Alex. Ald. C.* ἁμαρτωλοῦ. 17 *Alex.* μὴ σαλεύσει με. 18 *Alex.* ἔπεσαν. 19 *Ald.* στῆναι. Δόξα.

Ps. 36. 1 *Ms. Alex.* Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. *Ald. C.* ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. 2 *Sch.* ἡ ε'. καὶ ἡ ς'. Σ. Μὴ φιλονείκει κακούργοις· Θ. Μὴ παρερεθίζου· Ἀ. Μὴ διαμάχου. 3 *S.* χλωρά. 4 *Alex.* ποιμανθήσει. *S.* ποιμαίνου διηνεκῶς. *Aq.* νέμου πίστιν. 5 *Alex. Ald.* δώη σοι. *C.* δώσει. 6 *Aq.* Κύλιε. *S.* Ἐπικύλισον. 7 *Aq.* Σίγησον τῷ κυρίῳ, καὶ ἀποκαραδόκει αὐτόν. *S.* Ἡσύχαζε τῷ κυρίῳ, καὶ ἱκέτευε αὐτόν. 8 *Alex. Ald. C.* παρανομίαν. 9 *Alex.* ἐξολεθρευθήσονται. 10 *Alex.* γῆν. 11 *Alex.* ὑπάρξει ὁ ἁμαρτωλός. 12 *Alex.* εἰρήνης ἐπ' αὐτῆς. 13 *C.* καὶ τοῦ. 14 *Ald. C.* τὰς καρδίας.

αὐτῶν

αὐτῶν, καὶ τὰ τόξα αὐτῶν συντριβείη.
16 Κρεῖσσον ὀλίγον τῷ δικαίῳ ὑπὲρ πλοῦτον ἁ-
17 μαρτωλῶν πολύν. Ὅτι βραχίονες ἁμαρ-
τωλῶν συντριβήσονται, [15] ὑποστηρίζει δὲ τοὺς
18 δικαίους ὁ κύριος. [16] Γινώσκει κύριος
τὰς ὁδοὺς τῶν ἀμώμων, καὶ ἡ κληρονομία αὐ-
19 τῶν εἰς [17] τὸν αἰῶνα ἔσται. Οὐ καται-
σχυνθήσονται ἐν καιρῷ πονηρῷ, καὶ ἐν ἡμέραις
20 λιμοῦ χορτασθήσονται. Ὅτι οἱ ἁμαρτωλοὶ
ἀπολοῦνται, [18] οἱ δὲ ἐχθροὶ τοῦ κυρίου ἅμα τῷ
δοξασθῆναι αὐτοὺς καὶ ὑψωθῆναι, ἐκλείποντες
21 ὡσεὶ καπνὸς ἐξέλιπον. Δανείζεται ὁ ἁ-
μαρτωλὸς, καὶ οὐκ [19] ἀποτίσει, ὁ δὲ δίκαιος
22 οἰκτείρει καὶ [20] διδοῖ. Ὅτι [21] οἱ εὐλογοῦν-
τες αὐτὸν κληρονομήσουσι γῆν, οἱ δὲ καταρώ-
μενοι [22] αὐτὸν [23] ἐξολοθρευθήσονται.
23 Παρὰ κυρίου τὰ διαβήματα ἀνθρώπου κατευ-
θύνεται, [24] καὶ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ [25] θελήσει.
24 Ὅταν πέσῃ οὐ καταῤῥαχθήσεται, ὅτι κύριος ἀν-
25 τιστηρίζει χεῖρα [26] αὐτοῦ. Νεώτερος
ἐγενόμην, [27] καὶ γὰρ ἐγήρασα, καὶ οὐκ εἶδον δί-
καιον ἐγκαταλελειμμένον, οὐδὲ τὸ σπέρμα
26 αὐτοῦ ζητοῦν ἄρτους. Ὅλην τὴν ἡμέραν
[28] ἐλεεῖ καὶ [29] δανείζει, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς
27 εὐλογίαν ἔσται. Ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ, καὶ
ποίησον ἀγαθὸν, [30] καὶ κατασκήνου εἰς αἰῶνα
28 αἰῶνος. Ὅτι κύριος ἀγαπᾷ κρίσιν,
καὶ οὐκ ἐγκαταλείψει τοὺς ὁσίους αὐτοῦ, εἰς τὸν αἰ-
ῶνα φυλαχθήσονται· [31] ἄμωμοι ἐκδικηθήσονται,
καὶ σπέρμα ἀσεβῶν [32] ἐξολοθρευθήσεται.
29 Δίκαιοι δὲ κληρονομήσουσι γῆν, καὶ κατασκηνώ-
σουσιν εἰς αἰῶνα αἰῶνος ἐπ᾿ αὐτῆς.
30 Στόμα δικαίου μελετήσει σοφίαν, καὶ ἡ γλῶσ-
31 σα αὐτοῦ λαλήσει κρίσιν. Ὁ νόμος τοῦ
θεοῦ αὐτοῦ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, καὶ οὐχ ὑποσκε-
32 λισθήσεται τὰ διαβήματα αὐτοῦ. [33] Κα-
τανοεῖ ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν δίκαιον, καὶ ζητεῖ τοῦ θα-
33 νατῶσαι αὐτόν. Ὁ δὲ κύριος οὐ μὴ ἐγ-
καταλίπῃ αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, [34] οὐδὲ
[35] μὴ καταδικάσαι [36] αὐτὸν, [37] ὅταν κρίνηται
34 αὐτῷ. Ὑπόμεινον τὸν κύριον, καὶ φύλα-
ξον τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ ὑψώσει σε τοῦ κατακλη-
ρονομῆσαι [38] τὴν γῆν· ἐν τῷ [39] ἐξολοθρεύεσθαι
35 ἁμαρτωλοὺς, [40] ὄψει. [41] Εἶδον τὸν ἀσεβῆ
ὑπερυψούμενον, καὶ ἐπαιρόμενον ὡς τὰς κέδρους
36 τοῦ Λιβάνου· Καὶ παρῆλθον, καὶ ἰδοὺ οὐκ
ἦν, καὶ ἐζήτησα αὐτὸν, καὶ οὐχ εὑρέθη ὁ τόπος
37 αὐτοῦ. [42] Φύλασσε ἀκακίαν καὶ ἴδε εὐθύ-
τητα, ὅτι ἐστὶν ἐγκατάλειμμα ἀνθρώπῳ εἰ-
38 ρηνικῷ. [43] Οἱ δὲ παράνομοι [44] ἐξολο-
θρευθήσονται ἐπιτοαυτὸ, [45] τὰ ἐγκαταλείμ-
ματα τῶν ἀσεβῶν [46] ἐξολοθρευθήσονται.
39 Σωτηρία δὲ τῶν δικαίων παρὰ κυρίου, καὶ ὑπερ-
ασπιστὴς αὐτῶν ἐστιν ἐν καιρῷ θλίψεως.
40 Καὶ βοηθήσει αὐτοῖς κύριος, καὶ ῥύσεται αὐτοὺς,
καὶ ἐξελεῖται αὐτοὺς ἐξ ἁμαρτωλῶν, καὶ σώσει
αὐτοὺς, ὅτι ἤλπισαν ἐπ᾿ [47] αὐτόν.

λζʹ. 37.

Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ [1] εἰς ἀνάμνησιν περὶ
σαββάτου.

1 Κύριε μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς με, μηδὲ
2 τῇ ὀργῇ σου παιδεύσῃς με. Ὅτι τὰ βέ-
λη σου ἐνεπάγησάν μοι, καὶ [2] ἐπεστήριξας ἐπ᾿
3 ἐμὲ τὴν χεῖρά σου. Οὐκ ἔστιν ἴασις ἐν τῇ
σαρκί μου ἀπὸ προσώπου [3] τῆς ὀργῆς σου, οὐκ ἔ-
στιν εἰρήνη [4] τοῖς ὀστέοις μου ἀπὸ προσώπου τῶν
4 ἁμαρτιῶν μου, Ὅτι αἱ ἀνομίαι μου ὑπερ-
ῆραν τὴν κεφαλήν μου, ὡσεὶ [5] φορτίον βαρὺ
5 ἐβαρύνθησαν ἐπ᾿ ἐμέ. Προσώζεσαν καὶ
ἐσάπησαν οἱ μώλωπές μου, ἀπὸ προσώπου τῆς
6 ἀφροσύνης μου. Ἐταλαιπώρησα καὶ κατε-
κάμφθην ἕως τέλους, ὅλην τὴν ἡμέραν σκυ-

15 S. ἀντιλαμβάνεται αὐτῶν. 16 S. Προειδεὶ κύριος τὰς ἡμέρας τῶν. 17 Alex. αἰῶνα. 18 Aq. καὶ οἱ ἐχθροί. Sch. Ἀ. καὶ ὁ Σ. ἀντὶ τοῦ, δὲ, τὸν καὶ, σύνδεσμον τεθεικότες, τοὺς αὐτοὺς ἔδειξαν ἁμαρτωλοὺς, καὶ τοῦ κυρίου ἐχθρούς. 19 C. ἀποτίζει. 20 Alex. & C. δίδωσιν. 21 S. οἱ εὐλογημένοι ὑπ᾿ αὐτοῦ. 22 S ὑπ᾿ αὐτοῦ. 23 Alex. ἐξολεθρευθήσονται. 24 S. καὶ ἡ ὁδὸς αὐτοῦ εὐδοκεῖται. 25 Alex. Ald. C. θελήσει σφόδρα. 26 Ald. C. αὐτοῦ. 27 S. ἀλλὰ καί. 28 Aq. δωρεῖται καὶ δανείζει. 29 Alex. Ald. C. δανείζει (δανίζει Alex.) ὁ δίκαιος, καί. 30 S. καὶ ἠρεμήσεις. 31 sic quoque est in Æthiop. Psalt. in cæt. ll. οἱ δὲ ἄνομοι ἐκδιωχθήσονται. Alex. Ald. C. ἄμωμοι (Alex. ἄνομοι) δὲ ἐκδιωχθήσονται. S. ἐξαρθήσονται. in Hebr. autem ea verba non sunt, nec Aug. nec Orig. legisse videntur. 32 Alex. ἐξολεθρευθήσεται. 33 Sch. περισκοπεῖ. 34 Alex. Ald. C. οὐδ᾿ οὐ. 35 Alex. Ald. C. μὴ καταδικάσηται. 36 Alex. αὐτὸν, κρίνεται αὐτῷ. 37 Aq. ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτόν. 38 Alex. γῆν. 39 Alex. ἐξολεθρεύεσθαι. 40 Alex. ὄψῃ. 41 Sch. ἡ ϛʹ. ἔκδοσις οὕτως εἶχεν· εἶδον ἀσεβῆ καὶ ἀναιδῆ ἀντιποιούμενον ἐν σκληρότητι, καὶ λέγοντα, εἰμὶ ὡς αὐτόχθων περιπατῶν ἐν δικαιοσύνῃ. 42 S. φύλασσε ἁπλότητα, καὶ ὅρα εὐθὺ, ὅτι ἔσται μέλλοντα. Aq. ἔσχατον. 43 S. Οἱ δὲ ἀθετοῦντες ἐξαλειφθήσονται ὁμοῦ. 44 Alex. ἐξολεθρευθήσονται. 45 S. τὰ ἔσχατα. Aq. ἔσχατον. 46 Alex. ἐξολεθρευθήσονται. 47 Ald. αὐτόν. Δόξα. Κάθισμα εʹ.

Ps. 37. 1 Ms. Alex. εἰς * ἄμνησιν περὶ τοῦ σαββάτου. 2 Alex. ἐπεστήρισας. 3 Aq. & S. τῆς ἐμβριμήσεώς σου. 4 Alex. Ald. C. ἐν τοῖς ὀστέοις. 5 Alex. φορτίον ἐβαρύνθησαν.

7 θρωπάζων ἐπορευόμην. Ὅτι [6] ἡ ψυχή
μου ἐπλήσθη ἐμπαιγμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἴασις ἐν
8 τῇ σαρκί μου. Ἐκακώθην καὶ ἐταπεινώ-
θην ἕως σφόδρα, [7] ὠρυόμην ἀπὸ στεναγμοῦ
9 τῆς καρδίας μου. [8] Καὶ ἐναντίον σου πᾶσα
ἡ ἐπιθυμία μου, καὶ ὁ στεναγμός μου [9] οὐκ ἀπ-
10 εκρύβη ἀπὸ σοῦ. Ἡ καρδία μου ἐταρά-
χθη, ἐγκατέλιπέ με ἡ ἰσχύς μου, καὶ τὸ φῶς
τῶν ὀφθαλμῶν [10] μου οὐκ ἔστι μετ' ἐμοῦ.
11 [11] Οἱ φίλοι μου καὶ οἱ πλησίον μου ἐξ ἐναντίας
μου ἤγγισαν καὶ ἔστησαν, καὶ οἱ ἔγγιστά μου
12 [12] μακρόθεν ἔστησαν, Καὶ [13] ἐξεβιά-
ζοντο οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχήν μου· καὶ οἱ ζητοῦν-
τες [14] τὰ κακά μοι ἐλάλησαν ματαιότητας,
καὶ δολιότητας ὅλην τὴν ἡμέραν ἐμελέτησαν.
13 Ἐγὼ δὲ ὡσεὶ κωφὸς οὐκ ἤκουον, καὶ ὡσεὶ ἄλαλος
14 οὐκ ἀνοίγων τὸ στόμα αὐτοῦ. Καὶ ἐγενό-
μην ὡσεὶ ἄνθρωπος οὐκ ἀκούων, καὶ οὐκ ἔχων
15 ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ ἐλεγμούς. Ὅτι ἐπὶ
σοὶ κύριε ἤλπισα, σὺ εἰσακούσῃ κύριε ὁ θεός
16 μου. Ὅτι [15] εἶπα, Μήποτε ἐπιχαρῶ-
σί μοι οἱ ἐχθροί μου, καὶ ἐν τῷ σαλευθῆναι
πόδας μου, [16] ἐπ' ἐμὲ [17] ἐμεγαλορρημόνησαν.
17 Ὅτι ἐγὼ [18] εἰς μάστιγας ἕτοιμος, καὶ ἡ ἀλγη-
18 δών μου ἐνώπιόν [19] μου διαπαντός. Ὅτι
τὴν ἀνομίαν μου [20] ἀναγγελῶ, καὶ μεριμνήσω
19 ὑπὲρ τῆς ἁμαρτίας μου. Οἱ δὲ ἐχθροί
μου [21] ζῶσι, καὶ κεκραταίωνται ὑπὲρ ἐμέ, καὶ
ἐπληθύνθησαν [22] οἱ μισοῦντές με ἀδίκως.
20 Οἱ ἀνταποδιδόντες [23] κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν,
[24] ἐνδιέβαλλόν με, ἐπεὶ κατεδίωκον [25] δι-
21 καιοσύνην. Μὴ ἐγκαταλίπῃς με κύριε
22 ὁ θεός μου, μὴ ἀποστῇς ἀπ' ἐμοῦ. [26] Πρόσ-
χες εἰς τὴν βοήθειάν μου κύριε τῆς σωτηρίας
μου.

λη'. 38.

Εἰς τὸ τέλος, [1] τῷ Ἰδιθοὺν ᾠδὴ τῷ Δαυίδ.

1 Εἶπα, Φυλάξω τὰς ὁδούς μου, τοῦ μὴ ἁμαρ-
τάνειν [2] ἐν γλώσσῃ μου. [3] ἐθέμην τῷ στόματί
μου φυλακήν, ἐν τῷ συστῆναι τὸν ἁμαρτωλὸν
2 ἐναντίον μου. Ἐκωφώθην καὶ ἐταπεινώ-
θην καὶ ἐσίγησα [4] ἐξ ἀγαθῶν, καὶ τὸ ἄλγη-
3 μά μου [5] ἀνεκαινίσθη. Ἐθερμάνθη ἡ
καρδία μου ἐντός μου, καὶ [6] ἐν τῇ μελέτῃ μου
ἐκκαυθήσεται πῦρ· ἐλάλησα ἐν γλώσσῃ μου,
4 Γνώρισόν μοι κύριε τὸ πέρας μου, καὶ τὸν ἀριθ-
μὸν τῶν [7] ἡμερῶν μου τίς ἐστιν, ἵνα γνῶ τί
5 ὑστερῶ ἐγώ. [8] Ἰδοὺ παλαιὰς ἔθου τὰς
ἡμέρας μου, [9] καὶ ἡ ὑπόστασίς μου ὡσεὶ οὐθὲν ἐνώ-
πιόν σου· πλὴν τὰ [10] σύμπαντα [11] ματαιό-
της, [12] πᾶς ἄνθρωπος ζῶν. [13] διάψαλμα.
6 Μέντοιγε ἐν εἰκόνι διαπορεύεται ἄνθρωπος,
πλὴν μάτην ταράσσεται· θησαυρίζει, καὶ οὐ γι-
7 νώσκει [14] τίνι [15] συνάξει αὐτά. [16] Καὶ νῦν
τίς ἡ ὑπομονή μου; οὐχὶ ὁ κύριος; καὶ ἡ ὑπόστα-

---

6 ita hab. *Psalt. Arab.* & *Æthiop.* & interpretatio *Apollin.* sic præterea est in *Psalt. Ambros.* Ecclesiæ Mediolan. & in Responsorio lectionis septimæ in Dominica de Passione. item in *vet. Psalt.* & in *Rom. Ambr.* Bene 70. viri, *animæ illusiones*, dixerunt. *S.* autem ait *lumbos*, & *Aug.* sic legit. *Alex.* αἱ ψύαι μου ἐπλήσθησαν ἐμπαιγμάτων, καί. *Ald. C.* αἱ ψύαι μου ἐπλήσθησαν ἐμπαιγμάτων, καί. *Sch.* ὁ μὲν Ἀ. ὅτι ἐπληρώθησαν αἱ λαγόνες μου ἀτιμίας· ὁ δὲ Σ. ὅτι αἱ ψύαι μου ἐπλήσθησαν ἐμπαιγμάτων, ἤτοι ἀτιμίας, ἐκδεδώκασι. 7 *Sch.* ἢ κατὰ τὸν Ἀ. ἐβρυχώμην ἀπὸ βρυγμοῦ. 8 *Alex. Ald. C.* Κύριε, ἐναντίον σου. 9 *Alex. Ald. C.* ἀπό σου οὐκ ἀπεκρύβη (*Alex.* ἐκρύβη.) 10 *Alex. Ald. C.* μου, καὶ αὐτὸ οὐκ ἔστιν. 11 *S.* οἱ φίλοι καὶ ἑταῖροι μου ἐξ ἐναντίας τῇ πληγῇ μου ἔστησαν. ex quo apparet, ἤγγισαν, & ἔστησαν, duplicem esse interpretationem. 12 *Alex. Ald. C.* ἀπὸ μακρόθεν. 13 *Alex.* ἐξεβιάσαντο. 14 *Aq.* κακίαν μου· κακόν μου. 15 *Ald. C.* εἶπον. 16 *S.* καταμεγαλύνονταί μου. 17 *Alex.* ἐμεγαλορημόνησαν. 18 *S.* εἰς τὸ σκάζειν παρεσκεύασμαι. 19 *Alex. Ald. C.* μου ἐστὶν διαπαντός. 20 *Alex. Ald. C.* ἐγὼ ἀναγγελῶ. 21 *S.* ζῶντες ὑπερισχύουσιν. 22 *Alex.* οἱ μισοῦντες ἀδίκως. 23 *Alex. Ald. C.* μοι κακά. 24 *S.* ἀντέκειντό μοι. 25 convenit *Psalt. Arab.* item *Æthiop.* & *Rom.* & *Apollin.* & *Ambros.* *Quoniam subsecutus sum justitiam.* at in aa. ll. est, ἀγαθωσύνην. 26 *Sch.* οἱ λοιποί, σπεῦσον.

Ps. 38. 1 *Ms. Alex. Ald. C.* τῷ Ἰδιθοὺμ. *Sch.* τῷ ἐνὶ κριτῇ τοῦ ἐρχομένου· ἄλλος, Ἰδιθοὺν, ἀπάτη ἑρμηνεύεται *a.* *Sch.* οἱ λοιποί, ὑπὲρ Ἰδιθοὺν. 2 *Alex. Ald. C.* μου ἐν. 3 *S.* φυλάξω τὸ στόμα μου φιμῷ. 4 *S.* μὴ ὢν ἐν ἀγαθῷ. 5 *S.* ἀνεταράχθη. 6 *Chrys.* τοῦτο ὁ Σύμ. οὕτως ἡρμήνευσεν, ἐν τῷ ἀναπολεῖν με ἐνεκαιόμην πυρί. 7 *Alex.* ἡμερῶν τίς ἐστιν. 8 huic lectioni suffragantur *Psalt. Rom. Arab. Æthiop.* & *Apollin.* & *S. Ambr.* *Ecce veteres posuisti dies meos.* *a.* habet, *Palastas posuisti dies meos.* si secundum 70. viros, *veteres* accipimus *dies.* &c. sic etiam legit *S. Aug.* παλαιστὰς vero hab. *Ald.* & *C.* παλεστὰς vero *Alex.* *Jo. Chrys.* ἄλλος δ' ἂν εἴποι παλαιστὰς εἰρῆσθαι τὰς τῶν ἀνθρώπων ἡμέρας, διὰ τὸ πεπληρῶσθαι ἀγῶνος καὶ πάλης. *Greg. Naz.* in orat. in Cæsar. fratrem legit, παλαιστάς. *Chrys.* τοῦτο ὁ Σύμ. οὕτως ἡρμήνευσεν· ἰδοὺ ὡς σπιθαμὰς ἔδωκας τὰς ἡμέρας μου, καὶ ἡ βίωσίς μου ὡς οὐδὲν ἄντικρύς σου. Ἀκύλ. τὴν ὑπόστασιν καραδοκίαν εἴρηκε· παλαιστὴν δὲ λέγει τὴν τῆς παλάμης ἔκτασιν. in *l. Vatic.* utrumque est, sed prior scriptura est παλαιάς· postea additum fuit, ς. 9 *Alex.* καὶ ἡ ὑπόστασις. *Aq.* καὶ καταδυσίς μου ὡς οὐκ ἔστιν ἐναντίον σου. 10 *Alex.* σύμπαντα. 11 *S.* ἀτμίς. 12 *Aq.* πᾶς ἄνθρωπος ἑστηλωμένος. *S.* ἑστώς. 13 *Ald. C.* deest διάψαλμα ter in hoc Psalmo. *Chrysost.* διάψαλμα ὁ προφήτης ἐπήγαγεν ἴσως, ἐπειδὴ τὸν λόγον μετῆλθε· τοῦ γὰρ εὐτελίζειν τὴν φύσιν τὴν ἡμετέραν παυσάμενος, τὴν αἰτίαν δείκνυσιν ἧς χάριν αὐτὴν ὁ θεὸς κατέστησεν ἔντιμον· ἡμᾶς δὲ κακίζει ὅτι τῷ τιμίῳ παρὰ τὸ δέον χρώμεθα· φησὶ γὰρ οὕτως, μέντοιγε ἐν εἰκόνι, &c. 14 *Aq.* & *Th.* τίς συλλέξει αὐτά. 15 *Alex.* συνάγει. 16 *S.* καὶ νῦν τί προσδοκῶ δέσποτα; ἡ ἀναμονή μου εἰς σέ ἐστιν. ἀπὸ πασῶν τῶν ἀθεσιῶν μου ἐξελοῦ με. ἐπονείδιστον ἄφρονι μὴ τάξῃς με. ἄλαλος ἐγενόμην, οὐκ ἀνοίξω στόμα μου· σὺ γὰρ ἐποίησας. *Aq.* ὄνειδος ἀπορρέοντι μὴ θῇς με.

σίς μου [17] παρὰ σοί ἐστι. διάψαλμα.
8 Ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν μου ῥῦσαί με, ὄνειδος
9 ἄφρονι ἔδωκάς με. Ἐκωφώθην καὶ οὐκ
ἤνοιξα τὸ στόμα μου, [18] ὅτι σὺ εἶ ὁ ποιήσας
10 με. Ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ τὰς μάστιγάς
σου· [19] ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς χειρός σου ἐγὼ ἐξέλι-
11 πον. Ἐν ἐλεγμοῖς [20] ὑπὲρ ἀνομίας
ἐπαίδευσας ἄνθρωπον· [21] καὶ ἐξέτηξας ὡς
ἀράχνην τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, [22] πλὴν μάτην ταράσσεται πᾶς ἄνθρωπος. διάψαλμα.
12 Εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου κύριε καὶ τῆς
δεήσεώς μου, ἐνώτισαι τῶν δακρύων μου· [23] μὴ
παρασιωπήσῃς, ὅτι πάροικος ἐγώ εἰμι [24] ἐν
τῇ γῇ καὶ παρεπίδημος, καθὼς πάντες οἱ
13 πατέρες μου. [25] Ἄνες μοι ἵνα ἀναψύξω
πρὸ τοῦ με ἀπελθεῖν, καὶ [26] οὐκέτι μὴ ὑπάρξω.

λθ'. 39.

Εἰς τὸ τέλος, [1] τῷ Δαυὶδ ψαλμός.

1 Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν κύριον, καὶ προσέσχε μοι, καὶ εἰσήκουσε τῆς δεήσεώς μου.
2 Καὶ ἀνήγαγέ με ἐκ λάκκου ταλαιπωρίας,
[2] καὶ ἀπὸ πηλοῦ ἰλύος· καὶ ἔστησεν ἐπὶ πέτραν
τοὺς πόδας μου, καὶ [3] κατεύθυνε τὰ διαβήμα-
3 τά μου. Καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸ στόμα μου
ᾆσμα καινὸν, ὕμνον τῷ θεῷ ἡμῶν. ὄψονται πολλοὶ καὶ φοβηθήσονται, καὶ ἐλπιοῦσιν ἐπὶ κύριον.
4 Μακάριος ἀνὴρ, οὗ ἐστι τὸ ὄνομα κυρίου ἐλ-
πὶς αὐτοῦ, καὶ οὐκ [4] ἐπέβλεψεν εἰς ματαιότη-
5 τας καὶ μανίας ψευδεῖς. Πολλὰ ἐποίησας σὺ κύριε ὁ θεός μου τὰ θαυμάσιά σου,
[5] καὶ τοῖς διαλογισμοῖς σου οὐκ ἔστι τις [6] ὁμοιωθήσεταί σοι. [7] ἀπήγγειλα καὶ ἐλάλησα, ἐπλη-
6 θύνθησαν ὑπὲρ ἀριθμόν. Θυσίαν καὶ
προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας, [8] σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι· [9] ὁλοκαύτωμα καὶ περὶ ἁμαρτίας
7 οὐκ [10] ᾔτησας. [11] Τότε εἶπον, Ἰδοὺ ἥκω,
[12] ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ,
8 Τοῦ ποιῆσαι τὸ θέλημά σου ὁ θεός μου ἠβουλήθην,
καὶ τὸν νόμον σου [13] ἐν μέσῳ τῆς καρδίας μου.
9 Εὐηγγελισάμην δικαιοσύνην ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ, ἰδοὺ τὰ χείλη μου οὐ μὴ κωλύσω. [14] κύριε
10 σὺ ἔγνως τὴν δικαιοσύνην [15] μου, οὐκ
ἔκρυψα ἐν τῇ καρδίᾳ μου τὴν ἀλήθειάν σου, καὶ τὸ
σωτήριόν σου εἶπα· οὐκ ἔκρυψα [16] τὸ ἔλεός σου καὶ
τὴν ἀλήθειάν σου [17] ἀπὸ συναγωγῆς πολλῆς.
11 Σὺ δὲ κύριε μὴ μακρύνῃς τοὺς οἰκτιρμούς σου ἀπ'
ἐμοῦ, τὸ ἔλεός σου καὶ ἡ ἀλήθειά σου διαπαντὸς
12 [18] ἀντελάβοντό μου. Ὅτι περιέσχον με κακὰ,
ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς, κατέλαβόν με αἱ ἀνομίαι
μου, καὶ οὐκ [19] ἠδυνάσθην τοῦ βλέπειν· ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου, καὶ
13 ἡ καρδία μου ἐγκατέλιπέ με. Εὐδόκησον κύριε τοῦ ῥύσασθαί με, κύριε εἰς τὸ βοηθῆ-
14 σαί μοι [20] πρόσχες. Καταισχυνθείησαν
καὶ ἐντραπείησαν ἅμα οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχήν

---

17 *Alex. Ald. C.* παρὰ σοῦ ἐστιν. Ἀπὸ πασῶν. 18 *Rom. Psalt.* sic hab. & *Arab.* & *Æth.* & *Apollin.* metaphr. & *Jo. Chrys.* ita explicat; αὐτὸς ὤν, φησίν, με ἐποίησας, καὶ ἔπλασας, καὶ ὡς δημιουργὸς τὴν οὖσαν ἀσθένειαν τῇ ἀνθρωπείᾳ φύσει ἐπίστασαι. *Ambr. Quoniam tu fecisti me. Alex. Ald. C.* hab. ὅτι σὺ ἐποίησάς με. quod seq. *Aug.* 19 *Alex. Ald.* Ἀπὸ γὰρ τῆς. 20 *S.* δι' ἀδικίαν. 21 *S.* διαλύεις ὡς εὐρῶτα τὸ ἐπιθυμητὸν αὐτοῦ. 22 sic hab. *edd. Lat.* excepto *Rom. Psalt.* sed *Alex. Ald. C.* πλὴν μάτην πᾶς ἄνθρωπος. Εἰσάκουσον. 23 *S.* μὴ παρακούσῃς. 24 sic est in *Psalt. Arab.* & *Æth.* & metaphr. *Apollin. Alex. Ald. C.* παρὰ σοὶ καὶ παρεπίδημος. utrumque vero in *Psalt. Rom.* est, & apud *Ambr.* & *Aug.* 25 *S.* Ἀπόσχου μου ἵνα μειδιάσω, πρὶν ἀπελθεῖν με, καὶ μὴ ὑπάρχειν. *Sch.* ἄφες, συγχώρησον, ἀνάπαυσον. 26 *Alex. Ald. C.* οὐκέτι οὐ μὴ ὑπάρξω.

Ps. 39 1 *Ms. Alex.* Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. 2 *Alex.* καὶ ἀπὸ πηλοῦ ὕλεως. 3 *Alex.* κατηύθυνεν. 4 *Alex.* ἐνέβλεψεν. 5 *S.* τοὺς διαλογισμούς σου τοὺς ὑπὲρ ἡμῶν οὐκ ἔστιν ἐκθέσθαι σοι. 6 *Alex.* ὁμοιωθήσεται. ἀπήγγειλα. 7 *S.* ἐὰν ἀπαγγείλω, καὶ ἐὰν λέγω, πλείω ἐστὶ τοῦ διηγηθῆναι. 8 in *commentar. Gr.* legitur, ὠτία δέ μοι κατηρτίσω. *Sch.* ὠτία δὲ ἔσκαψάς μοι, ὠτία δὲ κατεσκεύασάς μοι. & *a. Sch.* τὸ, ὠτία δὲ κατηρτίσω μοι, ὁ μακάριος Παῦλος εἰς τὸ σῶμα μεταβαλὼν εἴρηκεν, οὐκ ἀγνοῶν τὸ Ἑβραϊκὸν, ἀλλὰ πρὸς τὸν οἰκεῖον σκοπὸν τούτῳ χρησάμενος. 9 *Alex. Ald. C.* ὁλοκαυτώματα. 10 *Alex. Ald. C.* ἐζήτησας. 11 *S.* ὅτε εἶπον. 12 *Chrys.* τὴν κεφαλίδα εἴλημα εἰρήκασιν Ἀ. καὶ ὁ Σ. in margine scriptum est, εἰλητά. οὕτω δὲ τὰς θείας γραφὰς μέχρι καὶ τήμερον Ἰουδαῖοι κατασκευάζειν εἰώθασι. *Sch.* Ἀ. ἐν εἰλήματι· Σ. ἐν τῷ τεύχει τοῦ ὁρισμοῦ σου· ἄλλος, ἐν τόμῳ. 13 sic est in *ed. Lat.* & *Ambr. in medio cordis mei. aa.* hab. *in medio ventris mei. S.* quoque *Aug.* legit, *cordis.* & ita est apud *Apollin.* & *Psalt. Arab. Alex. Ald.* & *C.* autem hab. κοιλίας μου. quibuscum facit *Psalt. Rom.* & *Æthiop.* & *Hier.* in *comment.* vero *Græc.* utrumque ita explicatur: καὶ ὥσπερ τινὰ νόμον ἔχω κεκρυμμένον ἐν ἐμαυτῷ· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ, ἐν μέσῳ τῆς καρδίας μου. & aliquanto post; τὸ δὲ, ἐν μέσῳ τῆς κοιλίας μου, ἐκ μεταφορᾶς εἴρηκε τῶν εὖ περί τινα διακειμένων καὶ ἔνδον ἐφιεμένων ἐμβαλεῖν τὸν ποθούμενον. *S.* τῶν ἐγκάτων μου. 14 hanc lectionem *Apollin.* expressit his vers.

Αὐτὸς ἐμὴν πραπίδεσσι δικαιοσύνην δεδάηκας.
Οὐ σεῦ ἀληθείην σκοτίῃ φρενὶ θῆκα καλύψας.
Ἀμφαδίην δ' ἀγόρευσα ἀλεξίκακον σέο φέγγος.

Eadem sententia est in *Psalt. Æth. Ambr. Justitiam meam non abscondi in corde meo.* at in *cæt. ll.* est, κύριε σὺ ἔγνως· τὴν δικαιοσύνην σου οὐκ ἔκρυψα ἐν τῇ καρδίᾳ μου· τὴν ἀλήθειάν σου καὶ τὸ σωτήριόν σου εἶπα. & ita est in *edd. Lat.* & apud *Aug.* in *Arab.* vero ita utrumque legitur, κύριε σὺ ἔγνως τὴν δικαιοσύνην μου· οὐκ ἔκρυψα τὴν δικαιοσύνην σου ἐν τῇ καρδίᾳ μου. 15 *Alex.* σου οὐκ. 16 *S.* τὴν χάριν σου. 17 *S.* ἐν πλήθει. *Aq.* & *Th.* ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ. 18 *Ald. C.* ἀντιλάβοιντο. *S* περιεφράσσετό με. 19 *Alex. Ald. C.* ἠδυνήθην. 20 *Alex.* σπεῦσον.

μου, τοῦ ἐξᾶραι αὐτήν· ἀποστραφείησαν εἰς τὰ
ὀπίσω, καὶ [21] ἐντραπείησαν οἱ θέλοντές [22] μοι
15 κακά. Κομισάσθωσαν παραχρῆμα αἰ-
σχύνην αὐτῶν, οἱ λέγοντές μοι, [23] Εὖγε, εὖ-
16 γε. [24] Ἀγαλλιάσαιντο καὶ [25] εὐφρανθείη-
σαν ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ζητοῦντές σε κύριε, καὶ
εἰπάτωσαν διαπαντὸς, Μεγαλυνθήτω ὁ κύ-
ριος, οἱ ἀγαπῶντες τὸ σωτήριόν σου.
17 Ἐγὼ δὲ [26] πτωχὸς καὶ πένης εἰμὶ, κύριος φρον-
τιεῖ μου. βοηθός μου καὶ ὑπερασπιστής μου εἶ σὺ
ὁ θεός μου, μὴ [27] χρονίσῃς.

μ΄. 40.

Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Μακάριος ὁ συνιῶν ἐπὶ πτωχὸν καὶ [1] πέ-
νητα, [2] ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ ῥύσεται αὐτὸν ὁ κύ-
2 ριος. Κύριος [3] φυλάξαι αὐτὸν καὶ
[4] ζήσαι αὐτὸν, καὶ [5] μακαρίσαι αὐτὸν ἐν τῇ
γῇ, καὶ μὴ [6] παραδοῖ αὐτὸν [7] εἰς χεῖρας ἐχ-
3 θροῦ αὐτοῦ. Κύριος [8] βοηθήσαι αὐτῷ
ἐπὶ κλίνης ὀδύνης αὐτοῦ, ὅλην τὴν κοίτην αὐτοῦ
4 ἔστρεψας ἐν τῇ ἀῤῥωστίᾳ αὐτοῦ. [9] Ἐγὼ
εἶπα, Κύριε ἐλέησόν με, ἴασαι τὴν ψυχήν
5 μου, [10] ὅτι ἥμαρτόν σοι. Οἱ ἐχθροί μου
[11] εἶπαν κακά μοι, Πότε ἀποθανεῖται καὶ ἀπο-
6 λεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ; [12] Καὶ εἰ εἰσε-
πορεύετο τοῦ ἰδεῖν, μάτην ἐλάλει ἡ καρδία
αὐτοῦ, συνήγαγεν ἀνομίαν ἑαυτῷ, ἐξεπορεύε-
7 το ἔξω, καὶ ἐλάλει ἐπὶ τὸ αὐτό. Κατ'
ἐμοῦ ἐψιθύριζον πάντες οἱ ἐχθροί μου, κατ'
8 ἐμοῦ ἐλογίζοντο κακά μοι. Λόγον πα-
ράνομον κατέθεντο κατ' ἐμοῦ, [13] Μὴ ὁ κοιμώ-
μενος οὐχὶ προσθήσει τοῦ ἀναστῆναι;
9 [14] Καὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπος τῆς εἰρήνης μου ἐφ' ὃν
ἤλπισα, ὁ ἐσθίων ἄρτους μου [15] ἐμεγάλυνεν
10 ἐπ' ἐμὲ πτερνισμόν. Σὺ δὲ κύριε ἐλέησόν
με, καὶ ἀνάστησόν με, καὶ ἀνταποδώσω αὐτοῖς.
11 Ἐν τούτῳ [16] ἔγνων, ὅτι τεθέληκάς με, [17] ὅτι
οὐ μὴ ἐπιχαρῇ ὁ ἐχθρός μου ἐπ' ἐμέ.
12 Ἐμοῦ δὲ διὰ τὴν ἀκακίαν ἀντελάβου, καὶ [18] ἐβε-
βαίωσάς με ἐνώπιόν σου εἰς τὸν αἰῶνα.
13 Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος
καὶ εἰς τὸν αἰῶνα. [19] Γένοιτο, γένοιτο.

μα΄. 41.

Εἰς τὸ τέλος, εἰς σύνεσιν τοῖς υἱοῖς Κορέ [1].

1 [2] Ὃν τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ ἔλαφος ἐπὶ τὰς
πηγὰς τῶν ὑδάτων, οὕτως ἐπιποθεῖ ἡ ψυχή
2 μου πρὸς σὲ ὁ θεός. Ἐδίψησεν ἡ ψυχή
μου πρὸς τὸν θεὸν [3] τὸν ζῶντα· πότε ἥξω καὶ
3 ὀφθήσομαι τῷ προσώπῳ τοῦ θεοῦ; Ἐ-
γενήθη τὰ δάκρυά μου ἐμοὶ [4] ἄρτος ἡμέρας καὶ
νυκτὸς, ἐν τῷ λέγεσθαί μοι καθ' ἑκάστην ἡμέ-
4 ραν, Ποῦ ἐστιν ὁ θεός σου; Ταῦτα [5] ἐ-
μνήσθην, καὶ ἐξέχεα ἐπ' ἐμὲ τὴν ψυχήν μου,
ὅτι διελεύσομαι [6] ἐν τόπῳ σκηνῆς θαυμαστῆς
ἕως τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ· ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως καὶ
ἐξομολογήσεως [7] ἤχου [8] ἑορταζόντων.

---

21 *Alex.* καταισχυνθείησαν οἱ. 22 *Aq.* κακίαν μου. *S.* κάκωσίν μου. 23 *S.* ἀὰ ἀά. 24 *Alex.* Ἀγαλλιάσοιντο. *Ald. C.* Ἀγαλλιάσθωσαν. 25 *Ald. C.* Εὐφρανθήτωσαν. 26 *Alex. Ald. C.* πτωχός εἰμι καὶ πένης, κύριος (*Alex.* ὁ κύριος.) 27 *Ald.* χρονίσῃς. Δόξα.

Ps. 40. 1 *Chrys.* τὸν πένητα ἐν ἐνίοις εὗρον ἀντιγράφοις· οὔτε δὲ παρὰ τῷ Ἑβρ. οὔτε παρὰ τῷ Σύρῳ, οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἑρμηνευταῖς. 2 *Chrys.* κακώσεως ἡμέρας, Σύμ. εἰρηκε. significat autem ἐν κακώσεως ἡμέραις. 3 *Ms. Alex. Ald. ed.* & *C.* διαφυλάξαι. 4 *Aq.* ζωώσαι. *S.* περισώσει αὐτόν. nusquam autem invenimus in *ll. Græc.* hæc, quæ protinus seqq. apud *Ambr. Et emundet in terra vitam ejus.* sunt autem in *Psalt. Rom.* ubi tamen est, *animam ejus*, quo modo *Aug.* legit. 5 *S.* μακαριστὸς ἔσται. 6 *Alex.* παραδῷη. al. παραδῷ. 7 *Aug. Et non tradat eum in manus inimici ejus.* ita etiam *Ambr.* qui ait; sed *aa.* hab. *Et non tradat eum in animas inimicorum ejus*, animas pro manibus posuit. *Alex. Ald.* & *C.* hab. εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτοῦ. *Aq.* ἐν ψυχῇ ἐχθροῦ. *Th.* εἰς ψυχήν. *S.* ψυχαῖς. 8 *Alex. Ald.* βοηθήσει. 9 *S.* ἐμοῦ λέγοντος. 10 *Chrys.* ἐπισημήνασθαι προσήκει ὡς ὁ Σύμ. οὐκ εἶπεν, ὅτι ἥμαρτόν σοι, ἀλλὰ, καὶ εἰ ἥμαρτόν σοι. 11 *Ald. C.* εἶπον. *S.* ἔλεγον κακὰ περὶ ἐμοῦ. 12 *Alex.* Καὶ εἰσεπορεύετο. *Aq.* Ἐὰν ἔλθῃ τοῦ ἰδεῖν, εἰκῇ λαλήσει. *S.* καὶ εἰσερχόμενος ἐπισκοπῆσαι, μάταια λαλεῖ. 13 *Aq.* ὃς κοιμηθῇ, οὐ προσθήσει τοῦ ἀναστῆναι. *S.* καὶ πεσὼν, οὐκ ἐπαναστήσεται. 14 *Chrys.* τοῦτο Ἀκ. καὶ Θεοδ. σαφέστερον εἰρήκασι· καί γε ἀνὴρ εἰρήνης μου ᾧ ἐπεποίθησα· ὁ δὲ Σύμμ. οὕτως, ἀλλὰ καὶ ἄνθρωπος, ὃς εἰρήνευέ μοι, ᾧ ἐπεποίθειν. 15 *S.* κατεμεγαλύνθη μου ἀκολουθῶν. *Sch.* πτερνισμὸς, ἐκ μεταφορᾶς τῶν περὶ τάχους ἀγωνιζομένων, καὶ τῇ πτέρνῃ τοὺς συνθέοντας πρὸς πταίειν καὶ πίπτειν μηχανωμένων. 16 *S.* γνώσομαι. 17 *S.* ἐὰν μή. 18 *S.* παρεστήσεις με. 19 *S.* ἀμὴν, ἀμήν. *Aq.* πεπιστωμένως, πεπιστωμένως. *Chrys.* εἰδέναι δεῖ ὅτι τὴν ψαλμικὴν ταύτην προφητείαν εἰς πέντε τινὲς διελόντες βίβλους, μέχρι τοῦ ψαλμοῦ τούτου τὴν πρώτην νομίζουσιν, ἐπειδὴ πρὸς τῷ τέλει στέφανον ὥσπερ τὴν εὐλογίαν τὴν εἰς θεὸν κέκτηται· ὅθεν οὕτω διαιροῦσι καὶ τὰς ἑξῆς τέσσαρας.

Ps. 41. 1 *Ms. Alex.* ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. 2 *S.* Ὡς σπεύδει ἔλαφος. VI. *ed.* ὃν τρόπον πεδίον πρασιασθῇ. *Aq.* ὡς αὐλὼν πεπρασίασται. 3 ita legunt *Ambr. Hier.* & *Aug.* ita quoque est in *Psalt. Rom. Æthiop. Arab.* & *Apolin.* metaphr. *Alex. Ald. C.* τὸν ἰσχυρὸν τὸν ζῶντα. 4 *S.* ὡς ἄρτος συνέταξεν ὥς μου. 5 *S.* ἀναπολῶν. 6 *Aq.* ἐν συσκίῳ παραβιβάζων αὐτοὺς ἕως οἴκου τοῦ θεοῦ, ἐν φωνῇ αἰνέσεως καὶ εὐχαριστίας ὄχλου ἑορτάζοντος. *S.* διαβασταχθήσομαι ἕως τοῦ οἴκου μετὰ φωνῆς εὐφημίας καὶ ἐξομολογήσεως. 7 *Alex.* ἤχους. 8 *Hier.* epist. 140. *festa celebrantium.* sic quoque est in *Psalt. Æthiop.* & *Arab. Alex. Ald. C.* hab. ἑορτάζοντος, quod est in *edd. Lat.* & apud *Aug. S.* πλήθους πανηγυριζόντων.

[9] Ἵνα τί

5 [9]Ἵνα τί περίλυπος εἶ ἡ ψυχή μου, καὶ ἵνα τί συν-
ταράσσεις με; [10]ἔλπισον ἐπὶ τὸν θεὸν, ὅτι
ἐξομολογήσομαι αὐτῷ, [11]σωτήριον τοῦ προσώ-
6 που μου, [12]Ὁ θεός μου. πρὸς ἐμαυτὸν
ἡ ψυχή μου ἐταράχθη, διὰ τοῦτο μνησθήσο-
μαί [13]σου ἐκ γῆς Ἰορδάνου, καὶ Ἑρμωνιεὶμ ἀπὸ
7 ὄρους μικροῦ. [14]Ἄβυσσος ἄβυσσον ἐπι-
καλεῖται εἰς φωνὴν τῶν [15]καταρρακτῶν σου· πάν-
τες [16]οἱ μετεωρισμοί σου, καὶ τὰ κύματά σου
8 ἐπ' ἐμὲ διῆλθον. Ἡμέρας ἐντελεῖται
κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ, [17]καὶ νυκτὸς δηλώσει.
παρ' ἐμοὶ προσευχὴ τῷ θεῷ τῆς ζωῆς μου,
9 Ἐρῶ τῷ θεῷ, [18]Ἀντιλήπτωρ [19]μου εἶ, διατί
μου ἐπελάθου; [20]ἵνα τί σκυθρωπάζων πορεύο-
μαι ἐν τῷ ἐκθλίβειν τὸν ἐχθρόν [21]μου;
10 [22]Ἐν τῷ [23]καταθλάσαι τὰ ὀστᾶ μου, [24]ὠνεί-
δισάν με [25]οἱ θλίβοντές με· ἐν τῷ λέγειν
αὐτούς μοι καθ' ἑκάστην ἡμέραν, Ποῦ ἐστιν ὁ
11 θεός σου; [26]Ἵνα τί περίλυπος εἶ ἡ ψυχή
μου, καὶ ἵνα τί συνταράσσεις με; ἔλπισον ἐπὶ
τὸν θεὸν, ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ, [27]ἡ
σωτηρία τοῦ προσώπου μου, καὶ ὁ θεός μου.

μβ'. 42.

[1]Ψαλμὸς τῷ [2]Δαυίδ.

1 Κρῖνόν [3]με ὁ θεὸς, καὶ [4]δίκασον τὴν δίκην
μου, ἐξ ἔθνους οὐχ ὁσίου, [5]ἀπὸ ἀνθρώπου ἀδί-
2 κου καὶ δολίου ῥῦσαί με. Ὅτι [6]σὺ εἶ ὁ θεὸς
κραταίωμά μου, ἵνα τί ἀπώσω με; καὶ ἵνα τί
σκυθρωπάζων πορεύομαι ἐν τῷ ἐκθλίβειν τὸν
3 ἐχθρόν [7]μου; Ἐξαπόστειλον τὸ φῶς σου
καὶ τὴν ἀλήθειάν σου, [8]αὐτά με ὡδήγησαν καὶ
ἤγαγόν με εἰς ὄρος ἅγιόν σου, καὶ εἰς τὰ σκη-
4 νώματά σου. [9]Καὶ εἰσελεύσομαι πρὸς τὸ
θυσιαστήριον τοῦ θεοῦ, πρὸς τὸν θεὸν τὸν εὐ-
φραίνοντα τὴν νεότητά μου, ἐξομολογήσομαί
5 σοι ἐν κιθάρᾳ [10]ὁ θεὸς ὁ θεός μου. Ἵ-
να τί [11]περίλυπος εἶ ἡ ψυχή μου, καὶ ἵνα τί
συνταράσσεις με; ἔλπισον ἐπὶ τὸν θεὸν, [12]ὅτι
ἐξομολογήσομαι αὐτῷ, σωτήριον τοῦ προσώπου
μου, [13]ὁ θεός μου.

μγ'. 43.

Εἰς τὸ τέλος, τοῖς υἱοῖς Κορὲ [1]εἰς
σύνεσιν [2]ψαλμός.

1 Ὁ θεὸς ἐν τοῖς ὠσὶν ἡμῶν ἠκούσαμεν, [3]οἱ
πατέρες ἡμῶν ἀνήγγειλαν ἡμῖν, ἔργον ὃ εἰργάσω
ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν, [4]ἐν ἡμέραις ἀρχαίαις.
2 Ἡ χείρ σου ἔθνη [5]ἐξωλόθρευσε, καὶ κατεφύ-
τευσας αὐτοὺς, ἐκάκωσας λαοὺς καὶ [6]ἐξέβα-
3 λες αὐτούς. Οὐ γὰρ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ αὐ-
τῶν ἐκληρονόμησαν γῆν, καὶ ὁ βραχίων αὐτῶν
οὐκ ἔσωσεν αὐτοὺς, ἀλλ' ἡ δεξιά σου καὶ ὁ βρα-
χίων σου, καὶ [7]ὁ φωτισμὸς τοῦ προσώπου σου, ὅτι
4 εὐδόκησας ἐν αὐτοῖς. Σὺ εἶ αὐτὸς ὁ βα-
σιλεύς μου καὶ ὁ θεός μου, [8]ὁ ἐντελλόμενος τὰς
5 σωτηρίας Ἰακώβ. Ἐν σοὶ [9]τοὺς ἐχθροὺς
ἡμῶν κερατιοῦμεν, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου [10]ἐξου-
δενώσομεν τοὺς ἐπανισταμένους ἡμῖν.
6 Οὐ γὰρ ἐπὶ τῷ τόξῳ μου ἐλπιῶ, καὶ ἡ ῥομφαία
7 μου οὐ σώσει με. Ἔσωσας γὰρ ἡμᾶς ἐκ τῶν
θλιβόντων ἡμᾶς, καὶ τοὺς μισοῦντας ἡμᾶς κατ-
8 ῄσχυνας. [11]Ἐν τῷ θεῷ ἐπαινεσθησόμεθα
ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐξο-

---

9 *Aq.* τί κατακύπτεις. *S.* τί κατατήκῃ. 10 *Aq.* ἀνάμενον τὸν θεὸν, ὅτι δινικῶς ὁμολογήσομαι αὐτῷ. 11 sic *vet. Psalt.* habet. itidem metaphr. *Apoll.* & *Psalt. Æthiop.* atque *Arab.* sic quoque legit *Aug.* videndus etiam super hoc loco *Hier.* in ep. ad Sun. aa. ll. tum hic, tum in fine Psalmi hab. καὶ ὁ θεός μου. *Aq.* προσώπου αὐτοῦ θεός μου. 12 *Alex.* Καὶ ὁ θεός. 13 *Alex.* σου κύριε ἐκ. 14 *S.* ἄβυσσος ἀβύσσῳ ἀπήντα ἀπὸ ἤχου τῶν κρουνῶν σου. 15 *Alex.* καταρακτῶν. 16 *Aq.* οἱ συντριμμοί σου. *S.* αἱ καταιγίδες σου. 17 sic quoque legitur in *nonnull. comment. Gr.* pro quo *declaravit*, est in *Psalt vet.* & in *Rom.* & apud *Aug.* convenit *Apoll.* metaphr. & *Psalt. Æthiop. Alex.* vero & *C.* hab. καὶ νυκτὸς ᾠδὴ αὐτοῦ παρ'. *Ald.* καὶ νυκτὸς ᾠδὴ αὐτῷ παρ'. *S.* καὶ κατὰ νύκτα ᾠδὴ παρ' αὐτοῦ. 18 *Aq.* & *S.* πέτρα μου. 19 *Alex.* μου, διατί. 20 *Alex. Ald. C.* καὶ ἵνα τί. 21 μου *Ald. C.* deest. 22 *Aq.* ἐν τῷ φονεῦσαί με ἐν ὀστέοις μου. *S.* ὡς σφαγὴν διὰ τῶν ὀστέων μου. 23 *Alex.* καταθλᾶσαι. 24 *Alex.* ὠνείδιζόν με. 25 sic est in *Rom. Psalt.* & apud *Aug.* sic quoque legit *Hier.* in ep. ad Sun. in *Alex.* vero & al. ll. est, οἱ ἐχθροί μου. *Lat.* quidem *ed.* conjunxit utrumque. 26 *Aq.* τί κατακύπτεις. *S.* τί κατατήκῃ. 27 ita *Aug.* legit. *Alex. Ald. C.* σωτήριον.

Ps. 42. 1 *Ms. Alex.* Εἰς τὸ τέλος συνέσεως τοῖς υἱοῖς Κορὲ, ψαλμός. 2 *Ald. C.* Δαυὶδ ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. *Sch.* Δαυὶδ ἑρμηνεύεται ἐξουθενημένος καὶ ἠλεημένος. 3 *Alex. Ald. C.* μοι. 4 *S.* ὑπερδίκησον. 5 *Aq.* ἀπὸ ἀνδρὸς ἐπιθέσεως καὶ παρανομίας. 6 *Alex.* σὺ ὁ θεός. 7 μου *Ald. C.* deest. 8 *Sch.* οἱ ἄλλοι, ἅτινα ὁδηγήσει με καὶ ἄξει με. *Chrys.* ἐνταῦθα τὸν χρόνον ἤλλαξαν οἱ ο', καὶ ὡς γεγενημένα εἰρήκασι τὰ ἐσόμενα. 9 *Chrys.* ὁ Σύμ. ἵνα τί ἐλθὼν πρὸς τὸ θυσιαστήριον τοῦ θεοῦ πρὸς τὸν θεὸν τὴν εὐφροσύνην τῆς εὐθυμίας μου, καὶ ἐξομολογήσομαι ἐν ψαλτηρίῳ ὁ θεὸς ὁ θεός μου. 10 *Alex.* ὁ θεός μου. 11 *S.* καταῤῥεῖς. *V. ed.* ταπεινοῦσαι. 12 *S.* εἰς ἀεὶ γὰρ ἐξομολογήσομαι. 13 *Alex.* καὶ ὁ θεός μου. *Ald.* ὁ θεός μου. Δόξα.

Ps. 43. 1 *Ms. Alex.* ψαλμός. 2 ψαλμὸς *Ald. C.* deest. 3 *Ald. C.* καὶ οἱ. 4 *Chrys.* ἄλλος, ἐν ἡμέραις ταῖς πρίν· ἄλλος, ταῖς ἀρχῆθεν. 5 *Alex.* ἐξολέθρευσεν. 6 *Alex.* ἐξέβαλας. *Aq.* ἐξαπέστειλας. *S.* ἐξήλασας. 7 *Chrys.* ἄλλος, τὸ φῶς, ὅτι ηὐδόκησας. 8 *S.* ἔντειλαι περὶ τῆς σωτηρίας τοῦ Ἰακώβ. 9 *Chrys.* ἄλλ. τοὺς θλίβοντας ἡμᾶς. 10 *Alex.* ἐξουδενώσωμεν τοὺς ἐπανισταμένους. *Aq.* & *S.* συμπατήσομεν. 11 *Chrys.* ἄλλ. τὸν θεὸν ὑμνοῦμεν κατὰ πᾶσαν ἡμέραν. *Aq.* καυχησόμεθα.

μολογησόμεθα εἰς τὸν αἰῶνα. [12] διάψαλμα.
9 [13] Νυνὶ δὲ ἀπώσω καὶ κατῄσχυνας ἡμᾶς, [14] καὶ
οὐκ ἐξελεύσῃ [15] ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν.
10 [16] Ἀπέστρεψας ἡμᾶς εἰς τὰ ὀπίσω παρὰ τοὺς
ἐχθροὺς ἡμῶν, καὶ οἱ μισοῦντες ἡμᾶς διήρπαζον
11 ἑαυτοῖς. Ἔδωκας ἡμᾶς ὡς πρόβατα
βρώσεως, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσι διέσπειρας ἡμᾶς.
12 Ἀπέδου τὸν λαόν σου ἄνευ τιμῆς, [17] καὶ οὐκ ἦν
πλῆθος ἐν τοῖς ἀλαλάγμασιν [18] αὐτῶν.
13 Ἔθου ἡμᾶς [19] ὄνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν,
[20] μυκτηρισμὸν καὶ [21] καταγέλωτα τοῖς κύκλῳ
14 ἡμῶν. [22] Ἔθου ἡμᾶς εἰς παραβολὴν ἐν
τοῖς ἔθνεσι, [23] κίνησιν κεφαλῆς ἐν τοῖς λαοῖς.
15 Ὅλην τὴν ἡμέραν [24] ἡ ἐντροπή μου [25] κατε-
ναντίον μού ἐστι, καὶ ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου μου
16 ἐκάλυψέ με, Ἀπὸ φωνῆς ὀνειδίζοντος
καὶ [26] παραλαλοῦντος, ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ καὶ
17 ἐκδιώκοντος. Ταῦτα πάντα ἦλθεν ἐφ'
ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐπελαθόμεθά σου, καὶ [27] οὐκ ἠδι-
18 κήσαμεν ἐν διαθήκῃ σου. Καὶ [28] οὐκ ἀπέ-
στη εἰς τὰ ὀπίσω ἡ καρδία ἡμῶν, [29] καὶ ἐξέκλι-
νας τὰς τρίβους ἡμῶν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου.
19 [30] Ὅτι ἐταπείνωσας ἡμᾶς ἐν τόπῳ κακώσεως,
καὶ [31] ἐπεκάλυψεν ἡμᾶς σκιὰ θανάτου.
20 Εἰ ἐπελαθόμεθα [32] τοῦ ὀνόματος τοῦ θεοῦ ἡμῶν,
καὶ εἰ διεπετάσαμεν χεῖρας ἡμῶν πρὸς θεὸν
21 ἀλλότριον, Οὐχὶ ὁ θεὸς [33] ἐκζητήσει
ταῦτα; αὐτὸς γὰρ γινώσκει τὰ κρύφια τῆς καρ-
22 δίας. Ὅτι [34] ἕνεκά σου θανατούμεθα ὅ-
λην τὴν ἡμέραν, ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα
23 σφαγῆς. [35] Ἐξεγέρθητι, [36] ἱναΐ ὑ-
πνοῖς κύριε; ἀνάστηθι, καὶ μὴ ἀπώσῃ εἰς τέλος.
24 Ἱναΐ [37] τὸ πρόσωπόν σου [38] ἀποστρέφεις; ἐπι-
λανθάνῃ τῆς [39] πτωχείας ἡμῶν καὶ τῆς [40] θλίψε-
25 ως ἡμῶν; Ὅτι [41] ἐταπεινώθη εἰς [42] χοῦν
ἡ ψυχὴ ἡμῶν, ἐκολλήθη εἰς γῆν ἡ γαστὴρ ἡ-
26 μῶν. [43] Ἀνάστα κύριε, βοήθησον ἡμῖν,
καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου.

μδ' 44.

[1] Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων
τοῖς υἱοῖς Κορὲ εἰς σύνεσιν, ᾠδὴ ὑπὲρ
τοῦ ἀγαπητοῦ.

1 [2] Ἐξηρεύξατο ἡ καρδία μου λόγον ἀγαθόν,
λέγω ἐγὼ [3] τὰ ἔργα μου τῷ βασιλεῖ· [4] ἡ
γλῶσσά μου κάλαμος γραμματέως ὀξυγρά-
2 φου. [5] Ὡραῖος κάλλει παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν

12 διάψαλμα *Alex. Ald. C.* deest. 13 *Chrys.* ἄλλ. καίπερ ἀπώσω· ἄλλος, καί γε ἀπώσω· ἄλλος, ἀλλὰ πρὸς τούτοις ἀπέβαλες. 14 *S.* καὶ οὐ προσῆλθες ἐν τοῖς στρατεύμασιν ἡμῶν. 15 *Alex. Ald. C.* ὁ θεὸς ἐν ταῖς.
16 *S.* ἔταξας ἡμᾶς ἐσχάτους παντὸς ἐναντίου, καὶ οἱ μισοῦντες ἡμᾶς διαρπάζουσιν ἑαυτοῖς. ἔδωκας ἡμᾶς ὡς βοσκήματα βρώσεως, καὶ εἰς τὰ ἔθνη ἐλίκμησας ἡμᾶς. ἀπέδου τὸν λαόν σου οὐχ ὑπάρξεως, καὶ οὐ πολλὴν ἐποίησας τὴν τιμὴν αὐτῶν.
17 *plur. ll.* sic hab. ita quoque est in *Psalt. vet.* & in *Æthiop. S. Aug. jubilationibus. aliquot* vero *ll.* hab. ἀλλάγμασι. sic *Apollin.* legit, & *S. Ambr.* cui *Arab. Psalt.* consentit. in *comment.* vero *Græc.* leguntur hæc: Ἡσύχιος· ἀλαλαγμὸς ἐπινίκιος ᾠδή· τὸ αὐτὸ καὶ ἀλάλαγμα. Κύριλλος· τινὲς γράφουσιν, οὐκ ἦν πλῆθος ἐν τοῖς ἀλαλάγμασιν ἡμῶν. ὁ μὲν οὖν ἀλαλαγμὸς ἐπινίκιός ἐστι φωνὴ τῶν νενικηκότων. Διόδωρος· πέπρακας ἡμᾶς φησι τοῖς ἔθνεσι τοῦ μηδενός· τοῦτο γὰρ λέγει ἄνευ τιμῆς· ὡς ἀχρήστους δούλους, καὶ οὐδενὸς ἀξίους. καὶ τὸ αὐτὸ ἑρμηνεύων, ἐπάγει, καὶ οὐκ ἦν πλῆθος ἐν τοῖς ἀλαλάγμασι, τουτέστι ταῖς πράσεσιν· ἄλλαγμα γὰρ τὴν πρᾶσιν καλεῖ, ἀντὶ τοῦ, οὐδαμινῆς τιμῆς τὸ καθ' ἡμᾶς ἐποίησας ἄλλαγμα. & paulo post, τουτέστιν, ἐν τῇ ὠνῇ ἡμῶν· ἡ γὰρ τιμὴ ἄλλαγμά ἐστι. aliquanto post, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ βοῶν πρὸς σὲ μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δεήσεως καὶ δακρύων σφοδρῶν. & in alio commentariorum libro hæc ejusdem *Diod.* esse videntur: εἰ δὲ γράφεται, ἐν τοῖς ἀλαλάγμασι, σημαίνει. ὅτι εἰς τοῦτο κακοῦ ἥκομεν, ὡς ἁλῶναι κατὰ κράτος, καὶ ὑπὸ ὀλίγων ἐχθρῶν κατακυριευθῆναι· ὀλίγοι γὰρ ἡμῖν ἐπηλάλαζον· ἔστι γὰρ ὁ ἀλαλαγμὸς φωνὴ ἐπινίκιος. *Th.* καὶ οὐκ ἦν πλεόνασμα ἐν τῷ ἀλαλάγματι ἡμῶν. 18 *Alex. C.* ἡμῶν. 19 *Alex.* εἰς ὄνειδος. 20 *S.* προπηλακισμὸν μετὰ χλευασμοῦ τοῖς κύκλῳ ἡμῶν, ἐποίησας ἡμᾶς παραβολὴν ἐν τοῖς ἔθνεσι, κίνησιν κεφαλῆς ἐν ταῖς φυλαῖς. δι' ὅλης ἡμέρας ἡ ἀσχημόνησίς μου ἄντικρύς μου, καὶ ὁ καταισχυμμὸς τοῦ προσώπου μου καλύπτει με· ἀπὸ φωνῆς ὀνειδίζοντος καὶ βλασφημοῦντος, ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ καὶ τιμωροῦντος ἑαυτῷ. 21 *Alex. Ald. C. V. ed. Th.* χλευασμόν. *VI. ed.* ut 70. καταγέλωτα. *Chrys.* ἄλλος, πομπὴν τοῖς κύκλῳ ἡμῶν. 22 *Alex.* καὶ οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν ἐμυκτήρισαν ἡμᾶς. Ἔθου. 23 *Chrys.* ἄλλος, μετακίνημα· ὁ δὲ Ἑβρ. μαννώδ. *Sch.* διὰ τοῦ σχήματος τῆς κινήσεως τῆς κεφαλῆς, τοῦ σφόδρα ἐρηδομένου τὴν παροινίαν ἐνδεικνύντα.
24 *Chrys.* ἄλλος, ἀσχημοσύνη μου. 25 *Alex.* κατενώπιόν μου. 26 *Alex.* καταλαλοῦντος. 27 *S.* οὐδὲ παρελογισάμεθα τὴν συνθήκην σου. 28 *Chrys.* ἄλλος, οὐκ ἀπεχώρησεν· ἄλλος, οὐκ ἀπεστράφη. 29 *Chrys.* ἄλλος, οὐδὲ μετεκλίθη τὰ ὑπορθοῦντα ἡμᾶς· ἄλλος, καὶ ἔκλινε βήματα ἡμῶν· ὁ δὲ Ἑβρ. οὐαθέτ ἀσουραυοῦ μονιοράχ. 30 *Aq.* συνέθλασας ἡμᾶς ἐν τόπῳ ἀοικήτῳ. *Chrys.* ἄλλ. ἐν τόπῳ σειρήνων.
31 *Aq.* ἐπεκάλυψας ἡμᾶς ἐν σκιᾷ θανάτου. *V. ed.* ἐπετάσασας ἡμῖν. 32 *Alex.* τοῦ θεοῦ ἡμῶν. 33 *Aq.* ἐξιχνιάσει. *S.* ἐξερευνήσει. 34 *Alex.* ἕνεκεν. 35 *Chrys.* ἄλλος, ἐξυπνίσθητι· ἄλλ. ἐξύπνισον. 36 *Chrys.* ἄλλ. ἱνατί ὡς ὑπνῶν εἶ. 37 *Alex.* πρόσωπόν. 38 *Chrys.* ἕτερος, κρύπτεις. 39 *S.* κακουχίας. 40 *Chrys.* ἄλλ. τῆς κακίας ἡμῶν. 41 *Aq.* κατέκυψεν. *S.* κατεκάμφθη. 42 *Ald.* χνοῦν. 43 *Chrys.* ἄλλος, στῆθι ἀντιλαμβανόμενος ἡμῶν, καὶ ῥῦσαι ἡμᾶς διὰ τὸ ἔλεός σου. a. *Sch.* Ἀκ. καὶ Σύμ. διὰ τὸ ἔλεός σου.
Ps. 44. 1 *Ms. Alex.* Τοῦ Δαυὶδ ὑπὲρ τοῦ ἀγαπητοῦ. *Aq.* τῷ νικοποιῷ ἐπὶ τοῖς κρίνοις τῶν υἱῶν Κορὲ ἐπιστήμονος ᾆσμα προσφιλίας. *S.* ἐπινίκιον ὑπὲρ τῶν ἀνθῶν τῶν υἱῶν Κορὲ συνέσεως ᾆσμα εἰς τὸν ἀγαπητόν. *Chrys.* ὁ δὲ Ἑβρ. ἀντὶ τοῦ, κρίνοις, ἀλσωσαννὶ, λέγει· ἄλλος; ᾆσμα προσφιλίας· ἄλλος, τοῖς ἠγαπημένοις· ὁ δὲ Ἑβρ. ἰδιθιὼθ φησι. 2 *S.* Ἐκινήθη ἡ καρδία μου λόγῳ ἀγαθῷ. *Chrys.* ἄλλος, ἐξείρπυσεν. 3 *Chrys.* ἄλλος, τὰ ποιήματά μου. 4 *S.* ἡ γλῶσσά μου ὡς γραφεῖον γραφέως ταχινοῦ. *Aq.* γραφέως ὀξέος. *Aq.* χοῖνος. 5 *Aq.* κάλλει ἐκαλλωπίσθης ἀπὸ υἱῶν ἀνθρώπων. *S.* κάλλει καλὸς εἶ.

ἀνθρώ-

ἀνθρώπων, [6] ἐξεχύθη χάρις ἐν χείλεσί σου,
[7] διὰ τοῦτο εὐλόγησέ σε ὁ θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα.
3 [8] Περίζωσαι τὴν ῥομφαίαν σου ἐπὶ τὸν μηρόν σου
4 δυνατέ. [9] τῇ ὡραιότητί σου. Καὶ τῷ κάλλει σου,
καὶ [10] ἔντεινον, καὶ [11] κατευοδοῦ, καὶ βασίλευε· ἕνε-
κεν ἀληθείας καὶ πραΰτητος καὶ δικαιοσύνης, [12] καὶ
5 ὁδηγήσει σε θαυμαστῶς ἡ δεξιά σου. Τὰ
βέλη σου ἠκονημένα δυνατέ, λαοὶ ὑποκάτω σου
πεσοῦνται, [13] ἐν καρδίᾳ τῶν ἐχθρῶν τοῦ βασιλέως.
6 [14] Ὁ θρόνος σου ὁ θεὸς [15] εἰς αἰῶνα [16] αἰῶνος,
ῥάβδος εὐθύτητος ἡ ῥάβδος τῆς βασιλείας
7 σου. Ἠγάπησας δικαιοσύνην, καὶ ἐμί-
σησας [17] ἀνομίαν, [18] διὰ τοῦτο ἔχρισέ σε ὁ
θεὸς ὁ θεός σου [19] ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ
8 τοὺς [20] μετόχους σου, Σμύρνα καὶ στακτὴ καὶ
κασία [21] ἀπὸ τῶν ἱματίων σου, [22] ἀπὸ βάρεων
9 ἐλεφαντίνων, ἐξ ὧν ηὔφρανάν σε Θυγα-
τέρες [23] βασιλέων ἐν τῇ τιμῇ σου. [24] παρέστη
ἡ βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σου, [25] ἐν ἱματισμῷ
διαχρύσῳ περιβεβλημένη, πεποικιλμένη.
10 Ἄκουσον θύγατερ καὶ ἴδε καὶ κλῖνον τὸ οὖς σου, καὶ
ἐπιλάθου τοῦ λαοῦ σου, καὶ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου.
11 [26] Ὅτι ἐπεθύμησεν ὁ βασιλεὺς τοῦ κάλλους σου,
12 [27] ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ κύριός σου. [28] Καὶ
προσκυνήσουσιν αὐτῷ [29] θυγατέρες Τύρου ἐν
δώροις, τὸ πρόσωπόν σου λιτανεύσουσιν [30] οἱ
13 πλούσιοι τοῦ λαοῦ τῆς γῆς. Πᾶσα ἡ δόξα
[31] αὐτῆς θυγατρὸς τοῦ βασιλέως [32] Ἐσεβών,
14 [33] ἐν κροσσωτοῖς χρυσοῖς [34] Περιβε-
βλημένη, πεποικιλμένη. [35] ἀπενεχθήσονται τῷ
βασιλεῖ παρθένοι ὀπίσω [36] αὐτῆς, αἱ πλη-
15 σίον αὐτῆς ἀπενεχθήσονταί σοι. Ἀπε-
νεχθήσονται ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἀγαλλιάσει, ἀ-
16 χθήσονται εἰς ναὸν βασιλέως. Ἀντὶ τῶν πα-
τέρων σου [37] ἐγεννήθησάν σοι υἱοί, καταστήσεις
αὐτοὺς ἄρχοντας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.
17 [38] Μνησθήσονται τοῦ ὀνόματός σου ἐν πάσῃ γενεᾷ
καὶ γενεᾷ, διὰ τοῦτο λαοὶ ἐξομολογήσονταί σοι
εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

με΄. 45.

[1] Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν υἱῶν Κορέ, [2] ὑπὲρ
τῶν κρυφίων ψαλμός.
1 Ὁ θεὸς ἡμῶν καταφυγὴ καὶ δύναμις, βοη-
θὸς ἐν θλίψεσι [3] ταῖς εὑρούσαις ἡμᾶς σφόδρα.
2 Διὰ τοῦτο οὐ φοβηθησόμεθα ἐν τῷ ταράσσε-
σθαι τὴν γῆν, καὶ [4] μετατίθεσθαι ὄρη ἐν καρδίαις
3 θαλασσῶν. [5] Ἤχησαν καὶ ἐταράχθησαν
τὰ ὕδατα αὐτῶν, [6] ἐταράχθησαν τὰ ὄρη ἐν
τῇ κραταιότητι αὐτοῦ. [7] διάψαλμα.
4 Τοῦ ποταμοῦ [8] τὰ ὁρμήματα εὐφραίνουσι τὴν

6 *Chryſ.* ἄλλ. ἀνεχύθη χάρις τοῖς χείλεσί σου. 7 *Chryſ.* ἄλλος, ἐπὶ τούτῳ. 8 *Chryſ.* ἄλλ. ζῶσαι μάχαιράν σου ἐπὶ μηρόν· ἄλλ. περίθου ὡς μάχαιράν σου ἐπὶ μηροῦ. 9 *Chryſ.* ἄλλ. τὸν ἔπαινόν σου καὶ τὸ ἀξίωμά σου· ἄλλ. ἐπὶ δοξότητί σου καὶ διαπρεπείᾳ σου. 10 *C.* ἔντεινε. *Chryſ.* διὰ τούτου τὸ τόξον ἐδήλωσε καὶ τὸ βέλος. 11 *Chryſ.* ἄλλος, προκόπτε. 12 *Chryſ.* ἄλλος, καὶ φωτίσει σε ἐπὶ φοβερὰ ἡ δεξιά σου· ἄλλ. ὑποδείξει σοι. 13 *Chryſ. Aq.* & *S.* κατὰ καρδίας οἱ ἐχθροὶ τοῦ βασιλέως. 14 *Chryſ.* Σ. ὁ θρόνος σου ὁ θεὸς αἰώνιος, καὶ ἔτι. *Aq.* θεέ. 15 *Alex.* εἰς τὸν αἰῶνα. 16 *Alex.* τοῦ αἰῶνος. 17 *Alex.* ἀδικίαν. 18 *Chryſ.* ἄλλ. ἐπὶ τούτῳ. 19 *Chryſ.* ἄλλ. ἐν ἐλαίῳ ἀγλαϊσμοῦ· ὁ δὲ Ἑβρ. σασών, τουτέστι καλλωπισμοῦ, δόξης, κόσμου. 20 *S.* ἑταίρους. 21 *Chryſ.* ἄλλ. εἰς τὸν ἱματισμόν σου· ἄλλ. πάντα τὰ ἱμάτιά σου. 22 *Chryſ.* ἄλλος, ἀπὸ ναῶν ἐλεφαντίνων, ὅθεν εὐφρανάν σε ἐν τῷ τιμᾶν σε· ἄλλ. ἐν τοῖς ἐνδόξοις σου. domorum eburnearum mentionem habes etiam in lib. *Reg.* de Achab. *a. Sch.* Ἀ. καὶ Σ. ναῶν ὀδόντος. 23 *Alex.* βασιλέως. 24 *Chryſ.* ἄλλ. ἐστηλώθη. 25 *Aq.* ἐν βάμματι Ὠφείρ. *Th.* ἐν διαδήματι χρυσῷ ἐκ Σουφείρ. *S.* ἐν χρυσῷ πρωτείῳ. 26 ſic hab. *Pſalt. Rom. Æthiop.* & *Arab.* metaphr. *Apoll.* & *Cypr. Quoniam deſideravit. Aug. Quoniam concupivit. Alex. Ald. C.* Καὶ ἐπιθυμήσει. *Chryſ.* ἄλλ. ἵνα ἐπιθυμήσῃ. 27 *Chryſ.* ἄλλ. αὐτὸς γάρ κύριός σου.
28 ſic *Pſalt. Rom. Et adorabunt eum filia Tyri.* & *Aug.* & *Apollin.*

Καί μιν γουνάσαντο Τύρου μειλίγμασι κοῦραι.

Æthiop. Pſalt. Adorabit eum filia Tyri. Ald. vero & *C.* hab. καὶ προσκυνήσεις αὐτῷ. Καὶ θυγάτηρ Τύρου ἐν δώροις. *Juſtin.* autem *Martyr* in dial. cum Tryph. utroque modo legit. *S.* καὶ προσκύνησον αὐτῷ. 29 *S.* ἡ θυγάτηρ κραταιὰ δῶρα οἴσει. *Aq. Th.* & VI. *ed.* θυγάτηρ Σόρ. 30 ita quoque eſt in *Pſalt. Arab.* & *Æth. Apollin.* hab. οἱ πλούσιοι τῆς γῆς. *Alex.* vero *Ald.* & *C.* οἱ πλούσιοι τοῦ λαοῦ. Πᾶσα. 31 *Alex. Ald. C.* τῆς θυγατρός. 32 ſic hoc loco *Didym.* legit, & ita explicat: Ἐσεβὼν ἑρμηνεύεται λογισμός· ὁ βασιλεὺς δὲ τῶν λογισμῶν τῶν δικαίων ἐστὶν ὁ κύριος. ſic quoque *Cyril.* legit, hunc locum citans, l. 2. περὶ τῆς ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ προσκυνήσεως. *Æthiop. Pſalt.* hab. *heſbon.* at *Hieron.* ep. 140. ait in quibuſdam exempl. inveniri, ἐξ ἐννοιῶν, quæ interpretatio eſt vocis Hebr. *heſbon.* ea autem vox tum λογισμὸν ſign. tum quod huic loco optime quadrat, ἔργον ὑφαντὸν καὶ ποικιλτόν. in *Alex.* vero *Ald.* & *C.* eſt ἔσωθεν. ex emendatione itidem in l. v. adſcriptum.
33 *Alex.* ἐν κροσσωτοῖς. *Chryſ.* ἄλλος, διὰ συσφιγκτήρων χρυσῶν ἠμφιεσμένη ποικίλα. 34 *Sch.* ἔνδυσις αὐτῆς εἰς ποικιλτά. *Euſeb.* οὔτε ἐν Ἑβρ. οὔτε παρὰ τοῖς λοιποῖς, διὸ ὠβέλισαι. 35 *Chryſ.* ἄλλος, ἀκολουθήσουσιν· ἄλλος, ἀνενεχθήσονται. 36 *Alex.* αὐτοῦ, οἱ πλησίον αὐτῆς. V. *ed.* αὐτῆς, αἱ φίλαι αὐτῆς. 37 *Alex.* ἐγενήθησαν. *Chryſ.* ἄλλ. ἔσονται σοι υἱοί σου. 38 ita hab. *vulg. Lat. ed. Rom. Pſalt. Æth.* & *Arab.* at *Alex.* Καὶ μνησθήσονται. *Ald. C.* Μνησθήσομαι. *Sch.* οὕτω καὶ οἱ γ΄. ἐξέδωκαν· ἀναμνήσω τὸ ὄνομά σου καθ᾽ ἑκάστην γενεάν· διὰ τοῦτο λαοὶ ὑμνήσουσί σε εἰς αἰῶνα διηνεκῶς. ἄλλος, ἐπὶ τούτῳ λαοὶ ἐξομολογήσονταί σοι.

Pſ. 45. 1 *Mſ. Alex.* Τοῦ Δαυὶδ ψαλμός. 2 *Aq.* νεανιοτήτων. *S.* τῶν αἰωνίων. 3 *Sch.* οἱ λοιποί, εὑρέθη εὑρισκόμενος. 4 *Aq.* σφάλλεσθαι. V. *ed.* σαλεύεσθαι.
5 *S.* Ἠχούντων καὶ θολουμένων τῶν ὑδάτων, καὶ σειομένων ὀρέων ἐν τῷ ἐνδοξασμῷ αὐτοῦ. *Aq.* V. & VI. *ed.* ὑπερηφανίᾳ.
6 *Alex.* ἐταράχθη. 7 διάψαλμα *Ald. C.* deeſt bis in hoc Pſalm. *Chryſ.* ἄλλος, ἀεί. 8 V. *ed.* διαιρέσεις. *Chryſ.* ὁ δὲ Ἑβρ. φαλαγαΐ.

πόλιν

πόλιν τοῦ θεοῦ, [9] ἡγίασε τὸ σκήνωμα αὐτοῦ ὁ
5 ὕψιστος. Ὁ θεὸς ἐν μέσῳ αὐτῆς [10] οὐ
σαλευθήσεται, βοηθήσει αὐτῇ ὁ θεὸς [11] τῷ
6 προσώπῳ. [12] Ἐταράχθησαν ἔθνη,
[13] ἔκλιναν βασιλεῖαι, ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ [14],
7 ἐσαλεύθη ἡ γῆ. Κύριος τῶν δυνάμε-
ων μεθ' ἡμῶν, ἀντιλήπτωρ ἡμῶν ὁ θεὸς [15] Ἰα-
8 κώβ. διάψαλμα. Δεῦτε καὶ [16] ἴδετε τὰ
ἔργα τοῦ [17] κυρίου, ἃ ἔθετο τέρατα ἐπὶ τῆς
9 γῆς, [18] Ἀνταναιρῶν πολέμους μέχρι τῶν
περάτων τῆς γῆς, τόξον συντρίψει, καὶ [19] συγ-
κλάσει ὅπλον, καὶ [20] θυρεοὺς κατακαύσει ἐν πυ-
10 ρί. [21] Σχολάσατε καὶ γνῶτε, ὅτι ἐγώ
εἰμι ὁ θεὸς, ὑψωθήσομαι ἐν τοῖς ἔθνεσιν,
11 ὑψωθήσομαι ἐν τῇ γῇ. Κύριος τῶν δυ-
νάμεων μεθ' ἡμῶν, ἀντιλήπτωρ ἡμῶν ὁ θεὸς
[22] Ἰακώβ.

μϛ'. 46.

Εἰς τὸ τέλος, [1] ὑπὲρ τῶν υἱῶν Κορὲ
ψαλμός.

1 Πάντα τὰ ἔθνη κροτήσατε [2] χεῖρας, [3] ἀ-
λαλάξατε τῷ θεῷ ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως.
2 Ὅτι κύριος ὕψιστος, φοβερὸς, βασιλεὺς
3 μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. Ὑπέταξε
λαοὺς ἡμῖν, καὶ ἔθνη ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν.
4 Ἐξελέξατο ἡμῖν τὴν κληρονομίαν [4] αὐτοῦ, [5] τὴν
καλλονὴν Ἰακὼβ, ἣν [6] ἠγάπησε. διάψαλμα.
5 Ἀνέβη ὁ θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ, κύριος ἐν φω-
6 νῇ σάλπιγγος. Ψάλατε τῷ θεῷ ἡμῶν,
ψάλατε, ψάλατε τῷ βασιλεῖ ἡμῶν, ψάλα-
7 τε. Ὅτι βασιλεὺς πάσης τῆς γῆς ὁ θεὸς,
8 ψάλατε συνετῶς. Ἐβασίλευσεν ὁ θεὸς
[7] ἐπὶ τὰ ἔθνη, ὁ θεὸς κάθηται ἐπὶ θρόνου ἁ-
9 γίου αὐτοῦ. Ἄρχοντες λαῶν συνήχθησαν
μετὰ τοῦ θεοῦ Ἀβραὰμ, ὅτι τοῦ θεοῦ [8] οἱ κραταιο-
οὶ τῆς γῆς σφόδρα [9] ἐπήρθησαν.

μζ'. 47.

[1] Ψαλμὸς ᾠδῆς τοῖς υἱοῖς Κορὲ δευτέρᾳ
σαββάτου.

1 Μέγας κύριος, καὶ αἰνετὸς σφόδρα ἐν πό-
λει τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ἐν ὄρει ἁγίῳ αὐτοῦ
2 [2] Εὐρίζων ἀγαλλιάματι [3] πάσης τῆς γῆς,
[4] ὄρη Σιὼν [5] τὰ πλευρὰ τοῦ Βορρᾶ, ἡ πόλις τοῦ
3 βασιλέως τοῦ μεγάλου. [6] Ὁ θεὸς ἐν ταῖς
βάρεσιν αὐτῆς γινώσκεται, ὅταν [7] ἀντιλαμ-
4 βάνηται αὐτῆς. [8] Ὅτι ἰδοὺ οἱ βασιλεῖς τῆς
γῆς συνήχθησαν, ἤλθοσαν ἐπὶ τὸ αὐτό.
5 Αὐτοὶ [9] ἰδόντες οὕτως [10] ἐθαύμασαν, ἐταρά-

---

9 *S.* τὸ ἅγιον τῆς κατασκηνώσεως τοῦ ὑψίστου. 10 *Ald. C.* καὶ οὐ. 11 ita est apud *S. Aug.* & *Psalt. Rom.* in *Alex. Ald. C.* τὸ πρὸς πρωΐ (*Ald. C.* τοπρόσπρωΐ) πρωΐ. quo modo legit *S. Ambr.* & ait in *aa. codd.* inveniri, *vultu. Apoll.* videtur utrumque conjunxisse hoc versu,

'Εξ ἠοῦς ἐπίκουρον ἔχει πανεπίσκοπον ὄμμα.

Sch. πρόσωπον τῆς ἐκκλησίας νοηθεῖεν ἂν οἱ ἡγούμενοι αὐτῆς, ὡς καὶ εὕροι πρὸς τὸ δύνασθαι συντόνως ἀντιλαμβάνεσθαι τοῦ κηρύγματος. *Chrys.* ἄλλος, πρὸ τὸν ὄρθρον. *Aq.* τῷ νεῦσαι πρωΐαν. 12 *Sch.* ἄλλος. συνήχθησαν. & in a. l. ἄλλος, συνήχθη ἔθνη. 13 *Aq.* ἐσφάλησαν. *S.* περιετράπησαν. 14 ita quoque est in *ed. Lat.* & apud *Apollin.* & in *Psalt. Arab.* in *Alex.* vero *Ald.* & *C.* est, ὁ ὕψιστος, ἐσαλεύθη. quod est in *Psalt. Rom.* & in *Æth.* ac legunt *Ambr.* & *Aug.* 15 *Sch.* Ἰακὼβ ἑρμηνεύεται, κρατῶν ἴχνη. 16 *Alex.* ἴδατε τὰ ἔργα. 17 *Alex. Ald. C.* θεοῦ. 18 *Alex.* Ἀνταναιρῶν. 19 *Chrys.* ἄλλ. συνέκλασε. 20 *Chrys.* ἄλλ. ἁμάξας ἐμπρήσει ἐν πυρί. 21 *Sch.* ἄλλος, ἱλάσθητε· ἄλλ. ἰάσατε, ἵνα γνῶτε. *Chrys.* ἄλλ. ἰάθητε. 22 *Ald.* Ἰακώβ. Δόξα. Κάθισμα ϛ'.

Ps. 46. 1 *Ms. Alex.* ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. 2 *Sch.* ἄλλος, χειρί. 3 *Sch.* ἕτερος, σημάνατε· ἄλλ. εὐφημήσατε. 4 ita *ed. Lat.* & *Aug.* sed *Alex.* ἑαυτοῦ. *Ald. C.* ἑαυτῷ. itidem apud *Theodor.* 5 *Aq.* τὸ ὑπερφερές. *S.* τὸν ἐνδοξασμόν. V. *ed.* τὸ καύχημα. 6 *Alex. Ald. C.* ἠγάπησεν. Ἀνέβη. 7 *Alex.* ἐπὶ πάντα τά. *Chrys.* ἄλλος, ἐπάνω τῶν ἐθνῶν. 8 *Sch.* οὗτοι δ' ἂν εἶεν οἱ ἀπόστολοι, οἱ πάντων ἐκράτησαν. διττὴ γάρ ἐστιν ἡ γραφή· ἢ γὰρ οἱ τοῦ θεοῦ κραταιοὶ τῆς γῆς σφόδρα ἐπήρθησαν· ἢ κραταιοὶ οἱ τῆς γῆς τοῦ θεοῦ Ἀβραὰμ σφόδρα ἐπήρθησαν. *Aq.* θυρεοί. V. *ed.* ὑπερασπισμοί. 6 *Ald.* ἀπήρθησαν.

Ps. 47. 1 *Ms. Alex.* Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. 2 ita *l. v.* hoc autem sic explicat *S. Jo. Chrys.* εὐρίζων, τουτέστι καλῶς ῥιζῶν, καλῶς πηγνὺς, καλῶς βεβαιῶν αὐτὴν ἐν χαρᾷ καὶ εὐφροσύνῃ πάσης τῆς οἰκουμένης. & paulo post, τοιαύτην τοίνυν αὐτὴν οὖσαν ἐρρίζωσε, καὶ καλῶς ἔπηξεν ἐπὶ κόσμῳ τῆς οἰκουμένης. & paulo post, διὸ καὶ τοῦτο δηλῶν, οὐ ῥιζῶν εἶπεν, ἀλλ' εὖ ῥιζῶν. in *Psalt. Rom.* est, *Dilatans exsultationes universæ terræ.* ita legunt *Ambr.* & *Aug.* & *Apoll.*

Πάντοθεν εὐρύνων χάρμ' ἐν χθονὶ πουλυβοτείρῃ.

Sch. ὁ Ἑβρ. ἔχει, εὔριζον ἀγαλλίαμα. unde *aliquot edd.* hab. ἀγαλλίαμα. in *Ald.* & *Comp.* est, εὐρίζῳ ἀγαλλιάματι. quod *S. Ambr.* in *aliquib. exempl.* reperiri dicit, & interpretatur, *bene radicata exsultatione.* in *comment.* autem *Græc.* hæc sunt: εὐρίζῳ δὲ ἀντὶ τοῦ βεβαίῳ, ἑδραίῳ, ἀμετακινήτῳ· τοιοῦτο γὰρ τὸ, εὔριζον, τὸ καλὰς ἔχον ῥίζας. εἰ δὲ γέγραπται εὐριζῶν, καλῶς ῥιζῶν, καὶ πηγνὺς καὶ βεβαιῶν αὐτὴν, ἢ εὐρίζων, ἀντὶ τοῦ πλατύνων τὸ ἀγαλλίαμα καὶ εὐφροσύνην αὐτῆς. in hoc autem *Vatic. l.* itemque in *a.* verbi εὐρίζων postrema litera expuncta ita est, ut tamen antiquæ lectionis vestigium remanserit. in *aa. comment. Gr.* legitur partim, εὐριζῶν, ἀντὶ τοῦ παγίως θεμελιῶν· partim, εὔριζον ἀγαλλίαμα. V. *ed.* εὐκλάδῳ. *Th.* εὐρίζῳ. item *Chr.* Ἀ. καλῷ βλαστήματι, χάρματι πάσης τῆς γῆς· Σ. ἀπ' ἀρχῆς ἀφωρισμένῳ ἀγλαΐσματι πάσης τῆς γῆς. 3 *Alex.* * πασα τῇ γῇ. 4 *Sch.* ἑρμηνεύεται σκοπευτήρια. 5 V. *ed.* οἱ μηροί. 6 *Chrys.* ἢ ε'. ὁ θεὸς ἐν τοῖς βασιλείοις αὐτῆς γνωσθήσεται εἰς ὀχύρωμα· ἄλλος, ὁ θεὸς ἐν ταῖς βάρεσιν αὐτῆς ἐγνώσθη εἰς τὸ ἐξελέσθαι αὐτήν. *Aq.* εἰς ὑπερέπαρσιν. 7 *Alex.* ἀντιλαμβάνεται. 8 sic *Hier.* in ep. ad Sun. legendum ostendit. in *Arab.* est, οἱ βασιλεῖς αὐτῆς. in aa. ll. ut in *Alex.* & *C.* οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς συνήχθησαν, διήλθοσαν ἐπὶ τὸ αὐτό. quod est in *Lat. ed.* atque apud *Ambr.* & *Aug.* & *Psalt. Æth. Ald.* vero, οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό. *Chrys.* ἄλλος, συνετάξαντο. 9 *Alex.* ἰδότες. 10 *Aq.* ἐθαμβήθησαν. *S.* ἐξεπλάγησαν.

χθησαν,

6 χθησαν, ἐσαλεύθησαν, Τρόμος [11] ἐπελάβε-
το αὐτῶν· ἐκεῖ ὠδῖνες ὡς τικτούσης. [12] Ἐν
7 πνεύματι βιαίῳ [13] συντρίψεις πλοῖα [14] Θάρσις.
8 Καθάπερ ἠκούσαμεν, [15] οὕτως καὶ εἴδομεν, ἐν πό-
λει κυρίου τῶν δυνάμεων, ἐν πόλει τοῦ θεοῦ ἡμῶν,
ὁ θεὸς ἐθεμελίωσεν αὐτὴν εἰς τὸν [16] αἰῶνα. διά-
9 ψαλμα. [17] Ὑπελάβομεν ὁ θεὸς τὸ ἔλεός
10 σου ἐν μέσῳ τοῦ [18] λαοῦ σου. Κατὰ τὸ ὄνομά
σου ὁ θεὸς, οὕτως καὶ ἡ αἴνεσίς σου ἐπὶ τὰ πέ-
ρατα τῆς γῆς, [19] δικαιοσύνης πλήρης ἡ δεξιά
11 σου. [20] Εὐφρανθήτω τὸ ὄρος Σιὼν,
[21] ἀγαλλιάσθωσαν αἱ θυγατέρες τῆς Ἰουδαίας
12 [22] ἕνεκα τῶν κριμάτων σου κύριε. Κυ-
κλώσατε Σιὼν, καὶ [23] περιλάβετε αὐτὴν,
[24] διηγήσασθε ἐν τοῖς πύργοις αὐτῆς.
13 Θέσθε τὰς καρδίας ὑμῶν [25] εἰς τὴν δύναμιν αὐ-
τῆς, καὶ [26] καταδιέλεσθε τὰς βάρεις αὐτῆς, ὅ-
πως ἂν διηγήσησθε [27] εἰς γενεὰν ἑτέραν.
14 Ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς
τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, αὐτὸς ποιμανεῖ ἡμᾶς
εἰς [28] τοὺς αἰῶνας.

μή. 48.

[1] Εἰς τὸ τέλος, τοῖς υἱοῖς Κορὲ
ψαλμός.

1 Ἀκούσατε [2] ταῦτα πάντα τὰ ἔθνη, ἐνωτί-
σασθε πάντες οἱ κατοικοῦντες [3] τὴν οἰκουμένην,
2 [4] Οἵ τε γηγενεῖς καὶ οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων,
3 [5] ἐπιτοαυτὸ πλούσιος καὶ πένης. Τὸ στό-
μα μου λαλήσει σοφίαν, [6] καὶ ἡ μελέτη τῆς
4 καρδίας μου σύνεσιν. [7] Κλινῶ εἰς παρα-
βολὴν τὸ οὖς μου, ἀνοίξω ἐν ψαλτηρίῳ [8] τὸ
5 πρόβλημά μου. [9] Ἵνα τί φοβοῦμαι [10] ἐν
ἡμέρᾳ πονηρᾷ; ἡ ἀνομία [11] τῆς πτέρνης μου
6 κυκλώσει με. Οἱ πεποιθότες ἐπὶ τῇ
δυνάμει αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῷ πλήθει τοῦ πλούτου
7 αὐτῶν [12] καυχώμενοι. Ἀδελφὸς οὐ
[13] λυτροῦται, λυτρώσεται ἄνθρωπος; οὐ δώ-
8 σει τῷ θεῷ ἐξίλασμα [14] ἑαυτοῦ, Καὶ
τὴν τιμὴν τῆς λυτρώσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ.
9 [15] καὶ ἐκοπίασεν εἰς τὸν αἰῶνα, Καὶ ζήσεται
εἰς τέλος. [16] ὅτι οὐκ ὄψεται καταφθοράν,
10 Ὅταν ἴδῃ σοφοὺς ἀποθνήσκοντας, ἐπιτοαυτὸ
ἄφρων καὶ ἄνους ἀπολοῦνται, καὶ καταλείψουσιν
11 ἀλλοτρίοις τὸν πλοῦτον αὐτῶν. Καὶ οἱ
τάφοι αὐτῶν οἰκίαι αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα,
[17] σκηνώματα αὐτῶν εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν, ἐπ-
εκαλέσαντο τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐπὶ τῶν γαιῶν
12 [18] αὐτῶν. Καὶ ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὢν,
οὐ συνῆκε, παρασυνεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς
13 ἀνοήτοις, καὶ ὡμοιώθη αὐτοῖς. Αὕτη ἡ
ὁδὸς αὐτῶν [19] σκάνδαλον αὐτοῖς, καὶ μετὰ
ταῦτα ἐν τῷ στόματι αὐτῶν [20] εὐλογήσουσι.
14 [21] διάψαλμα. [22] Ὡς πρόβατα ἐν ᾅδῃ
ἔθεντο, θάνατος ποιμανεῖ αὐτούς· καὶ [23] κα-
τακυριεύσουσιν αὐτῶν οἱ εὐθεῖς [24] τοπρωΐ, καὶ
[25] ἡ βοήθεια αὐτῶν παλαιωθήσεται ἐν τῷ ᾅδῃ
15 [26] ἐκ τῆς δόξης αὐτῶν. Πλὴν ὁ θεὸς λυ-
τρώσεται τὴν ψυχήν μου ἐκ χειρὸς ᾅδου, ὅταν
16 λαμβάνῃ [27] με. διάψαλμα. Μὴ φο-
βοῦ ὅταν πλουτήσῃ ἄνθρωπος, [28] καὶ ὅταν πλη-

---

11 *Alex.* ὑπελάβετο. 12 *Aq.* πνεύματι καύσωνος. *Chryſ.* ἄλλ. δι' ἀνέμου βιαίου. 13 *Alex.* συντρίψει. 14 *Sch.* ἑρμηνεύεται κατασκοπὴ χαρᾶς· κατασκοπὴ εὐφροσύνης. 15 *Alex.* οὕτως ἴδαμεν. 16 *Alex. Ald. C.* αἰῶνα. Ὑπελάβομεν. 17 *Chryſ.* ἕτερος, εἰκάσαμεν ὁ θεός· ὁ Ἑβρ. δημηνου, τουτέστιν, ἠλπίσαμεν, προσεδοκήσαμεν, ἔγνωμεν τὴν φιλανθρωπίαν τὴν σήν. 18 ita legit *Aug. Theodor.* & *Apollin.* ſic eſt in *Arab. Pſalt.* & in *Æth.* at ναοῦ σου, legunt *Ambr. Hier. Didym. Sch.* Σ. Ἀ. Θ. ἡ ε'. ἡ ς'. ναοῦ σου. 19 *Chryſ.* τουτέστι, φιλανθρωπίας, εὐεργεσίας. 20 *Sch.* οἱ ο'. Σ. Θ. εὐφραίνεται τὸ ὄρος Σιὼν, καὶ ἀγαλλιῶσιν αἱ θυγατέρες τῆς Ἰουδαίας. 21 *Alex. Ald. C.* καὶ ἀγαλλιάσθωσαν. 22 *Alex. Ald. C.* ἕνεκεν. *Chryſ.* ἄλλος, διὰ κρίσεις σου. 23 *Chryſ.* ἄλλος, περιέλθετε. 24 *Aq.* ψηφίσατε. *Chryſ.* ἄλλος, ἐπαινέσατε. 25 *Chryſ.* Σ. εἰς τὸν περίβολον· Ἀ. εἰς εὐπορίαν. 26 *S.* διαμετρήσατε τὰ βασίλεια αὐτῆς. 27 *S.* γενεᾷ μεταγενεστέρᾳ. 28 *S.* τὸ διηνεκές.

Pſ. 48. 1 *Mſ. Alex.* ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. 2 *Chryſ.* ἄλλος, τοῦτο. 3 *Chryſ.* ἄλλος, τὴν ἐγκατάδυσιν· ἄλλ. τὴν κατάδυτον· ὁ δὲ Ἑβρ. ἀλδ. 4 *S.* ἤτοι ἀνθρωπότης, προσέτι δὲ καὶ οἱ υἱοὶ ἑκάστου ἀνδρός. 5 *Chryſ.* ἄλλος, ὁμοῦ. 6 *Sch.* ἄλλος, καὶ μινυρίσει ἡ καρδία μου σύνεσιν. 7 *Chryſ.* ἄλλος, κλινῶ παραβολῇ τὸ οὖς μου· ὁ δὲ Ἑβρ. λαμασάλ, φησί. 8 *Chryſ.* ἄλλ. αἴνιγμά μου· ὁ δὲ Ἑβρ. ἰδαθεί. 9 *Athanaſ.* μέχρι τοῦ φοβοῦμαι δεῖ στίξαι. 10 *Chryſ.* ἄλλ. ἐν ἡμέρᾳ πονηροῦ· ἄλλ. κακοῦ· ὁ δὲ Σύρος, ῥᾶ. 11 *Sch.* τῶν ἰχνέων. 12 *Chryſ.* ἄλλος, ἀλαζονευόμενοι. 13 *Alex.* λυτρῶται. 14 *Alex.* αὐτοῦ. 15 *Aq.* καὶ ἐπαύσατο εἰς αἰῶνα, καὶ ζήσεται εἰς νῖκος. *S.* ἀλλὰ παυσάμενος τῷ αἰῶνι τούτῳ ζῶν ἀεὶ διατελέσει. 16 ὅτι *Ald. C* deeſt. 17 *Chryſ.* ἄλλ. τὰ ἐντὸς τῶν οἰκιῶν αὐτῶν εἰς αἰῶνα· ἄλλος, κατασκηνώσεις αὐτῶν εἰς γενεὰν, ὀνομάσαντες ἐπ' ὀνόμασιν αὐτῶν τὰς γαίας. *Aq.* ἐκάλεσαν ἐν ὀνόματι αὐτῶν ἐπὶ χθόνας. *Th.* ἐπεκαλέσαντο τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐπὶ γαιῶν αὐτῶν. 18 αὐτῶν *C.* deeſt. 19 *S.* ἄγνοια. 20 *Aug.* ita legit & *Apollin.* ita eſt in *Rom. Pſalt.* & in *Arab. Ambr.* vero & *Euſeb.* & *Theodor.* εὐδοκήσουσιν, quod eſt in *Alex. Ald.* & *C.* & in *Æthiop. Pſalt.* 21 διάψαλμα *Ald. C.* deeſt bis in hoc Pſalmo. 22 *S.* βοσκήματα ᾅδου ἔταξεν αὐτούς. 23 *Alex.* κατακυριεύσωσιν. *Th.* καταχθήσονται. 24 *Chryſ.* τουτέστι, ταχέως, διηνεκῶς. 25 *Aq.* χαρακτὴρ αὐτῶν κατατρίψαι ᾅδην ἐκ κατοικητηρίου αὐτῶν. *S.* τὸ κραταιὸν αὐτῶν παλαιώσει ᾅδης. 26 ſic legunt *Ambr.* & *Aug.* & *Theodor.* ſic quoque *Apollin.* atque ita eſt in *Lat. vulg. ed.* & in *Pſalt. Æth.* at in *Alex. Ald. C.* ἐκ τῆς δόξης αὐτῶν ἐξώσθησαν. Πλήν. quod eſt in *Rom.* & *Arab. Pſalt.* 27 *Alex.* με. Μὴ φοβοῦ ὅταν πλουτήσει. 28 ita *ed. vulg. Lat.* & *Rom. Pſalt.* ita quoque legit *Aug.* at *Alex. Ald. C.* ἢ ὅταν.

 θυνθῇ

17 θυνθῇ ἡ δόξα τοῦ οἴκου αὐτοῦ. Ὅτι οὐκ ἐν
τῷ ἀποθνήσκειν αὐτὸν λήψεται τὰ πάντα, οὐδὲ
18 συγκαταβήσεται αὐτῷ ἡ δόξα αὐτοῦ. Ὅτι
ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ εὐλογηθήσε-
ται, [29] ἐξομολογήσεταί σοι ὅταν ἀγαθύνῃς
19 αὐτῷ. Εἰσελεύσεται ἕως γενεᾶς πατέ-
ρων αὐτοῦ, ἕως αἰῶνος [30] οὐκ ὄψεται φῶς.
20 [31] Ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὢν, οὐ συνῆκε, παρασυν-
εβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις, καὶ ὡμοι-
ώθη [32] αὐτοῖς.

μθ'. 49.

[1] Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

1 [2] Θεὸς θεῶν κύριος ἐλάλησε, καὶ ἐκάλεσε
τὴν γῆν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου [3] μέχρι δυσμῶν,
2 Ἐκ Σιὼν ἡ εὐπρέπεια τῆς ὡραιότητος αὐτοῦ.
3 Ὁ θεὸς ἐμφανῶς ἥξει, ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ οὐ
παρασιωπήσεται· πῦρ [4] ἐναντίον αὐτοῦ καυθή-
σεται, καὶ κύκλῳ αὐτοῦ [5] καταιγὶς σφοδρά.
4 Προσκαλέσεται τὸν οὐρανὸν ἄνω, καὶ τὴν γῆν
5 [6] διακρῖναι τὸν λαὸν αὐτοῦ. [7] Συναγά-
γετε αὐτῷ τοὺς ὁσίους αὐτοῦ, τοὺς διατιθεμένους
6 τὴν διαθήκην αὐτοῦ ἐπὶ [8] θυσίαις. Καὶ
ἀναγγελοῦσιν οἱ οὐρανοὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ,
ὅτι θεὸς κριτής [9] ἐστι. διάψαλμα.
7 Ἄκουσον λαός μου καὶ λαλήσω σοι, Ἰσρα-
ὴλ, καὶ διαμαρτύρομαί σοι, ὁ θεὸς ὁ θεός
8 σου εἰμὶ ἐγώ. Οὐκ ἐπὶ ταῖς θυσίαις σου
ἐλέγξω σε, τὰ δὲ ὁλοκαυτώματά σου ἐνώπιόν
9 μου ἐστὶ διαπαντός. Οὐ δέξομαι ἐκ τοῦ οἴ-
κου σου μόσχους, οὐδὲ ἐκ τῶν ποιμνίων σου [10] χι-
10 μάρους. Ὅτι ἐμά ἐστι πάντα τὰ θηρία
τοῦ [11] δρυμοῦ, κτήνη ἐν τοῖς ὄρεσι, καὶ βόες.
11 Ἔγνωκα πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὡ-
12 ραιότης ἀγροῦ μετ' ἐμοῦ ἐστιν. Ἐὰν πει-
νάσω, οὐ μή σοι εἴπω, ἐμὴ γάρ ἐστιν ἡ οἰκου-
13 μένη καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. Μὴ φάγο-
μαι κρέα ταύρων, ἢ αἷμα τράγων πίομαι;
14 Θῦσον τῷ θεῷ θυσίαν αἰνέσεως, καὶ ἀπόδος
15 τῷ ὑψίστῳ τὰς εὐχάς σου. Καὶ ἐπικάλε-
σαί με ἐν ἡμέρᾳ [12] θλίψεως, καὶ ἐξελοῦμαί
σε, καὶ δοξάσεις με. [13] διάψαλμα.
16 Τῷ δὲ ἁμαρτωλῷ εἶπεν ὁ θεὸς, Ἵνα τί σὺ [14] διη-
γῇ τὰ δικαιώματά μου, καὶ ἀναλαμβάνεις τὴν
17 διαθήκην μου διὰ στόματός σου; Σὺ δὲ
ἐμίσησας παιδείαν, καὶ [15] ἐξέβαλες τοὺς λό-
18 γους μου εἰς τὰ ὀπίσω. Εἰ ἐθεώρεις κλέ-
πτην, συνέτρεχες αὐτῷ, καὶ μετὰ [16] μοιχῶν τὴν
19 μερίδα σου ἐτίθεις. Τὸ στόμα σου ἐπλε-
όνασε κακίαν, καὶ ἡ γλῶσσά σου περιέπλεκε
20 [17] δολιότητα. Καθήμενος κατὰ τοῦ ἀδελ-
φοῦ σου κατελάλεις, καὶ κατὰ τοῦ υἱοῦ τῆς μητρός σου
21 ἐτίθεις σκάνδαλον. Ταῦτα ἐποίησας,
καὶ ἐσίγησα, [18] ὑπέλαβες ἀνομίαν, ὅτι ἔσο-
μαί σοι ὅμοιος· ἐλέγξω σε, καὶ [19] παραστή-
22 σω κατὰ πρόσωπόν [20] σου. Σύνετε δὴ ταῦ-
τα οἱ ἐπιλανθανόμενοι τοῦ θεοῦ, μήποτε ἁρ-
23 πάσῃ, καὶ [21] μὴ ᾖ ὁ ῥυόμενος. Θυσία
[22] αἰνέσεως δοξάσει με, καὶ ἐκεῖ ὁδὸς ἣν δείξω
αὐτῷ τὸ σωτήριον [23] θεοῦ.

ν'. 50.

Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ, ἐν τῷ [1] ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν Νάθαν τὸν προφήτην, ἡνίκα εἰσῆλθε πρὸς [2] Βηρσαβεέ.

1 [3] Ἐλέησόν με ὁ θεὸς κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου,
καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐξάλειψον
2 τὸ ἀνόμημά μου. Ἐπιπλεῖον πλῦνόν με
ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου, καὶ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας μου
3 καθάρισόν με. Ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ
γινώσκω, καὶ ἡ ἁμαρτία μου ἐνώπιόν μου ἐστὶ

---

29 *S.* ἐπαινέσουσί σε ἐὰν καλῶς αὐτῷ ποιῇς. 30 *Sch.* ἡ ε'. οὐκ ὄψεται. Ἀ. Θ. ἡ ς'. οἱ ο'. οὐκ ὄψονται. Σ. οὐ βλέποντες. 31 *Alex. Ald. C.* Καὶ ἄνθρωπος. 32 *Ald.* αὐτοῖς. Δόξα.

Pſ. 49. 1 *Mſ. Alex.* Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. 2 *Sch.* οἱ γ'. ἰσχυρὸς θεὸς λαλήσας ἐκάλεσε τὴν γῆν. 3 *Alex.* καὶ μέχρι. 4 *Ald. C.* ἐνώπιον. 5 *Aq.* ἐλαιλαπίσθη. *Th* & 70. καταιγίσθη. 6 *Alex.* τοῦ διακρῖναι. 7 *Sch.* τὸ Ἑβρ. καὶ οἱ λοιποί, Συναγάγετέ μοι τοὺς ὁσίους μου. 8 *C.* θυσίας. 9 *Alex. Ald. C.* ἐστιν. Ἄκουσον. 10 *Alex.* χειμάρρους. *Sch.* οἱ ο'. τράγους. *Aq. S* & *V. ed.* κριούς. 11 ita quoque legit *Aug.* & *Apoll.* at *Alex. Ald. C.* ἀγροῦ. 12 ſic legit *Cypr.* & *Juſtin.* at in *Alex.* eſt θλίψεώς σου, καί. in aa. ll. eſt, τῆς θλίψεώς σου, καί. quod habet *Aug.* & *Theodor.* & *Pſalt. Rom.* 13 διάψαλμα, quod hoc loco in *Vatic.* l. eſt, non eſt vero in *Ald.* & *C.* nec in *Hebr.* rationem eandem habet, quam alia loca, ubi paſſim invenitur. mutat enim Propheta ſententiam, adjungens, τῷ δὲ ἁμαρτωλῷ. 14 *Alex. Ald. C.* ἐκδιηγῇ. 15 *Alex.* ἐξέβαλας. Deſunt in *Alex.* a verſ. 19. hujus 49. Pſalmi, uſque ad partem verſ. 12. Pſal. 79. intermedia omnia. 16 ſic eſt in *edd. Lat.* ſic quoque legunt *Cyprian.* & *Ambr.* & *Aug.* ſic *Apollin.* & ita eſt in *Pſalt. Arab.* & *Æth.* at *Ald. C.* μοιχοῦ. 17 *Ald C.* δολιότητας. 18 *Th.* ut 70. *Aq.* ὑπέλαβες, ἰσόμοιος ἔσομαι ὅμοιός σοι. *S.* ἐνόμισας ἔσεσθαί με ὡς σέ. 19 *Th.* στοιβάσω. 20 *Ald. C.* σου τὰς ἁμαρτίας σου. 21 *Ald. C.* οὐ μή. 22 al. αἰνέσεων. 23 ita eſt apud *Cypr.* & *Aug* & in *Pſalt. Rom.* atque *Æth.* at in *Ald. C.* μου. quod hab. *Pſalt. Arab.*

Pſ. 50. 1 *Ald.* & *Comp.* εἰσελθεῖν. 2 *Ald. C.* Βηρσαβεὲ γυναῖκα Οὐρίου. *S.* ut 70. *Aq. Th.* Βεθσαβεὲθ. 3 *Aq.* Δώρησαί μοι θεὲ κατὰ ἔλεός σου. *S.* Οἰκτείρησόν με ὁ θεὸς κατὰ τὸ ἔλεός σου. *Th.* ut 70.

διαπαν-

4 διαπαντός. Σοὶ μόνῳ ἥμαρτον, καὶ τὸ
πονηρὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα· ὅπως ἂν δικαιω-
θῇς ἐν τοῖς λόγοις σου, [4] καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρί-
5 νεσθαί σε. Ἰδοὺ γὰρ ἐν ἀνομίαις συνε-
λήφθην, καὶ ἐν ἁμαρτίαις ἐκίσσησέ με ἡ μή-
6 τηρ μου. Ἰδοὺ γὰρ ἀλήθειαν [5] ἠγάπησας,
τὰ ἄδηλα καὶ τὰ κρύφια τῆς σοφίας σου ἐδήλω-
7 σάς μοι. Ῥανιεῖς με ὑσσώπῳ καὶ καθα-
ρισθήσομαι, πλυνεῖς με καὶ ὑπὲρ χιόνα λευ-
8 κανθήσομαι. Ἀκουτιεῖς [6] με ἀγαλλίασιν
καὶ εὐφροσύνην, ἀγαλλιάσονται ὀστᾶ τεταπεινω-
9 μένα. Ἀπόστρεψον τὸ πρόσωπόν σου
ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν μου, καὶ πάσας τὰς ἀνομίας
10 μου ἐξάλειψον. Καρδίαν καθαρὰν κτί-
σον ἐν ἐμοὶ ὁ θεός, καὶ πνεῦμα εὐθὲς ἐγκαίνι-
11 σον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου. Μὴ ἀποῤῥί-
ψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, καὶ τὸ πνεῦμα
[7] τὸ ἅγιόν σου μὴ ἀντανέλῃς ἀπ' ἐμοῦ.
12 Ἀπόδος μοι τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ σωτηρίου σου,
13 πνεύματι ἡγεμονικῷ στήριξόν με. Δι-
δάξω ἀνόμους τὰς ὁδούς σου, καὶ ἀσεβεῖς ἐπὶ σὲ
14 ἐπιστρέψουσι. Ῥῦσαί με ἐξ αἱμάτων ὁ
θεός, ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου, [8] ἀγαλλιάσεται
15 ἡ γλῶσσά μου τὴν δικαιοσύνην σου. Κύριε
τὰ χείλη μου ἀνοίξεις, καὶ τὸ στόμα μου ἀναγ-
16 γελεῖ τὴν αἴνεσίν σου. Ὅτι εἰ ἠθέλησας
θυσίαν, ἔδωκα ἄν, ὁλοκαυτώματα οὐκ εὐδο-
17 κήσεις. Θυσία τῷ θεῷ πνεῦμα συντε-
τριμμένον, καρδίαν [9] συντετριμμένην καὶ τε-
ταπεινωμένην ὁ θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει.
18 [10] Ἀγάθυνον κύριε ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου τὴν Σιών,
καὶ οἰκοδομηθήτω τὰ τείχη Ἱερουσαλήμ.
19 Τότε εὐδοκήσεις θυσίαν δικαιοσύνης ἀναφο-
ρὰν, καὶ ὁλοκαυτώματα, τότε ἀνοίσουσιν ἐπὶ
τὸ θυσιαστήριόν σου [11] μόσχους.

να'. 51.

Εἰς τὸ τέλος συνέσεως τῷ Δαυίδ, ἐν τῷ ἐλθεῖν Δωὴκ τὸν Ἰδουμαῖον, καὶ ἀναγγεῖλαι τῷ Σαοὺλ, καὶ εἰπεῖν αὐτῷ, Ἦλθε Δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον [1] Ἀβιμέλεχ.

1 Τί ἐγκαυχᾷ ἐν κακίᾳ ὁ δυνατὸς ἀνομίαν;
2 [2] ὅλην τὴν ἡμέραν Ἀδικίαν ἐλογίσατο
ἡ γλῶσσά σου· ὡσεὶ ξυρὸν ἠκονημένον ἐποίησας
3 δόλον. Ἠγάπησας κακίαν ὑπὲρ ἀγα-
θωσύνην, ἀδικίαν ὑπὲρ τὸ λαλῆσαι δικαι-
4 οσύνην. [3] διάψαλμα. Ἠγάπησας
πάντα τὰ ῥήματα καταποντισμοῦ, γλῶσσαν
5 δολίαν. Διὰ τοῦτο ὁ θεὸς καθέλοι σε
εἰς τέλος, ἐκτίλαι σε καὶ μεταναστεύσαι σε
ἀπὸ [4] σκηνώματος, καὶ τὸ ῥίζωμά σου ἐκ γῆς
6 ζώντων. διάψαλμα. [5] Καὶ ὄψονται δί-
καιοι καὶ φοβηθήσονται, καὶ ἐπ' αὐτὸν γελάσονται,
7 καὶ ἐροῦσιν, Ἰδοὺ ἄνθρωπος, ὃς οὐκ ἔθε-
το τὸν θεὸν βοηθὸν αὐτοῦ, ἀλλ' ἐπήλπισεν ἐπὶ
[6] τὸ πλῆθος τοῦ πλούτου αὐτοῦ, καὶ [7] ἐνεδυνα-
8 μώθη ἐπὶ τῇ ματαιότητι αὐτοῦ. Ἐγὼ δὲ
ὡσεὶ ἐλαία κατάκαρπος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ,
ἤλπισα ἐπὶ τὸ ἔλεος τοῦ θεοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς
9 τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Ἐξομολογήσομαί
σοι εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι ἐποίησας, καὶ ὑπομενῶ
τὸ ὄνομά σου, ὅτι χρηστὸν ἐναντίον τῶν ὁσίων
σου.

νβ'. 52.

Εἰς τὸ τέλος [1] ὑπὲρ μαελὲθ συνέσεως τῷ Δαυίδ.

1 Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, Οὐκ ἔστι
θεός. [2] Διεφθάρησαν, καὶ ἐβδελύχθησαν ἐν ἀνο-
2 μίαις· οὐκ ἔστι ποιῶν ἀγαθόν. Ὁ θεὸς
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώ-
πων, τοῦ ἰδεῖν εἰ ἔστι συνιῶν, ἢ ἐκζητῶν τὸν
3 θεόν. Πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρει-
ώθησαν, οὐκ ἔστι ποιῶν ἀγαθὸν, οὐκ ἔστιν ἕως
4 ἑνός. Οὐχὶ γνώσονται πάντες οἱ ἐργα-
ζόμενοι τὴν ἀνομίαν, οἱ κατεσθίοντες τὸν λαόν
μου [3] βρώσει ἄρτου; τὸν [4] θεὸν οὐκ ἐπεκαλέσαν-
5 το. Ἐκεῖ [5] ἐφοβήθησαν φόβον, οὗ οὐκ
ἦν φόβος. ὅτι ὁ θεὸς διεσκόρπισεν ὀστᾶ [6] ἀν-
θρωπαρέσκων, κατῃσχύνθησαν, ὅτι ὁ θεὸς
6 ἐξουδένωσεν αὐτούς. Τίς δώσει ἐκ Σιὼν

---

4 *Th.* νικήσῃς. *Aq.* ὑπερνικηθῇς. *S.* νικᾷν κρίνοντα. 5 *Aq.* ἐβουλήθης. *S.* θέλεις. 6 *Ald. C.* μοι. 7 *Ald. C.* σου τὸ ἅγιον μή. 8 *S.* διαλαλήσει ἡ γλῶσσά μου τὴν ἐλεημοσύνην σου. 9 *S.* καταγύιαν. 10 *Aq.* ἀγάθυνον εὐδοκίᾳ σου τὴν Σιών. *S.* εὐεργέτησον. 11 *Ald.* μόσχους. Δόξα.
Ps. 51. 1 *Th.* & *S.* Ἀχιμέλεχ. *Aq.* Ἀειμέλεχ. 2 *S.* καθ' ἑκάστην ἡμέραν. 3 διάψαλμα *Ald. C.* deest, & vers. 8. 4 *Ald. C.* σκηνώματός σου, καί. illud σου, neque *Hier.* agnoscit, neque *Hilar.* 5 Καὶ *Ald. C.* deest. 6 *Ald. C.* τῷ πλήθει. 7 *Aq.* ἐκραταιώθη. *S.* ἐνισχύσατο.
Ps. 52. 1 *Th.* ὑπὲρ τῆς χορείας. *S.* διὰ χοροῦ. *Aq.* ἐπὶ χορείᾳ. *Sch.* μαελὲθ ἑρμηνεύεται ἀπαρχή. 2 V. & VI. ed. ut 70. *Ald. C.* διεφθάρησαν ut & *S.* 3 *Ald. C.* ἐν βρώσει. 4 *Ald. C.* κύριον. 5 *Aq.* ἐπτοήθησαν. *S.* φοβηθήσονται. *Th.* ἐθαμβήθησαν θάμβῳ οὗ οὐκ ἦν θάμβος. 6 *Aq.* παρεμβαλόντων περὶ σέ.

τὸ σωτή-

τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσραήλ; ἐν τῷ ἀποστρέψαι
[7] κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ἀ-
γαλλιάσεται Ἰακώβ, καὶ εὐφρανθήσεται Ἰσ-
ραήλ.

νγʹ. 53.

Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις συνέσεως τῷ Δαυίδ, ἐν τῷ ἐλθεῖν τοὺς Ζιφαίους, καὶ εἰπεῖν τῷ Σαοὺλ, Οὐκ ἰδοὺ Δαυὶδ κέκρυπται παρ' ἡμῖν;

1 Ὁ θεὸς ἐν τῷ ὀνόματί σου σῶσόν με, καὶ ἐν
2 τῇ δυνάμει σου [1] κρῖνόν με. Ὁ θεὸς εἰσ-
άκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐνώτισαι τὰ ῥή-
3 ματα τοῦ στόματός μου. Ὅτι ἀλλότριοι
ἐπανέστησαν ἐπ' ἐμὲ, καὶ κραταιοὶ ἐζήτησαν τὴν
ψυχήν μου, [2] οὐ προέθεντο τὸν θεὸν ἐνώπιον αὐ-
4 τῶν. [3] διάψαλμα. Ἰδοὺ γὰρ ὁ θεὸς βοη-
θεῖ μοι, καὶ ὁ κύριος ἀντιλήπτωρ τῆς ψυχῆς μου.
5 [4] Ἀποστρέψει τὰ κακὰ τοῖς ἐχθροῖς μου, ἐν τῇ
6 ἀληθείᾳ σου ἐξολόθρευσον αὐτούς. Ἑκου-
σίως θύσω σοι, ἐξομολογήσομαι τῷ ὀνόματί
7 σου κύριε, ὅτι ἀγαθόν. Ὅτι ἐκ πάσης
θλίψεως ἐρρύσω με, καὶ ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου
ἐπεῖδεν ὁ ὀφθαλμός μου.

νδʹ. 54.

Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις συνέσεως [1] τῷ Δαυίδ.

1 Ἐνώτισαι ὁ θεὸς τὴν προσευχήν μου, καὶ μὴ
2 ὑπερίδῃς τὴν δέησίν μου· Πρόσχες μοι,
καὶ εἰσάκουσόν μου. [2] ἐλυπήθην ἐν τῇ ἀδολεσχίᾳ
3 μου, καὶ ἐταράχθην Ἀπὸ φωνῆς ἐχ-
θροῦ, καὶ ἀπὸ θλίψεως ἁμαρτωλοῦ· [3] ὅτι ἐξέ-
κλιναν ἐπ' ἐμὲ [4] ἀνομίαν, καὶ ἐν ὀργῇ [5] ἐνε-
4 κότουν μοι. Ἡ καρδία μου ἐταράχθη
ἐν ἐμοί, καὶ δειλία θανάτου ἐπέπεσεν ἐπ' ἐμέ.
5 Φόβος καὶ τρόμος ἦλθεν ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐκάλυψέ
6 με σκότος. Καὶ εἶπα, Τίς δώσει μοι
πτέρυγας ὡσεὶ περιστερᾶς; καὶ πετασθήσομαι
7 καὶ καταπαύσω. Ἰδοὺ ἐμάκρυνα φυγα-
δεύων, καὶ ηὐλίσθην ἐν τῇ ἐρήμῳ. [6] διάψαλ-
8 μα. Προσεδεχόμην [7] τὸν σώζοντά με
ἀπὸ ὀλιγοψυχίας καὶ καταιγίδος.
9 Καταπόντισον κύριε καὶ καταδίελε τὰς γλώσ-
σας αὐτῶν, ὅτι εἶδον ἀνομίαν καὶ ἀντιλογίαν
10 ἐν τῇ πόλει. Ἡμέρας καὶ νυκτὸς κυκλώ-
σει αὐτὴν ἐπὶ τὰ τείχη αὐτῆς, [8] ἀνομία καὶ
11 πόνος ἐν μέσῳ αὐτῆς Καὶ ἀδικία, καὶ
οὐκ ἐξέλιπεν ἐκ τῶν πλατειῶν αὐτῆς τόκος καὶ
12 δόλος. Ὅτι εἰ ἐχθρὸς ὠνείδισέ με,
ὑπήνεγκα ἄν, καὶ εἰ ὁ μισῶν [9] ἐπ' ἐμὲ ἐμε-
γαλοῤῥημόνησεν, ἐκρύβην ἂν ἀπ' αὐτοῦ.
13 [10] Σὺ δὲ ἄνθρωπε ἰσόψυχε, ἡγεμών μου καὶ
14 γνωστέ μου, [11] Ὃς ἐπιτοαυτὸ [12] ἐγλύ-
κανας ἐδέσματα, ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ ἐπορεύ-
15 θημεν ἐν ὁμονοίᾳ. Ἐλθέτω [13] θάνα-
τος ἐπ' αὐτοὺς, καὶ καταβήτωσαν εἰς ᾅδου ζῶν-
τες· ὅτι πονηρία ἐν ταῖς παροικίαις αὐτῶν ἐν
16 μέσῳ αὐτῶν. Ἐγὼ πρὸς τὸν θεὸν ἐκέ-
κραξα, καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσέ μου.
17 Ἑσπέρας καὶ πρωῒ καὶ μεσημβρίας διηγήσομαι,
καὶ ἀπαγγελῶ, καὶ εἰσακούσεται τῆς φωνῆς μου.
18 Λυτρώσεται ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχήν μου ἀπὸ τῶν ἐγ-
γιζόντων μοι, [14] ὅτι ἐν πολλοῖς ἦσαν σὺν ἐμοί.
19 Εἰσακούσεται ὁ θεὸς καὶ ταπεινώσει αὐτοὺς, ὁ ὑπάρ-
χων πρὸ τῶν αἰώνων. διάψαλμα. [15] οὐ γάρ
ἐστιν αὐτοῖς ἀντάλλαγμα, [16] καὶ οὐκ ἐφοβήθη-
20 σαν τὸν θεόν. [17] Ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ
ἐν τῷ ἀποδιδόναι· [18] ἐβεβήλωσαν τὴν διαθή-
21 κην αὐτοῦ. [19] Διεμερίσθησαν ἀπὸ ὀργῆς
τοῦ προσώπου αὐτοῦ, καὶ [20] ἤγγισεν ἡ καρδία
αὐτοῦ. ἡπαλύνθησαν οἱ λόγοι [21] αὐτοῦ ὑπὲρ
22 ἔλαιον, καὶ αὐτοί εἰσι [22] βολίδες. Ἐ-
πίῤῥιψον ἐπὶ κύριον τὴν μέριμνάν σου, καὶ αὐ-
τός σε διαθρέψει, οὐ δώσει εἰς τὸν αἰῶνα σάλον
23 τῷ δικαίῳ. Σὺ δὲ ὁ θεὸς κατάξεις αὐ-

---

7 *Ald. C.* θεόν.

Ps. 53. 1 *C. Aq.* & *V. ed.* κρινεῖς με. *Sch.* τινὲς, κρινεῖς με, διὰ τοῦ μ. καὶ ε. ἀναγνωστέον δὲ, κρινεῖς μοι, διὰ τοῦ μ. καὶ ο. καὶ ι. *Th.* ut 70. *S.* δικάσεις. 2 *Ald. C.* καὶ οὐ. 3 διάψαλμα *Ald. C.* deest. 4 *C.* Ἀποστρέψεις.

Ps. 54. 1 *Ald. C.* τῷ Ἀσάφ. 2 *Sch.* μετεωρισμὸς, μέριμνα, φλυαρία. *Aq.* ὁμιλία μου. *S.* κατηνέχθην περὶ λαλῶν ἐμαυτῷ, καὶ συνεχύθην ὑπὸ φωνῆς ἐχθροῦ, ὑπὸ ἐνοχλήσεως ἀσεβοῦς. 3 *S.* ὅτι ἐπέρριψαν κατ' ἐμοῦ εἰς ἀσέβειαν, καὶ μετ' ὀργῆς ἠναντιώθησάν μοι. 4 *Th.* ut 70. *Aq.* ἀνωφελές. 5 *Sch.* ἐμνησικάκουν, ἐμήνιαζον. 6 διάψαλμα *Ald. C* deest bis in hoc Psalmo. 7 *C.* τὸν θεὸν τὸν σώζοντα. 8 *Ald. C.* καὶ ἀνομία καὶ κόπος. *S.* ὀδύνη καὶ ταλαιπωρία. 9 *Ald. C.* με ἐπ' ἐμέ. 10 *S.* ἀλλὰ σὺ ἄνθρωπος ὁμότροπος καὶ συνήθης μου καὶ γνώριμος. 11 *Aq.* οἳ ὁμοῦ ἐγλυκάναμεν ἀπόρρητον. *S.* οἵτινες ἐκοινολογούμεθα γλυκεῖαν ὁμιλίαν. 12 *Ald. C.* ἐγλύκανάς μοι ἐδέσματα. 13 *Ald. C.* δὴ θάνατος. 14 *S.* πολλοστοὶ γὰρ ἐγένοντο πρός με. 15 *Aq.* οἷς οὐκ εἰσὶν ἀλλαγαὶ αὐτοῖς. *S.* οὐ γὰρ ἀλλάσσονται. 16 *Ald. C.* ὅτι οὐκ. 17 *Aq.* ἀπέστειλε χεῖρα αὐτοῦ ἐν εἰρηνικοῖς αὐτοῦ. *Theod.* τοῦτο οἱ τρεῖς οὕτως ἡρμήνευσαν· ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τοὺς εἰρηνεύοντας πρὸς αὐτόν. 18 *S.* παρέβησαν συνθήκην. 19 *S.* λειότερα βουτύρου τὰ στόματα αὐτῶν, καὶ ἡ καρδία αὐτῶν πολεμεῖ. 20 *Ald. C.* ἤγγισαν αἱ καρδίαι αὐτῶν. *S.* συνεκλείσθησαν αἱ καρδίαι αὐτῶν. 21 *Ald. C.* αὐτῶν. 22 *Sch.* ἀκόντια, λογχάρια.

τοὺς εἰς φρέαρ διαφθορᾶς. ἄνδρες αἱμάτων
καὶ δολιότητος οὐ μὴ ἡμισεύσωσι τὰς ἡμέρας
αὐτῶν. ἐγὼ δὲ [23] ἐλπιῶ ἐπὶ σὲ κύριε.

νε'. 55.

[1] Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τοῦ λαοῦ τοῦ ἀπὸ τῶν ἁγίων μεμακρυμμένου, τῷ Δαυὶδ εἰς στηλογραφίαν, ὁπότε ἐκράτησαν αὐτὸν οἱ ἀλλόφυλοι ἐν Γέθ.

1 Ἐλέησόν με ὁ θεὸς, ὅτι κατεπάτησέ με ἄν-
θρωπος, [2] ὅλην τὴν ἡμέραν πολεμῶν ἔθλι-
2 ψέ με. Κατεπάτησάν με οἱ ἐχθροί μου
ὅλην τὴν ἡμέραν [3] ἀπὸ ὕψους ἡμέρας· ὅτι πολ-
3 λοὶ οἱ πολεμοῦντές με [4] φοβηθήσονται,
4 ἐγὼ δὲ ἐλπιῶ ἐπὶ [5] σοί. Ἐν τῷ θεῷ ἐπ-
αινέσω τοὺς λόγους [6] μου, ὅλην τὴν ἡμέραν
ἐν τῷ θεῷ ἤλπισα, οὐ φοβηθήσομαι τί ποι-
5 ήσει μοι σάρξ. [7] Ὅλην τὴν ἡμέραν τοὺς
λόγους μου ἐβδελύσσοντο, κατ' ἐμοῦ πάντες οἱ
6 διαλογισμοὶ αὐτῶν εἰς κακόν. [8] Παροι-
κήσουσι καὶ κατακρύψουσιν αὐτοὶ, τὴν πτέρναν μου
φυλάξουσι· καθάπερ [9] ὑπέμειναν τῇ ψυχῇ
7 μου. [10] Ὑπὲρ τοῦ μηθενὸς σώσεις αὐτοὺς,
8 ἐν ὀργῇ λαοὺς κατάξεις. ὁ θεὸς [11] τὴν
ζωήν μου ἐξήγγειλά σοι, [12] ἔθου τὰ δάκρυά μου
ἐνώπιόν σου, ὡς καὶ ἐν τῇ ἐπαγγελίᾳ σου.
9 [13] Ἐπιστρέψουσιν οἱ ἐχθροί μου εἰς τὰ ὀπίσω,
ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαί σε. ἰδοὺ ἔγνων
10 ὅτι θεός μου εἶ σύ. Ἐπὶ τῷ θεῷ αἰνέσω
ῥῆμα, ἐπὶ τῷ κυρίῳ αἰνέσω λόγον.
11 Ἐπὶ τῷ θεῷ ἤλπισα, οὐ φοβηθήσομαι τί ποι-
12 ήσει μοι ἄνθρωπος. Ἐν ἐμοὶ ὁ θεὸς αἱ
13 εὐχαὶ, ἃς ἀποδώσω αἰνέσεώς σου. Ὅτι
ἐρρύσω τὴν ψυχήν μου ἐκ [14] θανάτου, καὶ τοὺς
πόδας μου [15] ἐξ ὀλισθήματος, [16] τοῦ εὐαρε-
στῆσαι ἐνώπιον τοῦ [17] θεοῦ ἐν φωτὶ ζώντων.

νς'. 56.

Εἰς τὸ τέλος, μὴ διαφθείρῃς, τῷ Δαυὶδ εἰς στηλογραφίαν, ἐν τῷ αὐτὸν ἀποδιδράσκειν ἀπὸ προσώπου Σαοὺλ εἰς τὸ σπήλαιον.

1 Ἐλέησόν με ὁ θεὸς, ἐλέησόν με, ὅτι ἐπὶ
σοὶ πέποιθεν ἡ ψυχή μου· καὶ ἐν τῇ σκιᾷ τῶν
πτερύγων σου ἐλπιῶ, ἕως οὗ παρέλθῃ [1] ἡ ἀνο-
2 μία. Κεκράξομαι πρὸς τὸν θεὸν τὸν
ὕψιστον, τὸν θεὸν τὸν εὐεργετήσαντά με. διά-
3 ψαλμα. Ἐξαπέστειλεν ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἔ-
σωσέ με, ἔδωκεν εἰς ὄνειδος τοὺς καταπα-
τοῦντάς με. ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸ ἔλεος αὐτοῦ
4 καὶ τὴν ἀλήθειαν αὐτοῦ, Καὶ ἐρρύσατο τὴν
ψυχήν μου ἐκ μέσου σκύμνων· [2] ἐκοιμήθην
τεταραγμένος. υἱοὶ ἀνθρώπων, οἱ ὀδόντες
αὐτῶν, [3] ὅπλον καὶ βέλη, καὶ ἡ γλῶσσα αὐ-
5 τῶν, μάχαιρα ὀξεῖα. Ὑψώθητι ἐπὶ
τοὺς οὐρανοὺς ὁ θεὸς, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν
6 ἡ δόξα σου. [4] Παγίδας ἡτοίμασαν τοῖς
ποσί μου, καὶ κατέκαμψαν τὴν ψυχήν μου. ὤ-
ρυξαν πρὸ προσώπου μου βόθρον, καὶ [5] ἐνέ-
7 πεσαν εἰς αὐτόν. διάψαλμα. [6] Ἑτοίμη
ἡ καρδία μου ὁ θεὸς, ἑτοίμη ἡ καρδία μου,
8 ᾄσομαι καὶ [7] ψαλῶ. Ἐξεγέρθητι ἡ δόξα
μου, ἐξεγέρθητι ψαλτήριον καὶ κιθάρα, ἐξε-

23 *Ald. C.* κύριε ἐλπιῶ ἐπὶ σέ. Hic addit *Ald.* Δόξα. Κάθισμα ζ.

Ps. 55. 1 *Sch.* Ἀκ. τῷ νικοποιῷ. ὑπὲρ περιστερᾶς ἀλάλου μακρυσμῶν τοῦ Δαυίδ, ταπεινοῦ, τελείου, ἐν τῷ κρατῆσαι αὐτὸν Φυλισταίους ἐν Γέθ. ὁ δὲ Σύμ. ἐπινίκιος ὑπὲρ τῆς περιστερᾶς, ὑπὲρ τοῦ ἀλλοφύλου ἀπωσαμένου τὸν Δαυίδ, τοῦ ταπεινόφρονος καὶ ἀμώμου, ὅτε κατέσχον αὐτὸν οἱ Φυλισταῖοι ἐν Γέθ· ἡ δὲ ε'. ἔκδοσις, τῷ νικοποιῷ ὑπὲρ τῆς περιστερᾶς τῆς μογιλάλου κεκρυμμένης τῷ Δαυὶδ εἰς στηλογραφίαν. 2 *S.* πᾶσαν ἡμέραν. 3 sic legit *Aug.* atque ita est tum in *vet. Psalt.* tum in *Rom.* at *Ald.* & *C.* hab. ὅτι πολλοὶ οἱ πολεμοῦντές με ἀπὸ ὕψους, ἡμέρας οὐ φοβηθήσομαι. quod secutus est *Apollin.* sed aliter distinxit:

Ὑψόθεν ἐξ ἠοῦς πολέες τεύχουσι κυδοιμούς.
Οὔτιν' ὑποδδείσαιμι, ἐπεὶ σύ μευ ἐλπὶς ἐτύχθης.

in *Æth.* vero est, ὅλην τὴν ἡμέραν ἀπὸ ὕψους ἡμέρας, ὅτι πολλοὶ οἱ πολεμοῦντές με, καὶ ἐφοβήθην. *Aq.* ὅτι πολλοὶ πολεμοῦσί με, ὕψιστε, ἡμέρας φοβηθήσομαι ἐγὼ, πρὸς σὲ πεποιθήσω. *S.* ὅτι πολλοὶ οἱ πολεμοῦντές με ὑψηλότερον, ᾗ ἂν ἡμέρᾳ φοβηθῶ, σοὶ πέποιθα. *Th.* ἡμέρας φοβηθήσομαι· ἐγὼ δὲ ἐπὶ σὲ ἐλπιῶ. *a. Sch.* τινὲς τῷ, ἀπὸ ὕψους, τὸ, ἡμέρας, συνάπτουσι. 4 *Ald. C.* οὐ φοβηθήσομαι. 5 *Ald. C.* σέ. 6 *Ald. C.* μου, ἐν. 7 *S.* διὰ πάσης ἡμέρας λόγους περὶ ἐμοῦ ἐφρόντιζον. 8 *S.* συνήγοντο λάθρα, καὶ τὰ ἴχνη μου παρετήρουν, προσδοκῶντες τὴν ψυχήν μου. *a. Sch.* τὸ παροικήσουσιν, ἀντὶ τοῦ, συναχθήσονται, τέθειται. 9 *Aug.* hab. *sicut sustinuit anima mea. Psalt.* vero *Rom. expectavit. Ald.* & *C.* ὑπέμειναν τὴν ψυχήν μου. quod etiam hab. *Psalt. Æth.* & *Arab.* atque *Apollin.*

Ὡς δ' αὐτοὶ λοχόωντες ἐμὴν μένον ἦτορ ὀλέσσαι.

10 sic etiam *Lat. edd.* in aa. vero ll. est σώσεις, & apud *Apollin.*

Ὧδε κόλῳ καθέλοις κρυερῷ κακοεργέα φῦλα.

Sch. ἐπὶ ἀνωφελὲς διέσωσεν αὐτούς· Σ. διὰ τὴν ἀδικίαν ῥῦσαι ἀπ' αὐτῶν· ἡ ε'. ὑπὲρ τοῦ μὴ εἶναι διασεσωσμένον αὐτοῖς. 11 *S.* τὰ ἔνδον μου ἐξηρίθμηταί σοι. 12 *S.* ἔθου τὰ δάκρυά μου ἔνδον σου, μὴ οὐχὶ ὅταν ἐξαριθμῇς. 13 *Aq. S. Th.* & *V. ed.* τότε ἐπιστρέψουσιν. 14 *Ald. C.* θανάτου, τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀπὸ δακρύων, καί. 15 *Ald. C.* ἀπό. 16 *Ald. C.* εὐαρεστήσω. 17 *Ald. C.* κυρίου.

Ps. 56. 1 *Aq.* ἡ ἐπιβουλή. *S.* ὁ ἐπηρεασμός. 2 *Th.* ἐκοιμήθην μετὰ ἀναλισκόντων. *Aq* μετὰ λαύρων. in a. cod. μετὰ λάβρων. *S.* εὐθαρσῶν ἐκοιμήθην μεταξὺ φλεγόντων. 3 aa. ll. hab. ὅπλα. *Sch.* Θ. τόξον. Σ. δόρατα. Ἀ. δόρυ. ἡ ε'. καὶ ἡ ς'. ὁμοίως τοῖς ο'. ὅπλον. 4 *Ald. C.* Παγίδα. 5 *Ald. C.* ἐνέπεσον. 6 *S.* ἑδραία. 7 sic *edd. Lat.* & *Aug.* & in *Psalt. Æth.* at *Ald. C.* ψαλῶ ἐν τῇ δόξῃ μου. Ἐξεγέρθητι. quod etiam hab. *Psalt. Arab.* & metaphr. *Apoll.*

Κῦδος ἐμὸν μέλψει σε καὶ ἐν ψαλμοῖσιν ἀείσει.

9 γερθήσομαι ὄρθρου. Ἐξομολογήσομαί
σοι ἐν λαοῖς κύριε, ψαλῶ σοι ἐν ἔθνεσιν.
10 Ὅτι ἐμεγαλύνθη ἕως τῶν οὐρανῶν τὸ ἔλεός σου,
11 καὶ ἕως τῶν νεφελῶν ἡ ἀλήθειά σου. Ὑ-
ψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς ὁ θεός, καὶ ἐπὶ πᾶσαν
τὴν γῆν ἡ δόξα σου.

νζ'. 57.

Εἰς τὸ τέλος, μὴ διαφθείρῃς, τῷ Δαυὶδ
εἰς στηλογραφίαν.

1 Εἰ ἀληθῶς ἄρα δικαιοσύνην λαλεῖτε, εὐ-
θεῖα κρίνετε οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων.
2 Καὶ γὰρ ἐν καρδίᾳ [1] ἀνομίας ἐργάζεσθε ἐν
τῇ γῇ, ἀδικίαν αἱ χεῖρες ὑμῶν συμπλέκου-
3 σιν. Ἀπηλλοτριώθησαν οἱ ἁμαρτωλοὶ
ἀπὸ μήτρας, ἐπλανήθησαν ἀπὸ γαστρός,
4 [2] ἐλάλησαν ψευδῆ. Θυμὸς αὐτοῖς κατὰ
τὴν ὁμοίωσιν τοῦ ὄφεως, ὡσεὶ ἀσπίδος κωφῆς,
5 καὶ βυούσης τὰ ὦτα αὐτῆς, Ἥτις οὐκ εἰσ-
ακούσεται [3] φωνὴν [4] ἐπαδόντων, [5] φαρμάκου
6 τε [6] φαρμακευομένου παρὰ σοφοῦ. Ὁ θεὸς
συνέτριψε τοὺς ὀδόντας αὐτῶν ἐν τῷ στόματι
αὐτῶν, τὰς μύλας τῶν λεόντων συνέθλασεν
7 ὁ κύριος. Ἐξουδενωθήσονται ὡς ὕδωρ δια-
πορευόμενον, ἐντενεῖ τὸ τόξον αὐτοῦ ἕως οὗ ἀ-
8 σθενήσουσιν. [7] Ὡσεὶ κηρὸς ὁ τακεὶς ἀν-
ταναιρεθήσονται, ἔπεσε [8] πῦρ, καὶ οὐκ εἶδον τὸν
9 ἥλιον. [9] Πρὸ τοῦ συνιέναι τὰς ἀκάνθας
ὑμῶν τὴν ῥάμνον, ὡσεὶ ζῶντας ὡσεὶ ἐν ὀργῇ
10 καταπίεται [10] ὑμᾶς. Εὐφρανθήσεται δί-
καιος, ὅταν ἴδῃ ἐκδίκησιν [11] ἀσεβῶν, τὰς
χεῖρας αὐτοῦ νίψεται ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἁμαρτω-
11 λοῦ. Καὶ ἐρεῖ ἄνθρωπος, Εἰ ἄρα ἐστὶ
καρπὸς τῷ δικαίῳ, ἄρα ἐστὶν ὁ θεὸς κρίνων
αὐτοὺς ἐν τῇ [12] γῇ.

νη'. 58.

Εἰς τὸ τέλος, μὴ διαφθείρῃς, τῷ Δαυὶδ εἰς
στηλογραφίαν, ὁπότε ἀπέστειλε Σαοὺλ, καὶ ἐφύ-
λαξε τὸν οἶκον αὐτοῦ τοῦ θανατῶσαι αὐτόν.

1 Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου ὁ θεός, καὶ ἐκ
τῶν ἐπανισταμένων ἐπ' ἐμὲ λύτρωσαί με.
2 Ῥῦσαί με ἐκ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν, καὶ
3 ἐξ ἀνδρῶν αἱμάτων σῶσόν με. Ὅτι ἰδοὺ
ἐθήρευσαν τὴν ψυχήν μου, ἐπέθεντο ἐπ' ἐμὲ
κραταιοί· οὔτε ἡ ἀνομία μου, οὔτε ἡ ἁμαρτία μου
4 κύριε· [1] Ἄνευ ἀνομίας ἔδραμον καὶ κατ-
εύθυνα. ἐξεγέρθητι [2] εἰς συνάντησίν μου, καὶ
5 ἴδε. Καὶ σὺ κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ὁ
θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, πρόσχες τοῦ ἐπισκέψασθαι πάντα
τὰ ἔθνη, μὴ οἰκτειρήσῃς πάντας τοὺς ἐργαζομέ-
6 νους τὴν ἀνομίαν. [3] διάψαλμα. [4] Ἐπιστρέ-
ψουσιν εἰς ἑσπέραν, καὶ λιμώξουσιν ὡς κύων, καὶ
7 κυκλώσουσι πόλιν. Ἰδοὺ [5] ἀποφθέγξονται
ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ ῥομφαία ἐν τοῖς χείλε-
8 σιν αὐτῶν, ὅτι τίς ἤκουσε; Καὶ σὺ κύριε
ἐκγελάσῃ αὐτούς, ἐξουδενώσεις πάντα τὰ ἔθνη.
9 Τὸ κράτος μου πρὸς σὲ φυλάξω, ὅτι σὺ ὁ
10 θεὸς ἀντιλήπτωρ μου εἶ. Ὁ θεός μου, τὸ
ἔλεος αὐτοῦ προφθάσει με, ὁ θεός μου δείξει
11 μοι ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου. Μὴ ἀποκτείνῃς
αὐτούς, μήποτε ἐπιλάθωνται [6] τοῦ νόμου σου. [7] δια-
σκόρπισον αὐτοὺς ἐν τῇ δυνάμει σου, καὶ κα-
τάγαγε αὐτοὺς ὁ ὑπερασπιστής μου κύριε.
12 [8] Ἁμαρτίαν στόματος αὐτῶν, [9] λόγον χειλέων
αὐτῶν, [10] καὶ συλληφθήτωσαν ἐν τῇ ὑπερηφα-

Ps. 57. 1 *Ald. Comp.* ἀνομίαν. 2 *S.* οἱ λαλοῦντες ψευδῆ. 3 *Ald. C.* φωνῆς. 4 *Sch.* Ἀ. Θ. ὁμοίως τοῖς ο'. Σ. ψιθυριζόντων. 5 in *cod. Vat.* φαρμακου, sine accentu positum est. *Psalt. vet.* & *S. Aug. Medicamenti medicati.* quod convenit cum φαρμάκου τε φαρμακευομένου. si vero legatur, φαρμακοῦ τε φαρμακευομένου, respondebit *Lat. ed. vulg.* in *aa. ll.* est φαρμακοῦ τε φαρμακευομένη. sic in *Psalt. Rom. Et venefici, quæ incantatur à sapiente.* quam lectionem *Lucif.* secutus est. sed lectio *l. v.* mutata postea fuit in φαρμακοῦται. *Sch.* φαρμακοῦτε ἀναγνωστέον, ἐν παραθέσει ὄντος τοῦ, τε, συνδέσμου, καὶ οὐ ῥηματικῶς φαρμακοῦται. hæc vero margini libri adscripta, γράφεται ἐν τῷ ψαλμῷ, φαρμακοῦταί τε. *a. Sch.* ἀναγνωστέον, φαρμάκου τε, γενικὸν ἀπὸ εὐθείας τῆς τὸ φάρμακον, καὶ ὁ φαρμακὸς, μετὰ τοῦ, τε συνδέσμου, καὶ οὐ φαρμακοῦται παθητικὸν ῥῆμα. *Aq.* ἐπαείδειν ἐπαοιδὴν σεσοφισμένου. *S.* ἐπαστοῦ ἐπῳδὰς σεσοφισμένου. *Th.* φαρμάκου φαρμακευομένου παρὰ σοφοῦ. V. *ed.* φαρμακεύουσα φαρμακοὺς. 6 *Ald. C.* φαρμακευομένη. 7 *Aq.* ὁμοίως γῆς ἐντέρῳ, τακὲν πορεύεται. ἔκτρωμα γυναικὸς οὐ μὴ ὁραματισθῶσιν ἥλιον. *Th.* ὡσεὶ κηρὸς τακεὶς ἀνταναιρεθήσονται, ὡς ἔκτρωμα γυναικὸς οὐκ εἶδεν ἥλιον. *S.* ὥσπερεὶ χόριον διαλυθὲν διαφωνεῖ, ἢ ἔκτρωμα γυναικὸς, ἵνα μὴ ἴδωσιν ἥλιον. 8 *Ald. C.* πῦρ ἐπ' αὐτοὺς, καί. 9 *S.* πρὶν ἢ αὐξηθῶσιν αἱ ἄκανθαι ὑμῶν, ὥστε γενέσθαι ῥάμνον, ἔτι ζῶντα ὡς ὀλόξηρον λαίλαψ ἀρεῖ. *Aq.* λαιλαπήσει. *Th.* καταπίεται. 10 ita *Hilar.* & *Aug.* quod etiam hab. *Psalt. Æth.* at in *Ald.* & *C.* & in *Arabi Psalt.* est αὐτούς. 11 ἀσεβῶν *Ald. C.* deest, ut & in *Psalt. Arab.* & *Æth.* sed hab. *Ambr.* serm. 7. in Psalm. 118. & *Hier.* in extrema *Apol.* contra Rufin. & est in *Rom. Psalt.* 12 *Ald.* γῇ. Δόξα.

Ps. 58. 1 *Sym.* Μὴ οὔσης ἀνομίας ἐπιτρέχουσιν, ἵνα παλαίξωσί με. *Sch.* ἀναιτίου καὶ ἀναμαρτήτου. 2 *S.* ἐξ ἐναντίας ὑπὲρ ἐμοῦ. 3 διάψαλμα *Ald. C.* deest, & vers. 15. 4 *S.* ἀνακάμψουσιν ἑσπέρας, καὶ συνηχήσουσιν ὡς κύνες κυκλοῦντες πόλιν. αὐτοὶ μὲν ἀποβλύζουσι τοῖς στόμασιν αὐτῶν, ὡς μαχαίρας τοῖς χείλεσιν αὐτῶν, ὡς οὐδενὸς ἀκούοντος. 5 *Ald. C.* αὐτοὶ ἀποφθέγξονται. 6 sic quoque est in cet. ll. & apud Intt. atque ita legunt *Hilar.* & *Aug.* & ita est in *Rom. Psalt.* & in *vet. Hieron* vero asseverat, τοῦ λαοῦ scripsisse 70. *Aq. Th.* λαοῦ μου. *S.* ἐπιλάθωνται ὁ λαός σου τοῦ νόμου σου. 7 *S.* ἀναστάτωσον αὐτοὺς τῇ δυνάμει σου, καὶ κάθελε αὐτούς, ὑπερασπιστὰ ἡμῶν κύριε. 8 *Ald. C.* Ἁμαρτία. 9 *Ald. C.* λόγος. 10 *S.* συλληφθήτωσαν μετὰ τῆς ὑπερηφανίας αὐτῶν, ἀρὰν καὶ ψεῦδος λαλοῦντες· συντέλεσον ἐν θυμῷ, ἀνάλωσον ἵνα μὴ ὦσι.

νίᾳ αὐ-

νία αὐτῶν. καὶ ἐξ ἀρᾶς καὶ ψεύδους [11] διαγγε-
13 λήσονται [12] Συντέλειαι, ἐν ὀργῇ συντε-
λείας, καὶ οὐ μὴ ὑπάρξουσι· καὶ γνώσονται ὅτι
ὁ θεὸς [13] τοῦ Ἰακὼβ δεσπόζει [14] τῶν περάτων
14 τῆς γῆς. διάψαλμα. [15] Ἐπιστρέψουσιν
εἰς ἑσπέραν, καὶ λιμώξουσιν ὡς κύων, καὶ κυ-
15 κλώσουσι πόλιν. Αὐτοὶ διασκορπισθή-
σονται τοῦ φαγεῖν, ἐὰν δὲ μὴ χορτασθῶσι, καὶ
16 γογγύσουσιν. Ἐγὼ δὲ ᾄσομαι τῇ δυνά-
μει σου, καὶ ἀγαλλιάσομαι τοπρωῒ τὸ ἔλεός
σου, ὅτι ἐγενήθης ἀντιλήπτωρ μου καὶ καταφυγή
17 μου ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου. Βοηθός
[16] μου, σοὶ ψαλῶ [17] ὁ θεός μου, ἀντιλήπτωρ
μου εἶ ὁ θεός μου, τὸ ἔλεός μου.

ν̄θ'. 59.

[1] Εἰς τὸ τέλος, [2] τοῖς ἀλλοιωθησομένοις [3] ἔ-
τι, εἰς στηλογραφίαν τῷ Δαυὶδ εἰς δι-
δαχήν, ὁπότε ἐνεπύρισε τὴν Μεσοπο-
ταμίαν Συρίας, καὶ τὴν Συρίαν Σο-
βάλ, καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωὰβ, καὶ ἐ-
πάταξε [4] τὴν φάραγγα τῶν ἁ-
λῶν, δώδεκα χιλιάδας.

1 Ὁ θεὸς ἀπώσω ἡμᾶς καὶ καθεῖλες ἡμᾶς,
2 [5] ὠργίσθης καὶ ᾠκτείρησας ἡμᾶς. Συνέ-
σεισας τὴν γῆν καὶ συνετάραξας αὐτήν, ἴασαι
τὰ συντρίμματα αὐτῆς, ὅτι ἐσαλεύθη.
3 Ἔδειξας τῷ λαῷ σου σκληρά, ἐπότισας ἡμᾶς
4 οἶνον [6] κατανύξεως. Ἔδωκας τοῖς φο-
βουμένοις σε σημείωσιν, τοῦ φυγεῖν ἀπὸ προσ-
5 ώπου τόξου. διάψαλμα. Ὅπως ἂν
ῥυσθῶσιν οἱ ἀγαπητοί σου, σῶσον τῇ δεξιᾷ
6 σου καὶ ἐπάκουσόν μου. Ὁ θεὸς ἐλάλησεν
ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ, ἀγαλλιάσομαι καὶ διαμε-
ριῶ Σίκιμα, καὶ τὴν κοιλάδα τῶν σκηνῶν δια-
7 μετρήσω. Ἐμός ἐστι Γαλαάδ, καὶ ἐμός
ἐστι Μανασσῆ, καὶ Ἐφραὶμ κραταίωσις [7] τῆς
κεφαλῆς μου· [8] Ἰούδας βασιλεύς μου,
8 Μωὰβ λέβης τῆς ἐλπίδος μου, ἐπὶ τὴν Ἰδου-
μαίαν ἐκτενῶ τὸ ὑπόδημά μου, ἐμοὶ ἀλλό-
9 φυλοι ὑπετάγησαν. Τίς ἀπάξει με εἰς
[9] πόλιν περιοχῆς; [10] τίς ὁδηγήσει με ἕως τῆς
10 Ἰδουμαίας; Οὐχὶ σὺ ὁ θεὸς ὁ ἀπωσά-
μενος ἡμᾶς; καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ὁ θεὸς ἐν ταῖς δυ-
11 νάμεσιν ἡμῶν; Δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ
θλίψεως, [11] καὶ ματαία σωτηρία ἀνθρώπου.
12 Ἐν τῷ θεῷ ποιήσομεν δύναμιν, καὶ αὐτὸς ἐξου-
δενώσει τοὺς θλίβοντας ἡμᾶς.

ξ'. 60.

Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις τῷ
[1] Δαυίδ.

1 Εἰσάκουσον ὁ θεὸς τῆς δεήσεώς μου, πρόσχες
2 τῇ προσευχῇ μου. Ἀπὸ τῶν περάτων
τῆς γῆς πρὸς σὲ ἐκέκραξα, ἐν τῷ ἀκηδιάσαι
τὴν καρδίαν μου, ἐν πέτρᾳ ὕψωσάς με. ὁδή-
3 γησάς με, Ὅτι ἐγενήθης ἐλπίς μου,
πύργος ἰσχύος ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ.
4 Παροικήσω ἐν τῷ σκηνώματί σου εἰς τοὺς αἰῶνας,
σκεπασθήσομαι ἐν σκέπῃ τῶν πτερύγων σου.
5 [2] διάψαλμα. Ὅτι σὺ ὁ θεὸς εἰσήκουσας
τῶν [3] προσευχῶν μου, ἔδωκας κληρονομίαν
6 τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου. Ἡμέρας
ἐφ' ἡμέρας βασιλέως προσθήσεις, τὰ ἔτη
αὐτοῦ ἕως ἡμέρας γενεᾶς καὶ γενεᾶς.
7 Διαμενεῖ εἰς τὸν αἰῶνα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, ἔλεος
καὶ ἀλήθειαν αὐτοῦ τίς ἐκζητήσει [4] αὐτῶν;
8 Οὕτως ψαλῶ τῷ ὀνόματί σου εἰς [5] τὸν αἰῶνα τοῦ
αἰῶνος, τοῦ ἀποδοῦναί με τὰς εὐχάς μου ἡμέ-
ραν ἐξ [6] ἡμέρας.

ξα'. 61.

[1] Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ [2] Ἰδιθοὺν ψαλμὸς
τῷ Δαυίδ.

1 Οὐχὶ τῷ θεῷ ὑποταγήσεται ἡ ψυχή μου;

---

11 sic *vet. Psalt.* & *Aug.* hab. *Annunciabuntur consummationes.* & *Apollin.* Ὧν τέλος ἐξ ἀρῆς καὶ ψεύδεος ἀγγέλλοιτο. sic quoque *Psalt. Æth.* 12 *Ald. C.* ἐν συντελείᾳ. 13 ita etiam hab. *Psalt. Æth.* at in *Ald. C.* δεσπόζει τοῦ Ἰακὼβ, καὶ τῶν. quod hab. *Lat. edd.* & *Psalt. Arab.* quam lectionem *Hier.* in epist. ad Sun. explicans, accommodat ad superiorem. 14 *Aq.* εἰς πέρατα τῆς γῆς ἀεί. *Th.* τῶν περάτων τῆς γῆς. *S.* εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς. 15 *S.* ἀνακαμπτέτωσαν ἑσπέρας, θορυβείτωσαν ὡς κύνες περιερχόμενοι πόλιν ῥεμβόμενοι, ἵνα μὴ ἀχόρταστοι αὐλισθῶσι. *Th.* ut 70. *Aq.* ἐὰν μὴ ἐμπλησθῶσι. 16 *Ald. C.* μου εἶ, σοί. 17 *Ald. C.* ὅτι σὺ ὁ θεὸς, ἀντιλήπτωρ.

Ps. 59. 1 *Euseb.* Σ. Ἐπινίκιον ὑπὲρ τῶν ἀνθῶν τοῦ ταπεινόφρονος καὶ ἀμώμου Δαυὶδ εἰς διδαχήν. 2 *Aq.* ἐπὶ κρίνων. 3 ἔτι *Ald. C.* deest. 4 *Ald. C.* τὸν Ἐδὼμ ἐν τῇ φάραγγι. 5 *Aq.* θυμωθεὶς μετέστρεψας ἡμᾶς. *S.* ὠργίσθης καὶ περιήγαγες ἡμᾶς. 6 *Aq.* καρώσεως. *S.* σάλου. 7 *S.* τῆς ἀρχῆς μου. 8 *Aq.* Ἰούδας ἀκριβαστής μου, Μωὰβ λέβης λουτροῦ μου. ὁ Σύρος, κάδος πλύσεώς μου. a. *Sch.* ὁ Σύρος, λεκάνη. *Th.* Ἰούδας ἀκριβαζόμενός μου. cet. ut 70. *S.* Ἰούδας προστάσσων ὁ ἐμός, Μωὰβ λέβης ἀμεριμνίας μου. 9 *S.* πόλιν περιπεφραγμένην. 10 *Ald. C.* ἢ τίς. 11 *S.* ματαία γάρ.

Ps. 60. 1 *Ald. C.* Δαυὶδ ψαλμός. 2 διάψαλμα *Ald. C.* deest. 3 *Ald. C.* εὐχῶν. 4 αὐτῶν *Ald. C.* deest. 5 *Ald. C.* τοὺς αἰῶνας. 6 *Ald.* ἡμέρας. Δ. hoc est, Δόξα.

Ps. 61. 1 *S.* Ἐπινίκιος διὰ Ἰδιθούν. ᾠδὴ εἰς Δαυίδ. 2 *Ald. C.* Ἰδιθούμ.

παρ

2 παρ' [3] αὐτοῦ γὰρ τὸ σωτήριόν μου. Καὶ
γὰρ αὐτὸς θεός μου καὶ σωτήρ μου, ἀντιλήπτωρ
3 μου, οὐ μὴ σαλευθῶ ἐπὶ πλεῖον. Ἕως
πότε ἐπιτίθεσθε ἐπ' ἄνθρωπον; φονεύετε πάν-
τες [4] ὡς τοίχῳ κεκλιμένῳ καὶ φραγμῷ ὠσμέ-
4 νῳ. Πλὴν τὴν τιμήν μου ἐβουλεύσαντο
ἀπώσασθαι. ἔδραμον ἐν [5] δίψει. τῷ στόματι
αὐτῶν εὐλόγουν, καὶ τῇ καρδίᾳ αὐτῶν κατηρῶν-
5 το. [6] διάψαλμα. Πλὴν τῷ θεῷ ὑπο-
τάγηθι ἡ ψυχή μου, ὅτι παρ' [7] αὐτοῦ ἡ ὑπο-
6 μονή μου. Ὅτι αὐτὸς θεός μου καὶ σωτήρ
μου, ἀντιλήπτωρ μου, οὐ μὴ μεταναστεύσω.
7 Ἐπὶ τῷ θεῷ τὸ σωτήριόν μου, καὶ ἡ δόξα μου.
ὁ θεὸς τῆς βοηθείας μου, καὶ ἡ ἐλπίς μου ἐπὶ
8 τῷ θεῷ. Ἐλπίσατε ἐπ' αὐτὸν πᾶσα
[8] συναγωγὴ λαοῦ· ἐκχέετε ἐνώπιον αὐτοῦ τὰς
καρδίας ὑμῶν, ὅτι ὁ θεὸς βοηθὸς [9] ἡμῶν. διά-
9 ψαλμα. [10] Πλὴν μάταιοι οἱ υἱοὶ τῶν
ἀνθρώπων, ψευδεῖς οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων [11] ἐν
ζυγοῖς τοῦ ἀδικῆσαι, [12] αὐτοὶ ἐκ ματαιότητος
10 ἐπὶ τὸ αὐτό. Μὴ ἐλπίζετε ἐπ' ἀδικίαν,
[13] καὶ ἐπὶ [14] ἁρπάγματα μὴ ἐπιποθεῖτε· πλοῦ-
τος ἐὰν ῥέῃ, μὴ προστίθεσθε καρδίαν.
11 Ἅπαξ ἐλάλησεν ὁ θεός, δύο ταῦτα ἤκουσα,
12 ὅτι τὸ κράτος τοῦ θεοῦ, Καὶ σοῦ κύριε τὸ
ἔλεος, ὅτι σὺ ἀποδώσεις ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα
αὐτοῦ.

ξβ'. 62.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰδουμαίας.

1 Ὁ θεὸς ὁ θεός μου πρὸς σὲ ὀρθρίζω, ἐδί-
ψησέ [1] σοι ἡ ψυχή μου, [2] ποσαπλῶς σοι ἡ
σάρξ μου, ἐν γῇ ἐρήμῳ καὶ ἀβάτῳ καὶ ἀνύδρῳ,
2 Οὕτως ἐν τῷ ἁγίῳ ὤφθην σοι, τοῦ ἰδεῖν τὴν
3 δύναμίν σου καὶ τὴν δόξαν σου. Ὅτι κρεῖσ-
σον τὸ ἔλεός σου ὑπὲρ ζωάς, τὰ χείλη μου
4 ἐπαινέσουσί σε. Οὕτως εὐλογήσω σε ἐν
τῇ ζωῇ μου, ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀρῶ τὰς χεῖ-
5 ράς μου. [3] Ὡσεὶ στέατος καὶ πιότητος
ἐμπλησθείη ἡ ψυχή μου, καὶ χείλη ἀγαλλιά-
6 σεως αἰνέσει [4] τὸ ὄνομά σου. [5] Εἰ ἐμνη-
μόνευόν σου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου, ἐν τοῖς ὄρθροις
7 ἐμελέτων εἰς σέ. Ὅτι ἐγενήθης βοηθός
μου, καὶ ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερύγων σου ἀγαλ-
8 λιάσομαι. Ἐκολλήθη ἡ ψυχή μου ὀπίσω
σου, ἐμοῦ [6] ἀντελάβετο ἡ δεξιά σου.
9 Αὐτοὶ δὲ εἰς μάτην ἐζήτησαν τὴν ψυχήν μου,
εἰσελεύσονται εἰς τὰ κατώτατα τῆς γῆς,
10 Παραδοθήσονται εἰς χεῖρας ῥομφαίας, με-
11 ρίδες ἀλωπέκων ἔσονται. Ὁ δὲ βασι-
λεὺς εὐφρανθήσεται ἐπὶ τῷ θεῷ, ἐπαινεθή-
σεται πᾶς ὁ ὀμνύων ἐν αὐτῷ, ὅτι ἐνεφράγη στό-
μα λαλούντων ἄδικα.

ξγ'. 63.

Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Εἰσάκουσον ὁ θεὸς τῆς [1] προσευχῆς μου ἐν τῷ
δέεσθαί με πρὸς σέ, ἀπὸ φόβου ἐχθροῦ ἐξελοῦ
2 τὴν ψυχήν μου. [2] Ἐσκέπασάς με ἀπὸ συ-
στροφῆς πονηρευομένων, ἀπὸ πλήθους ἐργαζο-
3 μένων ἀδικίαν· Οἵτινες ἠκόνησαν ὡς
ῥομφαίαν τὰς γλώσσας αὐτῶν, ἐνέτειναν τόξον
4 [3] πρᾶγμα πικρόν, Τοῦ κατατοξεῦσαι
[4] ἐν ἀποκρύφοις ἄμωμον, ἐξάπινα κατατοξεύ-
σουσιν αὐτόν, καὶ οὐ φοβηθήσονται.
5 Ἐκραταίωσαν ἑαυτοῖς λόγον πονηρόν, [5] διη-
γήσαντο τοῦ κρύψαι [6] παγίδας· εἶπαν, Τίς
6 ὄψεται αὐτούς; Ἐξηρεύνησαν ἀνομίαν,
ἐξέλιπον [7] ἐξερευνῶντες ἐξερευνήσει. [8] προσ-

---

3 *Ald. C.* αὐτοῦ. 4 *Ald. C.* ὑμεῖς ὡς. 5 *Ald. C.* δίψῃ. 6 διάψαλμα *Ald. C.* deest, & verſ. 10. 7 *Ald. C.* αὐτοῦ. 8 ſic eſt in *edd. Lat. Hilar.* hab. *Omnis cœtus plebis. Ambr. Omnis conventus plebis. Aug. Omne concilium plebis.* in *Ald.* vero & aa. eſt λαῶν. 9 *C.* μου. 10 *Th.* πλὴν ἀτμίς. 11 *Th.* ὡς ῥοπὴ ζυγοῦ. 12 *S.* αὐτοὶ ματαιοῦνται ὁμοῦ. 13 *Aq.* καὶ ἐν βίᾳ μὴ ματαιοῦσθε. *Th.* καὶ ἐπὶ ἁρπάγματι μὴ ματαιοῦσθε. *S.* καὶ ἐπὶ ἅρπαγμα μὴ γίνεσθε ἀτμίς. 14 *Ald. C.* ἅρπαγμα.

Pſ. 62. 1 ita omnes interpp. vertiſſe affirmat *Hier.* & ſic legunt *Hilar.* & *Aug.* ſic etiam *vet. Pſalt.* hab. *aa. ed. Lat.* hab. *in te. Ald.* vero & *C.* hab. σε. 2 *Th.* ποσαχῶς. *Aq.* ἐπετάθη. *S.* ἱμείρεται. 3 *Ald. C* Ὡς ἐκ. 4 *Hilar.* & *Aug.* ita legunt; ita quoque eſt in *vet. Pſalt.* & in *Rom.* & *Æth. Ald.* vero & *C.* τὸ στόμα μου. quod hab. *Lat. ed. Vulg.* & *Pſalt. Arab.* 5 *S.* ἀναμιμνήσκομαί σου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου, καθ' ἑκάστην φυλακὴν ἐμελέτων σε· καὶ σκεπόμενος ἐν ταῖς πτέρυξίν σου εὐφήμουν. 6 *Ald. C.* δὲ ἀντελάβετο.

Pſ. 63. 1 ſic cet. quoque *edd.* hab. & *Sch.* οἱ ο'. προσευχῆς μου. *Ald.* & *C.* φωνῆς. 2 ſic hab. *edd. Lat.* ſic quoque legunt *Hilar.* & *Aug.* in *Ald.* vero & *C.* eſt, Σκέπασόν με. itidem in *Pſalt. Arab.* & *Æth.* 3 *Ald. C.* αὐτῶν πρᾶγμα πικρόν. *Aq.* ῥῆμα πικρόν. *Th.* λόγον πικρόν. *S.* ἐπλήρωσαν τόξον αὐτῶν λόγου πικροῦ. 4 *S.* κρυφῇ. 5 *S.* εἰσηγήσαντο. 6 *Ald. C.* παγίδα. 7 ſic eſt in *Lat. Vulg. ed.* ſic etiam *Hilar.* leg. & *Theodoret.* at in *Ald.* & *C.* pro ἐξερευνήσει eſt ἐξερευνήσεις. quod eſt in *vet. Pſalt.* & apud *Aug. Sch.* Ἀκ. σκαλεύσει σκαλευόμενοι. Θ. ἐξερευνῶντες ἐξερευνήσει. 8 *Aq.* ἔγκατον ἀνδρὸς καὶ καρδία βαθεῖα· καὶ ῥοιζήσει αὐτοὺς ὁ θεός βέλη παραχρῆμα ἐγενήθησαν αἱ πληγαὶ αὐτῶν, καὶ ἐσκανδάλισαν αὐτὴν ἐπ' αὐτοὺς αἱ γλῶσσαι αὐτῶν. *S.* ἐξ ἐγκάτων ἕκαστος καρδίας βαθείας ἀκοντίσει ἐν αὐτοὺς ὁ θεός. βέλος αἰφνίδιον ἔσονται αἱ πληγαὶ αὐτῶν· καὶ πταίουσι καθ' ἑαυτῶν ταῖς γλώσσαις αὐτῶν. *Th.* διάνοια ἀνδρὸς, καὶ καρδία βαθεῖα· κατατοξεύσει αὐτοὺς ὁ θεός.

ελεύσεται

ἐλεύσεται ἄνθρωπος, καὶ καρδία βαθεῖα,
7 Καὶ ὑψωθήσεται ὁ θεός. βέλος νηπίων ἐγενή-
8 θησαν αἱ πληγαὶ αὐτῶν, Καὶ [9] ἐξου-
θένησαν αὐτὸν αἱ γλῶσσαι αὐτῶν. ἐταράχθη-
9 σαν πάντες οἱ θεωροῦντες αὐτούς, Καὶ
ἐφοβήθη πᾶς ἄνθρωπος· καὶ ἀνήγγειλαν τὰ
ἔργα τοῦ θεοῦ, καὶ τὰ ποιήματα αὐτοῦ συνῆκαν.
10 Εὐφρανθήσεται δίκαιος ἐν τῷ κυρίῳ, καὶ ἐλπι-
εῖ ἐπ' αὐτόν· καὶ ἐπαινεθήσονται πάντες οἱ εὐθεῖς
τῇ [10] καρδίᾳ.

ξδ'. 64.

Εἰς τὸ τέλος, [1] ψαλμὸς τῷ Δαυΐδ, [2] ᾠδή.

1 Σοὶ πρέπει ὕμνος ὁ θεὸς ἐν [3] Σιών, καὶ σοὶ
2 ἀποδοθήσεται [4] εὐχή. Εἰσάκουσον
προσευχῆς μου, πρὸς σὲ πᾶσα σὰρξ ἥξει.
3 Λόγοι ἀνόμων [5] ὑπερεδυνάμωσαν ἡμᾶς, καὶ
4 ταῖς ἀσεβείαις ἡμῶν σὺ ἱλάσῃ. Μα-
κάριος, ὃν ἐξελέξω καὶ προσελάβου, κα-
τασκηνώσει ἐν ταῖς αὐλαῖς σου. πλησθησόμεθα
ἐν τοῖς ἀγαθοῖς τοῦ οἴκου σου, ἅγιος ὁ ναός
5 σου, Θαυμαστὸς ἐν δικαιοσύνῃ. ἐπά-
κουσον ἡμῶν ὁ θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν, ἡ ἐλπὶς
πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς, καὶ τῶν ἐν θα-
6 λάσσῃ μακράν· [6] Ἑτοιμάζων ὄρη ἐν
τῇ ἰσχύϊ [7] σου, περιεζωσμένος ἐν δυναστείᾳ·
7 Ὁ [8] συνταράσσων [9] τὸ κύτος τῆς θαλάσσης,
8 ἤχους κυμάτων [10] αὐτῆς. Ταραχθή-
σονται τὰ ἔθνη, καὶ φοβηθήσονται οἱ κατοικοῦν-
τες τὰ πέρατα ἀπὸ τῶν σημείων σου. ἐξόδους
9 πρωΐας καὶ ἑσπέρας τέρψεις. Ἐπε-
σκέψω τὴν γῆν καὶ ἐμέθυσας αὐτήν, [11] ἐ-
πλήθυνας τοῦ πλουτίσαι αὐτήν. ὁ ποταμὸς τοῦ
θεοῦ ἐπληρώθη ὑδάτων. [12] ἡτοίμασας τὴν
10 τροφὴν αὐτῶν, ὅτι [13] οὕτως ἡ ἑτοιμασία. Τοὺς
αὔλακας αὐτῆς μέθυσον, πλήθυνον τὰ γεν-
νήματα αὐτῆς, ἐν ταῖς σταγόσιν αὐτῆς εὐφραν-
11 θήσεται ἀνατέλλουσα. Εὐλογήσεις τὸν στέ-
φανον τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς χρηστότητός σου, καὶ τὰ
12 πεδία σου πλησθήσονται πιότητος. [14] Πι-
ανθήσεται τὰ [15] ὄρη τῆς ἐρήμου, καὶ ἀγαλλία-
13 σιν οἱ βουνοὶ περιζώσονται. Ἐνεδύσαντο οἱ
κριοὶ τῶν προβάτων, καὶ αἱ κοιλάδες πλη-
θυνοῦσι [16] σῖτον, κεκράξονται, καὶ γὰρ ὑμνήσουσιν.

ξε'. 65.

Εἰς τὸ τέλος, ᾠδὴ ψαλμοῦ [1] ἀνα-
στάσεως.

1 Ἀλαλάξατε τῷ [2] θεῷ πᾶσα ἡ γῆ,
2 Ψάλατε δὴ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, δότε δόξαν αἰνέ-
3 σει αὐτοῦ. Εἴπατε [3] τῷ θεῷ, Ὡς φοβε-
ρὰ τὰ ἔργα σου; ἐν τῷ πλήθει τῆς δυνάμεώς
4 σου ψεύσονταί σε οἱ ἐχθροί σου. [4] Πᾶσα
ἡ γῆ προσκυνησάτωσάν σοι, καὶ ψαλάτωσάν
σοι, ψαλάτωσαν τῷ ὀνόματί [5] σου. διάψαλ-
5 μα. Δεῦτε καὶ ἴδετε τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ,
[6] φοβερὸς ἐν βουλαῖς ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀν-
6 θρώπων. Ὁ μεταστρέφων τὴν θάλασσαν
εἰς ξηράν, ἐν ποταμῷ διελεύσονται ποδί. ἐκεῖ
7 εὐφρανθησόμεθα ἐπ' αὐτῷ, Τῷ δεσπό-
ζοντι ἐν τῇ δυναστείᾳ αὐτοῦ τοῦ αἰῶνος. οἱ ὀ-
φθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἐπιβλέπουσιν,
[7] οἱ παραπικραίνοντες μὴ ὑψούσθωσαν ἐν ἑαυ-
8 τοῖς. διάψαλμα. Εὐλογεῖτε ἔθνη τὸν
θεὸν ἡμῶν, καὶ [8] ἀκουτίσατε τὴν φωνὴν τῆς αἰνέ-
9 σεως αὐτοῦ, Τοῦ θεμένου τὴν ψυχήν μου
εἰς ζωήν, καὶ μὴ δόντος εἰς σάλον τοὺς πόδας
10 μου. Ὅτι ἐδοκίμασας ἡμᾶς ὁ θεός,

---

9 *Rom. Psalt.* *Pro nihilo habuerunt.* *Hilar.* *Et nihil habuerunt.* in aa. ll. est, ἐξηθένησαν ἐπ' αὐτούς. quod hab. *vulg. Lat ed.* & *Psalt. vet. Apollin.*

Ἠπεδαναῖς γλώσσῃσιν ὑπέρβια μυθίζοντες.

atque ita est in *Psalt. Æth.* & *Arab.* 10 *Ald. C.* καρδίᾳ. Δόξα. Κάθισμα η'.

Ps. 64. 1 *Ald. C.* Ψαλμὸς ᾠδῆς. 2 *Ald. C.* ᾠδὴ Ἱερεμίου, καὶ Ἰεζεκιὴλ τοῦ λαοῦ τῆς παροικίας, ὅτε ἔμελλον ἐκπορεύεσθαι. *Sch.* τοῦτο οὔτε τὸ Ἑβρ. ἔχει, οὔτε οἱ ἄλλοι ἑρμηνευταί· ἀλλά τις, ὡς ἔοικε, ταῦτα προσέθηκε. 3 *Sch.* Σιὼν ἑρμηνεύεται διψῶσα. 4 *Ald. C.* εὐχὴ ἐν Ἱερουσαλήμ. 5 *Aq.* ἐδυναμώθησαν παρ' ἐμέ. *S.* κατεδυνάστευσάν μου. *V. ed.* ἐκραταιώθησαν ὑπὲρ ἐμέ. 6 *S.* ὃς ἥδρασας ὄρη τῇ δυνάμει ἑαυτοῦ. 7 *Ald. C.* αὐτοῦ. 8 *Th.* καταπραΰνων. 9 *Sch.* κοίλωμα, πλάτος, ἢ βάθος. *a. Sch.* ὅπερ ἀλλαχοῦ περιβόλαιον εἶπε. 10 *Hil.* & *Hier.* ita legunt, & ita est in *Arab. Psalt.* sed *Ald. C.* αὐτῆς τίς ὑποστήσεται. quod hab. *Rom. Psalt.* & *Æth.* sic quoque legit *Aug.* 11 *S.* πολυκαρπίᾳ πλουτίσεις αὐτήν. 12 *S.* τελεσφορήσεις πανσπερμίαν αὐτῆς, ὅτι οὕτως ἥδρασας αὐτήν. 13 in *Æth. Psalt.* & *Arab.* est *Præparatio ejus.* quam lectionem *Hier.* asserit. at in *vet. Psalt.* item in *Rom.* *Præparatio tua.* idque seqq. *Hilar.* & *Aug.* *Apollin.*

Καί σφισιν ὥστε θεὸς βρῶσιν προέηκας ἑτοίμην.

in l. v. σου additum est minoribus lit. quod etiam aliquot codd. hab. 14 *Ald. C.* Πιανθήσονται. *S.* Γνοφωθήσονται τὰ ὡραῖα τῆς ἐρήμου. *a. Sch.* ὁμιχλωθήσονται αἱ νομαὶ τῆς ἐρήμου. 15 ita quoque est apud *Apollin.* & in *Æth. Psalt.* in *Rom.* vero *Psalt.* & apud *Hil. Ambr. Aug.* *fines.* *Ald. C.* ὡραῖα. 16 *Aq.* ἐκλεκτόν. *Th.* σῖτον. *S.* τροφήν.

Ps. 65. 1 *Sch.* οὐδὲ ταύτην τὴν προσθήκην τὸ Ἑβρ. ἔχει, οὐδὲ οἱ ο'. ἐν τῷ ἑξαπλῷ, ἀλλὰ καὶ ταύτην τινές, ὡς ἔοικε, προστεθείκασι. 2 *Ald. C.* κυρίῳ. 3 *Ald. C.* δὴ τῷ. 4 *S.* πάντες οἱ ἐν τῇ γῇ προσκυνήσουσί σοι· μελῳδοῦντές σοι ᾄσουσι τὸ ὄνομά σου. 5 sic est in *ed. Lat. vulg* & in *Psalt. Æth.* atque *Arab.* *Ald. C.* σου ὕψιστε. Διάψαλμα. atque ita est tum in *vet* tum in *Rom. Psalt.* sic etiam legunt *Hil.* & *Aug.* 6 *Ald. C.* ὡς φοβερός. *S.* φοβερὰ μηχανήματα ὑπὲρ υἱῶν ἀνθρώπων. 7 *Th.* ἐκκλίνοντες. *Aq.* ἀφιστάμενοι. *S.* οἱ ἀπειθεῖς. 8 *S.* ἀκουστὴν ποιεῖτε.

ἐπύρωσας ἡμᾶς ὡς πυροῦται τὸ ἀργύριον.
11 Εἰσήγαγες ἡμᾶς εἰς τὴν παγίδα, ἔθου θλίψεις
12 ἐπὶ τὸν νῶτον ἡμῶν, Ἐπεβίβασας ἀν-
θρώπους ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. διήλθομεν
διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος, καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς
13 ἀναψυχήν. Εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν
σου ἐν ὁλοκαυτώμασιν, ἀποδώσω σοι τὰς εὐ-
14 χάς μου, [8] Ἃς διέστειλε τὰ χείλη μου,
καὶ ἐλάλησε τὸ στόμα μου ἐν τῇ θλίψει μου.
15 Ὁλοκαυτώματα μεμυελωμένα ἀνοίσω σοι μετὰ
θυμιάματος καὶ κριῶν, [9] ποιήσω σοι βόας
16 μετὰ χιμάρων. διάψαλμα. Δεῦτε ἀκού-
σατε, καὶ [10] διηγήσομαι, πάντες οἱ φοβού-
μενοι τὸν θεόν, ὅσα ἐποίησε τῇ ψυχῇ μου.
17 [11] Πρὸς αὐτὸν τῷ στόματί μου ἐκέκραξα, καὶ ὕ-
18 ψωσα ὑπὸ τὴν γλῶσσάν μου. Ἀδικίαν εἰ
ἐθεώρουν ἐν καρδίᾳ μου, μὴ εἰσακουσάτω [12] κύ-
19 ριος. Διὰ τοῦτο εἰσήκουσέ μου ὁ θεός,
πρόσεχε τῇ φωνῇ τῆς [13] προσευχῆς μου.
20 Εὐλογητὸς ὁ θεός, ὃς οὐκ ἀπέστησε τὴν προσευ-
χήν μου, καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ.

ξς'. 66.

Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις [1] ψαλμὸς
τῷ Δαυίδ.

1 Ὁ θεὸς οἰκτειρήσαι ἡμᾶς, καὶ εὐλογήσαι
ἡμᾶς, ἐπιφάναι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ [2] ἐφ'
2 ἡμᾶς. [3] διάψαλμα. Τοῦ γνῶναι ἐν τῇ
γῇ τὴν ὁδόν σου, ἐν πᾶσιν ἔθνεσι τὸ σωτήριόν
3 σου. Ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ ὁ
θεός, ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ πάντες.
4 Εὐφρανθήτωσαν καὶ ἀγαλλιάσθωσαν ἔθνη, ὅτι
κρινεῖς λαοὺς ἐν εὐθύτητι, καὶ ἔθνη ἐν τῇ γῇ
5 ὁδηγήσεις. διάψαλμα. Ἐξομολογη-
σάσθωσάν σοι λαοὶ ὁ θεός, ἐξομολογησάσθω-
6 σάν σοι λαοὶ πάντες. Γῆ ἔδωκε τὸν καρ-
πὸν αὐτῆς. εὐλογήσαι ἡμᾶς ὁ θεός, ὁ θεὸς ἡ-
7 μῶν, Εὐλογήσαι ἡμᾶς ὁ θεός, καὶ
φοβηθήτωσαν αὐτὸν πάντα τὰ πέρατα τῆς
[4] γῆς.

ξζ'. 67.

Εἰς τὸ τέλος, [1] τῷ Δαυὶδ ψαλμὸς
ᾠδῆς.

1 [2] Ἀναστήτω ὁ θεός, καὶ διασκορπισθήτωσαν
οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ, καὶ φυγέτωσαν [3] οἱ μισοῦντες
2 αὐτὸν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. Ὡς ἐκλεί-
πει καπνός, ἐκλιπέτωσαν· ὡς τήκεται κηρὸς
ἀπὸ προσώπου πυρός, οὕτως [4] ἀπόλοιντο [5] οἱ
3 ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ. Καὶ
οἱ δίκαιοι εὐφρανθήτωσαν· ἀγαλλιάσθωσαν
ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, τερφθήτωσαν ἐν εὐφροσύνῃ.
4 Ἄσατε τῷ θεῷ, ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ,
[6] ὁδοποιήσατε τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ δυσμῶν,
[7] Κύριος ὄνομα αὐτῷ, καὶ ἀγαλλιᾶσθε ἐνώ-
πιον αὐτοῦ. ταραχθήσονται ἀπὸ προσώπου αὐ-
5 τοῦ, Τοῦ πατρὸς τῶν ὀρφανῶν, καὶ κριτοῦ
τῶν χηρῶν, ὁ θεὸς [8] ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ.
6 Ὁ θεὸς [9] κατοικίζει μονοτρόπους ἐν οἴκῳ, ἐξ-
άγων πεπεδημένους ἐν ἀνδρείᾳ· [10] ὁμοίως τοὺς
παραπικραίνοντας, τοὺς κατοικοῦντας ἐν τά-
7 φοις. [11] Ὁ θεός, ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαί σε
ἐνώπιον τοῦ λαοῦ σου, ἐν τῷ διαβαίνειν σε [12] τὴν
8 ἔρημον· [13] διάψαλμα· Γῆ ἐσείσθη, καὶ
γὰρ οἱ οὐρανοὶ ἔσταξαν ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ τοῦ
Σινᾶ, ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ.
9 Βροχὴν ἑκούσιον ἀφοριεῖς ὁ θεὸς τῇ κληρονο-
μίᾳ σου, καὶ ἠσθένησε, σὺ δὲ κατηρτίσω αὐτήν.
10 Τὰ ζῶά σου κατοικοῦσιν ἐν αὐτῇ, ἡτοίμασας
11 ἐν τῇ χρηστότητί σου τῷ πτωχῷ. Ὁ θεὸς
[14] κύριος δώσει ῥῆμα τοῖς εὐαγγελιζομένοις
12 δυνάμει πολλῇ, Ὁ βασιλεὺς τῶν δυνά-
μεων τοῦ ἀγαπητοῦ, [15] τοῦ ἀγαπητοῦ, καὶ ὡραιό-
13 τητι τοῦ οἴκου διελέσθαι σκῦλα. Ἐὰν κοι-

---

9 *Ald. C.* ἀνοίσω. 10 *Ald. C.* διηγήσομαι ὑμῖν πάντες. 11 *S.* αὐτὸν τῷ στόματί μου ἐπικαλεσάμην, καὶ ὑψώθη παραχρῆμα ἡ γλῶσσά μου. 12 *Ald. C.* μου κύριος. 13 *Ald. C.* δεήσεώς.

Pf. 66. 1 *Ald. C.* Ψαλμὸς ᾠδῆς. 2 *Ald. C.* ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἐλεήσαι ἡμᾶς. illa, καὶ ἐλεήσαι ἡμᾶς, non ſunt apud *Aug.* nec in metaphr. *Apoll.* nec in *vet. Pſalt. Lat.* ejus autem loco in *Pſalt. Æth.* eſt, *& vivemus. Sch.* καὶ ἐλεήσαι ἡμᾶς, οὐ γέγραπται. 3 διάψαλμα *Ald. C.* deeſt bis in hoc Pſalmo. 4 *Ald.* γῆς. Δόξα.

Pſ. 67. 1 *Ald. C.* ᾠδῆς ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. 2 *Sch.* Ἀριθμ. ι'. ἐξεγέρθητι κύριε, καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροί σου. 3 *Ald. C.* ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ οἱ μισοῦντες αὐτόν. Ὡς. 4 *Ald. C.* ἀπολοῦνται. 5 *Sch.* ἄλλοι ἑρμηνευταί, ἀσεβεῖς. 6 *Aq.* ἀποσκολοπίσατε. *S.* κατασρώσατε τῷ ἐποχουμένῳ ἐν τῇ ἀοικήτῳ. 7 *S.* διὰ τοῦ Ἰα ὀνομασίᾳ αὐτοῦ. V. *ed.* ἐν τῷ Ἰά. *Sch.* τὸ μὲν, κύριος, σύνηθες παρ' Ἑβραίοις ἀδωναΐ· ἐνταῦθα δὲ λέγεται παρ' Ἑβραίοις Ἰὰ σημῶ. 8 *S.* ἐν ἡγιασμένῳ κατοικητηρίῳ αὐτοῦ. *Aq* ἐν βασιλείοις ἁγίοις αὐτοῦ. 9 *S.* δίδωσι μοναχοῖς οἰκεῖν οἰκίαν. *Aq.* καθίζει μονογενεῖς ἐν οἴκῳ. V. *ed.* κατοικίζει μονοζώους ἐν οἴκῳ. legitur etiam μονοζώνους. 10 *S.* οἱ δὲ ἀπειθεῖς κατοικήσουσι καύσωνος ξηρότητα. *Aq.* οἱ ἀφιστάμενοι ἐσκήνωσαν λεοπετρίαν. *Th.* ἐκκλίνοντες. 11 *S.* ὁ θεὸς προερχομένου σου πρὸ τοῦ λαοῦ σου. 12 *Ald. C.* ἐν τῇ ἐρήμῳ. 13 διάψαλμα *Ald. C.* deeſt. 14 *S.* κύριος ἔδωκε ῥήσεις τοῖς εὐαγγελιζομένοις στρατιᾷ πολλῇ· βασιλεῖς τῶν στρατιωτῶν ἠγαπήθησαν, ἀγαπητοὶ ἐγένοντο, καὶ ἡ δίαιτα τοῦ οἴκου διανεμεῖ λάφυρα. 15 *Ald. C.* τῇ ὡραιότητι.

μηθῆτε

μηθῆτε ἀναμέσον τῶν κλήρων, πτέρυγες περι-
στερᾶς περιηργυρωμέναι, καὶ τὰ μετάφρενα
14 αὐτῆς ἐν χλωρότητι χρυσίου. Ἐν τῷ δια-
στέλλειν τὸν ἐπουράνιον βασιλεῖς ἐπ' αὐτῆς, χιο-
15 νωθήσονται [16] ἐν Σελμών. Ὄρος τοῦ Θεοῦ
ὄρος πῖον, ὄρος τετυρωμένον, ὄρος πῖον.
16 [17] Ἵνα τί ὑπολαμβάνετε ὄρη τετυρωμένα; τὸ
ὄρος ὃ εὐδόκησεν ὁ Θεὸς κατοικεῖν ἐν αὐτῷ· καὶ
γὰρ ὁ κύριος κατασκηνώσει εἰς τέλος.
17 Τὸ ἅρμα τοῦ Θεοῦ μυριοπλάσιον, χιλιάδες
εὐθηνούντων, κύριος ἐν αὐτοῖς ἐν [18] Σινᾶ ἐν
18 τῷ ἁγίῳ. [19] Ἀναβὰς εἰς ὕψος, ᾐχ-
μαλώτευσας αἰχμαλωσίαν· ἔλαβες δόμα-
τα ἐν [20] ἀνθρώπῳ, [21] καὶ γὰρ ἀπειθοῦντες τοῦ
19 κατασκηνῶσαι. Κύριος ὁ Θεὸς εὐλο-
γητός, εὐλογητὸς κύριος ἡμέραν καθ' ἡμέ-
ραν, [22] καὶ κατευοδώσει ἡμῖν ὁ Θεὸς τῶν σωτηρίων
20 ἡμῶν. [23] διάψαλμα. Ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ
Θεὸς τοῦ σώζειν, καὶ τοῦ κυρίου αἱ διέξοδοι τοῦ θανάτου.
21 Πλὴν ὁ Θεὸς συνθλάσει κεφαλὰς ἐχθρῶν αὐ-
τοῦ, [24] κορυφὴν τριχὸς διαπορευομένων ἐν
22 πλημμελείαις αὐτῶν. Εἶπε κύριος,
Ἐκ Βασὰν ἐπιστρέψω, ἐπιστρέψω ἐν βυθοῖς
23 θαλάσσης. [25] Ὅπως ἂν βαφῇ ὁ πούς
σου ἐν αἵματι, ἡ γλῶσσα τῶν κυνῶν σου ἐξ ἐχ-
24 θρῶν παρ' αὐτοῦ. [26] Ἐθεωρήθησαν αἱ πο-
ρεῖαί σου ὁ Θεός, αἱ πορεῖαι τοῦ Θεοῦ μου τοῦ βασιλέως τοῦ
25 ἐν τῷ ἁγίῳ. Προέφθασαν ἄρχοντες [27] ἐ-
χόμενοι ψαλλόντων, ἐν μέσῳ νεανίδων τυμπα-
26 νιστριῶν. Ἐν ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε τὸν Θεόν, τὸν
27 κύριον ἐκ πηγῶν Ἰσραήλ. Ἐκεῖ Βενιαμὶν
[28] νεώτερος ἐν ἐκστάσει, ἄρχοντες Ἰούδα ἡγεμόνες
αὐτῶν, ἄρχοντες Ζαβουλών, ἄρχοντες [29] Νε-
28 φθαλί. [30] Ἔντειλαι ὁ Θεὸς τῇ δυνάμει σου,
δυνάμωσον ὁ Θεὸς τοῦτο, ὃ [31] κατηρτίσω ἐν ἡμῖν.
29 Ἀπὸ τοῦ ναοῦ σου ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, σοὶ οἴσουσι βασι-
30 λεῖς δῶρα. Ἐπιτίμησον τοῖς θηρίοις [32] τοῦ κα-
λάμου· [33] ἡ συναγωγὴ τῶν ταύρων ἐν ταῖς δαμάλε-
σι τῶν λαῶν, [34] τοῦ μὴ ἀποκλεισθῆναι τοὺς δεδοκι-
μασμένους τῷ ἀργυρίῳ. διασκόρπισον ἔθνη τὰ
31 τοὺς πολέμους θέλοντα. Ἥξουσι πρέσβεις
ἐξ Αἰγύπτου, Αἰθιοπία προφθάσει χεῖρα αὐτῆς
32 τῷ Θεῷ. Αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς ᾄσατε τῷ
Θεῷ, ψάλατε τῷ κυρίῳ. διάψαλμα.
33 [35] Ψάλατε τῷ Θεῷ τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ τὸν οὐρα-
νὸν τοῦ οὐρανοῦ κατὰ ἀνατολάς, ἰδοὺ δώσει [36] ἐν τῇ
34 φωνῇ αὐτοῦ φωνὴν δυνάμεως. Δότε
δόξαν τῷ Θεῷ, ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ ἡ μεγαλο-
πρέπεια αὐτοῦ, καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐν ταῖς νε-
35 φέλαις. Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ὁ-
σίοις αὐτοῦ, ὁ Θεὸς Ἰσραήλ, αὐτὸς δώσει δύ-
ναμιν καὶ κραταίωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ. εὐλογη-
τὸς ὁ [37] Θεός.

ξη'. 68.

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησο-
μένων, [1] τῷ Δαυίδ.

1 Σῶσόν με ὁ Θεός, ὅτι εἰσήλθοσαν ὕδατα
2 ἕως ψυχῆς μου. Ἐνεπάγην εἰς ἰλὺν βυ-
θοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὑπόστασις· ἦλθον εἰς τὰ βά-
θη τῆς θαλάσσης, καὶ καταιγὶς κατεπόντισέ
3 με. Ἐκοπίασα κράζων, ἐβραγχίασεν
ὁ λάρυγξ μου, ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοί μου ἀπὸ
4 τοῦ ἐλπίζειν με ἐπὶ τὸν Θεόν μου. Ἐπλη-
θύνθησαν ὑπὲρ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου οἱ
μισοῦντές με δωρεάν· ἐκραταιώθησαν οἱ ἐχθροί
μου οἱ ἐκδιώκοντές με ἀδίκως. [2] ἃ οὐχ [3] ἥρ-

16 *Th.* ἐν σκιᾷ. 17 *Aq.* εἰς τί ἐρίζετε ὄρη ὀφρυωμένα. *S.* ἵνα τί περισπουδάζετε. 18 *Ald. C.* Σινάϊν. 19 *Ald. C.* Ἀνέβης. *Justin.* in Dial. cum Tryph. ita citat hunc locum, Ἀνέβη εἰς ὕψος, ᾐχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν, ἔδωκε δόματα τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων. & ita est in *Psalt. Arab.* at in *Æth.* ᾐχμαλώτευσας, &, ἔδωκας. *Psalt. Rom.* hab. *dedit dona hominibus.* & ita est apud *Hilar.* in textu. in explicatione vero, *accepit.* & apud *Apoll.*

Ὑψοῦ ἀειράμενος ληΐσατο ληΐδα πολλήν.
Αὐτὰρ ὁ δωτίνας μεροπηΐδος εἶλε γενέθλης.

Sch. ὁ ἀπόστολος ἔδωκεν, εἴρηκεν. ἀμφότερα δὲ γεγένηται· λαβὼν γὰρ παρὰ τῶν προσιόντων τὴν πίστιν, δωρεῖται τὴν χάριν. Prov. c. 7. ubi idem, quod hic, verbum Hebr. est, quodque 70. transtulerunt, πολλῇ ὁμιλίᾳ, *Th.* vertit, ἐν πλήθει δομάτων. 20 *Ald. C.* ἀνθρώποις. 21 *Aq.* καί περ ἀπειθεῖς τοῦ κατασκηνῶσαι. 22 *Ald. C.* κατευοδώσαι. 23 διάψαλμα *Ald. C.* deest. 24 *S.* κορυφὴν ἔντριχον ἀναστρεφομένην ἐν ταῖς πλημμελείαις αὐτῆς. 25 *S.* Ὅπως ἂν συγκαταξῇ ὁ πούς σου μετὰ αἵματος, καὶ λάψῃ γλῶσσα τῶν κυνῶν σου ἀπὸ ἑκάστου τῶν ἐχθρῶν σου. 26 sic est in *exempll. Gr.* item in *Psalt. vet.* & in *Rom.* sicque legunt *Hil.* & *Aug.* monet *Hier.* 70. vertisse, ἐθεώρησαν τὰς πορείας σου. quod est in *Lat. vulg. ed.* & apud *Apoll.*

Ἀμφαδίην ἀχραντε τεὰς βροτοὶ εἶδον ἀταρπούς.

27 *Ald. C.* ἐχόμενα. *S.* ἀκόλουθα ταῖς μελῳδοῖς. 28 *Aq.* νεώτερος κρατῶν αὐτῶν. *Th.* παιδευτὴς αὐτῶν. 29 *Ald.* Νεφθαλείμ. *C.* Νεφθαλίμ. 30 *S.* Πρόσταξον ὁ Θεὸς περὶ ἰσχύος σου. ἐνίσχυσον ὁ Θεὸς τοῦτο ὃ ἐποίησας ἡμῖν, διὰ τὸν ναόν σου τὸν ἐπάνω τῆς Ἱερουσαλήμ. 31 sic est in *Psalt. Æth. Ald. C.* κατειργάσω. apud *Apoll.* est τέκτηνας. 32 *Sch.* ἔνια τῶν ἀντιγράφων, δρυμοῦ, ἔχει. 33 *S.* συνόδου παμμεγεθῶν, μετὰ συστροφῶν λαῶν, τοῖς διαλακτίζουσι τοὺς εὐδοκίμους ὡς ἀδόκιμον ἀργύριον. in a. cod. pro εὐδοκίμους, est, εὐδοκητούς. 34 sic etiam leg *Hil.* & ita est in *Psalt. Æth.* at *Ald.* hab. τοῦ ἐγκλεισθῆναι. *C.* τοῦ ἐκκλεισθῆναι. atque ita leg. *Aug.* 35 ψάλατε τῷ κυρίῳ *Ald. C.* desunt: nec repetitionem probat *Hier.* sed *Hil.* & *Aug.* hanc repetitionem probant. quam etiam hab. *Rom. Psalt.* 36 ἐν *Ald. C.* deest. 37 *Ald.* Θεός. Δόξα.
Ps. 68. 1 *Ald. C.* ψαλμὸς τῷ. 2 *Aq.* ὅσα οὐκ ἐβιασάμην, τότε ἐπίστρεφον. 3 *Ald. C.* ἥρπαζον.

5 πᾶσα, τότε ἀπετίννυον. Ὁ θεὸς σὺ ἔ-
γνως τὴν [4] ἀφροσύνην μου, καὶ αἱ πλημμέ-
6 λειαί μου ἀπὸ σοῦ οὐκ [5] ἐκρύβησαν. Μὴ
αἰσχυνθείησαν ἐπ' ἐμὲ οἱ ὑπομένοντές σε [6] κύ-
ριε τῶν δυνάμεων, μὴ ἐντραπείησαν ἐπ' ἐμὲ
7 οἱ ζητοῦντές σε ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ. Ὅτι
ἕνεκά σου ὑπήνεγκα ὀνειδισμὸν, ἐκάλυψεν [7] ἐν-
8 τροπὴ τὸ πρόσωπόν μου. Ἀπηλλοτριω-
μένος ἐγενήθην τοῖς ἀδελφοῖς μου, καὶ ξένος
9 τοῖς υἱοῖς τῆς μητρός μου. Ὅτι ὁ ζῆλος τοῦ
οἴκου σου κατέφαγέ με, καὶ οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀ-
10 νειδιζόντων σε ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ. Καὶ
[8] συνέκαμψα ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχήν μου, καὶ ἐ-
11 γενήθη εἰς ὀνειδισμοὺς ἐμοί. Καὶ ἐθέμην
τὸ ἔνδυμά μου σάκκον, καὶ ἐγενόμην αὐτοῖς εἰς
12 παραβολήν. Κατ' ἐμοῦ ἠδολέσχουν οἱ καθ-
ήμενοι ἐν [9] πύλῃ, καὶ εἰς ἐμὲ ἔψαλλον οἱ πί-
13 νοντες τὸν οἶνον. [10] Ἐγὼ δὲ τῇ προσευχῇ μου
πρὸς σὲ κύριε, καιρὸς [11] εὐδοκίας ὁ θεός· ἐν
τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου ἐπάκουσόν μου, ἐν ἀληθείᾳ
14 τῆς σωτηρίας σου. Σῶσόν με ἀπὸ πηλοῦ,
ἵνα μὴ ἐμπαγῶ· ῥυσθείην ἐκ τῶν μισούντων
15 με, καὶ ἐκ [12] τοῦ βάθους τῶν ὑδάτων. Μή
με καταποντισάτω καταιγὶς ὕδατος, μηδὲ
καταπιέτω με βυθὸς, μηδὲ συσχέτω ἐπ' ἐ-
16 μὲ φρέαρ τὸ στόμα αὐτοῦ· Εἰσάκουσόν μου
κύριε, ὅτι χρηστὸν τὸ ἔλεός σου, κατὰ τὸ πλῆ-
θος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ.
17 [13] Καὶ μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τοῦ
παιδός σου· ὅτι θλίβομαι, ταχὺ ἐπάκουσόν
18 μου. Πρόσχες τῇ ψυχῇ μου, καὶ λύτρω-
σαι αὐτήν, ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου ῥῦσαί με.
19 Σὺ γὰρ γινώσκεις τὸν ὀνειδισμόν μου, καὶ τὴν αἰσχύνην
μου, καὶ τὴν ἐντροπήν μου· ἐναντίον σου πάντες οἱ
20 θλίβοντές με. Ὀνειδισμὸν προσεδόκησεν
ἡ ψυχή μου καὶ ταλαιπωρίαν· καὶ ὑπέμεινα συλ-
λυπούμενον, καὶ οὐχ ὑπῆρξε, καὶ [14] παρακαλοῦν-
21 τα, καὶ οὐχ εὗρον. Καὶ ἔδωκαν εἰς τὸ
βρῶμά μου χολήν, καὶ εἰς τὴν δίψαν μου ἐ-
22 πότισάν με ὄξος. Γενηθήτω ἡ τράπεζα
αὐτῶν ἐνώπιον αὐτῶν [15] εἰς παγίδα, καὶ εἰς
23 ἀνταπόδοσιν, καὶ [16] εἰς σκάνδαλον. Σκο-
τισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν,
καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διαπαντὸς σύγκαμψον.
24 Ἔκχεον ἐπ' αὐτοὺς τὴν ὀργήν σου, καὶ ὁ θυ-
25 μὸς τῆς ὀργῆς σου καταλάβοι αὐτούς. Γε-
νηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτῶν ἠρημωμένη, καὶ ἐν τοῖς
σκηνώμασιν αὐτῶν μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν.
26 Ὅτι ὃν σὺ ἐπάταξας, αὐτοὶ κατεδίωξαν, καὶ
ἐπὶ τὸ ἄλγος τῶν τραυμάτων μου προσέθηκαν.
27 Πρόσθες ἀνομίαν ἐπὶ [17] τὴν ἀνομίαν αὐτῶν, καὶ
28 μὴ εἰσελθέτωσαν ἐν δικαιοσύνῃ σου. Ἐξ-
αλειφθήτωσαν ἐκ βίβλου ζώντων, καὶ μετὰ δι-
29 καίων μὴ γραφήτωσαν. Πτωχὸς καὶ ἀλ-
γῶν εἰμι ἐγώ, [18] καὶ ἡ σωτηρία τοῦ προσώπου
30 σου ἀντελάβετό μου. Αἰνέσω τὸ ὄνομα τοῦ
θεοῦ μου μετ' ᾠδῆς, μεγαλυνῶ αὐτὸν ἐν αἰνέ-
31 σει. Καὶ ἀρέσει τῷ θεῷ ὑπὲρ μόσχον
32 νέον κέρατα ἐκφέροντα καὶ ὁπλάς. Ἰδέ-
τωσαν πτωχοὶ καὶ εὐφρανθήτωσαν· ἐκζητήσατε
33 τὸν θεὸν, καὶ [19] ζήσεσθε. Ὅτι εἰσήκουσε τῶν
πενήτων ὁ κύριος, καὶ τοὺς πεπεδημένους αὐ-
34 τοῦ οὐκ ἐξουδένωσεν. Αἰνεσάτωσαν αὐτὸν
οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ, θάλασσα καὶ πάντα τὰ ἕρ-
35 ποντα ἐν [20] αὐτοῖς. Ὅτι ὁ θεὸς σώσει
τὴν Σιὼν, καὶ οἰκοδομηθήσονται αἱ πόλεις τῆς
Ἰουδαίας, καὶ κατοικήσουσιν ἐκεῖ, καὶ κληρονο-
36 μήσουσιν αὐτήν. Καὶ τὸ σπέρμα τῶν δού-
λων [21] αὐτοῦ καθέξουσιν αὐτήν, καὶ οἱ ἀγα-
πῶντες τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατασκηνώσουσιν ἐν αὐ-
τῇ.

ξθ'. 69.

Εἰς τὸ τέλος, τῷ Δαυὶδ εἰς ἀνάμνησιν,
[1] εἰς τὸ σῶσαί με κύριον.

1 Ὁ θεὸς εἰς τὴν βοήθειάν μου [2] πρόσχες.
2 Αἰσχυνθείησαν καὶ ἐντραπείησαν οἱ ζητοῦντες τὴν

4 *S.* ἀπειρίαν. 5 *Ald. C.* ἀπεκρύβησαν. 6 ita etiam *Hilar. Ald. C.* κύριε, κύριε. *Aq.* κύριος ὁ θεὸς στρατιῶν. *Th.* κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων. *S.* κύριε θεὲ τῶν δυνάμεων. 7 *S.* ἀσχημοσύνη. 8 ita quoque est in *Psalt. Æth.* at in *Arab.* ἐταπείνωσα. *Ald. C.* συνεκάλυψα. apud *Apoll.* in metaphr. κατέκλασα. hic autem locus in *Comment. Gr.* sic explicatur, καταλήκων τῇ νηστείᾳ καὶ τρύχων. 9 *Ald. C.* πύλαις. 10 *Aq.* καὶ ἐγὼ προσευχῇ μου σοὶ κύριε. *S.* ἐμοῦ δὲ ἡ προσευχὴ σοὶ κύριε. *Th.* ἐμοῦ δὲ ἡ προσευχὴ πρὸς σὲ κύριε. 11 *S* διαλλαγῆς. 12 *Ald. C.* τῶν βαθέων. 13 Καὶ *Ald. C.* deest. 14 *Ald. C.* παρακαλοῦντας. 15 *S.* εἰς παγίδα καὶ εἰς τιμωρίαν, ὥστε συλληφθῆναι. 16 *Aq.* εἰς σκῶλον. 17 *Ald. C.* τῇ ἀνομίᾳ. 18 sic est in *vet. Psalt.* & in *Rom.* sic *Hil.* & *Aug.* legunt. & *Apoll.*
Ἀλλ' ἴσχω βασιλῆος ὑπέρμαχον ἄλκαρ ὀπωπῆς.
Ald. C. ἡ σωτηρία σου ὁ θεὸς ἀντιλάβοιτο. in *vulg. ed. Lat.* *Salus tua Deus.* itidem in *Psalt. Arab.* 19 *Ald C.* ζήσεται ἡ ψυχὴ ὑμῶν. Ὅτι. 20 *Ald. C.* αὐτῇ. 21 *Ald. C.* σου.
Ps. 69. 1 *Sch.* Τοῦτο ἐν ἐνίοις μὲν ἀντιγράφοις εὗρον· ἐν ἐνίοις δὲ οὔ. πλὴν οὔτε παρὰ τῷ Ἑβρ. οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις εὑρίσκεται. 2 *Aug* & *Hilar* ita legunt, item *Apollin.* at *Ald* & *C.* πρόσχες, κύριε εἰς τὸ βοηθῆσαί μοι σπεῦσον. (quæ etiam in l. *Vatic.* postmodum addita sunt:) Αἰσχυνθήτωσαν, καὶ ἐντραπήτωσαν.

ψυχήν

ψυχήν μου, [3] ἀποστραφείησαν εἰς τὰ ὀπίσω,
καὶ [4] καταισχυνθείησαν οἱ βουλόμενοί μοι κακά.
3 [5] Ἀποστραφείησαν παραυτίκα αἰσχυνόμενοι οἱ
4 λέγοντές μοι, εὖγε, εὖγε. Ἀγαλλιά-
σθωσαν καὶ εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ
ζητοῦντές [6] σε, καὶ λεγέτωσαν διαπαντὸς,
Μεγαλυνθήτω ὁ [7] Θεὸς, οἱ ἀγαπῶντες τὸ
5 σωτήριόν σου. Ἐγὼ δὲ [8] πτωχὸς καὶ πέ-
νης, ὁ Θεὸς βοήθησόν μοι. Βοηθός μου, καὶ
ῥύστης μου εἶ σύ, κύριε μὴ [9] χρονίσῃς.

ό. 70.

Τῷ Δαυὶδ [1] υἱῶν Ἰωναδὰβ, καὶ τῶν
[2] πρώτων αἰχμαλωτισθέντων.

1 Ἐπὶ σοὶ κύριε ἤλπισα, μὴ καταισχυνθείην
2 εἰς τὸν αἰῶνα. Ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥῦ-
σαί με καὶ ἐξελοῦ με, κλῖνον πρὸς μὲ τὸ οὖς σου
3 καὶ σῶσόν με. Γενοῦ μοι εἰς Θεὸν ὑπερ-
ασπιστὴν, καὶ εἰς τόπον ὀχυρὸν τοῦ σῶσαί με,
ὅτι στερέωμά μου καὶ καταφυγή μου εἶ σύ.
4 Ὁ Θεός μου ῥῦσαί με ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ,
ἐκ χειρὸς παρανομοῦντος καὶ ἀδικοῦντος.
5 Ὅτι σὺ εἶ ἡ ὑπομονή μου κύριε, κύριε ἡ ἐλ-
6 πίς μου ἐκ νεότητός μου. Ἐπὶ σὲ ἐπεστη-
ρίχθην ἀπὸ γαστρὸς, ἐκ κοιλίας μητρός μου
σύ μου εἶ σκεπαστής. ἐν σοὶ ἡ ὕμνησίς μου δια-
7 παντός. Ὡσεὶ τέρας ἐγενήθην τοῖς πολ-
8 λοῖς, καὶ σὺ [3] βοηθὸς κραταιός. Πλη-
ρωθήτω τὸ στόμα μου αἰνέσεως, ὅπως ὑμνήσω
τὴν δόξαν σου, ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν μεγα-
9 λοπρέπειάν σου. Μὴ ἀπορρίψῃς με εἰς
καιρὸν γήρως, ἐν τῷ ἐκλείπειν τὴν ἰσχύν μου
10 μὴ ἐγκαταλίπῃς με. Ὅτι εἶπαν οἱ ἐχ-
θροί μου ἐμοὶ, καὶ οἱ φυλάσσοντες τὴν ψυχήν
11 μου ἐβουλεύσαντο ἐπιτοαυτὸ, Λέγοντες,
Ὁ Θεὸς ἐγκατέλιπεν αὐτὸν, καταδιώξατε καὶ
καταλάβετε αὐτὸν, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ ῥυόμενος.
12 Ὁ Θεὸς [4] μὴ μακρύνῃς ἀπ᾽ ἐμοῦ, ὁ Θεός μου εἰς
13 [5] τὴν βοήθειάν μου πρόσχες. [6] Αἰσχυνθήτωσαν
καὶ ἐκλιπέτωσαν οἱ ἐνδιαβάλλοντες τὴν ψυχήν
μου, περιβαλέσθωσαν αἰσχύνην καὶ ἐντροπὴν οἱ
14 ζητοῦντες τὰ κακά μοι. Ἐγὼ δὲ διαπαν-
τὸς [7] ἐλπιῶ, καὶ προσθήσω ἐπὶ πᾶσαν τὴν αἴ-
15 νεσίν σου. Τὸ στόμα μου [8] ἐξαγγελεῖ τὴν
δικαιοσύνην σου, ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν σωτη-
ρίαν σου. ὅτι [9] οὐκ ἔγνων πραγματείας.
16 Εἰσελεύσομαι ἐν δυναστείᾳ κυρίου, κύριε μνη-
17 σθήσομαι τῆς δικαιοσύνης σου μόνου. [10] Ἐ-
δίδαξάς με ὁ Θεὸς ἐκ νεότητός μου, καὶ μέχρι νῦν
18 ἀπαγγελῶ τὰ θαυμάσιά σου, Καὶ ἕως
γήρους καὶ πρεσβείου. ὁ [11] Θεὸς μὴ ἐγκαταλίπῃς
με, ἕως ἂν ἀπαγγελῶ τὸν βραχίονά σου πάσῃ
19 τῇ [12] γενεᾷ τῇ ἐρχομένῃ. Τὴν δυναστεί-
αν σου, καὶ τὴν δικαιοσύνην σου ὁ Θεὸς ἕως
ὑψίστων, ἃ [13] ἐποίησας μεγαλεῖα. ὁ Θεὸς τίς
20 ὅμοιός σοι; Ὅσας ἔδειξάς μοι θλίψεις
πολλὰς καὶ [14] κακάς; καὶ ἐπιστρέψας ἐζωοποίησάς
με, καὶ ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς πάλιν ἀνήγαγές
21 με. [15] Ἐπλεόνασας τὴν δικαιοσύνην
σου, καὶ ἐπιστρέψας παρεκάλεσάς με, καὶ ἐκ
τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς πάλιν ἀνήγαγές με.
22 Καὶ γὰρ ἐγὼ ἐξομολογήσομαί σοι [16] ἐν σκεύεσι
ψαλμοῦ τὴν ἀλήθειάν σου ὁ Θεὸς, ψαλῶ σοι
23 ἐν κιθάρᾳ ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραήλ. Ἀγαλ-
λιάσονται τὰ χείλη μου ὅταν ψάλω σοι, καὶ ἡ
24 ψυχή μου ἣν ἐλυτρώσω. Ἔτι δὲ καὶ ἡ γλῶσ-
σά μου ὅλην τὴν ἡμέραν μελετήσει τὴν δικαιοσύ-
νην σου, ὅταν αἰσχυνθῶσι καὶ ἐντραπῶσιν οἱ
ζητοῦντες τὰ κακά μοι.

οα΄. 71.

Εἰς [1] Σαλωμών.

1 Ὁ Θεὸς τὸ κρίμα σου τῷ βασιλεῖ δὸς, καὶ
τὴν δικαιοσύνην σου τῷ υἱῷ τοῦ βασιλέως.

---

3 *Ald. C.* ἀποστραφήτωσαν, 4 *Ald. C.* καταισχυνθήτωσαν. 5 *Ald. C.* Ἀποστραφήτωσαν. 6 *Ald. C.* σε ὁ θεὸς, καί. 7 *Ald. C.* κύριος. 8 *Ald. C.* πτωχός εἰμι καί. 9 *Ald.* Χρονίσῃς. Δόξα Κάθισμα θ΄.

Pl. 70. 1 *Ald. C.* ψαλμὸς τῶν υἱῶν. 2 *Ald. C.* πρώτως· & addunt postea, ἀνεπίγραφος παρ᾽ Ἑβραίοις. *Sch.* ὡμολόγησε καὶ αὐτὸς ὁ τὴν ἐπιγραφὴν ποιησάμενος, μὴ εὑρηκέναι παρὰ τῷ Ἑβραίῳ, ἀλλ᾽ αὐτὸς ταύτην τεθεικέναι. *al. Sch.* οὐχ εὕρηται παρὰ τῷ Ἑβραίῳ ἡ προσθήκη. 3 *Ald. C.* βοηθός μου κραταιός. 4 *Ald. C.* μου μή. 5 al. βοήθειαν. 6 *S.* Καταισχυνθήτωσαν καὶ ἀναλωθήτωσαν οἱ ἀντικείμενοι τῇ ψυχῇ μου. 7 *Ald. C.* ἐλπιῶ ἐπὶ σὲ, καί. 8 *Ald. C.* ἀναγγελεῖ. 9 ita etiam *Apollin.* ἐμπορίης ἀδάντος ἐών. atque in *Rom. Psalt.* est, *negotiationes.* in *Ald. C.* γραμματείας. utramque vero lectionem *Aug.* agnoscit. *S.* οὐ γὰρ οἶδα ἐξαριθμῆσαι. 10 *Hier.* & *Aug.* hanc lectionem probant, quæ etiam est in *Rom. Psalt.* sed in *Ald.* & *C.* Ὁ Θεός μου ἃ ἐδίδαξάς με ἐκ. *Aq.* Θεὲ ἐδίδαξάς με ἐκ. *Th.* & *S.* ut 70. 11 *Ald. C.* Θεός μου μή. 12 *Ald. C.* γενεᾷ πάσῃ τῇ. 13 *Ald. C.* ἐποίησάς μοι μεγαλεῖα. 14 *S.* κακώσεις. 15 sic in *vet. Psalt.* & in *Rom.* *Multiplicasti justitiam meam.* ita quoque *Aug.* & *Æth. Psalt.* in *Arab.* est, ἐπ᾽ ἐμὲ τὴν δικαιοσύνην σου. & *Apoll.*

Σεῖό μοι εὐδικίης περιώσιον ἔβλυσας ἀλκήν.

at *Ald. C.* ἐπλεόνασας ἐπ᾽ ἐμὲ τὴν μεγαλωσύνην σου. *S.* αὐξήσεις τὴν μεγαλειότητά μου, καὶ περικυκλώσεις με παραμυθίᾳ. *Aq.* & *Th.* πληθυνεῖς. 16 *Ald. C.* ἐν λαοῖς κύριε, ἐν σκεύεσι.

Pl. 71. 1 *Ald. C.* Σαλομὼν ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2 Κρίνειν τὸν λαόν σου ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ τοὺς πτω-
3 χούς σου ἐν κρίσει. [2] Ἀναλαβέτω τὰ ὄρη
εἰρήνην τῷ λαῷ σου, καὶ οἱ βουνοί· ἐν δικαιο-
4 σύνῃ Κρινεῖ τοὺς πτωχοὺς τοῦ λαοῦ, καὶ
σώσει τοὺς υἱοὺς τῶν πενήτων· καὶ ταπεινώσει συκο-
5 φάντην, [3] Καὶ συμπαραμενεῖ τῷ ἡ-
λίῳ, καὶ πρὸ τῆς σελήνης γενεὰς γενεῶν.
6 Καταβήσεται ὡς ὑετὸς ἐπὶ πόκον, καὶ ὡσεὶ
7 [4] σταγόνες στάζουσαι ἐπὶ τὴν γῆν. Ἀνατελεῖ
ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ δικαιοσύνη, καὶ πλῆθος
εἰρήνης ἕως οὗ ἀνταναιρεθῇ ἡ σελήνη.
8 Καὶ κατακυριεύσει ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσ-
σης, καὶ [5] ἀπὸ ποταμοῦ ἕως περάτων τῆς οἰκου-
9 μένης. Ἐνώπιον αὐτοῦ προπεσοῦνται Αἰ-
θίοπες, καὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ χοῦν λείξουσι.
10 Βασιλεῖς Θαρσὶς καὶ αἱ νῆσοι δῶρα προσοίσου-
σι, βασιλεῖς Ἀράβων καὶ Σαβὰ δῶρα προσ-
11 άξουσι. Καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ πάν-
τες οἱ [6] βασιλεῖς, πάντα τὰ ἔθνη δουλεύσου-
12 σιν αὐτῷ. Ὅτι ἐῤῥύσατο πτωχὸν ἐκ δυ-
νάστου, καὶ πένητα ᾧ οὐχ ὑπῆρχε βοηθός.
13 Φείσεται πτωχοῦ καὶ πένητος, καὶ ψυχὰς πενή-
14 των σώσει. Ἐκ τόκου καὶ ἐξ ἀδικίας λυ-
τρώσεται τὰς ψυχὰς αὐτῶν, [7] καὶ ἔντιμον τὸ
15 ὄνομα [8] αὐτῶν ἐνώπιον [9] αὐτοῦ. Καὶ
ζήσεται, καὶ δοθήσεται αὐτῷ ἐκ τοῦ χρυσίου τῆς
Ἀραβίας, καὶ προσεύξονται περὶ αὐτοῦ διαπαν-
τός· ὅλην τὴν ἡμέραν εὐλογήσουσιν αὐτόν.
16 Ἔσται στήριγμα ἐν τῇ γῇ ἐπ᾽ ἄκρων τῶν ὀρέων·
ὑπεραρθήσεται ὑπὲρ τὸν Λίβανον ὁ καρπὸς αὐ-
τοῦ, καὶ ἐξανθήσουσιν ἐκ πόλεως ὡσεὶ χόρτος
17 τῆς γῆς. [10] Ἔστω τὸ ὄνομα αὐτοῦ [11] εὐλογη-
μένον εἰς τοὺς αἰῶνας, πρὸ τοῦ ἡλίου διαμενεῖ
τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ [12] εὐλογηθήσονται ἐν αὐ-
τῷ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς· πάντα τὰ ἔθνη
18 μακαριοῦσιν αὐτόν. Εὐλογητὸς [13] κύ-
ριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, ὁ ποιῶν θαυμάσια
19 μόνος, Καὶ [14] εὐλογητὸν τὸ ὄνομα τῆς
δόξης αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς αἰῶνα τοῦ αἰῶ-
νος· καὶ πληρωθήσεται τῆς δόξης αὐτοῦ πᾶσα ἡ
γῆ. γένοιτο, [15] γένοιτο.
20 [16] Ἐξέλιπον οἱ ὕμνοι Δαυὶδ τοῦ υἱοῦ Ἰεσσαί.

οβ΄. 72.

[1] Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

1 Ὡς ἀγαθὸς ὁ θεὸς τῷ Ἰσραήλ, τοῖς εὐ-
2 θέσι καρδίᾳ. Ἐμοῦ δὲ παρὰ μικρὸν ἐσα-
λεύθησαν οἱ πόδες, [2] παρ᾽ ὀλίγον ἐξεχύθη τὰ
3 διαβήματά μου. Ὅτι ἐζήλωσα ἐπὶ τοῖς
ἀνόμοις, εἰρήνην ἁμαρτωλῶν θεωρῶν.
4 Ὅτι [3] οὐκ ἔστιν ἀνάνευσις ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῶν,
5 καὶ στερέωμα ἐν τῇ μάστιγι αὐτῶν. [4] Ἐν κόποις
ἀνθρώπων οὐκ εἰσί, καὶ μετὰ ἀνθρώπων οὐ μαστιγω-
6 θήσονται. Διὰ τοῦτο ἐκράτησεν αὐτοὺς ἡ [5] ὑ-
περηφανία, περιεβάλοντο ἀδικίαν καὶ ἀσέβειαν
7 [6] αὐτῶν. [7] Ἐξελεύσεται ὡς ἐκ στέατος ἡ ἀδι-
κία αὐτῶν· [8] διῆλθον εἰς διάθεσιν καρδίας.
8 Διενοήθησαν, καὶ ἐλάλησαν ἐν πονηρίᾳ, ἀδικίαν
9 εἰς τὸ ὕψος ἐλάλησαν. Ἔθεντο εἰς οὐρανὸν
τὸ στόμα αὐτῶν, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν διῆλθεν ἐπὶ
10 τῆς γῆς. Διὰ τοῦτο ἐπιστρέψει ὁ λαός μου ἐνταῦ-
θα, καὶ ἡμέραι πλήρεις εὑρεθήσονται ἐν αὐτοῖς.
11 Καὶ εἶπαν, Πῶς ἔγνω ὁ θεός, καὶ εἰ ἔστι γνῶ-
12 σις ἐν τῷ ὑψίστῳ; Ἰδοὺ οὗτοι οἱ ἁμαρ-
τωλοὶ καὶ εὐθηνοῦντες εἰς τὸν αἰῶνα, κατέσχον
13 πλούτου. Καὶ εἶπα, [9] Ἄρα ματαίως [10] ἐ-
δικαίωσα τὴν καρδίαν μου, καὶ ἐνιψάμην ἐν

2 sic etiam hab. *Psalt. Æth.* ita videlicet, Ἀναλαβέτω τὰ ὄρη καὶ οἱ βουνοὶ εἰρήνην τῷ λαῷ σου. κρινεῖ ἐν δικαιοσύνῃ τοὺς πτωχοὺς τοῦ λαοῦ σου. & *Apoll.*

Οὔρεσιν εἰρήνη ἀτεναρὴ βουνοῖς τε μελέσθω,
Πτωχῶν δημοτέροισιν ὑπ᾽ εὐδικίῃσι δικάζειν.

atque in *Psalt. Rom.* est, *In sua justitia judicabit.* & *Tertul.* l. 4. adv. Marc. *In justitia judicabit mendicos.* hanc præterea lectionem *Aug.* agnoscit, sed aliam magis probat. at in *Ald.* & *C.* legitur, Ἀναλαβέτω τὰ ὄρη εἰρήνην τῷ λαῷ, καὶ οἱ βουνοὶ δικαιοσύνην. κρινεῖ τοὺς πτωχοὺς τοῦ λαοῦ. 3 *S.* φοβηθήσονταί σε ἐφόσον ὁ ἥλιος, καὶ ἔμπροσθεν τῆς σελήνης. 4 *Ald. C.* σταγὼν ἡ στάζουσα. 5 *Ald. C.* ἀπὸ ποταμῶν. *Sch.* Ἀκ. οἱ ό. ἀπὸ ποταμοῦ. 6 ita quoque leg. *Hier.* & *Hilar.* in Ps. 144. & *Tert.* l. 5. in Marc. at *Ald. C.* βασιλεῖς τῆς γῆς, πάντα. 7 *Aq.* καὶ τιμιωθήσεται τὸ αἷμα αὐτῶν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. 8 *Ald. C.* αὐτοῦ. 9 *C.* αὐτῶν. 10 *Ald. C.* Ἔσται. 11 *Sch.* τὸ εὐλογημένον, παρ᾽ οὐδενὶ κεῖται, οὔτε ἐν τῷ ἑξαπλῷ, οὔτε παρ᾽ Ἑβραίοις. 12 *Ald. C.* Ἐνευλογηθήσονται. 13 Hier. in ep. ad Sun. legit. κύριος ὁ θεός, ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ. 14 *Ald. C.* εὐλογημένον. 15 *Ald.* γένοιτο. Δόξα. *Sch.* τῆς μὲν προτέρας τῶν ψαλμῶν βίβλου πέρας ἦν ὁ μ΄. εἰς Χριστὸν εἰρημένος· τῆς δὲ β΄. ὁ α΄. καὶ ό. τῆς δὲ γ΄. ὁ πη΄. ἑκάστῃ δὲ ἐπιλέγεται τὸ ἀμήν. *Aq.* πεπιστευμένως, πεπιστευμένως. 16 *Sch.* ἰστέον ὅτι οἱ ἄπειροι τῆς ἀκριβείας τοῦ ἀναγνώσματος, οὐχ ὡς μέρος τοῦ ὅλου ψαλμοῦ ἐξειλήφασι τό, ἐξέλιπον οἱ ὕμνοι Δαυίδ. σαφῶς δὲ παρίστησι καὶ ἡ Ἑβραϊκὴ φωνή, ὅτι καὶ αὐτὰ μέρος τυγχάνει τοῦ ὅλου ψαλμοῦ.

Ps. 72. 1 *Sch.* Τρίτης βίβλου καθ᾽ Ἑβραίους ἡ ἀρχή. 2 *S.* παρ᾽ οὐδὲν ἐλύθη τὰ ὑποροθοῦντά με. 3 *Aq.* οὐκ εἰσὶ δυσπάθειαι τῷ θανάτῳ αὐτῶν. *S.* οὐκ ἐνεθυμοῦντο περὶ θανάτου αὐτῶν, στερεὰ γὰρ ἦν τὰ πρόπυλα αὐτῶν. al. *Sch.* ἀνάνευσις λέγει τὴν μνήμην τοῦ θανάτου. καὶ ἄλλως· ἀνάνευσις δὲ τὴν ἀπαγόρευσιν δηλοῖ. 4 *Th.* Ἐν μέσῳ ἀνθρώπων. 5 *Ald. C.* ὑπερηφανία αὐτῶν εἰς τέλος, περιεβ. 6 *Ald. C.* ἑαυτῶν. 7 *S.* προέπιπτον ἀπὸ λιπαρότητος ὀφθαλμῶν αὐτῶν. 8 *Ald. C.* διήλθοσαν. *S.* παρέβαινον τὰ φαινόμενα τῇ καρδίᾳ. 9 *S.* ἴσως οὖν. *Th.* πλήν. 10 *Aq.* ἐκαθάρισα.

ἀθῴοις

14 ἀθῴοις τὰς χεῖράς μου. Καὶ ἐγενόμην
μεμαστιγωμένος ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ὁ ἔλεγ-
15 χός μου εἰς τὰς πρωΐας. Εἰ ἔλεγον,
Διηγήσομαι οὕτως, ἰδοὺ [11] τῇ γενεᾷ τῶν υἱῶν σου
16 ἠσυνθέτηκα. [12] Καὶ ὑπέλαβον τοῦ γνῶ-
ναι, τοῦτο κόπος ἐστὶν [13] ἐναντίον μου,
17 [14] Ἕως εἰσέλθω εἰς τὸ ἁγιαστήριον τοῦ θεοῦ,
18 συνῶ εἰς τὰ [15] ἔσχατα. Πλὴν διὰ τὰς
[16] δολιότητας ἔθου [17] αὐτοῖς, [18] κατέβαλες αὐ-
19 τοὺς ἐν τῷ ἐπαρθῆναι. Πῶς ἐγένοντο εἰς
ἐρήμωσιν; ἐξάπινα ἐξέλιπον, ἀπώλοντο διὰ
20 τὴν ἀνομίαν αὐτῶν, Ὡσεὶ ἐνύπνιον ἐξε-
γειρομένου, κύριε ἐν τῇ πόλει σου τὴν εἰκόνα αὐ-
21 τῶν ἐξουδενώσεις. Ὅτι [19] ηὐφράνθη ἡ
καρδία μου, καὶ οἱ νεφροί μου ἠλλοιώθησαν.
22 [20] Κἀγὼ ἐξουδενωμένος, καὶ οὐκ ἔγνων, κτη-
23 νώδης [21] ἐγενόμην παρὰ σοί, Κἀγὼ
διαπαντὸς μετὰ σοῦ. ἐκράτησας [22] τῆς χει-
24 ρὸς τῆς δεξιᾶς μου, [23] Ἐν τῇ βουλῇ σου
ὡδήγησάς με, καὶ μετὰ δόξης προσελάβου
25 με. [24] Τί γάρ μοι ὑπάρχει ἐν τῷ οὐρα-
νῷ, καὶ παρὰ σοῦ τί ἠθέλησα ἐπὶ τῆς γῆς;
26 Ἐξέλιπεν ἡ καρδία μου καὶ ἡ σάρξ μου, ὁ θεὸς
τῆς καρδίας μου, καὶ ἡ μερίς μου ὁ θεὸς εἰς τὸν
27 αἰῶνα. Ὅτι ἰδοὺ οἱ μακρύνοντες ἑαυ-
τοὺς ἀπὸ σοῦ, ἀπολοῦνται· ἐξωλόθρευσας πάντα
28 τὸν πορνεύοντα ἀπὸ σοῦ. Ἐμοὶ δὲ τὸ προσ-
κολλᾶσθαι τῷ θεῷ ἀγαθόν ἐστι, τίθεσθαι ἐν τῷ
κυρίῳ τὴν ἐλπίδα μου· τοῦ ἐξαγγεῖλαι [25] πάσας
τὰς αἰνέσεις σου ἐν ταῖς πύλαις τῆς θυγατρὸς Σιών.

ογ΄. 73.

[1] Συνέσεως τῷ Ἀσάφ.

1 Ἱνατί [2] ἀπώσω ὁ θεὸς εἰς τέλος; ὠργίσθη
ὁ θυμός σου ἐπὶ πρόβατα νομῆς σου;
2 Μνήσθητι τῆς συναγωγῆς σου ἧς ἐκτήσω ἀπ' ἀρ-
χῆς· ἐλυτρώσω ῥάβδον [3] κληρονομίας σου· [4] ὄ-
ρος Σιὼν τοῦτο ὃ κατεσκήνωσας ἐν αὐτῷ.
3 Ἔπαρον τὰς χεῖράς σου ἐπὶ τὰς ὑπερηφανίας
αὐτῶν εἰς τέλος· ὅσα ἐπονηρεύσατο ὁ ἐχθρὸς ἐν
4 [5] τοῖς ἁγίοις σου, Καὶ ἐνεκαυχήσαντο
οἱ μισοῦντές σε ἐν μέσῳ τῆς ἑορτῆς σου. ἔθεντο
5 τὰ σημεῖα αὐτῶν σημεῖα, Καὶ οὐκ ἔ-
γνωσαν, ὡς εἰς τὴν [6] εἴσοδον ὑπεράνω. ὡς ἐν
6 δρυμῷ ξύλων ἀξίναις ἐξέκοψαν Τὰς θύ-
ρας αὐτῆς ἐπιτοαυτὸ, ἐν πελέκει καὶ λαξευτη-
7 ρίῳ κατέρραξαν αὐτήν. Ἐνεπύρισαν ἐν
πυρὶ τὸ ἁγιαστήριόν σου εἰς τὴν γῆν, ἐβεβήλω-
8 σαν τὸ σκήνωμα τοῦ ὀνόματός σου. Εἶπαν
ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, [7] ἡ συγγένεια αὐτῶν ἐ-
πιτοαυτὸ, Δεῦτε, [8] καταπαύσωμεν τὰς ἑορ-
9 τὰς κυρίου ἀπὸ τῆς γῆς. Τὰ σημεῖα [9] ἡ-
μῶν οὐκ εἴδομεν, οὐκ ἔστιν ἔτι προφήτης, καὶ
10 ἡμᾶς οὐ γνώσεται ἔτι. Ἕως πότε ὁ θεὸς,
ὀνειδιεῖ ὁ ἐχθρὸς, [10] παροξυνεῖ ὁ ὑπεναντίος τὸ
11 ὄνομά σου εἰς τέλος; Ἱνατί ἀποστρέφεις τὴν
χεῖρά σου, καὶ τὴν δεξιάν σου ἐκ μέσου τοῦ κόλ-
12 που σου εἰς τέλος; Ὁ δὲ θεὸς βασιλεὺς
ἡμῶν πρὸ αἰῶνος, εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν
13 μέσῳ τῆς γῆς, Σὺ ἐκραταίωσας ἐν τῇ
δυνάμει σου τὴν θάλασσαν, σὺ συνέτριψας τὰς
κεφαλὰς τῶν [11] δρακόντων ἐπὶ τοῦ ὕδατος.
14 Σὺ [12] συνέτριψας τὰς κεφαλὰς τοῦ [13] δρά-
κοντος, ἔδωκας αὐτὸν βρῶμα λαοῖς τοῖς Αἰ-
15 θίοψι. Σὺ διέρρηξας [14] πηγὰς καὶ χει-
μάρρους, σὺ ἐξήρανας ποταμοὺς [15] ἠθάμ.
16 Σή ἐστιν ἡ ἡμέρα, καὶ σή ἐστιν ἡ νύξ, σὺ κατ-
17 ηρτίσω [16] ἥλιον καὶ σελήνην. Σὺ [17] ἐ-
ποίησας πάντα τὰ [18] ὅρια τῆς γῆς, θέρος καὶ

11 ab hac lectione alia nata est, quæ est in nonnullis ll. ἢ συντέθεικα. *Ald.* ἠσυνθέτηκας. *Th.* παρέβης τὰς συγκειμένας συνθήκας. 12 *S.* εἰ ἐλογιζόμην ἐπιγνῶναι τοῦτο, μόχθος ἐφαίνετο ἐμοί. 13 *Ald. C.* ἐνώπιον. 14 *Ald. C.* Ἕως οὗ εἰσέλθω. 15 *Ald C.* ἔσχατα αὐτῶν. Πλήν. 16 *Ald. C.* δολιότητας αὐτῶν ἔθου. 17 *Ald. C.* αὐτοῖς κακὰ, κατέβαλες. 18 *Sch.* ἐν τῷ τετρασελίδῳ, κατέλαβες, εἶχεν, ἀντὶ τοῦ κατέβαλες. ἀλλὰ μήποτε σφάλμα ἐστίν. οἱ γὰρ λοιποί, κατέβαλες, λέγουσι. 19 ita quoque est in *vet.* & in *Rom. Psalt.* & apud *Aug.* at *Ald. C.* ἐξεκαύθη. 20 *S.* ἤμην δὲ ἀνεπιστήμων, καὶ μὴ εἰδώς. 21 *Ald. C.* ἐγενήθην. 22 τῆς χειρὸς *C.* desunt. 23 *Ald. C.* Καὶ ἐν. 24 *Aq.* τίς μοι ἐν τῷ οὐρανῷ; καὶ μετὰ σοῦ οὐκ ἐβουλήθην ἐν τῇ γῇ. 25 *Ald. C.* με πάσας.

Ps. 73. 1 *Aq.* Τί θεὲ ἀπώσω εἰς νῖκος. 2 *Ald. C.* ὁ θεὸς ἀπώσω εἰς. 3 sic & *Aq. S.* σκῆπτρον κληρουχίας σου. *V. ed.* σαβάτ, φυλήν. 4 *S.* καὶ ἤγαγες εἰς τὸ Σιὼν ὄρος τὸ ἅγιόν σου τοῦτο. 5 ita quoque est in a. quodam l. item in *Rom. Psalt.* & apud *Aug.* sed *Ald. C.* τῷ ἁγίῳ σου. quam lectionem probat *Hier. Aq.* ἡγιασμένῳ. 6 sic etiam leg. *Apoll.* sic est in *Rom. Psalt.* sed in *Ald. C.* ἔξοδον. *Lat. ed.* exitu. *Aug.* egressu. *Aq.* ἐγνώσθη ὡς εἴσοδος εἰς ἄνω. *Th.* καὶ γνωσθήτω ὡς εἴσοδος ὑπεράνω. *S.* ἔθηκαν τὰ σημεῖα αὐτῶν ἐπισήμως γνώρισμα κατὰ τὴν εἴσοδον ἐπάνω ἐν ἁρμένοις ξυλίνοις. 7 *Ald. C.* αἱ συγγένειαι. 8 *Ald. C.* καὶ καταπαύσωμεν πάσας τὰς ἑορτὰς τοῦ θεοῦ ἀπό. *Hier.* scribit, 70 vertisse, καταπαύσωμεν πάσας τὰς ἑορτάς. *Aq.* ἐνέπρησαν πάσας συναγωγὰς ἰσχυροῦ ἐπὶ τῆς γῆς. *Th.* ἐνεπύρισαν πάντας καιροὺς ἰσχυροῦ ἐν τῇ γῇ. *V. ed.* κατέκαυσαν. *VI. ed.* κατακαύσωμεν. 9 ita est in *ed. Lat. vulg.* quod etiam secutus est *Aug.* in *Ald.* vero est αὐτῶν. *Sch.* οἱ ο΄. Ἀ. Θ. Σ. τὰ σημεῖα ἡμῶν. 10 *S.* προπηλακίσει. 11 *S.* κητῶν. 12 *Ald. C.* συνέθλασας τὴν κεφαλήν. & in *Rom. Psalt.* 13 *Sch.* λευϊαθάν. 14 *Sch.* οἱ ο΄. ἢ ε΄. πηγήν. 15 *Aq.* στερροὺς. *S.* ἀρχαίους. 16 sic hab. *Apoll.* & *Psalt. Arab.* atque *Æth.* sic etiam *Aug.* legit. at *Ald. C.* φαῦσιν, καὶ ἥλιον. *Sch.* ἡ ς΄. σελήνην καὶ ἥλιον. Ἀκ. φωστῆρα καὶ ἥλιον· Θ. φῶς καὶ ἥλιον. 17 *Aq. Th.* ἐστήλωσας. *S.* ἔστησας. 18 sic leg. *Aug.* & *Apoll.* Γαίης πείρατα πάντα τεύχαμεν ἀκάματος χείρ. *Ald.* ὡραῖα.

ἔαρ

18 ἐαρ σύ [19] ἐποίησας. Μνήσθητι ταύτης
[20] τῆς κτίσεώς σου. ἐχθρὸς ὠνείδισε τὸν κύριον,
καὶ λαὸς ἄφρων παρώξυνε τὸ ὄνομά σου.
19 Μὴ παραδῷς τοῖς θηρίοις ψυχὴν ἐξομολο-
γουμένην σοι, τῶν ψυχῶν τῶν πενήτων σου μὴ ἐ-
20 πιλάθῃ εἰς τέλος. Ἐπίβλεψον εἰς τὴν
διαθήκην σου, [21] ὅτι ἐπληρώθησαν οἱ [22] ἐσκο-
21 τισμένοι τῆς γῆς οἴκων ἀνομιῶν. Μὴ ἀ-
ποστραφήτω τεταπεινωμένος [23] καὶ κατῃσχυμ-
μένος, πτωχὸς καὶ πένης αἰνέσουσι τὸ ὄνομά
22 σου. Ἀνάστα ὁ θεὸς, δίκασον τὴν δίκην
σου, μνήσθητι [24] τῶν ὀνειδισμῶν σου τῶν ὑπὸ ἀ-
23 φρονος ὅλην τὴν ἡμέραν. Μὴ ἐπιλά-
θῃ τῆς φωνῆς τῶν [25] ἱκετῶν σου, ἡ ὑπερηφανία
τῶν μισούντων σε [62] ἀναβαίη διαπαντὸς [27] πρὸς
σέ.

οδ'. 74.

[1] Εἰς τὸ τέλος, μὴ διαφθείρῃς, ψαλ-
μὸς ᾠδῆς τῷ Ἀσάφ.

1 Ἐξομολογησόμεθά σοι ὁ θεὸς, [2] ἐξομολο-
γησόμεθα, καὶ ἐπικαλεσόμεθα τὸ ὄνομά σου.
2 διηγήσομαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου. Ὅ-
ταν λάβω [3] καιρὸν, ἐγὼ [4] εὐθύτητας κρινῶ.
3 Ἐτάκη ἡ γῆ, καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες [5] αὐ-
τὴν, ἐγὼ ἐστερέωσα τοὺς στύλους αὐτῆς. [6] διά-
4 ψαλμα. Εἶπα τοῖς παρανομοῦσι, μὴ
[7] παρανομεῖν, καὶ τοῖς ἁμαρτάνουσι, Μὴ ὑ-
5 ψοῦτε κέρας. Μὴ ἐπαίρετε εἰς ὕψος τὸ
κέρας [8] ὑμῶν, μὴ λαλεῖτε κατὰ τοῦ θεοῦ ἀδικί-
6 αν. Ὅτι οὔτε [9] ἀπὸ ἐξόδων, οὔτε ἀπὸ
7 δυσμῶν, οὔτε ἀπὸ ἐρήμων ὀρέων, Ὅτι
ὁ θεὸς κριτής ἐστι· τοῦτον ταπεινοῖ, καὶ τοῦτον
8 ὑψοῖ. Ὅτι ποτήριον ἐν χειρὶ κυρίου,
οἴνου ἀκράτου πλῆρες κεράσματος· [10] καὶ ἔκλι-
νεν ἐκ τούτου εἰς τοῦτο, [11] πλὴν ὁ τρυγίας αὐ-
τοῦ οὐκ ἐξεκενώθη· πίονται πάντες οἱ ἁμαρ-
9 τωλοὶ τῆς γῆς. Ἐγὼ δὲ [12] ἀγαλλιάσο-
μαι εἰς τὸν αἰῶνα, ψαλῶ τῷ θεῷ Ἰακώβ.
10 Καὶ πάντα τὰ κέρατα τῶν ἁμαρτωλῶν [13] συγ-
κλάσω, καὶ ὑψωθήσεται [14] τὰ κέρατα τοῦ δι-
καίου.

οε'. 75.

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις, ψαλμὸς
τῷ Ἀσάφ· ᾠδὴ [1] πρὸς τὸν Ἀσ-
σύριον.

1 Γνωστὸς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὁ θεὸς, ἐν τῷ Ἰσρα-
2 ὴλ μέγα τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Καὶ ἐγενήθη
ἐν εἰρήνῃ ὁ τόπος αὐτοῦ, καὶ τὸ κατοικητήριον
3 αὐτοῦ ἐν Σιών. Ἐκεῖ συνέτριψε τὰ κρά-
τη τῶν τόξων, ὅπλον καὶ ῥομφαίαν καὶ πόλε-
4 μον. [2] διάψαλμα. [3] Φωτίζεις σὺ θαυ-
5 μαστῶς ἀπὸ ὀρέων αἰωνίων, Ἐταράχθη-
σαν πάντες οἱ ἀσύνετοι τῇ καρδίᾳ· ὕπνω-
σαν ὕπνον αὐτῶν, καὶ οὐχ εὗρον οὐδὲν [4] πάντες
οἱ ἄνδρες τοῦ πλούτου ταῖς χερσὶν αὐτῶν.
6 [5] Ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου ὁ θεὸς Ἰακώβ, ἐνύ-
σταξαν οἱ ἐπιβεβηκότες [6] τοὺς ἵππους.
7 Σὺ φοβερὸς εἶ, καὶ τίς ἀντιστήσεταί σοι [7] ἀπὸ
8 τῆς ὀργῆς σου; Ἐκ τοῦ οὐρανοῦ [8] ἠκούτισας
9 κρίσιν, γῆ ἐφοβήθη καὶ ἡσύχασεν, Ἐν
τῷ ἀναστῆναι εἰς κρίσιν τὸν θεὸν, τοῦ σῶσαι
πάντας τοὺς [9] πραεῖς τῇ καρδίᾳ. διάψαλμα.
10 [10] Ὅτι ἐνθύμιον ἀνθρώπου ἐξομολογήσεταί σοι,
καὶ ἐγκατάλειμμα ἐνθυμίου ἑορτάσει σοι.
11 Εὔξασθε καὶ ἀπόδοτε κυρίῳ τῷ θεῷ [11] ἡμῶν,
πάντες οἱ κύκλῳ αὐτοῦ οἴσουσι [12] δῶρα. τῷ φο-

---

19 *Ald. C.* ἔπλασας αὐτά. Μνήσθητι. 20 ita etiam est in *Rom. Psalt.* & apud *Apoll.* itidem in *Psalt. Arab.* & *Æth.* sic etiam leg. *Aug.* at in *Ald.* & *C.* desunt τῆς κτίσεώς σου. *Sch.* διὸ καί φησι, μνήσθητι ταύτης τῆς κτίσεως. 21 *S.* ὅτι ἐπλήσθησαν ἐσκολισμένα γῆς ὡραιοτήτων ἀδικίας. 22 *Ald. C.* ἐσκοτισμένοι. 23 καὶ *Ald. C.* deest. 24 *Ald. C.* τοῦ ὀνειδισμοῦ σου τοῦ. 25 *Hier.* ita leg. & *Aug.* sic quoque repertum est in a. quodam l. & *Psalt. vet.* ita hab. & *Rom* & *Arab.* & *Apoll.* sed in *Ald. C.* οἰκετῶν. sicque est in *Æth. Psalt.* 26 ita est in *Psalt. Rom.* in *Apoll.* in *Arab.* atque *Æth.* sed in *Ald. C.* ἀνέβη. 27 πρὸς σὲ *Ald. C.* desunt. *Ald.* hic habet Δόξα.

Ps. 74. 1 *S.* ἐπινίκιος περὶ ἀφθαρσίας. 2 *Ald. C.* ἐξομολογησόμεθά σοι, καί. 3 *Aq.* συνταγάς. *S.* συνταγήν. 4 *Ald.* εὐθύτητα. 5 *Ald. C.* ἐν αὐτῇ. 6 διάψαλμα *Ald. C.* ponunt ante ἐγὼ ἐστερέωσα. 7 *Ald. C.* παρανομεῖτε. 8 *Ald. C.* ὑμῶν, καὶ μή. 9 *Ald. C.* ἐξ. 10 *S.* ὥστε ἕλκειν ἀπ' αὐτοῦ. 11 *S.* πλὴν τὰς τρυγίας αὐτοῦ ἐκστραγγιοῦσι πίνοντες οἱ φαῦλοι τῆς γῆς. 12 *V. ed.* ἀπαγγελῶ. 13 *Ald. C.* συνθλάσω. *Sch.* οἱ ο'. Θ. συγκλάσω· Ἀ. περικόψω· Σ. μετακλάσω. 14 *Ald. C.* τὸ κέρας. *Sch.* οἱ ο'. τὰ κέρατα τῶν δικαίων· Ἀ. Σ. κέρατα δικαίου· Θ. κέρας δικαίων.

Ps. 75. 1 *Sch.* τὸ πρὸς τὸν Ἀσσύριον, οὐκ ἔκειτο ἐν τῷ τετρασελίδῳ, οὔτε παρὰ τοῖς ο'. οὔτε παρὰ τοῖς λοιποῖς, οὔτε ἐν τῷ βιβλίῳ Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου, οὔτε ἐν τῷ ὀκτασελίδῳ. 2 διάψαλμα *Ald. C.* deest. 3 *Aq.* Φωτισμὸς σὺ ὑπερμεγέθης ἀπὸ ὀρέων ἁλώσεως. *S.* Φωτίζεις σὺ θαυμαστῶς ἀπὸ ὀρέων θήρας. *Th.* φοβερὸς εἶ θαυμαστὸς ἀπὸ ὀρέων καρπίμων. 4 *S.* πάντες οἱ ἄνδρες οἱ ἰσχυροὶ τὰς χεῖρας αὐτῶν. 5 *S.* Ἀπὸ ἐμβριμήσεώς σου θεὲ Ἰακώβ, ἐκαρώθη καὶ ἅρμα καὶ ἵππος. *Aq.* κατεσέσρετο. 6 *Ald. C.* τοῖς ἵπποις. 7 sic quoque est in *Psalt. Æth.* at *Ald. C.* ἀπὸ τότε ἡ ὀργή. & *Apoll.* Ἐκ παλαιῆς σέο μῆνις ἔχει περιώσιον ἀλκήν. *Aug.* vero, *Tunc ab ira tua.* 8 nonnulli ll. hab. ἠκόντισας. *S.* ἀκουστὴν ποιήσεις. 9 *Aug.* ita legit. ita quoque est in *Æth. Psalt.* vetus hæc lectio fuit in l. *Vatic.* cui postmodum alia adscripta est, πραεῖς τῆς γῆς. quam hab. *Ald.* & *C.* 10 *S.* θυμὸς ἀνθρώπου ἐξομολογήσει. λείψανον θυμοῦ περιζώσῃ. 11 *C.* ὑμῶν. 12 *C.* δῶρα τῷ φοβερῷ.

12 βερῷ Καὶ ἀφαιρουμένῳ πνεύματα ἀρ-
χόντων, φοβερῷ παρὰ τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς.

οϛ΄. 76.

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ [1] Ἰδιθοὺν ψαλμὸς
τῷ Ἀσάφ.

1 Φωνῇ μου [2] πρὸς κύριον ἐκέκραξα, [3] καὶ ἡ
φωνή μου πρὸς τὸν θεόν, καὶ προσέσχε μοι.
2 Ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου τὸν θεὸν ἐξεζήτησα,
[4] ταῖς χερσί μου νυκτὸς ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠ-
πατήθην. [5] ἀπηνήνατο παρακληθῆναι ἡ ψυ-
3 χή μου· Ἐμνήσθην τοῦ θεοῦ, καὶ εὐφράνθην,
[6] ἠδολέσχησα, καὶ ὠλιγοψύχησε τὸ πνεῦμά μου.
4 διάψαλμα. [7] Προκατελάβοντο φυλακὰς
πάντες οἱ ἐχθροί μου, ἐταράχθην καὶ οὐκ ἐλά-
5 λησα. Διελογισάμην ἡμέρας ἀρχαίας,
6 καὶ ἔτη αἰώνια ἐμνήσθην, Καὶ ἐμελέτη-
σα· νυκτὸς μετὰ τῆς καρδίας μου ἠδολέσχουν, καὶ
7 [8] ἔσκαλλον τὸ πνεῦμά μου. Μὴ εἰς τοὺς
αἰῶνας ἀπώσεται κύριος, καὶ οὐ προσθήσει τοῦ
8 εὐδοκῆσαι ἔτι; * Ἢ εἰς τέλος [9] ἀποκόψει
9 τὸ ἔλεος ἀπὸ γενεᾶς καὶ γενεᾶς; [10]* Ἢ ἐ-
πιλήσεται τοῦ οἰκτειρῆσαι ὁ θεός, ἢ συνέξει ἐν
τῇ ὀργῇ αὐτοῦ τοὺς οἰκτιρμοὺς αὐτοῦ; διάψαλ-
10 μα. Καὶ εἶπα, [11] Νῦν ἠρξάμην, αὕ-
τη ἡ [12] ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ ὑψίστου.
11 [13] Ἐμνήσθην τῶν ἔργων κυρίου, ὅτι μνησθήσο-
μαι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῶν θαυμασίων σου,
12 Καὶ μελετήσω ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου, καὶ ἐν
13 τοῖς ἐπιτηδεύμασί σου ἀδολεσχήσω. Ὁ
θεὸς [14] ἐν τῷ ἁγίῳ ἡ ὁδός σου, τίς θεὸς μέ-
14 γας ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν; Σὺ εἶ ὁ θεὸς ὁ
ποιῶν θαυμάσια, ἐγνώρισας ἐν τοῖς λαοῖς
15 τὴν δύναμίν σου, Ἐλυτρώσω ἐν τῷ
βραχίονί σου τὸν λαόν σου, τοὺς υἱοὺς Ἰακὼβ καὶ
16 [15] Ἰωσήφ. [16] διάψαλμα. Εἴδοσάν σε
ὕδατα ὁ θεός, εἴδοσάν σε ὕδατα καὶ ἐφοβή-
θησαν, [17] καὶ ἐταράχθησαν ἄβυσσοι.
17 Πλῆθος ἤχους ὑδάτων, [18] φωνὴν ἔδωκαν αἱ
νεφέλαι· καὶ γὰρ τὰ βέλη σου διαπορεύονται,
18 Φωνὴ τῆς βροντῆς σου [19] ἐν τῷ τροχῷ. ἔφαναν
αἱ ἀστραπαί σου τῇ οἰκουμένῃ, ἐσαλεύθη καὶ ἔν-
19 τρομος ἐγενήθη ἡ γῆ. Ἐν τῇ θαλάσσῃ
[20] ἡ ὁδός σου, καὶ αἱ τρίβοι σου ἐν ὕδασι πολ-
20 λοῖς, καὶ τὰ ἴχνη σου οὐ γνωσθήσονται. Ὡ-
δήγησας ὡς πρόβατα τὸν λαόν σου ἐν χειρὶ
[21] Μωυσῆ καὶ [22] Ἀαρών.

οζ΄. 77.

[1] Συνέσεως τῷ Ἀσάφ.

1 Προσέχετε λαός μου [2] τὸν νόμον μου, κλίνα-
τε τὸ οὖς ὑμῶν εἰς τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου.
2 Ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου, φθέγ-
3 ξομαι προβλήματα ἀπ᾽ ἀρχῆς. Ὅσα
ἠκούσαμεν καὶ ἔγνωμεν αὐτά, καὶ οἱ πατέρες ἡ-
4 μῶν διηγήσαντο ἡμῖν. Οὐκ ἐκρύβη ἀπὸ
τῶν τέκνων αὐτῶν εἰς γενεὰν ἑτέραν, ἀπαγγέλ-
λοντες τὰς αἰνέσεις κυρίου καὶ τὰς δυναστείας
αὐτοῦ, καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἃ ἐποίησε.
5 Καὶ [3] ἀνέστησε μαρτύριον ἐν Ἰακώβ, καὶ νόμον
ἔθετο ἐν Ἰσραήλ· ὃν ἐνετείλατο τοῖς πατράσιν
ἡμῶν, [4] γνωρίσαι αὐτὸν τοῖς υἱοῖς αὐτῶν,
6 Ὅπως ἂν γνῷ γενεὰ ἑτέρα, υἱοὶ οἱ τεχθησό-
μενοι, καὶ ἀναστήσονται καὶ ἀπαγγελοῦσιν αὐτὰ
7 τοῖς υἱοῖς αὐτῶν· Ἵνα θῶνται ἐπὶ τὸν
θεὸν τὴν ἐλπίδα αὐτῶν, καὶ μὴ ἐπιλάθωνται
τῶν ἔργων τοῦ θεοῦ, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἐκζη-
8 τήσωσιν· Ἵνα μὴ γένωνται ὡς οἱ πατέρες

Psalm. 76. 1 *Ald.* *C.* Ἰδιθούμ. *Sch.* Ἰδιθοὺν ἀπάτη ἑρμηνεύεται. 2 *Sch.* Ἀ. Θ. πρὸς κύριον. Σ. ἡ ε΄. ἡ ϛ΄. οἱ ο΄. πρὸς τὸν θεόν. 3 *Ald.* *C.* φωνῆ. 4 *S* ἡ χείρ μου νυκτὸς ἐκτεταμένη διηνεκῶς. 5 *Aug.* hab *negavi*. item *Psalt. Rom.* & *Apoll.* 6 *S.* διελάλουν ἐμαυτῷ καὶ ἐλιποθύμουν. 7 sic est apud *Aug.* & in *Psalt. Rom.* *Arab.* & *Æth.* in *Ald.* & *C.* pro πάντες οἱ ἐχθροί μου est, οἱ ὀφθαλμοί μου. *Aq.* κατέσχες φυλακὰς ὀφθαλμῶν. *S.* ἴ αλυον τὰς ἀναβλέψεις τῶν ὀφθαλμῶν μου. *Th.* ἐκράτησας φυλακὰς ὀφθαλμῶν μου. 8 in *Lat. edit.* ita est. *Ald.* *C.* ἔσκαλλε. *Aq.* καὶ σκαλεύσει τὸ πνεῦμά μου. *Th.* ἔσκαλλον τὸ πνεῦμά μου. *S.* καὶ ἀνηρεύνων τὸ πνεῦμά μου. al. *Sch.* τὸ δὲ ἔσκαλλον, ὁ μὲν Θ. ἐξηρεύνησεν ὁ δὲ Ἀ. ἐσκάλευσεν, εἴρηκε. 9 *Ald.* *C.* τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀποκόψει. συνετέλεσε ῥῆμα ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν. illud συνετέλεσε ῥῆμα *edd.* *Lat.* non hab. nec metaphr. *Apoll.* nec *Psalt.* *Æth.* sed est in translat *Arab.* *Sch.* Σ. συνετέλεσε ῥῆσιν περὶ γενεᾶς ἑκάστης. 10 *Ald.* *C.* Μή. 11 *Aq.* Ἀρρωστία μοι αὕτη. *Th.* ὠδῖνές εἰσι. 12 *S.* ἐπιδευτερώσεις. 13 *S.* ἀνεμιμνησκόμην τὰς προνοίας κυρίου, ἀναπολῶν τὰ ἀρχαῖα τεράστιά σου· καὶ διεμελέτων πάσας τὰς πράξεις σου, καὶ τὰ μηχανήματά σου διηγούμην. 14 *S.* ἐν ἁγιασμῷ. 15 *Sch.* Ἰωσὴφ ἑρμηνεύεται, ὀνείδους ἀφαίρεσις. 16 διάψαλμα *Ald.* *C.* deest. 17 καὶ *Ald.* *C.* deest. al. hab. καί τοι. 18 *S.* ἦχον ἔδωκεν αἰθήρ. 19 *S.* ἐν τοῖς τροχοῖς 20 *Ald.* *C.* αἱ ὁδοί. 21 *Sch.* Μωσῆς ἑρμηνεύεται ἀναίρεσις ὕδατος· Ἀαρὼν δέ, ὄρος δυνάμεως. al. *Sch.* Μωϋσῆς ἑρμηνεύεται, ψηλάφημα Ἀαρών, πνεῦμα. 22 *Ald.* Ἀαρών. Δόξα. Κάθισμα ι΄. Inter Psalmum 76. & 77. hæc sequuntur in *Ald.*

Στίχοι εἰς τὸν θεῖον Δαβίδ.
Σίγησον Ὀρφεῦ, ῥίψον Ἑρμῆ τὴν λύραν.
Τρίπους ὁ Δελφοῖς, δῦνον εἰς λήθην ἔτι.
Δαβὶδ γὰρ ἡμῖν πνεύματος κρούων λύραν,
Τρανεῖ τὰ κρυπτὰ τοῦ θεοῦ μυστηρίων.
Πληθὺν παλαιῶν ἱστορεῖ τεραστίων.
Κινεῖ πρὸς ὕμνον τοῦ κτίσαντος τὴν κτίσιν.
Σώζων ἅπαντας μυσταγωγεῖ καὶ γράφει.
Ἁμαρτάνοντας εἰς ἐπιστροφὴν φέρει.
Πολλοῖς σὺν ἄλλοις καὶ κριτοῦ δηλῶν κρίσιν.
Σμήχειν διδάσκει ψυχικὰς ἁμαρτάδας.
Τῷ θεῷ δόξα.

Ps. 77. 1 *Ald* Ἁρμονίης ἱερῆς μελιηδέα ἄσματα Δαβίδ. Συνέσεως. 2 *Ald.* *C.* τῷ νόμῳ. 3 *S.* ἀνέστησε διαμαρτυρίαν τῷ Ἰακώβ. 4 *Ald.* *C.* τοῦ γνωρίσαι αὐτά.

αὐτῶν, γενεὰ σκολιὰ καὶ παραπικραίνουσα,
γενεὰ ἥτις οὐ κατεύθυνεν ἐν τῇ καρδίᾳ [5] αὐ-
τῆς, καὶ οὐκ ἐπιστώθη μετὰ τοῦ θεοῦ τὸ πνεῦμα αὐ-
9 τῆς. Υἱοὶ Ἐφραῒμ ἐντείνοντες καὶ βάλ-
λοντες [6] τόξον, ἐστράφησαν ἐν ἡμέρᾳ πολέ-
10 μου. Οὐκ ἐφύλαξαν τὴν διαθήκην τοῦ
θεοῦ, καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ οὐκ [7] ἤθελον πο-
11 ρεύεσθαι. Καὶ ἐπελάθοντο τῶν εὐεργεσιῶν
αὐτοῦ καὶ τῶν θαυμασίων αὐτοῦ, ὧν ἔδειξεν αὐ-
12 τοῖς. Ἐναντίον τῶν πατέρων αὐτῶν ἃ ἐ-
ποίησε θαυμάσια, ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἐν πε-
13 δίῳ Τάνεως. Διέρρηξε θάλασσαν, καὶ
διήγαγεν αὐτοὺς, [8] ἔστησεν ὕδατα ὡσεὶ ἀσκόν.
14 Καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐν νεφέλῃ ἡμέρας, καὶ
ὅλην τὴν νύκτα ἐν φωτισμῷ πυρός.
15 Διέρρηξε πέτραν ἐν ἐρήμῳ, καὶ ἐπότισεν αὐτοὺς
16 ὡς ἐν ἀβύσσῳ πολλῇ. Καὶ ἐξήγαγεν ὕ-
δωρ ἐκ πέτρας, καὶ κατήγαγεν ὡς ποταμοὺς
17 ὕδατα. Καὶ προσέθεντο ἔτι τοῦ ἁμαρτάνειν
αὐτῷ· [9] παρεπίκραναν τὸν ὕψιστον ἐν ἀνύδρῳ.
18 Καὶ ἐξεπείρασαν τὸν θεὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐ-
τῶν, τοῦ αἰτῆσαι βρώματα ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν.
19 Καὶ κατελάλησαν τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπαν. Μὴ δυ-
νήσεται ὁ θεὸς ἑτοιμάσαι τράπεζαν ἐν ἐρήμῳ;
20 Ἐπεὶ ἐπάταξε πέτραν, καὶ ἐῤῥύησαν ὕδατα,
καὶ χείμαῤῥοι κατεκλύσθησαν· μὴ καὶ ἄρτον
[10] δυνήσεται δοῦναι; ἢ ἑτοιμάσαι τράπεζαν τῷ
21 λαῷ αὐτοῦ; Διὰ τοῦτο ἤκουσε κύριος καὶ
[11] ἀνεβάλετο, καὶ πῦρ ἀνήφθη ἐν Ἰακὼβ, καὶ ὀρ-
22 γὴ ἀνέβη ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. Ὅτι οὐκ ἐπί-
στευσαν ἐν τῷ θεῷ, οὐδὲ ἤλπισαν ἐπὶ τὸ σω-
23 τήριον αὐτοῦ. Καὶ ἐνετείλατο νεφέλαις
ὑπεράνωθεν, καὶ θύρας οὐρανοῦ ἀνέῳξε·
24 Καὶ ἔβρεξεν αὐτοῖς μάννα φαγεῖν, καὶ ἄρτον
25 οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς. Ἄρτον ἀγγέλων
ἔφαγεν ἄνθρωπος, ἐπισιτισμὸν ἀπέστειλεν
26 αὐτοῖς εἰς πλησμονήν. [12] Ἀπῆρε Νότον
ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἐπήγαγεν ἐν τῇ [13] δυναστείᾳ αὐ-
27 τοῦ Λίβα. Καὶ ἔβρεξεν ἐπ᾽ αὐτοὺς ὡσεὶ
[14] χοῦν σάρκας, καὶ ὡσεὶ ἄμμον θαλασσῶν πε-
28 τεινὰ πτερωτά. Καὶ ἐπέπεσον [15] εἰς μέ-
σον τῆς παρεμβολῆς αὐτῶν, κύκλῳ τῶν σκηνω-
29 μάτων αὐτων. Καὶ [16] ἔφαγοσαν καὶ ἐν-
επλήσθησαν σφόδρα, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν αὐ-
30 τῶν ἤνεγκεν αὐτοῖς. Οὐκ ἐστερήθησαν ἀ-
πὸ τῆς ἐπιθυμίας αὐτῶν· ἔτι τῆς [17] βρώσεως αὐ-
31 τῶν οὔσης ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, Καὶ ὀργὴ
τοῦ θεοῦ ἀνέβη ἐπ᾽ αὐτοὺς, καὶ ἀπέκτεινεν ἐν τοῖς
[18] πίοσιν αὐτῶν, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς τοῦ Ἰσραὴλ
32 [19] συνεπόδισεν. Ἐν πᾶσι τούτοις ἥμαρ-
τον ἔτι, καὶ οὐκ ἐπίστευσαν τοῖς θαυμασίοις
33 αὐτοῦ. Καὶ ἐξέλιπον ἐν ματαιότητι αἱ
ἡμέραι αὐτῶν, καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν μετὰ σπουδῆς.
34 Ὅταν ἀπέκτεινεν αὐτοὺς, [20] ἐζήτουν αὐτὸν, καὶ
ἐπέστρεφον καὶ ὤρθριζον πρὸς τὸν θεόν.
35 Καὶ ἐμνήσθησαν, ὅτι ὁ θεὸς βοηθὸς αὐτῶν ἐστι,
καὶ ὁ θεὸς [21] ὁ ὕψιστος λυτρωτὴς αὐτῶν ἐστι.
36 Καὶ ἠγάπησαν αὐτὸν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ
τῇ γλώσσῃ αὐτῶν ἐψεύσαντο αὐτῷ.
37 Ἡ δὲ καρδία αὐτῶν οὐκ εὐθεῖα μετ᾽ αὐτοῦ, οὐ-
δὲ ἐπιστώθησαν ἐν τῇ διαθήκῃ αὐτοῦ.
38 Αὐτὸς δέ ἐστιν οἰκτίρμων, καὶ ἱλάσεται ταῖς ἁμαρ-
τίαις αὐτῶν, καὶ οὐ διαφθερεῖ [22] καὶ πληθυνεῖ
τοῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμὸν αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ ἐκκαύ-
39 σει πᾶσαν τὴν ὀργὴν αὐτοῦ. Καὶ ἐμνήσθη
ὅτι σάρξ εἰσι, πνεῦμα πορευόμενον καὶ οὐκ ἐ-
40 πιστρέφον. Ποσάκις παρεπίκραναν αὐ-
τὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, παρώργισαν αὐτὸν ἐν γῇ ἀ-
41 νύδρῳ; Καὶ ἐπέστρεψαν καὶ ἐπείρασαν
τὸν θεὸν, καὶ τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ παρώξυναν.
42 Οὐκ ἐμνήσθησαν τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἡμέρας, ἧς ἐ-
λυτρώσατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς θλίβοντος.
43 Ὡς ἔθετο ἐν Αἰγύπτῳ τὰ σημεῖα αὐτοῦ, καὶ τὰ
44 τέρατα αὐτοῦ ἐν πεδίῳ Τάνεως. Καὶ μετ-
έστρεψεν εἰς αἷμα τοὺς ποταμοὺς αὐτῶν, καὶ τὰ
ὀμβρήματα αὐτῶν ὅπως μὴ πίωσιν.
45 Ἐξαπέστειλεν εἰς αὐτοὺς [23] κυνόμυιαν, καὶ κατέ-
φαγεν αὐτοὺς, καὶ βάτραχον, καὶ διέφθειρεν
46 αὐτούς. Καὶ ἔδωκε τῇ [24] ἐρυσίβῃ [25] τὸν
καρπὸν αὐτῶν, καὶ τοὺς πόνους αὐτῶν [26] τῇ ἀ-
κρίδι.

5 *Ald. C.* ἑαυτῆς. 6 ita quoque est in *vulg. ed. Lat.* & in *Rom. Psalt.* in *vet.* autem, & apud *Aug. arcus. Ald.* τόξοις. vide hoc loco *Aug.* 7 *Ald. C.* ἐβουλήθησαν. 8 *Ald. C.* παρέστησεν. 9 *S.* φιλονεικεῖν τῷ ὑψίστῳ ἐν δίψει. 10 *Ald. C.* δύναται. 11 *S.* ἐχολώθη. 12 *Sch.* ὥρμησε καύσωνα. 13 *Ald. C.* δυνάμει. 14 *Ald.* χνοῦν. 15 *Ald. C.* ἐν μέσῳ. 16 *Ald. C.* ἔφαγον. 17 *Ald. C.* βρώσεως οὔσης. 18 de hoc vide *Hier* in ep. ad Sun. & *Aug.* hoc loco. *Ald. C.* πλείοσιν, *vet.* autem *Psalt.* conjunxit utrumque. *Sch.* οἱ ό. ὁ Θ. ἐν τοῖς πίοσιν αὐτῶν· Ἀ. ἐν λιπαροῖς αὐτῶν. Σ τοὺς λιπαρωτέρους αὐτῶν. 19 *C.* συνιμπόδισεν. 20 *Ald. C.* τότε ἐξεζήτουν. 21 *S.* ὕψιστος ὑπερεμάχησεν αὐτῶν. 22 *S* καὶ ἐπὶ πολὺ ἀπέστρεψε τὴν ὀργὴν αὐτοῦ, καὶ οὐ διήγειρεν ὅλον τὸν θυμὸν αὐτοῦ. 23 *Hier.* κοινόμυιαν, scribendum esse affirmat in fine ep. ad Sun. 24 *Sch.* ὡς κονιορτώδης φθορὰ τοῦ σίτου. *al. Sch.* ἐρυσίβη ἐστὶ κατὰ τὸν Ἡρωδιανὸν τὸ ἐπικαθίζον τοῖς καρποῖς παχνῶδες, καὶ διαφθεῖρον αὐτούς. 25 *Ald. C.* τοὺς καρπούς. 26 *S.* τῷ σκώληκι.

47 κρίδι. Ἀπέκτεινεν ἐν χαλάζῃ τὴν ἄμπε-
λον αὐτῶν, καὶ τὰς [27] συκαμίνους αὐτῶν [28] ἐν
48 τῇ πάχνῃ. [29] Καὶ παρέδωκεν [30] ἐν χα-
λάζῃ τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ τὴν ὕπαρξιν αὐτῶν
49 [31] τῷ πυρί. Ἐξαπέστειλεν εἰς αὐτοὺς ὀρ-
γὴν θυμοῦ αὐτοῦ, θυμὸν καὶ ὀργὴν καὶ θλῖψιν,
50 ἀποστολὴν [32] δι' ἀγγέλων πονηρῶν. Ὡ-
δοποίησε τρίβον τῇ ὀργῇ αὐτοῦ, οὐκ ἐφείσατο
ἀπὸ θανάτου τῶν ψυχῶν αὐτῶν, καὶ τὰ κτήνη
51 αὐτῶν εἰς θάνατον συνέκλεισε. Καὶ ἐ-
πάταξε πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἀπ-
αρχὴν [33] πόνων αὐτῶν ἐν τοῖς σκηνώμασι
52 Χάμ. Καὶ ἀπῆρεν ὡς πρόβατα τὸν λαὸν
αὐτοῦ, [34] ἤγαγεν αὐτοὺς ὡσεὶ ποίμνιον ἐν ἐρή-
53 μῳ. Καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς [35] ἐν ἐλπίδι,
καὶ οὐκ ἐδειλίασαν, καὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐκά-
54 λυψε θάλασσα. Καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς
εἰς ὄρος ἁγιάσματος αὐτοῦ, ὄρος τοῦτο ὃ ἐ-
55 κτήσατο ἡ δεξιὰ αὐτοῦ. Καὶ ἐξέβαλεν ἀ-
πὸ προσώπου αὐτῶν ἔθνη, καὶ ἐκληροδότησεν
αὐτοὺς ἐν σχοινίῳ κληροδοσίας, καὶ κατεσκήνω-
σεν ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν τὰς φυλὰς τοῦ
56 Ἰσραήλ. Καὶ ἐπείρασαν καὶ παρεπίκρα-
ναν τὸν θεὸν τὸν ὕψιστον, καὶ τὰ μαρτύρια αὐ-
57 τοῦ οὐκ ἐφυλάξαντο. Καὶ [36] ἀπέστρεψαν,
καὶ [37] ἠσυνθέτησαν καθὼς καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν,
58 μετεστράφησαν εἰς τόξον στρεβλόν. Καὶ
παρώργισαν αὐτὸν [38] ἐπὶ τοῖς βουνοῖς αὐτῶν,
καὶ ἐν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν παρεζήλωσαν αὐ-
59 τόν. Ἤκουσεν ὁ θεὸς καὶ ὑπερεῖδε, καὶ
60 ἐξουδένωσε σφόδρα τὸν Ἰσραήλ. Καὶ ἀπ-
ώσατο τὴν σκηνὴν Σηλὼμ, σκήνωμα [39] αὐτοῦ
61 οὗ κατεσκήνωσεν ἐν ἀνθρώποις. Καὶ παρ-
έδωκεν εἰς αἰχμαλωσίαν τὴν ἰσχὺν αὐτῶν, καὶ
τὴν καλλονὴν αὐτῶν εἰς [40] χεῖρα ἐχθροῦ.
62 Καὶ συνέκλεισεν [41] εἰς ῥομφαίαν τὸν λαὸν αὐτοῦ,
63 καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ ὑπερεῖδε. Τοὺς
νεανίσκους αὐτῶν κατέφαγε πῦρ, καὶ αἱ παρ-
64 θένοι αὐτῶν οὐκ [42] ἐπενθήσαν. Οἱ ἱε-
ρεῖς αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἔπεσον, καὶ αἱ χῆραι
65 αὐτῶν οὐ κλαυθήσονται. Καὶ ἐξηγέρθη ὡς
ὁ ὑπνῶν κύριος, ὡς δυνατὸς κεκραιπαληκὼς
66 ἐξ οἴνου. Καὶ ἐπάταξε τοὺς ἐχθροὺς αὐ-
τοῦ εἰς τὰ ὀπίσω, ὄνειδος αἰώνιον ἔδωκεν αὐ-
67 τοῖς. Καὶ ἀπώσατο τὸ σκήνωμα Ἰωσήφ,
καὶ τὴν φυλὴν Ἐφραὶμ οὐκ ἐξελέξατο.
68 Καὶ ἐξελέξατο τὴν φυλὴν Ἰούδα, τὸ ὄρος τὸ
69 Σιὼν ὃ ἠγάπησε. Καὶ ᾠκοδόμησεν [43] ὡς
μονοκερώτων τὸ ἁγίασμα αὐτοῦ, [44] ἐν τῇ γῇ
70 ἐθεμελίωσεν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ἐξ-
ελέξατο Δαυὶδ τὸν δοῦλον αὐτοῦ, καὶ ἀνέλαβεν
71 αὐτὸν ἐκ τῶν ποιμνίων τῶν προβάτων. [45] Ἐξ-
όπισθεν τῶν λοχευομένων ἔλαβεν αὐτὸν, ποι-
μαίνειν Ἰακὼβ τὸν δοῦλον αὐτοῦ, καὶ Ἰσραὴλ τὴν
72 κληρονομίαν αὐτοῦ. Καὶ ἐποίμανεν αὐ-
τοὺς ἐν τῇ ἀκακίᾳ τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἐν
[46] τῇ συνέσει τῶν χειρῶν αὐτοῦ ὡδήγησεν [47] αὐτούς.

οή. 78.

Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

1 Ὁ Θεὸς ἤλθοσαν ἔθνη εἰς τὴν κληρονομίαν
σου, ἐμίαναν τὸν ναὸν τὸν ἅγιόν σου· ἔθεντο Ἱε-
2 ρουσαλὴμ [1] εἰς ὀπωροφυλάκιον. Ἔθεντο
τὰ θνησιμαῖα τῶν δούλων σου βρώματα τοῖς πε-
τεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, τὰς σάρκας τῶν ὁσίων σου τοῖς
3 θηρίοις τῆς γῆς. Ἐξέχεαν τὸ αἷμα αὐ-
τῶν [2] ὡς ὕδωρ, κύκλῳ Ἱερουσαλὴμ, καὶ οὐκ
4 ἦν ὁ θάπτων. Ἐγενήθημεν [3] εἰς ὄνειδος
τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, μυκτηρισμὸς καὶ χλευασ-
5 μὸς τοῖς κύκλῳ ἡμῶν. Ἕως πότε κύριε
ὀργισθήσῃ εἰς τέλος; ἐκκαυθήσεται ὡς πῦρ ὁ
6 ζῆλός σου; Ἔκχεον τὴν ὀργήν σου ἐπὶ ἔθ-
νη τὰ μὴ [4] ἐπεγνωκότα σε, καὶ ἐπὶ βασιλεί-
ας αἳ τὸ ὄνομά σου οὐκ ἐπεκαλέσαντο.
7 Ὅτι κατέφαγον τὸν Ἰακὼβ, καὶ [5] τὸν τόπον αὐτοῦ
8 ἠρήμωσαν. Μὴ μνησθῇς ἡμῶν ἀνομιῶν
ἀρχαίων, ταχὺ προκαταλαβέτωσαν ἡμᾶς οἱ

---

27 *Sch.* οἱ ἄλλοι ἑρμηνευταὶ, συκομόρους. 28 *Aq* ἐν κρύει. *Sch.* ὁ παρὼν λόγος σκνιπῶν οὐκ ἐμνήσθη οὐδὲ σκώληκος ἀντὶ δὲ τούτων ἐρυσίβην τέθεικε καὶ πάχνην. 29 *S.* τοῦ ἐκδόντος λοιμῷ τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ τὰ κτήματα αὐτῶν οἰωνοῖς. 30 *Ald. C* εἰς χάλαζαν. 31 *C.* ἐν τῷ. 32 *S.* ἀγγέλων κακούντων. 33 *Ald. C.* παντὸς πόνου. 34 *Ald. C* καὶ ἀνήγαγεν. 35 *Ald. C.* ἐπ'. 36 *Ald.* ἐπέστρεψαν. 37 *Ald. C.* ἠθέτησαν. quod *Hier.* probat. 38 *Ald. C* ἐν. 39 *Ald. C.* ὃ κατεσκ. 40 *Ald. C.* χεῖρας ἐχθρῶν. 41 *Ald. C.* ἐν ῥομφαίᾳ. 42 sic quoque *Apoll.* & *Hier.* in expositione sensus moralis hoc loco, hanc lectionem videtur sequi. *Ald. C.* ἐπενθήθησαν. *Sch.* ἡ ϛ'. ὁμοίως τοῖς ο'. Ἀ. οὐχ ὑμνήσθησαν· Σ. Θ. ἡ ε'. οὐκ ἐπηνέθησαν. 43 *Ald. C.* ὡς μονοκέρωτος. *Th.* ut 70. *Aq.* ὑψηλῶς. *S.* ὡς τὰ ὑψηλά. 44 *S.* ὡς τὴν γῆν ἣν ἐθεμελίωσεν εἰς τὸν αἰῶνα. 45 *S.* ἀκολουθοῦντα ἐγκύμοσιν ἤγαγεν αὐτόν. *Aq.* τῶν ἐν γαστρὶ ἐχόντων. 46 *Ald. C.* ταῖς συνέσεσι. quam lectionem probat *Hier.* priorem seq. *Aug* & hanc agnoscit. *Sch.* Ἀ. φρονήσει· Θ. τῇ συνέσει τῶν χειρῶν ὡδήγησεν αὐτούς. 47 *Ald.* αὐτούς. Δόξα.

Ps. 78. 1 *Ald. C.* ὡς. 2 *Ald. C.* ὡσεί. 3 εἰς *Ald. C.* deest. 4 *Ald. C.* γινώσκοντα. 5 *Aq.* ὡραῖον αὐτοῦ. *S.* καλλονὴν αὐτοῦ. *Th.* εὐπρέπειαν αὐτοῦ.

οἰκτιρμοί [6] σου, ὅτι ἐπτωχεύσαμεν σφόδρα.
9 Βοήθησον ἡμῖν ὁ θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν, ἕνεκα τῆς
δόξης τοῦ ὀνόματός σου κύριε ῥῦσαι ἡμᾶς, καὶ
ἱλάσθητι ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν ἕνεκα τοῦ ὀνόμα-
10 τός σου. [7] Μή ποτε εἴπωσιν [8] ἐν τοῖς
ἔθνεσι, Ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς αὐτῶν; καὶ γνωσθήτω
ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν ἡ
ἐκδίκησις τοῦ αἵματος τῶν δούλων σου τοῦ ἐκ-
11 κεχυμένου. Εἰσελθέτω ἐνώπιόν σου ὁ
στεναγμὸς τῶν πεπεδημένων, κατὰ τὴν μεγαλω-
σύνην τοῦ βραχίονός σου περιποίησαι τοὺς υἱοὺς
12 τῶν τεθανατωμένων. Ἀπόδος τοῖς
γείτοσιν ἡμῶν [9] ἑπταπλάσια εἰς τὸν κόλπον
αὐτῶν, τὸν ὀνειδισμὸν αὐτῶν ὃν ὠνείδισάν σε κύριε.
13 Ἡμεῖς [10] γὰρ λαός σου καὶ πρόβατα νομῆς σου,
ἀνθομολογησόμεθά [11] σοι εἰς τὸν αἰῶνα, εἰς
γενεὰν καὶ γενεὰν ἐξαγγελοῦμεν τὴν αἴνεσίν σου.

οθʹ. 79.

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων,
μαρτύριον τῷ Ἀσάφ, ψαλμὸς
[1] ὑπὲρ τοῦ Ἀσσυρίου.

1 Ὁ Ποιμαίνων τὸν Ἰσραὴλ πρόσχες, ὁ ὁδη-
γῶν ὡσεὶ [2] πρόβατα τὸν [3] Ἰωσήφ· ὁ καθή-
2 μενος ἐπὶ τῶν χερουβὶμ ἐμφάνηθι, Ἐν-
αντίον [4] Ἐφραὶμ καὶ Βενιαμὶν καὶ Μανασσῆ·
ἐξέγειρον τὴν δυναστείαν σου καὶ ἐλθὲ εἰς τὸ σῶσαι
3 ἡμᾶς. Ὁ θεὸς ἐπίστρεψον ἡμᾶς, καὶ
ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωθησόμεθα.
4 [5] Κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, ἕως πότε ὀρ-
γίζῃ ἐπὶ τὴν προσευχὴν [6] τοῦ δούλου σου;
5 Ψωμιεῖς ἡμᾶς ἄρτον δακρύων, καὶ ποτιεῖς ἡ-
6 μᾶς ἐν δάκρυσιν [7] ἐν μέτρῳ. Ἔθου ἡ-
μᾶς [8] εἰς ἀντιλογίαν τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, καὶ
7 οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν ἐμυκτήρισαν ἡμᾶς. Κύ-
ριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ἐπίστρεψον ἡμᾶς,
καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωθησόμεθα.
8 [9] διάψαλμα. Ἄμπελον ἐξ [10] Αἰγύπτου με-
τῆρας, ἐξέβαλες ἔθνη καὶ κατεφύτευσας αὐτήν.
9 Ὡδοποίησας ἔμπροσθεν αὐτῆς, καὶ κατεφύτευ-
σας τὰς ῥίζας αὐτῆς, καὶ [11] ἐπλήσθη ἡ γῆ.
10 Ἐκάλυψεν ὄρη ἡ σκιὰ αὐτῆς, καὶ αἱ ἀναδεν-
δράδες αὐτῆς τὰς κέδρους τοῦ θεοῦ.
11 [12] Ἐξέτεινε τὰ κλήματα αὐτῆς ἕως θαλάσ-
σης, καὶ ἕως [13] ποταμοῦ τὰς παραφυάδας αὐ-
12 τῆς. Ἵνα τί καθεῖλες τὸν φραγμὸν αὐτῆς,
καὶ τρυγῶσιν αὐτὴν πάντες οἱ παραπορευόμενοι
13 τὴν ὁδόν; Ἐλυμήνατο αὐτὴν [14] σῦς ἐκ
δρυμοῦ, καὶ μονιὸς ἄγριος κατενεμήσατο αὐ-
14 τήν. Ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ἐπίστρεψον
δή, [15] ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἴδε, καὶ ἐπί-
15 σκεψαι τὴν ἄμπελον ταύτην. Καὶ κατ-
άρτισαι αὐτήν, ἣν ἐφύτευσεν ἡ δεξιά σου, καὶ
ἐπὶ υἱὸν ἀνθρώπου ὃν ἐκραταίωσας σεαυτῷ.
16 Ἐμπεπυρισμένη πυρὶ καὶ ἀνεσκαμμένη· ἀπὸ
ἐπιτιμήσεως τοῦ προσώπου σου ἀπολοῦνται.
17 Γενηθήτω ἡ χείρ σου ἐπ' ἄνδρα δεξιᾶς σου, καὶ
ἐπὶ υἱὸν ἀνθρώπου, ὃν ἐκραταίωσας σεαυτῷ.
18 Καὶ οὐ μὴ ἀποστῶμεν ἀπὸ σοῦ, ζωώσεις ἡμᾶς,
καὶ τὸ ὄνομά σου [16] ἐπικαλεσόμεθα.
19 Κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ἐπίστρεψον ἡμᾶς,
καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωθησό-
μεθα.

πʹ. 80.

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν [1] ληνῶν ψαλμὸς
[2] τῷ Ἀσάφ.

1 [3] Ἀγαλλιᾶσθε τῷ θεῷ τῷ βοηθῷ ἡμῶν,
2 ἀλαλάξατε τῷ θεῷ Ἰακώβ. Λάβετε
ψαλμὸν καὶ δότε τύμπανον, ψαλτήριον τερπνὸν
3 μετὰ κιθάρας. Σαλπίσατε ἐν νεομηνίᾳ
σάλπιγγι, ἐν εὐσήμῳ [4] ἡμέρᾳ ἑορτῆς ὑμῶν.
4 Ὅτι πρόσταγμα τῷ Ἰσραήλ ἐστι, καὶ κρίμα τῷ
5 θεῷ Ἰακώβ. Μαρτύριον ἐν τῷ Ἰωσὴφ
ἔθετο αὐτόν, ἐν τῷ ἐξελθεῖν αὐτὸν ἐκ γῆς
Αἰγύπτου· γλῶσσαν ἣν οὐκ ἔγνω, ἤκουσεν.
6 Ἀπέστησεν ἀπὸ ἄρσεων τὸν νῶτον [5] αὐτοῦ· αἱ
χεῖρες αὐτοῦ ἐν τῷ κοφίνῳ ἐδούλευσαν.
7 Ἐν θλίψει ἐπεκαλέσω με καὶ ἐρρυσάμην σε·
ἐπήκουσά σου ἐν ἀποκρύφῳ καταιγίδος, ἐδο-

---

6 *Ald.* σου κύριε, ὅτι. 7 *Sch.* οἱ ἄλλοι· εἰς τί λέγει τὰ ἔθνη; 8 *Ald. C.* τὰ ἔθνη. 9 *Ald. C.* ἑπταπλασίονα. 10 *Ald. C.* δέ. 11 *Ald. C.* σοι ὁ θεὸς εἰς.

Pſ. 79. 1 ὑπὲρ τοῦ Ἀσσυρίου *C.* deſunt. 2 ſic *Pſalt. vet.* & *Aug.* ſed *Ald.* πρόβατον τόν. *C.* πρόβατον. *Aq.* ὡς ποίμνιον Ἰωσήφ. *S.* ὡς ποίμνια τὸν Ἰωσήφ. *Th.* ὡσεὶ πρόβατον Ἰωσήφ. 3 *Sch.* Ἰωσὴφ ἑρμηνεύεται ὀνείδους ἄφεσις. *al. Sch.* Ἰωσὴφ ἑρμηνεύεται κυρίου πρόσθεσις. 4 *Sch.* Ἐφραὶμ ἑρμηνεύεται καρποφορῶν· Μανασσῆς δὲ, ἐπιλησμονή. 5 *Ald. C.* κύριος. 6 *Ald. C.* τῶν δούλων. 7 *Sch.* τουτέστι πλήρεις. 8 *S.* διὰ μάχης. 9 διάψαλμα *Ald. C.* deeſt. 10 *Sch.* Αἴγυπτος ἐκθλίβουσα ἑρμηνεύεται. 11 ſic quoque eſt in *Rom. Pſalt.* ſed *Ald. C.* ἐπλήρωσε τὴν γῆν. 12 *Aq.* ἀποστελεῖ θερισμὸν αὐτῆς. *Th* & *V. ed.* ἐξαπέστειλε τὰ κλήματα αὐτῆς. *S.* & *VI. ed.* ἐξέτεινε τὰς χαίτας αὐτῆς. 13 *Alex. Ald. C.* ποταμῶν. 14 *Alex. Ald. C.* ὗς. *S.* ζῶα ἐρημίας. 15 *Alex. Ald. C.* καὶ ἐπίβλεψον. 16 *Alex.* ἐπικαλεσώμεθα.

Pſ. 80. 1 *Mſ. Alex.* ἀλλοιωθησομένων, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. 2 *Ald.* ᾠδῆς τῷ. 3 *S.* Εὐφημεῖτε. *Aq.* Αἰνοποιεῖτε. 4 *Alex.* ἡμέρας ἑορτῆς ἡμῶν. 5 *Alex.* αὐτῶν.

κίμασα

κίμασά σε ἐπὶ ὕδατος [6] ἀντιλογίας. [7] διά-
8 ψαλμα. Ἄκουσον λαός [8] μου καὶ λαλήσω
σοι, Ἰσραήλ, καὶ διαμαρτύρομαί σοι. ἐὰν ἀ-
9 κούσῃς μου, Οὐκ ἔσται ἐν σοὶ θεὸς πρόσ-
φατος, οὐδὲ προσκυνήσεις θεῷ ἀλλοτρίῳ.
10 Ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ θεός σου, ὁ ἀναγα-
γών σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, πλάτυνον τὸ στόμα
11 σου καὶ πληρώσω αὐτό. Καὶ οὐκ ἤκουσεν
ὁ λαός μου τῆς φωνῆς μου, καὶ Ἰσραὴλ οὐ προσ-
12 έσχε μοι. [9] Καὶ ἐξαπέστειλα αὐτοὺς κατὰ
τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν καρδιῶν αὐτῶν, πορεύ-
σονται ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν.
13 Εἰ ὁ λαός μου ἤκουσέ μου, Ἰσραὴλ ταῖς ὁδοῖς μου
14 εἰ ἐπορεύθη, Ἐν τῷ μηδενὶ ἂν τοὺς ἐχ-
θροὺς αὐτῶν ἐταπείνωσα, καὶ ἐπὶ τοὺς θλίβον-
τας αὐτοὺς ἐπέβαλον ἂν τὴν χεῖρά μου.
15 [10] Οἱ ἐχθροὶ κυρίου ἐψεύσαντο αὐτῷ, καὶ ἔσται
16 ὁ [11] καιρὸς αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ἐψώ-
μισεν αὐτοὺς ἐκ στέατος πυροῦ, καὶ ἐκ πέτρας
μέλι ἐχόρτασεν [12] αὐτούς.

πα'. 81.

Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

1 Ο Θεὸς ἔστη ἐν συναγωγῇ θεῶν, [1] ἐν μέ-
2 σῳ δὲ θεοὺς διακρινεῖ. Ἕως πότε κρίνετε
ἀδικίαν, καὶ πρόσωπα ἁμαρτωλῶν λαμβά-
3 νετε; [2] διάψαλμα. [3] Κρίνατε [4] ὀρ-
φανὸν καὶ πτωχόν, ταπεινὸν καὶ πένητα δικαι-
4 ώσατε. Ἐξέλεσθε πένητα, καὶ πτωχὸν
5 ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ [5] ῥύσασθε. Οὐκ
ἔγνωσαν οὐδὲ συνῆκαν, ἐν σκότει διαπορεύονται,
σαλευθήσονται πάντα τὰ θεμέλια τῆς γῆς.
6 Ἐγὼ εἶπα, Θεοί ἐστε, καὶ υἱοὶ ὑψίστου πάντες.
7 Ὑμεῖς δὲ [6] ὡς ἄνθρωποι ἀποθνήσκετε, καὶ ὡς
8 εἷς τῶν ἀρχόντων πίπτετε. Ἀνάστα ὁ θεός,
[7] κρῖνον τὴν γῆν, [8] ὅτι σὺ κατακληρονομήσεις
[9] ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν.

πβ'. 82.

Ὠδὴ ψαλμοῦ τῷ Ἀσάφ.

1 Ο Θεὸς τίς ὁμοιωθήσεταί σοι; μὴ σιγήσῃς,
2 [1] μηδὲ καταπραΰνῃς ὁ θεός. Ὅτι ἰδοὺ
οἱ ἐχθροί σου [2] ἤχησαν· καὶ οἱ μισοῦντές σε
3 ἦραν κεφαλήν. [3] Ἐπὶ τὸν λαόν [4] σου κατ-
επανουργεύσαντο γνώμην, καὶ ἐβουλεύσαντο κατὰ
4 τῶν ἁγίων σου. Εἶπαν, Δεῦτε καὶ [5] ἐξο-
λοθρεύσωμεν αὐτοὺς ἐξ ἔθνους, καὶ οὐ μὴ μνη-
5 σθῇ τὸ ὄνομα Ἰσραὴλ ἔτι. Ὅτι ἐβουλεύ-
σαντο ἐν ὁμονοίᾳ ἐπὶ τὸ αὐτό, κατὰ σοῦ διαθήκην
6 διέθεντο. Τὰ σκηνώματα τῶν Ἰδουμαίων
καὶ οἱ Ἰσμαηλῖται, Μωὰβ καὶ οἱ [6] Ἀγαρηνοί,
7 Γεβὰλ καὶ Ἀμμὼν καὶ Ἀμαλήκ, [7] καὶ ἀλλόφυ-
8 λοι μετὰ τῶν κατοικούντων Τύρον. [8] Καὶ γὰρ
καὶ Ἀσσοὺρ συμπαρεγένετο μετ' αὐτῶν, ἐγενή-
θησαν εἰς ἀντίληψιν τοῖς υἱοῖς [9] Λώτ. διά-
9 ψαλμα. Ποίησον αὐτοῖς ὡς τῇ Μα-
διὰμ καὶ τῷ Σεισάρᾳ, ὡς [10] τῷ Ἰαβεὶν ἐν τῷ
10 χειμάρρῳ [11] Κεισών. [12] Ἐξωλοθρεύθη-
σαν ἐν Ἀενδώρ, ἐγενήθησαν ὡσεὶ κόπρος τῇ
11 γῇ. Θοῦ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν ὡς τὸν
Ὠρὴβ καὶ Ζήβ, καὶ Ζεβεὲ καὶ [13] Σαλμανά,
12 πάντας τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν· Οἵτινες
εἶπαν, Κληρονομήσωμεν ἑαυτοῖς τὸ [14] θυσια-
13 στήριον τοῦ θεοῦ. Ὁ θεός μου θοῦ αὐτοὺς ὡς
τροχόν, ὡς καλάμην κατὰ πρόσωπον ἀνέμου.
14 Ὡσεὶ πῦρ ὃ διαφλέξει δρυμόν, ὡσεὶ φλὸξ
15 [15] κατακαύσαι ὄρη· Οὕτως καταδιώξεις
αὐτοὺς ἐν τῇ καταιγίδι σου, καὶ ἐν τῇ ὀργῇ σου
16 ταράξεις αὐτούς. Πλήρωσον [16] τὰ πρόσ-
ωπα αὐτῶν ἀτιμίας, καὶ ζητήσουσι τὸ [17] ὄνομά

---

6 *Alex.* ἀντιλογίας. Ἄκουσον λαός. 7 διάψαλμα *Ald. C.* ponunt ante ἐδοκίμασα. 8 *Alex. Ald. C.* μου, καὶ διαμαρτύρομαι (*Alex.* διαμαρτυροῦμαι) σοι. Ἰσραήλ, ἐάν. 9 *S.* Ἀφῆκα οὖν αὐτοὺς τῇ ἀρεσκείᾳ τῆς καρδίας αὐτῶν, ὥδευεν ταῖς βουλαῖς αὐτῶν. *Aq.* Καὶ ἐξαπέστειλα αὐτὸν ἐν σκολιότητι καρδίας αὐτοῦ· πορεύσονται ἐν βουλεύμασιν αὐτῶν. 10 *S.* Μισοποιοὶ κυρίου οἱ ψευσάμενοι αὐτῷ. *Aq.* μισοποιοῦντες κύριον ἀρνήσονται αὐτόν. 11 *Sch.* καιρὸν τὰς συμφορὰς καλεῖ· οὕτω γὰρ καὶ Σύροι καὶ Ἑβραῖοι ταύτας εἰώθασιν ὀνομάζειν. 12 *Ald.* αὐτούς. Δόξα.
Pſ. 81. 1 *Aq.* ἐν ἐγκάτῳ. 2 διάψαλμα *Ald. C.* deeſt. 3 *Alex.* Κρίνεται. 4 *Alex. Ald. C.* ὀρφανῷ καὶ πτωχῷ. *Aq.* ἀτρυγῷ καὶ ὀρφανῷ. *Th.* πτωχὸν καὶ ὀρφανόν. *S.* ἀγόνῳ καὶ ὀρφανῷ. 5 *Alex.* ῥύσασθαι αὐτούς. Οὐκ *Ald. C.* ῥύσασθε αὐτόν. Οὐκ. 6 *S.* ὡς ἄνθρωποι ἀποθανεῖσθε, καὶ ὡς εἷς τῶν ἀρχόντων πεσεῖσθε. 7 *Ald.* κρίνων.
8 ſic *Gr. ll.* hab. ſic quoque *edd. Lat.* excepto *vet. Pſalt.* ubi eſt, *diſperdes in omnibus gentibus,* ac *Cypr.* *exterminabis.*

9 *Alex.* αὐτοὺς ἐν πᾶσιν.
Pſ. 82. 1 *S.* μὴ ἠρεμήσῃς. 2 *S.* συνηχοῦσι. *Sch.* ἀντὶ τοῦ, συμφωνοῦσι. 3 *S.* κατὰ τοῦ λαοῦ σου πανούργως ὁμιλοῦσι, καὶ συμβουλεύονται κατὰ τοῦ ἀποκρύφου σου. *Aq.* κατὰ τοῦ συγκεκρυμμένου σοι. 4 *Alex.* σου κύριε κατεπανουργεύσαντο. 5 *Alex.* ἐξολεθρεύσωμεν. 6 *Alex.* Ἀγγαρηνοί. 7 καὶ *Ald. C.* deeſt. 8 *Aq.* & *Th.* καί γε Ἀσσούρ. *S.* ἔτι καὶ Ἀσσούρ. 9 *Alex.* Λώτ. Ποίησον. *Sch.* Λὼτ περικεκλημένος ἑρμηνεύεται. *a. Sch.* Λὼτ ἑρμηνεύεται ἐγκεκλεισμένος. 10 *Alex.* ὁ Ἰαβείν. *Ald.* τῷ Ἰαβείμ. *C.* τῷ Ἰαβίμ. 11 *Alex.* Κισσῶν. Ἐξωλεθρεύθησαν. 12 *Aq.* Ἐξετρίβησαν ἐν Ἀενδώρ, ἐγενήθησαν κόπρον τῆς χθονός. 13 *Ald.* Σαλμανάν. 14 ſic quoque hab. *Æth. Pſalt.* & *Apoll.* - θεοῦ περικαλλέα βωμόν. *Alex. Ald. C.* ἁγιαστήριον. *S.* δίαιταν. 15 *Ald. C.* ἣ κατακαύσει. 16 *Sch.* Ἀ. Σ. ὁμοίως τοῖς ο'. Θ. πρόσωπα. 17 *Alex.* πρόσωπόν σου.

17 σου κύριε. Αἰσχυνθήτωσαν καὶ ταραχθή-
τωσαν εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, καὶ ἐντραπήτω-
18 σαν καὶ ἀπολέσθωσαν. Καὶ γνώτωσαν
ὅτι [18] ὄνομά σοι Κύριος· σὺ μόνος ὕψιστος
ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

πγ'. 83.

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ληνῶν τοῖς υἱοῖς Κορὲ ψαλμός.

1 ὩΣ ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου κύριε τῶν
2 δυνάμεων. Ἐπιποθεῖ καὶ ἐκλείπει ἡ ψυ-
χή μου εἰς τὰς αὐλὰς τοῦ κυρίου· ἡ καρδία μου
καὶ ἡ σάρξ μου ἠγαλλιάσαντο ἐπὶ θεὸν ζῶντα.
3 [1] Καὶ γὰρ στρουθίον εὗρεν ἑαυτῷ οἰκίαν, καὶ τρυ-
γὼν νοσσιὰν ἑαυτῇ οὗ θήσει τὰ νοσσία ἑαυ-
τῆς· τὰ θυσιαστήριά σου κύριε τῶν δυνάμεων,
4 ὁ βασιλεύς μου καὶ ὁ θεός μου. Μακά-
ριοι [2] οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ οἴκῳ σου, εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων αἰνέσουσί [3] σε. διάψαλμα.
5 [4] Μακάριος ἀνὴρ [5] οὗ ἐστιν [6] ἡ ἀντίληψις [7] αὐ-
τοῦ παρὰ [8] σοῦ κύριε· ἀναβάσεις ἐν τῇ καρδίᾳ
6 αὐτοῦ διέθετο, Εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ κλαυθ-
μῶνος, [9] εἰς τὸν τόπον ὃν ἔθετο. καὶ γὰρ εὐλο-
7 γίας δώσει ὁ νομοθετῶν, Πορεύσονται
ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν, ὀφθήσεται ὁ θεὸς
8 τῶν θεῶν ἐν Σιών. [10] Κύριε ὁ θεὸς τῶν δυ-
νάμεων, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐνώτι-
σαι ὁ θεὸς [11] Ἰακώβ. διάψαλμα.
9 Ὑπερασπιστὰ ἡμῶν ἴδε ὁ θεός, καὶ ἐπίβλεψον
10 [12] ἐπὶ τὸ πρόσωπον τοῦ χριστοῦ σου. Ὅτι
κρείσσων ἡμέρα μία ἐν ταῖς αὐλαῖς σου, ὑπὲρ
[13] χιλιάδας. ἐξελεξάμην [14] παραρριπτεῖσθαι ἐν
τῷ οἴκῳ τοῦ [15] θεοῦ μᾶλλον ἢ [16] οἰκεῖν με ἐπὶ
11 σκηνώμασιν ἁμαρτωλῶν. [17] Ὅτι ἔλεον
καὶ ἀλήθειαν ἀγαπᾷ κύριος, ὁ θεὸς χάριν καὶ
δόξαν δώσει. κύριος [18] οὐχ ὑστερήσει τὰ ἀγα-
θὰ [19] τοῖς πορευομένοις ἐν ἀκακίᾳ.
12 [20] Κύριε τῶν δυνάμεων, μακάριος ἄνθρωπος
ὁ ἐλπίζων ἐπὶ σέ.

πδ'. 84.

Εἰς τὸ τέλος, τοῖς υἱοῖς Κορὲ ψαλμός.

1 ΕΥδόκησας κύριε τὴν γῆν σου, [1] ἀπέστρεψας τὴν
2 αἰχμαλωσίαν Ἰακώβ. Ἀφῆκας τὰς ἀνο-
μίας τῷ λαῷ σου, ἐκάλυψας πάσας τὰς ἁμαρ-
3 τίας αὐτῶν. [2] διάψαλμα Κατέπαυσας
πᾶσαν τὴν ὀργήν σου, ἀπέστρεψας ἀπὸ ὀργῆς
4 θυμοῦ σου. Ἐπίστρεψον ἡμᾶς ὁ θεὸς τῶν
σωτηρίων ἡμῶν, καὶ ἀπόστρεψον τὸν θυμόν σου
5 ἀφ' ἡμῶν. Μὴ εἰς [3] τὸν αἰῶνα ὀργισθῇς
ἡμῖν; ἢ διατενεῖς τὴν ὀργήν σου ἀπὸ γενεᾶς εἰς
6 γενεάν; Ὁ θεός, σὺ ἐπιστρέψας ζωώ-
σεις ἡμᾶς, καὶ ὁ λαός σου εὐφρανθήσεται ἐπὶ
7 σοί. Δεῖξον ἡμῖν κύριε τὸ ἔλεός σου,
8 καὶ τὸ σωτήριόν [4] σου δῴης ἡμῖν. [5] Ἀκού-
σομαι τί λαλήσει ἐν ἐμοὶ κύριος ὁ θεός, ὅτι
λαλήσει εἰρήνην ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς
ὁσίους αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς ἐπιστρέφοντας [6] πρὸς
9 αὐτὸν καρδίαν. Πλὴν ἐγγὺς τῶν φοβου-
μένων αὐτὸν τὸ σωτήριον αὐτοῦ, τοῦ κατασκηνῶ-
10 σαι δόξαν ἐν τῇ γῇ ἡμῶν. Ἔλεος καὶ
ἀλήθεια συνήντησαν, δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη κατ-
11 εφίλησαν. Ἀλήθεια ἐκ τῆς γῆς ἀνέτει-
λε, [7] καὶ δικαιοσύνη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψε.
12 Καὶ γὰρ ὁ κύριος δώσει χρηστότητα, καὶ ἡ γῆ ἡ-
13 μῶν δώσει τὸν καρπὸν αὐτῆς. Δικαιοσύνη
[8] ἐναντίον αὐτοῦ [9] προπορεύσεται, καὶ θήσει εἰς
ὁδὸν τὰ διαβήματα [10] αὐτοῦ.

πε'. 85.

[1] Προσευχὴ τῷ Δαυίδ.

1 ΚΛῖνον κύριε τὸ οὖς σου, καὶ [2] εἰσάκουσόν μου,
2 ὅτι πτωχὸς καὶ πένης εἰμὶ ἐγώ. Φύλαξον
τὴν ψυχήν μου ὅτι ὅσιός εἰμι, σῶσον τὸν δοῦλόν

18 *Sch.* οἱ ο'. οἱ γ'. σοὶ ὄνομα κύριε.
Psl. 83. 1 *Aq.* Καί γε ὄρνεον εὗρε καὶ στρουθὸς νοσσιὰν αὐτῷ, οὗ ἔθετο νεοσσοὺς αὐτῆς. 2 *Alex.* πάντες οἱ. 3 *Alex.* σε Μακάριος 4 *Sch.* ἄλλος δὲ οὕτω φησὶν ἀναγνωστέον· Μακάριος ἀνὴρ οὗ ἐστιν ἀντίληψις αὐτοῦ παρὰ σοῦ, ἀναβάσεις ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ μέχρι τούτου. εἶτα ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς τὸ, διέθετο εἰς τὴν κοιλάδα 5 *Ald.* & *C.* ᾧ. 6 *Alex.* ἀντίλημψεις αὐτοῦ. 7 *C.* αὐτῷ. 8 *C.* σοί. 9 *Alex.* εἰς τόπον. 10 Κύριε *Ald. C.* deest. 11 *Alex.* Ἰακώβ. Ὑπερασπιστά. 12 *Ald. C.* εἰς. 13 *Sch.* ἤτοι χιλιάδα, οὕτω γὰρ εὕρηται ἐν τῇ Ἑβρ. γραφῇ. 14 *Alex.* παραρίπτεσθαι. 15 *Alex. Ald. C* θεοῦ μου μᾶλλον ἤ. 16 *Alex.* οἰκεῖν ἐν. 17 *Aq.* ἥλιος καὶ θυρεὸς κύριος ὁ θεός. *Th.* ὅτι ἔλεον καὶ ἀλήθειαν ἀγαπᾷ κύριος ὁ θεός. *S.* ἥλιον γὰρ καὶ ὑπερασπισμὸν κύριος ὁ θεός. 18 *Ald. C.* οὐ στερήσει. 19 *Alex.* τοὺς πορευομένους. 20 *Ald. C.* Κύριε ὁ θεὸς τῶν.
Psl. 84. 1 *Ms. Alex.* ἐπέστρεψας. 2 διάψαλμα *Ald. C.* deest. 3 *Alex. Ald. C.* τοὺς αἰῶνας. 4 *Alex.* σου κύριε δῴης. 5 *Aq.* ἀκούσομαι τί λαλήσει ὁ ἰσχυρὸς κύριος. *Th.* ἀκ. τί λαλήσει ὁ θεὸς κύριος *S.* ἀκούσω τί λαλήσει ὁ θεὸς κύριος 6 sic vet *Psalt.* & *Aug.* & *Ambr.* in Psl. 118. serm 55. *Et in eos qui convertunt ad ipsum cor suum.* at in *Lat. vulg. ed. Et in eos qui convertuntur ad cor. Ald. C.* καρδίαν ἐπ' αὐτόν. 7 *Alex.* δικαιοσύνη. 8 *Alex. Ald. C* ἐνώπιον αὐτοῦ. 9 *Ald. C.* προπορεύσεται. 10 *Ald.* αὐτοῦ. Δόξα. Κάθισμα ια'.
Psl. 85. 1 *Ms. Alex.* Τῷ Δαυίδ. 2 *Alex. Ald. C.* ἐπάκουσον.

σου [3] ὁ

3 σου [3] ὁ θεός, τὸν ἐλπίζοντα ἐπὶ σέ. Ἐ-
λέησόν με κύριε, ὅτι πρὸς σὲ κεκράξομαι
4 [4] ὅλην τὴν ἡμέραν. Εὔφρανον τὴν ψυ-
χὴν τοῦ δούλου σου, ὅτι πρὸς σὲ [5] κύριε ἦρα τὴν
5 ψυχήν μου. Ὅτι σὺ κύριε χρηστὸς καὶ [6] ἐ-
πιεικὴς, καὶ πολυέλεος πᾶσι τοῖς ἐπικαλου-
6 μένοις σε. Ἐνώτισαι κύριε τὴν προσευ-
χήν μου, καὶ πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου.
7 Ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου [7] ἐκέκραξα πρὸς σὲ,
8 ὅτι [8] εἰσήκουσάς μου. Οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι
ἐν θεοῖς κύριε, καὶ οὐκ ἔστι κατὰ τὰ ἔργα σου.
9 Πάντα τὰ ἔθνη ὅσα ἐποίησας ἥξουσι, καὶ προσ-
κυνήσουσιν ἐνώπιόν σου κύριε, καὶ δοξάσουσι τὸ
10 ὄνομά σου, Ὅτι μέγας εἶ σὺ, καὶ ποιῶν
θαυμάσια, σὺ εἶ ὁ θεὸς [9] μόνος ὁ μέγας.
11 Ὁδήγησόν με κύριε [10] ἐν τῇ ὁδῷ σου, καὶ πο-
ρεύσομαι [11] ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου. [12] εὐφρανθή-
τω ἡ καρδία μου, τοῦ φοβεῖσθαι τὸ ὄνομά σου.
12 Ἐξομολογήσομαί σοι [13] κύριε ὁ θεός μου ἐν
ὅλῃ καρδίᾳ μου, καὶ δοξάσω τὸ ὄνομά σου εἰς
13 τὸν αἰῶνα. Ὅτι τὸ ἔλεός σου μέγα ἐπ᾽ ἐ-
μὲ, καὶ ἐρρύσω τὴν ψυχήν μου ἐξ ᾅδου κατω-
14 τάτου. Ὁ θεὸς, παράνομοι ἐπανέστη-
σαν ἐπ᾽ ἐμὲ, καὶ συναγωγὴ κραταιῶν ἐζήτη-
σαν τὴν ψυχήν μου, καὶ οὐ προέθεντό σε ἐνώ-
15 πιον αὐτῶν. Καὶ σὺ κύριε ὁ [14] θεὸς οἰ-
κτίρμων καὶ ἐλεήμων, μακρόθυμος καὶ πολυέ-
16 λεος καὶ ἀληθινός. Ἐπίβλεψον ἐπ᾽ ἐμὲ,
καὶ ἐλέησόν με, [15] δὸς τὸ κράτος σου τῷ παι-
δί σου, καὶ σῶσον τὸν υἱὸν τῆς παιδίσκης σου.
17 Ποίησον μετ᾽ ἐμοῦ σημεῖον εἰς ἀγαθὸν, καὶ ἰδέ-
τωσαν οἱ μισοῦντές με, καὶ αἰσχυνθήτωσαν· ὅτι
σὺ κύριε ἐβοήθησάς μοι, καὶ παρεκάλεσάς με.

πς´. 86.

[1] Τοῖς υἱοῖς Κορὲ ψαλμὸς ᾠδῆς.

1 [2] Οἱ θεμέλιοι αὐτοῦ ἐν τοῖς ὄρεσι τοῖς ἁγί-
2 οις. Ἀγαπᾷ κύριος τὰς πύλας Σιὼν,
ὑπὲρ πάντα τὰ σκηνώματα Ἰακώβ.
3 Δεδοξασμένα ἐλαλήθη περὶ σοῦ ἡ πόλις τοῦ θεοῦ.
4 [3] διάψαλμα. Μνησθήσομαι Ῥαὰβ, καὶ
Βαβυλῶνος, τοῖς γινώσκουσί με· καὶ ἰδοὺ ἀλ-
λόφυλοι καὶ Τύρος καὶ λαὸς Αἰθιόπων, οὗτοι
5 [4] ἐγενήθησαν ἐκεῖ. [5] Μήτηρ Σιὼν ἐρεῖ ἄν-
θρωπος, καὶ ἄνθρωπος [6] ἐγενήθη ἐν αὐτῇ, καὶ
αὐτὸς ἐθεμελίωσεν αὐτὴν ὁ ὕψιστος.
6 Κύριος διηγήσεται ἐν γραφῇ λαῶν, καὶ ἀρχόν-
των τούτων τῶν γεγενημένων ἐν [7] αὐτῇ. διάψαλμα.
7 Ὡς εὐφραινομένων πάντων ἡ κατοικία ἐν σοί.

πζ´. 87.

Ὠδὴ ψαλμοῦ τοῖς υἱοῖς Κορὲ, εἰς τὸ τέ-
λος, [2] ὑπὲρ μαελὲθ τοῦ ἀποκρι-
θῆναι, συνέσεως [3] Αἰμὰν τῷ
Ἰσραηλίτῃ.

1 Κύριε ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου, ἡμέρας [4] ἐ-
κέκραξα καὶ ἐν νυκτὶ ἐναντίον σου.
2 Εἰσελθέτω ἐνώπιόν σου ἡ προσευχή μου, κλῖ-
νον τὸ οὖς σου εἰς τὴν δέησίν μου [6] κύριε,
3 Ὅτι ἐπλήσθη κακῶν ἡ ψυχή μου, καὶ ἡ ζωή
4 μου τῷ ᾅδῃ ἤγγισε. Προσελογίσθην
μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον, ἐγενή-
θην [7] ὡς ἄνθρωπος [8] ἀβοήθητος,
5 Ἐν νεκροῖς ἐλεύθερος, ὡσεὶ [9] τραυματίαι
ἐρριμμένοι καθεύδοντες ἐν τάφῳ, ὧν οὐκ ἐ-
μνήσθης ἔτι, καὶ αὐτοὶ ἐκ τῆς χειρός σου ἀπώσθησαν.

---

3 *Alex. Ald. C.* ὁ θεός μου. 4 *S.* καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν. 5 κύριε *Ald. C.* deest. 6 *Aq* & *Th.* ἱλαστής. *S.* ἀφιείς. 7 *S.* ἐπικαλέσομαί σε, ὅτι εἰσακούσῃ μου. 8 *Alex Ald. C.* ἐπήκουσάς. 9 ita quoque legit *Aug.* & ita hab. *Psalt. vet.* & *Arab.* & *Æth.* at *Alex. Ald. C.* μόνος. Ὁδήγησόν με κύριε. 10 *Alex.* τῇ ὁδῷ σου. 11 *Alex.* τῇ ἀληθείᾳ σου. 12 *Aq.* μοναχῶς. *S.* ἕνωσον. 13 *Ald.* κύριος. 14 *Ald. C.* θεός μου οἰκτίρμων. 15 *S.* δὸς ἰσχὺν παρὰ σοῦ τῷ δούλῳ σου.

Ps. 86. 1 *Aq.* & *S.* τῶν υἱῶν Κορέ. 2 *Aq.* θεμελίωσις αὐτοῦ ἐν ὄρεσιν ἡγιασμένου. 3 διάψαλμα *Ald. C.* deest bis in hoc Psalmo. 4 *Ms. Alex.* ἐγενήθησαν. 5 ita hab. *Gr.* ll. sic quoque legunt *Tertull. Ambr. Aug.* ita præterea est in *Psalt. Rom.* & *Æth* & *Arab.* atque in metaphr. *Apoll.* Μητέρα τιμήεσσαν ἀνὴρ Σιῶνα καλέσσει. *Hier* affirmat μήτι Σιὼν, 70. transtulisse. *Aq.* καὶ τῇ Σιών. *S* περὶ δὲ Σιὼν λεχθήσεται, ἀνὴρ καὶ ἀνὴρ ἐτέχθη ἐκεῖ, αὐτὸς δὲ ἥδρασεν αὐτὴν ὁ ὕψιστος. κύριος ἀριθμήσει γράφων λαοὺς, οὗτος ἐτέχθη ἐκεῖ. *Aq.* οὗτος ἐτέχθη ἐκεῖ ἀεί. *a. Sch* περὶ δὲ Σιὼν πῶς λεχθήσεται; οὕτω γὰρ ὁ Σύμμ. ἀνὴρ καθ᾽ ἕκαστον, ἄνθρωπος ἐτέχθη ἐκεῖ. *a. Sch.* τὸ ῥῶ, κατὰ προσθήκην ἔκειτο εἰς τὴν τῶν ο´. ἐν τῷ τετρασελίδῳ, ἐν δὲ τῷ ὀκτασελίδῳ μήτηρ Σιών. 6 sic est in *Rom. Psalt.* & ita legit *Ambr.* sed *Ald. C.* ἐγεννήθη. quibuscum facit *Psalt. Arab.* & *Æth.* sic quoque *Tertull.* leg. *Sch.* Θ ἡ ε´. καὶ ἡ ς´. ἐγενήθη. 7 *Alex* αὐτῇ. Ὡς εὐφραινομένων.

Ps. 87. 1 *Sch.* ὁ μὲν πρὸ τούτου ψαλμὸς τὴν γένεσιν αἰνίττεται τοῦ Χριστοῦ, ἧς τὸν καιρὸν ἡ ε´. δεδήλωκεν ἔκδοσις, ἐν ἀπογραφῇ τεχθήσεσθαι, λέγουσα· ὁ δὲ μετὰ χεῖρας, τὸν θάνατον. *a. Sch.* ἡ γένεσις τοῦ Σωτῆρος διὰ τοῦ προλαβόντος ἐδηλοῦτο ψαλμοῦ, ἐν τῷ, καὶ ᾄδοντες χοροὶ, πᾶσαι πηγαὶ ἐν σοί. 2 *Theodor.* ὑπὲρ μαελὲθ διὰ χοροῦ ἡρμήνευσεν ὁ Σύμμ. ὁ δὲ Ἀκύλ. ἐπὶ χορείας. 3 *Ms. Alex.* & *Ald. ed.* Αἰθάμ. 4 *Alex.* κεκράξομαι. 5 *Alex.* Εἰσελθάτω. 6 κύριε *Ald. C.* deest. 7 *Alex. Ald. C.* ὡσεί. 8 *Ald. C.* ἀβοήθος. 9 sic *Apoll.* Οἷά περ οὐτηθέντες ἀκήδεστοι περὶ τύμβους Εὕδουσι. *Psalt. Rom.* & *Ambr.* hab. *dormientes projecti.* *Alex Ald. C.* τραυματίαι καθεύδοντες. sic & *Lat. vulg. ed.* *S.* ὡς οἱ τετρωμένοι οἱ κείμενοι ἐν τάφῳ, ὧν οὐ μνημονεύεις οὐκέτι, οἵτινες ὑπὸ τῆς χειρός σου ἐξεκόπησαν. *Aq.* ὁμοίως ἀνῃρημένοις.

Ἔθεντό

6 Ἔθεντό με ἐν λάκκῳ κατωτάτῳ, ἐν σκοτεινοῖς
7 καὶ ἐν σκιᾷ θανάτου. [10] Ἐπ' ἐμὲ ἐπεστηρί-
χθη ὁ θυμός σου, καὶ πάντας τοὺς μετεωρισμούς
8 σου ἐπήγαγες ἐπ' ἐμέ. διάψαλμα. Ἐ-
μάκρυνας τοὺς γνωστούς μου [11] ἀπ' ἐμοῦ, ἔθεντό
με βδέλυγμα ἑαυτοῖς. παρεδόθην καὶ οὐκ ἐξε-
9 πορευόμην. [12] Οἱ ὀφθαλμοί μου ἠσθένη-
σαν ἀπὸ πτωχείας· [13] καὶ ἐκέκραξα πρὸς σὲ
κύριε ὅλην τὴν ἡμέραν, διεπέτασα πρὸς σὲ
10 τὰς χεῖράς μου. Μὴ τοῖς νεκροῖς ποιήσεις
θαυμάσια, ἢ ἰατροὶ ἀναστήσουσι καὶ ἐξομολο-
11 γήσονταί σοι; Μὴ διηγήσεταί τις ἐν
τάφῳ τὸ ἔλεός σου, καὶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν
12 τῇ ἀπωλείᾳ; Μὴ γνωσθήσεται ἐν τῷ σκό-
τει τὰ θαυμάσιά σου, καὶ ἡ δικαιοσύνη σου ἐν
13 γῇ ἐπιλελησμένῃ; [14] Κἀγὼ πρὸς σὲ κύ-
ριε ἐκέκραξα, καὶ τὸ πρωῒ ἡ προσευχή μου
14 προφθάσει σε. Ἵνα τί κύριε ἀπωθεῖς [15] τὴν
προσευχήν μου, ἀποστρέφεις τὸ πρόσωπόν σου
15 ἀπ' ἐμοῦ; Πτωχός εἰμι ἐγὼ καὶ ἐν κό-
ποις ἐκ νεότητός μου, ὑψωθεὶς δὲ ἐταπεινώθην
16 καὶ ἐξηπορήθην. Ἐπ' ἐμὲ διῆλθον αἱ ὀρ-
γαί σου, [16] καὶ οἱ φοβερισμοί σου ἐξετάραξάν
17 με. Ἐκύκλωσάν με [17] ὡς ὕδωρ, ὅλην
18 τὴν ἡμέραν περιέσχον με ἅμα. Ἐμάκρυ-
νας ἀπ' ἐμοῦ φίλον, [18] καὶ τοὺς γνωστούς μου ἀπὸ
[19] ταλαιπωρίας.

πη'. 88.

Συνέσεως [1] Αἰθὰμ τῷ Ἰσρα-
[2] ηλίτῃ.

1 ΤΑ' ἐλέη σου κύριε εἰς τὸν αἰῶνα ᾄσομαι, εἰς
γενεὰν καὶ γενεὰν ἀπαγγελῶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν
2 τῷ στόματί μου. Ὅτι εἶπας, Εἰς τὸν αἰῶ-
να ἔλεος οἰκοδομηθήσεται, ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἑ-
3 τοιμασθήσεται ἡ ἀλήθειά σου. Διεθέμην
διαθήκην τοῖς ἐκλεκτοῖς μου, ὤμοσα Δαυὶδ τῷ
4 δούλῳ μου. Ἕως τοῦ αἰῶνος ἑτοιμάσω τὸ
σπέρμα σου, καὶ οἰκοδομήσω εἰς γενεὰν καὶ γενε-
5 ὰν τὸν θρόνον [3] σου. διάψαλμα. Ἐξο-
μολογήσονται οἱ οὐρανοὶ τὰ θαυμάσιά σου κύριε,
[4] καὶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν ἐκκλησίᾳ ἁγίων.
6 [5] Ὅτι τίς ἐν νεφέλαις ἰσωθήσεται τῷ κυρίῳ; [6] καὶ
τίς ὁμοιωθήσεται τῷ κυρίῳ ἐν υἱοῖς θεοῦ;
7 Ὁ θεὸς ἐνδοξαζόμενος ἐν βουλῇ ἁγίων, μέγας
καὶ [7] φοβερὸς ἐπὶ πάντας τοὺς περικύκλῳ αὐτοῦ.
8 Κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, τίς ὅμοιός σοι;
δυνατὸς εἶ κύριε, καὶ ἡ ἀλήθειά σου κύκλῳ σου.
9 Σὺ δεσπόζεις τοῦ κράτους τῆς θαλάσσης, τὸν δὲ
σάλον τῶν κυμάτων αὐτῆς σὺ [8] καταπραΰνεις.
10 Σὺ ἐταπείνωσας ὡς τραυματίαν, ὑπερήφα-
νον, [9] καὶ ἐν τῷ βραχίονι τῆς δυνάμεώς σου διε-
11 σκόρπισας τοὺς ἐχθρούς σου. Σοί εἰσιν οἱ
οὐρανοί, καὶ σή ἐστιν ἡ γῆ, τὴν οἰκουμένην καὶ τὸ
12 πλήρωμα αὐτῆς σὺ ἐθεμελίωσας. Τὸν
[10] Βορρᾶν [11] καὶ θάλασσαν σὺ ἔκτισας, Θα-
βὼρ καὶ [12] Ἑρμὼν ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιά-
13 σονται. Σὸς ὁ βραχίων μετὰ δυναστείας·
[13] κραταιωθήτω ἡ χείρ σου, ὑψωθήτω ἡ δεξιά
14 σου. Δικαιοσύνη καὶ κρίμα ἑτοιμασία τοῦ
θρόνου σου· ἔλεος καὶ ἀλήθεια προπορεύσονται
15 πρὸ προσώπου σου. Μακάριος ὁ λαὸς
ὁ γινώσκων ἀλαλαγμόν· κύριε ἐν τῷ φωτὶ τοῦ
16 προσώπου σου πορεύσονται, Καὶ ἐν τῷ ὀνό-
ματί σου ἀγαλλιάσονται ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ἐν
17 τῇ δικαιοσύνῃ σου ὑψωθήσονται. [14] Ὅτι τὸ
καύχημα τῆς δυνάμεως αὐτῶν [15] σὺ εἶ, καὶ ἐν
τῇ εὐδοκίᾳ σου ὑψωθήσεται τὸ κέρας ἡμῶν.
18 Ὅτι τοῦ κυρίου ἡ ἀντίληψις, καὶ τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ
19 βασιλέως ἡμῶν. Τότε ἐλάλησας [16] ἐν
ὁράσει τοῖς υἱοῖς σου, καὶ εἶπας, Ἐθέμην βοή-
θειαν ἐπὶ δυνατόν, ὕψωσα ἐκλεκτὸν ἐκ τοῦ λαοῦ
20 μου. Εὗρον Δαυὶδ τὸν δοῦλόν μου, [17] ἐν
21 ἐλέει ἁγίῳ ἔχρισα αὐτόν. Ἡ γὰρ χείρ
μου συναντιλήψεται αὐτῷ, καὶ ὁ βραχίων μου

---

10 *S.* ἐμοὶ ἐπέβρισεν ὁ θυμός σου, καὶ ταῖς καταιγίσι σου ἐκάκωσάς με. 11 *Sch* ἀπ' ἐμοῦ, ἔκειτο ἐν τῷ τετρασελίδῳ, παρὰ τοῖς ο'. μήποτε σφάλμα ἦν ἐν τῷ ὀκτασελίδῳ, ἀπ' ἐμοῦ. 12 *S.* ὁ ὀφθαλμός μου ἐξέρρευσεν ἀπὸ τῆς κακώσεως. in *a. cod.* οἱ ὀφθαλμοί μου ἐξέρρευσαν. 13 *Ald. C.* ἐκέκραξα πρός. 14 *Alex.* Καὶ ἐγώ. *S.* ἐμοῦ δὲ πρὸς σὲ κύριε ἡ οἰμωγή. 15 sic est in *edd. Lat.* & in *Æth. Psalt.* & in *Arab.* sed *Alex. Ald* & *C.* hab. τὴν ψυχήν μου. *Aq.* εἰς τί κύριε ἀπώσῃ ψυχήν μου; *Th.* ut 70. *S.* ἵνα τί κύριε ἀποβάλλῃ τὴν ψυχήν μου; 16 καὶ *Ald. C.* deest. 17 *Ald. C.* ὡσεί. 18 *Alex. Ald. C.* καὶ πλησίον καὶ τούς. *Sch.* τό, πλησίον, οὐκ ἔκειτο ἐν τῷ τετρασελίδῳ παρὰ τοῖς ο'. οὔτε παρὰ Θ. 19 *Ald.* ταλαιπωρίας. Δόξα.

Ps. 88. 1 *MS. Alex.* Αἰθάν. *Sch.* Αἰθὰμ τῷ Ζαραΐτῃ. 2 *Aq.* Ἐλέος κυρίου αἰῶνα ᾄσομαι. *S.* Τὰ ἐλέη κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα ᾄσω. *Th.* ut 70. 3 *Alex. Ald. C.* σου. Ἐξομολογήσονται. 4 *Alex.* καὶ γὰρ τήν. 5 *S.* Τίς γὰρ ἐν αἰθέρι ἀντιπαραθήσει τῷ κυρίῳ ἐν υἱοῖς θεῶν; 6 *Alex. Ald. C.* ὁμοιωθήσεται τῷ. 7 *Alex. Ald. C.* φοβερός ἐστιν ἐπί. 8 *Alex.* καταπραΰνεις. 9 *Alex. Ald. C.* ἐν τῷ. 10 *Aq.* Βορρᾶν καὶ δεξιάν. *Th.* τὸν Βορρᾶν καὶ Νότον. *S.* εἰς Βορρᾶν καὶ εἰς δεξιάν. 11 *Alex.* καὶ τὴν θάλασσαν. 12 *Alex.* Ἑρμωνιεὶμ τῷ ὀνόματι. 13 *S.* ἀντιληπτικός ἡ χείρ σου, ὑψηλὴ ἡ δεξιά σου. 14 *Alex.* Ὅτι καύχημα. 15 *Alex.* εἶ σύ. 16 sic *Gr. codd.* verior tamen lectio, ἐν ἁγίοις σου, *Hier.* visa est: ut in ep. ad Sun. 17 ita legit *Hieron.* in explicat. Isaiæ. c. 55. sed in *Alex. Ald. C.* ἐν ἐλαίῳ ἁγίῳ μου ἔχρισα.

κατισχύσει

22 καταχύσει αὐτόν. Οὐκ ὠφελήσει ἐχθρὸς
ἐν αὐτῷ, καὶ υἱὸς ἀνομίας [18] οὐ προσθήσει τοῦ
23 κακῶσαι αὐτόν. Καὶ συγκόψω [19] ἀπὸ
προσώπου αὐτοῦ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς μι-
24 σοῦντας αὐτὸν τροπώσομαι. Καὶ ἡ ἀλή-
θειά μου καὶ τὸ ἔλεός μου μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ ὀ-
νόματί μου ὑψωθήσεται τὸ κέρας αὐτοῦ.
25 Καὶ θήσομαι ἐν θαλάσσῃ χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐν
26 ποταμοῖς δεξιὰν αὐτοῦ. Αὐτὸς ἐπικα-
λέσεταί με, Πατήρ μου εἶ σύ, [20] Θεός μου καὶ
27 ἀντιλήπτωρ τῆς σωτηρίας μου. [21] Κἀγὼ
πρωτότοκον θήσομαι αὐτόν, [22] ὑψηλὸν παρὰ
28 τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς. Εἰς τὸν αἰῶνα φυ-
λάξω αὐτῷ τὸ ἔλεός μου, καὶ ἡ διαθήκη μου πι-
29 στὴ αὐτῷ. Καὶ θήσομαι εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ
αἰῶνος τὸ σπέρμα αὐτοῦ, καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ
30 ὡς τὰς ἡμέρας τοῦ οὐρανοῦ. Ἐὰν ἐγκατα-
λίπωσιν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὸν νόμον μου, καὶ τοῖς κρί-
31 μασί μου μὴ πορευθῶσιν· Ἐὰν τὰ δι-
καιώματά μου [23] βεβηλώσωσι, καὶ τὰς ἐντολάς
32 μου μὴ φυλάξωσιν· Ἐπισκέψομαι ἐν
ῥάβδῳ τὰς ἀνομίας αὐτῶν, καὶ ἐν μάστιξι τὰς
33 [24] ἁμαρτίας αὐτῶν. Τὸ δὲ ἔλεός μου οὐ
μὴ διασκεδάσω ἀπ' [25] αὐτοῦ, [26] οὐδὲ μὴ ἀδι-
34 κήσω ἐν τῇ ἀληθείᾳ μου, [27] Οὐδὲ μὴ
βεβηλώσω τὴν διαθήκην μου, καὶ τὰ ἐκπορευό-
μενα διὰ τῶν χειλέων μου οὐ μὴ ἀθετήσω.
35 Ἅπαξ ὤμοσα ἐν τῷ ἁγίῳ μου, εἰ τῷ Δαυὶδ
36 ψεύσομαι. Τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶ-
να μενεῖ, καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος ἐναν-
37 τίον μου, Καὶ ὡς ἡ σελήνη κατηρτισμένη
εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ [28] ὁ μάρτυς ἐν οὐρανῷ πιστός.
38 διάψαλμα. [29] Σὺ δὲ ἀπώσω καὶ ἐξουδέ-
39 νωσας, ἀνεβάλου τὸν χριστόν σου. Κατέ-
στρεψας τὴν διαθήκην τοῦ δούλου σου, ἐβεβήλωσας
40 εἰς τὴν γῆν τὸ ἁγίασμα αὐτοῦ. Καθεῖλες
πάντας τοὺς φραγμοὺς αὐτοῦ, ἔθου τὰ ὀχυρώμα-
41 τα αὐτοῦ δειλίαν. [30] Διήρπασαν αὐτὸν
πάντες οἱ [31] διοδεύοντες ὁδόν, ἐγενήθη ὄνει-
42 δος τοῖς γείτοσιν αὐτοῦ. Ὕψωσας τὴν
δεξιὰν τῶν [32] ἐχθρῶν αὐτοῦ, εὔφρανας πάν-
43 τας τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ. Ἀπέστρεψας
τὴν βοήθειαν τῆς ῥομφαίας αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀντε-
44 λάβου αὐτοῦ ἐν τῷ πολέμῳ. [33] Κατέλυ-
σας ἀπὸ καθαρισμοῦ [34] αὐτόν, τὸν θρόνον αὐτοῦ εἰς
45 τὴν γῆν κατέρραξας, Ἐσμίκρυνας τὰς
ἡμέρας τοῦ [35] θρόνου αὐτοῦ, κατέχεας αὐτοῦ αἰ-
46 σχύνην. [36] διάψαλμα. [37] Ἕως πότε κύ-
ριε [38] ἀποστρέφῃ εἰς τέλος; ἐκκαυθήσεται
47 ὡς πῦρ ἡ ὀργή σου; Μνήσθητι τίς [39] ἡ
ὑπόστασίς μου· μὴ γὰρ ματαίως ἔκτισας πάν-
48 τας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων; Τίς ἐστιν ἄν-
θρωπος, ὃς ζήσεται καὶ οὐκ ὄψεται θάνατον;
ῥύσεται τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ χειρὸς ᾅδου; διά-
49 ψαλμα. Ποῦ [40] ἐστι τὰ ἐλέη σου τὰ ἀρ-
χαῖα κύριε, ἃ ὤμοσας τῷ Δαυὶδ ἐν τῇ ἀλη-
50 θείᾳ σου; Μνήσθητι κύριε τοῦ ὀνειδισμοῦ
τῶν δούλων σου, [41] οὗ ὑπέσχον ἐν τῷ κόλπῳ μου
51 πολλῶν ἐθνῶν· Οὗ ὠνείδισαν οἱ ἐχθροί
σου κύριε, οὗ ὠνείδισαν [42] τὸ ἀντάλλαγμα τοῦ
52 χριστοῦ σου. Εὐλογητὸς κύριος εἰς τὸν αἰῶ-
να. γένοιτο, [43] γένοιτο.

πθ'. 89.

Προσευχὴ [1] τοῦ Μωυσῆ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ.

1 Κύριε καταφυγὴ ἐγενήθης ἡμῖν [2] ἐν γενεᾷ
2 καὶ γενεᾷ. Πρὸ τοῦ ὄρη [3] γενηθῆναι καὶ πλα-
σθῆναι [4] τὴν γῆν καὶ τὴν οἰκουμένην, καὶ ἀπὸ τοῦ
3 αἰῶνος [5] ἕως τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ. Μὴ ἀπο-
στρέψῃς ἄνθρωπον εἰς ταπείνωσιν, καὶ εἶπας,
4 Ἐπιστρέψατε [6] υἱοὶ ἀνθρώπων; Ὅτι χί-
λια ἔτη ἐν ὀφθαλμοῖς [7] σου, ὡς ἡ ἡμέρα ἡ
ἐχθὲς ἥτις διῆλθε, καὶ φυλακὴ ἐν νυκτί.
5 Τὰ ἐξουδενώματα αὐτῶν ἔτη ἔσονται, τοπρωὶ
6 ὡσεὶ χλόη παρέλθοι· Τοπρωὶ ἀνθήσαι

---

18 Sch. οἱ ο'. Σ. οὐ κακώσει αὐτόν· Θ. οὐ κακουχήσει. 19 Alex. τοὺς ἐχθρούς μου ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. 20 Alex. ὁ Θεός. 21 Alex. Καὶ ἐγώ. 22 Aq. ὕψιστον τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς. S. ἀνώτατον τῶν βασιλέων τῆς γῆς. 23 Alex. βεβηλώσουσιν. 24 Alex. Ald. C. ἀδικίας. 25 Ald. C. αὐτῶν. 26 Alex. Ald. C. οὐδ' οὐ μὴ ἀδικήσω. S. οὐ παραβήσομαι. Aq. οὐ ψεύσομαι. 27 Ald. C. Οὐδ' οὐ. 28 S. διαμαρτυρόμενος. 29 S. Σὺ δὲ αὐτὸς ἀπεβάλου καὶ ἀπεδοκίμασας· ἐχολώθης πρὸς τὸν χριστόν σου· εἰς κατάραν ἔδωκας τὴν συνθήκην τοῦ δούλου σου. 30 Ald. C. Διήρπαζον. 31 Alex. παραπορευόμενοι τὴν ὁδόν. 32 Alex. Ald. C. θλιβόντων αὐτόν. 33 S. Ἀπέπαυσας τὴν καθαρότητα αὐτοῦ. 34 Ald. C. αὐτοῦ. 35 sic leg. Aug. & ita est in vet. Psalt. & in Æth. at in Alex. Ald. C. χρόνου αὐτοῦ. Aq. νεοτήτων αὐτοῦ. S. νεότητος αὐτοῦ. 36 διάψαλμα Ald. C. deest. 37 S. Ἕως τίνος κύριε ἀποκρυβήσῃ εἰς τέλος, φλεγήσεται ὡς πῦρ ὁ θυμός σου; 38 Alex. ἀποστρέψεις. 39 Alex. & C. μου ἡ ὑπόστασις. Ald. ἡ ὑπόστασις. 40 Alex. Ald. C. εἰσιν. 41 S. ἐβάστασα ἐν τῷ κόλπῳ μου παμπόλλων ἐθνῶν. 42 S. τὰ ἴχνη. 43 Ald. γένοιτο. Δόξα. Sch. πεπλήρωται καθ' Ἑβραίους καὶ ἡ τρίτη βίβλος τῶν ψαλμῶν, ἀρξαμένη ἀπὸ τοῦ οβ. ψαλμοῦ.

Ps. 89. 1. Ms. Alex. τῷ Μωσῆ. Sch. Μωυσῆς ἀνάληψις ἑρμηνεύεται. 2 S. ἐν ἑκάστῃ γενεᾷ. 3 sic Gr. ll. Hier. tamen scribit, epist. 139. 70. vertisse, firmarentur. 4 Alex. γῆν. 5 Alex. Ald. C. καὶ ἕως. Hier. in ep. ad Sun. veram lectionem esse ait, tu es Deus. cum Gr. autem ll. convenit vet. Psalt. & Rom. 6 Alex. οἱ υἱοί. 7 Alex. Ald. C. σου κύριε, ὡς.

καὶ παρέλθοι, τὸ ἑσπέρας ἀποπέσοι, σκληρυν-
7 θείη καὶ ξηρανθείη. Ὅτι ἐξελίπομεν ἐν
τῇ ὀργῇ σου, καὶ ἐν τῷ θυμῷ σου ἐταράχθη-
8 μεν. [8] Ἔθου τὰς ἀνομίας ἡμῶν [9] ἐνώ-
πιόν σου, ὁ αἰὼν ἡμῶν εἰς φωτισμὸν τοῦ προσώ-
9 που σου. Ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἡμῶν ἐξέ-
λιπον, καὶ ἐν τῇ ὀργῇ σου ἐξελίπομεν. [10] τὰ ἔ-
10 τη ἡμῶν [11] ὡς ἀράχνη ἐμελέτων. Αἱ
ἡμέραι τῶν ἐτῶν ἡμῶν ἐν αὐτοῖς ἑβδομήκοντα
ἔτη, ἐὰν δὲ ἐν δυναστείαις, ὀγδοήκοντα ἔτη,
καὶ τὸ πλεῖον αὐτῶν κόπος καὶ πόνος. [12] ὅτι ἐπ-
ῆλθε [13] πραΰτης ἐφ' ἡμᾶς, καὶ παιδευθησό-
11 μεθα. [14] Τίς [15] γινώσκει τὸ κράτος τῆς
ὀργῆς σου, [16] καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου τοῦ θυμοῦ σου
12 Ἐξαριθμήσασθαι; τὴν δεξιάν σου οὕτως [17] γνώ-
ρισον, καὶ τοὺς [18] πεπαιδευμένους τῇ καρδίᾳ
13 ἐν σοφίᾳ. Ἐπίστρεψον κύριε· ἕως πό-
τε; καὶ παρακλήθητι ἐπὶ τοῖς δούλοις σου.
14 [19] Ἐνεπλήσθημεν τοπρωῒ τοῦ ἐλέους [20] σου, καὶ
ἠγαλλιασάμεθα καὶ [21] εὐφράνθημεν. ἐν πά-
15 σαις ταῖς ἡμέραις ἡμῶν [22] Εὐφρανθείημεν,
ἀνθ' ὧν ἡμερῶν ἐταπείνωσας ἡμᾶς, ἐτῶν ὧν
16 εἴδομεν κακά. Καὶ ἴδε ἐπὶ τοὺς δούλους
σου καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα σου, καὶ [23] ὁδήγησον τοὺς υἱ-
17 οὺς αὐτῶν. Καὶ ἔστω ἡ λαμπρότης κυρίου
τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐφ' [24] ἡμᾶς, καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν
ἡμῶν κατεύθυνον ἐφ' ἡμᾶς.

ϟ'. 90.

Αἶνος ᾠδῆς τῷ [1] Δαυίδ.

1 Ὁ Κατοικῶν ἐν βοηθείᾳ τοῦ ὑψίστου, ἐν σκέ-
2 πῃ τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ αὐλισθήσεται. Ἐρεῖ
τῷ κυρίῳ· Ἀντιλήπτωρ μου εἶ καὶ καταφυγή
μου, ὁ θεός μου, [2] ἐλπιῶ ἐπ' αὐτόν.
3 Ὅτι αὐτὸς ῥύσεταί [3] σε ἐκ παγίδος θηρευτῶν,
4 ἀπὸ [4] λόγου ταραχώδους. Ἐν τοῖς με-
ταφρένοις αὐτοῦ ἐπισκιάσει σοι, καὶ ὑπὸ τὰς
πτέρυγας αὐτοῦ ἐλπιεῖς. ὅπλῳ κυκλώσει σε ἡ
5 ἀλήθεια αὐτοῦ. Οὐ φοβηθήσῃ ἀπὸ φόβου
νυκτερινοῦ, ἀπὸ βέλους πετομένου ἡμέρας,
6 Ἀπὸ πράγματος [5] διαπορευομένου ἐν σκότει,
[6] ἀπὸ συμπτώματος καὶ δαιμονίου μεσημβρι-
7 νοῦ. Πεσεῖται [7] ἐκ τοῦ κλίτους σου χιλιάς, καὶ
μυριὰς ἐκ δεξιῶν σου, πρὸς σὲ δὲ οὐκ ἐγ-
8 γιεῖ. Πλὴν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου κατα-
νοήσεις, καὶ ἀνταπόδοσιν ἁμαρτωλῶν [8] ὄψει.
9 Ὅτι σὺ κύριε ἡ ἐλπίς μου, τὸν ὕψιστον ἔθου κατα-
10 φυγήν σου. Οὐ προσελεύσεται πρὸς σὲ
κακά, καὶ μάστιξ οὐκ ἐγγιεῖ [9] τῷ σκηνώματί
11 σου. Ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται
περὶ σοῦ, τοῦ διαφυλάξαι σε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς
12 σου. Ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε, μήποτε προσ-
13 κόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. Ἐπ'
ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπιβήσῃ, καὶ καταπα-
14 τήσεις λέοντα καὶ δράκοντα. Ὅτι ἐπ' ἐμὲ
ἤλπισε, καὶ ῥύσομαι αὐτόν· σκεπάσω αὐτόν,
15 ὅτι ἔγνω τὸ ὄνομά μου. [10] Ἐπικαλέσεται
πρός με, καὶ [11] εἰσακούσομαι αὐτοῦ, μετ' αὐτοῦ
εἰμι ἐν θλίψει, [12] καὶ ἐξελοῦμαι αὐτόν, καὶ δο-
16 ξάσω αὐτόν. [13] Μακρότητι ἡμερῶν ἐμ-
πλήσω αὐτόν, καὶ δείξω αὐτῷ τὸ σωτήριόν
[14] μου.

ϟα'. 91.

[1] Ψαλμὸς ᾠδῆς εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ σαβ-
βάτου.

1 Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ κυρίῳ, καὶ
2 ψάλλειν τῷ ὀνόματί σου ὕψιστε· Τοῦ ἀναγ-
γέλλειν τοπρωῒ τὸ ἔλεός σου, καὶ τὴν ἀλήθειάν
3 σου κατὰ νύκτα, Ἐν δεκαχόρδῳ ψαλτη-

8 *S.* Προέθηκας τὰς ἀδικίας ἡμῶν ἄντικρύς σου, τὰς ἀμελείας ἡμῶν φαίνεσθαι τῷ προσώπῳ σου. 9 *Ald. C.* ἐναντίον. 10 *Sch.* οὕτω, φησὶν, ἡ ζωὴ ἡμῶν πᾶσα ἀσθενὴς, ὡς τὰ ὑφάσματα τὰ ἀράχνια. μελέτην δὲ καλεῖ τὴν συνεχῆ ταλαιπωρίαν. 11 *Alex. Ald. C.* ὡσεί. 12 *Aq.* ὅτι διεπέλασεν ἀνὴρ, καὶ ἐπετάσθη. *S.* τμηθέντες γὰρ ἄφνω ἐκπετασνύμεθα. *Th.* ὅτι ἐπῆλθε πραΰτης καὶ παιδευθησόμεθα. 13 *Alex. Ald. C.* πραότης. 14 *S.* τίς οἶδε τὴν ἰσχὺν τοῦ θυμοῦ σου, καὶ κατὰ τὸν φόβον σου τὴν ὀργήν σου. 15 *Alex.* γιγνώσκει. 16 sic quoque *Apoll.* Τίς σευ ἀριθμήσειεν ἀμειδέα δείματα θυμοῦ; sic est in *Æth. Psalt.* & in *Arab.* sed *Alex. Ald. C.* καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου σου τὸν θυμόν σου ἐξαριθμήσασθαι. quod seqq. *edd. Lat.* videndus *Hier.* in ep. ad Cypr. & *Theodor.* in hunc locum. 17 *Alex. Ald. C.* γνώρισόν μοι, καὶ τούς. (τοὺς al. deest.) 18 *Alex. Ald.* πεπεδημένους. de quo *Hier.* in ep. 139. & *Aug.* in hunc locum. 19 *Sch.* ὁ χρόνος ἐνήλλακται παρὰ τοῖς ό. οἱ γὰρ λοιποὶ εἰρήκασιν, ἔμπλησον ἡμᾶς ἐν τῇ πρωΐᾳ ἐλέους σου, καὶ αἰνέσομεν, καὶ εὐφρανθησόμεθα ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις ἡμῶν. 20 *Ald. C.* σου κύριε, καί. 21 *Alex.* ηὐφράνθημεν. 22 *Alex.* Εὐφράνθημεν. abest a metaphr. *Apoll.* 23 *Alex.* ὠδήγησον. 24 sic est in *Rom. Psalt.* atque in *Æth.* sed *Alex. Ald. C.* ἡμᾶς, καὶ τὸ ἔργον τῶν χειρῶν ἡμῶν κατεύθυνον. de quo *Hier.* in ep. 139. & *Aug.* in hunc locum.

Ps. 90. 1 *Ald.* & *Comp.* post Δαυίδ addunt, ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. 2 *Ald. C.* καὶ ἐλπιῶ. 3 in aliquib. ll. ita est, & sic hab. *Hier.* in Esai. c. 23. sed in *Ms. Alex.* με. quod hab. *Psalt. Arab.* atque *Æth.* 4 *S.* ἐπηρείας. 5 *Ald. C.* ἐν σκότει διαπορευομένου, ἀπό. 6 *Aq.* ἀπὸ δηγμοῦ δαιμονίζοντος μεσημβρίας. *S.* συγκύρημα δαιμονιῶδες μεσημβρίας. 7 *S.* & *Aq.* ἐκ πλαγίου. 8 *Alex.* ὄψῃ. 9 *Ald. C.* ἐν τῷ. 10 *Alex.* Καὶ κεκράξεται πρός με. *Ald. C.* Κεκράξεται πρός με. 11 *Ald. C.* ἐπακούσομαι. 12 καὶ *Ald. C.* deest. 13 *Alex. Ald. C.* Μακρότητα. 14 *Ald.* μου. Δόξα. Κάθισμα ιβ'.

Ps. 91. 1 *Sch.* ἐν ἄλλῳ, ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις.

ρίῳ,

4 είῳ, μετ' ᾠδῆς ἐν κιθάρᾳ. Ὅτι εὔφρα-
νάς με κύριε ἐν τῷ ποιήματί σου, καὶ ἐν τοῖς
5 ἔργοις τῶν χειρῶν σου ἀγαλλιάσομαι. Ὡς
ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου κύριε; [2] σφόδρα ἐβα-
6 θύνθησαν οἱ διαλογισμοί σου. Ἀνὴρ ἄ-
φρων οὐ γνώσεται, καὶ ἀσύνετος οὐ συνήσει ταῦτα.
7 Ἐν τῷ ἀνατεῖλαι [3] τοὺς ἁμαρτωλοὺς ὡσεὶ χόρ-
τον, καὶ [4] διέκυψαν πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν
ἀνομίαν, ὅπως ἂν [5] ἐξολοθρευθῶσιν εἰς τὸν αἰ-
8 ῶνα τοῦ αἰῶνος. Σὺ δὲ ὕψιστος εἰς τὸν
9 αἰῶνα κύριε. [6] Ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροί σου
ἀπολοῦνται, καὶ διασκορπισθήσονται πάντες οἱ ἐρ-
10 γαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. Καὶ ὑψωθήσεται
ὡς μονοκέρωτος τὸ κέρας μου, καὶ τὸ γῆράς
11 μου ἐν [7] ἐλέῳ πίονι. Καὶ [8] ἐπεῖδεν ὁ
ὀφθαλμός μου ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου, καὶ ἐν τοῖς
[9] ἐπανισταμένοις ἐπ' ἐμὲ πονηρευομένοις ἀκού-
12 σεται τὸ οὖς μου. Δίκαιος ὡς φοῖνιξ ἀν-
θήσει, [10] ὡς ἡ κέδρος ἡ ἐν τῷ Λιβάνῳ πλη-
13 θυνθήσεται. [11] Πεφυτευμένοι ἐν τῷ οἴκῳ
κυρίου, ἐν ταῖς αὐλαῖς τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐξανθήσου-
14 σι. [12] Τότε πληθυνθήσονται ἐν γήρει πίο-
νι, [13] καὶ [14] εὐπαθοῦντες ἔσονται τοῦ ἀναγγεῖλαι.
15 Ὅτι εὐθὴς κύριος ὁ [15] θεός μου, καὶ οὐκ ἔστιν
ἀδικία ἐν αὐτῷ.

ϟβ'. 92.

Εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ [1] προσαββάτου ὅτε
[2] κατῴκισται ἡ γῆ, αἶνος ᾠδῆς τῷ
Δαυίδ.

1 Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύ-
σατο, ἐνεδύσατο κύριος δύναμιν καὶ περιεζώσατο·
καὶ γὰρ ἐστερέωσε τὴν οἰκουμένην, ἥτις οὐ σαλευθή-
2 σεται. Ἕτοιμος ὁ θρόνος σου ἀπὸ τότε,
3 ἀπὸ τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ. Ἐπῆραν οἱ ποτα-
μοὶ κύριε, ἐπῆραν οἱ ποταμοὶ φωνὰς αὐτῶν,
4 [3] Ἀπὸ φωνῶν ὑδάτων πολλῶν. θαυμαστοὶ οἱ
μετεωρισμοὶ τῆς θαλάσσης· θαυμαστὸς ἐν ὑ-
5 ψηλοῖς ὁ κύριος. Τὰ μαρτύριά σου ἐ-
πιστώθησαν σφόδρα. τῷ οἴκῳ σου πρέπει ἁγί-
ασμα κύριε, εἰς μακρότητα ἡμερῶν.

ϟγ'. 93.

Ψαλμὸς [1] τῷ Δαυὶδ τετράδι σαβ-
βάτου.

1 Θεὸς ἐκδικήσεων κύριος, [2] ὁ θεὸς ἐκδι-
2 κήσεων [3] ἐπαρρησιάσατο. Ὑψώθητι ὁ
κρίνων τὴν γῆν, ἀπόδος ἀνταπόδοσιν τοῖς ὑ-
3 περηφάνοις. Ἕως πότε ἁμαρτωλοὶ κύ-
ριε, ἕως πότε ἁμαρτωλοὶ καυχήσονται;
4 Φθέγξονται καὶ λαλήσουσιν ἀδικίαν, λαλήσου-
σι πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.
5 Τὸν λαόν σου κύριε ἐταπείνωσαν, καὶ τὴν κληρο-
6 νομίαν σου ἐκάκωσαν. [4] Χήραν καὶ ὀρφα-
νὸν ἀπέκτειναν, καὶ προσήλυτον ἐφόνευσαν.
7 Καὶ εἶπαν, Οὐκ ὄψεται κύριος, οὐδὲ συνήσει ὁ
8 θεὸς τοῦ Ἰακώβ. Σύνετε δὴ ἄφρονες ἐν
τῷ λαῷ, καὶ μωροί, ποτὲ φρονήσατε.
9 Ὁ φυτεύσας τὸ οὖς, οὐχὶ ἀκούει; ἢ ὁ πλάσας
10 τὸν ὀφθαλμόν, οὐχὶ κατανοεῖ; Ὁ παι-
δεύων ἔθνη, οὐχὶ ἐλέγξει; ὁ διδάσκων ἄνθρω-
11 πον γνῶσιν; Κύριος γινώσκει τοὺς δια-
λογισμοὺς τῶν ἀνθρώπων, ὅτι εἰσὶ μάταιοι.
12 Μακάριος [5] ὁ ἄνθρωπος ὃν [6] ἂν σὺ παιδεύ-
σῃς κύριε, καὶ ἐκ τοῦ νόμου σου διδάξῃς αὐτόν·
13 Τοῦ πραῦναι [7] αὐτῷ ἀφ' ἡμερῶν πονηρῶν, ἕως
14 οὗ ὀρυγῇ τῷ ἁμαρτωλῷ βόθρος. Ὅτι οὐκ
ἀπώσεται κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ τὴν κληρονο-
15 μίαν αὐτοῦ οὐκ ἐγκαταλείψει, Ἕως οὗ δι-
καιοσύνη [8] ἐπιστρέψῃ εἰς κρίσιν, [9] καὶ ἐχόμενοι
αὐτῆς πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ. διάψαλ-
16 μα. [10] Τίς ἀναστήσεταί μοι ἐπὶ [11] πο-
νηρευομένους, ἢ [12] τίς συμπαραστήσεταί μοι
ἐπὶ [13] τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν;

---

2 *Sch.* Σ. σφόδρα βαθεῖς· Ἀ. καὶ Θ. ἐβαθύνθησαν. 3 *Alex.* ἁμαρτωλούς. 4 *Aq.* ἤνθησαν. 5 *Alex* ἐξολεθρευθῶσιν. 6 ita leg. *Aug.* quæ lectio est etiam in *Rom. Psalt* & in *Æth.* sed in *Alex. Ald. C.* Ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροί σου κύριε, ὅτι ἰδού. 7 sic etiam habent *edd. Lat.* & *Aug.* at in *Ald. C.* ἐλαίῳ. *Sch.* Σ. ἡ παλαίωσίς μου, ὡς ἐλαία εὐθαλής. *a. Sch.* καὶ κατὰ τοὺς ό. οἷόν τινι ἐλαίῳ πιανθήσομαι τῇ θυμηδίᾳ. 8 *Alex.* ἐφεῖδεν. *Ald. C.* ἀπεῖδεν. *Sch.* Σ. Θ. αὐτὸς ὁ Ἑβρ. ἐπόψεται. 9 *Alex.* ἐπανισταμένους. 10 *Ald. C.* ὡσεὶ κέδρος. 11 *Sch.* οἱ ἕτεροι, μεταφυτευθέντες. 12 *Alex. Ald. C.* Ἔτι πληθυνθήσονται. *Aq.* Ἔτι γεννηματίζοντες ἐν πολιᾷ πίονες. *S.* Ἔτι πληθυνθήσονται ἐν γήρει πίονες. *Th.* Ἔτι καρποφορήσουσι γηρῶντες πίονες. V. *ed.* Ἔτι γεννηματίσουσι. VI. *ed.* Ἔτι πληθυνθήσονται. *Theod.* Σ. Ἔτι καρποφορήσουσι γηρῶντες πίονες, καὶ εὐθαλεῖς ἔσονται, ἀπαγγέλλοντες ὅτι ὀρθὸς κύριος ὁ περιφράσσων με, καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν αὐτῷ. 13 καὶ al. deest. 14 *Sch.* εὐπαθεῖν, τοῦτ' ἔστι σφριγᾶν καὶ ἀκμάζειν 15 *Alex. Ald. C.* θεὸς ἡμῶν.

Pl. 92. 1 *Alex* σαββάτου. 2 *Ald. C.* κατῴκιστο. 3 ita hab. *Rom. Psalt.* & *Æth.* sic etiam leg. *Aug.* sed *Alex. Ald. C.* ἀροῦσιν οἱ ποταμοὶ ἐπιτρίψεις (*Alex.* ἐπιτρίψις) αὐτῶν, Ἀπὸ φωνῶν. *Sch.* Ἀκ. ἐπήρθη ποταμῶν βάθη αὐτῶν· οἱ ό. Ἀ. φωνήν· Θ. οἱ λοιποί, φωνάς.

Pl. 93. 1 *Ms. Alex.* ᾠδὴς τῷ Δαυίδ. *Sch.* ἀνεπίγραφος παρὰ τοῖς γ'. καὶ ε'. καὶ ς'. 2 *Alex.* θεός. 3 *Aq.* ἐπιφάνηθι. 4 *Th.* χήραν καὶ ὀρφανοὺς ἐφόνευσαν, καὶ προσήλυτον ἐκάκωσαν. 5 *Alex.* ἄνθρωπος ὅν. 6 *Alex. Ald. C.* ἂν παιδεύσῃς. 7 *Ald. C.* αὐτόν. 8 *Alex.* ἐπιστρέψει. 9 *Aq. Th.* καὶ ὀπίσω μου. 10 *Aq.* & *Th.* ut 70. *S.* Τίς ἀναστήσεται ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς κακούργους. 11 *Alex. Ald. C.* πονηρευομένοις. 12 *S.* τίς ἐνστήσεται ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς ἐργάτας ἀδικίας. 13 *Ald. C.* τοῖς ἐργαζομένοις.

17 Εἰ μὴ ὅτι κύριος ἐβοήθησέ μοι, παραβραχὺ
18 παρῴκησε τῷ ᾅδῃ ἡ ψυχή μου. Εἰ ἔλε-
γον, Σεσάλευται ὁ πούς μου, τὸ ἔλεός σου κύριε
19 ἐβοήθει μοι. [14]Κύριε κατὰ τὸ πλῆθος τῶν
ὀδυνῶν μου ἐν τῇ καρδίᾳ μου, αἱ παρακλήσεις
20 σου [15]ἠγάπησαν τὴν ψυχήν μου. [16]Μὴ
συμπροσέσται σοι θρόνος ἀνομίας, ὁ πλάσ-
21 σων κόπον [17]ἐπὶ προστάγματι. Θηρεύ-
σουσιν ἐπὶ ψυχὴν δικαίου, καὶ αἷμα ἀθῷον κα-
22 ταδικάσονται. Καὶ ἐγένετό μοι κύριος εἰς
καταφυγὴν, καὶ ὁ θεός μου εἰς βοηθὸν ἐλπί-
23 δος μου. Καὶ ἀποδώσει αὐτοῖς [18]τὴν ἀ-
νομίαν [19]αὐτῶν, καὶ τὴν πονηρίαν αὐτῶν ἀ-
φανιεῖ αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς [20]ἡμῶν.

ϟδ΄. 94.

Αἶνος ᾠδῆς τῷ [1]Δαυίδ.

1 ΔΕῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ κυρίῳ, ἀλα-
2 λάξωμεν τῷ θεῷ τῷ σωτῆρι ἡμῶν. Προ-
φθάσωμεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν ἐξομολογή-
σει, καὶ ἐν ψαλμοῖς ἀλαλάξωμεν αὐτῷ.
3 Ὅτι θεὸς μέγας κύριος, καὶ βασιλεὺς μέγας
[2]ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς. ὅτι οὐκ ἀπώ-
4 σεται κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, Ὅτι ἐν τῇ
χειρὶ αὐτοῦ τὰ πέρατα τῆς γῆς, καὶ τὰ ὕψη τῶν
5 ὀρέων αὐτοῦ [3]ἐστιν. Ὅτι αὐτοῦ ἐστιν ἡ θά-
λασσα καὶ αὐτὸς ἐποίησεν αὐτήν, καὶ τὴν ξηρὰν
6 χεῖρες αὐτοῦ ἔπλασαν. Δεῦτε προσ-
κυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν αὐτῷ, καὶ [4]κλαύ-
σωμεν ἐναντίον κυρίου τοῦ ποιήσαντος ἡμᾶς.
7 Ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς λαὸς
νομῆς αὐτοῦ, καὶ πρόβατα [5]χειρὸς αὐτοῦ. σή-
8 μερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, Μὴ
σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παρα-
πικρασμῷ, κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ [6]πικρασμοῦ ἐν
9 τῇ ἐρήμῳ, Οὗ [7]ἐπείρασάν με οἱ πα-
τέρες ὑμῶν· [8]ἐδοκίμασαν, καὶ εἶδον τὰ ἔργα
10 μου. [9]Τεσσαράκοντα ἔτη [10]προσώ-
χθισα τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ, [11]καὶ εἶπα, Ἀεὶ πλα-
νῶνται τῇ καρδίᾳ, [12]καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔγνωσαν τὰς
11 ὁδούς μου. Ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου,
[13]εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν [14]καταπαυσίν μου.

ϟε΄. 95.

[1]Ὅτε ὁ οἶκος [2]ᾠκοδόμηται μετὰ τὴν αἰχ-
μαλωσίαν, [3]ᾠδὴ τῷ Δαυίδ.

1 ΑΣατε τῷ κυρίῳ ᾆσμα καινὸν, ᾄσατε τῷ
2 κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ· Ἄσατε τῷ κυρίῳ,
εὐλογήσατε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, εὐαγγελίζεσθε ἡ-
μέραν ἐξ ἡμέρας τὸ σωτήριον αὐτοῦ.
3 Ἀναγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὴν δόξαν [4]αὐ-
τοῦ, ἐν πᾶσι τοῖς λαοῖς τὰ θαυμάσια αὐτοῦ.
4 Ὅτι μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα, φοβε-
5 ρός ἐστιν [5]ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς. Ὅτι
πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν [6]δαιμόνια, ὁ δὲ κύ-
6 ριος τοὺς οὐρανοὺς ἐποίησεν. Ἐξομολόγη-
σις καὶ ὡραιότης ἐνώπιον αὐτοῦ, ἁγιωσύνη καὶ
μεγαλοπρέπεια ἐν τῷ ἁγιάσματι αὐτοῦ.
7 Ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν, ἐν-
8 έγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ τιμήν, Ἐν-
έγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ, ἄρατε
θυσίας καὶ εἰσπορεύεσθε εἰς τὰς αὐλὰς αὐτοῦ.
9 Προσκυνήσατε τῷ κυρίῳ ἐν αὐλῇ ἁγίᾳ αὐ-
τοῦ, [7]σαλευθήτω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πᾶσα ἡ
10 γῆ. Εἴπατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν, [8]Ὁ κύ-
ριος ἐβασίλευσε· καὶ γὰρ κατώρθωσε τὴν οἰκου-
μένην, ἥτις οὐ σαλευθήσεται, κρινεῖ λαοὺς ἐν
11 εὐθύτητι. Εὐφραινέσθωσαν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἀ-
γαλλιάσθω ἡ γῆ, [9]σαλευθήτω ἡ θάλασσα καὶ
12 τὸ πλήρωμα αὐτῆς. [10]Χαρήσεται τὰ πε-

---

14 *Alex. Ald. C.* Κατὰ τὸ πλῆθος. 15 *Alex.* ηὔφραναν. *Ald. C.* εὔφραναν. *Didym.* in l. de Spir. Sancto, interprete Hieron. utramque lectionem agnoscit. 16 *Alex. Ald. C.* Μὴ συμπροσέστω. *Aq.* Μὴ μεθέξει σου θρόνος ἐπιβουλῆς, ὁ πλάσσων κόπον ἐπὶ ἀκριβασμόν. *S.* Μὴ συναφθήσεταί σοι θρόνος ἐπηρείας, ὁ πλάσσων ταλαιπωρίαν κατὰ προστάγματος. *Th.* ut 70. 17 *Alex. Ald. C.* ἐπὶ πρόσταγμα. 18 *Alex.* κύριος κατὰ τὴν. *Ald. C.* κύριος τήν. 19 *Alex. Ald. C.* αὐτῶν, καὶ κατὰ τὴν πονηρίαν. 20 ἡμῶν *Ald. C.* deest. *Ald.* hic habet Δόξα.

Ps. 94. 1 *Ald. Comp.* Δαυίδ, ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. 2 *Ms. Alex. Ald. ed.* & *C.* ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. Ὅτι ἐν τῇ χειρί. *Sch.* καὶ βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς θεοὺς, οὗ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἐξιχνιασμοὶ γῆς· Σ. καὶ βασιλεὺς μέγας ἐπάνω πάντων τῶν θεῶν, ὃ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ κατώτατα γῆς· Θ. καὶ οἱ ο΄. καὶ βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς. 3 *Alex. Ald. C.* εἰσιν. 4 *Alex.* κλαύσομεν. 5 *Alex.* τῆς χειρός. 6 *Alex. Ald. C.* πειρασμοῦ. 7 *Alex.* ἐπείρασαν οἱ πατέρες. 8 *Alex. Ald. C.* ἐδοκίμασάν με. 9 *Alex.* Τεσσεράκοντα. 10 *Aq.* & *S.* δυσηρεστήθην. *Sch.* δεῖ ἀναγινώσκειν, ἐδοκίμασάν με καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου τεσσαράκοντα ἔτη· εἶτα ἐπιφέρειν ὡς ἀπὸ ἄλλης ἀρχῆς, διὸ προσώχθισα. 11 *Alex.* καὶ εἶπον. 12 *Alex. Ald. C.* Αὐτοὶ δὲ οὐκ. 13 *Alex.* Ἡ εἰσελεύσονται. 14 *Sch.* οἱ ἄλλοι, ἀνάπαυσιν.

Ps. 95. 1 Ὠδὴ τῷ Δαυίδ ὅτε. 2 *Alex.* οἰκοδομεῖται μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν. 3 *Ald. C.* αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαυίδ, & ponunt ante Ὅτε· & post αἰχμαλωσίαν habent, ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. *Sch.* ἀνεπίγραφος παρὰ τοῖς γ΄. καὶ ε΄. καὶ ϛ΄. 4 *Ald.* αὐτοῦ. Ὅτι μέγας. 5 *Ald. C.* ὑπέρ. 6 *S.* ἀνύπαρκτοι. *Aq.* ἐπίπλαστοι. 7 *Aq.* ὠδινήσατε. 8 *Alex. Ald. C.* ὅτι κύριος. Quod est in Hymno Ecclesiastico, *regnavit à ligno Deus*, est itidem in *Psalt. Rom.* & in *vet.* & legitur à *Cypr. Just. Mart. Tertull.* & *Leone Papa.* *S.* Κύριος ἐβασίλευσε, καὶ ἥδρασε τὴν οἰκουμένην ἀπερίτρεπτον. 9 *Th.* & *S.* ἠχήσει ἡ θάλασσα σὺν πληρώματι αὐτῆς. 10 *S.* Γαυριάσει ἀγρός.

δίω,

δία, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· τότε [11] ἀγαλ-
λιάσονται πάντα τὰ ξύλα τοῦ δρυμοῦ
13 [12] Πρὸ προσώπου τοῦ κυρίου, ὅτι ἔρχεται, ὅτι ἔρ-
χεται κρῖναι τὴν γῆν. κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δι-
καιοσύνῃ, καὶ λαοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ αὐτοῦ.

ϞϚ'. 96.

[1] Τῷ Δαυὶδ, ὅτε ἡ γῆ [2] αὐτοῦ
[3] καθίσαται.

1 Ο Κύριος ἐβασίλευσεν, ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ,
2 εὐφρανθήτωσαν νῆσοι πολλαί. Νεφέλη καὶ
γνόφος κύκλῳ αὐτοῦ, δικαιοσύνη καὶ κρίμα
3 κατόρθωσις τοῦ θρόνου αὐτοῦ. Πῦρ [4] ἐναν-
τίον αὐτοῦ προπορεύσεται, καὶ φλογιεῖ κύκλῳ τοὺς
4 ἐχθροὺς αὐτοῦ. Ἔφαναν αἱ ἀστραπαὶ
αὐτοῦ τῇ οἰκουμένῃ, εἶδε καὶ ἐσαλεύθη ἡ γῆ.
5 Τὰ ὄρη [5] ὡσεὶ κηρὸς ἐτάκησαν ἀπὸ προσώπου
κυρίου, ἀπὸ προσώπου κυρίου πάσης τῆς γῆς.
6 Ἀνήγγειλαν οἱ οὐρανοὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ,
καὶ εἴδοσαν πάντες οἱ λαοὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ.
7 Αἰσχυνθήτωσαν πάντες οἱ προσκυνοῦντες τοῖς
γλυπτοῖς, οἱ [6] ἐγκαυχώμενοι ἐν τοῖς εἰδώλοις
αὐτῶν. προσκυνήσατε αὐτῷ πάντες [7] ἄγγε-
8 λοι αὐτοῦ. Ἤκουσε καὶ εὐφράνθη Σιὼν,
καὶ ἠγαλλιάσαντο αἱ θυγατέρες τῆς Ἰουδαίας,
9 ἕνεκεν τῶν κριμάτων σου κύριε. Ὅτι [8] σὺ
εἶ κύριος [9] ὁ ὕψιστος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν,
σφόδρα ὑπερυψώθης ὑπὲρ πάντας τοὺς θε-
10 ούς. Οἱ ἀγαπῶντες τὸν κύριον, μισεῖτε
[10] πονηρόν. φυλάσσει κύριος τὰς ψυχὰς τῶν
ὁσίων αὐτοῦ, ἐκ χειρὸς [11] ἁμαρτωλῶν ῥύσεται
11 αὐτούς. Φῶς ἀνέτειλε τῷ δικαίῳ, καὶ
12 τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ εὐφροσύνη. Εὐ-
φράνθητε δίκαιοι ἐν τῷ κυρίῳ, καὶ ἐξομολο-
γεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς ἁγιωσύνης [12] αὐτοῦ.

ϞΖ'. 97.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Ἄσατε τῷ κυρίῳ ᾆσμα καινὸν, ὅτι θαυ-
μαστὰ ἐποίησεν ὁ κύριος· ἔσωσεν [1] αὐτῷ ἡ δε-
ξιὰ αὐτοῦ, καὶ ὁ βραχίων ὁ ἅγιος αὐτοῦ.
2 Ἐγνώρισε κύριος τὸ σωτήριον αὐτοῦ, ἐναντίον
τῶν ἐθνῶν ἀπεκάλυψε τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ.
3 Ἐμνήσθη τοῦ ἐλέους αὐτοῦ τῷ Ἰακὼβ, καὶ τῆς ἀλη-
θείας αὐτοῦ τῷ οἴκῳ Ἰσραήλ. εἴδοσαν πάντα
τὰ πέρατα τῆς γῆς τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ ἡμῶν.
4 Ἀλαλάξατε [2] τῷ θεῷ πᾶσα ἡ γῆ, ᾄσατε
5 καὶ ἀγαλλιᾶσθε καὶ ψάλατε. Ψάλατε τῷ
κυρίῳ ἐν κιθάρᾳ, ἐν κιθάρᾳ καὶ φωνῇ ψαλ-
6 μοῦ, Ἐν σάλπιγξιν ἐλαταῖς, καὶ [3] φω-
νῇ σάλπιγγος κερατίνης. ἀλαλάξατε ἐνώ-
7 πιον τοῦ βασιλέως [4] κυρίῳ. [5] Σαλευ-
θήτω ἡ θάλασσα καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ἡ
οἰκουμένη καὶ [6] οἱ κατοικοῦντες αὐτήν.
8 Ποταμοὶ κροτήσουσι χειρὶ ἐπιτοαυτὸ, τὰ ὄ-
9 ρη ἀγαλλιάσονται. [7] Ὅτι ἥκει κρῖναι τὴν
γῆν. κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ
λαοὺς ἐν εὐθύτητι.

ϞΗ'. 98.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Ο Κύριος ἐβασίλευσεν, ὀργιζέσθωσαν λα-
οί· ὁ καθήμενος ἐπὶ [1] τῶν [2] χερουβὶμ, σαλευ-
2 θήτω ἡ γῆ. Κύριος ἐν Σιὼν μέγας,
καὶ ὑψηλός ἐστιν ἐπὶ πάντας τοὺς λαούς.
3 Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ ὀνόματί σου τῷ μεγά-
4 λῳ, ὅτι φοβερὸν καὶ ἅγιόν ἐστι. [3] Καὶ τι-
μὴ βασιλέως κρίσιν ἀγαπᾷ. Σὺ ἡτοίμασας
εὐθύτητας, κρίσιν καὶ δικαιοσύνην ἐν Ἰακὼβ
5 σὺ ἐποίησας. Ὑψοῦτε κύριον τὸν θεὸν ἡ-
μῶν, καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν πο-
6 δῶν αὐτοῦ, ὅτι [4] ἅγιός ἐστι. Μωυσῆς καὶ
[5] Ἀαρὼν ἐν τοῖς ἱερεῦσιν αὐτοῦ, καὶ Σαμουὴλ ἐν
τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα αὐτοῦ· ἐπεκα-
λοῦντο τὸν κύριον, καὶ αὐτὸς [6] εἰσήκουεν,
7 Ἐν στύλῳ νεφέλης ἐλάλει πρὸς αὐτούς. [7] ἐφύ-
λασσον τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, καὶ τὰ προστάγμα-

---

11 *Aq.* αἰνέσουσι. 12 *Alex. Ald. C.* Ἀπὸ προσώπου τοῦ (*Alex.* deest) κυρίου.

Ps. 96. 1 *Ald. C.* Ψαλμὸς τῷ. 2 *Ald. C.* αὐτῷ. 3 *Ald. C.* καθίσατο, ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. 4 *Ald. C.* ἐνώπιον. 5 *Alex.* ἐτάκησαν ὡσεὶ κηρός. 6 *Alex.* ἐγκαυχώμενοι. 7 *Alex.* οἱ ἄγγελοι. 8 *Alex. Ald. C.* σὺ κύριος. 9 *Alex* ὕψιστος. 10 *Alex. Ald. C.* πονηρά. *Sch.* ἡ ε'. ἡ ϛ'. Ἀ. Θ. ὁμοίως τοῖς ο'. Σ. κακόν. 11 *Alex. Ald. C.* ἁμαρτωλοῦ. *Aq.* ἀσεβῶν. *S.* παρανόμων. *Th.* ἁμαρτωλοῦ 12 *Ald.* αὐτοῦ. Δόξα.

Ps. 97. 1 sic quoque est in *Comm. Gr.* sed *Ald. C.* αὐτόν. 2 *Alex.* τῷ κυρίῳ πᾶσα. 3 *Alex.* φωνῆς. 4 sic quoque est in *Rom. Psalt.* sed *Alex. Ald. C.* κυρίου. 5 *S.* Ἠχείτω ἡ θάλασσα σὺν πληρώματι αὐτῆς. 6 *Alex. Ald. C.* πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. 7 *Alex. Ald. C.* Ἀπὸ προσώπου κυρίου· ὅτι ἔρχεται, ὅτι ἥκει. quod nec est in *Æth. Psalt.* in fine autem *Psal.* 95. id habent omnia exempll. Gr. & cet. edd. hoc vero loco, nec *vet. Psalt.* nec *Gallicanum*, nec *Lat. vulg. ed* geminant, *quoniam venit.*

Ps. 98. 1 *C.* τοῦ. 2 *Alex.* χερουβείν. 3 *S.* Ἰσχὺν βασιλεὺς τοῦ κρίματος ἀγαπᾷ. *Aq.* καὶ κράτος βασιλέως κρίσιν ἠγάπησε. 4 *Alex.* ἅγιόν ἐστιν. 5 *Sch.* Ἀαρὼν ἑρμηνεύεται ὄρος δυνάμεως. 6 *Alex. Ald. C.* εἰσήκουσεν αὐτῶν. *Sch.* ἡ ε'. Σ. Θ. ὁμοίως τοῖς ο'. Ἀ. ἐπακούσεται αὐτῶν ἡ ϛ'. ἐπήκουσεν. 7 *Alex. Ald. C.* ὅτι ἐφύλασσον.

8 τα [8] ἃ ἔδωκεν αὐτοῖς. [9] Κύριε ὁ θεὸς
ἡμῶν, σὺ ἐπήκουες αὐτῶν· [10] ὁ θεὸς, εὐίλα-
τος ἐγίνου αὐτοῖς, [11] καὶ ἐκδικῶν ἐπὶ πάν-
9 τα τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν. Ὑψοῦτε
κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, καὶ προσκυνεῖτε εἰς ὄρος
ἅγιον αὐτοῦ, ὅτι ἅγιος κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν.

ϟθ΄. 99.

[1] Ψαλμὸς εἰς ἐξομολόγησιν.

1 Ἀλαλάξατε τῷ κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ,
2 Δουλεύσατε τῷ [2] κυρίῳ ἐν εὐφροσύνῃ· εἰσέλ-
θατε ἐνώπιον αὐτοῦ [3] ἐν ἀγαλλιάσει.
3 Γνῶτε ὅτι κύριος αὐτός ἐστιν ὁ [4] θεός· αὐτὸς
[5] ἐποίησεν ἡμᾶς, καὶ οὐχ ἡμεῖς, [6] λαὸς αὐτοῦ καὶ
4 πρόβατα τῆς νομῆς αὐτοῦ. Εἰσέλθατε εἰς
τὰς πύλας αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει, [7] τὰς αὐ-
λὰς αὐτοῦ ἐν ὕμνοις. ἐξομολογεῖσθε αὐτῷ,
5 αἰνεῖτε τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ὅτι χρηστὸς κύ-
ριος, [8] εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ ἕως
γενεᾶς καὶ γενεᾶς ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ.

ρ΄. 100.

[2] [1] Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Ἔλεος καὶ κρίσιν ᾄσομαί σοι κύριε· [3] ψα-
2 λῶ Καὶ συνήσω ἐν ὁδῷ ἀμώμῳ. πότε
ἥξεις πρός μέ; διεπορευόμην ἐν ἀκακίᾳ καρ-
3 δίας μου, ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου μου. Οὐ [4] προ-
εθέμην πρὸ ὀφθαλμῶν μου πρᾶγμα παρά-
νομον, ποιοῦντας παραβάσεις ἐμίσησα· οὐκ
4 ἐκολλήθη μοι Καρδία σκαμβὴ, ἐκ-
κλίνοντος ἀπ᾽ ἐμοῦ τοῦ πονηροῦ, οὐκ ἐγίνωσκον.
5 Τὸν καταλαλοῦντα λάθρα [5] τοῦ πλησίον αὐτοῦ,
τοῦτον ἐξεδίωκον· ὑπερηφάνῳ ὀφθαλμῷ καὶ ἀ-
6 πλήστῳ καρδίᾳ, τούτῳ οὐ συνήσθιον. Οἱ
ὀφθαλμοί μου ἐπὶ τοὺς πιστοὺς τῆς γῆς, τοῦ συγ-
καθῆσθαι αὐτοὺς μετ᾽ ἐμοῦ· πορευόμενος ἐν ὁδῷ
7 ἀμώμῳ, οὗτός μοι ἐλειτούργει. Οὐ κατ-
ῴκει ἐν μέσῳ τῆς οἰκίας μου ποιῶν ὑπερηφα-
νίαν· λαλῶν ἄδικα οὐ [6] κατεύθυνεν ἐναντίον
8 τῶν ὀφθαλμῶν μου. Εἰς τὰς πρωΐας ἀπ-
έκτενον πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς τῆς γῆς, τοῦ
[7] ἐξολοθρεῦσαι ἐκ πόλεως κυρίου πάντας τοὺς
ἐργαζομένους τὴν [8] ἀδικίαν.

ρα΄. 101.

Προσευχὴ τῷ πτωχῷ, ὅταν ἀκηδιάσῃ,
καὶ [1] ἐναντίον κυρίου ἐκχέῃ τὴν
δέησιν αὐτοῦ.

1 Κύριε εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, καὶ [2] ἡ
2 κραυγή μου πρὸς σὲ [3] ἐλθέτω. Μὴ ἀποστρέ-
ψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ᾽ ἐμοῦ· ἐν ᾗ [4] ἂν ἡμέρᾳ
θλίβομαι, κλῖνον πρός με τὸ οὖς σου· ἐν ᾗ
ἂν ἡμέρᾳ [5] ἐπικαλέσωμαί σε, ταχὺ [6] εἰσά-
3 κουσόν μου. Ὅτι ἐξέλιπον ὡσεὶ καπνὸς αἱ
ἡμέραι μου, καὶ τὰ ὀστᾶ μου [7] ὡσεὶ φρύγιον συν-
4 εφρύγησαν. Ἐπλήγην ὡσεὶ χόρτος,
καὶ ἐξηράνθη ἡ καρδία μου, ὅτι ἐπελαθόμην
5 τοῦ φαγεῖν τὸν ἄρτον μου. Ἀπὸ φωνῆς τοῦ
στεναγμοῦ μου, ἐκολλήθη τὸ ὀστοῦν μου τῇ σαρκί
6 μου. Ὡμοιώθην πελεκᾶνι ἐρημικῷ, ἐ-
γενήθην ὡσεὶ νυκτικόραξ [8] ἐν οἰκοπέδῳ.
7 Ἠγρύπνησα, καὶ [9] ἐγενήθην ὡσεὶ στρουθίον [10] μο-
8 νάζον ἐπὶ [11] δώματι. Ὅλην τὴν ἡμέραν
ὠνείδιζόν με οἱ ἐχθροί μου, [12] καὶ οἱ ἐπαινοῦντές
9 με κατ᾽ ἐμοῦ ὤμνυον. Ὅτι σποδὸν ὡσεὶ
ἄρτον ἔφαγον, καὶ τὸ πόμα μου μετὰ κλαυθμοῦ
10 ἐκίρνων, Ἀπὸ προσώπου τῆς ὀργῆς σου καὶ
τοῦ θυμοῦ σου, ὅτι ἐπάρας κατέρραξάς με.
11 Αἱ ἡμέραι μου ὡσεὶ σκιὰ ἐκλίθησαν, [13] κἀγὼ
12 ὡσεὶ χόρτος ἐξηράνθην. Σὺ δὲ κύριε
εἰς τὸν αἰῶνα μένεις, καὶ τὸ μνημόσυνόν σου εἰς
13 γενεὰν καὶ γενεάν. Σὺ ἀναστὰς οἰκτειρή-
σεις τὴν Σιών, ὅτι καιρὸς τοῦ οἰκτειρῆσαι αὐτήν ὅτι
14 ἥκει καιρός. Ὅτι εὐδόκησαν οἱ δοῦλοί σου
τοὺς λίθους αὐτῆς, καὶ τὸν χοῦν αὐτῆς οἰκτειρήσουσι.
15 Καὶ φοβηθήσονται τὰ ἔθνη τὸ ὄνομά [14] σου κύ-
ριε, καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς [15] τὴν δόξαν σου.
16 Ὅτι οἰκοδομήσει κύριος τὴν [16] Σιών, καὶ ὀφθήσε-
17 ται ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ. Ἐπέβλεψεν ἐπὶ

8 *Alex. Ald. C.* αὐτοῖς ἃ ἔδωκεν. 9 *Ald.* Κύριος.
10 *Alex. Ald. C.* ὁ θεὸς σὺ εὐίλατος (*Alex.* εὐείλατος.)
11 *Sch.* καὶ ἔκδικος ἐπὶ ταῖς ἐπηρείαις αὐτῶν.
Ps. 99. 1 *Ald. Comp.* Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. 2 *Ald. C.* θεῷ. 3 *S.* μετ᾽ εὐφημίας. *Aq.* ἐν αἰνέσει. 4 *Alex. Ald. C.* θεὸς ἡμῶν. 5 *S.* ἐποίησεν ἡμᾶς, οὐκ ὄντας.
6 *Alex. Ald. C.* ἡμεῖς δὲ λαὸς αὐτοῦ. 7 *Alex. Ald. C.* εἰς τὰς αὐλάς. 8 *Alex.* ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα.
Ps. 100. 1 *Ms. Alex.* τῷ Δαυίδ. *Sch.* ἔνια τῶν ἀντιγράφων ἔχει, τετράδι σαββάτου. πλὴν οὔτε παρὰ τῷ Ἑβρ. οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἑρμηνευταῖς, οὔτε παρὰ τοῖς ο΄. εὕρηται.
2 *Ald. C.* Ἔλεον. 3 *S.* μελῳδήσω· ἐννοήσω ὁδὸν ἄμωμον. 4 *Ald. C.* προετιθέμην. 5 *Ald. C.* τῶν.
6 *Alex. Ald. C.* κατεύθυνεν ἐνώπιον. 7 *Alex.* ἐξολεθρεῦσαι. 8 *Alex.* & *C.* ἀνομίαν. *Ald.* ἀνομίαν. Δόξα. Κάθισμα ιγ΄.
Ps. 101. 1 *Ms. Alex.* ἔναντι. 2 *S.* οἰμωγή. 3 *Alex.* ἐλθάτω. 4 ἂν *C.* deest. 5 *Alex.* ἐπικαλέσομαι.
6 *Ald. C.* ἐπάκουσον. 7 *Aq.* ὡς καῦσις ἐψαθυρώθη. *S.* ὡς ἀπόκαυμα, αὖα γέγονεν. *Sch.* Θ. καὶ οἱ ο΄. ὡς φρύγιον.
8 *Sch.* τὰ οἰκόπεδα, ἐρείπια ὁ Σύμ. εἴρηκε. 9 *Alex. Ald. C.* ἐγενόμην ὡς. 10 *Alex.* μονάζων. 11 *Ald. C.* δώματος. 12 *Sch.* καὶ οἱ καλαστασιάζοντές μου, ἐμὲ ὅρκον ἐποίουν. 13 *Alex.* καὶ ἐγώ. 14 *Ald. C.* κυρίου.
15 *Alex. Ald. C.* τῆς γῆς τήν. 16 *Sch.* ἀμφότερα ἑρμηνεύεται Σιών, καὶ ἄβατος, καὶ διψῶσα.

τὴν προσ-

τὴν προσευχὴν τῶν ταπεινῶν. καὶ οὐκ ἐξουδένωσε τὴν
18 δέησιν αὐτῶν. Γραφήτω αὕτη εἰς γενεὰν
ἑτέραν, καὶ λαὸς ὁ κτιζόμενος αἰνέσει τὸν κύριον.
19 Ὅτι ἐξέκυψεν ἐξ ὕψους ἁγίου αὐτοῦ, κύριος ἐξ
20 οὐρανοῦ ἐπὶ τὴν γῆν ἐπέβλεψε, Τοῦ ἀ-
κοῦσαι [17] τοῦ στεναγμοῦ τῶν πεπεδημένων, τοῦ λῦ-
21 σαι τοὺς υἱοὺς τῶν τεθανατωμένων, Τοῦ ἀν-
αγγεῖλαι ἐν Σιὼν τὸ ὄνομα κυρίου, καὶ τὴν αἴ-
22 νεσιν αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ· Ἐν τῷ [18] συν-
αχθῆναι λαοὺς ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ βασιλεῖς τοῦ
23 δουλεύειν τῷ κυρίῳ. [19] Ἀπεκρίθη αὐτῷ ἐν
ὁδῷ ἰσχύος αὐτοῦ, τὴν ὀλιγότητα τῶν ἡμερῶν μου
24 Ἀνάγγειλόν μοι. μὴ ἀναγάγῃς με ἐν ἡμίσει
ἡμερῶν μου, ἐν γενεᾷ γενεῶν τὰ ἔτη σου.
25 Κατ' ἀρχὰς [20] τὴν γῆν σὺ κύριε ἐθεμελίωσας,
καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσὶν οἱ οὐρανοί.
26 Αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις· καὶ πάντες
ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται, καὶ ὡσεὶ περιβό-
λαιον ἑλίξεις αὐτοὺς, καὶ ἀλλαγήσονται.
27 Σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσιν.
28 [21] Οἱ υἱοὶ τῶν δούλων σου κατασκηνώσουσι, καὶ τὸ
σπέρμα αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα [22] κατευθυνθήσεται.

ρβʹ. 102.

[1] Τῷ Δαυίδ.

1 Εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον, καὶ πάντα
τὰ ἐντός μου τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ.
2 Εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον, καὶ μὴ ἐπιλαν-
3 θάνου πάσας τὰς [2] αἰνέσεις αὐτοῦ· Τὸν
εὐιλατεύοντα [3] πάσαις ταῖς ἀνομίαις σου, τὸν
4 ἰώμενον πάσας τὰς νόσους σου, Τὸν λυ-
τρούμενον ἐκ φθορᾶς τὴν ζωήν σου, τὸν στεφα-
5 νοῦντά σε ἐν ἐλέει καὶ [4] οἰκτιρμοῖς, Τὸν
ἐμπιπλῶντα ἐν ἀγαθοῖς τὴν ἐπιθυμίαν σου·
ἀνακαινισθήσεται ὡς ἀετοῦ ἡ νεότης σου.
6 Ποιῶν ἐλεημοσύνας ὁ κύριος, καὶ κρίμα πᾶ-
7 σι τοῖς ἀδικουμένοις. Ἐγνώρισε τὰς ὁ-
δοὺς αὐτοῦ τῷ Μωυσῇ, τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ τὰ
8 θελήματα αὐτοῦ. Οἰκτίρμων καὶ ἐλεή-
μων ὁ κύριος, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος [5].
9 Οὐκ εἰς τέλος ὀργισθήσεται, οὐδὲ εἰς τὸν αἰῶνα
10 μηνιεῖ. Οὐ κατὰ τὰς [6] ἁμαρτίας ἡμῶν ἐ-
ποίησεν ἡμῖν, οὐδὲ κατὰ τὰς [7] ἀνομίας ἡμῶν
11 ἀνταπέδωκεν ἡμῖν. Ὅτι κατὰ τὸ ὕψος τοῦ
οὐρανοῦ ἀπὸ τῆς γῆς, ἐκραταίωσε κύριος τὸ ἔ-
λεος αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν.
12 Καθόσον ἀπέχουσιν ἀνατολαὶ ἀπὸ δυσμῶν,
ἐμάκρυνεν ἀφ' ἡμῶν τὰς ἀνομίας ἡμῶν.
13 Καθὼς οἰκτείρει πατὴρ υἱοὺς, [8] ᾤκτείρησε κύριος
14 τοὺς φοβουμένους αὐτόν. Ὅτι αὐτὸς ἔγνω
τὸ πλάσμα ἡμῶν, [9] μνήσθητι ὅτι χοῦς ἐσ-
15 μεν. Ἄνθρωπος, ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέ-
ραι αὐτοῦ, ὡσεὶ ἄνθος τοῦ ἀγροῦ οὕτως ἐξαν-
16 θήσει. Ὅτι πνεῦμα διῆλθεν ἐν αὐτῷ,
καὶ οὐχ ὑπάρξει, καὶ οὐκ ἐπιγνώσεται ἔτι τὸν τό-
17 πον αὐτοῦ. Τὸ δὲ ἔλεος τοῦ κυρίου ἀπὸ τοῦ
αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος ἐπὶ τοὺς φοβουμένους
αὐτόν· καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ ἐπὶ [10] υἱοὺς υἱῶν,
18 Τοῖς φυλάσσουσι τὴν διαθήκην αὐτοῦ, καὶ με-
μνημένοις τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι αὐτάς.
19 Κύριος ἐν τῷ οὐρανῷ ἡτοίμασε τὸν θρόνον αὐ-
τοῦ, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ πάντων δεσπόζει.
20 Εὐλογεῖτε τὸν κύριον πάντες ἄγγελοι αὐτοῦ,
δυνατοὶ ἰσχύϊ ποιοῦντες τὸν λόγον αὐτοῦ, τοῦ ἀκοῦ-
21 σαι τῆς φωνῆς τῶν λόγων αὐτοῦ. Εὐλογεῖ-
τε τὸν κύριον πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ, λειτουρ-
γοὶ αὐτοῦ ποιοῦντες [11] τὰ θελήματα αὐτοῦ.
22 Εὐλογεῖτε τὸν κύριον πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ, ἐν
παντὶ τόπῳ τῆς [12] δυναστείας αὐτοῦ· εὐλόγει ἡ
ψυχή μου τὸν [13] κύριον.

ργʹ. 103.

[1] Τῷ Δαυίδ.

1 Εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον. κύριε ὁ θεός
μου [2] ἐμεγαλύνθης σφόδρα· [3] ἐξομολόγησιν καὶ
2 [4] εὐπρέπειαν ἐνεδύσω, Ἀναβαλλόμενος
φῶς ὡς ἱμάτιον, ἐκτείνων τὸν οὐρανὸν ὡσεὶ δέρριν·
3 Ὁ στεγάζων ἐν ὕδασι τὰ ὑπερῷα αὐτοῦ,

---

17 *Alex.* τὸν στεναγμόν. 18 *Alex. Ald. C.* ἐπισυναχθῆναι. 19 *S.* ἐκάκωσεν ἐν ὁδῷ τὴν ἰσχύν μου. 20 *Alex. Ald. C.* σὺ κύριε τὴν γῆν. 21 *Alex.* Υἱοί. 22 *S.* διαμενεῖ.

Ps. 102. 1 *Ald. C.* Ψαλμὸς τῷ. 2 αἰνέσεις itidem est in *Æth. Psalt.* sed *Alex. Ald. C.* ἀνταποδόσεις. *S.* εὐεργεσίας. 3 *Ald. C.* πάσας τὰς ἀνομίας. 4 *Sch.* Ἀ. Σ. οἰκτιρμοῖς· οἱ οʹ. Θ. οἰκτιρμῷ. 5 *Alex.* καὶ ἀληθινός. Οὐκ. 6 *Ald. C.* ἀνομίας. 7 *Ald. C.* ἁμαρτίας. 8 *Alex.* οἰκτείρησεν. 9 sic quoque est in *Rom. Psalt.* & in vet. & in *Æth.* item in *Arab.* sic præterea leg. *Aug.* & *Apoll.* Μνῆσαι παμβασιλεῦ ὅτι τοι κόνις εἰμὲν ἀφαυρή. *Alex. Ald. C.* ἐμνήσθη. *Sch.* οἱ οʹ. μνήσθητι· Σ. μνημονεύων. 10 *Ald. C.* υἱοῖς. 11 *Alex. Ald. C.* τὸ θέλημα. 12 *Alex.* δεσποτίας. 13 *Ald.* κύριον. Δόξα.

Ps. 103. 1 *Alex.* τοῦ Δαυίδ. *Ald. C.* Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου συστάσεως. 2 *S.* μέγας εἶ. 3 *Sch.* Ἀ. ἐπιδοξότητα καὶ διαπρέπειαν· Σ. ὕμνον καὶ εὐδοξίαν ἠμφιάσω· Θ. μεγαλοπρέπειαν. 4 *Alex.* μεγαλοπρέπιαν.

ὁ τιθεὶς

ὁ τιθεὶς νέφη τὴν ἐπίβασιν αὐτοῦ· ὁ περιπατῶν
4 ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων· Ὁ ποιῶν τοὺς
ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς
5 αὐτοῦ [5] πῦρ φλέγον· Ὁ θεμελιῶν τὴν
γῆν ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς, οὐ [6] κλιθήσεται
6 εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Ἄβυσσος ὡς ἱ-
μάτιον τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ, ἐπὶ τῶν ὀρέων στή-
7 σονται ὕδατα. Ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου φεύ-
ξονται, ἀπὸ φωνῆς βροντῆς σου δειλιάσουσιν.
8 Ἀναβαίνουσιν ὄρη, καὶ καταβαίνουσι πεδία εἰς
9 τόπον ὃν ἐθεμελίωσας [7] αὐτοῖς. Ὅριον
ἔθου ὃ οὐ παρελεύσονται, οὐδὲ ἐπιστρέψουσι καλύψαι
10 τὴν γῆν. Ὁ ἐξαποστέλλων πηγὰς ἐν φά-
ραγξιν, ἀναμέσον τῶν ὀρέων διελεύσονται ὕδατα.
11 Ποτιοῦσι πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, [8] προσ-
12 δέξονται ὄναγροι εἰς δίψαν αὐτῶν. Ἐπ'
αὐτὰ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσει, ἐκ
13 μέσου τῶν πετρῶν δώσουσι φωνήν. Ποτί-
ζων ὄρη ἐκ τῶν ὑπερῴων αὐτοῦ, ἀπὸ καρποῦ τῶν
14 ἔργων σου χορτασθήσεται ἡ γῆ. Ὁ ἐξα-
νατέλλων χόρτον τοῖς κτήνεσι, καὶ χλόην τῇ
δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων· τοῦ ἐξαγαγεῖν ἄρτον ἐκ
15 τῆς γῆς, Καὶ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν
ἀνθρώπου· τοῦ ἱλαρῦναι πρόσωπον ἐν ἐλαίῳ,
καὶ ἄρτος καρδίαν ἀνθρώπου στηρίζει.
16 [9] Χορτασθήσεται τὰ ξύλα [10] τοῦ πεδίου, αἱ κέ-
17 δροι τοῦ Λιβάνου ἃς [11] ἐφύτευσεν. [12] Ἐ-
κεῖ στρουθία ἐννοσσεύσουσι, τοῦ [13] ἐρωδιοῦ ἡ [14] οἰ-
18 κία ἡγεῖται αὐτῶν. Ὄρη τὰ ὑψηλὰ ταῖς
ἐλάφοις, πέτρα καταφυγὴ τοῖς [15] χοιρο-
19 γρυλλίοις. Ἐποίησε σελήνην εἰς και-
20 ρούς, ὁ ἥλιος ἔγνω τὴν δύσιν αὐτοῦ. Ἔ-
θου σκότος καὶ ἐγένετο νύξ, ἐν αὐτῇ διελεύ-
21 σονται πάντα τὰ θηρία τοῦ δρυμοῦ. Σκύ-
μνοι ὠρυόμενοι [16] ἁρπάσαι, καὶ ζητῆσαι παρὰ
22 [17] τοῦ θεοῦ βρῶσιν αὐτοῖς. Ἀνέτειλεν ὁ
ἥλιος καὶ [18] συναχθήσονται, καὶ ἐν ταῖς μάνδραις
23 αὐτῶν κοιτασθήσονται. Ἐξελεύσεται ἄν-
θρωπος ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τὴν ἐργα-
24 σίαν αὐτοῦ ἕως ἑσπέρας. Ὡς ἐμεγαλύν-
θη τὰ ἔργα σου κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ ἐ-
ποίησας. ἐπληρώθη ἡ γῆ τῆς [19] κτίσεώς σου·
25 Αὕτη ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη καὶ εὐρύχωρος·
ἐκεῖ ἑρπετὰ ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός, ζῶα μικρὰ
26 μετὰ μεγάλων. Ἐκεῖ πλοῖα [20] διαπο-
ρεύονται, δράκων οὗτος ὃν ἔπλασας [21] ἐμ-
27 παίζειν αὐτῷ. Πάντα πρὸς σὲ προσ-
δοκῶσι, δοῦναι τὴν τροφὴν [22] αὐτοῖς εὔκαιρον.
28 Δόντος σου αὐτοῖς, συλλέξουσιν· [23] ἀνοίξαντος
δέ σου τὴν χεῖρα, τὰ σύμπαντα πλησθήσονται
29 [24] χρηστότητος. Ἀποστρέψαντος δέ σου
τὸ πρόσωπον, ταραχθήσονται· ἀντανελεῖς
τὸ πνεῦμα αὐτῶν, καὶ ἐκλείψουσι, καὶ εἰς τὸν χοῦν
30 αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν. Ἐξαποστελεῖς τὸ
πνεῦμά σου καὶ κτισθήσονται, καὶ ἀνακαινιεῖς τὸ
31 πρόσωπον τῆς γῆς. Ἤτω ἡ δόξα κυρίου
εἰς [25] τὸν αἰῶνα, εὐφρανθήσεται κύριος ἐπὶ
32 τοῖς ἔργοις αὐτοῦ· Ὁ ἐπιβλέπων ἐπὶ
τὴν γῆν καὶ ποιῶν αὐτὴν τρέμειν, ὁ ἁπτό-
33 μενος τῶν ὀρέων καὶ καπνίζονται. Ἄσω τῷ
κυρίῳ ἐν τῇ ζωῇ μου, ψαλῶ τῷ θεῷ μου ἕως
34 ὑπάρχω. Ἡδυνθείη αὐτῷ ἡ [26] διαλο-
γή μου, ἐγὼ δὲ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ κυ-
35 ρίῳ. [27] Ἐκλείποισαν ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ τῆς
γῆς, καὶ ἄνομοι, ὥστε μὴ ὑπάρχειν αὐτούς.
εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν [28] κύριον.

ρδ΄. 104.

Ἀλληλούια.

1 Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, καὶ [1] ἐπικα-
λεῖσθε τὸ ὄνομα αὐτοῦ· ἀπαγγείλατε ἐν τοῖς
2 ἔθνεσι τὰ ἔργα αὐτοῦ. Ἄσατε αὐτῷ καὶ
ψάλατε αὐτῷ· διηγήσασθε πάντα τὰ θαυ-
3 μάσια αὐτοῦ. [2] Ἐπαινεῖσθε ἐν τῷ ὀνόματι
τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ· εὐφρανθήτω καρδία ζητούντων
4 τὸν κύριον. Ζητήσατε τὸν κύριον καὶ κραται-
ώθητε· ζητήσατε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διαπαν-

---

5 *Alex.* * πυρὸς * φλέγα. *Ald. C.* πυρὸς φλόγα. *Aq.* πῦρ λάβρον. *S.* πυρίνην φλόγα. 6 *Alex.* κινηθήσεται. 7 *Ald. C.* αὐτά. 8 *S.* ἀνακτήσεται ὄναγρος δίψαν ἑαυτοῦ. 9 *Alex. Ald. C.* Χορτασθήσονται. 10 V. & VI. *ed.* & *S.* τοῦ κυρίου. *Th.* & *Aq.* τοῦ πεδίου κυρίου. & *Sch.* ὁ Ἑβρ. καὶ οἱ λοιποί, τοῦ κυρίου, τεθείκασι. 11 *Alex. Ald. C.* ἐφύτευσας. 12 *Aq.* ὄρνεα νοσσεύσουσιν, ἐρωδιοῦ ἐλάται οἶκος αὐτοῦ. *S.* ὅπου στρουθία ἐννοσσεύσει, τοῦ ἰκτῖνι βόρατ οἴκησις. 13 *Alex.* * ἀρωδιοῦ. 14 *Ald. C.* κατοικία. 15 *Alex. Ald. C.* λαγωοῖς. quomodo 70. interpretatos esse, affirmat Hier. in ep. ad Suniam. 16 *Alex. Ald. C.* τοῦ ἁρπάσαι. 17 *Ald. C.* τοῦ θεοῦ. 18 *Alex. Ald. C.* συνήχθησαν, καὶ εἰς τὰς μάνδρας. *S.* pro συνήχθησαν vertit, ὑποχωρήσουσι. 19 apud *Theod.* in textu legitur, κτίσεως. in explanatione autem κτίσεως ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. & videtur altero loco legendum κτίσεως, altero, κτήσεως. 20 *Aq.* περιπατεῖ. 21 *Sch.* ἀντὶ τοῦ, αὐτῇ τῇ θαλάσσῃ. ἀρρενικῶς γὰρ αὐτὴν ὁ Ἑβρ. καὶ ὁ Σύρος καλεῖ. 22 *Alex.* αὐτῶν εἰς καιρόν. *Ald. C.* αὐτῶν εἰς εὐκαιρον. 23 *Aq.* ἀνοίξεις χεῖρα σου, ἐμπλησθήσονται ἀγαθοῦ. *Th.* ἀνοίξαντός σου τὴν χεῖρα, πλησθήσονται ἀγαθωσύνης. *S.* ἀνοίξαντός σου τὴν χεῖρα σου, χορτασθήσονται ἀγαθῶν. *Sch.* ἡ ϛ΄. μόνη καὶ οἱ ο΄. τὰ σύμπαντα. 24 *Alex.* πιότητος. 25 *Alex. Ald. C.* τοὺς αἰῶνας. 26 *S.* διάλεξις. *Aq.* ὁμιλία. 27 *Ald. C.* Ἐκλείποιεν. 28 *Ald.* κύριον. Δόξα.
Ps. 104. 1 *S.* κηρύσσετε. 2 *Aq.* Καυχᾶσθε.

τός.

5 τός. Μνήσθητε τῶν θαυμασίων αὐτοῦ ὧν
ἐποίησε, τὰ τέρατα αὐτοῦ, καὶ τὰ κρίματα
6 τοῦ στόματος αὐτοῦ. Σπέρμα Ἀβραὰμ
δοῦλοι αὐτοῦ, υἱοὶ Ἰακὼβ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ.
7 Αὐτὸς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, ἐν πάσῃ τῇ γῇ
8 τὰ κρίματα αὐτοῦ. Ἐμνήσθη εἰς τὸν αἰῶνα
διαθήκης αὐτοῦ, λόγου οὗ ἐνετείλατο εἰς χιλίας
9 γενεάς, Ὃν διέθετο τῷ Ἀβραὰμ, καὶ
10 [3] τοῦ ὅρκου αὐτοῦ τῷ Ἰσαάκ. Καὶ ἔστησεν
[4] αὐτὴν τῷ Ἰακὼβ εἰς πρόσταγμα, καὶ τῷ Ἰσ-
11 ραὴλ εἰς διαθήκην αἰώνιον, Λέγων,
Σοὶ δώσω τὴν γῆν Χαναὰν, σχοίνισμα κληρο-
12 νομίας ὑμῶν. Ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἀριθ-
μῷ βραχεῖς, ὀλιγοστοὺς καὶ παροίκους ἐν αὐ-
13 τῇ, Καὶ διῆλθον ἐξ ἔθνους εἰς ἔθνος,
14 καὶ ἐκ βασιλείας εἰς λαὸν ἕτερον, Οὐκ
ἀφῆκεν ἄνθρωπον ἀδικῆσαι αὐτοὺς, καὶ ἤλεγξεν
15 ὑπὲρ αὐτῶν βασιλεῖς· Μὴ [5] ἅψησθε
τῶν χριστῶν μου, καὶ ἐν τοῖς προφήταις μου μὴ
16 πονηρεύεσθε. Καὶ ἐκάλεσε λιμὸν ἐπὶ
τὴν γῆν, πᾶν στήριγμα ἄρτου συνέτριψεν.
17 [6] Ἀπέστειλεν ἔμπροσθεν αὐτῶν ἄνθρωπον, εἰς
18 δοῦλον ἐπράθη Ἰωσήφ. Ἐταπείνωσαν
ἐν πέδαις τοὺς πόδας αὐτοῦ, [7] σίδηρον διῆλθεν
19 ἡ ψυχὴ αὐτοῦ· Μέχρι τοῦ ἐλθεῖν τὸν λό-
γον αὐτοῦ. τὸ λόγιον [8] τοῦ κυρίου ἐπύρωσεν αὐ-
20 τόν. Ἀπέστειλε βασιλεὺς καὶ ἔλυσεν αὐ-
τὸν, ἄρχων [9] λαῶν καὶ ἀφῆκεν αὐτόν.
21 Κατέστησεν αὐτὸν κύριον τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ ἄρ-
22 χοντα πάσης τῆς κτήσεως αὐτοῦ, Τοῦ παι-
δεῦσαι τοὺς ἄρχοντας αὐτοῦ ὡς ἑαυτὸν, καὶ τοὺς
23 πρεσβυτέρους αὐτοῦ σοφίσαι. Καὶ εἰσῆλ-
θεν Ἰσραὴλ εἰς Αἴγυπτον, καὶ Ἰακὼβ παρῴκη-
24 σεν ἐν γῇ Χάμ. Καὶ ηὔξησε τὸν λαὸν
αὐτοῦ σφόδρα, καὶ ἐκραταίωσεν αὐτὸν ὑπὲρ
25 τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ. [10] Καὶ μετέστρεψε τὴν
καρδίαν [11] αὐτῶν τοῦ μισῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ, τοῦ
26 δολιοῦσθαι ἐν τοῖς δούλοις αὐτοῦ. Ἐξαπέ-
στειλε Μωυσῆν τὸν δοῦλον αὐτοῦ, Ἀαρὼν ὃν ἐξε-
27 λέξατο [12] αὐτόν. Ἔθετο ἐν αὐτοῖς τοὺς λόγους
τῶν σημείων αὐτοῦ, καὶ τῶν τεράτων [13] ἐν γῇ Χάμ.
28 Ἐξαπέστειλε σκότος καὶ ἐσκότασε. [14] καὶ παρεπί-
29 κραναν τοὺς λόγους αὐτοῦ, Μετέστρεψε τὰ
ὕδατα αὐτῶν εἰς αἷμα, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἰχθύας
30 αὐτῶν. Ἐξῆρψεν ἡ γῆ αὐτῶν βατράχους,
ἐν τοῖς ταμείοις τῶν βασιλέων αὐτῶν.
31 Εἶπε καὶ ἦλθε κυνόμυια, [15] καὶ [16] σκνίπες ἐν
32 πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῶν. Ἔθετο τὰς βρο-
χὰς αὐτῶν χάλαζαν, πῦρ καταφλέγον ἐν
33 τῇ γῇ αὐτῶν. Καὶ ἐπάταξε τὰς ἀμ-
πέλους αὐτῶν καὶ τὰς συκὰς αὐτῶν, καὶ συνέ-
34 τριψε πᾶν ξύλον ὁρίου αὐτῶν. Εἶπε καὶ
ἦλθεν ἀκρὶς, καὶ βροῦχος οὗ οὐκ ἦν ἀριθμός,
35 Καὶ κατέφαγε [17] πάντα τὸν χόρτον ἐν τῇ γῇ αὐ-
τῶν, [18] καὶ κατέφαγε [19] τὸν καρπὸν τῆς γῆς αὐτῶν.
36 Καὶ ἐπάταξε πᾶν πρωτότοκον [20] ἐκ τῆς γῆς αὐ-
τῶν, ἀπαρχὴν παντὸς πόνου αὐτῶν.
37 Καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐν ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ,
καὶ οὐκ ἦν ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν [21] ὁ ἀσθενῶν.
38 Εὐφράνθη Αἴγυπτος ἐν τῇ ἐξόδῳ αὐτῶν,
ὅτι ἐπέπεσεν ὁ φόβος αὐτῶν ἐπ' αὐτούς.
39 Διεπέτασε νεφέλην εἰς σκέπην αὐτοῖς, καὶ
40 πῦρ τοῦ φωτίσαι αὐτοῖς τὴν νύκτα. Ἤτη-
σαν, καὶ ἦλθεν ὀρτυγομήτρα, καὶ ἄρτον οὐρανοῦ
41 ἐνέπλησεν αὐτούς. Διέῤῥηξε πέτραν, καὶ
ἐῤῥύησαν ὕδατα, ἐπορεύθησαν ἐν ἀνύδροις πο-
42 ταμοί. Ὅτι ἐμνήσθη τοῦ λόγου τοῦ ἁγίου αὐ-
τοῦ, τοῦ πρὸς Ἀβραὰμ τὸν δοῦλον αὐτοῦ.
43 Καὶ ἐξήγαγε τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει, καὶ
τοὺς [22] ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐν εὐφροσύνῃ.
44 Καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς χώρας ἐθνῶν, καὶ πόνους
45 λαῶν [23] ἐκληρονόμησαν. Ὅπως ἂν φυ-
λάξωσι τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καὶ τὸν νόμον
αὐτοῦ [24] ἐκζητήσωσιν.

ρε´. 105.

Ἀλληλούϊα.

1 Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι χρηστὸς, ὅτι
2 εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τίς λαλή-
σει τὰς δυναστείας τοῦ κυρίου, ἀκουστὰς ποιήσει
3 πάσας τὰς αἰνέσεις αὐτοῦ; Μακάριοι

3 *MS. Alex.* τοῦ ὅρκου. 4 *Ald. C.* αὐτόν. 5 *Alex.* ἅπτεσθαι. *Ald. C.* ἅπτεσθε. 6 *Alex.* Ἐξαπέστειλεν. 7 *S.* εἰς σίδηρον ἦλθεν. 8 *Alex.* κυρίου. 9 *Ald. C.* λαοῦ. *Sch.* Ἀ. Σ. ὁμοίως τοῖς ό. Θ. λαοῦ. 10 *Alex. Ald. C.* Μετέστρεψεν. 11 *Alex. Ald. C.* αὐτοῦ. 12 *Alex. Ald. C.* ἑαυτῷ. 13 *Alex. Ald. C.* αὐτοῦ ἐν γῇ. 14 *Alex. Ald. C.* ὅτι παρεπίκραναν. *Ald.* καὶ οὐ προσήρισαν. *S.* καὶ οὐκ ἠπείθησαν. *Th.* & V. *ed.* καὶ οὐ παρεπίκραναν. VI. *ed.* ut 70.

15 καὶ *C.* deest. 16 *Alex.* σκνίφες. 17 *Alex.* πάντα χόρτον. 18 *Aq.* καὶ ἔφαγον καρποὺς χθονὸς αὐτῶν. *S.* καὶ ἐξέφαγον πᾶν γέννημα τῆς χώρας αὐτῶν. *Th.* καὶ κατέφαγον τὸν καρπὸν τῆς γῆς αὐτῶν. 19 *Alex. Ald. C.* πάντα τόν. 20 *Alex. Ald. C.* ἐν τῇ γῇ αὐτῶν. 21 *Alex.* ἀσθενῶν. 22 *Alex.* ἐκλεκτοὺς ἐν. 23 *Alex. Ald. C.* κατεκληρονόμησαν. 24 *Alex.* ἐκζητήσουσιν. *Ald.* ἐκζητήσωσιν. Δόξα. Κάθισμα ιδ´. *C.* ἐκζητήσωσιν. Ἀλληλούϊα.

οἱ φυλάσσοντες κρίσιν, καὶ ποιοῦντες δικαιοσύ-
4 νην ἐν παντὶ καιρῷ. [1] Μνήσθητι ἡμῶν
κύριε ἐν τῇ εὐδοκίᾳ τοῦ λαοῦ σου, ἐπίσκεψαι
5 ἡμᾶς ἐν τῷ σωτηρίῳ σου, Τοῦ ἰδεῖν ἐν
τῇ χρηστότητι τῶν ἐκλεκτῶν σου, τοῦ εὐφρανθῆναι
ἐν τῇ εὐφροσύνῃ τοῦ ἔθνους σου, τοῦ ἐπαινεῖσθαι
6 μετὰ τῆς κληρονομίας σου. Ἡμάρτομεν μετὰ
τῶν πατέρων ἡμῶν, ἠνομήσαμεν, ἠδικήσαμεν.
7 Οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν Αἰγύπτῳ οὐ συνῆκαν τὰ
θαυμάσιά σου, [2] καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν τοῦ πλή-
θους τοῦ ἐλέους σου. καὶ παρεπίκραναν ἀνα-
βαίνοντες ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ.
8 Καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, τοῦ
9 γνωρίσαι τὴν δυναστείαν αὐτοῦ. Καὶ ἐ-
πετίμησε τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, καὶ ἐξηράνθη·
καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐν ἀβύσσῳ ὡς ἐν ἐρήμῳ.
10 Καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἐκ χειρὸς [3] μισούντων, καὶ
ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς [4] ἐχθροῦ.
11 Ἐκάλυψεν ὕδωρ τοὺς θλίβοντας αὐτοὺς, εἷς ἐξ
12 αὐτῶν οὐχ ὑπελείφθη. Καὶ ἐπίστευσαν
[5] τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ [6] ᾖνεσαν τὴν αἴνεσιν αὐ-
13 τοῦ. Ἐτάχυναν, ἐπελάθοντο τῶν ἔργων
αὐτοῦ, οὐχ ὑπέμειναν τὴν βουλὴν αὐτοῦ.
14 Καὶ ἐπεθύμησαν ἐπιθυμίαν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ
15 ἐπείρασαν τὸν θεὸν ἐν ἀνύδρῳ. Καὶ ἔδω-
κεν αὐτοῖς τὸ αἴτημα αὐτῶν, [7] καὶ ἐξαπέστειλε
16 πλησμονὴν εἰς [8] τὴν ψυχὴν αὐτῶν. Καὶ
παρώργισαν [9] Μωυσῆν ἐν τῇ παρεμβολῇ, [10] καὶ
17 Ἀαρὼν τὸν ἅγιον κυρίου. Ἠνοίχθη ἡ γῆ
καὶ κατέπιε Δαθὰν, καὶ ἐκάλυψεν ἐπὶ τὴν συν-
18 αγωγὴν Ἀβειρών. Καὶ ἐξεκαύθη πῦρ
ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, [11] καὶ φλὸξ κατέ-
19 φλεξεν ἁμαρτωλούς. Καὶ ἐποίησαν μό-
σχον ἐν Χωρὴβ, καὶ προσεκύνησαν τῷ γλυπτῷ.
20 Καὶ ἠλλάξαντο τὴν δόξαν [12] αὐτῶν ἐν ὁμοιώ-
21 ματι μόσχου [13] ἔσθοντος χόρτον. [14] Ἐ-
πελάθοντο [15] τοῦ θεοῦ τοῦ σώζοντος αὐτοὺς, τοῦ
ποιήσαντος [16] μεγάλα ἐν Αἰγύπτῳ,
22 [17] Θαυμαστὰ ἐν γῇ Χάμ, [18] καὶ φοβερὰ ἐπὶ
23 θαλάσσης ἐρυθρᾶς. Καὶ εἶπε τοῦ [19] ἐξο-
λοθρεῦσαι αὐτοὺς, εἰ μὴ Μωυσῆς ὁ ἐκλεκτὸς
αὐτοῦ ἔστη ἐν τῇ θραύσει ἐνώπιον αὐτοῦ, τοῦ ἀπο-
στρέψαι [20] ἀπὸ θυμοῦ ὀργῆς αὐτοῦ, τοῦ μὴ [21] ἐξ-
24 ολοθρεῦσαι. Καὶ ἐξουδένωσαν γῆν ἐπι-
θυμητὴν, [22] καὶ οὐκ ἐπίστευσαν τῷ λόγῳ αὐ-
25 τοῦ. Καὶ ἐγόγγυσαν ἐν τοῖς σκηνώμασιν
αὐτῶν, οὐκ εἰσήκουσαν τῆς φωνῆς κυρίου.
26 Καὶ ἐπῆρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' αὐτοὺς, τοῦ κα-
27 ταβαλεῖν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ, Καὶ τοῦ
καταβαλεῖν τὸ σπέρμα αὐτῶν ἐν τοῖς ἔθνεσι,
28 καὶ διασκορπίσαι αὐτοὺς ἐν ταῖς χώραις. Καὶ
ἐτελέσθησαν τῷ Βεελφεγὼρ, καὶ ἔφαγον θυ-
29 σίας νεκρῶν. Καὶ παρώξυναν αὐτὸν ἐν
τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν, καὶ ἐπληθύνθη ἐν
30 αὐτοῖς ἡ πτῶσις. Καὶ ἔστη Φινεὲς καὶ ἐξι-
λάσατο, καὶ ἐκόπασεν ἡ [23] θραῦσις.
31 Καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην, εἰς γενεὰν
32 καὶ γενεὰν ἕως τοῦ αἰῶνος. Καὶ παρώργι-
σαν αὐτὸν ἐπὶ ὕδατος ἀντιλογίας, καὶ ἐκακώ-
33 θη Μωυσῆς δι' αὐτούς· Ὅτι παρεπίκρα-
ναν τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ [24] διέστειλεν ἐν τοῖς
34 χείλεσιν αὐτοῦ. Οὐκ [25] ἐξωλόθρευσαν
35 τὰ ἔθνη ἃ εἶπε κύριος αὐτοῖς. Καὶ ἐμί-
γησαν ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἔμαθον τὰ ἔργα
36 αὐτῶν. Καὶ ἐδούλευσαν τοῖς γλυπτοῖς
αὐτῶν, καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς εἰς σκάνδαλον.
37 Καὶ ἔθυσαν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας
38 αὐτῶν τοῖς δαιμονίοις, Καὶ ἐξέχεαν
αἷμα ἀθῶον, αἷμα υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων, ὧν
ἔθυσαν τοῖς γλυπτοῖς Χαναάν. καὶ [26] ἐφονοκτο-
39 νήθη ἡ γῆ ἐν τοῖς [27] αἵμασι, Καὶ ἐ-
μιάνθη ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν· καὶ ἐπόρνευσαν
40 ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν. Καὶ ὠρ-
γίσθη θυμῷ κύριος ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐ-
41 βδελύξατο τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. Καὶ
παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν, καὶ ἐκυ-
42 ρίευσαν αὐτῶν οἱ μισοῦντες αὐτούς. Καὶ
ἔθλιψαν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν, καὶ ἐταπει-
νώθησαν ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῶν.
43 Πλεονάκις ἐρρύσατο αὐτοὺς, αὐτοὶ δὲ παρε-
πίκραναν αὐτὸν ἐν τῇ βουλῇ αὐτῶν· καὶ ἐτα-
44 πεινώθησαν ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν. Καὶ

Ps. 105. 1 *Sch.* Ἀ. Σ. Θ. ἡ ε'. ἡ ς'. ὁμοίως τοῖς ο'. 2 *Alex. Ald. C.* οὐκ ἐμνήσθησαν. 3 *Alex. Ald. C.* μισοῦντος. 4 *Ald. C.* ἐχθρῶν. 5 *Alex.* ἐν τοῖς λόγοις. *Ald. C.* τῷ λόγῳ. 6 *Ald. C.* ᾖσαν. 7 *Alex.* ἐξαπέστειλεν. *Ald. C.* ἐξαπέστειλε. 8 *Alex. Ald. C.* τὰς ψυχάς. 9 *Alex.* τὸν Μωσῆν. 10 *Alex.* τὸν Ἀαρών. 11 *Alex. Ald. C.* φλὸξ κατέφλεξεν. 12 *Alex.* αὐτοῦ. 13 *Ald. C.* ἐσθίοντος. 14 *Ald. C.* Καὶ ἐπελάθοντο. 15 *Alex.* θεοῦ. 16 *Alex.* μεγαλεῖα. 17 *Ald. C.* Θαυμάσια. 18 *Alex. Ald. C.* φοβερά. 19 *Alex.* ἐξολεθρεῦσαι. 20 *Alex. Ald. C.* τὸν θυμὸν αὐτοῦ. 21 *Alex.* ἐξολεθρεῦσαι αὐτούς. 22 *Alex. Ald. C.* οὐκ ἐπίστευσαν. 23 *S.* πληγή. 24 *Aq.* διέκρινεν. 25 *Alex.* ἐξωλέθρευσαν. 26 sic in *vet. Psalt. Interfecta est terra*: de quo *Aug.* 27 *Alex.* αἵμασι. * * αὐτῶν. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ.

εἶδε

εἶδε κύριος ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτοὺς, ἐν τῷ
45 αὐτὸν εἰσακοῦσαι τῆς δεήσεως αὐτῶν. Καὶ
ἐμνήσθη τῆς διαθήκης αὐτοῦ, καὶ μετεμελήθη κατὰ
46 τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους αὐτοῦ. Καὶ ἔδωκεν
αὐτοὺς εἰς οἰκτιρμοὺς ἐναντίον πάντων τῶν [28] αἰχ-
47 μαλωτευσάντων αὐτούς. Σῶσον ἡμᾶς
κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ ἐπισυνάγαγε ἡμᾶς ἐκ
τῶν ἐθνῶν, τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνόματί σου τῷ
ἁγίῳ, τοῦ ἐγκαυχᾶσθαι ἐν τῇ αἰνέσει σου.
48 Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ἀπὸ τοῦ αἰ-
ῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος. καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαὸς,
Γένοιτο, [29] γένοιτο.

ρϛ'. 106.

Ἀλληλούϊα.

1 Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι χρηστὸς, ὅτι
2 εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Εἰπάτω-
σαν οἱ λελυτρωμένοι ὑπὸ κυρίου, οὓς ἐλυτρώσα-
3 το ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ, [1] Καὶ ἐκ τῶν χω-
ρῶν συνήγαγεν αὐτούς· ἀπὸ ἀνατολῶν, καὶ δυ-
4 σμῶν, καὶ Βοῤῥᾶ, καὶ θαλάσσης. Ἐπλα-
νήθησαν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν ἀνύδρῳ· ὁδὸν πόλεως
5 κατοικητηρίου οὐχ εὗρον Πεινῶντες καὶ
διψῶντες, ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἐν αὐτοῖς ἐξέλι-
6 πε. Καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ
θλίβεσθαι αὐτοὺς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν
7 [2] ἐῤῥύσατο αὐτούς. Καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς
εἰς ὁδὸν εὐθεῖαν, τοῦ πορευθῆναι εἰς πόλιν κατ-
8 οικητηρίου. Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυ-
ρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ, καὶ τὰ [3] θαυμάσια αὐτοῦ
9 τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων. Ὅτι ἐχόρτασε
ψυχὴν κενὴν, [4] καὶ πεινῶσαν ἐνέπλησεν ἀγα-
10 θῶν. Καθημένους ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θα-
νάτου, πεπεδημένους ἐν πτωχείᾳ καὶ σιδήρῳ·
11 Ὅτι παρεπίκραναν τὰ λόγια τοῦ θεοῦ, καὶ τὴν
12 βουλὴν τοῦ ὑψίστου παρώξυναν· Καὶ ἐτα-
πεινώθη ἐν κόποις ἡ καρδία αὐτῶν, [5] ἠσθένη-
13 σαν καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν. Καὶ ἐκέκραξαν
πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτοὺς, καὶ ἐκ τῶν
14 ἀναγκῶν αὐτῶν ἔσωσεν αὐτούς. Καὶ ἐξή-
γαγεν αὐτοὺς ἐκ σκότους καὶ σκιᾶς θανάτου, καὶ
15 τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν διέῤῥηξεν. Ἐξομο-
λογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ, καὶ
τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων.
16 Ὅτι συνέτριψε πύλας χαλκᾶς, καὶ μοχλοὺς σι-
17 δηροῦς συνέθλασεν. Ἀντελάβετο αὐτῶν
ἐξ ὁδοῦ ἀνομίας αὐτῶν, διὰ γὰρ τὰς ἀνομίας
18 αὐτῶν ἐταπεινώθησαν. Πᾶν βρῶμα ἐ-
βδελύξατο ἡ ψυχὴ αὐτῶν, καὶ ἤγγισαν ἕως τῶν
19 πυλῶν τοῦ θανάτου. Καὶ ἐκέκραξαν πρὸς
κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτοὺς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγ-
20 κῶν αὐτῶν ἔσωσεν αὐτούς. Ἀπέστειλε τὸν
λόγον αὐτοῦ, καὶ ἰάσατο αὐτοὺς, καὶ ἐῤῥύσατο αὐ-
21 τοὺς ἐκ τῶν διαφθορῶν αὐτῶν. Ἐξομο-
λογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ, καὶ
τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων.
22 Καὶ θυσάτωσαν αὐτῷ θυσίαν [6] αἰνέσεως, καὶ
ἐξαγγειλάτωσαν τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιά-
23 σει. Οἱ καταβαίνοντες εἰς [7] θάλασσαν
ἐν πλοίοις, [8] ποιοῦντες ἐργασίαν ἐν ὕδασι
24 πολλοῖς, Αὐτοὶ εἶδον τὰ ἔργα κυρίου, καὶ
25 τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἐν τῷ βυθῷ. Εἶ-
πε, καὶ ἔστη πνεῦμα καταιγίδος, καὶ ὑψώθη
26 τὰ κύματα αὐτῆς. Ἀναβαίνουσιν ἕως τῶν
οὐρανῶν, καὶ καταβαίνουσιν ἕως τῶν ἀβύσσων. ἡ
27 ψυχὴ αὐτῶν ἐν κακοῖς ἐτήκετο, Ἐτα-
ράχθησαν, ἐσαλεύθησαν ὡς ὁ μεθύων, καὶ
28 πᾶσα ἡ σοφία αὐτῶν κατεπόθη. Καὶ
ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐ-
τοὺς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἐξήγαγεν αὐτούς.
29 Καὶ [9] ἐπέταξε τῇ καταιγίδι, καὶ ἔστη εἰς αὔ-
ραν, καὶ ἐσίγησαν τὰ κύματα αὐτῆς.
30 Καὶ [10] εὐφράνθησαν, ὅτι ἡσύχασαν, καὶ ὡδή-
γησεν αὐτοὺς ἐπὶ λιμένα θελήματος [11] αὐτῶν.
31 Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐ-
τοῦ, καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀν-
32 θρώπων. Ὑψωσάτωσαν αὐτὸν ἐν ἐκ-
κλησίᾳ λαοῦ, καὶ [12] ἐν καθέδρᾳ πρεσβυτέρων
33 αἰνεσάτωσαν αὐτόν. Ἔθετο ποταμοὺς εἰς
ἔρημον, καὶ διεξόδους ὑδάτων εἰς δίψαν·
34 Γῆν καρποφόρον εἰς ἅλμην, ἀπὸ κακίας τῶν
35 κατοικούντων ἐν αὐτῇ. Ἔθετο ἔρημον εἰς
λίμνας ὑδάτων, καὶ γῆν ἄνυδρον εἰς διεξό-
36 δους ὑδάτων. Καὶ κατῴκισεν ἐκεῖ πει-
νῶντας, καὶ συνεστήσαντο [13] πόλεις κατοικεσίας·
37 Καὶ ἔσπειραν ἀγροὺς, καὶ ἐφύτευσαν ἀμπελῶ-
νας, καὶ ἐποίησαν καρπὸν [14] γεννήματος.

28 *Alex.* αἰχμαλωτισάντων. 29 *Ald. C.* γένοιτο. Δόξα. Ρϛ. 106. 1 *Ms. Alex.* ἐκ τῶν χωρῶν. 2 *Alex.* ἐρύσατο. 3 *S.* τεράστια. 4 *Alex. Ald. C.* καὶ ψυχὴν πεινῶσαν (*Alex.* πινῶσαν) 5 *Alex.* καὶ ἠσθένησαν. 6 *Aq.* εὐχαριστίας. 7 *Alex.* τὴν θάλασσαν. 8 *Alex.* οἱ ποιοῦντες. 9 *Aq.* ἀναστήσει λαίλαπα εἰς αὔραν. *S.* στήσαντος αὐτοῦ τὴν καταιγίδα εἰς γαλήνην. *Th.* καὶ ἔστησε τὴν καταιγίδα αὐτῶν εἰς αὔραν. *Sch.* καὶ παραχρῆμα ἡ καταιγὶς τῇ αὔρᾳ ὑποχωρεῖ. 10 *Alex.* ηὐφράνθησαν. 11 *Alex.* & *C.* αὐτοῦ. 12 *Alex.* ἐν καθέδραις. 13 *Aq. S.* & 70. πόλιν. 14 *Alex.* γενήματος.

38 Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς, καὶ ἐπληθύνθησαν σφό-
δρα, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν [15] οὐκ ἐσμίκρυνε.
39 Καὶ [16] ὠλιγώθησαν καὶ ἐκακώθησαν ἀπὸ θλί-
40 ψεως κακῶν καὶ ὀδύνης. Ἐξεχύθη ἐξου-
δένωσις ἐπ' ἄρχοντας αὐτῶν, [17] καὶ ἐπλάνη-
41 σεν αὐτοὺς ἐν ἀβάτῳ καὶ οὐχ ὁδῷ. [18] Καὶ
ἐβοήθησε πένητι ἐκ πτωχείας, [19] καὶ ἔθετο ὡς
42 πρόβατα πατριάς. Ὄψονται εὐθεῖς καὶ
εὐφρανθήσονται, καὶ πᾶσα ἀνομία ἐμφράξει
43 [20] τὸ στόμα αὐτῆς. Τίς σοφὸς καὶ φυλάξει
ταῦτα, καὶ [21] συνήσει τὰ ἐλέη τοῦ [22] κυρίου;

ρζ'. 107.

[1] Ὠδὴ ψαλμοῦ τῷ Δαυίδ.

1 Ἑτοίμη ἡ καρδία μου ὁ θεὸς, ἑτοίμη ἡ καρ-
δία μου, ᾄσομαι καὶ ψαλῶ ἐν τῇ δόξῃ μου.
2 [2] Ἐξεγέρθητι ψαλτήριον καὶ κιθάρα, ἐξεγερθήσο-
3 μαι ὄρθρου. Ἐξομολογήσομαί σοι ἐν λαοῖς
4 κύριε, ψαλῶ σοι ἐν ἔθνεσιν. Ὅτι μέγα ἐ-
πάνω τῶν οὐρανῶν τὸ ἔλεός σου, καὶ ἕως τῶν νεφελῶν ἡ
5 ἀλήθειά σου. Ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς ὁ θεὸς,
6 καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου. Ὅπως ἂν
ῥυσθῶσιν οἱ ἀγαπητοί σου, σῶσον τῇ δεξιᾷ σου,
7 καὶ ἐπάκουσόν μου. Ὁ θεὸς ἐλάλησεν ἐν τῷ
ἁγίῳ αὐτοῦ, ὑψωθήσομαι καὶ διαμεριῶ Σίκιμα,
8 καὶ τὴν κοιλάδα τῶν σκηνῶν διαμετρήσω. Ἐ-
μός ἐστι Γαλαὰδ, καὶ ἐμός ἐστι Μανασσῆς, καὶ
Ἐφραὶμ ἀντίληψις τῆς κεφαλῆς μου· Ἰούδας
9 βασιλεύς μου, Μωὰβ λέβης [3] τῆς ἐλ-
πίδος μου· ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἐπιβαλῶ τὸ
ὑπόδημά μου, ἐμοὶ [4] ἀλλόφυλοι ὑπετάγησαν.
10 Τίς ἀπάξει με εἰς πόλιν [5] περιοχῆς; ἢ τίς ὁ-
11 δηγήσει με ἕως τῆς Ἰδουμαίας; [6] Οὐχὶ
σὺ ὁ θεὸς ὁ ἀπωσάμενος ἡμᾶς; [7] καὶ οὐκ ἐξε-
λεύσῃ ὁ θεὸς ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν;
12 Δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ θλίψεως, καὶ ματαία
13 σωτηρία ἀνθρώπου. Ἐν τῷ θεῷ [8] ποιή-
σομεν δύναμιν, καὶ αὐτὸς ἐξουδενώσει τοὺς [9] ἐ-
χθροὺς ἡμῶν.

ρη'. 108.

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 [1] Ὁ Θεὸς τὴν αἴνεσίν μου μὴ παρασιωπήσῃς,
2 Ὅτι στόμα ἁμαρτωλοῦ καὶ στόμα δολίου ἐπ' ἐμὲ
ἠνοίχθη. ἐλάλησαν κατ' ἐμοῦ γλώσσῃ δολίᾳ,
3 Καὶ λόγοις μίσους ἐκύκλωσάν με, καὶ ἐπολέ-
4 μησάν με δωρεάν. Ἀντὶ τοῦ ἀγαπᾷν με,
ἐνδιέβαλλόν με, ἐγὼ δὲ προσηυχόμην.
5 Καὶ ἔθεντο κατ' ἐμοῦ κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν, καὶ μῖ-
6 σος ἀντὶ τῆς ἀγαπήσεώς μου. Κατάστησον
ἐπ' αὐτὸν ἁμαρτωλὸν, καὶ διάβολος στήτω ἐκ
7 δεξιῶν αὐτοῦ. Ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτὸν,
ἐξέλθοι καταδεδικασμένος, καὶ ἡ προσευχὴ
8 αὐτοῦ γενέσθω εἰς ἁμαρτίαν. Γενηθήτω-
σαν αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὀλίγαι, καὶ τὴν ἐπισκο-
9 πὴν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος. Γενηθήτωσαν
οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ὀρφανοὶ, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ χήρα.
10 Σαλευόμενοι μεταναστήτωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ
ἐπαιτησάτωσαν, ἐκβληθήτωσαν [2] ἐκ τῶν οἰκο-
11 πέδων αὐτῶν. [3] Ἐξερευνησάτω δανει-
στὴς πάντα ὅσα ὑπάρχει αὐτῷ, καὶ διαρπα-
σάτωσαν ἀλλότριοι τοὺς πόνους αὐτοῦ.
12 Μὴ ὑπαρξάτω αὐτῷ ἀντιλήπτωρ, μηδὲ γε-
νηθήτω οἰκτίρμων τοῖς ὀρφανοῖς αὐτοῦ.
13 Γενηθήτω τὰ τέκνα αὐτοῦ εἰς [4] ἐξολόθρευσιν,
ἐν γενεᾷ μιᾷ ἐξαλειφθείη τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
14 Ἀναμνησθείη ἡ ἀνομία τῶν πατέρων αὐτοῦ ἔναντι
κυρίου, καὶ ἡ ἁμαρτία τῆς μητρὸς αὐτοῦ μὴ [5] ἐξα-
15 λειφθείη. Γενηθήτωσαν ἐναντίον κυρίου
διαπαντὸς, καὶ [6] ἐξολοθρευθείη ἐκ γῆς τὸ
16 μνημόσυνον [7] αὐτῶν· Ἀνθ' ὧν οὐκ ἐ-
μνήσθη [8] ποιῆσαι ἔλεος, καὶ κατεδίωξεν ἄν-
θρωπον πένητα καὶ πτωχὸν, καὶ κατανενυγμένον
17 τῇ καρδίᾳ τοῦ θανατῶσαι. Καὶ ἠγάπησε
κατάραν, καὶ ἥξει αὐτῷ, καὶ οὐκ ἠθέλησεν εὐ-
18 λογίαν, καὶ μακρυνθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ
ἐνεδύσατο κατάραν ὡς ἱμάτιον, καὶ εἰσῆλθεν

15 *Aq.* οὐκ ὀλιγώσει. *S.* οὐκ ὀλίγα ἐποίησε. *Th.* ut 70. 16 *S.* ὠλιγώθησαν καὶ κατεφθάρησαν ἀπὸ συνοχῆς κακῆς καὶ ταλαιπωρίας. 17 *Aq.* & *S.* καὶ πλανήσει αὐτούς. 18 *S.* καὶ ὀχυρώσει πένητα ἀπὸ κακώσεως. *Aq.* καὶ ὑπερεπαρεῖ πτωχὸν ἐκ πενίας. 19 *S.* καὶ τάξει ὡς ποίμνια τὰς συγγενείας. 20 *Alex.* στόμα. 21 *Alex.* & *C.* συνήσουσιν. 22 *Ald.* κυρίου. Δόξα.

Ps. 107. 1 *Ms. Alex.* Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. 2 *Ald. C.* Ἐξεγέρθητι ἡ δόξα μου, ἐξεγέρθητι. Sed illa, ἐξεγέρθητι ἡ δόξα μου, nec *Psalt. Gallican.* habet, nec *Rom.* nec *Aug.* nec sunt in *Hebr.* videndus *Hier.* in ep. ad Sun. 3 *Aq.* λουτροῦ μου. *S.* ἀμεριμνησίας μου. *Th.* ut 70. 4 sic habent *ll. Gr.* & ita *Apoll.* Πᾶσιν ὑφ' ἡμετέροις ἀλλότρια φῦλα δαμάσθη. *Hier.* vero in ep. ad Sun. legit, ἐφιλιώθησαν. atque in *l. quodam manuscr.* ad, ὑπετάγησαν, adjunctum est, ἐφιλίασαν. 5 *S.* περιπεφραγμένην. 6 *S.* Εἰ μὴ σὺ ὁ θεός. 7 *S.* καὶ οὐ προελθὼν θεὲ ἐν ταῖς στρατείαις ἡμῶν. 8 *Alex.* ποιήσωμεν. 9 *Alex.* θλίβοντας ἡμᾶς.

Ps. 108. 1 *Aq.* Θεὲ ὑμνήσεώς μου. *S.* ὁ θεὸς ὑμνήσεώς μου. *Th.* ut 70. 2 *Sch.* οἱ λοιποί, ἐκ τῶν ἐρειπίων. 3 *Ms. Alex.* Καὶ ἐξερευνησάτω δανειστής. *S.* Συγκρουσάτω πράκτωρ. 4 *Alex.* ἐξολέθρευσιν. 5 *Alex.* ἐξαλειφθήτω. 6 *Alex.* ἐξολοθρευθείη. 7 *Alex.* αὐτοῦ. 8 *Alex.* τοῦ ποιῆσαι.

ὡσεὶ

ὡσεὶ ὕδωρ εἰς τὰ ἔγκατα αὐτοῦ, καὶ ὡσεὶ ἔλαιον
19 ἐν τοῖς ὀστέοις αὐτοῦ. Γενηθήτω αὐτῷ ὡς
ἱμάτιον ὃ περιβάλλεται, καὶ ὡσεὶ ζώνη ἣν δια-
20 παντὸς περιζώννυται. Τοῦτο τὸ ἔργον [9] τῶν
ἐνδιαβαλλόντων με [10] παρὰ κυρίου, καὶ τῶν λαλούν-
21 των πονηρὰ κατὰ τῆς ψυχῆς μου. Καὶ σὺ
κύριε κύριε ποίησον μετ' ἐμοῦ [11] ἕνεκεν τοῦ ὀνό-
22 ματός σου, ὅτι χρηστὸν τὸ ἔλεός σου. Ῥῦ-
σαί με ὅτι πτωχὸς καὶ πένης εἰμὶ ἐγὼ, καὶ ἡ
23 καρδία μου τετάρακται ἐντός μου. Ὡσεὶ
σκιὰ ἐν τῷ ἐκκλῖναι αὐτὴν [12] ἀντανηρέθην,
24 ἐξετινάχθην ὡσεὶ ἀκρίδες. Τὰ γόνατά
μου ἠσθένησαν ἀπὸ νηστείας, καὶ ἡ σάρξ μου ἠλ-
25 λοιώθη [13] δι' ἔλαιον. [14] Κἀγὼ ἐγενήθην
ὄνειδος αὐτοῖς· εἴδοσάν με, ἐσάλευσαν κε-
26 φαλὰς αὐτῶν. Βοήθησόν μοι κύριε ὁ
θεός μου, καὶ σῶσόν με κατὰ τὸ ἔλεός σου.
27 Καὶ γνώτωσαν ὅτι ἡ χείρ σου αὕτη, καὶ σὺ κύριε
ἐποίησας αὐτήν. Καταράσονται αὐτοὶ,
28 καὶ σὺ εὐλογήσεις· οἱ [15] ἐπανιστάμενοί μοι αἰ-
σχυνθήτωσαν, ὁ δὲ δοῦλός σου εὐφρανθήσεται.
29 Ἐνδυσάσθωσαν οἱ ἐνδιαβάλλοντές με, ἐντρο-
πὴν· καὶ περιβαλέσθωσαν ὡς διπλοΐδα, αἰ-
30 σχύνην αὐτῶν. Ἐξομολογήσομαι τῷ κυ-
ρίῳ σφόδρα ἐν τῷ στόματί μου, καὶ ἐν μέσῳ
31 πολλῶν αἰνέσω αὐτόν· Ὅτι παρέστη ἐκ
δεξιῶν πένητος, τοῦ σῶσαι [16] ἐκ τῶν καταδιω-
κόντων τὴν [17] ψυχήν μου.

ρθ'. 109.

[1] Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δε-
ξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπό-
2 διον τῶν ποδῶν σου. Ῥάβδον δυνάμεως
[2] ἐξαποστελεῖ σοι κύριος ἐκ Σιὼν, [3] κατακυ-
3 ρίευε ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν σου. Μετὰ σοῦ
ἡ ἀρχὴ ἐν ἡμέρᾳ τῆς δυνάμεώς σου, [4] ἐν ταῖς
λαμπρότησι τῶν ἁγίων σου· [5] ἐκ γαστρὸς πρὸ
4 Ἑωσφόρου ἐγέννησά σε. Ὤμοσε κύριος
καὶ οὐ μεταμεληθήσεται, Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα,
5 κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. Κύριος ἐκ
δεξιῶν σου συνέθλασεν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς αὐτοῦ
6 βασιλεῖς. Κρινεῖ ἐν τοῖς ἔθνεσι, πλη-
ρώσει πτώματα, συνθλάσει κεφαλὰς ἐπὶ γῆς
7 πολλῶν. Ἐκ χειμάρρου ἐν ὁδῷ [6] πίεται,
διὰ τοῦτο ὑψώσει κεφαλήν.

ρι'. 110.

Ἀλληλούϊα.

1 Ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ
[1] μου, ἐν βουλῇ εὐθέων καὶ συναγωγῇ.
2 Μεγάλα τὰ ἔργα κυρίου, [2] ἐξεζητημένα εἰς
3 πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ. [3] Ἐξομο-
λόγησις καὶ μεγαλοπρέπεια τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ
ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.
4 Μνείαν ἐποιήσατο τῶν θαυμασίων αὐτοῦ, ἐλεή-
5 μων καὶ οἰκτίρμων ὁ κύριος. [4] Τροφὴν
ἔδωκε τοῖς φοβουμένοις αὐτόν· [5] μνησθήσεται εἰς τὸν
6 αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ. Ἰσχὺν ἔργων αὐτοῦ
ἀνήγγειλε τῷ λαῷ αὐτοῦ, τοῦ δοῦναι αὐτοῖς κλη-
7 ρονομίαν ἐθνῶν. Ἔργα χειρῶν αὐτοῦ,
[6] ἀλήθεια καὶ κρίσις. πισταὶ πᾶσαι αἱ ἐντολαὶ
8 αὐτοῦ, Ἐστηριγμέναι εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ
αἰῶνος, πεποιημέναι ἐν ἀληθείᾳ καὶ εὐθύτητι.
9 Λύτρωσιν ἀπέστειλε τῷ λαῷ αὐτοῦ· ἐνετείλατο
εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκην αὐτοῦ. ἅγιον καὶ φοβε-
10 ρὸν τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ἀρχὴ σοφίας φό-
βος κυρίου, σύνεσις δὲ ἀγαθὴ πᾶσι τοῖς ποιοῦ-
σιν αὐτήν· ἡ αἴνεσις αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ
αἰῶνος.

ρια'. 111.

Ἀλληλούϊα.

1 Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν κύριον,
ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ θελήσει σφόδρα.
2 Δυνατὸν ἐν τῇ γῇ ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ, γενεὰ
3 εὐθέων εὐλογηθήσεται. Δόξα καὶ πλοῦτος
ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ [1] ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει
4 εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Ἐξανέτειλεν ἐν

---

9 *Sch.* οἱ λοιποὶ, τῶν ἀντικειμένων. 10 *Alex.* παρὰ κυρίῳ. 11 *Alex.* ἔλεος ἕνεκεν. 12 *Alex.* ἀνταναιρέθην. 13 *S.* ὑπὸ ἀναλειψίας. 14 *Alex.* Καὶ ἐγώ. 15 *Alex.* ἐπανιστανόμενοι. 16 *Aq.* ἀπὸ κρινόντων. *S.* ἀπὸ τῶν κρινόντων. *Th.* ἐκ διωκόντων. V. *ed.* ἐκ τῶν δικαζομένων. VI. *ed.* ἐκ τῶν διωκόντων. 17 *Ald.* ψυχήν μου. Δόξα. Κάθισμα ιϛ'.

Psl. 109. 1 *Ms. Alex.* Τῷ Δαυίδ ψαλμός. 2 *Alex.* ἐξαποστελεῖ κύριος ἐκ Σιών. 3 *Alex. A.d. C.* καὶ κατακυριεύεις. *Tertull.* hab. *& dominabitur. Cypr. & dominaberis. Hier.* in ep. ad Sun. illud, καὶ, superfluum esse dicit. *Aq.* ἐπικράτει ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν σου. *S.* σὺ δὲ παίδευε ἔνδον τοὺς ἐχθρούς σου. V. *ed.* κατακυρίευσον. VI. *ed.* κατακυριεύσεις. 4 *Chrys.* ἄλλος, ἐν δόξῃ ἁγίων. 5 *Aq.* ἀπὸ μήτρας ἐξωρθρισμένης σοι δρόσος παιδιότητός σου. *S.* ὡς κατ' ὄρθρον σοι δρόσος ἡ νεότης σου. V. *ed.* ἐκ μήτρας ἐπὶ ὄρθρου σοι δρόσος ἡ νεότης σου. 6 *Alex.* πίεται ὕδωρ, διὰ τοῦτο.

Psl. 110. 1 μου superfluum esse dicit *Hier.* nec id *Apoll.* habet. 2 *Chrys.* ἄλλος, ἠκριβωμένα· ἄλλ. παρεσκευασμένα. 3 *Chrys.* ἕτερος, ἔπαινος καὶ ἀξίωμα ἡ ἐργασία αὐτοῦ. 4 *S.* θήραν. 5 *S.* μνημονεύων αἰώνιον συνθήκης αὐτοῦ. 6 *Sch.* ἔθος πολλάκις τῇ γραφῇ ἀλήθειαν καὶ τὴν φιλανθρωπίαν λέγειν. εἰ γὰρ δὴ μόνῳ τῷ τοῦ δικαίου ἐκέχρητο λόγῳ, πάντα ἂν ἀπώλλει.

Psl. 111. 1 *Chrys.* ἄλλ. ἡ ἐλεημοσύνη· ἄλλ. ἡ φιλανθρωπία.

σκότει φῶς τοῖς εὐθέσιν· ἐλεήμων καὶ οἰ-
5 κτίρμων καὶ δίκαιος[2]. [3]Χρηστὸς ἀνὴρ ὁ
οἰκτείρων καὶ κιχρῶν, οἰκονομήσει τοὺς λόγους
6 αὐτοῦ ἐν κρίσει, Ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα οὐ σα-
λευθήσεται. εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσαι δί-
7 καιος. [4]Ἀπὸ ἀκοῆς πονηρᾶς οὐ φοβη-
θήσεται. [5]ἑτοίμη ἡ καρδία αὐτοῦ ἐλπίζειν ἐπὶ
8 κύριον· Ἐστήρικται ἡ καρδία αὐτοῦ, [6]οὐ
φοβηθῇ, ἕως οὗ ἐπίδῃ ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ.
9 Ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησιν, ἡ δικαιο-
σύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· τὸ κέ-
10 ρας αὐτοῦ ὑψωθήσεται ἐν δόξῃ. Ἁμαρ-
τωλὸς ὄψεται καὶ ὀργισθήσεται, τοὺς ὀδόντας
αὐτοῦ βρύξει καὶ τακήσεται. ἐπιθυμία [7]ἁμαρ-
τωλοῦ [8]ἀπολεῖται.

ριβ'. 112.

Ἀλληλούϊα.

1 ΑἸνεῖτε [1]παῖδες [2]κύριον, αἰνεῖτε τὸ ὄνο-
2 μα κυρίου. Εἴη τὸ ὄνομα κυρίου εὐλογη-
3 μένον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος. Ἀπὸ
ἀνατολῶν ἡλίου [3]μέχρι δυσμῶν, αἰνετὸν τὸ
4 ὄνομα κυρίου. Ὑψηλὸς ἐπὶ πάντα τὰ
ἔθνη ὁ κύριος, ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς ἡ δόξα αὐτοῦ.
5 Τίς ὡς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν; ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατ-
6 οικῶν, Καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν ἐν τῷ
7 οὐρανῷ, καὶ ἐν τῇ γῇ· Ὁ ἐγείρων ἀπὸ
γῆς πτωχὸν, καὶ ἀπὸ κοπρίας ἀνυψῶν πένη-
8 τα, Τοῦ καθίσαι αὐτὸν μετὰ ἀρχόντων,
9 μετὰ ἀρχόντων λαοῦ αὐτοῦ. Ὁ κατοικίζων
στεῖραν ἐν οἴκῳ, μητέρα ἐπὶ τέκνοις εὐφραινο-
μένην.

ριγ'. 113.

Ἀλληλούϊα.

1 ἘΝ ἐξόδῳ Ἰσραὴλ ἐξ [1]Αἰγύπτου, οἴκου Ἰα-
2 κὼβ ἐκ λαοῦ βαρβάρου, Ἐγενήθη Ἰουδαία
ἁγίασμα αὐτοῦ, Ἰσραὴλ ἐξουσία αὐτοῦ.
3 Ἡ θάλασσα εἶδε καὶ ἔφυγεν, ὁ Ἰορδάνης ἐ-
4 στράφη εἰς τὰ ὀπίσω. Τὰ ὄρη ἐσκίρτη-
σαν ὡσεὶ κριοὶ, καὶ οἱ βουνοὶ ὡς ἀρνία προβά-
5 των. Τί σοι ἐστὶ θάλασσα ὅτι ἔφυγες;
[2]καὶ σὺ Ἰορδάνη ὅτι ἐστράφης εἰς τὰ ὀπίσω;
6 Τὰ ὄρη ὅτι [3]ἐσκιρτήσατε ὡσεὶ κριοί; καὶ οἱ βου-
7 νοὶ ὡς ἀρνία προβάτων; Ἀπὸ προσώ-
που κυρίου [4]ἐσαλεύθη ἡ γῆ, ἀπὸ προσώπου τοῦ
8 θεοῦ Ἰακὼβ, [5]Τοῦ στρέψαντος τὴν πέ-
τραν εἰς λίμνας ὑδάτων, καὶ τὴν [6]ἀκρότομον
1 εἰς πηγὰς ὑδάτων. [7]Μὴ ἡμῖν κύριε, μὴ
ἡμῖν, ἀλλ' ἢ τῷ ὀνόματί σου δὸς δόξαν, [8]ἐπὶ
2 τῷ ἐλέει σου καὶ τῇ ἀληθείᾳ σου. Μή πο-
τε εἴπωσι τὰ ἔθνη, Ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς αὐτῶν;
3 Ὁ δὲ θεὸς ἡμῶν ἐν τῷ οὐρανῷ [9]καὶ ἐν τῇ γῇ,
4 πάντα ὅσα ἠθέλησεν, ἐποίησε. Τὰ εἴ-
δωλα τῶν ἐθνῶν, ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἔργα
5 χειρῶν ἀνθρώπων. Στόμα ἔχουσι καὶ οὐ
λαλήσουσιν, ὀφθαλμοὺς ἔχουσι καὶ οὐκ ὄψονται,
6 Ὦτα ἔχουσι καὶ οὐκ ἀκούσονται, ῥῖνας ἔχουσι καὶ
7 οὐκ ὀσφρανθήσονται, Χεῖρας ἔχουσι καὶ
οὐ ψηλαφήσουσι, πόδας ἔχουσι καὶ οὐ περιπατή-
σουσιν, οὐ φωνήσουσιν ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῶν.
8 Ὅμοιοι [10]αὐτοῖς γένοιντο οἱ ποιοῦντες αὐτὰ, καὶ
9 πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς. Οἶ-
κος Ἰσραὴλ ἤλπισεν ἐπὶ κύριον, βοηθὸς καὶ
10 ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστιν. Οἶκος Ἀα-
ρὼν ἤλπισεν ἐπὶ κύριον, βοηθὸς καὶ ὑπερα-
11 σπιστὴς αὐτῶν ἐστιν. Οἱ φοβούμενοι [11]τὸν
κύριον ἤλπισαν ἐπὶ κύριον, βοηθὸς καὶ ὑπερ-
12 ασπιστὴς αὐτῶν ἐστι. Κύριος μνησθεὶς
ἡμῶν εὐλόγησεν ἡμᾶς, εὐλόγησε τὸν οἶκον Ἰσ-
13 ραὴλ, εὐλόγησε τὸν οἶκον Ἀαρών· Εὐ-
λόγησε τοὺς φοβουμένους τὸν κύριον, τοὺς μικροὺς
14 μετὰ τῶν μεγάλων. Προσθείη κύριος [12]ἐφ'
ὑμᾶς, ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς ὑμῶν.
15 Εὐλογημένοι ὑμεῖς τῷ κυρίῳ, τῷ ποιήσαντι
16 τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Ὁ οὐρανὸς [13]τοῦ οὐρα-
νοῦ τῷ κυρίῳ, τὴν δὲ γῆν ἔδωκε τοῖς υἱοῖς τῶν
17 ἀνθρώπων. Οὐχ οἱ νεκροὶ [14]αἰνέσουσί
σε κύριε, οὐδὲ πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς ᾅ-
18 δου. Ἀλλ' ἡμεῖς οἱ ζῶντες [15]εὐλογήσο-
μεν τὸν κύριον, ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶ-
νος.

2 *Ms. Alex.* κύριος ὁ θεός. Χρηστός. 3 *S.* Ἀγαθὸς ἀνὴρ χαριστικὸς καὶ κιχρῶν, οἰκονομῶν τὰ πράγματα αὐτοῦ μετὰ κρίσεως. 4 *Chrys.* ἀλλ. ἀγγελίαν κακὴν οὐ φοβηθήσεται. 5 *S.* ἑδραία ἡ καρδία αὐτοῦ, ἀμέριμνος ἐν κυρίῳ. 6 *Alex.* & *C.* οὐ μὴ φοβηθῇ. 7 *Alex.* ἁμαρτωλῶν. 8 *Ald.* ἀπολεῖται. Δόξα.
Ps. 112. 1 *Aq.* & *S.* δοῦλοι. 2 *Ms. Alex.* τὸν κύριον. 3 *Alex.* καὶ μέχρι.
Ps. 113. 1 *Sch.* Αἴγυπτος ἑρμηνεύεται σκότος. 2 *Ms. Alex.* καὶ σοί. 3 *Alex.* ἐσκιρτίσατε. 4 *Aq.* ὠδινήσατο. 5 *S.* τοῦ μεταβάλλοντος. 6 *Chrys.* ἀκρότομον λέγει τὴν σιδήρῳ οὐ ῥαδίως εἴκουσαν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἄκρων μόλις ἀποθραυομένην. 7 *Sch.* ἀρχὴ τοῦ β'. μέρους τοῦ ψαλμοῦ. παρ' Ἑβραίοις γὰρ εἰς δύο διήρηται ὁ ψαλμός. οὕτω ἐν τισιν ἀντιγράφοις εὑρέθη, ὡς Εὐσέβιος φησίν. 8 *Chrys.* ἕτερος, διὰ τὸ ἔλεός σου. 9 ita hab. *plur. ll.* & *Apollin. Psalt.* vero *Rom.* & *Æth.* hab. *Deus autem noster in cælo sursum, in cælo & in terra. Hier.* καὶ ἐν τῇ γῇ superfluum esse dicit. idque nec *Lat. vulg. ed.* nec *Gall.* nec *vet.* nec *Aug.* hab. 10 *Alex.* αὐτῶν. 11 *Alex.* κύριον. 12 *Alex.* ἐφ' * ἡμᾶς. 13 *Alex.* * τῷ οὐρανῷ. 14 *Ald.* αἰνέσουσι κύριε. 15 *Alex.* εὐλογήσωμεν.

ριδʹ. 114.
Ἀλληλούϊα.

1 Ἠγάπησα, ὅτι εἰσακούσεται κύριος τῆς φω-
2 νῆς τῆς δεήσεώς μου. Ὅτι ἔκλινε τὸ οὖς αὐ-
τοῦ ἐμοί, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις μου ἐπικαλέσομαι.
3 Περιέσχον με ὠδῖνες θανάτου, κίνδυνοι ᾅδου
εὕροσάν με. θλῖψιν καὶ ὀδύνην εὗρον,
4 Καὶ τὸ ὄνομα κυρίου ἐπεκαλεσάμην, [1] Ὦ κύ-
5 ριε ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου. Ἐλεήμων ὁ
κύριος καὶ δίκαιος, καὶ ὁ θεὸς ἡμῶν ἐλεεῖ.
6 Φυλάσσων τὰ νήπια ὁ κύριος, ἐταπεινώθην
7 καὶ ἔσωσέ με. Ἐπίστρεψον ψυχή μου εἰς
τὴν ἀνάπαυσίν σου, ὅτι κύριος εὐηργέτησέ
8 [2] σε. Ὅτι [3] ἐξείλετο τὴν ψυχήν μου ἐκ
θανάτου, τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀπὸ δακρύων, καὶ
9 τοὺς πόδας μου ἀπὸ ὀλισθήματος. [4] Εὐα-
ρεστήσω ἐνώπιον κυρίου ἐν χώρᾳ [5] ζώντων.

ριεʹ. 115.
[1] Ἀλληλούϊα.

10 Ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα, ἐγὼ δὲ [2] ἐταπει-
11 νώθην σφόδρα. [3] Ἐγὼ [4] δὲ εἶπα ἐν τῇ ἐκ-
12 στάσει μου, Πᾶς ἄνθρωπος ψεύστης. Τί ἀν-
ταποδώσω τῷ κυρίῳ περὶ πάντων ὧν ἀνταπέδω-
13 κέ μοι; Ποτήριον σωτηρίου λήψομαι, καὶ τὸ
14 ὄνομα κυρίου [5] ἐπικαλέσομαι. Τὰς εὐχάς μου
τῷ κυρίῳ ἀποδώσω, ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.
15 Τίμιος ἐναντίον κυρίου ὁ θάνατος τῶν ὁσίων
16 [6] αὐτοῦ. Ὦ κύριε ἐγὼ δοῦλος σός, ἐγὼ
δοῦλος σός, καὶ υἱὸς τῆς παιδίσκης σου, διέῤῥη-
17 ξας τοὺς δεσμούς μου. Σοὶ θύσω θυσίαν
αἰνέσεως, καὶ ἐν ὀνόματι κυρίου ἐπικαλέσομαι.
18 Τὰς εὐχάς μου τῷ κυρίῳ ἀποδώσω, ἐναντίον
19 παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, Ἐν αὐλαῖς οἴ-
κου κυρίου, ἐν μέσῳ σου Ἱερουσαλήμ.

ριςʹ. 116.
Ἀλληλούϊα.

1 Αἰνεῖτε τὸν κύριον πάντα τὰ ἔθνη, [1] ἐπαινέ-
2 σατε αὐτὸν πάντες οἱ λαοί. Ὅτι ἐκρα-
ταιώθη [2] τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἡ ἀ-
λήθεια τοῦ κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

ριζʹ. 117.
Ἀλληλούϊα.

1 Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός, [1] ὅτι
2 εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Εἰπάτω
δὴ οἶκος Ἰσραήλ, Ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν
3 αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Εἰπάτω δὴ οἶκος
Ἀαρών, Ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
4 αὐτοῦ. Εἰπάτωσαν δὴ πάντες οἱ φοβού-
μενοι τὸν [2] κύριον, Ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
5 τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Ἐκ θλίψεως ἐπεκαλε-
σάμην τὸν κύριον, καὶ ἐπήκουσέ μου εἰς πλατυσμόν.
6 Κύριος ἐμοὶ βοηθός, καὶ οὐ φοβηθήσομαι τί
7 ποιήσει μοι ἄνθρωπος. Κύριος ἐμοὶ
βοηθός, [3] κἀγὼ ἐπόψομαι τοὺς ἐχθρούς μου.
8 Ἀγαθὸν πεποιθέναι ἐπὶ κύριον, ἢ πεποιθέναι
9 ἐπ' ἄνθρωπον. Ἀγαθὸν ἐλπίζειν ἐπὶ
10 κύριον, ἢ ἐλπίζειν [4] ἐπ' ἄρχουσι. Πάν-
τα τὰ ἔθνη ἐκύκλωσάν με, καὶ τῷ ὀνόματι κυ-
11 ρίου [5] ἠμυνάμην αὐτούς. [6] Κυκλώσαντες
ἐκύκλωσάν με, καὶ τῷ ὀνόματι κυρίου ἠμυνά-
12 μην αὐτούς. Ἐκύκλωσάν με ὡσεὶ μέλισ-
σαι κηρίον, καὶ [7] ἐξεκαύθησαν [8] ὡς πῦρ ἐν ἀ-
κάνθαις, καὶ τῷ ὀνόματι κυρίου ἠμυνάμην αὐ-
13 τούς. Ὠσθεὶς ἀνετράπην τοῦ πεσεῖν, καὶ
14 ὁ κύριος ἀντελάβετό μου. Ἰσχύς μου καὶ
ὕμνησίς μου ὁ κύριος, καὶ ἐγένετό μοι εἰς σω-
15 τηρίαν. Φωνὴ ἀγαλλιάσεως καὶ σωτηρίας
ἐν σκηναῖς δικαίων. δεξιὰ κυρίου ἐποίησε δύ-
16 ναμιν, Δεξιὰ κυρίου ὕψωσέ με· δεξιὰ
17 κυρίου ἐποίησε δύναμιν. Οὐκ ἀποθανοῦ-
μαι, ἀλλὰ ζήσομαι, καὶ [9] διηγήσομαι τὰ ἔρ-
18 γα κυρίου. Παιδεύων ἐπαίδευσέ με ὁ
κύριος, καὶ τῷ θανάτῳ οὐ παρέδωκέ με.
19 Ἀνοίξατέ μοι πύλας δικαιοσύνης, εἰσελθὼν
ἐν αὐταῖς ἐξομολογήσομαι τῷ κυρίῳ.
20 Αὕτη ἡ πύλη τοῦ κυρίου, δίκαιοι εἰσελεύσονται ἐν
21 αὐτῇ. Ἐξομολογήσομαί σοι ὅτι ἐπήκου-
22 σάς μου, καὶ ἐγένου μοι εἰς σωτηρίαν. Λί-

Ps. 114. 1 *Chrys.* ἕτερος, ἀξιῶ κύριε, ἐξελοῦ τὴν ψυχήν μου· ἄλλ. ὦ δὴ κύριε διάσωσον τὴν ψυχήν μου. 2 *Ms. Alex.* μου. 3 *Alex.* ἐξείλατο. 4 *Chrys.* ἕτερος, ἔμπροσθεν κυρίου, ἄλλ. ἐμπεριπατήσω. 5 *Ald.* ζώντων. Δόξα.

Ps. 115. 1 *Sch.* Ο' Ἑβραῖος καὶ οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταὶ τοῦτον τῷ προτεταγμένῳ συνάπτουσιν· τῆς γὰρ αὐτῆς ἔχεται διανοίας, καὶ τὸν ἕνατον διχῇ διελόντες, τῇ τοῦδε τῶν ψαλμῶν συναφῇ τὸν ἴσον τῶν ψαλμῶν φυλάττουσιν ἀριθμόν. 2 *S.* ἐκακώθην. *a. Sch.* Σ. ἠπόνησα. 3 *Aq.* Ἐγὼ εἶπα ἐν τῷ θαμβεῖσθαι, πᾶς ἄνθρωπος διάψευσμα. *Th.* πᾶς ἄνθρωπος ἐκλείπει. *S.* καὶ εἶπον ἀδημονῶν, πᾶς ἄνθρωπος διαψεύδεται. 4 δὲ *Alex.* deest. 5 *Alex.* ἐπικαλέσομαι. Τίμιος. 6 *Alex.* αὐτῶν.

Ps. 116. 1 *Ms. Alex.* ἐπαινεσάτωσαν. 2 *Alex.* ἐφ' ἡμᾶς τὸ ἔλαιος αὐτοῦ.

Ps. 117. 1 *Chrys.* τοῦτ' ἔστι διηνεκές, οὐ διακοπτόμενον. 2 *Ms. Alex.* κύριον, ὅτι εἰς αἰῶνα. 3 *Alex.* καὶ ἐγώ. 4 *Alex.* ἐπ' ἄρχοντας. 5 *S.* διέθρυψα. 6 *S.* ἐκύκλωσάν με, καὶ πάλιν περιεκύκλωσάν με. *Sch.* ἀντὶ τοῦ ἐπαλλήλοις ἐχρήσαντο προσβολαῖς, καὶ πολιορκίαις παντοδαπαῖς. 7 *Aq.* & *S.* καὶ ἀπεσβέσθησαν ὡς πῦρ ἀκανθῶν. 8 *Alex.* ὡσεὶ πῦρ. 9 *Alex.* ἐκδιηγήσομαι.

θου ὃν

θον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος
23 ἐγενήθη [10] εἰς κεφαλὴν γωνίας. Πα-
ρὰ κυρίου [11] ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν
24 ὀφθαλμοῖς ἡμῶν. Αὕτη ἡ ἡμέρα ἣν ἐ-
ποίησεν ὁ κύριος, ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐ-
25 φρανθῶμεν ἐν αὐτῇ. Ὦ κύριε σῶσον
26 δή, ὦ κύριε εὐόδωσον δή. Εὐλογημένος
ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου· εὐλογήκαμεν
27 ὑμᾶς ἐξ οἴκου κυρίου. Θεὸς κύριος, καὶ
ἐπέφανεν ἡμῖν. [12] συστήσασθε ἑορτὴν ἐν τοῖς
[13] πυκάζουσιν, ἕως τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστη-
28 ρίου. Θεός μου εἶ σύ, καὶ ἐξομολογήσο-
μαί σοι· θεός μου εἶ σύ, καὶ ὑψώσω σε. [14] ἐξ-
ομολογήσομαί σοι, ὅτι ἐπήκουσάς μου, καὶ ἐ-
29 γένου μοι εἰς σωτηρίαν. [15] Ἐξομολογεῖ-
σθε τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ
ἔλεος [16] αὐτοῦ.

ριή. 118.

Ἀλληλούϊα.

1 Μακάριοι [1] ἄμωμοι ἐν ὁδῷ, οἱ πορευό-
2 μενοι ἐν νόμῳ κυρίου. Μακάριοι οἱ [2] ἐξ-
ερευνῶντες τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ
3 ἐκζητήσουσιν αὐτόν. Οὐ γὰρ οἱ ἐργαζό-
μενοι τὴν ἀνομίαν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ ἐπορεύθησαν.
4 Σὺ ἐνετείλω τὰς ἐντολάς σου, [3] τοῦ φυλάξασθαι
5 σφόδρα. Ὄφελον κατευθυνθείησαν αἱ
ὁδοί μου, τοῦ φυλάξασθαι τὰ δικαιώματά σου.
6 Τότε οὐ μὴ [4] αἰσχυνθῶ, ἐν τῷ με ἐπιβλέπειν
7 ἐπὶ πάσας τὰς ἐντολάς σου. Ἐξομολο-
γήσομαί [5] σοι ἐν εὐθύτητι καρδίας, ἐν τῷ
μεμαθηκέναι με τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης
8 σου. Τὰ δικαιώματά σου φυλάξω, μή
9 με ἐγκαταλίπῃς ἕως σφόδρα. Ἐν τίνι
[6] κατορθώσει νεώτερος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ; ἐν τῷ [7] φυ-
10 λάξασθαι τοὺς λόγους σου. Ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου
ἐξεζήτησά σε, μὴ ἀπώσῃ με ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου.
11 Ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἔκρυψα τὰ λόγιά σου, ὅ-
12 πως ἂν μὴ ἁμάρτω σοι. Εὐλογητὸς εἶ
κύριε, δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.
13 Ἐν τοῖς χείλεσί μου ἐξήγγειλα πάντα τὰ κρί-
14 ματα τοῦ στόματός σου. Ἐν τῇ ὁδῷ τῶν μαρ-
τυρίων σου ἐτέρφθην, ὡς ἐπὶ παντὶ πλούτῳ.
15 Ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου ἀδολεσχήσω, καὶ κατανοή-
16 σω τὰς ὁδούς σου. Ἐν τοῖς δικαιώμασί
σου μελετήσω, οὐκ ἐπιλήσομαι τῶν λόγων σου.
17 Ἀνταπόδος τῷ δούλῳ σου, [8] ζήσομαι καὶ
18 φυλάξω τοὺς λόγους σου. Ἀποκάλυψον
τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ κατανοήσω τὰ [9] θαυ-
19 μάσια ἐκ τοῦ νόμου σου. Πάροικος ἐγώ
εἰμι ἐν τῇ γῇ, μὴ ἀποκρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ τὰς
20 ἐντολάς σου. [10] Ἐπεπόθησεν ἡ ψυχή
μου τοῦ ἐπιθυμῆσαι τὰ κρίματά σου ἐν παντὶ
21 καιρῷ. Ἐπετίμησας ὑπερηφάνοις, ἐ-
πικατάρατοι οἱ ἐκκλίνοντες ἀπὸ τῶν ἐντολῶν
22 σου. Περίελε ἀπ' ἐμοῦ ὄνειδος καὶ ἐξου-
δένωσιν, ὅτι τὰ μαρτύριά σου ἐξεζήτησα.
23 Καὶ γὰρ ἐκάθισαν ἄρχοντες, καὶ κατ' ἐμοῦ κατ-
ελάλουν, ὁ δὲ δοῦλός σου ἠδολέσχει ἐν τοῖς δι-
24 καιώμασί σου. Καὶ γὰρ τὰ μαρτύριά σου
μελέτη μου ἐστί, καὶ [11] αἱ συμβουλίαι μου τὰ δι-
25 καιώματά σου. Ἐκολλήθη τῷ ἐδάφει
ἡ ψυχή μου, ζῆσόν με [12] κατὰ τὸν λόγον σου.
26 Τὰς ὁδούς [13] μου ἐξήγγειλα καὶ ἐπήκουσάς μου, δί-
27 δαξόν με τὰ δικαιώματά σου. Ὁδὸν δι-
καιωμάτων σου συνέτισόν με, καὶ ἀδολεσχήσω ἐν
28 τοῖς θαυμασίοις σου. [14] Ἐνύσταξεν ἡ ψυ-
χή μου ἀπὸ ἀκηδίας, βεβαίωσόν με ἐν τοῖς
29 λόγοις σου. Ὁδὸν ἀδικίας ἀπόστησον ἀπ'
30 ἐμοῦ, καὶ τῷ νόμῳ σου ἐλέησόν με. Ὁδὸν
ἀληθείας ᾑρετισάμην, [15] καὶ τὰ κρίματά σου
31 οὐκ ἐπελαθόμην. Ἐκολλήθην τοῖς μαρ-
τυρίοις σου κύριε, μή με καταισχύνῃς.

---

10 *S.* ἀκρογωνιαῖος. 11 *Aq.* ἐγένετο τοῦτο· αὐτὸ παράδοξον ἐφάνη ἡμῖν. *S.* αὕτη ἐστὶ θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν. 12 *Aq.* δήσατε ἑορτὴν ἐν πιμελέσι. *Chryf.* Σ. συνδήσατε ἐν πανηγύρει πυκάσματα. τί δέ ἐστι, συστήσατε ἑορτὴν ἐν τοῖς πυκάζουσιν; κατὰ μὲν τὸν ἕνα ἑρμηνευτὴν, θύσατε θυσίας λιπαράς· κατὰ δὲ τὸν ἕτερον, στεφανώματα καὶ κλάδους ἀνάψατε τοῦ λαοῦ. 13 *Sch.* σκιάζουσιν, καλύπτουσιν, κοσμοῦσιν. 14 *Sch.* οὗτοι οἱ β'. στίχοι οὐκ ἔκειντο ἐν τῷ τετρασελίδῳ παρ' οὐδενί, οὔτε παρὰ τοῖς ο'. οὔτε εἰς τὸ Εὐσεβίου. *a. Sch.* ὅλος ὁ στίχος παρ' οὐδενὶ εὕρηται. 15 *Sch.* οὐ μάτην ἐκ δευτέρου κατὰ τὸν παρόντα ψαλμὸν τὸν στίχον ὁ ψαλμῳδὸς ἐνέταξε. 16 *Ald.* αὐτοῦ Δόξα. Κάθισμα ις'.

Pſ. 118. 1 *Mſ. Alex.* οἱ ἄμωμοι. *Sch.* οὕπω στίχος ἐστίν· ἔλεγε γάρ τις τοὺς στίχους ἐμμέτρους εἶναι τοὺς παρ' Ἑβραίοις, ἑξαμέτρους μὲν τοὺς ἐν τῇ τοῦ δευτερονομίου ᾠδῇ, τοὺς δὲ ψαλμοὺς τριμέτρους εἶναι καὶ τετραμέτρους. ἔστιν οὖν ὁ πρῶτος στίχος μέχρι τοῦ, ἐν νόμῳ κυρίου. 2 *Alex.* ἐξερευνῶντες. 3 *Alex.* φυλάσσεσθαι. 4 *Alex.* ἐπαισχυνθῶ. 5 *Alex.* σοι κύριε ἐν. 6 *S.* λαμπρυνεῖ. 7 *Alex.* φυλάσσεσθαι. 8 ſic eſt in *vet. Pſalt.* & in *Rom.* & apud *Apoll.* ſicque legunt *Hilar. Amb.* & *Aug.* ſed *Ald. C.* ζῆσόν με. 9 *Alex.* θαυμάσια σου ἐκ. *S.* τεράστια. 10 *Th. V.* & *VI. ed.* ἐπεποίθησεν. *S.* τελεία ἦν. *Aq.* ut 70. 11 *Alex.* ἡ συμβουλία. 12 *Alex.* κατὰ τὸ λόγιόν σου. 13 *Alex.* σου. 14 ſic *Gr. ll. Ambr.* vero hoc locó legit, *Stillavit anima mea præ tædio.* & adjungit, *aliquos codd.* habere, *Dormitavit*; *Orig.* vero legiſſe, ἔσταξεν. de quo etiam hic *Hilar. Apoll.* θυμὸς ἐμὸς ἤμυσε, ut videatur legiſſe, ἐνύσταξεν. quod *Lat.* quoque *edd.* hab. item *Æth.* 15 καὶ *Alex.* & *C.* deeſt.

Ὁδὸν

32 Ὁδὸν ἐντολῶν σου ἔδραμον, ὅταν ἐπλάτυνας
33 τὴν καρδίαν μου. [16] Νομοθέτησόν με κύ-
ριε τὴν ὁδὸν τῶν δικαιωμάτων σου, καὶ ἐκζητή-
34 σω αὐτὴν διαπαντός. Συνέτισόν με, καὶ
[17] ἐξερευνήσω τὸν νόμον σου, καὶ φυλάξω αὐτὸν
35 ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου. Ὁδήγησόν με [18] ἐν
τῇ τρίβῳ τῶν ἐντολῶν σου, [19] ὅτι αὐτὴν ἠθέλη-
36 σα. Κλῖνον τὴν καρδίαν μου εἰς τὰ μαρ-
37 τύριά σου, καὶ μὴ εἰς πλεονεξίαν. Ἀπό-
στρεψον τοὺς ὀφθαλμούς μου τοῦ μὴ ἰδεῖν ματαιό-
38 τητα, ἐν τῇ ὁδῷ σου ζῆσόν με. Στῆσον
τῷ δούλῳ σου τὸ λόγιόν σου εἰς τὸν φόβον σου.
39 Περίελε τὸν ὀνειδισμόν μου ὃν [20] ὑπώπτευσα,
40 ὅτι τὰ κρίματά σου χρηστά. Ἰδοὺ ἐπεθύ-
μησα τὰς ἐντολάς σου, ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου
41 ζῆσόν με. Καὶ ἔλθοι ἐπ' ἐμὲ τὸ ἔλεός
σου, κύριε τὸ σωτήριόν σου [21] κατὰ τὸν λόγον σου.
42 Καὶ ἀποκριθήσομαι τοῖς ὀνειδίζουσί [22] μοι λό-
γον, ὅτι ἤλπισα [23] ἐπὶ τοῖς λόγοις σου.
43 Καὶ μὴ περιέλῃς ἐκ τοῦ στόματός μου λόγον ἀλη-
θείας ἕως σφόδρα, ὅτι ἐπὶ τοῖς κρίμασί σου
44 [24] ἐπήλπισα. Καὶ φυλάξω τὸν νόμον σου
διαπαντὸς, εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶ-
45 νος. Καὶ ἐπορευόμην ἐν πλατυσμῷ,
46 ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξεζήτησα. Καὶ ἐλά-
λουν ἐν τοῖς μαρτυρίοις σου ἐναντίον βασιλέων,
47 καὶ οὐκ ᾐσχυνόμην. Καὶ ἐμελέτων ἐν ταῖς
ἐντολαῖς σου, αἷς ἠγάπησα σφόδρα.
48 Καὶ ἦρα τὰς χεῖράς μου πρὸς τὰς ἐντολάς σου
ἃς [25] ἠγάπησα, καὶ ἠδολέσχουν ἐν τοῖς δι-
49 καιώμασί σου. Μνήσθητι [26] τῶν λόγων σου
50 τῷ δούλῳ σου [27] ὧν ἐπήλπισάς με. Αὕτη
με παρεκάλεσεν ἐν τῇ ταπεινώσει μου, ὅτι τὸ
51 λόγιόν σου ἔζησέ με. Ὑπερήφανοι
παρηνόμουν ἕως σφόδρα, ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου σου
52 οὐκ ἐξέκλινα. Ἐμνήσθην τῶν κριμάτων
σου ἀπ' αἰῶνος κύριε, καὶ παρεκλήθην.
53 Ἀθυμία κατέσχε με ἀπὸ ἁμαρτωλῶν τῶν ἐγκα-
54 ταλιμπανόντων τὸν νόμον σου. Ψαλτὰ ἦ-
σάν μοι τὰ δικαιώματά σου, ἐν τόπῳ παροι-
55 κίας μου. Ἐμνήσθην ἐν νυκτὶ τοῦ ὀνόμα-
τός σου κύριε, καὶ ἐφύλαξα τὸν νόμον σου.
56 Αὕτη ἐγενήθη μοι, ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐξε-
57 ζήτησα. Μερίς μου εἶ κύριε, εἶπα
58 [28] τοῦ φυλάξασθαι τὸν νόμον σου. Ἐδεήθην
τοῦ προσώπου σου ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, ἐλέησόν
59 με [29] κατὰ τὸ λόγιόν σου. Διελογισάμην
[30] τὰς ὁδούς σου, καὶ [31] ἐπέστρεψα τοὺς πόδας
60 μου εἰς τὰ μαρτύριά σου. Ἡτοιμάσθην
καὶ οὐκ ἐταράχθην, τοῦ φυλάξασθαι τὰς ἐντο-
61 λάς σου. Σχοινία ἁμαρτωλῶν περιε-
πλάκησάν μοι, καὶ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐπελαθό-
62 μην. Μεσονύκτιον ἐξεγειρόμην, τοῦ [32] ἐξ-
ομολογεῖσθαί σοι ἐπὶ τὰ κρίματα τῆς δικαιο-
63 σύνης σου. [33] Μέτοχος ἐγώ εἰμι πάν-
των τῶν φοβουμένων σε, καὶ τῶν φυλασσόντων τὰς
64 ἐντολάς σου. [34] Τοῦ ἐλέους σου κύριε πλή-
ρης ἡ γῆ, τὰ δικαιώματά σου δίδαξόν με.
65 [35] Χρηστότητα ἐποίησας μετὰ τοῦ δούλου σου κύριε
66 [36] κατὰ τὸν λόγον σου. Χρηστότητα καὶ παι-
δείαν καὶ γνῶσιν δίδαξόν με, ὅτι ταῖς ἐντολαῖς
67 σου ἐπίστευσα. Πρὸ τοῦ με ταπεινωθῆναι,
ἐγὼ ἐπλημμέλησα, διὰ τοῦτο τὸ λόγιόν σου ἐ-
68 φύλαξα. Χρηστὸς εἶ σὺ κύριε· καὶ ἐν τῇ
χρηστότητί σου δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.
69 Ἐπληθύνθη ἐπ' ἐμὲ ἀδικία ὑπερηφάνων, ἐ-
γὼ δὲ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου [37] ἐξερευνήσω τὰς ἐν-
70 τολάς σου. [38] Ἐτυρώθη ὡς γάλα ἡ καρ-
δία αὐτῶν, ἐγὼ δὲ τὸν νόμον σου ἐμελέτησα.
71 [39] Ἀγαθόν μοι ὅτι ἐταπείνωσάς με, ὅπως ἂν
72 μάθω τὰ δικαιώματά σου. [40] Ἀγαθός
μοι ὁ νόμος τοῦ στόματός σου, ὑπὲρ χιλιάδας
73 χρυσίου καὶ [41] ἀργυρίου. Αἱ χεῖρές σου ἐποίη-
σάν με καὶ [42] ἔπλασάν με, συνέτισόν με καὶ μα-
74 θήσομαι τὰς ἐντολάς σου. Οἱ φοβούμενοί
σε ὄψονταί με καὶ εὐφρανθήσονται, ὅτι εἰς τοὺς

16 S. Ὑπόδειξον. *Aq.* & *Th.* Φώτισον. 17 *Alex.* ἐξερευνήσω. 18 *Alex.* ἐν τρίβῳ. 19 *Aq.* ὅτι ἐν αὐτῇ ἐβουλήθην. *Th.* & VI. *ed.* ὅτι αὐτὴν ἠθέλησα. V. *ed.* ὅτι ἐν αὐτῇ. S. ut 70. 20 *Aq.* ὑπεστάλην. *Th.* & S. εὐλαβοῦμαι. *a. Sch.* τὸ δὲ ὑπώπτευσα, ἀντὶ τοῦ ὑπεστάλην, ὁ Ἀκ. εἴρηκεν· οὕτω δὲ καὶ ὁ Θεοδ. ὁ δὲ Σύμ. ὃν εὐλαβοῦμαι. 21 *Alex.* κατὰ λόγιόν σου. S. ut 70. *Aq.* & *Th.* κατὰ τὸ λόγιόν σου. 22 *Alex.* με. 23 *Alex.* ἐπὶ τοὺς λόγους σου. 24 *Alex.* ἐφήλπισα. 25 *Alex.* ἠγάπησα σφόδρα, καί. 26 *Alex.* τὸν λόγον. 27 *Alex.* ᾧ ἐφήλπισάς με. 28 *Alex.* φυλάξασθαι. 29 *Alex.* κατὰ λόγιόν σου. 30 sic hab. *Ambrosiana ed.* Mediolan. Ecclesiæ. sic *Æth.* & *Arab.* sic quoque *Apoll. cat.* vero *edd. Lat.* *vias meas.* idque seqq. *Hilar. Ambr. Hier.* & *Aug. Sch.* ὁ Ἑβρ. τὰς ὁδούς μου, ἔχει· ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἄλλοι ἑρμηνευταὶ ἑρμηνεύκασι, καὶ οἱ ο'. ἐν τῷ ἑξαπλῷ. *Alex.* hab. κατὰ τὰς ὁδούς σου. 31 S. ἐπέστρεψα. 32 *Alex.* ἐξομολογήσασθαί σοι. 33 *Sch.* Ἀ. Θ. ὁμοίως τοῖς ο'. Σ. συνημμένος· ὁ Σύρος, φίλος. 34 *Alex.* Τοῦ ἐλαίους κυρίου πλήρης. 35 S. Εὐηργέτησας τὸν δοῦλόν σου. 36 *Alex.* κατὰ τὸ λόγιόν σου. 37 *Alex.* ἐξερευνήσω. 38. *Sch.* Ἐσκληρύνθη, ἀπελιθώθη. 39 *Th.* ut 70. S. Συνήνεγκέ μοι, ὅτι ἐκακώθην ὑπὲρ τοῦ μαθεῖν τὰ προστάγματά σου. 40 *Alex.* Ἀγαθόν μοι. 41 *Ald.* ἀργυρίου. Δόξα. Στάσις α'. 42 S. ἀπήρτισάν με.

75 λόγους σου [43] ἐπήλπισα. Ἔγνων κύριε ὅτι
δικαιοσύνη τὰ κρίματά σου, καὶ ἀληθείᾳ ἐτα-
76 πείνωσάς με. Γενηθήτω δὴ τὸ ἔλεός σου
τοῦ παρακαλέσαι με, κατὰ τὸ λόγιόν σου τῷ δού-
77 λῳ σου. [44] Ἐλθέτωσάν μοι οἱ οἰκτιρμοί
σου, [45] καὶ ζήσομαι, ὅτι ὁ νόμος σου μελέτη
78 μου ἐστίν. Αἰσχυνθήτωσαν ὑπερήφανοι,
ὅτι ἀδίκως ἠνόμησαν εἰς ἐμέ, ἐγὼ δὲ ἀδολε-
79 σχήσω ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου. Ἐπιστρεψάτω-
σάν με οἱ φοβούμενοί σε, καὶ οἱ γινώσκοντες τὰ
80 μαρτύριά σου. Γενηθήτω ἡ καρδία μου
ἄμωμος ἐν τοῖς δικαιώμασί σου, ὅπως ἂν μὴ
81 αἰσχυνθῶ. Ἐκλείπει εἰς τὸ σωτήριόν σου
ἡ ψυχή μου, [46] εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα.
82 Ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοί μου εἰς τὸ [47] λόγιόν
σου, λέγοντες, Πότε παρακαλέσεις με;
83 Ὅτι ἐγενήθην ὡς ἀσκὸς ἐν πάχνῃ· τὰ δικαιώ-
84 ματά σου οὐκ ἐπελαθόμην. Πόσαι εἰσὶν
αἱ ἡμέραι τοῦ δούλου σου; πότε ποιήσεις μοι ἐκ
85 τῶν καταδιωκόντων με κρίσιν; [48] Διηγή-
σαντό μοι παράνομοι ἀδολεσχίας, ἀλλ᾽ οὐχ
86 ὡς ὁ νόμος σου κύριε. Πᾶσαι αἱ ἐντο-
λαί σου ἀλήθεια. [49] ἀδίκως κατεδίωξάν με,
87 βοήθησόν μοι. Παρὰ βραχὺ συνετέ-
λεσάν με ἐν τῇ γῇ, ἐγὼ δὲ οὐκ ἐγκατέλιπον
88 τὰς ἐντολάς σου. Κατὰ τὸ ἔλεός σου ζῆ-
σόν με, καὶ φυλάξω τὰ μαρτύρια τοῦ στόμα-
89 τός σου. Εἰς τὸν αἰῶνα κύριε ὁ λόγος σου
90 διαμένει ἐν τῷ οὐρανῷ, Εἰς γενεὰν καὶ
γενεὰν ἡ ἀλήθειά σου. ἐθεμελίωσας τὴν γῆν καὶ
91 διαμένει. Τῇ διατάξει σου διαμένει [50] ἡμέ-
ρα, ὅτι τὰ [51] σύμπαντα δοῦλα σά.
92 Εἰ μὴ ὅτι ὁ νόμος σου μελέτη μου ἐστὶ, τότε
ἂν ἀπωλόμην ἐν τῇ ταπεινώσει μου.
93 Εἰς τὸν αἰῶνα οὐ μὴ ἐπιλάθωμαι τῶν δικαιωμά-
94 των σου, ὅτι ἐν αὐτοῖς ἔζησάς με. Σός
εἰμι ἐγὼ, σῶσόν με, ὅτι τὰ δικαιώματά σου
95 ἐξεζήτησα. Ἐμὲ [52] ὑπέμειναν ἁμαρ-
τωλοὶ τοῦ ἀπολέσαι με, τὰ μαρτύριά σου συν-
96 ῆκα. [53] Πάσης συντελείας εἶδον πέ-
ρας, πλατεῖα ἡ ἐντολή σου σφόδρα.
97 Ὡς ἠγάπησα τὸν νόμον σου κύριε; ὅλην τὴν
98 ἡμέραν μελέτη μου ἐστίν. Ὑπὲρ τοὺς ἐχ-
θρούς μου ἐσόφισάς με τὴν ἐντολήν σου,
99 [54] ὅτι εἰς τὸν [55] αἰῶνα ἐμή ἐστιν. Ὑπὲρ
πάντας τοὺς διδάσκοντάς με συνῆκα, ὅτι τὰ
100 μαρτύριά σου μελέτη μου ἐστίν. Ὑπὲρ
πρεσβυτέρους συνῆκα, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξ-
101 εζήτησα. Ἐκ πάσης ὁδοῦ πονηρᾶς
[56] ἐκώλυσα τοὺς πόδας μου, ὅπως ἂν φυλάξω
102 τοὺς λόγους σου. Ἀπὸ τῶν κριμάτων σου
οὐκ ἐξέκλινα, ὅτι σὺ ἐνομοθέτησάς με.
103 Ὡς [57] γλυκέα τῷ λάρυγγί μου τὰ λόγιά
104 σου, ὑπὲρ μέλι τῷ στόματί μου. Ἀπὸ τῶν
ἐντολῶν σου συνῆκα, διὰ τοῦτο ἐμίσησα πᾶσαν
105 ὁδὸν ἀδικίας [58]. [59] Λύχνος τοῖς πο-
σί μου ὁ νόμος σου, καὶ φῶς ταῖς τρίβοις μου.
106 Ὤμοσα καὶ ἔστησα τοῦ φυλάξασθαι τὰ κρίματα
107 τῆς δικαιοσύνης σου. Ἐταπεινώθην ἕως
σφόδρα κύριε, ζῆσόν με κατὰ τὸν λόγον σου.
108 Τὰ ἑκούσια τοῦ στόματός μου εὐδόκησον δὴ κύ-
ριε, καὶ τὰ κρίματά σου δίδαξόν με.
109 [60] Ἡ ψυχή μου ἐν ταῖς χερσί σου διαπαντὸς, καὶ
110 τοῦ νόμου σου οὐκ ἐπελαθόμην. Ἔθεντο
ἁμαρτωλοὶ παγίδα μοι, καὶ ἐκ τῶν ἐντολῶν
111 σου οὐκ ἐπλανήθην. Ἐκληρονόμησα
τὰ μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι ἀγαλλία-
112 μα τῆς καρδίας μου εἰσίν. Ἔκλινα τὴν
καρδίαν μου τοῦ ποιῆσαι τὰ δικαιώματά σου εἰς
113 τὸν αἰῶνα [61] δι᾽ ἀντάμειψιν. Παρανό-
μους ἐμίσησα, τὸν δὲ νόμον σου ἠγάπησα.
114 Βοηθός μου, καὶ ἀντιλήπτωρ μου εἶ σὺ, εἰς τοὺς
115 λόγους σου [62] ἐπήλπισα. Ἐκκλίνατε
ἀπ᾽ ἐμοῦ πονηρευόμενοι, καὶ [63] ἐξερευνήσω

---

43 *Alex.* ἐφήλπισα. 44 *Alex.* Ἐλθάτωσάν μοι. 45 *Alex.* καὶ ζήσόν μαι. 46 *Alex.* εἰς τὸν λόγον σου ἐφήλπισα. 47 *Alex.* λόγιόν σου, * Ὅτι ἐγενήθην ὡσεὶ ἀσκός. 48 *Aq.* Ἔσκαλλόν μοι ὑπερήφανοι βρόχους. *S.* Ὑπώρυξάν μοι ὑπερήφανοι ὑπόγεια. V. *ed.* Ὤρυξάν μοι ὑπερήφανοι βοθύνους. 49. sic *Ambr.* & *Aug.* hab. *injuste. Hilar. inique.* atque ita est in *Æth. Psalt. edd.* vero *Lat.* hab. *iniqui. vet.* quidem *Psalt. injusti.* utrumque sane est in *Psalt. Arab.* tum *inique*, tum *iniqui.* & apud *Apoll.* οἱ δ᾽ ἀδίκως μ᾽ ἐδίωκον. 50 *Alex.* ἡ ἡμέρα. 51 *Alex.* σύνπαντα. *Sch.* Θ. Σ. ὁμοίως τοῖς ο΄. Ἀ. δοῦλα σά. 52 *S.* & *Th.* προσεδόκησαν. 53 *Aq.* τῇ πάσῃ τελέσει. *S.* πάσης κατασκευῆς. 54 *Aq.* ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα αὕτη μοι. *Th.* ὅτι εἰς τὸν αἰῶνά μοι. *S.* διὸ εἰς αἰῶνα αὕτη μοι. 55 *Alex.* & *C.* αἰῶνά μοι (*C.* ἐμοι) ἐστίν. 56 *Aq.* εἶρξα πόδας μου. *Th.* V. & VI. *ed.* ἐκώλυσα. *S.* ut 70. 57 *Alex.* γλυκῖα. 58 *Alex.* ὅτι σὺ ἐνομοθέτησάς με. Λύχνος. 59 sic quoque hab. *Psalt. Æth. Apoll.* metaphr. ac *Hier.* in c. I. Aggæi, *lex tua. ed.* vero *Lat.* hab. *verbum tuum.* atque ita legunt *Hilar. Ambr.* & *Aug.* 60 sic in *Rom. Psalt.* est, in *Æth.* & *Arab.* tum *Apoll.* Ἦτορ ἐμὸν παλάμῃσι διηνεκέως σέθεν ἴσχω. sic quoque legunt *Hil.* & *Ambr. cæt.* vero *edd. Lat.* hab. *in manibus meis.* quam lectionem tum asserit *Hier.* in ep. ad Sun. tum *Ambr.* fatetur *aliquot codd.* habere, sed plerosque priorem. *Aq.* ἡ ψυχή μου ἐν ταρσῷ μου. *S.* ἡ ψυχή μου μετὰ χεῖρά μου. *Th.* ut 70. V. *ed.* ἐν χειρί μου. 61 *Alex.* δι᾽ ἀντάμιμψιν. 62 *Alex.* ἐφήλπισα. 63 *Alex.* ἐξεραυνήσω.

τὰς ἐντο-

116 τὰς ἐντολάς τοῦ θεοῦ μου. Ἀντιλαβοῦ
μου [64] κατὰ τὸ λόγιόν σου, καὶ [65] ζῆσόν με, καὶ μὴ
καταισχύνῃς με ἀπὸ τῆς προσδοκίας μου.
117 Βοήθησόν μοι, καὶ σωθήσομαι, καὶ μελετήσω
ἐν τοῖς δικαιώμασί σου διαπαντός.
118 [66] Ἐξουδένωσας πάντας τοὺς ἀποστατοῦντας ἀπὸ
τῶν δικαιωμάτων σου, ὅτι ἄδικον τὸ ἐνθύμη-
119 μα αὐτῶν. [67] Παραβαίνοντας ἐλογι-
σάμην πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς τῆς γῆς, διὰ
120 τοῦτο ἠγάπησα τὰ μαρτύριά σου. [68] Καθ-
ήλωσον ἐκ τοῦ φόβου σου τὰς σάρκας μου,
ἀπὸ γὰρ τῶν κριμάτων σου ἐφοβήθην.
121 [69] Ἐποίησα κρίμα καὶ δικαιοσύνην, μὴ πα-
122 ραδῷς με τοῖς ἀδικοῦσί με. [70] Ἔνδε-
ξαι τὸν δοῦλόν σου εἰς ἀγαθόν, μὴ συκοφαντη-
123 σάτωσάν με ὑπερήφανοι. Οἱ ὀφθαλ-
μοί μου ἐξέλιπον εἰς τὸ σωτήριόν σου, καὶ εἰς
124 τὸ λόγιον τῆς δικαιοσύνης σου. Ποίη-
σον μετὰ τοῦ δούλου σου [71] κατὰ τὸ ἔλεός σου, καὶ τὰ
125 δικαιώματά σου δίδαξόν με. Δοῦλός
σου εἰμὶ ἐγώ, συνέτισόν με, καὶ γνώσομαι
126 τὰ μαρτύριά σου. [72] Καιρὸς τοῦ ποιῆσαι
τῷ κυρίῳ, [73] διεσκέδασαν τὸν νόμον σου.
127 Διὰ τοῦτο ἠγάπησα τὰς ἐντολάς σου ὑπὲρ
128 [74] χρυσίον καὶ τοπάζιον. Διὰ τοῦτο πρὸς
πάσας τὰς ἐντολάς σου κατωρθούμην, πᾶσαν
129 ὁδὸν ἄδικον ἐμίσησα. Θαυμαστὰ τὰ
μαρτύριά σου, διὰ τοῦτο [75] ἐξηρεύνησεν αὐ-
130 τὰ ἡ ψυχή μου. Ἡ δήλωσις τῶν λόγων
131 σου φωτιεῖ καὶ συνετιεῖ νηπίους. Τὸ στόμα
μου [76] ἤνοιξα, καὶ εἵλκυσα πνεῦμα, ὅτι τὰς
132 ἐντολάς σου [77] ἐπεπόθουν. Ἐπίβλε-
ψον ἐπ᾽ ἐμὲ καὶ ἐλέησόν με, κατὰ τὸ κρίμα τῶν
133 [78] ἀγαπώντων τὸ ὄνομά σου. Τὰ διαβή-
ματά μου κατεύθυνον κατὰ τὸ λόγιόν σου, καὶ
μὴ κατακυριευσάτω μου πᾶσα ἀνομία.
134 Λύτρωσαί με ἀπὸ συκοφαντίας ἀνθρώπων, καὶ
135 φυλάξω τὰς ἐντολάς σου. Τὸ πρόσωπόν
σου ἐπίφανον ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου, καὶ δίδαξόν με τὰ
136 δικαιώματά σου. Διεξόδους ὑδάτων
[79] κατέβησαν οἱ ὀφθαλμοί μου, ἐπεὶ οὐκ
137 [80] ἐφύλαξα τὸν νόμον σου. Δίκαιος εἶ κύ-
138 ριε, καὶ εὐθεῖς αἱ κρίσεις σου. Ἐνετείλω
δικαιοσύνην τὰ μαρτύριά σου, καὶ ἀλήθειαν
139 σφόδρα. [81] Ἐξέτηξέ με [82] ὁ ζῆλός
σου, ὅτι ἐπελάθοντο [83] τῶν λόγων σου οἱ ἐχθροί
140 μου. Πεπυρωμένον τὸ λόγιόν σου σφό-
δρα, καὶ ὁ δοῦλός σου ἠγάπησεν αὐτό.
141 Νεώτερος ἐγώ εἰμι καὶ ἐξουδενωμένος, τὰ
δικαιώματά σου οὐκ ἐπελαθόμην.
142 Ἡ δικαιοσύνη σου δικαιοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ
143 ὁ νόμος σου ἀλήθεια. Θλίψεις καὶ ἀν-
άγκαι εὕροσάν με, [84] ἐντολαί σου μελέτη μου.
144 Δικαιοσύνη τὰ μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα,
145 συνέτισόν με, καὶ [85] ζήσομαι. Ἐκέκρα-
ξα ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, ἐπάκουσόν μου κύριε,
146 τὰ δικαιώματά σου ἐκζητήσω. Ἐκέ-
κραξά [86] σοι, σῶσόν με, καὶ φυλάξω τὰ
147 μαρτύριά σου. Προέφθασα ἐν ἀωρίᾳ καὶ
ἐκέκραξα, εἰς τοὺς λόγους σου [87] ἐπήλπισα.
148 Προέφθασαν οἱ ὀφθαλμοί μου πρὸς ὄρθρον,
149 τοῦ μελετᾶν τὰ λόγιά σου. Τῆς φωνῆς
μου ἄκουσον κύριε κατὰ τὸ ἔλεός σου, κατὰ τὸ κρί-
150 μα σου [88] ζῆσόν με. [89] Προσήγγισαν

---

64 *Sch.* 70. *Th.* & *S.* τὸν λόγον σου. *Aq.* τῷ ῥήματί σου. 65 *Lat. edd. Æth.* item & *Arab.* hab. *& vivam.* utrumque vero abest ab hac metaphr. *Apoll.* Ἀμφιτεοῖς ἐπέεσσιν ἀρηγόνα χεῖρα τιταίνοις, Μηδέ καταισχύνῃς με τεὴν δεδοκημένον ἀλκήν. 66 *Aq.* Ἀπεσκολόπισας πάντας τοὺς ἀποστρεφομένους ἀπὸ ἀκριβασμοῦ, ὅτι ψευδεῖς συνεπιθέσεις αὐτῶν. *S.* Ἀπήλεγξας πάντας τοὺς ῥεμβομένους ἀπὸ τῶν προσαγμάτων σου, ματαία γὰρ πᾶσα ἡ δολιότης αὐτῶν. *Th* & V. *ed.* Ἐξουδένωσας πάντας τοὺς πλανωμένους ἀπὸ τῶν ἀκριβασμάτων σου, ὅτι ἄδικον τὸ ἐπιθύμημα αὐτῶν. 67 *Aq.* Στέμφυλα διελογίσω πάντας ἀσεβεῖς τῆς γῆς. *S.* Σκωρίαν ἐλογίσω πάντας παρανόμους. in *a. cod.* σκαιωρίαν. *Th.* & V. *ed.* Εἰς οὐδὲν διέκοψας τοὺς ἀσεβεῖς τῆς γῆς. 68 *Th.* ut 70. *S.* ὀρθοτριχεῖ ὑπὸ φόβου σου ἡ σάρξ μου. *Aq.* ἡλώθη ἀπὸ πτοήσεώς σου ἡ σάρξ μου. 69 *Aq.* V. & VI. *ed.* ἐποίησα κρίσιν. *S.* ἐποίησα τὰ κρίματά σου. 70 *Alex. Ald. C.* Ἔκδεξαι. *S.* Ἀνάδεξαι. *Aq.* & *Th.* Ἐγγύησαι. 71 *Alex.* κύριε κατὰ τὸ λόγιόν σου, καὶ τά. 72 *S.* καιρὸς πρᾶξαι τῷ κυρίῳ, ὅταν διασκεδαννύουσι τὸν νόμον σου. 73 *Sch.* Ἀ. ἠκύρωσαν· τὰ δὲ ἄλλα, ὁμοίως τοῖς ό. ἡ έ. καὶ ἡ ς'. διεσκέδασαν. 74 *Alex.* τὸ χρυσίον. 75 *Alex.* ἐξηραύνησεν. 76 *Alex.* ἤνυξα, καὶ ἥλκυσα. 77 *Ald.* ἐπεπόθουν. Δόξα. Στάσις γ'. Secunda στάσις deest, sed relinquitur spatium, sicut in hoc loco inter versum 93, & 94. ubi poni debuisse videtur.
78 *Alex.* ἀγαπώντων. 79 *Alex.* διέβησαν. *Ald. C.* κατέδυσαν. *Rom. Psalt.* & *Hil.* hab. *transierunt. Psalt. vet. descenderunt.* quod seq. *Aug.* & *Ambr.* leg. κατέβησαν, *descenderunt*: monetque esse *aliquos codd.* qui hab. κατεβίβασαν. ex quo *Lat. vulg. ed.* hab. *deduxerunt.* idem *Ambr.* l. 11. de pœnit. c. 10. & nonnullis aliis locis disjungit διεξόδους. nam habet, *per exitus aquarum descenderunt oculi mei.*
80 ita *Ambr.* leg. *custodivi.* & sic hab, *ed. Æth.* & *Arab.* *Apoll.* Δακρυόεντα κέλευθα φίλης προχέεσκεν ὀπωπῆς, Οὕνεκα θεσπεσίων ὑπερέδραμον ἤθεα θεσμῶν ita quid legerit certum non est. *edd. Lat.* hab. *custodierunt.* quod leg. *Aug.* & adjungit, quosdam codd. *custodivi*, habere. de quo *Hier.* in ep. ad Sun. 81 *Aq.* Ἐξώλεσέ με ὁ ζῆλός σου. *S.* Ἀπεσιώπησέ με ἡ ζήλωσίς μου. 82 *Alex.* ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου. 83 *Alex.* τῶν ἐντολῶν σου. 84 *Alex.* αἱ ἐντολαί σου. 85 *Alex.* ζῆσόν με. 86 *Alex.* σε. 87 *Alex.* ἐφήλπισα. 88 *Th.* ζῆσόν με. *Aq.* ζώωσόν με. *S.* ἀναζώωσόν με. 89 *S.* Ἔσπευσαν οἱ διώκοντές με.

οἱ καταδιώκοντές με ἀνομίᾳ, ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου
151 σου ἐμακρύνθησαν. [90] Ἐγγὺς εἶ κύριε,
152 καὶ [91] πᾶσαι αἱ ὁδοί σου ἀλήθεια. Κατ'
ἀρχὰς ἔγνων ἐκ τῶν μαρτυρίων σου, ὅτι εἰς τὸν
153 αἰῶνα ἐθεμελίωσας αὐτά. Ἴδε τὴν
ταπείνωσίν μου καὶ ἐξελοῦ με, ὅτι τοῦ νόμου
154 σου οὐκ ἐπελαθόμην. Κρῖνον τὴν κρίσιν μου
καὶ λύτρωσαί με, διὰ τὸν λόγον σου ζῆσόν με.
155 Μακρὰν ἀπὸ ἁμαρτωλῶν σωτηρία, ὅτι τὰ
156 δικαιώματά σου οὐκ ἐξεζήτησαν. Οἱ οἰκτιρ-
μοί σου πολλοὶ κύριε, [92] κατὰ τὸ κρίμα σου ζῆσόν
157 με. Πολλοὶ οἱ ἐκδιώκοντές με καὶ [93] θλί-
βοντές με· ἐκ τῶν μαρτυρίων σου οὐκ ἐξέκλινα.
158 Εἶδον [94] ἀσυνετοῦντας καὶ ἐξετηκόμην, ὅτι τὰ
159 λόγιά σου οὐκ ἐφυλάξαντο. Ἴδε ὅτι τὰς ἐν-
τολάς σου ἠγάπησα κύριε, ἐν τῷ ἐλέει σου ζῆσόν
160 με. Ἀρχὴ τῶν λόγων σου ἀλήθεια, καὶ εἰς τὸν
αἰῶνα πάντα τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου.
161 Ἄρχοντες κατεδίωξάν με δωρεάν, καὶ ἀπὸ τῶν λό-
162 γων σου ἐδειλίασεν ἡ καρδία μου. Ἀγαλλιά-
σομαι ἐγὼ ἐπὶ τὰ λόγιά σου, ὡς ὁ εὑρί-
163 σκων σκῦλα πολλά. Ἀδικίαν ἐμίσησα
καὶ ἐβδελυξάμην, τὸν δὲ νόμον σου ἠγάπησα.
164 Ἑπτάκις τῆς ἡμέρας [95] ᾔνεσά [96] σε ἐπὶ τὰ
165 κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. Εἰρήνη
πολλὴ τοῖς ἀγαπῶσι [97] τὸν νόμον σου, καὶ οὐκ
166 ἔστιν αὐτοῖς σκάνδαλον. [98] Προσεδό-
κων τὸ σωτήριόν σου κύριε, καὶ τὰς ἐντολάς
167 σου ἠγάπησα. Ἐφύλαξεν ἡ ψυχή μου
τὰ μαρτύριά σου, καὶ ἠγάπησεν [99] αὐτὰ σφό-
168 δρα. Ἐφύλαξα τὰς ἐντολάς σου καὶ τὰ
μαρτύριά σου, ὅτι πᾶσαι αἱ ὁδοί μου [100] ἐν-
169 αντίον σου κύριε. [1] Ἐγγισάτω ἡ δέησίς
μου [2] ἐνώπιόν σου κύριε, κατὰ τὸ λόγιόν σου συν-
170 έτισόν με. Εἰσέλθοι τὸ ἀξίωμά μου
ἐνώπιόν σου κύριε, κατὰ [3] τὸ λόγιόν σου ῥῦσαί
171 με. Ἐξερεύξαιντο τὰ χείλη μου ὕ-
μνον, ὅταν διδάξῃς με τὰ δικαιώματά σου.
172 [4] Φθέγξαιτο ἡ γλῶσσά μου [5] τὰ λόγιά σου,
ὅτι πᾶσαι αἱ ἐντολαί σου δικαιοσύνη.
173 Γενέσθω ἡ χείρ σου τοῦ σῶσαί με, ὅτι τὰς ἐν-
174 τολάς σου [6] ᾑρετισάμην. [7] Ἐπεπόθησα
τὸ σωτήριόν σου κύριε, καὶ ὁ νόμος σου μελέτη
175 μου ἐστί. Ζήσεται ἡ ψυχή μου καὶ αἰνέσει
σε, καὶ τὰ κρίματά σου βοηθήσει μοι.
176 Ἐπλανήθην ὡς πρόβατον ἀπολωλός, ζήτη-
σον τὸν δοῦλόν σου, ὅτι τὰς ἐντολάς σου οὐκ
[8] ἐπελαθόμην.

ριθ'. 119.

[1] Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1 ΠΡὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐκέκραξα,
2 καὶ εἰσήκουσέ μου. Κύριε ῥῦσαι τὴν ψυχήν
μου [2] ἀπὸ χειλέων ἀδίκων καὶ ἀπὸ γλώσσης δο-
3 λίας. [3] Τί δοθείη σοι, καὶ τί προστε-
4 θείη σοι πρὸς γλῶσσαν δολίαν; [4] Τὰ
βέλη τοῦ δυνατοῦ ἠκονημένα σὺν τοῖς ἄνθραξι
5 τοῖς ἐρημικοῖς. [5] Οἴμοι ὅτι ἡ παροι-
κία μου ἐμακρύνθη, κατεσκήνωσα μετὰ τῶν
6 σκηνωμάτων Κηδάρ. Πολλὰ παρῴκη-
σεν ἡ ψυχή μου. μετὰ τῶν μισούντων [6] τὴν εἰρήνην
7 Ἤμην εἰρηνικός· [7] ὅταν ἐλάλουν αὐτοῖς, ἐ-
πολέμουν με δωρεάν.

ρκ'. 120.

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1 ΗΡα τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὰ ὄρη, [1] ὅθεν
2 ἥξει ἡ βοήθειά μου. Ἡ βοήθειά μου
παρὰ κυρίου τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν
3 γῆν. [2] Μὴ [3] δῴης εἰς σάλον τὸν πόδα
σου, μηδὲ [4] νυστάξῃ ὁ φυλάσσων σε.
4 Ἰδοὺ οὐ νυστάξει οὐδὲ ὑπνώσει ὁ φυλάσσων τὸν

90 *Alex.* & *Comp.* Ἐγγὺς εἶ σὺ κύριε, καί. 91 *Alex.* πᾶσαι αἱ ἐντολαί σου ἀλήθεια. 92 *Aq.* κατὰ κρίσεις σου ζώωσόν με. 93 *Alex.* ἐκθλίβοντές με. 94 *vet. Psalt.* & *Aug. insensatos. Psalt. Rom. Hil.* & *Ambr. non servantes pactum. Lat. ed. vulg. praevaricantes. Sch.* Ἀ. Θ. ἡ ς'. ἀσυνθετοῦντας· Σ. καὶ ἡ ε'. ἀθετοῦντας. 95 *Aq.* & *S.* ὕμνησά σε. 96 *Alex.* σοι. 97 *Alex.* τὸ ὄνομά σου. 98 *Alex.* Προσεδόκουν. 99 αὐτὰ σφόδρα *Ald.* desunt. 100 *Alex.* ἐνώπιόν σου. 1 *Alex.* Ἐγγισάτω. 2 *Alex.* ἐναντίον σου. 3 *Alex.* τὸ κρίμα σου ζῆσόν με. Ἐξερεύξονται. 4 *Alex.* Φθέγξεται. 5 *Alex.* τὸ λόγιόν σου. 6 *S.* εἱλόμην. *Aq.* & *Th.* ἐξελεξάμην. 7 *Th.* V. & VI. *ed.* ἐπεποίθησα. *Aq.* ἐξειχόμην. *S.* ὑπερεπεθύμησα. 8 *Ald.* ἐπελαθόμην. Δόξα. Κάθισμα ιζ.

Ps. 119. 1 *Th.* Ἆσμα τῶν ἀναβάσεων. *S.* & *Aq.* Εἰς τὰς ἀναβάσεις. 2 *Chrys.* ἄλλος, ἀπὸ χείλους ψευδοῦς. 3 *Chrys.* ἕτερος, τί παρέξει σοι, ἢ τί προσθήσει σοι γλῶσσα δολία; ὁ δὲ ἕτερος, τί δῷη σοι, καὶ τί προσθείη σοι γλῶσσα κατεπιθέσεως; *Sch.* ποία εὑρεθῇ, φησί, τῆς κακίας ταύτης ἀξία τιμωρία; 4 *Chrys.* ἕτερος, βέλη τοῦ δυνάστου ἠκόνηται μετὰ ἀνθράκων ἐστοιβασμένων· Ἀ. σὺν ἀνθρακιαῖς ἀρκευθίναις. 5 *Ms. Alex.* Οἴμμοι. *Chrys.* ἕτερος, ὤμοι ὅτι παροικῶν παρείλκυσα· ἄλλος, ὅτι προσηλύτευσα ἐν μακρυσμῷ. 6 *Alex.* εἰρήνην. 7 *Aq.* ὅταν ἐλάλουν, αὐτοὶ εἰς πόλεμον. *Th.* ὅταν ἐλάλουν αὐτοῖς, ἐπολέμουσάν με. *S.* ἐλάλουν αὐτοῖς πολεμικῶς.

Ps. 120. 1 *Ms. Alex.* πόθεν. 2 *Jo. Chrys.* ita leg. & *Apoll.* Ἀλλὰ φίλος μὴ σεῖο πόδα κλονέεσθαι ἐάσῃς. at *Psalt. vet.* hab. *Ne des ad movendum pedem meum.* quod seq. *Aug.* ceterae *edd. Lat. Non det in commotionem pedem tuum.* idque *Hilar.* hab. *Psalt. Æth. Non det pedem meum. Aq.* Μὴ δῴης εἰς σφαλμὸν πόδας σου. *Th.* Μὴ δῴης εἰς σάλον. *S.* Μὴ δῴης περιτραπῆναι. 3 *C.* δῷη 4 *Alex.* νυστάξει.

Ἰσραήλ.

5 Ἰσραήλ. Κύριος [5] φυλάξει σε, κύριος
σκέπη [6] σου [7] ἐπὶ χεῖρα [8] δεξιάν σου.
6 Ἡμέρας ὁ ἥλιος οὐ συγκαύσει σε, οὐδὲ ἡ σε-
7 λήνη τὴν νύκτα. Κύριος [9] φυλάξαι σε
ἀπὸ παντὸς κακοῦ, [10] φυλάξει τὴν ψυχήν σου ὁ
8 κύριος. Κύριος [11] φυλάξει [12] τὴν εἴσ-
οδόν σου, καὶ τὴν ἔξοδόν σου, ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως
τοῦ αἰῶνος.

ρκα΄. 121.

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1 Εὐφράνθην [1] ἐπὶ τοῖς εἰρηκόσι μοι, Εἰς
2 οἶκον κυρίου πορευσόμεθα. Ἑστῶτες ἦ-
σαν οἱ πόδες ἡμῶν ἐν ταῖς αὐλαῖς σου Ἱερουσα-
3 λήμ. [2] Ἱερουσαλὴμ οἰκοδομουμένη ὡς
πόλις, ἧς [3] ἡ μετοχὴ αὐτῆς ἐπιτοαυτό.
4 Ἐκεῖ γὰρ ἀνέβησαν [4] αἱ φυλαί, [5] φυλαὶ κυρίου
μαρτύριον [6] τῷ Ἰσραήλ, τοῦ ἐξομολογήσασθαι
5 τῷ ὀνόματι κυρίου. Ὅτι ἐκεῖ ἐκάθισαν
θρόνοι εἰς κρίσιν, θρόνοι [7] ἐπὶ οἶκον Δαυίδ.
6 [8] Ἐρωτήσατε δὴ τὰ εἰς εἰρήνην τὴν Ἱερουσαλήμ,
7 καὶ [9] εὐθηνία τοῖς ἀγαπῶσί σε. Γενέ-
σθω [10] δὴ εἰρήνη [11] ἐν τῇ δυνάμει σου, καὶ [12] εὐ-
8 θηνία ἐν ταῖς πυργοβάρεσί σου. [13] Ἕνεκα
τῶν ἀδελφῶν μου καὶ τῶν πλησίον μου, [14] ἐλάλουν
9 [15] δὴ εἰρήνην περὶ σοῦ. [16] Ἕνεκα τοῦ οἴκου
κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐξεζήτησα ἀγαθά [17] σοι.

ρκβ΄. 122.

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1 Πρὸς σὲ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου, τὸν κατοι-
2 κοῦντα ἐν τῷ οὐρανῷ. Ἰδοὺ ὡς ὀφθαλμοὶ
δούλων εἰς χεῖρας τῶν κυρίων αὐτῶν, ὡς ὀφθαλ-
μοὶ παιδίσκης εἰς χεῖρας τῆς κυρίας αὐτῆς, οὕ-
τως οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡ-
3 μῶν, ἕως οὗ οἰκτειρῆσαι ἡμᾶς. Ἐλέησον
ἡμᾶς κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς, ὅτι ἐπὶ πολὺ ἐ-
4 πλήσθημεν ἐξουδενώσεως. Ἐπὶ πλεῖον
[1] ἐπλήσθη ἡ ψυχὴ ἡμῶν· τὸ ὄνειδος τοῖς εὐ-
θηνοῦσι καὶ ἡ ἐξουδένωσις τοῖς ὑπερηφάνοις.

ρκγ΄. 123.

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1 [1] Εἰ μὴ ὅτι κύριος ἦν ἐν ἡμῖν, εἰπάτω δὴ
2 Ἰσραήλ, Εἰ μὴ ὅτι κύριος ἦν ἐν ἡμῖν,
ἐν τῷ ἐπαναστῆναι ἀνθρώπους ἐφ' ἡμᾶς,
3 Ἄρα ζῶντας ἂν κατέπιον ἡμᾶς· ἐν τῷ ὀρ-
γισθῆναι τὸν θυμὸν [2] αὐτῶν ἐφ' ἡμᾶς,
4 [3] Ἄρα [4] τὸ ὕδωρ ἂν κατεπόντισεν ἡμᾶς. χεί-
5 μαρρον διῆλθεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν. [5] Ἄρα
διῆλθεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν τὸ ὕδωρ τὸ ἀνυπόστα-
6 τον. Εὐλογητὸς κύριος, ὃς οὐκ ἔδωκεν
7 ἡμᾶς εἰς θήραν τοῖς ὀδοῦσιν αὐτῶν. Ἡ
ψυχὴ ἡμῶν ὡς στρουθίον [6] ἐρρύσθη ἐκ τῆς παγί-
δος τῶν θηρευόντων· ἡ παγὶς συνετρίβη, καὶ
8 ἡμεῖς [7] ἐρρύσθημεν. Ἡ βοήθεια ἡμῶν ἐν
ὀνόματι κυρίου, τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν
[8] γῆν.

ρκδ΄. 124.

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1 Οἱ πεποιθότες ἐπὶ κύριον ὡς ὄρος Σιών,
[1] οὐ σαλευθήσεται εἰς αἰῶνα ὁ κατοικῶν
2 Ἱερουσαλήμ· ὄρη κύκλῳ αὐτῆς, [2] καὶ ὁ κύριος
κύκλῳ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.
3 Ὅτι [3] οὐκ ἀφήσει κύριος τὴν ῥάβδον τῶν ἁμαρ-
τωλῶν ἐπὶ τὸν κλῆρον τῶν δικαίων, [4] ὅπως ἂν μὴ
ἐκτείνωσιν οἱ δίκαιοι [5] ἐν ἀνομίαις χεῖρας αὐ-
4 τῶν. Ἀγάθυνον κύριε τοῖς ἀγαθοῖς καὶ
5 τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ. Τοὺς δὲ ἐκκλί-
νοντας εἰς [6] τὰς στραγγαλιάς, ἀπάξει κύριος
μετὰ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν. εἰρήνη ἐπὶ
τὸν Ἰσραήλ.

---

5 *C.* φυλάξοι. 6 *Ald. C.* σοι. 7 *Chryſ.* ἕτερος, παρὰ τὴν χεῖρα τὴν δεξιάν σου. 8 *Alex.* δεξιᾶς σου. 9 *Alex.* φυλάξει. *C.* φυλάξοι. 10 *C.* φυλάξοι. 11 *C.* φυλάξοι. 12 *Chryſ.* ἕτερος, τὴν προσέλευσίν σου.

Pſ. 121. 1 *Chryſ.* ἄλλος, εἰπόντων μοι, εἰς τὸν οἶκον κυρίου ἤλθομεν. 2 *S.* Ἱερουσαλὴμ τὴν ᾠκοδομημένην ὡς πόλιν, συνάφειαν ἔχουσαν ὁμοῦ. 3 *Mſ. Alex.* οἱ μέτοχοι αὐτῆς. 4 *Chryſ.* ἕτερος, σκῆπτρα. 5 *Alex.* αἱ φυλαί. 6 *Ald. C.* τοῦ. 7 *Alex.* ἐπ' οἶκον. 8 *Chryſ.* ἄλλος, ἀσπάσασθε. 9 *Chryſ.* ἕτερος, ἠρεμήσουσιν· ἄλλος, εὐπαθήσαισαν ἀγαπῶντές σε. 10 *Alex.* δὴ *C.* deeſt. 11 *Chryſ.* ἄλλος, ἐν τῷ προτειχίσματί σου· ἄλλος, ἐν τῷ περιβόλῳ σου. 12 *Chryſ.* ἄλλος, εὐπάθεια· ἄλλ. ἠρεμία· ἄλλ. ἡσυχία ἐν τοῖς βασιλείοις σου. *Sch.* βάρεις, ἐπιχωρίως λέγονται παρὰ Σύροις αἱ μεγάλαι οἰκίαι. 13 *Alex.* Ἕνεκεν. 14 *Chryſ.* ἄλλος, λαλήσω εἰρήνην ἐν σοί. 15 *Alex.* δέ. 16 *Alex.* Ἕνεκεν. 17 *Alex.* ἐξεζήτησα ἀγαθά.

Pſ. 122. 1 *S.* πολλῶν ἐχορτάσθη ἡ ψυχὴ ἡμῶν, ἐπιλαλέντων τῶν εὐθηνούντων, καὶ ἐξουθενιζόντων τῶν ὑπερηφάνων. *Aq.* πολλὰ ἐνεπλήσθη. *Chryſ.* ἄλλος, τοῦ μυχθισμοῦ τῶν ὑπερφερῶν.

Pſ. 123. 1 *S.* Εἰ μὴ κύριος ὃς ἐγένετο ἡμῖν. 2 *Ald. C.* αὐτοῦ. 3 *Chryſ.* ἄλλ. τότε ἂν τὰ ὕδατα παρέκλυσεν ἡμᾶς ὡς φάραγξ, παρελθόντα κατὰ τῆς ψυχῆς ἡμῶν. 4 *Mſ. Alex.* τὸ ὕδωρ κατεπόντισεν. 5 *Chryſ.* ἕτερος, τότε παρῆλθον ὑπὲρ τὴν ψυχὴν ἡμῶν, ὡς τὰ ὕδατα, οἱ ὑπερήφανοι. 6 *Alex.* ἐρύσθη. 7 *Alex.* ἐρύσθημεν. 8 *Ald.* γῆν. Δόξα.

Pſ. 124. 1 *Chryſ.* ἕτερος, ἀπερίτρεπτον εἰς τὸν αἰῶνα οἰκούμενον περὶ Ἱερουσαλήμ. 2 *Mſ. Alex.* καὶ κύριος. 3 *Alex.* οὐκ ἀφήσει τὴν ῥάβδον. 4 *Chryſ.* ἄλλος, διὰ τοῦτο οὐκ ἐκτείνουσιν οἱ δίκαιοι εἰς ἀνομίαν. 5 *Alex.* ἐν ἀνομίᾳ. 6 *Aq.* διαπλοκάς. *S.* σκολιότητας. *Th.* διεστραμμένα.

ρκε΄. 125.

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1 [1] ΕΝ τῷ ἐπιστρέψαι κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν
Σιὼν, ἐγενήθημεν [2] ὡσεὶ παρακεκλημένοι.
2 Τότε ἐπλήσθη χαρᾶς τὸ στόμα ἡμῶν, καὶ ἡ
γλῶσσα ἡμῶν [3] ἀγαλλιάσεως· τότε ἐροῦσιν ἐν
τοῖς ἔθνεσιν, Ἐμεγάλυνε κύριος τοῦ ποιῆσαι
3 μετ᾽ αὐτῶν. Ἐμεγάλυνε κύριος τοῦ ποιῆ-
σαι μεθ᾽ ἡμῶν, ἐγενήθημεν εὐφραινόμενοι.
4 Ἐπίστρεψον κύριε τὴν αἰχμαλωσίαν ἡμῶν ὡς
5 [4] χειμάῤῥους ἐν τῷ Νότῳ. Οἱ σπείροντες
ἐν δάκρυσιν, ἐν ἀγαλλιάσει θεριοῦσι.
6 Πορευόμενοι ἐπορεύοντο, καὶ ἔκλαιον [5] βάλ-
λοντες τὰ σπέρματα αὐτῶν· ἐρχόμενοι δὲ ἥξου-
σιν ἐν ἀγαλλιάσει, αἴροντες τὰ δράγματα αὐτῶν.

ρκϛ΄. 126.

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1 ΕΑ'ν μὴ [1] κύριος οἰκοδομήσῃ οἶκον, εἰς
μάτην ἐκοπίασαν [2] οἱ οἰκοδομοῦντες· ἐὰν μὴ
κύριος φυλάξῃ πόλιν, εἰς μάτην ἠγρύπνη-
2 σεν ὁ φυλάσσων. [3] Εἰς μάτην ὑμῖν ἐστι
[4] τὸ ὀρθρίζειν· ἐγείρεσθε μετὰ τὸ καθῆσθαι, [5] οἱ
ἐσθίοντες ἄρτον [6] ὀδύνης, ὅταν δῷ τοῖς ἀγα-
3 πητοῖς αὐτοῦ ὕπνον. Ἰδοὺ ἡ κληρονομία
κυρίου, υἱοὶ, [7] ὁ μισθὸς τοῦ καρποῦ τῆς γαστρός.
4 Ὡσεὶ βέλη ἐν χειρὶ δυνατοῦ, οὕτως οἱ υἱοὶ [8] τῶν
5 ἐκτετιναγμένων. [9] Μακάριος [10] ὃς πλη-
ρώσει [11] τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ ἐξ αὐτῶν· οὐ [12] κα-
ταισχυνθήσονται, ὅταν λαλῶσι τοῖς ἐχθροῖς
[13] αὐτῶν [14] ἐν πύλαις.

ρκζ΄. 127.

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1 ΜΑκάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον, οἱ
2 πορευόμενοι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ. [1] Τοὺς πό-
νους τῶν καρπῶν σου φάγεσαι· μακάριος εἶ, καὶ
3 καλῶς σοι ἔσται. Ἡ γυνή σου ὡς ἄμπε-
λος εὐθηνοῦσα [2] ἐν τοῖς κλίτεσι τῆς οἰκίας σου·
οἱ υἱοί σου ὡς νεόφυτα ἐλαιῶν κύκλῳ τῆς τραπέ-
4 ζης σου. Ἰδοὺ οὕτως εὐλογηθήσεται ἄν-
5 θρωπος ὁ φοβούμενος τὸν κύριον. [3] Εὐ-
λογήσαι σε κύριος ἐκ Σιὼν, [4] καὶ ἴδοις τὰ ἀ-
γαθὰ Ἱερουσαλὴμ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς
6 σου. Καὶ ἴδοις υἱοὺς τῶν υἱῶν σου· [5] εἰρήνη ἐ-
πὶ τὸν Ἰσραήλ.

ρκη΄. 128.

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1 ΠΛεονάκις ἐπολέμησάν με ἐκ νεότητός μου,
2 εἰπάτω δὴ Ἰσραήλ· Πλεονάκις ἐπολέ-
μησάν με ἐκ νεότητός μου, [1] καὶ γὰρ οὐκ [2] ἠδυ-
3 νήθησάν μοι. Ἐπὶ [3] τὸν νῶτόν μου [4] ἐτέ-
κταινον οἱ ἁμαρτωλοὶ, ἐμάκρυναν τὴν ἀνο-
4 μίαν αὐτῶν. Κύριος δίκαιος συνέκοψεν
5 [5] αὐχένας ἁμαρτωλῶν. Αἰσχυνθήτωσαν
καὶ [6] ἀποστραφήτωσαν εἰς τὰ ὀπίσω πάντες οἱ
6 μισοῦντες Σιών. Γενηθήτωσαν ὡσεὶ χόρ-
τος [7] δωμάτων, [8] ὃς πρὸ τοῦ ἐκσπασθῆναι ἐξ-
7 ηράνθη· Οὗ οὐκ ἐπλήρωσε [9] τὴν χεῖρα
αὐτοῦ ὁ θερίζων, καὶ τὸν κόλπον αὐτοῦ ὁ τὰ δράγ-
8 ματα συλλέγων. Καὶ οὐκ εἶπαν οἱ παρ-
άγοντες, Εὐλογία κυρίου ἐφ᾽ [10] ὑμᾶς, [11] εὐ-
λογήκαμεν ὑμᾶς ἐν ὀνόματι [12] κυρίου.

ρκθ΄. 129.

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1 [1] ΕΚ βαθέων ἐκέκραξά [2] σοι κύριε,
2 Κύριε εἰσάκουσον τῆς [3] φωνῆς μου· γενηθήτω τὰ
ὦτά σου προσέχοντα εἰς τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου.

Ps. 125. 1 *Chrys.* ἕτερος, Ὅταν ἐπιστρέψει κύριος τὴν αἰχμαλωσίαν Σιὼν, ἐσόμεθα παρακεκλημένοι· ἄλλος ἑρμηνευτὴς, ὡσεὶ ἐνυπνιαζόμενοι. 2 *Alex.* ὡς. 3 *Aq.* αἰνέσεως. *S.* εὐφημίας. 4 *Alex.* ὁ χειμάῤῥους. *Aq.* καταῤῥοίας. *S.* ὀχετούς. V. *ed.* ἀφέσεις. 5 *Alex.* αἴροντες.

Ps. 126. 1 *Ms. Alex.* ὁ κύριος οἰκοδομήσει. 2 *Alex.* οἱ οἰκοδομοῦντες αὐτόν· ἐὰν μὴ ὁ κύριος. 3 *Aq.* Εἰκῆ ὑμῖν ὀρθρίζουσιν ἀνίστασθαι, βραδύνουσι καθῆσθαι. *S.* Μάταιον ὑμῖν ἐξ ὄρθρου ἀνίστασθαι εἰς τὸ οἰκῆσαι. *Chrys.* ἄλλος, χρονίζουσι τοῦ καθῆσθαι. 4 *Alex.* τοῦ ὀρθρίζειν. 5 *Alex.* οἱ ἔσθοντες. 6 *S.* εἰδώλων. VI. *ed.* πλάνης. 7 *Chrys.* ἕτερος, μισθὸς ὁ καρπὸς τῆς γαστρός. 8 *S.* τῆς νεότητος. *Sch.* ἄλλος, τῶν πεδητῶν. 9 *Aq.* & *S.* ἀνήρ. 10 *Alex.* ἄνθρωπος ὅς. 11 *Chr.* ἕτερος, τὴν φαρέτραν αὐτοῦ. 12 *Alex.* καταισχυνθῶσιν. 13 *Ald. C.* αὐτοῦ. 14 *Alex.* ἐν πύλῃ.

Ps. 127. 1 *Ms. Alex.* Τοὺς καρποὺς τῶν πόνων σου. *Sch.* οἱ ό. καρπὸν οὐ τὴν ἐπικαρπίαν ἐκάλεσαν, ἀλλὰ τὸ μόριον τῶν χειρῶν. sic quoque Βασιλ. α΄. κεφ. ε΄. ἀμφότεροι οἱ καρποὶ τῶν χειρῶν αὐτοῦ πεπτωκότες ἐπὶ τὸ πρόθυρον. *Aq.* κόπον ταρσῶν σου. *S.* κόπον χειρῶν σου. 2 *Alex.* ἐν τοῖς κλίτεσιν. *Chrys.* ἄλλος, ἐν τοῖς ἐσωτάτοις· ἄλλ. ἐν τοῖς μηροῖς. 3 *Alex.* Εὐλογήσει. 4 *Chrys.* ἕτερος, καὶ ὅρα ἐν ἀγαθοῖς Ἱερουσαλήμ. 5 sic quoque *Psalt. vet.* & *Rom.* atque *Apoll.* Εἰρήνη χαίρουσα μετὰ κλυτὸν Ἰσραήλον. sic etiam *Aug.* at *Hilar* & *ed. Lat.* vulg. *pacem.*

Ps. 128. 1 *Chrys.* ἕτερος, ἀλλ᾽ οὐκ ἠδυνήθησάν μοι· ἄλλος, ἀλλ᾽ οὐχ ὑπερίσχυσάν μου. 2 *Ms. Alex.* ἐδυνήθησάν. 3 *Alex.* * τοῦ νώτου ἐτέκτενον. 4 *Aq.* & *Th.* ἠροτρίασαν. 5 *Aq.* & *S.* βρόχους. V. *ed.* κλοιούς. in *a. cod.* ὁ δὲ Θεοδ. κλοιούς. 6 *Chrys.* ἄλλος, ἀνατραπήτωσαν. 7 *Alex.* δομάτων. 8 *Sch.* ἔνια τῶν ἀντιγράφων οὐκ ἐξανθῆσαι ἔχει, ἀλλὰ, ἐκσπασθῆναι. *Aq* ὃ ἀρχῆθεν ἀνέθαλεν, ἐξηράνθη. *Th.* & V. *ed.* ἐκσπασθῆναι. *S.* ἐκκαυλῆσαι. VI. *ed.* ἐκστερεῶσαι. 9 *Chr.* ἕτερος, δράκα. 10 *Ald.* ἡμᾶς. 11 *Sch.* οἱ ό. εὐλογήκαμεν. *S.* εὐλογοῦμεν. 12 *Ald.* κυρίου. Δόξα.

Ps. 129. 1 *Th.* ut *70.* ἐκέκραξά σε κύριε. *Aq.* ἐκ βαθέων ἐπεκαλεσάμην σε κύριε. *S.* ἐκ βαθυτάτων ἐκάλεσά σε κύριε. V. & VI. *ed.* ἐκέκραξά σε κύριε. 2 *Ms. Alex.* σε κύριε. 3 *Alex.* προσευχῆς μου.

3 Ἐὰν ἀνομίας [4] παρατηρήσῃς κύριε, κύριε τίς ὑπο-
4 στήσεται; Ὅτι παρὰ σοὶ ὁ ἱλασμός ἐστιν.
5 [5] ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου Ὑπέμεινά σε κύριε,
[6] ὑπέμεινεν ἡ ψυχή μου εἰς τὸν λόγον σου,
6 Ἤλπισεν ἡ ψυχή μου ἐπὶ τὸν κύριον. Ἀπὸ φυ-
7 λακῆς πρωΐας [7] μέχρι νυκτὸς, Ἐλπι-
σάτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸν κύριον· ὅτι παρὰ τῷ κυ-
ρίῳ τὸ [8] ἔλεος, καὶ πολλὴ παρ᾽ αὐτῷ λύτρωσις.
8 Καὶ αὐτὸς λυτρώσεται τὸν Ἰσραὴλ ἐκ πασῶν τῶν
ἀνομιῶν αὐτοῦ.

ρλ΄. 130.

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν [1].

1 ΚΥΡΙΕ οὐχ ὑψώθη [2] ἡ καρδία μου, οὐδὲ [3] ἐ-
μετεωρίσθησαν οἱ ὀφθαλμοί μου· οὐδὲ ἐπορεύ-
θην [4] ἐν μεγάλοις, οὐδὲ ἐν θαυμασίοις ὑπὲρ
2 ἐμέ. [5] Εἰ μὴ [6] ἐταπεινοφρόνουν, ἀλλὰ ὕψω-
σα [7] τὴν ψυχήν μου· ὡς τὸ ἀπογεγαλακτισμένον
ἐπὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, ὡς [8] ἀνταποδώσεις ἐπὶ
3 τὴν ψυχήν μου. Ἐλπισάτω Ἰσραὴλ ἐ-
πὶ τὸν κύριον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

ρλα΄. 131.

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1 ΜΝήσθητι κύριε τοῦ Δαυὶδ, καὶ πάσης τῆς
2 [1] πρᾳότητος αὐτοῦ· Ὡς ὤμοσε τῷ κυρίῳ,
3 ηὔξατο τῷ θεῷ Ἰακώβ· [2] Εἰ εἰσελεύσο-
μαι εἰς σκήνωμα οἴκου μου, εἰ ἀναβήσομαι ἐπὶ
4 κλίνης στρωμνῆς μου· Εἰ δώσω ὕπνον τοῖς
ὀφθαλμοῖς μου, [3] καὶ τοῖς βλεφάροις μου νυ-
σταγμὸν, καὶ ἀνάπαυσιν τοῖς κροτάφοις
5 μου· Ἕως οὗ εὕρω τόπον τῷ κυρίῳ,
6 σκήνωμα τῷ θεῷ Ἰακώβ. Ἰδοὺ ἠκούσα-
μεν αὐτὴν [4] ἐν Ἐφραθὰ, εὕρομεν αὐ-
7 τὴν [5] ἐν τοῖς πεδίοις τοῦ δρυμοῦ. [6] Εἰσ-
ελευσώμεθα εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ· προσ-
κυνήσωμεν [7] εἰς τὸν τόπον οὗ ἔστησαν οἱ πόδες
8 αὐτοῦ. Ἀνάστηθι κύριε εἰς τὴν ἀνάπαυσίν
σου, σὺ καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ [8] ἁγιάσματός σου.
9 Οἱ ἱερεῖς σου [9] ἐνδύσονται δικαιοσύνην, καὶ οἱ
10 ὅσιοί σου [10] ἀγαλλιάσονται. Ἕνεκεν Δα-
υὶδ τοῦ δούλου σου, [11] μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσω-
11 πον τοῦ χριστοῦ σου. Ὤμοσε κύριος τῷ Δα-
υὶδ ἀλήθειαν, καὶ οὐ μὴ ἀθετήσει [12] αὐτὴν, Ἐκ
καρποῦ τῆς κοιλίας σου, θήσομαι ἐπὶ [13] τοῦ θρό-
12 νου σου. Ἐὰν φυλάξωνται [14] οἱ υἱοί σου τὴν
διαθήκην μου, καὶ τὰ μαρτύριά μου ταῦτα ἃ δι-
δάξω αὐτοὺς, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν [15] ἕως τοῦ αἰῶνος
13 καθιοῦνται ἐπὶ τοῦ θρόνου σου. Ὅτι ἐξελέ-
ξατο κύριος τὴν Σιὼν, ᾑρετίσατο αὐτὴν εἰς κατ-
14 οικίαν ἑαυτῷ. Αὕτη ἡ κατάπαυσίς μου
εἰς αἰῶνα αἰῶνος, ὧδε κατοικήσω ὅτι ᾑρετι-
15 σάμην αὐτήν. [16] Τὴν θήραν αὐτῆς εὐ-
λογῶν εὐλογήσω, τοὺς πτωχοὺς αὐτῆς χορτά-
16 σω ἄρτων. Τοὺς ἱερεῖς αὐτῆς ἐνδύσω σω-
τηρίαν, καὶ οἱ ὅσιοι αὐτῆς [17] ἀγαλλιάσει ἀ-
17 γαλλιάσονται. Ἐκεῖ ἐξανατελῶ κέρας τῷ
Δαυὶδ, [18] ἡτοίμασα λύχνον τῷ χριστῷ μου.
18 Τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἐνδύσω αἰσχύνην, ἐπὶ δὲ
αὐτὸν ἐξανθήσει [19] τὸ ἁγίασμά μου.

4 *Alex.* παρατηρήσῃ. 5 sic est in *ed. Ambros.* Eccl. Mediolan. atque ita in *Psalt.* tum *Æth.* tum *Arab.* cæt. edd. Lat. hab. *propter legem tuam.* idque seqq. *Hil.* & *Aug.* *Apoll.* Εἵνεκα σῆς σοφίης ἀρετὴν βασιλήϊον ἔτλην. *Chrys.* ἄλλος, ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου· ἄλλ. ἕνεκεν τοῦ γνωσθῆναι τὸν λόγον σου· ἄλλ. ἕνεκεν φόβου ὑπέμεινα κύριον· ἄλλ. ἕνεκεν νόμου διέμεινα κύριον. *a. Sch.* ἀντὶ τοῦ ὀνόματος, Α. καὶ Θ. φόβον ἡρμήνευσαν· Σ. νόμον· ἡ ε΄, ὅπως ἐπίφοβος ἔσῃ. videndus *Hier.* in ep. ad Sun. 6 *Aq.* ὑπέμεινεν ἡ ψυχή μου, καὶ τὸ ῥῆμα αὐτοῦ ἐκαραδόκησα. ψυχή μου εἰς κύριον, ἀπὸ φυλασσόντων τὴν πρωΐαν. *Chr.* ἄλλος, προσεδόκησεν ἡ ψυχή μου τῷ ῥήματι αὐτοῦ. 7 *Alex.* καὶ μέχρι νυκτὸς, ἀπὸ φυλακῆς πρωΐας ἐλπισάτω. 8 *Alex.* ἔλαιός ἐστιν, καὶ πολλή.

Ps. 130. 1 *Ms. Alex.* τῷ Δαυίδ. 2 *Alex.* μου ἡ καρδία. 3 *Chrys.* ἄλλος, ὑψώθησαν. 4 *S.* ἐν μεγαλειότησιν. *Th.* ἐν μεγαλωσύναις, οὐδὲ ὑπερβάλλουσιν ὑπὲρ ἐμέ. 5 *S.* Εἰ μὴ ἠξίωσα, καὶ ὡμοίωσα τὴν ψυχήν μου ἀπογαλακτισθέντι πρὸς μητέρα αὐτοῦ, οὕτως ἀνταποδοθείη τῇ ψυχῇ μου. 6 *Alex.* ἐταπεινοφόρουν. 7 *Alex.* τὴν καρδίαν. 8 sic hab. *Psalt Rom.* at *Hil. Sicut ablactato super matre sua, sic retribues in animam meam. Ambr. Psalt. retribues in anima mea.* in *Comm. Gr.* legitur etiam, ἀνταπόδοσις. & *Ms. Alex.* hab. ἀνταπόδοσεις. *vet. Psalt.* & *Aug. Retributio in animam meam. Gallican. Sicut ablactatum super matre sua, ita retributio in anima mea.*

Ps. 131. 1 *Ms. Alex.* πραΰτητος. *Aq.* vert. κακουχίας. *S.* κακώσεως. VI. *ed.* ταπεινώσεως. 2 *Alex.* Ἠ. 3 *Sch.* οὗτος ὁ στίχος οὐκ ἔκειτο ἐν τῷ τετρασελίδῳ· παρὰ τῷ Θεοδοτ. μόνῳ ἀντὶ τοῦ, τοῖς βλεφάροις μου, ἔκειτο, τοῖς κροτάφοις μου νυσταγμόν· ἐν δὲ τῷ ὀκτασελίδῳ, παρὰ μόνοις τοῖς ο΄. ἔκειτο ὠβελισμένον. 4 *Alex.* ἐν Εὐφραθὰ, εὕραμεν αὐτὴν ἐν * ταῖς δάσεσι τοῦ. 5 *Aq.* & *S.* ἐν χώρᾳ. V. *ed.* ἐν ἀγρῷ. 6 *Alex.* Εἰσελευσόμεθα. 7 *Alex.* εἰς τόπον. 8 *Chrys.* ἕτερος, τῆς ἰσχύος σου· ἄλλος, τοῦ κράτους σου. 9 *Chr.* ἕτερος, ἀμφιεσθήτωσαν· ἄλλος, ἐνδυσάσθωσαν δικαιοσύνην· τουτέστι τὴν ἁγιστείαν, τὴν ἱερωσύνην, τὴν λατρείαν. 10 *Alex.* ἀγαλλιάσει ἀγαλλιάσονται.
11 *Aq.* μὴ ἐπιστρέψῃς. *Th.* μὴ ἀποστρέψῃς. *S.* μὴ ἀποστραφῇς.
12 *Alex.* αὐτόν. 13 *Alex.* τὸν θρόνον. *Cypr.* leg. *super thronum meum. Ambr.* & *Hil. super sedem meam.* 14 *Alex.* υἱοί σου. 15 *Alex.* καθιοῦνται ἕως τοῦ αἰῶνος ἐπὶ τοῦ θρόνου σου. Ὅτι ἐκεῖ ἐξελέξατο. 16 *Hier.* affirmat, ita vertisse 70. quos transtulisse χήραν scripsit *Hil.* idque est in *Ms. Alex.* & in aliquib. aliis ll. Gr. *viduam* est in *Lat. edd.* in *Arab. Psalt.* in *Æth.* atque in metaphr. *Apoll.* vide præterea *Hier.* in qu. in Gen. c. 45. *Aq.* ἐπισιτισμὸν αὐτῆς. *S.* τὴν σίτησιν αὐτῆς. *Th.* & V. *ed.* ut 70. *a. Sch.* γράφεται δὲ, καὶ τὴν χήραν αὐτῆς, δηλονότι τὴν ἀπροστασίαστον. in *a. cod. Sch.* τὴν εὐετηρίαν ὥστε πάντα αὐτοῖς ὡς ἀπὸ πηγῶν ἀποῤῥεῖν.. ὑπέχου τὴν τῶν ἀναγκαίων ἀφθονίαν παρέξειν. *a. Sch.* τὰς ἐν ἁγνείᾳ χηρευσάσας, καὶ σεμνότητι. αἰνέσει αἰνέσουσι. *S.* εὐφημοῦντες εὐφημήσουσιν. 17 *Aq.* 18 *Alex.* ἡτοίμασας τῷ χριστῷ μου λύχνον. 19 *S.* ὁ ἁγιασμὸς αὐτοῦ. *Chr.* ἕτερος, τὸ κέρας· ἄλλ. ἀφόρισμα αὐτοῦ· ἄλλ. τὸ ἀφωρισμένον αὐτοῦ.

ρλβ΄. 132.

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν [1].

1 [1] Ἰδοὺ δὴ [2] τί καλὸν, ἢ τί τερπνὸν, ἀλλ' ἢ τὸ
2 κατοικεῖν ἀδελφοὺς ἐπὶ τὸ αὐτό; [3] Ὡς μύρον
[4] ἐπὶ κεφαλῆς τὸ καταβαῖνον ἐπὶ πώγωνα τὸν
πώγωνα τὸν Ἀαρὼν, τὸ καταβαῖνον ἐπὶ τὴν
3 ὤαν τοῦ ἐνδύματος αὐτοῦ. Ὡς δρόσος
Ἀερμὼν ἡ καταβαίνουσα ἐπὶ τὰ ὄρη Σιών· ὅτι
ἐκεῖ ἐνετείλατο κύριος τὴν [5] εὐλογίαν, ζωὴν
ἕως τοῦ αἰῶνος.

ρλγ΄. 133.

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1 Ἰδοὺ δὴ εὐλογεῖτε τὸν κύριον πάντες οἱ δοῦλοι
κυρίου, οἱ ἑστῶτες ἐν οἴκῳ κυρίου [1] ἐν αὐλαῖς
2 οἴκου θεοῦ ἡμῶν. ἐν ταῖς νυξὶν Ἐπάρα-
τε τὰς χεῖρας ὑμῶν [2] εἰς τὰ ἅγια, καὶ εὐλο-
3 γεῖτε τὸν κύριον. Εὐλογήσαι σε κύριος
ἐκ Σιὼν, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν [3] γῆν.

ρλδ΄. 134.

Ἀλληλούϊα.

1 Αἰνεῖτε τὸ ὄνομα κυρίου, αἰνεῖτε δοῦλοι κύ-
2 ριον. Οἱ ἑστῶτες ἐν οἴκῳ κυρίου, ἐν αὐ-
3 λαῖς οἴκου θεοῦ ἡμῶν. Αἰνεῖτε τὸν κύριον
[1] ὅτι ἀγαθὸς κύριος, ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐ-
4 τοῦ ὅτι [2] καλόν. Ὅτι τὸν Ἰακὼβ ἐξελέξα-
το ἑαυτῷ ὁ κύριος, Ἰσραὴλ εἰς περιουσια-
5 σμὸν [3] ἑαυτῷ. Ὅτι ἐγὼ [4] ἔγνωκα, ὅτι
μέγας ὁ κύριος, καὶ [5] ὁ κύριος ἡμῶν παρὰ
6 πάντας τοὺς θεούς. Πάντα ὅσα ἠθέλησεν
ὁ κύριος, ἐποίησεν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ,
ἐν ταῖς θαλάσσαις καὶ [6] ἐν πάσαις ταῖς ἀβύσσοις.
7 [7] Ἀνάγων νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς, ἀστρα-
πὰς εἰς ὑετὸν ἐποίησεν· ὁ [8] ἐξάγων ἀνέμους ἐκ
8 θησαυρῶν [9] αὐτοῦ. Ὃς ἐπάταξε τὰ πρω-
τότοκα Αἰγύπτου ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους.
9 Ἐξαπέστειλε σημεῖα καὶ τέρατα ἐν μέσῳ σου Αἴ-
γυπτε, ἐν Φαραῷ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς δούλοις
10 αὐτοῦ. Ὃς ἐπάταξεν ἔθνη πολλὰ, καὶ
11 ἀπέκτεινε βασιλεῖς κραταιούς· Τὸν Σηὼν
βασιλέα τῶν Ἀμορραίων, καὶ τὸν Ὢγ βασιλέα τῆς
Βασὰν, καὶ πάσας τὰς βασιλείας Χαναάν·
12 Καὶ ἔδωκε τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν, κληρονο-
13 μίαν [10] Ἰσραὴλ [11] λαῷ αὐτοῦ. Κύριε τὸ
ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα, [12] καὶ τὸ μνημόσυνόν σου
14 εἰς γενεὰν καὶ γενεάν. Ὅτι κρινεῖ κύριος τὸν
λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ παρα-
15 κληθήσεται. Τὰ εἴδωλα τῶν ἐθνῶν ἀργύ-
ριον καὶ χρυσίον, ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων.
16 Στόμα ἔχουσι καὶ οὐ λαλήσουσιν· ὀφθαλμοὺς ἔχου-
17 σι καὶ οὐκ ὄψονται. Ὦτα ἔχουσι καὶ οὐκ [13] ἐν-
ωτισθήσονται· οὐδὲ γάρ ἐστι πνεῦμα ἐν τῷ στό-
18 ματι αὐτῶν. Ὅμοιοι αὐτοῖς γένοιντο
[14] οἱ ποιοῦντες αὐτὰ, καὶ [15] πάντες οἱ πεποιθότες
19 ἐπ' αὐτοῖς. Οἶκος Ἰσραὴλ εὐλογήσατε
τὸν κύριον· οἶκος Ἀαρὼν εὐλογήσατε τὸν κύριον·
20 Οἶκος Λευὶ εὐλογήσατε τὸν κύριον· οἱ φοβού-
μενοι τὸν κύριον εὐλογήσατε τὸν κύριον.
21 Εὐλογητὸς κύριος [16] ἐν Σιὼν, ὁ κατοικῶν Ἱε-
ρουσαλήμ.

ρλε΄. 135.

[1] Ἀλληλούϊα.

1 Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ὅτι [2] ἀγαθὸς,
2 ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Ἐξο-
μολογεῖσθε τῷ θεῷ τῶν θεῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶ-
3 να τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Ἐξομολογεῖσθε τῷ
κυρίῳ τῶν κυρίων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
4 αὐτοῦ. Τῷ ποιήσαντι θαυμάσια μεγά-
λα μόνῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
5 Τῷ ποιήσαντι τοὺς οὐρανοὺς ἐν συνέσει, ὅτι εἰς τὸν
6 αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. [3] Τῷ στερεώσαντι
τὴν γῆν ἐπὶ τῶν ὑδάτων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ
7 ἔλεος αὐτοῦ. Τῷ ποιήσαντι [4] φῶτα με-

Ps. 132. 1 *Ms. Alex.* τῷ Δαυίδ. 2 *Chr.* ἄλλος, ἰδοὺ δὴ τί ἀγαθὸν καὶ τί καλόν. 3 *Aq.* ὡς ἔλαιον ἀγαθὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καταβαῖνον ἐπὶ τὸν πώγωνα, τὸν πώγωνα Ἀαρὼν, τὸ καταβαῖνον ἐπὶ στόμα ἐνδυμάτων αὐτοῦ. *S.* ὡς τὸ μῦρον τὸ κάλλιστον ἐπὶ κεφαλὴν, καταῤῥέον ἐπὶ πώγωνα τὸν Ἀαρὼν, τὸ καταῤῥεῦσαν ἐπὶ τὴν ὤαν τῶν περιμέτρων αὐτοῦ. *alius*, ἐνδυμάτων αὐτοῦ. *Th.* ut 70. 4 *Alex.* ἐπὶ κεφαλήν. 5 *Alex.* εὐλογίαν αὐτοῦ καὶ ζωήν.

Ps. 133. 1 *Hil.* scripsit, existimare nonnullos, hæc in hunc locum venisse ex Psalmo proxime insequenti. sunt quidem in *ll. Gr.* & in *cat. edd.* 2 *Chr.* ἕτερος, ἁγίως· ἄλλος, ἡγιασμένως. 3 *Ald* γῆν. Δόξα. Κάθισμα ιη΄.

Ps. 134. 1 *Chr.* ἄλλος, ὅτι χρηστός. 2 *Ms. Alex.* ἡδύ. atque ita *Th.* vertit. *Aq* εὐπρεπές. *S.* ut 70. 3 *Alex.* αὐτοῦ. 4 *Alex.* ἔγνων. 5 *Alex.* κύριος. 6 *Alex.* ἐν ταῖς. 7 *Chr.* ἄλλος, Ἀναβιβάζων· ἕτερος, ἀνασπῶν ἀπ' ἀκροῦ· ἄλλος, ἐκ τελέσματος. 8 *Aq.* V. & VI. *ed.* ἐξάγων. *S.* προφέρων. *Th.* ut 70. 9 οἱ γ΄. ἡ ε΄. ἡ ς΄. αὐτῶν. 10 *Sch.* οἱ ο΄. οἱ γ΄. τῷ Ἰσραήλ. 11 *Alex.* δούλῳ αὐτοῦ. 12 *Alex.* κύριε τὸ μνημόσυνόν σου. *Chr.* ἄλλ. ἡ ἀνάμνησίς σου. 13 *Alex.* ἀκούσονται· ῥῖνας ἔχουσιν καὶ οὐκ ὀσφρανθήσονται· χεῖρας ἔχουσιν καὶ οὐ ψηλαφήσουσιν· πόδας ἔχουσιν καὶ οὐ περιπατήσουσιν. Οὐ φωνήσουσιν ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῶν· οὐδὲ γάρ ἐστιν πνεῦμα. 14 *Alex.* πάντες οἱ ποιοῦντες. 15 *Aq.* πᾶς ὃς πέποιθεν ἐπ' αὐτοῖς. *Th* καὶ πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπ' αὐτά. *S.* πᾶς ὁ πεποιθὼς αὐτοῖς. *V. ed.* πᾶς ὃς ἐλπίζει ἐπ' αὐτοῖς. *VI. ed.* πᾶς ὁ ἐλπίζων ἐπ' αὐτά. 16 *Alex.* ἐκ Σιών.

Ps. 135. 1 *Sch.* ἡ προκειμένη ἐπιγραφὴ περιέχει ἀλληλούϊα· ἐν τισι δὲ τοῖς ἀντιγράφοις εὕρομεν μετὰ τὸ ἀλληλούϊα καὶ, τῆς διπλῆς, ἐπιγεγραμμένον. 2 *Ms. Alex.* χρηστός. 3 *Chr.* ἕτερος, τῷ πιλήσαντι. 4 *Th.* τὰ ἄστρα. *Aq.* & *S.* ut 70.

γάλα

γάλα μόνῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
8 Τὸν ἥλιον [5] εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας, ὅτι εἰς
9 τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τὴν σελή-
νην καὶ [6] τοὺς ἀστέρας εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός, ὅτι
10 εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τῷ πα-
τάξαντι Αἴγυπτον σὺν τοῖς πρωτοτόκοις αὐτῶν,
11 ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ
ἐξαγαγόντι τὸν Ἰσραὴλ ἐκ μέσου αὐτῶν, ὅτι εἰς
12 τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Ἐν χειρὶ κρα-
ταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
13 τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τῷ καταδιελόντι τὴν ἐ-
ρυθρὰν θάλασσαν [7] εἰς διαιρέσεις, ὅτι εἰς τὸν
14 αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ διαγαγόντι τὸν
Ἰσραὴλ διὰ μέσου αὐτῆς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔ-
15 λεος αὐτοῦ. [8] Καὶ ἐκτινάξαντι Φαραὼ
καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ εἰς θάλασσαν ἐρυθράν,
16 ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τῷ δια-
γαγόντι τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι εἰς τὸν
17 αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τῷ πατάξαντι
βασιλεῖς μεγάλους, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
18 αὐτοῦ. Καὶ ἀποκτείναντι βασιλεῖς κρα-
ταιούς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
19 Τὸν Σηὼν βασιλέα τῶν Ἀμοῤῥαίων, ὅτι εἰς τὸν αἰ-
20 ῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ τὸν Ὢγ βα-
σιλέα τῆς Βασάν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
21 αὐτοῦ. Καὶ δόντι τὴν γῆν αὐτῶν κληρο-
νομίαν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
22 Κληρονομίαν Ἰσραὴλ δούλῳ αὐτοῦ, ὅτι εἰς τὸν
23 αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Ὅτι ἐν τῇ τα-
πεινώσει ἡμῶν ἐμνήσθη ἡμῶν ὁ κύριος, ὅτι εἰς
24 τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ ἐλυτρώ-
σατο ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰ-
25 ῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. [9] Ὁ διδοὺς τροφὴν
πάσῃ σαρκί, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐ-
26 τοῦ. Ἐξομολογεῖσθε [10] τῷ θεῷ τοῦ οὐρα-
νοῦ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

ρλϛʹ. 136.

Τῷ Δαυίδ, [1] Ἰερεμίου.

1 Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος ἐκεῖ ἐκαθίσα-
μεν, καὶ ἐκλαύσαμεν ἐν τῷ μνησθῆναι ἡμᾶς τῆς
2 Σιών. Ἐπὶ ταῖς ἰτέαις ἐν μέσῳ αὐτῆς [2] ἐ-
3 κρεμάσαμεν [3] τὰ ὄργανα ἡμῶν. Ὅτι
ἐκεῖ ἐπηρώτησαν ἡμᾶς οἱ [4] αἰχμαλωτεύ-
σαντες ἡμᾶς, λόγους ᾠδῶν, καὶ [5] οἱ ἀπα-
γαγόντες ἡμᾶς, ὕμνον· Ἄσατε ἡμῖν ἐκ τῶν ᾠ-
4 δῶν Σιών. Πῶς ᾄσωμεν τὴν ᾠδὴν κυρίου
5 ἐπὶ γῆς ἀλλοτρίας; Ἐὰν ἐπιλάθωμαί
σου Ἱερουσαλήμ, ἐπιλησθείη ἡ δεξιά μου.
6 Κολληθείη ἡ γλῶσσά μου τῷ λάρυγγί μου, ἐὰν
μή σου μνησθῶ· ἐὰν μὴ προαναλάξωμαι τὴν Ἱε-
ρουσαλὴμ [6] ὡς ἐν ἀρχῇ τῆς εὐφροσύνης μου.
7 Μνήσθητι κύριε [7] τῶν υἱῶν Ἐδὼμ τὴν ἡμέραν Ἱερου-
σαλήμ· τῶν λεγόντων, Ἐκκενοῦτε, ἐκκενοῦτε,
8 [8] ἕως τῶν θεμελίων αὐτῆς. Θυγάτηρ Βα-
βυλῶνος [9] ἡ ταλαίπωρος, μακάριος ὃς ἀν-
ταποδώσει σοι τὸ ἀνταπόδομά σου, [10] ὃ ἀνταπ-
9 έδωκας ἡμῖν. Μακάριος ὃς κρατήσει
καὶ ἐδαφιεῖ τὰ νήπιά σου πρὸς τὴν [11] πέτραν.

ρλζʹ. 137.

[1] Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, Ἀγγαίου καὶ
Ζαχαρίου.

1 Ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ
μου, καὶ [2] ἐναντίον ἀγγέλων [3] ψαλῶ σοι, ὅτι
ἤκουσας πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου.
2 Προσκυνήσω πρὸς ναὸν ἅγιόν σου, καὶ ἐξομο-
λογήσομαι τῷ ὀνόματί σου, ἐπὶ τῷ ἐλέει σου καὶ
τῇ ἀληθείᾳ σου· ὅτι [4] ἐμεγάλυνας [5] ἐπὶ πᾶν
3 τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν σου. Ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ
[6] ἐπικαλέσωμαί σε, ταχὺ ἐπάκουσόν μου· [7] πο-
λυωρήσεις με ἐν ψυχῇ μου [8] δυνάμει σου.

---

5 *Chr.* ἄλλος, ἐπικρατεῖν τῆς ἡμέρας. 6 *Alex.* τὰ ἄστρα. 7 *Aq.* εἰς ἀποτμήματα. *S.* εἰς τομάς. 8 *Alex.* Τῷ ἐκτινάξαντι. 9 *Chr.* ἄλλος, ὃς δίδωσιν· ἄλλος, διδοὺς ἄρτον. 10 *Alex.* τῷ κυρίῳ.

Ps. 136. 1 Ἰερεμίου deest *Alex.* sed *Ald.* & *Comp.* διὰ Ἰερεμίου. *Sch.* ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβρ. εἰς τὸ Εὐσεβίου, τῷ Δαυίδ, μόνον ἐπεγέγραπτο· καὶ ἔξω, ἀνεπίγραφος παρὰ τοῖς γ΄. ἐν τῷ ὀκτασελίδῳ ὁμοίως, τῷ Δαυίδ, ἐπεγέγραπτο παρὰ μόνοις τοῖς ο΄. item *a. Sch.* οὗτος ψαλμὸς ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις· θρασὺ δέ τινες πρᾶγμα τετολμήκασιν, ἐπιγράψαντες, τῷ Δαυὶδ διὰ Ἰερεμίου. 2 *Alex.* ἐκεῖ ἐκρεμάσαμεν. 3 *Chr.* ἄλλος, κιθάρας· ἄλλος, λύρας. 4 *Alex.* * ἐκχμαλωτεύοντες. 5 *Chr.* ἄλλος, οἱ καταλαζονευόμενοι ἡμῶν. 6 *Alex.* ἐν ἀρχῇ τῆς εὐφρ. μου. *Aq.* ἐπὶ κεφαλὴν εὐφροσύνης μου. *S.* ἐν ἀρχῇ εὐφροσύνης. *Th.* V. & VI. *ed.* ut 70. 7 *Chr.* ἄλλ. τοῖς υἱοῖς Ἐδώμ. 8 *Alex.* ἕως οὗ ὁ θεμέλιος ἐν αὐτῇ. 9 *S.* ἡ λῃστρίς. *Aq.* ἡ προνενομευμένη. *Th.* ἡ διαρπαχθησομένη. 10 *Chr.* ἄλλος, ὃ προσεποίησας ἡμῖν. 11 *Ald.* πέτραν. Δόξα.

Ps. 137. 1 *Ms. Alex.* Τῷ Δαυίδ, Ζαχαρίου. *Sch.* Θ. τῷ Δαυίδ· παρὰ Ἀ. καὶ ϛ΄. ἀνεπίγραφος. 2 *Chr.* ἕτερος, παῤῥησιάσω σε· ἄλλος, ἔναντι θεῶν μελῳδήσω σοι. *a. Sch.* ἕτερος, ἐναντίον θεῶν ᾄσω σοι. *a.* item *Sch.* κατὰ δὲ τὴν ἑτέραν ἔκδοσιν, θεούς, τοὺς ἱερέας καλεῖ. 3 *Alex.* ψαλῶ σοι. Προσκυνήσω πρός. 4 *Chr.* ἕτερος, ἐμεγάλυνας γὰρ ὑπὲρ πάντα τὰ ὀνόματά σου τὴν ῥῆσίν σου· ἄλλος, τὸ λόγιόν σου. 5 *Alex.* ἐπὶ πάντας τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον. 6 *Alex.* ἐπικαλέσομαί σε. *Chr.* ἄλλος, ἐπεκαλεσάμην σε, ἐπήκουσάς μου. 7 *Chr.* ἄλλος, συνέστησας τῇ ψυχῇ μου δυνάμεις. πολυωρήσεις, τουτέστιν, ἐπαρεῖς με, ὑψώσεις με. τοῦτο καὶ ἀλλαχοῦ τέθεικε, λέγων κατὰ τὸ ὕψος σου ἐπολυώρησας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων· τουτέστιν, ἐπῆρας, ὕψωσας *a. Sch.* αὐξήσεις με, προστεύσεις, φροντίσεις, πολυφυλάξεις. & *a. Sch.* πολυωρήσεις, τουτέστιν, ἐν τῇ δυνάμει σου τὴν ψυχήν μου ψυχαγωγίας καὶ θάρσους ἐμπλήσεις· ὁ δὲ Σ. οὕτως, συνέστης τῆς ψυχῆς μου δυνάμει. 8 *Alex.* ἐν δυνάμει. Ἐξομολογησάσθωσαν.

4 Ἐξομολογησάσθωσάν σοι κύριε πάντες οἱ βα-
σιλεῖς τῆς γῆς, ὅτι ἤκουσαν πάντα τὰ ῥήματα τοῦ
5 στόματός σου. Καὶ ᾀσάτωσαν ἐν [9] ταῖς ὁ-
δοῖς κυρίου, ὅτι μεγάλη ἡ δόξα κυρίου.
6 Ὅτι ὑψηλὸς κύριος, καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορᾷ,
καὶ [10] τὰ ὑψηλὰ ἀπομακρόθεν γινώσκει.
7 [11] Ἐὰν πορευθῶ ἐν μέσῳ θλίψεως, [12] ζήσεις
με. ἐπ' ὀργὴν ἐχθρῶν μου ἐξέτεινας χεῖράς
8 σου, [13] καὶ ἔσωσέ με ἡ δεξιά σου. [14] Κύ-
ριε ἀνταποδώσεις ὑπὲρ ἐμοῦ. κύριε τὸ ἔλεός
σου εἰς τὸν αἰῶνα, τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου μὴ
παρίδῃς.

ρλη'. 138.

Εἰς τὸ τέλος, [1] ψαλμὸς τῷ
Δαυίδ.

1 ΚΥ'ριε ἐδοκίμασάς με, καὶ ἔγνως με.
2 Σὺ ἔγνως τὴν καθέδραν μου, καὶ τὴν ἔγερσίν
μου. σὺ συνῆκας τοὺς διαλογισμούς μου ἀπὸ μα-
3 κρόθεν. [2] Τὴν τρίβον μου καὶ τὴν σχοῖνόν μου
[3] ἐξιχνίασας· καὶ πάσας [4] τὰς ὁδούς μου προ-
4 εῖδες, Ὅτι [5] οὐκ ἔστι λόγος ἄδικος
ἐν γλώσσῃ μου. Ἰδοὺ κύριε σὺ ἔγνως πάντα
5 Τὰ ἔσχατα καὶ τὰ ἀρχαῖα. σὺ ἔπλασάς με καὶ
6 ἔθηκας ἐπ' ἐμὲ τὴν χεῖρά σου. [6] Ἐθαυ-
μαστώθη ἡ γνῶσίς σου ἐξ ἐμοῦ, [7] ἐκραταιώθη,
7 [8] οὐ μὴ δύνωμαι πρὸς αὐτήν. Ποῦ πορευ-
θῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός σου, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου
8 σου ποῦ φύγω; Ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανόν,
[9] σὺ ἐκεῖ εἶ, ἐὰν καταβῶ εἰς τὸν ᾅδην, πάρει.
9 Ἐὰν ἀναλάβω τὰς πτέρυγάς μου [10] κατ' ὄρθον,
καὶ [11] κατασκηνώσω εἰς τὰ ἔσχατα τῆς θαλάσ-
10 σης, Καὶ γὰρ ἐκεῖ ἡ χείρ σου ὁδηγήσει με,
11 καὶ καθέξει με ἡ δεξιά σου. [12] Καὶ εἶπα,
Ἄρα σκότος [13] καταπατήσει με, καὶ νὺξ φω-
12 τισμὸς ἐν τῇ τρυφῇ μου. Ὅτι [14] σκότος
οὐ σκοτισθήσεται ἀπὸ [15] σοῦ, καὶ νὺξ ὡς ἡμέρα
φωτισθήσεται· [16] ὡς τὸ σκότος αὐτῆς, οὕτως
13 καὶ τὸ φῶς αὐτῆς. Ὅτι σὺ ἐκτήσω τοὺς
νεφρούς μου [17] κύριε, ἀντελάβου μου ἐκ γαστρὸς
14 μητρός μου. Ἐξομολογήσομαί σοι ὅτι φο-
βερῶς ἐθαυμαστώθης· [18] θαυμάσια τὰ ἔργα
σου, καὶ ἡ ψυχή μου γινώσκει σφόδρα.
15 [19] Οὐκ ἐκρύβη τὸ ὀστοῦν μου ἀπὸ σοῦ ὃ ἐποίησας
ἐν κρυφῇ, καὶ ἡ ὑπόστασίς μου ἐν τοῖς [20] κα-
16 τωτάτω τῆς γῆς. [21] Ἀκατέργαστόν μου εἴ-
δον οἱ ὀφθαλμοί σου, καὶ ἐπὶ τὸ βιβλίον σου
πάντες γραφήσονται. [22] ἡμέρας πλασθήσονται καὶ
17 οὐθεὶς ἐν αὐτοῖς. [23] Ἐμοὶ δὲ λίαν ἐτιμή-
θησαν οἱ φίλοι σου ὁ θεός, λίαν ἐκραταιώθη-
18 σαν [24] αἱ ἀρχαὶ αὐτῶν. Ἐξαριθμήσο-
μαι αὐτούς, καὶ ὑπὲρ ἄμμον πληθυνθήσονται·
19 [25] ἐξηγέρθην, καὶ ἔτι εἰμὶ μετὰ σοῦ. Ἐὰν
ἀποκτείνῃς [26] ἁμαρτωλοὺς ὁ θεός· [27] ἄνδρες αἱ-
20 μάτων ἐκκλίνατε ἀπ' ἐμοῦ, [28] Ὅτι ἐ-

9 *Sch.* ὁδοὶ κυρίου εἰσὶν αἱ ἀρεταὶ αἱ φέρουσαι ἐπὶ τὴν γνῶσιν τὴν τοῦ θεοῦ. *Chr.* ἕτερος, καὶ ᾀδέτωσαν τὰς ὁδοὺς κυρίου. *Th.* ὅτι τοῦ θεοῦ τὴν πρόνοιαν καὶ τὴν οἰκονομίαν θαυμάσουσιν ἅπαντες. ὁδοὺς γὰρ τὰς οἰκονομίας καλεῖ. hinc pleræque *edd. Lat.* hab. *viis.* quidam vero *ll.* ταῖς ᾠδαῖς, ut *Ald.* & *C. Psalt. Rom. canticis. Sch* ᾠδὰς τοῦ θεοῦ ἀναγέγραφεν, ἃς ᾄδειν τοὺς ἐξ ἐθνῶν πάντας ἐπαγγέλλεται. 10 *Chr.* ἄλλος, ἐπηρμένον μακρόθεν γινώσκει. 11 *S.* Ἐὰν πορευθῶ διὰ μέσου θλίψεως, περισώσεις με. κατὰ τῆς ἀναπνοῆς ἐχθρῶν μου ἐκτενεῖς χεῖρά σου, καὶ σώσει με ἡ δεξιά σου. κύριος ἐπιτελέσει ὑπὲρ ἐμοῦ. *Chr.* ἕτερος, κύριος συντελέσει. 12 *Alex.** ζώσεις με. 13 *Chr.* ἄλλος, καὶ σώσει με. 14 ita quoque est in *vet. Psalt.* & ita legerunt *Ambros.* & *Aug.* at in *Alex.* Κύριος * ἀνταποδώσει. *Ald. C.* Κύριος ἀνταποδώσει.

Ps. 138. 1 *Ms. Alex. Ald. ed.* & *Comp.* τῷ Δαυίδ, ψαλμὸς Ζαχαρίου ἐν τῇ διασπορᾷ. 2 *S.* τὴν ὁδόν μου. 3 *Alex.* σὺ ἐξιχνίασας. 4 *Sch.* οἱ ό. Α. Σ. ἡ ε'. καὶ ἡ ς'. ὁδούς. Θ. τρίβους. 5 sic quoque est in *Psalt. Æth.* & apud *Apoll.* Οὐδέπω ἐκ γλώσσης προχέειν ἀθεμίστιον ἔγνων. sed in *Ald. C.* οὐκ ἔστι δόλος ἐν. quod est in *vet. Psalt.* & apud *Hil.* & *Aug Lat. vulg. ed.* hab. *Non est sermo in lingua mea.* quam lectionem probat *Hier.* vide in ep. ad Sun. *Aq.* λαλιά. *Th.* δόλος. *S.* ἑτερολογία. V. *ed.* ut 70. 6 *S.* Ὑπερβάλλει με ἡ γνῶσίς σου. 7 *Chr.* ἕτερος, ὑπερεπήρθη. 8 *Aq.* οὐ δυνήσομαι αὐτήν. *Th.* V. & VI. *ed.* πρὸς αὐτήν. *S.* πρὸς ἣν οὐ δύναμαι. 9 *Alex.* σὺ εἶ ἐκεῖ. 10 sic *vet. Psalt.* hab. *in directum.* sic quoque *Aug.* & *Apoll.* Ἢν δὲ καὶ ἰθυπόρους πτέρυγας ἀνέμοισι πιτάσσω. sed *Alex. Ald. C.* κατ' ὄρθρον. 11 *Aq.* σκηνώσω. *S* καταμενῶ. *Th.* ut 70. 12 *S.* Ἐὰν εἴπω, ἴσως σκότος ἐπισκεπάσει με· ἀλλὰ καὶ νὺξ φωτεινὴ περὶ ἐμέ. *Aq.* καὶ νὺξ φῶς περὶ ἐμέ. 13 *Chr.* ἄλλος, καλύψει με. 14 *Alex.* τὸ σκότος. *S.* οὔτε σκοτεινὸν ἔσται ὑπέρ σε, ἀλλὰ καὶ νὺξ ὡς ἡμέρα φανεῖ. 15 *Alex.* σοῦ, * ὡς τὸ σκότος. 16 *Chr.* ἕτερος, ὅμοιον τὸ σκότος καὶ τὸ φῶς αὐτῆς. 17 κύριε *Ald. C.* deest. 18 *S.* παράδοξα. *Aq.* & *Th.* ut 70. 19 *Aq.* Οὐκ ἐπεκαλύφθη ὀστᾶ μου ἀπὸ σοῦ οἷς ἐποιήθην ἐν ἀποκρύφῳ. *Th.* ut 70. *S.* Οὐκ ἔλαθέ σε ἡ κραταίωσίς μου ἣν ἐποιήθην ἐν τῷ κρυπτῷ· ἐποικίλθην ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς. 20 *Alex. Ald. C.* κατωτάτοις.
21 *Alex.* Τὸ ἀκατέργαστόν σου εἴδοσαν οἱ ὀφθαλμοί μου. sic quoque est apud *Hil.* quod autem in plerisque translationib. *Lat.* est, *imperfectum*; in *ed. Ambros.* est *inoperatum.* quod ex sententia *Hil.* Græcæ voci plane respondet. *Aq.* ἀκατέργαστόν μου εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου. *S.* ἀμόρφωτόν με εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου, σὺν τοῖς ἐν τῇ βίβλῳ σου πᾶσι γεγραμμένοις. 22 *C.* ἡμέραι πλασθήσονται. *S.* ἡμέρας πλασθησομένοις οὐκ ἐνδεούσης οὐδεμιᾶς. *Aq.* καὶ οὐ μία ἐν αὐταῖς. *Th.* ἡμέρας πλασθήσονται καὶ οὐδεὶς ἐν αὐτοῖς. 23 *Chr.* ἄλλος, τίμιοι ἐγένοντο οἱ ἑταῖροί σου. ἄλλ. καὶ ἐμοὶ τί ἐτιμήθησαν; 24 *Th.* οἱ πένητες αὐτῶν. *Chr.* ἄλλ. τί παμπληθεῖς αἱ κεφαλαὶ αὐτῶν; 25 *S.* ἐξυπνώσω, καὶ εἰς ἀεὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ. *Chr.* ἄλλ. ἐξυπνίσω, καὶ εἰς ἀεὶ ἔσομαι παρὰ σοί. 26 *Chr.* ἕτερος, παραβάτην. 27 *S.* ἄνδρες μιαιφόνοι ἀπονεύσατε ἀπ' ἐμοῦ. 28 vox ἐρεις in *cod. Vatic.* sine accentu scripta est, & postea mutata in ἔρις· quod reperitur etiam in *Comm. Gr.* in quibus est, γράφεται, ὅτι ἔρις εἰς διαλογισμούς. id autem confirmat explicationem *Hil.* in qua ostendit Hebr. sermonis peritos, illud ἐρεις, transtulisse, *contentiones.* at in *vet. Psalt.* est, *dices*; & apud *Aug.* item *Apollin.* hab. ἐρέεις. in *Ald.* & *C.* est, Ὅτι ἐρεῖς αἱ ἔστε. *Aq.* Ὅτι ἀντιλέξουσί σοι εἰς ἀπόνοιαν· ἦραν εἰς εἰκῆ ἀντίζηλοί σου. *Th.* Ὅτι ἐρίσουσί σοι εἰς διαλογισμόν. *S.* Οἵτινες ἀντελάλησάν σοι διαλογισμῷ· ἐπήρθησαν ματαίως οἱ ἐναντίοι σου. V. *ed.* Ὅτι παρεπίκρανάν σε ἐν κακοβουλίᾳ.

ρεῖς εἰς

ρεῖς εἰς [29] διαλογισμόν· λήψονται εἰς ματαιό-
21 τητα τὰς πόλεις σου. Οὐχὶ τοὺς μισοῦν-
τάς σε κύριε ἐμίσησα, καὶ [30] ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς
22 σου ἐξετηκόμην; Τέλειον μῖσος ἐμίσουν
23 αὐτούς, εἰς ἐχθροὺς ἐγένοντό μοι. Δοκί-
μασόν με [31] ὁ θεός, καὶ γνῶθι τὴν καρδίαν μου·
ἔτασόν με, καὶ γνῶθι τὰς τρίβους μου.
24 Καὶ ἴδε [32] εἰ ὁδὸς ἀνομίας ἐν ἐμοί, καὶ ὁδήγη-
σόν με ἐν ὁδῷ αἰωνίᾳ.

ρλθ΄. 139.

Εἰς τὸ τέλος, [1] τῷ Δαυίδ
ψαλμός.

1 Ἐξελοῦ με κύριε ἐξ ἀνθρώπου πονηροῦ, ἀπὸ
2 ἀνδρὸς ἀδίκου ῥῦσαί με. Οἵτινες ἐλογί-
σαντο [2] ἀδικίας ἐν καρδίᾳ, ὅλην τὴν ἡμέραν
3 παρετάσσοντο πολέμους. Ἠκόνησαν γλῶσ-
σαν αὐτῶν ὡσεὶ ὄφεως, ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ
4 χείλη αὐτῶν. διάψαλμα. Φύλαξόν με
κύριε ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ, ἀπὸ [3] ἀνθρώπων
ἀδίκων ἐξελοῦ με· οἵτινες [4] ἐλογίσαντο [5] τοῦ ὑ-
5 ποσκελίσαι τὰ διαβήματά μου, Ἔκρυ-
ψαν ὑπερήφανοι παγίδα μοι· [6] καὶ σχοινία
διέτειναν [7] παγίδας τοῖς ποσί μου, ἐχόμενα
τρίβου σκάνδαλον ἔθεντό μοι. [8] διάψαλμα.
6 Εἶπα τῷ κυρίῳ, Θεός μου εἶ σύ, ἐνώτισαι κύ-
7 ριε τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου. Κύριε κύ-
ριε, [9] δύναμις τῆς σωτηρίας μου, ἐπεσκίασας
ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου ἐν ἡμέρᾳ πολέμου.
8 [10] Μὴ παραδῷς με κύριε ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας μου
ἁμαρτωλῷ· διελογίσαντο κατ᾽ ἐμοῦ, [11] μὴ ἐγ-
καταλίπῃς με, μή ποτε [12] ὑψωθῶσι. διάψαλ-
9 μα. [13] Ἡ κεφαλὴ τοῦ κυκλώματος αὐ-
τῶν, κόπος τῶν χειλέων αὐτῶν καλύψει αὐ-
10 τούς. [14] Πεσοῦνται ἐπ᾽ αὐτοὺς ἄνθρακες πυ-
ρὸς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ [15] καταβαλεῖς αὐτοὺς [16] ἐν
ταλαιπωρίαις, [17] οὐ μὴ ὑποστῶσιν.
11 Ἀνὴρ γλωσσώδης [18] οὐ κατευθυνθήσεται ἐπὶ τῆς
γῆς· [19] ἄνδρα ἄδικον κακὰ θηρεύσει εἰς [20] κα-
12 ταφθοράν. Ἔγνων ὅτι ποιήσει κύριος τὴν
κρίσιν [21] τοῦ πτωχοῦ, καὶ τὴν δίκην τῶν πενήτων.
13 Πλὴν δίκαιοι ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου,
[22] κατοικήσουσιν εὐθεῖς [23] σὺν τῷ προσώπῳ
[24] σου.

ρμ΄. 140.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1 Κύριε ἐκέκραξα πρὸς σέ, εἰσάκουσόν μου·
πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου, ἐν τῷ κεκρα-
2 γέναι με πρὸς σέ. [1] Κατευθυνθήτω ἡ
προσευχή μου ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου· ἔπαρ-
3 σις τῶν χειρῶν μου [2] θυσία ἑσπερινή. Θοῦ
κύριε φυλακὴν τῷ στόματί μου, καὶ θύραν πε-
4 ριοχῆς [3] περὶ τὰ χείλη μου. [4] Μὴ ἐκ-
κλίνῃς τὴν καρδίαν μου εἰς λόγους πονηρίας,
τοῦ προφασίζεσθαι προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις,
σὺν ἀνθρώποις ἐργαζομένοις τὴν ἀνομίαν, καὶ
[5] οὐ μὴ συνδοιάσω μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν αὐτῶν.
5 [6] Παιδεύσει με δίκαιος ἐν ἐλέει καὶ ἐλέγξει με,
ἔλαιον δὲ ἁμαρτωλοῦ μὴ λιπανάτω τὴν κεφα-
λήν μου, [7] ὅτι ἔτι καὶ ἡ προσευχή μου ἐν ταῖς εὐ-
6 δοκίαις αὐτῶν. [8] Κατεπόθησαν ἐχόμενα

---

29 *Ald. C.* διαλογισμούς. 30 *Alex.* ἐπὶ τοῖς ἐχθροῖς. 31 *Alex.* κύριε, καί. 32 *Alex.* ἢ εἰ δὲ ὁδὸν ἀνομίας.

Ps. 139. 1 *Ms. Alex. Ald. ed.* & *C.* Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. 2 *Alex.* ἀδικίαν. 3 *Alex.* ἀνθρώπου ἀδίκου ῥῦσαί με. 4 *Ald. C.* διελογίσαντο. 5 *Alex.* ὑποσκελίσαι. *Ald. C.* ut *Rom.* al. τὸ ὑποσκελίσαι. 6 *Ald. C.* καὶ σχοινίοις. 7 *Ald. C.* παγίδα. 8 διάψαλμα *Alex.* deest. *Ald. C.* ponunt ante καὶ σχοινία. 9 *Chr.* ἄλλος, κράτος. 10 *Chr.* ἄλλος, μὴ δὸς κύριε τὰς ἐπιθυμίας τοῦ παρανόμου· τουτέστιν, ἃ ἐπιθυμεῖ κατ᾽ ἐμοῦ. *Aq.* ἐπιποθήματα ἀσεβοῦς. 11 *Chr.* ἄλλος, μὴ ἀποβαίη. 12 *Alex.* ὑψωθῶσιν. Ἡ κεφαλή. 13 *Aq.* κεφαλὴν καταστρεφόντων με. *S.* ὁ πειρασμὸς τῶν κυκλούντων με· ὁ μόχθος τῶν χειλέων αὐτῶν ἀλωσάτωσαν αὐτούς. *Th.* ut 70. *Chr.* ἄλλος, ὁ πικρασμὸς τῶν κυκλούντων με· ὁ μόχθος τῶν χειλέων αὐτῶν πωμασάτω αὐτούς. 14 in *Alex. Ald.* & *C.* est, πεσοῦνται ἐπ᾽ αὐτοὺς ἄνθρακες, ἐν πυρὶ καταβαλεῖς αὐτούς· quod hab. *Lat. vulg. ed. Apoll.* Ἄνθρακες ἀκαμάτοιο πυρὸς μετὰ τοῖσι πέσοιεν. Ὑψόθεν ἐσσυμένῳ καθέλοις σφέας εἰς χθόνα πυρσῷ. *Psalt. Æth.* hab. πεσοῦνται ἐπ᾽ αὐτοὺς ἄνθρακες πυρός, καὶ καταβαλεῖς αὐτοὺς ἐπὶ τῆς γῆς. quomodo etiam leg. *Hil. ed. Ambrosiana. Cadent super eos carbones ignis, in ignem dejicies eos.* ac sic fere *Rom. Ps. Lat. vulg. ed. Cadent super eos carbones; in ignem dejicies eos. Vet.* autem *Psalt. Decident super eos carbones ignis, & dejicies eos.* 15 *Aq.* πτωματίσῃς αὐτούς. *Th.* V. & VI. *ed.* καταβαλεῖς αὐτούς. *S.* καταβληθήτωσαν. 16 *Chr.* ἄλλος, πεσόντων εἰς βοθύνους, μή ποτε ἀναστῶσιν· ἄλλ. ἐσπευσμένως, καὶ οὐ μὴ ἀναστῶσιν. *Sch.* ὁ μὲν εἷς ἑρμηνευτής, ὅτι οὕτως αὐτοὺς ἀπώλεσεν, ὥστε μηκέτι ἀναστῆναι· ὁ δὲ ἕτερος, μετὰ πολλοῦ τοῦ τάχους· Σ. εἰς βοθύνους, ἵν᾽ μήποτε ἀναστῶσιν. 17 *Ald. C.* καὶ οὐ. 18 *Chry.* ἕτερος, οὐχ ἑδρασθήσεται. 19 *S.* παρανομίαι ἄνδρα ἀγρεύσουσιν. 20 *Alex.* διαφθοράν. 21 *Ald. C.* τῶν πτωχῶν. 22 *Alex. Ald. C.* καὶ κατοικήσουσιν. *Aq.* καθεδοῦνται. *S.* διαμενοῦσιν. *Th.* ut 70. 23 *S.* παρὰ τῷ. 24 *Ald. C.* σου. Δόξα.

Ps. 140. 1 *Chr.* ἕτερος, ταχθήτω ἡ προσευχή μου ὡς θυμίαμα ἔμπροσθέν σου· ἄλλος, ἑτοιμασθήτω. 2 *Chr.* ἄλλ. δῶρον ἑσπέρας· ἕτερος, προσφορὰ ἑσπερινή. 3 *Sch.* οἱ ο΄. Α. Θ. ἐπὶ τὰ χείλη μου. *S.* ἐπὶ τοῖς χείλεσί μου. 4 *Chr.* ἄλλος, Μὴ παρατρέψῃς τὴν καρδίαν μου εἰς λόγους πονηρούς, ἐννοεῖν ἐννοίας παρανόμους. 5 in *Ms. Alex.* & aa. *ll.* est οὐ μὴ συνδυάσω. atque optimum exemplar *Psalt. Rom.* hab. *combinabor.* quomodo etiam leg. *Hil.* in *uno a.* est, *commicabor.* in plerisque, *comminabor.* apud *Aug. combinabo.* *S.* μὴ συμφάγοιμι τὰ ἡδέα αὐτῶν. *Chr.* ἄλλ. μὴ συναλισθῶ ἐν ταῖς τερπνότησιν αὐτῶν. 6 *Chr.* ἄλλος, κατελεησάτω με δίκαιος ἐλέους, καὶ ἐλεγξάτω. 7 *Aq.* ὅτι ἔτι καὶ προσευχή μου ἐν κακίαις αὐτῶν. *Th.* ἐν ταῖς εὐδοκίαις αὐτῶν. *S.* ἔτι γὰρ καὶ ἡ προσευχή μου ἐντὸς τῶν κακιῶν αὐτῶν. *Chr.* εὐδοκίας, exponit, ἐπιθυμίας. 8 *S.* Ἐκτιλήσονται ἐν χερσὶ πέτρας οἱ κριταὶ αὐτῶν. *Sch.* ἄλλος δέ φησιν, ὑπεσπάσθησαν.

πέτρας [9]οἱ κραταιοὶ αὐτῶν· ἀκούσονται τὰ ῥή-
7 ματά μου, [10]ὅτι ἠδυνήθησαν. [11]Ὡσεὶ
πάχος γῆς [12]διερράγη ἐπὶ τῆς γῆς, διεσκορ-
πίσθη τὰ ὀστᾶ [13]ἡμῶν παρὰ τὸν ᾅδην.
8 Ὅτι πρὸς σὲ κύριε [14]κύριε, οἱ ὀφθαλμοί
μου, ἐπὶ σοὶ ἤλπισα, [15]μὴ ἀντανέλῃς τὴν ψυ-
9 χήν μου. Φύλαξόν με ἀπὸ παγίδος ἧς
συνεστήσαντό μοι, καὶ ἀπὸ [16]σκανδάλων τῶν ἐρ-
10 γαζομένων τὴν ἀνομίαν. [17]Πεσοῦνται ἐν
ἀμφιβλήστρῳ [18]αὐτοῦ ἁμαρτωλοί, καταμόνας
εἰμὶ ἐγὼ [19]ἕως οὗ ἂν παρέλθω.

ρμα'. 141.

Συνέσεως τῷ Δαυίδ, ἐν τῷ εἶναι
αὐτὸν ἐν τῷ σπηλαίῳ,
[1]προσευχή.

1 Φωνῇ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα, [2]φωνῇ
2 μου πρὸς κύριον ἐδεήθην. Ἐκχεῶ [3]ἐν-
αντίον αὐτοῦ τὴν δέησίν μου, τὴν θλῖψίν μου ἐν-
3 ώπιον αὐτοῦ ἀπαγγελῶ. Ἐν τῷ ἐκλείπειν
ἐξ ἐμοῦ τὸ πνεῦμά μου, [4]καὶ σὺ ἔγνως τὰς τρί-
βους μου. ἐν ὁδῷ ταύτῃ ᾗ ἐπορευόμην, ἔκρυ-
4 ψαν παγίδα μοι. Κατενόουν εἰς τὰ δε-
ξιὰ καὶ ἐπέβλεπον, ὅτι οὐκ ἦν ὁ ἐπιγινώσκων
με· [5]ἀπώλετο φυγὴ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ
5 ἐκζητῶν τὴν ψυχήν μου. [6]Πρὸς σὲ κύ-
ριε ἐκέκραξα, καὶ εἶπα, Σὺ εἶ ἡ ἐλπίς μου,
6 μερίς μου [7]ἐν γῇ ζώντων. [8]Πρόσχες
[9]πρὸς τὴν δέησίν μου, ὅτι ἐταπεινώθην σφό-
δρα· ῥῦσαί με ἐκ τῶν καταδιωκόντων με, ὅτι
7 ἐκραταιώθησαν ὑπὲρ ἐμέ. [10]Ἐξάγαγε
ἐκ φυλακῆς τὴν ψυχήν μου, τοῦ ἐξομολογήσα-
σθαι τῷ ὀνόματί σου [11]κύριε. [12]ἐμὲ ὑπομενοῦσι
δίκαιοι, ἕως οὗ ἀνταποδῷς μοι.

ρμβ'. 142.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, [1]ὅτε αὐτὸν ὁ
υἱὸς [2]καταδιώκει.

1 Κύριε εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐνώ-
τισαι τὴν δέησίν μου [3]ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου, [4]ἐπ-
2 άκουσόν μου ἐν τῇ [5]δικαιοσύνῃ σου. Καὶ
μὴ εἰσέλθῃς εἰς κρίσιν μετὰ τοῦ δούλου σου, ὅτι οὐ δι-
3 καιωθήσεται ἐνώπιόν σου πᾶς ζῶν. Ὅτι
κατεδίωξεν ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχήν μου, ἐτα-
πείνωσεν [6]εἰς τὴν γῆν τὴν ζωήν μου. ἐκάθισέ
4 με ἐν σκοτεινοῖς ὡς νεκροὺς αἰῶνος, Καὶ
[7]ἠκηδίασεν ἐπ' ἐμὲ τὸ πνεῦμά μου· ἐν ἐμοὶ ἐ-
5 ταράχθη ἡ καρδία μου. Ἐμνήσθην ἡ-
μερῶν ἀρχαίων· [8]καὶ ἐμελέτησα ἐν πᾶσι τοῖς
ἔργοις σου, [9]ἐν ποιήμασι τῶν χειρῶν σου ἐμελέ-
6 των. Διεπέτασα πρὸς σὲ τὰς χεῖράς
μου, ἡ ψυχή μου ὡς γῆ ἄνυδρός [10]σοι. διά-
7 ψαλμα. Ταχὺ εἰσάκουσόν μου κύριε, ἐξ-
έλιπε τὸ πνεῦμά μου· [11]μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσ-
ωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ὁμοιωθήσομαι τοῖς κα-
8 ταβαίνουσιν εἰς λάκκον. Ἀκουστὸν ποίησόν
μοι [12]τοπρωῒ τὸ ἔλεός σου, ὅτι ἐπὶ σοὶ ἤλπι-
σα· γνώρισόν μοι κύριε ὁδόν, ἐν ᾗ πορεύσο-
μαι, ὅτι [13]πρὸς σὲ ἦρα τὴν ψυχήν μου.
9 Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν [14]μου κύριε, ὅτι πρὸς

---

9 οἱ κραταιοὶ est etiam in *Psalt. Æth.* quæ lectio *Comm. Gr.* confirmari videtur, in quibus est, τὸ ἰσχυρὸν καὶ δυνατὸν τὸ ἐν χειρὶ πέτρας. & in *a. cod.* αὐτοί φησι, οἱ πάντα ἄγοντες καὶ φέροντες. in *Ald.* vero & *C.* est, οἱ κριταί. 10 *Sch.* τῇ πείρᾳ δὲ μαθόντες τῶν ἐμῶν ῥημάτων τὸ ἀληθὲς, καὶ τῆς τούτων ἡδονῆς καὶ ἀληθείας καὶ ὠφελείας αἰσθήσονται. nonnulli *ll.* hab. ἠδυνήθησαν. & *edd. Lat. potuerunt. vet.* quidem *Psalt.* & *Aug. prævaluerunt. Hier.* vero: *quia ad me venerunt, victi sunt, & delectati sunt meis verbis. Sch.* οἱ ο'. Θ. ἠδυνάσθησαν· Ἀ. ὅτι εὐτρεπίσθησαν· Σ. ἀκούσονται ῥήσεις μου ἡδίστας. in *a. l. S.* ὅτι εὐπροσώπησαν. & *Sch.* ὅτι ἐδορυφορήθησαν. *Chr.* ἕτερος, ὅτι ἐδορυφορήθησαν· ἄλλ ὅτι εὐπροσωπίσθησαν. 11 *S.* Ὥσπερ γεωργὸς ὅταν ῥήσσῃ τὴν γῆν, οὕτως ἐσκορπίσθη τὰ ὀστᾶ ἡμῶν εἰς στόμα ᾅδου. *Aq.* ὁμοίως ἀποκλῶντι καὶ διαχίζοντι ἐν τῇ γῇ, ἐσκορπίσθη τὰ ὀστᾶ ἡμῶν εἰς τὸν ᾅδην. apud *Chr.* διαχίζοντι τὴν γῆν. *V. ed.* ὡς καλλιεργῶν καὶ σκάπτων ἐν τῇ γῇ, διεσκορπίσθη τὰ ὀστᾶ ἡμῶν παρὰ τὸν ᾅδην. 12 *Ald. C.* ἐρράγη. 13 sic quoque *Lat. edd.* sed in *Alex. Ald. C.* αὐτῶν. quod est in *Æth. Psalt.* & in *Arab.* atque in metaphr. *Apoll.* 14 κύριε *C.* deest. 15 *Aq.* μὴ ἐκκενώσῃς. *Th.* μὴ ἀποκενώσῃς. 16 *Alex.* σκανδάλου. 17 *S.* ἐμπέσοιεν εἰς τὰ δίκτυα ἑαυτῶν οἱ παράνομοι. 18 *Ald. C.* αὐτῶν. 19 *Alex.* ἕως οὗ παρέλθω. *Ald. C.* ἕως ἂν παρέλθω.

Ps. 141. 1 *Ald. C.* προσευχόμενον. 2 *Ms. Alex.* καὶ ἡ φωνή μου πρὸς τὸν θεὸν, καὶ προσέχειν μοι. Ἐκχεῶ. 3 *Alex. Ald. C.* ἐνώπιον αὐτοῦ. 4 *Chr.* ἕτερος, σὺ γὰρ οἶδας. 5 *Alex.* ἀπόλετο. 6 *Alex. Ald. C.* Ἐκέκραξα πρὸς σὲ κύριε, καὶ (*Alex.* deest) εἶπα. 7 *Ald. C.* εἶ ἐν. 8 *S.* Ἀκρόασαι τῆς λαλιᾶς μου, ὅτι ἠτόνησα σφόδρα. 9 *Alex.* εἰς τὴν δέησίν μου. 10 *S.* Ἔξω ποίησον ἀπὸ συγκλεισμοῦ. *Aq.* ἐξ ἀποκλεισμοῦ. 11 κύριε *Ald. C.* deest. 12 *S.* τὸ ὄνομά σου στεφανώσονται δίκαιοι, ὅταν εὐεργετήσῃς με. *Sch.* ἄλλ. ὅτι εὐηργέτησάς με.

Ps. 142. 1 *Ald. C.* ὁπότε κατεδίωκεν αὐτὸν Ἀβεσσαλὼμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ. *Sch.* ἐν ἐνίοις ἀντιγράφοις εὗρον, ὅτε αὐτὸν ἐδίωκεν Ἀβεσσαλὼμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ. οὔτε δὲ παρὰ τῷ Ἑβρ. οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἑρμηνευταῖς ταύτην εὕρηκα τὴν προσθήκην· ἔχεται δὲ ὅμως τῆς ἀληθείας· αὐτὴν γὰρ ἔχει τὴν ὑπόθεσιν ὁ ψαλμός. *a. Sch.* ἄλλος φησὶ ἐπιγεγράφθαι, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ὅτε αὐτὸν ὁ υἱὸς κατεδίωκεν. οὐ διὰ πασῶν μέντοι τῶν ἑρμηνειῶν πρόσκειται τοῦτο. 2 *Ms. Alex.* κατεδίωξεν. 3 *Chr.* ἕτερος, ἐν τῇ πίστει σου· ἄλλος, ἐν τῇ βεβαιότητί σου. 4 *Alex. Ald. C.* εἰσάκουσόν. 5 *Chr.* δικαιοσύνην ἐνταῦθα τὴν φιλανθρωπίαν λέγει, καὶ πολλαχοῦ τῆς γραφῆς. 6 *Alex.* εἰς γῆν. 7 *Chr.* ἕτερος, περιειλεῖτο ἐπ' ἐμὲ ἡ ψυχή μου. 8 καὶ *Ald. C.* deest. 9 *Chr.* ἄλλος, τὰ ἔργα. 10 *Alex. Ald. C.* σοι. Ταχύ. 11 *Chr.* ἕτερος, μὴ κρύψῃς. 12 *Chr.* ἕτερος, ἐξ ὄρθρου. τουτέστι, ταχέως. 13 *Chr.* τουτέστι, πρὸς σὲ κέχηνα· πρὸς σὲ βλέπω. 14 *Ald. C.* μου, κύριε, πρός.

σὲ κα-

10 σὲ κατέφυγον. Δίδαξόν με τοῦ ποιεῖν [15] τὸ
θέλημά σου, ὅτι [16] θεός μου εἶ σύ, τὸ πνεῦμά
σου τὸ ἀγαθὸν ὁδηγήσει με [17] ἐν τῇ εὐθείᾳ.
11 [18] Ἕνεκα τοῦ ὀνόματός σου κύριε ζήσεις με, [19] ἐν
τῇ δικαιοσύνῃ σου ἐξάξεις ἐκ θλίψεως τὴν ψυ-
12 χήν μου. Καὶ ἐν τῷ ἐλέει σου [20] ἐξολο-
θρεύσεις τοὺς ἐχθρούς μου, καὶ ἀπολεῖς πάντας
τοὺς θλίβοντας τὴν ψυχήν μου, [21] ὅτι δοῦλός σου
εἰμὶ ἐγώ.

ρμγ΄. 143.

[1] Τῷ Δαυὶδ πρὸς τὸν Γολιάδ.

1 Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεός μου, ὁ διδάσκων
τὰς χεῖράς μου εἰς παράταξιν, τοὺς δακτύλους
2 μου εἰς πόλεμον· Ἔλεός μου καὶ καταφυ-
γή μου, ἀντιλήπτωρ μου καὶ ῥύστης μου, ὑπερ-
ασπιστής μου, καὶ ἐπ' αὐτῷ ἤλπισα, ὁ ὑπο-
3 τάσσων τὸν λαόν [2] μου ὑπ' ἐμέ. Κύριε
[3] τί ἐστιν ἄνθρωπος, [4] ὅτι ἐγνώσθης αὐτῷ; ἢ
4 υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι λογίζῃ [5] αὐτόν; Ἄν-
θρωπος [6] ματαιότητι ὡμοιώθη, αἱ ἡμέραι αὐ-
5 τοῦ ὡσεὶ σκιὰ παράγουσι. Κύριε [7] κλῖνον
οὐρανούς σου καὶ κατάβηθι, ἅψαι τῶν ὀρέων καὶ
6 καπνισθήσονται. Ἄστραψον [8] ἀστραπὴν
καὶ σκορπιεῖς αὐτούς, ἐξαπόστειλον τὰ βέλη σου
7 καὶ συνταράξεις αὐτούς. Ἐξαπόστειλον τὴν
χεῖρά σου ἐξ ὕψους, ἐξελοῦ με καὶ ῥῦσαί με ἐξ ὑ-
δάτων πολλῶν, ἐκ χειρὸς υἱῶν ἀλλοτρίων·
8 Ὧν τὸ στόμα ἐλάλησε ματαιότητα, καὶ ἡ δεξιὰ
9 αὐτῶν δεξιὰ ἀδικίας· Ὁ θεὸς ᾠδὴν και-
νὴν ᾄσομαί σοι, ἐν ψαλτηρίῳ δεκαχόρδῳ ψα-
10 λῶ σοι· Τῷ διδόντι [9] τὴν σωτηρίαν τοῖς
βασιλεῦσι, τῷ λυτρουμένῳ Δαυὶδ τὸν δοῦλον αὐτοῦ
11 ἐκ ῥομφαίας πονηρᾶς. Ῥῦσαί με καὶ ἐξε-
λοῦ με ἐκ χειρὸς υἱῶν ἀλλοτρίων, ὧν τὸ στόμα
ἐλάλησε ματαιότητα, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτῶν δε-
12 ξιὰ ἀδικίας· Ὧν οἱ υἱοὶ [10] ὡς νεόφυτα
[11] ἱδρυμένα ἐν τῇ νεότητι αὐτῶν· αἱ θυγατέ-
ρες αὐτῶν [12] κεκαλλωπισμέναι, περικεκοσμη-
13 μέναι ὡς ὁμοίωμα ναοῦ. Τὰ ταμεῖα αὐ-
τῶν πλήρη, [13] ἐξερευγόμενα ἐκ τούτου εἰς τοῦτο·
τὰ πρόβατα αὐτῶν πολυτόκα, πληθύνοντα ἐν
14 ταῖς ἐξόδοις αὐτῶν· Οἱ βόες αὐτῶν πα-
χεῖς. οὐκ ἔστι κατάπτωμα φραγμοῦ, οὐδὲ
διέξοδος, οὐδὲ κραυγὴ [14] ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν
15 αὐτῶν. Ἐμακάρισαν τὸν λαὸν ᾧ ταῦ-
τά ἐστι· μακάριος ὁ λαὸς οὗ κύριος ὁ θεὸς
αὐτοῦ.

ρμδ΄. 144.

[1] Αἴνεσις τοῦ Δαυίδ.

1 [2] Ὑψώσω σε [3] ὁ θεός μου ὁ βασιλεύς μου, καὶ
εὐλογήσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα καὶ [4] εἰς τὸν
2 αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Καθ' ἑκάστην ἡμέραν
εὐλογήσω σε, καὶ αἰνέσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰ-
3 ῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. [5] Μέγας
ὁ κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα, καὶ τῆς μεγαλω-
4 σύνης αὐτοῦ οὐκ ἔστι [6] πέρας. Γενεὰ καὶ
γενεὰ ἐπαινέσει τὰ ἔργα σου, καὶ τὴν δύναμίν σου
5 ἀπαγγελοῦσι. [7] Καὶ [8] τὴν μεγαλοπρέπειαν
τῆς [9] δόξης τῆς ἁγιωσύνης σου λαλήσουσι, καὶ τὰ
6 θαυμάσιά σου διηγήσονται. Καὶ τὴν δύνα-
μιν τῶν φοβερῶν σου ἐροῦσι, καὶ [10] τὴν μεγαλωσύνην
7 σου διηγήσονται [11]. Μνήμην τοῦ πλήθους τῆς

---

15 *Alex.* τὸ θέλημά σου, * τὸ πνεῦμά σου τὸ ἅγιον. 16 *Ald. C.* σὺ εἶ ὁ θεός μου, τό. 17 ita leg. *Ambr.* l. 3. de Spiritu S. c. 16. *Spiritus tuus bonus deducet me in viam rectam.* ita quoque est in *Rom. Psalt.* & in *Arab.* in cæt. ll. est, ἐν γῇ εὐθείᾳ. *Chr.* ἄλλος, διὰ γῆς ὁμαλῆς. 18 *Ald. C.* Ἕνεκεν. 19 *Chr.* ἄλλ. ἐν τῇ ἐλεημοσύνῃ σου. 20 *Alex.* ἐξολεθρεύσεις. 21 *Alex. Ald. C.* ὅτι ἐγὼ δοῦλός σου εἰμί. & *Ald.* hic habet, Δόξα. Κάθισμα ιθ΄.

Ps. 143. 1 *Ald. C.* Ψαλμὸς τῷ. *Sch.* ἐν ἐνίοις τῶν ἀντιγράφων, τῇ ἐπιγραφῇ προσκείμενον εὗρον, πρὸς τὸν Γολιάθ. οὔτε δὲ παρὰ τῷ Ἑβραίῳ, οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἑρμηνευταῖς, οὔτε μὴν παρὰ τοῖς ο΄. εὗρον ἐν τῷ ἑξαπλῷ. 2 *Ms. Alex.* αὐτοῦ. 3 *Alex.* τίς. 4 *S.* γνωρίζεις αὐτόν. *Chrys.* ἕτερος, τί ἄνθρωπος, καὶ γνώσῃ αὐτόν; 5 *Ald. C.* αὐτῷ. 6 *Th.* ἀτμίδι. *S.* ἀτμῷ. 7 *Chr.* ἕτερος, κλίναντός σου οὐρανοὺς καὶ καταβάντος, καὶ ἁψαμένου τῶν ὀρέων, ἐκαπνίσθησαν. 8 *Alex.* ἀστραπήν σου καί. 9 *Alex.* σωτηρίαν. 10 *Alex. Ald. C.* αὐτῶν ὡς νεόφυτα. 11 in nonnullis ll. est, ἡδρυμένα, voci quidem *Hebr.* convenit ἡδρυμμένα, quod habet *Ms. Alex.* ut etiam est Βασιλ. β΄. κεφ. ιβ΄. sub principium, καὶ ἡδρύνθη μετ' αὐτοῦ. *Aq.* μεμεγαλυμμένα. *S.* ηὐξημένα. *Sch.* τὸ παῖδας ἔχειν σφριγῶντας καὶ ἀκμάζοντας, ὡς νεόφυτα ἰσχυρὰ καὶ εὐθαλῆ. 12 *Aq.* ὡς ἐπιγώνια διεσκεδασμένα. *S.* κεκοσμημένα. 13 *Alex.* * ἐξερευγόμενα. 14 sic quoque est in *Psalt. Æth.* sed in *Ald. C.* ἐν ταῖς πλατείαις. *S.* οὐκ ἔστι διακοπή, οὔτε ἐκφορά, οὔτε κωκυτὸς ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῶν. *Chr.* tamen, ἄλλ. ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν αὐτῶν.

Ps. 144. 1 *Ms. Alex.* & *Ald. ed.* Αἰνέσεως τοῦ (*Alex.* τῷ.) *Sch.* Ἀκ. Ὕμνησις. 2 *Sch.* Τῷ διὰ τοῦ μέλανος παρακειμένῳ τῷ στίχῳ, ὄνομα τὸ ἄλεφ, ἑρμηνεύεται διδασκαλία. in hoc autem Psalmo singulæ alphabeti Hebr. literæ singulorum versuum initia sunt. quæ ratio est etiam Psalmo 111. Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν κύριον. & Ps. 118. Μακάριοι ἄμωμοι ἐν ὁδῷ. verum in uno quoque Psalmo disparibus modis. 3 *Alex.* ὁ θεὸς ὁ βασιλεύς μου. 4 *Chr.* ἕτερος, εἰς τὸν αἰῶνα διηνεκῶς. 5 *Alex.* Μέγας κύριος. 6 *Chr.* ἄλλος, ἐξεύρεσις. 7 Καὶ *Ald. C.* deest. 8 *Chr.* ἕτερος, ὡραιότητα τοῦ ἐπαίνου σου, καὶ τοὺς λόγους τῶν παραδόξων σου διηγήσονται. & in a. l. *Sch.* ἕτερός φησι τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς δόξης τοῦ ἐπαίνου σου. 9 *Alex.* δόξης σου τῆς ἁγιωσύνης. 10 *Aq.* μεγαλωσύνας σου διηγήσομαι αὐτάς. *Th.* τὴν μεγαλωσύνην σου διηγήσομαι αὐτήν. *S.* καταλέξω αὐτήν. *V. ed.* διηγησόμεθα. *VI. ed.* ἀριθμήσομεν. 11 *Alex.* καὶ τὴν δυναστείαν σου λαλήσουσιν. Μνήμην.

[12] χρηστότητός σου [13] ἐξερεύξονται, [14] καὶ τῇ δι-
8 καιοσύνῃ σου [15] ἀγαλλιάσονται. Οἰκτίρ-
μων καὶ ἐλεήμων ὁ κύριος, μακρόθυμος καὶ
9 πολυέλεος. Χρηστὸς κύριος τοῖς [16] ὑ-
πομένουσι, καὶ οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ πάντα τὰ
10 ἔργα αὐτοῦ. Ἐξομολογησάσθωσάν σοι
κύριε πάντα τὰ ἔργα σου, καὶ οἱ ὅσιοί σου εὐ-
11 λογησάτωσάν σε. Δόξαν τῆς βασιλείας
σου ἐροῦσι, καὶ τὴν δυναστείαν σου λαλήσουσι·
12 Τοῦ γνωρίσαι τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων [17] τὴν δυ-
ναστείαν σου, καὶ τὴν δόξαν τῆς μεγαλοπρεπείας τῆς
13 βασιλείας σου. Ἡ βασιλεία σου βασιλεία
πάντων τῶν αἰώνων, καὶ ἡ δεσποτεία σου ἐν πάσῃ
γενεᾷ καὶ γενεᾷ. [18] πιστὸς κύριος ἐν [19] τοῖς λό-
γοις αὐτοῦ, καὶ ὅσιος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ.
14 Ὑποστηρίζει κύριος πάντας τοὺς καταπίπτον-
τας, καὶ ἀνορθοῖ πάντας τοὺς κατερραγμένους.
15 Οἱ ὀφθαλμοὶ πάντων εἰς σὲ ἐλπίζουσι, καὶ σὺ
δίδως τὴν τροφὴν αὐτῶν ἐν εὐκαιρίᾳ.
16 [20] Ἀνοίγεις σὺ [21] τὰς χεῖράς σου, καὶ ἐμπιπλᾷς
17 πᾶν ζῶον εὐδοκίας. Δίκαιος κύριος ἐν
πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ ὅσιος ἐν πᾶσι τοῖς
18 ἔργοις αὐτοῦ. Ἐγγὺς κύριος πᾶσι τοῖς
ἐπικαλουμένοις αὐτὸν, πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμέ-
19 νοις αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ. Θέλημα τῶν φο-
βουμένων αὐτὸν ποιήσει, καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν
20 [22] ἐπακούσεται, καὶ σώσει αὐτούς. Φυλάσσει
κύριος πάντας τοὺς ἀγαπῶντας αὐτὸν, καὶ πάν-
τας τοὺς ἁμαρτωλοὺς [23] ἐξολοθρεύσει.
21 Αἴνεσιν κυρίου λαλήσει τὸ στόμα μου, καὶ εὐλογεί-
τω πᾶσα σὰρξ τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ, εἰς
τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ [24] αἰῶνος.

ρμεʹ. 145.

Ἀλληλούϊα· [1] Ἀγγαίου καὶ Ζαχα-
ρίου.

1 Αἴνει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον.
2 Αἰνέσω κύριον ἐν ζωῇ μου, ψαλῶ τῷ θεῷ μου
3 ἕως ὑπάρχω. Μὴ πεποίθατε ἐπ᾽ ἄρ-
χοντας, [2] καὶ ἐφ᾽ υἱοὺς ἀνθρώπων, [3] οἷς οὐκ ἔστι σω-
4 τηρία. Ἐξελεύσεται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ
[4] ἐπιστρέψει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέ-
ρᾳ [5] ἀπολοῦνται πάντες [6] οἱ διαλογισμοὶ [7] αὐ-
5 τῶν. Μακάριος οὗ ὁ θεὸς Ἰακὼβ [8] βο-
ηθὸς αὐτοῦ, ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν
6 αὐτοῦ· Τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν,
τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· τὸν
φυλάσσοντα ἀλήθειαν εἰς τὸν αἰῶνα.
7 Ποιοῦντα κρίμα τοῖς ἀδικουμένοις, διδόντα τρο-
φὴν τοῖς πεινῶσι. κύριος λύει πεπεδημένους,
8 [9] Κύριος [10] σοφοῖ τυφλοὺς, κύριος ἀνορθοῖ
κατερραγμένους, κύριος ἀγαπᾷ δικαίους,
9 Κύριος φυλάσσει τοὺς προσηλύτους· ὀρφανὸν καὶ
χήραν ἀναλήψεται, καὶ ὁδὸν ἁμαρτωλῶν [11] ἀ-
10 φανιεῖ. Βασιλεύσει κύριος εἰς τὸν αἰῶνα,
ὁ θεός σου Σιὼν εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.

ρμϛʹ. 146.

Ἀλληλούϊα. [1] Ἀγγαίου καὶ Ζαχα-
ρίου.

1 Αἰνεῖτε τὸν κύριον ὅτι [2] ἀγαθὸν ψαλμὸς,
2 τῷ θεῷ ἡμῶν ἡδυνθείη αἴνεσις. [3] Οἰκο-
δομῶν Ἱερουσαλὴμ ὁ κύριος, [4] καὶ [5] τὰς δια-
3 σπορὰς τοῦ Ἰσραὴλ ἐπισυνάξει· Ὁ ἰώ-
μενος τοὺς [6] συντετριμμένους τὴν καρδίαν, καὶ
δεσμεύων [7] τὰ συντρίμματα αὐτῶν·
4 Ὁ ἀριθμῶν πλήθη ἄστρων, [8] καὶ πᾶσιν αὐτοῖς
5 ὀνόματα καλῶν. Μέγας ὁ κύριος ἡμῶν,
καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, καὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ
6 οὐκ ἔστιν ἀριθμός. [9] Ἀναλαμβάνων πρα-
εῖς ὁ κύριος, ταπεινῶν δὲ ἁμαρτωλοὺς ἕως τῆς
7 γῆς. [10] Ἐξάρξατε τῷ κυρίῳ ἐν ἐξομο-
λογήσει, ψάλατε τῷ θεῷ ἡμῶν [11] ἐν κιθάρᾳ·
8 Τῷ περιβάλλοντι τὸν οὐρανὸν ἐν νεφέλαις, τῷ

12 *Chr.* ἄλλος, τῆς ἀγαθωσύνης σου. 13 *Alex.* ἐρεύξονται. 14 *Chr.* ἕτερος, καὶ τὰς ἐλεημοσύνας σου εὐφημήσουσιν. 15 *Alex.* ὑψωθήσονται. 16 sic quoque est in *Psalt. Æth. Alex.* hab. ὑπομένουσιν αὐτὸν, καί. sed *Ald. C.* σύμπασι, καί. sic etiam cæteræ translationes. 17 *Alex.* τὴν δύναμιν. 18 *Sch.* ὠβέλισται δὲ τὸ, πιστὸς κύριος, δι᾽ ὅλου τοῦ στίχου, μήτε παρ᾽ Ἑβραίοις φερομένου, μήτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἑρμηνευταῖς. hic quidem versus est etiam in *cæt. edd.* non est in *exemplarr. Hebr.* in quibus ordo acrostichus versum Nun literæ desiderat, quæ in *Hebr.* prima est vocis, πιστός. ut Psal. 110. πισταὶ πᾶσαι αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ. 19 *Ald. C* πᾶσι τοῖς. 20 *Alex.* Ἀνοίξεις. 21 *Ald. C.* τὴν χεῖρα. 22 *Ald. C.* εἰσακούσεται. 23 *Alex.* ἐξολεθρεύσει. 24 *Ald. C.* αἰῶνος. Δόξα.

Ps. 145. 1 *Sch* ἐν ἐνίοις ἀντιγράφοις πρόσκειται, Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου· τοῦτο δὲ οὔτε παρὰ τῷ Ἑβρ. οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἑρμηνευταῖς, οὔτε παρὰ τοῖς οʹ. εὗρον ἐν τῷ ἑξαπλῷ. 2 *Ald. C.* ἐπί. 3 *Chr.* ἕτερος, τῷ οὐκ ἔχοντι σῶσαι. 4 *Aq.* & *Th.* ἀποστρέψει. 5 *Sch.* Ἀ. Σ. ἡ εʹ. καὶ ἡ ϛʹ. οἱ οʹ. ἀπώλοντο. 6 *Chr.* ἕτερος, αἱ προθέσεις αὐτοῦ. 7 *Ald. C.* αὐτοῦ. 8 *Ms. Alex.* βοηθὸς, ἡ ἐλπίς. 9 *Alex.* Κύριος ἀνορθοῖ κατερραγμένους, κύριος σοφοῖ τυφλοὺς, κύριος ἀγαπᾷ δικαίους. 10 *Chr.* ἄλλος, φωτίζει. 11 *Alex.* ἀφανίσει.

Ps. 146. 1 Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου *Ald. C.* desunt. 2 *C* ἀγαθός. 3 *S.* οἰκοδομήσει. 4 καὶ *Ald. C.* deest. 5 *S.* τοὺς ἐξωσμένους. 6 *S.* τοὺς κεκλασμένους. 7 *Chr.* ἕτερος, τὰ κατεαγμένα. 8 *Chr.* ἄλλος, τοῖς πᾶσιν ὀνόματα καλῶν ἕτερος, πάντας αὐτοὺς ὀνόμασι καλέσει. 9 *S.* Ἀνακτώμενος. 10 *Chr.* ἄλλος, καταλέξατε. 11 *Chr.* διὰ λύρας.

ἑτοιμάζοντι τῇ γῇ ὑετόν· τῷ ἐξανατέλλοντι ἐν
ὄρεσι χόρτον, [12] καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀν-
9 θρώπων· [13] Καὶ διδόντι τοῖς κτήνεσι τρο-
φὴν αὐτῶν, καὶ τοῖς νεοσσοῖς τῶν κοράκων τοῖς ἐ-
10 πικαλουμένοις αὐτόν. Οὐκ ἐν τῇ δυνα-
στείᾳ τοῦ ἵππου [14] θελήσει, οὐδὲ ἐν ταῖς κνήμαις τοῦ
11 ἀνδρὸς εὐδοκεῖ. Εὐδοκεῖ κύριος ἐν τοῖς
φοβουμένοις αὐτόν, καὶ ἐν [15] πᾶσι τοῖς ἐλπίζουσιν
ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

ρμζ΄. 147.

Ἀλληλούϊα. Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

12 Ἐπαίνει Ἱερουσαλὴμ τὸν κύριον, [1] αἴνει τὸν
13 θεόν σου Σιών. Ὅτι ἐνίσχυσε τοὺς μοχλοὺς
τῶν πυλῶν σου, εὐλόγησε τοὺς υἱούς σου ἐν σοί·
14 Ὁ τιθεὶς τὰ ὅριά σου εἰρήνην· καὶ στέαρ πυροῦ
15 ἐμπιπλῶν σε· Ὁ ἀποστέλλων τὸ λόγιον
αὐτοῦ τῇ γῇ, ἕως τάχους δραμεῖται ὁ λόγος
16 αὐτοῦ· [2] Τοῦ διδόντος χιόνα [3] ὡσεὶ ἔριον,
[4] ὁμίχλην ὡσεὶ σποδὸν πάσσοντος·
17 Βάλλοντος κρύσταλλον αὐτοῦ ὡσεὶ ψωμούς· [5] κατὰ
πρόσωπον ψύχους αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται;
18 [6] Ἀποστελεῖ [7] τὸν λόγον αὐτοῦ, καὶ τήξει αὐτά,
πνεύσει τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ ῥυήσεται ὕδατα.
19 Ἀπαγγέλλων [8] τὸν λόγον αὐτοῦ τῷ Ἰακώβ, [9] δι-
καιώματα καὶ κρίματα αὐτοῦ τῷ Ἰσραήλ.
20 Οὐκ ἐποίησεν [10] οὕτως παντὶ ἔθνει, καὶ τὰ κρί-
ματα αὐτοῦ οὐκ ἐδήλωσεν [11] αὐτοῖς.

ρμη΄. 148.

Ἀλληλούϊα. Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

1 Αἰνεῖτε τὸν κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν, αἰνεῖτε
2 αὐτὸν ἐν τοῖς ὑψίστοις. Αἰνεῖτε αὐτὸν πάν-
τες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ, αἰνεῖτε αὐτὸν πᾶσαι αἱ
3 [1] δυνάμεις αὐτοῦ. Αἰνεῖτε αὐτὸν ἥλιος
καὶ σελήνη, αἰνεῖτε αὐτὸν [2] πάντα τὰ ἄστρα καὶ
4 τὸ φῶς. Αἰνεῖτε αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ τῶν οὐρα-
νῶν, καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν.
5 Αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα κυρίου· ὅτι αὐτὸς εἶπε
καὶ ἐγενήθησαν, αὐτὸς ἐνετείλατο καὶ ἐκτίσθη-
6 σαν. Ἔστησεν αὐτὰ [3] εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ
εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, πρόσταγμα ἔθετο,
7 καὶ οὐ παρελεύσεται. Αἰνεῖτε τὸν κύριον ἐκ
τῆς γῆς, δράκοντες καὶ πᾶσαι ἄβυσσοι·
8 Πῦρ, χάλαζα, χιών, κρύσταλλος, [4] πνεῦμα
καταιγίδος, τὰ ποιοῦντα τὸν λόγον αὐτοῦ·
9 Τὰ ὄρη καὶ πάντες [5] βουνοί, ξύλα καρποφόρα
10 καὶ πᾶσαι κέδροι· Τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ
11 κτήνη, ἑρπετὰ καὶ πετεινὰ πτερωτά· Βα-
σιλεῖς τῆς γῆς καὶ [6] πάντες λαοί, ἄρχοντες καὶ
12 πάντες κριταὶ γῆς· [7] Νεανίσκοι καὶ παρ-
13 θένοι, πρεσβῦται μετὰ νεωτέρων Αἰνεσά-
τωσαν τὸ ὄνομα κυρίου, ὅτι [8] ὑψώθη τὸ ὄνομα
αὐτοῦ μόνου. [9] ἡ ἐξομολόγησις αὐτοῦ ἐπὶ γῆς καὶ
14 οὐρανοῦ, Καὶ ὑψώσει κέρας λαοῦ αὐτοῦ. [10] ὕ-
μνος πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ,
λαῷ ἐγγίζοντι αὐτῷ.

ρμθ΄. 149.

Ἀλληλούϊα.

1 Ἄσατε τῷ κυρίῳ ᾆσμα καινόν· ἡ αἴνεσις αὐ-
2 τοῦ ἐν ἐκκλησίᾳ ὁσίων. Εὐφρανθήτω Ἰσ-
ραὴλ ἐπὶ τῷ ποιήσαντι αὐτόν, καὶ υἱοὶ Σιὼν ἀ-
γαλλιάσθωσαν ἐπὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν.
3 Αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν χορῷ, ἐν τυμ-
πάνῳ καὶ ψαλτηρίῳ ψαλάτωσαν αὐτῷ.
4 Ὅτι εὐδοκεῖ κύριος ἐν λαῷ αὐτοῦ, καὶ ὑψώσει
5 πραεῖς ἐν σωτηρίᾳ. Καυχήσονται ὅσιοι
ἐν δόξῃ, καὶ ἀγαλλιάσονται ἐπὶ τῶν κοιτῶν αὐτῶν.
6 [1] Αἱ ὑψώσεις τοῦ θεοῦ [2] ἐν λάρυγγι αὐτῶν, καὶ
ῥομφαῖαι δίστομοι ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν·
7 Τοῦ ποιῆσαι ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἐλεγ-
8 μοὺς ἐν τοῖς λαοῖς· Τοῦ δῆσαι τοὺς βασιλεῖς
αὐτῶν [3] ἐν πέδαις, καὶ τοὺς ἐνδόξους αὐτῶν ἐν
9 χειροπέδαις σιδηραῖς· Τοῦ ποιῆσαι ἐν
αὐτοῖς [4] κρίμα ἔγγραπτον. δόξα αὕτη ἐστὶ
πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ.

---

12 hæc verba, καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων, non legit *Hil.* & in plur. codd. inserta esse scribit. non habet etiam *Ms. Alex.* at in cet. etiam *edd.* reperiuntur, quamvis non sint in Hebr. 13 Καὶ *Ald. C.* deest. 14 *Aq.* βούλεται. *Th.* V. & VI. *ed.* θελήσει. *S.* εὐδοκεῖται. 15 πᾶσι *Ald. C.* deest. *Chr.* ἕτερος, τοῖς ἀναμένουσι τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

Ps. 147. 1 *Aq.* ὕμνει θεόν σου. *S.* αἴνει τὸν θεόν σου. *Th.* ὕμνει τὸν θεόν σου. 2 Τοῦ *Ald. C.* deest. 3 *Ald. C.* αὐτοῦ ὡσεί. 4 *Chr.* ἕτερος, δρόσον πεπηγμένην· ὁ δὲ Ἑβρ. χαφτίρ. 5 *Chr.* ἕτερος, εἰς πρόσωπον ψύχους τίς στήσεται; 6 *Ald. C.* Ἐξαποστελεῖ. 7 in aliquibus ll. est, τὸ λόγιον αὐτοῦ. *Sch.* Ἀ. ῥῆμα· Θ. ἡ ϛ΄. τὸν λόγον. ἡ ε΄. λόγον.

8 *Ald. C.* τὸ λόγιον. 9 *Chr.* ἕτερος, ἀκριβασμούς· ἄλλος, προστάγματα. 10 *Chr.* ἄλλ. ὅμοια. 11 *Ald. C.* αὐτοῖς. Δόξα.

Ps. 148. 1 *S.* στρατιαὶ αὐτοῦ. 2 *Chr.* ἕτερος, ἀστέρες φωτός. 3 *Chr.* ἄλλος, διαμένειν αἰωνίως. 4 *Chr.* ἕτερος, ἄνεμος· ἄλλος, τυφῶνες. 5 *Alex.* οἱ βουνοί. 6 *Chr.* ἄλλ. πάντα φῦλα. 7 *Chr.* ἄλλ. ἐκλεκτοί. 8 *Chr.* ἄλλ. ὑπερέχον. 9 *Chr.* ἄλλ. καὶ ὁ ὕμνος αὐτοῦ. 10 *Chr.* ἕτερος, ἔπαινος.

Ps. 149. 1 *Chrys.* ἕτερος, ὑμνολογίας. 2 *Alex.* ἐν τῷ. 3 ἐν *C.* deest. 4 *Aq.* κρίμα γεγραμμένον. *S.* κρίσιν γεγραμμένην.

ρν΄. 150.

Ἀλληλούϊα.

1 ΑΙνεῖτε τὸν θεὸν [1] ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, αἰ-
νεῖτε αὐτὸν [2] ἐν στερεώματι [3] δυνάμεως αὐτοῦ.
2 Αἰνεῖτε αὐτὸν [4] ἐπὶ ταῖς δυναστείαις αὐτοῦ, αἰ-
νεῖτε αὐτὸν κατὰ τὸ πλῆθος τῆς μεγαλωσύνης
3 αὐτοῦ. Αἰνεῖτε αὐτὸν [5] ἐν ἤχῳ σάλπιγ-
γος, αἰνεῖτε αὐτὸν [6] ἐν ψαλτηρίῳ καὶ κιθά-
4 ρᾳ. Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τυμπάνῳ καὶ χορῷ,
αἰνεῖτε αὐτὸν [7] ἐν χορδαῖς καὶ [8] ὀργάνῳ.
5 Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις εὐήχοις, αἰνεῖτε
αὐτὸν ἐν κυμβάλοις [9] ἀλαλαγμοῦ.
6 [10] Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν [11] κύριον.

[1] Οὗτος ὁ ψαλμὸς ἰδιόγραφος [2] εἰς
Δαυὶδ, καὶ ἔξωθεν τοῦ [3] ἀριθμοῦ,
ὅτε ἐμονομάχησε [4] τῷ

Γολιάδ.

1 ΜΙκρὸς ἤμην ἐν τοῖς ἀδελφοῖς μου, καὶ νεώ-
τερος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου, ἐποίμαινον
2 τὰ πρόβατα τοῦ πατρός μου. Αἱ
χεῖρές μου ἐποίησαν ὄργανον, [5] καὶ οἱ δά-
3 κτυλοί μου ἥρμοσαν ψαλτήριον. Καὶ
τίς ἀναγγελεῖ τῷ κυρίῳ μου; αὐτὸς κύ-
4 ριος, αὐτὸς [6] εἰσακούει. Αὐτὸς ἐξα-
πέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ ἦρέ με ἐκ τῶν προ-
βάτων τοῦ πατρός μου, καὶ ἔχρισέ με ἐν τῷ
5 [7] ἐλαίῳ τῆς χρίσεως αὐτοῦ. [8] Οἱ ἀδελφοὶ
μου καλοὶ καὶ μεγάλοι, καὶ οὐκ εὐδόκησεν ἐν
6 αὐτοῖς [9] κύριος. Ἐξῆλθον εἰς συνάντησιν
τῷ ἀλλοφύλῳ, καὶ ἐπικατηράσατό με ἐν τοῖς
7 εἰδώλοις αὐτοῦ. Ἐγὼ δὲ σπασάμενος τὴν
[10] παρ᾽ αὐτοῦ μάχαιραν, ἀπεκεφάλισα αὐτὸν,
καὶ ἦρα ὄνειδος ἐξ υἱῶν Ἰσραήλ.

*

Ps. 150. 1 *Aq.* ἐν ἡγιασμένῳ αὐτοῦ. *S.* ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ. 2 ἐν *Ald.* deest. 3 *Aq.* κράτους αὐτοῦ. *S.* τοῦ ἀκαθαιρέτου αὐτοῦ. 4 *Chr.* ἄλλ. διὰ τῶν δυναστειῶν αὐτοῦ. 5 *S.* δι᾽ ἤχου κερατίνης. 6 *Chr.* ἄλλ. διὰ ναύλας καὶ λύρας. & in *a. cod.* Ἀ. ἐν ναυλῷ καὶ λύρᾳ. 7 *Chr.* ἄλλ. διὰ χορδῶν καὶ κιθάρας. 8 *Alex.* ὀργάνοις. 9 *S.* σημασίας. 10 *Chr.* ἄλλ. πᾶσα ἀναπνοή. 11 *Alex.* κύριον. Δόξα. Κάθισμα κ΄.

1 Psalmus hic in *Comp.* non habetur: *Ald.* non differt à *Rom.* nisi in titulo: 2 *Alex.* τοῦ Δαυίδ. *Ald.* τοῦ Δαβὶδ ἐστι. 3 *Ald.* ἀριθμοῦ τῶν ἑκατὸν πεντήκοντα, ὅτε. 4 *Alex.* *Ald.* πρὸς τὸν Γολιάθ. 5 *Alex.* οἱ δάκτυλοί μου. 6 *Alex.* εἰσακούσεταί μου. 7 *Alex.* ἐλέει. 8 *Alex.* Οἱ δὲ ἀδελφοί. 9 *Alex.* ὁ κύριος. 10 *Alex.* παρ᾽ ἐκείνου. * *Alex.* Ψαλμοὶ ρνα΄. καὶ ἰδιόγραφος α΄.

ΠΑΡΟΙ-

ΠΑΡΟἸΜΊΑΙ ΣΑΛΩΜΩ͂ΝΤΟΣ.

Κεφ. α΄. 1.

1 [1] Παροιμίαι Σαλωμῶντος υἱοῦ Δαυὶδ,
ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ,
2 Γνῶναι σοφίαν καὶ παιδείαν, [2] νοῆσαί τε λό-
3 γους φρονήσεως, [3] Δέξασθαί τε στρο-
φὰς [4] λόγων, νοῆσαί τε δικαιοσύνην ἀ-
4 ληθῆ, καὶ κρίμα κατευθύνειν· Ἵνα δῷ
[5] ἀκάκοις πανουργίαν, παιδὶ δὲ νέῳ αἴσθησίν
5 τε καὶ [6] ἔννοιαν. [7] Τῶνδε γὰρ ἀκούσας σοφὸς
σοφώτερος ἔσται, ὁ δὲ νοήμων κυβέρνησιν κτήσε-
6 ται· Νοήσει τε [8] παραβολὴν καὶ σκοτεινὸν
λόγον, ῥήσεις τε σοφῶν καὶ αἰνίγματα.
7 Ἀρχὴ σοφίας φόβος [9] κυρίου, σύνεσις δὲ ἀγα-
θὴ πᾶσι τοῖς ποιοῦσιν αὐτήν. εὐσέβεια δὲ εἰς
θεὸν [10] ἀρχὴ αἰσθήσεως, σοφίαν δὲ καὶ παιδείαν
8 [11] ἀσεβεῖς ἐξουθενήσουσιν. Ἄκουε υἱὲ [12] παι-
δείαν πατρός σου, καὶ μὴ ἀπώσῃ θεσμοὺς μητρός
9 σου. [13] Στέφανον γὰρ χαρίτων [14] δέξῃ
σῇ κορυφῇ, καὶ [15] κλοιὸν χρύσεον περὶ σῷ τρα-
10 χήλῳ. Υἱὲ μή σε πλανήσωσιν ἄνδρες
11 ἀσεβεῖς, μηδὲ βουληθῇς. Ἐὰν παρακα-
λέσωσί σε, λέγοντες, Ἐλθὲ μεθ᾽ ἡμῶν, [16] κοι-
νώνησον αἵματος, κρύψωμεν δὲ εἰς γῆν ἄνδρα
12 [17] δίκαιον ἀδίκως, Καταπίωμεν δὲ αὐ-
τὸν ὥσπερ ᾅδης ζῶντα, καὶ ἄρωμεν αὐτοῦ τὴν
13 μνήμην ἐκ γῆς, Τὴν [18] κτῆσιν αὐτοῦ
τὴν [19] πολυτελῆ καταλαβώμεθα, πλήσωμεν
14 δὲ οἴκους ἡμετέρους [20] σκύλων [21] Τὸν δὲ σὸν
κλῆρον βάλε [22] ἐν ἡμῖν, κοινὸν δὲ [23] βαλάντιον
κτησώμεθα πάντες, καὶ μαρσίππιον ἓν γενη-
15 θήτω ἡμῖν· [24] Μὴ πορευθῇς [25] ἐν ὁδῷ
17 μετ᾽ αὐτῶν, [26] ἔκκλινον [27] δὲ [28] τὸν πόδα σου ἐκ
τῶν τρίβων αὐτῶν. [29] Οὐ γὰρ ἀδίκως
18 [30] ἐκτείνεται δίκτυα πτερωτοῖς. Αὐτοὶ γὰρ
οἱ φόνου μετέχοντες, θησαυρίζουσιν ἑαυτοῖς κα-
κά· ἡ δὲ καταστροφὴ ἀνδρῶν παρανόμων κακή.
19 Αὗται αἱ ὁδοί εἰσι [31] πάντων τῶν συντελούντων τὰ
ἄνομα· τῇ γὰρ ἀσεβείᾳ [32] τὴν ἑαυτῶν ψυχὴν
20 ἀφαιροῦνται. Σοφία ἐν ἐξόδοις ὑμνεῖται,
21 ἐν δὲ πλατείαις παρρησίαν ἄγει. Ἐπ᾽ ἄ-
κρων δὲ τειχέων [33] κηρύσσεται, ἐπὶ δὲ πύλαις
δυναστῶν παρεδρεύει, ἐπὶ δὲ πύλαις πόλεως
22 θαρροῦσα λέγει, [34] Ὅσον ἂν χρόνον ἄκα-
κοι [35] ἔχονται τῆς δικαιοσύνης, οὐκ αἰσχυνθή-
σονται. οἱ δὲ ἄφρονες τῆς ὕβρεως ὄντες ἐπιθυμη-
ταί, [36] ἀσεβεῖς γενόμενοι ἐμίσησαν αἴσθησιν,
23 [37] Καὶ ὑπεύθυνοι ἐγένοντο ἐλέγχοις. ἰδοὺ
[38] προήσομαι ὑμῖν ἐμῆς πνοῆς ῥῆσιν, διδάξω
24 δὲ ὑμᾶς τὸν ἐμὸν λόγον. Ἐπειδὴ ἐκάλουν,
καὶ οὐχ [39] ὑπηκούσατε. καὶ ἐξέτεινον [40] λόγους,
25 καὶ οὐ προσείχετε· Ἀλλὰ [41] ἀκύρους ἐποι-
εῖτε ἐμὰς βουλὰς, τοῖς δὲ ἐμοῖς ἐλέγχοις [42] ἠ-
26 πειθήσατε· Τοιγαροῦν κἀγὼ τῇ ὑμετέ-
ρᾳ [43] ἀπωλείᾳ ἐπιγελάσομαι, [44] καταχα-
ροῦμαι δὲ [45] ἡνίκα ἔρχηται ὑμῖν ὄλεθρος·
27 Καὶ ὡς ἂν ἀφίκηται ὑμῖν ἄφνω θόρυβος, ἡ δὲ κατα-
στροφὴ ὁμοίως [46] καταιγίδι παρῇ, [47] καὶ ὅταν
ἔρχηται ὑμῖν θλίψις καὶ [48] πολιορκία, [49] ἢ ὅ-
28 ταν ἔρχηται ὑμῖν ὄλεθρος. [50] Ἔσται γὰρ
ὅταν ἐπικαλέσησθέ με, ἐγὼ δὲ οὐκ εἰσακούσο-
μαι ὑμῶν, ζητήσουσί με κακοί, καὶ οὐχ εὑρήσου-
29 σιν. [51] Ἐμίσησαν γὰρ [52] σοφίαν, τὴν δὲ

Cap. 1. *Ms. Alex.* Παροιμίαι. Σολομῶντος· *Aq.* vert. Παραβολαὶ Σαλ. 2 *S.* ἐννοεῖν ῥήσεις συνετάς. 3 *Aq.* Τοῦ λαβεῖν παιδείαν ἐπιστήμης. *S.* παιδείαν φρονήσεως. 4 *Ald.* & *Comp.* λόγων, καὶ λύσεις αἰνιγμάτων. 5 *Aq.* θελγομένοις. *S.* νηπίοις. *Th.* ἠπατημένοις. 6 *Th.* συλλογισμόν. *S.* αἴσθησιν. 7 *Alex.* Τῶν τε. 8 *Aq.* ἑρμηνείαν. *S.* πρόβλημα. 9 *Sch.* θεοῦ. 10 *Alex.* ἀρετή. 11 *Aq. S.* & *Th.* ἄφρονες. 12 *Alex. Ald. C.* νόμους. 13 *Aq.* Ὅτι προσθήκη χάριτός εἰσι τῇ κεφαλῇ σου. 14 *Alex.* ἕξῃ. 15 *Aq.* περιτραχήλια. *Sch.* περίθεμα. 16 *Aq. S.* & *Th.* ἐνεδρεύσωμεν εἰς αἷμα. 17 *Aq.* ἀθῷον. 18 *Alex.* κτίσιν. *Aq. Th.* ὕπαρξιν. *S.* πλοῦτον. 19 *Aq. S.* & *Th.* τιμίαν. 20 *Aq.* λαφύρων. 21 *Sch.* Κλῆρος σου πιπτέτω. 22 *Sch.* ἐν μέσῳ ἡμῶν. 23 *Alex.* βαλλάντιον. 24 *Sch.* Υἱὲ, μὴ πορευθῇς ἐν ὁδῷ. 25 *Alex. Ald. C.* ὁδοῦς. 26 *Aq.* & *Th.* κώλυσον. *S.* ἀπόστρεψον. 27 δὲ *Ald. C.* deest. 28 *Alex.* τὸν σὸν πόδα. 29 sic quoque est in uno a. l. sed in *Alex. Ald. C.* Οἱ γὰρ πόδες αὐτῶν εἰς κακίαν τρέχουσι, καὶ ταχινοὶ (*Ald. C.* ταχινοί εἰσι) τοῦ ἐκχέαι αἷμα. Οὐ γὰρ ἀδίκως. atque *Origen.* in ep. ad Rom. c. 3. *Veloces*, inquit, *pedes eorum ad effundendum sanguinem*; vel in Esaia invenies, vel in Proverb. 30 *Ald. C.* ἐκτείνονται. 31 *Aq. S. Th.* παντὸς πλεονεκτοῦντος πλεονεξίαν. 32 *S.* τὴν ψυχὴν αὐτῶν παρ᾽ αὐτῶν λήψεται. 33 *Aq. S. Th.* δώσει φωνὴν αὐτῆς. 34 *Aq.* Ἕως πότε νήπιοι ἀγαπᾶτε νηπιότητα; 35 *Alex.* ἔχωνται. 36 *S.* καὶ ἀνόητοι μισήσουσι γνῶσιν. 37 *S.* Ἐπιστράφητε ἐπὶ τὸν ἔλεγχόν μου. 38 *Aq. Th.* ἀναβλύσω ὑμῖν πνεῦμά μου. 39 *Alex.* ὑπηκούετε. 40 *Aq. S.* & *Th.* χεῖρά μου. 41 *Sch.* ἀκύρους ἐποιήσατε. *S.* & *Th.* καὶ διεσκεδάσατε. 42 *Alex.* οὐ προσείχεται (pro οὐ προσείχετε· ut hab. *Ald.* & *C.*) Τοιγαροῦν. 43 *Aq.* ἐπιβλυσμῷ. *S.* συνταγῇ. 44 *Ald.* ἐπιχαροῦμαι. *Aq. S.* & *Th.* μυκτηριῶ. 45 *Alex. Ald. C.* ἡνίκα ἂν ἔρχηται. 46 *Aq.* τυφωνισμῷ. 47 *Alex. Ald. C.* ἢ ὅταν 48 *Aq.* ἐπίχυσις. *Th.* κατάσπευσις. 49 ἢ ὅταν ἔρχηται ὑμῖν ὄλεθρος desunt *Ald.* & *C.* 50 *Sch.* τότε ἐπικαλέσονταί με. 51 *S.* & *Th.* Ἀνθ᾽ ὧν ἐμίσησαν. 52 *Alex.* παιδίαν.

[53] λόγον [54] τοῦ κυρίου οὐ προσείλαντο,
30 [55] Οὐδὲ ἤθελον ἐμαῖς προσέχειν βουλαῖς,
31 [56] ἐμυκτήριζον δὲ ἐμοὺς ἐλέγχους. Τοι-
γαροῦν ἔδονται τῆς ἑαυτῶν ὁδοῦ τοὺς καρποὺς, καὶ τῆς
32 ἑαυτῶν [57] ἀσεβείας πλησθήσονται. [58] Ἀνθ'
ὧν γὰρ ἠδίκουν νηπίους, φονευθήσονται, [59] καὶ ἐξε-
33 τασμὸς ἀσεβεῖς ὀλεῖ. Ὁ δὲ ἐμοῦ ἀκούων
[60] κατασκηνώσει [61] ἐπ' ἐλπίδι, καὶ ἡσυχάσει
ἀφόβως ἀπὸ παντὸς κακοῦ.

Κεφ. β'. 2.

1 Υἱὲ ἐὰν δεξάμενος ῥῆσιν ἐμῆς ἐντολῆς κρύ-
2 ψῃς παρὰ σεαυτῷ, [1] Ὑπακούσεται σοφίας
τὸ οὖς σου, καὶ [2] παραβαλεῖς καρδίαν σου εἰς σύν-
εσιν, παραβαλεῖς δὲ αὐτὴν ἐπὶ νουθέτησιν
3 τῷ υἱῷ σου. Ἐὰν γὰρ [3] τὴν σοφίαν ἐπικα-
λέσῃ, καὶ τῇ συνέσει [4] δῷς φωνήν σου,
4 [5] Καὶ ἐὰν ζητήσῃς αὐτὴν ὡς ἀργύριον, καὶ [6] ὡς
5 θησαυροὺς [7] ἐξερευνήσῃς αὐτήν· Τότε συν-
ήσεις φόβον κυρίου, καὶ ἐπίγνωσιν θεοῦ εὑρήσεις.
6 Ὅτι κύριος δίδωσι σοφίαν, καὶ ἀπὸ [8] προσώ-
7 που αὐτοῦ γνῶσις καὶ σύνεσις. Καὶ θησαυ-
ρίζει τοῖς κατορθοῦσι σωτηρίαν, ὑπερασπιεῖ
8 [9] τὴν πορείαν αὐτῶν, Τοῦ φυλάξαι [10] ὁ-
δοὺς δικαιωμάτων, καὶ ὁδὸν εὐλαβουμένων αὐ-
9 τὸν διαφυλάξει. Τότε συνήσεις δικαιοσύ-
νην καὶ κρίμα, καὶ κατορθώσεις πάντας [11] ἄ-
10 ξονας ἀγαθούς. Ἐὰν γὰρ ἔλθῃ ἡ σοφία
εἰς σὴν [12] διάνοιαν, ἡ δὲ αἴσθησις τῇ σῇ ψυ-
11 χῇ [13] καλὴ εἶναι δόξῃ, Βουλὴ καλὴ φυ-
λάξει σε, [14] ἔννοια δὲ [15] ὁσία τηρήσει σε,
12 [16] Ἵνα ῥύσηταί σε ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς, καὶ ἀπὸ ἀν-
13 δρὸς λαλοῦντος μηδὲν πιστόν. Ὦ οἱ ἐγ-
καταλείποντες ὁδοὺς εὐθείας τοῦ πορεύεσθαι ἐν ὁ-
14 δοῖς σκότους· [17] Οἱ εὐφραινόμενοι ἐπὶ κα-
κοῖς καὶ χαίροντες ἐπὶ διαστροφῇ κακῇ·
15 Ὧν αἱ τρίβοι [18] σκολιαί, [19] καὶ καμπύλαι αἱ τρο-
16 χιαὶ αὐτῶν, Τοῦ μακράν σε ποιῆσαι [20] ἀπὸ
ὁδοῦ εὐθείας, καὶ ἀλλότριον τῆς δικαίας γνώμης. Υἱὲ
17 μή σε καταλάβῃ κακὴ βουλή· Ἡ ἀπο-
λιποῦσα [21] διδασκαλίαν νεότητος, [22] καὶ δια-
18 θήκην [23] θείαν ἐπιλελησμένη. [24] Ἔθετο
γὰρ παρὰ τῷ θανάτῳ τὸν οἶκον αὐτῆς, καὶ παρὰ
τῷ ᾅδῃ μετὰ τῶν γηγενῶν τοὺς [25] ἄξονας αὐτῆς.
19 Πάντες οἱ [26] πορευόμενοι ἐν αὐτῇ οὐκ [27] ἀνα-
στρέψουσιν, οὐδὲ μὴ καταλάβωσι τρίβους εὐθείας·
οὐ γὰρ [28] καταλαμβάνονται ὑπὸ ἐνιαυτῶν ζωῆς.
20 Εἰ γὰρ ἐπορεύοντο τρίβους ἀγαθάς, εὕροσαν
ἂν [29] τρίβους δικαιοσύνης [30] λείας.
21 Ὅτι εὐθεῖς [31] κατασκηνώσουσι γῆν, καὶ ὅσιοι ὑ-
22 πολειφθήσονται ἐν αὐτῇ. [32] Ὁδοὶ ἀσε-
βῶν ἐκ γῆς ὀλοῦνται, οἱ δὲ [33] παράνομοι ἐξω-
θήσονται ἀπ' αὐτῆς.

Κεφ. γ'. 3.

1 Υἱὲ, ἐμῶν [1] νομίμων μὴ ἐπιλανθάνου, τὰ
2 δὲ ῥήματά μου τηρείτω σὴ καρδία. Μῆ-
κος γὰρ βίου, καὶ ἔτη ζωῆς, καὶ εἰρήνην προσ-
3 θήσουσί σοι. [2] Ἐλεημοσύναι καὶ πίστεις μὴ
ἐκλειπέτωσάν [3] σε· [4] ἄφαψαι δὲ αὐτὰς ἐπὶ
4 σῷ [5] τραχήλῳ, Καὶ εὑρήσεις χάριν· καὶ
[6] προνοοῦ καλὰ [7] ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀνθρώπων.

---

53 sic *Cypr.* leg. *verbum Domini.* item *Lucif. Calar.* in *Ald.* vero & *C.* φόβον. atque in uno l. margini adscriptum est, λόγον. & *Sch.* τὴν δὲ θεοσέβειαν. 54 *Alex.* κυρίου. 55 *Aq. S.* & *Th.* Οὐκ ἐξεδέξαντο. 56 *Aq.* διέσυρον. *S.* & *Th.* παρώξυναν. 57 *S.* & *Th.* διαβουλιῶν. *Aq.* βουλευμάτων. 58 *S.* Ὅτι ἀποστροφὴ νηπίων ἀνελεῖ αὐτούς. 59 *Aq.* & *S.* καὶ εὐθηνία ἀφρόνων ἀνελεῖ αὐτούς. 60 *Sch.* ἀναπαύσεται ἐν εἰρήνῃ πεποιθώς. 61 *Alex.* ἐν.

Cap. 2. 1 *Aq. S.* & *Th.* τοῦ προσέχειν τῇ σοφίᾳ. 2 *Aq.* ἀνακλινεῖς. 3 *Sch.* σύνεσιν, φρόνησιν. 4 sic quoque est in *uno a. l.* at in *cat.* hæc seqq. τὴν δὲ αἴσθησιν ζητήσῃς μεγάλῃ τῇ φωνῇ. quæ in *lib. Vatic.* margini adscripta sunt. at in *uno a. l.* notata sunt asterisco: nec ea refert *Hil.* qui in Psal. 127. sic citat hunc locum: in Proverb. dictum est, *Si enim sapientiam invoces, & intellectui des vocem tuam, & exquiras eam tanquam argentum, & tanquam thesaurum investiges eam; tunc intelliges timorem Domini.* itidem *Ambr.* hæc non hab. locum hunc citans, serm. 5. in Psal. 118. nec *Hier.* in c. 50. Esaiæ. 5 *Ms. Alex. Ald. ed.* & *C.* τὴν δὲ αἴσθησιν ζητήσῃς μεγάλῃ τῇ φωνῇ. Καὶ. 6 *S.* & *Th.* τὰ ἀπόκρυφα. 7 *Alex.* ἐξερευνήσεις. 8 *Aq. S.* & *Th.* στόματος. 9 *Ald. C.* δὲ τήν. 10 *Alex. Ald. C.* ὁδόν. & *Sch.* ὁδούς. 11 *Alex.* * ἄξονας. *Aq.* καμπτούς. *S.* ἐπικυλισμούς. 12 *Aq. S.* & *Th.* καρδίαν. 13 *Aq.* εὐπρεπώσει. 14 *Aq. S.* & *Th.* φρόνησις. 15 *C.* ὁσίου. 16 *Alex.* Ἵνα ῥύσηταί ἀπὸ ὁδοῦ. 17 *Ald. C.* Ὦ οἱ. 18 *S.* σκαμβαί. *Th.* στρεβλαί. 19 *Aq.* καὶ θρυλλοῦσιν ἐν καμπαῖς αὐτῶν. *Th.* καὶ μυκτηρίζουσιν ἐν τοῖς ἐπικυλισμοῖς αὐτῶν. 20 *S.* ἀπὸ γυναικὸς ἀλλοτρίας, ἀπὸ ξένης, ἧς οἱ λόγοι ὀλισθηροί. 21 *S.* μάθησιν. *Aq.* ἡγεμόνα. *Th.* ἡγούμενον. 22 καὶ *Ald.* deest. 23 *Aq. S. Th.* θεοῦ. 24 *S.* ὥρισε. *Sch.* ἄλλος, ἔκυψε γὰρ εἰς θάνατον οἶκος αὐτῆς. 25 *Alex.* * ἄξονας. *Aq.* καμπάς. *S.* ὁδούς. *Th.* κυλισμούς. *Sch.* αἱ τροχιαὶ αὐτῆς. 26 *Ald. C.* παραπορευόμενοι. 27 *Aq. S. Th.* ἐπιστρέψουσιν. 28 *Alex.* καταλαμβάνωνται. 29 *Sch.* ὁδοὺς δικαίων. 30 *Alex. Ald. C.* λείας· (*Alex.* λείους·) χρηστοὶ ἔσονται οἰκήτορες γῆς. ἄκακοι δὲ ὑπολειφθήσονται ἐν αὐτῇ. Ὅτι. sed post αὐτῇ in uno l. seq. ὁδοὶ δὲ ἀσεβῶν. *Sch.* οὗτοι οἱ δύο στίχοι οὔτε ἐν ταῖς λοιπαῖς κεῖνται, οὔτε ἐν πᾶσι τοῖς τῆς κοινῆς ἀντιγράφοις. 31 *S.* κατακληρονομήσουσι. 32 *Alex. Ald. C.* Ὁδοὶ δὲ ἀσεβῶν. 33 *Aq. S.* & *Th.* ἀσεβεῖς.

Cap. 3. 1 *Comp.* νόμων. 2 *Aq.* ἔλεος καὶ ἀλήθεια. 3 *Ald. C.* σοι. 4 *Aq.* σύνδησον. 5 *Ald. C.* τραχήλῳ, γράψον αὐτὰς ἐπὶ πλακὸς τῆς καρδίας σου. Καὶ εὑρήσεις χάριν, καὶ προνοοῦ. *Ms. Alex.* τραχήλῳ, καὶ εὑρήσεις χάριν· γράψον δὲ αὐτὰς ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου. καὶ προνοοῦ. *Hier.* in Abac. c. 11. Salomon in Proverb. *Describe eam super latitudinem cordis.* *S.* ἐπὶ τοῦ στήθους. 6 *Aq. S.* & *Th.* φρόνησαι. 7 *Aq. S. Th.* ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου.

8 Ἴαθ

5 [8] Ἴσθι πεποιθὼς [9] ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ ἐπὶ θεῷ,
6 ἐπὶ δὲ σῇ σοφίᾳ [10] μὴ ἐπαίρου. [11] Πά-
σαις ὁδοῖς σου γνώριζε αὐτήν, ἵνα [12] ὀρθοτο-
7 μῇ τὰς ὁδούς σου. Μὴ ἴσθι [13] φρόνιμος
παρὰ σεαυτῷ, φοβοῦ δὲ τὸν θεόν, καὶ ἔκκλινε ἀπὸ
8 παντὸς κακοῦ. Τότε ἴασις ἔσται τῷ σώμα-
τί σου, καὶ [14] ἐπιμέλεια τοῖς ὀστέοις σου.
9 Τίμα τὸν κύριον ἀπὸ σῶν δικαίων πόνων, καὶ ἀπ-
άρχου αὐτῷ [15] ἀπὸ σῶν καρπῶν δικαιοσύνης·
10 Ἵνα [16] πίμπληται [17] τὰ ταμιεῖά σου πλησμο-
νῆς [18] σίτῳ, οἴνῳ δὲ αἱ ληνοί σου [19] ἐκβλύζω-
11 σιν. Υἱὲ [20] μὴ ὀλιγώρει παιδείας κυ-
ρίου, [21] μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος.
12 Ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος, [22] ἐλέγχει, μαστιγοῖ
13 δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται. Μακάριος
ἄνθρωπος ὃς εὗρε σοφίαν, καὶ θνητὸς ὃς [23] εἶ-
14 δε φρόνησιν. [24] Κρεῖσσον γὰρ αὐτὴν ἐμπο-
ρεύεσθαι, ἢ χρυσίου καὶ ἀργυρίου θησαυρούς.
15 Τιμιωτέρα δέ ἐστι λίθων πολυτελῶν, οὐκ [25] ἀν-
τιτάξεται αὐτῇ οὐδὲν πονηρόν· εὔγνωστός ἐστι πᾶ-
σι τοῖς ἐγγίζουσιν αὐτῇ, πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄ-
16 ξιον αὐτῆς ἐστι. Μῆκος γὰρ βίου καὶ ἔτη
ζωῆς ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτῆς, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ
αὐτῆς πλοῦτος καὶ δόξα· ἐκ τοῦ στόματος αὐ-
τῆς ἐκπορεύεται δικαιοσύνη, νόμον δὲ καὶ ἔλεον
17 ἐπὶ γλώσσης [26] φορεῖ. Αἱ ὁδοὶ αὐτῆς ὁ-
δοὶ καλαί, καὶ [27] πᾶσαι αἱ τρίβοι αὐτῆς ἐν εἰ-
18 ρήνῃ. Ξύλον ζωῆς ἐστι πᾶσι τοῖς ἀντε-
χομένοις αὐτῆς, καὶ τοῖς ἐπερειδομένοις ἐπ' αὐ-
19 τὴν ὡς ἐπὶ κύριον, ἀσφαλής. Ὁ θεὸς
τῇ σοφίᾳ ἐθεμελίωσε τὴν γῆν, ἡτοίμασε δὲ οὐρα-
20 νοὺς [28] φρονήσει. [29] Ἐν αἰσθήσει [30] ἄβυσ-
σοι ἐρράγησαν, νέφη δὲ [31] ἐρρύησαν [32] δρόσους.
21 Υἱὲ μὴ [33] παραρρυῇς, τήρησον δὲ ἐμὴν βου-
22 λὴν καὶ ἔννοιαν· Ἵνα ζήσῃ ἡ ψυχή σου,
καὶ χάρις ᾖ περὶ σῷ τραχήλῳ. ἔσται δὲ ἴασις ταῖς
σαρξί σου, καὶ ἐπιμέλεια τοῖς [34] σοῖς ὀστέοις·
23 Ἵνα πορεύῃ πεποιθὼς ἐν εἰρήνῃ πάσας τὰς ὁ-
δούς σου, ὁ δὲ πούς σου οὐ μὴ [35] προσκόψῃ.
24 [36] Ἐὰν γὰρ κάθῃ, ἄφοβος ἔσῃ, ἐὰν δὲ καθεύ-
25 δῃς, ἡδέως ὑπνώσεις. Καὶ [37] οὐ φοβηθήσῃ
πτόησιν ἐπελθοῦσαν, οὐδὲ ὁρμὰς ἀσεβῶν ἐπερχο-
26 μένας. Ὁ γὰρ κύριος ἔσται ἐπὶ πασῶν ὁδῶν
σου, καὶ [38] ἐρείσει σὸν πόδα ἵνα μὴ [39] σαλευθῇς.
27 Μὴ ἀπόσχῃ εὖ ποιεῖν ἐνδεῆ, ἡνίκα ἂν ἔχῃ ἡ χείρ
28 σου [40] βοηθεῖν. Μὴ εἴπῃς, Ἐπανελθὼν
ἐπάνηκε, [41] αὔριον δώσω, δυνατοῦ σου ὄντος
εὖ ποιεῖν· οὐ γὰρ οἶδας τί τέξεται ἡ ἐπιοῦσα.
29 Μὴ [42] τεκτήνῃ ἐπὶ σὸν φίλον κακά, παροι-
30 κοῦντα καὶ πεποιθότα ἐπὶ σοί. [43] Μὴ φι-
λεχθρήσῃς πρὸς ἄνθρωπον μάτην, μήτι [44] σε
31 ἐργάσηται κακόν. Μὴ κτήσῃ κακῶν ἀνδρῶν
ὀνείδη, μηδὲ [45] ζηλώσῃς τὰς ὁδοὺς αὐτῶν.
32 Ἀκάθαρτος γὰρ ἔναντι κυρίου πᾶς παράνομος,
33 ἐν δὲ δικαίοις οὐ συνεδριάζει. Κατάρα
[46] θεοῦ ἐν οἴκοις ἀσεβῶν, ἐπαύλεις δὲ δικαίων
34 εὐλογοῦνται. Κύριος ὑπερηφάνοις ἀντι-
τάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν.
35 Δόξαν σοφοὶ κληρονομήσουσιν, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ὕ-
ψωσαν ἀτιμίαν.

Κεφ. δ'. 4.

1 Ἀκούσατε παῖδες παιδείαν πατρός, καὶ προσ-
2 έχετε γνῶναι [1] ἔννοιαν. Δῶρον γὰρ ἀγα-
θὸν δωροῦμαι ὑμῖν, τὸν ἐμὸν [2] νόμον μὴ ἐγκα-
3 ταλίπητε. Υἱὸς γὰρ ἐγενόμην κἀγὼ πα-
τρὶ ὑπήκοος, καὶ [3] ἀγαπώμενος ἐν προσώ-
4 πῳ μητρός. [4] Οἳ ἔλεγον καὶ [5] ἐδίδασκόν
με, [6] Ἐρειδέτω ὁ ἡμέτερος λόγος εἰς σὴν
καρδίαν· φύλασσε [7] ἐντολάς, μὴ ἐπιλάθῃ.
5 [8] Μηδὲ [9] παρίδῃς ῥῆσιν ἐμοῦ [10] στόματος,

---

8 *S.* ἔλπισον κυρίῳ. 9 *Alex.* ἐν ὅλῃ καρδίᾳ. 10 *Th.* μὴ ἐπερείδου. *S.* μὴ ἴσθι πεποιθώς. 11 *Alex. Ald. C.* Ἐν πάσαις. 12 *S.* εὐθεῖς ποιήσῃ. 13 *Aq. S. & Th.* σοφός. 14 *Aq.* ποτισμός. *S.* πιότης. *Th.* καταβροχή. 15 *Aq. S. Th.* παντὸς γεννήματός σου. 16 *Ald.* πιμπλῶνται. 17 *Aq.* αἱ ἀποθῆκαι. *S* θησαυροί. 18 *Alex. Ald. C.* σίτου. 19 *Sch.* ὑπερεκβλύζωσιν. 20 *Aq.* μὴ ἀποδοκίμασον. *S.* μὴ ἀπωθῇς. 21 *Th.* μηδὲ ἐκκακήσῃς. 22 *Alex.* παιδεύει. 23 *Sch.* ἔσχε 24 *Alex.* Κρεῖττον. 25 *Alex* ἀντιτάσσεται. 26 *C.* φέρει. 27 *Alex.* πάντες οἱ τρίβοι. *Sch.* πάντες οἱ ἄξονες. 28 *Alex. Ald. C* ἐν φρονήσει 29 *Sch.* Ἐν γνώσει. 30 *Ald. C.* αὐτοῦ ἄβυσσοι. 31 *Ald* ἐρρύη 32 *Sch.* δρόσῳ. 33 *Alex.* παραρυῇς. 34 *Alex.* ὀστέοις σου. *Ald.* τοῖς ὀστέοις σου. 35 *C.* προσκόπτῃ. 36 *Alex.* Ἐὰν κάθῃ. 37 *Alex.* οὐ μὴ φοβηθήσῃ. *Sch.* οἱ λοιποί, ἐὰν πτοηθῇς, οὐ φοβηθήσῃ. 38 *Sch.* τηρήσει. 39 *Sch.* ἀγρευθῇς. 40 *Alex.* εὖ ποίει. Μή. 41 *Alex. Ald. C.* καὶ αὔριον. 42 *Alex.* τέκταινε. *Ald. C.* τέκταινε. 43 *Aq.* Μὴ δικάζου. 44 *Alex. Ald. C.* εἰς σέ. 45 *Alex.* ζηλώσῃ. *Sch.* ζήλου. 46 *Ald. C.* κυρίου.

Cap. 4. 1 *Aq.* σύνεσιν. *S* φρόνησιν. 2 *Ald. ed. & Comp.* λόγον. 3 *Aq S. & Th* μονογενής. 4 *Ald.* Οἳ ἐδίδασκόν με καὶ ἔλεγον, Ἐρειδέτω. 5 *Aq.* ἐφώτιζόν με. 6 *S.* Κατεχέτω λόγους μου. 7 *Aq. S. & Th* post ἐντολάς addunt, καὶ ζῆθι. 8 *Ald.* Κτῆσαι μηδὲ παρίδῃς. *C.* Κτῆσαι σοφίαν, κτῆσαι σύνεσιν, μὴ ἐπιλάθῃ, μηδὲ παρίδῃς. 9 *Aq. S. & Th.* ἐκκλίνῃς. 10 *Ald. C.* στόματος, μηδὲ ἐκκλίνῃς ἀπὸ ῥημάτων στόματός μου, Μηδέ.

6 [11] Μηδὲ ἐγκαταλίπῃς αὐτὴν, καὶ [12] ἀνθέξεταί
8 σου· ἐράσθητι αὐτῆς, καὶ τηρήσει σε. [13] Πε-
ριχαράκωσον αὐτὴν, καὶ ὑψώσει σε· τίμησον
9 αὐτὴν, ἵνα σε περιλάβῃ. Ἵνα δῷ τῇ
σῇ κεφαλῇ στέφανον χαρίτων, στεφάνῳ δὲ
10 [14] τρυφῆς ὑπερασπίσῃ σου. Ἄκουε υἱὲ
καὶ δέξαι ἐμοὺς λόγους, καὶ πληθυνθήσεται [15] ἔτη
ζωῆς σου, ἵνα σοι γένωνται πολλαὶ ὁδοὶ βίου.
11 Ὁδοὺς γὰρ σοφίας [16] διδάσκω σε, ἐμβιβάζω
12 δέ σε [17] τροχιαῖς ὀρθαῖς. Ἐὰν γὰρ πο-
ρεύῃ, [18] οὐ συγκλεισθήσεταί σου τὰ διαβήματα,
13 ἐὰν δὲ τρέχῃς, οὐ [19] κοπιάσεις. Ἐπιλα-
βοῦ ἐμῆς παιδείας, μὴ ἀφῇς, [20] ἀλλὰ φύλα-
14 ξον αὐτὴν σεαυτῷ εἰς ζωήν σου. Ὁδοὺς
ἀσεβῶν μὴ ἐπέλθῃς, μηδὲ [21] ζηλώσῃς ὁδοὺς
15 παρανόμων. Ἐν ᾧ ἂν τόπῳ στρατοπεδεύ-
σωσι, μὴ ἐπέλθῃς ἐκεῖ, ἔκκλινον [22] δὲ ἀπ᾽
16 αὐτῶν καὶ [23] παράλλαξον. Οὐ γὰρ μὴ ὑ-
πνώσωσιν, ἐὰν μὴ κακοποιήσωσιν, ἀφῄρηται
17 ὁ ὕπνος [24] αὐτῶν, καὶ οὐ κοιμῶνται. Οἵδε
γὰρ σιτοῦνται [25] σῖτα ἀσεβείας, [26] οἴνῳ δὲ παρα-
18 νόμῳ μεθύσκονται. Αἱ δὲ ὁδοὶ τῶν δικαίων
[27] ὁμοίως φωτὶ λάμπουσι, [28] προπορεύονται καὶ
φωτίζουσιν, ἕως [29] κατορθώσῃ ἡ ἡμέρα.
19 Αἱ δὲ ὁδοὶ τῶν ἀσεβῶν σκοτειναὶ, οὐκ οἴδασι
20 [30] πῶς προσκόπτουσιν. Υἱὲ ἐμῇ ῥήσει πρόσ-
εχε, τοῖς δὲ ἐμοῖς λόγοις [31] παράβαλλε σὸν
21 οὖς. Ὅπως [32] μὴ ἐκλίπωσί σε αἱ πη-
γαί σου, φύλασσε αὐτὰς [33] ἐν καρδίᾳ.
22 Ζωὴ γάρ ἐστι [34] τοῖς εὑρίσκουσιν αὐτὰς, καὶ
23 πάσῃ [35] σαρκὶ ἴασις. [36] Πάσῃ φυλακῇ
τήρει σὴν καρδίαν, ἐκ γὰρ τούτων [37] ἔξοδοι ζω-
24 ῆς. [38] Περίελε σεαυτοῦ [39] σκολιὸν στόμα,
καὶ ἄδικα χείλη [40] μακρὰν ἀπὸ σοῦ [41] ἄπ-
25 ωσαι. Οἱ ὀφθαλμοί σου [42] ὀρθὰ βλεπέ-
τωσαν, τὰ δὲ βλέφαρά σου νευέτω δίκαια.
26 [43] Ὀρθὰς τροχιὰς ποίει σοῖς ποσὶ, καὶ τὰς ὁ-
27 δούς σου [44] κατεύθυνε. Μὴ ἐκκλίνῃς εἰς
τὰ δεξιὰ, μηδὲ εἰς τὰ ἀριστερὰ, ἀπόστρεψον
δὲ σὸν πόδα ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς· ὁδοὺς γὰρ τὰς ἐκ
δεξιῶν οἶδεν ὁ Θεὸς, διεστραμμέναι δέ εἰσιν
αἱ ἐξ ἀριστερῶν. αὐτὸς δὲ ὀρθὰς ποιήσει τὰς τρο-
χιάς σου, τὰς δὲ πορείας σου ἐν εἰρήνῃ προ-
άξει.

Κεφ. ε΄. 5.

1 Υἱὲ ἐμῇ σοφίᾳ πρόσεχε, [1] ἐμοῖς δὲ λόγοις
2 παράβαλλε σὸν οὖς, Ἵνα φυλάξῃς [2] ἔν-
νοιαν ἀγαθήν· [3] αἴσθησιν δὲ ἐμῶν χειλέων
[4] ἐντέλλεταί σοι. μὴ πρόσεχε φαύλῃ γυ-
3 ναικί. Μέλι γὰρ ἀποστάζει ἀπὸ χειλέων
γυναικὸς [5] πόρνης, [6] ἣ πρὸς καιρὸν λιπαίνει σὸν
4 φάρυγγα, [7] Ὕστερον μέντοι [8] πικρότε-
ρον χολῆς εὑρήσεις, καὶ ἠκονημένον μᾶλλον μα-
5 χαίρας διστόμου. Τῆς γὰρ ἀφροσύνης οἱ
πόδες κατάγουσι τοὺς χρωμένους αὐτῇ [9] μετὰ
θανάτου εἰς τὸν ᾅδην, τὰ δὲ ἴχνη αὐτῆς οὐκ ἐ-
6 ρείδεται. Ὁδοὺς γὰρ ζωῆς οὐκ ἐπέρχεται,
σφαλεραὶ δὲ αἱ [10] τροχιαὶ αὐτῆς, καὶ οὐκ [11] εὔ-
7 γνωστοι. Νῦν οὖν υἱὲ ἄκουέ μου, καὶ [12] μὴ
8 ἀκύρους [13] ποιήσεις ἐμοὺς λόγους. Μα-
κρὰν ποίησον ἀπ᾽ αὐτῆς σὴν ὁδόν· μὴ ἐγγί-
9 σῃς πρὸς [14] θύραις οἴκων αὐτῆς, [15] Ἵ-
να μὴ προῇ ἄλλοις ζωήν σου, καὶ [16] σὸν βίον
10 ἀνελεήμοσιν· [17] Ἵνα μὴ πλησθῶσιν ἀλλό-
τριοι σῆς ἰσχύος, οἱ δὲ σοὶ πόνοι εἰς οἴκους [18] ἀλ-
11 λοτρίων [19] ἔλθωσι· [20] Καὶ μεταμελη-

11 *Ms. Alex.* Κτῆσαι σοφίαν, κτῆσαι σύνεσιν, μὴ ἐπιλάθῃ, μηδὲ ἐκκλείνῃς ἀπὸ ῥημάτων στόματός μου. Μὴ ἐγκαταλείπῃς. 12 *Aq. S. & Th.* φυλάξει σε. 13 *Ald. C.* Ἀρχὴ (*Ald.* Ἀρχὴ) σοφίας κτῆσαι σοφίαν, καὶ ἐν πάσῃ κτήσει σου κτῆσαι σύνεσιν Περιχαράκωσον. hæc habet etiam *Hier.* hunc locum citans, ep. 2. Pro Περιχαράκωσον *Aq.* vertit, Ἀνάλαβε. *S.* Βάσταζε. 14 *Aq.* αὐχήσεως. *S.* δόξης. *Th.* ὡραιότητος. 15 *Alex. Ald. C.* σοι ἔτη. 16 *Aq.* ὡδήγησά σε. 17 *Aq.* ἐν καμπαῖς εὐθύτητος. *S.* ἐν τρίβῳ εὐθείᾳ. 18 *Sch.* οὐ στενωθήσεται. *S.* μὴ θλιβήσεται. 19 *Aq.* σκανδαλισθήσῃ. 20 *Alex.* φύλαξον. 21 *Aq. & Th.* μακαρίσῃς ὁδοὺς πονηρῶν. 22 δὲ *Ald. C.* deest. 23 *Aq. S. & Th.* πάρελθε. 24 *Alex.* ἀπ᾽ αὐτῶν, οὐ κοιμῶνται. 25 *Aq.* ἄρτον. 26 *Aq. & S.* καὶ οἶνον ἀδικιῶν πίονται. 27 *Th.* ὡς φῶς φέγγους πορευόμενον, καὶ φωτίζον ἕως ἑτοιμασίας ἡμέρας. *Aq.* ἑτοίμης ἡμέρας. *S.* ἑδραίας ἡμέρας. 28 *Ald.* πορεύονται. 29 *Alex.* κατορθώσει. *Ald. C.* ἂν κατορθώσῃ. 30 *C.* ἐν τίνι καὶ πῶς προσκόπτουσιν. *S.* ἐν τίνι ἀσθενήσουσιν. 31 *Aq. S. & Th.* κλῖνον. 32 *S.* μὴ παραρρυησάτωσαν ἐξ ὀφθαλμῶν σου. *Th.* μὴ χλευασθήτωσαν ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου. 33 *Alex.* ἐκ σῇ καρδίᾳ. 34 *Ald. C.* πᾶσι τοῖς. 35 *Alex.* σαρκὶ αὐτοῦ ἴασις. 36 *Th. & Aq.* ἀπὸ παντὸς φυλάγματος. 37 *Ald. C.* ἔξοδοι. *S.* προσέλευσις. 38 *Aq.* Ἀπόστησον. 39 *Aq. & Th.* στρεβλότητα στόματος. 40 *Alex.* ἀπὸ σοῦ μακρὰν ἄπωσον. 41 *Aq. S. & Th.* μάκρυνον. 42 *S.* εἰς τὸ εὐθύ. *Aq. & Th.* εὐθυνέτωσαν κατεναντίον. 43 *Aq.* ὁδοποίει καμπὴν ποδῶν σου. *S.* διατήρησον τοῖς ποσί σου. 44 *Aq. Th. & S.* ἑτοίμαζε.

Cap. 5. 1 *Th.* τῇ φρονήσει μου κλῖνον τὸ οὖς σου. 2 *Aq. S. Th.* γνῶσιν. 3 *Ms. Alex. Ald. ed. & Comp.* αἴσθησιν. 4 *Alex. Ald. C.* ἐντέλλομαί σοι. 5 *Aq. S. & Th.* ἀλλοτρίας. 6 *S. & Th.* καὶ λεῖος ὑπὲρ ἔλαιον φάρυγξ αὐτῆς. 7 *Alex.* ὕστερον δὲ πικρότερον. 8 *Aq.* ὡς ἀψίνθιον. 9 *Sch.* μετ᾽ ὀδύνης. 10 *Aq.* καμπαί. *S.* ἐπικυλισμοί. 11 *Alex.* * ἔγνωστοι. 12 *Aq.* μὴ ἀποστῆτε. 13 *Alex.* ποιήσῃς. 14 *C.* θύρας. 15 *S.* Μήποτε δῷς ἑτέρῳ τὴν δόξαν σου. 16 *Aq. S. Th.* τὰ ἔτη σου. 17 *Alex.* Ἵνα πλησθῶσιν. 18 *Ald. C.* ἀλλοτρίους. *Sch.* ἀλλοτρίων. 19 *Alex. Ald. C.* εἰσέλθωσιν. 20 *Alex. Ald.* Καὶ μὴ μεταμεληθῇς ἐπ᾽ ἐσχάτων (*Ald.* addit, σου) *Aq. S. & Th.* pro μεταμεληθήσῃ vert. στενάξεις.

θήσῃ

θήσῃ [21] ἐπ᾽ ἐσχάτων, ἡνίκα ἂν κατατριβῶσι
12 σάρκες σώματός σου, Καὶ ἐρεῖς, Πῶς ἐ-
μίσησα παιδείαν, καὶ ἐλέγχους [22] ἐξέκλινεν ἡ
13 καρδία μου; Οὐκ ἤκουον φωνὴν [23] παι-
δεύοντός με καὶ διδάσκοντός με, οὐδὲ [24] παρ-
14 έβαλλον τὸ οὖς μου. [25] Παρ᾽ ὀλίγον ἐ-
γενόμην ἐν παντὶ [26] κακῷ, ἐν μέσῳ ἐκκλη-
15 σίας καὶ συναγωγῆς. [27] Πίνε ὕδατα [28] ἀ-
πὸ σῶν ἀγγείων, καὶ ἀπὸ σῶν [29] φρεάτων πη-
16 γῆς. [30] Μὴ ὑπερεκχείσθω σοι ὕδατα ἐκ
τῆς σῆς πηγῆς, εἰς δὲ σὰς πλατείας διαπορευ-
17 έσθω τὰ σὰ ὕδατα. Ἔστω σοι μόνῳ ὑπ-
άρχοντα, καὶ μηδεὶς ἀλλότριος μετασχέτω
18 σοι. Ἡ πηγή σου τοῦ ὕδατος ἔστω [31] σοι
ἰδία, καὶ συνευφραίνου μετὰ γυναικὸς τῆς ἐκ νεό-
19 τητός σου. Ἔλαφος φιλίας καὶ [32] πῶ-
λος [33] σῶν χαρίτων ὁμιλείτω σοι, [34] ἡ δὲ
ἰδία ἡγείσθω σου καὶ συνέστω σοι ἐν παντὶ καιρῷ·
ἐν γὰρ [35] τῇ ταύτης φιλίᾳ συμπεριφερόμενος,
20 πολλοστὸς ἔσῃ. Μὴ πολὺς ἴσθι πρὸς ἀλ-
λοτρίαν, μηδὲ συνέχου ἀγκάλαις [36] τῆς μὴ
21 ἰδίας. [37] Ἐνώπιον γάρ εἰσι τῶν τοῦ θεοῦ ὀ-
φθαλμῶν ὁδοὶ ἀνδρός, εἰς δὲ [38] πάσας τὰς
22 [39] τροχιὰς αὐτοῦ σκοπεύει. [40] Παρανο-
μίαι ἄνδρα ἀγρεύουσι, [41] σειραῖς δὲ τῶν ἑαυ-
23 τοῦ ἁμαρτιῶν ἕκαστος [42] σφίγγεται. Οὗ-
τος τελευτᾷ [43] μετὰ ἀπαιδεύτων, ἐκ δὲ πλή-
θους [44] τῆς ἑαυτοῦ βιότητος [45] ἐξερρίφη, καὶ ἀπ-
ώλετο [46] δι᾽ ἀφροσύνην.

Κεφ. ϛ΄. 6.

1 Υἱὲ ἐὰν [1] ἐγγυήσῃ σὸν [2] φίλον, [3] παραδώ-
2 σεις σὴν χεῖρα ἐχθρῷ. [4] Παγὶς γὰρ ἰσχυ-
ρὰ [5] ἀνδρὶ τὰ ἴδια χείλη, [6] καὶ ἁλίσκεται
3 [7] χείλεσιν ἰδίου στόματος. Ποίει υἱὲ ἃ ἐ-
γώ σοι ἐντέλλομαι, καὶ σῴζου· ἥκεις γὰρ εἰς χεῖ-
ρας κακῶν διὰ σὸν φίλον. [8] Ἴθι μὴ ἐκλυόμε-
νος, [9] παρόξυνε δὲ καὶ τὸν [10] φίλον σου ὃν [11] ἐν-
4 εγγυήσω. Μὴ δῷς [12] ὕπνον σοῖς ὄμ-
μασι, [13] μηδὲ [14] ἐπινυστάξῃς σοῖς βλεφάροις,
5 Ἵνα σῴζῃ ὥσπερ δορκὰς ἐκ βρόχων, καὶ ὥσ-
6 περ ὄρνεον [15] ἐκ παγίδος. [16] Ἴθι πρὸς
τὸν μύρμηκα ὦ ὀκνηρέ, καὶ ζήλωσον ἰδὼν τὰς ὁ-
δοὺς αὐτοῦ, καὶ γενοῦ ἐκείνου σοφώτερος.
7 [17] Ἐκείνῳ γὰρ γεωργίου μὴ ὑπάρχοντος, μηδὲ
τὸν [18] ἀναγκάζοντα ἔχων, μηδὲ ὑπὸ δεσπό-
8 την ὤν, Ἑτοιμάζεται θέρους τὴν τροφήν,
[19] πολλήν τε ἐν τῷ ἀμητῷ ποιεῖται τὴν παρά-
θεσιν. [20] ἢ πορεύθητι πρὸς τὴν μέλισσαν, καὶ
μάθε ὡς ἐργάτις ἐστί, τήν τε ἐργασίαν ὡς
[21] σεμνὴν ποιεῖται. ἧς τοὺς πόνους βασιλεῖς καὶ
ἰδιῶται πρὸς [22] ὑγίειαν προσφέρονται. ποθει-
νὴ δέ ἐστι πᾶσι καὶ ἐπίδοξος, καί περ οὖσα τῇ
ῥώμῃ ἀσθενής, τὴν σοφίαν τιμήσασα προήχ-
9 θη. [23] Ἕως τίνος ὀκνηρὲ [24] κατάκεισαι;
10 πότε δὲ ἐξ ὕπνου [25] ἐγερθήσῃ; Ὀλίγον
μὲν ὑπνοῖς, ὀλίγον δὲ κάθησαι, μικρὸν δὲ νυ-
στάζεις, ὀλίγον δὲ [26] ἐναγκαλίζῃ χερσὶ στήθη.
11 [27] Εἶτ᾽ ἐμπαραγίνεταί σοι ὥσπερ κακὸς ὁδοι-
πόρος ἡ πενία, καὶ ἡ ἔνδεια [28] ὥσπερ ἀγαθὸς
δρομεύς. ἐὰν δὲ ἄοκνος ᾖς, [29] ἥξει ὥσπερ πη-
γὴ ὁ ἀμητός σου· ἡ δὲ ἔνδεια, ὥσπερ κακὸς
12 [30] δρομεὺς ἀπαυτομολήσει. Ἀνὴρ ἄφρων
καὶ παράνομος [31] πορεύεται [32] ὁδοὺς οὐκ ἀγα-
13 θάς. Ὁ δ᾽ αὐτὸς [33] ἐννεύει ὀφθαλ-
μῷ, [34] σημαίνει δὲ ποδί, [35] διδάσκει δὲ [36] ἐν-
14 νεύμασι [37] δακτύλων. [38] Διεστραμμέ-

21 S. ἐν τῷ ἐκλείπειν. 22 Th. παρώξυνεν. 23 Aq. S. Th. σωτιζόντων. 24 Aq. S. Th. ἔκλινα. 25 Aq. ὡς ὀλίγον ἐγενόμην. Sch. ἐν βραχυτάτῳ. 26 Alex. κακῷ μου, ἐμμέσῳ. 27 Ald. C. Υἱὲ πίνε. 28 Aq. S. Th. ἐκ λάκκου σου. 29 Sch. ὑδάτων. 30 Alex. Ald. C. Ὑπερεκχείσθω σοι τὰ (Ald. C. deest) ὕδατα. Aq. Μὴ διασκορπιζέσθωσαν αἱ πηγαί σου ἔξω. 31 Aq. S. Th. εὐλογημένη 32 S. Th. ἔλαφος χάριτος. 33 C. σοῦ. 34 Sch. φιλία. Aq. τιτθοὶ αὐτῆς μεθυσκέτωσαν. 35 Alex. ταύτῃ τῇ φιλίᾳ. 36 Alex. Ald. ταῖς μὴ ἰδίαις. 37 S. Th. κατέναντι. 38 Alex. σὰς τροχιὰς αὐτοῦ (l. αὐτοῦ) σκοπεύει. 39 Aq. καμπάς. S. ἐπικυλισμούς. 40 Aq. S. Th. Ἀνομίαι. 41 Aq. καὶ ἐν χοινίοις ἁμαρτίας αὐτοῦ. 42 S. συλληφθήσεται. 43 S. διὰ ἀπαιδευσίαν. 44 S. ἀφροσύνης αὐτοῦ πλανηθήσεται. 45 Alex. ἐξερρίφη. 46 Alex. διὰ ἀφρ. S. & Th. ἐν τῷ μὴ εἰδέναι παιδείαν.

Cap. 6. 1 Mſ. Alex. ἐγγύη. 2 Aq. ἑταῖρον. S. & Th. πλησίον. 3 Sch. ἐνέπηξας εἰς ἅλυσιν χεῖρά σου. 4 S. Ἐπαγιδεύθης ἐν ῥήμασι στόματός σου. 5 Alex. τὰ ἴδια χείλη ἀνδρί. 6 S. καὶ ἑάλως ἐν ῥήμασι. 7 C. ῥήμασιν. 8 Aq. S. Th. πορεύου. 9 S. Th. παρέμπησον. 10 Sch. πολίτην. 11 Ald. ἐγγυήσω. 12 Aq. S. Th. νυσταγμόν. 13 Sch. καὶ ἐξεγέρθητι. 14 Ald. ἐπινύσταξιν. 15 S. ἐκ χειρὸς ἰξευτοῦ. 16 Aq. & Th. πορεύου. 17 Alex. Ἐκείνου. 18 Aq. & Th. ἐκβιαστήν. S. γραμματέα. 19 Sch. συστρέφει ἐν θερισμῷ βρώματα αὐτοῦ. S. συνάγει ἐν ἀμητῷ τὰ δέοντα αὐτοῦ. 20 hæc & quæ seqq. usque ad finem versus, C. desunt. 21 Sch. ἐμπορεύεται. 22 Alex. ὑγίαν φέρονται. 23 Sch. πότε. 24 Aq. S. Th. κοιμηθήσῃ. 25 Aq. S. Th. ἀναστήσῃ. 26 Aq. περιλαμβάνεις. 27 Aq. Καὶ ἐλεύσεται. S. & Th. Καὶ ἥξει. 28 S. ὡς ἀνὴρ ἀσπίδος. Th. ὡς ἀνὴρ δορυφόρος. 29 Alex. ἥξει σοι ὥσπερ. 30 Alex. ἀνὴρ αὐτομολήσει. 31 Ald. C. πορεύσεται. 32 S. στρεβλεύμασι στόματος. 33 Aq. & Th. κνίζει. 34 Aq. τρίβων. S. προστρίβων. 35 S. δακτυλοδεικτῶν. Sch. συμβιβάζει δὲ τοῖς δακτύλοις αὐτοῦ. 36 Ald. C. νεύμασι. 37 C. δακτύλῳ. 38 Sch. Στρεβλότητες.

νη [39] καρ-

νη [39] καρδία τεκταίνεται κακά, ἐν παντὶ και-
ρῷ ὁ τοιοῦτος [40] ταραχὰς συνίστησι πόλει.
15 [41] Διὰ τοῦτο [42] ἐξαπίνης ἔρχεται ἡ ἀπώλεια
αὐτοῦ, διακοπὴ καὶ συντριβὴ ἀνίατος.
16 Ὅτι χαίρει πᾶσιν οἷς μισεῖ [43] ὁ θεός, [44] συν-
τρίβεται δὲ [45] δι' ἀκαθαρσίαν ψυχῆς.
17 Ὀφθαλμὸς [46] ὑβριστοῦ, γλῶσσα ἄδικος, χεῖ-
18 ρες ἐκχέουσαι αἷμα [47] δικαίου, Καὶ καρδία
τεκταινομένη λογισμοὺς κακούς, καὶ πόδες [48] ἐ-
19 πισπεύδοντες [49] κακοποιεῖν. [50] Ἐκκαίει
ψευδῆ μάρτυς ἄδικος, καὶ ἐπιπέμπει [51] κρίσεις
20 ἀναμέσον ἀδελφῶν. [52] Υἱὲ φύλασσε
νόμους πατρός σου, καὶ μὴ ἀπώσῃ θεσμοὺς μητρός
21 σου. [53] Ἄφαψαι δὲ αὐτοὺς ἐπὶ σῇ [54] ψυ-
χῇ διαπαντός, καὶ [55] ἐγκλοίωσαι περὶ σῷ τρα-
22 χήλῳ. Ἡνίκα ἂν περιπατῇς, [56] ἐπάγου
αὐτὴν καὶ μετὰ σοῦ ἔστω, ὡς δ' ἂν καθεύδῃς, φυ-
λασσέτω σε, [57] ἵνα ἐγειρομένῳ [58] συλλαλῇ
23 σοι. Ὅτι λύχνος ἐντολὴ [59] νόμου καὶ φῶς,
[60] ὁδὸς [61] ζωῆς, [62] καὶ ἔλεγχος καὶ παιδεία,
24 Τοῦ διαφυλάσσειν σε ἀπὸ γυναικὸς [63] ὑπάν-
δρου, καὶ [64] ἀπὸ διαβολῆς γλώσσης ἀλλοτρίας.
25 [65] Μή σε νικήσῃ κάλλους ἐπιθυμία, [66] μηδὲ
ἀγρευθῇς σοῖς ὀφθαλμοῖς, μηδὲ [67] συναρ-
26 πασθῇς ἀπὸ τῶν αὐτῆς βλεφάρων. Τι-
μὴ γὰρ πόρνης ὅση καὶ ἑνὸς ἄρτου, γυνὴ δὲ ἀνδρῶν
27 τιμίας ψυχὰς ἀγρεύει. [68] Ἀποδήσει τις
πῦρ ἐν κόλπῳ, τὰ δὲ ἱμάτια οὐ κατακαύσει;
28 Ἢ περιπατήσει τις ἐπ' ἀνθράκων πυρός, τοὺς δὲ
29 πόδας οὐ κατακαύσει; Οὕτως ὁ εἰσελθὼν πρὸς
γυναῖκα [69] ὕπανδρον, οὐκ [70] ἀθωωθήσεται, οὐδὲ
30 πᾶς ὁ ἁπτόμενος αὐτῆς. [71] Οὐ θαυμαστὸν
ἐὰν [72] ἁλῷ τις κλέπτων, κλέπτει γὰρ ἵνα [73] ἐμ-
31 πλήσῃ τὴν ψυχὴν [74] πεινῶν. Ἐὰν δὲ
ἁλῷ, ἀποτίσει ἑπταπλάσια, καὶ πάντα τὰ ὑπ-
32 άρχοντα αὐτοῦ δοὺς ῥύσεται ἑαυτόν. [75] Ὁ
δὲ μοιχὸς δι' ἔνδειαν φρενῶν ἀπώλειαν τῇ ψυ-
33 χῇ αὐτοῦ περιποιεῖται, [76] Ὀδύνας τε καὶ
ἀτιμίας ὑποφέρει, τὸ δὲ ὄνειδος αὐτοῦ οὐκ ἐξ-
34 αλειφθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. Μεστὸς γὰρ ζήλου
θυμὸς ἀνδρὸς αὐτῆς, οὐ φείσεται ἐν ἡμέρᾳ [77] κρί-
35 σεως. [78] Οὐκ ἀνταλλάξεται οὐδενὸς λύ-
τρου τὴν ἔχθραν, [79] οὐδὲ μὴ διαλυθῇ [80] πολ-
λῶν δώρων.

Κεφ. ζ'. 7.

1 Υἱὲ φύλασσε ἐμοὺς λόγους, τὰς δὲ ἐμὰς ἐν-
2 τολὰς κρύψον παρὰ σεαυτῷ. Υἱὲ τίμα
τὸν κύριον καὶ ἰσχύσεις, πλὴν δὲ αὐτοῦ μὴ φοβοῦ
ἄλλον. Φύλαξον ἐμὰς ἐντολὰς [1] καὶ βιώσεις,
τοὺς δὲ ἐμοὺς λόγους ὥσπερ κόρας ὀμμάτων.
3 [2] Περίθου [3] δὲ αὐτοὺς σοῖς δακτύλοις, [4] ἐπι-
γράψον δὲ ἐπὶ τὸ πλάτος [5] τῆς καρδίας σου.
4 Εἰπὸν τὴν σοφίαν [6] σὴν ἀδελφὴν εἶναι, [7] τὴν
δὲ φρόνησιν γνώριμον περιποίησαι [8] σεαυτῷ.
5 Ἵνα [9] σε τηρήσῃ ἀπὸ γυναικὸς ἀλλοτρίας καὶ
πονηρᾶς, [10] ἐάν σε λόγοις τοῖς πρὸς χάριν
6 ἐμβάληται. Ἀπὸ γὰρ θυρίδος ἐκ τοῦ οἴκου
αὐτῆς εἰς τὰς πλατείας παρακύπτουσα,
7 Ὃν ἂν ἴδῃ τῶν ἀφρόνων τέκνων νεανίαν ἐνδεῆ
8 φρενῶν, Παραπορευόμενον [11] παρὰ γω-
νίαν ἐν διόδοις οἴκων αὐτῆς, καὶ λαλοῦντα
9 Ἐν σκότει ἑσπερινῷ, ἡνίκα ἂν ἡσυχία νυκτερι-
10 νὴ [12] καὶ [13] γνοφώδης, Ἡ δὲ γυνὴ συν-
αντᾷ αὐτῷ, [14] εἶδος ἔχουσα πορνικόν, ἣ ποιεῖ
11 νέων ἐξίπτασθαι καρδίας. [15] Ἀνεπτερω-
μένη δέ ἐστι καὶ [16] ἄσωτος, ἐν οἴκῳ δὲ οὐχ ἡ-

39 *Alex. Ald. C.* δὲ καρδία. 40 *Sch.* ἀντιδικίας. 41 *Alex.* Διὰ δὲ τοῦτο 42 *Aq.* παραχρῆμα. *S.* ἄφνω. 43 *Alex. Ald. C.* ὁ κύριος *Sch.* ὁ θεός. 44 *Aq. S. Th.* καὶ ἑπτὰ βδελύγματα ψυχῆς αὐτοῦ. 45 *Alex.* διά. 46 *Aq. & S.* ὑψηλός. 47 *Alex. Ald C.* δίκαιον. *Aq.* ἀθῷον. *S.* ἀναίτιον. 48 *Aq. S. Th* ταχύνοντες δραμεῖν εἰς κακίαν. 49 *Ald.* κακοποιεῖν, ἐξολοθρευθήσονται. Ἐκκαίει. 50 *S. & Th.* Ἐκφαίνει. 1 *Sch.* ἀντιδικίας. 52 *Alex.* φύλασσε υἱέ. 53 *Aq. & Th.* Σύνδησον. 54 *Sch.* καρδίᾳ. 55 *S.* σφίγξον. 56 *Aq. S. Th.* ἰδηγείτω σε. 57 *Sch.* ὡς δ' ἂν διεγερθῇς. 58 *Alex.* συλλαλήσω. 59 *Aq. S. Th.* καὶ νόμος φῶς. 60 *Alex. Ald. C.* καὶ ὁδός. 61 *Alex & Ald.* ζωῆς, ἔλεγχος. 62 *Aq. S Th.* ἔλεγχοι παιδείας. 63 *Sch* τοῦ φίλου σου. *Aq.* ἑταίρου σου. *Th.* πόρνης. 64 *S. & Th.* ἀπὸ λειογλώσσου ξένης. 65 *Ald. C.* Υἱὲ μή. *Aq. S. & Th* Μὴ ἐπιθυμήσῃς κάλλους αὐτῆς ἐν καρδίᾳ σου. 66 *Sch.* μηδὲ ἕλῃ σε. 67 *Alex.* συναρπάσῃς. 68 *Aq. S. & Th.* μὴ ὑποτύφει. 69 *Aq. & Th.* ἑταίρου αὐτοῦ. *S.* τοῦ πλησίον. 70 *Alex.* ἀθωωθήσεται. 71 *S.* οὐκ ἐξευτελίσουσι. *Aq.* οὐκ ἐξουδενώσουσι τὸν κλέπτην. 72 *Alex.* τις ἁλῷ. 73 *Alex.* ἐμπλήσει ψυχήν. 74 *Alex.* πινῶσαν. *Ald. C.* πεινῶσαν. *Sch.* ψυχὴν αὐτοῦ ὅταν πεινάσῃ. 75 *Aq.* γυναῖκα, στερεῖται καρδίας. 76 *S.* μάστιγα καὶ ὕβριν εὑρήσει. 77 *Aq. & Th.* ἐκδικήσεως. 78 *Th.* οὐ λήψεται πρόσωπον πάσης λυτρώσεως. 79 *Alex.* οὐδὲ μὴ διὰ πολλῶν δώρων. 80 *Aq.* δωροκοπίᾳ.

Cap. 7. 1 *Aq. S. & Th.* καὶ ζῆθι. 2 *Ms. Alex.* Περίθου * αὐτοῖς σοῖς δακτύλοις. pro Περίθου, *Aq.* Σύνδησον. *S. & Th.* Ἄφαψαι. 3 δὲ *Ald. C.* deest. 4 *Sch.* ἀπόγραψαι. 5 *S.* τοῦ στήθους. 6 *Aq. S. & Th.* ἀδελφή μου εἶ σύ. 7 *Aq. & Th.* καὶ γνωστὴν τὴν σύνεσιν καλέσεις. 8 *Ald.* αὐτῷ. 9 σε *Ald.* deest. 10 *Th.* ἧς ῥήματα αὐτῆς ὀλιθηρά. 11 *Ald C.* ἐν γωνίᾳ. & *Sch* παρὰ γωνίαν. 12 *Ald. C.* ἢ, καί 13 *Alex.* γνόφος. 14 *Aq.* θέσιν πόρνης. *S.* τάξιν πόρνης. 15 *Aq.* χολάζουσα. 16 *Aq.* ἀφισαμένη. *S.* ἀφεστηκυῖα.

12 συχάζουσιν οἱ πόδες αὐτῆς. Χρόνον γάρ
τινα ἔξω ῥέμβεται, χρόνον δὲ ἐν πλατείαις
13 παρὰ πᾶσαν γωνίαν ἐνεδρεύει. Εἶτα [17] ἐ-
πιλαβομένη ἐφίλησεν αὐτὸν, [18] ἀναιδεῖ δὲ
14 προσώπῳ προσεῖπεν αὐτῷ, Θυσία εἰ-
ρηνική μοι ἐστὶ, σήμερον ἀποδίδωμι τὰς εὐ-
15 χάς μου. Ἕνεκα τούτου ἐξῆλθον εἰς συν-
άντησίν [19] σοι, ποθοῦσα τὸ σὸν πρόσωπον,
16 εὕρηκά σε. [20] Κειρίαις τέτακα τὴν κλίνην
μου, [21] ἀμφιτάποις [22] δὲ ἔστρωκα τοῖς ἀπ'
17 Αἰγύπτου. [23] Διέῤῥαγκα τὴν κοίτην μου
[24] κροκίνῳ, τὸν δὲ οἶκόν μου κινναμώμῳ.
18 Ἐλθὲ, καὶ [25] ἀπολαύσωμεν φιλίας ἕως ὄρθρου,
19 δεῦρο καὶ [26] ἐγκυλισθῶμεν ἔρωτι. Οὐ γὰρ
πάρεστιν ὁ ἀνήρ μου ἐν οἴκῳ, πεπόρευται [27] δὲ
20 ὁδὸν μακρὰν, [28] Ἔνδεσμον ἀργυρίου
λαβὼν ἐν [29] χειρὶ αὐτοῦ, [30] δι' ἡμερῶν πολ-
21 λῶν ἐπανήξει εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. [31] Ἀπε-
πλάνησε δὲ αὐτὸν [32] πολλῇ ὁμιλίᾳ, βρόχοις
τε τοῖς ἀπὸ χειλέων [33] ἐξώκειλεν αὐτόν.
22 Ὁ δὲ ἐπηκολούθησεν αὐτῇ [34] κεπφωθείς· ὥσ-
περ δὲ βοῦς ἐπὶ σφαγὴν ἄγεται, καὶ ὥσπερ κύ-
ων [35] ἐπὶ δεσμοὺς, [36] ἢ ὡς ἔλαφος τοξεύμα-
23 τι [37] Πεπληγὼς εἰς τὸ ἧπαρ. σπεύδει δὲ
ὥσπερ ὄρνεον εἰς παγίδα, οὐκ εἰδὼς ὅτι περὶ
24 ψυχῆς τρέχει. Νῦν οὖν υἱὲ ἄκουέ μου, καὶ
25 πρόσεχε [38] ῥήμασι στόματός μου. Μὴ ἐκ-
κλινάτω εἰς τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἡ καρδία [39] σου,
26 Πολλοὺς γὰρ τρώσασα καταβέβληκε, καὶ [40] ἀνα-
27 ρίθμητοί εἰσιν οὓς πεφόνευκεν. Ὁδοὶ ᾅ-
δου ὁ οἶκος αὐτῆς, κατάγουσαι [41] εἰς τὰ ταμι-
εῖα τοῦ θανάτου.

Κεφ. η'. 8.

1 [1] ΣΥ τὴν σοφίαν [2] κηρύξεις, ἵνα φρόνησίς
2 σοι ὑπακούσῃ. Ἐπὶ γὰρ τῶν ὑψηλῶν ἄκρων
3 ἐστὶν, ἀναμέσον δὲ τῶν τρίβων ἕστηκε. Πα-
ρὰ γὰρ πύλαις δυναστῶν παρεδρεύει, [3] ἐν δὲ
4 εἰσόδοις ὑμνεῖται. Ὑμᾶς ὦ ἄνθρωποι πα-
ρακαλῶ, καὶ προΐεμαι ἐμὴν φωνὴν υἱοῖς ἀν-
5 θρώπων. Νοήσατε ἄκακοι πανουργίαν,
6 οἱ δὲ ἀπαίδευτοι [4] ἔνθεσθε καρδίαν. Εἰσ-
ακούσατέ μου, [5] σεμνὰ γὰρ ἐρῶ, καὶ [6] ἀνοίσω ἀπὸ
7 χειλέων ὀρθά. Ὅτι ἀλήθειαν μελετή-
σει ὁ [7] φάρυγξ μου, ἐβδελυγμένα δὲ ἐναντίον
8 ἐμοῦ χείλη ψευδῆ. Μετὰ δικαιοσύνης
πάντα τὰ [8] ῥήματα τοῦ στόματός μου, οὐδὲν [9] ἐ-
αὐτοῖς σκολιὸν οὐδὲ [10] στραγγαλιῶδες.
9 Πάντα [11] ἐνώπια τοῖς συνιοῦσι, καὶ ὀρθὰ τοῖς
10 εὑρίσκουσι γνῶσιν. Λάβετε παιδείαν καὶ
μὴ ἀργύριον, καὶ γνῶσιν ὑπὲρ χρυσίον δεδοκι-
11 μασμένον. [12] Κρείσσων γὰρ σοφία λίθων
[13] πολυτελῶν, πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς
12 ἐστιν. Ἐγὼ ἡ σοφία κατεσκήνωσα [14] βου-
λὴν καὶ γνῶσιν, [15] καὶ ἔννοιαν ἐγὼ ἐπεκαλεσά-
13 μην. Φόβος κυρίου μισεῖ [16] ἀδικίαν,
ὕβριν τε καὶ ὑπερηφανίαν καὶ ὁδοὺς πονηρῶν·
μεμίσηκα δὲ ἐγὼ [17] διεστραμμένας ὁδοὺς κα-
14 κῶν. Ἐμὴ βουλὴ καὶ [18] ἀσφάλεια, ἐμὴ
15 φρόνησις, ἐμὴ δὲ [19] ἰσχύς. Δι' ἐμοῦ βα-
σιλεῖς βασιλεύουσι, καὶ οἱ δυνάσται [20] γράφου-
16 σι δικαιοσύνην. Δι' ἐμοῦ [21] μεγιστᾶνες
μεγαλύνονται, καὶ [22] τύραννοι δι' ἐμοῦ κρα-
17 τοῦσι γῆς. Ἐγὼ τοὺς ἐμὲ φιλοῦντας ἀγα-
πῶ, οἱ δὲ ἐμὲ ζητοῦντες [23] εὑρήσουσι.
18 Πλοῦτος καὶ δόξα [24] ἐμοὶ ὑπάρχει, καὶ [25] κτῆ-
19 σις πολλῶν καὶ δικαιοσύνη. [26] Βέλτιον ἐμὲ
καρπίζεσθαι ὑπὲρ χρυσίον καὶ λίθον τίμιον [27],
τὰ δὲ ἐμὰ γεννήματα [28] κρείσσω ἀργυρίου ἐκ-

---

17 *C.* ἐπιλαμβανομένη. 18 *S.* ἐτόλμησε πρόσωπον αὐτῆς. *Th.* ἠναιδεύσατο ἐν προσώπῳ αὐτῆς. 19 *Alex.* * μου. 20 *Aq.* & *Th.* περιστρώμασι περιέστρωσα. 21 *Th.* διαγέγραμμαι ζωγραφίαν Αἰγύπτου. 22 *Ald. C.* διέστρωσα. 23 *Th.* Ἐκαλλώπισα. 24 *Alex. Ald. C.* κρόκῳ. 25 *Aq. S. Th.* μεθυσθῶμεν τιτθῶν. 26 *Aq.* & *Th.* συμπεριπλακῶμεν ἐν ἀγάπαις. 27 δὲ *Ald. C.* deest. 28 *Sch.* βαλάντιον. 29 *Ald. C.* χερσίν. 30 *Aq.* εἰς ἡμέραν πανσελήνου. ἄλλος, ἐν ἡμέρᾳ εὐσήμου. 31 *S.* ἐξέκλινε. *Aq.* ἦγξε. 32 *Th.* ἐν πλήθει δομάτων. 33 *Aq. S. Th.* ἔξωσεν. 34 *Alex.* κεφφωθείς. *Aq.* παραχρῆμα. *S.* ἐξαίφνης. 35 *Ald.* δεσμούς. *S.* σκιρτῶν ἐπὶ δεσμῶν ἀφρων. 36 *C.* καί. 37 *Th.* Ἕως διασπαρῇ βέλος ἧπατι αὐτοῦ. 38 *Alex.* ῥῆσιν. 39 *Alex. Ald. C.* σου, καὶ μὴ πλανηθῇς ἐν ἀτραποῖς (*Alex.* ἀτροποῖς) αὐτῆς. (quæ neque *Ambr.* hab. hunc locum citans:) Πολλούς. 40 *S.* & *Th.* ἰσχυροὶ πάντες. 41 *Alex.* εἰς ταμιεῖα.

Cap. 8. 1 *Ald. ed.* Διὸ σύ. *Th.* Ἰδοὺ ἡ σοφία κικράξεται, καὶ ἡ σύνεσις δώσει φωνὴν αὐτῆς. 2 *C.* κήρυξον. 3 *Th.* εἴσοδον θυρῶν. 4 *S.* νοήσατε τῇ καρδίᾳ. 5 *S.* & *Th.* ἡγεμονικά. 6 *Ms. Alex.* ἀνοίγω. 7 *Ald. C.* λάρυγξ. 8 *Alex.* κρίματα. 9 *Alex. C.* ἐν αὐτοῖς. 10 *Alex.* στραγγαλῶδες. *Aq.* διεστραμμένον. *Th* περιπεπλεγμένον καὶ διεστραμμένον. 11 *Ald.* ἐνώπιον. *Th.* εὐθεῖα. *Sch.* εὔκοπα, sive, εὔσκοπα. *S.* ἐκλεξώμεθα, sive, ἐλεγξώμεθα. 12 *Alex.* ἀνταναιρεῖσθαι ἔλθησιν χρυσίου καὶ ἀργυρίου. Κρείσσων. *Ald. C.* ἀνταιρεῖσθε δὲ αἰσθήσεις χρυσίου καθαροῦ. Κρείσσων. 13 *S.* τῶν ἐσωτάτων. 14 *S.* πανουργίαν. 15 *Th.* διαβουλιῶν εὑρήσω. 16 *Sch.* κακίαν. 17 *S.* & *Th.* καὶ στόμα στρεβλὸν ἐμίσησα. 18 *Aq.* εὐνομία. 19 *S.* κράτος. 20 *Aq. S.* & *Th.* ἀκριβάσονται δίκαιον. 21 *Aq.* & *S.* ἄρχοντες ἄρξουσι. 22 *Aq.* & *Th.* ἐκουσιαζόμενοι. 23 *Alex. Ald. C.* εὑρήσουσιν χάριν. Πλοῦτος. 24 *Aq.* σὺν ἐμοί. *S.* παρ' ἐμοῦ. *Th.* μετ' ἐμοῦ. 25 *S.* βίος παλαιός. *Th.* ὕπαρξις παλαιά. *Aq.* ὕπαρξις μετ' εἰρήνης. 26 *S.* Κρείσσων καρπός μου χρυσίου Ὠφάζ. *Aq.* Ἀγαθὸς καρπός μου παρὰ χρυσίον καὶ παρὰ κιῤῥόν. 27 *Alex.* πολύν, τὰ δὲ ἐμὰ γεννήματα κρεῖσσον ἀργυρίου. 28 *Ald. C.* κρεῖσσον.

λεκ-

20 λεκτοῦ. Ἐν ὁδοῖς [29] δικαιοσύνης περι-
πατῶ, καὶ ἀναμέσον τρίβων [30] δικαιώματος
21 ἀναστρέφομαι. [31] Ἵνα μερίσω τοῖς ἐμὲ ἀ-
γαπῶσιν ὕπαρξιν, καὶ τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν ἐμ-
πλήσω ἀγαθῶν. ἐὰν ἀναγγείλω ὑμῖν τὰ καθ'
ἡμέραν γινόμενα, μνημονεύσω τὰ ἐξ αἰῶνος
22 ἀριθμῆσαι. [32] Κύριος ἔκτισέ με ἀρχὴν
23 ὁδῶν αὐτοῦ εἰς ἔργα αὐτοῦ, Πρὸ τοῦ αἰῶ-
νος ἐθεμελίωσέ με, [33] ἐν ἀρχῇ πρὸ τοῦ τὴν
24 γῆν ποιῆσαι, Καὶ πρὸ τοῦ τὰς ἀβύσ-
σους ποιῆσαι, πρὸ τοῦ προελθεῖν τὰς πηγὰς τῶν
25 ὑδάτων. Πρὸ τοῦ ὄρη ἑδρασθῆναι, πρὸ δὲ
26 πάντων βουνῶν, [34] γεννᾷ με. [35] Κύριος
ἐποίησε χώρας καὶ ἀοικήτους, καὶ ἄκρα οἰκουμένα
27 τῆς [36] ὑπ' οὐρανόν. Ἡνίκα ἡτοίμαζε τὸν
οὐρανὸν, συμπαρήμην αὐτῷ, [37] καὶ ὅτε ἀφώ-
ριζε τὸν ἑαυτοῦ [38] θρόνον ἐπ' ἀνέμων,
28 [39] Καὶ ὡς ἰσχυρὰ ἐποίει [40] τὰ ἄνω νέφη, καὶ
ὡς ἀσφαλεῖς ἐτίθει πηγὰς τῆς ὑπ' οὐρανὸν,
29 [41] Καὶ ὡς ἰσχυρὰ ἐποίει τὰ [42] θεμέλια τῆς γῆς,
30 Ἤμην παρ' αὐτῷ [43] ἁρμόζουσα· ἐγὼ ἤμην ᾗ
προσέχαιρε· καθ' ἡμέραν δὲ [44] εὐφραινό-
μην ἐν προσώπῳ αὐτοῦ ἐν παντὶ καιρῷ,
31 Ὅτε [45] ἐνευφραίνετο τὴν οἰκουμένην συντελέ-
σας, καὶ [46] ἐνευφραίνετο ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων.
32 Νῦν οὖν υἱὲ ἄκουέ μου, [47] μακάριος ἀνὴρ ὃς
εἰσακούσεταί μου, καὶ ἄνθρωπος ὃς τὰς ἐμὰς
34 ὁδοὺς [48] φυλάξει, Ἀγρυπνῶν ἐπ' ἐ-
μαῖς θύραις καθ' ἡμέραν, τηρῶν [49] σταθμοὺς
35 ἐμῶν εἰσόδων. [50] Αἱ γὰρ ἔξοδοί μου, ἔξο-
δοι ζωῆς, [51] καὶ ἑτοιμάζεται θέλησις παρὰ κυρίου.
36 Οἱ δὲ [52] ἁμαρτάνοντες εἰς ἐμὲ, ἀσεβοῦσιν εἰς
τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς, καὶ οἱ μισοῦντές με [53] ἀγα-
πῶσι θάνατον.

ΚΕΦ. Θ'. 9.

1 Ἡ Σοφία ᾠκοδόμησεν ἑαυτῇ οἶκον, καὶ [1] ὑπ-
2 ήρεισε στύλους ἑπτά. Ἔσφαξε τὰ ἑαυ-
τῆς θύματα, [2] ἐκέρασεν εἰς κρατῆρα τὸν ἑαυ-
τῆς οἶνον, καὶ [3] ἡτοιμάσατο τὴν ἑαυτῆς τράπε-
3 ζαν. Ἀπέστειλε τοὺς ἑαυτῆς [4] δούλους,
συγκαλοῦσα [5] μετὰ ὑψηλοῦ κηρύγματος ἐπὶ κρα-
4 τῆρα, λέγουσα, Ὅς ἐστιν [6] ἄφρων,
ἐκκλινάτω πρός με· καὶ τοῖς ἐνδεέσι φρενῶν
5 εἶπεν, Ἔλθατε, φάγετε [7] τῶν ἐμῶν ἄρτων,
6 καὶ πίετε οἶνον ὃν [8] ἐκέρασα ὑμῖν. [9] Ἀπο-
λείπετε ἀφροσύνην, [10] ἵνα εἰς τὸν αἰῶνα βασι-
λεύσητε· καὶ ζητήσατε φρόνησιν [11], [12] καὶ κατορ-
7 θώσατε [13] ἐν γνώσει σύνεσιν. Ὁ παι-
δεύων κακοὺς λήψεται ἑαυτῷ ἀτιμίαν· ἐλέγ-
χων δὲ τὸν ἀσεβῆ μωμήσεται [14] ἑαυτόν.
8 Μὴ ἔλεγχε κακοὺς, ἵνα μὴ [15] μισήσωσί σε·
9 ἔλεγχε σοφὸν, καὶ ἀγαπήσει [16] σε. Δί-
δου σοφῷ ἀφορμὴν, καὶ σοφώτερος ἔσται·
[17] γνώριζε δικαίῳ, καὶ προσθήσει τοῦ δέχεσθαι.
10 Ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου, καὶ βουλὴ ἁγίων
σύνεσις· [18] τὸ γὰρ γνῶναι νόμον, διανοίας ἐ-
11 στὶν ἀγαθῆς. Τούτῳ γὰρ τῷ τρόπῳ πολὺν
[19] ζήσεις χρόνον, καὶ προστεθήσεταί σοι ἔτη
12 [20] ζωῆς [21] σου. Υἱὲ ἐὰν σοφὸς γένῃ [22] σε-
αυτῷ, σοφὸς ἔσῃ [23] καὶ τοῖς πλησίον· [24] ἐὰν

---

29 *Sch.* δικαιώματος. 30 *Alex.* δικαιοσύνης. 31 *Aq. S. Th.* Τοῦ κληροδοτῆσαι. 32 de hoc vide *Hier.* in hunc locum. & c. 26. Esai. in Mich. c. 4. in ep. ad Ephes. c. 2. & in epist. 139. *Aq.* κύριος ἐκτήσατό με ἀρχῆθεν κατεργασμάτων αὐτοῦ. *S.* ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ πρὸ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ. *Th.* πρὸ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ ἀπὸ τότε, καὶ ἐκ τότε πρὸ αἰῶνος προκεχείρισμαι. 33 *Alex.* πρὸ τοῦ τὴν γῆν ποιῆσαι. 34 *Aq.* & *Th.* ὠδινήθην. *S.* ἐμαιώθην. 35 *Aq.* & *S.* Πρὶν ἢ ἐποίησε γῆν καὶ ἐξόδους. 36 *Alex.* ὑπ' οὐρανόν. 37 καὶ *Ald.* deest. 38 *Aq.* & *S.* πύργον.
39 *Alex. Ald. C.* Ἡνίκα ἰσχυρὰ ἐποίει. 40 *Aq.* ῥοπάς. *S.* αἰθέρα. 41 *Alex. Ald. C.* Ἐν τῷ τιθέναι τῇ θαλάσσῃ ἀκριβασμὸν αὐτοῦ, καὶ (deest *C.*) ὕδατα παρελεύσονται (*Alex.* οὐ παρελεύσονται. *Ald.* παρελεύσεται) στόματος αὐτοῦ, Καὶ ὡς (deest *Alex.*) ἰσχυρά. Illa tamen præcedentia non hab. *Tertull.* hunc locum citans. *Sch.* Ἀ. καὶ Θ. ἐν τῷ ἀκριβάζειν γῦρον ἐπὶ πρόσωπον ἀβύσσου. *Scholia Rom.* notant, in uno l. esse παρελεύσεται στόματος αὐτοῦ. & margini adscriptum, στόμα. & illud, ἐν τῷ τιθέναι τῇ θαλάσσῃ ἀκριβασμὸν αὐτοῦ, hab. *Procop.* & tamen non hab. καὶ ὕδατα &c.
42 *Alex.* * θελήματα. 43 *Aq.* τιθηνουμένη. *S.* & *Th.* ἐστηριγμένη. 44 *Aq. S. Th.* παίζουσα. 45 *Alex. Ald. C.* ηὐφραίνετο. 46 *Alex.* ἐνηυφραίνετο. 47 *Alex. Ald. C.* καὶ μακάριοι οἱ (*Ald.* οἳ) ὁδούς μου φυλάσσοντες (*Ald.* φυλάσσουσιν. al. φυλάξουσιν.) ἀκούσατε σοφίαν, καὶ σοφίσθητε, καὶ μὴ ἀποσφραγῆτε (*Alex.* ἀποφραγῆτε,) Μακάριος ἀνήρ. sed illa καὶ μακάριοι &c. in a. l. habentur sub asterisco.
48 *Ald.* τηρήσει. 49 *Th.* φλιὰς θυρῶν μου. 50 *Aq. S. Th.* ὁ γὰρ εὑρών με, εὑρήσει ζωήν. 51 *S.* καὶ ἀρύεται εὐδοκίαν παρὰ κυρίου. 52 *Alex.* & *C.* εἰς ἐμὲ ἁμαρτάνοντες. 53 *Aq.* & *S.* ἀδικεῖ ψυχὴν αὐτοῦ.
Cap. 9. 1 *Aq.* & *S.* ἐλατόμησε. 2 *Ald.* καὶ ἐκέρασεν. 3 *Aq.* παρέταξε. *S.* προσέθηκε. *Th.* ἐστοίβασε. 4 *Aq.* παιδίσκας. *S.* κοράσια. *Th.* νεάνιδας. 5 *Aq.* ἐπὶ ὑψέων. *S.* & *Th.* ἐπὶ ὑψέων πόλεως. 6 *Ald.* ὑμῶν ἄφρων. *S.* νήπιος. 7 *Ald.* τὸν ἐμὸν ἄρτον. 8 *Ald.* κεκέρακα. 9 *Aq. S. Th.* καταλίπετε. 10 *Ald.* καὶ ζήσεσθε εἰς τὸν αἰῶνα, βασιλεύσητε. *C.* καὶ ζήσεσθε. *Cypr. Derelinquite stultitiam, & quærite prudentiam, & corrigite scientiam in intellectu.* 11 *Alex. Ald. C.* ἵνα βιώσητε, καὶ κατορθώσατε. 12 *Aq.* & *S.* καὶ κατευθύνθητε ἐν ὁδῷ συνέσεως. 13 *Ald.* σύνεσιν ἐν γνώσει. Ὁ. 14 in pler. ll. post ἑαυτὸν, hæc seqq. οἱ δὲ (al. γὰρ) ἔλεγχοι τῷ ἀσεβεῖ, μώλωπες αὐτῷ. *Sch.* οὗτος ὁ στίχος οὐ κεῖται οὔτε ἐν τοῖς λοιποῖς, οὔτε παρὰ τοῖς ό. 15 *Alex.* μισοῦσιν. 16 *Alex.* σε, ἄσοφον καὶ μισήσει σε. Δίδου.
17 *Alex.* γνώριζε δέ. 18 *Alex.* τὸ δέ. 19 *Alex.* ζήσῃ. 20 *Alex.* ζωῆς. 21 σου *C.* deest. 22 *Ald.* αὐτῷ. 23 *Alex.* καὶ τῷ πλησίον. *Ald.* καὶ τοῖς πλησίον σου. *C.* desunt. 24 *S.* κἂν λοιμὸς γένῃ.

δὲ κα-

ἢ κακὸς ἀποβῇς. [25] μόνος ἂν ἀντλήσεις κακά.
ὃς ἐρείδεται ἐπὶ ψεύδεσιν, οὗτος [26] ποιμαί-
νει ἀνέμους, ὁ δ' αὐτὸς διώξεται ὄρνεα πετό-
μενα· ἀπέλιπε γὰρ ὁδοὺς τοῦ ἑαυτοῦ ἀμπελῶνος,
τοὺς δὲ ἄξονας τοῦ ἰδίου γεωργίου πεπλάνηται.
διαπορεύεται δὲ δι' ἀνύδρου ἐρήμου, καὶ γῆν δια-
τεταγμένην ἐν διψώδεσι, συνάγει δὲ χερσὶν
13 ἀκαρπίαν. Γυνὴ ἄφρων καὶ θρασεῖα ἐν-
δεὴς ψωμοῦ γίνεται, ἣ οὐκ ἐπίσταται αἰσχύ-
14 νην. Ἐκάθισεν ἐπὶ θύραις τοῦ ἑαυτῆς οἴ-
κου, ἐπὶ δίφρου [27] ἐμφανῶς ἐν πλατείαις,
15 Προσκαλουμένη τοὺς [28] παριόντας καὶ κατευθύ-
16 νοντας ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· Ὃς ἐστιν ὑμῶν
ἀφρονέστατος, ἐκκλινάτω πρός με· [29] καὶ τοῖς
ἐνδεέσι φρονήσεως παρακελεύομαι, λέγουσα,
17 Ἄρτων κρυφίων ἡδέως ἅψασθε, καὶ ὕδατος
18 κλοπῆς [30] γλυκεροῦ. Ὁ δὲ οὐκ οἶδεν ὅτι
[31] γηγενεῖς παρ' αὐτῇ ὄλλυνται, καὶ [32] ἐπὶ [33] πέ-
ταυρον ᾅδου συναντᾷ. [34] ἀλλὰ ἀποπήδησον, μὴ
[35] χρονίσῃς ἐν τῷ [36] τόπῳ, μηδὲ [37] ἐπιστή-
σῃς τὸ σὸν ὄμμα πρὸς αὐτήν, οὕτως γὰρ δια-
βήσῃ [38] ὕδωρ ἀλλότριον. [39] ἀπὸ δὲ ὕδατος
ἀλλοτρίου ἀπόσχου, καὶ ἀπὸ πηγῆς ἀλλοτρίας μὴ
πίῃς, ἵνα πολὺν [40] ζήσῃς χρόνον, [41] προσ-
τεθῇ δέ σοι ἔτη ζωῆς.

Κεφ. ι'. 10.

1 Υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα, υἱὸς δὲ ἄ-
2 φρων λύπη τῇ μητρί. Οὐκ ὠφελήσουσι
θησαυροὶ ἀνόμους, δικαιοσύνη δὲ ῥύσεται ἐκ θα-
3 νάτου. Οὐ [1] λιμοκτονήσει κύριος ψυχὴν
δικαίαν, ζωὴν δὲ ἀσεβῶν ἀνατρέψει.
4 Πενία ἄνδρα ταπεινοῖ, χεῖρες δὲ ἀνδρείων
πλουτίζουσιν. υἱὸς πεπαιδευμένος σοφὸς ἔσται,
5 τῷ δὲ ἄφρονι διακόνῳ χρήσεται. [2] Διε-
σώθη ἀπὸ καύματος υἱὸς νοήμων, ἀνεμόφθο-
ρος δὲ γίνεται ἐν ἀμήτῳ υἱὸς [3] παράνομος.
6 Εὐλογία κυρίου [4] ἐπὶ κεφαλὴν δικαίου, στό-
μα δὲ ἀσεβῶν [5] καλύψει [6] πένθος ἄωρον.
7 Μνήμη [7] δικαίων [8] μετ' [9] ἐγκωμίων, ὄνομα
8 δὲ ἀσεβοῦς [10] σβέννυται. Σοφὸς καρδίᾳ
δέξεται ἐντολάς, ὁ δὲ ἄστεγος χείλεσι σκολιά-
9 ζων [11] ὑποσκελισθήσεται. Ὃς πορεύεται
[12] ἁπλῶς, πορεύεται πεποιθώς· ὁ δὲ [13] δια-
στρέφων τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, γνωσθήσεται.
10 Ὁ ἐννεύων [14] ὀφθαλμοῖς μετὰ δόλου, συνάγει
ἀνδράσι λύπας· ὁ δὲ ἐλέγχων μετὰ παρρησίας,
11 εἰρηνοποιεῖ. Πηγὴ ζωῆς [15] ἐν χειρὶ δι-
καίου, στόμα δὲ ἀσεβοῦς καλύψει ἀπώλεια.
12 Μῖσος ἐγείρει [16] νεῖκος, πάντας δὲ τοὺς [17] μὴ
13 φιλονεικοῦντας καλύπτει [18] φιλία. [19] Ὃς
ἐκ χειλέων προφέρει σοφίαν, ῥάβδῳ τύπτει ἄν-
14 δρα ἀκάρδιον. Σοφοὶ [20] κρύψουσιν αἴ-
σθησιν, στόμα δὲ προπετοῦς ἐγγίζει συντριβῇ.
15 Κτῆσις πλουσίων [21] πόλις ὀχυρά, [22] συντριβὴ
16 δὲ ἀσεβῶν πενία. Ἔργα δικαίων ζωὴν
ποιεῖ, [23] καρποὶ δὲ ἀσεβῶν [24] ἁμαρτίας.
17 [25] Ὁδοὺς δικαίας ζωῆς φυλάσσει παιδεία,
[26] παιδεία δὲ ἀνεξέλεγκτος πλανᾶται.
18 Καλύπτουσιν ἔχθραν χείλη [27] δίκαια, οἱ δὲ
ἐκφέροντες [28] λοιδορίας ἀφρονέστατοί εἰσιν.
19 Ἐκ πολυλογίας οὐκ [29] ἐκφεύξῃ [30] ἁμαρτίαν,
φειδόμενος δὲ [31] χειλέων, νοήμων ἔσῃ.
20 Ἄργυρος [32] πεπυρωμένος γλῶσσα δικαίου,
21 καρδία δὲ ἀσεβοῦς [33] ἐκλείψει. Χείλη
δικαίων [34] ἐπίσταται ὑψηλά, οἱ δὲ ἄφρονες
22 [35] ἐν ἐνδείᾳ τελευτῶσιν. Εὐλογία κυρίου
ἐπὶ [36] κεφαλὴν δικαίου, αὕτη πλουτίζει, καὶ
οὐ μὴ προστεθῇ αὐτῇ λύπη ἐν καρδίᾳ.

25 al. μ. ἀντλήσεις τὰ κ. Sch. Σ. καὶ Θ. μόνος βαστάξεις. in quibusdam ll. hæc seqq. υἱὸς πεπαιδευμένος σοφὸς ἔσται, τῷ δὲ ἄφρονι διακόνῳ χρήσεται. 26 Alex. ποιμανεῖ. 27 Alex. ἐνφανῶς. 28 Alex. Ald. C. παριόντας ὁδὸν, καί. 29 Alex. C. καὶ τοῖς (desunt Alex.) ἐνδεέσι δὲ φρονήσεως. Ald. καὶ τοῖς ἐνδεέσι φρενῶν. 30 Ald. C. γλυκεροῦ πίετε. 31 Aq. & S. ῥαφαεὶν. θεομάχοι. Th. γίγαντες. 32 Aq. S. Th. καὶ ἐπὶ τοῖς βάθεσι τοῦ ᾅδου οἱ κλητοὶ αὐτῆς. 33 Alex. πέτευρον. 34 hæc usque ad finem versus C. desunt. 35 Alex. ἐνχρονίσῃς. 36 Ald. τόπῳ αὐτῆς. 37 Alex. ἐπιστῇς. 38 Ald. ὡς ὕδωρ. 39 Alex. Ald. καὶ ὑπερβήσῃ ποταμὸν ἀλλότριον. (quæ in uno l. sunt sub asterisco:) ἀπό. 40 Alex. ζήσῃ. 41 Ald. προστεθήσεται.

Cap 10. 1 S. & Th. λιμαγχονήσει. 2 S. Συνάξας ἐν ἀμήτῳ υἱὸς φρόνιμος. 3 Aq. αἰσχύνης. 4 Ms. Alex. ἐπὶ κεφαλῆς. 5 Ald. καλύπτει. 6 Aq. & S. ἀδικίαν. Th. ἁρπαγήν. 7 C. δικαίου. 8 Aq. εἰς εὐλογίαν. 9 C. ἐγκωμίου. 10 Aq. & S. σαπήσεται. 11 Aq. δαρήσεται. S. βασανισθήσεται. Th. φυρήσεται. 12 Aq. & S. ἁπλότητι. 13 S. στρεβλῶν. 14 Ald. ὀφθαλμῷ. 15 Aq. & S. στόμα. 16 S. & Th. μάχας. 17 Sch. ἀδικοῦντας. post al. καλύψει. 18 Aq. & S. ἀγάπη. 19 Aq. S. & Th. ἐν χείλεσι σοφοῦ εὑρεθήσεται σοφία. post Th. καὶ ῥάβδος ἐν νώτῳ ὑστερημένῳ καρδίας. 20 Aq. συγκρύψουσι γνῶσιν. 21 Th. πόλις κράτους αὐτοῦ. 22 Sch. δειλία ἀσεβῶν. 23 Aq. S. Th. γεννήματα. 24 Ald. ἁμαρτίαι. C. ἁμαρτίαις. 25 Alex. Ald. C. Ὁδοὺς ζωῆς φυλάσσει. Sch. Ὁδὸς ζωῆς φυλάσσει ἀκάκους S. τρίβος εἰς ζωὴν φυλασσόντων παιδείαν. 26 Aq. S. & Th. ὁ δὲ ἐγκαταλιμπάνων ἐλέγχους. 27 Aq. & Th. ψευδοῦς. S. ἄδικα. 28 Aq. & Th. ψόγον. 29 Alex. ἐκφεύξεται ἁμαρτία. 30 S. παράπτωμα. 31 Ald. ῥημάτων. 32 Alex. * πεπωρωμένος. Aq. & S. ἐκλεκτός. 33 Aq. ὡς ὀλίγον. S. εὐτελής. Th. ὡς μικρόν. 34 Aq. ποιμαίνουσι πολλούς. 35 Aq. ἐν ἐνδείᾳ καρδίας ἀποθανοῦνται. 36 Alex. κεφαλῆς δικαίου, καὶ οὐ μὴ προστεθῇ.

23 [37] Ἐν γέλωτι ἄφρων πράσσει κακά, ἡ δὲ σο-
24 φία ἀνδρὶ τίκτει φρόνησιν. Ἐν ἀπωλείᾳ
ἀσεβὴς περιφέρεται, [38] ἐπιθυμία δὲ δικαίου δεκ-
25 τή. [39] Παραπορευομένης καταιγίδος ἀ-
φανίζεται [40] ἀσεβὴς, [41] δίκαιος δὲ ἐκκλίνας
26 σώζεται εἰς τὸν αἰῶνα. Ὥσπερ ὄμφαξ ὀδοῦ-
σι [42] βλαβερὸν, καὶ καπνὸς ὄμμασιν, οὕτως
27 παρανομία τοῖς χρωμένοις αὐτῇ. Φό-
βος κυρίου προστίθησιν ἡμέρας, ἔτη δὲ ἀσε-
28 βῶν [43] ὀλιγωθήσεται. [44] Ἐγχρονίζει δι-
καίοις εὐφροσύνη, ἐλπὶς δὲ ἀσεβῶν [45] ἀπολεῖ-
29 ται. [46] Ὀχύρωμα ὁσίου φόβος κυρίου,
[47] συντριβὴ δὲ τοῖς ἐργαζομένοις κακά.
30 Δίκαιος [48] εἰς τὸν αἰῶνα [49] οὐκ ἐνδώσει, ἀσε-
31 βεῖς δὲ οὐκ οἰκήσουσι γῆν. Στόμα δικαίου
ἀποστάζει σοφίαν, γλῶσσα δὲ ἀδίκου ἐξολεῖται.
32 Χείλη ἀνδρῶν δικαίων [50] ἀποστάζει χάριτας,
στόμα δὲ ἀσεβῶν [51] ἀποστρέφεται.

Κεφ. ια΄. 11.

1 [1] Ζυγοὶ δόλιοι βδέλυγμα ἐνώπιον κυρίου,
2 στάθμιον δὲ [2] δίκαιον δεκτὸν αὐτῷ. Οὗ
ἐὰν εἰσέλθῃ ὕβρις, ἐκεῖ καὶ ἀτιμία· [3] στόμα δὲ
3 ταπεινῶν μελετᾷ σοφίαν. [4] Ἀποθανὼν
δίκαιος ἔλιπε μεταμέλον, πρόχειρος δὲ γί-
5 νεται καὶ ἐπιχαρὴς ἀσεβῶν ἀπώλεια. Δι-
καιοσύνη [5] ἀμώμους ὀρθοτομεῖ ὁδοὺς, [6] ἀσέβεια
6 δὲ περιπίπτει ἀδικίᾳ. Δικαιοσύνη ἀν-
δρῶν [7] ὀρθῶν [8] ῥύεται αὐτοὺς, τῇ δὲ [9] ἀπω-
7 λείᾳ αὐτῶν ἁλίσκονται παράνομοι. Τε-
λευτήσαντος ἀνδρὸς δικαίου, οὐκ ὄλλυται ἐλ-
πὶς, [10] τὸ δὲ καύχημα τῶν ἀσεβῶν ὄλλυται.
8 Δίκαιος [11] ἐκ θήρας [12] ἐκδύνει, ἀντ' αὐτοῦ δὲ
9 παραδίδοται ὁ ἀσεβής. [13] Ἐν στόματι ἀ-
σεβῶν παγὶς πολίταις, [14] αἴσθησις δὲ δικαίων
10 εὔοδος. Ἐν ἀγαθοῖς δικαίων κατώρ-
θωσε πόλις, [15] στόμασι δὲ ἀσεβῶν [16] κατ-
12 εσκάφη. [17] Μυκτηρίζει πολίτας ἐνδεὴς
φρενῶν, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἡσυχίαν ἄγει.
13 Ἀνὴρ [18] δίγλωσσος ἀποκαλύπτει [19] βουλὰς ἐν
συνεδρίῳ, πιστὸς δὲ [20] πνοῇ [21] κρύπτει πράγ-
14 ματα. [22] Οἷς μὴ ὑπάρχει κυβέρνησις,
πίπτουσιν ὥσπερ φύλλα, σωτηρία δὲ ὑπάρ-
15 χει [23] ἐν πολλῇ βουλῇ. Πονηρὸς κακο-
ποιεῖ ὅταν συμμίξῃ δικαίῳ, [24] μισεῖ δὲ ἦχον
16 ἀσφαλείας. Γυνὴ [25] εὐχάριστος ἐγεί-
ρει ἀνδρὶ δόξαν, θρόνος δὲ ἀτιμίας γυνὴ μι-
σοῦσα δίκαια. πλούτου ὀκνηροὶ ἐνδεεῖς γίνονται,
[26] οἱ δὲ ἀνδρεῖοι ἐρείδονται πλούτῳ.
17 [27] Τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀγαθὸν ποιεῖ ἀνὴρ ἐλεήμων,
[28] ἐξολλύει δὲ αὐτοῦ σῶμα ὁ ἀνελεήμων.
18 Ἀσεβὴς ποιεῖ ἔργα ἄδικα, σπέρμα δὲ δικαί-
19 ων μισθὸς ἀληθείας. Υἱὸς δίκαιος γεν-
νᾶται εἰς ζωὴν, [29] διωγμὸς δὲ ἀσεβοῦς εἰς θά-
20 νατον. Βδέλυγμα κυρίῳ [30] διεστραμ-
μέναι ὁδοὶ, [31] προσδεκτοὶ δὲ αὐτῷ πάντες ἄ-
21 μωμοι ἐν [32] ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. Χειρὶ χεῖ-
ρας [33] ἐμβαλὼν ἀδίκως οὐκ ἀτιμώρητος [34] ἔ-
σται, [35] ὁ δὲ σπείρων δικαιοσύνην λήψεται μι-
22 σθὸν [36] πιστόν. Ὥσπερ [37] ἐνώτιον ἐν ῥι-
νὶ ὑὸς, οὕτως [38] γυναικὶ κακόφρονι κάλλος.

---

37 *Aq.* ὡς γέλως τῷ ἀνοήτῳ ποιῆσαι ἀνομίαν. 38 *Alex.* δουλεύσει δὲ ἄφρων φρονίμῳ, ἐπιθυμία. 39 *Alex.* καρδία δὲ ἀσεβοῦς ἐκλείψει Παραπορευομένης. 40 *Alex.* ὁ ἀσεβής. 41 *Aq.* *S.* & *Th.* ὁ δὲ δίκαιος θεμέλιος αἰώνιος. 42 *Alex.* βλαβερός. 43 *Ald* ὀλιγωθήσονται. 44 *Aq.* καραδοκία. *S.* ὑπομονή. *Th.* προσδοκία δικαίων. 45 *Alex.* *Ald.* *C.* ὄλλυται. 46 *S* & *Th.* κραταίωμα τῷ τελείῳ. *Aq.* τῷ ἁπλῷ. *a. interp.* τῷ ἀκάκῳ. 47 *S.* δειλία. 48 *Alex.* τὸν αἰῶνα. 49 *Aq.* οὐ μὴ σφάλῃ. *S.* & *Th.* οὐ σαλευθήσεται. 50 *Sch.* ἐπίσταται. *Aq.* & *Th.* γνώσονται. 51 *Sch.* καταστρέφεται.

Cap. 11. 1 *Aq.* & *S.* ζύγια ἐπιθέσεως. 2 *S.* πλήρες. *Aq.* τέλειον. 3 *S.* παρὰ δὲ τοῖς ἐπιμελέσι σοφία. *Th.* καὶ μετὰ ἐπιεικῶν σοφία. 4 in *Mſ.* *Alex.* & *C.* *ed.* ante Ἀποθανὼν hæc habentur; Τελειότης εὐθείων ὁδηγήσει αὐτοὺς, καὶ ὑποσκελισμὸς ἀθετούντων προνομεύσει αὐτούς. Οὐκ ὠφελήσει ὑπάρχοντα ἐν ἡμέρᾳ θυμοῦ, δικαιοσύνη δὲ (*Alex.* καὶ δικαιοσύνη) ῥύσεται ἀπὸ θανάτου. ſed in *Ald.* eadem ponuntur poſt ἀπώλεια. in a. l. ſub aſteriſco habentur. 5 *Alex.* & *C.* ἀμώμου. 6 *Aq.* *S.* & *Th.* καὶ ἐν ἀσεβείᾳ αὐτοῦ πεσεῖται ὁ ἀσεβής. 7 *Aq.* *S.* & *Th.* εὐθείων. 8 *Alex.* *Ald.* *C.* ῥύσεται. 9 *Alex.* *Ald.* *C.* ἀβουλίᾳ (*Alex.* ἀβουλείᾳ) ἁλίσκονται παράνομοι. *Procop.* pro ἀπωλείᾳ leg. ἀσεβείᾳ & *Sch.* ἀσεβείᾳ αὐτῶν. *Aq.* *S.* *Th.* ἐν δὲ τῇ ἀδικίᾳ οἱ ἀδικοῦντες συλληφθήσονται. 10 *Th.* προσδοκία.

11 *S.* & *Th.* ἐκ θλίψεως ἐρρύσθη. 12 *Alex.* δύνει. 13 *Aq.* *S.* *Th.* ἐν στόματι ὑποκριτοῦ διαφθείρει τὸν πλησίον αὐτοῦ. 14 *Aq.* καὶ ἐν γνώσει δίκαιοι ῥυσθήσονται. 15 in *Alex.* *Ald.* *C.* ante στόμασι, pro quo in al. eſt στόματι, hæc hab. καὶ ἐν ἀπωλείᾳ (*Alex.* ἀπολείᾳ) ἀσεβῶν ἀγαλλίαμα. Ἐν εὐλογίᾳ (*Alex.* εὐλογείᾳ) εὐθέων (*Alex.* εὐθείων) ὑψωθήσεται πόλις. quæ in a. l. aſteriſco notata ſunt. *S.* ἀγαλλιάσονται πόλεις. *Th.* εὐφρανθήσονται. 16 *C.* κατασκαφήσεται. *Aq.* *S.* *Th.* καθαιρεθήσεται. 17 *Aq.* *S.* *Th* Ἐξουδενεῖ. 18 *Aq.* διάβολος. *S.* δόλιος. 19 *Aq.* ἀπόρρητον. *S.* μυστήριον. 20 *Aq.* & *S.* πνεύματι. 21 *S.* σκοπεῖ λόγους. 22 *Th.* ἐν ἀνοησίᾳ πεσεῖται λαός. 23 *S.* *Th.* πολυβούλῳ. 24 *S.* ὁ δὲ μισῶν ἐμπαγὰς πέποιθε. *Th.* καὶ μισῶν παγιδευθῆναι πεποιθήσει. 25 *Ald.* εὔχρηστος. *S.* ἀγαθὴ ἀνθέξεται δόξης 26 *Th.* διακόπτοντες ἐπιλήψονται πλούτου. 27 *S.* εὐεργετεῖ ψυχὴν αὐτοῦ. *Aq.* *Th.* ἀμείβεται. 28 *S.* ταράσσει δὲ οἴκους ἑαυτοῦ. 29 *Aq.* *S.* *Th.* καὶ καταδιώκων κακίαν εἰς θάνατον αὐτοῦ. 30 *Aq.* *S.* *Th.* στρεβλοκάρδιοι. 31 *Th.* εὐδοκία. *S.* θέλημα δὲ αὐτοῦ. 32 *Ald.* *C.* ὁδῷ. Χειρί. 33 *Sch.* συμβάλλων. 34 *Ald.* *C.* ἔσται κακῶν, ὁ δέ. 35 *Aq.* καὶ σπέρμα δικαίων περισωθήσεται. 36 *Alex.* & *C.* πιστῶν. 37 ita quoque leg. *Clem.* *Alex.* l. 3. Pædag. & ita *Hier.* in Ezech. c. 17. at in *Ald.* & *C.* eſt, ἐνώτιον χρυσοῦν ἐν. 38 *S.* & *Th.* γυνὴ καλὴ καὶ κακόφρων.

Ἐπιθυ-

23 Ἐπιθυμία δικαίων πᾶσα ἀγαθή, ἐλπὶς δὲ
24 ἀσεβῶν [39] ἀπολεῖται. Εἰσὶν, οἳ τὰ ἴ-
δια [40] σπείροντες πλείονα ποιοῦσιν· εἰσὶ δὲ καὶ
25 οἳ [41] συνάγοντες ἐλαττονοῦνται. Ψυχὴ
[42] εὐλογουμένη [43] πᾶσα ἁπλῆ, [44] ἀνὴρ δὲ θυ-
26 μώδης οὐκ εὐσχήμων. [45] Ὁ συνέχων σῖ-
τον [46] ὑπολείποιτο αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν, εὐ-
λογία δὲ εἰς κεφαλὴν τοῦ [47] μεταδιδόντος.
27 [48] Τεκταινόμενος ἀγαθὰ ζητεῖ χάριν ἀγαθήν,
ἐκζητοῦντα δὲ κακὰ καταλήψεται αὐτόν.
28 Ὁ πεποιθὼς ἐπὶ πλούτῳ [49] οὗτος πεσεῖται,
ὁ δὲ ἀντιλαμβανόμενος δικαίων [50] οὗτος ἀνα-
29 τελεῖ. [51] Ὁ μὴ συμπεριφερόμενος τῷ
ἑαυτοῦ οἴκῳ, κληρονομήσει ἄνεμον, δουλεύσει δὲ
30 ἄφρων φρονίμῳ. [52] Ἐκ καρποῦ δικαιο-
σύνης φύεται δένδρον ζωῆς, [53] ἀφαιροῦνται δὲ
31 ἄωροι ψυχαὶ παρανόμων. Εἰ ὁ μὲν δί-
καιος μόλις σώζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτω-
λὸς ποῦ φανεῖται;

Κεφ. ιβ'. 12.

1 Ὁ Ἀγαπῶν παιδείαν, [1] ἀγαπᾷ αἴσθησιν·
2 ὁ δὲ μισῶν ἐλέγχους, ἄφρων. [2] Κρείσσων
ὁ εὑρὼν χάριν παρὰ [3] κυρίῳ, ἀνὴρ δὲ παρά-
3 νομος παρασιωπηθήσεται. [4] Οὐ κατορ-
θώσει ἄνθρωπος ἐξ ἀνόμου, αἱ δὲ ῥίζαι τῶν [5] δι-
4 καίων οὐκ ἐξαρθήσονται. Γυνὴ [6] ἀνδρεία
στέφανος τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, ὥσπερ δὲ [7] ἐν ξύ-
λῳ σκώληξ, οὕτως ἄνδρα ἀπόλλυσι γυνὴ κα-
5 κοποιός. Λογισμοὶ δικαίων κρίματα,
6 [8] κυβερνῶσι δὲ ἀσεβεῖς δόλους. Λόγοι ἀ-
σεβῶν [9] δόλιοι, στόμα δὲ [10] ὀρθῶν ῥύσεται αὐτούς.
7 Οὗ ἐὰν στραφῇ ὁ ἀσεβής, ἀφανίζεται, οἶκοι
8 δὲ δικαίων [11] παραμένουσι. [12] Στόμα
συνετοῦ ἐγκωμιάζεται ὑπὸ ἀνδρός, νωθροκάρ-
9 διος δὲ [13] μυκτηρίζεται. Κρείσσων [14] ἀνὴρ
ἐν ἀτιμίᾳ δουλεύων ἑαυτῷ, [15] ἢ τιμὴν ἑαυτῷ περι-
10 τιθεὶς, καὶ προσδεόμενος [16] ἄρτου. Δίκαιος
[17] οἰκτείρει ψυχὰς κτηνῶν αὐτοῦ, [18] τὰ δὲ σπλάγ-
11 χνα τῶν ἀσεβῶν ἀνελεήμονα. Ὁ ἐρ-
γαζόμενος τὴν ἑαυτοῦ γῆν, ἐμπλησθήσεται
ἄρτων, [19] οἱ δὲ διώκοντες μάταια, ἐνδεεῖς
φρενῶν. ὅς ἐστιν ἡδὺς ἐν οἴνων διατριβαῖς, ἐν
τοῖς ἑαυτοῦ ὀχυρώμασι καταλείψει ἀτιμίαν.
12 Ἐπιθυμίαι ἀσεβῶν κακαὶ, αἱ δὲ ῥίζαι τῶν
13 [20] εὐσεβῶν ἐν ὀχυρώμασι. Δι' [21] ἁμαρ-
τίαν χειλέων ἐμπίπτει εἰς παγίδας ἁμαρτω-
λὸς, ἐκφεύγει δὲ ἐξ αὐτῶν δίκαιος. [22] ὁ
βλέπων λεῖα ἐλεηθήσεται, [23] ὁ δὲ συναντῶν
14 ἐν πύλαις ἐκθλίψει ψυχάς. Ἀπὸ καρ-
πῶν στόματος [24] ψυχὴ ἀνδρὸς πλησθήσεται
ἀγαθῶν, [25] ἀνταπόδομα δὲ χειλέων αὐτοῦ δο-
15 θήσεται αὐτῷ. Ὁδοὶ ἀφρόνων ὀρθαὶ ἐν-
ώπιον αὐτῶν, [26] εἰσακούει δὲ συμβουλίας σο-
16 φός. Ἄφρων αὐθημερὸν [27] ἐξαγγέλ-
λει ὀργὴν αὐτοῦ, [28] κρύπτει δὲ τὴν ἑαυτοῦ [29] ἀ-
17 τιμίαν ἀνὴρ πανοῦργος. [30] Ἐπιδεικνυ-
μένην πίστιν [31] ἀπαγγέλλει δίκαιος, ὁ δὲ
18 [32] μάρτυς τῶν ἀδίκων δόλιος. [33] Εἰσὶν
οἳ λέγοντες τιτρώσκουσι, [34] μάχαιραι· γλῶσ-
19 σαι δὲ σοφῶν ἰῶνται. Χείλη ἀληθινὰ
[35] κατορθοῖ μαρτυρίαν, μάρτυς δὲ [36] τα-
20 χὺς γλῶσσαν ἔχει ἄδικον. Δόλος ἐν

---

39 *Sch.* ἀπόλλυται, ἀπέρχεται. 40 *Aq. S. Th.* σκορπίζοντες. 41 *Ald.* συνάγοντες τὰ ἀλλότρια οἱ ἐλαττονοῦνται. *Aq. S.* ὁ δὲ φειδόμενος. *Th.* ἀπὸ εὐθύτητος εἰς ὑστέρημα. 42 *Alex.* ηὐλογημένη. 43 *Aq. Th.* & *S.* πιανθήσεται. 44 *S.* ὁ δὲ μέθυσος καὶ γε αὐτὸς πρωϊνός. 45 *S.* & *Th.* Ὁ κωλύων. 46 al. ὑπολίποιτο. in nonnullis ll. hæc seqq. ὁ τιμιουλκῶν σῖτον, δημοκατάρατος. est etiam ubi legitur ἐπικατάρατος. *Ambr.* offic. l. 3. *Captans pretia frumenti, maledictus in plebe est.* & aliquanto post; *Qui continet frumentum, relinquet illud nationibus. captans annonam maledictus in plebe est: benedictio autem in capite ejus qui participat.* *Cyp.* l. 3. testim. ad Quir. c. 61. *Captans annonam maledictus in plebe est: benedictio autem in ejus capite est, qui communicat.* *Aq.* καταράσονται αὐτόν. *S.* λαοκατάρατος. *Th.* δημοκατάρατος. 47 *Aq. Th.* πιπράσκοντος. *S.* πωλοῦντος. 48 *Aq.* ὀρθρισμὸς ἀγαθοῦ ζητεῖ εὐδοκίαν. 49 *C.* ἑαυτοῦ πεσεῖται. 50 *S.* ὡς θαλλὸς δίκαιοι βλαστήσουσιν. 51 *Aq. S. Th.* ταράσσων οἶκον. 52 *Aq. S. Th.* καρποὶ δικαίου ξύλον ζωῆς. 53 *Ald.* ἀναιροῦνται.

Cap. 12. 1 *Sch.* ἀγαπηθήσεται. pro αἴσθησιν *Aq. S. Th.* vert. γνῶσιν. 2 *Aq.* ἀγαθὸς ὑπερεκχέει εὐδοκίαν παρὰ κυρίου. 3 *Ald.* κυρίου τοῦ θεοῦ. 4 *Aq. S.* Οὐχ ἑτοιμασθήσεται ἄνθρωπος ἐν ἀσεβείᾳ. 5 *Sch.* εὐσεβῶν. 6 *S.* εὐπορίας. *Th.* ἰσχύος. 7 *Sch.* ἐν ὀχυρώματι. 8 *Sch.* καὶ ἐννοήματα ἀσεβῶν, δόλος. 9 *C.* δόλιοι εἰς αἷμα, στόμα. *Aq.* & *Th.* ἐνεδρεύουσιν εἰς αἷμα. 10 *Aq.* & *S.* εὐθείων. 11 *Ald. C.* παραμενοῦσι. 12 *S.* κατὰ τὴν φρόνησιν αὐτοῦ ἐπαινεθήσεται ἀνήρ. 13 *Aq.* ἔσται εἰς ἐξουδένωσιν. *S.* εἰς καταφρόνησιν. 14 *S.* ἄτιμος καὶ δουλεύων ἑαυτῷ. 15 *S.* ἢ δοξαζόμενος. 16 *Ms. Alex.* ἄρτων. Οἰκτείρει δίκαιος. 17 *Aq. S.* & *Th.* γινώσκει. 18 *Aq.* καὶ οἱ οἰκτιρμοί. 19 *S.* ὁ δὲ ἐπισπεύδων εἰς ἀπραγίαν. *Aq.* & *Th.* κενά. 20 *Ald.* δικαίων. sic etiam *Sch.* 21 *Alex.* ἁμαρτίας. 22 hæc usque ad finem versus *C.* desunt. *Sch.* ὁ βλέπων λεῖα, interp. ἐπιεικὴς καὶ ἀπερίεργος. 23 *Sch.* ὁ δὲ περίεργος καὶ πολυπράγμων. 24 *C.* ἀνδρὸς ψυχὴ πλησθήσεται. 25 *Aq.* & *S.* καὶ ἀμοιβὴ χειρῶν αὐτοῦ. 26 *S.* ὁ δὲ ἀκούων βουλῆς. 27 *Sch.* δηλώσει θυμὸν αὐτοῦ. *Th.* γνωρίσει. 28 *S.* ὁ δὲ σκέπων ἀτιμίαν αὐτοῦ. *Th.* καὶ καλύπτων ὕβριν. 29 *Alex.* ἀτιμίαν πανοῦργος. 30 *S.* ἐμφαίνων πίστιν, ἀπαγγέλλει δικαιοσύνην 31 *Ald.* ἀναγγελεῖ. 32 *S.* μάρτυς ψευδής. δόλος. *Aq.* ἐπίθεσις. 33 *Th.* ἔστι πεποιθὼς ἐν κεντήματι μαχαίρας. *S.* ὥσπερ κέντημα. 34 *Alex.* μάχαιραν. *Ald. C.* ὡς μάχαιρα. 35 *Aq. S.* & *Th.* ἑτοιμασθήσεται εἰς ἔτι. 36 *Sch.* θυμώδης.

καρ-

καρδία [37] τεκταινομένου κακὰ, [38] οἱ δὲ βουλό-
21 μενοι εἰρήνην [39] εὐφρανθήσονται. Οὐκ
ἀρέσει τῷ δικαίῳ οὐδὲν ἄδικον, οἱ δὲ ἀσεβεῖς
22 πλησθήσονται κακῶν. Βδέλυγμα κυρίῳ
χείλη ψευδῆ, ὁ δὲ ποιῶν [40] πίστεις [41] δεκτὸς
23 παρ' αὐτῷ. Ἀνὴρ [42] συνετὸς [43] θρόνος
αἰσθήσεως, καρδία δὲ ἀφρόνων [44] συναντήσε-
24 ται ἀραῖς. Χεὶρ [45] ἐκλεκτῶν κρατήσει
[46] εὐχερῶς, δόλιοι δὲ ἔσονται [47] ἐν προνομῇ.
25 [48] Φοβερὸς λόγος καρδίαν ταράσσει ἀνδρὸς
[49] δικαίου, ἀγγελία [50] δὲ ἀγαθὴ [51] εὐφραί-
26 νει αὐτόν. [52] Ἐπιγνώμων δίκαιος ἑαυ-
τοῦ φίλος ἔσται, [53] ἁμαρτάνοντας δὲ καταδιώ-
ξεται κακὰ, ἡ δὲ ὁδὸς τῶν ἀσεβῶν πλανήσει
27 αὐτούς. Οὐκ ἐπιτεύξεται δόλιος θή-
ρας, κτῆμα δὲ τίμιον ἀνὴρ καθαρός.
28 Ἐν ὁδοῖς δικαιοσύνης ζωὴ, ὁδοὶ δὲ μνησικά-
κων εἰς θάνατον.

Κεφ. ιγ'. 13.

1 Υἱὸς [1] πανοῦργος ὑπήκοος πατρὶ, υἱὸς
2 δὲ ἀνήκοος ἐν ἀπωλείᾳ. [2] Ἀπὸ καρ-
πῶν δικαιοσύνης φάγεται ἀγαθὸς, ψυχαὶ δὲ
3 παρανόμων [3] ὀλοῦνται ἄωροι. Ὃς φυλάσσει
τὸ ἑαυτοῦ στόμα τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν, ὁ δὲ
4 προπετὴς χείλεσι [4] πτοήσει ἑαυτόν. [5] Ἐν
ἐπιθυμίαις ἐστὶ πᾶς ἀεργὸς, χεῖρες δὲ ἀνδρεί-
5 ων [6] ἐν ἐπιμελείᾳ. Λόγον ἄδικον μι-
σεῖ δίκαιος, ἀσεβὴς δὲ αἰσχύνεται, [7] καὶ οὐκ
7 ἕξει παρρησίαν. [8] Εἰσὶν [9] οἱ πλουτίζον-
τες ἑαυτοὺς μηδὲν ἔχοντες, καὶ εἰσὶν [10] οἱ ταπει-
8 νοῦντες ἑαυτοὺς ἐν πολλῷ πλούτῳ. [11] Λύ-
τρον ἀνδρὸς ψυχῆς ὁ ἴδιος πλοῦτος, πτω-
χὸς δὲ [12] οὐχ ὑφίσταται [13] ἀπειλήν.
9 Φῶς δικαίοις διαπαντὸς, φῶς [14] δὲ ἀσεβῶν
σβέννυται. ψυχαὶ δόλιαι πλανῶνται ἐν ἁμαρτί-
10 αις, δίκαιοι δὲ οἰκτείρουσι καὶ ἐλεοῦσι. Κα-
κὸς [15] μεθ' ὕβρεως πράσσει κακὰ, [16] οἱ δ'
11 [17] ἑαυτῶν ἐπιγνώμονες σοφοί. Ὕπαρξις
[18] ἐπισπουδαζομένη μετὰ ἀνομίας, ἐλάσσων γί-
νεται, ὁ δὲ συνάγων ἑαυτῷ μετ' εὐσεβείας
πληθυνθήσεται. δίκαιος οἰκτείρει καὶ κιχρᾷ.
12 [19] Κρείσσων ἐναρχόμενος [20] βοηθῶν καρδίᾳ,
τοῦ ἐπαγγελλομένου καὶ εἰς ἐλπίδα ἄγοντος· δέν-
13 δρον γὰρ ζωῆς, ἐπιθυμία [21] ἀγαθή. Ὃς
καταφρονεῖ πράγματος, [22] καταφρονηθήσε-
ται [23] ὑπ' αὐτοῦ· ὁ δὲ φοβούμενος ἐντολὴν,
οὗτος [24] ὑγιαίνει. υἱῷ δολίῳ οὐδὲν [25] ἔσται ἀγα-
θὸν, οἰκέτῃ [26] δὲ σοφῷ εὔοδοι ἔσονται πρά-
ξεις, καὶ κατευθυνθήσεται ἡ ὁδὸς αὐτοῦ.
14 Νόμος σοφοῦ πηγὴ ζωῆς, [27] ὁ δὲ ἄνους ὑπὸ
15 παγίδος θανεῖται. Σύνεσις ἀγαθὴ δί-
δωσι χάριν, τὸ δὲ γνῶναι νόμον διανοίας ἐ-
στὶν ἀγαθῆς, ὁδοὶ δὲ καταφρονούντων ἐν ἀπω-
16 λείᾳ. Πᾶς πανοῦργος πράσσει μετὰ γνώ-
σεως, ὁ δὲ ἄφρων ἐξεπέτασεν ἑαυτοῦ [28] κα-
17 κίαν. [29] Βασιλεὺς θρασὺς [30] ἐμπεσεῖται
εἰς κακὰ, [31] ἄγγελος δὲ σοφὸς ῥύσεται αὐτόν.
18 [32] Πενίαν καὶ ἀτιμίαν ἀφαιρεῖται παιδεία, ὁ
19 δὲ φυλάσσων ἐλέγχους δοξασθήσεται. Ἐ-
πιθυμίαι [33] εὐσεβῶν ἡδύνουσι ψυχήν, [34] ἔρ-
γα δὲ ἀσεβῶν μακρὰν ἀπὸ γνώσεως.
20 [35] Συμπορευόμενος σοφοῖς [36] σοφὸς ἔσῃ, ὁ
δὲ [37] συμπορευόμενος ἄφροσι [38] γνωσθήσεται.
21 Ἁμαρτάνοντας καταδιώξεται κακὰ, τοὺς [39] δὲ

---

37 *Aq. S.* & *Th.* τεκταινόντων. 38 *Aq. S. Th.* συμβουλεύουσιν. 39 *S.* εὐφραίνονται. 40 *Ald.* πίστιν. 41 *Aq. S. Th.* εὐδοκία. 42 *Sch.* πανοῦργος. 43 *S.* καλύψει γνῶσιν. 44 *Aq. Th.* καλέσει ἀφροσύνην. 45 *Aq.* συντεμνόντων. *Th.* ἀνδρείων κυριεύσει. *S.* πλουσίων ἐξουσιάσει. 46 *Alex.* ἐχθρῶν. 47 *Alex. Ald. C.* εἰς προνομήν. *Aq.* & *S.* εἰς φόρον. 48 *Th.* μέριμνα ἐν καρδίᾳ ἀνδρὸς κατισχύει αὐτόν. 49 δικαίου *C.* deest. 50 δὲ *Ald.* deest. 51 *Alex.* εὐφρανεῖ. 52 *Aq.* περισσεύων τὸν πλησίον αὐτοῦ δίκαιος. 53 *Alex. Ald.* αἱ δὲ γνῶμαι τῶν ἀσεβῶν ἀνεπιεικεῖς, ἁμαρτάνοντας καταδιώξεται κακά. *C.* desunt. & in *Hebr.* non sunt. ceterum illa, ἁμαρτάνοντας καταδιώξεται κακὰ, habentur etiam cap. 13. *Sch.* τοῦτον τὸν στίχον ὅλως οὐ μέμνηται Ὠριγ. εὑρέθη δὲ ἔν τισιν ἀντιγράφοις· οὔτε γὰρ παρὰ τοῖς ο'. οὔτε παρὰ τοῖς λοιποῖς κεῖται.

Cap. 13. 1 *Aq. S.* & *Th.* σοφός. 2 *Ms. Alex.* Ἀπὸ καρποῦ. 3 *Sch.* ἁρπαγήσονται. al. ἁρπασθήσονται. 4 *Th.* αἰσχύνη αὐτοῦ. 5 sic etiam hunc locum *Cassian.* citat collat. 24. cap. 11. at *Hier.* in Ezech. c. 16. & epist. 8. *In desideriis est omnis anima otiosa.* *S.* ἐπιθυμεῖ, καὶ οὐ θέλει ὀκνηρός. 6 *S.* πιανθήσονται. 7 *Sch.* καὶ ἀτιμασθήσεται. 8 *Alex. Ald. C.* δικαιοσύνη φυλάσσει ἀκάκους ὁδῷ, (*Ald.* deest) τοὺς δὲ ἀσεβεῖς φαύλους ποιεῖ ἁμαρτία. (quæ in uno l. sub asterisco habentur.) Εἰσίν. Ad illud autem, τοὺς δὲ ἀσεβεῖς &c. hoc *Sch.* appositum est, *S.* ἀδικία δὲ ἐπισπάσεται ἁμαρτίαν. 9 *Alex.* οἱ πλουτίζουσιν. 10 *S.* πτωχευόμενοι. *Th.* πτωχοφανής. 11 *Aq. S.* & *Th.* ἐξίλασμα. 12 *Sch.* οὐ φέρει. 13 *Aq. S. Th.* ἐπιτίμησιν. 14 δὲ *Ald. C.* deest. 15 *Aq. S. Th.* ἐν ὑπερηφανίᾳ δώσει μάχην. 16 *Th.* καὶ ἐν συμβουλευομένοις σοφία. 17 *C.* αὐτῶν. 18 *Aq.* ἀπὸ ματαιότητος. 19 hæc usque ad δένδρον *C.* desunt. 20 *Alex.* βοηθεῖν. 21 *Alex.* * κακή. 22 *Sch.* καταφθαρήσεται. 23 *C.* ἐξ. 24 *Aq.* & *S.* εἰρηνεύει. 25 *Ald.* ἐστιν. 26 δὲ *Ald.* deest. 27 *S.* & *Th.* τοῦ ἐκκλῖναι ἀπὸ σκανδάλων θανάτου. 28 *Aq. S.* & *Th.* ἀφροσύνην. 29 *Aq. S. Th.* ἄγγελος ἀσεβής. 30 *Ald. C.* πεσεῖται. 31 *Sch.* πίστεως ἰώμενος. *Aq.* & *S.* ὅμηρος πίστεως ἴασις. *Th.* φύλαξ πίστεως ἴασις. 32 *S.* πενία καὶ ἀτιμία, διαλύει παιδείαν. 33 *Ald. C.* ἀσεβῶν. 34 *Aq.* βδέλυγμα δὲ ἀνοήτων ἀποστῆναι ἀπὸ κακοῦ. 35 *Alex.* Ὁ συμπορευόμενος. 36 *Alex. Ald.* σοφὸς ἔσται. *C.* σοφισθήσεται. ut *Sch.* 37 *Alex.* συνρεμβόμενος. *C.* συῤῥεμβόμενος. & *Sch.* συμπλανώμενος. 38 *Aq.* & *Th.* κακωθήσεται. *S.* κακουργηθήσεται. 39 δὲ *Ald.* deest.

δικαίους

22 δικαίους καταλήψεται ἀγαθά. [40] Ἀγα-
θὸς ἀνὴρ [41] κληρονομήσει υἱοὺς υἱῶν, [42] θησαυ-
ρίζεται δὲ δικαίοις πλοῦτος ἀσεβῶν.
23 Δίκαιοι ποιήσουσιν ἐν πλούτῳ ἔτη πολλά, ἄδι-
24 κοι δὲ ἀπολοῦνται συντόμως. Ὃς φείδε-
ται τῆς βακτηρίας, μισεῖ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ὁ δὲ ἀ-
25 γαπῶν [43] ἐπιμελῶς παιδεύει. Δίκαι-
ος [44] ἔσθων [45] ἐμπιπλᾷ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, [46] ψυ-
χαὶ δὲ ἀσεβῶν ἐνδεεῖς.

Κεφ. ιδʹ. 14.

1 Σοφαὶ γυναῖκες ᾠκοδόμησαν οἴκους, ἡ δὲ
ἄφρων [1] κατέσκαψε ταῖς χερσὶν αὐτῆς.
2 Ὁ πορευόμενος [2] ὀρθῶς φοβεῖται τὸν κύριον, ὁ
δὲ σκολιάζων ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ ἀτιμασθήσεται.
3 Ἐκ στόματος ἀφρόνων [3] βακτηρία ὕβρεως,
4 χείλη δὲ σοφῶν [4] φυλάσσει αὐτούς. [5] Οὗ
μή εἰσι βόες, φάτναι καθαραί· οὗ δὲ πολλὰ γεν-
5 νήματα, φανερὰ βοὸς ἰσχύς. Μάρτυς
πιστὸς οὐ ψεύδεται, [6] ἐκκαίει δὲ ψευδῆ μάρ-
6 τυς ἄδικος. [7] Ζητήσεις σοφίαν παρὰ
κακοῖς καὶ οὐχ εὑρήσεις, [8] αἴσθησις δὲ παρὰ φρο-
7 νίμοις [9] εὐχερής. Πάντα ἐναντία ἀνδρὶ
ἄφρονι, [10] ὅπλα [11] δὲ αἰσθήσεως χείλη σο-
8 φά. Σοφία πανούργων ἐπιγνώσεται τὰς
ὁδοὺς αὐτῶν, [12] ἄνοια δὲ ἀφρόνων [13] ἐν πλά-
9 νῃ. [14] Οἰκίαι [15] παρανόμων ὀφειλήσουσι
καθαρισμόν, οἰκίαι δὲ δικαίων δεκταί.
10 Καρδία ἀνδρὸς αἰσθητική, [16] λυπηρὰ ψυχὴ
αὐτοῦ, [17] ὅταν δὲ εὐφραίνηται οὐκ ἐπιμίγνυται
11 [18] ὕβρει. Οἰκίαι ἀσεβῶν ἀφανισθήσονται,
12 σκηναὶ δὲ κατορθούντων στήσονται. Ἔστιν ὁ-
δὸς ἣ δοκεῖ [19] παρὰ ἀνθρώποις ὀρθὴ εἶναι, τὰ
δὲ [20] τελευταῖα [21] αὐτῆς ἔρχεται εἰς [22] πυθ-
13 μένα ᾅδου. [23] Ἐν εὐφροσύναις οὐ προσ-
μίγνυται λύπη, [24] τελευταῖα δὲ [25] χαρὰ εἰς
14 πένθος ἔρχεται. Τῶν ἑαυτοῦ ὁδῶν πλη-
σθήσεται θρασυκάρδιος, ἀπὸ δὲ τῶν διανοη-
15 μάτων αὐτοῦ ἀνὴρ ἀγαθός. [26] Ἄκακος
πιστεύει παντὶ λόγῳ, πανοῦργος δὲ ἔρχεται εἰς
16 μετάνοιαν. Σοφὸς φοβηθεὶς ἐξέκλινεν
ἀπὸ κακοῦ, ὁ δὲ ἄφρων ἑαυτῷ πεποιθὼς μίγνυ-
17 ται ἀνόμῳ. [27] Ὀξύθυμος πράσσει μετὰ
ἀβουλίας, ἀνὴρ δὲ [28] φρόνιμος πολλὰ ὑπο-
18 φέρει. [29] Μεριοῦνται ἄφρονες [30] κακίαν,
οἱ δὲ πανοῦργοι [31] κρατήσουσιν αἰσθήσεως.
19 Ὀλισθήσουσι κακοὶ ἔναντι ἀγαθῶν, καὶ ἀσεβεῖς
20 θεραπεύσουσι θύρας δικαίων. Φίλοι
[32] μισήσουσι φίλους πτωχούς, φίλοι δὲ πλουσίων
21 πολλοί. Ὁ ἀτιμάζων πένητας ἁμαρτά-
νει, ἐλεῶν δὲ πτωχοὺς [33] μακαριστός.
22 [34] Πλανώμενοι [35] τεκταίνουσι κακά, ἔλεον δὲ καὶ
ἀλήθειαν τεκταίνουσιν ἀγαθοί. οὐκ ἐπίστανται ἔ-
λεον καὶ πίστιν τέκτονες κακῶν, ἐλεημοσύναι δὲ
23 καὶ πίστεις παρὰ τέκτοσιν ἀγαθοῖς. Ἐν παντὶ
μεριμνῶντι ἔνεστι περισσόν, ὁ δὲ ἡδὺς καὶ ἀνάλγητος
24 ἐν ἐνδείᾳ ἔσται. Στέφανος σοφῶν [36] πα-
νοῦργος, [37] ἡ δὲ διατριβὴ ἀφρόνων κακή.
25 Ῥύσεται [38] ἐκ κακῶν ψυχὴν μάρτυς πιστός,
26 ἐκκαίει δὲ ψευδῆ δόλιος. Ἐν φόβῳ κυ-
ρίου ἐλπὶς ἰσχύος, τοῖς δὲ τέκνοις αὐτοῦ κατα-
27 λείπει [39] ἔρεισμα. Πρόσαγμα κυρίου πη-
γὴ ζωῆς, ποιεῖ δὲ ἐκκλίνειν ἐκ [40] παγίδος
28 θανάτου. [41] Ἐν πολλῷ ἔθνει δόξα βασι-
λέως, ἐν δὲ [42] ἐκλείψει λαοῦ συντριβὴ δυνάστου.
29 Μακρόθυμος ἀνὴρ πολὺς ἐν φρονήσει, ὁ δὲ
[43] ὀλιγόψυχος [44] ἰσχυρῶς ἄφρων.
30 Πραΰθυμος ἀνὴρ καρδίας ἰατρός, σὴς δὲ ὀ-
31 στέων [45] καρδία αἰσθητική. Ὁ συκοφαν-

40 *Alex.* Ὁ ἀγαθός. 41 *Sch.* κληροδοτήσει. 42 *S.* ἀποφύλακται. 43 *Sch.* ὀρθρίζει αὐτῷ παιδείαν. 44 al. ἐσθίων. 45 *Ald. C.* ἐμπιμπλᾶται. *Sch.* ἐμπίμπλησι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ. 46 *Sch* κοιλίαι.

Cap. 14. 1 *Ms. Alex.* κατέστρεψεν. 2 *Aq. S. Th.* ἐν εὐθύτητι. 3 *Th.* ῥαβδίον ὑπερηφανίας. 4 *Alex.* φυλάξει. *Sch.* ἰᾶται. 5 *Aq.* ἐν τῷ μὴ εἶναι βόας, φατνιάζεται γέννημα ἐκλεκτόν. *S.* ἐν τῷ μὴ εἶναι βόας, φάτνης γέννημα, καὶ πλῆθος γεννημάτων ἐν ἰσχύϊ μόσχου. *Th.* ἐν ἰσχύϊ βοῶν φατνευθήσεται γέννημα, καὶ πλῆθος γεννημάτων ἐν δυνάμει ταύρου. 6 *Aq. S. Th.* ἐκφαίνει. 7 *Aq.* ἐζήτησε χλευαστὴς σοφίαν, καὶ οὐκ ἔστιν. *S.* ἐζήτησε λοιμὸς σοφίαν, καὶ οὐκ ἔστιν. 8 *Aq. S. Th.* γνῶσις. 9 *Th.* κούφη. 10 *Aq.* & *Th.* καὶ οὐ μὴ γνῷς. 11 δὲ *Ald.* deest. 12 *Ald.* ἔννοια. 13 *Aq.* & *Th.* ἐπίθεσις. *S.* δόλος. 14 *Aq.* & *Th.* ἄφρονας χλευάζει πλημμέλεια. *S.* ἄφρονες ἐκχλευάζουσι πλημμέλειαν, καὶ ἀναμέσον εὐθείων εὐδοκία. 15 *Alex.* ἀφρόνων. 16 *Aq.* & *Th.* γινώσκει πικρίαν ψυχῆς αὐτοῦ. 17 *S.* καὶ ἐν τῇ εὐφροσύνῃ αὐτῆς οὐ συμμιγήσεται ἀλλοτρίοις. 18 *Alex.* ὕβριν. 19 *Alex. Ald. C.* ὀρθὴ εἶναι παρὰ ἀνθρώποις. 20 *Aq.* & *Th.* ἔσχατα. 21 *Alex.* αὐτοῦ. 22 *Aq. S.* & *Th.* ὁδόν. 23 *S.* Ἀλλὰ καί γε ἐν γέλωτι πονέσει καρδία. 24 *Sch.* τὰ δὲ ἔσχατα αὐτῆς εὐφροσύνη κακή. 25 *Alex. Ald. C.* χαρᾶς. 26 *Aq.* Θελγόμενος. *S.* Νήπιος. 27 *Aq.* & *S.* Ἄφρων. 28 *S.* συμβουλευτικός. *Th.* διαβουλιῶν μισηθήσεται. 29 *Aq. S. Th.* ἐκληρονόμησαν. 30 *Sch.* ἀφροσύνην. 31 *Aq.* ἀναμένουσι γνῶσιν. *Th.* στεφθήσονται γνῶσιν. 32 *Alex.* μισήσωσιν. 33 *Alex.* μακάριος ἔσται. 34 *Th.* Ἰδοὺ πλανηθήσονται. 35 *Ald.* ἄδικοι τεκταίνουσι. 36 *Ald. C.* πλοῦτος αὐτῶν, ἡ. sic etiam *Aq.* & *Th.* 37 *S.* ἡ δὲ ἀμαθία ἀνοήτων ἀφροσύνη. 38 ἐκ *Ald. C.* deest. 39 *Ald.* ἔρεισμα εἰρήνης. Φόβος κυρίου πηγή. 40 *S.* & *Th.* σκανδάλων. 41 *Aq. S.* & *Th.* ἐν πλήθει λαοῦ. 42 *S.* σπάνει. 43 *Sch.* μικρόψυχος. 44 in nonnullis ll. est ἰσχυρός. quod recentiore manu l. *Vatic.* adscriptum est. 45 *Aq. S.* & *Th.* ζῆλος.

τῶν πένητα [46] παροξύνει τὸν ποιήσαντα αὐτὸν,
[47] ὁ δὲ τιμῶν αὐτὸν [48] ἐλεεῖ πτωχόν.
32 Ἐν κακίᾳ αὐτοῦ [49] ἀπωσθήσεται ἀσεβὴς, [50] ὁ
[51] δὲ πεποιθὼς [52] τῇ ἑαυτοῦ ὁσιότητι δίκαιος.
33 Ἐν καρδίᾳ [53] ἀγαθῇ ἀνδρὸς [54] σοφία, ἐν δὲ
34 καρδίᾳ ἀφρόνων οὐ [55] διαγινώσκεται. Δι-
καιοσύνη ὑψοῖ ἔθνος, [56] ἐλασσονοῦσι δὲ φυλὰς
35 ἁμαρτίαι. [57] Δεκτὸς βασιλεῖ ὑπηρέτης
νοήμων, [58] τῇ δὲ ἑαυτοῦ εὐστροφίᾳ ἀφαιρεῖται
ἀτιμίαν.

Κεφ. ιε'. 15.

1 [1] Ὀργὴ ἀπόλλυσι καὶ φρονίμους, ἀπόκρισις
δὲ [2] ὑποπίπτουσα ἀποστρέφει θυμὸν, λόγος
2 δὲ [3] λυπηρὸς ἐγείρει ὀργάς. Γλῶσσα σο-
φῶν καλὰ ἐπίσταται, στόμα δὲ ἀφρόνων [4] ἀν-
3 αγγέλλει κακά. Ἐν παντὶ τόπῳ ὀφθαλ-
μοὶ κυρίου σκοπεύουσι κακούς τε καὶ ἀγαθούς.
4 [5] Ἴασις γλώσσης δένδρον ζωῆς, ὁ δὲ [6] συντη-
5 ρῶν αὐτὴν πλησθήσεται πνεύματος. Ἄ-
φρων [7] μυκτηρίζει παιδείαν πατρὸς, ὁ δὲ φυ-
λάσσων [8] ἐντολὰς, πανουργότερος. ἐν πλεο-
ναζούσῃ δικαιοσύνῃ ἰσχὺς πολλὴ, οἱ δὲ ἀσεβεῖς
6 [9] ὁλόρριζοι ἐκ γῆς [10] ἀπολοῦνται. Οἴκοις
δικαίων ἰσχὺς πολλὴ, καρποὶ δὲ ἀσεβῶν [11] ἀ-
7 πολοῦνται. Χείλη σοφῶν [12] δέδεται αἰ-
σθήσει, καρδίαι δὲ ἀφρόνων [13] οὐκ ἀσφαλεῖς.
8 Θυσίαι ἀσεβῶν βδέλυγμα κυρίῳ, εὐχαὶ δὲ
[14] κατευθυνόντων [15] δεκταὶ παρ' αὐτῷ.
9 Βδέλυγμα κυρίῳ ὁδοὶ ἀσεβοῦς, διώκοντας
10 [16] δὲ δικαιοσύνην ἀγαπᾷ. Παιδεία [17] ἀ-
κάκου γνωρίζεται ὑπὸ τῶν παριόντων, οἱ δὲ
μισοῦντες ἐλέγχους τελευτῶσιν αἰσχρῶς.
11 Ἅδης καὶ ἀπώλεια [18] φανερὰ παρὰ τῷ κυρίῳ·
12 πῶς οὐχὶ καὶ αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων; Οὐκ
ἀγαπήσει [19] ἀπαίδευτος τοὺς ἐλέγχοντας αὐ-
13 τὸν, μετὰ δὲ σοφῶν οὐχ ὁμιλήσει. Καρ-
δίας εὐφραινομένης πρόσωπον θάλλει, ἐν δὲ
14 λύπαις [20] οὔσης σκυθρωπάζει. Καρδία
ὀρθὴ ζητεῖ αἴσθησιν, στόμα δὲ ἀπαιδεύτων
15 [21] γνώσεται κακά. [22] Πάντα τὸν χρόνον οἱ
ὀφθαλμοὶ τῶν κακῶν προσδέχονται κακὰ, οἱ δὲ
16 ἀγαθοὶ ἡσυχάζουσι διαπαντός. [23] Κρεῖσ-
σον μικρὰ μερὶς μετὰ φόβου κυρίου, ἢ θησαυ-
17 ροὶ μεγάλοι μετὰ ἀφοβίας. Κρείσσων [24] ξε-
νισμὸς μετὰ λαχάνων πρὸς φιλίαν καὶ χάριν,
[25] ἢ παράθεσις μόσχων [26] μετὰ ἔχθρας.
18 Ἀνὴρ θυμώδης [27] παρασκευάζει μάχας· μα-
κρόθυμος δὲ καὶ τὴν μέλλουσαν καταπραΰνει.
μακρόθυμος ἀνὴρ κατασβέσει κρίσεις, ὁ δὲ ἀ-
19 σεβὴς ἐγείρει μᾶλλον. Ὁδοὶ [28] ἀεργῶν
[29] ἐστρωμέναι ἀκάνθαις, αἱ δὲ τῶν [30] ἀνδρείων τε-
20 τριμμέναι. Υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πα-
τέρα, υἱὸς δὲ ἄφρων [31] μυκτηρίζει μητέρα
21 αὐτοῦ. [32] Ἀνοήτου τρίβοι ἐνδεεῖς φρενῶν,
ἀνὴρ δὲ φρόνιμος κατευθύνων πορεύεται.
22 [33] Ὑπερτίθενται λογισμοὺς οἱ μὴ τιμῶντες συν-
έδρια, [34] ἐν δὲ καρδίαις βουλευομένων [35] μέ-
23 νει βουλή. Οὐ μὴ ὑπακούσει ὁ κακὸς αὐ-
τῇ, οὐδὲ μὴ εἴπῃ καίριόν τι καὶ καλὸν τῷ κοινῷ.
24 Ὁδοὶ ζωῆς διανοήματα συνετοῦ, ἵνα ἐκκλίνας
25 ἐκ τοῦ ᾅδου σωθῇ. Οἴκους ὑβριστῶν κατα-
σπᾷ κύριος, ἐστήριξε δὲ ὅριον χήρας.
26 Βδέλυγμα κυρίῳ λογισμὸς ἄδικος, [36] ἁ-
27 γνῶν δὲ ῥήσεις σεμναί. [37] Ἐξόλλυσιν ἑαυ-
τὸν [38] ὁ δωρολήπτης, ὁ δὲ μισῶν δώρων λή-
ψεις σώζεται. ἐλεημοσύναις καὶ πίστεσιν ἀπο-
καθαίρονται ἁμαρτίαι, τῷ δὲ φόβῳ κυρίου ἐκ-
28 κλίνει πᾶς ἀπὸ κακοῦ. Καρδίαι δικαίων
[39] μελετῶσι πίστεις, στόμα δὲ ἀσεβῶν ἀποκρί-
νεται κακά. δεκταὶ παρὰ κυρίῳ ὁδοὶ [40] ἀν-
θρώπων δικαίων, διὰ δὲ αὐτῶν καὶ οἱ ἐχθροὶ
29 φίλοι γίνονται. Μακρὰν ἀπέχει ὁ θεὸς

---

46 *Aq. S.* ὠνείδισε. *Th.* ἐβλασφήμησε. 47 *S.* δοξάζει δὲ αὐτὸν ὁ ἐλεῶν πένητα. 48 *Alex.* ἐλεᾷ. 49 *Sch.* ἀπολεῖται· ἐξωσθήσεται. 50 *Aq. S. Th.* πέποιθεν ἐν τῷ θανάτῳ ἑαυτοῦ δίκαιος. 51 δὲ *Ald. C.* deest. 52 *Ald.* ἐπὶ κύριον τῇ. 53 *Aq.* & *Th.* συνετοῦ ἀναπαύσεται. 54 *Ald. C.* ἀναπαύσεται σοφία. 55 *Aq.* & *Th.* γινώσκεται. 56 *S.* ὄνειδος δὲ λαοῖς ἁμαρτίαι. 57 *Aq. S. Th.* Εὐδοκία. 58 *Th.* καὶ θυμὸς αὐτοῦ καταισχύνων.

Cap. 15. 1 Quatuor priora verba *Comp.* adjungit capiti præcedenti. 2 *S.* ἁπαλή. *Th.* ἀποκρινόμενοι τρυφερῶς. 3 *C.* πονηρός. *Aq.* σκληρός. *S.* θρασύς. *Th.* πονικός. 4 *Aq.* & *S.* ἀναβλύει. 5 *Aq.* προσηνὴς γλῶσσα. 6 *Sch.* φυλάσσων. 7 *Sch.* διαστύρει. 8 *Aq.* ἐλέγχους. 9 *Alex.* ὁλόριζοι. *Sch.* λογισμοὶ δὲ ἀσεβῶν ἐκριζωθήσονται. 10 *Alex. Ald. C.* ὀλοῦνται. 11 *Ald.* ἀπόλλυνται. 12 *S.* φυλάσσουσι γνῶσιν. 13 *Sch.* οὐχ οὕτως. 14 *Aq. S. Th.* εὐθείων. 15 *Sch.* στήσονται. 16 δὲ *Ald. C.* deest. 17 *Sch.* πονηρὶν τῷ καταλιπόντι ὁδόν. 18 *S.* ἐνώπιον. *Th.* ἐναντίον. 19 *S.* λοιμός. 20 *Alex.* οὔσα. 21 *S.* ποιμαίνει ἀνομίαν. 22 *S.* Πᾶσαι αἱ ἡμέραι τοῦ πτωχοῦ πονηραί· ὁ δὲ εὐθυμῶν ὡς ἐν πότῳ διαπαντός. 23 *Alex.* Κρείσσων. 24 *Alex. Ald. C.* ξενισμὸς λαχάνων. 25 *Th.* ὑπὲρ βοῦν σιτευτόν. 26 *Alex.* μετ' ἔχθρας. 27 *Aq.* ἐρεθίζει. *S.* ἀγριάζει. 28 sic *Ald. C.* al. ἀεργῶν. *Aq.* & *Th.* ὀκνηρῶν. *S.* ὀκνηροῦ. 29 *S.* ὥσπερ φραγμὸς ἐξ ἀκάνθης. 30 *Aq. S. Th.* εὐθείων. 31 *S.* ἐκφαυλίζει. 32 *S.* ἀφροσύνη χαρὰ τῷ ἐνδεεῖ φρενῶν. 33 *Th.* διασκεδάζονται λογισμοὶ μὴ ὄντος συμβουλίου. 34 *Aq. S.* & *Th.* καὶ ἐν πλήθει συμβουλευόντων στήσεται. 35 *C.* μενεῖ. 36 *S.* ἁγναί. *Th.* καθαραί. 37 *Sch.* ταράσσει οἶκον αὐτοῦ. 38 *S* ὁ πλεονεκτῶν πλεονεξίαν. 39 *Ald.* μελετήσει πίστιν. 40 *Ald. C.* ἀνδρῶν.

ἀπὸ

ἀπὸ ἀσεβῶν, εὐχαῖς δὲ δικαίων [41] ἐπακούει.
κρείσσων ὀλίγη λῆψις μετὰ δικαιοσύνης, ἢ πολ-
λὰ γεννήματα μετὰ [42] ἀδικίας.

Κεφ. ιϛʹ. 16.

ΚΑρδία ἀνδρὸς λογιζέσθω δίκαια, ἵνα ὑπὸ
τοῦ θεοῦ διορθωθῇ τὰ διαβήματα αὐτοῦ.
30 [1] Θεωρῶν ὀφθαλμὸς καλὰ εὐφραίνει καρδίαν,
32 φήμη δὲ ἀγαθὴ [2] πιαίνει ὀστᾶ· [3] Ὃς
ἀπωθεῖται παιδείαν, μισεῖ ἑαυτόν, ὁ δὲ τη-
ρῶν ἐλέγχους, ἀγαπᾷ ψυχὴν αὐτοῦ.
33 Φόβος κυρίου παιδεία καὶ σοφία, [4] καὶ ἀρ-
χὴ [5] δόξης ἀποκριθήσεται [6] αὐτῇ. [7] Πάν-
τα τὰ ἔργα τοῦ ταπεινοῦ [8] φανερὰ παρὰ τῷ
θεῷ, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐν ἡμέρᾳ κακῇ ὀλοῦνται.
5 Ἀκάθαρτος παρὰ [9] θεῷ πᾶς ὑψηλοκάρδιος,
χειρὶ [10] δὲ χεῖρας [11] ἐμβαλὼν ἀδίκως οὐκ
[12] ἀθῳωθήσεται. ἀρχὴ ὁδοῦ ἀγαθῆς τὸ ποιεῖν
τὰ δίκαια, δεκτὰ δὲ παρὰ θεῷ μᾶλλον ἢ θύειν
θυσίας. ὁ ζητῶν τὸν κύριον εὑρήσει γνῶσιν μετὰ
δικαιοσύνης, οἱ δὲ ὀρθῶς ζητοῦντες αὐτόν,
εὑρήσουσιν εἰρήνην. Πάντα τὰ ἔργα [13] τοῦ κυ-
ρίου μετὰ δικαιοσύνης, φυλάσσεται δὲ ὁ ἀσε-
10 βὴς εἰς ἡμέραν κακήν. Μαντεῖον ἐπὶ
χείλεσι βασιλέως, ἐν δὲ κρίσει [14] οὐ μὴ πλα-
11 νηθῇ τὸ στόμα αὐτοῦ. [15] Ῥοπὴ ζυγοῦ δι-
καιοσύνη [16] παρὰ κυρίῳ, [17] τὰ δὲ ἔργα αὐτοῦ
12 [18] στάθμια δίκαια. Βδέλυγμα βασιλεῖ
ὁ ποιῶν κακά, [19] μετὰ γὰρ δικαιοσύνης ἑτοιμάζεται
13 θρόνος ἀρχῆς. [20] Δεκτὰ βασιλεῖ χεί-
λη δίκαια, λόγους δὲ ὀρθοὺς [21] ἀγαπᾷ.
14 Θυμὸς βασιλέως ἄγγελος θανάτου, ἀνὴρ δὲ
15 σοφὸς ἐξιλάσεται αὐτόν. Ἐν φωτὶ [22] ζω-
ῆς [23] υἱὸς βασιλέως, [24] οἱ δὲ προσδεκτοὶ αὐ-
16 τῷ ὥσπερ νέφος ὄψιμον. Νοσσιαὶ σο-
φίας αἱρετώτεραι [25] χρυσίου, νοσσιαὶ δὲ φρο-
νήσεως αἱρετώτεραι ὑπὲρ ἀργύριον.
17 Τρίβοι ζωῆς ἐκκλίνουσιν ἀπὸ κακῶν, μῆκος
δὲ βίου ὁδοὶ δικαιοσύνης. ὁ δεχόμενος παι-
δείαν ἐν ἀγαθοῖς ἔσται, ὁ δὲ φυλάσσων ἐλέγ-
χους σοφισθήσεται. [26] ὃς φυλάσσει τὰς ἑαυτοῦ
ὁδούς, τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν· ἀγαπῶν δὲ
ζωὴν αὐτοῦ, φείσεται στόματος αὐτοῦ.
18 [27] Πρὸ συντριβῆς ἡγεῖται ὕβρις, πρὸ δὲ πτώ-
19 ματος κακοφροσύνη. Κρείσσων [28] πραΰ-
θυμος μετὰ ταπεινώσεως, ἢ ὃς διαιρεῖται σκῦ-
20 λα [29] μετὰ ὑβριστῶν. Συνετὸς ἐν πράγ-
μασιν εὑρετὴς ἀγαθῶν, πεποιθὼς δὲ [30] ἐπὶ
21 θεῷ μακαριστός. Τοὺς [31] σοφοὺς καὶ συνε-
τοὺς φαύλους καλοῦσιν, οἱ δὲ γλυκεῖς ἐν λόγῳ
22 [32] πλείονα ἀκούσονται. Πηγὴ ζωῆς [33] ἔν-
νοια τοῖς κεκτημένοις, [34] παιδεία δὲ ἀφρόνων
23 κακή. Καρδία σοφοῦ νοήσει τὰ ἀπὸ τοῦ
ἰδίου στόματος, ἐπὶ δὲ χείλεσι φορέσει [35] ἐ-
24 πιγνωμοσύνην. Κηρία μέλιτος λόγοι κα-
λοί, [36] γλύκασμα δὲ [37] αὐτοῦ ἴασις ψυχῆς.
25 Εἰσὶν ὁδοὶ δοκοῦσαι [38] εἶναι ὀρθαὶ ἀνδρί, τὰ
μέντοι τελευταῖα αὐτῶν βλέπει εἰς πυθμένα
26 ᾅδου. [39] Ἀνὴρ ἐν πόνοις πονεῖ ἑαυτῷ, καὶ
27 ἐκβιάζεται [40] τὴν ἀπώλειαν ἑαυτοῦ. Ὁ
μέντοι σκολιὸς ἐπὶ τῷ ἑαυτοῦ στόματι φορεῖ τὴν
ἀπώλειαν. ἀνὴρ [41] ἄφρων ὀρύσσει ἑαυτῷ κακά,
ἐπὶ δὲ τῶν ἑαυτοῦ χειλέων [42] θησαυρίζει πῦρ.
28 Ἀνὴρ σκολιὸς [43] διαπέμπεται κακά, καὶ [44] λαμ-
πτῆρα δόλου [45] πυρσεύσει κακοῖς, καὶ δια-
29 χωρίζει φίλους. Ἀνὴρ παράνομος [46] ἀ-
ποπειρᾶται φίλων, καὶ ἀπάγει αὐτοὺς ὁδοὺς οὐκ

---

41 C. ὑπακούει. 42 S. ἀσεβείας.
Cap. 16. 1 Aq. φωστὴρ ὀφθαλμῶν. S. φωτισμός. 2 Sch. λιπαίνει. 3 Ald. Ὁ εἰσακούων ἐλέγχους ζωῆς, ἐν μέσῳ σοφῶν αὐλισθήσεται. Ὅς. 4 S. & Th. καὶ ἔμπροσθεν δόξης πραΰτης 5 Ms. Alex δόξης αὐτοῦ ἀποκριθήσεται. 6 Alex. αὐτῷ προσπορεύεται * ταπεινὸς δόξα. Πάντα τὰ ἔργα. Ald. C. αὐτῇ, προπορεύεται δὲ ταπεινοῖς δόξα. Πάντα τὰ ἔργα. sed illa, προπορεύεται δὲ τ. δ. nec Procop. legit. 7 Sch. Πᾶσαι ὁδοὶ ἀνδρός. 8 Aq. διαυγεῖς ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. 9 Alex. τῷ θεῷ. 10 δὲ C. deest. 11 Sch. μιγνύων. 12 Alex. ἀθῳωθήσεται. 13 Alex. κυρίου. 14 al. οὐ μὴν πλ. Aq. & Th. παραβήσεται. S. οὐκ ἀδικήσει. 15 Aq. σταθμὸς καὶ ζύγια δίκαια. 16 Alex. παρὰ κυρίου. Ald. C. παρὰ θεῷ. 17 al. τἄργα. 18 Th. πάντα στάθμια μαρσίππου. 19 S. ἐν γὰρ δικαιοσύνῃ ἑδρασθήσεται. 20 Aq. Th. Εὐδοκία. S. Θέλημα. 21 Ald. C. ἀγαπᾷ ὁ κύριος. Θυμός. 22 Aq. S. & Th. προσώπου, βασιλέως ζωή. 23 Sch. υἱοῦ. βασιλέως ζωή. 24 Aq. καὶ ἡ εὐδοκία αὐτοῦ. S. καὶ ἡ εὐμένεια αὐτοῦ. 25 Alex. χρυσίῳ. 26 Th. τηρεῖ ψυχὴν αὐτοῦ, φυλάσσων ὁδοὺς αὐτοῦ. 27 Aq. εἰς πρόσωπον συντριβῆς ὑπερτέρμια. 28 Alex. πρόθυμος. 29 Alex. μετὰ ὕβρεως. Sch. ὑπερηφάνων. 30 Alex. ἐπὶ κυρίῳ. 31 Sch. φρονίμους. 32 Alex. πλεῖον ἀκούονται. Ald. πλεῖον ἀκούσονται. 33 Aq. ἐπιστήμη. S. φρόνησις. 34 S. ἔννοια. 35 Aq. λῆψιν. S. & Th. ἐπιδοχήν. 36 S. & Th. γλυκύτης ψυχῆς καὶ ἴαμα ὀστέων. 37 Alex. Ald. C. αὐτῶν. 38 Ald. C. ὀρθαὶ εἶναι ἀνδρί. 39 Aq. Ψυχὴ πονοῦντος ἐπόνησεν ἑαυτῷ. S. Ψυχὴ κοπιάσαντος ἐκοπίασεν ἑαυτῷ. Th. Ὁ ἐν πόνοις πονῶν ἀμέτρως, ἐπισπᾶται θάνατον. 40 Alex. ἑαυτοῦ τὴν ἀπώλειαν. Ald. C. αὐτοῦ τὴν ἀπώλειαν. 41 Aq. ἀποστασίας. S. ἀνυπόστατος. Sch. Ἑβρ. βελίαλ. 42 Alex. ὀρύσσει πῦρ. Th. ὡς πῦρ καῖον. 43 Sch. ἀποστέλλει ἀντιδικίαν. S. μάχας. 44 Aq. τονθρυστής. Th. γόγγυσος. S. ὁ δὲ ὑποκρινόμενος διαγγέλλει (f. διαστέλλει) ἡγούμενον. 45 Alex. πυρσεύει. 46 Aq. & Th. ἀπατήσει φίλον.

ἀγα-

30 ἀγαθάς. [47] Στηρίζων δὲ ὀφθαλμοὺς αὐ-
τοῦ διαλογίζεται [48] διεστραμμένα, [49] ὁρίζει
δὲ τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ πάντα τὰ κακά· οὗτος
31 κάμινός ἐστι [50] κακίας. Στέφανος καυ-
χήσεως γῆρας, ἐν δὲ ὁδοῖς δικαιοσύνης εὑ-
32 ρίσκεται. Κρείσσων ἀνὴρ μακρόθυμος
ἰσχυροῦ, [51] ὁ δὲ κρατῶν ὀργῆς [52] κρείσσων [53] κα-
33 ταλαμβανομένου πόλιν. Εἰς κόλπους
ἐπέρχεται πάντα τοῖς ἀδίκοις, παρὰ δὲ κυρίου
πάντα τὰ δίκαια.

Κεφ. ιζ'. 17.

1 ΚΡείσσων ψωμὸς [1] μεθ' ἡδονῆς ἐν εἰρήνῃ,
ἢ [2] οἶκος πολλῶν ἀγαθῶν καὶ ἀδίκων θυμά-
2 των μετὰ μάχης. Οἰκέτης νοήμων κρατή-
σει [3] δεσποτῶν ἀφρόνων, ἐν δὲ ἀδελφοῖς [4] διε-
3 λεῖται μέρη. Ὥσπερ δοκιμάζεται ἐν κα-
μίνῳ ἄργυρος καὶ χρυσὸς, οὕτως [5] ἐκλεκταὶ
4 καρδίαι [6] παρὰ κυρίῳ. Κακὸς ὑπακούει
[7] γλώσσης παρανόμων, δίκαιος δὲ οὐ προσέχει
5 χείλεσι ψευδέσιν. [8] Ὁ καταγελῶν πτω-
χοῦ [9] παροξύνει τὸν ποιήσαντα αὐτὸν, ὁ δὲ ἐπι-
χαίρων ἀπολλυμένῳ οὐκ [10] ἀθωωθήσεται, ὁ δὲ
6 [11] ἐπισπλαγχνιζόμενος ἐλεηθήσεται. Στέ-
φανος γερόντων τέκνα τέκνων, [12] καύχημα
δὲ τέκνων πατέρες αὐτῶν. [13] τοῦ πιστοῦ ὅλος ὁ
κόσμος τῶν χρημάτων, τοῦ δὲ ἀπίστου οὐδὲ ὀβο-
7 λός. [14] Οὐχ ἁρμόσει ἄφρονι χείλη πι-
8 στὰ, οὐδὲ [15] δικαίῳ [16] χείλη ψευδῆ. [17] Μι-
σθὸς χαρίτων [18] παιδεία τοῖς χρωμένοις, οὗ
9 δ' ἂν ἐπιστρέψῃ εὐοδωθήσεται. Ὃς κρύ-
πτει ἀδικήματα, ζητεῖ φιλίαν, [19] ὃς δὲ μισεῖ
κρύπτειν, [20] διΐστησι φίλους καὶ οἰκείους.
10 [21] Συντρίβει ἀπειλὴ καρδίαν φρονίμου, ἄφρων
11 δὲ μαστιγωθεὶς οὐκ αἰσθάνεται. [22] Ἀντι-
λογίας [23] ἐγείρει πᾶς κακὸς, ὁ δὲ κύριος ἄγ-
γελον [24] ἀνελεήμονα ἐκπέμψει αὐτῷ.
12 [25] Ἐμπεσεῖται μέριμνα ἀνδρὶ νοήμονι, οἱ δὲ
13 ἄφρονες διαλογιοῦνται κακά. Ὃς ἀποδί-
δωσι κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν, οὐ κινηθήσεται κακὰ
14 [26] ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. Ἐξουσίαν δίδωσι λό-
γοις ἀρχὴ δικαιοσύνης, [27] προηγεῖται δὲ τῆς ἐν-
15 δείας στάσις καὶ μάχη. Ὃς δίκαιον κρί-
νει τὸν ἄδικον, ἄδικον δὲ τὸν δίκαιον, ἀκάθαρ-
16 τος καὶ βδελυκτὸς παρὰ θεῷ. [28] Ἵνα-
τί ὑπῆρξε χρήματα ἄφρονι; κτήσασθαι [29] γὰρ
σοφίαν ἀκάρδιος οὐ δυνήσεται. ὃς ὑψηλὸν ποιεῖ
τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, ζητεῖ συντριβήν· ὁ δὲ σκο-
λιάζων τοῦ μαθεῖν, [30] ἐμπεσεῖται εἰς κακά.
17 Εἰς πάντα [31] καιρὸν φίλος ὑπαρχέτω σοι,
ἀδελφοὶ [32] δὲ ἐν ἀνάγκαις χρήσιμοι ἔστω-
18 σαν, τούτου γὰρ χάριν γεννῶνται. Ἀνὴρ
ἄφρων [33] ἐπικροτεῖ καὶ ἐπιχαίρει ἑαυτῷ, ὡς καὶ
ὁ ἐγγυώμενος ἐγγύῃ [34] τῶν ἑαυτοῦ [35] φίλων.
19 Φιλαμαρτήμων [36] χαίρει [37] μάχαις,
20 Ὁ δὲ σκληροκάρδιος οὐ συναντᾷ ἀγαθοῖς. ἀ-
νὴρ [38] εὐμετάβολος γλώσσῃ ἐμπεσεῖται εἰς
21 κακὰ, Καρδία δὲ ἄφρονος ὀδύνη τῷ
κεκτημένῳ αὐτήν. οὐκ εὐφραίνεται πατὴρ ἐφ'
υἱῷ [39] ἀπαιδεύτῳ, υἱὸς δὲ φρόνιμος [40] εὐ-
22 φραίνει μητέρα αὐτοῦ. Καρδία εὐφραι-
νομένη [41] εὐεκτεῖν ποιεῖ, [42] ἀνδρὸς δὲ λυπη-
23 ροῦ ξηραίνεται τὰ ὀστᾶ. Λαμβάνοντος δῶ-
ρα [43] ἀδίκως ἐν κόλποις οὐ κατευοδοῦνται ὁ-
δοὶ, ἀσεβὴς δὲ ἐκκλίνει ὁδοὺς δικαιοσύνης.
24 [44] Πρόσωπον συνετὸν ἀνδρὸς σοφοῦ, οἱ δὲ ὀ-
φθαλμοὶ τοῦ ἄφρονος ἐπ' ἄκρα γῆς.

---

47 *Alex. Ald. C.* Στηρίζων ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ λογίζεται. *Aq.* & *Th.* pro στηρίζων hab. Στερεῶν. 48 *Sch.* κακά. 49 *Ald.* ἐπιδάκνων δὲ τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ, ὁρίζει πάντα τὰ κακά. *Hier.* in Apol. contra Rufin. *Qui obfirmat oculos suos, cogitat perversa, & provocat labiis suis mala. Aq. S. & Th.* κνίζων. 50 *Alex.* κακῶν. 51 *Alex. Ald. C.* καὶ ἀνὴρ φρόνησιν ἔχων γεωργίου μεγάλου, ὁ δὲ κρατῶν. 52 κρείσσων *Ald.* deest. 53 *Alex.* τοῦ καταλαμβανομένου πόλιν.

Cap. 17. 1 *Aq.* ἀνεξηραμμένος. *Th.* καθ' ἑαυτόν. 2 *Ms. Alex.* οἶκος πλήρης πολλῶν. 3 *S.* & *Th.* υἱοῦ καταισχύνοντος. 4 *Aq. S.* & *Th.* μεριεῖται κληρονομίαν. 5 *Sch.* ἐκλέγεται καρδίας κύριος. Ἀ. Σ. καὶ Θ. καὶ δοκιμάζων καρδίας κύριος. 6 *Alex.* παρὰ θεῷ. 7 *C.* γλώσσαις. 8 *Alex.* τοῦ πιστοῦ ὅλος ὁ κόσμος χρημάτων, τοῦ δὲ ἀπίστου οὐδὲ ὀβολός. Ὁ * καταγγέλλων. 9 *Aq. S.* & *Th.* ὠνείδισε. 10 *Alex.* ἀθωωθήσεται. 11 *Alex.* σπλαγχνιζόμενος. 12 *S.* καὶ δόξα υἱῶν. 13 *Alex.* Οὐχ ἁρμόσει ἄφρονι χείλη πιστὰ, οὐδὲ δικαίῳ χείλη ψευδῆ. Μισθός. 14 *S.* Οὐ πρέπει. 15 *Th.* ἡγουμένῳ. 16 *Aq.* χεῖλος. 17 *S.* στάθμιον. *Th.* λίθος. 18 *Alex.* ἡ παιδεία. 19 *S.* ὁ δὲ δευτερῶν λόγον διαχωρίζει συνήθειαν. *Th.* καὶ δευτερῶν ἐν λόγῳ, διορίζει ἡγούμενον. 20 *C.* ἵστησι. 21 *Th.* Ἥξει ἐπιτίμησις εἰς τὸν συνετὸν ὑπὲρ τὸ πλῆξαι ἄφρονα. *Aq.* πλῆξις ἐπιτιμήσεως ἐπὶ συνιόντι. 22 *S.* ἐρεθισμοὺς. *Th.* παραπικρασμόν. 23 *Ald.* ἐγερεῖ. *C.* ἐπεγείρει. 24 *Sch.* ὠμόν. *S.* ἄσπλαγχνον. 25 *Th.* συναντῆσαι ἄρκτῳ ἠτεκνωμένῃ ἄνδρα, καὶ μὴ ἀσυνέτῳ ἐν ἀφροσύνῃ αὐτοῦ. 26 *Alex.* * εἰς τοὺς οἴκους αὐτοῦ. 27 *Th.* ἀπολύων ὕδωρ ἀρχὴ μάχης. 28 *Aq.* & *S.* Ἱνατί τοῦτο ἀντάλλαγμα ἐν χειρὶ ἀνοήτου. 29 *Alex.* δὲ σοφίας. 30 *Sch.* ἐμπηδήσεται. 31 *Sch.* χρόνον. 32 δὲ *Ald. C.* deest. 33 *Th.* ἐπικροτήσει χεῖρα. 34 *Alex. Ald. C.* τὸν ἑαυτοῦ φίλον. 35 post φίλων, in nonnullis ll. hæc seqq. ἐπὶ δὲ τῶν ἑαυτοῦ χειλέων πῦρ θησαυρίζει. quæ sunt supra cap. 16. sub finem. 36 *Alex.* * κείρει. 37 post μάχαις, *S.* & *Th.* hæc addunt ex Hebr. ὑψῶν θύραν αὐτοῦ ζητεῖ συντριβήν. 38 *S.* & *Th.* στρεβλοκάρδιος. 39 *Aq.* ἀποῤῥέοντι. *S.* μωρῷ. *Th.* ἀναισθήτῳ. 40 *Alex.* εὐφρανεῖ. 41 *S.* ἀγαθύνει ἡλικίαν. 42 *Aq.* καὶ πνεῦμα πεπληγμένον. *S.* τεταπεινωμένον. *Th.* κατανενυγμένον. 43 *Alex.* & *C.* ἐν κόλποις (*Alex.* κόλπῳ) ἀδίκως· *Sch.* ἀσεβής. 44 *S.* κατὰ πρόσωπον συνετοῦ σοφία.

Ὀργὴ

25 Ὀργὴ πατρὶ υἱὸς ἄφρων, καὶ [45] ὀδύνη τῇ τε-
26 κούσῃ [46] αὐτόν. Ζημιοῦν ἄνδρα δίκαιον
οὐ καλὸν, οὐδὲ ὅσιον ἐπιβουλεύειν [47] δυνάσταις
27 [48] δικαίοις. Ὃς φείδεται ῥῆμα προέσθαι
σκληρὸν, [49] ἐπιγνώμων, μακρόθυμος δὲ ἀ-
28 νὴρ [50] φρόνιμος. [51] Ἀνοήτῳ [52] ἐπερω-
τήσαντι [53] σοφίαν σοφία λογισθήσεται, [54] ἐν-
εὸν δέ τις ἑαυτὸν ποιήσας, δόξει φρόνιμος
εἶναι.

Κεφ. ιη΄. 18.

1 [1] ΠΡοφάσεις ζητεῖ ἀνὴρ βουλόμενος χωρίζε-
σθαι [2] ἀπὸ φίλων, ἐν παντὶ δὲ καιρῷ ἐπονεί-
2 διστος ἔσται. [3] Οὐ χρείαν ἔχει σοφίας
ἐνδεὴς φρενῶν, μᾶλλον γὰρ [4] ἄγεται ἀφροσύνῃ.
3 [5] Ὅταν ἔλθῃ ἀσεβὴς εἰς βάθος κακῶν, κα-
ταφρονεῖ, ἐπέρχεται δὲ αὐτῷ ἀτιμία καὶ ὀνει-
4 δος. Ὕδωρ βαθὺ [6] λόγος ἐν καρδίᾳ
ἀνδρὸς, ποταμὸς δὲ [7] ἀναπηδύει καὶ [8] πηγὴ
5 [9] ζωῆς. [10] Θαυμάσαι πρόσωπον ἀσεβοῦς
οὐ καλὸν, οὐδὲ ὅσιον ἐκκλίνειν τὸ δίκαιον ἐν
6 κρίσει. Χείλη ἄφρονος ἄγουσιν [11] αὐ-
τὸν [12] εἰς κακὰ, τὸ δὲ στόμα αὐτοῦ τὸ θρα-
7 σὺ θάνατον ἐπικαλεῖται. Στόμα ἄφρονος
[13] συντριβὴ αὐτῷ, τὰ δὲ χείλη αὐτοῦ [14] πα-
8 γὶς τῇ ψυχῇ αὐτοῦ. Ὀκνηροὺς καταβάλ-
λει φόβος, ψυχαὶ δὲ ἀνδρογύνων πεινάσου-
9 σιν. [15] Ὁ μὴ ἰώμενος [16] αὐτὸν ἐν τοῖς
ἔργοις αὐτοῦ, ἀδελφός ἐστι τοῦ λυμαινομένου
10 ἑαυτόν. [17] Ἐκ μεγαλωσύνης ἰσχύος ὄνο-
μα κυρίου, [18] αὐτῷ δὲ προσδραμόντες δίκαιοι
11 ὑψοῦνται. Ὕπαρξις πλουσίου ἀνδρὸς πόλις
[19] ὀχυρὰ, ἡ δὲ δόξα αὐτῆς μέγα [20] ἐπισκιά-
12 ζει. Πρὸ συντριβῆς ὑψοῦται καρδία ἀν-
13 δρὸς, [21] καὶ πρὸ δόξης ταπεινοῦται. Ὃς
ἀποκρίνεται λόγον πρὶν ἀκοῦσαι, ἀφροσύνη
14 [22] αὐτῷ ἐστι καὶ ὄνειδος. [23] Θυμὸν ἀνδρὸς
πραΰνει θεράπων φρόνιμος, [24] ὀλιγόψυχον
15 δὲ ἄνδρα τίς ὑποίσει; Καρδία φρονίμου
[25] κτᾶται αἴσθησιν, ὦτα δὲ σοφῶν ζητεῖ [26] ἔν-
16 νοιαν. Δόμα ἀνθρώπου [27] ἐμπλατύνει
αὐτὸν, καὶ παρὰ δυνάσταις καθιζάνει αὐτόν.
17 Δίκαιος ἑαυτοῦ κατήγορος [28] ἐν πρωτολογίᾳ,
ὡς δ᾽ ἂν ἐπιβάλῃ ὁ ἀντίδικος ἐλέγχεται.
18 Ἀντιλογίας παύει [29] σιγηρὸς, ἐν δὲ [30] δυνα-
19 στείαις [31] ὁρίζει. [32] Ἀδελφὸς ὑπὸ ἀδελ-
φοῦ βοηθούμενος, ὡς πόλις ὀχυρὰ καὶ ὑψηλὴ,
ἰσχύει δὲ ὥσπερ [33] τεθεμελιωμένον βασίλει-
20 ον. [34] Ἀπὸ καρπῶν στόματος ἀνὴρ πίμ-
πλησι κοιλίαν αὐτοῦ, ἀπὸ δὲ καρπῶν χειλέων
21 αὐτοῦ ἐμπλησθήσεται. Θάνατος [35] καὶ ζωὴ
ἐν χειρὶ γλώσσης, οἱ δὲ [36] κρατοῦντες αὐτῆς ἔ-
22 δονται τοὺς καρποὺς αὐτῆς. Ὃς εὗρε γυ-
ναῖκα [37] ἀγαθὴν, εὗρε [38] χάριτας, ἔλαβε
δὲ [39] παρὰ θεοῦ [40] ἱλαρότητα. ὃς ἐκβάλλει γυναῖ-
κα ἀγαθὴν, ἐκβάλλει τὰ ἀγαθὰ, ὁ δὲ κατ-
έχων μοιχαλίδα, ἄφρων καὶ [41] ἀσεβής.
3 [42] Ἀφροσύνη ἀνδρὸς [43] λυμαίνεται τὰς ὁδοὺς αὐ-
τοῦ, [44] τὸν δὲ θεὸν αἰτιᾶται τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

Κεφ. ιθ΄. 19.

4 ΠΛοῦτος προστίθησι φίλους πολλοὺς, ὁ δὲ
πτωχὸς καὶ ἀπὸ τοῦ ὑπάρχοντος φίλου [1] λείπεται.
5 Μάρτυς ψευδὴς [2] οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται, ὁ δὲ

---

45 *Aq.* & *S.* πικραίνων. *Th.* πικρασμός. 46 *Alex* & *C.* αὐτοῦ. 47 *S.* ἐκουσιαζόμενον. 48 *Aq.* ἐπὶ εὐθύτητι. 49 *Aq.* ἐπιστήμων. *a. interp.* γινώσκει γνῶσιν. 50 *Ald.* φρόνιμος, κρείττων τοῦ μὴ ζητοῦντος μαθεῖν. Ἀνοήτῳ 51 *Aq.* *S.* & *Th.* καίγε ἄφρων κωφεύων, σοφὸς λογισθήσεται. 52 *Alex.* ἐπερωτήσαντι σοφία λογισθήσεται. 53 σοφίαν *C.* deest. 54 *Aq.* & *Th.* βύων. *a. interp.* φιμῶν χείλη αὐτοῦ, συνετός.

Cap. 18. 1 *Aq.* & *S.* Εἰς ἐπιθυμίαν. 2 ἀπὸ *Ald.* deest. 3 *Aq.* οὐ βουλήσεται ἀνόητος ἐν φρονήσει. 4 *Mſ. Alex.* ἀγάγεται. 5 *Aq.* *S.* & *Th.* Ἐν τῷ ἐλθεῖν ἀσεβῆ, ἦλθε καὶ ἐξουδένωσις. 6 *Sch.* λόγος στόματι. 7 *Ald.* ἀναπηδῶν. *Th.* ἀνομβρῶν. *Aq.* & *S.* ἀναβλύζων. 8 *Aq.* φλέψ. 9 *Aq.* *S.* & *Th.* σοφίας. 10 *Aq.* *S.* *Th.* λαβεῖν. 11 *Alex.* αὐτά. 12 *Aq.* ἐν δικασίᾳ. *S.* εἰς μάχην. 13 *Aq.* *S.* *Th.* πτῆξις. 14 *Aq.* *S.* *Th.* σκῶλον. 15 *Aq.* Νωχελευόμενος. *S.* Στραγγευόμενος. *Th.* Ἀνειμένος. 16 *Alex.* *Ald.* *C.* ἑαυτόν. 17 *a. interp.* ἐκ μεγέθους ἔργων. *Aq.* & *Th.* πύργος κράτους. 18 *Aq.* *S.* *Th.* ἐν αὐτῷ δραμεῖται δίκαιος καὶ ἀρθήσεται. 19 *S.* ἰσχύος αὐτοῦ. 20 *Alex.* ἐπισκιάσει. 21 *S.* & *Th.* καὶ ἔμπροσθεν δόξης πραότης. 22 *Alex.* αὐτῷ, αὐτῷ ἐστιν. 23 *Aq.* & *Th.* πνεῦμα ἀνδρὸς διοικήσει ἀῤῥωστίαν αὐτοῦ.

24 *Th.* καὶ πνεῦμα πεπληγμένον τίς βαστάσει αὐτό; 25 *S.* κτήσεται γνῶσιν. 26 *Aq.* *S.* *Th.* γνῶσιν. 27 *Alex.* ἐνπλατύνει. 28 *S.* ἐν κρίσει αὐτοῦ. 29 *Ald.* κλῆρος. ac sic leg. *Orig.* homil. 24. in Josue. & *Sch.* γράφεται, παύει κλῆρος. 30 *Alex.* *Ald.* *C.* δυνάσταις. 31 *Aq.* διαλείψει. *S.* & *Th.* διαστελεῖ. 32 *Aq.* Ἀδελφὸς ἀθετούμενος ἀπὸ πόλεως κράτους, καὶ δικασία ὡς μοχλὸς βάρεως. 33 *Sch.* μεμοχλευμένον. 34 *Alex.* Ἀπὸ καρποῦ. *S.* Τὰ γεννήματα τῶν χειλέων αὐτοῦ ἐμπλησθήσεται. 35 *Alex.* ζωῆς. 36 *Aq.* & *S.* ἀγαπῶντες. 37 *Sch.* χρηστήν. 38 *Sch.* ἀγαθόν. 39 *Alex.* *Ald.* *C.* παρὰ κυρίου. 40 *Aq.* *S.* *Th.* εὐδοκίαν. 41 *C.* ἀσεβής. Δεήσεις φθέγγεται πένης, ὁ δὲ πλούσιος ἀποκρίνεται σκληρά. Ἀνὴρ ἑταίρων πρὸς ἑταιρείαν, καὶ ἔστι φίλος προσκολληθεὶς ὑπὲρ ἀδελφόν. Hic definit cap. 18. in *Comp.* 42 *Comp.* Κρείσσων ἐστὶ πτωχὸς πορευόμενος ἐν ἁπλότητι αὐτοῦ, ἢ στρεβλὸς τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ἀνόητος. Καίγε χωρὶς ἐπιστήμης, ψυχὴ οὐκ ἀγαθή, καὶ ὁ σπεύδων τοῖς ποσὶν ἁμαρτάνει. Ἀφροσύνη 43 *Aq.* & *S.* διασκεδάσει. *Th.* σκελίσει. 44 *S.* καὶ κατὰ κυρίου ὀργισθήσεται ἡ καρδία αὐτοῦ.

Cap. 19. 1 *S.* χωρίζεται. 2 *Aq.* *S.* *Th.* οὐκ ἀθωωθήσεται.

ἐγκαλῶν ἀδίκως [3]οὐ διαφεύξεται.
6 Πολλοὶ θεραπεύουσι πρόσωπα [4]βασιλέων, [5]πᾶς δὲ ὁ κακὸς γίνεται [6]ὄνειδος ἀνδρί.
7 Πᾶς ὃς ἀδελφὸν πτωχὸν μισεῖ, καὶ φιλίας μακρὰν ἔσται. ἔννοια ἀγαθὴ τοῖς εἰδόσιν αὐτὴν ἐγγιεῖ, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος εὑρήσει αὐτήν. ὁ πολλὰ κακοποιῶν τελεσιουργεῖ κακίαν, ὃς δὲ [7]ἐρεθίζει λόγους, οὐ [8]σωθήσεται.
8 Ὁ κτώμενος [9]φρόνησιν ἀγαπᾷ ἑαυτόν, ὃς δὲ φυλάσσει φρόνησιν, εὑρήσει ἀγαθά.
9 Μάρτυς ψευδὴς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται, ὃς δ' ἂν ἐκκαύσῃ κακίαν, ἀπολεῖται [10]ὑπ' αὐ-
10 τῆς. [11]Οὐ συμφέρει ἄφρονι τρυφή,
[12]καὶ ἐὰν οἰκέτης ἄρξηται μεθ' ὕβρεως δυνα-
11 στεύειν. [13]Ἐλεήμων ἀνὴρ μακροθυμεῖ,
[14]τὸ δὲ καύχημα αὐτοῦ ἐπέρχεται παρανόμοις.
12 Βασιλέως ἀπειλὴ ὁμοία [15]βρυγμῷ λέοντος,
ὥσπερ δὲ δρόσος ἐπὶ χόρτῳ, οὕτως [16]τὸ ἱ-
13 λαρὸν αὐτοῦ. [17]Αἰσχύνη πατρὶ υἱὸς [18]ἄ-
φρων, [19]οὐχ ἁγναὶ εὐχαὶ ἀπὸ μισθώματος
14 ἑταίρας. Οἶκον καὶ ὕπαρξιν [20]μερίζουσι
πατέρες παισί, παρὰ δὲ κυρίου ἁρμόζεται γυ-
15 νὴ [21]ἀνδρί. [22]Δειλία κατέχει ἀνδρό-
16 γυνον, ψυχὴ δὲ ἀεργοῦ πεινάσει. Ὃς
φυλάσσει ἐντολήν, τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν· ὁ δὲ καταφρονῶν τῶν ἑαυτοῦ ὁδῶν, ἀπολεῖται.
17 Δανείζει θεῷ ὁ ἐλεῶν πτωχόν, [23]κατὰ δὲ τὸ
18 δόμα αὐτοῦ ἀνταποδώσει αὐτῷ. Παίδευε
υἱόν σου, οὕτως γὰρ ἔσται εὔελπις, [24]εἰς δὲ ὕβριν
19 μὴ ἐπαίρου τῇ ψυχῇ [25]σου. [26]Κακό-
φρων ἀνὴρ πολλὰ ζημιωθήσεται, [27]ἐὰν δὲ [28]λοι-
μαίνηται, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ προσθήσει.
20 [29]Ἄκουε υἱὲ παιδείαν πατρός σου, ἵνα σοφὸς
21 γένῃ ἐπ' ἐσχάτων σου. Πολλοὶ λογισμοὶ
ἐν καρδίᾳ ἀνδρός, ἡ δὲ βουλὴ τοῦ κυρίου εἰς τὸν αἰ-
22 ῶνα [30]μένει. Καρπὸς ἀνδρὶ ἐλεημοσύ-
νη, κρείσσων δὲ πτωχὸς δίκαιος ἢ πλούσιος
23 [31]ψεύστης. Φόβος κυρίου εἰς ζωὴν ἀν-
δρί, [32]ὁ δὲ ἄφοβος αὐλισθήσεται ἐν τόποις,
24 οὗ οὐκ ἐπισκοπεῖται γνῶσις. Ὁ ἐγκρύπτων
εἰς [33]τὸν κόλπον αὐτοῦ χεῖρας ἀδίκως, οὐδὲ τῷ στόματι οὐ μὴ [34]προσενέγκῃ αὐτάς.
25 [35]Λοιμοῦ μαστιγουμένου [36]ἄφρων πανουργότερος [37]γίνεται, ἐὰν δὲ ἐλέγχῃς ἄνδρα φρό-
26 νιμον, νοήσει [38]αἴσθησιν. Ὁ ἀτιμάζων
πατέρα καὶ [39]ἀπωθούμενος μητέρα αὐτοῦ, καταισχυνθήσεται [40]καὶ ἐπονείδιστος ἔσται.
27 [41]Υἱὸς ἀπολειπόμενος φυλάξαι παιδείαν πα-
28 τρός, μελετήσει ῥήσεις κακάς. [42]Ὁ ἐγ-
γυώμενος παῖδα ἄφρονα, [43]καθυβρίζει δικαίωμα, [44]στόμα δὲ ἀσεβῶν [45]καταπίεται
29 [46]κρίσεις. Ἑτοιμάζονται [47]ἀκολάστοις μάστιγες, καὶ [48]τιμωρίαι ὁμοίως ἄφροσιν.

Κεφ. κ'. 20.

1 [1]Ἀκόλαστον οἶνος, καὶ ὑβριστικὸν μέθη,
[2]πᾶς δὲ ἄφρων τοιούτοις συμπλέκεται.
2 Οὐ διαφέρει ἀπειλὴ βασιλέως [3]θυμοῦ λέοντος,
ὁ δὲ παροξύνων [4]αὐτὸν ἁμαρτάνει εἰς τὴν ἑαυ-
3 τοῦ ψυχήν. Δόξα ἀνδρὶ [5]ἀποστρέφεσθαι
λοιδορίας, πᾶς δὲ ἄφρων τοιούτοις [6]συμπλέ-
4 κεται. [7]Ὀνειδιζόμενος ὀκνηρὸς οὐκ [8]αἰ-
σχύνεται, ὡσαύτως καὶ ὁ δανειζόμενος σῖτον ἐν

3 *Aq.* & *S.* οὐ περισωθήσεται. 4 *Ald. C.* βασιλέως. 5 *Alex.* πᾶς δὲ κακός. *S.* καὶ πᾶς φίλος ἀνδρὸς δομάτων. 6 *Alex.* ἄδικος ἀνδρί. 7 in nonnullis ll. est, περικεντεῖ. 8 *Ald.* διασωθήσεται. 9 *Sch.* καρδίαν. 10 *Ald.* ἀπ'. 11 *S.* οὐ πρέπει. 12 *Th.* οὐδὲ δούλῳ ἐξουσιάζειν ἀρχόντων. *Sch.* οἱ λοιποί, δεσπότου, δυνάστου. 13 *Aq.* & *Th.* φρόνησις ἀνθρώπου μακροθυμία αὐτοῦ. 14 *Sch.* δικαίου καύχημα τιμωρήσασθαι παρανόμους. *Aq.* καύχησις αὐτοῦ παρέρχεσθαι ἐπὶ ἀθεσία. *S.* καὶ ἀγλάϊσμα αὐτοῦ ὑπερβαίνειν ἀδίκημα. 15 *Sch.* στεναγμῷ. 16 *Aq. S.* & *Th.* εὐδοκία. 17 *Aq.* & *Th.* ἐπιβουλή. *S.* ὀδύνη. 18 *Ald. C.* ἄφρων, καὶ οὐχ. 19 *Alex.* καὶ ὀδύνη τῇ τεκούσῃ αὐτοῦ, οὐχ ἁγναί. *S.* καὶ σταγόνες κατασπεύδουσαι μάχαι γυναικός. *Aq.* καὶ σταγετὸς σύντομος ἀντιδικίαι γυναικός. 20 *Alex.* μερίζουσιν. 21 *S.* addit, συνετῇ. *Aq.* & *Th.* ἐπιστήμων. 22 *S.* & *Th.* ὀκνηρία ἐπιβάλλει ἔκστασιν. *Aq.* καταφοράν. 23 *S.* & *Th.* κατὰ τὸ ἀνταπόδομα αὐτοῦ. 24 *Aq.* καὶ πρὸς τὸ θανατῶσαι αὐτὸν μὴ ἄρῃς ψυχήν σου. 25 σου *Ald. C.* deest. 26 *Th.* μεγαλόθυμος. 27 *Aq.* & *Th.* ὅτι ἐὰν ἀφέλῃς, ῥύσῃ, καὶ ἔτι προσθήσει. illud autem, ῥύσῃ, altera est interpretatio. 28 *C.* λυμαίνηται. 29 *S.* Ἀκούων βουλῆς ἐπιδέξεται παιδείαν. 30 *Ald. C.* μενεῖ. 31 *Alex. Ald. C.* ψεύστης. 32 *Sch.* πλανώμενος καὶ ἐμπλησθεὶς αὐλισθήσεται ἄνευ ἐπισκοπῆς πονηρᾶς. 33 *Ald.* τοὺς κόλπους. *Aq.* μασχάλην. *S.* μάλην. 34 *Alex. Ald. C.* προσαγάγῃ αὐτάς. 35 al. vitiosè, Λιμοῦ. 36 *Aq.* θελγόμενος. 37 *Alex. Ald. C.* ἔσται. 38 *Aq. S. Th.* γνῶσιν. 39 *Aq.* ἀποδιδράσκων. 40 καὶ *Ald.* deest. 41 *Sch.* οἱ λοιποί, χόλασον υἱὲ τοῦ φυλ. 42 *Aq.* & *Th.* μάρτυς παράνομος. 43 *Alex.* καθυβρίζει. *Aq.* & *Th.* χλευάσει κρίσιν. 44 *Ald. C.* σῶμα. 45 *Aq.* & *Th.* νόμον καταπίεται καταποντιεῖ. 46 *Ald.* κρίσις. *S.* ἀνομίαν. 47 *Aq.* χλευασταῖς. *S.* λοιμοῖς. 48 *S.* σφυροκοπίαι. *Th.* συγκλάσεις νώτῳ ἀνοήτων.

Cap. 20. 1 *Sch.* Ἀπαιδευσία. *Aq.* & *Th.* χλευαστής. *S.* λοιμός. 2 sic quoque est in uno a. l. & in a. hæc adscripta sunt margini ad variæ lectionis significationem. ita etiam *Procop.* legit. sed *Ms. Alex.* πᾶς δὲ ὁ συμμισγόμενος οὐκ ἔσται σοφός, πᾶς δὲ ἄφρων τ. σ. *Ald. C.* πᾶς δὲ ὁ λυμαινόμενος οὐκ ἔσται σοφός. 3 *Sch.* βρυγμοῦ. 4 *Alex.* ἑαυτόν *Ald. C.* αὐτόν, καὶ ἐπιμιγνύμενος. & *Ambr.* in Apolog. David. posteriore cap. 3. *Non distat ira regis ab ira leonis; sed qui stimulat illum & admiscet, peccat in animam suam.* *Aq. S.* & *Th.* ὑπερβαίνων. 5 *Aq.* καθίσαι ἀπὸ ἀντιδικασίας. *S.* ἀποχωρῆσαι ἀπὸ ἀηδίας. 6 *Aq.* ἐξυβρισθήσεται. *S.* ἀποκαλυφθήσεται. 7 *S.* διὰ ψῦχος ὀκνηρὸς οὐκ ἀροτριάσει, καὶ αἰτήσει ἐν ἀμητῷ, καὶ οὐχ εὑρήσει. 8 *Ald.* αἰσχυνθήσεται.

ἀμητῷ.

5 ἀμήτῳ. Ὕδωρ βαθὺ βουλὴ ἐν καρδίᾳ
ἀνδρός, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἐξαντλήσει αὐτήν.
6 Μέγα ἄνθρωπος, καὶ τίμιον ἀνὴρ ἐλεήμων,
7 ἄνδρα δὲ πιστὸν [9] ἔργον εὑρεῖν. Ὃς ἀνα-
στρέφεται ἄμωμος ἐν δικαιοσύνῃ, μακαρίους
8 τοὺς παῖδας αὐτοῦ καταλείψει. [10] Ὅταν
βασιλεὺς δίκαιος καθίσῃ ἐπὶ θρόνου, [11] οὐκ
ἐναντιοῦται ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ πᾶν πονηρόν.
9 [12] Τίς καυχήσεται ἁγνὴν ἔχειν τὴν καρδίαν;
ἢ τίς [13] παρρησιάσεται καθαρὸς εἶναι ἀπὸ ἁ-
20 μαρτιῶν; Κακολογοῦντος πατέρα ἢ μη-
τέρα, σβεσθήσεται λαμπτήρ, αἱ δὲ κόραι τῶν
ὀφθαλμῶν αὐτοῦ [14] ὄψονται σκότος.
21 [15] Μερὶς ἐπισπουδαζομένη ἐν πρώτοις, ἐν
τοῖς τελευταίοις οὐκ εὐλογηθήσεται.
22 Μὴ εἴπῃς, Τίσομαι τὸν ἐχθρόν, [16] ἀλλ' ὑπό-
10 μεινον τὸν κύριον ἵνα σοι βοηθήσῃ. Στάθ-
μιον μέγα καὶ μικρόν, καὶ μέτρα δισσά, ἀ-
κάθαρτα ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀμφότερα, καὶ ὁ
11 ποιῶν αὐτά. Ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν
αὐτοῦ [17] συμποδισθήσεται νεανίσκος [18] μετὰ ὁ-
12 σίου, καὶ εὐθεῖα ἡ ὁδὸς αὐτοῦ. Οὖς ἀκούει,
καὶ ὀφθαλμὸς ὁρᾷ, κυρίου ἔργα καὶ ἀμφότερα.
13 Μὴ ἀγάπα [19] καταλαλεῖν, ἵνα μὴ ἐξαρθῇς.
[20] διάνοιξον τοὺς ὀφθαλμούς σου, καὶ ἐμπλήσθη-
23 τι [21] ἄρτων. Βδέλυγμα κυρίῳ δισσὸν στάθ-
μιον, καὶ ζυγὸς δόλιος οὐ καλὸν ἐνώπιον αὐ-
24 τοῦ. Παρὰ κυρίου εὐθύνεται [22] τὰ διαβή-
ματα ἀνδρί, θνητὸς δὲ πῶς ἂν νοήσαι τὰς ὁ-
25 δοὺς αὐτοῦ; [23] Παγὶς ἀνδρὶ ταχύ τι τῶν
ἰδίων ἁγιάσαι, μετὰ γὰρ τὸ εὔξασθαι μετανοεῖν γί-
26 νεται. Λικμήτωρ ἀσεβῶν βασιλεὺς σο-
27 φός, καὶ ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς τροχόν. [24] Φῶς
κυρίου [25] πνοὴ ἀνθρώπων, [26] ὃς ἐρευνᾷ ταμιεῖα
28 κοιλίας. Ἐλεημοσύνη καὶ ἀλήθεια [27] φυ-
λακὴ βασιλεῖ, καὶ περικυκλώσουσιν ἐν δικαιο-
29 σύνῃ τὸν θρόνον αὐτοῦ. Κόσμος νεανίαις
[28] σοφία, [29] δόξα δὲ πρεσβυτέρων [30] πολιαί.
30 [31] Ὑπώπια καὶ συντρίμματα [32] συναντᾷ κα-
κοῖς, πληγαὶ δὲ εἰς ταμιεῖα κοιλίας.

Κεφ. κα'. 21.

1 ΩΣπερ ὁρμὴ ὕδατος, οὕτως καρδία βα-
σιλέως ἐν χειρὶ θεοῦ, [1] οὗ ἐὰν θέλων [2] νεύσαι
2 [3] ἐκεῖ ἔκλινεν αὐτήν. Πᾶς ἀνὴρ φαίνε-
ται ἑαυτῷ δίκαιος, [4] κατευθύνει δὲ καρδίας
3 κύριος. Ποιεῖν δίκαια καὶ ἀληθεύειν, ἀ-
ρεστὰ παρὰ θεῷ μᾶλλον ἢ θυσιῶν αἷμα.
4 Μεγαλόφρων [5] ἐν ὕβρει θρασυκάρδιος,
6 λαμπτὴρ δὲ ἀσεβῶν [6] ἁμαρτία. [7] Ὁ
ἐνεργῶν θησαυρίσματα γλώσσῃ ψευδεῖ, μά-
ταια διώκει [8] ἐπὶ παγίδας θανάτου.
7 [9] Ὄλεθρος ἀσεβέσιν ἐπιξενωθήσεται, οὐ γὰρ βού-
8 λονται πράσσειν τὰ δίκαια. Πρὸς τοὺς
σκολιοὺς σκολιὰς ὁδοὺς [10] ἀποστέλλει ὁ θεός, ἁ-
9 γνὰ γὰρ καὶ ὀρθὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. [11] Κρεῖσ-
σον οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας [12] ὑπαίθρου, [13] ἢ ἐν
κεκονιαμένοις μετὰ ἀδικίας καὶ ἐν οἴκῳ κοινῷ.
10 [14] Ψυχὴ ἀσεβοῦς [15] οὐκ ἐλεηθήσεται ὑπ' οὐδε-
11 νὸς τῶν ἀνθρώπων. Ζημιουμένου ἀκολάστου
[16] πανουργότερος γίνεται ὁ ἄκακος, συνιῶν
12 δὲ σοφὸς δέξεται γνῶσιν. Συνιεῖ δί-
καιος [17] καρδίας ἀσεβῶν, καὶ [18] φαυλίζει ἀ-
13 σεβεῖς ἐν κακοῖς. Ὃς φράσσει τὰ ὦτα
αὐτοῦ τοῦ μὴ [19] ἐπακοῦσαι ἀσθενοῦς, καὶ αὐτὸς ἐ-
πικαλέσεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ εἰσακούων.
14 Δόσις [20] λάθριος [21] ἀνατρέπει ὀργάς, δώρων δὲ ὁ

9 *Aq. S. & Th.* τίς εὑρήσει; 10 *Alex.* Ὅταν καθίσῃ βασιλεὺς δίκαιος ἐπί. 11 *Th.* οὐ λικμᾷ. 12 *S.* Τίς ἐρεῖ, ἐλάμπρυνα τὴν καρδίαν μου, κεκαθάρισμαι ἀπὸ ἁμαρτίας μου; 13 *Ald. C.* παρρησιασθήσεται. 14 *S.* ἐν σκοτομήνῃ. 15 *S. & Th.* κληρονομία σπουδαζομένη. 16 *Alex.* ἀλλά. 17 *Ald.* ὑποσκελισθήσεται. *S.* ἐπιγνωρισθήσεται νέος. 18 *Th.* εἰ λαμπρὰ καὶ εὐθὺς ἐργασία αὐτοῦ. 19 *S.* ὕπνον, ἵνα μὴ ἀπορηθῇς. 20 *Alex. Ald. C.* διάνοιξον δὲ τούς. 21 *C.* ἄρτων. Κακόν, κακόν, λέγει ὁ ἀγοράζων, καὶ ὡς ἀπέλθῃ, τότε καυχήσεται. Ἔστι χρυσός, καὶ πλῆθος λίθων πολυτελῶν, καὶ σκεῦη ἔντιμα χείλη συνέσεως. Ἀφελοῦ τὸ ἱμάτιον τοῦ ἐγγυωμένου ἀντὶ ἀλλοτρίου, καὶ ἀντὶ ἀλλοτρίας λάβε ἐνέχυρον παρ' αὐτοῦ. Ἡδὺς ἀνθρώπῳ ἄρτος ψεύδους, καὶ ἔπειτα ἐμπλησθήσεται τὸ στόμα αὐτοῦ χάλικος. Διαλογισμοὶ ἐν βουλῇ στερεοῦνται, κυβερνήσει δὲ γίνεται πόλεμος. Ὁ ἀνακαλύπτων βουλὰς ἐν συνεδρίῳ πορεύεται δίγλωσσος, καὶ μετὰ πλατύνοντος τὰ ἑαυτοῦ μὴ μίχθητι χείλη. Βδέλυγμα. 22 *Alex.* διαβήματα. 23 *Aq.* Σκῶλον ἀνθρώπου καταπίεται ἡγιασμένος. 24 *Aq. S. Th.* Λύχνος. ceteri, λαμπτήρ. 25 *Sch.* πνεῦμα. 26 *Alex. & C.* ἡ λύχνος ὅς.

27 *Aq. & S.* διατηρήσουσι. 28 *Aq. S. Th.* ἰσχὺς αὐτῶν. 29 *Th.* εὐπρέπεια. 30 *Aq. S. & Th.* πολιά. 31 *Aq. & Th.* μώλωπες τραυμάτων. 32 *Sch.* ἀπαντᾷ.

Cap. 21. 1 *Ms. Alex.* οὗ δ' ἂν θέλων. 2 *Alex. & C.* νεύσῃ. 3 *Alex.* ἔκλινεν αὐτήν. 4 *S. & Th.* ἑτοιμάζει. 5 *Alex. Ald. C.* ἐφ' ὕβρει. 6 *Alex.* ἁμαρτίαι. *C.* ἁμαρτίαι. Διαλογισμοὶ ἀνδρείου εἰς πλησμονήν, καὶ πᾶς ὁ σπεύδων ἐν ἐλάσσονι. *Ald.* ἁμαρτία. Λογισμοὶ συντεταμένου πλὴν εἰς περισσείαν, καὶ πᾶς μὴ ἐπισπουδάζων πλὴν εἰς ὑστέρημα. 7 *Th.* ὁ ἐργαζόμενος θησαυροὺς ἐν γλώσσῃ ψευδεῖ, ἀτμὸς φερόμενος. 8 *Alex. & C.* καὶ ἔρχεται ἐπὶ παγίδας. *S.* ζητῶν θάνατον. 9 *Aq.* Προνομὴ ἀσεβῶν κατασπάσει αὐτούς. 10 *Alex.* ἀποστελεῖ. *Ald.* ἐξαποστέλλει. 11 *Alex.* * Κρεισσων. 12 *Aq. S. & Th.* δώματος. 13 *S. & Th.* ἢ μετὰ γυναικὸς μαχίμης καὶ οἴκου ἑταιρικοῦ. 14 *S.* Ψυχὴ ἀνόμου ἐπόθησε πονηρόν, οὐκ ἐλεήσει ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ τὸν πλησίον αὐτοῦ. 15 *C.* ἐπιθυμεῖ κακῶν, οὐκ. 16 *S.* σοφισθήσεται ὁ νήπιος. 17 *Sch.* ψυχάς. 18 *C.* φαυλίσει. *S.* ὑποσκελίζει ἀσεβεῖς εἰς κακόν. 19 *Alex.* ὑπακοῦσαι. *Ald. C.* ἀκοῦσαι. 20 *C.* λαθραῖος. 21 *S.* σβέσει ὀργήν.

15 φειδόμενος θυμὸν ἐγείρει ἰσχυρόν. Εὐ-
φροσύνη δικαίων ποιεῖν [22] κρίμα, [23] ὅσιος δὲ
16 ἀκάθαρτος παρὰ κακούργοις. Ἀνὴρ
πλανώμενος ἐξ ὁδοῦ δικαιοσύνης, ἐν συναγω-
17 γῇ [24] γιγάντων ἀναπαύσεται. Ἀνὴρ
[25] ἐνδεὴς ἀγαπᾷ εὐφροσύνην, φιλῶν οἶνον καὶ
18 ἔλαιον [26] εἰς πλοῦτον· [27] Περικάθαρμα
19 δὲ δικαίου [28] ἄνομος. Κρεῖσσον οἰκεῖν
ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἢ μετὰ γυναικὸς μαχίμου καὶ γλωσ-
20 σώδους καὶ [29] ὀργίλου. Θησαυρὸς ἐπιθυ-
μητὸς ἀναπαύσεται ἐπὶ στόματος σοφοῦ, ἄφρο-
21 νες δὲ ἄνδρες [30] καταπίονται αὐτόν. [31] Ὁ-
δὸς δικαιοσύνης καὶ ἐλεημοσύνης [32] εὑρήσει ζω-
22 ὴν καὶ δόξαν. [33] Πόλεις ὀχυρὰς ἐπέβη
σοφὸς, καὶ καθεῖλε τὸ ὀχύρωμα ἐφ' ᾧ ἐπε-
23 ποίθεισαν οἱ ἀσεβεῖς. Ὃς φυλάσσει τὸ
στόμα αὐτοῦ καὶ τὴν γλῶσσαν, διατηρεῖ ἐκ θλί-
24 ψεως τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Θρασὺς καὶ αὐθά-
δης καὶ ἀλαζὼν λοιμὸς καλεῖται, [34] ὃς δὲ μνη-
25 σικακεῖ παράνομος. [35] Ἐπιθυμίαι ὀ-
κνηρὸν [36] ἀποκτείνουσιν, οὐ γὰρ προαιροῦνται αἱ χεῖ-
26 ρες αὐτοῦ ποιεῖν τι. Ἀσεβὴς ἐπιθυμεῖ ὅ-
λην τὴν ἡμέραν ἐπιθυμίας κακάς, ὁ δὲ δίκαιος
27 [37] ἐλεᾷ καὶ οἰκτείρει ἀφειδῶς. Θυσίαι ἀσε-
βῶν βδέλυγμα κυρίῳ, [38] καὶ γὰρ παρανόμως
28 προσφέρουσιν αὐτάς. Μάρτυς ψευδὴς
ἀπολεῖται, ἀνὴρ [39] δὲ ὑπήκοος [40] φυλασσό-
29 μενος λαλήσει. [41] Ἀσεβὴς ἀνὴρ ἀναι-
δῶς ὑφίσταται προσώπῳ, ὁ δὲ [42] εὐθὺς αὐτὸς
30 [43] συνιεῖ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ. Οὐκ ἔστι σο-
φία, οὐκ ἔστιν ἀνδρεία, οὐκ ἔστι βουλὴ [44] πρὸς
31 τὸν ἀσεβῆ. Ἵππος ἑτοιμάζεται εἰς ἡμέ-
ραν πολέμου, παρὰ δὲ κυρίου ἡ βοήθεια.

Κεφ. κβʹ. 22.

1 [1] ΑΙρετώτερον ὄνομα καλὸν ἢ πλοῦτος πο-
λύς, ὑπὲρ δὲ ἀργύριον καὶ χρυσίον χάρις ἀ-
2 γαθή. Πλούσιος καὶ πτωχὸς συνήντησαν
ἀλλήλοις, ἀμφοτέρους δὲ ὁ κύριος ἐποίησε.
3 Πανοῦργος [2] ἰδὼν πονηρὸν τιμωρούμενον κρα-
ταιῶς αὐτὸς παιδεύεται, οἱ δὲ ἄφρονες παρ-
4 ελθόντες ἐζημιώθησαν. [3] Γενεὰ σοφίας
φόβος κυρίου, καὶ πλοῦτος, καὶ δόξα, καὶ
5 ζωή. Τρίβολοι καὶ παγίδες ἐν ὁδοῖς σκο-
λιαῖς, ὁ δὲ φυλάσσων τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν [4] ἀφέ-
7 ξεται [5] αὐτῶν. Πλούσιοι πτωχῶν ἄρξουσι,
καὶ [6] οἰκέται ἰδίοις δεσπόταις δανειοῦσιν.
8 [7] Ὁ σπείρων φαῦλα θερίσει κακά, πληγὴν
δὲ [8] ἔργων αὐτοῦ συντελέσει. ἄνδρα ἱλα-
ρὸν καὶ δότην [9] εὐλογεῖ ὁ θεός, ματαιότητα
9 δὲ [10] ἔργων αὐτοῦ συντελέσει. Ὁ ἐλεῶν
πτωχὸν αὐτὸς διατραφήσεται, τῶν γὰρ ἑαυτοῦ ἄρ-
των [11] ἔδωκε τῷ πτωχῷ. νίκην καὶ τιμὴν πε-
ριποιεῖται ὁ δῶρα [12] διδούς, τὴν μέντοι ψυχὴν
10 ἀφαιρεῖται τῶν κεκτημένων. Ἔκβαλε ἐκ
συνεδρίου [13] λοιμόν, καὶ συνεξελεύσεται αὐτῷ
[14] νεῖκος, ὅταν γὰρ καθίσῃ ἐν συνεδρίῳ πάν-
11 τας ἀτιμάζει. Ἀγαπᾷ κύριος [15] ὁσίας
καρδίας, δεκτοὶ δὲ αὐτῷ πάντες [16] ἄμωμοι.
12 [17] χείλεσι ποιμαίνει βασιλεύς. Οἱ δὲ ὀ-
φθαλμοὶ κυρίου [18] διατηροῦσιν [19] αἴσθησιν, φαυ-
13 λίζει δὲ λόγους παράνομος. Προφασί-
ζεται, καὶ λέγει ὀκνηρός, Λέων ἐν ταῖς ὁδοῖς,
14 ἐν δὲ ταῖς πλατείαις [20] φονευταί. Βόθρος
βαθὺς στόμα παρανόμου, ὁ δὲ μισηθεὶς ὑπὸ κυ-
ρίου ἐμπεσεῖται [21] εἰς αὐτόν. [22] εἰσὶν ὁδοὶ κα-
καὶ ἐνώπιον ἀνδρός, καὶ οὐκ ἀγαπᾷ τοῦ ἀπο-
στρέψαι ἀπ' αὐτῶν, ἀποστρέφειν δὲ δεῖ ἀπὸ ὁ-
15 δοῦ σκολιᾶς καὶ κακῆς. Ἄνοια [23] ἐξῆπται
[24] καρδίας νέου, ῥάβδος δὲ καὶ παιδεία μα-
16 κρὰν ἀπ' αὐτοῦ. Ὁ συκοφαντῶν πένη-

22 *C.* χείματα. 23 *S.* & *Th.* καὶ δειλία τοῖς ἐργαζομένοις ἀνομίαν. 24 *Aq.* ῥαφαεὶν. *S.* θεομάχων. 25 *Ald.* δὲ ἐνδεής. *S.* ἐνδεήσεται ἀγαθῶν. 26 *Aq.* *S.* & *Th.* οὐ πλουτήσει. 27 *Aq.* *S.* & *Th.* ἐξίλασμα. 28 *Aq.* *S.* *Th.* ἀσεβής. al. ἄδικος. *C.* ἄνομος, καὶ ἀντὶ εὐθέων παράνομος. Κρεῖσσον. 29 *S.* θυμώδους. 30 *Sch.* καταποντίουσιν. 31 *Aq.* *S.* & *Th.* Διώκων δικαιοσύνην. 32 *S.* θησαυρίζει. 33 *Aq.* *S.* & *Th.* Πόλιν δυνατῶν ἀνέβη. 34 *S.* πράσσων ἐν ὀργῇ ὑπερήφανος. 35 *S.* & *Th.* Ἐπιθυμία ὀκνηροῦ θανατώσει αὐτόν. 36 *Alex.* ἀποκτενοῦσιν. a. int. καταβάλλουσιν. 37 *Ald.* *C.* ἐλεεῖ. 38 *Aq.* καὶ περ. ὅτι ἐννοία οἴσει αὐτόν. 39 δὲ *Ald.* *C.* deest. 40 *C.* φυλαξόμενος. *Aq.* *S.* & *Th.* εἰς νῖκος πορεύσεται. al. εἰς αἰῶνα λαλήσει. 41 *Th.* Ἐκραταίωσεν ἀνὴρ ἀσεβὴς πρόσωπον αὐτοῦ. 42 *Alex.* εὐθής. 43 *Aq.* & *S.* ἑτοιμάσει. 44 *Aq.* *S.* & *Th.* κατέναντι κυρίου.

Cap. 22. 1 *Aq.* & *Th.* Ἐκλεκτόν. 2 *Aq.* & *Th.* εἶδε πονηρίαν καὶ ἐνεκρύβη. 3 *S.* Ὕστερον πραΰτητος. 4 *Aq.* *S.* & *Th.* μακρυνθήσεται. 5 *Ald.* ἀπ' αὐτῶν. *C.* αὐτῶν. Ἐγκαίνισον τὸ παιδίον κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καίγε ἐὰν γηράσῃ, οὐκ ἀποστήσεται ἀπ' αὐτῆς. 6 *S.* & *Th.* δοῦλος δανειζόμενος ἀνδρὶ δανείζοντι. 7 *Th.* Ὁ σπείρων ἀδικίαν, θερίσει ἀνομίαν. *Aq.* ἀνωφελές. *S.* Ὁ σπείρων ἀνομίαν, θερίσει ἀδικίαν. 8 *Ald.* ἔργον. 9 sic in uno a. l. margini adſcriptum eſt. *Ald.* *C.* ἀγαπᾷ. 10 *Ald.* ἔργον. 11 *Alex.* *Ald.* *C.* δέδωκεν. 12 *Alex.* διδούς. 13 *Aq.* *S.* & *Th.* χλευαστήν. 14 *S.* & *Th.* μάχη. 15 *Aq.* & *Th.* καθαράς. *S.* ἁγνάς. 16 *Ald.* *C.* ἄμωμοι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. χείλεσι. 17 *Sch.* χάρις χειλέων, ἑταῖρος αὐτοῦ βασιλεύς. 18 *Alex.* διατηρήσουσιν. *C.* τηροῦσιν. 19 *Aq.* *S.* & *Th.* γνῶσιν. 20 *Aq.* *S.* & *Th.* φονευθήσομαι. 21 *Aq.* *S.* *Th.* ἐκεῖ. 22 hæc uſque ad finem verſus, *C.* deſunt. 23 *S.* ἐνδέδεται. 24 *Alex.* καρδίᾳ νέου. *Ald.* καρδίαν νέου. *Aq.* *S.* & *Th.* ἐν καρδίᾳ νέου.

τα, πολλὰ ποιεῖ τὰ ἑαυτοῦ[25], [26]δίδωσι [27]δὲ
17 πλουσίῳ ἐπ᾽ ἐλάσσονι. Λόγοις σοφῶν
[28]παράβαλλε [29]σὸν οὖς, καὶ ἄκουε [30]ἐμὸν λό-
γον, τὴν δὲ σὴν καρδίαν ἐπίστησον, ἵνα γνῷς,
18 Ὅτι καλοί εἰσι. καὶ ἐὰν ἐμβάλῃς αὐτοὺς εἰς τὴν καρ-
δίαν σου, [31]εὐφρανοῦσί σε ἅμα ἐπὶ σοῖς χεί-
19 λεσιν· Ἵνα σου γένηται ἐπὶ κύριον ἡ ἐλ-
πὶς, καὶ γνωρίσῃ σοι [32]τὴν ὁδόν σου.
20 Καὶ σὺ δὲ ἀπόγραψαι [33]αὐτὰ σεαυτῷ τρισ-
σῶς, εἰς [34]βουλὴν καὶ [35]γνῶσιν ἐπὶ τὸ πλά-
21 τος τῆς καρδίας σου. Διδάσκω οὖν σε ἀ-
ληθῆ λόγον, καὶ γνῶσιν [36]ἀγαθὴν ὑπακούειν,
τοῦ [37]ἀποκρίνεσθαί σε λόγους ἀληθείας [38]τοῖς
22 προβαλλομένοις [39]σοι. [40]Μὴ ἀποβιά-
ζου πένητα, πτωχὸς γάρ ἐστι, καὶ μὴ ἀτιμάσῃς
23 ἀσθενῆ ἐν πύλαις. [41]Ὁ γὰρ κύριος κρι-
νεῖ [42]αὐτοῦ τὴν [43]κρίσιν, καὶ ῥύσῃ σὴν ἄσυ-
24 λον ψυχήν. [44]Μὴ ἴσθι ἑταῖρος ἀνδρὶ
θυμώδει, φίλῳ δὲ ὀργίλῳ μὴ συναυλίζου·
25 Μήποτε μάθῃς τῶν ὁδῶν αὐτοῦ, καὶ λάβῃς [45]βρό-
26 χους τῇ [46]σῇ ψυχῇ. Μὴ δίδου σεαυ-
τὸν εἰς ἐγγύην αἰσχυνόμενος πρόσωπον·
27 Ἐὰν γὰρ μὴ [47]ἔχῃ πόθεν ἀποτίσῃς, λήψονται
τὸ στρῶμα τὸ ὑπὸ τὰς πλευράς σου.
28 Μὴ μέταιρε ὅρια αἰώνια, ἃ ἔθεντο οἱ πατέρες
29 σου. Ὁρατικὸν ἄνδρα καὶ ὀξὺν ἐν τοῖς
ἔργοις αὐτοῦ βασιλεῦσι δεῖ παρεστάναι, καὶ μὴ
παρεστάναι ἀνδράσι [48]νωθροῖς.

Κεφ. κγ´. 23.

1 ἘΑν καθίσῃς δειπνεῖν ἐπὶ τραπέζης δυνά-
στου, νοητῶς νόει τὰ παρατιθέμενά σοι.
2 [1]Καὶ ἐπίβαλλε τὴν χεῖρά σου, εἰδὼς ὅτι τοιαῦ-
τά σε δεῖ παρασκευάσαι. εἰ δὲ ἀπληστότερος
3 εἶ, Μὴ ἐπιθύμει τῶν ἐδεσμάτων αὐτοῦ,
4 [2]ταῦτα γὰρ ἔχεται ζωῆς ψευδοῦς. [3]Μὴ
παρεκτείνου πένης ὢν πλουσίῳ, τῇ δὲ σῇ ἐννοίᾳ
5 ἀπόσχου. Ἐὰν [4]ἐπιστήσῃς τὸ σὸν ὄμμα
πρὸς αὐτὸν, οὐδαμοῦ φανεῖται· κατεσκεύασται
γὰρ αὐτῷ [5]πτέρυγες ὥσπερ ἀετοῦ, καὶ [6]ὑποστρέ-
φει εἰς τὸν οἶκον τοῦ προεστηκότος αὐτοῦ.
6 Μὴ συνδείπνει ἀνδρὶ [7]βασκάνῳ, μηδὲ ἐπι-
7 θύμει τῶν [8]βρωμάτων αὐτοῦ, Ὃν τρόπον γὰρ
[9]εἴ τις καταπίοι τρίχα, οὕτως ἐσθίει καὶ πίνει.
μηδὲ πρὸς σὲ εἰσαγάγῃς αὐτὸν, καὶ φάγῃς τὸν
8 ψωμόν σου μετ᾽ αὐτοῦ, Ἐξεμέσει γὰρ αὐ-
τὸν, καὶ λυμανεῖται τοὺς λόγους σου τοὺς καλούς.
9 Εἰς ὦτα ἄφρονος μηδὲν λέγε, μήποτε μυ-
10 κτηρίσῃ τοὺς συνετοὺς [10]λόγους σου. Μὴ
[11]μεταθῇς ὅρια αἰώνια, [12]εἰς δὲ κτῆμα ὀρφα-
11 νῶν μὴ εἰσέλθῃς· [13]Ὁ γὰρ λυτρούμενος
αὐτοὺς κύριος, κραταιός ἐστι, καὶ κρινεῖ τὴν κρί-
12 σιν αὐτῶν μετὰ σοῦ. Δὸς εἰς παιδείαν τὴν
καρδίαν σου, τὰ δὲ ὦτά σου ἑτοίμασον λόγοις
13 [14]αἰσθήσεως. Μὴ ἀπόσχῃ νήπιον [15]παι-
δεύειν, ὅτι ἐὰν πατάξῃς αὐτὸν ῥάβδῳ, οὐ μὴ
14 ἀποθάνῃ. Σὺ μὲν γὰρ πατάξεις αὐτὸν ῥά-
βδῳ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ θανάτου ῥύσῃ.
15 Υἱὲ ἐὰν σοφὴ γένηταί σου ἡ καρδία, εὐφρα-
16 νεῖς καὶ τὴν ἐμὴν καρδίαν, Καὶ [16]ἐν-
διατρίψει [17]λόγοις τὰ σὰ χείλη πρὸς τὰ ἐ-
17 μὰ χείλη, ἐὰν ὀρθὰ ὦσι. Μὴ ζηλούτω
ἡ καρδία σου ἁμαρτωλοὺς, ἀλλὰ ἐν φόβῳ κυ-
18 ρίου ἴσθι ὅλην τὴν ἡμέραν. Ἐὰν γὰρ τη-
ρήσῃς αὐτὰ, ἔσται σοι [18]ἔκγονα, ἡ δὲ ἐλπίς σου
19 [19]οὐκ ἀποστήσεται. Ἄκουε υἱὲ, καὶ σοφὸς γίνου,
20 καὶ κατεύθυνε [20]ἐννοίας σῆς καρδίας. Μὴ
ἴσθι οἰνοπότης, μηδὲ ἐκτείνου [21]συμβολαῖς,
21 κρεῶν τε ἀγορασμοῖς. Πᾶς γὰρ μέθυσος καὶ
[22]πορνοκόπος πτωχεύσει, καὶ ἐνδύσεται διερ-
22 ρηγμένα καὶ ῥακώδη πᾶς ὑπνώδης. Ἄκουε

---

25 *Alex. Ald. C.* κακὰ, δίδωσιν. 26 *S.* δώσει πλουσίῳ δι᾽ ὅλου ὑστέρημα. *Sch.* κατὰ τοῦ ἐλάττονος δίδωσιν ἀφορμὰς κακοποιΐας. 27 *C.* καί. 28 *Alex.* παράβαλε. 29 *Ald. C.* τὸ οὖς σου. 30 *Ald. C.* ἐμῶν λόγων. 31 *Aq. S. & Th.* ἑτοιμασθήσονται. 32 *Alex. Ald. C.* τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. *Procop.* vero leg. τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ. sic Psalm. 5. κατεύθυνον ἐνώπιόν μου τὴν ὁδόν μου. ibi notatum, in quibusdam exempll. esse, κατεύθυνον ἐνώπιόν μου τὴν ὁδόν σου. *Aq. & S.* γνωστὴν ἐποίησά σοι ζωήν. 33 *Ald.* σοι αὐτάς. 34 *Ald.* βουλὴν, καὶ ἔννοιαν, καί. 35 *C.* γνῶσιν Διδάσκω. 36 *Alex.* ἀληθῆ. 37 *Alex.* ἀποκρίνασθαί σε λόγοις. 38 *Aq. & Th.* τῷ ἀποστείλαντι. 39 *Alex.* σε. 40 *S* Μὴ ἁρπάσῃς πτωχόν. 41 *Aq.* Ὅτι κύριος δικάσει τὴν δίκην αὐτοῦ, καθηλώσει τοὺς καθηλώσαντας αὐτόν. *S.* καὶ κολάσεται τοὺς κολαζομένους ψυχὴν αὐτοῦ. 42 *Alex.* ἑαυτοῦ τήν. 43 *Alex. & C.* δίκην. 44 *S.* Μὴ φιλιάσῃς. 45 *Aq.* σκῶλον. *S.* σκάνδαλον. 46 σῇ *Ald.* deest. 47 *Alex.* ἔχῃς πόθεν ἀποτίσῃς. 48 *Th.* σκοτεινοῖς.

Cap. 23. 1 *S.* Θήσεις μάχαιραν τῷ λάρυγγί σου. *Aq.* Καὶ θήσεις μάχαιραν ἐν καταπόσει σου. 2 *Aq & Th.* καὶ αὐτὸς ἄρτος ψευσμάτων. 3 *Aq.* Μὴ κοπία τοῦ πλουτῆσαι ἀπὸ τῆς συνέσεώς σου. *Th.* ἀπὸ τῆς συνέσεώς σου παῦσαι. 4 *C.* ἐπιθήσῃς. 5 *C.* πτερύγιου. 6 *Aq. S. Th.* πετασθήσεται εἰς τὸν οὐρανόν. 7 *S.* πονηροφθάλμῳ. 8 *Aq. & S.* ἐδεσμάτων. 9 *S.* εἰκάζων ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ. 10 *Ald.* σου λόγους σου. *C.* σου λόγους. 11 *S.* μετακινήσῃς. 12 *Alex.* ἃ ἔθεντο οἱ πατέρες σου, εἰς δὲ κτῆμα. 13 *Aq. S. Th.* ἀγχιστεὺς αὐτῶν ἰσχύων, αὐτὸς δικάσεται. 14 *Aq. S. Th.* γνώσεως post al. Οὐ μή. 15 *Alex.* παιδεύων. 16 *Alex.* ἐνδιατρίψῃ. *S.* γαυριάσουσιν οἱ νεφροί μου, ἐν τῷ λαλεῖν τὰ χείλη σου εὐθῆ. *Aq.* εὐθεῖα. 17 *Ald.* λόγων. 18 *Alex.* ἔγγονα. 19 *Aq. & S.* οὐκ ἐξολοθρευθήσεται. 20 *Aq. S. & Th.* ἐν ὁδῷ. 21 *Th.* ἐν συμβολοκοπούσι κρέας ἐν ἑαυτοῖς. 22 *Aq. S. Th.* συμβολοκόπος.

υἱὲ πατρὸς τοῦ γεννήσαντός σε, καὶ μὴ καταφρόνει
24 ὅτι γεγήρακέ σου ἡ [23] μήτηρ. Καλῶς ἐκ-
τρέφει πατὴρ δίκαιος, ἐπὶ δὲ υἱῷ σοφῷ εὐ-
25 φραίνεται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. Εὐφραινέσθω ὁ
πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ ἐπὶ σοί, καὶ χαιρέτω ἡ τεκοῦ-
26 σά σε. Δός μοι υἱὲ σὴν καρδίαν, οἱ δὲ
σοὶ ὀφθαλμοὶ ἐμὰς ὁδοὺς [24] τηρείτωσαν.
27 [25] Πίθος γὰρ [26] τετρημένος ἐστὶν ἀλλότριος οἶ-
28 κος, καὶ φρέαρ στενὸν [27] ἀλλότριον. [28] Οὗ-
τος γὰρ συντόμως ἀπολεῖται, [29] καὶ πᾶς παράνο-
29 μος ἀναλωθήσεται. Τίνι οὐαί; τίνι θό-
ρυβος; τίνι κρίσεις; [30] τίνι δὲ ἀηδίαι καὶ λέ-
σχαι; τίνι συντρίμματα [31] διακενῆς; τίνος
30 [32] πελιδνοὶ οἱ ὀφθαλμοί; Οὐ τῶν ἐγχρο-
νιζόντων ἐν οἴνοις; [33] οὐ τῶν ἰχνευόντων ποῦ
πότοι γίνονται; μὴ μεθύσκεσθε [34] ἐν οἴνοις,
ἀλλὰ ὁμιλεῖτε ἀνθρώποις δικαίοις, καὶ ὁμι-
31 λεῖτε ἐν περιπάτοις. Ἐὰν γὰρ εἰς τὰς
φιάλας καὶ [35] τὰ ποτήρια δῷς τοὺς ὀφθαλμοὺς
σου, ὕστερον περιπατήσεις γυμνότερος ὑπέρου.
32 Τὸ δὲ ἔσχατον ὥσπερ ὑπὸ ὄφεως πεπληγὼς
ἐκτείνεται, καὶ ὥσπερ ὑπὸ κεράστου διαχεῖται
33 [36] αὐτῷ ὁ ἰός. Οἱ ὀφθαλμοί σου ὅταν ἴ-
δωσιν ἀλλοτρίαν, τὸ στόμα σου τότε λαλήσει
34 [37] σκολιά. [38] Καὶ κατακείσῃ ὥσπερ ἐν
καρδίᾳ θαλάσσης, καὶ ὥσπερ κυβερνήτης ἐν
35 πολλῷ κλύδωνι. Ἐρεῖς δέ, [39] Τύπτουσί
με καὶ οὐκ ἐπόνεσα, καὶ [40] ἐνέπαιξάν μοι, ἐ-
γὼ δὲ οὐκ ᾔδειν· πότε [41] ὄρθρος ἔσται, ἵνα ἐλ-
θὼν ζητήσω μεθ' ὧν συνελεύσομαι;

Κεφ. κδ'. 24.

1 Υἱέ, μὴ ζηλώσῃς κακοὺς ἄνδρας, μηδὲ
2 ἐπιθυμήσῃς εἶναι μετ' αὐτῶν. Ψευδῆ γὰρ
μελετᾷ ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ πόνους τὰ χείλη
3 αὐτῶν λαλεῖ. Μετὰ σοφίας οἰκοδομεῖ-
ται οἶκος, [1] καὶ μετὰ συνέσεως ἀνορθοῦται.
4 [2] Μετὰ αἰσθήσεως [3] ἐμπίμπλανται ταμιεῖα
5 [4] ἐκ παντὸς πλούτου τιμίου καὶ καλοῦ. Κρείσ-
σων σοφὸς ἰσχυροῦ, καὶ ἀνὴρ φρόνησιν ἔχων
6 [5] γεωργίου μεγάλου. Μετὰ κυβερνήσεως
γίνεται πόλεμος, [6] βοήθεια δὲ μετὰ καρδίας
7 βουλευτικῆς. Σοφία καὶ ἔννοια ἀγαθὴ ἐν
πύλαις σοφῶν· σοφοὶ οὐκ ἐκκλίνουσιν ἐκ [7] στό-
ματος κυρίου, ἀλλὰ λογίζονται ἐν συνεδρίοις.
9 ἀπαιδεύτοις συναντᾷ θάνατος, [8] Ἀ-
ποθνήσκει δὲ ἄφρων ἐν ἁμαρτίαις. [9] ἀκαθαρσία
10 δὲ ἀνδρὶ λοιμῷ, [10] Ἐμμολυνθήσεται ἐν
ἡμέρᾳ κακῇ, καὶ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως ἕως ἂν ἐκ-
11 λίπῃ. [11] Ῥῦσαι ἀγομένους εἰς θάνατον,
καὶ [12] ἐκπρίου κτεινομένους, μὴ φείσῃ.
12 Ἐὰν δὲ εἴπῃς, Οὐκ οἶδα τοῦτον· γίνωσκε,
[13] ὅτι [14] κύριος καρδίας πάντων γινώσκει· καὶ
ὁ [15] πλάσας πνοὴν πᾶσιν, αὐτὸς οἶδε πάντα,
ὃς [16] ἀποδίδωσιν ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.
13 Φάγε μέλι υἱέ, ἀγαθὸν γὰρ κηρίον, ἵνα γλυ-
14 κανθῇ σου ὁ φάρυγξ. Οὕτως αἰσθήσῃ
[17] σοφίαν τῇ σῇ ψυχῇ, ἐὰν γὰρ εὕρῃς, ἔσται κα-
λὴ ἡ τελευτή σου, καὶ ἐλπίς σε [18] οὐκ ἐγκατα-
15 λείψει. [19] Μὴ προσαγάγῃς ἀσεβῆ [20] νο-
μῇ δικαίων, μηδὲ ἀπατηθῇς χορτασίᾳ κοι-
16 λίας. Ἑπτάκις γὰρ πεσεῖται [21] δίκαιος
καὶ ἀναστήσεται, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἀσθενήσουσιν ἐν
17 κακοῖς. Ἐὰν πέσῃ ὁ ἐχθρός σου, μὴ ἐ-
πιχαρῇς αὐτῷ, ἐν δὲ τῷ ὑποσκελίσματι αὐ-
18 τοῦ μὴ [22] ἐπαίρου. [23] Ὅτι ὄψεται κύριος
καὶ οὐκ ἀρέσει αὐτῷ, καὶ ἀποστρέψει [24] τὸν θυμὸν

23 *Ald. C.* μήτηρ. Ἀλήθειαν κτῆσαι, καὶ μὴ ἀπώσῃ σοφίαν, καὶ παιδείαν, καὶ σύνεσιν. sed hæc non leg. *Procop.* atque in uno l. asterisco notata sunt. 24 *S.* θελησάτωσαν. 25 *S.* ὅτι βόθυνος βαθὺ πόρνη. 26 *Ald. C.* τετριμμένος. 27 *S.* ἀλλοτρία. *Th.* ξένη. 28 *Alex.* Οὕτως. 29 *Th.* καὶ ἀσυνθετοῦντας ἐν ἀνθρώποις ἀπαλλάξει. 30 *Alex.* τίνι ἀηδίαι. 31 *Aq. S.* & *Th.* δωρεάν. 32 *Alex.* πέλειοι ὀφθαλμοί; *Aq.* pro πελιδνοὶ vertit. καθαροί. *S.* χαροποί. 33 *Th.* οὐ τοῖς ἐξερχομένοις τοῦ ἐξερευνῆσαι κεράσματα; 34 *Alex. Ald. C.* οἴνῳ. 35 *Alex.* εἰς τὰ ποτήρια. 36 *Ald. C.* αὐτοῦ. 37 *S.* στρεβλά. 38 *Aq. S.* & *Th.* καὶ ἔσῃ ὥσπερ κοιμώμενος. 39 *Ald. C.* Ἔτυπτον. sic & *Sch.* 40 *Th.* ἀνεκρότησάν με. 41 *Aq. S.* & *Th.* ἐξυπνισθήσομαι.

Cap. 24. 1 καὶ *Ald.* deest. 2 *Sch.* Ἐν γνώσει. 3 *Alex.* ἐμπίπλαται. *Ald. C.* ἐμπίμπλαται. 4 ἐκ *Ald. C.* deest. 5 *S.* ὥσπερ κράτος ἰσχύος. 6 *S.* & *Th.* καὶ σωτηρία ἐν πολυβούλῳ. 7 *Ald. C.* νόμου. 8 *Aq.* & *Th.* Ἔννοια ἀφροσύνης ἁμαρτία. 9 *Alex. Ald. C.* ἀκαθαρσία ἀνδρί. *S.* καὶ βδέλυγμα ἀνθρώποις λοιμός. 10 *S.* στραγγεύεσθαι ἐν ὥρα θλίψεως. *Aq.* νωχελευόμενος. *Th.* ἐξελύθη. 11 *S.* σῶσον εἰλημμένους εἰς θάνατον. 12 *Alex.* ἐκπρίω. pler. ll. hab. ἐκπρίου. *Lucif. Calar.* l. 1. pro Athan. *Libera eos qui ducuntur ad mortem, & redimere eos qui interficiuntur ne parcas.* 13 *Aq.* μήτι οὐχὶ ὁ σταθμίζων καρδίας, αὐτὸς συνήσει; 14 *Alex.* ὁ κύριος. 15 *Aq.* & *Th.* διατηρῶν ψυχήν σου. 16 *Ald.* ἀποδώσει. 17 *Alex.* σοφίας. 18 *Ald. C.* οὐ καταλείψει. 19 *S.* Μὴ ἐνεδρεύσῃς ἀσέβειαν εἰς δίαιταν δικαίου. *Aq.* & *Th.* εἰς ὡραιότητα δικαίου. 20 *Cypr.* l. 3. testim ad Quin. c. 95. *habitaculum*, habet. *Hier.* in Mich. c. 3. *tabernaculum. Lucif.* vero *Calar.* in l. de non conveniendo cum hæreticis, & *Cassian.* collat. 14. c. 17. *Noli applicare impium ad pascua iusti.* Vocabulum autem Hebr. & *habitaculum*, & *pascua* significat. 21 *Alex.* ὁ δίκαιος. 22 *Aq. S.* & *Th.* ἀγαλλιάσθω ἡ καρδία σου. 23 *Sch.* ἵνα μὴ ἴδῃ. 24 *S.* ἀπάνωθεν αὐτοῦ ὀργὴν αὐτοῦ.

αὐ-

19 αὐτοῦ [25] ἀπ' αὐτοῦ. [26] Μὴ χαῖρε ἐπὶ κακο-
20 ποιοῖς, [27] μηδὲ ζήλου ἁμαρτωλούς. Οὐ γὰρ μὴ
γένηται ἔκγονα [28] πονηρῷ, [29] λαμπτὴρ δὲ ἀσεβῶν
21 σβεσθήσεται. Φοβοῦ τὸν Θεὸν υἱὲ καὶ βασι-
λέα, καὶ [30] μηθ' ἑτέρῳ αὐτῶν [31] ἀπειθήσῃς.
22 Ἐξαίφνης γὰρ τίσονται τοὺς ἀσεβεῖς, τὰς δὲ
τιμωρίας ἀμφοτέρων τίς [32] γνώσεται;
27 Cap. 29. [33] Λόγον φυλασσόμενος υἱὸς ἀπ-
ωλείας ἐκτὸς ἔσται, [δεχόμενος δὲ ἐδέξατο
αὐτόν. μηδὲν ψεῦδος [34] ἀπὸ γλώσσης [35] βα-
σιλεῖ λεγέσθω, καὶ οὐδὲν ψεῦδος ἀπὸ γλώσσης
αὐτοῦ οὐ μὴ ἐξέλθῃ. μάχαιρα γλῶσσα βασι-
λέως καὶ οὐ σαρκίνη, ὃς δ' ἂν παραδοθῇ, συν-
τριβήσεται. ἐὰν γὰρ ὀξυνθῇ ὁ θυμὸς αὐτοῦ, σὺν
νεύροις [36] ἀνθρώπους ἀναλίσκει, καὶ ὀστᾶ ἀνθρώ-
πων κατατρώγει, καὶ συγκαίει ὥσπερ φλόξ,
ὥστε ἄβρωτα εἶναι νεοσσοῖς ἀετῶν. [37] τοὺς ἐμοὺς
λόγους υἱὲ φοβήθητι, καὶ δεξάμενος αὐτοὺς με-
1 τανόει.] Cap. 30. [38] Τάδε λέγει ὁ ἀνὴρ
[39] τοῖς πιστεύουσι Θεῷ, καὶ παύομαι.
2 [40] Ἀφρονέστατος γάρ εἰμι [41] ἁπάντων ἀνθρώ-
πων, καὶ φρόνησις [42] ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν ἐν
3 ἐμοί. Θεὸς [43] δεδίδαχέ με σοφίαν, καὶ
4 γνῶσιν [44] ἁγίων ἔγνωκα. Τίς ἀνέβη εἰς
τὸν οὐρανὸν καὶ [45] κατέβη; [46] τίς συνήγαγεν ἀνέ-
μους ἐν κόλπῳ; τίς [47] συνέστρεψεν [48] ὕδωρ ἐν
ἱματίῳ; [49] τίς ἐκράτησε πάντων τῶν ἄκρων τῆς
γῆς; τί ὄνομα αὐτῷ; [50] ἢ τί ὄνομα [51] τοῖς
5 [52] τέκνοις αὐτοῦ; Πάντες [53] γὰρ λόγοι
Θεοῦ πεπυρωμένοι, [54] ὑπερασπίζει δὲ αὐτὸς
6 τῶν [55] εὐλαβουμένων αὐτόν. Μὴ προσθῇς
τοῖς λόγοις αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἐλέγξῃ σε, καὶ ψευ-
7 δὴς γένῃ. Δύο αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ, [56] μὴ
ἀφέλῃς μου χάριν πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με.
8 [57] Μάταιον λόγον καὶ ψευδῆ μακράν μου ποίη-
σον, πλοῦτον δὲ καὶ πενίαν μή μοι δῷς, [58] σύν-
ταξον δέ μοι [59] τὰ δέοντα καὶ τὰ αὐτάρκη·
9 Ἵνα μὴ πλησθεὶς [60] ψευδὴς γένωμαι, καὶ εἴπω·
Τίς με ὁρᾷ; ἢ [61] πενηθεὶς κλέψω, καὶ ὀμόσω τὸ
10 ὄνομα τοῦ Θεοῦ. [62] Μὴ παραδῷς [63] οἰκέτην
εἰς χεῖρας δεσπότου, μήποτε καταράσηταί σε
11 καὶ [64] ἀφανισθῇς. Ἔκγονον κακὸν πατέρα
καταρᾶται, τὴν δὲ μητέρα οὐκ εὐλογεῖ.
12 Ἔκγονον κακὸν δίκαιον ἑαυτὸν κρίνει, [65] τὴν [66] δ'
13 ἔξοδον αὐτοῦ οὐκ ἀπένιψεν. Ἔκγονον
κακὸν ὑψηλοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχει, τοῖς δὲ βλεφά-
14 ροις αὐτοῦ ἐπαίρεται. Ἔκγονον κακὸν μαχαί-
ρας τοὺς ὀδόντας ἔχει, καὶ τὰς μύλας, [67] το-
μίδας, ὥστε [68] ἀναλίσκειν καὶ κατεσθίειν τοὺς
[69] ταπεινοὺς ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ τοὺς πένητας αὐτῶν
23 ἐξ ἀνθρώπων. Cap. 24. [70] Ταῦτα δὲ
λέγω ὑμῖν τοῖς σοφοῖς ἐπιγινώσκειν. [71] αἰδεῖσθαι
24 πρόσωπον ἐν κρίσει οὐ καλόν. Ὁ εἰπὼν τὸν
ἀσεβῆ, Δίκαιός ἐστιν, ἐπικατάρατος λαοῖς ἔ-
25 σται καὶ μισητὸς εἰς ἔθνη. Οἱ δὲ ἐλέγ-
χοντες βελτίους φανοῦνται, ἐπ' αὐτοὺς δὲ ἥξει [72] εὐ-
26 λογία. [73] Χείλη δὲ φιλήσουσιν ἀποκρι-
27 νόμενα λόγους [74] ἀγαθούς. Ἑτοίμαζε εἰς
τὴν ἔξοδον τὰ ἔργα σου, καὶ [75] παρασκευάζου εἰς
τὸν ἀγρόν, καὶ πορεύου κατόπισθέν μου, καὶ [76] ἀνοι-
28 κοδομήσεις τὸν οἶκόν [77] σου. [78] Μὴ ἴσθι
ψευδὴς μάρτυς ἐπὶ σὸν πολίτην, μηδὲ

25 sic *Ald. C.* sed al. desunt ἀπ' αὐτοῦ. male. 26 *Aq.* & *Th.* Μὴ διαμάχου ἐν πονηρευομένοις. 27 *S.* μὴ παραιρεθίζου. 28 *Alex.* & *C.* πονηρῶν. *Ald.* πονηροῖς. 29 *Aq. S.* & *Th.* λύχνος. 30 *Alex.* μηδ'. *C.* μηδέ. 31 *Sch.* ἐπιμίγνυσο. 32 *Ald.* οἶδεν. 33 Λόγον φυλασσόμενος &c. usque ad, Τάδε λέγει ὁ ἀνήρ, desunt in *C.* cetera autem quæ sequuntur usque ad versum 23. habentur cap. 30. *Sch.* ἐντεῦθεν ἐξήλλακται ἡ θέσις τῶν μεταξύ, καὶ μετὰ τὰ πρὸς τῷ τέλει πρὸ τοῦ, γυναῖκα ἀνδρείαν, ταῦτα ἐφέρετο. illa quidem, γυναῖκα ἀνδρείαν, non in omnibus Gr. exempll. eodem loco posita sunt; atque hæc, λόγον φυλασσόμενος υἱὸς ἀπωλείας ἐκτὸς ἔσται, sunt in extremo capite 24 *edit. Lat.* 34 ἀπὸ γλώσσης *Ald.* deest. 35 *Alex.* βασιλέως. 36 *Alex.* ἀνθρώπου. 37 *Alex.* τοὺς δὲ ἐμούς. 38 Τάδε λέγει, usque ad ταῦτα δὲ λέγω ὑμῖν, in *Lat. ed.* sunt cap. 30. 39 *Aq.* τῷ Ἐθιὴλ, καὶ τέλεσον. *Th.* τῷ Ἐθιὴλ, καὶ δυνήσομαι. 40 *Aq.* Ἀσύνετος ἐγώ εἰμι παρὰ ἄνδρα. 41 *Alex.* πάντων. 42 *Alex.* & *C.* ἀνθρώπου. 43 *Ald.* δὲ ἐδίδαξέ. 44 *Alex.* ἀνθρώπων. 45 *Aq.* & *S.* κατήνεγκε. 46 *Aq.* τίς συνέλεξε πνεῦμα ἐν θέναρσι; *S.* τίς συνήγαγεν ἀνέμους ἐν ταῖς δραξίν; 47 *Th.* ἐνέδησεν. 48 *Ald.* τὸ πᾶν ὕδωρ. 49 *Aq.* & cet. intt. τίς ἔστησε πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς; 50 *Alex.* ἢ τοῖς. 51 *Aq. S. Th.* & ceteri, τῷ υἱῷ αὐτοῦ. 52 *Alex. Ald. C.* τέκνοις αὐτοῦ; ἵνα γνῷς· (*Ald.* ἵνα γνῶσι. *Sch.* ὅτι γνώσῃ.) Πάντες. 53 γὰρ *Alex.* deest. 54 *Alex.* ὑπερασπίσει. *Sch.* ὑπερασπιεῖ. 55 *Sch.* φοβουμένων. 56 *S.* & cet. μὴ κωλύσῃς ἀπ' ἐμοῦ πρό. 57 *Aq.* εἰκαιότητα. 58 *S.* διάταξόν μοι δίαιταν ἱκανήν. *Aq.* ἄρτον ἀκριβασμῶν μου. 59 *Alex.* πάντα τὰ δέοντα καὶ αὐτάρκη. 60 *Aq.* & *S.* καὶ ἀρνήσωμαι, καὶ εἴπω, τίς ἐστι κύριος. 61 *Ald.* πένης γενηθείς. aa. πενόμενος. & *Sch.* ἢ πενόμενος. 62 *S.* μὴ διαβάλῃς. *Th.* μὴ καταλαλήσῃς. 63 *Ald. C.* δοῦλον. 64 *Aq. S.* & *Th.* πλημμελήσῃς. 65 *Sch.* καὶ ἀπὸ ῥύπου οὐκ ἀπελούσατο. 66 *Alex.* δὲ. 67 *Alex.* στομίδας. *Aq. S.* & *Th.* κατεσθιούσας. 68 *Alex.* & *C.* ἀναλίσκειν τούς. 69 *Ald. C.* ἀσθενεῖς. & *Sch.* ταπεινούς. 70 Hæc itidem in *ed. Lat.* sunt c. 24. *Sch.* ἕως ὧδε τὰ ἐξηλλαγμένα, καὶ ἐντεῦθεν δὲ τοῖς προάγουσιν ἠκολούθει. hoc autem Schol. & inferiora adjuncta ad, τῇ στέλλῃ, & ad, καὶ ἀσθενῆ, congruunt cum eo, quod superius appositum est ad, λόγον φυλασσόμενος. 71 *Alex.* αἰδεῖσθαι πρόσωπον οὐ καλὸν ἐν κρίσει. *Aq. S.* & *Th.* ἐπιγινώσκειν. a. interpr. αἰσχύνεσθαι. 72 *Alex. Ald. C.* εὐλογία ἀγαθή. 73 *Th.* χείλεσι καταφιληθήσεται ἀποκρινόμενος ὀρθὰ ῥήματα. 74 *Alex.* σοφούς. 75 *S.* φρόντισον ἐν ἀγρῷ. 76 *C.* οἰκοδομήσεις. 77 *Ald.* μου. 78 *Aq. S.* & *Th.* Μὴ γίνου.

79 πλα-

29 [79] πλατύνου σοῖς χείλεσι. Μὴ εἴπης,
Ὃν τρόπον ἐχρήσατό μοι, χρήσομαι αὐτῷ,
30 τίσομαι δὲ αὐτὸν ἅ με ἠδίκησεν. Ὥσ-
περ γεώργιον ἀνὴρ ἄφρων, καὶ ὥσπερ ἀμ-
31 πελὼν ἄνθρωπος ἐνδεὴς φρενῶν. Ἐὰν
ἀφῇς αὐτὸν, χερσωθήσεται καὶ χορτομανήσει
ὅλος, καὶ γίνεται ἐκλελειμμένος, οἱ δὲ φραγ-
32 μοὶ τῶν λίθων αὐτοῦ κατασκάπτονται. Ὕστε-
ρον ἐγὼ μετενόησα, ἐπέβλεψα [80] τοῦ ἐκλέξα-
33 σθαι παιδείαν. Ὀλίγον [81] νυστάζω, ὀ-
λίγον δὲ [82] καθυπνῶ, ὀλίγον δὲ ἐναγκαλίζο-
34 μαι χερσὶ [83] στήθη. Ἐὰν δὲ τοῦτο ποι-
ῇς, ἥξει προπορευομένη ἡ πενία σου, καὶ [84] ἡ
ἔνδειά σου ὥσπερ ἀγαθὸς δρομεύς.
15 Cap. 30. [85] Τῇ βδέλλῃ [86] τρεῖς θυγατέρες
ἦσαν ἀγαπήσει ἀγαπώμεναι, [87] καὶ αἱ [88] τρεῖς
αὗται οὐκ [89] ἐνεπίμπλασαν αὐτήν, καὶ ἡ τε-
τάρτη [90] οὐκ ἠρκέσθη εἰπεῖν, Ἱκανόν.
16 Ἅδης καὶ [91] ἔρως γυναικὸς, [92] καὶ γῆ οὐκ ἐμπι-
πλαμένη ὕδατος, καὶ ὕδωρ καὶ πῦρ [93] οὐ μὴ εἴ-
17 πωσιν, Ἀρκεῖ. Ὀφθαλμὸν καταγε-
λῶντα πατρὸς, καὶ ἀτιμάζοντα γῆρας μητρὸς,
[94] ἐκκόψαισαν αὐτὸν κόρακες ἐκ [95] τῶν φαράγ-
γων, καὶ καταφάγοισαν αὐτὸν νεοσσοὶ ἀετῶν.
18 Τρία δέ ἐστιν [96] ἀδύνατά μοι νοῆσαι, καὶ τὸ τέ-
19 ταρτον οὐκ ἐπιγινώσκω· Ἴχνη ἀετοῦ
[97] πετομένου, καὶ [98] ὁδοὺς ὄφεως ἐπὶ πέτρας, καὶ
τρίβους νηὸς ποντοπορούσης, καὶ [99] ὁδοὺς ἀνδρὸς
20 [100] ἐν νεότητι. Τοιαύτη ὁδὸς γυναικὸς
μοιχαλίδος, ἣ [1] ὅταν πράξῃ ἀπονιψαμένη,
21 οὐδέν φησι πεπραχέναι ἄτοπον. Διὰ
τριῶν σείεται ἡ γῆ, [2] τὸ δὲ τέταρτον οὐ δύνα-
22 ται φέρειν· Ἐὰν οἰκέτης βασιλεύσῃ, καὶ
23 ἄφρων πλησθῇ σιτίων, Καὶ οἰκέτις ἐὰν
ἐκβάλῃ τὴν ἑαυτῆς κυρίαν, [3] καὶ μισητὴ γυνὴ
24 ἐὰν τύχῃ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ. [4] Τέσσαρα δὲ
ἐλάχιστα ἐπὶ τῆς γῆς, ταῦτα δέ ἐστι [5] σοφώ-
25 τερα τῶν σοφῶν. Οἱ μύρμηκες οἷς μή ἐ-
στιν ἰσχὺς, καὶ ἑτοιμάζονται θέρους τὴν τροφήν.
26 Καὶ οἱ [6] χοιρογρύλλιοι ἔθνος οὐκ ἰσχυρὸν, οἳ
[7] ἐποιήσαντο ἐν πέτραις τοὺς ἑαυτῶν οἴκους.
27 [8] Ἀβασίλευτόν ἐστιν ἡ ἀκρὶς, [9] καὶ στρατεύει ἀφ'
28 ἑνὸς κελεύσματος [10] εὐτάκτως. Καὶ
[11] καλαβώτης χερσὶν [12] ἐρειδόμενος, καὶ εὐά-
λωτος ὤν, κατοικεῖ ἐν [13] ὀχυρώμασι [14] βα-
29 σιλέων· Τρία δέ ἐστιν ἃ εὐόδως [15] πο-
ρεύεται, καὶ τέταρτον [16] ὃ καλῶς διαβαίνει·
30 Σκύμνος λέοντος ἰσχυρότερος κτηνῶν, ὃς οὐκ
ἀποστρέφεται, οὐδὲ [17] καταπτήσσει [18] κτήνος·
31 Καὶ [19] ἀλέκτωρ [20] ἐμπεριπατῶν θηλείαις
[21] εὔψυχος, καὶ τράγος ἡγούμενος αἰπολίου,
32 καὶ βασιλεὺς δημηγορῶν ἐν ἔθνει. [22] Ἐὰν
προῇ σεαυτὸν [23] ἐν εὐφροσύνῃ, [24] καὶ ἐκτείνῃς
τὴν χεῖρα σου μετὰ μάχης, ἀτιμασθήσῃ.
33 Ἄμελγε γάλα, καὶ ἔσται βούτυρον· [25] ἐὰν δὲ
ἐκπιέζῃς μυκτῆρας ἐξελεύσεται αἷμα· ἐὰν δὲ
ἐξέλκῃς λόγους, ἐξελεύσονται κρίσεις καὶ μά-
1 χαι. Cap. 31. [26] Οἱ ἐμοὶ λόγοι εἴρηνται
ὑπὸ θεοῦ, βασιλέως [27] χρηματισμὸς, ὃν ἐ-
2 παίδευσεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ. Τί τέκνον τη-
ρήσεις; τί; ῥήσεις θεοῦ· πρωτογενὲς σοὶ λέγω
υἱέ. [28] τί τέκνον ἐμῆς κοιλίας; τί τέκνον ἐμῶν
3 εὐχῶν; Μὴ δῷς [29] γυναιξὶ [30] σὸν πλοῦτον, καὶ
τὸν σὸν νοῦν καὶ [31] βίον [32] εἰς ὑστεροβουλίαν. μετὰ βουλῆς
4 πάντα ποίει, μετὰ βουλῆς οἰνοπότει. Οἱ δυ-
νάσται θυμώδεις εἰσὶν, [33] οἶνον δὲ μὴ πινέτωσαν·
5 Ἵνα μὴ πιόντες ἐπιλάθωνται τῆς σοφίας, [34] καὶ
ὀρθὰ [35] κρῖναι οὐ μὴ δύνωνται τοὺς ἀσθενεῖς.

79 *Sch.* ἀπατῶν. 80 *Sch.* καὶ ἐξελεξάμην. 81 *Sch.* νυστάζεις, καθυπνοῖς. 82 *Ald.* κάθημαι. 83 *Aq. S.* & *Th.* τοῦ κοιμηθῆναι. 84 *Alex. Ald. C.* ἡ ἔνδεια ὥσπερ. 85 Hæc usque ad fin. cap. habentur in *Comp.* capp. 30. & 31. & in *ed. Lat.* sunt c. 30. *Sch.* ἕως ὧδε τὰ προκείμενα. ταῦτα δὲ ἀκόλουθα τῶν ἀνωτέρω. 86 *Alex.* τρεῖς θυγατέρες. *S.* δύο θυγατέρες· φέρε, φέρε. 87 *Aq. S.* & *Th.* τρία δέ ἐστιν ἃ οὐ πλησθήσεται. 88 *Alex.* τρεῖς. 89 *Alex.* ἐνεμπίπλασαν. 90 *Aq. S.* & *Th.* οὐκ εἶπαν, ἀρκεῖ. 91 *Aq.* ἐποχὴ μήτρας. *S.* συνοχὴ μήτρας. 92 *Alex.* καὶ τάρταρος, καὶ γῆ. 93 *Sch.* οὐκ εἶπεν. 94 *Alex.* ἐκκολάψαισαν. 95 *Aq.* & *Th.* χειμάρρου. 96 *Aq.* ἐθαυμάσθησαν. *a. int.* ἀδυνατοῦντα. 97 *Sch.* ἐν οὐρανῷ. 98 *Aq. S. Th.* ὁδόν. 99 *Aq.* & *Th.* ὁδόν. 100 *S.* ἐν νεάνιδι. 1 *Aq. S. Th.* & *cæt.* ἀσεὶ φαγούσης καὶ ἀπονιψαμένης. 2 *S.* τὰ δὲ τέσσαρα. 3 *S.* καὶ γυνὴ μισουμένη ὅταν συνοικήσῃ. 4 *Alex. Ald. C.* Τέσσαρα (*Alex.* Τέσσερα) δέ ἐστιν ἐλάχιστα. 5 *Th.* σοφία σεσοφισμένα. 6 *Sch.* εἶδος ἰχθύος, ἤτοι οἱ λαγωοί, ἢ οἱ καλούμενοι χοιρογρύλλιοι. 7 *S.* ἔταξαν. 8 sic *Ald.* *C. al.* Ἀβασίλευτός. 9 *Alex. Ald. C.* καὶ ἐκστρατεύει. 10 *S.* ὡς ψηφὶς πᾶσα. 11 *C.* καλαμώτης. 12 *Th.* ἐλλαμβανόμενος. 13 *Aq. S.* & *Th.* ναοῖς. 14 *Alex. C.* βασιλέως. 15 *Alex.* πορεύονται, καὶ τὸ τέταρτον. 16 *Aq.* & *Th.* ἀγαθύνοντα πορείαν. 17 *Alex.* καταπλήσσει. 18 *Aq. S.* & *Th.* ἀπὸ προσώπου παντός. 19 *Aq.* & *S.* ἀλεκτρυὼν νώτῳ. *S.* περιεσφραγισμένος τὴν ὀσφύν. 20 *Alex.* ἐνπεριπατῶν. 21 *Ald. C.* εὐψύχως. 22 *Th.* Εἰ ὑφρόνησας ἐν τῷ ἐπαίρεσθαι. 23 *Alex. Ald. C.* εἰς εὐφροσύνην. 24 *Th.* καὶ ἐνενοήθης χεῖρα εἰς στόμα. 25 *Aq.* καὶ ἐκμύζησις θυμοῦ ἐξοίσει αἷμα. 26 hæc in *ed. Lat.* sunt cap. 31. *Aq.* ῥητὰ Λαμμουήλ. *Th.* ῥήματα Ῥεβουήλ. *S.* λόγοι Ἰαμουήλ. 27 *Aq.* ἆρμα *S* & *cæteri*, λῆμμα. 28 τί *Ald.* deest. 29 *Alex.* γυναιξὶν σου. 30 *S.* τὴν ἰσχύν σου. 31 *Aq. S. Th.* τὰ σὰ χρήματα. 32 *Ald.* καὶ εἰς ὑστεροβουλίαν. *Th.* εἰς μεταμέλειαν. 33 *Alex. Ald. C.* οἶνον μή. 34 *Aq.* & *Th.* καὶ ἀλλοιώσει κρίσιν υἱῶν πένητος. 35 *Alex.* κρίνειν.

Δίδο-

6 Δίδοτε μέθην [36] τοῖς ἐν λύπαις, καὶ οἶνον πί-
7 νειν τοῖς ἐν ὀδύναις, ἵνα ἐπιλάθωνται τῆς
πενίας, καὶ [37] τῶν πόνων μὴ μνησθῶσιν ἔτι.
8 [38] Ἄνοιγε σὸν στόμα [39] λόγῳ θεοῦ, [40] καὶ κρί-
9 νε [41] πάντας ὑγιῶς. Ἄνοιγε σὸν στόμα
καὶ κρῖνε δικαίως, διάκρινε δὲ [42] πένητα καὶ
ἀσθενῆ. [43]

Κεφ. κε΄. 25.

1 [1] Αὗται αἱ παιδεῖαι Σαλωμῶντος [2] αἱ ἀ-
διάκριτοι, ἃς [3] ἐξεγράψαντο οἱ φίλοι Ἐζεκίου
2 τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας. Δόξα θεοῦ κρύ-
πτει λόγον, δόξα δὲ βασιλέως [4] τιμᾷ πράγμα-
3 τα. Οὐρανὸς ὑψηλός, γῆ δὲ [5] βαθεῖα,
καρδία δὲ βασιλέως [6] ἀνεξέλεγκτος.
4 [7] Τύπτε ἀδόκιμον ἀργύριον, καὶ καθαρισθήσε-
5 ται καθαρὸν ἅπαν. [8] Κτεῖνε ἀσεβεῖς ἐκ
προσώπου βασιλέως, καὶ [9] κατορθώσει ἐν δι-
6 καιοσύνῃ ὁ θρόνος αὐτοῦ. Μὴ ἀλαζο-
νεύου ἐνώπιον βασιλέως, μηδὲ ἐν τόποις δυ-
7 ναστῶν [10] ὑφίστασο. Κρεῖσσον [11] γάρ σοι
τὸ ῥηθῆναι, [12] Ἀνάβαινε πρὸς μέ, ἢ ταπει-
νῶσαί σε ἐν προσώπῳ δυνάστου. [13] ἃ εἶδον οἱ
8 ὀφθαλμοί σου λέγε. Μὴ πρόσπιπτε εἰς
μάχην ταχέως, ἵνα μὴ μεταμεληθῇς ἐπ' ἐ-
σχάτων. ἡνίκα [14] ἄν σε ὀνειδίσῃ [15] ὁ σὸς φί-
9 λος, [16] Ἀναχώρει εἰς τὰ ὀπίσω· μὴ
10 καταφρόνει, Μή σε ὀνειδίσῃ μὲν ὁ φί-
λος, [17] ἡ δὲ μάχη σου καὶ ἡ ἔχθρα οὐκ ἀπέ-
σται, [18] ἀλλὰ ἔσται σοι ἴση θανάτῳ. χάρις καὶ
φιλία ἐλευθεροῖ, ἃς [19] τήρησον σεαυτῷ, ἵνα
μὴ ἐπονείδιστος γένῃ, ἀλλὰ φύλαξον τὰς ὁδούς
11 σου εὐσυναλλάκτως. Μῆλον [20] χρυσοῦν
[21] ἐν ὁρμίσκῳ σαρδίου, [22] οὕτως εἰπεῖν [23] λό-
12 γον. [24] Εἰς ἐνώτιον [25] χρυσοῦν καὶ σάρδιον
πολυτελὲς δέδεται, λόγος σοφὸς εἰς εὐήκοον
13 οὖς. Ὥσπερ ἔξοδος χιόνος ἐν ἀμήτῳ
κατὰ καῦμα ὠφελεῖ, οὕτως ἄγγελος πιστὸς τοὺς
ἀποστείλαντας αὐτόν· ψυχὰς γὰρ τῶν αὐ-
14 τῷ χρωμένων ὠφελεῖ. Ὥσπερ ἄνεμοι καὶ
νέφη καὶ ὑετοί, [26] ἐπιφανέστατα, οὕτως [27] ὁ
15 καυχώμενος ἐπὶ δόσει [28] ψευδεῖ. Ἐν
μακροθυμίᾳ εὐοδία βασιλεῦσι, γλῶσσα δὲ
16 [29] μαλακὴ συντρίβει ὀστᾶ. Μέλι εὑρὼν
φάγε τὸ ἱκανόν, μή ποτε πλησθεὶς ἐξεμέσῃς.
17 [30] Σπάνιον εἴσαγε σὸν πόδα πρὸς [31] σεαυτοῦ
φίλον, μή ποτε πλησθείς σου [32] μισήσῃ σε.
18 Ῥόπαλον καὶ μάχαιρα καὶ τόξευμα [33] ἀκιδω-
τόν, οὕτως καὶ [34] ἀνὴρ ὁ καταμαρτυρῶν [35] τοῦ
19 φίλου αὐτοῦ μαρτυρίαν ψευδῆ. [36] Ὁδὸς
κακοῦ καὶ πους παρανόμου ὀλεῖται ἐν ἡμέρᾳ κακῇ.
20 [37] Ὥσπερ ὄξος ἕλκει [38] ἀσύμφορον, οὕτως
προσπεσὸν πάθος [39] ἐν σώματι καρδίαν λυ-
πεῖ. ὥσπερ [40] σὴς ἐν ἱματίῳ καὶ σκώληξ ξύλῳ,
οὕτως λύπη ἀνδρὸς βλάπτει καρδίαν.
21 Ἐὰν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου, [41] ψώμιζε αὐτόν, ἐ-
22 ὰν διψᾷ, πότιζε αὐτόν· Τοῦτο γὰρ
ποιῶν [42] ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ [43] τῆς
κεφαλῆς αὐτοῦ, ὁ δὲ κύριος [44] ἀνταποδώ-
23 σει σοι ἀγαθά. Ἄνεμος Βορέας [45] ἐξε-
γείρει νέφη, πρόσωπον δὲ ἀναιδὲς γλῶσσαν
24 ἐρεθίζει. Κρεῖσσον οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας δώ-
ματος, ἢ μετὰ γυναικὸς λοιδόρου ἐν οἰκίᾳ κοινῇ.
25 Ὥσπερ ὕδωρ ψυχρὸν ψυχῇ διψώσῃ προσηνές,
οὕτως ἀγγελία ἀγαθὴ ἐκ γῆς μακρόθεν.
26 Ὥσπερ εἴ τις πηγὴν φράσσοι καὶ ὕδατος ἔξο-
δον λυμαίνοιτο, οὕτως ἄκοσμον δίκαιον πεπτω-

---

36 *S.* τῷ ἀπολλυμένῳ. 37 *S.* κόπων αὐτῶν. 38 *Ald. C.* Υἱὲ ἄνοιγε. 39 *Aq. S.* & *Th.* ἀλάλῳ. 40 *S.* εἰς κρίσιν πάντων υἱῶν ἀποιχομένων. 41 *Ald.* πάντα. 42 *Sch.* πτωχόν. 43 quæ ſunt infra cap. 29. γυναῖκα ἀνδρείαν, &c. in nonnull. ll. hoc loco ponuntur. *Sch.* ἕως ὧδε, εἶτα τὸ τέλος παροιμίας.

Cap. 25. 1 Αὗται αἱ παιδεῖαι Σολομῶντος *Ald.* deſunt. *Mſ. Alex.* & *Comp. ed.* Αὗται αἱ παροιμίαι Σολομῶντος. *Aq.* Καί γε αὗται παραβολαί, ἃς μετῆραν ἄνδρες Ἐζεκίου. *S.* Καὶ ἔτι αὗται παραβολαί. 2 *Ald.* Κρυτοί. 3 *Ald.* ἐγράψαντο. 4 ſic quoque a. l. hab. ſed *Alex.* τιμᾷ προστάγματα. *Procop.* τιμᾷν προστάγματα. in *aa.* eſt τιμᾷν πράγματα. in *aa.* τιμᾷ πρόσταγμα αὐτοῦ. *Aq.* & *S.* ἐξιχνιάσει ῥήματα. *Sch.* προστάγματα. 5 *Aq.* εἰς βάθος. 6 *C.* ἀνεξερεύνητος. ſic etiam vert. *S. Aq.* ἀνεξέταστος. 7 *Alex.* Κρύπτε. *S.* Κάθαιρε γίγαρτα ἐξ ἀργυρίου. 8 *Aq.* & *Th.* Ἀπέλασον. 9 *Aq.* & *S.* ἑδρασθήσεται. *Th.* ἑτοιμασθήσεται. 10 *C.* ἐφίστασο. *Aq. S.* & *Th.* ἐπιστῇς. 11 *Alex.* & *C.* γάρ τὸ ῥηθῆναί σοι. 12 *Ald.* Ἀναβῆναι. 13 *S.* ἃ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου, μὴ ἐξενέγκῃς εἰς πλῆθος ταχύ. 14 *Alex.* δ' ἄν. 15 *Alex. Ald. C.* ὁ φίλος. 16 *Aq. S.* & *Th.* Δικασίαν σου δίκαζε ἐν ἑταίρῳ σου. 17 *Th.* καὶ ὁ ψόγος σου οὐκ ἀποστραφήσεται. 18 *Alex.* ἀλλ'. 19 *Ald.* στήριξον. 20 *Alex.* χρύσεον. 21 *S.* & *Th.* ἐν περιβλέπτοις ἀργυρίου. 22 *Aq.* & *Th.* λαλῶν ῥῆμα ἐπὶ ἁρμόζουσιν αὐτῷ. *S.* λαλῶν λόγον ἐν καιρῷ αὐτοῦ. 23 *Ald.* λόγον ἐπὶ ἁρμόζουσιν αὐτῷ. 24 *Sch.* ἐνώτιον χρύσεον, καὶ πίνωσις χρυσῆ. 25 *Alex. Ald. C.* χρυσοῦν σάρδιον. 26 *Alex. Ald. C.* ἐπιφανέστατοι. 27 *Alex. Ald. C.* οἱ καυχώμενοι. 28 *S.* ἀδίκῳ. 29 *Aq.* ἁπλῆ, ſive ἁπαλή. 30 *S.* ὑπόστειλον, φίμωσον πόδα σου ἀπὸ οἴκου ἑταίρου σου. 31 *Alex.* τὸν σεαυτοῦ. 32 *Alex.* μισήσει. *C.* μισηται. 33 *Alex.* * ἀκηλίδωτον. *Ald.* ἀκηλίδωτον. *cat. interpp.* ἠκονημένον. 34 *Alex.* ὁ ἀνήρ. 35 *Alex.* κατὰ τοῦ φίλου ἑαυτοῦ. 36 *Alex.* Ὁδούς. 37 *S.* Ὥσπερ ὄξος ἐπὶ νίτρῳ, καὶ ᾄδων ἐν ᾄσμασιν ἐπὶ καρδίαν λυπηράν. 38 *Ald.* ἀσύμφορον, καὶ καπνὸς ὄμμασι, οὕτως. 39 *Alex.* & *C.* σώματι. 40 *Alex.* σὴς ἱματίῳ. 41 *Alex. Ald. C.* τρέφε αὐτόν. 42 *Alex.* πυρὸς ἄνθρακας σωρεύσεις. 43 *C.* τῆς κεφαλῆς. 44 *Alex.* ἀνταποδειδώσει. 45 *Aq.* ὠδίνει ὄμβρον. *S.* διαλύει βροχήν.

27 κεῖναι ἐνώπιον ἀσεβοῦς. Ἐσθίειν μέλι πο-
λὺ οὐ καλὸν, [46] τιμᾶν δὲ χρὴ λόγους ἐνδόξους.
28 Ὥσπερ πόλις τὰ τείχη καταβεβλημένη καὶ ἀ-
τείχιστος, οὕτως ἀνὴρ ὃς οὐ μετὰ βουλῆς τι πράσ-
σει.

Κεφ. κϛʹ. 26.

1 Ὥσπερ δρόσος ἐν ἀμητῷ, καὶ ὥσπερ ὑε-
τὸς ἐν θέρει, [1] οὕτως οὐκ ἔστιν ἄφρονι τιμή.
2 Ὥσπερ ὄρνεα [2] πέταται καὶ στρουθοί, οὕτως [3] ἀ-
3 ρὰ ματαία οὐκ ἐπελεύσεται οὐδενί. Ὥσ-
περ [4] μάστιξ ἵππῳ καὶ κέντρον ὄνῳ, οὕτως ῥά-
4 βδος [5] ἔθνει παρανόμῳ. Μὴ ἀποκρίνου
ἄφρονι [6] πρὸς τὴν ἐκείνου ἀφροσύνην, ἵνα μὴ
5 ὅμοιος γένῃ αὐτῷ. Ἀλλὰ ἀποκρίνου ἄ-
φρονι [7] κατὰ τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ, ἵνα μὴ φαί-
6 νηται σοφὸς παρ' ἑαυτῷ. [8] Ἐκ τῶν ὁδῶν ἑαυ-
τοῦ ὄνειδος ποιεῖται ὁ ἀποστείλας δι' ἀγγέλου ἄ-
7 φρονος λόγον. [9] Ἀφελοῦ πορείαν σκε-
λῶν, καὶ [10] παρανομίαν ἐκ στόματος ἀφρόνων.
8 Ὃς ἀποδεσμεύει λίθον ἐν σφενδόνῃ, ὅμοιός ἐ-
9 στι τῷ διδόντι ἄφρονι δόξαν. Ἄκανθαι
φύονται ἐν χειρὶ [11] μεθύσου, δουλεία δὲ ἐν χει-
10 ρὶ τῶν ἀφρόνων. Πολλὰ χειμάζεται πᾶ-
σα σὰρξ ἀφρόνων, [12] συντρίβεται γὰρ ἡ ἔκ-
11 στασις αὐτῶν. Ὥσπερ κύων ὅταν ἐπέλ-
θῃ [13] ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ ἔμετον καὶ μισητὸς γένηται,
[14] οὕτως ἄφρων τῇ ἑαυτοῦ κακίᾳ ἀναστρέψας ἐ-
πὶ τὴν ἑαυτοῦ ἁμαρτίαν. [15] ἔστιν αἰσχύνη ἐπά-
γουσα ἁμαρτίαν, καί ἐστιν αἰσχύνη δόξα καὶ χά-
12 ρις. Εἶδον ἄνδρα [16] δόξαντα παρ'
[17] αὐτῷ σοφὸν εἶναι, ἐλπίδα μέντοι ἔσχε
13 [18] μᾶλλον ἄφρων αὐτοῦ. Λέγει ὀκνηρὸς
ἀποστελλόμενος εἰς ὁδὸν, Λέων ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἐν
14 δὲ ταῖς πλατείαις φονευταί. Ὥσπερ θύ-
ρα στρέφεται [19] ἐπὶ [20] τοῦ στρόφιγγος, οὕτως ὀ-
15 κνηρὸς ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ. Κρύψας ὀκνη-
ρὸς τὴν χεῖρα [21] ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ, [22] οὐ δυ-
16 νήσεται ἐπενεγκεῖν [23] ἐπὶ στόμα. Σοφώ-
τερος [24] ἑαυτῷ ὀκνηρὸς φαίνεται, [25] τοῦ ἐν πλη-
17 σμονῇ ἀποκομίζοντος ἀγγελίαν. Ὥσπερ
ὁ κρατῶν [26] κέρκου κυνὸς, οὕτως ὁ προεστὼς ἀλ-
18 λοτρίας κρίσεως. Ὥσπερ [27] οἱ ἰώμενοι
προβάλλουσι λόγους εἰς ἀνθρώπους, ὁ δὲ ἀπαν-
τήσας τῷ λόγῳ πρῶτος ὑποσκελισθήσεται·
19 Οὕτως πάντες [28] οἱ ἐνεδρεύοντες τοὺς ἑαυτῶν
φίλους, ὅταν [29] δὲ ὁραθῶσι, λέγουσιν, Ὅτι
20 παίζων ἔπραξα. [30] Ἐν πολλοῖς ξύλοις
θάλλει πῦρ, ὅπου δὲ οὐκ ἔστι [31] δίθυμος,
21 ἡσυχάζει μάχη. Ἐσχάρα ἄνθραξι καὶ ξύ-
λα πυρὶ, ἀνὴρ δὲ [32] λοίδορος [33] εἰς ταρα-
22 χὴν μάχης. [34] Λόγοι κερκώπων μαλα-
κοί, οὗτοι δὲ [35] τύπτουσιν εἰς ταμιεῖα [36] σπλάγ-
23 χνων. Ἀργύριον διδόμενον μετὰ δόλου,
ὥσπερ ὄστρακον ἡγητέον. χείλη [37] λεῖα καρ-
24 δίαν καλύπτει [38] λυπηράν. [39] Χείλεσι
πάντα [40] ἐπινεύει [41] ἀποκλαιόμενος ἐχθρὸς,
ἐν δὲ τῇ καρδίᾳ τεκταίνεται [42] δόλους.
25 Ἐάν σου δέηται ὁ ἐχθρὸς μεγάλῃ τῇ φωνῇ, [43] μὴ
πεισθῇς, ἑπτὰ γάρ εἰσι πονηρίαι [44] ἐν τῇ ψυ-
26 χῇ αὐτοῦ. [45] Ὁ κρύπτων ἔχθραν συνίστη-
σι δόλον, ἐκκαλύπτει δὲ τὰς ἑαυτοῦ ἁμαρτίας
27 εὔγνωστος [46] ἐν συνεδρίοις. Ὁ ὀρύσ-
σων [47] βόθρον τῷ πλησίον, [48] ἐμπεσεῖται εἰς
αὐτόν· ὁ δὲ κυλίων λίθον, ἐφ' ἑαυτὸν [49] κυ-
28 λίει. Γλῶσσα ψευδὴς μισεῖ ἀλήθειαν,
στόμα δὲ [50] ἄστεγον ποιεῖ [51] ἀκαταστασίας.

---

46 *S.* ἐξερευνᾶν δὲ τιμὴν ἑαυτοῦ δόξαν. *Th.* καὶ ἐξερευνῶντι δεδοξασμένα δόξαν.

Cap. 26. 1 *S.* & *Th.* οὐκ ἔπρεψεν. 2 *Ms. Alex.* & *Ald. ed.* πέτανται. 3 *Aq. S.* & *Th.* κατάρα δωρεάν. 4 *Aq.* & *Th.* κημός. *S.* φιμός. 5 *Th.* σώματι ἀνοήτου. 6 *Alex. Ald. C.* κατὰ τήν. 7 *Alex. Ald. C.* πρὸς τήν. 8 *Alex.* & *C.* Ἐκ τῶν ἑαυτοῦ ὀδῶν. *Procop.* pro ὀδῶν leg. ποδῶν. 9 *S.* Ἐξέλιπον κνῆμαι ἀπὸ χωλοῦ, καὶ παραβολὴ ἐν στόματι. 10 sic etiam *Procop.* leg. *impressi* quoque *ll.* ita hab. in *cet. ll.* est, παροιμίαν. *C.* παροιμίας. 11 *Alex.* τοῦ μεθύσου. 12 *Th.* καὶ φιμῶν ἄφρονα, φιμοῖ χόλους. *S.* καὶ ὁ φράσσων ἄφρονα, ἐμφράσσει ὀργὰς αὐτοῦ. 13 *Alex.* ἐπὶ τὸν ἔμετον αὐτοῦ. 14 *Aq.* & *Th.* ἀνόητος δευτερῶν ἐπὶ ἀφροσύνῃ αὐτοῦ. 15 hæc usque ad finem versus, *C.* desunt. 16 *Alex.* δοξάζοντα παρ'. 17 *Alex. Ald. C.* ἑαυτῷ. 18 *Alex.* ἄφρων μᾶλλον αὐτοῦ. 19 *Aq.* ἐπὶ στροφέα αὐτῆς. 20 *Alex.* τῷ στρόφιγγι. 21 *Aq. S.* & *Th.* ἐν τῇ μάλῃ. 22 *Alex. Ald. C.* οὐ δύναται. *Aq.* & *Th.* ἐμόχθησεν. *S.* ἀπηνάρνησεν. 23 *Alex.* εἰς τὸ στόμα. 24 *Alex.* & *C.* ὀκνηρὸς ἑαυτῷ φαίνεται. 25 *S.* ὑπὲρ ἑπτὰ ἀποκρινομένους γνώμην. 26 *Th.* ὤτων. *S.* ὠτίου. 27 *Ald.* οἱ πειρώμενοι. *C.* ἰώμενοι. *Aq.* κακοηθιζόμενοι. *S.* πειρώμενοι.
28 *S.* ἀνὴρ δολιῶν. 29 *Alex.* δ' ἐφωραθῶσιν. *C.* δὲ φωραθῶσιν. sic etiam *Procop.* leg. *Hier.* in Apol. contra Rufin. *Qui insidiatur amicis suis, cum visus fuerit, dicit, ludens feci.* 30 *S.* μὴ ὄντων ξύλων, ἀποσβεσθήσεται πῦρ.
31 *Alex. Ald.* ὀξύθυμος. alicubi etiam legitur, οὐ δὲ ἔστι θυμὸς, οὐχ ἡσυχασθήσεται μάχη. 32 *Aq.* τονθρυστής. *S.* δόλιος. *Th.* γογγυστής. 33 *Aq.* & *Th.* ἀναξάναι δικασίαν. 34 *Aq.* λόγοι τονθρυστοῦ γοητικοί. *S.* λόγοι γογγυστοῦ ἐν παρέργῳ. *Th.* λόγοι ἐνδυμίου sive ἐνθυμίου, ὡς ἐξαπλούμενοι. 35 *Aq. S.* & *Th.* κατέβησαν. 36 *Sch.* κοιλίας. 37 in quibusdam ll. est, δόλια. *Aq.* & *Th.* καιόμενα. *S.* φλεγόμενα. 38 *Ald.* πονηράν. 39 *Aq. S.* & *Th.* Ἐν χείλεσιν αὐτοῦ ἐπιγνωσθήσεται μισῶν. 40 *Ald.* ἀπονεύει. 41 *Alex.* ὁ ἀποκλειόμενος. 42 *Aq.* ἐπίθεσιν. 43 *Alex.* & *C.* μὴ πεισθῇς (*Alex.* πισθῇς) αὐτῷ. 44 *Alex.* ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. 45 *S.* καλύπτων μῖσος διὰ λήμματα, ἀποκαλυφθήσεται κακία αὐτοῦ ἐν ἐκκλησίᾳ. 46 *Alex. Ald. C.* ἐν συνεδρίῳ. 47 *Aq.* & *S.* διαφθοράν. 48 *Ald.* ἐμπεσεῖ. 49 *Ald.* κυλίεται. 50 *Aq. S. Th.* λεῖον. 51 *C.* ἀκαταστασίαν. *S.* ὀλίσθημα.

Κεφ. κζ'. 27.

1 Μὴ καυχῶ τὰ εἰς αὔριον, οὐ γὰρ [1] γινώσκεις
2 τί τέξεται [2] ἡ ἐπιοῦσα. Ἐγκωμιαζέτω σε
[3] ὁ πέλας καὶ μὴ τὸ σὸν στόμα, ἀλλότριος καὶ μὴ τὰ
3 σὰ χείλη. Βαρὺ λίθος καὶ δυσβάστακτον
ἄμμος, ὀργὴ δὲ ἄφρονος βαρυτέρα ἀμφοτέρων.
4 [5] Ἀνελεήμων θυμὸς καὶ ὀξεῖα ὀργή, [6] ἀλλ' οὐδὲν
5 ὑφίσταται ζῆλος. Κρείσσους ἔλεγχοι [7] ἀ-
ποκεκαλυμμένοι [8] κρυπτομένης φιλίας.
6 [9] Ἀξιοπιστότερά ἐστι τραύματα φίλου, ἢ [10] ἑ-
7 κούσια φιλήματα ἐχθροῦ. Ψυχὴ ἐν πλη-
σμονῇ οὖσα κηρίοις ἐμπαίζει, ψυχῇ δὲ [11] ἐν-
δεεῖ καὶ τὰ πικρὰ [12] γλυκέα φαίνεται.
8 Ὥσπερ [13] ὅταν ὄρνεον καταπετασθῇ ἐκ τῆς
ἰδίας νοσσιᾶς, οὕτως ἄνθρωπος δουλοῦται [14] ὅ-
9 ταν ἀποξενωθῇ ἐκ τῶν ἰδίων τόπων. Μύ-
ροις καὶ οἴνοις καὶ θυμιάμασι τέρπεται καρδία,
[15] καταρρήγνυται δὲ ὑπὸ συμπτωμάτων ψυ-
10 χή. Φίλον σὸν [16] ἢ φίλον πατρῷον μὴ
ἐγκαταλίπῃς, εἰς δὲ τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ σου
μὴ εἰσέλθῃς [17] ἀτυχῶν. [18] κρείσσων [19] φίλος
11 ἐγγὺς, ἢ ἀδελφὸς μακρὰν οἰκῶν. Σο-
φὸς γίνου υἱέ, ἵνα [20] σου εὐφραίνηται ἡ καρδία,
[21] καὶ ἀπόστρεψον ἀπὸ σοῦ ἐπονειδίστους λόγους.
12 Πανοῦργος κακῶν ἐπερχομένων ἀπεκρύβη, ἄ-
φρονες δὲ [22] ἐπελθόντες ζημίαν τίσουσιν.
13 [23] Ἀφελοῦ τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, παρῆλθε γὰρ ὑβρι-
στής, [24] ὅστις τὰ ἀλλότρια [25] λυμαίνεται.
14 Ὃς ἂν εὐλογῇ φίλον τοπρωῒ [26] μεγάλῃ τῇ
φωνῇ, καταρωμένου οὐδὲν διαφέρειν δόξει.
15 Σταγόνες ἐκβάλλουσιν ἄνθρωπον ἐν ἡμέρᾳ χει-
μερινῇ ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ὡσαύτως καὶ γυνὴ [27] λοί-
16 δορος ἐκ τοῦ ἰδίου οἴκου. [28] Βορέας σκλη-
ρὸς ἄνεμος, ὀνόματι δὲ ἐπιδέξιος καλεῖται.
17 Σίδηρος σίδηρον ὀξύνει, ἀνὴρ δὲ παροξύνει
18 πρόσωπον ἑταίρου. [29] Ὃς φυτεύει συκῆν
φάγεται τοὺς καρποὺς αὐτῆς, ὃς δὲ φυλάσσει
19 τὸν ἑαυτοῦ κύριον, τιμηθήσεται. Ὥσπερ
οὐχ ὅμοια πρόσωπα προσώποις, οὕτως οὐδὲ αἱ
20 [30] διάνοιαι τῶν [31] ἀνθρώπων. Ἅδης καὶ ἀπ-
ώλεια οὐκ [32] ἐμπίμπλανται, ὡσαύτως καὶ
οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἀνθρώπων ἄπληστοι. Βδέλυγ-
μα κυρίῳ στηρίζων ὀφθαλμόν, καὶ οἱ ἀπαίδευ-
21 τοι ἀκρατεῖς γλώσσῃ. Δοκίμιον ἀργυρίῳ
καὶ [33] χρυσῷ [34] πύρωσις, ἀνὴρ δὲ δοκιμάζεται
διὰ στόματος ἐγκωμιαζόντων αὐτόν. [35] καρδία
ἀνόμου ἐκζητεῖ κακά, καρδία δὲ [36] εὐθὴς ζητεῖ
22 γνῶσιν. [37] Ἐὰν μαστιγοῖς [78] ἄφρονα ἐν
μέσῳ [39] συνεδρίου ἀτιμάζων, οὐ μὴ περιέλῃς
23 τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ. [40] Γνωστῶς ἐπιγνώσῃ
[41] ψυχὰς ποιμνίου σου, καὶ [42] ἐπιστήσεις καρδίαν σου
24 ταῖς ἀγέλαις. Ὅτι [43] οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἀνδρὶ
κράτος καὶ ἰσχὺς, οὐδὲ παραδίδωσιν [44] ἐκ γενεᾶς
25 εἰς γενεάν. Ἐπιμελοῦ τῶν ἐν τῷ πεδίῳ
[45] χλωρῶν, καὶ κερεῖς [46] πόαν, [47] καὶ σύναγε χόρ-
26 τον ὀρεινόν, Ἵνα ἔχῃς πρόβατα εἰς ἱμα-
τισμόν· τίμα πεδίον, ἵνα ὦσί σοι ἄρνες.
27 Υἱὲ παρ' ἐμοῦ ἔχεις ῥήσεις [48] ἰσχυρὰς εἰς τὴν
ζωήν σου, καὶ [49] εἰς τὴν ζωὴν σῶν θεραπόντων.

Κεφ. κη'. 28.

1 Φεύγει ἀσεβὴς μηδενὸς διώκοντος, δίκαι-
2 ος δὲ ὥσπερ λέων πέποιθε. Δι' ἁμαρ-
τίας ἀσεβῶν [1] κρίσεις ἐγείρονται, ἀνὴρ δὲ πα-
3 νοῦργος κατασβέσει αὐτάς. [2] Ἀνδρεῖος
ἐν [3] ἀσεβείαις συκοφαντεῖ πτωχούς. ὥσπερ ὑε-
4 τὸς [4] λάβρος καὶ ἀνωφελής, Οὕτως οἱ

Cap. 27. 1 *Ald.* οἶδας. 2 *Aq. S.* & *Th.* ἡμέρα. 3 *Ms. Alex.* τὸ πέλας. 4 *Aq. S.* & *Th.* ξένος. 5 *S.* κατακνίζων. 6 *Sch.* ζῆλος τῶν ἀμφοτέρων χαλεπώτερος. *a. interp.* τίς δὲ ὑποστήσεται κατὰ πρόσωπον; 7 *Alex. Ald. C.* ἀποκαλυπτόμενοι. 8 *S.* ἡ φιλία κεκρυμμένη. 9 *Alex. Ald. C.* Ἀξιοπιστότερα εἰσι (*Alex.* & *C.* deest) τραύματα φίλου. 10 *Aq.* ἱκετικά. *S.* & *Th.* τεταραγμένα. 11 *cet. int.* πεινώσῃ. 12 *Alex.* γλυκεῖα. 13 *Alex.* & *C.* ὄρνεον ὅταν καταπετασθῇ. *Ald.* ὅτ' ἂν ὄρνεον κ. 14 *Ald.* ὅτ' ἂν ἀποξ. *S.* μετακινούμενος. 15 *Aq.* καὶ γλυκαίνει ἑταῖρον αὐτοῦ βουλὴ ψυχῆς. 16 *Alex.* καὶ φίλον. 17 *S.* ἐν ἡμέρᾳ κακώσεώς σου. *Th.* ἐπαγωγῆς. 18 *Alex.* κρεῖσσον. 19 *cet. intt.* γείτων. 20 *Alex. Ald. C.* εὐφραίνηταί σου (*C.* μου) ἡ καρδία. 21 *S.* καὶ ἀποκριθήσομαι τῷ ὀνειδίσαντί με ῥῆμα. 22 *Alex.* ἐλθόντες. 23 *Sch.* οὐκ ἀφελοῦ τὸ ἱμάτιον· ὑβρισταὶ γὰρ ὄντες ἀλλοτρίοις λυμαίνονται. 24 *Aq. S.* & *cet.* ὅτι ἐνεγγυήσατο ἀλλότριον. *Aq.* & *Th.* addunt ex Hebr. καὶ περὶ ξένης ἐνεχυράσατε αὐτόν. 25 *Alex.* λοιμένετε. 26 μεγάλῃ τῇ φωνῇ *C.* desunt. 27 *S.* μαχίμη. 28 *Aq. S.* & *cet.* Κεκρυμμένος Βορέας ἄνεμος, καὶ ἔλαιον δεξιᾶς αὐτοῦ καλέσει. 29 *Aq.* & *S.* διατηρῶν. *Th.* φυλάττων. 30 *Alex. Ald. C.* καρδίαι. 31 *Ald. C.* ἀνθρώπων ὅμοιαι. Ἅδης. 32 *Alex.* ἐνπίπλανται. 33 *Alex.* χρυσίῳ. 34 *Ald.* καὶ πύρωσις. *Sch.* χωνευτήριον. 35 hæc usque ad finem versus *C.* desunt. 36 *Alex.* εὐθὴς (al. εὐθὺς) ἐκζητεῖ γνῶσιν. 37 *Aq.* & *Th.* Ἐὰν κόπτῃς τὸν ἄφρονα ἐν ὄλμῳ ἐν μέσῳ τῶν ἐμπτισσομένων ἐν ὑπέρῳ. 38 *Alex.* τὸν ἄφρονα. 39 *Alex.* & *C.* συνεδρίῳ. 40 *Sch.* ἐκ τῶν καρπῶν. 41 *Aq S.* & *Th.* πρόσωπα. 42 *Alex.* ἐπιστήσης. *Ald.* ἐπιθήσεις. *Aq.* & *Th.* θοῦ. *S.* τάξον. 43 *Alex.* οὐ τὸν αἰῶνα. 44 *Alex.* εἰς γενεὰς καὶ γενεάς. 45 *Alex.* χλωρῷ. 46 *Alex.* ποιάν. 47 *Alex. Ald. C.* καὶ συνάγαγε χόρτον. 48 *Ald.* σεμνάς. 49 *Aq.* εἰς ἄρτον οἴκου σου. *S.* & *Th.* εἰς τὰ δέοντα τοῦ οἴκου σου. *a. Sch.* Σύμ. τῶν κορασίων σου.

Cap. 28. 1 *C.* βρίσεις. *Aq.* & *Th.* πολλοὶ ἄρχοντες αὐτῶν. 2 *Aq.* & *Th.* ἀνὴρ ἄπορος καὶ συκοφαντῶν πτωχούς. 3 *Ald.* ἐν ἀσεβέσι. 4 *Aq. S. Th.* ἀισχηκώς. καὶ οὐκ ἔστιν ἄρτος.

ἐγκαταλείποντες τὸν νόμον ἐγκωμιάζουσιν ἀσέ-
βειαν, οἱ δὲ ἀγαπῶντες τὸν νόμον, περιβάλλου-
5 σιν ἑαυτοῖς τεῖχος. Ἄνδρες κακοὶ οὐ [5] συν-
ήσουσι [6] κρίμα, οἱ δὲ ζητοῦντες τὸν κύριον συν-
6 ήσουσιν [7] ἐν παντί. Κρείσσων πτωχὸς [8] πο-
ρευόμενος ἐν ἀληθείᾳ, πλουσίου ψευδοῦς.
7 Φυλάσσει νόμον υἱὸς συνετὸς, [9] ὃς δὲ ποιμαίνει
8 ἀσωτίαν ἀτιμάζει [10] πατέρα. Ὁ πλη-
θύνων τὸν πλοῦτον αὐτοῦ μετὰ τόκων καὶ πλεονα-
σμῶν, τῷ [11] ἐλεῶντι πτωχοὺς συνάγει αὐτόν.
9 Ὁ ἐκκλίνων τὸ οὖς αὐτοῦ [12] μὴ εἰσακοῦσαι νόμου,
[13] καὶ αὐτὸς τὴν προσευχὴν αὐτοῦ ἐβδέλυκται.
10 Ὃς πλανᾷ εὐθεῖς ἐν ὁδῷ κακῇ, εἰς διαφθορὰν
αὐτὸς ἐμπεσεῖται, οἱ δὲ ἄνομοι [14] διελεύ-
σονται ἀγαθὰ, καὶ οὐκ εἰσελεύσονται εἰς αὐτά.
11 Σοφὸς παρ' ἑαυτῷ ἀνὴρ πλούσιος, [15] πένης δὲ
12 νοήμων [16] καταγνώσεται αὐτοῦ. Διὰ βοή-
θειαν δικαίων πολλὴ γίνεται δόξα, ἐν δὲ τό-
13 ποις ἀσεβῶν ἁλίσκονται ἄνθρωποι. Ὁ
ἐπικαλύπτων ἀσέβειαν ἑαυτοῦ οὐκ εὐοδωθήσε-
ται, [17] ὁ δὲ ἐξηγούμενος [18] ἐλέγχους [19] ἀγα-
14 πηθήσεται. Μακάριος ἀνὴρ ὃς κατα-
πτήσσει πάντα δι' εὐλάβειαν, ὁ δὲ σκληρὸς τὴν
15 καρδίαν ἐμπεσεῖται [20] κακοῖς. Λέων
πεινῶν καὶ λύκος διψῶν, ὃς τυραννεῖ, πτω-
16 χὸς ὢν, ἔθνους πενιχροῦ. [21] Βασιλεὺς ἐν-
δεὴς προσόδων [22] μέγας συκοφάντης, ὁ δὲ μι-
σῶν ἀδικίαν [23] μακρὸν χρόνον ζήσεται.
17 Ἄνδρα τὸν ἐν αἰτίᾳ φόνου ὁ ἐγγυώμενος, φυ-
γὰς ἔσται καὶ οὐκ ἐν ἀσφαλείᾳ. [24] παί-
δευε υἱόν καὶ [25] ἀγαπήσει σε, καὶ δώσει κόσμον
τῇ σῇ ψυχῇ, οὐ μὴ [26] ὑπακούσῃ [27] ἔθνει πα-
18 ρανόμῳ. [28] Ὁ πορευόμενος δικαίως βε-
βοήθηται, ὁ δὲ σκολιαῖς ὁδοῖς πορευόμενος ἐμ-
19 πλακήσεται. Ὁ ἐργαζόμενος τὴν ἑαυτοῦ
γῆν πλησθήσεται ἄρτων, ὁ δὲ διώκων [29] σχο-
20 λὴν πλησθήσεται πενίας· Ἀνὴρ [30] ἀξι-
όπιστος πολλὰ εὐλογηθήσεται, [31] ὁ δὲ κακὸς οὐκ
21 ἀτιμώρητος ἔσται. Ὃς οὐκ αἰσχύνεται
πρόσωπα δικαίων, οὐκ ἀγαθὸς, ὁ τοιοῦτος
22 ψωμοῦ ἄρτου ἀποδώσεται ἄνδρα. Σπεύδει
πλουτεῖν ἀνὴρ [32] βάσκανος, καὶ οὐκ οἶδεν [33] ὅτι
23 ἐλεήμων κρατήσει αὐτοῦ. Ὁ ἐλέγχων ἀν-
θρώπου ὁδοὺς, χάριτας ἕξει μᾶλλον τοῦ [34] γλωσ-
24 σοχαριτοῦντος. Ὃς [35] ἀποβάλλεται πα-
τέρα ἢ μητέρα, καὶ δοκεῖ μὴ ἁμαρτάνειν, οὗτος
25 [36] κοινωνός ἐστιν ἀνδρὸς ἀσεβοῦς. [37] Ἄπι-
στος ἀνὴρ κρινεῖ εἰκῇ, ὃς δὲ πέποιθεν ἐπὶ κύ-
26 ριον, ἐν ἐπιμελείᾳ ἔσται. Ὃς πέποι-
θε θρασείᾳ καρδίᾳ, ὁ τοιοῦτος ἄφρων, ὃς
27 δὲ πορεύεται σοφίᾳ, σωθήσεται. [38] Ὃς δί-
δωσι πτωχοῖς [39] οὐκ ἐνδεηθήσεται, ὃς δὲ ἀπο-
στρέφει τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ, [40] ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ
28 ἔσται. Ἐν τόποις ἀσεβῶν [41] στένουσι δί-
καιοι, ἐν δὲ τῇ ἐκείνων ἀπωλείᾳ πληθυνθή-
σονται δίκαιοι.

Κεφ. κθʹ. 29.

1 ΚΡείσσων ἀνὴρ ἐλέγχων ἀνδρὸς σκληροτρα-
χήλου, ἐξαπίνης γὰρ [1] φλεγομένου αὐτοῦ οὐκ
2 [2] ἔστιν ἴασις. [3] Ἐγκωμιαζομένων δικαί-
ων εὐφρανθήσονται λαοί, ἀρχόντων δὲ ἀσεβῶν
3 στένουσιν ἄνδρες. Ἀνδρὸς φιλοῦντος σο-
φίαν εὐφραίνεται [4] πατὴρ [5] αὐτοῦ, [6] ὃς δὲ ποι-
4 μαίνει πόρνας ἀπολεῖ πλοῦτον. Βασιλεὺς
δίκαιος ἀνίστησι χώραν, ἀνὴρ δὲ [7] παράνο-
5 μος κατασκάπτει. Ὃς παρασκευάζε-
ται ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ἑαυτοῦ φίλου δίκτυον,
6 [8] περιβάλλει αὐτὸ τοῖς ἑαυτοῦ ποσίν. [9] Ἁ-
μαρτάνοντι ἀνδρὶ μεγάλη παγὶς, δίκαιος
δὲ ἐν χαρᾷ [10] καὶ ἐν εὐφροσύνῃ ἔσται.

5 *Ald. C.* νοήσουσι. 6 *C.* κρίσιν. 7 cet. intt. πάντα. 8 *Aq. S. & Th.* περιπατῶν ἐν ἁπλότητι αὐτοῦ. 9 *Aq.* καὶ νέμει συμβολοκόπους. 10 *Alex. & C.* πατέρα αὐτοῦ. *Ald.* πατέρα αὐτοῦ. 11 *Alex. Ald. C.* ἐλεοῦντι. 12 *Alex.* τοῦ μὴ εἰσακοῦσαι. *Ald. C.* τοῦ μὴ ἀκοῦσαι. 13 *Aq. S. & Th.* καί γε προσευχὴ αὐτοῦ βδέλυγμα. 14 *Aq. & Th.* κληροδοτηθήσονται, διελοῦνται. 15 *Ald.* πᾶς. 16 *Aq. & Th.* ἐξιχνιάσει. 17 *Aq. & Th.* ὁμολογῶν. *S.* ἐξαγορεύων. 18 *C.* καὶ ἐλέγχων. 19 *S.* εὐοδωθήσεται. 20 *Ald.* εἰς κακά. 21 *S.* ἡγούμενος ἢ δυνάστης ἐνδεὴς συνέσεων. 22 *Sch.* καὶ πολύστρεβλον. 23 *Sch.* βιώσεται βίον. 24 hæc usque ad finem versus *C.* desunt. 25 *Sch.* ἀναπαύσει σε. 26 *Alex.* ὑπακούσῃ. 27 in nonnullis ll. hæc sequuntur, Ὃς φυλάσσει ταῦτα, μὴ εἰσακοῦσαι ἀθινοῦς, καὶ αὐτὸς ἐπικαλέσεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ εἰσακούων. 28 *Aq. & Th.* τέλειος. 29 *Aq. & Th.* κενά. *a. int.* ἀπραγίαν. 30 *Alex.* ἀξιοπιστότερος. *Aq.* πιστεύων. *S.* ἀληθής.

31 *Sch.* ὁ δὲ σπεύδων τοῦ πλουτεῖν, οὐκ ἀθωωθήσεται. 32 *Sch.* φθονερός. 33 *S.* ἔνδεια ἐπελεύσεται αὐτῷ. 34 *Aq.* παρὰ λειοῦντα γλῶσσαν. 35 *Alex. & C.* ἀποβιάζεται. *Aq. & Th.* ἁρπάζων. *S.* ἀδικῶν. *Sch.* ἀποβιάζεται ἀτιμάζει. 36 *Aq. S. Th.* μέτοχός. 37 *Alex. Ald. C.* Ἄπληστος. in *aa. ll.* ἁπλός. *Aq.* πλατὺς ψυχῇ ἐρεθίζει ἀντιδικίαν. *S.* πλατύψυχος παροξύνει κρίσιν. 38 *C.* Ὁ διδοὺς πτωχῷ. 39 *C.* ἀνενδεὴς ἔσται. 40 *Sch.* οὐκ εὐοδωθήσεται. 41 *Aq. S. & Th.* κρυβήσονται.
Cap. 29. 1 *Aq. S. & Th.* συντριβήσεται. 2 *Alex.* ἔσται. 3 *Alex.* Ἐγκωμιαζομένου δὲ δικαίου. *Aq.* Ἐν τῷ πληθῦναι δικαίους. 4 *Alex.* ὁ πατήρ. 5 αὐτοῦ *C.* deest. 6 *Aq.* νέμων πόρνας. 7 *Aq. & Th.* ἀφαιρεμάτων. 8 *C.* περιβαλεῖ αὐτῷ. 9 *Aq* ἐν ἁμαρτίᾳ ἀνδρὸς παρανόμου πρόσκρουσις. *S.* ἐν ἀδικίᾳ ἀνδρὸς πονηροῦ σκάνδαλον. 10 *Alex.* καὶ εὐφροσύνη.

Ἐπὶ

7 Ἐπίσαται δίκαιος κρίνειν πενιχροῖς, ὁ δὲ ἀ-
σεβὴς οὐ [11] νοεῖ [12] γνῶσιν, καὶ πτωχῷ οὐχ ὑπάρ-
8 χει νοῦς ἐπιγνώμων. Ἄνδρες [13] ἄνομοι
[14] ἐξέκαυσαν πόλιν, σοφοὶ δὲ ἀπέστρεψαν ὀρ-
9 γήν. Ἀνὴρ [15] σοφὸς [16] κρινεῖ ἔθνη, ἀ-
νὴρ δὲ φαῦλος ὀργιζόμενος καταγελᾶται καὶ
10 οὐ καταπτήσσει. Ἄνδρες αἱμάτων μέτο-
χοι [17] μισοῦσιν ὅσιον, οἱ δὲ εὐθεῖς [18] ἐκζητή-
11 σουσι ψυχὴν αὐτοῦ. Ὅλον τὸν θυμὸν αὐ-
τοῦ ἐκφέρει ἄφρων, [19] σοφὸς δὲ ταμιεύεται
12 κατὰ μέρος. Βασιλέως ὑπακούοντος λό-
γον ἄδικον, πάντες [20] οἱ ὑπ' αὐτὸν παράνο-
13 μοι. Δανειστοῦ καὶ [21] χρεωφειλέτου [22] ἀλ-
λήλοις συνελθόντων, [23] ἐπισκοπὴν [24] ἀμφο-
14 τέρων ποιεῖται ὁ κύριος. Βασιλέως ἐν
ἀληθείᾳ κρίνοντος πτωχοὺς, ὁ θρόνος αὐτοῦ
15 [25] εἰς μαρτύριον κατασταθήσεται. Πληγαὶ
καὶ ἔλεγχοι διδόασι σοφίαν, [26] παῖς δὲ πλα-
16 νώμενος αἰσχύνει [27] γονεῖς αὐτοῦ. Πολ-
λῶν ὄντων ἀσεβῶν πολλαὶ γίνονται ἁμαρτίαι,
οἱ δὲ δίκαιοι ἐκείνων πιπτόντων κατάφοβοι γί-
17 νονται. Παίδευε υἱόν σου, καὶ ἀναπαύσει
σε, καὶ δώσει [28] κόσμον τῇ ψυχῇ σου.
18 [29] Οὐ μὴ [30] ὑπάρξῃ ἐξηγητὴς ἔθνει παρανόμῳ,
ὁ δὲ φυλάσσων τὸν νόμον μακαριστός.
19 Λόγοις οὐ παιδευθήσεται οἰκέτης σκληρὸς, ἐὰν
20 γὰρ καὶ [31] νοήσῃ, ἀλλ' οὐχ ὑπακούσεται. Ἐὰν
ἴδῃς ἄνδρα [32] ταχὺν ἐν λόγοις, γίνωσκε ὅτι
21 ἐλπίδα ἔχει μᾶλλον ὁ ἄφρων αὐτοῦ. Ὃς
κατασπαταλᾷ ἐκ παιδὸς, οἰκέτης ἔσται, ἔ-
σχατον δὲ [33] ὀδυνηθήσεται ἐφ' ἑαυτῷ.
22 Ἀνὴρ θυμώδης [34] ἐγείρει νεῖκος, ἀνὴρ δὲ ὀρ-
23 γίλος ἐξώρυξεν [35] ἁμαρτίαν. [36] Ὕβρις
ἄνδρα ταπεινοῖ, [37] τοὺς δὲ ταπεινόφρονας
24 [38] ἐρείδει δόξῃ κύριος. Ὃς μερίζεται
[39] κλέπτῃ, μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν· ἐὰν δὲ ὅρ-
κου προτεθέντος ἀκούσαντες μὴ ἀναγγείλωσι,
25 Φοβηθέντες καὶ αἰσχυνθέντες ἀνθρώπους [40] ὑπ-
εσκελίσθησαν, ὁ δὲ πεποιθὼς [41] ἐπὶ κυρίῳ
εὐφρανθήσεται. ἀσέβεια ἀνδρὶ δίδωσι σφάλ-
μα, [42] ὃς δὲ πέποιθεν ἐπὶ τῷ δεσπότῃ σωθή-
26 σεται. Πολλοὶ θεραπεύουσι πρόσωπα ἡ-
γουμένων, παρὰ δὲ κυρίου γίνεται τὸ δίκαιον
27 ἀνδρί. Βδέλυγμα [43] δίκαιος ἀνὴρ ἀν-
δρὶ ἀδίκῳ, βδέλυγμα δὲ ἀνόμῳ κατευθύ-
10 νουσα ὁδός. Cap. 31. [44] Γυναῖκα ἀν-
δρείαν τίς εὑρήσει; τιμιωτέρα δέ ἐστι λίθων
11 πολυτελῶν ἡ τοιαύτη. [45] Θαρσεῖ [46] ἐπ'
αὐτῇ ἡ καρδία τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς· ἡ τοιαύτη κα-
12 λῶν [47] σκύλων οὐκ ἀπορήσει. Ἐνεργεῖ
γὰρ τῷ ἀνδρὶ [48] εἰς ἀγαθὰ [49] πάντα τὸν βίον.
13 [50] Μηρυομένη ἔρια καὶ λινὸν, ἐποίησεν [51] εὔ-
14 χρηστον ταῖς χερσὶν αὐτῆς. [52] Ἐγένετο ὡσ-
εὶ ναῦς ἐμπορευομένη μακρόθεν, συνάγει
15 [53] δὲ αὕτη τὸν βίον. Καὶ ἀνίσταται [54] ἐκ
νυκτῶν, καὶ ἔδωκε [55] βρώματα τῷ οἴκῳ, καὶ ἔρ-
16 γα ταῖς θεραπαίναις. Θεωρήσασα γε-
ώργιον ἐπρίατο, ἀπὸ δὲ καρπῶν χειρῶν αὐ-
17 τῆς κατεφύτευσε κτῆμα. Ἀναζωσαμένη
ἰσχυρῶς [56] τὴν ὀσφὺν αὐτῆς [57] ἤρεισε τοὺς βραχίο-
18 νας αὐτῆς εἰς ἔργον. [58] Καὶ ἐγεύσατο
ὅτι καλόν ἐστι [59] τὸ ἐργάζεσθαι, καὶ οὐκ ἀπο-
σβέννυται [60] ὁ λύχνος αὐτῆς ὅλην τὴν νύκτα.
19 [61] Τοὺς πήχεις αὐτῆς ἐκτείνει ἐπὶ [62] τὰ συμφέ-
ροντα, [63] τὰς δὲ χεῖρας αὐτῆς [64] ἐρείδει εἰς ἄ-
20 τρακτον. Χεῖρας δὲ αὐτῆς διήνοιξε πέ-

11 *Alex.* & *C.* συνήσει. 12 *C.* δίκην. 13 *Alex.* & *C.* λοιμοί. *Sch.* ἄνομοι. 14 *S.* ἐθυμίασαν. 15 *Ald.* δὲ σοφός. 16 *Ald. C.* κρίνει. 17 *Alex.* ζητήσουσιν ὅσιον. *Ald. C.* μισήσουσιν ὅσιον. 18 *S.* ἐπιζητήσουσι. 19 *S.* ἐπ' ἐσχάτων καταπραΰνει αὐτόν. 20 *Aq. S.* & *Th.* λειτουργοὶ αὐτοῦ. *Sch.* ὑπηρέται. 21 *Alex.* χρεοφιλέτου ἀλλήλων. 22 *Sch.* ἐλθόντων ἐπὶ τὸ αὐτό. 23 *Aq. S. Th.* φωτίζων ὀφθαλμοὺς ἀμφοτέρων ὁ κύριος. 24 *Alex. Ald. C.* ποιεῖται ἀμφοτέρων ὁ κύριος. 25 *Aq.* εἰς ἔτι. *S.* εἰς ἀεί. *a. interp.* εἰς αἰῶνα. 26 *Aq.* ἐξαποστελλόμενος. *S.* νέος δὲ ἀφειμένος. 27 *Sch.* μητέρα. 28 *S.* & *Th.* τρυφάς. 29 Ου *Ald.* deest. *Aq.* Οὐκ ὄντος ὁραματισμοῦ ἀποσκεδασθήσεται λαός. 30 *Alex.* ὑπάρξει. 31 *Alex.* & *C.* νοήσῃ, οὐχ ὑπακούσεται. 32 *Ald.* τραχύν. 33 *S.* ἔσται γογγυσμός. 34 *Alex.* & *C.* ὀρύσσει νεῖκος. *Sch.* ἐρεθίζει μάχην. 35 *Alex. Ald.* ἁμαρτίας. 36 *cæt. intt.* Ὑπερηφανία ἀνδρὸς ταπεινώσει αὐτόν. 37 *Sch.* καὶ ταπεινόφρων ἀντιλήψεται δόξης. 38 in nonnull. ll. est, ἐγείρει. 39 *Aq.* μετὰ κλέπτου. 40 *Alex.* & *C.* ὑποσκελισθήσονται.

41 *Alex.* ἐπὶ κύριον. 42 *Alex.* & *C.* ὁ δὲ πεποιθώς. 43 *Ald.* δικαίῳ ἀνὴρ ἄδικος. 44 *Comp.* omnibus his verſibus qui ſequuntur, præponit ordine unam ex literis Hebraicis. In *ed. Lat.* hæc ſunt in fine Proverb. cap. 31. in nonnullis vero ll. Gr. ſunt in fine c. 24. 45 *Ald.* Θαρρεῖ. 46 *Alex.* ἐπ' αὐτήν. 47 *Sch.* λαφύρων. 48 *Alex.* & *C.* ἀγαθὸν καὶ οὐ κακὸν πάντα τὸν βίον. 49 *Sch.* χρόνον. *Aq. S.* & *Th.* πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῆς. 50 *Aq. S.* & *Th.* ἐζήτησεν. *a. int.* εὑραμένη. 51 *Alex.* εὔχρηστα. *Aq* & *Th.* ἐν βουλῇ. *S.* ἐν θελήματι. 52 *Alex.* Ἐγίνετο δὲ ὡσεὶ ναῦς ἐμπορευομένη. 53 *Alex.* αὐτὴ ἑαυτῆς τὸν πλοῦτον. *C.* αὐτῆς τὸν πλοῦτον. *Sch.* βίον. 54 *Aq. S.* & *Th.* ἔτι οὔσης νυκτός. 55 *Aq.* σύνταξιν. *S.* πρόσταγμα. 56 *Aq.* & *Th.* τὸν νῶτον. 57 *S.* ἐκραταίωσε. *Aq.* & *Th.* ἐκαρτέρωσε. 58 *Alex.* Ἐγεύσατο δέ. *Ald. C.* Ἐγεύσατο. 59 *Aq. S.* & *Th.* ἐμπορία. 60 *Alex.* & *C.* ὅλην τὴν νύκτα ὁ λύχνος αὐτῆς. 61 *Alex.* Τὰς χεῖρας αὐτῆς. 62 *Aq. S.* & *Th.* ἀνδρεία. 63 *Alex.* τοὺς δὲ πήχεις. 64 *Sch.* ἐκράτησεν.

21 νηλι, καρπὸν δὲ ἐξέτεινε πλωχῷ. Οὐ
[65] φρονλίζει τῶν ἐν οἴκῳ ὁ ἀνὴρ [66] αὐλῆς, ὅταν
που χρονίζῃ, πάνλες γὰρ οἱ παρ' αὐτῆς [67] ἐν-
22 δεδυμένοι εἰσί. Διασὰς [68] χλαίνας ἐ-
ποίησε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, ἐκ δὲ βύσσου καὶ πορ-
23 φύρας [69] ἑαυλῇ ἐνδύμαλα. [70] Περίβλε-
πλος δὲ γίνεται [71] ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐν πύλαις,
ἡνίκα ἂν καθίσῃ ἐν συνεδρίῳ μετὰ τῶν [72] γερόντων
24 [73] κατοίκων τῆς γῆς. Σινδόνας ἐποίησε καὶ
[74] ἀπέδολο [75] περιζώματα τοῖς [76] Χαναναίοις.
[77] σόμα αὐτῆς διήνοιξε [78] προσεχόνλως καὶ ἐν-
νόμως, [79] καὶ τάξιν ἐσείλαλο τῇ γλώσσῃ [80] αὐ-
25 τῆς. Ἰσχὺν καὶ εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο, καὶ
27 [81] εὐφράνθη ἐν ἡμέραις ἐσχάταις. [82] Στε-
γναὶ διατριβαὶ [83] οἴκων αὐτῆς, [84] σῖτα δὲ
26 ὀκνηρὰ οὐκ ἔφαγε. [85] Τὸ σόμα δὲ [86] ἀν-
28 οίγει σοφῶς καὶ νομοθέσμως. Ἡ δὲ ἐ-
λεημοσύνη [87] αὐλῆς ἀνέσησε τὰ τέκνα αὐτῆς,
καὶ [88] ἐπλούτησαν, καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἤνεσεν αὐ-
29 τήν. Πολλαὶ θυγατέρες [89] ἐκτήσανλο
πλοῦτον, πολλαὶ ἐποίησαν [90] δύναμιν, [91] σὺ
δὲ ὑπέρκεισαι, [92] ὑπερῆρας πάσας.
30 Ψευδεῖς ἀρέσκειαι, καὶ μάταιον κάλλος [93] γυ-
ναικὸς, [94] γυνὴ γὰρ [95] συνετὴ εὐλογεῖται, φό-
31 βον δὲ κυρίου αὕτη αἰνείτω. Δότε αὐτῇ
ἀπὸ καρπῶν [96] χειλέων αὐτῆς, [97] καὶ αἰνείσθω
ἐν πύλαις ὁ ἀνὴρ αὐτῆς.

*

65 *Alex.* φροντίζῃ. 66 *Ald.* αὐτῇ. 67 *Alex. Ald.* ἐνδιδύσκονται. sic etiam *Sch.* 68 *Aq.* & *Th.* περιστρώματα. *S.* ἀμφιτάπους. 69 *Ald.* ἐν αὐτῇ. 70 *S.* γνωστός. 71 *Alex.* ἐν πύλαις ὁ ἀνὴρ αὐλῆς. 72 *Alex.* πρεσβυτέρων τῆς γῆς. *Sch.* πρεσβυτέρων. 73 *Ald.* τῶν κατοικούντων. *C.* deest. 74 *Ald.* ἀπέδοτο τοῖς Φοίνιξι, καὶ περιζώματα. 75 *Alex.* & *C.* περιζώματα δέ. *Sch.* ζώνην. 76 *C.* Χαναναίοις. Ἰσχύν. 77 *Alex.* Ἰσχὺν καὶ εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο, καὶ ηὐφράνθη ἐν ἡμέραις ἐσχάταις. σόμα αὐλῆς. 78 *Sch.* ἐν σοφίᾳ. 79 *S.* καὶ νόμος ἐπιχαρὴς τῇ γλώσσῃ αὐλῆς. *Th.* χάριτος ἐπὶ γλώσσῃ αὐτῆς. 80 *Alex.* αὐτῆς. Σταιγναί. 81 *Aq. S.* & *Th.* γελάσεται.

82 *Ald.* Στεναί. *S.* Σκοπεύει πορείας. 83 *C.* οἴκω. 84 *Sch.* ἄρτον ὀκνηρίας. 85 *Alex. Ald. C.* Στόμα. 86 *Alex.* & *C.* αὐτῆς ἀνοίγει. 87 *C.* αὐτῆς ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτῆς ἀνέσησαν. 88 *Aq. S.* & *Th.* ἐμακάρισαν αὐτήν. 89 *Ald.* ἐποίησαν δύναμιν. 90 *Alex. Ald* δυνατά. 91 *C.* ὑπέρκεισαι. 92 *Alex.* & *C.* καὶ ὑπερῆρας πάσας. 93 γυναικὸς *C.* deest. 94 *Ald. C.* οὐκ ἔσιν ἐν σοί. γυνή. 95 *Aq.* φοβουμένη κύριον, αὕτη ὑμνηθήσεται. 96 *C.* χειρῶν. ita etiam vert. *Aq. S.* & *Th.* 97 *S.* αἰνείτω τὰ ἔργα αὐτῆς. *Aq.* καὶ ὑμνήσουσιν αὐτὴν ἐν πύλαις ποιήματα αὐτῆς. * *Alex.* Παροιμίαι Σολομῶντος.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΗΣ.

1 Ῥήμαλα Ἐκκλησιαστοῦ υἱοῦ Δαυὶδ βα-
σιλέως Ἰσραὴλ ἐν Ἱερουσαλήμ.
2 [1] Ματαιότης μαλαιοτήτων, εἶπεν ὁ
Ἐκκλησιαστὴς, μαλαιότης μαλαιοτήλων, τὰ πάν-
3 τα μαλαιότης. [2] Τίς περίσσεια τῷ ἀνθρώ-
πῳ ἐν πανλὶ [3] μόχθῳ αὐτοῦ ᾧ μοχθεῖ ὑπὸ τὸν
4 ἥλιον; Γενεὰ πορεύεται καὶ γενεὰ ἔρχεται,
5 καὶ ἡ γῆ [4] εἰς τὸν αἰῶνα ἕστηκε. Καὶ ἀνα-
τέλλει ὁ ἥλιος καὶ δύνει ὁ ἥλιος καὶ εἰς τὸν τόπον
6 αὐτοῦ [5] ἕλκει· [6] αὐτὸς ἀνατέλλων [7] Ἐ-
κεῖ πορεύεται πρὸς Νότον, καὶ κυκλοῖ [8] πρὸς
Βοῤῥᾶν· κυκλοῖ κυκλῶν πορεύεται τὸ πνεῦμα,
καὶ ἐπὶ κύκλους αὐτοῦ ἐπισρέφει τὸ πνεῦμα.
7 Πάνλες οἱ χείμαῤῥοι πορεύονλαι εἰς τὴν θάλασσαν,
καὶ ἡ θάλασσα [9] οὐκ [10] ἔσιν ἐμπιμπλαμένη· [11] εἰς
τὸν τόπον οὗ οἱ χείμαῤῥοι πορεύονται, ἐκεῖ αὐτοὶ [12]
8 ἐπισρέφουσι τοῦ πορευθῆναι. Πάντες οἱ λόγοι
[13] ἔγκοποι, [14] οὐ δυνήσεται ἀνὴρ τοῦ λαλεῖν· [15] καὶ
οὐ πλησθήσεται ὀφθαλμὸς τοῦ ὁρᾶν, καὶ οὐ πληρω-
9 θήσεται οὖς ἀπὸ ἀκροάσεως. Τί τὸ γεγο-
νός; αὐτὸ [16] τὸ γενησόμενον· καὶ τί τὸ πεποι-
ημένον; αὐτὸ [17] τὸ ποιηθησόμενον. καὶ οὐκ ἔ-
σι πᾶν [18] πρόσφαλον ὑπὸ τὸν ἥλιον.
10 [19] Ὃς λαλήσει καὶ ἐρεῖ, Ἴδε τοῦτο καινόν ἐσιν;
ἤδη [20] γέγονεν ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς γενομένοις
11 ἀπὸ [21] ἔμπροσθεν ἡμῶν. Οὐκ ἔσι μνήμη

Cap. 1. 1 *Sch.* οἱ λοιποί, ἀτμὸς ἀτμῶν. 2 *Aq.* & *S.* Τί πλέον ἀνθρώπῳ. 3 *Aq.* κόπῳ ᾧ ἐκοπίασεν. 4 *S.* αἰώνιος. 5 *Aq.* εἰσπνεῖ. 6 *Ms. Alex.* & *Comp. ed.* ἀνατέλλων αὐτός. 7 *Ald.* ἐκπορεύεται. *S.* καλανλᾷ. 8 *Alex.* πρὸς Βοῤῥᾶ. 9 *S.* οὐ πλημμυρεῖ. 10 *Alex.* ἔσαι ἐμπιπλαμένη. 11 *Alex.* εἰς τόπον οὗ. *S.* εἰς τὸν τόπον ἀφ' οὗ οἱ ποταμοὶ πορεύονται, καὶ ἐκεῖ αὐτοὶ ἀνασρέφουσι. 12 *Ald.* ἐπισρέψουσι. 13 *Aq.* κοπιῶσιν. *S.* κοπώδεις. 14 *S.* ἀδύνατόν ἐστιν ἄνθρωπον ἐκνικῆσαι λέγοντα. 15 *Alex. Ald. C.* καὶ οὐκ ἐμπλησθήσεται. 16 *S.* τὸ ἐσόμενον. 17 *S.* τὸ μέλλον ἔσεσθαι. 18 *Aq. S.* καινόν. 19 *S.* Ἆρα ἐστί τι ὃ ἐρεῖ τις; 20 *Alex.* γέγονεν τοῖς. 21 *S.* πρὸ ἡμῶν.

τοῖς

τοῖς πρώτοις, καί γε τοῖς ἐσχάτοις [22] γενομένοις
[23] οὐκ ἔσαι [24] αὐτῶν μνήμη [25] μετὰ τῶν [26] γενη-
12 σομένων εἰς τὴν ἐσχάτην. Ἐγὼ Ἐκκλη-
σιαστὴς ἐγενόμην βασιλεὺς ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Ἱε-
13 ρουσαλήμ. Καὶ [27] ἔδωκα τὴν καρδίαν μου
τοῦ ἐκζητῆσαι καὶ [28] τοῦ κατασκέψασθαι ἐν τῇ σο-
φίᾳ περὶ πάντων τῶν [29] γινομένων ὑπὸ τὸν οὐρα-
νόν, ὅτι [30] περισπασμὸν πονηρὸν ἔδωκεν ὁ Θεὸς
τοῖς υἱοῖς [31] τῶν ἀνθρώπων τοῦ [32] περισπᾶσθαι ἐν
14 αὐτῷ. Εἶδον σύμπαντα τὰ ποιήματα
τὰ πεποιημένα ὑπὸ τὸν ἥλιον· καὶ ἰδοὺ τὰ πάν-
τα [33] ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.
15 Διεστραμμένον οὐ δυνήσεται [34] ἐπικοσμηθῆναι,
[35] καὶ ὑστέρημα οὐ δυνήσεται [36] ἀριθμηθῆναι.
16 Ἐλάλησα ἐγὼ [37] ἐν καρδίᾳ μου, [38] τῷ λέγειν,
[39] Ἰδοὺ ἐγὼ ἐμεγαλύνθην, [40] καὶ προσέθηκα
σοφίαν ἐπὶ πᾶσιν οἳ ἐγένοντο ἔμπροσθέν μου
ἐν Ἱερουσαλήμ. [41] Καὶ ἔδωκα καρδίαν μου τοῦ γνῶ-
17 ναι σοφίαν καὶ γνῶσιν. Καὶ καρδία μου
εἶδε πολλά, σοφίαν καὶ γνῶσιν, [42] παραβο-
λὰς καὶ ἐπιστήμην. [43] ἔγνων ἐγὼ ὅτι [44] καί γε
18 τοῦτό ἐστι προαίρεσις πνεύματος· Ὅτι
ἐν πλήθει σοφίας πλῆθος γνώσεως, καὶ ὁ
[45] προστιθεὶς γνῶσιν, προσθήσει [46] ἄλγημα.

Κεφ. β΄. 2.

1 Εἶπον ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου, Δεῦρο δὴ πειρά-
σω σε ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ ἴδε ἐν ἀγαθῷ· καὶ ἰ-
2 δοὺ καί γε τοῦτο [1] ματαιότης. Τῷ γέλω-
τι εἶπα, [2] Περιφοράν, καὶ τῇ εὐφροσύνῃ, [3] Τί
3 τοῦτο ποιεῖς; [4] Καὶ κατεσκεψάμην εἰ ἡ
καρδία μου ἑλκύσει ὡς οἶνον τὴν σάρκα μου,
[5] καὶ καρδία μου ὡδήγησεν [6] ἐν σοφίᾳ, καὶ [7] τοῦ
κρατῆσαι [8] ἐπ' εὐφροσύνην, ἕως οὗ ἴδω ποῖον
[9] τὸ ἀγαθὸν τοῖς υἱοῖς [10] τῶν ἀνθρώπων, ὃ ποιή-
σουσιν ὑπὸ τὸν ἥλιον, ἀριθμὸν ἡμερῶν ζωῆς αὐ-
4 τῶν. [11] Ἐμεγάλυνα ποιήματά μου, ᾠκοδό-
μησά μοι οἴκους, ἐφύτευσά μοι ἀμπελῶνας,
5 Ἐποίησά μοι κήπους καὶ παραδείσους, καὶ ἐφύτευ-
σα ἐν αὐτοῖς ξύλον πᾶν καρποῦ. Ἐποί-
ησά μοι [12] κολυμβήθρας ὑδάτων τοῦ ποτίσαι
7 ἀπ' αὐτῶν δρυμὸν βλαστῶντα ξύλα. Ἐ-
κτησάμην δούλους καὶ παιδίσκας, καὶ οἰκογενεῖς ἐ-
γένοντό μοι, καί γε κτῆσις βουκολίου καὶ ποιμνίου
πολλὴ ἐγένετό μοι ὑπὲρ πάντας τοὺς γενομένους
8 ἔμπροσθέν μου ἐν Ἱερουσαλήμ. [13] Συν-
ήγαγόν μοι καί γε ἀργύριον καί γε χρυσίον,
καὶ [14] περιουσιασμοὺς βασιλέων καὶ τῶν χωρῶν.
ἐποίησά μοι ᾄδοντας καὶ ᾀδούσας, καὶ [15] ἐντρυ-
φήματα υἱῶν [16] ἀνθρώπων, [17] οἰνοχόον καὶ οἰνο-
9 χόας. [18] Καὶ [19] ἐμεγαλύνθην [20] καὶ προσ-
έθηκα παρὰ πάντας τοὺς [21] γενομένους ἀπὸ
ἔμπροσθέν μου ἐν Ἱερουσαλήμ, καί γε σοφία
10 μου ἐστάθη μοι. Καὶ πᾶν ὃ [22] ᾔτησαν οἱ
ὀφθαλμοί μου, [23] οὐκ ἀφεῖλον ἀπ' αὐτῶν· οὐκ
ἀπεκώλυσα τὴν καρδίαν μου ἀπὸ πάσης [24] εὐ-
φροσύνης μου, ὅτι καρδία μου εὐφράνθη [25] ἐν
παντὶ μόχθῳ μου· καὶ τοῦτο ἐγένετο μερίς μου
11 ἀπὸ παντὸς μόχθου μου. Καὶ [26] ἐπέβλεψα
ἐγὼ ἐν πᾶσι [27] ποιήμασί μου οἷς ἐποίησαν αἱ
χεῖρές μου, καὶ [28] ἐν μόχθῳ ᾧ ἐμόχθησα τοῦ
ποιεῖν, καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα [29] ματαιότης καὶ προ-
αίρεσις πνεύματος, καὶ οὐκ ἔστι περίσσεια ὑ-
12 πὸ τὸν ἥλιον. Καὶ ἐπέβλεψα ἐγὼ τοῦ ἰδεῖν
σοφίαν καὶ [30] περιφορὰν καὶ [31] ἀφροσύνην, [32] ὅ-

22 *Ald.* γεννησομένοις. 23 *Alex.* οὐκ ἔστιν. 24 *Ald. C.* αὐτοῖς. 25 *S.* παρὰ τοῖς ἐσομένοις μετὰ ταῦτα. 26 *Alex.* γεννηθησομένων. 27 *S.* προσθέμην. 28 *Aq.* ἐξερευνῆσαι. 29 *Alex.* γινομένων. 30 *S.* ἀσχολίαν. 31 *Alex.* τοῦ ἀνθρώπου. 32 *S.* ἀσχολεῖσθαι. 33 *Aq.* ἀτμός, καὶ νομὴ ἀνέμου. 34 *Alex.* τοῦ κοσμηθῆναι. *C.* τοῦ ἐπικοσμηθῆναι. 35 *S.* ὑστέρημα μὴ δυνάμενον ἀναπληρῶσαι ἀριθμόν. 36 *Alex.* & *C.* τοῦ ἀριθμηθῆναι. 37 *Alex.* ἐν τῇ καρδίᾳ. *Aq.* & *S.* μετὰ τῆς διανοίας μου. 38 *Ald. C.* τοῦ. 39 *Alex.* & *C.* Ἐγὼ ἰδού. 40 *S.* καὶ ὑπερέβαλλον σοφίᾳ. 41 hæc uſque ad finem verſus *C.* deſunt. *Alex.* Καὶ καρδία μου ἴδεν πολλά, σοφίαν καὶ γνῶσιν. καὶ ἔδωκα καρδίαν μου τοῦ γνῶναι σοφίαν καὶ γνῶσιν, παραβολάς. 42 *Aq.* πλάνας. *Th.* παραφορὰς. 43 *Alex.* & *C.* ἔγνων ὅτι καί γε. 44 *Sch.* ὅτι πρὸς τοῦτό ἐστι νομὴ ἀνέμου. 45 *Alex.* * προτιθεὶς γνώσει. 46 *Aq.* βάσανον.

Cap. 2. 1 *Aq.* ἀτμός. 2 aliquanto poſt ſcriptum eſt, παραφοράν. pro quo in ll. impreſſis, quemadmodum hic, περιφοράν. *Greg. Thaum.* in metaphraſi id ſic explicat, καὶ γέλωτα μὲν εἰκῆ φερόμενον ἐπέχον. *S.* τὸν γέλωτα εἶπον θόρυβον. *Aq.* πλάνησιν. 3 *S.* τί αὐτὴ ποιεῖς; 4 *Aq.* & *S.* καὶ ἐνοήθην ἐν τῇ καρδίᾳ μου. 5 *S.* ἵνα τὴν καρδίαν μου μεταγάγω εἰς σοφίαν. 6 *Ald. C.* μου ἐν. 7 *Hier.* ex 70. *ut obtinerem ſtultitiam. Greg. Thaum.* ἐγκράτεια δὲ δουλοῦται ἐπιθυμίαν. 8 *Alex. C.* ἐπ' εὐφροσύνῃ. 9 *S.* τὸ σύμφορον. 10 *Alex. Ald. C.* τοῦ ἀνθρώπου. 11 *Sch.* μεγάλα ἐποίησά μοι ἔργα. 12 *Aq.* λίμνας. *S.* δεξαμενάς. 13 *S.* Ἤθροισα ἐμαυτῷ. 14 *Aq.* οὐσίας. *S.* πεκούλια. 15 *Aq.* τρυφάς. *S.* σπατάλας. 16 *Alex.* τοῦ ἀνθρώπου. 17 *Alex.* οἰνοχόους καὶ οἰνοχόας. *Aq.* κυλίκιον καὶ κύλικας. 18 Καὶ *C.* deeſt. 19 *S.* μεγέθει ὑπερέβαλον. 20 *Greg. Thaum.* καὶ τοσοῦτον ὑπερέβαλον τούτοις τοὺς πρὸ ἐμοῦ βασιλεύσαντας. *aa.* vero *ll.* hab. καὶ προσέθηκα σοφίαν παρὰ πάντας. *Hier. Et adjeci ſapientiam ſuper omnes.* 21 ita *S. Alex. Ald. C.* γενομένους ἔμπροσθέν (*Alex.* ἔνπροσθέν) μου. 22 *S.* ἐπεθύμησαν. 23 *Alex.* & *C.* οὐχ ὑφεῖλον. *Ald.* οὐκ ἀπεῖχον. 24 *Alex. Ald. C.* εὐφροσύνης, ὅτι καρδία. 25 *S.* ἐκ πάσης φιλοπονίας μου. 26 *Ald.* ἀπέβλεψα. 27 *Alex.* τοῖς ποιήμασίν μου. 28 *Alex.* ἐν μόχθῳ μου ᾧ. *S.* καὶ τὸν πόνον ὃν ἐπόνησα διαπραττόμενος. 29 *Aq.* ἀτμὸς καὶ νομὴ ἀνέμου. 30 *Alex. Ald. C.* περιφοράν. & *Sch.* παραφοράν. 31 *Aq.* & *S.* πλάνην. 32 *Aq.* τί δὲ ὁ ἄνθρωπος ἵνα παρακολουθήσῃ βουλῇ.

τι τίς

τι τίς [33] ἄνθρωπος [34] ὃς [35] ἐπελεύσεται ὀπίσω
τῆς βουλῆς; [36] τὰ ὅσα [37] ἐποίησεν [38] αὐτήν.
13 Καὶ εἶδον ἐγὼ ὅτι ἐστὶ περισσεία τῇ σοφίᾳ ὑπὲρ
τὴν [39] ἀφροσύνην, ὡς περισσεία τοῦ φωτὸς ὑπὲρ
14 τὸ σκότος. Τοῦ σοφοῦ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ
ἐν κεφαλῇ αὐτοῦ, καὶ ὁ ἄφρων ἐν σκότει πορεύε-
ται. καὶ ἔγνων καί γε ἐγὼ ὅτι [40] συνάντημα ἓν
15 συναντήσεται τοῖς πᾶσιν αὐτοῖς. Καὶ
[41] εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου, Ὡς συνάντημα
τοῦ ἄφρονος καί γε ἐμοὶ συναντήσεταί μοι, καὶ
[42] ἵνατί ἐσοφισάμην [43] ἐγώ; περισσὸν ἐλά-
λησα ἐν καρδίᾳ [44] μου, Ὅτι καίγε τοῦτο μα-
ταιότης, [45] διότι ὁ ἄφρων ἐκ περισσεύματος
16 λαλεῖ. Ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ μνήμη τοῦ σοφοῦ μετὰ
τοῦ ἄφρονος [46] εἰς τὸν αἰῶνα, καθότι ἤδη [47] αἱ
ἡμέραι ἐρχόμεναι τὰ πάντα ἐπελήσθη· καὶ πῶς
17 ἀποθανεῖται ὁ σοφὸς μετὰ τοῦ ἄφρονος; Καὶ ἐμί-
σησα [48] σὺν τὴν ζωήν· [49] ὅτι πονηρὸν ἐπ' ἐμὲ
τὸ ποίημα τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι
[50] πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.
18 Καὶ ἐμίσησα ἐγὼ σύμπαντα [51] μόχθον μου ὃν
ἐγὼ [52] κοπιῶ ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι ἀφίω αὐτὸν
τῷ ἀνθρώπῳ [53] τῷ γινομένῳ μετ' ἐμέ.
19 Καὶ τίς [54] εἶδεν εἰ σοφὸς ἔσται ἢ ἄφρων; καὶ εἰ
[55] ἐξουσιάζεται ἐν παντὶ μόχθῳ μου, [56] ᾧ ἐ-
μόχθησα καὶ ᾧ ἐσοφισάμην ὑπὸ τὸν ἥλιον; καί
20 γε τοῦτο ματαιότης. Καὶ [57] ἐπέστρεψα
ἐγὼ τοῦ [58] ἀποτάξασθαι [59] τὴν καρδίαν [60] μου ἐν
παντὶ [61] μόχθῳ μου ᾧ ἐμόχθησα ὑπὸ τὸν ἥλιον·
21 Ὅτι ἔστιν ἄνθρωπος, ὅτι μόχθος αὐτοῦ ἐν σο-
φίᾳ καὶ ἐν γνώσει καὶ [62] ἐν ἀνδρείᾳ· [63] καὶ ἄν-
θρωπος ᾧ οὐκ ἐμόχθησεν [64] ἐν αὐτῷ δώσει
[65] αὐτῷ μερίδα αὐτοῦ. καί γε τοῦτο ματαιό-
22 της καὶ πονηρία [66] μεγάλη, [67] Ὅτι γί-
νεται [68] ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ
καὶ ἐν προαιρέσει καρδίας αὐτοῦ [69] ᾧ αὐτὸς
23 μοχθεῖ ὑπὸ τὸν ἥλιον. Ὅτι πᾶσαι αἱ ἡ-
μέραι αὐτοῦ [70] ἀλγημάτων καὶ [71] θυμοῦ περι-
σπασμὸς αὐτοῦ, καί γε ἐν νυκτὶ οὐ κοιμᾶ-
ται ἡ καρδία αὐτοῦ. καί γε τοῦτο ματαιό-
24 της ἐστίν. Οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν ἀνθρώπῳ,
[72] ὃ φάγεται [73] καὶ ὃ πίεται [74] καὶ ὃ δείξει τῇ ψυχῇ
αὐτοῦ ἀγαθὸν [75] ἐν μόχθῳ αὐτοῦ. καίγε τοῦτο
εἶδον ἐγὼ ὅτι ἀπὸ χειρὸς τοῦ θεοῦ ἐστιν·
25 Ὅτι τίς φάγεται καὶ τίς [76] πίεται πάρεξ αὐτοῦ;
26 Ὅτι τῷ ἀνθρώπῳ τῷ [77] ἀγαθῷ πρὸ προσώ-
που αὐτοῦ ἔδωκε σοφίαν καὶ γνῶσιν καὶ εὐφροσύ-
νην, καὶ τῷ ἁμαρτάνοντι ἔδωκε [78] περισπασ-
μὸν [79] τοῦ προσθεῖναι καὶ τοῦ συναγαγεῖν, τοῦ
δοῦναι τῷ ἀγαθῷ πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ. ὅτι καί
γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.

Κεφ. γʹ. 3.

1 Τοῖς [1] πᾶσιν ὁ χρόνος, καὶ καιρὸς τῷ [2] παντὶ
2 πράγματι ὑπὸ τὸν οὐρανόν. Καιρὸς τοῦ τεκεῖν
καὶ καιρὸς τοῦ ἀποθανεῖν, καιρὸς τοῦ φυτεῦσαι
[3] καὶ καιρὸς τοῦ [4] ἐκτίλαι τὸ πεφυτευμένον,
3 Καιρὸς τοῦ ἀποκτεῖναι καὶ καιρὸς τοῦ ἰάσασθαι, και-
ρὸς τοῦ καθελεῖν καὶ καιρὸς [5] τοῦ οἰκοδομεῖν,
4 Καιρὸς τοῦ κλαῦσαι καὶ καιρὸς τοῦ γελάσαι, και-
ρὸς τοῦ κόψασθαι καὶ καιρὸς τοῦ ὀρχήσασθαι,
5 Καιρὸς τοῦ [6] βαλεῖν λίθους καὶ καιρὸς τοῦ συναγα-
γεῖν λίθους, καιρὸς τοῦ περιλαβεῖν καὶ καιρὸς τοῦ
6 μακρυνθῆναι [7] ἀπὸ περιλήψεως, Καιρὸς
τοῦ ζητῆσαι καὶ καιρὸς τοῦ ἀπολέσαι, καιρὸς τοῦ
7 φυλάξαι καὶ καιρὸς τοῦ ἐκβαλεῖν, Καιρὸς
τοῦ ῥῆξαι καὶ καιρὸς τοῦ ῥάψαι, καιρὸς τοῦ σιγᾷν καὶ
8 καιρὸς τοῦ λαλεῖν, Καιρὸς τοῦ [8] φιλῆσαι καὶ
καιρὸς τοῦ μισῆσαι, καιρὸς πολέμου καὶ καιρὸς

---

33 *Alex.* ἄνθρωπος ἐπελεύσεται. 34 *Greg.* ἔπειτα ἑαυτοῦ λαβόμενος, εἰς τὸ δέον ἐπιστρέψῃ. at *Hier.* *Qui possit ire post regem.* 35 *C.* ἐλεύσεται. 36 *Ald.* πάντα ὅσα. *C.* σὺν τὰ ὅσα. *Greg.* φερόμενος ἀλόγως. *Hier.* *ante factorem suum.* 37 *Alex. C.* ἐποίησαν. 38 *Ald.* ἐν αὐτῇ. 39 *S.* ἀμαθίαν. 40 *Sch.* ἓν τέλος τὸ ἐπὶ πᾶσι, φρονίμου καὶ ἄφρονος. 41 *Ald. C.* εἶπον. 42 *S.* καὶ εἰς τί μοι ἡ σοφία μου; 43 *Alex.* ἐγὼ τότε περισσόν. 44 *Alex. Ald. C.* μου, διότι ὁ (*Alex.* deest) ἄφρων ἐκ περισσεύματος λαλεῖ, Ὅτι καί γε τοῦτο ματαιότης. Ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ (*Alex.* deest) μνήμη. 45 sic *Greg.* ὅπου γε τὰ φλυαρίας ῥεύματα ὥσπερ ἐκ πηγῆς ὁρμᾶται τῆς ἀφροσύνης. at *Hier.* in translatione hæc non hab. habet in Comment. & quidem eo ordine, quo in *Alex. Ald.* & *Comp.* sunt posita. 46 *Alex.* εἰς αἰῶνα. 47 *Alex.* & *C.* ταῖς ἡμέραις ταῖς ἐρχομέναις (*Alex.* ἐπερχομέναις.) 48 σὺν *Ald.* deest. 49 *S.* κακὸν γάρ μοι ἐφάνη τὸ ἔργον τὸ γινόμενον. 50 *Alex.* τὰ πάντα. 51 *Ald.* τὸν κόσμον καὶ τὸν μόχθον. 52 *Alex. C.* μοχθῶ. *Ald.* ἐμόχθησα. 53 al. τῷ γενομένῳ. *Alex. C.* τῷ γενησομένῳ. & apud *Hier.* *qui futurus est post me.* 54 *Alex.* οἶδεν ἤ. 55 *C.* ἐξουσιάσεται. *Aq.* κυριεύσει. 56 *S.* εἰς ὅν. 57 *S.* περιήχθην. 58 *Ald.* ἀνατάξασθαι. *Sch.* ἀποκαμεῖν. 59 *Alex. Ald C.* τῇ καρδίᾳ. 60 *Alex. C.* μου ἐπὶ παντί. 61 *Alex.* τῷ μόχθῳ ᾧ. *Ald. C.* μόχθῳ ᾧ. 62 *Sch.* γοργότητι. 63 *Alex.* καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἐμόχθησεν. 64 ἐν αὐτῷ *Ald.* desunt. 65 *Alex.* αὐτόν. 66 μεγάλη al. deest. 67 *C.* Γίνεται τῷ. *S.* ὅτι γὰρ περιγέγονεν. 68 *Alex.* τῷ ἀνθρώπῳ. 69 *Ald.* ὡς. 70 *Aq.* βάσανος καὶ θυμός. 71 *Sch.* μόχθου. 72 *Alex.* ὃς φάγεται. *Ald. C.* εἰ μὴ ὃ φάγεται. 73 *Alex.* καὶ πίεται. 74 *Ald.* καὶ δείξει. 75 *S.* ἀπὸ κόπου αὐτοῦ. 76 *Aq.* φείσεται. *S.* ἀναλώσει. 77 *S.* ἀρέσκοντι αὐτῷ. 78 *S.* ἀσχολίαν. 79 *Aq.* τοῦ συλλέγειν καὶ τοῦ συναγαγεῖν. *S.* ἀθροῖσαι καὶ ἀποθέσθαι, ἵνα δοθῇ ἐκείνῳ ᾧ ἀρέσει τῷ θεῷ.

Cap. 3. 1 *S.* παντὸς ὥρα. 2 *S.* πάσης χρείας. 3 καὶ *Ald.* deest. 4 *S.* ἐκριζῶσαι. 5 *Alex.* & *Comp.* τοῦ οἰκοδομῆσαι. 6 *Sch.* ῥίψαι. 7 *Alex. Ald. C.* ἀπὸ περιλήμματος. & *Sch.* περιλήψεως. 8 *Aq.* ἀγαπᾷν.

εἰρήνης.

9 εἰρήνης. Τίς περίσσεια τοῦ ποιοῦντος ἐν
10 οἷς αὐτὸς μοχθεῖ; Εἶδον [9] σὺν πάντα τὸν
περισπασμὸν, ὃν ἔδωκεν ὁ Θεὸς τοῖς υἱοῖς [10] τῶν
ἀνθρώπων τοῦ περισπᾶσθαι [11] ἐν αὐτῷ.
11 [12] Τὰ σύμπαντα ἃ ἐποίησε [13] καλὰ ἐν καιρῷ
αὐτοῦ. καί γε [14] σύμπαντα τὸν αἰῶνα ἔδωκεν ἐν
καρδίᾳ αὐτῶν, [15] ὅπως μὴ εὕρῃ ὁ ἄνθρωπος
τὸ ποίημα ὃ ἐποίησεν ὁ Θεὸς ἀπ᾽ ἀρχῆς καὶ μέ-
12 χρι τέλους. Ἔγνων ὅτι οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν
ἐν αὐτοῖς, εἰ μὴ τοῦ εὐφρανθῆναι καὶ τοῦ ποιεῖν
13 ἀγαθὸν ἐν ζωῇ αὐτοῦ. Καί γε [16] πᾶς ὁ
ἄνθρωπος ὃς φάγεται καὶ πίεται, καὶ ἴδῃ ἀγαθὸν
ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ, [17] δόμα Θεοῦ ἐστιν.
14 Ἔγνων ὅτι πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς [18] αὐ-
τὰ ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα, [19] ἐπ᾽ αὐτῷ οὐκ ἔστι προσ-
θεῖναι, καὶ [20] ἀπ᾽ αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἀφελεῖν· καὶ
ὁ Θεὸς ἐποίησεν, ἵνα φοβηθῶσιν ἀπὸ προσώ-
15 που αὐτοῦ. Τὸ [21] γενόμενον, ἤδη ἐστὶ, καὶ
ὅσα τοῦ γίνεσθαι, ἤδη γέγονε, [22] καὶ ὁ Θεὸς ζη-
16 τήσει τὸν διωκόμενον. Καὶ ἔτι εἶδον ὑπὸ τὸν
ἥλιον τόπον [23] τῆς κρίσεως, ἐκεῖ ὁ ἀσεβής·
[24] καὶ τόπον [25] τοῦ δικαίου, ἐκεῖ ὁ [26] εὐσεβής.
17 [27] Καὶ εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου, Σὺν τὸν δίκαι-
ον καὶ σὺν τὸν ἀσεβῆ κρινεῖ ὁ Θεὸς, ὅτι καιρὸς
[28] τῷ παντὶ πράγματι καὶ [29] ἐπὶ παντὶ τῷ ποι-
18 ήματι ἐκεῖ. Εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου,
περὶ λαλιᾶς υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου, Ὅτι [30] διακρι-
νεῖ αὐτοὺς ὁ Θεὸς, καὶ [31] τοῦ δεῖξαι ὅτι αὐτοὶ κτήνη
19 εἰσί. Καί γε αὐτοῖς [32] συνάντημα υἱῶν
τοῦ ἀνθρώπου, καὶ συνάντημα τοῦ κτήνους, συνάν-
τημα ἓν αὐτοῖς. ὡς ὁ θάνατος τούτου, [33] οὕ-
τως καὶ ὁ θάνατος τούτου· [34] καὶ πνεῦμα ἓν τοῖς
πᾶσι· καὶ τί ἐπερίσσευσεν ὁ ἄνθρωπος παρὰ τὸ
κτῆνος; οὐδέν· ὅτι [35] πάντα ματαιότης.
20 Τὰ πάντα [36] εἰς τόπον ἕνα, τὰ πάντα ἐγέ-
νετο [37] ἀπὸ [38] τοῦ χοὸς, καὶ τὰ πάντα [39] ἐπι-
21 στρέψει εἰς τὸν χοῦν. Καὶ τίς [40] εἶδε πνεῦ-
μα υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου, εἰ ἀναβαίνει [41] αὐτὸ ἄνω;
[42] καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ κτήνους, εἰ καταβαίνει αὐτὸ
22 κάτω [43] εἰς γῆν; Καὶ εἶδον ὅτι οὐκ ἔστιν
ἀγαθὸν εἰ μὴ ὃ εὐφρανθήσεται [44] ὁ ἄνθρωπος ἐν
ποιήμασιν αὐτοῦ, ὅτι αὐτὸ μερὶς αὐτοῦ· [45] ὅτι
τίς ἄξει αὐτὸν τοῦ ἰδεῖν ἐν [46] ᾧ ἐὰν γένηται μετ᾽
αὐτόν;

Κεφ. δ΄. 4.

1 ΚΑὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ, καὶ εἶδον συμπάσας
[1] τὰς συκοφαντίας τὰς γινομένας ὑπὸ τὸν ἥλιον·
καὶ ἰδοὺ [2] δάκρυον τῶν συκοφαντουμένων, καὶ οὐκ
ἔστιν αὐτοῖς [3] παρακαλῶν, καὶ ἀπὸ χειρὸς συ-
κοφαντούντων [4] αὐτοῖς ἰσχὺς, [5] καὶ οὐκ ἔστιν αὐ-
2 τοῖς [6] παρακαλῶν. Καὶ [7] ἐπῄνεσα ἐγὼ
[8] σύμπαντας τοὺς τεθνηκότας τοὺς ἤδη ἀποθανόν-
τας ὑπὲρ τοὺς ζῶντας, ὅσοι αὐτοὶ ζῶσιν ἕως
3 τοῦ νῦν. Καὶ ἀγαθὸς ὑπὲρ τοὺς δύο τού-
τους ὅστις οὔπω [9] ἐγένετο, ὃς οὐκ εἶδε [10] σὺν
πᾶν τὸ ποίημα τὸ πονηρὸν τὸ πεποιημένον ὑπὸ
4 τὸν ἥλιον. Καὶ εἶδον ἐγὼ σύμπαντα τὸν μό-
χθον, καὶ [11] σύμπασαν ἀνδρείαν τοῦ ποιήματος,
ὅτι [12] αὐτὸ ζῆλος ἀνδρὸς ἀπὸ τοῦ ἑταίρου αὐτοῦ.
καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύ-
5 ματος. [13] Ὁ ἄφρων [14] περιέβαλε τὰς
χεῖρας αὐτοῦ, καὶ ἔφαγε τὰς σάρκας αὐτοῦ.
6 [15] Ἀγαθὸν πλήρωμα δρακὸς [16] ἀναπαύσεως
ὑπὲρ [17] πληρώματα δύο δρακῶν μόχθου καὶ
7 προαιρέσεως πνεύματος. [18] Καὶ ἐπέ-
στρεψα ἐγὼ, καὶ εἶδον ματαιότητα ὑπὸ τὸν ἥλιον.

---

9 *Alex.* & *C.* σὺν τὸν περισπασμόν. 10 *Alex.* τοῦ ἀνθρώπου. 11 ἐν *C.* deest. 12 *Alex.* Σύμπαντα ἅ. 13. *S.* καλὸν ἕκαστον ἐν καιρῷ ἰδίῳ. 14 *Alex.* & *C.* σὺν τὸν αἰῶνα. & mox *Alex.* αὐτοῦ. 15 *Aq.* ὡς οὐχ εὑρήσει ἄνθρωπος. 16 *Alex.* πᾶς ἄνθρωπος. 17 *Alex.* *Ald.* τοῦτο δόμα. 18 *S.* διαμενεῖ. 19 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐπ᾽ αὐτῶν. 20 *Alex.* *Ald.* *C.* ἀπ᾽ αὐτῶν. 21 *Alex.* γινόμενον. 22 *S.* ὁ δὲ Θεὸς ἐπιζητήσει ὑπὲρ τῶν ἐκδιωκομένων. 23 *Aq.* δικαιοσύνης. 24 sic quoque est in quibusdam *aa. ll.* & ita leg. *Lucifer Calar.* l. 1. pro *Athanas.* *Vidi sub sole locum judicii, illic impius; & locum justi, illic pius.* at *Greg.* εἶδον ἐν τοῖς κάτω μέρεσι, κολάσεως μὲν βάραθρον τοὺς δυσσεβεῖς δεχόμενον εὐσεβέσι δὲ χῶρον ἕτερον ἀνειμένον. in *pler.* vero *ll.* est, καὶ τόπον τοῦ δικαίου, ἐκεῖ ὁ ἀσεβής. *Hier.* *& locum justitiæ, ubi iniquitas.* 25 *Alex.* *C.* τῶν δικαίων. 26 *Ald.* *C.* ἀσεβής. 27 *Alex.* Ἐκεῖ εἶπον ἐγώ. *C.* Εἶπον ἐγώ. 28 *Aq.* πάσης χρείας. 29 *Alex.* ἐπὶ παντὶ ποιήματι. 30 *Sch.* τοῦ ἐλέγξαι αὐτοὺς ὁ Θεὸς, καὶ τοῦ δεῖξαι αὐτοῖς. 31 *Alex.* τοῦτο. 32 *Ald.* ὡς συνάντημα. *S.* σύμβαμα. 33 *Alex.* & *C.* οὕτως ὁ θάνατος. 34 *S.* καὶ ἀναπνοὴ ὁμοία πᾶσι καὶ τί πλέον ἄνθρωπος κτήνους; *Th.* καὶ τίς περίσσεια τῷ ἀνθρώπῳ. 35 *Alex.* τὰ πάντα. 36 *Alex.* πορεύεται εἰς τόπον ἕνα. *Hier.* *Omnia vadunt ad locum unum.* 37 *Ald.* ἐκ. 38 *S.* τῆς γῆς. 39 *C.* ἐπιστρέφει. 40 *Alex.* οἶδεν τὸ πνεῦμα. 41 *Alex.* αὐτὸ εἰς ἄνω. *Ald.* εἰς ἄνω. 42 *Alex.* καὶ πνεῦμα. 43 *Alex.* εἰς τὴν γῆν. 44 *Alex.* ἄνθρωπος. 45 *S.* τί γὰρ αὐτὸν ἄξει θεάσασθαι τὰ ἐσόμενα μετ᾽ ταῦτα. 46 *Alex.* ᾧ ἂν γένηται.

Cap. 4. 1 *S.* τοὺς συκοφαντουμένους. 2 *S.* δάκρυα. 3 *S.* παρηγορῶν παραμυθούμενος. 4 *Ms.* *Alex.* αὐτούς. 5 καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς παρακαλῶν *Ald.* deest. 6 *Alex.* ὁ παρακαλῶν. 7 *S.* ἐμακάρισα. 8 *Alex.* & *C.* σὺν τοὺς τεθνηκότας. 9 *S.* ἐγεννήθη. 10 *Alex.* *Ald.* & *C.* σὺν (*Ald.* σύμπαν) τὸ ποίημα. *S.* τὰ κακὰ ἔργα τὰ γινόμενα. 11 *Ald.* σὺν τὴν πᾶσαν. *S.* σύμπασαν γοργότητα. 12 *Ald.* τό. 13 *Alex.* Ἄφρων. 14 *Alex.* *Ald.* *C.* περιέλαβεν. *S.* περιπλέκεται ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. 15 *Ald.* ἀγαθὸν ἐστι πλήρωμα. 16 *S.* μετ᾽ ἀναπαύσεως. 17 *S.* πληρώματα ἀμφοτέρων χειρῶν, καὶ κακώσεως πνεύματος. 18 *S.* καὶ πάλιν ἀναστρέψας κατέμαθον.

8 Ἔστιν εἷς, [19] καὶ οὐκ ἔστι δεύτερος· καί γε υἱὸς
καί γε ἀδελφὸς οὐκ ἔστιν αὐτῷ· καὶ οὐκ ἔστι [20] πε-
ρασμὸς τῷ παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ· καί γε ὀφθαλ-
μὸς αὐτοῦ οὐκ [21] ἐμπίμπλαται πλούτου. καὶ τίνι
ἐγὼ μοχθῶ, καὶ στερίσκω τὴν ψυχήν μου ἀπὸ
[22] ἀγαθωσύνης; καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ
9 [23] περισπασμὸς πονηρός ἐστιν. [24] Ἀ-
γαθοὶ οἱ δύο ὑπὲρ τὸν ἕνα, οἷς ἐστιν αὐτοῖς μι-
10 σθὸς ἀγαθὸς ἐν μόχθῳ αὐτῶν· Ὅτι ἐὰν
[25] πέσωσιν, ὁ εἷς [26] ἐγερεῖ τὸν [27] μέτοχον αὐ-
τοῦ· καὶ οὐαὶ αὐτῷ τῷ ἑνὶ, ὅταν πέσῃ [28] καὶ μὴ
11 ᾖ δεύτερος [29] ἐγεῖραι αὐτόν. Καί γε
ἐὰν κοιμηθῶσι [30] δύο, καὶ θέρμη αὐτοῖς, καὶ ὁ
12 εἷς πῶς θερμανθῇ; Καὶ ἐὰν [31] ἐπικρα-
ταιωθῇ ὁ εἷς, οἱ δύο στήσονται κατέναντι αὐτοῦ,
καὶ τὸ σπαρτίον τὸ [32] ἔντριτον οὐ ταχέως ἀπορ-
13 ραγήσεται. [33] Ἀγαθὸς παῖς πένης καὶ σο-
φὸς ὑπὲρ βασιλέα πρεσβύτερον καὶ ἄφρονα,
14 [34] ὃς οὐκ ἔγνω τοῦ προσέχειν ἔτι. [35] Ὅτι
ἐξ οἴκου τῶν [36] δεσμίων ἐξελεύσεται [37] τοῦ βασι-
λεῦσαι, ὅτι καί γε ἐν βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐγεννήθη
15 πένης. Εἶδον σύμπαντας τοὺς ζῶντας τοὺς
περιπατοῦντας ὑπὸ τὸν ἥλιον μετὰ [38] τοῦ νεανίσκου
τοῦ δευτέρου, ὃς [39] στήσεται ἀντ' αὐτοῦ.
16 [40] Οὐκ ἔστι περασμὸς τῷ παντὶ λαῷ, τοῖς
πᾶσιν [41] οἳ ἐγένοντο ἔμπροσθεν [42] αὐτῶν· καί
γε οἱ ἔσχατοι οὐκ εὐφρανθήσονται [43] ἐπ' αὐτῷ.
ὅτι καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύ-
17 ματος. [44] Φύλαξον τὸν πόδα σου, [45] ἐν ᾧ
ἐὰν πορεύῃ [46] εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ. [47] καὶ ἐγγὺς τοῦ
ἀκούειν, ὑπὲρ δόμα τῶν ἀφρόνων θυσία σου,
ὅτι οὐκ εἰσὶν εἰδότες τοῦ ποιῆσαι [48] κακόν.

Κεφ. ε΄. 5.

1 [1] ΜΗ' σπεῦδε ἐπὶ στόματί σου, καὶ καρδία
σου μὴ [2] ταχυνάτω τοῦ ἐξενέγκαι λόγον πρὸ
προσώπου τοῦ θεοῦ· ὅτι ὁ θεὸς ἐν τῷ [3] οὐρανῷ ἄνω,
καὶ σὺ ἐπὶ τῆς [4] γῆς· [5] διὰ τοῦτο ἔστωσαν οἱ λό-
2 γοι σου ὀλίγοι. Ὅτι [6] παραγίνεται ἐν-
ύπνιον ἐν πλήθει περισμοῦ, καὶ φωνὴ ἄφρο-
3 νος ἐν πλήθει λόγων. Καθὼς [7] εὔξῃ
εὐχὴν τῷ θεῷ, μὴ χρονίσῃς τοῦ ἀποδοῦναι αὐ-
τήν· [8] ὅτι [9] οὐκ ἔστι [10] θέλημα ἐν ἄφροσι. Σὺ
4 οὖν ὅσα [11] ἐὰν εὔξῃ, ἀπόδος. [12] Ἀγα-
θὸν τὸ μὴ εὔξασθαί σε, ἢ [13] τὸ εὔξασθαί σε
5 καὶ μὴ ἀποδοῦναι. Μὴ δῷς τὸ στόμα σου
[14] τοῦ [15] ἐξαμαρτῆσαι τὴν σάρκα σου, καὶ μὴ εἴπῃς
πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ, Ὅτι ἄγνοιά ἐστιν· ἵνα
μὴ ὀργισθῇ ὁ θεὸς ἐπὶ φωνῇ σου, καὶ [16] δια-
6 φθείρῃ τὰ ποιήματα χειρῶν σου. [17] Ὅτι
ἐν πλήθει ἐνυπνίων καὶ ματαιοτήτων καὶ λόγων
7 πολλῶν, [18] ὅτι [19] σὺ τὸν θεὸν φοβοῦ. Ἐὰν
συκοφαντίαν πένητος καὶ ἁρπαγὴν κρίματος
καὶ δικαιοσύνης ἴδῃς ἐν χώρᾳ, μὴ θαυμάσῃς ἐπὶ
τῷ πράγματι· ὅτι ὑψηλὸς ἐπάνω ὑψηλοῦ [20] φυλά-
8 ξαι, [21] καὶ [22] ὑψηλοὶ [23] ἐπ' αὐτοῖς. Καὶ
περίσσεια γῆς [24] ἐπὶ παντί ἐστι, βασιλεὺς τοῦ ἀγροῦ
9 εἰργασμένου. Ἀγαπῶν ἀργύριον οὐ πλη-
σθήσεται ἀργυρίου· καὶ τίς ἠγάπησεν ἐν πλήθει
[25] αὐτῶν γέννημα; καί γε τοῦτο ματαιότης.
10 Ἐν πλήθει ἀγαθωσύνης ἐπληθύνθησαν [26] ἔσθον-
τες αὐτήν· καὶ [27] τί ἀνδρεία τῷ παρ' αὐτῆς;
[28] ὅτι ἀρχὴ τοῦ ὁρᾷν [29] ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ.
11 Γλυκὺς ὕπνος τοῦ δούλου εἰ ὀλίγον καὶ εἰ πολὺ φά-
γεται, [30] καὶ τῷ ἐμπλησθέντι τοῦ πλουτῆσαι, [31] οὐκ
12 ἔστιν ἀφίων αὐτὸν τοῦ ὑπνῶσαι. [32] Ἔστιν
ἀρρωστία ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον, [33] πλοῦτον φυ-
λασσόμενον τῷ παρ' αὐτοῦ [34] εἰς κακίαν [35] αὐ-
13 τῷ, Καὶ ἀπολεῖται ὁ [36] πλοῦτος ἐκεῖ-

19 S. οὐ μὴ ἔσται δεύτερος. 20 Aq. τέλος. 21 Alex. ἐνπίπλαται. 22 S. ἀγαθοῦ. 23 Alex. πιρασμός. S. ἀσχολία. 24 S. εἰσὶν ἀμείνους δύο ἑνός· ἔχουσι γὰρ κέρδος ἀγαθόν. 25 Ald. πέσῃ ὁ εἷς, ὁ ἕτερος ἐγείρει. 26 Alex. ἐγείρει. 27 Aq. φίλον. S. ἑταῖρον. 28 Sch. οὐκ ἔστι. 29 Alex. τοῦ ἐγεῖραι. 30 Alex. οἱ δύο. 31 S. ὑπερισχύσῃ τις ἑνός. 32 S. τετραπλωμένον, ἢ τριπλοῦν. 33 C. Καὶ ἀγαθός. 34 Aq. ὃς οὐ γνώσεται τοῦ φυλάξασθαι. 35 S. ὁ μὲν γὰρ ἐκ φυλακῆς ἐξῆλθε βασιλεῦσαι· ὁ δὲ καίπερ βασιλεὺς γεννηθεὶς, ἠπορήθη. 36 Alex. Ald. δεσμῶν. 37 Alex. βασιλεῦσαι. 38 S. παιδός. 39 Alex. & C. ἀναστήσεται. 40 Aq. οὐκ ἔστι τέλος. 41 Alex. Ald. C. ὅσοι ἐγένοντο. 42 Ald. αὐτοῦ. 43 Alex. Ald. C. ἐν αὐτῷ. 44 C. Φύλαξαι. 45 Alex. ἐν ᾧ ἂν πορεύῃ. C. ἐν ᾧ ἂν πορεύσῃ. 46 Alex. εἰς τὸν οἶκον. 47 Aq. καὶ ἔγγιζε ὥστε ἀκούειν. 48 sic etiam leg. Hier. at Ald. & aa. καλόν.

Cap. 5. 1 S. Μὴ προπετὴς γίνου τῷ στόματί σου. 2 Alex. ταχυνέτω. 3 Alex. οὐρανῷ καὶ σύ. 4 Ald. γῆς κάτω. 5 Alex. Ald. C. ἐπὶ τούτῳ. & Sch. διὰ τοῦτο. 6 S. ἀποβήσεται ὄνειρος διὰ πλῆθος ἀνομίας. 7 Alex. Ald. C. ἂν εὔξῃ. 8 ὅτι Ald. deest. 9 S. οὐ πάρεστι χρεία ἀφρόνων. 10 C. ἐν ἀφροσύνῃ θέλημα. σύ. 11 Alex. ἄν. 12 S. βέλτιον. 13 Ald. εὐξάμενον μὴ. 14 S. ὥστε. 15 Alex. Ald. C. ἐξαμαρτεῖν. 16 Aq. διαλύσῃ. 17 S. διὰ γὰρ πλήθους ὀνείρων ματαιότητες καὶ λόγοι πολλοί. 18 ὅτι Ald. deest. 19 Alex. Ald. σὺν τὸν θεόν. 20 Alex. φυλάσσει. Ald. φυλάξεται. C. φυλάξει. 21 S. καὶ ὑψηλότερος ἐπάνω αὐτῶν. 22 Ald. ὑψηλοῖ. 23 Alex. ἐπ' αὐτῆς. 24 S. ἐπὶ παντὶ αὐτός ἐστι βασιλεὺς τῇ χώρᾳ εἰργασμένῃ. 25 Alex. & C. αὐτοῦ γέννημα (Alex. γένημα.) Ald. αὐτῶν γεννήματα. 26 Alex. οἱ ἔσθοντες. C. οἱ ἐσθίοντες. 27 C. τίς. 28 S. εἰ μὴ μόνον θεωρία ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. 29 C. ὀφθαλμοί. 30 S. ἡ δὲ πλησμονὴ τοῦ πλουσίου οὐκ ἐᾷ καθεύδειν. 31 Ald. ὅτι οὐκ. 32 S. νόσος κακή. 33 C. πλοῦτος φυλασσόμενος. 34 Aq. εἰς πονηρὸν αὐτῷ. 35 Alex. Ald. C. αὐτοῦ. 36 C. πλοῦτος αὐτοῦ ἐκεῖνος.

νος [37] ἐν

νος [37] ἐν περισπασμῷ [38] πονηρῷ, καὶ ἐγέννη-
σεν υἱὸν, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν χειρὶ αὐτοῦ οὐδέν.
14 Καθὼς ἐξῆλθεν ἀπὸ γαστρὸς μητρὸς αὐτοῦ γυ-
μνὸς, ἐπιστρέψει τοῦ πορευθῆναι ὡς ἥκει, καὶ
[39] οὐδὲν οὐ λήψεται ἐν μόχθῳ αὐτοῦ, [40] ἵνα πο-
15 ρευθῇ ἐν χειρὶ αὐτοῦ. Καί γε τοῦτο πονη-
ρὰ ἀῤῥωστία· ὥσπερ γὰρ παρεγένετο, οὕτως καὶ
ἀπελεύσεται. [41] καὶ τίς ἡ περίσσεια αὐτοῦ [42] ἣ
16 μοχθεῖ εἰς ἄνεμον; Καί γε πᾶσαι αἱ ἡ-
μέραι αὐτοῦ ἐν σκότει, καὶ ἐν πένθει, καὶ θυμῷ
17 πολλῷ, καὶ ἀῤῥωστίᾳ, καὶ χόλῳ. [43] Ἰδοὺ [44] εἶδον
ἐγὼ [45] ἀγαθὸν, ὅ ἐστι καλὸν, τοῦ φαγεῖν καὶ τοῦ πιεῖν
καὶ τοῦ ἰδεῖν ἀγαθωσύνην ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ,
ᾧ ἐὰν [46] μοχθῇ ὑπὸ τὸν ἥλιον [47] ἀριθμὸν ἡ-
μερῶν ζωῆς αὐτοῦ ὧν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Θεὸς, ὅτι
18 αὐτὸ μερὶς αὐτοῦ. [48] Καί γε πᾶς ἄν-
θρωπος ᾧ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Θεὸς πλοῦτον καὶ ὑπ-
άρχοντα, καὶ ἐξουσίασεν [49] αὐτῷ φαγεῖν [50] ἀπ᾽
αὐτοῦ, καὶ [51] λαβεῖν τὸ μέρος αὐτοῦ, καὶ τοῦ εὐ-
φρανθῆναι ἐν μόχθῳ αὐτοῦ, τοῦτο δόμα Θεοῦ
19 ἐστιν. Ὅτι οὐ [52] πολλὰ μνησθήσεται τὰς ἡ-
μέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ὅτι ὁ Θεὸς περισπᾷ αὐ-
τὸν ἐν εὐφροσύνῃ καρδίας αὐτοῦ.

Κεφ. ϛʹ. 6.

1 Ἔστι πονηρία ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον, καὶ
2 πολλή ἐστιν [1] ὑπὸ τὸν ἄνθρωπον. Ἀνὴρ ᾧ δώσει
[2] αὐτῷ ὁ Θεὸς πλοῦτον καὶ ὑπάρχοντα καὶ δόξαν, καὶ
οὐκ ἔστιν ὑστερῶν τῇ ψυχῇ [3] αὐτοῦ [4] ἀπὸ πάν-
των ὧν ἐπιθυμήσει, καὶ οὐκ [5] ἐξουσιάσει αὐτῷ ὁ
Θεὸς [6] τοῦ φαγεῖν ἀπ᾽ αὐτοῦ, ὅτι ἀνὴρ ξένος
[7] φάγεται [8] αὐτόν. [9] τοῦτο ματαιότης καὶ ἀῤῥω-
3 στία πονηρά ἐστιν. Ἐὰν γεννήσῃ ἀνὴρ
[10] ἑκατὸν, καὶ ἔτη πολλὰ ζήσεται, καὶ πλῆθος
ὅ, τι ἔσονται αἱ ἡμέραι ἐτῶν αὐτοῦ, [11] καὶ ψυ-
χὴ αὐτοῦ [12] οὐ πλησθήσεται ἀπὸ τῆς ἀγαθωσύνης,
καί γε ταφὴ οὐκ ἐγένετο αὐτῷ, εἶπα, Ἀγα-
4 θὸν ὑπὲρ αὐτὸν τὸ ἔκτρωμα. Ὅτι ἐν
ματαιότητι ἦλθε, καὶ ἐν σκότει [13] πορεύεται, καὶ
ἐν σκότει ὄνομα αὐτοῦ καλυφθήσεται.
5 Καί γε ἥλιον οὐκ εἶδε, καὶ οὐκ ἔγνω [14] ἀνα-
6 παύσεις, τούτῳ ὑπὲρ τοῦτον. Καὶ [15] ἔζη-
σε χιλίων ἐτῶν καθόδους, καὶ ἀγαθωσύνην οὐκ
εἶδε, μὴ οὐκ εἰς τόπον ἕνα [16] πορεύεται τὰ
7 πάντα; Πᾶς μόχθος [17] ἀνθρώπου εἰς
στόμα αὐτοῦ, [18] καί γε ἡ ψυχὴ οὐ πληρωθήσε-
8 ται. [19] Ὅτι περίσσεια τῷ σοφῷ ὑπὲρ τὸν
ἄφρονα, διότι ὁ πένης οἶδε πορευθῆναι κατέ-
9 ναντι τῆς ζωῆς. [20] Ἀγαθὸν ὅραμα ὀφθαλ-
μῶν ὑπὲρ πορευόμενον ψυχῇ. καί γε τοῦτο μα-
10 ταιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος. [21] Εἴ
τι ἐγένετο, ἤδη [22] κέκληται ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἐ-
γνώσθη [23] ὅ ἐστιν ἄνθρωπος, καὶ οὐ δυνήσεται
[24] κριθῆναι μετὰ τοῦ [25] ἰσχυροτέρου ὑπὲρ αὐτόν.
11 Ὅτι εἰσὶ λόγοι πολλοὶ πληθύνοντες ματαιότη-
τα.

Κεφ. ζʹ. 7.

1 [1] Τί περισσὸν τῷ ἀνθρώπῳ; [2] Ὅτι τίς
[3] οἶδεν ἀγαθὸν τῷ ἀνθρώπῳ ἐν τῇ [4] ζωῇ, ἀ-
ριθμὸν [5] ζωῆς ἡμερῶν ματαιότητος αὐτοῦ; καὶ
ἐποίησεν [6] αὐτὰ ἐν σκιᾷ. ὅτι τίς [7] ἀπαγγελεῖ
τῷ ἀνθρώπῳ, τί ἔσται ὀπίσω αὐτοῦ ὑπὸ τὸν ἥλιον;
2 [8] Ἀγαθὸν ὄνομα [9] ὑπὲρ ἔλαιον ἀγαθὸν, καὶ ἡ-
μέρα τοῦ θανάτου ὑπὲρ ἡμέραν [10] γεννήσεως.
3 Ἀγαθὸν πορευθῆναι εἰς οἶκον πένθους ἢ [11] ὅτι
πορευθῆναι εἰς οἶκον πότου· καθότι τοῦτο [12] τέ-
λος παντὸς ἀνθρώπου, καὶ ὁ ζῶν [13] δώσει ἀγαθὸν
4 [14] εἰς καρδίαν αὐτοῦ. Ἀγαθὸν θυμὸς ὑ-
πὲρ γέλωτα, ὅτι ἐν [15] κακίᾳ προσώπου [16] ἀ-

37 S. ἐπὶ ἀσχολίαν κακήν. 38 Alex. αὐτοῦ, καί. 39 Alex. & C. οὐδὲν λήψεται (Alex. λήμψεται.) 40 S. ὃ συναπελεύσεται. 41 S. τί οὖν περισσὸν αὐτῷ μοχθήσαντι. 42 Ald. ἣν. 43 S. Ἐμοὶ οὖν ἐφάνη. 44 C. ὃ εἶδον. 45 Alex. ἀγαθόν ἐστιν καλὸν τοῦ φαγεῖν. 46 Alex. Ald. C. μοχθήσῃ. 47 S. ψήφῳ. 48 Aq. Ἀλλὰ καί. 49 Alex. αὐτὸν τοῦ φαγεῖν. Ald. αὐτὸν φαγεῖν. 50 Ald. ἀπ᾽ αὐτῶν. 51 S. ἀπολαῦσαι τῆς μερίδος αὐτῶν. 52 Alex. πολλάς.

Cap. 6. 1 Mſ. Alex. ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον. C. παρὰ τοῖς ἀνθρώποις. atque ita vertit Sym. 2 C. αὐτό. 3 Ald. αὐτῶν. 4 Alex. ἀπὸ παντὸς οὗ ἐπιθυμεῖ. 5 S. δίδωσιν. 6 Alex. φαγεῖν. 7 Ald. καταφάγεται. 8 Alex. αὐτά. 9 Alex. Ald. C. καί γε τοῦτο. 10 Ald. ἑκατὸν ἔτη, καί. 11 Alex. καὶ ἡ ψυχή. 12 Alex. Ald. C. οὐκ ἐμπλησθήσεται ἀπὸ ἀγαθωσύνης. Th. οὐ χορτασθήσεται. 13 Ald. πορεύσεται. 14 Ald. ἀνάπαυσιν, τοῦτο. 15 Alex. & C. εἰ ἔζησεν. 16 Alex. τὰ πάντα πορεύεται. C. τὰ πάντα πορεύσεται. Ald. πορεύσεται τὰ πάντα. 17 Alex. τοῦ ἀνθρώπου. 18 Alex. καί γε ψυχή. 19 Alex. & C. Ὅτι τίς περίσσεια. S. τί οὖν περισσόν. 20 S. Βέλτιον προβλέπειν, ἢ ὁδεύειν αὐταρεσκείᾳ. 21 Alex. Ἤ τι. 22 Alex. κέκληκεν. 23 C. τί. 24 Alex. τοῦ κριθῆναι. 25 Alex. & C. ἰσχυροῦ. & Sch. ἰσχυροτέρου.

Cap. 7. 1 Mſ. Alex. Τί ἀγαθόν. Ald. Ὅτι περισσόν. 2 S. τίς γὰρ οἶδεν ὃ συμφέρει. 3 Ald. εἶδεν. C. οἶδα τί. 4 Alex. & C. ζωῇ αὐτοῦ. 5 Alex. ἡμερῶν ζωῆς. 6 Alex. & C. αὐτάς. 7 C. ἀγγελεῖ. 8 Alex. καὶ καθὼς ἔστι τίς ἀπαγγελεῖ αὐτῷ; Ἀγαθόν. 9 S. ὑπὲρ μύρον εὐῶδες. 10 Alex. γενέσεως αὐτοῦ. C. γεννήσεως αὐτοῦ. 11 ὅτι C. deeſt. 12 Alex. τὸ τέλος. 13 S. προσέξει τῇ διανοίᾳ. 14 Alex. ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ. 15 Aq. κακώσει. 16 Ald. ἀγαθυνθήσεται.

5 γαθυνθήσεται καρδία. Καρδία σοφῶν
ἐν οἴκῳ πένθους, καὶ καρδία ἀφρόνων ἐν οἴκῳ
6 εὐφροσύνης. Ἀγαθὸν τὸ ἀκοῦσαι ἐπιτίμη-
σιν σοφοῦ ὑπὲρ ἄνδρα ἀκούοντα ᾆσμα ἀφρόνων.
7 [17] Ὡς [18] φωνὴ ἀκανθῶν ὑπὸ τὸν λέβητα, οὕτως
[19] γέλως τῶν ἀφρόνων. καί γε τοῦτο ματαιό-
8 της. Ὅτι ἡ συκοφαντία [20] περιφέρει σο-
φὸν, καὶ [21] ἀπόλλυσι τὴν καρδίαν [22] εὐγενείας
9 αὐτοῦ. [23] Ἀγαθὴ ἐσχάτη λόγων ὑπὲρ
ἀρχὴν αὐτοῦ, ἀγαθὸν μακρόθυμος ὑπὲρ
10 [24] ὑψηλὸν πνεύματι. Μὴ σπεύσῃς [25] ἐν
πνεύματί σου τοῦ θυμοῦσθαι, ὅτι [26] θυμὸς ἐν κόλ-
11 πῳ ἀφρόνων ἀναπαύσεται. Μὴ εἴπῃς,
[27] Τί ἐγένετο, ὅτι αἱ ἡμέραι [28] αἱ πρότεραι
ἦσαν ἀγαθαὶ ὑπὲρ ταύτας; [29] ὅτι οὐκ ἐν σο-
12 φίᾳ ἐπηρώτησας περὶ τούτου. Ἀγαθὴ σο-
φία μετὰ [30] κληρονομίας, καὶ περίσσεια τοῖς
13 θεωροῦσι τὸν ἥλιον. [31] Ὅτι ἐν σκιᾷ αὐτῆς
ἡ σοφία ὡς σκιὰ [32] ἀργυρίου, καὶ περίσσεια γνώ-
σεως τῆς σοφίας [33] ζωοποιήσει τὸν παρ' αὐτῆς.
14 Ἴδε τὰ ποιήματα τοῦ θεοῦ, ὅτι τίς δυνήσεται
[34] κοσμῆσαι ὃν ἂν ὁ θεὸς διαστρέψῃ αὐτόν;
15 Ἐν ἡμέρᾳ ἀγαθωσύνης [35] ζῆθι ἐν ἀγαθῷ, καὶ
ἴδε ἐν ἡμέρᾳ κακίας. ἴδε, [36] καί γε [37] σὺν
τούτῳ συμφώνως τοῦτο ἐποίησεν ὁ θεὸς περὶ λα-
λιᾶς, ἵνα μὴ εὕρῃ ἄνθρωπος ὀπίσω αὐτοῦ [38] οὐ-
16 δέν. Σύμπαντα εἶδον ἐν ἡμέραις μα-
ταιότητός μου· ἔστι δίκαιος [39] ἀπολλύμενος [40] ἐν
δικαίῳ αὐτοῦ, καί ἐστιν [41] ἀσεβὴς μένων ἐν κα-
17 κίᾳ αὐτοῦ. Μὴ γίνου δίκαιος [42] πολὺ,
[43] μηδὲ σοφίζου περισσὰ, [44] μή ποτε ἐκπλα-
18 γῇς. [45] Μὴ ἀσεβήσῃς πολὺ, καὶ μὴ γί-
νου σκληρὸς, [46] ἵνα μὴ ἀποθάνῃς ἐν οὐ καιρῷ
19 σου. Ἀγαθὸν τὸ ἀντέχεσθαί σε ἐν τούτῳ,
καί γε ἀπὸ τούτου [47] μὴ μιάνῃς τὴν χεῖρά σου·
[48] ὅτι [49] φοβουμένοις τὸν θεὸν ἐξελεύσεται τὰ πάν-
20 τα. Ἡ σοφία [50] βοηθήσει τῷ σοφῷ ὑ-
πὲρ δέκα ἐξουσιάζοντας τοὺς ὄντας ἐν τῇ πόλει.
21 Ὅτι ἄνθρωπος οὐκ ἔστι δίκαιος ἐν τῇ γῇ, ὃς
ποιήσει ἀγαθὸν καὶ οὐχ ἁμαρτήσεται.
22 [51] Καί γε εἰς πάντας λόγους οὓς [52] λαλήσουσιν
ἀσεβεῖς, μὴ θῇς καρδίαν σου, ὅπως μὴ ἀκού-
23 σῃς τοῦ δούλου σου [53] καταρωμένου σε. [54] Ὅτι
πλειστάκις [55] πονηρεύσεταί σε, καὶ καθόδους
πολλὰς κακώσει καρδίαν σου, ὅτι ὡς καί γε
24 [56] σὺ κατηράσω [57] ἑτέρους. Πάντα
[58] ταῦτα ἐπείρασα [59] ἐν σοφίᾳ. [60] εἶπα, σο-
φισθήσομαι· καὶ [61] αὕτη ἐμακρύνθη ἀπ' ἐμοῦ.
25 Μακρὰν ὑπὲρ ὃ ἦν, καὶ βαθὺ βάθος, [62] τίς
26 εὑρήσει [63] αὐτό; [64] Ἐκύκλωσα ἐγὼ καὶ ἡ
καρδία μου τοῦ γνῶναι [65] καὶ τοῦ κατασκέψασθαι καὶ
τοῦ ζητῆσαι σοφίαν καὶ [66] ψῆφον, καὶ τοῦ γνῶναι
ἀσεβοῦς ἀφροσύνην καὶ [67] ὀχληρίαν καὶ [68] περι-
27 φοράν. Καὶ εὑρίσκω ἐγὼ [69] αὐτὴν, καὶ
ἐρῶ πικρότερον ὑπὲρ θάνατον σὺν τὴν γυναῖκα
ἥτις ἐστὶ [70] θήρευμα, καὶ [71] σαγῆναι [72] καρ-
δία αὐτῆς, δεσμὸς [73] εἰς χεῖρας αὐτῆς. [74] ἀ-
γαθὸς πρὸ προσώπου [75] τοῦ θεοῦ ἐξαιρεθήσεται
ἀπ' αὐτῆς, [76] καὶ ἁμαρτάνων συλληφθήσεται ἐν
28 αὐτῇ. Ἴδε τοῦτο εὗρον, εἶπεν ὁ Ἐκκλη-
σιαστής· [77] μία τῇ μιᾷ τοῦ εὑρεῖν λογισμὸν,
29 Ὃν [78] ἐπεζήτησεν ἡ ψυχή μου, καὶ οὐχ εὗρον·
καὶ ἄνθρωπον ἕνα ἀπὸ χιλίων εὗρον, καὶ γυναῖκα
30 ἐν πᾶσι τούτοις οὐχ εὗρον. [79] Πλὴν ἴδε τοῦ-

---

17 *Alex. C.* Ὅτι ὡς. *Sch.* διὰ γὰρ φωνῶν ἀπαιδεύτων ἐν δεσμωτηρίῳ γίνεταί τις. 18 *Alex.* φωνὴ τῶν ἀκανθῶν. 19 *Alex.* ὁ γέλως ὁ τῶν ἀφρόνων. 20 *Aq.* πλανήσει. *S.* θορυβήσει. 21 *Alex. Ald.* & *C.* ἀπολλύει. 22 *nonnulli al.* hab. εὐτονίας αὐτοῦ. 23 *S.* βέλτιον τέλος λόγου τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ. 24 *S.* ὑψηλοκάρδιον. 25 *Sch.* ἐπὶ στόματί σου. *S.* διὰ λόγων σου παροργίσαι. 26 *S.* ὀργή. 27 *Aq.* διατί. 28 *Alex.* αἱ πρότερον. 29 *S.* οὐ γὰρ φρονίμως. 30 *Alex. Ald. C.* κληροδοσίας. 31 *S.* σκέπει σοφία ὡς σκέπει τὸ ἀργύριον. 32 *Alex.* τοῦ ἀργυρίου. 33 *Ald.* ἡ σοφία ζωοποιήσει. *Sch.* ἡ σοφία διασώσει τοὺς ἔχοντας αὐτήν. 34 *Alex.* τοῦ κοσμῆσαι. 35 *Ald.* αὐτοῦ ζῆθι. *S.* ἔσο. 36 *S.* καὶ γὰρ τοῦτο ἀνάλογον τούτου ἐποίησεν ὁ θεὸς, τοῦ μὴ εὑρεῖν ἄνθρωπον κατ' αὐτοῦ μέμψιν. 37 *Alex.* τοῦτο σύμφωνον τοῦτο. *Ald. C.* σὺν τούτῳ σύμφωνον τούτῳ (*Ald.* τούτων δ.) 38 *Alex* & *C.* μηδέν. 39 *Alex.* ἀπολλυόμενος. 40 *S.* τῇ δικαιοσύνῃ αὐτοῦ. 41 *Aq.* μακρύνων ἐν πονηρίᾳ αὐτοῦ. *a. interp.* μακρόβιος. 42 *Ald.* ἐπὶ πολύ. *S.* πλέον. 43 *Alex. C.* καὶ μή. 44 *S.* ἵνα μὴ ἀδημονῇς περισσῶς. 45 *Ald.* Καὶ μή. 46 *Ald.* μήποτε ἀποθάνῃς. 47 *Sch.* μὴ ἀπ' αὐτῆς. 48 *S.* ὁ γὰρ φοβούμενος τὸν θεὸν διεξελεύσεται τὰ πάντα. 49 *Alex.* ὁ φοβούμενος. 50 *Aq.* ἐνισχύσει τὸν σοφόν. 51 *S.* Ἀλλὰ μηδὲ πᾶσι τοῖς λαλουμένοις παρέχῃς τῇ καρδίᾳ σου. 52 *Alex.* & *C.* λαλήσουσιν, μὴ θῇς. 53 *S.* λοιδοροῦντος. 54 *Aq.* ὅτι πρὸς πλεονάκις καιροῦ πονηρεύσεται καρδία σου. 55 *C.* πονηρεύεται. 56 *S.* καὶ σὺ ἐλοιδόρησας ἄλλους. 57 *Ald.* ἑτέρους πολλούς. Πάντα. 58 *S.* τούτων ἐπειράθην ἐν σοφίᾳ. 59 *Alex.* ἐν τῇ σοφίᾳ. 60 *S.* ὑπέλαβον σοφὸς γενέσθαι. 61 *Ald. C.* αὐτή. 62 *S.* οὐδείς. 63 *Ald.* αὐτήν. 64 *Aq.* περιώδευσα. 65 *S.* καὶ διαθρῆσαι. 66 *Aq.* λογισμόν. 67 *Ald.* σκληρίαν. 68 *Alex.* παραφοράν. *S.* ἔννοιαν θορυβώδη. 69 *Alex. Ald. C.* αὐτὴν πικρότερον (*Ald. C.* πικροτέραν) ὑπὲρ θάνατον. 70 *Alex.* θηρεύματα. 71 *C.* σαγήνη. *Ald.* σαγήνην. 72 *Ald.* καρδίαν. 73 *S.* αἱ χεῖρες. 74 *S.* ἀρεστὸς τῷ θεῷ. 75 *Ald.* ὑπὸ θεοῦ ἐξαρθήσεται. 76 *S.* ὁ δὲ ἁμαρτωλὸς ἁλώσεται. 77 *C.* μιᾷ. *Aq.* ἓν πρὸς ἓν εὑρεῖν λογισμὸν ἐπιζητεῖ ἡ ψυχή μου, καὶ οὐχ εὗρον. 78 *Alex.* ἐζήτησεν. 79 *Aq.* Μόνον ἴδε.

το εὗρον

το εὗρον, ὃ ἐποίησεν [80] ὁ Θεὸς σὺν τὸν ἄνθρωπον
[81] εὐθῆ· καὶ αὐτοὶ [82] ἐζήτησαν λογισμοὺς πολ-
λούς. [83] Τίς οἶδε [84] σοφοὺς, καὶ τίς οἶδε λύσιν
ῥήματος;

Κεφ. η'. 8.

1 Σοφία ἀνθρώπου φωτιεῖ [1] πρόσωπον αὐτοῦ,
καὶ ἀναιδὴς προσώπῳ αὐτοῦ μισηθήσεται.
2 Στόμα βασιλέως φύλαξον, [2] καὶ [3] περὶ λόγου
3 [4] ὅρκου Θεοῦ Μὴ σπουδάσῃς, ἀπὸ προσ-
ώπου αὐτοῦ πορεύσῃ· μὴ στῇς ἐν λόγῳ πονη-
ρῷ, ὅτι [5] πᾶν [6] ὃ ἐὰν θελήσῃ ποιήσει,
4 [7] Καθὼς [8] βασιλεὺς [9] ἐξουσιάζων, καὶ τίς ἐρεῖ
5 αὐτῷ, Τί [10] ποιεῖς; Ὁ φυλάσσων ἐν-
τολὴν, [11] οὐ γνώσεται ῥῆμα πονηρὸν, καὶ καιρὸν
6 κρίσεως γινώσκει καρδία σοφοῦ. Ὅτι
[12] παντὶ πράγματί ἐστι [13] καιρὸς [14] καὶ κρίσις,
[15] ὅτι γνῶσις τοῦ ἀνθρώπου [16] πολλὴ ἐπ' αὐτόν.
7 [17] Ὅτι οὐκ ἔστι γινώσκων τί τὸ ἐσόμενον, [18] ὅτι
καθὼς [19] ἔσται, τίς ἀναγγελεῖ [20] αὐτῷ;
8 [21] Οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ἐξουσιάζων ἐν πνεύμα-
τι, τοῦ κωλῦσαι σὺν τὸ πνεῦμα· καὶ οὐκ ἔστιν
[22] ἐξουσία [23] ἐν ἡμέρᾳ θανάτου, καὶ οὐκ ἔστιν
ἀποστολὴ ἐν ἡμέρᾳ πολέμου, καὶ οὐ διασώσει ἀ-
9 σέβεια [24] τὸν παρ' αὐτῆς. Καὶ [25] σύμ-
παν τοῦτο εἶδον, καὶ ἔδωκα τὴν καρδίαν μου [26] εἰς
πᾶν τὸ ποίημα ὃ πεποίηται ὑπὸ τὸν ἥλιον, [27] τὰ
ὅσα [28] ἐξουσιάσατο ὁ ἄνθρωπος ἐν ἀνθρώπῳ τοῦ
10 κακῶσαι αὐτόν. Καὶ τότε εἶδον ἀσεβεῖς
εἰς τάφους εἰσαχθέντας, [29] καὶ ἐκ τοῦ ἁγίου· καὶ
ἐπορεύθησαν καὶ ἐπῃνέθησαν ἐν τῇ πόλει, [30] ὅτι
οὕτως ἐποίησαν. καί γε τοῦτο ματαιότης.
11 [31] Ὅτι οὐκ ἔστι γινομένη ἀντίρρησις ἀπὸ τῶν [32] ποιούν-
των τὸ πονηρὸν ταχὺ, διὰ τοῦτο [33] ἐπληρο-
φορήθη καρδία υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου ἐν αὐτοῖς τοῦ
12 ποιῆσαι τὸ πονηρόν. Ὃς ἥμαρτεν ἐποίη-
σε τὸ πονηρὸν ἀπὸ τότε καὶ ἀπὸ μακρότητος αὐ-
τῶν· [34] ὅτι καὶ γινώσκω ἐγὼ, [35] ὅτι ἔστιν ἀγα-
θὸν τοῖς φοβουμένοις τὸν Θεὸν, ὅπως φοβῶνται
13 ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. Καὶ ἀγαθὸν οὐκ
ἔσται τῷ ἀσεβεῖ, καὶ οὐ μακρυνεῖ ἡμέρας ἐν σκιᾷ,
ὃς οὐκ ἔστι φοβούμενος ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ.
14 Ἔστι [36] ματαιότης ἣ πεποίηται ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι
εἰσὶ δίκαιοι, [37] ὅτι φθάνει [38] ἐπ' αὐτοὺς ὡς
ποίημα τῶν ἀσεβῶν, καί εἰσιν ἀσεβεῖς, ὅτι [39] φθά-
νει [40] πρὸς αὐτοὺς ὡς ποίημα τῶν δικαίων. εἶ-
15 πα, Ὅτι καί γε τοῦτο ματαιότης. Καὶ
ἐπῄνεσα ἐγὼ σὺν τὴν εὐφροσύνην, ὅτι οὐκ
ἔστιν ἀγαθὸν τῷ ἀνθρώπῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτε
εἰ μὴ [41] φαγεῖν καὶ τοῦ πιεῖν καὶ τοῦ εὐφρανθῆναι·
[42] καὶ αὐτὸ [43] συμπροσέσται αὐτῷ ἐν μόχθῳ
αὐτοῦ ἡμέρας ζωῆς αὐτοῦ, [44] ὅσας ἔδωκεν αὐτῷ ὁ
16 Θεὸς ὑπὸ τὸν ἥλιον. [45] Ἐν οἷς ἔδωκα τὴν
καρδίαν μου τοῦ γνῶναι τὴν σοφίαν, καὶ τοῦ ἰδεῖν
[46] τὸν περισπασμὸν τὸν πεποιημένον ἐπὶ τῆς γῆς.
[47] ὅτι καὶ ἐν ἡμέρᾳ καὶ ἐν νυκτὶ ὕπνον [48] ὀφθαλ-
17 μοῖς αὐτοῦ οὐκ ἔστι βλέπων. [49] Καὶ εἶδον
σύμπαντα τὰ ποιήματα τοῦ Θεοῦ, ὅτι οὐ δυ-
νήσεται ἄνθρωπος τοῦ εὑρεῖν [50] σὺν τὸ ποίημα τὸ
πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον· [51] ὅσα ἂν μοχθήσῃ
ἄνθρωπος τοῦ [52] ζητῆσαι, καὶ οὐχ εὑρήσει. καί
γε ὅσα ἂν εἴπῃ [53] σοφὸς τοῦ γνῶναι, οὐ δυνή-
σεται τοῦ εὑρεῖν. ὅτι σύμπαν τοῦτο ἔδωκα [54] εἰς
καρδίαν μου, καὶ καρδία μου σύμπαν εἶδε
τοῦτο.

Κεφ. θ'. 9.

1 [1] ὩΣ οἱ δίκαιοι καὶ οἱ σοφοὶ καὶ αἱ ἐργασίαι

---

80 *Alex.* ὁ κύριος. 81 *Alex.* * εὑρέθη. 82 *S.* περιειργάσαντο πολυπραγμοσύνην. 83 *Ald.* Τίς οἶδε σοφόν. 84 *Ald.* σοφίαν.

Cap. 8. 1 *Ms. Alex.* πρόσωπον, καὶ ἀναιδής. 2 *S.* καὶ παραβῆναι ὅρκον Θεοῦ μὴ σπεύσῃς. 3 *Ald.* λόγους. 4 *Alex.* ὅρκου Μὴ σπουδάσῃς. 5 πᾶν *Ald. C.* deest. 6 *Alex.* ὃ ἂν θελήσει. 7 *S.* διὰ τὸν λόγον βασιλέως ἐξουσιαστικὸν εἶναι. 8 *Ald.* βασιλέως. 9 *Alex.* ἐξουσιάζων λαλεῖ, καὶ τίς. 10 *Alex.* ποιήσεις. 11 *S.* οὐ πειραθήσεται πράγματος πονηροῦ. 12 *Ald.* ἐν παντί. 13 *S.* καιρὸς χρείας καὶ τρόπος. 14 *Ald.* κρίσεως. 15 *S.* ἡ γὰρ κάκωσις τοῦ ἀνθρώπου πολλὴ κατ' αὐτοῦ. 16 *Ald.* ὅτι πολλή. 17 *S.* ὅτι οὐκ ἐπίσταται. 18 *S.* τίς γὰρ τὰ ἐσόμενα ἀναγγελεῖ αὐτῷ. 19 *Ald.* ὅτι. 20 *Alex.* αὐτοῖς. 21 *S.* οὐδὲ ὅτι παρατάξασθαι εἰς πόλεμον. 22 *Alex. Ald. C.* ἐξουσιάζων. 23 *Alex.* ἡμέρας θανάτου. 24 *S.* ἔχοντα αὐτήν. 25 *Alex.* σύνπαν. 26 *Alex.* εἰς πᾶν ποίημα. 27 *Aq.* καιρὸς ὡς ἐκυρίευσεν ὁ ἄνθρωπος. *S.* ἔστιν ὅτε ἐξουσίασεν ἄνθρωπος ἀνθρώπου εἰς κακὸν ἑαυτοῦ. 28 *Alex.* ἐξουσιάζεται. 29 *Aq.* καὶ ἦλθον ἐκ τόπου ἁγίου. *S.* καὶ ὁπότε περιεῖσαν, ἐν τόπῳ ἁγίῳ ἀνέστρεφον. 30 *S.* ὡς δίκαια πράξαντες. 31 *S.* διὰ γὰρ τὸ μὴ γίνεσθαι τὴν ἀπόφασιν. 32 *Alex.* ποιούντων πονηρόν. *C.* τοιούτων τὸ πονηρόν. 33 *Aq.* ἐτόλμησαν. *S.* ἀφόβῳ καρδίᾳ οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων κακουργοῦσιν· ἁμαρτὼν γὰρ ὁ κακοῦργος, ἀπέθανε μακροθυμίας γενομένης αὐτῷ. 34 *Alex.* & *C.* ὅτι καί γε. 35 *Alex.* ὅτι ἔσται. 36 *S.* ἄπορον. ut & mox in fine versus. 37 *Alex.* ὅτι φθάννει. 38 *Alex.* & *C.* πρὸς αὐτούς. 39 *Alex.* φθάννει. *S.* οἷς συμβαίνει κατὰ τὰ ἔργα τῶν ἀσεβῶν, καὶ εἰσὶ παράνομοι οἷς συμβαίνει ὡς πράξασι κατὰ τὰ ἔργα τῶν δικαίων. 40 *Ald.* ἐπ'. 41 *Alex. Ald. C.* τοῦ φαγεῖν. 42 *S.* ὃ μόνον συμπαρέσται. 43 *Ald.* συμπορεύσεται. 44 *Alex. Ald. C.* ἃς ἔδωκεν. 45 *S.* διὸ ἔταξα. 46 *Alex.* τὸν πειρασμόν. *S.* ἀσχολίαν. 47 ὅτι *Ald.* deest. 48 *Alex.* ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ οὐκ ἔστιν βλέπειν. 49 *S.* καὶ κατέμαθον, ὅτι πάντων τῶν ἔργων τοῦ Θεοῦ οὐ δύναται ὁ ἄνθρωπος ἐξευρεῖν. 50 *S.* οὐδὲ ἓν ἔργον πραττόμενον. 51 *Alex.* ὅσα ἐὰν ποιήσῃ. 52 *Ald.* εὑρεῖν. 53 *Alex.* ὁ σοφός. 54 *Alex.* εἰς τὴν καρδίαν.

Cap. 9. 1 *Ms. Alex.* & *Comp. ed.* Ὅτι οἱ δίκαιοι.

αὐτῶν ἐν χειρὶ τοῦ θεοῦ, [2] καί γε ἀγάπην καί
γε μῖσος οὐκ ἔστιν [3] εἰδὼς ὁ ἄνθρωπος· τὰ
2 πάντα πρὸ προσώπου αὐτῶν, [4] Ματαιό-
της ἐν τοῖς πᾶσι. συνάντημα ἓν τῷ δικαίῳ [5] καὶ
τῷ ἀσεβεῖ, τῷ ἀγαθῷ καὶ τῷ κακῷ, [6] καὶ τῷ
καθαρῷ καὶ τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ τῷ θυσιάζοντι
καὶ τῷ μὴ θυσιάζοντι· [7] ὡς ὁ ἀγαθὸς ὡς ὁ ἁ-
μαρτάνων, ὡς ὁ ὀμνύων καθὼς ὁ τὸν ὅρκον φο-
3 βούμενος. Τοῦτο [8] πονηρὸν ἐν [9] παντὶ
πεποιημένῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι συνάντημα ἓν τοῖς
πᾶσι. καί γε καρδία υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου ἐπληρώ-
θη πονηροῦ, καὶ [10] περιφέρεια ἐν καρδίᾳ αὐτῶν ἐν
ζωῇ αὐτῶν, [11] καὶ ὀπίσω αὐτῶν πρὸς τοὺς νεκρούς.
4 Ὅτι [12] τίς ὃς κοινωνεῖ πρὸς πάντας τοὺς ζῶν-
τας; ἔστιν ἐλπίς, [13] ὅτι ὁ κύων ὁ ζῶν αὐτὸς
5 ἀγαθὸς ὑπὲρ τὸν λέοντα τὸν νεκρόν. Ὅτι
οἱ ζῶντες γνώσονται ὅτι ἀποθανοῦνται, καὶ οἱ νε-
κροὶ οὐκ εἰσὶ γινώσκοντες οὐδέν· καὶ οὐκ ἔστιν αὐ-
τοῖς ἔτι μισθός, ὅτι [14] ἐπελήσθη ἡ μνήμη αὐ-
6 τῶν. Καί γε ἀγάπη αὐτῶν, καί γε
μῖσος αὐτῶν, καί γε ζῆλος αὐτῶν ἤδη ἀπώ-
λετο· [15] καί γε μερὶς οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἔτι [16] εἰς
τὸν αἰῶνα ἐν παντὶ τῷ πεποιημένῳ ὑπὸ τὸν ἥ-
7 λιον. Δεῦρο φάγε ἐν εὐφροσύνῃ τὸν ἄρ-
τον σου, καὶ πίε [17] ἐν καρδίᾳ ἀγαθῇ οἶνόν σου,
[18] ὅτι ἤδη [19] εὐδόκησεν ὁ θεὸς τὰ ποιήματά
8 σου. Ἐν παντὶ καιρῷ ἔστωσαν ἱμάτιά σου
λευκά, καὶ ἔλαιον [20] ἐπὶ κεφαλῆς σου [21] μὴ
9 [22] ὑστερησάτω. Καὶ [23] ἴδε ζωὴν μετὰ γυ-
ναικὸς ἧς ἠγάπησας [24] πάσας τὰς ἡμέρας
ζωῆς [25] ματαιότητός σου, τὰς δοθείσας σοι
ὑπὸ τὸν [26] ἥλιον, ὅτι αὐτὸ μερίς σου ἐν τῇ ζωῇ
σου, καὶ ἐν τῷ μόχθῳ σου [27] ᾧ σὺ μοχθεῖς ὑπὸ
10 τὸν ἥλιον. Πάντα ὅσα ἂν [28] εὕρῃ ἡ χείρ
σου τοῦ ποιῆσαι, ὡς ἡ δύναμίς σου ποίησον, ὅτι
οὐκ ἔστι ποίημα καὶ λογισμὸς καὶ γνῶσις καὶ σο-
φία ἐν ᾅδῃ, ὅπου [29] σὺ πορεύῃ ἐκεῖ.
11 Ἐπέστρεψα καὶ εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι οὐ [30] τοῖς
κούφοις ὁ δρόμος, καὶ οὐ τοῖς δυνατοῖς [31] ὁ πό-
λεμος, καί γε [32] οὐ τῷ σοφῷ ἄρτος, καί γε
οὐ τοῖς συνετοῖς [33] πλοῦτος, καί γε οὐ τοῖς γι-
νώσκουσι χάρις, ὅτι καιρὸς καὶ ἀπάντημα
12 [34] συναντήσεται [35] σύμπασιν αὐτοῖς. [36] Ὅ-
τι καί γε καὶ οὐκ ἔγνω ὁ ἄνθρωπος [37] τὸν και-
ρὸν αὐτοῦ, ὡς οἱ ἰχθύες οἱ θηρευόμενοι ἐν ἀμ-
φιβλήστρῳ [38] κακῷ, καὶ ὡς ὄρνεα τὰ θηρευό-
μενα ἐν παγίδι· ὡς αὐτὰ παγιδεύονται
οἱ υἱοὶ τοῦ ἀνθρώπου εἰς καιρὸν πονηρόν, ὅταν ἐ-
13 πιπέσῃ ἐπ' αὐτοὺς ἄφνω. Καί γε τοῦτο
εἶδον σοφίαν ὑπὸ τὸν ἥλιον, [39] καὶ μεγάλη ἐστὶ
14 πρός με· Πόλις μικρὰ καὶ ἄνδρες [40] ἐν
αὐτῇ ὀλίγοι, καὶ ἔλθῃ ἐπ' αὐτὴν βασιλεὺς μέ-
γας καὶ κυκλώσῃ αὐτήν, καὶ οἰκοδομήσῃ ἐπ'
15 αὐτὴν [41] χάρακας μεγάλους· Καὶ εὕ-
ρῃ ἐν αὐτῇ ἄνδρα πένητα [42] σοφόν, καὶ δια-
σώσῃ [43] αὐτὸς τὴν πόλιν ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ,
καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἐμνήσθη σὺν τοῦ ἀνδρὸς τοῦ πέ-
16 νητος ἐκείνου. Καὶ εἶπα ἐγώ, Ἀγαθὴ
σοφία ὑπὲρ δύναμιν· καὶ σοφία τοῦ πένητος
[44] ἐξουδενωμένη, [45] καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ οὐκ [46] εἰσ-
17 ακουόμενοι. Λόγοι σοφῶν [47] ἐν ἀναπαύ-
σει ἀκούονται ὑπὲρ κραυγὴν ἐξουσιαζόντων ἐν [48] ἀ-
18 φροσύναις. Ἀγαθὴ σοφία ὑπὲρ σκεύη
[49] πολέμου· καὶ ἁμαρτάνων εἷς ἀπολέσει [50] ἀ-
γαθωσύνην πολλήν.

Κεφ. ι'. 10.

1 [1] Μυῖαι [2] θανατοῦσαι σαπριοῦσι σκευασίαν
ἐλαίου ἡδύσματος. τίμιον ὀλίγον σοφίας ὑπὲρ
2 δόξαν ἀφροσύνης [3] μεγάλην. Καρδία
σοφοῦ εἰς δεξιὸν αὐτοῦ, καὶ καρδία ἄφρονος εἰς
3 ἀριστερὸν αὐτοῦ. Καί γε ἐν ὁδῷ ὅταν ἄ-
φρων πορεύηται, καρδία αὐτοῦ ὑστερήσει, καὶ [4] ἃ

---

2 S. πρός τε γὰρ, οὐ φιλίαν οὐδὲ ἔχθραν ἐπίσταται ὁ ἄνθρωπος. 3 Ald. ὁ ἄνθρωπος εἰδώς· τά. 4 S. ἅπαντα ὅμοια. 5 C. καὶ ἓν τῷ. 6 Alex. τῷ καθαρῷ. 7 Ald. καὶ ὡς. 8 Alex. τὸ πονηρόν. 9 S. πᾶσι τοῖς συμβαίνουσιν. 10 Aq. πλάνη. S. αὐθάδεια. 11 S. τὰ γὰρ τελευταῖα εἰς νεκρούς. 12 S. τίς γὰρ εἰς ἀεὶ διατελέσει ζῶν; 13 S. κυνὶ ζῶντι βέλτιόν ἐστιν, ἢ λέοντι τεθνηκότι. 14 Alex. * ἐπλήσθη. 15 Alex. καὶ μερίς. 16 Alex. εἰς αἰῶνα. 17 S. μετ' εὐφροσύνης. 18 Alex. ὅτι εὐδόκησεν. 19 S. ἐξήτασεν. 20 Alex. ἐπὶ κεφαλήν. 21 S. οὐ μὴ διαλιπέτω. 22 Ald. C. στερησάτω. 23 S. ἀπόλαυσον ζωῆς. 24 sic quoque hab. *Hier.* Aq. πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἀτμοῦ σου. 25 Ald. νεότητος. 26 Ald. C. ἥλιον πάσας τὰς ἡμέρας ματαιότητός σου, ὅτι. 27 Ald. ὃ μοχθεῖς. 28 S. ἐφίκηται. 29 Ald. συμπορεύῃ. 30 S. τὸ φθάσαι δρόμον. 31 S. τὸ κρατῆσαι πολέμου. 32 Alex. C. οὐ τοῖς σοφοῖς ὁ ἄρτος. Ald. αὐτῷ σοφῷ οὐ τὶς ἄρτος. S. πορίσαι τροφήν. 33 Alex. ὁ πλοῦτος. 34 S. συγκυρήσει. 35 Alex. C. τοῖς πᾶσιν αὐτοῖς. 36 Alex. & C. Καί γε οὐκ ἔγνω. 37 S. τὴν εὐκαιρίαν αὐτοῦ. 38 Aq. πονηρῷ. 39 S. καὶ μεγάλη δοκεῖ μοι. Aq. παρ' ἐμοί. 40 Ald. αὐτῆς. 41 S. ἀποτείχισμα. 42 Alex. καὶ σοφόν, καὶ διασώσει. 43 Ald. αὐτοῖς. 44 S. κατεφρονήθη 45 Alex. καὶ λόγοι. 46 Alex. & C. εἰσὶν ἀκουόμενοι. Ald. εἰσὶ ἠκουσμένοι. 47 Sch. μετὰ πρᾳότητος, μᾶλλον ἢ κραυγὴ ἐξουσιάζοντος ἐν ἀνοήτοις. 48 Ald. ἀφροσύνῃ. 49 Aq. πολεμικά. 50 S. ἀγαθὰ πολλά.

Cap. 10. 1 Sch. Μυιῶν θάνατος σήψει ἔλαιον εὐῶδες μυρεψοῦ. 2 Comp. θανοῦσαι. 3 C. μεγάλης. 4 S. ἃ ὑπολαμβάνει.

λογιεῖ-

4 λογιεῖται πάντα ἀφροσύνη ἐστίν. Ἐὰν
πνεῦμα τοῦ [5] ἐξουσιάζοντος ἀναβῇ ἐπὶ σὲ, τό-
πον σου μὴ ἀφῇς, ὅτι ἴαμα καταπαύσει ἁμαρ-
5 τίας μεγάλας. [6] Ἔστι πονηρία ἣν εἶδον
ὑπὸ τὸν ἥλιον, [7] ὡς ἀκούσιον [8] ἐξῆλθεν ἀπὸ προσ-
6 ώπου [9] ἐξουσιάζοντος. [10] Ἐδόθη ὁ ἄφρων
ἐν ὕψεσι μεγάλοις, [11] καὶ πλούσιοι ἐν ταπει-
7 νῷ καθήσονται. Εἶδον δούλους ἐφ' ἵππους,
καὶ ἄρχοντας [12] πορευομένους ὡς δούλους ἐπὶ τῆς
8 γῆς. Ὁ ὀρύσσων [13] βόθρον, [14] εἰς αὐ-
τὸν ἐμπεσεῖται· καὶ καθαιροῦντα φραγμὸν, δή-
9 ξεται αὐτὸν ὄφις. [15] Ἐξαίρων λίθους δια-
πονηθήσεται ἐν αὐτοῖς· σχίζων ξύλα κινδυ-
10 νεύσει ἐν αὐτοῖς. Ἐὰν ἐκπέσῃ τὸ σιδή-
ριον, καὶ αὐτὸς πρόσωπον ἐτάραξε· καὶ δυνά-
μεις δυναμώσει, καὶ περίσσεια [16] τῷ ἀνδρὶ οὐ
11 σοφία. Ἐὰν δάκῃ ὄφις [17] ἐν οὐ ψιθυρι-
σμῷ, καὶ οὐκ ἔστι περίσσεια τῷ ἐπᾴδοντι.
12 Λόγοι στόματος σοφοῦ χάρις, καὶ χείλη ἄφρο-
13 νος [18] καταποντιοῦσιν αὐτόν. Ἀρχὴ [19] λό-
γων στόματος αὐτοῦ ἀφροσύνη, καὶ ἐσχάτη στό-
14 ματος αὐτοῦ περιφέρεια πονηρά, [20] Καὶ
ὁ ἄφρων [21] πληθύνει λόγους. οὐκ ἔγνω [22] ἄν-
θρωπος τί [23] τὸ γενόμενον, [24] καὶ τί τὸ ἐσό-
μενον, [25] ὅ, τι ὀπίσω αὐτοῦ [26] τίς [27] ἀναγγε-
15 λεῖ αὐτῷ; Μόχθος [28] τῶν ἀφρόνων
[29] κακώσει αὐτοὺς, [30] ὃς οὐκ ἔγνω τοῦ πορευθῆναι
16 εἰς πόλιν. Οὐαί σοι [31] πόλις ἧς ὁ βα-
σιλεύς σου νεώτερος, καὶ οἱ ἄρχοντές σου
17 [32] πρωῒ ἐσθίουσι. Μακαρία [33] σὺ γῆ,
ἧς ὁ βασιλεύς σου υἱὸς [34] ἐλευθέρων, καὶ οἱ ἄρ-
χοντές σου πρὸς καιρὸν φάγονται [35] ἐν δυνά-
18 μει, καὶ οὐκ αἰσχυνθήσονται. Ἐν ὀκνηρίαις
ταπεινωθήσεται ἡ δόκωσις, καὶ ἐν ἀργίᾳ χει-
19 ρῶν [36] στάξει ἡ οἰκία. Εἰς γέλωτα ποιοῦ-
σιν ἄρτον, [37] καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον τοῦ εὐφρανθῆναι
ζῶντας, [38] καὶ [39] τοῦ ἀργυρίου [40] ταπεινώσει
20 [41] ἐπακούσεται [42] τὰ πάντα. Καί γε [43] ἐν
συνειδήσει σου [44] βασιλέα μὴ [45] καταράσῃ, καὶ
ἐν ταμιείοις κοιτώνων σου μὴ καταράσῃ πλού-
σιον· ὅτι πετεινὸν τοῦ οὐρανοῦ ἀποίσει τὴν φωνήν
σου, καὶ ὁ [46] ἔχων [47] τὰς πτέρυγας ἀπαγγελεῖ
λόγον σου.

Κεφ. ια'. 11.

1 Ἀπόστειλον τὸν ἄρτον σου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ὕ-
δατος, ὅτι ἐν πλήθει [1] ἡμερῶν εὑρήσεις αὐ-
2 τόν. Δὸς μερίδα τοῖς ἑπτὰ, καί γε
τοῖς ὀκτὼ, ὅτι οὐ γινώσκεις τί ἔσται πονηρὸν
3 ἐπὶ [2] τὴν γῆν. [3] Ἐὰν πλησθῶσι τὰ νέφη
ὑετοῦ, ἐπὶ τὴν γῆν [4] ἐκχέουσι· καὶ ἐὰν πέ-
σῃ ξύλον ἐν τῷ Νότῳ, καὶ ἐὰν ἐν τῷ Βορρᾷ,
τόπῳ οὗ πεσεῖται τὸ [5] ξύλον, [6] ἐκεῖ ἔσται.
4 Τηρῶν ἄνεμον οὐ [7] σπερεῖ, καὶ βλέπων ἐν ταῖς
5 νεφέλαις οὐ θερίσει. [8] Ἐν οἷς οὐκ ἔστι γι-
νώσκων τίς ἡ ὁδὸς τοῦ πνεύματος, ὡς ὀστᾶ ἐν
γαστρὶ [9] κυοφορούσης, οὕτως οὐ γνώσῃ τὰ ποιή-
ματα τοῦ Θεοῦ, ὅσα ποιήσει τὰ σύμπαντα.
6 [10] Ἐν τῷ πρωῒ σπεῖρον τὸ σπέρμα σου, [11] καὶ ἐν
[12] ἑσπέρᾳ μὴ ἀφέτω ἡ χείρ σου, ὅτι οὐ γινώσκεις
ποῖον [13] στοιχήσει, ἢ τοῦτο ἢ τοῦτο, καὶ ἐὰν τὰ δύο
7 ἐπὶ τὸ αὐτὸ, [14] ἀγαθά. Καὶ γλυκὺ τὸ
φῶς, καὶ ἀγαθὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ βλέπειν σὺν τὸν
8 ἥλιον. Ὅτι καὶ ἐὰν ἔτη πολλὰ ζήσεται ὁ
ἄνθρωπος, [15] ἐν πᾶσιν αὐτοῖς εὐφρανθήσεται,

---

5 *S.* ἄρχοντος ἐπέλθῃ σοι, τοῦ τόπου σου μὴ ἐκστῇς, ὅτι σωφροσύνη παύσει ἁμαρτήματα πολλά. 6 *S.* Ἔστι κακόν. 7 *S.* ἐν ἀγνοίᾳ ἐξελθὸν ἐξ ἔμπροσθεν τοῦ ἐξουσιάζοντος. 8 *Alex.* & *C.* ὃ ἐξῆλθεν. 9 *Alex.* τοῦ ἐξουσιάζοντος. 10 *Aq.* Ἔδωκε τὸν ἄφρονα ἐν ὑψώμασι μεγάλοις. 11 *S.* πλουσίους δὲ ταπεινοὺς καθημένους. 12 *Alex.* ὡς δούλους πορευομένους. 13 *Th.* βόθυνον. 14 *Alex.* ἐν αὐτῷ ἐμπεσεῖται, καὶ ὁ κυλίων λίθον, ἐφ' ἑαυτὸν κυλίει· καὶ καθαιροῦντα. 15 *Aq.* μεταλιθῶν λίθους σπασθήσεται. *S.* μετεωρῶν λίθους κακωθήσεται. 16 *Alex.* τοῦ ἀνδρείου (al. ἀνδρείου) σοφία. *Ald.* τοῦ ἀνδρὸς σοφία. *C.* τῷ ἀνδρὶ οὐ σοφία. *S.* προέχει δὲ ὁ γοργευσάμενος εἰς σοφίαν. sic quoque supra cap. 2. & cap. 4. *Sym.* pro ἀνδρείαν, ponit γοργότητα. *Greg.* vero hæc sic explicat: Οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ συγκομίζων, καὶ ἐπαύξων αὐτὸς τὴν ἑαυτοῦ ἄδικον καὶ ὠκύμορον δύναμιν. 17 *Aq.* ἀπούσης ἐπῳδῆς. *S.* ἐν οὐκ ἐπαοιδῷ. 18 *Alex.* καταποντίσουσιν. 19 λόγων *C.* deest. 20 Καὶ *Ald.* deest. *S.* Καὶ ἀνόητος πολλὰ λαλήσει. 21 *C.* πληθυνεῖ. 22 *Alex.* ὁ ἄνθρωπος. 23 *Ald.* τὸ γεννησόμενον. *S.* τὰ γινόμενα. 24 *S.* ἀλλ' οὐδὲ τὰ ἐσόμενα. 25 *Ald.* τί. 26 *Ald.* καὶ τίς. 27 *Alex.* & *C.* ἀπαγγελεῖ. 28 *Alex.* τοῦ ἄφρονος. sic *Sch.* 29 *Alex.* σκοτώσει αὐτόν. *Ald.* *C.* κοπώσει αὐτοὺς (*Ald.* αὐτόν.) 30 *S.* οὐ γὰρ ἐπίσταται ἀπελθεῖν εἰς πόλιν. 31 *S.* γῆ. 32 *Alex.* & *C.* ἐν πρωΐᾳ. *Ald.* πρωΐας. 33 σὺ *Ald.* deest. 34 *Alex.* *C.* ἐλευθέρου. 35 *S.* μετὰ ἀνδραγαθίας. 36 *Alex.* στενάξει. 37 *Alex.* *C.* καὶ οἶνος εὐφραίνει ζῶντας. 38 *S.* ἀργύριον δὲ εὐχρηστήσει εἰς πάντα. 39 *Ald.* τῷ ἀργυρίῳ. 40 ταπεινώσει *Alex.* *Ald.* *C.* deest. 41 *C.* ὑπακούσεται. 42 *Alex.* & *C.* σὺν τὰ πάντα. 43 *C.* σὺ ἐν. 44 *Ald.* πλούσιον, μηδὲ βασιλέα, & ponit post καταράσῃ. 45 *S.* λοιδορήσῃς. 46 *Alex.* ἔχων πτέρυγας. 47 *Aq.* πτερωτά.

Cap. 11. 1 *Mſ.* *Alex.* τῶν ἡμερῶν. 2 *Ald.* γῆς. 3 *Alex.* *Ald.* *C.* Ἐὰν πληρωθῶσιν. 4 *Aq.* ἐκκενώσουσι. 5 *S.* δένδρα. 6 *S.* παραμείξονται. 7 *Ald.* *C.* σπερεῖ. 8 *Aq.* ἐν ᾧ οὐκ εἶ σὺ εἰδώς. *S.* μὴ οἶδας πότερον παρίσται ὁ ἄνεμος. 9 *Alex.* τῆς κυοφορούσης. 10 *Alex.* & *C.* Ἐν πρωΐᾳ. *S.* Πρώϊμον. 11 *S.* ἀλλὰ καὶ ὄψιμον· καὶ μὴ καταλιμπανέτω ἡ χείρ σου. 12 *Ald.* ἡμέρα. 13 *Aq.* εὐθετήσει. *S.* εὑρήσει (f. εὐρωστήσει.) 14 *Alex.* ἀγαθόν. 15 *S.* καὶ διὰ πάντων εὐφρανθήσεται.

καὶ [16] μνη-

καὶ [16] μνησθήσεται τὰς ἡμέρας τοῦ σκότους, ὅτι
πολλαὶ ἔσονται. πᾶν τὸ ἐρχόμενον ματαιότης.
9 Εὐφραίνου νεανίσκε ἐν νεότητί σου, καὶ [17] ἀγα-
θυνάτω σε ἡ καρδία σου ἐν ἡμέραις νεότητός σου,
καὶ [18] περιπάτει ἐν ὁδοῖς [19] καρδίας σου ἄμω-
μος, [20] καὶ μὴ ἐν ὁράσει ὀφθαλμῶν σου· καὶ
γνῶθι ὅτι ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἄξει σε ὁ θεὸς [21] ἐν
10 κρίσει. [22] Καὶ ἀπόστησον θυμὸν ἀπὸ καρ-
δίας σου, [23] καὶ παράγαγε πονηρίαν ἀπὸ σαρ-
κός σου, ὅτι ἡ νεότης καὶ ἡ ἄνοια ματαιότης.

Κεφ. ιβ΄. 12.

1 ΚΑὶ μνήσθητι τοῦ [1] κτίσαντός σε ἐν ἡμέραις
νεότητός σου, [2] ἕως ὅτου μὴ ἔλθωσιν [3] αἱ ἡμέ-
ραι τῆς [4] κακίας, καὶ [5] φθάσουσιν ἔτη ἐν οἷς
ἐρεῖς, Οὐκ ἔστι μοι ἐν αὐτοῖς θέλημα.
2 [6] Ἕως οὗ μὴ σκοτισθῇ ὁ ἥλιος καὶ τὸ φῶς, καὶ
ἡ σελήνη καὶ οἱ ἀστέρες, καὶ [7] ἐπιστρέψουσι τὰ
3 νέφη [8] ὀπίσω τοῦ ὑετοῦ· Ἐν ἡμέρᾳ [9] ᾗ
ἐὰν σαλευθῶσι φύλακες τῆς οἰκίας, καὶ [10] δια-
στραφῶσιν ἄνδρες τῆς δυνάμεως, [11] καὶ ἤργη-
σαν αἱ ἀλήθουσαι ὅτι ὠλιγώθησαν, καὶ σκοτάσου-
4 σιν [12] αἱ βλέπουσαι ἐν ταῖς ὀπαῖς· Καὶ κλεί-
σουσι [13] θύρας ἐν ἀγορᾷ, [14] ἐν ἀσθενείᾳ φω-
νῆς τῆς ἀληθούσης. καὶ ἀναστήσεται εἰς φωνὴν τοῦ
στρουθίου, [15] καὶ ταπεινωθήσονται πᾶσαι αἱ θυγα-
5 τέρες τοῦ ᾄσματος. [16] Καὶ εἰς τὸ ὕψος
ὄψονται, καὶ [17] θάμβοι ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ [18] ἀν-
θήσῃ τὸ ἀμύγδαλον, καὶ παχυνθῇ ἡ ἀκρίς,
[19] καὶ διασκεδασθῇ ἡ κάππαρις, ὅτι ἐπορεύθη
[20] ὁ ἄνθρωπος εἰς οἶκον αἰῶνος αὐτοῦ, καὶ ἐ-
6 κύκλωσαν ἐν ἀγορᾷ οἱ κοπτόμενοι. [21] Ἕως
[22] ὅτου μὴ ἀνατραπῇ [23] τὸ σχοινίον τοῦ ἀργυρίου,
[24] καὶ [25] συντριβῇ τὸ ἀνθέμιον τοῦ χρυσίου, καὶ
συντριβῇ [26] ὑδρία [27] ἐπὶ τῇ πηγῇ, καὶ συν-
7 τροχάσῃ ὁ τροχὸς ἐπὶ τὸν λάκκον, Καὶ
[28] ἐπιστρέψῃ ὁ χοῦς ἐπὶ τὴν γῆν ὡς ἦν, καὶ τὸ
πνεῦμα [29] ἐπιστρέψῃ πρὸς τὸν θεὸν ὃς ἔδωκεν
8 αὐτό; [30] Ματαιότης ματαιοτήτων, εἶ-
πεν ὁ Ἐκκλησιαστὴς, τὰ πάντα ματαιότης.
9 Καὶ [31] περισσὸν ὅτι ἐγένετο [32] Ἐκκλησιαστὴς σο-
φὸς, [33] ὅτι ἐδίδαξε γνῶσιν [34] σὺν τὸν ἄνθρω-
πον, καὶ [35] οὖς [36] ἐξιχνιάσεται κόσμιον παραβο-
10 λῶν. Πολλὰ [37] ἐζήτησεν Ἐκκλησιαστὴς
τοῦ εὑρεῖν λόγους [38] θελήματος, [39] καὶ γεγραμ-
μένον εὐθύτητος, λόγους ἀληθείας.
11 [40] Λόγοι σοφῶν ὡς τὰ βούκεντρα, καὶ ὡς ἧλοι
[41] πεφυτευμένοι, οἳ παρὰ τῶν [42] συνθεμάτων
12 ἐδόθησαν ἐκ ποιμένος ἑνός. [43] Καὶ πε-
ρισσὸν ἐξ αὐτῶν υἱέ μου [44] φύλαξαι· [45] τοῦ ποιῆ-
σαι βιβλία πολλὰ οὐκ ἔστι περασμὸς, καὶ με-
13 λέτη πολλὴ κόπωσις σαρκός. Τέλος λό-
γου, τὸ πᾶν ἄκουε· τὸν θεὸν φοβοῦ, καὶ τὰς ἐν-
τολὰς αὐτοῦ φύλασσε· ὅτι [46] τοῦτο πᾶς ὁ ἄν-
14 θρωπος. [47] Ὅτι [48] σύμπαν τὸ ποίη-
μα [49] ὁ θεὸς ἄξει ἐν κρίσει, [50] ἐν παντὶ παρ-
εωραμένῳ, [51] ἐὰν ἀγαθὸν καὶ [52] ἐὰν πονηρόν.

*

16 *Ald.* μνησθήσονται. *Aq.* μεμνήσθω τῶν ἡμερῶν. 17 *S.* ἐν ἀγαθῷ ἔσω. 18 *Alex.* περιπατεῖ. 19 *Ald.* καρδία. 20 *Alex. C.* καὶ ἐν ὁράσει. 21 *Ald.* εἰς κρίσιν.
22 *Comp.* facit hunc versum initium cap. sequentis.
23 *Alex. Ald. C.* καὶ παράγαγε.
Cap. 12. 1 *Comp.* κτήσαντος. 2 *Alex.* & *C.* ἕως οὗ. *S.* πρὶν ἐλθεῖν τὰς ἡμέρας τῆς κακώσεώς σου. 3 *Alex.* ἡμέραι τῆς. 4 *Alex.* & *Ald.* κακίας σου, καὶ. 5 *Alex.* φθάσωσιν. 6 *S.* πρίν. 7 *Alex.* ἐπιστρέψωσιν.
8 *Alex.* ὀπίσω ὑετοῦ. 9 *Alex.* ᾗ ἄν. 10 *S.* διαφθαρῶσιν οἱ ἄνδρες οἱ ἰσχυροί. 11 *S.* καὶ ἀργηθῶσιν οἱ μύλοι. 12 *S.* αἱ ὁράσεις διὰ τῶν ὀπῶν. 13 *Alex.* & *C.* θύραν. 14 *S.* ἀχρειωθείσης τῆς φωνῆς. 15 *Aq.* καὶ κλιθήσονται πάντα τὰ τῆς ᾠδῆς. 16 *Alex. Ald. C.* Καί γε ἀπὸ ὕψους. *Hier.* *sed & ab excelsis timebunt.* Sunt autem affinia Hebr. verba, quorum alterum, *timere* significat, alterum, *videre.* in Hebr. quidem est, *timebunt.* at *Hier.* scribit *S.* interpretatum esse, *Super hac etiam de excelso videbunt.* 17 *Ald.* θάμβος. *Aq.* τρόμῳ τρομήσουσιν ἐν τῇ ὁδῷ. 18 *Alex.* ἀνθήσει. 19 *S.* καὶ διαλυθῇ ἡ ἐπίπονος. 20 *Alex.* ἄνθρωπος. 21 *S.* καὶ πρὶν ἢ κοπῆναι ἀπὸ χοινίου τοῦ ἀργυρίου. 22 *C.* οὗ. 23 *Alex.* χοινίον. 24 *S.* καὶ ἐλασθῇ τὸ περιφερὲς, καὶ συνθρανσθῇ. 25 *Alex.* & *C.* συνθλιβῇ.
26 *Alex.* ἡ ὑδρία. 27 *Alex. Ald.* & *C.* ἐπὶ τὴν πηγήν.
28 *Alex.* ἐπιστρέψει. 29 *Alex.* ἐπιστρέψει. 30 *Aq.* ἀτμὸς ἀτμίδων. 31 *S.* ὑπερβάλλον. 32 *Alex.* ὁ Ἐκκλησιαστής. 33 *Alex. Ald.* καὶ ὅτι. 34 *C.* τὸν λαόν.
35 *Aq.* ἠνωτίσατο καὶ ἠρεύνησε. 36 *Ald.* ἐξιχνίασε.
37 *S.* κατεσκεύασε παροιμιαστής. 38 *Aq.* χρείας, καὶ συνέγραψεν ὀρθῶς. *Sch.* χρειώδεις. 39 *Alex.* γεγραμμένον. 40 *C.* Λόγον. 41 *Alex.* πεπυρωμένοι. *Ald.* πυρωμένοι. *Hier.* *Et quasi clavi in altum defixi.* *Greg.* ἐπεγείρει ψυχὰς, καὶ νύττει οὐχ ἧττον τὰ τῶν σοφῶν παραγγέλματα, ἢ διατίθεται τὰ σώματα βουκέντρῳ, ἢ ἥλῳ ἐμπαρονηθέντα. *Sch.* Ἀκ. καὶ Θ. πεφυτευμένοι· πεπηγότες. 42 *Alex.* συναγμάτων. *Sch.* συνταγμάτων, συναντημάτων.
43 Καὶ *C.* deest. 44 *Alex. Ald. C.* φυλάσσου. *Sch* φύλαξαι. 45 *Ald.* βιβλία ποιῆσαι πολλά. 46 *Sch.* τοῦτο γὰρ ὅλος ὁ ἄνθρωπος. 47 *Aq.* πᾶσαν γὰρ πρᾶξιν.
48 *Alex.* σύνπαν. 49 *Alex.* & *C.* ἄξει ὁ θεός. 50 *S.* περὶ παντὸς παροραθέντος, ἐάν τε ἀγαθὸν, ἐάν τε κακόν.
51 *Ald.* ἐάν τε. 52 *Ald.* ἐάν τε. * *Alex.* Ἐκκλησιαστής.

ΑΣΜΑ.

ᾎ Σ Μ Α.

Κεφ. α΄. 1.

1 Ἆσμα ᾀσμάτων, ὅ ἐστι [2] Σαλωμών.
2 Φιλησάτω με ἀπὸ φιλημάτων στό-
ματος αὐτοῦ· ὅτι ἀγαθοὶ μαστοί σου ὑπὲρ οἶ-
3 νον, Καὶ ὀσμὴ μύρων σου ὑπὲρ πάντα
τὰ ἀρώματα. μύρον ἐκκενωθὲν ὄνομά [3] σου·
4 διὰ τοῦτο νεάνιδες ἠγάπησάν σε, [4] Εἵλκυ-
σάν [5] σε· ὀπίσω σου εἰς ὀσμὴν μύρων σου δρα-
μοῦμεν. [6] εἰσήνεγκέ με ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ [7] τα-
μεῖον αὐτοῦ. [8] ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶ-
μεν ἐν σοί· ἀγαπήσομεν μαστούς σου ὑπὲρ οἶ-
5 νον· [9] εὐθύτης ἠγάπησέ σε. [10] Μέλαινά
[11] εἰμι ἐγὼ καὶ καλὴ θυγατέρες Ἱερουσαλήμ,
ὡς σκηνώματα Κηδάρ, ὡς [12] δέῤῥεις Σαλω-
6 μών. Μὴ [13] βλέψητέ με ὅτι ἐγώ εἰμι
μεμελανωμένη, ὅτι [14] παρέβλεψέ με ὁ ἥλιος·
υἱοὶ μητρός μου [15] ἐμαχέσαντο ἐν ἐμοί, ἔθεν-
τό με φυλάκισσαν ἐν ἀμπελῶσιν, ἀμπελῶ-
7 να ἐμὸν οὐκ [16] ἐφύλαξα. Ἀπάγγειλόν
μοι ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχή μου, ποῦ [17] ποιμαί-
νεις, ποῦ κοιτάζεις ἐν μεσημβρίᾳ, μήποτε
γένωμαι [18] ὡς [19] περιβαλλομένη ἐπ' ἀγέλαις
8 ἑταίρων σου. Ἐὰν μὴ γνῷς σεαυτὴν ἡ καλὴ ἐν
γυναιξὶν, [20] ἔξελθε σὺ ἐν πτέρναις τῶν ποιμνίων,
καὶ ποίμαινε τὰς ἐρίφους σου ἐπὶ σκηνώμασι τῶν [21]
9 ποιμένων. Τῇ ἵππῳ μου [22] ἐν ἅρμασι Φαραὼ
ὡμοίωσά σε ἡ πλησίον μου. Τί ὡραιώθησαν
10 σιαγόνες σου [23] ὡς τρυγόνος, τράχηλός σου [24] ὡς
11 ὁρμίσκοι; [25] Ὁμοιώματα χρυσίου ποιή-
σομέν σοι [26] μετὰ στιγμάτων τοῦ ἀργυρίου,
12 [27] Ἕως οὗ ὁ βασιλεὺς ἐν ἀνακλίσει αὐτοῦ. νάρ-
13 δος μου ἔδωκεν ὀσμὴν αὐτοῦ. [28] Ἀπό-
δεσμος τῆς στακτῆς [29] ἀδελφιδός μου [30] ἐμοί,
ἀναμέσον τῶν μαστῶν μου [31] αὐλισθήσεται.
14 Βότρυς [32] τῆς κύπρου ἀδελφιδός μου ἐμοί, ἐν
15 [33] ἀμπελῶσιν Ἐγγαδδί. Ἰδοὺ εἶ καλὴ
[34] ἡ πλησίον μου, ἰδοὺ εἶ καλή. [35] ὀφθαλμοί
16 σου περιστεραί. Ἰδοὺ εἶ καλὸς [36] ἀδελφι-
δός μου, καί γε [37] ὡραῖος [38] πρὸς κλίνῃ ἡμῶν
17 [39] σύσκιος. Δοκοὶ [40] οἴκων ἡμῶν κέδροι,
[41] φατνώματα ἡμῶν [42] κυπάρισσοι.

Κεφ. β΄. 2.

1 Ἐγὼ ἄνθος τοῦ πεδίου, [1] κρίνον τῶν κοιλά-
2 δων. Ὡς κρίνον ἐν μέσῳ ἀκανθῶν, οὕ-
τως [2] ἡ πλησίον μου ἀναμέσον τῶν θυγατέρων.
3 Ὡς μῆλον ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ δρυμοῦ, οὕτως [3] ἀ-
δελφιδός μου ἀναμέσον τῶν υἱῶν. [4] ἐν τῇ σκιᾷ
αὐτοῦ ἐπεθύμησα, καὶ ἐκάθισα, καὶ καρπὸς
4 αὐτοῦ γλυκὺς [5] ἐν λάρυγγί μου. Εἰσα-
γάγετέ με εἰς [6] οἶκον τοῦ οἴνου, [7] τάξατε ἐπ' ἐ-
5 μὲ ἀγάπην. [8] Στηρίσατέ με ἐν μύροις,
[9] στοιβάσατέ με ἐν μήλοις, ὅτι [10] τετρωμένη
6 ἀγάπης ἐγώ. Εὐώνυμος αὐτοῦ ὑπὸ τὴν
κεφαλήν μου, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ [11] περιλήψε-
7 ταί με. Ὥρκισα ὑμᾶς θυγατέρες Ἱε-
ρουσαλὴμ [12] ἐν δυνάμεσι καὶ ἐν ἰσχύσεσι τοῦ ἀ-
γροῦ· ἐὰν ἐγείρητε καὶ [13] ἐξεγείρητε τὴν ἀγά-
8 πην [14] ἕως οὗ θελήσῃ. [15] Φωνὴ [16] ἀδελ-
φιδοῦ μου, ἰδοὺ οὗτος ἥκει πηδῶν ἐπὶ τὰ ὄρη,
9 διαλλόμενος ἐπὶ τοὺς βουνούς. Ὅμοιός ἐ-

Cap. 1. 1 *Mſ. Alex.* Ἄσματα ᾀσμάτων. 2 *Alex.* τῷ Σαλωμών. *C.* τῷ Σολομῶντι. 3 *Alex.* σοι. 4 *Aq.* Ἕλκυσόν με. *S.* Ἕλκε με. 5 *C.* με. 6 *S.* εἰσαγαγέτω με. 7 *Alex.* ταμιεῖον. 8 *S.* ἱλαρευσώμεθα. 9 *S.* οἱ εὐθεῖς οἱ ἀγαπῶντές σε. 10 *Sch.* εὐπρεπής. 11 *Alex.* & *C.* εἰμι καὶ καλή. 12 *C.* δέῤῥις. *Aq.* & *S.* σκηναί. 13 *C.* βλέψητε ὅτι. 14 *Aq.* συνέκαυσέ με. *S.* παρενέβλεψέ με. *Th.* περιέφρυξέ με. 15 *S.* διεμαχέσαντό μοι· κατεστάθην φύλαξ ἀμπελώνων. 16 *Alex.* ἐφύλαξαν. 17 *Alex.* ποιμανεῖς. 18 *Ald.* ὡσεί. 19 *S.* ῥεμβομένη. 20 *S.* ἐξελθοῦσα πορεύου κατὰ τὰ ἴχνη τῶν ποιμνίων. *Aq.* ἔξελθε σεαυτῇ. *a. interp.* ἔξελθε σὺ ὄπισθεν. 21 *Alex.* ποιμνίων σου. sic & *Sch.* *S.* παρὰ τὰς σκηνὰς τῶν ποιμένων. 22 *Alex.* ἐπ' ἅρμασιν. 23 *Alex.* ὡς * στρυγόνες. 24 *Alex.* ὡς ὁρμίσκος. 25 *S.* περίβλεπτα χρυσία. *V. ed.* στρεπτοῦ χρυσίου. 26 *S.* μετὰ ποικιλμάτων. *V. ed.* ἐν κέγχροις. *a. int.* μετὰ ῥαντῶν. 27 *Aq.* ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐν ἀνακλίσει αὐτοῦ. *S.* ἐν ἀναπαύσεσιν. 28 *Aq.* Ἀπόδεσμος σμύρνης. 29 *S.* ὁ ἀγαπητός μου. *V. ed.* ὁ ἑταῖρός μου. 30 ἐμοὶ *Ald.* deest. 31 *S.* αὐλιζόμενος. 32 *V. ed.* κύπερινος. 33 *S.* τοῖς ἐν γαδδί. 34 *Aq.* φίλη μου. *S.* ἑταίρα μου. 35 *Alex.* ὀφθαλμός σου. 36 *Alex.* ὁ ἀδελφιδός. 37 *VI. ed.* τερπνός. 38 *Ald.* κλίνη. *C.* πρὸς κλίνην. 39 *Aq.* εὐθαλής. 40 οἴκων *Ald.* deest. 41 *S.* αἱ φατνώσεις. 42 *Aq.* βοράτιναι.

Cap. 2. 1 *Aq.* καλύκωσις τοῦ Σαρών. 2 *Aq.* φίλη. *V. ed.* ἀγαπητή. 3 *S.* ὁ ἀγαπητός μου. 4 *S.* ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ. 5 *S.* τῷ φάρυγγί μου. 6 *S.* τὸν οἰνῶνα. 7 *S.* ἐπισωρεύσατέ μοι ἀγάπην. 8 *S.* ἐπανακλίνετέ με ἐν ἄνθει. 9 *Alex.* στοιβάσατε ἐν μήλοις. *Sch.* περικυκλώσατέ με. 10 *S.* τετρωμένη γὰρ φίλτρῳ. 11 *S.* περιπλεκέσθω μοι. 12 *Alex.* ἐν ταῖς δυνάμεσιν καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσιν. 13 *Sch.* ἐξυπνίσητε. 14 *Sch.* ἕως ἄν. 15 *C.* Φωνή. 16 *Aq.* ἀγαπητοῦ μου. *cat. int.* παἰραδέλφου μου.

σιν ἀδελφιδός μου τῇ δορκάδι ἢ [17] νεβρῷ ἐλά-
φων ἐπὶ τὰ ὄρη Βαιθήλ. ἰδοὺ [18] οὗτος [19] ὀπί-
σω τοῦ τοίχου ἡμῶν, παρακύπτων διὰ τῶν θυρί-
10 δων, ἐκκύπτων διὰ τῶν δικτύων. [20] Ἀ-
ποκρίνεται ἀδελφιδός μου, καὶ λέγει μοι, Ἀ-
νάστα, ἐλθὲ ἡ πλησίον μου, καλή μου, περι-
11 στερά μου. Ὅτι ἰδοὺ ὁ χειμὼν [21] παρῆλ-
θεν, ὁ ὑετὸς ἀπῆλθεν, ἐπορεύθη ἑαυτῷ.
12 Τὰ ἄνθη ὤφθη ἐν τῇ γῇ, καιρὸς [22] τῆς τομῆς
ἔφθακε, φωνὴ [23] τοῦ τρυγόνος ἠκούσθη ἐν τῇ
13 γῇ ἡμῶν. Ἡ συκῆ [24] ἐξήνεγκεν ὀλύνθους
αὐτῆς, [25] αἱ ἄμπελοι [26] κυπρίζουσιν, ἔδω-
καν ὀσμήν. ἀνάστα, ἐλθὲ ἡ πλησίον μου, κα-
14 λή μου, περιστερά μου, [27] καὶ ἐλθὲ, Σὺ
περιστερά μου, ἐν σκέπῃ τῆς πέτρας, [28] ἐχό-
μενα τοῦ προτειχίσματος. δεῖξόν μοι τὴν ὄψιν
σου, καὶ ἀκούτισόν με [29] τὴν φωνήν σου, ὅτι ἡ
φωνή σου ἡδεῖα, καὶ ἡ ὄψις σου ὡραία.
15 [30] Πιάσατε ἡμῖν ἀλώπεκας μικροὺς [31] ἀφανί-
ζοντας ἀμπελῶνας· καὶ αἱ ἄμπελοι ἡμῶν [32] κυ-
16 πρίζουσαι. Ἀδελφιδός μου ἐμοί, [33] κἀ-
γὼ αὐτῷ· ὁ ποιμαίνων ἐν τοῖς κρίνοις,
17 [34] Ἕως οὗ διαπνεύσῃ [35] ἡ ἡμέρα, καὶ [36] κινη-
θῶσιν αἱ σκιαί. ἀπόστρεψον, ὁμοιώθητι σὺ ἀ-
δελφιδέ μου τῷ δόρκωνι ἢ νεβρῷ ἐλάφων [37] ἐ-
πὶ [38] ὄρη κοιλωμάτων.

Κεφ. γ'. 3.

1 Ἐπὶ κοίτην μου ἐν νυξὶν, ἐζήτησα ὃν ἠγά-
πησεν ἡ ψυχή μου· ἐζήτησα αὐτὸν, καὶ οὐχ εὗ-
ρον αὐτόν· ἐκάλεσα αὐτὸν, καὶ οὐχ ὑπήκουσέ
2 μου. Ἀναστήσομαι [1] δὴ καὶ κυκλώσω ἐν
τῇ πόλει, ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις,
καὶ ζητήσω ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχή μου· ἐζήτησα
3 αὐτὸν, καὶ οὐχ εὗρον [2] αὐτόν. Εὕροσάν
με [3] οἱ τηροῦντες, οἱ κυκλοῦντες ἐν τῇ πόλει.
Μὴ ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχή μου, ἴδετε;
4 Ὡς μικρὸν ὅτε παρῆλθον ἀπ' αὐτῶν, ἕως οὗ
εὗρον ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχή μου. ἐκράτησα αὐ-
τὸν καὶ οὐκ [4] ἀφῆκα αὐτὸν, ἕως οὗ εἰσήγαγον αὐ-
τὸν εἰς οἶκον μητρός μου, καὶ [5] εἰς ταμεῖον τῆς συλ-
5 λαβούσης με. Ὥρκισα ὑμᾶς θυγατέρες
Ἱερουσαλὴμ [6] ἐν ταῖς δυνάμεσι, καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσε-
σι τοῦ ἀγροῦ· ἐὰν ἐγείρητε καὶ ἐξεγείρητε τὴν ἀ-
6 γάπην ἕως ἂν θελήσῃ. Τίς αὕτη ἡ ἀ-
ναβαίνουσα ἀπὸ τῆς ἐρήμου, [7] ὡς στελέχη καπνοῦ
τεθυμιαμένη σμύρναν καὶ λίβανον [8] ἀπὸ [9] πάν-
7 των κονιορτῶν μυρεψοῦ; Ἰδοὺ ἡ κλίνη τοῦ
Σαλωμών, ἑξήκοντα δυνατοὶ κύκλῳ αὐτῆς ἀπὸ
8 δυνατῶν Ἰσραήλ· Πάντες κατέχοντες ῥομ-
φαίαν, δεδιδαγμένοι πόλεμον· [10] ἀνὴρ ῥομ-
φαία αὐτοῦ ἐπὶ μηρὸν αὐτοῦ [11] ἀπὸ θάμβους ἐν
9 νυξί. Φορεῖον ἐποίησεν ἑαυτῷ ὁ βασιλεὺς
10 Σαλωμὼν ἀπὸ ξύλων τοῦ Λιβάνου. Στύ-
λους αὐτοῦ ἐποίησεν [12] ἀργύρεον, καὶ ἀνάκλι-
τον αὐτοῦ χρύσεον· [13] ἐπίβασις αὐτοῦ [14] πορ-
φυρᾶ, [15] ἐντὸς αὐτοῦ λιθόστρωτον, ἀγάπην ἀπὸ
11 θυγατέρων Ἱερουσαλήμ. [16] Θυγατέρες
Σιὼν ἐξέλθατε, καὶ ἴδετε ἐν τῷ βασιλεῖ Σα-
λωμὼν, ἐν τῷ στεφάνῳ ᾧ ἐστεφάνωσεν αὐτὸν ἡ
μήτηρ αὐτοῦ, ἐν ἡμέρᾳ νυμφεύσεως αὐτοῦ, καὶ
ἐν ἡμέρᾳ εὐφροσύνης καρδίας αὐτοῦ.

Κεφ. δ'. 4.

1 Ἰδοὺ εἶ καλὴ ἡ πλησίον μου, ἰδοὺ εἶ καλή·
ὀφθαλμοί σου περιστεραὶ, [1] ἐκτὸς τῆς [2] σιωπή-
σεώς σου· τρίχωμά σου ὡς ἀγέλαι τῶν αἰγῶν, αἳ
2 ἀπεκαλύφθησαν ἀπὸ τοῦ Γαλαάδ. Ὀ-
δόντες σου ὡς ἀγέλαι τῶν κεκαρμένων, αἳ ἀνέ-
βησαν ἀπὸ τοῦ λουτροῦ, αἱ πᾶσαι [3] διδυμεύουσαι,
3 καὶ ἀτεκνοῦσα οὐκ ἔστιν [4] ἐν αὐταῖς. Ὡς
[5] σπαρτίον [6] τὸ κόκκινον χείλη σου, καὶ ἡ λαλιά
σου ὡραία, ὡς λέπυρον [7] ῥοᾶς [8] μῆλόν σου ἐκ-
4 τὸς τῆς σιωπήσεώς σου. Ὡς πύργος Δαυὶδ
τράχηλός σου, ὁ ᾠκοδομημένος [9] εἰς [10] θαλ-
πιώθ· χίλιοι θυρεοὶ κρέμανται ἐπ' αὐτὸν, πᾶ-

17 *Aq.* τοῦ πώλῳ τῶν ἐλάφων. 18 *C.* οὗ. 19 *Alex.* & *C.* ἕστηκεν ὀπίσω. 20 *S.* Φθεγξάμενος. 21 *S.* διεπέρασεν. 22 *S.* τῆς κλαδεύσεως ἤγγικε. 23 *Alex.* τοῦ τρυγόνος. 24 *Aq.* περιέβαλεν. 25 *S.* καὶ τῶν ἀμπέλων ἡ οἰνάνθη. 26 *C.* κυπρίζουσαι. 27 *Ald.* δεῦρο, καὶ ἐλθέ. 28 *C.* ἐχομένη. 29 *Sch.* τοὺς λόγους σου. 30 *Sch.* Συλλάβετε. 31 *S.* διαφθείροντας. 32 *Alex.* *Ald.* *C.* κυπρίζουσιν. 33 *S.* κἀγὼ αὐτοῦ, τοῦ ποιμαίνοντος τὰ ἄνθη. *Sch.* ὁ νεμόμενος ἐν τοῖς κρίνοις. 34 *Aq.* ἕως κοπάσῃ. 35 *Alex.* ἡμέρα. 36 *S.* κλιθῶσιν. 37 ἐπὶ *Ald.* deest. 38 al. τὰ ὄρη κοιλωμάτων. al. τὰ ὄρη βαιθὴλ, mendose pro βάθηρ, ex Hebr.

Cap. 3. 1 *Alex.* δὴ κυκλώσω. 2 *Alex.* *Ald.* αὐτὸν, ἐκάλεσα αὐτὸν, καὶ οὐχ ὑπήκουσέν μου. Εὕροσαν. 3 *Aq.* οἱ φυλάσσοντες. *S.* οἱ φύλακες, οἱ περιοδεύοντες. 4 *Alex.* ἀφήσω. *Sch.* ἀνήσω. 5 *Alex.* εἰς ταμιεῖον. 6 *Sch.* οἱ λοιποὶ, κατὰ τῶν δορκάδων, καὶ κατὰ τῶν ἐλάφων τοῦ ἀγροῦ. 7 *S.* ὡς ἀναθυμίασις. 8 *Ald.* ἐκ. 9 *Sch.* παντὸς χνοός. 10 *Aq.* ἀνδρὸς, μάχαιρα αὐτοῦ. 11 *Aq.* ἀπὸ πτοήσεως. *S.* διὰ φόβους νυκτερινούς. 12 *C.* ἀργυρέους. 13 *C.* ἐπιβάσεις. 14 *C.* πορφύραν. 15 V. ed. τὸ μέσον αὐτοῦ ἐψηφολόγησεν. 16 *Alex.* & *C.* Ἐξέλθατε καὶ ἴδετε θυγατέρες Σιὼν ἐν τῷ βασιλεῖ.

Cap. 4. 1 V. ed. ἀπὸ πλήθους τοῦ κάλλους σου. 2 *Comp.* σιωπήσεως· τρίχωμα. 3 *Aq.* διδυμοτόκοι. 4 *Alex.* ἐν αὐτοῖς. 5 *Alex.* σπαρτίον κόκκινον. 6 *Aq.* ἐκ κόκκου. 7 *Alex.* τῆς ῥοᾶς. 8 *S.* αἱ παρειαί σου σκεπόμεναι καλύμματι. 9 *C.* ἐν. 10 *Alex.* & *C.* θαλφιώθ. *Aq.* ἐπάλξεις. *S.* ὕψη.

σαι βο-

5 σαι βολίδες τῶν δυνατῶν· Δύο μαστοί σου
ὡς δύο νεβροὶ δίδυμοι δορκάδος οἱ νεμόμενοι
6 ἐν κρίνοις, [11]Ἕως οὗ [12]διαπνεύσῃ ἡ-
μέρα καὶ κινηθῶσιν αἱ σκιαί. πορεύσομαι ἐμαυ-
τῷ πρὸς τὸ ὄρος τῆς σμύρνης καὶ [13]πρὸς τὸν βου-
7 νὸν τοῦ λιβάνου. Ὅλη καλὴ [14]εἶ πλησίον
8 μου, καὶ μῶμος οὐκ ἔστιν ἐν σοί. Δεῦρο
[15]ἀπὸ Λιβάνου νύμφη, δεῦρο ἀπὸ Λιβάνου· ἐ-
λεύσῃ καὶ διελεύσῃ [16]ἀπὸ ἀρχῆς [17]Πίστεως, ἀ-
πὸ κεφαλῆς Σανὶρ καὶ [18]Ἑρμών, ἀπὸ [19]μανδρῶν
9 λεόντων, ἀπὸ ὀρέων παρδάλεων. [20]Ἐκαρδί-
ωσας ἡμᾶς [21]ἀδελφή μου νύμφη, ἐκαρδίω-
σας ἡμᾶς [22]ἑνὶ ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου, [23]ἐν μιᾷ
10 ἐνθέματι [24]τραχήλων σου. [25]Τί ἐκαλ-
λιώθησαν μαστοί σου ἀδελφή μου, νύμφη; τί ἐ-
καλλιώθησαν μαστοί σου ἀπὸ οἴνου, καὶ ὀσμὴ ἱμα-
11 τίων σου ὑπὲρ πάντα [26]ἀρώματα; [27]Κη-
ρίον ἀποστάζουσι χείλη σου νύμφη· μέλι καὶ γά-
λα ὑπὸ τὴν γλῶσσάν σου· καὶ ὀσμὴ ἱματίων σου,
12 ὡς ὀσμὴ Λιβάνου. Κῆπος κεκλεισμένος
ἀδελφή μου νύμφη, κῆπος κεκλεισμένος, πη-
13 γὴ ἐσφραγισμένη. Ἀποστολαί σου [28]πα-
ράδεισος [29]ῥοῶν μετὰ καρποῦ [30]ἀκροδρύων,
14 κύπροι μετὰ νάρδων· Νάρδος καὶ κρόκος,
κάλαμος καὶ κιννάμωμον, μετὰ πάντων ξύλων
τοῦ Λιβάνου, σμύρνα, [31]ἀλώθ, μετὰ πάντων
15 πρώτων μύρων, [32]Πηγὴ κήπου, καὶ
φρέαρ ὕδατος ζῶντος καὶ [33]ῥοιζοῦντος ἀπὸ
16 τοῦ Λιβάνου. Ἐξεγέρθητι Βορρᾶ, καὶ ἔρχου
Νότε, [34]καὶ διάπνευσον κῆπόν μου, καὶ [35]ῥευ-
σάτωσαν ἀρώματά μου.

Κεφ. ε'. 5.

1 ΚΑταβήτω ἀδελφιδός μου εἰς [1]κῆπον αὐ-
τοῦ, καὶ φαγέτω καρπὸν [2]ἀκροδρύων αὐτοῦ.
εἰσῆλθον εἰς κῆπόν μου ἀδελφή μου νύμφη· ἐ-
τρύγησα σμύρναν μου μετὰ ἀρωμάτων μου, [3]ἔ-
φαγον ἄρτον μου μετὰ μέλιτός μου, ἔπιον οἶνόν
μου μετὰ γάλακτός μου. Φάγετε [4]πλησίοι καὶ πίε-
2 τε, καὶ μεθύσθητε [5]ἀδελφοί. Ἐγὼ καθ-
εύδω, καὶ ἡ καρδία μου ἀγρυπνεῖ. Φωνὴ ἀ-
δελφιδοῦ μου κρούει ἐπὶ τὴν θύραν, Ἄνοιξόν
μοι [6]ἡ πλησίον μου, ἀδελφή μου, περιστερά
μου, τελεία μου· ὅτι ἡ κεφαλή μου ἐπλήσθη
δρόσου, καὶ οἱ βόστρυχοί μου ψεκάδων [7]νυκτός.
3 Ἐξεδυσάμην τὸν χιτῶνά μου, πῶς [8]ἐνδύσομαι
αὐτόν; ἐνιψάμην τοὺς πόδας μου, πῶς μο-
4 λυνῶ αὐτούς; Ἀδελφιδός μου ἀπέστειλε
χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀπῆς, καὶ [9]ἡ κοιλία μου ἐθρο-
5 ήθη ἐπ' αὐτόν. Ἀνέστην ἐγὼ ἀνοῖξαι τῷ ἀ-
δελφιδῷ μου, [10]χεῖρές μου ἔσταξαν σμύρναν,
δάκτυλοί μου [11]σμύρναν πλήρη [12]ἐπὶ χεῖρας τοῦ
6 κλείθρου. Ἤνοιξα ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ μου· ἀ-
δελφιδός μου [13]παρῆλθε· [14]ψυχή μου [15]ἐξῆλ-
θεν ἐν λόγῳ αὐτοῦ. ἐζήτησα αὐτὸν καὶ οὐχ εὗρον
αὐτόν, ἐκάλεσα αὐτὸν καὶ οὐχ [16]ὑπήκουσέ μου.
7 Εὕροσάν με οἱ φύλακες οἱ κυκλοῦντες ἐν τῇ
πόλει, ἐπάταξάν με, [17]ἐτραυμάτισάν με·
ἦραν τὸ [18]θέριστρόν μου ἀπ' ἐμοῦ φύλακες τῶν
8 τειχέων. Ὥρκισα ὑμᾶς θυγατέρες Ἱε-
ρουσαλὴμ ἐν ταῖς δυνάμεσι καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσι τοῦ
ἀγροῦ· ἐὰν εὕρητε τὸν ἀδελφιδόν μου, [19]τί ἀπαγ-
γείλητε αὐτῷ; ὅτι τετρωμένη ἀγάπης [20]ἐγώ
9 εἰμι. Τί ἀδελφιδός σου ἀπὸ ἀδελφιδοῦ,
ἡ καλὴ ἐν γυναιξί; τί ἀδελφιδός σου ἀπὸ ἀ-
10 δελφιδοῦ, ὅτι οὕτως ὥρκισας ἡμᾶς; Ἀ-
δελφιδός μου [21]λευκὸς καὶ πυρρός, [22]ἐκλελο-
11 χισμένος ἀπὸ μυριάδων. Κεφαλὴ αὐ-
τοῦ [23]χρυσίον [24]κεφάζ, βόστρυχοι αὐτοῦ [25]ἐ-
12 λάται, μέλανες ὡς κόραξ. Ὀφθαλ-
μοὶ αὐτοῦ ὡς περιστεραὶ ἐπὶ [26]πληρώματα ὑδά-
των, [27]λελουσμέναι ἐν γάλακτι, καθήμεναι
13 [28]ἐπὶ πληρώματα. Σιαγόνες αὐτοῦ ὡς

11 *Alex.* Ἕως διαπνεύσῃ ἡ ἡμέρα. 12 *Aq.* κοπάσῃ ἡμέρα καὶ κλιθῶσιν. 13 *S.* εἰς τὴν νάπην. 14 *Ald.* ἡ. 15 *S.* ἀπὸ τοῦ. 16 *Alex.* ἀπαρχῆς. al. ἀπ' ἀρχῆς. 17 *Aq.* Ἀμανά. 18 *Alex. Ald. C.* Ἀερμών. 19 *Aq.* κατοικητηρίου. 20 V. *ed.* Ἐθάρσυνάς με· ἐθάρσυνας. 21 *Ald.* ἀδελφὴ ἡμῶν νύμφη. 22 *Alex.* ἐν * ἀπό. *Aq.* ἐν ἑνί. *S.* δι' ἑνός. 23 *Aq.* ἐν ἑνὶ πλοκάμῳ ἀπὸ τραχήλου σου. *S.* τῶν ὁρμίσκων τοῦ τραχήλου σου. 24 *Alex.* & *C.* τραχήλου. *Ald.* τραχήλῳ. 25 *Aq.* τί ἐκαλλωπίσθησαν. *S.* ὡραιώθησαν μαστοί σου ὑπὲρ οἶνον. 26 *Alex.* τὰ ἀρώματα. 27 *Aq.* γλυκασμόν. *S.* μέλι. 28 *Alex.* παράδισος. *Ald.* παράδεισοι. 29 *Alex.* μετὰ καρποῦ. 30 *S.* ὀπωρῶν. 31 *Ald.* ἀλωή. *C.* ἀλόθ. *Aq.* καὶ ἀλωή. *S.* καὶ θυμίαμα. 32 *Alex. C.* Πηγὴ κήπων, φρέαρ. 33 V. *ed.* ῥεόντων. 34 *Alex.* & *C.* διάπνευσον. 35 *Aq.* ῥυήτωσαν.

Cap. 5. 1 *Ms. Alex.* κῆπόν μου. 2 *Aq.* & *S.* ὀπωρῶν. 3 *S.* ἐνεμήθην τὸν δρυμόν μου. 4 *Alex.* & *C.* οἱ πλησίον. *Ald.* οἱ πλήσιοι. 5 *C.* ἀδελφιδοί. *Aq.* & *S.* ἑταῖροι· ἀδελφιδοί. 6 *Alex.* ἀδελφή μου, ἡ πλησίον μου, περιστερά. 7 *Aq.* & *S.* νυκτερινῶν. 8 *Alex.* ἐνδύσωμαι. 9 *S.* τὰ ἔντερά μου ἐταράχθη. 10 *Alex.* αἱ χεῖρές μου. 11 *C.* σμύρνης πλήρεις. 12 *Sch.* ἐπὶ θύρας. 13 *Aq.* ἔκλινε· παρῆλθε. *S.* ἀπονεύσας παρῆλθε. 14 *Alex.* ἡ ψυχή μου. 15 *S.* ἐξήρχετο λαλοῦντος αὐτοῦ. 16 *Alex* ἐπήκουσέν μου. 17 *Aq.* ἐμωλώπισάν με. 18 *C.* θέριστρον ἀπ'. *Sch.* κάλυμμα. 19 τί *Ald.* deest. 20 *Alex. C.* εἰμὶ ἐγώ. 21 *S.* λαμπρός. 22 *Ald. C.* ἐκλελογισμένος. *Aq.* ἐκλελεγμένος. *S.* ἐπίλεκτος. 23 *Aq.* λιθέα τοῦ χρυσίου. *S.* χρυσίον. *Th.* ἐπίσημοι ἐν χρυσίῳ. 24 *Alex.* καιφάζ. *Ald.* deest. 25 *C.* ἐλάται. 26 *Aq.* ἐκχύσεις. 27 *Alex.* λελουμέναι. 28 *Alex. Ald.* ἐπὶ πληρώματα ὑδάτων. *C.* ἐπὶ πληρώματι.

29 φιά-

[29] φιάλαι τοῦ ἀρώματος φύουσαι μυρεψικά· χεί-
λη αὐτοῦ κρίνα στάζοντα σμύρναν [30] πλήρη.
14 Χεῖρες αὐτοῦ τορευταὶ χρυσαῖ [31] πεπληρωμέναι
Θαρσίς· κοιλία αὐτοῦ πυξίον ἐλεφάντινον ἐπὶ
15 λίθου σαπφείρου. Κνῆμαι αὐτοῦ στύλοι
[32] μαρμάρινοι τεθεμελιωμένοι ἐπὶ βάσεις
χρυσᾶς· εἶδος αὐτοῦ ὡς Λίβανος, ἐκλεκτὸς
16 ὡς κέδροι. Φάρυγξ αὐτοῦ [33] γλυκασμοὶ
καὶ ὅλος ἐπιθυμία. οὗτος ἀδελφιδός μου καὶ οὗ-
τος πλησίον μου, θυγατέρες Ἱερουσαλήμ.
17 Ποῦ [43] ἀπῆλθεν ὁ ἀδελφιδός σου ἡ καλὴ ἐν γυ-
ναιξί; ποῦ ἀπέβλεψεν ὁ ἀδελφιδός σου; καὶ ζη-
τήσομεν αὐτὸν μετὰ σοῦ.

Κεφ. ϛʹ. 6.

1 Ἀδελφιδός μου κατέβη εἰς [1] κῆπον αὐτοῦ εἰς
[2] φιάλας τοῦ ἀρώματος, [3] ποιμαίνειν ἐν κή-
2 ποις, καὶ συλλέγειν κρίνα. Ἐγὼ τῷ ἀ-
δελφιδῷ μου, καὶ [4] ἀδελφιδός μου ἐμοί, [5] ὁ
3 ποιμαίνων ἐν τοῖς κρίνοις. Καλὴ [6] εἶ ἡ
πλησίον μου, [7] ὡς εὐδοκία, ὡραία ὡς Ἱερου-
4 σαλήμ, [8] θάμβος ὡς τεταγμέναι. Ἀ-
πόστρεψον ὀφθαλμούς σου [9] ἀπεναντίον [10] μου,
ὅτι αὐτοὶ ἀνεπτέρωσάν με. τρίχωμά σου ὡς ἀ-
γέλαι τῶν αἰγῶν, αἳ [11] ἀνεφάνησαν ἀπὸ τοῦ Γα-
5 λαάδ. Ὀδόντες σου ὡς ἀγέλαι τῶν [12] κε-
καρμένων, αἳ ἀνέβησαν ἀπὸ τοῦ λουτροῦ, αἱ
πᾶσαι διδυμεύουσαι, καὶ ἀτεκνοῦσα οὐκ ἔστιν
[13] ἐν αὐταῖς· ὡς [14] σπαρτίον τὸ κόκκινον χείλη
6 σου, καὶ ἡ [15] λαλιά σου ὡραία. Ὡς λέ-
πυρον τῆς ῥοᾶς μῆλόν σου [16] ἐκτὸς τῆς σιωπήσεώς
7 σου. Ἑξήκοντά εἰσι βασίλισσαι καὶ ὀγδοή-
κοντα παλλακαί, καὶ νεάνιδες ὧν οὐκ ἔστιν ἀ-
8 ριθμός. Μία ἐστὶ περιστερά μου, τελεία
μου, μία ἐστὶ τῇ μητρὶ αὐτῆς, ἐκλεκτή ἐστι
τῇ τεκούσῃ [17] αὐτήν. εἴδοσαν αὐτὴν θυγατέ-
ρες καὶ [18] μακαριοῦσιν αὐτὴν βασίλισσαι, [19] καί
γε παλλακαί, καὶ αἰνέσουσιν αὐτήν.
9 Τίς αὕτη ἡ [20] ἐκκύπτουσα ὡσεὶ ὄρθρος, κα-
λὴ ὡς σελήνη, ἐκλεκτὴ ὡς ὁ ἥλιος, [21]
10 θάμβος ὡς [22] τεταγμέναι; Εἰς κῆπον κα-
ρύας κατέβην [23] ἰδεῖν [24] ἐν γεννήμασι τοῦ χει-
μάρρου, ἰδεῖν εἰ ἤνθησεν ἡ ἄμπελος, [25] ἐξήν-
11 θησαν αἱ [26] ῥοαί. Ἐκεῖ δώσω τοὺς μα-
στούς μου σοί. [27] οὐκ ἔγνω ἡ ψυχή μου. [28] ἔθετο
12 με ἅρματα Ἀμιναδάβ. Ἐπίστρεφε ἐπί-
στρεφε ἡ [29] Σουναμῖτις· ἐπίστρεφε [30] ἐπίστρε-
φε, καὶ [31] ὀψόμεθα ἐν σοί.

Κεφ. ζʹ. 7.

1 [1] Τί ὄψεσθε ἐν τῇ [2] Σουναμίτιδι [3] ἡ ἐρχο-
μένη ὡς [4] χοροὶ τῶν παρεμβολῶν; [5] ὡραιώ-
θησαν διαβήματά σου ἐν ὑποδήμασι [6] σου θύ-
γατερ [7] Ναδάβ· ῥυθμοὶ [8] μηρῶν ὅμοιοι ὁρμί-
2 σκοις, [9] ἔργον τεχνίτου. Ὀμφαλός σου
κρατὴρ τορευτός, μὴ ὑστερούμενος [10] κρᾶμα·
κοιλία σου [11] θημωνία σίτου πεφραγμένη ἐν
3 κρίνοις. Δύο μαστοί σου, [12] ὡς δύο νε-
4 βροὶ δίδυμοι δορκάδος. [13] Ὁ τρά-
χηλός σου ὡς πύργος ἐλεφάντινος· [14] οἱ ὀ-
φθαλμοί σου ὡς [15] λίμναι ἐν Ἐσεβών, ἐν πύ-
λαις [16] θυγατρὸς πολλῶν· μυκτήρ σου, ὡς
πύργος τοῦ Λιβάνου σκοπεύων πρόσωπον Δα-
5 μασκοῦ. Κεφαλή σου ἐπὶ σὲ ὡς [17] Κάρ-
μηλος, [18] καὶ πλόκιον κεφαλῆς σου ὡς πορ-
φύρα· βασιλεὺς δεδεμένος ἐν παραδρομαῖς.
6 Τί ὡραιώθης, καὶ τί ἡδύνθης ἀγάπη; [19] ἐν τρυ-
7 φαῖς σου [20] Τοῦτο μέγεθός σου· [21] ὡ-

---

29 *Alex.* * φιαλες. *Aq.* πρασιαί. 30 *Aq.* ἐπιλεκτήν. *S.* πρωτείαν. 31 *S.* πλήρεις ὑακίνθων. VI. *ed.* χρυσολίθων. 32 *Aq.* & *Th.* Πάρινοι. 33 *Ald.* γλυκασμός. 34 *Aq.* ἐπορεύθη. *S.* ἀνεχώρησεν.

Cap. 6. 1 *Ms. Alex.* κῆπόν μου. 2 *Aq.* & *S.* πρασιάς. 3 *Aq. S.* & VI. *ed.* τοῦ νέμεσθαι. 4 *Alex.* ὁ ἀδελφιδός. 5 VI. *ed.* τῷ νεμομένῳ ἐν τοῖς κρίνοις. 6 εἶ *Ald.* deest. 7 *Aq.* κατ' εὐδοκίαν. *S.* εὐδοκητή. V. *ed.* ἕως εὐδοκῶ. 8 *S.* ἐπίφοβος ὡς τάγματα παρεμβολῶν. 9 *Aq.* ἀπὸ κατέναντί μου. 10 *Alex.* ἐμοῦ. 11 *Ald. C.* ἀνέβησαν· & *Sch.* ἀνεφάνησαν. 12 *S.* ἀμνάδων. 13 *Alex.* ἐν αὐτοῖς· ὡς σπαρτίον κόκκινον. 14 *S.* νῆμα κόκκινον. *Aq.* τῆς κόκκου. 15 *S.* διάλεξίς σου καλή. 16 *S.* σκεπόμεναι καλύμματι. 17 *Alex.* αὐτῆς. 18 *Ald.* ἐμακάρισαν. *Aq.* & *S.* ἐπῄνεσαν. 19 *Alex. C.* καὶ παλλακαί. 20 *Alex.* ἐγκύπτουσα. *Sch.* ἀναβαίνουσα. 21 *S.* ἐπίφοβος μετὰ στίφους. *a. int.* ὡς ἐπιφάνεια. V. *ed.* ἐπιφανὴς ὡς μεγαλυνόμεναι. VI. *ed.* καταπληκτικὴ ἐν μεμεγαλυμμέναις. 22 *Ald.* τεταγμένη. 23 *S.* καταμαθεῖν τὰς ὀπώρας τῆς φάραγγος. *a. int.* ἰδεῖν τὸν καρπὸν τῶν χειμάρρων. 24 *Alex.* ἐν γενήματι. *Ald. C.* ἐν γεννήματι. 25 *Alex.* & *C.* εἰ ἤνθησαν. 26 *C.* ῥοαί. Οὐκ ἔγνω. 27 in *nonnull. ll.* est, οὐ ἔγνω. *Aq.* οὐκ ἔγνω ἡ ψυχή μου. *S.* οὐκ οἶδα, ἡ ψυχή μου ἠπόρησέ με. 28 V. *ed.* ἔθου με εἰς ἅρμα λαοῦ ἡγουμένου. 29 *Alex. Ald. C.* Σουλαμῖτις. *S.* ἡ ἐσκυλευμένη. *Aq.* ἡ εἰρηνεύουσα. 30 ἐπίστρεφε *Ald.* deest. 31 *Sch.* ὁραματισθησόμεθα.

Cap. 7. 1 *Aq.* Τί ὁραματισθήσεσθε ἐν εἰρηνευούσῃ. 2 *Ms. Alex. Ald. ed.* & *C.* Σουλαμίτιδι. 3 *Sch.* διερχομένην ὡς χορὸν τῶν παρεμβολῶν. *S.* τὴν ἐσκυλευμένην ἐν τρώσεσι τῶν παρεμβολῶν. 4 *C.* χόρτος. f. χορός. 5 *Alex. Ald. C.* τί ὡραιώθησαν. 6 *Alex.* θύγατερ Ἀμιναδάβ. *C.* θύγατερ Ναδάβ. 7 *Sch.* ἐκουσιαζομένου. *S.* ἡγεμόνος. 8 *Alex. Ald. C.* μηρῶν σου. 9 *Alex. Ald. C.* ἔργῳ (*C.* ἔργων) χειρῶν τεχνίτου. 10 *Alex.* κρᾶματος. 11 *Alex.* θιμωνία. *S.* ὡς σωρός. 12 *C.* ὡς νεβροί. 13 *Alex.* Τράχηλος. 14 *Alex.* ὀφθαλμοί. 15 *S.* κολυμβῆθραι. 16 *S.* θυγατέρων πλήθους. 17 *C.* Καρμήλου. 18 *Sch.* καὶ ἡ διακόσμησίς σου ὡς πορφύρα βασιλέως περιδεδεμένη εἰλήμασι. *a. Sch.* δεδεμένη βεραλείμ. 19 *Aq.* θυγάτηρ τρυφῶν. *a. int.* ἀγαπητὴ ἐν σπατάλαις. 20 *Aq.* Αὕτη ἀνάστασίς σου. *S.* Αὕτη ἡλικία σου. 21 *Alex.* ὡμοιώθη.

μοιώθης

μοιώθης τῷ φοίνικι, καὶ οἱ μαστοί σου τοῖς βό-
8 τρυσιν. Εἶπα, Ἀναβήσομαι [22] ἐπὶ τῷ
φοίνικι, κρατήσω [23] τῶν ὕψεων αὐτοῦ· καὶ ἔσον-
ται δὴ μαστοί σου ὡς βότρυες τῆς ἀμπέλου,
9 καὶ ὀσμὴ ῥινός σου ὡς μῆλα, Καὶ ὁ λά-
ρυγξ σου ὡς οἶνος [24] ὁ ἀγαθὸς, [25] πορευό-
μενος τῷ ἀδελφιδῷ μου εἰς [26] εὐθύτητα, [27] ἱ-
κανούμενος [28] χείλεσί μου καὶ ὀδοῦσιν.
10 Ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ μου, καὶ ἐπ' ἐμὲ ἡ ἐπιστρο-
11 φὴ αὐτοῦ. Ἐλθὲ ἀδελφιδέ μου, ἐξέλ-
θωμεν εἰς ἀγρὸν, αὐλισθῶμεν ἐν κώμαις.
12 Ὀρθρίσωμεν εἰς ἀμπελῶνας· ἴδωμεν [29] εἰ ἤν-
θησεν ἡ ἄμπελος, ἤνθησεν ὁ κυπρισμὸς,
[30] ἤνθησαν αἱ ῥοαί· ἐκεῖ δώσω τοὺς μαστούς μου
13 σοί. Οἱ [31] μανδραγόραι ἔδωκαν ὀ-
σμήν· καὶ ἐπὶ θύραις [32] ἡμῶν πάντα ἀκρόδρυα
νέα πρὸς παλαιὰ ἀδελφιδέ μου [33] ἐτήρησά
σοι.

Κεφ. η'. 8.

1 [1] ΤΙ΄ς δῴη σε [2] ἀδελφιδέ μου θηλάζοντα
μαστοὺς μητρός μου; [3] εὑροῦσά σε ἔξω φιλήσω
σε, [4] καί γε οὐκ ἐξουδενώσουσί [5] μοι.
2 Παραλήψομαί σε, εἰσάξω σε εἰς οἶκον μητρός
μου καὶ εἰς [6] ταμεῖον τῆς συλλαβούσης με· [7] πο-
τιῶ σε ἀπὸ οἴνου τοῦ [8] μυρεψικοῦ, ἀπὸ νάμα-
3 τος ῥοῶν μου. Εὐώνυμος αὐτοῦ ὑπὸ τὴν
κεφαλήν μου, [9] καὶ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ [10] περιλή-
4 ψεταί με. Ὥρκισα ὑμᾶς θυγατέρες
Ἱερουσαλὴμ [11] ἐν ταῖς ἰσχύσεσι τοῦ ἀγροῦ· [12] ἐὰν
ἐγείρητε καὶ ἐὰν ἐξεγείρητε τὴν ἀγάπην ἕως ἂν
5 θελήσῃ. Τίς αὕτη ἡ ἀναβαίνουσα [13] λε-
λευκανθισμένη, [14] ἐπιστηριζομένη ἐπὶ τὸν ἀδελ-
φιδὸν αὐτῆς; [15] ὑπὸ μῆλον ἐξήγειρά σε· [16] ἐ-
κεῖ ὠδίνησέ σε ἡ μήτηρ σου, ἐκεῖ ὠδίνησέ σε ἡ
6 τεκοῦσά σε. [17] Θές με ὡς σφραγίδα
ἐπὶ τὴν καρδίαν σου, ὡς σφραγίδα ἐπὶ τὸν βρα-
χίονά σου· [18] ὅτι κραταιὰ ὡς θάνατος ἀγάπη,
[19] σκληρὸς ὡς ᾅδης ζῆλος· [20] περίπτερα αὐτῆς
7 περίπτερα πυρὸς, [21] φλόγες αὐτῆς. Ὕδωρ
πολὺ οὐ δυνήσεται σβέσαι τὴν ἀγάπην, καὶ πο-
ταμοὶ οὐ [22] συγκλύσουσιν αὐτήν. ἐὰν δῷ ἀνὴρ
[23] πάντα τὸν βίον αὐτοῦ [24] ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἐξου-
8 δενώσει [25] ἐξουδενώσουσιν αὐτόν. [26] Ἀ-
δελφὴ ἡμῶν μικρὰ καὶ μαστοὺς οὐκ ἔχει. τί ποιή-
σωμεν τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν, ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἐὰν λα-
9 ληθῇ ἐν αὐτῇ; Εἰ τεῖχός ἐστιν, οἰκοδο-
μήσωμεν ἐπ' αὐτὴν ἐπάλξεις ἀργυρᾶς· καὶ εἰ
θύρα ἐστὶ, [27] διαγράψωμεν [28] ἐπ' αὐτὴν σανί-
10 δα κεδρίνην. Ἐγὼ τεῖχος, καὶ μαστοί
μου ὡς πύργοι· [29] ἐγὼ ἤμην ἐν ὀφθαλμοῖς
[30] αὐτῶν ὡς εὑρίσκουσα εἰρήνην·
11 Ἀμπελὼν ἐγενήθη τῷ Σαλωμὼν [31] ἐν Βεελα-
μών· ἔδωκε τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ τοῖς [32] τηροῦσιν.
ἀνὴρ [33] οἴσει [34] ἐν καρπῷ αὐτοῦ χιλίους [35] ἀρ-
12 γυρίου. [36] Ἀμπελών μου ἐμὸς ἐνώπιόν
μου, οἱ χίλιοι Σαλωμὼν, καὶ οἱ [37] διακόσιοι
13 τοῖς τηροῦσι τὸν καρπὸν αὐτοῦ. [38] Ὁ καθ-
ήμενος ἐν κήποις, ἑταῖροι [39] προσέχοντες [40] τῇ
14 φωνῇ σου, ἀκούτισόν με. Φύγε ἀδελφιδέ
μου, καὶ ὁμοιώθητι τῇ δορκάδι, [41] ἢ τῷ νε-
βρῷ τῶν ἐλάφων ἐπὶ ὄρη τῶν [42] ἀρωμάτων.

*

---

22 *Alex.* & *C.* ἐν τῷ φοίνικι. 23 *S.* τῶν βαΐων. 24 *Alex.* ἀγαθός. 25 *S.* ἁρμόζων τῷ ἀγαπητῷ μου. 26 *Ald.* εὐθύτητας. 27 *S.* προστιθέμενος χείλεσι. 28 *Alex. C.* ἐν χείλεσίν μου καὶ. *Aq.* χείλεσι καί. 29 *Aq.* & VI. *ed.* εἰ ἐβλάστησεν. 30 *Aq.* ἤνοιξαν. 31 *Alex.* * μανδραγόρες. 32 *Alex.* * ὑμῶν. 33 *S.* & *Aq.* ἀπέκρυψά σοι.

Cap. 8. 1 *Aq.* Τίς δώσει σε ὡς ἀδελφὸν ἐμοί; 2 *Comp.* ἀδελφόν. 3 *S.* ἵνα εὑροῦσά σε ἔξω, φιλήσω. *a. interp.* ἐν ἀγρῷ. *a.* εὑρήσω σε ἐν ἀγορᾷ, φιλήσω σε. 4 VI. *ed.* καὶ μηδεὶς ἐξευτελίζῃ με. *Aq.* οὐκέτι μυκτηρίσουσί με. 5 *Alex.* με. 6 *Alex.* ταμιεῖον. 7 *Ald.* διδάξεις με, ποτιῶ. & *Ambr.* ibi docebis me. 8. *S.* ἠρτυμένου. 9 *Alex.* καὶ δεξιά. 10 *Ald.* παραλήψεται. 11 *Alex. Ald. C.* ἐν ταῖς δυνάμεσιν, καὶ ἐν ταῖς. *Sch.* ἐν ταῖς δορκάσιν ἢ ἐν ἐλάφοις τῆς χώρας. 12 *Alex.* τί ἐγείρητε καὶ τί ἐξεγείρηται. *Ald. C.* τί ἐγείρητε καὶ τί ἐξεγείρητε. 13 *C.* ἀπὸ ἐρήμου. *Sch.* ἐκ τῆς ἐρήμου. 14 *Orig.* interprete *Hier.* hæc ita explicat, quasi verior sit lectio, ἐπιστηθιζομένη. VI. *ed.* ἐπερειδομένη. 15 *Aq.* ὑποκάτω τοῦ μήλου. *S.* ὑπὸ τὴν μηλέαν. 16 *Aq.* ἐκεῖ διεφθάρη. *S.* ὅπου. 17 *Sch.* Περίθου. 18 *S.* ὅτι ἀκαταμάχητος ὡς θάνατος ἡ ἀγάπη. 19 *Alex.* σκληρόν. 20 *Sch.* λαμπάδες αὐτῆς λαμπάδες πυρός. *S.* αἱ ὁρμαὶ αὐτῆς ὁρμαὶ πύρινοι. VI. *ed.* σπινθῆρες αὐτῆς σπινθῆρες πυρός. 21 *Ald.* ἄνθρακες πυρὸς, φλόγες. 22 *Alex.* συγκλίσουσιν. 23 *Alex.* τὸν πάντα βίον. *Aq.* σύμπασαν ὕπαρξιν τοῦ οἴκου αὐτοῦ. 24 *S.* ὑπὲρ τῆς ἀγάπης, ἐξευτελιζόμενος ἐξευτελισθήσεται. 25 *Alex.* ἐξουδενήσουσιν. 26 V. *ed.* Ἀδελφὴ ἡμῶν εἶ μικρὰ, καὶ μαστοὺς οὐκ ἔχεις. 27 *S.* περισφίγξωμεν αὐτὴν σανίσι κεδρίναις. 28 V. *ed.* ἐπάνω αὐτῆς. 29 *Aq.* τότε ἐγενόμην ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εὑρίσκουσα εἰρήνην. 30 *Alex. Ald. C.* αὐτοῦ ὡς (deest *Alex.* & *Ald.*) εὑρίσκουσα. 31 *Sch.* ἐν ἔχοντι πλῆθος. *a. Sch.* ἐν κατοχῇ ὄχλου. 32 *Alex.* τηροῦσιν * * Ἀμπελών μου. 33 *Sch.* ἐνέγκῃ ὑπὲρ καρποῦ αὐτοῦ χιλίους ἀργυρίου. 34 in *nonnull. ll.* est, ἐν καιρῷ. 35 *C.* ἀργυρίους. 36 *Sch.* ἀμπελὼν ἐμὸς εἰς πρόσωπόν μου. 37 *Sch.* δισχίλιοι. 38 *S.* Οἱ καθήμενοι. 39 *Sch.* ἀκροῶνται. 40 *Ald.* τῆς φωνῆς. 41 *Alex.* ἢ νεβρῷ ἐλάφων ἐπὶ τὰ ὄρη κοιλωμάτων. 42 *Sch.* ἡδυσμάτων. * *Alex.* Ἆσμα ᾀσμάτων.

ἩΣΑΙΑΣ.

Κεφ. α'. 1.

1 Ὅρασις ἣν εἶδεν Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμώς,
ἣν εἶδε κατὰ τῆς Ἰουδαίας καὶ κατὰ Ἱερουσα-
λὴμ, ἐν βασιλείᾳ Ὀζίου, καὶ Ἰωά-
θαμ, καὶ [2] Ἄχαζ, καὶ Ἐζεκίου, οἳ ἐβασίλευ-
2 σαν τῆς Ἰουδαίας. Ἄκουε οὐρανὲ, καὶ ἐνωτί-
ζου γῆ, ὅτι [3] κύριος ἐλάλησεν, Υἱοὺς [4] ἐγέν-
νησα καὶ ὕψωσα, αὐτοὶ δέ με ἠθέτησαν.
3 Ἔγνω βοῦς τὸν κτησάμενον, καὶ ὄνος τὴν φάτ-
νην τοῦ κυρίου αὐτοῦ· Ἰσραὴλ δέ με οὐκ ἔγνω,
4 καὶ ὁ λαός [5] με οὐ συνῆκεν. Οὐαὶ ἔθνος
ἁμαρτωλὸν, λαὸς [6] πλήρης ἁμαρτιῶν, σπέρ-
μα [7] πονηρὸν, υἱοὶ ἄνομοι, [8] ἐγκατελίπατε τὸν
κύριον, καὶ παρωργίσατε τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραήλ. [9]
5 Τί ἔτι πληγῆτε προστιθέντες ἀνομίαν; πᾶσα
κεφαλὴ εἰς [10] πόνον, καὶ πᾶσα καρδία εἰς λύ-
6 πην. Ἀπὸ [11] ποδῶν ἕως [12] κεφαλῆς,
[13] οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ ὁλοκληρία, [14] οὔτε τραῦ-
μα, οὔτε μώλωψ, οὔτε πληγὴ φλεγμαίνουσα·
οὐκ ἔστι μάλαγμα ἐπιθεῖναι, οὔτε ἔλαιον, οὔτε
7 καταδέσμους. Ἡ γῆ ὑμῶν ἔρημος, αἱ
πόλεις ὑμῶν πυρίκαυστοι· τὴν χώραν ὑμῶν
ἐνώπιον ὑμῶν ἀλλότριοι κατεσθίουσιν αὐτὴν, καὶ
ἠρήμωται κατεστραμμένη ὑπὸ λαῶν ἀλλοτρίων.
8 Ἐγκαταλειφθήσεται ἡ θυγάτηρ Σιὼν, ὡς σκηνὴ
ἐν ἀμπελῶνι, καὶ ὡς ὀπωροφυλάκιον ἐν [15] σι-
9 κυηράτῳ, ὡς πόλις πολιορκουμένη. Καὶ
εἰ μὴ κύριος [16] σαβαὼθ ἐγκατέλιπεν ἡμῖν
σπέρμα, ὡς Σόδομα ἂν ἐγενήθημεν, καὶ ὡς
10 Γόμοῤῥα ἂν [17] ὡμοιώθημεν. Ἀκούσατε
λόγον κυρίου, ἄρχοντες Σοδόμων· [18] προσέ-
χετε νόμον [19] θεοῦ, λαὸς Γομόῤῥας.
11 [20] Τί μοι πλῆθος τῶν θυσιῶν ὑμῶν; λέγει κύ-
ριος· [21] πλήρης εἰμὶ [22] ὁλοκαυτωμάτων
[23] κριῶν, καὶ στέαρ ἀρνῶν καὶ αἷμα ταύρων καὶ
12 τράγων οὐ βούλομαι, Οὐδ' ἂν ἔρχησθε
ὀφθῆναί μοι· τίς γὰρ ἐξεζήτησε ταῦτα ἐκ τῶν
χειρῶν ὑμῶν; πατεῖν τὴν αὐλήν μου οὐ προσ-
13 θήσεσθε. Ἐὰν [24] φέρητε σεμίδαλιν, μά-
ταιον θυμίαμα, βδέλυγμά μοι ἐστί. τὰς νου-
μηνίας ὑμῶν, καὶ τὰ σάββατα, καὶ ἡμέραν
[25] μεγάλην οὐκ [26] ἀνέχομαι νηστείαν, καὶ
14 ἀργίαν, Καὶ τὰς [27] νουμηνίας ὑμῶν,
καὶ τὰς ἑορτὰς ὑμῶν μισεῖ ἡ ψυχή μου. ἐγενήθη-
τέ μοι εἰς [28] πλησμονὴν, [29] οὐκέτι ἀνήσω τὰς
15 ἁμαρτίας ὑμῶν. Ὅταν [30] ἐκτείνητε τὰς
χεῖρας, ἀποστρέψω τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀφ' ὑ-
μῶν· καὶ ἐὰν πληθύνητε τὴν δέησιν, οὐκ εἰσα-
κούσομαι ὑμῶν· αἱ γὰρ χεῖρες ὑμῶν αἵματος πλή-
16 ρεις. Λούσασθε, καθαροὶ γένεσθε, ἀφέ-
λετε τὰς πονηρίας ἀπὸ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ἀπ-
έναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου, παύσασθε [31] ἀπὸ τῶν
17 πονηριῶν ὑμῶν, Μάθετε καλὸν ποιεῖν,
ἐκζητήσατε κρίσιν, ῥύσασθε ἀδικούμενον, κρί-
νατε ὀρφανῷ, καὶ δικαιώσατε χήραν,
18 Καὶ [32] δεῦτε, [33] διελεγχθῶμεν, λέγει κύριος,
καὶ ἐὰν ὦσιν αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν ὡς φοινικοῦν, ὡς
χιόνα λευκανῶ. ἐὰν δὲ [34] ὦσιν ὡς κόκκινον,
19 [35] ὡς ἔριον λευκανῶ. Καὶ ἐὰν [36] θέλητε,
καὶ εἰσακούσητέ μου, τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς φάγεσθε.

Cap. 1. 1 *Ms. Alex.* Ἡσαΐας προφήτης. 2 *Alex.* Ἄχας. 3 *Marchali Codex* passim ad hanc vocem κύριος, ΠιΠι habet in margine, ubicunque sc. Dominum universi significat, alioquin minime, ut ex versu tertio hic proxime subjecto patet, Καὶ ὄνος τὴν φάτνην τοῦ κυρίου αὐτοῦ, sine nota marginali. Vid. infra cap. 59. vers. 13. 4 M. — Θ. Σ. ἐξέθρεψα. 5 *Ald.* M ÷ Ἀ. Θ. μου. 6 M. βεβαρημένον. 7 M ÷ πονηρευομένων. 8 *Alex.* ἐγκατελείπετε. 9 M. * Ἀ. ἀπηλλοτριώθησαν εἰς τὰ ὀπίσω. quomodo etiam *Ald.* & *C. Basil.* ait, addita hæc esse ex *Th. ed.* 10 M ÷ Ἀ. ἀῤῥώστημα. Σ. νόσον. 11 M ÷ Σ. Θ. ἴχνους. 12 *Alex.* κεφαλῆς, οὔτε τραῦμα, οὔτε μώλωψ. 13 *Procop. Symm.* integram periodum sic reddit, οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ ὑγιὲς, ἀλλὰ τραῦμα, καὶ μώλωψ, καὶ πληγὴ τραύματος οὐ σφιγγομένου, οὐδὲ ἐπιδεσμουμένου, οὐδὲ ἁπαλυνομένου ἐλαίῳ. 14 *C.* τραῦμα, μώλωψ, πληγή. atque ita est etiam apud *Cyrill.* 15 *Alex.* συκυηράτῳ. *Basil.* σικυηρατόν ἐστι τόπος προσκαίρων καὶ ὀλιγοχρονίων καρπῶν οἰστικὸς τέρψιν τινὰ μᾶλλον ἢ ὠφέλειαν παρεχομένων. 16 M ÷ Σ. Θ. τῶν δυνάμεων. Ἀ. στρατειῶν. 17 *Alex.* ὁμοιώθημεν. 18 P. τὸ προσέχειν, ἢ τὸ ἐνωτίζεσθαι, ὡς ἐξέδωκαν ἕτεροι. 19 *C.* θεοῦ ὑμῶν. M. οἱ Γ — θεοῦ ἡμῶν. 20 *Alex.* Τί ἐμοί. 21 M ÷ Ἀ. Σ. ἐμπέπλησμαι. 22 M. ὁλοκαύτωμα τῶν κρειῶν &c. referendo nempe ad sequentia; quod & faciendum monet P. ad locum. 23 *Ald.* καὶ κριῶν. 24 *Alex.* φέρητε μοι σεμίδαλιν. 25 M ÷ Ἀ. κλητήν. Θ. ἐπίκλητον. 26 *C.* ἀνέξομαι. 27 *C.* νουμηνίας, καί. 28 M ÷ Ἀ. Σ. Θ. ἐνόχλησιν. 29 M ÷ Σ. ἐκοπίασα ἱλασκόμενος. Ἀ. κεκοπίακα ἀνέχων. 30 *Alex.* τὰς χεῖρας ἐκτείνητε πρὸς μέ. M. etiam addit πρὸς μέ. 31 M ÷ Σ. πονηρευόμενοι. 32 M. post δεῦτε habet * οἱ Γ, Δή. 33 *Alex.* καὶ διελεγθῶμεν. *Ald.* καὶ διαλεχθῶμεν. *C.* καὶ διελεγχθῶμεν. 34 M — πυῤῥιῶσιν ὡς κόκκινον. 35 *C.* ὡσεὶ ἔριον. 36 *Alex.* θέλετε.

Ἐὰν

20 Ἐὰν δὲ μὴ θέλητε, μηδὲ εἰσακούσητέ μου,
μάχαιρα ὑμᾶς κατέδεται· τὸ γὰρ στόμα κυρίου
21 ἐλάλησε ταῦτα. Πῶς ἐγένετο πόρνη πόλις
πιστὴ Σιὼν πλήρης κρίσεως; ἐν ᾗ δικαιοσύνη
[37] ἐκοιμήθη ἐν αὐτῇ, νῦν δὲ φονευταί.
22 Τὸ ἀργύριον ὑμῶν, ἀδόκιμον· [38] οἱ κάπηλοί
23 σου μίσγουσι τὸν οἶνον ὕδατι. Οἱ ἄρχοντές
σου [39] ἀπειθοῦσι, κοινωνοὶ κλεπτῶν, [40] ἀγα-
πῶντες δῶρα, διώκοντες ἀνταπόδομα, ὀρ-
φανοῖς οὐ κρίνοντες, καὶ κρίσιν [41] χηρῶν οὐ προσ-
24 έχοντες. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει [42] κύριος
ὁ δεσπότης σαβαὼθ, Οὐαὶ οἱ ἰσχύοντες [43] Ἰσ-
ραήλ· οὐ παύσεται γάρ μου ὁ θυμὸς ἐν τοῖς ὑπε-
ναντίοις, καὶ κρίσιν ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου ποιήσω·
25 Καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου [44] ἐπὶ σὲ, καὶ πυρώ-
σω [45] εἰς καθαρὸν, τοὺς [46] δὲ ἀπειθοῦντας [47] ἀπ-
ολέσω, καὶ ἀφελῶ πάντας [48] ἀνόμους ἀπὸ [49] σοῦ.
26 Καὶ [50] ἐπιστήσω τοὺς κριτάς σου, ὡς τὸ πρότερον,
καὶ τοὺς συμβούλους σου, ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς· καὶ μετὰ
ταῦτα κληθήσῃ πόλις δικαιοσύνης, μητρόπολις
27 πιστὴ Σιών· μετὰ γὰρ κρίματος σωθήσεται ἡ
αἰχμαλωσία αὐτῆς, καὶ [51] μετὰ ἐλεημοσύνης.
28 Καὶ συντριβήσονται οἱ ἄνομοι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἅ-
μα, καὶ οἱ ἐγκαταλιπόντες τὸν κύριον συντελεσθή-
29 σονται. Διότι [52] αἰσχυνθήσονται [53] ἀπὸ τῶν εἰ-
δώλων αὐτῶν, ἃ αὐτοὶ ἠβούλοντο, καὶ [54] ᾐσχύν-
θησαν ἐπὶ τοῖς [55] κήποις, ἃ ἐπεθύμησαν.
30 Ἔσονται γὰρ [56] ὡς [57] τερέβινθος ἀποβεβληκυῖα τὰ
φύλλα, καὶ ὡς παράδεισος ὕδωρ μὴ ἔχων.
31 Καὶ ἔσται ἡ ἰσχὺς αὐτῶν ὡς καλάμη [58] στιππύου,
καὶ αἱ ἐργασίαι αὐτῶν [59] ὡς [60] σπινθῆρες, καὶ κατα-
καυθήσονται [61] οἱ [62] ἄνομοι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἅ-
μα, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων.

Κεφ. β'. 2.

1 Ὁ Λόγος ὁ γενόμενος [1] πρὸς Ἡσαΐαν υἱὸν
Ἀμὼς [2] περὶ τῆς Ἰουδαίας, καὶ περὶ Ἱερουσαλήμ.
2 Ὅτι ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις [3] ἐμφανὲς τὸ
ὄρος [4] κυρίου, καὶ ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ [5] ἐπ' ἄκρου τῶν
ὀρέων, καὶ ὑψωθήσεται [6] ὑπεράνω τῶν βουνῶν, καὶ
3 ἥξουσιν [7] ἐπ' αὐτὸ πάντα τὰ ἔθνη. Καὶ
πορεύσονται [8] ἔθνη πολλὰ, καὶ ἐροῦσι, [9] Δεῦτε καὶ
ἀναβῶμεν εἰς τὸ [10] ὄρος [11] κυρίου, καὶ εἰς τὸν
οἶκον τοῦ θεοῦ Ἰακὼβ, καὶ ἀναγγελεῖ ἡμῖν τὴν ὁδὸν
αὐτοῦ, καὶ πορευσόμεθα ἐν αὐτῇ· ἐκ γὰρ Σιὼν
ἐξελεύσεται νόμος, καὶ λόγος κυρίου ἐξ Ἱερουσα-
4 λήμ. Καὶ κρινεῖ ἀναμέσον τῶν ἐθνῶν,
καὶ [12] ἐξελέγξει λαὸν πολύν· καὶ συγκόψουσι τὰς
μαχαίρας αὐτῶν εἰς ἄροτρα, καὶ τὰς ζιβύνας
αὐτῶν εἰς δρέπανα· καὶ [13] οὐ λήψεται [14] ἔθνος
ἐπ' ἔθνος μάχαιραν, καὶ [15] οὐ μὴ μάθωσιν ἔτι
5 πολεμεῖν. Καὶ νῦν [16] ὁ οἶκος [17] Ἰακὼβ,
δεῦτε [18] πορευθῶμεν [19] τῷ φωτὶ κυρίου·
6 Ἀνῆκε γὰρ τὸν λαὸν αὐτοῦ τὸν οἶκον τοῦ [20] Ἰσραήλ·
ὅτι ἐνεπλήσθη ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς ἡ χώρα αὐτῶν
κληδονισμῶν, ὡς ἡ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ τέκνα
πολλὰ ἀλλόφυλα ἐγενήθη αὐτοῖς.
7 Ἐνεπλήσθη γὰρ ἡ χώρα αὐτῶν ἀργυρίου καὶ χρυ-
σίου, καὶ οὐκ ἦν ἀριθμὸς τῶν θησαυρῶν αὐτῶν·
καὶ ἐνεπλήσθη ἡ γῆ [21] ἵππων, καὶ οὐκ ἦν ἀριθ-
8 μὸς τῶν ἁρμάτων αὐτῶν. Καὶ ἐνεπλήσθη
ἡ γῆ βδελυγμάτων τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν,
καὶ προσεκύνησαν οἷς ἐποίησαν οἱ δάκτυλοι αὐ-
9 τῶν. Καὶ ἔκυψεν ἄνθρωπος, καὶ ἐτα-
πεινώθη ἀνὴρ, καὶ οὐ μὴ ἀνήσω [22] αὐτούς.

---

37 M ÷ Σ. κυλίζεται. forsan, ἠυλίζετο. 38 Alex. αἱ πόλεις ὑμῶν πυρίκαυστοι οἱ κάπηλοι.
39 M ÷ Θ. ἐκκλίνοντες. Σ. ἀπειθεῖς. 40 M ÷ Ἀ. πᾶς αὐτὸς ἀγαπῶν. S. ἅπας ἀγαπᾷ. Θ. πᾶς τις ἀγαπᾷ.
41 Alex. M ÷ Θ. Σ. χήρας. 42 Alex. Ald. C. M. ὁ δεσπότης κύριος σαβαώθ. 43 Alex. Ἱερουσαλήμ. 44 M. ἐπὶ σοῦ. 45 Alex. & C. σε εἰς καθαρόν. atque ita etiam M. Ad ÷ vero Ἀ. καὶ πυρώσω εἰς ἐκλεκτὸν σύμφυλά σου. P. ibidem, οἱ λοιποὶ κασσίτερον ἐκδεδώκασι. S. εἰς καθαρὸν τὴν σκωρίαν σου. Th. τὸ γιγαρτῶδές σου. 46 δὲ Ald. deest.
47 ἀπολέσω Ald. deest. 48 M. τοὺς ἀνόμους. 49 Alex. Ald. C. M. σου, καὶ πάντας ὑπερηφάνους ταπεινώσω. (Ald. C. M. deest ταπεινώσω.) Καί. 50 M — Σ. Θ. ἀποκαταστήσω. 51 P. ἢ ὡς οἱ λοιποὶ ἡρμήνευσαν, μετὰ δικαιοσύνης.
52 Alex. M ÷ Θ. καταισχυνθήσονται. Ἀ. Σ. ὅμως τε οἱ O.
53 Alex. ἐπὶ τοῖς εἰδώλοις. M. ἐν τοῖς εἰδώλοις. in margine vero — οἱ Γ, ἀπὸ τῶν εἰδώλων. 54 Alex. ἐπαισχυνθήσονται ἐπὶ τοῖς κήποις αὐτῶν. Ald. C. ἐπησχύνθησαν ἐπὶ (C. ἐν) τοῖς (C. deest) κήποις. M. pro ᾐσχύνθησαν hab. ἐπαισχύνθησαν.
55 M ÷ γλυπτοῖς αὐτῶν ἐφ' οἷς αὐτοὶ ἐποίησαν. 56 Ald. M. ὥσπερ. 57 Sch. τερέβινθος φυτόν ἐστιν ἐν ξηροῖς τόποις φυόμενον, κλάδους ἔχον κατεσκληκότας. 58 M. στυππείου.

59 Ald. M. ἅμα ὡς. 60 Alex. σπινθῆρες πυρός. M — Ἀ. Σ. εἰς σπινθῆρα καὶ ἀνάφθησιν. 61 M — Ἀ. ΔΥΣ. αὐτοί. Σ. ἀμφότερα. Θ. ἀμφότεροι. 62 Ald. ἄνομοι, καὶ οὐκ ἔσται.

Cap. 2. 1 Ms. Alex. παρὰ κυρίου πρός. 2 S. ὑπὲρ τῆς Ἰουδαίας καὶ ὑπὲρ Ἱερουσαλήμ. P. in Comment. Κατὰ δὲ Σύμμαχον, ὑπὲρ τοῦ Ἰσραήλ. 3 M. Ἀ Σ. ἕτοιμον ἔσται τὸ ὄρος τοῦ οἴκου κυρίου. 4 Alex. τοῦ κυρίου. 5 Alex. ἐπ' ἄκρων. 6 C. ἐπάνω. 7 Ald. ἐν αὐτῇ. al. ἐπ' αὐτόν.
8 M. Ἀ. Θ. Σ. λαοὶ πολλοί. cum ÷ 9 Alex. Δεῦτε ἀναβῶμεν. 10 M ÷ A. Θ. Σ. ὁμοίως. 11 Alex. τοῦ κυρίου. 12 Alex. & C. ἐλέγξει. 13 M ÷ Θ. οὐ μὴ ἀρῇ ἔθνος. 14 Alex. ἔτι ἔθνος. 15 M ÷ Σ. οὐδέ.
16 M ÷ ΣΥ. 17 Alex. τοῦ Ἰακώβ. 18 Ald. C. M. καὶ πορευθῶμεν. 19 Ald. M. ἐν τῷ. 20 Ald. C. M. Ἰακώβ. Adi Origenem ad versum hunc. 21 Alex. αὐτῶν ἵππων. 22 M ÷ αὐτοῖς. Ἀ. Σ. Θ. αὐτούς. P. hic in Comment. Ἀντὶ τοῦ οὐ μὴ ἀνήσω αὐτοὺς, ὁ μὲν Ἀκύλας, οὐ μὴ ἀνῇς αὐτοῖς. ὁ δὲ Σύμμ. καὶ μὴ ἀφῇς αὐτοῖς. Orig. P. Ἰστέον μέντοι, ὡς οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταὶ ἀντὶ τοῦ (ἀνῆκε γὰρ τὸν λαὸν αὐτοῦ) πρὸς τὸν θεὸν τὸν λόγον ἀπέστρεψαν. Ἀκύλας μὲν, εἰάσας εἰπών· ὁ δὲ Σύμμαχος, ἀπέρριψας· ὁ δὲ Θεοδοτίων, ἀνῆκας.

Καὶ

10 Καὶ νῦν [23] εἰσέλθετε εἰς τὰς πέτρας, καὶ κρύ-
πτεσθε εἰς τὴν γῆν ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου κυ-
ρίου, καὶ [24] ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν
11 ἀναστῇ θραῦσαι τὴν γῆν. Οἱ γὰρ ὀφθαλ-
μοὶ κυρίου ὑψηλοί· ὁ δὲ ἄνθρωπος ταπεινός.
καὶ ταπεινωθήσεται τὸ ὕψος τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὑ-
ψωθήσεται κύριος μόνος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.
12 Ἡμέρα γὰρ κυρίου σαβαὼθ ἐπὶ πάντα ὑβριστὴν
καὶ ὑπερήφανον, καὶ ἐπὶ πάντα ὑψηλὸν καὶ με-
13 τέωρον, καὶ [25] ταπεινωθήσονται. Καὶ ἐπὶ
πᾶσαν κέδρον τοῦ Λιβάνου τῶν ὑψηλῶν καὶ μετεώ-
ρων, καὶ ἐπὶ πᾶν δένδρον βαλάνου Βασὰν,
14 [26] Καὶ [27] ἐπὶ [28] πᾶν ὑψηλὸν ὄρος, καὶ ἐπὶ
15 πάντα βουνὸν ὑψηλὸν, Καὶ ἐπὶ πάν-
τα πύργον ὑψηλὸν, καὶ ἐπὶ πᾶν τεῖχος ὑψη-
16 λὸν, Καὶ ἐπὶ πᾶν πλοῖον θαλάσσης,
17 καὶ ἐπὶ πᾶσαν θέαν πλοίων κάλλους. Καὶ
ταπεινωθήσεται πᾶς ἄνθρωπος, καὶ πεσεῖται [29] ὕ-
βρις [30] τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὑψωθήσεται κύριος μό-
18 νος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Καὶ τὰ χειρο-
19 ποίητα πάντα κατακρύψουσιν, Εἰσενέγ-
καντες εἰς τὰ σπήλαια, καὶ εἰς τὰς σχισμὰς τῶν
πετρῶν, καὶ εἰς τὰς τρώγλας τῆς γῆς ἀπὸ προσ-
ώπου τοῦ φόβου κυρίου, καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος
20 αὐτοῦ, ὅταν ἀναστῇ θραῦσαι τὴν γῆν. [31] Τῇ
γὰρ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκβαλεῖ ἄνθρωπος τὰ βδε-
λύγματα αὐτοῦ τὰ ἀργυρᾶ, καὶ τὰ χρυσᾶ, [32] ἃ
ἐποίησαν προσκυνεῖν τοῖς ματαίοις, καὶ ταῖς νυ-
21 κτερίσι, Τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὰς τρώγλας τῆς στε-
ρεᾶς πέτρας, καὶ εἰς τὰς σχισμὰς τῶν πετρῶν,
ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου κυρίου, καὶ ἀπὸ τῆς δόξης
τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἀναστῇ θραῦσαι [33] τὴν
γῆν.

Κεφ. γ΄. 3.

1 Ἰδοὺ δὴ ὁ δεσπότης κύριος σαβαὼθ ἀφε-
λεῖ [1] ἀπὸ [2] Ἱερουσαλὴμ καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας,
[3] ἰσχύοντα καὶ ἰσχύουσαν, ἰσχὺν ἄρτου καὶ ἰσχὺν ὕ-
2 δατος. [4] Γίγαντα καὶ ἰσχύοντα, [5] καὶ ἄν-
θρωπον πολεμιστὴν, καὶ δικαστὴν, καὶ προφή-
την, καὶ στοχαστὴν, καὶ [6] πρεσβύτερον,
3 Καὶ πεντηκόνταρχον, καὶ θαυμαστὸν σύμβουλον,
καὶ σοφὸν ἀρχιτέκτονα, καὶ [7] συνετὸν ἀκροατήν.
4 Καὶ ἐπιστήσω νεανίσκους ἄρχοντας αὐτῶν, καὶ
5 ἐμπαῖκται [8] κυριεύσουσιν αὐτῶν. Καὶ συμ-
πεσεῖται ὁ λαὸς, ἄνθρωπος πρὸς ἄνθρωπον,
καὶ ἄνθρωπος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· προσκό-
ψει τὸ παιδίον πρὸς τὸν πρεσβύτην, ὁ ἄτιμος
6 πρὸς τὸν ἔντιμον. Ὅτι [9] ἐπιλήψεται ἄνθρω-
πος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, [10] ἢ τοῦ οἰκείου τοῦ πα-
τρὸς αὐτοῦ, λέγων, Ἱμάτιον ἔχεις, ἀρχηγὸς
[11] γενοῦ ἡμῶν, καὶ τὸ βρῶμα τὸ ἐμὸν ὑπὸ σὲ
7 ἔστω. Καὶ ἀποκριθεὶς [12] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐ-
κείνῃ ἐρεῖ, Οὐκ ἔσομαί σου ἀρχηγός· [13] οὐ γάρ
[14] ἐστιν ἐν τῷ οἴκῳ μου ἄρτος, οὐδὲ ἱμάτιον.
8 οὐκ ἔσομαι ἀρχηγὸς τοῦ λαοῦ τούτου, Ὅτι ἀνεῖται
Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἡ Ἰουδαία συμπέπτωκε, καὶ
[15] αἱ γλῶσσαι αὐτῶν μετὰ ἀνομίας, [16] τὰ πρὸς
9 κύριον ἀπειθοῦντες. Διότι νῦν ἐταπεινώ-
θη ἡ δόξα αὐτῶν, καὶ ἡ αἰσχύνη [17] τοῦ προσ-
ώπου αὐτῶν ἀντέστη αὐτοῖς· τὴν δὲ ἁμαρ-
τίαν αὐτῶν ὡς Σοδόμων [18] ἀνήγγειλαν καὶ ἐν-
εφάνισαν. οὐαὶ τῇ ψυχῇ αὐτῶν, [19] διότι βε-
βούλευνται βουλὴν πονηρὰν, καθ᾽ ἑαυτῶν
10 [20] Εἰπόντες, Δήσωμεν τὸν δίκαιον, ὅτι δύσχρη-
στος ἡμῖν ἐστι. τοίνυν τὰ γεννήματα τῶν ἔργων αὐ-
11 τῶν φάγονται. Οὐαὶ τῷ ἀνόμῳ, πονηρὰ
[21] κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ συμβήσεται αὐτῷ.
12 Λαός μου, οἱ πράκτορες ὑμῶν [22] καλαμῶνται
ὑμᾶς, καὶ οἱ ἀπαιτοῦντες κυριεύουσιν ὑμῶν. λαός
μου, οἱ μακαρίζοντες ὑμᾶς, πλανῶσιν ὑμᾶς,
καὶ [23] τὸν τρίβον τῶν ποδῶν ὑμῶν [24] ταράσσουσιν.
13 Ἀλλὰ νῦν καταστήσεται εἰς κρίσιν κύριος, καὶ στή-

23 *Alex.* εἰσέλθατε. 24 M. ἀπὸ δόξης. 25 M — Ἀ. Σ. Θ. ὅμως τε οἱ Ο, ταπεινωθήσεται. 26 *Ald.* Ὑπὸ πᾶν. 27 M. ἐπὶ ὄρος. * οἱ Γ, ὑψηλόν. 28 *Alex.* πᾶν ὄρος. *Ald.* ὑψηλὸν ὄρος. *C.* ὄρος ὑψηλόν. 29 *Alex.* *Ald.* *C.* ὕψος. 30 *Alex.* ἀνθρώπων. 31 *Alex.* Τῇ ἡμέρᾳ. M. Ἀ. Σ. Θ. Ἐν τῇ. ÷. 32 *Alex.* ἃ ἐποίησεν. 33 *Ald.* *C.* τὴν γῆν. Παύσασθε ὑμῖν ἀπὸ τοῦ (al. deest) ἀνθρώπου, οὗ ἀναπνοὴ (*Ald.* ὃς ἀναπνοεῖ) ἐν μυκτῆρι αὐτοῦ, ὅτι ἐν τίνι ἐλογίσθη. quæ *Hier.* dicit 70 prætermisisse, & in *Gr. exempll.* ab *Orig.* sub asteriscis de edit. *Aq.* addita esse: itemque *Cyrill.* apud *Procop.* habentur sub asterisco. *Basil.* τοῦτο ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ κείμενον, ἐκ τῶν λοιπῶν μετεκομίσθη.

Cap. 3. 1 *MS.* *Alex.* ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας καὶ ἀπὸ Ἱερουσαλήμ. 2 *Ald.* Ἰσραήλ. 3 *Aq.* ἔρεισμα καὶ ἐρεισμόν. *S.* στήριγμα καὶ στηριγμόν. 4 M. Θ. Δυνάστην. Ἀ. Δυνατόν. Σ. Ἀνδρεῖον, P. ibidem, Γίγαντα δὲ, οὔτε Ἑβραίων ἡ φωνὴ, οὔτε οἱ λοιποὶ τῶν ἑρμηνευσάντων ὠνόμασαν. 5 *Ald.* *C.* ἄνθρωπον. 6 *Ald.* *C.* M. πρεσβύτην. 7 ÷ M. Ἀ. συνετὸν ψιθυρισμῷ. Σ. ὁμιλίᾳ μυστικῇ. (scribitur quidem μυστικαί.) Θ. ἐπῳδῇ. 8 *C.* κατακυριεύσουσιν. 9 *Ald.* ἐπιλαθήσεται. 10 M. καὶ τοῦ οἰκείου. 11 *Alex.* ἡμῶν γενοῦ. 12 *Alex.* ἐρεῖ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, Οὐκ. 13 *Ald.* οὐδέ. 14 *Ald.* *C.* ἐν τῷ οἴκῳ μου ἐστὶν ἄρτος. 15 *Aq.* αἱ γλῶσσαι αὐτῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν. 16 *S.* κατὰ τοῦ κυρίου γέγονεν εἰς τὸ παραπικρᾶναι αὐτόν. 17 *Ald.* αὐτῶν τοῦ προσώπου. 18 M ÷ Ἀ. Σ. Θ. ὅμως τε Ο, ἀπήγγειλαν. 19 *Alex.* ὅτι. 20 *Alex.* Εἰπαντες. 21 M. κατὰ ἔργα. 22 *C.* καλαμῶνται. 23 *Alex.* τὸν τρίβον, *C.* τὰς τρίβους. 24 *C.* ἐκταράσσουσιν.

σει εἰς

14 σει εἰς κρίσιν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Αὐτὸς κύ-
ριος εἰς κρίσιν ἥξει μετὰ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ,
καὶ μετὰ τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ. ὑμεῖς δὲ τί ἐνεπυ-
ρίσατε τὸν ἀμπελῶνά μου, καὶ ἡ ἁρπαγὴ τοῦ πτω-
15 χοῦ ἐν τοῖς οἴκοις ὑμῶν; Τί ὑμεῖς ἀδικεῖτε τὸν
λαόν μου, καὶ τὸ πρόσωπον τῶν πτωχῶν [25] καται-
16 σχύνετε; Τάδε λέγει κύριος, Ἀνθ'
ὧν ὑψώθησαν αἱ θυγατέρες Σιών, καὶ ἐπορεύ-
θησαν ὑψηλῷ τραχήλῳ, [26] καὶ ἐν νεύμασιν
ὀφθαλμῶν, καὶ τῇ πορείᾳ τῶν ποδῶν ἅμα σύ-
ρουσαι τοὺς χιτῶνας, καὶ τοῖς ποσὶν ἅμα παί-
17 ζουσαι, Καὶ ταπεινώσει [27] ὁ θεὸς ἀρχού-
σας θυγατέρας Σιών· καὶ κύριος [28] ἀνακαλύ-
18 ψει τὸ [29] σχῆμα αὐτῶν Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐ-
κείνῃ, καὶ ἀφελεῖ κύριος τὴν δόξαν τοῦ ἱματι-
σμοῦ αὐτῶν, [30] τὰ ἐμπλόκια, καὶ τοὺς [31] κο-
19 σύμβους, καὶ τοὺς [32] μηνίσκους, Καὶ [33] τὸ
κάθεμα, καὶ τὸν κόσμον τοῦ προσώπου αὐτῶν,
20 Καὶ [34] τὴν σύνθεσιν τοῦ κόσμου [35] τῆς δόξης, καὶ
τοὺς [36] χλιδῶνας, καὶ τὰ [37] ψέλλια, [38] καὶ τὸ
ἐμπλόκιον, [39] καὶ τοὺς δακτυλίους, καὶ τὰ [40] περι-
21 δέξια, [41] Καὶ τὰ ἐνώτια, καὶ τὰ περι-
πόρφυρα, καὶ τὰ μεσοπόρφυρα, καὶ τὰ ἐπι-
βλήματα τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν, καὶ τὰ διαφανῆ
Λακωνικά, καὶ τὰ βύσσινα, καὶ τὰ ὑακίνθινα,
καὶ [42] κόκκινα, καὶ τὴν βύσσον, [43] σὺν χρυσῷ
καὶ ὑακίνθῳ [44] συγκαθυφασμένα, καὶ θέριστρα
24 [45] κατάκλιτα. Καὶ ἔσται ἀντὶ ὀσμῆς [46] ἡ-
δείας, κονιορτός· καὶ ἀντὶ ζώνης, σχοινίῳ ζώ-
σῃ· καὶ ἀντὶ τοῦ κόσμου τῆς κεφαλῆς τοῦ χρυσίου,
φαλάκρωμα ἕξεις διὰ τὰ ἔργα σου· καὶ ἀντὶ τοῦ
χιτῶνος τοῦ μεσοπορφύρου, περιζώσῃ [47] σάκ-
25 κον. [48] Καὶ ὁ υἱός σου ὁ κάλλιστος ὃν ἀγα-
πᾷς, μαχαίρᾳ πεσεῖται. καὶ οἱ [49] ἰσχύοντες ὑ-
μῶν, μαχαίρᾳ πεσοῦνται, καὶ ταπεινωθήσονται.
26 Καὶ πενθήσουσιν αἱ θῆκαι τοῦ κόσμου ὑμῶν· καὶ
[50] καταλειφθήσῃ μόνη, καὶ εἰς τὴν γῆν ἐδαφι-
σθήσῃ.

Κεφ. δ'. 4.

1 [1] ΚΑι ἐπιλήψονται ἑπτὰ γυναῖκες ἀνθρώπου
ἑνός, [2] λέγουσαι, Τὸν ἄρτον ἡμῶν [3] φαγόμεθα,
καὶ τὰ ἱμάτια ἡμῶν [4] περιβαλούμεθα, πλὴν
τὸ ὄνομα [5] τὸ σὸν κεκλήσθω ἐφ' ἡμᾶς, ἄφε-
2 λε τὸν ὀνειδισμὸν ἡμῶν. [6] Τῇ δὲ ἡμέρᾳ ἐκεί-
νῃ [7] ἐπιλάμψει ὁ θεὸς ἐν βουλῇ μετὰ δόξης ἐπὶ
τῆς γῆς, τοῦ ὑψῶσαι καὶ δοξάσαι τὸ καταλειφθὲν
3 τοῦ Ἰσραήλ. Καὶ ἔσται τὸ ὑπολειφθὲν ἐν
Σιών, καὶ τὸ καταλειφθὲν [8] ἐν Ἱερουσαλήμ, ἅ-
γιοι κληθήσονται πάντες οἱ γραφέντες εἰς ζωὴν
4 ἐν Ἱερουσαλήμ. Ὅτι ἐκπλυνεῖ κύριος τὸν
ῥύπον τῶν υἱῶν καὶ τῶν θυγατέρων Σιών, καὶ τὸ αἷμα
[9] ἐκκαθαριεῖ ἐκ μέσου [10] αὐτῶν, ἐν πνεύματι
5 [11] κρίσεως καὶ πνεύματι καύσεως. [12] Καὶ
ἥξει, καὶ ἔσται πᾶς τόπος τοῦ ὄρους Σιών, καὶ πάν-
τα τὰ κύκλῳ αὐτῆς σκιάσει νεφέλη ἡμέρας,
[13] καὶ ὡς καπνοῦ [14] καὶ φωτὸς πυρὸς καιομένου
νυκτός, [15] καὶ πάσῃ τῇ [16] δόξῃ σκεπασθήσεται.
6 Καὶ ἔσται εἰς σκιὰν ἀπὸ καύματος, καὶ ἐν σκέ-
πῃ καὶ [17] ἐν ἀποκρύφῳ ἀπὸ σκληρότητος καὶ ὑε-
τοῦ.

Κεφ. ε'. 5.

1 ᾎΣω δὴ τῷ ἠγαπημένῳ [1] ᾆσμα τοῦ ἀγαπη-
τοῦ [2] μου τῷ ἀμπελῶνί μου. ἀμπελὼν ἐγενήθη
τῷ ἠγαπημένῳ, ἐν κέρατι, [3] ἐν τόπῳ πίονι·

25 *Ald. C.* καταισχύνετε, φησὶ κύριος, κύριος στρατιῶν. Τάδε. M. καταισχύνεται. * φησὶ κύριος κύριος τῶν στρατιῶν. Σ. Θ. λέγει κύριος τῶν δυνάμεων. 26 *Alex.* καὶ νεύμασιν. 27 *C.* κύριος. 28 *Alex.* ἀποκαλύψει. ÷ M. ἀποκαλύψει· & in marg. ibidem, οἱ Ο, ἀνακαλύψει. 29 *C.* αἰσχύνωμα. 30 *Alex.* M. καὶ τοὺς κόσμους αὐτῶν, καὶ (M. deest) τὰ ἐμπλόκια. *Ald. C.* desunt. 31 M ÷ Ἀ. τελαμῶνας. 32 M ÷ Σ. μανιακάς. Inde ab hoc versu ad versum 24 deficiunt numeri versuum indices, in exemplari Parisiensi. 33 M ÷ Θ. τὰ καθέματα. Ἀ. κρυφάντους. Σ. χαλαστά. 34 *Alex.* τὴν * συνεσιν. 35 *Alex.* τῆς δόξης αὐτῶν. 36 M ÷ Θ. τὰ βραχιάλια. τὰ ἐγκομβώματα. 37 post ψέλλια M. continuo subjungit, καὶ τοὺς δακτυλίους sed Parisiense post ψέλλια hab. καὶ τὸ ἐμπλόκιον. 38 *Ald. C.* καὶ τὰ ἐμπλόκια. & *Ald.* ponit post περιδέξια. 39 *Alex.* καὶ τὰ περιδέξια, καὶ τοὺς δακτυλίους. 40 *C.* ἐπιδέξια. 41 *Ald.* ἐνώτια. M. καὶ τὰ ἐμπλόκια ἐνώτια. 42 *Alex.* M. τὰ κόκκινα. 43 *Alex.* σὺν χρυσίῳ. 44 *Ald. C.* συγκαθυφασμένην. 45 *Basil.* κατάκλιτα νῦν λέγει τὰ ἐν τῷ κατακλίνεσθαι δι' ὑπερβολὴν τρυφῆς ταῖς κλίναις ἐπιβαλλόμενα. addit præterea *Basil.* dictionem hanc, quod apud *cat. intt.* non sit, obelo esse notatam. *Ald. C.* M. hab. κατάκλειστα. Σ. σπαθαρικά. 46 *Alex.* * ἰδίας. 47 post σάκκον M. statim addit, ταῦτά σοι ἀντὶ καλλωπισμοῦ σου. 48 M ÷ οἱ Γ, στίχοι οἱ ὑποκείμενοι οὐκ ἔκειντο ἐν τῷ πεντασελίδῳ, οὐδὲ Ὠριγένης ἐξηγούμενος τούτων ἐμνήσθη. ΝΑ. ὅτι ἀντὶ Καμοὺς Ἄνδρες σου ἐν μαχαίρᾳ πεσοῦνται. 49 *C.* ἰσχυροί. 50 M. καταλειφθεῖσα.

Cap. 4. 1 M. Τόμος S. 2 *Comp.* ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ λέγουσαι. 3 M. φαγώμεθα. 4 M. περιβαλλώμεθα. 5 *C.* σου. 6 *Ald. C.* Ἐν τῇ ἡμέρᾳ. 7 *Ms. Alex.* λάμψει. 8 ἐν *C.* deest. 9 *Ald. C.* Ἱερουσαλὴμ ἐκκαθαριεῖ. M * οἱ Γ, Ἱερουσαλήμ. 10 *Ald. C.* αὐτῆς. 11 *Alex.* κρίσεως. Καὶ ἥξει. 12 *Hier.* ita hunc locum refert ex 70. *Et veniet, & erit omnis locus montis Sion, & omnia quæ in circuitu ejus sunt, proteget nubes per diem, & lumen ignis flammantis in nocte.* 13 M. Ἀ. Θ. Σ. καὶ καπνὸν καὶ φέγγος. 14 *Alex.* καὶ ὡς φωτός. 15 *Alex. Ald. C.* πάσῃ τῇ. 16 *Alex.* δόξῃ κυρίου * πασθήσεται. 17 *Alex.* ἐν ἀποκρύφῳ σκληρότητος.

Cap. 5. 1 *Comp.* μου ᾆσματ ἀγ. *Aq.* ᾆσμα τοῦ πατραδέλφου. 2 *Ms. Alex.* τῷ ἀμπελῶνί μου. M. Σ. εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. — Θ. Ἀ. ἀμπελῶνι αὐτοῦ. 3 *S.* ἐν μέσῳ ἐλαιῶν.

2 Καὶ φραγμὸν περιέθηκα, καὶ ἐχαράκωσα, καὶ
ἐφύτευσα ἄμπελον [4] σωρὴκ, καὶ ᾠκοδόμησα
πύργον ἐν μέσῳ αὐτοῦ, καὶ προλήνιον ὤρυξα ἐν
αὐτῷ, καὶ ἔμεινα τοῦ ποιῆσαι σαφυλὴν, [5] καὶ ἐ-
3 ποίησεν ἀκάνθας. Καὶ νῦν [6] οἱ ἐνοικοῦν-
τες [7] ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἄνθρωπος τοῦ Ἰούδα,
κρίνατε [8] ἐν ἐμοὶ καὶ ἀναμέσον τοῦ ἀμπελῶνός μου.
4 Τί ποιήσω ἔτι τῷ ἀμπελῶνί μου, καὶ οὐκ ἐποίησα
αὐτῷ; διότι ἔμεινα [9] τοῦ ποιῆσαι σαφυλὴν, ἐποί-
5 ησε δὲ ἀκάνθας. [10] Νῦν δὲ [11] ἀναγγε-
λῶ ὑμῖν [12] τί [13] ἐγὼ ποιήσω τῷ ἀμπελῶνί μου.
ἀφελῶ τὸν φραγμὸν αὐτοῦ, καὶ ἔσαι εἰς διαρ-
παγήν. καὶ καθελῶ τὸν τοῖχον αὐτοῦ, καὶ ἔσαι
6 [14] εἰς καταπάτημα. Καὶ ἀνήσω τὸν ἀμπε-
λῶνά μου, καὶ [15] οὐ τμηθῇ, [16] οὐδὲ μὴ σκαφῇ.
καὶ [17] ἀναβήσονται εἰς αὐτὸν, ὡς εἰς χέρσον [18] ἄ-
κανθαι· καὶ ταῖς νεφέλαις ἐντελοῦμαι, τοῦ μὴ βρέ-
7 ξαι εἰς αὐτὸν ὑετόν. Ὁ γὰρ ἀμπελὼν κυ-
ρίου [19] σαβαὼθ, οἶκος τοῦ [20] Ἰσραὴλ, καὶ [21] ἄν-
θρωπος τοῦ Ἰούδα νεόφυτον ἠγαπημένον. ἔ-
μεινα [22] τοῦ ποιῆσαι κρίσιν, ἐποίησε δὲ ἀνο-
μίαν, καὶ οὐ δικαιοσύνην, ἀλλὰ κραυγήν.
8 Οὐαὶ οἱ συνάπτοντες οἰκίαν πρὸς οἰκίαν, καὶ
ἀγρὸν πρὸς ἀγρὸν ἐγγίζοντες, [23] ἵνα τοῦ πλη-
σίον ἀφέλωνταί τι. μὴ οἰκήσετε μόνοι ἐπὶ τῆς
9 γῆς; Ἠκούσθη γὰρ εἰς τὰ ὦτα κυρίου σα-
βαὼθ ταῦτα. ἐὰν γὰρ γένωνται οἰκίαι πολλαὶ, εἰς
ἔρημον ἔσονται μεγάλαι καὶ καλαὶ, καὶ οὐκ ἔ-
10 σονται οἱ [24] ἐνοικοῦντες ἐν αὐταῖς. Οὗ γὰρ
ἐργῶνται δέκα ζεύγη βοῶν, ποιήσει κεράμιον
ἕν· καὶ ὁ σπείρων ἀρτάβας ἕξ, ποιήσει μέτρα
11 τρία. Οὐαὶ οἱ ἐγειρόμενοι [25] τὸ πρωῒ,
καὶ τὸ [26] σίκερα διώκοντες, οἱ μένοντες τὸ ὀψέ·
12 ὁ γὰρ οἶνος [27] αὐτοὺς συγκαύσει. [28] Μετὰ
γὰρ κιθάρας καὶ ψαλτηρίου καὶ τυμπάνων καὶ αὐ-
λῶν τὸν οἶνον πίνουσι, τὰ δὲ ἔργα κυρίου οὐκ
ἐμβλέπουσι, καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ οὐ κα-
13 τανοοῦσι. Τοίνυν αἰχμάλωτος ὁ λαός
μου ἐγενήθη, διὰ τὸ μὴ εἰδέναι αὐτοὺς τὸν κύριον·
καὶ πλῆθος ἐγενήθη νεκρῶν, διὰ λιμὸν καὶ [29] δί-
14 ψος ὕδατος. Καὶ ἐπλάτυνεν ὁ ᾅδης τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ διήνοιξε [30] τὸ σόμα [31] αὐ-
τοῦ, τοῦ μὴ διαλιπεῖν· καὶ καταβήσονται οἱ ἔνδο-
ξοι καὶ οἱ μεγάλοι καὶ οἱ πλούσιοι [32] καὶ οἱ λοιμοὶ
15 αὐτῆς. Καὶ ταπεινωθήσεται ἄνθρωπος,
καὶ ἀτιμασθήσεται ἀνήρ· καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ με-
16 τέωροι ταπεινωθήσονται. Καὶ ὑψωθήσε-
ται κύριος σαβαὼθ [33] ἐν κρίματι, καὶ ὁ θεὸς
ὁ ἅγιος δοξασθήσεται ἐν δικαιοσύνῃ.
17 [34] Καὶ βοσκηθήσονται οἱ διηρπασμένοι ὡς ταῦ-
ροι, καὶ τὰς ἐρήμους τῶν [35] ἀπειλημμένων ἄρνες
18 φάγονται. Οὐαὶ οἱ ἐπισπώμενοι [36] τὰς
ἁμαρτίας ὡς σχοινίῳ μακρῷ, καὶ ὡς ζυγοῦ ἱ-
19 μάντι δαμάλεως τὰς [37] ἀνομίας· Οἱ
λέγοντες, Τὸ τάχος ἐγγισάτω ἃ ποιή-
σει, ἵνα ἴδωμεν· καὶ [38] ἐλθάτω ἡ βουλὴ τοῦ [39] ἁ-
20 γίου Ἰσραὴλ, ἵνα γνῶμεν. Οὐαὶ οἱ
λέγοντες τὸ πονηρὸν καλὸν, καὶ τὸ καλὸν πο-
νηρὸν, οἱ τιθέντες τὸ σκότος φῶς, καὶ τὸ φῶς
σκότος, οἱ τιθέντες τὸ πικρὸν γλυκὺ, καὶ τὸ
21 γλυκὺ πικρόν. Οὐαὶ οἱ [40] συνετοὶ ἐν
[41] ἑαυτοῖς, καὶ ἐνώπιον [42] αὐτῶν ἐπισήμονες.
22 Οὐαὶ οἱ ἰσχύοντες ὑμῶν οἱ [43] πίνοντες τὸν οἶνον,
καὶ οἱ δυνάσαι οἱ [44] κεραννῦντες τὸ σίκερα,
23 Οἱ δικαιοῦντες τὸν ἀσεβῆ ἕνεκεν δώρων, καὶ τὸ δί-
24 καιον τοῦ δικαίου αἴροντες. Διατοῦτο ὃν τρό-
πον καυθήσεται καλάμη ὑπὸ ἄνθρακος πυρὸς,
καὶ συγκαυθήσεται ὑπὸ φλογὸς [45] ἀνειμένης,

---

4 *Alex.* σωρήχ. M. ὅμως οἱ Γ. Ἀ. Θ. ὅμως τε οἱ O ÷ Σ. ἐκλεκτήν. 5 *Alex.* M ÷ Σ. Θ. ἐποίησεν δὲ ἀκάνθας. 6 *Alex.* ἄνθρωπος τοῦ Ἰούδα, καὶ οἱ ἐνοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ, κρίνατε. 7 ἐν *C.* deest. 8 *C.* M. * οἱ Γ. δὴ ἐν. 9 *C.* ἵνα ποιήσῃ. 10 *Ald.* *C.* M. Νῦν οὖν. 11 *C.* ἀγγελῶ δὴ ὑμῖν. 12 *Alex.* M ÷ τί ποιήσω. Θ. Σ. τί ὅτι. Ἀ. τί οὖν. 13 οἱ Γ. δή. 14 *Alex.* εἰς διαρπαγήν. 15 *Alex.* *Ald.* *C.* M. οὐ μή. 16 M. οὐδ' οὐ μή. 17 *Alex.* *Ald.* *C.* M. ἀναβήσεται. 18 *Alex.* *Ald.* *C.* M. ἄκανθα. 19 M ÷ Θ. τῶν δυνάμεων. Ἀ. Σ. σρατειῶν. 20 *Alex.* *Ald.* *C.* M. Ἰσραὴλ ἐστιν. 21 M. ὁ ἄνθρωπος. 22 *C.* ἵνα ποιήσῃ. 23 M ÷ Ἀ. ἕως πέρατος τόπου. in *aliquibus ll.* sequitur, ἕως τοῦ μὴ ὑπάρχειν τόπον. quæ *Hier.* significat, *S.* & *Th.* posuisse, pro, ἵνα τοῦ πλησίον ἀφέλωνταί τι. 24 *Alex.* ἐνοικοῦντες. Οὗ γάρ. 25 M. Θ. μόνος ὁμοίως. ÷. 26 *Sch.* τὸ σίκερα οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταὶ, μέθυσμα, ὠνόμασαν. 27 *Ald.* αὐτοῦ συγκαύσει αὐτούς. *C.* συγκαύσει αὐτούς. 28 M ÷ καὶ ἐγίνετο κιθάρα, καὶ νάβλα, καὶ τύμπανον, καὶ αὐλὸς, καὶ οἶνος πότος αὐτῶν. 29 *Alex.* δέιψαν. *C.* δίψαν. 30 M — σόμα αὐτοῦ μὴ διαλιπεῖν. οἱ Γ. τὸ σόμα αὐτοῦ. οἱ O. τὸ σόμα τοῦ. 31 *Ald.* αὐτοῦ μή. 32 *C.* καὶ ὁ ἀγαλλιώμενος ἐν αὐτῇ. (al. αὐτῶν.) *Ald.* habet utrumque, & M * Σ. Θ. sed a Cyrillo posterius non refertur. 33 M ÷ Θ. Σ. ἐν κρίματι. Ἀ. καὶ οἱ O. ἐν κρίσει. 34 P. in *Comm.* Ἀντὶ δὲ τοῦ, Καὶ βοσκηθήσονται οἱ διηρπασμένοι ὡς ταῦροι, ὁ Σύμ. νεμηθήσονταί, φησιν, οἱ ἀμνοὶ — αὐτῶν. τὰ δὲ ἐρήματα τῶν παρανόμων πάροικοι φάγονται. 35 *Ald.* ἐπειλημμένων. 36 M — Σ. ἀνομίας. Ἀ. Θ. τὴν ἀνομίαν. P. in *Comm.* ibid. ὁ δὲ Σύμμ. ἐξέδωκεν, οὐαὶ οἱ ἕλκοντες τὰς ἀνομίας, ὡς σχοινίῳ ματαιότητος, καὶ ὡς βρόχῳ τῆς ἁμάξης τὴν ἁμαρτίαν. 37 *Ald.* ἀνομίας αὐτῶν. 38 *Alex.* ἔλθοι. 39 *Alex.* ἁγίου, ἵνα γνῶμεν. *Ald.* Ἰσραὴλ, ἵνα γνῶμεν. 40 *C.* σοφοί. 41 *C.* αὐτοῖς. 42 *Alex.* & *C.* ἑαυτῶν. 43 *Alex.* τὸν οἶνον πίνοντες. 44 *Alex.* κεραυνοῦντες. vitiose. 45 ita *Basil.* & *Procop.* at *Cyrill.* legisse videtur, ἀναμμένης.

ἡ ῥίζα

ἡ ῥίζα αὐτῶν ὡς χνοῦς ἔσται, καὶ τὸ ἄνθος αὐ-
τῶν ὡς κονιορτὸς ἀναβήσεται· οὐ γὰρ ἠθέλησαν τὸν
νόμον κυρίου Σαβαὼθ, ἀλλὰ [46] τὸ λόγιον τοῦ
25 ἁγίου Ἰσραὴλ παρώξυναν. [47] Καὶ ἐθυ-
μώθη [48] ὀργῇ κύριος σαβαὼθ [49] ἐπὶ τὸν λαὸν
αὐτοῦ, [50] καὶ ἐπέβαλε τὴν [51] χεῖρα ἐπ' αὐτοὺς,
καὶ ἐπάταξεν αὐτούς. καὶ παρωξύνθη τὰ ὄρη, καὶ
ἐγενήθη τὰ θνησιμαῖα αὐτῶν ὡς κοπρία ἐν
μέσῳ ὁδοῦ. [52] καὶ ἐν πᾶσι τούτοις οὐκ ἀπεστρά-
φη [53] ὁ [54] θυμὸς αὐτοῦ, ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψη-
26 λή. Τοιγαροῦν ἀρεῖ σύσσημον ἐν τοῖς ἔ-
θνεσι τοῖς [55] μακρὰν, καὶ [56] συριεῖ [57] αὐτοὺς
ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς· καὶ ἰδοὺ ταχὺ κούφως ἔρχον-
27 ται. [58] Οὐ πεινάσουσιν, οὐδὲ κοπιάσου-
σιν, οὐδὲ νυστάξουσιν, οὐδὲ κοιμηθήσονται, [59] οὐ-
δὲ λύσουσι τὰς ζώνας αὐτῶν ἀπὸ [60] τῆς ὀσφύος
αὐτῶν, [61] οὐδὲ μὴ ῥαγῶσιν οἱ ἱμάντες τῶν [62] ὑ-
28 ποδημάτων αὐτῶν· Ὧν τὰ βέλη [63] ὀ-
ξέα ἐστὶ, καὶ τὰ τόξα αὐτῶν ἐντεταμένα· [64] οἱ
πόδες τῶν ἵππων αὐτῶν ὡς στερεὰ πέτρα ἐ-
λογίσθησαν· οἱ τροχοὶ τῶν ἁρμάτων αὐτῶν
29 [65] ὡς καταιγίς. [66] Ὀργιῶσιν ὡς λέον-
τες, καὶ [67] παρέστηκαν ὡς σκύμνοι λέοντος·
καὶ ἐπιλήψεται, καὶ [68] βοήσει ὡς θηρίον, καὶ ἐκ-
βαλεῖ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ [69] ῥυόμενος αὐτούς.
30 Καὶ [70] βοήσει δι' αὐτοὺς τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὡς
φωνὴ θαλάσσης κυμαινούσης· καὶ ἐμβλέψονται
εἰς [71] τὴν γῆν, καὶ ἰδοὺ σκότος σκληρὸν ἐν τῇ ἀ-
πορίᾳ αὐτῶν.

Κεφ. ς'. 6.

1 [1] ΚΑὶ ἐγένετο τοῦ ἐνιαυτοῦ οὗ ἀπέθανεν [2] Ὀζίας
ὁ βασιλεὺς, εἶδον τὸν κύριον καθήμενον ἐπὶ θρό-
νου ὑψηλοῦ καὶ ἐπηρμένου· καὶ πλήρης ὁ οἶκος τῆς
2 δόξης αὐτοῦ. Καὶ [3] σεραφὶμ εἱστήκεισαν
κύκλῳ αὐτοῦ, ἓξ πτέρυγες τῷ ἑνὶ, καὶ ἓξ πτέ-
ρυγες τῷ ἑνί· καὶ ταῖς μὲν δυσὶ, κατεκάλυπτον
τὸ [4] πρόσωπον· [5] ταῖς δὲ δυσὶ, κατεκάλυπτον
3 τοὺς πόδας· καὶ ταῖς δυσὶν ἐπέταντο. Καὶ
[6] ἐκέκραγον [7] ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον, καὶ ἔλε-
γον, Ἅγιος ἅγιος ἅγιος κύριος Σαβαὼθ,
4 πλήρης πᾶσα ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ. Καὶ ἐπήρ-
θη τὸ ὑπέρθυρον ἀπὸ τῆς φωνῆς ἧς ἐκέκραγον,
5 καὶ ὁ οἶκος [8] ἐνεπλήσθη καπνοῦ. Καὶ [9] εἶ-
πον, Ὦ τάλας ἐγὼ, ὅτι [10] κατανένυγμαι, ὅ-
τι ἄνθρωπος ὢν, καὶ ἀκάθαρτα χείλη ἔχων,
ἐν μέσῳ λαοῦ ἀκάθαρτα χείλη ἔχοντος ἐγὼ
οἰκῶ, καὶ τὸν βασιλέα κύριον Σαβαὼθ εἶδον τοῖς
6 ὀφθαλμοῖς μου. [11] Καὶ ἀπεστάλη πρὸς
με ἓν τῶν σεραφὶμ, καὶ ἐν τῇ χειρὶ [12] εἶχεν
[13] ἄνθρακα, [14] ὃν τῇ λαβίδι ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ
7 θυσιαστηρίου, Καὶ ἥψατο τοῦ στόματός μου,
καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ ἥψατο τοῦτο τῶν χειλέων σου, καὶ
ἀφελεῖ τὰς ἀνομίας σου, καὶ τὰς ἁμαρτίας σου
8 περικαθαριεῖ. Καὶ ἤκουσα τῆς φωνῆς κυ-
ρίου λέγοντος, Τίνα [15] ἀποστείλω, καὶ τίς πο-
ρεύσεται πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον; καὶ [16] εἶπα, [17] Ἰ-
9 δοὺ ἐγώ εἰμι· ἀπόστειλόν με. Καὶ εἶπε, Πο-
ρεύθητι, καὶ εἰπὸν τῷ λαῷ τούτῳ, Ἀκοῇ [18] ἀκούσε-
τε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ
10 οὐ μὴ ἴδητε. Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ
λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν αὐτῶν βαρέως ἤκουσαν,
καὶ τοὺς [19] ὀφθαλμοὺς ἐκάμμυσαν, μήποτε ἴδω-
σι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσι, καὶ
τῇ καρδίᾳ συνῶσι καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἰάσομαι
11 αὐτούς. Καὶ εἶπα, Ἕως πότε κύριε; καὶ
εἶπεν, Ἕως ἂν ἐρημωθῶσι πόλεις παρὰ τὸ μὴ
κατοικεῖσθαι, καὶ οἶκοι παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώ-
πους, καὶ ἡ γῆ καταλειφθήσεται ἔρημος.

---

46 *Alex.* τὸ ἅγιον τοῦ Ἰσραήλ. 47 M ∸ Θ. Διὰ τοῦτο. 48 ὀργῇ *Ald.* deest. 49 *Alex.* εἰς τόν. 50 καὶ *Ald.* deest. 51 *Alex.* & *C.* χεῖρα αὐτοῦ ἐπ'. 52 *Alex.* ἐν πᾶσιν τούτοις. 53 M ∸ οἱ Γ. ὁμοίως. 54 *Alex.* θυμὸς, ἀλλ' ἔτι. 55 *Ald. C.* μακρόθεν. 56 M ∸ Ἀ. Σ. οὐρίσει. Θ. ὁμοίως τοῖς Ο, αὐτοῦ. οἱ Γ, αὐτῷ. 57 *Alex.* αὐτοῖς. 58 *Alex.* Οὐ κοπιάσουσιν. 59 *Alex.* οὐδ' οὐ μή. M. οὐδὲ μή. 60 *C.* τῶν ὀσφύων. 61 *C.* οὐδ' οὐ μή. 62 M Ἀ. Σ. ὑποδήματος. Θ. τοῦ ὑποδήματος αὐτοῦ. 63 *Alex.* ὀξεῖα. 64 M ∸ οἱ Ο. αἱ ὁπλαί. 65 M ∸ Ἀ. ὡς συσσεισμός. 66 *Alex.* & *C.* Ὁρμῶσιν. M ∸ Ἀ. Βρύχημα αὐτῶν. Θ. Σ. Ὤρυγμα αὐτοῦ. 67 *Alex.* παρεστήκασιν ὡς σκύμνος. *Ald. C.* παρέστησαν ὡς σκύμνοι. 68 *Alex.* M. βοήσεται. *Ald.* βοηθήσει. 69 *Alex.* ῥυόμενος. Καὶ βοήσεται δι' αὐτοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ. 70 M ∸ βοήσεται &c. Σ. ἠχήσει ἐπ' αὐτοῦ. Θ. καὶ βοήσεται ἐπ' αὐτόν. 71 ita *Cyril.* sed *Ald. C.* τὸν οὐρανὸν ἄνω καὶ κάτω, καί.

Cap. 6. 1 Versum hunc cum prima clausula versus sequentis, Σύμμαχος apud Procopium sic clarius fusiusque post vocem ἐπηρμένου, absolvit. — Καὶ τὰ πρὸς ποδῶν αὐτοῦ ἐπλήρου τὸν ναόν· σεραφεὶν, ἑστῶτα ἐπάνωθεν. Habet item M. hic in marg. dextro, Ὅρασις Γ. 2 *Comp.* ὁ βασιλεὺς Ὀζίας, εἶδον. 3 *Ms. Alex.* σεραφείν. *Cyrill.* διερμηνεύεται δὲ σεραφὶμ, ἐμπρῆσαι, ἤτοι θερμαίνοντες. 4 *Sym.* apud P. hab. πρόσωπον ἑαυτοῦ. 5 *Alex.* καὶ ταῖς δυσί. 6 *Alex.* M. ἐκέκραγον. 7 *C.* ἕτερον πρὸς τό. 8 *Alex.* ἐπλήσθη. 9 *Alex.* M. εἶπα. 10 M ∸ οἱ Ο. ἐσιώπησα. item Σύμμ apud P. οἴμοι, ὅτι ἐσιώπησα. 11 M. hic margine dext. Τόμος Η. 12 M ∸ οἱ Γ. αὐτοῦ. 13 *Alex.* ἄνθρακα πυρός. 14 M ∸ οἱ Γ. ὁμοίως. 15 M. ἀποστελῶ. 16 *C.* εἶπον. 17 *Alex.* Ἰδοὺ εἰμι ἐγώ. 18 *Alex.* ἀκούσητε. 19 *Alex.* *Ald.* *C.* M. ὀφθαλμοὺς αὐτῶν.

12 Καὶ μετὰ ταῦτα [20] μακρυνεῖ ὁ θεὸς τοὺς ἀνθρώ-
πους, καὶ [21] πληθυνθήσονται οἱ ἐγκαταλειφθέντες
13 ἐπὶ τῆς γῆς, Καὶ ἔτι ἐπ' [22] αὐτῆς ἐστι τὸ
ἐπιδέκατον, καὶ πάλιν [23] ἔσται εἰς προνομὴν ὡς
τερέβινθος, καὶ ὡς βάλανος ὅταν [24] ἐκπέσῃ
ἐκ τῆς θήκης [25] αὐτῆς.

Κεφ. ζ. 7.

1 [1] ΚΑὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἄχαζ [2] τοῦ Ἰω-
άθαμ τοῦ υἱοῦ Ὀζίου βασιλέως Ἰούδα, ἀνέβη
[3] Ῥασὶν βασιλεὺς [4] Ἀράμ, καὶ Φακεὲ υἱὸς Ῥο-
μελίου βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ πο-
λεμῆσαι αὐτήν, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν πολιορκῆ-
2 σαι αὐτήν. Καὶ ἀνηγγέλη εἰς τὸν οἶκον
Δαυὶδ, [5] λέγων, Συνεφώνησεν Ἀρὰμ πρὸς
τὸν Ἐφραίμ. καὶ ἐξέστη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ἡ ψυ-
χὴ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, [6] ὃν τρόπον ἐν δρυμῷ ξύλον
3 ὑπὸ πνεύματος σαλευθῇ. Καὶ εἶπε κύ-
ριος πρὸς Ἡσαΐαν, Ἔξελθε [7] εἰς συνάντησιν
Ἄχαζ σύ, καὶ ὁ καταλειφθεὶς Ἰασοὺβ [8] ὁ υἱός
σου, πρὸς τὴν κολυμβήθραν τῆς ἄνω ὁδοῦ [9] ἀγροῦ
4 [10] τοῦ κναφέως. Καὶ ἐρεῖς αὐτῷ, [11] Φύ-
λαξαι τοῦ ἡσυχάσαι, καὶ μὴ φοβοῦ, μηδὲ ἡ ψυ-
χή σου ἀσθενείτω ἀπὸ τῶν δύο ξύλων τῶν δαλῶν
τῶν καπνιζομένων τούτων· ὅταν γὰρ ὀργὴ τοῦ θυ-
5 μοῦ [12] μου γένηται, πάλιν ἰάσομαι. Καὶ ὁ
υἱὸς τοῦ Ἀράμ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ῥομελίου, ὅτι ἐβου-
6 λεύσαντο βουλὴν πονηράν [13]. Ἀναβη-
σόμεθα εἰς τὴν Ἰουδαίαν, καὶ συλλαλήσαντες αὐ-
τοῖς, [14] ἀποστρέψομεν αὐτοὺς πρὸς ἡμᾶς, καὶ
βασιλεύσομεν [15] αὐτῆς τὸν υἱὸν Ταβεήλ·
7 Τάδε λέγει κύριος σαβαώθ, Οὐ [16] μὴ [17] μεί-
8 νῃ ἡ βουλὴ αὕτη, [18] οὐδὲ ἔσται, [19] Ἀλλ'
ἡ κεφαλὴ [20] Ἀρὰμ, Δαμασκός, καὶ ἡ κε-
φαλὴ Δαμασκοῦ, [21] Ῥασίμ. ἀλλ' [22] ἔτι ἑξή-
κοντα καὶ πέντε ἐτῶν, ἐκλείψει ἡ βασιλεία
9 Ἐφραὶμ [23] ἀπὸ λαοῦ, Καὶ ἡ κεφαλὴ
Ἐφραὶμ [24] Σομόρων, [25] καὶ ἡ κεφαλὴ Σομό-
ρων, υἱὸς τοῦ Ῥομελίου. καὶ ἐὰν μὴ πιστεύσητε,
10 οὐδὲ μὴ συνῆτε. Καὶ προσέθετο κύριος
11 λαλῆσαι τῷ [26] Ἄχαζ, λέγων, Αἴτησαι
σεαυτῷ σημεῖον παρὰ κυρίου θεοῦ σου [27] εἰς βά-
12 θος, ἢ εἰς ὕψος. Καὶ εἶπεν Ἄχαζ,
Οὐ μὴ αἰτήσω, [28] οὐδὲ μὴ πειράσω [29] κύριον.
13 Καὶ εἶπεν, Ἀκούσατε δὴ οἶκος [30] Δαυίδ·
[31] μὴ μικρὸν ὑμῖν ἀγῶνα παρέχειν ἀνθρώποις,
14 καὶ πῶς κυρίῳ παρέχετε ἀγῶνα; Διὰ τοῦ-
το δώσει κύριος [32] αὐτὸς ὑμῖν σημεῖον· ἰδοὺ
ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ [33] λήψεται, [34] καὶ τέξε-
ται υἱόν, καὶ [35] καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμ-
15 μανουήλ. Βούτυρον καὶ μέλι φάγεται·
[36] πρὶν ἢ γνῶναι αὐτὸν [37] ἢ προελέσθαι [38] πονηρά,
16 [39] ἐκλέξασθαι τὸ ἀγαθόν. Διότι πρὶν ἢ
γνῶναι τὸ παιδίον ἀγαθὸν ἢ κακόν, ἀπειθεῖ
[40] πονηρίᾳ, [41] ἐκλέξασθαι τὸ ἀγαθόν· καὶ κα-
ταλειφθήσεται ἡ γῆ ἣν σὺ [42] φοβῇ, ἀπὸ προσ-
17 ώπου [43] τῶν δύο βασιλέων. Ἀλλὰ ἐπάξει
[44] ὁ θεὸς ἐπὶ σὲ καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου καὶ ἐπὶ τὸν
οἶκον τοῦ πατρός σου ἡμέρας, [45] αἳ οὔπω ἥκασιν
ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀφεῖλεν Ἐφραὶμ ἀπὸ Ἰούδα τὸν
18 βασιλέα τῶν Ἀσσυρίων. Καὶ ἔσται ἐν τῇ

20 *Ald.* μηκυνεῖ. *S.* μακρὰν ποιήσει κύριος ἀνθρώπους. 21 *Alex.* οἱ καταλειφθέντες πληθυνθήσονται. 22 *Ald. C.* αὐτῆς, σπέρμα ἅγιον τὸ στήλωμα αὐτῆς. 23 P. ἀνθ' ὧν ἐξέδωκε Σύμμ. καὶ πάλιν ἔσται εἰς καταβόσκησιν ὡς δρῦς, καὶ ὡς βάλανος, ἥτις ἀποβαλοῦσα ἵσταται μόνη. 24 *Alex.* ἐκσπασθῇ. 25 ultimæ huic capitis voci epilogum quendam addit Θ. ſub hac nota *, quem memorat *Nobil.* quibus & hæc inſuper ſubjungit P. in *Comm.* ibid. Θεοδοτίων μὲν γὰρ ἔφη, &c. ὁ δὲ Ἀκ. στήλωσις, ἔφησεν. ὁ δὲ Σύμ. ἡ στάσις αὐτῆς In *Sch. Rom.* monetur etiam, in *cet. ll.* hæc ſequi, σπέρμα ἅγιον τὸ στήλωμα αὐτῆς. quæ in 70 *intt.* non haberi, ſed de *Hebr.* & *Th.* editione ab *Orig.* addita notat hoc loco *Hier.* & *Baſil.* ἐκ τῶν Θεοδ. πρόσκειται, μὴ κείμενον παρὰ τοῖς ο'.

Cap. 7. 1 M. Ὀρασις Δ. 2 *Ald.* καὶ Ἰωάθαμ. *C.* υἱοῦ Ἰωάθαμ. 3 *Mſ. Alex.* & M. Ῥαασών. 4 M. Σ. Ἀ. Συρίας. 5 *Alex.* M. λέγοντες. *C.* λεγόντων. 6 *Alex.* ὅταν ὃν τρόπον. M ÷ ὡς σαλεύεται ξύλα δρυμοῦ ἐκ προσώπου ἀνέμου. 7 *C.* δὴ εἰς. 8 *Alex.* ὁ ἀδελφός σου. 9 *Alex.* τοῦ ἀγροῦ τοῦ γναφέως. 10 M ÷ οἱ Γ. ὁμοίως. 11 P. ὅπερ Σύμ. μέν φησιν, φύλαξαι καὶ ἡσύχασον· ὁ δὲ Θεοδ. πρόσεχε καὶ ἡσύχασον. 12 μου *Ald.* deeſt. & M. 13 *Alex.* περὶ σοῦ, λέγοντες, Ἀναβησόμεθα εἰς τὴν Ἰδουμαίαν. *Ald. C.* Ἐφραίμ, καὶ ὁ υἱὸς Ῥωμελίου περὶ σοῦ, λέγοντες, Ἀναβησόμεθα εἰς τὴν Ἰουδαίαν. 14 *Alex.* ἀποστρέψωμεν αὐτούς. M. Ἀ. ἀποσχίσωμεν αὐτήν. 15 *Alex. C.* αὐτοῖς. 16 μὴ M. deeſt. 17 *Alex.* ἐμμείνῃ. 18 *C.* οὐδ' οὐ μή. 19 *Ald. C.* Ἀλλά. 20 M ÷ Ἀ. Σ. Συρίας. Θ. Ἀράμ. 21 *Alex.* Ῥασείν. *Ald.* M. Ῥαασείμ. *C.* Ῥασίν. 22 *Ald. C.* M. ἐφ'. 23 *Ald.* ἐπί. 24 M ÷ Ἀ. Σ. Σαμάρεια. 25 al. deeſt hoc membrum. 26 *Alex.* Ἀχαάζ. 27 *S.* βάθυνον εἰς ᾅδην, ἢ εἰς ὕψος ἄνω. *Aq.* βάθυνον εἰς ᾅδην, μετεώρισον εἰς ὕψος. *Th.* βάθυνον εἰς ᾅδην, ὕψωσον ἄνω. 28 *Alex.* οὐδ' οὐ μή. 29 M * τόν. 30 *C.* Ἰούδα. 31 *Aq.* μήτι ὀλίγον μοχθοῦν ἄνδρα, ὅτι μοχθεῖτε καί γε τὸν θεόν μου; *S.* μὴ οὐκ αὐταρκὲς ὑμῖν κοποῦν ἀνθρώπους, ὅτι κοποῦτε ἔτι καὶ τὸν θεόν μου; *Th.* μὴ μικρὸν ὑμῖν ἀγῶνα παρέχειν ἀνδράσιν, ὅτι ἀγῶνα παρέχετε καί γε τῷ θεῷ μου. 32 *Alex.* αὐτοῖς. 33 *Alex.* M. ἕξει. 34 καὶ τέξεται *Ald.* deſunt. 35 M ÷ οἱ Γ. καλέσεις. 36 *Ald.* καὶ πρὶν ἤ. *C.* πρὶν ἤ. M ÷ Ἀ. τοῦ γνῶναι αὐτὸν ἀποῤῥίψαι ἐν κακῷ, καὶ ἐκλέξασθαι ἐν ἀγαθῷ. Σ. εἰς τὸ γνῶναι αὐτὸν ἀποδοκιμάσαι τὸ κακόν, καὶ ἐκλέξασθαι τὸ ἀγαθόν. 37 *Alex.* προελέσθαι πονηρά, ἐκλέξεται τὸ ἀγαθόν. 38 *C.* πονηρά, ἢ ἐκλέξασθαι. 39 M. ἐκλέξεται. 40 *C.* πονηρία. 41 *Alex* M. τοῦ ἐκλέξασθαι. 42 M ÷ Ἀ. ἐγχανεῖς. (al. σικχαίνεις) Θ. βδελύσσῃ. Σ. ἀφ' ἧς σὺ ἐγκακεῖς. 43 *Alex.* αὐτῶν. Ἀλλά. *Aq. S. Th.* τῶν δύο βασιλέων αὐτῆς. Ἀλλά. 44 *C.* ἐπὶ σὲ ὁ θεός, καί. 45 αἳ *Ald.* deeſt.

ἡμέρᾳ

ἡμέρᾳ ἐκείνῃ [46] συριεῖ κύριος [47] μυίαις, ὃ
[48] κυριεύσει [49] μέρος ποταμοῦ Αἰγύπτου, καὶ τῇ
μελίσσῃ, ἥ ἐστιν ἐν χώρᾳ Ἀσσυρίων.
19 [50] Καὶ [51] ἐλεύσονται [52] πάντες ἐν ταῖς φάραγξι
τῆς χώρας, καὶ ἐν ταῖς τρώγλαις τῶν πετρῶν, καὶ
εἰς τὰ σπήλαια, καὶ [53] εἰς [54] πᾶσαν ῥαγά-
20 δα. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ξυρήσει κύριος
[55] ἐν τῷ ξυρῷ [56] τῷ [57] μεμισθωμένῳ [58] πέραν
τοῦ ποταμοῦ [59] βασιλέως Ἀσσυρίων, τὴν κεφα-
λὴν, καὶ τὰς τρίχας [60] τῶν ποδῶν, καὶ τὸν πώ-
21 γωνα ἀφελεῖ. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐ-
κείνῃ [61] θρέψει ἄνθρωπος δάμαλιν βοῶν, καὶ
22 δύο πρόβατα· Καὶ ἔσται ἀπὸ τοῦ πλεῖστον
[62] πιεῖν [63] γάλα, βούτυρον [64] καὶ μέλι φάγεται
23 πᾶς [65] ὁ καταλειφθεὶς ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ
ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, [66] πᾶς τόπος οὗ ἐὰν
ὦσι χίλιαι ἄμπελοι χιλίων σίκλων, εἰς χέρσον
24 ἔσονται, [67] καὶ εἰς ἄκανθαν. [68] Μετὰ
βέλους καὶ τοξεύματος εἰσελεύσονται ἐκεῖ· ὅτι
χέρσος καὶ ἄκανθα ἔσται πᾶσα ἡ γῆ,
25 Καὶ πᾶν ὄρος [69] ἠροτριωμένον [70] ἀροτριωθή-
σεται. οὐ μὴ ἐπέλθῃ ἐκεῖ φόβος· ἔσται γὰρ ἀπὸ
τῆς χέρσου καὶ ἀκάνθης [71] εἰς βόσκημα προβά-
του, καὶ [72] καταπάτημα βοός.

Κεφ. η'. 8.

1 [1] ΚΑὶ εἶπε κύριος πρός με, Λάβε σεαυτῷ
τόμον [2] καινοῦ μεγάλου, καὶ γράψον εἰς αὐτὸν
γραφίδι ἀνθρώπου, Τοῦ ὀξέως προνομὴν ποιῆ-
2 σαι σκύλων· Πάρεστι γάρ· καὶ μάρτυράς
μοι ποίησον πιστοὺς ἀνθρώπους, τὸν Οὐρίαν [3] καὶ
3 Ζαχαρίαν υἱὸν Βαραχίου. Καὶ [4] προσ-
ῆλθον πρὸς τὴν προφῆτιν, καὶ [5] ἐν γαστρὶ ἔ-
λαβε, καὶ ἔτεκεν υἱόν· καὶ εἶπε κύριός μοι, Κά-
λεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ταχέως σκύλευσον,
4 ὀξέως προνόμευσον· Διότι πρινὴ γνῶναι
τὸ παιδίον καλεῖν πατέρα ἢ μητέρα, λήψεται
[6] δύναμιν Δαμασκοῦ, καὶ τὰ σκῦλα Σαμαρείας
5 ἔναντι βασιλέως Ἀσσυρίων. Καὶ προσέ-
6 θετο κύριος λαλῆσαί μοι [7] ἔτι· [8] Διὰ
τὸ μὴ βούλεσθαι τὸν λαὸν τοῦτον τὸ ὕδωρ [9] τοῦ Σι-
λωὰμ τὸ πορευόμενον ἡσυχῇ, ἀλλὰ βούλεσθαι
ἔχειν τὸν [10] Ῥαασὶν καὶ τὸν υἱὸν Ῥομελίου βασιλέα
7 ἐφ' ὑμῶν, Διατοῦτο ἰδοὺ [11] κύριος ἀνά-
γει ἐφ' ὑμᾶς τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ, τὸ ἰσχυρὸν
καὶ τὸ πολὺ, τὸν βασιλέα τῶν Ἀσσυρίων, καὶ τὴν
δόξαν αὐτοῦ. καὶ ἀναβήσεται ἐπὶ πᾶσαν φάραγ-
γα ὑμῶν, καὶ περιπατήσει ἐπὶ πᾶν τεῖχος ὑ-
8 μῶν, Καὶ ἀφελεῖ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας ἄν-
θρωπον, ὃς δυνήσεται κεφαλὴν ἆραι, [12] ἢ δυ-
νατὸν συντελέσασθαί τι· καὶ ἔσται ἡ παρεμβολὴ
αὐτοῦ, [13] ὥστε πληρῶσαι [14] τὸ πλάτος τῆς χώ-
9 ρας σου, [15] μεθ' [16] ἡμῶν ὁ Θεός. Γνῶτε ἔθνη
[17] καὶ ἡττᾶσθε, [18] ἐπακούσατε ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς·
ἰσχυκότες ἡττᾶσθε· ἐὰν γὰρ πάλιν ἰσχύσητε, πά-
10 λιν ἡττηθήσεσθε. Καὶ ἣν ἂν [19] βουλεύσησ-
θε βουλὴν, διασκεδάσει κύριος· καὶ [20] λόγον
ὃν ἐὰν λαλήσητε, οὐ μὴ ἐμμείνῃ [21] ἐν ὑμῖν,
11 [22] ὅτι μεθ' [23] ἡμῶν ὁ Θεός. [24] Οὕτω λέγει
κύριος, Τῇ ἰσχυρᾷ χειρὶ ἀπειθοῦσι τῇ πορείᾳ
12 τῆς ὁδοῦ τοῦ λαοῦ τούτου, λέγοντες, Μήποτε
[25] εἴπωσι, Σκληρόν· πᾶν γὰρ ὃ ἐὰν εἴπῃ ὁ λα-
ὸς οὗτος, σκληρόν ἐστι. τὸν δὲ φόβον αὐτοῦ οὐ μὴ
13 φοβηθῆτε [26] οὐδὲ μὴ ταραχθῆτε. [27] Κύ-
ριον αὐτὸν ἁγιάσατε, καὶ αὐτὸς ἔσται σου φό-

46 M — Ἀ. συριεῖ. 47 *Ald.* μυίαις, αἳ. C. μυίαις αἳ. 48 *Ald.* κυριεύουσι. C. κυριεύουσι. 49 *Alex.* μέρους. 50 Σ. Καὶ ἥξουσιν. 51 *Ald.* ἐξελεύσονται, καὶ ἀναπαύσονται ταῖς. C. ἐλεύσονται, καὶ ἀναπαύσονται ἐν ταῖς. *Alex.* ἐλεύσονται πάντες, καὶ ἀναπαύσονται ἐν ταῖς. 52 M. non hab. πάντες. ÷ Α'. Θ. ὅμως. 53 *Alex.* ἐπὶ. 54 *Alex. Ald.* C. πᾶσαν ῥαγάδα, καὶ ἐν παντὶ ξύλῳ. Ἐν τῇ. 55 *Alex.* τῷ ξυρῷ. 56 *Alex.* M. τῷ addunt, μεγάλῳ. 57 *Alex.* καὶ μεμεθυσμένῳ. *Ald.* C. μεμεθυσμένῳ. — Ἀ. ὅμως O, μεμισθωμένῳ. Σ. τοὺς μεμισθωμένους. 58 *Alex.* M. ὅ ἐστιν πέραν. Σ. ἐν τῷ πέραν. 59 *Aq.* ἐν βασιλείᾳ Ἀσσυρίων. *Th.* ἐν τῷ βασιλεῖ τῶν Ἀσσυρίων. 60 *Ald.* καὶ τῶν. 61 *Ald.* τρέψει. 62 M. πίνειν. *Alex.* & C. ποιεῖν. *Ald.* πονεῖν. 63 *Ald.* C. M. * Π. γάλα, φάγεται βούτυρον. 64 *Ald.* C. ὅτι βούτυρον καὶ γάλα φάγεται. 65 M. ὁ καταληφθείς. 66 *Ald.* C. M * Π. ἔσται πᾶς. 67 *Alex.* καὶ ἄκανθαν. 68 M — Ἀ. ἐν βέλεσι καὶ ἐν τόξῳ. 69 *Alex. Ald.* C. M. ἀροτριώμενον. 70 *Alex.* ἀροτριαθήσεται. καὶ οὐ. 71 εἰς *Ald.* deest. 72 *Alex.* εἰς καταπάτημα.

Cap. 8. 1 M. Τόμος ι'. 2 *Ms. Alex.* χάρτου καινοῦ μεγάλου. *Ald. Comp.* καινὸν μέγαν. & ita apud *Basil.* & *Cyrill.* *Euseb.* ἢ τεῦχος, ἢ διφθέρωμα, ἢ κεφαλίδα κατὰ τοὺς λοιπούς. 3 *Ald.* C. M * οἱ Γ. τὸν ἱερέα, καί. 4 *Alex.* προσῆλθεν. 5 *Alex.* ἐγγαστρί. 6 M * τήν. 7 *Ald.* C. & M * ἔτι λέγων. Διά. 8 M. Διὰ τοῦ. *Sym.* autem apud P. ad locum, οὐκ ἠβουλήθησαν, ἤγουν ἀπεδοκίμασαν. 9 M ÷ οἱ Γ. ὅμως Σιλωά. 10 *Alex.* Ῥασσών. M. Ῥαασσών. & ÷ οἱ Γ. Ρασίν. 11 *Alex.* ἀνάγει κύριος. 12 *Alex.* εἰ δυνατὸν συντελέσαι. 13 *Alex.* τὰ πλάτη τῆς χώρας σου. 14 M ÷ οἱ Γ. ὅμως. 15 M — ἡ Ἑβραϊκὴ λέξις ἀντὶ τοῦ μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός, Ἐμμανουὴλ περιέχει. Καὶ αὖθις ἐν τῷ τέλει πρὸς τῷ λέγεσθαι, Καὶ λόγον ὃν ἂν λαλήσητε οὐ μὴ ἐμμείνῃ ὑμῖν, ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός, Ἐμμανουὴλ εἴρηται. 16 *Ald.* ὑμῶν. 17 C. ἡττᾶσθε, καὶ ἐπακούσατε. 18 *Alex.* ἐπακούσετε. 19 *Ald.* C. βουλὴν βουλεύσησθε. 20 *Alex.* τὸν λόγον. 21 *Alex.* ὑμῖν· ὅτι μεθ' ἡμῶν κύριος ὁ Θεός. Οὕτως λέγει κύριος ὁ Θεός 22 M ÷ Ἀ. Θ. ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ ἰσχυρός. 23 C. ὑμῶν. 24 M. P. ἡ Συμμάχου δὲ ἔκδοσις, &c. Εἶπεν κύριος πρός με ὡς ἐν κράτει τῆς χειρὸς, καὶ ἀπέστησέν με μὴ πορεύεσθαι τῇ ὁδῷ τοῦ λαοῦ τούτου, λέγων, Οὐκ ἐρεῖτε ἀντάρσις. Πᾶν ὃ ἐὰν εἴποι ὁ λαὸς οὗτος, ἀντάρσις. 25 *Alex.* M. εἴπητε. 26 *Alex.* & C. οὐδ' οὐ μή. 27 *Ald.* C. M * Ἀ, Θ, Τὸν κύριον τῶν δυνάμεων, sic & Σ. & Θ.

14 βος. [28]Κἂν ἐπ' αὐτῷ πεποιθὼς ᾖς,
ἔσται σοι εἰς [29]ἁγίασμα, [30]καὶ οὐχ ὡς λίθου
προσκόμματι [31]συναντήσεσθε, [32]οὐδὲ ὡς πέ-
τρας πτώματι. [33]οἱ δὲ οἶκοι Ἰακὼβ ἐν παγί-
δι, καὶ [34]ἐν κοιλάσματι ἐγκαθήμενοι ἐν Ἱερου-
15 σαλήμ. Διὰ τοῦτο ἀδυνατήσουσιν ἐν αὐ-
τοῖς πολλοί, καὶ πεσοῦνται καὶ συντριβήσονται, καὶ
[35]ἐγγιοῦσι, καὶ ἁλώσονται [36]ἄνθρωποι [37]ἐν ἀ-
16 σφαλείᾳ. Τότε φανεροὶ ἔσονται [38]οἱ σφρα-
17 γιζόμενοι τὸν νόμον [39]τοῦ μὴ μαθεῖν. Καὶ
ἐρεῖ, Μενῶ τὸν θεὸν τὸν ἀποστρέψαντα τὸ πρόσω-
πον αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ οἴκου Ἰακώβ, καὶ πεποιθὼς ἔ-
18 σομαι ἐπ' αὐτῷ. Ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παι-
δία ἅ [40]μοι ἔδωκεν ὁ θεός. καὶ ἔσται [41]σημεῖα
καὶ τέρατα [42]ἐν τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ παρὰ κυρίου
σαβαώθ, ὃς κατοικεῖ ἐν τῷ ὄρει Σιών.
19 Καὶ ἐὰν εἴπωσι πρὸς ὑμᾶς, Ζητήσατε τοὺς [43]ἐγ-
γαστριμύθους, καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς γῆς φωνοῦντας,
[44]τοὺς κενολογοῦντας, οἳ [45]ἐκ τῆς κοιλίας [46]φω-
νοῦσιν· οὐκ ἔθνος πρὸς θεὸν [47]αὐτοῦ [48]ἐκ-
ζητήσουσι; τί [49]ἐκζητοῦσι περὶ τῶν ζώντων τοὺς
20 νεκρούς; Νόμον γὰρ εἰς βοήθειαν ἔδωκεν,
ἵνα εἴπωσιν οὐχ ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο, περὶ οὗ οὐκ
21 ἔστι δῶρα δοῦναι περὶ αὐτοῦ. Καὶ ἥξει ἐφ'
ὑμᾶς σκληρὰ λιμός, [50]καὶ ἔσται ὡς ἂν πεινά-
σητε, λυπηθήσεσθε, καὶ κακῶς ἐρεῖτε τὸν ἄρ-
χοντα [51]καὶ τὰ πάτρια. καὶ ἀναβλέψονται εἰς
22 τὸν οὐρανὸν ἄνω, Καὶ εἰς τὴν γῆν κάτω
ἐμβλέψονται· καὶ [52]ἰδοὺ [53]ἀπορία στενή, καὶ σκό-
τος, θλίψις, καὶ στενοχωρία, καὶ σκότος,
ὥστε μὴ βλέπειν. [54]καὶ οὐκ ἀπορηθήσεται ὁ
ἐν στενοχωρίᾳ [55]ὢν ἕως καιροῦ.

Κεφ. θ'. 9.

1 Τοῦτο πρῶτον [1]πίε· [2]ταχὺ ποίει χώρα
Ζαβουλών, ἡ γῆ Νεφθαλείμ, [3]καὶ [4]οἱ λοι-
ποὶ οἱ τὴν παραλίαν, καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου
2 [5]Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν[6]. Ὁ λαὸς [7]ὁ πο-
ρευόμενος ἐν σκότει, [8]ἴδετε φῶς μέγα· οἱ
κατοικοῦντες ἐν χώρᾳ [9]σκιᾷ θανάτου, φῶς λάμ-
3 ψει ἐφ' ὑμᾶς. Τὸ [10]πλεῖστον τοῦ λαοῦ,
[11]ὃ [12]κατήγαγες ἐν εὐφροσύνῃ [13]σου· καὶ εὐ-
φρανθήσονται ἐνώπιόν σου, ὡς οἱ εὐφραινόμενοι
ἐν ἀμήτῳ, καὶ ὃν τρόπον [14]οἱ διαιρούμενοι
4 σκῦλα. Διότι [15]ἀφῄρηται ὁ ζυγὸς ὁ ἐπ'
αὐτῶν κείμενος, καὶ ἡ ῥάβδος ἡ ἐπὶ τοῦ τρα-
χήλου αὐτῶν· τὴν γὰρ ῥάβδον τῶν ἀπαιτούντων
[16]διεσκέδασεν, ὡς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐπὶ Μαδιάμ.
5 [17]Ὅτι πᾶσαν στολὴν ἐπισυνηγμένην δόλῳ, καὶ
ἱμάτιον μετὰ καταλλαγῆς ἀποτίσουσι· καὶ θελήσου-
6 σιν, [18]εἰ ἐγένοντο πυρίκαυστοι. Ὅτι παι-
δίον ἐγεννήθη ἡμῖν, υἱὸς [19]καὶ ἐδόθη [20]ἡμῖν,
[21]οὗ ἡ ἀρχὴ ἐγενήθη ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ, καὶ [22]κα-

---

28 *Alex.* Καὶ ἐάν. 29 *Ald.* ἁγιασμόν. 30 M ÷ Θ. καὶ εἰς λίθον προσκόμματος. Ἀ. καὶ εἰς στερεὸν σκανδάλου. 31 *Alex.* συναντήσασθαι αὐτῷ. M. συναντήσεσθε αὐτῷ. 32 M. ÷ Θ. καὶ εἰς πέτραν πτώματος. P. ὁ δὲ Σύμμ. φησιν, εἰς λίθον προσκόμματος, καὶ εἰς πέτραν πτώματος, τοῖς δύο οἴκοις Ἰσραήλ, εἰς παγίδα, καὶ εἰς σκάνδαλον τῶν οἰκούντων Ἱερουσαλήμ. 33 *Alex.* ὁ δὲ οἶκος. M ÷ Ἀ. Σ. Θ. τοῖς δυσὶν οἴκοις. sic P. ad locum, οἱ λοιποὶ δὲ τοὺς δύο οἴκους ἐξέδωκαν. 34 *Ald.* *C.* M ÷ ἐν κοιλώματι. *Aq.* εἰς σκῶλον. 35 P. ἀντὶ δὲ τοῦ ἐγγιοῦσιν, Σύμ. ἐξέδωκεν, καὶ παγιδευθήσονται καὶ συλληφθήσονται. 36 P. τὸ δὲ, ἄνθρωποι ἐν ἀσφαλείᾳ, περιττόν. καὶ ὠβέλισται. 37 *Alex.* *Ald.* *C.* M. ἐν ἀσφαλείᾳ ὄντες. 38 M ÷ Ἀ. ἔνδησον μαρτύριον· σφράγισαι νόμον ἐν τοῖς διδακτοῖς μου. Sic plane *Sym.* apud P. — οἷς inquit καὶ τὰ Ἀκύλου συνᾴδει. 39 *Alex.* τοῦ μαθεῖν. 40 M ÷ Θ. Ἀ. ἔδωκέ μοι. Σ. Ἀ. ὅμως τε O. P. οὕτως ἐξέδωκαν οἱ λοιποί, Ἰδοὺ ἐγώ, καὶ τὰ παιδία, ἃ δέδωκέν μοι ὁ κύριος, εἰς σημεῖα, καὶ εἰς τέρατα ἐν Ἰσραήλ. 41 *Alex.* εἰς σημεῖα. 42 *Alex.* ἐν τῷ Ἰσραήλ. 43 *Alex.* ἀπὸ τῆς γῆς φωνοῦντας, καὶ τοὺς ἐγγαστριμύθους. 44 *C.* καὶ τούς. 45 *Alex.* ἀπὸ τῆς κοιλίας. 46 *Ald.* *C.* φωνήσουσι. 47 *Alex.* αὐτοῦ τί ἐκζητῶσιν περί. 48 M. Ἀ. Θ. ἐκζητήσει. 49 *Ald.* *C.* M. ἐκζητήσουσι. 50 P. ὁ δὲ Σύμ. οὕτως ἐξέδωκεν, Καὶ παρελεύσεται ἐξ αὐτῶν ἐσκανδαλισμένος καὶ πεινάσει. ἔσται δὲ ὅταν πεινάσῃ, καὶ παροξυνθῇ, καὶ καταράσεται βασιλέα ἑαυτοῦ. 51 M ÷ Ἀ. Θ. καὶ κατάρα ἔσται ἐν τῷ βασιλεῖ αὐτῶν. Σ. πατέραρχα εἴδωλα. 52 *C.* ἰδοὺ σκότος. 53 *Alex.* θλίψις καὶ στενοχωρία, καὶ σκότος, ἀπορία στενή, καὶ σκότος. 54 hæc usque ad ἕως *C.* desunt. 55 *Alex.* ἕως καιροῦ.

Cap. 9. 1 *Ald.* *Comp.* ταχὺ πίε. 2 P. κατὰ δὲ Σύμ. &c. ὁ πρῶτος ἐτάχυνεν γῆν Ζαβουλών, καὶ γῆν Νεφθαλείμ, καὶ ὁ ἔσχατος ἐβάρυνεν ὁδὸν τὴν κατὰ θάλασσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου. 3 *Ms.* *Alex.* ὁδὸν θαλάσσης, καί. sic etiam M. sed ÷ in margine, τινὲς οὐκ ἔχουσιν ὁδὸν θαλάσσης. 4 *Alex.* & M. οἱ λοιποὶ οἱ τὴν παραλίαν (*Alex.* παράλιον) κατοικοῦντες, καὶ πέραν. 5 P. ὅπερ ἐξέδωκε Σύμ. ὅριον τῶν ἐθνῶν· Ἀκύλας, θῖνες τῶν ἐθνῶν. 6 *Alex.* τὰ μέρη τῆς Ἰουδαίας. Ὁ λαός. sic & M. Cum ÷ ἐν ἄλλοις οὐκ ἔστι τὰ μέρη τῆς Ἰουδαίας. 7 *Alex.* καθήμενος ἐν σκότει. *C.* ὁ καθήμενος ἐν σκότει. 8 *C.* εἶδε. *Ald.* ἴδε. al. ἰδέτω. 9 *Alex.* *Ald.* *C.* M. καὶ σκιᾷ. al. σκιᾶς. 10 M ÷ Θ. πλῆθος. Σ. apud P. ἐπλήθυνας τὸ ἔθνος ὃ οὐκ ἐμεγάλυνας. 11 ὃ *Ald.* *C.* deest. 12 al. κατήγαγεν. M ÷ οἱ O, οὐκ ἐμεγάλυνας. 13 σου *Ald.* *C.* deest. 14 *Alex.* εὐφραίνονται οἱ. 15 *Alex.* M. ἀφαιρεθήσεται. ÷ Ἀ. ἀφῄρηται. 16 *Alex.* M. διεσκέδασεν κύριος. 17 versum integrum *Sym.* apud P. sic reddit, Πᾶσα βία ἐβιάσθη ἐν σεισμῷ, καὶ περιβόλαιον ἐφύρη ἐν αἵματι, καὶ ἔσται εἰς καῦσιν καὶ κατάβρωμα πυρός. mox μετὰ al. deest. 18 *Alex.* *Ald.* M. εἰ ἐγενήθησαν. *C.* εἶναι. M ÷ Ἀ. ἐγένοντο. 19 καὶ *C.* deest. ut & M. & A'. 20 *Alex.* ὑμῖν. 21 M. Ἀ. καὶ ἐγένετο τὸ μέτρον ἐπ' ὤμου αὐτοῦ, καὶ ἐκάλεσεν ὄνομα αὐτοῦ θαυμαστὸς &c, ut habentur apud *Nobilium* ex *Eusebio*: apud quem in commentario ἀντὶ τοῦ ἀρχή. Σ. Νεανίας παρεγεννήθη ἡμῖν, — καὶ ἔσται ἡ παιδεία ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ, καὶ κληθήσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ παραδοξασμὸς &c. ut sequuntur apud *Nobil.* ubi supra. Θ. θαυμαστός, βουλεύων, ἰσχυρός, δυνατός, πατήρ, ἄρχων εἰρήνης, τῷ πληθύνειν τὴν παιδείαν. 22 *Alex.* καλέσει.

λεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Μεγάλης βουλῆς [23] ἄγ-
γελος· [24] ἄξω γὰρ εἰρήνην ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας,
7 [25] καὶ ὑγίειαν [26] αὐτῷ. [27] Μεγάλη ἡ ἀρ-
χὴ αὐτοῦ, καὶ τῆς εἰρήνης αὐτοῦ οὐκ [28] ἔστιν [29] ὅ-
ριον· ἐπὶ τὸν θρόνον Δαυὶδ, καὶ τὴν βασιλείαν
αὐτοῦ, κατορθῶσαι αὐτὴν, καὶ [30] ἀντιλαβέ-
σθαι [31] ἐν κρίματι [32] καὶ ἐν δικαιοσύνῃ, ἀπὸ τοῦ
νῦν [33] καὶ εἰς τὸν [34] αἰῶνα. ὁ ζῆλος κυρίου [35] σα-
8 βαὼθ ποιήσει ταῦτα. [36] Θάνατον ἀπέ-
στειλε κύριος ἐπὶ Ἰακὼβ, καὶ ἦλθεν ἐπὶ Ἰσ-
9 ραήλ. Καὶ γνώσονται πᾶς ὁ λαὸς τοῦ Ἐ-
φραὶμ, καὶ οἱ [37] καθήμενοι ἐν Σαμαρείᾳ, ἐφ'
10 ὕβρει καὶ ὑψηλῇ καρδίᾳ λέγοντες, Πλίν-
θοι πεπτώκασιν, ἀλλὰ δεῦτε λαξεύσωμεν λί-
θους, καὶ [38] κόψωμεν συκαμίνους καὶ κέδρους, καὶ
[39] οἰκοδομήσωμεν ἑαυτοῖς [40] πύργον.
11 Καὶ [41] ῥάξει ὁ θεὸς τοὺς [42] ἐπανισταμένους ἐπὶ
[43] ὄρος Σιὼν ἐπ' αὐτὸν, καὶ τοὺς ἐχθροὺς [44] δια-
12 σκεδάσει. Συρίαν ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν, καὶ
τοὺς Ἕλληνας ἀφ' ἡλίου δυσμῶν, τοὺς κατεσθίον-
τας τὸν Ἰσραὴλ ὅλῳ τῷ στόματι. [45] ἐπὶ πᾶσι τού-
τοις οὐκ ἀπεστράφη ὁ [46] θυμὸς, ἀλλ' ἔτι ἡ
13 χεὶρ ὑψηλή. Καὶ ὁ λαὸς [47] οὐκ [48] ἀπε-
στράφη, ἕως ἐπλήγη, καὶ τὸν [49] κύριον οὐκ [50] ἐ-
14 ζήτησαν. Καὶ [51] ἀφεῖλε κύριος ἀπὸ
Ἰσραὴλ, κεφαλὴν καὶ οὐρὰν, μέγαν καὶ μικρὸν,
15 ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, Πρεσβύτην, καὶ [52] τοὺς
τὰ πρόσωπα θαυμάζοντας, [53] αὕτη ἡ ἀρχή·
καὶ προφήτην διδάσκοντα ἄνομα, οὗτος ἡ οὐ-
16 ρά. Καὶ ἔσονται οἱ μακαρίζοντες τὸν λαὸν
τοῦτον πλανῶντες, καὶ πλανῶσιν, ὅπως [54] κα-
17 ταπίνωσιν αὐτούς. [55] Διὰ τοῦτο ἐπὶ [56] τοὺς
νεανίσκους [57] αὐτῶν οὐκ εὐφρανθήσεται ὁ κύ-
ριος, καὶ τοὺς ὀρφανοὺς [58] αὐτῶν καὶ τὰς χήρας
[59] αὐτῶν οὐκ ἐλεήσει· ὅτι πάντες ἄνομοι καὶ πο-
νηροί, καὶ πᾶν στόμα λαλεῖ ἄδικα. ἐπὶ πᾶσι
τούτοις οὐκ ἀπεστράφη ὁ [60] θυμὸς, ἀλλ' ἔτι
18 ἡ χεὶρ [61] ὑψηλή. Καὶ καυθήσεται ὡς πῦρ
ἡ ἀνομία, καὶ ὡς ἄγρωστις ξηρὰ βρωθήσεται
ὑπὸ πυρός· καὶ καυθήσεται ἐν τοῖς δάσεσι τοῦ
δρυμοῦ, καὶ συγκαταφάγεται τὰ κύκλῳ τῶν βου-
19 νῶν πάντα. Διὰ θυμὸν ὀργῆς κυρίου
[62] συγκέκαυται ἡ γῆ ὅλη· καὶ ἔσται ὁ λαὸς ὡς [63] κα-
τακεκαυμένος ὑπὸ πυρός. ἄνθρωπος τὸν ἀ-
20 δελφὸν αὐτοῦ οὐκ ἐλεήσει· Ἀλλὰ ἐκκλι-
νεῖ εἰς τὰ δεξιὰ, ὅτι πεινάσει, καὶ φάγεται
ἐκ τῶν ἀριστερῶν, καὶ οὐ μὴ [64] ἐμπλησθῇ ἄν-
θρωπος [65] ἔσθων τὰς σάρκας τοῦ βραχίονος
21 [66] αὐτοῦ. Φάγεται γὰρ [67] Μανασσῆς τοῦ Ἐ-
φραὶμ, καὶ Ἐφραὶμ τοῦ [68] Μανασσῆ, ὅτι ἅμα
πολιορκήσουσι τὸν Ἰούδαν. ἐπὶ τούτοις πᾶσιν οὐκ
ἀπεστράφη ὁ θυμὸς, ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ [69] ὑψηλή.

---

23 sic *Bas.* legit. sic *Cyril.* & *Procop.* & *Hier.* juxta 70. *Magni consilii nuntius: adducam enim pacem super principes.* Eadem præterea lectio est in *translat. Syr.* itidem in *Arab.* quæ translationes expressæ sunt de Græcis, & Romæ habentur. vide hoc loco *Hier.* & *Ambr.* comment. l. 3. in evang. Luc. c. 3. in *Alex.* vero *Ald.* & *C.* post, ἄγγελος, hæc seqq. θαυμαστὸς, σύμβουλος, θεὸς (*Alex.* deest.) ἰσχυρὸς, ἐξουσιαστὴς, ἄρχων εἰρήνης, πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. *Ignat.* in epist. ad Antiochenses, καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, μεγάλης βουλῆς ἄγγελος, θαυμαστὸς, σύμβουλος, θεὸς ἰσχυρὸς, ἐξουσιαστής. & *Irenæus* adv. hæres. l. 4. c. 66. *& vocatur nomen ejus admirabilis, consiliarius, deus fortis.* *Euseb.* evang. demonstr. l. 7. καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, μεγάλης βουλῆς ἄγγελος, θαυμαστὸς, σύμβουλος, θεὸς ἰσχυρὸς, ἐξουσιαστὴς, ἄρχων εἰρήνης, πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος· ἄξω γὰρ εἰρήνην. & l. 9. καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, μεγάλης βουλῆς ἄγγελος, ἄρχων εἰρήνης, ἐξουσιαστὴς, θεὸς ἰσχυρὸς, πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος· ἄξω. Atque in Missa nativitatis Domini: *Et vocabitur admirabilis, deus, princeps pacis, pater futuri sæculi.* quæ Missæ verba, credibile est sumta è *vet. Lat. ed.* versa de Græcis. nam & ibidem est, *vocabitur nomen ejus magni consilii angelus.* hæc autem pleraque è *vet. edit.* patres nostri olim in ecclesiast. officia contulerunt. *Euseb.* ὁ Σύμ. τοῦτον ἡρμήνευσε τὸν τρόπον· καὶ κληθήσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, παραδοξασμὸς, βουλευτικὸς, ἰσχυρὸς, δυνατὸς, πατὴρ αἰῶνος, ἄρχων εἰρήνης· ὁ δὲ Ἀκ. καὶ καλέσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, θαυμαστὸς, σύμβουλος, ἰσχυρὸς, δυνατὸς, πατήρ. ἔτι ἄρχων εἰρήνης· κατὰ δὲ τὸν Θεοδ. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, θαυμαστὸς, συμβουλεύων, ἰσχυρὸς, δυνάστης, πατὴρ αἰῶνος, ἄρχων εἰρήνης. ἡ δὲ Ἑβρ. φωνὴ, ἀντὶ τοῦ, ἰσχυρὸς, ἢλ, περιέχει· δι' οὗ σημαίνεται ὁ θεός. πολλαχοῦ γὰρ τῆς γραφῆς τοῦ, ἢλ, ἐπὶ τοῦ θεοῦ κειμένου, καὶ ἐν τοῖς μετὰ χεῖρας ὁμοίως παρείληπται. ὥστε διὰ ταύτης τῆς φωνῆς καὶ θεὸς ἀναγορεύεται τὸ γεννηθὲν ἡμῖν παιδίον. ἡμεῖς τοίνυν οὐκ ἀναμάρτοιμεν, θεὸν δυνατὸν ἑρμηνεύοντες. *Theodor.* τοῦτο κακουργήσαντες οἱ περὶ τὸν Ἀκύλ. ἰσχυρὸς δυνατὸς ἡρμήνευσαν· κεῖται δὲ παρὰ τοῖς Ἑβρ. ἢλ γεββώρ· τὸ δὲ ἢλ, θεός. 24 *Alex.* ἐγὼ γὰρ ἄξω. 25 *Alex.* εἰρήνην καὶ ὑγίαν. 26 *C.* αὐτοῦ. 27 *Ald. C.* M. Καὶ μεγάλη. Θ. ἐπληθύνθη παιδεία. Ἀ. πολλῆς τῆς μέτρῳ. 28 *C.* ἔσται. 29 *Ald. C.* Ἀ. τέλος. M ÷ Θ. Σ. πέρας. 30 *Ald.* ἀντιλαμβάνεσθαι. 31 *Alex.* αὐτῆς ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν κρίματι, ἀπό. 32 M. καὶ δικαιοσύνῃ. 33 M ÷ Ἀ. καὶ ὡς αἰῶνος ὁ ζῆλος. 34 *Alex.* αἰῶνα χρόνον. 35 M similiter cum β simplici, quod hic jam pridem fit inde ab initio. 36 M ÷ οἱ Ο. λόγον. Ἀ. ῥῆμα & M. in margine dextro hab. Τόμος ΙΑʹ. *Cyrill.* λόγον ἀπέστειλεν ἐπὶ Ἰακώβ. 37 *Alex.* M ἐγκαθήμενοι. 38 *Alex.* ἐκκόψωμεν. 39 *Alex.* ᾠκοδομήσωμεν. 40 *Ald.* πύργους. 41 *C.* ῥήξει. 42 *Alex.* ἐπανισταμένους ἐπ' ὄρους Σιὼν ἐπ' αὐτούς. 43 al. ὄρους. 44 *Alex.* αὐτῶν διασκεδάσει. *Ald. C.* M * Ἀ. Θ. Σ. αὐτοῦ διασκεδάσει. 45 *Alex.* ἐπεὶ τούτοις πᾶσιν. 46 *C.* θυμός μου, ἀλλ'. 47 M. μου οὐκ. 48 *Alex.* ἀπεστράφη. 49 *Ald. C.* κύριον τῶν δυνάμεων οὐκ. M. etiam addit cum * τῶν δυνάμεων. 50 *Alex.* ἐξεζήτησαν. 51 *Th.* ἀφελεῖ. *Aq.* ὀλοθρεύσει. P. ὁ δὲ Σύμ. ἐξολοθρεύσει. 52 *S.* αἰδέσιμον. 53 M → οἱ Δ. οὗτος κεφαλή. 54 *Alex. Ald.* C. M. καταπίωσιν. 55 M. Καὶ διά. 56 *Ald. C.* τοῖς νεανίσκοις. 57 *Alex.* οὐκ εὐφρανθήσεται. 58 M. οἱ Γ. αὐτοῦ. 59 M. οἱ Γ. αὐτοῦ. 60 *Ald. C.* θυμὸς αὐτοῦ, ἀλλ'. 61 *Ald.* αὐτοῦ ὑψηλή. 62 *Alex.* συγκαυθήσεται. 63 *Alex.* ὑπὸ πυρὸς κατακεκαυμένος. 64 *C.* ἐμπλησθήσεται. 65 *C.* ἐσθίων. 66 *Alex.* τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. 67 *Alex.* Μαννασσῆ. 68 *Alex.* Μαννασσῆ. 69 *C.* αὐτοῦ ὑψηλή.

Κεφ.

Κεφ. ι'. 10.

1 Οὐαὶ τοῖς γράφουσι πονηρίαν, γράφον-
2 τες γάρ, πονηρίαν γράφουσιν· Ἐκκλίνον-
τες [1] κρίσιν πτωχῶν, [2] ἁρπάζοντες [3] κρίμα
πενήτων τοῦ λαοῦ μου, ὥστε εἶναι αὐτοῖς χήραν
[4] εἰς διαρπαγήν, καὶ ὀρφανὸν εἰς προνομήν.
3 Καὶ τί ποιήσουσιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ [5] τῆς ἐπισκοπῆς;
ἡ γὰρ θλίψις [6] ὑμῖν πόρρωθεν ἥξει· καὶ πρὸς τί-
να [7] καταφεύξεσθε τοῦ βοηθηθῆναι; καὶ ποῦ κα-
4 ταλείψετε τὴν δόξαν ὑμῶν, [8] Τοῦ μὴ ἐμ-
πεσεῖν [9] εἰς [10] ἀπαγωγήν; [11] ἐπὶ πᾶσι τούτοις
οὐκ ἀπεστράφη [12] ἡ ὀργή, ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ [13] ὑ-
5 ψηλή. Οὐαὶ Ἀσσυρίοις, ἡ ῥάβδος τοῦ
θυμοῦ μου, [14] καὶ ὀργὴ [15] ἔστιν ἐν τῶν χερσὶν αὐ-
6 τῶν. Τὴν ὀργήν μου εἰς ἔθνος ἄνομον
[16] ἀποστελῶ, καὶ τῷ ἐμῷ λαῷ [17] συντάξω
[18] ποιῆσαι σκῦλα καὶ προνομήν, καὶ καταπατεῖν
τὰς πόλεις, καὶ θεῖναι αὐτὰς εἰς κονιορτόν.
7 Αὐτὸς δὲ οὐχ οὕτως [19] ἐνεθυμήθη, καὶ τῇ ψυχῇ
οὐχ οὕτως λελόγισται, ἀλλὰ ἀπαλλάξει ὁ νοῦς αὐ-
τοῦ, καὶ [20] τοῦ ἔθνη ἐξολοθρεῦσαι [21] οὐκ ὀλίγα.
8 Καὶ ἐὰν εἴπωσιν αὐτῷ, Σὺ μόνος εἶ ἄρχων·
9 Καὶ ἐρεῖ, [22] Οὐκ ἔλαβον τὴν χώραν τὴν ἐπ-
άνω Βαβυλῶνος καὶ [23] Χαλάνης, οὗ ὁ πύργος
ᾠκοδομήθη, καὶ ἔλαβον Ἀραβίαν καὶ Δαμασκὸν
10 καὶ Σαμάρειαν. [24] Ὃν τρόπον [25] ταύ-
τας ἔλαβον [26], καὶ πάσας τὰς [27] ἀρχὰς λή-
ψομαι. ὀλολύξατε τὰ γλυπτὰ ἐν Ἱερουσαλήμ,
11 καὶ ἐν Σαμαρείᾳ. Ὃν τρόπον γὰρ ἐποίησα
Σαμαρείᾳ, καὶ τοῖς χειροποιήτοις [28] αὐτῆς,
οὕτω ποιήσω καὶ [29] Ἱερουσαλήμ, καὶ τοῖς εἰδώλοις
12 αὐτῆς. Καὶ ἔσται [30] ὅταν συντελέσῃ κύ-
ριος πάντα ποιῶν ἐν τῷ ὄρει Σιὼν καὶ [31] Ἱε-
ρουσαλήμ, [32] ἐπισκέψομαι ἐπὶ τὸν νοῦν τὸν μέγαν
[33] ἐπὶ τὸν ἄρχοντα τῶν Ἀσσυρίων, καὶ ἐπὶ τὸ ὕ-
13 ψος τῆς δόξης τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. Εἶπε
γάρ, [34] Ἐν τῇ ἰσχύϊ [35] ποιήσω, καὶ [36] ἐν τῇ σο-
φίᾳ τῆς συνέσεως ἀφελῶ ὅρια ἐθνῶν, καὶ τὴν
14 ἰσχὺν αὐτῶν προνομεύσω. Καὶ [37] σείσω
πόλεις κατοικουμένας, καὶ τὴν οἰκουμένην ὅλην κα-
ταλήψομαι [38] τῇ χειρὶ ὡς νοσσιάν, καὶ ὡς κα-
ταλελειμμένα ὠὰ ἀρῶ· καὶ οὐκ ἔστιν ὃς διαφεύ-
15 ξεταί [39] με, ἢ ἀντείπῃ [40] μοι. Μὴ δο-
ξασθήσεται ἀξίνη ἄνευ τοῦ κόπτοντος ἐν αὐτῇ;
ἢ ὑψωθήσεται πρίων ἄνευ τοῦ ἕλκοντος αὐτόν;
[41] ὡς ἄν τις ἄρῃ ῥάβδον ἢ ξύλον. [42] καὶ οὐχ οὕ-
16 τως, Ἀλλὰ ἀποστελεῖ κύριος σαβαὼθ
εἰς τὴν σὴν τιμὴν ἀτιμίαν, καὶ εἰς τὴν σὴν δό-
17 ξαν πῦρ καιόμενον καυθήσεται. Καὶ ἔ-
σται τὸ φῶς τοῦ Ἰσραὴλ [43] εἰς πῦρ, [44] καὶ ἁγιά-
σει [45] αὐτὸν ἐν πυρὶ καιομένῳ, [46] καὶ φάγεται
ὡσεὶ χόρτον τὴν ὕλην. τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
18 [47] Ἀποσβεσθήσεται τὰ ὄρη, [48] καὶ οἱ βουνοί, καὶ
οἱ δρυμοί, καὶ καταφάγεται ἀπὸ ψυχῆς ἕως
σαρκῶν. καὶ ἔσται ὁ φεύγων, ὡς ὁ φεύγων ἀπὸ
19 φλογὸς καιομένης. Καὶ οἱ καταλειφθέν-
τες ἀπ' αὐτῶν [49] ἀριθμὸς ἔσονται, καὶ [50] παι-
20 δίον [51] γράψει αὐτούς. Καὶ ἔσται ἐν τῇ
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, οὐκέτι προστεθήσεται [52] τὸ
καταλειφθὲν Ἰσραήλ, καὶ οἱ σωθέντες τοῦ Ἰα-
κὼβ οὐκέτι μὴ πεποιθότες ὦσιν ἐπὶ τοὺς ἀδική-
σαντας αὐτούς, [53] ἀλλὰ ἔσονται πεποιθότες ἐπὶ
21 τὸν θεὸν τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ τῇ ἀληθείᾳ. Καὶ
ἔσται τὸ καταλειφθὲν τοῦ Ἰακὼβ ἐπὶ θεὸν ἰσχύον-

Cap. 10. 1 *Ald.* κρίνουσιν. 2 *Ms. Alex.* M * & Γ. καὶ ἁρπάζοντες. 3 M. χρήματα — οἱ Γ. κρίσιν. 4 *Alex.* εἰς ἁρπαγήν. 5 *Alex.* ἐπισκοπῆς. 6 M. ὑμῶν. 7 *C.* καταφεύξονται. 8 M — Θ τοῦ μὴ κάμψαι ὑπὸ δεσμόν. 9 *Alex.* εἰς ἐπαγωγήν. P. etiam ἐπαγωγὴν & legit & exponit. 10 *Alex. Ald. C.* post ἐπαγωγὴν hab. καὶ ὑποκάτω τῶν (*Ald. C.* deest) ἀνῃρημένων πεσοῦνται. quæ à Cyrillo non afferuntur, & apud P. margini adscripta sunt sub asterisco. 11 *Alex.* ἐπεὶ τούτοις πᾶσιν οὐκ. *Ald. C.* καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις οὐκ. 12 *C.* ἡ ὀργὴ αὐτοῦ. *Alex.* θυμός, ut & M. sed ÷ ibidem οἱ Ο, ἡ ὀργή. 13 *C.* αὐτοῦ ὑψηλή. 14 *Alex.* M. καὶ ὀργῆς. 15 *Alex.* ἐν ταῖς χερσίν. 16 *Alex.* ἀποστέλλω. 17 M. *Ald. C.* συγκατάξω. 18 *Alex.* M. * Α. Θ τοῦ ποιῆσαι. 19 M ἐνεθυμώθη. 20 *Alex.* M. & *C.* τοῦ ἐξολοθρεῦσαι (*Alex.* ἐξολεθρεῦσαι) ἔθνη οὐκ ὀλίγα. 21 M — Α. Σ. Θ. ὁμοίως τοῖς Ο, ἔθνη οὐκ ὀλίγα. 22 M ÷ οὐκ. 23 *Alex.* Χαλάννη. 24 M ÷ Θ. καθάπερ εὗρεν ἡ χείρ μου τὰς βασιλείας τοῦ εἰδώλου. 25 *C.* ἔλαβον ταύτας, πάσας. *Ald.* ταύτας ἔλαβον, πάσας. 26 *Alex.* ἐν τῇ χειρί μου, καὶ πάσας τὰς χώρας. 27 M. χώρας· sed in margine, — ἀρχάς. 28 *Alex.* * αὐτοῖς, οὕτως. 29 M. τῇ Ἱερουσαλήμ. 30 *C.* ὅτ' ἄν. 31 *Alex.* ἐν Ἱερουσαλήμ, ἐπάξει ἐπὶ τὸν νοῦν τὸν μέγαν τὸν ἄρχοντα. 32 *Ald.* M. ἐπάξει. *C.* καὶ ἐπάξει. M. autem in marg Τόμος IB. 33 ἐπὶ M. deest. 34 *Alex.* M. Τῇ ἰσχύϊ. 35 *Alex.* ποιήσω, καὶ * τῇ συνέσεως τῆς σοφίας. 36 ἐν M. deest. 37 *C.* πείσω. 38 *Alex.* τῇ χειρί μου. M * Π. μου. 39 *Alex.* μοι. 40 *Ald. C.* μοι καὶ ἀνοίγων τὸ (deest *C.*) στόμα καὶ στρουθίζων. (quæ apud P. addita sunt margini sub asterisco:) Μή. 41 *Alex.* M. ὡσαύτως ἐάν τις. *Ald. C.* ὡσαύτως ἄν τις. 42 *C.* ὑψωθήσεται ξύλον, καὶ οὐχ. 43 *Alex.* ὡς πῦρ. 44 *S.* καὶ ὁ ἅγιος αὐτοῦ εἰς φλόγα. 45 *Alex.* αὐτό. *C.* αὐτήν. 46 Pro his *S.* apud P. hæc hab. καταφάγεται τὰ ἀποκείμενα αὐτοῦ, καὶ τὰ πεφυλαγμένα αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. Καὶ ἡ δόξα τοῦ δρυμοῦ αὐτοῦ, καὶ τοῦ Καρμήλου αὐτοῦ, ἀπὸ ψυχῆς ἕως σαρκὸς ἀναλωθήσεται. Καὶ ἔσται ὡς τετμημένος φεύγων. Τὰ δὲ ἐπίλοιπα τῶν ξύλων τοῦ δρυμοῦ αὐτοῦ ἀριθμὸς ἔσονται, καὶ παιδίον γράψει αὐτά. 47 *Ald.* M. Ἀποσβεσθήσονται. 48 *Alex.* καὶ οἱ δρυμοί, καὶ οἱ βουνοί. 49 *Alex.* ἔσονται ἀριθμός. 50 Θ. παιδάριον Α. παῖς. 51 M. *Ald. C.* μικρὸν γράψει. 52 τὸ M. deest. 53 *Alex.* ἀλλ'.

τα. Καὶ

22 τα. Καὶ ἐὰν γένηται [54] ὁ λαὸς Ἰσραὴλ
ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, τὸ κατάλειμμα
23 [55] αὐτῶν σωθήσεται. [56] Λόγον συντελῶν καὶ
συντέμνων ἐν δικαιοσύνῃ, ὅτι λόγον συντε-
τμημένον [57] κύριος ποιήσει ἐν τῇ οἰκουμένῃ ὅλῃ.
24 [58] Διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος σαβαὼθ, Μὴ
φοβοῦ ὁ λαός μου, οἱ κατοικοῦντες ἐν Σιὼν, ἀ-
πὸ Ἀσσυρίων, ὅτι ἐν ῥάβδῳ πατάξει σε· πλη-
γὴν γὰρ [59] ἐπάγω ἐπὶ σὲ, τοῦ ἰδεῖν ὁδὸν Αἰγύ-
25 πτου. Ἔτι γὰρ μικρὸν, καὶ παύσεται ἡ ὀργὴ,
[60] ὁ δὲ θυμός μου ἐπὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν.
26 Καὶ [61] ἐγερεῖ [62] ὁ θεὸς ἐπ' αὐτοὺς, κατὰ τὴν
πληγὴν [63] Μαδιὰμ [64] ἐν τόπῳ θλίψεως·
καὶ ὁ θυμὸς αὐτοῦ τῇ ὁδῷ τῇ κατὰ θάλασσαν,
27 εἰς τὴν ὁδὸν τὴν κατ' Αἴγυπτον. Καὶ ἔ-
σται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, [65] ἀφαιρεθήσεται ὁ
[66] ζυγὸς αὐτοῦ ἀπὸ [67] τοῦ ὤμου σου, καὶ [68] ὁ φό-
βος αὐτοῦ ἀπό σου, καὶ καταφθαρήσεται ὁ ζυγὸς
28 ἀπὸ τῶν ὤμων ὑμῶν. Ἥξει γὰρ εἰς τὴν πόλιν
Ἀγγαὶ, καὶ παρελεύσεται εἰς [69] Μαγγεδὼ, καὶ
29 ἐν Μαχμὰς θήσει τὰ σκεύη αὐτοῦ. Καὶ
παρελεύσεται φάραγγα, καὶ ἥξει εἰς [70] Ἀγγαὶ,
φόβος λήψεται Ῥαμᾶ, πόλιν Σαοὺλ, [71] φεύ-
30 ξεται Ἡ θυγάτηρ Γαλλεὶμ, [72] ἐπα-
κούσεται [73] Λαϊσὰ, ἐπακούσεται ἐν Ἀναθώθ.
31 [74] Καὶ ἐξέστη Μαδεβηνὰ, καὶ οἱ κατοικοῦντες
32 [75] Γιββείρ. Παρακαλεῖτε σήμερον [76] ἐν
ὁδῷ τοῦ μεῖναι, [77] τῇ χειρὶ παρακαλεῖτε τὸ
ὄρος τῆς θυγατρὸς Σιὼν, καὶ οἱ βουνοὶ οἱ ἐν Ἱε-
33 ρουσαλήμ. [78] Ἰδοὺ ὁ δεσπότης κύριος
σαβαὼθ συνταράσσει τοὺς ἐνδόξους μετὰ ἰσχύος,
καὶ οἱ ὑψηλοὶ τῇ ὕβρει συντριβήσονται, καὶ [79] οἱ
34 ὑψηλοὶ [80] ταπεινωθήσονται, Καὶ πε-
σοῦνται ὑψηλοὶ μαχαίρᾳ, ὁ δὲ Λίβανος σὺν
τοῖς ὑψηλοῖς πεσεῖται.

Κεφ. ιά. 11.

1 Καὶ ἐξελεύσεται [1] ῥάβδος ἐκ τῆς ῥίζης Ἰεσ-
σαὶ, καὶ ἄνθος [2] ἐκ τῆς ῥίζης [3] ἀναβήσεται,
2 [4] Καὶ ἀναπαύσεται ἐπ' [5] αὐτὸν πνεῦμα [6] τοῦ
θεοῦ, πνεῦμα σοφίας καὶ συνέσεως, πνεῦμα
βουλῆς καὶ ἰσχύος, πνεῦμα γνώσεως καὶ εὐσε-
3 βείας Ἐμπλήσει αὐτὸν, πνεῦμα φόβου
θεοῦ· [7] οὐ κατὰ τὴν δόξαν κρινεῖ, οὐδὲ κατὰ τὴν λα-
4 λιὰν ἐλέγξει, Ἀλλὰ κρινεῖ ταπεινῷ κρί-
σιν, [8] καὶ ἐλέγξει [9] τοὺς ταπεινοὺς τῆς γῆς, καὶ
πατάξει γῆν τῷ λόγῳ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἐν
πνεύματι διὰ χειλέων [10] ἀνελεῖ ἀσεβῆ.
5 Καὶ ἔσται δικαιοσύνῃ [11] ἐζωσμένος τὴν ὀσφὺν αὐ-
τοῦ, καὶ ἀληθείᾳ [12] εἰλημμένος τὰς [13] πλευράς.
6 Καὶ συμβοσκηθήσεται λύκος μετὰ ἀρνὸς, καὶ πάρ-
δαλις συναναπαύσεται ἐρίφῳ, καὶ μοσχάριον
καὶ [14] ταῦρος καὶ λέων ἅμα βοσκηθήσονται, καὶ
7 παιδίον μικρὸν ἄξει αὐτούς. [15] Καὶ βοῦς
καὶ ἄρκτος ἅμα βοσκηθήσονται, καὶ ἅμα [16] τὰ
παιδία αὐτῶν [17] ἔσονται· καὶ λέων [18] ὡς βοῦς
8 φάγεται ἄχυρα. Καὶ παιδίον νήπιον
[19] ἐπὶ τρώγλην ἀσπίδων, καὶ ἐπὶ κοίτην [20] ἐκ-
9 γόνων ἀσπίδων τὴν χεῖρα ἐπιβαλεῖ. Καὶ
οὐ μὴ [21] κακοποιήσουσιν, [22] οὐδὲ μὴ δύνωνται
ἀπολέσαι οὐδένα ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου· ὅτι

---

54 M ÷ Θ. ὁ λαός σου. 55 *Alex.* σωθήσεται. 56 *Alex.* M. *Ald.* C. Λόγον γὰρ συντελῶν. 57 *Alex.* ποιήσει ὁ θεός. M ÷ ὁ θεὸς ποιήσει. C. κύριος, κύριος δυνάμεων ποιήσει. Ἀ. κύριος στρατειῶν. Θ. Σ. ὅμως τε οἱ Ο. * κύριος τῶν δυνάμεων. οἱ Γ. ibidem. 58 M. Τόμος ΙΓ΄. 59 *Ald.* C. ἐπάγει. M ÷ ἐπάξω. Ἀ. ἀρεῖ. Σ. ἐπαρεῖ. P. τόδε, πληγὴν γὰρ ἐπάγει ἐπὶ σὲ, τοῦ ἰδεῖν ὁδὸν Αἰγύπτου, Σύμ. οὕτως ἡρμήνευσεν, Ἐν ῥάβδῳ πλήξει, καὶ τὴν βακτηρίαν αὐτοῦ ἐπαρεῖ ἐπὶ σὲ, διὰ τὴν ὁδὸν Αἰγύπτου. 60 hæc usque ad finem versus C. desunt. 61 *Alex.* ἐπεγερεῖ. 62 *Ald.* C. κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων. & C. ponit post αὐτούς. M. etiam, κύριος ὁ θεὸς, cum * Θ. τῶν δυνάμεων. 63 *Alex.* τὴν Μαδιάμ. 64 P. ἀντὶ τοῦ, ἐν τόπῳ θλίψεως, Σύμ. ἐξέδωκεν, ἐν Σοὺρ Χωρήβ. 65 M. Θ — διαφθαρήσεται κλοιός. 66 *Alex.* φόβος αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ καὶ ὁ ζυγὸς αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ὤμου σου. 67 C. σου, καὶ καταφθαρήσεται. 68 ὁ M. deest. 69 *Alex.* Μαγεδδαί. M ÷ Θ. Μαγεδδών. Ἀ. Σ. Μαγρών. 70 M. ÷ Ἀ. αὐλιστήριον. Σ. αὐλισμός. Θ. κατάλυμα. ὅμως οἱ Γ. 71 *Ald.* C. φεύξεται. Χρεμέτισον φωνήν σου θύγατερ. quæ neque apud *Cyrillum* sunt, neque apud *Hier.* in edit. 70. & apud *Procop.* sunt sub asterisco. 72 C. ἐπάκουε. 73 *Alex.* ἐν * σα. *Ald.* Καϊσά. M. ἐν — Καϊσά. Θ. Λεΐς. Ἀ Λαΐς. ὅμως τε O. 74 *Alex.* & C. Ἐξέστη. 75 *Ald.* Γεβίμ. 76 *Alex.* ἐν τῇ ὁδῷ. 77 τῇ χειρὶ C. desunt. *Ald.* ponit post παρακαλεῖτε. sic etiam M. 78 *Alex.* Ἰδοὺ γάρ. 79 *Alex.* ταπεινωθήσονται οἱ ὑψηλοὶ μαχαίρᾳ. M — Ἀ. Σ. Θ. καὶ οἱ μετέωροι ταπεινωθήσονται. ὅμως τε O. 80 *Ald.* πεσοῦνται, καὶ ταπεινωθήσονται.

Cap. 11. 1 P. τὴν δὲ ῥάβδον, ῥαβδίον Ἀκύλας ἐξέδωκε. 2 *Euseb.* ἀπὸ τοῦ κορμοῦ, ἡρμήνευσαν οἱ λοιποί. 3 *Comp.* αὐτοῦ ἀναβήσεται. 4 Καὶ *Ald.* deest. 5 *Ald.* αὐτούς. 6 *Ald.* C. κυρίου. 7 *Sym.* apud P. οὐ τῇ ὁράσει τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ κρινεῖ, οὐδὲ τῇ ἀκοῇ τῶν ὤτων αὐτοῦ ἐλέγξει, ἀλλὰ κρινεῖ ἐν εὐθύτητι πτωχοὺς γῆς. 8 M ÷ Ἀ. Θ. Σ. καὶ ἐλέγξει ἐν εὐθύτητι. 9 M ÷ Ἀ. τοῖς πραέσι τῆς γῆς. Σ. πτωχοὺς τῆς γῆς. Θ. ὅμως τε O. 10 C. ἀσεβῆ ἀνελεῖ. 11 P. κατὰ δὲ τὸν Σύμ. καὶ ἔσται δικαιοσύνη περίζωμα τῆς ὀσφύος αὐτοῦ, καὶ ἡ πίστις περίζωμα τῶν λαγόνων αὐτοῦ. 12 *Ms.* *Alex.* & M. εἰλημμένος. 13 *Ald.* C. πλευρὰς αὐτοῦ. 14 C. λέων, καὶ ταῦρος. 15 M. καὶ βοῦς καὶ ἄρκων (al. ἄρκτος.) ÷ Ἀ. Θ καὶ δαμάλια νεμηθήσονται ὁμῶς, κατακλιθήσονται παιδία αὐτῶν. Σ. καὶ βοῦς καὶ ἄρκτος βοσκηθήσονται ὁμοθυμαδὸν, κατακλιθήσονται τὰ παιδία αὐτῶν. 16 C. ἔσονται τὰ παιδία αὐτῶν· καί. 17 *Alex.* βοσκηθήσονται· καὶ λέων καὶ βοῦς ἅμα φάγονται ἄχυρα. 18 M ÷ Ἀ. Θ. ὡς βουκόλιον. ὅμως τε O. 19 *Alex.* M. ἐπὶ τρώγλην. C. τρώγλῃ. 20 C. ἐγγόνων. 21 *Alex.* κακοποιήσωσιν. 22 *Alex.* & C. οὐδ' οὐ μή.

ἐνεπλήσθη ἡ [23] σύμπασα τοῦ γνῶναι τὸν κύριον,
ὡς ὕδωρ πολὺ [24] κατακαλύψαι [25] θαλάσσας.
10 Καὶ ἔσαι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσσαὶ,
καὶ [26] ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν, [27] ἐπ' αὐτῷ
ἔθνη ἐλπιοῦσι, καὶ ἔσαι ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῦ,
11 [28] τιμή. [29] Καὶ ἔσαι [30] τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ,
[31] προσθήσει [32] ὁ κύριος τοῦ δεῖξαι τὴν χεῖρα
αὐτοῦ, τοῦ ζηλῶσαι τὸ καταλειφθὲν [33] ὑπόλοι-
πον τοῦ λαοῦ, [34] ὃ ἂν καταλειφθῇ [35] ἀπὸ τῶν
Ἀσσυρίων, καὶ ἀπὸ Αἰγύπτου, [36] καὶ ἀπὸ [37] Βα-
βυλωνίας, καὶ ἀπὸ Αἰθιοπίας, καὶ ἀπὸ Ἐλα-
μιτῶν, καὶ ἀπὸ ἡλίου ἀνατολῶν, καὶ ἐξ Ἀρα-
12 βίας. Καὶ [38] ἀρεῖ σημεῖον εἰς τὰ ἔθνη,
καὶ συνάξει τοὺς ἀπολομένους Ἰσραὴλ, καὶ τοὺς διε-
σπαρμένους Ἰούδα συνάξει ἐκ τῶν τεσσάρων πτε-
13 ρύγων τῆς γῆς. Καὶ ἀφαιρεθήσεται [39] ὁ
ζῆλος Ἐφραΐμ, καὶ οἱ ἐχθροὶ Ἰούδα ἀπολοῦν-
ται. Ἐφραὶμ οὐ ζηλώσει Ἰούδαν, καὶ Ἰού-
14 δας οὐ θλίψει Ἐφραΐμ. Καὶ πετασθήσον-
ται ἐν πλοίοις ἀλλοφύλων θάλασσαν ἅμα
προνομεύσουσι, καὶ τοὺς ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν,
[40] καὶ Ἰδουμαίαν, καὶ ἐπὶ Μωὰβ πρῶτον τὰς
χεῖρας ἐπιβαλοῦσιν· οἱ δὲ υἱοὶ Ἀμμὼν [41] πρῶ-
15 τοι ὑπακούσονται. [42] Καὶ ἐρημώσει κύριος
τὴν θάλασσαν Αἰγύπτου, καὶ ἐπιβαλεῖ τὴν χεῖρα
αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν πνεύματι βιαίῳ· καὶ πα-
τάξει ἑπτὰ φάραγγας, ὥστε [43] διαπορεύεσθαι
16 αὐτὸν ἐν ὑποδήμασι. Καὶ ἔσαι [44] δίο-
δος τῷ καταλειφθέντι [45] μου λαῷ ἐν Αἰγύπτῳ.
καὶ ἔσαι τῷ Ἰσραὴλ, ὡς [46] ἡ ἡμέρα ὅτε ἐξῆλ-
θεν ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

Κεφ. ιβ'. 12.

1 ΚΑὶ [1] ἐρεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, [2] Εὐλογῶ σε
κύριε, διότι ὠργίσθης [3] μοι, καὶ ἀπέστρεψας τὸν
2 θυμόν σου, καὶ ἠλέησάς με. Ἰδοὺ ὁ θεός
μου [4] σωτήρ μου, πεποιθὼς ἔσομαι [5] ἐπ' αὐ-
τῷ, καὶ οὐ φοβηθήσομαι· διότι ἡ δόξα μου καὶ ἡ
αἴνεσίς μου [6] κύριος, καὶ ἐγένετό μοι εἰς σωτη-
3 ρίαν. Καὶ [7] ἀντλήσατε ὕδωρ μετ' εὐφρο-
4 σύνης ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ σωτηρίου. Καὶ ἐρεῖς
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, [8] Ὑμνεῖτε κύριον, βοᾶ-
τε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἀναγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνε-
σι τὰ ἔνδοξα αὐτοῦ· μιμνήσκεσθε, ὅτι ὑψώθη
5 τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ὑμνήσατε τὸ ὄνομα κυ-
ρίου, ὅτι ὑψηλὰ ἐποίησεν· ἀναγγείλατε ταῦτα
6 ἐν πάσῃ τῇ γῇ. [9] Ἀγαλλιᾶσθε, καὶ εὐ-
φραίνεσθε οἱ κατοικοῦντες [10] Σιὼν, ὅτι ὑψώθη
ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ ἐν μέσῳ [11] αὐτῆς.

Κεφ. ιγ'. 13.

1 ΟΡΑΣΙΣ [1] ἫΝ ΕἾΔΕΝ ἩΣΑΪΑΣ ΥἹ-
ΟΣ ἈΜΩ͂Σ, ΚΑΤᾺ ΒΑΒΥΛΩ͂ΝΟΣ.
2 Ἐπ' ὄρους πεδινοῦ ἄρατε σημεῖον, ὑψώσατε
[2] τὴν φωνὴν [3] αὐτοῖς, [4] παρακαλεῖτε [5] τῇ
3 χειρί, ἀνοίξατε οἱ ἄρχοντες. Ἐγὼ [6] συν-
τάσσω, [7] καὶ ἐγὼ ἄγω αὐτούς· γίγαντες ἔρχον-
ται πληρῶσαι τὸν θυμόν μου [8] χαίροντες ἅμα καὶ
4 ὑβρίζοντες. Φωνὴ ἐθνῶν πολλῶν ἐπὶ τῶν
ὀρέων, ὁμοία ἐθνῶν πολλῶν, φωνὴ [9] βασιλέ-
ων καὶ ἐθνῶν συνηγμένων. κύριος σαβαὼθ ἐν-
5 τέταλται ἔθνει ὁπλομάχῳ, [10] Ἔρχε-
σθαι ἐκ γῆς πόρρωθεν ἀπ' ἄκρου θεμελίου τοῦ οὐ-
ρανοῦ, κύριος [11] καὶ οἱ ὁπλομάχοι αὐτοῦ, [12] κα-

---

23 *Ald.* σύμπασα γῆ τοῦ. 24 *C.* κατακαλύψει. 25 M. θαλάσσης. 26 P. ὁ μὲν Ἀκύλ. ἐξέδωκεν, ὃς ἀνίσταται εἰς σύσσημον λαῶν. ὁ δὲ Σύμ. ὃς ἀνίσταται σύσσημον τῶν ἐθνῶν. 27 M. ἐπ' αὐτόν. 28 P. κατὰ δὲ Ἀκ. καὶ Σύμ. δόξα. 29 M. Τόμος ΙΔ. 30 *Alex.* ἐν τῇ. 31 *Aq.* προσθήσει κύριος δεύτερον τὴν χεῖρα αὐτοῦ, κτήσασθαι ὑπόλειμμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὃ ὑπολειφθήσεται ἀπὸ τῶν Ἀσσυρίων. *S.* προσθήσει κύριος ἐκ δευτέρου τὴν χεῖρα αὐτοῦ τοῦ ζηλῶσαι τὸ ὑπόλειμμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. 32 *Alex.* κύριος. 33 ὑπόλοιπον *C.* deest. 34 al. ὃν ἄν. 35 *Alex.* M. *Ald.* *C.* ἀπὸ τῶν. 36 *Alex.* καὶ Βαβυλωνίας, καὶ Αἰθιοπίας. 37 *Ald.* *C.* Βαβυλῶνος. 38 *Ald* ἐρεῖ. 39 *Alex.* ὁ ζυγός. 40 M ÷ Ἀ. Ἰδουμαία καὶ Μωὰβ ἀποστολὴ χειρὸς αὐτῶν. Θ. Ἰδουμαία, Μωὰβ ἔκτασις χειρὸς αὐτῶν. Σ. Ἐδὼμ καὶ Μωὰβ ἔκτασις χειρὸς αὐτῶν. 41 *C.* πρῶτον. P. οὔτε τὸ Ἑβραϊκὸν, οὔτε τῶν ἑρμηνευτῶν οἱ λοιποὶ, τὴν προσθήκην περιέχουσιν τοῦ Πρῶτοι. 42 *Euseb.* οἱ τρεῖς συμφώνως οὕτως ἡρμήνευσαν· καὶ ἀναθεματίσει κύριος τὴν γλῶσσαν θαλάσσης Αἰγύπτου. 43 *C.* πορεύεσθαι. 44 *Alex.* ὁδός. 45 *C.* λαῷ μου τῷ καταλειφθέντι ἀπὸ τῶν Ἀσσυρίων. 46 *Ald.* *C.* τῇ ἡμέρᾳ.

Cap. 12. 1 M. *Ald.* *C.* ἐρεῖ. 2 *Alex.* *Ald.* *C.* Εὐλογήσω. M ÷ Ἀ. Σ. Θ. Ἐξομολογήσομαί σοι. 3 μοι *C.* deest. 4 M. Θ. σωτήρ μου ἐλπιῶ. 5 *Alex.* ἐν αὐτῷ. *Ald.* ἐπ' αὐτῷ, συνθήσομαι ἐν αὐτῷ. quæ cod. *Vatic.* margini adscripta sunt. nec sunt apud *Basil.* in quibusdam etiam est, καὶ εὐφρανθήσομαι ἐν αὐτῷ. *C.* ἐπ' αὐτοῦ. 6 M * Π. ια. 7 *Alex.* ἀντλήσεται. M. ἀντλήσετε. 8 *C.* Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ. 9 *Ald.* Καὶ ἀγαλλιᾶσθε. 10 *Alex.* ἐν Σιών. 11 *Alex.* σου. M. σου. ÷ αὐτῆς.

Cap. 13. 1 M. *Ald.* *C.* κατὰ Βαβυλῶνος, ἣν εἶδεν Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμώς. Ἐπ'. 2 M ÷ οἱ Γ. φωνὴν αὐτῶν. Τόμος ΙΕ. 3 *Alex.* M. *Ald.* *C.* αὐτοῖς, (*Alex.* ἑαυτοῖς) μὴ φοβεῖσθε. 4 M. Θ. ἀφορίσατε χειρί. Ἀ. ἐξάρετε χεῖρα, καὶ εἰσελθέτωσαν ἀνοίγματα ἐκουσιαζομένων Σιὼν, ἐνετειλάμην τοῖς ἡγιασμένοις μου, καὶ ἐκάλεσα δυνατούς μου τῷ θυμῷ μου, ἀγαυριωμένους. 5 *Alex.* τῇ ψυχῇ. 6 *Ald.* συντάσσομαι. 7 *Alex.* καὶ * ἐγὼ αὐτούς. ἡγιασμένοι εἰσὶν, καὶ ἐγὼ ἄγω αὐτούς. M. hæc verba, καὶ ἐγὼ ἄγω αὐτοὺς, bis etiam repetit, tum ante ἡγιασμένοι εἰσί, tum post. in *Comment. Gr.* margini sic adscriptum est, ἄγω αὐτοὺς, ἡγιασμένοι εἰσί. Mox pro γίγαντες ἔρχονται, *Th.* vertit, καί γε ἐκάλεσα τοὺς γίγαντάς μου. *Aq.* & *S.* δυνατούς. 8 M ÷ ὑπὲρ φανείας μου. ÷ Σ. ἐν τῷ δοξασμῷ μου. ÷ χαίροντας τῇ ὕβρει μου. 9 M — οἱ Γ. βασιλειῶν. 10 *C.* Ἔρχεσθε. 11 M ÷ κύριος κύριος σκεύη ὀργῆς αὐτοῦ. 12 *Alex.* τοῦ καταφθεῖραι τὴν οἰκουμένην ὅλην.

ταφθεῖ-

6 ταφθεῖραι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. [13] Ὀ-
λολύζετε, ἐγγὺς γὰρ [14] ἡμέρα κυρίου, καὶ συν-
7 τριβὴ παρὰ τοῦ θεοῦ ἥξει. Διὰ τοῦτο [15] πᾶ-
σα χεὶρ ἐκλυθήσεται, καὶ πᾶσα ψυχὴ ἀνθρώ-
8 που δειλιάσει. [16] Ταραχθήσονται οἱ πρέ-
σβεις, καὶ ὠδῖνες αὐτοὺς ἕξουσιν, ὡς γυναικὸς
τικτούσης· καὶ [17] συμφοράσουσιν ἕτερος πρὸς τὸν
ἕτερον, καὶ ἐκστήσονται, καὶ τὸ πρόσωπον αὐ-
9 τῶν ὡς φλὸξ μεταβαλοῦσιν. Ἰδοὺ γὰρ ἡ-
μέρα κυρίου [18] ἔρχεται ἀνίατος, [19] θυμοῦ καὶ
ὀργῆς, θεῖναι τὴν [20] οἰκουμένην ἔρημον, καὶ τοὺς
10 ἁμαρτωλοὺς ἀπολέσαι ἐξ αὐτῆς. Οἱ γὰρ
ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὁ Ὠρίων καὶ πᾶς ὁ κόσμος
τοῦ οὐρανοῦ, τὸ [21] φῶς οὐ δώσουσι· καὶ σκοτισθήσε-
ται [22] τοῦ ἡλίου ἀνατέλλοντος, καὶ ἡ σελήνη οὐ
11 δώσει τὸ φῶς αὐτῆς. Καὶ ἐντελοῦμαι τῇ
οἰκουμένῃ ὅλῃ κακὰ, καὶ τοῖς ἀσεβέσι τὰς ἁ-
μαρτίας αὐτῶν· καὶ ἀπολῶ ὕβριν ἀνόμων, καὶ
12 ὕβριν ὑπερηφάνων ταπεινώσω. Καὶ ἔ-
σονται οἱ [23] καταλελειμμένοι ἔντιμοι μᾶλλον ἢ τὸ
χρυσίον τὸ ἄπυρον· καὶ [24] ἄνθρωπος μᾶλλον ἔντι-
μος ἔσται ἢ ὁ λίθος ὁ [25] ἐν [26] Σουφίρ.
13 [27] Ὁ γὰρ οὐρανὸς θυμωθήσεται, καὶ ἡ γῆ σεισθή-
σεται ἐκ τῶν θεμελίων αὐτῆς, διὰ θυμὸν ὀργῆς
κυρίου σαβαὼθ, [28] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἂν ἐπέλθῃ ὁ
14 θυμὸς αὐτοῦ. Καὶ ἔσονται οἱ καταλελειμ-
μένοι ὡς δορκάδιον φεῦγον, καὶ ὡς πρόβατον
πλανώμενον, [29] καὶ οὐκ [30] ἔσται ὁ συνάγων,
ὥστε ἄνθρωπον εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀποστραφῆναι,
καὶ [31] ἄνθρωπος εἰς τὴν χώραν ἑαυτοῦ διώξεται.
15 Ὃς γὰρ [32] ἂν ἁλῷ, [33] ἡττηθήσεται, [34] καὶ οἵτινες
συνηγμένοι εἰσὶ, [35] πεσοῦνται μαχαίρᾳ.
16 Καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν [36] ῥάξουσιν ἐνώπιον αὐ-
τῶν, καὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν προνομεύσουσι, καὶ
17 τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἕξουσιν. Ἰδοὺ [37] ἐπ-
εγείρω ὑμῖν τοὺς Μήδους, [38] οἳ ἀργύριον οὐ λο-
γίζονται, οὐδὲ χρυσίου χρείαν ἔχουσι.
18 Τοξεύματα νεανίσκων συντρίψουσι, καὶ τὰ τέκνα
ὑμῶν οὐ μὴ [39] ἐλεήσωσιν, οὐδὲ ἐπὶ τοῖς τέκνοις
19 σου φείσονται οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν. Καὶ ἔ-
σται Βαβυλὼν ἣ καλεῖται ἔνδοξος [40] ἀπὸ [41] βα-
σιλέως Χαλδαίων, ὃν τρόπον κατέστρεψεν ὁ
20 θεὸς Σόδομα καὶ Γόμορρα. Οὐ κατοικηθή-
σεται εἰς τὸν αἰῶνα [42] χρόνον, [43] οὐδὲ μὴ εἰσέλ-
θωσιν εἰς αὐτὴν διὰ πολλῶν γενεῶν, [44] οὐδὲ μὴ
διέλθωσιν [45] αὐτὴν Ἄραβες, οὐδὲ ποιμένες οὐ
21 μὴ [46] ἀναπαύσονται ἐν αὐτῇ. Καὶ ἀνα-
παύσονται ἐκεῖ [47] θηρία, καὶ [48] ἐμπλησθήσονται
αἱ οἰκίαι [49] ἤχου· καὶ ἀναπαύσονται ἐκεῖ σειρῆ-
νες, καὶ [50] δαιμόνια [51] ἐκεῖ [52] ὀρχήσονται,
22 Καὶ ὀνοκένταυροι ἐκεῖ κατοικήσουσι, καὶ νοσσο-
ποιήσουσιν [53] ἐχῖνοι ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν.

Κεφ. ιδ΄. 14.

1 ΤΑχὺ ἔρχεται καὶ οὐ [1] χρονιεῖ. Καὶ ἐλεήσει
κύριος τὸν Ἰακὼβ, καὶ ἐκλέξεται ἔτι τὸν Ἰσραὴλ,
καὶ [2] ἀναπαύσονται ἐπὶ τῆς [3] γῆς αὐτῶν, καὶ
[4] ὁ γειώρας προστεθήσεται πρὸς αὐτοὺς, καὶ
προστεθήσεται [5] πρὸς τὸν οἶκον Ἰακὼβ,
2 Καὶ λήψονται αὐτοὺς ἔθνη, καὶ εἰσάξουσιν εἰς τὸν
τόπον αὐτῶν, καὶ κατακληρονομήσουσι, καὶ πλη-
θυνθήσονται ἐπὶ τῆς [6] γῆς εἰς δούλους καὶ δούλας·
καὶ ἔσονται αἰχμάλωτοι οἱ αἰχμαλωτεύσαντες
αὐτοὺς, καὶ κυριευθήσονται οἱ κυριεύσαντες αὐ-
3 τῶν. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἀ-

13 M. Ὀλολύξετε. 14 *Alex.* ἡ ἡμέρα. 15 *Alex.* πᾶσαι χεῖρες * ἐκλυθήσεται. 16 *Alex.* & *C.* Καὶ ταραχθήσονται. 17 M ÷ οἱ Γ. ὀδυνήσουσιν. 18 *Alex.* ἀνίατος ἔρχεται. 19 *Ald. C.* καὶ μήνιδος, θυμοῦ. (*Ald.* θυμόν.) M. Θ. μήνιδος, καὶ ὀργῆς καὶ θυμοῦ. 20 M. οἰκουμένην ὅλην. 21 M. φῶς addit αὐτῶν cum *. 22 M ÷ Σ. Θ. ἥλιος ἐν τῇ ἐξόδῳ αὐτοῦ. 23 *C.* ἐγκαταλελειμμένοι. 24 *Alex.* ὁ ἄνθρωπος. 25 *Alex.* M. ἐκ. 26 *Ald.* Σαπφείρ. *C.* Ὀπφείρ. M. Σουφείρ. 27 M ÷ Ἀ. οὐρανοὺς κλονήσω. Σ. οὐρανὸν ταράξω. Θ. οὐρανὸν ὁρμώσω. (al. l. θυμώσω.) 28 *Alex.* M. τῇ ἡμέρα. 29 M ÷ Ἀ. καὶ οὐκ ἔστιν ἀνερίζων (f. ἀθροίζων) ἀνὴρ πρὸς λαὸν αὐτοῦ φεύξονται. 30 *Ald. C.* ἐστίν. 31 *Alex.* ἄνθρωπον εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ διώξαι. 32 *Alex.* ἐάν. 33 M ÷ οἱ Γ. ἐκκεντηθήσεται. 34 *Alex.* καὶ ὅσοι. 35 *Alex.* μαχαίρᾳ πεσοῦνται. *C.* πεσοῦνται ἐν μαχαίρᾳ. 36 *Alex.* ἐνώπιον αὐτῶν ῥάξουσιν. M. *Ald. C.* ῥήξουσιν ἐνώπιον αὐτῶν. 37 *C.* ἐπεγερῶ. 38 *Alex.* οἳ οὐ λογίζονται ἀργύριον, οὐδὲ χρυσίον. M ÷ Ἀ. οἳ ἀργύριον οὐ λογίζονται, καὶ χρυσίον οὐκ εὐλογήσουσιν. — Ad hunc versum in margine dext. Τόμος ις΄. 39 *Alex.* ἐλεήσουσιν. 40 *Alex.* ὑπό. 41 *C.* βασιλέων. 42 χρόνον *C.* deest.

43 *C.* οὐδ' οὐ μή. 44 *C.* οὐδ' οὐ μὴ &c. *Sym.* apud P. οὐδὲ σκηνοποιήσει ἐκεῖ Ἄραψ. 45 *C.* εἰς αὐτήν. 46 *Alex.* ἀναπαύσωνται. *Ald.* ἄρα παύσονται. 47 *Euseb.* ἀντὶ τοῦ θηρία, σιίειν, οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταὶ ἐκδεδώκασι. καὶ ἀντὶ τοῦ σειρῆνες, στρουθιοκαμήλους εἰρήκασι· καὶ ἀντὶ τοῦ ὀνοκένταυροι, σιίειν ἀνέγραψαν, αὐτῇ χρησάμενοι τῇ Ἑβραϊκῇ φωνῇ, διὰ τὸ ἄδηλον τῆς ἑρμηνείας. ἀλλὰ καὶ ἀντὶ ἐχίνων, ὁμοίως οἱ τρεῖς ἑρμηνευταὶ σειρῆνας ἡρμήνευσαν. *Basil.* τοὺς ὀνοκενταύρους οὓς εἶπον οἱ ο΄. τριχιῶντας ὠνόμασεν ὁ Ἀκ. *Theodor.* καλεῖ ὀνοκενταύρους οὓς εἶπον οἱ παλαιοὶ μὲν ἐμπούσας, οἱ δὲ νῦν, ὀνοσκελίδας προσαγορεύουσι. 48 *Alex.* πλησθήσονται οἰκίαι. 49 M ÷ Ἀ. φωνῶν. 50 M ÷ Ἀ. τριχιῶντας. Θ ὀρθοτριχοῦντας. 51 *C.* ὀρχήσονται ἐκεῖ. 52 *Alex.* ὀρχηθήσονται. 53 M ÷ Π. σιρῆνες.

Cap. 14. 1 *Ald. C.* χρονιεῖ, καὶ ἡμέραι αὐτῆς οὐ μὴ ἑφελκυσθῶσι. ubi *Basil.* leg. ἡμέραι αὐτῆς. hæc autem non afferuntur à *Cyrill.* & apud *Procop.* ſub aſteriſcis habentur. 2 *C.* ἀναπαύσεται. 3 γῆς M. addit τοῦ θεοῦ. 4 *Euseb.* ἀντὶ τοῦ ὁ γειώρας, οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταὶ ὁ προσήλυτος ἡρμήνευσαν. 5 *Alex.* ἐπὶ τὸν οἶκον. 6 *Alex. Ald. C.* γῆς τοῦ θεοῦ εἰς.

ναπαύσει [7] σε [8] κύριος ἀπὸ τῆς ὀδύνης καὶ τοῦ θυ-
μοῦ σου, [9] τῆς δουλείας σου τῆς σκληρᾶς, [10] ἧς ἐ-
4 δούλευσας αὐτοῖς. Καὶ λήψῃ τὸν θρῆ-
νον τοῦτον ἐπὶ τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος, [11] Πῶς
ἀναπέπαυται ὁ ἀπαιτῶν, καὶ ἀναπέπαυται
5 ὁ ἐπισπουδαστής; Συνέτριψε [12] κύριος
τὸν ζυγὸν τῶν ἁμαρτωλῶν, τὸν ζυγὸν τῶν ἀρχόντων.
6 [13] Πατάξας ἔθνος θυμῷ, πληγῇ ἀνιάτῳ,
παίων ἔθνος [14] πληγὴν θυμοῦ, [15] ἣ οὐκ ἐφείσα-
7 το, ἀνεπαύσατο πεποιθώς. Πᾶσα ἡ γῆ
8 βοᾷ μετ' εὐφροσύνης, Καὶ τὰ ξύλα τοῦ
Λιβάνου [16] εὐφράνθησαν ἐπὶ σοὶ, καὶ ἡ κέδρος
τοῦ Λιβάνου ἀφ' οὗ σὺ κεκοίμησαι, οὐκ ἀνέβη ὁ
9 κόπτων ἡμᾶς. Ὁ ᾅδης κάτωθεν [17] ἐπι-
κράνθη συναντήσας σοι· [18] συνηγέρθησάν σοι
πάντες οἱ [19] γίγαντες οἱ ἄρξαντες τῆς γῆς, οἱ ἐ-
γείραντες ἐκ τῶν θρόνων αὐτῶν [20] πάντας βα-
10 σιλεῖς ἐθνῶν. Πάντες ἀποκριθήσονται,
καὶ ἐροῦσί σοι, Καὶ σὺ ἑάλως, ὥσπερ καὶ ἡμεῖς·
11 ἐν ἡμῖν δὲ κατελογίσθης. Κατέβη [21] εἰς
ᾅδου ἡ δόξα σου, ἡ πολλὴ εὐφροσύνη σου· ὑ-
ποκάτω σου στρώσουσι σῆψιν, καὶ τὸ [22] κατα-
12 κάλυμμά σου σκώληξ. Πῶς ἐξέπεσεν
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὁ Ἑωσφόρος ὁ πρωῒ ἀνατέλ-
λων; [23] συνετρίβη εἰς τὴν γῆν ὁ ἀποστέλλων
13 πρὸς πάντα τὰ ἔθνη. Σὺ δὲ εἶπας ἐν
τῇ [24] διανοίᾳ σου, Εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβήσομαι,
ἐπάνω τῶν [25] ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ θήσω τὸν θρόνον μου,
καθιῶ ἐν ὄρει ὑψηλῷ, ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ ὑψηλὰ
14 τὰ πρὸς Βοῤῥᾶν, Ἀναβήσομαι ἐπάνω
τῶν [26] νεφῶν, ἔσομαι ὅμοιος τῷ ὑψίστῳ.
15 Νῦν δὲ [27] εἰς ᾅδην καταβήσῃ, καὶ εἰς τὰ [28] θε-
16 μέλια τῆς γῆς. Οἱ ἰδόντες σε [29] θαυμά-
σονται ἐπὶ σοὶ, καὶ ἐροῦσιν, Οὗτος ὁ ἄνθρω-
πος [30] ὁ παροξύνων τὴν γῆν, [31] ὁ σείων βα-
17 σιλεῖς, Ὁ θεὶς τὴν οἰκουμένην [32] ὅλην
[33] ἔρημον, καὶ τὰς πόλεις αὐτοῦ καθεῖλε, [34] τοὺς
18 ἐν [35] ἐπαγωγῇ οὐκ ἔλυσε. Πάντες οἱ
βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν ἐκοιμήθησαν ἐν τιμῇ, [36] ἄν-
19 θρωπος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. Σὺ δὲ ῥιφήσῃ
ἐν τοῖς ὄρεσιν, ὡς νεκρὸς ἐβδελυγμένος, μετὰ
πολλῶν τεθνηκότων ἐκκεκεντημένων [37] μαχαί-
20 ραις, καταβαινόντων εἰς ᾅδου. Ὃν τρό-
πον [38] ἱμάτιον ἐν αἵματι πεφυρμένον οὐκ ἔσται
καθαρὸν, οὕτως οὐδὲ σὺ ἔσῃ καθαρός. διότι
τὴν γῆν μου ἀπώλεσας, καὶ τὸν λαόν μου ἀπέ-
κτεινας· οὐ μὴ μείνῃς εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον, σπέρ-
21 μα πονηρόν. Ἑτοίμασον [39] τὰ τέκνα
σου σφαγῆναι ταῖς ἁμαρτίαις [40] τοῦ πατρὸς [41] αὐ-
τῶν, ἵνα μὴ ἀναστῶσι [42] καὶ κληρονομήσωσι τὴν
γῆν, [43] καὶ ἐμπλήσωσι τὴν γῆν πολέμων.
22 Καὶ ἐπαναστήσομαι αὐτοῖς, λέγει κύριος σα-
βαὼθ, καὶ [44] ἀπολῶ [45] αὐτῶν ὄνομα, καὶ κα-
τάλειμμα, καὶ σπέρμα· τάδε λέγει κύριος.
23 Καὶ [46] θήσω τὴν Βαβυλωνίαν ἔρημον, ὥστε
κατοικεῖν ἐχίνους, καὶ ἔσται εἰς οὐδέν· καὶ θήσω αὐ-
τὴν πηλοῦ [47] βάραθρον εἰς ἀπώλειαν.
24 Τάδε λέγει κύριος σαβαὼθ, Ὃν τρόπον εἴ-
ρηκα, οὕτως ἔσται, καὶ ὃν τρόπον βεβούλευμαι,
25 οὕτως μενεῖ, Τοῦ ἀπολέσαι τοὺς Ἀσσυρίους
[48] ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἐμῆς, [49] καὶ ἐπὶ τῶν ὀρέων
μου· καὶ ἔσονται εἰς καταπάτημα, καὶ ἀφαιρε-
θήσεται ἀπ' αὐτῶν ὁ ζυγὸς αὐτῶν, καὶ τὸ κῦ-
δος αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὤμων [50] ἀφαιρεθήσεται.
26 Αὕτη ἡ βουλὴ ἣν βεβούλευται κύριος ἐπὶ [51] τὴν
[52] ὅλην οἰκουμένην, καὶ αὕτη ἡ χεὶρ ἡ ὑψηλὴ ἐπὶ
27 πάντα τὰ ἔθνη [53]. Ἃ γὰρ ὁ θεὸς ὁ ἅγιος
βεβούλευται, τίς διασκεδάσει; καὶ τὴν χεῖρα
28 [54] αὐτοῦ τὴν ὑψηλὴν τίς ἀποστρέψει; Τοῦ ἔτους
οὗ ἀπέθανεν [55] ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ, ἐγενήθη τὸ

7 *C.* κύριός σε. 8 *Alex.* ὁ θεὸς ἐκ τῆς ὀδύνης. 9 *Alex.* M. *Ald.* *C.* καὶ τῆς δουλείας σου (*Alex.* deest) τῆς σκληρᾶς. 10 *C.* ᾗ. 11 *Alex.* M. *Ald.* *C.* καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, Πῶς. 12 *Alex.* ὁ θεός. 13 M ÷ Ω. ἐπάταξεν. 14 *Ald.* *C.* πληγῇ. 15 *Ald.* *C.* ᾗ. 16 *Alex.* ηὐφράνθησαν. 17 M — Ἀ. ἐκλονήθη. Σ. ἐσαλεύθη. 18 M ÷ Α. Θ. ἐξήγειρέν σοι. 19 *Euseb.* οἱ κατὰ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνευτὰς, ῥαφαείμ. 20 M. πάντες &c. 21 *Alex.* *Ald.* *C.* δὲ εἰς. 22 M. *Ald.* κατάλειμμά. habet autem M. in margine, ÷ οἱ Π. κατὰ Φ. Σκ. 23 *C.* συνετρίβης. 24 *C.* καρδίᾳ. 25 *Alex.* & *C.* ἄστρων. 26 *Alex.* M. *Ald.* *C.* νεφελῶν. 27 *Alex.* *Ald.* εἰς ᾅδου. 28 M ÷ Ἀ. Θ. μήρους λάζκον (f. λάκκον.) 29 *Alex.* M. & *C.* θαυμάσουσιν. 30 M ÷ Ἀ. ὁ κλονῶν τὴν γῆν. Σ. ὁ ταράξας. Θ. ὁ παροργίζων. 31 *Alex.* σείων. 32 ὅλην *C.* deest. 33 *Alex.* ἔρημον, τοὺς ἐν. 34 οἱ Ο. δεσμίους. M * αὐτοῦ. 35 *Ald.* *C.* ἀπαγωγῇ. 36 *Alex.* M ÷ Σ. ἕκαστος. Ἀ. Θ. ἀνήρ. 37 *Ald.* *C.* μαχαίρᾳ. 38 *Alex.* ἐν αἵματι ἱμάτιον. 39 *Alex.* σφαγῆναι τὰ τέκνα σου. 40 M — Ἀ. Σ. πατέρων αὐτῶν. Θ. πατρὸς αὐτοῦ. 41 *Alex.* σου. 42 *Alex.* καὶ τὴν γῆν κληρονομήσωσι. 43 M ÷ Ἀ. καὶ πληρώσουσι πρόσωπον οἰκουμένης &c. Θ. καὶ πληρωθῶσι πρόσωπον τῆς οἰκουμένης &c. Σ. καὶ πληρώσουσι τὸ πρόσωπον τῆς οἰκουμένης &c. qui omnes pro πολέμων habent πόλεων. in aliquibus ll. legitur, πολεμίων. 44 M. *Ald.* *C.* ἀπολέσω. 45 Ἀ. Σ. τῆς Βαβυλῶνος. 46 *C.* θήσομαι τὴν Βαβυλῶνα. 47 *Alex.* * βάθρον. 48 *Alex.* M ÷ ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἐμῆς. Ἀ. ἐν γῇ μου. Θ. Σ. ἐν τῇ γῇ μου. 49 *Alex.* καὶ ἀπὸ τῶν. 50 *C.* αὐτῶν ἀφαιρεθήσεται. 51 *C.* ὅλην τήν. 52 *Alex.* οἰκουμένην ὅλην. 53 *Alex.* τῆς οἰκουμένης. 54 *Alex.* τὴν ὑψηλήν. 55 M ÷ οἱ Γ. ὅμως. *Alex.* & *C.* Ἄχαζ ὁ βασιλεύς.

ῥῆμα

29 ῥῆμα τοῦτο. [56]Μὴ εὐφρανθείητε [57]οἱ
ἀλλόφυλοι πάντες, συνετρίβη γὰρ ὁ ζυγὸς τοῦ
παίοντος ὑμᾶς· [58]ἐκ γὰρ σπέρματος [59]ὄφε-
ως [60]ἐξελεύσεται [61]ἔκγονα ἀσπίδων, καὶ τὰ
ἔκγονα αὐτῶν ἐξελεύσονται ὄφεις [62]πετάμενοι.
30 Καὶ βοσκηθήσονται πτωχοὶ δι' αὐτοῦ· πτωχοὶ δὲ
[63]ἄνθρωποι [64]ἐπὶ εἰρήνης ἀναπαύσονται· ἀνε-
λεῖ δὲ [65]ἐν λιμῷ τὸ σπέρμα σου, καὶ τὸ κατά-
31 λειμμά σου ἀνελεῖ. [66]Ὀλολύξατε πύ-
λαι πόλεων, κεκραγέτωσαν πόλεις τεταραγ-
μέναι, οἱ ἀλλόφυλοι πάντες, ὅτι [67]ἀπὸ Βοῤ-
ῥᾶ καπνὸς ἔρχεται, καὶ οὐκ ἔστι τοῦ εἶναι.
32 Καὶ τί ἀποκριθήσονται βασιλεῖς ἐθνῶν; ὅτι
κύριος ἐθεμελίωσε Σιὼν, καὶ δι' αὐτοῦ σωθή-
σονται [68]οἱ ταπεινοὶ τοῦ λαοῦ.

Κεφ. ιε'. 15.

[1]ΤΟ' [2]ῬΗ͂ΜΑ ΤΟ' ΚΑΤΑ' [3]ΤΗ͂Σ ΜΩΑΒΙ'ΤΙΔΟΣ.

1 [4]Νυκτὸς ἀπολεῖται ἡ Μωαβίτις, νυκτὸς γὰρ ἀπολεῖται
2 τὸ τεῖχος τῆς Μωαβίτιδος. Λυπεῖσθε ἐφ'
[5]ἑαυτοὺς, ἀπολεῖται γὰρ καὶ [6]Δηβὼν, οὗ ὁ βωμὸς ὑ-
μῶν. ἐκεῖ ἀναβήσεσθε κλαίειν, ἐπὶ [7]Ναβαῦ τῆς
Μωαβίτιδος. [8]ὀλολύξατε, ἐπὶ πάσης κεφαλῆς
φαλάκρωμα, πάντες βραχίονες [9]κατατετμη-
3 μένοι. Ἐν ταῖς πλατείαις [10]αὐτῆς [11]περι-
ζώσασθε σάκκους, καὶ κόπτεσθε ἐπὶ τῶν δωμάτων
αὐτῆς, [12]καὶ ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς, καὶ ἐν ταῖς
ῥύμαις [13]αὐτῆς, πάντες ὀλολύζετε μετὰ κλαυθ-
4 μοῦ. Ὅτι κέκραγεν Ἐσεβὼν καὶ [14]Ἐλε-
αλὴ, [15]ἕως Ἰασσὰ ἠκούσθη ἡ φωνὴ [16]αὐτῶν.
διὰ τοῦτο ἡ ὀσφὺς τῆς Μωαβίτιδος βοᾷ, ἡ ψυ-
5 χὴ αὐτῆς γνώσεται. Ἡ καρδία τῆς Μω-
αβίτιδος βοᾷ [17]ἐν αὐτῇ ἕως Σηγώρ· δάμα-
λις γάρ ἐστι τριετής. ἐπὶ δὲ τῆς [18]ἀναβάσεως
[19]Λουείθ, πρὸς σὲ κλαίοντες ἀναβήσονται τῇ
ὁδῷ [20]Ἀρωνιείμ· βοᾷ, Σύντριμμα καὶ σεισμός.
6 Τὸ ὕδωρ τῆς [21]Νεμηρείμ ἔρημον ἔσται, καὶ ὁ
χόρτος αὐτῆς ἐκλείψει· χόρτος γὰρ χλωρὸς οὐκ
7 ἔσται. Μὴ καὶ οὕτως μέλλει σωθῆναι; ἐπ-
άξω γὰρ ἐπὶ τὴν φάραγγα Ἄραβας, καὶ λήψονται
8 αὐτήν. Συνῆψε γὰρ [22]ἡ βοὴ [23]τὸ ὅριον
τῆς Μωαβίτιδος τῆς [24]Ἀγαλείμ, καὶ ὀλολυγ-
μὸς αὐτῆς ἕως τοῦ φρέατος τοῦ [25]Αἰλείμ.
9 Τὸ δὲ ὕδωρ τὸ [26]Δειμὼν πλησθήσεται αἵμα-
τος, ἐπάξω γὰρ ἐπὶ [27]Δειμὼν [28]Ἄραβας,
καὶ ἀρῶ τὸ σπέρμα Μωὰβ, καὶ Ἀριὴλ, καὶ τὸ
[29]κατάλοιπον Ἄδαμα.

Κεφ. ιϛ'. 16.

1 [1]ΑΠοστελῶ [2]ὡς ἑρπετὰ ἐπὶ τὴν γῆν. μὴ πέ-
τρα ἔρημός [3]ἐστι [4]τὸ ὄρος θυγατρὸς Σιών;
2 [5]Ἔσῃ γὰρ ὡς πετεινοῦ ἀνιπταμένου [6]νοσσὸς ἀφῃ-
ρημένος, [7]ἔσῃ θυγάτηρ Μωὰβ, [8]ἔπειτα δὲ
3 Ἀρνῶν πλείονα Βουλεύου, [9]ποιεῖτε σκέ-
πην πένθους [10]αὐτῇ διαπαντὸς, ἐν μεσημβρι-
νῇ σκοτίᾳ φεύγουσιν, ἐξέστησαν· [11]μὴ ἀχθῇς.
4 [12]Παροικήσουσί σοι οἱ φυγάδες Μωάβ· [13]ἔ-
σονται σκέπη ὑμῖν [14]ἀπὸ προσώπου διώκοντος;
ὅτι ἤρθη ἡ συμμαχία σου, [15]καὶ ὁ ἄρχων ἀπώ-
5 λετο ὁ καταπατῶν, [16]ἀπὸ τῆς γῆς. [17]Καὶ
διορθωθήσεται [18]μετ' ἐλέους θρόνος, καὶ καθιεῖ-
ται ἐπ' αὐτοῦ μετὰ ἀληθείας ἐν σκηνῇ Δαυὶδ,
κρίνων καὶ ἐκζητῶν κρίμα καὶ σπεύδων δικαιο-

---

56 M. in margine dext. Ὅρασις ϛ'. 57 *Alex.* πάντες οἱ ἀλλόφυλοι. 58 M ÷ οἱ Γ. ὅμως. 59 *Alex.* ὄφεων. 60 *C.* ἐξελεύσονται. 61 *Alex.* ἔγγονα. 62 *Alex.* πετόμενοι. 63 *Alex.* M. ἄνδρες. 64 *Alex.* ἐπ' εἰρήνης. 65 *Alex.* λιμῷ. 66 *Alex.* Ὀλολύζετε. 67 M — οἱ Γ. ὅμως. *Alex.* καπνὸς ἀπὸ Βοῤῥᾶ. 68 *C.* λαοὶ πολλοί.

Cap. 15. 1 *Comp.* Ῥῆμα κατά. 2 *Ms. Alex.* ὍΡΑΜΑ. 3 *C.* τοῦ Μωάβ. 4 M. Ὅρασις Ζ. 5 *Alex. Ald.* ἑαυτοῖς. *C.* αὐτοῖς. 6 *Alex.* Δαιβηδών. *Ald.* Γεβών. 7 *Ald.* Ναβατέν. 8 *Alex.* M. ὀλολύζετε. 9 *Alex.* κατατετμημένοι. 10 *Ald. C.* αὐτοῦ. 11 *Ald. C.* περιζώσατε. 12 M. καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις αὐτοῦ· cum ÷ Θ. Ἀ. Σ. καὶ ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς. 13 *Ald.* αὐτοῦ. 14 *Alex.* ἐλάλησεν. M. etiam ἐλάλησεν. cum ÷ ἐλεαλή. οἱ Γ. ὅμως. 15 *Alex.* ἕως ἠκούσθη ἡ φωνή. 16 *Alex.* & M. αὐτῆς. 17 *Alex. C.* ἐν ἑαυτῇ. 18 *C.* ἀναπαύσεως τῆς Λουείθ. M. τῆς Λουείθ· cum ÷ ὅτι ἀναβάσει τῆς Λουείθ. ἐν κλαυθμῷ, ἀναβήσεται ἐν αὐτῷ, ὅτι ὁδῷ Ὠρωνάειμ κραυγὴν συντριμμοῦ ἐξανεγεροῦσιν. 19 *Alex.* τῆς * πρός σε. 20 *Alex.* Ἀδωνιείμ. 21 *Alex.* Νεμρείμ. M. Νεμβρείμ. *Ald.* Νεβρείμ. *C.* Νεβρείμ. 22 M ÷ οἱ Γ. ἡ κραυγή. 23 *Alex.* τὸ ὄρος. 24 *Alex.* Ἀγαλλείμ. 25 M. Ἐλείμ * ὀλολυγμὸς αὐτῆς. *Ald. C.* Ἐλείμ ὀλολυγμὸς (*Ald.* ὀλολύγματος) αὐτῆς. 26 *Alex.* Ῥεμμών. *C.* Διβών. *Ald.* Δεβών. M ÷ Διμών. ὅμως οἱ Γ, καὶ τὸ Ἑβραϊκ. 27 *Alex.* M. Ῥεμμών. *C.* Διβῶν. *Ald.* Δεβών. 28 *C.* προσθήκας. 29 M. κατάλιπον.

Cap. 16. 1 Hoc *Basil.* & *Cyrill.* sic conjungunt cum fine superioris cap. καὶ τὸ κατάλοιπον Ἄδαμα ἀποστελῶ. 2 *C.* ἀμνὸν κυριεύοντα. 3 *Ald.* ἔσται. 4 *Ms. Alex.* τὸ ὄρος Σιών. sic & M. sed in margine — θυγατρός. ὅμως οἱ Γ. 5 M ÷ Ἀ. καὶ ἔσται ὡς πετεινὸν μεταναστεῦον, νοσσιὰ ἐξαπεσταλμένη ἔσονται θυγατέρες Μωάβ. 6 *Alex.* M. νεοσσὸς ἀφῃρημένος, θυγάτηρ (M. θύγατερ) Μωάβ. 7 *Ald.* θύγατερ. 8 M — Θ. αἱ διαβάσεις Ἀρνῶν φέρετε βουλήν. Ἀ. διαβάσεις τοῦ Ἀρνῶν φέρετε βουλήν. 9 *C.* ποιεῖτε. 10 *Ald.* αὐτοί. *C.* αὐτῇ. M. αὐτός. 11 sic *Basil.* leg. at in. *Alex* est, μὴ ἀπ' ἀρχῆς. quomodo legunt *Cyrill.* & *Procop.* atque apud *Procop.* μὴ ἀχθῇς, margini adscriptum est. Θ. μὴ ἀποκαλύψῃς. Σ. μὴ ἀποδιώξῃς. 12 *Alex.* Παροικήσουσιν οἱ φυγάδες. 13 *Alex.* ἔσονται γὰρ &c. M ÷ γίνου ἀποκρυβὴ αὐτοῖς. 14 *Ald.* ἐπί. 15 *Alex.* συνετελέσθη ταλαιπωρία, καὶ ὁ ἄρχων. 16 *Alex.* ἐπὶ τῆς γῆς. sic & M. cum ÷ Θ. Σ. ἐκ τῆς γῆς. Ἀ. ὅμως τε Ο. 17 *Aq.* καὶ ἑτοιμασθήσεται ἐν ἐλαίῳ θρόνος. *Th.* καὶ ἑτοιμασθήσεται μετ' ἐλέους θρόνος. 18 *Alex.* μετὰ ἐλέους.

6 σύνῃ. Ἠκούσαμεν τὴν ὕβριν Μω-
άβ, [19] ὑβριστὴς σφόδρα· τὴν ὑπερηφανίαν
[20] ἐξῆρας. [21] οὐχ οὕτως ἡ μαντεία σου, [22] οὐχ
7 οὕτως. [23] Ὀλολύξει Μωάβ, ἐν γὰρ τῇ
Μωαβίτιδι πάντες ὀλολύξουσι [24] τοῖς κατοικοῦσι
δὲ Σεὲθ μελετήσεις, καὶ οὐκ ἐντραπήσῃ.
8 [25] Τὰ πεδία [26] Ἐσεβὼν πενθήσει, ἄμπελος
Σεβαμά. καταπίνοντες τὰ ἔθνη, [27] καταπα-
τήσατε τὰς ἀμπέλους αὐτῆς, ἕως [28] Ἰαζήρ. οὐ
μὴ συνάψητε, πλανήθητε τὴν ἔρημον, οἱ ἀπε-
σταλμένοι [29] ἐγκατελείφθησαν, διέβησαν [30] γὰρ
9 πρὸς τὴν [31] θάλασσαν. Διὰ τοῦτο κλαύ-
σομαι [32] ὡς τὸν κλαυθμὸν [33] Ἰαζὴρ ἄμπελον
Σεβαμά. τὰ δένδρα σου κατέβαλεν [34] Ἐσεβὼν
[35] καὶ Ἐλεαλή, [36] ὅτι ἐπὶ τῷ θερισμῷ καὶ ἐπὶ τῷ
τρυγητῷ σου καταπατήσω, καὶ πάντα πεσοῦνται.
10 Καὶ ἀρθήσεται εὐφροσύνη καὶ ἀγαλλίαμα [37] ἐκ τῶν
ἀμπελώνων, καὶ ἐν τοῖς ἀμπελῶσί σου οὐ μὴ [38] εὐ-
φρανθήσονται, καὶ οὐ μὴ πατήσουσιν οἶνον εἰς τὰ
11 ὑπολήνια, πέπαυται γάρ. Διὰ τοῦτο ἡ
κοιλία μου ἐπὶ Μωὰβ ὡς κιθάρα ἠχήσει, καὶ τὰ
12 ἐντός μου [39] ὡς τεῖχος ἐνεκαίνισας. Καὶ
ἔσται εἰς τὸ ἐντραπῆναί σε, ὅτι ἐκοπίασε Μω-
άβ ἐπὶ τοῖς βωμοῖς, καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὰ
χειροποίητα αὐτῆς, ὥστε προσεύξασθαι, καὶ οὐ μὴ
13 δύνηται ἐξελέσθαι [40] αὐτόν. Τοῦτο τὸ ῥῆ-
μα [41] ὃ ἐλάλησε κύριος ἐπὶ Μωάβ, [42] ὁπό-
14 τε [43] ἐλάλησε. Καὶ νῦν [44] λέγω, [45] Ἐν
τρισὶν ἔτεσιν ἐτῶν μισθωτοῦ ἀτιμασθήσεται ἡ δό-
ξα Μωὰβ [46] παντὶ τῷ πλούτῳ τῷ πολλῷ, καὶ
καταλειφθήσεται ὀλιγοστός, καὶ οὐκ ἔντιμος.

Κεφ. ιζ΄. 17.

ΤΟ῾ ῬΗ͂ΜΑ [1] ΤΟ` ΚΑΤΑ` [2] ΔΑΜΑΣΚΟΥ͂.

1 [3] Ἰδοὺ Δαμασκὸς [4] ἀρθήσεται ἀπὸ πόλεων,
2 καὶ ἔσται εἰς πτῶσιν, [5] Καταλελειμμένη
[6] εἰς τὸν αἰῶνα, εἰς κοίτην ποιμνίων καὶ ἀνά-
παυσιν [7], καὶ οὐκ ἔσται ὁ διώκων.
3 Καὶ οὐκέτι ἔσται ὀχυρὰ τοῦ καταφυγεῖν [8] Ἐφραὶμ·
καὶ οὐκέτι [9] βασιλεία ἐν Δαμασκῷ, καὶ τὸ [10] λοι-
πὸν τῶν Σύρων [11]. οὐ γὰρ σὺ βελτίων εἶ τῶν υἱῶν Ἰσ-
ραήλ, [12] τῆς δόξης αὐτῶν. τάδε λέγει κύριος
4 Σαβαώθ. Ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔκ-
λειψις [13] δόξης Ἰακώβ, καὶ τὰ [14] πίονα τῆς
5 δόξης αὐτοῦ σεισθήσεται. Καὶ ἔσται ὃν τρό-
πον ἐάν τις συναγάγῃ ἀμητὸν ἑστηκότα, καὶ
σπέρμα σταχύων [15] ἀμήσῃ· καὶ ἔσται ὃν τρόπον
ἐάν τις συνάξῃ στάχυν ἐν φάραγγι στερεᾷ,
6 Καὶ [16] καταλειφθῇ ἐν αὐτῇ καλάμη, ἢ ὡς
ῥῶγες ἐλαίας δύο ἢ τρεῖς ἐπ᾽ ἄκρου μετεώρου,
ἢ τέσσαρες ἢ πέντε ἐπὶ τῶν κλάδων [17] αὐτῶν κα-
ταλειφθῇ. τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσρα-
7 ήλ. Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ πεποιθὼς ἔσται
[18] ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ τῷ ποιήσαντι αὐτόν, οἱ
δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ ἐμ-
8 βλέψονται, Καὶ οὐ μὴ πεποιθότες
ὦσιν ἐπὶ τοῖς βωμοῖς, οὐδὲ ἐπὶ τοῖς ἔργοις τῶν
χειρῶν αὐτῶν, ἃ ἐποίησαν οἱ δάκτυλοι [19] αὐ-
τῶν, καὶ οὐκ ὄψονται [20] τὰ δένδρα, οὐδὲ τὰ
9 βδελύγματα αὐτῶν. Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
ἔσονται αἱ πόλεις σου ἐγκαταλελειμμέναι, ὃν
τρόπον [21] κατέλιπον οἱ Ἀμορραῖοι καὶ οἱ Εὐαῖοι

---

19 *Ald.* ὑβριστά. *C.* ὑβριστήν. M ÷ Σ. ὑπερήφανος σφόδρα κατὰ τὸ ἔπαρμα αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὴν ὑπερηφανίαν αὐτοῦ καὶ τὴν ὀργὴν αὐτοῦ. 20 al. deest. *Alex.* ἐξῆρας. al. σου ἐξῆρας. *Ald. C.* καὶ τὴν ὕβριν (*Ald.* ἡ ὕβρις) αὐτοῦ, καὶ ἡ μῆνις αὐτοῦ. quod apud *Procop.* ſub aſteriſcis margini additum eſt. 21 *S.* apud P. οὐχ οὕτω οἱ βραχίονες αὐτοῦ. 22 οὐχ οὕτως *C.* deeſt. 23 *Ald.* Ὀλολύζει. 24 *C.* ἐν τοῖς &c. Ἀ. τοῖς πολυχρονίοις μου τοίχῳ ὀστράκου μελετήσατε. *S.* τοῖς εὐφραινομένοις ἐν τῷ τείχει τῷ ὀστρακίνῳ φθέγξασθε. Θ. τοῖς αὐχμώδεσιν. mox pro δὲ Σεὲθ, al. δὲ σεθ. al. ῥέσεθ. 25 M — Ἀ. ἀρουραί. Σ. κλήματα. Θ. ἀγρὸς θανάτου. 26 *C.* Ἡσεβὼν πενθήσει. 27 *C.* καταπατήσαντες. 28 *C.* Ἰαζὴρ οὐ. 29 *C.* M * Ἀ. Σ. ἀπ᾽ αὐτῆς κατελείφθησαν. 30 *Alex. Ald. C.* M. γὰρ τήν. 31 *Alex.* M. ἔρημον. ÷ θάλασσαν οἱ Γ, καὶ τὸ Ἑβραϊκόν. 32 *C.* εἰς. 33 M. Ἰαζείρ. 34 M ÷ Σ. Ἐσβὼν καὶ ἐλάλησεν, ÷ Ἐλεαλὴ, ὅμως τε οἱ Γ. 35 *Alex. Ald.* καὶ ἐλάλησεν. 36 *Alex.* Ἐπὶ τῷ. 37 *C.* ἐκ τῶν ἀμπέλων. *Alex.* ἐκ τῶν ἀμπελώνων σου. ſic etiam M. cum ÷ Ἀ. ἀπὸ τοῦ Καρμήλου, καὶ ἐν ἀμπελῶσι οὐκ αἰνέσει. Θ. Σ. ἐκ τοῦ Καρμήλου. 38 M. *Ald.* εὐφρανθήσεται. 39 *Alex.* ὡσεὶ τῖχος ὃ ἐνεκένισας. Καὶ ἔσται ὡς τὸ ἐντραπῆναί σε, ἐκοπίασεν Μωάβ. M ÷ Σ. τῷ τείχει ὀστρακίνῳ. 40 *Ald. C.* αὐτήν. 41 ὃ *C.* deeſt. 42 ὁπότε ἐλάλησεν *C.* deſunt. 43 *Alex.* M. *Ald.* καὶ ἐλάλησεν. 44 *Ald. C.* ἐλάλησε κύριος λέγων. 45 *Euſeb.* ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς ό. φάσκοντος λόγου, ἐν τρισὶν ἔτεσι μισθωτοῦ ἀτιμασθήσεται ἡ δόξα Μωάβ· κατὰ Ἑβραϊκ. φωνὴν, ἢ κατὰ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνευτὰς, διαστολὴ μεταξὺ βληθεῖσα, σαφεστέραν κατέστησε τὴν διάνοιαν. κατὰ μὲν τὸν Ἀκ. εἴρηται, ἐν τρισὶν ἔτεσι μισθωτοῦ· κατὰ δὲ τὸν Σ. ἔκτοτε καὶ νῦν ἐλάλησε κύριος λέγων, ἐν τρισὶν ἔτεσιν, ὡς ἐπὶ μισθωτοῦ· κατὰ δὲ τὸν Θ. ἀπὸ τότε καὶ νῦν ἐλάλησε κύριος λέγων, ἐν τρισὶν ἔτεσιν, ὡς ἐνιαυτοῖς μισθωτοῦ. εἶτα ἀπὸ ἑτέρας ἀρχῆς εἴρηται παρὰ τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς, καὶ κατὰ τὴν Ἑβρ. φωνὴν, τὸ, καὶ ἀτιμασθήσεται ἡ δόξα Μωὰβ σὺν παντὶ τῷ πλούτῳ τῷ πολλῷ. 46 *Alex.* M. *C.* ἐν παντί.

Cap. 17. 1 *C.* τοῦτο κατά. 2 M. Δαμασκόν. 3 M. Ὅρασις Η. 4 *Th.* μετασταθήσεται ἐκ πόλεως. 5 M ÷ οἱ Γ. καταλελειμμέναι πόλεις. 6 *Euſeb.* κατὰ μόνην τὴν τῶν ό. ἑρμηνείαν εἴρηται· λέγω δὴ τὸ, εἰς τὸν αἰῶνα· οὔτε γὰρ ἐν τῷ Ἑβρ. οὔτε παρὰ τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς φέρεται. 7 *Mſ. Alex.* βουκολίων καὶ οὐκ. 8 M. *Ald. C.* ἐκεῖ τὸν Ἐφραίμ. 9 *Alex* ἔσται βασιλεία. 10 M. *Ald.* κατάλοιπον. 11 *Alex.* ἀπολεῖται. οὐ. 12 *Alex.* M. *Ald C.* καὶ τῆς δόξης. 13 *Alex.* M. τῆς δόξης. 14 *Alex.* πλίονα. *Ald.* πλείονα. 15 *Alex.* ἐν τῷ βραχίονι αὐτοῦ ἀμήσῃ. 16 *Ald. C.* καταλειφθῶσι. 17 *Alex.* αὐτοῦ. 18 *Alex.* ἄνθρωπος. 19 poſt αὐτῶν ſubjungit M. ἀλλ᾽ ἔσονται πεποιθότες ἐπὶ τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραήλ. 20 *Alex.* M. τὰ δένδρα (*Alex.* ἄλση) αὐτῶν, οὐδέ. 21 *Alex.* ἐγκατέλειπον.

ἀπὸ

ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· καὶ ἔσονται ἐρη-
10 μοι, Διότι [22] κατέλιπες τὸν Θεὸν τὸν σω-
τῆρά σου, καὶ κυρίου τοῦ βοηθοῦ σου οὐκ ἐμνήσθης·
διὰ τοῦτο [23] φυτεύσεις φύτευμα ἄπιστον, καὶ
11 σπέρμα ἄπιστον. [24] Τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἂν φυ-
τεύσῃς, πλανηθήσῃ. τὸ δὲ πρωῒ ἐὰν [25] σπείρῃς,
ἀνθήσει εἰς ἀμητὸν [26] ᾗ ἂν ἡμέρᾳ κληρώσῃ,
καὶ [27] ὡς πατὴρ ἀνθρώπου κληρώσῃ [28] τοῖς [29] υἱ-
12 οῖς σου. Οὐαὶ πλῆθος ἐθνῶν πολλῶν· ὡς
θάλασσα κυμαίνουσα, [30] οὕτω [31] ταραχθήσε-
σθε· καὶ [32] νῶτος ἐθνῶν πολλῶν, ὡς ὕδωρ ἠ-
13 χήσει. Ὡς ὕδωρ πολὺ ἔθνη πολλά, ὡς
ὕδατος πολλοῦ βίᾳ [33] φερομένου. [34] καὶ ἀπο-
σκορακιεῖ [35] αὐτὸν, καὶ πόῤῥω [36] αὐτὸν διώξεται,
ὡς [37] χνοῦν [38] ἀχύρου [39] λικμώντων ἀπέναντι
ἀνέμου, καὶ ὡς κονιορτὸν τροχοῦ [40] καταιγὶς φέ-
14 ρουσα. [41] Πρὸς ἑσπέραν [42] καὶ ἔσται πέν-
θος, πρὶν ἢ πρωΐ, καὶ οὐκ ἔσται. αὕτη ἡ με-
ρὶς τῶν [43] προνομευσάντων [44] ὑμᾶς, καὶ κληρο-
νομία [45] τοῖς ὑμᾶς κληρονομήσασιν.

Κεφ. ιη΄. 18.

1 Οὐαὶ γῆς [1] πλοίων [2] πτέρυγες, ἐπέκεινα
2 ποταμῶν Αἰθιοπίας· Ὁ ἀποστέλλων ἐν
θαλάσσῃ [3] ὅμηρα, [4] καὶ ἐπιστολὰς βιβλίνας
ἐπάνω τοῦ ὕδατος. [5] πορεύσονται γὰρ ἄγγελοι κοῦ-
φοι πρὸς ἔθνος μετέωρον, καὶ ξένον λαὸν καὶ
χαλεπόν. [6] τίς [7] αὐτοῦ ἐπέκεινα; ἔθνος ἀνέλ-
πιστον καὶ [8] καταπεπατημένον. νῦν οἱ ποταμοὶ
3 τῆς γῆς Πάντες, ὡς χώρα κατοικουμένη
κατοικηθήσεται· ἡ χώρα αὐτῶν [9] ὡσεὶ σημεῖον
ἀπὸ ὄρους [10] ἀρθῇ, ὡς σάλπιγγος φωνὴ ἀκου-
4 στὸν [11] ἔσται. [12] Διότι οὕτως [13] εἶπε κύριός
μοι, Ἀσφάλεια ἔσται ἐν τῇ ἐμῇ πόλει, ὡς
φῶς καύματος μεσημβρίας, καὶ ὡς νεφέλη
5 δρόσου ἡμέρας ἀμητοῦ ἔσται. Πρὸ τοῦ θερι-
σμοῦ, ὅταν συντελεσθῇ ἄνθος, καὶ ὄμφαξ [14] ἐξ-
ανθήσῃ ἄνθος ὀμφακίζουσα· καὶ ἀφελεῖ τὰ βο-
τρύδια τὰ μικρὰ τοῖς δρεπάνοις, καὶ τὰς κλη-
6 ματίδας ἀφελεῖ, καὶ [15] ἀποκόψει, Καὶ
καταλείψει ἅμα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ
τοῖς θηρίοις τῆς γῆς· καὶ συναχθήσεται ἐπ᾽ αὐ-
τοὺς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πάντα τὰ θηρία
7 τῆς γῆς ἐπ᾽ [16] αὐτὸν ἥξει. Ἐν τῷ καιρῷ
ἐκείνῳ ἀνενεχθήσεται δῶρα κυρίῳ σαβαὼθ ἐκ
λαοῦ τεθλιμμένου καὶ τετιλμένου, καὶ ἀπὸ λαοῦ
[17] μεγάλου ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον·
[18] ἔθνος ἐλπίζον καὶ καταπεπατημένον, [19] ὅ
ἐστιν ἐν μέρει [20] ποταμοῦ τῆς χώρας [21] αὐτοῦ,
εἰς τὸν τόπον οὗ τὸ ὄνομα κυρίου σαβαὼθ, [22] ὄ-
ρος Σιών.

Κεφ. ιθ΄. 19.

[1] ΟΡΑΣΙΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ.

1 [2] Ἰδοὺ κύριος κάθηται ἐπὶ νεφέλης κούφης, καὶ ἥξει
εἰς Αἴγυπτον, καὶ σεισθήσεται τὰ χειροποίητα Αἰ-
γύπτου ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. [3] καὶ [4] ἡ καρδία αὐτῶν
2 [5] ἡττηθήσεται ἐν αὐτοῖς. Καὶ [6] ἐπεγερ-
θήσονται Αἰγύπτιοι ἐπ᾽ Αἰγυπτίους, καὶ πολεμή-
σει ἄνθρωπος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ [7] ἄνθρω-
πος τὸν πλησίον αὐτοῦ, [8] πόλις ἐπὶ πόλιν, καὶ
3 νόμος ἐπὶ νόμον. [9] Καὶ ταραχθήσεται
τὸ πνεῦμα τῶν Αἰγυπτίων ἐν αὐτοῖς, καὶ τὴν βου-
λὴν αὐτῶν διασκεδάσω, καὶ ἐπερωτήσουσι τοὺς
θεοὺς αὐτῶν, καὶ τὰ ἀγάλματα αὐτῶν, καὶ τοὺς
ἐκ τῆς γῆς φωνοῦντας, καὶ τοὺς [10] ἐγγαστριμύ-
4 θους. [11] Καὶ παραδώσω τὴν Αἴγυπτον
εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, κυρίων σκληρῶν, καὶ [12] βα-

---

22 *Alex.* ἐγκατέλειπες. 23 *Ald.* φυτεύσει. 24 M. *Alex. Ald. C.* Τῇ δὲ ἡμέρᾳ. 25 *Alex.* φυτεύσῃς. 26 *C.* ἐν ἡμέρᾳ κληρονομίας. 27 *Alex.* ὥσπερ πατήρ. 28 *Ald. C.* τοὺς υἱούς. 29 *Alex.* υἱοῖς. Οὐαὶ πλῆθος. 30 *Alex.* οὕτως. 31 *C.* ταραχθήσεται. 32 *C.* ἦχος. 33 *Alex.* M. καταφερομένου. 34 *Aq.* καὶ ἐπιτιμήσει ἐν αὐτῷ, καὶ φεύξεται μακράν. *S.* καὶ ἐμβριμήσεται αὐτῷ, καὶ φεύξεται πόῤῥω. 35 M. *Ald. C.* αὐτούς. 36 M. *Ald. C.* αὐτούς. 37 *Alex.* χοῦν. 38 *C.* M ÷ Θ. Σ. ὀρέων. 39 *C.* λελικμωμένον. 40 *C.* καταιγίδος φερούσης. 41 M ÷ Σ. Θ. τὸ πρὸς ἑσπέραν, fine καί. 42 *Alex. Ald. C.* ἔσται πένθος. 43 *Alex.* ὑμᾶς προνομευσάντων, καὶ κληρονομία τῶν ὑμᾶς κληρονομησάντων. 44 *C.* ἡμᾶς. 45 *Ald.* τοῖς ὑμᾶς κληρονομήσασιν ὑμᾶς. *C.* τοῖς κληρονομήσασιν ἡμᾶς. M. τοῖς ἡμᾶς κληρονομήσασιν.

Cap. 18. 1 *S.* ἦχος πτερωτός. 2 *C.* πτερύγων. 3 *Aq.* πρεσβύτας (l. πρεσβευτάς.) *S.* ἀποστόλους. Θ. ὅμηρα. 4 *Aq.* καὶ ἐν σκεύεσι βιβλίου. *S.* καὶ διὰ σκευῶν παπυρίνων. *Th.* καὶ ἐν σκεύεσι παπύρου. 5 οἱ λοιποὶ apud P. πορεύεσθε. 6 *Alex.* τί &c. *S.* μεθ᾽ ὃν οὐκ ἔστιν ἐπέκεινα. 7 *C.* ὁδόν. 8 *Alex.* καταπεπατημένον νῦν. Νῦν. 9 *C.* ὡς εἰς. 10 M ÷ Θ. Ἀ. Σ. ὄψεσθε. 11 ἔσται *C.* deest. 12 *Alex.* Ὅτι. 13 *Alex.* εἶπέν μοι κύριος. 14 *Alex. C.* ἀνθήσῃ. 15 *Alex.* κατακόψει. 16 *Ald. C.* αὐτήν. 17 M ÷ οἱ Ο, φοβεροῦ. 18 M. Ἀ. ἔθνος ὑπομένον καὶ συμπεπατημένον. 19 P. κατὰ δὲ τοὺς ἄλλους ἑρμηνευτὰς — οὗ διήρπασαν ποταμοὶ τὴν γῆν. 20 *Alex.* τοῦ ποταμοῦ. 21 αὐτοῦ *C.* deest. 22 *Ald. C.* εἰς ὄρος ἅγιον. M. etiam ὄρος ἅγιον.

Cap. 19. 1 M. Ὅρασις Θ. Τόμος ΚΑ. 2 *Aq.* ἰδοὺ κύριος ἐπιβαίνει ἐπὶ πάχος ἐλαφρόν. (al. πάχους ἐλαφροῦ.) 3 ὅμως οἱ Γ. cum ÷. 4 *Alex.* αἱ καρδίαι αὐτῶν ἡττηθήσονται. 5 P. κατὰ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνέας τακήσεσθαι. 6 *Aq.* στασιάσω Αἰγυπτίους Αἰγυπτίοις. *S.* συμβαλῶ. 7 M — οἱ Γ, ἀνήρ. 8 *Alex.* ἐπεγερθήσεται πόλις. 9 *S.* Καὶ ῥαγήσεται πνεῦμα Αἰγύπτου ἐν αὐτῇ. *Th.* Καὶ χιασθήσεται πνεῦμα Αἰγύπτου ἐν αὐτῇ. *Aq.* καὶ πλαδαρωθήσεται πνεῦμα Αἰγύπτου ἐν ἐγκάτῳ αὐτῆς. 10 *Alex.* ἐγγαστριμύθους, καὶ τοὺς γνώστας. Καὶ παραδώσω Αἴγυπτον. 11 M — οἱ Γ. 12 *Aq.* βασιλεὺς κεκραταιωμένος βασιλεύσει αὐτῶν. *S.* βασιλεὺς σκληρὸς ἐξουσιάσει αὐτῶν. *Th.* βασιλεὺς ἰσχυρὸς κυριεύσει αὐτῶν.

σιλεὺς

σιλεῖς [13] σκληροὶ κυριεύσουσιν αὐτῶν. τά-
5 δε λέγει κύριος σαβαώθ. Καὶ [14] πίον-
ται [15] οἱ Αἰγύπτιοι ὕδωρ τὸ παρὰ θάλασσαν,
ὁ δὲ ποταμὸς ἐκλείψει, καὶ ξηρανθήσεται.
6 Καὶ ἐκλείψουσιν οἱ ποταμοὶ, καὶ αἱ [16] διώρυχες
τοῦ ποταμοῦ· καὶ ξηρανθήσεται πᾶσα συναγωγὴ
ὕδατος, καὶ ἐν παντὶ ἕλει καλάμου καὶ παπύρου,
7 Καὶ [17] τὸ ἄχι τὸ χλωρὸν πᾶν τὸ κύκλῳ τοῦ
ποταμοῦ, καὶ πᾶν τὸ σπειρόμενον διὰ τοῦ ποταμοῦ
8 ξηρανθήσεται ἀνεμόφθορον. Καὶ στενάξου-
σιν οἱ ἁλιεῖς, καὶ στενάξουσι πάντες οἱ βάλλοντες
ἄγκιστρον εἰς τὸν ποταμὸν, καὶ οἱ βάλλοντες σα-
γήνας, καὶ οἱ ἀμφιβολεῖς πενθήσουσι.
9 Καὶ αἰσχύνη λήψεται τοὺς ἐργαζομένους τὸ λί-
νον τὸ [18] σχιστὸν, καὶ τοὺς ἐργαζομένους τὴν βύσ-
10 σον. Καὶ ἔσονται οἱ [19] ἐργαζόμενοι αὐ-
τὰ ἐν ὀδύνῃ, καὶ πάντες οἱ [20] ποιοῦντες τὸν ζύ-
θον λυπηθήσονται, καὶ τὰς ψυχὰς πονέσουσι.
11 Καὶ μωροὶ ἔσονται οἱ ἄρχοντες Τάνεως, οἱ σο-
φοὶ σύμβουλοι τοῦ βασιλέως, ἡ βουλὴ αὐτῶν μω-
ρανθήσεται. πῶς ἐρεῖτε τῷ βασιλεῖ, Υἱοὶ συνε-
12 τῶν ἡμεῖς, υἱοὶ βασιλέων τῶν ἐξ ἀρχῆς; Ποῦ
εἰσι νῦν οἱ σοφοί σου; καὶ ἀναγγειλάτωσάν σοι,
καὶ εἰπάτωσαν, Τί βεβούλευται κύριος σα-
13 βαὼθ ἐπ' Αἴγυπτον; Ἐξέλιπον οἱ ἄρ-
χοντες Τάνεως, καὶ ὑψώθησαν οἱ ἄρχοντες Μέμ-
φεως, καὶ πλανήσουσιν [21] Αἴγυπτον [22] κατὰ φυ-
14 λάς. Κύριος γὰρ ἐκέρασεν αὐτοῖς πνεῦ-
μα πλανήσεως, καὶ ἐπλάνησαν [23] Αἴγυπτον
ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις [24] αὐτῶν, ὡς πλανᾶται
15 ὁ μεθύων, καὶ ὁ ἐμῶν ἅμα. Καὶ οὐκ ἔ-
σται τοῖς Αἰγυπτίοις ἔργον ὃ ποιήσει κεφαλὴν καὶ
16 [25] οὐρὰν, καὶ ἀρχὴν καὶ τέλος. Τῇ [26] δὲ
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσονται οἱ Αἰγύπτιοι, ὡς γυναῖ-
κες, ἐν φόβῳ [27] καὶ ἐν τρόμῳ ἀπὸ προσώπου τῆς
χειρὸς κυρίου σαβαὼθ, ἣν αὐτὸς ἐπιβαλεῖ αὐ-
17 τοῖς. Καὶ ἔσται ἡ χώρα τῶν Ἰουδαίων τοῖς
Αἰγυπτίοις εἰς φόβητρον· πᾶς [28] ὃς ἐὰν ὀνο-
μάσῃ αὐτὴν αὐτοῖς, φοβηθήσονται διὰ τὴν [29] βου-
λὴν ἣν βεβούλευται κύριος [30] σαβαὼθ ἐπ' αὐ-
18 τήν. [31] Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσονται πέντε
πόλεις [32] ἐν τῇ Αἰγύπτῳ λαλοῦσαι τῇ γλώσσῃ
τῇ [33] Χαναανίτιδι, καὶ [34] ὀμνύντες τῷ ὀνόματι
[35] κυρίου σαβαώθ· [36] πόλις [37] ἀσεδὲκ κληθή-
19 σεται ἡ μία πόλις. Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔ-
σται [38] θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ ἐν χώρᾳ Αἰγυ-
πτίων, καὶ στήλη πρὸς τὸ ὅριον αὐτῆς τῷ κυ-
20 ρίῳ. Καὶ ἔσται εἰς σημεῖον εἰς τὸν αἰῶνα
κυρίῳ ἐν χώρᾳ Αἰγύπτου· ὅτι κεκράξονται πρὸς
κύριον διὰ τοὺς θλίβοντας αὐτοὺς, καὶ ἀποστελεῖ
αὐτοῖς [39] ἄνθρωπον ὃς σώσει αὐτοὺς, κρίνων
21 σώσει αὐτούς. Καὶ γνωστὸς ἔσται κύριος
τοῖς Αἰγυπτίοις· καὶ γνώσονται οἱ Αἰγύπτιοι τὸν
κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ποιήσουσι [40] θυ-
σίας, [41] καὶ εὔξονται εὐχὰς τῷ κυρίῳ, καὶ ἀπο-
22 δώσουσι. Καὶ πατάξει κύριος τοὺς Αἰγυ-
πτίους [42] πληγῇ, καὶ [43] ἰάσεται αὐτοὺς [44] ἰά-
σει, καὶ ἐπιστραφήσονται πρὸς κύριον, καὶ
[45] εἰσακούσεται αὐτῶν, καὶ ἰάσεται [46] αὐτοὺς ἰά-
23 σει. Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται [47] ἡ ὁδὸς [48] ἀ-
πὸ Αἰγύπτου πρὸς Ἀσσυρίους, καὶ εἰσελεύσον-
ται Ἀσσύριοι εἰς Αἴγυπτον, καὶ Αἰγύπτιοι πο-
ρεύσονται πρὸς Ἀσσυρίους, καὶ δουλεύσουσιν
24 [49] Αἰγύπτιοι τοῖς Ἀσσυρίοις. Τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ ἔσται Ἰσραὴλ τρίτος [50] ἐν τοῖς Αἰγυ-
πτίοις, [51] καὶ ἐν τοῖς Ἀσσυρίοις εὐλογημένος
25 ἐν τῇ γῇ, [52] Ἣν εὐλόγησε κύριος σαβαὼθ,
λέγων, Εὐλογημένος ὁ λαός μου ὁ ἐν Αἰγύ-
πτῳ, καὶ ὁ ἐν Ἀσσυρίοις, καὶ ἡ κληρονομία μου
Ἰσραήλ.

---

13 C. σκληροῖς. 14 Aq. ἀναποθήσεται ὕδατα ἀπὸ θαλάσσης. S. ἀφανισθήσεται. 15 οἱ Αἰγύπτιοι C. ponit post θάλασσαν. 16 Alex. διώρυγες. 17 τὸ ἄχι C. desunt. de voc. ἄχι vide quæ notata sunt Gen. c. 41. & Ecclus. c. 40. 18 M ÷ Σ. κλειστόν. 19 Alex. διαλογιζόμενοι. sic quoque M ÷ ἐργαζόμενοι. Ἀ. αἱ ἀποθῆκαι αὐτῆς τεταπεινωμέναι. Θ. ταπεινὰ αὐτῆς τεταπεινωμένα. 20 Alex. τὸν ζύθον ποιοῦντες. 21 M. τὴν Αἴγυπτον. & pro πλανήσουσιν, ÷ οἱ Γ, ἐπλάνησαν. 22 Ald. C. καὶ τὰς φυλάς. 23 M * Ἀ. Σ. Θ. τὴν Αἰγ. 24 M ÷ οἱ Γ. & C. αὐτῆς. 25 Alex. C. οὐρὰν, ἀρχήν. 26 δὲ C. deest. 27 καὶ Ald. deest. 28 Alex. ὃς ἄν. 29 Alex. βουλὴν κυρίου σαβαὼθ ἣν βεβούλευται κύριος ἐπ' αὐτήν. C. βουλὴν ἣν κύριος σαβαὼθ βεβούλευται ἐπ' αὐτήν. 30 M * σαβαώθ· & pro ἐπ' αὐτὴν, ἐπ' αὐτούς. 31 M. Τόμος ΚΒ. 32 Alex. ἐν Αἰγύπτῳ. C. ἐν γῇ Αἰγύπτῳ. 33 Alex. Χαναανίτιδι. 34 Alex. ὀμνύουσαι. M. ὀμνύουσι. 35 Alex. κυρίου· πόλις. M * σαβαὼθ addit in margine. 36 S. πόλις ἡλίου. 37 C. ἀχερές. M. Ἀ. Θέρες. 38 Alex. τὸ θυσιαστήριον. 39 Alex. κύριος ἄνθρωπον. sic etiam M. & ad vocem ἄνθρωπον ÷ Ἀ. Σ. Θ. Σωτῆρα, ὅπερ ἑρμηνεύεται Ἰησοῦς. 40 Ald. C. θυσίαν (Ald. θυσίας) καὶ δῶρον. M ÷ Σ. θυσίαν. Ἀ. θυσία. 41 M * Ἀ. καὶ δώρῳ. 42 Alex. M. πληγῇ μεγάλῃ. 43 M ÷ Θ. θραύσει καὶ ἰάσει. 44 ἰάσει Ald. C. deest. 45 Alex. M ÷ ἐπακούσεται. 46 Alex. αὐτούς. Τῇ ἡμέρᾳ. 47 Alex. ὁδός. 48 Alex. M. Ald. C. Αἰγύπτου. 49 Alex. οἱ Αἰγύπτιοι. 50 Alex. ἐν τοῖς Ἀσσυρίοις, καὶ ἐν τοῖς Αἰγυπτίοις. 51 P. καὶ Ἀσσὴρ ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. ὡς ἂν μή τις τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Συρίᾳ νομίσειεν Ἰουδαίους, ἀλλ' αὐτοὺς Αἰγυπτίους καὶ αὐτοὺς Ἀσσυρίους. 52 Alex. Ἤ.

Κεφ.

Κεφ. κʹ. 20.

1 ΤΟῦ ἔτους [1] ὅτε εἰσῆλθε [2] Ταναθὰν εἰς Ἄζω-
τον, ἡνίκα ἀπεστάλη ὑπὸ [3] Ἀρνὰ βασιλέως
Ἀσσυρίων, καὶ ἐπολέμησε τὴν Ἄζωτον, καὶ [4] ἔ-
2 λαβεν αὐτήν, Τότε ἐλάλησε κύριος
πρὸς Ἡσαΐαν [5] υἱὸν Ἀμὼς, λέγων, Πορεύου
καὶ ἄφελε τὸν σάκκον ἀπὸ τῆς ὀσφύος σου, καὶ τὰ
[6] σανδάλιά σου ὑπόλυσαι ἀπὸ τῶν ποδῶν σου,
καὶ [7] ποίησον οὕτως, πορευόμενος γυμνὸς καὶ
3 [8] ἀνυπόδετος. Καὶ εἶπε κύριος, Ὃν
τρόπον πεπόρευται [9] ὁ παῖς μου Ἡσαΐας γυ-
μνὸς καὶ ἀνυπόδετος [10] τρία ἔτη, τρία ἔτη
ἔσται [11] εἰς σημεῖα καὶ τέρατα τοῖς Αἰγυπτίοις
4 καὶ Αἰθίοψιν· Ὅτι οὕτως ἄξει βασιλεὺς
Ἀσσυρίων τὴν αἰχμαλωσίαν Αἰγύπτου καὶ Αἰθιό-
πων, νεανίσκους καὶ πρεσβύτας, γυμνοὺς καὶ ἀν-
υποδέτους, [12] ἀνακεκαλυμμένους τὴν αἰσχύνην
5 Αἰγύπτου. [13] Καὶ αἰσχυνθήσονται ἡττηθέν-
τες [14] ἐπὶ τοῖς Αἰθίοψιν, ἐφ' οἷς ἦσαν πε-
ποιθότες οἱ Αἰγύπτιοι, ἦσαν γὰρ αὐτοῖς δόξα.
6 Καὶ ἐροῦσιν οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ νήσῳ [15] ταύτῃ
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, Ἰδοὺ ἡμεῖς ἦμεν πεποιθό-
τες [16] τοῦ φυγεῖν εἰς αὐτοὺς εἰς βοήθειαν, [17] οἳ
οὐκ ἠδύναντο σωθῆναι ἀπὸ [18] βασιλέως Ἀσ-
συρίων, καὶ πῶς ἡμεῖς σωθησόμεθα;

Κεφ. καʹ. 21.

[1] ΤΟ [a] ΟΡΑΜΑ ΤΗΣ [2] ΕΡΗΜΟΥ.

1 ὩΣ καταιγὶς δι' ἐρήμου διέλθοι, ἐξ ἐρήμου ἐρ-
2 χομένη ἐκ γῆς φοβερόν Τὸ ὅραμα,
καὶ σκληρὸν ἀνηγγέλη μοι. [3] ὁ ἀθετῶν ἀθετεῖ, ὁ
ἀνομῶν ἀνομεῖ. [4] ἐπ' ἐμοὶ οἱ Ἐλαμῖται, καὶ οἱ
πρέσβεις τῶν Περσῶν ἐπ' ἐμὲ ἔρχονται· νῦν στενά-
3 ξω καὶ παρακαλέσω ἐμαυτόν. Διὰ τοῦτο ἐν-
επλήσθη ἡ ὀσφύς μου ἐκλύσεως, καὶ ὠδῖνες ἔ-
λαβόν με ὡς τὴν τίκτουσαν· ἠδίκησα [5] τοῦ μὴ
ἀκοῦσαι, ἐσπούδασα [6] τοῦ μὴ βλέπειν.
4 Ἡ καρδία μου πλανᾶται, καὶ ἡ ἀνομία με βα-
πτίζει, ἡ ψυχή μου ἐφέστηκεν εἰς φόβον.
5 [7] Ἑτοίμασον τὴν τράπεζαν, [8] φάγετε, πίετε.
ἀναστάντες οἱ ἄρχοντες, [9] ἑτοιμάσατε θυρεούς,
6 Ὅτι οὕτως εἶπε [10] πρὸς μὲ κύριος, Βαδίσας
σεαυτῷ στῆσον σκοπὸν, καὶ [11] ὃ ἂν ἴδῃς ἀνάγ-
7 γειλον. Καὶ εἶδον [12] ἀναβάτας ἱππεῖς
δύο, [13] καὶ ἀναβάτην ὄνου, καὶ ἀναβάτην κα-
8 μήλου. ἀκρόασαι ἀκρόασιν πολλήν, Καὶ
κάλεσον [14] Οὐρίαν εἰς τὴν [15] σκοπιάν. κύριος
εἶπεν, Ἔστην διαπαντὸς ἡμέρας, καὶ ἐπὶ τῆς
παρεμβολῆς [16] ἐγὼ ἔστην ὅλην τὴν νύκτα,
9 Καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἔρχεται ἀναβάτης [17] ξυνωρίδος.
καὶ ἀποκριθεὶς εἶπε, [18] Πέπτωκε πέπτωκε Βα-
βυλὼν, καὶ πάντα τὰ ἀγάλματα αὐτῆς, καὶ τὰ
χειροποίητα αὐτῆς συνετρίβησαν εἰς τὴν γῆν.
10 Ἀκούσατε, οἱ καταλελειμμένοι, [19] καὶ οἱ ὀδυνώ-
μενοι ἀκούσατε, ἃ ἤκουσα παρὰ κυρίου σαβαώθ,
ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἀνήγγειλεν [20] ἡμῖν.

[21] ΤΟ [22] ΟΡΑΜΑ ΤΗΣ ἸΔΟΥΜΑΙΑΣ.

11 Πρὸς ἐμὲ [23] καλεῖ [24] παρὰ τοῦ Σηείρ, [25] Φυ-
12 λάσσετε ἐπάλξεις. Φυλάσσω τοπρωῒ
καὶ τὴν νύκτα. [26] ἐὰν ζητῇς ζήτει, καὶ παρ' ἐμοὶ
13 οἴκει, [27] Ἐν τῷ δρυμῷ ἑσπέρας [28] κοιμηθήσῃ,
14 [29] ἢ ἐν τῇ ὁδῷ [30] Δαιδάν. Εἰς συνάντη-
σιν [31] διψῶντι ὕδωρ φέρετε οἱ ἐνοικοῦντες ἐν
χώρᾳ Θαιμὰν, ἄρτοις συναντᾶτε τοῖς φεύγουσι
15 Διὰ τὸ πλῆθος τῶν [32] πεφονευμένων, καὶ διὰ
τὸ πλῆθος τῶν πλανωμένων, καὶ διὰ τὸ πλῆθος
τῆς μαχαίρας, καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν τοξευμά-
των τῶν διατεταμένων, καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν πε-
16 πτωκότων ἐν τῷ [33] πολέμῳ. [34] Διότι οὕτως

Cap. 20. 1 *Alex. Ald. C.* τοῦ. 2 *Alex. Ald.* Νάθαν. M — Θάρθαν. Ὅρασις I. 3 *C.* Ναρνᾶ. M — Ἀ. Θ. Σαραγών. Σ. Σάργων. 4 *Alex.* M. *Ald. C.* κατελάβετο αὐτήν. 5 υἱὸν Ἀμὼς *Alex.* M. & *C.* desunt. 6 M ÷ Ἀ. Σ. ὑποδήματα. 7 M ÷ Ἀ. ἐποίησε. 8 *Alex.* ἀνυπόδητος. 9 *Alex. C.* Ἡσαΐας ὁ παῖς μου γυμνός. 10 τρία ἔτη *Ald. C.* desunt. 11 εἰς *Alex. C.* deest. 12 *Ald.* ἅμα κεκαλυμμένους. 13 M. Θ. καὶ αἰσχυνθήσονται ἀπὸ Αἰθιοπίας ἐλπίδος αὐτῶν. 14 *C.* οἱ Αἰγύπτιοι ἐπί. 15 *C. Alex.* ταύτῃ, Ἰδού. 16 τοῦ φυγεῖν *C.* desunt. 17 οἳ *Ald.* deest. 18 *C.* βασιλέων.
Cap. 21. 1 *Ald.* ΤΟ ῬΗΜΑ. M. ΤΟ ῬΗΜΑ. Τόμος ΚΓ. Ὅρασις IA. 2 M. * θαλάσσης. 3 *S.* ὁ ἀθετῶν ἀθετεῖται, καὶ ὁ ταλαιπωρίζων ταλαιπωρεῖ. 4 *S.* apud P. ἀνάστηθι Ἐλάμ· πολιορκεῖτε Μῆδοι. Καὶ οἱ λοιποὶ δὲ, καὶ τὸ Ἑβραϊκὸν, Μῆδοι, φασίν. 5 *Alex.* τὸ μή. 6 *Alex.* τὸ μή. 7 M. *Ald. C.* Ἑτοιμάσατε. 8 *Alex.* πίετε, φάγετε. M * σκόπευσον τὴν σκοπιάν. 9 *Ald. C.* ἀναστάσατε. 10 *Alex* & *C.* κύριος πρός. 11 *Alex.* ὃ ἐάν. M ÷ Ἀ. ὅσα ὄψεται, ἀναγγελεῖ καὶ ὄψεται. Θ. ἐὰν ἴδῃ, ἀπαγγελεῖ καὶ ὄψεται. Σ. ὃ ἂν ἴδῃ, ἀνηγγείλατο καὶ ἴδεν. 12 *S.* apud P. ἁρμάζευγος ἵππων. 13 *Alex.* ἀναβάτην. 14 M * Θ. Σ. ἀκρίασιν. *Aq.* λέοντα. *S.* λέαιναν. *Th.* ἀριήλ. 15 *Alex. Ald. C.* σκοπιὰν κυρίου. καὶ εἶπεν. 16 *Alex.* & *C.* ἔστην. 17 *Alex.* συνωρίδος. 18 M — ὅμως οἱ Γ. *Alex. Ald.* Πέπτωκεν Βαβυλών. 19 *Alex.* καὶ ὀδυνώμενοι. 20 *C.* ὑμῖν. 21 M. ὅρασις IB. 22 *C.* ῬΗΜΑ. 23 *Alex.* καλεῖτε. 24 *Euseb.* φεύγοντας παρὰ τοῦ Σηὶρ, κατὰ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνευτάς. 25 *Alex.* φυλάξεται. 26 M. Ἀ. ἐὰν ἐπιζητῆτε ἐπιζητεῖτε, ἐπιστρέψητε, ἥκατε. 27 In quibusdam ll sequitur hic titulus, Τὸ ῥῆμα τὸ ἐν τῇ Ἀραβίᾳ. M * Σ. Λῆμμα Ἀραβίας. Ἀ. Ἆρμα Ἀραβίας. 28 M. *C.* κοιμηθήσῃ. 29 ἢ M. deest. 30 M ÷ Ἀ. Σ. Δωδανίμ. Θ. Δαιδάν. Φ. Δαιδάν. (scribitur Δαιλάν.) 31 *Alex.* ὕδωρ διψῶντι. 32 *Alex.* φευγόντων. sic etiam M. habet. cum ÷ οἱ Ο. πεφονευμένων. οἱ Γ. μαχαιρῶν. Φ. κατὰ τοὺς Ο. *Comp.* κλεινομένων. 33 *Alex.* παιδίῳ. pro πεδίῳ. 34 *Alex.* & *C.* Ὅτι οὕτως.

εἶπέ μοι κύριος, Ἔτι ἐνιαυτὸς ὡς ἐνιαυτὸς
μισθωτοῦ, ἐκλείψει [35] ἡ δόξα τῶν υἱῶν Κηδάρ,
17 Καὶ τὸ κατάλοιπον τῶν τοξευμάτων τῶν ἰσχυρῶν
[36] υἱῶν Κηδὰρ ἔσται ὀλίγον, [37] ὅτι κύριος ὁ θεὸς
Ἰσραὴλ ἐλάλησε.

Κεφ. κβ'. 22.

1 ΤΟ' [1] ῬΗΜΑ ΤΗ͂Σ ΦΑ'ΡΑΓΓΟΣ ΣΙΩ'Ν.
Τί ἐγένετό [2] σοι, ὅτι νῦν ἀνέβητε πάντες εἰς
2 δώματα μάταια; Ἐνεπλήσθη ἡ πόλις
[3] βοώντων, οἱ τραυματίαι σου οὐ τραυματίαι [4] ἐν
μαχαίραις, οὐδὲ οἱ νεκροί σου νεκροὶ [5] πολέμων.
3 Πάντες οἱ ἄρχοντές σου [6] πεφεύγασι, καὶ [7] οἱ ἁ-
λόντες σκληρῶς [8] δεδεμένοι εἰσί, καὶ οἱ ἰσχύον-
4 τες ἐν σοὶ [9] πόῤῥω πεφεύγασι. Διὰ τοῦ-
το εἶπα, Ἄφετέ με, πικρῶς κλαύσομαι· μὴ
κατισχύσητε παρακαλεῖν με ἐπὶ τὸ σύντριμμα
5 τῆς θυγατρὸς τοῦ [10] γένους μου, Ὅτι ἡμέρα
ταραχῆς καὶ ἀπωλείας καὶ καταπατήματος,
καὶ [11] πλάνησις παρὰ κυρίου σαβαώθ. ἐν φά-
ραγγι Σιὼν πλανῶνται, ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγά-
6 λου πλανῶνται ἐπὶ τὰ ὄρη. Οἱ δὲ [12] Ἐ-
λαμῖται ἔλαβον φαρέτρας, [13] καὶ ἀναβάται ἄν-
θρωποι ἐφ' [14] ἵπποις, καὶ συναγωγὴ παρα-
7 τάξεως. Καὶ ἔσονται [15] αἱ ἐκλεκταὶ φά-
ραγγές σου, πλησθήσονται ἁρμάτων, οἱ δὲ ἱπ-
8 πεῖς ἐμφράξουσι τὰς πύλας σου, Καὶ
ἀνακαλύψουσι τὰς πύλας Ἰούδα· καὶ ἐμβλέ-
ψονται τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς οἴκους
9 τῆς πόλεως· Καὶ ἀνακαλύψουσι τὰ κρυ-
πτὰ τῶν οἴκων τῆς ἄκρας [16] Δαυίδ. [17] καὶ εἴδο-
σαν, ὅτι πλείους εἰσί, καὶ [18] ὅτι ἀπέστρεψε τὸ
ὕδωρ τῆς ἀρχαίας κολυμβήθρας εἰς τὴν πόλιν,
10 Καὶ ὅτι καθείλοσαν τοὺς οἴκους Ἱερουσαλὴμ εἰς
11 [19] ὀχυρώματα τείχους τῇ πόλει. [20] Καὶ
ἐποιήσατε [21] ἑαυτοῖς ὕδωρ ἀναμέσον τῶν δύο
[22] τειχῶν [23] ἐσώτερον τῆς κολυμβήθρας τῆς ἀρ-
χαίας, καὶ οὐκ ἐνεβλέψατε εἰς τὸν ἀπ' ἀρχῆς
ποιήσαντα αὐτήν, καὶ τὸν κτίσαντα αὐτὴν [24] οὐκ
12 εἴδετε. Καὶ ἐκάλεσε [25] κύριος κύριος
σαβαὼθ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κλαυθμὸν καὶ κο-
πετόν, καὶ ξύρησιν καὶ ζῶσιν σάκκων,
13 Αὐτοὶ δὲ ἐποιήσαντο εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίαμα,
σφάζοντες μόσχους, καὶ θύοντες πρόβατα, ὥσ-
τε φαγεῖν [26] κρέατα, καὶ πιεῖν οἶνον, λέγον-
τες, Φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνή-
14 σκομεν. Καὶ ἀνακεκαλυμμένα ταῦτά
ἐστιν ἐν τοῖς ὠσὶ κυρίου σαβαώθ, ὅτι οὐκ ἀφε-
θήσεται ὑμῖν αὕτη ἡ ἁμαρτία, ἕως ἂν ἀποθά-
15 νητε. [27] Τάδε λέγει κύριος [28] σαβαώθ,
[29] Πορεύου εἰς [30] τὸ παστοφόριον, πρὸς [31] Σο-
μνᾶν τὸν [32] ταμίαν, καὶ εἰπὸν αὐτῷ,
16 [33] Τί σὺ ὧδε, καὶ τί σοί [34] ἐστιν ὧδε; ὅτι ἐλα-
τόμησας σεαυτῷ ὧδε μνημεῖον, καὶ ἐποίησας
σεαυτῷ ἐν ὑψηλῷ μνημεῖον, καὶ ἔγραψας σε-
17 αυτῷ ἐν πέτρᾳ σκηνήν; Ἰδοὺ δὴ κύριος
σαβαὼθ [35] ἐκβάλλει καὶ ἐκτρίψει ἄνδρα, καὶ
ἀφελεῖ τὴν στολήν σου καὶ τὸν στέφανόν σου τὸν ἔνδο-
18 ξον, Καὶ ῥίψει σε εἰς χώραν μεγάλην
καὶ ἀμέτρητον, καὶ ἐκεῖ [36] ἀποθανῇ· καὶ θήσει τὸ
ἅρμα σου τὸ καλὸν [37] εἰς ἀτιμίαν, καὶ τὸν οἶκον
19 τοῦ ἄρχοντός σου εἰς καταπάτημα. Καὶ ἀφ-
αιρεθήσῃ ἐκ τῆς οἰκονομίας σου καὶ ἐκ τῆς στάσεώς
20 σου. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, [38] καὶ
καλέσω τὸν παῖδά μου Ἐλιακεὶμ τὸν τοῦ Χελκίου,
21 Καὶ ἐνδύσω αὐτὸν τὴν στολήν σου, καὶ τὸν [39] στέ-
φανόν σου [40] δώσω αὐτῷ καὶ τὸ κράτος, καὶ τὴν

35 M. & *C.* ἡ δόξα Κηδάρ. 36 υἱῶν M. deest. 37 M ÷ διότι &c. *Alex. Ald. C.* διότι κύριος ἐλάλησεν ὁ θεὸς Ἰσραήλ.

Cap. 22. 1 *Alex. Ald.* ὍΡΑΜΑ sic etiam M. sed Θ. Σ. vert. λῆμμα φάραγγος ὁράσεως. M. Τόμος ΚΔ'. 2 *Alex.* νῦν, ὅτι. *C.* σοι, νῦν ὅτι. 3 M * ἡ πόλις γαυριῶσα. 4 *Alex.* μαχαίρας. *C.* μαχαίραις. 5 *Alex.* M. & *C.* πολέμου. ÷ Θ. Ἀ. πόλεμος. οἱ Ο, πολέμου. Σ. ὅμως τε Ο. 6 P. κατὰ δὲ Σύμ. ἀνεστατώθησαν· κατὰ δὲ Θεοδ. μετεκινήθησαν. 7 *C.* ἅμα ἀπὸ τοῦ τόξου δεδεμένοι. 8 *Alex.* δεδεγμένοι. 9 M * Θ. ἐδέθησαν ὁμοθυμαδόν. 10 *C.* λαοῦ. 11 sic M *Ald. C.* al. πλάνη τις. 12 M. P. οἱ καὶ παραβλέποντες ἑρμηνεύονται, τῶν ἀπολλυμένων παρορῶντες τὴν σωτηρίαν, φειδόμενοι μηδενός. *Sch.* Ἐλαμίτας τοὺς Σαμαρείτας καλεῖ· ἐκ γὰρ τῆς Περσικῆς μετῳκίσθησαν χώρας· ἀπεχθῶς δὲ διακείμενοι πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, συνεμάχουν κατ' αὐτῶν ἀναγκαίως Ῥωμαίοις. 13 *Alex.* ἀναβάται. M — Ἀ. ἐν ἅρματι ἀνθρώπων ἱππέων. Θ. συνεπιβάται ἀνθρώπων ἱππέων. 14 *Alex.* ἵπποις. 15 M ÷ Ἀ. ἐκλογαὶ κοιλάδων σου. Θ. Σ. αἱ ἐκλεκταὶ κοιλάδες σου. 16 M. Δαβίδ. 17 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, καὶ εἴδοσαν ὅτι πλείους εἰσί, Σύμμ. ἔφη· καὶ τὰ ῥήγματα οἴκου Δαβὶδ ὄψεσθε, ὅτι ἐπληθύνθη. 18 *Alex.* ἀπέστρεψαν. M. *C.* ὅτι ἀπέστρεψαν. Integrum versum hunc *S.* apud P. sic reddit, τὰς οἰκίας ἀριθμήσαντες, καὶ τὸ τῆς ἀρχαίας κολυμβήθρας ὕδωρ εἰς τὴν πόλιν μετοχετεύσαντες. 19 *Alex.* ὀχύρωμα τοῦ τείχους. 20 M. cum — Θ. Σ. καὶ ἐποιήσατε. 21 M. *Ald.* αὐτοῖς. 22 *Alex.* M. τειχέων. 23 al. ἐσώτερον. 24 M * πόῤῥωθεν ante οὐκ. 25 *Alex.* M. *Ald. C.* κύριος σαβαώθ. 26 *Alex.* κρέα. 27 M. * Ἀ. Θ. εἶπεν κύριος κύριος τῶν δυνάμεων. 28 al σαββαώθ. 29 M * οἱ Γ. Εἴσελθε. 30 M. τὸ παστοφορεῖον. *S.* τὸν σκηνοποιοῦντα. *Aq.* τὸν σκηνοῦντα. 31 M. Σομνάν. ÷ ὅμως οἱ Γ. 32 *Alex.* γραμματαία. 33 M. *Ald.* Τί σοί. 34 *Ald.* ὧδε ἐστίν; ὅτι. 35 M. *Alex. C.* ἐκβαλεῖ. 36 al. ἀποθανεῖς. 37 εἰς *C.* deest. 38 *Alex.* & *C.* καλέσω. 39 M * οἱ Γ. 40 apud *Procop.* est in margine, Θ. κραταιώσω αὐτόν. in *Alex. Ald.* & *C.* vero est, δώσω αὐτῷ καὶ τὸ κράτος. quod *Cyrill.* hab. & *Procop.* in textu.

οἰκονο-

οἰκονομίαν σου δώσω εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ· καὶ
ἔσαι ὡς πατὴρ τοῖς ἐνοικοῦσιν [41] ἐν Ἱερουσαλήμ,
22 καὶ τοῖς ἐνοικοῦσιν [42] ἐν Ἰούδα. [43] Καὶ δώ-
σω τὴν δόξαν Δαυὶδ αὐτῷ, καὶ ἄρξει, καὶ οὐκ
ἔσαι ὁ ἀντιλέγων· καὶ [44] δώσω αὐτῷ τὴν κλεῖδα
οἴκου Δαυὶδ ἐπὶ τῷ ὤμῳ αὐτοῦ· καὶ ἀνοίξει, καὶ
οὐκ ἔσαι ὁ [45] ἀποκλείων· καὶ κλείσει, καὶ οὐκ [46] ἔσαι
23 ὁ ἀνοίγων. Καὶ σήσω αὐτὸν ἄρχοντα ἐν τό-
πῳ πισῷ, καὶ ἔσαι εἰς θρόνον δόξης τοῦ οἴκου τοῦ πα-
24 τρὸς αὐτοῦ. Καὶ ἔσαι πεποιθὼς ἐπ' αὐτὸν
πᾶς ἔνδοξος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀπὸ
μικροῦ ἕως μεγάλου [47], καὶ ἔσονται ἐπικρεμάμενοι
25 [48] αὐτῷ. Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. τάδε λέγει
κύριος σαβαώθ, Κινηθήσεται ὁ ἄνθρωπος ὁ ἐ-
σηριγμένος ἐν τόπῳ πισῷ, καὶ [49] ἀφαιρεθήσεται,
καὶ πεσεῖται, [50] καὶ [51] ἐξολοθρευθήσεται ἡ δόξα ἡ
ἐπ' αὐτὸν, ὅτι κύριος ἐλάλησε.

Κεφ. κγ'. 23.

ΤΟ [1] ῬΗ͂ΜΑ ΤΎΡΟΥ.

1 [2] [3] Ὀλολύξατε πλοῖα [3] Καρχηδόνος, ὅτι ἀπώ-
λετο, καὶ οὐκέτι ἔρχονται ἐκ γῆς [4] Κιτιαί-
2 ων, ἦκται αἰχμάλωτος. [5] Τίνι ὅμοιοι γεγό-
νασιν οἱ [6] ἐνοικοῦντες ἐν τῇ νήσῳ, μεταβόλοι
[7] Φοινίκης, διαπερῶντες τὴν θάλασσαν
3 Ἐν ὕδατι πολλῷ, σπέρμα μεταβόλων; ὡς
[8] ἀμήτου εἰσφερομένου, οἱ μεταβόλοι τῶν ἐθνῶν.
4 Αἰσχύνθητι Σιδών, εἶπεν ἡ θάλασσα· ἡ δὲ ἰσχὺς
τῆς θαλάσσης εἶπεν, Οὐκ ὤδινον, οὐδὲ ἔτε-
κον, οὐδὲ ἐξέθρεψα νεανίσκους, οὐδὲ ὕψωσα
5 παρθένους. Ὅταν δὲ ἀκουσὸν γένηται [9] Αἰ-
γύπτῳ, λήψεται αὐτοὺς ὀδύνη περὶ Τύρου.
6 [10] Ἀπέλθατε εἰς [11] Καρχηδόνα, [12] ὀλολύξα-
τε οἱ [13] κατοικοῦντες ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ.
7 Οὐχ αὕτη [14] ἦν ὑμῶν ἡ ὕβρις ἀπ' ἀρχῆς,
8 [15] πρὶν ἢ παραδοθῆναι [16] αὐτήν; Τίς
ταῦτα ἐβουλεύσεν ἐπὶ Τύρον; μὴ ἥσσων ἐστὶν,
ἢ οὐκ ἰσχύει; οἱ ἔμποροι αὐτῆς [17] ἔνδοξοι ἄρ-
9 χοντες [18] τῆς γῆς. Κύριος σαβαὼθ ἐβου-
λεύσατο παραλῦσαι [19] πᾶσαν τὴν ὕβριν τῶν ἐν-
δόξων, καὶ ἀτιμάσαι [20] πᾶν ἔνδοξον ἐπὶ τῆς
10 γῆς. Ἐργάζου τὴν γῆν σου, καὶ γὰρ πλοῖα
11 οὐκέτι [21] ἔρχεται ἐκ Καρχηδόνος. Ἡ δὲ
χείρ σου οὐκέτι ἰσχύει κατὰ θάλασσαν, ἡ παρο-
ξύνουσα βασιλεῖς. κύριος σαβαὼθ ἐνετείλατο
περὶ Χαναὰν ἀπολέσαι αὐτῆς τὴν ἰσχύν.
12 Καὶ ἐροῦσιν, [22] Οὐκέτι οὐ μὴ [23] προσθῆτε τοῦ
ὑβρίζειν καὶ ἀδικεῖν τὴν [24] θυγατέρα [25] Σιδῶ-
νος. καὶ ἐὰν ἀπέλθῃς εἰς [26] Κιτιεῖς, οὐδὲ ἐκεῖ
13 [27] ἀνάπαυσις ἔσαι σοι· Καὶ εἰς γῆν Χαλ-
δαίων, καὶ αὕτη ἠρήμωται ἀπὸ τῶν [28] Ἀσσυρίων,
14 [29] ὅτι ὁ τοῖχος αὐτῆς πέπτωκεν. [30] Ὀ-
λολύξατε πλοῖα Καρχηδόνος, ὅτι [31] ἀπόλω-
15 λε τὸ ὀχύρωμα ὑμῶν. Καὶ ἔσαι ἐν τῇ
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καταλειφθήσεται Τύρος ἔτη ἑ-
βδομήκοντα, ὡς χρόνος [32] βασιλέως, ὡς χρό-
νος ἀνθρώπου. καὶ ἔσαι μετὰ ἑβδομήκοντα ἔτη,
16 [33] ἔσαι Τύρος ὡς ᾆσμα πόρνης. Λάβε
κιθάραν, ῥέμβευσον [34] πόλις πόρνη ἐπιλε-
λησμένη, καλῶς κιθάρισον, πολλὰ ᾆσον,
17 ἵνα σου [35] μνεία γένηται. Καὶ ἔσαι [36] μετὰ
τὰ ἑβδομήκοντα ἔτη, ἐπισκοπὴν ποιήσει ὁ
θεὸς Τύρου, καὶ πάλιν ἀποκατασήσεται εἰς τὸ
ἀρχαῖον, καὶ ἔσαι ἐμπόριον πάσαις ταῖς βα-
σιλείαις τῆς [37] οἰκουμένης [38] ἐπὶ πρόσωπον τῆς

---

41 ἐν C. deest. 42 ἐν C. deest. 43 Καὶ δώσω τὴν, usque ad καὶ δώσω, *Ald.* C. ponunt post ἀνοίγων. M ÷ Καὶ ἐπιθήσω &c. 44 *Alex.* δώσω τὴν κλεῖδα οἴκου Δαυὶδ ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ. 45 *Alex.* ἀποκλείσων. 46 C. ἐστίν. 47 in *Ald.* & C. hæc seqq. πᾶν τὸ σκεῦος τὸ μικρὸν ἀπὸ σκεύους τῶν ἀγανάθ quæ neque afferuntur a *Cyril.* & apud *Procop.* signata asterisco. *Th.* tribuuntur. 48 *Alex.* C. ἐν (C. deest) αὐτῷ ἐν τῇ. 49 *Alex.* πεσεῖται καὶ ἀφαιρεθήσεται ἡ δόξα ἡ ἐπ' αὐτόν. 50 M. hæc verba *Theodotioni* tribuit sub asterisco. 51 C. ἀπολύσεται.

Cap. 23. 1 *Ms. Alex. Ald. ed.* & C. ὍΡΑΜΑ. sic & M. ÷ Ἀ. ἆρμα Σ. Θ. λῆμμα. Ὅρασις ιδ'. Τόμος κε'. 2 *Alex.* M. *Ald.* Ὀλολύζετε. 3 M ÷ οἱ Γ. Θάρσεις. 4 *Alex.* Κητιαίων. P. τὸ δὲ Κιτιαίων, Χετιείμ ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 5 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, Τίνι ὅμοιοι γεγόνασιν, ὁ μὲν Ἀκύλ. Σιωπήσατε· ὁ δὲ Σύμμ. Σιγήσατε κατοικοῦντες τὴν νῆσον, εἰρήκασιν. 6 C. κατοικοῦντες. 7 *Alex.* Φινίκης. 8 C. ἀμητῶν εἰσφερομένων. 9 *Alex.* & C. ἐν Αἰγύπτῳ. 10 M. Ἀπέλθετε. 11 M ÷ οἱ Γ. Θάρσεις. 12 *Alex.* M ὀλολύζετε οἱ. 13 *Alex.* M. & C. ἐνοικοῦντες. 14 *Alex.* ὑμῶν ἦν ἡ ὕβρις ἡ ἀπ' ἀρχῆς. C. ἦν ἡ ὕβρις ὑμῶν ἀπ' ἀρχῆς. 15 *Ald.* C. πρὶν ἤ. 16 *aa.* αὐτήν; ἀπάξουσιν αὐτὴν οἱ πόδες αὐτῆς πόρρωθεν εἰς ἀποικίαν. quæ apud *Procop.* ut de *Th.* sumta, notantur asterisco 17 C Χαναὰν ἄρχοντες οἱ ἔνδοξοι. 18 M. * Χαναάν. 19 *Alex.* τὴν ὕβριν. 20 M. πάντα ἔνδοξον. 21 *Alex.* ἔρχονται. 22 *Alex.* M. Οὐκέτι μή. 23 *Alex.* C. προσθῆτε. M. *Ald.* προσθήσετε. 24 M. * Θ. Ἀ. Σ. παρθένον. 25 *Alex. Ald.* C. Σιών. M. etiam Σιών. cum ÷ οἱ Γ. Σιδῶνος. 26 *Alex.* Κιτιείμ. 27 *Alex.* C. σοι ἀνάπαυσις (*Alex.* ἀναπαύσεις) ἔσαι. 28 *Alex. Ald.* C. Ἀσσυρίων, οὐδὲ ἐκεῖ σοι ἀνάπαυσις (*Alex.* ἀναπαύσεις) ἔσαι, ὅτι ὁ τοῖχος αὐτῆς. 29 in *aa.* seq. ἐθεμελίωσεν αὐτὴν εἰς σπείμ, ἔσησαν ἐπάλξεις αὐτῆς, ἐξήγειραν βάρεις αὐτῆς. quæ apud *Procop.* asterisco signata sunt, hoc scholio adjuncto, τούτων γὰρ ἠσερισμένων, Ὠριγένης, ὡς τῶν ο'. μέμνηται ἐν τῷ κε'. τόμῳ τῶν εἰς Ἡσαΐαν. 30 *Alex.* M. *Ald* Ὀλολύζετε. 31 *Alex.* ἀπώλετο. 32 C βασιλέως ἑνὸς, ὡς. M ÷ οἱ Γ. ἑνός. 33 *Ald.* Τύρος ἔσαι ὡς. M ÷ οἱ Γ. Τύρῳ. 34 C. πόλιν. 35 *Alex.* ἡ μνεία. 36 *Alex.* μετὰ ἑβδομήκοντα. 37 *Alex.* & C. οἰκουμένης. Καὶ ἔσαι αὐτῆς. 38 M. hæc habet in margine sub asterisco Theodotioni adscripta.

18 γῆς. [39]Καὶ ἔσαι αὐτῆς ἡ ἐμπορεία καὶ
ὁ μισθὸς [40]ἅγιον [41]κυρίῳ· οὐκ αὐτοῖς συν-
αχθήσεται, ἀλλὰ [42]τοῖς κατοικοῦσιν ἔναντι
[43]κυρίου, πᾶσα ἡ ἐμπορεία αὐτῆς, φαγεῖν
καὶ πιεῖν καὶ ἐμπλησθῆναι, [44]καὶ εἰς σύμβολον
μνημόσυνον ἔναντι κυρίου.

Κεφ. κδʹ. 24.

1 Ἰδοὺ κύριος καταφθείρει τὴν [1]οἰκουμένην, καὶ
ἐρημώσει αὐτὴν, καὶ ἀνακαλύψει [2]τὸ πρόσω-
πον αὐτῆς, καὶ [3]διασπερεῖ τοὺς ἐνοικοῦντας ἐν
2 αὐτῇ. Καὶ ἔσαι ὁ λαὸς ὡς [4]ἱερεὺς, [5]καὶ
ὁ παῖς ὡς ὁ κύριος, καὶ ἡ θεράπαινα ὡς ἡ κυ-
ρία· ἔσαι ὁ ἀγοράζων ὡς ὁ πωλῶν, [6]ὁ δανεί-
ζων ὡς ὁ δανειζόμενος, [7]καὶ ὁ ὀφείλων ὡς ᾧ
3 ὀφείλει. Φθορᾷ φθαρήσεται ἡ γῆ, καὶ
προνομῇ προνομευθήσεται ἡ γῆ, τὸ γὰρ σόμα
4 κυρίου ἐλάλησε [8]ταῦτα. [9]Ἐπένθησεν ἡ
γῆ, καὶ [10]ἐφθάρη ἡ οἰκουμένη, [11]ἐπένθησαν
5 οἱ ὑψηλοὶ τῆς γῆς. [12]Ἡ δὲ ἠνόμησε διὰ
τοὺς κατοικοῦντας αὐτὴν, διότι [13]παρήλθοσαν
[14]τὸν νόμον, καὶ ἤλλαξαν [15]τὰ προστάγματα
6 διαθήκην αἰώνιον. Διατοῦτο ἀρὰ ἔδεται
τὴν γῆν, ὅτι ἡμάρτοσαν οἱ κατοικοῦντες αὐτήν·
διατοῦτο [16]πτωχοὶ ἔσονται οἱ [17]ἐνοικοῦντες ἐν
τῇ γῇ, [18]καὶ καταλειφθήσονται ἄνθρωποι ὀλίγοι.
7 [19]Πενθήσει οἶνος, πενθήσει ἄμπελος, σενάξουσι
πάντες οἱ εὐφραινόμενοι τὴν ψυχήν.
8 Πέπαυται εὐφροσύνη [20]τυμπάνων, πέπαυ-
9 ται φωνὴ κιθάρας. Ἠσχύνθησαν, οὐκ
ἔπιον οἶνον, πικρὸν ἐγένετο τὸ σίκερα τοῖς
10 [21]πίνουσιν. [22]Ἠρημώθη πᾶσα πόλις,
11 κλείσει οἰκίαν τοῦ μὴ εἰσελθεῖν. Ὀλολύζε-
τε περὶ τοῦ οἴνου πανταχῇ, πέπαυται πᾶσα
εὐφροσύνη [23]τῆς [24]γῆς, ἀπῆλθε πᾶσα εὐφρο-
12 σύνη τῆς γῆς. Καὶ καταλειφθήσονται πό-
λεις ἔρημοι, καὶ οἶκοι ἐγκαταλελειμμένοι ἀπο-
13 λοῦνται. Ταῦτα πάντα [25]ἔσονται ἐν τῇ
γῇ ἐν μέσῳ τῶν ἐθνῶν. ὃν τρόπον ἐάν τις καλα-
μήσηται ἐλαίαν, οὕτως καλαμήσονται αὐτούς· καὶ ἐὰν
14 παύσηται ὁ τρυγητός, [26]Οὗτοι [27]βοῇ φω-
νήσουσιν. οἱ δὲ καταλειφθέντες ἐπὶ τῆς γῆς εὐ-
φρανθήσονται ἅμα τῇ δόξῃ κυρίου, [28]ταρα-
15 χθήσεται τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης. Δια-
τοῦτο ἡ δόξα κυρίου ἐν ταῖς νήσοις ἔσαι τῆς θαλάσ-
σης, τὸ ὄνομα κυρίου ἔνδοξον ἔσαι.
16 [29]Κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν πτερύγων τῆς γῆς
[30]τέρατα ἠκούσαμεν, ἐλπὶς τῷ εὐσεβεῖ. [31]καὶ
ἐροῦσιν, [32]Οὐαὶ τοῖς ἀθετοῦσιν, [33]οἱ ἀθετοῦν-
17 τες τὸν νόμον. Φόβος καὶ βόθυνος καὶ πα-
γὶς ἐφ' ὑμᾶς τοὺς ἐνοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς.
18 Καὶ ἔσαι ὁ φεύγων τὸν φόβον, ἐμπεσεῖται εἰς τὸν
βόθυνον· [34]καὶ ὁ ἐκβαίνων ἐκ τοῦ βοθύνου, ἁλώ-
σεται ὑπὸ τῆς παγίδος· ὅτι θυρίδες ἐκ τοῦ οὐ-
ρανοῦ [35]ἀνεῴχθησαν, καὶ σεισθήσεται τὰ θεμέ-
19 λια τῆς γῆς. [36]Ταραχῇ ταραχθήσεται
ἡ γῆ, καὶ ἀπορίᾳ ἀπορηθήσεται ἡ γῆ.

---

39 in M. sic incipit versiculus, Καὶ ἔσαι ἐμπόριον πάσαις ταῖς βασιλείαις, &c. ad quæ verba P. sic, ὁ Ἀ. καὶ τὸ Ἑβραϊκὸν, ἄνευ τῶν ἄρθρων, καὶ τοῦ πᾶσα (pro πάσαις forte) φασὶ, Καὶ ἔσαι ἐμπόριον αὐτῆς, καὶ μίσθωμα ἡγιασμένον τῷ κυρίῳ. 40 M. Ald. C. ἅγιος. 41 Alex. M. Ald. C. τῷ κυρίῳ. 42 P. ὃ δὴ σαφῶς ἐξέδωκε Σύμ. εἰπών· τοῖς γὰρ κατοικοῦσιν ἐνώπιον κυρίου ἔσαι ἡ ἐμπορεία αὐτῆς φαγεῖν εἰς πλησμονὴν, καὶ περιβάλλεσθαι εἰς τὸ παλαιῶσαι. ὁ δὲ Ἀκύλ. τοῖς καθημένοις εἰς τὸ πρόσωπον κυρίου ἔσαι ἐμπόριον αὐτῆς τοῦ φαγεῖν εἰς πλησμονὴν, εἰς ἔσθησιν μετάρσεως. ὁ δὲ Θεοδ. καὶ περιβάλλεσθαι εἰς παλαίωσιν. οἱ δὲ ἑβδομήκοντα, καὶ περὶ τῶν προσφερόντων αὐτῇ· (sc. ὡς ἐν εὐκληρίοις ἑστιωμένων &c. inquit P.) 43 Ald. κυρίου ἐν Ἱερουσαλὴμ, πᾶσα. 44 Alex. & C. εἰς συμβολήν.

Cap. 24. 1 Ald. C. οἰκουμένην ὅλην, καί. 2 M ÷ τὰ ὄρεα. Τόμος κϛʹ. 3 Aq. & Th. διασκορπίσει. 4 Alex. ὁ ἱερεύς. 5 M ÷ Ἀ. ὡς ὁ δοῦλος, ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ. 6 Alex. & C. καὶ ὁ. 7 M ÷ Σ. ὡς ὁ ἀπαιτῶν, οὕτως ὁ ἀπαιτούμενος. 8 M ÷ Θ. τὸ ῥῆμα τοῦτο. 9 M ÷ Θ. Σ. κατερρίφη. 10 M ÷ Θ. Σ. κατερρίφη. 11 Alex. καὶ ἐπένθησαν. P. ἡ γῆ γάρ φησιν ὁ Σύμ. ἐφονοκτονήθη ὑπὸ τῶν κατοικούντων αὐτήν. 12 Alex. Ἡ δὲ γῆ ἠνόμησεν. M. Ald. C. Καὶ ἡ γῆ ἠνόμησεν. 13 Alex. Ald. C. παρέβησαν. M. τὸν νόμον παρέβησαν. cum ÷ παρῆλθον. addit autem M. post παρέβησαν, κυρίου, καὶ διεσκέδασαν. inter προστάγματα vero, & διαθήκην * οἱ Ο, διεσκέδασαν. 14 Ald. C. τὸν νόμον κυρίου, καὶ διεσκέδασαν, ἤλλαξαν. 15 Alex. τὰ προστάγματα κυρίου διαθήκην. 16 S. apud P. ἐκτρυχωθήσονται. 17 C. κατοικοῦντες.

18 καὶ Ald. deest, ut & M. cum ÷ Ἀ. καὶ ὑπολειφθήσονται ἄνθρωπος ἐλάχιστος. Σ. ἄνθρωπος ὀλίγος. Θ. ἄνθρωποι ὀλίγοι. 19 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, πενθήσει ὁ οἶνος, Ἀ. ἐξέδωκεν, ἐπένθησεν ὁ παρωνισμὸς, (in marg. παρωνισμός.) 20 M. Ald. C. τυμπάνων πέπαυται αὐθάδεια, καὶ πλοῦτος ἀσεβῶν πέπαυται. 21 M. Ald. πίνουσιν. 22 Alex. * Ἠρωμώθη. 23 τῆς γῆς C. deest. post M * Θ. ἀπεχίσθη χαρά. ceterum habet hoc Nobilius. 24 Alex. γῆς. Καὶ καταλειφθήσονται. 25 Alex. & C. ἔσαι. 26 Ald. C. Καὶ οὗτοι. 27 Ald. C. βοῇ βοήσονται. Alex. φωνῇ βοήσονται. sic etiam M. P. autem ibidem, Διαστολῇ χρησάμενος ὁ Σύμ. δύο κατὰ τὸ αὐτὸ παρέστησε διανοίας, εἰπών· ὡς ἐπιφυλλίδες, ἐὰν συντελεσθῇ τρυγητός. εἶτ' ἐξ ἑτέρας φησὶν ἀρχῆς, οὗτοι ἐπαροῦσι φωνὴν αὐτῶν. quorum utriusque rationem v. apud P. ad locum. His autem mox subjungit, κατὰ δὲ ἑβδομήκοντα, οἱ ἀσεβεῖς τρυγητὸν παθόντες ἔσχατον φωνὰς ἀποδώσουσι. 28 Th. ἤχησαν ὕδατα θαλάσσης. 29 C. Κυρίου τοῦ θεοῦ. 30 S. & Th. ψαλμούς. Aq. μελῳδίας. 31 M ÷ Ἀ. Θ. καὶ ἐρεῖ. aa. seq. καὶ εἶπε, τὸ μυστήριόν μου ἐμοὶ, τὸ μυστήριόν μου ἐμοί, καὶ τοῖς ἐμοῖς. apud Procop. quidem post, καὶ ἐροῦσι, hæc sub asterisco apponuntur, τὸ μυστήριόν μου ἐμοὶ, τὸ μυστήριόν μου ἐμοί. ac Hier. monet in 70. non haberi, sed de Th. translatione in Græco esse addita. nec hab. Cyrill. Chrys. quidem & Theodor. ea legunt. 32 Aq. Ὦ οἴμοι ἀθετοῦντες ἠθέτησαν. S. οἴμοι ἀθετοῦντες ἠθέτησαν. 33 M * Θ. καὶ ἀθεσίαν ἀθετούντων. 34 Alex. M. ὁ δέ. 35 Alex. M. ἠνεῴχθησαν. 36 M ÷ Θ. θραυσθήσεται ἡ γῆ, καὶ διασκεδάσει διασκεδασθήσεται γῆ.

20 Ἔκλινεν [37] ὡς ὁ μεθύων καὶ κραιπαλῶν, καὶ σει-
σθήσεται ὡς ὀπωροφυλάκιον ἡ γῆ· κατίσχυσε γὰρ
ἐπ' αὐτῆς ἡ ἀνομία, καὶ πεσεῖται, καὶ οὐ μὴ δύνηται ἀ-
21 ναστῆναι. Καὶ ἐπάξει ὁ θεὸς ἐπὶ τὸν κόσμον
τοῦ οὐρανοῦ τὴν χεῖρα, καὶ ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς.
22 [38] Καὶ συνάξουσι [39] συναγωγὴν αὐτῆς εἰς δε-
σμωτήριον, καὶ ἀποκλείσουσιν εἰς ὀχύρωμα· διὰ
23 πολλῶν γενεῶν ἐπισκοπὴ ἔσται αὐτῶν. Καὶ
τακήσεται ἡ πλίνθος, καὶ πεσεῖται τὸ τεῖχος·
[40] ὅτι βασιλεύσει κύριος [41] ἐν Σιὼν, καὶ ἐξ Ἱε-
ρουσαλὴμ, καὶ ἐνώπιον τῶν πρεσβυτέρων δοξα-
σθήσεται.

Κεφ. κε'. 25.

1 [1] Κύριε [2] ὁ θεός δοξάσω σε, ὑμνήσω τὸ
ὄνομά σου, ὅτι ἐποίησας θαυμαστὰ πράγματα,
2 βουλὴν ἀρχαίαν ἀληθινήν. [3] γένοιτο. Ὅ-
τι ἔθηκας πόλεις εἰς χῶμα, πόλεις ὀχυρὰς
[4] τοῦ μὴ πεσεῖν αὐτῶν τὰ θεμέλια, τῶν ἀσεβῶν
3 [5] πόλις τὸν αἰῶνα οὐ μὴ οἰκοδομηθῇ. [6] Δια-
τοῦτο εὐλογήσει σε ὁ λαὸς ὁ πτωχὸς, καὶ πό-
λεις ἀνθρώπων ἀδικουμένων [7] εὐλογήσουσί σε.
4 Ἐγένου γὰρ πάσῃ πόλει ταπεινῇ βοηθὸς, καὶ τοῖς
[8] ἀθυμήσασι δι' ἔνδειαν σκέπη, ἀπὸ ἀνθρώ-
πων πονηρῶν ῥύσῃ αὐτούς· σκέπη διψώντων, καὶ
5 πνεῦμα ἀνθρώπων ἀδικουμένων [9]. Ὡς ἄν-
θρωποι ὀλιγόψυχοι διψῶντες ἐν Σιὼν, [10] ἀ-
πὸ ἀνθρώπων ἀσεβῶν, οἷς ἡμᾶς [11] παρέδω-
6 κας [12]. Καὶ ποιήσει κύριος σαβαὼθ πᾶ-
σι τοῖς ἔθνεσιν· [13] ἐπὶ τὸ ὄρος τοῦτο [14] πίον-
7 ται [15] εὐφροσύνην, πίονται οἶνον. Χρί-
σονται μύρον [16] ἐν τῷ ὄρει τούτῳ· [17] παράδος
ταῦτα πάντα τοῖς ἔθνεσιν· ἡ γὰρ βουλὴ αὕτη
ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη. [18] Κατέπιεν ὁ θά-
8 νατος ἰσχύσας, καὶ πάλιν ἀφεῖλε [19] κύριος ὁ
θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ παντὸς προσώπου· τὸ
ὄνειδος τοῦ λαοῦ ἀφεῖλεν ἀπὸ πάσης τῆς γῆς,
9 τὸ γὰρ στόμα κυρίου [20] ἐλάλησε. Καὶ ἐροῦσι
[21] τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, Ἰδοὺ ὁ θεὸς ἡμῶν ἐφ' [22] ᾧ
ἠλπίζομεν, [23] καὶ σώσει ἡμᾶς. οὗτος κύριος,
ὑπεμείναμεν αὐτῷ, καὶ ἠγαλλιώμεθα καὶ εὐ-
φρανθησόμεθα ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ ἡμῶν.
10 Ἀνάπαυσιν δώσει ὁ θεὸς ἐπὶ τὸ ὄρος τοῦτο,
[24] καὶ καταπατηθήσεται ἡ Μωαβῖτις [25], ὃν τρό-
πον [26] πατοῦσιν ἅλωνα ἐν ἁμάξαις.
11 Καὶ ἀνήσει τὰς χεῖρας αὐτοῦ [27], ὃν τρόπον καὶ
αὐτὸς ἐταπείνωσε τοῦ ἀπολέσαι· καὶ ταπεινώσει
τὴν ὕβριν αὐτοῦ, [28] ἐφ' ἃ τὰς χεῖρας ἐπέβα-
12 λε. [29] Καὶ τὸ ὕψος [30] τῆς καταφυγῆς τοῦ
τοίχου ταπεινώσει, καὶ καταβήσεται ἕως τοῦ ἐδά-
φους.

37 *Alex.* *Ald.* *C.* καὶ σεισθήσεται ὡς ὀπωροφυλάκιον ἡ γῆ, ὡς ὁ μεθύων καὶ κραιπαλῶν (κρεπαλῶν *Alex.*) καὶ πεσεῖται, καὶ οὐ μὴ δύνηται ἀναστῆναι. κατίσχυσεν γὰρ ἐπ' αὐτῆς ἡ ἀνομία. Καὶ ἐπάξει ὁ θεός. sed *Ald.* *C.* Ἀ. Σ. Θ. pro Καὶ ἐπάξει ὁ θεὸς habent, Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐπάξει ὁ Θ. M. miram hic habet vocum metathesin, sed nullo plane discrimine à *Vaticano*. Ad ÷ vero in margine Θ. sic hab. Κλινομένη κλεισθήσεται (pro κλιθήσεται) ἡ γῆ. Σάλῳ σαλευθήσεται ἡ γῆ ὡς ὁ μεθύων, καὶ σεισθήσεται (ubi ad σαλευθήσεται ἡ γῆ) ὡς ὀπωροφυλάκιον· καὶ καταβαρυνθήσεται ἐπ' αὐτῆς ἡ ἀνομία αὐτῆς, καὶ πεσεῖται, καὶ οὐ προσθήσει ἀναστῆναι. 38 P. Διὸ Σύμ. φησί, καὶ ἀθροισθήσονται ἀθροισμὸν δεσμίου εἰς λάκκον, καὶ συγκλεισθήσονται εἰς συγκλεισμόν. 39 *Alex.* *Ald.* *C.* συναγωγὴν αὐτῆς (desunt *Alex.* & *C.*) καὶ ἀποκλείσουσιν εἰς ὀχύρωμα καὶ εἰς δεσμωτήριον διὰ πολλῶν. 40 in *Ald.* & *C.* sequitur, καὶ ἐντραπήσεται ἡ σελήνη, καὶ αἰσχυνθήσεται ὁ ἥλιος. quæ verba editio 70. non habuit, ut ostendit *Hier.* apud *Procop.* vero pro varia lectione, sive pro alia translatione, addita sunt margini. 41 *Alex.* M. *Ald.* *C.* ἐν Σιὼν, καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ. & M. ad vocem Σιὼν, * τῷ ὄρει.

Cap. 25. 1 *Mſ.* *Alex.* ᾨΔΗ'. Κύριε. M. Κύριος. 2 *Alex.* *Ald.* *C.* M. ὁ θεός μου. 3 *Alex.* *Ald.* γένοιτο κύριε. M. Ἀ. πεπιστωμένως. Σ. πίστει. Θ. ὅμως τε Ο. 4 *Alex.* & *C.* τοῦ πεσεῖν. 5 *C.* πόλεις τόν 6 *Ald.* Καὶ διὰ τοῦτο 7 *Euſeb.* οἱ λοιποὶ, δοξάσουσί σε. 8 *Ald.* ἀτιμήσασι. 9 *Alex.* & *C.* εὐλογήσουσίν σε. Ὡς. M. etiam εὐλογήσουσί σε, → in marg. 10 M. *Ald.* *C.* ὅτι ῥύσῃ αὐτοὺς ἀπό. 11 M * ταπεινώσεις. 12 in *aliquib. ll.* hæc seqq. καύσωνα ἐν σκέπῃ νέφους κληματίδα ἰσχυρῶν ταπεινώσεις. quæ fere omnia apud *Procop.* sub asterisco *Th.* tribuuntur. 13 P. τὸ δὲ, ἐπὶ τὸ ὄρος, κατὰ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνευτὰς διάνοιαν ἑτέραν παρίστησι. Σαφῶς γὰρ οὕτως ἐξέδωκε Σύμ. (inde ab hac clausula ad finem versus 8.) Καταποντιεῖ ἐν τῷ ὄρει τούτῳ πρόσωπον τοῦ ἐξουσιαστοῦ τοῦ ἐξουσιάζοντος πάντων τῶν ἐθνῶν, καὶ ἡ κρίσις ἡ κεκριμένη κατὰ πάντων τῶν ἐθνῶν καταποθῆναι ποιήσει τὸν θάνατον εἰς τέλος, καὶ ἐξαλείψει κύριος ὁ θεὸς ἀπὸ προσώπου πᾶν δάκρυον, καὶ τὸ ὄνειδος τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἀφελεῖ ἀπὸ πάσης τῆς γῆς, ὅτι κύριος ἐλάλησεν· οἷς Ἀκ. καὶ Θεοδ. συμφώνως ἐξέδωκαν. Et paulo post, ἀντὶ δὲ τοῦ, πρόσωπον τοῦ ἐξουσιαστοῦ, τὸ πρόσωπον τῆς σκοτίας Σύμ. τε καὶ Θεοδ. ἐξέδωκαν. 14 in *quibuſdam ll.* hæc seqq. πότον λιπασμάτων, πότον τρυγιῶν. 15 *C.* ἐν εὐφροσύνῃ. 16 M ÷ * Σ. τρυγιῶν διϋλισμένων καὶ καταπίεται. 17 M ÷ καὶ παραδώσει παραδοθήσονται ἐν τῷ ὄρει. 18 M → Θ. κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νῖκος. Ἀ. καταποντίσει τὸν θάνατον εἰς νῖκος. 19 *Alex.* & *C.* ὁ θεός. 20 M. ἐλάλησε ταῦτα. 21 *Alex.* ἐν τῇ ἡμέρᾳ. 22 M. *Ald.* ὅν. 23 *Alex.* καὶ ἠγαλλιώμεθα καὶ εὐφράνθημεν ἐπὶ σῇ σωτηρίᾳ ἡμῶν. Ὅτι ἀνάπαυσιν δώσει. *C.* καὶ ἠγαλλιώμεθα ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ ἡμῶν, καὶ εὐφρανθησόμεθα. Ὅτι ἀνάπαυσιν ποιήσει. M. hic etiam, καὶ ἠγαλλιώμεθα, cum * Θ. Σ. καὶ σώσει ἡμᾶς· οὗτος κύριος, ὑπεμείναμεν. statim vero post ἠγαλλιώμεθα & alterum habet * αὐτῷ· καὶ εὐφρανθησόμεθα ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ ἡμῶν. 24 S. καὶ ἀλοήσομεν τὴν Μωὰβ ὑποκάτω αὐτῆς, ὡς ἀλοητὸν ἀχύρου, ὡς πηλόν. 25 in *quibuſdam ll.* seq. ἐν τῷ τόπῳ αὐτῆς. 26 *Alex.* πατῶσιν. 27 in *aliquot ll.* hæc seqq. ὡς ἁπλοῖ ὁ νηχόμενος εἰς τὸ κολυμβῆσαι. His quidem verbis, Καὶ ἀνήσει τὰς χεῖρας αὐτοῦ &c. hæc apud *Procop.* in margine apposita sunt, ἐξαπλώσει τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐν μέσῳ αὐτοῦ, καθὼς ἀναπλῶσαι ὁ νηχόμενος εἰς τὸ κολυμβῆσαι. 28 M. ἐφ' ὅν. 29 P. sub initium cap. 26, ἀντὶ δὲ τοῦ, Καὶ τὸ ὕψος τῆς καταφ. &c. Σύμ. Καὶ τὸ ὀχύρωμα τοῦ ὕψους τῶν τειχῶν σου κύψει, φησί. 30 *Alex.* τοῦ τοίχου σου. *Ald.* *C.* τοῦ οἴκου σου.

Κεφ. κϛʹ. 26.

1 [1] Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ [2] ᾄσονται τὸ ᾆσμα τοῦτο
ἐπὶ γῆς [3] τῆς Ἰουδαίας, Ἰδοὺ [4] πόλις [5] ἰσχυρὰ,
καὶ [6] σωτήριον θήσει [7] τὸ τεῖχος, καὶ περίτει-
2 χος. Ἀνοίξατε πύλας, [8] εἰσελθέτω λα-
ὸς φυλάσσων δικαιοσύνην, καὶ φυλάσσων ἀλή-
3 θειαν, Ἀντιλαμβανόμενος ἀληθείας,
καὶ φυλάσσων [9] εἰρήνην· ὅτι ἐπὶ σοὶ [10] ἐλπίδι
4 Ἤλπισαν [11] κύριε ἕως τοῦ αἰῶνος, ὁ θεὸς ὁ μέ-
5 γας, ὁ αἰώνιος, Ὃς ταπεινώσας [12] κατ-
ήγαγες τοὺς [13] ἐνοικοῦντας ἐν ὑψηλοῖς· πόλεις
ὀχυρὰς καταβαλεῖς, καὶ κατάξεις [14] ἕως ἐδά-
6 φους. Καὶ πατήσουσιν [15] αὐτοὺς πόδες πρα-
7 έων καὶ [16] ταπεινῶν. Ὁδὸς [17] εὐσεβῶν
εὐθεῖα ἐγένετο, [18] ἡ ὁδὸς τῶν εὐσεβῶν καὶ παρε-
8 σκευασμένη. Ἡ γὰρ ὁδὸς κυρίου κρίσις.
ἠλπίσαμεν ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου, καὶ ἐπὶ τῇ μνείᾳ
9 Ἣ [19] ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ [20] ἡμῶν· [21] ἐκ νυκτὸς
ὀρθρίζει τὸ πνεῦμά μου πρὸς σὲ ὁ θεὸς, διό-
τι φῶς τὰ προστάγματά σου ἐπὶ τῆς γῆς. δι-
καιοσύνην μάθετε οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς·
10 [22] Πέπαυται γὰρ ὁ ἀσεβής. [23] πᾶς ὃς οὐ μὴ μάθῃ
δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλήθειαν οὐ μὴ [24] ποιή-
σει. ἀρθήτω ὁ ἀσεβὴς, ἵνα μὴ ἴδῃ τὴν δόξαν
κυρίου. Κύριε ὑψηλός σου ὁ βραχίων,
11 καὶ οὐκ ᾔδεισαν, γνόντες δὲ [25] αἰσχυνθήσονται.
ζῆλος λήψεται λαὸν ἀπαίδευτον, καὶ νῦν πῦρ
12 τοὺς ὑπεναντίους ἔδεται. Κύριε ὁ θεὸς ἡ-
μῶν, [26] εἰρήνην δὸς ἡμῖν, πάντα γὰρ ἀπέ-
13 δωκας [27] ἡμῖν. Κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, κτῆ-
σαι ἡμᾶς. κύριε ἐκτός σου ἄλλον οὐκ οἴδαμεν·
14 τὸ ὄνομά σου ὀνομάζομεν. [28] Οἱ δὲ νε-
κροὶ ζωὴν οὐ μὴ ἴδωσιν, οὐδὲ ἰατροὶ οὐ μὴ ἀνα-
στήσουσι· διὰ τοῦτο ἐπήγαγες, καὶ ἀπώλεσας, καὶ
15 ἦρας [29] πᾶν ἄρσεν αὐτῶν. Πρόσθες αὐ-
τοῖς [30] κακὰ κύριε, πρόσθες κακὰ [31] τοῖς ἐν-
16 δόξοις τῆς [32] γῆς. Κύριε ἐν θλίψει [33] ἐ-
μνήσθην σου, ἐν θλίψει μικρᾷ ἡ παιδεία σου ἡ-
17 μῖν. Καὶ [34] ὡς ἡ ὠδίνουσα ἐγγίζει [35] τε-
κεῖν, ἐπὶ [36] τῇ ὠδῖνι αὐτῆς [37] ἐκέκραξεν, οὕ-
18 τως ἐγενήθημεν τῷ ἀγαπητῷ σου. Διὰ
τὸν φόβον σου κύριε ἐν γαστρὶ ἐλάβομεν, καὶ ὠ-
δινήσαμεν, καὶ ἐτέκομεν πνεῦμα σωτηρίας
[38] σου, ὃ ἐποιήσαμεν ἐπὶ τῆς γῆς. [39] οὐ πεσού-
μεθα, ἀλλὰ πεσοῦνται [40] πάντες οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ
19 τῆς γῆς. [41] Ἀναστήσονται οἱ [42] νεκροὶ, καὶ
[43] ἐγερθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις, καὶ εὐφραν-
θήσονται οἱ ἐν τῇ γῇ· ἡ γὰρ δρόσος ἡ παρὰ σοῦ
ἴαμα αὐτοῖς ἐστιν, ἡ δὲ γῆ τῶν ἀσεβῶν πεσεῖ-
20 ται. Βάδιζε [44] λαός μου, εἴσελθε εἰς [45] τὰ
ταμεῖά σου, ἀπόκλεισον τὴν θύραν σου, ἀπο-
κρύβηθι μικρὸν ὅσον ὅσον, ἕως ἂν παρέλθῃ ἡ ὀργὴ
21 κυρίου. Ἰδοὺ γὰρ κύριος [46] ἀπὸ τοῦ ἁγίου
[47] ἐπάγει τὴν ὀργὴν ἐπὶ τοὺς [48] ἐνοικοῦντας ἐπὶ
τῆς γῆς· καὶ ἀνακαλύψει ἡ γῆ [49] τὸ αἷμα αὐτῆς,
καὶ [50] οὐ κατακαλύψει [51] τοὺς [52] ἀνῃρημένους.

Cap. 26. 1 *Ms. Alex.* ὨΔΗʹ. M. Τόμος κζʹ. ÷ Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ᾀείσεται τὸ ᾆσμα τοῦτο ἐν τῇ Ἰούδα πόλιν (πόλει) κράτους αὐτοῦ. 2 *Euseb. Emiss.* Σ. ἐροῦσιν οἱ ᾄδοντες τὸ ᾆσμα· Πόλιν ἰσχυρὰν ἔχομεν· κατὰ δὲ τὸν Ἀ. Πόλις κράτους ἡμῖν σωτήριον, ἡ δὲ Ἑβρ. λέξις ἀντὶ τοῦ σωτήριον, τὸ ὄνομα Ἰησοῦ λευκῶς οὕτω περιέχει· αὐτοῖς γράμμασιν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν Ἑβραϊκῶς γράφεται. 3 *Alex.* M. *Ald.* & *C.* Ἰούδα, (M. *Ald.* Ἰουδαίας) λέγοντες, Ἰδού. 4 *Alex.* πόλεις. 5 *Alex.* M. ὀχυρά. 6 *Alex. Ald. C.* σωτήριον ἡμῶν (*Alex.* ἡμῖν) θήσει. 7 *Alex.* τεῖχος. 8 *Alex.* εἰσελθάτω. 9 M * Ἀ. Θ. εἰρήνην. 10 *Alex.* Ἤλπισα κύριε. *C.* Ἠλπίσαμεν κύριε. 11 *Ald.* Κύριος. 12 *C.* κατήγαγεν. 13 *C.* κατοικοῦντας. 14 *Alex.* αὐτὰς ἕως τοῦ ἐδάφους. 15 *Alex.* & *C.* αὐτάς. M. αὐτάς· cum — ἕως χώματος. 16 *Ald. C.* ταπεινῶν βήματα. M ÷ Θ. πενήτων. 17 *Ald.* ἀσεβῶν. 18 *Alex. Ald. C.* καὶ παρεσκευασμένη ἡ ὁδὸς τῶν εὐσεβῶν (*Ald.* ἀσεβῶν.) M. caret articulo. 19 *Ald. C.* ἐπεθύμει. 20 M. *Ald. C.* μου. 21 *Alex.* ὨΔΗʹ. 22 *Aq.* & *Th.* ἠλεήθη ἀσεβής. *S.* ἐδωρήθη ἀσεβής. 23 *Alex. C.* Οὐ μὴ μάθῃ. M — Θ. Σ. οὐκ ἔμαθε. *Aq.* οὐ μὴ μάθῃ· οὐ μὴν ἔμαθε. 24 *Alex.* ποιήσῃ. 25 M ÷ Σ. Θ. αἰσχυνθήτωσαν. Ἀ. αἰσχυνθείησαν. 26 M ÷ θήσεις εἰρήνην ἡμῖν. 27 M * τὰ ἔργα ἡμῶν. 28 M. versum hunc integrum sub ÷ sic habet. Ἀ. ἀποθνήσκοντες οὐ μὴ ζήσωσιν, Ῥαφαΐν. Θ. οὐ μὴ ἀναστῶσιν οἱ νεκροί· οὐ μὴ ζωοποιήσωσι. οἱ Δ. ὅμως τε Ο. Item pro ἀναστήσουσι hab. ἀναστήσωσι ibidem 29 *S.* πᾶσαν τὴν μνήμην αὐτῶν. *Aq.* & *Th.* πᾶν τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. 30 *Euseb.* τὰ μὲν κακὰ οὔτε παρὰ τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς, οὔτε ἐν τῇ Ἑβρ. ἀναγνώσει, εὕρομεν. κατὰ δὲ τοὺς ἑρμηνευτὰς, προσέθηκας τῷ ἔθνει ἐν ᾧ ἐδοξάσθης, εἴρηται. 31 *Alex.* M. πᾶσιν τοῖς 32 post γῆς M * ἐμάκρυνας πάντα τὰ πέρατα. quod in nullo cod. esse inventum ait *Nobilius*. 33 M. *Ald. C.* ἐμνήσθημεν. 34 M. *Ald. C.* ὡσεὶ ὠδίνουσα. 35 *Alex.* M. *Ald. C.* τοῦ τεκεῖν, καὶ ἐπί· & in M. Τόμος κηʹ. 36 *Alex.* τῇ * ὠδίνῃ. 37 *C.* κράζει. 38 *Alex.* σου ἐποιήσαμεν. *Ald. C.* σου ὃ ἐποίησας. M. ὃ ἐποιήσαμεν. 39 *Alex.* ἀλλὰ πεσοῦνται οἱ ἐνοικοῦντες. 40 πάντες *C.* deest. 41 *Alex.* Ἀναστήσονται γὰρ οἱ. *Aq.* ζήσονται οἱ τεθνεῶτές σου. *S.* & *Th.* ζήσονται οἱ νεκροί σου. 42 M. * addit σου post νεκροί. 43 *Euseb.* οἱ λοιποὶ, ὡς κοιμηθέντων αὐτῶν· διὸ κατὰ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνευτὰς, ἐξυπνισθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις, κατὰ τὸ πρῶτον εἴρηται· κατὰ δὲ τὸ δεύτερον, ἀγαλλιάσονται, ἢ αἰνέσουσι κατὰ τὸν Ἀκ. ἢ ἀλαλάξουσι κατὰ τὸν Θεοδ. 44 *Alex.* ὁ λαός μου. 45 *Alex.* τὰ ταμιεῖά. *Ald.* τὸ ταμιεῖόν. 46 M ÷ οἱ Γ. ὅμως, ἀπό. 47 M ÷ Σ. ἐπισκέψασθαι τὴν ἀνομίαν τῶν κατοικούντων αὐτήν. 48 M. *Ald. C.* κατοικοῦντας. 49 *Alex.* τὸ στόμα. 50 οὐ *Ald.* deest. 51 *Alex.* ἡ γῆ τούς. 52 *C.* ἀνῃρημένους ἔτι.

Κεφ.

Κεφ. κζ'. 27.

1 [1]ΕΝ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπάξει ὁ θεὸς τὴν
μάχαιραν τὴν ἁγίαν, καὶ τὴν μεγάλην, καὶ
τὴν ἰσχυρὰν [2]ἐπὶ τὸν δράκοντα ὄφιν φεύγοντα,
ἐπὶ τὸν δράκοντα ὄφιν σκολιόν· [3]ἀνελεῖ τὸν [4]δρά-
2 κοντα. Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ [5]ἀμπελὼν κα-
λὸς, ἐπιθύμημα [6]ἐξάρχειν κατ' [7]αὐτῆς.
3 Ἐγὼ πόλις [8]ὀχυρὰ, πόλις πολιορκουμένη,
μάτην ποτιῶ αὐτήν· ἁλώσεται γὰρ νυκτὸς, ἡ-
4 μέρας δὲ πεσεῖται [9]τεῖχος. Οὐκ ἔστιν,
ἣ οὐκ ἐπελάβετο αὐτῆς. τίς με θήσει φυλάσ-
σειν καλάμην ἐν ἀγρῷ; διὰ τὴν πολεμίαν ταύ-
την ἠθέτηκα αὐτήν· τοίνυν διατοῦτο ἐποίησε
[10]κύριος πάντα ὅσα συνέταξε. κατακέκαυ-
5 μαι, Βοήσονται [11]οἱ ἐνοικοῦντες ἐν
αὐτῇ, ποιήσωμεν εἰρήνην αὐτῷ, [12]ποιήσωμεν
6 εἰρήνην, Οἱ ἐρχόμενοι τέκνα Ἰακώβ·
βλαστήσει καὶ ἐξανθήσει Ἰσραὴλ, καὶ ἐμπλησθή-
7 σεται ἡ οἰκουμένη τοῦ καρποῦ αὐτοῦ. Μὴ ὡς
αὐτὸς ἐπάταξε, καὶ αὐτὸς οὕτως πληγήσεται;
[13]καὶ ὡς αὐτὸς ἀνεῖλεν, [14]οὕτως ἀναιρεθήσε-
8 ται; Μαχόμενος καὶ [15]ὀνειδίζων ἐξα-
ποστελεῖ αὐτούς. οὐ σὺ ἦσθα [16]μελετῶν τῷ
πνεύματι τῷ σκληρῷ, ἀνελεῖν αὐτοὺς πνεύματι
9 θυμοῦ; Διατοῦτο [17]ἀφαιρεθήσεται [18]ἀ-
νομία Ἰακὼβ, καὶ τοῦτό [19]ἐστιν ἡ εὐλογία αὐ-
τοῦ, [20]ὅταν ἀφέλωμαι [21]τὴν ἁμαρτίαν αὐ-
τοῦ, [22]ὅταν [23]θῶσι πάντας τοὺς λίθους τῶν βω-
μῶν [24]κατακεκομμένους, ὡς κονίαν λεπτήν·
καὶ οὐ μὴ μείνῃ τὰ [25]δένδρα αὐτῶν, καὶ τὰ
[26]εἴδωλα αὐτῶν [27]ἐκκεκομμένα, ὥσπερ
10 δρυμὸς μακράν. [28]Τὸ κατοικούμενον
ποίμνιον ἀνειμένον ἔσται, ὡς ποίμνιον καταλε-
λειμμένον· καὶ ἔσται πολὺν χρόνον εἰς βόσκημα,
[29]καὶ ἐκεῖ [30]ἀναπαύσονται ποίμνια.
11 Καὶ μετὰ χρόνον οὐκ ἔσται ἐν αὐτῇ [31]πᾶν χλω-
ρὸν διὰ τὸ ξηρανθῆναι. [32]γυναῖκες ἐρχόμεναι
ἀπὸ θέας δεῦτε. οὐ γὰρ λαός ἐστιν ἔχων σύνεσιν,
διατοῦτο οὐ μὴ [33]οἰκτειρήσῃ ὁ ποιήσας αὐτοὺς, οὐδὲ ὁ
12 πλάσας αὐτοὺς οὐ μὴ [34]ἐλεήσῃ. Καὶ ἔσται ἐν τῇ
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, [35]συμφράξει [36]ὁ θεὸς [37]ἀπὸ τῆς
διώρυγος τοῦ ποταμοῦ ἕως [38]Ῥινοκορούρων. ὑμεῖς
δὲ συναγάγετε [39]κατὰ ἕνα τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ.
13 Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, σαλπιοῦσι [40]τῇ
σάλπιγγι τῇ μεγάλῃ, καὶ ἥξουσιν οἱ [41]ἀπολό-
μενοι [42]ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἀσσυρίων, καὶ οἱ ἀπολό-
μενοι ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ [43]προσκυνήσουσι τῷ κυρίῳ
ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιον [44]ἐν [45]Ἱερουσαλήμ.

Κεφ. κη'. 28.

1 ΟΥαὶ τῷ στεφάνῳ [1]τῆς ὕβρεως, οἱ [2]μι-
σθωτοὶ [3]Ἐφραὶμ, [4]τὸ ἄνθος τὸ ἐκπεσὸν
[5]ἐκ τῆς δόξης [6]ἐπὶ τῆς [7]κορυφῆς [8]τοῦ ὄρους τοῦ
2 παχέος, οἱ [9]μεθύοντες ἄνευ οἴνου. Ἰδοὺ
[10]ἰσχυρὸν καὶ σκληρὸν ὁ θυμὸς κυρίου, [11]ὡς χά-

Cap. 27. 1 *Mſ. Alex.* & M. Τῇ ἡμέρᾳ. 2 M ÷ Ἀ. ἐπὶ Λευιάθαν ὄφιν μοχλόν. quem repetit paulo aliter P. ad locum. ὡς δὲ Ἀκύλας, ἐπὶ Λευιάθαν ὄφιν ἐσκιρωμένον ἢ ἐπερρωμένον, καὶ ἀποκτενεῖ σὺν τὸ κῆτος τὸ ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Θ. ἐπὶ Λευιάθαν ὄφιν ἐνεσκιρωμένον, καὶ ἀποκτενεῖ &c. hunc P. omiſit. Σ. κατὰ Λευιάθαν τοῦ ὄφεως τοῦ συγκλείοντος, καὶ κατὰ τοῦ ὄφεως τοῦ σκολιοῦ· καὶ ἀποκτενεῖ τὸν δράκοντα τὸν ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. quem P. ad verbum repetit, omiſſo duntaxat, τοῦ συγκλείοντος, καὶ κατὰ τοῦ ὄφεως. 3 *Alex. Ald. C.* καὶ ἀνελεῖ. 4 *C.* δράκοντα τὸν ἐν τῇ θαλάσσῃ. 5 *Ald.* ἀφελῶν. 6 M. *Ald.* ἐξάρχει. 7 M. αὐτοῦ. 8 *Alex.* ἰσχυρά. 9 *Alex.* τὸ τεῖχος. Καὶ οὐκ. *Ald. C.* τεῖχος αὐτῆς. Οὐκ. 10 *Alex.* κύριος ὁ θεός. 11 M. *Ald. C.* πάντες οἱ. 12 *Mſ. Barb.* ποιήσωμεν εἰρήνην οἱ ἐρχόμενοι τέκνα Ἰακὼβ βλαστήσει. pro βλαστήσει, Ἀ. Σ. Θ. ῥιζώσει. P. ἀντὶ δὲ τοῦ ποιήσωμεν εἰρήνην, Οἱ ἐρχόμενοι, παρέθεντό τινες κατὰ τοὺς ἄλλους ἑρμηνευτὰς, εἰρηνοποιήσει μοι τοὺς ἐρχομένους. 13 *Barb.* ἢ ὡς αὐτὸς ἀνεῖλεν. M. *Ald.* καὶ ὡς αὐτὸς οὕτως ἀνεῖλεν. 14 M. καὶ αὐτὸς οὕτως. 15 Ἀ. Σ. ἐν σάτῳ σάτον. Θ. ἐν μέτρῳ μέτρον ἐν τῇ ἐξαποστολῇ αὐτῆς κρινεῖς αὐτήν. ἐμελέτησεν ἐν τῷ πνεύματι αὐτοῦ τῷ σκληρῷ ἐν ἡμέρᾳ καύσωνος.
16 *Alex. Barb.* M. *C.* ὁ μελετῶν. 17 Ἀ. Σ. Θ. ἐξιλασθήσεται. 18 *Alex. Barb.* ἡ ἀνομία. 19 Ἀ. Σ. Θ. πᾶς ὁ καρπὸς τοῦ περιαιρεθῆναι τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ. 20 *Barb.* ὅτ' ἄν. 21 *Alex. Barb. C.* αὐτοῦ τὴν ἁμαρτίαν. M. ἁμαρτίαν αὐτοῦ. 22 *Barb.* ὅτ' ἄν. 23 *Alex.* θῶ.
24 Ἀ. προσερραγμένους. Σ. λελεπτοκοπημένους. Θ. ἐκτετιναγμένους. 25 Ἀ. Σ. Θ. ἄλση. 26 Ἀ. Σ. Θ. τεμένη. 27 *C.* ἐκκεκαυμένα. 28 P. ἅπερ οὕτως ἐξέδωκε Σύμ. πόλις γὰρ ὠχυρωμένη μόνη, καλὴ ἀφεῖται, καὶ ἐγκαταλέλειπται ὡς ἔρημος. ἐκεῖ νεμηθήσεται μόσχος, καὶ ἐκεῖ κοιταθήσεται, καὶ ἀναλώσει τοὺς κλάδους αὐτῆς· ἐν τῷ ξηρανθῆναι τὸν θερισμὸν αὐτῆς, συντριβήσονται. 29 *Barb.* κἀκεῖ ἀναπαύσονται καὶ μετά. 30 *Alex. C.* ἀναπαύσονται. Καὶ (*Alex.* deeſt) μετὰ πολὺν (*Alex.* deeſt) χρόνον οὐκ ἔσται. 31 al. οὐθέν. 32 M. Τόμος κθ'. *Aq.* γυναῖκες ἐρχόμεναι φωτίζουσιν αὐτήν. *S.* γυναῖκες ἐρχόμεναι καὶ δηλοῦσαι αὐτήν. 33 M. *Barb.* οἰκτειρήσει. 34 *Alex.* M. ἐλεήσει. 35 *aa. ll.* συρράξει. P. ὅπερ πατάξει ἡρμήνευσαν οἱ λοιποί. Ἀ. Σ. Θ. ῥαβδίσει. 36 *Alex. Ald. C.* κύριος. 37 P. ἀπὸ τοῦ ῥείθρου ποταμοῦ ἕως τοῦ χειμάρρου Αἰγύπτου, κατὰ Σύμ. ὥπερ ἰσοδυναμοῦσι καὶ οἱ λοιποί. 38 M. *Ald. C.* Ῥινοκούρων. *Barb.* Ῥινοκουρούρων. Ἀ. Σ. Θ. τοῦ χειμάρρου Αἰγύπτου.
39 *Alex. Barb.* & *C.* τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ καθ' ἕνα ἕνα. 40 *Alex.* ἐν τῇ σάλπιγγι. *Barb.* σάλπιγγι. Ἀ. Σ. Θ. ἐν κερατίνῃ. 41 *Alex.* ἀπὸ ἀνατολῶν ἐν τῇ. 42 *Barb.* ἐν Αἰγύπτῳ καὶ προσκυνήσουσι. 43 *Alex.* προσκυνήσωσιν. 44 *Barb.* τὸ ἐν. 45 al. Σιών.

Cap. 28. 1 *Euſeb.* οἱ λοιποί, τῆς ὑπερηφανίας. 2 Ἀ. Σ. Θ. μεθύοντες. 3 *Mſ. Barb.* τοῦ Ἐφραίμ. 4 al. τὸ ὡραῖον. 5 ἐκ *C.* deeſt. M. ſtatim hic habet ſub ✱ δύναμις δόξης αὐτοῦ. 6 M ÷ ὅ ἐστιν. 7 al. κεφαλῆς.
8 *Aq.* φάραγγος ῥυπαρίων (λιπαρῶν.) *S.* φάραγγος πιοτήτων. *Th.* φάραγγος πιόνων. al. τ. ὁ. τ. παχέως. 9 Ἀ. κατηλασμένοι οἴνῳ. Σ. οἱ πεπλανημένοι ὑπὸ οἴνου. Θ οἱ κατανενυγμένοι οἴνῳ. 10 *C.* ἰσχυρὸς καὶ σκληρός. 11 al. ὡς ἐκτίναγμα χαλάζης.

λαζα

λαζα [12] καταφερομένη οὐκ ἔχουσα σκέπην,
βίᾳ καταφερομένη· ὡς ὕδατος πολὺ πλῆθος
σῦρον χώραν, [13] τῇ γῇ ποιήσει [14] ἀνάπαυμα·
3 [15] ταῖς χερσί; Καὶ τοῖς ποσὶ [16] καταπα-
τηθήσεται ὁ στέφανος τῆς [17] ὕβρεως, οἱ [18] μι-
4 σθωτοὶ τοῦ Ἐφραΐμ. Καὶ ἔσαι τὸ ἄνθος
τὸ ἐκπεσὸν τῆς ἐλπίδος τῆς δόξης, ἐπ' ἄκρου τοῦ
ὄρους τοῦ ὑψηλοῦ· [19] ὡς πρόδρομος σύκου, ὁ ἰ-
δὼν αὐτὸ, [20] πρὶν εἰς τὴν χεῖρα [21] αὐτοῦ λα-
βεῖν [22] αὐτὸ, θελήσει αὐτὸ καταπιεῖν.
5 Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσαι κύριος σαβαὼθ ὁ στέφα-
νος τῆς ἐλπίδος, [23] ὁ πλακεὶς τῆς [24] δόξης,
6 τῷ καταλειφθέντι [25] τοῦ λαοῦ. [26] Κατα-
λειφθήσονται [27] ἐπὶ πνεύματι κρίσεως ἐπὶ κρί-
σιν, καὶ ἰσχὺν [28] κωλυόντων [29] ἀνελεῖν.
7 Οὗτοι γὰρ οἴνῳ [30] πεπλημμελημένοι εἰσίν. ἐ-
πλανήθησαν διὰ τὸ [31] σίκερα, ἱερεὺς καὶ προ-
φήτης [32] ἐξέστησαν [33] διὰ τὸ σίκερα, κατεπό-
θησαν διὰ τὸν οἶνον, ἐσείσθησαν ἀπὸ [34] τῆς μέ-
θης [35], ἐπλανήθησαν· [36] τοῦτ' ἔστι φάσμα.
8 Ἀρὰ [37] ἔδεται ταύτην τὴν βουλὴν, αὕτη γὰρ
9 ἡ βουλὴ [38] ἕνεκα πλεονεξίας. Τίνι ἀνηγ-
γείλαμεν κακὰ, καὶ τίνι ἀνηγγείλαμεν ἀγγε-
λίαν; οἱ ἀπογεγαλακτισμένοι ἀπὸ γάλακτος,
10 οἱ ἀπεσπασμένοι ἀπὸ μαστοῦ. Θλίψιν
ἐπὶ θλίψιν προσδέχου, [39] ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι,
11 ἔτι [40] μικρὸν ἔτι μικρὸν, Διὰ φαυλι-
σμὸν χειλέων, διὰ γλώσσης [41] ἑτέρας, ὅτι λα-
12 λήσουσι τῷ λαῷ τούτῳ, Λέγοντες [42] αὐ-
τοῖς, Τοῦτο τὸ ἀνάπαυμα τῷ πεινῶντι, [43] καὶ
τοῦτο τὸ σύντριμμα· καὶ οὐκ ἠθέλησαν ἀκούειν.
13 Καὶ ἔσαι αὐτοῖς τὸ λόγιον [44] τοῦ θεοῦ, [45] θλίψις
ἐπὶ θλίψιν, [46] ἐλπὶς ἐπ' ἐλπίδι, ἔτι μικρὸν
ἔτι μικρὸν, ἵνα [47] πορεύσωσι καὶ πέσωσιν [48] ὀπί-
σω, [49] καὶ συντριβήσονται, καὶ [50] κινδυνεύσουσι, καὶ
14 ἁλώσονται. Διατοῦτο ἀκούσατε λόγον κυ-
ρίου ἄνδρες [51] τεθλιμμένοι, [52] καὶ οἱ ἄρχοντες τοῦ
15 λαοῦ [53] τούτου τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ. Ὅτι εἴπατε,
Ἐποιήσαμεν [54] διαθήκην μετὰ τοῦ ᾅδου, καὶ μετὰ τοῦ
θανάτου [55] συνθήκας· [56] καταιγὶς φερομένη ἐ-
ὰν παρέλθῃ, οὐ μὴ [57] ἔλθῃ [58] ἐφ' ἡμᾶς· ἐθή-
καμεν ψεῦδος τὴν ἐλπίδα ἡμῶν, καὶ τῷ ψεύδει
16 σκεπασθησόμεθα. Διατοῦτο [59] οὕτω λέγει
[60] κύριος κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβάλλω [61] εἰς
[62] τὰ θεμέλια Σιὼν λίθον [63] πολυτελῆ, ἐκ-
λεκτὸν, ἀκρογωνιαῖον, ἔντιμον, εἰς τὰ θε-
μέλια [64] αὐτῆς, καὶ [65] ὁ πιστεύων [66] οὐ μὴ κατ-
17 αισχυνθῇ. Καὶ θήσω κρίσιν [67] εἰς ἐλ-
πίδα, [68] ἡ δὲ ἐλεημοσύνη μου εἰς [69] σταθμοὺς,
[70] καὶ οἱ πεποιθότες μάτην ψεύδει· ὅτι οὐ μὴ παρ-
18 έλθῃ ὑμᾶς καταιγὶς, [71] Μὴ καὶ ἀφέλῃ
ὑμῶν τὴν διαθήκην τοῦ θανάτου, καὶ ἡ ἐλπὶς ὑ-
μῶν ἡ πρὸς τὸν ᾅδην οὐ μὴ ἐμμείνῃ. [72] καται-
γὶς φερομένη ἐὰν [73] ἐπέλθῃ, [74] ἔσεσθε αὐτῇ
19 εἰς καταπάτημα. Ὅταν παρέλθῃ, λή-
ψεται ὑμᾶς, [75] πρωῒ πρωῒ παρελεύσεται [76] ἡ-

12 al. καταιγὶς κυκλῶσα. mox al. καὶ βίᾳ. 13 *Ald. C.* ἐν τῇ. 14 *Ms. Alex. Barb.* M. & *C.* ἀνάπαυσιν. *Ald.* ἀνάπαυσιν, καί. 15 M. καὶ ταῖς χερσί. 16 B. καὶ τοῖς ποσίν· καὶ καταπατ. M ÷ ὅμως Ἀ. Θ. 17 M ÷ ὑπερηφανείας. 18 Θ. μεθύοντες. 19 Ἀ. ὡς πρωτογέννημα. Σ. πρὸ τοῦ θέρους. Θ. ὥσπερ πρώϊμος. 20 *Alex.* πρινή. 21 *C.* αὐτό. 22 *Alex.* B. M. *Ald. C.* θελήσει. 23 al. ὁ πλακεὶς τ. δ. Ἀ. Θ. εἰς πλέγμα. Σ. καὶ εἰς κίδαριν δοξάσματος. 24 B. δόξης· τῷ καταλειφθέντι τοῦ λαοῦ καταλειφθήσονται. 25 in quibusdam *ll.* est, τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. atque ita leg. *Theodor.* ita quoque *Euseb.* l. 11. evang. demonstr. *Alex.* & *C.* μου λαῷ. *Ald.* μου λαῷ ἐν Αἰγύπτῳ. quod post adscriptum est *l. Vatic.* 26 *Alex.* Καὶ καταλειφθήσονται ἐπί. *Ald. C.* Καὶ καταλειφθήσεται ἐν. M. καταλειφθήσονται γὰρ ἐν πνεύματι. 27 M. ad hanc vocem — habet, οἱ Γ. καὶ εἰς πνεῦμα κρίσεως. Ἀ. Σ. Θ. καὶ εἰς πνεῦμα κρίσεως τῷ καθημένῳ (M.* τῷ καθημένῳ) ἐπὶ τῆς κρίσεως. 28 *Alex.* B. M. κωλύων. Σ. εἰς δύναμιν ἀποστρέφουσιν ἀπὸ πολέμου. Θ. καὶ εἰς κράτος ἀποστρέφουσιν πόλεμον ἀπὸ πύλης. 29 *Alex.* ἀναιλεῖν. 30 *Alex.* B. *Ald. C.* πεπλανημένοι. quod recentiori manu appositum est *Vatic. l.* 31 Ἀ. μέθυσμα. 32 Ἀ. ἠγνόησαν. Σ. ἐταράχθησαν. 33 *Alex.* B. & *C.* διὰ τὸν οἶνον, ἐσείσθησαν. 34 Ἀ. τοῦ μεθύσματος. 35 *Alex.* B. M. *Ald. C.* τοῦ σίκερα, ἐπλανήθησαν. *Euseb.* οἱ λοιποὶ σίκερα, μέθυσμα ὠνόμασαν. 36 *Alex.* τοῦτό ἐστιν φάντασμα. Σ. ἐν ὁράσει διέλυσαν κρίσιν. Θ. ἐν τῇ μέθῃ ἠσωτεύθησαν ὑπερόγκως. 37 Ἀ. Σ. Θ. ὅτι πᾶσαι αἱ τράπεζαι ἐπληρώθησαν ἐμετοῦ, ὥστε μὴ ὑπάρχειν τόπον. 38 *Alex.* B. & *C.* ἕνεκεν. 39 B. ἐλπίδας. 40 *Ald.* μικρὸν, Διά. 41 al. ἀλλοίας. 42 *Alex.* B. *C.* αὐτῷ. 43 Ἀ. καὶ αὕτη ἡ ἀνάψυξις. Σ. καὶ αὕτη ἡ ἐρημία. Θ. καὶ οὗτος ὁ ἁγνός. 44 *Alex.* B. M. κυρίου τοῦ θεοῦ 45 Σ. ἐντολὴ ἐπὶ ἐντολή. Θ. δεισαλία εἰς δεισαλίαν, ἐμελὲς εἰς ἐμελόν. 46 M.* προσδέχου, προσδέχου. 47 al. πονεύσωσι. *Ald.* πορεύσωσι. B. M. & *C.* πορευθῶσι. 48 *Alex.* B. M. *Ald. C.* εἰς τὰ ὀπίσω. 49 *Alex.* B. καὶ κινδυνεύσουσι, καὶ συντριβήσονται, καί. *C.* καὶ κινδυνεύσωσι, καὶ συντριβήσωνται, καί. 50 M. κινδυνεύσωσι καὶ ἁλώσωνται. 51 Ἀ. χλευασμοῦ. Σ. Θ. χλευασταί. 52 *Alex.* καὶ ἄρχοντες. 53 *Alex.* B. & *C.* τούτου ἐν. 54 Σ. συνθήκην. 55 *C.* συνθήκην. al. καταφυγήν. 56 Ἀ. Σ. μάστιξ κλύζουσα. Θ. κατακλυσμὸς φερόμενος. 57 M. & *Ald.* ἐπέλθῃ. 58 B. *Alex. Ald. C.* ἡμῖν. M. ἡμᾶς. 59 *Alex.* οὕτως λέγει. 60 B. M. *Alex. Ald. C.* κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβαλῶ. 61 Ἀ. Σ. Θ. θεμελίων. 62 M ÷ τεθεμελιωμένον. 63 Ἀ. Σ. Θ. δόκιμον. 64 *Ald.* αὐτῷ. 65 *Euseb.* οἱ λοιποί, ὁ πιστεύων οὐ σπεύσει. 66 *Alex.* ἐν αὐτῷ οὐ μή. B. *Ald. C.* ἐπ' αὐτῷ οὐ μή. 67 Ἀ. Θ. εἰς μέτρον. 68 Ἀ. Σ. Θ. καὶ δικαιοσύνη εἰς. 69 Ἀ. στάθμιον. Σ. διάβητον. Θ. σήκωμα. 70 Θ. καὶ ταράξει χάλαζα ἐλπίδα ὕδατος καὶ σκέπη ὕδατος κατακλύσαι. 71 *C.* Καὶ μὴ ἀφέλῃ. Σ. καὶ ἐξαλειφθήσεται ἡ συνθήκη ὑμῶν. 72 Ἀ. μάστιγες. 73 *C.* παρέλθῃ. 74 *Ald.* ἔπεσθε. 75 M. præmittit *, in margine vero Σ. ὅτι κατά. 76 *Ald.* ἡμᾶς. *C.* ὑμᾶς. M. etiam ἡμᾶς, sed Lat. versio ibidem nihil horum interpretatur.

μέρας,

μέρας, καὶ [77] ἐννυκτὶς ἔσαι [78] ἐλπὶς πονηρά. [79] μά-
20 θετε ἀκούειν Στενοχωρούμενοι. οὐ δυνά-
μεθα μάχεσθαι, αὐτοὶ δὲ ἀσθενοῦμεν τοῦ [80] ὑ-
21 μᾶς συναχθῆναι. [81] Ὥσπερ ὄρος ἀσε-
βῶν ἀναστήσεται [82] κύριος, καὶ ἔσαι ἐν τῇ φάραγ-
γι Γαβαών, μετὰ θυμοῦ ποιήσει τὰ ἔργα αὐτοῦ,
πικρίας ἔργον· [83] ὁ δὲ θυμὸς αὐτοῦ ἀλλοτρίως
χρήσεται, καὶ [84] ἡ σαπρία αὐτοῦ ἀλλοτρία.
22 [85] Καὶ ὑμεῖς μὴ [86] εὐφρανθείητε, μηδὲ ἰσχυ-
σάτωσαν [87] ὑμῶν οἱ [88] δεσμοί· διότι [89] συντε-
τελεσμένα καὶ [90] συντετμημένα πράγματα ἤ-
κουσα παρὰ [91] κυρίου σαβαώθ, ἃ ποιήσει ἐπὶ
23 πᾶσαν τὴν γῆν. Ἐνωτίζεσθε καὶ [92] ἀκούε-
τε τῆς φωνῆς μου, προσέχετε καὶ [93] ἀκούετε
24 [94] τοὺς λόγους μου. [95] Μὴ ὅλην τὴν ἡμέραν
[96] ἀροτριάσει ὁ ἀροτριῶν; ἢ [97] σπόρον [98] προε-
τοιμάσει, πρὶν ἐργάσασθαι τὴν γῆν;
25 [99] Οὐχ ὅταν ὁμαλίσῃ τὸ πρόσωπον αὐτῆς,
[100] τότε σπείρει μικρὸν μελάνθιον [1] ἢ κύμινον,
καὶ πάλιν σπείρει πυρόν, καὶ κριθήν, [2] καὶ [3] κέγ-
χρον, καὶ [4] ζέαν ἐν τοῖς ὁρίοις σου;
26 [5] Καὶ παιδευθήσῃ [6] κρίματι [7] θεοῦ σου, καὶ εὐ-
27 φρανθήσῃ. [8] Οὐ γὰρ μετὰ σκληρότητος [9] κα-
θαίρεται τὸ μελάνθιον, οὐδὲ τροχὸς ἁμάξης
περιάξει ἐπὶ τὸ κύμινον· ἀλλὰ ῥάβδῳ [10] τινάσ-
σεται τὸ μελάνθιον, [11] τὸ δὲ κύμινον

28 [12] Μετὰ ἄρτου βρωθήσεται. [13] οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα
[14] ἐγὼ εἰμι ὑμῖν ὀργισθήσομαι, οὐδὲ φωνὴ τῆς
29 πικρίας μου καταπατήσει ὑμᾶς. [15] Καὶ
ταῦτα παρὰ κυρίου σαβαὼθ ἐξῆλθε τὰ [16] τέ-
ρατα· βουλεύσασθε, ὑψώσατε ματαίαν πα-
ράκλησιν.

Κεφ. κθ'. 29.

1 ΟΥαὶ [1] Ἀριὴλ πόλις, [2] ἣν ἐπολέμησε
[3] Δαυίδ. συναγάγετε [4] γεννήματα ἐνιαυτὸν
[5] ἐπὶ ἐνιαυτόν, [6] φάγεσθε, φάγεσθε γὰρ σὺν
2 Μωάβ, Ἐκθλίψω γὰρ Ἀριήλ· [7] καὶ ἔσαι
3 αὐτῆς ἡ ἰσχὺς καὶ ὁ πλοῦτος ἐμοί· [8] Καὶ
κυκλώσω ὡς Δαυὶδ ἐπὶ σέ, καὶ [9] βαλῶ περὶ
σὲ χάρακα, καὶ [10] θήσω [11] περὶ σὲ πύργους,
4 Καὶ ταπεινωθήσονται [12] εἰς τὴν γῆν οἱ λόγοι σου,
καὶ εἰς τὴν γῆν οἱ λόγοι σου δύσονται· καὶ [13] ἔ-
σονται ὡς οἱ φωνοῦντες ἐκ τῆς γῆς ἡ φωνή σου,
καὶ πρὸς τὸ ἔδαφος ἡ φωνή σου ἀσθενήσει.
5 Καὶ ἔσαι ὡς κονιορτὸς ἀπὸ τροχοῦ ὁ πλοῦτος
τῶν ἀσεβῶν, καὶ ὡς χνοῦς φερόμενος [14] τὸ πλῆ-
θος τῶν [15] καταδυναστευόντων σε, καὶ ἔσαι ὡς
6 στιγμὴ παραχρῆμα Παρὰ κυρίου σαβαώθ.
ἐπισκοπὴ γὰρ ἔσαι μετὰ [16] βροντῆς καὶ σεισμοῦ καὶ
φωνῆς μεγάλης, καταιγὶς φερομένη, καὶ φλὸξ
7 πυρὸς κατεσθίουσα. Καὶ ἔσαι ὡς [17] ἐνυ-
πνιαζόμενος [18] καθ' ὕπνους [19] νυκτός, ὁ πλοῦ-

---

77 M ÷ Ἀ. ὅμως. Σ. νυκτός. 78 Ἀ. σειτὸς βρεχσμός. Σ. μόνον σεισμός. Θ. πλὴν κίνημα. 79 Σ. σύνεσις ἀκοῆς, ἐκολοβώθη γὰρ ἡ στρωμνὴ ὥστε μὴ ἀναπίπτειν, καὶ ἡ σκηνὴ ἐγένετο εἰς τὸ μὴ εἰσελθεῖν. Θ. συνῆκεν ἀκοή, ὅτι ἐκολοβώθη τὸ ὑπόστρωμα τοῦ διαλυθῆναι, κυδίασις στενή, τοῦ μὴ συναφθῆναι (χ supraſcripto τῷ φ.) 80 Alex. C. ἡμᾶς. 81 M ÷ Ἀ. ὡς ὄρει διακοπῶν. Θ. Σ. ἐν τῷ ὄρει τῶν διακοπῶν ἀναστήσεται κύριος. 82 B. Alex. C. καὶ ἔσαι. 83 Ἀ. καὶ τοῦ δουλεῦσαι δουλείας αὐτοῦ. Σ. Θ. καὶ ἐργάσασθαι τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ. 84 Alex. B. C. ἡ πικρία. Α. ξένη ἡ δουλεία αὐτοῦ. Σ. Θ. ἁμαρτία ἡ ἐργασία αὐτοῦ. 85 M. Ἡμεῖς. 86 Ἀ. χλευάζετε. 87 C. ὑμῖν. 88 Ἀ. Θ. πέδαι. 89 Ἀ. συντέλειαν γὰρ καὶ συντομήν. 90 Alex. συντετελμημένα. 91 C. κυρίου θεοῦ. M. inter κυρίου & σαβαώθ, * habet, & in marg. οἱ Γ. κυρίου. 92 Alex. ἀκούσατε. Ald. ἀκούετε, ἀκούετε. 93 B. ἀκούσατε. 94 C. τῶν λόγων. 95 M ÷ Ἀ. Σ. Θ. Μὴ ὅλην τὴν ἡμέραν ἀροτριάσει ἀροτριῶν. 96 Alex. Ald. C. μέλλει ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾶν; B. μέλλει ὁ ἄνθρωπος ἀροτριῶν ἀροτριᾷν; 97 Σ. εἰς τὸ σπεῖραι ὑπάρχεσει καὶ βολοκοπήσει. 98 M. Ald. C. προετοιμάσαι. 99 Alex. B. & C. Καὶ ὅταν (B. ὅτ' ἂν) ὁμαλίσῃ αὐτῆς τὸ πρόσωπον. 100 Alex. πρῶτον σπείρει. M ÷ καὶ διασκορπίσει μελάνθιον. 1 Alex. καὶ κύμινον, καὶ πάλιν πυρόν. 2 Alex. B. καὶ ζέαν ἐν τοῖς. 3 M — Ἀ. Θ. ὅμως. 4 al. ζείαν. 5 P. ἡ κατὰ Σύμ. καὶ παιδεύσει αὐτόν. 6 M — τῷ κρίματι. Σ. Θ. εἰς κρίμα. 7 Σ. ὁ θεὸς αὐτοῦ. 8 Ἀ. οὐκ ἐν συντέμνοντι ἀλοηθήσεται μελάνθιον. Θ. οὐ γὰρ τριβόλῳ. 9 M. καθαιρεῖται. 10 Alex. B. M. & C. ἐκτινάσσεται. al. ῥαβδισθήσεται. 11 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, τὸ δὲ κύμινον μετ' ἄρτου βρωθήσεται, Σύμ. φησιν, κύμινον δὲ ἐν βακτηρίᾳ, ἄρτος δὲ λεπτοκοπηθήσεται· τὸ ἄρτος ἀντὶ τοῦ σῖτος εἰπών. 12 Ἀ. Σ. Θ. βακτηρία ἐν σκήπτρῳ ἄρτου λεπτῷ κοπηθήσεται. 13 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα &c. Θεοδ. καὶ Σύμ. ἐξέδωκαν, ἀλλ' οὐκ εἰς τέλος ἀλοῶν ἀλοήσει αὐτόν, οὐδὲ ταράξει τροχὸς ἁμάξης αὐτοῦ, οὐδὲ ταῖς ὁπλαῖς αὐτοῦ λεπτυνεῖ αὐτόν. 14 Alex. B. Ald. ἐγὼ ὑμῖν ὀργισθήσομαι. C. ἐγὼ ὀργισθήσομαι ὑμῖν. 15 P. κατὰ δὲ Σύμ. καί γε τοῦτο παρὰ κυρίου δυνάμεων ἐξῆλθεν πάλαι, ἐδόξασε βουλήν, ἐμεγάλυνε σωτηρίαν. 16 Ἀ. θαυμαστῶσαι βουλήν, μεγαλῦναι εὐνομίαν. Σ. παρεδόξασεν βουλήν, ἐμεγάλυνεν σωτηρίαν. Θ. ἐξῆλθεν τὸ θαυμάσιον, ἐμεγάλυνεν ἰσχύν.

Cap. 29. 1 M. πόλις Ἀριήλ. Τόμος Λ'. Mſ. Alex. Ald. ed. & C. πόλις Ἀριήλ. 2 Alex. & C. ἣν Δαυὶδ ἐπολέμησεν. Aq. πολίχνη παρεμβλήσεως Δαυίδ. 3 M. Δαβίδ, uti paſſim. 4 Alex. γενήματα. 5 Alex. ἐπ'. 6 Alex. Ald. C. φάγεσθε (Alex. φάγεσθαι) γὰρ σὺν Μωάβ. 7 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, καὶ ἔσαι αὐτῆς &c. Σύμ. ἔφη, καὶ ἔσαι κατώδυνος καὶ ὀδυνωμένη. 8 P. inde ab hoc loco ad medium verſ. 5 Τὸ δὲ ῥητὸν οὕτως ἐξέδωκε Σύμ. Καὶ χαρακώσω κατὰ σοῦ στάσιν, καὶ ἀναστήσω κατὰ σοῦ πολιορκίαν, καὶ ταπεινωθήσῃ. Ἀπὸ τῆς γῆς λαλήσεις, καὶ ὑπὸ γῆν ἐδαφισθήσεται ἡ λαλιά σου, καὶ ἔσαι ὡς ἐγγαστρίμυθος, ἀπὸ τῆς γῆς ἡ φωνή σου, καὶ ἀπὸ τῆς γῆς ἡ λαλιά σου ῥοίσεται. 9 C. κυκλώσω εἰς σέ. 10 Ald. C. οἰκοδομήσω, θήσω. 11 Alex. ἐπὶ σέ. 12 Alex. οἱ λόγοι σου εἰς τὴν γῆν, καὶ εἰς. 13 Alex. Ald. C. ἔσαι. 14 Alex. καὶ ἔσαι ὡς στιγμή. 15 C. θλιβόντων. 16 Alex. κραυγῆς. 17 Alex. ὁ ἐνυπνιαζόμενος ἐνύπνιον ὁ * πλοῦτος τῶν ἐθνῶν πάντων. 18 Ald. C. ἐν ὕπνῳ. M. ἐν ὕπνῳ. ÷ καθ' ὕπνους. ſtatim verò poſt ὕπνῳ. * Ἀ. νυκτός. 19 νυκτὸς Ald. C. deeſt.

 τος [20] ὡς

τος [20] ἀπάντων τῶν ἐθνῶν, ὅσοι ἐπεστράτευσαν
[21] ἐπὶ Ἀριήλ, καὶ πάντες οἱ [22] στρατευόμενοι
ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ πάντες οἱ συνηγμένοι ἐπ' αὐ-
8 τὴν, [23] καὶ οἱ θλίβοντες αὐτήν. [24] Καὶ
ὡς οἱ ἐν τῷ ὕπνῳ πίνοντες καὶ [25] ἔσθοντες, καὶ
ἐξαναστάντων, μάταιον [26] τὸ ἐνύπνιον· καὶ ὃν
τρόπον ἐνυπνιάζεται ὁ διψῶν [27] ὡς ὁ πίνων,
καὶ ἐξαναστὰς ἔτι διψᾷ, ἡ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς κε-
νὸν ἤλπισεν· οὕτως ἔσται ὁ πλοῦτος [28] τῶν ἐθνῶν
πάντων, ὅσοι ἐπεστράτευσαν [29] ἐπὶ τὸ ὄρος
9 Σιών. Ἐκλύθητε [30] καὶ ἔκστητε, [31] καὶ κραι-
παλήσατε οὐκ ἀπὸ σίκερα [32] οὐδὲ ἀπὸ οἴνου,
10 Ὅτι πεπότικεν ὑμᾶς κύριος πνεύματι [33] κα-
τανύξεως, καὶ καμμύσει τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν,
καὶ τῶν προφητῶν αὐτῶν, καὶ τῶν ἀρχόντων αὐτῶν,
11 οἱ ὁρῶντες τὰ κρυπτά. [34] Καὶ ἔσται [35] ὑμῖν
τὰ ῥήματα πάντα ταῦτα, ὡς οἱ λόγοι τοῦ βιβλίου
τοῦ [36] ἐσφραγισμένου τούτου, ὃ ἐὰν δῶσιν αὐτὸ
ἀνθρώπῳ ἐπισταμένῳ γράμματα, λέγοντες,
Ἀνάγνωθι [37] ταῦτα· καὶ ἐρεῖ, Οὐ δύναμαι ἀ-
12 ναγνῶναι, ἐσφράγισται γάρ. Καὶ δοθή-
σεται τὸ βιβλίον τοῦτο εἰς χεῖρας ἀνθρώπου μὴ
ἐπισταμένου γράμματα, καὶ ἐρεῖ αὐτῷ, Ἀνάγνω-
θι τοῦτο· καὶ ἐρεῖ, Οὐκ ἐπίσταμαι γράμματα.
13 Καὶ εἶπε κύριος, Ἐγγίζει μοι ὁ λαὸς [38] οὗτος
[39] ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, [40] καὶ ἐν τοῖς χείλεσιν
αὐτῶν τιμῶσί με, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω
ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ· μάτην δὲ σέβονταί με, διδά-
σκοντες ἐντάλματα ἀνθρώπων καὶ διδασκαλίας.
14 Διατοῦτο ἰδοὺ [41] προσθήσω τοῦ μεταθεῖναι τὸν
λαὸν τοῦτον, καὶ μεταθήσω αὐτοὺς, καὶ ἀπολῶ
τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνε-
15 τῶν [42] κρύψω. Οὐαὶ οἱ [43] βαθέως βου-
λὴν ποιοῦντες, καὶ οὐ διὰ κυρίου· οὐαὶ οἱ ἐν κρυ-
φῇ βουλὴν ποιοῦντες, καὶ ἔσται ἐν σκότει τὰ ἔργα
αὐτῶν· καὶ ἐροῦσι, Τίς [44] ἑώρακεν ἡμᾶς; καὶ τίς
ἡμᾶς γνώσεται, ἢ ἃ ἡμεῖς ποιοῦμεν; Οὐχ
16 ὡς [45] πηλὸς τοῦ κεραμέως λογισθήσεσθε; μὴ ἐρεῖ
τὸ πλάσμα τῷ [46] πλάσαντι αὐτὸ, Οὐ σύ με ἔ-
πλασας; ἢ τὸ ποίημα τῷ ποιήσαντι, Οὐ συνετῶς
17 με ἐποίησας; Οὐκέτι [47] μικρὸν καὶ με-
τατεθήσεται ὁ Λίβανος, ὡς τὸ ὄρος τὸ Χέρ-
μελ, καὶ [48] τὸ Χέρμελ εἰς δρυμὸν λογισθήσε-
18 ται; Καὶ ἀκούσονται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
κωφοὶ λόγους βιβλίου, καὶ οἱ ἐν τῷ σκότει, καὶ οἱ
ἐν τῇ ὁμίχλῃ· ὀφθαλμοὶ τυφλῶν [49] ὄψον-
19 ται, Καὶ ἀγαλλιάσονται πτωχοὶ διὰ κύ-
ριον ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ οἱ ἀπηλπισμένοι τῶν ἀν-
θρώπων [50] ἐμπλησθήσονται εὐφροσύνης [51].
20 [52] Ἐξέλιπεν ἄνομος, καὶ ἀπώλετο ὑπερήφα-
νος, καὶ [53] ἐξωλοθρεύθησαν οἱ ἀνομοῦντες ἐπὶ
21 κακίᾳ, Καὶ οἱ ποιοῦντες ἁμαρτεῖν ἀν-
θρώπους ἐν λόγῳ· πάντας δὲ τοὺς ἐλέγχοντας ἐν
πύλαις πρόσκομμα θήσουσιν, [54] ὅτι ἐπλαγί-
22 ασαν ἐπ' ἀδίκοις [55] δίκαιον. Διατοῦτο
τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακὼβ, [56] ὃν
ἀφώρισεν ἐξ Ἀβραάμ, Οὐ νῦν αἰσχυνθήσεται
Ἰακὼβ, [57] οὐδὲ νῦν τὸ πρόσωπον [58] μεταβα-
23 λεῖ. [59] Ἀλλ' ὅταν ἴδωσι τὰ τέκνα αὐτῶν
τὰ ἔργα μου, δι' ἐμὲ ἁγιάσουσι τὸ ὄνομά μου,
καὶ ἁγιάσουσι τὸν ἅγιον Ἰακὼβ, καὶ τὸν θεὸν τοῦ Ἰσ-
24 ραὴλ φοβηθήσονται. Καὶ γνώσονται οἱ
[60] πλανώμενοι τῷ πνεύματι σύνεσιν, οἱ δὲ γογ-
γύζοντες μαθήσονται ὑπακούειν, καὶ αἱ γλῶσ-
σαι αἱ ψελλίζουσαι μαθήσονται λαλεῖν εἰρή-
νην.

---

20 M. τῶν ἀσεβῶν πάντων. C. τῶν ἐθνῶν πάντων. 21 *Alex.* M. *Ald.* ἐπὶ Ἰσραήλ. 22 *Alex.* & C. στρατευσάμενοι. 23 *Alex.* καὶ θλίβοντες αὐτήν. Καὶ ἔσονται ὡς οἱ ἐν ὕπνῳ. 24 C. Καὶ ἔσονται ὡς. 25 C. ἐσθίοντες. 26 *Alex.* & C. αὐτῶν τὸ ἐνύπνιον. 27 C. καὶ πίνων. 28 *Alex.* C. πάντων τῶν ἐθνῶν. 29 *Alex.* ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπὶ τό. 30 καὶ al. deest. 31 M * Σ. ἐξαπατήθητε, καὶ ἀπατᾶσθε. 32 *Alex.* οὐδ'. M * Θ. κινούμενοι καὶ οὐ σίκερα. 33 *Th.* ἐκστάσεως. *Aq.* καταφορᾶς. 34 *Alex.* M. Καὶ ἔσονται. 35 *Alex.* ὑμῖν πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα. 36 M — ὅμως οἱ Γ. 37 M * δὴ οἱ Γ. 38 *Alex.* M. οὗτος τοῖς χείλεσιν. 39 ἐν τῷ C. desunt. 40 καὶ ἐν τοῖς C. desunt. 41 *Alex.* C. ἐγὼ προσθήσω. 42 quemadmodum *D. Paulus*, ἀθετήσω, scripsit, hunc locum citans; ita etiam legit *Just. Mart.* in dial. cum Tryph. itidem *Euseb.* in comment. Gr. & *Cypr.* reprobabo. 43 M. *Ald.* C. βαθεῖαν. 44 *Alex.* C. ἡμᾶς ἑώρακεν; 45 *Alex.* ὁ πηλός. 46 *Alex.* M. C. πλάσαντι, Οὐ σύ με. 47 M * Θ. βραχύ. 48 *Alex.* τὸ ὄρος τὸ Χέρμελ. 49 *Alex.* βλέψονται. 50 M — εὐφρανθήσονται. 51 M * καὶ Ἰσραήλ. 52 versum hunc cum sequente *Sym.* apud P. sic reddit, Καὶ ἀνηλώθησαν χλευάζοντες, καὶ ἐξεκόπησαν πάντες οἱ εἰς ἀδικίαν ἐξαμαρτάνοντες ἀνθρώπους ἐν λόγῳ. 53 *Alex.* ἐξωλεθρεύθησαν. M * οἱ Γ. πάντες. 54 *Alex.* καὶ ἐπλαγίασαν ἐν ἀδίκοις δίκαιον. 55 M ÷ οἱ Γ. ὅμως δίκαιον. 56 P. ὄντι δὲ τοῦ, ὃν ἀφώρισεν ἐξ Ἀβραάμ, ὁ λυτρωσάμενος τὸν Ἀβραάμ, ἐξέδωκε *Sym.* 57 M. Θ. οὐδὲ νῦν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐντραπήσεται, ὅτι ἐν τῷ ἰδεῖν. 58 *Alex.* M. *Ald.* C. μεταβαλεῖ Ἰσραήλ. 59 Inde ab his verbis ad finem fere cap. *Sym.* sic apud P. Ἀλλ' ὅταν ἴδῃ τὰ τέκνα αὐτοῦ ἔργα χειρῶν μου ἐν μέσῳ αὐτοῦ, ἁγιάσονται τὸ ὄνομά μου, καὶ ἁγιάσουσι τὸν ἅγιον Ἰακὼβ, καὶ τὸν θεὸν Ἰσραὴλ κραταιώσουσι, καὶ μαθήσονται οἱ πεπλανημένοι τῷ πνεύματι σύνεσιν, καὶ γογγυσταὶ μαθήσονται παιδείαν. 60 *Alex.* & C. τῷ πνεύματι πλανώμενοι σύνεσιν.

Κεφ. λ'. 30.

1 [1] Οὐαὶ τέκνα ἀποςάται, [2] λέγει κύριος.
[3] ἐποιήσατε βουλὴν [4] οὐ δι' ἐμοῦ, καὶ [5] συνθήκας
οὐ διὰ τοῦ πνεύματός μου, [6] προσθεῖναι [7] ἁμαρ-
2 τίας ἐφ' ἁμαρτίαις, Οἱ πορευόμενοι κα-
ταβῆναι εἰς Αἴγυπτον, ἐμὲ δὲ οὐκ ἐπηρώτη-
σαν [8] τοῦ βοηθηθῆναι ὑπὸ Φαραὼ, καὶ σκεπα-
3 σθῆναι ὑπὸ Αἰγυπτίων. Ἔσαι γὰρ ὑμῖν
σκέπη Φαραὼ εἰς αἰσχύνην, καὶ τοῖς πεποιθό-
4 σιν ἐπ' Αἴγυπτον ὄνειδος. Ὅτι εἰσὶν ἐν
Τάνει ἀρχηγοὶ [9] ἄγγελοι [10] πονηροί.
5 [11] Μάτην κοπιάσουσι πρὸς λαὸν, ὃς οὐκ ὠ-
φελήσει αὐτοὺς [12] εἰς βοήθειαν, ἀλλὰ εἰς αἰσχύ-
νην καὶ ὄνειδος.

6 [13] Η ΟΡΑΣΙΣ [14] ΤΩΝ ΤΕΤΡΑΠΟΔΩΝ
ΤΩΝ ΕΝ ΤΗ ΕΡΗΜΩ.

Ἐν τῇ θλίψει καὶ [15] τῇ στενοχωρίᾳ, λέων καὶ
σκύμνος λέοντος, ἐκεῖθεν καὶ ἀσπίδες, καὶ ἔκ-
γονα ἀσπίδων πετομένων, οἳ [16] ἔφερον [17] ἐπὶ
[18] ὄνων καὶ καμήλων τὸν πλοῦτον αὐτῶν [19] πρὸς
7 ἔθνος, ὃ οὐκ ὠφελήσει [20] αὐτούς. Αἰ-
γύπτιοι μάταια καὶ κενὰ ὠφελήσουσιν ὑμᾶς·
ἀπάγγειλον αὐτοῖς, Ὅτι ματαία ἡ παράκλη-
8 σις ὑμῶν αὕτη. Νῦν οὖν καθίσας γρά-
ψον ἐπὶ πυξίου ταῦτα καὶ εἰς βιβλίον, ὅτι ἔ-
σαι εἰς ἡμέρας [21] ταῦτα καιρῶν, καὶ [22] ἕως εἰς
9 τὸν αἰῶνα. Ὅτι [23] ὁ λαὸς ἀπειθής ἐστιν,
υἱοὶ ψευδεῖς, οἳ οὐκ ἠβούλοντο ἀκούειν τὸν νόμον
10 [24] τοῦ θεοῦ· [25] Οἱ λέγοντες τοῖς προφήταις,
Μὴ ἀναγγέλλετε ἡμῖν, καὶ τοῖς τὰ ὁράματα
ὁρῶσι, Μὴ λαλεῖτε ἡμῖν, ἀλλὰ ἡμῖν λαλεῖτε
καὶ ἀναγγέλλετε ἡμῖν ἑτέραν πλάνησιν,
11 Καὶ ἀποςρέψατε ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ταύτης· ἀφ-
έλετε ἀφ' ἡμῶν τὸν τρίβον τοῦτον, καὶ ἀφέλετε
12 ἡμῶν τὸ λόγιον τοῦ Ἰσραήλ. [26] Διὰ τοῦτο
[27] τάδε λέγει [28] ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραήλ, Ὅτι ἠ-
πειθήσατε τοῖς λόγοις τούτοις, καὶ ἠλπίσατε ἐ-
πὶ ψεῦδος, καὶ ὅτι ἐγόγγυσας, καὶ πεποιθὼς ἐ-
13 γένου ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ, Διὰ τοῦτο ἔ-
σαι ὑμῖν ἡ ἁμαρτία αὕτη, ὡς τεῖχος πίπτον
παραχρῆμα [29] πόλεως ὀχυρᾶς ἑαλωκυίας, ἧς
14 παραχρῆμα πάρεστι τὸ πτῶμα· Καὶ τὸ
πτῶμα αὐτῆς ἔσαι ὡς σύντριμμα ἀγγείου ὀστρα-
κίνου, ἐκ κεραμίου [30] λεπτά, ὥστε μὴ εὑρεῖν ἐν
αὐτοῖς ὄστρακον, ἐν ᾧ πῦρ ἀρεῖς, καὶ ἐν ᾧ [31] ἀ-
15 ποσυριεῖς ὕδωρ μικρόν. [32] Οὕτω λέγει
κύριος, κύριος ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραήλ, [33] Ὅ-
ταν ἀποστραφεὶς [34] στενάξῃς, τότε σωθήσῃ,
καὶ [35] γνώσῃ ποῦ ἦσθα, ὅτε ἐπεποίθεις ἐπὶ τοῖς
ματαίοις, ματαία ἡ ἰσχὺς ὑμῶν ἐγενήθη· καὶ
16 οὐκ ἠθέλετε ἀκούειν, [36] Ἀλλ' εἴπατε,
Ἐφ' ἵππων φευξόμεθα· διὰ τοῦτο φεύξεσθε·
[37] καὶ ἐπὶ κούφοις ἀναβάται [38] ἐσόμεθα· διὰ
τοῦτο κοῦφοι ἔσονται οἱ διώκοντες ὑμᾶς.
17 [39] Χίλιοι διὰ φωνὴν ἑνὸς φεύξονται, καὶ διὰ
φωνὴν πέντε φεύξονται πολλοί, ἕως ἂν κατα-
λειφθῆτε, [40] ὡς ἱστὸς ἐπ' ὄρους, καὶ ὡς [41] σημαίαν
18 φέρων ἐπὶ βουνοῦ. Καὶ πάλιν μενεῖ ὁ
θεὸς τοῦ οἰκτειρῆσαι ὑμᾶς, καὶ διὰ τοῦτο ὑψωθήσε-
ται τοῦ ἐλεῆσαι ὑμᾶς· διότι κριτὴς κύριος ὁ
θεὸς [42] ὑμῶν. [43] μακάριοι [44] οἱ ἐμμένοντες [45] ἐπ'

Cap. 30. 1 M ÷ Ὦ υἱοὶ ἀφιςάμενοι, φησὶ κύριος. 2 *Ms. Alex.* & M. *Ald. ed* & C. τάδε λέγει. 3 C. καὶ ἐποιήσατε. 4 *Alex.* καὶ οὐ δι' ἐμοῦ. 5 C. συνθήκην. 6 M. προσθῆναι. 7 *Alex.* * ἁμαρτίαις ἐφ' ἁμαρτίαις. 8 *Ald.* βοηθηθῆναι. C. τοῦ βοηθῆναι. 9 M. * οἱ Γ. αὐτοῦ addunt. 10 M * οἱ Γ. αὐτοῦ addunt. 11 M * οἱ Γ. πάντες. 12 *Alex.* & C. οὔτε εἰς βοήθειαν, οὔτε εἰς ὠφέλειαν, ἀλλά. 13 M. Ὅρασις. P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ἡ ὅρασις, λῆμμα Σύμ. φησιν. 14 P. ἀντὶ δὲ τῶν τετραπόδων τῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, κτηνῶν νότου πάντες ἐξέδωκαν. 15 *Alex.* ἐν τῇ. 16 M. post ἔφερον, * θησαυροὺς αὐτῶν. 17 *Alex.* ἐπ'. 18 M * Θ. ὤμων. 19 M — Θ. ἐπὶ λαὸν μὴ ὠφελοῦντα, καὶ Αἴγυπτος μάταια καὶ κενὰ βοηθήσουσιν. 20 *Alex. Ald.* C. αὐτοὺς εἰς βοήθειαν, ἀλλ' (*Alex.* ἀλλὰ) εἰς αἰσχύνην καὶ ὄνειδος. Αἰγύπτιοι. M. etiam hab. αὐτοὺς εἰς βοήθειαν. 21 *Alex. Ald.* C. καιρῶν (καιρὸν C.) ταῦτα, καί. 22 *Alex.* εἰς τόν. 23 *Alex.* λαός. 24 M. κυρίου τοῦ. 25 P. ἀνθ' ὧν ἐξέδωκε Σύμ. καὶ τοῖς ὁρῶσι, μὴ ὁρᾶτε ἡμῖν ὀρθῶς· Λαλήσατε ἡμῖν λεῖα. ὁρᾶτε ἡμῖν πλάνας· Ἀπόστητε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ, ἐκκλίνατε ἀπ' ἐμοῦ τρίβον, παύσατε ἐκ προσώπου ἡμῶν τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραήλ. 26 Διὰ τοῦτο &c. M * repetit; sed textus ipse addit κύριος post λέγει. 27 *Alex.* οὕτως λέγει. 28 *Ald.* C. κύριος ὁ. 29 *Alex.* πόλεως ἑαλωκυίας. 30 *Alex.* λεπτόν. *Ald.* C. λεπτοῦ. 31 sic plerique *ll.* hab. *aliquot* hab. ἀποσυρεῖς. M ÷ Ἀ. τοῦ ἀνασῦραι ὕδωρ ἀπὸ τοῦ βοθυνοῦ. 32 M. οἱ Γ. Ὅτι. *Alex.* C. Οὕτως (C. Ταῦτα) λέγει κύριος ὁ ἅγιος τοῦ (*Alex.* deest) Ἰσραήλ. 33 P. Ὁ δὲ Σύμ. ἐν μετανοίᾳ φησι, καὶ ἀναπαύσει σωθήσεσθε, καὶ ἐν ἐλπίδι ἔσαι ἡ δύναμις ὑμῶν. 34 *Alex.* στενάξῃ. 35 C. γνώσεις. 36 *Alex.* Ἀλλὰ εἴπατε, Ἐφ' ἵπποις. 37 *Alex.* M. *Ald.* C. καὶ εἴπατε, Ἐπί. 38 *Hier.* hanc lectionem confirmat. sed *Ald.* ἀναβησόμεθα. C. φευξόμεθα. 39 *Alex.* C. Καὶ (C. deest) διὰ φωνὴν (C. φωνῆς) ἑνὸς φεύξονται χίλιοι. M ÷ οἱ Γ. χίλιας μία ἀπὸ προσώπου ἐπιτιμήσεως ἑνός. 40 P. ἡ κατὰ τὸν Σύμ. ὡς ἱστὸς ἐπάνω ὄρους, καὶ ὡς ἱστία ἐπὶ βουνοῦ. 41 C. σημεῖον. 42 C. ὑμῶν ἐστι. *Alex.* * ἡμῶν ἐστιν. 43 *Alex.* καὶ ποῦ καταλείψετε τὴν δόξαν ὑμῶν; (quod etiam explicatur in *Comment. Gr.*) μακάριοι. *Euseb.* ὅθεν μακάριόν ἐστι τὸ ἐμμένειν ἐν αὐτῷ· ἢ κατὰ τὸν Σ. ὑπομένειν αὐτόν. & aliquanto post, ἢ κατὰ τὸν Σ. ὑπομένοντες αὐτόν. 44 *Alex.* C. πάντες οἱ. 45 *Alex.* M. *Ald.* C. ἐν αὐτῷ.

19 αὐτῷ, Διότι λαὸς [46] ἅγιος ἐν Σιὼν
οἰκήσει· καὶ [47] Ἱερουσαλὴμ [48] κλαυθμῷ [49] ἔ-
κλαυσεν, Ἐλέησόν με. [50] ἐλεήσει σε, [51] τὴν φω-
νὴν τῆς κραυγῆς σου ἡνίκα εἶδεν, ἐπήκουσέ [52] σου.
20 [53] Καὶ δώσει κύριος ὑμῖν ἄρτον θλίψεως, καὶ
ὕδωρ στενόν, καὶ οὐκ ἔτι [54] μὴ ἐγγίσωσί σοι οἱ
πλανῶντές σε· ὅτι οἱ ὀφθαλμοί σου ὄψονται
21 τοὺς πλανῶντάς σε, Καὶ [55] τὰ ὦτά σου
ἀκούσονται τοὺς λόγους τῶν ὀπίσω σε πλανησάντων,
οἱ λέγοντες, Αὕτη ἡ ὁδὸς, πορευθῶμεν ἐν αὐτῇ
22 εἴτε δεξιὰ εἴτε ἀριστερά. Καὶ [56] μιανεῖς τὰ
εἴδωλα τὰ περιηργυρωμένα, [57] καὶ περικεχρυ-
σωμένα [58] λεπτὰ ποιήσῃς, καὶ λικμήσῃς ὡς ὕ-
δωρ ἀποκαθημένης, καὶ ὡς κόπρον ὤσεις αὐ-
23 τά. Τότε ἔσται ὁ ὑετὸς τῷ σπέρματι τῆς
γῆς σου, καὶ ὁ ἄρτος τοῦ [59] γεννήματος [60] τῆς γῆς
σου ἔσται πλησμονὴ καὶ λιπαρός· καὶ [61] βοσκηθή-
σεταί σου τὰ κτήνη τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τόπον πίο-
24 να [62] καὶ εὐρύχωρον. Οἱ ταῦροι ὑμῶν καὶ
οἱ βόες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν γῆν, φάγονται ἄ-
χυρα ἀναπεποιημένα ἐν κριθῇ [63] λελικμη-
25 μένη. Καὶ ἔσται [64] ἐπὶ παντὸς ὄρους ὑψη-
λοῦ, καὶ ἐπὶ παντὸς βουνοῦ μετεώρου ὕδωρ διαπο-
ρευόμενον [65] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, [66] ὅταν ἀπό-
λωνται πολλοί, καὶ [67] ὅταν πέσωσι πύργοι.
26 Καὶ ἔσται τὸ φῶς τῆς σελήνης ὡς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου,
καὶ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου [68] ἔσται [69] ἑπταπλάσιον ἐν
τῇ ἡμέρᾳ, [70] ὅταν ἰάσηται κύριος τὸ σύντριμ-
μα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ τὴν ὀδύνην τῆς πληγῆς
27 σου ἰάσεται. Ἰδοὺ τὸ ὄνομα κυρίου [71] ἔρ-
χεται [72] διὰ [73] χρόνου, [74] καιόμενος [75] θυμός·
μετὰ δόξης τὸ λόγιον τῶν χειλέων αὐτοῦ, [76] λό-
γιον ὀργῆς πλῆρες, καὶ ἡ ὀργὴ τοῦ θυμοῦ ὡς πῦρ
28 ἔδεται. Καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ὡς ὕδωρ ἐν
φάραγγι σῦρον, ἥξει ἕως τοῦ τραχήλου, καὶ
διαιρεθήσεται, [77] τοῦ ταράξαι ἔθνη ἐπὶ πλανή-
σει ματαίᾳ, καὶ διώξεται αὐτοὺς [78] πλάνησις,
καὶ λήψεται αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον αὐτῶν.
29 Μὴ διαπαντὸς δεῖ ὑμᾶς εὐφραίνεσθαι, καὶ εἰσ-
πορεύεσθαι εἰς τὰ ἅγιά μου διαπαντὸς, ὡσεὶ ἑ-
ορτάζοντας, καὶ ὡσεὶ εὐφραινομένους εἰσελθεῖν μετὰ
αὐλοῦ [79] εἰς τὸ ὄρος κυρίου πρὸς τὸν θεὸν τοῦ Ἰσ-
30 ραήλ; Καὶ ἀκουστὴν ποιήσει [80] κύριος τὴν
δόξαν τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ τὸν θυμὸν τοῦ βραχίο-
νος [81] αὐτοῦ, δεῖξαι μετὰ θυμοῦ καὶ ὀργῆς, καὶ
[82] φλογὸς κατεσθιούσης, κεραυνώσει βιαίως,
καὶ ὡς ὕδωρ καὶ χάλαζα συγκαταφερομένη βίᾳ.
31 [83] Διὰ γὰρ [84] τῆς φωνῆς κυρίου ἡττηθήσονται [85] Ἀσ-
σύριοι, τῇ πληγῇ ᾗ ἂν [86] πατάξῃ αὐτούς.
32 Καὶ ἔσται αὐτῷ κυκλόθεν, ὅθεν ἦν [87] αὐτῶν ἡ
ἐλπὶς τῆς βοηθείας, ἐφ᾽ [88] ᾗ αὐτὸς ἐπεποίθει,
αὐτοὶ μετὰ [89] τυμπάνων καὶ κιθάρας [90] πολεμή-
33 σουσιν αὐτὸν ἐκ μεταβολῆς. [91] Σὺ γὰρ πρὸ
ἡμερῶν [92] ἀπαιτηθήσῃ· [93] μὴ καί σοι ἡτοιμά-
σθη βασιλεύειν; φάραγγα βαθεῖαν, ξύλα
κείμενα, πῦρ καὶ ξύλα πολλά, ὁ θυμὸς κυρίου
ὡς φάραγξ ὑπὸ θείου καιομένη.

Κεφ. λα΄. 31.

1 Οὐαὶ οἱ καταβαίνοντες εἰς Αἴγυπτον ἐπὶ
βοήθειαν, οἱ ἐφ᾽ ἵπποις πεποιθότες καὶ ἐφ᾽ ἅρ-
μασιν, ἔστι γὰρ πολλά, καὶ ἐφ᾽ ἵπποις πλῆθος
σφόδρα· καὶ οὐκ [1] ἦσαν πεποιθότες ἐπὶ τὸν ἅγι-
ον τοῦ Ἰσραήλ, καὶ [2] τὸν κύριον [3] οὐκ ἐζήτησαν.
2 Καὶ αὐτὸς [4] σοφῶς ἤγαγεν ἐπ᾽ αὐτοὺς κακά, καὶ ὁ
λόγος αὐτοῦ οὐ μὴ ἀθετηθῇ, καὶ ἐπαναστήσεται
ἐπ᾽ οἴκους ἀνθρώπων πονηρῶν, καὶ ἐπὶ τὴν ἐλπί-

46 P. τὸ δὲ ἅγιος, ἐν τῷ, λαὸς ἅγιος, οὐ πρόσκειται παρ᾽ Ἑβραίοις, οὔτε κατὰ τὰς ἐκδόσεις τῶν ἄλλων. 47 S. Ἱερουσαλὴμ κλαυθμῷ οὐ κλαύσεις. Th. ἐν Ἱερουσαλὴμ κλαυθμῷ οὐ κλαυθήσεται. 48 Ald. καὶ κλαυθμῷ. 49 M * οὐκ. Ἀ P. τὸ Ἑβραϊκὸν, οὐκ ἔκλαυσεν, ἔχει. 50 Alex. καὶ ἐλεήσει, τὴν φωνήν. 51 Euseb. ex al. interpretatione, τὴν φωνὴν τῆς βοῆς σου καθὼς ἂν ἀκουσθῇ, ἀκούει σου. 52 C. σε. 53 Καὶ C. deest. 54 Alex. οὐ μή 55 τὰ M. deest. 56 Alex. & C. ἐξαρεῖς. 57 Alex. M. καὶ τὰ περικεχρυσωμένα. 58 Alex. λεπτὰ ποιήσεις καὶ λικμήσεις. 59 Alex. γεννήματος. 60 τῆς γῆς C. deest. 61 C. βοσκηθήσονται. 62 καὶ M. deest. 63 Alex. λελικμημένα. 64 P. κατὰ δὲ Σύμ. καὶ ἐπὶ παντὸς βουνοῦ ἐπηρμένου διαιρέσεις ἀγωγῶν ὑδάτων. 65 P. Διό φησιν ὁ Ἀκ. ἐν ἡμέρᾳ ἀποκταμένου πολλοῦ, ἐν τῷ πεσεῖν μεγαλυνομένους, καὶ ὅταν ἰάσηται κύριος τὸ σύντριμμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἐμνήσθη τοῦ Ἰσραὴλ, οὐδὲ τοῦ Ἰακώβ. Σ. ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς πολλῆς, ἐν τῷ πεσεῖν μεγάλους. 66 C. ὅτ᾽ ἄν. 67 C. ὅτ᾽ ἄν. 68 ἔσται M. & Ald. deest. 69 M * ὡς τὸ φῶς τῶν ἑπτὰ ἡμερῶν. 70 C. ὅτ᾽ ἄν. 71 Alex. διὰ χρόνου ἔρχεται πολλοῦ. 72 Euseb. οἱ λοιποί, μακρόθεν. 73 Ald. C. χρόνου πολλοῦ, καιόμενος. 74 M ÷ Σ. φλεγόμενος θυμὸς αὐτοῦ. 75 Alex. ὁ θυμός· μετά. C. θυμὸς μετά. 76 Alex. M. τὸ λόγιον. 77 Alex. τοῦ ἔθνη ταράξαι. C. ταράξει ἔθνη. 78 Alex. πλανήσεις ματαία. 79 Alex. εἰς τὸν οἶκον τοῦ κυρίου. C. εἰς τὸ ὄρος τοῦ θεοῦ. 80 Alex. ὁ θεὸς τήν. 81 C. αὐτοῦ δεῖξει. 82 M ÷ πυρός. 83 M ÷ Ἀ. Θ. Ὅτι ἀπὸ φωνῆς. Σ. Ἀπὸ γὰρ φωνῆς. 84 Alex. τὴν φωνήν. 85 Alex. οἱ Ἀσσύριοι. 86 Alex. πατάξει. 87 Alex. C. αὐτῷ. 88 M. Ald. C. ἦν. 89 Alex αὐλῶν καὶ κιθάρας. 90 M * Θ. καὶ ἐν πολέμοις ἀφορισμοῦ. 91 sic leg. Hier. at in Alex. Οὐ γὰρ σύ. Ald. Οὐ γάρ. quod est apud Cyrill. 92 sic quoque est in aliquot aa. ll. quod ita Cyrill. explicat, δηλονότι τὰς ἐφ᾽ ὅσον εἰς τοὺς ἐμοὺς πεπαρῴνηκας δίκας. sed Ald. ἀθετηθήσῃ. C. ἀπατηθήσῃ. quod confirmatur autoritate Hier. 93 Alex. μὴ καὶ σύ.

Cap. 31. 1 M. Ald. & Comp. ἤκουσαν. 2 Alex. M. Ald. C. τὸν θεόν. 3 Alex. οὐκ ἐξεζήτησαν. 4 Alex. M. σοφός.

δα αὐ-

3 δα αὐτῶν τὴν ματαίαν, [5] Αἰγύπτιον,
ἄνθρωπον, καὶ οὐ θεὸν, ἵππων σάρκας, καὶ
οὐκ ἔστι βοήθεια. ὁ δὲ κύριος ἐπάξει τὴν χεῖρα
αὐτοῦ ἐπ᾽ αὐτούς· [6] καὶ κοπιάσουσιν οἱ βοηθοῦντες,
4 καὶ ἅμα πάντες [7] ἀπολοῦνται. Ὅτι οὕτως
εἶπέ μοι κύριος, Ὃν τρόπον [8] βοήσῃ ὁ λέων,
[9] ἢ ὁ σκύμνος ἐπὶ τῇ θήρᾳ ᾗ ἔλαβε, καὶ [10] κε-
κράξῃ ἐπ᾽ [11] αὐτῇ, [12] ἕως ἂν ἐμπλησθῇ τὰ
ὄρη τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ ἡττήθησαν, καὶ τὸ πλῆ-
θος τοῦ θυμοῦ ἐπτοήθησαν, οὕτως καταβήσεται
κύριος σαβαὼθ ἐπιστρατεῦσαι ἐπὶ τὸ ὄρος
5 τὸ Σιὼν, [13] ἐπὶ τὰ ὄρη αὐτῆς. Ὡς ὄρ-
νεα πετόμενα, οὕτως ὑπερασπιεῖ [14] κύριος
σαβαὼθ, [15] ὑπὲρ Ἱερουσαλὴμ [16] ὑπερασπι-
εῖ, καὶ ἐξελεῖται, καὶ περιποιήσεται, καὶ σώσει.
6 [17] Ἐπιστράφητε οἱ τὴν βαθεῖαν βουλὴν [18] βου-
λευόμενοι καὶ [19] ἄνομον, [20] υἱοὶ Ἰσραήλ.
7 Ὅτι τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ [21] ἀπαρνήσονται οἱ ἄν-
θρωποι τὰ χειροποίητα αὐτῶν τὰ ἀργυρᾶ,
[22] καὶ τὰ χειροποίητα [23] τὰ χρυσᾶ, ἃ ἐποίησαν
8 [24] αἱ χεῖρες αὐτῶν· Καὶ πεσεῖται Ἀσσούρ. οὐ
μάχαιρα ἀνδρὸς, οὐδὲ μάχαιρα ἀνθρώπου κατα-
φάγεται αὐτὸν, καὶ φεύξεται οὐκ ἀπὸ προσώπου
[25] μαχαίρας. οἱ δὲ νεανίσκοι ἔσονται [26] εἰς
9 ἥττημα, [27] Πέτρᾳ γὰρ περιληφθήσονται ὡς
χάρακι, καὶ ἡττηθήσονται, ὁ δὲ φεύγων ἁλώσε-
ται. τάδε λέγει κύριος, [28] Μακάριος ὃς
[29] ἔχει ἐν Σιὼν σπέρμα, καὶ οἰκείους ἐν Ἱερουσα-
λήμ.

Κεφ. λβ΄. 32.

1 [1] Ἰδοὺ γὰρ βασιλεὺς δίκαιος βασιλεύσει, καὶ
2 ἄρχοντες [2] μετὰ κρίσεως ἄρξουσι. [3] Καὶ ἔ-
σται ὁ ἄνθρωπος κρύπτων τοὺς λόγους [4] αὐτοῦ,
καὶ κρυβήσεται, ὡς ἀφ᾽ ὕδατος φερομένου· καὶ
φανήσεται ἐν Σιὼν ὡς ποταμὸς φερόμενος
3 ἔνδοξος ἐν γῇ διψώσῃ. [5] Καὶ οὐκέτι ἔ-
σονται πεποιθότες ἐπ᾽ [6] ἀνθρώποις, ἀλλὰ τὰ
4 ὦτα [7] ἀκούειν δώσουσι. [8] Καὶ ἡ καρδία τῶν
[9] ἀσθενούντων προσέξει τῷ ἀκούειν, καὶ αἱ γλῶσ-
σαι αἱ ψελλίζουσαι ταχὺ μαθήσονται [10] λα-
5 λεῖν εἰρήνην. Καὶ οὐκέτι [11] μὴ εἴπωσι τῷ
μωρῷ ἄρχειν, καὶ οὐκέτι [12] μὴ εἴπωσιν οἱ ὑπη-
6 ρέται σου, Σίγα. Ὁ γὰρ μωρὸς μωρὰ
λαλήσει, καὶ ἡ καρδία [13] αὐτοῦ μάταια νοήσει,
τοῦ συντελεῖν ἄνομα, καὶ λαλεῖν πρὸς κύριον
πλάνησιν, τοῦ [14] διασπεῖραι ψυχὰς πεινώσας,
καὶ τὰς ψυχὰς τὰς διψώσας κενὰς [15] ποιῆσαι.
7 Ἡ γὰρ βουλὴ τῶν πονηρῶν ἄνομα [16] βουλεύσεται,
καταφθεῖραι ταπεινοὺς ἐν λόγοις ἀδίκοις, καὶ
διασκεδάσαι [17] λόγους ταπεινῶν ἐν κρίσει.
8 [18] Οἱ δὲ εὐσεβεῖς συνετὰ [19] ἐβουλεύσαντο, καὶ
9 αὕτη ἡ βουλὴ μενεῖ. Γυναῖκες πλούσιαι
[20] ἀνάστητε, καὶ ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου· θυγατέ-
ρες [21] ἐν ἐλπίδι [22] εἰσακούσατε [23] λόγους μου.
10 Ἡμέρας ἐνιαυτοῦ μνείαν ποιήσασθε ἐν ὀδύνῃ
[24] μετ᾽ ἐλπίδος. ἀνήλωται ὁ τρυγητὸς, πέπαυ-
11 ται [25], οὐκέτι μὴ ἔλθῃ. Ἔκστητε, λυ-
πήθητε αἱ πεποιθυῖαι, ἐκδύσασθε, γυμναὶ

---

5 *Ald.* C. Αἰγύπτιος ἄνθρωπος, καὶ οὐ θεός· ἵπποι αὐτῶν σάρκες, καὶ οὐ βοήθεια. 6 M * καὶ πεσεῖται ὁ βοηθούμενος. 7 M. ἀπολοῦνται μαχαίρᾳ. 8 *Alex.* ἐὰν βοήσῃ λέων. M. *Ald.* C. ὅταν βοήσῃ ὁ λέων. 9 M. καί. 10 C. κεκράξωσι. 11 *Ald.* αὐτήν. C. αὐτόν. 12 P. ὁ Σύμ. οὕτως ἐξέδωκεν· πληρώματος ποιμένων, ἀπὸ φωνῆς αὐτῶν οὐχ ἡττηθήσεται, οὐδὲ ἀπὸ πλήθους αὐτῶν οὐχ ὑποταγήσεται. (Κατὰ δὲ τὴν ἔκδοσιν τῶν ἑβδομήκοντα νοητέον οὕτω.) M ÷ Θ. πλήρη ποιμένων, καὶ ἀπὸ τῆς φωνῆς αὐτῶν οὐ μὴ ἡττηθῇ, καὶ ἀπὸ πλήθους αὐτῶν οὐ μὴ ὑπείξῃ. 13 *Alex.* καὶ ἐπί. 14 *Alex.* κύριος ὑπὲρ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐξελεῖται. 15 ὑπὲρ C. deest. 16 ὑπερασπιεῖ C. deest. M. — in margine vero ὑπερασπιεῖ. Σ. Θ ὑπερασπίζων. Α. θυρεῶν. 17 P. ὅπερ ὁ Σύμ. οὕτως ἐξέδωκε, μετανοήσατε, ὡς ἐβαθύνατε παραβῆναι οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. 18 *Alex* βουλευσάμενοι. 19 *Alex.* ἄνομον. Ὅτι τῇ ἡμέρᾳ. 20 M * οἱ Γ. υἱοὶ Ἰσραήλ. 21 *Alex.* ἀπαρνηθήσονται. ut & M. cum — ἀφαιροῦνται. Α. ἀποκρύψουσιν. Σ ἀποβαλοῦνται. Θ. ἄπωσεν τε (leg. ἀπώσονται, non vero ἀπώσει τε, ut vult vir doctus) ἀνὴρ τὰ εἴδωλα αὐτοῦ, ἀργυρεῖα αὐτοῦ, καὶ τὰ εἴδωλα τοῦ χρυσίου αὐτοῦ. 22 *Alex.* & C. καὶ τὰ χρυσᾶ, ἅ. 23 M. ante has voces * habet, cum χειροποίητα in margine. 24 M * Α. ἁμάρτημα. 25 *Alex* διώκοντος. οἱ δέ. 26 εἰς C. deest. 27 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, Πέτρᾳ γὰρ περιληφθήσονται &c. ὁ Σύμ. Πέτρα αὐτοῦ ἡ φοβερὰ παρελεύσεται, καὶ ἡττηθήσονται οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ, φησὶ κύριος (δηλαδὴ τοῦ Ἀσσυρίου.) 28 *Euseb.* εἰδέναι δὲ χρὴ, ὅτι τὸ μὲν μακάριος οὐδεὶς τῶν ἑρμηνευτῶν εἴρηκε. 29 S. ἔχει πῦρ ἐν Σιὼν, καὶ κλίβανον ἐν. *Aq.* & *Th.* φῶς αὐτῷ ἐν Σιὼν, καὶ κλίβανος αὐτῷ ἐν.

Cap. 32. 1 P. Σύμ. Ἰδοὺ εἰς δικαιοσύνην βασιλεύσει βασιλεύς. 2 *Euseb.* οἱ λοιποὶ, εἰς κρίμα. 3 *Euseb.* ex a. translatione, Καὶ ἔσται ἀνὴρ ὡς ἀποκρυφὴ ἀπὸ πνεύματος καὶ λαίλαπος. P. Ἀκύλας δέ φησιν, ὡς κρύπτων πνεῦμα· καὶ ἀποκρυφὴ ἐντινάγματος. 4 *Ms.* *Alex.* τούτους. 5 P. ἀνθ᾽ οὗ, φησὶ Σύμ., οὐκ ἀμαυρωθήσονται οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν. 6 M. *Ald.* ἀνθρώπους. 7 *Alex.* C. δώσουσιν ἀκούειν. 8 Σύμ. γὰρ ἐξέδωκε, καὶ ἡ καρδία τῶν ἀκουόντων προσέξει τοῦ ἀκούειν. 9 *Alex.* ἀσθενῶν. 10 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, λαλεῖν εἰρήνην, λαλεῖν τρανά· ex *Sym.* 11 *Alex.* οὐ μή. 12 *Alex.* οὐ μή. 13 *Alex.* αὐτῶν. 14 *Alex.* & C. διαφθεῖραι. 15 *Alex.* *Ald.* C. ποιῆσαι. 16 *Alex.* βουλεύεται. M * οἱ Γ. ἐβουλεύσατο. 17 *Alex.* λογισμούς. 18 P. κατὰ δὲ τὸν Σύμ. Ἄρχων δὲ ἀρχοντικὰ βουλεύσεται, καὶ ἡγεμὼν ἀναστήσεται. 19 C. ἐβουλεύσαντο. Γυναῖκες. 20 M * οἱ Γ. δή. P. οἱ δὲ λοιποὶ τῶν ἑρμηνευτῶν, Γυναῖκες εὐθηνοῦσαι, φασὶν, ἀντὶ τοῦ πλούσιαι. 21 C. ἐπ᾽ ἐλπίδι. sic P. Addit autem, τὸ δὲ, ἐπ᾽ ἐλπίδι, φασὶν οἱ λοιποὶ, πεποιθυῖαι. 22 *Alex.* M. *Ald.* ἀκούσατε. 23 *Alex.* τοὺς λόγους μου. M. Α. λόγιόν μου. Σ. τὰς ῥήσεις μου. Θ τὰ ῥήματά μου. 24 *Alex.* μετά. 25 *Alex.* M. *Ald.* C. ὁ σπόρος, καὶ οὐκέτι. ad vocem autem πέπαυται M ÷ Α. Συλλογὴ οὐ μὴ ἔλθῃ. Σ. ἐκωλύθη ἵνα μὴ ἔλθῃ.

26 [illegible]

[26]γίνεσθε, [27]περιζώσασθε [28]τὰς ὀσφύας,
12 Καὶ ἐπὶ τῶν μαστῶν κόπτεσθε, [29]ἀπὸ ἀγροῦ ἐπι-
θυμήματος, [30]καὶ ἀμπέλου [31]γεννήματος.
13 [32]Ἡ γῆ τοῦ λαοῦ μου, ἄκανθα καὶ χόρτος ἀναβή-
σεται, καὶ ἐκ πάσης οἰκίας εὐφροσύνη ἀρθή-
14 σεται. [33]Πόλις πλουσία, οἶκοι ἐγκα-
ταλελειμμένοι πλοῦτον πόλεως [34]ἀφήσουσιν, οἴ-
κους ἐπιθυμήματος. καὶ ἔσονται αἱ κῶμαι σπή-
λαια ἕως τοῦ αἰῶνος, εὐφροσύνη ὄνων ἀγρίων,
15 βοσκήματα [35]ποιμένων, Ἕως ἂν [36]ἔλ-
θῃ ἐφ' [37]ὑμᾶς [38]πνεῦμα ἀφ' ὑψηλοῦ. καὶ [39]ἔ-
σται ἔρημος ὁ Χέρμελ, καὶ ὁ Χέρμελ εἰς δρυ-
16 μὸν λογισθήσεται. Καὶ ἀναπαύσεται ἐν
τῇ ἐρήμῳ κρίμα, καὶ δικαιοσύνη ἐν τῷ Καρμή-
17 λῳ κατοικήσει. Καὶ ἔσται τὰ ἔργα τῆς
δικαιοσύνης, εἰρήνη. καὶ κρατήσει ἡ δικαιοσύ-
νη ἀνάπαυσιν, καὶ πεποιθότες [40]ἕως τοῦ αἰῶ-
18 νος, Καὶ κατοικήσει ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐν πό-
λει εἰρήνης, καὶ ἐνοικήσει πεποιθώς, καὶ ἀναπαύ-
19 σονται μετὰ πλούτου. Ἡ δὲ χάλαζα [41]ἐ-
ὰν καταβῇ, οὐκ ἐφ' [42]ὑμᾶς ἥξει. καὶ ἔσονται
οἱ ἐνοικοῦντες ἐν τοῖς δρυμοῖς πεποιθότες, ὡς
20 οἱ ἐν τῇ πεδινῇ. Μακάριοι οἱ σπείρον-
τες ἐπὶ πᾶν ὕδωρ, οὗ βοῦς καὶ ὄνος πατεῖ.

Κεφ. λγ'. 33.

1 [1]Οὐαὶ τοῖς ταλαιπωροῦσιν ὑμᾶς, ὑμᾶς δὲ
οὐδεὶς ποιεῖ ταλαιπώρους, καὶ ὁ ἀθετῶν [2]ὑμᾶς
οὐκ ἀθετεῖ. ἁλώσονται οἱ ἀθετοῦντες, καὶ παρα-
δοθήσονται, καὶ ὡς σὴς [3]ἐφ' ἱματίου, οὕτως ἡτ-
2 τηθήσονται. Κύριε ἐλέησον ἡμᾶς, ἐπὶ
σοὶ γὰρ πεποίθαμεν. ἐγενήθη τὸ σπέρμα τῶν ἀ-
πειθούντων εἰς ἀπώλειαν, ἡ δὲ σωτηρία ἡμῶν
3 ἐν καιρῷ θλίψεως. [4]Διὰ φωνὴν τοῦ [5]φό-
βου ἐξέστησαν λαοὶ ἀπὸ τοῦ φόβου σου, καὶ διε-
4 σπάρησαν τὰ ἔθνη. Νῦν δὲ συναχθήσε-
ται τὰ σκῦλα ὑμῶν [6]μικροῦ καὶ μεγάλου· ὃν
τρόπον ἐάν τις συναγάγῃ [7]ἀκρίδας, οὕτως
5 [8]ἐμπαίξουσιν ὑμῖν. Ἅγιος ὁ θεὸς ὁ κατ-
οικῶν ἐν [9]ὑψηλῷ, ἐνεπλήσθη Σιὼν κρίσεως
6 καὶ δικαιοσύνης. [10]Ἐν νόμῳ παραδοθήσον-
ται, ἐν θησαυροῖς ἡ σωτηρία ἡμῶν, ἐκεῖ
σοφία καὶ ἐπιστήμη καὶ εὐσέβεια πρὸς τὸν κύριον·
7 οὗτοί εἰσι θησαυροὶ δικαιοσύνης. [11]Ἰδοὺ
δὴ ἐν τῷ φόβῳ ὑμῶν [12]οὗτοι φοβηθήσονται·
οὓς ἐφοβεῖσθε, [13]βοήσονται ἀφ' ὑμῶν· [14]ἄγ-
γελοι ἀποσταλήσονται, [15]πικρῶς κλαίοντες,
8 παρακαλοῦντες εἰρήνην. Ἐρημωθήσονται
γὰρ αἱ τούτων ὁδοί· [16]πέπαυται ὁ φόβος τῶν ἐ-
θνῶν, καὶ ἡ [17]πρὸς τούτους διαθήκη αἴρεται,
καὶ οὐ μὴ [18]λογίσησθε αὐτοὺς ἀνθρώπους.
9 [19]Ἐπένθησεν ἡ γῆ, ᾐσχύνθη ὁ Λίβανος, [20]ἕ-
λη ἐγένετο ὁ Σάρων· φανερὰ ἔσται ἡ Γαλιλαία,
10 καὶ [21]ὁ Χέρμελ. Νῦν ἀναστήσομαι, λέ-
γει κύριος, νῦν δοξασθήσομαι, νῦν ὑψωθή-
11 σομαι. Νῦν ὄψεσθε, νῦν [22]αἰσθηθήσε-
σθε, ματαία ἔσται ἡ ἰσχὺς τοῦ πνεύματος ὑμῶν·
12 πῦρ [23]κατέδεται ὑμᾶς. Καὶ ἔσονται
[24]ἔθνη κατακεκαυμένα, ὡς ἄκανθα ἐν ἀγρῷ
13 ἐρριμμένη καὶ κατακεκαυμένη. Ἀκούσον-
ται οἱ πόρρωθεν ἃ ἐποίησα, [25]γνώσονται οἱ
14 ἐγγίζοντες τὴν ἰσχύν μου. Ἀπέστησαν οἱ
ἐν Σιὼν ἄνομοι, λήψεται τρόμος τοὺς ἀσε-

26 M. γίνεσθε. 27 M ÷ Ἀ. καὶ ζώσασθε ἐπὶ ὀσφύας. 28 *Alex.* *Ald.* C. σάκκους τὰς ὀσφύας. 29 *Alex.* & C. περὶ ἀγροῦ. sic & Θ. Σ. sed M ÷ Ἀ. ἐπὶ ἀγροῦ. 30 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ἀπὸ γεννήματος ἀμπέλου, ὁ μὲν Ἀ. φησὶν, ἐπὶ ἀμπέλῳ αὐξητικῇ· ὁ δὲ Σύμ. περὶ ἀμπέλου πολυφόρου. 31 *Alex.* γενήματος. 32 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ἡ γῆ τοῦ λαοῦ μου, Σύμ. ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ λαοῦ μου, φησί. C. hab. Ἐν γῇ. 33 πόλις πλουσία C. desunt. 34 *Alex.* καὶ οἴκους ἐπιθυμητοὺς ἀφήσουσιν. καὶ ἔσονται. *Ald.* C. ἀφήσουσιν καὶ (*Ald.* deest) οἴκους ἐπιθυμητούς. καὶ ἔσονται. M. etiam pro ἐπιθυμήματος hab. ἐπιθυμητοὺς. 35 P. ἢ ἀγελῶν, κατὰ τὸν Ἀκύλαν. 36 *Alex.* C. ἐπέλθῃ. 37 *Ald.* M. ἡμᾶς. 38 P. ἢ κατὰ Σύμ. ἀνάψυξις ἐξ ὕψους. 39 S. ἔσται ἡ ἔρημος εἰς Κάρμηλον. 40 *Alex.* *Ald.* C. ἔσονται ἕως. M. etiam addit ἔσονται· cum ÷ Ἀ. Σ. καὶ πεποιθήσεις ἕως αἰῶνος. Θ. καὶ ἐλπίσεως. 41 *Alex.* * ἐὰν ἐάν. 42 M. *Ald.* ἡμᾶς.

Cap. 33. 1 P. Σύμ. οὕτως ἐξέδωκεν· Οὐαὶ ὁ ταλαιπωρίζων, αὐτὸς δὲ μὴ ταλαιπωρηθείς· καὶ ὁ ἀθετῶν, αὐτὸς δὲ οὐκ ἀθετηθείς. ὅταν συντελέσῃς ταλαιπωρίζων, ταλαιπωρηθήσῃ· καὶ ὅταν κοπιάσῃ ἀθετῶν, ἀθετήσουσί σε. 2 *Alex.* ὑμῖν. 3 *Alex.* & C. ἐπί. 4 P. κατὰ δὲ Ἀκ. καὶ Θεοδ. Ἀπὸ φωνῆς ὄχλου, ἤγουν πλήθους ἀνεχώρησαν λαοί. Ἀντὶ δὲ τοῦ, ἀπὸ φόβου σου, ὁ Σύμ. ἀπὸ τοῦ ὑψωθῆναι διεσπάρησαν. 5 *Alex.* M. *Ald.* C. φόβου σου. 6 *Alex.* ἀπὸ μικροῦ. 7 M * Θ. ὡς ἀπὸ τῶν βοθυνῶν. 8 *Alex.* ἐμπαίξονται. 9 *Alex.* ὑψηλοῖς. M. *Ald.* οὐρανοῖς ὑψηλοῖς. C. οὐρανοῖς. 10 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐν νόμῳ παραδοθήσονται, Σύμ. φησιν, ἡ πίστις τοῦ καιροῦ σου πλοῦτος σωτηρίας, σοφία, καὶ γνῶσις, φόβος κυρίου αὐτὸς ὁ θησαυρός σου. τῶν ἑβδομήκοντα λεγόντων, ἤκει σοφία καὶ ἐπιστήμη καὶ εὐσέβεια. 11 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, Ἰδοὺ ἐν τῷ φόβῳ ὑμῶν &c. Σύμ. μὲν φησιν, ἰδοὺ ὀφθήσομαι αὐτοῖς· ἔκραξαν ἐκτενῶς. ὁ δὲ Ἀκ. Ἰδοὺ, φησιν, ὁραθήσομαι αὐτοῖς· βοήσω ἐκτενῶς· καὶ τὸ λοιπὸν ὁμοίως. ὁ δὲ Θεοδ. Ἰδοὺ ὀφθήσομαι αὐτοῖς· ἐβόησαν ἐκτενῶς. 12 *Alex.* C. αὐτοί. 13 *Alex.* & C. φοβηθήσονται. *Ald.* βοηθήσονται. 14 *Alex.* M. *Ald.* C. ἄγγελοι γὰρ ἀποσταλήσονται. M ÷ Ἀ. ἄγγελοι εἰρήνης πικρῶς κλαύσονται. 15 *Alex.* & C. λαλοῦντες (*Alex.* ἀξιοῦντες) εἰρήνην, πικρῶς κλαίοντες. *Ald.* παρακαλοῦντες εἰρήνην, πικρῶς κλαίοντες. M. etiam hab. ἀξιοῦντες. 16 *Alex.* πέπαυται γάρ ὁ. P. τὸ δὲ, πέπαυται ὁ φόβος τῶν ἐθνῶν, ὀβελίζεται ὡς μὴ κείμενον. 17 πρὸς τούτους C. desunt. 18 *Ald.* λογιασθήσεσθε. C. ἐλογίσθη. 19 M ÷ ὅμως οἱ Γ. 20 *Ald.* ἐγένετο ὡς ἔρημος ὁ Σχαρών. 21 *Alex.* M. ὁ Κάρμηλος. *Ald.* ὁ Χάρμηλος. C. Κάρμηλος. 22 in nonnullis ll. est, αἰσθήσεσθε. *Alex.* C. αἰσχυνθήσεσθε. cui lectioni *Hier.* suffragatur. 23 *Alex.* & C. ὑμᾶς κατέδεται. 24 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ἔθνη, λαοὶ πάντες ἐξέδωκαν. 25 M. *Ald.* C. καὶ γνώσονται.

βεῖς.

σεῖς. τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν, ὅτι πῦρ καίεται; τίς
15 ἀναγγελεῖ ὑμῖν τὸν τόπον τὸν αἰώνιον; Πο-
ρευόμενος ἐν δικαιοσύνῃ, [26] λαλῶν εὐθεῖαν
ὁδὸν, μισῶν ἀνομίαν καὶ ἀδικίαν, καὶ τὰς χεῖ-
ρας ἀποσειόμενος ἀπὸ δώρων, βαρύνων τὰ ὦ-
τα, ἵνα μὴ ἀκούσῃ κρίσιν αἵματος, καμμύ-
ων τοὺς [27] ὀφθαλμοὺς, ἵνα μὴ ἴδῃ ἀδικίαν,
16 [28] Οὗτος οἰκήσει ἐν ὑψηλῷ σπηλαίῳ πέτρας
[29] ἰσχυρᾶς· ἄρτος αὐτῷ δοθήσεται, καὶ τὸ ὕ-
17 δωρ αὐτοῦ πιστόν. Βασιλέα μετὰ δόξης ὄ-
ψεσθε, [30] οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ὄψονται γῆν πόρ-
18 ρωθεν, Ἡ ψυχὴ ὑμῶν μελετήσει [31] φό-
βον· ποῦ εἰσιν [32] οἱ γραμματικοί; ποῦ εἰσιν οἱ
συμβουλεύοντες; ποῦ ἐστιν [33] ὁ ἀριθμῶν τοὺς
19 [34] τρεφομένους Μικρὸν καὶ μέγαν λαόν;
ᾧ οὐ [35] συνεβουλεύσατο, οὐδὲ ᾔδει βαθύφωνον,
ὥστε μὴ ἀκοῦσαι λαὸς πεφαυλισμένος, καὶ οὐκ
20 ἔστι τῷ ἀκούοντι σύνεσις. [36] Ἰδοὺ Σιὼν ἡ πό-
λις, τὸ σωτήριον ἡμῶν, οἱ ὀφθαλμοί σου ὄ-
ψονται Ἱερουσαλὴμ, πόλις πλουσία, σκηναὶ
αἳ οὐ μὴ σεισθῶσιν, [37] οὐδὲ μὴ κινηθῶσιν οἱ
πάσσαλοι τῆς σκηνῆς αὐτῆς εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον,
οὐδὲ τὰ σχοινία αὐτῆς οὐ μὴ διαῤῥαγῶσιν,
21 [38] Ὅτι τὸ ὄνομα κυρίου μέγα [39] ὑμῖν. [40] τόπος
ὑμῖν ἔσται, ποταμοὶ καὶ [41] διώρυχες πλατεῖς καὶ
εὐρύχωροι· οὐ πορεύσῃ ταύτην τὴν ὁδὸν, οὐδὲ
22 πορεύσεται πλοῖον ἐλαῦνον. Ὁ γὰρ θεός
μου μέγας ἐστίν· οὐ παρελεύσεταί με κύριος
[42] κριτὴς ἡμῶν, κύριος ἄρχων ἡμῶν, κύριος
βασιλεὺς ἡμῶν, κύριος [43] οὗτος ἡμᾶς σώσει.
23 [44] Ἐῤῥάγησαν τὰ σχοινία σου, ὅτι οὐκ [45] ἐνίσχυ-
σαν· ὁ ἱστὸς σου ἔκλινεν, οὐ χαλάσει τὰ ἱστία,
οὐκ ἀρεῖ σημεῖον, ἕως οὗ παραδοθῇ εἰς προνο-
μήν. τοίνυν πολλοὶ χωλοὶ προνομὴν [46] ποιή-
24 σουσι, Καὶ οὐ μὴ [47] εἴπωσι, [48] Κοπιῶ,
[49] ὁ λαὸς [50] ἐνοικῶν ἐν [51] αὐτοῖς· [52] ἀφέθη γὰρ
αὐτοῖς ἡ [53] ἁμαρτία.

Κεφ. λδʹ. 34.

1 [1] Προσαγάγετε ἔθνη, καὶ ἀκούσατε ἄρχοντες·
ἀκουσάτω ἡ γῆ, καὶ οἱ [2] ἐν [3] αὐτῇ, ἡ οἰκουμένη,
2 [4] καὶ ὁ λαὸς ὁ ἐν αὐτῇ. Διότι θυμὸς κυ-
ρίου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη καὶ ὀργὴ ἐπὶ τὸν ἀ-
ριθμὸν αὐτῶν, τοῦ ἀπολέσαι αὐτοὺς, καὶ πα-
3 ραδοῦναι αὐτοὺς εἰς σφαγήν. Οἱ δὲ τραυ-
ματίαι αὐτῶν ῥιφήσονται, καὶ οἱ νεκροὶ, καὶ
[5] ἀναβήσεται αὐτῶν ἡ ὀσμὴ, καὶ βραχή-
σεται [6] τὰ ὄρη ἀπὸ τοῦ αἵματος [7] αὐτῶν.
4 [8] Καὶ τακήσονται πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐ-
ρανῶν, καὶ ἑλιγήσεται ὁ οὐρανὸς ὡς βιβλίον,
[9] καὶ πάντα τὰ ἄστρα πεσεῖται ὡς φύλλα ἐξ ἀμ-
πέλου, καὶ ὡς πίπτει φύλλα ἀπὸ συκῆς.
5 [10] Ἐμεθύσθη ἡ μάχαιρά μου ἐν τῷ οὐρανῷ· ἰδοὺ
ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν καταβήσεται, καὶ ἐπὶ τὸν
6 λαὸν τῆς ἀπωλείας μετὰ κρίσεως. Ἡ μά-
χαιρα [11] τοῦ κυρίου ἐνεπλήσθη αἵματος, ἐπα-
χύνθη ἀπὸ στέατος [12], ἀπὸ αἵματος τράγων
καὶ [13] ἀμνῶν, καὶ ἀπὸ στέατος τράγων καὶ κρι-
ῶν· ὅτι θυσία [14] τῷ κυρίῳ ἐν Βοσὸρ, καὶ σφα-
7 γὴ μεγάλη ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ. Καὶ [15] συμ-
πεσοῦνται οἱ ἁδροὶ μετ' αὐτῶν, καὶ οἱ κριοὶ καὶ οἱ
ταῦροι, καὶ μεθυσθήσεται ἡ γῆ ἀπὸ τοῦ [16] αἵμα-
τος, καὶ ἀπὸ τοῦ στέατος αὐτῶν ἐμπλησθήσεται.

26 M ÷ οἱ Γ. λαλεῖ. 27 M. *Ald.* ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ἵνα. 28 *S.* αὐτὸς ἐν ὑψηλοῖς κατασκηνώσει· ὡς περιοχαὶ πετρῶν τὸ ὕψος αὐτοῦ. 29 *Alex.* ὀχυρᾶς. 30 *Alex. Ald. C.* καὶ οἱ ὀφθαλμοί. 31 *Alex.* φόβον κυρίου. 32 οἱ M. deest. 33 P. ὁ δὲ Σύμ. ἐξέδωκεν· ὁ ἀριθμῶν τοὺς ἐκτετραμμένους, τὸν λαὸν τὸν ἀναιδῆ. οὐκ ὄψει λαὸν βαρὺν χείλεσιν (al. ἐν χείλεσι) ὥστε μὴ ἀκούειν διάλεκτον γλώσσης. 34 *Alex. Ald.* συστρεφομένους. *C.* συντρεφομένους. M ÷ Ἀ. Θ. μεμεγαλυμμένους. 35 *Alex.* συνεβούλευσαν. *Ald. C.* συνεβουλεύσαιτο. 36 P. ἀντὶ τοῦ, Ἰδοὺ Σιὼν ἡ πόλις, ὁ μὲν Ἀκ. φησιν· ὅρα, ματίωθητι (q.) Σιὼν πόλις ἑορτῶν. Σύμ. δὲ καὶ Θεοδ. Ἴδε Σιὼν πόλιν τῶν ἁγίων ἡμῶν. 37 *Alex.* οὐδ' οὐ μή. 38 P. κατὰ δὲ Σύμ. Ἐκεῖ κραταιὸς ἡμῖν κύριος, τόπος ποταμῶν διώρυγες εὐρύχωροι, ὅπου μὴ πορευθῇ πλοῖον κωπηλάτου (a. l. κοπήλατον) οὐδὲ ἐντολὴ κραταιοῦ διαπεράσει αὐτόν. Τὸ δὲ, ὅπου μὴ πορευθῇ, Ἀκ. φησίν· οὐ μὴ πορευθῇ ἐν αὐτῇ ναῦς κωπῆς, καὶ τριήρης ὑπερμεγέθης οὐ διαβήσεται αὐτό. 39 *Alex.* ἐστίν. *C.* ὑμῖν ἔσται. 40 τόπος ὑμῖν ἔσται *C.* desunt. 41 *Alex.* διώρυγες. 42 *Alex.* & *C.* πατὴρ, (*C.* deest) κύριος κριτὴς ἡμῶν. 43 *Ald. C.* αὐτός. 44 versum hunc integrum *Sym.* apud P. sic reddit, Ἐξεῤῥίφη τὰ σχοινία σου, ὥστε μὴ κρατεῖν. οὕτως ὁ ἱστὸς αὐτῶν, ὥστε μὴ ἁπλῶσαι ἱστίον. τότε διένειμεν ἕως σκύλων πολλῶν. 45 *Alex.* M. *Ald. C.* ἐνίσχυσεν. item * Ἀ. οἱ Γ. οὕτως. 46 *Alex.* ποιήσωσιν. 47 εἴπωσι *Ald.* deest. *Alex.* & *C.* εἴπῃ. 48 Κοπιῶ *C.* deest. 49 ὁ λαὸς ἐνοικῶν ἐν αὐτοῖς *Ald.* ponit post ἁμαρτία. 50 *Alex.* ὁ ἐνοικῶν. 51 *Ald. C.* αὐτῇ. 52 *Ald. C.* ἀφέθη. 54 *Ald.* ἁμαρτία. οἰκοῦντες.

Cap. 34. 1 *Comp.* Προσάγετε ἔθνη. M * addit, προσέχετε. 2 *Ms. Alex.* ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ. 3 *C.* αὐτῇ οἰκοῦντες, ἡ. 4 *Ald.* ὁ. 5 *S.* ἀναβήσεται ἡ δυσωδία. 6 *Euseb.* αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν, ὄρη νοούμενα. 7 *Alex.* & *C.* αὐτῶν Καὶ ἑλιγήσεται ὁ οὐρανός. 8 *Euseb.* μὴ κείμενον δὲ ἐν τῇ τῶν ὁ. ἑρμηνείᾳ τὸ, καὶ τακήσονται πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν, μετὰ ἀστερίσκων ἐκ τῆς τῶν λοιπῶν ἑρμηνείας προσετέθη, quæ nec *Cyrill.* hab. nec *Clem. Alexand.* l. 5 strom. 9 *Euseb.* Ἀκ. καὶ πᾶσα στρατιὰ αὐτῶν ἀποῤῥεύσει, ὡς ἀποῤῥεῖ φύλλον ἀπὸ ἀμπέλου, καὶ ὡς ἀπόπτωμα ἀπὸ συκῆς Σ. καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ πεσεῖται, ὡς πίπτει φύλλον ἀπὸ ἀμπέλου, καὶ ὡς ἀπόπτωμα ἀπὸ συκῆς. τετήρηται δὲ ταῦτα ἡμῖν, εἰς τὸ δεῖξαι, ὅτι παρὰ τοῖς ὁ. εἰρημένα ἄστρα, παρὰ τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς, δυνάμεις τοῦ οὐρανοῦ ὠνομάσθησαν. 10 *C.* Ὅτι ἐμεθύσθη. M * οἱ Γ. Ὅτι. 11 *Alex.* κυρίου. 12 *Alex.* ἀρνῶν, καὶ ἀπὸ στέατος τράγων καὶ κριῶν· (*Alex.* κρειῶν·) ὅτι. 13 *Euseb.* ἡ κατὰ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνευτὰς, ἀρνῶν. 14 *Alex.* κυρίῳ ἐν τῇ Βοσόρ. M. *Ald. C.* τῷ θεῷ ἐν Βοσόρ. 15 *Alex.* συμπεσοῦνται. 16 M. *Ald. C.* αἵματος, καὶ τὸ χῶμα αὐτῶν, (M. *Ald.* αὐτοῦ,) καί.

Ἡμέρα

8 Ἡμέρα γὰρ κρίσεως κυρίου, καὶ ἐνιαυτὸς ἀνταπο-
9 δόσεως κρίσεως [17] Σιών. Καὶ στραφή-
σονται [18] αἱ φάραγγες αὐτῆς εἰς πίσσαν, καὶ
ἡ γῆ αὐτῆς εἰς θεῖον. καὶ ἔσται [19] ἡ γῆ αὐτῆς
10 [20] ὡς πίσσα καιομένη Νυκτὸς καὶ ἡμέρας,
καὶ οὐ σβεσθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον, καὶ ἀνα-
βήσεται ὁ καπνὸς αὐτῆς ἄνω, [21] εἰς γενεὰς
[22] αὐτῆς ἐρημωθήσεται, καὶ [23] εἰς χρόνον πο-
11 λὺν Ὄρνεα καὶ ἐχῖνοι, καὶ ἴβεις καὶ κόρα-
κες κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ. [24] καὶ ἐπιβληθήσεται
ἐπ' αὐτὴν σπαρτίον γεωμετρίας ἐρήμου, καὶ ὀ-
12 νοκένταυροι οἰκήσουσιν ἐν αὐτῇ. Οἱ ἄρ-
χοντες [25] αὐτῆς οὐκ ἔσονται· οἱ γὰρ βασιλεῖς [26],
καὶ [27] οἱ μεγιστᾶνες αὐτῆς ἔσονται εἰς ἀπώλει-
13 αν. Καὶ [28] ἀναφύσει εἰς τὰς πόλεις
[29] αὐτῶν [30] ἀκάνθινα ξύλα, καὶ εἰς τὰ ὀχυρώ-
ματα αὐτῆς· καὶ [31] ἔσται [32] ἐπαύλεις [33] σειρή-
14 νων, καὶ αὐλὴ στρουθῶν. Καὶ συναντήσου-
σι δαιμόνια ὀνοκενταύροις, καὶ βοήσονται ἕτε-
ρος [34] πρὸς τὸν ἕτερον, [35] ἐκεῖ ἀναπαύσονται
ὀνοκένταυροι, [36] εὑρόντες αὐτοῖς ἀνάπαυσιν.
15 Ἐκεῖ ἐνόσσευσεν ἐχῖνος, καὶ ἔσωσεν ἡ γῆ τὰ
παιδία αὐτῆς μετὰ ἀσφαλείας· ἐκεῖ [37] συνήντη-
σαν ἔλαφοι καὶ εἶδον τὰ πρόσωπα ἀλλήλων.
16 Ἀριθμῷ παρῆλθον, καὶ μία αὐτῶν οὐκ ἀπώ-
λετο· ἑτέρα τὴν ἑτέραν οὐκ [38] ἐζήτησαν,
[39] ὅτι ὁ κύριος αὐτοῖς ἐνετείλατο, καὶ τὸ πνεῦ-
17 μα αὐτοῦ συνήγαγεν [40] αὐτά. Καὶ αὐ-
τὸς ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς κλήρους, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ
[41] διεμέρισε βόσκεσθαι· εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον
[42] κληρονομήσετε, [43] γενεὰς γενεῶν ἀναπαύ-
σονται ἐπ' αὐτῆς.

Κεφ. λε΄. 35.

1 Εὐφράνθητι ἔρημος διψῶσα, ἀγαλλιάσθω
2 ἔρημος, καὶ ἀνθείτω [1] ὡς κρίνον. Καὶ ἐξ-
ανθήσει καὶ ἀγαλλιάσεται τὰ ἔρημα τοῦ Ἰορδά-
νου, [2] ἡ δόξα τοῦ Λιβάνου ἐδόθη αὐτῇ, καὶ ἡ
[3] τιμὴ τοῦ [4] Καρμήλου, καὶ ὁ λαός μου ὄψεται τὴν
3 δόξαν κυρίου, καὶ τὸ ὕψος τοῦ θεοῦ. [5] Ἰσχύ-
σατε χεῖρες ἀνειμέναι, καὶ γόνατα παραλελυ-
4 μένα. Παρακαλέσατε οἱ ὀλιγόψυχοι τῇ
διανοίᾳ· ἰσχύσατε, μὴ φοβεῖσθε. ἰδοὺ ὁ θεὸς
ἡμῶν κρίσιν [6] ἀνταποδίδωσι, καὶ ἀνταποδώσει,
5 αὐτὸς ἥξει καὶ σώσει ἡμᾶς. Τότε ἀνοιχθή-
σονται ὀφθαλμοὶ τυφλῶν, καὶ ὦτα κωφῶν ἀ-
6 κούσονται. Τότε ἁλεῖται ὡς ἔλαφος ὁ
χωλὸς, [7] τρανὴ δὲ ἔσται γλῶσσα [8] μογιλά-
λων, ὅτι ἐῤῥάγη ἐν τῇ ἐρήμῳ ὕδωρ, καὶ φάραγξ
7 ἐν γῇ διψώσῃ· Καὶ [9] ἔσται ἡ ἄνυδρος
εἰς ἕλη, καὶ εἰς τὴν διψῶσαν γῆν πηγὴ ὕδατος
ἔσται, ἐκεῖ εὐφροσύνη ὀρνέων, [10] ἐπαύλεις
8 [11] καλάμου καὶ ἕλη. [12] Ἔσται ἐκεῖ ὁδὸς
καθαρὰ, καὶ ὁδὸς ἁγία κληθήσεται, καὶ οὐ μὴ παρ-
έλθῃ ἐκεῖ ἀκάθαρτος, οὐδὲ [13] ἔσται ἐκεῖ ὁδὸς
ἀκάθαρτος· οἱ δὲ διεσπαρμένοι πορεύσονται
9 [14] ἐπ' αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ πλανηθῶσι. Καὶ
οὐκ ἔσται ἐκεῖ λέων, [15] οὐδὲ τῶν [16] πονηρῶν
θηρίων οὐ μὴ ἀναβῇ [17] εἰς αὐτὴν, οὐδὲ μὴ εὑ-
ρεθῇ ἐκεῖ, ἀλλὰ πορεύσονται ἐν αὐτῇ λελυτρω-
10 μένοι, Καὶ συνηγμένοι διὰ κύριον, [18] καὶ
ἀποστραφήσονται, καὶ ἥξουσιν [19] εἰς Σιὼν μετ'
εὐφροσύνης, καὶ [20] εὐφροσύνη αἰώνιος ὑπὲρ
κεφαλῆς αὐτῶν· ἐπὶ [21] γὰρ τῆς κεφαλῆς αὐ-
τῶν αἴνεσις καὶ ἀγαλλίαμα, καὶ εὐφροσύνη

---

17 C. Σιὼν πάρεστιν. Καί. 18 *Alex.* αὐτῆς αἱ φάραγγες. 19 *Alex.* αὐτῆς ἡ γῆ καιομένη ὡς πίσσα. 20 C. εἰς πίσσαν καιομένην. 21 M ÷ οἱ Γ. εἰς γενεὰν ἐρημωθήσεται. 22 *Alex.* C. ἐρημωθήσεται. 23 *Alex.* κατοικήσονται ἐν αὐτῇ ὄρνεα καὶ ἐχῖνοι, καὶ ἴβεις καὶ κόρακες. καὶ ἐπιβληθήσεται. M. *Ald.* C. εἰς χρόνον πολὺν ἐρημωθήσεται. (M deest.) Καὶ κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ ὄρνεα καὶ ἐχῖνοι, καὶ ἴβεις καὶ κόρακες. καὶ ἐπιβλ. 24 M * ad voculam καί· Θ. οὐκ ἔστιν ὁ παραπορευόμενος ἐν αὐτῇ. & mox M ÷ Θ. καὶ κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ. 25 M * οἱ Γ. πάντες. 26 *Alex.* *Ald.* C. αὐτῆς, καί. sic & M. & cum * Ἀ. Θ. καλέσουσι. 27 *Alex.* οἱ ἄρχοντες αὐτῆς, καὶ οἱ μεγιστᾶνες. 28 *Alex.* M. & C. ἀναφύσει. *Ald.* ἀναφύει. 29 M. αὐτῆς. 30 *Alex.* ἄκανθα, καὶ εἰς. 31 *Ald.* C. ἔσονται. 32 M. ἔπαυλις. 33 *Sch.* σειρῆνας καλεῖ τὰ ἐν νυκτὶ θρηνώδη φωνὴν ἱέντα τῶν πτηνῶν, μονονουχὶ κατολολύζοντα, οἷον ἡ γλαῦξ, καὶ τὰ ἐοικότα. 34 M ⸓ Ἀ. Σ. καὶ τειχιῶν. Ἀ. πρὸς ἕτερον αὐτοῦ. Θ. καὶ ὀρθοτριχῶν ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ. 35 M ⸓ Ἀ. ἐκεῖ ἀνέψυξεν λίλιθ καὶ εὗρεν ἑαυτῇ ἀνάπαυσιν. Σ. ἐκεῖ ἠρέμησαι λάμια Legit autem M. εὗρον γὰρ αὐτοῖς ἀνάπαυσιν. 36 *Alex.* *Ald.* C. εὗρον γάρ. 37 *Alex.* & C. ἔλαφοι συνήντησαν. 38 *Alex.* ἐξεζήτησαν. M. ἐζήτησεν. 39 *Alex.* ὅτι κύριος ἐνετείλατο αὐτοῖς. 40 *Alex.* M. *Ald.* C. αὐτάς. 41 C. διεμέρισεν αὐτοῖς βόσκεσθαι. 42 *Alex.* κληρονομήσατε. 43 *Alex.* M. *Ald.* C. εἰς γενεάς.

Cap. 35. 1 *Aq.* ὡς κάλυξ. mox pro ἐξανθ. *Severus*, ὑλοχαρήσει. 2 *Ms.* *Alex.* καὶ ἡ δόξα. 3 *S.* εὐπρέπεια τοῦ Καρμήλου καὶ τοῦ πεδίου. αὐτοὶ ὄψονται τὴν δόξαν τοῦ κυρίου. *Th.* ὡραιότης τοῦ Καρμήλου καὶ τοῦ Σαρών. 4 M ⸓ Κάρμηλος καὶ Σαρὼν τόπος τῶν ἀλλοφύλων. 5 M. Ὑψώσατε. 6 *Alex.* ἀνταποδώσει. 7 *Alex.* M. *Ald.* C. καὶ τρανὴ ἔσται. 8 C. μογιλάλων ἀνεῳγμένη, ὅτι. 9 *Alex.* ἡ ἄνυδρος ἔσται. 10 C. ἔπαυλις. 11 *Ald.* ποιμνίου καλάμου. al. ποιμνίων καλάμου. M ÷ οἱ Γ. κάλαμον. 12 *Alex.* Ἐκεῖ ἔσται. 13 *Alex.* ἐκεῖ ἔσται. 14 *Ald.* ἐν αὐτοῖς. 15 C. οὐδέν. 16 *Alex.* θηρίων τῶν πονηρῶν. 17 *Alex.* & C. ἐπ' αὐτήν. 18 *Alex.* ἀποστραφήσονται. 19 C. ἐν. 20 M ÷ σωτηρία, cum εὐφροσύνη in margine. 21 *Alex.* γὰρ κεφαλῆς.

καταλήψεται αὐτοὺς, ἀπέδρα ὀδύνη καὶ λύπη
καὶ στεναγμός.

Κεφ. λϛʹ. 36.

1 ΚΑὶ ἐγένετο τοῦ τεσσαρεσκαιδεκάτου ἔτους βα-
σιλεύοντος Ἐζεκίου, ἀνέβη Σενναχηρεὶμ βα-
σιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ τὰς πόλεις [1] τῆς Ἰουδαίας
2 τὰς ὀχυρὰς, καὶ [2] ἔλαβεν αὐτάς. Καὶ
ἀπέστειλε βασιλεὺς Ἀσσυρίων [3] τὸν Ῥαβσάκην
ἐκ Λάχης εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς τὸν βασιλέα Ἐ-
ζεκίαν μετὰ δυνάμεως πολλῆς· καὶ ἔστη ἐν τῷ ὑ-
δραγωγῷ τῆς κολυμβήθρας τῆς ἄνω ἐν τῇ ὁδῷ
3 τοῦ ἀγροῦ τοῦ κναφέως. Καὶ ἐξῆλθε πρὸς αὐ-
τὸν Ἐλιακεὶμ ὁ τοῦ Χελκίου ὁ οἰκονόμος, καὶ
Σομνᾶς ὁ γραμματεὺς, καὶ Ἰωὰχ [4] ὁ τοῦ Ἀ-
4 σὰφ ὁ ὑπομνηματογράφος. Καὶ εἶπεν
αὐτοῖς [5] Ῥαβσάκης, [6] Εἴπατε Ἐζεκίᾳ, Τάδε
λέγει ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας, βασιλεὺς Ἀσσυρίων,
5 [7] Τί πεποιθὼς εἶ; Μὴ ἐν βουλῇ [8] καὶ λόγοις
χειλέων παράταξις γίνεται; καὶ νῦν [9] ἐπὶ τίνα
6 πέποιθας, ὅτι ἀπειθεῖς μοι; Ἰδοὺ πεποι-
θὼς εἶ ἐπὶ τὴν ῥάβδον τὴν καλαμίνην [10] τὴν τεθλα-
σμένην ταύτην, ἐπ' Αἴγυπτον. [11] ὡς ἂν ἐπι-
στηριχθῇ ἀνὴρ ἐπ' αὐτὴν, εἰσελεύσεται εἰς τὴν
χεῖρα αὐτοῦ, [12] καὶ τρήσει αὐτήν· οὕτως ἐστὶ Φα-
ραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου, καὶ πάντες οἱ πεποι-
7 θότες [13] ἐπ' αὐτῷ. Εἰ δὲ [14] λέγετε,
Ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν [15] πεποίθαμεν,
8 Νῦν μίχθητε [16] τῷ κυρίῳ μου [17] τῷ βασιλεῖ
Ἀσσυρίων, καὶ δώσω ὑμῖν δισχιλίαν ἵππον, εἰ
δυνήσεσθε δοῦναι ἀναβάτας ἐπ' αὐτούς.
9 [18] Καὶ πῶς δύνασθε ἀποστρέψαι [19] εἰς πρόσω-
πον τῶν τοπαρχῶν; οἰκέται εἰσὶν, οἱ πεποιθό-
τες ἐπ' Αἰγυπτίοις, εἰς ἵππον καὶ ἀναβάτην.
10 Καὶ νῦν μὴ ἄνευ κυρίου ἀνέβημεν ἐπὶ τὴν χώραν
ταύτην πολεμῆσαι [20] αὐτήν; [21] κύριος εἶ-
πε πρός με, Ἀνάβηθι [22] ἐπὶ τὴν γῆν ταύ-
11 την, καὶ διάφθειρον αὐτήν. Καὶ εἶπε
πρὸς αὐτὸν Ἐλιακεὶμ, καὶ Σομνᾶς [23], καὶ [24] Ἰω-
ὰχ, [25] Λάλησον πρὸς τοὺς παῖδάς σου Συριστί·
ἀκούομεν γὰρ ἡμεῖς· καὶ μὴ λάλει πρὸς ἡμᾶς Ἰου-
δαϊστί. καὶ ἱνατί λαλεῖς εἰς τὰ ὦτα τῶν [26] ἀν-
12 θρώπων ἐπὶ τῷ τείχει; Καὶ εἶπε πρὸς
αὐτοὺς [27] Ῥαβσάκης, Μὴ πρὸς τὸν κύριον [28] ὑ-
μῶν ἢ πρὸς ὑμᾶς ἀπέσταλκέ με ὁ κύριός μου,
[29] λαλῆσαι τοὺς λόγους τούτους; οὐχὶ πρὸς τοὺς
[30] ἀνθρώπους τοὺς καθημένους ἐπὶ τῷ τείχει, ἵνα
φάγωσι [31] κόπρον, καὶ πίωσιν [32] οὖρον μεθ' ὑ-
13 μῶν ἅμα; Καὶ ἔστη [33] Ῥαβσάκης, καὶ
ἀνεβόησε φωνῇ μεγάλῃ Ἰουδαϊστί, καὶ εἶπεν,
Ἀκούσατε τοὺς λόγους τοῦ [34] βασιλέως τοῦ μεγά-
14 λου, βασιλέως Ἀσσυρίων. Τάδε λέγει
ὁ βασιλεὺς, Μὴ [35] ἀπατάτω ὑμᾶς Ἐζεκίας
15 λόγοις, [36] οὐ δυνήσεται ῥύσασθαι ὑμᾶς. Καὶ μὴ
λεγέτω ὑμῖν Ἐζεκίας, ὅτι ῥύσεται ὑμᾶς ὁ θεός,
καὶ οὐ μὴ παραδοθῇ ἡ πόλις αὕτη ἐν χειρὶ βασι-
16 λέως Ἀσσυρίων. [37] Μὴ ἀκούετε Ἐζεκίου. τά-
δε λέγει ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, Εἰ βούλεσθε εὐ-
λογηθῆναι, ἐκπορεύεσθε πρός με, καὶ φάγεσθε
ἕκαστος τὴν ἄμπελον αὐτοῦ καὶ τὰς συκὰς, καὶ πί-
17 εσθε ὕδωρ [38] ἐκ τοῦ λάκκου ὑμῶν, Ἕως
ἂν ἔλθω, καὶ λάβω ὑμᾶς εἰς γῆν, ὡς ἡ γῆ ὑ-
μῶν, γῆ σίτου καὶ οἴνου καὶ ἄρτων καὶ ἀμπελώ-
18 νων. Μὴ [39] ἀπατάτω ὑμᾶς Ἐζεκίας,
λέγων, Ὁ θεὸς [40] ῥύσεται ὑμᾶς. μὴ ἐρρύσαν-
το οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν, ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ χώ-
ραν ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσυρίων;
19 Ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς [41] Ἑμὰθ καὶ Ἀρφάθ; [42] καὶ ποῦ
ὁ θεὸς τῆς πόλεως [43] Ἐπφαρουαίμ; μὴ ἐδύναν-

Cap. 36. 1 τῆς Ἰουδαίας C. desunt. 2 Ms. *Alex.* συνέλαβεν αὐτάς. 3 *Alex.* Ῥαψάκην ἐκ Λάχεις. 4 M ÷ ὁ ἀναμιμνήσκων. 5 *Alex.* Ῥαψάκης. 6 M. εἴπατε δὴ πρὸς Ἐζεκίαν. *Ald.* C. εἴπατε δὴ Ἐζεκίᾳ. 7 M. *Ald.* Τίνι. 8 *Alex.* *Ald.* C. ἢ ἐν λόγοις. M. & *Ald.* ἢ λόγοις. 9 *Alex.* ἐπὶ τίνι. 10 M. ταύτην τὴν τεθλασμένην. 11 *Alex.* ὃς ἂν ἐπιστηριχθῇ ἐπ' αὐτήν. M. ὡς ἂν ἐπ' αὐτὴν ἐπιστηριχθῇ ἀνήρ. C. pro ὡς hab. ἦ. 12 M * Θ. καὶ τρήσει αὐτὴν, in margine. & *Alex.* desunt. 13 M. ἐπ' αὐτόν. 14 *Ald.* M Ἀ. Σ. Θ. λέγετε πρός με, Ἐπί. 15 *Ald.* C. πεποίθαμεν, οὐκ αὐτός ἐστιν ὃ (*Ald* οὗ) ἀφεῖλεν Ἐζεκίας τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ, καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ, καὶ εἶπε τῷ Ἰούδα, καὶ τῇ Ἱερουσαλὴμ, Κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου τούτου προσκυνήσετε. quæ nec *Cyrill.* hab. 16 *Ald.* C. δὴ τῷ. & M * Ἀ. Σ. Θ. δή. 17 *Alex.* βασιλεῖ. 18 P. αἰθ' ὁ Σύμ. φησί, καὶ πῶς ὑποστήσει τὸ πρόσωπον ἄρχοντος ἑνὸς τῶν δούλων τοῦ κυρίου μου τῶν μικρῶν. 19 *Alex.* τὸ πρόσωπον τοπάρχου ἑνός; M. εἰς πρόσωπον τοῦ τοπάρχου ἑνός; 20 *Alex.* αὐτήν; * Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν. 21 quæ sequuntur hujus commatis, habentur in cod. M. sub * τοῖς Γ. adscripta. 22 C. ἐπ' αὐτήν. 23 *Alex.* ὁ γραμματεύς. 24 *Ald.* C. Ἰωὰς (*Ald.* Ἰωάχ) πρὸς Ῥαψάκην, Λάλησον. 25 post λάλησον M * Ἀ. Θ. Σ. δή. 26 *Alex.* ἀνδρῶν καθημένων ἐπί. M. *Ald.* C. ἀνθρώπων τῶν ἑστηκότων ἐπί. 27 *Alex.* Ῥαψάκης. 28 C. σου. 29 C. τοὺς λόγους τούτους λαλῆσαι; οὐχί. 30 *Alex.* ἄνδρας. 31 C. κόπρον αὐτῶν, καί. ante κόπρον M * Ἀ. Σ. Θ. τήν. 32 post οὖρον addunt C. M. Ἀ. Σ. Θ. αὐτῶν. 33 *Alex.* Ῥαψάκης, καὶ ἐβόησεν. 34 C. βασιλέως Ἀσσυρίων. 35 *Alex.* ὑμᾶς ἀπατάτω. 36 *Alex.* οἳ οὐ μὴ δυνήσονται. M. *Ald.* οὐ μὴ δύνηται. C. οἷς οὐ μὴ δύνηται. 37 M. μὴ ἀκούετε. 38 *Alex.* & C. τοῦ λάκκου. 39 *Alex.* ὑμᾶς ἀπατάτω. 40 *Alex.* ὑμῶν ῥύσεται ὑμᾶς. 41 *Alex.* Αἰμάθ. 42 *Alex.* καὶ ὁ θεὸς τῆς πόλεως. 43 *Alex.* Σεπφαρείμ. *Ald.* C. Σεπφαρουαίμ. M. Σεμφαρουαίμ.

 το ῥύσα-

20 το ῥύσασθαι Σαμάρειαν ἐκ χειρός μου; Τίς τῶν
θεῶν πάντων τῶν ἐθνῶν [44] τούτων, ὅστις ἐῤῥύσατο
τὴν γῆν [45] αὐτοῦ [46] ἐκ χειρός μου [47] ὅτι ῥύσεται ὁ
21 θεὸς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐκ χειρός μου; Καὶ ἐ-
σιώπησαν, καὶ οὐδεὶς ἀπεκρίθη αὐτῷ λόγον, διὰ
τὸ προστάξαι τὸν βασιλέα [48] μηδένα ἀποκριθῆ-
22 ναι. Καὶ εἰσῆλθεν Ἐλιακεὶμ ὁ τοῦ Χελκίου,
[49] οἰκονόμος, καὶ Σομνᾶς ὁ γραμματεὺς [50] τῆς
δυνάμεως, καὶ Ἰωὰχ ὁ τοῦ Ἀσὰφ ὁ ὑπομνημα-
τογράφος πρὸς Ἐζεκίαν, [51] ἐσχισμένοι τοὺς
χιτῶνας, καὶ [52] ἀνήγγειλαν αὐτῷ τοὺς λόγους
[53] Ῥαβσάκου.

Κεφ. λζ'. 37.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀκοῦσαι τὸν βασιλέα Ἐζε-
κίαν, ἔσχισε τὰ [1] ἱμάτια, καὶ [2] περιεβάλετο
σάκκον, καὶ ἀνέβη εἰς τὸν οἶκον κυρίου.
2 Καὶ ἀπέστειλεν [3] Ἐλιακεὶμ τὸν οἰκονόμον, καὶ Σο-
μνᾶν τὸν γραμματέα, [4] καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῶν
ἱερέων περιβεβλημένους σάκκους, πρὸς Ἡσαΐ-
3 αν υἱὸν [5] Ἀμὼς τὸν προφήτην. Καὶ εἶπαν
αὐτῷ, Τάδε λέγει Ἐζεκίας, Ἡμέρα θλί-
ψεως καὶ ὀνειδισμοῦ καὶ ἐλεγμοῦ καὶ ὀργῆς ἡ σήμε-
ρον ἡμέρα, ὅτι ἥκει ἡ ὠδὶν τῇ τικτούσῃ, ἰσχὺν δὲ
4 οὐκ ἔχει τοῦ τεκεῖν. [6] Εἰσακούσαι κύριος ὁ
[7] θεός σου τοὺς λόγους Ῥαβσάκου, οὓς ἀπέστειλε βα-
σιλεὺς [8] Ἀσσυρίων, ὀνειδίζειν θεὸν ζῶντα,
[9] καὶ ὀνειδίζειν [10] λόγους οὓς ἤκουσε κύριος ὁ θεός
σου, [11] καὶ δεηθήσῃ πρὸς [12] κύριόν σου περὶ τῶν
5 καταλελειμμένων τούτων. Καὶ ἦλθον οἱ παῖ-
δες [13] τοῦ βασιλέως [14] Ἐζεκίου πρὸς Ἡσαΐαν.
6 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἡσαΐας, Οὕτως ἐρεῖτε πρὸς
τὸν κύριον ὑμῶν, Τάδε λέγει κύριος, Μὴ φο-
βηθῇς ἀπὸ τῶν λόγων ὧν ἤκουσας, οὓς ὠνείδισάν
με οἱ πρέσβεις βασιλέως Ἀσσυρίων.

7 Ἰδοὺ ἐγὼ [15] ἐμβάλλω εἰς αὐτὸν πνεῦμα, καὶ
ἀκούσας ἀγγελίαν, [16] ἀποστραφήσεται εἰς τὴν
χώραν αὐτοῦ, καὶ πεσεῖται μαχαίρᾳ ἐν τῇ γῇ
8 αὐτοῦ. Καὶ ἀπέστρεψε [17] Ῥαβσάκης, καὶ
κατέλαβε [18] τὸν βασιλέα Ἀσσυρίων πολιορ-
κοῦντα [19] Λοβνάν· καὶ [20] ἤκουσεν ὅτι ἀπῆρεν ἀπὸ
9 Λαχίς. [21] Καὶ ἐξῆλθε [22] Θαρακὰ βα-
σιλεὺς Αἰθιόπων πολιορκῆσαι αὐτόν. καὶ ἀκού-
σας ἀπέστρεψε, καὶ [23] ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς
10 Ἐζεκίαν, λέγων, Οὕτως ἐρεῖτε Ἐζεκίᾳ
βασιλεῖ τῆς Ἰουδαίας, Μή σε ἀπατάτω ὁ θεός
σου, [24] ἐφ᾽ ᾧ [25] πέποιθας ἐπ᾽ αὐτῷ, λέγων,
Οὐ μὴ παραδοθῇ Ἱερουσαλὴμ [26] ἐν χειρὶ βα-
11 σιλέως [27] Ἀσσυρίων. [28] Σὺ οὐκ ἤκουσας
[29] ἃ ἐποίησαν βασιλεῖς Ἀσσυρίων, πᾶσαν τὴν
γῆν [30] ὡς ἀπώλεσαν; [31] καὶ σὺ ῥυσθήσῃ;
12 Μὴ ἐῤῥύσαντο αὐτοὺς οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν, οὓς [32] ἀπ-
ώλεσαν οἱ πατέρες μου, τήν τε [33] Γωζᾶν,
καὶ Χαῤῥὰν, καὶ [34] Ῥαφὲθ, αἵ εἰσιν ἐν χώρᾳ
13 [35] Θεεμάθ; Ποῦ εἰσι βασιλεῖς Ἐμαθ;
καὶ ποῦ Ἀρφάθ; καὶ ποῦ πόλεως [36] Ἐπφαρουαὶμ,
14 [37] Ἀναγουγάνα; Καὶ ἔλαβεν Ἐζεκίας
τὸ βιβλίον παρὰ τῶν ἀγγέλων, [38] καὶ ἀνέγνω
αὐτὸ, καὶ ἀνέβη εἰς οἶκον κυρίου, καὶ ἤνοιξεν
15 [39] αὐτὸ ἐναντίον κυρίου. Καὶ προσηύξατο
16 Ἐζεκίας πρὸς κύριον, λέγων, [40] Κύ-
ριε σαβαὼθ ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ὁ καθήμενος
ἐπὶ τῶν χερουβὶμ, σὺ [41] εἶ ὁ θεὸς μόνος πάσης
βασιλείας τῆς οἰκουμένης, σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ
17 τὴν γῆν· [42] Κλῖνον κύριε τὸ οὖς σου, εἰσάκουσον
κύριε, ἄνοιξον κύριε τοὺς ὀφθαλμούς σου, εἴσβλε-
ψον κύριε, καὶ [43] ἴδε τοὺς λόγους Σενναχηρεὶμ,
18 οὓς ἀπέστειλεν ὀνειδίζειν θεὸν ζῶντα. Ἐπ᾽
ἀληθείας γὰρ [44] κύριε ἠρήμωσαν βασιλεῖς Ἀσσυ-

44 *Alex.* τούτων ἐῤῥύσατο. 45 *C.* αὐτῶν. 46 *Alex.* ἐκ τῆς χειρός. 47 *C.* ἵνα ῥύσῃ κύριος. 48 *M. Ald. C.* μηδέν. 49 *Alex.* M. ὁ οἰκονόμος. 50 τῆς δυνάμεως *C.* desunt. 51 *Ald. C.* περιεσχισμένοι. 52 *Alex.* ἀπήγγειλαν. 53 *Alex.* Ῥαψάκου.

Cap. 37. 1 M. *Ald. C.* ἱμάτια αὐτοῦ, καί. 2 *Ms. Alex.* σάκκον περιεβάλετο. 3 M * οἱ Γ. τόν. 4 *Alex.* * πρὸς τούς. 5 *Alex.* Ἀμμὼς τόν. 6 M. *Ald.* εἴπως εἰσακούσεται. *C.* εἴπως εἰσακούεται. 7 *Alex.* θεὸς τοὺς λόγους Ῥαψάκου, οὓς ἀπέστειλεν αὐτὸν βασιλεύς. 8 M. *Ald. C.* Ἀσσυρίων ὁ κύριος αὐτοῦ, ὀνειδίζειν. 9 *C.* ὀνειδίζει. 10 M. λόγοις οἷς. 11 *Alex.* περὶ τῶν καταλελιμμένων. 12 M. *Ald. C.* κύριον τὸν θεόν σου. 13 τοῦ βασιλέως *C.* desunt 14 *Alex.* πρὸς Ἡσαΐαν. 15 *Alex.* M. *Ald. C.* ἐμβαλῶ. 16 *C.* ἀποστρέψει. 17 *Alex.* Ῥαψάκης, καὶ κατέλαβεν πολιορκοῦντα τὸν βασιλέα Λοβνά· καὶ ἤκουσεν βασιλεὺς Ἀσσυρίων ὅτι ἐξῆλθεν Θαραθά. 18 M * Ἀ. Θ. βασιλέα. 19 M ÷ οἱ Γ. Λαβανά. 20 M. ἤκουσεν βασιλεὺς Ἀσσυρίων ὅτι. 21 M. habet hæc omnia in margine, sub * Ἀ. Σ. Θ. 22 *C.* Θαῤῥά. 23 *Alex.* * ἀπέστρεψεν. 24 M. * ΣΥ. 25 *Alex.* σὺ πεποιθὼς εἶ ἐπ᾽ αὐτῷ. *C.* σὺ πέποιθας ἐπ᾽ αὐτῷ. 26 *Alex.* εἰς χεῖρας. 27 M. post Ἀσσυρίων * habet Ἀ. Σ. Θ. Ἰδοὺ σύ. 28 *Alex.* Ἢ οὐκ ἤκουσας. *C.* Ἰδοὺ σὺ οὐκ ἤκουσας. 29 M. * Ἀ. ΣΥΝ. 30 *C.* ἦν. 31 M * Ἀ. Σ. Θ. καὶ σὺ ῥυσθήσῃ. & *Alex.* hæc verba desunt. 32 *Alex.* οἱ πατέρες μου ἀπώλεσαν. 33 M. Γωζᾶ. 34 *Alex.* Ῥαφεὶς M. *Ald. C.* Ῥασέμ. 35 *Alex.* Θαιμάδ; Ποῦ εἰσιν οἱ βασιλεῖς Ἀμὰρ καὶ Ἀρφάθ; καὶ πό[λ]εως Σεπφαρεὶμ, Ἀναεγγουγανά; 36 M. Ἐπφαρουέμ 37 M. *Ald.* Ἀνα καὶ Ἀβα. *C.* Ἀνανοῦ, καὶ Γαυσά al. Ἀνὰ καὶ Γαυά. 38 καὶ ἀνέγνω αὐτὸ, καὶ ἀνέβη εἰς οἶκον κυρίου desunt *Alex.* & M. habet hæc sub * Θ. Σ. adscripta. 39 M. post αὐτὸ * hab. cum Ἀ. Θ. Σ. Ἐζεκίας. 40 M κύριε. 41 *Alex.* θεὸς μόνος εἶ. 42 *Alex.* Εἰσάκουσον κύριε, εἴσβλεψον κύριε, καὶ ἴδε τοὺς λόγους, οὓς ἀπέστειλεν Σενναχηρεὶμ ὀνειδίζειν. 43 M. *Ald. C.* ἴδε, καὶ ἄκουσον πάντας τοὺς λόγους. 44 *Alex.* ἠρήμωσαν.

ρίων τῆς οἰκουμένης ὅλης, καὶ τὴν χώραν αὐτῶν,
19 Καὶ [45] ἀνέβαλον τὰ εἴδωλα αὐτῶν εἰς τὸ πῦρ·
οὐ γὰρ θεοὶ ἦσαν, ἀλλὰ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων,
ξύλα καὶ λίθοι· καὶ [46] ἀπώσαντο [47] αὐτούς.
20 Νῦν δὲ κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν σῶσον ἡμᾶς ἐκ
χειρὸς [48] αὐτοῦ, ἵνα γνῶ πᾶσα βασιλεία τῆς
21 γῆς, ὅτι σὺ εἶ [49] ὁ θεὸς μόνος. Καὶ ἀπ-
εστάλη Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμὼς πρὸς Ἐζεκίαν, καὶ
εἶπεν αὐτῷ, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσ-
ραήλ, Ἤκουσα ἃ προσηύξω πρὸς μὲ περὶ
22 Σενναχηρεὶμ βασιλέως Ἀσσυρίων. Οὗ-
τος ὁ λόγος ὃν ἐλάλησε περὶ αὐτοῦ ὁ θεὸς,
Ἐφαύλισέ σε, καὶ [50] ἐμυκτήρισέ σε παρθένος
θυγάτηρ Σιών, [51] ἐπὶ σοὶ κεφαλὴν ἐκίνησε
23 θυγάτηρ Ἰερουσαλήμ. Τίνα [52] ὠνείδι-
σας καὶ παρώξυνας; ἢ πρὸς τίνα ὕψωσας τὴν
φωνήν σου; καὶ [53] οὐκ ἦρας εἰς ὕψος τοὺς ὀφ-
θαλμούς σου [54] πρὸς τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραήλ;
24 Ὅτι δι' ἀγγέλων ὠνείδισας κύριον· σὺ γὰρ εἶ-
πας; Τῷ πλήθει τῶν ἁρμάτων ἐγὼ ἀνέβην εἰς
ὕψος ὀρέων, καὶ εἰς τὰ ἔσχατα τοῦ Λιβάνου, καὶ
ἔκοψα τὸ ὕψος τῆς κέδρου αὐτοῦ, καὶ τὸ κάλλος
[55] τῆς κυπαρίσσου, καὶ εἰσῆλθον [56] εἰς ὕψος μέ-
25 ρους τοῦ δρυμοῦ, [57] Καὶ ἔθηκα γέφυραν,
καὶ ἠρήμωσα ὕδατα καὶ πᾶσαν συναγωγὴν ὕδα-
26 τος. Οὐ ταῦτα ἤκουσας πάλαι ἃ ἐγὼ
ἐποίησα; ἐξ [58] ἡμερῶν ἀρχαίων συνέταξα,
νῦν δὲ ἐπέδειξα ἐξερημῶσαι ἔθνη ἐν [59] ὀχυροῖς,
καὶ [60] οἰκοῦντας ἐν πόλεσιν ὀχυραῖς.
27 Ἀνῆκα τὰς χεῖρας, καὶ ἐξηράνθησαν, καὶ ἐ-
γένοντο ὡς [61] χόρτος [62] ξηρὸς ἐπὶ δωμάτων,
28 καὶ ὡς ἄγρωστις. Νῦν δὲ τὴν ἀνάπαυσίν σου,
καὶ τὴν ἔξοδόν σου, καὶ τὴν εἴσοδόν σου ἐγὼ ἐ-
29 πίσταμαι. Ὁ δὲ θυμός σου ὃν ἐθυμώθης,
[63] καὶ ἡ πικρία σου ἀνέβη πρὸς μὲ, καὶ [64] ἐμ-
βαλῶ φιμὸν εἰς τὴν ῥῖνά σου, καὶ χαλινὸν εἰς τὰ
χείλη σου, καὶ ἀποστρέψω σε τῇ ὁδῷ ᾗ ἦλθες ἐν αὐ-
30 τῇ. Τοῦτο δέ σοι τὸ σημεῖον· Φάγε τοῦτον
τὸν ἐνιαυτὸν [65] ἃ ἔσπαρκας, [66] τῷ δὲ ἐνιαυ-
τῷ τῷ δευτέρῳ [67] τὸ κατάλειμμα, τῷ δὲ τρίτῳ
σπείραντες [68] ἀμήσατε, καὶ φυτεύσατε [69] ἀμ-
πελῶνας, καὶ φάγεσθε τὸν καρπὸν αὐτῶν.
31 Καὶ ἔσονται οἱ καταλελειμμένοι ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ,
φυήσουσι ῥίζαν κάτω, καὶ ποιήσουσι σπέρμα ἄ-
32 νω· Ὅτι ἐξ Ἰερουσαλὴμ [70] ἔσονται οἱ κα-
ταλελειμμένοι, καὶ οἱ σωζόμενοι [71] ἐξ ὄρους Σι-
ών. ὁ ζῆλος κυρίου σαβαὼθ [72] ποιήσει ταῦτα.
33 Διατοῦτο οὕτως λέγει κύριος ἐπὶ βασιλέα Ἀσ-
συρίων, Οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν ταύτην,
οὐδὲ μὴ βάλῃ ἐπ' αὐτὴν βέλος, οὐδὲ μὴ [73] ἐ-
πιβάλῃ ἐπ' αὐτὴν θυρεὸν, [74] οὐδὲ μὴ κυκλώ-
34 σῃ ἐπ' αὐτὴν χάρακα· Ἀλλὰ τῇ ὁδῷ
ᾗ ἦλθεν, [75] ἐν αὐτῇ ἀποστραφήσεται, [76] καὶ εἰς
τὴν πόλιν ταύτην οὐ μὴ εἰσέλθῃ· τάδε λέγει κύ-
35 ριος. Ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως
ταύτης τοῦ σῶσαι αὐτὴν δι' ἐμὲ, καὶ διὰ Δαυὶδ
36 τὸν [77] παῖδά μου. Καὶ ἐξῆλθεν ἄγγελος
κυρίου, καὶ ἀνεῖλεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς τῶν Ἀσ-
συρίων ἑκατὸν [78] ὀγδοηκονταπέντε χιλιάδας·
καὶ [79] ἀναστάντες τοπρωῒ, εὗρον [80] πάντα τὰ
37 σώματα νεκρά. Καὶ [81] ἀπῆλθεν [82] ἀ-
ποστραφεὶς Σενναχηρεὶμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων,
38 καὶ ᾤκησεν ἐν [83] Νινευῇ. Καὶ ἐν τῷ αὐ-
τὸν προσκυνεῖν [84] ἐν τῷ οἴκῳ [85] Νασαρὰχ
τὸν [86] πάτραρχον αὐτοῦ, Ἀδραμέλεχ καὶ [87] Σα-
ρασὰρ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτὸν μαχαί-
ραις, αὐτοὶ δὲ διεσώθησαν εἰς Ἀρμενίαν, καὶ
ἐβασίλευσεν Ἀσορδὰν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Κεφ. λη'. 38.

1 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐμαλακίσθη

45 *Alex.* & C. ἐνέβαλον. 46 *Alex. Ald.* C. ἀπώλεσαν. 47 *Alex.* αὐτούς. Σὺ δὲ κύριε. C. αὐτούς. Σὺ κύριε. 48 *Alex.* M. αὐτοῦ. 49 *Alex.* θεός. 50 C. ἐξεμυκτήρισέ. 51 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐπὶ σοὶ &c. ἐξέδωκε Σύμ. ὀπισθέν σου κεφαλὴν ἐκίνησε. 52 P. ἀνθ' οὗ, ἐβλασφήμησας, ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 53 οὐκ C. deest. 54 *Alex.* εἰς τόν. 55 P. τὰς δὲ κυπαρίττους ὁ μὲν Ἀκ. ἐλάτας, ὁ δὲ Σύμ. ἀρκευθοὺς ἐξέδωκεν. 56 P. εἰς ὕψος τοῦ ἄκρου αὐτοῦ εἰς τὸν δρυμόν. 57 P. ἡ κατὰ Σύμ. ἐγὼ ὤρυξα καὶ ἔπιον ὕδωρ, καὶ ἠρήμωσα ἐν ἴχνει ποδός μου πάντας ποταμοὺς συνεχομένους. 58 *Alex.* ἀρχαίων ἡμερῶν. 59 M. *Ald.* ἰσχυροῖς. 60 *Alex.* ἐνοικοῦντας. 61 M — Ἀ. χλοὴ χώρας. Θ. Σ. χόρτος ἀγροῦ. 62 *Alex.* χλωρός. 63 P. ἡ κατὰ Σύμ. ἡ ἀλαζονεία σου εἰς τὰ ὦτά μου. 64 P. ὁ δὲ Σύμ. Δώσω, φησί, κρίκον εἰς τὸν μυκτῆρά σου, καὶ χαλινὸν εἰς τὰ χείλη σου. 65 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ἃ ἔσπαρκας, αὐτόματα πάντες ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 66 *Alex.* καὶ τῷ. 67 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, τὸ κατάλειμμα, Ἀκ. μὲν καὶ Θεοδοτ. αὐτοφυῆ, ὁ δὲ Σύμ ἀπὸ δένδρων ἐξέδωκαν. 68 *Alex.* ἀμήσητε. 69 C. ἀμπελῶνα. 70 *Alex.* & C. ἐξελεύσονται. 71 *Alex.* ἐπ' ὄρους. 72 C. ἐποίησε. 73 *Alex.* & C. βάλῃ. 74 *Alex.* οὐδ' οὐ μή. 75 C. ἐπ'. 76 M. hæc verba, καὶ εἰς τὴν πόλιν ταύτην οὐ μὴ εἰσέλθῃ, habet in margine ſub * Theodotioni adſcripta. & *Alex.* deſunt. 77 C. δοῦλόν μου. P. ἐμὸν δοῦλον· οὕτω γὰρ ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 78 *Alex.* καὶ ὀγδοηκονταπέντε. C. ὀγδοήκοντα καὶ πέντε. 79 *Alex.* M. ἐξαναστάντες. 80 παντα C deeſt. 81 *Alex.* ἀποστραφεὶς ἀπῆλθεν βασιλεὺς Ἀσσυρίων. 82 M. *Ald.* C. ἀποστραφείς, καὶ ἀπέστρεψεν. 83 M. Νινευί. 84 *Alex.* ἐν οἴκῳ Ἀσαράχ. 85 M. *Ald.* C. Ἀσαρὰχ θεοῦ αὐτοῦ τὸν (τὸν M. deeſt.) 86 πάτραρχον αὐτοῦ C. deſunt. 87 *Alex.* Σαρασὰ υἱοί. C. Ναφασὰρ οἱ υἱοί.

Ἐζεκίας

Ἐζεκίας [1] ἕως θανάτου. καὶ ἦλθε πρὸς αὐτὸν
Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμὼς ὁ προφήτης, καὶ εἶπε πρὸς
αὐτὸν, Τάδε λέγει κύριος, Τάξαι περὶ τοῦ οἴ-
κου σου, [2] ἀποθνήσκεις γὰρ σὺ, [3] καὶ οὐ ζήσῃ.
2 Καὶ ἀπέστρεψεν Ἐζεκίας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
πρὸς τὸν τοῖχον, καὶ προσηύξατο πρὸς κύριον,
3 Λέγων, [4] Μνήσθητι κύριε, ὡς ἐπορεύθην ἐνώ-
πιόν σου μετὰ ἀληθείας, ἐν καρδίᾳ ἀληθινῇ, καὶ
τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιόν σου ἐποίησα. καὶ ἔκλαυσεν
4 Ἐζεκίας κλαυθμῷ μεγάλῳ. Καὶ ἐγένε-
το λόγος κυρίου πρὸς Ἡσαΐαν, λέγων,
5 [5] Πορεύθητι, καὶ εἰπὸν Ἐζεκίᾳ, Τάδε λέγει κύ-
ριος ὁ θεὸς Δαυὶδ τοῦ πατρός σου, Ἤκουσα τῆς
[6] προσευχῆς σου, καὶ εἶδον τὰ δάκρυά σου· ἰδοὺ
προστίθημι πρὸς τὸν χρόνον σου [7] δεκαπέντε ἔτη,
6 Καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσυρίων [8] ῥύσομαί
σε [9] καὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς
7 πόλεως ταύτης. Τοῦτο δέ σοι τὸ σημεῖον
παρὰ κυρίου, ὅτι [10] ποιήσει ὁ θεὸς τὸ ῥῆμα [11] τοῦ-
8 το· Ἰδοὺ [12] ἐγὼ στρέψω τὴν σκιὰν τῶν ἀνα-
βαθμῶν οὓς κατέβη [13] τοὺς δέκα ἀναβαθμοὺς τοῦ
οἴκου τοῦ πατρός σου ὁ ἥλιος, ἀποστρέψω τὸν ἥ-
λιον τοὺς δέκα ἀναβαθμοὺς [14]. καὶ ἀνέβη ὁ ἥλιος
τοὺς δέκα ἀναβαθμοὺς, οὓς κατέβη ἡ σκιά.

9 [15] ΠΡΟΣΕΥΧῊ ἘΖΕΚΊΟΥ ΒΑΣΙΛΈΩΣ
ΤΗ͂Σ ἸΟΥΔΑΊΑΣ, Η῾ΝΊΚΑ ἘΜΑΛΑΚΊ-
ΣΘΗ, ΚΑῚ Α᾽ΝΈΣΤΗ ἘΚ ΤΗ͂Σ ΜΑ-
ΛΑΚΊΑΣ ΑΥ᾽ΤΟΥ͂.

10 Ἐγὼ εἶπα ἐν τῷ ὕψει τῶν ἡμερῶν [16] μου, Πο-
ρεύσομαι ἐν πύλαις ᾅδου, καταλείψω τὰ ἔτη
11 τὰ ἐπίλοιπα. Εἶπα, Οὐκέτι οὐ μὴ ἴδω
τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ [17] ἐπὶ γῆς [18] ζώντων, [19] οὐκ-
έτι [20] μὴ ἴδω τὸ σωτήριον [21] τοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ
γῆς, οὐκέτι [22] μὴ ἴδω ἄνθρωπον.
12 [23] Ἐξέλιπεν ἐκ τῆς συγγενείας μου, κατέλι-
πον [24] τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς μου, ἐξῆλθε καὶ
ἀπῆλθεν ἀπ᾽ ἐμοῦ ὥσπερ [25] ὁ σκηνὴν κατα-
λύων πήξας· ὡς ἱστὸς τὸ πνεῦμά μου παρ᾽ ἐ-
μοὶ ἐγένετο, [26] ἐρίθου ἐγγιζούσης ἐκτεμεῖν.
13 Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ παρεδόθην ἕως πρωῒ ὡς
[27] λέοντι, [28] οὕτως συνέτριψε πάντα τὰ ὀστᾶ
μου· ἀπὸ γὰρ τῆς ἡμέρας [29] ἕως [30] νυκτὸς παρεδό-
14 θην. [31] Ὡς χελιδὼν, οὕτω φωνήσω,
καὶ ὡς περιστερὰ, [32] οὕτω [33] μελετῶ· ἐξέλιπον
γάρ μου οἱ ὀφθαλμοὶ [34] τοῦ βλέπειν [35] εἰς τὸ
ὕψος τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὸν κύριον, ὃς [36] ἐξείλα-
τό με, καὶ ἀφείλατό μου τὴν ὀδύνην τῆς ψυ-
16 χῆς [37]. Κύριε, περὶ αὐτῆς γὰρ ἀνηγγέλη
σοι, καὶ ἐξήγειράς μου τὴν πνοὴν, καὶ παρακλη-
17 θεὶς ἔζησα. [38] Εἵλου γάρ μου τὴν ψυχὴν,
ἵνα μὴ ἀπόληται, καὶ ἀπέρριψας ὀπίσω μου [39] πά-
18 σας τὰς [40] ἁμαρτίας. [41] Οὐ γὰρ οἱ ἐν ᾅ-
δου αἰνέσουσί σε, οὐδὲ οἱ ἀποθανόντες εὐλογή-
σουσί σε, οὐδὲ [42] ἐλπιοῦσιν οἱ ἐν ᾅδου τὴν ἐλεημο-
19 σύνην σου. Οἱ ζῶντες εὐλογήσουσί σε ὃν
τρόπον κἀγώ. ἀπὸ γὰρ τῆς σήμερον παιδία ποι-
ήσω, [43] ἃ ἀναγγελοῦσι τὴν δικαιοσύνην [44] σου
20 Θεὲ τῆς σωτηρίας μου, καὶ οὐ παύσομαι εὐλογῶν
σε μετὰ ψαλτηρίου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς
21 μου, κατέναντι τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ. Καὶ εἶπεν
Ἡσαΐας πρὸς Ἐζεκίαν, Λάβε παλάθην [45] ἐκ

Cap. 38. 1 *Euseb.* Ἀ. τοῦ ἀποθανεῖν· οἱ λοιποὶ, εἰς θάνατον. 2 *Mſ. Alex.* ὅτι ἀποθνήσκεις σύ. 3 M. καὶ οὐ μὴ ζήσῃ. 4 M. * οἱ Γ. *Comp.* Ὦ δὴ κύριε, μνήσθητι. M * δή. 5 *Alex.* Πορεύου, καὶ εἰπὸν πρὸς Ἐζεκίαν. 6 *Alex.* τῆς φωνῆς τῆς προσευχῆς σου. 7 *Alex.* ἔτη δεκαπέντε. *Ald. C.* ἔτη πεντεκαίδεκα. 8 *Alex.* σώσω σε. ſic & M. ſed ÷ οἱ Ο. ῥύσομαί σε. Σ. ἐξελοῦμαί σε. Ἀ. ὁμοίως τοῖς Ο. 9 *Alex.* καὶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης ὑπερασπιῶ. 10 *Alex.* ὁ θεὸς ποιήσει. 11 M. C. τοῦτο ὃ (M. ὡς) ἐλάλησεν· Ἰδού. 12 *Alex.* στρέψω M. C. ἐγὼ στρέφω. S. στρέφω τὴν σκιὰν τῶν γραμμῶν ἣ κατέβη ἐν ὡρολογίῳ Ἀχαζ. 13 *Alex.* M. ὁ ἥλιος τοὺς δέκα ἀναβαθμοὺς τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου. 14 M. *Ald.* οὓς κατέβη ἡ σκιὰ, καὶ ἀνέβη ὁ ἥλιος τοὺς δέκα ἀναβαθμούς. C. deſunt. 15 *Alex.* ὨΔΗ΄. 16 *Alex.* & al. μου, Ἐν πύλαις. pro τῷ ὕψει *Aq.* & *S.* τῇ ἀσθενείᾳ. *Th.* σιγῇ. 17 *Alex.* M. ἐπὶ τῆς γῆς. 18 ζώντων *Alex.* deeſt. M. habet cum * *Aquila* adſcriptum. 19 al. οὐκέτι οὐ μὴ ἴδω ἄνθρωπον ἐκ τῆς συγγενείας μου. C. etiam deſunt illa, οὐκέτι μὴ ἴδω τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσρ. ἐ. γ. 20 M. *Ald.* οὐ μή. 21 M. τοῦ θεοῦ. 22 M. *Ald.* C. οὐ μή. 23 *Ald.* C. μετὰ κατοικούντων· ἐξέλιπον ἐκ (ἐκ deeſt C.) M ÷ Ἀ. ἐπαύσατο γενεά μου. Θ. ἐξέλιπεν ἡ γενεά μου. illa μετὰ κατοικούντων non habet *Cyrill.* & apud *Procop.* hæc de *Th.* margini adſcripta ſunt cum aſteriſco, ἔτι μετὰ κατοικούντων. atque illud, ἔτι, additur in *nonnull. ll.* & pro ἐξέλιπεν in *cat. ll.* eſt ἐξέλιπον, quod *Procop.* hab. in textu. 24 *Alex* & *C.* τὸ λοιπόν. 25 *Alex.* M. *Ald.* C. ὁ καταλύων σκηνὴν (M. deeſt) πήξας· τὸ πνεῦμά μου παρ᾽ ἐμοὶ ἐγένετο ὡς ἱστός. 26 *Alex.* * ἐρίθου ἐγγιζούσης. 27 *Ald.* λέων τις. C. λέων. 28 *Alex.* οὕτως τὰ ὀστᾶ μου συνέτριψεν. 29 M. C. παρεδόθην ἕως νυκτός. 30 *Alex.* τῆς νυκτός. 31 *Aq.* Ὡς ἵππος ἀγώρ. *Th.* Ὡς χελιδὼν ἀγώρ. *S.* Ὡς χελιδὼν ἐγκλεισθεῖσα. mox pro οὕτω, *Alex.* οὕτως. 32 *Alex.* οὕτως. 33 *Alex.* M. & *C.* μελετήσω. 34 M. ἀπὸ τοῦ. & indices verſuum 15 & 16 deficiunt. 35 *C.* μετεῖς. 36 M. ἐξείλετο καὶ ἀφείλετο. 37 M * Θ. αὐτῷ καὶ αὐτὸς ἐποίησεν καθοδήγησιν πάντας ἐνιαυτούς μου ἐπὶ πικρίαν ψυχῆς μου. C. καὶ αὐτὸς ἐποίησε. Κύριε. 38 C. Ἰδοὺ ἐν εἰρήνῃ πικρία μου, ἐρρύσω γάρ. M * Θ. Ἰδοὺ εἰς εἰρήνην πικρία μοι. 39 πάσας *Ald.* deeſt. 40 *Alex.* & *C.* ἁμαρτίας μου &c. 41 M. ÷ οὐδὲ γὰρ ὁ ᾅδης αἰνέσει σε. οὐδὲ ὁ θάνατος εὐλογήσει σε. 42 M ÷ Σ. οἱ καταβαίνοντες εἰς λάκκον τὴν ἀλήθειάν σου. 43 M — καὶ τοῦτο ἀναγγεῖλαι. 44 *Alex.* M. *Ald.* C. σου κύριε τῆς. 45 ἐκ *Ald.* C. deeſt.

σύκων,

σύκων, καὶ τρῖψον, [46] καὶ κατάπλασαι, καὶ ὑγιὴς
22 ἔσῃ. Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας, [47] Τοῦτο ση-
μεῖον πρὸς Ἐζεκίαν, ὅτι ἀναβήσομαι [48] εἰς
τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ.

Κεφ. λθʹ. 39.

1 ἘΝ τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπέστειλε [1] Μαρωδὰχ
[2] Βαλαδὰν ὁ υἱὸς τοῦ Βαλαδὰν, ὁ βασιλεὺς τῆς
Βαβυλωνίας, ἐπιστολὰς καὶ πρέσβεις καὶ δῶρα
Ἐζεκίᾳ· ἤκουσε γὰρ, ὅτι ἐμαλακίσθη ἕως θανά-
2 του, καὶ ἀνέστη. Καὶ ἐχάρη ἐπ' αὐτοῖς Ἐ-
ζεκίας[3], καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὸν [4] οἶκον τοῦ νεχω-
θᾶ, καὶ [5] τοῦ ἀργυρίου, καὶ τοῦ χρυσίου, καὶ τῆς
σακτῆς, καὶ τῶν θυμιαμάτων, καὶ τοῦ μύρου, καὶ
πάντας τοὺς οἴκους τῶν σκευῶν τῆς γάζης, καὶ πάν-
τα ὅσα ἦν ἐν τοῖς θησαυροῖς αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἦν
οὐθὲν ὃ οὐκ ἔδειξεν [6] Ἐζεκίας ἐν τῷ οἴκῳ αὐ-
3 τοῦ, [7] καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ. Καὶ
ἦλθεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης πρὸς [8] τὸν βασιλέα
Ἐζεκίαν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Τί λέγουσιν
οἱ ἄνθρωποι οὗτοι; καὶ πόθεν ἥκασι πρὸς σέ;
καὶ εἶπεν Ἐζεκίας, Ἐκ γῆς πόῤῥωθεν ἥκασι
4 [9] πρὸς με, ἐκ Βαβυλῶνος. Καὶ εἶπεν
Ἡσαΐας, Τί [10] εἴδοσαν ἐν τῷ οἴκῳ σου; καὶ εἶπεν
Ἐζεκίας, Πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ μου εἴδοσαν,
καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ οἴκῳ μου ὃ οὐκ εἴδοσαν, ἀλ-
5 λὰ καὶ τὰ ἐν τοῖς θησαυροῖς μου. Καὶ εἶ-
πεν [11] Ἡσαΐας αὐτῷ, Ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου
6 σαβαώθ. Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, [12] καὶ λή-
ψονται πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ σου, καὶ ὅσα συνή-
γαγον οἱ πατέρες σου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης,
εἰς Βαβυλῶνα ἥξει, καὶ [13] οὐδὲν οὐ μὴ [14] κατα-
7 λείπωσιν. εἶπε δὲ ὁ θεὸς, Ὅτι καὶ ἀπὸ
τῶν τέκνων σου [15] ὧν [16] γεννήσεις, λήψονται, καὶ
ποιήσουσι σπάδοντας ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως
8 τῶν Βαβυλωνίων. Καὶ εἶπεν [17] Ἐζεκίας
[18] Ἡσαΐᾳ, Ἀγαθὸς ὁ λόγος κυρίου, ὃν [19] ἐλά-
λησε· γενέσθω δὴ εἰρήνη καὶ δικαιοσύνη ἐν ταῖς
ἡμέραις μου.

Κεφ. μʹ. 40.

1 ΠΑρακαλεῖτε παρακαλεῖτε [1] τὸν λαόν μου,
2 λέγει [2] ὁ θεός. [3] Ἱερεῖς λαλήσατε εἰς τὴν
καρδίαν Ἱερουσαλὴμ, παρακαλέσατε αὐτήν,
[4] ὅτι ἐπλήσθη ἡ ταπείνωσις αὐτῆς, λέλυται αὐ-
τῆς ἡ ἁμαρτία, ὅτι ἐδέξατο ἐκ χειρὸς κυρίου
3 διπλᾶ τὰ ἁμαρτήματα αὐτῆς. Φωνὴ
[5] βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, Ἑτοιμάσατε τὴν ὁ-
δὸν κυρίου, [6] εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους [7] τοῦ
4 θεοῦ ἡμῶν. Πᾶσα φάραγξ πληρωθήσε-
ται, καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται· καὶ
ἔσται [8] πάντα τὰ σκολιὰ εἰς εὐθεῖαν, καὶ ἡ τρα-
5 χεῖα εἰς [9] πεδία. Καὶ ὀφθήσεται ἡ δόξα
κυρίου, καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ
6 θεοῦ, ὅτι κύριος ἐλάλησε. Φωνὴ λέγον-
τος, Βόησον. καὶ εἶπα, Τί βοήσω; [10] Πᾶσα
σὰρξ χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄν-
8 θος χόρτου. Ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ
ἄνθος [11] ἐξέπεσε, τὸ δὲ ῥῆμα τοῦ θεοῦ ἡμῶν μέ-
9 νει εἰς τὸν αἰῶνα. [12] Ἐπ' ὄρος ὑψηλὸν ἀ-
νάβηθι ὁ εὐαγγελιζόμενος Σιὼν, ὕψωσον
[13] τῇ ἰσχύϊ τὴν φωνήν σου ὁ εὐαγγελιζόμενος
Ἱερουσαλήμ· [14] ὑψώσατε, μὴ φοβεῖσθε. εἰπὸν
ταῖς πόλεσιν Ἰούδα, Ἰδοὺ ὁ θεὸς ὑμῶν,

---

46 in *uno* l. est, καὶ κατάπλασαι ἐπὶ τὸ ἕλκος. ἕλκος autem ab *aa.* editum esse, *Euseb.* hoc loco docet, καὶ οἱ λοιποὶ πάντες ἕλκος ὠνόμασαν τὸ διὰ τῆς παλάθης θεραπευθέν. 47 *Alex.* M. Τοῦτο τὸ σημεῖον, ὅτι ἀναβήσομαι. 48 *Alex.* εἰς τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ. *C.* pro Τοῦτο habet, Τί τό.

Cap. 39. 1 *Ald.* Μαιωδάχ. *Comp.* Μαιωδόχ. 2 *Ms. Alex.* υἱὸς τοῦ Ἀλαδάν. *C.* Λααδάν. 3 *Alex.* M. *Ald.* *C.* χαρὰν μεγάλην. 4 P. ὅπερ οἶκον ἀρωμάτων Ἀκύλας ἔφη, καὶ Σύμμ. 5 *Alex.* & *C.* τῆς στακτῆς καὶ τῶν θυμιαμάτων, καὶ τοῦ μύρου, καὶ τοῦ ἀργυρίου, (*C.* ἀργύρου) καὶ τοῦ χρυσίου, καὶ πάντας τοὺς οἴκους. 6 *Alex.* M. *Ald.* *C.* αὐτοῖς Ἐζεκίας. 7 *Alex.* & *C.* desunt, καὶ ἐν πάσῃ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ. & M. habet illa in margine sub asterisco. 8 τὸν βασιλέα *C.* desunt. 9 *C.* ἐκ Βαβυλῶνος πρὸς μέ· Καί. 10 *Alex.* ἴδον. 11 *Alex.* & *C.* αὐτῷ Ἡσαΐας. 12 *Alex.* & *C.* λέγει κύριος, καί. 13 *Alex.* οὐ μὴ καταλείπωσιν οὐδέν. εἶπεν. 14 M. καταλείψουσιν. 15 M. ἂν ἐγέννησας. * Θ. οἵτινες ἐξελεύσονται ἐκ σοῦ. 16 *Alex.* καὶ ἐγέννησας. *Ald.* *C.* ἐγέννησας. 17 *C.* Ἡσαΐᾳ Ἐζεκίας, Ἀγαθός. 18 *Alex.* πρὸς Ἡσαΐαν. 19 *C.* ἐλάλησας.

Cap. 40. 1 *Comp.* λαός. 2 *Ms. Alex.* κύριος. *C.* ὁ θεὸς ὑμῶν. 3 P. τὸ δὲ, Ἱερεῖς, ὡς μὴ κείμενον παρὰ τοῖς ἄλλοις, ὠβέλισται παρὰ τοῖς ἑβδομήκοντα. ὁ γοῦν Σύμμαχός φησι· παρηγορεῖτε παρηγορεῖτε τὸν λαόν μου, λέγει ὁ θεὸς ὑμῶν. παραμυθήσασθε τὴν καρδίαν Ἱερουσαλήμ. ᾧ καὶ συνεφώνησαν οἱ λοιποί. 4 *C.* ὅτι δὲ ἐπλήσθη. 5 P. κατὰ τὸν Ἀκ. καλοῦντος. 6 M ÷ διὰ τῆς σαββάτου (l. ἀβάτου.) P. ἀντὶ δὲ τοῦ, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ, Σύμ. ἔφησεν, ὁμαλίσατε ἐν ἀβάτῳ ὁδὸν τῷ θεῷ ἡμῶν. 7 *C.* αὐτοῦ. Πᾶσα. 8 *Alex.* & *C.* τὰ σκολιά. 9 *Alex.* *Ald.* & M ÷ ὁδοὺς λείας. *C.* πεδία λεῖα. Σ. Θ. Ἀ. εἰς πεδίον. ὁμοίως τοῖς O. 10 P. inde ab his verbis ad finem versus 8. κατὰ τὸ Ἑβραϊκὸν, χόρτον καλεῖ τὸν Ἰουδαίων λαόν. ὁ γὰρ Σύμ. καὶ Θεοδ. ἐκ προσθήκης φασίν. Ἀληθῶς χόρτος ὁ λαός· Ἐξηράνθη ὁ χόρτος· ἐξέπεσε τὸ ἄνθος. ὁ δὲ Ἀκ. πράσον ὁ λαός. ἐξηράνθη πράσον, ἀπέῤῥευσεν ἄνθος. Ἀντὶ τοῦ, τὸ δὲ ῥῆμα θεοῦ ἡμῶν μένει εἰς τὸν αἰῶνα, ὁ Σύμ. φησιν, ὁ δὲ λόγος τοῦ θεοῦ ἡμῶν στήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. 11 post ἐξέπεσε in *C.* seq. ὅτι πνεῦμα θεοῦ ἐνεφύσησεν ἐν αὐτῷ· ἀληθῶς ὁ χόρτος ἐστὶν ὁ λαός. Ἐξηράνθη ὁ χόρτος, ἄνθος ἐξέπεσεν. *aa.* ὅτι πνεῦμα κυρίου ἔπνευσεν εἰς αὐτόν· ἀληθῶς χόρτος ὁ λαός· ἐξηράνθη ὁ χόρτος, ἐξέπεσε τὸ ἄνθος· quæ nec *Cyrill.* hab. & apud *Procop.* sub asteriscis *S.* & *Th* adscribuntur. vide quoque hoc loco *Hier.* 12 P. ὁ δὲ Ἀκ. φησίν· ἐπ' ὄρος ὑψηλὸν ἀνάβηθι σεαυτῇ εὐαγγελιζομένη Σιών. καὶ ἔπαρον ἰσχυρῶς τὴν φωνὴν εὐαγγελιζομένη Ἱερουσαλήμ. 13 *C.* ἐν τῇ ἰσχύϊ. M. ἐν ἰσχύϊ. 14 *C.* ὕψωσαι, μὴ φοβοῦ.

Ἐζεκίας [1] ἕως θανάτου. καὶ ἦλθε πρὸς αὐτὸν
Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμὼς ὁ προφήτης, καὶ εἶπε πρὸς
αὐτόν, Τάδε λέγει κύριος, Τάξαι περὶ τοῦ οἴ-
κου σου. [2] ἀποθνήσκεις γὰρ σύ, [3] καὶ οὐ ζήσῃ.
2 Καὶ ἀπέστρεψεν Ἐζεκίας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
πρὸς τὸν τοῖχον, καὶ προσηύξατο πρὸς κύριον,
3 Λέγων, [4] Μνήσθητι κύριε, ὡς ἐπορεύθην ἐνώ-
πιόν σου μετὰ ἀληθείας, ἐν καρδίᾳ ἀληθινῇ, καὶ
τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιόν σου ἐποίησα. καὶ ἔκλαυσεν
4 Ἐζεκίας κλαυθμῷ μεγάλῳ. Καὶ ἐγένε-
το λόγος κυρίου πρὸς Ἡσαΐαν, λέγων,
5 [5] Πορεύθητι, καὶ εἰπὸν Ἐζεκίᾳ, Τάδε λέγει κύ-
ριος ὁ θεὸς Δαυὶδ τοῦ πατρός σου, Ἤκουσα τῆς
[6] προσευχῆς σου, καὶ εἶδον τὰ δάκρυά σου· ἰδοὺ
προστίθημι πρὸς τὸν χρόνον σου [7] δεκαπέντε ἔτη,
6 Καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσυρίων [8] ῥύσομαί
σε [9] καὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς
7 πόλεως ταύτης. Τοῦτο δέ σοι τὸ σημεῖον
παρὰ κυρίου, ὅτι [10] ποιήσει ὁ θεὸς τὸ ῥῆμα [11] τοῦ-
8 το· Ἰδοὺ [12] ἐγὼ στρέψω τὴν σκιὰν τῶν ἀνα-
βαθμῶν οὓς κατέβη [13] τοὺς δέκα ἀναβαθμοὺς τοῦ
οἴκου τοῦ πατρός σου ὁ ἥλιος, ἀποστρέψω τὸν ἥ-
λιον τοὺς δέκα ἀναβαθμούς [14]. καὶ ἀνέβη ὁ ἥλιος
τοὺς δέκα ἀναβαθμούς, οὓς κατέβη ἡ σκιά.

9 [15] ΠΡΟΣΕΥΧΗ ἘΖΕΚΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΗΣ ἸΟΥΔΑΙΑΣ, ΗΝΙΚΑ ἘΜΑΛΑΚΙΣΘΗ, ΚΑΙ ἈΝΕΣΤΗ ἘΚ ΤΗΣ ΜΑΛΑΚΙΑΣ ΑΥΤΟΥ.

10 Ἐγὼ εἶπα ἐν τῷ ὕψει τῶν ἡμερῶν [16] μου, Πο-
ρεύσομαι ἐν πύλαις ᾅδου, καταλείψω τὰ ἔτη
11 τὰ ἐπίλοιπα. Εἶπα, Οὐκέτι οὐ μὴ ἴδω
τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ [17] ἐπὶ γῆς [18] ζώντων, [19] οὐκ-
έτι [20] μὴ ἴδω τὸ σωτήριον [21] τοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ
γῆς, οὐκέτι [22] μὴ ἴδω ἄνθρωπον.
12 [23] Ἐξέλιπεν ἐκ τῆς συγγενείας μου, κατέλι-
πον [24] τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς μου, ἐξῆλθε καὶ
ἀπῆλθεν ἀπ᾽ ἐμοῦ ὥσπερ [25] ὁ σκηνὴν κατα-
λύων πήξας· ὡς ἱστὸς τὸ πνεῦμά μου παρ᾽ ἐ-
μοὶ ἐγένετο, [26] ἐρίθου ἐγγιζούσης ἐκτεμεῖν.
13 Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ παρεδόθην ἕως πρωῒ ὡς
[27] λέοντι, [28] οὕτως συνέτριψε πάντα τὰ ὀστᾶ
μου· ἀπὸ γὰρ τῆς ἡμέρας [29] ἕως [30] νυκτὸς παρεδό-
14 θην. [31] Ὡς χελιδών, οὕτω φωνήσω,
καὶ ὡς περιστερά, [32] οὕτω [33] μελετῶ· ἐξέλιπον
γάρ μου οἱ ὀφθαλμοὶ [34] τοῦ βλέπειν [35] εἰς τὸ
ὕψος τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὸν κύριον, ὃς [36] ἐξείλα-
τό με, καὶ ἀφείλατό μου τὴν ὀδύνην τῆς ψυ-
16 χῆς [37]. Κύριε, περὶ αὐτῆς γὰρ ἀνηγγέλη
σοι, καὶ ἐξήγειράς μου τὴν πνοήν, καὶ παρακλη-
17 θεὶς ἔζησα. [38] Εἵλου γάρ μου τὴν ψυχήν,
ἵνα μὴ ἀπόληται, καὶ ἀπέρριψας ὀπίσω μου [39] πά-
18 σας τὰς [40] ἁμαρτίας. [41] Οὐ γὰρ οἱ ἐν ᾅ-
δου αἰνέσουσί σε, οὐδὲ οἱ ἀποθανόντες εὐλογή-
σουσί σε, οὐδὲ [42] ἐλπιοῦσιν οἱ ἐν ᾅδου τὴν ἐλεημο-
19 σύνην σου. Οἱ ζῶντες εὐλογήσουσί σε ὃν
τρόπον κἀγώ. ἀπὸ γὰρ τῆς σήμερον παιδία ποι-
ήσω, [43] ἃ ἀναγγελοῦσι τὴν δικαιοσύνην [44] σου
20 Θεὲ τῆς σωτηρίας μου, καὶ οὐ παύσομαι εὐλογῶν
σε μετὰ ψαλτηρίου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς
21 μου, κατέναντι τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ. Καὶ εἶπεν
Ἡσαΐας πρὸς Ἐζεκίαν, Λάβε παλάθην [45] ἐκ

Cap. 38. 1 *Euseb.* Ἀ. τοῦ ἀποθανεῖν· οἱ λοιποί, εἰς θάνατον. 2 *Mſ. Alex.* ὅτι ἀποθνήσκεις σύ. 3 M. καὶ οὐ μὴ ζήσῃ. 4 M. * οἱ Γ. *Comp.* Ὦ δὴ κύριε, μνήσθητι. M * δή. 5 *Alex.* Πορεύου, καὶ εἰπὸν πρὸς Ἐζεκίαν. 6 *Alex.* τῆς φωνῆς τῆς προσευχῆς σου. 7 *Alex.* ἔτη δεκαπέντε. *Ald. C.* ἔτη πεντεκαίδεκα. 8 *Alex.* σώσω σε. ſic & M. ſed ÷ οἱ Ο. ῥύσομαί σε. Σ. ἐξελοῦμαί σε. Ἀ. ὁμοίως τοῖς Ο. 9 *Alex.* καὶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης ὑπερασπιῶ. 10 *Alex.* ὁ θεὸς ποιήσει. 11 M. *C.* τοῦτο ὃ (M. ὡς) ἐλάλησεν· Ἰδού. 12 *Alex.* στρέψω M. *C.* ἐγὼ στρέφω. *S.* στρέφω τὴν σκιὰν τῶν γραμμῶν ἣ κατέβη ἐν ὡρολογίῳ Ἀχαζ. 13 *Alex.* M. ὁ ἥλιος τοὺς δέκα ἀναβαθμοὺς τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου. 14 M. *Ald.* οὓς κατέβη ἡ σκιά, καὶ ἀνέβη ὁ ἥλιος τοὺς δέκα ἀναβαθμούς. *C.* deſunt. 15 *Alex.* ὨΔΗ. 16 *Alex.* & al. μου, Ἐν πύλαις. pro τῷ ὕψει *Aq.* & *S.* τῇ ἀσθενείᾳ. *Th.* σιγῇ. 17 *Alex.* M. ἐπὶ τῆς γῆς. 18 ζώντων *Alex.* deeſt. M. habet cum * *Aquila* adſcriptum. 19 al. οὐκέτι οὐ μὴ ἴδω ἄνθρωπον ἐκ τῆς συγγενείας μου. *C.* etiam deſunt illa, οὐκέτι μὴ ἴδω τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσρ. ἐ. γ. 20 M. *Ald.* οὐ μή. 21 M. τοῦ θεοῦ. 22 M. *Ald.* *C.* οὐ μή. 23 *Ald. C.* μετὰ κατοικούντων· ἐξέλιπον ἐκ (ἐκ deeſt *C.*) M ÷ Ἀ. ἐπαύσατο γενεά μου. Θ. ἐξέλιπεν ἡ γενεά μου. illa μετὰ κατοικούντων non habet *Cyrill.* & apud *Procop.* hæc de *Th.* margini adſcripta ſunt cum aſteriſco, ἔτι μετὰ κατοικούντων. atque illud, ἔτι, additur in *nonnull. ll.* & pro ἐξέλιπεν in *cat. ll.* eſt ἐξέλιπον, quod *Procop.* hab. in textu. 24 *Alex* & *C.* τὸ λοιπόν. 25 *Alex.* M. *Ald.* *C.* ὁ καταλύων σκηνὴν (M. deeſt) πήξας· τὸ πνεῦμά μου παρ᾽ ἐμοὶ ἐγένετο ὡς ἱστός. 26 *Alex.* * ἐρίθου ἐγγιζούσης. 27 *Ald.* λέων τις. *C.* λέων. 28 *Alex.* οὕτως τὰ ὀστᾶ μου συνέτριψεν. 29 M. *C.* παρεδόθην ἕως νυκτός. 30 *Alex.* τῆς νυκτός. 31 *Aq.* Ὡς ἵππος ἀγώρ. *Th.* Ὡς χελιδὼν ἀγώρ. *S.* Ὡς χελιδὼν ἐγκλεισθεῖσα. mox pro οὕτω, *Alex.* οὕτως. 32 *Alex.* οὕτως. 33 *Alex.* M. & *C.* μελετήσω. 34 M. ἀπὸ τοῦ. & indices verſuum 15 & 16 deficiunt. 35 *C.* μου εἰς. 36 M. ἐξείλετο καὶ ἀφείλετο. 37 M * Θ. αὐτῷ καὶ αὐτὸς ἐποίησεν καθοδήγησιν πάντας ἐνιαυτούς μου ἐπὶ πικρίαν ψυχῆς μου. *C.* καὶ αὐτὸς ἐποίησε. Κύριε. 38 *C.* Ἰδοὺ ἐν εἰρήνῃ πικρία μου, ἐρρύσω γάρ. M * Θ. Ἰδοὺ εἰς εἰρήνην πικρία μοι. 39 πάσας *Ald.* deeſt. 40 *Alex.* & *C.* ἁμαρτίας μου &c. 41 M. ÷ οὐδὲ γὰρ ὁ ᾅδης αἰνέσει σε. οὐδὲ ὁ θάνατος εὐλογήσει σε. 42 M ÷ Σ. οἱ καταβαίνοντες εἰς λάκκον τὴν ἀλήθειάν σου. 43 M — καὶ τοῦτο ἀναγγεῖλαι. 44 *Alex.* M. *Ald.* *C.* σου κύριε τῆς. 45 ἐκ *Ald.* *C.* deeſt.

Συκῶν,

συκων, καὶ τρῖψον, [46] καὶ κατάπλασαι, καὶ ὑγιὴς
22 ἔσῃ. Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας, [47] Τοῦτο ση-
μεῖον πρὸς Ἐζεκίαν, ὅτι ἀναβήσομαι [48] εἰς
τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ.

Κεφ. λθ'. 39.

1 ἘΝ τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπέστειλε [1] Μαρωδὰχ
[2] Βαλαδὰν ὁ υἱὸς τοῦ Βαλαδὰν, ὁ βασιλεὺς τῆς
Βαβυλωνίας, ἐπιστολὰς καὶ πρέσβεις καὶ δῶρα
Ἐζεκίᾳ· ἤκουσε γὰρ, ὅτι ἐμαλακίσθη ἕως θανά-
2 του, καὶ ἀνέστη. Καὶ ἐχάρη ἐπ᾽ αὐτοῖς Ἐ-
ζεκίας[3], καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὸν [4] οἶκον τοῦ νεχω-
θᾶ, καὶ [5] τοῦ ἀργυρίου, καὶ τοῦ χρυσίου, καὶ τῆς
στακτῆς, καὶ τῶν θυμιαμάτων, καὶ τοῦ μύρου, καὶ
πάντας τοὺς οἴκους τῶν σκευῶν τῆς γάζης, καὶ πάν-
τα ὅσα ἦν ἐν τοῖς θησαυροῖς αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἦν
οὐθὲν ὃ οὐκ ἔδειξεν [6] Ἐζεκίας ἐν τῷ οἴκῳ αὐ-
3 τοῦ, [7] καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ. Καὶ
ἦλθεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης πρὸς [8] τὸν βασιλέα
Ἐζεκίαν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Τί λέγουσιν
οἱ ἄνθρωποι οὗτοι; καὶ πόθεν ἥκασι πρὸς σέ;
καὶ εἶπεν Ἐζεκίας, Ἐκ γῆς πόρρωθεν ἥκασι
4 [9] πρὸς μὲ, ἐκ Βαβυλῶνος. Καὶ εἶπεν
Ἡσαΐας, Τί [10] εἴδοσαν ἐν τῷ οἴκῳ σου; καὶ εἶπεν
Ἐζεκίας, Πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ μου εἴδοσαν,
καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ οἴκῳ μου ὃ οὐκ εἴδοσαν, ἀλ-
5 λὰ καὶ τὰ ἐν τοῖς θησαυροῖς μου. Καὶ εἶ-
πεν [11] Ἡσαΐας αὐτῷ, Ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου
6 σαβαώθ. Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, [12] καὶ λή-
ψονται πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ σου, καὶ ὅσα συνή-
γαγον οἱ πατέρες σου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης,
εἰς Βαβυλῶνα ἥξει, καὶ [13] οὐδὲν οὐ μὴ [14] κατα-
7 λείπωσιν. εἶπε δὲ ὁ θεὸς, Ὅτι καὶ ἀπὸ
τῶν τέκνων σου [15] ὧν [16] γεννήσεις, λήψονται, καὶ
ποιήσουσι σπάδοντας ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως
8 τῶν Βαβυλωνίων. Καὶ εἶπεν [17] Ἐζεκίας
[18] Ἡσαΐᾳ, Ἀγαθὸς ὁ λόγος κυρίου, ὃν [19] ἐλά-
λησε· γενέσθω δὴ εἰρήνη καὶ δικαιοσύνη ἐν ταῖς
ἡμέραις μου.

Κεφ. μ'. 40.

1 ΠΑρακαλεῖτε παρακαλεῖτε [1] τὸν λαόν μου,
2 λέγει [2] ὁ θεός. [3] Ἱερεῖς λαλήσατε εἰς τὴν
καρδίαν Ἱερουσαλὴμ, παρακαλέσατε αὐτήν,
[4] ὅτι ἐπλήσθη ἡ ταπείνωσις αὐτῆς, λέλυται αὐ-
τῆς ἡ ἁμαρτία, ὅτι ἐδέξατο ἐκ χειρὸς κυρίου
3 διπλᾶ τὰ ἁμαρτήματα αὐτῆς. Φωνὴ
[5] βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, Ἑτοιμάσατε τὴν ὁ-
δὸν κυρίου, [6] εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους [7] τοῦ
4 θεοῦ ἡμῶν. Πᾶσα φάραγξ πληρωθήσε-
ται, καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται· καὶ
ἔσται [8] πάντα τὰ σκολιὰ εἰς εὐθεῖαν, καὶ ἡ τρα-
5 χεῖα εἰς [9] πεδία. Καὶ ὀφθήσεται ἡ δόξα
κυρίου, καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ
6 θεοῦ, ὅτι κύριος ἐλάλησε. Φωνὴ λέγον-
τος, Βόησον. καὶ εἶπα, Τί βοήσω; [10] Πᾶσα
σὰρξ χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄν-
8 θος χόρτου. Ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ
ἄνθος [11] ἐξέπεσε, τὸ δὲ ῥῆμα τοῦ θεοῦ ἡμῶν μέ-
9 νει εἰς τὸν αἰῶνα. [12] Ἐπ᾽ ὄρος ὑψηλὸν ἀ-
νάβηθι ὁ εὐαγγελιζόμενος Σιὼν, ὕψωσον
[13] τῇ ἰσχύϊ τὴν φωνήν σου ὁ εὐαγγελιζόμενος
Ἱερουσαλὴμ· [14] ὑψώσατε, μὴ φοβεῖσθε. εἰπὸν
ταῖς πόλεσιν Ἰούδα, Ἰδοὺ ὁ θεὸς ὑμῶν,

46 in *uno* l. est, καὶ κατάπλασαι ἐπὶ τὸ ἕλκος. ἕλκος autem ab *aa.* editum esse, *Euseb.* hoc loco docet, καὶ οἱ λοιποὶ πάντες ἕλκος ὠνόμασαν τὸ διὰ τῆς παλάθης θεραπευθέν. 47 *Alex.* M. Τοῦτο τὸ σημεῖον, ὅτι ἀναβήσομαι. 48 *Alex.* εἰς τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ. *C.* pro Τοῦτο habet, Τί τό.

Cap. 39. 1 *Ald.* Μαιωδάχ. *Comp.* Μαιωδόχ. 2 *Ms. Alex.* υἱὸς τοῦ Ἀλαδάν. *C.* Λααδάν. 3 *Alex.* M. *Ald. C.* χαρὰν μεγάλην. 4 P. ὅπερ οἶκον ἀρωμάτων Ἀκύλας ἔφη, καὶ Σύμμ. 5 *Alex.* & *C.* τῆς στακτῆς καὶ τῶν θυμιαμάτων, καὶ τοῦ μύρου, καὶ τοῦ ἀργυρίου, (*C.* ἀργύρου) καὶ τοῦ χρυσίου, καὶ πάντας τοὺς οἴκους. 6 *Alex* M *Ald. C.* αὐτοῖς Ἐζεκίας. 7 *Alex.* & *C.* desunt, καὶ ἐν πάσῃ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ. & M. habet illa in margine sub asterisco. 8 τὸν βασιλέα *C.* desunt. 9 *C.* ἐκ Βαβυλῶνος πρὸς μέ· Καί. 10 *Alex.* ἴδον. 11 *Alex.* & *C.* αὐτῷ Ἡσαΐας. 12 *Alex.* & *C.* λέγει κύριος, καί. 13 *Alex.* οὐ μὴ καταλείπωσιν οὐδέν. εἶπεν. 14 M. καταλείψουσιν. 15 M. ἂν ἐγέννησας. * Θ. οἵτινες ἐξελεύσονται ἐκ σοῦ. 16 *Alex.* καὶ ἐγέννησας. *Ald. C.* ἐγέννησας. 17 *C.* Ἡσαΐᾳ Ἐζεκίας, Ἀγαθός. 18 *Alex.* πρὸς Ἡσαΐαν. 19 *C.* ἐλάλησας.

Cap. 40. 1 *Comp.* λαός. 2 *Ms. Alex.* κύριος. *C.* ὁ θεὸς ὑμῶν. 3 P. τὸ δὲ, Ἱερεῖς, ὡς μὴ κείμενον παρὰ τοῖς ἄλλοις, ὠβέλισται παρὰ τοῖς ἑβδομήκοντα. ὁ γ᾽ οὖν Σύμμαχός φησι παρηγορεῖτε παρηγορεῖτε τὸν λαόν μου, λέγει ὁ θεὸς ὑμῶν. παραμυθήσασθε τὴν καρδίαν Ἱερουσαλήμ. ᾧ καὶ συνεφώνησαν οἱ λοιποί. 4 *C.* ὅτι δὲ ἐπλήσθη. 5 P. κατὰ τὸν Ἀκ. καλοῦντος. 6 M ÷ διὰ τῆς σαββάτου (l. ἀβάτου.) P. ἀντὶ δὲ τοῦ, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ, Σύμ. ἔφησεν, ὁμαλίσατε ἐν ἀβάτῳ ὁδὸν τοῦ θεοῦ ἡμῶν. 7 *C.* αὐτοῦ. Πᾶσα. 8 *Alex.* & *C.* τὰ σκολιά. 9 *Alex. Ald.* & M ÷ ὁδοὺς λείας. *C.* πεδία λεῖα. Σ. Θ. Ἀ. εἰς πεδίον. ὅμως τὸ Ο. 10 P. inde ab his verbis ad finem versus 8. κατὰ τὸ Ἑβραϊκὸν, χόρτον καλεῖ τὸν Ἰουδαίων λαόν. ὁ γὰρ Σύμ. καὶ Θεοδ. ἐκ παραθήκης φασίν. Ἀληθῶς χόρτος ὁ λαός· Ἐξηράνθη ὁ χόρτος· ἐξέπεσε τὸ ἄνθος. ὁ δὲ Ἀκ. πράσον ὁ λαός. ἐξηράνθη πράσον, ἀπέρρευσεν ἄνθος. Ἀντὶ τοῦ, τὸ δὲ ῥῆμα θεοῦ ἡμῶν μένει εἰς τὸν αἰῶνα, ὁ Σύμ. φησίν, ὁ δὲ λόγος τοῦ θεοῦ ἡμῶν στήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. 11 post ἐξέπεσε in *C.* seq. ὅτι πνεῦμα θεοῦ ἐνεφύσησεν ἐν αὐτῷ· ἀληθῶς ὁ χόρτος ἐστὶν ὁ λαός. Ἐξηράνθη ὁ χόρτος, ἄνθος ἐξέπεσεν. *aa.* ὅτι πνεῦμα κυρίου ἔπνευσεν εἰς αὐτόν· ἀληθῶς χόρτος ὁ λαός· ἐξηράνθη ὁ χόρτος, ἐξέπεσε τὸ ἄνθος· quæ nec *Cyrill.* hab. & apud *Procop.* sub asteriscis *S.* & *Th* adscribuntur. vide quoque hoc loco *Hier.* 12 P. ὁ δὲ Ἀκ. φησίν· ἐπ᾽ ὄρος ὑψηλὸν ἀνάβηθι σεαυτῇ εὐαγγελιζομένη Σιών. καὶ ἔπαρον ἰσχυρῶς τὴν φωνὴν εὐαγγελιζομένη Ἱερουσαλήμ. 13 *C.* ἐν τῇ ἰσχύϊ. M. ἐν ἰσχύϊ. 14 *C.* ὕψωσαι, μὴ φοβοῦ.

10 Ἰδοὺ [15]κύριος. κύριος μετὰ ἰσχύος ἔρχεται, καὶ ὁ
βραχίων [16]μετὰ κυρίας. ἰδοὺ ὁ μισθὸς αὐτοῦ μετ'
11 αὐτοῦ, καὶ τὸ ἔργον ἐναντίον αὐτοῦ. Ὡς ποιμὴν
ποιμανεῖ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ, καὶ τῷ βραχίονι
αὐτοῦ συνάξει [17]ἄρνας, καὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσας
12 [18]παρακαλέσει. Τίς ἐμέτρησε [19]τῇ χει-
ρὶ τὸ ὕδωρ, καὶ τὸν οὐρανὸν σπιθαμῇ, καὶ πᾶσαν
τὴν γῆν δρακί; τίς ἔστησε τὰ ὄρη σταθμῷ, καὶ
13 τὰς νάπας ζυγῷ; [20]Τίς ἔγνω νοῦν κυρίου;
καὶ τίς [21]αὐτοῦ σύμβουλος ἐγένετο, ὃς [22]συμ-
14 βιβᾷ αὐτόν; Ἢ [23]πρὸς τίνα συνεβου-
λεύσατο, καὶ συνεβίβασεν αὐτόν; ἢ τίς ἔδει-
ξεν αὐτῷ κρίσιν; ἢ ὁδὸν συνέσεως τίς [24]ἔδει-
15 ξεν [25]αὐτῷ; Εἰ πάντα τὰ ἔθνη ὡς σταγὼν
ἀπὸ κάδου, καὶ ὡς ῥοπὴ ζυγοῦ ἐλογίσθησαν,
16 [26]ὡς σίελος λογισθήσονται; Ὁ δὲ Λίβα-
νος οὐχ ἱκανὸς εἰς καῦσιν, καὶ πάντα τὰ τετρά-
ποδα οὐχ ἱκανὰ εἰς [27]ὁλοκάρπωσιν,
17 Καὶ πάντα τὰ ἔθνη ὡς οὐδέν εἰσι, καὶ εἰς οὐθὲν
18 [28]ἐλογίσθησαν. Τίνι ὡμοιώσατε κύριον;
καὶ τίνι ὁμοιώματι ὡμοιώσατε αὐτόν;
19 Μὴ εἰκόνα ἐποίησε τέκτων, ἢ χρυσοχόος χω-
νεύσας χρυσίον περιεχρύσωσεν αὐτὸν, ὁμοίω-
20 μα κατεσκεύασεν αὐτόν; Ξύλον γὰρ ἄση-
πτον ἐκλέγεται τέκτων, καὶ σοφῶς [29]ζητήσει πῶς
στήσει [30]εἰκόνα αὐτοῦ, [31]καὶ ἵνα μὴ σαλεύηται.
21 Οὐ γνώσεσθε; οὐκ ἀκούσεσθε; οὐκ ἀνηγγέλη
ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν; οὐκ ἔγνωτε τὰ θεμέλια τῆς
22 [32]γῆς; Ὁ κατέχων τὸν γῦρον τῆς γῆς, καὶ
οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ ὡς ἀκρίδες· ὁ στήσας ὡς
καμάραν τὸν οὐρανὸν, καὶ διατείνας ὡς σκηνὴν
23 κατοικεῖν· Ὁ διδοὺς ἄρχοντας [33]ὡς οὐ-
δὲν ἄρχειν, τὴν δὲ γῆν ὡς οὐδὲν ἐποίησεν.
24 Οὐ γὰρ μὴ [34]φυτεύσωσιν, οὐδὲ μὴ σπείρωσιν,
οὐδὲ μὴ ῥιζωθῇ εἰς τὴν γῆν ἡ ῥίζα αὐτῶν. ἔπνευ-
σεν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐξηράνθησαν, καὶ καταιγὶς
25 ὡς φρύγανα [35]λήψεται αὐτούς. Νῦν οὖν
τίνι με ὡμοιώσατε, καὶ [36]ὑψωθήσομαι; εἶπεν
26 ὁ ἅγιος. Ἀναβλέψατε [37]εἰς ὕψος τοὺς
ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ ἴδετε, τίς κατέδειξε
[38]ταῦτα πάντα; ὁ ἐκφέρων [39]κατ' ἀριθμὸν
τὸν κόσμον αὐτοῦ, [40]πάντας ἐπ' ὀνόματι καλέ-
σει ἀπὸ [41]πολλῆς δόξης, καὶ ἐν κράτει [42]ἰσχύος
27 αὐτοῦ· οὐδέν σε ἔλαθε. [43]Μὴ γὰρ εἴπῃς
Ἰακὼβ, καὶ τί ἐλάλησας Ἰσραήλ; Ἀπεκρύβη
ἡ ὁδός μου ἀπὸ τοῦ θεοῦ, καὶ ὁ θεός μου τὴν κρίσιν
28 ἀφεῖλε, καὶ ἀπέστη. Καὶ νῦν οὐκ ἔγνως;
εἰ μὴ ἤκουσας; θεὸς αἰώνιος, [44]ὁ θεὸς ὁ κα-
τασκευάσας τὰ ἄκρα τῆς γῆς· οὐ πεινάσει, [45]οὐ-
δὲ κοπιάσει, οὐδὲ ἔστιν ἐξεύρεσις τῆς φρονήσεως
29 αὐτοῦ, Διδοὺς τοῖς πεινῶσιν ἰσχὺν, καὶ
30 τοῖς μὴ ὀδυνωμένοις λύπην. Πεινάσουσι
γὰρ νεώτεροι, καὶ κοπιάσουσι νεανίσκοι, καὶ ἐκ-
31 λεκτοὶ [46]ἀνίσχυες ἔσονται. Οἱ δὲ ὑπο-
μένοντες τὸν θεὸν, ἀλλάξουσιν ἰσχὺν, πτεροφυή-
σουσιν ὡς ἀετοὶ, δραμοῦνται καὶ οὐ κοπιάσουσι,
βαδιοῦνται καὶ οὐ πεινάσουσιν.

Κεφ. μα'. 41.

1 [1]Ἐγκαινίζεσθε πρός με νῆσοι, οἱ γὰρ ἄρ-
χοντες [2]ἀλλάξουσιν ἰσχύν. ἐγγισάτωσαν καὶ λα-
λησάτωσαν ἅμα, τότε [3]κρίσιν ἀναγγειλά-
2 τωσαν. Τίς ἐξήγειρεν ἀπὸ ἀνατολῶν δι-
καιοσύνην, ἐκάλεσεν αὐτὴν κατὰ πόδας αὐτοῦ,
[4]καὶ πορεύσεται; δώσει [5]ἐναντίον ἐθνῶν, καὶ βα-
σιλεῖς ἐκστήσει· καὶ δώσει [6]εἰς γῆν τὰς μαχαί-
ρας αὐτῶν, καὶ ὡς φρύγανα [7]ἐξωσμένα τὰ
3 τόξα αὐτῶν. Καὶ διώξεται αὐτοὺς, [8]διε-
λεύσεται ἐν εἰρήνῃ [9]ἡ ὁδὸς τῶν ποδῶν αὐτοῦ.

---

15 *Alex.* & *C.* κύριος μετὰ ἰσχύος. 16 *Alex.* M * οἱ Γ. αὐτοῦ. 17 P. 'Ακ. ἀρνία φησίν. 18 M. * 'Α. Σ. ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ βαστάσει. 19 *Aq.* λιχάνῳ ὕδατα. M. * οἱ Γ, χειρὶ addunt αὐτοῦ. mox pro δρακί. *S.* τρίτῳ. *Aq.* τριστάμῳ. 20 *S.* Τίς κατεσκεύασε τὸ πνεῦμα κυρίου; καὶ ἄνδρα τῆς βουλῆς αὐτοῦ τίς ἔδειξεν αὐτῷ; σὺν τίνι ἐβουλεύσατο, καὶ ἔννοιαν ἔδωκεν αὐτῷ, καὶ ἐδίδαξεν αὐτὸν τὴν ὁδὸν κρίσεως. 21 *Alex.* & *C.* σύμβουλος αὐτοῦ. 22 *Alex.* M. *Ald.* *C.* συμβιβάσει. 23 πρὸς *C.* deest. 24 *Ald.* ἔδωκεν. *S.* ἐγνώρισεν. 25 post αὐτῷ *Alex.* & *Ald.* ἢ τίς προέδωκεν αὐτῷ καὶ ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ; quæ *Paulus* affert Rom. 11. ſed potuit ſumere ex Job. c. 41. ubi juxta Lat. tranſlat. eſt; *Quis autem dedit mihi, ut reddam ei?* hæc *Juſt. Mart.* non hab. hunc loc. citans in dial. cum Tryph. nec ſunt apud *Cyrill.* nec *Procop.* 26 *Alex.* καὶ ὡσεὶ * ἔλαιον. *Ald.* *C.* καὶ ὡς σίελος. *S.* & *Th.* ὡσεὶ δὰκ ἐκπίπτον. *Aq.* ὡς λεπτὸν βαλλόμενον. 27 M. ὁλοκαύτωσιν. 28 *C.* ἐλογίσθησαν αὐτῷ. Τίνι. M * οἱ Γ, αὐτῷ. 29 *Alex.* *C.* ζητεῖ. 30 *Alex.* & *C.* αὐτοῦ εἰκόνα. 31 καὶ *C.* deest. 32 *Ald.* γῆς; Καὶ οἱ ἐνοικοῦντες. 33 *Alex.* M. *C.* εἰς οὐδέν. 34 *Alex.* σπείρουσιν, οὐδὲ μὴ φυτεύσουσιν. *C.* φυτεύσονται, οὐδὲ μὴ σπαρῶσιν. 35 *Alex.* ἀναλήμψεται. M. *Ald.* *C.* ἀναλήψεται. 36 *C.* ὁμοιωθήσομαι αὐτοῖς. M — Θ. Σ. σωθήσομαι. (l. ἰσωθήσομαι.) 'Α. ἐξισωθήσομαι. 37 *Alex.* M. εἰς τὸ ὕψος. *C.* τὸ ὕψος. 38 *Alex.* παντα ταῦτα. 39 *Alex.* κατά. 40 *Alex.* πάντα. 41 *Alex.* τῆς πολλῆς. 42 *Alex.* & *C.* ἰσχύος· οὐδέν σε. 43 M — Σ. Διὰ τί λέγεις Ἰακώβ. P. ὁ Σύμ. διὰ τί λέγεις Ἰακὼβ, καὶ λαλεῖς Ἰσραήλ; καὶ οἱ λοιποὶ συμφώνως. 44 *Alex.* θεός. 45 Ω. ἀντὶ δὲ τοῦ, οὐ κοπιάσει, οὐκ ἐξελύθη, φασὶν οἱ λοιποί. 46 M ÷ 'Α. σκανδαλισθήσονται Σ. Θ. ἀσθενήσουσι.
Cap. 41. 1 P. ἀντὶ δὲ τοῦ Σύμ. μὲν, Δουλεύσατε, φησὶν, ἐπ' ἐμοῦ νῆσοι. 'Ακ. δὲ καὶ Θεοδ. Κωφεύσατε πρὸς μέ. *Euſeb.* παρακελεύεται δῆτα ταῖς νήσοις, κατὰ τὸν Θεοδ. κωφεύειν καὶ σιγᾶν. 2 P. ἀλλαξάτωσαν ἰσχὺν, κατὰ Σύμμ. 3 *Mſ.* *Alex.* κρίσεις. 4 *Alex.* πορεύσεται. 5 M — Θ. κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ. Σ. ἔμπροσθεν αὐτοῦ. 6 M ÷ οἱ Γ. εἰς γῆν. 7 M ÷ ἐξωθούμενα Θ. 8 *Alex.* & *C.* καὶ διελεύσεται. 9 *C.* τὴν ὁδόν.

[10]Τίς

4 [10]Τίς ἐνήργησε, ϗ ἐποίησε ταῦτα; [11]ἐκά-
λεσεν αὐτὴν ὁ καλῶν αὐτὴν ἀπὸ γενεῶν ἀρχῆς.
ἐγὼ Θεὸς πρῶτος, ϗ εἰς τὰ ἐπερχόμενα ἐ-
5 γώ εἰμι. Εἴδοσαν ἔθνη ϗ ἐφοβήθησαν,
τὰ ἄκρα τῆς γῆς [12]ἤγγισαν, [13]ϗ ἦλθον ἅμα,
6 Κρίνων ἕκαστος τῷ πλησίον, ϗ τῷ ἀδελφῷ
7 βοηθῆσαι· ϗ ἐρεῖ, Ἴσχυσεν ἀνὴρ τέκτων,
ϗ χαλκεὺς τύπτων σφύρῃ, ἅμα ἐλαύνων·
[14]ποτὲ μὲν ἐρεῖ, [15]Σύμβλημα καλόν ἐστιν,
ἰσχύρωσαν αὐτὰ ἐν ἥλοις, θήσουσιν αὐτά, ϗ
8 οὐ [16]κινηθήσονται. [17]Σὺ δὲ Ἰσραὴλ παῖς
μου Ἰακώβ, [18]ϗ ὃν ἐξελεξάμην, [19]σπέρμα
9 Ἀβραάμ, ὃν ἠγάπησα· Οὗ ἀντελαβό-
μην ἀπ' ἄκρων τῆς γῆς, ϗ ἐκ τῶν [20]σκοπιῶν
αὐτῆς ἐκάλεσά σε, ϗ εἶπά σοι, Παῖς μου εἶ,
ἐξελεξάμην σε, ϗ οὐκ ἐγκατέλιπόν σε.
10 Μὴ φοβοῦ, μετὰ σοῦ γάρ εἰμι, μὴ πλανῶ. ἐγὼ
[21]γάρ εἰμι ὁ Θεός σου, ὁ ἐνισχύσας σε, ϗ ἐ-
βοήθησά σοι, ϗ ἠσφαλισάμην [22]σε τῇ δε-
11 ξιᾷ τῇ δικαίᾳ μου. Ἰδοὺ αἰσχυνθήσονται ϗ
ἐντραπήσονται πάντες οἱ ἀντικείμενοί σοι, ἔ-
σονται γὰρ ὡς οὐκ [23]ὄντες, ϗ ἀπολοῦνται πάντες οἱ
12 ἀντίδικοί σου. Ζητήσεις αὐτοὺς, ϗ οὐ μὴ
εὕρῃς τοὺς ἀνθρώπους οἳ [24]παροινήσουσιν εἰς σέ·
ἔσονται γὰρ ὡς οὐκ ὄντες, ϗ οὐκ ἔσονται οἱ ἀντι-
13 πολεμοῦντές σε· Ὅτι [25]ἐγὼ ὁ [26]Θεός
σου, [27]ὁ κρατῶν τῆς δεξιᾶς σου, ὁ λέγων σοι,
14 [28]Μὴ φοβοῦ Ἰακὼβ [29]ὀλιγοστὸς Ἰσραήλ, ἐγὼ
ἐβοήθησά σοι, λέγει [30]ὁ Θεός σου, ὁ λυτρού-
15 μενός σε [31]Ἰσραήλ. Ἰδοὺ ἐποίησά σε
ὡς τροχοὺς ἁμάξης ἀλοῶντας καινοὺς [32]πρι-
στηροειδεῖς, ϗ ἀλοήσεις ὄρη, ϗ λεπτυνεῖς βου-
16 νοὺς, ϗ ὡς [33]χνοῦν θήσεις, Καὶ [34]λικ-
μήσεις, ϗ ἄνεμος λήψεται αὐτοὺς, ϗ [35]κα-
ταιγὶς διασπερεῖ αὐτούς. [36]Σὺ δὲ εὐφρανθήσῃ
17 ἐν τοῖς ἁγίοις Ἰσραήλ. Καὶ [37]ἀγαλ-
λιάσονται οἱ πτωχοὶ ϗ οἱ ἐνδεεῖς. [38]ζητήσουσι
γὰρ ὕδωρ, ϗ οὐκ ἔσται, ἡ γλῶσσα αὐτῶν ἀπὸ
τῆς δίψης ἐξηράνθη. ἐγὼ [39]κύριος ὁ Θεός,
ἐγὼ ἐπακούσομαι [40]ὁ Θεὸς Ἰσραήλ, ϗ οὐκ ἐγ-
18 καταλείψω αὐτούς, Ἀλλὰ ἀνοίξω ἐπὶ
τῶν ὀρέων ποταμοὺς, ϗ ἐν μέσῳ πεδίων πηγάς·
[41]ποιήσω τὴν ἔρημον [42]εἰς ἕλη ὑδάτων, ϗ τὴν
19 διψῶσαν γῆν ἐν ὑδραγωγοῖς. Θήσω
[43]εἰς τὴν ἄνυδρον γῆν, κέδρον ϗ πύξον,
[44]μυρσίνην ϗ κυπάρισσον, ϗ λεύκην·
20 Ἵνα ἴδωσι ϗ γνῶσι, ϗ ἐννοηθῶσι ϗ [45]ἐπι-
στῶνται ἅμα, ὅτι χεὶρ κυρίου ἐποίησε ταῦτα[46], ϗ
21 ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ κατέδειξεν. Ἐγγί-
ζει ἡ κρίσις ὑμῶν, λέγει κύριος ὁ Θεός· [47]ἤγ-
γισαν αἱ βουλαὶ ὑμῶν, λέγει ὁ βασιλεὺς Ἰα-
22 κώβ. Ἐγγισάτωσαν, ϗ ἀναγγειλάτω-
σαν [48]ὑμῖν ἃ συμβήσεται, ἢ [49]τὰ πρότερον
τίνα ἦν, εἴπατε, ϗ ἐπιστήσομεν τὸν νοῦν, ϗ
γνωσόμεθα [50]τί τὰ ἔσχατα ϗ τὰ ἐπερχόμενα·
23 εἴπατε [51]ἡμῖν, Ἀναγγείλατε [52]ἡμῖν
τὰ ἐπερχόμενα ἐπ' ἐσχάτου, ϗ γνωσόμεθα ὅ-
τι θεοί ἐστε. εὐποιήσατε ϗ κακώσατε, ϗ θαυ-
24 μασόμεθα, [53]ϗ ὀψόμεθα ἅμα Ὅτι
πόθεν ἐστὲ ὑμεῖς, ϗ πόθεν ἡ ἐργασία [54]ὑμῶν.
ἐκ γῆς [55]βδέλυγμα [56]ἐξελέξαντο ὑμᾶς.
25 [57]Ἐγὼ δὲ ἤγειρα τὸν ἀπὸ Βορρᾶ, ϗ τὸν [58]ἀφ'
ἡλίου ἀνατολῶν· [59]κληθήσονται τῷ ὀνόματί μου·
ἐρχέσθωσαν ἄρχοντες, ϗ ὡς πηλὸς κεραμέ-

10 ante Τίς, M. Θ. οὐκ ἤξει. 11 M. Θ. ὁ καλῶν τὰς γενεὰς ἐξ ἀρχῆς. 12 C. ἔκστησαν, ἤγγισαν. M * Θ. ἐξέστησαν. — Ἀ. ἤγγισαν. 13 *Alex.* & C. ϗ ἤλθοσαν. M ÷ Ἀ. ϗ ἤκασιν ἀνὴρ σὺν ἑτέρῳ (ἑταίρῳ) αὐτοῦ, βοηθήσουσι, ϗ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ εἰπεῖν. 14 *Alex.* τότε. 15 C. Ἄμβλημα καλόν ἐστιν. M — Θ.; Ἀ. Τῇ κολλῇ ἀγαθόν ἐστιν. Σ. εἰς κόλλησίν ἐστιν. *Theodor.* οἱ Γ. εἰς κόλλησιν καλόν ἐστιν. 16 C. κινηθήσεται. 17 P. οἱ λοιποὶ δὲ ἐξέδωκαν· Σὺ δὲ Ἰσραὴλ δοῦλέ μου. 18 *Alex.* ὃν ἐξελεξάμην. 19 S. σπέρμα Ἀβραὰμ τοῦ φίλου μου. *Aq.* σπέρμα ἀγαπητοῦ μου. 20 P. ἢ τῶν ἀγκώνων κατὰ Σύμ. 21 γὰρ *Ald.* deest. 22 C. σοι. *Ald.* deest. 23 M. *Ald.* C. ὑπάρχοντες. 24 *Ald.* παρανομήσουσιν. 25 post ἐγώ, M * οἱ Γ. κύριος. 26 *Alex.* Θεὸς ὁ κρατῶν. 27 M ÷ οἱ Γ. ἐγὼ ἐβοήθησά σοι, μὴ φοβοῦ σκώληξ. 28 in *quibusdam ll.* est, Μὴ φοβοῦ Ἰακὼβ σκώληξ ὀλιγοστὸς Ἰσραήλ. at *Cyrill.* hab. Μὴ φοβοῦ σκώληξ Ἰακώβ. qui tamen in explanat. nullam dictionis σκώληξ, mentionem facit. quam ex *aa. edd.* esse ostendit *Hier.* 29 P. ὁ δὲ Σύμ. ἐξέδωκεν, ἀριθμὸς Ἰσραήλ. ὁ δὲ Ἀκ. τεθνιῶτες Ἰσρ. ὁ δὲ Θεοδ. νεκροί. 30 *Alex.* ὁ Θεὸς ὁ λυτρούμενος. M. ὁ Θεός σου ὁ λυτρωσάμενος. 31 M * οἱ Γ. ἅγιος. 32 *Alex.* πριστοειδεῖς. 33 *Alex.* χοῦν. 34 M ÷ Θ. Σ. ὅμως τὸ Ο, λικμήσεις αὐτοὺς, ϗ ἄνεμος λήψεται αὐτούς. Ἀ. λικμήσεις αὐτοὺς, ϗ ἄνεμος ἀρεῖ αὐτούς. 35 M ÷ λαῖλαψ. 36 M ÷ Ἀ. Σ. ἀγαλλιάσῃ ἐν κυρίῳ, ϗ ἐν τῷ ἁγίῳ Ἰσραήλ. 37 P. ἀβέλισται δὲ τὸ ἀγαλλιάσονται. M ÷ Ἀ. Θ. καυχήσῃ. Σ. ἐπαινεθήσῃ. 38 C. ζητήσει &c. M ÷ οἱ πτωχοὶ, ϗ οἱ ἐνδεεῖς ζητοῦντες ὕδωρ, ϗ οὐκ ἔστιν. 39 C. κύριος, ἐπακούσομαι. 40 M. ὁ ἅγιος Ἰσραήλ. 41 C. ϗ ποιήσω. 42 *Alex.* & C. εἰς ἕλη, καί. sic etiam M. sine ὑδάτων. in margine autem οἱ Γ. ὑδάτων. 43 M ÷ Ἀ. Σ. ἐν τῇ ἀβάτῳ κυπάρισσον, πτελαίαν (vel forte πτελέαν) ϗ πύξον. Ἀ. ἐλάτην. 44 *Alex.* *Ald.* C. ϗ μυρσίνην. 45 *Alex.* * ἐπιστῶνται. 45 *Alex.* M. πάντα. 47 ἀνθ' οὗ Σύμ. ἐγγίσατε, φησὶ, τὰ ἰσχυρὰ ὑμῶν. ὁ δὲ Ἀκ. στερεώσεις. *Theodor.* φέρετε εἰς μέσον τὰ ἰσχυρὰ ὑμῶν· ἢ κατὰ τὸν Θεοδ. κραταιώματα ὑμῶν. 48 M ÷ οἱ Γ. ἡμῖν. 49 *Alex.* τὰ πρότερα. M ÷ Σ. τὰ πρῶτα. Θ. τὰ ἀρχαῖα. 50 C. ἃ τά. 51 M. ὑμῖν. 52 M. ὑμῖν. *Alex.* & C. deest. 53 *Alex.* Ὅτι πόθεν. 54 M. ἡμῶν. 55 C. βδελυγμάτων. 56 M. ἐξελέξατο. 57 *Alex.* Ἐγὼ ἤγειρα. 58 *Alex.* ἀπ'. 59 *Alex.* κλήσονται.

ὡς, ϗ

ας, ϗ ὡς κεραμεὺς καταπατῶν τὸν πηλόν, [60] οὕ-
26 τω καταπατηθήσεσθε. Τίς γὰρ ἀναγγε-
λεῖ τὰ ἐξ ἀρχῆς, ἵνα γνῶμεν ϗ τὰ ἔμπροσ-
θεν, ϗ ἐροῦμεν ὅτι ἀληθῆ ἐστιν; οὐκ ἔστιν ὁ
προλέγων, [61] οὐδὲ ὁ ἀκούων ὑμῶν τοὺς λόγους.
27 Ἀρχὴν Σιὼν δώσω, ϗ Ἱερουσαλὴμ παρακαλέ-
28 σω [62] εἰς ὁδόν. Ἀπὸ γὰρ τῶν ἐθνῶν, ἰδοὺ
[63] οὐδείς· ϗ ἀπὸ τῶν εἰδώλων αὐτῶν, οὐκ ἦν ὁ
ἀναγγέλλων· ϗ ἐὰν ἐρωτήσω αὐτούς, Πόθεν ἐ-
29 στέ; οὐ μὴ ἀποκριθῶσί μοι. [64] Εἰσὶ γὰρ οἱ
ποιοῦντες ὑμᾶς, ϗ [65] μάτην οἱ πλανῶντες ὑ-
μᾶς.

Κεφ. μβʹ. 42.

1 [1] Ἰακὼβ ὁ παῖς μου, ἀντιλήψομαι αὐτοῦ· Ἰσ-
ραὴλ ὁ ἐκλεκτός μου, [2] προσεδέξατο αὐτὸν ἡ
ψυχή μου, [3] ἔδωκα τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτόν,
2 κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἐξοίσει. Οὐ [4] κεκρά-
ξεται, οὐδὲ ἀνήσει, οὐδὲ ἀκουσθήσεται ἔξω ἡ φω-
3 νὴ αὐτοῦ. Κάλαμον [5] τεθλασμένον οὐ συν-
τρίψει, ϗ λίνον [6] καπνιζόμενον οὐ σβέσει, ἀλλὰ εἰς
4 [7] ἀλήθειαν ἐξοίσει κρίσιν. Ἀναλάμψει, ϗ
οὐ θραυσθήσεται, ἕως ἂν [8] θῇ ἐπὶ τῆς γῆς κρί-
σιν, ϗ ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ [9] ἔθνη ἐλπιοῦσιν.
5 Οὕτω λέγει κύριος ὁ θεός, ὁ ποιήσας τὸν οὐρα-
νόν, ϗ πήξας αὐτόν, ὁ στερεώσας τὴν γῆν,
[10] ϗ τὰ ἐν αὐτῇ, ϗ [11] διδοὺς πνοὴν τῷ λαῷ
τῷ ἐπ' αὐτῆς, ϗ πνεῦμα τοῖς πατοῦσιν αὐ-
6 τήν· Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ἐκάλεσά σε
ἐν δικαιοσύνῃ, ϗ κρατήσω τῆς χειρός σου, ϗ
ἐνισχύσω σε, ϗ ἔδωκά σε εἰς διαθήκην [12] γέ-
7 νους, εἰς φῶς ἐθνῶν, Ἀνοῖξαι ὀφθαλ-
μοὺς τυφλῶν, ἐξαγαγεῖν ἐκ δεσμῶν δεδεμέ-
νους [13] ϗ ἐξ οἴκου φυλακῆς, [14] ϗ καθημένους ἐν
8 σκότει. Ἐγὼ κύριος ὁ θεός, τοῦτό μου ἐστὶ
τὸ ὄνομα, τὴν δόξαν μου ἑτέρῳ οὐ δώσω, οὐδὲ
9 [15] τὰς ἀρετάς μου τοῖς γλυπτοῖς. Τὰ
ἀπ' ἀρχῆς ἰδοὺ ἥκασι, [16] ϗ καινὰ [17] ἃ ἐγὼ
ἀναγγελῶ, ϗ πρὸ τοῦ [18] ἀναγγεῖλαι ἐδηλώ-
10 θη ὑμῖν. Ὑμνήσατε τῷ κυρίῳ [19] ὕμνον
καινόν· [20] ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, δοξάζετε τὸ ὄνομα
αὐτοῦ [21] ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς, οἱ καταβαίνοντες
εἰς τὴν θάλασσαν, [22] ϗ πλέοντες αὐτήν,
11 [23] αἱ νῆσοι ϗ οἱ κατοικοῦντες αὐτάς. Εὐ-
φράνθητι ἔρημος, [24] ϗ αἱ κῶμαι αὐτῆς, ἐπ-
αύλεις, ϗ οἱ κατοικοῦντες Κηδάρ. [25] εὐφραν-
θήσονται οἱ κατοικοῦντες πέτραν, ἀπ' ἄκρου τῶν
12 [26] ὀρέων βοήσουσι, Δώσουσι τῷ θεῷ δόξαν,
τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ ἐν ταῖς νήσοις [27] ἀναγγελοῦσι.
13 [28] Κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ἐξελεύσεται, ϗ
συντρίψει πόλεμον, ἐπεγερεῖ ζῆλον, ϗ βοή-
σεται ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ μετὰ ἰσχύος.
14 [29] Ἐσιώπησα, [30] μὴ ϗ ἀεὶ σιωπήσομαι ϗ ἀνέ-
ξομαι; [31] ὡς ἡ τίκτουσα ἐκαρτέρησα, ἐκστήσω
15 ϗ ξηρανῶ [32] ἅμα· Ἐρημώσω ὄρη ϗ βου-
νούς, ϗ πάντα χόρτον αὐτῶν ξηρανῶ· ϗ θήσω
16 ποταμοὺς εἰς νήσους, ϗ ἕλη ξηρανῶ. Καὶ
ἄξω τυφλοὺς ἐν ὁδῷ ἣ οὐκ ἔγνωσαν, ϗ τρί-
βους [33] ἃς οὐκ ᾔδεισαν, [34] πατῆσαι ποιήσω
αὐτούς· ποιήσω αὐτοῖς τὸ σκότος εἰς φῶς, ϗ
τὰ σκολιὰ εἰς [35] εὐθεῖαν. ταῦτα τὰ ῥήματα
[36] ποιήσω ϗ οὐκ ἐγκαταλείψω αὐτούς.
17 Αὐτοὶ δὲ ἀπεστράφησαν εἰς τὰ ὀπίσω. [37] αἰ-
σχύνθητε αἰσχύνην οἱ πεποιθότες ἐπὶ τοῖς γλυ-
πτοῖς, οἱ λέγοντες τοῖς χωνευτοῖς, Ὑμεῖς ἐστε

60 *Alex.* οὕτως. 61 *Alex.* οὐδ' ἀκούων τοὺς λόγους ὑμῶν. 62 *Alex.* ἐν ὁδῷ. 63 *Alex.* οὐθείς. *Ald. C.* οὐθέν. 64 M ÷ Θ. ἰδοὺ πάντες αὐτοὶ ἄδικοι, οὐδὲν τὰ ἔργα αὐτῶν, ἄνεμος ϗ κενὸν τὸ χώνευμα αὐτῶν. 65 M ÷ ἄδικοι ϗ ματαιότης οἱ πλάσσοντες ὑμᾶς.

Cap. 42. 1 *Euseb.* Euang. demonstr. l. 9. παρὰ τοῖς ό. ὠβέλισται τὸ τοῦ Ἰακὼβ, ϗ τὸ τοῦ Ἰσραὴλ ὄνομα· ϗ παρὰ τοῖς λοιποῖς δὲ ἑρμηνευταῖς παρασεσιώπηται ἐπεὶ μηδὲ ἐν τῷ Ἑβρ. φέρεται. atque idem *Euseb.* l. 13. hunc locum sic citat, ἰδοὺ ὁ παῖς μου. ἀντιλήψομαι αὐτοῦ· ὁ ἐκλεκτός μου. 2 *Euseb.* ὃν ᾑρέτισεν ἡ ψυχή μου. *Seuerus*, ἰδοὺ ὁ παῖς μου ὃν ᾑρέτισα· εἰς ὃν ηὐδόκησεν ἡ ψυχή μου. 3 *Comp.* δέδωκα. 4 *Alex.* κεκράξεται 5 *Alex.* M. *Ald. C.* συντεθλασμένον. 6 M ÷ Ἀ. Σ. Θ. ἀμαυρὸν. *Iustin.* hab. τυφόμενον. 7 M. *Ald. C.* ἀληθῆ. 8 M. θήσει. 9 P. τὸ Ἑβραϊκὸν δὲ, ϗ οἱ λοιποὶ, ἀντὶ τοῦ ἔθνη, νῆσοι, φασίν. Καὶ ἀντὶ τοῦ ὀνόματι, νόμῳ. 10 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ϗ τὰ ἐν αὐτῇ, ϗ τὰ πορευόμενα ἐπ' αὐτῆς, ὁ Σύμ. εἴρηκεν. 11 *Alex.* δούς. 12 *Ald.* γένους μου, εἰς. *C.* γένους Ἰσραὴλ, εἰς. 13 ϗ *C.* deest. 14 *Alex.* & *C.* καθημένους 15 P. ἢ τὴν ὕμνησιν, κατὰ τὸν Ἀκ. ἢ τὸν ἔπαινον, κατὰ Σύμ. 16 M ÷ Ἀ. ϗ καινὰς ἐγὼ ἀναγγέλλω. Θ. καινὰ δὲ ἀπαγγέλλω. Σ. ϗ καινὰ ἰδοὺ ἀπαγγέλλω. 17 *Alex.* ἐγὼ ἀναγγελῶ. M. *Ald. C.* ἃ ἐγὼ ἀναγγελῶ. 18 *Alex.* & M. ἀνατεῖλαι ÷ οἱ Γ. ἀναγγεῖλαι Θ. βλαστῆσαι. Ἀ. ἀναφυῆναι. P. ἀντὶ δὲ τοῦ ἀναγγεῖλαι &c. ὁ Σύμ. εἶπεν· πρὸ τοῦ ἀναγγεῖλαι αὐτὰ ἀκουστὰ ποιήσω ὑμῖν. 19 P. ἢ κατὰ τοὺς λοιποὺς, ᾆσμα. 20 ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ *C.* desunt. 21 *Alex.* & *C.* ἐπ'. 22 ϗ M. deest. 23 M. & *C.* καί. 24 *Euseb.* οἱ λοιποί, ϗ πόλεις αὐτῆς. 25 M ÷ Ἀ. αἰνεσάτωσαν. Θ. Σ. ἐπαρξάτωσαν. 26 *Alex.* ὀρέων, Δώσουσιν. 27 M. *Ald. C.* ἀπαγγελοῦσι. 28 P. κατὰ δὲ Σύμ. Κύριος ὡς δυνατὸς ἐξελεύσεται, ὡς ἀνὴρ πολεμιστής. 29 M ÷ Ἀ. ἐσίγησα. 30 *C.* ἀπ' αἰῶνος, μή. 31 *Alex.* ἐκαρτέρησα ὡς ἡ τίκτουσα. 32 *Alex.* ἅμα. * ϗ θήσω ποταμούς. Inde ab hac dictione ἅμα ad finem versiculi habetur apud M. in margine sub * Θ. Σ. P. ibidem, κατὰ δὲ τὴν Ἑβραΐδα ϗ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνευτάς· ἐρημώσω ὄρη &c. prout hic sequuntur in *Vatic.* 33 *Alex.* οὕς. 34 *C.* ποιήσω πατῆσαι. 35 *C.* εὐθεῖα. 36 *Alex.* ἃ ποιήσω. *Ald. C.* ποιήσω αὐτοῖς illud αὐτοῖς non est apud *Cyrill.* 37 P. ὅπερ ἀκριβῶς ἡρμήνευσε Σύμ. εἰπών· Αἰσχυνθήσονται αἰσχύνην οἱ πεποιθότες τοῖς γλυπτοῖς· ὁ δὲ Ἀκ. Αἰσχυνθήτωσαν· ὁ δὲ Θεοδ. Καταισχυνθήτωσαν.

θεοὶ

18 θεοὶ ἡμῶν. Οἱ κωφοὶ ἀκούσατε, καὶ οἱ
19 τυφλοὶ ἀναβλέψατε ἰδεῖν. [38] Καὶ τίς
τυφλὸς ἀλλ' ἢ οἱ παῖδές μου, καὶ κωφοὶ ἀλλ'
ἢ οἱ κυριεύοντες [39] αὐτῶν; καὶ ἐτυφλώθησαν οἱ
20 δοῦλοι τοῦ θεοῦ. [40] Εἴδετε πλεονάκις, καὶ
οὐκ ἐφυλάξασθε· [41] ἠνοιγμένα τὰ ὦτα, καὶ
21 οὐκ ἠκούσατε. Κύριος ὁ θεὸς [42] ἐβουλεύ-
σατο ἵνα δικαιωθῇ, καὶ μεγαλύνῃ αἴνεσιν.
22 Καὶ εἶδον, καὶ ἐγένετο ὁ λαὸς [43] πεπρονομευ-
μένος, καὶ διηρπασμένος· ἡ γὰρ παγὶς ἐν τοῖς
[44] ταμείοις πανταχοῦ, καὶ ἐν οἴκοις ἅμα, ὅπου
ἔκρυψαν αὐτούς· ἐγένοντο εἰς προνομὴν, καὶ οὐκ
ἦν [45] ἐξαιρούμενος ἅρπαγμα, καὶ οὐκ ἦν ὁ λέ-
23 γων, Ἀπόδος. Τίς ἐν [46] ὑμῖν [47] ὃς
[48] ἐνωτιεῖται ταῦτα; [49] εἰσακούσατε εἰς τὰ ἐπερ-
24 χόμενα. [50] Οἷς ἔδωκεν εἰς διαρπαγὴν
Ἰακὼβ καὶ Ἰσραὴλ τοῖς προνομεύουσιν [51] αὐ-
τόν; οὐχὶ ὁ θεὸς ᾧ ἡμάρτοσαν αὐτῷ, καὶ οὐκ
[52] ἠβούλοντο ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ πορεύεσθαι, οὐδὲ
25 ἀκούειν τοῦ νόμου αὐτοῦ; Καὶ ἐπήγαγεν ἐπ'
αὐτοὺς ὀργὴν θυμοῦ αὐτοῦ, [53] καὶ κατίσχυσεν [54] αὐ-
τοὺς πόλεμος, [55] καὶ οἱ συμφλέγοντες αὐτοὺς κύ-
κλῳ, καὶ οὐκ ἔγνωσαν ἕκαστος αὐτῶν, οὐδὲ
ἔθεντο ἐπὶ ψυχήν.

Κεφ. μγ'. 43.

1 ΚΑὶ νῦν οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιήσας
σε Ἰακὼβ, [1] καὶ ὁ πλάσας σε Ἰσραὴλ, Μὴ
φοβοῦ, ὅτι ἐλυτρωσάμην σε, ἐκάλεσά σε τὸ
2 ὄνομά σου· ἐμὸς εἶ σύ. Καὶ ἐὰν διαβαί-
νῃς δι' ὕδατος, [2] μετὰ σοῦ εἰμι, καὶ ποταμοὶ οὐ
[3] συγκλύσουσί σε· καὶ ἐὰν διέλθῃς διὰ πυρὸς,
[4] οὐ μὴ κατακαυθῇς, φλὸξ οὐ κατακαύσει σε.
3 Ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεός σου ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ,
ὁ σώζων σε· [5] ἐποίησα ἄλλαγμά σου Αἴγυπτον
καὶ Αἰθιοπίαν, καὶ [6] Σοήνην ὑπὲρ σοῦ.
4 Ἀφ' οὗ ἔντιμος ἐγένου ἐναντίον [7] ἐμοῦ, ἐδοξά-
σθης, [8] καὶ ἐγώ [9] σε ἠγάπησα, καὶ δώσω ἀν-
θρώπους [10] ὑπὲρ σοῦ, καὶ ἄρχοντας ὑπὲρ τῆς
5 κεφαλῆς σου. Μὴ φοβοῦ, ὅτι μετὰ σοῦ εἰμι·
ἀπὸ ἀνατολῶν ἄξω τὸ σπέρμα σου, καὶ ἀπὸ δυ-
6 σμῶν συνάξω σε. Ἐρῶ τῷ Βοῤῥᾷ, Ἄγε,
καὶ τῷ Λιβὶ, Μὴ κώλυε· ἄγε τοὺς υἱούς μου ἀπὸ
[11] τῆς πόῤῥωθεν, καὶ τὰς θυγατέρας μου ἀπ'
7 [12] ἄκρων τῆς γῆς, [13] Πάντας ὅσοι ἐπικέ-
κληνται τῷ [14] ὀνόματί μου· [15] ἐν γὰρ τῇ δόξῃ
μου κατεσκεύασα αὐτὸν, [16] καὶ ἔπλασα αὐτὸν,
8 καὶ ἐποίησα αὐτὸν, Καὶ ἐξήγαγον λαὸν
τυφλὸν, καὶ ὀφθαλμοί εἰσιν ὡσαύτως τυφλοὶ,
9 καὶ [17] κωφοὶ [18] τὰ ὦτα ἔχοντες. Πάντα
τὰ ἔθνη συνήχθησαν ἅμα, καὶ συναχθήσονται
ἄρχοντες ἐξ αὐτῶν. τίς ἀναγγελεῖ ταῦτα; ἢ
τὰ ἐξ ἀρχῆς τίς ἀναγγελεῖ [19] ὑμῖν; ἀγαγέ-
τωσαν τοὺς μάρτυρας αὐτῶν καὶ δικαιωθήτωσαν,
[20] καὶ [21] ἀκουσάτωσαν, καὶ εἰπάτωσαν ἀληθῆ.
10 Γένεσθέ μοι μάρτυρες, [22] καὶ ἐγὼ μάρτυς, λέ-
γει κύριος ὁ θεὸς, καὶ [23] ὁ παῖς μου ὃν ἐξελε-
ξάμην, ἵνα γνῶτε καὶ πιστεύσητε [24], καὶ συνῆτε
ὅτι ἐγώ εἰμι· ἔμπροσθέν μου οὐκ ἐγένετο ἄλλος
11 θεὸς, καὶ μετ' ἐμὲ οὐκ ἔσται. Ἐγὼ ὁ θε-
ὸς, καὶ οὐκ [25] ἔστι πάρεξ ἐμοῦ σώζων.
12 [26] Ἐγὼ ἀνήγγειλα καὶ ἔσωσα, [27] ὠνείδισα καὶ οὐκ
ἦν ἐν [28] ὑμῖν ἀλλότριος. ὑμεῖς ἐμοὶ μάρ-
13 τυρες, [29] καὶ ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς [30] Ἔτι
ἀπ' ἀρχῆς, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκ τῶν χειρῶν μου [31] ὁ
ἐξαιρούμενος· ποιήσω, καὶ τίς ἀποστρέψει αὐτό;
14 Οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ λυτρούμενος ὑμᾶς,
ὁ ἅγιος [32] τοῦ Ἰσραὴλ, Ἕνεκεν ὑμῶν ἀποστελῶ
εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἐπεγερῶ [33] φεύγοντας πάν-

---

38 P. ἀνθ' οὗ Σύμ. φησί· Καὶ τίς τυφλὸς, εἰ μὴ ὁ δοῦλός μου; καὶ κωφὸς ὡς ὁ ἄγγελός μου; τίς τυφλὸς, ὡς ὁ τέλειος; καὶ κωφὸς, ὡς ὁ δοῦλός μου; 39 C. αὐτῶν; τίς τυφλὸς ὡς ὁ ἀπεχηκώς; καί. sed illa, τίς τυφλὸς &c. non leg. *Cyrill. Procop.* hab. in *quibusdam* autem *ll.* legitur ἀφεστηκώς. 40 P. τὸ δὲ ῥητὸν οὕτως ἐξέδωκε Σύμ. εἶδες πολλὰ, καὶ οὐ φυλάξεις. ἀνεῳγμένα τὰ ὦτα αὐτοῦ (σοῦ potius) καὶ οὐ μὴ ἀκούσεις. κύριος ἠθέλησεν, ἵνα δικαιώσῃ αὐτὸν, μεγαλῦναι νόμον. καὶ θαυμάσαι. 41 M. ἀνεῳγμένα. 42 M. *Ald.* C. ἐβούλετο. 43 M. *Ald* πεπρονομευμένος. 44 *Alex.* ταμιείοις. 45 *Alex.* ὁ ἐξερούμενος. 46 M ἡμῖν. 47 ὃς *Ald.* deest. 48 C. ταῦτα εἰσακούσεται, καὶ εἰς τὰ ἐπερχόμενα γνώσῃ. 49 *Alex.* εἰσακούσεται. *Ald.* ὃς εἰσακούσεται. 50 *Alex. Ald.* C. Τίς ἔδωκεν. 51 αὐτὸν C. deest. 52 *Alex.* ἐβούλοντο. 53 M ⸓ Ἀ. καὶ κραταίωσιν πολέμου. Θ. Σ. καὶ κράτος πολέμου. 54 *Alex.* ἐπ' αὐτούς. C. κατ' αὐτούς. 55 M ÷ Θ. καὶ συνεφλόγισεν αὐτούς.

Cap. 43. 1 *Ms.* *Alex.* ὁ πλάσας. 2 M ⸓ Θ. ὅμως τε O. 3 M. *Ald.* C. συγκλείσουσι. 4 M ⸓ Ἀ. οὐ καύσουσί σε. Σ. οὐ κατακαυ···· 5 *Alex.* ἐποίησά σου ἄλλαγμα. 6 C. Σουήνην. *Ald.* * σοῦ ἦν. 7 *Alex.* μου. 8 *Alex.* κἀγώ. 9 C. ἠγάπησά σε, καί. 10 *Alex.* πολλοὺς ὑπέρ. 11 *Alex.* γῆς. 12 C. ἄκρον. 13 C. πάντες οἱ ἐπικαλοῦσι. 14 M. *Ald.* ὀνόματι· ἐν. 15 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐν γὰρ τῇ δόξῃ μου &c. εἰς τὴν δόξαν μου ἔκτισα αὐτὸν, ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 16 *Alex.* καὶ ἔπλασα καὶ ἐποίησα. 17 M. C. κωφά. *Ald.* κωφὰ καί. 18 *Alex.* ὦτα. 19 M ἡμῖν ÷ Θ. Σ. ἀκουσάτωσαν ἡμᾶς. 20 καὶ ἀκουσάτωσαν C. desunt. 21 *Alex.* εἰπάτωσαν ἀληθῆ, καὶ ἀκουσάτωσαν. Γένεσθέ. 22 *Alex.* κἀγώ. 23 *Alex.* & M. ὁ παῖς ὤν. 24 *Alex.* μοι. 25 *Ald.* ἔσται. 26 *Alex.* Ἀνήγγειλα. sic & M. & cum * οἱ Γ. ἐγώ. 27 ὠνείδισα C. deest. *Euseb.* οἱ λοιποὶ, καὶ ἠκούτισα. 28 M. ἡμῖν. 29 *Alex.* κἀγὼ μάρτυς λέγει κύριος ὁ θεός. 30 Ἔτι C. deest. 31 *Alex.* ἐξαιρούμενος. 32 *Alex.* Ἰσραήλ. 33 *Alex.* πάντας φεύγοντας.

λας, καὶ Χαλδαῖοι ἐν [34] πλοίοις δεθήσονται.
15 Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὁ ἅγιος ὑμῶν, [35] ὁ κα-
16 ταδείξας Ἰσραὴλ βασιλέα ὑμῶν. [36] Οὕ-
τως λέγει κύριος, ὁ διδοὺς [37] ἐν θαλάσσῃ ὁ-
17 δὸν, καὶ ἐν ὕδατι ἰσχυρῷ τρίβον, Ὁ
[38] ἐξαγαγὼν ἅρματα καὶ ἵππον καὶ ὄχλον ἰσχυ-
ρόν· [39] ἀλλ' ἐκοιμήθησαν, καὶ οὐκ ἀναστήσονται,
18 ἐσβέσθησαν ὡς λίνον ἐσβεσμένον. [40] Μὴ
μνημονεύετε τὰ πρῶτα, καὶ τὰ ἀρχαῖα μὴ
19 [41] συλλογίζεσθε. [42] Ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ και-
νὰ, ἃ νῦν ἀνατελεῖ, καὶ γνώσεσθε αὐτά· καὶ
ποιήσω ἐν τῇ ἐρήμῳ ὁδὸν, καὶ ἐν τῇ ἀνύδρῳ πο-
20 ταμούς. [43] Εὐλογήσουσί με τὰ θηρία τοῦ
ἀγροῦ, σειρῆνες, [44] καὶ θυγατέρες στρουθῶν, ὅτι
ἔδωκα ἐν τῇ ἐρήμῳ ὕδωρ, καὶ ποταμοὺς ἐν τῇ
ἀνύδρῳ, [45] ποτίσαι τὸ γένος μου τὸ ἐκλεκτὸν,
21 [46] Λαόν μου ὃν περιεποιησάμην [47] τὰς ἀρετάς
22 μου διηγεῖσθαι. [48] Οὐ νῦν ἐκάλεσά σε Ἰα-
κὼβ, [49] οὐδὲ κοπιάσαι σε ἐποίησα Ἰσραήλ.
23 Οὐκ [50] ἤνεγκάς μοι [51] πρόβατά σου τῆς ὁλοκαρ-
πώσεώς σου, οὐδὲ ἐν ταῖς θυσίαις σου ἐδόξασάς
με· [52] οὐκ ἐδούλωσά σε ἐν θυσίαις, [53] οὐδὲ ἔγ-
24 κοπον [54] ἐποίησά σε ἐν λιβάνῳ· Οὐδὲ
ἐκτήσω μοι [55] ἀργυρίου [56] θυσίασμα, [57] οὐδὲ
τὸ στέαρ τῶν θυσιῶν σου ἐπεθύμησα· ἀλλὰ ἐν
ταῖς ἁμαρτίαις σου [58] προέστης μου, καὶ ἐν ταῖς ἀ-
25 δικίαις σου. Ἐγώ εἰμι [59] ἐγώ εἰμι ὁ ἐξα-
λείφων τὰς ἀνομίας σου [60] ἕνεκεν ἐμοῦ, καὶ τὰς
ἁμαρτίας σου, [61] καὶ οὐ μὴ μνησθήσομαι.

26 Σὺ δὲ μνήσθητι, καὶ [62] κριθῶμεν· λέγε σὺ τὰς
ἀνομίας σου πρῶτος, ἵνα δικαιωθῇς.
27 Οἱ πατέρες [63] ὑμῶν [64] πρῶτοι, καὶ οἱ ἄρχοντες
28 [65] ὑμῶν ἠνόμησαν εἰς ἐμέ. Καὶ ἐμίαναν
οἱ [66] ἄρχοντες τὰ ἅγιά μου· καὶ ἔδωκα ἀπο-
λέσαι Ἰακὼβ, καὶ [67] Ἰσραὴλ [68] εἰς ὀνει-
δισμόν.

Κεφ. μδ'. 44.

1 Νῦν δὲ ἄκουσον [1] Ἰακὼβ ὁ παῖς μου, καὶ Ἰσ-
2 ραὴλ ὃν ἐξελεξάμην. [2] Οὕτω λέγει κύ-
ριος ὁ θεὸς ὁ [3] ποιήσας σε, καὶ ὁ πλάσας σε
ἐκ κοιλίας, Ἔτι βοηθηθήσῃ· μὴ φοβοῦ παῖς μου
Ἰακὼβ, καὶ [4] ἠγαπημένος Ἰσραὴλ ὃν ἐξελε-
3 ξάμην. [5] Ὅτι ἐγὼ δώσω ὕδωρ ἐν δίψει
τοῖς πορευομένοις ἐν ἀνύδρῳ, ἐπιθήσω τὸ πνεῦ-
μά μου ἐπὶ τὸ σπέρμα σου, καὶ [6] τὰς εὐ-
4 λογίας μου ἐπὶ τὰ τέκνα σου, Καὶ ἀνα-
τελοῦσιν [7] ὡς ἀναμέσον ὕδατος χόρτος, καὶ
5 ὡς ἰτέα ἐπὶ [8] παραῤῥέον ὕδωρ. Οὗτος
ἐρεῖ, Τοῦ θεοῦ εἰμι, καὶ οὗτος [9] βοήσεται ἐπὶ
τῷ ὀνόματι Ἰακὼβ· καὶ ἕτερος [10] ἐπιγράψει
[11] χειρὶ αὐτοῦ, Τοῦ θεοῦ εἰμι, καὶ ἐπὶ τῷ ὀνό-
6 ματι Ἰσραὴλ [12] βοήσεται. Οὕτως λέ-
γει ὁ θεὸς ὁ βασιλεὺς [13] Ἰσραὴλ, καὶ ῥυσάμενος
αὐτὸν θεὸς σαβαώθ, Ἐγὼ πρῶτος, καὶ ἐγὼ
μετὰ ταῦτα· πλὴν ἐμοῦ οὐκ ἔστι [14] θεός.
7 Τίς ὥσπερ ἐγώ; [15] στήτω, καὶ καλεσάτω, [16] καὶ
ἀναγγειλάτω, καὶ ἑτοιμασάτω μοι ἀφ' οὗ ἐ-
ποίησα ἄνθρωπον εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ τὰ ἐπερ-

---

34 *Alex.* κλοιοῖς. M. ναυσί. 35 P. ad initium cap. 41. Ἀντὶ δὲ τοῦ, ὁ καταδείξας, &c. ὁ Σύμ. ἐγώ, φησι κύριος ὁ ἅγιος ὑμῶν, κτίστης Ἰσραὴλ, βασιλεὺς ὑμῶν. 36 *Ald.* C. Ὅτι τάδε λέγει. M * οἱ Γ. Ὅτι. 37 *Alex.* ὁδὸν ἐν θαλάσσῃ. 38 *Alex.* ἐξάγων. 39 *Alex.* ἀλλά. 40 *Alex.* Μνημονεύετε. 41 P. ad cap. 44. Σύμ. ἐννοεῖσθε, φησί. 42 *Alex.* Ἰδοὺ ποιῶ. M * οἱ Γ. Ὅτι. 43 *Alex.* & C. Εὐλογήσει. M. Καὶ εὐλογήσει. 44 *Euseb.* οἱ λοιποὶ, καὶ στρουθοκάμηλοι. 45 *Alex.* ποτίσαι. 46 M. τὸν λαόν μου. 47 τὸν ὕμνον κατὰ τὸν Σύμ. apud P. ad c. 44. 48 M ÷ Ἀ. Θ. καὶ οὐκ ἐμὲ ἐκάλεσας Ἰακώβ. 49 *Alex.* οὐ κοπιάσαι. 50 *Alex.* ἐμοὶ πρόβατα τῆς ὁλοκαρπώσεως. 51 C. πρόβατα τῆς. 52 sic *Hier. non servire te feci in hostiis.* at *Alex.* οὐδὲ ἐδούλευσας ἐν ταῖς θυσίαις σου. *nonnulli* vero *ll.* hab. οὐκ ἐδούλωσά σε ἐν δώροις. at *Theodor.* οὐκ ἐδούλευσάς μοι ἐν δώροις. sicque leg. *Euseb.* demonstr. Euang. l. 11. *Ald.* & C. οὐκ ἐδούλωσας ἐν θυσίαις. M ÷ Θ. Σ. οὐ κατεδουλωσάμην σε. Ἀ. ὅμως τε O. 53 *S.* ἐκοπιάσθης δὲ εἰς ἐμέ. *Sch. Eusebii*, καί τοι ἐμοῦ μὴ ποιήσαντός σε κοπιάσαι. 54 *Ald.* C. ἐποίησας ἐν. 55 *Ald.* θυμίαμα ἄνευ ἀργυρίου, οὐδέ. C. θυμίαμα ἀργυρίῳ, οὐδέ. 56 *Alex.* & M. θυμίαμα. 57 *Alex.* οὐδὲ στέαρ. 58 ita *pler. ll.* hab. sicque est apud *Procop.* & *Iren.* ita legit; nam in ejus *Lat. exempp.* est, *ante me stetisti.* *Alex.* καὶ ἐν ταῖς ἀδικίαις σου προέστην σου. C. ὑπερήσπισά σε, καὶ ἐν ταῖς ἀδικίαις σου. M * Ἀ. Σ. Θ. ἐκόπωσάς με. Σ. Ἀ. ἐκοπόν με ἐποίησας. P. ad c. 44. ἡ κατὰ τοὺς λοιποὺς, ἐν ἁμαρτίαις σου ἐκάλεσας. *Hier.* legit προέστην σου. & addit, 70. ita edidisse, vertitque, *defendi te.* ita quoque leg. *Cyrill. Theodor.* & *Euseb.* Euang. demonstr. l. 11. 59 *Ald.* αὐτὸς ὁ. C. ἐγώ εἰμι αὐτὸς ὁ. M * οἱ Γ. etiam αὐτὸς post εἰμὶ add. 60 *Alex.* καὶ οὐ μὴ μνησθήσομαι τὰς ἀδικίας σου. Σὺ δὲ μνήσθητι. M. hæc verba ἕνεκεν ἐμοῦ, καὶ τὰς ἁμαρτίας σου, in marg. hab. sub * Θ. adscripta. 61 C. οὐ μνησθήσομαι. 62 M. C. κριθῶμεν ἅμα· λέγε. 63 *Alex.* ἡμῶν. 64 M. *Ald.* C. πρῶτοι ἥμαρτον, καί. 65 *Alex.* M. αὐτῶν. 66 M. ἄρχοντές σου. P. ἀντὶ δὲ τοῦ ἄρχοντες, ἑρμηνεῖς Ἀκ. ἔφη καὶ Σύμ. 67 *Alex.* Ἱερουσαλήμ. 68 P. εἰς βλασφημίαν, ὡς οἱ λοιποί.

Cap. 44. 1 *Ms. Alex.* παῖς μου Ἰακώβ. 2 *Alex.* Οὕτως. 3 M. *Ald.* & C. κτίσας. 4 *Alex.* & M. ὁ ἠγαπημένος. 5 Ὅτι *Ald.* deest. M. ἔτι cum ÷ Ἀ. Σ. Ὅτι. 6 M ÷ Θ. Σ. τὴν εὐλογίαν μου. Ἀ. εὐλογίαν μου. 7 *Alex.* ὡσεὶ χόρτος ἀναμέσον ὕδατος. 8 *Alex.* παραρρέον. M. πᾶν ῥέον. 9 *Alex.* ἐρεῖ ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰακώβ. 10 *Alex.* ἐπιγράφει, τοῦ θεοῦ εἰμι, ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰσραήλ. Οὕτως. 11 M * Ἀ. Σ. χεῖρα αὐτοῦ. 12 βοήσεται M. deest. P. ἀντὶ δὲ τοῦ βοήσεται, κληθήσεται Σύμ. ἔφη. 13 *Alex.* τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ ῥυσάμενος. 14 M. ὁ θεός. 15 *Alex.* & C. στήτω, καλεσάτω. 16 *Ald.* καὶ ἐπαγγειλάτωσαν. C. καὶ ἀπαγγειλάτωσαν. *Alex.* desunt.

χόμενα

χόμενα πρὸ τοῦ ἐλθεῖν ἀναγγειλάτωσαν ὑμῖν.
8 [17] Μὴ παρακαλύπτεσθε, [18] μηδὲ πλανᾶσθε·
οὐκ ἀπ' ἀρχῆς ἠνωτίσασθε, ϗ ἀπήγγειλα ὑ-
μῖν; μάρτυρες ὑμεῖς ἐστε, εἰ ἔστι Θεὸς πλὴν
9 ἐμοῦ. Καὶ οὐκ [19] ἤκουσαν τότε οἱ πλάσ-
σοντες. ϗ [20] οἱ γλύφοντες, πάντες μάταιοι,
[21] ποιοῦντες τὰ καταθύμια αὐτῶν, ἃ οὐκ ὠφε-
λήσει [22] αὐτούς· [23] ἀλλὰ αἰσχυνθήσονται
10 [24] Οἱ πλάσσοντες θεὸν, ϗ γλύφοντες [25] πάν-
11 τες ἀνωφελῆ, Καὶ πάντες ὅθεν ἐγένοντο
ἐξηράνθησαν. ϗ κωφοὶ ἀπὸ ἀνθρώπων συνα-
χθήτωσαν πάντες, ϗ [26] στησάτωσαν ἅμα· ϗ
ἐντραπήτωσαν, ϗ αἰσχυνθήτωσαν ἅμα·
12 Ὅτι ὤξυνε τέκτων σίδηρον. σκεπάρνῳ εἰργάσα-
το [27] αὐτὸ, ϗ [28] ἐν τερέτρῳ [29] ἔστησεν αὐτὸ,
ϗ εἰργάσατο αὐτὸ ἐν τῷ βραχίονι τῆς ἰσχύος αὐ-
τοῦ, ϗ πεινάσει, καὶ ἀσθενήσει, ϗ οὐ μὴ πίῃ
13 ὕδωρ. Ἐκλεξάμενος τέκτων ξύλον, ἔ-
στησεν αὐτὸ ἐν μέτρῳ, [30] ϗ ἐν κόλλῃ ἐρρύθμισεν
αὐτὸ, [31] ϗ ἐποίησεν αὐτὸ ὡς μορφὴν ἀνδρὸς,
ϗ ὡς ὡραιότητα ἀνθρώπου, στῆσαι αὐτὸ ἐν [32] οἴ-
14 κῳ. [33] Ἔκοψε ξύλον ἐκ τοῦ δρυμοῦ, ὃ
ἐφύτευσε κύριος, [34] πίτυν, καὶ ὑετὸς ἐμήκυ-
15 νεν, Ἵνα ᾖ ἀνθρώποις εἰς καῦσιν· καὶ
λαβὼν ἀπ' αὐτοῦ, ἐθερμάνθη, ϗ καύσαντες
ἔπεψαν ἄρτους ἐπ' [35] αὐτῶν· τὸ δὲ λοιπὸν [36] εἰρ-
γάσαντο θεοὺς, ϗ προσκυνοῦσιν [37] αὐτοῖς·
16 Οὗ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ [38] κατέκαυσεν ἐν πυρὶ,
[39] ϗ ἐπὶ τοῦ ἡμίσους αὐτοῦ ἔπεψεν ἐν τοῖς ἄνθρα-
ξιν ἄρτους, ϗ ἐπ' αὐτοῦ κρέας [40] ὀπτήσας ἔφαγε,
ϗ ἐνεπλήσθη, ϗ θερμανθεὶς εἶπεν, Ἡδύ μοι, ὅτι
17 ἐθερμάνθην, ϗ εἶδον πῦρ. Τὸ δὲ λοι-
πὸν ἐποίησεν [41] εἰς θεὸν [42] γλυπτὸν, [43] ϗ
προσκυνεῖ [44], ϗ προσεύχεται [45] λέγων, Ἐξελοῦ
18 με, ὅτι θεός μου εἶ σύ. Οὐκ ἔγνωσαν
φρονῆσαι, ὅτι ἀπημαυρώθησαν τοῦ βλέπειν τοῖς
ὀφθαλμοῖς αὐτῶν, ϗ τοῦ νοῆσαι τῇ καρδίᾳ αὐ-
19 τῶν. Καὶ οὐκ ἐλογίσατο τῇ [46] ψυχῇ
αὐτοῦ, οὐδὲ [47] ἔγνω τῇ φρονήσει, ὅτι τὸ ἥμισυ
αὐτοῦ κατέκαυσεν ἐν πυρὶ, ϗ ἔπεψεν ἐπὶ τῶν
ἀνθράκων αὐτοῦ ἄρτους, ϗ ὀπτήσας [48] κρέα ἔ-
φαγε, ϗ τὸ λοιπὸν αὐτοῦ εἰς βδέλυγμα ἐποίη-
20 σε, ϗ προσκυνοῦσιν αὐτῷ. [49] Γνῶθι ὅτι
σποδὸς ἡ καρδία αὐτῶν, ϗ πλανῶνται, ϗ οὐ-
δεὶς δύναται ἐξελέσθαι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. ἴδετε,
οὐκ ἐρεῖτε, Ὅτι ψεῦδος ἐν τῇ δεξιᾷ μου.
21 Μνήσθητι ταῦτα Ἰακὼβ ϗ Ἰσραὴλ, ὅτι παῖς
μου εἶ σὺ, ἔπλασά σε παῖδά μου, ϗ σὺ Ἰσ-
22 ραὴλ μὴ ἐπιλανθάνου μου. Ἰδοὺ γὰρ ἀπή-
λειψα ὡς νεφέλην τὰς ἀνομίας [50] σου, ϗ ὡς
γνόφον [51] τὴν ἁμαρτίαν σου· [52] ἐπιστράφηθι
23 πρός με, ϗ λυτρώσομαί σε. Εὐφράν-
θητε οὐρανοὶ, ὅτι ἠλέησεν ὁ θεὸς τὸν Ἰσραήλ·
[53] σαλπίσατε [54] τὰ θεμέλια τῆς γῆς, βοήσα-
τε [55] ὄρη εὐφροσύνην, οἱ βουνοὶ ϗ πάντα τὰ
ξύλα τὰ ἐν αὐτοῖς, ὅτι [56] ἐλυτρώσατο ὁ θεὸς
τὸν Ἰακὼβ, [57] ϗ Ἰσραὴλ δοξασθήσεται.
24 [58] Οὕτω λέγει κύριος ὁ [59] λυτρούμενός σε, ϗ
πλάσσων σε ἐκ κοιλίας, [60] Ἐγὼ κύριος [61] ὁ
συντελῶν [62] πάντα, ἐξέτεινα τὸν οὐρανὸν μόνος,

17 M ÷ Θ. Μὴ θαμβεῖσθε. 18 M * Θ. μὴ πλανᾶσθε. *Alex.* desunt. 19 hanc lectionem probat *Cyrill.* sic quoque est apud *Proc.* sed *Alex. Ald. C.* ἦσαν. 20 *Alex.* γλύφοντες. *Ald.* οἱ γράφοντες. 21 *Alex.* & M. οἱ ποιοῦντες.
22 *C.* αὐτοῖς. al. addunt, ϗ μάρτυρες αὐτῶν εἰσιν. 23 *Ald. C.* οὐκ ὄψονται, ϗ οὐ γνώσονται ἵνα αἰσχυνθῶσι. Τίς πλάσει ἰσχυρὸν ϗ γλυπτὸν χωνεύσει εἰς ἀνωφελῆ. Ἰδοὺ πάντες (*Ald.* deest) οἱ κοινωνοῦντες αὐτῷ, (al. deest) ἀλλὰ (deest *C.*) quæ nec hab. *Cyrill.* & apud *Proc.* sub asterisco *Th.* tribuuntur.
24 *Alex.* πάντες Οἱ. 25 *Alex.* ἀνωφελῆ. 26 *Alex.* στήσονται ἅμα· ἐντραπήτωσαν. *Ald. C.* στήτωσαν ἅμα· ϗ ἐντραπήτωσαν. M. etiam στήτωσαν hab. 27 M. αὐτόν. cum * οἱ Γ. ἐν ἄνθραξι. 28 *Ald. C.* ἐν ἄνθραξι ϗ ἐν τερέτρῳ. M — Ἀ. ἐν σφύραις ἔπλασεν αὐτό. Σ. ἐν τερέτρῳ ἐρρύθμισεν αὐτό. Θ. ῥυθμιεῖ αὐτό. 29 *Alex.* ἔτρησεν αὐτὸ, εἰργάσατο. 30 in *Ald. C.* ante ϗ ἐν, est, ϗ ἐμόρφωσεν αὐτὸ ἐν παραγραφίδι· ἐποίησεν αὐτὸ ἐν παραγωνίσκοις, quæ nec leg. *Cyrill.* & apud P. ascribuntur Ἀ. sub asteriscis. quo loco ἐν παραγωνίσκοις, est, ἐν περιγωνίοις. atque in *quibusdam ll.* est, ἐν περιγωνίσκοις. 31 *Alex.* ἐποίησεν.
32 *Ald. C.* οἰκίσκῳ. 33 *Alex.* Ὃ ἔκοψεν. *Ald. C.* Ὃ (Ὃ *C.*) ἔκοψεν ἑαυτῷ κέδρους, ϗ ἔλαβεν ἀγριοβάλανον ϗ δρῦν. ϗ ἐκαρτέρωσεν αὐτῷ. (al. αὐτό.) quæ non leg. *Cyrill.* quæque apud P. sub asterisco assignantur *Aq.* & *Th.*
34 πίτυν *Alex.* deest. M. in margine hab. sub asterisco, * οἱ Ο. πίτυον. 35 *Alex.* αὐτοῦ. M. *Ald. C.* αὐτῷ.
36 *Alex.* & M. εἰργάσατο εἰς θεούς. 37 *Alex.* αὐτούς. *Ald. C.* αὐτοῖς, ἐποίησαν (*Ald.* ἐποίησεν) αὐτὸ γλυπτὸν, ϗ κάμπτει αὐτοῖς. quæ apud P. sub asterisco *Th.* attribuuntur. 38 M. κατέκαυσαν. 39 *Alex.* & M. ϗ καύσαντες ἔπεψαν ἄρτους ἐπ' αὐτῶν, ϗ ἐπ' αὐτοῦ. M. hic etiam repetit ϗ καύσαντες &c. quæ versu proxime præcedente etiam habentur. *C.* desunt ϗ ἐπὶ τοῦ, usque ad κρέας. 40 *Ald. C.* ἔφαγεν ἑψήσας (*Ald.* ὀπτήσας) ὤπτησεν ὀπτὸν, (*Ald.* ὀπτὸν,) καί. M. ἔφαγε ὀπτήσας. cum * οἱ Γ. ὤπτησεν ὀπτόν. 41 *Alex.* θεὸν γλυπτόν. 42 *C.* ϗ γλυπτόν.
43 M. *Ald. C.* κάμπτει αὐτῷ, ϗ προσκυνεῖ. 44 *Alex.* & M. αὐτῷ. 45 *Ald.* αὐτῷ, λέγων. 46 *Alex.* καρδίᾳ.
47 *Alex.* ἂν ἐλογίσατο ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ, οὐδὲ ἔγνω.
48 *Alex.* κρέας. 49 *Alex.* Γνῶτε. 50 σου M. & *Ald.* deest. 51 *Alex.* M. *Ald. C.* τὰς ἁμαρτίας. 52 *Alex.* ἐπιστράφητι. 53 P. σαλπίζειν δὲ βούλεται &c. ἤγουν ἀλαλάξαι κατὰ τοὺς λοιπούς. 54 *Alex.* θεμέλια. 55 M. τὰ ὄρη. 56 *Alex.* ἠλέησεν. 57 P. ἢ κατὰ τοὺς λοιποὺς, ϗ ἐν τῷ Ἰσραὴλ δοξασθήσεται. 58 *Alex.* Οὕτως.
59 *Alex.* λυτρώμενός. 60 *C.* Ἐγώ εἰμι κύριος. 61 P. ἀντὶ δὲ ὁ συντελῶν, ὁ ποιήσας ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 62 *Alex.* ταῦτα.

25 καὶ στερεώσας τὴν γῆν. Τίς ἕτερος [63] δια-
σκεδάσει σημεῖα ἐγγαστριμύθων, καὶ μαντείας ἀ-
πὸ καρδίας; ἀποστρέφων φρονίμους εἰς τὰ ὀ-
πίσω, καὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν [64] μωραίνων,
26 Καὶ ἱστῶν [65] ῥῆμα [66] παιδὸς αὐτοῦ, καὶ τὴν βουλὴν
τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ ἀληθεύων· ὁ λέγων [67] τῇ Ἱε-
ρουσαλὴμ, Κατοικηθήσῃ, καὶ ταῖς πόλεσι τῆς [68] Ἰ-
δουμαίας, Οἰκοδομηθήσεσθε, καὶ τὰ ἔρημα
27 αὐτῆς [69] ἀνατελεῖ· Ὁ λέγων τῇ ἀβύσ-
σῳ, Ἐρημωθήσῃ, καὶ τοὺς ποταμούς σου ξηρα-
28 νῶ· Ὁ λέγων Κύρῳ φρονεῖν, καὶ πάντα
τὰ θελήματά μου ποιήσει· ὁ λέγων Ἱερουσαλὴμ,
Οἰκοδομηθήσῃ, καὶ τὸν οἶκον τὸν ἅγιόν μου θεμε-
λιώσω.

Κεφ. με'. 45.

1 [1] Οὕτω λέγει κύριος ὁ θεὸς τῷ χριστῷ μου
Κύρῳ, οὗ [2] ἐκράτησα τῆς δεξιᾶς, ἐπακοῦσαι
ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἔθνη, καὶ ἰσχὺν βασιλέων
διαῤῥήξω, ἀνοίξω ἔμπροσθεν αὐτοῦ θύρας, καὶ
2 [3] πόλεις οὐ συγκλεισθήσονται. Ἐγὼ [4] ἔμ-
προσθέν σου πορεύσομαι, καὶ ὄρη ὁμαλιῶ, θύ-
ρας χαλκᾶς συντρίψω, καὶ μοχλοὺς σιδηροῦς
3 [5] συγκλάσω. Καὶ δώσω σοι θησαυροὺς σκο-
τεινοὺς, ἀποκρύφους, ἀοράτους ἀνοίξω σοι, ἵνα
[6] γνῷς, ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ [7] θεός σου ὁ καλῶν
4 τὸ ὄνομά σου, [8] ὁ θεὸς Ἰσραήλ. Ἕνεκεν
[9] τοῦ παιδός μου Ἰακὼβ, καὶ Ἰσραὴλ τοῦ ἐκλεκτοῦ
μου, ἐγὼ καλέσω σε τῷ ὀνόματί [10] σου, καὶ
προσδέξομαί σε· σὺ δὲ οὐκ ἔγνως με,
5 Ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν
ἐμοῦ [11] θεός· [12] ἐνίσχυσά σε, καὶ οὐκ ᾔδεις με.
6 Ἵνα γνῶσιν οἱ [13] ἀπ' ἀνατολῶν [14] ἡλίου καὶ οἱ
ἀπὸ δυσμῶν, ὅτι οὐκ ἔστι [15] θεὸς πλὴν ἐμοῦ.
7 ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι. Ἐ-
γὼ ὁ κατασκευάσας φῶς, καὶ ποιήσας σκότος,
ὁ ποιῶν εἰρήνην, καὶ κτίζων κακά. ἐγὼ [16] κύ-
ριος ὁ θεὸς, ὁ ποιῶν [17] πάντα ταῦτα.
8 Εὐφρανθήτω ὁ οὐρανὸς ἄνωθεν, καὶ αἱ νεφέλαι
[18] ῥανάτωσαν δικαιοσύνην· [19] ἀνατειλάτω ἡ γῆ,
καὶ [20] βλαστησάτω ἔλεος, καὶ [21] δικαιοσύνην
[22] ἀνατειλάτω ἅμα. ἐγώ εἰμι κύριος ὁ κτίσας
9 σε. [23] Ποῖον βέλτιον κατεσκεύασα ὡς
πηλὸν κεραμέως; [24] μὴ ὁ ἀροτριῶν [25] ἀρο-
τριάσει τὴν [26] γῆν ὅλην τὴν ἡμέραν; μὴ ἐρεῖ ὁ
πηλὸς τῷ κεραμεῖ, Τί ποιεῖς ὅτι οὐκ ἐργάζῃ,
οὐδὲ ἔχεις [27] χεῖρας; μὴ ἀποκριθήσεται τὸ πλά-
10 σμα πρὸς τὸν πλάσαντα αὐτό; Ὁ λέγων
τῷ πατρὶ, [28] Τί γεννήσεις; καὶ τῇ μητρὶ, Τί
11 [29] ὠδίνεις; Ὅτι [30] οὕτω λέγει κύριος ὁ
θεὸς ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ, ὁ ποιήσας τὰ ἐπερ-
χόμενα, Ἐρωτήσατέ με περὶ τῶν υἱῶν μου, καὶ
[31] περὶ τῶν [32] ἔργων τῶν χειρῶν μου [33] ἐντείλασθέ
12 μοι. Ἐγὼ ἐποίησα [34] γῆν, καὶ ἄνθρω-
πον ἐπ' αὐτῆς, ἐγὼ τῇ χειρί μου ἐστερέωσα τὸν
οὐρανὸν, ἐγὼ πᾶσι τοῖς ἄστροις ἐνετειλάμην.
13 Ἐγὼ [35] ἤγειρα αὐτὸν μετὰ δικαιοσύνης [36] βασι-
λέα, καὶ [37] πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ εὐθεῖαι. [38] οὗ-
τος οἰκοδομήσει τὴν πόλιν μου, καὶ τὴν αἰχμαλω-
σίαν τοῦ λαοῦ μου ἐπιστρέψει, οὐ μετὰ λύτρων, οὐ-
δὲ μετὰ δώρων, εἶπε κύριος σαβαώθ.
14 [39] Οὕτω λέγει κύριος σαβαώθ, Ἐκοπίασεν Αἴ-
γυπτος, καὶ ἐμπορία Αἰθιόπων, καὶ οἱ [40] Σα-
βαεὶμ ἄνδρες ὑψηλοὶ ἐπὶ σὲ διαβήσονται,
καὶ σοὶ ἔσονται δοῦλοι, καὶ ὀπίσω σου ἀκολουθήσουσι
[41] δεδεμένοι χειροπέδαις, [42] καὶ [43] διαβήσονται
πρὸς σὲ, καὶ προσκυνήσουσί σοι, καὶ ἐν σοὶ προσ-
εύξονται· ὅτι ἐν σοὶ ὁ θεός ἐστι, καὶ [44] οὐκ ἔστι
15 θεὸς πλήν σου. [45] Σὺ γὰρ εἶ θεὸς, καὶ οὐκ

63 *Alex.* διεσκέδασεν. 64 *Alex.* μωραίνων, Καὶ ἱστῶν. 65 *Alex.* & M. ῥήματα. 66 *Alex.* παιδῶν αὐτοῦ. 67 *Alex.* Ἱερουσαλήμ. 68 *Alex.* & C. Ἰουδαίας. 69 M. ἀναστήσω.

Cap. 45. 1 *Ms. Alex.* Οὕτως. P. ὁ δὲ Σύμ. ἐξέδωκεν, ὁ λέγων Κύρῳ, ποιμήν μου· καὶ πάλιν, ὁ δὲ ναὸς θεμελιωθήσεται. 2 *Alex.* ἐκράτησας 3 *plerique ll.* hab. πύλαι. 4 *Alex.* ἔμπροσθεν αὐτοῦ. 5 M. & *Ald.* συνθλάσω. 6 *Alex.* γνώσῃ. 7 *Alex.* θεὸς ὁ καλῶν. 8 *Alex.* θεός. 9 *Alex.* Ἰακὼβ τοῦ παιδός μου. 10 *Alex.* μου. sic & M. cum ÷ vero, οἱ Γ. σου. 11 C. οὐκ ἔστι θεός. 12 *Alex.* καὶ οὐκ ᾔδεισάν με. Ἵνα γνῶσιν. pro ἐνίσχυσα, M * Θ. ἐνίσχυσας. 13 *Alex.* ἀπό. 14 M. Θ. Σ. αὐτοῦ. 15 *Alex.* πλὴν ἐμοῦ· καὶ ὅτι ἐγώ. 16 κύριος M. & *Ald.* deest. 17 *Alex.* ταῦτα πάντα. C. πάντα. 18 *Alex.* ῥανάτωσαν. 19 C. βλαστησάτω. 20 C. ἀνατειλάτω. 21 *Alex.* δικαιοσύνη. 22 C. βλαστησάτω. 23 *Hier.* *Quid melius feci, quam lutum figuli:* at *Ald.* Ποιῶν βέλτιον κατεσκεύασα ὡς. sicque leg. *Cyrill.* & *Procop.* & in quibusdam *ll.* est, Ποιῶν βέλτιον κατεσκεύασά σε ὡς πηλόν. C. Τί ἐποίησα βέλτιον. P. ἀντὶ δὲ τοῦ, Ποῖον βέλτιον &c. Σύμ. ἔφησεν· Οὐαὶ ὁ ἀντιλέγων τῷ πλάσαντι αὐτόν. 24 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, μὴ ὁ ἀροτριῶν &c. ὁ Θεοδ. ἀροτριῶν τοὺς ἀροτριῶντας τὴν γῆν. 25 C. ὅλην τὴν ἡμέραν ἀροτριάσει τὴν γῆν; 26 *Alex.* γῆν; μὴ ἐρεῖ. 27 *Alex.* χεῖρας; Ὁ λέγων τῷ. C. χεῖρας; Οὐαὶ ὁ λέγων τῷ. 28 P. ἡ κατὰ Σύμ. Τί ἐγέννησας; 29 *Alex.* & M. ὠδινήσεις; 30 *Alex.* οὕτως. 31 M ÷ Θ. περὶ τῆς ἐργασίας. 32 *Alex.* θυγατέρων μου, καὶ περὶ τῶν ἔργων. 33 C. ἐντελεῖσθε. 34 M. τὴν γῆν. 35 C. ἐγειρῶ. 36 *Alex.* καὶ πᾶσαι αἱ. 37 S. πάσας τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ εὐθυνῶ. 38 *Alex.* & C. αὐτάς. 39 *Alex.* Οὕτως. 40 *Alex.* Σεβωείμ. 41 *Euseb.* Euang. demonst. l. 5. leg. δεδεμένοι χειροπέδαις, καὶ προσκυνήσουσι. 42 hæc verba καὶ διαβήσονται πρὸς σὲ, M. hab. in margine sub asterisco Θ. adscripta 43 *Alex.* προσκυνήσουσι. 44 *Alex.* ἐροῦσιν, Οὐκ ἔστιν ὁ θεός. 45 *Aq.* θεὸς ἄρα, ἰσχυρὸς ἀποκρυπτόμενος, θεὸς Ἰσραὴλ, σώζων. *Th.* διὰ τοῦτο ἰσχυρὸς κρυφαῖος, θεὸς σώζων.

ᾔδειμεν,

16 ἤδειμεν, ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ σωτήρ. Αἰ-
σχυνθήσονται καὶ ἐντραπήσονται πάντες οἱ ἀντικεί-
μενοι αὐτῷ, καὶ πορεύσονται ἐν αἰσχύνῃ. ἐγκαι-
17 νίζεσθε πρός με νῆσοι. [46] Ἰσραὴλ σώ-
ζεται ὑπὸ κυρίου σωτηρίαν αἰώνιον· οὐκ αἰσχυν-
θήσονται, [47] οὐδὲ μὴ [48] ἐντραπῶσιν ἕως τοῦ [49] αἰ-
18 ῶνος [50] ἔτι. [51] Οὕτως λέγει κύριος ὁ
ποιήσας τὸν οὐρανόν, οὗτος ὁ θεὸς ὁ καταδείξας
τὴν γῆν, καὶ ποιήσας αὐτήν, αὐτὸς διώρι-
σεν αὐτήν, οὐκ εἰς κενὸν ἐποίησεν αὐτήν, ἀλ-
λὰ [52] κατοικεῖσθαι ἔπλασεν αὐτήν, Ἐγώ εἰμι
19 κύριος, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι. Οὐκ ἐν κρυ-
φῇ λελάληκα, οὐδὲ ἐν τόπῳ γῆς σκοτεινῷ. οὐκ
εἶπα τῷ σπέρματι Ἰακώβ, [53] Μάταιον ζητή-
σατε. [54] ἐγώ εἰμι ἐγώ [55] εἰμι κύριος ὁ λαλῶν
δικαιοσύνην, [56] καὶ ἀναγγέλλων ἀλήθειαν.
20 Συνάχθητε, καὶ ἥκετε, [57] βουλεύσασθε ἅμα οἱ
σωζόμενοι ἀπὸ τῶν ἐθνῶν. οὐκ ἔγνωσαν οἱ αἴρον-
τες τὸ ξύλον γλύμμα αὐτῶν, καὶ [58] οἱ προσ-
ευχόμενοι πρὸς θεούς, οἳ οὐ σώζουσιν.
21 Εἰ [59] ἀναγγελοῦσιν, ἐγγισάτωσαν, ἵνα [60] γνῶ-
σιν ἅμα, τίς ἀκουστὰ ἐποίησε ταῦτα ἀπ' ἀρ-
χῆς· [61] τότε [62] ἀνηγγέλη ὑμῖν. [63] ἐγὼ ὁ θεός,
καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν ἐμοῦ· δίκαιος καὶ σω-
22 τήρ, οὐκ ἔστι [64] πάρεξ ἐμοῦ. Ἐπιστρά-
φητε [65] ἐπ' ἐμέ, καὶ σωθήσεσθε, οἱ ἀπ' ἐσχά-
του τῆς γῆς. ἐγώ εἰμι ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστιν [66] ἄλ-
23 λος. Καθ' ἐμαυτοῦ ὀμνύω, εἰ [67] μὴ ἐξ-
ελεύσεται ἐκ τοῦ [68] στόματός μου δικαιοσύνη, οἱ
24 λόγοι μου οὐκ ἀποστραφήσονται· Ὅτι ἐμοὶ
κάμψει πᾶν γόνυ, καὶ [69] ὀμεῖται πᾶσα γλῶσσα
25 τὸν θεόν, Λέγων, Δικαιοσύνη καὶ [70] δόξα
πρὸς αὐτὸν [71] ἥξει, καὶ αἰσχυνθήσονται πάντες
26 οἱ [72] διορίζοντες αὐτούς. Ἀπὸ κυρίου δι-
καιωθήσονται, καὶ ἐν τῷ θεῷ [73] ἐνδοξασθήσεται
πᾶν τὸ σπέρμα τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

Κεφ. μϛ'. 46.

1 Ἔπεσε Βήλ, συνετρίβη [1] Ναβώ, [2] ἐγένε-
το τὰ γλυπτὰ αὐτῶν εἰς θηρία, καὶ [3] τὰ κτή-
νη· αἴρετε αὐτὰ καταδεδεμένα ὡς φορτίον κο-
2 πιῶντι [4] ἐκλελυμένῳ, Καὶ πεινῶντι,
οὐκ ἰσχύοντι ἅμα, οἳ οὐ δυνήσονται σωθῆναι ἀπὸ
πολέμου, αὐτοὶ δὲ αἰχμάλωτοι ἤχθησαν.
3 [5] Ἀκούετέ μου οἶκος τοῦ Ἰακώβ, καὶ πᾶν τὸ κα-
τάλοιπον τοῦ Ἰσραήλ, οἱ αἰρόμενοι ἐκ κοιλίας,
4 καὶ παιδευόμενοι [6] ἐκ παιδίου Ἕως γή-
ρως. ἐγώ εἰμι, καὶ ἕως ἂν καταγηράσητε, ἐ-
γώ εἰμι, ἐγὼ ἀνέχομαι [7] ὑμῶν, ἐγὼ ἐποίη-
σα, καὶ ἐγὼ ἀνήσω, ἐγὼ ἀναλήψομαι, καὶ σώ-
5 σω ὑμᾶς. Τίνι με ὡμοιώσατε; ἴδετε,
6 τεχνάσασθε οἱ πλανώμενοι. [8] Οἱ συμ-
βαλλόμενοι χρυσίον ἐκ [9] μαρσυππίου, καὶ ἀρ-
γύριον ἐν ζυγῷ, [10] στήσουσιν ἐν σταθμῷ, καὶ μι-
σθωσάμενοι [11] χρυσοχόον ἐποίησαν [12] χειρο-
ποίητα, καὶ κύψαντες προσκυνοῦσιν [13] αὐτοῖς.
7 Αἴρουσιν αὐτὸ ἐπὶ [14] τοῦ ὤμου, καὶ πορεύονται·
ἐὰν δὲ θῶσιν αὐτὸ ἐπὶ [15] τοῦ τόπου αὐτοῦ, μένει,
οὐ μὴ κινηθῇ· καὶ ὃς [16] ἐὰν βοήσῃ πρὸς αὐτόν, οὐ
μὴ [17] εἰσακούσῃ, ἀπὸ [18] κακῶν οὐ μὴ [19] σώσῃ
8 αὐτόν. Μνήσθητε ταῦτα, καὶ στενάξατε,
μετανοήσατε [20] οἱ πεπλανημένοι, ἐπιστρέψα-
9 τε τῇ καρδίᾳ, [21] Καὶ μνήσθητε τὰ πρό-
τερα ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ θεός, καὶ
10 οὐκ ἔστιν [22] ἔτι πλὴν ἐμοῦ, Ἀναγγέλλων
πρότερον τὰ ἔσχατα πρὶν [23] γενέσθαι, καὶ [24] ἅ-
μα συνετελέσθη· καὶ εἶπα, [25] Πᾶσα ἡ βουλή

---

46 *C.* Ἰσραήλ, σώζεσθε. 47 M. *Ald.* οὐ. *C.* οὐδ' οὐ. 48 M. *Ald.* ἐντραπήσονται. 49 *Alex.* αἰῶνος. Οὕτως. 50 *Ald.* ἔτι. οὐκ ἔτι γὰρ οὐ μὴ ἐντραπῶσι, εἰ καὶ διὰ τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων ἐνετράπησαν πρότερον. quæ nec *Hier.* nec *Cyrill.* nec *Procop.* legunt. 51 *Ald. C.* Ὅτι οὕτως. 52 *Alex.* κατοικεῖσθαι, Ἐγώ εἰμι, καὶ οὐκ. 53 P. κατὰ δὲ Σύμ. Ματαίως ζητήσατέ με· κατὰ δὲ τοὺς ἄλλους, Κενῶς ζητήσατέ με. 54 ἐγώ εἰμι M. *Ald. C.* deest. 55 *Alex.* εἰμι λαλῶν. 56 καὶ *C.* deest. 57 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, βουλεύσασθε ἅμα, Σύμ. προσεγγίσατέ μοι, φησιν, οἱ διαπεφευγότες τῶν ἐθνῶν. 58 *Alex.* προσευχόμενοι ὡς πρὸς θεούς, οἳ οὐ σώσωσιν. 59 *Alex.* M. *Ald. C.* ἀναγγέλλουσιν. 60 *Alex.* γνῶμεν. 61 *C.* ἐκ τότε. 62 M. *Ald. C.* ἀναγγελεῖ. 63 M. *Ald. C.* οὐχὶ ἐγὼ κύριος ὁ θεός; 64 *Alex.* ἄλλος πάρεξ. 65 *Alex.* πρὸς μέ. 66 *Alex.* ἄλλος πλὴν ἐμοῦ· δίκαιος καὶ σωτὴρ οὐκ ἔστιν πάρεξ ἐμοῦ. Κατ' ἐμαυτοῦ. 67 M ÷ Ἀ. Θ. ὅμως. *Alex.* μήν. 68 M. *Ald.* στόματος δικαιοσύνη. 69 *Alex.* & M. ἐξομολογήσεται πᾶσα γλῶσσα τῷ θεῷ. 70 P. τὸ δὲ, δόξα, ἰσχὺς ὁ Σύμ. εἴρηκεν. 71 *Alex.* & M. ἥξουσιν. 72 *Alex.* ἀφορίζοντες. 73 *Alex.* ἐνδοξασθήσονται, καὶ πᾶν. *C.* δοξασθήσεται πᾶν.

Cap. 46. 1 sic in *Hebr.* est. sicque legitur in *Comment. Gr.* at *Ms. Alex. Ald ed.* & *C.* hab. Δαγών. quod est apud *Hier. Cyrill.* & *Procop.* M. Σ. Νεβούς. Θ. Ἀ. Ναβώ. 2 P. ὁ δὲ Σύμ. ἐγένετο, φησὶ, τὰ εἴδωλα αὐτῶν ζώοις ἔκδοτα. 3 *Alex.* κτήνη· ἔλεται. 4 *Alex.* καὶ πινῶντι, καὶ ἐκλελυμένῳ, ἐκ ἰσχύοντι ἅμα, οἳ οὐ μὴ δύνωνται. M. etiam καὶ habet ante ἐκλελυμένῳ. 5 *Alex.* & M. Ἀκούσατε. 6 *Alex.* ἀπὸ παιδίου ἕως γήρους. *C.* ἐκ παιδίας ἕως γήρως. 7 *C.* ὑμᾶς. 8 M. *Ald. C.* Καὶ οἱ. 9 *Alex.* μαρσιππίου. 10 *C.* σταθμίζοντε, καί. 11 M. & *Ald.* χρυσίον. *C.* χρυσοφόρον. 12 M ÷ Ἀ. Θ. ἰσχυρόν. Σ. Θεόν. 13 *Alex.* αὐτό. *Ald.* αὐτῷ. 14 *Alex.* τῶν ὤμων. 15 τοῦ M. deest. 16 *Alex.* ἄν. 17 *Alex.* ἀκούσῃ. 18 *C.* κακοῦ. 19 *Alex.* σώσει. 20 οἱ πεπλανημένοι *C.* desunt. 21 Καὶ *C.* deest. 22 M. *Ald. C.* ἄλλος. 23 *Alex. Ald. C.* M. αὐτὰ γενέσθαι. 24 ἅμα *C.* deest. 25 *Alex.* Πᾶσά μου ἡ βουλή.

μου στήσεται, καὶ πάντα ὅσα βεβούλευμαι, ποιή-
11 σω· [26]Καλῶν [27]ἀπὸ ἀνατολῶν πετει-
νὸν, καὶ ἀπὸ γῆς πόῤῥωθεν περὶ ὧν βεβούλευ-
μαι, [28]ἐλάλησα, [29]καὶ ἤγαγον, [30]ἔκτισα καὶ
ἐποίησα, ἤγαγον αὐτὸν, καὶ εὐώδωσα τὴν ὁδὸν
12 αὐτοῦ. [31]Ἀκούσατέ μου οἱ [32]ἀπολωλε-
κότες τὴν καρδίαν, οἱ μακρὰν ἀπὸ τῆς δικαιο-
13 σύνης. Ἤγγισα τὴν δικαιοσύνην [33]μου,
[34]καὶ τὴν σωτηρίαν τὴν παρ' ἐμοῦ οὐ [35]βραδυνῶ.
[36]δέδωκα ἐν Σιὼν σωτηρίαν τῷ Ἰσραὴλ εἰς δό-
ξασμα.

Κεφ. μζ'. 47.

1 ΚΑτάβηθι, κάθισον ἐπὶ τὴν γῆν παρθέ-
νος [1]θυγάτηρ Βαβυλῶνος, [2]κάθισον [3]εἰς
τὴν [4]γῆν θυγάτηρ Χαλδαίων, ὅτι οὐκέτι [5]προσ-
τεθήσῃ κληθῆναι ἁπαλὴ καὶ τρυφερά.
2 Λάβε μύλον, ἄλεσον ἄλευρον, [6]ἀποκάλυ-
ψαι τὸ [7]κατακάλυμμά σου, [8]ἀνακάλυψαι
τὰς πολιὰς, [9]ἀνάσυρε τὰς κνήμας, διάβη-
3 θι ποταμούς· Ἀνακαλυφθήσεται ἡ αἰ-
σχύνη σου, [10]φανήσονται οἱ ὀνειδισμοί σου· [11]τὸ
δίκαιον ἐκ σοῦ λήψομαι, [12]οὐκέτι μὴ παραδῶ
4 ἀνθρώποις. [13]Ὁ ῥυσάμενός σε κύριος
σαβαὼθ, ὄνομα αὐτῷ Ἅγιος Ἰσραήλ.
5 Κάθισον [14]κατανενυγμένη, εἴσελθε εἰς τὸ σκό-
τος [15]θύγατερ Χαλδαίων, οὐκέτι μὴ [16]κλη-
6 θήσῃ [17]ἰσχὺς βασιλείας. Παρωξύνθην
ἐπὶ τῷ λαῷ μου, [18]ἐμίανας τὴν κληρονομίαν
μου. ἐγὼ ἔδωκα [19]αὐτοὺς εἰς τὴν χεῖρά σου,
σὺ δὲ οὐκ ἔδωκας αὐτοῖς ἔλεος, τοῦ [20]πρε-
7 σβυτέρου ἐβάρυνας τὸν ζυγὸν σφόδρα, Καὶ
εἶπας, Εἰς τὸν αἰῶνα ἔσομαι ἄρχουσα. οὐκ ἐνόη-
σας ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ σου, οὐδὲ ἐμνήσθης
8 τὰ ἔσχατα. Νῦν δὲ [21]ἄκουε ταῦτα [22]τρυ-
φερὰ, ἡ καθημένη, ἡ πεποιθυῖα, ἡ λέγουσα
ἐν [23]καρδίᾳ αὐτῆς, Ἐγώ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστιν
ἑτέρα, οὐ [24]καθιῶ χήρα, οὐδὲ γνώσομαι ὀρ-
9 φανίαν. Νῦν δὲ ἥξει [25]ἐπὶ σὲ τὰ δύο
ταῦτα ἐξαίφνης ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ, ἀτεκνία καὶ
χηρεία ἥξει ἐξαίφνης ἐπὶ σὲ, ἐν τῇ φαρμα-
κείᾳ σου, ἐν τῇ ἰσχύϊ τῶν ἐπαοιδῶν σου σφόδρα,
10 [26]Τῇ ἐλπίδι τῆς [27]πονηρίας σου· [28]σὺ γὰρ εἶπας,
Ἐγώ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστιν ἑτέρα. [29]γνῶθι, [30]ἡ σύν-
εσις [31]τούτων [32]ἔσται, καὶ ἡ πορνεία σου σοὶ αἰ-
σχύνη. καὶ εἶπας τῇ καρδίᾳ σου, Ἐγώ εἰμι, καὶ
11 οὐκ ἔστιν ἑτέρα. Καὶ ἥξει ἐπὶ σὲ ἀπώλεια,
καὶ οὐ μὴ γνῷς· [33]βόθυνος, καὶ [34]ἐμπεσῇ εἰς
αὐτὸν· καὶ ἥξει ἐπὶ σὲ ταλαιπωρία, καὶ [35]οὐ
μὴ δυνήσῃ καθαρὰ γενέσθαι· καὶ ἥξει ἐπὶ σὲ [36]ἐξ-
απίνης ἀπώλεια, καὶ [37]οὐ μὴ [38]γνώσῃ.
12 Στῆθι νῦν ἐν ταῖς ἐπαοιδαῖς σου, [39]καὶ ἐν τῇ πολ-
λῇ φαρμακείᾳ σου, ἃ ἐμάνθανες ἐκ νεότητός
σου, [40]εἰ δυνήσῃ [41]ὠφεληθῆναι.
13 Κεκοπίακας ἐν ταῖς βουλαῖς σου· στήτω-
σαν [42]δὴ καὶ σωσάτωσάν σε οἱ ἀστρολόγοι τοῦ
οὐρανοῦ, οἱ ὁρῶντες τοὺς ἀστέρας ἀναγγειλάτω-
σάν σοι, τί μέλλει [43]ἐπὶ σὲ ἔρχεσθαι.
14 Ἰδοὺ πάντες ὡς φρύγανα ἐπὶ πυρὶ [44]κατακαυ-
θήσονται, καὶ οὐ μὴ ἐξέλωνται τὴν ψυχὴν αὐτῶν
ἐκ φλογός· ὅτι ἔχεις ἄνθρακας πυρός. [45]κάθι-

---

26 P. οἱ δὲ λοιποὶ ἐξέδωκαν, Καλῶν ἀπὸ ἀνατολῶν ὄρνιν, ἀπὸ γῆς πόῤῥωθεν ἄνδρα βουλῆς μου. 27 *Alex.* ἀπ'. 28 *C.* M * Σ. καίγε ἐλάλησα. 29 M. *C.* καίγε ἤγαγον. 30 *C.* ἔκτισα καὶ ἐποίησα. Ἀκούσατέ. 31 M ÷ Θ. ὅμως. 32 P. sub initium cap. 47. ἀνθ' οὗ Σύμ. ἐξέδωκεν, οἱ σκληροκάρδιοι. 33 *Ald. C.* μου, οὐ μὴ μακρυνθῇ, καί. *Hier.* non leg. illa, οὐ μὴ μακρυνθῇ, nec *Cyrill.* atque apud *Procop.* tribuuntur *Th* addito asterisco.
34 M ÷ Ἀ. καὶ σωτηρία μου. Σ. ἡ σωτηρία μου. Θ. τὸ σωτήριον. 35 *Ald. C.* βραδύνω. 36 P. sub initium cap. 47: ὁ δὲ Σύμ. ἐξέδωκε, δώσω ἐν Σιὼν σωτήριον, καὶ τῷ Ἰσραὴλ δόξαν.
Cap. 47. 1 M. *Ald. C.* θύγατερ. 2 *Ms. Alex.* & M. εἴσελθε. *Ald.* κάθισον, εἴσελθε. 3 *Alex.* & M. εἰς τὸ σκότος θυγάτηρ Χαλδαίων. 4 *Ald.* γῆν οὐκ ἔστι θρόνος θύγατερ. *C.* γῆν θύγατερ. 5 M. *Ald. C.* προστεθήσῃ.
6 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ἀποκάλυψαι &c. Σύμ. κάλυψαι τὰ ὦτα, φησίν. M. ἀποκάλυψε. 7 *C.* κάλυμμά. *Ald* κατάλειμμά. *Th.* σαμλαθέχ. *Aq.* σαμμαθέχ. *S.* τὴν σιώπησίν σου. 8 *Ald. C.* ἀνάσυρε. 9 *Ald. C.* ἀποκάλυψαι. 10 *C.* ὀφθήσονται.
11 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, τὸ δίκαιον ἐκ σοῦ &c. ἐξέδωκεν (Σύμ.) ἐκδίκησίν σου λήψομαι, καὶ οὐκ ἀντιστήσεται ἐν ἐμοὶ ἄνθρωπος.
12 M ÷ Ἀ. καὶ οὐκ ἀπαντήσω ἀνθρώπῳ. 13 *Alex.* Εἶπεν ὁ ῥυσάμενος &c. P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ὁ ῥυσάμενός σε κύριος σαβαὼθ, Ἀκ. ἀγχιστεύων ἡμῶν κύριος. 14 P. ἡ κατὰ Σύμ. σιωπῶσα. 15 *Alex.* θυγάτηρ. 16 *C.* κληθῇς.
17 P. τὸ δὲ ἰσχὺς βασιλείας, δέσποινα βασιλειῶν ἐξέδωκε Σύμ.
18 sic quoque *Cyrill.* leg. at *Ald. C.* M. ἐμίανα. quod est apud *Hier.* & *Procop.* in *quibusdam ll.* διότι ἐμίαναν. & apud *Procop.* adscriptum est margini, quod sequitur: Θ. ἐβεβήλωσαν τὸν κλῆρον. Ἀ. Σ. ἐβεβήλωσα. 19 *Alex.* εἰς τὴν χεῖρα. 20 *C.* πρεσβύτου. 21 *Alex.* ἄκουσον ταῦτα. 22 *Alex.* & M. ἡ τρυφερά. 23 *Alex.* τῇ καρδίᾳ. 24 M. *Ald.* καθίσω. *C.* καθήσω. 25 *Alex.* ἐξέφνης τὰ δύο ταῦτα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, χηρεία καὶ ἀτεκνία. 26 *C.* Ἐπὶ τῇ. 27 al. πορνείας. 28 *Ald.* καὶ σὺ εἶπας. 29 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, γνῶθι ὅτι ἡ σύνεσις &c. Σύμ. φησί· καὶ ἡ γνῶσίς σου αὐτὴ ἐξηπάτησέν σε. 30 *Alex. Ald. C.* ὅτι ἡ σύνεσις. 31 *Alex.* τούτων, καὶ ἡ πορνεία σου ἔσται σοι αἰσχύνη. 32 ἔσται *C.* ponit post σοί. 33 βόθυνος *Ald.* deest. *C.* βόθυνον. 34 *C.* ἐμπέσεις. 35 *C.* οὐ δυνήσῃ. 36 *Alex.* ἐξέφνης. 37 *C.* οὐ γνώσῃ. 38 *Alex.* γνῷς. 39 *C.* καὶ τῇ. 40 M * Θ. εἰ πῶς δυνήσῃ ἰσχῦσαι. 41 *Ald.* ὠφεληθῆναι, εἰ πῶς δυνήσῃ ἰσχῦσαι. 42 *Alex.* καὶ σωσάτωσάν. 43 *C.* ἔρχεσθαι ἐπὶ σέ. 44 *Alex.* κατακαήσονται. 45 *Ald.* καυθήσεται. *C.* καθήσεις.

15 σαι ἐπ' αὐτούς. Οὗτοι ἔσονταί σοι βοή-
θεια. [46] ἐκοπίασας ἐν τῇ [47] μεταβολῇ [48] ἐκ
νεότητος, ἄνθρωπος καθ' ἑαυτὸν ἐπλανήθη,
σοὶ δὲ οὐκ ἔσται σωτηρία.

Κεφ. μη'. 48.

1 Ἀκούσατε ταῦτα οἶκος Ἰακὼβ, οἱ κεκλη-
μένοι [1] ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰσραὴλ, [2] καὶ ἐξ [3] Ἰού-
δα ἐξελθόντες, οἱ ὀμνύοντες τῷ ὀνόματι κυρίου
θεοῦ Ἰσραὴλ, μιμνησκόμενοι οὐ μετὰ ἀληθείας,
2 οὐδὲ μετὰ δικαιοσύνης, Καὶ ἀντεχόμενοι
τῷ ὀνόματι τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, καὶ ἐπὶ τῷ
θεῷ [4] Ἰσραὴλ ἀντιστηριζόμενοι· Κύριος σα-
3 βαὼθ ὄνομα αὐτῷ. Τὰ πρότερα ἔτι
ἀνήγγειλα, καὶ ἐκ τοῦ στόματός μου ἐξῆλθε, καὶ
[5] ἀκουστὸν ἐγένετο· ἐξάπινα ἐποίησα, καὶ ἐπῆλ-
4 θε. [6] Γινώσκω [7] ὅτι σκληρὸς εἶ, καὶ νεῦ-
ρον σιδηροῦν ὁ τράχηλός σου, καὶ τὸ μέτωπόν σου
5 χαλκοῦν. Καὶ ἀνήγγειλά σοι [8] πάλαι ἃ
πρὶν ἐλθεῖν ἐπὶ σέ· ἀκουστόν σοι ἐποίησα, [9] μή
ποτε εἴπῃς, Ὅτι τὰ εἴδωλά μοι ἐποίησε, καὶ
εἴπῃς, Ὅτι τὰ γλυπτὰ καὶ τὰ χωνευτὰ ἐνε-
6 τείλατό μοι. Ἠκούσατε πάντα, καὶ ὑμεῖς
οὐκ ἔγνωτε· [10] ἀλλὰ [11] ἀκουστά σοι ἐποίησα τὰ
καινὰ ἀπὸ τοῦ νῦν, ἃ μέλλει [12] γίνεσθαι· καὶ οὐκ
7 [13] εἶπας, Νῦν γίνεται, καὶ οὐ πάλαι, καὶ
οὐ προτέραις ἡμέραις [14] ἤκουσας αὐτά. μὴ εἴπῃς,
8 [15] Ναὶ γινώσκω αὐτά. Οὔτε ἔγνως, οὔτε
[16] ἠπίστω, οὔτε ἀπ' ἀρχῆς [17] ἤνοιξά σου τὰ ὦ-
τα· ἔγνων γὰρ, ὅτι ἀθετῶν ἀθετήσεις, καὶ ἄνο-
9 μος ἔτι ἐκ κοιλίας κληθήσῃ. Ἕνεκεν τοῦ ἐ-
μοῦ ὀνόματος δείξω σοι τὸν θυμόν μου καὶ τὰ ἔνδοξά
μου ἐπάξω [18] ἐπὶ σὲ, ἵνα μὴ ἐξολοθρεύσω σε.
10 Ἰδοὺ πέπρακά σε, [19] οὐχ ἕνεκεν ἀργυρίου· [20] ἐξ-
ειλάμην [21] δέ σε ἐκ καμίνου πτωχείας.
11 Ἕνεκεν ἐμοῦ ποιήσω [22] σοι, ὅτι τὸ ἐμὸν ὄνομα
βεβηλοῦται, καὶ τὴν δόξαν μου ἑτέρῳ οὐ δώσω.
12 Ἄκουέ μου Ἰακὼβ, καὶ Ἰσραὴλ [23] ὃν ἐγὼ καλῶ·
[24] ἐγώ εἰμι πρῶτος, καὶ [25] ἐγώ εἰμι εἰς τὸν αἰῶ-
13 να. Καὶ ἡ χείρ μου ἐθεμελίωσε [26] τὴν γῆν,
καὶ ἡ δεξιά μου ἐστερέωσε [27] τὸν οὐρανόν. καλέσω
14 [28] αὐτοὺς, καὶ στήσονται ἅμα, Καὶ συνα-
χθήσονται πάντες, καὶ ἀκούσονται. [29] τίς αὐτοῖς
ἀνήγγειλε ταῦτα; ἀγαπῶν σε ἐποίησα [30] τὸ
θέλημά σου ἐπὶ Βαβυλῶνα, τοῦ ἆραι σπέρμα
15 Χαλδαίων. Ἐγὼ ἐλάλησα, [31] ἐγὼ ἐκά-
λεσα, ἤγαγον αὐτὸν, καὶ [32] εὐώδωσα τὴν ὁ-
16 δὸν αὐτοῦ. Προσαγάγετε πρός με, καὶ ἀ-
κούσατε ταῦτα. οὐκ ἀπ' ἀρχῆς ἐν κρυφῇ [33] λε-
λάληκα· ἡνίκα ἐγένετο, ἐκεῖ ἤμην, καὶ νῦν
[34] κύριος κύριος ἀπέστειλέ με, καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ.
17 [35] Οὕτω λέγει [36] κύριος, ὁ ῥυσάμενός σε,
[37] ἅγιος Ἰσραὴλ, [38] Ἐγώ εἰμι ὁ θεός σου, δέ-
δειχά σοι τοῦ εὑρεῖν σε τὴν ὁδὸν ἐν ᾗ πορεύσῃ ἐν
18 αὐτῇ. Καὶ [39] εἰ ἤκουσας τῶν ἐντολῶν μου,
ἐγένετο ἂν ὡσεὶ ποταμὸς ἡ εἰρήνη σου, [40] καὶ ἡ
δικαιοσύνη σου [41] ὡς κῦμα θαλάσσης.
19 Καὶ ἐγένετο ἂν [42] ὡς ἡ ἄμμος τὸ σπέρμα σου,
καὶ τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου ὡς [43] ὁ χοῦς τῆς γῆς.
οὐδὲ νῦν οὐ μὴ [44] ἐξολοθρευθῇς, οὐδὲ ἀπολεῖται
20 τὸ ὄνομά σου [45] ἐνώπιον ἐμοῦ. Ἔξελθε ἐκ
Βαβυλῶνος φεύγων ἀπὸ τῶν Χαλδαίων, φω-
νὴν εὐφροσύνης ἀναγγείλατε, καὶ ἀκουστὸν γενέ-
σθω τοῦτο, [46] ἀναγγείλατε ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς·
λέγετε, [47] Ἐρρύσατο κύριος [48] τὸν δοῦλον αὐτοῦ
21 Ἰακώβ. Καὶ ἐὰν διψήσωσι, [49] δι' ἐρή-
μου ἄξει αὐτοὺς, ὕδωρ ἐκ πέτρας ἐξάξει αὐτοῖς.

---

46 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐκοπίασας &c. οἱ λοιποί φασιν· οἱ ἔμποροί σου ἀπὸ νεότητός σου. ἕκαστος εἰς τὸ πέρας ἑαυτοῦ ἐπλανήθησαν, ἐξ ὧν οὐδεὶς εὕρηταί σοι σωτήρ. Διὸ οὐκ ἔστιν ὁ σώζων σε, κατὰ Σύμ. 47 C. ἐναλλαγῇ. 48 Alex. σου ἐκ νεότητος. C. ἀπὸ τῆς νεότητός σου.

Cap. 48. 1 Ms. Alex. τῷ ὀνόματι. 2 Alex. καὶ οἱ. 3 Ald. C. ὕδατος Ἰούδα. apud Procop. autem ὕδατος Th. adscribitur cum asterisco. 4 Alex. τοῦ Ἰσραήλ. 5 Alex. ἀκουστά. 6 M ⟶ Θ. Σ. Διὰ τὸ γνῶναι. 7 Alex. ἐγὼ ὅτι. 8 Alex. τὰ πάλαι πρίν. C. πάλαι πρίν. ἃ etiam non leg. Hier. Cyrill. vero legit, παλαιὰ πρὶν ἐλθεῖν. Procop. τὰ πάλαι. 9 Alex. μὴ εἴπῃς, Ὅτι τὰ εἴδωλά μοι ἐποίησαν, καὶ μὴ εἴπῃς, Τά. M. μήποτε εἴπῃς, Ὅτι τά. 10 Alex. & C. ἀλλὰ καί. M. ἀλλὰ καὶ νῦν. 11 M. in margine ⟶ Ἀ. Σ. ἤκουσται σε καινά. 12 C. γενέσθαι. 13 C. εἶπα. 14 C. καὶ οὐκ ἤκουσας. M. καὶ ἤκουσας. in margine * οἱ Γ. καὶ οὐκ. 15 Alex. Ὅτι ναί. 16 C. ἠπίστασο. 17 Alex. ἤνοιξα τὰ ὦτά σου. 18 Alex. ἐπὶ σοὶ, ἵνα μὴ ἐξολεθρεύσω σε. 19 Alex. οὐκ. 20 M. ἐξειλασάμην. Ald. ἐξιλασάμην. 21 C. σε ἐκ. 22 σοι C. deest. 23 P. ἀντὶ τοῦ Σύμ. μὲν, ὁ κλητός μου· Ἀκ. δὲ, κλητέ μου φασίν. 24 P. ὅπερ οἱ λοιποὶ δηλοῦντες ἐξέδωκαν· ἐγὼ πρῶτος, καὶ ἐγὼ ἔσχατος. 25 C. ἐγὼ εἰς. 26 τὴν M. deest. 27 P. ἢ τοὺς οὐρανοὺς, κατὰ τοὺς ἄλλους ἑρμηνέας. 28 C. ante αὐτοὺς ponit ἐγώ. M * οἱ Γ. ἐγώ. 29 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, τίς αὐτοῖς &c. ὁ Σύμ. ἐρήσει· τίς αὐτῶν ἀπήγγειλε ταῦτα; ὃν ὁ κύριος ἠγάπησε, ὃς ποιήσει τὸ θέλημα αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἀκ. τίς ἐν ἀνθρώποις (quod disertius est quam illud scholii, τίς ἐν αὐτοῖς.) ἀπήγγειλε ταῦτα, κύριος ἠγάπησεν αὐτόν. 30 Alex. ταῦτα ἐπὶ Βαβυλῶνα, τὸ θέλημά σου τοῦ ἆραι. 31 C. καὶ ἐγώ. 32 Alex. εὐόδωσα. 33 Alex. ἐλάλησα, οὐδὲ ἐν τόπῳ γῆς σκοτινῷ· ἡνίκα. 34 Alex. κύριος ἀπέσταλκέν. 35 Alex. Οὕτως. 36 C. κύριος, κύριος ὁ. 37 Alex. ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ, Δέδειχά σοι. 38 M. Ald. C. ἐγὼ κύριος ὁ θεός σου. 39 εἰ Ald. deest. 40 C. ἢ. 41 M ⟶ οἱ Γ. ὡς αἱ κέγχροι αὐτῆς. 42 Alex. M ὡσεὶ ἄμμος. 43 P. τὸ δὲ, χοῦς τῆς γῆς, κέγχροι γῆς, ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 44 Alex. ἐξολεθρευθῇς. 45 Alex. ἐνώπιόν μου. 46 M. Ald. C. ἀπαγγείλατε ἕως. 47 Alex. Ἐρύσατο. 48 Alex. τὸν λαόν. 49 M. Ald. ἐν τῇ ἐρήμῳ.

χιθήσεται πέτρα, καὶ ῥυήσεται ὕδωρ, καὶ πίεται
22 ὁ λαός μου. Οὐκ ἔστι χαίρειν [50], λέγει κύ-
ριος, τοῖς ἀσεβέσιν.

Κεφ. μθ'. 49.

1 [1] Ἀκούσατέ μου νῆσοι, καὶ προσέχετε ἔθνη,
[2] Διὰ χρόνου πολλοῦ στήσεται, λέγει κύριος, ἐκ
κοιλίας μητρός μου ἐκάλεσε τὸ ὄνομά μου,
2 Καὶ ἔθηκε τὸ στόμα μου [3] ὡς μάχαιραν ὀξεῖαν,
καὶ ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἔκρυψέ με·
ἔθηκέ με ὡς βέλος ἐκλεκτὸν, καὶ ἐν τῇ φα-
3 ρέτρᾳ [4] αὐτοῦ [5] ἔκρυψέ με, Καὶ εἶπέ
μοι, Δοῦλός μου εἶ σὺ Ἰσραὴλ, καὶ ἐν σοὶ [6] ἐν-
4 δοξασθήσομαι. Καὶ ἐγὼ εἶπα, Κενῶς
ἐκοπίασα, [7] εἰς μάταιον καὶ εἰς [8] οὐδὲν ἔδωκα
τὴν ἰσχύν μου· διατοῦτο ἡ κρίσις μου παρὰ [9] κυ-
ρίῳ, καὶ ὁ πόνος μου ἐναντίον τοῦ θεοῦ μου.
5 Καὶ νῦν [10] οὕτω λέγει κύριος, ὁ πλάσας με ἐκ
κοιλίας δοῦλον ἑαυτῷ, τοῦ συναγαγεῖν τὸν Ἰα-
κὼβ [11] πρὸς αὐτὸν, καὶ Ἰσραήλ. συναχθήσο-
μαι καὶ δοξασθήσομαι ἐναντίον κυρίου, καὶ ὁ θε-
6 ός μου ἔσται [12] μου ἰσχύς. Καὶ [13] εἶπέ μοι,
Μέγα σοι ἐστὶ τοῦ [14] κληθῆναί σε [15] παῖδά μου,
τοῦ στῆσαι τὰς φυλὰς Ἰακὼβ, καὶ τὴν διασπο-
ρὰν τοῦ Ἰσραὴλ ἐπιστρέψαι. ἰδοὺ [16] δέδωκά σε
εἰς [17] διαθήκην γένους, [18] εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ
εἶναί σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.
7 Οὕτως λέγει κύριος, ὁ ῥυσάμενός σε, ὁ θε-
ὸς Ἰσραὴλ, Ἁγιάσατε [19] τὸν φαυλίζοντα τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ, τὸν βδελυσσόμενον ὑπὸ τῶν ἐ-
θνῶν [20] τῶν δούλων τῶν ἀρχόντων. βασιλεῖς ὄψον-
ται αὐτὸν, καὶ ἀναστήσονται ἄρχοντες, καὶ προσ-
κυνήσουσιν αὐτῷ, ἕνεκεν κυρίου· ὅτι πιστός ἐστιν
ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ, καὶ ἐξελεξάμην σε.
8 Οὕτως λέγει κύριος, καιρῷ [21] δεκτῷ ἐπήκου-
σά σου, καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι,
[22] καὶ ἔπλασά σε, καὶ ἔδωκά σε εἰς διαθήκην
ἐθνῶν [23] τοῦ καταστῆσαι τὴν γῆν, [24] καὶ κληρονομῆ-
9 σαι [25] κληρονομίας [26] ἐρήμους, Λέγοντα
τοῖς ἐν δεσμοῖς, Ἐξέλθατε, καὶ τοῖς ἐν τῷ σκότει,
ἀνακαλυφθῆναι. [27] ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς βοσκη-
θήσονται, καὶ ἐν πάσαις ταῖς τρίβοις ἡ νομὴ αὐτῶν.
10 Οὐ πεινάσουσιν, οὐδὲ [28] διψήσουσιν, [29] οὐδὲ πα-
τάξει αὐτοὺς ὁ καύσων, οὐδὲ ὁ ἥλιος, [30] ἀλλ' [31] ὁ
ἐλεῶν αὐτοὺς παρακαλέσει [32], καὶ διὰ πηγῶν ὑ-
11 δάτων ἄξει αὐτούς. Καὶ θήσω πᾶν ὄρος
εἰς ὁδὸν, καὶ πᾶσαν τρίβον εἰς βόσκημα αὐ-
12 τοῖς. Ἰδοὺ οὗτοι πόρρωθεν [33] ἥξουσιν, οὗ-
τοι ἀπὸ βορρᾶ [34] καὶ θαλάσσης, ἄλλοι δὲ [35] ἐκ
13 γῆς Περσῶν. [36] Εὐφραίνεσθε οὐρανοὶ, καὶ
[37] ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ, [38] ῥηξάτωσαν τὰ ὄρη [39] εὐ-
φροσύνην, ὅτι [40] ἠλέησεν ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐ-
τοῦ, καὶ τοὺς ταπεινοὺς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ παρεκάλε-
14 σεν. Εἶπε [41] δὲ Σιὼν, Ἐγκατέλιπέ με
κύριος, [42] καὶ [43] ὅτι κύριος ἐπελάθετό μου.
15 Μὴ ἐπιλήσεται [44] γυνὴ τοῦ παιδίου αὐτῆς, [45] ἢ
τοῦ μὴ ἐλεῆσαι τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας αὐτῆς; εἰ
δὲ καὶ [46] ταῦτα ἐπιλάθοιτο γυνὴ, ἀλλ' ἐγὼ οὐκ
16 ἐπιλήσομαί σου, εἶπε κύριος. Ἰδοὺ ἐ-
πὶ τῶν χειρῶν μου [47] ἐζωγράφηκά σου τὰ τείχη,
17 καὶ ἐνώπιόν μου εἶ διαπαντὸς, Καὶ τα-
χὺ [48] οἰκοδομηθήσῃ ὑφ' ὧν καθῃρέθης, καὶ οἱ
ἐρημώσαντές σε [49] ἐξελεύσονται ἐκ σοῦ.
18 Ἆρον κύκλῳ [50] τοὺς ὀφθαλμούς σου, καὶ ἴδε πάν-
τας, ἰδοὺ συνήχθησαν καὶ ἦλθοσαν πρὸς σέ.

---

50 *Alex.* τοῖς ἀσεβέσιν, λέγει κύριος.

Cap. 49. 1 *Comp.* Ἀκούσατε νῆσοι. 2 P. τὸ δὲ διὰ χρόνου πολλοῦ, μακρόθεν ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. οὕτω γ' οὖν Σύμ. καὶ ἀκροᾶσθε (al. ἀκροάσασθε) ἔθνη μακρόθεν, ἡρμήνευσεν. 3 M. *Ald.* & C. ὡσεί. 4 C. μου. 5 *Alex.* ἐσκέπασέν με. & *Euseb.* l. 11. Euang demonst. leg. ἐσκέπασέ με. 6 *Alex.* & C. δοξασθήσομαι. 7 *Alex.* καὶ εἰς. 8 *Alex.* οὐθέν. 9 *Alex.* κυρίου. C. κύριον. 10 *Alex.* οὕτως. 11 *Alex.* καὶ Ἰσραὴλ πρὸς αὐτόν. *S.* & *Th.* καὶ Ἰσραὴλ οὐ συναχθήσεται. *Aq.* καὶ Ἰσραὴλ αὐτῷ συναχθήσεται. 12 *Alex.* μου ἰσχύς. C. ἰσχύς μου. 13 C. εἶπε, Μέγα. 14 C. κληθῆναι παῖδα. 15 P. ἢ δοῦλόν μου, κατὰ τοὺς λοιπούς. 16 *Alex.* τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν. 17 *Theodor.* τὴν διαθήκην, συνθήκην οἱ λοιποὶ ἡρμήνευσαν. 18 P. καὶ οἱ λοιποὶ δὲ οὕτως ἐξέδωκαν. 19 *Theodor.* τὸν φαυλίζοντα, ἐξουθενημένον οἱ λοιποὶ ἡρμήνευσαν. & in fine versus pro, καὶ ἐξελεξάμην σε, *S.* vertit, ὅς ἐξελέξατό σε. quam lectionem secutus est *Hier.* 20 C. ὁ δοῦλος. *Cyrill.* leg. τὸν δοῦλον. quæ lectio ab *Hier.* *Th.* tribuitur, qui pro τῶν ἐθνῶν etiam hab. τοῦ ἔθνους. 21 δεκτῷ C. deest. 22 *Alex.* καὶ ἔδωκά σε. 23 P. ἢ κατὰ Σύμ. ἀνεγεῖραι τὴν γῆν, καὶ κληροδοτῆσαι κληροδοσίας ἠφανισμένας. 24 καὶ C. deest. 25 *Alex.* κληρονομίαν ἐρήμου. 26 M * οἱ Γ. ἠφανισμένας. 27 *Alex.* καὶ ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. 28 M – Θ. Σ. διψήσουσιν. Α. ὅμως τε Ο. διψάσουσιν. 29 *Alex.* οὐδὲ μή. 30 *Alex.* ἀλλά. 31 C. ὃς ἐλεεῖ. 32 C. αὐτοὺς, καί. 33 *Alex.* ἔρχονται. 34 *Alex.* καὶ οὗτοι ἀπὸ θαλάσσης. M. καὶ ἀπὸ θαλάσσης. 35 *Alex.* ἐγ γῆς. 36 M. εὐφράνθητε. 37 M ÷ Α. ἀγαλλιῶ γῆ. Θ. Σ. εὐφραίνου γῆ. 38 C. ῥηξάτω. P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ῥηξάτωσαν τὰ ὄρη εὐφροσύνην, ὁ Σύμ. ἱλαρευθήσεται ὄρη ἐπὶ πᾶσιν. ὁ δὲ Ἀκ. κελαδήσατε ὄρη αἴνεσιν, ἔλεξαν. 39 *Ald.* εὐφροσύνην, καὶ οἱ βουνοὶ δικαιοσύνην. 40 M. ἠλέησεν θεός. 41 δὲ C. deest. 42 *Ald.* C. καὶ ὁ κύριος. 43 *Alex.* ὁ θεός. 44 *Alex.* μήτηρ. 45 *Alex.* τοῦ μὴ ἐλεῆσαι. M – Θ. τοῦ μὴ οἰκτεῖραι. Σ. ὥστε μὴ οἰκτειρῆσαι. 46 *Alex.* ἐπιλάθοιτο ταῦτα. 47 *Alex.* ἐζογράφηκά. M. ἐζωγράφησά. P. ὁ δὲ Σύμ. ἀντὶ τοῦ, ἐζωγράφησα, ἐστήριξά σε, φησίν. ὁ δὲ Ἀκ. Ἰδοὺ ἐπὶ τῶν ταρσῶν ἠκρίβωσά σε. ὁ δὲ Θεοδ. διεχάραξά σε. 48 C. ᾠκοδομήθης. 49 *Alex.* * ἐξοῦ ἐξελεύσονται, leg. ἐκ σοῦ ἐξελεύσονται, ut hab. C. 50 C. σου τούς.

Ζῶ ἐγὼ,

Ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, ὅτι πάντας αὐτοὺς [51] ὡς
κόσμον ἐνδύσῃ, καὶ περιθήσεις αὐτοὺς ὡς κόσμον
19 [52] νύμφη. Ὅτι τὰ ἔρημά σου καὶ τὰ [53] κατ-
εφθαρμένα [54] καὶ πεπτωκότα, [55] ὅτι νῦν στενο-
χωρήσει ἀπὸ τῶν [56] κατοικούντων, καὶ μακρυνθή-
σονται ἀπὸ σοῦ οἱ [57] καταπίνοντές σε.
20 Ἐροῦσι γὰρ εἰς τὰ ὦτά σου οἱ υἱοί σου, οὓς [58] ἀπο-
λώλεκας, Στενός μοι ὁ τόπος, ποίησόν μοι
21 τόπον ἵνα κατοικήσω. Καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ
καρδίᾳ σου, Τίς ἐγέννησέ μοι τούτους; ἐγὼ δὲ ἄ-
τεκνος καὶ [59] χήρα, τούτους δὲ τίς ἐξέθρεψέ μοι;
ἐγὼ δὲ κατελείφθην μόνη, οὗτοι δέ μοι ποῦ ἦ-
22 σαν; Οὕτως λέγει [60] κύριος κύριος, Ἰ-
δοὺ αἴρω εἰς τὰ ἔθνη τὴν χεῖρά μου, καὶ εἰς τὰς
νήσους ἀρῶ [61] σύσσημόν μου, καὶ ἄξουσι τοὺς υἱούς
σου [62] ἐν κόλπῳ, τὰς δὲ θυγατέρας σου ἐπ'
23 ὤμων ἀροῦσι. Καὶ ἔσονται βασιλεῖς τι-
θηνοί σου, [63] αἱ δὲ ἄρχουσαι αὐτῶν τροφοί σου·
ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς προσκυνήσουσί [64] σε,
καὶ τὸν χοῦν τῶν ποδῶν σου λείξουσι, καὶ γνώσῃ, ὅτι
ἐγὼ [65] κύριος, [66] καὶ οὐκ [67] αἰσχυνθήσονται οἱ
24 [68] ὑπομένοντές με. [69] Μὴ λήψεταί τις
παρὰ γίγαντος σκῦλα; καὶ ἐὰν αἰχμαλωτεύ-
25 σῃ τις [70] ἀδίκως, [71] σωθήσεται; [72] Ὅτι
[73] οὕτω λέγει κύριος, [74] Ἐάν τις αἰχμαλωτεύσῃ
γίγαντα, λήψεται σκῦλα· λαμβάνων δὲ παρὰ
ἰσχύοντος σωθήσεται· ἐγὼ δὲ τὴν κρίσιν σου κρινῶ,
καὶ ἐγὼ τοὺς υἱούς [75] σου ῥύσομαι.
26 Καὶ φάγονται οἱ [76] θλίψαντές σε τὰς σάρ-
κας αὐτῶν, καὶ πίονται ὡς οἶνον νέον τὸ αἷμα
αὐτῶν, καὶ μεθυσθήσονται· [77] καὶ αἰσθανθήσε-
ται πᾶσα σάρξ, ὅτι ἐγὼ [78] κύριος ὁ ῥυσά-
μενός σε, καὶ ἀντιλαμβανόμενος ἰσχύος Ἰα-
κώβ.

Κεφ. ν΄. 50.

1 ΟΥτως λέγει κύριος, [1] Ποῖον τὸ βιβλίον τοῦ
ἀποστασίου τῆς μητρὸς ὑμῶν, ᾧ ἐξαπέστειλα [2] αὐ-
τήν; ἢ τίνι [3] ὑποχρέῳ πέπρακα ὑμᾶς; ἰ-
δοὺ ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν ἐπράθητε, καὶ ταῖς ἀνομί-
αις ὑμῶν ἐξαπέστειλα τὴν μητέρα ὑμῶν.
2 [4] Τί ὅτι ἦλθον, καὶ οὐκ ἦν ἄνθρωπος; ἐκάλεσα,
καὶ [5] οὐκ ἦν ὁ ὑπακούων; μὴ οὐκ ἰσχύει ἡ χείρ μου
τοῦ ῥύσασθαι; ἢ οὐκ ἰσχύω τοῦ ἐξελέσθαι; ἰδοὺ [6] τῷ
ἐλεγμῷ μου ἐξερημώσω τὴν θάλασσαν, καὶ θή-
σω ποταμοὺς ἐρήμους, καὶ ξηρανθήσονται οἱ ἰ-
χθύες αὐτῶν ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι ὕδωρ, καὶ ἀποθα-
3 νοῦνται ἐν [7] δίψει. [8] Ἐνδύσω τὸν οὐρανὸν σκό-
τος, καὶ [9] ὡς σάκκον θήσω τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ.
4 [10] Κύριος κύριος δίδωσί μοι γλῶσσαν [11] παι-
δείας, [12] τοῦ γνῶναι [13] ἡνίκα δεῖ εἰπεῖν λόγον.
[14] ἔθηκέ [15] μοι πρωΐ, προσέθηκέ μοι ὠτίον ἀ-
5 κούειν, Καὶ ἡ παιδεία [16] κυρίου κυρίου ἀνοίγει
[17] μου τὰ ὦτα· ἐγὼ δὲ οὐκ ἀπειθῶ, [18] οὐδὲ ἀν-
6 τιλέγω. Τὸν νῶτόν μου [19] ἔδωκα εἰς μά-
στιγας, τὰς δὲ σιαγόνας μου εἰς ῥαπίσματα,
τὸ δὲ πρόσωπόν μου οὐκ ἀπέστρεψα ἀπὸ αἰσχύνης
7 ἐμπτυσμάτων, Καὶ [20] κύριος κύριος
βοηθός [21] μοι ἐγενήθη. διὰ τοῦτο οὐκ ἐνετράπην,
ἀλλὰ ἔθηκα τὸ πρόσωπόν μου ὡς στερεὰν πέ-
8 τραν, καὶ ἔγνων ὅτι οὐ μὴ αἰσχυνθῶ, Ὅτι
ἐγγίζει ὁ [22] δικαιώσας με. τίς ὁ κρινόμενός
μοι; ἀντιστήτω μοι ἅμα· καὶ τίς ὁ κρινόμενός

51 *Alex.* ἐνδύσῃ καὶ περιθήσῃ. 52 *Alex.* νύμφης. 53 *Alex.* M. & *C.* διεφθαρμένα. 54 *Alex.* καὶ τὰ πεπτωκότα. M. τὰ καταπεπτωκότα. 55 *Alex.* & M. νῦν στενοχωρήσει. 56 *Alex.* ἀπὸ τῶν ἐνοικούντων. 57 *C.* καταπίνοντες. Ἐροῦσι. 58 *Alex.* ἀπώλεκας. M. & *C.* ἀπωλέσας. 59 *Ald.* *C.* χήρα, πάροικος καὶ ἐγκεκλεισμένη, τούτους. sed illa, πάροικος &c. nec leg. *Hier.* nec *Cyrill.* & apud *Procop.* sub asterisco *Th.* attribuuntur. 60 *Alex.* κύριος, Ἰδού. 61 *Alex.* σύνσημόν. 62 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐν κόλπῳ, ἐν ἀγκάλαις, ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 63 *Alex.* αἱ δὲ ἄρχουσαι τροφοί σου. *S.* καὶ ἄρχουσαι αὐτῶν γαλουχήσουσι. 64 *Alex.* σοι. 65 M. & *Ald.* κύριος ὁ θεός, καί. 66 M ÷ Σ. καὶ οὐκ αἰσχυνθήσονται οἱ προσδοκῶντές με. Ἀ. Θ. ὅμοιως τοῖς O. 67 *Alex.* αἰσχυνθήσῃ. Μὴ λήμψεται. 68 *C.* ὑπομένοντες αὐτόν. Μή. 69 M. ÷ Μὴ ληφθήσεται παρὰ δυνατοῦ λῆψις ἢ αἰχμαλωσία δικαίου διασωθήσεται. Ἀ. Θ. καὶ O. αἰχμαλωτίζων δίκαιον περισωθήσεται. 70 *Euseb.* ἀντὶ τοῦ ἀδίκως, ἡ Ἑβρ. λέξις, δικαίως, περιέχει. 71 *Ald.* σωθήσονται. 72 Ὅτι *Alex.* deest & M. tantum habet in margine * οἱ Γ. Ὅτι. 73 *Alex.* Οὕτως. 74 M. *Ald.* Ὅτι ἐάν. 75 M. *C.* μου. 76 *Alex.* θλίβοντες. 77 καὶ αἰσθανθήσεται *Ald.* desunt. 78 *Alex.* ὁ ῥυσάμενος.

Cap. 50. 1. *Ald.* *C.* Ποῖον τοῦτο β. sic etiam M. cum ÷ Σ. Ποῖον τὸ βιβλίον. Ἀ. Θ. ὅμοιως τοῖς O. Ποῖον τοῦτο βιβλίον. 2 *Ald.* αὐτῇ. 3 *Ald.* *C.* ὑποχρέῳ τῶν πρασσόντων μοι ᾧ (deest *C.*) πέπρακα ὑμᾶς αὐτῷ; ἰδού. atque apud *Procop.* τῶν πρασσόντων με, ᾧ, sub asterisco *Th.* adscribuntur. itidem αὐτῷ. quæ nec *Cyrill.* leg. nec *Euseb.* evang. demonstr. l. 2. in *nonnullis* præterea *ll.* legitur, τίνι ὑποχρέως ὤν, πέπρακα ὑμᾶς. 4 *Ald.* Ἐν σαρκὶ διότι ἦλθον. *C.* M ÷ οἱ O. Διότι ἦλθον. Ἀ. Σ. ὅμοιως τοῖς O. Θ. Τί ὅτι ἦλθον. 5 *Ms.* *Alex.* οὐχ ὑπήκουσεν. 6 *Alex.* M. τῇ ἀπειλῇ μου. P. ὁ γὰρ Σύμ. ἐξέδωκεν· ἰδοὺ ἐν τῇ ἐπιτιμήσει μου ἐξήρανα θάλασσαν, ἐποίησα ποταμοὺς ἔρημον. 7 *C.* δίψῃ. 8 *Alex.* Καὶ ἐνδύσω. 9 *Alex.* θήσω ὡς σάκκον. 10 *Alex.* Κύριος δίδωσιν. 11 *Alex.* σοφίας, τοῦ. 12 M ÷ Ἀ. τοῦ γνῶναι τῷ ὑποστηρίσαι. Σ. τοῦ γνῶναι ὁμιλίαν. 13 *Alex.* ἐν καιρῷ ἡνίκα δεῖ. 14 P. ὁ δὲ Σύμ. ἔθηκέ μοι πρωῒ γνῶσιν, φησίν. ὁ δὲ Ἀκ. ἐν πρωῒ ἐξεγερεῖ μοι ὠτίον τοῦ ἀκούειν. Sic etiam M. leg. τοῦ ἀκούειν. 15 *Alex.* μοι τὸ πρωΐ. *Ald.* *C.* μοι (*Ald.* με) πρωῒ πρωΐ. 16 *Alex.* M. *Ald.* *C.* κυρίου ἀνοίγει. 17 *Alex.* τὰ ὦτά μου. 18 *C.* οὐκ. 19 *Alex.* & *C.* δέδωκα. 20 *Alex.* κύριος βοηθός. 21 *Alex.* & *C.* μου. 22 *C.* δικαιῶν.

μοι;

9 μοί; ἐγγισάτω μοι. Ἰδοὺ [23] κύριος κύριος
[24] βοηθήσει μοι· [25] τίς κακώσει με; ἰδοὺ πάντες
ὑμεῖς ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσεσθε, καὶ [26] σὴς κατα-
10 φάγεται [27] ὑμᾶς. Τίς ἐν ὑμῖν ὁ φοβούμενος
τὸν κύριον; [28] ὑπακουσάτω τῆς φωνῆς τοῦ παιδὸς
αὐτοῦ. οἱ πορευόμενοι ἐν [29] σκότει, καὶ οὐκ ἔ-
στιν αὐτοῖς φῶς, πεποίθατε ἐπὶ τῷ ὀνόματι
κυρίου, καὶ ἀντιστηρίσασθε ἐπὶ τῷ θεῷ.
11 Ἰδοὺ πάντες ὑμεῖς πῦρ καίετε, καὶ κατισχύετε
φλόγα· πορεύεσθε τῷ φωτὶ τοῦ πυρὸς ὑμῶν, καὶ
τῇ φλογὶ ᾗ ἐξεκαύσατε. δι' ἐμὲ ἐγένετο ταῦ-
τα ὑμῖν, [30] ἐν λύπῃ κοιμηθήσεσθε.

Κεφ. να'. 51.

1 Ἀκούσατέ μου οἱ διώκοντες τὸ δίκαιον, καὶ ζη-
τοῦντες τὸν κύριον, ἐμβλέψατε εἰς τὴν στερεὰν πέ-
τραν, [1] ἣν ἐλατομήσατε, [2] καὶ εἰς τὸν βόθυνον τοῦ
2 λάκκου, ὃν ὠρύξατε. Ἐμβλέψατε εἰς Ἀ-
βραὰμ τὸν πατέρα ὑμῶν, καὶ εἰς Σάῤῥαν τὴν
ὠδίνουσαν ὑμᾶς· ὅτι εἷς ἦν, καὶ ἐκάλεσα αὐτὸν,
καὶ [3] εὐλόγησα αὐτὸν, καὶ ἠγάπησα αὐτὸν, καὶ
3 ἐπλήθυνα αὐτόν. Καὶ σὲ νῦν παρακαλέ-
σω Σιών, καὶ παρεκάλεσα πάντα τὰ ἔρημα αὐ-
τῆς [4], καὶ θήσω τὰ ἔρημα αὐτῆς ὡς παράδει-
σον, καὶ τὰ πρὸς [5] δυσμὰς αὐτῆς ὡς παρά-
δεισον κυρίου· εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίαμα εὑρή-
σουσιν ἐν αὐτῇ, ἐξομολόγησιν καὶ φωνὴν αἰνέ-
4 σεως. Ἀκούσατέ μου, [6] ἀκούσατέ μου λαός
μου, καὶ οἱ βασιλεῖς πρὸς μὲ ἐνωτίσασθε, ὅ-
τι νόμος παρ' ἐμοῦ ἐξελεύσεται, καὶ ἡ κρίσις μου
5 εἰς φῶς ἐθνῶν. Ἐγγίζει ταχὺ ἡ δικαιο-
σύνη μου, καὶ ἐξελεύσεται [7] ὡς φῶς τὸ σωτήριόν
μου, καὶ εἰς τὸν βραχίονά μου [8] ἔθνη ἐλπιοῦσιν·
[9] ἐμὲ νῆσοι [10] ὑπομενοῦσι, καὶ εἰς τὸν βραχίονά μου
6 [11] ἐλπιοῦσιν. Ἄρατε εἰς τὸν οὐρανὸν τοὺς ὀ-
φθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ ἐμβλέψατε εἰς τὴν γῆν κά-
τω· ὅτι ὁ οὐρανὸς ὡς καπνὸς ἐστερεώθη, [12] ἡ δὲ
γῆ ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσεται, οἱ δὲ κατοι-
κοῦντες [13] ὥσπερ ταῦτα ἀποθανοῦνται, τὸ δὲ σω-
τήριόν μου εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται, ἡ δὲ δικαιοσύνη
7 μου οὐ μὴ ἐκλείπῃ. Ἀκούσατέ μου οἱ εἰδό-
τες κρίσιν, [14] λαὸς οὗ ὁ νόμος μου ἐν τῇ καρ-
δίᾳ [15] ὑμῶν· μὴ φοβεῖσθε ὀνειδισμὸν ἀνθρώ-
πων, καὶ τῷ φαυλισμῷ αὐτῶν μὴ ἡττᾶσθε.
8 [16] Ὡς γὰρ ἱμάτιον βρωθήσεται ὑπὸ χρόνου, καὶ
[17] ὡς ἔρια βρωθήσεται ὑπὸ σητός· ἡ δὲ δικαιο-
σύνη μου εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται, τὸ δὲ σωτήριόν μου εἰς
9 γενεὰς γενεῶν. Ἐξεγείρου ἐξεγείρου [18] Ἱερουσα-
λὴμ, καὶ ἔνδυσαι τὴν ἰσχὺν τοῦ βραχίονός σου,
ἐξεγείρου ὡς ἐν ἀρχῇ ἡμέρας, ὡς γενεὰ [19] αἰ-
10 ῶνος. Οὐ σὺ εἶ ἡ ἐρημοῦσα θάλασσαν,
ὕδωρ ἀβύσσου πλῆθος; ἡ θεῖσα τὰ βάθη
τῆς θαλάσσης ὁδὸν διαβάσεως ῥυομένοις
11 Καὶ λελυτρωμένοις; ὑπὸ γὰρ κυρίου ἀποστρα-
φήσονται, καὶ ἥξουσιν εἰς Σιὼν μετ' εὐφροσύνης
καὶ ἀγαλλιάματος αἰωνίου· ἐπὶ [20] κεφαλῆς γὰρ
αὐτῶν [21] αἴνεσις καὶ εὐφροσύνη καταλήψεται
αὐτούς· ἀπέδρα ὀδύνη καὶ λύπη καὶ στεναγμός.
12 Ἐγώ εἰμι, ἐγώ [22] εἰμι ὁ παρακαλῶν σε· γνῶθι
[23] τίς οὖσα [24] ἐφοβήθης ἀπὸ ἀνθρώπου θνητοῦ, καὶ
ἀπὸ υἱοῦ ἀνθρώπου, οἳ ὡσεὶ χόρτος ἐξηράνθησαν.
13 Καὶ [25] ἐπελάθου θεὸν τὸν ποιήσαντά σε, τὸν ποιή-
σαντα τὸν οὐρανὸν καὶ θεμελιώσαντα τὴν γῆν· καὶ
[26] ἐφόβου ἀεὶ πάσας τὰς ἡμέρας τὸ πρόσω-
πον τοῦ θυμοῦ τοῦ θλίβοντός σε. ὃν τρόπον [27] γὰρ
ἐβουλεύσατο τοῦ [28] ἆραί σε, καὶ νῦν ποῦ ὁ θυμὸς
14 τοῦ θλίβοντός σε; Ἐν γὰρ τῷ σώζεσθαί σε

23 *Alex.* M. *Ald.* C. κύριος semel. 24 *Alex.* *Ald.* C. βοηθεῖ. & M ÷ βοηθεῖ. in margine vero, οἱ Ο. βοηθήσει. Σ. Ἀ. Θ. βοηθεῖ. 25 C. καί. 26 *Alex.* *Ald.* C. ὡς σής. sic etiam M. & cum ÷ Σ. εὐρὼς καταφάγεται. Θ. ὅμως τοῖς Ο. P. ἢ εὐρώς, κατὰ Σύμ. ἢ βρωτήρ, ὡς Ἀκ. al. ἴδς. al. σκώληξ. 27 C. ὑμᾶς. ὑπακουσάτω. 28 *Alex.* ἀκουσάτω. 29 *Alex.* σκότει, οὐκ. 30 P. ἢ ἐν ὀδύνῃ, κατὰ Σύμ. ἢ κατὰ τὸν Ἀκ. εἰς διαπόνησιν.

Cap. 51. 1 M ÷ Θ. ἐξ ἧς ἐλατομήθητε, καὶ εἰς τὴν ὀπὴν τοῦ λάκκου ὅθεν ἐξεκόπητε. Ἀ. Σ. ὅμως τὰ τούτων ἐχόμενα. 2 P. ἀντὶ τοῦ, καὶ εἰς τὸν βόθυνον, ὁ Σύμ. εἰς τὴν τρυμαλιάν· ὁ δὲ Ἀκ. πρὸς ἐκκοπὴν, ἐκδεδώκασιν. 3 Ms. *Alex.* ηὐλόγησα. 4 *Alex.* ὡς παράδεισον κυρίου· εὐφροσύνην. 5 *Ald.* C. δυσμαῖς. 6 *Alex.* M. ἀκούσατε λαός μου. *Th.* γένος μου. *S.* ἔθνος μου. 7 *Alex.* τὸ σωτήριόν μου, καὶ εἰς. 8 ἔθνη C. deest. 9 ἐμὲ usque ad finem versus C. desunt. 10 *Ald.* ὑπομένουσι. 11 post ἐλπιοῦσιν *Ald.* iterum repetit, ἐμὲ νῆσοι ὑπομένουσι. 12 *Alex.* καὶ ἡ γῆ. paulo ante pro ἐστερεώθη *Aq.* vertit, μετωρήθησαν. *S.* ἀλιώσονται.

13 *Alex.* τὴν γῆν ὥσπερ. M. αὐτὴν τὴν γῆν ὥσπερ. 14 *Alex.* & M. λαός μου οὗ. 15 C. αὐτῶν. 16 *Alex.* M. Ὥσπερ. 17 *Alex.* ὥσπερ. 18 *Euseb.* ἡ προσθήκη τοῦ, Ἱερουσαλὴμ, οὔτε ἐν τῇ Ἑβρ. ἀναγνώσει, οὔτε ἐν τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς φέρεται. ἀλλὰ πάντες οὕτως ἐξέδωκαν· Ἐξεγείρου, ἐξεγείρου, ἔνδυσαι κράτος βραχίων κυρίου. 19 in *Ald.* C. post αἰῶνος hæc seqq. οὐ σὺ εἶ ἡ λατομήσασα πλάτος, διαῤῥήξασα δράκοντα, quæ apud *Procop.* tribuuntur *Th.* cum asterisco. nec ea *Cyrill.* hab. in *quibusdam* vero *ll.* pro διαῤῥήξασα, est διαλύσασα. in *nonnull.* autem, οὐ σὺ εἶ ἡ κατακόψασα ἀλαζονείαν, καταστρώσασα δράκοντα. 20 *Alex.* γὰρ τῆς κεφαλῆς. 21 *Alex.* ἀγαλλίαμα καὶ αἴνεσις καὶ εὐφροσύνη. 22 *Ald.* C. εἰμι αὐτὸς ὁ. Ms etiam post εἰμι * hab. Π. αὐτός. 23 *Alex.* M τίνα εὐλαβηθεῖσα ἐφοβήθης. & M ad vocem τίνα, ÷ Ἀ. τίς σύ. Σ. τίς εἶ. οἱ Ο. τίς οὖσα. Θ. ὅμως τοῖς Ο. 24 C. ἵνα φοβηθῇς. 25 M. ἀπελάθου. 26 M. *Ald.* C. φοβοῦ. 27 γὰρ C. deest. 28 *Alex.* αἶρέσαι.

οὐ στήσεται,

15 οὐ στήσεται, οὐδὲ [29] χρονιεῖ, Ὅτι ἐγὼ ὁ
θεός σου, ὁ ταράσσων τὴν θάλασσαν, καὶ ἠχῶν
τὰ κύματα αὐτῆς· [30] Κύριος σαβαὼθ [31] ὄ-
16 νομά μοι. Θήσω τοὺς λόγους μου εἰς τὸ
στόμα σου, καὶ ὑπὸ τὴν [32] σκιὰν τῆς χειρός μου σκε-
πάσω σε, ἐν ᾗ ἔστησα τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐθεμελί-
ωσα τὴν γῆν· [33] καὶ ἐρεῖ Σιὼν, [34] Λαός μου εἶ σύ.
17 Ἐξεγείρου ἐξεγείρου, ἀνάστηθι Ἱερουσαλὴμ, ἡ
πιοῦσα [35] ἐκ χειρὸς κυρίου [36] τὸ ποτήριον τοῦ θυ-
μοῦ αὐτοῦ· τὸ ποτήριον γὰρ τῆς πτώσεως, τὸ κόν-
δυ τοῦ θυμοῦ [37] ἐξέπιες καὶ ἐξεκένωσας,
18 Καὶ οὐκ ἦν ὁ παρακαλῶν σε ἀπὸ πάντων τῶν
τέκνων σου ὧν ἔτεκες, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀντιλαμ-
βανόμενος τῆς χειρός σου, οὐδὲ ἀπὸ πάντων τῶν
19 υἱῶν σου ὧν ὕψωσας. [38] Διὰ ταῦτα [39] ἀν-
τικείμενά σοι, τίς [40] συλλυπηθήσεταί σοι;
πτῶμα καὶ σύντριμμα, λιμὸς καὶ μάχαιρα,
20 τίς [41] παρακαλέσει σε; Οἱ υἱοί [42] σου οἱ
ἀπορούμενοι, οἱ καθεύδοντες ἐπ' ἄκρου [43] πά-
σης ἐξόδου [44] ὡς σευτλίον ἡμίεφθον, οἱ πλή-
ρεις θυμοῦ κυρίου, ἐκλελυμένοι [45] διὰ κυρίου
21 τοῦ θεοῦ. [46] Διατοῦτο ἄκουε τεταπεινωμένη,
22 καὶ μεθύουσα οὐκ ἀπὸ οἴνου. [47] Οὕτω λέ-
γει κύριος ὁ [48] θεὸς [49] ὁ κρίνων τὸν λαὸν αὐτοῦ,
Ἰδοὺ εἴληφα ἐκ τῆς χειρός σου τὸ ποτήριον τῆς
πτώσεως, τὸ κόνδυ τοῦ θυμοῦ [50] μου, καὶ οὐ προσ-
23 θήσῃ [51] ἔτι πιεῖν αὐτό· Καὶ [52] δώσω
αὐτὸ εἰς τὰς χεῖρας [53] τῶν ἀδικησάντων σε καὶ
τῶν ταπεινωσάντων σε, οἳ εἶπαν τῇ ψυχῇ σου,
Κύψον, ἵνα παρέλθωμεν· καὶ ἔθηκας ἴσα τῇ
γῇ [54] τὰ μέσα σου ἔξω τοῖς παραπορευομέ-
νοις.

Κεφ. νβ'. 52.

1 Ἐξεγείρου ἐξεγείρου Σιὼν, ἔνδυσαι τὴν ἰσχύν σου
Σιὼν, [1] καὶ σὺ ἔνδυσαι τὴν δόξαν σου Ἱερουσαλὴμ
πόλις [2] ἡ ἁγία, οὐκέτι [3] προστεθήσεται διελθεῖν
διὰ σοῦ ἀπερίτμητος καὶ ἀκάθαρτος.
2 Ἐκτίναξαι τὸν χοῦν, καὶ ἀνάστηθι, κάθισον Ἱερου-
σαλὴμ, [4] ἔκδυσαι τὸν δεσμὸν τοῦ τραχήλου σου ἡ
3 αἰχμάλωτος θυγάτηρ Σιών. Ὅτι τάδε
λέγει κύριος, Δωρεὰν ἐπράθητε, καὶ οὐ μετὰ ἀργυρίου
4 λυτρωθήσεσθε. [5] Οὕτως λέγει [6] κύριος,
Εἰς Αἴγυπτον κατέβη ὁ λαός μου τὸ πρότερον
παροικῆσαι ἐκεῖ, καὶ εἰς Ἀσσυρίους βίᾳ ἤχθησαν.
5 [7] Καὶ νῦν τί [8] ἐστὲ ὧδε; τάδε λέγει κύριος, Ὅτι
ἐλήφθη ὁ λαός μου δωρεὰν, θαυμάζετε [9] καὶ ὀλο-
λύζετε. τάδε λέγει κύριος, Δι' ὑμᾶς [10] διαπαν-
τὸς [11] τὸ ὄνομά μου βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι.
6 Διατοῦτο γνώσεται ὁ λαός μου [12] τὸ ὄνομά μου
[13] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι ἐγώ εἰμι αὐτὸς ὁ
7 λαλῶν, πάρειμι [14] Ὡς ὥρα ἐπὶ τῶν ὀ-
ρέων, ὡς πόδες [15] εὐαγγελιζομένου ἀκοὴν εἰ-
ρήνης, ὡς [16] εὐαγγελιζόμενος ἀγαθὰ, ὅτι
ἀκουστὴν [17] ποιήσω τὴν σωτηρίαν σου, λέγων,
8 Σιὼν βασιλεύσει [18] σου ὁ θεός. [19] Ὅτι
[20] φωνὴ [21] τῶν φυλασσόντων σε ὑψώθη, καὶ τῇ

---

29 C. χρονιεῖ, καὶ οὐ θανατώσει εἰς διαφθορὰν, καὶ οὐ μὴ ὑστερήσῃ ὁ ἄρτος αὐτοῦ, Ὅτι. sed illa, καὶ οὐ θανατώσει &c. *Cyrill.* non hab. & *Hier.* testatur, de *Th.* editione ex *Hebr.* esse addita, itemque apud *Procop.* sub *Th.* nomine adscripta margini, signata sunt asterisco. 30 C. Κύριος κύριος.
31 ὄνομά μοι *Ald.* desunt. 32 *Alex.* δεξιάν μου σκεπάσω. 33 M ⸓ Ἀ. καὶ τοῦ εἰπεῖν τῇ Σιὼν, Λαός μου. Σ. καὶ εἰς τὸ εἰπεῖν τῇ Σιὼν, Λαός μου εἶ. 34 *Ald.* Κύριος εἶ σύ.
35 *Alex.* τὸ ποτήριον τοῦ θυμοῦ ἐκ χειρὸς κυρίου. 36 P. ὁ δὲ Σύμ. ἐξέδωκε, τὸ ποτήριον τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ, τὸν κρατῆρα τοῦ σπαραγμοῦ, καὶ ἐξεστράγγισε, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ παρηγορῶν αὐτήν. 37 *Alex.* ἔπιες. 38 *Alex.* Δύο ταῦτα.
39 C. ἀντικείμενα, τίς. 40 *Alex.* σοι συλλυπηθήσεται. M. & *Ald.* λυπηθήσεταί σοι. 41 *Alex.* σε παρακαλέσει. 42 *Alex.* σοι. 43 C. πασῶν ἐξόδων. 44 C. ὡς σεύτλον M ⸓ Ἀ. Σ. Θ ὡς ὄρυξ. *Euseb.* οἱ λοιποὶ, ὡς ὄρυξ ἠμφιβληστρευμένος, ἢ συνειλημμένος. ὄρνεον δέ ἐστιν ὄρυξ, οὕτω καλούμενον. P. ad cap. 52. κατὰ δὲ Σύμ. οἱ υἱοί σου ἐπορεύθησαν ἀγόμενοι ἐπ' ἀρχῆς πάντων ἀμφιβλήστρων ὡς ὄρυξ. pro ἡμίεφθον, M ⸓ ἠμφιβληστρευμένος. Σ. ἐν ἀμφιβλήστρῳ. Θ. συνειλημμένος. 45 *Ald.* διὰ θυμοῦ κυρίου. C. ἀπὸ κυρίου.
46 M * Θ. Σ. Τοῦτο. 47 *Alex.* Οὕτως. 48 M. C. θεὸς ὁ θεός. 49 P. ad cap. 52. ἀντὶ δὲ τοῦ, ὁ κρίνων τὸν λαὸν αὐτοῦ, Σύμ. ὑπερμαχήσει, φησί. τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. 50 *Alex.* καὶ οὐ. 51 C. πιεῖν αὐτὸ ἔτι· Καί. 52 *Alex.* & M. ἐμβαλῶ. 53 P. ad cap. 52. κατὰ Σύμ. τῶν ἀποικισάντων σε. 54 *Alex.* τὰ μετάφρενά σου. sic etiam M. & cum ⸓ Ἀ. σῶμά σου. Σ. τὸν νῶτόν σου. Θ. ὁμοίως τοῖς O, τὰ μέσα σου.

Cap. 52. 1 *Ms. Alex.* καὶ ἔνδυσαι. 2 *Alex.* ἁγία.
3 M. *Ald.* C. προσθήσεται. 4 M ⸓ ἔκλυσαι. Ἀ. περίλυσαι. Σ. ἀπόλυσαι. Θ. διάλυσον. 5 M *Ald.* C. Ὅτι οὕτως. 6 *Ald.* C. κύριος, κύριος ὁ θεός. sic etiam M. & cum * οἱ Γ. θεός σου. 7 M ⸓ Ἀ. Καὶ νῦν τί μοι ὧδε, φησί. Θ. Σ. Καὶ νῦν τί μοι ὧδε, λέγει κύριος. 8 *Alex.* ὧδε ἐσται. *Ald.* C. ἐσται ὧδε. 9 P. ὁ μὲν Σύμ. οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτοῦ, φησὶν, ὀλολύζουσιν. καὶ Ἀκ. ἐξουσιάζοντες. ὁ δὲ Θεοδ. ἄρχοντες. 10 P. ὁ Σύμ. φησίν· ὅλην τὴν ἡμέραν τὸ ὄνομά μου βλασφημεῖται. 11 P. κατὰ τοὺς λοιποὺς, οὐ πρόσκειται τῷ τὸ ὄνομά μου βλασφημεῖται, τὸ ἐν τοῖς ἔθνεσι· prout apud *Sym.* habet hic nota proxime præced.
12 M. τὸν κύριον. 13 *Ald.* C. διὰ τοῦτο ἐν τῇ. M. * οἱ Γ. διὰ τοῦτο. 14 M ÷ Ἀ. Τί ὡραιώθησαν ἐπὶ τὰ ὄρη πόδες εὐαγγελιζομένου ἀγαθὸν, ἀκουτίζοντος σωτηρίαν. Σ. Τί εὐπρεπίζεις. Θ. Ὡς εὐπρεπεῖς. *Sym.* autem apud P. Τί εὐπρεπεῖς ἐπὶ τῶν ὀρέων πόδες εὐαγγελιζομένου ἀκοὴν, ποιοῦντος εἰρήνην, εὐαγγελιζομένου ἀγαθὰ, ἀκουστὴν ποιοῦντος σωτηρίαν.
15 *Ald.* εὐαγγελιζομένων. C. εὐαγγελιζόμενοι. 16 C. εὐαγγελιζομένου. 17 sic *Hier.* & *Cyrill.* sed *Ald.* ποιήσει.
18 C. ὁ θεός σου. 19 Ὅτι C. deest. 20 *Th.* φωνὴ τῶν σκοπῶν σου, ἐπῆρε φωνὴν, ἐπιτοαυτὸ ἀγαλλιάσονται, ὅτι ὀφθαλμὸν ἐν ὀφθαλμοῖς ὄψονται. 21 M ⸓ Ἀ. σκοπευτῶν σου. Θ. Σ. τῶν σκοπῶν σου.

φωνῇ [22] ἅμα [23] εὐφρανθήσονται· ὅτι [24] ὀφθαλμοὶ
πρὸς ὀφθαλμοὺς ὄψονται, ἡνίκα ἂν [25] ἐλεήσῃ κύ-
9 ριος τὴν Σιών. [26] Ῥηξάτω εὐφροσύνην ἅμα
τὰ ἔρημα Ἱερουσαλὴμ, ὅτι ἠλέησε κύριος αὐτὴν,
10 καὶ ἐῤῥύσατο Ἱερουσαλήμ. [27] Καὶ [28] ἀπο-
καλύψει κύριος τὸν βραχίονα [29] τὸν ἅγιον αὐτοῦ
ἐνώπιον πάντων τῶν ἐθνῶν, καὶ ὄψονται πάντα
[30] ἄκρα τῆς γῆς τὴν σωτηρίαν τὴν παρὰ τοῦ [31] Θεοῦ
11 ἡμῶν. Ἀπόστητε, ἀπόστητε, ἐξέλθατε
ἐκεῖθεν, καὶ ἀκαθάρτου μὴ [32] ἅψησθε, ἐξέλθε-
τε ἐκ μέσου [33] αὐτῆς, ἀφορίσθητε οἱ φέροντες
12 τὰ σκεύη κυρίου. Ὅτι οὐ μετὰ ταραχῆς
ἐξελεύσεσθε, οὐδὲ φυγῇ [34] πορεύσεσθε· [35] προ-
πορεύσεται γὰρ πρότερος ὑμῶν κύριος, [36] καὶ ὁ
13 ἐπισυνάγων ὑμᾶς [37] Θεὸς Ἰσραήλ. Ἰ-
δοὺ [38] συνήσει ὁ παῖς μου, καὶ ὑψωθήσεται, καὶ
14 δοξασθήσεται [39] σφόδρα. [40] Ὃν τρόπον
ἐκστήσονται ἐπὶ σὲ πολλοὶ, οὕτως ἀδοξήσει [41] ἀ-
πὸ τῶν ἀνθρώπων τὸ εἶδός σου, καὶ ἡ [42] δόξα σου
15 [43] ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων. Οὕτω θαυμά-
σονται ἔθνη πολλὰ ἐπ' αὐτῷ, καὶ [44] συνέξουσι βα-
σιλεῖς τὸ στόμα αὐτῶν· ὅτι οἷς οὐκ ἀνηγγέλη
περὶ [45] αὐτοῦ, ὄψονται, καὶ οἳ οὐκ ἀκηκόασι,
συνήσουσι.

Κεφ. νγʹ. 53.

1 ΚΥ'ριε τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ
βραχίων κυρίου [1] τίνι ἀπεκαλύφθη;
2 [2] Ἀνηγγείλαμεν [3] ὡς παιδίον ἐναντίον αὐτοῦ,
ὡς ῥίζα ἐν γῇ διψώσῃ. [4] οὐκ ἔστιν εἶδος αὐτῷ,
οὐδὲ δόξα· καὶ εἴδομεν αὐτὸν, καὶ οὐκ εἶχεν εἶ-
3 δος οὐδὲ κάλλος. Ἀλλὰ τὸ εἶδος αὐτοῦ
ἄτιμον, [5] καὶ ἐκλεῖπον παρὰ [6] τοὺς υἱοὺς τῶν ἀν-
θρώπων. ἄνθρωπος ἐν πληγῇ ὢν, καὶ εἰδὼς
φέρειν μαλακίαν, ὅτι [7] ἀπέστραπται τὸ πρόσ-
ωπον αὐτοῦ, ἠτιμάσθη, καὶ [8] οὐκ ἐλογίσθη.
4 [9] Οὗτος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει, καὶ περὶ ἡ-
μῶν ὀδυνᾶται, καὶ ἡμεῖς ἐλογισάμεθα [10] αὐ-
τὸν εἶναι ἐν πόνῳ, καὶ ἐν [11] πληγῇ, καὶ ἐν κα-
5 κώσει. [12] Αὐτὸς δὲ ἐτραυματίσθη διὰ
τὰς [13] ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ [14] μεμαλάκισται
διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν, [15] παιδεία εἰρήνης
[16] ἡμῶν ἐπ' αὐτὸν, τῷ μώλωπι αὐτοῦ ἡμεῖς ἰά-
6 θημεν. Πάντες ὡς πρόβατα ἐπλανήθη-
μεν· ἄνθρωπος τῇ ὁδῷ αὐτοῦ ἐπλανήθη· καὶ
κύριος παρέδωκεν αὐτὸν ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν,
7 Καὶ αὐτὸς διὰ τὸ κεκακῶσθαι οὐκ [17] ἀνοίγει τὸ
[18] στόμα αὐτοῦ. ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν [19] ἤ-
χθη, καὶ ὡς ἀμνὸς [20] ἐναντίον τοῦ [21] κείροντος ἄ-
φωνος, οὕτως οὐκ [22] ἀνοίγει [23] τὸ στόμα.
8 Ἐν τῇ ταπεινώσει ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη, τὴν
γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; ὅτι [24] αἴρεται ἀπὸ
τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ, ἀπὸ τῶν ἀνομιῶν τοῦ λαοῦ

---

22 *Sym.* apud P. ἐπὶ τὸ αὐτὸ αἰνέσουσιν, ὀφθαλμοφανῶς γὰρ ὄψονται ἐν τῷ ἐπιστρέψαι κύριον τὴν Σιών. Ἀντὶ δὲ τοῦ ὀφθαλμοφανῶς, οἱ λοιποὶ φασιν, ὀφθαλμὸν ἐν ὀφθαλμῷ ὄψονται. 23 *C.* εὐφρανθήσονται. 24 *Ald.* ὀφθαλμός. 25 *Alex.* ἐλεήσει. 26 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, Ῥηξάτω &c. ὁ Σύμ. Ἱλαρύνθητε καὶ ἀγαλλιᾶσθε ὁμοῦ τὰ ἔρημα Ἱερουσαλὴμ, φησί.
27 Καὶ *C.* deest. 28 M ÷ Θ. Σ. ἀπεκάλυψεν. 29 *Alex.* αὐτοῦ τὸν ἅγιον. 30 *Alex.* M. τὰ ἄκρα. 31 *Alex.* Θεοῦ. Ἀπόστητε. 32 *Alex.* ἅπτεσθαι, ἐξέλθατε. *C.* ἅπτεσθε, ἐξέλθετε. 33 *C.* αὐτοῦ. 34 M ÷ Σ. ἀπελεύσεσθαι. Α. Θ. ὅμως τε Ο. 35 *Alex.* πορεύσεται.
36 M. *Ald.* ὁ καὶ ἐπισυνάγων. *C.* καὶ ἐπισυνάγων. 37 *Alex.* κύριος ὁ Θεός. 38 P. ἀντὶ τοῦ, συνήσει ὁ παῖς μου, Ἀκ. ἐξέδωκεν ἐπιστημονισθήσεται δοῦλός μου. καὶ ὁ Σύμ. δοῦλός μου. 39 *Ald. C.* M * οἱ Γ. καὶ μετεωρισθήσεται σφόδρα.
40 P. ἡ κατὰ Θεοδ. ὃν τρόπον ἐθαύμασαν. 41 *Alex.* ἀπὸ ἀνθρώπων. 42 *Ald.* δεξιά. 43 *Alex.* ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων. Οὕτως. 44 *Alex.* * συνάξουσι. 45 *C.* αὐτῶν.
Cap. 53. 1 M * Α. Θ. ἐπὶ τίνι. 2 P. ὁ Σύμ. Ἀνέβη ὡς κάλλος ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ὡς ῥίζα ἀπὸ γῆς διψώσης. *Aq.* Καὶ ἀναῤῥηθήσεται ὡς τιθιζόμενον εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ὡς ῥίζα ἀπὸ γῆς ἀβάτου. *Th.* καὶ ἀναβήσεται ὡς θηλάζων ἐνώπιον αὐτοῦ.
3 ita leg. *Just.* in dial. cum Tryph. & in defens. Christianorum ad Imperat. Antonin. & Tert. l. 3. advers. Marcion. *Ms. Alex.* ἐναντίον αὐτοῦ ὡς παιδίον. in *quibusdam ll.* legitur, πεδίον. *Theodor. Heracl.* Οἱ γὰρ ἡμέτεροι λόγοι πρὸς αὐτὸν γινόμενοι ὡσπερεὶ παιδίου εὐτελοῦς. *Cyrill.* ὡς ἀγρὸς εὐανθὴς καὶ καρποφόρος. 4 P. διὸ Σύμ. φησίν· οὐκ εἶδος αὐτῷ, οὐδὲ ἀξίωμα, ἵνα ἴδωμεν αὐτό· οὐδὲ θεωρία, ἵνα ἐπιθυμήσωμεν αὐτόν· ἐξουδενούμενος, καὶ ἐλάχιστος ἀνδρῶν. Ἀνὴρ ἐπίπονος, καὶ γνωστὸς νόσῳ, καὶ εἰδὼς φέρειν μαλακίαν, οὐ μὴν μεμαλακισμένος. 5 *Alex.* ἐκλεῖπον παρὰ πάντας ἀνθρώπους. 6 M. *Ald.* πάντας τούς. 7 P. κατὰ τὸν Ἀκ. ὡς ἀποκεκρυμμένον πρόσωπον αὐτοῦ. 8 P. κατὰ δὲ Θεοδ. τὸ, οὐκ ἐλογίσθη, οὐκ ἐλογισάμεθα αὐτόν. κατὰ δὲ τοὺς λοιποὺς, ἐξουδενούμενος· διὸ οὐκ ἐλογισάμεθα αὐτόν. 9 P. Σύμ. δέ φησιν· Ὄντως τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνέλαβε, καὶ τοὺς πόνους ὑπέμεινεν. ἡμεῖς δὲ ἐλογισάμεθα αὐτὸν ἐν ἀφῇ ὄντα, πεπληγότα ὑπὸ Θεοῦ, καὶ τεταπεινωμένον. ᾧ συμφώνως ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 10 *C.* εἶναι αὐτὸν ἐν. ceterum pro ἐν πόνῳ ὄντα, vertit *Aq.* ἡφημένον. *Th.* μεμαστιγωμένον.
11 ita leg. *Hier.* & *Cyril.* & ita est apud *Cypr* & *Just. Mart.* sed in *Ald. C.* πληγῇ ὑπὸ Θεοῦ, καί. apud *Procop.* illud ὑπὸ Θεοῦ sub asterisco *Aq.* & *Th.* tribuitur. 12 *Euseb.* τότε γοῦν καὶ συνετρίβη, καὶ ἐβεβηλώθη, κατὰ τὸν Ἀκύλ. 13 *Alex.* ἀνομίας. 14 *Alex.* ἐμαλακίσθη διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. pro μεμαλάκισται *Aq.* vertit, συνετρίβη. 15 P. διὸ Σύμ. φησί· κύριος δὲ καταντῆσαι ἐποίησεν εἰς αὐτὸν τὴν ἀνομίαν πάντων ἡμῶν. 16 *Ald. C.* ἡμῖν. 17 *C.* ἤνοιξε. 18 *Alex.* στόμα ὡς πρόβατον. 19 *S.* προσηνέχθη, καὶ αὐτὸς ὑπήκουσε. 20 *C* ἔμπροσθεν. 21 *Alex.* κείραντος αὐτόν. 22 *C.* ἤνοιξε. 23 *Alex.* M. *Ald. C.* τὸ στόμα αὐτοῦ. 24 ὁ δὲ Σύμ. ἐξέδωκεν· ἀπετμήθη γὰρ ἐκ γῆς ζώντων, καὶ διὰ τὴν ἀδικίαν τοῦ λαοῦ μου πληγὴ αὐτοῖς. ὁ δὲ Θεοδ. ὅτι ἀπετμήθη ἀπὸ γῆς ζώντων, ἀπὸ ἀθεσίας τοῦ λαοῦ μου ἥψατο αὐτῶν.

9 μου ἤχθη εἰς θάνατον. Καὶ [25] δώσω τοὺς
πονηροὺς ἀντὶ τῆς ταφῆς αὐτοῦ, καὶ τοὺς πλουσίους
ἀντὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ὅτι ἀνομίαν οὐκ ἐποίη-
σεν, [26] οὐδὲ δόλον ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ·
10 Καὶ κύριος βούλεται καθαρίσαι αὐτὸν [27] τῆς πλη-
γῆς. ἐὰν [28] δῶτε περὶ ἁμαρτίας, [29] ἡ ψυχὴ
[30] ὑμῶν ὄψεται σπέρμα μακρόβιον. [31] καὶ βού-
11 λεται [32] κύριος Ἀφελεῖν [33] ἀπὸ τοῦ πό-
νου τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, δεῖξαι αὐτῷ φῶς, [34] καὶ
πλάσαι τῇ συνέσει, δικαιῶσαι δίκαιον εὖ δου-
λεύοντα πολλοῖς, [35] καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν
12 αὐτὸς ἀνοίσει. Διὰ τοῦτο αὐτὸς κληρονομή-
σει πολλοὺς, καὶ τῶν ἰσχυρῶν μεριεῖ σκῦλα· ἀνθ'
ὧν παρεδόθη εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ἐν
τοῖς ἀνόμοις ἐλογίσθη, καὶ αὐτὸς ἁμαρτίας πολ-
λῶν ἀνήνεγκε, καὶ διὰ τὰς [36] ἀνομίας αὐτῶν
παρεδόθη.

Κεφ. νδ'. 54.

1 Εὐφράνθητι στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα, [1] ῥῆξον
καὶ βόησον ἡ οὐκ ὠδίνουσα, ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα
τῆς [2] ἐρήμου, μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα· εἶ-
2 πε γὰρ κύριος, Πλάτυνον τὸν τόπον τῆς
σκηνῆς σου, καὶ [3] τῶν αὐλαιῶν σου, πῆξον, μὴ
φείσῃ, μάκρυνον τὰ σχοινίσματά [4] σου, καὶ τοὺς
3 πασσάλους σου κατίσχυσον, Ἔτι εἰς τὰ
δεξιὰ καὶ [5] τὰ ἀριστερὰ ἐκπέτασον. καὶ τὸ σπέρ-
μα σου ἔθνη κληρονομήσει, καὶ πόλεις ἠρημω-
4 μένας [6] κατοικιεῖς. Μὴ φοβοῦ, ὅτι κατ-
ῃσχύνθης, μηδὲ ἐντραπῇς, ὅτι ὠνειδίσθης,
ὅτι αἰσχύνην αἰώνιον ἐπιλήσῃ, καὶ ὄνειδος τῆς
5 χηρείας σου οὐ μὴ [7] μνησθήσῃ ἔτι. Ὅτι
κύριος ὁ ποιῶν σε, Κύριος σαβαὼθ ὄνομα
αὐτῷ· καὶ ὁ ῥυσάμενός σε, [8] αὐτὸς Θεὸς Ἰσρα-
ὴλ, [9] πάσῃ τῇ γῇ κληθήσεται. Οὐχ
ὡς γυναῖκα καταλελειμμένην καὶ ὀλιγόψυχον
κέκληκέ σε [10] ὁ κύριος, [11] οὐδ' ὡς γυναῖκα ἐκ
νεότητος μεμισημένην, εἶπεν ὁ Θεός [12] σου.
7 Χρόνον μικρὸν κατέλιπόν σε, καὶ [13] μετ' ἐλέους
8 μεγάλου ἐλεήσω σε. Ἐν θυμῷ μικρῷ ἀπ-
έστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐν ἐ-
λέει αἰωνίῳ [14] ἐλεήσω σε, εἶπεν ὁ ῥυσάμενός
9 σε κύριος. [15] Ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ ἐπὶ Νῶε
τοῦτό μοι [16] ἐστί· καθότι ὤμοσα αὐτῷ ἐν τῷ
χρόνῳ ἐκείνῳ, τῇ γῇ μὴ θυμωθήσεσθαι ἐπὶ
10 σοὶ ἔτι, μηδὲ ἐν ἀπειλῇ σου Τὰ ὄρη με-
ταστήσεσθαι, [17] οὐδ' οἱ βουνοὶ σου μετακινηθήσον-
ται· οὕτως οὐδὲ τὸ παρ' ἐμοῦ σοι ἔλεος ἐκλεί-
ψει, οὐδὲ ἡ διαθήκη τῆς εἰρήνης σου οὐ μὴ μεταστῇ·
11 [18] εἶπε γὰρ [19] ἵλεώς σοι [20] κύριε, Ταπεινὴ
καὶ ἀκατάστατος οὐ παρεκλήθης. [21] ἰδοὺ ἐγὼ ἑτοι-
μάζω σοι ἄνθρακα τὸν λίθον σου, καὶ τὰ θεμέ-
12 λιά σου σάπφειρον, Καὶ θήσω τὰς ἐπ-
άλξεις σου [22] ἴασπιν, καὶ τὰς πύλας σου λίθους
κρυστάλλου, καὶ τὸν περίβολόν σου λίθους ἐκλε-
13 κτούς· Καὶ πάντας τοὺς υἱούς σου διδακτοὺς
Θεοῦ, καὶ [23] ἐν πολλῇ εἰρήνῃ τὰ τέκνα σου.
14 Καὶ ἐν δικαιοσύνῃ οἰκοδομηθήσῃ· [24] ἀπέχου
ἀπὸ ἀδίκου, καὶ οὐ φοβηθήσῃ, καὶ τρόμος οὐκ
15 ἐγγιεῖ σοι. Ἰδοὺ προσήλυτοι προσελεύ-
σονταί σοι δι' ἐμοῦ, καὶ [25] παροικήσουσί σοι, καὶ
16 ἐπὶ σὲ καταφεύξονται. Ἰδοὺ ἐγὼ [26] ἔ-
κτισά σε, οὐχ ὡς χαλκεὺς φυσῶν [27] ἄνθρακας,

25 *Theodor.* οἱ τρεῖς, δώσει. P. ὁ Σύμ. δώσει τοὺς ἀσεβεῖς, φησί. 26 *Cypr. neque insidias.* Apud *Cyrill.* οὐδὲ δόλος εὑρέθη. *Alex.* οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ. C. οὐδὲ δόλος ἐν τῷ. 27 *Alex.* ἀπὸ τῆς πληγῆς. 28 sic leg. *Hier.* sic etiam *Cyril.* sed *Ald.* & al. hab. δῶται. quod etiam *Just. Mart.* habet. 29 C. τὴν ψυχήν. 30 *Ald.* ἡμῶν. 31 P. ὁ Σύμ. καὶ θέλημα κυρίου, φησίν, ἐν χειρὶ αὐτοῦ εὐοδωθήσεται. 32 ita *Hier.* leg & *Cyril.* & *Just. Mart.* sed *Ald.* C. κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ. & apud *Procop.* illa ἐν χειρὶ αὐτοῦ sub asterisco *tribus interpp.* adscribuntur. 33 C. πόνον. 34 M ÷ Ἀ. Θ. ἐμπλησθήσεται ἐν τῇ γνώσει αὐτοῦ. Σ. χορτασθήσεται. 35 P. ἡ κατὰ Σύμ. καὶ τὰς ἀσεβείας αὐτῶν αὐτὸς ὑποίσει. 36 *Alex.* ἁμαρτίας.

Cap. 54. 1 P. Σύμ. μὲν, κελάδει αἴνεσιν, (quod margo Procopii perperam attribuit *Aquilæ.*) ὁ δὲ Ἀκ. ἱλάρυνον ἐν ἀγαλλιάσει καὶ χρεμέτισον. Θ. ῥῆξον εὐφροσύνην καὶ τέρπου· quanquam istud τέρπου sub asterisco ibidem apponitur. 2 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐρήμου, ἠφανισμένης, ἔφησε Σύμ. 3 sic leg. *Cyril.* sic *Hier.* & *Cypr.* ac sic fere *Aug.* epist. 166. sed *Ald.* C. τὰς δέρρεις τῶν αὐλέων (al. αὐλαίων.) sicque est apud *Just. Mart.* & *Procop.* 4 σου C. & al. deest hoc & seq. membro. 5 Ms. *Alex.* εἰς τά. 6 *Alex.* κατοικήσεις. 7 *Alex.* μνησθήσῃ. Ὅτι κύριος. 8 *Alex.* Θεὸς αὐτός. 9 C. Θεὸς πάσης τῆς γῆς. 10 *Alex.* κύριος. 11 C. οὐχ. 12 *Ald.* Οὐ χρόνον. 13 *Alex.* μετά. 14 *Alex.* ἠλέησά σε. 15 M ÷ Θ. κατὰ τὰς ἡμέρας Νῶε τοῦτό μοι, ὅτι ὤμοσα μὴ ἐπαγαγεῖν ὕδωρ Νῶε ἐπὶ τὴν γῆν. οὕτως ὤμοσα τοῦ μὴ ὀργισθῆναι ἐπὶ σὲ, καὶ τοῦ μὴ ἐπιτιμῆσαι. Ἐν σοὶ γὰρ τὰ ὄρη σαλευθήσονται, τὸ δὲ ἔλεός μου ἀπὸ σοῦ οὐ σαλευθήσεται. P. ὁ δὲ Σύμ. ὅλον οὕτως ἐξέδωκεν· ὡς αἱ ἡμέραι Νῶε τοῦτό μοι. ὡς ὤμοσα μὴ ἐπελθεῖν ὕδωρ Νῶε ἔτι ἐπὶ τὴν γῆν, οὕτως ὠμοσάμην μὴ ὀργισθῆναί σοι, μηδὲ ἐπιτιμῆσαί σοι. Τὰ γὰρ ὄρη σαλευθήσονται, καὶ οἱ βουνοὶ ταραχθήσονται, τὸ δὲ ἔλεός μου ἀπὸ σοῦ οὐκ ἀποστραφήσεται, οὐδὲ ἡ διαθήκη τῆς εἰρήνης μου ἀνακληθήσεται, εἶπεν ὁ οἰκτείρων σε κύριος. 16 C. ἔσται. 17 *Alex.* οὐδέ. 18 M ÷ εἶπε γὰρ, κύριος ἵλεώς σοι. in margine vero, οἱ Γ. εἶπεν, οἰκτείρει σε κύριος. 19 *Alex.* κύριος ἱλεώς σοι, Ταπεινή. 20 C. κύριος. 21 S. ἰδοὺ ἐγὼ συντίθημι στίμμιας τοὺς λίθους σου. *Theodor.* ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβαλῶ ἐν στίμμι τοὺς λίθους σου. *Aq.* ἰδοὺ κατακλινῶ ἐν στίμμει τοὺς λίθους σου. 22 S. καρχηδόνιον, & mox pro κρυσ. C. κρυστάλλους. *Ald.* κρυστάλλους λίθους. S. Th. λίθους γλυφῆς. *Aq.* λίθους τρυπλανισμοῦ, vel τρυπανισμοῦ. 23 C. πολλὴ εἰρήνη τοῖς τέκνοις. 24 *Ald.* ἀπέχουσα. 25 *Alex.* ἐπὶ σὲ καταφεύξονται. 26 *Alex.* κτίζω σε, οὐχ ὡς χαλκεύς. 27 *Ald.* C. ἐν πυρὶ (*Ald.* πυρία al. πυρεία) ἄνθρακας. sed illud ἐν πυρὶ vel πυρία non hab. *Cyrill.* & apud *Procop.* ἐν πυρὶ, sub asterisco *tribus interpretib.* adscribitur.

καὶ ἐκφέρων σκεῦος εἰς ἔργον· ἐγὼ δὲ ἔκτισά σε,
17 οὐκ εἰς ἀπώλειαν φθεῖραι. Πᾶν σκεῦος
[28] σκευαστὸν ἐπὶ σὲ, οὐκ [29] εὐοδώσω· [30] καὶ πᾶ-
σα φωνὴ ἀναστήσεται ἐπὶ σὲ εἰς κρίσιν, πάν-
τας αὐτοὺς ἡττήσεις, [31] οἱ δὲ ἔνοχοί σου ἔσονται
ἐν αὐτῇ. ἔστι κληρονομία τοῖς θεραπεύουσι
[32] κύριον. καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι δίκαιοι, λέγει
κύριος.

Κεφ. νε΄. 55.

1 [1] ΟΙ διψῶντες πορεύεσθε ἐφ᾽ ὕδωρ, καὶ ὅσοι
μὴ ἔχετε ἀργύριον, βαδίσαντες ἀγοράσατε,
καὶ [2] φάγετε [3] ἄνευ ἀργυρίου καὶ τιμῆς [4] οἴνου καὶ
2 στέαρ. [5] Ἵνατί τιμᾶσθε [6] ἀργυρίου, καὶ τὸν
μόχθον ὑμῶν οὐκ εἰς πλησμονήν; [7] ἀκούσατέ
μου, καὶ φάγεσθε ἀγαθὰ, καὶ ἐντρυφήσει ἐν ἀ-
3 γαθοῖς ἡ ψυχὴ ὑμῶν. Προσέχετε τοῖς
[8] ὠσὶν ὑμῶν, καὶ ἐπακολουθήσατε ταῖς ὁδοῖς μου·
[9] εἰσακούσατέ μου, καὶ ζήσεται ἐν ἀγαθοῖς ἡ ψυ-
χὴ [10] ὑμῶν, καὶ διαθήσομαι ὑμῖν διαθήκην
αἰώνιον, [11] τὰ ὅσια Δαυὶδ τὰ πιστά.
4 Ἰδοὺ [12] μαρτύριον [13] ἐν ἔθνεσιν [14] ἔδωκα αὐ-
τὸν, ἄρχοντα καὶ προστάσσοντα [15] ἔθνεσιν.
5 [16] Ἔθνη ἃ οὐκ [17] οἴδασί σε, [18] ἐπικαλέσον-
ταί σε, καὶ λαοὶ οἳ οὐκ ἐπίστανταί σε, ἐπὶ σὲ
καταφεύξονται, ἕνεκεν [19] κυρίου τοῦ θεοῦ [20] σου
6 τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ, [21] ὅτι ἐδόξασέ σε. Ζη-
τήσατε τὸν [22] κύριον, καὶ ἐν τῷ εὑρίσκειν αὐτὸν,
[23] ἐπικαλέσασθε. ἡνίκα [24] δ᾽ ἂν ἐγγίζῃ ὑ-
7 μῖν, Ἀπολιπέτω ὁ ἀσεβὴς τὰς ὁδοὺς
αὐτοῦ, καὶ ἀνὴρ ἄνομος τὰς βουλὰς αὐτοῦ, καὶ
ἐπιστραφήτω [25] ἐπὶ κύριον, καὶ ἐλεηθήσεται,
[26] ὅτι ἐπὶ πολὺ ἀφήσει τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν.
8 Οὐ γάρ εἰσιν αἱ βουλαί μου ὥσπερ αἱ βουλαὶ ὑ-
μῶν, [27] οὐδ᾽ ὥσπερ αἱ ὁδοὶ ὑμῶν αἱ ὁδοί μου,
9 λέγει κύριος. Ἀλλ᾽ ὡς ἀπέχει ὁ οὐρανὸς
ἀπὸ τῆς γῆς, οὕτως ἀπέχει ἡ ὁδός μου ἀπὸ τῶν ὁ-
δῶν ὑμῶν, καὶ τὰ διανοήματα ὑμῶν ἀπὸ τῆς δια-
10 νοίας μου. Ὡς γὰρ [28] ἂν καταβῇ ὁ ὑετὸς
ἢ χιὼν [29] ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀποστραφῇ ἕως
ἂν μεθύσῃ τὴν γῆν, καὶ ἐκτέκῃ, καὶ [30] ἐκβλαστή-
σῃ, καὶ δῷ σπέρμα τῷ σπείροντι, καὶ ἄρτον εἰς
11 βρῶσιν, Οὕτως ἔσται τὸ ῥῆμά μου ὃ ἐὰν
ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ στόματός μου, οὐ μὴ ἀποστραφῇ,
[31] ἕως ἂν [32] τελεσθῇ ὅσα ἂν ἠθέλησα, καὶ εὐο-
δώσω τὰς ὁδούς σου, καὶ τὰ ἐντάλματά μου.
12 Ἐν γὰρ εὐφροσύνῃ ἐξελεύσεσθε, καὶ ἐν χαρᾷ [33] δι-
δαχθήσεσθε· τὰ γὰρ ὄρη καὶ οἱ βουνοὶ ἐξαλοῦνται
προσδεχόμενοι ὑμᾶς ἐν χαρᾷ, καὶ πάντα τὰ
ξύλα τοῦ ἀγροῦ ἐπικροτήσει τοῖς κλάδοις.
13 Καὶ [34] ἀντὶ τῆς στοιβῆς ἀναβήσεται κυπάρισσος,
ἀντὶ δὲ τῆς κονύζης ἀναβήσεται μυρσίνη. καὶ ἔσται
[35] κύριος εἰς ὄνομα, καὶ εἰς σημεῖον αἰώνιον, καὶ
οὐκ ἐκλείψει.

Κεφ. νς΄. 56.

1 ΤΑ'δε λέγει κύριος, Φυλάσσεσθε κρίσιν,
[1] καὶ ποιήσατε δικαιοσύνην· [2] ἤγγικε [3] γὰρ τὸ
σωτήριόν μου παραγίνεσθαι, καὶ [4] τὸ ἔλεός μου
2 ἀποκαλυφθῆναι. Μακάριος ἀνὴρ ὁ ποι-
ῶν ταῦτα, καὶ ἄνθρωπος ὁ ἀντεχόμενος αὐ-
τῶν, καὶ φυλάσσων τὰ σάββατα μὴ [5] βεβη-
λοῦν, καὶ διατηρῶν τὰς χεῖρας αὐτοῦ μὴ [6] ποι-
3 εῖν [7] ἄδικα. Μὴ λεγέτω ὁ ἀλλογενὴς ὁ

---

28 *Alex.* φθαρτόν, ἐπὶ δὲ σὲ οὐκ εὐδοκήσω· καὶ πᾶσα φωνὴ ἀναστήσεται. pro σκευαστὸν M ÷ Σ. πεπλασμένον. Ἀ. πλασσόμενον. Θ. κεραμέως. 29 *Ald. C.* εὐοδωθήσεται.
30 M ÷ Θ. καὶ πᾶσα γλῶσσα ἀναστήσεται εἰς τὰ σοῦ εἰς κρίσιν. 31 P. παρὰ μόνοις δὲ κεῖται τοῖς ἑβδομήκοντα, οἱ δὲ ἔνοχοί σου ἔσονται ἐν αὐτῇ. 32 *Alex.* κυρίῳ. *Ald.* κυρίου.
Cap. 55. 1 *C.* Οὐαὶ οἱ. 2 ita *Hier.* ſed in *Mſ. Alex.* πίετε. ſic etiam *Cyrill.* & *Procop. Ald. C.* φάγετε, καὶ πορεύεσθε, καὶ ἀγοράσατε. quæ nec *Cyrill.* hab. & apud *Procop.* ſub nomine *Th.* poſita ſunt in margine, adjuncto aſteriſco.
3 P. Ἀκ. δὲ καὶ Σύμ. ἄνευ ἀλλάγματος οἶνον καὶ γάλα, φασίν. 4 *Alex.* * οἴνου. M * οἱ Γ. οἶνον. 5 P. Σύμ. ἔφησε· Δτίσατε ἀργύριον, οὐχ ὑπὲρ ἄρτων, καὶ τοὺς κόπους ὑμῶν, οὐχ ὑπὲρ πλησμονῆς. 6 *Ald. C.* ἀργυρίου καὶ ἐν (*Ald.* ἐν καὶ) ἄρτοις, καί. illa ἐν καὶ vel καὶ ἐν ἄρτοις, non ſunt apud *Hier.* & *Cyrill.* & apud *Procop.* margini appoſita ſunt ſub aſteriſco, ſubque *Th.* nomine. 7 M. caret pronomine. in marg. autem * Θ. ἀκοὴν πρὸς μέ. P. ἐξέδωκαν οἱ λοιποί· ἀκούσατε ἀκούοντες. 8 *Alex.* ὠτίοις. 9 *Alex.* ἐπακούσατε. 10 *Alex.* ἡμῶν. 11 P. τὰ δὲ ὅσια Σύμ. ἐλέη, φησί. 12 *Aq.* & *S.* μάρτυρα. 13 ἐν *C.* deeſt.
14 *Alex.* δέδωκα. 15 *Ald. C.* ἔθνεσιν. Ἰδοὺ ἔθνη. M. etiam ante ἔθνη hab. Ἰδοὺ ſub * τοῖς Γ. adſcript. 16 M ÷ Θ. Σ. ἔθνος ὃ οὐ γνώσῃς. 17 *Alex. Ald.* M. ᾔδεισάν σε.
18 *Alex.* ἐπικαλέσωνταί σε. 19 *Alex.* τοῦ θεοῦ σου τοῦ ἁγίου. 20 *C.* σου, καὶ τοῦ. 21 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ὅτι ἐδόξασέ σε, Σύμ. ὅτι ἐποίησέν σε καύχημα, φησίν. 22 *Alex.* θεὸν, καί. 23 P. τοῦτ᾽ ἔστιν, αἰνεῖτε, καὶ καλέσατε, ὥς φησι Σύμ. 24 *Alex.* ἂν ἐγγίζει. 25 M. *C.* πρός.
26 *Ald. C.* καὶ πρὸς τὸν θεὸν ἡμῶν, ὅτι. ſed illa καὶ πρὸς &c. nec *Hier.* hab. nec *Cyrill.* nec ſunt apud *Cypr.* & *Juſt. Mart.* hunc locum citantes. *Procop.* quidem hab. 27 *Alex.* οὐδέ. 28 *Alex.* ἐὰν καταβῇ ὑετός. 29 *Alex.* ἀπό.
30 *Alex.* βλαστήσει, καὶ δώσει. 31 *Ald. C.* πρὸς μὲ κενὸν, ἕως. ſed illa, πρὸς μὲ κενὸν nec *Hier.* leg. nec *Cyrill.* nec *Juſt. Mart.* & apud *Procop. Th.* & *S.* adſignantur ſub aſteriſco. 32 *Alex.* & *C.* συντελεσθῇ ὅσα ἠθέλησα.
33 ſic eſt apud *Cyrill.* & *Procop.* & *Juſt. Mart.* ſed *C.* ἀχθήσεσθε. in *aliis*, διαχθήσεσθε. idque *Hier.* eſt ſecutus.
34 P. ὁ δὲ Σύμ. φησίν, ἀντὶ στοιβῆς ἀναβήσεται βραθύ· ἀντὶ δὲ κνιδὸς ἀναβήσεται μυρσίνη. pro στοιβῆς *Aq.* & *Th.* κονύζης. & * dein pro κονύζης, al. ἀκαλήφης. 35 in *quibuſdam ll.* eſt, κυρίῳ, quod cum *Hebr.* convenit.
Cap. 56. 1 *Mſ. Alex.* ποιήσατε. 2 *Alex.* ἤγγισεν. 3 γὰρ *C* deeſt. 4 P. ἡ κατὰ τοὺς λοιποὺς, τὴν δικαιοσύνην. 5 *C.* βεβηλοῦν αὐτὰ, καί. 6 *C.* ποιεῖ. 7 *Alex.* ἀδίκημα.

προσκεί-

προσκείμενος πρὸς κύριον, [8]Ἀφοριεῖ με ἄ-
ρα κύριος ἀπὸ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ· καὶ μὴ λεγέτω ὁ
εὐνοῦχος, Ὅτι [9]ξύλον ἐγώ εἰμι ξηρόν.
4 [10]Τάδε λέγει κύριος τοῖς εὐνούχοις, [11]ὅσοι ἂν
φυλάξωνται τὰ σάββατά μου, καὶ ἐκλέξωνται
ἃ ἐγὼ θέλω, καὶ ἀντέχωνται τῆς διαθήκης μου,
5 Δώσω αὐτοῖς ἐν τῷ οἴκῳ μου, καὶ ἐν τῷ τείχει
μου [12]τόπον ὀνομαστὸν, [13]κρείττω υἱῶν καὶ θυ-
γατέρων, ὄνομα αἰώνιον δώσω αὐτοῖς, καὶ οὐκ
6 ἐκλείψει· [14]Καὶ τοῖς ἀλλογενέσι τοῖς
προσκειμένοις [15]κυρίῳ δουλεύειν αὐτῷ, καὶ ἀ-
γαπᾷν τὸ ὄνομα κυρίου, τοῦ εἶναι αὐτῷ εἰς δού-
λους καὶ δούλας· καὶ πάντας τοὺς φυλασσομένους
τὰ σάββατά μου μὴ [16]βεβηλοῦν, καὶ ἀντεχομέ-
7 νους τῆς διαθήκης μου, Εἰσάξω αὐτοὺς εἰς
τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου, καὶ εὐφρανῶ αὐτοὺς ἐν
τῷ οἴκῳ τῆς προσευχῆς μου· τὰ ὁλοκαυτώμα-
τα αὐτῶν, καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν ἔσονται δεκταὶ
ἐπὶ [17]τὸ θυσιαστήριόν μου. ὁ γὰρ οἶκός μου, οἶ-
κος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσι τοῖς ἔθνε-
8 σιν, Εἶπε [18]κύριος ὁ συνάγων τοὺς διε-
σπαρμένους Ἰσραὴλ, ὅτι συνάξω ἐπ᾽ αὐτὸν συν-
9 αγωγήν. [19]Πάντα τὰ θηρία τὰ ἄγρια,
δεῦτε, φάγετε, πάντα τὰ θηρία τοῦ δρυμοῦ.
10 [20]Ἴδετε, ὅτι [21]ἐκτετύφλωνται πάντες, οὐκ ἔ-
γνωσαν [22], [23]κύνες [24]ἐνεοὶ οὐ δυνήσονται ὑλα-
κτεῖν, [25]ἐνυπνιαζόμενοι κοίτην, φιλοῦντες νυ-
11 στάξαι. Καὶ οἱ κύνες ἀναιδεῖς τῇ ψυχῇ,
οὐκ εἰδότες πλησμονήν· καί εἰσι πονηροὶ οὐκ
εἰδότες σύνεσιν, πάντες [26]ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἐξη-
κολούθησαν, [27]ἕκαστος κατὰ τὸ [28]ἑαυτοῦ.

Κεφ. νζ΄. 57.

1 [1]Ἴδετε [2]ὡς ὁ δίκαιος ἀπώλετο, καὶ [3]οὐδεὶς
ἐκδέχεται τῇ καρδίᾳ, καὶ ἄνδρες δίκαιοι αἴ-
ρονται, καὶ οὐδεὶς [4]κατανοεῖ. ἀπὸ γὰρ προσώπου
2 ἀδικίας ἦρται ὁ δίκαιος. Ἔσται ἐν εἰ-
ρήνῃ ἡ ταφὴ αὐτοῦ, ἦρται ἐκ τοῦ μέσου.
3 Ὑμεῖς δὲ [5]προσαγάγετε ὧδε υἱοὶ ἄνομοι,
4 σπέρμα μοιχῶν καὶ πόρνης. Ἐν τίνι ἐνε-
τρυφήσατε; καὶ ἐπὶ τίνα ἠνοίξατε τὸ στόμα ὑ-
μῶν; καὶ ἐπὶ τίνα ἐχαλάσατε τὴν γλῶσσαν
ὑμῶν; οὐχ ὑμεῖς ἐστὲ τέκνα ἀπωλείας; σπέρ-
5 μα [6]ἄνομον. [7]Οἱ παρακαλοῦντες [8]εἴ-
δωλα ὑπὸ δένδρα δασέα, σφάζοντες τὰ τέ-
κνα αὐτῶν ἐν ταῖς φάραγξιν ἀναμέσον [9]τῶν
6 πετρῶν; [10]Ἐκείνη σου ἡ μερὶς, οὗτός σου
ὁ κλῆρος, κἀκείνοις ἐξέχεας σπονδὰς, [11]καὶ
τούτοις ἀνήνεγκας θυσίας. ἐπὶ τούτοις [12]οὖν οὐκ
7 ὀργισθήσομαι; Ἐπ᾽ ὄρος ὑψηλὸν καὶ μετ-
έωρον, ἐκεῖ σου ἡ κοίτη, καὶ ἐκεῖ ἀνεβίβασας
8 [13]θυσίας σου, Καὶ ὀπίσω τῶν σταθμῶν τῆς
θύρας σου ἔθηκας μνημόσυνά [14]σου. ᾤου, ὅτι
ἐὰν [15]ἀπ᾽ ἐμοῦ ἀποστῇς, πλεῖόν τι ἕξεις; [16]ἠ-
9 γάπησας τοὺς κοιμωμένους μετὰ σοῦ, Καὶ
ἐπλήθυνας τὴν πορνείαν σου μετ᾽ αὐτῶν, [17]καὶ
πολλοὺς ἐποίησας [18]τοὺς μακρὰν ἀπὸ σοῦ, καὶ
ἀπέστειλας [19]πρέσβεις [20]ὑπὲρ τὰ ὅριά σου,
10 [21]καὶ ἐταπεινώθης ἕως ᾅδου. Ταῖς πολυο-
δίαις σου ἐκοπίασας, καὶ οὐκ εἶπας, Παύσο-
μαι ἐνισχύουσα, ὅτι ἔπραξας ταῦτα, δια-

---

8 *Ald.* C. λέγων, ἀφορισμῷ ἀφοριεῖ. ſed ἀφορισμῷ non eſt apud *Cyrill.* & apud *Procop.* nomine *Th.* adſcribitur margini, addito aſteriſco. 9 *Alex.* & C. ἐγώ εἰμι ξύλον ξηρόν. 10 C. M * οἱ Γ. Ὅτι τάδε. 11 *Ald.* ὅτι ἐάν. 12 P. ἡ κατὰ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνευτάς· χεῖρα καὶ ὄνομα βέλτιον υἱῶν καὶ θυγατέρων. 13 *Alex.* κρείσσων. 14 *Ald.* Καὶ τοῖς ἐκλεκτοῖς ἀλλογενέσι. 15 *Alex.* πρὸς κύριον. 16 C. βεβηλοῦν αὐτὰ, καί. 17 *Alex.* τοῦ θυσιαστηρίου μου. 18 C. κύριος κύριος. 19 P. κατὰ τὸν Ἀκ. ἀντὶ τοῦ, πάντα τὰ θηρία, πᾶν ζῶον αὐτοῦ εἴρηται· καὶ πάλιν, πάντα τὰ ζῶα αὐτοῦ. 20 P. Σύμ. καὶ Θεοδ. οἱ σκοποὶ αὐτοῦ, φασὶ, τυφλοί· Ἀκ. δὲ σκοπευταί. 21 *Alex.* πάντες ἐκτετύφλωνται. 22 *Alex.* addit φρονῆσαι. ſic etiam M. in margine vero ÷ οἱ Γ. ὅμως. 23 *Alex.* M. C. πάντες κύνες. *Ald.* Ἴδετε πάντες κύνες. 24 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐνεοὶ, Σύμ. ἄλαλοι· Ἀκ. δὲ, μογιλάλοι. 25 P. Σύμ. μέν φησιν, ὁραματισταὶ κοιμώμενοι, ἀγαπῶντες νυστάζειν. ὁ δὲ Ἀκ. φανταζόμενοι κοιμώμενοι, ἀγαπῶντες νυστάξαι. 26 *Alex.* ἐν ταῖς ὁδοῖς. 27 M ÷ Ἀ. ἀνὴρ εἰς πλεονεξίαν αὐτοῦ. Θ. Σ. ἕκαστος εἰς τὴν πλεονεξίαν αὐτοῦ. 28 *Alex.* αὐτό. *Ald.* C. ἑαυτοῦ πλεονέκτημα ἅμα (*Ald.* deeſt) ἀπ᾽ ἄκρου αὐτοῦ (*Ald.* ἐπ᾽ ἄκρα αὐτῶν.) Δεῦτε λάβωμεν οἶνον, καὶ οἰνοφλυγήσωμεν μέθη (*Ald.* μέθην) καὶ ἔσται τοιαύτη ἡμέρα αὔριον μεγάλη μᾶλλον σφόδρα. *Ald.* pro μᾶλλον σφόδρα habet περὶ σέ. Sed Ὡς σφόδρα initium cap. ſequentis in *Ald.* videntur huc pertinere ſed illa, πλεονέκτημα &c. *Hier.* teſtatur ex *Hebr.* eſſe addita, nec *Cyrill.* hab. & ſic fere apud *Procop.* *Theod.* attribuuntur, aſteriſco notata.

Cap. 57. 1 *Ald.* Ὡς σφόδρα ἴδετε. 2 ſic & M. al. ὡς δίκαιος. 3 M. *Ald.* C. οὐδεὶς ἀνὴρ ἐκδέχεται. 4 M * οἱ Γ. ἀνήρ. 5 M ÷ Ἀ. Σ. ἐγγίσατε. Θ. προσαγάγετε. & mox pro μοιχῶν, *Th.* ὠνεινά, *S.* ἐνοιωνιστρίας. 6 *Ald.* C. ἄτιμον. 7 ita leg. *Cyrill.* & *Procop.* *Hier.* *Qui vocatis idola.* 8 *Alex.* τὰ εἴδωλα. *Ald.* C. ἐπὶ τὰ εἴδωλα. 9 M * Ἀ. ἄκρων. 10 M * ἐν ταῖς μερίσι φάραγγος. 11 *Alex.* κἀκείνοις. 12 οὖν C. deeſt. 13 *Alex.* θυσίας, Καὶ ὀπίσω. C. θῦσαι θυσίας σου, Καὶ ὀπίσω. M. tantum θυσίας habet, cum * οἱ Γ. θυσιάσαι. 14 *Alex.* ᾤου, ὅτι. C. σου ἐλογίσθης, ὅτι. 15 C. ἀποστῇς ἀπ᾽ ἐμοῦ, πλεῖόν. 16 P. κατὰ δὲ τοὺς λοιπούς, ἠγάπησας τὴν κοίτην αὐτῶν. M. hiſce proxime præmittit ſub aſteriſco Θ. adſcripto; ἐπλάτυνας τὴν κοίτην σου, καὶ διέθου σαυτὴν παρ᾽ αὐτοῦ. 17 ÷ Ἀ. Σ. Θ. καὶ ἐπλήθυνας. 18 M ÷ Ἀ. συνθέσεις σου. Θ. μυρεψοὺς σου. Σ. τὰ μυρέψιά σου. 19 Σ. apud P. ὅμηρα. 20 M ÷ Ἀ. Σ. Θ. ἕως εἰς μακρὰν, καὶ ἐταπεινώθης ἕως. 21 *Alex.* *Ald.* M. καὶ ἐπέστρεψας, (*Alex.* ἀπέστρεψας) καὶ ἐταπεινώθης.

11 τοῦτο [22] οὐ κατεδεήθης μου. [23] Τίνα εὐ-
λαβηθεῖσα ἐφοβήθης, καὶ ἐψεύσω με, καὶ οὐκ
ἐμνήσθης [24], οὐδὲ ἔλαβές με εἰς τὴν [25] διάνοιαν,
οὐδὲ εἰς τὴν καρδίαν σου; [26] καὶ ἐγώ σε ἰδὼν παρ-
12 ορῶ, καὶ ἐμὲ οὐκ ἐφοβήθης. [27] Καὶ ἐγὼ
ἀπαγγελῶ τὴν δικαιοσύνην [28] σου, καὶ τὰ κακά
13 σου, ἃ οὐκ [29] ὠφελήσει σε, [30] Ὅταν ἀ-
ναβοήσῃς, [31] ἐξελέσθωσάν σε ἐν τῇ θλίψει σου·
τούτους γὰρ πάντας ἄνεμος λήψεται, καὶ ἀποί-
σει καταιγίς. [32] οἱ δὲ ἀντεχόμενοί μου κτήσονται
γῆν, καὶ κληρονομήσουσι τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου·
14 Καὶ ἐροῦσι, Καθαρίσατε ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ
ὁδοὺς, καὶ ἄρατε σκῶλα ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τοῦ λαοῦ μου.
15 Τάδε λέγει [33] ὁ ὕψιστος, [34] ἐν ὑψηλοῖς κατοι-
κῶν [35] τὸν αἰῶνα, Ἅγιος ἐν ἁγίοις, ὄνομα αὐ-
τῷ, [36] ὕψιστος ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος, καὶ
ὀλιγοψύχοις διδοὺς μακροθυμίαν, καὶ [37] διδοὺς
ζωὴν τοῖς συντετριμμένοις τὴν καρδίαν.
16 [38] Οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἐκδικήσω ὑμᾶς, οὐδὲ δια-
παντὸς ὀργισθήσομαι ὑμῖν· πνεῦμα γὰρ παρ' ἐ-
μοῦ [39] ἐξελεύσεται, καὶ [40] πνοὴν πᾶσαν ἐγὼ ἐ-
17 ποίησα. Δι' ἁμαρτίαν βραχύ τι ἐλύ-
πησα αὐτὸν, καὶ ἐπάταξα αὐτὸν, καὶ ἀπέστρε-
ψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτοῦ, καὶ [41] ἐλυπή-
θη, καὶ ἐπορεύθη στυγνὸς ἐν ταῖς ὁδοῖς [42] αὐτοῦ.
18 Τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ ἑώρακα, καὶ ἰασάμην αὐτὸν,
καὶ παρεκάλεσα αὐτὸν, καὶ ἔδωκα αὐτῷ παρά-
19 κλησιν ἀληθινὴν, Εἰρήνην [43] ἐπ' εἰρήνῃ
τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγὺς οὖσι. καὶ εἶπε κύριος,
20 Ἰάσομαι αὐτοὺς, [44] Οἱ δὲ ἄδικοι [45] κλυ-
δωνισθήσονται, καὶ ἀναπαύσασθαι οὐ δυνήσονται.
21 Οὐκ ἔστι χαίρειν τοῖς ἀσεβέσιν, εἶπεν [46] ὁ θεός.

Κεφ. νη'. 58.

1 Ἀναβόησον ἐν ἰσχύϊ, καὶ μὴ φείσῃ, ὡς [1] σάλ-
πιγγι ὕψωσον τὴν φωνήν σου καὶ ἀνάγγειλον τῷ
λαῷ μου τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν, καὶ τῷ οἴκῳ
2 Ἰακὼβ τὰς ἀνομίας αὐτῶν. Ἐμὲ ἡμέ-
ραν ἐξ ἡμέρας [2] ζητοῦσι, καὶ γνῶναί μου τὰς
ὁδοὺς ἐπιθυμοῦσιν, ὡς [3] λαὸς δικαιοσύνην [4] πε-
ποιηκὼς καὶ κρίσιν θεοῦ αὐτοῦ μὴ ἐγκαταλελοι-
πώς. αἰτοῦσί με νῦν κρίσιν δικαίαν, καὶ ἐγγί-
3 ζειν θεῷ ἐπιθυμοῦσι, Λέγοντες, [5] Τί
ὅτι ἐνηστεύσαμεν, καὶ οὐκ εἶδες; ἐταπεινώσα-
μεν τὰς ψυχὰς ἡμῶν, καὶ [6] οὐκ ἔγνως; ἐν γὰρ
ταῖς ἡμέραις τῶν νηστειῶν ὑμῶν [7] εὑρίσκετε τὰ θε-
λήματα ὑμῶν, καὶ πάντας [8] τοὺς ὑποχειρίους
4 ὑμῶν ὑπονύσσετε. [9] Εἰ εἰς κρίσεις καὶ
μάχας νηστεύετε, καὶ τύπτετε πυγμαῖς ταπει-
νὸν, ἱνατί μοι νηστεύετε ὡς σήμερον, ἀκουσθῆ-
5 ναι ἐν κραυγῇ τὴν φωνὴν ὑμῶν; Οὐ ταύ-
την τὴν νηστείαν [10] ἐξελεξάμην, καὶ ἡμέραν τα-
πεινοῦν ἄνθρωπον τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. οὐδ' ἂν
κάμψῃς ὡς κρίκον τὸν τράχηλόν σου, καὶ σάκ-
κον καὶ σποδὸν [11] ὑποστρώσῃ, οὐδ' [12] οὕτω κα-
6 λέσετε [13] νηστείαν δεκτήν. Οὐχὶ τοιαύ-
την [14] νηστείαν ἐξελεξάμην, λέγει κύριος·
ἀλλὰ λύε πάντα σύνδεσμον ἀδικίας, διάλυε
στραγγαλιὰς [15] βιαίων συναλλαγμάτων, ἀπό-
στελλε τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει, καὶ [16] πᾶσαν
7 συγγραφὴν ἄδικον διάσπα. Διάθρυ-
πτε πεινῶντι τὸν ἄρτον σου, καὶ πτωχοὺς ἀστέγους
[17] εἴσαγε εἰς τὸν οἶκόν σου· ἐὰν ἴδῃς γυμνὸν, πε-
ρίβαλε, καὶ ἀπὸ τῶν οἰκείων τοῦ σπέρματός σου
8 οὐχ [18] ὑπερόψῃ. Τότε ῥαγήσεται πρωϊ-

---

22 P. ἢ κατὰ τὸν Ἀκ. οὐκ ἐλιτάνευσας, ὥστε τυχεῖν ἀφέσεως. 23 P. ὁ δὲ Ἀκ. ἀντὶ τοῦ, Τίνα εὐλαβηθεῖσα &c. Διέμενες δὲ φησιν, ἐξ αἰῶνος ἄφοβος καὶ ἀνευλαβής. 24 Alex. M. Ald. C. μου. quin etiam Lat. versio in Vatic. hab. mei. 25 C. διανοιάν σου, οὐδέ. 26 Alex. κἀγώ. 27 Alex. Κἀγὼ ἀπαγγέλλω. C. Καὶ ἐγὼ ἀπαγγελῶ. 28 Alex. μου. M. etiam hab. μου cum ÷ οἱ Γ. ὅμως. 29 Alex. Ald. C. ὠφελήσουσίν σε. sic etiam M. cum ÷ οἱ Γ. οἱ Ο. ὠφελήσει. 30 C. Ὅτ' ἄν. 31 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐξελέσθωσάν σε ἐν τῇ θλίψει σου, Σύμ. ἐξελέσθωσάν σε, φησιν, αἱ συναγωγαί σου. 32 C. οἱ δὲ ἀντεχόμενοι ἐν ἐμοὶ &c. S. ὁ δὲ ἐν ἐμοὶ πεποιθὼς, κτήσεται γῆν, καὶ κληρονομήσει τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου. καὶ ἐρεῖ, εὐθεῖαν ὁδὸν ποιεῖτε. 33 M. Alex. & C. κύριος ὁ ὕψιστος. M. deinde in margine * οἱ Γ. ὅτι. 34 Alex. ὁ ἐν ὑψηλοῖς. 35 C. εἰς τόν. 36 M. Alex. Ald. C. κύριος ὕψιστος. 37 al. δούς. 38 Alex. Καὶ οὐκ. 39 Aq. S. Th. προελεύσεται. 40 al. πνοὰς πάσας. 41 C. ἐλυπήθην. 42 M * τῆς καρδίας· tanquam inserenda inter ὁδοῖς & αὐτοῦ 43 Ald. C. ἐπ' εἰρήνην. 44 P. κατὰ δὲ Σύμ. οἱ δὲ ἀσεβεῖς ὡς θάλασσα ἐκβρασσομένη· Ἡσυχάσαι γὰρ οὐ δυνήσονται, καὶ ἐκβρασθήσονται παρὰ τὰ ὕδατα αὐτῆς, καὶ καταπάτημα καὶ πηλός. ὁ δὲ Ἀ. καὶ ἐκβράσσει ὕδατα αὐτῆς καταπάτημα καὶ πηλόν. 45 Alex. Ald. C. οὕτως κλυδωνισθήσονται. 46 Alex. & C. κύριος ὁ θεός.

Cap. 58. 1 Ms. Alex. & M. Ald. ed. & C. σάλπιγγα. Ἀ. κερατίνῃ. Θ. Σ. κερατίνης. 2 Alex. & C. ζητήσουσιν. 3 M * ὁ· quod post λαὸς interserendum. 4 Alex. θεοῦ. 5 Τί Ald. deest. 6 Alex. οὐ προσέσχες. 7 Hier. juxta 70. hab. inveniuntur. atque ita citant Tertull. & Cypr. unde in aliis est, εὑρίσκεται. 8 S. & Th. τοὺς ὑπόχρεως ὑμῶν. & pro ὑπονύσσετε habent, ἀπαιτεῖτε. M * οἱ Γ. ἰδοὺ præmittunt τῷ ὑπονύσσετε. C. hab. νύσσετε. 9 Alex. Εἰς κρίσεις. M. Ald. C. Εἰς κρίσεις. 10 M. Ald. ἐγὼ ἐξελεξάμην. M. voci ἐξελεξάμην addit, λέγει κύριος παντοκράτωρ. 11 C. ὑποστρώσῃς. 12 Alex. οὕτως. 13 M. post νηστείαν * Θ. Σ. καὶ ἡμέραν. 14 Alex. νηστείαν ἐγὼ ἐξελεξάμην. C. ἐγὼ ἐξελεξάμην νηστείαν. 15 Aq. πλάνης. S. ἐκκλίσεως. Th. κλοιοῦ. 16 S. πᾶν συνάλλαγμα ψευδὲς διαῤῥήξοι. 17 C. εἴσαγαγε. 18 Alex. M. ὑπερόψῃ.

μον τὸ φῶς σου, καὶ τὰ [19] ἰάματά σου ταχὺ ἀ-
νατελεῖ· καὶ προπορεύσεται ἔμπροσθέν σου ἡ
δικαιοσύνη σου, καὶ ἡ δόξα τοῦ θεοῦ περιστελεῖ
9 σε. Τότε βοήσῃ, καὶ ὁ [20] θεὸς εἰσακού-
σεταί σου, ἔτι λαλοῦντός σου ἐρεῖ, Ἰδοὺ πάρει-
μι. [21] ἐὰν ἀφέλῃς ἀπὸ σοῦ [22] σύνδεσμον, καὶ
10 [23] χειροτονίαν, καὶ ῥῆμα γογγυσμοῦ, Καὶ
δῷς πεινῶντι τὸν [24] ἄρτον ἐκ ψυχῆς σου, καὶ ψυ-
χὴν τεταπεινωμένην ἐμπλήσῃς, τότε [25] ἀνα-
τελεῖ ἐν τῷ σκότει τὸ φῶς σου, καὶ τὸ σκότος
11 σου ὡς μεσημβρία, Καὶ ἔσται ὁ θεός
[26] σου μετὰ σοῦ διαπαντός· καὶ ἐμπλησθήσῃ καθά-
περ ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου, καὶ τὰ ὀστᾶ σου πιαν-
θήσεται· καὶ ἔσται ὡς κῆπος μεθύων, καὶ ὡς πη-
12 γὴ ἣν μὴ ἐξέλιπεν [27] ὕδωρ. Καὶ οἰκοδο-
μηθήσονταί [28] σου αἱ ἔρημοι αἰώνιοι, καὶ ἔσται
[29] τὰ θεμέλιά σου αἰώνια [30] γενεῶν γενεαῖς, καὶ
[31] κληθήσῃ [32] οἰκοδόμος φραγμῶν, καὶ [33] τὰς
13 τρίβους σου ἀναμέσον παύσεις. Ἐὰν ἀπο-
στρέψῃς τὸν πόδα σου ἀπὸ τῶν σαββάτων, τοῦ μὴ
ποιεῖν τὰ θελήματά σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἁγίᾳ,
καὶ καλέσεις τὰ σάββατα τρυφερά, ἅγια τῷ
[34] θεῷ· [35] οὐκ ἀρεῖς τὸν πόδα σου ἐπ' ἔργῳ, οὐδὲ
λαλήσεις λόγον ἐν ὀργῇ ἐκ τοῦ στόματός σου,
14 Καὶ ἔσῃ πεποιθὼς ἐπὶ κύριον· καὶ ἀναβιβάσει
σε ἐπὶ τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς, καὶ ψωμιεῖ σε τὴν
κληρονομίαν Ἰακὼβ τοῦ πατρός σου· τὸ γὰρ στό-
μα κυρίου ἐλάλησε ταῦτα.

Κεφ. νθ'. 59.

1 ΜΗ' οὐκ ἰσχύει ἡ χεὶρ κυρίου τοῦ σῶσαι; ἢ
ἐβάρυνε τὸ οὖς αὐτοῦ [1] τοῦ μὴ εἰσακοῦσαι;
2 Ἀλλὰ τὰ ἁμαρτήματα ὑμῶν [2] διιστῶσιν ἀναμέ-
σον ὑμῶν [3] καὶ ἀναμέσον τοῦ θεοῦ, καὶ διὰ τὰς
ἁμαρτίας ὑμῶν ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον [4] ἀφ'
3 ὑμῶν τοῦ μὴ ἐλεῆσαι. Αἱ γὰρ χεῖρες ὑμῶν
[5] μεμολυσμέναι αἵματι, καὶ οἱ δάκτυλοι ὑμῶν
[6] ἐν ἁμαρτίαις, τὰ δὲ χείλη ὑμῶν [7] ἐλάλη-
σεν ἀνομίαν, καὶ ἡ γλῶσσα ὑμῶν ἀδικίαν [8] με-
4 λετᾷ. [9] Οὐθεὶς λαλεῖ δίκαια, οὐδέ ἐστι
κρίσις ἀληθινή· πεποίθασιν ἐπὶ ματαίοις, καὶ
λαλοῦσι κενά, ὅτι κύουσι [10] πόνον, καὶ τίκτουσιν
5 ἀνομίαν. Ὠὰ ἀσπίδων ἔρρηξαν, καὶ ἱ-
στὸν ἀράχνης ὑφαίνουσι, καὶ [11] ὁ μέλλων τῶν ᾠῶν
αὐτῶν φαγεῖν, [12] συντρίψας οὔριον, εὗρε καὶ
6 ἐν αὐτῷ [13] βασιλίσκον. Ὁ ἱστὸς αὐτῶν
οὐκ ἔσται [14] εἰς ἱμάτιον, οὐδὲ μὴ περιβάλωνται
ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτῶν· τὰ γὰρ ἔργα αὐτῶν, [15] ἔρ-
7 γα ἀνομίας. Οἱ δὲ πόδες αὐτῶν ἐπὶ
πονηρίαν τρέχουσι, ταχινοὶ ἐκχέαι αἷμα,
καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν, διαλογισμοὶ [16] ἀ-
πὸ φόνων. σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς
8 ὁδοῖς αὐτῶν, Καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ [17] οἴ-
δασι, καὶ οὐκ ἔστι κρίσις ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν.
αἱ γὰρ τρίβοι αὐτῶν διεστραμμέναι, ἃς διο-
9 δεύουσι, καὶ οὐκ οἴδασιν εἰρήνην. Δια-
τοῦτο ἀπέστη ἡ κρίσις ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐ μὴ κα-
ταλάβῃ αὐτοὺς δικαιοσύνη. ὑπομεινάντων αὐ-
τῶν φῶς ἐγένετο αὐτοῖς σκότος, μείναντες αὐ-
γὴν ἐν [18] ἀωρίᾳ [19] περιεπάτησαν.
10 [20] Ψηλαφήσουσιν ὡς τυφλοὶ τοῖχον, καὶ ὡς οὐχ
ὑπαρχόντων ὀφθαλμῶν ψηλαφήσουσι· καὶ πε-
σοῦνται ἐν μεσημβρίᾳ ὡς ἐν μεσονυκτίῳ, ὡς ἀ-
11 ποθνήσκοντες στενάξουσιν· Ὡς [21] ἄρκος
καὶ ὡς περιστερὰ ἅμα πορεύσονται. ἀνεμείνα-
μεν κρίσιν, καὶ οὐκ ἔστι σωτηρία, μακρὰν ἀφ-
12 έστηκεν ἀφ' ἡμῶν. Πολλὴ γὰρ ἡμῶν ἡ ἀ-

19 *Tertull. Cypr. Ambr.* & *Aug.* ita hunc locum citant, quasi legerint, *ἱμάτια*, unde *Hier. Latini*, ait, *interpp.* ducti nominis similitudine *ἱμάτια*, i. e. *vestimenta* posuerunt. *Aq.* hæc ita vertit, ἡ οὐλὴ τοῦ τραύματός σου ταχὺ ἐπουλωθήσεται. 20 *C.* κύριος. 21 M. Θ. Σ. ἐὰν ἀφέλῃς ἐκ μέσου σου κλοιὸν ἐκτείνοντα δάκτυλον. 22 *Aq.* πλάνην. 23 *Aq.* & *S.* δάκτυλον ἐκτεταμένον. 24 *Alex.* ἄρτον σου. 25 *Ald.* ἀναγγελεῖ. 26 *Alex.* σου διαπαντός. 27 M * οἱ Γ. ὕδατος, ἧς. post ὕδωρ in *Alex.* & *Ald.* hæc seqq. καὶ τὰ ὀστᾶ σου ὡς βοτάνη ἀνατελεῖ, καὶ πιανθήσεται, καὶ κληρονομήσουσι γενεὰς γενεῶν. quæ hab. *Cyrill.* & *Procop.* at *Hier.* in *Hebr.* ait, non habetur, sed ne in 70. quidem *emendatis & veris exemplaribus.* 28 *C.* σοι. 29 *Alex.* σου τὰ θεμέλια. 30 *Ald. C.* ἐν (*Ald.* deest) γενεαῖς γενεῶν. M. * Ἀ. Σ. ἀναστήσεις addunt. 31 P. κατὰ δὲ τὸν Σύμ· κληθήσῃ τειχίζων διακοπήν. 32 *Aq.* περιφράκτισμα χολῆς. *S.* τοῖχον ἀνθιστῶν τῷ πλήσσοντι. 33 *Alex.* τὰς τρίβους τὰς ἀναμέσον. *C.* τοὺς λίθους τοὺς ἀναμέσον τῶν τρίβων. mox M ÷ τοῦ καθῆσθαι Σ. εἰς τὸ οἰκεῖσθαι. Θ. τοῦ οἰκεῖσθαι. 34 *Alex.* M. *Ald. C.* θεῷ σου. 35 M. οὐκ ἀρεῖς. versio tamen Lat. hab. ibidem, *non levabis.*

Cap. 59. 1 *C.* μή. 2 *Ms. Alex.* διαστῶσιν. 3 *Alex.* καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας. *C.* καὶ τοῦ θεοῦ, καὶ δ. τ. ἁμ. 4 *Alex.* αὐτοῦ ἀφ'. 5 *Alex.* μεμολυμμέναι. 6 ἐν *C.* deest. 7 *C.* ἐλάλησαν. 8 *C.* ἐμελέτα. 9 *Alex.* Οὐδείς. *C.* οὐδ' εἷς. 10 *C.* φόνον. 11 *Euseb.* οἱ λοιποί, ὁ ἐσθίων ἐκ τῶν ᾠῶν αὐτῶν, ἀποθανεῖται. 12 P. κατὰ δὲ τὸν Ἀ. καὶ τὸ θαλφθὲν ἐσχίσθη ἔχιδνα. κατὰ δὲ Σύμ. τὸ δὲ συνεστραμμένον ἀποῤῥαγὲν ἔσται ἀσπίς. κατὰ δὲ Θεοδ. τὸ θαλφθὲν ἐρράγη ἀσπίς. 13 *Alex.* βασιλίσκος. *S.* & *Th.* ἀσπίδα. *Aq.* ἔχιδναν. 14 *Ald.* ὡς. 15 M * Θ. καὶ ἔργον ἀδικίας ἐν χερσὶν αὐτῶν. 16 sic *Cyrill.* leg. *Alex.* & *C.* vero hab. ἀφρόνων. quomodo leg. *Hier.* & *Eusib.* l. 11. Euang. demonstr. *quidam*, ἀποφωλίων. M ÷ Σ. ἀνομίας. Θ. ἀδικίας. Ἀ. ἀνωφελοῦς. 17 *Alex.* M ÷ ἔγνωσαν. 18 *C.* σκότει. 19 M ÷ οἱ Γ. περιπατήσομεν. 20 M ÷ διαψηλαφήσομεν. Θ. ὅμως τε Ο. 21 al. ἄρκτος. dein P. Σύμ. δὲ καὶ Θεοδ. ἐξέδωκαν· ὡς περιστερὰ μελέτῃ μελετήσομεν. ὁ δὲ Ἀκ. ὡς περιστεραὶ φθόγγῳ φθεγξόμεθα.

νομία ἐναντίον σου, καὶ αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν ἀντ-
έστησαν ἡμῖν· αἱ γὰρ ἀνομίαι ἡμῶν ἐν ἡμῖν, καὶ
13 τὰ ἀδικήματα ἡμῶν ἔγνωμεν. [22] Ἠσε-
βήσαμεν καὶ ἐψευσάμεθα, καὶ ἀπέστημεν [23] ὄ-
πισθεν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν· ἐλαλήσαμεν ἄδικα, καὶ
ἠπειθήσαμεν· ἐκύομεν, καὶ ἐμελετήσαμεν ἀπὸ
14 καρδίας ἡμῶν λόγους ἀδίκους· Καὶ ἀπ-
εστήσαμεν [24] ὀπίσω τὴν κρίσιν, καὶ ἡ δικαιοσύ-
νη μακρὰν ἀφέστηκεν [25]· ὅτι [26] κατηναλώθη
ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἡ ἀλήθεια, καὶ δι' εὐθείας
15 οὐκ [27] ἐδύναντο διελθεῖν. Καὶ ἡ ἀλήθεια
ἦρται, καὶ μετέστησαν τὴν διάνοιαν [28] τοῦ συνι-
έναι. καὶ εἶδε κύριος, καὶ οὐκ ἤρεσεν αὐτῷ,
16 ὅτι οὐκ ἦν κρίσις. Καὶ εἶδε, καὶ οὐκ ἦν
ἀνήρ, καὶ κατενόησε, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀντιληψό-
μενος· [29] καὶ ἠμύνατο αὐτοὺς τῷ βραχίονι αὐ-
τοῦ, καὶ τῇ ἐλεημοσύνῃ [30] ἐστηρίσατο.
17 Καὶ ἐνεδύσατο δικαιοσύνην ὡς θώρακα, καὶ
περιέθετο περικεφαλαίαν σωτηρίου ἐπὶ τῆς κε-
φαλῆς, καὶ περιεβάλετο ἱμάτιον ἐκδικήσεως,
18 καὶ τὸ περιβόλαιον [31] αὐτοῦ, Ὡς ἀντα-
ποδώσων ἀνταπόδοσιν ὄνειδος [32] τοῖς ὑπε-
19 ναντίοις. Καὶ φοβηθήσονται οἱ ἀπὸ δυ-
σμῶν τὸ ὄνομα κυρίου, καὶ οἱ [33] ἀπ' ἀνατολῶν
ἡλίου τὸ ὄνομα τὸ ἔνδοξον. ἥξει γὰρ ὡς ποταμὸς
βίαιος [34] ἡ ὀργὴ παρὰ κυρίου, ἥξει μετὰ θυμοῦ.
20 [35] Καὶ ἥξει [36] ἕνεκεν Σιὼν ὁ ῥυόμενος, [37] καὶ
21 ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ [38]. Καὶ
αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη, εἶπε κύριος·
τὸ πνεῦμα τὸ ἐμόν, ὅ ἐστιν ἐπὶ σοί, καὶ τὰ
[39] ῥήματα ἃ ἔδωκα εἰς τὸ στόμα σου, οὐ μὴ [40] ἐκ-
λίπῃ ἐκ τοῦ στόματός σου, καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ
σπέρματός σου· [41] εἶπε γὰρ κύριος ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ
εἰς τὸν αἰῶνα.

Κεφ. ξ'. 60.

1 [1] Φωτίζου φωτίζου [2] Ἱερουσαλήμ, ἥκει γάρ σου
τὸ φῶς, καὶ ἡ δόξα κυρίου ἐπὶ σὲ ἀνατέταλ-
2 κεν. [3] Ἰδοὺ σκότος [4] καλύψει γῆν, καὶ
γνόφος ἐπ' ἔθνη, [5] ἐπὶ δὲ σὲ φανήσεται κύριος,
3 καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ ἐπὶ σὲ ὀφθήσεται. Καὶ
πορεύσονται [6] βασιλεῖς τῷ φωτί σου, καὶ [7] ἔ-
4 θνη [8] τῇ λαμπρότητί σου. Ἆρον κύκλῳ τοὺς
ὀφθαλμούς σου, καὶ ἴδε συνηγμένα [9] τὰ τέκνα
σου. [10] ἥκασι πάντες οἱ υἱοί σου μακρόθεν, καὶ
αἱ θυγατέρες σου ἐπ' ὤμων ἀρθήσονται.
5 Τότε [11] ὄψῃ, [12] καὶ φοβηθήσῃ, καὶ ἐκστήσῃ τῇ
καρδίᾳ, [13] ὅτι μεταβαλεῖ εἰς σὲ πλοῦτος θα-
λάσσης, καὶ ἐθνῶν καὶ λαῶν, καὶ ἥξουσί σοι
6 Ἀγέλαι καμήλων, καὶ καλύψουσί σε κάμηλοι
Μαδιὰμ καὶ [14] Γαιφά. πάντες ἐκ Σαβὰ ἥξουσι
φέροντες χρυσίον, καὶ λίβανον [15] οἴσουσι, [16] καὶ τὸ
7 σωτήριον κυρίου εὐαγγελιοῦνται. Καὶ πάν-
τα τὰ πρόβατα Κηδὰρ [17] συναχθήσονται, καὶ
[18] κριοὶ Ναβαιὼθ [19] ἥξουσι, καὶ ἀνενεχθήσεται
δεκτὰ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου, καὶ ὁ οἶκος τῆς
8 προσευχῆς μου δοξασθήσεται. [20] Τίνες
οἵδε, ὡς νεφέλαι πέτανται, καὶ [21] ὡσεὶ πε-
9 ριστεραὶ σὺν νοσσοῖς [22] ἐπ' ἐμέ; [23] Ἐμὲ
αἱ νῆσοι ὑπέμειναν, καὶ πλοῖα Θαρσὶς ἐν πρώ-
τοις, ἀγαγεῖν τὰ τέκνα σου μακρόθεν, καὶ τὸν
ἄργυρον καὶ τὸν χρυσὸν [24] αὐτῶν μετ' αὐτῶν,
[25] καὶ διὰ τὸ ὄνομα κυρίου τὸ ἅγιον, καὶ διὰ τὸ

---

22 P. ὁ δὲ Σύμ. ἔγνωμεν, φησὶν, ἀδικεῖν καὶ ψεύδεσθαι κατὰ κυρίου. ὁ δὲ Ἀκ. ἀρνήσασθαι ἐν κυρίῳ· quod margo *codicis Marchaliani* sub asterisco sic notat, * Ἀ. Θ. ἐν ΠΙΠΙ (h. c. dicere, ἐν κυρίῳ cap. 1. ver. 2. sup.) Ἀλλὰ καὶ ἀπέστημεν, φησὶν, ὄπισθεν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. ἐλαλήσαμεν συκοφαντίαν. 23 *Alex. Ald.* ἀπὸ ὄπισθεν. C. ἀπό. M ÷ οἱ Ο. ὄπισθεν. Ἀ. ἀπὸ ὄπισθεν. Σ. Θ. 24 C. ἀπὸ τῆς κρίσεως. 25 *Alex.* ἀφ' ἡμῶν. 26 *Alex.* κατηναλώθη. 27 *Alex.* ἠδύναντο 28 *Alex.* αὐτῶν τοῦ * συνιναι. M. *Ald.* C. αὐτῶν τοῦ συνιέναι. 29 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, καὶ ἠμύνατο αὐτοὺς &c. τινὲς ἐκθέμενοι, καὶ ἔσωσεν αὐτῷ βραχίων αὐτοῦ· καὶ πάλιν ἀντὶ τοῦ, καὶ τῇ ἐλεημοσύνῃ αὐτοῦ ἐστηρίσατο, καὶ τῇ δικαιοσύνῃ αὐτοῦ ἐπεστηρίσατο. 30 C. ἐστηρίξατο. 31 *Alex.* C. Ὡς ἀνταποδώσων. 32 M * Θ. Σ. ταῖς νήσοις ἀνταπόδομα ἀνταποδώσει. 33 *Alex.* ἀπό. 34 P. ὀργῆς δὲ καὶ θυμοῦ, οὔτε τὸ Ἑβρ. οὔτε οἱ λοιποὶ μέμνηνται· ὁ γὰρ Ἀκ. φησὶν, ὅτι ἐλεύσεται ὡς ποταμὸς πνεῦμα κυρίου σύσσημον ἑαυτῷ· ὁ δὲ Σύμ. ἥξει ὡς ποταμὸς θλίβων τὸ πνεῦμα κυρίου ἐπείγει καὶ ἥξει. ὁ δὲ Θεοδ. ἥξει γὰρ ὡς ποταμὸς πολιορκητής· πνεῦμα κυρίου ἐσημειώθη ἐν αὐτῷ. 35 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, Καὶ ἥξει &c. Ἀκ. Καὶ ἐλεύσεται τῇ Σιὼν ἀγχιστεύων, φησίν. ὁ δὲ Σύμ. Καὶ ἥξει τῇ Σιὼν ἀγχιστεύων 36 M. *Ald* ἕνεκα. C. ἀπό. 37 P. ὁ Σύμ. καὶ τοῖς ἀποστρέψασιν ἀσέβειαν ἐν Ἰακώβ. ὁ δὲ Ἀκ. καὶ τοῖς ἀποστρέψασιν ἀθεσίαν ἐν Ἰακώβ. 38 M * Σ. εἶπε κύριος. 39 C. ῥήματα μου ἅ. 40 C. ἐκλείψῃ. 41 *Alex.* & C. εἶπεν κύριος.

Cap. 60. 1 P. ἡ κατὰ τοὺς ἄλλους· Ἀνάστηθι, φωτίσθητι. 2 P. τὸ δὲ Ἱερουσαλὴμ οὐ κεῖται παρὰ τοῖς ἄλλοις· ἀλλ' ὁ μὲν Ἀκ. Ἀνάστηθι, φωτίζου, φησὶν, ὅτι ἦλθεν φῶς σου· καὶ Σύμ. ὁμοίως καὶ τὸ Ἑβρ. 3 M * ὅτι. 4 *Alex.* καὶ γνόφος καλύπτει γῆν ἐπ' ἔθνη, ἐπὶ σέ. 5 P. ἐπὶ δὲ σὲ ἀνατελεῖ κύριος, κατὰ τοὺς λοιπούς. 6 C. ἔθνη. 7 C. βασιλεῖς ἐν τῇ. 8 M * οἱ Γ. τῆς ἀνατολῆς. 9 C. M. οἱ Γ. πάντα τά. 10 *Alex.* M. C. ἰδοὺ ἥκασιν. 11 post ὄψῃ M * Θ. καὶ χαρίσῃ (leg. χαρήσῃ) 12 P. τὸ δὲ, καὶ φοβηθήσῃ, παρὰ μὲν τοῖς λοιποῖς οὐκ ἐμφέρεται. 13 P. ὁ δὲ Σύμ. ὅταν ἐπιστραφῇ ἐπὶ σὲ τὸ πλῆθος τῆς θαλάσσης, καὶ ἡ δύναμις τῶν ἐθνῶν. 14 *Ald.* Γηφάρ. *Alex.* & C. Γαιφάρ. sic etiam M. & cum ÷ οἱ Γ. Γαιφά. 15 οἴσουσι C. deest. 16 *Alex. Ald.* καὶ λίθον τίμιον, καὶ τό. 17 M. *Ald.* C. συναχθήσονταί σοι, καί. 18 *Alex.* οἱ κριοὶ Ναβαιώθ. 19 *Alex.* M. *Ald.* C. ἥξουσίν σοι, καί. Pro ἀνενεχθήσεται. *Th.* vert. ἀναβήσονται. 20 M. *Ald.* Τίνες δὲ οἵδε. 21 *Alex.* ὡς περιστεραὶ σὺν νοσσοῖς. Pro σὺν νοσσοῖς. *S.* & *Th.* εἰς θυρίδας αὐτῶν. *Aq.* εἰς καταράκτας. 22 ἐπ' ἐμὲ *Alex.* M. *Ald.* C. desunt. 23 *Alex.* Ἐμὲ νῆσοι. 24 *Alex.* μετ' αὐτῶν, διὰ τὸ ὄνομα. 25 M ÷ οἱ Γ. τῷ ὀνόματι κυρίου Θεοῦ σου, καὶ τῷ ἁγίῳ Ἰσραήλ.

τὸ ἅγιον

10 τὸ ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ ἔνδοξον εἶναι. Καὶ
οἰκοδομήσουσιν ἀλλογενεῖς τὰ τείχη σου, καὶ οἱ
βασιλεῖς αὐτῶν παραστήσονταί σοι· διὰ γὰρ ὀρ-
γήν μου ἐπάταξά σε, καὶ διὰ [26] ἔλεον ἠγάπη-
11 σά σε. Καὶ ἀνοιχθήσονται αἱ πύλαι σου
διαπαντὸς, ἡμέρας καὶ νυκτὸς οὐ κλεισθήσονται,
εἰσαγαγεῖν πρὸς σὲ δύναμιν ἐθνῶν, καὶ [27] βα-
12 σιλεῖς αὐτῶν ἀγομένους. [28] Τὰ γὰρ ἔθνη
καὶ οἱ [29] βασιλεῖς, οἵτινες οὐ δουλεύσουσί σοι,
[30] ἀπολοῦνται, καὶ τὰ ἔθνη ἐρημίᾳ [31] ἐρημωθή-
13 σεται. Καὶ ἡ δόξα τοῦ Λιβάνου πρὸς σὲ
ἥξει, ἐν κυπαρίσσῳ καὶ πεύκῃ καὶ κέδρῳ ἅμα,
14 δοξάσαι τὸν τόπον τὸν ἅγιόν [32] μου. Καὶ
πορεύσονται πρὸς σὲ δεδοικότες υἱοὶ ταπεινω-
σάντων σε, [33] καὶ παροξυνάντων σε, καὶ κληθή-
15 σῃ Πόλις [34] Σιὼν [35] ἁγίου Ἰσραήλ· Διὰ
τὸ γεγενῆσθαί σε ἐγκαταλελειμμένην καὶ μεμισημέ-
νην, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν. καὶ θήσω σε ἀγαλ-
λίαμα αἰώνιον, εὐφροσύνην [36] γενεῶν γενεαῖς.
16 Καὶ θηλάσεις γάλα ἐθνῶν, καὶ πλοῦτον βασι-
λέων φάγεσαι, καὶ γνώσῃ, ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ
σώζων σε, καὶ ἐξαιρούμενός σε [37] θεὸς [38] Ἰσραήλ.
17 Καὶ ἀντὶ χαλκοῦ οἴσω σοι χρυσίον, ἀντὶ δὲ σι-
δήρου οἴσω σοι ἀργύριον, ἀντὶ δὲ [39] ξύλων οἴ-
σω σοι χαλκὸν, ἀντὶ δὲ λίθων, σίδηρον. καὶ
δώσω τοὺς ἄρχοντάς σου ἐν εἰρήνῃ, καὶ τοὺς ἐ-
18 πισκόπους σου ἐν δικαιοσύνῃ. Καὶ οὐκ ἀ-
κουσθήσεται ἔτι ἀδικία ἐν τῇ γῇ σου, οὐδὲ σύν-
τριμμα, οὐδὲ ταλαιπωρία ἐν τοῖς ὁρίοις σου,
ἀλλὰ κληθήσεται [40] Σωτήριον τὰ [41] τείχη σου,
19 καὶ αἱ πύλαι σου [42] Γλύμμα. Καὶ οὐκ
ἔσται [43] σοι ἔτι ὁ ἥλιος εἰς φῶς ἡμέρας, οὐδὲ
ἀνατολὴ σελήνης φωτιεῖ [44] σου τὴν νύκτα, ἀλλ᾽
ἔσται σοι κύριος φῶς αἰώνιον, καὶ ὁ θεὸς δόξα
20 σου. Οὐ γὰρ δύσεται ὁ ἥλιός [45] σοι, καὶ ἡ
σελήνη σοι οὐκ ἐκλείψει· ἔσται [46] γάρ σοι κύ-
ριος φῶς αἰώνιον, καὶ ἀναπληρωθήσονται αἱ
21 ἡμέραι τοῦ πένθους σου. Καὶ ὁ λαός σου πᾶς
δίκαιος, [47] δι᾽ αἰῶνος κληρονομήσουσι τὴν
γῆν, φυλάσσων τὸ φύτευμα ἔργα χειρῶν αὐ-
22 τοῦ εἰς δόξαν. Ὁ ὀλιγοστὸς ἔσται εἰς χι-
λιάδας, καὶ ὁ ἐλάχιστος εἰς ἔθνος μέγα. ἐ-
γὼ κύριος κατὰ καιρὸν συνάξω αὐτούς.

Κεφ. ξα'. 61.

1 ΠΝεῦμα κυρίου ἐπ᾽ ἐμὲ, οὗ εἵνεκεν ἔχρισέ
με [1], εὐαγγελίσασθαι [2] πτωχοῖς ἀπέσταλκέ
με, ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους [3] τὴν καρ-
δίαν, κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν, καὶ [4] τυ-
2 φλοῖς ἀνάβλεψιν, [5] Καλέσαι ἐνιαυτὸν
[6] κυρίου [7] δεκτὸν, καὶ ἡμέραν ἀνταποδόσεως [8],
παρακαλέσαι πάντας τοὺς πενθοῦντας,
3 Δοθῆναι τοῖς πενθοῦσι Σιὼν [9] αὐτοῖς δόξαν
ἀντὶ σποδοῦ, ἄλειμμα εὐφροσύνης τοῖς πενθοῦ-
σι, [10] καταστολὴν δόξης ἀντὶ πνεύματος ἀκη-
δίας· καὶ κληθήσονται [11] γενεαὶ δικαιοσύνης,
4 φύτευμα κυρίου εἰς δόξαν. Καὶ οἰκοδο-
μήσουσιν ἐρήμους αἰωνίας, [12] ἐξηρημωμένας
[13] πρότερον ἐξαναστήσουσι, καὶ καινιοῦσι πόλεις
ἐρήμους, [14] ἐξηρημωμένας εἰς γενεάς.
5 Καὶ ἥξουσιν ἀλλογενεῖς ποιμαίνοντες τὰ πρόβα-
τά σου, καὶ ἀλλόφυλοι ἀροτῆρες, καὶ ἀμπελουρ-
6 γοί. Ὑμεῖς δὲ ἱερεῖς κυρίου κληθήσε-
σθε, [15] λειτουργοὶ θεοῦ, [16] ἰσχὺν ἐθνῶν κατέ-
δεσθε, καὶ [17] ἐν τῷ πλούτῳ αὐτῶν θαυμασθή-
7 σεσθε. Οὕτως ἐκ δευτέρας κληρονομή-
σουσι τὴν γῆν, καὶ εὐφροσύνη αἰώνιος ὑπὲρ
8 κεφαλῆς αὐτῶν. Ἐγὼ γάρ εἰμι κύρι-
ος ὁ ἀγαπῶν δικαιοσύνην, καὶ μισῶν ἁρπάγ-
ματα ἐξ ἀδικίας. καὶ δώσω τὸν μόχθον αὐτῶν
[18] δικαίοις, καὶ διαθήκην αἰώνιον διαθήσομαι
9 αὐτοῖς. Καὶ γνωσθήσεται ἐν τοῖς ἔ-
θνεσι τὸ σπέρμα αὐτῶν, καὶ τὰ ἔκγονα [19] αὐ-

26 *Alex.* ἔλεος. 27 *Alex.* & *C.* βασιλεῖς ἀγομένους. 28 *C.* Τὰ αὐτῶν γάρ. 29 *Alex.* βασιλεῖς αὐτῶν. 30 *Alex.* ἀποθανοῦνται. 31 *Alex.* & *C.* ἐρημωθήσονται. 32 *C.* μου, καὶ τόπον ποδῶν αὐτῶν δοξάσω. Καί. paulo ante pro ἐν κυπαρ. &c. *Aq.* σὺν ἐλάτῃ, καὶ θαδαὰρ καὶ θαασοὺρ. *Th* etiam servavit voces Hebr. 33 *C.* καὶ προσκυνοῦσι τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν σου, οἱ παροξύναντες. 34 *C.* κυρίου Σιών. 35 *Ald.* ἁγίων. 36 M. *Ald.* γενεαῖς γενεῶν. *C.* γενεῶν ἐν γενεαῖς. 37 *Alex.* ὁ θεός. 38 *C.* M ÷ Ἰακώβ. 39 *Alex.* ξύλου. 40 *Euseb.* ἀντὶ δὲ τοῦ, σωτήριον, ἡ Ἑβρ. ἀνάγνωσις, τὸν Ἰησοῦν αὐτὸν περιέχει αὐτοῖς στοιχείοις καὶ χαρακτῆρσιν, οἷς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἀναγέγραπται. 41 *Ald.* χείλη. 42 P. ὅπερ Ἀκύλας μὲν, ὕμνησις, φησὶν ὁ δὲ Σύμ. αἴνεσις. 43 *Alex.* σοὶ ὁ ἥλιος. 44 *Alex.* & *C.* σοι. 45 *Alex.* σου. 46 *Alex.* γὰρ κύριός σοι. 47 *Alex.* καὶ διὰ. M. *Ald.* *C.* καὶ δι.

Cap 61. 1 M * κύριος 2 M ÷ ταπεινοῖς. mox pro ἰάσασθαι &c. *S. Th.* δήσασθαι τὰ τραύματα ἁμαρτωλῶν. 3 *Ms.* *Alex.* & M. & *Comp. ed.* τῇ καρδίᾳ. 4 *S.* δεδεμένοις λύσιν. 5 *C.* Καὶ καλέσαι. 6 M ÷ τῷ κυρίῳ. 7 P. ἡ κατὰ τοὺς λοιποὺς, εὐδοκίας. 8 M * τῷ θεῷ ἡμῶν. 9 αὐτοῖς *Alex.* & *C.* deest. M * Δοῦναι αὐτοῖς. 10 *C.* καταστολήν. 11 M * Θ. Α. αὐτοῖς. P. Σύμ. δὲ ἀντὶ τοῦ, γενεαὶ, φησὶν, ἰσχυροί. 12 *Alex.* ἐξηρημωμένας πρότερας. 13 M * προτέρας cum ÷ πρώτων. Θ. Σ. ἀρχαίων. 14 *Alex.* ἐξηρημωμένας. 15 *Alex.* καὶ λειτουργοὶ θεοῦ, ἰσχὺς ἐθνῶν. *Ald.* *C.* M. οἱ Γ. λειτουργοὶ θεοῦ ἡμῶν ῥηθήσεται ὑμῖν, ἰσχὺν ἐθνῶν. 16 P. ἡ κατὰ τὸν Ἀκ. τὴν εὐπορίαν. 17 *Alex.* ἐπὶ &c. *Aq.* ἐν δόξῃ αὐτῶν πορφύρᾳ ἐνδύσεσθε. 18 P. ἀντὶ δὲ τοῦ δικαίοις, ἐν ἀληθείᾳ πάντες ἡρμήνευσαν οἱ λοιποί. 19 *Alex.* αὐτῶν. πᾶς ὁ ὁρῶν.

τῶν [20] ἐν μέσῳ τῶν λαῶν. πᾶς ὁ ὁρῶν αὐτοὺς,
ἐπιγνώσεται αὐτοὺς, ὅτι οὗτοί εἰσι σπέρμα ηὐ-
10 λογημένον ὑπὸ θεοῦ, [21] Καὶ [22] εὐφρο-
σύνῃ εὐφρανθήσονται ἐπὶ κύριον. Ἀγαλλιάσθω
ἡ ψυχή μου ἐπὶ τῷ κυρίῳ· ἐνέδυσε γάρ με
ἱμάτιον σωτηρίου, καὶ χιτῶνα εὐφροσύνης, [23] ὡς
νυμφίῳ περιέθηκέ μοι [24] μίτραν, καὶ ὡς νύμ-
11 φην κατεκόσμησέ με κόσμῳ. Καὶ ὡς
γῆν αὔξουσαν τὸ ἄνθος αὐτῆς, καὶ ὡς [25] κῆπος
τὰ σπέρματα [26] αὐτοῦ, οὕτως [27] ἀνατελεῖ [28] κύ-
ριος κύριος δικαιοσύνην, καὶ ἀγαλλίαμα ἐν-
αντίον πάντων τῶν ἐθνῶν.

Κεφ. ξβ΄. 62.

1 ΔΙὰ Σιὼν οὐ σιωπήσομαι, καὶ διὰ Ἱερουσα-
λὴμ οὐκ ἀνήσω, ἕως ἂν ἐξέλθῃ ὡς φῶς ἡ δι-
καιοσύνη [1] αὐτῆς, [2] τὸ δὲ σωτήριόν μου ὡς
2 λαμπὰς καυθήσεται. Καὶ ὄψονται ἔθνη
τὴν δικαιοσύνην σου, καὶ [3] βασιλεῖς τὴν δό-
ξαν σου, καὶ καλέσει σε [4] τὸ ὄνομα τὸ καινὸν,
3 ὃ [5] ὁ κύριος ὀνομάσει αὐτό. Καὶ ἔσῃ στέ-
φανος κάλλους ἐν χειρὶ κυρίου, καὶ διάδημα βα-
4 σιλείας ἐν χειρὶ θεοῦ σου. Καὶ οὐκέτι κλη-
θήσῃ Καταλελειμμένη, καὶ ἡ γῆ σου οὐ κληθή-
σεται [6] ἔτι Ἔρημος· σοὶ γὰρ κληθήσεται, Θέλη-
μα ἐμὸν, καὶ [7] τῇ γῇ σου, [8] Οἰκουμένη, [9] ὅτι
[10] εὐδόκησε κύριος ἐν σοὶ, καὶ ἡ γῆ σου [11] συν-
5 οικισθήσεται. Καὶ ὡς συνοικῶν νεανίσκος
παρθένῳ, [12] οὕτω κατοικήσουσιν [13] οἱ υἱοί σου.
καὶ ἔσται ὃν τρόπον εὐφρανθήσεται νυμφίος ἐπὶ
νύμφῃ, οὕτως εὐφρανθήσεται κύριος ἐπὶ
6 σοί. Καὶ ἐπὶ τῶν [14] τειχῶν σου Ἱερουσα-
λὴμ κατέστησα φύλακας ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ
ὅλην τὴν νύκτα, οἳ διὰ τέλους οὐ σιωπήσονται μι-
7 μνησκόμενοι [15] κυρίου. [16] Οὐκ ἔστι γὰρ ὑ-
μῖν ὅμοιος· ἐὰν διορθώσῃ, [17] καὶ ποιήσῃ Ἱε-
ρουσαλὴμ [18] γαυρίαμα ἐπὶ τῆς γῆς.
8 Ὤμοσε κύριος [19] κατὰ τῆς [20] δόξης αὐτοῦ, καὶ κατὰ
τῆς ἰσχύος τοῦ βραχίονος αὐτοῦ, [21] Εἰ ἔτι δώσω
τὸν σῖτόν σου, καὶ τὰ βρώματά σου τοῖς ἐχθροῖς
σου, [22] καὶ εἰ ἔτι πίονται υἱοὶ ἀλλότριοι τὸν οἶνόν σου,
9 ἐφ᾽ ᾧ ἐμόχθησας. [23] Ἀλλ᾽ οἱ [24] συνα-
γαγόντες [25] φάγονται αὐτὰ, καὶ αἰνέσουσι [26] κύ-
ριον, καὶ οἱ [27] συναγαγόντες [28] πίονται αὐτὰ ἐν
10 ταῖς [29] ἐπαύλεσι ταῖς ἁγίαις [30] μου. [31] Πο-
ρεύεσθε διὰ τῶν πυλῶν μου, καὶ [32] ὁδοποιήσατε
τῷ λαῷ μου, καὶ τοὺς λίθους [33] ἐκ τῆς ὁδοῦ διαρ-
ρίψατε, ἐξάρατε σύσσημον εἰς τὰ ἔθνη.
11 Ἰδοὺ γὰρ κύριος ἐποίησεν ἀκουστὸν ἕως ἐσχάτου
τῆς γῆς. εἴπατε τῇ θυγατρὶ Σιὼν, Ἰδοὺ [34] ὁ
σωτήρ σοι [35] παραγέγονεν ἔχων τὸν ἑαυτοῦ
μισθὸν, καὶ τὸ [36] ἔργον αὐτοῦ πρὸ προσώπου
12 αὐτοῦ. [37] Καὶ καλέσει αὐτὸν Λαὸν ἅ-
γιον, λελυτρωμένον ὑπὸ κυρίου· σὺ δὲ κληθήσῃ
Ἐπιζητουμένη πόλις, καὶ οὐκ ἐγκαταλελειμμένη.

Κεφ. ξγ΄. 63.

1 ΤΙ'ς οὗτος ὁ [1] παραγινόμενος ἐξ Ἐδὼμ, ἐ-
ρύθημα ἱματίων ἐκ [2] Βοσόρ; [3] οὕτως ὡραῖος ἐν
[4] στολῇ, [5] βίᾳ μετὰ ἰσχύος; [6] Ἐγὼ διαλέγομαι
2 δικαιοσύνην καὶ κρίσιν σωτηρίου. Διατί
σου ἐρυθρὰ τὰ ἱμάτια, καὶ τὰ ἐνδύματά σου

---

20 M. hæc verba, ἐν μέσῳ τῶν λαῶν habet in margine tantum, ſub aſteriſco. 21 M ÷ Ἀ. Χαίρων χαρήσομαι ἐν κυρίῳ, ἀγαλλιάσεται ἡ ψυχή μου. Θ. Σ. Ἀγαλλιάσει ἀγαλλιάσομαι ἐν θεῷ· εὐφρανθήσεται ἡ ψυχή μου ἐν τῷ θεῷ μου. 22 *Alex.* ἐν εὐφροσύνῃ. 23 P. ὁ δὲ Ἀκ. ὡς νυμφίον ἱερατευόμενον, καὶ ὡς νύμφην κοσμουμένην σκεύεσιν αὐτῆς. ὁ δὲ Σύμ. ὥσπερ νυμφίον κεκοσμημένον στεφάνῳ, καὶ ὡς νύμφην περικειμένην τὴν σκευὴν αὐτῆς. 24 *Theodor.* οἱ τρεῖς, στέφανον. 25 *Alex.* κῆπον. 26 C. αὐτοῦ ἐκβλαστάνει, οὕτως. 27 M * Σ. ἀνατέλλει. 28 *Alex.* & C. κύριος δικαιοσύνην.

Cap. 62. 1 *Mſ. Alex. Ald. ed.* & C. μου. 2 C. ὁ δὲ σωτὴρ ἐκείνου ὡς. 3 C. M * Ἀ. Σ. πάντες βασιλεῖς. 4 *Alex.* M. *Ald.* C. τὸ ὄνομά σου. 5 C. τὸ στόμα κυρίου. 6 *Alex.* & C. Ἔρημος· σοί. 7 M. *Ald.* C. ἡ γῆ. 8 Οἰκουμένη ad finem uſque commatis, M. habet in margine ſub aſteriſco Θ. Σ. *Aq.* vert. Ἐσχημένη. 9 *Alex.* Καὶ ὡς συνοικῶν. 10 *Ald.* εὐδοκήσει 11 C. οἰκισθήσεται. 12 *Alex.* οὕτως. 13 ſic *Hier.* at *Alex. Ald.* C. οἱ υἱοί σου μετὰ σοῦ. 14 *Alex.* τειχέων. 15 M * ἐν Γ. τὸν κύριον. 16 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, οὐκ ἔστι γὰρ &c. Σύμ. μὴ ἡσυχάσητε, φησί, μηδὲ δῶτε ἡσυχάσαι λίθῳ, ἕως ἑτοιμάσῃ, καὶ ἕως θῇ τὴν Ἱερουσαλὴμ αἴνεσιν ἐν τῇ γῇ. 17 M. & *Ald.* Ἱερουσαλὴμ καὶ ποιήσῃ. C. καὶ ποιήσεις Ἱερουσαλήμ. in margine vero ad ÷ Θ. hæc hab. καὶ μὴ δῶτε σιγὴν αὐτῷ ἕως ἑτοιμάσῃ καὶ ἕως θῇ τὴν Ἱερουσαλὴμ καύχημα ἐν τῇ γῇ. 18 *Alex.* ἀγαυρίαμα. 19 M. Ἀ. ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ. 20 ſic *Cyrill.* & *Procop.* legunt. in *Ald.* & C. eſt δεξιᾶς. quod apud *Procop.* tribuitur *Th.* οἱ O. ἰσχύος. 21 *Ald.* Καὶ εἰ. 22 *Alex.* καὶ ἔτι. 23 *Alex. Ald.* C. Ἀλλ᾽ ἢ οἱ. 24 *Alex.* M. C. συνάγοντες. 25 M. φάγωνται. 26 M. τὸν κύριον. 27 *Alex.* M. C. συνάγοντες. 28 M. πίωνται. 29 P. ἐπαυλέων δὲ μνησθεὶς, ἢ αὐλῶν, κατὰ τοὺς λοιπούς. 30 *Alex.* σου. 31 M * Θ. ὁδοποιήσατε. 32 M * Θ. σκευάσατε τὴν ὁδόν. 33 *Alex.* M. *Ald.* C. τοὺς ἐκ. 34 *Alex.* & C. σοὶ ὁ σωτήρ. 35 *Alex.* παραγείνεται, *Ald.* C. παραγίνεται. 36 *Alex.* ἔργον πρὸ προσώπου. 37 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, καὶ καλέσει αὐτὸν, αὐτοὺς, ἐξέδωκαν οἱ λοιποί.

Cap. 63. 1 *Mſ. Alex.* παραγινόμενος ἐξ Ἐδὼμ, ἐρυθήματα. 2 M ÷ Βοσόρ. 3 in *Ald.* & C. & apud *Cyrill.* & *Procop.* eſt οὗτος. 4 C. στολῇ αὐτοῦ. 5 ſic *Hier.* & *Procop.* & *Tertull.* l. 4. adv. Marc. in al. vero eſt, βοᾷ μετ᾽ ἰσχύος. 6 P. κατὰ δὲ Σύμ. Ἐγὼ λαλῶ ἐν δικαιοσύνῃ· ὑπερμαχῶ εἰς τὸ σῶσαι. *Sch. Euſeb.* ὑπερμαχῶν.

3 ⁷ὡς ἀπὸ πατητοῦ ληνοῦ; ⁸Πλήρης καταπεπα-
τημένης, ⁹καὶ τῶν ἐθνῶν ¹⁰οὐκ ἔστιν ἀνὴρ μετ'
ἐμοῦ, καὶ κατεπάτησα αὐτοὺς ἐν ¹¹θυμῷ μου,
καὶ κατέθλασα αὐτοὺς ὡς γῆν, καὶ κατήγαγον
4 ¹²τὸ αἷμα αὐτῶν εἰς ¹³γῆν. Ἡμέρα
γὰρ ἀνταποδόσεως ἐπῆλθεν αὐτοῖς, καὶ ἐνιαυτὸς
5 λυτρώσεως πάρεστι. Καὶ ἐπέβλεψα, καὶ ¹⁴οὐκ
ἦν βοηθός· καὶ προσενόησα, καὶ οὐθεὶς ἀντελαμ-
βάνετο. καὶ ἐρρύσατο αὐτοὺς ὁ βραχίων ¹⁵μου,
6 καὶ ὁ θυμός μου ἐπέστη. ¹⁶Καὶ κατεπά-
τησα αὐτοὺς τῇ ὀργῇ μου, καὶ κατήγαγον τὸ αἷ-
7 μα αὐτῶν εἰς γῆν. ¹⁷Τὸν ἔλεον κυρίου ἐ-
μνήσθην, ¹⁸τὰς ἀρετὰς κυρίου ¹⁹ἐν πᾶσιν οἷς
²⁰ἡμῖν ἀνταποδίδωσι. κύριος κριτὴς ἀγαθὸς
τῷ οἴκῳ Ἰσραήλ, ἐπάγει ἡμῖν κατὰ τὸ ἔλεος
αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῆς δικαιοσύνης αὐ-
8 τοῦ. Καὶ εἶπεν, ²¹Οὐχ ὁ λαός μου; τέ-
κνα ²²οὐ μὴ ²³ἀθετήσωσι. καὶ ἐγένετο αὐτοῖς
9 εἰς σωτηρίαν ²⁴Ἐκ πάσης ²⁵θλίψεως
αὐτῶν. οὐ πρέσβυς, οὐδὲ ἄγγελος, ἀλλ'
²⁶αὐτὸς ἔσωσεν αὐτοὺς, διὰ τὸ ἀγαπᾷν αὐ-
τοὺς καὶ φείδεσθαι αὐτῶν· ²⁷αὐτὸς ἐλυτρώσατο
αὐτοὺς, καὶ ἀνέλαβεν αὐτοὺς, καὶ ὕψωσεν αὐτοὺς
10 πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ αἰῶνος. Αὐτοὶ δὲ
ἠπείθησαν, καὶ παρώξυναν τὸ πνεῦμα τὸ ²⁸ἅ-
γιον αὐτοῦ· καὶ ἐστράφη αὐτοῖς ²⁹εἰς ἔχθραν,
11 ³⁰αὐτὸς ἐπολέμησεν αὐτούς. Καὶ ἐμνή-
σθη ἡμερῶν αἰωνίων· ³¹Ποῦ ὁ ἀναβιβάσας ³²ἐκ
τῆς θαλάσσης τὸν ποιμένα τῶν προβάτων; ποῦ ἐ-
στιν ὁ θεὶς ἐν αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον;
12 Ὁ ἀγαγὼν τῇ δεξιᾷ Μωσῆν, ὁ βραχίων τῆς
δόξης αὐτοῦ; ³³κατίσχυσεν ὕδωρ ἀπὸ προσώ-
που αὐτοῦ, ποιῆσαι ³⁴ἑαυτῷ ὄνομα αἰώνιον.
13 ³⁵Ἤγαγεν αὐτοὺς ³⁶δι' ἀβύσσου, ὡς ἵππον δι'
14 ἐρήμου, καὶ οὐκ ἐκοπίασαν, Καὶ ὡς κτή-
νη διὰ πεδίου. ³⁷κατέβη πνεῦμα παρὰ κυρίου,
καὶ ὡδήγησεν αὐτούς· ³⁸οὕτως ἤγαγες τὸν λαόν σου
15 ποιῆσαι σεαυτῷ ὄνομα δόξης. ³⁹Ἐπί-
στρεψον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἴδε ἐκ τοῦ ⁴⁰οἴκου τοῦ ἁ-
γίου σου, καὶ ⁴¹δόξης σου. ποῦ ἐστιν ὁ ζῆλός σου
καὶ ἡ ἰσχύς σου; ποῦ ἐστι τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου,
καὶ ⁴²οἰκτιρμῶν σου, ὅτι ἀνέσχου ἡμῶν;
16 Σὺ γὰρ ⁴³εἶ πατὴρ ἡμῶν, ὅτι Ἀβραὰμ οὐκ ἔ-
γνω ἡμᾶς, καὶ Ἰσραὴλ οὐκ ⁴⁴ἐπέγνω ἡμᾶς,
ἀλλὰ σὺ κύριε πατὴρ ἡμῶν ῥῦσαι ἡμᾶς, ἀπ' ἀρ-
17 χῆς τὸ ὄνομά σου ⁴⁵ἐφ' ἡμᾶς ἐστι. Τί
ἐπλάνησας ἡμᾶς κύριε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου; ἐσκλή-
ρυνας ⁴⁶τὰς καρδίας ἡμῶν, τοῦ μὴ φοβεῖσθαί
σε; ἐπίστρεψον διὰ τοὺς δούλους σου, διὰ τὰς φυ-
18 λὰς τῆς κληρονομίας σου, Ἵνα μικρὸν κλη-
19 ρονομήσωμεν τοῦ ὄρους τοῦ ⁴⁷ἁγίου σου. ⁴⁸Ἐ-
γενόμεθα ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς ὅτε οὐκ ἦρξας ἡμῶν,
οὐδὲ ⁴⁹ἐκλήθη τὸ ὄνομά σου ἐφ' ἡμᾶς.

Κεφ. ξδ'. 64.

1 ἘΑν ἀνοίξῃς τὸν οὐρανὸν, τρόμος λήψεται
2 ¹ἀπὸ σοῦ ²ὄρη, καὶ τακήσονται, Ὡς κη-

---

7 *Tertull.* l. 4. adv. Marc. *Sicut de foro torcularis pleno conculcato.* ac *Procop.* leg. ὡς ἀπὸ πατήματος ληνοῦ. & *Cypr.* ep. 63. ad Cæcil. *velut a calcatione torcularis pleni & percalcati.* *Hier.* *plenum conculcatum.* atque in *nonnull. ll.* post καταπεπατημένης, seq. ληνὸν ἐπάτησα μονώτατος, quod *Just. Mart.* leg. quodque apud *Procop.* pro alia interpretatione in margine appositum est ad, πλήρους καταπεπατημένης. & apud *Cypr.* in exposit. in Symb. Apost. *tanquam a torculari calcato. torcular calcavi solus.* 8 *Ald. C.* Πλήρους. 9 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, καὶ τῶν ἐθνῶν ὁ Σύμ. καὶ ἀπὸ τῶν λαῶν ἐξέδωκεν. Καὶ ἀντὶ τοῦ, κατήγαγον τὸ αἷμα αὐτῶν &c. καὶ ἐρραντίσθη τὸ ἐπινίκιον αὐτῶν ἐπὶ τὰ ἱμάτιά μου. Et paulo inferius apud eundem *Procop.* τὸ αἷμα αὐτῶν, οἱ λοιποὶ τὸ νῖκος ἐξέδωκαν.
10 M — οὐκ ἔστιν οὐδεὶς σὺν ἐμοί. 11 *Alex.* θυμῷ, καὶ κατέθλασα. 12 *Ald.* αὐτοὺς, τό. 13 post γῆν in *Comp.* seq. καὶ πάντα τὰ ἱμάτιά μου ἐμίανα. & apud *Cyrill.* hæc, καὶ πάντα τὰ ἐνδύματά μου ἐμόλυνα. quæ apud *Procop.* nomine *Th.* & *S.* margini apposita sunt cum asterisco.
14 *Alex.* οὐδεὶς βοηθός. 15 M * οἱ Γ. αὐτοῦ. 16 M * Θ. Σ. καὶ ἐμέθυσα αὐτοὺς ἐν θυμῷ μου. 17 *C.* τὸ ἔλεος. 18 M * ἀναμνήσω· τὴν αἴνεσιν κυρίου. 19 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐν πᾶσιν &c. ὁ Σύμ. περὶ πάντων ὧν εὐηργέτησεν ἡμᾶς, εἴρηκε. Καὶ ἀντὶ τοῦ, κριτὴς ἀγαθὸς (ibidem commate eodem,) ἐκ πλήθους ἀγαθωσύνης. 20 *Alex.* ὁ κύριος ἡμῖν. M. κύριος ἡμῖν. mox pro ἐπάγει, *S.* εὐποιεῖ. 21 Οὐχ *C.* deest. P. κατὰ Σύμ. εἴρηται· πλὴν λαός μού εἰσιν υἱοὶ οὐκ ἀσυνθηκοῦντες. 22 *Alex.* καὶ οὐ μή. 23 M. ἀθετηθῶσι. 24 *C.* Καί.
25 *Alex.* θλίψεως. οὐ πρέσβεις. 26 sic *Hier.* leg. itidem *Procop.* in *Alex.* vero est, αὐτὸς κύριος. *Ald. C.* αὐτὸς ὁ κύριος. quod hab. *Cyrill.* atque ita *Cypr.* citat. 27 *Alex.* καὶ αὐτός. 28 M ÷ οἱ Γ. ὅμως. *Alex.* ἅγιον· καὶ ἐστράφη. 29 *Ald. C.* κύριος εἰς. 30 *Alex.* καὶ αὐτός. 31 *Alex.* *Ald. C.* Ὁ ἀναβιβάσας. M * Μωσῆ λαοῦ αὐτοῦ. 32 in *Alex.* *Ald. C.* est, ἐκ τῆς γῆς. quod postmodum in *Vatic. l.* appositum est. 33 *C.* οὕτως ἤγαγεν τὸν λαὸν αὐτοῦ κατίσχυσεν ὕδωρ. P. ὁ Σύμ. ὁ ῥήξας ὕδατα ἔμπροσθεν αὐτῶν, εἴρηκεν. 34 *Alex.* *Ald. C.* αὐτῷ. P. ὁ δὲ Σύμ. αὐτῶν, ἔφη. 35 *Alex.* Καὶ ἤγαγεν αὐτούς. 36 *Alex.* & M. διὰ τῆς ἀβύσσου. 37 *Alex.* καὶ κατέβη. 38 M. οὕτως ἤγαγε τὸν λαόν σου τοῦ ποιῆσαι &c. 39 M ÷ Ἀ. Σ. Ἐπίβλεψον. Θ. Κάτιδε. 40 οἴκου τοῦ *Ald.* desunt. 41 *Alex.* δόξης. ποῦ ἐστιν. 42 *Alex.* M. τῶν οἰκτιρμῶν. *Ald.* οἱ οἰκτιρμοί. 43 *Alex.* ἡμῶν εἶ πατήρ. 44 *Ald.* M. ἔγνω. 45 *Alex.* ἐστιν ἐν ἡμῖν. 45 *Alex.* ἡμῶν τὰς καρδίας.
47 post ἁγίου σου in *Alex.* *Ald. C.* hæc seqq. οἱ ὑπεναντίοι ἡμῶν κατεπάτησαν τὸ ἁγίασμά σου. quæ nec *Cyrill.* nec *Just. Mart.* legunt. sunt vero apud *Hier.* & *Procop.*
48 P. ὁ δὲ Σύμ. τὴν ὅλην οὕτως ἐξέδωκε ῥῆσιν Ἐγενήθημεν ὡς ἀπ' αἰῶνος, ὧν οὐκ ἐξουσιάσεις, οὐδὲ ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά σου αὐτοῖς, οὐδὲ ῥήξας οὐρανοὺς κατέβης ἀπὸ προσώπου σου. ὄρη κατέρρευσεν ὡς ἔκκαυσις πυρός. ἐτάκη θάλασσα. ὕδατα ἐπτοήθησαν. κατὰ δὲ τοὺς ἑβδομήκοντα Γεγόναμεν ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς. 49 *Alex.* & *C.* ἐπεκλήθη.
Cap. 64. 1 ἀπὸ σοῦ *C.* desunt. 2 *C.* καὶ ὄρη τακήσονται.

ρὸς ἀπὸ [3] προσώπου πυρὸς τήκεται, καὶ κατακαύ-
σει πῦρ τοὺς ὑπεναντίους, καὶ φανερὸν ἔσαι τὸ
[4] ὄνομά σου ἐν τοῖς ὑπεναντίοις. ἀπὸ προσώ-
3 που σου ἔθνη ταραχθήσονται, [5] Ὅταν ποι-
ῇς τὰ ἔνδοξα· τρόμος [6] λήψεται ἀπὸ σοῦ ὄρη.
4 Ἀπὸ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσαμεν, [7] οὐδὲ οἱ ὀφθαλ-
μοὶ ἡμῶν εἶδον Θεὸν πλήν σου, καὶ τὰ ἔργα σου,
ἃ ποιήσεις τοῖς [8] ὑπομένουσιν ἔλεον.
5 Συναντήσεται γὰρ τοῖς [9] ποιοῦσι τὸ δίκαιον, καὶ τῶν
ὁδῶν σου μνησθήσονται. ἰδοὺ σὺ ὠργίσθης, καὶ ἡ-
μεῖς ἡμάρτομεν· διὰ τοῦτο ἐπλανήθημεν,
6 Καὶ ἐγενήθημεν ὡς ἀκάθαρτοι πάντες ἡμεῖς, ὡς
ῥάκος [10] ἀποκαθημένης πᾶσα ἡ δικαιοσύνη ἡ-
μῶν· καὶ [11] ἐξεῤῥύημεν ὡς φύλλα [12] διὰ τὰς ἀ-
νομίας ἡμῶν· οὕτως ἄνεμος οἴσει ἡμᾶς.
7 Καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐπικαλούμενος τὸ ὄνομά σου,
καὶ ὁ μνησθεὶς ἀντιλαβέσθαι σου· ὅτι ἀπέστρεψας
τὸ πρόσωπόν σου ἀφ' ἡμῶν, καὶ παρέδωκας ἡ-
8 μᾶς διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. Καὶ νῦν
κύριε πατὴρ ἡμῶν σὺ, ἡμεῖς δὲ [13] πηλὸς,
9 [14] ἔργα τῶν χειρῶν σου πάντες. Μὴ ὀργί-
ζου ἡμῖν [15] σφόδρα, καὶ μὴ ἐν καιρῷ μνησθῇς
ἁμαρτιῶν ἡμῶν· καὶ νῦν ἐπίβλεψον [16], ὅ-
10 τι λαός σου πάντες ἡμεῖς. Πόλις τοῦ ἁγίου
σου ἐγενήθη ἔρημος, Σιὼν ὡς ἔρημος ἐγενήθη,
11 Ἱερουσαλὴμ εἰς κατάραν. Ὁ οἶκος τὸ ἅ-
γιον ἡμῶν, καὶ ἡ δόξα ἣν [17] εὐλόγησαν οἱ πα-
τέρες ἡμῶν, ἐγενήθη πυρίκαυστος, καὶ πάντα
12 [18] ἔνδοξα [19] ἡμῶν συνέπεσε. Καὶ ἐπὶ
πᾶσι τούτοις [20] ἀνέσχου κύριε, καὶ ἐσιώπησας,
καὶ ἐταπείνωσας ἡμᾶς [21] σφόδρα.

Κεφ. ξε'. 65.

1 Ἐμφανὴς [1] ἐγενήθην τοῖς ἐμὲ μὴ [2] ἐπερω-
τῶσιν, εὑρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ [3] ζητοῦσιν. εἶπα,
[4] Ἰδού εἰμι τῷ ἔθνει, [5] οἳ οὐκ ἐκάλεσάν μου τὸ
2 ὄνομα. Ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου ὅ-
λην τὴν ἡμέραν πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντι-
λέγοντα, [6] τοῖς πορευομένοις ὁδῷ οὐ καλῇ, ἀλλ'
3 ὀπίσω τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. Ὁ λαὸς οὗτος
ὁ παροξύνων με ἐναντίον ἐμοῦ διαπαντός· αὐτοὶ
[7] θυσιάζουσιν ἐν τοῖς κήποις, καὶ θυμιῶσιν ἐπὶ
ταῖς πλίνθοις τοῖς δαιμονίοις, ἃ οὐκ [8] ἔστιν·
4 Ἐν τοῖς μνήμασι, καὶ ἐν τοῖς σπηλαίοις κοι-
μῶνται [9] διὰ ἐνύπνια, [10] οἱ ἔσθοντες [11] κρέας
ὕειον, καὶ ζωμὸν θυσιῶν, μεμολυμμένα πάν-
5 τα τὰ σκεύη αὐτῶν, Οἱ λέγοντες, Πόρ-
ρω ἀπ' ἐμοῦ, μὴ ἐγγίσῃς [12] μοι, ὅτι καθα-
ρός εἰμι. οὗτος καπνὸς τοῦ θυμοῦ μου, πῦρ καί-
6 εται ἐν αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας. Ἰδοὺ
γέγραπται ἐνώπιόν μου, οὐ [13] σιωπήσω ἕως
ἂν [14] ἀποδώσω εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν
7 Τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, καὶ τῶν πατέρων αὐτῶν,
[15] λέγει κύριος. οἳ ἐθυμίασαν ἐπὶ τῶν ὀρέων,
καὶ ἐπὶ τῶν βουνῶν ὠνείδισάν με, ἀποδώσω τὰ
8 ἔργα αὐτῶν εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν. [16] Οὕ-
τως λέγει κύριος, Ὃν τρόπον εὑρεθήσεται ὁ ῥὼξ
ἐν τῷ βότρυϊ, καὶ [17] ἐροῦσι, Μὴ λυμήνῃ αὐ-
τὸν, ὅτι εὐλογία [18] ἐστὶν ἐν αὐτῷ, οὕτως ποι-
ήσω ἕνεκεν τοῦ δουλεύοντός μοι, τούτου ἕνεκεν οὐ
9 μὴ ἀπολέσω πάντας. Καὶ ἐξάξω τὸ ἐξ
Ἰακὼβ σπέρμα καὶ [19] ἐξ Ἰούδα, καὶ κληρονομή-
σει τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου, καὶ κληρονομήσουσιν
οἱ ἐκλεκτοί μου, καὶ οἱ δοῦλοι [20] μου, καὶ κατοι-
10 κήσουσιν ἐκεῖ. Καὶ ἔσονται ἐν τῷ δρυμῷ
ἐπαύλεις ποιμνίων, καὶ φάραγξ Ἀχὼρ εἰς ἀ-
νάπαυσιν βουκολίων τῷ λαῷ μου, οἳ ἐζήτησάν
11 με. Ὑμεῖς δὲ οἱ ἐγκαταλιπόντες με, καὶ
ἐπιλανθανόμενοι τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου, καὶ ἑ-
τοιμάζοντες τῷ [21] δαιμονίῳ τράπεζαν, καὶ
12 πληροῦντες τῇ τύχῃ κέρασμα, Ἐγὼ πα-
ραδώσω ὑμᾶς εἰς μάχαιραν, πάντες ἐν σφα-
γῇ πεσεῖσθε· ὅτι ἐκάλεσα ὑμᾶς, καὶ οὐχ ὑπη-
κούσατε· ἐλάλησα, καὶ παρηκούσατε, καὶ ἐποιή-
σατε τὸ πονηρὸν ἐναντίον [22] ἐμοῦ, καὶ ἃ οὐκ ἐ-

---

3 προσώπου M. & C. deest. 4 *Alex.* M. *Ald.* ὄνομα κυρίου. in margine vero M ad ÷ οἱ Γ. ὄνομά σου. 5 C. Ὅτ' ἂν. 6 C. λήψεται ὄρη. 7 M — ὀφθαλμὸς οὐκ ἴδε. 8 M. ὑπομένουσιν ἔλεος. 9 *Ald.* ποιοῦσι τοῖς ὑπομένουσι τό. C. ὑπομένουσι τό. 10 *Th.* γεδδείμ. *S.* κυουσῶν. *Aq.* μαρτυρίων. 11 *Alex.* ἐξερύημεν. 12 ad * Ἀ. Θ. M. addit πάντες ἡμεῖς. 13 *Ald.* κύριος. mox post πηλὸς M. addit sub * Ἀ. Θ. καὶ σὺ πλάστης ἡμῶν. 14 *Alex.* & M. ἔργον. 15 M * οἱ Γ. ἕως σφόδρα. 16 M. *Ald.* C. κύριε, ὅτι. 17 *Alex.* ηὐλόγησαν. 18 *Alex.* M. τὰ ἔνδοξα. 19 *Alex.* συνέπεσεν. 20 C ἀνεξόμεν. 21 M * Θ. ἕως σφόδρα.
Cap. 65. 1 *Mſ. Alex.* ἐγενόμην. 2 *Alex.* M. *Ald.* C. ζητοῦσιν. 3 *Alex.* M. *Ald.* C. ἐπερωτῶσιν. 4 C. Ἰδοὺ ἐγώ τῷ. M. duas illas voces in margine hab. ad aſteriſcum. 5 *Alex.* οἵτινες οὐκ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομά μου. ſed M. in marg. ad ÷ τοῖς ἐπομένοις ὁδῷ οὐ καλῇ. 6 *Alex.* M. *Ald.* C. οἳ οὐκ ἐπορεύθησαν ὁδῷ ἀληθινῇ, (C. ἀγαθῇ,) ἀλλ'. 7 *Alex.* θυμιάζουσιν. 8 *Alex.* ἔσται· Καὶ ἐν M. *Ald.* C. ἐστιν· Καὶ ἐν. 9 *Alex.* δι'. 10 *Alex.* ἔσθοντες. 11 *Alex.* κρέα ὕια. *Ald.* κρέατα ὕεια. C. κρέα ὕεια. 12 *Alex.* μου. 13 *Alex.* σιωπήσομαι ἕως ἄν. 14 *Alex.* ἀποδῶ. M. & C. ἀποδῶ, καὶ ἀνταποδώσω. 15 M. addit ſub aſteriſco, Θ. ἐπὶ τὸ αὐτό. 16 M * ὅτι. 17 C. εἰρήσθω. 18 *Alex.* κυρίου ἐστίν. 19 *Alex.* M. τὸ ἐξ. 20 *Alex.* μου, κατοικήσουσιν. 21 M. C. δαιμονι. 22 C. μου.

Zzzzz 3

εὐλόμην,

13 βουλόμην, ἐξελέξασθε. Διατοῦτο τάδε
λέγει κύριος, Ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι φάγονται,
ὑμεῖς δὲ πεινάσετε· ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι πίονται,
ὑμεῖς δὲ [23] διψήσετε· ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι εὐ-
φρανθήσονται, ὑμεῖς δὲ αἰσχυνθήσεσθε·
14 Ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι ἀγαλλιάσονται ἐν εὐφρο-
σύνῃ, ὑμεῖς δὲ κεκράξεσθε διὰ τὸν πόνον τῆς
καρδίας ὑμῶν, καὶ ἀπὸ συντριβῆς πνεύματος
15 [24] ὑμῶν ὀλολύξετε. [25] Καταλείψετε γὰρ
τὸ ὄνομα ὑμῶν [26] εἰς πλησμονὴν τοῖς ἐκλε-
κτοῖς μου, ὑμᾶς δὲ ἀνελεῖ κύριος· [27] τοῖς δὲ
δουλεύουσι [28] μοι κληθήσεται ὄνομα καινόν,
16 Ὁ εὐλογηθήσεται ἐπὶ τῆς γῆς, εὐλογήσουσι γὰρ
[29] τὸν θεὸν τὸν ἀληθινόν· καὶ οἱ ὀμνύοντες ἐπὶ τῆς
γῆς, ὀμοῦνται τὸν θεὸν τὸν ἀληθινόν. ἐπιλήσονται
γὰρ τὴν θλίψιν [30] τὴν πρώτην, καὶ οὐκ ἀνα-
17 βήσεται [31] αὐτῶν ἐπὶ τὴν καρδίαν. Ἔ-
σται γὰρ ὁ οὐρανὸς καινός, καὶ ἡ γῆ καινή, καὶ οὐ
μὴ μνησθῶσι τῶν προτέρων, οὐδ᾽ οὐ μὴ ἐπέλθῃ
18 [32] αὐτῶν ἐπὶ τὴν καρδίαν, Ἀλλ᾽ εὐφρο-
σύνην καὶ ἀγαλλίαμα εὑρήσουσιν ἐν αὐτῇ [33]·
[34] ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ ἀγαλλίαμα [35] Ἱερουσα-
λὴμ, [36] καὶ τὸν λαόν μου εὐφροσύνην.
19 Καὶ ἀγαλλιάσομαι ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ εὐφραν-
θήσομαι ἐπὶ τῷ λαῷ μου. καὶ οὐκέτι μὴ ἀκουσθῇ
ἐν αὐτῇ φωνὴ κλαυθμοῦ, [37] καὶ φωνὴ κραυγῆς,
20 [38] Οὐδ᾽ οὐ μὴ [39] γένηται ἔτι ἐκεῖ [40] ἄωρος καὶ
πρεσβύτης, ὃς οὐκ ἐμπλήσει τὸν χρόνον αὐτοῦ·
ἔσται γὰρ ὁ νέος [41] ἑκατὸν ἐτῶν, ὁ δὲ ἀποθνή-
σκων ἁμαρτωλὸς [42] ἑκατὸν ἐτῶν, καὶ [43] ἐπικα-
21 τάρατος ἔσται. Καὶ οἰκοδομήσουσιν οἰκί-
ας, καὶ αὐτοὶ ἐνοικήσουσι· καὶ καταφυτεύσουσιν
ἀμπελῶνας, καὶ αὐτοὶ φάγονται [44] τὰ γεννή-
22 ματα αὐτῶν. Οὐ μὴ οἰκοδομήσουσι, καὶ
ἄλλοι ἐνοικήσουσι, καὶ οὐ μὴ φυτεύσουσι, καὶ ἄλ-
λοι φάγονται· κατὰ γὰρ τὰς ἡμέρας τοῦ ξύλου τῆς
ζωῆς ἔσονται αἱ ἡμέραι [45] τοῦ λαοῦ μου. [46] τὰ γὰρ
ἔργα τῶν [47] πόνων αὐτῶν παλαιώσουσιν.
23 [48] Οἱ ἐκλεκτοί μου οὐ κοπιάσουσιν εἰς κενόν, οὐδὲ
[49] τεκνοποιήσουσιν εἰς κατάραν, ὅτι σπέρμα
[50] εὐλογημένον ὑπὸ θεοῦ ἐστι, καὶ τὰ [51] ἔκγονα
24 αὐτῶν μετ᾽ αὐτῶν [52]. Καὶ ἔσται πρὶν ἢ
κεκράξαι αὐτούς, ἐγὼ [53] ὑπακούσομαι αὐτῶν·
ἔτι λαλούντων αὐτῶν, ἐρῶ, [54] Τί ἐστι;
25 Τότε λύκοι καὶ ἄρνες [55] βοσκηθήσονται ἅμα,
καὶ λέων ὡς βοῦς φάγεται ἄχυρα, [56] ὄφις δὲ
γῆν ὡς ἄρτον. οὐκ ἀδικήσουσιν, [57] οὐδὲ λυμα-
νοῦνται ἐπὶ τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ μου, λέγει κύ-
ριος.

Κεφ. ξϛʹ. 66.

1 Οὕτως λέγει κύριος, Ὁ οὐρανός [1] μου θρό-
νος, [2] καὶ ἡ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου. [3] ποῖ-
ον οἶκον [4] οἰκοδομήσετέ μοι; [5] καὶ ποῖος [6] τό-
2 πος τῆς καταπαύσεώς μου; Πάντα γὰρ
ταῦτα ἐποίησεν ἡ χείρ μου, καὶ ἔστιν ἐμὰ πάν-
τα ταῦτα, λέγει κύριος. καὶ ἐπὶ τίνα ἐπιβλέ-
ψω, ἀλλ᾽ ἢ ἐπὶ τὸν ταπεινὸν καὶ ἡσύχιον, καὶ τρέ-
3 μοντα τοὺς λόγους μου; [7] Ὁ δὲ ἄνομος
ὁ θύων μοι μόσχον, [8] ὡς ὁ ἀποκτέννων κύνα· ὁ
δὲ ἀναφέρων σεμίδαλιν, ὡς αἷμα ὕειον· ὁ
διδοὺς λίβανον εἰς μνημόσυνον, ὡς βλάσφη-
μος. καὶ [9] αὐτοὶ ἐξελέξαντο τὰς ὁδοὺς αὐτῶν,
καὶ τὰ βδελύγματα αὐτῶν [10] ἡ ψυχὴ αὐ-
4 τῶν ἠθέλησε, [11] Καὶ ἐγὼ ἐκλέξομαι
τὰ [12] ἐμπαίγματα αὐτῶν, καὶ τὰς ἁμαρ-
τίας [13] ἀνταποδώσω αὐτοῖς· ὅτι ἐκάλεσα αὐ-

23 *Alex.* διψήσεσθε. 24 ὑμῶν *Alex.* deest, ut & M. Ἀ. 25 *Ald.* καταλείψεται. 26 P. τὸ δὲ, εἰς πλησμονὴν, εἰς ὅρκον ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. rationem hujus versionis vid. apud P. ibidem. 27 P. τὸ δὲ ῥητὸν, μέχρι τοῦ, θεὸν τὸν ἀληθινόν, ὁ μὲν Ἀκ. οὕτως ἡρμήνευσε Καὶ τοῖς δούλοις καλέσει ὄνομα ἕτερον, ᾧ εὐλογημένος ἐν τῇ γῇ εὐλογηθήσεται πεπιστωμένως. ὁ δὲ Σύμ. τοῖς δὲ δούλοις αὐτοῦ καλέσει ὄνομα ἕτερον, ἐν ᾧ ὁ εὐλογημένος ἐπὶ τῆς γῆς εὐλογηθήσεται ἐν τῷ θεῷ, Ἀμήν. 28 *Alex.* αὐτῷ. 29 M. θεόν. 30 *Alex.* *Ald.* C. αὐτῶν τήν. 31 C. ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν. 32 C. ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν. 33 M. ad * Θ addit, ὅσα ἐγὼ κτίζω. 34 *Alex.* ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ Ἱερουσαλὴμ ἀγαλλίαμα. 35 M * οἱ Γ. τήν. 36 C. καὶ ἐπὶ τόν. 37 *Alex.* M. *Ald.* C. οὐδὲ φωνή. 38 *Alex.* Καὶ οὐ μή M. *Ald.* οὐδὲ μή. 39 *Alex.* γένηται ἐκεῖ. 40 M * Θ. ἡμέραις. 41 M * Ἀ. Θ αὐτός. 42 M. ad * Ἀ. Θ. addit υἱός. 43 *Alex.* ἐπικατάρατός ἐστιν. 44 *Alex.* τὰ γενήματα αὐτῶν. Καὶ οὐ μή. *Ald* C. τὰ γεννήματα αὐτῶν, καὶ τὸν οἶνον πίονται. Καὶ οὐ μή. M. τὸν καρπὸν αὐτῶν, Καὶ τὸν οἶνον πίονται. Καὶ οὐ μή. 45 τοῦ M. deest.

46 *Alex.* τὰ ἔργα. C. ἔργα. 47 C. χειρῶν. 48 *Alex.* M. *Ald.* C. Οἱ δὲ ἐκλεκτοί. 49 *Alex.* τέκνα ποιήσουσιν. post pro εἰς κατάραν, *Aq.* S. *Th.* εἰς σπουδὴν. *al. interpr.* εἰς ἀνυπαρξίαν. 50 *Alex.* ηὐλογημένον ὑπὸ τοῦ θεοῦ. 51 C. ἔγγονα. 52 *Alex.* M. *Ald.* ἔσονται. 53 *Alex.* & C. ἐπακούσομαι. 54 *Ald.* Τις. 55 M. *Ald.* συμβοσκηθήσονται. 56 C. καὶ ὄφις γῆν. 57 *Alex.* M. *Ald.* οὐδὲ μή.

Cap. 66. 1 *Mſ. Alex.* & M. *Ald. ed.* & C. μοι. 2 *Alex.* *Ald.* C. ἡ δὲ γῆ. 3 M * Θ. τοῦτον. 4 M. ad * præponit ἐν. 5 *Alex.* C. ἢ ποῖος. 6 M. cum * addit οὗτος. 7 P. οὐ κεῖται κατὰ τοὺς λοιποὺς, ὁ δὲ ἄνομος, ἀλλ᾽, ὁ δὲ σφαδάζων μόσχον. 8 ſic leg. *Cyrill.* ſic *Iren.* & *Baſil.* ſic etiam eſt in *Bibliis* è Gr. in Arab. verſis, ſed in *Ald.* C. ὡς (*Ald.* deeſt) ὁ τύπτων ἄνδρα, καὶ ὁ θυσιάζων, ἐκ ποίμνης, ὡς. quæ apud *Procop.* ſub nomine *Th.* & S. ſub aſteriſcis poſita in margine ſunt. 9 *Alex.* οὗτοι. 10 *Alex.* M. *Ald.* C. ἃ ἡ ψυχή. 11 *Alex.* Κἀγώ. 12 *Alex.* ἐμπαίγματα. 13 *Alex.* M. *Ald.* C. αὐτῶν ἀνταποδώσω.

τούς, καὶ

τοὺς, ϗ οὐχ ὑπήκουσάν μου· ἐλάλησα ϗ οὐκ ἤ-
κουσαν, ϗ ἐποίησαν τὸ πονηρὸν ἐναντίον [14] ἐ-
μοῦ, ϗ ἃ οὐκ ἐβουλόμην, ἐξελέξαντο.
5 Ἀκούσατε [15] ῥήματα κυρίου οἱ τρέμοντες τὸν λό-
γον αὐτοῦ· εἴπατε [16] ἀδελφοὶ ἡμῶν τοῖς μι-
σοῦσιν [17] ὑμᾶς ϗ βδελυσσομένοις, ἵνα τὸ ὄνο-
μα κυρίου δοξασθῇ, [18] ϗ ὀφθῇ ἐν τῇ εὐφρο-
σύνῃ αὐτῶν, [19] ϗ ἐκεῖνοι αἰσχυνθήσονται.
6 Φωνὴ κραυγῆς ἐκ πόλεως, φωνὴ ἐκ ναοῦ, φω-
νὴ κυρίου ἀνταποδιδόντος [20] ἀνταπόδοσιν τοῖς
7 ἀντικειμένοις. [21] Πρὶν τὴν ὠδίνουσαν τε-
κεῖν, [22] πρὶν ἐλθεῖν τὸν πόνον τῶν ὠδίνων, ἐξέ-
8 φυγε ϗ ἔτεκεν ἄρσεν. Τίς ἤκουσε [23] τοι-
οῦτο, ϗ τίς ἑώρακεν οὕτως; εἰ ὤδινε γῆ [24] ἐν
ἡμέρᾳ μιᾷ, [25] ἢ ϗ ἐτέχθη ἔθνος εἰς ἅπαξ,
ὅτι ὤδινε ϗ ἔτεκε Σιὼν τὰ παιδία αὐτῆς.
9 Ἐγὼ δὲ ἔδωκα τὴν προσδοκίαν ταύτην, ϗ
[26] οὐκ [27] ἐμνήσθης μου, εἶπε κύριος. [28] οὐκ
ἰδοὺ ἐγὼ γεννῶσαν ϗ στεῖραν ἐποίησα; [29] εἶπεν
10 [30] ὁ [31] Θεός σου. [32] Εὐφράνθητι [33] Ἱε-
ρουσαλὴμ, ϗ [34] πανηγυρίσατε ἐν αὐτῇ [35] πάν-
τες οἱ ἀγαπῶντες [36] αὐτὴν, χάρητε [37] ἅμα
αὐτῇ χαρᾷ πάντες ὅσοι πενθεῖτε ἐπ᾿ [38] αὐτῇ,
11 Ἵνα θηλάσητε, ϗ ἐμπλησθῆτε ἀπὸ [39] μαστοῦ
[40] παρακλήσεως αὐτῆς, ἵνα ἐκθηλάσαντες τρυ-
12 φήσητε [41] ἀπὸ εἰσόδου δόξης αὐτῆς. Ὅτι
τάδε λέγει κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ [42] ἐκκλίνω εἰς αὐ-
τοὺς ὡς ποταμὸς εἰρήνης, ϗ ὡς χειμάῤῥους ἐπι-
κλύζων δόξαν ἐθνῶν· τὰ παιδία αὐτῶν ἐπ᾿
ὤμων ἀρθήσονται, ϗ ἐπὶ γονάτων παρακλη-
13 θήσονται. Ὡς εἴ τινα μήτηρ παρακαλέ-
σει, [43] οὕτω κἀγὼ παρακαλέσω ὑμᾶς, ϗ ἐν
14 Ἱερουσαλὴμ παρακληθήσεσθε. Καὶ [44] ὄ-
ψεσθε, ϗ χαρήσεται [45] ἡ καρδία ὑμῶν, ϗ τὰ
ὀστᾶ ὑμῶν ὡς βοτάνη ἀνατελεῖ. ϗ [46] γνω-
σθήσεται ἡ χεὶρ κυρίου τοῖς [47] φοβουμένοις αὐ-
15 τὸν, ϗ ἀπειλήσει τοῖς ἀπειθοῦσιν. Ἰδοὺ
γὰρ κύριος [48] ὡς πῦρ ἥξει, ϗ ὡς καταιγὶς τὰ
ἅρματα αὐτοῦ, ἀποδοῦναι ἐν θυμῷ [49] ἐκδίκη-
σιν αὐτοῦ, ϗ ἀποσκορακισμὸν [50] αὐτοῦ ἐν φλο-
16 γὶ πυρός. Ἐν γὰρ τῷ πυρὶ κυρίου [51] κρι-
θήσεται πᾶσα ἡ γῆ, ϗ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ αὐ-
τοῦ πᾶσα σάρξ· πολλοὶ τραυματίαι ἔσονται
17 ὑπὸ κυρίου. [52] Οἱ ἁγνιζόμενοι ϗ
[53] καθαριζόμενοι εἰς τοὺς κήπους, [54] ϗ ἐν
τοῖς προθύροις ἔσθοντες [55] κρέας ὕειον, ϗ
τὰ βδελύγματα, ϗ τὸν μῦν, ἐπὶ τὸ αὐτὸ
[56] ἀναλωθήσονται, εἶπε κύριος.
18 Κἀγὼ τὰ ἔργα αὐτῶν ϗ τὸν λογισμὸν αὐτῶν·
[57] ἔρχομαι συναγαγεῖν πάντα τὰ ἔθνη ϗ
τὰς γλώσσας, ϗ ἥξουσι ϗ ὄψονται τὴν
19 δόξαν μου. Καὶ καταλείψω ἐπ᾿ αὐ-
τῶν [58] σημεῖον, ϗ ἐξαποστελῶ ἐξ αὐτῶν
σεσωσμένους εἰς τὰ ἔθνη, [59] εἰς Θαρσὶς,
ϗ Φοὺδ, ϗ [60] Λοὺδ, ϗ Μοσὸχ, [61] ϗ εἰς
Θοβὲλ, ϗ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ϗ εἰς τὰς
νήσους τὰς πόῤῥω, οἳ οὐκ ἀκηκόασί μου
τὸ ὄνομα, [62] οὔτε ἑωράκασι [63] μου τὴν δόξαν.
ϗ [64] ἀναγγελοῦσι τὴν δόξαν μου ἐν τοῖς ἔθνεσι,
20 Καὶ ἄξουσι τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν ἐκ πάντων τῶν
ἐθνῶν δῶρον κυρίῳ, μεθ᾿ ἵππων ϗ ἁρμάτων
[65] ἐν λαμπήναις ἡμιόνων μετὰ σκιαδίων εἰς τὴν

14 *Alex.* μου. 15 *Alex.* τὸ ῥῆμα. *C.* λόγον. 16 *C.* ἀδελφοῖς ὑμῶν. M. ἀδελφοῖς ἡμῶν. 17 *Alex.* ἡμᾶς. 18 P. Σύμ. δὲ, ϗ ὀψόμεθα ἐν τῇ εὐφροσύνῃ ὑμῶν, ἐξέδωκεν. 19 *Alex.* κἀκεῖνοι. 20 *Ald.* ἀνταποδιδῶσιν. *C.* deest. 21 *Alex. C.* Πρὶν ἤ. M — Σ. Πρὶν ἢ ὠδινῆσαι ἔτεκε. πρὶν ἐλθεῖν ὠδῖνα αὐτῆς, ἔσωσεν ἄρσεν. 22 *Alex.* πρὶν ἤ. 23 M. τοιοῦτον. 24 *Alex. C.* ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. 25 *Alex.* M. *C.* εἰ ϗ (*Alex.* deest ϗ) ἐτέχθη ἔθνος. M ÷ ὅμως οἱ Γ. οἱ Ο, ἢ, ὅμως τε Ἀ. Θ. 26 P. τὸ δὲ, οὐκ ἐμνήσθης μου &c. οὐ κεῖται παρὰ τοῖς ἄλλοις ἑρμηνευταῖς· κατὰ δὲ Σύμ. οὕτως εἴρηται· μὴ ἐγὼ ὁ καθίζων ἐπὶ τὸ τεκεῖν, οὐκ ἐκτοκίζω, εἶπεν κύριος; ἢ ἐγὼ ὁ συνεκτοκίζων, ϗ συνέξω, εἶπεν ὁ θεός σου; 27 M. *Ald.* ἐμνήσθη. 28 M. *Ald.* καί. 29 M. εἶπεν κύριος. 30 *C.* σου ὁ θεός. 31 *Alex.* θεός. Εὐφράνθητι. 32 M ÷ Ἀ. Σ. Εὐφράνθητε. Ἀ. σὺν Ἱερουσαλήμ. Θ. Εὐφράνθητι ἅμα Ἱερουσαλήμ. 33 M * ἅμα. 34 *Alex.* πανηγυρίσατε πάντες οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ, χάρητε χαρὰν πάντες ὅσοι πενθεῖτε ἐπ᾿ αὐτῆς. 35 πάντες *C.* deest. 36 M. *Ald. C.* αὐτὴν, ϗ οἱ κατοικοῦντες αὐτήν. 37 ἅμα αὐτῇ *C.* desunt. M. sub * Θεοδ. tribuit. 38 *C.* αὐτήν. 39 M ÷ Ἀ. Θ. μαστοῦ. Σ. μαστῷ.

40 M ÷ οἱ Γ. ὅμως. 41 M ÷ Ἀ. ἀπὸ παντοδαπίας. Σ. ἀπὸ πλήθους. al. ἀπὸ πιότητος. 42 M. κλίνω. *Ald.* καινῶ. (l. κλινῶ.) *C.* ἐκκλινῶ. 43 *Alex.* ὅτι οὕτως ϗ ἐγώ. 44 *Alex.* ὄψεσθε, ϗ χαρήσεται. 45 *Alex.* & *C.* ὑμῶν ἡ καρδία. 46 M. *Ald. C.* γνωστὴ ἔσται. 47 *Alex. C.* σεβομένοις. 48 P. τὸ δὲ ὡς πῦρ, ἐν πυρὶ ἡρμήνευσαν οἱ λοιποί. 49 *Alex. Ald. C.* ἐκδίκησιν ϗ ἀποσκορακισμόν. 50 *Alex.* & *C.* ἐν φλογί. 51 *Alex.* καταναλωθήσεται. 52 Οἱ M. deest. 53 *C.* καθαιρόμενοι. 54 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ϗ ἐν τοῖς προθύροις &c. ὁ Σύμ. φησὶν, ὀπίσω ἀλλήλων ἐν μέσῳ ἐσθιόντων τὸ κρέας τὸ χοίρειον. 55 *Alex.* κρέα. 56 *Alex.* καταναλωθήσονται. 57 *Ald. C.* ἐπίσταμαι, ϗ ἐγὼ ἔρχομαι. sed illud ἐπίσταμαι non est in *Hebr.* nec in *Lat. ed.* M. ϗ ἐγὼ ἔρχομαι. 58 *Alex.* σημεῖα. 59 *C.* Θαρσεῖς. 60 M ÷ Σ. αὐλοὺς. 61 *Alex.* ϗ Θοβέλ. 62 *Alex.* οὐδὲ ἑωράκασιν. 63 *Alex.* & *C.* τὴν δόξαν μου. 64 *Alex.* ἀναγγελοῦσίν μου τὴν δόξαν. 65 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐν λαμπήναις &c. ὁ Σύμ. ἐφ᾿ ἵπποις, ϗ ἐν ἅρμασι, ϗ ἐν λεκτίσι, ϗ ἐν καρούχαις, ϗ ἐν φορείοις ἡρμήνευσεν. pro λαμπήναις, *Aq.* σκεπαστοῖς, al. κλιντῆρσι, ϗ ἁμάξαις.

ἁγίαν

ἁγίαν πόλιν Ἱερουσαλὴμ, [66] εἶπε κύριος,
ὡς [67] ἀνενέγκαισαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ [68] τὰς θυσίας
αὐτῶν ἐμοὶ [69] μετὰ ψαλμῶν εἰς τὸν οἶκον κυρίου.
21 Καὶ ἀπ' αὐτῶν λήψομαι [70] ἱερεῖς καὶ Λευίτας,
22 εἶπε κύριος. Ὃν τρόπον γὰρ ὁ οὐρανὸς
καινὸς καὶ ἡ γῆ καινὴ, ἃ ἐγὼ ποιῶ, [71] μένει
[72] ἐνώπιον ἐμοῦ, λέγει κύριος, [73] οὕτω στήσεται
τὸ σπέρμα ὑμῶν, καὶ τὸ ὄνομα ὑμῶν.
23 Καὶ ἔσαι [74] μὴν ἐκ μηνὸς, καὶ σάββατον ἐκ
σαββάτου, [75] ἥξει πᾶσα σὰρξ [76] τοῦ προσκυ-
νῆσαι ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, εἶπε κύριος.
24 Καὶ ἐξελεύσονται καὶ ὄψονται [77] τὰ κῶλα τῶν
ἀνθρώπων τῶν παραβεβηκότων ἐν ἐμοί· ὁ γὰρ
σκώληξ αὐτῶν οὐ [78] τελευτήσει, καὶ τὸ πῦρ αὐ-
τῶν οὐ σβεσθήσεται, καὶ ἔσονται εἰς ὅρασιν πά-
σῃ σαρκί. *

66 M. *Ald.* C. καὶ εἶπε. 67 C. ἂν ἐνέγκαισαν. 68 *Alex* ἐμοὶ τὰς θυσίας αὐτῶν μετά. 69 M. *Ald.* μετ' εὐφροσύνης, μετὰ ψαλμῶν. P. ἀντὶ δὲ τοῦ, μετὰ ψαλμῶν, ἐν σκεύει καθαρῷ ἑρμήνευσε Σύμ. 70 *Alex.* ἐμαυτῷ ἱερεῖς. C. ἐμοὶ ἱερεῖς. 71 C. μένειν. 72 *Alex.* ἐνώπιόν μου. 73 *Alex.* οὕτως. 74 *Alex.* μῆνα. 75 C. καὶ ἥξει. 76 *Alex.* ἐνώπιόν μου προσκυνῆσαι. C. προσκυνῆσαι ἐνώπιόν μου. 77 P. ἀντὶ δὲ τοῦ, τὰ κῶλα, τὰ ἔσχατα, Σύμ. ἐφησεν. 78 *Alex.* τελευτᾷ. * *Alex.* Ἡσαΐας προφήτης.

Ι Ε Ρ Ε Μ Ι Α Σ.

Κεφ. α΄. 1.

1 ΤΟ ῥῆμα τοῦ θεοῦ ὃ ἐγένετο [1] ἐπὶ Ἱε-
ρεμίαν τὸν τοῦ Χελκίου, ἐκ τῶν ἱερέων,
ὃς κατῴκει ἐν Ἀναθὼθ ἐν γῇ Βεν-
2 ιαμὶν, [2] Ὡς ἐγενήθη [3] λόγος τοῦ θεοῦ
πρὸς αὐτὸν, ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰωσία υἱοῦ [4] Ἀμὼς
βασιλέως Ἰούδα, ἔτους τρισκαιδεκάτου ἐν τῇ
3 βασιλείᾳ αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέ-
ραις Ἰωακεὶμ υἱοῦ Ἰωσία βασιλέως Ἰούδα, ἕ-
ως [5] ἑνδεκάτου ἔτους [6] τοῦ Σεδεκία υἱοῦ Ἰωσία
βασιλέως Ἰούδα, ἕως τῆς αἰχμαλωσίας Ἱερου-
4 σαλὴμ ἐν τῷ πέμπτῳ μηνί. Καὶ ἐγένε-
5 το λόγος κυρίου [7] πρὸς αὐτόν· Πρὸ τοῦ
[8] με πλάσαι σε [9] ἐν κοιλίᾳ, ἐπίσταμαί σε, καὶ
πρὸ τοῦ [10] σε ἐξελθεῖν ἐκ μήτρας, ἡγίακά σε,
6 προφήτην εἰς ἔθνη τέθεικά σε. Καὶ εἶ-
πα, Ὁ ὢν δέσποτα κύριε, ἰδοὺ οὐκ ἐπίστα-
μαι λαλεῖν, ὅτι νεώτερος [11] ἐγώ εἰμι.
7 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μὲ, Μὴ λέγε, Ὅτι
νεώτερος [12] ἐγώ εἰμι, ὅτι πρὸς πάντας οὓς
[13] ἐὰν ἐξαποστείλω σε, πορεύσῃ, καὶ κατὰ πάντα
ὅσα [14] ἐὰν ἐντείλωμαί σοι, λαλήσεις.
8 Μὴ [15] φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, ὅτι μετὰ
σοῦ [16] ἐγώ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε, λέγει κύ-
9 ριος. Καὶ ἐξέτεινε κύριος τὴν χεῖρα
αὐτοῦ πρὸς μὲ, καὶ ἥψατο τοῦ στόματός μου, καὶ
εἶπε κύριος πρὸς μὲ, Ἰδοὺ δέδωκα τοὺς λό-
10 γους μου εἰς τὸ στόμα [17] σου. Ἰδοὺ καθέ-
στακά σε σήμερον ἐπὶ ἔθνη καὶ ἐπὶ [18] βασιλεί-
ας, ἐκριζοῦν, καὶ κατασκάπτειν, καὶ [19] ἀπο-
λύειν, καὶ ἀνοικοδομεῖν, καὶ καταφυτεύειν.
11 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων, Τί
σὺ [20] ὁρᾷς; καὶ εἶπα, Βακτηρίαν καρυΐνην.
12 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μὲ, Καλῶς ἑώρακας,
διότι ἐγρήγορα ἐγὼ ἐπὶ τοὺς λόγους μου τοῦ ποιῆ-
13 σαι αὐτούς. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου
[21] ἐκ δευτέρου πρὸς μὲ, λέγων, Τί σὺ ὁρᾷς;
καὶ εἶπα, Λέβητα [22] ὑποκαιόμενον, καὶ τὸ
πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου Βορρᾶ.
14 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μὲ, [23] Ἀπὸ προσ-
ώπου Βορρᾶ ἐκκαυθήσεται τὰ κακὰ ἐπὶ πάν-
15 τας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν. Διότι ἰδοὺ
[24] ἐγὼ συγκαλῶ πάσας τὰς βασιλείας [25] τῆς γῆς
ἀπὸ Βορρᾶ, λέγει κύριος· καὶ ἥξουσι καὶ θήσουσιν ἕ-

Cap. 1. 1 *Ms. Alex.* ἐπ' Ἱερεμίαν. 2 *Alex.* & C. Ὃς ἐγενήθη. 3 *Alex.* λόγος θεοῦ. 4 C. Ἀμών. 5 C. ἑνδεκάτου. 6 *Alex.* Σεδεκίου υἱοῦ Ἰωσείου. 7 *Alex.* & C. πρὸς μὲ, λέγων. *Ald.* πρὸς μέ. 8 *Ald.* με καταπλάσαι. 9 *Alex.* ἐκ κοιλίας. 10 *Alex.* ἐξελθεῖν σε. 11 C. εἰμὶ ἐγώ. 12 C. εἰμὶ ἐγώ. 13 *Ald.* μέν. 14 *Alex.* ἄν. 15 *Alex.* φοβηθῇς. 16 ἐγὼ C. deest. 17 *Alex.* σου. Κατέστακα. 18 *Alex.* βασιλεῖς. 19 *Alex.* ἀπολλύειν. Καὶ ἐγένετο. 20 *Alex. Ald.* C. ὁρᾷς, Ἱερεμία. mox pro βακτ. καρ. *Aq.* & *S.* ῥάβδον γρηγοροῦσαν. *Th.* ἀμυγδαλίνην. 21 *Alex.* πρὸς μὲ ἐκ δευτέρου. 22 *Ald.* ὑποκαιόμενον ἐγὼ ὁρῶ, καί. 23 *Ald.* διότι ἐκκαυθήσεται τὰ κακὰ ἀπὸ προσώπου βορρᾶ, καὶ εἶπε πρὸς μὲ, Ἀπό. 24 ἐγὼ *Ald.* deest. 25 *Alex.* ἀπὸ προσώπου Βορρᾶ τῆς γῆς. C. ἀπὸ Βορρᾶ.

καστος τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῶν πυ-
λῶν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ τείχη τὰ
κύκλῳ αὐτῆς, καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις Ἰου-
16 δα. Καὶ λαλήσω πρὸς αὐτοὺς [26] μετὰ κρί-
σεως, περὶ πάσης τῆς κακίας αὐτῶν, ὡς ἐγκατ-
έλιπόν με, καὶ ἔθυσαν θεοῖς ἀλλοτρίοις, καὶ
προσεκύνησαν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν.
17 Καὶ σὺ περίζωσαι τὴν ὀσφύν σου, καὶ ἀνάστηθι,
καὶ εἰπὸν [27] πάντα ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι. μὴ
φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, [28] μηδὲ πτο-
ηθῇς ἐναντίον αὐτῶν, [29] ὅτι μετὰ σοῦ [30] εἰμι, τοῦ
18 ἐξαιρεῖσθαί σε, λέγει [31] κύριος. Ἰδοὺ τέ-
θεικά σε ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ὡς πόλιν ὀχυ-
ρὰν, καὶ ὡς τεῖχος [32] χαλκοῦν, ὀχυρὸν [33] πᾶ-
σι τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα, καὶ τοῖς ἄρχουσιν
19 [34] αὐτοῦ, καὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς. Καὶ πολε-
μήσουσί σε, καὶ οὐ μὴ δύνωνται πρὸς σὲ, διότι
[35] μετὰ σοῦ [36] ἐγώ εἰμι, τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε, [37] εἶ-
πε κύριος.

Κεφ. β΄. 2.

1 [1] ΚΑὶ εἶπε, Τάδε λέγει κύριος, Ἐ-
2 μνήσθην ἐλέους νεότητός σου, καὶ ἀγάπης τελει-
ώσεώς σου, τοῦ ἐξακολουθῆσαί σε τῷ ἁγίῳ Ἰσ-
3 ραὴλ, λέγει κύριος. [2] Ὁ ἅγιος Ἰσ-
ραὴλ τῷ κυρίῳ, ἀρχὴ [3] γεννημάτων αὐτοῦ·
πάντες οἱ ἔσθοντες αὐτὸν πλημμελήσουσι, κα-
4 κὰ ἥξει ἐπ᾽ αὐτοὺς, φησὶ κύριος. Ἀκού-
σατε λόγον κυρίου οἶκος Ἰακὼβ, καὶ πᾶσα πα-
5 τριὰ οἴκου Ἰσραήλ. Τάδε λέγει [4] κύ-
ριος, Τί [5] εὕροσαν οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν ἐμοὶ
πλημμέλημα, ὅτι ἀπέστησαν μακρὰν ἀπ᾽ ἐ-
μοῦ, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω τῶν ματαίων, καὶ ἐ-
6 ματαιώθησαν; Καὶ οὐκ εἶπαν, Ποῦ ἐ-
στι κύριος, ὁ ἀναγαγὼν [6] ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰ-
γύπτου, ὁ καθοδηγήσας ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν
γῇ [7] ἀπείρῳ καὶ ἀβάτῳ, ἐν γῇ ἀνύδρῳ καὶ [8] ἀ-
κάρπῳ, ἐν γῇ [9] ᾗ οὐ διώδευσεν ἐν αὐτῇ [10] ἀ-
νὴρ [11] οὐθὲν, καὶ οὐ κατῴκησεν [12] ἄνθρωπος
7 ἐκεῖ; Καὶ [13] ἤγαγον ὑμᾶς εἰς τὸν Κάρμηλον,
τοῦ φαγεῖν [14] ὑμᾶς τοὺς καρποὺς αὐτοῦ, καὶ τὰ
ἀγαθὰ αὐτοῦ. καὶ [15] εἰσήλθετε, καὶ ἐμιάνατε
τὴν γῆν μου, καὶ τὴν κληρονομίαν [16] μου ἔ-
8 θεσθε εἰς βδέλυγμα. Οἱ ἱερεῖς οὐκ εἶ-
παν, Ποῦ ἐστι κύριος; καὶ οἱ ἀντεχόμενοι τοῦ νό-
μου [17], οὐκ ἠπίσταντό με, καὶ οἱ ποιμένες ἠσέ-
βουν εἰς ἐμὲ, καὶ οἱ προφῆται [18] ἐπροφήτευον
τῇ Βάαλ, καὶ ὀπίσω ἀνωφελοῦς ἐπορεύθησαν.
9 Διατοῦτο ἔτι κριθήσομαι πρὸς ὑμᾶς, [19] καὶ πρὸς
τοὺς υἱοὺς τῶν υἱῶν ὑμῶν [20] κριθήσομαι.
10 [21] Διότι ἔλθετε εἰς νήσους Χεττιεὶμ, καὶ ἴδετε, καὶ
εἰς Κηδὰρ ἀποστείλατε, καὶ νοήσατε σφόδρα,
11 καὶ ἴδετε εἰ γέγονε τοιαῦτα· [22] Εἰ ἀλλά-
ξονται ἔθνη θεοὺς αὐτῶν, καὶ οὗτοι οὐκ εἰσὶ θεοί·
ὁ δὲ λαός μου ἠλλάξατο τὴν δόξαν [23] αὐτοῦ, ἐξ
12 ἧς οὐκ ὠφεληθήσονται. Ἐξέστη ὁ οὐρανὸς
ἐπὶ τούτῳ, καὶ [24] ἔφριξεν ἐπὶ πλεῖον σφόδρα,
13 λέγει κύριος. Ὅτι δύο [25] καὶ πονηρὰ ἐ-
ποίησεν ὁ λαός μου· ἐμὲ ἐγκατέλιπον πηγὴν ὕ-
δατος [26] ζωῆς, καὶ ὤρυξαν ἑαυτοῖς λάκκους συν-
τετριμμένους, οἳ οὐ δυνήσονται ὕδωρ συνέχειν.
14 Μὴ δοῦλός ἐστιν Ἰσραὴλ, ἢ οἰκογενής ἐστι; δια-
15 τί εἰς προνομὴν ἐγένετο; Ἐπ᾽ αὐτὸν ὠ-
ρύοντο λέοντες, καὶ ἔδωκαν τὴν φωνὴν αὐτῶν,
οἳ ἔταξαν τὴν γῆν αὐτοῦ εἰς [27] ἔρημον, καὶ αἱ πό-
λεις αὐτοῦ κατεσκάφησαν, παρὰ τὸ μὴ κατοι-
16 κεῖσθαι. Καὶ υἱοὶ Μέμφεως καὶ [28] Τά-
φνας ἔγνωσάν σε, καὶ [29] κατέπαιζόν σου.
17 Οὐχὶ ταῦτα [30] ἐποίησέ σοι [31] τὸ καταλιπεῖν
18 σε ἐμέ; λέγει κύριος ὁ θεός σου· Καὶ
νῦν τί σοι καὶ [32] τῇ ὁδῷ Αἰγύπτου τοῦ πιεῖν ὕδωρ
[33] Γηῶν; [34] καὶ τί σοι καὶ [35] τῇ ὁδῷ Ἀσσυρίων
19 τοῦ πιεῖν ὕδωρ ποταμῶν; Παιδεύσει σε

26 *Alex.* περὶ πάσης τῆς κακίας αὐτῶν μετὰ κρίσεως. 27 *Alex. Ald. C.* πρὸς αὐτοὺς πάντα. 28 *C.* μηδὲ πτοηθῆναί σε ποιήσω. quod secutus fere est *Hier.* 29 *Ald.* ὅτι μετὰ σοῦ ἐγώ εἰμι ponit ante μηδέ. 30 *Alex, Ald. C.* ἐγώ εἰμι. 31 *C.* κύριος. καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων, Πορεύθητι, καὶ ἀνάγνωθι ἐν τοῖς ὠσὶν υἱῶν Ἰσραήλ. 32 *Alex.* χαλκοῦ, ὀχυρὸν ἅπασιν. 33 *Ald. C.* ἅπασι. 34 *Alex.* & *C.* αὐτῶν. 35 *Alex.* ἐγὼ μετὰ σοῦ εἰμι. 36 *C.* εἰμὶ ἐγὼ, ἐξαιρεῖσθαι. 37 *Alex.* λέγει.

Cap. 2. 1 *Comp.* Καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς μὲ, λέγων, Πορεύου καὶ βόα εἰς τὰ ὦτα Ἱερουσαλὴμ, λέγων. 2 *Ms. Alex.* Ἅγιος. 3 *Alex.* γενημάτων. 4 *Ald.* κύριος, κύριος. 5 *Alex.* εὕρεισαν οἱ πατέρες ἡμῶν. 6 *Alex.* ὑμᾶς. 7 *Alex.* ἀβάτῳ καὶ ἀπείρῳ. 8 *Th.* σκιᾶς θανάτου. 9 *Alex.* ἐν ᾗ. 10 *Alex.* οὐθέν. 11 οὐθὲν *C.* deest. 12 *C.* υἱὸς ἀνθρώπου ἐκεῖ. 13 *Ald. C.* εἰσήγαγον. 14 ὑμᾶς *C.* deest. 15 *Alex.* εἰσήλθατε. 16 *Alex.* καὶ ἔθεσθε. 17 *Alex.* μου, οὐκ ἐπίσταντό. 18 *Alex.* ἐπροφητεύοντο. 19 *Alex. Ald. C.* λέγει κύριος, καί. 20 *Ald.* κριθήσομαι ἔτι. 21 *Ald.* Διέλθετε. *C.* Ὅτι διέλθετε. 22 *Alex.* Εἰ ἀλλάξονται τὰ ἔθνη. 23 *C.* αὐτῶν. mox pro ἐξέστη ὁ οὐρανὸς, *Aq.* & *S.* Ἐκστῆτε οὐρανοί. 24 *Ald.* ἔφριξεν ἡ γῆ ἐπί. 25 καὶ *C.* deest. 26 *Alex.* & *C.* ζῶντος. 27 *Ald.* ἀφανισμούς. *C.* ἀφανισμόν. 28 al. Τάφνης. 29 *Alex* κατέπαιξάν σου. aliis perperam deest σου. 30 *C.* ἐποίησάν. 31 *C.* τοῦ. 32 *Alex.* γῇ Αἰγύπτου. 33 al. Σειώρ. 34 καὶ *C.* deest. 35 *Alex.* τῇ γῇ.

καὶ ἀπο-

ἡ ἀποστασία σου, καὶ ἡ κακία σου ἐλέγξει σε. καὶ
γνῶθι, καὶ ἴδε, ὅτι πικρόν σοι τὸ καταλιπεῖν
σε ἐμὲ, λέγει κύριος ὁ θεός σου. [36] καὶ οὐκ
[37] εὐδόκησα ἐπὶ σοὶ, λέγει κύριος ὁ θεός σου.
20 Ὅτι ἀπ᾽ αἰῶνος συνέτριψας τὸν ζυγόν σου, καὶ
[38] διέσπασας τοὺς δεσμούς σου, καὶ εἶπας, Οὐ
[39] δουλεύσω σοι, ἀλλὰ πορεύσομαι ἐπὶ πάντα
βουνὸν ὑψηλὸν, καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου κα-
τασκίου, ἐκεῖ διαχυθήσομαι ἐν τῇ πορνείᾳ
21 μου. Ἐγὼ δὲ ἐφύτευσά σε ἄμπελον
καρποφόρον [40] πᾶσαν ἀληθινήν· πῶς [41] ἐ-
στράφης εἰς πικρίαν ἡ ἄμπελος ἡ ἀλλοτρία;
22 [42] Ἐὰν [43] ἀποπλύνῃ ἐν νίτρῳ, καὶ πληθυνῇς
σεαυτῇ [44] ποίαν, κεκηλίδωσαι [45] ἐν ταῖς [46] ἀδι-
κίαις σου ἐναντίον ἐμοῦ, λέγει κύριος.
23 Πῶς ἐρεῖς, Οὐκ ἐμιάνθην, καὶ ὀπίσω τῆς Βάαλ
οὐκ ἐπορεύθην; ἴδε τὰς ὁδούς σου [47] ἐν τῷ πο-
λυανδρείῳ, καὶ γνῶθι τί ἐποίησας. ὀψὲ φωνὴ
24 [48] αὐτῆς [49] ὠλόλυξε· Τὰς ὁδοὺς αὐτῆς
ἐπλάτυνεν ἐφ᾽ [50] ὕδατα ἐρήμου, ἐν ἐπιθυμίαις
ψυχῆς αὐτῆς [51] ἐπνευματοφορεῖτο, [52] παρε-
δόθη, τίς ἐπιστρέψει αὐτήν; πάντες οἱ ζητοῦν-
τες αὐτὴν οὐ κοπιάσουσιν, ἐν τῇ ταπεινώσει
25 αὐτῆς εὑρήσουσιν αὐτήν. Ἀπόστρεψον τὸν
πόδα σου ἀπὸ ὁδοῦ τραχείας, καὶ τὸν φάρυγγά
σου ἀπὸ [53] δίψους. ἡ δὲ [54] εἶπεν, [55] Ἀνδριοῦμαι, ὅτι
[56] ἠγαπήκει ἀλλοτρίους, καὶ ὀπίσω αὐτῶν ἐπορεύετο.
26 Ὡς αἰσχύνη κλέπτου ὅταν ἁλῷ, οὕτως αἰσχυνθήσον-
ται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, αὐτοὶ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν, καὶ
οἱ [57] ἄρχοντες αὐτῶν, [58] καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν, καὶ
27 οἱ προφῆται αὐτῶν. Τῷ ξύλῳ εἶπαν,
Ὅτι πατήρ μου εἶ σὺ, καὶ τῷ λίθῳ, Σὺ ἐγέννη-
σάς με· καὶ ἔστρεψαν ἐπ᾽ ἐμὲ νῶτα, καὶ οὐ πρόσ-
ωπα αὐτῶν. καὶ ἐν τῷ καιρῷ τῶν κακῶν αὐτῶν
28 ἐροῦσιν, Ἀνάστα καὶ σῶσον ἡμᾶς. Καὶ ποῦ
εἰσὶν οἱ θεοί σου, οὓς ἐποίησας σεαυτῷ; εἰ ἀ-
ναστήσονται καὶ [59] σώσουσιν ἐν καιρῷ τῆς κακώ-
σεώς σου; ὅτι [60] κατ᾽ ἀριθμὸν τῶν πόλεών σου
ἦσαν θεοί σου Ἰούδα, καὶ [61] κατ᾽ ἀριθμὸν διό-
29 δων τῆς Ἱερουσαλὴμ ἔθυον τῇ Βάαλ. Ἱ-
νατί λαλεῖτε πρὸς μέ; πάντες ὑμεῖς [62] ἠσε-
βήσατε, καὶ πάντες ὑμεῖς [63] ἠνομήσατε εἰς ἐμὲ,
30 λέγει [64] κύριος. Μάτην ἐπάταξα τὰ
τέκνα ὑμῶν, παιδείαν οὐκ ἐδέξασθε, μά-
χαιρα κατέφαγε τοὺς προφήτας ὑμῶν ὡς λέ-
ων [65] ὀλοθρεύων, καὶ οὐκ ἐφοβήθητε.
31 Ἀκούσατε [66] λόγον κυρίου· τάδε λέγει κύριος·
Μὴ ἔρημος [67] ἐγενόμην τῷ Ἰσραὴλ ἢ γῆ κε-
χερσωμένη; [68] διατί εἶπεν ὁ λαός μου, Οὐ
[69] κυριευθησόμεθα, καὶ οὐχ ἥξομεν πρὸς σὲ ἔ-
32 τι; Μὴ ἐπιλήσεται νύμφη τὸν κόσμον αὐ-
τῆς, καὶ παρθένος τὴν στηθοδεσμίδα αὐτῆς;
ὁ δὲ λαός μου ἐπελάθετό μου ἡμέρας ὧν οὐκ
33 ἔστιν ἀριθμός. Τί ἔτι καλὸν ἐπιτηδεύσεις
ἐν ταῖς ὁδοῖς σου, τοῦ [70] ζητῆσαι ἀγάπησιν; οὐχ
οὕτως· ἀλλὰ καὶ σὺ ἐπονηρεύσω τοῦ μιᾶναι τὰς ὁ-
34 δούς σου, Καὶ ἐν ταῖς χερσί σου [71] εὑρέθη-
σαν αἵματα ψυχῶν ἀθώων. οὐκ ἐν διορύγμα-
σιν εὗρον αὐτοὺς, ἀλλ᾽ [72] ἐπὶ πάσῃ δρυΐ.
35 Καὶ εἶπας, Ἀθῷός εἰμι, ἀλλὰ ἀποστραφήτω ὁ
θυμὸς αὐτοῦ ἀπ᾽ ἐμοῦ. ἰδοὺ ἐγὼ κρίνομαι πρὸς
σὲ, ἐν τῷ λέγειν σε, Οὐχ ἥμαρτον·
36 Ὅτι κατεφρόνησας σφόδρα τοῦ δευτερῶσαι τὰς
ὁδούς σου. καὶ ἀπὸ Αἰγύπτου καταισχυνθήσῃ, [73] καθ-
37 ὡς κατῃσχύνθης ἀπὸ Ἀσσούρ· Ὅτι καὶ ἐν-
τεῦθεν ἐξελεύσῃ, καὶ αἱ χεῖρές σου ἐπὶ τῆς κε-
φαλῆς σου· ὅτι ἀπώσατο κύριος τὴν ἐλπίδα
σου, καὶ οὐκ εὐοδωθήσῃ ἐν αὐτῇ.

Κεφ. γ'. 3.

1 Ἐὰν ἐξαποστείλῃ ἀνὴρ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ
ἀπέλθῃ ἀπ᾽ αὐτοῦ, καὶ γένηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ, μὴ
ἀνακάμπτουσα ἀνακάμψει πρὸς αὐτὸν ἔτι; οὐ
μιαινομένη μιανθήσεται ἡ γυνὴ ἐκείνη; καὶ [1] σὺ
ἐξεπόρνευσας ἐν ποιμέσι πολλοῖς, καὶ ἀνέκαμ-
2 πτες πρὸς μὲ, λέγει κύριος. Ἆρον
[2] τοὺς ὀφθαλμούς σου εἰς εὐθεῖαν, καὶ ἴδε, ποῦ

36 καὶ οὐκ usque ad finem versus *Ald.* desunt. 37 *Alex.* ηὐδόκησα ἐν σοί. 38 *Ald. C.* διέρρηξας. 39 *Alex.* & *C.* δουλεύσω, ἀλλὰ πορεύσομαι. 40 *Alex.* ἀληθινὴν πᾶσαν. 41 *Alex.* ἐστράφη. 42 *Ald.* Καὶ ἐάν. 43 *Alex.* * ἀποτρύνῃ. al. ἀποπλύνῃς. 44 *Alex. Ald. C.* πόαν. 45 *Alex.* ἐναντίον ἐμοῦ ἐν ταῖς ἀδικίαις σου, λέγει κύριος ὁ θεός σου. 46 *C.* ἀνομίαις. 47 *Aq.* & *S.* ἐν τῇ φάραγγι. 48 αὐτῆς *C.* deest. paulo ante pro ὀψὲ φωνὴ, *Aq. S. Th.* δρομεὺς κοῦφη. 49 *Victor Antioch.* Ὥσπερ δὲ φησὶν ὁ προφήτης, ὠλόλυζον ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτῶν· ὅπερ Ἀκ. καὶ Σ. ἀσελγῶς ἐλάλησαν, ἐξέδωκαν. 50 *Ald.* ὕδατι. 51 *Chrys.* κατὰ τοὺς λοιποὺς, εἵλκυσεν ἄνεμον. 52 παρεδόθη *Ald.* deest. mox pro ἐν τῇ ταπ. *Aq.* ἐν τῇ νεομηνίᾳ. *S.* ἐν τῷ μηνί. 53 *Ald.* δίψης. 54 *Ald.* εἶπεν ὅτι. 55 *Victor.* Ἀκ. ἀπέγνων σου, ἤγουν, ἀπήλπισα. 56 *C.* ἠγάπησα. 57 *Alex.* ἄρχοντες, καὶ οἱ ἱερεῖς. 58 καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν *C.* desunt. 59 *Alex.* & *C.* σώσουσίν σε ἐν. 60 *Alex.* κατά. 61 *Alex.* κατά. 62 *Alex.* ἠνομήσατε εἰς. 63 *C.* ἠσεβήσατε. 64 *C.* κύριος ὁ θεός. 65 *Alex.* ὀλεθρεύων. 66 *Alex.* τὸν λόγον. 67 *Alex.* ἐγενάμην. *Ald.* ἐγενήθην. 68 *C.* διότι. 69 *Alex.* δουλευθησόμεθα, καὶ οὐκ. 70 *C.* ζητεῖν. 71 *Alex. Ald.* εὑρέθη. 72 *Alex.* ἐν. 73 *C.* ὡς ἀπό.

Cap. 3. 1 *C.* συνεξεπόρνευσας. 2 *Ms. Alex.* εἰς εὐθεῖαν τοὺς ὀφθαλμούς σου, λέγει κύριος, καὶ ἴδε.

οὐχὶ ἐξεφύρθης. ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς [3] ἐκάθισας [4] αὐ-
τοῖς ὡσεὶ κορώνη [5] ἐρημουμένη, καὶ [6] ἐμίανας
τὴν γῆν ἐν ταῖς πορνείαις [7] σου καὶ ἐν ταῖς κακίαις
3 σου. Καὶ ἔσχες ποιμένας πολλοὺς εἰς πρόσ-
κομμα [8] σεαυτῇ. ὄψις πόρνης ἐγένετό [9] σου,
4 ἀπηναισχύντησας πρὸς πάντας. Οὐχ
[10] ὡς οἶκόν με ἐκάλεσας, καὶ πατέρα καὶ ἀρ-
5 χηγὸν τῆς παρθενίας σου; [11] Μὴ διαμε-
νεῖ εἰς τὸν αἰῶνα, ἢ [12] φυλαχθήσεται εἰς νῖκος;
ἰδοὺ ἐλάλησας, καὶ ἐποίησας τὰ πονηρὰ ταῦτα,
6 καὶ [13] ἠδυνάσθης. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς
με ἐν ταῖς ἡμέραις [14] Ἰωσίου τοῦ βασιλέως, Εἶδες
ἃ ἐποίησέ μοι ἡ κατοικία τοῦ Ἰσραήλ; [15] ἐπο-
ρεύθησαν ἐπὶ πᾶν ὄρος ὑψηλὸν, καὶ ὑποκάτω
παντὸς ξύλου ἀλσώδους, καὶ [16] ἐπόρνευσαν ἐ-
7 κεῖ. Καὶ εἶπα, μετὰ τὸ πορνεῦσαι αὐτὴν
[17] ταῦτα πάντα, Πρὸς με ἀνάστρεψον. καὶ οὐκ
ἀνέστρεψε· καὶ εἶδε τὴν ἀσυνθεσίαν αὐτῆς ἡ ἀ-
8 σύνθετος Ἰούδα. Καὶ εἶδον, [18] ὅτι πε-
ρὶ πάντων [19] ὧν κατελήφθη ἐν [20] οἷς ἐμοιχᾶ-
το ἡ κατοικία [21] Ἰσραήλ, καὶ ἐξαπέστειλα αὐ-
τὴν, καὶ ἔδωκα [22] αὐτῇ βιβλίον ἀποστασίου εἰς
τὰς χεῖρας αὐτῆς· καὶ οὐκ ἐφοβήθη ἡ ἀσύν-
θετος Ἰούδα, καὶ [23] ἐπορεύθη, καὶ ἐπόρνευσε καὶ
9 αὐτή. Καὶ ἐγένετο εἰς [24] οὐθὲν ἡ πορνεία
αὐτῆς, καὶ ἐμοίχευσε τὸ ξύλον καὶ τὸν λίθον.
10 Καὶ ἐν πᾶσι τούτοις οὐκ [25] ἐπεστράφη πρὸς
με ἡ ἀσύνθετος Ἰούδα ἐξ ὅλης τῆς καρδίας αὐ-
11 τῆς, ἀλλ' ἐπὶ ψεύδει. Καὶ εἶπε κύριος
πρὸς με, Ἐδικαίωσε τὴν ψυχὴν [26] αὐτοῦ Ἰσ-
12 ραὴλ ἀπὸ τῆς ἀσυνθέτου Ἰούδα. [27] Πο-
ρεύου καὶ ἀνάγνωθι τοὺς λόγους τούτους [28] πρὸς
Βοῤῥᾶν, καὶ ἐρεῖς, [29] Ἐπιστράφηθι πρὸς με ἡ
κατοικία τοῦ Ἰσραήλ, λέγει κύριος· καὶ [30] μὴ
[31] στηριῶ τὸ πρόσωπόν μου ἐφ' ὑμᾶς, ὅτι [32] ἐ-
λεήμων ἐγώ εἰμι, λέγει κύριος, καὶ οὐ μηνιῶ
13 ὑμῖν εἰς τὸν αἰῶνα. Πλὴν, γνῶθι τὴν ἀ-
δικίαν σου, ὅτι εἰς κύριον τὸν θεόν σου ἠσέβησας,
καὶ διέχεας τὰς ὁδούς σου εἰς ἀλλοτρίους ὑπο-
κάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους, τῆς δὲ φωνῆς μου
14 [33] οὐχ ὑπήκουσας, λέγει κύριος. Ἐ-
πιστράφητε υἱοὶ ἀφεστηκότες, λέγει κύριος,
διότι [34] ἐγὼ κατακυριεύσω ὑμῶν, καὶ λήψομαι
ὑμᾶς ἕνα ἐκ πόλεως καὶ δύο ἐκ πατριᾶς, καὶ
15 εἰσάξω ὑμᾶς εἰς Σιών, Καὶ δώσω ὑμῖν
ποιμένας κατὰ τὴν καρδίαν μου, καὶ ποιμανοῦσιν
ὑμᾶς [35] ποιμαίνοντες μετ' ἐπιστήμης.
16 Καὶ ἔσται ἐὰν πληθυνθῆτε, καὶ αὐξηθῆτε ἐπὶ τῆς
γῆς, [36] λέγει κύριος, ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις
οὐκ ἐροῦσιν ἔτι, Κιβωτὸς διαθήκης ἁγίου Ἰσ-
ραήλ, οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ καρδίαν, [37] οὐκ
ὀνομασθήσεται, οὐδὲ ἐπισκεφθήσεται, καὶ οὐ ποιη-
17 θήσεται ἔτι. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ
ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καλέσουσι τὴν Ἱερουσαλὴμ,
[38] Θρόνον κυρίου· καὶ συναχθήσονται [39] πάντα τὰ
ἔθνη εἰς αὐτὴν, καὶ οὐ πορεύσονται ἔτι ὀπίσω τῶν
[40] ἐνθυμημάτων τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς πονη-
18 ρᾶς. [41] Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις [42] συν-
ελεύσονται ὁ οἶκος [43] Ἰούδα ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ [44] Ἰσ-
ραήλ, καὶ ἥξουσιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀπὸ γῆς Βοῤῥᾶ,
[45] καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν ἐπὶ τὴν γῆν, ἣν
[46] κατεκληρονόμησα τοὺς πατέρας αὐτῶν·
19 Καὶ ἐγὼ εἶπα, Γένοιτο κύριε· [47] ὅτι τάξω σε
εἰς τέκνα, καὶ δώσω σοι γῆν ἐκλεκτὴν, κλη-
ρονομίαν θεοῦ παντοκράτορος ἐθνῶν. [48] καὶ εἶ-
πα, Πατέρα [49] καλέσετέ με, καὶ ἀπ' ἐμοῦ οὐκ
20 ἀποστραφήσεσθε. Πλὴν ὡς ἀθετεῖ γυνὴ
εἰς τὸν συνόντα αὐτῇ, οὕτως ἠθέτησεν εἰς ἐμὲ
[50] ὁ οἶκος Ἰσραήλ, λέγει κύριος.
21 [51] Φωνὴ ἐκ χειλέων ἠκούσθη κλαυθμοῦ καὶ δεή-
σεως υἱῶν Ἰσραήλ, ὅτι ἠδίκησαν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐ-
τῶν, ἐπελάθοντο θεοῦ ἁγίου αὐτῶν.

---

3 *Alex.* αἷς ἐκάθεισας. 4 *C.* αὐτῆς. 5 *Alex.* ἠρημωμένη. 6 *Victor*, ἄλλος, ἀντὶ τοῦ ἐμίανας, ἐφονοκτόνεις, ἐξέδωκε. 7 *Alex.* σου. Καὶ ἔσχες. 8 *C.* σου. 9 *Alex.* σοι, ἀπηναισχύντησας. *C.* σοι, ἀπηνηχύνθησας. 10 *C.* ἕως νῦν με. 11 Μὴ *Ald.* deest. 12 *Alex.* & *C.* διαφυλαχθήσεται 13 *Ald.* ἠδυνήθης. 14 *Alex.* Ἰωσία, Ἴδες. *C.* τοῦ βασιλέως Ἰωσίου, Εἶδες. 15 *Ald.* *C.* ἐπορεύθη. 16 *Ald.* *C.* ἐπόρνευσεν. 17 *Alex.* πάντα ταῦτα. 18 *Alex.* & *C.* διότι. 19 *C.* ἀνθ' ὧν. 20 *C.* αὐτοῖς. 21 *Alex.* τοῦ Ἰσραήλ. 22 αὐτῇ *Ald.* deest. 23 *Ald.* ἐπορεύετο. 24 *C.* οὐδέν. 25 *Alex.* *Ald.* ἀπεστράφη. 26 *Ald.* *C.* αὐτῆς. 27 *Alex.* Πορεύθητι, καὶ ἀνάγνωτον. Pro ἀνάγνωθι, *Aq.* & *S.* βόησον. 28 *Alex.* πρὸς Βοῤῥᾶ, καὶ ἐρεῖς, Ἐπιστράφητι. 29 *Ald.* Ἀποστράφηθι. 30 *Alex.* οὐ. *Ald.* *C.* οὐ μή. 31 *Ald.* *C.* στηρίσω. 32 *Alex.* ἱλεῶν. 33 *Alex.* οὐκ ἤκουσας. 34 *Alex.* ἰδοὺ ἐγώ. 35 *Alex.* ποιμαίνες. 36 *Alex.* ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, λέγει κύριος, οὐκ. 37 *Alex.* καὶ οὐκ. *C.* οὐδέ. 38 *C.* Θρόνος. 39 *Alex.* & *C.* εἰς αὐτὴν πάντα τὰ ἔθνη. 40 *Alex.* ἐπιθυμημάτων. 41 *Alex.* Καὶ ἐν. 42 *Alex.* συνελεύσεται οἶκος Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα. 43 *Ald.* Ἰσραήλ. 44 *Ald.* Ἰούδα. 45 *Alex.* ἀπὸ πασῶν. 46 *Alex.* κατεκληρονόμησαν οἱ πατέρες αὐτῶν. 47 *Ald.* ἔτι. 48 *Alex.* καὶ εἰ πατέρα. *C.* καὶ εἰ πατέρα. 49 *Ald.* ἐπικαλέσασθε. *C.* ἐπικαλεῖσθε. 50 *Alex.* λέγει κύριος, ὁ οἶκος Ἰσραήλ. 51 *Alex.* Φωναί.

[52] Ἐπι-

22 [52] Ἐπιστράφητε υἱοὶ ἐπιστρέφοντες, καὶ [53] ἰάσο-
μαι τὰ συντρίμματα ὑμῶν. Ἰδοὺ [54] δοῦλοι [55] ἡ-
μεῖς ἐσόμεθά σοι. ὅτι [56] σὺ κύριος ὁ θεὸς ἡ-
23 μῶν εἶ. Ὄντως εἰς ψεῦδος ἦσαν οἱ βου-
νοὶ, καὶ ἡ δύναμις τῶν ὀρέων, πλὴν διὰ κυρίου
θεοῦ ἡμῶν ἡ σωτηρία [57] τοῦ Ἰσραήλ.
24 Ἡ δὲ αἰσχύνη [58] κατηνάλωσε τοὺς μόχθους τῶν
πατέρων ἡμῶν, ἀπὸ νεότητος [59] ἡμῶν, τὰ
πρόβατα αὐτῶν καὶ τοὺς [60] μόσχους αὐτῶν, καὶ
τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν.
25 Ἐκοιμήθημεν ἐν τῇ αἰσχύνῃ ἡμῶν, καὶ [61] ἐπε-
κάλυψεν ἡμᾶς ἡ ἀτιμία ἡμῶν, διότι [62] ἔναν-
τι τοῦ θεοῦ [63] ἡμῶν ἡμάρτομεν ἡμεῖς, καὶ οἱ πα-
τέρες ἡμῶν, ἀπὸ νεότητος ἡμῶν ἕως τῆς ἡμέ-
ρας ταύτης. καὶ [64] οὐχ ὑπηκούσαμεν τῆς φωνῆς
κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν.

Κεφ. δʹ. 4.

1 [1] ἘΑν ἐπιστραφῇ [2] Ἰσραὴλ, λέγει κύριος,
πρός [3] με, ἐπιστραφήσεται. [4] καὶ ἐὰν περιέλῃ
τὰ βδελύγματα [5] αὐτοῦ [6] ἐκ στόματος αὐτοῦ,
καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου μου εὐλαβηθῇ,
2 Καὶ ὀμόσῃ, Ζῇ κύριος, μετὰ ἀληθείας [7] ἐν κρί-
σει καὶ ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ εὐλογήσουσιν ἐν αὐτῷ
ἔθνη, καὶ ἐν αὐτῷ αἰνέσουσι τῷ θεῷ ἐν [8] Ἱερου-
3 σαλήμ. Ὅτι τάδε λέγει κύριος τοῖς ἀν-
δράσιν Ἰούδα, καὶ τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ,
Νεώσατε ἑαυτοῖς νεώματα, καὶ μὴ σπείρητε ἐπ'
4 ἀκάνθαις. [9] Περιτμήθητε τῷ θεῷ ὑμῶν,
καὶ [10] περιτέμεσθε τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἄν-
δρες Ἰούδα, καὶ οἱ κατοικοῦντες [11] Ἱερουσαλὴμ,
μὴ ἐξέλθῃ ὡς πῦρ ὁ θυμός μου, καὶ ἐκκαυθή-
σεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ [12] σβέσων, ἀπὸ προσώ-
που πονηρίας ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν.
5 Ἀναγγείλατε ἐν τῷ Ἰούδᾳ, καὶ ἀκουσθήτω ἐν
Ἱερουσαλήμ· εἴπατε, Σημάνατε [13] ἐπὶ τῆς γῆς
σάλπιγγι, κεκράξατε μέγα· [14] εἴπατε,
Συνάχθητε, καὶ [15] εἰσέλθωμεν εἰς τὰς πόλεις
6 τὰς [16] τειχήρεις. Ἀναλαβόντες φεύγε-
τε εἰς Σιών· σπεύσατε, μὴ στῆτε, ὅτι [17] κα-
κὰ ἐγὼ ἐπάγω ἀπὸ Βορρᾶ, καὶ συντριβὴν με-
7 γάλην. Ἀνέβη λέων ἐκ τῆς μάνδρας
αὐτοῦ, [18] ἐξολοθρεύων ἔθνη ἐξῆρε, καὶ ἐξῆλθεν
ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ, τοῦ θεῖναι τὴν [19] γῆν εἰς ἐρή-
μωσιν· [20] καὶ αἱ πόλεις καθαιρεθήσονται, παρὰ
8 τὸ μὴ κατοικεῖσθαι αὐτάς. Ἐπὶ τούτοις
περιζώσασθε σάκκους, καὶ κόπτεσθε, καὶ [21] ἀ-
λαλάξατε, διότι οὐκ ἀπεστράφη ὁ [22] θυμὸς
9 κυρίου ἀφ' ὑμῶν. Καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ
ἡμέρᾳ, λέγει κύριος, ἀπολεῖται ἡ καρδία τοῦ
βασιλέως, καὶ ἡ καρδία τῶν ἀρχόντων, καὶ οἱ
ἱερεῖς [23] ἐκστήσονται, καὶ οἱ προφῆται θαυμάσον-
10 ται. Καὶ εἶπα, Ὦ δέσποτα κύριε, ἆ-
ρά γε ἀπατῶν ἠπάτησας τὸν λαὸν τοῦτον καὶ τὴν Ἱε-
ρουσαλὴμ, λέγων, Εἰρήνη [24] ἔσται, καὶ ἰδοὺ ἥ-
ψατο ἡ μάχαιρα ἕως τῆς ψυχῆς αὐτῶν;
11 Ἐν τῷ καιρῷ [25] ἐκείνῳ ἐροῦσι [26] τῷ λαῷ τούτῳ
καὶ τῇ Ἱερουσαλὴμ, [27] Πνεῦμα πλανήσεως ἐν
τῇ ἐρήμῳ, ὁδὸς τῆς θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου, οὐκ
12 εἰς καθαρὸν, οὐδ' εἰς ἅγιον. Πνεῦμα
πληρώσεως ἥξει μοι· νῦν δὲ ἐγὼ [28] λαλῶ [29] κρί-
13 ματά μου πρὸς αὐτούς. Ἰδοὺ ὡς νεφέλη
[30] ἀναβήσεται, καὶ ὡς καταιγὶς τὰ ἅρματα [31] αὐ-
τοῦ, κουφότεροι ἀετῶν οἱ ἵπποι [32] αὐτοῦ. οὐαὶ
14 ἡμῖν, ὅτι ταλαιπωροῦμεν. Ἀπόπλυνε
ἀπὸ κακίας τὴν καρδίαν σου Ἱερουσαλὴμ, ἵνα
σωθῇς. ἕως πότε [33] ὑπάρχουσιν ἐν σοὶ δια-
15 λογισμοὶ [34] πόνων σου; Διότι φωνὴ [35] ἀγ-
γέλλοντος ἐκ Δὰν ἥξει, καὶ ἀκουσθήσεται πόνος
16 ἐξ ὄρους Ἐφραΐμ. Ἀναμνήσατε ἔθνη,
ἰδοὺ [36] ἥκασιν· ἀναγγείλατε ἐν Ἱερουσαλὴμ,
συστροφαὶ ἔρχονται ἐκ γῆς μακρόθεν, καὶ
ἔδωκαν ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰούδα [37] φωνὴν αὐ-

---

52 C. Υἱοὶ ἐπιστράφητε ἐπιστρέφοντες. 53 Alex. ἰάσομαι αὐτούς. Ἰδού. pro τὰ συντρίμματα S. vert. τὰς ἐπιστρέψεις. 54 C. οἶδε. 55 Alex. * ὑμεῖς. 56 Alex. κύριος ὁ θεός. 57 Alex. τοῦ Ἰσραήλ. 58 Alex. κατανάλωσιν. 59 Alex. αὐτῶν. 60 Alex. * μόχθους. 61 Ald. ὑπεκάλυψε. 62 C. ἐναντίον. 63 Alex. ἡμάρτομεν, καὶ οἱ πατέρες. 64 Alex. οὐκ ἠκούσαμεν.

Cap. 4. 1 Ald. Ἐὰν μὴ ἐπιστραφῇ. 2 Ms. Alex. Ἰσραὴλ πρὸς μὲ, λέγει κύριος. 3 Ald. με, καὶ ἐπιστραφήσεται. 4 Alex. ἐὰν περιέλῃ. 5 Alex. αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. 6 C. ἀπό. 7 Alex. καὶ ἐν. 8 Alex. Ἱερουσαλήμ. * Νεώσατε ἑαυτοῖς. 9 Alex. Περιτμηθήσεσθαι. S. Καθαρίσθητε κυρίῳ, καὶ ἀφέλεσθε πονηρίας τῶν καρδιῶν ὑμῶν. 10 Alex. περιέλεσθαι. 11 Alex. & C. ἐν Ἱερουσαλήμ. 12 Ald. σβεννύων. 13 Ald. C. σάλπιγγι ἐπὶ τῆς γῆς, κεκράξατε. 14 Alex. καὶ εἴπατε. 15 Alex. εἰσέλθατε. 16 Alex. ὀχυράς. 17 Alex. ἐγὼ κακά. 18 Alex. ἐξολεθρεύων. 19 C. γῆν σου εἰς. 20 Alex. καὶ πόλεις. C. καὶ αἱ πόλεις σου. 21 Alex. * ἀλαλάξατε. C. ὀλολύζετε. 22 Ald. C. θυμὸς ὀργῆς κυρίου. 23 Alex. ἐκστήσονται. Καὶ εἶπαν. pro θαυμάσονται, Aq. ἄφρονες ἔσονται. 24 Alex. ἔσται ὑμῖν, καὶ ἥψατο. Ald. C. ἔσται ὑμῖν, καὶ ἅψεται. 25 Alex. τούτῳ. 26 Ald. τῇ Ἱερουσαλὴμ καὶ τῷ λαῷ τούτῳ. 27 C. Πνεύματι. 28 Ald. C. λαλήσω. 29 Alex. κρίματα πρὸς αὐτούς. 30 Ald. ἀναβήσονται. 31 Alex. Ald. αὐτῶν. 32 Alex. αὐτῶν. οὐαὶ ὑμῖν. Ald. αὐτῶν. οὐαὶ ἡμῖν. 33 Alex. & C. ὑπάρξουσιν. 34 Aq. ἀνωφελείας. S. ἀδικίας. 35 Alex. & C. ἀναγγέλλοντος. Ald. ἀναβαίνοντος. 36 ἥκασιν C. deest. 37 C. φωνάς.

17 τῶν. Ὡς φυλάσσοντες ἀγρὸν, ἐγένοντο
ἐπ' αὐτὴν κύκλῳ, ὅτι ἐμοῦ ἠμέλησας,
18 λέγει κύριος. Αἱ ὁδοί σου καὶ τὰ ἐπιτη-
δεύματά σου ἐποίησαν ταῦτά σοι· αὕτη ἡ κα-
κία σου, ὅτι πικρὰ, ὅτι ἥψατο ἕως τῆς καρδίας
19 σου. Τὴν κοιλίαν [38] μου, τὴν κοιλίαν μου
ἀλγῶ, καὶ τὰ αἰσθητήρια τῆς καρδίας μου,
[39] μαιμάσσει ἡ ψυχή μου, σπαράσσεται [40] ἡ
καρδία μου. οὐ σιωπήσομαι, ὅτι φωνὴν σάλ-
πιγγος ἤκουσεν ἡ ψυχή μου, κραυγὴν πολέ-
20 μου. Καὶ [41] ταλαιπωρίας, συντριμμὸν
ἐπικαλεῖται, ὅτι τεταλαιπώρηκε πᾶσα ἡ γῆ,
ἄφνω τεταλαιπώρηκεν [42] ἡ σκηνὴ, διεσπά-
21 σθησαν αἱ δέρρεις μου. Ἕως πότε ὄψομαι
φεύγοντας [43] ἀκούων φωνὴν σαλπίγγων;
22 Διότι οἱ ἡγούμενοι τοῦ λαοῦ μου ἐμὲ οὐκ ᾔδεισαν.
υἱοὶ ἄφρονές εἰσι καὶ οὐ συνετοὶ, σοφοί εἰσι τοῦ κα-
κοποιῆσαι, τὸ δὲ [44] καλῶς ποιῆσαι οὐκ ἐπέ-
23 γνωσαν. Ἐπέβλεψα ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ
ἰδοὺ [45] οὐθὲν, καὶ εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ οὐκ ἦν τὰ φῶ-
24 τα αὐτοῦ. Εἶδον τὰ ὄρη, καὶ ἦν τρέμον-
τα, καὶ πάντας τοὺς βουνοὺς ταρασσομένους.
25 Ἐπέβλεψα, καὶ ἰδοὺ οὐκ [46] ἦν ἄνθρωπος, καὶ
πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ [47] ἐπτοεῖτο.
26 [48] Εἶδον, καὶ ἰδοὺ ὁ Κάρμηλος ἔρημος,
καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις [49] ἐμπεπυρισμέναι πυ-
ρὶ ἀπὸ προσώπου κυρίου, καὶ ἀπὸ προσώπου
27 ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ ἠφανίσθησαν. Τάδε
λέγει κύριος, Ἔρημος ἔσται πᾶσα ἡ γῆ, συν-
28 τέλειαν δὲ οὐ μὴ ποιήσω. Ἐπὶ τούτοις πεν-
θείτω ἡ γῆ, καὶ συσκοτασάτω ὁ οὐρανὸς ἄνω-
θεν· διότι ἐλάλησα, καὶ οὐ μετανοήσω, ὥρμη-
σα, καὶ οὐκ [50] ἀποστρέψω ἀπ' αὐτῆς.
29 Ἀπὸ φωνῆς ἱππέως, καὶ ἐντεταμένου τόξου ἀ-
νεχώρησε [51] πᾶσα ἡ χώρα· εἰσέδυσαν εἰς τὰ
σπήλαια, καὶ εἰς τὰ ἄλση ἐκρύβησαν, καὶ [52] ἐ-
πὶ τὰς πέτρας ἀνέβησαν. [53] πᾶσα πόλις ἐγ-
κατελείφθη, οὐ [54] κατῴκει ἐν αὐταῖς ἄνθρω-
30 πος. Καὶ σὺ τί ποιήσεις; ἐὰν περιβά-
λῃ κόκκινον, καὶ κοσμήσῃ κόσμῳ χρυσῷ· [55] ἐὰν
ἐγχρίσῃ στίβι τοὺς ὀφθαλμούς σου, [56] εἰς μά-
ταιον [57] ὡραϊσμός σου. ἀπώσαντό σε οἱ ἐρα-
31 σταί σου, τὴν ψυχήν σου [58] ζητοῦσιν. Ὅ-
τι φωνὴν ὡς ὠδινούσης ἤκουσα τοῦ στεναγμοῦ σου,
ὡς πρωτοτοκούσης. Φωνὴ θυγατρὸς Σιὼν ἐκλυ-
θήσεται, καὶ παρήσει τὰς χεῖρας αὐτῆς· [59] Οἴμοι
ἐγὼ, ὅτι ἐκλείπει ἡ ψυχή μου ἐπὶ τοῖς ἀνῃρη-
μένοις.

Κεφ. ε'. 5.

1 ΠΕριδράμετε ἐν ταῖς ὁδοῖς Ἰερουσαλὴμ, καὶ ἴδετε,
καὶ γνῶτε, καὶ ζητήσατε ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς,
ἐὰν εὕρητε, εἰ ἔστι ποιῶν κρίμα, καὶ ζητῶν
† πίστιν, καὶ ἵλεως ἔσομαι αὐτοῖς, λέγει κύ-
2 ριος. Ζῇ κύριος, λέγουσι, διατοῦτο οὐκ
3 [1] ἐν ψεύδεσιν ὀμνύουσι; [2] Κύριε οἱ ὀ-
φθαλμοί σου εἰς πίστιν· ἐμαστίγωσας αὐτοὺς, καὶ
[3] οὐκ ἐπόνεσαν, συνετέλεσας αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἠ-
θέλησαν δέξασθαι παιδείαν· [4] ἐστερέωσαν τὰ
πρόσωπα αὐτῶν ὑπὲρ πέτραν, καὶ οὐκ ἠθέ-
4 λησαν ἐπιστραφῆναι. Καὶ ἐγὼ εἶπα, Ἴ-
σως πτωχοί εἰσι, [5] διότι οὐκ [6] ἐδυνάσθησαν,
ὅτι οὐκ ἔγνωσαν ὁδὸν κυρίου, καὶ κρίσιν θεοῦ.
5 Πορεύσομαι πρὸς τοὺς ἁδροὺς, καὶ λαλήσω [7] αὐ-
τοῖς, ὅτι αὐτοὶ ἐπέγνωσαν ὁδὸν κυρίου, καὶ κρί-
σιν θεοῦ· καὶ ἰδοὺ ὁμοθυμαδὸν συνέτριψαν ζυ-
6 γὸν, διέρρηξαν δεσμούς. Διατοῦτο ἔπαι-
σεν αὐτοὺς λέων [8] ἐκ τοῦ δρυμοῦ, καὶ λύκος ἕως
τῶν οἰκιῶν [9] ὠλόθρευσεν αὐτοὺς, καὶ πάρδαλις
ἐγρηγόρησεν ἐπὶ τὰς πόλεις αὐτῶν. πάντες οἱ
ἐκπορευόμενοι ἀπ' αὐτῶν [10] θηρευθήσονται, ὅτι
ἐπλήθυναν ἀσεβείας αὐτῶν, [11] ἴσχυσαν ἐν ταῖς
7 ἀποστροφαῖς αὐτῶν. [12] Ποία τούτων ἵλε-
ως [13] γένωμαί σοι; οἱ υἱοί σου ἐγκατέλιπόν με,
καὶ ὤμνυον ἐν τοῖς οὐκ οὖσι θεοῖς· καὶ ἐχόρτασα
αὐτοὺς, καὶ [14] ἐμοιχῶντο, καὶ ἐν οἴκοις πορνῶν
8 [15] κατέλυον. Ἵπποι θηλυμανεῖς ἐγενήθη-

---

38 Ald. μου ἀλγῶ. 39 C. μου μάσσει. Th. μαιμάσσει. S. ἐταράχθη. Aq. ὀκλάζει. al. interp. σπαράσσεται ἡ καρδία μου. 40 C. καὶ ἡ καρδία. 41 Alex. ταλαιπωρίαν καὶ συντριμμόν. 42 Alex. σκηναί. 43 C. ἀκούω. 44 Alex. καλὸν ποιοῦντες οὐκ ἔγνωσαν. 45 Aq. κενή. S. συγκεχυμένη. 46 C. ὑπῆρχεν. 47 Ald. C. ἐπτόηντο. 48 C. Ἴδον. 49 Ald. ἐμπεπρησμέναι. 50 Ald. ἀπέστρεψα. 51 Alex. πᾶσα χώρα. 52 Alex. εἰς. 53 C. πᾶσαι πόλεις ἐγκατελείφθησαν. 54 Alex. κατοικήσει. Ald. C. κατοικεῖ. vers. seq. post σὺ Aq. addit, ὀλοθρευθεῖσα. 55 Alex. καὶ ἐὰν ἐγχρείσῃ στίμῃ (al. στίβῃ) C. καὶ ἐὰν ἐγχρείσῃς τιμῇ. 56 Alex. Ald. C. εἰς μάτην. 57 Alex. ὁ ὡραϊσμός. 58 Alex. ζητήσουσιν. 59 Alex. Ὅμμοι.

Cap. 5. † S. ἀλήθειαν. 1 Ms. Alex. & Comp. ed. ἐπὶ ψεύδεσιν. 2 Alex. Καὶ οἱ ὀφθαλμοί. 3 Alex. οὐχ. 4 Alex. ἐστερεώθησαν. 5 Alex. διατοῦτο οὐκ. 6 Alex. Ald. C. ἠδυνήθησαν. 7 Alex. πρὸς αὐτούς. 8 Alex. ἐκ δρυμοῦ. 9 Alex. ὠλέθρευσεν. 10 Alex. Ald. C. θηρεύσονται. 11 Alex. καὶ ἴσχυσαν. 12 Euseb. l. 11. euang. demonst. Ποίῳ. sic etiam Comp. 13 Ald. ἔσομαι. 14 Alex. * ἐμοίχοντο. 15 Alex. κατελύοντο. C. κατελύοσαν.

σαν,

σαν, ἕκαστος ἐπὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐ-
9 τοῦ [16] ἐχρεμέτιζον. Μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ
[17] ἐπισκέψομαι; λέγει κύριος· ἢ [18] ἐν ἔθνει
10 τοιούτῳ οὐκ ἐκδικήσει ἡ ψυχή μου; Ἀνά-
βητε ἐπὶ τοὺς προμαχῶνας αὐτῆς, καὶ κατα-
σκάψατε, συντέλειαν δὲ [19] μὴ ποιήσητε·
[20] ὑπολίπεσθε τὰ ὑποστηρίγματα [21] αὐτῆς,
11 ὅτι τοῦ κυρίου [22] εἰσίν. Ὅτι ἀθετῶν ἠθέτη-
σεν εἰς ἐμὲ, [23] λέγει κύριος, οἶκος Ἰσραὴλ,
12 καὶ οἶκος Ἰούδα [24] Ἐψεύσατο τῷ κυρίῳ
αὐτῶν, καὶ εἶπαν, Οὐκ ἔστι ταῦτα· οὐχ ἥξει
ἐφ' ἡμᾶς κακὰ, καὶ μάχαιραν καὶ λιμὸν [25] οὐκ
13 ὀψόμεθα. Οἱ προφῆται ἡμῶν ἦσαν εἰς
ἄνεμον, καὶ λόγος κυρίου οὐχ ὑπῆρχεν [26] ἐν
14 αὐτοῖς. Διατοῦτο τάδε λέγει κύριος
παντοκράτωρ, Ἀνθ' ὧν ἐλαλήσατε τὸ ῥῆμα
τοῦτο, ἰδοὺ ἐγὼ δέδωκα τοὺς λόγους μου εἰς τὸ
στόμα σου πῦρ, καὶ τὸν λαὸν τοῦτον ξύλα, καὶ κα-
15 ταφάγεται αὐτούς. [27] Ἰδοὺ [28] ἐγὼ ἐπά-
γω ἐφ' ὑμᾶς ἔθνος πόῤῥωθεν οἶκος Ἰσραὴλ,
λέγει [29] κύριος, ἔθνος οὗ οὐκ [30] ἀκούσει [31] τῆς
16 φωνῆς τῆς γλώσσης αὐτοῦ. Πάντες [32] ἰσχυροὶ,
17 Καὶ κατέδονται τὸν θερισμὸν [33] ὑμῶν, καὶ τοὺς ἄρτους
ὑμῶν, καὶ κατέδονται τοὺς υἱοὺς ὑμῶν, καὶ τὰς θυγατέρας
ὑμῶν, καὶ κατέδονται τὰ [34] πρόβατα ὑμῶν, καὶ τοὺς
[35] μόσχους [36] ὑμῶν, καὶ κατέδονται τοὺς ἀμπελῶνας ὑ-
μῶν, καὶ τοὺς συκῶνας ὑμῶν, καὶ τοὺς ἐλαιῶνας ὑμῶν·
καὶ ἀλοήσουσι τὰς πόλεις τὰς ὀχυρὰς ὑμῶν ἐφ'
αἷς ὑμεῖς πεποίθατε ἐπ' αὐταῖς, ἐν ῥομ-
18 φαίᾳ. Καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις,
λέγει κύριος ὁ θεός σου, οὐ μὴ ποιήσω ὑμᾶς
19 εἰς συντέλειαν. Καὶ ἔσται ὅταν εἴπητε,
[37] Τίνος ἕνεκεν ἐποίησε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἡ-
μῖν [38] πάντα ταῦτα; καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς, [39] Ἀνθ'
ὧν ἐδουλεύσατε θεοῖς [40] ἀλλοτρίοις ἐν τῇ γῇ
ὑμῶν, οὕτως δουλεύσετε ἀλλοτρίοις ἐν τῇ γῇ
20 οὐχ ὑμῶν. Ἀναγγείλατε ταῦτα εἰς τὸν
οἶκον Ἰακὼβ, καὶ ἀκουσθήτω ἐν [41] τῷ οἴκῳ Ἰού-
21 δα. Ἀκούσατε δὴ ταῦτα λαὸς μωρὸς καὶ
ἀκάρδιος, ὀφθαλμοὶ αὐτοῖς καὶ οὐ βλέπουσιν,
22 ὦτα αὐτοῖς καὶ οὐκ ἀκούουσι. Μὴ ἐμὲ οὐ φο-
βηθήσεσθε, λέγει κύριος; [42] ἢ ἀπὸ προσώπου
μου οὐκ εὐλαβηθήσεσθε; τὸν τάξαντα ἄμμον ὅ-
ριον τῇ θαλάσσῃ, πρόσταγμα αἰώνιον, καὶ οὐχ
ὑπερβήσεται αὐτὸ, καὶ ταραχθήσεται, καὶ οὐ
[43] δυνήσεται· καὶ ἠχήσουσι τὰ κύματα αὐτῆς, καὶ
23 οὐχ ὑπερβήσεται αὐτό. Τῷ δὲ λαῷ τού-
τῳ ἐγενήθη καρδία ἀνήκοος καὶ ἀπειθὴς, [44] καὶ
24 ἐξέκλιναν καὶ ἀπήλθοσαν, Καὶ οὐκ [45] εἶ-
πον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, Φοβηθῶμεν δὴ κύ-
ριον τὸν θεὸν ἡμῶν, τὸν διδόντα [46] ἡμῖν ὑετὸν
[47] πρώϊμον καὶ ὄψιμον, κατὰ καιρὸν πληρώσεως
προστάγματος θερισμοῦ, καὶ ἐφύλαξεν ἡμῖν.
25 Αἱ ἀνομίαι ὑμῶν ἐξέκλιναν ταῦτα, καὶ αἱ ἁ-
μαρτίαι ὑμῶν [48] ἀπέστησαν τὰ ἀγαθὰ ἀφ' ὑ-
26 μῶν. Ὅτι εὑρέθησαν ἐν τῷ λαῷ μου [49] ἀ-
σεβεῖς, καὶ παγίδας ἔστησαν τοῦ διαφθεῖραι ἄν-
27 δρας, καὶ συνελαμβάνοσαν. Ὡς παγὶς
[50] ἐφεσταμένη πλήρης πετεινῶν, οὕτως οἱ οἶκοι
αὐτῶν πλήρεις δόλου· διατοῦτο ἐμεγαλύνθησαν,
28 καὶ [51] ἐπλούτησαν, Καὶ παρέβησαν κρί-
σιν, οὐκ ἔκριναν κρίσιν ὀρφανοῦ, καὶ κρίσιν
29 χήρας οὐκ ἐκρίνοσαν. Μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐ-
πισκέψομαι; λέγει κύριος· [52] ἢ ἐν ἔθνει τῷ
30 τοιούτῳ οὐκ ἐκδικήσει ἡ ψυχή μου; Ἔκστα-
31 σις καὶ φρικτὰ ἐγενήθη ἐπὶ τῆς γῆς. Οἱ
προφῆται προφητεύουσιν ἄδικα, καὶ οἱ ἱερεῖς
ἐπεκρότησαν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, [53] καὶ ὁ [54] λα-
ός μου ἠγάπησεν οὕτως. καὶ τί [55] ποιήσετε εἰς
τὰ μετὰ ταῦτα;

Κεφ. ς'. 6.

1 ἘΝισχύσατε υἱοὶ Βενιαμὶν ἐκ μέσου τῆς Ἱερου-
σαλὴμ, καὶ [1] ἐν Θεκουὲ σημάνατε σάλπιγγι,
καὶ ὑπὲρ [2] Βαιθαχαρμὰ ἄρατε σημεῖον, ὅτι
κακὰ ἐκκέκυφεν ἀπὸ Βοῤῥᾶ, καὶ συντριβὴ με-
2 γάλη [3] γίνεται· Καὶ ἀφαιρεθήσεται τὸ

16 C. ἐχρεμέτιζεν. 17 Alex. ἐπισκέψωμαι. 18 ἐν C. deest. 19 Alex. οὐ μή. 20 C. ἀπολέσετε. 21 Ald. αὐτῶν. 22 C. ἐκ εἰσίν. 23 Alex. & C. οἶκος Ἰσραὴλ, καί. 24 C. ἐψεύσαντο. 25 Alex. οὐχ. 26 Ald. αὐτοῖς. C. ἐν αὐτοῖς, οὕτως ἔσται αὐτοῖς. 27 Ald. Καὶ ἰδού. 28 ἐγὼ C. deest. 29 C. κύριος, ἔθνος ἰσχυρὸν, ἔθνος ἀπ' αἰῶνος, ἔθνος. 30 Alex. & C. ἀκούσῃ. 31 Alex. τῆς φωνῆς αὐτοῦ. 32 C. ἰσχυροί. φαρέτρα αὐτοῦ ὡς τάφος ἀνεῳγμένος, Καί. 33 Alex. * αὐτῶν. 34 C. μόσχους. 35 C. πρόβατα. 36 Alex. καὶ κατέδονται 37 C. Ἕνεκεν τίνος ἐποίησε. 38 Alex. & C. ἅπαντα. 39 in Ald. est, Ἀνθ' ὧν ἐγκατελίπετέ με ἐν τῇ γῇ ὑμῶν. in C. & apud Hier. ac Theodor. ἐγκατελίπετέ με, καὶ ἐδουλεύσατε θε-οῖς, &c. 40 Alex. ἑτέροις * ἐν γῇ οὐχ ὑμῶν, Ἀναγγείλατε. 41 Alex. & C. τοῦ Ἰούδα. 42 Alex. μὴ ἀπό. 43 Alex. Ald. δυνηθήσεται 44 C. ἐξέκλιναν. 45 Alex. εἶπαν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. 46 Alex. ὑμῖν. 47 Alex. πρώϊμον. mox pro πληρώσεως, Aq. & S. ἑβδομάδας. 48 Alex. ἐξαπέστησαν. 49 Alex. ἀσέβειαι, παγίδας ἔστησαν διαφθεῖραι. pro παγίδας, al. παγίδα. 50 Alex. ἐπεσταμένη. 51 C. ἐπλούτησαν, ἐπαχύνθησαν, Καί. 52 Alex. ἢ ἔθνει τοιούτῳ. 53 καὶ C. deest. 54 Alex. λαὸς ἠγάπησαν. 55 C. ποιήσεται.
Cap. 6. 1 Ms. Alex. & Comp. ed. ἐκ Θεκουέ. Ald. ἐν Καθεκουέ. 2 Alex. Βηθθαχάρ. 3 C. ἔσται.

ὕψος

3 ὕψος [4] θύγατερ Σιών. Εἰς αὐτὴν ἥξου-
σι ποιμένες, καὶ τὰ ποίμνια αὐτῶν· καὶ πήξου-
σιν ἐπ' αὐτὴν σκηνὰς κύκλῳ, καὶ ποιμα-
4 νοῦσιν ἕκαστος τῇ χειρὶ [5] αὐτοῦ. [6] Πα-
ρασκευάσασθε ἐπ' αὐτὴν [7] εἰς πόλεμον, ἀ-
νάστητε, καὶ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτὴν μεσημβρί-
ας. οὐαὶ [8] ἡμῖν, ὅτι κέκλικεν ἡ ἡμέρα, ὅτι ἐκ-
5 λείπουσιν αἱ σκιαὶ [9] τῆς ἡμέρας. Ἀνά-
στητε, καὶ [10] ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτὴν νυκτὶ, καὶ δια-
6 φθείρωμεν τὰ θεμέλια αὐτῆς. Ὅτι τά-
δε λέγει [11] κύριος, Ἔκκοψον τὰ ξύλα αὐ-
τῆς, ἔκχεον ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ δύναμιν. ὦ πό-
λις ψευδής, ὅλη καταδυναστεία ἐν αὐτῇ.
7 Ὡς ψύχει λάκκος [12] ὕδωρ, [13] οὕτω ψύχει κα-
κία αὐτῆς, ἀσέβεια καὶ ταλαιπωρία ἀκουσθή-
σεται ἐν αὐτῇ ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς διαπαν-
8 τός. πόνῳ καὶ μάστιγι Παιδευθήσῃ Ἱε-
ρουσαλὴμ, μὴ ἀποστῇ ἡ ψυχή μου ἀπὸ σοῦ, μὴ
[14] ποιήσω σε ἄβατον γῆν, ἥτις οὐ [15] κατοικι-
9 σθῇ. Ὅτι τάδε λέγει [16] κύριος, Κα-
λαμᾶσθε, καλαμᾶσθε ὡς ἄμπελον τὰ κατά-
λοιπα τοῦ Ἰσραὴλ, ἐπιστρέψατε ὡς ὁ τρυγῶν
10 ἐπὶ τὸν κάρταλλον αὐτοῦ. Πρὸς τίνα λα-
λήσω, καὶ [17] διαμαρτύρωμαι, καὶ [18] εἰσακούσεται;
ἰδοὺ ἀπερίτμητα τὰ ὦτα [19] αὐτῶν, καὶ οὐ [20] δυ-
νήσονται ἀκούειν· ἰδοὺ τὸ ῥῆμα κυρίου [21] ἐγένετο
αὐτοῖς εἰς ὀνειδισμὸν, [22] οὐ μὴ βουληθῶσιν [23] αὐ-
11 τό. Καὶ τὸν θυμόν μου ἔπλησα, καὶ ἐπέ-
σχον, καὶ οὐ συνετέλεσα αὐτούς. ἐκχεῶ
ἐπὶ νήπια ἔξωθεν, καὶ ἐπὶ συναγω-
γὴν νεανίσκων ἅμα, ὅτι ἀνὴρ καὶ γυνὴ συλ-
ληφθήσονται, πρεσβύτερος [24] μετὰ πλήρους
12 ἡμερῶν. Καὶ μεταστραφήσονται αἱ οἰκίαι
αὐτῶν εἰς ἑτέρους, ἀγροὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν
ἐπιτοαυτό· ὅτι ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς
κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην, λέγει κύριος.
13 Ὅτι ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν [25] καὶ ἕως μεγάλου πάν-
τες [26] συνετελέσαντο ἄνομα, ἀπὸ ἱερέως καὶ
ἕως ψευδοπροφήτου πάντες ἐποίησαν ψευδῆ.
14 Καὶ ἰῶντο [27] σύντριμμα τοῦ λαοῦ μου, ἐξουθενοῦντες
καὶ λέγοντες, Εἰρήνη [28] εἰρήνη· καὶ ποῦ ἐστιν εἰρήνη;
15 Κατῃσχύνθησαν, ὅτι ἐξέλιπον· καὶ οὐδ' ὡς κα-
ταισχυνόμενοι [29] κατῃσχύνθησαν, καὶ τὴν ἀτιμίαν
αὐτῶν οὐκ ἔγνωσαν. διατοῦτο πεσοῦνται ἐν τῇ
πτώσει αὐτῶν, καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς [30] ἀπο-
16 λοῦνται, εἶπε κύριος. Τάδε λέγει κύριος,
Στῆτε ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς, καὶ ἴδετε, καὶ ἐρωτήσατε τρί-
βους κυρίου αἰωνίους· καὶ ἴδετε ποία ἐστὶν ἡ ὁδὸς ἡ
ἀγαθὴ, καὶ [31] βαδίζετε ἐν αὐτῇ, καὶ εὑρήσετε [32] ἀ-
γνισμὸν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν. καὶ εἶπαν, Οὐ πο-
17 ρευσόμεθα. [33] Καθέστακα ἐφ' ὑμᾶς σκο-
πούς· Ἀκούσατε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος. καὶ εἶ-
18 παν, Οὐκ ἀκουσόμεθα. Διὰ τοῦτο ἤκου-
σαν τὰ ἔθνη, καὶ οἱ ποιμαίνοντες τὰ ποίμνια
19 αὐτῶν. Ἄκουε [34] γῆ, ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω
ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον κακὰ, τὸν καρπὸν ἀποστροφῆς
αὐτῶν, ὅτι [35] τῶν λόγων μου οὐ προσέσχον, καὶ τὸν
20 νόμον μου ἀπώσαντο. Ἱνατί μοι λίβανον
ἐκ Σαβὰ φέρετε, καὶ [36] κινάμωμον ἐκ γῆς μα-
κρόθεν; [37] τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν οὐκ εἰσὶ δε-
κτὰ, καὶ αἱ θυσίαι ὑμῶν οὐχ ἥδυνάν [38] μοι.
21 Διατοῦτο τάδε λέγει κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι
ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον ἀσθένειαν, καὶ ἀσθενήσουσι
[39] πατέρες καὶ υἱοὶ ἅμα, γείτων καὶ ὁ πλησίον
22 αὐτοῦ ἀπολοῦνται. Τάδε λέγει κύριος, Ἰ-
δοὺ λαὸς ἔρχεται ἀπὸ Βορρᾶ, καὶ [40] ἔθνη ἐξε-
23 γερθήσονται ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς. Τόξον καὶ
ζιβύνην κρατήσουσιν. ἰταμός ἐστι, καὶ οὐκ ἐλε-
ήσει· φωνὴ αὐτοῦ, ὡς θάλασσα κυμαίνουσα·
ἐφ' ἵπποις καὶ ἅρμασι παρατάξεται ὡς πῦρ εἰς
24 πόλεμον πρὸς σὲ [41] θύγατερ Σιών. Ἠ-
κούσαμεν τὴν ἀκοὴν αὐτῶν, παρελύθησαν αἱ
χεῖρες ἡμῶν, [42] θλίψις κατέσχεν [43] ἡμᾶς,
25 ὠδῖνες ὡς τικτούσης. Μὴ ἐκπορεύεσθε
εἰς ἀγρὸν, καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς μὴ βαδίζετε, ὅτι
ῥομφαία τῶν ἐχθρῶν παροικεῖ κυκλόθεν.

4 *Alex.* σου θυγάτηρ. *Ald. C.* σου θύγατερ. 5 *Alex.* αὐτῶν. 6 *Ald.* Παρατάξασθε. 7 εἰς *C.* deest. 8 *C.* ὑμῖν. 9 *Alex.* τῆς ἑσπέρας. 10 *Alex.* διαβῶμεν ἐν τῇ νυκτί. *C.* ἀναβῶμεν νυκτί. 11 *Ald. C.* κύριος τῶν δυνάμεων, Ἐκκόψατε τὰ ξύλα (*C.* θεμέλια.) 12 *Ald. C.* ὕδωρ αὐτοῦ, οὕτω. 13 *Alex.* οὕτως. 14 *Ald.* ποιήσωσι ἄβατον. 15 *Alex.* κατοικηθήσεται. *Ald. C.* κατοικισθήσεται. 16 *Ald. C.* κύριος τῶν δυνάμεων. 17 *Alex.* διαμαρτύρομαι, καὶ. 18 *Alex.* & *C.* ἀκούσεται. 19 *Alex.* ὑμῶν, καὶ οὐ. 20 *Alex.* δύνασθαι. *Ald. C.* δύνανται. 21 *C.* ἐγενήθη. 22 *Alex.* καὶ οὐ μή. 23 *Alex. Ald. C.* αὐτὸ ἀκοῦσαι. Καί, 24 *Alex.* καὶ μετά, 25 *Alex.* καὶ μεγάλου. *Ald.* ἕως μεγάλου. 26 *Alex.* συνετέλεσαν. *Ald.* συνετέλεσαν τά. 27 *Alex.* τὸ σύντριμμα. 28 εἰρήνη *Ald. C.* deest. 29 *Alex.* & *C.* ᾐσχύνθησαν. 30 *Alex. Ald. C.* ἀπολοῦνται. 31 *Alex.* βαδίσατε. 32 *Alex.* ἁγιασμόν. 33 *Alex.* Κατέστακα. 34 *Alex.* γῆ Ἰούδα, ἐγώ. 35 *Alex.* τοῖς λόγοις. *Ald. C.* τῷ λόγῳ. 36 *Alex.* κινάμωμον. al. κίνναμον. *Aq.* & *S.* κάλαμον. 37 *Ald.* καί. 38 *Ald.* μοι. 39 *Alex. Ald. C.* ἐν αὐτῇ πατέρες. 40 *Alex.* ἔθνος μέγα ἐξεγερθήσεται. *Ald.* ἔθνη ἐξεγερθήσεται. 41 *C.* θυγάτηρ. 42 *Ald. C.* θλίψεις κατέσχον. 43 *Ald.* ὑμᾶς.

[44] Θύγατερ

26 [44] Θύγατερ λαοῦ μου περίζωσαι σάκκον, [45] κα-
τάπασαι [46] ἐν σποδῷ, πένθος ἀγαπητοῦ ποίη-
σαι σεαυτῇ κοπετὸν οἰκτρὸν, ὅτι ἐξαίφνης ἥξει
27 ταλαιπωρία ἐφ' ὑμᾶς. Δοκιμαστὴν δέ-
δωκά σε ἐν λαοῖς [47] δεδοκιμασμένοις, καὶ γνώ-
σῃ με ἐν τῷ δοκιμάσαι με τὴν ὁδὸν αὐτῶν,
28 Πάντες ἀνήκοοι πορευόμενοι σκολιῶς· χαλκὸς
καὶ [48] σίδηρος, πάντες διεφθαρμένοι εἰσίν.
29 Ἐξέλιπε φυσητὴρ [49] ἀπὸ πυρὸς, ἐξέλιπε μό-
λιβδος. εἰς κενὸν ἀργυροκόπος ἀργυροκοπεῖ,
30 [50] πονηρία αὐτῶν οὐκ [51] ἐτάκη. Ἀργύριον
ἀποδεδοκιμασμένον καλέσατε αὐτοὺς, ὅτι ἀπε-
δοκίμασεν αὐτοὺς κύριος.

Κεφ. ζ. 7.

2 [1] Ἀκούσατε λόγον κυρίου πᾶσα [2] Ἰουδαία.
3 Τάδε λέγει [3] κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, [4] Διορ-
θώσατε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν, καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα
ὑμῶν, καὶ [5] κατοικιῶ ὑμᾶς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ.
4 Μὴ πεποίθατε [6] ἐφ' ἑαυτοῖς ἐπὶ λόγοις ψευ-
δέσιν, ὅτι τὸ παράπαν οὐκ ὠφελήσουσιν ὑμᾶς,
λέγοντες, Ναὸς κυρίου, [7] ναὸς κυρίου ἐστίν.
5 Ὅτι ἐὰν διορθοῦντες διορθώσητε τὰς ὁδοὺς [8] ὑ-
μῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν, καὶ ποιοῦντες
ποιήσητε [9] κρίσιν ἀναμέσον ἀνδρὸς, καὶ ἀνα-
6 μέσον τοῦ πλησίον αὐτοῦ, Καὶ προσήλυ-
τον καὶ ὀρφανὸν καὶ χήραν μὴ καταδυναστεύσητε,
καὶ αἷμα [10] ἀθῷον μὴ ἐκχέητε ἐν τῷ τόπῳ τού-
τῳ, καὶ ὀπίσω θεῶν [11] ἀλλοτρίων μὴ [12] πο-
7 ρεύησθε εἰς κακὸν ὑμῖν, Καὶ κατοικιῶ
ὑμᾶς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ [13] ἐν γῇ ᾗ ἔδωκα τοῖς
πατράσιν ὑμῶν ἐξ αἰῶνος καὶ ἕως αἰῶνος.
8 Εἰ δὲ ὑμεῖς πεποίθατε ἐπὶ λόγοις ψευδέσιν,
9 ὅθεν οὐκ ὠφεληθήσεσθε, Καὶ φονεύετε,
καὶ μοιχᾶσθε, καὶ κλέπτετε, καὶ ὀμνύετε ἐπ' ἀ-
δίκῳ, καὶ θυμιᾶτε τῇ Βάαλ, [14] καὶ ἐπορεύε-
σθε ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων, ὧν οὐκ οἴδατε,
10 Τοῦ κακῶς εἶναι ὑμῖν, καὶ [15] ἤλθετε καὶ ἔστητε
[16] ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν τῷ οἴκῳ οὗ ἐπικέκληται τὸ ὄ-
νομά μου ἐπ' αὐτῷ, καὶ εἴπατε, Ἀπεσχήμεθα
τοῦ μὴ ποιεῖν πάντα τὰ βδελύγματα ταῦτα,
11 Μὴ σπήλαιον λῃστῶν ὁ οἶκός μου, οὗ ἐπικέκλη-
ται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ ἐκεῖ ἐνώπιον ὑμῶν;
12 καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἑώρακα, λέγει κύριος. [17] Ὅτι
πορεύθητε εἰς τὸν τόπον μου τὸν ἐν [18] Σηλὼ, οὗ
κατεσκήνωσα τὸ ὄνομά μου [19] ἐκεῖ ἔμπροσθεν,
καὶ ἴδετε ἃ ἐποίησα αὐτῷ ἀπὸ προσώπου κακίας
13 λαοῦ μου Ἰσραήλ. Καὶ νῦν ἀνθ' ὧν ἐποιή-
σατε πάντα τὰ ἔργα ταῦτα, καὶ ἐλάλησα πρὸς
ὑμᾶς καὶ οὐκ [20] ἠκούσατέ μου, καὶ ἐκάλεσα ὑμᾶς
14 καὶ οὐκ ἀπεκρίθητε, [21] Τοίνυν κἀγὼ
ποιήσω [22] τῷ οἴκῳ ᾧ ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου
ἐπ' αὐτῷ, ἐφ' ᾧ ὑμεῖς πεποίθατε ἐπ' αὐτῷ,
καὶ τῷ τόπῳ [23] ᾧ [24] ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατρά-
σιν ὑμῶν, καθὼς ἐποίησα [25] τῇ Σηλώ.
15 Καὶ [26] ἀπορρίψω ὑμᾶς ἀπὸ προσώπου μου, καθ-
ὼς ἀπέρριψα τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν, πᾶν τὸ
16 σπέρμα Ἐφραίμ. Καὶ σὺ μὴ προσεύ-
χου [27] περὶ τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ μὴ ἀξίου τοῦ ἐλεη-
θῆναι [28] αὐτοὺς, καὶ μὴ εὔχου, καὶ μὴ προσέλ-
θῃς μοι περὶ αὐτῶν, ὅτι οὐκ εἰσακούσομαι.
17 †Ἦ οὐχ ὁρᾷς, τί αὐτοὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς [29] πόλε-
σιν Ἰούδα, καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς Ἱερουσαλήμ;
18 Οἱ υἱοὶ αὐτῶν συλλέγουσι ξύλα, καὶ οἱ πατέρες
αὐτῶν καίουσι πῦρ, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν τρί-
βουσι σταῖς, τοῦ ποιῆσαι [30] χαυῶνας τῇ στρατιᾷ
τοῦ οὐρανοῦ, καὶ [31] ἔσπεισαν σπονδὰς θεοῖς ἀλ-
19 λοτρίοις, ἵνα παροργίσωσί με. Μὴ ἐ-
μὲ αὐτοὶ παροργίζουσι, λέγει κύριος; [32] οὐχὶ
ἑαυτοὺς, ὅπως καταισχυνθῇ τὰ πρόσωπα αὐ-
20 τῶν; Διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος, Ἰδοὺ
ὀργὴ καὶ θυμός μου [33] χεῖται ἐπὶ τὸν τόπον τοῦ-
τον, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐπὶ τὰ κτήνη,

44 C. Θυγάτηρ. 45 Alex. καὶ κατάπασαι. C. κατάπασαι. 46 Alex. Ald. C. σποδόν. mox pro ἀγαπητοῦ al. μονογενοῦς. 47 S. περιφρακτον. Aq. ὀχυρόν. paulo post, με Ald. C. deest. 48 Alex. σίδηρος, καὶ πάντες. 49 Alex. ἀπὸ τῆς γῆς. 50 Ald. C. πονηρίαι. 51 Ald. C. ἐτάκησαν.

Cap. 7. 1 Comp. Ῥῆμα ὃ ἐγένετο πρὸς Ἱερεμίαν παρὰ κυρίου, λέγον· Στῆθι ἐπὶ τὴν πύλην τοῦ οἴκου κυρίου, καὶ ἀνάγνωθι ἐκεῖ τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ εἰπὲ, Ἀκούσατε. 2 Ms. Alex. ἡ Ἰουδαία. 3 Ald. C. κύριος τῶν δυνάμεων. 4 Ald. Ἐὰν διορθώσητε. 5 Alex. * οὐ κατοικιῶ. 6 ἐφ' C. deest. 7 ναὸς κυρίου C. deest. 8 Alex. ὑμῶν, καὶ ποιοῦντες ποιήσητε. 9 Alex. & C. κρίμα. 10 C. ἀθῷον οὐ μή. 11 Ald. ἑτέρων. 12 Alex. πορεύσησθε. mox pro κατοικιῶ. S. στηρίξω. 13 Ald. C. ὑμῶν ἐν τῇ γῇ, ἣν (Ald. ὃν τόπον.) 14 Alex. καὶ ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων πορεύεσθε. Ald. C. καὶ πορεύεσθε ὀπίσω θ. ἀλλ. 15 Alex. ἤλθατε. 16 Alex. ἐν τῷ οἴκῳ ἐνώπιόν μου. Paulo post μὴ al. deest. 17 Alex Πορεύθητε. 18 Alex. Ald. Σηλώμ. C. Σιλῶν. 19 Ald. C. ἐπ' αὐτῷ ἐκεῖ. 20 Ald. εἰσηκούσατε. 21 Τοίνυν al. deest. 22 Alex. τῷ τόπῳ τούτῳ ᾧ. Ald. C. οἴκῳ τούτῳ οὗ. 23 Ald. ὃν. 24 Alex. ἐλάλησα. 25 Ald. τῇ Σηλώμ. C. τὴν Σιλώμ. 26 Alex. ἀπορρίψω. 27 Alex. ὑπὲρ τοῦ. 28 Alex. αὐτοὺς, ὅτι οὐκ εἰσακούσομαι. 29 Alex. ὁδοῖς Ἱερουσαλήμ; Οἱ. 30 Alex. χαυῶνας. Ald. χαμῶνας. Chrys. πόπανά φησιν ἄρτους. Olympiod. χαμῶνας δέ φησι πέμματα τινά. 31 Alex. σπεῖσαι. 32 Alex. οὐχ. 33 Alex. ἐκχεῖται.

καὶ ἐπὶ πᾶν ξύλον τοῦ [34] ἀγροῦ αὐτῶν, καὶ ἐπὶ
[35] τὰ [36] γεννήματα τῆς γῆς, καὶ [37] καυθήσεται
21 καὶ οὐ [38] σβεσθήσεται. Τάδε λέγει κύριος,
Τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν συνάγετε μετὰ τῶν θυ-
22 σιῶν ὑμῶν, καὶ φάγετε κρέα. [39] Ὅτι οὐκ ἐλά-
λησα πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν, καὶ οὐκ ἐνετειλά-
μην αὐτοῖς ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ ἀνήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς
Αἰγύπτου, περὶ ὁλοκαυτωμάτων καὶ [40] θυσίας.
23 Ἀλλ' ἢ τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐνετειλάμην αὐτοῖς, λέ-
γων, Ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου, καὶ ἔσομαι [41] ὑ-
μῖν εἰς θεὸν, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς λαὸν, καὶ
πορεύεσθε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς μου, αἷς ἂν ἐν-
τείλωμαι ὑμῖν, ὅπως ἂν εὖ [42] ᾖ ὑμῖν.
24 Καὶ οὐκ [43] ἤκουσάν μου, [44] καὶ οὐ προσέσχε τὸ
οὖς αὐτῶν, ἀλλ' ἐπορεύθησαν ἐν τοῖς [45] ἐνθυ-
μήμασι τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς κακῆς, καὶ ἐγενή-
θησαν εἰς τὰ ὀπίσθεν, καὶ οὐκ εἰς τὰ ἔμπροσ-
25 θεν, Ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐξήλθοσαν οἱ πα-
τέρες αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἕως τῆς ἡμέ-
ρας ταύτης. καὶ ἐξαπέστειλα πρὸς [46] ὑμᾶς πάν-
τας τοὺς δούλους μου, τοὺς προφήτας, ἡμέρας καὶ
26 ὄρθρου, [47] καὶ ἀπέστειλα, Καὶ οὐκ εἰσήκου-
σάν μου, καὶ οὐ προσέσχε τὸ οὖς αὐτῶν, καὶ ἐσκλή-
ρυναν τὸν τράχηλον αὐτῶν ὑπὲρ τοὺς πατέρας
27 αὐτῶν. [48] Καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς [49] τοῦτον τὸν λό-
28 γον, Τοῦτο τὸ ἔθνος ὃ οὐκ ἤκουσε τῆς φωνῆς
[50] κυρίου, οὐδὲ ἐδέξατο παιδείαν, ἐξέλιπεν ἡ
29 πίστις ἐκ στόματος αὐτῶν. Κεῖραι τὴν κε-
φαλήν σου, καὶ ἀπόρριπτε, καὶ ἀνάλαβε ἐπὶ
χειλέων θρῆνον, ὅτι ἀπεδοκίμασε [51] κύριος,
καὶ ἀπώσατο τὴν γενεὰν τὴν [52] ποιοῦσαν ταῦτα.
30 Ὅτι ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰούδα [53] τὸ πονηρὸν ἐναντίον
ἐμοῦ, λέγει κύριος· ἔταξαν τὰ βδελύγματα
αὐτῶν ἐν τῷ οἴκῳ, οὗ [54] ἐπικέκληται τὸ ὄνομά
31 μου ἐπ' αὐτὸν, τοῦ μιᾶναι αὐτόν. Καὶ ᾠ-
κοδόμησαν τὸν βωμὸν τοῦ Ταφὲθ, ὅς ἐστιν ἐν Φά-
ραγγι υἱοῦ Ἐννὸμ, τοῦ κατακαίειν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν,
καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἐν πυρὶ ὃ οὐκ ἐνετειλά-
μην αὐτοῖς, [55] καὶ οὐ διενοήθην ἐν τῇ καρδίᾳ
32 μου. Διατοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει
κύριος, καὶ οὐκ ἐροῦσιν ἔτι, Βωμὸς τοῦ [56] Ταφὲθ
καὶ Φάραγξ υἱοῦ Ἐννὸμ, ἀλλ' Ἡ φάραγξ τῶν ἀν-
ῃρημένων· καὶ θάψουσιν [57] ἐν τῷ Ταφὲθ, [58] διὰ
33 τὸ μὴ ὑπάρχειν τόπον. Καὶ ἔσονται οἱ
νεκροὶ τοῦ λαοῦ τούτου [59] εἰς βρῶσιν τοῖς πετεινοῖς
τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, [60] καὶ οὐκ ἔ-
34 σται ὁ ἀποσοβῶν. Καὶ καταλύσω ἐκ [61] πό-
λεων Ἰούδα καὶ ἐκ διόδων Ἱερουσαλὴμ φωνὴν εὐ-
φραινομένων, καὶ φωνὴν χαιρόντων, φωνὴν
νυμφίου, καὶ φωνὴν νύμφης, ὅτι εἰς ἐρήμωσιν
ἔσται πᾶσα ἡ γῆ.

Κεφ. η'. 8.

1 ΕΝ τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγει κύριος, [1] ἐξοί-
σουσι τὰ ὀστᾶ τῶν βασιλέων Ἰούδα, καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν
ἀρχόντων [2] αὐτοῦ, καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν ἱερέων, καὶ τὰ
ὀστᾶ [3] προφητῶν, καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν [4] κατοικούντων ἐν
2 Ἱερουσαλὴμ ἐκ τῶν τάφων αὐτῶν, Καὶ [5] ψύ-
ξουσιν αὐτὰ πρὸς τὸν ἥλιον [6] καὶ τὴν σελήνην, καὶ
πρὸς πάντας τοὺς ἀστέρας, καὶ πρὸς πᾶσαν τὴν
στρατιὰν τοῦ οὐρανοῦ, ἃ ἠγάπησαν, καὶ οἷς ἐδούλευ-
σαν, καὶ ὧν ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ ὧν
ἀντείχοντο, καὶ οἷς προσεκύνησαν αὐτοῖς. [7] οὐ κο-
πήσονται, [8] καὶ οὐ ταφήσονται, καὶ ἔσονται εἰς πα-
3 ράδειγμα ἐπὶ [9] προσώπου τῆς [10] γῆς, Ὅτι
[11] εἵλοντο τὸν θάνατον ἢ τὴν ζωὴν, καὶ πᾶσι τοῖς
καταλοίποις τοῖς καταλειφθεῖσιν ἀπὸ τῆς γενεᾶς
ἐκείνης, ἐν παντὶ τόπῳ [12] οὗ ἐὰν ἐξώσω αὐτοὺς
4 ἐκεῖ. Ὅτι τάδε λέγει κύριος, Μὴ ὁ
πίπτων οὐκ ἀνίσταται; ἢ ὁ ἀποστρέφων οὐκ [13] ἀ-
5 ναστρέφει; Διατί ἀπέστρεψεν [14] ὁ λαός
μου οὗτος ἀποστροφὴν ἀναιδῆ, καὶ κατεκρατή-
θησαν [15] ἐν τῇ προαιρέσει αὐτῶν, καὶ οὐκ

34 C. ἀγροῦ, καί. 35 Alex. & C. πάντα τά. 36 Alex. γεννήματα αὐτῆς. 37 C. ἐκκαυθήσεται. 38 Alex. σβεσθήσεται καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων. 39 Alex. Καὶ οὐκ. 40 Alex. & C. θυσιῶν. 41 Alex. ὑμῶν. 42 Ald. εἴη. 43 Alex. & C. εἰσήκουσάν μου. 44 Alex. καὶ οὐ προσέσχον. C. οὐδὲ προσέσχον. 45 Alex. ἐπιθυμήμασιν. 46 Ald. αὐτοὺς 47 Alex. ἀπέστειλα. 48 C. Καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦτον, καὶ οὐκ ἀκούσονταί σε, καὶ καλέσεις αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἀποκρινοῦσί σοι. Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Τοῦτο τὸ ἔθνος. 49 Alex. τὸν λόγον τοῦτον. 50 Ald. κυρίου αὐτῶν, οὐδέ. C. κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, οὐδέ. 51 Alex. καὶ ἀπώσατο κύριος τήν. 52 C. ποιήσασαν. 53 Alex. τὰ πονηρὰ ἐνώπιον ἐμοῦ. 54 Ald. ἐπεκλήθη.

55 Alex. οὐδέ. 56 Sch. τόπος ἦν οὕτω λεγόμενος. ἦν δὲ ἐλαιῶν ἐν προαστείοις Ἱερουσαλὴμ, ἐν ᾧπερ εἰδωλολάτρουν. mox Ἡ al. deest. 57 Alex. ἐν τῷ τάφῳ Ταφέθ. 58 Ald. παρά. 59 Alex. εἰς κατάβρωμα πᾶσιν τοῖς. 60 Ald. οὐκ. 61 Alex. πόλεως.

Cap. 8. 1 Ald. ἀνοίξουσι. 2 Ald. C. αὐτῶν. 3 Alex. Ald. C. τῶν προφητῶν αὐτῶν. 4 Alex. C. κατοικούντων Ἱερουσαλήμ. 5 C. ἐκτενοῦσιν. 6 C. καὶ πρὸς τήν. 7 C. οὐκ ὀφθήσονται. 8 C. οὐδὲ ταφήσονται, εἰς παράδειγμα 9 Ald. πρόσωπον πάσης τῆς. 10 C. γῆς ἔσονται, Ὅτι 11 Alex. εἵλαντο τὸν θάνατον μᾶλλον ἤ. 12 Alex. ᾧ ἐάν. 13 Alex. ἐπιστρέψει. 14 Alex. & C. ὁ λαὸς οὗτος. 15 Alex. & C. τῇ προαιρέσει.

[16] ἠθέλη-

6 [16] ἠθέλησαν τοῦ ἐπιστρέψαι; Ἐνωτίσασθε
δὴ, καὶ ἀκούσατε. [17] οὐχ [18] οὕτω λαλήσουσιν,
Οὐκ ἔστιν [19] ἄνθρωπος ὁ μετανοῶν ἀπὸ τῆς κα-
κίας αὐτοῦ, λέγων, Τί ἐποίησα; διέλιπεν ὁ
[20] τρέχων [21] ἀπὸ τοῦ δρόμου αὐτοῦ, ὡς ἵππος
7 κάθιδρος ἐν χρεμετισμῷ αὐτοῦ. Καὶ ἡ
[22] ἀσίδα ἐν τῷ οὐρανῷ ἔγνω τὸν καιρὸν αὐτῆς,
τρυγὼν καὶ χελιδὼν ἀγροῦ, στρουθία ἐφύλα-
ξαν καιροὺς [23] εἰσόδων ἑαυτῶν, ὁ δὲ λαός [24] μου
οὗτος οὐκ [25] ἔγνω τὰ κρίματα [26] κυρίου.
8 Πῶς ἐρεῖτε, Ὅτι σοφοί ἐσμεν ἡμεῖς, καὶ νόμος
κυρίου μεθ᾽ ἡμῶν ἐστιν; εἰς μάτην ἐγενήθη σχοῖ-
9 νος ψευδὴς γραμματεῦσιν. Ἠσχύνθη-
σαν σοφοὶ, [27] καὶ ἐπτοήθησαν καὶ ἑάλωσαν, ὅτι
τὸν [28] νόμον κυρίου ἀπεδοκίμασαν. σοφία τίς
10 ἐστιν ἐν αὐτοῖς; Διατοῦτο δώσω τὰς γυ-
ναῖκας αὐτῶν ἑτέροις, καὶ τοὺς ἀγροὺς αὐτῶν τοῖς
[29] κληρονόμοις, καὶ συνάξουσι τὰ [30] γεννήματα
13 αὐτῶν, λέγει κύριος. Οὐκ ἔστι σταφυ-
λὴ ἐν ταῖς ἀμπέλοις, καὶ οὐκ ἔστι σῦκα ἐν ταῖς συ-
14 καῖς, καὶ τὰ φύλλα κατερρύηκεν. [31] Ἐπὶ
τί ἡμεῖς καθήμεθα; συνάχθητε, καὶ εἰσέλθω-
μεν εἰς τὰς πόλεις τὰς ὀχυρὰς, καὶ [32] ἀπορρι-
φῶμεν ἐκεῖ, ὅτι ὁ θεὸς ἀπέρριψεν ἡμᾶς, καὶ
ἐπότισεν ἡμᾶς ὕδωρ χολῆς, ὅτι ἡμάρτομεν ἐν-
15 αντίον αὐτοῦ. Συνήχθημεν εἰς εἰρήνην, καὶ
οὐκ ἦν ἀγαθὰ, εἰς καιρὸν ἰάσεως, καὶ ἰδοὺ σπου-
16 δή. Ἐκ Δὰν [33] ἀκουσόμεθα φωνὴν ὀ-
ξύτητος ἵππων αὐτοῦ· ἀπὸ φωνῆς χρεμετισμοῦ
ἱππασίας ἵππων αὐτοῦ ἐσείσθη [34] πᾶσα ἡ γῆ,
καὶ ἥξει καὶ καταφάγεται τὴν γῆν, καὶ τὸ πλήρωμα
αὐτῆς, πόλιν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ.
17 Διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστέλλω [35] εἰς ὑμᾶς ὄφεις
θανατοῦντας, οἷς οὐκ ἔστιν [36] ἐπᾶσαι, καὶ δή-
18 ξονται ὑμᾶς Ἀνίατα μετ᾽ ὀδύνης καρδίας
19 ὑμῶν ἀπορουμένης. Ἰδοὺ [37] φωνὴ κραυγῆς
θυγατρὸς λαοῦ μου ἀπὸ γῆς μακρόθεν. μὴ κύ-
ριος οὐκ ἔστιν ἐν Σιών; ἢ [38] βασιλεὺς οὐκ ἔ-
στιν ἐκεῖ; διότι παρώργισάν με ἐν τοῖς γλυ-
πτοῖς αὐτῶν, καὶ ἐν ματαίοις ἀλλοτρίοις.
20 Διῆλθε θέρος, παρῆλθεν ἀμητὸς, καὶ ἡμεῖς οὐ
21 διεσώθημεν. Ἐπὶ συντρίμματι θυγα-
τρὸς λαοῦ μου [39] ἐσκοτώθην· ἐν ἀπορίᾳ κατίσχυ-
22 σάν με ὠδῖνες ὡς τικτούσης. [40] Καὶ μὴ
ῥητίνη οὐκ ἔστιν ἐν Γαλαὰδ, ἢ ἰατρὸς οὐκ ἔστιν
ἐκεῖ; διατί οὐκ ἀνέβη ἴασις θυγατρὸς λαοῦ
μου;

Κεφ. θ΄. 9.

1 Τίς δώσει κεφαλῇ [1] μου ὕδωρ, καὶ ὀφθαλ-
μοῖς μου πηγὴν δακρύων; καὶ κλαύσομαι τὸν λα-
όν μου τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτὸς, [2] τοὺς τετραυ-
2 ματισμένους θυγατρὸς λαοῦ μου. Τίς [3] δῴη
μοι ἐν τῇ ἐρήμῳ σταθμὸν ἔσχατον, καὶ κατα-
λείψω τὸν λαόν μου, καὶ ἀπελεύσομαι ἀπ᾽ αὐ-
τῶν; ὅτι πάντες μοιχῶνται, σύνοδος ἀθετούν-
3 των, Καὶ ἐνέτειναν τὴν γλῶσσαν αὐτῶν
ὡς τόξον. ψεῦδος, καὶ οὐ πίστις ἐνίσχυσεν ἐπὶ
τῆς γῆς, ὅτι ἐκ κακῶν εἰς κακὰ ἐξήλθοσαν, καὶ
4 ἐμὲ οὐκ [4] ἔγνωσαν, φησὶ κύριος. Ἕ-
καστος ἀπὸ τοῦ πλησίον αὐτοῦ [5] φυλάξασθε, καὶ
ἐπ᾽ ἀδελφοῖς [6] αὐτῶν μὴ πεποίθατε, ὅτι πᾶς
ἀδελφὸς πτέρνῃ πτερνιεῖ, καὶ πᾶς φίλος δο-
5 λίως [7] πορεύσεται. Ἕκαστος κατὰ τοῦ φίλου
[8] αὐτοῦ καταπαίξεται, ἀλήθειαν οὐ μὴ λαλήσω-
σι· μεμάθηκεν ἡ γλῶσσα αὐτῶν λαλεῖν ψευ-
δῆ, ἠδίκησαν, καὶ οὐ διέλιπον τοῦ ἐπιστρέψαι.
6 Τόκος ἐπὶ τόκῳ, [9] καὶ δόλος ἐπὶ δόλῳ· οὐκ
[10] ἤθελον εἰδέναι [11] με, φησὶ κύριος.
7 Διατοῦτο τάδε λέγει [12] κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ πυ-
ρώσω αὐτοὺς, καὶ [13] δοκιμῶ αὐτούς. [14] ὅτι ποι-
ήσω ἀπὸ προσώπου πονηρίας θυγατρὸς λαοῦ μου.
8 Βολὶς τιτρώσκουσα ἡ [15] γλῶσσα αὐτῶν, δόλια

16 *Alex.* ἠθέλησαν ἐπιστρέψαι. 17 C. οὐκ ὀρθῶς. 18 *Alex.* οὕτως λαλοῦσιν. 19 *Alex.* ἄνθρωπος μετανοῶν. 20 *Ald.* ἄρχων. 21 *Alex.* & C. ἐκ τοῦ. 22 *Victor*, ἣν Ἀ. ἐρωδιὸν ἐξέδωκε. *Olymp.* Ἰνδικὸν δὲ ἐστι γένος ὀρνέου ἡ ἀσίδα. S. ὁ ἴκτιν. Idem mox pro χελιδὼν, vert. τέττιξ. 23 *Alex.* εἰσόδου αὐτῶν. C. εἰσόδων αὐτῶν. 24 *Alex.* C. μου οὐκ. 25 *Ald* ἔγνωσαν. 26 C. αὐτοῦ. 27 καὶ C. deest. *Ald.* ἐπεκάλυψαν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, καί. 28 *Alex.* *Ald.* C. λόγον. 29 C. κληρονόμοις, ὅτι ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου πάντες φιλαργυρίαν ἀποδιώκουσι, καὶ ἐκ προφήτου ἕως ἱερέως πάντες ποιοῦσι ψεῦδος. Καὶ ἰατρεύοντο σύντριμμα θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου πρὸς ἀτιμίαν λέγοντες, Εἰρήνη, εἰρήνη, καὶ οὐκ ἦν εἰρήνη. Ἠσχύνθησαν, ὅτι βδέλυγμα ἐποίησαν καὶ αἰσχύνῃ οὐκ ᾐσχύνθησαν, καὶ αἰσχυνθῆναι οὐκ οἴδασι, διὰ τοῦτο πεσοῦνται πίπτοντες, ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτοῦ πεσοῦνται, λέγει κύριος.

30 *Alex.* γεννήματα. 31 *Ald.* Καὶ ἐπί. 32 *Alex.* ἀπορριφῶμεν, ὅτι ὁ θεός. 33 *Alex.* ἀκουσόμεθα. 34 *Alex.* ἀπ᾽ αὐτοῦ πᾶσα. 35 *Alex.* ἐφ᾽ ὑμᾶς. mox pro θανατοῦντας *Aq.* βασιλίσκους. 36 *Alex.* ἐπιδῆσαι C. ἐκσπάσαι. 37 *Ald* κραυγὴ, φωνή. 38 C. ἰατρός. 39 *Alex.* C. ἐσκοτώθην· ἀπορία. *Ald.* ἐσκοτίσθην· ἐν ἀπορίᾳ. 40 *Alex.* Μὴ * ῥιτίνη C. Μὴ ῥητίνη.

Cap. 9. 1 μου C. deest. 2 *Ms.* *Alex.* καὶ τετραυματισμένους. 3 *Ald.* C δώσει. 4 *Alex* ἔγνωσαν. Ἕκαστος. 5 *Alex.* ἐξήλθοσαν, φυλάξασθε. 6 *Alex.* ἑαυτῶν. 7 *Ald.* πορεύεται. 8 *Alex.* ἑαυτοῦ. 9 *Ald.* C. δόλος. 10 *Ald.* C. ἠθέλησαν. 11 *Alex.* μου. Διατοῦτο τάδε λέγει. 12 *Ald.* C. κύριος τῶν δυνάμεων. 13 C. δοκιμάσω. 14 C. Τί. al. Ὅτι τί. 15 *Alex.* καρδία αὐτῶν.

τὰ ῥήματα τοῦ στόματος αὐτῶν· τῷ πλησίον αὐτοῦ
λαλεῖ εἰρηνικὰ, καὶ ἐν ἑαυτῷ ἔχει τὴν ἔχθραν.
9 Μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐπισκέψομαι; λέγει κύριος·
ἢ ἐν λαῷ τοιούτῳ οὐκ ἐκδικήσει ἡ ψυχή μου;
10 Ἐπὶ τὰ ὄρη λάβετε κοπετὸν, καὶ ἐπὶ τὰς τρί-
βους τῆς ἐρήμου θρῆνον, ὅτι ἐξέλιπον παρὰ τὸ μὴ
εἶναι ἀνθρώπους, οὐκ ἤκουσαν φωνὴν ὑπάρξεως
ἀπὸ πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἕως [16] κτηνῶν, ἐξέ-
11 στησαν, ᾤχοντο. Καὶ δώσω τὴν Ἱερουσα-
λὴμ εἰς μετοικίαν, καὶ εἰς [17] κατοικητήριον δρα-
κόντων, καὶ τὰς πόλεις Ἰούδα εἰς ἀφανισμὸν θή-
12 σομαι, παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι. [18] Τίς
ὁ ἄνθρωπος ὁ [19] συνετὸς, καὶ συνέτω τοῦτο; καὶ
[20] ᾧ λόγος στόματος κυρίου πρὸς αὐτὸν, ἀναγ-
γειλάτω [21] ὑμῖν, ἕνεκεν τίνος ἀπώλετο ἡ γῆ,
ἀνήφθη, ὡς ἔρημος, παρὰ τὸ μὴ [22] διοδεύ-
13 εσθαι αὐτήν; Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μὲ,
Διὰ τὸ ἐγκαταλιπεῖν αὐτοὺς τὸν νόμον μου, ὃν
ἔδωκα πρὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ οὐκ ἤκουσαν
14 τῆς φωνῆς μου, Ἀλλ' ἐπορεύθησαν ὀπίσω
τῶν [23] ἀρεστῶν τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς κακῆς, καὶ
ὀπίσω τῶν εἰδώλων ἃ ἐδίδαξαν [24] αὐτοὺς οἱ πα-
15 τέρες αὐτῶν· Διὰ τοῦτο τάδε λέγει [25] κύ-
ριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Ἰδοὺ ἐγὼ [26] ψωμιῶ αὐ-
τοὺς ἀνάγκας, καὶ [27] ποτιῶ αὐτοὺς ὕδωρ χολῆς,
16 Καὶ διασκορπιῶ αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσιν, [28] εἰς
οὓς οὐκ [29] ἐγίνωσκον αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν,
καὶ [30] ἐπαποστελῶ ἐπ' αὐτοὺς τὴν μάχαιραν,
ἕως [31] τοῦ ἐξαναλῶσαι αὐτοὺς ἐν αὐτῇ.
17 Τάδε λέγει κύριος, Καλέσατε τὰς θρηνούσας,
καὶ [32] ἐλθέτωσαν, καὶ πρὸς τὰς σοφὰς ἀποστεί-
18 λατε, καὶ φθεγξάσθωσαν, Καὶ λαβέ-
τωσαν ἐφ' ὑμᾶς θρῆνον, καὶ καταγαγέτωσαν
οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν δάκρυα, καὶ τὰ βλέφαρα
19 ὑμῶν ῥείτω ὕδωρ, Ὅτι φωνὴ [33] οἰκτροῦ
[34] ἠκούσθη ἐν Σιών· Πῶς ἐταλαιπωρήσαμεν, κατ-
ῃσχύνθημεν σφόδρα, ὅτι ἐγκατελίπομεν τὴν γῆν,
καὶ ἀπερρίψαμεν τὰ σκηνώματα ἡμῶν;
20 Ἀκούσατε δὴ γυναῖκες λόγον [35] θεοῦ, καὶ δεξά-
σθω τὰ ὦτα ὑμῶν λόγους στόματος αὐτοῦ, καὶ δι-
δάξατε τὰς θυγατέρας ὑμῶν [36] οἶκτον, καὶ γυνὴ
21 τὴν πλησίον [37] αὐτῆς θρῆνον. Ὅτι ἀν-
έβη θάνατος [38] διὰ τῶν θυρίδων ὑμῶν, [39] εἰσ-
ῆλθεν εἰς τὴν γῆν ὑμῶν, τοῦ ἐκτρίψαι νήπια ἔξ-
ωθεν, καὶ νεανίσκους ἀπὸ τῶν πλατειῶν.
22 Καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ τῶν ἀνθρώπων εἰς παράδειγ-
μα ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου τῆς γῆς ὑμῶν, [40] ὡς
χόρτος ὀπίσω θερίζοντος, καὶ οὐκ ἔσται ὁ συνάγων.
23 Τάδε λέγει κύριος, Μὴ καυχάσθω ὁ σοφὸς
ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ, καὶ μὴ καυχάσθω ὁ ἰσχυ-
ρὸς ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ, καὶ μὴ καυχάσθω ὁ πλού-
24 σιος ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ, Ἀλλ' [41] ἢ ἐν
τούτῳ καυχάσθω ὁ καυχώμενος, συνιεῖν καὶ
[42] γινώσκειν, ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ ποιῶν ἔ-
λεος καὶ κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι
ἐν τούτοις τὸ θέλημά μου, λέγει κύριος.
25 Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ ἐπι-
σκέψομαι ἐπὶ πάντας [43] περιτετμημένους ἀκρο-
26 βυστίας αὐτῶν· Ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ ἐπὶ
[44] Ἰδουμαίαν, καὶ ἐπὶ Ἐδὼμ, καὶ ἐπὶ [45] υἱοὺς
Ἀμμὼν, καὶ ἐπὶ υἱοὺς Μωὰβ, καὶ ἐπὶ [46] πάντα
περικειρόμενον [47] τὰ κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, τοὺς
κατοικοῦντας ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι πάντα τὰ ἔθνη
[48] ἀπερίτμητα σαρκὶ, καὶ πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ
[49] ἀπερίτμητοι [50] καρδίας αὐτῶν.

Κεφ. ι'. 10.

1 Ἀκούσατε [1] τὸν λόγον κυρίου, [2] ὃν [3] ἐλάλησεν
2 ἐφ' ὑμᾶς οἶκος Ἰσραήλ. Τάδε λέγει
κύριος, Κατὰ τὰς ὁδοὺς τῶν ἐθνῶν μὴ [4] μανθά-
νετε, καὶ ἀπὸ τῶν σημείων τοῦ οὐρανοῦ μὴ φοβεῖσθε,
ὅτι φοβοῦνται αὐτὰ [5] τοῖς προσώποις αὐτῶν.
3 Ὅτι τὰ νόμιμα τῶν ἐθνῶν μάταια. ξύλον ἐστὶν ἐκ
τοῦ δρυμοῦ [6] ἐκκεκομμένον, ἔργον τέκτονος, καὶ
4 χώνευμα, Ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ κεκαλλω-
πισμένα [7], ἐν σφύραις καὶ ἥλοις ἐστερέωσαν [8] αὐ-
5 τά· Θήσουσιν αὐτὰ, καὶ οὐ κινηθήσονται.

---

16 *Alex.* τῶν κτηνῶν. 17 *Alex.* κατοικητήρια. 18 *Alex.* Τίς ἄνθρωπος συνετὸς καὶ συνιέτω τοῦτο; καὶ ὁ λόγος. 19 *C.* σοφός. 20 *C.* ὁ. 21 *Alex.* ἡμῖν, τίνος ἕνεκεν. 22 *Alex.* διοδεύεσθαι; Καὶ εἶπεν. 23 *Alex.* ἀρεστῶν. *C.* αἱρετῶν. 24 *C.* οἱ πατέρες αὐτῶν αὐτούς. 25 *Ald. C.* κύριος τῶν δυνάμεων. 26 *Alex.* ψωμίζω ὑμᾶς αὐτούς. *Ald. C.* ψωμίζω αὐτούς. 27 *C.* ποτίζω. 28 εἰς *C.* deest. 29 *Ald.* ἐπεγίνωσκον. 30 *Ald.* ἀποστελῶ εἰς. 31 *C.* οὐ ἐξαναλώσω. 32 *Alex.* ἐλθάτωσαν. *Olymp.* leg. φθεγξάσθωσαν. 33 *Ald.* οἰκτροῦ οἴκτου. *C.* οἴκτου. 34 ἠκούσθη *Ald.* deest. 35 *Alex.* κυρίου. 36 *Alex.* οἰκτρόν. 37 *Alex.* ἑαυτῆς. 38 *Alex.* εἰς τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ ἦλθεν διὰ τῶν θυρίδων ὑμῶν, τοῦ ἐκτρίψαι. 39 *C.* καὶ εἰσῆλθεν. 40 *Alex. C.* καὶ ὡς. 41 ἢ *Ald. C.* deest. 42 *C.* γινώσκειν με, ὅτι. 43 *Alex.* περιτετμημένους. 44 *Alex.* τὴν Ἰδουμαίαν. *C.* Ἰούδαν. 45 *Alex.* πάντας τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν, καὶ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Μωὰβ, καὶ ἐπὶ πᾶν περικειρόμενον. 46 *C.* πᾶν. 47 τὰ *C.* deest. 48 *Alex.* ἀπεριτέτμητα. 49 *Alex.* ἀπερίτμητος. 50 *Ald.* καρδίαις.

Cap. 10. 1 *MS. Alex.* λόγον. *C.* τὸ ῥῆμα. 2 *C.* ὅ. 3 *Alex.* & *Comp.* ἐλάλησεν κύριος ἐφ' ὑμᾶς. 4 *Alex.* πορεύεσθαι. 5 *C.* ἔθνη. Ὅτι 6 *Ald.* ἐκκεκαυμένον. 7 *Alex. Ald. C.* ἐστίν. 8 *Alex. C.* αὐτά, καὶ οὐ.

ἀργύ-

ἀργύρεον [9] τορευτόν ἐστιν, οὐ [10] πορεύσονται,
9 ἀργύρεον [11] προσβλητόν ἐστιν. Ἀπὸ [12] Θαρ-
σὶς ἥξει χρυσίον [13] Μωφὰζ, καὶ [14] χεὶρ χρυ-
σοχόων, ἔργα τεχνιτῶν πάντα, ὑάκινθον καὶ
5 πορφύραν ἐνδύσουσιν αὐτά. Αἰρόμενα
ἀρθήσονται, ὅτι οὐκ ἐπιβήσονται. μὴ φοβηθῆτε
αὐτὰ, ὅτι [15] οὐ μὴ κακοποιήσωσι, καὶ ἀγαθὸν
11 οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς. [16] Οὕτως ἐρεῖτε αὐτοῖς,
Θεοὶ οἳ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν οὐκ ἐποίησαν, ἀπ-
ολέσθωσαν [17] ἐκ τῆς γῆς, καὶ ὑποκάτωθεν τοῦ οὐ-
12 ρανοῦ τούτου. [18] Κύριος ὁ ποιήσας τὴν γῆν
[19] ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ, ὁ ἀνορθώσας τὴν οἰκουμένην
ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ, καὶ τῇ φρονήσει αὐτοῦ ἐξέ-
13 τεινε τὸν οὐρανὸν, Καὶ πλῆθος ὕδατος
ἐν οὐρανῷ· καὶ ἀνήγαγε νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς
γῆς, ἀστραπὰς εἰς ὑετὸν ἐποίησε, καὶ ἐξήγαγε
14 [20] φῶς ἐκ θησαυρῶν αὐτοῦ. [21] Ἐμω-
ράνθη πᾶς ἄνθρωπος ἀπὸ γνώσεως, κατῃσχύν-
θη πᾶς χρυσοχόος ἐπὶ τοῖς γλυπτοῖς αὐτοῦ,
ὅτι ψευδῆ [22] ἐχώνευσεν, οὐκ ἔστι πνεῦμα ἐν
15 αὐτοῖς. Μάταιά ἐστιν ἔργα [23] ἐμπεπαιγ-
μένα, ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀπολοῦνται.
16 Οὐκ ἔστι τοιαύτη μερὶς τῷ Ἰακὼβ, ὅτι ὁ πλά-
σας τὰ πάντα, [24] αὐτὸς κληρονομία αὐτοῦ,
17 [25] Κύριος ὄνομα [26] αὐτῷ. Συνήγαγεν
ἔξωθεν τὴν ὑπόστασίν σου, [27] κατοικοῦσαν ἐν [28] ἐκ-
18 λεκτοῖς. Ὅτι τάδε λέγει κύριος, Ἰδοὺ
ἐγὼ † σκελίζω τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύ-
την ἐν [29] θλίψει, ὅπως εὑρεθῇ [30] ἡ πληγή
19 σου. Οὐαὶ ἐπὶ συντρίμματί σου, ἀλγηρὰ
ἡ πληγή σου. [31] κἀγὼ εἶπα, [32] Ὄντως τοῦτο τὸ
20 [33] τραῦμά σου, καὶ κατέλαβέ σε. Ἡ σκη-
νή σου ἐταλαιπώρησεν, ὤλετο· καὶ πᾶσαι
αἱ δέῤῥεις σου διεσπάσθησαν. οἱ υἱοί μου καὶ τὰ
πρόβατά μου οὐκ εἰσὶν, οὐκ ἔστιν ἔτι τόπος τῆς
σκηνῆς [34] μου, τόπος τῶν δέῤῥεών [35] μου.
21 Ὅτι οἱ [36] ποιμένες ἠφρονεύσαντο, καὶ τὸν κύριον
οὐκ [37] ἐζήτησαν· διατοῦτο οὐκ ἐνόησε πᾶσα
22 ἡ νομὴ, καὶ διεσκορπίσθησαν. Φωνὴ † ἀ-
κοῆς ἰδοὺ ἔρχεται καὶ σεισμὸς μέγας ἐκ γῆς Βοῤῥᾶ,
τοῦ [38] τάξαι τὰς πόλεις Ἰούδα εἰς ἀφανισμὸν, καὶ
23 κοίτην στρουθῶν. Οἶδα [39] κύριε ὅτι οὐχὶ τοῦ
ἀνθρώπου ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, οὐδὲ ἀνὴρ πορεύσεται καὶ
24 κατορθώσει πορείαν αὐτοῦ. Παίδευσον
ἡμᾶς κύριε, πλὴν ἐν κρίσει καὶ μὴ ἐν θυμῷ,
25 ἵνα μὴ [40] ὀλίγους ἡμᾶς ποιήσῃς. Ἔκχε-
ον [41] τὸν θυμόν σου ἐπὶ ἔθνη τὰ μὴ [42] εἰδότα σε,
καὶ ἐπὶ [43] γενεὰς αἳ τὸ ὄνομά σου οὐκ ἐπεκαλέ-
σαντο, ὅτι κατέφαγον τὸν Ἰακὼβ καὶ ἐξανήλωσαν
[44] αὐτὸν, καὶ τὴν νομὴν αὐτοῦ ἠρήμωσαν.

Κεφ. ια΄. 11.

1 Ὁ ΛΟΓΟΣ Ὁ ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ [1] ΠΑ-
ΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ, ΛΕΓΩΝ,
2 Ἀκούσατε τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης, καὶ
λαλήσεις πρὸς ἄνδρας Ἰούδα, [2] καὶ πρὸς τοὺς
3 [3] κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλὴμ, Καὶ ἐρεῖς
πρὸς αὐτοὺς, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσ-
ραὴλ, Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος, ὃς οὐκ
ἀκούσεται τῶν λόγων τῆς διαθήκης ταύτης,
4 [4] Ἧς ἐνετειλάμην τοῖς πατράσιν [5] ὑμῶν, ἐν
ἡμέρᾳ ᾗ ἀνήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐκ
καμίνου τῆς σιδηρᾶς, λέγων, Ἀκούσατε τῆς φω-
νῆς μου, καὶ ποιήσατε πάντα [6] ὅσα ἐὰν ἐντείλω-
μαι ὑμῖν, καὶ ἔσεσθέ μοι εἰς λαὸν, καὶ ἐγὼ ἔσο-
5 μαι ὑμῖν εἰς θεόν· Ὅπως στήσω τὸν ὅρκον
μου, ὃν ὤμοσα τοῖς πατράσιν [7] ὑμῶν, τοῦ δοῦ-
ναι αὐτοῖς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, [8] καθ-
ὼς ἡ ἡμέρα αὕτη. καὶ ἀπεκρίθην, καὶ εἶπα,
6 Γένοιτο κύριε. Καὶ εἶπε κύριος πρός με,
[9] Ἀνάγνωθι τοὺς λόγους τούτους ἐν πόλεσιν Ἰούδα,
καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλὴμ, λέγων, Ἀκούσατε τοὺς
λόγους τῆς διαθήκης ταύτης, καὶ ποιήσατε αὐ-

---

9 *Ald.* πορευτόν. 10 *C.* λαλοῦσιν. 11 *Alex.* προσβλητόν. Ἀπό. 12 *Alex.* Θαρσεὶς. 13 *Ald.* Μωφάξ. *C.* Μοφάς. 14 *Alex.* χεῖρες. 15 *Alex.* οὐ κακοποιήσουσιν. 16 hic in *Comp.* & apud *Theodor.* hæc interjiciuntur: Οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι κύριε, μέγας εἶ σὺ, καὶ μέγα τὸ ὄνομά σου ἐν τῇ ἰσχύϊ, τίς οὐ φοβηθήσεταί σε βασιλεῦ ἐθνῶν; σοὶ γὰρ πρέπει, ὅτι ἐν πᾶσι τοῖς σοφοῖς τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις αὐτῶν οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι. ἅμα (hæc postrema pars a *Theodoreto* significatur, non exprimitur) ἄφρονες καὶ ἀνόητοί εἰσι. διδασκαλία ματαίων αὐτῶν ξύλον ἐστίν. 17 *Alex.* & *C.* ἀπὸ τῆς γῆς. 18 *Ald.* Θεός. 19 ἐν *C.* deest. 20 *C.* ἀνέμους. *Ald.* ἀνέμους φῶς. 21 *C.* Καὶ ἐμωράνθη. 22 *Ald.* *C.* ἐχώνευσαν. 23 *C.* ἐμπεπλεγμένα. 24 *C.* αὐτός ἐστιν, καὶ Ἰσραὴλ ῥάβδος. *Orig.* Α. καὶ Θ. ἐξέδωκαν· ὅτι ὁ πλάσας τὰ πάντα, αὐτός ἐστι, καὶ Ἰσραὴλ ῥάβδος κληρονομίας αὐτοῦ. 25 *C.* Κύριος δυνάμεων. 26 *Alex.* αὐτοῦ. 27 *Alex.* ἡ κατοικοῦσα. 28 *C.* τειχίσμασι. † *Aq.* & *S.* σφενδονήσω. 29 *Ald.* *C.* θλίψει, καὶ ἐκθλίψω αὐτούς. 30 ἡ πληγή σου *C.* desunt. 31 *Alex* καὶ ἐγώ. 32 *Ald.* Οὕτως. 33 *Alex.* τραῦμα, οὐκ ἐκατέλαβέν με. 34 *C.* σου. 35 *C.* σου. 36 *Alex.* ποιμαίνες μου * ἠυφρονεύσαντο. 37 *Alex.* ἐξεζήτησαν. † *S.* σειρήνων. 38 *C.* τάξαντος. 39 *C.* κύριος. 40 *Ald.* ὀλιγοστούς. 41 *Alex.* τὴν ὀργήν. 42 *Alex.* ἰδόντα. 43 *Ald.* *C.* βασιλείας. 44 *Alex.* *Ald.* *C.* τὸν Ἰσραήλ.

Cap. 11. 1 *C.* πρὸς Ἱερεμίαν παρὰ κυρίου, λέγων. mox pro διαθήκης *Aq.* & *S.* συνθήκης. 2 *Ms.* *Alex.* καὶ τοὺς. 3 *Alex.* & *C.* κατοικοῦντας Ἱερουσαλήμ. 4 *Alex.* Ἣν. 5 *Alex.* * ἡμῶν. 6 *Alex.* ὅσα ἐντείλωμαι. *C.* ὅσα ἐὰν ἐγὼ ἐντέλλομαι. 7 *Alex.* * ἡμῶν. 8 *Alex.* ὡς. 9 *Aq.* & *S.* βόησον. dein pro τοὺς, *C.* πάντας τούς.

8 τούς. [10] Καὶ οὐκ ἐποίησαν.
Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μὲ, Εὑρέθη [11] σύνδε-
9 σμος ἐν ἀνδράσιν Ἰούδα, καὶ ἐν τοῖς [12] κατοι-
10 κοῦσιν ἐν Ἱερουσαλήμ. Ἐπεστράφησαν ἐ-
πὶ τὰς ἀδικίας τῶν πατέρων αὐτῶν τῶν [13] πρό-
τερον, οἳ οὐκ [14] ἠθέλησαν εἰσακοῦσαι τῶν λόγων
μου, καὶ ἰδοὺ [15] αὐτοὶ [16] πορεύονται ὀπίσω θεῶν
ἀλλοτρίων, τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς. καὶ διεσκέδα-
σεν οἶκος Ἰσραὴλ καὶ οἶκος Ἰούδα τὴν διαθήκην
μου, ἣν διεθέμην πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν.
11 Διατοῦτο τάδε λέγει κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐ-
πὶ τὸν λαὸν τοῦτον κακὰ, ἐξ ὧν οὐ δυνήσονται ἐξ-
ελθεῖν ἐξ αὐτῶν· καὶ κεκράξονται πρὸς μὲ, καὶ
12 οὐκ εἰσακούσομαι αὐτῶν. Καὶ πορεύσονται
πόλεις Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ, καὶ
κεκράξονται πρὸς τοὺς [17] θεοὺς, οἷς αὐτοὶ θυ-
μιῶσιν αὐτοῖς, [18] οἳ μὴ σώσουσιν [19] αὐτοὺς ἐν
13 τῷ καιρῷ [20] τῶν κακῶν αὐτῶν. Ὅτι [21] κατ'
ἀριθμὸν τῶν πόλεών σου ἦσαν θεοί σου Ἰούδα, καὶ
[22] κατ' ἀριθμὸν ἐξόδων τῆς Ἱερουσαλὴμ [23] ἐτά-
14 ξατε βωμοὺς [24] θυμιᾷν τῇ Βάαλ. Καὶ
σὺ μὴ προσεύχου [25] περὶ τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ μὴ
ἀξίου περὶ αὐτῶν ἐν δεήσει καὶ προσευχῇ, ὅτι
οὐκ εἰσακούσομαι ἐν τῷ [26] καιρῷ ἐν ᾧ ἐπικα-
λοῦνταί με, ἐν καιρῷ κακώσεως αὐτῶν.
15 Τί ἡ ἠγαπημένη ἐν τῷ οἴκῳ μου ἐποίησε βδέ-
λυγμα; μὴ εὐχαὶ καὶ κρέα ἅγια ἀφελοῦσιν ἀπὸ
σοῦ τὰς κακίας σου, ἢ [27] τούτοις διαφεύξῃ;
16 Ἐλαίαν [28] ὡραίαν εὔσκιον τῷ εἴδει ἐκάλεσε
κύριος τὸ ὄνομά σου, εἰς φωνὴν περιτομῆς
[29] αὐτῆς, ἀνήφθη πῦρ [30] ἐπ' αὐτὴν, [31] μεγάλη
ἡ θλίψις ἐπὶ σὲ, [32] ἠχρειώθησαν οἱ κλάδοι
17 αὐτῆς· Καὶ [33] κύριος ὁ καταφυτεύσας σε,
ἐλάλησεν ἐπὶ σὲ κακὰ ἀντὶ τῆς κακίας οἴκου Ἰσ-
ραὴλ καὶ οἴκου Ἰούδα, ὅ, τι ἐποίησαν [34] ἑαυ-
τοῖς τοῦ παροργίσαι με ἐν τῷ θυμιᾷν αὐτοὺς τῇ
18 Βάαλ. Κύριε γνώρισόν μοι, καὶ γνώσο-
μαι. τότε εἶδον τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν·
19 [35] Ἐγὼ δὲ ὡς ἀρνίον ἄκακον ἀγόμενον τοῦ θύεσθαι, οὐκ
ἔγνων. ἐπ' ἐμὲ ἐλογίσαντο λογισμὸν [36] πονηρὸν,
[37] λέγοντες, Δεῦτε καὶ [38] ἐμβάλωμεν ξύλον εἰς τὸν
[39] ἄρτον αὐτοῦ, καὶ ἐκτρίψωμεν αὐτὸν ἀπὸ γῆς ζών-
των, [40] καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὐ μὴ μνησθῇ [41] οὐκέτι.
20 [42] Κύριε κρίνων δίκαια, δοκιμάζων νεφροὺς
καὶ καρδίας, ἴδοιμι τὴν παρὰ σοῦ ἐκδίκησιν [43] ἐξ
αὐτῶν, ὅτι πρὸς σὲ ἀπεκάλυψα τὸ δικαίω-
21 μά μου. Διατοῦτο τάδε λέγει [44] κύριος
ἐπὶ τοὺς ἄνδρας Ἀναθὼθ τοὺς ζητοῦντας τὴν ψυ-
χήν μου, τοὺς λέγοντας, Οὐ μὴ [45] προφητεύ-
σεις ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου, εἰ δὲ μὴ, ἀποθα-
22 νῇ ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν· [46] Ἰδοὺ ἐγὼ ἐ-
πισκέψομαι ἐπ' αὐτούς· οἱ νεανίσκοι αὐτῶν ἐν
μαχαίρᾳ [47] ἀποθανοῦνται, [48] καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ
αἱ θυγατέρες αὐτῶν τελευτήσουσιν ἐν λιμῷ.
23 Καὶ ἐγκατάλειμμα οὐκ ἔσται αὐτῶν, ὅτι ἐπάξω
κακὰ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἀναθὼθ, ἐν
ἐνιαυτῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν.

Κεφ. ιβ'. 12.

1 ΔΙκαιος εἶ κύριε, ὅτι ἀπολογήσομαι
πρὸς σέ. πλὴν κρίματα λαλήσω πρὸς σέ·
[1] τί ὅτι ὁδὸς ἀσεβῶν εὐοδοῦται; εὐθήνησαν
πάντες οἱ ἀθετοῦντες [2] ἀθετήματα;
2 [3] Ἐφύτευσας αὐτοὺς, [4] καὶ ἐῤῥιζώθησαν· [5] ἐτε-
κνοποιήσαντο, καὶ ἐποίησαν καρπόν. ἐγγὺς εἶ σὺ
τοῦ στόματος αὐτῶν, καὶ πόῤῥω ἀπὸ τῶν νεφρῶν
3 αὐτῶν. Καὶ σὺ κύριε γινώσκεις με, [6] δε-
δοκίμακας τὴν καρδίαν μου ἐναντίον [7] σου. ἅ-
γνισον αὐτοὺς εἰς ἡμέραν σφαγῆς [8] αὐτῶν.
4 Ἕως πότε πενθήσει ἡ γῆ, καὶ πᾶς [9] ὁ χόρτος
τοῦ ἀγροῦ ξηρανθήσεται ἀπὸ κακίας τῶν κατοι-
κούντων [10] ἐν αὐτῇ; [11] ἠφανίσθησαν κτήνη καὶ
πετεινὰ, [12] ὅτι εἶπαν, Οὐκ ὄψεται ὁ θεὸς ὁ-

10 C. Ὅτι συμμαρτυρόμενος συνεμαρτυρόμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. ὀρθρίζων συνεμαρτυρόμην, λέγων, Ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου &c. quæ habentur in Nobilio. 11 S. συνωμοσία. mox pro ἐν ἀνδράσιν, Alex. ἐν πόλεσιν. 12 Alex. & C. κατοικοῦσιν Ἱερουσαλήμ. 13 C. προτέρων. 14 Alex. ἤθελον ἀκοῦσαι. Ald. ἠθέλησαν ἐπακούειν. 15 αὐτοὶ C. deest. 16 Alex. & C. βαδίζουσιν. 17 Alex. Ald. C. θεοὺς αὐτῶν. 18 Alex. * μὴ σώσουσιν. C. οὐ μὴ σώσουσιν. 19 Alex. αὐτοὺς ἐν καιρῷ. 20 Ald. τῆς κακώσεως. 21 Alex. κατά. 22 Alex. κατά. 23 Alex. Ald. ἔταξαν βωμούς. 24 Alex. τοῦ θυμιᾷν. 25 Alex. ὑπέρ. 26 Alex. καιρῷ ᾧ. 27 Ald. τούτου. 28 C. εὔσκιον ὡραίαν τῷ. 29 Ald. αὐτῆς ἐφύτευσεν, ἠχρειώθησαν. 30 Alex. ἐν αὐτῇ. 31 μεγάλη ἡ θλίψις ἐπὶ σὲ C. desunt. 32 Alex. ἠχρειώθησαν. 33 Ald. C. κύριος τῶν δυνάμεων. 34 Alex. αὐτοῖς. 35 Alex. C. Ἐγὼ ὡς. 36 πονηρὸν C. deest. 37 Alex. κατὰ σοῦ λέγοντες. 38 Alex. ἐμβάλομεν. 39 Alex. * ἄρτον τράχηλον αὐτοῦ. 40 Alex. καὶ ὄνομα. 41 Alex. ἔτι. 42 C. κύριε τῶν δυνάμεων. 43 C. ἐν αὐτοῖς. 44 Alex κύριος ὁ θεός. 45 Alex. προφητεύσῃς. 46 C. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος τῶν δυνάμεων, Ἰδού. 47 Alex. πεσοῦνται. 48 καὶ οἱ C. desunt.

Cap. 12. 1 τί C. deest. 2 Ms. Alex. ἀθέτησει. 3 Ald. Ἐφύτευσαν. 4 Alex. ἐῤῥίζωσαν. 5 Alex. & C. ἐτέκνοποίησαν. 6 Alex. ἐδοκίμασας. 7 C. σου· συνάγαγε αὐτοὺς ὡς ποίμνιον εἰς θυσίαν, καὶ ἅγνισον. 8 Ald. αὐτῶν, ἄθροισον αὐτοὺς ὥσπερ πρόβατα εἰς σφαγήν. Ἕως. 9 Alex. χόρτος ξηρανθήσεται. 10 Alex. * αὐτῶν. 11 Alex. ἠφάνισας. 12 Alex. καὶ εἶπαν.

δοὺς

5 δοὺς ἡμῶν. [13] Σοῦ οἱ πόδες τρέχουσι, καὶ
[14] ἐκλύουσί σε· πῶς [15] παρασκευάσῃ ἐφ' [16] ἵπ-
ποις; καὶ ἐν γῇ εἰρήνης [17] σὺ πέποιθας· πῶς
6 ποιήσεις ἐν φρυάγματι τοῦ Ἰορδάνου; Ὅ-
τι [18] καὶ οἱ ἀδελφοί σου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός
σου, [19] καὶ οὗτοι ἠθέτησάν σε, καὶ αὐτοὶ ἐβόη-
σαν, ἐκ τῶν ὀπίσω σου ἐπισυνήχθησαν· μὴ πι-
στεύσῃς ἐν αὐτοῖς, ὅτι λαλήσουσι [20] πρὸς σὲ
7 [21] καλά. [22] Ἐγκαταλέλοιπα τὸν οἶκόν μου,
ἀφῆκα τὴν κληρονομίαν μου, ἔδωκα τὴν ἠγαπη-
μένην ψυχήν μου εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῆς.
8 Ἐγενήθη ἡ κληρονομία μου ἐμοὶ ὡς λέων ἐν δρυ-
μῷ, ἔδωκεν ἐπ' ἐμὲ τὴν φωνὴν αὐτῆς, διὰ
9 τοῦτο ἐμίσησα αὐτήν. Μὴ σπήλαιον
[23] ὑαίνης ἡ κληρονομία μου [24] ἐμοί, ἢ σπήλαι-
ον κύκλῳ [25] αὐτῆς; βαδίσατε, συναγάγετε
πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, καὶ [26] ἐλθέτωσαν
10 τοῦ φαγεῖν αὐτήν. Ποιμένες πολλοὶ διέ-
φθειραν τὸν ἀμπελῶνά μου, [27] ἐμόλυναν τὴν με-
ρίδα μου, ἔδωκαν [28] τὴν μερίδα τὴν ἐπι-
11 θυμητήν μου εἰς ἔρημον ἄβατον; [29] Ἐ-
τέθη εἰς ἀφανισμὸν ἀπωλείας. δι' ἐμὲ ἀφα-
νισμῷ ἠφανίσθη πᾶσα ἡ γῆ, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀ-
12 νὴρ τιθέμενος ἐν καρδίᾳ. Ἐπὶ πᾶσαν
διεκβολὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ [30] ἦλθον ταλαιπω-
ροῦντες, ὅτι μάχαιρα τοῦ κυρίου [31] καταφάγεται
ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς [32] ἕως ἄκρου τῆς γῆς· οὐκ ἔστιν
13 εἰρήνη πάσῃ σαρκί. [33] Σπείρατε πυρούς,
καὶ ἀκάνθας [34] θερίζετε, οἱ κλῆροι αὐτῶν οὐκ
ὠφελήσουσιν [35] αὐτούς. αἰσχύνθητε [36] ἀπὸ καυ-
χήσεως ὑμῶν, ἀπὸ ὀνειδισμοῦ [37] ἔναντι κυρίου.
14 Ὅτι τάδε λέγει κύριος περὶ πάντων τῶν γειτό-
νων τῶν [38] πονηρῶν, τῶν ἁπτομένων τῆς κληρονο-
μίας μου, ἧς ἐμέρισα τῷ λαῷ μου Ἰσραήλ,
Ἰδοὺ ἐγὼ [39] ἀποσπῶ αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν,
καὶ τὸν Ἰούδαν ἐκβαλῶ ἐκ μέσου αὐτῶν.
15 Καὶ ἔσται μετὰ τὸ ἐκβαλεῖν [40] με αὐτούς, [41] ἐ-
πιστρέψω καὶ ἐλεήσω αὐτούς, καὶ κατοικιῶ αὐτούς,
ἕκαστον εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, καὶ ἕκαστον
16 εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. Καὶ ἔσται ἐὰν [42] μα-
θόντες μάθωσι [43] τὴν ὁδὸν τοῦ λαοῦ μου, τοῦ ὀ-
μνύειν [44] τῷ ὀνόματί μου, Ζῇ κύριος, καθ-
ὼς ἐδίδαξαν τὸν λαόν μου ὀμνύειν [45] τῇ Βάαλ,
καὶ [46] οἰκοδομηθήσεται ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ μου.
17 Ἐὰν δὲ μὴ ἐπιστρέψωσι, [47] καὶ ἐξαρῶ τὸ ἔθνος
ἐκεῖνο [48] ἐξάρσει καὶ [49] ἀπωλείᾳ.

Κεφ. ιγʹ. 13.

1 Τάδε λέγει κύριος, Βάδισον καὶ κτῆσαι σε-
αυτῷ περίζωμα λινοῦν, καὶ περίθου περὶ τὴν ὀ-
2 σφύν σου, καὶ ἐν ὕδατι οὐ διελεύσεται. Καὶ
ἐκτησάμην τὸ περίζωμα κατὰ τὸν λόγον κυρίου,
3 καὶ περιέθηκα περὶ τὴν ὀσφύν μου. Καὶ [1] ἐ-
γενήθη λόγος κυρίου πρὸς μέ, [2] λέγων,
4 Λάβε τὸ περίζωμα τὸ περὶ τὴν ὀσφύν σου, καὶ
ἀνάστηθι, καὶ βάδισον ἐπὶ τὸν Εὐφράτην, καὶ
κατάκρυψον αὐτὸ ἐκεῖ ἐν τῇ τρυμαλιᾷ τῆς πέ-
5 τρας. Καὶ ἐπορεύθην, καὶ ἔκρυψα αὐ-
τὸ ἐν τῷ Εὐφράτῃ, καθὼς ἐνετείλατό μοι κύ-
6 ριος. Καὶ ἐγένετο [3] μεθ' ἡμέρας πολλάς,
καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ, Ἀνάστηθι, [4] βάδι-
σον ἐπὶ τὸν Εὐφράτην, καὶ λάβε ἐκεῖθεν τὸ πε-
ρίζωμα, ὃ ἐνετειλάμην σοι τοῦ κατακρύψαι
7 [5] ἐκεῖ. Καὶ ἐπορεύθην ἐπὶ τὸν Εὐφράτην
ποταμόν, καὶ ὤρυξα, καὶ ἔλαβον τὸ περίζωμα
ἐκ τοῦ τόπου [6] οὗ [7] κατώρυξα αὐτὸ ἐκεῖ, καὶ ἰδοὺ
διεφθαρμένον ἦν, ὃ οὐ μὴ χρησθῇ εἰς οὐθέν.
8 Καὶ ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς μέ, λέγων,
9 Τάδε λέγει κύριος, [8] Οὕτω φθερῶ τὴν ὕβριν
10 Ἰούδα καὶ τὴν ὕβριν Ἱερουσαλήμ, Τὴν πολ-
λὴν ταύτην ὕβριν, τοὺς μὴ βουλομένους ὑπα-
κούειν τῶν λόγων [9] μου, καὶ πορευθέντας ὀπίσω
θεῶν ἀλλοτρίων τοῦ δουλεύειν [10] αὐτοῖς, καὶ τοῦ
προσκυνεῖν αὐτοῖς· καὶ ἔσονται ὥσπερ τὸ περί-
ζωμα τοῦτο, [11] ὃ οὐ χρησθήσεται [12] εἰς οὐθέν.

---

13 *Theodor.* ὁ Σύρος οὕτως ἔφη· Μετὰ πεζῶν τρέχουσα ἡττήθης, καὶ πῶς ἀναστῆναι ἱππεῦσι δυνήσῃ; *Jo. Chryſ.* Ἀκ. Σὺν δρομεῦσί τε ἔδραμες, καὶ ἐμόχθησέ σε. 14 *Alex.* ἐκλύουσιν. 15 C. παρασκευάζῃ. 16 *Ald.* ἵππους. 17 C. σύ. 18 *Alex.* οἱ ἀδελφοί. 19 *Alex.* ἠθέτησάν. 20 *Alex.* ἐπὶ σέ. 21 *Ald.* εἰρηνικά. 22 *Alex.* Ἐγκαταλέλοιπα. 23 *Alex.* λῃστῶν ἤ. 24 *Alex.* ἐμοί; βαδίσατε καὶ συναγάγετε. 25 C. αὐτῆς ἐπ' αὐτήν. 26 *Alex.* ἐλθάτωσαν τοῦ καταφαγεῖν. 27 C. καὶ ἐμόλυναν. 28 *Alex.* μερίδα μου ἐπιθυμητὴν εἰς. C. μερίδα ἐπιθυμητήν μου εἰς. 29 *Alex.* & C. Ἐγενήθη εἰς. *Ald.* Ἐγενήθησαν εἰς. 30 *Alex.* *Ald.* ἤλθοσαν. 31 *Alex.* κατέφαγεν. 32 *Alex.* *Ald.* καὶ ἕως. 33 *Ald.* C. Ἐσπείρατε. 34 *Alex.* θερίσατε. *Ald.* C. ἐθερίσατε. 35 *Alex.* ἑαυτούς. 36 *Alex.* αἰσχύνθην ἀπό. 37 C. ἐναντίον. 38 *Alex.* σκληρῶν. 39 C. ἀνασπάσω. 40 *Alex.* αὐτούς. 41 *Ald.* ἀναστρέψω. 42 *Alex.* μανθάνοντες. 43 *Alex.* τὴν ὁδόν μου. 44 C. ἐν τῷ. 45 C. ἐν τῇ. 46 *Alex.* οἰκοδομηθήσονται. 47 *Alex.* ἐξαρῶ. 48 *Alex.* ἐξάρξει. 49 C. ἀπωλείᾳ, λέγει κύριος.

Cap. 13. 1 *Mſ. Alex.* ἐγένετο. 2 C. ἐκ δευτέρου, λέγων. 3 *Ald.* καθ'. 4 *Alex.* *Ald.* καὶ βάδισον. 5 C. αὐτὸ ἐκεῖ. 6 *Ald.* θεοῦ. 7 C. ἔκρυψα. 8 *Alex.* Οὕτως. 9 C. μου, πορευθέντας ἐν εὐθύτητι τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς πονηρᾶς. 10 αὐτοῖς C. deeſt. 11 *Alex.* ὃ οὐ μή. 12 C. ἔτι εἰς οὐδέν.

11 [13]Ὅτι καθάπερ [14]κολλᾶται τὸ περίζωμα περὶ
τὴν ὀσφὺν τοῦ ἀνθρώπου, οὕτως ἐκόλλησα πρὸς
ἐμαυτὸν τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ πάντα [15]οἶκον
[16]Ἰούδα, τοῦ γενέσθαι μοι εἰς λαὸν ὀνομαστὸν, καὶ εἰς
καύχημα, καὶ εἰς δόξαν, καὶ οὐκ [17]εἰσήκουσάν μου.
12 Καὶ ἐρεῖς πρὸς τὸν λαὸν [18]τοῦτον, Πᾶς ἀσκὸς πλη-
ρωθήσεται οἴνου. καὶ ἔσται ἐὰν εἴπωσι πρὸς σὲ,
Μὴ γνόντες οὐ γνωσόμεθα, ὅτι πᾶς ἀσκὸς πλη-
13 ρωθήσεται οἴνου; Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς,
Τάδε λέγει κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ πληρῶ τοὺς κατ-
οικοῦντας τὴν γῆν ταύτην, καὶ τοὺς βασιλεῖς
αὐτῶν τοὺς καθημένους υἱοὺς [19]τοῦ Δαυὶδ [20]ἐ-
πὶ τοῦ θρόνου αὐτῶν, καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς προ-
φήτας, καὶ τὸν Ἰούδαν καὶ πάντας τοὺς [21]κατοι-
κοῦντας [22]ἐν Ἱερουσαλὴμ, μεθύσματι·
14 Καὶ διασκορπιῶ αὐτοὺς ἄνδρα καὶ τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ, καὶ τοὺς πατέρας αὐτῶν, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐ-
τῶν ἐν τῷ αὐτῷ. οὐκ ἐπιποθήσω, λέγει κύ-
ριος, καὶ οὐ φείσομαι, καὶ οὐκ οἰκτειρήσω ἀπὸ
15 διαφθορᾶς αὐτῶν. Ἀκούσατε, καὶ ἐνωτί-
σασθε, καὶ μὴ ἐπαίρεσθε, ὅτι κύριος ἐλάλη-
16 σε. Δότε τῷ κυρίῳ θεῷ [23]ὑμῶν δόξαν
πρὸ τοῦ συσκοτάσαι, καὶ πρὸ τοῦ προσκόψαι πό-
δας ὑμῶν ἐπ' ὄρη σκοτεινά· καὶ ἀναμενεῖτε εἰς
φῶς, καὶ ἐκεῖ σκιὰ θανάτου, καὶ τεθήσονται εἰς
17 σκότος. [24]Ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσητε, κε-
κρυμμένως κλαύσεται ἡ ψυχὴ ὑμῶν ἀπὸ προσώ-
που ὕβρεως, καὶ κατάξουσιν οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν
δάκρυα, ὅτι συνετρίβη τὸ ποίμνιον κυρίου.
18 Εἴπατε τῷ βασιλεῖ καὶ †τοῖς δυναστεύουσι, Τα-
πεινώθητε [25]καὶ καθίσατε, ὅτι καθῃρέθη ἀπὸ
κεφαλῆς ὑμῶν στέφανος δόξης ὑμῶν.
19 Πόλεις αἱ πρὸς Νότον, συνεκλείσθησαν, καὶ οὐκ ἦν
ὁ ἀνοίγων· [26]ἀπῳκίσθη Ἰούδας, [27]συνετέλεσαν
20 ἀποικίαν τελείαν. Ἀνάλαβε [28]ὀφθαλμοὺς
σου Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἴδε τοὺς ἐρχομένους ἀπὸ Βοῤῥᾶ.
ποῦ ἐστι τὸ ποίμνιον ὃ ἐδόθη σοι, πρόβατα δό-
21 ξης σου; Τί ἐρεῖς ὅταν ἐπισκέπτωνταί
σε; καὶ σὺ ἐδίδαξας αὐτοὺς ἐπὶ σὲ [29]μαθή-
ματα εἰς ἀρχήν. [30]οὐκ ὠδῖνες καθέξουσί σε
22 [31]καθὼς γυναῖκα τίκτουσαν; Καὶ ἐὰν εἴ-
πῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, [32]Διατί ἀπήντησέ μοι
ταῦτα; [33]διὰ τὸ πλῆθος τῆς [34]ἀδικίας σου
ἀνεκαλύφθη τὰ ὀπίσθιά σου, [35]παραδειγμα-
23 τισθῆναι τὰς πτέρνας σου. Εἰ ἀλλά-
ξεται Αἰθίοψ τὸ [36]δέρμα αὐτοῦ, καὶ πάρδα-
λις τὰ ποικίλματα αὐτῆς, καὶ ὑμεῖς [37]δυνή-
σεσθε εὐποιῆσαι μεμαθηκότες τὰ κακά.
24 Καὶ [38]διέσπειρα αὐτοὺς, ὡς φρύγανα φε-
25 ρόμενα [39]ὑπὸ ἀνέμου εἰς [40]ἔρημον. Οὗ-
τος ὁ κλῆρός σου, [41]καὶ μερὶς τοῦ ἀπειθεῖν ὑμᾶς
ἐμοὶ, λέγει κύριος. ὡς ἐπελάθου [42]μου, καὶ
26 ἤλπισας ἐπὶ ψεύδεσι, Κἀγὼ ἀποκα-
λύψω τὰ [43]ὀπίσω σου ἐπὶ τὸ πρόσωπόν σου,
27 καὶ ὀφθήσεται ἡ ἀτιμία σου, [44]Καὶ [45]ἡ
μοιχεία σου, [46]καὶ χρεμετισμός σου, καὶ ἡ ἀπαλ-
λοτρίωσις τῆς πορνείας σου. ἐπὶ τῶν βουνῶν, καὶ
ἐν τοῖς ἀγροῖς ἑώρακα τὰ βδελύγματά σου.
οὐαί σοι Ἱερουσαλὴμ, ὅτι οὐκ ἐκαθαρίσθης ὀπί-
σω μου· ἕως τίνος [47]ἔτι;

Κεφ. ιδʹ. 14.

1 [1]ΚΑῚ ἘΓΈΝΕΤΟ ΛΌΓΟΣ ΚΥΡΊΟΥ
ΠΡῸΣ ἹΕΡΕΜΊΑΝ ΠΕΡῚ ΤΗ͂Σ ἈΒΡΟ-
ΧΊΑΣ.
2 Ἐπένθησεν ἡ Ἰουδαία, καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς ἐκε-
νώθησαν, καὶ ἐσκοτώθησαν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἡ
3 κραυγὴ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἀνέβη. Καὶ οἱ με-
γιστᾶνες αὐτῆς ἀπέστειλαν τοὺς νεωτέρους [2]αὐ-
τῶν ἐφ' ὕδωρ· ἤλθοσαν ἐπὶ τὰ φρέατα, καὶ
οὐχ [3]εὕροσαν ὕδωρ, [4]καὶ ἀπέστρεψαν τὰ ἀγ-
4 γεῖα αὐτῶν [5]κενά. Καὶ τὰ ἔργα τῆς γῆς
ἐξέλιπεν, ὅτι οὐκ ἦν ὑετός· ᾐσχύνθησαν [6]οἱ

13 Ὅτι C. deest. 14 C. γὰρ κολλᾶται. 15 Alex. τὸν οἶκον. 16 C. Ἰούδα, λέγει κύριος, τοῦ. 17 Alex. ἤκουσάν. C. ὑπήκουσάν. 18 C. τὸν λόγον τοῦτον· τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. Πᾶς ἀσκός. Pro ἀσκὸς Aq. priore edit. λαγήνιον, posteriore, νάβελ, Hebr. voce. S. κερατήρ. Th. σκεῦος. 19 Alex. Δαυίδ. 20 Alex. & C. ἐπὶ θρόνους αὐτῶν. 21 Alex. καθημένους. 22 ἐν C. deest. 23 Alex. Ald. ἡμῶν. 24 Alex. C. Ἐὰν μή. mox pro κεκρυμμένως, Aq. ἐν σκότει. al. interp. ἐν κρυφαίῳ. † Aq. τῇ κυριευούσῃ. S. τῇ κυρίᾳ. 25 Alex. ὅτι καθῃρέθη ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν στέφανος δόξης. Πόλεις. 26 Alex. ἀπῳκίσθη Ἰούδας, συνετέλεσεν. 27 C. συνετέλεσεν ἐν αὐτῇ ἀποικία τελεία. 28 Alex. τοὺς ὀφθαλμούς σου Ἰσραήλ. 29 Alex. μαθητάς. 30 Alex. οὐχ. C. οὐχί. Ald. deest. 31 Alex. οὐχ ὡς. 32 Alex. Τί ἀπήντησέν.

33 C. συνέβη διά. 34 Alex. κακίας. 35 C. παρεδειγματίσθησαν. 36 Alex. δέρμα, καὶ πάρδαλεις. 37 Alex. * δυνήσεται. 38 Alex. διέφθειρα. 39 C. ἀπό. 40 Alex. ἔρημον τόπον. Οὗτος. 41 C. ἡ. 42 Alex. νόμου μου. 43 Alex. ὀπίσθιά σου κατὰ πρόσωπόν σου. 44 Καὶ C. deest. 45 Alex. αἱ μοιχίαι. Ald. αἱ μοιχεῖαι. C. μοιχεία. 46 Alex. καὶ ὁ χρεμετισμός. 47 C. ἔστη.

Cap. 14. 1 Ms. Alex. Ὁ ΛΌΓΟΣ Ὁ ΓΕΝΆΜΕΝΟΣ ΠΡῸΣ ἹΕΡΕΜΊΑΝ ΠΑΡᾺ ΚΥΡΊΟΥ ΠΕΡῚ ΤΗ͂Σ ἈΒΡΟΧΊΑΣ. 2 Alex. αὐτῆς. 3 Alex. εὗρον. 4 Alex. & C. ἀπέστρεψαν. 5 C. κενὰ, ᾐσχύνθησαν, καὶ ἠρυθρίασαν, καὶ ἐκάλυψαν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. 6 Alex. γεωργοὶ, ἐπεκάλυψαν τὴν κεφαλήν.

γεωργοὶ,

γεωργοί, ἐπεκάλυψαν [7] τὰς κεφαλὰς αὐ-
5 τῶν. Καὶ ἔλαφοι ἐν ἀγρῷ [8] ἔτεκον, ϗ
6 ἐγκατέλιπον, ὅτι οὐκ ἦν βοτάνη. [9] Ὄνοι
ἄγριοι ἔστησαν ἐπὶ νάπας, [10] ϗ εἵλκυσαν [11] ἄ-
νεμον, ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν, ὅτι οὐκ
7 ἦν χόρτος [12]. [13] Αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν ἀντ-
έστησαν ἡμῖν· κύριε ποίησον ἡμῖν ἕνεκεν [14] σου,
ὅτι πολλαὶ αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν [15] ἐναντίον σου, ὅτι
8 σοὶ ἡμάρτομεν. Ὑπομονὴ [16] Ἰσραὴλ [17] κύ-
ριε, ϗ [18] σώζεις ἐν καιρῷ κακῶν. ἱνατί ἐγενή-
θης ὡσεὶ πάροικος ἐπὶ τῆς γῆς, ϗ ὡς αὐτό-
9 χθων ἐκκλίνων εἰς κατάλυμα; Μὴ ἔσῃ
ὥσπερ ἄνθρωπος ὑπνῶν, ἢ ὡς ἀνὴρ [19] οὐ δυ-
νάμενος [20] σώζειν; ϗ σὺ ἐν ἡμῖν εἶ κύριε, ϗ
τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐφ᾽ ἡμᾶς, μὴ ἐπιλά-
10 θῃ ἡμῶν. Οὕτως λέγει κύριος τῷ λαῷ
τούτῳ, Ἠγάπησαν κινεῖν πόδας αὐτῶν, ϗ
οὐκ ἐφείσαντο, ϗ ὁ θεὸς οὐκ [21] εὐώδωσεν ἐν
αὐτοῖς, νῦν μνησθήσεται [22] τῆς ἀδικίας αὐτῶν.
11 Καὶ εἶπε κύριος πρός με, Μὴ προσεύχου
12 [23] περὶ τοῦ λαοῦ τούτου εἰς [24] ἀγαθά, Ὅτι
ἐὰν [25] νηστεύσωσιν, οὐκ εἰσακούσομαι τῆς δεή-
σεως αὐτῶν, ϗ ἐὰν προσενέγκωσιν ὁλοκαυτώ-
ματα ϗ θυσίας, οὐκ [26] εὐδοκήσω ἐν αὐτοῖς,
ὅτι ἐν [27] μαχαίρᾳ ϗ ἐν λιμῷ ϗ ἐν θανάτῳ
13 ἐγὼ συντελέσω αὐτούς. Καὶ εἶπα, Ὁ
[28] Ὢν κύριε, ἰδοὺ οἱ προφῆται [29] αὐτῶν προφη-
τεύουσι, ϗ λέγουσιν, Οὐκ ὄψεσθε μάχαιραν,
[30] οὐδὲ λιμὸς ἔσται ἐν [31] ὑμῖν, ὅτι ἀλήθειαν ϗ
εἰρήνην δώσω ἐπὶ τῆς γῆς, ϗ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ.
14 Καὶ εἶπε κύριος πρός με, Ψευδῆ οἱ προφῆται
προφητεύουσιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, οὐκ ἀπέ-
στειλα αὐτούς, ϗ οὐκ ἐνετειλάμην αὐτοῖς, [32] ϗ
οὐκ ἐλάλησα πρὸς αὐτούς· ὅτι ὁράσεις ψευδεῖς,
ϗ μαντείας, ϗ οἰωνίσματα, ϗ προαιρέσεις
καρδίας αὐτῶν αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν.
15 Διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος περὶ τῶν προφητῶν
τῶν προφητευόντων [33] ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ψευ-
δῆ, [34] ϗ ἐγὼ οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς, οἳ [35] λέ-
γουσι, Μάχαιρα ϗ λιμὸς οὐκ ἔσται ἐπὶ τῆς γῆς
ταύτης· Ἐν θανάτῳ νοσερῷ ἀποθανοῦνται, ϗ ἐν
16 λιμῷ συντελεσθήσονται οἱ προφῆται, Καὶ
ὁ λαός, οἷς αὐτοὶ προφητεύουσιν αὐτοῖς, ϗ ἔ-
σονται ἐρριμμένοι ἐν ταῖς [36] ὁδοῖς Ἰερουσαλήμ, ἀ-
πὸ προσώπου [37] μαχαίρας ϗ τοῦ λιμοῦ, ϗ οὐκ
ἔσται ὁ θάπτων αὐτούς, ϗ αἱ γυναῖκες αὐτῶν,
ϗ οἱ υἱοὶ αὐτῶν, ϗ αἱ θυγατέρες αὐτῶν, ϗ
17 ἐκχεῶ ἐπ᾽ αὐτοὺς τὰ κακὰ αὐτῶν. Καὶ
ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς τὸν λόγον τοῦτον, Καταγάγε-
τε ἐπ᾽ ὀφθαλμοὺς ὑμῶν δάκρυα ἡμέρας ϗ νυ-
κτός, ϗ μὴ διαλιπέτωσαν, ὅτι [38] συντρίμ-
ματι συνετρίβη [39] θυγάτηρ λαοῦ μου, ϗ
18 [40] πληγῇ ὀδυνηρᾷ σφόδρα. Ἐὰν ἐξέλ-
θω εἰς τὸ πεδίον, ϗ ἰδοὺ τραυματίαι [41] μα-
χαίρας· ϗ ἐὰν εἰσέλθω εἰς τὴν πόλιν, ϗ ἰδοὺ
πόνος λιμοῦ· ὅτι ἱερεὺς ϗ προφήτης ἐπορεύθη-
19 σαν [42] εἰς γῆν, ἣν οὐκ ᾔδεισαν. Μὴ ἀ-
ποδοκιμάζων [43] ἀπεδοκίμασας τὸν Ἰούδαν, ϗ
ἀπὸ Σιὼν ἀπέστη ἡ ψυχή [44] σου; ἱνατί ἔπαισας
ἡμᾶς, ϗ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἴασις; ὑπεμείναμεν εἰς
εἰρήνην, ϗ οὐκ ἦν [45] ἀγαθά, εἰς καιρὸν ἰάσε-
20 ως, ϗ ἰδοὺ ταραχή. Ἔγνωμεν κύριε [46] ἁ-
μαρτήματα ἡμῶν, ἀδικίας πατέρων ἡμῶν, ὅ-
21 τι ἡμάρτομεν ἐναντίον σου. Κόπασον διὰ
τὸ ὄνομά σου, μὴ ἀπολέσῃς θρόνον δόξης σου·
μνήσθητι, μὴ διασκεδάσῃς τὴν διαθήκην σου
22 [47] τὴν μεθ᾽ ἡμῶν. [48] Μή ἐστιν ἐν εἰδώλοις
τῶν ἐθνῶν ὑετίζων; ϗ εἰ ὁ οὐρανὸς δώσει πλησμο-
νὴν αὐτοῦ, οὐχὶ σὺ [49] εἶ [50] αὐτός; ϗ ὑπομενοῦ-
μέν [51] σε κύριε, ὅτι σὺ ἐποίησας [52] πάντα
ταῦτα.

Κεφ. ιε΄. 15.

1 ΚΑὶ εἶπε κύριος πρός με, Ἐὰν στῇ Μωυ-
σῆς ϗ [1] Σαμουὴλ πρὸ προσώπου μου, οὐκ ἔστιν
ἡ ψυχή μου πρὸς αὐτούς. ἐξαπόστειλον τὸν λαὸν
2 [2] τοῦτον, ϗ [3] ἐξελθέτωσαν. Καὶ ἔσται ἐ-

---

7 *C.* τὴν κεφαλήν. 8 *Alex.* ἐτέκοσαν. 9 *Ald.* Ὄναγροι. 10 ϗ *C.* deest. 11 *C.* ἄνεμον, ὡς δράκοντες, ἐξέλιπον. 12 *Alex. Ald.* ἀπὸ λαοῦ ἀδικίας. Αἱ. 13 *C.* Εἰ αἱ. 14 *Ald. C.* τοῦ ὀνόματός σου. 15 *C.* ἐνώπιόν σου, σοί. 16 *Ald.* Ἱερουσαλήμ. 17 κύριε al. deest. 18 *C.* σώζων. 19 *Ald.* μή. *C.* ὁ μή. 20 al. σώζεσθαι. 21 *Alex.* ηὐδόκησεν. *C.* εὐδόκησεν. 22 *Alex.* τῶν ἀδικιῶν. αὐτῶν. *C.* τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν, ϗ ἐπεσκέψατο τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. 23 *Ald.* ἐπί. 24 *C.* ἀγαθόν. 25 *Alex.* νηστεύσουσιν. 26 *C.* εὐδοκῶ. 27 *Alex.* μαχαίρη. 28 *Alex.* Ὢν δέσποτα κύριε. 29 αὐτῶν *C.* deest. 30 *C.* καί. 31 *Alex.* ἡμῖν. 32 *C.* οὐκ. 33 *Alex.* τῷ ὀνόματι. 34 *Alex.* κἀγώ. 35 *Alex.* λέγοντες. 36 *Alex. Ald.* διόδοις. 37 *Alex.* μαχαίρης. 38 *Ald. C.* συντρίμματι μεγάλῳ συνετρίβη. 39 *Alex.* ἡ θυγάτηρ. 40 *Ald.* πληγῇ ὀδυνηρᾷ. 41 *Alex. Ald.* ῥομφαίας. 42 *Alex.* ὁδὸν ἣν οὐκ ᾔδεισαν. 43 *Ald.* ἀπεδοκίμασα. 44 *Ald.* μου. 45 *C.* ἀγαθόν. καιρόν. 46 *C.* ἁμαρτίας. 47 *Alex.* μεθ᾽ ἡμῶν. 48 *Aq.* Μὴ ἔστιν ἐν τοῖς ματαίοις. 49 εἶ *Ald.* deest. 50 *C.* αὐτὸς, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν; καί. 51 *Alex.* & *C.* σε, ὅτι σύ. 52 *C.* ταῦτα πάντα.

Cap. 15. 1 *Ms. Alex.* Ἀαρὼν πρὸ προσώπου. 2 *C.* τοῦτον ἀπὸ προσώπου μου, καί. 3 *Alex.* ἐξελθάτωσαν.

ἂν εἴ-

ἂν εἴπωσι πρὸς σὲ, Ποῦ ἐξελευσόμεθα; καὶ
ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Τάδε λέγει κύριος [4], Ὅσοι
εἰς θάνατον, εἰς θάνατον· καὶ ὅσοι εἰς μάχαιραν,
εἰς μάχαιραν· καὶ ὅσοι εἰς λιμὸν, εἰς λιμόν·
καὶ ὅσοι εἰς αἰχμαλωσίαν, εἰς αἰχμαλωσίαν.
3 Καὶ ἐκδικήσω ἐπ᾽ αὐτοὺς [5] τέσσαρα εἴδη, λέγει
κύριος· τὴν μάχαιραν εἰς σφαγὴν, καὶ τοὺς κύ-
νας εἰς διασπασμὸν, καὶ τὰ θηρία τῆς γῆς, καὶ
τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ εἰς βρῶσιν καὶ [6] διαφθοράν.
4 Καὶ παραδώσω αὐτοὺς εἰς ἀνάγκας πάσαις ταῖς
βασιλείαις τῆς γῆς, διὰ Μανασσῆ υἱὸν [7] Ἐζεκίου
βασιλέως Ἰούδα, περὶ πάντων ὧν ἐποίησεν ἐν
5 Ἱερουσαλήμ. Τίς φείσεται ἐπὶ σοὶ Ἱερουσα-
λήμ; καὶ τίς [8] δειλιάσει ἐπὶ σοί; ἢ τίς ἀνακάμ-
6 ψει εἰς εἰρήνην σοι; Σὺ ἀπεστράφης με,
λέγει κύριος, ὀπίσω [9] πορεύσῃ· καὶ ἐκτενῶ
τὴν χεῖρά μου [10], καὶ διαφθερῶ σε, καὶ οὐκέτι
7 ἀνήσω αὐτούς. Καὶ [11] διασπερῶ αὐτοὺς
ἐν διασπορᾷ ἐν πύλαις λαοῦ μου ἠτεκνώθησαν,
ἀπώλεσαν τὸν λαόν μου διὰ τὰς κακίας αὐτῶν.
8 Ἐπληθύνθησαν [12] αἱ χῆραι αὐτῶν [13] ὑπὲρ
τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης· ἐπήγαγον ἐπὶ μη-
τέρα [14] νεανίσκους, ταλαιπωρίαν ἐν μεσημ-
βρίᾳ, [15] ἐπέρριψα ἐπ᾽ αὐτὴν ἐξαίφνης τρό-
9 μον καὶ σπουδήν. Ἐκενώθη ἡ τίκτουσα † ἑ-
πτὰ, ἀπεκάκησεν ἡ ψυχὴ αὐτῆς, ἐπέδυ ὁ
ἥλιος [16] αὐτῇ ἔτι μεσούσης τῆς ἡμέρας, κατῃ-
σχύνθη καὶ ὠνειδίσθη. τοὺς καταλοίπους αὐτῶν εἰς
μάχαιραν δώσω ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν [17] αὐτῶν.
10 [18] Οἴμοι [19] ἐγὼ [20] μῆτερ, ὡς τινά με ἔτεκες
ἄνδρα δικαζόμενον, καὶ διακρινόμενον [21] πά-
σῃ τῇ γῇ; [22] οὔτε ὠφέλησα, οὔτε ὠφέλησέ με
οὐδείς. ἡ ἰσχύς μου ἐξέλιπεν ἐν τοῖς καταρωμέ-
11 νοις με. Γένοιτο [23] δέσποτα κατευθυνόν-
των [24] αὐτῶν· εἰ μὴ παρέστην σοι ἐν καιρῷ τῶν
κακῶν αὐτῶν, καὶ ἐν καιρῷ θλίψεως αὐτῶν,
12 εἰς ἀγαθὰ πρὸς τὸν ἐχθρόν. [25] Εἰ γνω-
σθήσεται σίδηρος, καὶ περιβόλαιον [26] χαλκοῦν
13 ἡ ἰσχύς σου. Καὶ τοὺς θησαυρούς σου [27] εἰς
προνομὴν δώσω ἀντάλλαγμα, διὰ πάσας τὰς
[28] ἁμαρτίας σου, [29] καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου.
14 [30] Καὶ [31] καταδουλώσω σε κύκλῳ τοῖς ἐχθροῖς
σου, ἐν τῇ γῇ ᾗ οὐκ ᾔδεις· ὅτι πῦρ ἐκκέκαυται
ἐκ τοῦ θυμοῦ μου, ἐφ᾽ ὑμᾶς καυθήσεται.
15 Κύριε μνήσθητί μου, καὶ ἐπίσκεψαί με, καὶ [32] ἀ-
θῴωσόν με ἀπὸ τῶν καταδιωκόντων με, μὴ εἰς
μακροθυμίαν· γνῶθι, ὡς [33] ἔλαβον περὶ σοῦ
16 ὀνειδισμὸν. Ὑπὸ τῶν ἀθετούντων τοὺς λό-
γους σου· συντέλεσον αὐτούς. καὶ ἔσται ὁ λόγος σου
ἐμοὶ εἰς εὐφροσύνην καὶ χαρὰν καρδίας μου,
ὅτι ἐπικέκληται τὸ ὄνομά σου ἐπ᾽ ἐμοὶ κύριε παν-
17 τοκράτωρ. Οὐκ ἐκάθισα ἐν συνεδρίῳ
[34] αὐτῶν παιζόντων, ἀλλὰ εὐλαβούμην ἀπὸ
προσώπου χειρός σου· κατὰ μόνας ἐκαθήμην, ὅτι
18 πικρίας ἐνεπλήσθην. Ἱνατί οἱ λυποῦντές
με κατισχύουσί μου; ἡ πληγή μου στερεὰ, πό-
θεν [35] ἰαθήσομαι; γινομένη ἐγενήθη μοι ὡς ὕ-
19 δωρ ψευδὲς, οὐκ ἔχον πίστιν. Διὰ τοῦτο
τάδε λέγει κύριος, Ἐὰν ἐπιστρέψῃς, καὶ ἀπο-
καταστήσω σε, [36] καὶ πρὸ προσώπου μου στήσῃ·
καὶ ἐὰν ἐξαγάγῃς τίμιον [37] ἀπὸ ἀναξίου, ὡς τὸ
στόμα μου ἔσῃ· καὶ ἀναστρέψουσιν αὐτοὶ πρὸς σὲ,
20 καὶ σὺ οὐκ ἀναστρέψεις πρὸς αὐτούς. Καὶ
δώσω σε τῷ λαῷ τούτῳ, ὡς τεῖχος [38] ὀχυ-
ρὸν, χαλκοῦν· καὶ [39] πολεμήσουσι πρὸς σὲ, καὶ
οὐ μὴ δύνωνται πρὸς σὲ, διότι μετὰ σοῦ εἰμι τοῦ σώ-
21 ζειν σε, Καὶ [40] τοῦ ἐξαιρεῖσθαί [41] σε ἐκ
χειρὸς πονηρῶν, καὶ λυτρώσομαί σε ἐκ χειρὸς
λοιμῶν.

Κεφ. ιϛ΄. 16.

1 [1] ΚΑὶ σὺ μὴ λάβῃς γυναῖκα, λέγει κύ-
2 ριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Καὶ οὐ γεννη-
θήσεταί σοι υἱὸς, οὐδὲ θυγάτηρ ἐν τῷ τόπῳ
3 τούτῳ. Ὅτι τάδε λέγει [2] κύριος περὶ
τῶν υἱῶν [3] καὶ περὶ τῶν θυγατέρων τῶν γεννωμένων ἐν
τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ περὶ τῶν μητέρων αὐτῶν

4 *Alex. Ald.* ὁ θεός. 5 *Alex.* τέσσερα. 6 *Alex.* εἰς διαφθοράν. 7 *Alex.* Ἐζεκία βασιλέα. *Ald.* etiam hab βασιλέα. 8 C. ἐλεήσει. 9 *Alex.* μου 10 *Alex.* ἐπὶ σέ. 11 *Alex.* διαφθερῶ ἐν διαφθορᾷ. 12 *Alex.* χῆραι. 13 *Ald.* καὶ ὑπέρ. 14 C. νεανίσκου. 15 *Ald.* ἀπέρριψαν. † S. πλείστους. 16 *Ald* ἐπ᾽ αὐτῇ ὅτι. 17 *Ald.* C. αὐτῶν, φησι κύριος. 18 *Alex.* Ὤμμοι. 19 ἐγὼ C. deest. 20 μῆτερ *Ald.* ponit post τινά. 21 *Alex.* τῇ γῇ. C. ἐν πάσῃ τῇ γῇ 22 C. οὐκ. 23 C. κύριε δέσποτα 24 C. αὐτῶν· καὶ ἐν καιρῷ. 25 S. Μή τι βλάψει σίδηρος σίδηρον ἀπὸ βορρᾶ, καὶ χαλκόν; 70 & Th. περιβόλαιον χαλκοῦν; τὴν ἰσχύν σου, καὶ τοὺς θ. 26 *Ald.* χαλκοῦ. 27 εἰς προνομὴν C. desunt. 28 *Alex.* κακίας. 29 *Ald* οὔτε ὠφέλησέ με οὐδείς, καὶ ἐν. 30 Καὶ *Ald.* C. deest. 31 *Alex* καταδουλώσουσιν. 32 *Alex.* ἀθῴωσόν 33 S ὑπεδεχόμην. 34 αὐτῶν C. deest. 35 *Alex.* ἰάσομαι; γινομένη μοι ἐγενήθη ὡς ὕδωρ * ψευδὸς. οὐκ ἔχων πίστιν. 36 C. πρό. 37 *Alex* ἀπὸ ἀξίου, ὡς στόμα. pro ἀπὸ C. hab ἐξ. 38 *Ald.* ὀχυρὸν χαλκοῦν. ὀχυρόν καί. 39 *Alex.* πολεμήσουσίν σε. 40 *Alex.* ἐξερεῖσθαί. 41 C. σε, λέγει κύριος Καὶ σώζω σε ἐκ.
Cap. 16. 1 C. Καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς μὲ λέγων, Μή. 2 *Ald.* κύριος ὁ θεός. 3 *Alex Ald.* & C. καὶ τῶν.

τῶν τετο

τῶν τετοκυιῶν αὐτοὺς, καὶ περὶ τῶν πατέρων αὐτῶν
τῶν γεγεννηκότων αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ ταύτῃ,
4 Ἐν θανάτῳ νοσερῷ ἀποθανοῦνται, οὐ κοπήσον-
ται, [4] καὶ οὐ ταφήσονται· εἰς παράδειγμα ἐπὶ
προσώπου τῆς γῆς ἔσονται· [5] καὶ τοῖς θηρίοις
τῆς γῆς [6] ἔσονται καὶ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ· ἐν
[7] μαχαίρᾳ πεσοῦνται, καὶ ἐν λιμῷ συντελεσθή-
5 σονται. Τάδε λέγει κύριος, Μὴ εἰσέλ-
θῃς εἰς θίασον αὐτῶν, καὶ μὴ πορευθῇς τοῦ κό-
ψασθαι, [8] καὶ μὴ πενθήσῃς αὐτοὺς, ὅτι [9] ἀφέ-
στακα τὴν εἰρήνην μου ἀπὸ τοῦ λαοῦ [10] τούτου.
6 [11] Οὐ μὴ [12] κόψονται αὐτοὺς, οὐδὲ ἐντομίδας
[13] οὐ μὴ ποιήσουσι, [14] καὶ οὐ ξυρηθήσονται,
7 Καὶ οὐ μὴ κλασθῇ ἄρτος ἐν πένθει αὐτῶν εἰς
παράκλησιν ἐπὶ τεθνηκότι· οὐ ποτιοῦσιν αὐτὸν
ποτήριον εἰς παράκλησιν ἐπὶ πατρὶ [15] καὶ μη-
8 τρὶ αὐτοῦ. Εἰς οἰκίαν πότου οὐκ εἰσελεύ-
σῃ [16] σὺ, [17] συγκαθίσαι μετ' αὐτῶν τοῦ φαγεῖν
9 καὶ πιεῖν. Διότι τάδε λέγει κύριος ὁ θε-
ὸς Ἰσραὴλ, Ἰδοὺ ἐγὼ καταλύω ἐκ τοῦ τόπου τού-
του ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν, [18] καὶ ἐν ταῖς
ἡμέραις ὑμῶν, φωνὴν χαρᾶς, καὶ φωνὴν εὐ-
φροσύνης, φωνὴν νυμφίου, καὶ φωνὴν νύμ-
10 φης. Καὶ ἔσαι ὅταν ἀναγγείλῃς τῷ λαῷ
[19] τούτῳ ἅπαντα τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ εἴπω-
σι πρὸς σὲ, Διατί ἐλάλησε κύριος ἐφ' ἡμᾶς
πάντα τὰ κακὰ ταῦτα; τίς ἡ ἀδικία ἡμῶν;
καὶ τίς ἡ ἁμαρτία ἡμῶν, ἣν ἡμάρτομεν [20] ἔν-
11 αντι κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν; Καὶ ἐρεῖς
[21] πρὸς αὐτοὺς, Ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπόν με οἱ πα-
τέρες [22] ὑμῶν, λέγει κύριος, καὶ ᾤχοντο ὀπί-
σω θεῶν ἀλλοτρίων, καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς,
[23] καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς, καὶ ἐμὲ ἐγκατέλιπον,
12 καὶ τὸν νόμον μου οὐκ ἐφυλάξαντο· Καὶ ὑ-
μεῖς ἐπονηρεύσασθε ὑπὲρ τοὺς πατέρας ὑμῶν·
καὶ ἰδοὺ ὑμεῖς πορεύεσθε ἕκαστος ὀπίσω τῶν [24] ἀ-
ρεστῶν τῆς καρδίας ὑμῶν τῆς πονηρᾶς, τοῦ μὴ ὑπ-
13 ακούειν μου. Καὶ ἀπορρίψω ὑμᾶς ἀπὸ τῆς
γῆς ταύτης, εἰς τὴν γῆν ἣν οὐκ ᾔδειτε ὑμεῖς
καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ δουλεύσετε [25] ἐκεῖ θε-
οῖς [26] ἑτέροις, οἳ οὐ δώσουσιν ὑμῖν ἔλεος.
14 Διατοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος,
[27] καὶ οὐκ ἐροῦσιν ἔτι, Ζῇ κύριος ὁ ἀναγαγὼν τοὺς
15 υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου, Ἀλλὰ,
Ζῇ κύριος, ὃς ἀνήγαγε τὸν οἶκον Ἰσραὴλ ἀ-
πὸ γῆς Βορρᾶ, καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν οὗ ἐξω-
σθησαν ἐκεῖ. καὶ ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς τὴν
γῆν αὐτῶν, ἣν ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν.
16 Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω [28] τοὺς ἁλιεῖς τοὺς πολλοὺς,
λέγει κύριος, καὶ ἁλιεύσουσιν αὐτούς· καὶ μετὰ ταῦ-
τα [29] ἀποστέλλω τοὺς [30] πολλοὺς θηρευτὰς, καὶ
θηρεύσουσιν αὐτοὺς ἐπάνω παντὸς ὄρους, καὶ ἐπά-
νω παντὸς [31] βουνοῦ, καὶ ἐκ τῶν τρυμαλιῶν τῶν
17 πετρῶν. Ὅτι οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπὶ πάσας
τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐκρύβη τὰ ἀδικήμα-
τα αὐτῶν ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου.
18 Καὶ ἀνταποδώσω διπλᾶς τὰς [32] κακίας αὐ-
τῶν, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, ἐφ' αἷς ἐβεβή-
λωσαν τὴν γῆν μου ἐν τοῖς θνησιμαίοις τῶν βδε-
λυγμάτων αὐτῶν, καὶ ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν,
ἐν αἷς [33] ἐπλημμέλησαν τὴν κληρονομίαν μου.
19 Κύριε [34] σὺ ἰσχύς μου, καὶ βοήθειά μου, καὶ κα-
ταφυγή μου ἐν [35] ἡμέραις κακῶν· πρὸς σὲ ἔ-
θνη ἥξουσιν ἀπ' [36] ἐσχάτου τῆς γῆς, καὶ ἐροῦσιν,
Ὡς ψευδῆ ἐκτήσαντο οἱ πατέρες ἡμῶν εἴδω-
λα, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ὠφέλημα;
20 Εἰ ποιήσει ἑαυτῷ ἄνθρωπος θεοὺς, καὶ οὗτοι οὐκ
21 εἰσὶ θεοί. Διατοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ δηλώσω αὐ-
τοῖς ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ [37] τὴν χεῖρά μου, καὶ
γνωριῶ αὐτοῖς τὴν δύναμίν μου, καὶ γνώσονται,
ὅτι [38] ὄνομά μοι Κύριος.

---

4 *Alex.* οὐδέ. 5 *C.* ἐν μαχαίρᾳ καὶ λιμῷ συντελεσθήσονται, καὶ ἔσονται τὰ πτώματα αὐτῶν εἰς βρῶσιν τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρ. al. καὶ ἐν μαχαίρᾳ πεσοῦνται, καὶ ἐν λιμῷ συντελεσθήσονται καὶ ἔσαι τὰ θνησιμαῖα αὐτῶν εἰς βρῶσιν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς. atque ita propemodum in *Hebr.* est, & in *ed. Lat.* 6 *Alex.* καὶ τοῖς πετ. τ. οὐρ. *Ald.* ἔσονται τοῖς. 7 *Alex.* μαχαίρῃ. 8 *Alex.* καὶ πενθήσῃς. 9 *Alex.* ἀφέστηκα. 10 *Ald.* τούτου, φησὶ κύριος. *C.* τούτου, φησὶ κύριος, ἔλεος καὶ ἐλεημοσύνας. 11 *C.* Καὶ ἀποθανοῦνται μεγάλοι καὶ μικροὶ ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. οὐ ταφήσονται, καὶ οὐ θρηνηθήσονται, οὐ κόψονται. 12 *Alex.* κόψωνται. 13 οὐ μὴ *C.* desunt. 14 *Alex.* οὐδὲ μὴ ξυρήσονται. 15 *Alex.* αὐτοῦ ἢ ἐπὶ μητρί. *C.* ἢ ἐπὶ μητρί.
16 *C.* deest σύ. 17 *Alex.* τοῦ καθεῖσαι. 18 *Alex.* ἐν ταῖς. 19 *Alex.* πάντα τά. *C.* τούτῳ πάντα τά. 20 *Alex.* & *C.* ἐναντίον. 21 *C.* αὐτοῖς. 22 *Alex.* αὐτῶν. 23 *Alex.* καὶ ἐμὲ ἐγκατέλειπον 24 *Alex.* ἐρα-στῶν. 25 *Alex.* θεοῖς. 26 *C.* ἀλλοτρίοις ἡμέρας καὶ νυκτὸς, οἵ. 27 *Ald.* οὐκ. 28 *Ald* τοὺς πολλοὺς ἁλιεῖς. *C.* ἁλιεῖς πολλούς. 29 *Alex.* & *C.* ἀποστελῶ. 30 *Alex.* σοφοὺς θηρευτάς. 31 *Alex.* βουνοῦ ὑψηλοῦ. 32 *Alex.* ἀδικίας. 33 *C.* & *aa. ll.* hab. ἔπλησαν. 34 *Alex.* ἰσχύς μου. 35 *C.* ἡμέρᾳ. 36 *C.* ἐσχάτων. 37 *C.* καὶ γνωριῶ αὐτοῖς τὴν χεῖρά μου, καὶ τὴν δύναμίν μου. 38 *Ald.* ὄνομά σοι. *C.* ἐγώ.

Κεφ. ιζ΄. 17.

5 [1] Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος, ὃς τὴν ἐλ-
πίδα ἔχει ἐπ᾽ ἄνθρωπον, καὶ στηρίσει σάρκα
βραχίονος αὐτοῦ [2] ἐπ᾽ αὐτὸν, καὶ ἀπὸ κυρίου
6 ἀποστῇ ἡ καρδία αὐτοῦ. Καὶ ἔσται ὡς ἡ
ἀγριομυρίκη ἐν τῇ ἐρήμῳ, [3] οὐκ ὄψεται ὅταν
ἔλθῃ τὰ ἀγαθὰ, καὶ κατασκηνώσει ἐν ἁλίμοις,
καὶ ἐν [4] ἐρήμῳ, [5] ἐν γῇ ἁλμυρᾷ ἥτις οὐ κατοι-
7 κεῖται. Καὶ εὐλογημένος ὁ ἄνθρωπος,
ὃς πέποιθεν ἐπὶ τῷ κυρίῳ, καὶ ἔσται κύριος ἐλ-
8 πὶς αὐτοῦ. Καὶ ἔσται ὡς ξύλον εὐθηνοῦν
παρ᾽ ὕδατα, καὶ ἐπὶ ἰκμάδα [6] βαλεῖ [7] ῥίζαν
αὐτοῦ· οὐ φοβηθήσεται ὅταν ἔλθῃ καῦμα, καὶ ἔ-
σται [8] ἐπ᾽ αὐτῷ στελέχη ἀλσώδη, ἐν ἐνιαυτῷ
ἀβροχίας οὐ φοβηθήσεται, καὶ οὐ διαλείψει ποιῶν
9 καρπόν. † Βαθεῖα ἡ καρδία παρὰ πάντα,
καὶ ἄνθρωπός ἐστι [9] καὶ τίς γνώσεται αὐτόν;
10 Ἐγὼ κύριος ἐτάζων καρδίας, [10] καὶ δοκιμάζων
νεφροὺς, τοῦ δοῦναι ἑκάστῳ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καὶ
κατὰ τοὺς καρποὺς τῶν ἐπιτηδευμάτων [11] αὐτοῦ.
11 Ἐφώνησε πέρδιξ, συνήγαγεν ἃ οὐκ ἔτεκε,
ποιῶν πλοῦτον αὐτοῦ οὐ μετὰ κρίσεως· [12] ἐν ἡμί-
σει ἡμερῶν αὐτοῦ ἐγκαταλείψουσιν αὐτὸν, καὶ [13] ἐπ᾽
12 ἐσχάτων αὐτοῦ ἔσται ἄφρων. Θρόνος δόξης
13 [14] ὑψωμένος, [15] ἁγίασμα ἡμῶν, Ὑ-
πομονὴ Ἰσραήλ. κύριε, πάντες οἱ καταλι-
πόντες σε καταισχυνθήτωσαν, ἀφεστηκότες
ἐπὶ τῆς γῆς γραφήτωσαν, ὅτι ἐγκατέλι-
14 πον πηγὴν ζωῆς, τὸν κύριον. Ἴασαί με
κύριε, καὶ ἰαθήσομαι· σῶσόν με, καὶ σω-
θήσομαι, [16] ὅτι καύχημά μου σὺ εἶ.
15 Ἰδοὺ αὐτοὶ λέγουσι πρὸς μὲ, Ποῦ ἐστιν ὁ λό-
16 γος κυρίου; [17] ἐλθέτω. Ἐγὼ δὲ οὐκ
ἐκοπίασα κατακολουθῶν ὀπίσω σου, καὶ ἡμέραν
ἀνθρώπου οὐκ ἐπεθύμησα· σὺ [18] ἐπίστῃ· τὰ ἐκ-
πορευόμενα διὰ τῶν χειλέων μου, πρὸ προσώ-
17 που [19] σου ἐστί. Μὴ γενηθῇς μοι εἰς ἀλ-
λοτρίωσιν, φειδόμενός μου ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ.
18 [20] Καταισχυνθήτωσαν οἱ διώκοντές με, [21] καὶ
μὴ καταισχυνθείην ἐγώ· πτοηθείησαν αὐτοὶ,
καὶ μὴ πτοηθείην ἐγώ· ἐπάγαγε ἐπ᾽ αὐτοὺς [22] ἡ-
μέραν πονηρὰν, δισσὸν σύντριμμα σύντρι-
19 ψον αὐτούς. Τάδε λέγει [23] κύριος,
Βάδισον, καὶ στῆθι [24] ἐν ταῖς πύλαις υἱῶν λαοῦ
[25] σου, ἐν αἷς εἰσπορεύονται [26] ἐν αὐταῖς βα-
σιλεῖς Ἰούδα, καὶ ἐν αἷς ἐκπορεύονται ἐν αὐταῖς,
καὶ ἐν πάσαις ταῖς πύλαις Ἱερουσαλὴμ,
20 Καὶ ἐρεῖς [27] αὐτοῖς, [28] Ἀκούσατε τὸν λόγον κυ-
ρίου βασιλεῖς Ἰούδα, καὶ πᾶσα [29] Ἰουδαία, καὶ
πᾶσα Ἱερουσαλὴμ, οἱ εἰσπορευόμενοι ἐν ταῖς πύ-
21 λαις ταύταις· Τάδε λέγει κύριος, Φυ-
λάσσεσθε τὰς [30] ψυχὰς ὑμῶν, καὶ μὴ αἴρετε
βαστάγματα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, καὶ μὴ
[31] ἐκπορεύεσθε ταῖς πύλαις Ἱερουσαλὴμ,
22 Καὶ μὴ ἐκφέρετε βαστάγματα ἐξ [32] οἰκιῶν ὑ-
μῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, καὶ πᾶν ἔργον
οὐ ποιήσετε. ἁγιάσατε τὴν ἡμέραν τῶν σαββά-
των, καθὼς ἐνετειλάμην τοῖς πατράσιν [33] ὑ-
23 μῶν. Καὶ οὐκ ἤκουσαν, καὶ οὐκ ἔκλιναν τὸ
οὖς αὐτῶν, καὶ ἐσκλήρυναν τὸν τράχηλον αὐτῶν
ὑπὲρ τοὺς πατέρας αὐτῶν, τοῦ μὴ [34] ἀκοῦσαί μου,
24 καὶ τοῦ μὴ δέξασθαι παιδείαν. Καὶ ἔσται, ἐὰν
[35] εἰσακούσητέ μου, λέγει κύριος, τοῦ μὴ εἰσφέ-
ρειν βαστάγματα διὰ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως ταί-

Cap. 17. 1 *Comp.* Τάδε λέγει κύριος, Ἁμαρτία Ἰούδα γεγραμμένη ἐστὶν ἐν γραφίδι σιδηρᾷ, ἐν ὄνυχι ἀδαμαντίνῳ γεγλυμμένη ἐπὶ πλακὸς τῆς καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων τῶν βωμῶν αὐτῶν. Ἐν τῷ μνημονεύειν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν τῶν βωμῶν αὐτῶν, καὶ τῶν ἀλσῶν αὐτῶν ἐπὶ ξύλῳ ἀλσώδει, ἐπὶ τῶν βουνῶν τῶν ὑψηλῶν. Ὦ ὀρεινὲ ἐν τῷ πεδίῳ, τὸν πλοῦτόν σου, καὶ πάντας τοὺς θησαυρούς σου τῇ προνομῇ δώσω· τὰ ὑψηλά σου ἐν ἁμαρτίᾳ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου. Καὶ καταλειφθήσῃ ἀπὸ τῆς κληρονομίας σου, ἣν ἔδωκά σοι, καὶ δουλεύειν σε ποιήσω τοῖς ἐχθροῖς σου ἐν τῇ γῇ ἣν οὐκ οἶδας, ὅτι πῦρ ἀνῆψατε ἐν τῷ θυμῷ μου, ἕως τοῦ αἰῶνος φλέξει. Τάδε λέγει κύριος, Ἐπικατάρατος. In quibusd. vero, Ἁμαρτία Ἰούδα ἐγγέγραπται ἐν γραφῇ, ἐν ὄνυχι ἀδαμαντίνῳ, ἐγκεκολαμμένη ἐπὶ τοῦ στήθους τῆς καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς κέρασι τῶν θυσιαστηρίων αὐτῶν. οὕτως ἡνίκα δὴ μνησθῶσιν οἱ υἱοὶ αὐτῶν τῶν θυσιαστηρίων αὐτῶν, καὶ ἀλσῶν αὐτῶν, ἐπὶ ξύλου δασέως, καὶ ἐπὶ βουνῶν μετεώρων, καὶ ὀρέων ἐν ἀγρῷ· τὴν ἰσχύν σου, καὶ τοὺς θησαυρούς σου εἰς προνομὴν δώσω, καὶ τὰ ὑψηλά σου, διὰ τὰς ἁμαρτίας σου, τὰς ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου, καὶ ἀφεθήσῃ μόνη, καὶ ταπεινωθήσῃ ἀπὸ τῆς κληρονομίας σου, ἧς ἔδωκά σοι. καὶ καταδουλώσω σε τοῖς ἐχθροῖς σου ἐν τῇ γῇ, ᾗ οὐκ ἔγνως. ὅτι πῦρ ἐκκέκαυται ἐν τῷ θυμῷ μου, ἕως αἰῶνος καυθήσεται. quæ in uno *Vatic.* cod. sunt sub asteriscis. nec *Aug.* ponit hunc loc. citans c. 7. & 8. l. 13. contra Faust. vide *Hier.* hoc loco. 2 ἐπ᾽ αὐτὸν *C.* deest. 3 *Ms. Alex.* ἢ οὐκ ὄψεται. paulo ante pro ἡ ἀγριομυρίκη, *S.* vert. ξύλον ἄκαρπον. 4 *Alex.* τῇ ἐρήμῳ. 5 *C.* γῇ. 6 *C.* βάλλει. 7 *Alex.* ῥίζας αὐτοῦ· καὶ οὐ. *Ald. C.* τὰς (*C.* deest) ῥίζας αὐτοῦ οὐ. 8 *Alex.* ἐν αὐτῷ † *S.* ἀνεξερεύνητος ἡ καρδία πάντων. καὶ τίς ἀνὴρ ὃς εὑρήσει αὐτήν. 9 *C.* ὅστις. 10 καὶ *C.* deest. 11 *Ald. C.* αὐτῶν. 12 *Aq.* ὃς ἐν ἡμίσει ἡμερῶν ἐγκαταλείψει αὐτούς. 13 *Ald.* οὐκ ἐπ᾽ ἐσχάτου. 14 *Alex.* ὑψούμενος. 15 *C.* ἀπ᾽ ἀρχῆς ἁγίασμα. 16 *Alex.* καύχημά μου εἶ. 17 *Alex.* ἐλθάτω. 18 *Alex. Ald.* & *C.* ἐπίστασαι. 19 *Alex* μου. *Ald.* deest. 20 *Ald.* Καὶ καταισχυνθήτωσαν. *C.* Καταισχυνθείησαν. 21 *Alex.* καὶ μὴ πτοηθείην ἐγώ. πτοηθείησαν αὐτοί, καὶ μὴ ἐγώ. 22 *Alex.* λιμὸν * πονηράν. 23 *C.* κύριος πρὸς μὲ, Βάδισον. 24 *Alex.* ἐν πύλαις. 25 σου *C.* deest. 26 ἐν αὐταῖς *C.* deest. 27 *Alex. Ald. C.* πρὸς αὐτούς. 28 *Alex.* Ἀκούσατε λόγον. 29 *Alex.* Ἱερουσαλήμ. 30 *Alex.* φυλακάς. 31 *C.* εἰσφέρητε διὰ τῶν πυλῶν. 32 *Alex.* οἴκων 33 *Alex.* * ἡμῶν. 34 *Alex.* εἰσακοῦσαί μου, * Καὶ ἔσται. 35 *Alex.* ἀκούσητέ μου. *C.* ἀκοῇ ἀκούσητέ μου.

της ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, καὶ ἁγιάζειν τὴν
ἡμέραν τῶν σαββάτων, τοῦ μὴ ποιεῖν [36] πᾶν ἔρ-
25 γον, Καὶ εἰσελεύσονται διὰ τῶν πυλῶν τῆς
πόλεως ταύτης βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες καθήμε-
νοι ἐπὶ θρόνου Δαυΐδ, καὶ ἐπιβεβηκότες ἐφ' ἅρ-
μασι καὶ ἵπποις αὐτῶν, αὐτοὶ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐ-
τῶν, ἄνδρες Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες [37] ἐν Ἱε-
ρουσαλήμ· καὶ [38] κατοικισθήσεται ἡ πόλις αὕτη
26 εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ἥξουσιν ἐκ τῶν πόλεων
Ἰούδα, καὶ κυκλόθεν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐκ γῆς Βεν-
ιαμὶν, καὶ ἐκ [39] γῆς πεδινῆς, καὶ ἐκ τοῦ ὄρους,
καὶ ἐκ τῆς πρὸς Νότον, φέροντες ὁλοκαυτώμα-
τα καὶ [40] θυσίας καὶ θυμιάματα καὶ μάννα καὶ λί-
βανον, φέροντες αἴνεσιν εἰς οἶκον κυρίου.
27 Καὶ ἔσται ἐὰν μὴ [41] ἀκούσητέ μου τοῦ ἁγιάζειν τὴν
ἡμέραν τῶν σαββάτων, τοῦ μὴ αἴρειν βαστάγμα-
τα, [42] καὶ μὴ εἰσπορεύεσθαι [43] ταῖς πύλαις Ἱερου-
σαλὴμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, καὶ ἀνάψω
πῦρ ἐν ταῖς πύλαις αὐτῆς, καὶ καταφάγεται [44] ἄμ-
φοδα Ἱερουσαλὴμ, [45] καὶ οὐ σβεσθήσεται.

Κεφ. ιη'. 18.

1 Ο Λόγος ὁ γενόμενος [1] παρὰ κυρίου πρὸς
2 Ἱερεμίαν, λέγων, Ἀνάστηθι, καὶ κατά-
βηθι εἰς οἶκον τοῦ κεραμέως, καὶ ἐκεῖ ἀκούσῃ τοὺς
3 λόγους μου. Καὶ κατέβην εἰς τὸν οἶκον τοῦ
κεραμέως, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐποίει ἔργον ἐπὶ τῶν
4 λίθων. Καὶ [2] ἔπεσε τὸ ἀγγεῖον, ὃ
αὐτὸς ἐποίει ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ· καὶ πάλιν [3] αὐ-
τὸς ἐποίησεν αὐτὸ ἀγγεῖον ἕτερον, καθὼς ἤρε-
5 σεν [4] ἐνώπιον αὐτοῦ [5] ποιῆσαι. Καὶ ἐγέ-
6 νετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων, Εἰ
καθὼς ὁ κεραμεὺς οὗτος οὐ δυνήσομαι τοῦ ποιῆ-
σαι ὑμᾶς οἶκος [6] Ἰσραήλ; ἰδοὺ, ὡς ὁ πηλὸς
[7] τοῦ κεραμέως, ὑμεῖς ἐστε [8] ἐν χερσί [9] μου.
7 Πέρας λαλήσω ἐπὶ ἔθνος, [10] ἢ ἐπὶ [11] βασι-
λείαν τοῦ ἐξᾶραι αὐτοὺς, καὶ τοῦ ἀπολλύειν,
8 [12] Καὶ [13] ἐπιστραφῇ τὸ ἔθνος ἐκεῖνο ἀπὸ [14] πάν-
των τῶν [15] κακῶν αὐτῶν, καὶ μετανοήσω περὶ τῶν
κακῶν, ὧν ἐλογισάμην, τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς.
9 Καὶ πέρας λαλήσω ἐπὶ [16] ἔθνος καὶ [17] βασι-
λείαν, τοῦ ἀνοικοδομεῖσθαι καὶ τοῦ καταφυτεύεσθαι,
10 Καὶ ποιήσωσι τὰ πονηρὰ ἐναντίον μου, τοῦ μὴ
ἀκούειν [18] τῆς φωνῆς μου, καὶ μετανοήσω περὶ τῶν
ἀγαθῶν ὧν ἐλάλησα, τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς.
11 Καὶ νῦν εἰπὸν πρὸς ἄνδρας Ἰούδα, καὶ πρὸς τοὺς
κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ, [19] Ἰδοὺ ἐγὼ πλάσσω
ἐφ' ὑμᾶς κακὰ, καὶ λογίζομαι [20] ἐφ' ὑμᾶς λο-
γισμόν· ἀποστραφήτω δὴ ἕκαστος ἀπὸ [21] ὁδοῦ
αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ καλλίονα ποιήσατε τὰ
12 ἐπιτηδεύματα [22] ὑμῶν. Καὶ εἶπαν, Ἀν-
δριούμεθα, ὅτι ὀπίσω τῶν ἀποστροφῶν ἡμῶν πο-
ρευσόμεθα, καὶ ἕκαστος τὰ ἀρεστὰ τῆς καρδίας
13 αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς ποιήσομεν. Διὰ τοῦτο
τάδε λέγει κύριος, Ἐρωτήσατε δὴ ἐν ἔθνεσι,
τίς ἤκουσε τοιαῦτα φρικτὰ ἃ [23] ἐποίησε σφό-
14 δρα παρθένος [24] Ἰσραήλ; Μὴ ἐκλεί-
ψουσιν ἀπὸ πέτρας μαστοὶ, ἢ χιὼν ἀπὸ τοῦ Λιβά-
νου, μὴ ἐκκλίνῃ ὕδωρ βιαίως [25] ἀνέμῳ φερό-
15 μενον; Ὅτι ἐπελάθοντό μου [26] λαός μου,
εἰς κενὸν ἐθυμίασαν καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν ταῖς ὁδοῖς
αὐτῶν [27] σχοίνους αἰωνίους, τοῦ ἐπιβῆναι τρί-
βους οὐκ ἔχοντας [28] ὁδὸν εἰς πορείαν,
16 Τοῦ τάξαι τὴν γῆν αὐτῶν εἰς ἀφανισμὸν, [29] καὶ
σύριγμα αἰώνιον· πάντες οἱ [30] διαπορευόμενοι δι'
αὐτῆς ἐκστήσονται, καὶ κινήσουσι [31] τὴν κεφαλὴν
17 αὐτῶν. Ὡς ἄνεμον καύσωνα διασπερῶ
αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον [32] ἐχθρῶν αὐτῶν, [33] δεί-
ξω αὐτοῖς ἡμέραν ἀπωλείας αὐτῶν.
18 Καὶ εἶπαν, [34] Δεῦτε καὶ λογισώμεθα ἐπὶ Ἱερεμί-
αν λογισμὸν, ὅτι οὐκ ἀπολεῖται νόμος [35] ἀπὸ ἱερέ-
ως, καὶ βουλὴ ἀπὸ συνετοῦ, καὶ λόγος ἀπὸ προφήτου·
δεῦτε καὶ πατάξωμεν [36] αὐτὸν ἐν γλώσσῃ, καὶ [37] ἀ-

36 C. ἐν αὐτῇ πᾶν. 37 Alex. Ἱερουσαλήμ. 38 Alex. κατοικηθήσεται. 39 Alex. τῆς παιδινῆς. Ald. C. τῆς πεδινῆς. 40 Alex. θυσίαν καὶ θυμίαμα. 41 Alex. & C. εἰσακούοντέ. 42 Alex. καὶ εἰσπορεύεσθαι. 43 C. διὰ τῶν πυλῶν. 44 Hier. monet, 70. aliosque intt. transtulisse, βάρεις. 45 καὶ οὐ σβεσθήσεται C. desunt.

Cap. 18. 1 Comp. πρὸς Ἱερεμίαν παρὰ κυρίου, λέγων. 2 C. διέπεσε. 3 Ms. Alex. αὐτὸ ἐποίησεν ἄγγιον. C. ἐποίησεν αὐτὸ ἀγγεῖον. 4 C. ἐναντίον. 5 Alex. τοῦ ποιῆσαι 6 C. Ἰσραὴλ, λέγει κύριος; ἰδού. 7 C. ἐν τῇ χειρὶ τοῦ. 8 Alex. ἐν ταῖς χερσίν. 9 C. μου, οἶκος Ἰσραήλ. 10 ἢ C. deest. 11 Alex. βασιλείας. 12 C. Ἐι. 13 Alex. & C. ἐπιστρέψῃ. Ald. ἐπιστρέψει. 14 πάντων C. deest. 15 Alex. κακῶν, καὶ μετανοήσω περὶ πάντων τῶν κακῶν, ὧν ἐλάλησα τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς. 16 Alex. ἔθνη καὶ. 17 Alex. & C. ἐπὶ βασιλείας. Ald. βασιλείας. 18 Alex. τὴν φωνήν. 19 C. οὕτως λέγει κύριος, Ἰδού. 20 ἐφ' ὑμᾶς C. deest. 21 Alex. τῆς ὁδοῦ. 22 C. ὑμῶν, καὶ τὰς ὁδοὺς ὑμῶν. mox pro Ἀνδριούμεθα, Aq. Ἀπηλπίσαμεν. S. Ἐξελίπομεν. 23 Alex. ἐποίησέν μοι. 24 Alex. Ἱερουσαλήμ. 25 Ald. ἀνω. 26 Alex. ὁ λαός. 27 C. τρίβοις αἰωνίοις. 28 Alex. ὁδὸν πορείας. 29 Alex. καὶ εἰς σύρρηγμα. 30 Alex. παραπορευόμενοι. 31 Alex. & C. τὰς κεφαλάς. 32 Alex. τῶν ἐχθρῶν. 33 C. νῶτον καὶ μὴ πρόσωπον δείξω αὐτοῖς ἐν ἡμέρᾳ. 34 Alex. Ald C. Δεῦτε, λογισώμεθα. 35 ἀπὸ C. deest 36 Alex. αὐτὸν γλώσσῃ. 37 C. οὐκ ἀκουσώμεθα.

19 κουσόμεθα πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ. Εἰσ-
άκουσόν μου κύριε, καὶ [38] εἰσάκουσον τῆς φωνῆς
20 τοῦ δικαιώματός μου. Εἰ ἀνταποδίδοται
ἀντὶ ἀγαθῶν κακὰ, ὅτι συνελάλησαν ῥήματα
κατὰ τῆς ψυχῆς [39] μου, καὶ τὴν κόλασιν αὐτῶν [40] ἔ-
κρυψάν μοι. μνήσθητι [41] ἑστηκότος μου κατὰ πρόσ-
ωπόν σου, τοῦ λαλῆσαι ὑπὲρ αὐτῶν ἀγαθὰ,
τοῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμόν σου ἀπ' αὐτῶν.
21 Διατοῦτο δὸς τοὺς υἱοὺς αὐτῶν εἰς λιμὸν, καὶ ἄ-
θροισον αὐτοὺς εἰς χεῖρας [42] μαχαίρας· γενέ-
σθωσαν αἱ γυναῖκες [43] αὐτῶν [44] ἄτεκνοι καὶ χῆ-
ραι, καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν [45] γενέσθωσαν ἀνῃ-
ρημένοι θανάτῳ, καὶ οἱ νεανίσκοι αὐτῶν πεπλω-
22 κότες [46] μαχαίρᾳ ἐν πολέμῳ. Γενηθή-
τω κραυγὴ ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν· [47] ἐπάξεις ἐπ'
αὐτοὺς λῃστὰς ἄφνω, ὅτι ἐνεχείρησαν λόγον εἰς
σύλληψίν μου, καὶ παγίδας ἔκρυψαν ἐπ' ἐμέ.
23 Καὶ σὺ [48] κύριε ἔγνως ἅπασαν τὴν βουλὴν [49] αὐ-
τῶν ἐπ' ἐμὲ εἰς θάνατον· μὴ [50] ἀθωώσῃς τὰς
ἀδικίας αὐτῶν, καὶ τὰς [51] ἁμαρτίας αὐτῶν
ἀπὸ προσώπου σου [52] μὴ ἐξαλείψῃς. γενέσθω
ἡ ἀσθένεια αὐτῶν ἐναντίον σου, ἐν καιρῷ θυμοῦ
σου [53] ποίησον ἐν αὐτοῖς.

Κεφ. ιθ΄. 19.

1 [1] ΤΟ'τε εἶπε κύριος πρὸς μὲ, Βάδισον,
καὶ κτῆσαι βικὸν πεπλασμένον ὀστράκινον, καὶ
ἄξεις ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ [2] λαοῦ καὶ ἀπὸ τῶν
2 ἱερέων, Καὶ ἐξελεύσῃ εἰς τὸ [3] πολυάν-
δριον [4] υἱῶν τῶν τέκνων αὐτῶν, ὅ ἐστιν ἐπὶ τῶν
[5] προθύρων [6] πύλης τῆς Χαρσείθ· καὶ ἀνάγνωθι
ἐκεῖ πάντας τοὺς [7] λόγους τούτους, οὓς [8] ἂν λα-
3 λήσω πρὸς σὲ, Καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς, Ἀ-
κούσατε [9] τὸν λόγον κυρίου βασιλεῖς Ἰούδα, [10] καὶ
ἄνδρες [11] Ἰούδα, καὶ οἱ κατοικοῦντες [12] ἐν [13] Ἱε-
ρουσαλὴμ καὶ οἱ εἰσπορευόμενοι ἐν ταῖς πύλαις ταύ-
ταις· τάδε λέγει [14] κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ,
Ἰδοὺ [15] ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον κακὰ,
ὥστε παντὸς [16] ἀκούοντος αὐτὰ ἠχήσει [17] τὰ ὦ-
4 τα αὐτοῦ. Ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπόν με, καὶ
ἀπηλλοτρίωσαν τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἐθυμίασαν
ἐν αὐτῷ θεοῖς ἀλλοτρίοις, οἷς οὐκ ᾔδεισαν αὐ-
τοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν· καὶ οἱ βασιλεῖς Ἰούδα
ἔπλησαν τὸν τόπον τοῦτον αἱμάτων ἀθώων,
5 Καὶ ᾠκοδόμησαν ὑψηλὰ τῇ Βάαλ, τοῦ κατα-
καίειν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν πυρὶ, ἃ οὐκ ἐνετειλά-
μην, [18] οὐδὲ διενοήθην ἐν τῇ καρδίᾳ μου.
6 Διατοῦτο [19] ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος,
καὶ οὐ κληθήσεται [20] τῷ τόπῳ τούτῳ ἔτι [21] Διά-
πτωσις καὶ Πολυάνδριον υἱοῦ [22] Ἐννὼμ, ἀλλ' ἢ
7 Πολυάνδριον τῆς σφαγῆς. Καὶ [23] σφά-
ξω τὴν βουλὴν Ἰούδα, καὶ τὴν [24] βουλὴν Ἱερουσα-
λὴμ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ καταβαλῶ αὐτοὺς
[25] ἐν μαχαίρᾳ [26] ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν,
καὶ ἐν χερσὶ τῶν ζητούντων τὰς ψυχὰς αὐτῶν· καὶ
δώσω τοὺς νεκροὺς αὐτῶν εἰς βρῶσιν τοῖς πετει-
8 νοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς· Καὶ
[27] κατάξω τὴν πόλιν ταύτην εἰς ἀφανισμὸν,
[28] καὶ εἰς συρισμόν· πᾶς ὁ [29] παραπορευόμενος
ἐπ' αὐτῆς σκυθρωπάσει, καὶ συριεῖ ὑπὲρ πάσης
9 τῆς πληγῆς αὐτῆς. Καὶ ἔδονται τὰς σάρ-
κας τῶν υἱῶν αὐτῶν, καὶ τὰς σάρκας τῶν θυγατέ-
ρων αὐτῶν· καὶ ἕκαστος τὰς σάρκας τοῦ πλησίον
αὐτοῦ ἔδονται ἐν τῇ περιοχῇ, καὶ [30] ἐν τῇ πο-
λιορκίᾳ ᾗ πολιορκήσουσιν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ [31] αὐ-
10 τῶν. Καὶ συντρίψεις τὸν [32] βικὸν κατ' ὀ-
φθαλμοὺς τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐκπορευομένων μετὰ σοῦ,
11 Καὶ [33] ἐρεῖς, Τάδε λέγει κύριος, Οὕτως συν-
τρίψω τὸν λαὸν τοῦτον, καὶ τὴν πόλιν ταύτην,
καθὼς συντρίβεται ἄγγος ὀστράκινον, ὃ οὐ δυ-
12 νήσεται ἰαθῆναι [34] ἔτι. Οὕτως ποιή-

38 *Alex.* ἐπάκουσον. 39 *C.* μου. μνήσθητι. 40 *Alex.* ἔκρυψαν. μνήσθητι. 41 *Ald.* κύριε ἑστηκότος. 42 *Alex.* μαχαίρης. 43 αὐτῶν *Ald.* deest. 44 *Alex.* ἄτεκνοι χῆραι. 45 *Alex.* ἐσώτεσαν ἠρημένοι ἐν θανάτῳ. 46 *Alex.* ἐν μαχαίρῃ. 47 *Alex. Ald.* ἐπάγαγε. 48 *Alex.* κύριε, κύριε. 49 *Alex.* αὐτῶν ἣν ἐβουλεύσαντο ἐπ' ἐμέ. 50 *Alex.* ἀθοώσῃς. 51 *Alex.* & *C.* ἁμαρτίας τῶν πατέρων αὐτῶν. 52 *Alex.* καὶ μὴ ἐξαλείψῃς. 53 *Alex.* ποίησον αὐτοῖς.

Cap. 19. 1 *C.* Τάδε. 2 *Mſ. Alex.* λαοῦ σου καὶ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ἱερέων. *Ald.* λαοῦ, ἀπὸ πρεσβυτέρων τῶν ἱερέων. 3 *Sch.* ἀνεπίγραφος. οἱ λοιποὶ, ἀντὶ τοῦ πολυανδρείου, ἐξέδωκαν φάραγγα. 4 ſic in *pleriſq. ll.* eſt. in *quibuſdam*, υἱῶν Ἐννόμ. *C.* υἱῶν Ἐννών. 5 *Ald.* προπύλων θυρῶν τῆς πόλεως Θαρσίς. *Aq. S. Th.* τῆς ἀρσείθ. 6 *Alex.* τῆς πύλης. 7 *Alex.* & *C.* λόγους, οὕς. 8 *Alex.* ἐάν. 9 *Alex.* λόγους. 10 καὶ ἄνδρες Ἰούδα *C.* deſunt. 11 *Alex.* Ἰούδα, καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλήμ. 12 *Ald.* εἰς. *C.* deeſt. 13 *C.* Ἱερουσαλήμ· τάδε. 14 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων. 15 ἐγὼ *C.* deeſt. 16 *Alex.* ἀκούοντος ἠχήσει. 17 *C.* ἀμφότερα τά. 18 *Alex.* οὐδὲ ἐλάλησα, οὐδέ. *C.* οὐδὲ ἐλάλησα, καὶ οὐ. 19 ἰδοὺ *C.* deeſt. 20 *Alex.* ἐπὶ τῷ τόπῳ τούτῳ Διάπτωσις. 21 *Olymp.* πολυάνδριον ὁ τάφος. καὶ ἐπειδὴ ἴσως κατερρυηκὼς ἦν, οὕτως ἐκαλεῖτο, ἡ διάπτωσις, ὁ τάφος τοῦ υἱοῦ Ἐννόμ. 22 *Alex.* Ἐννόμ. 23 *C.* κατασφάξω. 24 βουλὴν *Ald.* deeſt. 25 *Alex.* ἐν μαχαίρῃ. 26 *C.* ἔναντι. 27 *Alex.* & *C.* τάξω. 28 *Alex.* καὶ συριγμόν. 29 *C.* πορευόμενος. 30 *Alex.* ἐν πολιορκίᾳ. 31 *C.* αὐτῶν, καὶ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν αὐτῶν. 32 *Alex.* βικὸν τοῦτον κατ'. 33 *Ald.* *C.* ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Τάδε. 34 *C.* ἔτι, καὶ ἐν τῷ Τωφὲθ θάψουσι, διότι οὐκ ἔστι τόπος τοῦ ταφῆναι. Οὕτως.

σω[35], λέγει

σω[35], λέγει κύριος, τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ τοῖς κατοι-
κοῦσιν ἐν αὐτῷ, τοῦ δοθῆναι τὴν πόλιν [36] ταύτην,
13 ὡς τὴν διαπίπτουσαν. Καὶ οἶκοι Ἱερουσαλήμ,
καὶ οἶκοι βασιλέων Ἰούδα [37] ἔσονται καθὼς ὁ τόπος
ὁ διαπίπτων, [38] ἀπὸ τῶν [39] ἀκαθαρσιῶν αὐτῶν
ἐν πάσαις ταῖς οἰκίαις, ἐν αἷς [40] ἐθυμίασαν ἐ-
πὶ τῶν [41] δωμάτων αὐτῶν πάσῃ τῇ στρατιᾷ τοῦ
οὐρανοῦ, καὶ ἔσπεισαν σπονδὰς θεοῖς ἀλλοτρί-
14 οις. Καὶ ἦλθεν [42] Ἱερεμίας ἀπὸ τῆς δια-
πτώσεως[43], οὗ [44] ἀπέστειλεν αὐτὸν κύριος ἐ-
κεῖ, τοῦ προφητεῦσαι καὶ ἔστη [45] ἐν τῇ αὐλῇ οἴ-
κου κυρίου, καὶ εἶπε πρὸς πάντα τὸν λαόν,
15 Τάδε λέγει [46] κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ
[47] τὴν πόλιν [48] ταύτην, καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πό-
λεις [49] αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τὰς κώμας αὐτῆς, ἅ-
παντα τὰ κακὰ ἃ ἐλάλησα ἐπ' [50] αὐτήν, ὅτι
ἐσκλήρυναν [51] τὸν τράχηλον αὐτῶν, τοῦ μὴ εἰσα-
κούειν τῶν [52] ἐντολῶν μου.

Κεφ. κ'. 20.

1 ΚΑὶ ἤκουσε Πασχὼρ [1] ὁ υἱὸς [2] Ἐμμὴρ ὁ ἱερεύς·
καὶ οὗτος ἦν καθεσταμένος ἡγούμενος οἴκου κυ-
ρίου, τοῦ Ἱερεμίου προφητεύοντος τοὺς λόγους τού-
2 τους. Καὶ ἐπάταξεν αὐτόν, καὶ ἐνέβα-
λεν αὐτὸν εἰς † τὸν καταῤῥάκτην, ὃς ἦν ἐν πύ-
λῃ οἴκου [3] ἀποτεταγμένου τοῦ [4] ὑπερῴου, ὃς ἦν
3 ἐν οἴκῳ κυρίου. [5] Καὶ ἐξήγαγε Πασχὼρ
τὸν Ἱερεμίαν ἐκ τοῦ καταῤῥάκτου. καὶ εἶπεν αὐτῷ
Ἱερεμίας, Οὐχὶ Πασχὼρ ἐκάλεσε [6] τὸ ὄνομά
4 σου, ἀλλ' ἢ Μέτοικον. [7] Διότι τάδε λέ-
γει κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμί σε εἰς μετοικί-
αν σὺν πᾶσι τοῖς φίλοις σου· καὶ πεσοῦνται ἐν
[8] μαχαίρᾳ ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου
ὄψονται· καὶ σὲ καὶ πάντα [9] Ἰούδα δώσω εἰς
χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ μετοικιοῦσιν
αὐτούς, καὶ [10] κατακόψουσιν [11] ἐν μαχαίραις.
5 Καὶ δώσω τὴν πᾶσαν ἰσχὺν τῆς πόλεως ταύτης, καὶ
πάντας τοὺς πόνους αὐτῆς, καὶ πάντας τοὺς θησαυ-
ροὺς τοῦ βασιλέως Ἰούδα εἰς χεῖρας ἐχθρῶν [12] αὐ-
6 τοῦ, καὶ ἄξουσιν αὐτοὺς εἰς Βαβυλῶνα. Καὶ
[13] σὺ καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ οἴκῳ σου,
πορεύσεσθε ἐν αἰχμαλωσίᾳ, καὶ ἐν Βαβυλῶνι
ἀποθανῇ, καὶ ἐκεῖ ταφήσῃ σὺ καὶ πάντες οἱ φί-
λοι σου, οἷς [14] ἐπροφήτευσας αὐτοῖς ψευ-
7 δῆ. Ἠπάτησάς με κύριε, καὶ ἠπατή-
θην, ἐκράτησας, καὶ ἠδυνάσθης· ἐγενόμην
εἰς γέλωτα, πᾶσαν ἡμέραν διετέλεσα μυ-
8 κτηριζόμενος. Ὅτι πικρῷ λόγῳ [15] μου γε-
λάσομαι, ἀθεσίαν καὶ ταλαιπωρίαν ἐπικαλέ-
σομαι, ὅτι ἐγενήθη λόγος κυρίου εἰς ὀνειδισμὸν
ἐμοὶ καὶ εἰς χλευασμὸν πᾶσαν ἡμέραν μου.
9 Καὶ εἶπα, Οὐ μὴ ὀνομάσω [16] τὸ ὄνομα κυ-
ρίου, καὶ οὐ μὴ [17] λαλήσω ἔτι ἐπὶ τῷ ὀνόματι
αὐτοῦ. καὶ ἐγένετο ὡς πῦρ καιόμενον φλέγον ἐν
τοῖς [18] ὀστοῖς μου, καὶ παρεῖμαι πάντοθεν, καὶ
10 οὐ δύναμαι φέρειν, Ὅτι ἤκουσα ψόγον πολ-
λῶν συναθροιζομένων κυκλόθεν, Ἐπισύστητε,
καὶ ἐπισυστῶμεν [19] ἐπ' αὐτῷ πάντες ἄνδρες φί-
λοι αὐτοῦ· τηρήσατε τὴν ἐπίνοιαν αὐτοῦ, εἰ ἀπα-
τηθήσεται, καὶ δυνησόμεθα αὐτῷ, καὶ ληψόμε-
11 θα τὴν ἐκδίκησιν ἡμῶν ἐξ αὐτοῦ. [20] Ὁ δὲ
κύριος μετ' ἐμοῦ καθὼς [21] μαχητὴς ἰσχύων·
διὰ τοῦτο ἐδίωξαν, καὶ νοῆσαι οὐκ ἠδύναντο. ἠ-
σχύνθησαν σφόδρα, ὅτι οὐκ ἐνόησαν ἀτιμίας
αὐτῶν, αἳ δι' αἰῶνος οὐκ ἐπιλησθήσονται.
12 Κύριε δοκιμάζων δίκαια, συνιῶν νεφροὺς καὶ καρ-
δίας, ἴδοιμι τὴν παρὰ σοῦ ἐκδίκησιν [22] ἐν αὐ-
τοῖς, ὅτι πρὸς σὲ ἀπεκάλυψα [23] τὰ ἀπολο-
13 γήματά μου. Ἄσατε τῷ κυρίῳ, αἰνέσα-
τε αὐτῷ, ὅτι [24] ἐξείλατο τὴν ψυχὴν πένητος
14 ἐκ χειρὸς [25] πονηρευομένων. Ἐπικατά-
ρατος ἡ [26] ἡμέρα, ἐν ᾗ ἐτέχθην ἐν αὐτῇ·
ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ ἔτεκέν με ἡ μήτηρ μου, μὴ ἔστω
15 ἐπευκτή. Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὁ
διαγγελισάμενος τῷ πατρί μου λέγων, [27] Ἐ-

---

35 *Alex.* τῷ τόπῳ τούτῳ, λέγει κύριος, * τοῖς κατοικοῦσιν. 36 *Alex.* ὡς τήν. 37 ἔσονται C. ponit ante prius οἶκοι. 38 ἀπὸ C. deest. 39 *Alex.* & C. ἀκαθαρσιῶν ἐν πάσαις. 40 *Alex.* ἐθυμίωσαν. 41 *Alex.* δωμάτων πάσῃ τῇ. 42 *Alex.* Ἰηρεμίας. 43 *Alex.* & *Ald.* τοῦ τόπου Ταφὲθ, (*Ald.* Ταφὲδ,) οὗ. 44 *Alex.* ἀπέστειλεν αὐτὸν κύριος τοῦ προφητεῦσαι. 45 *Alex.* ἐν αὐλῇ. 46 C. κύριος τῶν δυνάμεων. 47 C. Ἱερουσαλὴμ, καί. 48 *Alex.* C. ταύτην κακά, καὶ ἐπὶ τὰς πόλεις πάσας, καὶ ἐπί. 49 αὐτῆς C. deest. 50 *Alex.* & C. αὐτήν, καὶ ἐπὶ τὰς πόλεις αὐτῆς, ὅτι. 51 C. αὐχένα. 52 *Alex.* & C. λόγων μου.

Cap. 20. 1 *Ms. Alex* υἱός. 2 *Ald.* Σεμμὴρ. C. Ἐμμέρ. † al. τὸν καταῤῥάκτην. S. τὸ βασανιστήριον, ἢ στρεβλωτήριον. 3 C. Βενιαμίν. 4 *Ald.* πατρῴου. 5 C. Καὶ ἐγένετο τῇ αὔριον, καί. 6 C. κύριος τό. mox pro Μέτοικον, *Aq.* editione 1. περιορῶντα. edit. 2 ξένον. S. ἀφῃρημένον, ἢ συνηθροισμένον. al. μέτοικον κυκλόθεν. 7 *Alex.* Διὰ τοῦτο. 8 *Alex.* μαχαίρῃ. 9 *Alex.* Ἰούδαν. 10 *Alex.* κατακόψουσιν αὐτοὺς ἐν μαχαίρᾳ. Καὶ δώσω πᾶσαν τὴν ἰσχύν. 11 *Ald.* C. αὐτοὺς ἐν. 12 *Alex.* *Ald.* αὐτῶν. 13 *Ald.* σὺ Πασχώρ. 14 C. προεφήτευσας. 15 μου C. deest. 16 C. ἔτι τό. 17 *Alex.* λαλήσω ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ. 18 *Alex.* ὀστέοις. 19 *Alex.* ἐπ' αὐτόν. C. αὐτόν. 20 *Alex.* & C. Καὶ κύριος. 21 *Alex.* * μαχητὴς ἰσχυρός. 22 C. ἐξ αὐτῶν. 23 C. τὸ δικαίωμά μου. 24 *Alex.* ἐξείλατο ψυχήν. 25 *Alex* & C. στερεωτέρων αὐτοῦ. *Ald.* στερεωτέρων. 26 *Alex.* ἡμέρα ᾗ ἐγεννήθην ἐν αὐτῇ. 27 *Ald.* Ὅτι ἐτέχθη.

τέχθη

16 τέχθη σοι ἄρσην. εὐφραινόμενος [28] Ἔστω
ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὡς αἱ πόλεις ἃς κατέ-
στρεψε κύριος ἐν θυμῷ, καὶ οὐ μετεμελήθη·
ἀκουσάτω κραυγῆς [29] τῷ πρωΐ, καὶ ἀλαλαγμοῦ
17 μεσημβρίας, Ὅτι οὐκ ἀπέκτεινέ με [30] ἐν
μήτρᾳ, καὶ ἐγένετό μοι ἡ μήτηρ μου τάφος μου,
18 καὶ ἡ μήτρα συλλήψεως αἰωνίας. Ἱνατί
τοῦτο ἐξῆλθον ἐκ μήτρας, τοῦ βλέπειν κόπους καὶ
πόνους, καὶ διετέλεσαν ἐν αἰσχύνῃ αἱ ἡμέραι
μου;

Κεφ. κα'. 21.

1 Ο ΛΟ'ΓΟΣ Ο῾ ΓΕΝΟ'ΜΕΝΟΣ [1] ΠΑ-
ΡΑ` ΚΥΡΙ'ΟΥ ΠΡΟ`Σ [2] ῾ΙΕΡΕΜΙ'ΑΝ, Ο῞ΤΕ
᾿ΑΠΕ'ΣΤΕΙΛΕ ΠΡΟ`Σ ᾿ΑΥΤΟ`Ν Ο῾ ΒΑΣΙ-
ΛΕΥ`Σ ΣΕΔΕΚΙ'ΑΣ ΤΟ`Ν ΠΑΣΧΩ`Ρ Υ῾Ι-
Ο`Ν ΜΕΛΧΙ'ΟΥ, ΚΑΙ` ΣΟΦΟΝΙ'ΑΝ Υ῾Ι-
Ο`Ν [3] ΒΑΣΑΙ'ΟΥ ΤΟ`Ν ῾ΙΕΡΕ'Α, ΛΕ'ΓΩΝ,
2 Ἐπερώτησον περὶ ἡμῶν τὸν κύριον· ὅτι [4] βασι-
λεὺς Βαβυλῶνος ἐφέστηκεν ἐφ' ἡμᾶς· εἰ ποιή-
σει κύριος κατὰ πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, καὶ
3 ἀπελεύσεται ἀφ' ἡμῶν. Καὶ εἶπε πρὸς
αὐτοὺς Ἱερεμίας, Οὕτως ἐρεῖτε πρὸς [5] Σεδε-
4 κίαν βασιλέα Ἰούδα, Τάδε λέγει [6] κύ-
ριος, Ἰδοὺ ἐγὼ μεταστρέφω τὰ ὅπλα τὰ πο-
λεμικὰ, [7] ἐν οἷς ὑμεῖς πολεμεῖτε ἐν αὐτοῖς
πρὸς τοὺς Χαλδαίους τοὺς [8] συγκεκλεικότας ὑ-
μᾶς ἔξωθεν τοῦ [9] τείχους. καὶ συνάξω αὐτοὺς εἰς
5 τὸ μέσον τῆς πόλεως ταύτης, Καὶ πολε-
μήσω [10] ἐγὼ ὑμᾶς ἐν χειρὶ [11] ἐκτεταμένῃ καὶ
ἐν βραχίονι κραταιῷ μετὰ θυμοῦ καὶ [12] ὀργῆς με-
6 γάλης. Καὶ πατάξω πάντας τοὺς κατοι-
κοῦντας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, τοὺς ἀνθρώπους καὶ
τὰ κτήνη ἐν θανάτῳ μεγάλῳ, καὶ ἀποθα-
7 νοῦνται. Καὶ μετὰ ταῦτα οὕτως λέγει κύ-
ριος, [13] Δώσω τὸν Σεδεκίαν βασιλέα Ἰούδα,
καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ τὸν λαὸν [14] κατα-
λειφθέντα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀπὸ τοῦ θανάτου
καὶ ἀπὸ τοῦ λιμοῦ καὶ ἀπὸ τῆς μαχαίρας, εἰς χεῖ-
ρας ἐχθρῶν αὐτῶν, τῶν ζητούντων τὰς ψυχὰς
αὐτῶν, καὶ κατακόψουσιν αὐτοὺς ἐν στόματι μα-
χαίρας· οὐ φείσομαι [15] ἐπ' αὐτοῖς, καὶ οὐ μὴ
8 οἰκτειρήσω αὐτούς. Καὶ πρὸς τὸν λαὸν τοῦ-
τον ἐρεῖς, Τάδε λέγει κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ δέ-
δωκα πρὸ προσώπου ὑμῶν τὴν ὁδὸν τῆς ζωῆς, καὶ
9 τὴν ὁδὸν τοῦ θανάτου. Ὁ καθήμενος ἐν τῇ
πόλει ταύτῃ, ἀποθανεῖται ἐν [16] μαχαίρᾳ καὶ ἐν
λιμῷ· καὶ ὁ ἐκπορευόμενος προσχωρῆσαι πρὸς
τοὺς Χαλδαίους τοὺς συγκεκλεικότας ὑμᾶς, ζή-
σεται, καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς σκῦλα, [17] καὶ
10 ζήσεται. Διότι [18] ἐστήρικα τὸ πρόσωπόν μου
ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην εἰς κακὰ, καὶ οὐκ εἰς
ἀγαθά· εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος
παραδοθήσεται, καὶ κατακαύσει αὐτὴν ἐν πυ-
11 ρί. Ὁ οἶκος βασιλέως Ἰούδα, ἀκούσατε
12 λόγον κυρίου. Οἶκος Δαυὶδ, τάδε λέγει
κύριος, Κρίνατε [19] πρωῒ κρίμα, καὶ κατευθύνατε,
καὶ ἐξέλεσθε διηρπασμένον ἐκ χειρὸς ἀδικοῦντος
αὐτὸν, ὅπως μὴ [20] ἀναφθῇ ὡς πῦρ ἡ ὀργή μου,
καὶ καυθήσεται, [21] καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων.
13 Ἰδοὺ ἐγὼ [22] πρὸς σὲ τὴν κατοικοῦντα τὴν κοιλά-
δα [23] σὸρ, τὴν πεδεινὴν, τοὺς λέγοντας, Τίς
πτοήσει ἡμᾶς; ἢ τίς εἰσελεύσεται [24] πρὸς τὸ
14 κατοικητήριον ἡμῶν; [25] Καὶ ἀνάψω πῦρ
ἐν τῷ [26] δρυμῷ αὐτῆς, καὶ [27] ἔδεται πάντα τὰ
κύκλῳ αὐτῆς.

Κεφ. κβ'. 22.

1 ΤΑ'δε λέγει κύριος, Πορεύου καὶ κατάβηθι
εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως Ἰούδα, καὶ λαλήσεις ἐ-
2 κεῖ τὸν λόγον τοῦτον, Καὶ ἐρεῖς, Ἄκουε λόγον
κυρίου [1] βασιλεῦ Ἰούδα. ὁ καθήμενος ἐπὶ θρό-
νου Δαυὶδ, σὺ καὶ ὁ οἶκός σου καὶ ὁ λαός σου, καὶ
οἱ εἰσπορευόμενοι [2] ταῖς πύλαις ταύταις·
3 Τάδε λέγει κύριος, Ποιεῖτε [3] κρίσιν καὶ δικαι-
οσύνην, καὶ ἐξαιρεῖσθε διηρπασμένον ἐκ χει-
ρὸς ἀδικοῦντος αὐτὸν, καὶ προσήλυτον καὶ ὀρφα-
νὸν καὶ χήραν μὴ καταδυναστεύετε, καὶ μὴ ἀσε-

28 *Alex.* ἔσται. *C.* οὐκ. Ἔστω. 29 *Alex.* τὸ πρωΐ. 30 *Alex.* & *C.* ἐν μήτρᾳ μητρός. *Ald.* ἐν μήτρᾳ μητρός μου.
Cap. 21. 1 *C.* ΠΡΟ'Σ ῾ΙΕΡΕΜΙ'ΑΝ ΠΑΡΑ` ΚΥΡΙ'ΟΥ, Ο῞ΤΕ. 2 *Ms. Alex.* ῾ΙΗΡΕΜΙ'ΑΝ, Ο῞ΤΙ. 3 *Alex.* ΜΑΣΣΑΙ'ΟΥ. *C.* ΜΑΑΣΣΑΙ'ΟΥ. *Ald.* ΒΑΣΑΙ'ΟΥ, ΚΑΙ` ΣΟΦΟΝΙ'ΑΝ ῾ΥΙΟ`Ν ΜΕΛΧΙ'ΟΥ. 4 *Alex.* ὁ βασιλεύς. 5 *C.* Σεδεκίαν, Τάδε. 6 *C.* κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 7 *C.* ἃ ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν, καὶ ἐν οἷς. 8 *Alex.* συγκλείοντας ἡμᾶς. 9 *Alex. Ald.* τείχους εἰς τὸ μέσον. 10 *C.* ὑμᾶς ἐγὼ ἐν χειρί μου ἐκτεταμένῃ. 11 *Alex.* ἐντεταμένῃ. 12 *Alex. C.* ὀργῆς καὶ παροργισμοῦ μεγάλου. 13 *C.* Παραδώσω. 14 *Alex.* τὸν καταλειφθέντα.

15 *Alex.* ἐπ' αὐτούς. 16 *C.* λιμῷ καὶ ἐν μαχαίρᾳ. 17 *C.* ζήσεται. 18 *Alex.* ἐστήρισα. 19 al. τοπρωΐ. 20 *Ald.* ἀνακαλυφθῇ. 21 *Alex.* καὶ οὐκ ἔσται * καὶ οὐκ ἔσται. al. καὶ οὐκ ἔστιν. al. add. διὰ τὴν πονηρίαν τῶν ἔργων αὐτῶν. 22 *C.* ἐπί. 23 *S.* πέτρας. *Th.* πολιορκουμένην. *Aq.* priore edit. στερεάν. posteriore, Τύρου. 24 *C.* εἰς. 25 *C.* Καὶ σκέψομαι ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἀνάψω. al. Καὶ σκέψομαι ἐφ' ὑμᾶς κατὰ τὸν καρπὸν τῶν ἔργων ὑμῶν, λέγει κύριος, Καὶ ἀνάψω. 26 *Alex.* * θυμῷ. 27 *Alex.* κατέδεται.
Cap. 22. 1 *C.* βασιλεύς. 2 *Ms. Alex.* ἐν ταῖς. 3 *C.* κρίμα.

βεῖτε,

θείτε, καὶ αἷμα ἀθῶον μὴ ἐκχέητε ἐν τῷ τόπῳ
4 τούτῳ. Διότι ἐὰν ποιοῦντες ποιήσητε τὸν λό-
γον τοῦτον, καὶ εἰσελεύσονται ἐν ταῖς πύλαις τοῦ
οἴκου τούτου βασιλεῖς [4] καθήμενοι ἐπὶ θρόνου Δα-
υὶδ, καὶ ἐπιβεβηκότες ἐφ' ἁρμάτων καὶ ἵπ-
πων, αὐτοὶ καὶ οἱ παῖδες αὐτῶν, καὶ ὁ λαὸς αὐ-
5 τῶν. Ἐὰν δὲ μὴ ποιήσητε τοὺς λόγους τού-
τους, κατ' ἐμαυτοῦ ὤμοσα, λέγει κύριος, ὅτι
6 εἰς ἐρήμωσιν ἔσται ὁ οἶκος οὗτος. Ὅτι τά-
δε λέγει κύριος κατὰ τοῦ οἴκου βασιλέως Ἰούδα, Γα-
λαὰδ σύ μοι ἀρχὴ τοῦ Λιβάνου, ἐὰν μὴ θῶ σε
[5] εἰς ἔρημον, πόλεις μὴ κατοικηθησομένας,
7 Καὶ [6] ἐπάξω ἐπὶ σὲ [7] ὀλοθρεύοντα ἄνδρα, καὶ
τὸν πέλεκυν αὐτοῦ, καὶ ἐκκόψουσι τὰς ἐκλεκτὰς
κέδρους σου, καὶ ἐμβαλοῦσιν εἰς τὸ πῦρ.
8 Καὶ διελεύσονται [8] ἔθνη διὰ τῆς πόλεως ταύτης,
καὶ [9] ἐρεῖ ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, Δια-
τί ἐποίησε κύριος οὕτως τῇ πόλει [10] ταύτῃ τῇ
9 μεγάλῃ; Καὶ ἐροῦσιν, Ἀνθ' ὧν ἐγκατέλι-
πον τὴν διαθήκην κυρίου [11] θεοῦ αὐτῶν, καὶ προσ-
εκύνησαν θεοῖς ἀλλοτρίοις, καὶ ἐδούλευσαν
10 αὐτοῖς. Μὴ κλαίετε τὸν τεθνηκότα, μη-
δὲ θρηνεῖτε αὐτόν· κλαύσατε κλαυθμῷ τὸν ἐκ-
πορευόμενον, ὅτι οὐκ [12] ἐπιστρέψει ἔτι, [13] οὐδὲ
11 ὄψεται τὴν γῆν πατρίδος αὐτοῦ. Διότι τά-
δε λέγει κύριος [14] ἐπὶ Σελλὴμ υἱὸν [15] Ἰωσία
[16] τὸν βασιλεύοντα ἀντὶ Ἰωσίου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,
ὃς ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τόπου τούτου· οὐκ ἀναστρέψει ἐ-
12 κεῖ [17] ἔτι, [18] Ἀλλ' ἢ ἐν τῷ [19] τόπῳ τού-
τῳ οὗ μετῴκισα αὐτὸν, ἐκεῖ ἀποθανεῖται, καὶ τὴν
13 γῆν ταύτην οὐκ ὄψεται ἔτι. [20] Ὁ οἰκοδο-
μῶν οἰκίαν [21] αὐτοῦ οὐ μετὰ δικαιοσύνης, καὶ τὰ
ὑπερῷα αὐτοῦ οὐκ ἐν κρίματι, [22] παρὰ τῷ
πλησίον [23] αὐτοῦ ἐργᾶται δωρεὰν, καὶ τὸν μισθὸν
14 αὐτοῦ οὐ μὴ ἀποδώσει αὐτῷ. Ὠκοδόμη-
σας σεαυτῷ οἶκον σύμμετρον, [24] ὑπερῷα ῥιπι-
στὰ διεσταλμένα θυρίσι, καὶ ἐξυλωμένα ἐν κέ-
15 δρῳ, καὶ κεχρισμένα [25] ἐν μίλτῳ. Μὴ
[26] βασιλεύσῃς, ὅτι σὺ [27] παροξύνῃ [28] ἐν [29] Ἀ-
χὰζ τῷ πατρί σου; οὐ φάγονται, καὶ οὐ πίονται.
[30] βέλτιόν σε ποιεῖν κρίμα καὶ [31] δικαιοσύνην.
16 Οὐκ ἔγνωσαν, οὐκ ἔκριναν κρίσιν [32] ταπει-
νῷ, οὐδὲ κρίσιν πένητος. οὐ [33] τοῦτό ἐστι τὸ μὴ
17 γνῶναί σε ἐμὲ, λέγει κύριος; Ἰδοὺ οὐκ εἰσὶν
οἱ ὀφθαλμοί [34] σου, οὐδὲ ἡ καρδία σου καλὴ,
ἀλλὰ εἰς τὴν πλεονεξίαν σου, καὶ [35] εἰς τὸ αἷμα
τὸ ἀθῶον τοῦ [36] ἐκχέαι [37] αὐτὸ, καὶ εἰς ἀδι-
κήματα καὶ εἰς φόνον, τοῦ ποιεῖν [38] αὐτά.
18 Διατοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ Ἰωακεὶμ υἱὸν
Ἰωσία [39] βασιλέα Ἰούδα, [40] καὶ ἐπὶ τὸν ἄνδρα
τοῦτον, [41] οὐ κόψονται [42] αὐτὸν, Ὦ ἀδελφὲ,
οὐδὲ μὴ κλαύσονται αὐτὸν, Οἴμοι [43] κύριε.
19 Ταφὴν [44] ὄνου ταφήσεται, [45] συμψηθεὶς ῥι-
φήσεται ἐπέκεινα τῆς πύλης Ἱερουσαλήμ.
20 Ἀνάβηθι εἰς τὸν Λίβανον, καὶ [46] κέκραξον, καὶ εἰς
τὴν Βασὰν δὸς τὴν φωνήν σου, καὶ βόησον εἰς τὸ
[47] πέραν τῆς θαλάσσης, ὅτι συνετρίβησαν πάν-
21 τες οἱ ἐρασταί σου. [48] Ἐλάλησα πρὸς σὲ
ἐν τῇ παραπτώσει [49] σου, καὶ εἶπας, Οὐκ ἀκούσομαι.
αὕτη ἡ ὁδός σου ἐκ νεότητός σου, οὐκ ἤκουσας τῆς φω-
22 νῆς μου. Πάντας τοὺς ποιμένας σου ποιμα-
νεῖ ἄνεμος, [50] καὶ οἱ ἐρασταί σου ἐν αἰχμαλω-
σίᾳ ἐξελεύσονται, ὅτι τότε αἰσχυνθήσῃ [51] καὶ
[52] ἀτιμωθήσῃ ἀπὸ πάντων τῶν φιλούντων σε.
23 Κατοικοῦσα ἐν τῷ Λιβάνῳ, ἐννοσσεύουσα ἐν ταῖς
κέδροις, καταστενάξεις ἐν τῷ ἐλθεῖν σοι [53] ὠδῖ-

4 *Alex.* καὶ ἄρχοντες καθήμενοι. 5 εἰς C. deest. 6 *Alex.* εἰσάξω ἐπί. 7 *Alex.* ἄνδρα ὀλεθρεύοντα. C. ἄνδρα ὀλοθρεύοντα. 8 *Ald.* C. ἔθνη πολλὰ διά. 9 *Alex.* ἐροῦσιν. 10 *Alex.* τῇ μεγάλῃ ταύτῃ. 11 *Alex.* τοῦ θεοῦ. 12 *Alex.* ἀναστρέψει. 13 C. καὶ οὐ μὴ ἴδῃ. 14 al. ἐπὶ Ἰωακείμ. 15 *Alex.* Ἰωσίου * τῷ βασιλεύοντι ἀντὶ Ἰωσία. 16 C. βασιλέα τῆς Ἰουδαίας, ὃς ἐβασίλευσεν ὑπέρ. 17 *Alex.* *Ald.* οὐκέτι. 18 C. Ὅτι ἀλλ'. 19 *Alex.* & C. τόπῳ οὗ μετῴκισα. C. μετῴκισαν. 20 *Alex.* Ὦ ὁ οἰκοδομῶν τὴν οἰκίαν αὐτοῦ οὐκ ἐν δικαιοσύνῃ. *Ald.* Ὡς ὁ οἰκοδομῶν &c. C. Ὦ ὁ οἰκοδομῶν &c. 21 C. σου, bis in hoc versu. 22 C. παρ' αὐτῷ ὁ πλησίον. *Chr.* leg. ὁ πλησίον αὐτοῦ. 23 αὐτοῦ C. deest. 24 al. ὑπερῷα εὐρύχωρα. *Ald.* ὑπερῷα ῥιπιστὰ καί. 25 ἐν C. deest. 26 *Alex.* βασιλεύσεις. 27 C. παροξύνθης. 28 *Sch.* ἀνεπίγραφος· Ἀκ. ὁ πατήρ σου οὐκ ἔφαγε καὶ ἔπιε, ἐν Ἄχαζ τῷ πατρί σου· ἐστι ψευδές· ὡς ἐκ τῶν ἄλλων ἑρμηνευτῶν δῆλον. 29 *Alex.* * Ἀχαάβ. 30 *Alex.* & C. βέλτιον ἦν σε. 31 *Alex.* *Ald.* C. δικαιοσύνην καλήν. Οὐκ.

32 *Alex.* *Ald.* ταπεινῶν. C. ταπεινοῦ. 33 *Alex.* τοῦτό σοι ἐστίν. 34 C. σου εὐθεῖς, οὐδέ. 35 C. ὡς αἷμα. 36 *Alex.* ἐκχαίειν. 37 αὐτὸ C. deest. 38 *Alex.* ταῦτα. 39 *Ald.* βασιλέως. 40 *Alex.* & C. Οὐαὶ ἐπί. 41 *Alex.* *Ald.* C. οὐ μὴ κόψονται. 42 *Alex.* αὐτὸν, Οὐαὶ ἀδελφὲ, Ταφὴν ὄνου. 43 C. κύριε, καὶ οἴμοι ἀδελφέ. 44 *Ald.* οὐ. 45 sic cap. post 29. v. 20. ἐὰν μὴ συμψηθῶσι τὰ ἐλάχιστα τῶν προβάτων. *Alex.* hic συνψηθείς. C. συμψιθείς. in al. est, συμψηθεὶς ὡς κοπρία *Chr* Σύμ. φησιν, ὡς κόπριον συλληφθείς· ὁ γὰρ Βαβυλώνιος, τοῦτον ἀνελὼν, οὕτως ἔρριψε· καὶ οὐκ ἐτάφη· ἢ εἰ ἐτάφη, καθάπερ ὄνος, συμφυρεὶς σποδῷ, καὶ γῇ, καὶ κονιορτῷ. ἐκ γὰρ τοῦ θορύβου, οὔτε ἐκόπη, οὔτε ἐπεπλύνθη αὐτοῦ τὸ σῶμα. 46 *Alex.* C. κέκραξον. 47 *Alex.* πέραν. 48 *Alex.* & C. Ἐλάλησαν. 49 *Alex.* σου, Οὐκ ἤκουσας τῆς φωνῆς μου. *Ald.* post σου, repetit, Ἐλάλησα πρὸς σὲ ἐν τῇ παραπτώσει σου. 50 *Alex.* καὶ ἐν αἰχμαλωσίᾳ. 51 καὶ ἀτιμωθήσῃ *Ald.* desunt. 52 *Alex.* ἀτιμασθήσῃ. 53 *Alex.* *Ald.* ὠδῖνας, C. ὀδύνας, ὠδῖνας.

24 νας ὡς τικτούσης. Ζῶ ἐγὼ, λέγει κύριος,
ἐὰν γενόμενος γένηται [54] Ἰεχονίας υἱὸς Ἰωα-
κεὶμ [55] βασιλεὺς Ἰούδα [56] ἀποσφράγισμα ἐ-
πὶ τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς μου, ἐκεῖθεν ἐκσπάσω
25 σε, Καὶ παραδώσω σε [57] εἰς χεῖρας τῶν
ζητούντων τὴν ψυχήν σου, ὧν σὺ εὐλαβῆ ἀπὸ
προσώπου αὐτῶν, εἰς χεῖρας τῶν Χαλδαίων,
26 Καὶ [58] ἀποῤῥίψω σε καὶ τὴν μητέρα σου τὴν τεκοῦσάν σε
εἰς γῆν, οὗ οὐκ ἐτέχθης ἐκεῖ, [59] καὶ ἐκεῖ ἀποθανεῖσθε.
27 Εἰς δὲ τὴν γῆν ἣν αὐτοὶ εὔχονται ταῖς ψυχαῖς
28 αὐτῶν, [60] οὐ μὴ [61] ἀποστρέψωσιν. Ἠτι-
μώθη Ἰεχονίας ὡς σκεῦος οὗ οὐκ ἔστι χρεία αὐ-
τοῦ, ὅτι [62] ἐξεῤῥίφη, καὶ ἐξεβλήθη εἰς γῆν ἣν
29 οὐκ ᾔδει. [63] Γῆ, γῆ [64] ἄκουε λόγον κυ-
30 ρίου, Γράψον τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐκκήρυ-
κτον ἄνθρωπον [65], ὅτι οὐ μὴ αὐξηθῇ ἐκ τοῦ σπέρ-
ματος αὐτοῦ [66] καθήμενος ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ,
ἄρχων ἔτι ἐν [67] τῷ Ἰούδα.

Κεφ. κγ΄. 23.

1 [1] Ὦ Ποιμένες οἱ [2] ἀπολλύοντες καὶ διασκορ-
πίζοντες τὰ πρόβατα τῆς νομῆς [3] αὐτῶν.
2 Διατοῦτο τάδε λέγει κύριος [4] ἐπὶ τοὺς ποιμαίνοντας
τὸν λαόν μου, Ὑμεῖς διεσκορπίσατε τὰ πρόβατά
μου, καὶ [5] ἐξώσατε αὐτὰ, καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθε αὐ-
τὰ, ἰδοὺ ἐγὼ [6] ἐκδικῶ ἐφ' ὑμᾶς κατὰ τὰ πονη-
3 ρὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν. [7] Καὶ ἐγὼ εἰσ-
δέξομαι τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ μου [8] ἐπὶ πά-
σης τῆς γῆς, οὗ ἔξωσα αὐτοὺς ἐκεῖ, καὶ κατα-
στήσω αὐτοὺς εἰς τὴν νομὴν αὐτῶν, καὶ αὐξηθή-
4 σονται, καὶ πληθυνθήσονται. Καὶ ἀναστήσω
αὐτοῖς ποιμένας, [9] οἳ ποιμανοῦσιν αὐτοὺς, καὶ
οὐ φοβηθήσονται ἔτι, οὐδὲ πτοηθήσονται, [10] λέ-
5 γει κύριος. Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέ-
γει κύριος, καὶ ἀναστήσω τῷ Δαυὶδ [11] ἀνατο-
λὴν δικαίαν, καὶ βασιλεύσει [12] βασιλεὺς,
καὶ συνήσει, καὶ ποιήσει κρίμα καὶ δικαιοσύνην
6 ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐν ταῖς [13] ἡμέραις αὐτοῦ [14] καὶ
σωθήσεται Ἰούδας, καὶ Ἰσραὴλ κατασκηνώσει πε-
ποιθὼς, καὶ τοῦτο τὸ [15] ὄνομα αὐτοῦ, ὃ καλέ-
σει αὐτὸν κύριος, Ἰωσεδὲκ [16] ἐν τοῖς προφή-
9 ταις. Συνετρίβη ἡ καρδία μου [17] ἐν ἐ-
μοὶ, ἐσαλεύθη πάντα τὰ ὀστᾶ μου, ἐγενήθην
ὡς [18] ἀνὴρ συντετριμμένος, [19] καὶ ὡς ἄνθρω-
πος συνεχόμενος ἀπὸ οἴνου ἀπὸ προσώπου κυ-
ρίου καὶ ἀπὸ προσώπου εὐπρεπείας δόξης [20] αὐ-
10 τοῦ. [21] Ὅτι ἀπὸ προσώπου τούτων ἐπέν-
θησεν ἡ γῆ, ἐξηράνθησαν αἱ νομαὶ τῆς ἐρήμου·
καὶ ἐγένετο ὁ δρόμος αὐτῶν πονηρὸς, καὶ ἡ ἰσχὺς
11 αὐτῶν [22] οὕτως. Ὅτι ἱερεὺς καὶ προφήτης
ἐμολύνθησαν, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ μου εἶδον πονη-
12 ρίας [23] αὐτῶν. Διατοῦτο γενέσθω ἡ ὁδὸς
αὐτῶν αὐτοῖς εἰς ὀλίσθημα ἐν γνόφῳ, καὶ ὑπο-
σκελισθήσονται, καὶ πεσοῦνται ἐν αὐτῇ· διότι
ἐπάξω ἐπ' αὐτοὺς κακὰ, ἐν ἐνιαυτῷ ἐπισκέ-
13 ψεως [24] αὐτῶν. Καὶ ἐν τοῖς προφήταις
Σαμαρείας εἶδον ἀνομήματα· [25] ἐπροφήτευ-
σαν [26] διὰ τῆς Βααλ, καὶ ἐπλάνησαν τὸν λαόν
14 μου Ἰσραήλ. Καὶ ἐν τοῖς προφήταις Ἱε-
ρουσαλὴμ ἑώρακα φρικτὰ, μοιχωμένους, καὶ
πορευομένους ἐν ψεύδεσι, καὶ ἀντιλαμβανο-
μένους χειρῶν [27] πολλῶν, τοῦ μὴ ἀποστραφῆναι
ἕκαστον ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς· ἐγενή-
θησάν μοι πάντες ὡς Σόδομα, καὶ οἱ κατοικοῦν-
15 τες αὐτὴν, [28] ὥσπερ Γόμοῤῥα. Διατοῦ-
το τάδε λέγει [29] κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ [30] ψω-
μιῶ αὐτοὺς [31] ὀδύνην, καὶ ποτιῶ αὐτοὺς ὕδωρ πι-
κρὸν, ὅτι ἀπὸ τῶν προφητῶν Ἱερουσαλὴμ ἐξῆλθε
16 μολυσμὸς πάσῃ τῇ γῇ. Οὕτως λέγει κύ-

54 *Alex.* Ἰωακεὶμ υἱὸς Ἰεχονία. 55 *Ald.* βασιλέως. 56 *Orig.* σφραγεὶς, ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 57 *C.* καὶ εἰς χεῖρας Ναβουχοδονόσορ βασιλέως τῆς Βαβυλῶνος, καὶ εἰς. 58 *Alex.* παραδώσω σε. 59 *C.* ἐκεῖ. 60 *C.* ἐκεῖ οὐ. 61 *Alex.* ἐπιστρέψουσιν. 62 *Alex.* ἐξεῤῥίφη. 63 *Ald.* Τῇ γῇ. *C.* Γῆ, γῆ, γῆ. 64 *Ald.* ἄκουσον. 65 in al. seq. ἀνευέδωτον ἄνθρωπον ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ. quod de *Hebr.* est, ac videtur ab *ed.* esse vel *Luciani* martyris, vel *Hesychii.* apud *Theodor.* quidem habetur, sed *Hier.* testatur deesse in 70. *Aq.* ἀναύξητον. *S.* κενὸν ἀπηλλοτριωμένον. 66 *Alex.* & *C.* ἀνὴρ καθήμενος. 67 *Alex.* τῷ οἴκῳ Ἰούδα.

Cap. 23. 1 *Ms. Alex.* Ὦ οἱ ποιμαίνες οἱ διασκορπίζοντες, καὶ ἀπολλύοντες. 2 *Ald. C.* ἀπολλύντες, & ponunt post διασκορπίζοντες. 3 *Alex.* & *C.* μου. 4 *C.* ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἐπὶ τοὺς ποιμένας τοὺς ποιμαίνοντας. 5 *Alex.* ἀπώσατε αὐτὰ, καὶ οὐκ ἐπεσκέψατε. 6 *Alex. Ald.* ἐκδικήσω. 7 *Alex.* Κἀγὼ εἰσδέξομαι τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ μου ἀπὸ πάσης. 8 *C.* ἀπό. 9 *Alex.* καὶ ποιμανοῦσιν αὐτοὺς, καὶ οὐ φοβηθήσονται ἔτι. καὶ οὐ πτοηθήσονται ἔτι. 10 *C.* οὐδὲ ἐκζητήσονται, λέγει. 11 *S.* βλάστημα δίκαιον. 12 *Ald.* βασιλεὺς δίκαιος, καὶ. 13 *Alex.* ἡμέραις ἐκείναις, καί. 14 καὶ *C.* deest. 15 *Alex.* ὄνομα, ὃ καλέσει. mox pro κύριος, Ἰωσεδὲκ, *al. interp.* κύριος δικαιοσύνη ἡμῶν. *S.* κύριε, δικαίωσον ἡμᾶς. 16 *C.* Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος &c. quæ habentur vers. 40. 17 *Alex.* σὺν ἐμοί. 18 *Alex.* ἄνθρωπος. 19 *C.* καὶ ὡσεί. 20 *Ald.* αὐτοῦ ἠφανίσθησαν. 21 *C.* Ὅτι μοιχῶν ἐπλήσθη ἡ γῆ ὅτι. 22 *Alex.* & *C.* οὐχ οὕτως. 23 *C.* αὐτῶν, λέγει κύριος. 24 *Alex. Ald. C.* αὐτῶν, φησὶν (*C.* λέγει) κύριος. Καὶ ἐν. 25 *Alex.* ἐπροφήτευσαν ἐπ' ὀνόματί μου διὰ τῆς. 26 *Ald.* ἐν ὀνόματί μου διὰ τῆς. *C.* ἐπί. 27 *Alex.* πονηρῶν, τοῦ. 28 *Alex.* ὡς. 29 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων πρὸς τοὺς προφήτας. Ἰδού. *Ald.* κύριος δυνάμεων, Ἰδού. 30 *Alex.* & *C.* ψωμίζω αὐτούς. 31 *Alex.* ὀδύνας.

ριος παν-

ριος παντοκράτωρ, Μὴ ἀκούετε τοὺς λόγους
τῶν [32] προφητῶν, ὅτι ματαιοῦσιν [33] ἑαυτοῖς [34] ὅ-
ρασιν, ἀπὸ καρδίας [35] αὐτῶν λαλοῦσι, καὶ
17 οὐκ ἀπὸ στόματος κυρίου. Λέγουσι τοῖς ἀπ-
ωθουμένοις τὸν λόγον κυρίου, Εἰρήνη ἔσται ὑμῖν,
καὶ πᾶσι τοῖς πορευομένοις τοῖς θελήμασιν αὐ-
τῶν, [36] καὶ παντὶ τῷ πορευομένῳ [37] πλάνῃ καρ-
δίας [38] αὐτοῦ, εἶπαν, Οὐχ ἥξει ἐπὶ σὲ κακά.
18 [39] Ὅτι τίς ἔστη ἐν ὑποστήματι κυρίου, καὶ [40] εἶ-
δε τὸν λόγον αὐτοῦ; τίς [41] ἠνωτίσατο, καὶ ἤκουσεν;
19 Ἰδοὺ σεισμὸς παρὰ κυρίου, καὶ ὀργὴ [42] ἐκπορεύ-
εται εἰς συσσεισμὸν, συστρεφομένη [43] ἐπὶ τοὺς ἀ-
20 σεβεῖς ἥξει. Καὶ οὐκ [44] ἔτι ἀποστρέψει ὁ
θυμὸς κυρίου, [45] ἕως ποιήσῃ αὐτὸ, καὶ ἕως ἂν
[46] στήσῃ αὐτὸ, ἀπὸ ἐγχειρήματος καρδίας αὐ-
τοῦ. ἐπ' [47] ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν νοήσουσιν [48] αὐτό.
21 Οὐκ ἀπέστελλον τοὺς προφήτας, καὶ αὐτοὶ ἔτρε-
χον· [49] οὐδὲ ἐλάλησα πρὸς αὐτοὺς, καὶ αὐτοὶ ἐπρο-
22 φήτευον. Καὶ εἰ ἔστησαν ἐν τῇ ὑποστάσει
μου, καὶ εἰ ἤκουσαν τῶν λόγων μου, καὶ τὸν λαόν [50] μου
ἂν ἀπέστρεφον [51] αὐτοὺς ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἐπι-
23 τηδευμάτων αὐτῶν. † Θεὸς ἐγγίζων ἐ-
γώ εἰμι, λέγει κύριος, [52] καὶ οὐχὶ θεὸς πόῤῥω-
24 θεν. Εἰ [53] κρυβήσεται τις ἐν κρυφαί-
οις, καὶ ἐγὼ οὐκ ὄψομαι αὐτόν; μὴ οὐχὶ τὸν οὐ-
ρανὸν καὶ τὴν γῆν ἐγὼ πληρῶ; λέγει κύριος.
25 Ἤκουσα ἃ λαλοῦσιν οἱ προφῆται, ἃ προφητεύ-
ουσιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ψευδῆ λέγοντες,
26 [54] Ἠνυπνιασάμην ἐνύπνιον. Ἕως πότε
ἔσται ἐν καρδίᾳ τῶν προφητῶν τῶν προφητευόν-
των ψευδῆ, [55] ἐν τῷ προφητεύειν αὐτοὺς τὰ
27 θελήματα τῆς καρδίας αὐτῶν, Τῶν λογι-
ζομένων τοῦ ἐπιλαθέσθαι τοῦ [56] νόμου μου ἐν τοῖς
ἐνυπνίοις αὐτῶν, ἃ [57] διηγοῦντο ἕκαστος τῷ
πλησίον αὐτοῦ, καθάπερ ἐπελάθοντο οἱ πατέ-
ρες αὐτῶν τοῦ ὀνόματός μου ἐν τῇ Βάαλ;
28 Ὁ προφήτης ἐν ᾧ τὸ ἐνύπνιόν ἐστι, διηγησά-
σθω τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ, καὶ ἐν ᾧ ὁ λόγος μου
πρὸς αὐτὸν, διηγησάσθω τὸν λόγον μου ἐπ' ἀλη-
θείας. τί τὸ ἄχυρον πρὸς τὸν σῖτον; οὕτως οἱ
29 λόγοι μου, [58] λέγει κύριος. [59] Οὐκ ἰδοὺ
οἱ λόγοι μου, [60] ὥσπερ πῦρ, λέγει κύριος,
30 [61] καὶ ὡς πέλυξ κόπτων πέτραν; [62] Ἰδοὺ
ἐγὼ διατοῦτο πρὸς τοὺς προφήτας [63], λέγει κύ-
ριος ὁ θεὸς, τοὺς κλέπτοντας τοὺς λόγους μου
31 [64] ἕκαστον παρὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ. Ἰδοὺ ἐ-
γὼ πρὸς τοὺς προφήτας [65] τοὺς ἐκβάλλοντας
[66] προφητείας γλώσσης, καὶ νυστάζοντας νυσταγ-
32 μὸν [67] αὐτῶν. Διατοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς
προφήτας τοὺς προφητεύοντας [68] ἐνύπνια ψευ-
δῆ, καὶ οὐ διηγοῦντο αὐτὰ, καὶ ἐπλάνησαν τὸν λα-
όν μου ἐν τοῖς ψεύδεσιν αὐτῶν, καὶ ἐν [69] τοῖς
πλάνοις αὐτῶν, καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέστειλα αὐτοὺς,
καὶ οὐκ ἐνετειλάμην αὐτοῖς, καὶ ὠφέλειαν οὐκ
33 ὠφελήσουσι τὸν λαὸν [70] τοῦτον. Καὶ ἐὰν
[71] ἐρωτήσωσιν ὁ λαὸς οὗτος, ἢ ἱερεὺς, ἢ προ-
φήτης, [72] Τί τὸ λῆμμα κυρίου; καὶ ἐρεῖς αὐ-
τοῖς, Ὑμεῖς ἐστε τὸ λῆμμα, καὶ ῥάξω ὑμᾶς,
34 λέγει κύριος. [73] Ὁ προφήτης, καὶ [74] οἱ
ἱερεῖς, καὶ ὁ λαὸς, οἳ ἂν εἴπωσι, Λῆμμα κυ-
ρίου, καὶ ἐκδικήσω τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, καὶ τὸν
35 οἶκον αὐτοῦ. [75] Οὕτως ἐρεῖτε ἕκαστος
πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος πρὸς τὸν ἀ-
δελφὸν αὐτοῦ, Τί ἀπεκρίθη [76] κύριος, καὶ τί
36 ἐλάλησε κύριος; Καὶ λῆμμα κυρίου
[77] μὴ ὀνομάζετε [78] ἔτι, ὅτι τὸ λῆμμα τῷ ἀνθρώ-

32 *C.* προφητῶν τῶν προφητευόντων ὑμῖν. 33 *Alex.* & *C.* αὐτοῖς. 34 *Alex.* ὅρασις, καὶ ἀπό. *Ald.* ὁράσεις, καὶ ἀπό. 35 *Alex.* ἑαυτῶν. 36 *C.* παντί. 37 *C.* ἐν πλάνῃ. 38 *Alex. Ald. C.* αὐτοῦ, Οὐχ ἥξει. 39 *Alex.* Ὅτι ἔστη. *S.* Τίς γὰρ παρῆν ἐν ὁμιλίᾳ; καὶ τίς εἶδε ἤκουσε; *Sch. Chrysostomi*, Πῶς οὖν ὑμεῖς λέγετε ἀκηκοέναι; 40 *C.* ἴδεν καὶ ἤκουσεν τόν. 41 *Alex.* ἐνωτίσατο. *S.* εἶδε ἤκουσε. 42 *Alex.* ἐκπορευομένη εἰς συνσεισμόν. 43 *Alex.* ἥξει ἐπὶ τοὺς ἀσεβεῖς. 44 ἔτι *C.* deest. 45 *Alex.* ἕως ἄν. 46 *C* ἀναστήσῃ. 47 *Alex. Ald. C.* ἐσχάτων. 48 *Alex. Ald. C.* αὐτά. 49 *Alex.* οὐκ. 50 *Alex.* μου ἀποστρέφειν αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν τῶν πονηρῶν. 51 αὐτοὺς *Ald. C.* deest. † *Aq.* & *S.* Μὴ θεὸς ἐγγύθεν ἐγώ εἰμι, λέγει κύριος, καὶ οὐ θεὸς πόῤῥωθεν. 52 *Alex.* καὶ οὐ. 53 *Alex.* κρυβήσεται ἄνθρωπος ἐν. 54 *Alex.* Ἐνυπνιασάμην. 55 *Alex.* καὶ ἐν τῷ. 56 *C.* ὀνόματος. 57 *Alex.* διηγοῦνται. 58 λέγει κύριος *C.* desunt. 59 *Alex. C.* Οὐχ οἱ λόγοι μου. 60 *Alex.* ὥσπερ φλέγον πῦρ. *Ald. C.* ὥσπερ πῦρ φλέγον. 61 *Alex. C.* καὶ ὡς πέλεκυς.

62 *Alex. C.* Διατοῦτο ἰδοὺ ἐγώ. 63 in *quibusd.* seq. τοὺς κλέπτοντας τοὺς λόγους μου, ἕκαστος παρὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ· ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφήτας τοὺς ἐκβάλλοντας προφητείας γλώσσης, καὶ νυστάζοντας νυσταγμὸν αὐτῶν. ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφήτας. quæ *Chrys.* explicat; itidem *Orig.* & in *quibusdam ll.* est, τοὺς ἐκλαμβάνοντας προφητείας γλώσσης καὶ πλάσσοντας ψευδῆ χρηματισμὸν, καὶ νυστάζοντας &c. 64 *Alex.* ἕκαστος. 65 *C.* λέγει κύριος, τούς. 66 *Alex.* προφητείαν γλώσσῃ. 67 *Alex.* ἑαυτῶν. Ἰδοὺ ἐγώ. *Ald. C.* αὐτῶν. Ἰδοὺ ἐγώ. 68 *Alex.* ψευδῆ ἐνύπνια, καὶ διηγοῦντο. 69 *C.* ταῖς πλάναις. 70 *C.* τοῦτον, λέγει κύριος. Καί. 71 *Alex.* & *C.* ἐρωτήσωσίν (*C* ἐρωτήσῃ) σε ὁ λαός. 72 *Ald. C.* λέγων, Τί. mox pro λῆμμα, *Aq.* hab. ἆρμα. *S.* & *Th.* ἀνάλημμα. 73 *Ald. C.* Καὶ ὁ. 74 *Alex.* ὁ ἱερεύς. 75 *Alex.* Ὅτι οὕτως. 76 *Alex.* κύριος; Καὶ λῆμμα. 77 *Alex.* μὴ ὀνομάζεται. *C.* οὐ μὴ ὀνομάσεται. 78 *Alex.* & *C.* ἔτι (*Alex.* deest) ὅτι τὸ (*Alex.* deest) λῆμμα κυρίου ἔσται τῷ ἀνθρώπῳ ὁ λόγος.

37 πῶς ἔσται ὁ λόγος [79] αὐτοῦ. [80] Καὶ διατί
ἐλάλησε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν; Διατοῦ-
38 το τάδε λέγει κύριος ὁ [81] θεὸς ἡμῶν, Ἀνθ'
ὧν εἴπατε τὸν λόγον τοῦτον, Λῆμμα κυρίου, καὶ
ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς, λέγων, Οὐκ ἐρεῖτε,
39 Λῆμμα κυρίου, Διατοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ λαμ-
βάνω, καὶ ῥάσσω ὑμᾶς, καὶ τὴν πόλιν ἣν ἔδωκα
40 ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν. Καὶ δώσω
ἐφ' ὑμᾶς ὀνειδισμὸν αἰώνιον, καὶ ἀτιμίαν αἰώ-
7 νιον, [82] ἥτις οὐκ ἐπιλησθήσεται. [83] Δια-
τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ
οὐκ ἐροῦσιν ἔτι, Ζῇ κύριος, ὃς ἀνήγαγε τὸν οἶκον
8 Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου, Ἀλλὰ, Ζῇ
κύριος, ὃς συνήγαγε [84] πᾶν τὸ σπέρμα Ἰσ-
ραὴλ ἀπὸ γῆς Βοῤῥᾶ, καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν χω-
ρῶν, οὗ ἔξωσεν αὐτοὺς ἐκεῖ, καὶ ἀπεκατέστησεν
αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν.

Κεφ. κδ'. 24.

1 [1] Ἔδειξέ μοι κύριος δύο καλάθους σύκων,
κειμένους κατὰ πρόσωπον ναοῦ κυρίου, μετὰ τὸ ἀποι-
κίσαι Ναβουχοδονόσορ βασιλέα Βαβυλῶνος
τὸν Ἰεχονίαν υἱὸν Ἰωακεὶμ βασιλέα Ἰούδα, καὶ
τοὺς ἄρχοντας [2], καὶ τοὺς τεχνίτας, καὶ τοὺς δε-
σμώτας, [3] καὶ τοὺς πλουσίους ἐξ Ἱερουσαλὴμ, καὶ
2 [4] ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς Βαβυλῶνα. Ὁ κά-
λαθος ὁ εἷς σύκων χρηστῶν σφόδρα, ὡς τὰ
σύκα τὰ πρώϊμα· καὶ ὁ κάλαθος ὁ ἕτερος
σύκων πονηρῶν σφόδρα, ἃ οὐ βρωθήσεται ἀπὸ
3 πονηρίας αὐτῶν. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς
μὲ, Τί [6] σὺ ὁρᾷς Ἱερεμία; καὶ εἶπα, Σῦκα· [5] σῦκα
τὰ χρηστὰ, χρηστὰ λίαν· καὶ τὰ πονηρὰ πονη-
ρὰ λίαν, ἃ οὐ βρωθήσεται ἀπὸ πονηρίας αὐτῶν.
4 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων,
5 Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Ὡς τὰ
σύκα τὰ χρηστὰ ταῦτα, οὕτως ἐπιγνώσομαι
τοὺς ἀποικισθέντας [7] Ἰουδαίους, οὓς [8] ἐξαπέσταλ-
κα ἐκ τοῦ τόπου τούτου εἰς γῆν Χαλδαίων εἰς ἀγα-
6 θά. Καὶ στηριῶ τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπ'
αὐτοὺς εἰς ἀγαθὰ, καὶ ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς
τὴν γῆν ταύτην εἰς ἀγαθά· καὶ ἀνοικοδομήσω
αὐτοὺς, καὶ οὐ μὴ καθελῶ [9] αὐτοὺς, καὶ καταφυ-
7 τεύσω αὐτοὺς, καὶ οὐ μὴ ἐκτίλω. Καὶ δώ-
σω αὐτοῖς καρδίαν τοῦ εἰδέναι αὐτοὺς ἐμὲ, ὅτι
ἐγώ εἰμι κύριος, καὶ ἔσονταί μοι εἰς λαὸν, καὶ
ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεὸν, [10] ὅτι ἐπιστραφή-
σονται [11] ἐπ' ἐμὲ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας αὐτῶν.
8 Καὶ ὡς τὰ σύκα τὰ πονηρὰ, ἃ οὐ [12] βρωθή-
σονται ἀπὸ πονηρίας αὐτῶν, τάδε λέγει κύριος,
Οὕτως παραδώσω τὸν Σεδεκίαν βασιλέα Ἰούδα,
καὶ τοὺς μεγιστᾶνας αὐτοῦ, καὶ τὸ κατάλοιπον Ἱε-
ρουσαλὴμ τοὺς ὑπολελειμμένους ἐν τῇ [13] γῇ
ταύτῃ, καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Αἰγύπτῳ.
9 Καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς [14] διασκορπισμὸν [15] εἰς
πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς, καὶ ἔσονται εἰς
ὀνειδισμὸν, καὶ εἰς παραβολὴν, καὶ εἰς μῖσος,
καὶ εἰς κατάραν ἐν παντὶ τόπῳ οὗ [16] ἔξωσα αὐ-
10 τοὺς ἐκεῖ. Καὶ ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς [17] τὸν
λιμὸν, καὶ τὸν θάνατον, καὶ τὴν μάχαιραν, ἕως
ἂν ἐκλείπωσιν ἀπὸ τῆς γῆς, ἧς ἔδωκα [18] αὐ-
τοῖς.

Κεφ. κε'. 25.

1 Ὁ ΛΟΓΟΣ Ὁ [1] ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ
ΙΕΡΕΜΙΑΝ ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν [2] Ἰούδα ἐν τῷ
ἔτει τῷ τετάρτῳ τοῦ Ἰωακεὶμ υἱοῦ Ἰωσία βασι-
2 λέως Ἰούδα, Ὃν ἐλάλησε [3] πρὸς πάν-
τα τὸν λαὸν Ἰούδα, καὶ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας
3 Ἱερουσαλὴμ, λέγων, Ἐν τρισκαιδεκά-
τῳ ἔτει [4] Ἰωσία, υἱοῦ Ἀμὼς, βασιλέως Ἰού-
δα, καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης εἴκοσι καὶ τρία
[5] ἔτη, καὶ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ὀρθρίζων, καὶ
4 λέγων, [6] Καὶ ἀπέστελλον πρὸς ὑμᾶς
τοὺς δούλους μου τοὺς προφήτας, ὄρθρου ἀποστέλ-
λων, καὶ οὐκ εἰσηκούσατε, καὶ οὐ προσέχετε τοῖς
5 ὠσὶν ὑμῶν, Λέγων, Ἀποστράφητε ἕκα-
στος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ ἀπὸ τῶν
πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν, καὶ κατοικήσετε

79 *C.* αὐτοῦ, καὶ ἐξεστρέψατε τοὺς λόγους θεοῦ ζῶντος. οὕτως ἐρεῖτε πρὸς τὸν προφήτην· Sed *Ald.* ponit post ἡμῶν vers. 37. 80 *C.* Τί. 81 *Alex.* θεὸς, Ἀνθ' ὧν 82 *Alex.* εἴ τις. 83 Διατοῦτο usque ad finem, *C.* ponit ante versum nonum: & pro συνήγαγεν hab. ἀνήγαγε καὶ συνήγαγεν pro ἔξωσε hab. ἐξώσθησαν· pro τὴν γῆν, τὸν τόπον. 84 *Alex.* ἅπαν.

Cap. 24. 1 *Ms. Alex.* Καὶ ἔδειξέν. dein pro δύο καλάθους, *S.* καὶ ἰδοὺ κοφίνους δύο. 2 *Alex.* βασιλέως Ἰούδα, καί. 3 καὶ τοὺς πλουσίους *C.* deest. 4 *C.* ἤγαγον. 5 *Alex.* καὶ τὰ σύκα. 6 σὺ *Ald.* deest. 7 *Alex.* *Ald.* Ἰούδα. 8 *Alex.* ἐξαπέσταλκας. 9 αὐτοὺς *C.* deest. 10 *Ald.* καὶ ὅτι. 11 *Ald.* πρός. 12 *Alex.* & *C.* βρωθήσεται. 13 *Alex.* πόλει. 14 *Ald.* διασκορπισμούς. 15 *C.* πάσαις ταῖς βασιλείαις. 16 *Ald.* *C.* ἐξώσω 17 *Alex.* τήν. 18 *C.* αὐτοῖς, καὶ τοῖς πατράσιν αὐτῶν.

Cap. 25. 1 *Ms. Alex.* ΓΕΝΑΜΕΝΟΣ. 2 *Ald.* *C.* Ἰούδα· αὐτὸς ἐνιαυτὸς πρῶτος τῷ Ναβουχοδονόσωρ βασιλεῖ Βαβυλῶνος ἐν τῷ. 3 *C.* Ἱερεμίας ὁ προφήτης πρός. 4 *Alex.* τοῦ βασιλέως. 5 *C.* ἔτη, καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, καὶ ἐλάλησα. 6 *C.* Ἀπέστελλον.

ἐπὶ τῆς

ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν
ὑμῶν, ἀπ' αἰῶνος καὶ ἕως [7] αἰῶνος.
6 Μὴ πορεύεσθε ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων, τοῦ δου-
λεύειν αὐτοῖς, καὶ τοῦ προσκυνεῖν αὐτοῖς, ὅπως
μὴ παροργίζητέ με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ὑ-
7 μῶν, τοῦ κακῶσαι ὑμᾶς. Καὶ οὐκ [8] ἠκού-
8 σατέ μου. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος,
Ἐπειδὴ οὐκ ἐπιστεύσατε τοῖς λόγοις μου,
9 Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω, καὶ λήψομαι [9] πατριὰν
[10] ἀπὸ Βορρᾶ, καὶ ἄξω αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν ταύ-
την, καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτήν, καὶ ἐπὶ
πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ [11] αὐτῆς, [12] καὶ ἐξε-
ρημώσω αὐτούς, καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς ἀφανι-
σμόν, καὶ εἰς συριγμόν, καὶ εἰς ὀνειδισμὸν αἰώ-
10 νιον. Καὶ ἀπολῶ ἀπ' αὐτῶν φωνὴν [13] χα-
ρᾶς, καὶ φωνὴν [14] εὐφροσύνης, φωνὴν νυμ-
φίου, καὶ φωνὴν νύμφης, [15] ὀσμὴν μύρου, καὶ
11 φῶς λύχνου. Καὶ ἔσται πᾶσα ἡ γῆ εἰς ἀ-
φανισμόν, καὶ δουλεύσουσιν [16] ἐν τοῖς ἔθνεσιν
12 ἑβδομήκοντα ἔτη. Καὶ ἐν τῷ [17] πληρω-
θῆναι τὰ ἑβδομήκοντα ἔτη, ἐκδικήσω [18] τὸ
ἔθνος ἐκεῖνο, [19] καὶ θήσομαι αὐτοὺς εἰς ἀφανι-
13 σμὸν αἰώνιον. Καὶ [20] ἐπάξω ἐπὶ τὴν γῆν
ἐκείνην [21] πάντας τοὺς λόγους μου, οὓς ἐλάλη-
σα κατ' αὐτῆς, πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ
34 βιβλίῳ τούτῳ· [22] Ἃ ἘΠΡΟΦΉΤΕΥΣΕΝ
ἹΕΡΕΜΊΑΣ ἘΠῚ [23] ΤᾺ ἜΘΝΗ ΤᾺ ΑἸΛΆΜ.
35 [24] Τάδε λέγει κύριος [25], Συντετρίβη τὸ τόξον
36 Αἰλάμ, ἀρχὴ δυναστείας αὐτῶν. [26] Καὶ
ἐπάξω ἐπὶ Αἰλὰμ τέσσαρας ἀνέμους ἐκ τῶν τεσ-
σάρων ἄκρων τοῦ οὐρανοῦ, καὶ διασπερῶ αὐτοὺς ἐν
πᾶσι τοῖς ἀνέμοις τούτοις, καὶ οὐκ ἔσται ἔθνος
ὃ οὐχ ἥξει [27] ἐκεῖ, οἱ ἐξωσμένοι Αἰλάμ.
37 Καὶ πτοήσω αὐτοὺς ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν,
τῶν ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν, καὶ ἐπάξω ἐπ'
αὐτοὺς [28] κατὰ τὴν ὀργὴν τοῦ θυμοῦ μου, καὶ ἐπα-
ποστελῶ ὀπίσω αὐτῶν τὴν μάχαιράν μου, ἕ-
38 ως τοῦ ἐξαναλῶσαι αὐτούς. Καὶ θήσω τὸν
θρόνον μου ἐν Αἰλάμ, καὶ [29] ἐξαποστελῶ ἐκεῖ-
39 θεν βασιλέα καὶ [30] μεγιστᾶνας. Καὶ ἔ-
σται ἐπ' [31] ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν, [32] καὶ ἀποστρέψω
τὴν αἰχμαλωσίαν [33] Αἰλάμ, λέγει κύριος.

Κεφ. κϛʹ. 26 †

1 [1] ἘΝ ἀρχῇ βασιλεύοντος [2] Σεδεκίου βασι-
λέως, ἐγένετο ὁ λόγος οὗτος [3] περὶ Αἰλάμ.
2 [4] ΤΗ͂Ι ἈΙΓΎΠΤΩ ἘΠῚ [5] ΔΎΝΑΜΙΝ ΦΑ-
ΡΑῺ ΝΕΧΑῺ [6] ΒΑΣΙΛΈΩΣ ἈΙΓΎΠΤΟΥ,
ὃς ἦν ἐπὶ [7] τῷ ποταμῷ Εὐφράτῃ ἐν [8] Χαρ-
μεὶς, ὃν ἐπάταξε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς
Βαβυλῶνος, ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ Ἰωακεὶμ
3 [9] βασιλέως Ἰούδα. Ἀναλάβετε ὅπλα καὶ
ἀσπίδας, [10] καὶ προσαγάγετε εἰς πόλεμον,
4 [11] Καὶ ἐπισάξατε τοὺς ἵππους, ἐπίβητε οἱ ἱπ-
πεῖς, καὶ κατάστητε ἐν ταῖς περικεφαλαίαις ὑμῶν,
[12] προβάλετε τὰ δόρατα [13], καὶ ἐνδύσασθε τοὺς
5 θώρακας ὑμῶν. [14] Τί ὅτι αὐτοὶ [15] πτοοῦν-
ται, καὶ ἀποχωροῦσιν [16] εἰς τὸ ὀπίσω; διότι οἱ
ἰσχυροὶ αὐτῶν κοπήσονται, φυγῇ ἔφυγον, καὶ

7 *Alex.* τοῦ αἰῶνος. 8 *Alex.* εἰσήκουσαν. *C.* εἰσηκούσατε. 9 *Alex.* τὴν πατριάν. 10 *C.* τοῦ. 11 *Ald.* αὐτῆς. 12 *Alex.* ἐξερημώσω. 13 *Alex.* εὐφροσύνης. 14 *Alex.* χαρᾶς. 15 in al. est φωνὴν μύλου. 16 *C.* τὰ ἔθνη ταῦτα τῷ βασιλεῖ τῆς Βαβυλῶνος ἑβδομήκοντα. 17 *Alex. C.* συμπληρωθῆναι. 18 *C.* ἐπὶ τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος, καὶ ἐπὶ τὸ ἔθνος. 19 *Alex. Ald.* φησὶν κύριος, καί. *C.* τὴν ἀδικίαν αὐτῶν, φησὶν ὁ κύριος, καὶ ἐπὶ τὴν γῆν Χαλδαίων, καί. 20 *Alex.* * πατάξω. 21 *Alex.* ἅπαντας. 22 *C.* Ὅσα. hic incip cap. 49. in *vulg. Lat.* 23 *C.* πάντα τὰ ἔθνη. 24 Τάδε, usque ad finem cap. in *Comp.* & in *ed. Lat.* habentur cap. 49. a vers 35. ad finem cap. & *Lat. editionis* ordini nonnulla exemplaria Græca conveniunt. in quibus hæc etiam sunt, quæ scribit *Hier.* in 70. non haberi, ὅτι ἐδούλευσαν ἐν αὐτοῖς, καταδουλώσονται γὰρ αὐτοὺς ἔθνη πολλά, καὶ βασιλεῖς μεγάλοι, καὶ ἀνταποδώσω αὐτοῖς κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν, καὶ κατὰ τὴν πονηρίαν τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν. ubi ὅτι ἐδούλευσαν ἐν αὐτοῖς, &, καταδουλώσονται γὰρ αὐτούς, gemina videtur esse interpretatio. *Origenes*, ταύτην οἱ μὲν ο'. τῶν κατὰ τῶν ἐθνῶν ὁράσεων προέταξαν. οἱ δὲ λοιποὶ τοὐναντίον, Αἰλὰμ δὲ ἔθνος Ἀραβικόν, πρὸς τῇ ἐρυθρᾷ κείμενον θαλάσσῃ. Ὀλυμπιόδωρ. Αἰλὰμ ἡ τῆς Βαβυλῶνος, ἢ καὶ πάσης χώρας ἧς ἦρξε Κῦρος. Χρὴ δὲ εἰδέναι ὅτι ἅγιος Ἰωάννης ὑπομνηματίζων τὸν Ἱερεμίαν, μέχρι τῶν ὧδε ἀκολούθως ὑπεμνημάτισεν, ἐάσας δὲ τὰ μετὰ ταῦτα, ἄρχεται ὑπομνηματίζειν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς βασιλείας Ἰωακείμ. ἔνθα καὶ τὸ ὑποκείμενον σημεῖον κεῖται. καὶ οὕτως τὰ λοιπὰ ὑπεμνημάτισεν *Sch.* ἐξ ἀνεπιγράφου. κατὰ τοὺς ἑβδομήκοντα τῶν ἄλλων ἐθνῶν προτέτακται ἡ περὶ τοῦ Αἰλὰμ προφητεία. κατὰ δὲ τοὺς λοιπούς, ἡ περὶ τῆς Αἰγύπτου. Quæ autem hic habentur in *Comp.* a vers. 15. ad finem cap. in *Rom.* sunt cap 32. 25 *C.* τῶν δυνάμεων· ἰδοὺ ἐγὼ συντρίψω. 26 Καὶ *C.* deest. 27 ἐκεῖ *C.* deest. 28 *C.* κακὰ κατά. 29 sic in plerisque libris est. in quibusdam, ἀπολῶ. 30 *C.* μεγιστᾶνας, λέγει κύριος. 31 *C.* ἐσχάτων. 32 καὶ *C.* deest. 33 *Ald.* ἐν Αἰλάμ.

Cap 26 † Hoc cap. in *Comp.* est 46. 1 *C.* Καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν τὸν προφήτην ἐπὶ πάντα ἔθνη. *Schol.* Ἡ προφητεία μέχρι τῶν ἐνταῦθα πεπλήρωται. μετὰ ταῦτα γὰρ ἱστορικώτερον περιέχει τὰ κατὰ Σεδεκίαν καὶ τὴν ἅλωσιν Ἱερουσαλήμ, καὶ τὰ σκεύη τὰ ληφθέντα τοῦ ἱεροῦ, ἐν οἷς ποδιστῆρας ὁ Σύρος τοὺς νιπτῆρας τῶν ποδῶν ἐξέδωκε. τοὺς δὲ ἐπφαθ, οἱ μὲν τοὺς ὀβελίσκους φασίν, οἱ δὲ τοὺς ἀποχυτῆρας. μεσομεραδ δὲ τὰς λυχνίας, Ἰωακεὶμ δὲ τὸν Ἰεχονίαν καλεῖ. 2 *Ms. Alex.* Σεδεκίου, ἐγένετο. 3 *Alex.* ἐπὶ Αἰλάμ. 4 *Ald.* Τῆς Αἰγύπτου. *C.* Εἰς Αἴγυπτον. 5 *C.* ΔΥΝΆΜΕΙ. 6 *Alex.* * ΒΑΣΙΛΈΑ. 7 *Alex.* τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου. 8 *C.* Καρχαμης. 9 *C.* υἱοῦ Ἰωσία βασιλέως. 10 *Alex.* προσαγάγετε. 11 *Alex.* & *C.* Ἐπισάξατε. 12 al. προβάλλετε. 13 *Alex.* ὑμῶν. 14 *Ald.* Διὰ τοῦτο αὐτοί. 15 *Alex.* πτοῶνται. 16 *Alex.* ὀπίσω.

οὐκ ἀνέστρεψαν περιεχόμενοι κυκλόθεν, λέγει
6 κύριος. Μὴ φευγέτω ὁ κοῦφος, καὶ μὴ
[17] ἀνασωζέσθω ὁ ἰσχυρὸς ἐπὶ Βοῤῥᾶν· τὰ παρὰ
τὸν [18] Εὐφράτην [19] ἠσθένησε, καὶ πεπτώκασι.
7 Τίς οὗτος ὡς ποταμὸς ἀναβήσεται, [20] καὶ ὡς πο-
8 ταμοὶ [21] κυμαίνουσιν ὕδωρ; Ὕδατα Αἰ-
γύπτου ὡς ποταμὸς ἀναβήσεται. καὶ εἶπεν, Ἀ-
ναβήσομαι, καὶ κατακαλύψω τὴν γῆν, καὶ
[22] ἀπολῶ [23] τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ.
9 Ἐπίβητε ἐπὶ τοὺς ἵππους, [24] παρασκευάσατε
[25] τὰ ἅρματα, ἐξέλθατε οἱ [26] μαχηταὶ Αἰθιό-
πων, καὶ Λίβυες καθωπλισμένοι ὅπλοις, καὶ
10 Λυδοὶ ἀνάβητε, ἐντείνατε τόξον· Καὶ ἡ
ἡμέρα ἐκείνη κυρίῳ τῷ θεῷ [27] ἡμῶν ἡμέρα
ἐκδικήσεως, τοῦ ἐκδικῆσαι τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ· καὶ
καταφάγεται ἡ μάχαιρα κυρίου, καὶ ἐμπλησθή-
σεται, καὶ μεθυσθήσεται ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῶν,
ὅτι θυσία [28] τῷ κυρίῳ [29] ἀπὸ γῆς Βοῤῥᾶ ἐπὶ
11 ποταμῷ Εὐφράτῃ. Ἀνάβηθι Γαλαὰδ,
καὶ λάβε ῥητίνην τῇ παρθένῳ θυγατρὶ Αἰγύπτου·
[30] εἰς τὸ κενὸν [31] ἐπλήθυνας ἰάματά σου, ὠφέ-
12 λεια οὐκ [32] ἔστιν ἐν σοί. Ἤκουσαν ἔθνη
φωνήν σου, καὶ τῆς κραυγῆς σου ἐπλήσθη ἡ γῆ,
ὅτι μαχητὴς πρὸς μαχητὴν [33] ἠσθένησαν,
13 ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἔπεσαν ἀμφότεροι. Ἃ ἘΛΑ'-
ΛΗΣΕ ΚΥ'ΡΙΟΣ ἐν χειρὶ Ἱερεμίου [34], τοῦ ἐλ-
θεῖν [35] τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος [36] τοῦ κόψαι
14 γῆν Αἰγύπτου. Ἀναγγείλατε εἰς [37] Μαγ-
δωλὸν, καὶ παραγγείλατε εἰς [38] Μέμφιν· εἴπα-
τε, Ἐπίστηθι, καὶ ἑτοίμασον, ὅτι κατέφαγε
15 μάχαιρα [39] τὴν σμίλακά σου. [40] Διατί
ἔφυγεν [41] ἀπὸ σοῦ ὁ Ἆπις; ὁ μόσχος ὁ ἐκλε-
κτός σου οὐκ ἔμεινεν· ὅτι [42] κύριος παρέλυσεν
16 αὐτόν. Καὶ τὸ πλῆθός σου ἠσθένησε, καὶ
[43] ἔπεσε· καὶ ἕκαστος [44] πρὸς τὸν πλησίον αὐ-
τοῦ [45] ἐλάλει, Ἀναστῶμεν, καὶ [46] ἀναστρέψω-
μεν πρὸς τὸν λαὸν [47] ἡμῶν [48] εἰς τὴν πατρίδα
ἡμῶν, ἀπὸ προσώπου μαχαίρας Ἑλληνικῆς.
17 Καλέσατε τὸ ὄνομα Φαραὼ Νεχαὼ βασιλέως
Αἰγύπτου, [49] Σαὼν [50] ἐσβεὲ μωήδ.
18 Ζῶ ἐγὼ, λέγει [51] κύριος ὁ θεὸς, ὅτι ὡς τὸ
[52] Ἰταβύριον ἐν τοῖς ὄρεσι, καὶ ὡς ὁ Κάρμη-
19 λος [53] ὁ ἐν τῇ θαλάσσῃ, ἥξει. Σκεύη
ἀποικισμοῦ ποίησον σεαυτῇ κατοικοῦσα [54] θυ-
γάτερ Αἰγύπτου, ὅτι Μέμφις εἰς ἀφανισμὸν ἔ-
σται, καὶ κληθήσεται Οὐαί, [55] διὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν
20 κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ. Δάμαλις κεκαλλω-
πισμένη Αἴγυπτος, ἀπόσπασμα ἀπὸ Βοῤῥᾶ ἦλ-
21 θεν ἐπ᾽ αὐτήν, Καὶ οἱ μισθωτοὶ αὐτῆς
ἐν αὐτῇ, ὥσπερ μόσχοι σιτευτοὶ τρεφόμενοι
[56] ἐν αὐτῇ· διότι καὶ [57] αὐτοὶ ἐπεστράφησαν, καὶ
ἔφυγον ὁμοθυμαδόν· οὐκ ἔστησαν, ὅτι ἡμέρα
ἀπωλείας ἦλθεν ἐπ᾽ [58] αὐτοὺς, καὶ καιρὸς ἐκδι-
22 κήσεως αὐτῶν. Φωνὴ [59] αὐτῶν ὡς ὄφεως
συρίζοντος, ὅτι ἐν ἄμμῳ [60] πορεύονται, ἐν ἀ-
ξίναις ἥξουσιν ἐπ᾽ αὐτήν· ὡς κόπτοντες ξύλα
23 [61] Ἐκκόψουσι τὸν δρυμὸν αὐτῆς, λέγει [62] κύριος,
ὅτι οὐ μὴ [63] εἰκασθῇ, ὅτι [64] πληθύνει ὑπὲρ ἀ-
κρίδα, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἀριθμός.
24 Κατῃσχύνθη ἡ θυγάτηρ Αἰγύπτου, παρεδόθη εἰς
25 χεῖρας λαοῦ ἀπὸ Βοῤῥᾶ. [65] Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκ-
δικῶ τὸν Ἀμμὼν τὸν υἱὸν αὐτῆς ἐπὶ [66] Φαραὼ, καὶ
27 ἐπὶ τοὺς πεποιθότας ἐπ᾽ [67] αὐτῷ. Σὺ δὲ
μὴ φοβηθῇς δοῦλός μου Ἰακὼβ, μηδὲ πτοη-
θῇς Ἰσραήλ· [68] διότι ἐγὼ [69] ἰδοὺ σώζων σε μα-
κρόθεν, καὶ τὸ σπέρμα σου ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας

17 *Alex.* ἀνασωζέτω. 18 *C.* ποταμὸν Εὐφράτην. 19 *Alex.* & *C.* ἠσθένησαν, πεπτώκασιν. 20 *C.* καὶ ὡσεί. 21 *Alex.* κυμανοῦσιν. 22 *Ald.* πόλιν. *C.* ἀπολῶ πόλιν καί. 23 *Alex.* κατοικοῦντας. 24 *Alex.* καὶ κατασκευάσατε. *C.* καὶ παρασκευάσατε. 25 τὰ *C.* deest. 26 *Alex.* μαθηταί. 27 *C.* τῶν δυνάμεων ἡμέρα. 28 τῷ *C.* deest. 29 *Alex.* σαβαὼθ ἀπὸ γῆς. *C.* σαβαὼθ ἐπὶ γῆν. 30 *Alex.* εἰς κενόν. 31 *C.* ἐπλήθυνεν. 32 *Alex.* & *C.* ἔστιν σοι. 33 *Alex.* & *C.* ἠσθένησεν. 34 *C.* τοῦ προφήτου, τοῦ. 35 *Alex.* & *C.* Ναβουχοδονόσορ (*C.* Ναβουχοδονόσωρ) τόν. 36 *Alex.* καὶ ἐκκόψαι τὴν γῆν αὐτοῦ. 37 *C.* Αἴγυπτον, καὶ ἀκουστὸν ποιήσατε εἰς Μαγδαλόν. 38 *C.* Μέμφιν, καὶ ἐν Τάφναις εἴπατε. 39 *Chryſ.* βοτάνη ἐστὶ πάντα κατατρώγουσα. *al. Schol.* ἀνεπίγραφος, οἱ λοιποί, ἀντὶ τοῦ τὴν σμίλακα, τὰ κύκλῳ σου ἐκδεδώκασι. 40 *C.* Διότι. 41 *Alex.* *Ald.* ὁ Ἆπις. *C.* ὀπίσω. 42 *Alex.* ὁ κύριος. 43 *Alex.* ἔπεσον. 44 *C.* τῷ πλησίον. 45 *Alex.* & *C.* ἐλάλουν. 46 *Alex.* ἀποστρέψωμεν εἰς τὸν λαόν. 47 *C.* ἡμῶν καὶ εἰς. 48 *Alex.* ἀπὸ προσώπου. 49 *Theodor.* τὸ Σαὼν ἐσβεὲ μωὴδ, ὁ Σύμ. ἐξέδωκε, καιρὸς παρεγένετο· ὁ δὲ Ἀκ. παρήγαγεν ὁ καιρός· ὁ δὲ Σύρος λέγει, ταράττων, καὶ καιροὺς παραφέρων. 50 *C.* ἐσβώρε. 51 *C.* βασιλεὺς κύριος τῶν δυνάμεων. 52 *C.* Θαβώρ. 53 *Alex.* ἐν τῇ. 54 *C.* θυγάτηρ. 55 *C.* παρά. 56 *Ald.* εἰς σφαγήν· διότι. 57 *Alex.* οὗτοι ἀπεστράφησαν. *Ald.* *C.* αὐτοὶ ἀπεστράφησαν. 58 *Alex.* αὐτοῖς. 59 *Alex.* ὡς ὄφεως. *C.* αὐτῆς ὡς ὄφεως. 60 *Alex.* *Ald.* *C.* πορεύσονται. 61 *C.* Ἐκκόψατε. 62 *Alex.* & *C.* κύριος ὁ θεός. 63 *Ald.* εἰκασθῇ ὁ θεὸς, ὅτι. 64 *Alex.* ἐπλήθυνεν ὑπὲρ ἀκρίδας. 65 *C.* Λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ἐγώ. 66 *Ald.* *C.* Αἴγυπτον, καὶ ἐπὶ τοὺς θεοὺς αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῆς, καὶ ἐπὶ Φαραώ. 67 Poſt αὐτῷ in *Comp.* adduntur hæc, quæ etiam a *Theodor.* partim exprimuntur, partim ſignificantur, Καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς χεῖρα τῶν ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν, καὶ εἰς χεῖρα Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ εἰς χεῖρα τῶν δούλων αὐτοῦ, καὶ μετὰ ταῦτα κατοικισθήσεται, ὥσπερ ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς ἀρχαίαις, λέγει κύριος. 68 *C.* ὅτι ἰδού. 69 *Alex.* σώζω. *Ald.* ἰδοὺ σώζω.

αὐτῶν. καὶ

αὐτῶν. καὶ ἀναστρέψει Ἰακὼβ, καὶ ἡσυχάσει καὶ
ὑπνώσει, καὶ οὐκ ἔσαι ὁ παρενοχλῶν αὐτόν.
28 [70] Μὴ φοβοῦ παῖς μου Ἰακὼβ, λέγει κύριος,
ὅτι μετὰ σοῦ [71] ἐγώ εἰμι. [72] ἡ ἀπτόητος καὶ τρυφε-
ρὰ παρεδόθη. ὅτι ποιήσω [73] ἔθνει συντέλειαν
ἐν παντὶ [74] ἔθνει εἰς οὓς [75] ἔξωσά σε ἐκεῖ, σὲ
δὲ οὐ μὴ ποιήσω ἐκλιπεῖν, καὶ παιδεύσω σε
εἰς [76] κρίμα, καὶ [77] ἀθῷον οὐκ [78] ἀθωώσω σε.

Κεφ. κζ. 27.

1 [1] ΛΟΓΟΣ [2] ΚΥΡΙΟΥ ΟΝ ΕΛΑΛΗΣΕΝ
ΕΠΙ [3] ΒΑΒΥΛΩΝΑ.
2 Ἀναγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἀκουστὰ ποιή-
σατε, [4] καὶ μὴ κρύψητε· εἴπατε, Ἑάλωκε Βα-
βυλὼν, κατῃσχύνθη [5] Βῆλος, ἡ ἀπτόητος,
ἡ τρυφερὰ παρεδόθη [6] Μαιρωδάχ,
3 Ὅτι ἀνέβη ἐπ' αὐτὴν ἔθνος ἀπὸ Βορρᾶ, οὗτος
θήσει τὴν γῆν αὐτῆς εἰς ἀφανισμὸν, καὶ οὐκ
ἔσαι ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ ἀπὸ ἀνθρώπου [7] καὶ ἕως
4 κτήνους. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἐν
τῷ καιρῷ [8] ἐκείνῳ, ἥξουσιν οἱ υἱοὶ [9] Ἰσραὴλ
αὐτοὶ, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰούδα ἐπὶ τὸ αὐτὸ, βαδίζον-
τες καὶ κλαίοντες πορεύσονται, τὸν κύριον θεὸν
5 αὐτῶν ζητοῦντες. Ἕως [10] Σιὼν ἐρωτήσουσι
τὴν ὁδὸν, ὧδε γὰρ τὸ πρόσωπον αὐτῶν δώσουσι,
καὶ ἥξουσι, καὶ καταφεύξονται πρὸς κύριον [11] τὸν
θεόν· διαθήκη γὰρ αἰώνιος οὐκ ἐπιλησθήσεται.
6 Πρόβατα ἀπολωλότα ἐγενήθη ὁ λαός μου, οἱ
ποιμένες αὐτῶν ἔξωσαν αὐτοὺς, ἐπὶ τὰ ὄρη
ἀπεπλάνησαν αὐτοὺς, ἐξ ὄρους ἐπὶ βουνὸν ᾤ-
7 χοντο, ἐπελάθοντο κοίτης αὐτῶν. [12] Πάν-
τες οἱ εὑρίσκοντες αὐτοὺς, [13] ἀνήλισκον αὐτούς.
οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν εἶπαν, [14] Μὴ ἀνῶμεν αὐτοὺς,
ἀνθ' ὧν [15] ἥμαρτον τῷ κυρίῳ. νομὴ δικαιοσύ-
νης τῷ συναγαγόντι τοὺς πατέρας [16] αὐτῶν.
8 [17] Ἀπαλλοτριώθητε ἐκ μέσου Βαβυλῶνος καὶ
ἀπὸ γῆς Χαλδαίων, καὶ ἐξέλθατε, καὶ γένεσθε
ὥσπερ δράκοντες κατὰ πρόσωπον προβάτων.
9 Ὅτι ἰδοὺ [18] ἐγὼ ἐγείρω ἐπὶ Βαβυλῶνα συναγω-
γὰς ἐθνῶν [19] ἐκ γῆς Βορρᾶ, καὶ παρατάξονται αὐτῇ·
ἐκεῖθεν [20] ἁλώσεται, ὡς βολὶς μαχητοῦ συνετοῦ
10 οὐκ ἐπιστρέψει κενή. Καὶ ἔσαι ἡ Χαλδαία
εἰς προνομὴν, πάντες οἱ [21] προνομεύοντες
11 αὐτὴν ἐμπλησθήσονται [22]. Ὅτι ηὐφραί-
νεσθε, καὶ κατεκαυχᾶσθε, διαρπάζοντες τὴν
κληρονομίαν μου, διότι [23] ἐσκιρτᾶτε, ὡς βοΐ-
δια ἐν βοτάνῃ, καὶ [24] ἐκερατίζετε ὡς ταῦροι.
12 Ἠσχύνθη ἡ μήτηρ [25] ὑμῶν σφόδρα, ἐνετρά-
πη ἡ τεκοῦσα [26] ὑμᾶς [27] μήτηρ ἐπ' ἀγαθά,
13 ἐσχάτη ἐθνῶν, [28] ἔρημος. Ἀπὸ ὀργῆς
κυρίου, οὐ κατοικηθήσεται [29]· καὶ ἔσαι εἰς ἀφα-
νισμὸν πᾶσα· καὶ πᾶς ὁ διοδεύων διὰ Βαβυ-
λῶνος σκυθρωπάσει, καὶ [30] συριοῦσιν ἐπὶ πά-
14 σαν τὴν πληγὴν αὐτῆς. Παρατάξα-
σθε ἐπὶ Βαβυλῶνα [31] κύκλῳ πάντες τείνοντες
τόξον, τοξεύσατε ἐπ' αὐτὴν, μὴ φείσησθε
15 ἐπὶ τοῖς τοξεύμασιν [32] ὑμῶν, Καὶ [33] κα-
τακρατήσατε [34] αὐτήν. παρελύθησαν αἱ χεῖ-
ρες αὐτῆς, ἔπεσαν αἱ ἐπάλξεις αὐτῆς, [35] καὶ
κατεσκάφη τὸ τεῖχος αὐτῆς, ὅτι ἐκδίκησις
παρὰ θεοῦ ἐστιν [36] ἐκδικεῖτε ἐπ' αὐτὴν, καθ-
16 ὼς ἐποίησε, ποιήσατε αὐτῇ. [37] Ἐξο-
λοθρεύσατε σπέρμα ἐκ Βαβυλῶνος, [38] κατ-
έχοντα δρέπανον ἐν καιρῷ θερισμοῦ. ἀπὸ προσ-
ώπου μαχαίρας Ἑλληνικῆς, ἕκαστος εἰς τὸν
[39] λαὸν αὐτοῦ [40] ἀποστρέψουσι, καὶ ἕκαστος εἰς
17 [41] τὴν γῆν αὐτοῦ [42] φεύξεται. Πρόβα-
τον πλανώμενον Ἰσραὴλ, λέοντες ἔξωσαν αὐ-
τόν· ὁ πρῶτος ἔφαγεν αὐτὸν βασιλεὺς Ἀσσοὺρ,
καὶ [43] οὗτος ὕστερον τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ βασιλεὺς Βα-
18 βυλῶνος. Διατοῦτο τάδε λέγει [44] κύ-
ριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκδικῶ ἐπὶ τὸν βασιλέα Βαβυ-
λῶνος, καὶ ἐπὶ τὴν γῆν αὐτοῦ, καθὼς ἐξεδί-

---

70 *Alex.* Καὶ σὺ μή. 71 *C.* εἰμὶ ἐγώ. 72 ἡ, usque ad ὅτι *C.* desunt. 73 *Alex. C.* συντέλειαν ἐν παντί. 74 ἔθνει *Ald.* deest. 75 *Ald.* ἐξάξω. 76 *Alex.* κρίσιν. 77 *C.* ἀθῷον. 78 *Alex.* ἀθοώσω.

Cap. 27. 1 *Ms. Alex.* Ο ΛΟΓΟΣ ΟΝ ΕΛΑΛΗΣΕΝ ΚΥΡΙΟΣ ΕΠΙ. 2 *C.* ὃν κύριος ἐλάλησεν ἐπί. 3 *C.* Βαβυλῶνα, καὶ ἐπὶ γῆν Χαλδαίων ἐν χειρὶ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου. 4 *C.* ἄρατε σημεῖον, καὶ ἀκουστὸν ποιήσατε, καὶ μή. 5 *Alex.* & *C.* Βὴλ. 6 *Alex.* Μιωδάχ. al. Μερωδάχ. *C.* Μαιροδὰχ, ᾐσχύνθησαν τὰ γλυπτὰ αὐτῆς, παρεδόθη τὰ εἴδωλα αὐτῆς. 7 *Alex. Ald.* ἕως κτήνους. *C.* ἕως κτήνους ἐσαλεύθησαν καὶ ἐπορεύθησαν. 8 *C.* ἐκείνῳ, λέγει κύριος, ἥξουσιν. 9 *Alex.* Ἰακώβ, καὶ οἱ. 10 *Alex.* εἰς Σιών. 11 *Alex.* θεόν. *Ald.* τὸν θεὸν αὐτῶν. *C.* desunt. 12 Πάντες, usque ad νομὴ, *Ald.* desunt, sed habet vers. 16. post Βαβυλῶνος. 13 *Alex.* κατανάλισκον. *C.* καταναλίσκοντας. 14 *C.* Οὐ μιανῶμεν. 15 *C.* ἡμάρτοσαν. 16 *C.* αὐτῶν ὁ κύριος. 17 *Alex.* Ἀπηλλοτριώθητε. 18 ἐγὼ *C.* deest. 19 *C.* μεγάλων ἐκ. 20 *Alex.* ἁλώσονται. 21 *Alex.* προνομεύσαντες. 22 *C.* λέγει κύριος. Ὅτι. 23 *Ald.* ἐσκιρτήσατε. *C.* σκιρτᾶτε. 24 *C.* κερατίζετε. 25 *Alex.* ἡμῶν. 26 *Alex.* ἡμᾶς. 27 *C.* ἰδοὺ ἐσχάτη. 28 *C.* ἔρημος καὶ ἄβατος Ἀπό. 29 *Alex.* εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ἔσαι εἰς ἀφανισμὸν πᾶσα ἡ γῆ. 30 *C.* συριεῖ. 31 *C.* κυκλόθεν. 32 *Ald.* ὑμῶν τῆς ἔμπροσθεν. *C.* ὑμῶν, ὅτι τῷ κυρίῳ ἥμαρτεν. 33 *C.* κατακροτήσατε. 34 *Alex.* & *C.* ἐπ' αὐτήν. 35 *Alex.* κατεσκάφη. 36 *C.* ἐκδικήσατε. 37 *Alex.* Ἐξολεθρεύσατε. 38 *Ald.* hic habet quæ deerant vers. 7. *C.* κατέχοντες. 39 *Alex.* τόπον. 40 *Ald.* ἐπιστρέψουσι. 41 *Alex.* τὸν οἶκον. 42 *Ald.* φεύξονται, & αὐτῶν pro αὐτοῦ. 43 *C.* οὕτως. 44 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Ἰδού.

κησα

19 κησα ἐπὶ τὸν βασιλέα Ἀσσούρ. Καὶ ἀπο-
καταστήσω τὸν Ἰσραὴλ εἰς τὴν νομὴν αὐτοῦ, καὶ
[45] νεμήσεται ἐν τῷ Καρμήλῳ, [46] καὶ ἐν ὄρει Ἐ-
φραὶμ, καὶ ἐν [47] τῷ Γαλαὰδ, καὶ [48] πληρωθή-
20 σεται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεί-
ναις, καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, [49] ζητήσουσι τὴν
ἀδικίαν Ἰσραὴλ, καὶ οὐχ ὑπάρξει, καὶ τὰς ἁ-
μαρτίας Ἰούδα, καὶ οὐ μὴ εὑρεθῶσιν, ὅτι ἵλεως
21 ἔσομαι τοῖς [50] ὑπολελειμμένοις. Ἐπὶ
τῆς γῆς, [51] λέγει κύριος· πικρῶς ἐπίβηθι ἐπ'
αὐτὴν, καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας [52] ἐπ' αὐτήν·
ἐκδίκησον μάχαιρα, καὶ ἀφάνισον, λέγει κύ-
ριος, καὶ ποίει κατὰ πάντα ὅσα ἐντέλλομαί σοι.
22 Φωνὴ πολέμου καὶ συντριβὴ μεγάλη ἐν γῇ Χαλ-
23 δαίων. Πῶς [53] ἐκλάσθη καὶ συνετρίβη
ἡ σφῦρα πάσης τῆς γῆς; πῶς ἐγενήθη εἰς ἀφα-
24 νισμὸν Βαβυλὼν ἐν ἔθνεσιν; [54] Ἐπι-
βήσονταί σοι, [55] καὶ οὐ γνώσῃ, ὡς [56] Βαβυλὼν
καὶ ἁλώσῃ· εὑρέθης, καὶ ἐλήφθης, ὅτι τῷ κυρίῳ
25 ἀντέστης. Ἤνοιξε κύριος τὸν θησαυρὸν
αὐτοῦ, καὶ ἐξήνεγκε τὰ σκεύη ὀργῆς αὐτοῦ, ὅτι
ἔργον τῷ [57] κυρίῳ [58] θεῷ ἐν γῇ Χαλδαίων,
26 Ὅτι ἐληλύθασιν οἱ καιροὶ αὐτῆς. ἀνοίξατε τὰς
ἀποθήκας αὐτῆς, [59] ἐρευνήσατε αὐτὴν ὡς σπή-
λαιον, καὶ [60] ἐξολοθρεύσατε αὐτήν· μὴ γενέ-
27 σθω αὐτῆς κατάλειμμα· Ἀναξηράνατε
[61] αὐτῆς πάντας τοὺς καρποὺς, καὶ καταβήτωσαν
εἰς σφαγήν. οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι ἥκει ἡ ἡμέρα αὐ-
28 τῶν, καὶ καιρὸς ἐκδικήσεως αὐτῶν. Φω-
νὴ φευγόντων, καὶ ἀνασωζομένων ἐκ γῆς Βα-
βυλῶνος, τοῦ ἀναγγεῖλαι [62] εἰς Σιὼν [63] τὴν
29 ἐκδίκησιν παρὰ κυρίου θεοῦ [64] ἡμῶν. Παρ-
αγγείλατε ἐπὶ Βαβυλῶνα πολλοῖς, παντὶ ἐν-
τείνοντι τόξον, [65] παρεμβάλετε ἐπ' αὐτὴν κυ-
κλόθεν· μὴ ἔστω αὐτῆς ἀνασωζόμενος· ἀντα-
πόδοτε αὐτῇ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς, κατὰ πάντα ὅσα
ἐποίησε, ποιήσατε αὐτῇ, ὅτι πρὸς [66] κύριον
30 ἀντέστη θεὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραήλ. Διὰ τοῦτο
πεσοῦνται οἱ νεανίσκοι αὐτῆς ἐν ταῖς πλατείαις
αὐτῆς, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ αὐ-
31 τῆς ῥιφήσονται, [67] εἶπε κύριος. Ἰδοὺ ἐ-
γὼ [68] ἐπὶ σὲ τὴν ὑβρίστριαν, λέγει [69] κύριος·
ὅτι ἥκει ἡ ἡμέρα σου, καὶ ὁ καιρὸς [70] ἐκδικήσε-
32 ώς σου. Καὶ ἀσθενήσει ἡ ὕβρις σου, καὶ πε-
σεῖται. καὶ [71] οὐδεὶς ἔσται ὁ ἀνιστῶν αὐτήν. καὶ ἀνά-
ψω πῦρ ἐν τῷ δρυμῷ [72] αὐτῆς, καὶ καταφά-
33 γεται πάντα τὰ κύκλῳ αὐτῆς. Τάδε λέ-
γει [73] κύριος, Καταδεδυνάστευνται οἱ υἱοὶ Ἰσ-
ραὴλ, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰούδα, ἅμα πάντες οἱ αἰχ-
μαλωτεύσαντες αὐτοὺς, κατεδυνάστευσαν αὐ-
τοὺς, ὅτι οὐκ ἠθέλησαν ἐξαποστεῖλαι αὐτούς.
34 Καὶ ὁ λυτρούμενος αὐτοὺς ἰσχυρὸς, Κύριος παν-
τοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ· κρίσιν κρινεῖ πρὸς τοὺς
ἀντιδίκους αὐτοῦ, ὅπως ἐξάρῃ τὴν γῆν· καὶ παρ-
35 οξυνεῖ τοῖς κατοικοῦσι Βαβυλῶνα, Μά-
χαιραν ἐπὶ τοὺς [74] Χαλδαίους, καὶ ἐπὶ τοὺς κατ-
οικοῦντας Βαβυλῶνα, καὶ ἐπὶ τοὺς μεγιστᾶνας
36 αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τοὺς συνετοὺς αὐτῆς· [75] Μά-
χαιραν ἐπὶ τοὺς μαχητὰς αὐτῆς, καὶ παραλυθή-
σονται· μάχαιραν ἐπὶ τοὺς ἵππους αὐτῶν, καὶ
37 ἐπὶ τὰ ἅρματα αὐτῶν. [76] Μάχαιραν
ἐπὶ τοὺς μαχητὰς αὐτῶν, [77] καὶ ἐπὶ τὸν σύμ-
μικτον τὸν ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ ἔσονται [78] ὡσεὶ γυ-
ναῖκες· μάχαιραν ἐπὶ τοὺς θησαυροὺς [79], καὶ
38 [80] διασκορπισθήσονται. Ἐπὶ τῷ ὕδατι αὐ-
τῆς [81], καὶ καταισχυνθήσονται, ὅτι γῆ τῶν γλυ-
πτῶν ἐστι, καὶ ἐν ταῖς [82] νήσοις, οὗ κατεκαυχῶν-
39 το. Διατοῦτο κατοικήσουσιν ἰνδάλματα
ἐν ταῖς νήσοις, καὶ κατοικήσουσιν ἐν [83] αὐτῇ θυ-
γατέρες σειρήνων, καὶ οὐ μὴ κατοικηθῇ οὐκέτι εἰς τὸν
40 αἰῶνα. Καθὼς κατέστρεψεν ὁ θεὸς Σό-
δομα καὶ Γόμορρα, καὶ τὰς [84] ὁμορούσας αὐταῖς,
εἶπε κύριος, οὐ μὴ κατοικήσει ἐκεῖ ἄνθρω-
πος, καὶ οὐ μὴ [85] παροικήσει ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώ-
41 που. Ἰδοὺ λαὸς ἔρχεται ἀπὸ [86] Βορρᾶ,
καὶ ἔθνος μέγα, καὶ βασιλεῖς πολλοὶ ἐξεγερθή-

45 C. νεμήσονται. 46 C. καὶ ἐν Βασὰν, καὶ ὄρει. 47 Alex. γῇ Γαλαὰδ, καί. 48 Alex. & C. ἐμπλησθήσεται. 49 Alex. & C. φησὶν κύριος, ζητήσουσι. 50 Ald. καταλελειμμένοις. 51 λέγει κύριος C. desunt. 52 Alex. αὐτήν. C. ἐν αὐτῇ. 53 Alex. Ald. C. συνεκλάσθη. 54 Ald. C. Ἐπιθήσονται. quod postea Vatic. l. adscriptum est. 55 Alex. & C. καὶ ἁλώσῃ, καὶ οὐ γνώσῃ ὡς (C. deest) Βαβυλὼν, καὶ (C. deest.) εὑρέθης. 56 Βαβυλὼν Ald. ponit post ἁλώσῃ. 57 Alex. κυρίῳ ἐν γῇ. 58 C. θεῷ τῶν δυνάμεων ἐν. 59 Alex. καὶ ἐραυνήσατε. 60 Alex. ἐξολεθρεύσατε. 61 C. πάντας τοὺς καρποὺς αὐτῆς, καί. 62 Ald. C. ἐν. 63 Alex. ἐκδίκησιν. 64 Alex. αὐτῶν. C. ἡμῶν, ἐκδίκησιν ναοῦ αὐτοῦ. 65 Alex. παρεμβάλατε.

66 Alex. τὸν κύριον. 67 C. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει. 68 Alex. πρὸς σὲ τὴν ὑβρίστιαν. C. πρὸς σὲ ὑπερήφανε. 69 C. κύριος θεὸς τῶν δυνάμεων. 70 Alex. τῆς ἐκδικήσεώς. 71 Alex. & C. οὐκ ἔσται. 72 Ald. αὐτῆς. Τάδε. 73 Ald. C. κύριος τῶν δυνάμεων. 74 C. Χαλδαίους, λέγει κύριος, καί. 75 C. Μάχαιραν ἐπὶ τοὺς μάντεις, καὶ ἄφρονες ἔσονται· μάχαιραν. 76 Μάχαιραν usque ad καὶ, C. desunt. Ald. Μάχαιρα, ut & vers. 36. 77 Alex. καὶ τόν. 78 Alex. & C. ὡς. 79 Alex. Ald. C. αὐτῆς, καί. 80 al. διαρπαγήσονται. 81 Alex. C. ἐπεποίθει. 82 Alex. νήσοις καυχῶντο. 83 C. αὐταῖς. 84 Alex. ὁμορρούσας. 85 Alex. κατοικήσει. 86 Alex. γῆς Βορρᾶ.

σονται

42 σονται ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς. Τόξον καὶ ἐγ-
χειρίδιον ἔχοντες, ἰταμός ἐστι, καὶ οὐ μὴ ἐλεή-
σῃ· [87] ἡ φωνὴ αὐτῶν ὡς θάλασσα ἠχήσει,
ἐφ' ἵπποις ἱππάσονται, παρεσκευασμένοι,
ὥσπερ πῦρ, εἰς πόλεμον, πρὸς σέ, [88] θύγα-
43 τερ Βαβυλῶνος. Ἤκουσε βασιλεὺς Βα-
βυλῶνος τὴν ἀκοὴν αὐτῶν, καὶ παρελύθησαν
αἱ χεῖρες αὐτοῦ· [89] θλίψις κατεκράτησεν αὐ-
44 τοῦ, ὠδῖνες ὡς τικτούσης. Ἰδοὺ ὥσπερ
λέων ἀναβήσεται ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου εἰς [90] Γαιθὰν,
ὅτι ταχέως ἐκδιώξω αὐτοὺς ἀπ' αὐτῆς, καὶ πάν-
τα νεανίσκον [91] ἐπ' αὐτὴν ἐπιστήσω. ὅτι τίς ὥσ-
περ ἐγώ; καὶ τίς ἀντιστήσεταί μοι; καὶ τίς οὗτος
ποιμὴν ὃς στήσεται κατὰ πρόσωπόν μου;
45 Διατοῦτο ἀκούσατε τὴν βουλὴν κυρίου ἣν βεβούλευ-
ται ἐπὶ Βαβυλῶνα, καὶ [92] λογισμοὺς αὐτοῦ οὓς
ἐλογίσατο ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας [93] Χαλδαίους·
ἐὰν μὴ [94] διαφθαρῇ τὰ ἀρνία τῶν προβάτων αὐ-
τῶν, ἐὰν μὴ ἀφανισθῇ [95] νομὴ ἀπ' αὐτῶν.
46 [96] Ὅτι ἀπὸ φωνῆς ἁλώσεως Βαβυλῶνος σει-
σθήσεται ἡ γῆ, καὶ [97] κραυγὴ ἐν ἔθνεσιν ἀκουσθή-
σεται.

Κεφ. κη'. 28.

1 ΤΑ'δε λέγει κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ [1] ἐξεγείρω
ἐπὶ Βαβυλῶνα καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Χαλδαί-
ους [2] ἄνεμον [3] καύσωνα διαφθείροντα.
2 Καὶ ἐξαποστελῶ [4] εἰς Βαβυλῶνα ὑβριστὰς, καὶ
[5] καθυβρίσουσιν αὐτὴν, καὶ λυμανοῦνται τὴν γῆν αὐ-
τῆς. οὐαὶ ἐπὶ Βαβυλῶνα κυκλόθεν ἐν ἡμέρᾳ κα-
3 κώσεως αὐτῆς. [6] Τεινέτω ὁ τείνων τὸ τό-
ξον αὐτοῦ, καὶ περιθέσθω [7] ᾧ ἐστιν ὅπλα [8] αὐ-
τοῦ, καὶ μὴ φείσησθε [9] ἐπὶ τοὺς νεανίσκους αὐ-
τῆς, καὶ ἀφανίσατε πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτῆς.
4 Καὶ πεσοῦνται τραυματίαι ἐν γῇ Χαλδαίων, καὶ
5 κατακεκεντημένοι ἔξωθεν αὐτῆς. [10] Διό-
τι οὐκ ἐχήρευσεν Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδας ἀπὸ [11] θεοῦ
αὐτῶν, ἀπὸ κυρίου παντοκράτορος, ὅτι ἡ γῆ
αὐτῶν ἐπλήσθη ἀδικίας ἀπὸ τῶν ἁγίων Ἰσρα-
6 ήλ. Φεύγετε ἐκ μέσου Βαβυλῶνος, καὶ
ἀνασώζετε ἕκαστος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ μὴ
[12] ἀποῤῥιφῆτε ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτῆς, ὅτι και-
ρὸς ἐκδικήσεως αὐτῆς ἐστι παρὰ κυρίου, ἀν-
ταπόδομα αὐτὸς ἀνταποδίδωσιν αὐτῇ.
7 Ποτήριον χρυσοῦν Βαβυλὼν ἐν χειρὶ κυρίου,
μεθύσκον πᾶσαν τὴν γῆν, ἀπὸ τοῦ οἴνου αὐτῆς
[13] ἐπίοσαν ἔθνη, διατοῦτο ἐσαλεύθησαν·
8 Καὶ ἄφνω ἔπεσε Βαβυλὼν, καὶ συνετρίβη.
θρηνεῖτε αὐτὴν, λάβετε [14] ῥητίνην τῇ
διαφθορᾷ αὐτῆς, [15] εἴπως ἰαθήσεται.
9 Ἰατρεύσαμεν τὴν Βαβυλῶνα, καὶ οὐκ ἰάθη· ἐγκα-
ταλίπωμεν αὐτὴν, καὶ ἀπέλθωμεν ἕκαστος εἰς
τὴν γῆν αὐτοῦ, ὅτι [16] ἤγγικεν εἰς οὐρανὸν τὸ κρί-
10 μα αὐτῆς, ἐξῆρεν ἕως τῶν ἄστρων. Ἐξή-
νεγκε κύριος τὸ κρίμα αὐτοῦ. δεῦτε, καὶ ἀν-
αγγείλωμεν [17] ἐν Σιὼν τὰ ἔργα κυρίου [18] τοῦ
11 θεοῦ ἡμῶν. Παρασκευάζετε τὰ τοξεύ-
ματα, πληροῦτε τὰς φαρέτρας. ἤγειρε κύριος
τὸ πνεῦμα βασιλέως Μήδων, ὅτι εἰς Βαβυλῶ-
να ἡ ὀργὴ αὐτοῦ, τοῦ [19] ἐξολοθρεῦσαι αὐτήν,
ὅτι ἐκδίκησις [20] κυρίου ἐστιν, ἐκδίκησις [21] λαοῦ
12 [22] αὐτοῦ ἐστιν. Ἐπὶ τειχέων Βαβυλῶνος
ἄρατε σημεῖον, ἐπιστήσατε [23] φαρέτρας, [24] ἐ-
γείρατε φυλακὰς, ἑτοιμάσατε ὅπλα, ὅτι [25] ἐν-
εχείρησε, καὶ ποιήσει κύριος [26] ἃ ἐλάλησεν ἐ-
13 πὶ τοὺς κατοικοῦντας Βαβυλῶνα, [27] Κα-
τασκηνοῦντας ἐφ' ὕδασι πολλοῖς, καὶ ἐπὶ [28] πλή-
θη θησαυρῶν αὐτῆς. ἥκει τὸ πέρας σου ἀλη-
14 θῶς [29] εἰς τὰ σπλάγχνα σου. Ὅτι ὤμο-
σε κύριος κατὰ τοῦ βραχίονος αὐτοῦ, Διότι πλη-
ρώσω σε ἀνθρώπων ὡσεὶ ἀκρίδων, καὶ φθέγ-
15 ξονται ἐπὶ σὲ οἱ [30] καταβαίνοντες. [31] Κύ-
ριος ποιῶν γῆν ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ, ἑτοιμάζων
οἰκουμένην ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ, ἐν τῇ συνέσει αὐτοῦ
16 ἐξέτεινε τὸν οὐρανὸν, Εἰς φωνὴν ἔθετο [32] ἦ-

87 *Alex.* φωνὴ αὐτοῦ. 88 *Alex.* & *C.* θυγάτηρ. 89 *C.* θλίψεις κατεκράτησαν αὐτούς. 90 *Alex.* τόπον Αἰθάμ. *C.* τόπον Αἰθάν. *Ald.* Γαμάθ. al. ναυῆ Αἰθάν. 91 *Ald.* ἀπ' αὐτῆς. 92 *Alex.* διαλογισμοὺς οὓς διελογίσατο. 93 *C.* γῆν τῶν Χαλδαίων. al. τὴν γῆν τ. Χ. & deest τοὺς κατοικοῦντας. 94 *Alex.* διαφθείρω. 95 *C.* ἀπ' αὐτῶν νομή. 96 al. Διότι. 97 *C.* κραυγὴ αὐτῆς ἐν.

Cap. 28. 1 *Comp.* ἐξεγείρω. 2 *Sch.* ἀνεπίγραφος· ὁ μὲν Σ. τὴν Ἑβρ. ἔθηκε λέξιν· ἀντὶ τοῦ ἄνεμον καύσωνα, λεκκαβή. δηλοῖ δὲ καιομένην καὶ διεγηγερμένην καρδίαν. ὁ δὲ Ἀκ. καρδίαν ἐπεγειρόντων, ἐξέδωκε. 3 *Ald.* καὶ καύσωνα. 4 *C.* ἐπί. 5 *Ms. Alex.* καθυβριοῦσιν. 6 *Ald. C.* Ἐπ' αὐτῇ (*Ald.* αὐτὴν) τεινέτω. 7 *Ald.* ἃ. 8 *Ald.* αὐτῷ. 9 *Alex.* ἐπὶ νεανίσκους. 10 *Alex.* Διατί. 11 *Alex.* κυρίου θεοῦ αὐτῶν, κυρίου. *Ald.* κυρίου θεοῦ. 12 *Alex.* ἀπεῤῥιφῆται. 13 *Ald.* καὶ ἐπίοσαν. 14 *Alex.* ῥιτίνην. 15 *Ald.* ὅπως. 16 *Alex.* ἤγγεισεν. 17 *Alex. Ald.* εἰς Σιών. 18 *Alex.* θεοῦ ἡμῶν. Παρασκευάσατε. 19 *Alex.* ἐξολεθρεῦσαι. 20 *C.* παρὰ κυρίου. 21 al. ναοῦ. 22 *C.* αὐτοῦ. Ἐπί. 23 φαρέτρας, ἐγείρατε *C.* desunt. 24 *Alex.* ἐγείρετε. 25 *Alex.* ἐνεχείρησεν. 26 *C.* ὅσα. 27 *Ald.* κατασκηνοῦσα. 28 sic & *Alex.* al. πλήθει. 29 *Alex.* ἐπί. 30 *Alex.* καταβαίνοντες. 31 *C.* Ὁ ποιῶν. 32 *Ald. C.* πλῆθος ἤχους.

χος ὕδατος ἐν [33] οὐρανῷ, καὶ ἀνήγαγε νεφέ-
λας ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς, ἀστραπὰς εἰς ὑετὸν
ἐποίησε, καὶ ἐξήγαγε φῶς ἐκ τῶν θησαυρῶν
17 αὐτοῦ. [34] Ἐματαιώθη πᾶς ἄνθρωπος
ἀπὸ γνώσεως, κατῃσχύνθη πᾶς χρυσοχόος
ἀπὸ τῶν γλυπτῶν αὐτοῦ, ὅτι ψευδῆ [35] ἐχώνευσαν,
18 οὐκ ἔστι πνεῦμα ἐν αὐτοῖς. Μάταιά ἐ-
στιν ἔργα μεμωκημένα, ἐν καιρῷ ἐπισκέψεως
19 αὐτῶν ἀπολοῦνται. Οὐ τοιαύτη μερὶς τῷ
Ἰακὼβ, ὅτι ὁ πλάσας τὰ πάντα, αὐτός ἐστι
κληρονομία αὐτοῦ, [36] Κύριος ὄνομα αὐτῷ.
20 Διασκορπίζεις σύ μοι σκεύη πολέμου, [37] καὶ
διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἔθνη, καὶ ἐξαρῶ ἐκ σοῦ βα-
21 σιλεῖς. Καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἵππον καὶ
[38] ἐπιβάτην αὐτοῦ, καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἅρμα-
22 τα καὶ ἀναβάτας αὐτῶν. Καὶ διασκορπιῶ
ἐν σοὶ [39] νεανίσκον καὶ παρθένον, [40] καὶ δια-
23 σκορπιῶ ἐν σοὶ ἄνδρα καὶ γυναῖκα. [41] Καὶ
διασκορπιῶ ἐν σοὶ ποιμένα καὶ τὸ ποίμνιον αὐ-
τοῦ, καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ γεωργὸν καὶ τὸ γεώρ-
γιον αὐτοῦ, καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ [42] ἡγεμόνας
24 καὶ στρατηγούς σου. Καὶ ἀνταποδώσω τῇ
[43] Βαβυλῶνι καὶ [44] πᾶσι τοῖς κατοικοῦσι Χαλδαί-
οις [45] πάσας τὰς [46] κακίας αὐτῶν, ἃς ἐποίη-
σαν ἐπὶ Σιὼν κατ' ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, λέγει κύ-
25 ριος. Ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς σὲ τὸ ὄρος τὸ δι-
εφθαρμένον, τὸ διαφθεῖρον πᾶσαν τὴν γῆν,
καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σὲ, καὶ [47] κατα-
κυλιῶ σε [48] ἐπὶ τῶν πετρῶν, καὶ δώσω σε ὡς ὄ-
26 ρος ἐμπεπυρισμένον. Καὶ οὐ μὴ λάβω-
σιν ἀπὸ σοῦ λίθον εἰς γωνίαν, καὶ λίθον εἰς θε-
μέλιον, ὅτι εἰς ἀφανισμὸν [49] ἔσῃ εἰς τὸν αἰῶνα,
27 λέγει κύριος. Ἄρατε σημεῖον ἐπὶ τῆς γῆς,
σαλπίσατε ἐν ἔθνεσι σάλπιγγι, ἁγιάσατε ἐπ'
αὐτὴν ἔθνη, παραγγείλατε ἐπ' αὐτὴν [50], βα-
σιλεῖς Ἀραρὰτ παρ' ἐμοῦ, καὶ τοῖς [51] Ἀχαναζέ-
οις. ἐπιστήσατε ἐπ' αὐτὴν βελοστάσεις, ἀνα-
βιβάσατε ἐπ' αὐτὴν ἵππον ὡς ἀκρίδων πλῆ-
28 θος. Ἀναβιβάσατε ἐπ' αὐτὴν ἔθνη,
τὸν βασιλέα τῶν Μήδων καὶ πάσης τῆς γῆς, τοὺς
[52] ἡγουμένους αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς στρατηγοὺς [53] αὐ-
29 τοῦ. Ἐσείσθη ἡ γῆ, καὶ ἐπόνεσε, διότι ἐξ-
ανέστη ἐπὶ Βαβυλῶνα λογισμὸς κυρίου, τοῦ θεῖ-
ναι τὴν γῆν Βαβυλῶνος εἰς ἀφανισμὸν, καὶ μὴ
30 κατοικεῖσθαι αὐτήν. Ἐξέλιπε μαχητὴς
Βαβυλῶνος τοῦ πολεμεῖν, [54] καθήσονται ἐκεῖ ἐν
περιοχῇ, ἐθραύσθη ἡ δυναστεία αὐτῶν, ἐγενή-
θησαν ὡσεὶ γυναῖκες. ἐνεπυρίσθη τὰ σκηνώ-
ματα αὐτῆς, συνετρίβησαν οἱ μοχλοὶ αὐ-
31 τῆς. Διώκων εἰς [55] ἀπάντησιν διώκοντος
διώξεται, καὶ ἀναγγέλλων εἰς ἀπάντησιν ἀναγ-
γέλλοντος, τοῦ ἀναγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ Βαβυ-
32 λῶνος, ὅτι ἑάλωκεν ἡ πόλις αὐτοῦ. Ἀπ'
ἐσχάτου τῶν διαβάσεων αὐτοῦ ἐλήφθησαν, καὶ τὰ
[56] συστήματα αὐτῶν [57] ἐνέπρησαν ἐν πυρὶ, καὶ
ἄνδρες αὐτοῦ οἱ πολεμισταὶ ἐξέρχονται.
33 Διότι τάδε λέγει [58] κύριος, Οἶκοι βασιλέως
Βαβυλῶνος, ὡς ἅλων ὥριμος [59] ἀλοηθή-
σονται· ἔτι μικρὸν, καὶ ἥξει ὁ ἀμητὸς αὐτῆς.
34 Κατέφαγέ με, ἐμερίσατό [60] με, κατέλαβέ με
σκότος λεπτὸν, Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς
Βαβυλῶνος κατέπιέ με, ὡς δράκων ἔπλησε
τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς τρυφῆς μου·
35 Ἔξωσάν με οἱ μόχθοι μου καὶ αἱ ταλαιπω-
ρίαι μου εἰς Βαβυλῶνα, ἐρεῖ κατοικοῦσα Σι-
ὼν, καὶ τὸ αἷμά μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Χαλ-
36 δαίους, [61] ἐρεῖ Ἱερουσαλήμ. Διατοῦτο
τάδε λέγει κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ κρινῶ τὴν ἀντίδι-
κόν σου, καὶ [62] ἐκδικήσω τὴν ἐκδίκησίν σου, καὶ
ἐρημώσω τὴν θάλασσαν αὐτῆς, καὶ ξηρανῶ [63] τὴν
37 πηγὴν αὐτῆς. Καὶ ἔσται Βαβυλὼν εἰς [64] ἀ-
38 φανισμὸν, καὶ οὐ κατοικηθήσεται. [65] Ὅ-
τι ἅμα ὡς λέοντες ἐξηγέρθησαν, καὶ ὡς σκύμνοι
39 λεόντων. Ἐν τῇ θερμασίᾳ αὐτῶν δώσω
πότημα αὐτοῖς, καὶ μεθύσω αὐτοὺς, ὅπως κα-
ρωθῶσι, καὶ [66] ὑπνώσωσιν ὕπνον αἰώνιον, καὶ

33 *Alex.* τοῦ οὐρανοῦ. 34 *Alex. Ald. C.* Ἐμωράνθη. 35 *Alex.* ἐχώνευσεν. 36 *C.* Κύριος τῶν δυνάμεων ὄνομα. 37 *Alex.* κἀγὼ. 38 *Alex.* & *C* ἀναβάτην 39 *Alex.* ἄνδρα καὶ γυναῖκα, καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ νεανίσκον καὶ παρθένον. Καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ποιμαίνα. *C.* ἄνδρα καὶ γυναῖκα, καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ πρεσβύτην καὶ παιδίον. καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ νεανίσκον καὶ παρθένον. 40 καὶ usque ad finem versus *Ald.* desunt. 41 Καὶ usque ad καὶ διασκορπιῶ *C.* desunt. 42 *Alex.* ἡγεμόνα 43 *Alex.* Βαβυλωνίᾳ. 44 πᾶσι *C.* deest. 45 *Ald.* καὶ πάσας 46 *Alex.* ἀδικίας. 47 *Alex.* κατακυλίσω σε 48 *Alex. Ald. C.* ἀπὸ τῶν 49 *C.* αἰώνιον ἔσῃ, λέγει 50 *Alex.* & *C.* βασιλείαις Ἀραρὰθ (*C.* Ἀραρὰθ) παρ'. 51 *Alex.* Ἀχαναζαίοις. 52 *Alex.* ἡγεμόνας. 53 *Alex.* αὐτοῦ, καὶ πάσης τῆς γῆς ἐξουσίας αὐτοῦ Ἐσείσθη. 54 *Alex.* καὶ καθήσονται 55 *Alex.* ἀπαντήν 56 *Alex. Ald. C.* συστήματα αὐτοῦ 57 *Alex* ἐνεπρήσθησαν. *C* ἐνεπυρίσθησαν. 58 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Οἶκοι. 59 *Alex. Ald C.* ἀλοηθήσεται. 60 *C* με Ναβουχοδονόσωρ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, κατέλαβέ. 61 *Alex.* καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ. 62 *Alex.* ἐρημώσω τὴν θάλασσαν. 63 *Alex* τὴν γῆν. 64 *C.* ἀφανισμὸν, κατοίκησις δρακόντων, ἀφανισμὸς, συρισμὸς, καὶ οὐ. 65 *Alex.* & *C.* Ὡς λέοντες ἐξηγέρθησαν ἅμα (*C.* deest ἅμα.) *Ald.* Ὅτι ὡς λέοντες ἐξηγέρθησαν ἅμα. 66 *Alex.* ὑπνώσουσιν.

οὐ μὴ

οὐ μὴ [67] ἐξεγερθῶσι, λέγει κύριος.
40 [68] Καὶ καταβίβασον αὐτοὺς ὡς ἄρνας εἰς σφα-
41 γὴν, καὶ ὡς κριοὺς μετ' ἐρίφων. Πῶς
ἑάλω [69] καὶ ἐθηρεύθη τὸ καύχημα πάσης τῆς γῆς;
πῶς ἐγένετο Βαβυλὼν εἰς ἀφανισμὸν ἐν τοῖς
42 ἔθνεσιν; Ἀνέβη ἐπὶ Βαβυλῶνα ἡ θά-
λασσα ἐν ἤχῳ κυμάτων αὐτῆς, [70] καὶ κατεκα-
43 λύφθη, Ἐγενήθησαν αἱ πόλεις αὐτῆς
[71] ὡς γῆ ἄνυδρος καὶ ἄβατος, οὐ κατοικήσει ἐν
αὐτῇ [72] οὐδὲ εἷς, οὐδὲ μὴ καταλύσει ἐν αὐτῇ
44 υἱὸς ἀνθρώπου. Καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ Βαβυ-
λῶνα, καὶ ἐξοίσω ἃ κατέπιεν ἐκ τοῦ στόματος
αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ συναχθῶσι [73] πρὸς αὐτὴν ἔ-
49 τι τὰ ἔθνη, [74] Καὶ ἐν Βαβυλῶνι πεσοῦνται
50 τραυματίαι πάσης τῆς γῆς. [75] Ἀνασωζόμενοι
ἐκ γῆς [76] πορεύεσθε, καὶ μὴ ἵστασθε οἱ μα-
κρόθεν μνήσθητε τοῦ κυρίου, καὶ Ἱερουσαλὴμ ἀνα-
51 βήτω ἐπὶ τὴν καρδίαν [77] ὑμῶν, Ἠσχύν-
θημεν ὅτι ἠκούσαμεν ὀνειδισμὸν ἡμῶν, κατεκά-
λυψεν ἀτιμία τὸ πρόσωπον ἡμῶν, εἰσῆλθον
ἀλλογενεῖς εἰς τὰ ἅγια ἡμῶν, εἰς οἶκον κυρίου.
52 Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος,
καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τὰ γλυπτὰ αὐτῆς, καὶ ἐν πά-
σῃ τῇ γῇ αὐτῆς πεσοῦνται τραυματίαι.
53 Ὅτι ἐὰν ἀναβῇ Βαβυλὼν ὡς ὁ οὐρανός, καὶ ὅτι
ἐὰν [78] ὀχυρώσῃ τὰ τείχη ἰσχύϊ αὐτῆς, παρ'
ἐμοῦ ἥξουσιν [79] ἐξολοθρεύοντες αὐτήν, λέγει κύ-
54 ριος. Φωνὴ κραυγῆς ἐν Βαβυλῶνι, [80] καὶ
συντριβὴ μεγάλη [81] ἐν γῇ Χαλδαίων,
55 Ὅτι ἐξωλόθρευσε κύριος τὴν Βαβυλῶνα, καὶ
ἀπώλεσεν ἀπ' αὐτῆς φωνὴν μεγάλην [82] ἠχοῦ-
σαν ὡς ὕδατα πολλά· ἔδωκεν εἰς ὄλεθρον φω-
56 νὴν αὐτῆς. Ὅτι ἦλθεν ἐπὶ Βαβυλῶνα τα-
λαιπωρία, ἑάλωσαν οἱ μαχηταὶ αὐτῆς, ἐ-
πτόηται τὸ τόξον αὐτῶν, ὅτι ὁ θεὸς ἀνταποδίδω-
57 σιν αὐτοῖς. Κύριος [83] ἀνταποδίδωσι,
καὶ μεθύσει μέθῃ τοὺς ἡγεμόνας αὐτῆς, καὶ τοὺς σο-
φοὺς [84] αὐτῆς, καὶ τοὺς στρατηγοὺς αὐτῆς, λέγει ὁ
βασιλεύς, Κύριος παντοκράτωρ ὄνομα αὐ-
58 τῷ. Τάδε λέγει [85] κύριος, Τεῖχος Βα-
βυλῶνος ἐπλατύνθη, κατασκαπτόμενον κα-
τασκαφήσεται, καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς αἱ ὑψηλαὶ
ἐμπυρισθήσονται, καὶ [86] οὐ κοπιάσουσι λαοὶ εἰς
κενόν, καὶ ἔθνη ἐν ἀρχῇ ἐκλείψουσιν.
59 Ὁ ΛΟΓΟΣ ὋΝ ἘΝΕΤΕΙΛΑΤΟ ΚΥΡΙΟΣ
ἹΕΡΕΜΙΑ ΤΩ ΠΡΟΦΗΤΗ εἰπεῖν τῷ Σαραίᾳ
[87] υἱῷ Νηρείου, υἱοῦ Μαασαίου, ὅτε ἐπορεύετο
παρὰ Σεδεκίου βασιλέως Ἰούδα εἰς Βαβυλῶνα,
ἐν [88] τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ
60 καὶ Σαραίας ἄρχων δώρων. Καὶ ἔγραψεν
[89] Ἱερεμίας [90] πάντα τὰ κακὰ ἃ ἥξει ἐπὶ Βα-
βυλῶνα ἐν [91] βιβλίῳ, πάντας [92] τοὺς λόγους τού-
τους τοὺς γεγραμμένους ἐπὶ Βαβυλῶνα.
61 Καὶ εἶπεν Ἱερεμίας πρὸς Σαραίαν, Ὅταν ἔλ-
θῃς εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ὄψῃ καὶ ἀναγνώσῃ πάν-
62 τας τοὺς λόγους τούτους, Καὶ ἐρεῖς, Κύ-
ριε κύριε, σὺ ἐλάλησας ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον,
τοῦ [93] ἐξολοθρεῦσαι αὐτόν, καὶ τοῦ μὴ εἶναι ἐν
αὐτῷ κατοικοῦντας ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, ὅτι
63 ἀφανισμὸς εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται. Καὶ ἔσται ὅ-
ταν [94] παύσῃ τοῦ ἀναγινώσκειν τὸ βιβλίον τοῦτο,
καὶ ἐπιδήσεις [95] ἐπ' αὐτὸ λίθον, καὶ ῥίψεις αὐ-
64 τὸ εἰς μέσον τοῦ Εὐφράτου, Καὶ ἐρεῖς, Οὕ-
τως [96] καταδύσεται Βαβυλών, [97] καὶ οὐ μὴ ἀνα-
στῇ ἀπὸ προσώπου τῶν [98] κακῶν, ὧν ἐγὼ ἐπάγω
ἐπ' [99] αὐτήν.

---

67 C. ἐγερθῶσιν. 68 *Alex.* & C. Καταβίβασον. 69 C. Σεσὰκ καί. 70 *Ald.* καὶ κατελήφθη C. κατεκαλύφθη. 71 *Alex.* γῆ ἄνυδρος C εἰς ἀφανισμὸν, γῆ ἄνυδρος. 72 *Ald.* υἱὸς ἀνθρώπου οὐδὲ εἷς. C. οὐδείς. 73 *Alex* & C. ἔτι πρὸς αὐτὴν τὰ ἔθνη 74 in C. hæc adduntur, quæ manifesto agnoscuntur magna ex parte a *Theodoreto*, & respondent *vulgatæ*, Καί γε τεῖχος Βαβυλῶνος πεσεῖται ἐξέλθετε ἀπὸ μέσου αὐτῆς λαός μου, καὶ σωζέτω ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἀπὸ ὀργῆς θυμοῦ κυρίου μήποτε ἀπαλωθῇ ἡ καρδία ὑμῶν, καὶ φοβηθῆτε διὰ τὴν ἀκοὴν, ἣ ἀκουσθήσεται ἐν τῇ γῇ, καὶ ἥξει ἐν ἐνιαυτῷ ἡ ἀκοὴ, καὶ μετὰ τὸν ἐνιαυτὸν ἀκοὴ ταλαιπωρία, (istud abest à *Theod.* ut à *vulg.*) καὶ ἀδικία ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ κυριεύων ἐπὶ κυριεύοντα (*Th.* videtur addere, καὶ στράτευμα ἐπὶ στράτευμα.) διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τὰ γλυπτὰ Βαβυλῶνος καὶ πᾶσα ἡ γῆ αὐτῆς αἰσχυνθήσεται, πάντες τραυματίαι αὐτῆς πεσοῦνται ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ εὐφρανθήσονται ἐπὶ Βαβυλῶνα οἱ οὐρανοί, καὶ ἡ γῆ, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, ὅτι ἀπὸ βορρᾶ ἔρχονται πρὸς αὐτὴν ἐξολοθρεύοντες, λέγει κύριος. καί γε Βαβυλὼν πεσεῖν ἐποίησε τοὺς τραυματίας Ἰσραὴλ, καὶ ἐν Βαβυλῶνι &c. 75 C. Ἀνασωζόμενοι ἀπὸ ῥομφαίας πορεύεσθε. 76 *Alex.* πορεύεσθε, μὴ ἵστασθε. 77 *Alex.* ἡμῶν. 78 *Alex.* *Ald.* C. ὀχυρώσῃ ὕψος ἰσχύος αὐτῆς. in margine *l. Vatic.* ad τὰ τείχη, appositum est, ὕψη. 79 *Alex* ἐξολεθρεύοντες. 80 καὶ *Ald.* deest. 81 *Alex.* ἐκ γῆς Χαλδαίων, Ὅτι ἐξωλέθρευσεν. 82 *Ald.* ὡς ἠχοῦσαν. 83 *Alex.* *Ald.* C. ἀνταποδίδωσιν (*Ald.* ἀνταποδιδοὺς C. ἀνταποδίδων) αὐτῇ τὴν ἀνταπόδοσιν, καί. 84 *Alex.* αὐτῆς, λέγει ὁ βασιλεύς. 85 C. κύριος παντοκράτωρ. 86 οὐ C. deest. 87 *Alex.* * υἱοῦ Νηρείου, υἱοῦ Μαασαίου. 88 *Alex.* τῷ τετάρτῳ ἔτει. 89 *Alex.* Ἱηρεμίας. 90 *Ald* ἅπαντα. 91 *Alex.* & C. βιβλίῳ ἑνὶ πάντας. 92 *Alex.* τοὺς λόγους τοὺς ἐγγεγραμμένους. 93 *Alex.* ἐξολεθρεῦσαι. 94 *Alex.* παύσῃ ἀναγιγνώσκων. 95 *Alex.* αὐτῷ. C. ἐπ' αὐτῷ. 96 *Ald.* καταλύσεται. 97 *Alex.* οὐ μή. 98 *Ald.* Χαλδαίων. 99 C. αὐτὴν, καὶ ἐκλείψει. Ἕως τούτου τὰ ῥήματα τοῦ Ἱερεμίου.

Κεφ. κθʹ. 29.

1 [1] ἘΠῚ ΤΟΥ͂Σ ἈΛΛΟΦΎΛΟΥΣ ΤΑ΄ΔΕ
ΛΕ΄ΓΕΙ ΚΥ΄ΡΙΟΣ· Ἰδοὺ ὕδατα [2] ἀναβαίνει
2 ἀπὸ Βοῤῥᾶ, καὶ ἔσαι εἰς χειμάῤῥουν κατακλύζοντα,
καὶ κατακλύσει γῆν καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, πόλιν
καὶ τοὺς [3] κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ. καὶ κεκράξονται οἱ
ἄνθρωποι, καὶ [4] ἀλαλάξουσιν ἅπαντες οἱ κατ-
3 οικοῦντες τὴν γῆν. Ἀπὸ φωνῆς ὁρμῆς αὐ-
τοῦ, ἀπὸ τῶν † ὅπλων τῶν [5] ποδῶν αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ σει-
σμοῦ τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ, [6] ἤχου [7] τροχῶν αὐτοῦ.
οὐκ ἐπέστρεψαν πατέρες [8] ἐφ' υἱοὺς αὐτῶν ἀπὸ
4 ἐκλύσεως χειρῶν αὐτῶν Ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ
[9] ἐπερχομένῃ τοῦ ἀπολέσαι πάντας τοὺς ἀλλο-
φύλους. καὶ ἀφανιῶ τὴν Τύρον, καὶ τὴν Σιδῶ-
να, καὶ πάντας τοὺς καταλοίπους τῆς βοηθείας
αὐτῶν, ὅτι [10] ἐξολοθρεύσει κύριος [11] τοὺς κα-
5 ταλοίπους τῶν [12] νήσων. Ἥκει φαλάκρω-
μα ἐπὶ Γάζαν, [13] ἀπεῤῥίφη Ἀσκάλων, καὶ οἱ
6 κατάλοιποι [14] Ἐνακίμ. Ἕως τίνος [15] κό-
ψεις ἡ [16] μάχαιρα τοῦ κυρίου; ἕως τίνος [17] οὐχ
ἡσυχάσεις; ἀποκατάστηθι εἰς τὸν κολεόν σου, ἀ-
7 νάπαυσαι, καὶ ἐπάρθητι. Πῶς [18] ἡσυ-
χάσει, καὶ κύριος ἐνετείλατο αὐτῇ ἐπὶ τὴν Ἀ-
σκάλωνα, καὶ ἐπὶ τὰς παραθαλασσίους, ἐπὶ τὰς
7 καταλοίπους ἐπεγερθῆναι; [19] ΤΗ͂Ι ἸΔΟΥ-
ΜΑΙ΄Α, τάδε λέγει κύριος, Οὐκ ἔστιν ἔτι σο-
φία ἐν Θαιμὰν, [20] ἀπώλετο βουλὴ ἐκ συνε-
8 τῶν, ᾤχετο σοφία αὐτῶν, Ἠπατήθη
ὁ τόπος αὐτῶν· βαθύνατε [21] εἰς κάθισιν οἱ
κατοικοῦντες ἐν [22] Δαιδὰμ, ὅτι δύσκολα ἐποί-
ησεν· ἤγαγον ἐπ' αὐτὸν ἐν χρόνῳ, ᾧ [23] ἐπε-
9 σκεψάμην ἐπ' αὐτόν. Ὅτι τρυγηταὶ
[24] ἦλθον, οἳ οὐ καταλείψουσί [25] σοι κατάλειμμα·
[26] ὡς κλέπται ἐν νυκτὶ, ἐπιθήσουσι [27] χεῖρα
10 αὐτῶν. [28] Ὅτι ἐγὼ κατέσυρα τὸν Ἡσαῦ,
ἀνεκάλυψα τὰ κρυπτὰ αὐτῶν, κρυβῆναι οὐ
μὴ δύνωνται, ὤλοντο διὰ χεῖρα ἀδελφοῦ αὐ-
11 τοῦ, [29] γείτονός μου, καὶ [30] οὐκ ἔστιν Ὑ-
πολείπεσθαι ὀρφανόν σου, ἵνα ζήσηται· καὶ ἐγὼ ζή-
σομαι, καὶ αἱ [31] χῆραι ἐπ' ἐμὲ [32] πεποίθα-
12 σιν. Ὅτι τάδε [33] εἶπε κύριος, [34] Οἷς
οὐκ ἦν νόμος πιεῖν τὸ ποτήριον, ἔπιον· καὶ σὺ
13 [35] ἀθωωμένη οὐ μὴ [36] ἀθωωθῇς, Ὅτι κατ'
ἐμαυτοῦ ὤμοσα, λέγει κύριος, ὅτι εἰς ἄβα-
τον, καὶ εἰς ὀνειδισμὸν καὶ εἰς [37] κατάρασιν ἔσῃ
ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῆς ἔ-
14 σονται ἔρημοι [38] εἰς αἰῶνα. Ἀκοὴν ἤκου-
σα παρὰ κυρίου, καὶ [39] ἀγγέλους εἰς ἔθνη ἀπέ-
στειλε· Συνάχθητε, καὶ παραγίνεσθε εἰς αὐτὴν,
15 ἀνάστητε εἰς πόλεμον. [40] Μικρὸν [41] ἔ-
δωκά σε ἐν ἔθνεσιν, [42] εὐκαταφρόνητον ἐν
16 ἀνθρώποις. Ἡ παιγνία σου ἐνεχείρησέ σοι,
ἰταμία καρδίας σου κατέλυσε τρυμαλιὰς πε-
τρῶν, συνέλαβεν ἰσχὺν βουνοῦ ὑψηλοῦ. [43] ὅτι ὕ-
ψωσεν ὥσπερ ἀετὸς [44] νοσσιὰν αὐτοῦ, ἐκεῖθεν
17 καθελῶ σε. Καὶ ἔσαι ἡ Ἰδουμαία εἰς ἄ-
βατον, πᾶς ὁ παραπορευόμενος ἐπ' αὐτὴν [45] συ-
18 ριεῖ. Ὥσπερ κατεστράφη Σόδομα καὶ Γό-
μοῤῥα, καὶ αἱ πάροικοι αὐτῆς, εἶπε κύριος
[46] παντοκράτωρ, οὐ μὴ [47] καθίσει ἐκεῖ ἄνθρω-
πος, καὶ οὐ μὴ [48] κατοικήσει ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώ-
19 που. Ἰδοὺ ὥσπερ λέων ἀναβήσεται ἐκ μέ-
σου τοῦ Ἰορδάνου [49] εἰς τόπον Αἰθὰμ, ὅτι ταχὺ
ἐκδιώξω αὐτοὺς ἀπ' αὐτῆς, καὶ τοὺς νεανίσκους
ἐπ' [50] αὐτὴν [51] ἐπιστήσατε· ὅτι τίς ὥσπερ ἐ-
γώ; καὶ τίς ἀντιστήσεταί μοι; καὶ τίς οὗτος
ποιμὴν, ὃς στήσεται κατὰ πρόσωπόν μου;
20 Διατοῦτο ἀκούσατε βουλὴν κυρίου, ἣν ἐβουλεύ-

Cap. 29. 1 *Comp.* Καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν τὸν προφήτην ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους πρὸ τοῦ πατάξαι Φαραὼ τὴν Γάζαν. Hæc uſque ad Τῇ Ἰδουμαίᾳ verſu 7, in *Comp* habentur cap. 47. 2 *Mſ. Alex.* ἀναβαίνει. 3 *Alex.* ἐνοικοῦντας. 4 *Alex.* ἀλαλάξονται πάντες. † leg. ὁπλῶν. 5 *C.* πολλῶν. 6 *Alex. Ald.* καὶ ἤχου. 7 *Alex.* τῶν τροχῶν αὐτοῦ. 8 *Alex.* ἐπὶ. 9 *Alex.* ἐρχομένῃ. 10 *Alex.* ἐξολεθρεύσει κύριος. *C.* ἐξωλόθρευσεν κύριος τοὺς ἀλλοφύλους. 11 *Alex.* τὰς καταλοίπους. 12 *C.* νήσων τῆς Καππαδοκίας. 13 *Alex.* ἀπερρίφη Ἀσκάλων, καὶ τὰ κατάλοιπα. 14 *C.* Ἐμακίμ. 15 al. κόψει. 16 *Alex.* μάχαιρα κυρίου. 17 *Alex.* οὐκ. mox pro κολεὸν. al. κουλεόν. 18 *Alex.* ἡσυχάσεις 19 Hæc habentur in *Comp.* Cap. 49. 20 *Alex.* ἐπώλετο. 21 *Alex. Ald.* & *C.* ἑαυτοῖς (*Ald.* ἑαυτοὺς) εἰς κάθισιν (*Alex.* κάθησιν) 22 *Alex. Ald. C.* Δαιδάν. 23 *Alex.* ἐπισκεψάμην αὐτόν. 24 *Alex. Ald.* ἦλθόν σοι, οὐ καταλείψουσιν. 25 *Alex.* σοι καταλίμματα. 26 *Alex.* & *Ald.* ὥσπερ. *C.* ὡσεὶ. 27 *Alex. Ald. C.* χεῖρας αὐτῶν.

28 *Alex.* Ὅτι ἐγὼ κατηραύνησα. 29 *Alex.* καὶ γίτονος αὐτοῦ. *Ald. C.* καὶ γείτονός μου (*C.* αὐτοῦ.) 30 *Sch.* ἀντίγραφος· κατέλιπεν ὀρφανούς σου, καὶ αἱ χῆραί σου εἰς ἐμὲ ἐλπισάτωσαν. 31 *C.* χῆραί σου ἐπ'. 32 *C.* ἐλπιοῦσι. 33 *Alex.* & *C.* λέγει. 34 *C.* Ἰδοὺ οἷς οὐκ ἔστιν νόμος. 35 *Alex.* ἀθουμένη οὐ μή. 36 *Alex.* ἀθοωθῇς, ὅτι πίνων πίεσαι. Κατ'. *Ald. C.* ἀθωωθῇς, ὅτι πιὼν πίεσαι. Ὅτι κατ'. 37 *Alex.* & *C.* κατάραν. 38 *Alex.* εἰς τὸν αἰῶνα. 39 *Cyrill.* περιοχὴν εἶπεν, οὓς Ἱερεμίας ἀγγέλους· καὶ Σ. δὲ ἀγγελίαν ἐξέδωκε. 40 *Alex.* & *C.* Ἰδοὺ μικρόν. 41 *Alex.* δέδωκα. 42 *Alex. Ald.* καὶ εὐκαταφρόνητον. 43 *Alex.* & *C.* ὅτι ἐὰν ὑψώσεις (*C.* ὑψώσῃς.) *Ald.* ὅτι ὕψωσας. 44 *Alex.* & *C.* νοσσιάν σου· & addit *C.* λέγει κύριος. 45 *C.* ἐκστήσεται, καὶ συριεῖ ἐπὶ πᾶσαν τὴν πληγὴν αὐτῆς. Ὥσπερ. 46 παντοκράτωρ *C.* deeſt. 47 *Alex.* κατοικήσει. 48 *Alex.* καθίσῃ. *C.* ἐνοικήσῃ. 49 *Alex.* εἰς τὸν τόπον Ἠθάμ. *Ald.* εἰς τόπον Ἐμάθ. 50 *C.* αὐτῆς. 51 *Alex.* ἐπιστήσεται.

σαῖο ἐπὶ τὴν Ἰδυμαίαν, καὶ λογισμὸν αὐτοῦ ὃν
ἐλογίσατο ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Θαιμὰν, Ἐ-
ὰν μὴ [52] συμψηφισθῶσι τὰ ἐλάχιστα τῶν προβά-
των, ἐὰν μὴ [53] ἀβατωθῇ ἐπ' [54] αὐτοὺς κατά-
21 λυσις αὐτῶν, [55] Ὅτι ἀπὸ φωνῆς πτώ-
σεως αὐτῶν [56] ἐφοβήθη ἡ γῆ, [57] καὶ κραυγὴ
22 θαλάσσης οὐκ ἠκούσθη. Ἰδοὺ ὥσπερ ἀε-
τὸς [58] ὄψεται, καὶ ἐκτενεῖ τὰς πτέρυγας [59] ἐπ' ὀ-
χυρώματα αὐτῆς. καὶ ἔσται ἡ καρδία τῶν ἰσχυ-
ρῶν τῆς Ἰδυμαίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὡς καρ-
δία γυναικὸς ὠδινούσης.

Κεφ. λ'. 30.

1 [1] Τοῖς υἱοῖς Ἀμμὼν οὕτως εἶπε κύριος, Μὴ
υἱοὶ οὐκ εἰσὶν ἐν Ἰσραὴλ, [2] ἢ παραληψόμενος
οὐκ ἔστιν [3] αὐτοῖς; διατί παρέλαβε [4] Μελχὸλ
τὴν Γαλαάδ, καὶ ὁ λαὸς αὐτῶν ἐν πόλεσιν αὐ-
2 τῶν [5] ἐνοικήσει; Διατοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι
ἔρχονται, [6] φησὶ κύριος, καὶ ἀκουτιῶ ἐπὶ
[7] Ῥαββὰθ θόρυβον [8] πολέμων, καὶ ἔσονται εἰς
ἄβατον καὶ εἰς ἀπώλειαν, καὶ [9] βωμοὶ αὐτῆς ἐν
πυρὶ κατακαυθήσονται, καὶ παραλήψεται Ἰσρα-
3 ὴλ τὴν ἀρχὴν [10] αὐτοῦ. Ἀλάλαξον Ἐσε-
βὼν, ὅτι [11] ὤλετο Γαί· κεκράξατε θυγατέρες
Ῥαββὰθ, περιζώσασθε [12] σάκκους [13] καὶ κόψα-
σθε, ὅτι Μελχὸλ βαδιεῖται ἐν ἀποικίᾳ, οἱ ἱε-
ρεῖς αὐτοῦ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἅμα.
4 [14] Τί ἀγαλλιᾶσθε [15] ἐν τοῖς πεδίοις Ἐνακείμ;
[16] θύγατερ ἰταμίας, ἡ πεποιθυῖα [17] ἐπὶ θη-
σαυροῖς [18], ἡ λέγουσα [19], Τίς εἰσελεύσεται ἐπ'
5 ἐμέ; Ἰδοὺ ἐγὼ φέρω φόβον ἐπὶ σὲ, εἶ-
πε [20] κύριος, ἀπὸ πάσης τῆς [21] περιοίκου σου,
καὶ διασπαρήσεσθε ἕκαστος [22] εἰς τὸ πρόσωπον
28 αὐτοῦ, καὶ οὐκ [23] ἔστιν ὁ συνάγων. [24] ΤΗ͂
ΚΗΔΑ'Ρ [25] ΤΗ͂ ΒΑΣΙΛΙ'ΣΣΗ ΤΗ͂Σ ἈΥ-
ΛΗ͂Σ, ἭΝ ἘΠΑ'ΤΑΞΕ ΝΑΒΟΥΧΟΔΟ-
ΝΟ'ΣΟΡ [26] ΒΑΣΙΛΕΥ'Σ ΒΑΒΥΛΩ͂ΝΟΣ,
οὕτως εἶπε κύριος, [27] Ἀνάστητε, καὶ ἀνάβητε
ἐπὶ Κηδὰρ, καὶ [28] πλήσατε τοὺς υἱοὺς [29] κεδέμ.
29 Σκηνὰς αὐτῶν, καὶ τὰ πρόβατα αὐτῶν [30] λή-
ψονται· ἱμάτια [31] αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ σκεύη
αὐτῶν, καὶ καμήλους [32] αὐτῶν λήψονται ἑαυ-
τοῖς· καὶ [33] καλέσατε ἐπ' αὐτοὺς ἀπώλειαν κυ-
30 κλόθεν. Φεύγετε, λίαν [34] ἐμβαθύνατε
[35] εἰς κάθισιν, καθήμενοι ἐν τῇ αὐλῇ, [36] ὅτι
ἐβουλεύσατο ἐφ' ὑμᾶς βασιλεὺς Βαβυλῶνος
βουλὴν, καὶ [37] ἐλογίσατο λογισμόν.
31 Ἀνάστηθι, [38] καὶ ἀνάβηθι [39] ἐπ' ἔθνος [40] εὐ-
σταθοῦν, καθήμενον εἰς [41] ἀναψυχὴν, οἷς οὐκ
εἰσὶ [42] θύραι, [43] οὐ βάλανοι, οὐ μοχλοὶ,
32 μόνοι καταλύουσι. Καὶ ἔσονται κάμηλοι
αὐτῶν εἰς προνομὴν, καὶ πλῆθος κτηνῶν αὐ-
τῶν εἰς ἀπώλειαν, καὶ λικμήσω αὐτοὺς παντὶ
[44] πνεύματι [45] κεκαρμένους πρὸ προσώπου αὐ-
τῶν, [46] ἐκ παντὸς [47] πέραν αὐτῶν οἴσω τὴν
33 τροπὴν αὐτῶν, εἶπε κύριος. Καὶ ἔ-
σται ἡ αὐλὴ διατριβὴ στρουθῶν, καὶ ἄβατος ἕως
αἰῶνος, οὐ μὴ [48] καθίσῃ ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ
οὐ μὴ [49] κατοικήσει ἐκεῖ υἱὸς [50] ἀνθρώπου.
23 [51] ΤΗ͂ ΔΑΜΑΣΚΩ͂· Κατῃσχύνθη [52] Ἡμὰθ,
καὶ [53] Ἀρφὰθ, ὅτι [54] ἤκουσαν ἀκοὴν πονηρὰν,
ἐξέστησαν, [55] ἐθυμώθησαν, ἀναπαύσασθαι οὐ
24 μὴ δύνωνται. Ἐξελύθη Δαμασκὸς, ἀπε-
στράφη εἰς φυγὴν, τρόμος ἐπελάβετο [56] αὐ-
25 τῆς. Πῶς οὐχὶ [57] ἐγκατέλιπε πόλιν
26 [58] ἐμὴν, κώμην [59] ἠγάπησαν; Δια-
τοῦτο πεσοῦνται νεανίσκοι ἐν πλατείαις σου, καὶ

---

52 *Alex.* συμψηφισθῶσιν. *C.* συμψηφισθῶσι. 53 *C.* βατωθῇ. 54 *Alex.* αὐτῇ. 55 Ὅτι *C.* deest. 56 *Alex.* ἐσείσθη. *Ald.* *C.* ἐσείσθη. 57 *Alex.* & *C.* καὶ κραυγὴ σου ἐν θαλάσσῃ ἠκούσθη. 58 *C.* ἀναβήσεται καὶ ὄψεται. 59 *Ald.* αὐτοῦ ἐπ'.

Cap. 30. 1 Τοῖς, usque ad τοῦ Κηδὰρ, vers. 28. habentur in *Comp.* cap. 49. usque ad versum septimum. 2 *S.* καὶ κληρονόμος οὐκ ἔστιν αὐτῷ. 3 *Alex.* ἐν αὐτοῖς; διότι. *C.* αὐτῷ; διατί. 4 *C.* Μολχὸμ τὸν Γάδ. 5 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐνοικεῖ. 6 *C.* λέγει. 7 *C.* Ῥαββὰθ υἱῶν Ἀμμών. 8 *Alex.* *Ald.* *C.* πολέμου. 9 *Alex.* οἱ βωμοί. 10 *C.* αὐτοῦ, λέγει κύριος. 11 *Alex.* ὤλετο Καί· κεκράξατε. 12 σάκκους *Ald.* deest. 13 *Alex.* καὶ ἐπιλημπτεύεσθαι καὶ κόψασθαι ἐπὶ Μελχὸμ ὅτι ἐν ἀποικίᾳ βαδιεῖται, οἱ. *C.* καὶ ἐπιλυπεῖσθε καὶ κόψασθε ἐπὶ Μολχὸμ, ὅτι ἐν ἀποικίᾳ βαδιεῖται, οἱ. *Ald.* ὅτι Μελχὸλ βαδιεῖται ἐν ἀποικίᾳ, οἱ. 14 *Alex.* & *C.* Ὅτι ἀγαλλιάσῃ. 15 *C.* ἐν Ἐμακείμ. 16 *Alex.* *Ald.* *C.* θυγάτηρ. 17 *Alex.* ἐπὶ τοῖς θησαυροῖς. 18 *Alex.* αὐτῆς, ἡ λέγουσα. *C.* αὐτῆς, λέγουσα. 19 *C.* ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς, Τίς ἐλεύσεται. 20 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων. 21 *Alex.* παροίκου. 22 *Alex.* εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται. 23 *C.* ἔσται ὁ συνάγων τοὺς ἀλωμένους. 24 Hæc habentur in *Comp.* cap. 49. a vers. 28. *Ald.* pro Τῇ, hab. Γῇ. 25 *C.* καὶ τῇ. 26 *Alex.* Ὁ ΒΑΣΙΛΕΥ'Σ. 27 *C.* Ἀνάβητε. 28 *C.* πλήξατε. 29 *Theodor.* οἱ λοιποί, ἀνατολῶν. 30 *Ald* λήψονται ἑαυτοῖς· ἱμάτια. 31 αὐτῶν *Ald.* deest. 32 *Alex.* ἑαυτῶν λήμψονται αὐτοῖς. 33 *Alex.* καλέσατε αὐτούς. 34 *Alex.* & *C.* ἐβαθύνατε. 35 *Alex.* εἰς κάθησιν. 36 *C.* λέγει κύριος, ὅτι. 37 *Alex.* & *C.* ἐλογίσατο ἐφ' ὑμᾶς λογισμόν 38 καὶ *C.* deest. 39 *Alex.* ἐπί. 40 *C.* ἡσυχάζον. 41 *C.* ἀνάψυξιν. 42 *C.* θύραι, οὐ μοχλοί. 43 *Alex.* οὐδέ. & mox ante κάμηλοι ponit οἱ. 44 *Ald.* ἀνέμῳ. 45 *Alex.* κεκαρμένους. *Olymp.* ἄλλα βιβλία ἔχουσι, κεκαρμένους, ἀντὶ τοῦ συγκεχυμένους. 46 *Aq.* ἐκ παντὸς μέρους αὐτῶν. *Th.* ἐκ πάντων μερῶν αὐτῶν. 47 *Alex.* μέρους. 48 *Ald.* κατοικήσει. 49 *Ald.* καθίσῃ. 50 *Ald.* γηγενοῦς. 51 Hæc habentur in *Comp.* cap. 49. a vers. 23. 52 *Ald.* Θημάθ. 53 *C.* Ἀρφάδ. 54 ἤκουσαν *C.* ponit post πονηράν. 55 *Alex.* ἐκοιμήθησαν, ἀναπαύσασθαι. 56 *C.* αὐτῆς, στένωσις καὶ ὀδύναι κατεῖχον αὐτὴν ὡσεὶ ὠδίνουσαν. 57 *Alex.* ἐγκατέλειπαν. *Ald.* ἐγκατέλιπον. 58 *C.* αἰνήν. 59 *C.* ἠγαπημένην.

πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισαί [60] σου πεσοῦνται,
27 [61] φησὶ κύριος. Καὶ καύσω πῦρ ἐν τεί-
χει Δαμασκοῦ, καὶ καταφάγεται ἄμφοδα υἱοῦ
Ἄδερ.

Κεφ. λα'. 31.

1 ΤΗ ΜΩΑΒ οὕτως εἶπε [1] κύριος, Οὐαὶ ἐ-
πὶ [2] Ναβαῦ, ὅτι ὤλετο, ἐλήφθη Καριαθαὶμ,
2 ᾐσχύνθη [3] ἀμὰθ καὶ ἀγάθ. [4] Οὐκ ἔστιν ἔ-
τι ἰατρεία Μωὰβ, γαυρίαμα ἐν Ἐσεβὼν,
ἐλογίσατο ἐπ' αὐτὴν κακά· [5] ἐκόψαμεν αὐ-
τὴν ἀπὸ ἔθνους, καὶ παῦσιν παύσεται. ὄπισθέν
3 σου βαδιεῖται μάχαιρα, Ὅτι φωνὴ κε-
κραγότων ἐξ Ὡρωναὶμ, [6] ὄλεθρον καὶ σύντριμ-
4 μα μέγα. [7] Συνετρίβη Μωὰβ, ἀναγ-
5 γείλατε εἰς Ζόγορα, Ὅτι ἐπλήσθη [8] Ἀ-
λὼθ ἐν κλαυθμῷ. ἀναβήσεται κλαίων ἐν ὁδῷ
Ὡρωναὶμ, κραυγὴν συντρίμματος [9] ἠκούσα-
6 τε. Φεύγετε καὶ σώσατε τὰς ψυχὰς [10] ὑ-
μῶν, καὶ ἔσεσθε ὥσπερ ὄνος ἄγριος ἐν ἐρή-
7 μῳ. Ἐπειδὴ ἐπεποίθεις ἐν [11] ὀχυρώμα-
σί σου, καὶ [12] σὺ συλληφθήσῃ· καὶ ἐξελεύσεται
Χαμὼς ἐν ἀποικίᾳ, καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ, καὶ οἱ
8 ἄρχοντες αὐτοῦ ἅμα. Καὶ ἥξει ὄλεθρος
ἐπὶ πᾶσαν [13] πόλιν, οὐ μὴ σωθῇ, καὶ ἀπολεῖ-
ται ὁ αὐλὼν, καὶ [14] ἐξολοθρευθήσεται ἡ πεδινὴ,
9 καθὼς εἶπε κύριος. Δότε [15] σημεῖα τῇ
Μωὰβ, ὅτι ἁφῇ [16] ἀφθήσεται, καὶ πᾶσαι αἱ
πόλεις αὐτῆς εἰς ἄβατον ἔσονται [17] πόθεν ἔνοικος
10 αὐτῇ; Ἐπικατάρατος ὁ ποιῶν τὰ ἔργα
κυρίου ἀμελῶς, [18] ἐξαίρων μάχαιραν αὐτοῦ
11 ἀφ' αἵματος. Ἀνεπαύσατο Μωὰβ ἐκ
παιδαρίου, καὶ πεποιθὼς [19] ἦν ἐπὶ τῇ δόξῃ
αὐτοῦ, οὐκ ἐνέχεεν ἐξ ἀγγείου εἰς ἀγγεῖον, καὶ
εἰς ἀποικισμὸν οὐκ [20] ᾤχετο· διατοῦτο ἔστη
γεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, καὶ [21] ὀσμὴ αὐτοῦ οὐκ
12 [22] ἐξέλιπε. Διατοῦτο ἰδοὺ [23] ἡμέραι αὐ-
τοῦ ἔρχονται, φησὶ κύριος, καὶ ἀποστελῶ αὐ-
τῷ κλίνοντας, καὶ [24] κλινοῦσιν αὐτὸν, καὶ τὰ
σκεύη αὐτοῦ λεπτυνοῦσι, καὶ [25] τὰ κέρατα αὐ-
13 τοῦ [26] συγκόψουσι, Καὶ καταισχυνθήσε-
ται Μωὰβ ἀπὸ Χαμὼς, ὥσπερ [27] κατῃσχύν-
θη οἶκος Ἰσραὴλ ἀπὸ Βαιθὴλ ἐλπίδος αὐτῶν
14 πεποιθότες [28] ἐπ' αὐτοῖς. Πῶς ἐρεῖτε,
Ἰσχυροί ἐσμεν, καὶ ἄνθρωπος ἰσχύων εἰς [29] τὰ
15 πολεμικά; Ὤλετο Μωὰβ πόλις αὐτοῦ,
καὶ ἐκλεκτοὶ νεανίσκοι αὐτοῦ κατέβησαν εἰς
16 [30] σφαγήν. Ἐγγὺς ἡμέρα Μωὰβ ἐλ-
θεῖν, καὶ πονηρία αὐτοῦ ταχεῖα σφόδρα.
17 Κινήσατε [31] αὐτῷ πάντες κυκλόθεν αὐτοῦ, πάν-
τες [32] εἰδότες ὄνομα αὐτοῦ εἴπατε, Πῶς συν-
ετρίβη βακτηρία εὐκλεὴς, ῥάβδος [33] με-
18 γαλώματος; Κατάβηθι ἀπὸ δόξης,
καὶ κάθισον ἐν ὑγρασίᾳ καθημένη [34]. [35] Δαι-
βὼν ἐκτριβήσεται, ὅτι ὤλετο Μωὰβ, ἀνέβη
εἰς σὲ λυμαινόμενος [36] ὀχύρωμά σου.
19 Ἐφ' ὁδοῦ στῆθι, καὶ ἐπίδε καθημένη [37] ἐν Ἀροὴρ,
καὶ ἐρώτησον φεύγοντα, καὶ [38] σωζόμενον, καὶ εἰ-
20 πὸν, Τί ἐγένετο; Κατῃσχύνθη Μωὰβ,
ὅτι συνετρίβη. ὀλόλυξον καὶ κέκραξον, ἀνάγ-
γειλον ἐν [39] Ἀρνὼν, ὅτι ὤλετο Μωὰβ,
21 Καὶ κρίσις ἔρχεται εἰς τὴν γῆν [40] Μεισὼρ ἐπὶ
Χελὼν, καὶ [41] Ῥεφὰς, καὶ Μωφὰς,
22 Καὶ ἐπὶ Δαιβὼν, καὶ ἐπὶ [42] Ναβαῦ, καὶ ἐπ'
23 οἶκον [43] Δαιβλαθαὶμ, Καὶ ἐπὶ Καρια-
θαὶμ, καὶ [44] ἐπ' οἶκον Γαμὼλ, καὶ ἐπ' οἶκον
24 Μαὼν, Καὶ ἐπὶ Καριὼθ, καὶ ἐπὶ Βοσὸρ,
καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις Μωὰβ τὰς πόῤῥω καὶ
25 τὰς ἐγγύς. Κατεάχθη κέρας Μωὰβ,

---

60 *Alex.* σου, φησὶν κύριος. 61 *C.* ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, φησὶν κύριος τῶν δυνάμεων.

Cap. 31. 1 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 2 *Ald.* Ναβαῦ. *C.* Ναβὼ mox al. Καριαθεὶμ. 3 *Alex.* ἀμὰθ τὸ κεφαλαίωμα, καὶ ἡττήθη. *Ald.* Μασιγαθ καὶ ἡττήθη *C.* τὸ κεφαλαίωμα ἡττήθη. quidam hab ᾐσχύνθη ὀχύρωμα. 4 *Alex* Καὶ γὰρ οὐκ ἔστιν ἔτι ἰατρεία ἐν Μωὰβ, ἀγαυρίαμα. *C.* Οὐκ ἔστιν ἔτι γαυρίαμα Μωάβ. 5 *Ald.* *C.* δεῦτε καὶ (*Ald* deest) ἐκκόψωμεν 6 *Alex.* ὄλεθρος. 7 *C.* συνετρίβη 8 *Alex.* Ἀλαώθ. 9 *C.* ἤκουσα 10 *Alex.* * αὐτῶν. 11 *Alex.* ὀχυρώμασίν σου καὶ συλληφθήσῃ *C.* ὀχυρώμασίν σου, καὶ ἐν τοῖς θησαυροῖς σου, καὶ σὺ ληφθήσῃ. 12 σὺ *Ald.* deest. 13 *Alex.* & *C.* πόλιν, καὶ πόλις (*Alex.* πόλεις) οὐ. 14 *Alex.* ἐξολεθρευθήσεται. 15 *Alex.* σημεῖον τοῦ Μωὰβ, ὅτι ἁφῇ. pro σημεῖον *Aq.* vert. ἄνθος. *S.* βλάστημα. 16 *Alex.* *Ald.* *C.* ἀναφθήσεται 17 *Alex.* ἀπὸ ἐνοικούντων αὐτάς. Ἐπικατάρατος. *C.* παρὰ τὸ μὴ εἶναι οἰκοῦντα ἐν αὐτῇ; Ἐπικατάρατος, 18 *C.* καὶ ἐπικατάρατος ὁ ἐξαίρων. 19 ἦν *C.* deest. 20 *Ald.* *C.* ᾤχοντο. 21 *Ald.* ὀσμήν. 22 *Alex.* ἐκλίπει 23 *Alex.* *Ald.* *C.* ἡμέραι ἔρχονται. 24 *S.* καὶ σειρώσουσιν αὐτὸν, καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐκκενώσουσι. 25 τὰς τὰ κεράσματα ὡς ἐπ' οἴνου ῥηθέντα, Ἀκ. ἐξέδωκε κέρατα ὅπερ ἀρχαῖον ποτηρίου ἐτύγχανεν εἶδος κέρασι γὰρ ἔπινον· ὅθεν καὶ τὸ κεράσαι λέγειν παρέμεινε. *Sch. Olympiodori*, τὴν δόξαν. 26 *C.* συντρίψουσι. 27 *Alex.* καταισχύνθη ὁ οἶκος. 28 *Ald.* *C.* ἐφ' ἑαυτοῖς. 29 *C.* πόλεμον 30 *C.* σφαγὴν, λέγει βασιλεὺς, κύριος τῶν δυνάμεων ὄνομα αὐτῷ. 31 *Alex.* & *C.* αὐτόν. 32 *C.* εἰδότες 33 *C.* μεγαλειώματος. 34 *Alex.* θυγάτηρ Δαιβὼν, ἐκτρίβητε *C.* θυγάτηρ Δεβῶν. 35 *Ald.* Δαιδὰν 36 *Alex.* ὀχυρώματα. 37 *Alex.* ἐν Ἀροήρ. 38 *C* ἀνασωζόμενον. 39 *Alex.* Ἀρνών. 40 *Alex.* τοῦ Μισώρ. 41 *Alex.* ἐπὶ Ῥεφὰς, καὶ Μωφάθ. *C.* Ἰασσὰ καὶ Μωφάθ. 42 *Ald.* Δαδὰν 43 *Alex.* Δεβλαθαὶμ. 44 *Alex.* ἐπὶ οἶκον Γαμῶλα.

καὶ τὸ

καὶ τὸ ἐπίχειρον 45 αὐτοῦ 46 συνετρίβη·
26 Μεθύσατε αὐτὸν, ὅτι ἐπὶ κύριον ἐμεγαλύνθη·
καὶ 47 ἐπικρούσει Μωὰβ ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσται
27 εἰς γέλωτα καὶ αὐτός. 48 Καὶ 49 εἰ μὴ
εἰς γελοιασμὸν ἦν σοι Ἰσραὴλ, καὶ ἐν κλο-
παῖς σου 50 εὑρέθη, ὅτι ἐπολέμεις αὐτόν.
28 Κατέλιπον τὰς πόλεις, καὶ ᾤκησαν ἐν 51 πέ-
τραις οἱ κατοικοῦντες Μωάβ· ἐγενήθησαν 52 ὥσ-
περ περιστεραὶ 53 νοσσεύουσαι ἐν πέτραις,
29 54 στόματι βοθύνου. 55 Καὶ ἤκουσα ὕβριν
Μωαβ, 56 ὕβρισε λίαν ὕβριν αὐτοῦ, καὶ ὑπερ-
ηφανίαν αὐτοῦ· 57 καὶ ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ.
30 Ἐγὼ δὲ ἔγνων 58 ἔργα αὐτοῦ· 59 οὐχὶ τὸ ἱκανὸν
31 60 αὐτῷ οὐχ οὕτως ἐποίησε; Διατοῦτο ἐ-
πὶ Μωὰβ ὀλολύζετε πάντοθεν· βοήσατε ἐπ'
32 ἄνδρας 61 κειράδας αὐχμοῦ. Ὡς κλαυθ-
μὸν Ἰαζὴρ 62 ἀποκλαύσομαί σοι ἄμπελος
63 Ἀσερημά, κλήματά σου διῆλθε θάλασσαν,
64 πόλεις Ἰαζὴρ ἥψαντο, ἐπὶ ὀπώραν σου, 65 ἐ-
πὶ τρυγηταῖς σου ὄλεθρος 66 ἐπέπεσε.
33 67 Συνεψήσθη 68 χαρμοσύνη καὶ εὐφροσύνη 69 ἐκ
τῆς Μωαβίτιδος, καὶ 70 οἶνος ἦν ἐπὶ ληνοῖς
σου· πρωῒ οὐκ 71 ἐπάτησαν, οὐδὲ δείλης οὐκ ἐ-
34 ποίησαν, 72 αἰδέ. Ἀπὸ κραυγῆς Ἐσε-
βὼν 73 ἕως Αἰτὰμ αἱ πόλεις αὐτῶν ἔδωκαν
φωνὴν αὐτῶν, ἀπὸ 74 Ζογὸρ ἕως Ὡρωναΐμ,
καὶ 75 ἀγγελίαν σαλασία, ὅτι καὶ τὸ ὕδωρ 76 Νε-
35 βρεὶν εἰς κατάκαυμα ἔσται. Καὶ ἀπολῶ
τὸν Μωὰβ, φησὶ κύριος, 77 ἀναβαίνοντα ἐπὶ
τὸν βωμὸν, καὶ 78 θυμιῶντα θεοῖς αὐτοῦ.
36 Διατοῦτο καρδία τοῦ Μωὰβ, ὥσπερ αὐλοὶ βομ-
βήσουσι, 79 καρδία μου ἐπ' ἀνθρώπους 80 κει-
ράδας ὥσπερ αὐλὸς βομβήσει· διατοῦτο ἃ πε-
ριεποιήσατο, ἀπώλετο ἀπὸ ἀνθρώπου.
37 Πᾶσαν κεφαλὴν ἐν παντὶ τόπῳ 81 ξυρηθήσον-
ται, καὶ πᾶς πώγων ξυρηθήσεται, καὶ πᾶσαι χεῖ-
ρες κόψονται, καὶ ἐπὶ πάσης ὀσφύος σάκκος.
38 Καὶ ἐπὶ πάντων τῶν δωμάτων Μωὰβ, καὶ 82 ἐ-
πὶ ταῖς πλατείαις 83 αὐτῆς, ὅτι συνέτριψα, 84 φη-
σὶ κύριος, 85 ὡς ἀγγεῖον, οὗ οὐκ ἔστι χρεία αὐ-
39 τοῦ. Πῶς κατήλλαξε; πῶς ἔστρεψε νῶτον
Μωάβ; ᾐσχύνθη, καὶ ἐγένετο Μωὰβ εἰς γέλω-
τα, καὶ ἔγκοτημα πᾶσι τοῖς κύκλῳ 86 αὐτῆς.
40 Ὅτι οὕτως εἶπε 87 κύριος,
41 Ἐλήφθη 88 Καριώθ, καὶ τὰ ὀχυρώματα 89 συν-
42 ελήφθη, Καὶ ἀπολεῖται Μωὰβ ἀπὸ ὄ-
43 χλου, ὅτι ἐπὶ τὸν κύριον ἐμεγαλύνθη. Πα-
γὶς καὶ φόβος καὶ βόθυνος 90 ἐπὶ σὲ 91 καθή-
44 μενος 92 Μωάβ. Ὁ φεύγων ἀπὸ προσ-
ώπου τοῦ φόβου, ἐμπεσεῖται εἰς τὸν βόθυνον· καὶ
ὁ ἀναβαίνων ἐκ τοῦ βοθύνου, 93 καὶ συλληφθήσεται
ἐν τῇ παγίδι· 94 ὅτι ἐπάξω ταῦτα ἐπὶ Μω-
ὰβ 95 ἐν ἐνιαυτῷ ἐπισκέψεως 96 αὐτῶν.

Κεφ. λβ΄. 32. †

15 1 Οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Λά-
βε τὸ ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ ἀκράτου τούτου ἐκ χει-
ρός μου, καὶ ποτιεῖς πάντα τὰ ἔθνη, πρὸς ἃ
16 2 ἐγὼ ἀποστέλλω σε πρὸς αὐτούς. Καὶ
πίονται, καὶ 3 ἐξεμοῦνται, καὶ 4 ἐκμανήσονται
ἀπὸ προσώπου τῆς 5 μαχαίρας, ἧς ἐγὼ ἀπο-

45 Ald. αὐτῶν. 46 C. συνετρίβη, λέγει κύριος· Μεθύσατε. 47 C. ἐπικρούσει. 48 Alex. Καὶ μὴ εἰς γελοιασμόν σοι Ἰσραὴλ εἰ ἐν * κολοπαῖς σου 49 Ald. μή. C. ὑμῖν. 50 C. εὑρέθησαν. 51 Alex. πέτραις οἰκοῦντες. 52 Alex ὡς. 53 Alex. ἐνοσσεύουσαι 54 Alex. βοθύνου στόματι. Ἤκουσα. 55 Καὶ C. deest 56 Alex. ὕβρισεν σφόδρα, καὶ ὕβριν. C ὕβρισε λίαν, καὶ ὕβριν. 57 καὶ Ald deest. 58 Alex. τὰ ἔργα C. λέγει κύριος, ἔργα. 59 Hic Ald repetit versum praecedentem, & priorem partem hujus versus. 60 Alex. αὐτοῦ 61 Alex κιδάρας C κεὶρ ἀρὰς. Theodor. ὁ Σύρ. κεφαλαὶ αὐτῶν κεκαρμέναι, καὶ οἱ πώγωνες αὐτῶν ἐξυρημένοι. 62 Alex. ἀποκλαύσομαι ἄμπελος. 63 C. Σαβαμά. 64 πόλεις usque ad ἐπὶ τρυγηταῖς Ald. desunt 65 Alex. καὶ ἐπί. 66 Alex. C. ἔπεσεν. 67 Alex. Συνεψήθη. C Συνελήφθη. 68 C χαρμονή. 69 C. ἐκ Καρμήλου καὶ ἐκ γῆς Μωαβίτιδος. 70 C. οἶνον ἐπί. 71 Alex. ἐπατήθησαν. 72 C. αἰδὲ δ' Theodor. οὐδέν. 73 Alex. Ald. C ἕως Ἐλεαλὴ, καὶ ἕως Ἰασσὰ (al. addunt, ἕως Ἐτάθ) αἱ πόλεις αὐτῶν. sed C. desunt αἱ πόλεις αὐτῶν. 74 Ald Ζογορά C. Σηγώρ 75 Alex. ἀγγελία σαλισία. C. ἐγγελα σελισία. 76 Alex. Ἐβρείμ Ald. Νεβρείμ. C. Νεμβρείμ. 77 Alex. ἀναβαίνοντα ἐπὶ Μωὰβ, καί. 78 C. θυσιάζοντα. 79 Alex. καὶ καρδία. 80 Alex. κειδάρεις. Ald. C. κεὶρ ἀρὰς 81 Alex. Ald. C. ξυρήσονται. 82 Alex. ἐπὶ πλατείαις. 83 Ald. αὐτῆς ὅλαις κοπετὸς, ὅτι. 84 Ald. C. τὸν Μωὰβ, φησί. 85 Alex. τὸν Μωὰβ ὡς. Ald. καὶ ὡς 86 Alex. αὐτοῦ. 87 Ald. κύριος, ἰδοὺ ὡς ἀετὸς ὁρμήσει καὶ ἐκπετάσει χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ Μωάβ. Ἐλήφθη C. ὡς ἀετὸς πετάσεται, καὶ ἐκτενεῖ τὰς πτέρυγας αὐτοῦ ἐπὶ Μωὰβ Ἐλήφθη 88 Alex. Ἀκκαριώθ. 89 Ald. C. συνελήφθη· καὶ ἔσται ἡ καρδία τῶν δυνατῶν (Ald desunt τῶν δυνατῶν) Μωὰβ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὡσεὶ (Ald. ὡς) καρδία γυναικὸς ὠδινούσης, Καί. 90 Alex. ἐπὶ σοί. 91 al καθήμενον. 92 Alex. Ald. ἐπὶ Μωάβ. C. Μωὰβ, λέγει κύριος. 93 Alex. συλλημφθήσεται 94 Alex. διότι. 95 Ald ὡς ἐν 96 Alex. Ald αὐτῆς. C αὐτῆς, λέγει κύριος, ἐν σκιᾷ Ἐσεβὼν ἐστάθησαν ἀπὸ δυνάμεως φυγόντες, ὅτι πῦρ ἐξῆλθεν ἀπὸ Ἐσεβὼν, καὶ φλὸξ ἀπὸ μέσου Σηὼν, καὶ κατέφαγεν τὸ κλίτος Μωὰβ, καὶ τὴν κορυφὴν υἱῶν Σαών. (al interp. ταραχῆς) οὐαί σοι Μωὰβ, ἀπώλετο ὁ λαὸς Καμὼς, ὅτι ἔλαβον τοὺς υἱούς σου, καὶ τὰς θυγατέρας σου εἰς αἰχμαλωσίαν, καὶ ἐπιστρέψω αἰχμαλωσίαν τοῦ Μωὰβ ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει κύριος Ἕως τούτου τὸ κρίμα τοῦ Μωάβ. hæc etiam magna ex parte a *Theodoreto* allata sunt.

Cap 32. † Hæc habentur in *Comp.* cap. 25. a versu 15. 1 *Ms. Alex.* ΟΣΑ ΕΠΡΟΦΗΤΕΥΣΕΝ ΙΕΡΕΜΙΑΣ ΕΠΙ ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΕΘΝΗ. 2 C ἐξαποστελῶ σε ἐπ'. 3 Ald ἐξεμήσονται. 4 Alex. μανήσονται. 5 Alex. μαχαίρης.

στέλλω

17 στέλλω ἀναμέσον αὐτῶν. Καὶ ἔλαβον τὸ
ποτήριον ἐκ χειρὸς κυρίου, καὶ ἐπότισα [6] τὰ
ἔθνη πρὸς ἃ ἀπέστειλέ με κύριος [7] πρὸς αὐτὰ,
18 Τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὰς πόλεις Ἰούδα, καὶ βα-
σιλεῖς Ἰούδα καὶ ἄρχοντας αὐτοῦ, τοῦ θεῖναι αὐτὰς
εἰς ἐρήμωσιν, καὶ εἰς [8] ἄβατον, καὶ εἰς [9] συριγ-
19 μὸν, Καὶ τὸν Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου,
καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ τοὺς μεγιστᾶνας αὐτοῦ,
20 καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ, Καὶ πάντας τοὺς
[10] συμμίκτους, καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς [11] ἀλ-
λοφύλων, καὶ τὴν Ἀσκάλωνα, καὶ τὴν Γάζαν, καὶ
τὴν Ἀκκάρων, καὶ τὸ ἐπίλοιπον Ἀζώτου,
21 Καὶ τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ τὴν Μωαβῖτιν, καὶ τοὺς υἱοὺς
22 Ἀμμὼν, Καὶ [12] βασιλεῖς Τύρου, καὶ βα-
σιλεῖς Σιδῶνος, καὶ βασιλεῖς [13] τοὺς ἐν τῷ πέ-
23 ραν τῆς θαλάσσης, Καὶ τὴν Δαιδὰν, καὶ τὴν
Θαιμὰν, καὶ τὴν [14] Ῥῶς, καὶ [15] πᾶν περικεκαρμένον
24 κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, [16] Καὶ πάντας τοὺς
[17] συμμίκτους τοὺς καταλύοντας ἐν τῇ ἐρήμῳ,
25 Καὶ πάντας βασιλεῖς [18] Αἰλὰμ, καὶ πάντας
26 βασιλεῖς [19] Περσῶν, Καὶ πάντας βα-
σιλεῖς [20] ἀπὸ ἀπηλιώτου τοὺς πόῤῥω καὶ τοὺς ἐγ-
γὺς, ἕκαστον πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ πά-
σας [21] βασιλείας τὰς ἐπὶ προσώπου τῆς [22] γῆς.
27 Καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς, Οὕτως εἶπε κύριος παντο-
κράτωρ [23], Πίετε, [24] μεθύσθητε, καὶ ἐξεμέσε-
τε, καὶ πεσεῖσθε, καὶ οὐ μὴ ἀναστῆτε ἀπὸ προσώ-
που τῆς μαχαίρας, ἧς [25] ἐγὼ ἀποστέλλω ἀναμέ-
28 σον ὑμῶν. Καὶ ἔσται ὅταν μὴ βούλωνται
δέξασθαι τὸ ποτήριον ἐκ τῆς χειρός σου, ὥστε πι-
εῖν, καὶ ἐρεῖς, Οὕτως εἶπε [26] κύριος, Πίοντες
29 πίεσθε, Ὅτι ἐν πόλει [27] ἐν ᾗ ὠνομά-
σθη τὸ ὄνομά μου [28] ἐπ' αὐτὴν, ἐγὼ ἄρχο-
μαι κακῶσαι, καὶ ὑμεῖς [29] καθάρσει οὐ μὴ καθα-
ρισθῆτε, [30] ὅτι μάχαιραν ἐγὼ [31] καλῶ ἐπὶ πάν-
30 τας τοὺς καθημένους ἐπὶ τῆς [32] γῆς. Καὶ
σὺ προφητεύσεις [33] ἐπ' αὐτοὺς τοὺς λόγους τού-
τους, καὶ ἐρεῖς, Κύριος ἀφ' ὑψηλοῦ χρηματιεῖ,
ἀπὸ τοῦ [34] ἁγίου αὐτοῦ δώσει φωνὴν αὐτοῦ, λό-
γον χρηματιεῖ [35] ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ. καὶ οἵδε
ὥσπερ τρυγῶντες ἀποκριθήσονται· καὶ ἐπὶ
[36] καθημένους ἐπὶ τὴν γῆν ἥκει ὄλεθρος
31 Ἐπὶ μέρος [37] τῆς γῆς, ὅτι κρίσις τῷ κυρίῳ ἐν
τοῖς ἔθνεσι· κρίνεται αὐτὸς πρὸς πᾶσαν σάρ-
κα, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐδόθησαν εἰς μάχαιραν,
32 λέγει κύριος. Οὕτως εἶπε [38] κύριος,
Ἰδοὺ κακὰ ἔρχεται ἀπὸ ἔθνους [39] ἐπὶ ἔθνος, καὶ
λαῖλαψ μεγάλη ἐκπορεύεται ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς.
33 Καὶ ἔσονται τραυματίαι ὑπὸ κυρίου ἐν ἡμέρᾳ
[40] κυρίου, ἐκ μέρους τῆς γῆς, καὶ ἕως εἰς μέρος
τῆς γῆς· [41] οὐ μὴ [42] κατορυγῶσιν, εἰς [43] κόπρια
34 ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς ἔσονται. Ἀλαλάξα-
τε ποιμένες, καὶ [44] κεκράξατε, καὶ κόπτεσθε
οἱ κριοὶ τῶν προβάτων, ὅτι ἐπληρώθησαν αἱ ἡ-
μέραι [45] ὑμῶν εἰς σφαγὴν, καὶ πεσεῖσθε ὥσπερ
35 οἱ κριοὶ οἱ ἐκλεκτοὶ, Καὶ ἀπολεῖται φυ-
γὴ ἀπὸ τῶν ποιμένων, καὶ σωτηρία ἀπὸ τῶν κριῶν
36 τῶν προβάτων. Φωνὴ κραυγῆς τῶν ποι-
μένων, καὶ ἀλαλαγμὸς [46] τῶν προβάτων καὶ τῶν
κριῶν, ὅτι [47] ὠλόθρευσε κύριος τὰ βοσκήμα-
37 τα αὐτῶν· Καὶ παύσεται τὰ [48] κατά-
λοιπα τῆς εἰρήνης ἀπὸ προσώπου ὀργῆς θυμοῦ
38 [49] μου. [50] Ἐγκατέλιπεν ὥσπερ λέων [51] κα-
τάλυμα αὐτοῦ, ὅτι ἐγενήθη ἡ γῆ αὐτῶν εἰς ἄ-
βατον ἀπὸ προσώπου [52] τῆς μαχαίρας τῆς με-
γάλης.

Κεφ. λγ'. 33. †

1 ἘΝ ἈΡΧῊ ΒΑΣΙΛΈΩΣ ἸΩΑΚΕΊΜ ὙΙΟΥ͂ ἸΩΣΊΑ, [1] ἘΓΕΝΉΘΗ Ὁ ΛΌΓΟΣ ΟὟΤΟΣ ΠΑΡᾺ ΚΥΡΊΟΥ·
2 Οὕτως εἶπε κύριος, Στῆθι ἐν αὐλῇ οἴκου κυ-
ρίου, καὶ χρηματιεῖς [2] ἅπασι τοῖς Ἰουδαίοις, καὶ

6 *Ald. C.* πάντα τά. 7 *Alex.* & *C.* ἐπ' αὐτά. 8 *C.* ἀφανισμόν. 9 *C.* συριγμὸν, καὶ εἰς κατάραν, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. 10 *Alex. Ald. C.* συμμίκτους αὐτοῦ. *Aq.* & *S.* addunt, καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς Οὔζ. 11 *Alex.* πάντων τῶν ἀλλοφύλων. *Ald.* ἀλλοφύλων ponit ante τούς. 12 *Alex.* & *C.* πάντας βασιλεῖς. 13 *Victor*, οἱ λοιποὶ τῶν ἑρμηνευτῶν, τῆς νήσου, ἐξέδωκαν. *Theodor.* τῶν νήσων. 14 *C.* Βούζ. 15 *Ald. C.* πάντα. 16 *C.* Καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς Ζαμβρὶ, καί. 17 *Alex.* συμμίκτους αὐτοῦ τούς. 18 *Alex. Ald.* Δαιδάν. *C.* Ἠλάμ. 19 *C.* Μήδων. 20 *Alex.* τοῦ ἀπηλιώτου. 21 *Alex.* τὰς βασιλείας. 22 *C.* γῆς, καὶ βασιλεὺς Σησὰχ πίεται μετ' αὐτούς. Καί. 23 *Ald.* addit, ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 24 *Alex.* καὶ μεθύσθητε καὶ ἐξεμέσατε. 25 ἐγὼ *Ald.* deest. 26 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων. 27 *Alex.* & *C.* ἐφ' ᾗ. 28 *Alex.* ἐπ' αὐτῆς, ἐγὼ ἔρχομαι. 29 *C.* καθαρισμῷ. 30 *C.* οὐ καθαρισθήσεσθε, ὅτι. 31 *Alex.* καλέσω ἐπὶ τούς. 32 *C.* γῆς, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων. 33 *Alex.* τοὺς λόγους τούτους ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς. 34 *Ald.* οἰκητηρίου τοῦ ἁγίου δώσει. *C.* τόπου ἁγίου αὐτοῦ δώσει. 35 *Alex.* ἀπὸ τοῦ τόπου τούτου. καὶ οἵδε ὥσπερ τρυγῶντες. *S.* κατάληγμα. *Aq.* ᾀσμὸν ὥσπερ τρυγῶντες ᾄσονται. 36 *Alex.* πάντας τοὺς καθημένους ἐπὶ τὴν γῆν. al. deest ἐπί. 37 *C.* τὴν γῆν. 38 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων. 39 *Alex.* εἰς. 40 *C.* ἐκείνῃ, ἐκ. 41 *C.* οὐ μὴ θρηνηθήσονται, καὶ οὐ μὴ συναχθήσονται, καὶ οὐ μή. 42 *Alex.* κατορύξωσιν. 43 *Ald.* κοπρίαν. 44 *Alex.* κεκράξετε. 45 *Alex.* ἡμῶν. 46 τῶν προβάτων, καὶ *C.* desunt. al. *interp.* τῶν κριῶν τῶν προβάτων. 47 *Alex.* ὠλέθρευσεν. 48 *C.* καλά. 49 *C.* κυρίου. 50 *Alex.* Κατέλειπέν με ὥσπερ λέων. 51 sic *Ald.* & *C.* sed *Alex.* κάλυμμα. al. καταλείμμα. 52 *Alex.* μαχαίρας.

Cap. 33. † in *Comp.* cap. 26. Primus hic versus al. deest. 1 *Ms. Alex.* ἘΓΕΝΗ. 2 *Alex.* πᾶσι. *C.* παντί.

πᾶσι

πᾶσι [3] τοῖς ἐρχομένοις προσκυνεῖν ἐν οἴκῳ
κυρίου, ἅπαντας τοὺς λόγους, οὓς συνέταξά σοι
[4] χρηματίσαι αὐτοῖς, μὴ ἀφέλῃς ῥῆμα.
3 Ἴσως ἀκούσονται, καὶ ἀποστραφήσονται ἕκαστος
[5] ἀπὸ τῆς ὁδοῦ [6] αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ παύσο-
μαι ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐγὼ λογίζομαι τοῦ ποιῆσαι
αὐτοῖς ἕνεκεν τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων αὐ-
4 τῶν. Καὶ ἐρεῖς, Οὕτως εἶπε κύριος,
Ἐὰν μὴ ἀκούσητέ μου, τοῦ πορεύεσθαι ἐν τοῖς [7] νο-
μίμοις μου οἷς ἔδωκα κατὰ πρόσωπον ὑμῶν,
5 Εἰσακούειν τῶν [8] λόγων τῶν παίδων μου τῶν προφη-
τῶν, οὓς ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς ὄρθρου, καὶ
6 ἀπέστειλα, καὶ οὐκ [9] ἠκούσατέ μου, [10] Καὶ
δώσω τὸν οἶκον τοῦτον ὥσπερ [11] Σηλώ, καὶ τὴν
[12] πόλιν δώσω εἰς κατάραν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι
7 [13] πάσης τῆς γῆς. Καὶ ἤκουσαν οἱ ἱερεῖς,
καὶ οἱ ψευδοπροφῆται, καὶ πᾶς ὁ λαὸς τοῦ Ἱερε-
μίου λαλοῦντος τοὺς λόγους τούτους ἐν οἴκῳ κυ-
8 ρίου. Καὶ ἐγένετο Ἱερεμίου παυσαμένου λα-
λοῦντος πάντα [14] ἃ συνέταξε κύριος αὐτῷ λα-
λῆσαι παντὶ τῷ λαῷ, καὶ [15] συνελάβοσαν αὐ-
τὸν οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ ψευδοπροφῆται, καὶ πᾶς ὁ
9 λαὸς, λέγων, Θανάτῳ ἀποθανῇ, Ὅ-
τι ἐπροφήτευσας τῷ ὀνόματι κυρίου, λέ-
γων, Ὥσπερ [16] Σηλὼ ἔσται ὁ οἶκος οὗτος,
καὶ ἡ πόλις αὕτη ἐρημωθήσεται ἀπὸ [17] κατ-
οικούντων. καὶ ἐξεκκλησιάσθη πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ
10 Ἱερεμίαν ἐν οἴκῳ κυρίου. Καὶ ἤκουσαν οἱ
ἄρχοντες Ἰούδα [18] τὸν λόγον τοῦτον, καὶ ἀνέβη-
σαν ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως εἰς οἶκον κυρίου, καὶ
ἐκάθισαν ἐν προθύροις [19] πύλης τῆς καινῆς.
11 Καὶ εἶπαν οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ ψευδοπροφῆται πρὸς
τοὺς ἄρχοντας, καὶ παντὶ τῷ λαῷ, Κρίσις θανά-
του τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ, ὅτι ἐπροφήτευσε κατὰ τῆς
πόλεως ταύτης, καθὼς ἠκούσατε ἐν τοῖς ὠσὶν ὑ-
12 μῶν. Καὶ εἶπεν Ἱερεμίας πρὸς [20] τοὺς
ἄρχοντας, καὶ παντὶ τῷ λαῷ, λέγων, Κύριος
ἀπέστειλέ με προφητεῦσαι ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦτον,
καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην πάντας τοὺς [21] λό-
13 γους οὓς ἠκούσατε. Καὶ νῦν βελτίους ποιή-
σατε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν, καὶ τὰ ἔργα ὑμῶν, καὶ
[22] ἀκούσατε τῆς φωνῆς [23] κυρίου, καὶ παύσεται κύ-
ριος ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐλάλησεν ἐφ' ὑμᾶς.
14 Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐν χερσὶν ὑμῶν, ποιήσατέ μοι ὡς
15 [24] συμφέρει, καὶ ὡς βέλτιον ὑμῖν. Ἀλλ'
ἢ γνόντες γνώσεσθε, ὅτι εἰ ἀναιρεῖτέ με, αἷμα
ἀθῷον [25] δίδοτε ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν
ταύτην, καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ· ὅτι
ἐν ἀληθείᾳ [26] ἀπέσταλκέ με κύριος πρὸς ὑ-
μᾶς λαλῆσαι εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν πάντας τοὺς λό-
16 γους τούτους. Καὶ [27] εἶπον οἱ ἄρχοντες καὶ
πᾶς ὁ λαὸς πρὸς τοὺς ἱερεῖς [28] καὶ πρὸς τοὺς ψευ-
δοπροφήτας, Οὐκ ἔστι τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ κρί-
σις θανάτου, ὅτι ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ
17 ἡμῶν ἐλάλησε πρὸς ἡμᾶς. Καὶ ἀνέστη-
σαν ἄνδρες τῶν πρεσβυτέρων τῆς γῆς, καὶ εἶπαν
18 πάσῃ τῇ συναγωγῇ τοῦ [29] λαοῦ, Μι-
χαίας ὁ Μωραθίτης [30] ἦν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἐζεκίου
βασιλέως Ἰούδα, καὶ εἶπε παντὶ τῷ λαῷ Ἰούδα,
[31] Οὕτως εἶπε [32] κύριος, Σιὼν ὡς ἀγρὸς ἀ-
ροτριαθήσεται, καὶ Ἱερουσαλὴμ [33] εἰς ἄβατον ἔ-
σται, καὶ τὸ ὄρος τοῦ οἴκου [34] εἰς ἄλσος δρυμοῦ.
19 Μὴ [35] ἀνελὼν ἀνεῖλεν αὐτὸν [36] Ἐζεκίας καὶ
πᾶς Ἰούδα; [37] οὐχ [38] ὅτι [39] ἐφοβήθησαν τὸν κύ-
ριον, καὶ [40] ὅτι [41] ἐδεήθησαν τοῦ [42] προσώπου
κυρίου, καὶ ἐπαύσατο κύριος ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν
ἐλάλησεν ἐπ' αὐτούς; καὶ ἡμεῖς ἐποιήσαμεν κα-
20 κὰ μεγάλα ἐπὶ [43] ψυχὰς ἡμῶν. Καὶ
ἄνθρωπος ἦν προφητεύων [44] τῷ ὀνόματι κυ-
ρίου, Οὐρίας υἱὸς Σαμαίου ἐκ Καριαθιαρὶμ, καὶ
ἐπροφήτευσε περὶ τῆς [45] γῆς ταύτης κατὰ πάντας
21 τοὺς λόγους [46] Ἱερεμίου· Καὶ ἤκουσεν ὁ βα-
σιλεὺς Ἰωακεὶμ καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες πάντας
τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ [47] ἐζήτουν ἀποκτεῖναι αὐ-
τόν· καὶ ἤκουσεν [48] Οὐρίας, καὶ εἰσῆλθεν εἰς Αἴ-
22 γυπτον. Καὶ ἐξαπέστειλεν ὁ βασιλεὺς

3 C. Ἰούδα τοῖς, & desunt τοῖς Ἰουδαίοις, καὶ πᾶσι. 4 Alex. αὐτοῖς χρηματίσαι. 5 Alex. ἀπ' ὁδοῦ. 6 Alex. & C. αὐτῶν. 7 Alex. νόμοις. 8 Alex. λόγων μου καὶ τῶν. 9 Alex. εἰσηκούσατε. 10 Καὶ C. deest. 11 Alex. Ald. Σηλώμ. 12 Alex. & C. πόλιν ταύτην δώσω. 13 πάσης C. deest. 14 Alex. & C. ὅσα συνέταξε αὐτῷ κύριος. 15 C. συνέλαβον. 16 Alex. Ald. Σηλώμ. 17 Alex. ἐνοικούντων. καὶ ἐξεκκλησιάσθη. 18 Alex. & C. τῶν λόγων τούτων. 19 Alex. Ald. C. πύλης κυρίου τῆς. 20 C. πάντας τούς. 21 Alex. λόγους τούτους οὕς. 22 Alex. ἀκούσετε. 23 Ald. C. κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν (Ald. deest.) 24 C. συμφέρει ὑμῖν, καί.

25 Ald. C. ὑμεῖς δίδοτε. 25 Alex. ἀπέστειλέν. 27 Alex. εἶπαν. 28 Alex. καὶ τούς. 29 C. λαοῦ, λέγοντες. 30 C. ἦν προφήτης ἐν. 31 Alex. & C. λέγων, Οὕτως. 32 C. κύριος τῶν δυνάμεων. 33 Alex. Ald. C. ὡς (C. εἰς) ὀπωροφυλάκιον ἔσται, καί. ut Mich. cap. 3. 34 Alex. ὡς. C. ἔσται εἰς. 35 Alex. ἀνέρων. Ald. C. ἀναιρῶν. 36 C. Ἐζεκίας, καὶ πᾶς Ἰούδα. 37 Alex. & C. οὐχί. 38 ὅτι C. deest. 39 al. ἐφοβήθη. 40 ὅτι C. deest. 41 al. ἐδεήθη. 42 Alex. προσώπου αὐτοῦ. 43 Alex. ψυχαῖς. 44 Alex. Ald. ἐπὶ τῷ. C. deest. 45 C. πόλεως ταύτης, καὶ περὶ τῆς γῆς. 46 Alex. Ἱερεμίου. 47 C. ἐζήτησαν. 48 C. Οὐρίας, καὶ ἐφοβήθη, καὶ ἔφυγε, καί.

23 ἄνδρας [49] εἰς Αἴγυπτον, [50] Καὶ [51] ἐξή-
γαγοσαν αὐτὸν ἐκεῖθεν, καὶ [52] εἰσηγάγοσαν
αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν
ἐν [53] μαχαίρᾳ, καὶ ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὸ [54] μνῆ-
24 μα υἱῶν [55] λαοῦ αὐτοῦ. Πλὴν χεὶρ Ἀχι-
κὰμ υἱοῦ Σαφὰν ἦν μετὰ [56] Ἰερεμίου, τοῦ μὴ πα-
ραδοῦναι αὐτὸν εἰς χεῖρας τοῦ λαοῦ, [57] μὴ ἀνε-
λεῖν αὐτόν.

Κεφ. λδʹ. 34.

2 [1] Οὕτως εἶπε κύριος, [2] Ποίησον σεαυτῷ
δεσμοὺς καὶ κλοιούς, καὶ [3] περίθου περὶ τὸν τράχη-
3 λόν σου. Καὶ ἀποστελεῖς αὐτοὺς πρὸς βα-
σιλέα Ἰδουμαίας, καὶ πρὸς [4] βασιλέα Μωάβ,
καὶ πρὸς βασιλέα υἱῶν Ἀμμών, καὶ πρὸς [5] τὸν
βασιλέα Τύρου, καὶ πρὸς βασιλέα Σιδῶνος,
ἐν χερσὶν [6] ἀγγέλων αὐτῶν τῶν ἐρχομένων [7] εἰς
ἀπάντησιν αὐτῶν [8] εἰς Ἰερουσαλὴμ πρὸς Σεδε-
4 κίαν βασιλέα Ἰούδα. Καὶ συντάξεις αὐ-
τοῖς πρὸς τοὺς κυρίους αὐτῶν εἰπεῖν, Οὕτως
εἶπε [9] κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, Οὕτως ἐρεῖτε
5 [10] πρὸς τοὺς κυρίους ὑμῶν, [11] Ὅτι ἐγὼ ἐ-
ποίησα τὴν [12] γῆν ἐν τῇ ἰσχύϊ μου τῇ μεγάλῃ,
καὶ ἐν τῷ [13] ἐπιχείρῳ μου τῷ ὑψηλῷ, καὶ δώ-
σω αὐτὴν ᾧ ἐὰν δόξῃ ἐν ὀφθαλμοῖς μου.
6 [14] Ἔδωκα τὴν γῆν [15] τῷ Ναβουχοδονόσορ βα-
σιλεῖ Βαβυλῶνος δουλεύειν αὐτῷ, καὶ τὰ θη-
8 ρία τοῦ ἀγροῦ ἐργάζεσθαι αὐτῷ. [16] Καὶ τὸ
ἔθνος καὶ ἡ βασιλεία, ὅσοι [17] ἐὰν μὴ ἐμβά-
λωσι τὸν τράχηλον αὐτῶν [18] ὑπὸ τὸν ζυγὸν βα-
σιλέως Βαβυλῶνος, [19] ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν [20] λι-
μῷ ἐπισκέψομαι αὐτούς, εἶπε κύριος, [21] ἕως
9 ἐκλίπωσιν ἐν χειρὶ αὐτοῦ. Καὶ ὑμεῖς μὴ ἀ-
κούετε τῶν ψευδοπροφητῶν ὑμῶν, καὶ τῶν μαντευομέ-
νων ὑμῖν, καὶ τῶν ἐνυπνιαζομένων ὑμῖν, καὶ τῶν οἰωνι-
σμάτων ὑμῶν, καὶ τῶν φαρμακῶν ὑμῶν, τῶν λεγόν-
των, Οὐ μὴ ἐργάσησθε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος.
10 Ὅτι ψευδῆ αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν, πρὸς
τὸ μακρῦναι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς [22] ὑμῶν.
11 Καὶ τὸ ἔθνος [23] ὃ ἐὰν εἰσαγάγῃ τὸν τράχηλον
αὐτοῦ ὑπὸ τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυλῶνος,
καὶ ἐργάσηται αὐτῷ, καὶ [24] καταλείψω αὐτὸν ἐ-
πὶ τῆς γῆς [25] αὐτοῦ, καὶ ἐργᾶται [26] αὐτῷ, καὶ ἐν-
12 οικήσει ἐν αὐτῇ. Καὶ πρὸς Σεδεκίαν βα-
σιλέα Ἰούδα ἐλάλησα κατὰ πάντας τοὺς λόγους τού-
τους, λέγων, Εἰσαγάγετε τὸν τράχηλον [27] ὑ-
μῶν, καὶ [28] ἐργάσασθε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶ-
14 νος, Ὅτι ἄδικα αὐτοὶ προφητεύουσιν
ὑμῖν, [29] ὅτι οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς, φησὶ κύριος,
καὶ προφητεύουσι [30] τῷ ὀνόματί μου ἐπ᾽ ἀδίκῳ,
πρὸς τὸ [31] ἀπολέσαι ὑμᾶς, καὶ ἀπολεῖσθε ὑ-
μεῖς, καὶ οἱ προφῆται ὑμῶν, οἱ προφητεύοντες
16 ὑμῖν ἐπ᾽ ἀδίκῳ [32] ψευδῆ. [33] Ὑμῖν,
[34] καὶ παντὶ τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἐ-
λάλησα, λέγων, Οὕτως εἶπε κύριος, Μὴ
ἀκούετε τῶν λόγων τῶν προφητῶν, τῶν προ-
φητευόντων ὑμῖν [35], λεγόντων, Ἰδοὺ σκεύη
οἴκου κυρίου [36] ἐπιστρέψει [37] ἐκ Βαβυλῶνος·
[38] ὅτι ἄδικα αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν.
17 [39] Οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς.
18 [40] Εἰ προφῆταί εἰσι, [41] καὶ εἰ ἔστι λόγος κυ-

---

49 C. Ἐλιακὶμ υἱὸν Ἀχοβώρ, καὶ ἄνδρας μετ᾽ αὐτοῦ εἰς. 50 *Alex.* Καὶ συνελάβοσαν αὐτόν, καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν ἐκεῖθεν, καὶ εἰσήγαγον. 51 *Ald.* C. ἐξήγαγον. 52 *Ald.* C. εἰσήγαγον. 53 *Alex.* μαχαίρῃ. 54 *Alex.* μνημεῖον. 55 C. λαοῦ, τοῦ. 56 *Alex.* Ἰηρεμίου. 57 *Alex.* τοῦ μή.

Cap. 34. † Hoc in *Comp.* est cap. 27. 1 In *Comp.* & apud *Theodor.* hæc antecedunt, Ἐν ἀρχῇ τῆς βασιλείας Ἰωακὶμ υἱοῦ Ἰωσίου βασιλέως Ἰούδα, ἐγένετο τὸ ῥῆμα τοῦτο πρὸς Ἰερεμίαν παρὰ κυρίου, λέγων. 2 *Alex.* Ποίησον δεσμούς. 3 C. περίθες. 4 *Alex.* τὸν βασιλέα. 5 *Alex.* βασιλέα. 6 *Alex.* τῶν ἀγγέλων. 7 εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν C. desunt. *Sch* ἐξ ἀνεπιγράφου· τὸ, εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν, ὠβέλισται μέν, δηλοῦν δὲ ἔοικεν, εἰς πρεσβείαν αὐτῶν. 8 C. ἐν. 9 C. κύριος τῶν δυνάμεων ὁ. 10 *Alex.* τοῖς κυρίοις. 11 Ὅτι C. deest. 12 C. γῆν, καὶ ἀνθρώπους, καὶ τὰ κτήνη τὰ ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς ἐν. 13 *Ald.* C. βραχίονι. 14 C. Καὶ νῦν ἐγὼ ἔδωκα πᾶσαν τὴν γῆν τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ. 15 *Alex.* πᾶσαν τῷ. 16 In *Compl.* hæc præcedunt, Καὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ, καὶ τῷ υἱῷ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ἕως τοῦ ἐλθεῖν καιρὸν τῆς γῆς αὐτοῦ καί γε αὐτοῦ. Καὶ δουλεύσουσιν αὐτῷ ἔθνη πολλά, καὶ βασιλεῖς μεγάλοι. καὶ τὸ ἔθνος, καὶ ἡ βασιλεία, ὅσοι ἂν μὴ ἐδούλευσαν Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ τῆς Βαβυλῶνος, καὶ ὅσοι ἂν μὴ ἐμβάλωσιν. *Sym.* καὶ ὑποτάξουσιν αὐτὸν εἰς δουλείαν ἔθνη πολλά. 17 *Alex.* ἄν. 18 *Alex.* ὑπὸ ζυγόν. 19 *Alex.* καὶ δουλεύσωσιν αὐτῷ, ἐν μαχαίρᾳ πεσοῦνται, καὶ ἐν. 20 *Alex.* λειμῷ. C. λοιμῷ, καὶ λιμῷ. 21 *Alex.* & C. ἕως ἄν. 22 *Ald.* αὐτοῦ. C. ὑμῶν, καὶ ἵνα ἐκβάλω ὑμᾶς, καὶ ἀπολεῖσθε. 23 *Alex.* ὅσοι ἂν εἰσαγάγωσιν τὸν τράχηλον αὐτῶν. 24 C. καὶ καταλείψω αὐτό. 25 C. αὐτοῦ, λέγει κύριος, καί. 26 C. αὐτήν. 27 Post ὑμῶν in C. hæc sequuntur, ὑπὸ ζυγὸν τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ ἐργάσασθε αὐτῷ καὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ, καὶ ζῆτε. ἵνα τί ἀποθνήξεσθε σὺ καὶ ὁ λαός σου ἐν μαχαίρᾳ, καὶ ἐν λιμῷ, καὶ ἐν λοιμῷ, ὡς ἐλάλησε κύριος κατὰ ἔθνους, ὃ οὐκ ἐδούλευσεν τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος; μὴ ἀκούσητε τὰ ῥήματα τῶν προφητῶν, λεγόντων ὑμῖν, μὴ δουλεύητε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, ὅτι ἄδικα &c. 28 *Alex.* ἐργάζεσθαι. 29 ὅτι C. deest. 30 *Alex.* ἐπὶ τῷ. 31 *Alex.* ἀπολέσθαι. 32 ψευδῆ *Ald.* ponit ante ἐπ᾽. C. ψευδῆ. 33 Ὑμῖν C. deest. 34 C. καὶ τοῖς ἱερεῦσι, καὶ παντὶ τῷ λαῷ τούτῳ ἐλάλησα. 35 *Alex.* ψευδῆ, καὶ λεγόντων. 36 *Alex.* ἐπιστρέφει. *Ald.* deest. 37 *Ald.* ἐπί. 38 C. νῦν ταχέως, ὅτι. 39 C. hic addit, Μὴ ἀκούετε αὐτῶν, ἀλλὰ δουλεύετε τῷ βασιλεῖ τῆς Βαβυλῶνος, καὶ ζῆτε· ἵνα τί ἔσται ἡ πόλις εἰς ἐρήμωσιν. 40 *Alex.* Καὶ εἰ. 41 *Alex.* καὶ ἔστιν.

ρίου ἐν

ρίου ἐν αὐτοῖς, [42] ἀπαντησάτωσάν μοι, ὅτι οὕ-
19 τως εἶπε κύριος. Καὶ τῶν ἐπιλοίπων
σκευῶν, ὧν οὐκ ἔλαβε βασιλεὺς Βαβυ-
20 λῶνος, ὅτε ἀπῴκισε τὸν Ἰεχονίαν ἐξ Ἱερουσα-
22 λήμ. Εἰς Βαβυλῶνα εἰσελεύσεται, λέ-
γει κύριος.

Κεφ. λε΄. 35. †

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει [1] Σεδεκία
βασιλέως Ἰούδα [2] ἐν μηνὶ τῷ πέμπτῳ, εἶπέ
μοι Ἀνανίας υἱὸς Ἀζὼρ ὁ ψευδοπροφήτης [3] ἀ-
πὸ Γαβαὼν ἐν οἴκῳ κυρίου, κατ᾽ ὀφθαλμοὺς τῶν
2 ἱερέων, καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, λέγων, Οὕ-
τως εἶπε [4] κύριος, Συνέτριψα τὸν ζυγὸν τοῦ
3 βασιλέως Βαβυλῶνος. Ἔτι [5] δύο ἔτη
ἡμερῶν [6] καὶ ἐγὼ ἀποστρέψω εἰς τὸν τόπον τοῦτον
4 [7] τὰ σκεύη οἴκου κυρίου, Καὶ [8] Ἰεχονίαν,
καὶ τὴν ἀποικίαν Ἰούδα, ὅτι [9] συντρίψω τὸν ζυ-
5 γὸν βασιλέως Βαβυλῶνος. Καὶ εἶπεν
Ἱερεμίας [10] πρὸς Ἀνανίαν κατ᾽ ὀφθαλμοὺς
παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ κατ᾽ ὀφθαλμοὺς [11] τῶν ἱερέων τῶν
6 ἑστηκότων ἐν οἴκῳ κυρίου, Καὶ εἶπεν Ἱε-
ρεμίας, Ἀληθῶς [12] οὕτω ποιήσαι κύριος, στή-
σαι [13] τὸν λόγον σου ὃν σὺ προφητεύεις, τοῦ ἐπι-
στρέψαι τὰ σκεύη οἴκου κυρίου καὶ πᾶσαν τὴν ἀπο-
οικίαν [14] ἐκ Βαβυλῶνος εἰς τὸν τόπον [15] τοῦ-
7 τον. Πλὴν ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου, ὃν
ἐγὼ λέγω εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν καὶ εἰς τὰ ὦτα παν-
8 τὸς τοῦ λαοῦ. Οἱ προφῆται οἱ γεγονότες
πρότεροί μου καὶ πρότεροι ὑμῶν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος,
καὶ ἐπροφήτευσαν ἐπὶ γῆς πολλῆς, καὶ ἐπὶ βα-
σιλείας [16] μεγάλας [17] εἰς πόλεμον.
9 Ὁ προφήτης ὁ προφητεύσας εἰς εἰρήνην,
ἐλθόντος τοῦ [18] λόγου, γνώσονται τὸν προ-
φήτην ὃν ἀπέστειλεν αὐτοῖς κύριος ἐν πί-
10 στει. Καὶ ἔλαβεν [19] Ἀνανίας ἐν ὀφθαλ-
μοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ τοὺς κλοιοὺς ἀπὸ τοῦ τραχή-
11 λου Ἱερεμίου, καὶ συνέτριψεν αὐτούς. Καὶ
εἶπεν Ἀνανίας κατ᾽ ὀφθαλμοὺς παντὸς τοῦ λαοῦ,
λέγων, [20] Οὕτως εἶπε κύριος, Οὕτως συν-
τρίψω τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυλῶνος [21] ἀπὸ
τραχήλων πάντων τῶν ἐθνῶν. καὶ ᾤχετο Ἱερεμίας
12 εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο λόγος
κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν, μετὰ τὸ συντρίψαι Ἀνα-
νίαν τοὺς κλοιοὺς ἀπὸ τοῦ τραχήλου [22] αὐτοῦ, λέ-
13 γων, Βάδιζε, καὶ εἰπὸν πρὸς Ἀνανίαν,
λέγων, Οὕτως εἶπε κύριος, Κλοιοὺς ξυλίνους
συνέτριψας, καὶ ποιήσω [23] ἀντ᾽ αὐτῶν κλοιοὺς σι-
14 δηροῦς. Ὅτι οὕτως εἶπε [24] κύριος, Ζυγὸν
σιδηροῦν [25] ἔθηκα ἐπὶ τὸν τράχηλον πάντων τῶν
ἐθνῶν, ἐργάζεσθαι τῷ βασιλεῖ [26] Βαβυλῶνος.
15 Καὶ εἶπεν Ἱερεμίας τῷ Ἀνανίᾳ, [27] Οὐκ ἀπέ-
σταλκέ σε κύριος, [28] καὶ πεποιθέναι ἐποίησας
16 τὸν λαὸν τοῦτον ἐπ᾽ ἀδίκῳ. Διατοῦτο οὕτως
εἶπε κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστέλλω σε ἀπὸ προσ-
ώπου τῆς γῆς, τούτῳ [29] τῷ ἐνιαυτῷ [30] ἀποθα-
17 νῇ. Καὶ ἀπέθανεν [31] ἐν τῷ [32] μηνὶ τῷ
ἑβδόμῳ.

Κεφ. λς΄. 36.

1 ΚΑὶ οὗτοι οἱ λόγοι τῆς βίβλου οὓς ἀπέστειλεν
Ἱερεμίας [1] ἐξ Ἱερουσαλὴμ πρὸς τοὺς πρεσβυ-
τέρους [2] τῆς ἀποικίας, καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς, καὶ
πρὸς τοὺς ψευδοπροφήτας, [3] ἐπιστολὴν εἰς Βα-
βυλῶνα τῇ ἀποικίᾳ, καὶ πρὸς [4] ἅπαντα τὸν λαόν,
2 Ὕστερον ἐξελθόντος Ἰεχονίου τοῦ βασιλέως καὶ τῆς
βασιλίσσης, καὶ τῶν εὐνούχων, καὶ παντὸς ἐλευ-
θέρου, καὶ [5] δεσμώτου, καὶ τεχνίτου ἐξ Ἱερουσαλήμ,
3 Ἐν χειρὶ [6] Ἐλεασὰν υἱοῦ Σαφάν, καὶ Γαμαρίου
υἱοῦ Χελκίου, ὃν ἀπέστειλε Σεδεκίας βασιλεὺς

---

42 Pro his usque ad finem cap. in *Compl.* hæc habentur: ἀπαντησάτωσάν μοι, ἵνα μὴ εἰσενεχθήσωνται τὰ σκεύη τὰ καταλειφθέντα ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ εἰς Βαβυλῶνα. ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος περὶ τῶν στύλων, καὶ περὶ τῆς θαλάσσης, καὶ περὶ τῶν μεχωνὼθ, καὶ πρὸς τὰ ἐπίλοιπα σκευῶν τὰ καταλειφθέντα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ὧν οὐκ ἔλαβεν βασιλεὺς Βαβυλῶνος, ὅτε ἀπῴκισεν τὸν Ἰεχονίαν υἱὸν Ἰωακὶμ βασιλέως Ἰούδα ἐξ Ἱερουσαλὴμ εἰς Βαβυλῶνα, καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας Ἰούδα, καὶ Ἱερουσαλήμ. ὅτι τάδε λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραὴλ περὶ τῶν σκευῶν τῶν καταλειφθέντων ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ ἐν οἴκῳ βασιλέως Ἰούδα, καὶ Ἱερουσαλὴμ εἰς Βαβυλῶνα εἰσελεύσονται, καὶ ἐκεῖ ἔσονται ἕως τῆς ἡμέρας τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν, καὶ ἀνάξω αὐτὰ, καὶ ἀναστρέψω αὐτὰ εἰς τὸν τόπον τοῦτον.

Cap. 35. † in *Comp.* 28. 1 *Alex. Ald. C.* βασιλεύοντος Σεδεκία (*Alex.* Σεδεκίου) βασιλέως. 2 *Alex.* ἐν τῷ πέμπτῳ μηνί. 3 *Alex.* ὁ ἀπό. 4 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, καί. 5 *Alex.* ἔτη δύο ἡμερῶν. 6 *Alex. Ald. C.* ἐγώ. 7 *C.* πάντα τά. 8 *Alex.* τὸν Ἰεχονίαν. 9 *Alex.* συνέτριψα. 10 *S.* ὁ προφήτης πρός. 11 τῶν ἱερέων *C.* ponit ante λαοῦ. 12 *Alex.* οὕτως. 13 *Alex.* κύριος τόν. 14 ἐκ *C.* deest. 15 *Ald.* τοῦτον αὐτῶν. 16 *Ald.* μεγάλης. 17 *C.* περὶ πολέμου, καὶ περὶ θλίψεως, καὶ περὶ λοιμοῦ. Ὁ. 18 *C.* λόγου αὐτοῦ, γνώσονται. 19 *C.* Ἀνανίας κλοιούς. 20 Οὕτως *Ald.* deest. 21 *C.* δύο ἔτη ἡμερῶν ἀπό. 22 *Alex.* ΙΕΡΕΜΙΟΥ ΛΕΓΩΝ, ΒΑΔΙΣΟΝ. 23 *C.* ἀντὶ τούτων. 24 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 25 *C.* τέθεικα. 26 *C.* Βαβυλῶνος, τοῦ δουλεύειν αὐτῷ, καίγε τὰ κτήνη τῆς γῆς ἔδωκα αὐτῷ. Καί. 27 *C.* ἄκουε (al. addunt δὴ) Ἀνανία, Οὐκ. 28 *Alex.* & *C.* καὶ σύ. 29 *C.* ἐν τῷ. 30 *C.* ἀποθάνῃ, ὅτι κατὰ τοῦ κυρίου ἐλάλησας. 31 ἐν *C.* deest. 32 *Alex.* ἑβδόμῳ μηνί.

Cap. 36. 1 *C.* προφήτης ἐξ. 2 *Ald.* αὐτῆς τῆς. 3 *C.* καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν ὃν ἀπῴκισε Ναβουχοδονόσορ ἐξ Ἱερουσαλὴμ εἰς Βαβυλῶνα. 4 *Alex.* πάντα. 5 *C.* τεχνίτου, καὶ δεσμώτου ἐξ. 6 *Alex.* Ἐλεασάρ. *C.* Ἐλεάσα.

Ἰούδα, πρὸς βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς Βαβυ-
4 λῶνα, λέγων, Οὕτως εἶπε [7]κύριος ὁ
θεὸς Ἰσραὴλ ἐπὶ τὴν ἀποικίαν ἣν [8]ἀπῴκισα
5 [9]ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ [10], Οἰκοδομήσατε [11]οἴ-
κους, καὶ κατοικήσατε, καὶ φυτεύσατε παραδείσους,
6 καὶ [12]φάγετε τοὺς καρποὺς αὐτῶν, Καὶ
λάβετε γυναῖκας, καὶ τεκνοποιήσατε υἱοὺς καὶ θυ-
γατέρας, καὶ λάβετε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν γυναῖκας,
καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν δότε [13]ἀνδράσι, καὶ
7 πληθύνεσθε, καὶ μὴ σμικρυνθῆτε· Καὶ ζη-
τήσατε [14]εἰς εἰρήνην τῆς γῆς, εἰς ἣν ἀπῴκι-
σα ὑμᾶς ἐκεῖ. καὶ [15]προσεύξεσθε περὶ αὐτῶν
πρὸς κύριον, ὅτι ἐν [16]εἰρήνῃ αὐτῆς εἰρήνη
8 [17]ὑμῖν. Ὅτι οὕτως εἶπε [18]κύριος, Μὴ
ἀναπειθέτωσαν ὑμᾶς οἱ ψευδοπροφῆται οἱ ἐν
ὑμῖν, καὶ μὴ ἀναπειθέτωσαν ὑμᾶς οἱ μάντεις
ὑμῶν, καὶ μὴ ἀκούετε εἰς τὰ ἐνύπνια ὑμῶν, ἃ
9 ὑμεῖς ἐνυπνιάζεσθε, Ὅτι ἄδικα αὐτοὶ
προφητεύουσιν ὑμῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, καὶ οὐκ
10 ἀπέστειλα [19]αὐτούς. Ὅτι οὕτως εἶπε κύ-
ριος, Ὅταν μέλλῃ πληροῦσθαι [20]Βαβυλῶνι ἑ-
βδομήκοντα ἔτη, ἐπισκέψομαι ὑμᾶς, καὶ ἐπι-
στήσω τοὺς λόγους μου ἐφ' [21]ὑμᾶς, [22]τοῦ ἀπο-
στρέψαι τὸν λαὸν ὑμῶν εἰς τὸν τόπον τοῦτον.
11 Καὶ λογιοῦμαι ἐφ' ὑμᾶς λογισμὸν εἰρήνης, καὶ
12 οὐ κακὰ, τοῦ δοῦναι ὑμῖν ταῦτα. Καὶ προσ-
εύξασθε πρὸς με, καὶ εἰσακούσομαι ὑμῶν.
13 Καὶ [23]ἐκζητήσατέ με, καὶ εὑρήσετέ με· [24]ὅτι
[25]ζητήσετέ με ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν,
14 Καὶ ἐπιφανοῦμαι ὑμῖν.
15 Ὅτι εἴπατε, Κατέστησεν [26]ἡμῖν κύριος [27]προ-
21 φήτας ἐν Βαβυλῶνι· [28] Οὕτως εἶπε
κύριος ἐπὶ [29]Ἀχιάβ, καὶ ἐπὶ [30]Σεδεκίαν,
Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι αὐτοὺς εἰς χεῖρας βασιλέως
Βαβυλῶνος, καὶ [31]πατάξει αὐτοὺς κατ' ὀφθαλ-
22 μοὺς ὑμῶν. Καὶ λήψονται [32]ἀπ' αὐτῶν
κατάραν ἐν πάσῃ τῇ ἀποικίᾳ Ἰούδα ἐν Βαβυ-
λῶνι, λέγοντες, Ποιήσαι σε κύριος, ὡς Σε-
δεκίαν ἐποίησε, καὶ ὡς Ἀχιάβ, οὓς ἀπετηγά-
νισε βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν πυρί,
23 Δι' ἣν ἐποίησαν ἀνομίαν [33]ἐν Ἰσραὴλ, καὶ
ἐμοιχῶντο τὰς γυναῖκας τῶν πολιτῶν αὐτῶν,
καὶ λόγον ἐχρημάτισαν [34]ἐν τῷ ὀνόματί μου,
ὃν οὐ συνέταξα αὐτοῖς· [35]καὶ ἐγὼ μάρτυς, φη-
24 σὶ κύριος. Καὶ πρὸς Σαμαίαν τὸν [36]Αἰ-
25 λαμίτην ἐρεῖς, [37]Οὐκ ἀπέστειλά σε
τῷ ὀνόματί μου. καὶ πρὸς Σοφονίαν υἱὸν [38]Μα-
26 σαίου τὸν ἱερέα [39]εἶπε, Κύριος ἔδωκέ
σε ἱερέα ἀντὶ Ἰωδαὲ τοῦ ἱερέως, γενέσθαι ἐπιστά-
την ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου παντὶ ἀνθρώπῳ προ-
φητεύοντι, καὶ παντὶ ἀνθρώπῳ μαινομένῳ, καὶ
δώσεις αὐτὸν εἰς τὸ ἀπόκλεισμα, καὶ εἰς τὸν † κα-
27 ταῤῥάκτην. Καὶ νῦν [40]διατί συνελοιδο-
ρήσατε Ἱερεμίαν τὸν ἐξ Ἀναθὼθ, τὸν προφητεύ-
28 σαντα ὑμῖν; [41]Οὐ διατοῦτο ἀπέστειλεν;
ὅτι διὰ [42]τοῦ μηνὸς τούτου ἀπέστειλε πρὸς [43]ὑ-
μᾶς εἰς Βαβυλῶνα, λέγων, Μακράν ἐστιν,
οἰκοδομήσατε οἰκίας, καὶ κατοικήσατε, καὶ φυ-

---

7 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων ὁ. 8 *Alex.* ἀποίκεσεν. *Ald. C.* ἀπῴκισεν. 9 *Alex.* ἐξ Ἱερουσαλήμ. 10 *C.* addit εἰς Βαβυλῶνα. 11 *Alex. Ald. C.* οἰκίας. 12 *Alex.* φάγεσθαι τοὺς καρποὺς αὐτοῦ. 13 *C.* ἀνδράσι, καὶ τέξονται υἱοὺς καὶ θυγατέρας, καί. 14 εἰς *C.* deest. 15 *Alex.* προσεύχεσθε. 16 *Alex.* τῇ εἰρήνῃ αὐτῶν ἔσται ἡ εἰρήνη. *C.* εἰρήνῃ αὐτῶν ἔσται εἰρήνη. 17 *Alex.* ὑμῶν. Οὕτως εἶπεν κύριος, Μὴ * ἀναπειθέτω. 18 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 19 *C.* αὐτοὺς, λέγει κύριος, Ὅτι. 20 *C.* ἐν Βαβυλῶνι. 21 *Ald.* ὑμᾶς τοῦ ἐπιστρέψαι τὸν λαὸν ὑμῶν ἐφ' ὑμᾶς. 22 *Alex.* τοῦτον λαὸν ὑμῶν ἀποστρέψαι εἰς. 23 *Alex.* ἐκζητήσετέ. 24 *Alex.* ὅταν * ἐν ὅλῃ καρδίᾳ, Καὶ ἐπιφανοῦμαι. apud *Theodoret.* ὅταν γὰρ ζητήσητέ με ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν, ἐπιφανοῦμαι ὑμῖν. 25 *Ald.* ἐκζητήσετε. *C.* ὅταν ἐκζητήσητε. 26 *C.* κύριος ἐφ' ἡμᾶς. 27 *Alex.* προφήτην. 28 in *Comp.* hæc subjunguntur: οὕτω λέγει κύριος πρὸς τὸν βασιλέα τὸν καθήμενον ἐπὶ θρόνου Δαυίδ, καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν τὸν κατοικοῦντα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν, οἳ οὐκ ἐξεπορεύθησαν μεθ' ὑμῶν εἰς αἰχμαλωσίαν. οὕτω λέγει κύριος τῶν δυνάμεων· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς μάχαιραν, καὶ λιμὸν, καὶ λοιμὸν, καὶ θήσω αὐτοὺς, ὡς σῦκα πονηρὰ (*Aq.* edit. 2. κάκιστα. *S.* νεώτατα. *Th.* σωδρινὰ ex Hebr.) ἃ οὐκ ἔδεσθαι δύνανται ὑπὸ τῆς πονηρίας. καὶ διώξω αὐτοὺς ἐν μαχαίρᾳ, καὶ λιμῷ, καὶ λοιμῷ, καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς κίνησιν ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς, καὶ εἰς κατάραν, καὶ εἰς ἀπορίαν, καὶ εἰς συρισμὸν, καὶ εἰς ὀνειδισμὸν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, πρὸς οὓς ἐγὼ ἐκβάλλω αὐτούς· διότι οὐκ ἤκουσαν τὰ ῥήματά μου, λέγει κύριος, ἃ ἀπέσταλκα πρὸς αὐτοὺς διὰ τοὺς δούλους μου τοὺς προφήτας ὀρθρίζων, καὶ ἀποστέλλων, καὶ οὐκ ἠκούσατε, λέγει κύριος· ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τῶν λόγων κυρίου πᾶσα ἡ μετοικεσία, ἣν ἀπέσταλκα ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Βαβυλῶνα. 29 *C.* Ἀχαὰβ υἱὸν Κολιοῦ. 30 *C.* Σεδεκίαν υἱὸν Μαασίου τοὺς προφητεύοντας ὑμῖν ἐν ὀνόματί μου, Ἰδοὺ. 31 *Alex.* * πατάξεις. 32 *Alex.* ἐπ'. 33 sic etiam *Hier.* sed in *Ald.* & *C.* est, ἐν Ἱερουσαλήμ. 34 *C.* ἐπί. 35 *Alex.* κἀγώ. *a. l.* καὶ ἐγώ εἰμι ὁ γνώστης καὶ μάρτυς. 36 *C.* Νεελαμίτην. al. Νεαιλαμίτην. 37 *C.* Οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Ἀνθ' ὧν ἀπέστειλας ἐν ὀνόματί σου βιβλία πρὸς πάντα τὸν λαὸν τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ, οὐκ. in *uno Vatic. l.* hæc ita posita sunt, τάδε λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, λέγων, Ἀνθ' ὧν ὅτι σὺ ἀπέστειλας ἐν τῷ ὀνόματί μου τὰ βιβλία πρὸς πάντα τὸν λαόν μου τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ (οὐκ ἀπέστειλά σε τῷ ὀνόματί μου) πρὸς Σοφονίαν υἱὸν Μαασαίου τὸν ἱερέα, καὶ πρὸς πάντας τοὺς ἱερεῖς, λέγων, Κύριος ἔδωκέ σε ἱερέα, &c. quæ fere respondent *exemplarr. Hebr.* in quibus, post τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ, seq. καὶ πρὸς Σοφονίαν υἱόν. hæc autem, σὺ ἀπέστειλας ἐν τῷ ὀνόματί μου, &c, οὐκ ἀπέστειλά σε ἐν τῷ ὀνόματί μου, gemina translatio videtur esse. vide hoc loco *Hier.* 38 *Alex.* Μαασαίου. 39 *C.* εἰπεῖν. *Ald.* ponit τὸν ἱερέα ante υἱόν. † *S.* μοχλόν. *Aq.* σινώκ. 40 *C.* διατί οὐκ ἐπετιμήσατε Ἱερεμίᾳ τῷ ἐξ Ἀναθὼθ τῷ προφητεύοντι. 41 *Alex.* Ὅτι διατοῦτο ἀπέστειλεν πρὸς ὑμᾶς *Ald.* desunt Οὐ διατοῦτο ἀπέστειλεν. 42 *C.* τοῦτο ἀπέστειλε. 43 *C.* ἡμᾶς.

ΤΕΥΣΑΤΕ

τεύσατε κήπους, καὶ φάγεσθε [44] τὸν καρπὸν αὐτῶν.
29 Καὶ ἀνέγνω Σοφονίας [45] τὸ βιβλίον εἰς τὰ
30 ὦτα Ἱερεμίου. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου
31 πρὸς Ἱερεμίαν, λέγων, Ἀπόστειλον πρὸς
[46] τὴν ἀποικίαν, λέγων, Οὕτως εἶπε κύριος
ἐπὶ Σαμαίαν τὸν [47] Αἰλαμίτην, Ἐπειδὴ ἐπρο-
φήτευσεν ὑμῖν Σαμαίας, [48] καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέ-
στειλα αὐτὸν, καὶ πεποιθέναι ἐποίησεν ὑμᾶς ἐπ'
32 [49] ἀδίκοις, Διατοῦτο οὕτως εἶπε κύριος,
Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπισκέψομαι ἐπὶ Σαμαίαν, καὶ ἐπὶ
τὸ γένος αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται [50] αὐτῶν ἄνθρω-
πος ἐν μέσῳ ὑμῶν, τοῦ ἰδεῖν τὰ ἀγαθὰ, ἃ
ἐγὼ ποιήσω ὑμῖν, [51] οὐκ ὄψονται.

Κεφ. λζ'. 37. †

1 Ὁ ΛΟΓΟΣ Ὁ [1] ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ
ἹΕΡΕΜΙΑΝ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ, ΕἸΠΕΙΝ,
2 Οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, λέγων,
Γράψον πάντας τοὺς λόγους, [2] οὓς ἐχρημάτισα
3 πρὸς σὲ ἐπὶ [3] βιβλίου. Ὅτι ἰδοὺ ἡμέραι
ἔρχονται, φησὶ κύριος, καὶ ἀποστρέψω τὴν
ἀποικίαν λαοῦ μου Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, εἶπε κύ-
ριος [4], καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν, ἣν
ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ κυριεύσουσιν
4 αὐτῆς. ΚΑΙ ΟΥ̓ΤΟΙ ὉΙ ΛΟΓΟΙ
ΟὙΣ ἘΛΑΛΗΣΕ ΚΥΡΙΟΣ ἘΠΙ ἸΣΡΑ-
5 ΗΛ ΚΑΙ ἸΟΥΔΑ. Οὕτως εἶπε κύ-
ριος, Φωνὴν φόβου [5] ἀκούσεσθε· φόβος, καὶ
6 οὐκ ἔστιν εἰρήνη. Ἐρωτήσατε, καὶ ἴδετε,
εἰ ἔτεκεν ἄρσεν; καὶ περὶ φόβου, ἐν ᾧ καθέξου-
σιν ὀσφὺν καὶ σωτηρίαν; διότι ἑώρακα πάντα
ἄνθρωπον, καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ὀσφύος
[6] αὐτοῦ· ἐστράφησαν πρόσωπα εἰς ἴκτερον.
7 [7] Ὅτι ἐγενήθη μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνη, καὶ οὐκ
ἔστι τοιαύτη· καὶ χρόνος στενός ἐστι τῷ Ἰακὼβ,
8 καὶ ἀπὸ τούτου σωθήσεται. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐ-
κείνῃ, εἶπε [8] κύριος, συντρίψω [9] τὸν ζυγὸν
ἀπὸ τοῦ τραχήλου αὐτῶν, καὶ τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν
διαῤῥήξω· καὶ οὐκ ἐργῶνται αὐτοὶ ἔτι [10] ἀλλο-
9 τρίοις, Καὶ ἐργῶνται τῷ κυρίῳ θεῷ αὐ-
τῶν· καὶ τὸν Δαυὶδ [11] βασιλέα αὐτῶν ἀναστήσω
12 αὐτοῖς. [12] Οὕτως [13] εἶπε κύριος, Ἀν-
έστησα [14] σύντριμμα, ἀλγηρὰ ἡ πληγή σου,
13 Οὐκ ἔστι κρίνων κρίσιν σου, εἰς ἀλγηρὸν ἰατρεύ-
14 θης, [15] ὠφέλειά σοι οὐκ ἔστι. Πάντες οἱ
φίλοι σου ἐπελάθοντό σου, οὐ μὴ ἐπερωτήσωσιν [16].
ὅτι πληγὴν ἐχθροῦ ἔπαισά σε, παιδείαν στε-
ρεάν· ἐπὶ πᾶσαν ἀδικίαν σου ἐπλήθυναν αἱ ἁ-
16 μαρτίαι σου. [17] Διατοῦτο πάντες οἱ ἔσθον-
τές σε βρωθήσονται, καὶ πάντες οἱ ἐχθροί σου
15 κρέας αὐτῶν πᾶν ἔδονται· [18] Ἐπὶ πλῆ-
θος [19] ἀδικιῶν σου ἐπληθύνθησαν αἱ ἁμαρ-
16 τίαι σου· ἐποίησαν ταῦτά σοι· Καὶ ἔσον-
ται [20] οἱ διαφοροῦντές σε εἰς διαφόρημα, καὶ
πάντας τοὺς [21] προνομεύσαντάς σε δώσω εἰς
17 προνομήν. Ὅτι ἀνάξω τὸ [22] ἴαμά σου,
ἀπὸ πληγῆς ὀδυνηρᾶς ἰατρεύσω σε, φησὶ κύ-
ριος· ὅτι Ἐσπαρμένη ἐκλήθης, [23] θήρευμα
ὑμῶν ἐστιν, ὅτι ζητῶν οὐκ ἔστιν αὐτήν.
18 Οὕτως εἶπε κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστρέψω τὴν
[24] ἀποικίαν Ἰακὼβ, καὶ τὴν [25] αἰχμαλωσίαν
[26] αὐτοῦ ἐλεήσω· καὶ οἰκοδομηθήσεται πόλις ἐπὶ
[27] τὸ ὕψος αὐτῆς, καὶ ὁ [28] λαὸς κατὰ τὸ κρίμα
19 αὐτοῦ καθεδεῖται. Καὶ ἐξελεύσονται ἀπ'
αὐτῶν ᾄδοντες, [29] φωνὴ παιζόντων· καὶ πλεο-
νάσω αὐτοὺς, καὶ οὐ μὴ ἐλαττωθῶσι.
20 Καὶ εἰσελεύσονται οἱ υἱοὶ [30] αὐτῶν ὡς τὸ πρότε-
ρον, καὶ [31] τὰ μαρτύρια αὐτῶν [32] κατὰ πρόσω-
πόν μου [33] ὀρθωθήσεται. καὶ [34] ἐπισκέψομαι τοὺς

---

44 C. τῶν καρπῶν. 45 Ald. τοὺς λόγους τούτους εἰς. 46 C. πᾶσαν τήν. 47 al. Νεαιλαμίτην. C. Νεελαμίτην. 48 Alex. κἀγώ. 49 Alex. Ald. C. ἀδίκοις. 50 C. αὐτῷ. 51 C. λέγει κύριος· ὅτι ἀποστασίαν ἐλάλησε κατὰ τοῦ κυρίου.

Cap. 37. † in Comp. 30. 1 Ms. Alex. ΓΕΝΑΜΕΝΟΣ. 2 Alex. οὓς ἐγώ. 3 C. βιβλίου. 4 Alex. Ald. παντοκράτωρ, καί. 5 Alex. ἀκούσασθε. 6 C. αὐτοῦ, ὡς τικτούσης, καὶ ἐστρ. 7 Alex. Ἐγενήθη, ὅτι μεγάλη. C. Οὐαὶ ὅτι μεγάλη. 8 C. κύριος τῶν δυνάμεων, συντρίψω. 9 Alex. ζυγὸν ἀπὸ τραχήλου. 10 Alex. ἐν ἀλλοτρίοις. 11 Alex. τὸν βασιλέα. 12 In Comp. hæc subjunguntur, quæ agnoscuntur etiam apud Theodor. Σὺ δὲ μὴ φοβοῦ δοῦλέ μου Ἰακὼβ, λέγει κύριος, οὐδὲ μὴ πτοηθῇς Ἰσραήλ. ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ σώσω σε ἐκ γῆς μακρόθεν, καὶ τὸ σπέρμα σου ἐκ γῆς τῆς αἰχμαλωσίας αὐτῶν, καὶ ἀποστραφήσεται Ἰακὼβ, καὶ ἀναπαύσει, καὶ πρεσβεύσει πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς. καὶ οὐκ ἔσται ὁ φοβούμενος, ὅτι μετὰ σοῦ εἰμι, λέγει κύριος, τοῦ σώζειν σε. ποιήσω γὰρ συντέλειαν ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, ἐν οἷς διέσπειρά σε. σὲ δὲ οὐ μὴ ποιήσω εἰς συντέλειαν, ἀλλὰ παιδεύσω σὲ ἐν κρίσει, καὶ καθαρίζων οὐ καθαριῶ σε. Aq. ὅταν παιδεύσω σε διὰ κρίσεως, ἀθῷον οὐ ποιήσω. 13 Alex. λέγει. 14 Alex. σύντριμμά σου. 15 Alex. & C. ὠφέλεια (Alex. ὠφέλια) οὐκ ἔστιν σοι. 16 Ald. τὰ εἰς εἰρήνην σου, ὅτι. 17 in Comp. & magna ex parte apud Theodor. hæc subjunguntur: Τί βοᾷς ἐπὶ συντρίμματί σου; ἀνίατος ὁ πόνος σου. διὰ τὸ πλῆθος τῆς ἀδικίας σου, καὶ διὰ τῶν ἁμαρτιῶν σου τῶν σκληρῶν ἐποίησά σοι ταῦτα. 18 C. εἰς αἰχμαλωσίαν ἥξουσιν· Ἐπί. 19 Alex. ἀδικίας. 20 plerique ll. hab. οἱ διαφοροῦντές σε εἰς διαφόρημα. 21 Alex. προνομεύοντάς. 22 Alex. ἱμάτιόν. 23 C. Σιὼν, ὅτι. 24 Alex. αἰχμαλωσίαν. 25 Alex. ἀποικίαν. 26 C. αὐτῆς. 27 Alex. τεῖχος αὐτῆς. 28 C. ναός. 29 Alex. Ald. C. καὶ φωνή. 30 Alex. αὐτοῦ. 31 Theodor. τὰ μαρτύρια, ὁ Σύρος συναγωγὰς ἡρμήνευσε. 32 Alex. ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς κατά. 33 Ald. ἑρμηνθήσεται. 34 Ald. C. ἐπισκέψομαι (Ald. ἐπισκέψονται) ἐπὶ πάντας τούς.

21 θλίβοντας αὐτοὺς, Καὶ ἔσονται ἰσχυρότε-
ροι [35] αὐτοῦ ἐπ᾽ αὐτοὺς, καὶ ὁ ἄρχων αὐτοῦ ἐξ
αὐτοῦ ἐξελεύσεται. καὶ συνάξω αὐτοὺς, καὶ [36] ἀπο-
στρέψουσι πρὸς μέ· ὅτι τίς ἐστιν [37] οὗτος ὃς ἔ-
δωκε τὴν καρδίαν αὐτοῦ, [38] ἀποστρέψαι πρὸς
23 μέ; [39] φησὶ κύριος· Ὅτι ὀργὴ κυρίου
ἐξῆλθε θυμώδης, ἐξῆλθεν ὀργὴ στρεφομένη,
24 ἐπ᾽ ἀσεβεῖς ἥξει. Οὐ μὴ ἀποστραφῇ ὀρ-
γὴ θυμοῦ κυρίου, ἕως [40] ποιήσει, καὶ ἕως κα-
ταστήσῃ ἐγχείρημα καρδίας αὐτοῦ, [41] ἐπ᾽ [42] ἐσχά-
των τῶν ἡμερῶν γνώσεσθε αὐτά.

Κεφ. λη΄. 38. †

1 ἘΝ τῷ [1] χρόνῳ ἐκείνῳ, εἶπε κύριος, [2] ἔ-
σομαι εἰς θεὸν τῷ γένει Ἰσραήλ, [3] καὶ αὐτοὶ ἔ-
2 σονταί μοι εἰς λαόν. Οὕτως εἶπε κύ-
ριος, Εὗρον [4] θερμὸν ἐν ἐρήμῳ μετὰ ὀλωλότων
ἐν [5] μαχαίρᾳ. βαδίσατε, καὶ μὴ ὀλέσητε τὸν
3 Ἰσραήλ, Κύριος πόῤῥωθεν [6] ὤφθη αὐ-
τῷ. [7] ἀγάπησιν [8] αἰώνιον ἠγάπησά σε· διὰ
4 τοῦτο εἵλκυσά σε εἰς οἰκτείρημα. [9] Ὅτι
οἰκοδομήσω σε, καὶ οἰκοδομηθήσῃ παρθένος
[10] Ἰσραήλ· ἔτι [11] λήψῃ τύμπανόν σου, καὶ ἐξελεύ-
5 σῃ μετὰ συναγωγῆς παιζόντων. [12] Ὅτι
[13] ἐφυτεύσατε ἀμπελῶνας ἐν ὄρεσι Σαμαρείας,
6 [14] φυτεύσατε καὶ αἰνέσατε, Ὅτι ἐστὶν ἡμέρα
κλήσεως ἀπολογουμένων [15] ἐν ὄρεσιν Ἐφραΐμ,
Ἀνάστητε, καὶ ἀνάβητε εἰς Σιὼν [16] πρὸς κύριον
7 τὸν θεὸν ὑμῶν. Ὅτι [17] οὕτως εἶπε κύριος
τῷ Ἰακώβ, [18] Εὐφράνθητε, καὶ χρεμετίσατε
ἐπὶ [19] κεφαλὴν ἐθνῶν· ἀκουστὰ ποιήσατε, καὶ
αἰνέσατε· εἴπατε, Ἔσωσε κύριος τὸν λαὸν αὐ-
8 τοῦ, τὸ κατάλοιπον τοῦ Ἰσραήλ. Ἰδοὺ ἐγὼ
ἄγω αὐτοὺς ἀπὸ Βοῤῥᾶ, καὶ συνάξω αὐτοὺς [20] ἀπ᾽
ἐσχάτου τῆς γῆς ἐν ἑορτῇ Φασέκ· καὶ [21] τεκνοποι-
ήσει [22] ὄχλον πολὺν, καὶ ἀποστρέψουσιν ὧδε.
9 Ἐν κλαυθμῷ ἐξῆλθον, καὶ ἐν παρακλήσει [23] ἀν-
άξω αὐτοὺς, αὐλίζων ἐπὶ [24] διώρυγας ὑδά-
των ἐν ὁδῷ ὀρθῇ, καὶ οὐ μὴ πλανηθῶσιν ἐν αὐ-
τῇ· ὅτι ἐγενόμην τῷ Ἰσραὴλ εἰς πατέρα, καὶ
10 Ἐφραΐμ πρωτότοκός μου ἐστίν. Ἀκούσατε
[25] λόγους κυρίου ἔθνη, καὶ ἀναγγείλατε εἰς νή-
σους τὰς [26] μακρόθεν· εἴπατε, Ὁ λικμήσας
τὸν Ἰσραὴλ [27] καὶ συνάξει αὐτὸν, καὶ φυλάξει
αὐτὸν, ὡς ὁ βόσκων ποίμνιον αὐτοῦ.
11 Ὅτι ἐλυτρώσατο κύριος τὸν Ἰακώβ, [28] ἐξείλατο
12 αὐτὸν ἐκ χειρὸς στερεωτέρων αὐτοῦ. Καὶ
ἥξουσι, καὶ εὐφρανθήσονται ἐν τῷ ὄρει Σιὼν, καὶ
ἥξουσιν ἐπ᾽ ἀγαθὰ κυρίου, ἐπὶ γῆν σίτου καὶ
[29] οἴνου, καὶ καρπῶν, καὶ κτηνῶν, καὶ προβάτων·
καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτῶν ὥσπερ ξύλον [30] ἔγκαρ-
13 πον, καὶ οὐ πεινάσουσιν ἔτι. Τότε χαρή-
σονται παρθένοι ἐν συναγωγῇ νεανίσκων, καὶ
πρεσβῦται χαρήσονται, καὶ στρέψω τὸ πένθος
αὐτῶν εἰς [31] χαρμονὴν, καὶ ποιήσω αὐτοὺς εὐ-
14 φραινομένους. Μεγαλυνῶ καὶ μεθύσω τὴν
ψυχὴν τῶν ἱερέων υἱῶν Λευὶ, καὶ ὁ λαός μου τῶν
ἀγαθῶν μου ἐμπλησθήσεται· οὕτως εἶπε κύριος.
15 Φωνὴ [32] ἐν Ῥαμᾷ ἠκούσθη [33] θρήνου, καὶ κλαυθ-
μοῦ, καὶ ὀδυρμοῦ· Ῥαχὴλ [34] ἀποκλαιομένη οὐκ
ἤθελε παύσασθαι ἐπὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῆς, ὅτι οὐκ
16 εἰσίν. Οὕτως εἶπε κύριος, Διαλειπέ-
τω ἡ φωνή σου ἀπὸ κλαυθμοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοί
σου ἀπὸ [35] δακρύων σου, ὅτι ἔστι μισθὸς τοῖς
[36] σοῖς ἔργοις, [37] καὶ ἐπιστρέψουσιν ἐκ γῆς ἐχ-
17 θρῶν, [38] Μόνιμον τοῖς σοῖς τέκνοις.
18 [39] Ἀκοὴν ἤκουσα Ἐφραΐμ ὀδυρομένου, Ἐπαί-
δευσάς με, καὶ ἐπαιδεύθην· ἐγὼ ὥσπερ μό-
σχος οὐκ ἐδιδάχθην. ἐπίστρεψόν με, καὶ ἐπι-
19 στρέψω, ὅτι σὺ κύριος ὁ θεός μου· Ὅτι
ὕστερον αἰχμαλωσίας μου μετενόησα, καὶ ὕστε-
ρον τοῦ γνῶναί με, ἐστέναξα ἐφ᾽ [40] ἡμέρας αἰ-
σχύνης, καὶ ὑπέδειξά σοι, ὅτι ἔλαβον ὀνειδι-

35 Alex. & C. αὐτῶν. 36 C. ἐπιστρέψουσι. 37 Ald. αὐτός. 38 Alex. & C. ἐπιστρέψαι. 39 C. λέγει κύριος, καὶ ἔσεσθέ μοι εἰς λαὸν, κἀγὼ ἔσομαι ὑμῖν εἰς κύριον. 40 Alex. ποιήσῃ. 41 C. ἀπ. 42 Alex. & C. ἐσχάτου.

Cap. 38. † in Comp. 31. 1 Comp. καιρῷ. 2 Ms. Alex. καὶ ἔσομαι. 3 Alex. καὶ ἔσονται. 4 Theodor. ὁ Ἑβρ. καὶ ὁ Σύρ. οἰκτιρμὸν ἐξέδωκε τὸ θερμόν· Σύμ. εὑρίσκω χάριν ἐν τῇ ἐρήμῳ, λαὸν σεσωσμένον ἐκ μαχαίρας, πορευόμενον ἀναπαῦσαι τὸν Ἰσραήλ. 5 Alex. μαχαίρῃ. 6 Alex. ὠρθήσεται. Ald. C. ὀφθήσεται. 7 C. ἀγάπην. 8 Alex. αἰωνίαν. 9 Alex. & C. Ἔτι. 10 Ald. Ἱερουσαλήμ. 11 al. λήψει τύπανόν. 12 Alex. & C. Ἔτι. 13 Alex. φυτεύσατε. 14 Alex. φύσαντες φυτεύσατε. Ald. φυτεύσαντες φυτεύσατε ἐν ὄρεσιν Ἐφραίμ. C. φυτεύσαντες φυτεύσατε, καὶ αἰνέσατε. 15 ἐν ὄρεσιν Ἐφραίμ Ald. desunt. 16 Alex. ἐν ὄρεσιν κυρίου θεοῦ ἡμῶν. 17 οὕτως C. deest. 18 Ald. Εὐφράνθητε, εὐφράνθητε καί. 19 Alex. κεφαλῆς. 20 Alex. ἐπ᾽. 21 Alex. τεκνοποιήσῃ. 22 C. τέκνα πολλά. 23 C. ἄξω. 24 Alex. διορυγάς. 25 C. λόγον. 26 Alex. μακράν. 27 Alex. συνάξει. 28 C. καὶ ἐξείλετο. 29 C. οἴνου καὶ ἐλαίου, καὶ καρπῶν. 30 Alex. ἔνκαρπον. 31 Alex. εὐφροσύνην. Ald. χαρμοσύνην. C. χαρμοσύνην, καὶ παρακληθήσομαι αὐτούς. 32 Alex. ἐν τῇ ὑψηλῇ ἠκούσθη. 33 C. θρῆνος, καὶ κλαυθμὸς, καὶ ὀδυρμός. 34 Alex. Ald. C. ἀποκλαιομένη (Alex. ἀποκλαιομένης) ἐπὶ τῶν υἱῶν αὐτῆς, καὶ οὐκ ἤθελεν (Ald. ἠθέλησε) παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσίν. sed Hier. etiam hab. παύσασθαι. 35 Alex. & C. δακρύων, ὅτι. 36 σοῖς C. deest. 37 C. λέγει κύριος, καί. 38 C. Καὶ ἔσται ἐλπὶς τοῖς ἐσχάτοις σου, λέγει κύριος, καὶ ἐπιστρέψονται οἱ υἱοὶ εἰς τὰ ὅρια αὐτῶν. 39 Ald. C. Ἀκοήν. 40 C. ἡμέραις.

σμὸν ἐκ

20 σμὸν ἐκ νεότητός μου. Υἱὸς ἀγαπητὸς
[41] Ἐφραΐμ, ἐμοὶ παιδίον ἐντρυφῶν, ὅτι
ἀνθ' ὧν οἱ λόγοι μου ἐν αὐτῷ, μνείᾳ μνη-
σθήσομαι αὐτοῦ, διὰ τοῦτο ἔσπευσα ἐπ' αὐ-
τῷ, ἐλεῶν ἐλεήσω αὐτόν, φησὶ κύριος.
21 Στῆσον [42] σεαυτὴν Σιών, ποίησον τιμω-
ρίαν, δὸς καρδίαν σου εἰς τοὺς ὤμους[43]. ὁ-
δὸν [44] ἣν ἐπορεύθης, ἀποστράφηθι παρθέ-
νος Ἰσραήλ, [45] ἀποστράφηθι εἰς τὰς πό-
22 λεις σου πενθοῦσα. Ἕως πότε ἀποστρέ-
ψεις θυγάτηρ [46] ἠτιμωμένη; ὅτι ἔκτισε κύριος
σωτηρίαν εἰς καταφύτευσιν καινήν, [47] ἐν σω-
23 τηρίᾳ περιελεύσονται ἄνθρωποι. [48] Ὅτι
οὕτως εἶπε [49] κύριος, Ἔτι ἐροῦσι τὸν λόγον τοῦ-
τον ἐν γῇ Ἰούδα, καὶ ἐν πόλεσιν αὐτοῦ, ὅταν
ἀποστρέψω τὴν [50] αἰχμαλωσίαν αὐτοῦ, Εὐ-
λογημένος κύριος ἐπὶ δίκαιον ὄρος τὸ ἅγιον
24 αὐτοῦ. Καὶ [51] ἐνοικοῦντες ἐν [52] ταῖς πόλε-
σιν Ἰούδα, καὶ ἐν [53] πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ, ἅμα
25 γεωργῷ, καὶ ἀρθήσεται ἐν ποιμνίῳ. Ὅτι
ἐμέθυσα [54] πᾶσαν ψυχὴν διψῶσαν, καὶ πᾶ-
26 σαν ψυχὴν πεινῶσαν ἐνέπλησα. Διὰ
τοῦτο ἐξηγέρθην, καὶ εἶδον, καὶ ὁ ὕπνος μου
27 ἡδύς μοι [55] ἐγενήθη. [56] Διὰ τοῦτο ἰδοὺ
ἡμέραι ἔρχονται, [57] φησὶ κύριος, καὶ σπερῶ τὸν
Ἰσραὴλ καὶ τὸν Ἰούδαν, σπέρμα ἀνθρώπου καὶ
28 σπέρμα κτήνους. Καὶ ἔσται ὥσπερ ἐγρη-
γόρουν ἐπ' αὐτοὺς καθαιρεῖν καὶ κακοῦν, οὕτως γρη-
γορήσω ἐπ' αὐτοὺς τοῦ οἰκοδομεῖν καὶ καταφυτεύ-
29 ειν, φησὶ κύριος. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις
οὐ μὴ [58] εἴπωσιν, Οἱ πατέρες ἔφαγον ὄμφακα,
καὶ οἱ ὀδόντες τῶν τέκνων [59] ἡμωδίασαν.
30 Ἀλλ' ἢ ἕκαστος [60] ἐν τῇ [61] ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ ἀ-
ποθανεῖται, καὶ τοῦ φαγόντος τὸν ὄμφακα αἱ-
31 μωδιάσουσιν οἱ ὀδόντες [62] αὐτοῦ. Ἰδοὺ ἡ-
μέραι ἔρχονται, [63] φησὶ κύριος, καὶ διαθήσομαι
τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ καὶ τῷ οἴκῳ Ἰούδα διαθήκην
32 καινήν, Οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἣν [64] διε-
θέμην τοῖς πατράσιν αὐτῶν, ἐν ἡμέρᾳ [65] ἐ-
πιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν, ἐξαγαγεῖν
αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμει-
ναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου, [66] καὶ ἐγὼ ἠμέλησα
33 αὐτῶν, φησὶ κύριος. Ὅτι αὕτη ἡ [67] δια-
θήκη μου, ἣν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραήλ,
Μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, φησὶ κύριος,
διδοὺς [68] δώσω νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐ-
τῶν, καὶ [69] ἐπὶ καρδίας αὐτῶν [70] γράψω αὐ-
τούς, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν, καὶ αὐτοὶ ἔ-
34 σονταί μοι εἰς λαόν. Καὶ οὐ μὴ διδάξω-
σιν [71] ἕκαστος τὸν [72] πολίτην αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος
τὸν [73] ἀδελφὸν αὐτοῦ, λέγων, Γνῶθι τὸν κύριον·
ὅτι πάντες εἰδήσουσί με ἀπὸ μικροῦ [74] αὐτῶν ἕως
μεγάλου αὐτῶν, [75] ὅτι ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις
αὐτῶν, καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ
37 ἔτι. Ἐὰν ὑψωθῇ ὁ οὐρανὸς εἰς τὸ μετέω-
ρον, [76] φησὶ κύριος, καὶ ἐὰν ταπεινωθῇ τὸ ἔ-
δαφος τῆς γῆς κάτω, καὶ ἐγὼ [77] οὐκ ἀποδο-
κιμῶ τὸ γένος Ἰσραήλ, φησὶ κύριος, περὶ
35 πάντων ὧν [78] ἐποίησαν. Οὕτως εἶπε
κύριος, ὁ δοὺς τὸν ἥλιον εἰς φῶς τῆς ἡμέρας, σε-
λήνην καὶ [79] ἀστέρας εἰς φῶς τῆς νυκτός, καὶ κραυ-
γὴν [80] ἐν θαλάσσῃ, καὶ [81] ἐβόμβησε τὰ κύ-
ματα αὐτῆς, Κύριος παντοκράτωρ ὄνομα
36 αὐτῷ. [82] Ἐὰν παύσωνται οἱ νόμοι [83] οὗτοι
ἀπὸ προσώπου μου, φησὶ κύριος, καὶ τὸ γένος
Ἰσραὴλ [84] παύσεται γενέσθαι ἔθνος κατὰ πρόσω-
38 πόν μου πάσας τὰς [85] ἡμέρας. Ἰδοὺ ἡ-
μέραι ἔρχονται, φησὶ κύριος, καὶ [86] οἰκοδομη-
θήσεται πόλις τῷ κυρίῳ ἀπὸ [87] πύργου Ἀνα-
39 μεήλ, ἕως [88] πύλης τῆς γωνίας· Καὶ
ἐξελεύσεται ἡ διαμέτρησις αὐτῆς ἀπέναντι
[89] αὐτῶν ἕως βουνῶν Γαρήβ, καὶ περικυκλωθή-

41 *C.* ἐμοὶ Ἐφραΐμ, παιδίον ἐντρυφῶν. 42 *C.* σεαυτῇ ἐπισκόπους, ποίησον. *Aq.* & *S.* σκοπιάς. mox pro τιμωρίαν, *S.* vert. μεταλλαγάς. 43 *Alex.* *Ald.* *C.* σου· ὁδόν. 44 *Alex.* ἣν ἐπορεύθης. *Ald.* ἣν πεπόρευσαι. *C.* ἐν ᾗ πεπόρευσαι. 45 *Alex.* ἀποστράφητι παρθένος θυγάτηρ Ἱερουσαλήμ, ἀποστράφητι. mox pro ἀποστρέψεις, *al.* ἀποστραφήσῃ. *S.* καταβυθίσῃ εἰς βυθόν. 46 *C.* ἀπεγνωσμένη, ex *Sym.* mox. al. ἔκτισέ σε κύριος σωτηρία εἰς κατ *Th.* ἔκτισε κύριος σωτηρίαν καινήν, γυνὴ περιελεύσεται ἄνθρωπον. *Aq.* & *S.* γυναῖκες περιελεύσονται ἄνδρας. 47 *Alex.* ἐν ᾗ σωτηρίᾳ. *C.* ἐν σωτηρίᾳ σου. 48 *Alex* & *C.* Οὕτως εἶπεν. 49 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ, Ἔτι. 50 *Ald.* *C.* ἀποικίαν. 51 *Alex.* οἱ ἐνοικοῦντες ἐν πόλεσιν. 52 *C.* γῇ Ἰουδαίᾳ. 53 *Alex.* * πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτοῦ. *C.* πάσῃ πόλει αὐτοῦ. 54 πᾶσαν *C.* deest. 55 *Alex.* ἐγένετο. 56 Διατοῦτο *C.* deest. 57 *C.* λέγει. 58 *C.* εἴπωσιν ἔτι, Οἱ. 59 *Alex.* ἐμωδίασαν. 60 ἐν *C.* deest. 61 *Alex.* ἁμαρτίᾳ αὐτοῦ. 62 αὐτοῦ *C.* deest. 63 *Alex.* & *C.* λέγει. 64 *C.* ἐποίησα. 65 *C.* ἐν ᾗ ἐπελαβόμην τῆς. 66 *Alex.* κἀγὼ ἠμέλησα. 67 *Alex.* διαθήκη, ἥν. 68 *Alex.* & *C.* νόμους. 69 *Alex.* ἐπιγράψω αὐτοὺς ἐπὶ τὰς καρδίας αὐτῶν, καὶ ὄψομαι αὐτούς, καὶ ἔσομαι. 70 *C.* ἐπιγράψω. 71 *C.* ἔτι ἕκαστος. 72 *Alex.* ἀδελφόν. 73 *Alex.* πλησίον. 74 *Alex.* & *C.* ἕως μεγάλου. 75 *C.* λέγει κύριος, ὅτι. 76 *C.* λέγει. 77 *Orig.* τὸ οὐκ, παρὰ τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς οὐκ ἔστιν· ἀλλὰ παρὰ τοῖς ό. 78 *Alex.* ἐποίησάν μοι. 79 *Alex.* τὰ ἄστρα. *C.* ἄστρα. 80 *Alex.* ἐν τῇ. 81 *C.* ἐβόμβησαν. 82 *C.* Τάδε λέγει κύριος, Ἐάν. 83 *C.* αὐτοῦ. 84 *Alex.* παύσονται. 85 *Alex.* ἡμέρας, φησὶν κύριος. 86 *Alex.* οἰκοδομήσεται. 87 *Ald.* πύργων. 88 *Alex.* τῆς πύλης. mox pro ἡ διαμέτρησις, *S.* τὸ σχοινίον. 89 *Ald.* αὐτοῦ. *C.* αὐτῆς.

σεται

40 σεῖαι [90] κύκλῳ ἐξ ἐκλεκτῶν λίθων, Καὶ
[91] πάντες [92] ἀσαρημὼθ ἕως [93] νάχαλ [94] Κέ-
δρων, ἕως γωνίας [95] πύλης ἵππων ἀνατολῆς,
ἁγίασμα τῷ κυρίῳ, καὶ οὐκέτι [96] οὐ μὴ ἐκλί-
πῃ, καὶ οὐ μὴ καθαιρεθῇ ἕως τοῦ αἰῶνος.

Κεφ. λθʹ. 39.

1 Ὁ Λόγος ὁ [1] γενόμενος [2] παρὰ κυρίου πρὸς
Ἱερεμίαν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ [3] δεκάτῳ [4] βασιλεῖ
Σεδεκίᾳ, οὗτος ἐνιαυτὸς ὀκτωκαιδέκατος
τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ [5] βασιλεῖ Βαβυ-
2 λῶνος. Καὶ δύναμις βασιλέως Βα-
βυλῶνος ἐχαράκωσεν [6] ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ
Ἱερεμίας ἐφυλάσσετο [7] ἐν αὐλῇ τῆς φυλακῆς,
3 ἥ ἐστιν ἐν οἴκῳ [8] βασιλέως, Ἐν ᾗ κατ-
έκλεισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Σεδεκίας, λέ-
γων, Διατί σὺ προφητεύεις; λέγων, Οὕ-
τως εἶπε κύριος, Ἰδοὺ [9] ἐγὼ δίδωμι τὴν πό-
λιν ταύτην ἐν χερσὶ βασιλέως Βαβυλῶ-
4 νος, καὶ λήψεται αὐτήν, Καὶ Σεδε-
κίας οὐ μὴ [10] σωθῇ ἐκ χειρὸς [11] τῶν Χαλδαίων,
ὅτι παραδόσει [12] παραδοθήσεται εἰς χεῖρας βα-
σιλέως Βαβυλῶνος, καὶ λαλήσει στόμα αὐτοῦ
πρὸς στόμα αὐτοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τοὺς
5 ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὄψονται. Καὶ [13] εἰσε-
λεύσεται [14] Σεδεκίας εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἐκεῖ
6 [15] καθιεῖται. ΚΑΙ᾽ Ο῾ ΛΟ΄ΓΟΣ ΚΥ-
ΡΙ΄ΟΥ [16] ΕΓΕΝΗ΄ΘΗ ΠΡΟ΄Σ ῾ΙΕΡΕΜΙ΄ΑΝ,
7 ΛΕ΄ΓΩΝ, Ἰδοὺ Ἀναμεὴλ υἱὸς Σαλὼμ
ἀδελφοῦ πατρός σου ἔρχεται πρὸς σέ, λέ-
γων [17], Κτῆσαι σεαυτῷ τὸν ἀγρόν μου τὸν ἐν Ἀνα-
θώθ, ὅτι σοὶ [18] κρίσις παραλαβεῖν εἰς κτῆσιν.
8 Καὶ ἦλθε πρός με Ἀναμεὴλ υἱὸς Σαλώμ, ἀ-
δελφοῦ πατρός μου, [19] εἰς τὴν αὐλὴν τῆς φυλα-
κῆς, καὶ εἶπε [20], Κτῆσαι σεαυτῷ τὸν ἀγρόν μου τὸν
[21] ἐν γῇ Βενιαμὶν τὸν ἐν Ἀναθώθ, ὅτι σοὶ [22] κρίμα
[23] κτήσασθαι αὐτόν, καὶ σὺ πρεσβύτερος. καὶ ἔγνων,
9 ὅτι λόγος κυρίου ἐστί, Καὶ ἐκτησάμην τὸν
ἀγρὸν Ἀναμεὴλ υἱοῦ ἀδελφοῦ πατρός [24] μου, καὶ
ἔστησα αὐτῷ ἑπτὰ σίκλους καὶ δέκα ἀργυρίου,
10 Καὶ ἔγραψα εἰς βιβλίον, καὶ [25] ἐσφραγισάμην,
καὶ διεμαρτυράμην μάρτυρας, καὶ ἔστησα τὸ
11 ἀργύριον ἐν ζυγῷ. Καὶ ἔλαβον τὸ βι-
βλίον τῆς κτήσεως τὸ [26] ἐσφραγισμένον,
12 Καὶ ἔδωκα αὐτὸ τῷ Βαροὺχ υἱῷ Νηρίου [27] υἱῷ Μα-
σαίου, κατ᾽ ὀφθαλμοὺς Ἀναμεὴλ υἱοῦ ἀδελφοῦ
πατρός μου, καὶ κατ᾽ ὀφθαλμοὺς τῶν [28] ἀνδρῶν
τῶν παρεστηκότων καὶ γραφόντων ἐν τῷ βιβλίῳ
τῆς κτήσεως, καὶ κατ᾽ ὀφθαλμοὺς τῶν Ἰουδαίων [29] τῶν
13 ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς. Καὶ συνέταξα
τῷ Βαροὺχ κατ᾽ ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, λέγων,
14 Οὕτως εἶπε κύριος [30] παντοκράτωρ, Λάβε
τὸ βιβλίον τῆς κτήσεως τοῦτο, καὶ τὸ βιβλίον
τὸ [31] ἀνεγνωσμένον, καὶ θήσεις [32] αὐτὸ εἰς ἀγ-
γεῖον ὀστράκινον, ἵνα διαμείνῃ ἡμέρας [33] πλεί-
15 ους. Ὅτι οὕτως εἶπε [34] κύριος, Ἔτι
[35] κτηθήσονται [36] ἀγροί, καὶ οἰκίαι, καὶ ἀμπε-
16 λῶνες ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. Καὶ [37] προσηυ-
ξάμην πρὸς κύριον μετὰ τὸ δοῦναί με τὸ βιβλί-
ον τῆς κτήσεως [38] πρὸς Βαροὺχ υἱὸν Νηρίου, λέ-
17 γων, Ὁ ὢν [39] κύριε, σὺ ἐποίησας τὸν
οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν [40] τῇ ἰσχύϊ σου τῇ μεγάλῃ,
καὶ τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ καὶ τῷ μετεώρῳ,
18 οὐ μὴ ἀποκρυβῇ ἀπὸ σοῦ οὐθέν, Ποιῶν ἔ-
λεος εἰς χιλιάδας, καὶ ἀποδιδοὺς ἁμαρτίας
πατέρων εἰς [41] κόλπους τέκνων αὐτῶν μετ᾽ αὐ-
τούς· ὁ θεὸς ὁ [42] μέγας, ὁ ἰσχυρός,

---

90 *Alex.* * κύκλῳ, Καί. 91 *C.* πᾶσαν φάραγγα φαγαρὶμ καὶ σποδοῦ, καὶ πᾶσαν ἀσαρημώθ. 92 *Aq.* τὰ προάστεια. 93 *Alex.* χειμάρρου Νάχαλ. *Ald. C.* χειμάρρου. 94 *Ald.* Ἀχελκεδρών. 95 *C.* ἵππων πύλης ἀνατολῆς. 96 *C.* ἐκλίπῃ.

Cap. 39. † in *Comp.* 32. 1 *Ms. Alex.* ΓΕΝΑ΄ΜΕΝΟΣ. 2 *C.* πρὸς Ἱερεμίαν παρὰ κυρίου ἐν. 3 *Alex.* ΤΩ͂ ΔΕΚΑ΄ΤΩ ΤΩ͂ ΒΑΣΙΛΕΙ͂ ΣΕΔΕΚΙ΄Α ΒΑΣΙΛΕΙ͂ ἸΟΥ΄ΔΑ, ΟΥ῟ΤΟΣ Ὁ ΕΝΙΑΥΤΟ΄Σ. 4 *C.* Σεδεκίᾳ βασιλεῖ Ἰούδα, οὗτος. 5 *Alex.* ΒΑΒΥΛΩ͂ΝΟΣ. 6 *Alex.* ἘΝ. *C.* ἐν. 7 *Alex.* ἘΝ ΤΗ͂. 8 *Alex.* ΤΟΥ͂ ΒΑΣΙΛΕ΄ΩΣ. *C.* τοῦ βασιλέως Ἰούδα. 9 *Alex.* δίδωμι. 10 *Ald.* ῥυσθῇ. 11 *Alex.* βασιλέως Χαλδαίων. 12 *Alex.* παραδοθήσονται. 13 *C.* εἰς Βαβυλῶνα εἰσελεύσεται Σεδεκίας, καί. 14 *Alex.* εἰς Βαβυλῶνα Σεδεκίας, καὶ ἐκεῖ ἀποθανεῖται. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός. 15 *Ald.* ἀποθανεῖται. *C.* καθιεῖται ἕως οὗ σκέψωμαι αὐτόν, λέγει κύριος· ἐὰν δὲ πολεμήσητε κατὰ τῶν Χαλδαίων, οὐκ εὐοδωθήσεσθε. Καὶ εἶπεν Ἱερεμίας. 16 *C.* ἐγένετο & ponit ante λόγος. 17 *Alex.* σοι. 18 *Alex.* & *C.* κρίμα. *Ald.* κρίμα τῆς ἀγχιστείας. 19 *C.* κατὰ τὸν λόγον κυρίου εἰς. 20 *Alex.* & *C.* μοι. 21 ἐν γῇ Βενιαμὶν *C.* ponit post Ἀναθώθ. 22 *C.* κρίσις. 23 *Alex.* παραλαβεῖν εἰς κτῆσιν, καὶ σύ. 24 *C.* μου τὸν ἐν Ἀναθώθ, καί. 25 *Alex.* διεσφραγισάμην. 26 *Alex.* ἐσφραγισμένον καὶ τὸ ἀνεγνωσμένον, Καὶ ἔδωκα. *Ald. C.* ἀνεγνωσμένον καὶ ἐσφραγισμένον, Καὶ ἔδωκα. 27 *Alex.* υἱοῦ Μασαίου. 28 *Alex.* ἑστηκότων καὶ γραφόντων. *C.* ἑστηκότων μαρτύρων, καὶ γραφόντων. 29 *Alex. Ald. C.* πάντων (*Ald. C.* deest.) τῶν καθημένων ἐν τῇ. 30 *Ald. C.* παντοκράτωρ, ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 31 *C.* ἐσφραγισμένον καὶ ἀνεγνωσμένον. 32 *Alex.* εἰς ἀγγῖον. *C.* εἰς ἀγγεῖον. 33 *C.* πλείονας. 34 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 35 *Alex.* κτηθήσονται. 36 ἀγροὶ *C.* ponit post οἰκίαι. 37 *Alex.* προσηυξάμην. 38 *C.* Βαροὺχ υἱῷ. 39 *Alex.* κύριε κύριε. *C.* κύριε θεός. 40 *Alex.* ἐν τῇ. 41 *C.* κόλπον. 42 *Alex. Ald. C.* μέγας καὶ ἰσχυρός.

[43] Κύριος

19 [43] Κύριος μεγάλης βουλῆς, καὶ [44] δυνατὸς τοῖς
ἔργοις, [45] ὁ θεὸς ὁ μέγας ὁ παντοκράτωρ, καὶ
μεγαλώνυμος κύριος· οἱ ὀφθαλμοί σου [46] εἰς
[47] τὰς [48] ὁδοὺς τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων, δοῦναι ἑκάστῳ
20 κατὰ τὴν ὁδὸν [49] αὐτοῦ. [50] Ὃς ἐποίησας ση-
μεῖα καὶ τέρατα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἕως τῆς ἡμέρας
ταύτης, καὶ ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἐν τοῖς γηγενέσι·
καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα, ὡς [51] ἡμέρα αὕτη,
21 Καὶ ἐξήγαγες τὸν λαόν σου Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου
ἐν σημείοις [52] καὶ ἐν τέρασιν, ἐν χειρὶ κραταιᾷ, καὶ
ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, καὶ ἐν ὁράμασι μεγάλοις,
22 Καὶ ἔδωκας αὐτοῖς τὴν γῆν ταύτην, ἣν ὤ-
μοσας τοῖς πατράσιν αὐτῶν, γῆν ῥέουσαν γάλα
23 καὶ μέλι. Καὶ [53] εἰσήλθοσαν καὶ [54] ἔλα-
βον αὐτὴν, καὶ οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς σου, καὶ
ἐν τοῖς προστάγμασί σου οὐκ ἐπορεύθησαν· ἅ-
παντα ἃ ἐνετείλω αὐτοῖς οὐκ ἐποίησαν, καὶ ἐ-
ποίησαν συμβῆναι αὐτοῖς [55] πάντα τὰ κακὰ
24 ταῦτα. [56] Ἰδοὺ ὄχλος ἥκει εἰς τὴν [57] πό-
λιν συλλαβεῖν αὐτὴν, καὶ ἡ πόλις ἐδόθη εἰς χεῖ-
ρας Χαλδαίων τῶν πολεμούντων αὐτὴν ἀπὸ προσ-
ώπου μαχαίρας, καὶ [58] τοῦ λιμοῦ. ὡς ἐλάλησας,
25 οὕτως ἐγένετο. [59] Καὶ σὺ λέγεις πρὸς μὲ,
[60] Κτῆσαι σεαυτῷ [61] τὸν ἀγρὸν [62] ἀργυρίου· καὶ
[63] ἔγραψα βιβλίον, καὶ ἐσφραγισάμην. καὶ ἐπε-
μαρτυράμην μάρτυρας, καὶ ἡ πόλις ἐδόθη εἰς χεῖ-
26 ρας Χαλδαίων. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου
27 πρὸς μὲ, λέγων, Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς
πάσης σαρκὸς, μὴ ἀπ' ἐμοῦ κρυβήσεταί [64] τι;
28 Διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος [65] ὁ θεὸς Ἰσραὴλ,
Δοθεῖσα παραδοθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς [66] χεῖ-
ρας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ λήψεται αὐτὴν,
29 Καὶ † ἥξουσιν οἱ Χαλδαῖοι πολεμοῦντες [67] ἐπὶ
τὴν πόλιν ταύτην, καὶ [68] καύσουσι τὴν πόλιν
ταύτην ἐν πυρὶ, καὶ [69] κατακαύσουσι τὰς οἰ-
κίας ἐν αἷς [70] ἐθυμιῶσαν ἐπὶ τῶν δωμάτων αὐ-
τῶν τῇ Βάαλ, καὶ ἔσπενδον σπονδὰς θεοῖς ἑ-
30 τέροις, πρὸς τὸ παραπικρᾶναί με. Ὅτι
ἦσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ οἱ υἱοὶ Ἰούδα † μόνοι ποι-
οῦντες τὸ πονηρὸν [71] κατ' ὀφθαλμούς μου ἐκ νεό-
31 τητος [72] αὐτῶν. Ὅτι ἐπὶ τὴν ὀργήν μου,
καὶ ἐπὶ τὸν θυμόν μου ἦν ἡ πόλις αὕτη, ἀφ' ἧς
ἡμέρας ᾠκοδόμησαν αὐτὴν καὶ ἕως τῆς ἡμέρας
ταύτης, ἀπαλλάξαι [73] αὐτὴν ἀπὸ προσώπου
32 μου, Διὰ πάσας τὰς πονηρίας [74] τῶν
υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, [75] ὧν ἐποίησαν [76] πι-
κρᾶναί με, αὐτοὶ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν, καὶ
οἱ ἄρχοντες αὐτῶν, [77] καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν,
καὶ οἱ προφῆται αὐτῶν, ἄνδρες Ἰούδα, καὶ οἱ
33 κατοικοῦντες [78] ἐν Ἱερουσαλήμ, Καὶ [79] ἀπ-
έστρεψαν πρὸς μὲ [80] νῶτον, καὶ οὐ [81] πρόσω-
πον· καὶ ἐδίδαξα αὐτοὺς ὄρθρου, [82] καὶ οὐκ [83] ἤ-
34 κουσαν [84] ἔτι λαβεῖν παιδείαν. Καὶ ἔθη-
καν τὰ μιάσματα αὐτῶν ἐν τῷ οἴκῳ, [85] οὗ
ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ, ἐν ἀκαθαρ-
35 σίαις αὐτῶν. Καὶ ᾠκοδόμησαν τοὺς [86] βω-
μοὺς τῇ Βάαλ τοὺς ἐν φάραγγι υἱοῦ Ἐννὸμ, † τοῦ
ἀναφέρειν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας
αὐτῶν τῷ Μολὸχ [87] βασιλεῖ, ἃ οὐ συνέταξα
αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἀνέβη [88] ἐπὶ καρδίαν μου τοῦ
ποιῆσαι τὸ βδέλυγμα τοῦτο, πρὸς τὸ ἐφα-
36 μαρτεῖν τὸν [89] Ἰούδαν. Καὶ νῦν οὕτως εἶ-
πε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἐπὶ τὴν [90] πόλιν,
ἣν σὺ λέγεις, Παραδοθήσεται εἰς χεῖρας βα-
σιλέως Βαβυλῶνος ἐν [91] μαχαίρᾳ, καὶ ἐν λι-
37 μῷ, καὶ ἐν [92] ἀποστολῇ. Ἰδοὺ ἐγὼ συνά-
γω αὐτοὺς ἐκ πάσης τῆς γῆς, οὗ διέσπειρα αὐτοὺς
ἐκεῖ ἐν ὀργῇ μου, καὶ τῷ θυμῷ μου, [93] καὶ ἐν
παροξυσμῷ μεγάλῳ· καὶ ἐπιστρέψω αὐτοὺς εἰς
τὸν τόπον [94] τοῦτον, καὶ [95] καθιῶ αὐτοὺς [96] πε-

43 C. Κύριος τῶν δυνάμεων ὄνομα αὐτῷ. Μέγας βουλῇ. 44 Alex. ὁ δυνατός. 45 ὁ θεὸς usque ad οἱ C. desunt. 46 Ald. ἀνοιγμένοι εἰς. C. ἀνεῴχθησαν ἐπὶ. 47 C. πάσας τάς. 48 Alex. ὁδοὺς τῶν ἀνθρώπων, ἀποδοῦναι. 49 C. αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὸν καρπὸν τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτοῦ. 50 Alex. Ὅσα. 51 Alex. ἡ ἡμέρα. 52 Alex. καὶ τέρασιν, καὶ ἐν. 53 C. εἰσῆλθον. 54 Alex. ἐλάβοσαν. 55 Alex. & C. ἅπαντα. 56 Alex. Καὶ ἰδού. 57 Alex. & C. πόλιν ταύτην. 58 Ald. τοῦ λοιμοῦ. C. λιμοῦ καὶ λοιμοῦ. in nonnull. ll. seq. καὶ τοῦ θανάτου, ac supra cap. 14. est, ὅτι ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ ἐγὼ συντελέσω αὐτούς. 59 C. καὶ ἰδοὺ σὺ βλέπεις, Καί. 60 Ald. Κατάστησον. 61 Alex. ἀγρόν. 62 C. ἀργυρίου· καὶ ἐπιμαρτύρησαι. 63 Alex. ἔγραψα εἰς. 64 Alex. ἔτι. 65 ὁ θεὸς Ἰσραὴλ C. desunt. 66 C. χεῖρας Χαλδαίων, καὶ εἰς χεῖρας. † Aq. εἰσελεύσονται. 67 Alex. ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην. 68 C. καύσουσιν ἐν πυρί. 69 Alex. καύσωσιν. 70 Alex. ἐθυμιῶσαν ἐν αὐταῖς ἐπί. † Sym. edit. 2. δι' ὅλου. Aq. πλὴν ποιοῦντες. 71 Alex. ἐκ νεότητος αὐτῶν κατ' ὀφθαλμούς μου. Ὅτι. 72 C. αὐτῶν, υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ παραπικραίνουσί με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ, λέγει κύριος. 73 Alex. αὐτούς. 74 Alex. υἱῶν. 75 Ald. C. ὅτι. 76 Alex. παραπικρᾶναί με, αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν, καὶ οἱ. 77 Ald. καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτῶν, καὶ οἱ ἱερεῖς. 78 ἐν C. deest. 79 Ald. ἔστρεψαν. C. ἐπέστρεψαν. 80 C. νῶτα. 81 Ald. πρόσωπον αὐτῶν. C. πρόσωπα αὐτῶν. 82 C. καὶ ἐδίδαξα, καὶ οὐκ. 83 Alex. ἠθέλησαν ἔτι. 84 C. ἐκλαβεῖν. 85 Alex. ᾧ. 86 Alex. βωμοὺς αὐτῶν τῇ. † Aq. & S. τοῦ παράγειν. 87 βασιλεῖ C. deest. 88 Alex. ἐπὶ τήν. 89 Alex. Ἰούδα. 90 C. πόλιν ταύτην, ἥν. 91 Alex. μαχαίρῃ. 92 C. λοιμῷ. 93 Alex. καὶ παροξυσμῷ. 94 Ald. αὐτῶν. 95 Alex. κατοικιῶ. 96 Ald. C. πεποιθότως.

38 ποιθότας. Καὶ ἔσονταί μοι εἰς λαὸν, καὶ
39 ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν. Καὶ δώσω
αὐτοῖς ὁδὸν ἑτέραν καὶ καρδίαν ἑτέραν, [97] φο-
βηθῆναί με πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ εἰς ἀγα-
θὸν αὐτοῖς καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῶν μετ' αὐτούς.
40 Καὶ διαθήσομαι αὐτοῖς διαθήκην [98] αἰωνίαν,
ἣν οὐ μὴ ἀποστρέψω [99] ὄπισθεν αὐτῶν καὶ τὸν φόβον
μου δώσω εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν, πρὸς τὸ μὴ ἀπο-
41 στῆναι αὐτοὺς ἀπ' ἐμοῦ. Καὶ ἐπισκέψομαι
[100] τοῦ ἀγαθῶσαι αὐτοὺς, καὶ φυτεύσω αὐτοὺς ἐν τῇ
γῇ ταύτῃ † ἐν πίστει, καὶ ἐν πάσῃ [1] καρδίᾳ μου,
42 καὶ ἐν πάσῃ ψυχῇ. Ὅτι οὕτως εἶπε κύ-
ριος, Καθὰ ἐπήγαγον ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον πάν-
τα τὰ κακὰ τὰ μεγάλα ταῦτα, οὕτως ἐγὼ
[2] ἐπάξω ἐπ' αὐτοὺς πάντα τὰ ἀγαθὰ, ἃ [3] ἐ-
43 λάλησα ἐπ' αὐτούς. Καὶ κτηθήσονται ἔτι ἀ-
γροὶ ἐν τῇ γῇ, [4] ἣ σὺ λέγεις, [5] Ἄβατος ἔ-
σται ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν, καὶ παρεδόθησαν
44 εἰς χεῖρας Χαλδαίων. Καὶ κτήσονται ἀ-
γροὺς ἐν ἀργυρίῳ· καὶ γράψεις [6] βιβλίον καὶ
σφραγιεῖ, καὶ διαμαρτύρῃ μάρτυρας ἐν γῇ Βεν-
ιαμὶν, καὶ [7] κύκλῳ τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐν πό-
λεσιν Ἰούδα, καὶ ἐν πόλεσι τοῦ ὄρους, καὶ ἐν πό-
λεσι [8] τῆς Σεφηλὰ, καὶ ἐν πόλεσι [9] τῆς ναγὲβ,
ὅτι ἀποστρέψω τὰς ἀποικίας [10] αὐτῶν.

Κεφ. μ'. 40. †

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν
[1] δεύτερον, καὶ [2] αὐτὸς ἦν ἔτι δεδεμένος ἐν
2 τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς, λέγων, Οὕτως
εἶπε κύριος, ποιῶν γῆν, καὶ πλάσσων αὐτὴν,
τοῦ ἀνορθῶσαι αὐτὴν, Κύριος ὄνομα αὐτῷ·
3 Κέκραξον πρός με, καὶ ἀποκριθήσομαί σοι,
καὶ ἀπαγγελῶ σοι μεγάλα καὶ ἰσχυρὰ, ἃ οὐκ
4 ἔγνως αὐτά. Ὅτι οὕτως εἶπε [3] κύριος
περὶ [4] οἴκων τῆς πόλεως ταύτης, καὶ περὶ [5] οἴ-
κων βασιλέως Ἰούδα τῶν [6] καθῃρημένων εἰς [7] χά-
5 ρακας καὶ προμαχῶνας, Τοῦ μάχεσθαι
πρὸς τοὺς Χαλδαίους, καὶ πληρῶσαι αὐτὴν [8] τῶν
νεκρῶν τῶν ἀνθρώπων, οὓς [9] ἐπάταξα ἐν ὀργῇ
μου, καὶ ἐν θυμῷ μου· καὶ ἀπέστρεψα τὸ πρόσ-
ωπόν μου [10] ἀπ' αὐτῶν, περὶ πασῶν τῶν πο-
6 νηριῶν αὐτῶν. Ἰδοὺ ἐγὼ [11] ἀνάγω αὐτῇ
συνούλωσιν καὶ ἴαμα, [12] καὶ φανερώσω αὐτοῖς,
καὶ ἰατρεύσω [13] αὐτὴν, καὶ ποιήσω καὶ εἰρήνην καὶ
7 πίστιν. Καὶ [14] ἀποστρέψω τὴν ἀποικίαν Ἰού-
δα, καὶ [15] ἀποικίαν Ἰσραὴλ, καὶ οἰκοδο-
μήσω αὐτοὺς [16] καθὼς καὶ τοπρότερον.
8 Καὶ καθαριῶ αὐτοὺς ἀπὸ πασῶν τῶν ἀδικιῶν αὐ-
τῶν, ὧν [17] ἡμάρτοσάν μοι, καὶ οὐ μὴ μνησθή-
σομαι ἁμαρτιῶν αὐτῶν ὧν ἥμαρτόν [18] μοι, καὶ
9 ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ. Καὶ ἔσται [19] εἰς εὐ-
φροσύνην καὶ [20] αἴνεσιν, καὶ εἰς μεγαλειότητα
παντὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς, οἵτινες ἀκούσονται πάντα
τὰ ἀγαθὰ ἃ ἐγὼ [21] ποιήσω, [22] καὶ φοβηθή-
σονται καὶ πικρανθήσονται περὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν, καὶ
περὶ πάσης τῆς εἰρήνης ἧς ἐγὼ [23] ποιήσω αὐτοῖς.
10 Οὕτως εἶπε κύριος, Ἔτι ἀκουσθήσεται ἐν τῷ τόπῳ
τούτῳ, ᾧ ὑμεῖς λέγετε, Ἔρημός ἐστιν ἀπὸ ἀνθρώ-
πων καὶ κτηνῶν, ἐν πόλεσιν Ἰούδα, καὶ ἔξωθεν
Ἱερουσαλὴμ, τῆς ἠρημωμένης, [24] παρὰ τὸ μὴ εἶναι
11 ἄνθρωπον καὶ [25] κτῆνος· Φωνὴ εὐφροσύνης,
καὶ φωνὴ [26] χαρμοσύνης, φωνὴ νυμφίου, καὶ φωνὴ
νύμφης, φωνὴ [27] λεγόντων, Ἐξομολογεῖσθε κυ-
ρίῳ παντοκράτορι, ὅτι χρηστὸς κύριος, ὅτι
εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. καὶ εἰσοίσουσι [28] δῶ-
ρα εἰς οἶκον κυρίου, ὅτι [29] ἀποστρέψω [30] πᾶ-
σαν τὴν ἀποικίαν τῆς γῆς ἐκείνης [31] κατὰ τοπρό-
12 τερον, εἶπε κύριος. Οὕτως [32] εἶπε
κύριος τῶν δυνάμεων, Ἔτι ἔσται [33] ἐν τῷ τόπῳ
τούτῳ τῷ ἐρήμῳ, παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἄνθρωπον καὶ
[34] κτῆνος, [35] ἐν πάσαις τῆς πόλεσιν αὐτοῦ κα-
ταλύματα ποιμένων κοιταζόντων [36] πρόβατα,

97 *Ald.* φοβεῖσθαι. 98 *Alex.* αἰώνιον. 99 *Ald.* ἀπὸ ὄπισθεν. 100 *C.* αὐτούς. † *Aq.* ἐν ἀληθείᾳ. 1 *Alex.* καρδίᾳ, καὶ ἐν πάσῃ ψυχῇ μου. 2 *Alex.* ἐπάγω. 3 *C.* ἐγὼ ἐλάλησα. 4 *Alex.* ἦν. 5 *C.* Ἄβατός ἐστιν. 6 *Ald.* ἐν βιβλίῳ. *C.* εἰς βιβλίον. 7 *Alex.* κυκλόθεν Ἱερουσαλήμ. 8 *Aq.* & *S.* τῶν πεδινῶν. 9 al. κατὰ νότον. 10 *C.* αὐτῶν, λέγει κύριος.

Cap. 40. † in *Comp.* 33. 1 *Alex.* & *Comp.* ἘΚ ΔΕΥΤΕΡΟΥ. 2 *Alex.* ΑΥΤΟΣ ἘΤΙ ἯΝ. 3 *Alex. Ald. C.* κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 4 *C.* οἰκιῶν. 5 *Alex.* & *C.* οἰκίας. 6 *Alex.* καθημένων. 7 *Ald. C.* χάρακα. 8 *Alex.* νεκρῶν. 9 *Alex.* * ἐπάταξεν ὀργή. 10 *C.* ἀπὸ τῆς πόλεως ταύτης, περί. 11 *Alex.* ἐπάγω ἐπ' αὐτοὺς συνούλωσιν. 12 *Alex. Ald. C.* καὶ ἰατρεύσω αὐτοὺς, καὶ φανερώσω (*Alex.* * φανερῶ) αὐτοῖς εἰσακούειν, καὶ ἰατρεύσω. 13 *Alex.* & *C.* αὐτὴν, (*Alex.* αὐτοὺς,) καὶ ποιήσω αὐτοῖς εἰρήνην. 14 *C.* ἐπιστρέψω. 15 *Alex.* τὴν ἀποικίαν Ἰσραήλ. *C.* ἀποικίαν Ἱερουσαλήμ. 16 *Alex. C.* ὡς τοπρότερον. 17 *Alex. Ald. C.* ἥμαρτόν. 18 *Alex.* μου. 19 *C.* μοι εἰς ὄνομα, εἰς. 20 *Alex.* εἰς αἴνεσιν. 21 *Alex.* & *C.* ποιῶ. 22 *Alex.* καὶ φοβηθήσονται περὶ πάντων. 23 *Alex.* & *C.* ποιῶ. 24 *Alex.* καὶ παρά. 25 *C.* κτῆνος. 26 *Alex.* χαρμονῆς. 27 *Alex.* λέγοντος. 28 *Alex.* δῶρα αἰνέσεως εἰς. 29 *Ald.* ἐπιστρέψω. 30 *Alex.* τὴν ἀποικίαν πάσης τῆς γῆς. 31 *Alex.* καθὰ πρότερον. 32 *C.* λέγει. 33 *Alex.* ἐν τῷ τόπῳ τῷ ἠρημωμένῳ τούτῳ, παρά. 34 *Alex. Ald. C.* κτῆνη. 35 *Alex.* καὶ ἐν. 36 *Alex.* προβάτων. *C.* ποίμνια.

Ἐν πό-

13 Ἐν πόλεσι τῆς ὀρεινῆς, ϗ ἐν πόλεσι τῆς [37] σεφη-
λὰ, ϗ ἐν πόλεσι τῆς [38] ναγὲβ, ϗ ἐν γῇ Βεν-
ιαμὶν, ϗ ἐν τοῖς κύκλῳ Ἱερουσαλὴμ, ϗ ἐν πό-
λεσιν Ἰούδα. ἔτι παρελεύσεται πρόβατα ἐπὶ χεῖ-
ρας ἀριθμοῦντος, εἶπε κύριος.[39]

Κεφ. μα΄. 41. †

1 Ὁ Λόγος ὁ [1] γενόμενος πρὸς Ἱερεμίαν
παρὰ κυρίου (ϗ Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βα-
βυλῶνος, ϗ πᾶν τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ, ϗ
[2] πᾶσα ἡ γῆ ἀρχῆς αὐτοῦ ἐπολέμουν ἐπὶ Ἱερου-
σαλὴμ, ϗ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις Ἰούδα) [3] λέ-
2 γων, Οὕτως εἶπε [4] κύριος, Βάδισον
πρὸς Σεδεκίαν βασιλέα Ἰούδα, ϗ ἐρεῖς αὐτῷ,
Οὕτως εἶπε κύριος, Παραδόσει παραδοθήσεται
ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶ-
νος, ϗ συλλήψεται αὐτὴν, ϗ καύσει αὐτὴν
3 ἐν πυρί. Καὶ σὺ οὐ μὴ σωθῇς ἐκ χειρὸς
[5] αὐτοῦ, ϗ συλλήψει [6] συλληφθήσῃ, ϗ εἰς χεῖρας
αὐτοῦ δοθήσῃ, ϗ ὀφθαλμοί σου τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτοῦ ὄψονται, [7] ϗ εἰς Βαβυλῶνα εἰσελεύσῃ.
4 Ἀλλὰ ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου, Σεδεκία βασι-
λεῦ Ἰούδα· Οὕτως λέγει [8] κύριος,
5 Ἐν εἰρήνῃ ἀποθανῇ· ϗ ὡς [9] ἔκλαυσαν τοὺς πα-
τέρας σου τοὺς βασιλεύσαντας πρότερόν σου,
[10] κλαύσονται ϗ σὲ, [11] Οὐαὶ κύριε, ϗ ἕως ᾅδου
[12] κόψονταί σε, ὅτι λόγον ἐγὼ ἐλάλησα, εἶ-
6 πε κύριος. Καὶ ἐλάλησεν Ἱερεμίας
[13] πρὸς τὸν βασιλέα Σεδεκίαν πάντας τοὺς λό-
7 γους τούτους ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἡ δύναμις
βασιλέως Βαβυλῶνος ἐπολέμει ἐπὶ Ἱερουσαλήμ,
ϗ ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰούδα [14], ϗ ἐπὶ Λαχὶς, ϗ
ἐπὶ Ἀζηκὰ, ὅτι αὗται κατελείφθησαν ἐν πό-
8 λεσιν Ἰούδα πόλεις ὀχυραί. Ὁ λόγος
ὁ [15] γενόμενος πρὸς Ἱερεμίαν παρὰ κυρίου, μετὰ
τὸ συντελέσαι τὸν βασιλέα Σεδεκίαν διαθήκην
πρὸς τὸν λαὸν [16], τοῦ καλέσαι [17] ἄφεσιν,
9 Τοῦ ἐξαποστεῖλαι ἕκαστον τὸν παῖδα αὐτοῦ, ϗ ἕ-
καστον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, τὸν Ἑβραῖον ϗ τὴν
Ἑβραίαν ἐλευθέρους, πρὸς τὸ μὴ δουλεύειν ἄν-
10 δρα ἐξ [18] Ἰούδα. Καὶ [19] ἐπεστράφησαν
πάντες οἱ μεγιστᾶνες, ϗ πᾶς ὁ λαὸς [20] οἱ εἰσελ-
θόντες [21] ἐν τῇ διαθήκῃ, τοῦ ἀποστεῖλαι ἕκαστον
τὸν παῖδα αὐτοῦ, [22] ϗ ἕκαστον τὴν παιδίσκην
11 αὐτοῦ, [23] ϗ [24] ἔδωσαν Αὐτοὺς εἰς παῖδας
12 ϗ παιδίσκας. Καὶ [25] ἐγενήθη λόγος κυ-
13 ρίου πρὸς Ἱερεμίαν, λέγων, Οὕτως εἶ-
πε [26] κύριος, Ἐγὼ διεθέμην διαθήκην πρὸς
τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ἐξειλάμην
αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας, λέ-
14 γων, Ὅταν πληρωθῇ ἓξ ἔτη, ἀποστε-
λεῖς τὸν ἀδελφόν σου τὸν Ἑβραῖον ὃς πραθήσεταί
σοι, ϗ [27] ἐργᾶταί σοι ἓξ ἔτη, ϗ [28] ἐξαπο-

---

37 *Alex.* Ναγὲβ, ϗ ἐν γῇ. pro σεφηλὰ *Aq.* vert. πεδινῆς. 38 *C.* ναχέθ. 39 in *Compl.* & apud *Theodor.* hæc seqq. Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, ϗ ἀναστήσω τὸ ῥῆμα τὸ ἀγαθὸν, ὃ ἐλάλησα ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, ϗ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ϗ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ βλαστῆσαι ποιήσω τῷ Δαυὶδ βλαστὸν δικαιοσύνης, (apud *Theodor.* vero pro his est, ἀνατελῶ κέρας τῷ Δαυίδ) ϗ βασιλεύσει βασιλεὺς, ϗ συνήσεται, ϗ ποιήσει κρίμα, ϗ δικαιοσύνην ἐν τῇ γῇ. ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις σωθήσεται Ἰούδας, ϗ Ἱερουσαλὴμ κατοικήσει πεποιθότως. ϗ τοῦτό ἐστιν τὸ ὄνομα, ὃ καλέσουσιν αὐτῷ, κύριος δίκαιος ἡμῶν, (*Theodor.* ὃ κληθήσεται, κύριος δικαιοσύνη ἡμῶν,) ὅτι οὕτω λέγει κύριος, οὐκ ἐπιλείψει τῷ Δαυὶδ ἀνὴρ καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου Ἰσραήλ. ϗ ἐκ τῶν ἱερέων, ϗ Λευιτῶν οὐκ ἐπιλείψει (*Theodor.* οὐκ ἐξολοθρευθήσεται) ἀνὴρ ἐνώπιόν μου, προσφέρων ὁλοκαύτωμα, ϗ θυμιῶν δῶρον, ϗ ποιῶν θυσίαν πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν, λέγον, Οὕτω λέγει κύριος, ἐὰν ἠθετημένην ποιήσητε τὴν διαθήκην μου τὴν μετὰ τῆς ἡμέρας, ϗ τὴν διαθήκην μου τὴν μετὰ τῆς νυκτὸς, ὥστε μὴ εἶναι ἡμέραν, ϗ νύκτα ἐν τῷ καιρῷ αὐτῶν, ϗ ἡ διαθήκη μου ἠθετημένη ἔσται μετὰ τοῦ Δαυὶδ τοῦ δούλου μου, ὥστε μὴ εἶναι ἐξ αὐτοῦ υἱὸς βασιλεύων ἐπὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ, ϗ μετὰ τῶν Λευιτῶν, ϗ ἱερέων τῶν λειτουργῶν μου. ὥσπερ οὐκ ἀριθμηθήσεται ἡ στρατιὰ τοῦ οὐρανοῦ, ϗ οὐ μετρηθήσεται ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, οὕτως πληθυνῶ τὸ σπέρμα τοῦ Δαυὶδ τοῦ δούλου μου, ϗ τοὺς Λευίτας τοὺς λειτουργούς μου· ϗ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν, λέγον, οὐκ εἶδες τί ὁ λαὸς οὗτος ἐλάλησε, λέγων, δύο συγγενείας, ἃς ἐξελέξατο ὁ κύριος, ἐξῶσεν αὐτάς· ϗ τὸν λαόν μου παρώξυναν, ἵνα μὴ ᾖ ἔθνος ἐνώπιον αὐτῶν· οὕτω λέγει κύριος, ἐὰν μὴ εἴη ἡ διαθήκη μου τῇ ἡμέρᾳ, ϗ τῇ νυκτὶ, ϗ νόμους τοῦ οὐρανοῦ, ϗ τῆς γῆς μὴ ἐθέμην, οὕτως τὸ σπέρμα τοῦ Ἰακὼβ ϗ Δαυὶδ τοῦ δούλου μου ἐξώσαιμ' ἄν, ὥστε μὴ λαβεῖν ἐμὲ ἀπὸ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἄρχοντας ἐν τῷ σπέρματι τοῦ Ἀβραὰμ, ϗ τοῦ Ἰσαὰκ, ϗ τοῦ Ἰακώβ. ὅτι ἀναστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτῶν, ϗ ἐλεήσω αὐτούς.

Cap. 41. † in *Comp.* 34. 1 *Ms. Alex.* ΓΕΝΑΜΕΝΟΣ. 2 *Comp. ed.* πᾶσαι αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς, αἱ ὑπὸ τὴν δυναστείαν τῆς χειρὸς αὐτοῦ, πάντες οἱ λαοὶ ἐπολέμουν. 3 λέγων *C.* deest. 4 *C.* κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 5 *Alex.* αὐτῶν. 6 *Alex.* συλλημφθήσῃ, ϗ οἱ ὀφθαλμοί σου. 7 *Alex. Ald. C.* ϗ τὸ (*Alex.* deest) στόμα αὐτοῦ μετὰ τοῦ στόματός σου λαλήσει, ϗ εἰς (*Ald. C.* deest.) 8 *C.* κύριος πρὸς σὲ, Οὐκ ἀποθανῇ ἐν ῥομφαίᾳ, Ἐν. 9 *C.* ἔκαυσαν. 10 *C.* καύσονται. 11 *Alex.* & *C.* Ὦ κύριε. quod in margine *l. Vaticani* positum est. in *Hebr.* est ὢ ἀδών. unde natum videtur quod sequitur, ἕως ᾅδου, quod ceteroqui in *Hebr.* non est. 12 *Alex.* κλαύσονταί σε, ὅτι λόγον ἐλάλησα. 13 *Alex.* πρὸς βασιλέα. 14 *Alex.* τὰς καταλελιμμένας, ἐπὶ Λαχεὶς. *C.* τὰς καταλελειμμένας ἐπὶ Λαχίς. 15 *Alex.* ΓΕΝΑΜΕΝΟΣ. 16 *Alex.* & *C.* ΤΟΝ ΕΝ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ, ΤΟΥ. 17 *C.* δὴ ἄφεσιν. 18 *Alex. Ald. C.* ἸΣΡΑΗΛ. 19 *C.* ἐπήκουσαν. 20 *Alex.* ΟΙ ΕΛΘΟΝΤΕΣ ΕΙΣ ΔΙΑΘΗΚΗΝ 21 *C.* εἰς τὴν διαθήκην. 22 *Alex.* * ΚΑΙ ΕΩΣΑΝ ΑΥΤΟΥΣ ΕΙΣ. 23 *C.* ἐλευθέρους τοῦ μὴ δουλεύειν ἔτι ἐν αὐτοῖς, ϗ ἤκουσαν, ϗ ἀφῆκαν, ϗ ἐπεστράφησαν μετὰ ταῦτα, ϗ ἀνήγαγον τοὺς δούλους, καὶ τὰς παιδίσκας, οὓς ἀπέστειλαν ἐλευθέρους, καὶ ὑπέταξαν αὐτοὺς εἰς δούλους, καὶ παιδίσκας. 24 *Ald.* εἴασαν. 25 *Alex.* ἐγένετο. 26 *Alex. Ald.* & *C.* κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 27 *C.* ἐργάσεται. 28 *Alex.* & *C.* ἀποστελεῖς.

σελεῖς αὐτὸν ἐλεύθερον. καὶ οὐκ ἤκουσάν μου καὶ
15 οὐκ ἔκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν. Καὶ [29] ἐπέ-
στρεψαν σήμερον ποιῆσαι τὸ εὐθὲς [30] πρὸ ὀ-
φθαλμῶν μου, τοῦ καλέσαι ἄφεσιν [31] ἕκαστον τοῦ
πλησίον αὐτοῦ· καὶ συνετέλεσαν διαθήκην κατὰ
πρόσωπόν μου, ἐν τῷ οἴκῳ, οὗ ἐπεκλήθη τὸ ὄ-
16 νομά μου ἐπ' αὐτῷ. Καὶ ἐπεστρέψατε, καὶ
ἐβεβηλώσατε [32] τὸ ὄνομά μου, τοῦ ἐπιστρέψαι
ἕκαστον τὸν παῖδα αὐτοῦ, καὶ ἕκαστον τὴν παιδί-
σκην αὐτοῦ, οὓς ἐξαπεστείλατε ἐλευθέρους τῇ ψυχῇ
αὐτῶν, [33] τοῦ εἶναι ὑμῖν εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας.
17 Διατοῦτο [34] οὕτως εἶπε κύριος, Ὑμεῖς οὐκ ἠ-
κούσατέ μου, [35] τοῦ καλέσαι ἄφεσιν ἕκαστον πρὸς τὸν
[36] πλησίον αὐτοῦ· ἰδοὺ ἐγὼ καλῶ ἄφεσιν ὑμῖν
εἰς μάχαιραν, καὶ εἰς τὸν θάνατον, καὶ εἰς τὸν λι-
μὸν, καὶ δώσω ὑμᾶς εἰς διασπορὰν πάσαις ταῖς
18 βασιλείαις τῆς γῆς· Καὶ δώσω τοὺς ἄν-
δρας τοὺς παρεληλυθότας τὴν [37] διαθήκην μου,
τοὺς μὴ στήσαντας τὴν διαθήκην μου, ἣν ἐποίη-
σαν κατὰ πρόσωπόν μου, τὸν μόσχον [38] ὃν ἐποίη-
19 σαν [39] ἐργάζεσθαι αὐτῷ, [40] Τοὺς ἄρχον-
τας Ἰούδα, καὶ τοὺς δυνάστας, καὶ τοὺς ἱερεῖς, καὶ
20 τὸν λαὸν, Καὶ δώσω αὐτοὺς τοῖς ἐχθροῖς
αὐτῶν, καὶ ἔσται τὰ θνησιμαῖα αὐτῶν [41] βρώ-
σις τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς
21 γῆς. Καὶ τὸν Σεδεκίαν βασιλέα [42] τῆς
Ἰουδαίας, καὶ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν δώσω εἰς χεῖ-
ρας ἐχθρῶν [43] αὐτῶν, καὶ [44] δύναμις βασιλέ-
ως Βαβυλῶνος [45] τοῖς ἀποτρέχουσιν ἀπ' αὐ-
22 τῶν. Ἰδοὺ ἐγὼ συντάσσω, φησὶ κύριος,
[46] καὶ ἐπιστρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν [47] γῆν ταύτην,
καὶ πολεμήσουσιν ἐπ' αὐτὴν, καὶ λήψονται [48] αὐ-
τὴν, καὶ κατακαύσουσιν αὐτὴν ἐν πυρὶ, καὶ τὰς
πόλεις Ἰούδα, [49] καὶ δώσω [50] αὐτὰς ἐρήμους
ἀπὸ [51] τῶν κατοικούντων.

Κεφ. μβ'. 42. †

1 [1] Ὁ ΛΟΓΟΣ Ὁ [1] ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ
ΙΕΡΕΜΙΑΝ παρὰ κυρίου ἐν ἡμέραις Ἰωακεὶμ
2 [2] βασιλέως Ἰούδα, λέγων, [3] Βάδισον εἰς
οἶκον [4] Ἀρχαβεὶν, καὶ ἄξεις αὐτοὺς εἰς οἶκον
κυρίου, εἰς μίαν τῶν αὐλῶν, καὶ ποιεῖς αὐτοὺς
3 οἶνον. Καὶ [5] ἐξήγαγον τὸν Ἰεχονίαν υἱὸν
[6] Ἱερεμὶν [7] υἱοῦ Χαβασὶν, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐ-
τοῦ, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν τὴν οἰκίαν [8] Ἀρ-
4 χαβεὶν, Καὶ εἰσήγαγον αὐτοὺς εἰς οἶκον
κυρίου εἰς τὸ [9] παστοφόριον υἱῶν [10] Ἰωνὰν, [11] υἱοῦ
Ἀνανίου, υἱοῦ Γοδολίου ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, ὅς ἐστιν ἐγ-
γὺς [12] τοῦ οἴκου τῶν ἀρχόντων τῶν ἐπάνω τοῦ οἴκου [13] Μα-
ασαίου υἱοῦ Σελὼμ, τοῦ φυλάσσοντος τὴν [14] αὐλήν.
5 Καὶ [15] ἔδωκα κατὰ πρόσωπον αὐτῶν κεράμιον
οἴνου, καὶ ποτήρια, καὶ εἶπα, Πίετε οἶνον.
6 Καὶ [16] εἶπον, Οὐ μὴ πίωμεν οἶνον, ὅτι Ἰωνα-
δὰβ υἱὸς Ῥηχὰβ ὁ πατὴρ ἡμῶν ἐνετείλατο ἡ-
μῖν, [17] λέγων, Οὐ μὴ πίητε οἶνον ὑμεῖς καὶ οἱ
7 υἱοὶ ὑμῶν, ἕως αἰῶνος, Καὶ οἰκίας οὐ μὴ
οἰκοδομήσητε, καὶ σπέρμα οὐ μὴ σπείρητε, καὶ
ἀμπελὼν οὐκ ἔσται ὑμῖν, ὅτι ἐν σκηναῖς [18] οἰ-
κήσετε πάσας τὰς ἡμέρας [19] ὑμῶν, ὅπως ἂν
[20] ζήσητε ἡμέρας πολλὰς ἐπὶ τῆς γῆς, ἐφ' ἧς
διατρίβετε ὑμεῖς ἐπ' αὐτῆς.
8 Καὶ [21] ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς Ἰωναδὰβ [22] τοῦ πα-
τρὸς ἡμῶν, [23] πρὸς τὸ μὴ πιεῖν οἶνον πάσας
τὰς [24] ἡμέρας ἡμῶν [25], ἡμεῖς καὶ αἱ γυ-
ναῖκες ἡμῶν, καὶ οἱ υἱοὶ ἡμῶν, καὶ αἱ θυγατέρες
9 ἡμῶν, [26] Καὶ πρὸς τὸ μὴ οἰκοδομεῖν οἰ-
κίας τοῦ κατοικεῖν ἐκεῖ, καὶ ἀμπελὼν, καὶ ἀγρὸς,
10 καὶ σπέρμα οὐκ ἐγένετο ἡμῖν. Καὶ [27] ᾠ-
κήσαμεν ἐν σκηναῖς, καὶ ἠκούσαμεν [28], καὶ ἐποιή-

29 *Alex.* ἔστρεψαν. 30 *Alex.* ἐν ὀφθαλμοῖς. 31 *Alex.* ἕκαστος τοῦ πλησίον. 32 *Alex.* τὴν διαθήκην μου. 33 *C.* καὶ ὑπετάξατε αὐτοὺς τοῦ εἶναι. 34 οὕτως *Ald.* deest. 35 *Alex.* καλέσαι * ἕκαστος ἄφεσιν πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἕκαστον πρὸς τὸν πλησίον. 36 *Ald.* *C.* ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἕκαστον πρὸς τὸν πλησίον. 37 *Alex.* διαθήκην μου, ἣν ἐποίησαν. 38 *C.* ὃν ἔκοψαν εἰς δύο μέρη, καὶ διῆλθον ἐν μέσῳ τῶν μερῶν αὐτοῦ. 39 *Ald.* κατὰ πρόσωπόν μου ἐργάζεσθαι. 40 *C.* Ἄρχοντες Ἰούδα, καὶ ἄρχοντες Ἰερουσαλὴμ, καὶ δυνάσται, καὶ ἱερεῖς, καὶ πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, Καὶ δώσω αὐτοὺς τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν, καὶ εἰς χεῖρα ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν, καὶ ἔσται. 41 *Alex.* & *C.* βρώματα. 42 *Alex.* Ἰούδα. 43 *C.* αὐτῶν καὶ εἰς χεῖρα ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν. 44 *C.* εἰς χεῖρας δυνάμεως. 45 *Alex.* οἱ ἀποτρέχοντες ἀπ' αὐτῶν. 46 καὶ *C.* deest. 47 *C.* πόλιν. 48 *Alex.* αὐτούς. 49 *Alex.* & *C.* δώσω. 50 *Alex.* & *C.* αὐτὰς εἰς ἄβατον ἀπό. 51 *Alex.* κατοικούντων.

Cap. 42. † in *Comp.* 35. 1 *Ms. Alex.* ΓΕΝΑΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ. 2 *Alex.* & *C.* ΥΙΟΥ ΙΩΣΙΟΥ, ΒΑΣΙΛΕΩΣ. 3 *Alex.* Πορεύθητι εἰς οἶκον Ἀλχαβεὶν, καὶ κάλεσον αὐτοὺς, καὶ ἐξάξεις. 4 *C.* Ῥηχαβεὶν, καὶ κάλεσον αὐτούς, καὶ ἄξεις. 5 *Alex.* & *C.* ἤγαγεν. 6 *Alex.* Ἰερεμίου. 7 *C.* υἱόν. 8 *Alex.* Χαραβεὶν. *C.* Ῥηχαβεὶν. *Ald.* Ῥαχαβίν. 9 *Alex.* παστοφόριον Ἀνανίου, υἱοῦ. 10 *Ald.* *C.* Ἀνανίου. 11 υἱοῦ Ἀνανίου *C.* desunt. 12 *Alex.* οἰκούντων ἀρχόντων. 13 *Alex.* Μασαίου. 14 *Ald.* *C.* ὁδόν. 15 *Alex.* & *C.* ἔστησα. 16 *Alex.* εἶπαν, Οὐ πίομεν. 17 *Alex.* εἴπας. 18 *Alex.* κατοικήσετε. *Ald.* *C.* κατοικήσετε. 19 *Alex.* τῆς ζωῆς ὑμῶν. 20 *Alex.* ζῆτε. 21 *Alex.* & *C.* εἰσηκούσαμεν. 22 *C.* υἱοῦ Ῥηχὰβ τοῦ. 23 *C.* ἐν πᾶσιν οἷς ἐνετείλατο ἡμῖν πρός. 24 *Alex.* *Ald.* *C.* ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν. 25 *Alex.* καὶ οἱ υἱοὶ ἡμῶν. 26 *Alex.* Πρὸς τὸ μή. 27 *Alex.* οἰκήσαμεν. 28 *Alex.* κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο.

σαμεν κατὰ πάντα [29] ἃ ἐνετείλατο ἡμῖν Ἰωνα-
11 δὰβ ὁ πατὴρ ἡμῶν. Καὶ ἐγενήθη ὅτε ἀν-
έβη Ναβουχοδονόσορ [30] ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εἴ-
παμεν [31] εἰσελθεῖν, καὶ εἰσήλθομεν εἰς Ἱερουσα-
λὴμ, ἀπὸ [32] προσώπου τῆς [33] δυνάμεως τῶν Χαλ-
δαίων, καὶ ἀπὸ προσώπου τῆς δυνάμεως τῶν Ἀσ-
12 συρίων, καὶ [34] ᾠκοῦμεν ἐκεῖ. Καὶ ἐγένε-
το λόγος κυρίου πρός με, λέγων,
13 Οὕτως λέγει [35] κύριος, Πορεύου, καὶ εἰπὸν ἀν-
θρώπῳ Ἰούδα, καὶ τοῖς κατοικοῦσιν [36] Ἱερουσα-
λὴμ, Οὐ μὴ λάβητε παιδείαν [37] τοῦ ἀκούειν τοὺς
14 λόγους [38] μου; Ἔστησαν [39] ῥῆμα υἱοὶ Ἰω-
ναδὰβ υἱοῦ Ῥηχὰβ, [40] ὃ ἐνετείλατο τοῖς τέ-
κνοις αὐτοῦ πρὸς τὸ μὴ πιεῖν οἶνον, καὶ οὐκ [41] ἔ-
πίοσαν· καὶ ἐγὼ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς [42] ὄρθρου,
15 καὶ οὐκ ἠκούσατε. Καὶ ἀπέστειλα πρὸς ὑ-
μᾶς τοὺς [43] παῖδάς μου τοὺς προφήτας, [44] λέ-
γων, Ἀποστράφητε ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ
τῆς πονηρᾶς, καὶ [45] βελτίω ποιήσατε [46] τὰ ἐ-
πιτηδεύματα ὑμῶν, καὶ οὐ πορεύεσθε ὀπίσω θεῶν
[47] ἑτέρων τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς, καὶ οἰκήσετε ἐπὶ
τῆς γῆς, ἧς ἔδωκα ὑμῖν, καὶ τοῖς πατράσιν
ὑμῶν· καὶ οὐκ ἐκλίνατε τὰ ὦτα ὑμῶν, καὶ οὐκ
16 [48] εἰσηκούσατε. Καὶ ἔστησαν [49] υἱοὶ Ἰωνα-
δὰβ υἱοῦ Ῥηχὰβ τὴν ἐντολὴν τοῦ πατρὸς αὐτῶν,
17 [50] ὁ δὲ [51] λαὸς οὗτος οὐκ ἤκουσέ μου. Δια-
τοῦτο οὕτως [52] εἶπε [53] κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ φέρω
ἐπὶ Ἰούδαν καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ
πάντα τὰ κακὰ, ἃ ἐλάλησα ἐπ' [54] αὐτούς.
18 Διατοῦτο οὕτως εἶπε κύριος, Ἐπειδὴ ἤκουσαν υἱοὶ
Ἰωναδὰβ υἱοῦ Ῥηχὰβ τὴν ἐντολὴν τοῦ πατρὸς αὐ-
τῶν ποιεῖν [55] καθότι ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ πα-
19 τὴρ αὐτῶν, [56] Οὐ μὴ ἐκλείπῃ ἀνὴρ τῶν
υἱῶν Ἰωναδὰβ υἱοῦ Ῥηχὰβ παρεστηκὼς κατὰ πρόσ-
ωπόν μου πάσας τὰς ἡμέρας [57] τῆς γῆς.

Κεφ. μγ'. 43. †

1 [1] ἘΝ ΤΩ ἘΝΙΑΥΤΩ ΤΩ ΤΕΤΑΡΤΩ
ἸΩΑΚΕΙΜ υἱοῦ [2] Ἰωσία βασιλέως Ἰούδα, ἐ-
γενήθη λόγος κυρίου πρός με, λέγων,
2 Λάβε σεαυτῷ [3] χαρτίον βιβλίου, καὶ γράψον
ἐπ' [4] αὐτοῦ πάντας τοὺς λόγους, οὓς [5] ἐλάλησα
πρὸς σὲ ἐπὶ [6] Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπὶ Ἰούδα, καὶ
ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη, ἀφ' ἧς ἡμέρας λαλήσαν-
τός μου πρὸς σὲ, ἀφ' ἡμερῶν Ἰωσία βασιλέως
3 Ἰούδα, καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Ἴσως
[7] ἀκούσεται ὁ οἶκος Ἰούδα πάντα τὰ κακὰ, [8] ἃ
ἐγὼ λογίζομαι ποιῆσαι αὐτοῖς, ἵνα [9] ἀποστρέ-
ψωσιν [10] ἀπὸ τῆς ὁδοῦ [11] αὐτῶν τῆς πονηρᾶς, καὶ
ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν καὶ ταῖς ἁμαρτί-
4 αις αὐτῶν. Καὶ ἐκάλεσεν Ἱερεμίας τὸν
Βαροὺχ υἱὸν Νηρίου· καὶ [12] ἔγραψεν ἀπὸ στόμα-
τος Ἱερεμίου πάντας τοὺς λόγους κυρίου, οὓς
[13] ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν, εἰς χαρτίον βιβλίου.
5 Καὶ ἐνετείλατο Ἱερεμίας τῷ Βαροὺχ, λέγων,
Ἐγὼ φυλάσσομαι, [14] οὐ μὴ δύνωμαι εἰσελθεῖν
6 εἰς οἶκον κυρίου· [15] Καὶ ἀναγνώσῃ ἐν τῷ
[16] χαρτίῳ τούτῳ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ ἐν οἴκῳ κυ-
ρίου, ἐν ἡμέρᾳ νηστείας, καὶ [17] ἐν ὠσὶ πάντων
[18] Ἰούδα τῶν ἐρχομένων ἐκ πόλεων αὐτῶν, ἀνα-
7 γνώσῃ αὐτοῖς. Ἴσως πεσεῖται ἔλεος αὐ-
τῶν κατὰ πρόσωπον κυρίου, καὶ ἀποστρέψουσιν [19] ἐκ
τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς, ὅτι μέγας ὁ [20] θυ-
μὸς καὶ ἡ ὀργὴ κυρίου, ἣν ἐλάλησεν ἐπὶ τὸν λαὸν
8 τοῦτον. Καὶ ἐποίησε [21] Βαροὺχ κατὰ πάντα
[22] ἃ ἐνετείλατο αὐτῷ Ἱερεμίας, τοῦ ἀναγνῶναι
ἐν τῷ βιβλίῳ τοὺς λόγους κυρίου ἐν οἴκῳ κυ-
9 ρίου. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἔτει [23] τῷ [24] ὀγ-
δόῳ τῷ βασιλεῖ Ἰωακεὶμ ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἐννά-

29 *Ald. C.* ὅσα. 30 *C.* βασιλεὺς τῆς Βαβυλῶνος ἐπί. 31 *Alex. Ald. C.* Ἀναβάντες εἰσελευσόμεθα εἰς. 32 *Ald. C.* προσώπου τῶν Χαλδαίων. 33 *Alex.* δυνάμεως τῶν Ἀσσυρίων, καί. 34 *Alex.* οἰκήσομεν. *Ald. C.* ᾠκήσαμεν. 35 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. Πορεύου. 36 *Alex.* ἐν Ἱερουσαλήμ. 37 *Alex.* ἀκούειν. 38 *C.* μου; λέγει κύριος. 39 *Ald.* ῥήματα. 40 al. ἅ. al. ὡς. 41 *Alex.* ἔπιον κἀγώ. *C.* ἔπιον ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ὅτι ἤκουσαν τὴν ἐντολὴν τοῦ πατρὸς αὐτῶν· καὶ ἐγώ. 42 *Alex.* ὄρθρου, καὶ οὐκ εἰσηκούσατε. *Ald. C.* ὄρθρου, καὶ ἐλάλησα, καὶ οὐκ ἠκούσατε (*Ald.* εἰσηκούσατέ μου.) 43 *Alex. C.* δούλους μου. 44 *C.* ὀρθρίζων τοπρωῒ καὶ ἀποστέλλων, λέγων. 45 *Alex.* βέλτιον. 46 *Alex.* ἐπιτηδεύματα. 47 *Alex.* ἀλλοτρίων. 48 *Alex. & C.* ἠκούσατε. 49 *Alex.* οἱ υἱοί. 50 *C.* ἣν ἐνετείλατο αὐτοῖς, ὁ. 51 *Alex.* λαός μου οὐκ ἤκουσάν μου. 52 *C.* εἶπε κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ, Ἰδού. 53 *Alex.* κύριος, Ἐπειδὴ ἤκουσαν οἱ υἱοί. 54 *C.* αὐτοὺς, διότι ἐλάλησα αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἤκουσαν, καὶ ἐκάλεσα αὐτοὺς καὶ οὐκ ἀπεκρίθησαν. Καὶ τῷ οἴκῳ τῶν Ῥαχαβείμ εἶπεν Ἱερεμίας, Οὕτως. 55 *Alex. Ald.* ὅσα. 56 *C.* Διὰ τοῦτο οὕτως λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ, Οὐ μή. 57 τῆς γῆς *C.* desunt.

Cap. 43. † in *Comp.* 36. 1 *Alex. & Comp.* ΚΑΙ ἘΝ. 2 *Alex.* ἸΩΣΙΟΥ. 3 *Alex. C.* χάρτην. 4 *Alex.* αὐτοῦ. 5 *Alex.* ἐχρημάτισα πρὸς σὲ ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐπὶ Ἰούδα. 6 *C.* Ἰσραήλ. 7 *Alex. & C.* ἀκούσονται οἶκος. 8 *Alex.* ἃ ἐλάλησα ἐπ' αὐτοὺς, ἵνα. 9 *Alex. & C.* ἀποστραφῶσιν. *Ald.* ἀποστρέψωσιν ἕκαστος. 10 *Alex.* ἀπὸ ὁδοῦ αὐτοῦ. 11 *Ald.* τῆς πονηρᾶς αὐτῶν, καί. 12 *Alex. C.* ἔγραψεν Βαροὺχ ἀπό. 13 *Alex. Ald. C.* ἐχρημάτισεν. 14 *Alex.* οὐ δύναμαι. *C.* καὶ οὐ δύνωμαι. 15 *C.* Καὶ σὺ εἰσελεύσῃ, καί. 16 *Alex. & C.* χάρτῃ. 17 *C.* εἰς τὰ ὦτα. 18 *Alex.* τοῦ λαοῦ τῶν. 19 *Alex.* ἀπό. 20 *Alex.* θυμὸς κυρίου, καὶ ἡ ὀργὴ, ἣν ἐλάλησεν κύριος ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον. 21 *C.* Βαροὺχ υἱὸς Νηρίου κατά. 22 *Ald.* ὅσα. 23 τῷ *C.* deest. 24 *Alex.* πέμπτῳ Ἰωακεὶμ βασιλεῖ ἐν τῷ. *C.* πέμπτῳ Ἰωακὶμ υἱοῦ Ἰωσίου βασιλέως Ἰούδα τῷ.

τῷ, ἐξεκκλησίασαν νηστείαν κατὰ πρόσωπον κυ-
ρίου πᾶς ὁ λαὸς [25] ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ [26] οἶκος
10 Ἰούδα. Καὶ ἀνεγίνωσκε Βαροὺχ ἐν τῷ
βιβλίῳ [27] τοὺς λόγους Ἱερεμίου ἐν οἴκῳ κυρίου,
ἐν οἴκῳ Γαμαρίου υἱοῦ Σαφὰν τοῦ γραμματέως,
ἐν τῇ αὐλῇ τῇ ἐπάνω ἐν [28] προθύροις πύλης
τοῦ οἴκου κυρίου τῆς καινῆς, [29] καὶ ἐν ὠσὶ παντὸς τοῦ
11 λαοῦ. Καὶ ἤκουσε Μιχαίας υἱὸς Γαμαρίου
υἱοῦ Σαφὰν [30] ἅπαντας τοὺς λόγους κυρίου, ἐκ
12 τοῦ βιβλίου, Καὶ κατέβη εἰς [31] οἰκίαν τοῦ
βασιλέως, εἰς τὸν οἶκον τοῦ γραμματέως, καὶ
ἰδοὺ ἐκεῖ πάντες οἱ ἄρχοντες ἐκάθηντο, Ἐλι-
σαμὰ ὁ γραμματεὺς, καὶ Δαλαίας υἱὸς [32] Σε-
λεμίου, καὶ [33] Ἰωνάθαν υἱὸς Ἀκχοβὼρ, καὶ Γα-
μαρίας υἱὸς Σαφὰν, καὶ Σεδεκίας υἱὸς Ἀνανίου,
13 καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες· Καὶ ἀνήγγειλεν
αὐτοῖς Μιχαίας πάντας τοὺς λόγους οὓς ἤκουσεν
ἀναγινώσκοντος [34] Βαροὺχ [35] εἰς τὰ ὦτα τοῦ
14 λαοῦ. Καὶ ἀπέστειλαν πάντες οἱ ἄρχοντες
πρὸς Βαροὺχ υἱὸν Νηρίου, τὸν [36] Ἰουδὶν υἱὸν Να-
θανίου, υἱοῦ [37] Σελεμίου, υἱοῦ Χουσὶ, λέγοντες,
Τὸ [38] χαρτίον ἐν ᾧ σὺ ἀναγινώσκεις ἐν αὐτῷ
ἐν ὠσὶ τοῦ λαοῦ, λάβε αὐτὸ εἰς τὴν χεῖρά σου,
καὶ ἧκε. καὶ ἔλαβε Βαροὺχ [39] τὸ χαρτίον, καὶ κατ-
15 έβη πρὸς αὐτούς. Καὶ [40] εἶπον αὐτῷ,
Πάλιν ἀνάγνωθι εἰς τὰ ὦτα ἡμῶν. καὶ ἀνέγνω
16 [41] Βαρούχ. Καὶ ἐγενήθη ὡς ἤκουσαν πάντας
τοὺς λόγους, συνεβουλεύσαντο ἕκαστος πρὸς τὸν
πλησίον αὐτοῦ, καὶ [42] εἶπον, Ἀναγγέλλοντες
ἀναγγείλωμεν τῷ βασιλεῖ [43] ἅπαντας τοὺς
17 λόγους τούτους. Καὶ τὸν Βαροὺχ ἠρώτησαν,
λέγοντες, [44] Ποῦ ἔγραψας πάντας τοὺς λόγους
18 τούτους; Καὶ εἶπε Βαροὺχ, Ἀπὸ [45] στό-
ματος [46] αὐτοῦ ἀνήγγειλέ μοι Ἱερεμίας πάν-
τας τοὺς λόγους τούτους, [47] καὶ ἔγραφον [48] ἐν
19 βιβλίῳ. Καὶ [49] εἶπον τῷ Βαροὺχ, [50] Βά-
διζον, καὶ κατακρύβηθι σὺ καὶ Ἱερεμίας, [51] ἄν-
20 θρωπος μὴ γνώτω ποῦ ὑμεῖς. Καὶ [52] εἰσ-
ῆλθον πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὴν αὐλὴν, καὶ τὸ
[53] χαρτίον ἔδωκαν φυλάσσειν ἐν οἴκῳ Ἐλισα-
μά. καὶ ἀνήγγειλαν τῷ βασιλεῖ πάντας τοὺς
21 λόγους [54] τούτους. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βα-
σιλεὺς τὸν Ἰουδὶν, λαβεῖν τὸ [55] χαρτίον. καὶ
ἔλαβεν αὐτὸ ἐξ οἴκου Ἐλισαμά· καὶ ἀνέγνω
Ἰουδὶν εἰς τὰ ὦτα τοῦ βασιλέως, καὶ εἰς τὰ [56] ὦ-
τα πάντων τῶν ἀρχόντων, τῶν ἑστηκότων [57] περὶ
22 τὸν βασιλέα. Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκάθητο
ἐν οἴκῳ [58] χειμερινῷ, καὶ ἐσχάρα πυρὸς κατὰ
23 πρόσωπον αὐτοῦ. Καὶ ἐγενήθη ἀναγινώ-
σκοντος Ἰουδὶν τρεῖς σελίδας καὶ τέσσαρας,
ἀπέτεμνεν [59] αὐτὰς τῷ ξυρῷ τοῦ γραμματέως,
καὶ [60] ἔρριπτεν εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας,
[61] ἕως ἐξέλιπε πᾶς ὁ χάρτης εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ
24 τῆς ἐσχάρας. Καὶ οὐκ [62] ἐζήτησαν, καὶ
οὐ διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ
παῖδες αὐτοῦ [63] οἱ ἀκούοντες πάντας τοὺς λόγους
25 τούτους. Καὶ [64] Ἐλνάθαν καὶ [65] Γοδολίας
[66] ὑπέθεντο τῷ βασιλεῖ, πρὸς τὸ [67] κατα-
26 καῦσαι τὸ χαρτίον. Καὶ ἐνετείλατο ὁ βα-
σιλεὺς τῷ [68] Ἱερεμεὴλ υἱῷ τοῦ βασιλέως, καὶ
τῷ Σαραίᾳ υἱῷ [69] Ἐσριὴλ, συλλαβεῖν τὸν
[70] Βαροὺχ, καὶ τὸν [71] Ἱερεμίαν, καὶ κατεκρύ-
27 βησαν. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς
Ἱερεμίαν, μετὰ τὸ [72] κατακαῦσαι τὸν βασιλέα
τὸ χαρτίον, πάντας τοὺς λόγους, οὓς ἔγραψε
Βαροὺχ ἀπὸ στόματος Ἱερεμίου, λέγων,
28 Πάλιν λάβε [73] σὺ χαρτίον ἕτερον, καὶ γρά-
ψον [74] πάντας τοὺς λόγους, τοὺς ὄντας ἐπὶ τοῦ
χαρτίου, οὓς κατέκαυσεν ὁ βασιλεὺς Ἰωακεὶμ,
29 Καὶ [75] ἐρεῖς, Οὕτως εἶπε κύριος, Σὺ κατέ-

---

25 *Alex.* εἰς. 26 *Alex.* ὁ οἶκος. 27 *Alex.* λόγους. 28 *Alex.* προθύροις οἴκου. 29 *Alex.* εἰς τὰ ὦτα. *Ald.* C. ἐν ὠτί. 30 *Alex.* & C. πάντας. 31 *Alex.* *Ald.* C. οἶκον. 32 C. Σεμείου. 33 *Alex.* Νάθαν υἱὸς Ἀχοβώρ. C. Νάθαν υἱὸς Χοβώρ. 34 *Alex.* τοῦ Βαρούχ. 35 C. ἐν βιβλίῳ εἰς. 36 *Alex.* Ἰουδεί. 37 *Alex.* Σαλαμίου. 38 *Alex.* βιβλίον ἐν ᾧ ἀναγινώσκεις. 39 *Alex.* υἱὸς Νηρίου τὸ χαρτίον ἐν τῇ (*Alex.* deest) χειρὶ αὐτοῦ, καί. 40 *Alex.* εἶπαν. 41 C. Βαροὺχ εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν. Καί. 42 *Alex.* εἶπαν, Ἀναγγέλοντες ἀναγγέλωμεν. C. εἶπαν πρὸς τὸν Βαρούχ, Ἀναγγέλλοντες ἀναγγείλωμεν. 43 *Alex.* & C. πάντας. 44 *Alex.* *Ald.* C. Πόθεν. 45 *Alex.* στόματος ἀνήγγειλεν. 46 C. Ἱερεμίου ἀνήγγειλέ μοι πάντας. 47 *Alex.* & C. κἀγώ. 48 C. ἐπὶ βιβλίου. 49 *Alex.* & C. εἶπαν οἱ ἄρχοντες πρὸς (C. τῷ) Βαρούχ. 50 *Alex.* Βάδισον καὶ κρύβηθι. C. Βαδίσας κατακρύβηθι. 51 *Alex.* καὶ ἄνθρωπος μὴ γνῷ. 52 *Aq.* ἀπήντησαν τῷ βασιλεῖ. 53 *Alex.* C. βιβλίον. 54 τούτους C. deest. 55 C. βιβλίον. 56 *Alex.* ὦτα τῶν ἀρχόντων. 57 *Alex.* πρός. 58 C. χειμερινῷ ἐν μηνὶ ἐννάτῳ, καί. 59 *Alex.* αὐτά. 60 *Alex.* ἔριπτεν. 61 *Alex.* ἕως οὗ. 62 *Alex.* ἐξεζήτησαν. *Ald.* ἐξέζησαν. C. ἐξέστησαν. al. ἐζήτησαν τὸν κύριον. 63 *Alex.* ἀκούσαντες. 64 *Alex.* Νάθαν. *Ald.* Ἰωνάθαν. 65 *Alex.* Γοδολίας, καὶ Γαμαρίας. *Ald.* Γοδολίας, καὶ Δαλαίας, καὶ Γαμαρίας. C. Δαλαίας, καὶ Γαμαρίας. 66 C. ἀντεῖπαν 67 *Alex.* μὴ κατακαῦσαι τὸ βιβλίον. *Ald.* C. μὴ κατακαῦσαι τὸ χαρτίον. C. addit, καὶ οὐκ ἤκουσεν αὐτῶν. 68 *Alex.* Ἱερεμιήλ. 69 *Alex.* * Ἐσζριήλ. C. Ἐσριὴλ, καὶ Σελελία υἱῷ Ἀβδεήλ. 70 C. Βαροὺχ τὸν γραμματέα, καί. 71 C. Ἱερεμίαν τὸν προφήτην, καί. 72 *Alex.* ΚΑΥ͂ΣΑΙ. 73 *Alex.* ΣΕΑΥΤΩ͂ ΧΑΡΤΙ΄ΟΝ. 74 *Alex.* ἍΠΑΝΤΑΣ. 75 C. πρὸς Ἰωακεὶμ τὸν βασιλέα Ἰούδα ἐρεῖς.

καυσας τὸ [76] χαρτίον τοῦτο, λέγων, Διατί
ἔγραψας ἐπ᾽ αὐτῷ, λέγων, Εἰσπορευόμενος
[77] εἰσπορεύσεται [78] βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ
[79] ἐξολοθρεύσει τὴν γῆν ταύτην, καὶ [80] ἐκλείψει
[81] ἐπ᾽ αὐτῆς [82] ἄνθρωπος καὶ κτῆνος;
30 Διατοῦτο οὕτως εἶπε κύριος ἐπὶ Ἰωακεὶμ
βασιλέα Ἰούδα, Οὐκ ἔσται αὐτῷ καθή-
μενος ἐπὶ [83] θρόνου Δαυίδ, καὶ [84] τὸ θνη-
σιμαῖον αὐτοῦ ἔσται ἐρριμμένον ἐν τῷ καύματι τῆς
ἡμέρας, καὶ ἐν τῷ παγετῷ τῆς νυκτός·
31 Καὶ ἐπισκέψομαι ἐπ᾽ αὐτὸν, καὶ ἐπὶ τὸ γένος
αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ, [85] καὶ ἐπάξω
ἐπ᾽ [86] αὐτὸν, καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσα-
λὴμ, καὶ ἐπὶ γῆν Ἰούδα, πάντα τὰ κακὰ ἃ
ἐλάλησα [87] πρὸς αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἤκουσαν.
32 Καὶ ἔλαβε [88] Βαροὺχ χαρτίον [89] ἕτερον, καὶ ἔ-
γραψεν ἐπ᾽ αὐτῷ ἀπὸ στόματος Ἱερεμίου ἅπαν-
τας τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου, [90] οὗ κατέκαυσεν
[91] Ἰωακείμ· καὶ ἔτι προσετέθησαν αὐτῷ λόγοι
πλείονες, ὡς οὗτοι.

Κεφ. μδ΄. 44. †

1 ΚΑὶ ἐβασίλευσε Σεδεκίας υἱὸς Ἰωσία ἀντὶ
[1] Ἰωακεὶμ, ὃν ἐβασίλευσε Ναβουχοδονόσορ
2 [2] βασιλεύειν [3] τοῦ Ἰούδα. Καὶ οὐκ [4] ἤκου-
σαν αὐτὸς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ ὁ λαὸς τῆς γῆς
τοὺς λόγους κυρίου, οὓς ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἱερε-
3 μίου. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Σεδε-
κίας τὸν [5] Ἰωάχαλ υἱὸν Σελεμίου, καὶ τὸν Σοφο-
νίαν υἱὸν [6] Μαασαίου τὸν ἱερέα πρὸς Ἱερεμίαν,
λέγων, Πρόσευξαι [7] δὴ περὶ ἡμῶν πρὸς [8] κύ-
4 ριον. Καὶ Ἱερεμίας [9] ἦλθε, καὶ διῆλθε
[10] διὰ μέσου τῆς πόλεως, καὶ οὐκ ἔδωκαν αὐτὸν
5 [11] εἰς τὸν οἶκον τῆς φυλακῆς. Καὶ δύναμις
Φαραὼ ἐξῆλθεν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἤκουσαν οἱ Χαλ-
δαῖοι τὴν ἀκοὴν αὐτῶν, καὶ ἀνέβησαν [12] ἀπὸ
6 Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου
7 πρὸς Ἱερεμίαν, λέγων, Οὕτως εἶπε
[13] κύριος, Οὕτως ἐρεῖς πρὸς βασιλέα Ἰούδα
τὸν ἀποστείλαντα πρὸς σὲ, [14] τοῦ ἐκζητῆσαί με,
Ἰδοὺ δύναμις Φαραὼ ἡ ἐξελθοῦσα ὑμῖν εἰς βο-
ήθειαν. ἀποστρέψουσιν εἰς γῆν Αἰγύπτου,
8 Καὶ ἀναστρέψουσιν [15] αὐτοὶ οἱ Χαλδαῖοι, καὶ
πολεμήσουσιν ἐπὶ τὴν [16] πόλιν ταύτην, καὶ συλ-
λήψονται αὐτὴν, καὶ [17] καύσουσιν αὐτὴν ἐν πυ-
9 ρί. Ὅτι οὕτως εἶπε κύριος, Μὴ ὑπο-
λάβητε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν, λέγοντες, Ἀποτρέ-
χοντες ἀπελεύσονται ἀφ᾽ ἡμῶν οἱ Χαλδαῖοι·
10 ὅτι οὐ μὴ ἀπέλθωσι. Καὶ ἐὰν πατάξητε
πᾶσαν δύναμιν τῶν Χαλδαίων τοὺς πολεμοῦντας
ὑμᾶς, καὶ καταλειφθῶσί τινες ἐκκεκεντημένοι,
ἕκαστος [18] ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ [19] οὗτοι ἀναστήσονται,
καὶ [20] καύσουσι τὴν πόλιν ταύτην ἐν πυρί.
11 Καὶ ἐγένετο [21] ὅτε ἀνέβη ἡ δύναμις τῶν Χαλδαί-
ων [22] ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ προσώπου τῆς δυνά-
12 μεως Φαραὼ, Ἐξῆλθεν [23] Ἱερεμίας
ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ τοῦ πορευθῆναι εἰς γῆν Βενια-
μὶν, τοῦ ἀγοράσαι ἐκεῖθεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ.
13 Καὶ ἐγένετο αὐτὸς ἐν πύλῃ Βενιαμὶν, καὶ ἐκεῖ
ἄνθρωπος παρ᾽ ᾧ [24] κατέλυε, [25] Σαρουΐα υἱὸς
Σελεμίου, υἱοῦ Ἀνανίου, καὶ συνέλαβε τὸν Ἱερε-
μίαν, λέγων, Πρὸς τοὺς Χαλδαίους σὺ φεύγεις.
14 Καὶ εἶπε, Ψεῦδος, [26] οὐκ εἰς τοὺς Χαλδαίους
ἐγὼ φεύγω. καὶ οὐκ [27] εἰσήκουσεν αὐτοῦ· καὶ συν-
έλαβε [28] Σαρουΐα τὸν Ἱερεμίαν, καὶ εἰσήγαγεν αὐ-
15 τὸν πρὸς τοὺς ἄρχοντας. Καὶ ἐπικράν-
θησαν οἱ ἄρχοντες ἐπὶ Ἱερεμίαν, καὶ ἐπάτα-
ξαν αὐτὸν, καὶ ἀπέστειλαν αὐτὸν εἰς [29] τὴν οἰ-
κίαν Ἰωνάθαν τοῦ γραμματέως, ὅτι ταύτην ἐ-
16 ποίησαν εἰς [30] οἰκίαν φυλακῆς. Καὶ ἦλ-
θεν Ἱερεμίας εἰς οἰκίαν τοῦ λάκκου, καὶ [31] εἰς τὴν
χερὲθ, καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ ἡμέρας πολλάς.
17 Καὶ ἀπέστειλε [32] Σεδεκίας, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν,
καὶ [33] ἠρώτα αὐτὸν ὁ βασιλεὺς κρυφαίως [34] εἰ-
πεῖν, Εἰ ἔστιν ὁ λόγος παρὰ κυρίου; καὶ [35] εἶπεν,

---

76 *Alex.* βιβλίον. 77 *Ald. C.* εἰσελεύσεται. 78 *Alex.* ὁ βασιλεύς. 79 *Alex.* ἐξολεθρεύσει. 80 *Alex. & C.* ἐκλείψει. 81 *Alex.* ἀπ᾽ αὐτῆς. 82 *Alex. & C.* ἄνθρωπον. 83 *Alex.* θρόνον. 84 *C.* ἔσται τὸ θνησιμαῖον αὐτοῦ ἐρριμμένον. 85 *C.* τὰς ἀνομίας αὐτοῦ, καὶ ἐπάξω. 86 *Alex. & C.* αὐτούς. 87 *Alex. & C.* ἐπ᾽ αὐτούς. 88 *C.* Ἱερεμίας. 89 *C.* ἕτερον, καὶ ἔδωκεν αὐτὸ τῷ Βαροὺχ υἱῷ Νηρίου τοῦ γραμματέως, καί. 90 *C.* ὃ. 91 *C.* Ἰωακεὶμ βασιλεὺς Ἰούδα πυρί· καί.

Cap. 44. † in *Comp.* 37. 1 *Alex. & C.* Ἰεχονίου, υἱοῦ Ἰωακείμ. 2 *Alex. Ald. C.* βασιλεὺς Βαβυλῶνος βασιλεύειν. 3 *C.* ἐν γῇ Ἰούδα. 4 *C.* ἤκουσεν. 5 *Alex.* Ἰωάχαζ. 6 *Alex.* Μασαίου. 7 δὴ *C.* deest. 8 *C.* κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν. Καί. 9 *C.* διῆλθεν καὶ ἦλθεν ἀναμέσον τῆς πόλεως, καὶ οὐ κατήγαγον αὐτὸν εἰς φυλακήν. Καὶ δύναμις. 10 *Alex.* ἀναμέσον. 11 *Alex.* εἰς οἶκον. 12 *Alex. & C.* ἀπό. 13 *C.* κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 14 *Alex.* ἐκζητῆσαι. 15 *Alex.* οἱ Χαλδαῖοι, οἱ πολεμοῦντες τήν. 16 *Alex. & Ald.* γῆν ταύτην. 17 *C.* κατακαύσουσιν. 18 *Alex.* ἐν τόπῳ. 19 *Alex.* ὅτι αὐτοί. 20 *C.* κατακαύσουσι. 21 *C.* ὡς. 22 *Alex.* ἐπί. 23 *Alex.* Ἰηρεμίας. 24 *Alex.* κατέλυσεν. 25 *Alex. Ald.* Σαρουΐας. *C.* Ἰαρουΐας. 26 *Alex. Ald. C.* οὐχὶ πρὸς τούς. 27 *Alex. & C.* ἤκουσεν. 28 *Alex.* Σαρουΐας. 29 *C.* τὸν οἶκον φυλακῆς Ἰωνάθαν. 30 *Alex.* οἶκον. *C.* τὸν οἶκον. 31 *C.* εἰς τὸν συγκλεισμόν. 32 *Ald.* Σεδεκίας βασιλεύς, καί. 33 *Alex.* ἐπηρώτησεν αὐτὸν κρυφαίως, Εἰ ἔστι λόγος κυρίου. 34 *Ald.* καὶ εἶπεν αὐτῷ. *C.* deest. 35 *Alex.* εἶπεν αὐτῷ.

Ἔστι

Ἐστιν εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος πα-
18 ραδοθήσῃ. Καὶ εἶπεν [36]Ἱερεμίας τῷ
βασιλεῖ, Τί ἠδίκησά σε, καὶ τοὺς παῖδάς σου,
καὶ τὸν λαὸν τοῦτον, [37]ὅτι σὺ δίδως με εἰς οἰκίαν
19 [38]φυλακῆς; Καὶ ποῦ εἰσιν οἱ προφῆται
ὑμῶν οἱ [39]προφητεύσαντες ὑμῖν, λέγοντες,
Ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ τὴν
20 γῆν ταύτην; Καὶ [40]νῦν κύριε βασι-
λεῦ, [41]πεσέτω τὸ ἔλεός μου κατὰ πρόσωπόν σου·
καὶ [42]τί ἀποστρέφεις με εἰς οἰκίαν Ἰωνάθαν τοῦ
γραμματέως; καὶ οὐ μὴ ἀποθάνω ἐκεῖ.
21 Καὶ συνέταξεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐνεβάλοσαν
αὐτὸν εἰς οἰκίαν τῆς φυλακῆς, καὶ ἐδίδοσαν αὐ-
τῷ ἄρτον ἕνα τῆς ἡμέρας, ἔξωθεν οὗ πέσσουσιν,
ἕως ἐξέλιπον οἱ ἄρτοι ἐκ τῆς πόλεως. καὶ ἐκά-
θισεν Ἱερεμίας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς.

Κεφ. με΄. 45. †

1 ΚΑι ἤκουσε [1]Σαφανίας υἱὸς [2]Νάθαν, καὶ
Γοδολίας υἱὸς Πασχὼρ, καὶ Ἰωάχαλ υἱὸς [3]Σε-
μελίου, τοὺς λόγους οὓς [4]Ἱερεμίας ἐλάλει ἐπὶ τὸν
2 λαὸν, λέγων, Οὕτως εἶπε κύριος, Ὁ
[5]κατοικῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ἀποθανεῖται ἐν ῥομ-
φαίᾳ, καὶ ἐν [6]λιμῷ· καὶ ὁ ἐκπορευόμενος πρὸς
τοὺς Χαλδαίους, ζήσεται, καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ
3 εἰς [7]εὕρημα, καὶ ζήσεται· Ὅτι οὕτως εἶπε
κύριος, Παραδιδομένη παραδοθήσεται ἡ πόλις
αὕτη εἰς χεῖρας δυνάμεως βασιλέως Βαβυ-
4 λῶνος, καὶ [8]συλλήψεται αὐτήν. Καὶ [9]εἶ-
πον τῷ βασιλεῖ, Ἀναιρεθήτω [10]δὴ ὁ ἄνθρω-
πος ἐκεῖνος, [11]ὅτι αὐτὸς ἐκλύει τὰς χεῖρας
τῶν ἀνθρώπων τῶν [12]πολεμούντων τῶν καταλειπο-
μένων ἐν τῇ [13]πόλει, καὶ τὰς χεῖρας παντὸς
τοῦ λαοῦ, λαλῶν πρὸς αὐτοὺς κατὰ τοὺς λόγους τού-
τους· ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ [14]χρησμολογεῖ
εἰρήνην τῷ [15]λαῷ τούτῳ, ἀλλ' ἢ πονηρά.
5 Καὶ εἶπεν ὁ [16]βασιλεὺς, Ἰδοὺ αὐτὸς ἐν [17]χερ-
σὶν ὑμῶν· ὅτι οὐκ ἠδύνατο ὁ βασιλεὺς πρὸς αὐ-
6 τούς. Καὶ ἔρριψαν αὐτὸν [18]εἰς [19]λάκ-
κον Μελχίου υἱοῦ τοῦ βασιλέως, ὃς ἦν ἐν τῇ αὐ-
λῇ τῆς φυλακῆς, καὶ ἐχάλασαν αὐτὸν εἰς τὸν λάκ-
κον, καὶ ἐν τῷ λάκκῳ οὐκ ἦν ὕδωρ, ἀλλ' ἢ βόρ-
7 βορος, καὶ ἦν ἐν τῷ βορβόρῳ. Καὶ ἤκου-
σεν Ἀβδεμέλεχ ὁ Αἰθίοψ, [20]καὶ αὐτὸς ἐν οἰ-
κίᾳ τοῦ βασιλέως, ὅτι [21]ἔδωκαν Ἱερεμίαν εἰς
τὸν λάκκον· καὶ ὁ βασιλεὺς [22]ἦν ἐν τῇ [23]πύλῃ
8 Βενιαμὶν, Καὶ ἐξῆλθε [24]πρὸς αὐτὸν,
καὶ ἐλάλησε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπεν,
9 [25]Ἐπονηρεύσω, ἃ ἐποίησας τοῦ ἀποκτεῖναι τὸν
ἄνθρωπον τοῦτον, ἀπὸ προσώπου τοῦ λιμοῦ, ὅτι
10 οὐκ εἰσὶν ἔτι ἄρτοι ἐν τῇ πόλει. Καὶ ἐν-
ετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Ἀβδεμέλεχ, λέγων,
Λάβε [26]εἰς [27]τὰς χεῖράς σου ἐντεῦθεν τριά-
κοντα [28]ἀνθρώπους, καὶ ἀνάγαγε αὐτὸν ἐκ τοῦ
11 λάκκου, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ. Καὶ ἔλαβεν
Ἀβδεμέλεχ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ εἰσῆλθεν εἰς
τὴν οἰκίαν τοῦ βασιλέως [29]τὴν ὑπόγαιον, καὶ
ἔλαβεν ἐκεῖθεν παλαιὰ ῥάκη καὶ παλαιὰ σχοι-
νία, καὶ ἔρριψεν αὐτὰ πρὸς [30]Ἱερεμίαν εἰς τὸν
12 λάκκον, Καὶ εἶπε, [31]Ταῦτα θὲς ὑ-
ποκάτω τῶν σχοινίων. καὶ ἐποίησεν [32]Ἱερεμίας
13 οὕτως. Καὶ εἵλκυσαν αὐτὸν [33]τοῖς σχοι-
νίοις, καὶ ἀνήγαγον αὐτὸν ἐκ τοῦ λάκκου. καὶ ἐκά-
θισεν [34]Ἱερεμίας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς.
14 Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐκάλεσεν αὐ-
τὸν πρὸς ἑαυτὸν εἰς οἰκίαν [35]ἀσελεισὴλ, τὴν
ἐν οἴκῳ κυρίου· καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, Ἐ-
ρωτήσω σε λόγον, καὶ [36]μὴ δὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ
15 ῥῆμα. Καὶ εἶπεν Ἱερεμίας τῷ βασιλεῖ,
Ἐὰν ἀναγγείλω σοι, οὐχὶ [37]θανάτῳ με θα-
νατώσεις; καὶ ἐὰν συμβουλεύσω σοι, οὐ μὴ [38]ἀ-
16 κούσῃς μου; Καὶ ὤμοσεν [39]αὐτῷ ὁ βασι-
λεὺς, λέγων, Ζῇ κύριος ὃς ἐποίησεν ἡμῖν

36 *Alex.* Ἰηρεμίας. 37 ὅτι *C.* deest. 38 *Alex.* τῆς φυλακῆς. 39 *Alex.* προφητεύοντες. 40 *Alex.* νῦν κύριέ μου βασιλεῦ. *C.* νῦν ἄκουσον δὴ κύριέ μου βασιλεῦ. 41 *Alex.* πεσάτω δὴ τό. 42 *C.* οὐ μὴ ἀποστρέψῃς.
Cap. 45. † in *Comp.* 38. 1 *C.* Σαφάν. 2 *C.* Μαθάν. 3 *C.* Σεμελίου, καὶ Πασχὼρ υἱὸς Μελχίου. 4 *Ms. Alex.* ἐλάλησεν Ἰηρεμίας ἐπί. 5 *C.* καθήμενος. 6 *C.* λοιμῷ καὶ ἐν λιμῷ. 7 *Alex.* εὕρημα. Ὅτι οὕτως. 8 *Alex.* συλλήμψονται. 9 *Alex.* εἶπαν τῷ. *C.* εἶπαν οἱ ἄρχοντες τῷ. 10 *Alex.* ὁ ἄνθρωπος. 11 *Alex.* ὅτι ἐκλύει. 12 *Alex.* πολεμιστῶν τῶν καταλελιμμένων ἐπὶ τῇ. 13 *C.* πόλει ταύτῃ, καί. 14 in *quibusdam ll.* est, χρησιμολογεῖ. 15 *Alex.* λαῷ, ἀλλ' ἤ. 16 *C.* βασιλεὺς Σεδεκίας. 17 *Alex.* ταῖς χερσίν. 18 *C.* ἐν σχοινίοις εἰς. 19 *Alex.* τὸν λάκκον, 20 *C.* ἀνὴρ εὐνοῦχος, καὶ ἦν αὐτὸς ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ. 21 *C.* ἐνέβαλον. 22 *C.* ἐκάθητο. 23 *Alex.* αὐλῇ. 24 *C.* Αβδεμέλεχ ἐκ τῆς οἰκίας βασιλέως, καί. 25 sic etiam *Theodor.* in *C.* est, Κύριέ μου βασιλεῦ, ἐπονήρευσαν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι πάντα ἃ ἐποίησαν κατὰ τοῦ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου, ῥίψαντες αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον, ἵνα ἀποθάνῃ ἐν αὐτῷ ἀπὸ προσώπου. 26 *C.* μετὰ σεαυτοῦ ἐντεῦθεν. 27 *Alex.* τὴν χεῖρά σου ἀπ' ἐντεῦθεν. 28 *C.* ἄνδρας. 29 *C.* ὡς τήν. 30 *Alex.* τὸν Ἰερεμίαν. 31 *C.* πρὸς αὐτὸν, θὲς ταῦτα ὑποκάτω. 32 *Alex.* Ἰηρεμίας. 33 *Alex.* & *C.* ἐν τοῖς. 34 *Alex.* Ἰηρεμίας ἐν αὐλῇ. 35 *Alex.* Σαλαθιήλ. *Ald. C.* Ἀσαλισαήλ. *Apollinarius*, οἱ λοιποὶ, τὴν τρίτην. 36 *Alex.* & *C.* μὴ κρύψῃς. 37 *Alex.* θανατώσεις με. 38 *Alex.* μου ἀκούσῃς. 39 *C.* ὁ βασιλεὺς αὐτῷ κρυφῇ, λέγων.

τὴν ψυ-

τὴν ψυχήν σου ταύτην, εἰ ἀποκτενῶ σε, ϗ εἰ
[40] δώσω σε εἰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων [41] τούτων.
17 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἱερεμίας, Οὕτως εἶπε [42] κύ-
ριος, Ἐὰν ἐξελθὼν ἐξέλθῃς πρὸς ἡγεμόνας
βασιλέως Βαβυλῶνος, [43] ζήσεται ἡ ψυχή σου, ϗ
ἡ πόλις αὕτη οὐ μὴ κατακαυθῇ ἐν πυρί, ϗ
18 ζήσῃ σὺ ϗ ἡ οἰκία σου. Καὶ ἐὰν μὴ ἐξέλ-
θῃς, [44] δοθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας [45] τῶν
Χαλδαίων, ϗ καύσουσιν αὐτὴν ἐν πυρί, ϗ
19 σὺ οὐ μὴ [46] σωθῇς. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς
τῷ Ἱερεμίᾳ, Ἐγὼ λόγον ἔχω τῶν Ἰουδαίων τῶν
πεφευγότων πρὸς τοὺς Χαλδαίους, μὴ δώσειν
με εἰς χεῖρας αὐτῶν, ϗ καταμωκήσονταί μου.
20 Καὶ εἶπεν Ἱερεμίας, Οὐ μὴ [47] παραδῶσί σε· ἄ-
κουσον τὸν λόγον κυρίου, ὃν ἐγὼ λέγω πρὸς σέ,
ϗ βέλτιον ἔσται σοι, ϗ ζήσεται ἡ ψυχή σου.
21 Καὶ εἰ μὴ [48] θέλῃς σὺ ἐξελθεῖν, οὗτος ὁ λό-
22 γος ὃν ἔδειξέ μοι κύριος· [49] Καὶ ἰδοὺ
πᾶσαι αἱ γυναῖκες αἱ καταλειφθεῖσαι ἐν οἰκίᾳ
βασιλέως Ἰούδα, ἐξήγοντο πρὸς [50] ἄρχοντας
βασιλέως Βαβυλῶνος· ϗ αὗται ἔλεγον, [51] Ἠ-
πάτησάν σε, ϗ [52] δυνήσονταί σοι ἄνδρες εἰ-
ρηνικοί σου· ϗ [53] καταλύσουσιν ἐν ὀλισθήμασι
[54] πόδα [55] σου, ἀπέστρεψαν ἀπὸ σοῦ,
23 Καὶ τὰς γυναῖκάς σου, ϗ τὰ τέκνα σου ἐξάξουσι
πρὸς τοὺς Χαλδαίους· ϗ σὺ οὐ μὴ σωθῇς, ὅτι
[56] ἐν χειρὶ βασιλέως Βαβυλῶνος [57] συλλη-
φθήσῃ, ϗ ἡ πόλις αὕτη κατακαυθήσεται.
24 Καὶ εἶπεν [58] αὐτῷ ὁ βασιλεύς, [59] Ἄνθρωπος
μὴ γνώτω ἐκ τῶν λόγων τούτων, ϗ σὺ οὐ μὴ ἀ-
25 ποθάνῃς. Καὶ ἐὰν [60] οἱ ἄρχοντες ἀκού-
σωσιν, ὅτι ἐλάλησά σοι, ϗ ἔλθωσι πρὸς σέ,
ϗ εἴπωσί σοι, Ἀνάγγειλον ἡμῖν, τί [61] ἐλά-
λησέ σοι ὁ βασιλεύς, [62] μὴ κρύψῃς ἀφ' ἡμῶν,
ϗ οὐ μὴ ἀνέλωμέν σε· ϗ τί ἐλάλησε πρὸς σὲ
26 ὁ βασιλεύς; Καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς, Ῥίπτω
ἐγὼ τὸ ἔλεός μου κατ' ὀφθαλμοὺς τοῦ βασιλέως,
πρὸς τὸ μὴ [63] ἀποστρέψαι με εἰς οἰκίαν Ἰω-
27 νάθαν, ἀποθανεῖν [64] με ἐκεῖ. Καὶ [65] ἦλ-
θοσαν πάντες οἱ ἄρχοντες πρὸς Ἱερεμίαν, ϗ
ἠρώτησαν αὐτόν. ϗ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς κατὰ πάν-
τας τοὺς λόγους τούτους, οὓς ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ
βασιλεύς. ϗ [66] ἀπεσιώπησαν, ὅτι οὐκ ἠκού-
28 σθη [67] ὁ λόγος [68] κυρίου. Καὶ ἐκάθισεν
Ἱερεμίας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς, ἕως χρόνου,
οὗ συνελήφθη Ἱερουσαλήμ [69].

Κεφ. μϛ'. 46. †

1 ΚΑὶ ἐγένετο [1] τῷ μηνὶ τῷ ἐννάτῳ τοῦ Σεδε-
κία βασιλέως Ἰούδα, [2] παρεγένετο [3] Ναβου-
χοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, ϗ πᾶσα ἡ
δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, ϗ [4] ἐπολιόρ-
2 κουν αὐτήν. Καὶ ἐν τῷ [5] ἑνδεκάτῳ ἔτει
[6] τοῦ Σεδεκία, ἐν τῷ μηνὶ τῷ τετάρτῳ, ἐννάτῃ
3 τοῦ μηνός, ἐρράγη ἡ πόλις, Καὶ εἰσῆλθον
πάντες οἱ [7] ἡγούμενοι βασιλέως Βαβυλῶνος, ϗ
ἐκάθισαν ἐν [8] πύλῃ τῇ μέσῃ [9] Μαργανασάρ,
[10] ϗ Σαμαγώθ, ϗ Ναβουσάχαρ, [11] ϗ Να-
βουσαρείς, [12] Ναγαργάς, [13] Νασερραβαμάθ,
ϗ οἱ κατάλοιποι ἡγεμόνες βασιλέως Βαβυ-
4 λῶνος. [14] Καὶ ἀπέστειλαν, ϗ ἔλαβον

40 *Alex.* & *C.* παραδώσω. 41 *C.* τούτων τῶν ζητούντων τὴν ψυχήν σου. Καί. 42 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ, Ἐάν. 43 *Alex.* ϗ ζήσεται. 44 *Alex.* παραδοθήσεται. 45 *Alex.* βασιλέως Βαβυλῶνος, καί. 46 *C.* σωθῇς ἀπὸ χειρῶν αὐτῶν. Καί. 47 *Alex.* παραδώσουσίν σε· ἄκουσον λόγον. 48 *Alex.* βούλῃ. 49 Καὶ *Ald.* *C.* deest. 50 *C.* βασιλέα. 51 *Alex.* * Ἠπάτησάν σε. 52 *C.* ἠδυνάσθησαν. 53 *C.* κατισχύσουσι. 54 *Alex.* & *C.* πόδας. 55 *Alex.* σου, ϗ ἀπέστρεψαν ἀπὸ σοῦ, Καὶ τὰ τέκνα σου, ϗ τὰς γυναῖκάς σου. 56 *Alex.* εἰς χεῖρας. 57 *Alex.* παραδοθήσῃ. 58 *C.* Σεδεκίας πρὸς τὸν Ἱερεμίαν, Ἄνθρωπος. 59 Ἄνθρωπος *Ald.* deest. 60 *Alex.* ἀκούσωσιν οἱ ἄρχοντες. 61 *C.* ἐλάλησαν πρὸς τὸν βασιλέα. 62 *Alex.* μὴ δὴ κρύψῃς. 63 *Alex.* ἀποστρέψαι εἰς οἰκίαν Ἰωνάθαν, ἀποθανεῖν ἐκεῖ. Καὶ ἦλθαν. 64 με *C.* deest. 65 *C.* ἦλθον. 66 *Alex.* ἐσιώπησαν. 67 *Alex.* λόγος. 68 κυρίου *C.* deest. 69 *Alex.* Ἡ ΠΌΛΕΙΣ.

Cap. 46. † in *Comp.* 39. 1 *Alex.* & *C.* ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐννάτῳ. *Ald.* τῷ μηνὶ τῷ ἔτει ἐννάτῳ. 2 *Alex.* *C.* ἐν τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ, παρεγένετο. 3 *Alex.* Ναβουχοδονόσορ * βασιλέως. 4 *Alex.* ἐπολιόρκει. 5 *Ald.* δεκάτῳ. 6 *Ald.* ἐπὶ τοῦ. 7 *Alex.* *Ald.* ἡγεμόνες. 8 *Alex.* τῇ πύλῃ. 9 *Alex.* Νηργελσασασάρ. al. Νηργελσαρασάρ. *Ald.* Νηγὲρ Σαρασάρ. *C.* Νηργὲλ, Σαρασάρ. 10 *Alex.* Ἐισαμαγάθ, ϗ Ναβουσάχαρ. *C.* Σαμαγάρ, ϗ Ναβουσαρσαχίμ. 11 *Alex.* ϗ Ναβουζαρίς. 12 *Alex.* ϗ Ναγαργάς. *C.* ϗ Νηργὲλ, Σαρασάρ. 13 *Alex.* Νασερραμαβάκ. *Ald.* Νασὰρ ϗ Ῥαβαμάθ. *C.* Ῥαβαμάγ. 14 Hic in *Comp.* sequuntur ista, quæ agnoscuntur etiam à *Theodoreto*; Καὶ ἐγένετο, ὡς εἶδεν αὐτοὺς Σεδεκίας βασιλεὺς Ἰούδα, ϗ πάντες οἱ ἄνδρες πολεμισταί, ϗ ἔφυγον, ϗ ἐξῆλθον νυκτὸς ἐκ τῆς πόλεως κατὰ τὴν ὁδὸν κήπου τοῦ βασιλέως διὰ τὴν πύλην ἀναμέσον τοῦ τείχους ϗ τοῦ προτειχίσματος, ϗ ἐξῆλθον διὰ τὴν ὁδὸν Ἀραβά· ϗ κατεδίωξεν ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ὀπίσω αὐτῶν, ϗ συνέλαβον τὸν Σεδεκίαν ἐν τῷ πέραν Ἱεριχώ, ϗ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς Ναβουχοδονόσορ βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς Ῥεβλάθα τὴν ἐν τῇ γῇ Αἱμάθ. ϗ ἐλάλησεν αὐτῷ μετὰ κρίσεως. ϗ ἔσφαξεν ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος τοὺς υἱοὺς Σεδεκίου ἐν Ῥεβλάθα κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ϗ πάντας τοὺς ἄρχοντας Ἰούδα ἔσφαξεν ϗ τοὺς ὀφθαλμοὺς Σεδεκίου ἐξετύφλωσεν, ϗ ἔδησεν αὐτὸν ἐν πέδαις, ϗ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα, ϗ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, ϗ τὰς οἰκίας τοῦ λαοῦ ἐνέπρησαν οἱ Χαλδαῖοι ἐν πυρί, ϗ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ καθεῖλαν. ϗ τὸ περισσὸν τοῦ λαοῦ, ϗ τοὺς καταλειφθέντας ἐν τῇ πόλει, ϗ τοὺς ἐμπεπτωκότας, οἳ ἐνέπεσαν πρὸς τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος, ϗ τὸ λοιπὸν τοῦ λαοῦ, ϗ τοὺς καταλειφθέντας μετῆρεν Ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος εἰς Βαβυλῶνα. ϗ ἐκ τῶν πτωχῶν τοῦ λαοῦ οἷς οὐκ ἦν οὐθέν, κατέλιπεν Ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος ἐν γῇ Ἰούδα, ϗ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀμπελῶνας, ϗ

τὸν Ἱερεμίαν ἐξ αὐλῆς τῆς [15] φυλακῆς, καὶ ἔδω-
καν αὐτὸν [16] πρὸς τὸν Γοδολίαν υἱὸν [17] Ἀχεί-
κὰμ, υἱοῦ Σαφὰν, καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν, καὶ [18] ἐ-
15 κάθισεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ. Καὶ πρὸς Ἰ-
ερεμίαν ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυ-
16 λακῆς, λέγων, Πορεύου καὶ [19] εἰπὲ πρὸς
Ἀβδεμέλεχ τὸν Αἰθίοπα, Οὕτως εἶπε κύριος
ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Ἰδοὺ ἐγὼ φέρω τοὺς λόγους μου [20] ἐπὶ
τὴν πόλιν ταύτην εἰς κακὰ καὶ οὐκ εἰς [21] ἀγαθά.
17 Καὶ σώσω σε ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, [22] καὶ οὐ μὴ
[23] δώσω σε εἰς χεῖρας [24] τῶν ἀνθρώπων, ὧν σὺ
18 φοβῇ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, Ὅτι σώζων
σώσω σε, καὶ ἐν ῥομφαίᾳ οὐ μὴ πέσῃς· καὶ ἔ-
σται ἡ ψυχή σου εἰς [25] εὕρημα, ὅτι ἐπεποίθεις
ἐπ᾽ ἐμοὶ, φησὶ κύριος.

Κεφ. μζ΄. 47. †

1 Ὁ Λόγος ὁ [1] γενόμενος [2] παρὰ κυρίου πρὸς
Ἱερεμίαν, [3] μετὰ τὸ ἀποστεῖλαι αὐτὸν Ναβουζαρ-
δὰν τὸν ἀρχιμάγειρον [4] τὸν ἐκ [5] Ῥαμὰ, ἐν τῷ
λαβεῖν αὐτὸν ἐν χειροπέδαις, ἐν μέσῳ ἀποι-
κίας Ἰούδα τῶν [6] ἠγμένων εἰς Βαβυλῶνα.
2 Καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ὁ ἀρχιμάγειρος, καὶ εἶπεν
αὐτῷ, Κύριος ὁ [7] θεός σου ἐλάλησε τὰ κακὰ
3 ταῦτα ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον· Καὶ ἐποίησε
[8] κύριος, ὅτι [9] ἡμάρτετε αὐτῷ, καὶ οὐκ [10] ἠ-
4 κούσατε τῆς φωνῆς [11] αὐτοῦ. [12] Ἰδοὺ ἔλυσά
σε ἀπὸ τῶν χειροπέδων τῶν [13] ἐπὶ τὰς χεῖράς σου.
εἰ καλὸν ἐναντίον σου ἐλθεῖν μετ᾽ ἐμοῦ εἰς Βαβυ-
λῶνα, [14] καὶ θήσω τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπὶ σέ·
5 Εἰ δὲ μὴ, [15] ἀπότρεχε. [16] ἀνάστρεψον πρὸς τὸν Γοδο-
λίαν υἱὸν Ἀχεικὰμ, [17] υἱοῦ Σαφὰν, ὃν κατέστησε
βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν γῇ Ἰούδα, καὶ οἴκησον μετ᾽
αὐτοῦ ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ ἐν γῇ Ἰούδα, [18] εἰς ἅ-
παντα τὰ [19] ἀγαθὰ ἐν ὀφθαλμοῖς σου τοῦ [20] πο-
ρευθῆναι [21] ἐκεῖ, καὶ πορεύου. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ
ὁ ἀρχιμάγειρος [22] δῶρα, καὶ ἀπέστειλεν αὐ-
6 τόν. Καὶ ἦλθε πρὸς Γοδολίαν εἰς Μασ-
σηφὰ, καὶ ἐκάθισεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ [23] αὐτοῦ,
7 τοῦ καταλειφθέντος ἐν τῇ γῇ. Καὶ ἤκουσαν
πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως τῆς ἐν ἀγρῷ,
αὐτοὶ [24] καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν, ὅτι κατέστησε βα-
σιλεὺς Βαβυλῶνος τὸν Γοδολίαν ἐν τῇ γῇ, καὶ
[25] παρακατέθεντο αὐτῷ ἄνδρας καὶ γυναῖκας αὐ-
τῶν, [26] οὓς οὐ κατῴκισεν εἰς Βαβυλῶνα.
8 Καὶ [27] ἦλθε πρὸς Γοδολίαν εἰς Μασσηφὰ
[28] Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανίου, καὶ [29] Ἰωάναν υἱὸς
[30] Κάρηε, καὶ Σαραίας υἱὸς Θαναεμὲθ, καὶ υἱοὶ
[31] Ἰωφὲ [32] τοῦ Νετωφαθὶ, καὶ Ἐζονίας υἱὸς τοῦ
[33] Μωχαθὶ, αὐτοὶ, καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν.
9 Καὶ ὤμοσεν αὐτοῖς Γοδολίας, καὶ τοῖς ἀνδρά-
σιν αὐτῶν, λέγων, Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ προσ-
ώπου τῶν παίδων τῶν Χαλδαίων, κατοικήσατε ἐν
τῇ γῇ, καὶ [34] ἐργάσασθε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶ-
10 νος, καὶ βέλτιον ἔσται ὑμῖν. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ
κάθημαι [35] ἐναντίον ὑμῶν [36] εἰς Μασσηφὰ,
στῆναι κατὰ πρόσωπον τῶν Χαλδαίων, [37] οἳ [38] ἂν
ἔλθωσιν ἐφ᾽ ὑμᾶς. καὶ ὑμεῖς [39] συναγάγετε οἶνον
καὶ ὀπώραν καὶ [40] ἔλαιον, [41] καὶ βάλετε εἰς τὰ
ἀγγεῖα ὑμῶν, καὶ [42] οἰκήσατε ἐν ταῖς πόλεσιν
11 αἷς κατεκρατήσατε. Καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι
οἱ [43] ἐν Μωὰβ, καὶ ἐν υἱοῖς Ἀμμὼν, καὶ οἱ ἐν
τῇ Ἰδουμαίᾳ, καὶ οἱ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, ἤκουσαν
ὅτι ἔδωκε βασιλεὺς Βαβυλῶνος [44] κατάλειμ-
μα τῷ Ἰούδᾳ, καὶ ὅτι κατέστησεν ἐπ᾽ αὐτοὺς τὸν Γο-

ἀγροὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐνετείλατο Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ὑπὲρ τοῦ Ἱερεμίου ἐν χειρὶ Ναβουζαρδὰν τοῦ ἀρχιμαγείρου, λέγων, Λάβε αὐτὸν, καὶ θὲς τοὺς ὀφθαλμούς σου ἐπ᾽ αὐτὸν, καὶ μὴ ποιήσῃς αὐτῷ οὐδὲν κακὸν, ἀλλὰ καθὼς λαλήσῃ πρὸς σὲ, καὶ οὕτω ποιήσεις αὐτῷ. Ἀπέστειλε Ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος, καὶ Ναβουσεζβὰν, καὶ Ῥαψαρὴς, καὶ Νηργὲλ, καὶ Σαρασὰρ, καὶ Ῥαβμὰγ, καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες βασιλέως Βαβυλῶνος. 15 *Ald.* βασιλικῆς φυλῆς. 16 *Alex.* πρὸς Γοδολίαν υἱὸν Ἀχικὰμ, * υἱόν. 17 *C.* Ἀχικάμ. al. Ἀχεικάν. 18 *Alex.* ἐκάθεισαν. *C.* ἐκάθισαν. *Ald.* ἐκάθισαν αὐτόν. 19 *Alex.* εἰπόν. 20 *Alex.* εἰς τὴν γῆν ταύτην. 21 *C.* ἀγαθὰ, καὶ ἔσονται ἐνώπιόν σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Καί. 22 *C.* λέγει κύριος, καὶ οὐ δώσω. 23 *Alex.* παραδώσω. 24 *Alex.* ἀνθρώπων. 25 *Alex.* εὕρεμα.

Cap. 47. † Hoc cap. in al. 40. 1 *Alex.* ΓΕΝΑ΄ΜΕΝΟΣ. 2 *C.* πρὸς Ἱερεμίαν παρὰ κυρίου. 3 *Alex.* ὙΣΤΕΡΟΝ ΜΕΤΑ΄. 4 *Alex.* ἘΚ ῬΑΜΑ΄. 5 *Ald.* Ῥαδαμάν. 6 *Alex.* ἈΠΑΓΟΜΕ΄ΝΩΝ. *Ald.* *C.* ἀγομένων. 7 *Alex.* θεὸς ἐλάλησεν. 8 *C.* κύριος, καθὼς ἐλάλησεν, ὅτι. 9 *Alex.* ἡμάρτητε. 10 *Alex.* εἰσηκούσατε. 11 *C.* αὐτοῦ ponit ante τῆς· & post αὐτοῦ habet, καὶ ἐγένετο ὑμῖν ὁ λόγος οὗτος. 12 *C.* Νῦν δὲ ἰδού. 13 *Alex.* ὑπό. 14 *Alex.* ἤκει, θήσω. *C.* ἧκε, καὶ θήσω. 15 *Alex.* ἀπόστρεψον καὶ ἀπότρεχε πρὸς Γοδολίαν. 16 *C.* ἰδοὺ πᾶσα ἡ γῆ ἐνώπιόν σου, εἰς καλὸν καὶ εἰς ἀρεστὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου τοῦ πορευθῆναι, ἐκεῖ πορεύου. Καὶ ἀνάστρεψον. 17 *Alex.* * υἱόν. 18 *Ald.* ἅπαντα. *C.* εἰς πάντα. 19 *C.* ἀγαθὰ καὶ ἀρεστὰ ἐν. 20 *Alex.* πορευθῆναι, καὶ πορεύου. 21 ἐκεῖ, καὶ *C.* desunt. 22 *C.* ἐπισιτοδοσίαν καὶ δῶρα. 23 *Alex.* & *C.* τοῦ καταλειφθέντος. 24 *Alex.* καὶ ἡ δύναμις αὐτῶν, καὶ οἱ. *Ald.* & *C.* pro οἱ ἄνδρες hab. ἡ δύναμις. 25 *Alex.* παρεκατέθεντο. *Ald.* *C.* ὅτι παρακατέθετο. 26 *C.* καὶ τὰ νήπια, καὶ ἀπὸ τῶν πενήτων τῆς γῆς, οὓς οὐκ ἀπῴκισεν. 27 *C.* ἦλθον. 28 *C.* καὶ Ἰσμαήλ. 29 *Alex.* Ἰωάνναν. 30 *Ald.* Κάρεθ. *C.* Καρὴ, καὶ Ἰωνάθαν. 31 *Alex.* Ὠφέτ. *Ald.* Ἀφέθ. *C.* Ὀφεί. 32 *Alex.* τοῦ Νετωφατεὶ, καὶ Ἰεζονίας υἱὸς τοῦ. 33 *Alex.* Μωχατεί. *Ald.* Μαχαθί. *C.* Μααχατί. 34 *Alex.* ἐργάζεσθαι. 35 ἐναντίον ὑμῶν *C.* desunt. 36 *C.* ἐν Μασσηφάθ. 37 *Ald.* ὅτι. 38 *Alex.* ἐάν. 39 *Alex.* & *C.* συναγάγετε. 40 *Alex.* συναγάγατε ἔλαιον. *C.* καὶ συναγάγετε ἔλαιον. 41 *Ald.* λάβετε. 42 *Alex.* οἰκήσεται. 43 *Alex.* ἐν γῇ Μωὰβ, καὶ οἱ ἐν. 44 *Alex.* τὰ καταλείμματα.

δολίαν

12 δολίαν υἱὸν Ἀχεικάμ. [45] Καὶ ἦλθον πρὸς
Γοδολίαν εἰς γῆν Ἰούδα εἰς [46] Μασσηφὰ, καὶ
συνήγαγον οἶνον καὶ ὀπώραν πολλὴν σφόδρα, καὶ
13 ἔλαιον. Καὶ [47] Ἰωάναν υἱὸς Κάρηε, καὶ
πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως, οἱ ἐν τοῖς
ἀγροῖς, [48] ἦλθον πρὸς τὸν Γοδολίαν εἰς Μασ-
14 σηφὰ, Καὶ εἶπον αὐτῷ, Εἰ γνώσει [49] γι-
νώσκεις, ὅτι [50] Βελεισσὰ βασιλεὺς [51] υἱὸς Ἀμ-
μὼν ἀπέστειλε πρὸς σὲ τὸν [52] Ἰσμαὴλ πατάξαι
[53] σου ψυχήν; καὶ οὐκ ἐπίστευσεν αὐτοῖς [54] Γο-
15 δολίας. Καὶ [55] εἶπεν Ἰωάναν τῷ Γοδο-
λίᾳ κρυφαίως [56] ἐν Μασσηφᾷ, Πορεύσομαι
δὴ καὶ πατάξω τὸν [57] Ἰσμαὴλ, καὶ μηδεὶς γνώ-
τω, [58] μὴ πατάξῃ σου ψυχὴν, καὶ [59] διασπα-
ρῇ πᾶς Ἰούδα οἱ συνηγμένοι πρὸς σὲ, καὶ ἀπο-
16 λοῦνται οἱ [60] κατάλοιποι Ἰούδα. Καὶ εἶπε
Γοδολίας πρὸς [61] Ἰωάναν, Μὴ ποιήσῃς τὸ
[62] πρᾶγμα, ὅτι ψευδῆ σὺ λέγεις [63] ὑπὲρ
Ἰσμαήλ.

Κεφ. μη'. 48. †

1 ΚΑὶ ἐγένετο τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ, ἦλθεν
Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανίου υἱοῦ [1] Ἐλεασὰ, ἀπὸ γένους
τοῦ [2] βασιλέως, καὶ δέκα ἄνδρες μετ' αὐτοῦ
πρὸς Γοδολίαν εἰς Μασσηφὰ, καὶ ἔφαγον ἐκεῖ
2 ἄρτον ἅμα. Καὶ ἀνέστη Ἰσμαὴλ, καὶ οἱ
δέκα ἄνδρες οἳ ἦσαν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξαν
τὸν [3] Γοδολίαν, ὃν κατέστησε [4] βασιλεὺς Βαβυ-
3 λῶνος ἐπὶ τῆς γῆς, Καὶ πάντας τοὺς Ἰου-
δαίους τοὺς ὄντας μετ' αὐτοῦ [5] ἐν Μασσηφὰ, καὶ
πάντας τοὺς Χαλδαίους τοὺς εὑρεθέντας [6] ἐκεῖ.
4 Καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ πατάξαντος
αὐτοῦ τὸν Γοδολίαν, καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἔγνω.
5 Καὶ ἦλθοσαν ἄνδρες ἀπὸ Συχὲμ, [7] καὶ ἀπὸ
[8] Σαλὴμ, καὶ ἀπὸ Σαμαρείας, ὀγδοήκοντα
ἄνδρες, ἐξυρημένοι πώγωνας, καὶ [9] διερρηγ-
μένοι τὰ ἱμάτια, καὶ κοπτόμενοι, καὶ [10] μάννα,
καὶ λίβανος ἐν [11] χερσὶν αὐτῶν, [12] τοῦ εἰσε-
6 νεγκεῖν εἰς οἶκον κυρίου. Καὶ ἐξῆλθεν εἰς
ἀπάντησιν αὐτοῖς [13] Ἰσμαήλ· [14] αὐτοὶ ἐπορεύ-
οντο, καὶ ἔκλαιον· καὶ εἶπεν [15] αὐτοῖς, [16] Εἰσ-
7 έλθετε πρὸς Γοδολίαν. Καὶ ἐγένετο,
εἰσελθόντων αὐτῶν εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως, [17] ἔ-
8 σφαξεν αὐτοὺς [18] εἰς τὸ φρέαρ. Καὶ δέ-
κα ἄνδρες εὑρέθησαν ἐκεῖ, καὶ [19] εἶπον τῷ Ἰ-
σμαὴλ, Μὴ ἀνέλῃς ἡμᾶς, ὅτι εἰσὶν ἡμῖν θη-
σαυροὶ ἐν ἀγρῷ, πυροὶ καὶ κριθαὶ, [20] μέλι καὶ
ἔλαιον. καὶ παρῆλθε, καὶ οὐκ ἀνεῖλεν αὐτοὺς ἐν
9 μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν. Καὶ τὸ φρέαρ,
εἰς ὃ ἔρριψεν [21] ἐκεῖ Ἰσμαὴλ πάντας οὓς [22] ἐ-
πάταξε, φρέαρ μέγα τοῦτό ἐστιν, ὃ ἐποίησεν
ὁ βασιλεὺς Ἀσὰ ἀπὸ προσώπου Βαασὰ βα-
σιλέως Ἰσραὴλ, τοῦτο [23] ἐνέπλησεν Ἰσμαὴλ
10 τραυματιῶν. Καὶ ἀπέστρεψεν Ἰσμαὴλ
πάντα τὸν λαὸν τὸν καταλειφθέντα [24] εἰς Μασση-
φὰ, καὶ τὰς θυγατέρας τοῦ βασιλέως, ἃς
[25] παρακατέθετο ὁ ἀρχιμάγειρος τῷ Γοδολίᾳ
υἱῷ Ἀχικὰμ, καὶ ᾤχετο εἰς τὸ πέραν υἱῶν Ἀμ-
11 μών. Καὶ ἤκουσεν Ἰωάναν υἱὸς Κάρηε,
καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως οἱ μετ' αὐ-
τοῦ, πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐποίησεν [26] Ἰσμαὴλ,
12 Καὶ ἤγαγον ἅπαν τὸ στρατόπεδον αὐτῶν, καὶ ᾤ-
χοντο πολεμεῖν αὐτὸν, καὶ εὗρον αὐτὸν ἐπὶ ὕ-
13 δατος πολλοῦ ἐν Γαβαών. Καὶ ἐγένετο,
ὅτε [27] εἶδε [28] πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετὰ Ἰσμαὴλ τὸν [29] Ἰω-
άναν καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς δυνάμεως [30] τῆς μετ'
14 αὐτοῦ, [31] Καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς [32] Ἰωά-
15 ναν. [33] Καὶ Ἰσμαὴλ ἐσώθη σὺν ὀκτὼ ἀνθρώ-
ποις, καὶ ᾤχετο πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἀμμών.
16 Καὶ ἔλαβεν [34] Ἰωάναν, καὶ πάντες οἱ ἡγεμό-
νες τῆς δυνάμεως οἱ μετ' αὐτοῦ, πάντας τοὺς

45 C. Καὶ ἐπέστρεψαν πάντες οἱ Ἰουδαῖοι ἀπὸ παντὸς τόπου εἰς ὃν διεσπάρησαν, καὶ ἦλθον. 46 Ald. Μασσηφὰ, εἰς γῆν Ἰούδα, καί. 47 Alex. Ἰωάνναν. 48 Alex. ἦλθαν πρὸς Γοδολίαν εἰς Μάσσηφα, Καὶ εἶπαν. 49 Ald. γνώσῃς. 50 Alex. βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν Βελισά. C. βασίλισσα. 51 C. υἱῶν. 52 Ald. Ἰσμήλ. C. Ἰσμαὴλ υἱοῦ Ναθανίου. 53 C. ψυχήν σου. 54 C. Γοδολίας υἱὸς Ἀχικάμ. Καί. 55 Alex. Ἰωάνναν εἶπεν. C. Ἰωάναν υἱὸς Καρὲ εἶπεν. 56 Alex. εἰς. 57 C. Ἰσμαὴλ υἱὸν Ναθανία, καί. 58 Alex. & C. μήποτε. 59 Alex. Ald. διασπαρήσονται πάντες οἱ Ἰουδαῖοι οἱ. 60 C. ἐπίλοιποι. 61 Alex. Ἰωάνναν. C. Ἰωάναν υἱὸν Καρὲ. 62 Alex. & C. πρᾶγμα τοῦτο. Ald. ῥῆμά σου. 63 Alex. κατὰ τοῦ Ἰσμαήλ. Ald. κατὰ Ἰσμαήλ.

Cap. 48. † in Comp. 41. 1 Mſ. Alex. Ἐλασά. C. Ἐλισαμά. 2 C. βασιλέως, ἡγούμενον τοῦ βασιλέως. 3 C. Γοδολίαν μαχαίρᾳ, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν, ὅν. 4 Alex. ὁ βασιλεύς. 5 Alex. Ald. C. εἰς. 6 C. ἐκεῖ καὶ τοὺς ἄνδρας πολεμιστὰς ἐπάταξεν Ἰσμαήλ. Καί. 7 καὶ C. deeſt. 8 Alex. Σαλώμ. C. Συλώμ. 9 Alex. διερρηχότες. 10 C. δῶρον. Aq. δῶρα. S. θυσία. 11 Alex. ταῖς χερσὶν αὐτῶν. 12 Alex. & C. τοῦ εἰσενέγκαι. 13 C. Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανίου ἀπὸ Μασιφά· αὐτοί. 14 Alex. καὶ αὐτοί. 15 αὐτοῖς C. deeſt. 16 Alex. Εἰσέλθατε. 17 al. ἔσφαξαν. 18 Ald. καὶ ἐνέβαλον (al. ἐνέβαλεν) εἰς τὸ φρέαρ. C. εἰς τὸ φρέαρ αὐτὸς, καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ. 19 Alex. εἶπαν. 20 C. καὶ μέλι. 21 ἐκεῖ C. deeſt. 22 C. ἀπέκτεινε. 23 C. ἔπλησεν Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανίου τραυματιῶν. 24 C. ἐν. 25 Alex. παρεκατέθετο. 26 C. Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανίου, Καί. 27 Alex. ἴδον. C. εἶδον. 28 Alex. πᾶς ὁ λαὸς μετά. 29 Alex. Ἰωάνναν καὶ πάντας τούς. C. Ἰωάναν υἱὸν Καρὲ, καὶ πάντας τούς. 30 Ald. αὐτοῦ τῆς. 31 C. Εὐφράνθησαν, καί. 32 Alex. Ἰωάνναν. 33 al. Ὁ δὲ Ἰσμαήλ. 34 Alex. Ἰωάνναν.

καταλοίπους τοῦ λαοῦ, οὓς [35] ἀπέστρεψεν ἀπὸ
[36] Ἰσμαήλ, δυνατοὺς ἄνδρας ἐν πολέμῳ, καὶ
τὰς γυναῖκας, καὶ τὰ [37] λοιπά, καὶ τοὺς εὐνού-
χους, οὓς [38] ἀπέστρεψαν ἀπὸ Γαβαών,
17 Καὶ ᾤχοντο, καὶ ἐκάθισαν [39] ἐν Γαβηρωχα-
μάα, τῇ πρὸς Βηθλεέμ, τοῦ πορευθῆναι [40] εἰς
18 Αἴγυπτον Ἀπὸ προσώπου τῶν Χαλδαίων·
ὅτι ἐφοβήθησαν ἀπὸ προσώπου [41] αὐτῶν, ὅτι
ἐπάταξεν Ἰσμαὴλ τὸν Γοδολίαν, ὃν κατέστησεν
[42] ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν τῇ γῇ.

Κεφ. μθʹ. 49. †

1 ΚΑὶ προσῆλθον πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυ-
νάμεως, καὶ [1] Ἰωάναν, [2] καὶ Ἀζαρίας υἱὸς [3] Μα-
ασαίου, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ [4] καὶ ἕως με-
2 γάλου [5], [6] Πρὸς Ἱερεμίαν τὸν προφήτην,
καὶ εἶπαν αὐτῷ, [7] Πεσέτω δὴ τὸ ἔλεος ἡμῶν
κατὰ πρόσωπόν σου, καὶ πρόσευξαι πρὸς κύριον
τὸν θεόν σου περὶ τῶν καταλοίπων τούτων· ὅτι κατ-
ελείφθημεν ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν, [8] καθὼς οἱ
3 ὀφθαλμοί σου βλέπουσι. Καὶ ἀναγγειλά-
τω ἡμῖν κύριος ὁ [9] θεός σου τὴν ὁδὸν [10] ᾗ
πορευσόμεθα ἐν αὐτῇ, καὶ λόγον ὃν ποιήσο-
4 μεν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς [11] Ἱερεμίας, Ἤ-
κουσα, ἰδοὺ ἐγὼ [12] προσεύξομαι ὑπὲρ ὑμῶν
πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, κατὰ τοὺς λόγους ὑμῶν·
καὶ ἔσται, ὁ λόγος ὃν [13] ἂν ἀποκριθήσεται κύριος
ὁ θεός, ἀναγγελῶ ὑμῖν, οὐ μὴ κρύψω ἀφ'
5 ὑμῶν ῥῆμα. Καὶ αὐτοὶ εἶπαν τῷ Ἱερε-
μίᾳ, Ἔστω κύριος [14] ἐν ἡμῖν εἰς μάρτυρα δί-
καιον καὶ πιστόν, εἰ μὴ κατὰ πάντα τὸν λόγον,
[15] ὃν ἐὰν ἀποστείλῃ [16] κύριος πρὸς ἡμᾶς,
6 [17] οὕτως ποιήσωμεν. Καὶ ἐὰν ἀγαθὸν καὶ
ἐὰν κακόν, τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, οὗ
ἡμεῖς ἀποστέλλομέν σε πρὸς αὐτόν, ἀκουσόμε-
θα, ἵνα βέλτιον ἡμῖν γένηται, ὅτι ἀκουσόμεθα
7 τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. Καὶ ἐγενή-
θη μεθ' ἡμέρας δέκα, ἐγενήθη λόγος κυρίου
8 πρὸς Ἱερεμίαν. Καὶ ἐκάλεσε τὸν [18] Ἰωά-
ναν, καὶ [19] τοὺς ἡγεμόνας τῆς δυνάμεως, καὶ πάν-
τα τὸν λαὸν ἀπὸ μικροῦ [20] καὶ ἕως μεγάλου,
9 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Οὕτως εἶπε [21] κύριος,
10 Ἐὰν καθίσαντες καθίσητε ἐν τῇ γῇ ταύτῃ,
οἰκοδομήσω ὑμᾶς, καὶ οὐ μὴ καθελῶ, καὶ φυτεύ-
σω ὑμᾶς, καὶ οὐ μὴ ἐκτίλω, ὅτι ἀναπέπαυμαι
[22] ἐπὶ τοῖς κακοῖς οἷς [23] ἐποίησα ὑμῖν.
11 Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ προσώπου βασιλέως Βαβυ-
λῶνος, οὗ ὑμεῖς φοβεῖσθε· ἀπὸ προσώπου αὐ-
τοῦ μὴ φοβηθῆτε, φησὶ κύριος, ὅτι μεθ' ὑ-
μῶν [24] ἐγώ, ἐξαιρεῖσθαι ὑμᾶς, καὶ σώζειν ὑμᾶς
12 ἐκ χειρὸς αὐτῶν. Καὶ δώσω ὑμῖν ἔλεος,
καὶ ἐλεήσω ὑμᾶς, καὶ ἐπιστρέψω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν
13 ὑμῶν. Καὶ εἰ λέγετε ὑμεῖς, Οὐ μὴ καθ-
ίσωμεν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, πρὸς τὸ μὴ ἀκοῦσαι
14 φωνῆς [25] κυρίου, Ὅτι εἰς γῆν Αἰγύπτου εἰσε-
λευσόμεθα, καὶ οὐ μὴ ἴδωμεν πόλεμον, καὶ φω-
νὴν σάλπιγγος οὐ μὴ [26] ἀκούσωμεν, καὶ ἐν ἄρ-
τοις οὐ μὴ πεινάσωμεν, καὶ ἐκεῖ οἰκήσομεν·
15 Διατοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου· [27] οὕτως εἶπε
κύριος, Ἐὰν ὑμεῖς δῶτε τὸ πρόσωπον ὑμῶν
εἰς Αἴγυπτον, καὶ εἰσέλθητε ἐκεῖ κατοικεῖν,
16 Καὶ ἔσται ἡ ῥομφαία ἣν ὑμεῖς φοβεῖσθε ἀπὸ
προσώπου αὐτῆς, εὑρήσει ὑμᾶς ἐν γῇ [28] Αἰ-
γύπτου, καὶ ὁ λιμὸς οὗ ὑμεῖς λόγον ἔχετε ἀπὸ
προσώπου αὐτοῦ, καταλήψεται ὑμᾶς [29] ὀπίσω
ὑμῶν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἐκεῖ ἀποθανεῖσθε.
17 Καὶ ἔσονται πάντες οἱ [30] ἄνθρωποι, [31] καὶ πάν-
τες οἱ ἀλλογενεῖς, οἱ θέντες τὸ πρόσωπον αὐ-
τῶν [32] εἰς γῆν Αἰγύπτου ἐνοικεῖν ἐκεῖ, ἐκλεί-
ψουσιν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ, καὶ ἐν [33] τῷ λιμῷ, καὶ
οὐκ ἔσται αὐτῶν [34] οὐδεὶς σωζόμενος ἀπὸ τῶν κα-
18 κῶν, ὧν ἐγὼ ἐπάγω ἐπ' αὐτούς. Ὅτι
οὕτως εἶπε [35] κύριος, [36] Καθὼς ἔσταξεν ὁ θυ-

---

35 *Alex.* ἀπέστρεψαν. 36 *C.* Ἰσμαὴλ υἱοῦ Ναθανίου ἀπὸ Μασιφά, μετὰ τὸ πατάξαι αὐτὸν Γοδολίαν υἱὸν Ἀχικάμ, δυνατούς. 37 *C.* κατάλοιπα. 38 *C.* ἀπέστρεψεν. 39 *Alex.* ἐν Γηβηρωθχαμάαμ, * τὴν πρός. *Ald.* ἐν γῇ Βηρωθοάμ, τῇ πρός. *C.* ἐν γῇ Βαρώθ Χαμαάμ τῇ πρός. 40 *Alex.* & *C.* εἰσελθεῖν εἰς. 41 αὐτῶν *C.* deest. 42 *Alex.* βασιλεύς.
Cap. 49. † in *Comp.* 42. 1 *Ms. Alex.* Ἰωάνναν. 2 *C.* υἱὸς Καρηὲ, καὶ Ἰεζονίας υἱὸς Ὡσαίου. 3 *Alex.* Μασαίου. 4 *Alex.* ἕως μεγάλου, ἐπὶ Ἱερεμίαν. 5 *Ald.* αὐτῶν, Πρός. 6 *C.* Καὶ εἶπαν πρὸς Ἱερεμίαν τὸν προφήτην, Πεσέτω. 7 *Alex.* Πεσάτω. 8 *C.* καθότι. 9 *Alex.* θεὸς τὴν ὁδόν. 10 *Alex.* & *C.* ἐν ᾗ. 11 *C.* Ἱερεμίας ὁ προφήτης, Ἤκουσα, ἰδοὺ προσεύξομαι. 12 *Alex.* προσεύξομαι πρός. 13 *Alex.* ἀποκριθήσεται κύριος, ἀναγγελῶ. 14 *Alex.* ἡμῶν. 15 *Alex.* ὃν ἀπέστειλεν. al. ὃν ἂν ἀποστείλῃ. 16 *C.* σε κύριος ὁ θεὸς σου πρός. 17 *Alex.* οὐ ποιήσομεν. 18 *C.* Ἰωάναν υἱὸν Καρηὲ, καί. 19 *Alex.* πάντας τούς. 20 *Alex.* ἕως. 21 *C.* κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, οὗ ἀπεστάλκατέ με πρὸς αὐτόν, ἵνα πέσῃ ἡ δέησις ὑμῶν ἔμπροσθεν αὐτοῦ, Ἐάν. 22 *Alex.* ἀπὸ τῶν κακῶν οἷς. 23 *C.* εἶπα ποιῆσαι. 24 *Alex.* ἐγώ εἰμι, τοῦ ἐξαιρεῖσθαι. *Ald.* εἰμί, ἐξαιρεῖσθαι. *C.* ἐγώ εἰμι, ἐξαιρεῖσθαι. 25 *C.* κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, Λέγοντες, Μηδαμῶς, Ὅτι. 26 *Alex.* ἀκούσομεν. 27 *C.* κατάλοιποι Ἰούδα· οὕτως εἶπε κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 28 *Alex.* Αἰγύπτῳ. 29 ὀπίσω ὑμῶν *C.* desunt. 30 *C.* ἄνδρες. 31 καὶ πάντες οἱ ἀλλογενεῖς *C.* desunt. 32 *C.* τοῦ εἰσελθεῖν εἰς. 33 *C.* λιμῷ καὶ λοιμῷ. 34 *Alex.* οὐθείς. 35 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ, Καθώς. 36 *Alex.* Ὅτι καθώς.

μός μου

μός μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ, οὕτως
στάξει ὁ θυμός μου ἐφ' ὑμᾶς, εἰσελθόντων ὑ-
μῶν εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἔσεσθε εἰς ἄβατον, καὶ
ὑποχείριοι, καὶ εἰς ἀρὰν, [37] καὶ εἰς ὀνειδισμὸν,
19 καὶ οὐ μὴ ἴδητε οὐκέτι τὸν τόπον τοῦτον. Ἃ
ἐλάλησε κύριος ἐφ' ὑμᾶς τοὺς καταλοίπους Ἰου-
δα· μὴ εἰσέλθητε εἰς Αἴγυπτον. καὶ νῦν γνόντες
20 [38] γνώσεσθε, Ὅτι ἐπονηρεύσασθε ἐν
[39] ψυχαῖς ὑμῶν, ἀποστείλαντές [40] με, λέγον-
τες, Πρόσευξαι περὶ ἡμῶν πρὸς κύριον, καὶ
κατὰ πάντα [41] ἃ ἐὰν λαλήσῃ σοι κύριος, [42] ποιή-
21 σομεν· [43] Καὶ οὐκ [44] ἠκούσατε τῆς φωνῆς
κυρίου, [45] ἧς ἀπέστειλέ [46] με πρὸς ὑμᾶς.
22 Καὶ νῦν ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν [47] λιμῷ ἐκλείψετε
ἐν τῷ τόπῳ, [48] ᾧ ὑμεῖς [49] βούλεσθε εἰσελθεῖν
κατοικεῖν ἐκεῖ.

Κεφ. ν'. 50. †

1 ΚΑὶ ἐγενήθη, ὡς ἐπαύσατο Ἱερεμίας [1] λέ-
γων πρὸς τὸν λαὸν πάντας τοὺς λόγους κυρίου,
[2] οὓς ἀπέστειλεν [3] αὐτὸν κύριος [4] πρὸς [5] αὐτοὺς,
2 πάντας τοὺς λόγους τούτους, Καὶ εἶπεν Ἀ-
ζαρίας υἱὸς [6] Μαασαίου, καὶ Ἰωάναν υἱὸς Κά-
ρηε, καὶ πάντες οἱ [7] ἄνδρες, οἱ εἰπόντες τῷ
Ἱερεμίᾳ, [8] λέγοντες, [9] Ψεύδη, οὐκ ἀπέστει-
λέ σε κύριος [10] πρὸς ἡμᾶς, [11] λέγων, Μὴ
εἰσέλθητε εἰς Αἴγυπτον [12] οἰκεῖν ἐκεῖ,
3 [13] Ἀλλ' ἢ Βαροὺχ υἱὸς Νηρίου συμβάλλει σε πρὸς
ἡμᾶς, ἵνα δῷς ἡμᾶς εἰς χεῖρας τῶν Χαλδαίων,
τοῦ θανατῶσαι ἡμᾶς, [14] καὶ [15] ἀποικισθῆναι ἡ-
4 μᾶς εἰς Βαβυλῶνα. Καὶ [16] οὐκ ἤκουσεν
Ἰωάναν [17], καὶ πάντες [18] ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως,
καὶ πᾶς ὁ λαὸς τῆς φωνῆς κυρίου, κατοικῆσαι ἐν
5 γῇ Ἰούδα. Καὶ ἔλαβεν Ἰωάναν, καὶ πάν-
τες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως [19] πάντας τοὺς
καταλοίπους Ἰούδα, τοὺς [20] ἀποστρέψαντας κατ-
6 οικεῖν ἐν τῇ [21] γῇ, Τοὺς δυνατοὺς ἄν-
δρας, καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ τὰ νήπια [22] τὰ
λοιπὰ, καὶ τὰς θυγατέρας τοῦ βασιλέως,
[23] καὶ τὰς ψυχὰς ἃς κατέλιπε Ναβουζαρδὰν
[24] μετὰ Γοδολίου υἱοῦ Ἀχεικὰμ, καὶ Ἱερεμίαν τὸν
7 προφήτην, καὶ Βαροὺχ υἱὸν Νηρίου, Καὶ
εἰσῆλθον εἰς Αἴγυπτον, ὅτι οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς
8 κυρίου, καὶ εἰσῆλθον [25] εἰς Τάφνας. Καὶ
ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν ἐν Τάφναις,
9 λέγων, Λάβε σεαυτῷ λίθους μεγάλους,
καὶ κατάκρυψον αὐτοὺς [26] ἐν προθύροις, ἐν πύ-
λῃ τῆς οἰκίας [27] Φαραὼ ἐν Τάφναις, κατ' ὀ-
10 φθαλμοὺς ἀνδρῶν Ἰούδα, Καὶ ἐρεῖς, Οὕ-
τως εἶπε [28] κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω, καὶ
ἄξω Ναβουχοδονόσορ βασιλέα Βαβυλῶνος [29],
καὶ θήσει [30] αὐτοῦ τὸν θρόνον ἐπάνω τῶν λίθων τού-
των ὧν κατέκρυψας, καὶ ἀρεῖ τὰ [31] ὅπλα ἐπ'
11 αὐτοὺς, Καὶ εἰσελεύσεται, καὶ πατάξει γῆν
Αἰγύπτου, οὓς εἰς θάνατον εἰς θάνατον, καὶ οὓς εἰς
ἀποικισμὸν εἰς ἀποικισμὸν, καὶ οὓς εἰς ῥομφαίαν
12 εἰς ῥομφαίαν. Καὶ καύσει πῦρ ἐν οἰκίαις
[32] τῶν θεῶν αὐτῶν, καὶ ἐμπυριεῖ αὐτὰς, καὶ ἀποι-
κιεῖ αὐτοὺς, καὶ [33] φθειριεῖ γῆν Αἰγύπτου, ὥσπερ
φθειρίζει ποιμὴν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. καὶ ἐξελεύ-
13 σεται ἐν εἰρήνῃ, Καὶ συντρίψει τοὺς στύλους
Ἡλιουπόλεως, τοὺς [34] ἐν Ὢν, καὶ τὰς οἰκίας
[35] αὐτῶν κατακαύσει ἐν πυρί.

Κεφ. να'. 51. †

1 Ὁ ΛΟΓΟΣ Ὁ [1] ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ
ἹΕΡΕΜΙΑΝ ἅπασι τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς κατοι-
κοῦσιν ἐν γῇ [2] Αἰγύπτου, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν
Μαγδωλῷ, καὶ ἐν [3] Τάφναις, καὶ [4] ἐν γῇ Πα-
2 θούρης, λέγων, Οὕτως εἶπε [5] κύριος
ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Ὑμεῖς ἑωράκατε πάντα τὰ
κακὰ, ἃ ἐπήγαγον ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπὶ

37 *Alex.* καὶ ὀνειδισμόν. 38 *C.* γνώσεσθε, ὅτι ἐμαρτυρησάμην ὑμῖν σήμερον, Ὅτι. 39 *Alex.* ταῖς ψυχαῖς. 40 *C.* με πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν, λέγοντες. 41 *Alex.* ἃ ἂν λαλήσῃ. 42 *C.* ὁ θεὸς ἡμῶν, οὕτως ἀπάγγειλον ἡμῖν, καὶ ποιήσομεν. 43 *C.* Καὶ ἀπήγγειλα ὑμῖν, καὶ οὐκ. 44 *Alex.* εἰσηκούσατε. 45 *C.* τοῦ θεοῦ ὑμῶν κατὰ πάντα ὅσα ἀπέστειλε. *Ald.* ἣν ἀπέστειλε. 46 με *C.* deest. 47 *C.* λιμῷ καὶ ἐν λοιμῷ. 48 *Alex.* οὗ ὑμεῖς βουλεύεσθαι. 49 *Ald.* εὔχεσθε.

Cap. 50. † in *Comp.* 43. 1 *C.* λαλῶν. 2 *Alex.* & *C.* τοῦ (*Alex.* deest) θεοῦ αὐτῶν, οὕς. 3 αὐτὸν *Ald. C.* deest. 4 *Alex.* & *C.* ὁ θεὸς αὐτῶν πρός. 5 *C.* αὐτοὺς, Καί. 6 *Alex.* Μασαίου. *C.* Ὠσαίου. 7 *Ald. C.* ἄνδρες οἱ ὑπερήφανοι, οἱ. 8 λέγοντες *C.* deest. 9 *C.* ψευδῆ σὺ λαλεῖς, οὐκ. 10 *C.* ὁ θεὸς ἡμῶν πρός. 11 *Alex.* & *C.* εἰπεῖν, Μή. 12 *Alex.* κατοικεῖν. 13 *C.* Ἀλλά. 14 *Alex.* καὶ τοῦ. 15 *C.* ἀποικίσαι. 16 *Alex.* *C.* οὐκ ἤκουσαν· & *C.* ponit post λαός. 17 *C.* addit υἱὸς Καρηέ. 18 *Alex.* οἱ ἡγεμόνες. 19 *Alex.* ἅπαντας τοὺς λοιπούς. 20 *C.* ἀποστραφέντας ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν ἃ διεσκορπίσθησαν ἐκεῖ. 21 *Alex.* & *C.* γῇ Ἰούδα, Τούς. 22 *Alex.* καὶ τὰ λοιπά. 23 *Alex.* καὶ πάσας τὰς ψυχάς. 24 *C.* addit ὁ ἀρχιμάγειρος. 25 *Alex.* ἐν. 26 *Sch.* οἱ λοιποὶ, ἐν κρυφαίῳ. 27 *Alex.* ἐν Τάφναις. 28 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 29 *C.* addit τὸν δοῦλόν μου. 30 *C* τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπάνω. 31 *Alex.* ὅπλα αὐτοῦ ἐπ'. 32 *Alex.* θεῶν αὐτῶν, καὶ ἐνπυριεῖ. 33 *Alex.* φθειριεῖ γῆν αὐτοῦ, ὥσπερ φθειρίζει ὁ ποιμήν. 34 *Alex.* ἐν Ἐνών. *Ald.* ἐν Ἐνάμ. *C.* ἐν Αἰγύπτῳ. 35 *C.* τῶν θεῶν ἐν Αἰγύπτῳ κατακαύσει.

Cap. 51. † Hoc usque ad finem vers. 30. in *Comp.* est cap. 44. 1 *Ms. Alex.* ΓΕΝΑΜΕΝΟΣ. 2 *Alex.* Αἰγύπτῳ. 3 *C.* Τάφναις, καὶ ἐν Μέμφοις, καί. 4 *Alex.* ἐν Παθούρης. 5 *Ald. C.* κύριος τῶν δυνάμεων ὁ.

τὰς πόλεις Ἰούδα· καὶ ἰδού εἰσιν ἔρημοι [6] ἀπὸ
3 [7] ἐνοίκων. Ἀπὸ προσώπου πονηρίας αὐ-
τῶν, ἧς ἐποίησαν παραπικρᾶναί με, πορευ-
θέντες θυμιᾶν θεοῖς ἑτέροις, οἷς οὐκ [8] ἔγνω-
4 τε. Καὶ ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς τοὺς [9] παῖ-
δάς μου τοὺς προφήτας ὄρθρου, καὶ ἀπέστειλα [10],
λέγων, Μὴ ποιήσητε τὸ πρᾶγμα τῆς μολύν-
5 σεως ταύτης, ἧς ἐμίσησα. Καὶ οὐκ ἤκου-
σάν μου, καὶ οὐκ ἔκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν ἀποστρέ-
ψαι ἀπὸ τῶν κακῶν αὐτῶν, πρὸς τὸ μὴ [11] θυ-
6 μιᾶν θεοῖς ἑτέροις. Καὶ ἔσταξεν [12] ἡ ὀρ-
γή μου καὶ ὁ θυμός μου, [13] καὶ ἐξεκαύθη ἐν πύ-
λαις Ἰούδα, καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλήμ· καὶ ἐγενή-
θησαν εἰς ἐρήμωσιν καὶ εἰς ἄβατον ὡς ἡ ἡμέρα
7 αὕτη. Καὶ νῦν οὕτως εἶπε κύριος παν-
τοκράτωρ [14], Ἱνατί ὑμεῖς ποιεῖτε κακὰ με-
γάλα ἐπὶ ψυχαῖς ὑμῶν; [15] ἐκκόψαι ὑμῶν
[16] ἄνθρωπον καὶ γυναῖκα, νήπιον καὶ θηλάζοντα
ἐκ μέσου Ἰούδα, πρὸς τὸ μὴ καταλειφθῆναι
8 ὑμῶν μηδένα, Παραπικρᾶναί με ἐν
τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ὑμῶν, θυμιᾶν θεοῖς ἑ-
τέροις ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, εἰς ἣν [17] ἤλθετε [18] κατ-
οικεῖν ἐκεῖ, ἵνα [19] κοπῆτε, καὶ ἵνα γένησθε εἰς
κατάραν καὶ εἰς ὀνειδισμὸν [20] ἐν πᾶσι τοῖς ἔ-
9 θνεσι τῆς γῆς. Μὴ ἐπιλέλησθε ὑμεῖς τῶν
[21] κακῶν τῶν πατέρων ὑμῶν, καὶ τῶν κακῶν τῶν
βασιλέων Ἰούδα, καὶ τῶν κακῶν τῶν ἀρχόντων ὑ-
μῶν, καὶ τῶν κακῶν τῶν γυναικῶν ὑμῶν, ὧν ἐ-
ποίησαν ἐν [22] γῇ Ἰούδα, καὶ ἔξωθεν Ἱερουσα-
10 λήμ; Καὶ οὐκ ἐπαύσαντο ἕως τῆς ἡμέ-
ρας [23] ταύτης, καὶ οὐκ ἀντείχοντο τῶν προσταγ-
μάτων μου, ὧν ἔδωκα κατὰ πρόσωπον [24] τῶν
11 πατέρων αὐτῶν. Διατοῦτο οὕτως εἶπε [25] κύ-
ριος, Ἰδοὺ ἐγὼ [26] ἐφίστημι τὸ πρόσωπόν μου
12 [27] τοῦ ἀπολέσαι Πάντας τοὺς καταλοίπους
τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ πεσοῦνται ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν
λιμῷ, [28] καὶ ἐκλείψουσιν ἀπὸ μικροῦ [29] ἕως με-
γάλου [30], καὶ ἔσονται εἰς ὀνειδισμὸν, καὶ εἰς ἀπώ-
13 λειαν, καὶ εἰς κατάραν. Καὶ ἐπισκέψο-
μαι ἐπὶ τοὺς [31] καθημένους [32] ἐν γῇ Αἰγύπτῳ,
ὡς ἐπεσκεψάμην ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, ἐν ῥομφαίᾳ
14 καὶ ἐν [33] λιμῷ. Καὶ οὐκ ἔσται σεσω-
σμένος οὐδεὶς τῶν ἐπιλοίπων Ἰούδα τῶν παροικούν-
των ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, τοῦ ἐπιστρέψαι εἰς γῆν Ἰού-
δα, ἐφ' ἣν αὐτοὶ ἐλπίζουσι τῇ ψυχῇ αὐτῶν
τοῦ ἐπιστρέψαι ἐκεῖ· οὐ μὴ [34] ἐπιστρέψωσιν,
15 [35] ἀλλ' ἢ οἱ ἀνασεσωσμένοι. Καὶ ἀπεκρί-
θησαν τῷ Ἱερεμίᾳ [36] πάντες οἱ ἄνδρες οἱ γνόν-
τες, ὅτι θυμιῶσιν αἱ γυναῖκες [37] αὐτῶν, καὶ
πᾶσαι αἱ γυναῖκες, συναγωγὴ μεγάλη, καὶ
πᾶς ὁ λαὸς οἱ καθήμενοι [38] ἐν γῇ Αἰγύπτῳ,
16 ἐν [39] Παθουρῇ, λέγοντες, [40] Ὁ λόγος
ὃν ἐλάλησας πρὸς ἡμᾶς τῷ ὀνόματι κυρίου,
17 οὐκ [41] ἀκουσόμεθά σου, Ὅτι [42] ποιοῦντες
ποιήσομεν πάντα τὸν λόγον, ὃς ἐξελεύσεται ἐκ
τοῦ στόματος ἡμῶν, θυμιᾶν τῇ βασιλίσσῃ τοῦ οὐρα-
νοῦ, καὶ σπένδειν αὐτῇ [43] σπονδὰς, καθὰ ἐ-
ποιήσαμεν ἡμεῖς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν, καὶ οἱ βα-
σιλεῖς ἡμῶν, καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν, ἐν πόλε-
σιν Ἰούδα καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλήμ· καὶ ἐπλήσθη-
μεν ἄρτων, καὶ [44] ἐγενόμεθα χρηστοὶ, καὶ κακὰ
18 οὐκ εἴδομεν. Καὶ ὡς διελίπομεν θυμι-
ῶντες τῇ βασιλίσσῃ τοῦ [45] οὐρανοῦ, [46] ἠλαττώθη-
μεν [47] πάντες, καὶ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ ἐξε-
19 λίπομεν. Καὶ ὅτι [48] ἡμεῖς ἐθυμιῶμεν
τῇ βασιλίσσῃ τοῦ οὐρανοῦ, [49] καὶ ἐσπείσαμεν αὐ-
τῇ σπονδὰς, μὴ ἄνευ τῶν ἀνδρῶν ἡμῶν ἐποιή-
σαμεν αὐτῇ χαυῶνας, καὶ ἐσπείσαμεν αὐτῇ
20 σπονδάς; Καὶ εἶπεν Ἱερεμίας παντὶ τῷ
λαῷ, τοῖς δυνατοῖς καὶ ταῖς γυναιξὶ, καὶ παντὶ
τῷ λαῷ τοῖς ἀποκριθεῖσιν αὐτῷ λόγους, λέ-
21 γων, Οὐχὶ τοῦ θυμιάματος οὗ [50] ἐθυμιάσα-

6 C. σήμερον ἀπό. 7 Alex. Ald. C. ἐνοικούντων. 8 C. ἔγνων αὐτοὶ, καὶ ὑμεῖς, καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν. Καί. 9 Alex. δούλους. 10 Alex. Ald. ἐγὼ (deest Ald.) πρὸς ὑμᾶς, λέγων. 11 Ald. θύειν. 12 Alex. & C. ὁ θυμός μου, καὶ ἡ ὀργή μου. 13 καὶ C. deest. 14 C. addit ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 15 Alex. καὶ ἐκκόψω ἀφ' ὑμῶν. 16 Ald. C. ἄνδρα. 17 Alex. Ald. C. εἰσήλθατε. 18 Alex. ἐνοικεῖν. C. οἰκεῖν. 19 Alex. Ald. ἐκκοπῆτε. 20 Alex. πᾶσιν. C. ἐν. 21 Alex. ἔργων. 22 Alex. πόλεσιν. 23 C. ταύτης, καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν, καί. 24 C. αὐτῶν, καὶ κατὰ πρόσωπον τῶν πατέρων. 25 C. κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Ἰδού. 25 Alex. ἐπίστημι. 27 C. ἐφ' ὑμᾶς εἰς κακὸν τοῦ ἀπολέσαι πάντα Ἰούδα. καὶ λήψομαι τοὺς καταλοίπους Ἰούδα, οἳ ἔθεντο τὸ πρόσωπον αὐτῶν τοῦ εἰσελθεῖν εἰς γῆν Αἰγύπτου τοῦ κατοικῆσαι ἐκεῖ, καὶ ἐκλείψουσι πάντες ἐν γῇ Αἰγύπτου. 28 Alex. ἐκλείψουσιν. 29 Alex. καὶ ἕως. 30 Ald. αὐτῶν, καί. 31 Ald. κατοικοῦντας. 32 Alex. ἐν Αἰγύπτῳ. 33 Alex. Ald. C. λιμῷ (Alex. λειμῷ) καὶ ἐν (Ald. deest) θανάτῳ. Καί. 34 Alex. ἐπιστρέψουσιν. 35 C. εἰ μὴ ἀνασωζόμενοι. 36 Alex. & C. ἅπαντες. 37 Alex. Ald. C. αὐτῶν θεοῖς ἑτέροις, καί. 38 Alex. ἐν Αἰγύπτῳ. 39 Ald. C. γῇ Παθούρης. 40 C. Τὸν λόγον. 41 Alex. Ald. C. ἀκουσόμεθα. 42 C. ποιοῦται 43 σπονδὰς Ald. deest. post al. καὶ ἐν διόδοις Ἱερουσαλήμ. 44 Alex. ἐγενάμεθα. 45 C. οὐρανοῦ, καὶ σπένδοντες αὐτῇ σπονδὰς, ἠλαττ. 46 Ald. ἠλαττονώθημεν ἡμεῖς, καὶ ἐν. 47 Ald. ἄρτων πάντες. C. πάντες ἡμεῖς. 48 Alex. C. θυμιῶμεν ἡμεῖς. 49 Alex. καὶ εἰ ἐσπείσαμεν. 50 Alex. ἐθυμιάσατο.

τε ἐν

τε ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα, καὶ ἔξωθεν Ἱερουσα-
λὴμ, ὑμεῖς καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ βασιλεῖς
ὑμῶν, καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ ὁ λαὸς τῆς γῆς,
ἐμνήσθη κύριος; καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν
22 αὐτοῦ; Καὶ οὐκ ἠδύνατο κύριος ἔτι φέ-
ρειν ἀπὸ προσώπου πονηρίας πραγμάτων [51] ὑ-
μῶν, καὶ ἀπὸ τῶν [52] βδελυγμάτων ὑμῶν ὧν
ἐποιήσατε. καὶ [53] ἐγενήθη ἡ γῆ ὑμῶν εἰς ἐρήμω-
σιν, καὶ εἰς ἄβατον, καὶ εἰς ἀρὰν, ὡς ἐν τῇ
23 ἡμέρᾳ ταύτῃ, Ἀπὸ προσώπου [54] ὧν
ἐθυμιᾶτε, καὶ ὧν ἡμάρτετε τῷ κυρίῳ. καὶ οὐκ
[55] ἠκούσατε τῆς φωνῆς κυρίου, καὶ ἐν τοῖς προσ-
τάγμασιν αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ [56] νόμῳ καὶ ἐν τοῖς
μαρτυρίοις αὐτοῦ οὐκ ἐπορεύθητε, καὶ ἐπελά-
24 βετο ὑμῶν τὰ κακὰ [57] ταῦτα. Καὶ εἶ-
πεν Ἱερεμίας τῷ λαῷ, καὶ ταῖς γυναιξὶν, Ἀ-
25 κούσατε [58] λόγον [59] κυρίου. Οὕτως εἶπε
κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Ὑμεῖς [60] γυναῖκες
τῷ στόματι ὑμῶν ἐλαλήσατε, καὶ ταῖς χερσὶν
ὑμῶν ἐπληρώσατε, λέγουσαι, Ποιοῦσαι [61] ποι-
ήσομεν τὰς ὁμολογίας ἡμῶν ἃς [62] ὡμολογή-
καμεν, θυμιᾶν τῇ βασιλίσσῃ τοῦ οὐρανοῦ καὶ
σπένδειν αὐτῇ σπονδάς· ἐμμείνασαι ἐνεμεί-
νατε ταῖς ὁμολογίαις ὑμῶν, καὶ ποιοῦσαι ἐποι-
26 ήσατε. Διατοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου,
πᾶς Ἰούδα οἱ καθήμενοι ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, Ἰδοὺ
[63] ὤμοσα τῷ ὀνόματί μου τῷ μεγάλῳ, [64] εἶπε
κύριος, ἐὰν γένηται ἔτι ὄνομά μου ἐν τῷ στό-
ματι παντὸς Ἰούδα εἰπεῖν, [65] Ζῇ κύριος,
27 [66] ἐπὶ πάσῃ γῇ Αἰγύπτῳ. Ὅτι [67] ἐγὼ
ἐγρήγορα ἐπ' αὐτοὺς, τοῦ κακῶσαι αὐτοὺς, καὶ
οὐκ [68] ἀγαθῶσαι· καὶ ἐκλείψουσι πᾶς Ἰούδα,
οἱ κατοικοῦντες ἐν γῇ [69] Αἰγύπτῳ, ἐν ῥομφαίᾳ
28 καὶ ἐν λιμῷ, ἕως ἂν ἐκλείπωσι. Καὶ οἱ
σεσωσμένοι ἀπὸ ῥομφαίας ἐπιστρέψουσιν εἰς γῆν
Ἰούδα ὀλίγοι [70] ἀριθμῷ, καὶ γνώσονται οἱ κα-
τάλοιποι Ἰούδα [71] οἱ [72] κατασάντες ἐν γῇ
Αἰγύπτῳ, κατοικῆσαι ἐκεῖ, λόγος τίνος
29 [73] ἐμμενεῖ. Καὶ τοῦτο [74] τὸ σημεῖον ὑμῖν,
ὅτι ἐπισκέψομαι ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς [75] εἰς πονηρά.
30 Οὕτως εἶπε κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι τὸν
[76] Οὐαφρῆ βασιλέα Αἰγύπτου εἰς χεῖρας ἐχθροῦ
αὐτοῦ, καὶ εἰς χεῖρας [77] ζητοῦντος τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ, καθὰ ἔδωκα τὸν Σεδεκίαν βασιλέα Ἰού-
δα εἰς χεῖρας Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βα-
βυλῶνος ἐχθροῦ αὐτοῦ, καὶ ζητοῦντος τὴν ψυχὴν
1 αὐτοῦ. [78] Ὁ ΛΟΓΟΣ ὋΝ ἘΛΑΛΗ-
ΣΕΝ ἹΕΡΕΜΙΑΣ Ὁ ΠΡΟΦΗΤΗΣ πρὸς
Βαροὺχ υἱὸν Νηρίου, ὅτε [79] ἔγραφε τοὺς λόγους
τούτους ἐν τῷ βιβλίῳ ἀπὸ στόματος Ἱερεμίου,
ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τετάρτῳ [80] Ἰωακεὶμ υἱῷ
2 Ἰωσία βασιλέως [81] Ἰούδα· Οὕτως εἶπε
3 [82] κύριος ἐπὶ σοὶ Βαρούχ, Ὅτι εἶπας,
[83] Οἴμοι οἴμοι, ὅτι [84] προσέθηκε κύριος κόπον
[85] ἐπὶ πόνον μοι, ἐκοιμήθην ἐν στεναγμοῖς,
4 ἀνάπαυσιν οὐχ εὗρον· Εἰπὸν αὐτῷ, Οὕ-
τως εἶπε κύριος, Ἰδοὺ οὓς ἐγὼ ᾠκοδόμησα,
ἐγὼ [86] καθαιρῶ καὶ [87] οὓς ἐγὼ ἐφύτευσα, ἐγὼ
5 [88] ἐκτίλλω. Καὶ σὺ [89] ζητήσεις σεαυτῷ
[90] μεγάλα; μὴ ζητήσῃς, ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω
κακὰ ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, λέγει κύριος· καὶ
[91] δώσω τὴν ψυχήν σου [92] εἰς [93] εὕρημα ἐν παντὶ
τόπῳ, οὗ ἐὰν βαδίσῃς ἐκεῖ.

Κεφ. νβ'. 52.

1 [1] Ὄντος [2] εἰκοσοῦ καὶ ἑνὸς ἔτους [3] Σεδεκίου,
ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ἕνδεκα ἔτη ἐβα-
σίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐ-
τοῦ Ἀμειτάαλ, θυγάτηρ Ἱερεμίου, ἐκ Λοβε-

---

51 *Alex.* ὑμῶν, ἀπό. 52 *Alex.* & *C.* βδελυγμάτων ὧν. 53 *Alex.* ἐγένετο. 54 *C.* αὐτῶν ὧν. 55 *C.* εἰσηκούσατε. 56 *Alex. Ald. C.* νόμῳ αὐτοῦ. 57 *C.* ταῦτα, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. Καί. 58 *Ald.* τοὺς λόγους. 59 *C.* κυρίου, πᾶς Ἰούδα οἱ ἐν γῇ Αἰγύπτου· Οὕτως. 60 *Ald.* ὦ γυναῖκες. *C.* καὶ αἱ γυναῖκες ὑμῶν. 61 *Alex.* ποιήσωμεν. 62 *Alex.* ὡμολογήσαμεν. 63 *Alex.* ὡμολόγησα. 64 *Ald.* λέγει κύριος. 65 *Alex.* & *C.* Ζῇ κύριος κύριος. 66 *C.* ἐν. 67 *Alex. Ald. C.* ἰδοὺ ἐγώ. 68 *Alex.* ἀγαθῦναι. 69 *Alex.* Αἰγύπτου. 70 *Alex.* ἀριθμοί. 71 *Alex.* καὶ οἱ καταβαίνοντες ἐν γῇ Αἰγύπτου, παροικῆσαι ἐκεῖ. 72 *C.* παροικοῦντες. 73 *C.* ἐμμένει, ὁ ἐμὸς ἢ ὁ αὐτῶν. Καί. 74 *Alex.* * ἡμῖν τὸ σημεῖον. *C.* ὑμῖν τὸ σημεῖον. 75 *C.* ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἵνα γνῶτε ὅτι ἐμμενοῦσιν οἱ λόγοι μου ἐφ' ὑμᾶς εἰς κακά. Οὕτως. 76 *C.* Φαραὼ Οὐαφρῆ. 77 *Alex.* ζητούντων. 78 Hæc usque ad finem in *Comp.* sunt cap. 45. 79 *Alex.* ἜΓΡΑΨΕΝ.

80 *Alex.* ΤΩ͂ ἸΩΑΚΕΙ'Μ. 81 *C.* Ἰούδα, λέγων· Οὕτως. 82 *C.* κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἐπί. 83 *Alex.* Ὄμμοι ὄμμοι. *C.* Οἴμοι. 84 *Alex.* προσέθηκέν μοι κύριος. 85 *C.* ἐπὶ πόνον μου. 86 *Ald.* καθελῶ. *C.* καθαιρῶ. 87 *Alex. C.* οὓς ἐφύτευσα. 88 *C.* ἐκτίλλω, καὶ πᾶσαν γῆν τὴν ἐμοῦ. Καί. 89 *C.* ζητεῖς. 90 *Alex.* μεγάλα, * ὅτι ἰδού. 91 *C.* δώσω σοι τήν. 92 εἰς *C.* deest. 93 *Alex.* εὕρεμα.

Cap. 52. 1 *Sch.* Ἡ προφητεία μέχρι τῶν ἐνταῦθα πεπλήρωται. μετὰ ταῦτα γὰρ ἱστορικώτερον περιέχει τὰ κατὰ Σεδεκίαν καὶ τὴν ἅλωσιν Ἱερουσαλήμ, καὶ τὰ σκεύη τὰ ληφθέντα τοῦ ἱεροῦ ἐν οἷς, ποδιστῆρας, ὁ Σύρ. τοὺς νιπτῆρας τῶν ποδῶν ἐξέδωκε· τοὺς δὲ ἐπφὰθ, οἱ μὲν τοὺς ὀβελίσκους φασὶν, οἱ δὲ τοὺς ἀποχυτῆρας· μεσομεραὰδ δὲ, τὰς λυχνίας· Ἰωακεὶμ δὲ, τὸν Ἰεχονίαν καλεῖ. In *Francof.* sic hab. princip. Υἱὸς εἰκοσοῦ καὶ ἑνὸς ἔτους ἦν Σεδεκίας. 2 *Ms. Alex.* δευτέρου καὶ εἰκοσοῦ ἔτους. 3 *Ald.* ὢν Σεδεκίου.

4 νά. [4]Καὶ ἐγένετο [5]τῷ ἔτει τῷ ἐννάτῳ
τῆς βασιλείας αὐτοῦ, [6]ἐν μηνὶ τῷ ἐννάτῳ,
δεκάτῃ τοῦ μηνὸς, ἦλθε Ναβουχοδονόσορ βα-
σιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ
ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ [7]περιεχαράκωσαν αὐτὴν,
καὶ περιῳκοδόμησαν αὐτὴν τετραπέδοις λίθοις
5 κύκλῳ. Καὶ ἦλθεν ἡ πόλις εἰς συνοχὴν,
ἕως ἑνδεκάτου ἔτους τῷ βασιλεῖ Σεδεκίᾳ,
6 [8]Ἐν τῇ ἐννάτῃ τοῦ μηνὸς, καὶ ἐστερεώθη ὁ λιμὸς
ἐν τῇ πόλει, καὶ οὐκ ἦσαν ἄρτοι τῷ λαῷ τῆς
7 γῆς. Καὶ διεκόπη ἡ πόλις, καὶ πάντες
οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ [9]ἐξῆλθον νυκτὸς κατὰ τὴν
ὁδὸν τῆς πύλης, ἀναμέσον [10]τοῦ τείχους, καὶ τοῦ
προτειχίσματος, ὃ ἦν κατὰ τὸν κῆπον τοῦ βασι-
λέως, καὶ οἱ Χαλδαῖοι ἐπὶ τῆς πόλεως [11]κύ-
κλῳ, καὶ [12]ἐπορεύθησαν ὁδὸν τὴν εἰς Ἄρα-
8 βα. Καὶ κατεδίωξεν ἡ δύναμις τῶν Χαλ-
δαίων ὀπίσω τοῦ βασιλέως, καὶ [13]κατέλαβον
αὐτὸν ἐν τῷ πέραν Ἱεριχὼ, καὶ πάντες οἱ παῖ-
9 δες αὐτοῦ διεσπάρησαν ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ
[14]συνέλαβον τὸν βασιλέα, καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς
τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς [15]Δεβλαθὰ, καὶ
10 ἐλάλησεν αὐτῷ μετὰ κρίσεως. Καὶ ἔσφα-
ξε βασιλεὺς Βαβυλῶνος τοὺς υἱοὺς Σεδεκίου κατ'
ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας Ἰού-
11 δα ἔσφαξεν ἐν Δεβλαθά. Καὶ τοὺς ὀ-
φθαλμοὺς Σεδεκίου ἐξετύφλωσε, καὶ ἔδησεν αὐ-
τὸν ἐν πέδαις. καὶ ἤγαγεν αὐτὸν βασιλεὺς Βα-
βυλῶνος εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν εἰς
οἰκίαν [16]μυλῶνος, ἕως ἡμέρας ἧς ἀπέθανε.
12 Καὶ ἐν μηνὶ [17]πέμπτῳ, δεκάτῃ τοῦ μηνὸς,
ἦλθε Ναβουζαρδὰν ὁ [18]ἀρχιμάγειρος [19]ἑστη-
κὼς κατὰ πρόσωπον τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος,
13 εἰς Ἱερουσαλὴμ, Καὶ ἐνέπρησε τὸν οἶκον
κυρίου, καὶ τὸν οἶκον τοῦ [20]βασιλέως, καὶ πάσας
τὰς οἰκίας τῆς πόλεως, καὶ πᾶσαν οἰκίαν μεγά-
14 λην ἐνέπρησεν ἐν πυρί. Καὶ πᾶν τεῖ-
χος [21]Ἱερουσαλὴμ κύκλῳ καθεῖλεν ἡ δύναμις
τῶν Χαλδαίων, ἡ μετὰ τοῦ ἀρχιμαγείρου.
16 [22]Καὶ τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ κατέλιπεν ὁ ἀρ-
χιμάγειρος εἰς ἀμπελουργοὺς καὶ εἰς γεωργούς.
17 Καὶ τοὺς στύλους τοὺς χαλκοῦς τοὺς ἐν [23]οἴκῳ [24]κυ-
ρίου, καὶ τὰς βάσεις, καὶ τὴν θάλασσαν τὴν χαλ-
κῆν τὴν ἐν οἴκῳ κυρίου συνέτριψαν οἱ Χαλδαῖοι,
καὶ ἔλαβον τὸν χαλκὸν αὐτῶν, [25]καὶ ἀπήνεγκαν
18 εἰς Βαβυλῶνα. Καὶ τὴν στεφάνην, καὶ
τὰς φιάλας, καὶ τὰς κρεάγρας, καὶ πάντα τὰ
σκεύη τὰ χαλκᾶ, ἐν οἷς [26]ἐλειτούργουν ἐν αὐ-
19 τοῖς, Καὶ τὰς [27]ἀπφὼθ, καὶ τὰς [28]μα-
σμαρὼθ, καὶ τοὺς ὑποχυτῆρας, καὶ τὰς λυχνί-
ας, καὶ τὰς θυΐσκας, καὶ τοὺς κυάθους, ἃ ἦν
χρυσᾶ χρυσᾶ, καὶ ἃ ἦν ἀργυρᾶ ἀργυρᾶ, ἔ-
20 λαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος. Καὶ οἱ στύλοι
δύο, καὶ ἡ θάλασσα μία, καὶ οἱ μόσχοι δώδε-
κα χαλκοῖ ὑποκάτω τῆς θαλάσσης, ἃ ἐποίη-
σεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν εἰς οἶκον κυρίου,
[29]οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ [30]αὐτῶν.
21 Καὶ οἱ στύλοι [31]τριακονταπέντε [32]πηχῶν
ὕψος τοῦ στύλου τοῦ ἑνός, καὶ σπαρτίον [33]δώδεκα
πήχεων [34]περιεκύκλου αὐτὸν, καὶ τὸ πάχος
αὐτοῦ [35]δακτύλων τεσσάρων κύκλῳ,
22 Καὶ [36]γεῖσος ἐπ' αὐτοῖς [37]χαλκοῦν, καὶ πέντε
πήχεων τὸ μῆκος, ὑπεροχὴ τοῦ γείσους τοῦ ἑνός,
καὶ δίκτυον καὶ ῥοαὶ [38]ἐπὶ τοῦ γείσους κύκλῳ τὰ
πάντα χαλκᾶ, [39]καὶ κατὰ ταῦτα τῷ στύλῳ
τῷ δευτέρῳ [40]ὀκτὼ ῥοαὶ τῷ πήχει τοῖς δώδεκα
23 πήχεσι. Καὶ ἦσαν αἱ ῥοαὶ ἐννενηκοντα-
ὲξ τὸ ἓν μέρος, καὶ ἦσαν αἱ πᾶσαι ῥοαὶ [41]ἑ-
24 κατὸν ἐπὶ τοῦ δικτύου κύκλῳ. Καὶ ἔλαβεν
ὁ ἀρχιμάγειρος τὸν [42]ἱερέα τὸν [43]πρῶτον, καὶ τὸν

4 in *Comp.* hæc præcedunt, quæ videntur etiam agnosci à *Theodor.* Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε Ἰωακείμ· ὅτι ὀργὴ κυρίου ἦν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐν Ἰούδα, ἕως οὗ τοῦ ἀποβαλεῖν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἀπέστησε Σεδεκίας ἐπὶ τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος. 5 *Alex.* ἐν τῷ. 6 *Alex.* ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ. *C.* ἐν μηνὶ τῷ δεκάτῳ. 7 *Alex.* περιεχαράκωσεν αὐτὴν, καὶ περιῳκοδόμησεν αὐτὴν τετραπόδοις κύκλῳ. *C.* παρενέβαλον αὐτὴν, καὶ ᾠκοδόμησαν ἐπ' αὐτὴν περίτειχος κύκλῳ. 8 *Alex.* Ἐννάτῃ τοῦ. *C.* Ἐν μηνὶ τῷ τετάρτῳ, ἐν τῇ ἐννάτῃ τοῦ. 9 *C.* ἔφυγον, καὶ ἐξῆλθον. 10 *Alex.* τῆς πύλης. 11 *Alex.* ἐκύκλωσαν, καὶ ᾤχοντο ὁδόν. 12 *Ald.* ᾤχοντο. 13 *Alex.* κατέλαβεν. 14 *C.* συνελάβοντο. 15 *C.* Δεβλαθὰ, ἐν γῇ Αἰμὰθ, *καὶ.* *Olymp.* Ἡμὰθ, ἡ νῦν καλουμένη Ἀντιόχεια. Δεβλαθὰ δὲ τὸ ταύτης προάστειον ἡ Δάφνη. 16 *Alex.* μύλωνος, ἕως ἀπέθανεν. 17 *Alex.* τῷ πέμπτῳ, δεκάτῃ. 18 *C.* ἀρχιμάγειρος ἑστώς. 19 *Alex.* ὁ ἑστηκὼς κατὰ πρόσωπον βασιλέως. 20 *Ald.* βασιλέως Βαβυλῶνος. 21 *Alex.* ἐν Ἱερουσαλήμ. 22 *C.* Καὶ ἀπὸ τῶν πενήτων τοῦ λαοῦ, καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ λαοῦ, καὶ τοὺς καταλειφθέντας ἐν τῇ πόλει, καὶ τοὺς ἐμπεπτωκότας, οἳ ἐνέπεσαν πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Βαβυλῶνος, καὶ τὸ περισσὸν τοῦ ὄχλου μετῴκισεν ὁ ἀρχιμάγειρος καὶ ἀπὸ τῶν πενήτων τῆς γῆς κατέλιπεν. 23 *Alex.* οἴκῳ κυρίου, * συνέτριψαν οἱ. 24 *C.* κυρίου συνέτριψαν, καί. 25 καὶ ἀπήνεγκαν *C.* desunt. 26 *Alex.* ἐλιτούργων. 27 *Alex.* ἀφφώθ. *C.* μαχθώθ. *Sch.* ὑδρίας, φιάλας, θυμιατήρια, λέβητας. 28 *C.* μιζρακώθ. 29 *Alex.* & *C.* οὐκ ἦν. 30 *Ald.* αὐτοῦ. 31 *C.* ὀκτωκαίδεκα. 32 *Alex.* πήχεων. 33 *Ald.* *C.* δωδεκάπηχυ. 34 *Alex.* περιεκύκλου αὐτόν. *Ald.* κύκλον αὐτοῦ. 35 *Alex.* τεσσάρων δακτύλων. 36 *Sch.* κεφαλίδες. 37 *C.* χαλκοῦ. 38 *Alex.* ἐπὶ γείσους. 39 *C.* κατά. 40 *C.* καὶ ῥοαί. Καὶ ἦσαν. 41 ἑκατὸν *C.* ponit post κύκλῳ. 42 *C.* Σαραίαν τὸν ἱερέα. 43 *Ald.* πρῶτον τὸν Σοφονίαν, καί.

44 ἱερέα

[44] ἱερέα τὸν [45] δευτερεύοντα, καὶ τοὺς [46] φυλάττον-
25 τας τὴν ὁδὸν, [47] Καὶ εὐνοῦχον ἕνα ὃς ἦν
ἐπιστάτης τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν, καὶ ἑπτὰ
ἄνδρας ὀνομαστοὺς, τοὺς ἐν προσώπῳ τοῦ βασι-
λέως, τοὺς εὑρεθέντας ἐν τῇ πόλει, καὶ τὸν γραμ-
ματέα τῶν δυνάμεων, τὸν γραμματεύοντα τῷ
λαῷ [48] τῆς γῆς, καὶ ἑξήκοντα ἀνθρώπους ἐκ
τοῦ λαοῦ τῆς γῆς, τοὺς εὑρεθέντας ἐν μέσῳ τῆς πό-
26 λεως. Καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς Ναβουζαρδὰν
ὁ [49] ἀρχιμάγειρος τοῦ βασιλέως, καὶ ἤγαγεν
[50] αὐτοὺς πρὸς βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς Δε-
27 βλαθά. Καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς βασιλεὺς
Βαβυλῶνος ἐν Δεβλαθὰ, ἐν γῇ [51] Αἱμάθ.
31 Καὶ ἐγένετο [52] ἐν τῷ τριακοστῷ καὶ ἑβδόμῳ ἔτει,
ἀποικισθέντος τοῦ Ἰωακεὶμ βασιλέως Ἰούδα,
ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ, ἐν τῇ [53] τετράδι καὶ
εἰκάδι τοῦ μηνὸς, ἔλαβεν [54] Οὐλαιμαδάχαρ
βασιλεὺς Βαβυλῶνος, ἐν τῷ ἐνιαυτῷ, ᾧ ἐβασί-
λευσε, τὴν κεφαλὴν Ἰωακεὶμ βασιλέως Ἰούδα,
[55] καὶ ἔκειρεν αὐτὸν, καὶ ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐξ οἰκίας
32 ἧς ἐφυλάσσετο, Καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ χρη-
στὰ, καὶ ἔδωκε [56] τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπάνω τῶν [57] βα-
33 σιλέων τῶν μετ' αὐτοῦ ἐν Βαβυλῶνι, Καὶ
ἤλλαξε τὴν στολὴν τῆς φυλακῆς αὐτοῦ, καὶ ἤσθιεν
ἄρτον διαπαντὸς κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ πάσας τὰς
34 ἡμέρας, ἃς ἔζησε. Καὶ ἡ σύνταξις αὐ-
τῷ ἐδίδοτο διαπαντὸς παρὰ τοῦ βασιλέως Βαβυ-
λῶνος [58] ἐξ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, ἕως ἡμέρας
ἧς ἀπέθανε.[59]

44 C. Σοφονίαν τὸν ἱερέα. 45 Ald. δεύτερον. 46 Alex. φυλάσσοντας. 47 Alex. Ald. C. Καὶ ἐκ τῆς πόλεως ἔλαβεν εὐνοῦχον. 48 Ald. πάσης τῆς γῆς. 49 Alex. & C. ἀρχιμάγειρος, (Alex. ἀρχειμάγειρος,) καί. 50 Alex. * αὐτόν. 51 Alex. Ἀιμαάθ. post hanc vocem in Compl. sequuntur hæc, quæ agnoscuntur etiam apud Theodor. καὶ μετετέθη Ἰούδα ἀπὸ τῆς γῆς αὐτοῦ. οὗτός ἐστιν ὁ λαὸς, ὃν μετέθηκεν Ναβουχοδονόσορ ἐν ἔτει ἑβδόμῳ Ἰουδαίους τρεῖς χιλιάδας, καὶ εἰκοσιτρεῖς. ἐν ἔτει ὀγδόῳ καὶ δεκάτῳ Ναβουχοδονόσορ, μετέθηκεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ ψυχὰς ὀκτακοσίας τριάκοντα δύο. ἐν ἔτει τρίτῳ καὶ εἰκοστῷ Ναβουχοδονόσορ, μετέθηκεν ὁ ἀρχιμάγειρος Ἰουδαίων ψυχὰς ἑπτακοσίας τεσσαρακονταπέντε. πάντες αἱ ψυχαὶ τέσσαρες χιλιάδες καὶ ἑξακόσιαι. 52 Alex. ἐν τριακοστῷ. 53 C. πέμπτῃ. 54 Alex. Οὐλαιμαεράδαχ. Ald. Ὀυαλεβαρδάχ. C. Οὐλαιμαδαεράχ. 55 καὶ ἔκειρεν αὐτὸν Alex. Ald. C. desunt. sed Ald. pro his repetit, ἐν τῷ δεκάτῳ μηνὶ, ἐν τῇ τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός. 56 C. αὐτοῦ τὸν θρόνον ἐπάνω. 57 Alex. & C. θρόνων τῶν βασιλέων. 58 Alex. ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας. 59 Alex. Ἱερεμίας προφήτης ιδ'.

†ΘΡΗΝΟΙ ΙΕΡΕΜΙΟΥ.

Κεφ. α'. 1.
Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ αἰχμαλωτισθῆναι τὸν
Ἰσραὴλ, καὶ Ἱερουσαλὴμ ἐρημωθῆναι,
ἐκάθισεν Ἱερεμίας κλαίων, καὶ ἐθρήνησε τὸν
θρῆνον τοῦτον ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ εἶπε,
1 ἈΛΕΦ. Πῶς ἐκάθισε μόνη ἡ πόλις ἡ *πε-
πληθυμμένη λαῶν; ἐγενήθη ὡς χήρα, πεπλη-
θυμμένη ἐν ἔθνεσιν, ἄρχουσα ἐν χώραις ἐγενή-
2 θη εἰς φόρον. ΒΗΘ. Κλαίουσα [1] ἔκλαυ-
σεν ἐν νυκτὶ, καὶ τὰ δάκρυα αὐτῆς ἐπὶ τῶν σια-
γόνων αὐτῆς, καὶ οὐχ [2] ὑπάρχει ὁ παρακα-
λῶν αὐτὴν ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαπώντων αὐ-
τήν· πάντες οἱ φιλοῦντες αὐτὴν ἠθέτησαν ἐν
αὐτῇ, ἐγένοντο αὐτῇ εἰς ἐχθρούς.
3 ΓΙΜΕΛ. Μετῳκίσθη [3] Ἰουδαία ἀπὸ ταπεινώ-
σεως αὐτῆς, καὶ ἀπὸ πλήθους δουλείας αὐτῆς· ἐ-
κάθισεν ἐν ἔθνεσιν, οὐχ εὗρεν ἀνάπαυσιν. πάν-
τες οἱ καταδιώκοντες αὐτὴν, κατέλαβον αὐ-
4 τὴν ἀναμέσον τῶν [4] θλιβόντων. ΔΑΛΕΘ.
Ὁδοὶ Σιὼν πενθοῦσι παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἐρχομέ-
νους ἐν ἑορτῇ· πᾶσαι αἱ πύλαι αὐτῆς ἠφανι-
σμέναι, [5] οἱ ἱερεῖς αὐτῆς ἀναστενάζουσιν, αἱ παρ-
θένοι αὐτῆς [6] ἀγόμεναι, καὶ [7] αὐτὴ πικραινο-
5 μένη ἐν [8] ἑαυτῇ. Η. Ἐγένοντο οἱ θλί-
βοντες αὐτὴν [9] εἰς κεφαλὴν, καὶ οἱ ἐχθροὶ αὐ-
τῆς [10] εὐθηνοῦσαν, ὅτι κύριος ἐταπείνωσεν αὐ-
τὴν ἐπὶ τὸ πλῆθος τῶν [11] ἀσεβειῶν αὐτῆς.
τὰ νήπια αὐτῆς ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ

Cap. 1. † Ms. Alex. ΘΡΗΝΟΙ. Orig. Ἔκδοσις Ἀκ. καὶ Θ. ἐν τοῖς Θρήνοις οὐ φέρεται μόνου δὲ Σ. καὶ τῶν ο'. * al. πεπληθυσμένη. 1 Alex. ἐδάκρυσεν. 2 Ald. C. ὑπῆρχεν. 3 Alex. ἡ Ἰουδαία. 4 Alex. θλιβόντων αὐτήν. 5 C. καὶ οἱ. 6 C. αἰχμάλωτοι ἀγόμεναι. 7 Ald. αὕτη. 8 Alex. αὐτῇ. 9 S. εἰς ἄρχοντας. 10 Ald. εἰς εὐθηνοῦσαν. C. εὐθηνοῦσιν. 11 Ald. ἀσεβῶν.

6 κατὰ πρόσωπον θλίβοντος. ΟΥΑΥ. Καὶ
[12] ἐξῆρθη ἐκ θυγατρὸς Σιὼν πᾶσα ἡ εὐπρέπεια
αὐτῆς. [13] ἐγένοντο οἱ ἄρχοντες αὐτῆς ὡς κριοὶ
[14] οὐχ εὑρίσκοντες νομὴν, καὶ ἐπορεύοντο ἐν οὐκ
7 ἰσχύϊ [15] κατὰ πρόσωπον διώκοντος. ΖΑΪΝ.
Ἐμνήσθη Ἱερουσαλὴμ ἡμερῶν ταπεινώσεως αὐ-
τῆς, καὶ ἀπωσμῶν αὐτῆς· πάντα τὰ ἐπιθυμή-
ματα αὐτῆς ὅσα ἦν ἐξ ἡμερῶν ἀρχαίων, ἐν
τῷ πεσεῖν τὸν λαὸν αὐτῆς εἰς χεῖρας θλίβοντος,
καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν αὐτῇ. ἰδόντες οἱ ἐχθροὶ
αὐτῆς, ἐγέλασαν ἐπὶ [16] κατοικεσίᾳ αὐτῆς.
8 ΗΘ. Ἁμαρτίαν ἥμαρτεν Ἱερουσαλὴμ, διὰ τοῦτο
εἰς σάλον ἐγένετο. πάντες οἱ δοξάζοντες αὐτὴν,
ἐταπείνωσαν αὐτήν· [17] εἶδον γὰρ τὴν ἀσχημο-
σύνην αὐτῆς, καί γε αὐτὴ στενάζουσα καὶ ἀπε-
9 στράφη [18] ὀπίσω. ΤΗΘ. Ἀκαθαρσία
αὐτῆς [19] περὶ ποδῶν αὐτῆς· οὐκ ἐμνήσθη [20] ἔ-
σχατα αὐτῆς, [21] καὶ κατεβίβασεν ὑπέρογκα.
οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν αὐτήν. ἴδε κύριε τὴν
ταπείνωσίν μου, ὅτι ἐμεγαλύνθη ὁ ἐχθρός.
10 ΙΩΔ. Χεῖρα αὐτοῦ ἐξεπέτασε θλίβων ἐπὶ
πάντα τὰ ἐπιθυμήματα αὐτῆς· [22] εἶδε γὰρ ἔ-
θνη εἰσελθόντα εἰς τὸ ἁγίασμα αὐτῆς, ἃ ἐνετεί-
λω [23] μὴ [24] εἰσελθεῖν αὐτὰ εἰς ἐκκλησίαν σου.
11 ΧΑΦ. [25] Πᾶς ὁ λαὸς αὐτῆς καταστενάζοντες, ζη-
τοῦντες ἄρτον· ἔδωκαν τὰ ἐπιθυμήματα αὐτῆς
ἐν βρώσει, τοῦ ἐπιστρέψαι ψυχήν. [26] ἴδε κύριε
καὶ ἐπίβλεψον, ὅτι [27] ἐγενήθη ἠτιμωμένη·
12 ΛΑΜΕΔ. Οἱ πρὸς ὑμᾶς, πάντες παραπορευ-
όμενοι ὁδὸν, ἐπιστρέψατε καὶ ἴδετε εἰ ἔστιν ἄλ-
γος [28] κατὰ τὸ ἄλγος μου, ὃ ἐγενήθη. φθεγ-
ξάμενος ἐν ἐμοὶ ἐταπείνωσέ με κύριος ἐν ἡ-
13 μέρᾳ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ. ΜΗΜ. Ἐξ
ὕψους αὐτοῦ ἀπέστειλε πῦρ, ἐν τοῖς ὀστέοις μου
[29] κατήγαγεν αὐτό· διεπέτασε δίκτυον τοῖς πο-
σί μου, ἀπέστρεψέ με εἰς τὰ ὀπίσω· ἔδωκέ
[30] με ἠφανισμένην, ὅλην τὴν ἡμέραν [31] ὀ-
14 δυνωμένην. ΝΟΥΝ. Ἐγρηγορήθη ἐπὶ
τὰ ἀσεβήματά μου, ἐν χερσί μου συνεπλάκη-
σαν· ἀνέβησαν ἐπὶ τὸν τράχηλόν μου. ἠσθένη-
σεν ἡ ἰσχύς μου· ὅτι ἔδωκε κύριος ἐν χερσί μου
15 ὀδύνας, οὐ δυνήσομαι στῆναι. ΣΑΜΕΧ.
Ἐξῆρε πάντας τοὺς ἰσχυροὺς μου ὁ κύριος ἐκ μέ-
σου μου, ἐκάλεσεν ἐπ᾽ ἐμὲ καιρὸν τοῦ συντρί-
ψαι [32] ἐκλεκτούς μου· ληνὸν ἐπάτησε κύριος
[33] παρθένῳ θυγατρὶ Ἰούδα. ἐπὶ τούτοις ἐγὼ
16 κλαίω. ΑΪΝ. Ὁ ὀφθαλμός μου κατήγα-
γεν ὕδωρ, ὅτι ἐμακρύνθη ἀπ᾽ ἐμοῦ ὁ παρακα-
λῶν με, ὁ [34] ἐπιστρέφων ψυχήν μου· ἐγένον-
το οἱ υἱοί μου [35] ἠφανισμένοι, ὅτι ἐκραταιώθη
17 ὁ ἐχθρός. ΦΗ. Διεπέτασε Σιὼν [36] χεῖ-
ρας αὐτῆς, οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν αὐτήν. [37] ἐν-
ετείλατο κύριος τῷ Ἰακὼβ, [38] κύκλῳ αὐτοῦ
οἱ θλίβοντες αὐτόν· ἐγενήθη Ἱερουσαλὴμ εἰς ἀ-
18 ποκαθημένην ἀναμέσον αὐτῶν. ΤΣΑΔΗ.
Δίκαιός ἐστι κύριος, ὅτι [39] στόμα αὐτοῦ παρε-
πίκρανα. ἀκούσατε δὴ πάντες οἱ λαοὶ, καὶ ἴδε-
τε τὸ ἄλγος μου. παρθένοι μου καὶ νεανίσκοι
μου ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ.
19 ΚΩΦ. Ἐκάλεσα [40] τοὺς ἐραστάς μου, αὐτοὶ δὲ
παρελογίσαντό με. οἱ ἱερεῖς μου καὶ οἱ πρεσβύ-
τεροί μου ἐν τῇ πόλει ἐξέλιπον, ὅτι ἐζήτησαν
βρῶσιν αὐτοῖς ἵνα ἐπιστρέψωσι ψυχὰς αὐτῶν,
20 [41] καὶ οὐχ εὗρον. ΡΗΧΣ. Ἴδε κύριε, ὅτι θλί-
βομαι, [42] ἡ κοιλία μου ἐταράχθη, καὶ ἡ καρδία
μου ἐστράφη ἐν ἐμοὶ, ὅτι παραπικραίνουσα [43] παρε-
πικράνθην, ἔξωθεν ἠτέκνωσέ με μάχαιρα, ὥσ-
21 περ θάνατος ἐν οἴκῳ. ΧΣΕΝ. Ἀκούσατε δὴ,
ὅτι στενάζω ἐγὼ, οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν με.
πάντες οἱ ἐχθροί μου ἤκουσαν τὰ κακά μου, καὶ
ἐχάρησαν, ὅτι σὺ ἐποίησας· ἐπήγαγες ἡμέ-
ραν, ἐκάλεσας καιρὸν, [44] ἐγένοντο ὅμοιοι
22 ἐμοί. ΘΑΥ. Εἰσέλθοι πᾶσα ἡ [45] κακία
αὐτῶν κατὰ πρόσωπόν σου, [46] καὶ [47] ἐπιφύλλισον
αὐτοῖς, ὃν τρόπον [48] ἐποίησαν ἐπιφυλλίδα
περὶ πάντων τῶν ἁμαρτημάτων μου, ὅτι πολλοὶ
οἱ στεναγμοί μου, καὶ ἡ καρδία μου λυπεῖται.

12 *Alex.* & *C.* ἐξῆλθεν. 13 *C.* καὶ ἐγένοντο. 14 *Alex.* μὴ εὑρίσκοντες. 15 *Alex.* ἐνώπιον διώκοντος. 16 *Alex.* μετοικεσίας. *Ald.* *C.* τῇ μετοικεσίᾳ. 17 *Alex.* ἰδόντες. 18 *Alex.* *Ald.* *C.* εἰς τὰ ὀπίσω. 19 *Alex.* πρὸς ποδῶν. *Ald.* πρὸς πυλῶν. 20 *Alex.* ἐσχάτων. 21 καὶ *Ald.* deest. 22 *Alex.* ἴδον. 23 *Ald.* αὐτὰ μή. 24 *Alex.* εἰσελθεῖν εἰς ἐκκλησίαν. 25 Πᾶς *C.* deest. 26 *Alex.* ἴδε καί. 27 *Alex.* ἐγενήθην. 28 *Alex.* * καὶ τό. *C.* ὡς. 29 *C.* καὶ κατήγαγεν. 30 *Alex.* & *C.* με κύριος ἠφανισμένην. 31 *Alex.* ὀδυρωμένην. 32 *C.* ἐκλεκτόν. 33 παρθένῳ *C.* deest. 34 *S.* ἀνακτώμενος.

35 *S.* ἔρημοι. 36 *Alex.* τὰς χεῖρας. *C.* χεῖρας. 37 *Orig.* κατὰ τὸν Σύμ. καὶ καθ᾽ ἑτέραν ἐκδοχὴν τῶν ο΄. ἐνετείλατο κύριος κύκλῳ γενέσθαι αὐτοῦ τοὺς θλίβοντας αὐτόν. 38 *Alex.* κύκλῳ οἱ. *S.* & 70. altera interpr. κύκλῳ γενέσθαι αὐτοῦ τοὺς θλίβοντας αὐτόν. 39 *Alex.* τὸ στόμα. 40 *Ald.* γὰρ τούς. 41 καὶ οὐχ εὗρον *C.* desunt. 42 *Alex.* καὶ ἡ κοιλία. 43 *C.* παρεπίκρανα. 44 *Alex.* καὶ ἐγένετο οἴμμοι οἴμμοι. *Ald.* ἐγένοντό μοι οἴμοι οἴμοι. 45 *Ald.* καρδία. 46 καὶ *C.* deest. 47 *Alex.* ἐπιφαύλισον. 48 *C.* ἐπεφύλλισαν.

Κεφ. β΄.

Κεφ. β΄. 2.

1 ἌΛΕΦ. Πῶς ἐγνόφωσεν [1] ἐν ὀργῇ [2] αὐτοῦ
κύριος τὴν θυγατέρα Σιών; κατέῤῥιψεν ἐξ
οὐρανοῦ εἰς γῆν δόξασμα Ἰσραήλ, καὶ οὐκ ἐ-
2 μνήσθη ὑποποδίου ποδῶν [3] αὐτοῦ. ΒΗ΄Θ.
Ἐν ἡμέρᾳ [4] ὀργῆς αὐτοῦ κατεπόντισε κύριος,
οὐ φεισάμενος· πάντα τὰ ὡραῖα Ἰακὼβ καθεῖ-
λεν ἐν θυμῷ αὐτοῦ, τὰ ὀχυρώματα τῆς θυγα-
τρὸς Ἰούδα ἐκόλλησεν εἰς τὴν γῆν, ἐβεβήλωσε
[5] βασιλέα αὐτῆς, καὶ ἄρχοντας αὐτῆς.
3 ΓΙ΄ΜΕΛ. Συνέκλασεν ἐν ὀργῇ θυμοῦ αὐτοῦ πᾶν
κέρας Ἰσραήλ, ἀπέστρεψεν [6] ὀπίσω δεξιὰν
αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ, καὶ [7] ἀνῆψεν ἐν Ἰα-
κὼβ ὡς πῦρ φλόγα, καὶ κατέφαγε [8] πάντα τὰ
4 κύκλῳ. ΔΑ΄ΛΕΘ. [9] Ἐνέτεινε τόξον αὐ-
τοῦ ὡς ἐχθρὸς [10] ὑπεναντίος, ἐστερέωσε δεξιὰν
αὐτοῦ ὡς ὑπεναντίος, καὶ ἀπέκτεινε πάντα τὰ
ἐπιθυμήματα τῶν ὀφθαλμῶν μου [11] ἐν σκηνῇ
θυγατρὸς Σιών, ἐξέχεεν ὡς πῦρ τὸν θυμὸν αὐ-
5 τοῦ. Η΄. Ἐγενήθη κύριος ὡς ἐχθρὸς, κατ-
επόντισεν Ἰσραήλ, κατεπόντισε [12] τὰς [13] βά-
ρεις [14] αὐτῆς, διέφθειρε τὰ ὀχυρώματα [15] αὐ-
τοῦ, καὶ ἐπλήθυνε τῇ θυγατρὶ Ἰούδα [16] ταπει-
6 νουμένην καὶ τεταπεινωμένην. ΟΥ΄ΑΥ.
Καὶ διεπέτασεν ὡς ἄμπελον τὸ σκήνωμα αὐ-
τοῦ, διέφθειρεν ἑορτὴν αὐτοῦ. ἐπελάθετο κύριος
[17] ἃ ἐποίησεν ἐν Σιὼν ἑορτῆς καὶ σαββάτου, καὶ
παρώξυνεν ἐμβριμήματι ὀργῆς αὐτοῦ βασιλέα καὶ
7 ἱερέα [18] καὶ ἄρχοντα. ΖΑΙ΄Ν. Ἀπώσατο
[19] κύριος θυσιαστήριον αὐτοῦ, ἀπετίναξεν ἁγίασμα
αὐτοῦ, συνέτριψεν ἐν χειρὶ ἐχθροῦ τεῖχος βάρεων
αὐτῆς. φωνὴν [20] ἔδωκαν ἐν οἴκῳ κυρίου ὡς ἐν ἡμέρᾳ
8 ἑορτῆς. Η΄Θ. [21] Καὶ ἐπέστρεψε διαφθεῖραι
τεῖχος θυγατρὸς Σιών· ἐξέτεινε μέτρον, οὐκ
ἀπέστρεψε [22] χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ καταπατήμα-
τος, καὶ ἐπένθησε τὸ προτείχισμα, καὶ τεῖχος
9 ὁμοθυμαδὸν [23] ἠσθένησεν. ΤΗ΄Θ. Ἐν-
επάγησαν εἰς [24] γῆν πύλαι αὐτῆς, ἀπώλε-
σε καὶ συνέτριψε μοχλοὺς αὐτῆς, βασιλέα αὐ-
τῆς καὶ [25] ἄρχοντα αὐτῆς ἐν τοῖς ἔθνεσιν. οὐκ
ἔστι νόμος, καί γε [26] προφῆται αὐτῆς οὐκ εἶδον
10 ὅρασιν παρὰ κυρίου. ἸΩ΄Δ. Ἐκάθισαν
εἰς τὴν γῆν, ἐσιώπησαν πρεσβύτεροι θυγα-
τρὸς Σιών, ἀνεβίβασαν χοῦν ἐπὶ τὴν κεφα-
λὴν αὐτῶν, περιεζώσαντο σάκκους, κατήγαγον
εἰς [27] γῆν ἀρχηγοὺς παρθένους ἐν Ἱερουσαλήμ.
11 ΧΑ΄Φ. Ἐξέλιπον ἐν δάκρυσιν οἱ ὀφθαλμοί μου,
ἐταράχθη ἡ καρδία μου, ἐξεχύθη [28] εἰς τὴν
γῆν ἡ δόξα μου, ἐπὶ τὸ σύντριμμα τῆς θυγα-
τρὸς [29] λαοῦ μου, ἐν τῷ ἐκλείπειν νήπιον καὶ
θηλάζοντα ἐν πλατείαις πόλεως.
12 ΛΑ΄ΜΕΔ. Ταῖς μητράσιν αὐτῶν εἶπαν, Ποῦ
σῖτος, καὶ οἶνος; ἐν τῷ ἐκλύεσθαι αὐτοὺς ὡς
τραυματίας ἐν πλατείαις πόλεως, ἐν τῷ ἐκ-
χεῖσθαι ψυχὰς αὐτῶν εἰς κόλπον μητέρων αὐ-
13 τῶν. ΜΗ΄Μ. Τί μαρτυρήσω σοι, ἢ τί
ὁμοιώσω σοι θύγατερ Ἱερουσαλήμ; τίς [30] σώ-
σει [31] καὶ παρακαλέσει σε παρθένος θύγατερ
Σιών; ὅτι ἐμεγαλύνθη ποτήριον συντριβῆς σου,
14 τίς ἰάσεταί σε; ΝΟΥ΄Ν. Προφῆταί σου
[32] εἴδοσάν σοι μάταια καὶ ἀφροσύνην, καὶ οὐκ
ἀπεκάλυψαν ἐπὶ τὴν ἀδικίαν σου, τοῦ [33] ἐπι-
στρέψαι αἰχμαλωσίαν σου, καὶ [34] εἴδοσάν σοι
λήμματα [35] μάταια καὶ ἐξώσματα.
15 ΣΑ΄ΜΕΧ. Ἐκρότησαν ἐπὶ σὲ χεῖρας πάντες οἱ
παραπορευόμενοι ὁδὸν, ἐσύρισαν καὶ ἐκίνησαν τὴν
κεφαλὴν αὐτῶν ἐπὶ τὴν θυγατέρα Ἱερουσαλήμ.
[36] Αὕτη ἡ [37] πόλις, ἐροῦσι, [38] στέφανος εὐφροσύ-
16 νης πάσης τῆς γῆς; ἌΙΝ. Διήνοιξαν ἐπὶ
σὲ στόμα αὐτῶν πάντες οἱ ἐχθροί σου, ἐσύρισαν
καὶ ἔβρυξαν ὀδόντας, καὶ εἶπαν, [39] Κατεπίομεν
αὐτήν· πλὴν αὕτη ἡ ἡμέρα, ἣν προσεδοκῶ-
17 μεν, εὕρομεν αὐτὴν, εἴδομεν. ΦΗ.
Ἐποίησε κύριος ἃ ἐνεθυμήθη, συνετέλεσε

Cap. 2. 1 ἐν C. deest. 2 Mſ. Alex. αὐτοῦ τήν. 3 Alex. αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ. ΒΗ΄Θ. Κατεπόντισεν. 4 Ald. C. ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ. poſt pro ἐκόλλησεν, al. ἐκολλήθην. 5 Alex. εἰς τὴν γῆν βασιλέα αὐτῆς, καὶ ἄρχοντα. Ald βασιλείαν αὐτῆς, καὶ ἄρχοντα. 6 Alex. Ald. C. εἰς τὰ ὀπίσω. 7 Alex. & C. ἀνῆψεν Ἰακώβ. 8 Ald. αὐτῆς πάντα. 9 Alex. Ἐνέτειλεν. 10 ὑπεναντίος Ald. C. deeſt. 11 Alex. σκηνῇ. C. ἐν σκηνώμασι. 12 Alex. Ald. C. πάσας τάς. 13 Orig. βάρεις, τὰς οἰκίας φησίν· ὥσπερ τὰ βασίλεια ἐξέδωκε Σύμ. 14 Ald C. αὐτοῦ. 15 Alex. αὐτῆς. 16 Alex. & C. ταπεινούμενον. Ald. ταπεινούμενα. 17 Alex. & C. ὅ. 18 καὶ ἄρχοντα C. deſunt. 19 Alex. θυσιαστήριον αὐτοῦ κύριος. 20 Alex. & C. ἔδωκεν. Ald. ἔδωκαν πολέμου. 21 Ald. C. Ἐλογίσατο κύριος τοῦ διαφθεῖραι. Alex. Καὶ ἐπέστρεψε κύριος τοῦ διαφθεῖραι. 22 Alex. κύριος χεῖρα. 23 Alex. ἠσθένησαν. 24 Alex. τὴν γῆν αἱ πύλαι. 25 Alex. & C. ἄρχοντας. 26 Ald. προφήτης. 27 Alex. τὴν γῆν. 28 Alex. εἰς γῆν. 29 Alex. τοῦ λαοῦ. 30 Alex. σώσει σε. 31 Ald. καὶ τίς παρακαλέσει σε. C. deſunt. 32 Alex. ἴδον μάταια. 33 C. ἀποστρέψαι. 34 C. εἴδοσαν λήμματα. 35 Ald. καὶ μάταια ἐξώσματα. 36 Alex. Ἡ αὕτη ἡ. Ald. C. Εἰ αὕτη ἡ. 37 Alex. πόλις ἣν ἐροῦσιν. 38 Alex. Ald. C. στέφανος δόξης εὐφροσύνης. δόξης autem poſtea adſcriptum eſt in l. V. S. καλὴ εὐπρέπεια, εὐφρ. quidam etiam ll. hab. στέφανος δόξης, καλὴ εὐπρέπεια τῆς ὡραιότητος. Pſal. 49. eſt, ἡ εὐπρέπεια τῆς ὡραιότητος. 39 in cit. ll. eſt Καταπίωμεν.

[40] ῥῆμα [41] αὐτοῦ, [42] ἃ ἐνετείλατο ἐξ ἡμερῶν ἀρ-
χαίων· καθεῖλε, καὶ οὐκ ἐφείσατο, καὶ ηὔφρα-
νεν ἐπὶ σὲ ἐχθρὸν, ὕψωσε [43] κέρας θλίβον-
18 τός σε. ΤΣΑΔΗ'. Ἐβόησε καρδία αὐ-
τῶν πρὸς κύριον, Τείχη [44] Σιὼν [45] καταγά-
γετε ὡς χειμάῤῥους δάκρυα ἡμέρας καὶ νυκτός·
μὴ δῷς ἔκνηψιν σεαυτῇ, μὴ [46] σιωπήσαιτο
19 [47] θυγάτηρ [48] ὀφθαλμῶν σου. ΚΩ'Φ.
[49] Ἀνάστα, ἀγαλλίασαι ἐν νυκτὶ εἰς ἀρχὰς φυ-
λακῆς [50] σου, ἔκχεον ὡς ὕδωρ καρδίαν σου ἀπ-
έναντι προσώπου κυρίου, [51] ἆρον πρὸς αὐτὸν
χεῖράς σου περὶ ψυχῆς νηπίων σου, τῶν ἐκλυο-
μένων λιμῷ [52] ἐπ' ἀρχῆς πασῶν ἐξόδων.
20 ΡΗ'ΧΣ. Ἴδε κύριε καὶ ἐπίβλεψον τίνι [53] ἐπε-
φύλλισας οὕτως, εἰ φάγονται γυναῖκες καρπὸν
κοιλίας αὐτῶν; ἐπιφυλλίδα ἐποίησε μάγειρος,
φονευθήσονται νήπια θηλάζοντα [54] μαστούς; [55] ἀ-
ποκτενεῖς ἐν ἁγιάσματι κυρίου ἱερέα καὶ προ-
21 φήτην; ΧΣΕ'Ν. Ἐκοιμήθησαν εἰς [56] τὴν
ἔξοδον παιδάριον καὶ πρεσβύτης· παρθένοι
μου καὶ νεανίσκοι μου ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλω-
σίᾳ, ἐν ῥομφαίᾳ [57] καὶ ἐν λιμῷ ἀπέκτεινας,
ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς σου ἐμαγείρευσας, οὐκ ἐφεί-
22 σω. ΘΑΥ. [58] Ἐκάλεσεν ἡμέραν ἑορτῆς
[59] παροικίας μου κυκλόθεν, καὶ οὐκ [60] ἐγένοντο
ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου ἀνασωζόμενος καὶ κα-
ταλελειμμένος, ὡς ἐπεκράτησα, καὶ ἐπλήθυνα
ἐχθρούς μου πάντας.

Κεφ. γ'. 3.

1 ΑΛΕΦ. Ἐγὼ ἀνὴρ ὁ βλέπων πτωχείαν, [1] ἐν
2 ῥάβδῳ θυμοῦ αὐτοῦ ἐπ' ἐμέ. Παρέλαβέ
με [2] καὶ ἀπήγαγέ με εἰς σκότος, καὶ οὐ φῶς.
3 Πλὴν ἐν ἐμοὶ ἐπέστρεψε χεῖρα αὐτοῦ ὅλην τὴν
4 ἡμέραν, Ἐπαλαίωσε [3] σάρκα μου καὶ
δέρμα μου, [4] ὀστέα μου συνέτριψεν.
5 ΒΗ'Θ. Ἀνῳκοδόμησε κατ' ἐμοῦ, καὶ ἐκύκλωσε
6 κεφαλήν μου, καὶ [5] ἐμόχθησεν. Ἐν σκο-
τεινοῖς, ἐκάθισέ με [6] ὡς νεκροὺς αἰῶνος.
7 Ἀνῳκοδόμησε κατ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἐξελεύσομαι,
8 ἐβάρυνε [7] χαλκόν μου. ΓΙ'ΜΕΛ. [8] Καί γε
κεκράξομαι [9] καὶ βοήσω, ἀπέφραξε προσευ-
9 χήν μου. ΔΑ'ΛΕΘ. Ἀνῳκοδόμησεν ὁ-
δούς μου, ἐνέφραξε τρίβους μου, ἐτάραξεν
10 Ἄρκος ἐνεδρεύουσα, αὐτός μοι [10] λέων ἐν
11 κρυφαίοις, Κατεδίωξεν ἀφεστηκότα, καὶ
[11] κατέπαυσέ με, ἔθετό με ἠφανισμένην.
12 Η'. Ἐνέτεινε τόξον αὐτοῦ, καὶ ἐστήλωσέ με ὡς
13 σκοπὸν εἰς βέλος. Εἰσήγαγεν [12] ἐν τοῖς
14 νεφροῖς μου ἰοὺς φαρέτρας αὐτοῦ. Ἐγενή-
θην [13] γέλως παντὶ [14] λαῷ μου, ψαλμὸς αὐ-
15 τῶν ὅλην τὴν ἡμέραν. Ο'ΥΑΥ. Ἐχόρτα-
σέ με πικρίας, ἐμέθυσέ με χολῆς,
16 [15] Καὶ ἐξέβαλε ψήφῳ [16] ὀδόντας μου· ἐψώμισέ
17 με σποδὸν, Καὶ ἀπώσατο ἐξ εἰρήνης ψυ-
18 χήν μου· ἐπελαθόμην ἀγαθά. [17] Καὶ
ἀπώλετο νῖκός μου, καὶ ἡ ἐλπίς μου ἀπὸ κυρίου.
19 ΖΑΙ'Ν. Ἐμνήσθην ἀπὸ πτωχείας μου, καὶ ἐκ
20 διωγμοῦ [18] πικρία καὶ χολή μου [19] Μνη-
σθήσεται, καὶ καταδολεσχήσει ἐπ' ἐμὲ ἡ ψυχή
21 μου. Ταύτην τάξω εἰς τὴν καρδίαν μου,
22 διὰ τοῦτο ὑπομενῶ. [20] ΗΘ. Τὰ ἐλέη
κυρίου, [21] ὅτι οὐκ ἐξέλιπέ με, ὅτι οὐ συνετε-
λέσθησαν οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ· [22] μήνας εἰς τὰς
πρωΐας ἐλέησον κύριε, ὅτι οὐ συνετελέσθημεν, ὅτι
23 οὐ συνετελέσθησαν οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ. [23] Και-
νὰ [24] εἰς τὰς πρωΐας, πολλὴ ἡ πίστις σου.
24 [25] Μερίς μου κύριος, [26] εἶπεν ἡ ψυχή μου· διὰ
25 τοῦτο ὑπομενῶ [27] αὐτῷ. ΤΗ'Θ. Ἀγαθὸς
κύριος τοῖς ὑπομένουσιν αὐτὸν, ψυχῇ ἣ ζητήσει
26 αὐτὸν, [28] Ἀγαθόν· καὶ ὑπομενεῖ, καὶ ἡ-

---

40 *Alex.* & *C.* ῥήματα. 41 *Alex.* αὐτοῦ, ἃ ἐνεθυμήθη ἐξ. 42 *Ald.* ὅ. 43 *Alex.* κεφαλάς. 44 *C.* θυγατρὸς Σιών. 45 *Alex.* καταγαγέτωσαν. *Ald. C.* καταγαγέτω. 46 *Ald. C.* σιωπησάτω. 47 *Alex.* θύγατερ. *Ald. C.* κόρη. 48 *Alex.* ὁ ὀφθαλμός σου. *C.* ὀφθαλμοῦ σου. 49 *Ald. C.* Ἀνάστηθι, ἀδολέσχησαι ἐν. 50 σου *C.* deest. 51 *Alex.* ἆρον ἆρον. 52 *Ald. C.* ἀπ'. 53 *Alex.* ἐπεφαύλισας. 54 *Alex.* μαστούς. 55 *Ald. C.* εἰ ἀποκτενεῖς. *quidam ll.* hab. εἰ ἀποκτενοῦσι, quomodo *Theodor.* legit. 56 *Ald. C.* γῆν ἐξόδων. pòst pro ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλ. *S.* vert. ἔπεσον ἐν μαχαίρᾳ, ἀπέκτεινας. 57 *C.* ἐν. 58 *Ald.* Ἐκάλεσας ὡς εἰς ἡμέραν. *C.* Ἐκάλεσας ὡσεὶ ἡμέραν. 59 *C.* ἡμέραν παροικίας. 60 *Alex.* & *C.* ἐγένετο.

Cap. 3. 1 *Ald. ed.* τῇ ῥάβδῳ. 2 καὶ *C.* deest. 3 *Ms. Alex.* τὰς σάρκας *C.* σάρκας. 4 *Alex.* ὀστᾶ. 5 *C.* ἐμόχθησα. 6 *Alex.* ἐν σκοτινοῖς αἰῶνας. *Ald.* ἐν νεκροῖς αἰῶνος. 7 *S.* τὸν τοῦ τραχήλου μου ζυγόν. *Orig.* λέγει δὲ ζυγὸν καὶ τοὺς κλοιοὺς τοὺς σιδηροῦς, οὓς ἀντὶ ξυλίνων θείᾳ κελεύσει περιεβάλετο. φέρεται γὰρ καὶ γραφή· ἐβάρυνε τὸν χαλκὸν τοῦ τραχήλου μου. 8 *Ald. C.* Καί γε ὅτι κεκράξομαι. 9 *Alex.* καί γε. 10 *Ald. C.* ὡς λέων. 11 *Alex.* κατέπαυσεν, ἔθετο. 12 *Alex.* & *C.* τοῖς νεφροῖς. 13 *Ald.* λόγος. 14 *Alex.* τῷ λαῷ. 15 *Alex.* Ἐξέβαλεν. 16 *Alex.* τοὺς ὀδόντας. 17 *Ald. C.* Καὶ εἶπα, ἀπώλετο. 18 *Alex.* μου· πικρία γὰρ καὶ χολή μου. *Ald. C.* πικρίας μου καὶ χολῆς μου (*Ald.* deest.) 19 *C.* Μνησθήσομαι. *Ald.* deest. 20 in *Alex.* desiderantur versus 22, 23, 24. usque ad Ἀγαθὸς κύριος. 21 *C.* ὅτι οὐκ ἐτελειώθησαν, ὅτι οὐκ ἐξέλιπον αἱ ἐλεημοσύναι αὐτοῦ. 22 *Ald.* μείνας. *C.* desunt hæc usque ad finem versus. 23 *Ald.* Κενά. 24 *C.* ἐν τῷ πρωΐ. 25 *C.* Τὸ μέρος. 26 *Ald.* καὶ εἶπεν. 27 *C.* αὐτόν. 28 *C.* Ἀγαθὸν ἐστὶν ὑπομένειν καὶ ἡσυχάζειν.

συχάσει

27 συγχάσει εἰς τὸ σωτήριον [29] κυρίου. ΤΗΘ.
Ἀγαθὸν ἀνδρὶ, ὅταν ἄρῃ ζυγὸν [30] ἐν νεότητι
28 αὐτοῦ, Καθήσεται κατὰ μόνας, καὶ σιωπήσε-
30 ται, ὅτι ἦρεν ἐφ᾽ ἑαυτῷ. ΙΩΔ. [31] Δώ-
σει τῷ παίοντι αὐτὸν σιαγόνα, χορτασθήσεται
31 ὀνειδισμῶν. Ὅτι [32] οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἀπώ-
32 σεται κύριος. ΧΑΦ. Ὅτι ὁ ταπεινώσας
[33] οἰκτειρήσει, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους αὐτοῦ,
33 Οὐκ ἀπεκρίθη ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἐτα-
34 πείνωσεν υἱοὺς ἀνδρός. ΛΑΜΕΔ. Τοῦ τα-
πεινῶσαι ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ πάντας δεσμίους
35 γῆς, Τοῦ ἐκκλῖναι κρίσιν ἀνδρὸς κατέ-
36 ναντι προσώπου ὑψίστου, Καταδικάσαι ἄν-
θρωπον ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτὸν, κύριος οὐκ
37 εἶπε. [34] Τίς οὕτως εἶπε, καὶ ἐγενήθη; κύ-
38 ριος οὐκ ἐνετείλατο. Ἐκ στόματος ὑψί-
στου οὐκ ἐξελεύσεται τὰ κακὰ καὶ τὸ [35] ἀγαθόν.
39 ΜΗΜ. [36] Τί γογγύσει ἄνθρωπος ζῶν, ἀνὴρ περὶ
40 τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ; ΝΟΥΝ. Ἐξηρευ-
νήθη ἡ ὁδὸς ἡμῶν καὶ ἠτάσθη, καὶ [37] ἐπιστρέψο-
41 μεν ἕως κυρίου. Ἀναλάβωμεν καρδίας
ἡμῶν [38] ἐπὶ χειρῶν πρὸς ὑψηλὸν ἐν οὐρανῷ.
42 Ἡμαρτήσαμεν, ἠσεβήσαμεν, [39] καὶ [40] οὐχ ἱλά-
43 σθης. ΣΑΜΕΧ. Ἐπεσκέπασας [41] ἐν
θυμῷ, καὶ ἀπεδίωξας ἡμᾶς, ἀπέκτεινας,
44 [42] οὐκ ἐφείσω. Ἐπεσκέπασας νεφέλην
σεαυτῷ [43] ἕνεκεν προσευχῆς, καμμῦσαί με
45 Καὶ [44] ἀπωσθῆναι. ΑΙΝ. Ἔθηκας ἡμᾶς ἐν μέ-
46 σῳ τῶν λαῶν. Διήνοιξαν ἐφ᾽ ἡμᾶς [45] τὸ
στόμα αὐτῶν πάντες οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν.
47 [46] Φόβος καὶ [47] θυμὸς ἐγενήθη ἡμῖν, ἔπαρσις
48 καὶ συντριβή. Ἀφέσεις ὑδάτων [48] κατά-
ξει ὁ ὀφθαλμός μου ἐπὶ τὸ σύντριμμα τῆς θυ-
49 γατρὸς τοῦ λαοῦ μου. ΦΗ. Ὁ ὀφθαλμός
μου [49] κατεπόθη, καὶ οὐ [50] σιγήσομαι τοῦ μὴ εἶναι
50 ἔκνηψιν, Ἕως οὗ διακύψῃ καὶ ἴδῃ κύριος
51 ἐξ οὐρανοῦ. [51] Ὁ ὀφθαλμός μου ἐπιφυλ-
λιεῖ ἐπὶ τὴν ψυχήν μου παρὰ πάσας θυγατέρας
52 πόλεως. ΤΣΑΔΗ. Θηρεύοντες ἐθήρευ-
σάν με ὡς στρουθίον [52] πάντες οἱ ἐχθροί μου δω-
53 ρεάν. Ἐθανάτωσαν ἐν λάκκῳ ζωήν μου,
54 καὶ ἐπέθηκαν λίθον ἐπ᾽ ἐμοί. [53] Ὑπερε-
χύθη ὕδωρ ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου· εἶπα, Ἀπω-
55 σμαι. [54] ΚΩΦ. Ἐπεκαλεσάμην τὸ ὄνομά
56 σου κύριε ἐκ λάκκου κατωτάτου. [55] Φωνήν
μου [56] ἤκουσας· μὴ κρύψῃς τὰ ὦτά σου εἰς τὴν
57 δέησίν μου. Εἰς τὴν βοήθειάν μου ἤγγισας
ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἐπεκαλεσάμην σε· εἶπάς μοι, Μὴ
58 φοβοῦ. ΡΗΧΣ. Ἐδίκασας κύριε [57] τὰς
[58] δίκας τῆς ψυχῆς μου, ἐλυτρώσω τὴν ζωήν
59 μου. Ἴδες κύριε τὰς ταραχάς μου, ἔ-
60 κρινας τὴν κρίσιν μου. Εἶδες πᾶσαν τὴν
ἐκδίκησιν αὐτῶν, [59] εἰς πάντας διαλογισμοὺς
61 [60] αὐτῶν [61] ἐν ἐμοί. ΧΣΕΝ. Ἤκουσας
τὸν ὀνειδισμὸν αὐτῶν, πάντας τοὺς διαλογι-
62 σμοὺς αὐτῶν κατ᾽ ἐμοῦ, Χείλη [62] ἐπανι-
σταμένων μοι, καὶ μελέτας αὐτῶν κατ᾽ ἐμοῦ ὅ-
63 λην τὴν ἡμέραν, Καθέδραν αὐτῶν, καὶ
ἀνάστασιν αὐτῶν. ἐπίβλεψον [63] ἐπὶ [64] ὀφθαλ-
64 μοὺς αὐτῶν. [65] Ἀποδώσεις αὐτοῖς ἀντα-
πόδομα κύριε κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτῶν.
65 ΘΑΥ. Ἀποδώσεις αὐτοῖς ὑπερασπισμὸν
66 καρδίας [66] μου μόχθον. Σὺ αὐτοὺς κατα-
διώξεις ἐν ὀργῇ, καὶ ἐξαναλώσεις αὐτοὺς [67] ὑ-
ποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ κύριε.

Κεφ. δ'. 4.

1 ΑΛΕΦ. Πῶς ἀμαυρωθήσεται [1] χρυσίον,
ἀλλοιωθήσεται τὸ ἀργύριον τὸ ἀγαθόν; ἐξεχύ-
θησαν λίθοι ἅγιοι [2] ἐπ᾽ ἀρχῆς πασῶν ἐξόδων.
2 ΒΗΘ. [3] Οἱ υἱοὶ Σιὼν οἱ τίμιοι, οἱ ἐπηρμένοι
ἐν χρυσίῳ, πῶς ἐλογίσθησαν εἰς ἀγγεῖα ὀ-
στράκινα, ἔργα χειρῶν κεραμέως;
3 ΓΙΜΕΛ. Καί γε [4] δράκοντες ἐξέδυσαν μα-
σοὺς, ἐθήλασαν [5] σκύμνοι αὐτῶν [6] θυγατέρας

29 *Ald.* τοῦ θεοῦ. 30 *Ald.* ἐκ νεότητος. 31 *C.* Θήσει ἐν κονιορτῷ τὸ στόμα αὐτοῦ, εἴ ποτε ᾖ ἐλπίς. Δώσει. 32 *Ald.* εἰς τὸν αἰῶνα οὐκ ἀπώσεται. 33 *Alex.* οἰκτειρήσει κατά. 34 *Alex.* Κύριος οὕτως. 35 *C.* ἅγιον. 36 *Ald.* Εἰ. 37 *Alex.* ἐπιστρέψωμεν ἕως * τοῦ. Ἀναλάβωμεν καρδίας ἡμῶν πρὸς ὑψηλὸν ἐπὶ χειρῶν ἐν οὐρανῷ. 38 *C.* πρὸς ὑψηλὸν ἐπὶ χειρῶν ἐν. *Ald.* ἐπὶ χειρῶν ἡμῶν ἐν. 39 *C.* καὶ παρεπικράναμεν, καί. 40 *Alex* οὐκ. 41 ἐν *C.* deest. 42 *Alex. Ald. C.* καὶ οὐκ. 43 *Alex.* εἵνεκεν. 44 *Alex.* ἀπεωσθῆναι. *Ald.* ἀποστῆναι. 45 *Alex.* στόμα. 46 *S.* Πτόησις. 47 *Ald. C.* θάμβος. 48 *Ald.* καὶ ὀφθαλμοὺς. 49 *S.* ἐπέμεινε, καὶ οὐκ ἐπαύσατο, τοῦ μὴ εἶναι ἄνεσιν. 50 *Alex.* σιωπήσωμαι. 51 *Orig.* κατὰ Σ. ὅτι καταπόντισάν με τὰ δάκρυα· τῇ τῶν ἐν ὕδασι πνιγομένων μεταφορᾷ. κατὰ δὲ τοὺς ό. καταλείπει με τὰ δάκρυα, καθάπερ ἄμπελον ἀκριβὴς τρυγητής. 52 *Alex.* & *C.* οἱ ἐχθροί μου. 53 *Alex.* Ἐπερεχύθη. 54 in *Alex.* desiderantur versus 55, 56, 57. usque ad Ἐδίκασας. 55 *Ald. C.* Φωνῆς. 56 *Ald.* εἰσήκουσας. 57 *Ald.* πάσας τάς. 58 *Alex.* ἀδικίας. 59 *Ald. C.* καί. 60 αὐτῶν *Ald.* deest. 61 *C.* ἐπ'. 62 *Alex.* ἐπανιστανομένων. 63 *C.* ἐγὼ ψαλμὸς αὐτῶν. 64 *Alex.* τοὺς ὀφθαλμούς. 65 *C.* ἀνταποδώσεις. 66 *Alex.* μόχθον. Σὺ αὐτοὺς καταξεις. 67 *Alex.* ὑποκάτω.

Cap. 4. 1 *Ms. Alex.* τὸ χρυσίον. 2 *C.* ἀπ'. 3 *Alex.* Υἱοὶ Σιὼν τίμιοι, ἐπηρμένοι. 4 *S.* σειρῆνες. 5 *Ald. C.* σκύμνους. 6 *C.* θυγατέρες.

λαοῦ μου εἰς ἀνίατον, [7] ὡς στρουθίον ἐν ἐρήμῳ.
4 ΔΑΛΕΘ. Ἐκολλήθη ἡ γλῶσσα θηλάζοντος
πρὸς τὸν φάρυγγα αὐτοῦ ἐν δίψει, νήπια ᾔτη-
σαν ἄρτον, [8] ὁ διακλῶν οὐκ ἔστιν αὐτοῖς.
5 ΗΓ. Οἱ [9] ἔσθοντες τὰς τρυφὰς, ἠφανίσθησαν
ἐν ταῖς ἐξόδοις, οἱ τιθηνούμενοι ἐπὶ [10] κόκκων,
6 περιεβάλλοντο κοπρίας. ΟΥΑΥ. Καὶ
ἐμεγαλύνθη [11] ἀνομία θυγατρὸς λαοῦ μου ὑ-
πὲρ ἀνομίας Σοδόμων τῆς κατεστραμμένης [12] ὥσ-
περ σπουδῇ, καὶ οὐκ ἐπόνεσαν ἐν αὐτῇ [13] χεῖ-
7 ρες. ΖΑΙΝ. [14] Ἐκαθαριώθησαν Ναζι-
ραῖοι αὐτῆς ὑπὲρ χιόνα, ἔλαμψαν ὑπὲρ γά-
λα, [15] ἐπυρώθησαν, ὑπὲρ [16] λίθου σαπφεί-
8 ρου τὸ ἀπόσπασμα αὐτῶν. ΗΘ. Ἐσκό-
τασεν ὑπὲρ ἀσβόλην τὸ εἶδος αὐτῶν, οὐκ
ἐπεγνώσθησαν ἐν ταῖς ἐξόδοις· ἐπάγη δέρμα
αὐτῶν ἐπὶ τὰ [17] ὀστέα αὐτῶν, ἐξηράνθησαν,
9 ἐγενήθησαν ὥσπερ ξύλον. ΤΗΘ. Κα-
λοὶ ἦσαν οἱ τραυματίαι ῥομφαίας, ἢ οἱ τραυ-
ματίαι λιμοῦ· ἐπορεύθησαν ἐκκεκεντημένοι ἀπὸ
10 [18] γεννημάτων ἀγρῶν. ΙΩΔ. Χεῖρες γυ-
ναικῶν οἰκτιρμόνων [19] ἥψησαν τὰ παιδία αὐ-
τῶν, ἐγενήθησαν εἰς βρῶσιν αὐταῖς, ἐν τῷ
συντρίμματι τῆς θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου.
11 ΧΑΦ. Συνετέλεσε κύριος θυμὸν αὐτοῦ, ἐξέ-
χεε [20] θυμὸν ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ ἀνῆψε πῦρ ἐν
Σιὼν, καὶ κατέφαγε τὰ θεμέλια αὐτῆς.
12 ΛΑΜΕΔ. Οὐκ ἐπίστευσαν βασιλεῖς γῆς, πάν-
τες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην, ὅτι εἰσελεύσεται
ἐχθρὸς καὶ ἐκθλίβων διὰ τῶν πυλῶν Ἱερουσαλήμ.
13 ΜΗΜ. Ἐξ ἁμαρτιῶν προφητῶν αὐτῆς, [21] ἀ-
δικιῶν ἱερέων [22] αὐτῆς, τῶν ἐκχεόντων αἷμα
14 δίκαιον ἐν μέσῳ αὐτῆς. ΝΟΥΝ. [23] Ἐ-
σαλεύθησαν ἐγρήγοροι αὐτῆς [24] ἐν ταῖς ἐξόδοις,
ἐμολύνθησαν ἐν αἵματι, ἐν τῷ μὴ δύνασθαι αὐ-
τοὺς, [25] ἥψαντο ἐνδυμάτων αὐτῶν.
15 ΣΑΜΕΧ. Ἀπόστητε [26] ἀκαθάρτων, καλέσα-
τε αὐτοὺς, ἀπόστητε, ἀπόστητε, μὴ ἅπτεσθε,
ὅτι ἀνήφθησαν, καί γε ἐσαλεύθησαν· εἴπατε
ἐν τοῖς ἔθνεσιν, Οὐ μὴ προσθῶσι τοῦ παροικεῖν.
16 ΑΙΝ. Πρόσωπον κυρίου μερὶς αὐτῶν, οὐ προσ-
θήσει ἐπιβλέψαι αὐτοῖς. πρόσωπον ἱερέων
οὐκ ἔλαβον, [27] προφήτας οὐκ ἠλέησαν.
17 ΦΗ. Ἔτι ὄντων ἡμῶν ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοὶ ἡ-
μῶν, εἰς τὴν βοήθειαν ἡμῶν μάταια ἀποσκο-
πευόντων ἡμῶν. ΤΣΑΔΗ. Ἀπεσκοπεύσαμεν
18 εἰς ἔθνος οὐ σῶζον, [28] Ἐθηρεύσαμεν μι-
κροὺς ἡμῶν, τοῦ μὴ [29] πορεύεσθαι ἐν ταῖς πλατεί-
αις ἡμῶν. ΚΩΦ. Ἤγγικεν [30] ὁ καιρὸς ἡμῶν,
ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι ἡμῶν, πάρεστιν ὁ και-
19 ρὸς ἡμῶν. Κοῦφοι ἐγένοντο οἱ διώκοντες
ἡμᾶς ὑπὲρ ἀετοὺς οὐρανοῦ, ἐπὶ τῶν ὀρέων [31] ἐξ-
έπτησαν, [32] ἐν ἐρήμῳ ἐνήδρευσαν ἡμᾶς.
20 ΡΗΧΣ. [33] Πνεῦμα προσώπου ἡμῶν χριστὸς κύ-
ριος συνελήφθη ἐν ταῖς [34] διαφθοραῖς [35] αὐτῶν,
[36] οὗ εἴπαμεν, Ἐν τῇ σκιᾷ αὐτοῦ ζησόμεθα ἐν
21 τοῖς ἔθνεσι. ΧΣΕΝ. Χαῖρε καὶ εὐφραίνου
θύγατερ Ἰδουμαίας ἡ κατοικοῦσα [37] ἐπὶ [38] γῆς,
καί γε ἐπὶ σὲ διελεύσεται [39] τὸ ποτήριον κυρίου,
22 [40] μεθυσθήσῃ καὶ ἀποχεεῖς. ΘΑΥ. Ἐξέ-

---

7 *Olymp.* ἀποπτῆναι κατὰ τοὺς στρουθοκαμήλους μὴ δυνάμενοι, ἀλλὰ τὴν γῆν ἀεὶ διαθέοντες. τὸ γὰρ στρουθίον, οὕτως ἐξέδωκε Σύμ. 8 *Alex.* καὶ ὁ κλῶν. *Ald* ὁ* διώκων. 9 *Alex.* ἐσθίοντες τὰς τροφάς. 10 *Alex.* κόλπων, περιελάβον. *Ald.* κόκκου, περιεβάλλοντο. *C.* κόκκων περιελάβοντο. 11 *Alex.* ἡ ἀνομία. 12 *Orig.* τὸ μὲν, ὥσπερ σπουδῇ, ἐξαπίνης, ἐξέδωκε· τὸ δὲ, οὐκ ἐπόνεσαν, ἦν οὐκ ἔτρωσαν. 13 *C.* χεῖρες. 14 hæc quoque ſic diſtinguit *Orig.* cujus hæc eſt hujus loci commentatio, ἐκαθαριώθησαν Ναζιραῖοι, ἄχραντοι ἀφωρισμένοι. τοὺς ἁγιάσαντας γάρ φησιν ἑαυτοὺς τῷ θεῷ, ὁποῖος ἦν καὶ Σαμψών. ἦσαν δὲ οὗτοι παρὰ Ἰουδαίοις ἐπιφανεῖς· διὸ τὸ μὲν καθαρὸν αὐτῶν ἀντεξήτασε χιόνι, τὸ δὲ λαμπρὸν γάλακτι. οἱ ἐκλεκτοὶ δὲ, ὃ δηλοῖ τὸ ἀπόσπασμα, πολιτείαν οὐράνιον ἔχουσι· τοιοῦτον γὰρ τοῦ σαπφείρου τὸ χρῶμα. τὸ δὲ ἐτυρώθησαν, οὐ διεχύθησαν, ἀλλ' ἐπάγησαν ἐν τῇ ἀρετῇ. *plur.* vero *ll.* hæc appoſita eſt diſtinctio, ἐκαθαριώθησαν Ναζιραῖοι αὐτῆς· ὑπὲρ χιόνα ἔλαμψαν· ὑπὲρ γάλα ἐτυρώθησαν. ac *breviarium Rom.* in communi martyrum tempore Paſchali, in reſponſorio lect. 8. *Candidi facti ſunt Nazaræi ejus, ſplendorem Deo dederunt, & ſicut lac coagulati ſunt.* videtur quidem *Orig.* ἐτυρώθησαν, ſejungere, quemadmodum in hac ed. ſejunctum eſt, ἐπυρώθησαν. quod etiam non abſque ratione ita conjungeretur, ἐπυρώθησαν, ſive, ἐπυρρώθησαν ὑπὲρ λίθον, ſive, ὑπὲρ λίθους, σαπφείρου τὸ ἀπόσπασμα αὐτῶν. *Sch.* ejuſd. *Orig.* ex a. l. Σ, ἄχραντοι ἀφωρισμένοι αὐτῆς ὑπὲρ χιόνα· λαμπρότεροι γάλακτος· πυῤῥότεροι τὴν ἕξιν ὑπὲρ τὰ περίβλεπτα· σάπφειρος, τὰ μέλη αὐτῶν. σκοτεινότερον ἀσβόλης τὸ εἶδος αὐτῶν. & a. *Sch.* *ejuſdem*, ἡγιασμένοι, τὸ Ναζιραῖοι δηλοῖ· οὕτω γὰρ Σ. καὶ Θ. ἐν τῷ Ἀμώς, τοὺς ἡγιασμένους ἐξέδωκαν, Ναζιραίους εἰπόντες. 15 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐτυρώθησαν, & in *brev. Rom.* *coagulati ſunt.* *S.* πυῤῥότεροι τὴν ἕξιν, ut videatur ἐπυρώθησαν, poſitum pro ἐπυῤῥώθησαν. ſic in *ed. Lat.* *rubicundiores.* 16 *Alex.* λίθους. 17 *Alex.* ὀστᾶ. 18 *Alex.* γεννημάτων. 19 *Orig.* τὸ δὲ ἥψαντο, ἀνάψαι καὶ ὀπτῆσαι δηλοῖ, ubi videtur legiſſe. ἥψαντο. 20 *Alex.* ὀργὴν θυμοῦ αὐτοῦ. 21 *C.* ἀδικία. 22 *Alex.* αὐτῶν. 23 *S.* Ἀκατάστατοι ἐγένοντο, τυφλοὶ ἐν ταῖς ἐξόδοις· ἐφύρησαν ἐν αἵματι, ὥστε μὴ δύνασθαι ἅψασθαι τῆς ἐσθῆτος αὐτῶν. 24 *Alex.* ἐπὶ ταῖς. 25 *Alex.* ἥψατο. 26 *Alex.* ἀπὸ ἀκαθάρτων. 27 *Alex.* & *C.* πρεσβύτας. 28 *C.* Ἐθηρεύσαντο. 29 *Alex.* παραπορεύεσθαι. 30 *Ald.* *C.* τὸ πέρας. 31 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐξήφθησαν. 32 *Alex.* ἐπὶ τῶν ὀρέων ἐνήδρευσαν ἡμᾶς. 33 *Sch.* Ἀ. πνεῦμα μυκτήρων ἡμῶν, ἔφη· Σ. δὲ πνοὴν μυκτήρων. οἱ γὰρ θεοφιλεῖς διὰ παντὸς τὸν Χριστὸν ἀναπνέουσι, πρὸ ὀφθαλμῶν αὐτὸν ἔχοντες. 34 *Dion Alexand.* in reſponſionibus ad quæſit. Pauli Samoſat. legit, διαβουλαῖς ἡμῶν. 35 *Ald.* *C.* ἡμῶν. 36 *Alex.* οἱ. *C.* ὧ. 37 *Alex.* ἐπὶ τῆς γῆς. 38 *C.* γῆς Οὖζ, vel Οὖς. καί γε. 39 *Alex.* ποτήριον. 40 *Alex.* καὶ μεθυσθήσῃ.

λιπεν

λιπεν ἡ ἀνομία σου θύγατερ Σιὼν, οὐ προσθή-
σει [41] τοῦ ἀποικίσαι σε. ἐπεσκέψατο [42] ἀνομίας
σου θύγατερ [43] Ἐδὼμ, ἀπεκάλυψεν ἐπὶ τὰ
ἀσεβήματά σου.

Κεφ. ε΄. 5.

1 ΜΝήσθητι κύριε, ὅ, τι ἐγενήθη ἡμῖν· ἐπί-
2 βλεψον, καὶ ἴδε τὸν ὀνειδισμὸν ἡμῶν. Κλη-
ρονομία ἡμῶν μετεστράφη ἀλλοτρίοις, οἱ οἶ-
3 κοι ἡμῶν ξένοις. Ὀρφανοὶ ἐγενήθημεν,
οὐχ ὑπάρχει πατὴρ, μητέρες ἡμῶν [1] ὡς αἱ χῆ-
4 ραι. Ὕδωρ ἡμῶν ἐν ἀργυρίῳ ἐπίομεν,
5 ξύλα ἡμῶν ἐν ἀλλάγματι [2] ἦλθεν [3] Ἐπὶ
τὸν τράχηλον ἡμῶν. ἐδιώχθημεν, ἐκοπιάσα-
6 μεν, οὐκ ἀνεπαύθημεν. [4] Αἴγυπτος ἔ-
δωκε χεῖρα, Ἀσσοὺρ εἰς πλησμονὴν αὐτῶν.
7 Οἱ πατέρες ἡμῶν ἥμαρτον, [5] οὐχ ὑπάρχουσιν,
ἡμεῖς τὰ ἀνομήματα αὐτῶν ὑπέχομεν.
8 Δοῦλοι ἐκυρίευσαν ἡμῶν, λυτρούμενος οὐκ ἔστιν
9 ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν. Ἐν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν
εἰσοίσομεν ἄρτον ἡμῶν, ἀπὸ προσώπου [6] ῥομ-
10 φαίας τῆς ἐρήμου. Τὸ δέρμα ἡμῶν ὡς κλί-
βανος [7] ἐπελιώθη, συνεσπάσθησαν ἀπὸ προσ-
11 ώπου καταιγίδων λιμοῦ. Γυναῖκας ἐν Σι-
ὼν ἐταπείνωσαν, παρθένους ἐν πόλεσιν Ἰούδα.
12 Ἄρχοντες ἐν χερσὶν αὐτῶν ἐκρεμάσθησαν,
13 πρεσβύτεροι οὐκ ἐδοξάσθησαν. Ἐκλεκτοὶ
κλαυθμὸν ἀνέλαβον, καὶ νεανίσκοι ἐν ξύλῳ ἠ-
14 σθένησαν. Καὶ πρεσβῦται ἀπὸ πύλης κατ-
έπαυσαν, ἐκλεκτοὶ ἐκ ψαλμῶν αὐτῶν [8] κατ-
15 έπαυσαν. Κατέλυσε χαρὰ καρδίας
ἡμῶν, ἐστράφη εἰς πένθος ὁ χορὸς ἡμῶν·
16 Ἔπεσεν ὁ στέφανος [9] ἡμῶν τῆς κεφαλῆς· οὐαὶ
17 δὲ ἡμῖν, ὅτι ἡμάρτομεν. Περὶ τούτου
ἐγενήθη [10] ὀδύνη, ὀδυνηρὰ ἡ καρδία ἡμῶν,
περὶ τούτου ἐσκότασαν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν.
18 Ἐπ᾽ ὄρος Σιὼν, ὅτι ἠφανίσθη, ἀλώπεκες δι-
19 ῆλθον ἐν αὐτῇ. Σὺ δὲ κύριε εἰς τὸν αἰῶνα
κατοικήσεις, ὁ θρόνος σου εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.
20 Ἵνα τί εἰς νῖκος ἐπιλήσῃ ἡμῶν, καταλείψεις
21 ἡμᾶς εἰς μακρότητα ἡμερῶν; Ἐπίστρε-
ψον ἡμᾶς κύριε πρὸς σὲ, καὶ ἐπιστραφησόμεθα·
καὶ ἀνακαίνισον ἡμέρας ἡμῶν καθὼς ἔμπροσθεν.
22 [11] Ὅτι ἀπωθούμενος ἀπώσω ἡμᾶς, ὠργίσθης
ἐφ᾽ ἡμᾶς ἕως σφόδρα.

†

41 *Alex.* & *C.* ἔτι ἀποικίσαι. *Ald.* ἔτι τοῦ ἀποικίσαι.
42 *Alex.* ἀδικίαν. 43 *Ald.* Σιών.
Cap. 5. 1 *Ms. Alex.* ὡς χῆραι ἐξ ἡμερῶν ἡμῶν, ξύλα. 2 *Alex. Ald.* ἦλθον. *S.* ζυγὸς κατὰ τοῦ τραχήλου ἡμῶν. & in *a. cod.* ξύλα ἡμῶν ἐν ἀλλάγματι ἐλάβομεν ἐπὶ τὸν τράχηλον ἡμῶν. & *Sch.* ἀντὶ τοῦ ἐλάβομεν ἐπὶ τὸν τράχηλον, Σ. εἶπε, ζυγὸς κατὰ τὸν τράχηλον. 3 *C.* Ἔτι. 4 *Sch.* ἐξ ἀνεπιγράφων· προέτεινε τὰ πρὸς τὴν χρείαν ὠνουμένοις ἡ Αἴγυπτος, ὁμοίως καὶ Ἀσσυρίων οἱ τὴν χώραν ἑαλωκυῖαν φυλάττοντες· οὐ γὰρ ἦν ἑτέρωθεν ἐμπλησθῆναι τροφῆς. ἢ, ὅτι Αἴγυπτος μὲν ἔδοξεν ἡμῖν ἐπαμῦναι, Ἀσσύριοι δὲ ἀλοῦσιν ἐχορήγουν τροφήν. κατὰ δὲ Σ. τοῖς μὲν Αἰγυπτίοις ἑαυτοὺς ἐξεδώκαμεν, προσδραμόντες ὡς φίλοις τοῖς ἀεὶ πολεμίοις· τοῖς δὲ Ἀσσυρίοις τῷ λιμῷ πιεζόμενοι προσεδράμομεν. 5 *Ald.* *C.* καὶ οὐχ. 6 *Sch.* ῥομφαίαν ἐρήμου, τὴν ἀπὸ τῆς ἀπαγωγῆς ταλαιπωρίαν φησί. 7 ἐπελιώθη *C.* deest. 8 κατέπαυσαν al. deest. 9 *Alex. C.* τῆς κεφαλῆς ἡμῶν. 10 *Alex.* ὀδυνηρά. *C.* deest. 11 *C.* Τί. † *Alex.* Θρῆνοι Ἱερεμίου.

IEZE-

Ι Ε Ζ Ε Κ Ι Η Λ.

Κεφ. α΄. 1.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἐν τῷ τριακοστῷ ἔτει ἐν
τῷ τετάρτῳ μηνὶ πέμπτῃ τοῦ μη-
νὸς, καὶ ἐγὼ ἤμην ἐν μέσῳ τῆς αἰχ-
μαλωσίας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ· καὶ ἠνοί-
χθησαν οἱ οὐρανοὶ, καὶ [1]ἴδον ὁράσεις θεοῦ.
2 Πέμπτῃ τοῦ μηνός· τοῦτο τὸ ἔτος [2]τὸ πέμ-
πτον τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ βασιλέως Ἰωακείμ·
3 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἰεζεκιὴλ υἱὸν
Βουζεὶ, τὸν ἱερέα, ἐν γῇ Χαλδαίων, ἐπὶ τοῦ πο-
ταμοῦ τοῦ Χοβάρ· καὶ ἐγένετο [3]ἐπ᾽ ἐμὲ χεὶρ κυ-
4 ρίου. Καὶ [4]ἴδον, καὶ ἰδοὺ πνεῦμα ἐξαῖρον
[5]ἤρχετο ἀπὸ Βορρᾶ, καὶ νεφέλη μεγάλη ἐν αὐ-
τῷ, καὶ φέγγος κύκλῳ αὐτοῦ καὶ πῦρ ἐξαστρά-
πτον. [6]καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ ὡς [7]ὅρασις ἠλέκ-
τρου ἐν μέσῳ τοῦ πυρὸς, καὶ φέγγος ἐν αὐτῷ.
5 Καὶ ἐν τῷ μέσῳ ὡς ὁμοίωμα τεσσάρων ζώων·
καὶ αὕτη ἡ ὅρασις αὐτῶν· ὁμοίωμα ἀνθρώπου ἐπ᾽
6 αὐτοῖς. Καὶ τέσσαρα πρόσωπα τῷ ἑνὶ, καὶ
7 τέσσαρες πτέρυγες τῷ ἑνί. Καὶ τὰ σκέλη αὐτῶν
†ὀρθά, καὶ πτερωτοὶ οἱ πόδες αὐτῶν, καὶ σπινθῆ-
ρες, ὡς ἐξαστράπτων χαλκός· καὶ ἐλαφραὶ αἱ πτέ-
8 ρυγες αὐτῶν. Καὶ χεὶρ ἀνθρώπου ὑποκάτωθεν
τῶν πτερύγων αὐτῶν ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη [8]αὐτῶν.
9 Καὶ [9]τὰ πρόσωπα αὐτῶν [10]τῶν τεσσάρων οὐκ
ἐπεστρέφοντο ἐν τῷ βαδίζειν αὐτά. ἕκαστον [11]ἀπ-
έναντι τοῦ προσώπου αὐτῶν ἐπορεύοντο.
10 Καὶ [12]ὁμοίωσις τῶν προσώπων αὐτῶν, πρόσ-
ωπον ἀνθρώπου[13], καὶ πρόσωπον τοῦ λέοντος
ἐκ δεξιῶν τοῖς τέσσαρσι, καὶ πρόσωπον μόσχου
ἐξ ἀριστερῶν τοῖς τέσσαρσι, καὶ πρόσωπον ἀε-
11 τοῦ τοῖς τέσσαρσι. Καὶ αἱ πτέρυγες αὐ-
τῶν ἐκτεταμέναι ἄνωθεν τοῖς τέσσαρσιν, ἑκα-
τέρῳ δύο συνεζευγμέναι πρὸς ἀλλήλας, καὶ δύο
ἐπεκάλυπτον ἐπάνω τοῦ σώματος αὐτῶν.
12 Καὶ ἑκάτερον κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπορεύετο·
οὗ ἂν [14]ἦν τὸ πνεῦμα πορευόμενον [15]ἐπορεύον-
13 το, καὶ οὐκ ἐπέστρεφον. Καὶ ἐν μέσῳ τῶν
ζώων ὅρασις [16]ὡς ἀνθράκων πυρὸς καιομένων,
ὡς ὄψις λαμπάδων συστρεφομένων ἀναμέσον
τῶν ζώων, καὶ φέγγος τοῦ πυρὸς, καὶ ἐκ τοῦ πυρὸς
15 ἐξεπορεύετο [17]ἀστραπή. [18]Καὶ [19]ἴδον,
καὶ ἰδοὺ τροχὸς εἷς ἐπὶ τῆς γῆς ἐχόμενος τῶν ζώων
16 τοῖς τέσσαρσι. Καὶ τὸ εἶδος τῶν τροχῶν
[20]ὡς εἶδος [21]θαρσείς. καὶ ὁμοίωμα [22]ἐν τοῖς
τέσσαρσι· [23]καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν ἦν καθὼς ἂν εἴη
17 τροχὸς [24]ἐν τροχῷ. Ἐπὶ τὰ [25]τέσσα-
ρα μέρη αὐτῶν ἐπορεύοντο. οὐκ ἐπέστρεφον ἐν
18 τῷ πορεύεσθαι αὐτά, [26]Οὐδ᾽ οἱ νῶτοι αὐ-
τῶν. καὶ ὕψος ἦν αὐτοῖς[27]. καὶ ἴδον αὐτά, καὶ
οἱ νῶτοι αὐτῶν πλήρεις ὀφθαλμῶν κυκλόθεν
19 τοῖς τέσσαρσι. Καὶ ἐν τῷ πορεύεσθαι τὰ
ζῶα, ἐπορεύοντο οἱ τροχοὶ ἐχόμενοι αὐτῶν·
καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν τὰ ζῶα ἀπὸ τῆς γῆς, ἐξῄρον-
20 το οἱ τροχοί. Οὗ ἂν ἦν ἡ νεφέλη, ἐκεῖ τὸ
πνεῦμα τοῦ πορεύεσθαι, ἐπορεύοντο [28]οἱ τροχοὶ [29]καὶ
ἐξῄροντο σὺν αὐτοῖς, διότι πνεῦμα ζωῆς [30]ἐν τοῖς
21 τροχοῖς. Ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὰ ἐπορεύοντο,
καὶ ἐν τῷ ἑστάναι αὐτὰ εἱστήκεισαν, καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν
αὐτὰ ἀπὸ τῆς γῆς, ἐξῄροντο σὺν αὐτοῖς, ὅτι πνεῦ-
22 μα ζωῆς [31]ἦν ἐν τοῖς τροχοῖς. Καὶ ὁμοίωμα
ὑπὲρ κεφαλῆς [32]αὐτῶν τῶν ζώων ὡσεὶ στερέωμα,

Cap. 1. † *Ms. Alex.* ...ζεκιὴλ προφήτης ιε΄. 1 *Ald.* εἶδον. 2 *Alex.* πέμπτον. 3 *Alex.* ἐκεῖ ἐπ᾽. 4 *Ald.* εἶδον. post pro πνεῦμα ἐξαῖρον, *Aq.* vert. ἄνεμος πρηστῆρος. *S.* πνοὴ θυέλλης. *Th.* πνεῦμα θυέλλης. 5 *Ald.* ἐξήρχετο. 6 *Polychr.* φῶς γὰρ ἐν μέσῳ αὐτοῦ ὡς ὅρασις ἴριδος, καὶ αὕτη διειδὴς ἦν ἐν μέσῳ αὐτῶν. 7 *Alex.* ὁμοίωμα. † al. ὄρθια. post *Aq.* καὶ τὸ ἴχνος τῶν ποδῶν αὐτῶν κυκλοτερές. 8 *Ald. C.* αὐτῶν, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν τῶν τεσσάρων ἐχόμεναι ἑτέρα τῆς ἑτέρας. quæ nec apud *Theod.* posita sunt, qui hæc ita continuat, ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῶν· οὐκ ἐπεστρέφοντο ἐν τῷ βαδίζειν αὐτά. 9 *C.* αἱ πτέρυγες. 10 *Alex.* καὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν τῶν τεσσάρων ἐχόμεναι ἑτέρα τῆς ἑτέρας, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν οὐκ ἐπεστρέφοντο. *C.* οὐκ ἐπεστρέφοντο. *Ald.* τῶν τεσσάρων οὐκ ἐπέστρεφον. 11 *Alex. Ald. C.* κατέναντι. 12 *Alex.* ἡ ὁμοίωσις. 13 *Alex.* αὐτοῖς καὶ πρόσωπον λέοντος ἐκ δεξιῶν τοῖς τεσσάροις. 14 *Alex.* ᾖ. 15 *Alex.* ἐπορεύετο, καὶ οὐκ ἐπέστρεφεν. 16 *Alex. Ald.* ἀνθράκων. 17 *Alex.* & *C.* ὡς ἀστραπή. 18 in *Alex. Ald. C.* hæc seqq. καὶ τὰ ζῶα ἔτρεχον, καὶ ἀνέκαμπτον ὡς εἶδος τοῦ Βεζέκ. quæ *Hier.* hoc loco affirmat de *ed. Th.* addita esse. *Theodor.* autem ea ponit, & post τὸ εἶδος τοῦ βεζὲκ, subjungit, τοῦτο δὲ ὁ Σύμ. ἡρμήνευσεν, ὡς εἶδος ἀκτῖνος ἀστραπῆς. a. *Sch.* τὸ βεζὲκ, ἀστραπὴν σημαίνει. 19 *Ald.* εἶδον. 20 *C.* καὶ ποίημα αὐτῶν ὡς. 21 *Sch.* τὸ θαρσεὶς χρυσόλιθόν φησιν, ἢ ὑάκινθον. & apud *Theod.* κατὰ δὲ τὸν Σ. ὡς ὅρασις ὑακίνθου. 22 *cet. ll.* ἐν τοῖς. 23 sic *Hier.* in *quibusdam* vero *ll.* & apud *Theodor.* est, καὶ ἡ ὅρασις αὐτῶν, καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν, ἦν. 24 *Alex.* ἐπί. 25 *Alex.* τέσσερα. 26 *C.* Καὶ δ᾽ οἱ al. Καὶ οἱ. 27 in *quibusdam ll.* & apud *Theodor.* seq. καὶ φοβεροὶ ἦσαν. quod *Hier.* non habet. 28 *Alex. Ald. C.* τὰ ζῶα, καὶ οἱ τροχοί. 29 *Alex.* ἐξῄροντο. 30 *Alex.* ἦν ἐν τοῖς. 31 *Alex.* ἐν τοῖς τροχοῖς ἦν. 32 *Alex. Ald.* αὐτοῖς. *C.* deest.

ὡς ὅρασις

ὡς ὅρασις κρυστάλλου, ἐκτεταμένον ἐπὶ τῶν πτε-
23 ρύγων αὐτῶν ἐπάνωθεν. Καὶ [33] ὑπο-
κάτωθεν τοῦ στερεώματος αἱ πτέρυγες αὐτῶν
ἐκτεταμέναι, πτερυσσόμεναι ἑτέρα τῇ ἑτέ-
ρᾳ, ἑκάστῳ δύο [34] ἐπικαλύπτουσαι [35] τὰ
24 σώματα αὐτῶν. Καὶ ἤκουον τὴν φωνὴν
τῶν πτερύγων αὐτῶν ἐν τῷ [36] πορεύεσθαι αὐ-
τά, ὡς [37] φωνὴν ὕδατος πολλοῦ· καὶ ἐν τῷ ἑ-
στάναι [38] αὐτά, κατέπαυον αἱ πτέρυγες αὐτῶν.
25 Καὶ ἰδοὺ φωνὴ [39] ὑπεράνωθεν τοῦ στερεώματος
26 τοῦ [40] ὄντος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν, [41] ὡς ὅ-
ρασις λίθου σαπφείρου, ὁμοίωμα θρόνου [42] ἐπ'
αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοῦ ὁμοιώματος τοῦ θρόνου ὁμοίω-
27 μα ὡς εἶδος ἀνθρώπου ἄνωθεν. Καὶ ἴδον
ὡς [43] ὄψιν ἠλέκτρου [44] ἀπὸ ὁράσεως [45] ὀσφύος
καὶ ἐπάνω, καὶ ἀπὸ ὁράσεως ὀσφύος καὶ ἕως κά-
τω ἴδον [46] ὅρασιν πυρός, καὶ τὸ φέγγος αὐ-
28 τοῦ κύκλῳ, Ὡς ὅρασις τόξου ὅταν ᾖ ἐν τῇ
νεφέλῃ ἐν [47] ἡμέραις ὑετοῦ, οὕτως ἡ [48] στάσις
τοῦ φέγγους κυκλόθεν.

Κεφ. β'. 2.

1 [1] Αὕτη ἡ ὅρασις [2] ὁμοιώματος δόξης κυρίου.
καὶ ἴδον, καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου, καὶ ἤκου-
σα φωνὴν [3] λαλοῦντος. καὶ εἶπε πρός με,
Υἱὲ ἀνθρώπου, στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου, καὶ λα-
2 λήσω πρὸς σέ. Καὶ ἦλθεν ἐπ' ἐμὲ πνεῦ-
μα, καὶ ἀνέλαβέ με, καὶ [4] ἐξῆρέ με, καὶ ἔ-
στησέ με ἐπὶ τοὺς πόδας μου, καὶ ἤκουον αὐτοῦ λα-
3 λοῦντος πρός με. Καὶ εἶπε πρός με,
Υἱὲ ἀνθρώπου, [5] ἐξαποστέλλω ἐγώ σε πρὸς [6] τὸν
οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, τοὺς παραπικραίνοντάς με,
οἵτινες παρεπίκρανάν με, αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες
4 αὐτῶν [7] ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. [8] Καὶ
ἐρεῖς πρὸς αὐτούς, Τάδε λέγει [9] κύριος,
5 Ἐὰν ἄρα ἀκούσωσιν ἢ πτοηθῶσι, διότι οἶκος
παραπικραίνων ἐστί, καὶ γνώσονται ὅτι προφήτης
6 εἶ σὺ ἐν μέσῳ αὐτῶν. Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώ-
που, μὴ φοβηθῇς αὐτούς, μηδὲ ἐκστῇς ἀπὸ προσ-
ώπου αὐτῶν· διότι παροιστρήσουσι, καὶ ἐπισυ-
στήσονται ἐπὶ σὲ κύκλῳ, καὶ ἐν μέσῳ σκορπίων
σὺ κατοικεῖς. τοὺς λόγους αὐτῶν μὴ φοβηθῇς, καὶ
ἀπὸ προσώπου αὐτῶν μὴ ἐκστῇς, διότι οἶκος
7 παραπικραίνων ἐστί. Καὶ λαλήσεις τοὺς
λόγους μου πρὸς αὐτούς, ἐὰν ἄρα ἀκούσωσιν ἢ
πτοηθῶσιν, [10] ὅτι οἶκος παραπικραίνων ἐστί.
8 Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, ἄκουε τοῦ λαλοῦντος πρὸς
σέ, μὴ γίνου παραπικραίνων [11], καθὼς ὁ οἶ-
κος ὁ παραπικραίνων. χάνε τὸ στόμα σου,
9 καὶ φάγε [12] ὃ ἐγὼ δίδωμί σοι. Καὶ [13] ἴ-
δον, καὶ ἰδοὺ χεὶρ ἐκτεταμένη πρός με, καὶ ἐν
10 αὐτῇ [14] κεφαλὶς βιβλίου. [15] Καὶ ἀνείλη-
σεν αὐτὴν ἐνώπιον [16] μου, καὶ ἦν ἐν αὐτῇ γε-
γραμμένα τὰ [17] ἔμπροσθεν καὶ τὰ [18] ὄπισω·
καὶ ἐγέγραπτο [19] θρῆνος καὶ μέλος καὶ οὐαί.
1 [20] Καὶ εἶπε πρός με, Υἱὲ ἀνθρώπου, [21] κατά-
φαγε τὴν κεφαλίδα [22] ταύτην, καὶ πορεύ-
2 θητι καὶ λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. Καὶ
διήνοιξε τὸ στόμα μου, καὶ ἐψώμισέ με τὴν κε-
φαλίδα.

Κεφ. γ'. 3.

3 Καὶ εἶπε πρός με, Υἱὲ ἀνθρώπου, τὸ στόμα
σου φάγεται, καὶ ἡ κοιλία σου πλησθήσεται τῆς κε-
φαλίδος ταύτης τῆς δεδομένης εἰς σέ. καὶ ἔφα-
γον αὐτὴν, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ στόματί μου, ὡς

---

33 *Alex.* ὑποκάτω. 34 sic quoque est apud *Theodor.* sed in *Alex. Ald.* συνεζευγμέναι ἐπικαλύπτουσαι. 35 *Alex.* τῷ σώματι τὰ πρόσωπα αὐτῶν. 36 *Ald.* πτερύσσεσθαι. 37 *Alex. Ald. C.* φωνὴν ὕδατος ἱκανοῦ (*Alex.* & *C.* πολλοῦ, ὡς φωνὴν ἱκανοῦ,) ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτά, φωνὴ τοῦ λόγου ὡς φωνὴ παρεμβολῆς καὶ ἐν τῷ ἑστάναι. apud *Theodor.* est, φωνὴν ὑδάτων πολλῶν· ὡς φωνὴν θεοῦ σαδαΐ· & in explicat. θεοῦ σαδαΐ· ὅπερ Ἀ. καὶ Σ. ἱκανοῦ ἡρμήνευσαν. atque in *quibusdam exempl.* est, θεοῦ σαδαΐ ἱκανοῦ. *Hier.* φωνὴν σαδαΐ, quod juxta 70 est, φωνὴν τοῦ λόγου. *Th.* ἰσχυροῦ. 38 *C.* αὐτῶν. 39 *Alex.* ὑπεράνω. 40 ὄντος *Ald.* deest. 41 in *Alex.* & *Ald.* seq. ἐν τῷ ἑστάναι αὐτά, ἀνίεντο αἱ πτέρυγες αὐτῶν. (quæ nec *Theodor.* hab.) Καὶ ὑπεράνω τοῦ στερεώματος τοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν, ὡς ὅρασις. 42 *Alex.* ἐπ' αὐτῷ. 43 *Ald.* ὅρασιν. 44 *Alex. Ald. C.* ὡς ὅρασιν πυρὸς ἔσωθεν αὐτοῦ κύκλῳ ἀπὸ ὁράσεως. quæ hab. quoque *Theodor.* 45 *C.* ὀσφύος καὶ ἕως. 46 *Alex.* & *C.* ὡς ὅρασιν. 47 *Ald. C.* ἡμέρα. 48 *Ald.* ὅρασις.

Cap. 2. 1 Αὕτη, usque ad Καὶ, *Comp.* addit capiti præcedenti. 2 *Mss. Alex.* & *Comp. ed.* ὁμοίωμα τῆς (*C.* deest) δόξης. 3 *C.* λαλοῦντος πρός με. 4 *Alex.* & *C.* ἐξήγειρέν. 5 *Alex. Ald. C.* ἐξαποστελῶ. 6 *C.* τοὺς υἱούς. 7 *Alex. Ald. C.* ἠθέτησαν ἐν ἐμοὶ ἕως. 8 ante Καὶ ἐρεῖς, in *Alex. Ald. C.* Καὶ υἱοὶ σκληροπρόσωποι καὶ στερεοκάρδιοι ἐγὼ ἀποστέλλω (*Ald. C.* ἀποστελῶ) σε πρὸς αὐτούς· quæ in 70. non haberi ait *Hier.* atque in *quibusdam ll.* & apud *Theodor.* pro στερεοκάρδιοι, est, θρασυκάρδιοι. 9 *Alex. Ald. C.* κύριος κύριος. in quibusdam est, κύριος ἀδωναΐ. apud *Theodor.* ἀδωναΐ κύριος, qui id sic explicat. τὸ δὲ ἀδωναΐ, καὶ αὐτὸ τὸ κύριος σημαίνει. ἔχει δὲ καὶ σμικράν τινα ἑτέραν ἔμφασιν. 10 *Alex.* διότι. 11 *Alex.* καὶ σύ, καθώς. 12 *Alex. Ald. C.* ἃ. 13 *Ald. C.* εἶδον. 14 *Sch.* κεφαλὶς δὲ βιβλίου, ἀντὶ τοῦ τόμος· οὕτω γὰρ τὸν τόμον Ἑβραῖοι προσαγορεύουσιν. 15 *C.* Ἀνείλησεν. al. Καὶ ἀνείλισσεν. 16 *Alex.* & *C.* μου, (*Alex.* ἐμοῦ,) καὶ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα ἦν τά. 17 *Alex.* ὄπισθεν καὶ τὰ ἔμπροσθεν καί. 18 *Ald. C.* ὄπισθεν. 19 *Alex.* & *C.* εἰς αὐτὴν θρῆνος. *Ald.* ἐν αὐτῇ θρῆνος. *Orig.* ὁ μὲν Θεοδ. ἀκολούθως τοῖς ο'. ἐξέδωκεν· ὁ δὲ Σύμ. οὐ πάνυ ἀπᾳδόντως, θρήνους καὶ κατάλεγμα καὶ μέλος πενθικόν· ὁ δὲ Ἀκ. γεγραμμένον φησὶν ἦν ἐπ' αὐτῇ κλίσις, καὶ ἀντίβλησις [f. ἀντιβόλησις,] καὶ ἔσται. 20 Hæc in *Ald.* & *C.* sunt initium cap. sequentis. 21 *C.* κατάφαγε, ὅ, τι ἐὰν εὕρῃς, καὶ φάγε. 22 ταύτην al. deest.

4 μέλι γλυκάζον. Καὶ εἶπε πρὸς μὲ,
Υἱὲ ἀνθρώπου, [1] βάδιζε καὶ εἴσελθε [2] πρὸς τὸν
οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ λάλησον τοὺς λόγους μου
5 πρὸς αὐτούς. Διότι οὐ πρὸς λαὸν [3] βαθύ-
γλωσσον σὺ ἐξαποστέλλῃ πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσρα-
6 ήλ· Οὐδὲ πρὸς λαοὺς πολλοὺς ἀλλοφώνους
ἢ ἀλλογλώσσους, οὐδὲ στιβαροὺς τῇ γλώσσῃ ὄν-
τας, ὧν [4] οὐκ ἀκούσῃ τοὺς λόγους [5]· καὶ εἰ πρὸς
τοιούτους ἐξαπέστειλά σε, οὗτοι ἂν εἰσήκουσάν
7 σου. Ὁ δὲ οἶκος τοῦ [6] Ἰσραὴλ οὐ μὴ
θελήσουσιν [7] εἰσακοῦσαί σου, διότι οὐ βούλονται
[8] εἰσακούειν μου, ὅτι πᾶς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ φιλό-
8 νεικοί εἰσι καὶ σκληροκάρδιοι. Καὶ ἰδοὺ δέ-
δωκα τὸ πρόσωπόν σου δυνατὸν κατέναντι τῶν
προσώπων αὐτῶν, καὶ τὸ νεῖκός σου κατισχύσω
9 κατέναντι τοῦ νείκους αὐτῶν· Καὶ ἔσται δια-
παντὸς κραταιότερον πέτρας [9]. μὴ φοβηθῇς
ἀπ' αὐτῶν, μηδὲ πτοηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐ-
τῶν, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί.
10 Καὶ εἶπε πρὸς μὲ, Υἱὲ ἀνθρώπου, πάντας
τοὺς λόγους οὓς λελάληκα μετὰ σοῦ, λάβε εἰς τὴν
11 καρδίαν σου, καὶ τοῖς ὠσί σου ἄκουε. Καὶ
βάδιζε, εἴσελθε εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν πρὸς
τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου, καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτοὺς,
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Τάδε λέγει [10] κύριος,
ἐὰν ἄρα ἀκούσωσιν, [11] ἐὰν ἄρα ἐνδῶσι.
12 Καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα, καὶ ἤκουσα κατόπι-
σθέν μου φωνὴν σεισμοῦ μεγάλου, [12] Εὐλογη-
μένη ἡ δόξα κυρίου ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ.
13 Καὶ ἴδον φωνὴν [13] τῶν πτερύγων τῶν ζώων πτε-
ρυσσομένων ἑτέρα πρὸς τὴν ἑτέραν, καὶ φωνὴ
τῶν τροχῶν ἐχομένη αὐτῶν, καὶ φωνὴ τοῦ [14] σει-
14 σμοῦ. Καὶ τὸ πνεῦμα [15] ἐξῆρέ με, καὶ ἀν-
έλαβέ με, καὶ ἐπορεύθην [16] ἐν ὁρμῇ τοῦ πνεύ-
ματός μου, καὶ χεὶρ κυρίου ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ κρα-
15 ταιά. \Καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν αἰχμαλω-
σίαν μετέωρος, καὶ περιῆλθον τοὺς κατοικοῦντας
ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβὰρ τοὺς ὄντας ἐκεῖ· καὶ ἐ-
κάθισα ἐκεῖ ἑπτὰ ἡμέρας, † ἀναστρεφόμενος ἐν
16 μέσῳ αὐτῶν. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰς ἑπτὰ ἡ-
μέρας [17] λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων,
17 Υἱὲ ἀνθρώπου, σκοπὸν δέδωκά σε τῷ οἴκῳ Ἰσ-
ραὴλ, καὶ ἀκούσῃ ἐκ στόματός μου λόγον, καὶ
18 [18] διαπειλήσῃ αὐτοῖς παρ' ἐμοῦ. Ἐν τῷ
λέγειν με τῷ ἀνόμῳ, Θανάτῳ θανατωθήσῃ·
καὶ οὐ διεστείλω [19] αὐτῷ [20] τοῦ διαστείλασθαι τῷ
ἀνόμῳ, ἀποστρέψαι ἀπὸ τῶν ὁδῶν [21] αὐτοῦ, τοῦ
[22] ζῆσαι αὐτόν· ὁ ἄνομος ἐκεῖνος τῇ ἀδικίᾳ
αὐτοῦ ἀποθανεῖται, καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ [23] ἐκ τῆς χει-
19 ρός σου ἐκζητήσω. Καὶ σὺ ἐὰν διαστείλῃ
τῷ ἀνόμῳ, καὶ μὴ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ἀνομίας
αὐτοῦ, καὶ [24] ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, ὁ ἄνομος ἐκεῖ-
νος ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ ἀποθανεῖται, καὶ σὺ τὴν
20 ψυχήν σου [25] ῥύσῃ. Καὶ ἐν τῷ ἀποστρέ-
φειν δίκαιον ἀπὸ [26] τῶν δικαιοσυνῶν αὐτοῦ, καὶ
[27] ποιήσει παράπτωμα, καὶ δώσω † τὴν βά-
σανον εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, αὐτὸς ἀποθανεῖται,
ὅτι οὐ διεστείλω αὐτῷ· καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ
ἀποθανεῖται, διότι οὐ μὴ μνησθῶσιν αἱ δικαιοσύ-
ναι αὐτοῦ [28], καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρός σου
21 ἐκζητήσω. Σὺ δὲ ἐὰν διαστείλῃ τῷ δι-
καίῳ τοῦ μὴ [29] ἁμαρτεῖν, καὶ αὐτὸς μὴ ἁμάρτῃ,
ὁ δίκαιος ζωῇ ζήσεται, ὅτι διεστείλω αὐτῷ, καὶ
22 σὺ [30] τὴν σεαυτοῦ ψυχὴν ῥύσῃ. Καὶ ἐγένε-
το [31] ἐπ' ἐμὲ χεὶρ κυρίου· καὶ εἶπε πρὸς μὲ,
Ἀνάστηθι, καὶ ἔξελθε [32] εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἐκεῖ
23 λαληθήσεται πρὸς σέ. Καὶ ἀνέστην καὶ
[33] ἐξῆλθον πρὸς τὸ πεδίον· καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ δόξα
κυρίου εἱστήκει, [34] καθὼς ἡ ὅρασις, καὶ καθ-
ὼς ἡ [35] δόξα κυρίου, ἣν ἴδον ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ
τοῦ Χοβάρ· καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου.
24 Καὶ ἦλθεν ἐπ' ἐμὲ πνεῦμα, καὶ ἔστησέ με [36] ἐ-
πὶ τοὺς πόδας μου, καὶ ἐλάλησε πρὸς μὲ, καὶ
εἶπέ μοι, Εἴσελθε, καὶ ἐγκλείσθητι ἐν μέσῳ τοῦ
25 οἴκου σου. Καὶ [37] σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, ἰδοὺ δέ-
δονται ἐπὶ σὲ δεσμοὶ, καὶ δήσουσί σε ἐν αὐτοῖς;
καὶ [38] οὐ μὴ ἐξέλθῃς [39] ἐκ μέσου αὐτῶν.
26 Καὶ τὴν γλῶσσάν σου [40] συνδήσω, καὶ ἀποκωφω-

Cap. 3. 1 *Alex.* & C. βάδιζε, εἴσελθε. 2 *Ald.* εἰς. 3 *Alex. Ald.* C. βαθύχειλον καὶ (*Ald.* ἢ) βαρύγλωσσον σύ. al. βαρύγλωσσον καὶ βαθύγλωσσον [al. βραδύγλωσσον] σύ. mox al. ἀλλὰ πρός. 4 οὐκ C. deest. 5 *Alex.* αὐτῶν. 6 *Alex.* τοῦ Ἰσραήλ. 7 C. ἀκοῦσαί. 8 C. εἰσακοῦσαί σου. 9 *Alex. Ald.* δέδωκα τὸ νεῖκός (*Ald.* νῖκός) σου. μή. 10 *Alex. Ald.* C. κύριος κύριος. 11 ἐὰν *Ald.* deest. 12 *Alex. Ald.* λεγόντων, Εὐλογημένη. 13 *Alex.* πτερύγων. 14 C. σεισμοῦ μεγάλου. 15 *Alex.* κυρίου ἐξῆρε. 16 *Alex. Ald.* C. μετέωρος ἐν (deest C.) † *Aq. ed.* 2. ἠρεμάζων. *Th.* θαυμάζων. 17 *Ald.* C. καὶ ἐγένετο λόγος. 18 C. ἀπειλήσῃ.

19 αὐτῷ *Ald.* deest. 20 *Alex. Ald.* C. οὐδὲ ἐλάλησας τοῦ. 21 C. αὐτοῦ ἀδίκων, τοῦ. 22 *Alex.* ζητῆσαι. 23 *Alex.* ἐκ χειρός. 24 *Alex. Ald.* C. τῆς ὁδοῦ. 25 *Alex.* ἐρύσω. 26 *Alex.* τῆς δικαιοσύνης. 27 *Alex.* ποιήσῃ. † S. τὸ σκάνδαλον. *Th.* τὴν ἀσθένειαν. 28 *Alex. Ald.* C. ἃς ἐποίησεν, καί. 29 *Alex.* ἁμαρτάνειν. 30 *Alex.* τὴν ψυχήν σου. 31 C. ἐκεῖ ἐπ'. 32 *Ald.* πρός. 33 *Ald.* ἦλθον πρός. C. ἀπῆλθον εἰς. 34 C. καθὼς ἡ δόξα. 35 *Alex.* δόξα, ἣν ἴδον. 36 *Alex.* ἐπὶ πόδας. 37 in al. perperam omittitur σύ. 38 *Alex.* σὺ οὐ μή. 39 *Alex.* ἐξ αὐτῶν. Καὶ τήν. 40 C. συνδήσω τῷ λάρυγγί σου, καί.

θήσῃ, καὶ

θήσῃ, καὶ οὐκ ἔσῃ αὐτοῖς εἰς ἄνδρα ἐλέγχον-
τα, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί.
27 Καὶ ἐν τῷ λαλεῖν με πρὸς σὲ, ἀνοίξω τὸ στό-
μα σου, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Τάδε λέγει [41] κύ-
ριος, [42] Ὁ ἀκούων ἀκουέτω, καὶ ὁ ἀπειθῶν [43] ἀ-
πειθείτω, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί.

Κεφ. δ'. 4.

1 ΚΑὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, λάβε σεαυτῷ † πλίν-
θον, καὶ θήσεις αὐτὴν [1] πρὸ προσώπου σου,
καὶ διαγράψεις ἐπ' αὐτὴν πόλιν τὴν Ἱερουσα-
2 λήμ. Καὶ δώσεις ἐπ' αὐτὴν περιοχὴν,
καὶ οἰκοδομήσεις [2] ἐπ' αὐτὴν προμαχῶνας, καὶ
περιβαλεῖς ἐπ' αὐτὴν χάρακα, καὶ δώσεις ἐπ'
αὐτὴν παρεμβολὰς, καὶ τάξεις τὰς βελοστά-
3 σεις κύκλῳ. Καὶ σὺ λάβε σεαυτῷ τήγα-
νον [3] σιδηροῦν, καὶ θήσεις [4] αὐτὸ τοῖχον σιδη-
ροῦν ἀναμέσον σου καὶ ἀναμέσον τῆς πόλεως, καὶ
ἑτοιμάσεις τὸ πρόσωπόν σου ἐπ' αὐτὴν, καὶ ἔσται
ἐν συγκλεισμῷ, καὶ συγκλείσεις αὐτήν. σημεῖόν
4 [5] ἐστι τοῦτο τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. Καὶ σὺ κοιμη-
θήσῃ ἐπὶ τὸ πλευρόν σου τὸ ἀριστερὸν, [6] καὶ θήσεις
τὰς ἀδικίας τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ ἐπ' αὐτοῦ, [7] κατὰ ἀριθ-
μὸν τῶν [8] ἡμερῶν πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν [9] ἃς [10] κοι-
μηθήσῃ ἐπ' αὐτοῦ, καὶ λήψῃ τὰς ἀδικίας αὐτῶν.
5 Καὶ ἐγὼ δέδωκά σοι τὰς [11] ἀδικίας αὐτῶν εἰς
ἀριθμὸν ἡμερῶν, ἐννενήκοντα [12] καὶ ἑκατὸν
ἡμέρας, καὶ λήψῃ τὰς [13] ἀδικίας τοῦ οἴκου Ἰσ-
6 ραήλ. Καὶ συντελέσεις [14] ταῦτα, καὶ κοι-
μηθήσῃ ἐπὶ τὸ πλευρόν σου τὸ δεξιὸν, καὶ λή-
ψῃ τὰς ἀδικίας τοῦ οἴκου Ἰούδα [15] τεσσαράκον-
τα ἡμέρας, ἡμέραν εἰς ἐνιαυτὸν τέθεικά [16] σοι.
7 Καὶ [17] εἰς τὸν συγκλεισμὸν Ἱερουσαλὴμ ἑτοιμάσεις
τὸ πρόσωπόν σου, καὶ τὸν βραχίονά σου στερεώσεις,
8 καὶ προφητεύσεις ἐπ' αὐτήν. Καὶ [18] ἐγὼ
ἰδοὺ δέδωκα ἐπὶ σὲ δεσμοὺς, καὶ [19] μὴ στρα-
φῇς ἀπὸ τοῦ πλευροῦ σου ἐπὶ τὸ πλευρόν [20] σου,
ἕως οὗ συντελεσθῶσιν [21] ἡμέραι τοῦ συγκλεισμοῦ
9 σου. Καὶ σὺ λάβε σεαυτῷ πυροὺς, καὶ κρι-
θὰς, καὶ κύαμον, καὶ φακὸν, καὶ κέγχρον, καὶ
† ὀλύραν, [22] καὶ ἐμβαλεῖς αὐτὰ εἰς ἄγγος ἓν
ὀστράκινον, καὶ ποιήσεις αὐτὰ σεαυτῷ εἰς ἄρτους·
καὶ κατὰ ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν, ἃς σὺ καθεύδεις ἐπὶ
τοῦ πλευροῦ σου, [23] ἐννενήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας
10 φάγεσαι αὐτά. Καὶ τὸ βρῶμά σου [24] φά-
γεσαι [25] ἐν σταθμῷ, [26] εἴκοσι σίκλους τὴν ἡμέ-
ραν [27], ἀπὸ καιροῦ ἕως καιροῦ φάγεσαι αὐτά.
11 Καὶ ὕδωρ ἐν μέτρῳ πίεσαι, [28] καὶ τὸ ἕκτον τοῦ
[29] εἶν ἀπὸ καιροῦ ἕως καιροῦ [30] πίεσαι.
12 Καὶ ἐγκρυφίαν κρίθινον φάγεσαι αὐτὰ, ἐν βολ-
βίτοις κόπρου ἀνθρωπίνης [31] ἐγκρύψεις αὐτὰ
13 κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν. [32] Καὶ ἐρεῖς, Τά-
δε λέγει κύριος ὁ θεὸς [33] τοῦ Ἰσραὴλ, Οὕτως
φάγονται οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰσραὴλ ἀκάθαρτα ἐν τοῖς
14 [34] ἔθνεσι. [35] Καὶ εἶπα, Μηδαμῶς [36] κύριε
[37] θεὲ Ἰσραήλ· εἰ ἡ ψυχή μου [38] οὐ μεμίανται ἐν ἀ-
καθαρσίᾳ, καὶ θνησιμαῖον καὶ θηριάλωτον οὐ βέ-
βρωκα ἀπὸ [39] γενέσεώς μου ἕως τοῦ νῦν, οὐδὲ εἰσ-
ελήλυθεν εἰς τὸ στόμα μου πᾶν κρέας [40] ἕω-
15 λον. Καὶ εἶπε [41] πρὸς μὲ, Ἰδοὺ δέδω-
κά σοι βόλβιτα βοῶν ἀντὶ τῶν βολβίτων τῶν ἀν-
θρωπίνων, καὶ ποιήσεις τοὺς ἄρτους [42] σου ἐπ'
16 αὐτῶν. Καὶ εἶπε [43] πρὸς μὲ, Υἱὲ ἀν-
θρώπου, ἰδοὺ ἐγὼ συντρίβω [44] στήριγμα ἄρτου
ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ φάγονται ἄρτον ἐν σταθμῷ καὶ

---

41 *Alex. Ald. C.* κύριος κύριος. 42 *Aq.* ed. 2. Ὁ ἀκούων ἀκουσθήσεται, καὶ ὁ καταλείπων καταλειφθήσεται. 43 *Alex.* ἀπιθείτω.

Cap. 4. † *Sym.* πλινθεῖον. 1 *Ald.* πρόσωπον. 2 ἐπ' *C.* deest. 3 *Ald.* σιδηροῦν ἀναμέσον. 4 *C.* αὐτῷ. 5 *Ald.* ἔσται, καὶ θήσεις τοῖς. 6 *Ald.* τοῦτο, εἰς τάς. 7 sic quoque leg. *Theodor.* at *in quibusdam ll.* est, κατ' ἀριθμὸν ἡμερῶν πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας κοιμηθήσῃ ἐπ' αὐτοῦ a *pler.* vero abest πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. 8 *Ald. C.* ἡμερῶν, ἅς. 9 *Ms. Alex.* ἡμέρας ἅς. 10 *Ald.* καὶ κοιμηθήσῃ. 11 *Alex. Ald. C.* δύο ἀδικίας. 12 sic quoque leg *Theodor.* at *C.* hab. τριακοσίων· & ponit ante ἐννενήκοντα. *Ald.* καὶ τριακοσίας ἡμέρας. quo modo leg. *Polychr.* & hæc notat, ἄλλη ἔκδοσις περιέχει ἐννενήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας. *Orig.* de superiori, deque hoc numero: οὐκ ἀγνοοῦμεν δὲ τινὰ τῶν ἀντιγράφων ἔχειν, ρ'. καὶ ν'. ἡμέρας· καὶ ἄλλα ϟ καὶ ρ'. ἡμέρας· καὶ τὰ πλεῖστα δὲ, ϟ. καὶ ρ'. ἡμέρας· ἀλλ' ἐπισκεψάμενοι τὰς λοιπὰς ἐκδόσεις, εὕρομεν τ'. εἶναι καὶ ϟ ἡμέρας. *plura* itaque *exempll.* 70. *intt.* ἑκατὸν, habuere. τριακοσίας, ex *aa. edd.* est. 13 *Ald.* ἁμαρτίας. 14 *Alex.* αὐτὰ πάντα. *Ald.* ταῦτα πάντα. 15 *Alex.* τεσσεράκοντα. 16 *Ald.* σοι. 17 *Alex.* εἰς συγκλεισμόν. 18 *Alex.* ἰδοὺ ἐγώ. 19 *Alex.* οὐ μή. 20 σου *Ald.* deest. 21 *Alex.* αἱ ἡμέραι. † *Aq.* ed. 2. & *S.* ζέας, sive ζείας. 22 *C.* ἐμβαλεῖς. 23 *Ald.* ἐννενήκοντα, καὶ τριακοσίας. *C.* τριακοσίας ἐννενήκοντα. 24 *Alex. Ald. C.* ὃ φάγεσαι. 25 *Alex.* ἐν σταθμίῳ. 26 *Polychr.* εἴκοσι σίκλοι ποιοῦσι τρεῖς οὐγκίας μικρόν τι πρός. *Sch.* στατῆρες εἴκοσι, ὅπερ εἰσὶ δραχμαὶ π'. *a. Sch.* τὸν σίκλον, δραχμὴν εἶναι φασί. δραχμὴ δὲ ἐστι γραμματα τρία. 27 *Alex.* φάγεσαι, ἀπὸ καιροῦ καὶ ἕως. 28 *Alex.* τὸ ἕκτον. 29 *Ald.* οἴνου. *C.* ὕν. (al. ἴν.) *Th.* τὸ δὲ εἶν μέτρον ἦν παρ' αὐτοῖς, οὐ τὸ ἕκτον, κατὰ τὴν Σύρ. ἥμισυ ξέστου ἐχώρει. *Polychr.* τὸ ἴν, Ἑβραϊκὸν ὄν, σημαίνει τοῦ ξέστου τὸ ὄγδοον. *Apollin.* τὸ ἴν ποιεῖ χοεῖς δύο. 30 *C.* πίεσαι αὐτό. 31 *Alex.* κατακρύψεις. 32 Καὶ ἐρεῖς *C.* desunt. 33 *Alex.* Ἰσραήλ. 34 *Ald.* ἔθνεσιν, οὗ διασκορπιῶ αὐτοὺς (al. add. ἐκεῖ.) *C.* ἔθνεσιν, εἰς ἃ ἐκβάλω αὐτούς. 35 Καὶ *C.* deest. mox *Aq.* ἆ ἆ ἆ κύριε κύριε, ἰδοὺ ἡ ψ. *Th.* ὦ κύριε. 36 *Alex.* κύριε κύριε, θεὲ τοῦ Ἰσραήλ. 37 *Ald. C.* ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ. 38 οὐ *Ald.* deest. 39 *Alex.* τῆς γενέσεώς. 40 *Alex.* βέβηλον. in *quibusdam*, & apud *Theodor.* ἕωλον καὶ βέβηλον. 41 *Alex.* κύριος πρός. 42 σου *C.* deest. 43 *Alex.* κύριος πρός. 44 *Aq.* 1. *ed.* ῥάβδον. 2. *ed.* & *S.* στερέωμα.

[45] ὂν ἐν-

[45] ἐν ἐνδείᾳ, ϗ ὕδωρ ἐν μέτρῳ, ϗ ἐν ἀφα-
17 νισμῷ πίονται. Ὅπως ἐνδεεῖς γένωνται ἄρ-
του ϗ ὕδατος· ϗ ἀφανισθήσεται ἄνθρωπος ϗ
ἀδελφὸς αὐτοῦ, ϗ [46] ἐντακήσονται ἐν ταῖς ἀδι-
κίαις αὐτῶν.

Κεφ. ε'. 5.

1 ΚΑὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, λάβε σεαυτῷ ῥομφαί-
αν ὀξεῖαν ὑπὲρ ξυρὸν κουρέως, [1] κτήσῃ αὐτὴν
σεαυτῷ, ϗ ἐπάξεις αὐτὴν ἐπὶ τὴν κεφαλήν σου,
ϗ ἐπὶ τὸν πώγωνά σου· ϗ λήψῃ ζυγὸν σταθμί-
2 ων, ϗ διαστήσεις αὐτούς. [2] Τὸ τέταρτον
[3] ἐν πυρὶ ἀνακαύσεις ἐν μέσῃ τῇ πόλει κατὰ τὴν
πλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ συγκλεισμοῦ· ϗ λήψῃ
[4] τὸ τέταρτον, ϗ κατακαύσεις αὐτὸ ἐν μέσῳ
αὐτῆς· ϗ τὸ τέταρτον κατακόψεις ἐν ῥομφαίᾳ
κύκλῳ αὐτῆς· ϗ τὸ τέταρτον [5] διασκορπιεῖς
τῷ πνεύματι. ϗ μάχαιραν ἐκκενώσω ὀπίσω
3 αὐτῶν. Καὶ λήψῃ ἐκεῖθεν ὀλίγους ἐν ἀριθ-
μῷ, ϗ συμπεριλήψῃ αὐτοὺς τῇ ἀναβολῇ
4 σου. [6] Καὶ ἐκ τούτων λήψῃ ἔτι, ϗ ῥί-
ψεις αὐτοὺς εἰς μέσον τοῦ πυρὸς, ϗ κατακαύσεις
αὐτοὺς ἐν πυρί· ἐξ αὐτῆς ἐξελεύσεται [7] πῦρ. ϗ
5 ἐρεῖς παντὶ οἴκῳ Ἰσραὴλ, Τάδε λέγει
[8] κύριος, [9] Αὕτη ἡ Ἱερουσαλὴμ, ἐν μέσῳ τῶν
ἐθνῶν τέθεικα αὐτὴν, ϗ τὰς κύκλῳ αὐτῆς χώ-
6 ρας. Καὶ ἐρεῖς τὰ δικαιώματά μου τῇ
ἀνόμῳ ἐκ τῶν ἐθνῶν, ϗ τὰ νόμιμά μου [10] τῶν
χωρῶν τῶν κύκλῳ αὐτῆς· διότι τὰ δικαιώματά
μου ἀπώσαντο, ϗ ἐν τοῖς [11] νομίμοις μου οὐκ
7 ἐπορεύθησαν ἐν αὐτοῖς. Διατοῦτο τάδε
λέγει [12] κύριος, Ἀνθ' ὧν ἡ ἀφορμὴ ὑμῶν ἐκ
τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ ὑμῶν, [13] ϗ ἐν τοῖς νομίμοις
μου οὐκ ἐπορεύθητε, ϗ τὰ δικαιώματά μου οὐκ
ἐποιήσατε, ἀλλ' οὐδὲ κατὰ τὰ δικαιώματα τῶν ἐ-
θνῶν τῶν κύκλῳ ὑμῶν [14] οὐ πεποιήκατε,
8 Διατοῦτο τάδε λέγει [15] κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ
σὲ, ϗ ποιήσω ἐν μέσῳ σου [16] κρίμα ἐνώπιον
9 τῶν ἐθνῶν. Καὶ ποιήσω ἐν σοὶ ἃ [17] οὐ πε-
ποίηκα, ϗ [18] ἃ οὐ ποιήσω ὅμοια αὐτοῖς ἔτι κατὰ
10 πάντα τὰ βδελύγματά σου. Διατοῦτο πα-
τέρες φάγονται τέκνα ἐν μέσῳ σου, ϗ τέκνα
φάγονται πατέρας· ϗ ποιήσω ἐν σοὶ κρίματα,
ϗ διασκορπιῶ πάντας τοὺς καταλοίπους σου εἰς
11 πάντα ἄνεμον. Διατοῦτο, Ζῶ ἐγὼ, λέ-
γει [19] κύριος, ἦ μὴν ἀνθ' ὧν τὰ ἅγιά μου
ἐμίανας ἐν πᾶσι τοῖς [20] βδελύγμασί σου, [21] κἀ-
γὼ ἀπώσομαί σε, [22] οὐ φείσεταί μου ὁ ὀφθαλ-
12 μὸς, [23] κἀγὼ οὐκ [24] ἐλεήσω. [25] Τὸ τέ-
ταρτόν σου ἐν θανάτῳ ἀναλωθήσεται, ϗ [26] τὸ
τέταρτόν σου ἐν λιμῷ συντελεσθήσεται ἐν μέσῳ
σου, ϗ τὸ τέταρτόν σου εἰς πάντα ἄνεμον [27] σκορ-
πιῶ αὐτοὺς, ϗ τὸ τέταρτόν σου ἐν ῥομφαίᾳ πε-
σοῦνται κύκλῳ σου, ϗ μάχαιραν ἐκκενώσω ὀπίσω
13 αὐτῶν. Καὶ συντελεσθήσεται ὁ θυμός μου,
ϗ ἡ ὀργή μου ἐπ' αὐτοὺς, [28] ϗ ἐπιγνώσῃ, διό-
τι ἐγὼ κύριος λελάληκα ἐν [29] ζήλῳ μου, ἐν
τῷ συντελέσαι με τὴν ὀργήν μου ἐπ' αὐτούς.
14 Καὶ θήσομαί σε εἰς [30] ἔρημον, ϗ τὰς θυγα-
τέρας σου κύκλῳ σου ἐνώπιον παντὸς διοδεύον-
15 τος. Καὶ ἔσῃ [31] στενακτὴ ϗ [32] δηλαϊστὴ
ἐν τοῖς ἔθνεσι τοῖς κύκλῳ σου, ἐν τῷ ποιῆσαί
με ἐν σοὶ κρίματα [33] ἐν ἐκδικήσει θυμοῦ [34] μου·
16 ἐγὼ κύριος λελάληκα. [35] Καὶ [36] ἐν τῷ
[37] ἀποστεῖλαί με βολίδας τοῦ λιμοῦ ἐπ' αὐτοὺς, ϗ
ἔσονται εἰς [38] ἔκλειψιν, ϗ συντρίψω [39] στήριγ-
17 μα ἄρτου σου. Καὶ ἐξαποστελῶ ἐπὶ σὲ λι-
μὸν ϗ θηρία πονηρὰ, ϗ τιμωρήσομαί σε, ϗ
θάνατος ϗ αἷμα [40] διελεύσονται ἐπὶ σὲ, ϗ
[41] ῥομφαίαν ἐπάξω ἐπὶ σὲ [42] κυκλόθεν· ἐγὼ
κύριος λελάληκα.

---

45 C. ἐνδείᾳ. 46 Alex. τακήσονται.
Cap. 5. 1 Ms. Alex. κτῆσαι. 2 Aq. & Th. τὸ τρίτον. 3 Alex. τὸ ἕν. 4 Aq. & Th. τὸ τρίτον. 5 C. διασκορπίσεις. 6 Καὶ C. deest. 7 Ald. πῦρ εἰς πάντα οἶκον Ἰσραὴλ καί. ad illa vero, ϗ ἐρ. π. ὁ Ἰσρ. Sch. οὐ κεῖται παρ' Ἑβραίοις. 8 Alex. Ald. C. ἀδωναΐ κύριος. 9 Alex. τῇ Ἱερουσαλὴμ, Ἐμμέσῳ. 10 Alex. Ald. ἐκ τῶν χωρῶν. C. τῶν χωρίων. 11 C. νόμοις. 12 Alex. Ald. C. ἀδωναΐ κύριος. post pro ἡ ἀφορμὴ ὑμῶν, S. τὸ πλῆθος ὑμῶν. Aq. ed. 2. ἠριθμήθητε ἐν τοῖς ἔθνεσι τοῖς κ. 13 Ald. ϗ τοῖς. 14 Alex. Ald. οὐκ ἐποιήσατε. 15 Alex. Ald. C. ἀδωναΐ κύριος. 16 Ald. κρίματα. 17 Alex. οὐκ ἐποίησα. 18 Alex. οὐ μὴ ποιήσω. Ald. C. οὐ ποιήσω. 19 Alex. ἀδωναΐ κύριος, εἰ μὴ ἀνθ' ὧν. 20 Alex. C. προσοχθίσμασίν σου, ϗ ἐν πᾶσιν τοῖς βδελύγμασίν σου. 21 Alex. ϗ ἐγώ. 22 Alex. ϗ οὐ. 23 Alex. ϗ ἐγὼ οὐκ. 24 Alex. Ald. ἐλεήσωσι. 25 Sch. τὸ τρίτον. 26 Sch. τὸ τέτ. σου, οὐ κεῖται παρ' Ἑβραίοις. 27 Alex. διασπερῶ. Ald. διασκορπιῶ. 28 Ald. C. ϗ παρακληθήσομαι ϗ γνώσῃ (Ald. ἐπιγνῶσι) 29 Alex. τῷ ζήλῳ. 30 in Ald. post ἔρημον, seq. ϗ εἰς ὀνειδισμὸν τοῖς ἔθνεσι τοῖς κύκλῳ σου. quæ dicit Hier. in 70. non haberi. 31 C. βλασφημία στενακτή. 32 Alex. δηλαία. Ald. δειλαία. C. δήλη ἔσται, ϗ ἀφανισμός. Th. δειλαϊστὴ (al. δειλαία) παιδεία ϗ ἀφανισμός. apud Theodor. δήλη παιδεία ϗ ἀφανισμοῖς. Hier. leg. δειλαία, & δειλαϊστή. 33 Alex. Ald. C. ἐν ὀργῇ ϗ ἐν θυμῷ ϗ ἐν. 34 μου C. deest. in quibusdam ll. & apud Theodor. seq. ϗ ἐλέγχοις. 35 Alex. Ἐν τῷ ἐξαποστεῖλαί με τὰς βολίδας μου τοῦ θυμοῦ ἐπ'. 36 ἐν Ald. C. deest. 37 Ald. C. ἐξαποστεῖλαι. 38 C. ἔκλειψιν, ϗ ἀποστελῶ αὐτοὺς διαφθεῖραι ὑμᾶς, ϗ λιμὸν συνάξω ἐφ' ὑμᾶς, ϗ συντρίψω. 39 Ald. στηρίγματα. 40 Ald. διελεύσεται. 41 C. μάχαιραν. 42 κυκλόθεν C. deest.

Κεφ. ϛ'.

Κεφ. ϛ'. 6.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων,
2 Υἱὲ ἀνθρώπου, [1] στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ
τὰ ὄρη Ἰσραὴλ, καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτὰ,
3 Καὶ ἐρεῖς, Τὰ ὄρη Ἰσραὴλ ἀκούσατε [2] λόγον
κυρίου· τάδε λέγει [3] κύριος τοῖς ὄρεσι καὶ τοῖς
βουνοῖς [4] καὶ ταῖς φάραγξι καὶ ταῖς νάπαις, Ἰδοὺ ἐγὼ
ἐπάγω ἐφ' ὑμᾶς ῥομφαίαν, καὶ [5] ἐξολοθρευ-
4 θήσεται τὰ ὑψηλὰ ὑμῶν. [6] Καὶ συντρι-
βήσονται τὰ θυσιαστήρια ὑμῶν, καὶ τὰ τεμένη
ὑμῶν, καὶ καταβαλῶ [7] τραυματίας ὑμῶν ἐνώ-
5 πιον τῶν εἰδώλων ὑμῶν, [8] Καὶ διασκορ-
πιῶ τὰ ὀστᾶ ὑμῶν κύκλῳ τῶν θυσιαστηρίων ὑ-
6 μῶν, [9] Καὶ ἐν πάσῃ τῇ κατοικίᾳ ὑμῶν.
αἱ πόλεις ἐξερημωθήσονται, καὶ τὰ ὑψηλὰ ἀ-
φανισθήσεται, ὅπως [10] ἐξολοθρευθῇ τὰ θυσια-
στήρια ὑμῶν, καὶ [11] συντριβήσονται τὰ εἴδωλα
ὑμῶν, καὶ [12] ἐξαρθῇ τὰ τεμένη [13] ὑμῶν·
7 Καὶ πεσοῦνται τραυματίαι ἐν μέσῳ ὑμῶν, καὶ
8 ἐπιγνώσεσθε, ὅτι ἐγὼ κύριος. [14] Ἐν
τῷ γενέσθαι ἐξ ὑμῶν ἀνασωζομένους ἐκ ῥομφαί-
ας ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐν τῷ διασκορπισμῷ ὑ-
9 μῶν ἐν ταῖς χώραις, Καὶ μνησθήσονταί μου
οἱ ἀνασωζόμενοι ἐξ ὑμῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, οὗ
ᾐχμαλωτεύθησαν ἐκεῖ· ὀμώμοκα τῇ καρδίᾳ
αὐτῶν τῇ [15] ἐκπορνευούσῃ [16] ἀπ' ἐμοῦ, καὶ τοῖς
ὀφθαλμοῖς αὐτῶν τοῖς ἐκπορνεύουσιν ὀπίσω τῶν
ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν· καὶ κόψονται [17] πρόσω-
πα αὐτῶν [18] ἐν πᾶσι τοῖς βδελύγμασιν αὐ-
10 τῶν [19]. Καὶ ἐπιγνώσονται [20] διότι ἐγὼ κύ-
11 ριος [21] λελάληκα. Τάδε λέγει κύριος,
Κρότησον τῇ χειρὶ καὶ ψόφησον τῷ ποδὶ, [22] καὶ
εἰπὸν, Εὖγε [23] εὖγε ἐπὶ πᾶσι τοῖς βδελύγμα-
σιν οἴκου Ἰσραήλ· ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν [24] θανά-
12 τῳ καὶ ἐν [25] λιμῷ πεσοῦνται. [26] Ὁ ἐγγὺς
ἐν ῥομφαίᾳ [27] πεσεῖται, ὁ δὲ μακρὰν ἐν θα-
νάτῳ τελευτήσει· [28] καὶ ὁ περιεχόμενος ἐν
λιμῷ συντελεσθήσεται· καὶ συντελέσω τὴν ὀρ-
13 γήν μου ἐπ' αὐτούς. Καὶ γνώσεσθε [29] διό-
τι ἐγὼ κύριος, ἐν τῷ εἶναι τοὺς τραυματίας
ὑμῶν ἐν μέσῳ τῶν εἰδώλων ὑμῶν κύκλῳ τῶν θυ-
σιαστηρίων ὑμῶν, ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλὸν,
[30] καὶ ὑποκάτω [31] δένδρου συσκίου, [32] οὗ ἔδω-
καν ἐκεῖ ὀσμὴν εὐωδίας πᾶσι τοῖς εἰδώλοις
14 αὐτῶν. Καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐ-
τοὺς, καὶ θήσομαι τὴν γῆν εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς
ὄλεθρον ἀπὸ τῆς ἐρήμου Δεβλαθὰ ἐκ πάσης τῆς
[33] κατοικεσίας αὐτῶν· ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύ-
ριος.

Κεφ. ζ. 7.

1 [1] ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέ-
2 γων, Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου [2] εἰπὸν, Τά-
δε [3] λέγει κύριος, Τῇ γῇ τοῦ Ἰσραὴλ πέρας
ἥκει, τὸ πέρας ἥκει ἐπὶ τὰς τέσσαρας πτέ-
3 ρυγας τῆς γῆς. [4] Ἥκει τὸ πέρας ἐπὶ σὲ
[5] Τὸν κατοικοῦντα τὴν γῆν· ἥκει ὁ καιρὸς, ἤγγι-
7 κεν ἡ ἡμέρα, οὐ μετὰ θορύβων, οὐδὲ μετὰ ὠδί-
8 νων. Νῦν ἐγγύθεν ἐκχεῶ τὴν ὀργήν μου
ἐπὶ σὲ, καὶ συντελέσω τὸν θυμόν μου ἐν σοὶ, καὶ
κρινῶ σε ἐν ταῖς ὁδοῖς σου, καὶ δώσω ἐπὶ σὲ
9 Πάντα τὰ βδελύγματά σου, οὐ φείσεται ὁ ὀ-
φθαλμός [6] μου, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω· [7] διότι τὰς ὀ-

Cap. 6. 1 C. στήριξον. 2 Ms. *Alex. Ald.* ed. & C. λόγον ἀδωναΐ κυρίου. 3 *Alex. Ald.* C. ἀδωναΐ κύριος 4 *Alex.* & C. καὶ ταῖς νάπαις καὶ ταῖς φάραγξι. 5 *Alex.* ἐξολεθρευθήσεται. 6 Καὶ, usque ad καὶ *Ald.* desunt. 7 C. τραυματίας. 8 in *Alex. Ald.* C. hæc seq. Καὶ δώσω τὰ πτώματα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ κατὰ πρόσωπον τῶν εἰδώλων αὐτῶν· quæ *Hier.* in 70. non haberi affirmat. 9 *Alex.* Ἐν πάσῃ. C. Πάσῃ. 10 *Alex.* ἐξολεθρευθῇ. 11 C. συντριβήσονται, καὶ καταπαύσονται τά. 12 *Alex.* ἐξαρθήσεται. 13 *Alex.* ὑμῶν, καὶ ἐξαλειφθῶσιν (*Alex.* ἐξαλιφθῶσιν) τὰ ἔργα ὑμῶν, Καὶ πεσοῦνται. 14 *Alex.* & C. Καὶ ὑπολείψομαι ἐν τῷ. *Ald.* Καὶ ἐν τῷ. 15 C. ἐκπορνευσάσῃ. 16 *Alex.* & C. ἀπ' ἐμοῦ (C. desunt.) τῇ ἀποστάσῃ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ (C. deest.) τοῖς. 17 *Alex.* τὰ πρόσωπα αὐτῶν. C. κατὰ πρόσωπον ἑαυτῶν. 18 *Alex. Ald.* C. περὶ τῶν κακιῶν ὧν ἐποίησαν ἐν πᾶσιν. 19 *Alex.* καὶ ἐν πᾶσιν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν. Καὶ ἐπιγνώσονται. 20 *Alex.* ὅτι ἐγὼ κύριος. 21 *Alex. Ald.* C. οὐκ εἰς δωρεὰν λελάληκα τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς ἅπαντα τὰ (C. πάντα τὰ *Ald.* ἅπαντα) κακὰ ταῦτα. Τάδε λέγει κύριος, (*Alex. Ald.* ἀδωναΐ κύριος,) Κρότησον. 22 *Orig.* τὸ, καὶ εἰπὸν, εὖγε, παραφράζων ὁ Σύμ. πεποίηκε, καὶ χετλίασον. α. Sch. αἴα, ἔχει καλῶς, *Aq.* καὶ εἶπον ἆ ἆ. 23 εὖγε C. deest.

24 C. λιμῷ. 25 C. θανάτῳ. 26 Ὁ usque ad ὁ δὲ, C. ponit post τελευτήσει. 27 *Alex.* τελευτήσει. 28 *Alex.* καὶ ὁ ὑπολιφθεὶς, καὶ ὁ περιεχόμενος. C. καὶ ὁ ὑπολειφθεὶς, καὶ ὁ περιεχόμενος. 29 C. ὅτι. 30 *Alex. Ald.* C. καὶ ἐν πάσαις κορυφαῖς τῶν ὀρέων, (quæ 70. ut scribit *Hier.* reliquerunt) καὶ ὑποκάτω. 31 *Ald.* δρυὸς δασείας. 32 *Alex.* & C. καὶ ὑποκάτω πάσης δρυὸς δασείας (*Alex.* δασίας,) οὗ ἔδωκαν. *Hier.* scribit 70. item reliquisse illa, καὶ ὑποκάτω &c. 33 *Alex.* κατοικίας, καὶ ἐπιγνώσεσθε. C. κατοικεσίας αὐτῶν, καὶ ἐπιγνώσεσθε.

Cap. 7. 1 Quod *Hier.* admonet, in hoc capitulo juxta 70. Intt. ordinem mutatum esse; id agnoscet qui initio hujus cum *communi ed. Gr.* hanc conferre voluerit. 2 εἰπὸν C. deest. 3 *Alex. Ald.* & C. λέγει ἀδωναΐ κύριος. 4 Ἥκει τὸ, usque ad νῦν τὸ πέρας· vers. 4, 9. *Ald.* C. ponunt post vers. 9, 4. atque ita habent, Ἰδοὺ πάρεστι τὸ πέρας, ἥκει τὸ πέρας, ἐξηγέρθη πρὸς σὲ, ἰδοὺ ἥκει ἡ πλοκὴ ἐπὶ σέ· sed C. hab. ἥκει, ἥκει, pro priore ἥκει. *Alex.* Ἥκει τὸ πέρας, νῦν τὸ πέρας πρὸς σὲ, καὶ ἀποστελῶ ἐγὼ ἐπὶ σὲ, καὶ ἐκδικήσω σε ἐν ταῖς ὁδοῖς σου, καὶ δώσω ἐπὶ σὲ πάντα. 5 C. τῶν κατοικούντων. 6 *Alex.* μου ἐπὶ σὲ, οὐδέ. 7 *Alex. Ald.* διότι τὴν ὁδόν. C. κατὰ τὰς ὁδούς.

δούς σου ἐπὶ σὲ δώσω, καὶ τὰ βδελύγματά σου
ἐν μέσῳ σου [8]ἔσονται, καὶ ἐπιγνώσῃ, διότι ἐγώ
7 εἰμι κύριος ὁ τύπτων. [9]Νῦν τὸ πέρας
πρὸς σὲ, καὶ ἀποστελῶ [10]ἐγὼ ἐπὶ σὲ, καὶ ἐκ-
δικήσω [11]ἐν ταῖς ὁδοῖς σου, καὶ δώσω ἐπὶ σὲ
4 πάντα τὰ βδελύγματά σου, Οὐ φείσε-
ται ὁ ὀφθαλμός μου, [12]οὐδὲ μὴ ἐλεήσω· διότι
τὴν ὁδόν σου ἐπὶ σὲ δώσω, καὶ τὰ βδελύγμα-
τά σου ἐν μέσῳ σου ἔσται, καὶ [13]ἐπιγνώσῃ διό-
5 τι ἐγὼ κύριος. Διότι τάδε λέγει [14]κύ-
10 ριος, [15]Ἰδοὺ τὸ πέρας ἥκει. Ἰδοὺ ἡ ἡ-
μέρα κυρίου· εἰ καὶ ἡ ῥάβδος ἤνθηκεν,
11 Ἡ ὕβρις ἐξανέστηκε, καὶ συντρίψει στήριγμα ἀ-
νόμου, καὶ οὐ μετὰ [16]θορύβου, οὐδὲ μετὰ [17]σπου-
12 δῆς. [18]Ἥκει ὁ καιρὸς, ἰδοὺ ἡ ἡμέρα. ὁ
κτώμενος μὴ χαιρέτω, καὶ ὁ πωλῶν μὴ [19]θρη-
13 νείτω· Διότι ὁ κτώμενος πρὸς τὸν πωλοῦν-
τα [20]οὐκέτι [21]μὴ [22]ἐπιστρέψει, καὶ ἄνθρωπος
ἐν [23]ὀφθαλμῷ ζωῆς αὐτοῦ οὐ κρατήσει.
14 Σαλπίσατε ἐν σάλπιγγι, [24]καὶ κρίνατε τὰ
15 [25]σύμπαντα. Ὁ πόλεμος ἐν ῥομφαίᾳ
ἔξωθεν, καὶ ὁ λιμὸς καὶ ὁ θάνατος ἔσωθεν· [26]ὁ
ἐν τῷ πεδίῳ ἐν ῥομφαίᾳ [27]τελευτήσει, τοὺς
δὲ ἐν τῇ πόλει λιμὸς καὶ θάνατος συντελέσει.
16 Καὶ ἀνασωθήσονται οἱ ἀνασωζόμενοι ἐξ αὐτῶν,
καὶ ἔσονται ἐπὶ τῶν [28]ὀρέων. καὶ πάντας ἀποκτενῶ,
17 ἕκαστον ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτοῦ. Πᾶσαι χεῖ-
ρες ἐκλυθήσονται, καὶ πάντες μηροὶ [29]μολυν-
18 θήσονται ὑγρασίᾳ. Καὶ περιζώσονται σάκ-
κους, καὶ καλύψει αὐτοὺς θάμβος· καὶ ἐπὶ πᾶν
πρόσωπον αἰσχύνη ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐπὶ πᾶσαν
19 κεφαλὴν φαλάκρωμα. Τὸ ἀργύριον
αὐτῶν [30]ῥιφήσεται ἐν ταῖς πλατείαις, καὶ τὸ χρυ-
σίον αὐτῶν [31]ὑπεροφθήσεται. αἱ ψυχαὶ αὐ-
τῶν οὐ μὴ ἐμπλησθῶσι, καὶ αἱ [32]κοιλίαι αὐ-
τῶν οὐ [33]μὴ πληρωθῶσι, διότι βάσανος τῶν
20 ἀδικιῶν αὐτῶν ἐγένετο. Ἐκλεκτὰ κόσμου
εἰς ὑπερηφανίαν ἔθεντο αὐτὰ, καὶ εἰκόνας τῶν
βδελυγμάτων [34]αὐτῶν ἐποίησαν ἐξ αὐτῶν·
ἕνεκεν τούτου [35]δέδωκα αὐτὰ αὐτοῖς εἰς ἀκαθαρ-
21 σίαν. Καὶ παραδώσω αὐτὰ εἰς χεῖρας
[36]ἀλλοτρίων, τοῦ [37]διαρπάσαι αὐτὰ, καὶ τοῖς
λοιμοῖς τῆς γῆς εἰς σκῦλα, καὶ βεβηλώσουσιν
22 αὐτά. Καὶ ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου
ἀπ' αὐτῶν, καὶ μιανοῦσι τὴν ἐπισκοπήν μου, καὶ
εἰσελεύσονται [38]εἰς αὐτὰ ἀφυλάκτως, καὶ βε-
23 βηλώσουσιν αὐτά· Καὶ ποιήσουσι φυρ-
μόν· διότι ἡ γῆ πλήρης [39]λαῶν, καὶ ἡ πό-
24 λις πλήρης [40]ἀνομίας. Καὶ ἀποστρέψω
τὸ φρύαγμα τῆς ἰσχύος αὐτῶν, καὶ μιανθήσεται
25 τὰ ἅγια [41]αὐτῶν. Καὶ ἐξιλασμὸς ἥξει,
26 καὶ ζητήσει [42]εἰρήνην, καὶ οὐκ ἔσται. Οὐ-
αὶ ἐπὶ οὐαὶ [43]ἔσται· καὶ [44]ἀγγελία ἐπὶ ἀγγελί-
αν ἔσται. καὶ ζητηθήσεται ὅρασις ἐκ προφήτου, καὶ νό-
μος ἀπολεῖται ἐξ ἱερέως, καὶ βουλὴ ἐκ πρεσβυτέ-
27 ρων. [45]Ἄρχων ἐνδύσεται ἀφανισμὸν, καὶ

8 *Alex.* ἔσται, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος. 5 Διότι τάδε λέγει κύριος ἐπὶ σὲ, 7 * * τὸν κατοικοῦντα τὴν γῆν, ἥκει ὁ καιρὸς, ἤγγικεν ἡ ἡμέρα οὐ μετὰ θορύβων, οὐδὲ μετὰ ὠδίνων. 8 Νῦν ἐγγύθεν ἐκχεῶ τὴν ὀργήν μου ἐπὶ σὲ, καὶ συντελέσω τὸν θυμόν μου ἐν σοί, καὶ κρινῶ σε ἐν ταῖς ὁδοῖς σου, καὶ δώσω ἐπὶ σὲ πάντα τὰ βδελύγματά σου· Οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός μου, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω. διότι τὰς ὁδούς σου ἐπὶ σὲ δώσω, καὶ τὰ βδελύγματά σου ἐν μέσῳ σου ἔσονται· καὶ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ τύπτων. 10 Ἰδοὺ ἡμέρα κυρίου, ἰδοὺ τὸ πέρας ἥκει, ἐξῆλθεν ἡ πλοκὴ, καὶ ἤνθηκεν ἡ ῥάβδος, ἐξανέστηκεν ἡ ὕβρις, Καὶ συντρίψει. 9 *Ald. C.* ἥκει (*Ald.* ἐκεῖ) τὸ πέρας, νῦν τό. 10 *C.* τὸν θυμόν μου ἐγώ. 11 *Ald. C.* σε ἐν. 12 *Ald. C.* ἐπὶ σὲ οὐδὲ (*Ald.* οὐδ' οὐ) μή. 13 *Ald. C.* γνώσῃ. 14 *Ald. C.* ἀδωναὶ (*Ald.* deest) κύριος, Κακία μία, κακία. *S.* κάκωσις. 15 *Ald. C.* Ἰδοὺ ἡμέρα κυρίου (deest *C.*) ἥκει (τίκτει *C.*) ἰδοὺ τὸ πέρας ἥκει, ἐξῆλθεν ἡ πλοκὴ, καὶ ἤνθησεν ἡ ῥάβδος, ἐξανέστηκεν ἡ ὕβρις. pro ἡ πλοκὴ *Aq.* ἡ προσκόπησις. *S.* πρόσοψις. 16 *Alex.* θορύβων. 17 *Alex.* σπουδῆς. καὶ οὐκ ἐξ αὐτῶν εἰσιν. οὐδὲ ὡραϊσμὸς ἐν αὐτοῖς. Ἥκει. 18 pro his verbis, Ἥκει, usque ad ὁ κτώμενος, *Ald.* iterum repetit vers. 10 & 11. sed pro priore ἥκει hab. κύει pro συντρίψει hab. στηρίξει. Et præterea *Ald. C.* ante Ἥκει hab. καὶ οὐκ ἐξ αὐτῶν εἰσιν, οὐδὲ ὡραϊσμὸς ἐν αὐτοῖς. 19 *Alex. Ald. C.* θρηνείτω· ὅτι (*Ald.* deest) ὀργὴ εἰς πᾶν τὸ πλῆθος αὐτῆς. quod *Hier.* dicit in 70. non haberi. 20 οὐκέτι *C.* deest. 21 *Alex. Ald.* οὐ μή. 22 *Alex. Ald. C.* ἐπιστρέψει (*Alex.* ἐπιστρέψῃ) καὶ ὅτι (*Ald.* καὶ οὐκ *C.* καὶ) ἐν ζωῇ τὸ ζῆν αὐτοῦ, ὅτι ὅρασις εἰς πᾶν τὸ πλῆθος αὐτοῦ (*Alex. Ald.* αὐτῆς) οὐκ ἀνακάμψει, (quod *Hier.* dicit in 70. non haberi) καὶ ἄνθρωπος. 23 *Ald. C.* ὀφθαλμοῖς. 24 *Alex.* κρίνατε. 25 *Alex. Ald. C.* σύμπαντα, καὶ οὐκ ἔστιν (*Ald.* ἔσται) πορευόμενος εἰς πόλεμον (*Alex.* τὸν πόλεμον,) ὅτι ἡ ὀργή μου εἰς (*Ald.* ἐπὶ) πᾶν τὸ πλῆθος αὐτῆς (*C.* αὐτοῦ.) (quod dicit *Hier.* in 70. non haberi) Ὁ πόλεμος. 26 *Alex.* οἱ ἐν. 27 *Alex. Ald.* τελευτήσουσι. 28 *Alex.* ὀρέων, ὡς περιστεραὶ μελετητικαί. πάντας *Ald.* ὀρέων περιστεραὶ μελετητικαί. καὶ πάντας. *C.* ὀρέων ὡς περιστερὰ μελετητή. καὶ πάντας. *Hier.* illa ὡς περιστ. μελετ. 70 omnino tacuisse dicit. 29 *Sch.* ὁ Ἑβρ. παραλυθήσονται ὡς ὕδωρ. 30 *C.* ἐν ταῖς πλατείαις ῥιφήσεται, καί. 31 *Alex. Ald. C.* ὑπεροφθήσεται· τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ τὸ χρυσίον αὐτῶν οὐ δυνηθήσεται ἐξελέσθαι αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου. αἱ ψυχαί. sed illa τὸ ἀργύριον &c. in 70. non haberi scribit *Hier.* 32 *C.* γαστέρες. 33 μὴ *C.* deest.
34 *Ald.* καὶ προσοχθίσματα αὐτῶν. *C.* deest. 35 *Ald.* δώσω. 36 *Ald.* ἀλλοτρίων αὐτῶν, τοῦ. 37 *Alex.* διαφθεῖραι. 38 *Ald.* ἐπ'. 39 *C.* κρίσεως αἱμάτων, καί. 40 *Alex. Ald. C.* ἀνομίας. Καὶ ἄξω πονηροὺς ἐθνῶν, καὶ κληρονομήσουσιν τοὺς (*Ald. C.* deest) οἴκους αὐτῶν, (quæ *Hier.* monet in 70. non haberi) καὶ ἀποστρέψω. 41 *Alex.* & *C.* αὐτῶν. Ἐξιλασμός. 42 *Alex.* εἰς εἰρήνην. 43 ἔσται *Ald.* deest. 44 *Ald.* ἐπαγγελία. 45 *Alex. Ald. C.* Ὁ βασιλεὺς πενθήσει, (quod *Hier.* ait 70. tacuisse) καὶ ὁ ἄρχων. *Origen.* τὸ, ὁ βασιλεὺς πενθήσει, συνήθως ἰσόρηται· τάχα, διὰ τὸν Σωτῆρα οὐκ ἂν νομισθέντα πενθεῖν, οὐχ ἑρμηνευσάντων τῶν ο'. τὸ ῥητόν· ἢ μὴ εὑρηκότων τότε ἐν τῷ Ἑβρ. τὴν λέξιν. οὐδὲν δὲ ἄτοπον, σωζομένου καὶ τοῦ ῥητοῦ, πενθεῖν λέγειν καὶ τὸν βασιλέα· εἴγε ἔκλαυσεν ὁ Σωτὴρ ἐπὶ τὴν Ἱερουσαλήμ.

αἱ χεῖρες τοῦ λαοῦ τῆς γῆς παραλυθήσονται. κατὰ τὰς
ὁδοὺς αὐτῶν ποιήσω αὐτοῖς, [46] καὶ ἐν τοῖς κρί-
μασιν αὐτῶν ἐκδικήσω αὐτοὺς, καὶ γνώσονται ὅτι
ἐγὼ κύριος.

Κεφ. η΄. 8.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἐν [1] τῷ ἕκτῳ ἔτει ἐν τῷ πέμ-
πτῳ μηνὶ, πέμπτῃ τοῦ [2] μηνὸς, ἐγὼ ἐκαθή-
μην ἐν τῷ [3] οἴκῳ, καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ἰούδα
ἐκάθηντο [4] ἐνώπιόν μου· καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ
2 [5] χεὶρ κυρίου. Καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ ὁμοίωμα
[6] ἀνδρὸς, ἀπὸ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ καὶ ἕως κάτω
πῦρ, καὶ ἀπὸ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ [7] ὑπεράνω αὐ-
3 τοῦ ὡς [8] ὅρασις ἠλέκτρου. Καὶ ἐξέτεινεν
ὁμοίωμα χειρὸς, καὶ ἀνέλαβέ με [9] τῆς κορυφῆς
μου, καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα ἀναμέσον τῆς γῆς
καὶ ἀναμέσον τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἤγαγέ με εἰς Ἱερου-
σαλὴμ ἐν ὁράσει θεοῦ ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύ-
λης [10] τῆς βλεπούσης εἰς Βοῤῥᾶν, οὗ ἦν ἡ στήλη
4 τοῦ κτωμένου. Καὶ [11] ἰδοὺ ἦν ἐκεῖ δόξα κυ-
ρίου θεοῦ Ἰσραὴλ κατὰ τὴν ὅρασιν ἣν ἴδον ἐν τῷ
5 πεδίῳ. Καὶ εἶπε πρὸς μὲ, Υἱὲ ἀνθρώ-
που, ἀνάβλεψον [12] τοῖς ὀφθαλμοῖς σου πρὸς
[13] Βοῤῥᾶν. καὶ ἀνέβλεψα [14] τοῖς ὀφθαλμοῖς μου
πρὸς Βοῤῥᾶν, καὶ ἰδοὺ ἀπὸ Βοῤῥᾶ ἐπὶ τὴν
6 [15] πύλην τὴν πρὸς ἀνατολάς. Καὶ εἶπε
πρὸς μὲ, Υἱὲ ἀνθρώπου, [16] ἑώρακας τί οὗτοι
ποιοῦσιν; ἀνομίας [17] μεγάλας ποιοῦσιν ὧδε τοῦ
ἀπέχεσθαι [18] ἀπὸ τῶν ἁγίων μου. καὶ ἔτι [19] ὄψει
7 ἀνομίας μείζονας. Καὶ εἰσήγαγέ με ἐπὶ
8 τὰ πρόθυρα τῆς [20] αὐλῆς. Καὶ εἶπε πρὸς
μὲ, Υἱὲ ἀνθρώπου, ὄρυξον [21]. καὶ ὤρυξα, καὶ
9 ἰδοὺ θύρα. Καὶ εἶπε πρὸς μὲ, Εἴσελθε,
καὶ ἴδε τὰς [22] ἀνομίας, ἃς οὗτοι ποιοῦσιν [23] ὧ-
10 δε. Καὶ εἰσῆλθον, καὶ ἴδον, καὶ [24] ἰδοὺ
μάταια βδελύγματα, καὶ [25] πάντα τὰ εἴδωλα
οἴκου Ἰσραὴλ διαγεγραμμένα [26] ἐπ' [27] αὐτοῦ
11 κύκλῳ. Καὶ ἑβδομήκοντα ἄνδρες ἐκ τῶν
πρεσβυτέρων οἴκου Ἰσραὴλ, καὶ [28] Ἰεχονίας
[29] ὁ τοῦ Σαφὰν ἐν μέσῳ αὐτῶν εἱστήκει πρὸ προσ-
ώπου αὐτῶν, καὶ ἕκαστος [30] θυμιατήριον αὐ-
τοῦ εἶχεν [31] ἐν τῇ χειρὶ, καὶ ἡ ἀτμὶς τοῦ θυμιά-
12 ματος ἀνέβαινε. Καὶ εἶπε πρὸς μὲ,
[32] Ἑώρακας υἱὲ ἀνθρώπου, ἃ οἱ πρεσβύτεροι
οἴκου Ἰσραὴλ [33] ποιοῦσιν, ἕκαστος αὐτῶν ἐν τῷ
κοιτῶνι τῷ κρυπτῷ αὐτῶν, διότι [34] εἶπαν,
Οὐχ [35] ὁρᾷ ὁ κύριος, [36] ἐγκαταλέλοιπε κύ-
13 ριος τὴν γῆν. Καὶ εἶπε πρὸς μὲ, Ἔτι
[37] ὄψει ἀνομίας μείζονας [38] ἃς οὗτοι ποιοῦσι.
14 [39] Καὶ εἰσήγαγέ με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης
οἴκου κυρίου τῆς βλεπούσης πρὸς Βοῤῥᾶν· καὶ ἰδοὺ
ἐκεῖ γυναῖκες καθήμεναι θρηνοῦσαι τὸν [40] Θαμ-
15 μοὺζ. Καὶ εἶπε πρὸς μὲ, [41] Υἱὲ ἀνθρώ-
που [42] ἑώρακας, καὶ ἔτι ὄψει ἐπιτηδεύματα μεί-
16 ζονα τούτων. Καὶ εἰσήγαγέ με εἰς τὴν αὐ-
λὴν οἴκου κυρίου τὴν ἐσωτέραν, καὶ [43] ἐπὶ τῶν προθύ-
ρων [44] τοῦ ναοῦ κυρίου [45] ἀναμέσον τῶν αιλὰμ, καὶ

46 *Alex. C.* καὶ τοῖς.

Cap. 8. 1 *C.* ἔτει τῷ ἕκτῳ ἐν τῷ ἕκτῳ μηνί. 2 *Alex.* μηνὸς, ἐκαθήμην. 3 *C.* οἴκῳ μου, καί. 4 *Alex.* ἐνώπιον ἐμοῦ. 5 *Alex. Ald. C.* χεὶρ, ἀδωναΐ κυρίου. *Origen.* ἐν τισὶ δὲ γέγραπται, χεὶρ κυρίου κυρίου. καί γε ἐν ἄλλοις εἰρήκαμεν, ὅτι πολλαχοῦ τὸ ἐκφωνούμενον ἐν τῇ, κύριος, φωνῇ, τὸ σεβάσμιον παρ' Ἑβραίοις ἐστὶν ὄνομα τοῦ θεοῦ, ὅ, τι περ οὐ ταχέως προφέρονται. πλὴν ἔσθ' ὅτε τὸ, κύριος, τάσσεται καὶ ἐπὶ κυρίου τῶν δούλων. ἔνθα οὖν κεῖται τὸ, κύριος κύριος, χρὴ εἰδέναι ὅτι τὸ μὲν ἕτερον οἱονεὶ τὸ κύριον ὄνομα καὶ ἄρρητόν ἐστι τοῦ θεοῦ· τὸ δὲ λοιπὸν τὸ κύριος, Ἑβραῖοι ἀδωναΐ ἐπὶ τοῦ κυρίου τάσσουσιν· ὅτε μὲν προφερόμενοι τὴν φωνὴν ἐπὶ τοῦ ἀῤῥήτου ὀνόματος, ὅτε δὲ οἱονεὶ ἐπὶ τοῦ κυρίου τῶν δούλων. τὸ οὖν, ἀδωναΐ κυρίου, τῷ νοήσαντι τὰ εἰρημένα περὶ τοῦ ἀῤῥήτου ὀνόματος, οὐδὲν διαφέρει τοῦ κυρίου, ὡς ἐκδεδώκαμεν. 6 *Ald.* ὡς εἶδος ἀνδρός. 7 *Alex.* τὰ ὑπεράνω. *Ald. C.* καὶ ὑπεράνω. 8 *Ald.* ὅρασις αὔρας, ὡς εἶδος (*Alex.* ἶδος) ἠλέκτρου. *C.* ὅρασις φέγγους, ὡς εἶδος τοῦ ἠλέκτρου· sic etiam apud *Theodor.* ac *Hier.* ostendit, ὡς ὅρασις αὔρας de *Th.* additum esse. 9 *Ald. C.* ἐπὶ (*Ald.* deest) τοῦ κρασπέδου τῆς κορυφῆς μου. 10 *Alex. Ald. C.* τῆς ἐσωτέρας τῆς βλεπούσης πρὸς Βοῤῥᾶν. sed illud τῆς ἐσωτέρας non habet etiam *Hier.* 11 *Alex.* & *C.* ἰδοὺ ἐκεῖ ἦν δόξα. 12 *Ald.* τοὺς ὀφθαλμούς. 13 *C.* Βοῤῥᾶν. καὶ ἰδού. 14 *Ald.* τοὺς ὀφθαλμούς. 15 *Alex.* πύλην τοῦ θυσιαστηρίου, ἡ εἰκὼν τοῦ * ζήλους τούτου ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτὴν τὴν βλέπουσαν πρὸς ἀνατολάς. *Ald. C.* πύλην τὴν πρὸς ἀνατολὰς, ἡ (al οὐ ἡ) εἰκὼν τοῦ ζήλου (*Ald.* ξύλου) τούτου ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτήν· (addit *C.* πρὸς ἀνατολάς.) *Hier.* illa τοῦ θυσιαστηρίου &c. à 70. posita non esse ostendit. *Sch.* εἰκὼν ζήλου. Σ. ἐκτύπωμα παραζηλώσεως. 16 *Alex.* ἑόρακας. 17 *Alex. Ald. C.* μεγάλας ἃς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ποιοῦσιν. 18 *C.* αὐτοὺς ἀπό. 19 *Alex.* ὄψῃ ἁμαρτίας. 20 in *Alex. Ald. C.* post αὐλῆς seq. καὶ ἴδον, (*Ald.* εἶδον,) καὶ ἰδοὺ ὀπὴ μία ἐν τῷ τοίχῳ. quæ in 70. non haberi dicit *Hier.* 21 *Alex.* δὴ ἐν τῷ τοίχῳ. καὶ ὤρυξα, (*Ald. C.* addunt ἐν τῷ τοίχῳ,) καὶ ἰδοὺ θύρα μία. Καὶ εἶπε. 22 *Alex. Ald. C.* ἀνομίας τὰς πονηρὰς, ἅς. 23 *Alex. Ald.* ὧδε σήμερον. Καί. 24 *Alex. Ald. C.* ἰδοὺ πᾶσα ὁμοίωσις ἑρπετοῦ καὶ κτήνους, μάταια. sed illa πᾶσα ὁμοίωσις &c. in 70. non haberi dicit *Hier.* 25 *Alex.* εἶδον πάντα. 26 *C.* ἐπὶ τοῦ τοίχου κύκλῳ δήλου. Καί. ac sic *Theodor.* libro autem *Vatic.* alterum κύκλῳ, posterius additum est. 27 *Alex.* αὐτοῦ. 28 *Alex.* Ἰεζονίας. 29 *C.* υἱὸς Σαφὰν εἱστήκει. 30 *Ald.* αὐτῶν θυμιατήριον. 31 *Alex.* ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καί. 32 *Alex. Ald.* Υἱὲ ἀνθρώπου, ἑώρακας. 33 *Alex. Ald.* ποιοῦσιν ὧδε, ἕκαστος. *C.* ποιοῦσιν ἐν σκότει, ἕκαστος. 34 *Alex.* εἶπαν, Ἐγκαταλέλοιπεν κύριος, οὐκ ἐφορᾷ ὁ κύριος τὴν γῆν. 35 *Ald.* ἐφορᾷ. 36 *Ald.* εἰ καταλέλοιπεν ὁ κύριος· & ponit ante οὐκ. 37 *Alex.* ὄψῃ. 38 *Ald.* ἃς καὶ οὗτοι. 39 Καὶ *Ald.* deest.
40 *Theodor.* ὁ Θαμμοὺζ, ὁ Ἄδωνίς ἐστι κατὰ τὴν Ἑλλάδα φωνήν. 41 *Ald. C.* Ἑώρακας υἱὲ ἀνθρώπου, καὶ (*Ald.* ὅτι) ἔτι. 42 *Alex.* ἑώρακας, καὶ μικρὰ τῷ οἴκῳ Ἰούδα τοῦ ποιεῖν τὰς ἀνομίας, ἃς πεποίηκαν αὐτοὶ ὧδε, καὶ ἔτι ὄψῃ.
43 *Alex. Ald.* ἰδοὺ ἐπί. 44 *Alex.* ναοῦ. 45 *Sch.* τὸ ἀναμέσον τῶν αιλὰμ, τῶν προθύρων φησὶ, ἤτοι τῶν καγκέλλων. αιλὰμ δὲ τὸ πρόπυλαιον ἐκάλεσε τοῦ θείου ναοῦ. πρὸ αὐτοῦ γὰρ ἵδρυτο τὸ χαλκοῦν θυσιαστήριον. α. *Sch.* αιλὰμ δὲ τὸ πρόπυλαιον, ὁ Σύρ. τὴν κυκλίδα (f. κιγκλίδα) καλεῖ, ἥτις λέγεται παρὰ τοῖς πολλοῖς, κάγκελλον. *Aq.* ed. 1. τῆς προστάδος. *S.* τοῦ προπυλαίου.

ἀναμέσον

ἀναμέσον τοῦ θυσιαστηρίου, ὡς [46] εἴκοσι ἄνδρες
τὰ ὀπίσθια αὐτῶν [47] πρὸς τὸν ναὸν τοῦ κυρίου, καὶ
τὰ πρόσωπα αὐτῶν [48] ἀπέναντι, καὶ οὗτοι
17 [49] προσκυνοῦσι τῷ ἡλίῳ. Καὶ εἶπε πρὸς
με, Ἑώρακας υἱὲ ἀνθρώπου. μὴ [50] μικρὰ [51] τῷ
οἴκῳ [52] Ἰούδα τοῦ ποιεῖν τὰς ἀνομίας ἃς πεποιή-
κασιν ὧδε; διότι ἔπλησαν τὴν γῆν ἀνομίας·
18 [53] καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ ὡς μυκτηρίζοντες. Καὶ
ἐγὼ ποιήσω αὐτοῖς μετὰ θυμοῦ· οὐ φείσεται ὁ ὀ-
φθαλμός μου, οὐδὲ μὴ [54] ἐλεήσω.

Κεφ. θ'. 9.

1 ΚΑὶ ἀνέκραξεν εἰς τὰ ὦτά μου [1] φωνῇ μεγά-
λῃ, λέγων, Ἤγγικεν ἡ ἐκδίκησις τῆς πόλεως.
καὶ [2] ἕκαστος εἶχε τὰ σκεύη τῆς [3] ἐξολοθρεύσεως
2 ἐν χειρὶ αὐτοῦ. Καὶ ἰδοὺ ἓξ ἄνδρες ἤρ-
χοντο ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τῆς πύλης [4] τῆς ὑψηλῆς τῆς
βλεπούσης [5] πρὸς Βορρᾶν, καὶ ἑκάστου πέλυξ [6] ἐν
τῇ χειρὶ αὐτοῦ. καὶ [7] εἷς ἀνὴρ ἐν μέσῳ αὐτῶν ἐνδε-
δυκὼς ποδήρη, καὶ [8] ζώνη σαπφείρου ἐπὶ τῆς ὀσφύος
αὐτοῦ, καὶ εἰσήλθοσαν καὶ ἔστησαν [9] ἐχόμενοι τοῦ θυ-
3 σιαστηρίου τοῦ χαλκοῦ. Καὶ δόξα [10] θεοῦ
τοῦ Ἰσραὴλ ἀνέβη [11] ἀπὸ τῶν χερουβὶμ, ἣ οὖσα
ἐπ' [12] αὐτῶν, εἰς τὸ αἴθριον τοῦ οἴκου. καὶ ἐκά-
λεσε τὸν ἄνδρα τὸν ἐνδεδυκότα τὸν ποδήρη, ὃς εἶ-
χεν ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ τὴν [13] ζώνην,
4 Καὶ [14] εἶπε πρὸς αὐτὸν, Δίελθε μέσην [15] Ἱε-
ρουσαλὴμ, καὶ δὸς [16] σημεῖον ἐπὶ τὰ μέτωπα
τῶν ἀνδρῶν τῶν καταστεναζόντων καὶ τῶν κατοδυνω-
μένων ἐπὶ πάσαις ταῖς ἀνομίαις ταῖς γινομέναις
5 ἐν μέσῳ [17] αὐτῶν. Καὶ τούτοις εἶπεν
ἀκούοντός μου, Πορεύεσθε [18] ὀπίσω αὐτοῦ εἰς τὴν
πόλιν, καὶ κόπτετε, καὶ μὴ [19] φείδεσθε τοῖς
6 ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, καὶ μὴ ἐλεήσητε. Πρε-
σβύτερον καὶ νεανίσκον καὶ παρθένον καὶ νήπια καὶ
[20] γυναῖκας ἀποκτείνατε εἰς ἐξάλειψιν· ἐπὶ
δὲ πάντας ἐφ' οὓς ἐστι τὸ σημεῖον, μὴ ἐγ-
γίσητε· [21] ἀπὸ [22] τῶν ἁγίων μου ἄρξασθε. καὶ
ἤρξαντο [23] ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τῶν πρεσβυτέρων οἳ
7 ἦσαν ἔσω ἐν τῷ οἴκῳ. Καὶ εἶπε πρὸς αὐ-
τοὺς, [24] Μιάνατε τὸν οἶκον, καὶ [25] πλήσατε [26] τὰς
ὁδοὺς νεκρῶν ἐκπορευόμενοι, καὶ κόπτετε.
8 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κόπτειν [27] αὐτοὺς, καὶ πίπτω
ἐπὶ πρόσωπόν μου, καὶ ἀνεβόησα, καὶ εἶπα,
[28] Οἴμοι [29] κύριε, ἐξαλείφεις [30] σὺ τοὺς κα-
ταλοίπους τοῦ Ἰσραὴλ, ἐν τῷ [31] ἐκχέαι σε τὸν
9 θυμόν σου ἐπὶ Ἱερουσαλήμ; Καὶ εἶπε
πρός με, Ἀδικία τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα με-
μεγάλυνται σφόδρα σφόδρα, ὅτι ἐπλήσθη ἡ γῆ
[32] λαῶν πολλῶν, καὶ ἡ πόλις ἐπλήσθη ἀδικίας καὶ
ἀκαθαρσίας, ὅτι εἶπαν, [33] Ἐγκαταλέλοιπε κύριος
10 τὴν [34] γῆν, οὐκ ἐφορᾷ ὁ κύριος. Καὶ
[35] οὐ φείσεταί [36] μου ὁ ὀφθαλμὸς, οὐδὲ μὴ ἐλεή-
σω, τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς κεφαλὰς αὐτῶν δέ-
11 δωκα. Καὶ ἰδοὺ ὁ ἀνὴρ ὁ ἐνδεδυκὼς τὸν
ποδήρη, καὶ [37] ἐζωσμένος τῇ ζώνῃ τὴν ὀσφὺν
αὐτοῦ, καὶ ἀπεκρίνατο [38] λέγων, Πεποίηκα
καθὼς [39] ἐνετείλω μοι.

46 *Alex. Ald. C.* εἴκοσι καὶ πέντε ἄνδρες. 47 *Alex. Ald.* δεδωκότες πρός. *C.* εἰς. 48 *C.* ἀπέναντι ἀνατολῶν, καί. 49 *Alex. Ald. C.* προσκυνοῦσι (*Alex.* προσεκύνουν) κατὰ (*Alex.* κατ') ἀνατολὰς τῷ ἡλίῳ. 50 *C.* μικρόν. 51 *Ald.* τῷ υἱῷ οἴκῳ. 52 *Alex. Ald.* Ἰσραὴλ τοῦ (*Ald.* τό.) 53 *Alex. Ald. C.* καὶ ἐπέστρεψαν τοῦ (*Alex.* deest) παροργίσαι με, καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ ἐκτείνουσιν (*Alex.* ἐκτίνουσιν) καὶ [*Alex.* & *C.* deest] τὸ κλῆμα ὡς. Illud quidem ἐκτείνουσι τὸ κλῆμα, monet *Hier.* de *Theod.* additum esse. *Orig.* Σ. καὶ ὡς ἀφιέντες εἰσὶν ἦχον ὡς ἆσθμα διὰ τῶν μυκτήρων ἑαυτῶν. τὸ μὲν ἐκτείνουσι τὸ κλῆμα, μὴ κείμενον παρὰ τοῖς ό. ἀπὸ Θεοδ. προστεθήκαμεν. ἰστέον δὲ ὅτι, παρὰ Ἑβραίοις, καὶ ἦχον καὶ κλῆμα σημαίνει. 54 *Alex. Ald. C.* ἐλεήσω. καὶ καλέσουσιν ἐν τοῖς ὠσίν μου, [*Ald. C.* addunt, φωνῇ μεγάλῃ] καὶ οὐ μὴ εἰσακούσω αὐτῶν [*Ald.* καὶ οὐκ εἰσακούσομαι αὐτῶν.]

Cap. 9. 1 *Ald.* φωνὴν μεγάλην. 2 *Ms. Alex.* αὐτός. 3 *Alex.* ἐξολεθρεύσεως. 4 τῆς ὑψηλῆς *Ald.* desunt. 5 *Ald.* κατὰ ἀνατολὰς, καί. 6 *C.* ἐξολοθρεύσεως ἐν. 7 *C.* ἀνὴρ εἷς ἐν. post pro ποδήρη, *Th.* βαδδείμ. *Aq.* ἐξαίρετον. *S.* λινῆν. 8 *Alex.* ζώνην. *S.* πινακίδιον. *Orig.* πινακίδιον γραφέως ἔχων ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ, ἵνα ὥσπερ ὑπογράφῃ τὴν ἑκάστου κρίσιν. Ἀ. καὶ Θ. κάστυ γραμματέως. οὐδὲν δὲ ἡγοῦμαι σημαίνεσθαι παρ' Ἕλλησιν ἐκ τῆς κάστυ φωνῆς· τῶν δὲ Ἑβρ. τις ἔλεγε, τὸ καλούμενον καλαμάριον εἶναι τὸ κάστυ. *Aq.* 2. edit. μελανοδοχεῖον. 9 *Alex.* ἐχόμενα τοῦ. pro εἰσήλθοσαν. al. εἰσῆλθον.

10 *Alex.* θεοῦ Ἰσραὴλ ἀνέβη ἐπὶ τῶν χερουβείν. 11 *Ald.* ἐπὶ τοῦ. 12 *Ald.* αὐτοῦ. 13 *C.* ζώνην σαπφείρου. 14 *Alex. Ald. C.* εἶπεν κύριος πρός. 15 *Alex.* τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ δὸς τὸ σημεῖον. *C.* τὴν πόλιν, καὶ μέσην τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ δὸς σημεῖον. 16 *Orig.* Ἀ. καὶ Θ. σημείωσις τοῦ, θαῦ [al. σημειώσεις τοῦ θαῦ] ἐπὶ τὰ μέτωπα. Ἑβρ. δέ τις τῶν εἰς Σωτῆρα πεπιστευκότων, ἔλεγε, τὰ ἀρχαῖα στοιχεῖα ἐμφερὲς ἔχειν τὸ θαῦ τῷ τοῦ σταυροῦ χαρακτῆρι· καὶ προφητεύεσθαι περὶ τοῦ γινομένου ἐν Χριστιανοῖς ἐπὶ τοῦ μετώπου σημείου· ὅπερ ποιοῦσιν οἱ πεπιστευκότες πάντες, οὑτινοσοῦν προκαταρχόμενοι πράγματος, καὶ μάλιστα εὐχῶν ἢ ἁγίων ἀναγνωσμάτων. 17 *Alex.* αὐτῆς. 18 *Ald. C.* εἰς τὴν πόλιν ὀπίσω αὐτοῦ, καί. 19 *Alex.* φείσησθε. 20 *Ald.* γυναῖκα. 21 *Alex. Ald. C.* καὶ ἀπό. 22 *Aq.* & *Th.* τοῦ ναοῦ. 23 *Alex.* ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων. 24 *C.* Ἐμιάνατε. 25 *Alex. Ald.* πληρώσατε. *C.* ἐπλήσατε. 26 *Sch.* ὁ Ἑβρ. τὰς αὐλάς. 27 post αὐτοὺς *Th.* subjungit, ὑπελείφθην ἐγώ. 28 *Alex.* Οἴμμοι. 29 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριε. 30 σὺ *Ald.* deest. 31 *Alex.* & *C.* ἐκχέαι τόν. 32 *Orig.* ἀντὶ τοῦ λαῶν, αἱμάτων οἱ λοιποὶ πεποιήκασι. 33 *Alex.* Ἐγκαταλέλοιπεν ὁ κύριος. 34 *Alex.* γῆν. καὶ ἐγὼ εἶπα, Ἐγώ εἰμι, Οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός μου, οὐδὲ μή. 35 *Ald.* ἐγώ εἰμι, οὐ. 36 *Ald. C.* ὁ ὀφθαλμός μου, οὐδέ. 37 *Alex.* περιεζωσμένος. 38 *Alex.* λόγον, λέγων, Πεποίηκα καθά. 39 *Alex.* ἐνετείλατο.

Κεφ. ί. 10.

1 Καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ ἐπάνω τοῦ στερεώμα-
τος τοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς τῶν χερουβὶμ, ὡς [1] λί-
θος σαπφείρου ὁμοίωμα θρόνου ἐπ' [2] αὐ-
2 τῶν. Καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν ἐνδε-
δυκότα τὴν στολὴν, Εἴσελθε εἰς τὸ μέσον
τῶν τροχῶν, τῶν ὑποκάτω τῶν χερουβὶμ, καὶ
πλῆσον τὰς [3] δράκας σου ἀνθράκων πυρὸς
ἐκ μέσου τῶν [4] χερουβὶμ, καὶ διασκόρπισον ἐπὶ
3 τὴν πόλιν. καὶ εἰσῆλθεν ἐνώπιον ἐμοῦ. Καὶ
τὰ [5] χερουβὶμ εἱστήκει ἐκ δεξιῶν τοῦ οἴκου ἐν τῷ
εἰσπορεύεσθαι τὸν ἄνδρα, καὶ ἡ νεφέλη ἔπλησε
4 τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν. Καὶ ἀπῆρεν
ἡ δόξα κυρίου ἀπὸ τῶν χερουβὶμ εἰς τὸ αἴθριον
τοῦ οἴκου, καὶ ἔπλησε τὸν οἶκον ἡ νεφέλη. καὶ ἡ αὐ-
λὴ ἐπλήσθη τοῦ φέγγους τῆς δόξης κυρίου.
5 Καὶ φωνὴ τῶν πτερύγων τῶν [6] χερουβὶμ ἠκούετο ἕως
τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας, ὡς [7] φωνὴ θεοῦ σαδ-
6 δαὶ λαλοῦντος. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐντέλ-
λεσθαι αὐτὸν τῷ ἀνδρὶ τῷ ἐνδεδυκότι τὴν στο-
λὴν τὴν ἁγίαν, λέγων, Λάβε πῦρ ἐκ μέσου
τῶν τροχῶν [8] ἐκ μέσου [9] τῶν χερουβὶμ, καὶ εἰσῆλ-
7 θε καὶ ἔστη ἐχόμενος τῶν τροχῶν. Καὶ [10] ἐξ-
έτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς μέσον τοῦ πυρὸς τοῦ ὄν-
τος [11] εἰς μέσον τῶν [12] χερουβὶμ, καὶ ἔλαβε, καὶ
ἔδωκεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἐνδεδυκότος τὴν στο-
8 λὴν τὴν ἁγίαν, καὶ ἔλαβε καὶ ἐξῆλθε. Καὶ
[13] ἴδον τὰ χερουβὶμ ὁμοίωμα χειρῶν ἀνθρώπων
9 ὑποκάτωθεν τῶν πτερύγων αὐτῶν. Καὶ ἴ-
δον, καὶ ἰδοὺ [14] τροχοὶ τέσσαρες εἱστήκεισαν ἐ-
χόμενοι τῶν [15] χερουβίμ· τροχὸς εἷς ἐχόμενος
[16] χερουβ ἑνός. καὶ ἡ ὄψις τῶν τροχῶν, ὡς † ὄψις
10 λίθου ἄνθρακος. Καὶ [17] ὄψις αὐτῶν [18] ὁ-
μοίωμα ἓν τοῖς τέσσαρσιν, ὃν τρόπον ὅταν ᾖ
11 τροχὸς ἐν μέσῳ τροχοῦ. Ἐν τῷ πορεύε-
σθαι αὐτὰ, εἰς τὰ [19] τέσσαρα μέρη αὐτῶν ἐ-
πορεύοντο, οὐκ ἐπέστρεφον ἐν τῷ πορεύεσθαι
αὐτά· ὅτι εἰς ὃν ἂν τόπον ἐπέβλεψεν ἡ ἀρχὴ
ἡ [20] μία, ἐπορεύοντο, καὶ οὐκ ἐπέστρεφον ἐν
12 τῷ πορεύεσθαι αὐτά. [21] Καὶ οἱ νῶτοι αὐ-
τῶν, καὶ αἱ χεῖρες αὐτῶν, καὶ αἱ πτέρυγες αὐ-
τῶν, καὶ οἱ τροχοὶ πλήρεις [22] ὀφθαλμῶν κυ-
13 κλόθεν τοῖς τέσσαρσι [23] τροχοῖς. Τοῖς
δὲ τροχοῖς [24] τούτοις ἐπεκλήθη † Γελγὲλ ἀ-
15 κούοντός μου. Καὶ [25] τὰ χερουβὶμ ἦσαν
τοῦτο τὸ ζῶον ὃ ἴδον ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ.
16 Καὶ ἐν τῷ πορεύεσθαι τὰ [26] χερουβὶμ, ἐπορεύ-
οντο οἱ τροχοὶ, καὶ οὗτοι ἐχόμενοι αὐτῶν· καὶ ἐν
τῷ ἐξαίρειν τὰ [27] χερουβὶμ τὰς πτέρυγας αὐ-
τῶν τοῦ μετεωρίζεσθαι ἀπὸ τῆς γῆς, [28] οὐκ ἐπέ-
17 στρεφον οἱ τροχοὶ [29] αὐτῶν. Ἐν τῷ ἑστά-
ναι αὐτὰ, εἱστήκεισαν· καὶ ἐν τῷ μετεωρίζεσθαι
αὐτὰ, [30] μετεωρίζοντο μετ' αὐτῶν· διότι πνεῦ-
18 μα ζωῆς ἐν αὐτοῖς [31] ἦν. Καὶ ἐξῆλθε
δόξα κυρίου ἀπὸ [32] τοῦ οἴκου, καὶ ἐπέβη ἐπὶ τὰ
19 [33] χερουβίμ. Καὶ ἀνέλαβον τὰ [34] χερου-
βὶμ τὰς πτέρυγας αὐτῶν, καὶ ἐμετεωρίσθησαν
ἀπὸ τῆς γῆς ἐνώπιον ἐμοῦ· ἐν τῷ [35] ἐξελθεῖν αὐ-
τὰ, καὶ οἱ τροχοὶ ἐχόμενοι αὐτῶν. καὶ ἔστησαν
ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης οἴκου κυρίου τῆς ἀπέ-
ναντι, καὶ δόξα [36] θεοῦ Ἰσραὴλ ἦν ἐπ' αὐτῶν
20 ὑπεράνω. Τοῦτο τὸ ζῶόν ἐστιν ὃ ἴδον ὑπο-
κάτω θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ,
21 καὶ ἔγνων ὅτι χερουβίμ ἐστι. [37] Τέσσαρα
πρόσωπα τῷ ἑνὶ, καὶ [38] ὀκτὼ πτέρυγες τῷ ἑνὶ,
καὶ ὁμοίωμα χειρῶν [39] ἀνθρώπων ὑποκάτωθεν
22 τῶν πτερύγων αὐτῶν. [40] Καὶ [41] ὁμοίωσις
τῶν προσώπων αὐτῶν, ταῦτα τὰ πρόσωπά ἐστιν

Cap. 10. 1 *Ald.* λίθου. 2 *Ms. Alex.* αὐτῶν. *C.* αὐτόν. 3 *Alex. Ald.* χεῖράς σου. 4 *Alex.* χερουβείν. 5 *Alex.* χερουβείν. 6 *Alex.* χερουβείν. mox pro ἕως al. hab. πρό. 7 *Aq. S.* & *Th.* βροντὴ θεοῦ ἱκανοῦ. 8 *Ald.* καὶ ἐκ μέσου. *C.* ἐκ τοῦ μεταξύ. 9 *Alex.* τῶν τροχῶν τῶν χερουβείμ. 10 *Alex. Ald.* & *C.* ἐξέτεινεν ὁ χερούβ [*Ald.* ὁ χερουβὶμ] τήν. 11 *Alex.* ἐμμέσῳ. *C.* ἐν μέσῳ. 12 *Alex.* χερουβείν. 13 *Alex.* ἰδοὺ τὰ χερουβείν. 14 *C.* τέσσαρες τροχοὶ εἱστήκεισαν. 15 *Alex.* χερουβείν. 16 *Alex.* τοῦ χερούβ τοῦ ἑνὸς, καὶ τροχὸς εἷς ἐχόμενος τοῦ χερούβ. ἡ ὄψις. *Ald.* pro χερούβ hab. χερουβίμ. † al. ὅρασις. post *Aq.* χρυσολίθου. *S.* ὑακίνθου. 17 *Alex.* ἡ ὄψεις. *C.* ἡ θεωρία. 18 ὁμοίωμα *Ald.* deest. 19 *Alex.* τέσσερα. 20 *C.* μία, ὀπίσω αὐτῶν, ἐπορεύοντο. sic etiam *Th.* 21 *C.* Καὶ πᾶσα ἡ σάρξ αὐτῶν, καὶ οἱ. *Sch.* καὶ πᾶσαι αἱ σάρκες αὐτῶν. 22 *Alex.* ὀφθαλμῶν τοῖς. 23 *Alex.* & *C.* τροχοῖς αὐτῶν. 24 *Alex.* τοῦτο ἐπεκλήθη Γελγέλ. Καί. † *Aq.* τροχός. *S.* συστροφά. 25 *Alex. Ald. C.* τέσσαρα [*Alex.* τέσσερα] πρόσωπα τῷ ἑνί· [pro τῷ ἑνὶ *C.* hab. εἶχεν ἕκαστον τῶν ζώων] τὸ πρόσωπον τοῦ ἑνὸς [τὸ ἓν *C.*] πρόσωπον χερούβ, [*Ald.* τοῦ χερουβὶμ] καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ δευτέρου [τὸ δεύτερον *C.*] πρόσωπον ἀνθρώπου, καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ τρίτου [*Ald. C.* καὶ τὸ τρίτον πρόσωπον] πρόσωπον λέοντος, καὶ τὸ τέταρτον πρόσωπον ἀετοῦ. Καὶ ἐπῆρσαν [*Ald.* ἀπῆραν *C.* ἐπήρθη] τὰ χερουβείν· [*Ald. C.* τὰ χερουβίμ.] τοῦτο τὸ ζῶον. 26 *Alex.* χερουβείν, ἐπορεύοντο καὶ οἱ τροχοί. 27 *Alex.* χερουβείν. 28 *Ald.* καὶ οὐκ. 29 *Alex. Ald. C.* αὐτῶν, καί γε αὐτοὶ [*Ald. C.* αὐτὰ] ἀπὸ τῶν ἐχόμενα [αὐτοὶ ἐπεχόμενα *C.*] αὐτῶν. Ἐν τῷ. 30 *Alex.* ἐμετεωρίζοντο. 31 ἦν *Ald.* deest. *C.* ponit ante ἐν. 32 *Alex. Ald. C.* τοῦ αἰθρίου τοῦ οἴκου. 33 *Alex.* χερουβείν. 34 *Alex.* χερουβείν. 35 *Alex.* ἐξαίρειν. 36 *Alex.* κυρίου θεοῦ. 37 *Alex.* Τέσσερα. 38 *Ald. C.* τέσσαρες. 39 *Alex.* ἀνθρώπου. 40 Καὶ ὁμοίωσις τῶν προσώπων αὐτῶν *Ald.* desunt. 41 *Alex.* & *C.* ὁμοίωμα.

ἃ ἴδον ὑποκάτω τῆς δόξης [42] τοῦ θεοῦ Ἰσραὴλ
ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ· [43] καὶ αὐτὰ [44] ἕκα-
στον κατὰ πρόσωπον αὐτῶν ἐπορεύοντο.

Κεφ. ια'. 11.

1 ΚΑὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα, καὶ ἤγαγέ με ἐπὶ
τὴν πύλην τοῦ οἴκου [1] κυρίου τὴν κατέναντι, τὴν
βλέπουσαν κατὰ ἀνατολάς. καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τῶν προ-
θύρων τῆς πύλης ὡς εἴκοσι καὶ πέντε ἄνδρες· καὶ
ἴδον ἐν μέσῳ αὐτῶν τὸν Ἰεχονίαν τὸν τοῦ [2] Ἔζερ,
καὶ [3] Φαλτίαν τὸν τοῦ Βαναίου, τοὺς ἀφηγουμένους
2 τοῦ λαοῦ. Καὶ εἶπε [4] κύριος πρὸς μὲ, Υἱὲ
ἀνθρώπου, οὗτοι οἱ ἄνδρες οἱ λογιζόμενοι μά-
ταια καὶ βουλευόμενοι βουλὴν πονηρὰν ἐν τῇ
3 πόλει ταύτῃ· Οἱ λέγοντες, Οὐχὶ προσ-
φάτως ᾠκοδόμηνται αἱ οἰκίαι; αὕτη ἐστὶν ὁ
4 λέβης, ἡμεῖς δὲ τὰ κρέα. Διατοῦτο προ-
φήτευσον ἐπ' αὐτοὺς, [5] προφήτευσον υἱὲ ἀνθρώ-
5 που. Καὶ [6] ἔπεσεν ἐπ' ἐμὲ πνεῦμα κυ-
ρίου, καὶ εἶπε πρὸς μὲ, [7] Λέγε, Τάδε λέγει
κύριος, Οὕτως εἴπατε [8] οἶκος Ἰσραὴλ, καὶ τὰ
διαβούλια τοῦ πνεύματος ὑμῶν ἐγὼ ἐπίσταμαι.
6 Ἐπληθύνατε νεκροὺς ὑμῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ,
καὶ ἐνεπλήσατε τὰς ὁδοὺς [9] αὐτῶν [10] τραυματι-
7 ῶν. Διατοῦτο τάδε λέγει [11] κύριος, Τοὺς
νεκροὺς ὑμῶν οὓς [12] ἐπατάξατε ἐν μέσῳ αὐτῆς,
οὗτοί εἰσι τὰ κρέα, [13] αὐτὴ δὲ ὁ λέβης ἐστὶ,
8 καὶ ὑμᾶς ἐξάξω ἐκ μέσου αὐτῆς. Ῥομφαί-
αν φοβεῖσθε, καὶ ῥομφαίαν ἐπάξω ἐφ' ὑμᾶς,
9 λέγει [14] κύριος. Καὶ ἐξάξω ὑμᾶς ἐκ μέ-
σου αὐτῆς, καὶ παραδώσω ὑμᾶς εἰς χεῖρας ἀλ-
λοτρίων, καὶ ποιήσω ἐν ὑμῖν κρίματα.
10 Ἐν ῥομφαίᾳ πεσεῖσθε, [15] ἐπὶ τῶν [16] ὁρέων τοῦ
Ἰσραὴλ κρινῶ ὑμᾶς, καὶ ἐπιγνώσεσθε [17] ὅτι
13 ἐγὼ κύριος. [18] Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ προ-
φητεύειν με, καὶ Φαλτίας ὁ τοῦ Βαναίου ἀπέθανε·
καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου, καὶ ἀνεβόησα φω-
νῇ μεγάλῃ, καὶ [19] εἶπα, [20] Οἴμοι οἴμοι κύ-
ριε, εἰς συντέλειαν [21] ποιεῖς σὺ τοὺς καταλοί-
14 πους τοῦ Ἰσραήλ; Καὶ ἐγένετο λόγος κυ-
15 ρίου πρὸς μὲ, λέγων, Υἱὲ ἀνθρώπου,
οἱ ἀδελφοί σου καὶ οἱ ἄνδρες τῆς αἰχμαλωσίας
σου καὶ πᾶς ὁ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ συντετέλεσται,
οἷς εἶπαν αὐτοῖς οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ,
Μακρὰν [22] ἀπέχετε ἀπὸ τοῦ κυρίου, ἡμῖν δέ-
16 δοται ἡ γῆ εἰς κληρονομίαν. Διατοῦτο εἰπὸν,
Τάδε λέγει [23] κύριος, Ὅτι ἀπώσομαι αὐτοὺς
εἰς τὰ ἔθνη, καὶ διασκορπιῶ αὐτοὺς εἰς πᾶσαν
[24] γῆν, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς ἁγίασμα μικρὸν
ἐν ταῖς χώραις οὗ ἐὰν εἰσέλθωσιν ἐκεῖ.
17 Διατοῦτο [25] εἰπὸν, Τάδε λέγει [26] κύριος, Καὶ
[27] εἰσδέξομαι αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν, καὶ συνάξω
αὐτοὺς ἐκ τῶν χωρῶν οὗ διέσπειρα αὐτοὺς ἐν αὐ-
ταῖς· καὶ δώσω αὐτοῖς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραήλ.
18 Καὶ εἰσελεύσονται ἐκεῖ, καὶ ἐξαροῦσι πάντα τὰ
βδελύγματα αὐτῆς, καὶ πάσας τὰς ἀνομίας
19 αὐτῆς [28] ἐξ αὐτῆς. Καὶ δώσω αὐτοῖς
καρδίαν ἑτέραν, καὶ πνεῦμα καινὸν δώσω ἐν
αὐτοῖς, καὶ ἐκσπάσω τὴν καρδίαν [29] τὴν λι-
θίνην ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτῶν, καὶ δώσω αὐτοῖς
20 καρδίαν σαρκίνην· Ὅπως ἐν τοῖς προσ-
τάγμασί μου πορεύωνται, καὶ τὰ δικαιώματά
μου φυλάσσωνται καὶ [30] ποιῶσιν αὐτὰ, καὶ ἔσον-
ταί μοι εἰς λαὸν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς
21 [31] θεόν. Καὶ εἰς τὴν καρδίαν τῶν βδελυγ-
μάτων αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν [32] αὐτῶν, ὡς ἡ
καρδία αὐτῶν ἐπορεύετο, τὰς ὁδοὺς αὐτῶν [33] εἰς
τὰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα, [34] λέγει κύριος.
22 Καὶ [35] ἐξῆραν τὰ χερουβὶμ τὰς πτέρυγας αὐ-

42 *Alex.* θεοῦ. 43 *Alex. Ald. C.* τὴν ὅρασιν αὐτῶν, καί. 44 *C.* ἕκαστον αὐτῶν κατά.
Cap. 11. 1 κυρίου *Ald.* deest. 2 *Alex. Ald.* Ἰάζερ. 3 *Ald.* Βαλτίαν. 4 κύριος *C.* deest. 5 προφήτευσον *C.* deest. 6 *C.* ἐπέπεσεν. 7 Λέγε *C.* deest. 8 *Alex.* ὁ οἶκος. 9 *Alex. Ald.* αὐτῆς. 10 *Ald.* τραυμάτων. 11 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 12 *Alex.* ἐφονεύσατε. 13 *Ald. C.* αὕτη. 14 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 15 *Alex. Ald.* καὶ ἐπὶ. 16 *C.* ὁρίων. 17 *Ald. C.* διότι. 18 addunt *Alex.* & *C.* Αὕτη ὑμῖν οὐκ ἔσται εἰς λέβητα, καὶ ὑμεῖς οὐ μὴ γένησθε [*Alex.* γένησθαι] ἐν μέσῳ [*Alex.* ἐμ μέσῳ] αὐτῆς εἰς κρέα· ἐπὶ τῶν ὁρίων [*Alex.* ὀρέων] τοῦ Ἰσραὴλ κρινῶ ὑμᾶς. Καὶ ἐπιγνώσεσθε [*Alex.* ἐπιγνώσεσθαι] διότι [al. ὅτι] ἐγὼ κύριος quod autem hæc a *l. Vatic.* absunt, videri quidem potest esse lapsus librarius sed tamen propterea quod superiora partim horum sententiam, partim ipsa verba complectuntur, credibile est a 70. prætermissa esse, his vero subtexuntur in *quibusdam ll.* quæ *Hier.* dicit in 70. non haberi, sed de *Hebr.* esse addita, ὅτι ἐν τοῖς δικαιώμασί μου οὐκ ἐπορεύθητε, καὶ τὰ κρίματά μου οὐκ ἐποιήσατε, ἀλλ' οὐδὲ κατὰ τὰ κρίματα τῶν ἐθνῶν τῶν περικύκλῳ ὑμῶν οὐκ ἐποιήσατε. in *Comp.* ita, ὅτι ἐν ταῖς ἐντολαῖς μου οὐκ ἐπορεύθητε, καὶ τὰ κρίματα μου οὐκ ἐποιήσατε, καὶ κατὰ τὰ κρίματα τῶν ἐθνῶν περικύκλῳ ὑμῶν ἐποιήσατε. 19 *C.* εἶπον. 20 *Alex.* Οἴμμοι, οἴμμοι, ἀδωναῒ κύριε, εἰς συντέλειαν σὺ ποιεῖς. 21 *C.* σὺ ποιεῖς. 22 *C.* ἀπέχετε. 23 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 24 *Alex.* τὴν γῆν. 25 εἰπὸν *Alex.* deest. 26 *Alex.* & *C.* ἀδωναῒ κύριος. 27 *C.* συνάξω αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν, καὶ εἰσδέξομαι αὐτούς. 28 ἐξ αὐτῆς *C.* desunt. 29 *Alex. Ald.* αὐτῶν τήν. 30 *Alex.* ποιήσουσιν. 31 *Alex. Ald.* θεὸν, λέγει κύριος. Καὶ κατὰ τὰς καρδίας τῶν. 32 *Alex.* αὐτῶν, καὶ τῶν πονηρῶν ὧν ἐποίησαν, ὡς ἡ. *Ald.* αὐτῶν, ὧν ἐποίησαν, ὡς ἡ. 33 *Alex.* εἰς κεφαλάς. 34 *Alex.* & *C.* λέγει ἀδωναῒ κύριος. 35 *Ald.* ἐξήγειρε.

τῶν, καὶ

τῶν, ϗ οἱ τροχοὶ [36] ἐχόμενοι αὐτῶν, ϗ ἡ δό-
ξα θεοῦ [37] Ἰσραὴλ [38] ἐπ' αὐτὰ ὑπεράνω
23 αὐτῶν. Καὶ [39] ἀνέβη ἡ δόξα κυρίου ἐκ
μέσης τῆς πόλεως, ϗ ἔστη ἐπὶ τοῦ ὄρους ὃ ἦν ἀπ-
24 έναντι τῆς πόλεως. Καὶ [40] ἀνέλαβέ με
πνεῦμα, ϗ ἤγαγέ με εἰς γῆν Χαλδαίων εἰς τὴν
αἰχμαλωσίαν ἐν ὁράσει ἐν πνεύματι θεοῦ· ϗ
25 ἀνέβην ἀπὸ τῆς ὁράσεως ἧς ἴδον. Καὶ
ἐλάλησα πρὸς τὴν αἰχμαλωσίαν πάντας τοὺς
[41] λόγους τοῦ κυρίου οὓς ἔδειξέ μοι.

Κεφ. ιβ'. 12.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με, λέγων,
2 Υἱὲ ἀνθρώπου, ἐν μέσῳ τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν σὺ
κατοικεῖς, οἳ ἔχουσιν ὀφθαλμοὺς τοῦ [1] βλέπειν,
ϗ οὐ βλέπουσι, ϗ ὦτα ἔχουσι τοῦ ἀκούειν, ϗ οὐκ
ἀκούουσι, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί.
3 Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου ποίησον σεαυτῷ σκεύη [2] αἰχ-
μαλωσίας ἡμέρας ἐνώπιον αὐτῶν, ϗ [3] αἰχ-
μαλωτισθήσῃ ἐκ τοῦ [4] τόπου σου εἰς [5] ἕτερον τό-
πον ἐνώπιον αὐτῶν, ὅπως ἴδωσι διότι οἶκος
4 παραπικραίνων ἐστί. Καὶ ἐξοίσεις τὰ
σκεύη σου σκεύη αἰχμαλωσίας ἡμέρας κατ' ὀ-
φθαλμοὺς αὐτῶν, ϗ [6] σὺ ἐξελεύσῃ [7] ἑσπέρας,
ὡς ἐκπορεύεται αἰχμάλωτος ἐνώπιον αὐτῶν.
5 Διόρυξον σεαυτῷ εἰς τὸν τοῖχον, ϗ διεξελεύσῃ
6 δι' αὐτοῦ Ἐνώπιον αὐτῶν. ἐπ' ὤμων ἀ-
ναληφθήσῃ, ϗ κεκρυμμένος ἐξελεύσῃ, τὸ
πρόσωπόν σου συγκαλύψεις, ϗ οὐ μὴ ἴδῃς τὴν
γῆν, διότι τέρας δέδωκά σε τῷ οἴκῳ Ἰσραήλ.
7 Καὶ ἐποίησα οὕτως κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατό
μοι· [8] ϗ [9] σκεύη ἐξήνεγκα αἰχμαλωσίας ἡ-
μέρας, ϗ ἑσπέρας [10] διώρυξα ἐμαυτῷ τὸν [11] τοῖ-
χον, ϗ κεκρυμμένος ἐξῆλθον, ἐπ' ὤμων
8 [12] ἀνελήφθην ἐνώπιον αὐτῶν. Καὶ ἐγένε-
το λόγος κυρίου [13] τοπρωῒ πρὸς με, λέγων,
9 Υἱὲ ἀνθρώπου, οὐκ εἶπαν πρὸς σὲ ὁ οἶκος [14] τοῦ
Ἰσραήλ, [15] οἶκος ὁ παραπικραίνων, Τί [16] σὺ
10 ποιεῖς; Εἰπὸν πρὸς αὐτοὺς, Τάδε λέ-
γει [17] κύριος κύριος, [18] Ὁ ἄρχων ϗ ὁ ἀφ-
ηγούμενος ἐν Ἰερουσαλὴμ, ϗ παντὶ οἴκῳ Ἰσ-
11 ραήλ, οἵ εἰσιν ἐν μέσῳ αὐτῶν, Εἰπὸν,
Ὅτι ἐγὼ τέρατα [19] ποιῶ, ὃν τρόπον [20] πε-
ποίηκα, οὕτως ἔσται [21] αὐτῷ. ἐν μετοικεσίᾳ
12 ϗ ἐν αἰχμαλωσίᾳ πορεύσονται. Καὶ ὁ
[22] ἄρχων ἐν μέσῳ αὐτῶν ἐπ' ὤμων ἀρθήσεται,
ϗ κεκρυμμένος ἐξελεύσεται διὰ τοῦ τοίχου, ϗ
[23] διορύξει τοῦ ἐξελθεῖν αὐτὸν δι' αὐτοῦ, τὸ πρόσ-
ωπον αὐτοῦ συγκαλύψει, ὅπως μὴ ὁραθῇ ὀ-
φθαλμῷ, ϗ αὐτὸς τὴν γῆν οὐκ ὄψεται.
13 Καὶ ἐκπετάσω τὸ δίκτυόν μου ἐπ' αὐτὸν, ϗ
συλληφθήσεται ἐν τῇ περιοχῇ μου, ϗ ἄξω αὐ-
τὸν εἰς Βαβυλῶνα εἰς γῆν Χαλδαίων, ϗ αὐ-
14 τὴν οὐκ ὄψεται, ϗ ἐκεῖ τελευτήσει. Καὶ
πάντας τοὺς [24] κύκλῳ αὐτοῦ τοὺς βοηθοὺς αὐτοῦ,
ϗ πάντας τοὺς ἀντιλαμβανομένους αὐτοῦ διασπε-
ρῶ εἰς πάντα ἄνεμον, ϗ ῥομφαίαν [25] ἐκκενώ-
15 σω ὀπίσω αὐτῶν. Καὶ γνώσονται [26] διότι
ἐγὼ κύριος, ἐν τῷ διασκορπίσαι με αὐτοὺς ἐν
τοῖς ἔθνεσι, ϗ [27] διασπερῶ αὐτοὺς ἐν ταῖς χώ-
16 ραις. Καὶ ὑπολείψομαι ἐξ αὐτῶν ἄνδρας
ἀριθμῷ ἐκ ῥομφαίας, ϗ ἐκ λιμοῦ, ϗ ἐκ θα-
νάτου, ὅπως [28] ἐκδιηγῶνται πάσας τὰς ἀνομί-
ας αὐτῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὗ [29] εἰσήλθοσαν ἐκεῖ,
17 [30] ϗ γνώσονται ὅτι ἐγὼ κύριος. Καὶ ἐ-
γένετο λόγος κυρίου πρὸς με, λέγων,
18 [31] Υἱὲ ἀνθρώπου, τὸν ἄρτον σου μετὰ [32] ὀδύνης
[33] φάγεσαι, ϗ τὸ [34] ὕδωρ μετὰ [35] βασάνου ϗ
19 θλίψεως πίεσαι. Καὶ ἐρεῖς πρὸς τὸν λαὸν
τῆς γῆς, Τάδε [36] λέγει κύριος τοῖς κατοικοῦ-
σιν Ἰερουσαλὴμ ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ Ἰσραήλ, Τοὺς ἄρ-
τους αὐτῶν [37] μετὰ ἐνδείας φάγονται, ϗ τὸ ὕδωρ
αὐτῶν μετὰ ἀφανισμοῦ πίονται, ὅπως ἀφανισθῇ ἡ

36 C. αὐτῶν ἐχόμενοι. 37 Alex. Ἰσραὴλ ἦν ἐπ' αὐτοῖς. 38 ἐπ' αὐτὰ C. desunt. 39 Alex. ἀνέβη δόξα κυρίου ἐκ μέσου τῆς πόλεως. 40 C. πνεῦμα ἀνέλαβέ με, ϗ. 41 Alex. λόγους κυρίου, οὓς ἔδειξέν μοι κύριος.

Cap. 12. 1 Mſ. Alex. & Ald. ed. ὁρᾷν. 2 Alex. Ald. C. αἰχμαλωσίας, ϗ αἰχμαλωτίσθητι [C. αἰχμαλωτεύθητι] ἡμέρας. 3 Ald. αἰχμαλωτίσθητι. 4 Alex. οἴκου σου. 5 C. τόπον ἕτερον. 6 Alex. ἐξελεύσῃ σύ. Ald. ἐξελεύσῃ. C. συνεξελεύσῃ. 7 Alex. Ald. C. ἑσπέρας ἐνώπιον αὐτῶν, ὡς ἐκπορεύεται. 8 ϗ Alex. deeſt. 9 Alex. Ald. C. ἐξήνεγκα ὡς [deeſt C.] σκεύη αἰχμαλωσίας. 10 Alex. ὤρυξα. 11 Alex. Ald. C. τοῖχον τῇ χειρὶ, καί. 12 Ald. ἐλήφθην. 13 Alex. πρὸς μὲ τοπρωῒ λέγων. C. πρὸς μὲ λέγων τοπρωΐ. 14 Alex. Ἰσραήλ. 15 Alex. Ald. ὁ παραπικραίνων. 16 σὺ Ald. deeſt. 17 C. ἀδωναῒ κύριος. 18 Alex. Ald. C. Εἰπὸν [Ald. C. deeſt] τῷ ἄρχοντι ϗ τῷ ἀφηγουμένῳ ἐν [Alex. deeſt] Ἰερουσαλὴμ, καί. 19 Alex. Ald. ποιῶ ἐν μέσῳ [Alex. ἐμμέσῳ] αὐτῆς, ὅν. 20 C. γὰρ πεποίηκα. 21 Alex. αὐτοῖς. 22 Alex. & C. ἄρχων αὐτῶν ἐν μέσῳ [Alex. ἐμμέσῳ] αὐτῶν [Alex. αὐτῆς] ἐπ' ὤμων [C. ὦμον.] 23 Alex. ὀρύξει. 24 κύκλῳ uſque ad ἀντιλαμβανομένους Ald. deſunt. 25 Alex. Ald. C. ἐκχεῶ. 26 Ald. C. ὅτι. 27 Ald. διασπερεῖ. 28 Alex. ἐκδιηγήσωνται τὰς ἀνομίας. 29 Ald. ἤλθοσαν. 30 ϗ C. deeſt. 31 Υἱὲ ἀνθρώπου C. deſunt. 32 Ald. ἐνδείας. 33 C. φάγῃ. 34 Alex. Ald. C. ὕδωρ σου μετά. 35 Alex. βασάνου ϗ ἐκθλίψεως. 36 Alex. Ald. C. λέγει ἀδωναῒ κύριος. 37 Alex. μετ' ἐνδείας.

γῆ σὺν [38] πληρώματι αὐτῆς, ἐν ἀσεβείᾳ [39] τῶν
20 πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. Καὶ αἱ
πόλεις αὐτῶν αἱ κατοικούμεναι ἐξερημωθήσονται,
καὶ ἡ [40] γῆ εἰς ἀφανισμὸν ἔσται, καὶ ἐπιγνώσεσθε
21 [41] διότι ἐγὼ κύριος. Καὶ ἐγένετο λόγος
22 κυρίου πρὸς μὲ, λέγων, Υἱὲ ἀνθρώπου,
[42] τίς ἡ παραβολὴ ὑμῖν ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ Ἰσραὴλ,
λέγοντες, [43] Μακραὶ αἱ ἡμέραι, ἀπόλωλεν
23 [44] ὅρασις; Διὰ τοῦτο [45] εἰπὸν πρὸς αὐ-
τοὺς, Τάδε [46] λέγει κύριος, [47] Καὶ ἀποστρέψω
τὴν παραβολὴν ταύτην, καὶ οὐκέτι [48] μὴ εἴπωσι
τὴν παραβολὴν ταύτην οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι
λαλήσεις πρὸς αὐτοὺς, Ἠγγίκασιν αἱ ἡμέραι,
24 καὶ [49] λόγος πάσης ὁράσεως. [50] Ὅτι οὐκ
ἔσται ἔτι πᾶσα ὅρασις ψευδὴς, καὶ [51] μαντευό-
μενος τὰ πρὸς χάριν ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.
25 Διότι ἐγὼ κύριος λαλήσω τοὺς λόγους μου, λα-
λήσω καὶ ποιήσω, καὶ οὐ [52] μὴ μηκύνω [53] ἔ-
τι· ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν [54] οἶκος ὁ παρα-
πικραίνων, λαλήσω λόγον καὶ ποιήσω, [55] λέ-
26 γει κύριος. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου
27 πρὸς μὲ, λέγων, Υἱὲ ἀνθρώπου, ἰδοὺ
ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ὁ παραπικραίνων, λέγοντες λέ-
γουσιν, Ἡ ὅρασις ἣν οὗτος ὁρᾷ, εἰς ἡμέρας
πολλὰς, καὶ εἰς καιροὺς μακροὺς οὗτος προφη-
28 τεύει. Διὰ τοῦτο [56] εἰπὸν πρὸς αὐτοὺς, Τά-
δε λέγει [57] κύριος, οὐ [58] μὴ μηκύνωσιν [59] οὐκέ-
τι πάντες οἱ λόγοι μου, οὓς ἂν λαλήσω· [60] λα-
λήσω καὶ ποιήσω, λέγει [61] κύριος.

Κεφ. ιγ'. 13.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων,
2 Υἱὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον ἐπὶ τοὺς προφή-
τας τοῦ Ἰσραὴλ [1], καὶ προφητεύσεις, καὶ ἐρεῖς
πρὸς αὐτοὺς, Ἀκούσατε λόγον κυρίου·
3 Τάδε λέγει [2] κύριος, Οὐαὶ τοῖς προφητεύου-
σιν ἀπὸ καρδίας [3] αὐτῶν, καὶ τὸ καθόλου μὴ
4 βλέπουσιν. [4] Ὡς ἀλώπεκες ἐν ταῖς [5] ἐρή-
5 μοις οἱ προφῆταί σου Ἰσραήλ· Οὐκ ἔστη-
σαν ἐν στερεώματι· [6] καὶ συνήγαγον ποίμνια [7] ἐπὶ
τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραήλ. οὐκ ἀνέστησαν [8] οἱ λέγοντες,
6 Ἐν ἡμέρᾳ κυρίου, Βλέποντες ψευδῆ,
μαντευόμενοι μάταια, οἱ λέγοντες, [9] Λέγει κύ-
ριος, καὶ [10] κύριος οὐκ ἀπέσταλκεν αὐτοὺς,
7 καὶ ἤρξαντο τοῦ ἀναστῆσαι λόγον. Οὐχὶ ὅρασιν
ψευδῆ ἑωράκατε; καὶ μαντείας ματαίας [11] εἰρήκατε;
8 Καὶ διὰ τοῦτο εἰπὸν, Τάδε λέγει [12] κύριος,
Ἀνθ' ὧν οἱ λόγοι ὑμῶν ψευδεῖς, καὶ αἱ μαντεῖαι
ὑμῶν μάταιαι, διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς,
9 λέγει [13] κύριος. Καὶ ἐκτενῶ τὴν [13] χεῖ-
ρά μου ἐπὶ τοὺς προφήτας τοὺς ὁρῶντας ψευδῆ,
καὶ τοὺς ἀποφθεγγομένους μάταια· [14] ἐν παι-
δείᾳ τοῦ λαοῦ μου οὐκ ἔσονται, οὐδὲ ἐν γραφῇ οἴ-
κου Ἰσραὴλ οὐ γραφήσονται, καὶ εἰς τὴν γῆν τοῦ
Ἰσραὴλ οὐκ εἰσελεύσονται, καὶ γνώσονται, [15] διό-
10 τι ἐγὼ κύριος· Ἀνθ' ὧν ἐπλάνησαν τὸν
λαόν μου, λέγοντες, [16] Εἰρήνη, καὶ οὐκ ἔστιν
εἰρήνη· καὶ οὗτος οἰκοδομεῖ [17] τοῖχον, καὶ [18] αὐ-
τοὶ [19] ἀλείφουσιν [20] αὐτὸν, πεσεῖται.
11 Εἰπὸν πρὸς τοὺς [21] ἀλείφοντας, Πεσεῖται, καὶ
ἔσται ὑετὸς κατακλύζων, καὶ δώσω λίθους πετρο-
βόλους εἰς τοὺς ἐνδέσμους αὐτῶν, καὶ πεσοῦνται, καὶ
12 πνεῦμα [22] ἐξαῖρον, καὶ ῥαγήσεται. Καὶ

---

38 *Alex.* τῷ πληρώματι. 39 *C.* πάντων τῶν κατοικούντων. 40 *Alex.* γῆ αὐτῆς εἰς. *Ald.* γῆ αὐτῶν εἰς. 41 *C.* ὅτι. 42 *Alex. Ald.* τίς ὑμῖν ἡ παραβολὴ αὕτη ἐπί. *C.* τίς ἡ παραβολὴ αὕτη ὑμῖν ἐπί. pro παραβολὴ, *S.* παροιμία. 43 *Alex.* & *C.* Μακραί. post pro ἀπόλωλε, *S.* διαπνεύσει. 44 *Ald. C.* πᾶσα ὅρασις. 45 *C.* εἰπέ. 46 *Alex. Ald. C.* λέγει ἀδωναῒ κύριος. 47 *Alex. Ald.* Ἀποστρέψω τήν. 48 *C.* οὐ μή. 49 *C.* ὁ καιρός. 50 *Alex.* Καὶ οὐκ ἔτι ἔσται πᾶσα. *C.* pro Ὅτι hab. Διότι & ἔτι *Ald.* deest. 51 *C.* μαντευόμενοι. 52 μὴ *C.* deest. 53 *Alex.* ἔτι· ἐν ταῖς. 54 *Alex.* οἶκος παραπικραίνων. 55 *Alex. Ald. C.* λέγει ἀδωναῒ κύριος. 56 *C.* εἰπέ. 57 *Alex.* & *C.* ἀδωναῒ κύριος. 58 μὴ *C.* deest. 59 *C.* ἔτι. 60 *Alex. Ald. C.* ὅτι [*C.* deest] λαλήσω λόγον, καί. 61 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος.

Cap. 13. 1 *M*ς. *Alex. Ald.* ed. & *C.* τοὺς προφητεύοντας τοῦ Ἰσραὴλ (τοῦ Ἰσραὴλ desunt *Alex.* & *C.*) καὶ ἐρεῖς τοῖς προφήταις (*Alex.* προφήτες) τοῖς προφητεύουσιν ἀπὸ καρδίας αὐτῶν, καὶ προφητεύσεις. 2 *Alex.* & *C.* ἀδωναῒ κύριος. *Ald.* κύριος ἀδωναΐ. 3 *C.* αὐτῶν τοῖς πορευομένοις ὀπίσω τοῦ πνεύματος αὐτῶν. 4 *Alex.* Οἱ προφῆταί σου Ἰσραὴλ ὡσεὶ ἀλώπεκες ἐν ταῖς. *Theodor.* ταῦτα ὁ Σύμ. σαφέστερον ἡρμήνευσεν· ὡς ἀλώπεκες ἐν ἐρειπίοις οἱ προφῆταί σου Ἰσραήλ· οὐκ ἀνέβητε εἰς τὰς διακοπὰς, οὐδὲ περιεφράξατε φραγμὸν περὶ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, ὑπὲρ τοῦ στῆναι ὡς ἐν πολέμῳ ἐν ἡμέρᾳ κυρίου. 5 *Alex. Ald.* ἐρήμοις· Οὐκ. 6 sic etiam leg. *Hier.* at in *C.* καὶ οὐ συνήγαγον ποίμνιον. sicque apud *Theodor.* utraque sane lectio explicatur in *comm. Gr.* 7 *Alex.* καὶ ἐπί. 8 *Ald. C.* ὡς [*Ald* deest] ἐν πολέμῳ οἱ λέγοντες. 9 *Alex.* Τάδε λέγει κύριος, καὶ ὁ κύριος. 10 *Ald.* ἐγὼ οὐκ ἀπέσταλκα. 11 *Ald.* ἑωράκατε. sequitur in *Alex. Ald. C.* καὶ ἐλέγετε [λέγετε *C.* λέγεται *Alex.*] φησὶν κύριος, καὶ ἐγὼ οὐκ ἐλάλησα. quæ dicit *Hier.* in 70. non haberi. 12 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 13 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 14 *S.* ἐν ὁμιλίᾳ. 15 *Alex.* ὅτι ἐγώ εἰμι ἀδωναῒ κύριος. 16 *Alex. Ald.* Εἰρήνη εἰρήνη. 17 *Alex.* τὸν τεῖχον. 18 *Alex.* ἄλλοι. 19 *C.* ἐπαλείφουσιν. *Sch.* ὁ Ἑβρ. ἔχει· χρίουσι τὸν τοῖχον πηλῷ, ἄνευ ἀχύρων. *S.* ἀλείφουσιν αὐτὸν ἄνευ συγκεράσεως. *Aq.* ἀνάλῳ. 20 *Alex.* αὐτόν. Εἰπὸν πρὸς τούς. *C.* αὐτὸν ἀφροσύνῃ, πεσεῖται. Εἰπὲ πρός. 21 *Alex. Ald.* & *C.* ἀλείφοντας [*Alex.* ἀλίφοντας] αὐτόν. 22 *C.* ἐξαῖρον ἥξει, καί.

ἰδοὺ πέπτωκεν ὁ τοῖχος, [23] καὶ οὐκ ἐροῦσι πρὸς
ὑμᾶς, Ποῦ ἐστιν ἡ ἀλοιφὴ ὑμῶν ἣν ἠλείψατε;
13 Διατοῦτο τάδε λέγει [24] κύριος, Καὶ ῥήξω πνοὴν
ἐξαίρουσαν μετὰ θυμοῦ, καὶ ὑετὸς κατακλύζων ἐν
ὀργῇ μου ἔσται· καὶ τοὺς λίθους τοὺς [25] πετροβό-
λους [26] ἐν θυμῷ ἐπάξω εἰς συντέλειαν.
14 Καὶ κατασκάψω τὸν τοῖχον ὃν ἠλείψατε, καὶ
πεσεῖται· καὶ θήσω αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ
[27] ἀποκαλυφθήσεται τὰ θεμέλια αὐτοῦ, καὶ πε-
σεῖται, καὶ [28] συντελεσθήσεσθε μετ᾽ ἐλέγχων,
15 καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος. Καὶ
συντελέσω τὸν θυμόν μου ἐπὶ τὸν τοῖχον, καὶ ἐπὶ
τοὺς ἀλείφοντας αὐτόν, [29] πεσεῖται· καὶ [30] εἶπα
πρὸς ὑμᾶς, Οὐκ ἔστιν ὁ τοῖχος, οὐδὲ οἱ ἀ-
16 λείφοντες αὐτόν, Προφῆται τοῦ Ἰσραήλ,
οἱ προφητεύοντες ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ [31] οἱ
ὁρῶντες [32] αὐτῇ εἰρήνην, καὶ οὐκ ἔστιν εἰρήνη,
17 λέγει [33] κύριος. Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου,
στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὰς θυγατέρας
τοῦ λαοῦ σου, τὰς προφητευούσας ἀπὸ καρδίας
αὐτῶν, καὶ προφήτευσον ἐπ᾽ αὐτάς,
18 Καὶ ἐρεῖς, [34] Τάδε λέγει [35] κύριος, Οὐαὶ ταῖς
συρραπτούσαις προσκεφάλαια [36] ὑπὸ πάντα
ἀγκῶνα χειρός, καὶ ποιούσαις ἐπιβόλαια ἐπὶ
πᾶσαν κεφαλὴν πάσης ἡλικίας, τοῦ διαστρέ-
φειν ψυχάς. [37] αἱ ψυχαὶ διεστράφησαν τοῦ λαοῦ
19 μου· καὶ ψυχὰς περιεποιοῦντο. Καὶ ἐβε-
βήλουν με πρὸς τὸν λαόν μου, ἕνεκεν δρακὸς
κριθῶν, [38] καὶ ἕνεκεν κλασμάτων [39] ἄρτων,
[40] τοῦ ἀποκτεῖναι ψυχὰς ἃς οὐκ ἔδει ἀποθανεῖν,
καὶ [41] τοῦ περιποιήσασθαι ψυχὰς ἃς οὐκ ἔδει [42] ζῆ-
σαι, ἐν τῷ ἀποφθέγγεσθαι ὑμᾶς λαῷ εἰσακού-
20 οντι μάταια ἀποφθέγματα. Διατοῦτο τά-
δε λέγει [43] κύριος κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ τὰ
προσκεφάλαια ὑμῶν, ἐφ᾽ ἃ ὑμεῖς [44] ἐκεῖ συ-
στρέφετε ψυχάς· καὶ διαρρήξω αὐτὰ ἀπὸ τῶν βρα-
χιόνων ὑμῶν, καὶ ἐξαποστελῶ τὰς ψυχὰς ἃς ὑ-
μεῖς [45] ἐκστρέφετε τὰς ψυχὰς αὐτῶν εἰς δια-
21 σκορπισμόν. Καὶ διαρρήξω τὰ [46] ἐπι-
βόλαια ὑμῶν, καὶ ῥύσομαι τὸν λαόν μου ἐκ χει-
ρὸς ὑμῶν, καὶ οὐκέτι ἔσονται ἐν χερσὶν ὑμῶν εἰς
συστροφήν· καὶ ἐπιγνώσεσθε [47] διότι ἐγὼ κύ-
22 ριος. Ἀνθ᾽ ὧν [48] διεστρέφετε καρδίαν
δικαίου [49], καὶ ἐγὼ οὐ διέστρεφον αὐτόν, καὶ τοῦ
κατισχῦσαι χεῖρας ἀνόμου τὸ καθόλου μὴ ἀπο-
στρέψαι [50] ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, [51] καὶ
23 ζῆσαι αὐτόν· Διατοῦτο ψευδῆ οὐ μὴ ἴδη-
τε, καὶ [52] μαντείας οὐ μὴ [53] μαντεύσησθε ἔτι·
καὶ ῥύσομαι τὸν λαόν μου ἐκ χειρὸς ὑμῶν, καὶ [54] γνώ-
σεσθε [55] ὅτι ἐγὼ κύριος.

Κεφ. ιδ΄. 14.

1 ΚΑΙ ἦλθον πρὸς μὲ [1] ἐκ τῶν πρεσβυτέρων
ἄνδρες τοῦ λαοῦ Ἰσραήλ, καὶ ἐκάθισαν πρὸ προσ-
2 ώπου μου. Καὶ ἐγένετο [2] πρὸς μὲ λόγος
3 κυρίου, λέγων, Υἱὲ ἀνθρώπου, οἱ ἄν-
δρες οὗτοι ἔθεντο τὰ † διανοήματα αὐτῶν ἐπὶ
τὰς καρδίας αὐτῶν, καὶ τὴν κόλασιν τῶν ἀδικιῶν αὐ-
τῶν ἔθηκαν πρὸ προσώπου αὐτῶν· εἰ ἀποκρινόμενος
4 ἀποκριθῶ αὐτοῖς; Διατοῦτο λάλησον αὐτοῖς,
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς, Τάδε λέγει [3] κύριος, Ἄν-
θρωπος ἄνθρωπος ἐκ τοῦ οἴκου Ἰσραήλ, ὃς ἂν θῇ
τὰ διανοήματα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν
κόλασιν τῆς ἀδικίας αὐτοῦ τάξῃ πρὸ προσώπου
αὐτοῦ, καὶ ἔλθῃ πρὸς τὸν προφήτην, ἐγὼ κύριος
ἀποκριθήσομαι αὐτῷ [4] ἐν οἷς [5] ἐνέχεται ἡ διά-
5 νοια αὐτοῦ, Ὅπως [6] πλαγιάσῃ τὸν οἶκον
τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ τὰς καρδίας αὐτῶν τὰς ἀπηλ-
λοτριωμένας ἀπ᾽ ἐμοῦ ἐν τοῖς ἐνθυμήμασιν
6 αὐτῶν. Διατοῦτο εἰπὸν [7] εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσ-
ραήλ, Τάδε λέγει [8] κύριος [9] κύριος [10], [11] Ἐ-
πιστράφητε καὶ ἀποστρέψατε ἀπὸ τῶν ἐπιτηδευ-
μάτων ὑμῶν, καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν ἀσεβειῶν ὑμῶν,

23 *Alex. Ald.* καὶ ἐροῦσιν. 24 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 25 *Ald.* τριβόλους. 26 *Alex.* ἐπάξω ἐν θυμῷ εἰς. 27 *Ald.* ἀνακαλυφθήσεται. 28 *Alex. Ald.* συντελεσθήσεται. 29 *Alex. Ald. C.* καὶ πεσεῖται. 30 *C.* εἶπον. 31 *Alex.* ὁρῶντες. 32 *C.* αὐτήν. 33 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 34 *Alex.* πρὸς αὐτάς, Τάδε λέγει. 35 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 36 *Alex.* ἐπί. 37 *Alex.* καὶ αἱ. 38 *Alex.* καὶ κλάσματος. 39 *Alex. Ald.* ἄρτου. 40 *Alex.* ἀποκλεῖναι. 41 *Alex. Ald.* περιεποιοῦντο. 42 *Alex.* ζῆν. 43 *C.* ἀδωναΐ. 44 *Alex.* συστρέφετε ἐκεῖ. *C.* συλλέγετε ἐκεῖ. 45 *Ald.* ἐξεστρέψατε. *C.* ἐξεστρέψατε. 46 *Alex.* περιβόλαια. 47 *Alex.* ὅτι. 48 *Alex.* διαστρέφετε. 49 *Alex. Ald. C.* ἀδίκως, καί. 50 *Alex.* * τοῦ ἀπό. l. αὐτὸν ἀπό, ut hab. *C. Ald.* αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ, καί. 51 *Alex.* ἀποστρέψαι καὶ τὸ ζητῆσαι αὐτόν. 52 *Alex.* μαντίαν. *Ald.* μαντείαν. 53 *Alex.* μαντεύσησθαι, ὅτι ῥύσομαι. 54 *Alex.* ἐπιγνώσεσθαι. *Ald.* ἐπιγνώσεσθε. 55 *Ald. C.* διότι.

Cap. 14. 1 *Alex. Ald. C.* ἄνδρες ἀπὸ [*C.* ἐκ] τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ [τοῦ λαοῦ defunt *Alex.*] Ἰσραήλ. 2 *Alex.* λόγος κυρίου πρὸς μέ. † *S.* εἴδωλα. post pro τὴν κόλασιν, *Th.* τὸ πρόσκομμα. 3 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 4 *Ald. C.* ἐν αὐτοῖς ἐν οἷς. 5 *Ald.* ἔχεται. 6 *Alex.* μὴ διαστρέψωσιν τόν. *Ald.* ἂν μὴ πλαγιάσωσι τόν. 7 *Alex. Ald. C.* πρὸς τόν. 8 *C.* ἀδωναΐ. 9 *Ald.* ὁ θεός. 10 *Alex.* ὁ θεός. 11 *Ald.* ἐπιστρέψατε καὶ ἀποστρέψατε. *C.* ἐπιστράφητε καὶ ἐπιστρέψατε.

καὶ [12] ἐπιστρέψατε [13] τὰ πρόσωπα ὑμῶν.
7 Διότι ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἐκ τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ,
[14] καὶ ἐκ τῶν προσηλύτων τῶν [15] προσηλυτευόντων
[16] ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ὃς ἂν ἀπαλλοτριωθῇ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ
θῆται [17] τὰ ἐνθυμήματα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν καρδίαν
αὐτοῦ, καὶ τὴν κόλασιν τῆς ἀδικίας αὐτοῦ τάξῃ πρὸ
προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἔλθῃ πρὸς τὸν προφήτην
τοῦ ἐπερωτῆσαι αὐτὸν ἐν ἐμοὶ, ἐγὼ κύριος ἀπο-
κριθήσομαι αὐτῷ, ἐν [18] ᾧ [19] ἐνέχεται ἐν [20] αὐ-
8 τῷ. Καὶ στηριῶ τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὸν
ἄνθρωπον ἐκεῖνον, καὶ [21] θήσομαι αὐτὸν εἰς
[22] ἔρημον καὶ εἰς ἀφανισμὸν, καὶ ἐξαρῶ αὐτὸν
ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ [23] μου, καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐ-
9 γὼ κύριος. Καὶ ὁ προφήτης ἐὰν [24] πλα-
νήσῃ καὶ λαλήσῃ, ἐγὼ κύριος [25] πεπλάνηκα τὸν
προφήτην ἐκεῖνον, καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπ'
αὐτὸν, καὶ ἀφανιῶ αὐτὸν ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ μου
10 Ἰσραήλ. Καὶ [26] λήψονται τὴν ἀδικίαν αὐ-
τῶν, κατὰ τὸ ἀδίκημα τοῦ ἐπερωτῶντος, [27] καὶ
κατὰ τὸ ἀδίκημα ὁμοίως τῷ προφήτῃ ἔσται·
11 Ὅπως μὴ [28] πλανᾶται ἔτι ὁ οἶκος [29] τοῦ Ἰσ-
ραὴλ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἵνα μὴ μιαίνωνται ἔτι ἐν πᾶ-
σι τοῖς παραπτώμασιν αὐτῶν· καὶ ἔσονταί μοι
εἰς λαὸν, καὶ [30] ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεὸν,
12 λέγει [31] κύριος. Καὶ ἐγένετο λόγος κυ-
13 ρίου πρὸς μὲ, λέγων, Υἱὲ ἀνθρώπου,
[32] γῆ ἡ ἐὰν ἁμάρτῃ μοι τοῦ παραπεσεῖν [33] πα-
ράπτωμα, καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτὴν,
καὶ συντρίψω [34] αὐτῆς στήριγμα ἄρτου, καὶ ἐξα-
ποστελῶ ἐπ' αὐτὴν λιμὸν, καὶ ἐξαρῶ [35] ἐξ αὐ-
14 τῆς ἄνθρωπον καὶ κτήνη. Καὶ ἐὰν ὦσιν οἱ
τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ αὐτῆς, Νῶε καὶ Δα-
νιὴλ καὶ Ἰὼβ, [36] αὐτοὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ αὐ-
15 τῶν σωθήσονται, λέγει [37] κύριος. [38] Ἐ-
ὰν καὶ θηρία πονηρὰ [39] ἐπάγω ἐπὶ τὴν γῆν,
καὶ τιμωρήσομαι αὐτὴν, καὶ ἔσται εἰς ἀφανισμὸν,
[40] οὐκ ἔσται ὁ διοδεύων ἀπὸ προσώπου τῶν θη-
16 ρίων, Καὶ οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέ-
σῳ αὐτῆς ὦσι, Ζῶ ἐγὼ, λέγει [41] κύριος, εἰ
υἱοὶ [42] ἢ θυγατέρες σωθήσονται, ἀλλ' [43] ἢ αὐτοὶ
μόνοι σωθήσονται, ἡ δὲ γῆ ἔσται εἰς ὄλεθρον.
17 [44] Ἢ καὶ [45] ῥομφαίαν ἐὰν ἐπάγω ἐπὶ τὴν γῆν ἐ-
κείνην, καὶ εἴπω, Ῥομφαία διελθάτω διὰ τῆς
γῆς, καὶ ἐξαρῶ ἐξ [46] αὐτῶν ἄνθρωπον καὶ [47] κτῆ-
18 νος, Καὶ οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ
αὐτῆς [48], Ζῶ ἐγὼ, λέγει [49] κύριος, οὐ μὴ [50] ῥύ-
σονται υἱοὺς οὐδὲ θυγατέρας, ἀλλ' [51] ἢ αὐτοὶ μό-
19 νοι σωθήσονται. [52] Ἢ καὶ θάνατον [53] ἐπα-
ποστέλλω ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην, καὶ ἐκχεῶ τὸν θυ-
μόν μου ἐπ' αὐτὴν ἐν αἵματι τοῦ [54] ἐξολοθρεῦ-
20 σαι ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτῆνος, Καὶ
Νῶε καὶ Δανιὴλ καὶ Ἰὼβ ἐν μέσῳ αὐτῆς [55], Ζῶ
ἐγὼ, λέγει [56] κύριος, ἐὰν [57] υἱοὶ ἢ θυγατέ-
ρες ὑπολειφθῶσιν [58], αὐτοὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ
21 αὐτῶν ῥύσονται τὰς ψυχὰς αὐτῶν. Τάδε
λέγει [59] κύριος, Ἐὰν δὲ καὶ τὰς τέσσαρας ἐκδι-
κήσεις μου τὰς πονηρὰς, ῥομφαίαν, καὶ λιμὸν,
καὶ θηρία πονηρὰ, καὶ θάνατον [60] ἐξαποστεί-
λω ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, τοῦ. [61] ἐξολοθρεῦσαι ἐξ αὐ-
22 τῆς ἄνθρωπον καὶ κτῆνος, Καὶ ἰδοὺ [62] ὑ-
πολελειμμένοι ἐν αὐτῇ, οἱ ἀνασεσωσμένοι
[63] αὐτῆς, [64] οἳ ἐξάγουσιν ἐξ αὐτῆς υἱοὺς καὶ θυγατέ-
ρας, ἰδοὺ [65] ἐκπορεύονται πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὄψε-
σθε τὰς ὁδοὺς αὐτῶν [66] καὶ τὰ ἐνθυμήματα αὐ-
τῶν, καὶ μεταμεληθήσεσθε ἐπὶ [67] τὰ κακὰ ἃ
ἐπήγαγον ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, πάντα τὰ κακὰ
23 ἃ ἐπήγαγον ἐπ' αὐτήν. Καὶ παρακα-
λέσουσιν ὑμᾶς, διότι ὄψεσθε τὰς ὁδοὺς αὐτῶν καὶ
τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι
οὐ μάτην [68] πεποίηκα [69] πάντα ὅσα ἐποίησα ἐν
αὐτῇ, λέγει [70] κύριος.

---

12 *Alex.* ἐπιστρέψατε. *C.* συστρέψατε. 13 *Alex.* πρὸς μέ. Διότι. 14 *Alex.* καὶ τῶν. 15 *Alex.* & *C.* προσκειμένων. 16 *Alex.* ἐν Ἰσραὴλ, ὃς ἐὰν ἀπαλλοτριωθῇ. 17 *Alex.* ἐνθυμήματα. 18 *C.* οἷς. 19 *Ald.* ἔχεται. 20 *C.* αὐτοῖς. 21 *Alex.* θήσω. 22 *Ald.* σημεῖον. 23 *Ald.* μου, ἐγὼ κύριος πεπλάνηκα. 24 *C.* πλανηθῇ, καὶ λαλήσῃ λόγον. 25 *Alex.* ἐπλάνησα. 26 *Alex.* λήμψομαι τὴν ἀδικίαν αὐτοῦ. 27 *C.* ὡσαύτως καὶ τὸ ἀδίκημα τοῦ προφήτου ἔσται. 28 *C.* πλανῶνται. 29 *Alex.* Ἰσραήλ. 30 ἐγὼ *Ald.* ponit post θεόν. 31 *Alex. Ald. C.* ἀδωναΐ κύριος. 32 *Alex.* γῆ ἐάν. 33 *Alex.* παραπτώματι. 34 *Alex.* ἀπ' αὐτῆς. *C.* ἐπ' αὐτήν. 35 *Alex. Ald.* ἀπ' αὐτῆς. 36 *Alex. Ald. C.* οὗτοι. 37 *Alex. Ald. C.* ἀδωναΐ κύριος. 38 *Alex. Ald.* Ἐὰν δὲ καί. 39 *Alex.* ἐπαγάγω. 40 *Alex.* καὶ οὐκ. 41 *Ald. C.* ἀδωναΐ κύριος. 42 *Alex.* καὶ θυγατέρες αὐτῶν σωθήσονται. *C.* αὐτῶν καὶ θυγατέρες σωθήσονται. 43 ἢ *C.* deest. 44 *Ald.* Ἐὰν δὲ καί. 45 *Alex.* ἐὰν ῥομφαίαν ἐπαγάγω. *Ald.* ῥομφαίαν ἐπάγω. *C.* ῥομφαίαν ἐὰν ἐπαγάγω. 46 *Alex.* αὐτῆς. 47 *Alex.* κτήνη. 48 *Alex. Ald.* ὦσιν. 49 *C.* ἀδωναΐ κύριος. 50 *Alex.* ῥύσωνται υἱοὺς ἢ θυγατέρας. 51 ἢ *C.* deest. 52 *Ald.* Ἐὰν δὲ καί. 53 *Alex.* ἐπάγω. 54 *Alex.* ἐξολεθρεῦσαι. 55 *Alex. Ald.* ὦσιν. 56 *C.* ἀδωναΐ κύριος. 57 *C.* υἱοὺς ἢ θυγατέρας αὐτῶν ἐξέλωνται, ὅτι αὐτοί. 58 *Alex.* αὐτοῖς, αὐτοί. 59 *Alex.* & *C.* ἀδωναΐ κύριος. 60 *Alex.* ἐπαποστελῶ. *Ald.* ἀποστελῶ. *C.* ἐξαποστελῶ. 61 *Alex.* ἐξολεθρεῦσαι. 62 *C.* αὐτοὶ ἀπολελειμμένοι. 63 *Alex.* ἐξ αὐτῆς. 64 *Alex. Ald.* οὗτοι ἐξάξουσιν υἱούς. *C.* ὅστινες ἐξάξουσιν ἐξ αὐτῆς υἱούς. 65 *Alex. Ald. C.* αὐτοὶ ἐκπορεύονται (*Ald.* ἐκπορεύσονται.) 66 καὶ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν *Ald.* desunt. 67 *Ald.* τοῖς κακοῖς οἷς. 68 *Ald.* ἐποίησα. 69 *C.* ἐπὶ πᾶσιν οἷς. 70 *C.* ἀδωναΐ κύριος.

Κεφ. ιεʹ.

Κεφ. ιε'. 15.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων,
2 [1]Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, τί ἂν γένοιτο τὸ ξύλον
τῆς ἀμπέλου ἐκ πάντων τῶν ξύλων τῶν κλημάτων
3 τῶν ὄντων ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ δρυμοῦ; Εἰ
λήψονται ἐξ αὐτῆς ξύλον τοῦ ποιῆσαι εἰς ἐργα-
σίαν; εἰ λήψονται ἐξ αὐτῆς πάσσαλον τοῦ κρε-
4 μάσαι ἐπ' [2]αὐτὸν [3]πᾶν σκεῦος; [4]Πάρ-
εξ ὃ πυρὶ δέδοται εἰς ἀνάλωσιν, τὴν καθ' ἐ-
νιαυτὸν κάθαρσιν [5]ἀπ' αὐτῆς ἀναλίσκει τὸ πῦρ,
καὶ ἐκλείπει εἰς τέλος. μὴ χρήσιμον [6]ἔσται εἰς
5 ἐργασίαν; Οὐδὲ ἔτι αὐτοῦ ὄντος ὁλο-
κλήρου οὐκ ἔσται εἰς ἐργασίαν· [7]μὴ ὅτι ἐὰν καὶ πῦρ
αὐτὸ ἀναλώσῃ εἰς τέλος, [8]εἰ ἔτι ἔσται εἰς ἐρ-
6 γασίαν; Διὰ τοῦτο [9]εἰπὸν, Τάδε λέγει
[10]κύριος, Ὃν τρόπον τὸ ξύλον τῆς ἀμπέλου ἐν
τοῖς ξύλοις τοῦ δρυμοῦ ὃ δέδωκα αὐτὸ [11]πυρὶ
εἰς ἀνάλωσιν, οὕτως δέδωκα τοὺς κατοικοῦντας
7 [12]Ἱερουσαλήμ. [13]Καὶ δώσω τὸ πρόσω-
πόν μου ἐπ' αὐτούς. ἐκ τοῦ πυρὸς ἐξελεύσονται,
καὶ πῦρ αὐτοὺς καταφάγεται, καὶ [14]ἐπιγνώσον-
ται ὅτι ἐγὼ κύριος ἐν τῷ στηρίσαι [15]με τὸ
8 πρόσωπόν μου ἐπ' αὐτούς. Καὶ δώσω τὴν
γῆν εἰς ἀφανισμὸν, ἀνθ' ὧν παρέπεσον παρα-
πτώματι, λέγει [16]κύριος.

Κεφ. ις'. 16.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων,
2 Υἱὲ ἀνθρώπου, διαμάρτυραι τῇ Ἱερουσαλὴμ τὰς
3 ἀνομίας αὐτῆς, Καὶ ἐρεῖς, Τάδε λέγει
[1]κύριος τῇ Ἱερουσαλὴμ, Ἡ ῥίζα σου καὶ ἡ γένε-
σίς σου ἐκ γῆς Χαναάν· ὁ πατήρ σου Ἀμορραῖος,
4 καὶ ἡ μήτηρ σου Χετταία. Καὶ ἡ γένεσίς
σου ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἐτέχθης, [2]οὐκ [3]ἔδησας τοὺς
μαστούς σου, καὶ ἐν ὕδατι οὐκ ἐλούσθης[4], οὐδὲ
ἁλὶ ἡλίσθης, [5]καὶ ἐν σπαργάνοις οὐκ ἐσπαρ-
5 γανώθης, [6]Οὐδὲ ἐφείσατο [7]ὁ ὀφθαλ-
μός μου ἐπὶ σοὶ, τοῦ ποιῆσαί σοι ἓν ἐκ πάντων
τούτων, τοῦ παθεῖν τι ἐπὶ σοί· καὶ ἀπερρίφης ἐπὶ
πρόσωπον τοῦ πεδίου τῇ σκολιότητι τῆς ψυχῆς σου
6 ἐν [8]ἡμέρᾳ ᾗ ἐτέχθης. Καὶ διῆλθον ἐπὶ
σὲ, καὶ ἴδον σε πεφυρμένην [9]ἐν τῷ αἵματί
σου· καὶ εἶπά σοι, Ἐκ τοῦ αἵματός σου [10]ζωὴ,
7 Πληθύνου, καθὼς ἡ ἀνατολὴ τοῦ ἀγροῦ δέδωκά
σε. καὶ ἐπληθύνθης [11]καὶ ἐμεγαλύνθης, καὶ εἰσ-
ῆλθες εἰς πόλεις πόλεων. οἱ μαστοί σου ἀνωρ-
θώθησαν, καὶ ἡ θρίξ σου ἀνέτειλε· [12]σὺ δὲ ἦσθα
8 γυμνὴ καὶ ἀσχημονοῦσα. Καὶ διῆλθον διὰ
σοῦ, καὶ ἴδον σε· καὶ ἰδοὺ καιρός σου, [13]καὶ [14]και-
ρὸς καταλυόντων. καὶ διεπέτασα τὰς πτέρυγάς
μου ἐπὶ σὲ, καὶ ἐκάλυψα τὴν ἀσχημοσύνην σου,
καὶ ὤμοσά σοι· καὶ εἰσῆλθον ἐν διαθήκῃ μετὰ σοῦ,
9 λέγει [15]κύριος. καὶ ἐγένου μοι, Καὶ ἔλου-
σά σε ἐν ὕδατι, καὶ [16]ἀπέπλυνα τὸ αἷμά σου
10 ἀπὸ σοῦ, καὶ ἔχρισά σε ἐν ἐλαίῳ. Καὶ ἐν-
έδυσά σε ποικίλα, καὶ [17]ὑπέδυσά σε ὑάκιν-
θον· καὶ ἔζωσά σε βύσσῳ, καὶ περιέβαλόν σε
11 [18]τριχάπτῳ. Καὶ ἐκόσμησά σε κόσμῳ,
καὶ περιέθηκα ψέλλια περὶ τὰς χεῖράς σου, καὶ
12 κάθεμα περὶ τὸν τράχηλόν σου· Καὶ ἔδω-
κα ἐνώτιον [19]περὶ τὸν μυκτῆρά σου καὶ τροχίσκους
[20]ἐπὶ τὰ ὦτά σου, καὶ στέφανον καυχήσεως
13 [21]ἐπὶ τὴν κεφαλήν σου. Καὶ ἐκοσμήθης
[22]χρυσίῳ καὶ [23]ἀργυρίῳ, καὶ τὰ περιβόλαιά
σου βύσσινα, καὶ τριχαπτὰ, καὶ ποικίλα, σε-
μίδαλιν καὶ ἔλαιον καὶ μέλι ἔφαγες, καὶ ἐγένου κα-
14 λὴ [24]σφόδρα. Καὶ ἐξῆλθέ σου ὄνομα

Cap. 15. 1 *Ms. Alex.* Υἱὲ ἀνθρώπου. 2 *Alex. Ald.* αὐτῷ. 3 πᾶν *Ald.* deest. 4 *C.* Ἰδοὺ πυρί post pro τὴν καθ' ἐνιαυτὸν &c. *Aq.* δύο ἔσχατα αὐτῆς ἀναλ. *S.* & *Th.* δύο ἄκρα. 5 *Alex.* αὐτῆς. *C.* ἐπ' αὐτῆς. 6 *C.* ἐστιν. 7 *Alex.* διότι ἐὰν καὶ μὴ πῦρ. 8 *Alex.* μὴ ἔσται ἔτι εἰς. *C.* εἰ ποιηθήσεται εἰς. 9 εἰπὸν *C.* deest. 10 *Alex.* & *C.* ἀδωναΐ κύριος. 11 *Alex.* τῷ πυρί. 12 *Alex.* & *C* ἐν Ἱερουσαλήμ. 13 *Alex. Ald.* Καὶ στηριῶ τό. 14 *Ald. C.* γνώσονται. 15 με *Ald.* deest. 16 *C.* ἀδωναΐ κύριος.

Cap. 16. 1 *C.* Ἀδωναΐ κύριος. 2 *Ald.* καὶ οὐκ ἔδησαν τοὺς μαστούς σου, ὁ ὀμφαλός σου οὐ περιετμήθη. *C.* οὐκ ἐτμήθη ὁ ὀμφαλός σου. 3 *Ms. Alex.* ἔδησαν. 4 *Alex.* τοῦ ΧΡΙΣΤΟΥ μου, οὐδέ. *C.* εἰς σωτηρίαν, οὐδέ. 5 *Alex.* καὶ σπαργάνοις. 6 *Alex.* Οὐ φείσεται. 7 *C.* ἐπὶ σοὶ ὁ ὀφθαλμός μου, τοῦ. 8 *Alex* ᾗ ἡμέρα ἐτέχθης. 9 *Sch.* ὁ Ἑβρ. ἐν τῇ ὑγρασίᾳ, ἔχει· ὑγρασίαν καλέσας τὸν προκείμενον ἰχῶρα. 10 *Alex.* ἡ ζωή σου· Καὶ πληθύνου. *Ald.* ζώσῃ, Πληθύνου. *C.* ζῆσον, καὶ εἶπόν σοι, Σὺν τῷ αἵματί σου ζωή. Πληθύνου. 11 καὶ ἐμεγαλύνθης *Ald.* desunt. post pro πόλεις πόλεων, *S.* κόσμον γυναικῶν. *Th.* κόσμον τῶν κόσμων. 12 *Alex.* καὶ ἦσθα. 13 *Alex.* ὡς καιρός. 14 *Theodor.* ὁ Ἑβρ. καιρὸς τοῦ διαπαρθενευθῆναί σε. *Aq.* ed. 1. & *Th.* καιρὸς μαστῶν. *Aq.* ed. 2. καιρὸς συναλλαγῆς. *S.* ἀγάπης. 15 *Alex. Ald. C.* ἀδωναΐ κύριος. 16 *Ald.* ἔπλυνα. 17 *Alex.* ὑπέδησά. pro ὑάκινθον, *Aq.* & *S.* ἰάνθινα. 18 *Orig.* τριχαπτὸν ἡρμήνευσαν οἱ ἄλλοι ἑρμηνευταὶ, ἄνθιμον καὶ ἐπένδυμα. a *Sch.* πλέξις ἥτινι αἱ τρίχες συμπλέκονται· τριχαπτὸν δὲ λέγει τὸ ἀπὸ χρυσοῦ κατεσκευασμένον· ἵνα εἴπῃ, ἀπὸ χρυσονήματος, λέγει δὲ τὴν ἐκ χρυσοῦ διάζωδον ἐσθῆτα. *Th.* μεσσί. *S.* ἐνδύματι. *Aq.* ed. 1. ἀνθίμῳ. ed. 2. ψηλαφητῷ. post pro κάθεμα, *Aq.* & *S.* στρεπτὸν, & pro ἐνώτιον, *S.* ἐπιρρίνιον. 19 *Alex.* ἐπὶ τόν. 20 *Ald* περί. mox pro καυχήσεως, *S.* κάλλους. 21 *Ald.* περί. 22 *Alex.* κόσμῳ χρυσῷ. 23 *Alex.* ἀργυρῷ. mox pro βύσσινα, *Th.* ἐν μεσσί. *Aq.* ἄνθιμα. *S.* πολύμιτα. 24 *Alex.* σφόδρα σφόδρα. *C.* σφόδρα σφοδρῶς, καὶ κατευθύνθης εἰς βασιλείαν. mox pro Καὶ ἐξῆλθε &c. *S.* Καὶ ἐξῆλθε τὸ ὄνομά σου εἰς τὰ ἔθνη διὰ τὸ κάλλος σου· ὅπερ τέλειον ἦν διὰ τὴν εὐπρέπειάν μου ἣν ἔθηκα ἐπὶ σέ.

ἐν τοῖς

ἐν τοῖς ἔθνεσιν [25] ἐν τῷ κάλλει σου, διότι συν-
τετελεσμένον ἦν ἐν εὐπρεπείᾳ [26] ἐν τῇ ὡραιό-
τητι ἣ ἔταξα ἐπὶ σὲ, λέγει [27] κύριος.
15 [28] Καὶ ἐπεποίθεις ἐν τῷ κάλλει σου, καὶ ἐπόρνευ-
σας ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου, καὶ ἐξέχεας τὴν πορνεί-
16 αν σου ἐπὶ πάντα πάροδον [29]. Καὶ ἔλα-
βες ἐκ τῶν ἱματίων σου, καὶ ἐποίησας σεαυτῇ εἴ-
δωλα ῥαπτὰ, καὶ ἐξεπόρνευσας ἐπ' αὐτὰ, καὶ
17 οὐ μὴ εἰσέλθῃς [30] οὐδὲ μὴ γένηται. Καὶ
ἔλαβες τὰ σκεύη τῆς καυχήσεώς σου [31] ἐκ τοῦ
[32] χρυσίου μου καὶ ἐκ τοῦ [33] ἀργυρίου μου, ἐξ ὧν
ἔδωκά σοι, καὶ ἐποίησας σεαυτῇ εἰκόνας ἀρσε-
18 νικὰς, καὶ ἐξεπόρνευσας ἐν αὐταῖς. Καὶ
ἔλαβες τὸν ἱματισμὸν τὸν ποικίλον σου, καὶ περιέ-
βαλες [34] αὐτὰς, καὶ τὸ ἔλαιόν μου καὶ τὸ θυμία-
μά μου ἔθηκας πρὸ προσώπου αὐτῶν.
19 Καὶ τοὺς ἄρτους μου οὓς ἔδωκά σοι, σεμίδαλιν
καὶ ἔλαιον καὶ μέλι ἐψώμισά σε, καὶ ἔθηκας [35] αὐ-
τὰ πρὸ προσώπου αὐτῶν εἰς ὀσμὴν εὐωδίας.
20 [36] καὶ ἐγένετο [37], λέγει [38] κύριος, Καὶ
ἔλαβες τοὺς υἱούς σου καὶ τὰς θυγατέρας [39] σου
ἃς ἐγέννησας, καὶ ἔθυσας [40] αὐτοῖς [41] εἰς ἀνά-
21 λωσιν. ὡς μικρὰ ἐξεπόρνευσας, Καὶ
ἔσφαξας τὰ τέκνα σου, καὶ ἔδωκας αὐτὰ ἐν τῷ
[42] ἀποτροπιάζεσθαί [43] σε [44] αὐτὰ αὐτοῖς.
22 Τοῦτο παρὰ πᾶσαν τὴν πορνείαν σου, [45] καὶ οὐκ
ἐμνήσθης [46] τῆς νηπιότητός σου, ὅτε ἦσθα γυμνὴ
καὶ ἀσχημονοῦσα, [47] πεφυρμένη ἐν τῷ αἵμα-
23 τί σου [48] ἔζησας. Καὶ ἐγένετο μετὰ πάσας
24 τὰς κακίας σου, [49] λέγει [50] κύριος, Καὶ
ᾠκοδόμησας σεαυτῇ οἴκημα πορνικὸν, καὶ ἐποί-
ησας σεαυτῇ [51] ἔκθεμα ἐν πάσῃ πλατείᾳ,
25 Καὶ [52] ἐπ' [53] ἀρχῆς πάσης ὁδοῦ ᾠκοδόμησας
[54] τὰ πορνεῖά σου, καὶ ἐλυμήνω τὸ κάλλος σου,
καὶ [55] διήγαγες τὰ σκέλη σου παντὶ παρόδῳ, καὶ
26 ἐπλήθυνας τὴν πορνείαν σου, Καὶ ἐξεπόρ-
νευσας ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Αἰγύπτου τοὺς [56] ὁμοροῦντάς
σοι τοὺς μεγαλοσάρκους, καὶ πολλαχῶς ἐξεπόρ-
27 νευσας τοῦ παροργίσαι με. [57] Ἐὰν δὲ ἐκ-
τείνω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σὲ, [58] καὶ ἐξαρῶ τὰ νό-
μιμά σου, καὶ παραδώσω [59] εἰς ψυχὰς μισούν-
των σε, θυγατέρας ἀλλοφύλων τὰς ἐκκλινού-
σας [60] σε ἐκ τῆς ὁδοῦ [61] σου ἧς ἠσέβησας.
28 Καὶ ἐξεπόρνευσας ἐπὶ [62] τὰς θυγατέρας Ἀσ-
σοὺρ, καὶ οὐδ' οὕτως ἐνεπλήσθης, [63] καὶ ἐξεπόρ-
29 νευσας καὶ οὐκ [64] ἐνεπίπλω. Καὶ ἐπλή-
θυνας [65] τὰς διαθήκας σου πρὸς γῆν [66] Χαλ-
δαίων, καὶ οὐδὲ ἐν τούτοις ἐνεπλήσθης.
30 [67] Τί [68] διαθῶ τὴν θυγατέρα σου, λέγει [69] κύ-
ριος, ἐν τῷ ποιῆσαί [70] σε [71] πάντα ταῦτα
ἔργα γυναικὸς πόρνης; καὶ ἐξεπόρνευσας τρισ-
31 σῶς ἐν ταῖς θυγατράσι σου· [72] Τὸ πορνεῖον
ᾠκοδόμησας ἐν πάσῃ ἀρχῇ ὁδοῦ, καὶ τὴν βάσιν
σου ἐποίησας ἐν πάσῃ πλατείᾳ· καὶ [73] ἐγένου ὡς
32 πόρνη συνάγουσα μισθώματα. [74] Ἡ γυνὴ
ἡ μοιχωμένη ὁμοία σοι, παρὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐ-
33 τῆς λαμβάνουσα μισθώματα, Πᾶσι τοῖς
[75] ἐκπορνεύσασιν αὐτὴν [76] προσεδίδου μισθώ-
ματα· [77] καὶ σὺ [78] δέδωκας μισθώματα πᾶσι
τοῖς ἐρασταῖς σου, καὶ ἐφόρτιζες αὐτοὺς τοῦ ἔρ-
χεσθαι πρὸς σὲ κυκλόθεν ἐν τῇ πορνείᾳ σου.
34 Καὶ [79] ἐγένετο ἐν σοὶ διεστραμμένον παρὰ τὰς

25 *Alex.* ἐπὶ τῷ. 26 *C.* ὡραιότητος ἔταξα. 27 *Alex. Ald. C.* ἀδωναΐ κύριος. 28 *Alex.* Καὶ καλεπεποίθεις ἐπὶ τῷ. *Ald. C.* Καὶ ἐπεποίθεις ἐν τῷ. 29 *Alex. Ald.* ὃ (*Ald.* οὐ) οὐκ ἔςαι· Καί. *C.* αὐτῷ ἐγίνετο. Καί. *S* pro Καὶ ἔλαβες &c. hab. Καὶ αἴρουσα ἐκ τῶν ἱματίων σου ἐποίησας σεαυτῇ ὑψηλὰ ποικίλα, καὶ ἐπόρνευσας ἐπ' αὐτά· οὐ γεννηθέντα, οὐδὲ γινησόμενα. pro ῥαπτὰ, *Aq.* & *Th.* hab ἐμβολισμάτων. 30 *Alex.* οὐδ' οὐ μή. *Ald.* καὶ μή. 31 *Alex.* καὶ ἐκ τοῦ. 32 *C.* ἀργυρίου. 33 *C.* χρυσίου. 34 *Alex.* αὐτά. 35 *Ald.* κατὰ πρόσωπον. 36 καὶ *Ald.* deeſt. 37 *Alex. Ald.* μετὰ ταῦτα, λέγει. 38 *Alex.* κύριος, Ἔλαβες. *C.* ἀδωναΐ κύριος, Καὶ ἔλαβες. pro ἔλαβες, *Aq.* & *Th.* vert. μετήνεγκας. *S.* μετήγαγες. 39 *Alex.* σου, καὶ ἔθυσας 40 *Alex. Ald.* αὐτὰ αὐτοῖς. 41 εἰς ἀνάλωσιν *Ald.* deſunt. 42 *Ald.* ἁγιάζεσθαι. 43 σε *Ald.* deeſt. 44 *Alex. Ald.* ἐν αὐτοῖς. 45 *Alex. Ald. C.* καὶ τὰ βδελύγματά σου, καὶ οὐκ. 46 *Alex. Ald. C.* τῆς (*Alex.* τὰς) ἡμέρας τῆς. 47 *Alex.* καὶ πεφυρμένη. 48 *C.* καὶ ἔζησας. 49 *Alex. Ald. C.* οὐαὶ οὐαί σοι, λέγει. 50 *C.* ἀδωναΐ κύριος. poſt pro οἴκημα πορνικὸν, *S.* & *Th.* πορνεῖον, *Aq.* βόθυνον. 51 *Polychr.* ἔκθεμα λέγει οἷον τὸ πραγώγιον, ἔνθα τὰς πόρνας τρέφειν εἰώθασι. *Aq. S. Th.* ὑψηλόν.

52 *Ald.* ἐν ἀρχῇ. 53 *Alex.* ἀρχὴν πασῶν ἐξόδων. 54 *C.* τὰς πορνείας. 55 *Alex.* ἤγαγες. 56 *Alex.* * ὁμοροῦντάς. 57 *C.* Καὶ ἰδοὺ ἐκτείνω. 58 *Alex.* ἐξαρῶ. 59 *Alex.* σε εἰς. 60 *Ald.* σε ἀπὸ. *C.* ἀπό. 61 *Alex.* σου. Ἐξεπόρνευσας καὶ ἠσέβησας ἐπί. al. deeſt tantum ἧς. 62 *C.* τοὺς υἱούς 63 *Alex.* ἐξεπόρνευσας καὶ οὐκ ἐνεμπίπλω. 64 *Ald.* ἐνεπιμπλῶ. *C.* ἐνεπλήσθης. 65 *Hier.* teſtamenta. *Alex. Ald.* τὴν διαθήκην. *C.* τὰς πορνείας. apud *Theodor.* τὰ πορνεῖα. 66 *Alex.* Χαναναίων καὶ Χαλδαίων, καὶ οὐδ' ἐν. *Ald.* Χαναὰν καὶ Χαλδαίων, καὶ οὐδὲ ἐν. *C.* Χαναὰν, καὶ εἰς τοὺς Χαλδαίους, καὶ οὐδὲ ἐν. 67 in *quibuſdam ll.* eſt, Τίνι καθαριῶ. & ita eſt apud *Theodor. Hier. Quid faciam cordi tuo.* 68 *Ald.* διαθῶ τὰς θυγατέρας. *C.* ποιήσω τῇ καρδίᾳ. 69 *C.* ἀδωναΐ κύριος. 70 σε πάντα *Ald.* deſunt. 71 *Alex.* ἔργα γυναικὸς πόρνης; ἐξεπόρνευσας τρισσῶς ἐπὶ ταῖς θυγατράσιν σου, καὶ τὸ πορνεῖον ᾠκοδόμησας ἐπὶ πάσης ἀρχῆς ὁδοῦ· τὴν βάσιν. 72 *C.* Ἐν τῷ οἰκοδομῆσαί σε τὸ πορνεῖόν σου ἐν ἀρχῇ πάσης ὁδοῦ. 73 *C.* οὐκ ἐγένου. 74 *Alex.* Ὡς γυνὴ μοιχωμένη. 75 *Alex.* ἐκπορνεύουσιν. 76 *C.* προσδιδοῦσα. 77 *Alex.* πᾶσι τοῖς. 78 *C.* προσδέδωκας. 79 *Alex.* ἐγένετό σοι ἐξεστραμμένον.

γυναῖ-

γυναῖκας ἐν τῇ πορνείᾳ σου, καὶ μετὰ [80] σοῦ πε-
πορνεύκασιν, ἐν τῷ [81] προσδιδόναι σε μισθώ-
ματα, καὶ σοὶ μισθώματα [82] οὐκ ἐδόθη, [83] καὶ
35 ἐγένετο ἐν σοὶ [84] διεστραμμένα. Διὰ τοῦ-
36 το πόρνη ἄκουε λόγον κυρίου. Τάδε λέγει
[85] κύριος, Ἀνθ' ὧν ἐξέχεας τὸν χαλκόν σου, καὶ
ἀποκαλυφθήσεται ἡ αἰσχύνη σου [86] ἐν τῇ πορνείᾳ
σου πρὸς τοὺς ἐραστάς σου, καὶ [87] εἰς πάντα τὰ
ἐνθυμήματα τῶν ἀνομιῶν σου, καὶ ἐν τοῖς αἵμασι
37 τῶν τέκνων σου ὧν [88] ἔδωκας αὐτοῖς· Διὰ
τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ [89] ἐπισυνάγω πάντας τοὺς ἐρα-
στάς σου ἐν οἷς ἐπεμίγης ἐν αὐτοῖς, καὶ πάντας
οὓς ἠγάπησας, σὺν πᾶσιν οἷς ἐμίσεις, καὶ συνά-
ξω αὐτοὺς ἐπὶ σὲ κυκλόθεν, καὶ ἀποκαλύψω
τὰς κακίας σου πρὸς αὐτούς, καὶ ὄψονται πᾶσαν
38 τὴν [90] αἰσχύνην σου. Καὶ ἐκδικήσω σε
[91] ἐκδικήσει [92] μοιχαλίδος, καὶ [93] θήσω σε
39 [94] ἐν αἵματι θυμοῦ καὶ ζήλου. Καὶ παρα-
δώσω σε εἰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ [95] κατασκάψου-
σι τὸ πορνεῖόν σου, καὶ καθελοῦσι τὴν βάσιν σου,
καὶ ἐκδύσουσί σε [96] τὰ ἱμάτιά σου, καὶ λήψονται
τὰ σκεύη τῆς καυχήσεώς σου· καὶ ἀφήσουσί σε
40 γυμνὴν, καὶ ἀσχημονοῦσαν. Καὶ ἄξουσιν
ἐπὶ σὲ ὄχλους, καὶ λιθοβολήσουσί σε ἐν λίθοις,
καὶ κατασφάξουσί σε ἐν τοῖς ξίφεσιν αὐτῶν.
41 Καὶ ἐμπρήσουσι τοὺς οἴκους σου [97] πυρὶ, καὶ ποιή-
σουσιν ἐν σοὶ ἐκδικήσεις ἐνώπιον γυναικῶν πολ-
λῶν· καὶ ἀποστρέψω σε [98] ἐκ πορνείας, καὶ μι-
42 σθώματα οὐ μὴ [99] δώσω οὐκέτι. Καὶ ἐπ-
αφήσω τὸν θυμόν μου ἐπὶ σὲ, καὶ ἐξαρθήσεται ὁ ζῆ-
λός μου ἐκ σοῦ· καὶ ἀναπαύσομαι, καὶ οὐ μὴ με-
43 ριμνήσω οὐκέτι. Ἀνθ' ὧν οὐκ ἐμνήσθης
[100] τῆς νηπιότητός σου, καὶ ἐλύπεις με ἐν πᾶσι
τούτοις· καὶ [1] ἰδοὺ ἐγὼ τὰς ὁδούς σου εἰς κεφα-
λήν σου δέδωκα, λέγει κύριος. καὶ οὕτως [2] ἐ-
ποίησας τοῦ [3] ἀσέβειαν ἐπὶ πάσαις ταῖς ἀνομίαις
44 σου. Ταῦτά ἐστι πάντα ὅσα εἶπαν κατὰ σοῦ
† ἐν παραβολῇ, λέγοντες, Καθὼς ἡ [4] μή-
45 τηρ, [5] Καὶ ἡ θυγάτηρ τῆς μητρός σου·
σὺ εἶ [6] ἡ ἀπωσαμένη τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ τὰ τέ-
κνα αὐτῆς, καὶ [7] ἀδελφαὶ τῶν ἀδελφῶν σου αἱ
ἀπωσάμεναι τοὺς ἄνδρας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα
αὐτῶν. ἡ μήτηρ ὑμῶν Χετταία, καὶ ὁ πατὴρ
46 [8] Ἀμορραῖος. Ἡ ἀδελφὴ ὑμῶν ἡ πρε-
σβυτέρα Σαμάρεια, αὐτὴ καὶ αἱ θυγατέρες αὐ-
τῆς, ἡ κατοικοῦσα ἐξ εὐωνύμων σου· καὶ ἡ ἀδελ-
φή σου ἡ νεωτέρα σου, ἡ κατοικοῦσα ἐκ δεξιῶν
σου, Σόδομα καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς.
47 Καὶ οὐδ' ὡς ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἐπορεύθης, οὐ-
δὲ κατὰ τὰς ἀνομίας αὐτῶν ἐποίησας [9] παρὰ μι-
κρὸν, καὶ ὑπέρκεισαι αὐτὰς [10] ἐν πάσαις ταῖς
48 ὁδοῖς σου. Ζῶ ἐγὼ, λέγει κύριος, εἰ
πεποίηκε Σόδομα [11] αὐτὴ καὶ αἱ θυγατέρες αὐ-
τῆς, ὃν τρόπον [12] ἐποίησας σὺ καὶ αἱ θυγατέ-
49 ρες σου. Πλὴν τοῦτο τὸ ἀνόμημα Σοδό-
μων τῆς ἀδελφῆς σου, ὑπερηφανία, [13] ἐν πλη-
σμονῇ ἄρτων καὶ ἐν [14] εὐθηνίᾳ [15] ἐσπατάλων
[16] αὐτὴ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς· τοῦτο ὑπῆρ-
χεν αὐτῇ καὶ ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς, καὶ χεῖρα
πτωχοῦ καὶ πένητος οὐκ [17] ἀντελαμβάνοντο.
50 Καὶ ἐμεγαλαύχουν, καὶ ἐποίησαν [18] ἀνομήμα-
τα ἐνώπιον ἐμοῦ· καὶ ἐξῆρα [19] αὐτὰς καθὼς
51 ἴδον. Καὶ Σαμάρεια κατὰ τὰς ἡμίσεις τῶν
ἁμαρτιῶν σου οὐχ ἥμαρτε· καὶ ἐπλήθυνας τὰς
[20] ἀνομίας σου ὑπὲρ αὐτὰς, καὶ ἐδικαίωσας
τὰς ἀδελφάς σου ἐν πάσαις ταῖς ἀνομίαις σου
52 αἷς ἐποίησας. Καὶ σὺ κόμισαι βάσανόν
[21] σου, ἐν ᾗ [22] ἔφθειρας τὰς ἀδελφάς σου ἐν
ταῖς [23] ἁμαρτίαις σου αἷς ἠνόμησας ὑπὲρ αὐτὰς,
καὶ ἐδικαίωσας αὐτὰς ὑπὲρ σεαυτήν· καὶ σὺ αἰ-
σχύνθητι, καὶ λάβε τὴν ἀτιμίαν σου ἐν τῷ δικαιῶ-
53 σαί σε τὰς ἀδελφάς σου. Καὶ ἀποστρέψω

80 *Ald.* σὲ οὐ πεπορνεύκασιν. *C.* σὲ οὐ πορνεύουσιν. *S.* οὐκ ἔσται πορνεία. 81 *Alex.* προδιδόναι. *C.* γὰρ προσδοῦναι. 82 *C.* μὴ δίδοσθαι. 83 *C.* γέγονεν ἐν σοί. 84 *Alex.* ἐξεστραμμένα. *Ald. C.* διεστραμμένον. 85 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 86 *C.* ἐπὶ τῇ. 87 *Alex.* ἐπί. 88 *Ald.* δέδωκας. *C.* δέδωκα. 89 *Alex. Ald. C.* ἐπὶ σὲ συνάγω. 90 *Ald.* ἀσχημοσύνην. 91 *Ald.* ἐκδίκησιν. 92 *C.* μοιχαλίδων, καὶ ἐκχεουσῶν αἷμα, καὶ. *Ald.* μοιχαλίδος, καὶ ἐκχεούσης αἷμα, καὶ. *Alex.* μοιχαλίδος, καὶ * ἐκχεούσης αἷμα, καὶ. 93 *Alex.* θήσομαί σε ἐν τῷ αἵματί σου, καὶ δώσω σε εἰς αἷμα θυμοῦ καὶ * ζήλους. 94 *Ald.* ἐν τῷ αἵματι ἐν αἵματι. 95 *Alex.** κατασκάψουσιν. 96 *Alex. Ald.* τὸν ἱματισμόν. 97 *Alex.* & *C.* ἐν πυρί. 98 *Alex.* ἀπὸ τῆς πορνείας σου. 99 *Alex.* δῶς. *C.* προσδῶς. 100 *Alex. Ald. C.* τὴν ἡμέραν τῆς. 1 *Alex.* ἐγὼ ἰδέ. 2 *C.* οὐκ ἐποίησα κατὰ τήν. 3 *Alex. C.* ἀσέβειάν σου ἐπί. *Ald.* ἀσέβειαν ἐν.
† *S.* ἐν παροιμίᾳ. 4 ſic & *Alex.* ſed al. μήτηρ θυγάτηρ· Καὶ ἡ θυγάτηρ τῆς μητρός. *Ald.* μήτηρ, καὶ ἡ θυγάτηρ θυγάτηρ τῆς μητρός. poſt *Ald.* σου. καὶ σὺ εἶ. *Alex.* σὺ εἶ. 5 *C.* Οὕτως καὶ ἡ. 6 *C.* τῆς ἀπωσαμένης. 7 *Alex.* αἱ ἀδελφαί σου τῶν ἀδελφῶν αἱ ἀπωσ. *C.* ἀδελφὴ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν ἀπωσαμένων. 8 *Alex.* & *C.* ὑμῶν Ἀμορραῖος. 9 *Ald. C.* κατά. 10 *Alex.** παραπικρὸν (l. παρὰ μικρὸν) ἐν. 11 *Alex. Ald. C.* ἡ ἀδελφή σου, αὐτὴ (*Alex.* αὕτη) 12 *Alex.* πεποίηκας. 13 *C.* καὶ ἐν. 14 *C.* εὐθηνίαις. 15 *Alex. Ald.* οἴνου ἐσπατάλων. 16 *Ald. C.* αὐτή. 17 *Alex.* ἀντελάβοντο. 18 *Alex.* ἄνομα. 19 *Alex.* αὐτάς. Καθὼς καὶ Σαμάρεια. 20 *Alex.* ἁμαρτίας. 21 *Ald.* ἐν ᾗ. 22 *Alex. Ald.* διέφθειρας. 23 *Ald.* ἁμαρτίαις σου, καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἀνομίαις σου.

† τὰς ἀποστροφὰς αὐτῶν, τὴν ἀποστροφὴν Σο-
δόμων καὶ τῶν θυγατέρων αὐτῆς· καὶ ἀποστρέψω
τὴν ἀποστροφὴν Σαμαρείας καὶ τῶν θυγατέρων
αὐτῆς· καὶ ἀποστρέψω τὴν ἀποστροφήν σου ἐν μέ-
54 σῳ αὐτῶν· Ὅπως κομίσῃ τὴν βάσανόν
σου, καὶ ἀτιμωθήσῃ ἐκ πάντων ὧν ἐποίησας ἐν
55 τῷ [24] παροργίσαι με. Καὶ ἡ ἀδελφή σου
Σόδομα καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ἀποκατασταθή-
σονται καθὼς ἦσαν ἀπ' ἀρχῆς· [25] καὶ σὺ καὶ αἱ θυ-
γατέρες σου ἀποκατασταθήσεσθε καθὼς [26] ἀπ'
56 ἀρχῆς ἦτε. Καὶ εἰ μὴ ἦν Σόδομα ἡ ἀ-
δελφή σου εἰς ἀκοὴν ἐν τῷ στόματί σου ἐν ταῖς ἡ-
57 μέραις ὑπερηφανίας σου, Πρὸ τοῦ ἀπο-
καλυφθῆναι τὰς κακίας σου, ὃν τρόπον νῦν
ὄνειδος εἶ [27] θυγατέρων Συρίας, καὶ πάντων
τῶν κύκλῳ αὐτῆς θυγατέρων † ἀλλοφύλων τῶν
58 περιεχουσῶν σε κύκλῳ. [28] Τὰς ἀσεβείας
σου καὶ τὰς ἀνομίας σου σὺ κεκόμισαι αὐτὰς, λέγει
59 κύριος. Τάδε λέγει [29] κύριος, Καὶ
ποιήσω ἐν σοὶ καθὼς ἐποίησας, ὡς [30] ἠτίμω-
σας [31] ταῦτα τοῦ παραβῆναι τὴν διαθήκην μου.
60 Καὶ μνησθήσομαι ἐγὼ τῆς διαθήκης μου τῆς μετὰ
σοῦ ἐν ἡμέραις νηπιότητός σου, καὶ ἀναστήσω [32] σοι
61 διαθήκην αἰώνιον. Καὶ μνησθήσῃ [33] τὴν
ὁδόν σου, καὶ [34] ἐξατιμωθήσῃ ἐν τῷ [35] ἀναλα-
βεῖν σε τὰς ἀδελφάς σου τὰς [36] πρεσβυτέρας
σου σὺν ταῖς [37] νεωτέραις σου, καὶ δώσω αὐτάς σοι
εἰς [38] οἰκοδομὴν, καὶ οὐκ ἐκ διαθήκης [39] σου.
62 Καὶ ἀναστήσω ἐγὼ τὴν διαθήκην μου μετὰ σοῦ,
63 καὶ ἐπιγνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος. Ὅπως
μνησθῇς καὶ αἰσχυνθῇς, καὶ μὴ ᾖ σοι ἔτι ἀνοῖξαι
τὸ στόμα [40] σου ἀπὸ [41] προσώπου τῆς ἀτιμίας σου,
[42] ἐν τῷ ἐξιλάσκεσθαί με σοι κατὰ πάντα ὅσα
ἐποίησας, λέγει [43] κύριος.

Κεφ. ιζ΄. 17.

1 ΚΑΙ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων,
2 Υἱὲ ἀνθρώπου, διήγησαι † διήγημα καὶ [1] εἰπὸν
παραβολὴν [2] πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ,
3 Καὶ ἐρεῖς, Τάδε λέγει [3] κύριος, [4] Ἀετὸς ὁ μέγας
ὁ μεγαλοπτέρυγος, ὁ μακρὸς τῇ [5] ἐκτάσει, πλή-
ρης ὀνύχων, ὃς ἔχει τὸ ἥγημα εἰσελθεῖν εἰς
τὸν Λίβανον, καὶ ἔλαβε τὰ [6] ἐπίλεκτα τῆς κέ-
4 δρου, Τὰ ἄκρα τῆς ἁπαλότητος ἀπέκνι-
σε, καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ εἰς γῆν [7] Χαναὰν, εἰς
5 πόλιν τετειχισμένην ἔθετο αὐτά. Καὶ ἔ-
λαβεν ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῆς γῆς, καὶ ἔδωκεν
αὐτὸ εἰς τὸ [8] πεδίον φυτὸν [9] ἐφ' ὕδατι πολλῷ,
6 ἐπιβλεπόμενον ἔταξεν αὐτό. Καὶ ἀνέ-
τειλε, καὶ ἐγένετο εἰς ἄμπελον [10] ἀσθενοῦσαν καὶ
[11] μικρὰν, τοῦ ἐπιφαίνεσθαι αὐτὴν τὰ κλήματα
αὐτῆς ἐπ' αὐτό· καὶ ῥίζαι αὐτῆς ὑποκάτω αὐ-
τῆς ἦσαν· καὶ ἐγένετο εἰς [12] ἄμπελον, καὶ ἐποίη-
σεν ἀπώρυγας, καὶ ἐξέτεινε τὴν ἀναδενδράδα
7 αὐτῆς. Καὶ ἐγένετο ἀετὸς ἕτερος μέγας,
μεγαλοπτέρυγος, πολὺς ὄνυξι· καὶ ἰδοὺ ἡ ἄμ-
πελος [13] αὕτη περιπεπλεγμένη [14] πρὸς αὐ-
τὸν, καὶ [15] ῥίζαι αὐτῆς πρὸς αὐτὸν, καὶ τὰ κλήμα-
τα [16] αὐτῆς [17] ἐξαπέστειλεν αὐτῷ, τοῦ ποτίσαι
αὐτὴν σὺν τῷ [18] βώλῳ τῆς φυτείας αὐτῆς.
8 Εἰς πεδίον καλὸν ἐφ' ὕδατι πολλῷ [19] αὕτη πιαί-
νεται, τοῦ [20] ποιεῖν [21] βλαστοὺς, καὶ φέρειν καρπὸν,
9 τοῦ εἶναι εἰς ἄμπελον μεγάλην. Διὰ τοῦ-
το [22] εἰπὸν, Τάδε λέγει [23] κύριος, Εἰ [24] κατ-
ευθυνεῖ; οὐχὶ αἱ ῥίζαι τῆς ἁπαλότητος [25] αὐτῆς

---

† *Aq.* & *S.* τὴν αἰχμαλωσίαν. 24 *Alex. Ald. C.* σὲ παροργίσαι με. 25 *Alex. Ald. C.* καὶ Σαμάρεια καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ἀποκατασταθήσονται (*C.* κατασταθήσονται) καθὼς ἦσαν τὸ (deest *Alex.* & *C.*) ἀπ' ἀρχῆς· καὶ σύ. sed *Theodor.* illa καὶ Σαμάρεια &c. non habet. 26 *C.* ἦτε ἀπ' ἀρχῆς. post *S.* Ὅτι οὐκ ἦν Σόδομα ἡ ἀδελφή σου ἐν ἀκοῇ διὰ στόματός σου. *Th.* Καὶ οὐκ ἦν Σόδομα ἡ ἀ. σ. ἐν ἀκοῇ στόματός σου. *Aq.* Οὐκ ἦν δὲ Σόδ. ἡ. ἀ. σ. ἠκουσμένη ἐν τῷ στόματί σου. dein pro τὰς κακίας, *S.* τὴν αἰσχύνην. *Aq* & *Th.* τὴν κακίαν. post *S.* ὥσπερ ἐν χρόνῳ ὀνείδους τῶν θυγατέρων. *Th.* ὡς χρόνος ὀνείδους τῶν θυγ. *Aq.* ὥσπερ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ εἰς ὄνειδος τῶν θυγ. 27 *C.* σὺ θυγατέρων. † *Aq.* & *S.* Παλαιστίνων. post *Th.* τῶν βδελυσσομένων σε. 28 *Alex. Ald.* Ἐν ταῖς ἀσεβείαις, (*Alex.* ἀσεβίαις,) καὶ ἐν (*Alex.* deest) ταῖς ἀνομίαις σου σὺ κεκόμισαι (*Alex.* κεκόσμησαι) αὐτάς. alii pro κεκόμισαι hab. κόμισαι. & ita est apud *Hier.* & *Theodor.* *Aq.* τὸ ἀνόμημά σου καὶ τὴν ἀτιμίαν σου. *Th* τὴν πορνείαν σου, καὶ τὰ μιάσματά σου. pro κεκόμισαι vero, *Th.* ἐκόμισας, *S.* κομίσῃ. 29 *Alex. Ald. C.* ἀδωναΐ κύριος, Καὶ ποιήσω σοι. 30 *Alex.* ἠτίμασας. 31 *Ald.* τὴν ἀρὰν ταῦτα. *C.* τὴν ἀράν. 32 *C.* ἐμαυτῷ. 33 *C.* τῶν ὁδῶν. 34 *Alex.* ἀτιμασθήσῃ. 35 *quidam ll.* hab. ἀναλαμβάνειν με. 36 *C.* νεωτέρας. 37 *C.* πρεσβυτέραις. 38 *Alex.* δοκιμήν. 39 *Alex.* μου. Καὶ ἀναστήσω τήν. 40 *Alex.* & *C.* ὑπό. 41 *Alex.* προσώπου ἀτιμίας. 42 *Alex.* καὶ ἐν τῷ. 43 *Ald. C.* ἀδωναΐ κύριος.

Cap. 17. † *Aq.* αἴνιγμα. 1 *C.* εἰπέ. 2 *C.* ἐπί. 3 *Ald. C.* ἀδωναΐ κύριος. 4 *Ms. Alex.* Ὁ ἀετός. post *Aq.* μακρόπτερος, μεγάλη τῶν μελῶν ἐκτάσει, πλήρης πτίλων καὶ ποικιλίας. 5 *Alex.* * ἐκστάσει. 6 *Alex.* ἐκλεκτά. post pro ἀπέκνισε, al. ἀπεκίνησε. 7 *Alex.* Χαλδαίων. 8 *C.* πεδίον σπόριμον λαβεῖν ῥίζωσιν φυτόν. 9 *C.* ἐν. 10 *Alex.* εὐθενοῦσαν. 11 *Alex. Ald. C.* μικρὰν τῷ μεγέθει, τοῦ (*Alex.* τῷ) ἐπιφαίνεσθαι αὐτῇ (*Ald. C.* deest) τὰ κλήματα αὐτῆς ἐπ' αὐτήν· καὶ ῥίζαι (*Alex.* καὶ αἱ ῥίζαι.) 12 *Alex. Ald.* ἄμπελον μεγάλην, καί. 13 *C.* αὐτή. 14 *C.* ἐπ'. 15 *Alex.* αἱ ῥίζαι. 16 *Ald.* αὐτῆς ὑποκάτω αὐτοῦ ἐξαπέστειλεν. 17 *Alex.* καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτὴν τοῦ ποτίσαι. 18 *Alex.* βώλῳ. *C.* βώλῳ ἀπό. 19 *Ald.* αὐτή. 20 *Alex. Ald. C.* ποιῆσαι. 21 *Alex.* καρπὸν, καὶ ἐνέγκαι βλαστὸν, τοῦ εἶναι. 22 *C.* εἰπέ. 23 *Ald. C.* ἀδωναΐ κύριος. 24 *Alex.* κατευθυνθήσεται. 25 αὐτῆς *C.* ponit post καρπός.

καὶ ὁ καρ-

καὶ ὁ καρπὸς σαπήσεται; καὶ ξηρανθήσεται πάν-
τα τὰ προανατέλλοντα αὐτῆς; καὶ οὐκ ἐν βρα-
χίονι μεγάλῳ, οὐδὲ ἐν λαῷ πολλῷ, τοῦ ἐκσπά-
10 σαι αὐτὴν ἐκ ῥιζῶν αὐτῆς. Καὶ ἰδοὺ πι-
αίνεται. μὴ [26] κατευθυνεῖ; οὐχὶ ἅμα τῷ [27] ἅ-
ψασθαι αὐτῆς ἄνεμον τὸν καύσωνα [28] ξηρανθή-
σεται; ξὺν τῷ [29] βόλῳ ἀνατολῆς [30] αὐτῆς ξη-
11 ρανθήσεται. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου
12 πρός με, λέγων, Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰ-
πὸν δὴ πρὸς τὸν [31] οἶκον τὸν παραπικραίνοντα,
Οὐκ ἐπίστασθε τί [32] ἦν ταῦτα; [33] εἰπὸν, Ὅ-
ταν [34] ἔλθῃ βασιλεὺς Βαβυλῶνος [35] ἐπὶ Ἱε-
ρουσαλὴμ, καὶ λήψεται τὸν βασιλέα αὐτῆς καὶ
τοὺς ἄρχοντας αὐτῆς, καὶ [36] ἄξῃ αὐτοὺς πρὸς
13 [37] ἑαυτὸν εἰς Βαβυλῶνα. Καὶ λήψεται
ἐκ τοῦ σπέρματος τῆς βασιλείας, καὶ διαθήσε-
ται πρὸς αὐτὸν διαθήκην, καὶ εἰσάξει αὐτὸν
ἐν ἀρᾷ, καὶ τοὺς [38] ἡγεμόνας τῆς γῆς λήψεται,
14 Τοῦ γενέσθαι εἰς [39] βασιλείαν ἀσθενῆ, τὸ καθ-
όλου μὴ ἐπαίρεσθαι, [40] τοῦ φυλάσσειν τὴν διαθή-
15 κην αὐτοῦ, [41] καὶ ἱστάνειν αὐτήν. Καὶ
ἀποστήσεται ἀπ' αὐτοῦ, τοῦ ἐξαποστέλλειν ἀγγέλους
[42] ἑαυτοῦ εἰς Αἴγυπτον, τοῦ δοῦναι αὐτῷ ἵππους καὶ
λαὸν πολύν. εἰ κατευθυνεῖ, εἰ διασωθήσεται
ὁ ποιῶν ἐναντία; καὶ παραβαίνων διαθήκην
16 εἰ [43] διασωθήσεται; Ζῶ ἐγὼ, λέγει
[44] κύριος, ἐὰν μὴ [45] ἐν τόπῳ ὁ βασιλεὺς
[46] ὁ βασιλεύσας αὐτὸν, ὃς ἠτίμωσε τὴν ἀράν
μου, καὶ ὃς παρέβη τὴν διαθήκην μου, μετ'
αὐτοῦ ἐν μέσῳ Βαβυλῶνος τελευτήσει.
17 Καὶ οὐκ ἐν δυνάμει μεγάλῃ οὐδὲ ἐν ὄχλῳ
[47] πολλῷ ποιήσει [48] πρὸς αὐτὸν Φαραὼ πόλε-
μον, ἐν χαρακοβολίᾳ καὶ ἐν οἰκοδομῇ [49] βε-
18 λοστάσεων, τοῦ ἐξᾶραι [50] ψυχάς. [51] Καὶ
ἠτίμωσεν ὁρκωμοσίαν τοῦ παραβῆναι διαθήκην.
καὶ ἰδοὺ [52] δέδωκα τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ πάντα ταῦτα
19 ἐποίησεν αὐτῷ, μὴ σωθήσεται. Διὰ τοῦ-
το [53] εἰπὸν, Τάδε λέγει [54] κύριος, Ζῶ ἐγὼ,
ἐὰν μὴ [55] τὴν [56] ὁρκωμοσίαν μου ἣν ἠτίμω-
σε, καὶ τὴν [57] διαθήκην μου ἣν παρέβη, καὶ δώ-
20 σω αὐτὴν εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ. Καὶ ἐκ-
πετάσω ἐπ' αὐτὸν τὸ [58] δίκτυον, καὶ ἁλώσεται
21 ἐν τῇ περιοχῇ [59] αὐτοῦ. Ἐν πάσῃ πα-
ρατάξει αὐτοῦ ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται· καὶ [60] τοὺς
καταλοίπους [61] εἰς πάντα ἄνεμον διασπερῶ,
καὶ [62] ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος λελάλη-
22 κα. [63] Διότι τάδε λέγει [64] κύριος, Καὶ
λήψομαι ἐγὼ ἐκ τῶν [65] ἐκλεκτῶν [66] τῆς κέδρου ἐκ
κορυφῆς, [67] καρδίας αὐτῶν [68] ἀποκνιῶ, καὶ
καταφυτεύσω [69] ἐγὼ ἐπ' [70] ὄρος ὑψηλὸν,
23 Καὶ κρεμάσω [71] αὐτὸν ἐν ὄρει μετεώρῳ [72] Ἰσ-
ραήλ· καὶ καταφυτεύσω [73], καὶ ἐξοίσει βλαστὸν,
καὶ ποιήσει καρπὸν, καὶ ἔσται εἰς κέδρον μεγά-
λην· καὶ ἀναπαύσεται ὑποκάτω αὐτοῦ πᾶν
[74] ὄρνεον, [75] καὶ πᾶν πετεινὸν ὑπὸ τὴν σκιὰν [76] αὐ-
τοῦ ἀναπαύσεται· [77] τὰ κλήματα αὐτοῦ ἀποκατα-
24 σταθήσεται. Καὶ [78] γνώσονται πάντα τὰ ξύ-
λα τοῦ [79] πεδίου, [80] διότι ἐγὼ κύριος ὁ ταπει-
νῶν ξύλον ὑψηλὸν, καὶ [81] ὑψῶν ξύλον ταπει-
νὸν, καὶ ξηραίνων ξύλον χλωρὸν, καὶ ἀναθάλ-
λων ξύλον ξηρόν. ἐγὼ κύριος λελάληκα, καὶ
ποιήσω.

---

25 *C.* κατευθυνθῇ. 27 *Alex.* ἅψασθαι. 28 *Alex. Ald. C.* ξηρανθήσεται ξηρασίᾳ; σύν. 29 *Alex.* βώλῳ. 30 *Alex.* αὐτῆς. Καὶ ἐγένετο. 31 *Alex. Ald.* οἶκον Ἰσραὴλ τόν. 32 *Alex. Ald. C.* ἐστὶν ταῦτα. 33 *Alex. Ald.* ἃ εἶπον, ὅταν. *C.* εἶπον αὐτοῖς, ἰδού. 34 *C.* ἔρχεται. 35 *Alex.* εἰς Ἱερουσαλὴμ, λήμψεται τὸν βασιλέα αὐτῆς, * καὶ ἄξει αὐτοὺς πρὸς αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα. 36 *Ald.* ἐξάξῃ. 37 al. αὐτούς. *Ald.* αὐτόν. 38 *Alex.* ἡγουμένους. 39 *C.* βασιλέα. 40 *C.* ἀλλά. 41 *Alex.* τοῦ ἱστάνειν. *C.* καὶ ἱστᾷν. 42 ἑαυτοῦ *Ald. C.* deest. 43 *Alex.* σωθήσεται; Διὰ τοῦτο, Ζῶ. *C.* ἐκφεύξεται; Ζῶ. 44 *C.* ἀδωναῒ κύριος. 45 *Alex.* ἐν τῷ τόπῳ οὗ ὁ βασιλεύς. *Ald.* ἐν τόπῳ οὗ βασιλεύς. *C.* ἐν τόπῳ τοῦ βασιλέως. 46 *C.* τοῦ βασιλεύσαντος. 47 πολλῷ *Ald.* deest. 48 *C.* τὸ πρός. 49 *Alex.* βελοστάσεως. 50 *C.* ψυχὰς πολλάς. 51 *Alex.* Ὅτι ἠτίμασεν. 52 *Alex. Ald. C.* δέδωκεν. 53 *C.* εἰπέ. 54 *Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 55 *Alex.* διαθήκην μου ἣν παρέβη καὶ τὴν ὁρκωμοσίαν μου ἣν ἠτίμωσεν, καὶ δώσω αὐτὰ εἰς κεφαλήν. 56 *Ald* διαθήκην. 57 *Ald.* ὁρκωμοσίαν. 58 *Alex. Ald. C.* δίκτυόν μου. 59 *Alex. Ald. C.* αὐτοῦ. καὶ ἄξω αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ διακριθήσομαι μετ' αὐτοῦ ἐκεῖ (*Ald.* ponit ante μετ') τὴν ἀδικίαν (*C.* περὶ τῆς ἀδικίας) αὐτοῦ ἣν (*C.* ἧς) ἠδίκησεν ἐν (*Ald.* ἐπ') ἐμοί. Καὶ πάσας φυγαδείας αὐτοῦ ἐν πάσῃ τῇ παρατάξει αὐτοῦ. (*C.* Ἐν πάσαις ταῖς φυγάσιν αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ σὺν πάσαις ταῖς παρατάξεσιν αὐτοῦ.) atque ut *Comp.* ita apud *Theodor.* ubi, ταῖς φυγαδείαις αὐτοῦ, &, οἱ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ, gemina videtur interpretatio. 60 *C.* πάντας τούς. 61 *Ald.* αὐτοῦ εἰς. *C.* αὐτῶν εἰς. 62 *Ald.* γνώσεσθε. 63 *Alex.* Διὰ τοῦτο εἰπὸν, Τάδε. 64 *Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 65 *Alex. Ald. C.* ἐπιλέκτων. 66 *Alex.* τῆς κέδρου κορυφῆς. in *quibusdam ll.* est, τῆς κέδρου τῆς ὑψηλῆς ἐκ κορυφῆς. & apud *Theodor.* τῆς κέδρου τῆς ὑψηλῆς ἐκ καρδίας κορυφῆς. quod sic explicat; τουτέστιν, ἐξ αὐτῆς τῆς βασιλικῆς ῥίζης. 67 καρδίας αὐτῶν *Ald. C.* deest. 68 *Alex. Ald.* καὶ δώσω ἀπὸ κεφαλῆς παραφυάδων αὐτῆς, καρδίας αὐτῶν ἀποκνιῶ, καί. *C.* καὶ δώσω ἀπὸ κεφαλῆς παραφυάδων αὐτῆς ἐκ καρδίας κορυφῆς αὐτῆς ἀποκνιῶ, καί. illa, καὶ δώσω ἀπὸ κεφαλῆς παραφυάδων αὐτῆς, monet *Hier.* de *Th.* addita esse, eadem sane sententia paulo post exprimitur a 70. his verbis, καὶ τὰ κλήματα αὐτοῦ ἀποκατασταθήσεται. quæ quod in *Hebr.* non habeantur, obelo prænotanda esse dicit *Hier.* 69 ἐγὼ *C.* deest. 70 *C.* ὄρους ὑψηλοῦ. 71 *C.* αὐτό. 72 *Alex.* τοῦ Ἰσραήλ. 73 *C.* αὐτὸ, καί. 74 *Alex. Ald.* θηρίον. 75 *Alex.* καὶ τὰ πετεινά. 76 *C.* τῶν κλάδων αὐτοῦ. 77 *Alex Ald. C.* καὶ τὰ κλήματα. 78 *Ald.* γνώσεται. 79 *Alex.* ἀγροῦ. 80 *C.* ὅτι. 81 *Alex.* ὁ ὑψῶν.

Κεφ. ιη'. 18.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με, λέ-
2 γων, Υἱὲ ἀνθρώπου, τί ὑμῖν ἡ παρα-
βολὴ [1] αὕτη ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγοντες,
Οἱ πατέρες ἔφαγον ὄμφακα, καὶ οἱ ὀδόντες τῶν
3 τέκνων [2] ἐγομφίασαν; Ζῶ ἐγὼ, [3] λέγει
κύριος, ἐὰν γένηται ἔτι λεγομένη ἡ παραβολὴ
4 αὕτη ἐν τῷ Ἰσραήλ· Ὅτι πᾶσαι αἱ ψυ-
χαὶ ἐμαί εἰσιν, ὃν τρόπον ἡ ψυχὴ τοῦ πατρὸς,
οὕτως καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ υἱοῦ, ἐμαί [4] εἰσιν. ἡ ψυ-
χὴ ἡ [5] ἁμαρτάνουσα, αὕτη ἀποθανεῖται.
5 Ὁ δὲ ἄνθρωπος ὃς ἔσται δίκαιος, ὁ ποιῶν κρί-
6 μα καὶ δικαιοσύνην, Ἐπὶ τῶν ὀρέων οὐ φά-
γεται, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ οὐ μὴ ἐπάρῃ [6] πρὸς
τὰ ἐνθυμήματα οἴκου Ἰσραὴλ, καὶ τὴν γυναῖκα
τοῦ πλησίον αὐτοῦ οὐ μὴ μιάνῃ, καὶ πρὸς γυ-
ναῖκα ἐν ἀφέδρῳ οὖσαν οὐ προσεγγιεῖ,
7 Καὶ ἄνθρωπον οὐ μὴ καταδυναστεύσῃ, ἐνεχυ-
ρασμὸν ὀφείλοντος ἀποδώσει, καὶ ἅρπαγμα οὐχ
ἁρπᾶται, τὸν ἄρτον αὐτοῦ τῷ πεινῶντι δώσει, καὶ
8 γυμνὸν [7] περιβαλεῖ, Καὶ τὸ ἀργύριον
αὐτοῦ ἐπὶ τόκῳ οὐ δώσει, καὶ πλεονασμὸν οὐ λή-
ψεται, [8] καὶ ἐξ ἀδικίας ἀποστρέψει τὴν χεῖρα
αὐτοῦ, κρίμα δίκαιον ποιήσει ἀναμέσον ἀνδρὸς
9 καὶ [9] ἀναμέσον τοῦ πλησίον αὐτοῦ, Καὶ τοῖς
προστάγμασί μου πεπόρευται, καὶ τὰ δικαιώμα-
τά μου πεφύλακται, τοῦ ποιῆσαι αὐτά· [10] δί-
καιος οὗτός ἐστι, ζωῇ ζήσεται, [11] λέγει κύριος.
10 [12] Καὶ ἐὰν γεννήσῃ υἱὸν λοιμὸν, ἐκχέοντα αἷμα
11 καὶ ποιοῦντα ἁμαρτήματα, [13] Ἐν τῇ ὁδῷ
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοῦ δικαίου οὐκ ἐπορεύθη, [14] ἀλ-
λὰ καὶ ἐπὶ τῶν ὀρέων ἔφαγε, καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλη-
12 σίον αὐτοῦ ἐμίανε, Καὶ πτωχὸν καὶ πένη-
τα κατεδυνάστευσε, καὶ ἅρπαγμα ἥρπασε, καὶ
ἐνεχυρασμὸν οὐκ ἀπέδωκε, καὶ εἰς τὰ εἴδωλα
ἔθετο τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ἀνομίαν [15] πε-
13 ποίηκε, Μετὰ τόκου ἔδωκε, καὶ πλεο-
νασμὸν ἔλαβεν· οὗτος ζωῇ οὐ ζήσεται, πάσας
τὰς ἀνομίας ταύτας ἐποίησε, θανάτῳ [16] θα-
νατωθήσεται· τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν ἔσται.
14 Ἐὰν δὲ [17] γεννήσῃ υἱὸν, καὶ ἴδῃ πάσας τὰς ἁ-
μαρτίας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἃς ἐποίησε, καὶ φο-
βηθῇ, καὶ μὴ ποιήσῃ [18] κατ' αὐτὰς,
15 Ἐπὶ τῶν ὀρέων [19] οὐ βέβρωκε, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτοῦ οὐκ ἔθετο εἰς τὰ ἐνθυμήματα οἴκου Ἰσ-
ραὴλ, καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ οὐκ ἐ-
16 μίανε, Καὶ ἄνθρωπον οὐ κατεδυνάστευ-
σε, καὶ ἐνεχυρασμὸν οὐκ ἐνεχύρασε, καὶ ἅρ-
παγμα οὐχ ἥρπασε, τὸν ἄρτον αὐτοῦ τῷ πεινῶντι
17 ἔδωκε, καὶ γυμνὸν [20] περιέβαλε, Καὶ
ἀπὸ ἀδικίας ἀπέστρεψε τὴν χεῖρα αὐτοῦ, τόκον
[21] οὐδὲ πλεονασμὸν οὐκ ἔλαβε, δικαιοσύνην ἐ-
ποίησε, καὶ ἐν τοῖς προστάγμασί μου ἐπορεύθη·
οὐ [22] τελευτήσει ἐν ἀδικίαις πατρὸς αὐτοῦ, ζωῇ
18 ζήσεται. Ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ [23] ἐὰν [24] θλί-
ψει [25] θλίψῃ καὶ ἁρπάσῃ ἅρπαγμα, [26] ἐναν-
τία ἐποίησεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ [27] μου, καὶ [28] ἀ-
19 ποθανεῖται ἐν [29] τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ. Καὶ ἐ-
ρεῖτε, [30] Τί ὅτι οὐκ ἔλαβε [31] τὴν ἀδικίαν ὁ υἱὸς
τοῦ [32] πατρός; ὅτι ὁ υἱὸς δικαιοσύνην καὶ ἔλεος
[33] πεποίηκε, πάντα τὰ νόμιμά μου συνετήρησε,
20 καὶ ἐποίησεν αὐτὰ, ζωῇ ζήσεται. Ἡ δὲ
ψυχὴ ἡ ἁμαρτάνουσα, [34] ἀποθανεῖται. ὁ δὲ υἱὸς
οὐ λήψεται τὴν ἀδικίαν τοῦ [35] πατρὸς, οὐδὲ ὁ πα-
τὴρ λήψεται τὴν ἀδικίαν τοῦ [36] υἱοῦ. δικαιοσύνη
[37] δικαίῳ ἐπ' αὐτὸν ἔσται, καὶ ἀνομία [38] ἀνό-
21 μῳ ἐπ' αὐτὸν ἔσται. [39] Καὶ ὁ ἄνομος ἐ-
ὰν ἀποστρέψῃ ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ ὧν
ἐποίησε, καὶ [40] φυλάξηται πάσας τὰς ἐντολάς
μου, καὶ [41] ποιήσῃ [42] δικαιοσύνην καὶ ἔλεος,
22 ζωῇ ζήσεται, καὶ [43] οὐ μὴ ἀποθάνῃ. [44] Πάν-
τα τὰ παραπτώματα αὐτοῦ ὅσα ἐποίησεν,

Cap. 18. 1 *Ms. Alex.* αὕτη ἐπὶ τῆς γῆς ἐν τοῖς υἱοῖς. *Comp.* αὕτη ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ. 2 *C.* ὠμωδίασαν. apud *Theodor.* etiam. ἐγομφίασαν autem a *S.* editum esse *Theodor.* scripsit. ac supra *Hieremiæ* cap. 38. quod in ed. Lat. est 31. καὶ οἱ ὀδόντες τῶν τέκνων ἠμωδίασαν. quo modo fortasse legendum est in *Theodor.* & iis *libris*, ubi est, ὠμωδίασαν. quod *Sym.* est. 3 *Alex.* & *C.* λέγει ἀδωναΐ κύριος. 4 *C.* εἰσιν, καὶ ἡ. 5 *Alex.* ἁμαρτάνουσα ἀποθανεῖται. καὶ ὁ φάγοντος τὸν ὄμφακα, αἱμωδιάσουσιν οἱ ὀδόντες αὐτοῦ. Ὁ δὲ ἄνθρωπος ἔσται δίκαιος. 6 *Alex.* ἐπὶ τὰ ἐνθυμήματα. 7 *Alex. Ald. C.* περιβαλεῖ ἱμάτιον, Καί. 8 *Ald.* ἐξ. *C.* ἀπό. 9 ἀναμέσον *C.* deest. 10 *Alex.* δίκαιός ἐστιν. 11 *Alex. Ald. C.* ἀδωναΐ κύριος. 12 *Alex.* Ἐὰν δὲ γεννήσῃς υἱόν. pro λοιμὸν *Aq.* ed. 2. ἁμαρτωλόν. *S.* παραβάτην. 13 *Ald.* Τὴν ὁδόν. 14 *C.* καὶ ταῦτα οὐ ποιοῦντα, ἀλλά. 15 *Ald.* ἐποίησε. 16 *Alex.* ἀποθανεῖται. 17 *Alex.* γεννήσῃς. 18 *C.* κατὰ ταῦτα. 19 *Alex.* οὐκ ἔφαγεν, καὶ τούς 20 *Ald. C.* περιέβαλεν ἱμάτιον, Καί. 21 *Ald. C.* καί. 22 al. τελευτήσῃ. 23 *Alex.* & *C.* ἐν. 24 *Alex.* θλίψῃ. 25 *C.* ἔθλιψεν. 26 *C.* καὶ ἐναντία. 27 *C.* αὐτοῦ. 28 *C.* ἀπέθανεν. 29 *Ald* ταῖς ἀδικίαις. 30 *Alex.* Ὅτι οὐκ ἔλαβεν ἀδικίαν υἱὸς πατρὸς αὐτοῦ; ὅτι ὁ υἱός. 31 *Ald.* ὁ υἱὸς τὴν ἀδικίαν τοῦ. 32 *Ald. C.* πατρὸς αὐτοῦ; ὅτι. 33 *Alex.* & *Ald.* ἐποίησεν. 34 *Alex.* αὕτη ἀποθανεῖται. υἱὸς οὐ. 35 *Alex.* πατρὸς αὐτοῦ. 36 *Alex. Ald.* υἱοῦ αὐτοῦ· δικαιοσύνη. 37 *Alex. Ald. C.* δικαίου ἐπ'. 38 *Alex. Ald. C.* ἀνόμου. 39 *Alex.* Ἐὰν δὲ ἀποστραφῇ ἄνομος ἀπὸ πασῶν τῶν. 40 *Alex.* φυλάξῃ. 41 *C.* ποιήσῃ κρίμα καὶ δικαιοσύνην. 42 *Alex.* τὰ δικαιώματά μου, ζωῇ ζήσεται. 43 *C.* οὐκ ἀποθανεῖται. 44 *Alex. Ald.* Πᾶσαι αἱ ἀδικίαι αὐτοῦ (*Alex.* deest) ἃς ἐποίησεν.

[45] οὐ μνησθήσονται· [46] ἐν τῇ δικαιοσύνῃ αὐτοῦ ᾗ [47] ἐ-
23 ποίησε, ζήσεται. Μὴ θελήσει θελήσω τὸν θά-
νατον τοῦ ἀνόμου, λέγει [48] κύριος, ὡς τὸ ἀποστρέ-
ψαι αὐτὸν ἐκ τῆς [49] ὁδοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ [50] ζῆν
24 αὐτόν; Ἐν δὲ τῷ ἀποστρέψαι δίκαιον
[51] ἐκ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ, καὶ [52] ποιῆσαι ἀδι-
κίαν κατὰ πάσας τὰς [53] ἀνομίας ἃς ἐποίησεν ὁ
ἄνομος, [54] πᾶσαι αἱ δικαιοσύναι αὐτοῦ ἃς ἐ-
ποίησεν, οὐ μὴ μνησθῶσιν· ἐν τῷ παραπτώμα-
τι αὐτοῦ ᾧ παρέπεσε, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐ-
τοῦ αἷς ἥμαρτεν, ἐν αὐταῖς ἀποθανεῖται.
25 Καὶ εἴπατε, Οὐ [55] κατευθύνει ἡ ὁδὸς κυρίου.
ἀκούσατε δὴ [56] πᾶς ὁ οἶκος Ἰσραήλ· μὴ ἡ
ὁδός μου οὐ [57] κατευθυνεῖ; οὐχὶ [58] ἡ ὁδὸς ὑμῶν
26 [59] κατευθύνει; Ἐν τῷ [60] ἀποστρέψαι τὸν
δίκαιον [61] ἐκ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ, καὶ [62] ποιή-
σει παράπτωμα, καὶ [63] ἀποθάνῃ ἐν τῷ παρα-
πτώματι ᾧ ἐποίησεν, ἐν αὐτῷ ἀποθανεῖται.
27 Καὶ ἐν τῷ ἀποστρέψαι ἄνομον ἀπὸ τῆς ἀνομίας
αὐτοῦ ἧς ἐποίησε, καὶ [64] ποιήσει κρίμα καὶ δι-
καιοσύνην, οὗτος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐφύλαξε,
28 [65] Καὶ [66] ἀπέστρεψεν [67] ἐκ πασῶν ἀσεβειῶν
αὐτοῦ ὧν ἐποίησε, [68] ζωῇ ζήσεται, οὐ μὴ ἀπο-
29 θάνῃ. Καὶ λέγουσιν ὁ [69] οἶκος τοῦ Ἰσρα-
ήλ, Οὐ κατορθοῖ ἡ ὁδὸς κυρίου, μὴ ἡ ὁδός μου
οὐ κατορθοῖ οἶκος Ἰσραήλ; οὐχὶ ἡ ὁδὸς ὑμῶν οὐ
30 κατορθοῖ; [70] Ἕκαστον κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ
κρινῶ [71] ὑμᾶς οἶκος Ἰσραήλ, [72] λέγει κύριος.
[73] Ἐπιστράφητε καὶ ἀποστρέψατε ἐκ πασῶν τῶν ἀ-
σεβειῶν ὑμῶν, καὶ οὐκ ἔσονται ὑμῖν εἰς κόλασιν
31 ἀδικίας. Ἀποῤῥίψατε [74] ἀφ' ἑαυτῶν
πάσας τὰς ἀσεβείας ὑμῶν [75] ἃς ἠσεβήσατε εἰς
ἐμὲ, καὶ ποιήσατε ἑαυτοῖς καρδίαν καινὴν καὶ
πνεῦμα [76] καινόν. καὶ ἵνατί [77] ἀποθνήσκετε οἶ-
32 κος [78] Ἰσραήλ; Διότι οὐ [79] θέλω τὸν θά-
νατον τοῦ ἀποθνήσκοντος, λέγει [80] κύριος.

Κεφ. ιθ'. 19.

1 ΚΑΙ σὺ [1] λάβε θρῆνον ἐπὶ τὸν ἄρχοντα τοῦ Ἰσ-
2 ραήλ, Καὶ ἐρεῖς, Τί ἡ μήτηρ σου [2] σκύ-
μνος [3] ἐν μέσῳ λεόντων [4] ἐγεννήθη; ἐν μέσῳ
3 λεόντων ἐπλήθυνε σκύμνους αὐτῆς. Καὶ
[5] ἀπεπήδησεν εἷς τῶν σκύμνων αὐτῆς, λέων ἐ-
γένετο, καὶ ἔμαθε τοῦ ἁρπάζειν ἁρπάσματα,
4 ἀνθρώπους ἔφαγε. Καὶ ἤκουσαν [6] κατ'
αὐτοῦ ἔθνη, ἐν τῇ διαφθορᾷ αὐτῶν συνελήφθη,
καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐν κημῷ εἰς γῆν Αἰγύπτου.
5 Καὶ εἶδεν ὅτι [7] ἀπῶσαι ἀπ' αὐτῆς, [8] ἀπώλετο
ἡ ὑπόστασις αὐτῆς· καὶ ἔλαβεν ἄλλον ἐκ τῶν σκύ-
6 μνων αὐτῆς. λέοντα ἔταξεν αὐτόν. Καὶ
[9] ἀνεστρέφετο ἐν μέσῳ λεόντων, λέων ἐγένε-
το, καὶ ἔμαθεν ἁρπάζειν ἁρπάσματα, [10] ἀν-
7 θρώπους ἔφαγε, Καὶ ἐνέμετο [11] τῷ θράσει
αὐτοῦ, καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν [12] ἐξηρήμωσε, καὶ ἠ-
φάνισε γῆν, καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς ἀπὸ φω-
8 νῆς [13] ὠρυώματος αὐτοῦ. Καὶ [14] ἔδωκαν
ἐπ' αὐτὸν ἔθνη [15] ἐκ χωρῶν [16] κυκλόθεν, καὶ
ἐξεπέτασαν ἐπ' αὐτὸν [17] δίκτυα αὐτῶν, [18] ἐν
9 διαφθορᾷ αὐτῶν [19] συνελήφθη. Καὶ ἔ-
θεντο αὐτὸν ἐν κημῷ [20] καὶ ἐν γαλεάγρᾳ,
[21] ἦλθε πρὸς βασιλέα Βαβυλῶνος, καὶ [22] εἰσ-
ήγαγεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν, ὅπως μὴ ἀκου-
σθῇ ἡ φωνὴ αὐτοῦ [23] ἐπὶ τὰ ὄρη τοῦ Ἰσραήλ.
10 Ἡ μήτηρ σου ὡς [24] ἄμπελος καὶ ὡς ἄνθος
[25] ἐν ῥοᾷ, ἐν ὕδατι [26] πεφυτευμένη, ὁ καρ-

45 *Alex.* οὐ μὴ μνησθῶσιν. *C.* οὐ μνησθήσεται. 46 *Alex.* & *Ald.* ἀλλ' ἐν τῇ. 47 *Alex.* ἐποίησεν, ἐν αὐτῇ ζήσεται. Ὅτι οὐ βούλομαι τόν. 48 *Alex.* κύριος κύριος. *C.* ἀδωναῒ κύριος. 49 *Alex.* *Ald.* *C.* ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς. 50 *C.* ζῆσαι. 51 *Alex.* & *C.* ἀπό. 52 *Alex.* ποιήσῃ. 53 *Ald.* *C.* ἀδικίας. 54 *C.* ἐὰν ποιήσῃ, οὐ ζήσεται· πᾶσαι. 55 *Alex.* *Ald.* κατορθοῖ ἡ. 56 *Alex.* πᾶς οἶκος. *C.* ὁ οἶκος. 57 *Ald.* κατορθοῖ. 58 *C.* αἱ ὁδοὶ ὑμῶν οὐκ εὐθύνουσι. 59 *Alex.* οὐ κατευθύνει. *Ald.* κατορθοῖ. 60 *Alex.* ἀποστρέψαι δίκαιον. 61 *C.* ἀπό. 62 *Alex.* ποιήσῃ. 63 *C.* ἀποθανεῖται ἐν αὐτῷ, ἐν. 64 *Alex.* ποιήσῃ. 65 *Alex.* Καὶ ἴδεν καὶ. *Ald.* *C.* Καὶ εἶδε καί. 66 *Alex.* ἀπέστρεψεν ἐκ πασῶν τῶν ἀσεβειῶν. 67 *C.* ἀπό. 68 *Ald* καὶ ζωῇ ζήσεται, καὶ οὐ. 69 *Alex.* οἶκος Ἰσραήλ. 70 *Alex.* Διατοῦτο ἕκαστον. 71 *Alex.* ὑμεῖς. 72 *Alex.* *Ald.* *C.* λέγει ἀδωναῒ κύριος. 73 *Ald.* ἐπιστρέψατε καὶ ἀποστράφητε ἀπὸ πασῶν. 74 *Alex.* ἀπὸ ἑαυτῶν. 75 *Alex.* ἃς ἐποιήσαται, καί. *Ald.* ἃς ἐποιήσατε εἰς ἐμὲ, καί. 76 *Alex.* *Ald.* καινὴν, καὶ ποιήσατε (*Alex.* ποιήσαται) πάσας τὰς ἐντολάς μου. καί. 77 *C.* ἀποθνήσκεται. 78 *Alex.* *Ald.* Ἰσραήλ; λέγει κύριος. 79 *C.* βούλομαι. 80 *Alex.* ἀδωναῒ κύριος, καὶ ἐπιστρέψαται καὶ ζήσαται. *Ald.* *C.* ἀδωναῒ κύριος καὶ (deest *C.*) ἐπιστρέψατε οὖν (*Ald.* deest) καὶ ζήσετε. In *quibusdam ll.* ita est in extremo cap. οὐ βούλομαι τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ, λέγει ἀδωναῒ κύριος, ὡς τὸ ἐπιστρέψαι αὐτὸν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ καὶ ζῆν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, λέγει ἀδωναῒ κύριος. ἐπιστρέψατε οὖν καὶ ζήσεσθε. & ita fere hab. *Theodor.*

Cap. 19. 1 *Ms.* *Alex.* & *Ald.* *ed.* υἱὲ ἀνθρώπου λάβε. 2 *C.* ἐπὶ σκύμνους. in *quibusdam ll.* & apud *Theodor.* est λέαινα. 3 *Alex.* καὶ ἐν. 4 in *aliquib. ll.* est, ἐγεννήθη. & ita hab. *Theodor.* 5 *Alex.* * ἀπεδήμησεν. 6 *C.* περί. 7 *Alex.* ἀποσπᾶται ἀπ' αὐτῆς, καὶ ἀπώλετο ἡ. 8 *Ald.* *C.* καὶ ἀπώλετο. 9 *C.* συνεστρέφετο. 10 *C.* καὶ ἀνθρώπους. 11 *Alex.* ἐν τῷ θράσει. *C.* ἐν θράσει. 12 *Alex.* ἐξηρήμωσεν. 13 *Alex.* ὠρύματος. 14 *Ald.* ἔδωκεν. *C.* ἐπέθεντο. 15 *Alex.* ἀπό. 16 *C.* κυκλόθεν ἐκ τῶν χωρῶν. 17 *Alex.* τὰ δίκτυα. *Ald.* δίκτυον. 18 *C.* καὶ ἐν τῇ διαφθορᾷ. 19 *Alex.* καὶ συνελήμφθη. 20 *Alex.* καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν ἐν γαλεάγρᾳ πρός. 21 *C.* καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρός. 22 *Alex.* *Ald.* *C.* εἰσήγαγον. 23 *C.* ἔτι ἐπί. 24 *Alex.* *Ald.* *C.* ἄμπελος, ὡς. 25 *C.* ῥοαῖς. 26 *C.* πεφυτευμένης.

 πὸς αὐ-

πὸς αὐτῆς καὶ ὁ βλαστὸς αὐτῆς ἐγένετο ἐξ ὕδα-
11 τος πολλοῦ. Καὶ [27] ἐγένετο [28] αὐτὴ ῥά-
βδος ἐπὶ φυλὴν ἡγουμένων, καὶ ὑψώθη [29] τῷ
μεγέθει αὐτῆς ἐν μέσῳ [30] στελεχῶν· καὶ εἶδε τὸ
μέγεθος αὐτῆς ἐν πλήθει κλημάτων αὐτῆς.
12 Καὶ κατεκλάσθη ἐν θυμῷ, ἐπὶ γῆν [31] ἐῤῥίφη,
καὶ ἄνεμος [32] ὁ καύσων ἐξήρανε τὰ [33] ἐκλε-
κτὰ αὐτῆς· [34] ἐξεδικήθησαν, καὶ [35] ἐξηράνθη ἡ
ῥάβδος ἰσχύος αὐτῆς· πῦρ ἀνήλωσεν αὐτήν.
13 Καὶ νῦν [36] πεφυτεύκαν αὐτὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ,
14 ἐν γῇ [37] ἀνύδρῳ. Καὶ ἐξῆλθε πῦρ ἐκ
[38] ῥάβδου ἐκλεκτῶν αὐτῆς, καὶ κατέφαγεν αὐ-
τήν, καὶ οὐκ [39] ἦν ἐν αὐτῇ ῥάβδος [40] ἰσχύος.
φυλὴ εἰς παραβολὴν θρήνου ἐστί, καὶ ἔσται εἰς
θρῆνον.

Κεφ. κ΄. 20.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ [1] τῇ πεν-
τεκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς, ἦλθον ἄνδρες ἐκ τῶν
πρεσβυτέρων [2] οἴκου Ἰσραὴλ, ἐπερωτῆσαι τὸν κύ-
ριον, καὶ ἐκάθισαν πρὸ προσώπου μου.
2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με, λέγων,
3 Υἱὲ ἀνθρώπου, λάλησον πρὸς τοὺς πρεσβυτέ-
ρους τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Τά-
δε λέγει [3] κύριος, [4] Εἰ ἐπερωτῆσαί με ὑ-
μεῖς ἔρχεσθε; Ζῶ ἐγώ, εἰ ἀποκριθήσομαι ὑ-
4 μῖν, [5] λέγει κύριος. Εἰ ἐκδικήσω αὐ-
τοὺς ἐκδικήσει, υἱὲ ἀνθρώπου; τὰς ἀνομίας τῶν
πατέρων αὐτῶν διαμάρτυραι αὐτοῖς,
5 Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Τάδε λέγει [6] κύριος,
Ἀφ' ἧς ἡμέρας ᾑρέτισα τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, καὶ
ἐγνωρίσθην τῷ σπέρματι [7] οἴκου Ἰακὼβ, καὶ
ἐγνώσθην αὐτοῖς ἐν γῇ [8] Αἰγύπτου, καὶ ἀντε-
λαβόμην τῇ χειρί μου αὐτῶν, λέγων, Ἐγὼ
6 κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν· Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡ-
μέρᾳ ἀντελαβόμην [9] τῇ χειρί μου αὐτῶν, τοῦ
ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς [10] ἐκ γῆς Αἰγύπτου [11] εἰς τὴν
γῆν ἣν [12] ἡτοίμασα αὐτοῖς, γῆν ῥέουσαν γά-
λα καὶ μέλι, [13] κηρίον ἐστὶ παρὰ πᾶσαν τὴν
7 γῆν· Καὶ [14] εἶπα πρὸς αὐτοὺς, Ἕκα-
στος [15] βδελύγματα τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ [16] ἀ-
ποῤῥιψάτω, καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν Αἰγύ-
πτου μὴ [17] μιαίνεσθε, ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑ-
8 μῶν. Καὶ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ
ἠθέλησαν εἰσακοῦσαί [18] μου, τὰ βδελύγματα
τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν οὐκ ἀπέῤῥιψαν, καὶ τὰ
ἐπιτηδεύματα Αἰγύπτου [19] οὐκ ἐγκατέλιπον.
καὶ [20] εἶπα τοῦ ἐκχέαι τὸν θυμόν μου ἐπ' αὐτοὺς,
[21] τοῦ συντελέσαι [22] ὀργήν μου ἐν αὐτοῖς [23] ἐν μέ-
9 σῳ τῆς Αἰγύπτου. Καὶ [24] ἐποίησα ὅπως τὸ
ὄνομά μου τὸ παράπαν μὴ βεβηλωθῇ ἐνώπιον
τῶν ἐθνῶν, ὧν αὐτοί εἰσιν ἐν μέσῳ αὐτῶν, ἐν
οἷς ἐγνώσθην πρὸς αὐτοὺς ἐνώπιον αὐτῶν, τοῦ
10 ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Καὶ
11 [25] ἤγαγον αὐτοὺς εἰς τὴν ἔρημον, Καὶ
ἔδωκα αὐτοῖς τὰ προστάγματά μου, καὶ τὰ δι-
καιώματά μου ἐγνώρισα αὐτοῖς, [26] ὅσα ποιή-
σει αὐτὰ ἄνθρωπος, καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς.
12 Καὶ τὰ σάββατά μου ἔδωκα αὐτοῖς, τοῦ εἶναι
εἰς σημεῖον ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ἀναμέσον αὐτῶν,
τοῦ γνῶναι αὐτοὺς, [27] διότι ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιά-
13 ζων αὐτούς. Καὶ [28] εἶπα πρὸς τὸν οἶκον
[29] τοῦ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ, Ἐν τοῖς προστάγ-
μασί μου [30] πορεύεσθε. καὶ οὐκ ἐπορεύθησαν·
καὶ τὰ δικαιώματά μου ἀπώσαντο, ἃ ποιήσει
αὐτὰ ἄνθρωπος καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς· καὶ τὰ
σάββατά μου ἐβεβήλωσαν σφόδρα. καὶ εἶπα τοῦ
ἐκχέαι τὸν θυμόν μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ, τοῦ
14 ἐξαναλῶσαι αὐτούς. Καὶ [31] ἐποίησα ὅ-

---

27 *Alex.* * ἐγένοντο. 28 *Alex. Ald. C.* αὐτῇ (*Alex.* αὕτη) ῥάβδος ἰσχύος ἐπὶ. 29 *Alex.* & *C.* ἐν τῷ. 30 *Alex.* στελεχέων. 31 *Alex.* ἐρρίφη. 32 *Alex.* καύσων. 33 *Ald.* κλήματα. 34 *Alex. Ald.* ἐξεδικήθη. 35 *C.* ἐξηράνθησαν αἱ ῥάβδοι. 36 *Alex.* ἐφύτευσαν. 37 *C.* ἀνύδρῳ καὶ διψώσῃ. 38 *C.* τῶν ῥάβδων τῶν ἐκλεκτῶν. 39 *C.* ἔσται. 40 *Alex.* ἰσχύος αὐτῆς. φυλὴ εἰς. *C.* ἰσχύος φυλῆς, εἰς.

Cap. 20. 1 *Ms. Alex. Ald. ed.* & *C.* ἐν τῷ πέμπτῳ μηνὶ, δεκάτῃ τοῦ. 2 *Alex.* τοῦ οἴκου. 3 *Ald. C.* ἀδωναὶ κύριος. 4 *Alex.* Ἐπερωτῆσαι. pòst pro εἰ ἀποκριθ. *S.* οὐκ ἀποκρ. 5 *Alex. Ald. C.* λέγει ἀδωναὶ κύριος. 6 *Alex.* & *C.* κύριος ὁ θεὸς, Ἀφ'. 7 *Alex.* τοῦ οἴκου. 8 *Alex.* Αἰγύπτῳ. 9 *Ald.* τῇ χειρὶ αὐτῶν. *C.* αὐτῶν τῇ χειρί μου. 10 *Alex.* * εἰς γῆν. 11 εἰς τὴν γῆν *Ald.* desunt. 12 *Alex.* ὤμοσα. 13 *Sch.* ὁ δὲ Ἑβρ. καλλίστην εἶπε. *Σ.* στάσις ἐστὶν, ἔφη· στάσιν καλέσας, τὸ αὐτόθι τὴν ἱερατείαν ἀνακεῖσθαι θεῷ. *Aq.* 1. ed. στερέωμα. 2. ed. ἔνδοξον. *Th.* κραταίωμα. al. κοσμιωτάτη. 14 *C.* εἶπεν. 15 *Alex.* τα βδελίγματα, 16 *Alex.* ἀπορειψάτω. 17 *C.* μιαινέσθω. pòst pro οὐκ ἠθέλησαν εἰσακοῦσαί μου, *S.* οὐκ ἐπαναπαύσαντό μοι. 18 *Ald. C.* μου, ἕκαστος τά pro τὰ βδελύγματα, *S.* τὰς ναυτίας. *Aq.* 2. ed. τὰς ἀποτμήσεις. 19 *Ald.* οὐ κατέλιπον. 20 *Alex.* εἶπον. 21 *Ald.* καὶ τοῦ. 22 *Alex.* τὴν ὀργήν. 23 *Alex.* & *C.* ἐν μέσῳ γῆς Αἰγύπτου. 24 *Ald.* ποιήσω. 25 *Alex. Ald. C.* ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἤγαγον. 26 *C.* ὡς ἄν. 27 *C.* ὅτι. 28 *C.* παρεπίκρανάν με ὁ οἶκος. 29 τοῦ al. deest. 30 *Alex. Ald.* πορεύεσθε, (*Alex.* πορεύεσθαι,) καὶ τὰ δικαιώματά μου φυλάσσετε τοῦ ποιεῖν αὐτά, ἃ ποιήσει αὐτὰ ἄνθρωπος καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς, καὶ παρεπίκρανάν με ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐν τοῖς προστάγμασίν μου οὐκ ἐπορεύθησαν· καὶ τά. *C.* οὐκ ἐπορεύθησαν, καὶ τά. 31 *Alex.* οὐκ ἐποίησα.

πως τὸ

πως τὸ ὄνομά μου τὸ παράπαν μὴ βεβηλωθῇ
ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, ὧν [32] ἐξήγαγον αὐτοὺς [33] κατ᾽
15 ὀφθαλμοὺς αὐτῶν. Καὶ ἐγὼ [34] ἐξῆρα τὴν
χεῖρά μου ἐπ᾽ αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τὸ παράπαν,
τοῦ μὴ εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκα
αὐτοῖς, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι· κηρίον
16 ἐστὶ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν. Ἀνθ᾽ ὧν τὰ δι-
καιώματά μου ἀπώσαντο, καὶ ἐν τοῖς προστάγ-
μασί μου οὐκ ἐπορεύθησαν ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ
σάββατά μου ἐβεβήλουν, καὶ ὀπίσω τῶν ἐνθυμη-
μάτων [35] καρδίας αὐτῶν ἐπορεύοντο.
17 Καὶ ἐφείσατο ὁ ὀφθαλμός μου [36] ἐπ᾽ αὐτοὺς,
[37] τοῦ ἐξαλεῖψαι αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἐποίησα αὐτοὺς
18 εἰς συντέλειαν ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ εἶπα
πρὸς τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, Ἐν τοῖς
νομίμοις τῶν πατέρων ὑμῶν μὴ πορεύεσθε, καὶ
τὰ δικαιώματα αὐτῶν μὴ φυλάσσεσθε, καὶ ἐν
τοῖς ἐπιτηδεύμασιν [38] αὐτῶν μὴ [39] συνανα-
19 μίσγεσθε, καὶ μὴ μιαίνεσθε. Ἐγὼ κύ-
ριος ὁ θεὸς ὑμῶν. ἐν τοῖς προστάγμασί μου
πορεύεσθε, καὶ τὰ δικαιώματά μου φυλάσσεσθε,
20 καὶ ποιεῖτε αὐτά· Καὶ τὰ σάββατά μου
ἁγιάζετε [40], καὶ ἔστω εἰς σημεῖον ἀναμέσον ἐμοῦ
[41] καὶ ὑμῶν, τοῦ γινώσκειν διότι ἐγὼ κύριος ὁ
21 θεὸς ὑμῶν. [42] Καὶ παρεπίκρανάν με,
καὶ τὰ τέκνα [43] αὐτῶν ἐν τοῖς προστάγμασί μου
οὐκ ἐπορεύθησαν, καὶ τὰ δικαιώματά μου οὐκ
ἐφυλάξαντο τοῦ ποιεῖν αὐτὰ, ἃ ποιήσει [44] ἄν-
θρωπος καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ σάββατά
μου [45] ἐβεβήλουν. καὶ εἶπα τοῦ ἐκχέαι τὸν θυμόν
μου [46] ἐπ᾽ αὐτοὺς [47] ἐν τῇ ἐρήμῳ, τοῦ συντελέ-
22 σαι τὴν ὀργήν μου ἐπ᾽ αὐτούς. [48] Καὶ ἐποί-
ησα ὅπως τὸ ὄνομά μου τὸ παράπαν μὴ βεβη-
λωθῇ ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, [49] καὶ ἐξήγαγον αὐτοὺς
23 κατ᾽ ὀφθαλμοὺς αὐτῶν. [50] Ἐξῆρα τὴν
χεῖρά μου ἐπ᾽ αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ, τοῦ διασκορ-
πίσαι αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσι, [51] διασπεῖραι αὐ-
24 τοὺς ἐν ταῖς χώραις, Ἀνθ᾽ ὧν τὰ δικαιώ-
ματά μου οὐκ ἐποίησαν, καὶ τὰ προστάγματά
μου [52] ἀπώσαντο, καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβή-
λουν, καὶ ὀπίσω τῶν ἐνθυμημάτων τῶν πατέρων αὐ-
25 τῶν ἦσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν. Καὶ ἐγὼ
ἔδωκα αὐτοῖς προστάγματα οὐ καλὰ, καὶ δι-
καιώματα ἐν οἷς οὐ ζήσονται ἐν αὐτοῖς.
26 Καὶ μιανῶ αὐτοὺς ἐν τοῖς [53] δόγμασιν αὐτῶν,
ἐν τῷ διαπορεύεσθαί με πᾶν διανοῖγον μή-
27 τραν, ὅπως ἀφανίσω [54] αὐτούς. Δια-
τοῦτο λάλησον πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ υἱὲ ἀν-
θρώπου, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Τάδε [55] λέγει
κύριος, Ἕως τούτου παρώργισάν με οἱ πατέ-
ρες ὑμῶν ἐν τοῖς παραπτώμασιν αὐτῶν ἐν οἷς
28 [56] παρέπεσον εἰς ἐμέ. Καὶ εἰσήγαγον αὐ-
τοὺς εἰς τὴν γῆν [57] ἣν ἦρα τὴν χεῖρά μου [58] δοῦ-
ναι αὐτὴν αὐτοῖς· καὶ ἴδον πάντα βουνὸν ὑψηλὸν,
καὶ πᾶν ξύλον κατάσκιον, καὶ [59] ἔθυσαν ἐκεῖ
τοῖς θεοῖς αὐτῶν, καὶ ἔταξαν ἐκεῖ ὀσμὴν [60] εὐ-
ωδίας, καὶ ἔσπεισαν ἐκεῖ τὰς σπονδὰς αὐτῶν.
29 Καὶ [61] εἶπον πρὸς αὐτοὺς, [62] Τί ἐστιν [63] ἀ-
βαμὰ, ὅτι ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ; καὶ ἐπεκά-
λεσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ [64] Ἀβαμὰ, ἕως τῆς σή-
30 μερον ἡμέρας. Διατοῦτο εἰπὸν πρὸς τὸν
οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, Τάδε λέγει [65] κύριος, Εἰ
ἐν ταῖς ἀνομίαις τῶν πατέρων ὑμῶν ὑμεῖς μιαίνε-
σθε, καὶ ὀπίσω τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν ὑμεῖς
31 ἐκπορνεύετε, Καὶ ἐν ταῖς ἀπαρχαῖς τῶν δο-
μάτων ὑμῶν, [66] ἐν τοῖς [67] ἀφορισμοῖς οἷς

---

32 *C.* ἐπήγαγον. 33 *Alex.* καθ᾽. 34 *C.* ἐπῆρα. 35 *Alex. Ald. C.* τῆς καρδίας αὐτῶν. 36 *C.* αὐτῶν, & ponit ante ὁ. 37 *C.* τοῦ μὴ ἐξαλεῖψαι. 38 *Ald.* Αἰγύπτου. 39 *Alex.* συναναμίγνυσθαι. *Ald. C.* συναναμίγνυσθε. 40 *C.* αὐτὰ, καὶ ἔσται. 41 *Alex.* & *C.* καὶ ἀναμέσον ὑμῶν, τοῦ γινώσκειν ὑμᾶς (*C.* deest) ὅτι. 42 apud *Justin.* in dial. cum Tryph. est, Καὶ παρεπικράνατέ με καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν ἐν τοῖς προστάγμασι &c. 43 *Alex.* αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς. 44 *Alex. Ald.* αὐτὰ ἄνθρωπος. 45 *C.* ἐβεβήλωσαν. *Ald.* ἐβεβήλουν σφόδρα. 46 *Alex.* ἐπ᾽ αὐτούς. Καὶ οὐκ ἐποίησα. apud *Justin.* etiam est, οὐκ ἐποίησα. 47 *C.* καὶ τοῦ συντελέσαι τὴν ὀργήν μου ἐπ᾽ αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ. 48 *C.* Καὶ ἐπέστρεψα τὴν χεῖρά μου αὐτοῖς, καὶ ἐποίησα ἕνεκεν ἐμοῦ ὅπως. 49 *Alex. Ald.* ὧν ἐξήγαγον. *C.* ἀφ᾽ ὧν ἐξήγαγον. 50 *Alex.* & *C.* Καὶ ἐξῆρα. *Ald.* Καὶ ἐγὼ ἐξῆρα. 51 *Alex.* καὶ τοῦ διασκορπίσαι αὐτούς. *Ald. C.* καὶ διασπεῖραι αὐτούς. 52 *Ald.* ἀπώσαντο, καὶ ἐν τοῖς προστάγμασί μου οὐκ ἐπορεύθησαν ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ. 53 *Alex.* δόμασιν. 54 *Alex. Ald.* αὐτοὺς, ἵνα (*Alex.* εἵνα) γνῶσιν ὅτι ἐγὼ κύριος. Διατοῦτο. 55 *Alex. Ald. C.* λέγει ἀδωναῒ κύριος. 56 *Alex.* παρέπεσαν. 57 *Alex.* εἰς ἥν. 58 *Alex.* τοῦ δοῦναι αὐτοῖς· καὶ εἶδαν πᾶν βουνόν. 59 *C.* ἔθηκαν (al. ἔταξαν) ἐκεῖ ὀργὴν τῶν δώρων αὐτῶν, καὶ ἔταξαν. 60 *Alex. Ald. C.* εὐωδίας αὐτῶν. 61 *Alex.* εἶπα. 62 *C.* Καί. al. Καὶ τί. *Theodor.* Καὶ εἶπον πρὸς αὐτοὺς, Τί ἐστιν ἀβαμὰ, ἢ ὡς ὁ Σύμ. ἔφη, Τί ἐστι βαμὰ, ὅτι ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ; καὶ ἐπεκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ βαμὰ, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. in *pler.* vero *ll.* est, ἀβανά. *Apollin.* τόπος οὗτος ἐπίσημος ἐν τῇς περὶ τὰ εἴδωλα δυσσεβείας γεγενημένος. *a. Sch.* κατὰ μὲν Σύρους, λίθος. ὁ δὲ Ἑβρ. Τί ἐστι βάμμα, ἔχει ὅπερ καλεῖται θυσιαστήριον εἰδώλων· τὰ γὰρ θεοῦ θυσιαστήρια, βωμὰ καλεῖται. *a. Sch.* ἀββανὰ, λίθος ἑρμηνεύεται. λέγει οὖν, ὅτι θαυμαστὸν, εἰ ὡς θεῷ τῷ λίθῳ λατρεύετε. vid. *Hier.* 63 *Alex.* ἡ ἀββανά. *Ald.* Ἀβανά. *Ald. C.* addunt, ὅτι ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ, καὶ ἐπεκαλέσαντο (ἐπεκάλεσαν *C.*) τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀβαμὰ (*Ald.* Ἀβανά.) 64 *Alex.* Ἀββανά. 65 *Alex.* κύριος κύριος ὁ θεός. *C.* ἀδωναῒ κύριος. *Ald.* ἀδωναῒ κύριος ὁ θεός. 66 *Alex.* καὶ ἐν τοῖς. 67 *Alex. Ald.* ἀφορισμοῖς υἱῶν ὑμῶν ἐν πυρὶ ὑμεῖς. *C.* ἀφορισμοῖς ὑμῶν, ἐν τῷ διάγειν τὰ τέκνα ὑμῶν ἐν πυρὶ ὑμεῖς.

ὑμεῖς

ὑμεῖς [68] μιαίνεσθε ἐν πᾶσι τοῖς ἐνθυμήμασιν
ὑμῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, καὶ ἐγὼ ἀποκρι-
θῶ ὑμῖν οἶκος τοῦ Ἰσραήλ; Ζῶ ἐγὼ, λέγει κύ-
ριος, εἰ ἀποκριθήσομαι ὑμῖν, καὶ εἰ ἀναβή-
32 σεται [69] ἐπὶ τὸ πνεῦμα ὑμῶν τοῦτο. Καὶ
οὐκ ἔσται ὃν τρόπον ὑμεῖς λέγετε, Ἐσόμεθα
ὡς τὰ ἔθνη, καὶ ὡς αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, τοῦ λα-
33 τρεύειν ξύλοις καὶ λίθοις. Διατοῦτο, ζῶ
ἐγὼ, λέγει [70] κύριος, [71] ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν
βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐν θυμῷ κεχυμένῳ βασι-
34 λεύσω ἐφ' ὑμᾶς, Καὶ ἐξάξω ὑμᾶς ἐκ
τῶν λαῶν, καὶ εἰσδέξομαι ὑμᾶς ἐκ τῶν χωρῶν οὗ
διεσκορπίσθητε ἐν αὐταῖς, ἐν χειρὶ κραταιᾷ
καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐν θυμῷ κεχυμένῳ.
35 Καὶ ἄξω ὑμᾶς εἰς τὴν ἔρημον τῶν λαῶν, καὶ δια-
κριθήσομαι πρὸς ὑμᾶς ἐκεῖ πρόσωπον κατὰ πρόσ-
36 ωπον. Ὃν τρόπον διεκρίθην πρὸς τοὺς
πατέρας ὑμῶν ἐν τῇ [72] ἐρήμῳ γῆς Αἰγύπτου,
[73] οὕτως κρινῶ ὑμᾶς, λέγει [74] κύριος.
37 Καὶ διάξω ὑμᾶς ὑπὸ τὴν ῥάβδον μου, καὶ εἰσ-
38 άξω ὑμᾶς [75] ἐν ἀριθμῷ, Καὶ ἐκλέξω
ἐξ ὑμῶν τοὺς ἀσεβεῖς καὶ τοὺς ἀφεστηκότας, διότι
ἐκ τῆς παροικεσίας αὐτῶν [76] ἐξάξω αὐτοὺς, καὶ
εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ οὐκ εἰσελεύσονται· καὶ ἐπι-
γνώσεσθε διότι ἐγὼ [77] κύριος κύριος.
39 Καὶ ὑμεῖς οἶκος Ἰσραὴλ, τάδε λέγει κύριος κύ-
ριος, Ἕκαστος τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ ἐξάρατε,
[78] καὶ μετὰ ταῦτα εἰ [79] ὑμεῖς εἰσακούετέ μου, καὶ
τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον οὐ βεβηλώσετε [80] οὐκέτι
ἐν τοῖς δώροις ὑμῶν καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν
40 ὑμῶν· Διότι ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦ ἁγίου μου, ἐπ'
ὄρους [81] ὑψηλοῦ, [82] λέγει [83] κύριος κύριος,
ἐκεῖ δουλεύσουσί μοι πᾶς οἶκος [84] Ἰσραὴλ
εἰς [85] τέλος· καὶ ἐκεῖ προσδέξομαι, [86] καὶ
ἐκεῖ ἐπισκέψομαι τὰς ἀπαρχὰς ὑμῶν,
καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῶν ἀφορισμῶν ὑμῶν, ἐν
41 πᾶσι τοῖς ἁγιάσμασιν ὑμῶν. Ἐν
ὀσμῇ εὐωδίας προσδέξομαι ὑμᾶς, ἐν τῷ
[87] ἐξαγαγεῖν με ὑμᾶς ἐκ τῶν λαῶν, καὶ [88] εἰσ-
δέχεσθαι ὑμᾶς ἐκ τῶν χωρῶν [89] ἐν αἷς διεσκορ-
πίσθητε ἐν αὐταῖς, καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν ὑμῖν
42 κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν λαῶν. Καὶ ἐπιγνώσε-
σθε [90] διότι ἐγὼ κύριος, ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν με
ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ, εἰς τὴν γῆν εἰς
ἣν ἦρα τὴν χεῖρά μου τοῦ δοῦναι [91] αὐτὴν τοῖς
43 πατράσιν ὑμῶν. Καὶ μνησθήσεσθε ἐκεῖ
[92] τὰς ὁδοὺς [93] ὑμῶν, καὶ [94] τὰ ἐπιτηδεύματα
ὑμῶν ἐν οἷς [95] ἐμιαίνεσθε ἐν αὐτοῖς, καὶ [96] κό-
ψεσθε τὰ πρόσωπα ὑμῶν ἐν πάσαις τῶν κακί-
44 αις ὑμῶν. Καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ
κύριος, ἐν τῷ ποιῆσαί με οὕτως ὑμῖν, ὅπως
τὸ ὄνομά μου μὴ βεβηλωθῇ [97] κατὰ τὰς ὁδοὺς ὑ-
μῶν τὰς [98] κακὰς, καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα
ὑμῶν τὰ διεφθαρμένα, [99] λέγει κύριος.
45 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων,
46 Υἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ
θαιμὰν, καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ [100] δαρὸμ, καὶ
προφήτευσον ἐπὶ δρυμὸν ἡγούμενον ναγὲβ,
47 Καὶ ἐρεῖς τῷ δρυμῷ ναγὲβ, Ἄκουε λόγον κυ-
ρίου· τάδε λέγει [1] κύριος κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ [2] ἀνά-
πτω ἐν σοὶ πῦρ, καὶ καταφάγεται ἐν σοὶ πᾶν
ξύλον [3] χλωρὸν καὶ πᾶν ξύλον ξηρὸν, οὐ σβε-
σθήσεται ἡ φλὸξ ἡ ἐξαφθεῖσα, καὶ κατακαυθή-
σεται ἐν αὐτῇ πᾶν πρόσωπον ἀπὸ ἀπηλιώτου
48 ἕως Βοῤῥᾶ. Καὶ ἐπιγνώσεται πᾶσα σὰρξ,
ὅτι ἐγὼ κύριος ἐξέκαυσα αὐτὸ, [4] οὐ σβεσθήσε-
49 ται. Καὶ [5] εἶπα, Μηδαμῶς κύριε [6] κύ-
ριε· αὐτοὶ λέγουσι πρὸς μὲ, Οὐχὶ παραβολή
ἐστι λεγομένη αὕτη;

---

68 *Alex.* μιάνεσθαι. 69 ἐπὶ *Ald.* deest. 70 *Alex.* ἀδωναὶ κύριος. 71 *Alex.* ἐὰν μὴ ἐν. *Ald. C.* εἰ μὴ ἐν. 72 *Alex. Ald.* ἐρήμῳ, ὅτε ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου. 73 *Alex.* κἀγὼ κρινῶ ὑμᾶς. 74 *Alex. Ald.* κύριος ὁ θεός. Καί. *C.* ἀδωναὶ κύριος. Καί. post pro ὑπὸ, al. ἐπί. 75 *plerique ll.* hab. ἐν ἀριθμῷ τῆς διαθήκης. Euseb. l. 2. euang. demonstr. ἐν ἀριθμῷ τῆς διαθήκης μου· καὶ ἐκλέξω ἐξ ὑμῶν τοὺς ἀφεστηκότας καὶ τοὺς ἀσεβεῖς. 76 *Alex.* ἐξαρῶ. 77 *Alex. Ald.* κύριος ὁ θεός. Καὶ ὑμεῖς. *C.* κύριος. Καὶ ὑμεῖς. & vers. seq. *Ald.* κύριος κύριος ὁ θεός. *C.* ἀδωναὶ κύριος. post pro Ἕκαστος &c. *S.* Ἕκαστος τοῖς εἰδώλοις αὐτοῦ πορευόμενοι δουλεύετε. *Aq.* πορεύεσθε ὀπίσω τῶν εἰδώλων ὑμῶν. 78 *C.* καὶ μετὰ ταῦτα ἐὰν ὑμεῖς. *S.* διότι ὑμεῖς οὐκ ἠθελήσατε ἀκούειν μου. 79 *Alex.* μὴ ὑμεῖς εἰσακούεται, καὶ τό. 80 *C.* ἔτι. *S.* οὐκέτι βεβηλώσατε τοῖς δώροις ὑμῶν, καὶ τοῖς εἰδώλοις ὑμῶν. 81 *Alex.* ὑψηλοῦ, ἐκεῖ δουλεύσουσιν. 82 *Ald. C.* Ἰσραὴλ, λέγει. 83 *C.* ἀδωναὶ κύριος. 84 *Alex.* Ἰσραὴλ, λέγει κύριος κύριος, εἰς τέλος. 85 *C.* τέλος ἐπὶ τῆς γῆς· καί. 86 *C.* αὐτοὺς, καὶ ἐπισκ. *Ald.* καὶ ἐπισκέψομαι. 87 *Alex.* ἐξάγειν. 88 *Alex.* εἰσδέξομαι. 89 *Alex.* οὗ διεσκορπίσθητε. 90 *Alex.* ὅτι. 91 *Alex.* αὐτὴν αὐτοῖς. Καί. 92 *C.* τῶν ὁδῶν. 93 *Ald.* ὑμῶν, ἐν οἷς. 94 *C.* τῶν ἐπιτηδευμάτων. 95 *Ald.* ἐμιάνθητε. 96 *Aq.* δυσαρεστηθήσεσθε. *Th.* προσοχθιεῖτε. *S.* μικροὶ φανήσεσθε. 97 *C.* οὐ κατά. 98 *C.* πονηρὰς, οὐδὲ κατά. 99 *Alex.* λέγει ἀδωναὶ κύριος. 100 *Alex. Ald.* δαγών. 1 *Alex.* κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Ἰδού. *Ald.* κύριος κύριος ὁ θεὸς, Ἰδού. *C.* κύριος, Ἰδού. 2 *Alex.* ἀνάπτω πῦρ, καί. 3 *Ald.* χλωρὸν, οὐ. 4 *Alex.* καὶ οὐ σβεσθήσεται ἔτι. *Ald. C.* καὶ οὐ σβεσθήσεται. 5 *C.* εἶπον. 6 κύριε *C.* deest.

Κεφ. κα΄.

Κεφ. κα'. 21.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων,
2 [1] Διατοῦτο προφήτευσον υἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον
τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπίβλε-
ψον ἐπὶ τὰ ἅγια αὐτῶν, καὶ [2] προφητεύσεις
3 ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ, [3] Καὶ ἐρεῖς
πρὸς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ, Τάδε λέγει [4] κύριος [5],
Ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς σὲ, καὶ ἐκσπάσω τὸ ἐγχειρίδιόν
μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ, καὶ [6] ἐξολοθρεύσω ἐκ σοῦ
4 ἄνομον καὶ ἄδικον· Ἀνθ' ὧν ἐξολοθρεύ-
σω ἐκ σοῦ [7] ἄδικον καὶ ἄνομον, οὕτως ἐξελεύσε-
ται τὸ ἐγχειρίδιόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ ἐπὶ πᾶ-
σαν σάρκα [8] ἀπὸ ἀπηλιώτου ἕως Βοῤῥᾶ,
5 Καὶ ἐπιγνώσεται πᾶσα σὰρξ, [9] διότι ἐγὼ κύριος
ἐξέσπασα τὸ ἐγχειρίδιόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐ-
6 τοῦ, [10] οὐκ [11] ἀποστρέψει οὐκέτι. Καὶ σὺ υἱὲ
ἀνθρώπου καταστέναξον ἐν συντριβῇ ὀσφύος σου,
καὶ ἐν ὀδύναις στενάξεις κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν.
7 Καὶ ἔσται ἐὰν εἴπωσι πρὸς σὲ, Ἕνεκα τίνος σὺ
στενάζεις; καὶ ἐρεῖς, Ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ, [12] διό-
τι ἔρχεται, καὶ θραυσθήσεται πᾶσα καρδία, καὶ
πᾶσαι χεῖρες παραλυθήσονται, καὶ ἐκψύξει πᾶ-
σα σὰρξ καὶ πᾶν πνεῦμα, καὶ πάντες μηροὶ μο-
λυνθήσονται ὑγρασίᾳ· ἰδοὺ ἔρχεται, [13] λέγει κύ-
8 ριος. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ,
9 λέγων, Υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον,
καὶ ἐρεῖς, Τάδε λέγει [14] κύριος, Εἰπὸν,
Ῥομφαία, ῥομφαία, ὀξύνου καὶ θυμώθη-
10 τι, Ὅπως σφάξῃς σφάγια, ὀξύνου ὅ-
πως γένῃ εἰς στίλβωσιν, ἑτοίμη εἰς παράλυ-
σιν· σφάζε, ἐξουδένει, [15] ἀπωθοῦ πᾶν ξύλον.
11 Καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἑτοίμην τοῦ κρατεῖν [16] χεῖ-
ρα αὐτοῦ. [17] ἐξηκονήθη ἡ ῥομφαία, ἐστὶν ἑτοί-
μη, τοῦ [18] δοῦναι αὐτὴν εἰς [19] χεῖρα ἀποκεν-
12 τοῦντος. Ἀνάκραγε, καὶ ὀλόλυξον υἱὲ ἀν-
θρώπου, ὅτι [20] αὕτη ἐγένετο ἐν τῷ λαῷ μου,
[21] αὕτη ἐν πᾶσι τοῖς ἀφηγουμένοις τοῦ Ἰσραήλ·
[22] παροικήσουσιν, ἐπὶ ῥομφαίᾳ ἐγένετο ἐν τῷ
λαῷ μου. διατοῦτο κρότησον ἐπὶ τὴν χεῖρά σου,
13 [23] Ὅτι δεδικαίωται. καὶ [24] τί εἰ καὶ [25] φυλὴ ἀπ-
ωσθῇ; οὐκ ἔσται, λέγει [26] κύριος κύριος.
14 Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον, καὶ κρότησον
[27] χεῖρα ἐπὶ χεῖρα, καὶ διπλασίασον ῥομφαί-
αν· ἡ τρίτη ῥομφαία τραυματιῶν ἐστι, ῥομ-
φαία τραυματιῶν ἡ μεγάλη. καὶ [28] ἐκστήσεις
15 αὐτοὺς, Ὅπως [29] μὴ [30] θραυσθῇ ἡ [31] καρ-
δία, καὶ πληθυνθῶσιν οἱ ἀσθενοῦντες ἐπὶ πᾶσαν
πύλην [32], παραδέδονται εἰς σφάγια ῥομφαίας·
[33] εὖ γέγονεν εἰς [34] σφαγὴν, [35] εὖ γέγονεν
16 εἰς [36] στίλβωσιν. [37] Καὶ διαπορεύου, ὀ-
ξύνου ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων, οὗ ἂν τὸ πρόσ-
17 ωπόν σου ἐξεγείρηται. Καὶ ἐγὼ δὲ κροτή-
σω χεῖρά μου πρὸς χεῖρά μου, καὶ ἐναφήσω
[38] θυμόν μου, ἐγὼ κύριος λελάληκα.
18 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων,
19 Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, διάταξον σεαυτῷ δύο ὁ-
δοὺς, τοῦ εἰσελθεῖν ῥομφαίαν βασιλέως Βαβυ-
λῶνος, ἐκ χώρας μιᾶς ἐξελεύσονται [39] αἱ δύο,
καὶ χεὶρ ἐν ἀρχῇ ὁδοῦ [40] πόλεως, ἐπ' ἀρχῆς
20 ὁδοῦ διατάξεις, [41] Τοῦ εἰσελθεῖν ῥομφαί-
αν ἐπὶ Ῥαββὰθ [42] υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ ἐπὶ [43] τὴν
Ἰουδαίαν, καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ [44] ἐν μέσῳ αὐ-
21 τῆς. Διότι στήσεται βασιλεὺς Βαβυλῶνος
ἐπὶ τὴν ἀρχαίαν ὁδὸν, ἐπ' ἀρχῆς τῶν δύο ὁδῶν, τοῦ
μαντεύσασθαι μαντείαν, [45] τοῦ ἀναβρᾶσαι [46] ῥά-
βδον, καὶ ἐπερωτῆσαι ἐν τοῖς γλυπτοῖς, καὶ [47] κα-

Cap. 21. 1 *Alex.* Υἱὲ ἀνθρώπου, διὰ τοῦτο προφήτευσον, καὶ στήρισον. *Ald.* desunt, Διὰ τοῦτο προφήτευσον. 2 *C.* προφήτευσον περὶ τῆς γῆς. 3 *Ald.* Τάδε λέγει. 4 *C.* ἀδωναῒ κύριος. 5 *Alex. Ald* ὁ θεός. 6 *Alex.* ἐξολεθρεύσω ἐκ σοῦ ἄδικον καὶ ἄνομον, οὕτως. 7 *Ald.* ἄνομον καὶ ἄδικον. 8 ἀπὸ *C.* deest. 9 *Alex.* & *C.* ὅτι. 10 *Alex. Ald. C.* καὶ οὐκ. 11 *C.* ἀποστρέψω. 12 *Alex.* ὅτι. 13 *Alex. Ald. C.* καὶ ἔσται, λέγει κύριος (*Ald.* κύριος κύριος) ὁ θεός. 14 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 15 *Alex.* ἀπώθου. 16 *Ald.* εἰς χεῖρας. 17 *Alex.* ἐξηκονήθη ῥομφαία. 18 *Alex.* δοθῆναι αὐτὴν εἰς. 19 *Alex. Ald. C.* χεῖρας. 20 *Ald.* αὐτή. 21 *Ald.* αὐτή 22 *C.* οἱ παροικοῦντές μοι εἰς ῥομφαίαν ἐγένοντο σὺν τῷ λαῷ. διατοῦτο. 23 *Aq.* Ὅτι ἠρεύνησε. 24 *Alex. Ald.* ἔτι. 25 *Alex.* φυλὴ ἀπωσθῇς. 26 *C.* ἀδωναῒ κύριος. 27 *Alex.* τῇ χειρὶ ἐπί. 28 *Alex.* ἐκστήσει. 29 μὴ *Alex. Ald. C.* deest. 30 *Alex.* θραυσθήσεται πᾶσα καρδία. 31 *C.* καρδία αὐτῶν, καί. 32 *Alex. Ald. C.* αὐτῶν, καὶ (*Ald.* deest) παραδοθήσονται. 33 *C.* εὖγε ὀξεῖα γέγονεν. 34 *Ald.* στίλβωσιν. 35 *C.* εὖγε. 36 *Ald.* σφαγήν. 37 *Alex.* Διαπορεύου. *C.* Ὡς ἀστραπὴ διαπορεύου. 38 *Alex.* τὸν θυμόν μου ἐν σοί, ἐγὼ κύριος ἐλάλησα. 39 *Alex. Ald.* ἀρχαὶ δύο, καὶ χεῖρα ἑτοιμάσουσιν ἐπ' ἀρχῆς (*Ald.* ἐν ἀρχῇ) ὁδοῦ. *C.* αἱ δύο ἀρχαί, ἑτοιμάσαι χεῖρα κεντούντων ἐπ' ἀρχῆς ὁδοῦ. *Theodor.* αἱ δύο ἀρχαὶ· ἑτοίμασαι χεῖρα κεντοῦσαν, ἐν ἀρχῇ ὁδοῦ ἑκάστης πόλεως κεντοῦσαν, ἐπ' ἀρχῆς ὁδοῦ διατάξεις ubi, ἑτοίμασαι, & κεντοῦσαν, duæ videntur interpretationes. atque hoc loco *Hier.* dicit 70. non tam ſenſu quam verbis ab Hebr. in pleriſque diſcordare. 40 *C.* ἑκάστης πόλεως κεντοῦσαν διατάξεις. 41 *Ald.* Καὶ σὺ ἑτοίμασον καὶ διάταξον ὁδὸν τοῦ. 42 *Alex.* καὶ ἐπὶ υἱῶν *Ald.* ἐπὶ υἱῶν. 43 *C.* τὸν Ἰούδαν. 44 *C.* ἐν πολιορκίᾳ. Διότι. 45 *Polychr.* ἀντὶ τοῦ, ῥίψαι βέλη. ταύτῃ γὰρ τῇ λέξει ἐχρήσατο καὶ ὁ Ἑβραῖος. 46 *Alex.* ῥαβδία. 47 *C.* ἤπατι σκοπήσασθαι. al. ἠπατοσκοπήσασθαι.

22 τασκοπήσασθαι. Ἐκ δεξιῶν [48] αὐτοῦ ἐ-
γένετο τὸ μαντεῖον ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, τοῦ βα-
λεῖν χάρακα, [49] τοῦ διανοῖξαι στόμα ἐν βοῇ,
ὑψῶσαι φωνὴν μετὰ [50] κραυγῆς, τοῦ βαλεῖν χά-
ρακα ἐπὶ τὰς πύλας αὐτῆς, καὶ βαλεῖν χῶ-
23 μα, καὶ οἰκοδομῆσαι βελοστάσεις. Καὶ
αὐτὸς αὐτοῖς ὡς μαντευόμενος μαντείαν ἐνώ-
πιον [51] αὐτῶν, καὶ αὐτὸς ἀναμιμνήσκων [52] ἀ-
24 δικίας [53] αὐτοῦ μνησθῆναι. Διὰ τοῦτο τά-
δε λέγει [54] κύριος, Ἀνθ' ὧν ἀνεμνήσατε τὰς
ἀδικίας ὑμῶν, ἐν τῷ ἀποκαλυφθῆναι τὰς ἀ-
σεβείας ὑμῶν, τοῦ ὁραθῆναι ἁμαρτίας ὑμῶν,
[55] ἐν πάσαις ταῖς [56] ἀσεβείαις ὑμῶν καὶ ἐν τοῖς
ἐπιτηδεύμασιν ὑμῶν, ἀνθ' ὧν ἀνεμνήσατε,
25 ἐν τούτοις [57] ἁλώσεσθε. Καὶ σὺ βέβηλε,
ἄνομε, ἀφηγούμενε τοῦ Ἰσραὴλ, οὗ ἥκει ἡ ἡ-
26 μέρα ἐν καιρῷ ἀδικίας, πέρας, Τάδε
λέγει [58] κύριος, Ἀφείλου τὴν κίδαριν, καὶ [59] ἐπέ-
θου [60] τὸν στέφανον, [61] αὐτὴ οὐ τοιαύτη ἔσται· ἐτα-
πείνωσας τὸ ὑψηλὸν, καὶ [62] ὕψωσας τὸ ταπεινόν.
27 Ἀδικίαν, ἀδικίαν, [63] ἀδικίαν θήσομαι αὐτὴν,
[64] οὐαὶ αὐτῇ, τοιαύτη ἔσται ἕως οὗ ἔλθῃ ᾧ καθήκει,
28 καὶ παραδώσω [65] αὐτῷ. Καὶ σὺ υἱὲ ἀν-
θρώπου προφήτευσον, καὶ ἐρεῖς, Τάδε λέγει
[66] κύριος πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν καὶ πρὸς τὸν ὀ-
νειδισμὸν αὐτῶν· καὶ ἐρεῖς, Ῥομφαία, ῥομφαία
[67] ἐσπασμένη εἰς σφάγια, καὶ ἐσπασμένη εἰς
29 συντέλειαν, ἐγείρου ὅπως στίλβῃς, Ἐν
τῇ ὁράσει σου τῇ ματαίᾳ, καὶ ἐν τῷ μαντεύε-
σθαί σε ψευδῆ, τοῦ παραδοῦναί σε ἐπὶ τραχήλους
τραυματιῶν ἀνόμων, [68] ἥκει ἡ ἡμέρα ἐν καιρῷ
30 ἀδικίας, πέρας. [69] Ἀπόστρεφε, μὴ κατα-
λύσῃς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ᾧ γεγέννησαι, ἐν τῇ γῇ
31 τῇ ἰδίᾳ σου κρινῶ σε. Καὶ ἐκχεῶ ἐπὶ [70] σὲ
ὀργήν μου, ἐν πυρὶ ὀργῆς μου ἐμφυσήσω [71] ἐ-
πὶ σὲ, καὶ παραδώσω σε εἰς χεῖρας ἀνδρῶν
βαρβάρων τεκταινόντων [72] διαφθοράν.
32 Ἐν πυρὶ ἔσῃ κατάβρωμα, τὸ αἷμά σου ἔσται
ἐν μέσῳ τῆς γῆς σου. οὐ μὴ γένηταί σου μνεία,
διότι ἐγὼ κύριος λελάληκα.

Κεφ. κβ΄. 22.

1 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέ-
2 γων, Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, [1] εἰ κρι-
νεῖς τὴν πόλιν τῶν αἱμάτων; καὶ παράδειξον αὐ-
τῇ πάσας τὰς ἀνομίας αὐτῆς,
3 Καὶ ἐρεῖς, Τάδε λέγει [2] κύριος κύριος, Ὦ
πόλις ἐκχέουσα αἵματα ἐν μέσῳ αὐτῆς, τοῦ
ἐλθεῖν καιρὸν αὐτῆς, καὶ [3] ποιοῦσα ἐνθυμήμα-
τα [4] καθ' ἑαυτῆς, τοῦ μιαίνειν [5] αὐτήν,
4 Ἐν [6] τοῖς αἵμασιν [7] αὐτῶν οἷς ἐξέχεας, πα-
ραπέπτωκας, καὶ ἐν τοῖς ἐνθυμήμασί σου
οἷς [8] ἐποίεις, ἐμιαίνου· καὶ [9] ἤγγισας τὰς
ἡμέρας σου, καὶ ἤγαγες καιρὸν ἐτῶν σου. διὰ
τοῦτο δέδωκά σε εἰς [10] ὀνειδισμὸν τοῖς ἔθνε-
σι, καὶ εἰς ἐμπαιγμὸν πάσαις ταῖς χώραις,
5 Ταῖς ἐγγιζούσαις πρὸς σὲ, καὶ ταῖς μακρὰν ἀπ-
εχούσαις ἀπὸ σοῦ, καὶ [11] ἐμπαίξονται ἐν σοὶ,
ἀκάθαρτος ἡ ὀνομαστὴ, καὶ [12] πολλὴ ἐν ταῖς
6 [13] ἀνομίαις. Ἰδοὺ οἱ ἀφηγούμενοι οἴκου
Ἰσραὴλ, ἕκαστος πρὸς τοὺς συγγενεῖς [14] αὐ-
τοῦ [15] συνεφύροντο [16] ἐν σοὶ, ὅπως ἐκχέωσιν
7 αἷμα. Πατέρα καὶ μητέρα ἐκακολόγουν
ἐν σοὶ, καὶ πρὸς τὸν προσήλυτον ἀνεστρέφοντο ἐν
ἀδικίαις ἐν σοὶ, ὀρφανὸν καὶ χήραν [17] κατεδυ-
8 νάστευον, Καὶ τὰ ἅγιά μου ἐξουθένουν,
καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν ἐν σοί.

---

48 *Ald.* & *C.* αὐτοῦ καὶ ἐγένετο. 49 *Alex.* καὶ τοῦ. 50 *C.* κραυγῆς σάλπιγγος, τοῦ. 51 *C.* αὐτῶν ἑβδομάζων τὰς ἑβδομάδας αὐτοῖς, καί. al. αὐτῶν ἑβδομάζοντες ἑβδομάδας αὐτοῖς, καί quod est *Th.* 52 *C.* ἀδικίαν αὐτῶν, τοῦ συλληφθῆναι. Διὰ τοῦτο. quod etiam apud *Theodor.* est. 53 *Alex.* αὐτῶν. 54 *Alex.* *Ald.* κύριος κύριος ὁ θεός. *C.* ἀδωναΐ κύριος. 55 *Sch.* ἐν πάσαις ταῖς ἀσεβείαις ὑμῶν, οὐ κεῖται παρ' Ἑβραίοις. 56 *C.* ἀνομίαις. 57 *Alex.* ἀλωθήσεσθαι. post pro πέρας, *S.* συνταχθεῖσα. 58 *Alex.* κύριος κύριος ὁ θεός. *Ald.* κύριος κύριος. *C.* ἀδωναΐ κύριος. post *S.* ἀφείλετο τὴν κίδαριν, καὶ ἤνεγκε στέφανον· οὐδὲ τοῦτο, οὐδὲ ἐκεῖνο, τὸν ταπεινὸν ἐπαρεῖ, καὶ τὸν ὑψηλὸν ταπεινώσει. ἀδικίαν, ἀδικίαν, ἀδικίαν ποιήσω τοῦτο· καὶ τοῦτο οὐκ ἦν ἕως οὗ τὸ κρίμα ἐστὶ, ὃν ἐγὼ δώσω. pro ἀφείλου al. hab. ἀφελοῦ. 59 *Ald.* *C.* ἀπόθου. al. ἀπέθου. 60 *Alex.* αὐτῇ τὸν στέφανον. 61 *C.* αὐτὴ οὐ. 62 *Alex.* τὸ ταπεινὸν ὕψωσας. Ἀδικίαν ἀδικίαν θήσομαι. 63 ἀδικίαν *Ald.* *C.* deest.

64 *Alex.* οὐ τοιαύτη ἔσται ἕως. *Ald.* *C.* οὐδ' αὐτὴ τοιαύτη ἔσται ἕως. 65 *Alex.* αὐτήν. 66 *Alex.* κύριος ὁ θεός. *Ald.* κύριος κύριος ὁ θεός. *C.* ἀδωναΐ κύριος. 67 *Alex.* ἑτοιμάζου ἐσπασμένη σφάγια. 68 *Alex.* *Ald.* *C.* ὧν ἥκει. 69 *Ald.* *C.* Ἀπόστρεφε, μὴ (deest *C.*) εἰς τὸν κουλεόν (al. κολεόν) σου (*Ald.* addit καὶ μὴ καταλύσῃς) ἐν. 70 *Alex.* & *C.* σοί. 71 *C.* εἰς. 72 *Alex.* *Ald.* διαφθοράν.
Cap. 22. 1 *Ms.* *Alex.* & *Ald.* *ed.* οὐ κρινεῖς. *C.* εἰ κρίνεις. 2 *Alex.* *Ald.* κύριος κύριος ὁ θεός. *C.* κύριος. 3 *Alex.* ποιοῦσαι. 4 *Alex.* κατ' αὐτῆς. 5 *C.* ἑαυτήν. 6 *Ald.* τῷ αἵματι αὐτῶν ᾧ. 7 *C.* σου. 8 *C.* ἐποίησας. 9 *C.* προσήγγισας. 10 *Alex.* ὄνειδος. 11 al. ἐμπαίξεται ἐν σοί. *Ald.* ἐμπαίζονται ἐν σοί. *C.* ἐμπαίζονταί σοι, καὶ βοήσουσιν ἐπὶ σοί. 12 *C.* πολλοί. 13 *C.* ἀνομίαις σου. 14 *Ald.* αὐτῶν. 15 *Alex.* συνανεφύροντο. *Ald.* συναναφύρονται. 16 ἐν *Ald.* deest. 17 *Alex.* *Ald.* *C.* κατεδυνάστευον ἐν σοί.

Ἄνδρες

9 Ἄνδρες [18] λῃσταὶ ἐν σοὶ, ὅπως ἐκχέωσιν ἐν
σοὶ αἷμα, καὶ ἐπὶ τῶν ὀρέων ἤσθιον [19] ἐπὶ σοὶ,
10 ἀνόσια ἐποίουν ἐν [20] μέσῳ σου. Αἰσχύνην
πατρὸς ἀπεκάλυψαν ἐν σοὶ, καὶ ἐν ἀκαθαρσί-
αις [21] ἀποκαθημένην ἐταπείνουν ἐν σοί.
11 [22] Ἕκαστος τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ [23] ἠ-
νομοῦσαν, καὶ ἕκαστος τὴν [24] νύμφην αὐτοῦ ἐ-
μίαινεν ἐν ἀσεβείᾳ, καὶ ἕκαστος τὴν ἀδελφὴν
αὐτοῦ θυγατέρα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐταπείνουν ἐν
12 σοί. Δῶρα [25] ἐλαμβάνοσαν ἐν σοὶ, ὅ-
πως ἐκχέωσιν αἷμα, τόκον καὶ πλεονασμὸν
[26] ἐλαμβάνοσαν ἐν σοὶ, καὶ συνετελέσω συντέ-
λειαν κακίας σου τὴν ἐν [27] καταδυναστείᾳ, ἐμοῦ δὲ
13 ἐπελάθου, λέγει [28] κύριος. Ἐὰν δὲ [29] πατάξω
χεῖρα [30] μου ἐφ' οἷς [31] συντετέλεσαι οἷς ἐποίησας,
καὶ ἐπὶ τοῖς αἵμασί σου τοῖς [32] γεγενημένοις ἐν
14 μέσῳ σου, Εἰ ὑποστήσεται ἡ καρδία σου;
εἰ κρατήσουσιν αἱ χεῖρές σου ἐν ταῖς ἡμέραις αἷς ἐ-
γὼ ποιῶ ἐν σοί; ἐγὼ κύριος λελάληκα, καὶ
15 ποιήσω. Καὶ διασκορπιῶ σε ἐν τοῖς ἔ-
θνεσι, καὶ διασπερῶ σε ἐν ταῖς χώραις, καὶ ἐκλεί-
16 ψει ἡ ἀκαθαρσία σου ἐκ σοῦ. Καὶ [33] κα-
τακληρονομήσω ἐν σοὶ κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν ἐθνῶν,
17 καὶ γνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος. Καὶ ἐ-
γένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων,
18 Υἱὲ ἀνθρώπου, ἰδοὺ [34] γεγόνασί μοι ὁ οἶκος
Ἰσραὴλ [35] ἀναμεμιγμένοι πάντες χαλκῷ, καὶ
σιδήρῳ, καὶ [36] κασσιτέρῳ, καὶ [37] μολίβῳ, ἐν
[38] μέσῳ ἀργυρίου ἀναμεμιγμένος ἐστί.
19 Διατοῦτο εἰπὸν, Τάδε λέγει [39] κύριος κύριος,
Ἀνθ' ὧν [40] ἐγένεσθε εἰς σύγκρασιν μίαν, δια-
τοῦτο [41] ἐγὼ εἰσδέχομαι ὑμᾶς [42] εἰς μέσον Ἰε-
20 ρουσαλήμ. Καθὼς εἰσδέχεται ἄργυρος,
καὶ χαλκὸς, καὶ σίδηρος, καὶ κασσίτερος, καὶ
[43] μόλιβος [44] εἰς μέσον καμίνου [45], τοῦ ἐκφυ-
σῆσαι εἰς [46] αὐτὸ πῦρ [47] τοῦ χωνευθῆναι, οὕτως
εἰσδέξομαι [48] ἐν [49] ὀργῇ μου, καὶ συνάξω καὶ
21 [50] χωνεύσω ὑμᾶς, Καὶ ἐκφυσήσω [51] ἐφ'
ὑμᾶς ἐν πυρὶ ὀργῆς μου, καὶ χωνευθήσεσθε ἐν μέ-
22 σῳ αὐτῆς. Ὃν τρόπον χωνεύεται ἀργύριον
ἐν μέσῳ καμίνου, οὕτως χωνευθήσεσθε ἐν μέσῳ
αὐτῆς, καὶ ἐπιγνώσεσθε [52] διότι ἐγὼ κύριος
23 ἐξέχεα τὸν θυμόν μου ἐφ' ὑμᾶς. Καὶ ἐ-
γένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων,
24 Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰπὸν αὐτῇ, Σὺ εἶ [53] γῆ ἡ
[54] οὐ βρεχομένη, οὐδὲ ὑετὸς [55] ἐγένετο [56] ἐπὶ
25 σὲ ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς. Ἧς οἱ ἀφηγούμενοι
ἐν μέσῳ αὐτῆς ὡς λέοντες [57] ὠρυόμενοι ἁρπά-
ζοντες ἁρπάγματα, ψυχὰς κατεσθίοντες [58] ἐν
[59] δυναστείᾳ, [60] καὶ τιμὰς λαμβάνοντες. καὶ χῆ-
26 ραί σου ἐπληθύνθησαν ἐν μέσῳ σου. Καὶ
οἱ ἱερεῖς αὐτῆς ἠθέτησαν [61] νόμον μου, καὶ ἐ-
βεβήλουν τὰ ἅγιά μου· ἀναμέσον ἁγίου καὶ βε-
βήλου οὐ διέστελλον, καὶ ἀναμέσον [62] ἀκαθάρτου
καὶ τοῦ καθαροῦ οὐ διέστελλον, καὶ ἀπὸ τῶν σαββά-
των μου παρεκάλυπτον τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν,
[63] καὶ ἐβεβηλούμην ἐν μέσῳ αὐτῶν.
27 Οἱ ἄρχοντες αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς ὡς λύκοι
ἁρπάζοντες ἁρπάγματα, τοῦ ἐκχέαι αἷ-
μα, [64] ὅπως πλεονεξίᾳ πλεονεκτῶσι.
28 Καὶ οἱ προφῆται αὐτῆς [65] ἀλείφοντες αὐτοὺς
πεσοῦνται, [66] ὁρῶντες μάταια, μαντευόμενοι
ψευδῆ, λέγοντες, Τάδε λέγει [67] κύρι-
29 ος· καὶ κύριος [68] οὐκ ἐλάλησε. [69] Λα-
ὸν τῆς γῆς ἐκπιέζοντες [70] ἀδικίᾳ, καὶ [71] διαρ-
πάζοντες ἁρπάγματα, πτωχὸν καὶ πένητα κα-
ταδυναστεύοντες, καὶ πρὸς τὸν προσήλυτον οὐκ
30 ἀναστρεφόμενοι μετὰ κρίματος. Καὶ ἐζή-

---

18 *Alex. Ald. C.* λῃσταὶ ἦσαν. *S.* & *Th.* δόλιοι. 19 *Alex.* ἐν σοί. *C.* ἐν σοί, καί. 20 *Ald.* σοί. 21 *Alex.* ἀποκαθημένης. 22 *Ald.* Καὶ ἕκαστος. 23 *Ald.* ἠνόμησαν. *C.* ἠνόμουν. 24 *Alex.* ἀδελφὴν αὐτοῦ ἐμίαινον. 25 *Alex. Ald. C.* ἐλάμβανον. 26 *C.* ἐλάμβανον. 27 *Alex.* καταδυναστείᾳ σου, ὅτι ἐμοῦ ἐπελάθου. 28 *Alex. Ald.* κύριος, κύριος. *C.* ἀδωναὶ κύριος. 29 sic *Alex.* & *Ald.* al. ἐπάξω. 30 *Alex. Ald. C.* μου πρὸς χεῖρά μου ἐφ'. 31 *C.* συντετέλεσαι. 32 *Alex* γεγεννημένοις. 33 *Alex.* κατακληρονομήσω σε ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ. *Aq.* 1. ed. & *Th.* μιανῶ σε. *S.* θραύσω. 34 *Alex.* γέγονεν ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ἀναμεμιγμένος χαλκῷ. 35 *C.* ἀναμεμιγμένος. *S.* εἰς σκόρια. *Aq.* 1. ed. σέμφυλον, aut ut alibi, γίγαρτον. 36 κασσιτέρῳ *C.* ponit ante σιδήρῳ. 37 *Alex.* μολίβδῳ. 38 *C.* μέσῳ καμίνου ἀργυρίου ἀναμεμιγμένοι εἰσίν. 39 *Alex.* κύριος κύριος ὁ θεός. *C.* ἀδωναὶ κύριος. 40 *Alex. Ald. C.* ἐγένεσθε (*Alex.* ἐγένεσθαι) πάντες εἰς. 41 *Alex. Ald.* ἰδοὺ ἐγώ. 42 *C.* ἐν μέσῳ.

43 *Alex.* μόλιβδος. 44 *C.* ἐν μέσῳ. 45 *Alex.* πυρὸς, τοῦ ἐμφυσῆσαι εἰς αὐτὰ πῦρ τοῦ χωνεῦσαι. 46 *C.* αὐτήν. 47 *C.* εἰς τό. 48 *Alex.* & *C* ὑμᾶς ἐν. 49 *Alex. C.* ὀργῇ μου, καὶ (*Alex.* deest) ἐν τῷ θυμῷ μου, καί. 50 *C.* ἐπαφήσω. Καὶ χωνεύσω ὑμᾶς. 51 *Alex.* εἰς ὑμᾶς ἐκφύσημα ἐν πυρί. 52 *C.* ὅτι. 53 *Alex.* γῆ οὐ. 54 *Ald.* μή. 55 *Alex. Ald.* καταβήσεται. 56 *Alex.* σοί. Οἱ ἀφηγούμενοι αὐτῆς ἐμμέσῳ. 57 *Alex.* ἐρευγόμενοι. 58 *Alex.* ἐδυνάστευσαν ἐν δυναστείᾳ, δῶρα ἐλάμβανον ἐν ἀδικίᾳ. καὶ χῆραι. 59 *C.* δυναστείαις. 60 *Ald.* τιμάς. *C.* πλοῦτον καὶ τιμάς. 61 *Alex.* τὸν νόμον. 62 *C.* καθαροῦ καὶ ἀκαθάρτου. 63 *Alex. Ald.* καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν. 64 *C.* τοῦ ἀπολέσαι ψυχὰς ὅπως. 65 *Alex.* οἱ ἀλείφοντες. *Sch.* ὁ Ἑβρ. οὕτω λέγει· ἤλειφον αὐτοὺς πηλῷ ἄνευ ἀχύρου. 66 *Alex.* οἱ ὁρῶντες. 67 *Ald. C.* ἀδωναὶ κύριος. 68 *C.* οὐ λελάληκεν. 69 *Alex.* Τὸν λαὸν &c. al. Λαὸς τῆς γῆς ἐκπιέζοντες. 70 *Alex.* ἐν ἀδικίᾳ. *Ald. C.* ἀδικίαν. 71 *Ald.* ἁρπάζοντες.

τον ἐξ αὐτῶν ἄνδρα ἀναστρεφόμενον ὀρθῶς, καὶ
[72] ἑστῶτα [73] πρὸ προσώπου μου [74] ὁλοσχερῶς ἐν
τῷ καιρῷ τῆς ὀργῆς, τοῦ μὴ εἰς τέλος ἐξαλεῖψαι
31 αὐτὴν, καὶ οὐχ εὗρον. Καὶ ἐξέχεα ἐπ'
αὐτὴν [75] θυμόν μου ἐν πυρὶ ὀργῆς μου, τοῦ
[76] συντελέσαι· τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς κεφαλὰς αὐ-
τῶν δέδωκα, λέγει [77] κύριος κύριος.

Κεφ. κγ'. 23.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με, λέγων,
2 Υἱὲ ἀνθρώπου, δύο γυναῖκες ἦσαν θυγατέρες
3 μητρὸς μιᾶς, Καὶ ἐξεπόρνευσαν ἐν Αἰ-
γύπτῳ ἐν τῇ νεότητι αὐτῶν, [1] ἐκεῖ ἔπεσον οἱ
μαστοὶ αὐτῶν, [2] ἐκεῖ διεπαρθενεύθησαν.
4 Καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν [3] ἦν [4] Ὀολὰ ἡ πρε-
σβυτέρα, καὶ [5] Ὀολιβὰ [6] ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς· καὶ
ἐγένοντό μοι, καὶ ἔτεκον υἱοὺς καὶ θυγατέρας,
καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν, Σαμάρεια [7] ἦν Ὀολὰ,
5 καὶ Ἱερουσαλὴμ [8] ἦν Ὀολιβά. Καὶ ἐξε-
πόρνευσεν ἡ [9] Ὀολὰ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἐπέθετο ἐπὶ
τοὺς ἐραστὰς αὐτῆς, ἐπὶ τοὺς Ἀσσυρίους τοὺς ἐγ-
6 γίζοντας αὐτῇ, [10] Ἐνδεδυκότας ὑακίν-
θινα, ἡγουμένους καὶ στρατηγούς· [11] νεανίσκοι καὶ
ἐπίλεκτοι, πάντες ἱππεῖς ἱππαζόμενοι ἐφ' ἵπ-
7 πων. Καὶ ἔδωκε τὴν πορνείαν [12] αὐτῆς
ἐπ' αὐτούς· [13] ἐπίλεκτοι υἱοὶ Ἀσσυρίων [14] πάν-
τες· καὶ ἐπὶ πάντας οὓς ἐπέθετο, [15] ἐν πᾶσι
τοῖς ἐνθυμήμασιν [16] αὐτοῖς ἐμιαίνετο.
8 Καὶ τὴν πορνείαν αὐτῆς ἐξ Αἰγύπτου οὐκ ἐγκατ-
έλιπεν, ὅτι μετ' αὐτῆς ἐκοιμῶντο ἐν [17] νεό-
τητι αὐτῆς, καὶ αὐτοὶ διεπαρθένευσαν αὐ-
τὴν, καὶ ἐξέχεαν τὴν πορνείαν αὐτῶν ἐπ'
9 αὐτήν. Διατοῦτο παρέδωκα αὐτὴν εἰς
χεῖρας τῶν ἐραστῶν αὐτῆς, εἰς χεῖρας υἱῶν Ἀσ-
10 συρίων, ἐφ' οὓς ἐπετίθετο. Αὐτοὶ ἀπε-
κάλυψαν τὴν [18] αἰσχύνην αὐτῆς, υἱοὺς καὶ θυγα-
τέρας αὐτῆς ἔλαβον, καὶ αὐτὴν ἐν ῥομφαίᾳ
ἀπέκτειναν. καὶ ἐγένετο λάλημα εἰς [19] γυναῖ-
κας, καὶ [20] ἐποίησαν ἐκδικήσεις ἐν αὐτῇ [21] εἰς
11 τὰς θυγατέρας [22]. Καὶ εἶδεν ἡ ἀδελφὴ
αὐτῆς [23] Ὀολιβὰ, καὶ διέφθειρε τὴν ἐπίθεσιν
αὐτῆς ὑπὲρ [24] αὐτὴν, καὶ τὴν πορνείαν αὐ-
τῆς ὑπὲρ τὴν πορνείαν τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς.
12 [25] Ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν Ἀσσυρίων ἐπέθετο, [26] ἡγου-
μένους καὶ στρατηγοὺς, τοὺς ἐγγὺς αὐτῆς, [27] ἐν-
δεδυκότας εὐπάρυφα, ἱππεῖς [28] ἱππαζομέ-
νους ἐφ' ἵππων· [29] νεανίσκοι ἐπίλεκτοι πάντες.
13 Καὶ ἴδον [30] ὅτι μεμίανται ὁδὸς μία τῶν δύο.
14 Καὶ προσέθετο [31] πρὸς τὴν πορνείαν αὐτῆς, καὶ
εἶδεν ἄνδρας [32] ἐζωγραφημένους ἐπὶ τοῦ τοί-
χου, εἰκόνας Χαλδαίων ἐζωγραφημένους ἐν
15 γραφίδι, [33] Ἐζωσμένους ποικίλματα
ἐπὶ τὰς ὀσφύας αὐτῶν, [34] παραβαπτὰ καὶ ἐπὶ
τῶν κεφαλῶν αὐτῶν, [35] ὄψις τρισσὴ πάντων,
ὁμοίωμα υἱῶν [36] Χαλδαίων, γῆς πατρίδος
16 [37] αὐτοῦ· Καὶ ἐπέθετο ἐπ' αὐτοὺς [38] τῇ
ὁράσει ὀφθαλμῶν αὐτῆς· καὶ ἐξαπέστειλεν ἀγ-
γέλους πρὸς αὐτοὺς εἰς γῆν Χαλδαίων.
17 Καὶ [39] ἤλθοσαν πρὸς αὐτὴν υἱοὶ Βαβυλῶνος,
εἰς κοίτην καταλυόντων, καὶ ἐμίαινον αὐτὴν
[40] ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς, καὶ ἐμιάνθη ἐν αὐτοῖς,
καὶ ἀπέστη ἡ ψυχὴ αὐτῆς ἀπ' αὐτῶν.
18 [41] Καὶ ἀπεκάλυψε τὴν πορνείαν αὐτῆς, καὶ
ἀπεκάλυψεν [42] αἰσχύνην αὐτῆς. καὶ ἀπέστη ἡ
ψυχή μου ἀπ' αὐτῆς, ὃν τρόπον ἀπέστη ἡ ψυ-
19 χή μου ἀπὸ τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. Καὶ ἐ-
πλήθυνας τὴν πορνείαν σου, τοῦ ἀναμνῆσαι [43] ἡ-
μέραν νεότητός σου, ἐν αἷς ἐπόρνευσας ἐν Αἰ-
20 γύπτῳ, Καὶ ἐπέθου ἐπὶ τοὺς Χαλδαίους,
ὧν [44] ὡς ὄνων αἱ σάρκες αὐτῶν, [45] καὶ αἰδοῖα
21 ἵππων τὰ αἰδοῖα αὐτῶν, Καὶ ἐπεσκέ-

---

72 pleriq. ll. ἑστῶτα ἐν διακοπῇ φραγμοῦ πρὸ προσώπου μου. 73 Ald. κατὰ πρόσωπον. 74 Alex. τὸ ὁλοσχερὲς ἐν καιρῷ τῆς ὀργῆς μου, τοῦ. C. ὁλοσχερῶς ponit ante πρό. 75 Alex. τὸν θυμόν. 76 Alex. & C. συντελέσαι αὐτοὺς τάς. 77 C. ἀδωναῒ κύριος.

Cap. 23. 1 Alex. ἐξεπόρνευσαν, ἐκεῖ. Ald. C. ἐπόρνευσαν, ἐκεῖ. 2 Alex. καὶ ἐκεῖ. 3 Ald. ἡ. 4 Alex. Ὀλλά. 5 Alex. Ὀλιβά. 6 C. ἡ νεωτέρα ἡ ἀδελφή. 7 Alex. ἡ Ὀλλά. Ald. C. ἡ Ὀολά. 8 Alex. ἡ Ὀλιβά. Ald. C. ἡ Ὀολιβά. 10 Alex. Ἐνδεδυμένους. 11 Alex. νεανίσκους ἐπιλέκτους, πάντες ἱππεῖς ἱππαζόμενοι. C. νεανίσκους ἐπιλέκτους, πάντας ἱππεῖς ἱππαζομένους. 12 Alex. αὐτῶν. 13 C. ἐπὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς υἱούς. 14 C. πάντας. 15 ἐν πᾶσι τοῖς Ald. desunt. 16 Alex. & C. αὐτῆς ἐμιαίνετο. 17 Alex. τῇ νεότητι. 18 Alex. ἀσχημοσύνην. 19 Alex. τὰς γυναῖκας. 20 C. ἐκδικήσεις ἐποίησαν ἐν. 21 εἰς τὰς θυγατέρας C. desunt. 22 Alex. Ald. αὐτῆς.

23 Alex. ἡ Ὀλιβά. post Aq. ἐπιπόθησιν. 24 Alex. αὐτῇ. Ald. αὐτῆς. 25 Ald. Καὶ ἐπί. C. Ἐπλήθυνεν ὑπέρ. 26 C. πρὸς ἡγουμένους. 27 Alex. ἐνδεδυμένους εὐπόρφυρα. Sch. εὐπάρυφα ἀντὶ τοῦ κεκοσμημένα. a. Sch. διαπόρφυρα ποικιλτά. 28 Alex. ἱππαζόμενοι. 29 C. νεανίσκους ἐπιλέκτους πάντας. 30 C. ἐγὼ ὅτι. 31 C. ἐπί. 32 Alex. ἐζωγραφημένας. 33 Alex. Ald. διεζωσμένους. 34 Alex. καὶ τιάραι βαπταὶ ἐπί. Ald. καὶ τιάρας βαπτὰς ἐπί. C. καὶ παραβαπτὰ ἐπί. apud Theodor. est etiam τιάραι βαπταί. in quibusdam ll. παράβαπτα, καὶ τιάραι βαπταί. 35 S. ὄψις σκυλευτῶν πάντων. al. ὄψις τρισσατῶν πάντων. 36 C. Βαβυλῶνος Χαλδαίων. 37 Alex. αὐτῶν. 38 Alex. Ald. ἐν ὁράσει. 39 Alex. Ald. C. ἦλθον. 40 C. ἐπί. 41 Καὶ ἀπεκάλυψε τὴν πορνείαν αὐτῆς C. desunt. 42 Alex. τὴν ἀσχημοσύνην. 43 Alex. ἡμέρας. 44 Alex. Ald. ἦσαν ὡς ὄνων. C. ὡς σάρκες ὄνων, & ponit post αὐτῶν. 45 Polychr. ὁ Ἑβρ. καὶ αἱ διεγέρσεις αὐτῶν ὡς ἵππων.

ψω τὴν

ψω τὴν ἀνομίαν νεότητός σου, ἃ [46] ἐποίεις ἐν
Αἰγύπτῳ ἐν τῷ καταλύματί σου, [47] οὗ οἱ μασοὶ
22 [48] νεότητός σου. Διὰ τοῦτο [49] Ὀολιβά, τά-
δε λέγει [50] κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω τοὺς ἐ-
ραστάς σου ἐπὶ σὲ, ἀφ' ὧν ἀπέστη ἡ ψυχή σου
ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἐπάξω αὐτοὺς ἐπὶ σὲ κυ-
23 κλόθεν, Υἱοὺς Βαβυλῶνος, καὶ πάντας
τοὺς Χαλδαίους, [51] Φακοὺκ, καὶ Σουὲ, καὶ Ὑχουὲ,
καὶ πάντας υἱοὺς Ἀσσυρίων μετ' αὐτῶν, νεανί-
σκους ἐπιλέκτους, ἡγεμόνας καὶ στρατηγοὺς, πάν-
τας [52] τελοστοὺς καὶ ὀνομαστοὺς, ἱππεύοντας ἐφ'
24 ἵππων. [53] Καὶ [54] πάντες ἥξουσιν ἐπὶ σὲ
ἀπὸ Βορρᾶ, [55] ἅρματα καὶ τροχοὶ [56] μετ' ὄχλου
λαῶν, θυρεοὶ καὶ πέλται [57] καὶ [58] βαλεῖ φυλα-
κὴν ἐπὶ σὲ κύκλῳ. καὶ δώσω πρὸ προσώπου
αὐτῶν κρίμα, καὶ [59] ἐκδικήσουσί σε ἐν τοῖς κρί-
25 μασιν αὐτῶν. Καὶ δώσω τὸν ζῆλόν μου ἐν
σοὶ, καὶ ποιήσουσι μετὰ σοῦ ἐν ὀργῇ θυμοῦ [60]. μυ-
κτῆρά σου καὶ ὦτά σου ἀφελοῦσι, καὶ τοὺς κατα-
λοίπους σου ἐν ῥομφαίᾳ [61] καταβαλοῦσιν· αὐ-
τοὶ [62] υἱούς σου καὶ θυγατέρας σου λήψονται, καὶ
τοὺς καταλοίπους σου [63] πῦρ καταφάγεται.
26 Καὶ ἐκδύσουσί σε τὸν ἱματισμόν σου, καὶ λήψονται
27 τὰ σκεύη τῆς καυχήσεώς σου. Καὶ ἀπο-
στρέψω τὰς ἀσεβείας σου ἐκ σοῦ, καὶ τὴν πορνείαν
σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου· καὶ οὐ μὴ ἄρῃς τοὺς ὀφθαλ-
μούς σου ἐπ' αὐτοὺς, καὶ Αἰγύπτου οὐ μὴ μνησθῇς
28 [64] οὐκέτι. Διότι τάδε λέγει [65] κύριος κύ-
ριος [66], Ἰδοὺ [67] ἐγὼ παραδίδωμί σε εἰς χεῖ-
ρας ὧν μισεῖς, ἀφ' ὧν ἀπέστη ἡ ψυχή σου ἀπ'
29 αὐτῶν. Καὶ ποιήσουσιν ἐν σοὶ ἐν μίσει,
καὶ λήψονται πάντας τοὺς πόνους [68] σου καὶ τοὺς μό-
χθους σου, καὶ ἔσῃ γυμνὴ καὶ [69] αἰσχύνουσα, καὶ
ἀποκαλυφθήσεται [70] αἰσχύνη πορνείας σου· καὶ
30 [71] ἀσέβειά σου, καὶ ἡ πορνεία σου [72] Ἐ-
ποίησε ταῦτά σοι, ἐν τῷ ἐκπορνεῦσαί σε ὀ-
πίσω ἐθνῶν, καὶ ἐμιαίνου ἐν τοῖς [73] ἐνθυμήμα-
31 σιν αὐτῶν. Ἐν τῇ ὁδῷ τῆς ἀδελφῆς σου
ἐπορεύθης· καὶ δώσω τὸ ποτήριον αὐτῆς εἰς
32 [74] χεῖράς σου. Τάδε λέγει [75] κύριος, Τὸ
ποτήριον τῆς ἀδελφῆς σου πίεσαι, τὸ βαθὺ καὶ
τὸ πλατὺ, [76] καὶ τὸ πλεονάζον τοῦ συντελέσαι
33 μέθην. [77] Καὶ ἐκλύσεως πλησθήσῃ, [78] καὶ
τὸ ποτήριον [79] ἀφανισμοῦ, ποτήριον ἀδελφῆς
34 σου Σαμαρείας, [80] Πίεσαι αὐτὸ καὶ τὰς
ἑορτὰς καὶ τὰς νουμηνίας αὐτῆς ἀποστρέψω· διό-
τι [81] ἐγὼ [82] λελάληκα, λέγει [83] κύριος.
35 [84] Διὰ τοῦτο τάδε λέγει [85] κύριος, Ἀνθ' ὧν
ἐπελάθου μου, καὶ ἀπέρριψάς με ὀπίσω τοῦ σώμα-
τός σου, καὶ σὺ λάβε τὴν ἀσέβειάν σου καὶ τὴν
36 πορνείαν σου. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς
με, Υἱὲ ἀνθρώπου, [86] οὐ κρινεῖς τὴν [87] Ὀολὰν
καὶ τὴν [88] Ὀολιβὰν, καὶ [89] ἀναγγελεῖς αὐ-
37 ταῖς τὰς ἀνομίας αὐτῶν; Ὅτι ἐμοι-
χῶντο, καὶ αἷμα ἐν χερσὶν αὐτῶν, [90] τὰ ἐνθυ-
μήματα αὐτῶν ἐμοιχῶντο, [91] καὶ τὰ τέκνα αὐ-
τῶν ἃ [92] ἐγέννησάν μοι, [93] διήγαγον αὐτοῖς
38 [94] δι' ἐμπύρων. [95] Ἕως καὶ ταῦτα ἐποίη-
σάν μοι, [96] τὰ ἅγιά μου [97] ἐμίαινον, [98] καὶ τὰ
39 σάββατά μου ἐβεβήλουν, Καὶ ἐν τῷ σφά-
ζειν αὐτοὺς τὰ τέκνα αὐτῶν τοῖς εἰδώλοις αὐ-
τῶν, καὶ [99] εἰσεπορεύοντο εἰς τὰ ἅγιά μου [100],

---

46 C. ἐποίησεν. 47 οὗ Ald. addit ἔπεσαν, sed C. ponit post σου. 48 Alex. ἔπεσαν νεότητός. 49 Alex. Ὀλιβά. 50 Alex. κύριος κύριος ὁ θεὸς ἐπὶ σὲ Ὀλιβὰ, Ἰδού. Ald. κύριος κύριος, Ἰδού. C. ἀδωναΐ κύριος, Ἰδού. 51 Alex. καὶ Φοὺδ, καὶ Σοὺδ, καὶ Λοὺδ, καὶ πάντας τοὺς υἱούς Ald. Φακοὺθ, καὶ Συὲ, καὶ Κοὺθ, καὶ πάντας υἱούς. C. Φαβοὺδ, καὶ Σουδὲ καὶ Κουδὲ, καὶ πάντας υἱούς. Aq. ἐπισκέπτην, καὶ τύραννον, καὶ κορυφαῖον. 52 C. τελεστάτας. in al. est, τελεστάτας τελεστές. 53 Alex. Ald. Πάντες. 54 πάντες C. ponit post σέ. 55 C. μεθ' ἁρμάτων (al. μεθ' ὅπλων καὶ ἁρμάτων) καὶ τροχῶν καὶ πλήθους λαῶν· καὶ θώρακας καὶ ἀσπίδας, καὶ περικεφαλαίας περιθήσονται ἐπὶ σὲ, καὶ βαλοῦσιν ἐπὶ σὲ φυλακὴν κύκλῳ. 56 Alex. ἵπποι μετά. 57 Alex. καὶ περικεφαλαίαν, καὶ βαλεῖ ἐπὶ σὲ προφυλακὴν κύκλῳ. 58 Ald. βαλοῦσι. 59 C. δικάσουσι. 60 Alex. μου. 61 Ald. βαλοῦσι. 62 Alex. τοὺς υἱούς σου καὶ τὰς θυγατέρας. Ald. υἱοί σου καὶ θυγατέρες. 63 Alex. ἐμπρήσουσιν ἐν πυρί. Καί. Ald. ἐν πυρὶ ἀναλώσουσι. Καί. C. καταφάγεται πῦρ. Καί. 64 Ald. C. ἔτι. 65 Ald. C. ἀδωναΐ κύριος. 66 Alex. ὁ θεός. 67 ἐγὼ Ald. deest. 68 C. σου, καὶ ἔσῃ. 69 Alex. Ald. & C. ἀσχημονοῦσα. 70 Alex. ἡ αἰσχύνη σου, πορνεία σου. 71 Ald. ἐν ἀσεβείᾳ. C. τῆς ἀσεβείας. 72 C. Ἐποίησε σοι ταῦτα, ἐν. 73 Alex. ἐπιθυμήμασιν. 74 Alex. τὰς χεῖρας. 75 Alex. ἀδωναΐ κύριος, κύριος ὁ θεός. C. ἀδωναΐ κύριος. Ald. κύριος κύριος. 76 Alex. Ald. C. ἔσται εἰς γέλωτα, καὶ εἰς μυκτηρισμὸν τὸ πλεονάζον. 77 Alex. Καὶ ἐκχεῶ ὅπως πλησθήσῃ, καὶ τὸ ποτήριον τῆς ἀδελφῆς σου Σαμαρείας, ποτήριον ἀφανισμοῦ Πίεσαι αὐτὸ, καὶ ἐκστραγγιεῖς· καὶ τὰς ἑορτάς. 78 καὶ τὸ Ald. C. desunt. 79 C. ἀφανισμοῦ, καὶ ποτήριον. 80 Ald. C. Καὶ πίεσαι αὐτὸ, καὶ ἐκστραγγιεῖς. addit præterea C. καὶ τὰ ὄστρακα αὐτοῦ καταφάξῃ, καὶ τοὺς μαστούς σου κατατιλεῖς. 81 ἐγὼ Ald. deest. 82 Alex. ἐλάλησα, λέγει κύριος κύριος ὁ θεός. 83 Ald. C. ἀδωναΐ κύριος. 84 Διὰ τοῦτο usque ad Ἀνθ' Ald. desunt. 85 Alex. C. ἀδωναΐ κύριος. 86 al. οὐ. al. deest. 87 Alex. Ὀλλάν. 88 Alex. Ὀλιβάν. 89 Ald. C. ἀπαγγελεῖς. post Ald. ἐν ταῖς χερσίν. 90 Alex. καὶ τὰ ἐνθυμήματα. C. τοῖς ἐνθυμήμασιν. al. σὺν τοῖς ἐνθυμήμασιν. 91 Ald. hic repetit quæ sunt inter duo ἐμοιχῶντο, viz. καὶ αἷμα ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν. 92 C. ἐγεννήθησαν. 93 Alex. διῆγον αὐτὰ δι'. C. διήγαγον αὐτὰ αὐτοῖς δι'. 94 Ald. διὰ πυρώσεως. C. διὰ πυρός. 95 Ald. deest Ἕως. C. Ἕως οὗ. 96 Alex. καὶ ἃ ἐμείσουν, ἐποίησαν, τά. 97 ἐμίαινον C. ponit ante τά. 98 C. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καί. 99 C. εἰσπορεύεσθαι αὐτοὺς εἰς. 100 Alex. ἀφυλάκτως ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, τοῦ.

[1] τοῦ βεβηλοῦν αὐτά· καὶ [2] ὅτι οὕτως ἐποίουν ἐν μέ-
40 σῳ τοῦ οἴκου μου. [3] Καὶ ὅτι τοῖς ἀνδράσι
τοῖς ἐρχομένοις μακρόθεν, οἷς ἀγγέλους [4] ἐξ-
απέστειλαν πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἅμα τῷ ἔρχεσθαι
αὐτοὺς, εὐθὺς ἐλούου, καὶ ἐστιβίζου τοὺς ὀφθαλμούς
41 σου, καὶ ἐκόσμου κόσμῳ, [5] Καὶ ἐκάθου ἐπὶ
κλίνης ἐστρωμένης, καὶ τράπεζα κεκοσμημένη
[6] πρὸ προσώπου αὐτῆς, καὶ τὸ [7] θυμίαμα καὶ
τὸ ἔλαιόν μου [8] εὐφραίνοντο ἐν αὐτοῖς.
42 Καὶ φωνὴν ἁρμονίας ἀνεκρούοντο, καὶ [9] πρὸς
ἄνδρας ἐκ πλήθους ἀνθρώπων ἥκοντας [10] ἐκ τῆς
ἐρήμου· καὶ ἐδίδοσαν [11] ψέλλια ἐπὶ τὰς [12] χεῖ-
ρας αὐτῶν, καὶ στέφανον καυχήσεως ἐπὶ τὰς
43 κεφαλὰς αὐτῶν. Καὶ [13] εἶπα, Οὐκ ἐν
τούτοις [14] μοιχεύουσι; καὶ ἔργα πόρνης [15] καὶ αὐ-
44 τὴ ἐξεπόρνευσε; Καὶ εἰσεπορεύοντο πρὸς
αὐτὴν, ὃν τρόπον εἰσπορεύονται πρὸς γυναῖκα
πόρνην, οὕτως εἰσεπορεύοντο πρὸς [16] Ὀολὰν,
καὶ πρὸς [17] Ὀολιβὰν, τοῦ ποιῆσαι ἀνομίαν.
45 Καὶ ἄνδρες δίκαιοι αὐτοὶ [18] καὶ ἐκδικήσουσιν
αὐτὰς ἐκδικήσει [19] μοιχαλίδος, καὶ [20] ἐκδι-
κήσει αἵματος, ὅτι μοιχαλίδες εἰσὶ, καὶ [21] αἷ-
46 μα ἐν χερσὶν αὐτῶν. [22] Τάδε λέγει [23] κύ-
ριος κύριος, Ἀνάγαγε ἐπ' αὐτὰς ὄχλον, καὶ
δὸς [24] ἐν αὐταῖς ταραχὴν καὶ διαρπαγὴν,
47 Καὶ [25] λιθοβόλησον [26] ἐπ' αὐτὰς λίθοις ὄχλων,
καὶ [27] κατακέντει αὐτὰς ἐν τοῖς ξίφεσιν αὐτῶν·
υἱοὺς αὐτῶν καὶ θυγατέρας αὐτῶν ἀποκτενοῦσι, καὶ
48 τοὺς οἴκους αὐτῶν [28] ἐμπρήσουσι. Καὶ ἀπο-
στρέψω ἀσέβειαν [29] ἐκ τῆς γῆς, καὶ παιδευθή-
σονται πᾶσαι αἱ γυναῖκες, καὶ οὐ μὴ ποιήσουσι κατὰ
49 τὰς ἀσεβείας αὐτῶν. Καὶ δοθήσεται ἡ ἀ-
σέβεια ὑμῶν ἐφ' ὑμᾶς, καὶ τὰς ἁμαρτίας τῶν ἐν-
θυμημάτων ὑμῶν λήψεσθε, καὶ γνώσεσθε [30] διό-
τι ἐγὼ [31] κύριος.

Κεφ. κδʹ. 24.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, ἐν τῷ
ἔτει τῷ [1] ἐννάτῳ, ἐν τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ,
2 δεκάτῃ τοῦ μηνὸς, λέγων, Υἱὲ ἀνθρώ-
που, γράψον σεαυτῷ [2] εἰς ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἡ-
μέρας ταύτης, ἀφ' ἧς ἀπηρείσατο βασιλεὺς
Βαβυλῶνος ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, ἀπὸ τῆς ἡμέρας
3 τῆς σήμερον· Καὶ εἰπὲ [3] ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν
παραπικραίνοντα παραβολὴν, καὶ ἐρεῖς πρὸς
αὐτοὺς, Τάδε λέγει [4] κύριος, Ἐπίστησον τὸν
λέβητα, [5] καὶ ἔγχεον εἰς αὐτὸν ὕδωρ,
4 Καὶ ἔμβαλε εἰς αὐτὸν τὰ διχοτομήματα,
[6] πᾶν διχοτόμημα καλὸν, [7] σκέλος καὶ ὦμον
5 ἐκσεσαρκισμένα [8] ἀπὸ τῶν ὀστῶν, Ἐξ ἐπι-
λέκτων κτηνῶν [9] εἰλημμένων· καὶ ὑπόκαιε τὰ ὀ-
στᾶ ὑποκάτω αὐτῶν. [10] ἔζεσε καὶ [11] ἥψηται τὰ ὀστᾶ
6 αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς. Διατοῦτο τάδε λέ-
γει [12] κύριος, Ὦ πόλις αἱμάτων, λέβης,
ἐν ᾧ ἐστιν ἰὸς ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ ἰὸς [13] οὐκ ἐξῆλθεν
ἐξ αὐτῆς, κατὰ μέλος αὐτῆς ἐξήνεγκεν, οὐκ
7 ἔπεσεν ἐπ' αὐτὴν κλῆρος. Ὅτι [14] αἷ-
μα αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐστιν, ἐπὶ [15] λεω-
πετρίαν τέταχα αὐτό· οὐκ ἐκκέχυκα αὐτὸ
ἐπὶ τὴν γῆν, τοῦ [16] καλύψαι [17] ἐπ' αὐτὸ γῆν,
8 Τοῦ ἀναβῆναι θυμὸν εἰς ἐκδίκησιν ἐκδικηθῆναι·
δέδωκα τὸ αἷμα αὐτῆς ἐπὶ λεωπετρίαν, τοῦ
9 μὴ καλύψαι αὐτό. Διατοῦτο τάδε λέγει
[18] κύριος, [19] Κἀγὼ μεγαλυνῶ τὸν [20] δαλόν·
10 Καὶ πληθυνῶ τὰ ξύλα, καὶ [21] ἀνακαύσω τὸ
πῦρ, ὅπως [22] τακῇ τὰ κρέα, καὶ ἐλαττωθῇ ὁ
11 [23] ζωμὸς, Καὶ στῇ ἐπὶ τοὺς ἄνθρακας [24],
ὅπως [25] προσκαυθῇ καὶ θερμανθῇ [26] ὁ χαλκὸς
αὐτῆς, καὶ τακῇ ἐν μέσῳ [27] ἀκαθαρσίας αὐτῆς,

1 C. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐβεβήλουν. 2 C. ἰδού. 3 Alex. Καὶ τοῖς. C. Καὶ ἔπεμπον τοῖς. 4 Alex. ἐξαπεστέλλοσαν. Ald. ἐξαπέστελλον. 5 Καὶ C. deest. 6 C. ἔμπροσθεν αὐτῆς. 7 Alex. & C. θυμίαμά μου. 8 Alex. ἐξευφραίνοντο. C. ἐτίθης ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ εὐφραίνοντο. 9 C. καὶ πρός. 10 Alex. Ald. C. οἰνωμένους ἐκ. 11 Alex. ψέλια. 12 Alex. χεῖράς σου, σὺ δὲ στέφανον. 13 Alex. εἶπας. 14 Alex. μοιχῶνται; ἔργα γυναικὸς πόρνης ἐποίεις, Καὶ εἰσεπορεύοντο πρὸς αὐτὴν, ὃν τρόπον εἰσεπορεύοντο. 15 C. ταῦτα καί. 16 Alex. Ὀλλὰν, καὶ πρὸς Ὀλιβάν. 17 C. Ὀολιβὰν τὰς γυναῖκας τὰς ἀνόμους, τοῦ. 18 Ald. ἐκδικήσ. al. ἐκδικήσεις. 19 Ald. C. μοιχαλίδων. 20 C. κρίσει ἐκχέουσιν αἷμα. 21 Alex. αἵματα. 22 Ald. Ὅτι τάδε. 23 Alex. & C. ἀδωναῒ κύριος. 24 Alex. ἐπ' αὐτάς. 25 C. λιθοβοληθήτωσαν. 26 ἐπ' αὐτὰς C. desunt. Alex. αὐτάς. mox pro ὄχλων Ald. ὅπλων. 27 Alex κατακέντησον. Ald. κατακεντήσουσι. C. κατακεντήτωσαν. 28 Alex. ἐμπυριοῦσιν. Ald. ἐν πυρὶ ἐμπρήσουσι. 29 Alex. ἀπό. 30 Ald. ὅτι. 31 Ald. κύριος κύριος.

Cap. 24. 1 Ms. Alex. ἐνάτῳ. 2 C. τὸ ὄνομα τῆς ἡμέρας. 3 Ald. πρός. 4 Alex. & C. ἀδωναῒ κύριος. Ald. κύριος κύριος. 5 Ald. καὶ ἔκχει. C. ἐπίστησον καὶ ἔκχει. 6 C. αὐτῆς, πᾶν. 7 Alex. καὶ σκέλος. 8 Alex. ἐκ τῶν ὀστέων αὐτῶν. 9 Alex. εἰλημμένα. 10 Alex. & C. ἔζεσεν καὶ ἐξέζεσεν καί. Ald. ἐξέζεσε καί. 11 Alex. & Ald. ἡψήθη 12 Alex. Ald. C. ἀδωναῒ κύριος. 13 Alex. ἐν αὐτῷ οὐκ. 14 Ald. ἓν αἷμα. 15 Alex. λεοπετρίαν. 16 C. κατακαλύψαι. 17 Alex. Ald. αὐτὸ γῆν. 18 Alex. Ald. C. ἀδωναῒ κύριος. 19 Alex. Ald. C. Οὐαὶ πόλις (Alex. πόλεις) τῶν αἱμάτων, Κἀγώ. 20 C. λαόν. 21 Alex. ἐκκαύσω. 22 Alex. ἐλαττωθῇ ὁ ζωμὸς, καὶ ἐκτακῇ τὰ κρέα, καὶ τὰ ὀστᾶ συνφρυγήσονται, Καὶ στῇ. 23 Ald. C. ζωμὸς, καὶ τὰ ὀστᾶ συμφρυγήσονται, (Ald. συντριβήσονται, al. συμφρυγῆ.) Καί. 24 Alex. Ald. C. αὐτῆς, ἐξηψήθη (Alex. ἐξήφθη) ὅπως. 25 Alex. ἐκκαυθῇ, ὅπως συνφρυγῇ ὁ χαλκός. 26 Ald. ὅπως συμφρυγῇ ὁ. C. καὶ ἐκφρυγῇ ὁ. 27 Alex. Ald. C. αὐτῆς ἡ (Ald. & C. deest) ἀκαθαρσία αὐτῆς, καί.

12 καὶ ἐκλίπῃ ὁ ἰὸς αὐτῆς, [28] Καὶ οὐ μὴ ἐξέλ-
13 θῃ ἐξ αὐτῆς πολὺς ὁ [29] ἰὸς αὐτῆς. [30] Καὶ
αἰσχυνθήσεται ὁ ἰὸς αὐτῆς, [31] ἀνθ' ὧν [32] ἐ-
μιαίνου [33] σύ. καὶ [34] τί ἐὰν μὴ καθαρισθῇς
[35] ἔτι ἕως οὗ ἐμπλήσω τὸν θυμόν μου [36];
14 Ἐγὼ κύριος λελάληκα, καὶ ἥξει, καὶ ποιήσω,
οὐ διαστελῶ, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω [37]· κατὰ τὰς ὁδούς
σου, καὶ κατὰ τὰ ἐνθυμήματά σου κρινῶ σε, λέ-
γει [38] κύριος. διὰ τοῦτο ἐγὼ κρινῶ σε κατὰ τὰ
αἵματά σου, καὶ κατὰ τὰ ἐνθυμήματά σου κρινῶ σε,
ἡ ἀκάθαρτος, ἡ ὀνομαστὴ, καὶ πολλὴ τοῦ παρα-
15 πικραίνειν. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς
16 με, λέγων, Υἱὲ ἀνθρώπου, ἰδοὺ ἐγὼ
λαμβάνω ἐκ σοῦ [39] τὰ ἐπιθυμήματα [40] τῶν ὀ-
φθαλμῶν [41] σου ἐν παρατάξει, οὐ μὴ [42] κόψῃς,
17 οὐδ' οὐ μὴ [43] κλαυσθῇς, Στεναγμὸς αἵ-
ματος, ὀσφύος [44] πένθος [45] ἔσῃ. οὐκ ἔσται
τὸ τρίχωμά σου συμπεπλεγμένον ἐπὶ σὲ, καὶ
τὰ ὑποδήματά σου ἐν τοῖς ποσί σου· οὐ μὴ πα-
ρακληθῇς ἐν χείλεσιν αὐτῶν, καὶ ἄρτον ἀν-
18 δρῶν οὐ μὴ φάγῃς. Καὶ ἐλάλησα πρὸς
τὸν λαὸν τοπρωῒ, ὃν τρόπον ἐνετείλατό [46] μοι
ἑσπέρας, καὶ ἐποίησα τοπρωῒ, [47] ὃν τρόπον
19 ἐπετάγη μοι. Καὶ εἶπε πρὸς μὲ ὁ λαὸς,
[48] Οὐκ [49] ἀναγγέλλεις ἡμῖν τί ἐστι ταῦτα ἃ σὺ
20 ποιεῖς; Καὶ εἶπα πρὸς αὐτοὺς, [50] Λό-
γος κυρίου ἐγένετο πρὸς μὲ, λέγων,
21 [51] Εἰπὸν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, Τάδε λέγει
[52] κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ βεβηλῶ τὰ ἅγιά μου,
φρύαγμα ἰσχύος ὑμῶν, [53] ἐπιθυμήματα ὀ-
φθαλμῶν ὑμῶν, καὶ ὑπὲρ ὧν φείδονται αἱ ψυ-
χαὶ ὑμῶν· καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑ-
μῶν, οὓς ἐγκαταλελίπετε, ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται.
22 Καὶ [54] ποιήσετε ὃν τρόπον πεποίηκα· ἀπὸ στό-
ματος αὐτῶν [55] οὐ παρακληθήσεσθε, καὶ ἄρ-
23 τον ἀνδρῶν [56] οὐ φάγεσθε, Καὶ αἱ κό-
μαι ὑμῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν, καὶ τὰ ὑποδή-
ματα ὑμῶν ἐν τοῖς ποσὶν ὑμῶν· [57] οὔτε μὴ κόψη-
σθε, οὔτε μὴ [58] κλαύσητε, καὶ ἐντακήσεσθε ἐν
ταῖς ἀδικίαις ὑμῶν, καὶ παρακαλέσετε ἕκαστος τὸν
24 ἀδελφὸν αὐτοῦ. Καὶ ἔσται Ἰεζεκιὴλ ὑμῖν
εἰς τέρας. [59] κατὰ πάντα ὅσα [60] ἐποίησα, ποιή-
σετε, ὅταν ἔλθῃ ταῦτα, [61] καὶ ἐπιγνώσεσθε
25 διότι ἐγὼ [62] κύριος. Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώ-
που, οὐχὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ὅταν λαμβάνω τὴν ἰσχὺν
[63] παρ' αὐτῶν, τὴν ἔπαρσιν τῆς καυχήσεως αὐ-
τῶν, τὰ ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ
τὴν ἔπαρσιν [64] ψυχῆς αὐτῶν, υἱοὺς αὐτῶν καὶ θυ-
26 γατέρας αὐτῶν, Ἐν [65] τῇ ἡμέρᾳ ἐκεί-
νῃ ἥξει ὁ ἀνασωζόμενος πρὸς σὲ, τοῦ [66] ἀν-
27 αγγεῖλαί σοι εἰς τὰ [67] ὦτα; Ἐν τῇ
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ διανοιχθήσεται τὸ στόμα σου πρὸς
τὸν ἀνασωζόμενον· [68] λαλήσεις, καὶ οὐ μὴ [69] ἀ-
ποκωφωθῇς οὐκέτι, καὶ ἔσῃ αὐτοῖς εἰς τέρας, καὶ
ἐπιγνώσονται διότι ἐγὼ κύριος.

Κεφ. κέ. 25.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων,
2 Υἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ
τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν, καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτοὺς,
3 Καὶ ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς Ἀμμὼν, Ἀκούσατε λόγον [1] κυ-
ρίου· τάδε λέγει [2] κύριος, Ἀνθ' ὧν ἐπεχάρη-
τε ἐπὶ τὰ ἅγιά μου, ὅτι [3] ἐβεβηλώθη, καὶ ἐπὶ
τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι ἠφανίσθη, καὶ ἐπὶ τὸν
οἶκον τοῦ Ἰούδα, ὅτι [4] ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμα-
4 λωσίᾳ, Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμι
ὑμᾶς τοῖς υἱοῖς [5] κεδὲμ εἰς κληρονομίαν, καὶ
κατασκηνώσουσιν [6] ἐν τῇ ἀπαρτίᾳ αὐτῶν ἐν
σοὶ, [7] καὶ δώσουσιν ἐν σοὶ τὰ σκηνώματα αὐτῶν·
αὐτοὶ φάγονται τοὺς καρποὺς σου, καὶ αὐτοὶ πίονται
5 τὴν πιότητά σου. Καὶ δώσω τὴν πόλιν τοῦ
Ἀμμὼν εἰς νομὰς καμήλων, καὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμ-
μὼν εἰς [8] νομὴν προβάτων, καὶ ἐπιγνώσεσθε

28 C. Καὶ ταπεινωθήσεται ὁ ἰὸς αὐτῆς, καὶ οὐ. 29 Alex. ἰὸς, Καί. 30 Alex. Καὶ κατισχυνθήσεται. 31 Alex. Ald. C. ἐν τῇ ἀκαθαρσίᾳ σου ζέμα (Alex. ζέμμα,) ἀνθ' ὧν (C. καὶ ἀνθ' ὧν.) 32 Alex. ἐμιάνθης. 33 Alex. Ald. C. σὺ, καὶ οὐκ ἐκαθαρίσθης ἀπὸ ἀκαθαρσίας σου. καί. 34 Alex. ἔτι ἔσαι ἐὰν μὴ καθαρισθῇς. C. τί ἔσαι ἐὰν οὐ καθαρισθῇς. 35 ἔτι Alex. Ald. deest. C. οὐκέτι. 36 Alex. Ald. C. ἐν σοί. 37 C. καὶ οὐ μὴ παρακληθῶ. 38 Alex. Ald. C. ἀδωναὶ κύριος. 39 Theodor. ὁ Ἑβρ. ἐπιθύμημα. 40 Alex. ὀφθαλμῶν. 41 Ald. ἐν. 42 C. κόψῃ. 43 C. κλαύσῃς οὐδὲ μὴ ἔλθῃ σοι δάκρυα, Στενάξεις σιγῶν, στεναγμὸς αἵματος ὀσφύος ἐστίν. ἔσαι τό. 44 Alex. πένθους ἔσαι αὕτη. 45 Ald. ἐστίν. 46 Alex. Ald. C. μοι, καὶ ἀπέθανεν ἡ γυνή μου ἑσπέρας, καί. 47 Alex. καθώς. 48 Alex. Οὐ μή. 49 Alex. ἀπαγγείλῃς. Ald. ἀπαγγελεῖς. C. ἀπαγγέλλεις. 50 Alex. Τάδε λέγει ἀδωναὶ κύριος, Εἰπόν. 51 Εἰπὸν Ald. deest. C Εἰπέ. 52 Alex. κύριος κύριος ὁ θεός. 53 C. ἐπιθύμημά τι. 54 Alex. ποιήσω ὃν τρόπον ἐποίησα. 55 Alex. οὐ μή. 56 Alex. οὐ μή. 57 Alex. οὐ μή. 58 Alex. κλαυσθῆτε. 59 Ald. C. καὶ κατά. 60 C. ἐποίησε. 61 καὶ C. deest. 62 Ald. ἀδωναὶ κύριος. 63 Alex. Ald. C. αὐτῶν παρ' αὐτῶν. 64 Alex. τῆς ψυχῆς. 65 Alex. ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. 66 C. ἀπαγγεῖλαι. 67 Alex. & C. ὦτά σου. 68 Alex. καὶ ἐρεῖς. οὐ μή. Ald. C. καὶ λαλήσεις, καὶ οὐ μή. 69 Ald. ἀποκωφωθήσῃ. C. κωφωθῇς.

Cap. 25. 1 Ald. C. ἀδωναὶ κυρίου. 2 Alex. Ald. & C. ἀδωναὶ κύριος. 3 Alex. ἐβεβηλώθησαν. 4 C. ἐπορεύθη. 5 Sch. τινὲς μὲν ἡρμήνευσαν, Σαρακηνῶν· κατὰ δὲ τὴν τρίτην ἔκδοσιν, ἀνατολῶν, ἡρμήνευσαν. 6 Alex. σὺν τῇ. 7 καὶ δώσουσιν ἐν σοὶ Ald. desunt. 8 Alex. προνομήν.

9 διότι

6 [9]διότι ἐγὼ [10]κύριος. Διότι τάδε λέγει
[11]κύριος, Ἀνθ' ὧν ἐκρότησας [12]τὴν χεῖρά
σου, καὶ [13]ἐψόφησας τῷ ποδί σου, καὶ [14]ἐπέ-
χαρας [15]ἐκ ψυχῆς σου ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Ἰσραήλ,
7 Διατοῦτο [16]ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σέ, καὶ
δώσω σε εἰς διαρπαγὴν ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ
[17]ἐξολοθρεύσω [18]σε ἐκ τῶν λαῶν, καὶ [19]ἀπο-
λῶ σε ἐκ τῶν χωρῶν ἀπωλείᾳ, καὶ ἐπιγνώσῃ [20]διό-
8 τι ἐγὼ [21]κύριος. Τάδε λέγει [22]κύ-
ριος, Ἀνθ' [23]ὧν εἶπε Μωὰβ, [24]Ἰδοὺ, [25]οὐχ
ὃν τρόπον πάντα τὰ ἔθνη, [26]οἶκος [27]Ἰσραὴλ
9 καὶ Ἰούδα; Διατοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ [28]παρα-
λύω τὸν ὦμον Μωὰβ ἀπὸ [29]πόλεων ἀκρωτηρί-
ων αὐτοῦ, ἐκλεκτὴν γῆν, οἶκον [30]Βεθασι-
μοὺθ ἐπάνω πηγῆς [31]πόλεως παραθαλασσίας,
10 Τοὺς υἱοὺς κεδὲμ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν δέδωκα
[32]αὐτῷ εἰς κληρονομίαν, ὅπως μὴ [33]μνεία
11 γένηται τῶν υἱῶν [34]Ἀμμών. Καὶ [35]εἰς Μωὰβ
ποιήσω ἐκδίκησιν, καὶ ἐπιγνώσονται [36]διότι ἐγὼ
12 κύριος. Τάδε λέγει [37]κύριος, Ἀνθ'
ὧν ἐποίησεν ἡ Ἰδουμαία [38]ἐν τῷ ἐκδικῆσαι αὐ-
τοὺς [39]ἐκδίκησιν εἰς τὸν οἶκον Ἰούδα, καὶ ἐμνησι-
13 κάκησαν, καὶ ἐξεδίκησαν [40]δίκην. Δια-
τοῦτο τάδε λέγει [41]κύριος, Καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖ-
ρά μου ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ [42]ἐξολοθρεύσω
ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτῆνος, καὶ θήσομαι αὐ-
τὴν ἔρημον· καὶ ἐκ [43]Θαιμὰν διωκόμενοι ἐν
14 ῥομφαίᾳ πεσοῦνται. Καὶ δώσω [44]ἐκδίκησίν
μου ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἐν χειρὶ λαοῦ μου Ἰσραήλ,
καὶ ποιήσουσιν [45]ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ κατὰ τὴν ὀργήν [46]μου καὶ
κατὰ τὸν θυμόν μου, καὶ ἐπιγνώσονται τὴν ἐκδίκησίν μου,
15 λέγει κύριος. Διατοῦτο τάδε λέγει [47]κύ-
ριος, Ἀνθ' ὧν ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυλοι [48]ἐν
ἐκδικήσει, καὶ ἐξανέστησαν ἐκδίκησιν ἐπιχαί-
ροντες [49]ἐκ ψυχῆς, τοῦ ἐξαλεῖψαι ἕως [50]ἑνός,
16 Διατοῦτο τάδε λέγει [51]κύριος, [52]Ἰδοὺ ἐγὼ
ἐκτείνω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ
[53]ἐξολοθρεύσω Κρῆτας, καὶ ἀπολῶ τοὺς κατα-
λοίπους τοὺς κατοικοῦντας τὴν [54]παραλίαν.
17 Καὶ ποιήσω ἐν αὐτοῖς ἐκδικήσεις [55]μεγάλας,
καὶ ἐπιγνώσονται [56]διότι ἐγὼ [57]κύριος, ἐν
τῷ δοῦναι [58]τὴν ἐκδίκησίν μου ἐπ' αὐτούς.

Κεφ. κϛ'. 26.

1 [1]ΚΑὶ ἐγενήθη [2]ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει, μιᾷ τοῦ
μηνὸς[3], ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων,
2 Υἱὲ ἀνθρώπου, [4]Ἀνθ' οὗ εἶπε Σὸρ ἐπὶ Ἱερουσα-
λὴμ, [5]Εὖγε συνετρίβη, ἀπόλωλε τὰ ἔθνη,
ἐπεστράφη πρὸς μὲ, ἡ πλήρης ἠρήμωται·
3 Διατοῦτο τάδε λέγει [5]κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ [6]ἐ-
πὶ σὲ Σόρ, καὶ ἀνάξω ἐπὶ σὲ ἔθνη πολλὰ, ὡς
ἀναβαίνει ἡ θάλασσα [7]τοῖς κύμασιν αὐτῆς.
4 Καὶ καταβαλοῦσι τὰ τείχη Σόρ, καὶ [8]καταβα-
λοῦσι τοὺς πύργους σου, καὶ [9]λικμήσω τὸν χοῦν αὐ-
τῆς [10]ἀπ' αὐτῆς, καὶ δώσω [11]αὐτὴν εἰς [12]λεω-
5 πετρίαν. Ψυγμὸς σαγηνῶν ἔσται ἐν μέ-
σῳ [13]θαλάσσης, ὅτι ἐγὼ λελάληκα, λέγει
[14]κύριος· καὶ ἔσται εἰς προνομὴν [15]τοῖς ἔθνε-
6 σι. Καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς [16]ἐν πε-
δίῳ μαχαίρᾳ ἀναιρεθήσονται, καὶ γνώσονται ὅτι
7 ἐγὼ κύριος. [17]Ὅτι τάδε λέγει [18]κύ-
ριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ Σόρ τὸν Ναβου-
χοδονόσορ [19]βασιλέα Βαβυλῶνος ἀπὸ τοῦ

---

9 *Ald. C.* ὅτι. 10 *C.* ἀδωναῒ κύριος. 11 *Alex.* κύριος ὁ θεὸς, Ἀνθ' ὧν. 12 *Alex.* τὰς χεῖρας. *Ald. C.* τῇ χειρί. 13 *Alex.* ἐπεψόφησας. 14 *Ald. C.* ἐπεχάρης. 15 *C.* τῇ ψυχῇ. 16 *Alex.* ἰδοὺ ἐγὼ ἐκτενῶ. *C.* ἰδοὺ ἐγώ. 17 *Alex.* ἐξολεθρεύσω. 18 σε *Ald.* deest. 19 *Ald.* ἀπολέσω. 20 *C.* ὅτι. 21 al. ἀδωναῒ κύριος. 22 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 23 *C.* ὧν ὅτι εἶπε. 24 *Alex. Ald. C.* καὶ Σηείρ, Ἰδοὺ. *Hier.* dicit illud καὶ Σηείρ, in 70. non haberi, sed de *Th.* edit. additum esse. 25 οὐχ *Alex. Ald. C.* deest. 26 *Alex.* ὁ οἶκος. 27 Ἰσραὴλ καὶ *C.* desunt. 28 al παραλύσω. 29 *Alex.* τῶν πόλεων, ἀπὸ πόλεων. 30 *pler. ll.* hab. Βαιθιασιμοὺθ. *quidam*, Βεθιασιμοὺθ. *Sch.* Ἀσιμοὺθ, ὄνομα εἰδώλου. 31 *Ald.* πόλεως καὶ παραθ. 32 *C.* αὐτούς. 33 *Alex.* γένηται μνεία. 34 *Alex.* & *C.* Ἀμμὼν ἐν τοῖς ἔθνεσιν. Καί. 35 *Alex. Ald. C.* ἐν Μωάβ. 36 *C.* ὅτι. 37 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 38 *Alex.* τοῦ ἐκδικῆσαι. 39 ἐκδίκησιν *Ald.* deest. in *plerisque ll.* & apud *Theodor.* est, ἐν μήνιδι in *quibusdam* est, ἐν μήνει. *Sch.* εὗρον ἔν τινι ἀντιγράφῳ κείμενον, ἐκδίκησιν ἐν μηνί. καὶ τὴν ἑρμηνείαν ταύτην τινὲς τῷ μηνὶ ὀξυτόνως ἀνέγνωσαν· τῇ δὲ ἀληθείᾳ ἐπὶ τῆς μήνιδος κεῖται. 40 *C.* δίκην ἀπ' αὐτῶν. Διατοῦτο. 41 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 42 *Alex.* ἐξολεθρεύσω. 43 *C.* Θαιμὰν, καὶ ἐκ Δεδὰν διωκόμενοι. 44 *Alex.* τὴν ἐκδίκησίν. 45 *Ald.* ἐπί. 46 *Alex.* τοῦ θυμοῦ μου, καὶ ἐπιγνώσονται. 47 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 48 ἐν *Ald.* deest. 49 *C.* ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς. 50 *Alex. Ald. C.* αἰῶνος. 51 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 52 *Alex.* Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκτενῶ. 53 *Alex.* ἐξολεθρεύσω κρῆτας Σιδῶνος, καί. pro Κρῆτας *Aq.* Κερεθείμ. *S.* & *Th.* ὀλοθρεύοντας. al. vert. ὀλεθρον. 54 *Alex.* παραθαλασσίαν. 55 *C.* μεγάλας ἐν ἐλεγμοῖς θυμοῦ, καί. 56 *C.* ὅτι. 57 *Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 58 *Alex.* μετὴν.

Cap. 26. 1 *Ms. Alex. Ald. ed.* & *C.* Καὶ ἐγένετο. 2 *Alex.* ἐν τῷ δωδεκάτῳ. 3 *Alex.* τοῦ πρώτου. 4 *Alex. Ald. C.* ἀνθ' ὧν. 5 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 6 *C.* ἐπάγω ἐπί. 7 *Alex. Ald.* ἐν τοῖς. 8 *Alex.* & *C.* καθελοῦσιν. 9 *Alex.* λικμήσουσιν. 10 ἀπ' αὐτῆς *C.* desunt. 11 *Alex.* σὲ εἰς. 12 *Sch.* λεωπετρίαν, γῆν πεπατημένην φησὶ, καὶ συμπεπιλημένην. 13 *Alex.* τῆς θαλάσσης, ὅτι ἐγὼ ἐλάλησα, λέγει. 14 *Alex. Ald.* κύριος κύριος. *C.* ἀδωναῒ κύριος. 15 *Alex.* ἔθνεσιν. 16 *Alex.* αἱ ἐν τῷ παιδίῳ μαχαίρᾳ πεσοῦνται, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. 17 *Alex.* Διὰ τοῦτο τάδε λέγει. 18 *Alex. Ald. C.* ἀδωναῒ κύριος. 19 *Alex.* * βασιλέα βασιλέα.

Βοῤῥᾶ,

Βοῤῥᾶ, βασιλεὺς βασιλέων ἐστὶ, [20] μεθ᾽ ἵπ-
πων καὶ ἁρμάτων καὶ [21] ἱππέων καὶ συναγωγῆς
8 ἐθνῶν [22] πολλῶν σφόδρα. Οὗτος τὰς
θυγατέρας σου τὰς ἐν τῷ πεδίῳ μαχαίρᾳ ἀν-
ελεῖ, καὶ δώσει ἐπὶ σὲ προφυλακὴν, καὶ περι-
οικοδομήσει[23], καὶ [24] ποιήσει ἐπὶ σὲ [25] κύκλῳ
[26] χάρακα, καὶ περίστασιν ὅπλων, καὶ τὰς λόγ-
9 χας [27] αὐτοῦ [28] ἀπέναντί σου δώσει. Τὰ
τείχη σου, καὶ τοὺς πύργους σου καταβαλεῖ ἐν [29] ταῖς
10 μαχαίραις αὐτοῦ. Ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἵπ-
πων αὐτοῦ [30] κατακαλύψει σε ὁ κονιορτὸς αὐ-
τῶν· [31] καὶ ἀπὸ τῆς φωνῆς τῶν ἱππέων αὐτοῦ [32] καὶ
τῶν τροχῶν τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ σεισθήσεται τὰ τεί-
χη σου, εἰσπορευομένου αὐτοῦ τὰς πύλας σου,
ὡς [33] εἰσπορευόμενος εἰς πόλιν ἐκ πεδίου.
11 Ἐν ταῖς ὁπλαῖς τῶν ἵππων αὐτοῦ [34] καταπατήσου-
σί σου πάσας τὰς πλατείας· τὸν λαόν σου μα-
χαίρᾳ ἀνελεῖ, καὶ τὴν ὑπόστασιν τῆς ἰσχύος σου
12 ἐπὶ τὴν γῆν κατάξει. Καὶ προνομεύσει
τὴν δύναμίν σου, καὶ σκυλεύσει [35] τὰ ὑπάρχον-
τά σου, καὶ καταβαλεῖ τὰ τείχη σου, καὶ [36] τοὺς
οἴκους σου τοὺς ἐπιθυμητοὺς καθελεῖ· καὶ τοὺς λί-
θους σου, καὶ τὰ ξύλα σου, καὶ τὸν χοῦν σου εἰς μέ-
13 σον τῆς θαλάσσης [37] σου ἐμβαλεῖ. Καὶ κα-
ταλύσει τὸ πλῆθος τῶν μουσικῶν σου, καὶ ἡ φω-
νὴ τῶν ψαλτηρίων σου οὐ μὴ ἀκουσθῇ [38] ἔτι.
14 Καὶ δώσω [39] σε [40] λεωπετρίαν, [41] ψυγμὸς σαγη-
νῶν ἔσῃ, οὐ μὴ οἰκοδομηθῇς ἔτι, ὅτι [42] ἐγὼ κύριος
15 ἐλάλησα, λέγει [43] κύριος. Διότι τάδε λέγει
[44] κύριος κύριος [45] τῇ Σόρ, Οὐκ ἀπὸ φωνῆς τῆς
πτώσεώς [46] σου, ἐν τῷ στενάξαι τραυματίας [47], ἐν
τῷ σπάσαι μάχαιραν ἐν μέσῳ σου, σεισθήσον-
16 ται αἱ νῆσοι; Καὶ καταβήσονται [48] ἀπὸ
τῶν θρόνων αὐτῶν πάντες οἱ ἄρχοντες [49] ἐκ τῶν
ἐθνῶν τῆς θαλάσσης, καὶ [50] ἀφελοῦνται τὰς μί-
τρας [51] ἀπὸ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν, καὶ τὸν ἱματι-
σμὸν τὸν ποικίλον [52] αὐτῶν ἐκδύσονται· [53] ἐκστά-
σει ἐκστήσονται, ἐπὶ [54] γῆν καθεδοῦνται, καὶ φο-
βηθήσονται τὴν ἀπώλειαν [55] αὐτῶν, καὶ στενάξου-
17 σιν ἐπὶ σέ, Καὶ λήψονται ἐπὶ σὲ θρῆνον,
καὶ ἐροῦσί σοι, Πῶς [56] κατελύθης [57] ἐκ θαλάσ-
σης ἡ πόλις ἡ ἐπαινετὴ, [58] ἡ δοῦσα τὸν φόβον
αὐτῆς πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν;
18 Καὶ [59] φοβηθήσονται αἱ νῆσοι ἀπὸ ἡμέρας πτώ-
19 σεώς [60] σου. Ὅτι τάδε λέγει κύριος κύριος,
Ὅταν [61] δῶ πόλιν ἠρημωμένην ὡς τὰς πόλεις
τὰς μὴ [62] κατοικισθησομένας, ἐν τῷ ἀναγα-
γεῖν με ἐπὶ σὲ τὴν ἄβυσσον, καὶ [63] κατακαλύψει σε
20 ὕδωρ πολύ, Καὶ [64] καταβιβάσω σε πρὸς
τοὺς καταβαίνοντας εἰς βόθρον πρὸς λαὸν αἰῶ-
νος, καὶ κατοικιῶ σε εἰς [65] βάθη τῆς γῆς ὡς ἔ-
ρημον αἰώνιον μετὰ καταβαινόντων εἰς βόθρον,
ὅπως μὴ κατοικηθῇς, [66] μηδὲ [67] ἀναστῇς ἐπὶ
21 [68] γῆς ζωῆς, Ἀπώλειάν σε δώσω, καὶ οὐχ
ὑπάρξεις ἔτι [69] εἰς τὸν αἰῶνα, λέγει [70] κύριος
κύριος [71].

Κεφ. κζʹ. 27.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων,
2 Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου λάβε [1] ἐπὶ Σὸρ θρῆνον,
3 Καὶ ἐρεῖς τῇ Σὸρ τῇ κατοικούσῃ ἐπὶ τῆς [2] εἰσόδου
τῆς θαλάσσης, τῷ ἐμπορίῳ τῶν λαῶν, ἀπὸ νή-
σων πολλῶν, Τάδε λέγει [3] κύριος τῇ Σόρ,
[4] Σὺ εἶπας, Ἐγὼ περιέθηκα ἐμαυτῇ κάλλος
4 μου, Ἐν καρδίᾳ θαλάσσης [5] τῷ βεελεὶμ [6] υἱοί

20 *Alex.* μετά. 21 *Alex.* συναγωγῆς πολλῶν ἐθνῶν σφόδρα. 22 *Ald.* πολλῆς. 23 *Ald.* *C.* σε, καὶ περιβαλεῖ σοι τάφρον, καὶ περιοικοδομήσει ἐπί. 24 *Alex.* περιποιήσει. 25 κύκλῳ *Ald.* deest. *C.* ponit post χάρακα. 26 *Alex.* σου χάρακα καὶ βελοστάσεις ὅπλων. 27 αὐτοῦ *Ald.* deest. 28 *Alex.* ἐπὶ σὲ δώσει. 29 *C.* τοῖς ὅπλοις. sic etiam apud *Theodor.* 30 *Alex.* καλύψει. 31 *Alex.* ἀπὸ φωνῆς. 32 *C.* καὶ ἀπὸ τῶν. 33 *Alex.* ὁ εἰσπορευόμενος. 34 *Alex* *Ald.* *C.* καταπατήσουσιν πάσας τὰς πλατείας (*Alex.* πλατίας) σου. 35 *Alex.* τὸν πλοῦτόν σου, καί. 36 *Alex.* καθελεῖ τοὺς οἴκους σου τοὺς ἐπιθυμητοὺς καί. 37 *Alex.* *Ald.* ἐμβαλεῖ. 38 *Alex.* ἐν σοὶ οὐκέτι. *Ald.* ἐν σοὶ ἔτι. 39 σε *Ald.* deest. 40 *Alex.* *Ald.* *C.* εἰς λεωπετρίαν. 41 *Alex.* καὶ ψυγμός. 42 *Alex.* *C.* ἐγὼ ἐλάλησα. *Ald.* ἐγὼ λελάληκα. 43 *Ald.* *C* ἀδωναΐ κύριος. 44 *Alex.* ἀδωναΐ κύριος κύριος. *C.* κύριος. 45 *Alex.* ἐπὶ σὲ Σὸρ, Οὐχί. 46 *Ald.* σου, ἐν τῷ σπᾶσαι. 47 *Alex.* & *C.* σου. 48 *Ald.* ἐκ. 49 ἐκ τῶν ἐθνῶν *C.* desunt. 50 *Alex.* καθελοῦσιν. 51 ἀπὸ τῶν κεφαλῶν *C.* desunt. 52 *C.* σου. 53 *Alex.* καὶ ἐκστάσει. 54 *Alex.* τὴν γῆν. 55 *C.* σου. 56 *Alex.* *Ald.* *C.* ἀπώλου καὶ κατελύθης. 57 *C.* ἐν θαλάσσῃ. 58 *Alex.* *Ald.* *C.* ἥτις ἐγενήθη ἰσχυρὰ ἐν τῇ (*Alex.* deest) θαλάσσῃ, αὐτὴ καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτήν, ἡ δοῦσα. 59 *Alex.* νῦν φοβηθήσονται. 60 *Alex.* *Ald.* *C.* σου, καὶ ταραχθήσονται αἱ (*Alex.* deest) νῆσοι ἐν τῇ θαλάσσῃ ἀπὸ τῆς ἐξοδίας (*Ald.* ἐξόδου) σου· Ὅτι. in *quibusdam ll.* & apud *Theodor.* pro ἀπὸ τῆς ἐξόδου σου, est ἀπὸ τῆς ἐξουσίας σου. in *uno l.* ad ἐξουσίας appositum est, ἐξοδίας. & *Sch.* in marg. ἐξοδίαν φησὶ τὴν ἐπὶ τὰ ἐναντία τῆς δόξης μεταβολήν. 61 *Alex.* & *C.* δῶ σε πόλιν. *Ald.* δώσω πόλιν. 62 *Alex.* κατοικηθησομένας. 63 *Ald.* καταψύξει. 64 *Alex.* καταβιβῶ. *C.* καταβιβάσει. 65 *Alex.* τὰ βάθη. 66 μηδὲ ἀναστῇς *C.* desunt. 67 *Alex.* ἀνασταθῇς. 68 *C.* γῆν. 69 *Alex.* καὶ ζητηθήσῃ εἰς. *Ald.* *C.* καὶ ζητηθήσῃ, καὶ οὐχ εὑρεθήσῃ εἰς. 70 *C.* ἀδωναΐ. 71 *Alex.* ὁ θεός.

Cap. 27. 1 *Ms.* *Alex.* θρῆνον ἐπὶ Σόρ. 2 *Alex.* ὁδοῦ. 3 *Alex.* ἀδωναΐ κύριος κύριος ἐπὶ Σόρ. *Ald.* κύριος κύριος τῇ Σόρ. *C.* ἀδωναΐ κύριος τῇ Σόρ. 4 Σὺ *Ald.* deest. 5 *C.* τὰ ὅριά σου υἱοί. 6 *Alex.* καὶ υἱοί. *Ald.* υἱῷ.

5 σου [7] περιέθηκάν σοι κάλλος. Κέδρος
[8] ἐκ [9] Σενεὶρ [10] ᾠκοδομήθη σοι, ταινίαι σα-
νίδων [11] κυπαρίσσου ἐκ τοῦ Λιβάνου ἐλήφθησαν,
6 τοῦ ποιῆσαί σοι [12] ἱστοὺς ἐλατίνους, Ἐκ τῆς
Βασανίτιδος ἐποίησαν [13] τὰς κώπας σου, τὰ
ἱερά σου ἐποίησαν ἐξ ἐλέφαντος, οἴκους ἀλσώ-
7 δεις ἀπὸ νήσων τῶν [14] Χεττιείμ. Βύσσος
μετὰ ποικιλίας ἐξ Αἰγύπτου ἐγένετό σοι [15] στρω-
μνή, τοῦ περιθεῖναί σοι δόξαν, καὶ περιβαλεῖν
σε [16] ὑάκινθον καὶ πορφύραν [17] ἐκ τῶν νήσων Ἐ-
λισαί, [18] καὶ [19] ἐγένετο περιβόλαιά σου.
8 Καὶ οἱ ἄρχοντές σου οἱ κατοικοῦντες [20] Σιδῶνα,
καὶ Ἀράδιοι ἐγένοντο κωπηλάται σου· οἱ σοφοί
σου Σὸρ [21] οἳ ἦσαν ἐν σοί, [22] οὗτοι κυβερνῆται
9 σου. Οἱ πρεσβύτεροι Βιβλίων, καὶ οἱ σο-
φοὶ αὐτῶν, [23] οἳ ἦσαν ἐν σοί, οὗτοι ἐνίσχυον
τὴν βουλήν σου· καὶ πάντα τὰ πλοῖα τῆς θαλάσ-
σης καὶ οἱ κωπηλάται [24] αὐτῶν ἐγένοντό σοι ἐπὶ
10 δυσμὰς δυσμῶν. Πέρσαι, καὶ Λυδοί,
καὶ Λίβυες ἦσαν ἐν τῇ δυνάμει σου, ἄνδρες πο-
λεμισταί σου πέλτας καὶ περικεφαλαίας ἐκρέμα-
σαν ἐν σοί, οὗτοι ἔδωκαν τὴν δόξαν σου.
11 Υἱοὶ Ἀραδίων καὶ ἡ δύναμίς σου ἐπὶ τῶν τειχέων
σου [25]· φύλακες ἐν τοῖς πύργοις σου ἦσαν, τὰς
φαρέτρας αὐτῶν ἐκρέμασαν ἐπὶ τῶν ὅρμων σου
κύκλῳ, οὗτοι ἐτελείωσάν σου τὸ κάλλος.
12 Καρχηδόνιοι ἔμποροί σου ἀπὸ πλήθους [26] πάσης
ἰσχύος σου, ἀργύριον καὶ χρυσίον [27] καὶ σίδηρον
καὶ κασσίτερον καὶ [28] μόλιβον ἔδωκαν τὴν ἀγορὰν
13 σου. Ἡ Ἑλλὰς, [29] καὶ [30] ἡ σύμπασα,
καὶ τὰ παρατείνοντα, [31] οὗτοι [32] ἐνεπορεύοντό
[33] σοι ἐν ψυχαῖς ἀνθρώπων, καὶ σκεύη χαλκᾶ
14 ἔδωκαν [34] τὴν ἐμπορίαν σου. Ἐξ οἴκου
[35] Θοργαμὰ [36] ἵπποι καὶ ἱππεῖς ἔδωκαν [37] τὴν
15 ἀγοράν σου. Υἱοὶ [38] Ῥοδίων ἔμποροί σου,
ἀπὸ νήσων ἐπλήθυναν τὴν ἐμπορίαν σου [39] ὀδόν-
τας ἐλεφαντίνους, καὶ τοῖς εἰσαγομένοις ἀντεδί-
16 δους τοὺς μισθούς σου, Ἀνθρώπους ἐμπο-
ρίαν σου ἀπὸ πλήθους [40] τοῦ συμμίκτου σου, στα-
κτὴν καὶ ποικίλματα ἐκ Θαρσὶς, καὶ [41] Ῥαμὸθ,
17 καὶ Χορχὸρ ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου. [42] Ἰού-
δας καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰσραὴλ, οὗτοι ἔμποροί σου, ἐν
[43] πράσει σίτου καὶ [44] μύρων καὶ κασίας, καὶ πρῶ-
τον μέλι καὶ ἔλαιον καὶ ῥητίνην ἔδωκαν εἰς τὸν σύμ-
18 μικτόν σου. Δαμασκὸς [45] ἔμποροί σου,
[46] ἐκ πλήθους [47] πάσης δυνάμεώς σου· [48] οἶνος
ἐκ [49] Χελβὼν, καὶ [50] ἔρια ἐκ Μιλήτου, καὶ
19 οἶνον εἰς τὴν ἀγοράν σου [51] ἔδωκαν. [52] Ἐξ
[53] Ἀσὴλ σίδηρος εἰργασμένος, καὶ [54] τροχι-
20 ὰς ἐν τῷ συμμίκτῳ σου [55] ἐστί. Δαιδὰν
ἔμποροί σου, μετὰ κτηνῶν ἐκλεκτῶν εἰς ἅρματα.
21 Ἡ Ἀραβία καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες Κηδὰρ, οὗ-
τοι ἔμποροί σου διὰ χειρός σου, καμήλους [56] καὶ
ἀμνοὺς καὶ κριοὺς ἐν οἷς [57] ἐμπορεύονταί σε.
22 [58] Ἔμποροι [59] Σαββὰ, καὶ [60] Ῥαμμὰ, [61] οὗτοι
ἔμποροί σου, μετὰ πρώτων ἡδυσμάτων, καὶ λίθων
[62] χρηστῶν, καὶ χρυσὸν ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου.
23 [63] Χαρρὰ, καὶ Χαναὰ, οὗτοι ἔμποροί σου· [64] Ἀσ-

---

7 *Ald.* περιέθηκε. 8 *Ald.* ἐξ Ἀνείρ. 9 *Alex.* Σανείρ. 10 C. οἰκοδομηθήσεται, νῆες σανίδων. 11 *Alex.* κυπαρισσίνων. *Ald.* κυπάρισσοι. 12 C. σοὶ ἱστούς. 13 τὰς usque ad ἐξ *Ald* desunt. 14 *Alex.* Χεττιείμ. 15 C. ἐν στρωμνῇ. 16 *Ald.* C. ὑάκινθος καὶ πορφύρα. 17 ἐκ τῶν νήσων *Ald.* desunt. dein hab. Ἐλασαί. 18 *Ald.* ἐγένετο. C. καὶ ἐγένοντο. 19 *Alex.* περιβόλαια ἐγένετό σοι. 20 *Alex.* Σιδόνα. 21 οἳ ἦσαν ἐν σοὶ *Ald* desunt. 22 οὗτοι κυβερνῆταί σου *Ald.* desunt. 23 *Alex.* ἦσαν. 24 *Alex.* αὐτῆς. in *pler. ll.* hæc seqq. ἦσαν ἐν σοὶ ἀμειβόμενοι τῇ ἐπιμιξίᾳ σου. 25 *Alex. Ald.* κύκλῳ· φύλακες ἐν τοῖς πύργοις σου ἦσαν. C. κύκλῳ· ἀλλὰ καὶ Μῆδοι ἐν τοῖς πύργοις σου ἦσαν φύλακες. quomodo etiam *Sym.* sed sine φύλακες. *Aq.* 1. ed. πυγμαῖοι *Th.* γαμμαδείμ. 26 C. τῆς δυνάμεώς σου. 27 *Alex. Ald.* C. καὶ χαλκὸν καί. 28 *Alex.* μόλιβδον. 29 C. πᾶσα. 30 *Alex.* τὰ σύμπαντα. 31 *Alex. Ald.* αὐτοί. C. αὐτῆς. 32 *Alex.* ἐνεμπορεύονταί. 33 C. ἐν σοί. 34 C. τῇ ἐμπορίᾳ. 35 *Alex.* & C. Θεργαμά. *Ald.* Θοργαβά. 36 *Alex. Ald.* C. ἵππους καὶ ἱππεῖς καὶ ἡμιόνους ἔδωκαν. 37 *Alex.* ἀγορὰν. 38 *Alex.* Ἀραδίων. 39 sic *Hier. pler.* vero *ll.* hab. κέρατα, καὶ ὀδόντας ἐλεφαντίνους. & ita leg. *Theodor.* ac sic explicat, τὰ κέρατα ὁ Σ. ἐβένους ἡρμήνευσεν, ἀφ' ὧν τὰ ἐβένια καλούμενα γίνεται. 40 C. τῆς ἐμπορίας σου ἐν Ἀφὲκ (l. ἐν Ναφὲχ) στακτὴν, καὶ πορφύραν, καὶ βύσσον καὶ ποικίλματα. S. πολύμιτα pro ἐναφέκ. 41 *Alex.* Ῥαμμὰθ, καὶ Κορχορύς. *Ald* Δαμὰθ, καὶ Χόρ. C. Ῥαамὰθ, καὶ Κοδχόδ. 42 *Alex.* Ἰούδα καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. 43 *Alex.* σίτου πράσει. 44 C. μύρων, καὶ πρῶτον. *Aq. S. Th.* καὶ φαννάγ. 45 C. ἐμπορία. 46 C. ἐν πλήθει ἔργων σου, ἐκ. 47 C. δυνάμεώς σου πάσης· οἶνος. 48 *Alex.* οἶνον ἐκ. *Theodor.* οἶνος λιπαρὸς ἐκ. 49 *Alex.* Χεβρών. C. Χελμόν. *Polychr.* ὁ Σύμ. χαλβάνην ἡρμήνευσε. 50 *Ald.* ἔρια σίλβα ἐκ Μιλήτου. C. ἔριον σίλβον ἐκ M *Hier.* non hab. σίλβα aut σιλβόν. *Aq.* & *Th.* ἐν ἐρίοις σοὰρ. post *Ald.* καὶ οἶνον Δεδὰν καὶ Ἰωνὰν καὶ Μεωζὴλ εἰς. C. Δὰν, Ἰαυὰν καὶ Μοόζηλ εἰς. al. καὶ Μεωζὴλ. *Aq.* ἐξ Οὐζάλ. S. ἀποξέρων εἰς *Hier.* illa Δεδὰν &c. de *Th.* addita dicit. 51 ἔδωκαν C. deest. 52 Ἐξ Ἀσὴλ C. desunt. 53 *Alex.* Ἀσαὴλ σίδηρον εἰργασμένον, καὶ τροχιὰς ἔδωκαν ἐν. 54 *Ald.* τροχός. C. τροχοί. 55 C. εἰσίν. 56 *Alex.* καὶ κριοὺς, καὶ μόσχους ἐν οἷς. C. καὶ κριοὺς, καὶ ἀμνοὺς ἐν οἷς. 57 *Alex. Ald.* ἐνεπορεύοντό σοι (*Ald.* σε.) 58 C. Οἱ ἔμποροί σου Σαββά. 59 *Alex.* Σαβὰ, καί. 60 *Alex.* & C. Ῥαγμά. 61 C. αὐτοί. 62 *Alex.* ἐκλεκτῶν, καὶ χρυσίον. C. τιμίων, οἱ καὶ χρυσόν. 63 *Alex.* Χαῤῥὰν, καὶ Χαναὰν, καὶ Δαιδὰν, αὐτοί. *Ald.* Χαῤῥὰν καὶ Χανναν καὶ Δεδὰν, οὗτοι. C. Χαρὰν καὶ Χαναὰν καὶ Ἀιδὰν, οὗτοι. 64 *Ald.* καὶ Σαββᾶ καὶ Ἀσσοὺρ καὶ Χαλμάν. C. Σαβὰ καὶ Ἀσσοὺρ καὶ Χαλμάβ.

24 σου καὶ Χαρμὰν ἔμποροί σου, [65] Φέροντες
ἐμπορίαν [66] ὑάκινθον, καὶ θησαυροὺς ἐκλεκτοὺς
[67] δεδεμένους σχοινίοις, [68] καὶ κυπαρίσσινα.
25 [69] Πλοῖα ἔμποροί σου, ἐν τῷ πλήθει, [70] ἐν τῷ
συμμίκτῳ σου· καὶ ἐνεπλήσθης καὶ ἐβαρύνθης σφό-
26 δρα [71] ἐν καρδίᾳ θαλάσσης. Ἐν ὕδα-
τι πολλῷ ἦγόν σε οἱ κωπηλάται σου, τὸ πνεῦμα
τοῦ Νότου συνέτριψέ σε ἐν καρδίᾳ θαλάσσης.
27 [72] Ἦσαν δυνάμεις σου, καὶ ὁ μισθός σου [73], καὶ
[74] τῶν συμμίκτων σου, καὶ οἱ κωπηλάται σου, καὶ
οἱ κυβερνῆταί σου, καὶ οἱ σύμβουλοί σου, καὶ οἱ
[75] σύμμικτοί σου ἐκ τῶν συμμίκτων σου, καὶ πάν-
τες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταί [76] σου οἱ ἐν σοί· καὶ
πᾶσα συναγωγή σου ἐν μέσῳ σου πεσοῦνται ἐν καρ-
δίᾳ θαλάσσης, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς πτώσεώς σου.
28 Πρὸς [77] τὴν κραυγὴν τῆς φωνῆς σου οἱ κυβερνῆται
29 σου φόβῳ φοβηθήσονται. [78] Καὶ καταβή-
σονται ἀπὸ τῶν [79] πλοίων πάντες οἱ [80] κωπηλά-
ται καὶ οἱ [81] ἐπιβάται, καὶ οἱ πρωρεῖς τῆς θαλάσ-
30 σης ἐπὶ [82] τὴν γῆν στήσονται, Καὶ [83] ἀλα-
λάξουσιν ἐπὶ σὲ τῇ φωνῇ αὐτῶν, καὶ κεκρά-
ξονται [84] πικρὸν, καὶ ἐπιθήσουσι [85] γῆν ἐπὶ τὴν
κεφαλὴν αὐτῶν, καὶ σποδὸν [86] στρώσονται.
32 [87] Καὶ λήψονται οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἐπὶ σὲ θρῆνον, [88] θρή-
33 νημα [89] Σόρ· Πόσον τινὰ Εὗρες μισθὸν ἀπὸ
τῆς θαλάσσης; [90] Ἐνέπλησας ἔθνη ἀπὸ τοῦ πλήθους
σου, καὶ ἀπὸ τοῦ συμμίκτου σου [91] ἐπλούτησας πάν-
34 τας βασιλεῖς τῆς γῆς. [92] Νῦν συνετρί-
βης ἐν θαλάσσῃ, ἐν βάθει ὕδατος ὁ σύμμι-
κτός σου, καὶ πᾶσα ἡ συναγωγή σου ἐν μέσῳ σου
35 ἔπεσον πάντες οἱ [93] κωπηλάται σου. Πάν-
τες οἱ κατοικοῦντες τὰς νήσους [94] ἐστύγνασαν ἐπὶ
σὲ, καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἐκστάσει [95] ἐξέστησαν,
καὶ [96] ἐδάκρυσε τὸ πρόσωπον [97] αὐτῶν.
36 [98] Ἔμποροι ἀπὸ ἐθνῶν [99] ἐσύρισάν σε, ἀπώ-
λεια ἐγένου, καὶ οὐκέτι ἔσῃ εἰς τὸν [100] αἰῶνα.

Κεφ. κη'. 28.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με, λέγων·
2 [1] Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου εἰπὸν τῷ ἄρχοντι Τύρου,
Τάδε λέγει [2] κύριος, Ἀνθ' ὧν ὑψώθη σου ἡ καρ-
δία, καὶ εἶπας, Θεός εἰμι ἐγὼ, κατοικίαν θεοῦ
[3] κατῴκηκα ἐν καρδίᾳ θαλάσσης, σὺ δὲ εἶ ἄν-
θρωπος καὶ οὐ θεὸς, καὶ ἔδωκας τὴν καρδίαν σου
3 ὡς καρδίαν θεοῦ· Μὴ σοφώτερος εἶ σὺ
τοῦ Δανιήλ; [4] ἢ σοφοὶ οὐκ ἐπαίδευσάν σε [5] τῇ
4 ἐπιστήμῃ αὐτῶν; Μὴ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ σου
[6] ἢ [7] τῇ φρονήσει σου ἐποίησας σεαυτῷ δύναμιν,
καὶ [8] χρυσίον καὶ ἀργύριον ἐν τοῖς θησαυροῖς σου;
5 [9] Ἐν τῇ πολλῇ ἐπιστήμῃ σου καὶ ἐμπορίᾳ σου ἐ-
πλήθυνας [10] δύναμίν σου, [11] ὑψώθη ἡ καρδία
6 σου ἐν τῇ δυνάμει σου. Διὰ τοῦτο τάδε λέ-
γει [12] κύριος, [13] Ἐπειδὴ δέδωκας τὴν καρδίαν
7 σου ὡς καρδίαν θεοῦ, Ἀντὶ τούτου ἰδοὺ [14] ἐ-
γὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ ἀλλοτρίους λοιμοὺς ἀπὸ ἐθνῶν,

---

65 in *aliquot ll.* hæc ita posita sunt, Φέροντες ἐμπορίαν ἐν μαχαλὶμ, καὶ γαλιμὰ, ὑάκινθον, καὶ ποικιλίαν, καὶ θησαυροὺς ἐκλεκτοὺς ἐν μαγάζοις συγκειμένους, δεδεμένους σχοινίοις· καὶ κυπαρίσσινα πλοῖα ἐν οἷς ἡ ἐμπορία σου. πλοῖα Καρχηδονίων ἐν τῇ ἐμπορίᾳ σου, ἐν τῷ πλήθει τῷ συμμίκτῳ σου. ac *Theodor.* τὸ δὲ ἐν μαχαλὶμ, ὁ Ἀ. οὕτως ἡρμήνευσεν, ἐν κατασκευοῖς εἰλήμασι· τὸ δὲ ἐν μαγάζοις, ἀπὸ τοῦ Ἑβρ. ἐξελληνίζει· σημαίνει δὲ ἐν ἀποκρύφοις σκεύεσι. atque *Hier.* dicit, ἐν μαχαλὶμ καὶ ἐν γαλιμὰ, &c. καὶ ποικιλίαν, de *Th.* addita esse. 66 *Alex. Ald.* ὑάκινθον καὶ πορφύραν, καί. *C.* ἐν μοχαλὶμ καὶ γαλίμε ὑάκινθον καὶ ποικιλίαν καί. *Th.* ἐν μαχαλὶμ καὶ γαλιμὰ ὑάκινθον. *Sym.* ἐν τιμίοις περιειλήμασι. & pro πορφύραν, *Aq.* & *S.* πολύμιτα. *Th.* ποικιλίας. al. ποικίλματα. 67 *C.* καταδεδεμένους ἐν σχοινίοις. 68 *Alex.* ἐν κυπαρισσίνοις πλοίοις ἐν αὐτοῖς. Καρχηδόνιοι ἔμποροί σου, Θαρσὶς ἔμποροί σου, ἐν τῷ πλήθει. 69 *Ald.* πλοῖα ἐν αὐτοῖς, Καρχηδόνιοι ἔμποροι. *C.* Πλοῖα ἐν αὐτοῖς, ἡ ἐμπορία, 70 *C.* τῶν συμμίκτων. 71 *Alex.* ἐμμέσῳ θαλάσσης. *C.* ἐν καρδίαις θαλασσῶν. 72 Ἦσαν *C.* deest. 73 *Alex.* ἐν τῷ συμμίκτῳ σου, οἱ. 74 *C.* οἱ σύμμικτοι. 75 *C.* ἐπιμιγνύντες τὴν ἐπιμιξίαν σου. 76 *Alex.* σου· καὶ πᾶσα ἡ. 77 *Alex.* τὴν φωνὴν τῆς κραυγῆς σου. 78 *Alex.* Καταβήσονται. 79 *Alex. Ald. C.* πλοίων αὐτῶν πάντες. 80 *Alex. Ald. C.* κωπηλάται σου. 81 *C.* ἐπιβάται σου. 82 *Alex.* τῆς γῆς. 83 *Alex.* ἀλλάξονται ἐπὶ σὲ τὴν κραυγὴν αὐτῶν. *C.* ἀλαλάξ. ἐ. σ. τὴν φωνὴν αὐτῶν. 84 *Alex.* πικρῶς. 85 *Alex.* ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν γῆν. 86 *Alex.* & *C.* ὑποστρώσονται. *Ald.* ἐπιστρώσονται. 87 *Alex.* Καὶ φαλακρώσουσιν ἐπὶ σὲ φαλακρώματα, καὶ περιζῶνται (pro περιζώσονται) σάκκον, καὶ κλαύσονται περὶ σοῦ ἐν πικρασμῷ ψυχῆς, καὶ κοπετὸν πικρὸν ἐκστήσονται. Καὶ λήμψονται. *Ald. C.* Καὶ ξυρήσονται (*Ald.* φαλακρώσουσιν) ἐπὶ σοὶ (*Ald.* σὲ) φαλάκρωμα, (*Ald.* φαλακρώματα) καὶ περιζώσονται σάκκον, καὶ κλαύσονται περὶ σοῦ ἐν πικρασμῷ ψυχῆς. Καὶ κοπετὸν πικρὸν λήψονται (*C.* λήψονται ἐπὶ σὲ καὶ ἀναλήψονται.) quæ *Hier.* dicit de *Th.* addita esse. 88 *Alex.* καὶ θρήνημά. *C.* καὶ θρηνήσουσι θρήνημα. 89 *Alex.* σοι. Τίς ὥσπερ Τύρος κατασιγηθεῖσα ἐμμέσῳ θαλάσσης; πόσον καὶ τίνα. *Ald. C.* Σόρ. Τίς ὥσπερ Τύρος κατασιγηθεῖσα ἐν μέσῳ θαλάσσης; πόσον τινά. illa Τίς ὥσπερ &c. *Hier.* dicit in 70. non haberi. 90 *Alex.* * Ἐνεποίησας ἔθνη. 91 *Alex.* ἐπλούτισας. 92 *C.* Νῦν δὲ συνετρίβης. 93 *Alex.* κατοικοῦντες τὰς νήσους, καὶ οἱ κωπηλάται σου ἐστύγνασαν. 94 *Ald.* ἐστύγναζον. *C.* στυγνάσουσιν. 95 *C.* ἐκστήσονται, καὶ δακρύσει. sic & *Theodor.* 96 *Alex. Ald.* ἐδάκρυσαν τὸ πρ. (*Alex.* τῷ προσώπῳ.) 97 *Alex.* αὐτῶν. Ἐπὶ σοὶ ἔμποροι. *Ald.* αὐτῶν ἐπὶ σοί. Ἔμπ. 98 in *nonnull.* & apud *Theodor.* est, Ἔμποροι ἐθνῶν συρίξουσιν ἐπὶ σοί. 99 *C.* ἐσύρισαν ἐπὶ σέ. 100 *Alex. Ald.* αἰῶνα, λέγει κύριος ὁ θεός.
Cap. κη. 1 *Ms. Alex.* Υἱὲ ἀνθρώπου. 2 *Alex.* κύριος ὁ θεὸς, Ἀνθ' ὧν. *Ald.* κύριος κύριος, Ἀνθ' ὧν. *C.* ἀδωναῒ κύριος, Ἀνθ' ὧν. 3 *Ald. C.* κατῴκησα. 4 al. σοφοί. 5 *Alex.* ἐν τῇ. 6 ἢ *C.* deest. 7 *Alex. Ald.* ἐν τῇ. 8 *Alex.* ἐποίησας χρυσίον καὶ ἀργύριον. *C.* περιεποιήσω ἀργύριον καὶ χρυσίον. 9 *Alex. Ald. C.* Ἢ ἐν τῇ. 10 *Alex.* δυνάμεις. 11 *C.* καὶ ὑψώθη. 12 *Alex.* κύριος κύριος ὁ θεός. *Ald.* κύριος κύριος. *C.* ἀδωναῒ κύριος. 13 *Alex.* Ἀνθ' ὧν ἔδωκας. 14 ἐγὼ ἐπάγω *Ald.* desunt.

καὶ ἐκκενώσουσι τὰς μαχαίρας αὐτῶν [15] ἐπὶ σὲ,
καὶ ἐπὶ τὸ κάλλος τῆς ἐπιστήμης σου, καὶ στρώσουσι
8 τὸ κάλλος σου εἰς ἀπώλειαν, [16] Καὶ κα-
ταβιβάσουσί σε, καὶ ἀποθανῇ θανάτῳ τραυ-
9 ματιῶν ἐν καρδίᾳ θαλάσσης. Μὴ λέ-
γων ἐρεῖς, Θεός εἰμι [17] ἐγὼ, ἐνώπιον τῶν ἀν-
αιρούντων σε; σὺ δὲ εἶ ἄνθρωπος, καὶ οὐ θεός.
10 [18] Ἐν πλήθει ἀπεριτμήτων ἀπολῇ ἐν χερσὶν ἀλ-
λοτρίων, ὅτι ἐγὼ [19] ἐλάλησα, λέγει [20] κύ-
11 ριος. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ,
12 λέγων, Υἱὲ ἀνθρώπου, λάβε θρῆνον
ἐπὶ τὸν ἄρχοντα Τύρου, καὶ εἰπὸν αὐτῷ, Τάδε
[21] λέγει κύριος κύριος, Σὺ [22] ἀποσφράγι-
σμα [23] ὁμοιώσεως, καὶ στέφανος κάλλους
13 Ἐν τῇ τρυφῇ τοῦ παραδείσου τοῦ θεοῦ ἐγενήθης.
πάντα λίθον χρηστὸν † ἐνδέδεσαι, σάρδιον
[24] καὶ τοπάζιον, καὶ σμάραγδον [25] καὶ [26] ἄνθρα-
κα, καὶ σάπφειρον καὶ ἴασπιν, καὶ ἀργύριον καὶ
χρυσίον, καὶ λιγύριον καὶ ἀχάτην, καὶ ἀμέθυ-
στον καὶ χρυσόλιθον, καὶ βηρύλλιον καὶ ὀνύχιον,
καὶ χρυσίου ἐνέπλησας τοὺς θησαυρούς σου καὶ τὰς
14 ἀποθήκας σου ἐν σοί. Ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐ-
κτίσθης [27] σὺ μετὰ τοῦ χερουβ [28], [29] ἔθηκά σε ἐν
ὄρει ἁγίῳ θεοῦ, [30] ἐγενήθης [31] ἐν μέσῳ λίθων
15 πυρίνων. [32] Ἐγενήθης [33] σὺ [34] ἄμωμος
ἐν ταῖς ἡμέραις σου, ἀφ' ἧς ἡμέρας σὺ ἐκτίσθης
[35] ἕως [36] εὑρέθη τὰ ἀδικήματα ἐν σοί.
16 [37] Ἀπὸ πλήθους τῆς ἐμπορίας σου [38] ἔπλησας
τὰ ταμεῖά σου ἀνομίας, καὶ ἥμαρτες, καὶ ἐτραυ-
ματίσθης ἀπὸ ὄρους τοῦ θεοῦ· καὶ [39] ἤγαγέ σε τὸ
17 χερουβ [40] ἐκ μέσου λίθων πυρίνων. Ὑ-
ψώθη ἡ καρδία σου ἐπὶ τῷ κάλλει σου, διε-
φθάρη ἡ ἐπιστήμη σου μετὰ τοῦ κάλλους σου. διὰ
[41] πλῆθος ἁμαρτιῶν σου ἐπὶ τὴν γῆν [42] ἔρ-
ριψά σε, ἐναντίον βασιλέων ἔδωκά σε παρα-
18 δειγματισθῆναι. Διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἁ-
μαρτιῶν σου [43] καὶ τῶν ἀδικιῶν τῆς ἐμπορίας σου,
[44] ἐβεβήλωσα τὰ ἱερά σου, καὶ ἐξάξω πῦρ [45] ἐκ
μέσου σου, τοῦτο καταφάγεταί σε· καὶ δώσω σε
[46] σποδὸν ἐπὶ τῆς γῆς σου ἐναντίον πάντων τῶν ὁρών-
19 των σε. Καὶ πάντες οἱ ἐπιστάμενοί σε ἐν τοῖς
ἔθνεσι [47] στενάξουσιν ἐπὶ σέ. ἀπώλεια ἐγένου,
20 καὶ οὐχ ὑπάρξεις ἔτι εἰς τὸν αἰῶνα. [48] Καὶ
ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων,
21 Υἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ
Σιδῶνα, καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτὴν,
22 Καὶ εἰπὸν, Τάδε λέγει [49] κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ
ἐπὶ σὲ Σιδὼν, καὶ ἐνδοξασθήσομαι ἐν σοὶ, καὶ
γνώσῃ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος, ἐν τῷ ποιῆσαί με
ἐν σοὶ κρίματα, καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν [50] σοί.
23 [51] Αἷμα καὶ θάνατος ἐν ταῖς πλατείαις [52] σου, καὶ
πεσοῦνται τετραυματισμένοι [53] μαχαίραις ἐν σοὶ
περικύκλῳ σου, καὶ [54] γνώσονται [55] διότι ἐγώ εἰ-
24 μι κύριος. Καὶ οὐκ [56] ἔσονται [57] οὐκέτι ἐν
τῷ οἴκῳ τοῦ Ἰσραὴλ σκόλοψ πικρίας καὶ ἄκαν-
θα ὀδύνης [58] ἀπὸ τῶν [59] περικύκλῳ αὐτῶν, τῶν
ἀτιμασάντων αὐτοὺς, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι
25 [60] κύριος. Τάδε λέγει [61] κύριος κύριος,
Καὶ συνάξω [62] τὸν Ἰσραὴλ ἐκ τῶν [63] ἐθνῶν οὗ
διεσκορπίσθησαν ἐκεῖ, καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν αὐ-
τοῖς, [64] καὶ ἐνώπιον τῶν [65] λαῶν καὶ τῶν ἐθνῶν·
καὶ κατοικήσουσι ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, [66] ἣν δέδω-
26 κα τῷ δούλῳ μου Ἰακὼβ, Καὶ κατοική-
σουσιν [67] ἐπ' αὐτῆς [68] ἐν ἐλπίδι, καὶ οἰκοδο-

15 ἐπὶ σὲ, καὶ al. deest. C. deest καί. dein pro στρώσουσι, al. ταπεινώσουσι. al. βεβηλώσουσι. 16 Καὶ C. deest. 17 ἐγὼ Ald. deest. 18 Alex. Ἐν πλήθει τραυματιζόντων σε θανάτοις ἀπεριτμήτοις ἀπολῇ. Ald. Ἐν πλήθει τραυματιζόντων σε, ἐν θανάτῳ ἀπεριτμήτων ἀποθάνῃ. C. Ἐν χειρὶ τιτρωσκόντων σε, θανάτοις ἀπεριτμήτων ἀποθάνῃ. apud Theodor. etiam est θανάτοις. al. θάνατον. 19 Ald. λελάληκα. 20 Ald. C. ἀδωναὶ κύριος. 21 Alex. λέγει κύριος, Σύ. 22 Alex. & C. εἶ ἀποσφράγισμα. 23 post ὁμοιώσεως in Ald. & C. seq. πλήρης σοφίας. quod apud Theodor. additum est margini. † S. δήστιξαι. 24 Alex. τοπάζιον. 25 in quibusd. ll. seq. καὶ ὑάκινθον. 26 Alex. ἄνθρακαν. 27 C. addit, καὶ κατεσκευάσθης. Th. ἡτοιμάσθησαν. & σὺ Ald. & C. deest. 28 in Comp. seq. κεχρισμένος παρὰ θεοῦ, καὶ τοῦ κατασκηνοῦντος ἐν σκηνώματι. in quibusd. vero κεχρισμένος τοῦ κατασκηνοῦντος. quod de Th. additum est. & alia lectio, κεχρισμένου κατασκηνοῦντος. Aq. ἐμπεριτατήσας. S. τοῦ χερουβ καταμεμετρημένου. 29 Ald. ἔδωκά. C. καὶ ἔθηκά. 30 Alex. ἐμμέσῳ λίθων πυρίνων ἐγενήθης ἄμωμος σὺ ἐν ταῖς. 31 Ald. σὺ ἐν. 32 C. Ἐπορεύθης. 33 C. σὺ deest. 34 Aq. τέλειος. 35 C. ἕως οὗ. 36 Alex. ἡμέρας εὑρέθη τὰ ἀδικήματά σου ἐν σοί. 37 C. Ἀπὸ γὰρ πλήθους. 38 Alex. ἐπλήθυνας τὰ ταμιεῖα. 39 Aq. ἀπολέσω σε χερουβ ὁ συσκιάζων. 40 Alex. ἐμμέσῳ. C. τὸ συσκιάζον ἐκ μέσων. 41 Alex. τὸ πλῆθος τῶν. 42 Alex. ἔριψά. 43 Alex. καὶ ἀδικιῶν. 44 Alex. Ald. C. ἐβεβήλωσας. 45 Alex. ἐκ μέσῳ (f. μέσων.) 46 Alex. Ald. C. εἰς σποδόν. 47 Alex. Ald. C. συγνάσουσιν. 48 Alex. ΕΠΙ ΣΙΔΩΝΑ. Καί. 49 Ald. C. ἀδωναὶ κύριος. 50 Alex. σοί. Καὶ ἐξαποστελῶ ἐπὶ σεαυτὴν θάνατον, καὶ αἷμα καὶ θάνατος. 51 Ald. C. Καὶ ἐξαποστελῶ ἐπὶ σὲ θάνατον, καὶ αἷμα ἐν. 52 Alex. σου ἔσται. 53 Alex. Ald. C. ἐν μαχαίραις. 54 Alex. γνώσῃ. 55 Alex. Ald. C. ὅτι. 56 Alex. ἔτι ἔσονται τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ σκόλοψ. 57 C. ἔτι ἐν. Ald. ἔτι. 58 Ald. C. ἀπὸ πάντων τῶν. 59 Alex. κύκλῳ. 60 Alex. κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν. 61 Alex. κύριος κύριος ὁ θεός. Ald. C. ἀδωναὶ κύριος. 62 Ald. C. τὸν οἶκον Ἰσραήλ. 63 Alex. χωρῶν. 64 Alex. Ald. C. ἐνώπιον. 65 Alex. λαῶν τῶν. 66 Alex. ἧς ἔδωκα. 67 C. ἐπ' αὐτὴν ἐν. 68 al. ἐπ'.

μήσουσιν

μήσουσιν οἰκίας, ϗ [69] φυτεύσουσιν ἀμπε-
λῶνας, ϗ κατοικήσουσιν ἐν ἐλπίδι, ὅταν
ποιήσω [70] κρίμα ἐν πᾶσι τοῖς ἀτιμάσα-
σιν αὐτοὺς ἐν τοῖς κύκλῳ αὐτῶν· ϗ γνώ-
σονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν [71] ϗ ὁ
θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν.

Κεφ. κθʹ. 29.

1 ἘΝ τῷ ἔτει τῷ [1] δωδεκάτῳ, ἐν τῷ [2] δε-
κάτῳ μηνὶ, μιᾷ τοῦ μηνὸς, ἐγένετο λόγος κυρίου
2 πρός με, λέγων, Υἱὲ ἀνθρώπου, στή-
ρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ Φαραὼ βασιλέα
Αἰγύπτου, ϗ προφήτευσον ἐπ᾽ αὐτὸν ϗ
3 ἐπ᾽ Αἴγυπτον [3] ὅλην, [4] Καὶ εἰπὸν,
Τάδε λέγει [5] κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ [6] ἐπὶ Φαραὼ,
[7] τὸν δράκοντα τὸν μέγαν τὸν ἐγκαθήμενον ἐν μέσῳ
[8] ποταμῶν [9] αὐτοῦ, τὸν λέγοντα, Ἐμοί εἰσιν οἱ
4 ποταμοὶ, ϗ ἐγὼ ἐποίησα αὐτούς. [10] Καὶ
ἐγὼ δώσω [11] παγίδας εἰς τὰς σιαγόνας [12] σου,
ϗ προσκολλήσω τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ σου πρὸς
τὰς πτέρυγάς σου, ϗ ἀνάξω σε ἐκ μέσου τοῦ
5 [13] ποταμοῦ σου, Καὶ καταβαλῶ σε ἐν
τάχει ϗ πάντας τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ σου. ἐ-
πὶ [14] πρόσωπον τοῦ πεδίου πέσῃ, ϗ οὐ μὴ συν-
αχθῇς, [15] ϗ οὐ μὴ περισταλῇς, τοῖς θηρίοις
[16] τῆς γῆς ϗ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ δέδωκά σε
6 εἰς [17] κατάβρωμα· Καὶ γνώσονται πάντες
οἱ κατοικοῦντες [18] Αἴγυπτον, ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος.
ἀνθ᾽ ὧν ἐγενήθης ῥάβδος καλαμίνη τῷ οἴκῳ
7 Ἰσραὴλ, Ὅτε [19] ἐπελάβετό σου τῇ χει-
ρὶ αὐτῶν, [20] ἐθλάσθης· ϗ ὅτε [21] ἐπεκρότη-
σεν ἐπ᾽ αὐτοὺς πᾶσα χεὶρ, ϗ ὅτε ἐπανεπαύ-
σαντο ἐπὶ σὲ, συνετρίβης, ϗ συνέκλασας αὐ-
8 τῶν πᾶσαν ὀσφύν. [22] Διὰ τοῦτο τάδε λέ-
γει [23] κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ ῥομφαί-
αν, ϗ ἀπολῶ [24] ἀπὸ σοῦ [25] ἀνθρώπους ϗ κτήνη.
9 Καὶ [26] ἔσται ἡ γῆ Αἰγύπτου ἀπώλεια ϗ ἔρημος·
ϗ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. ἀντὶ τοῦ λέγειν
σε, [27] Οἱ ποταμοὶ ἐμοί εἰσι, ϗ ἐγὼ ἐποίησα
10 αὐτοὺς, Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ, ϗ ἐπὶ
πάντας τοὺς ποταμούς σου, ϗ δώσω [28] γῆν Αἰ-
γύπτου εἰς [29] ἔρημον ϗ ῥομφαίαν ϗ ἀπώλειαν
ἀπὸ [30] Μαγδώλου ϗ [31] Συήνης ϗ ἕως ὁρίων
11 [32] Αἰθιόπων. Οὐ μὴ διέλθῃ [33] ἐν αὐ-
τῇ [34] ποὺς ἀνθρώπου, ϗ ποὺς κτήνους οὐ μὴ διέλ-
θῃ αὐτὴν, ϗ οὐ κατοικηθήσεται τεσσαράκοντα
12 ἔτη. Καὶ δώσω τὴν γῆν αὐτῆς [35] ἀπ-
ώλειαν [36] ἐν μέσῳ γῆς ἠρημωμένης, ϗ αἱ πό-
λεις αὐτῆς ἐν μέσῳ πόλεων ἠρημωμένων [37] ἔσον-
ται τεσσαράκοντα ἔτη· ϗ διασπερῶ Αἴγυπτον
ἐν τοῖς ἔθνεσι, ϗ λικμήσω αὐτοὺς εἰς τὰς χώ-
13 ρας. [38] Τάδε λέγει [39] κύριος, [40] Μετὰ
τεσσαράκοντα ἔτη συνάξω [41] Αἰγυπτίους ἀπὸ τῶν
14 ἐθνῶν οὗ διεσκορπίσθησαν ἐκεῖ, Καὶ ἀ-
ποστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν [42] τῶν Αἰγυπτίων, ϗ
[43] κατοικιῶ αὐτοὺς ἐν γῇ [44] Φαθωρῆς, ἐν τῇ
γῇ ὅθεν ἐλήφθησαν, ϗ ἔσται ἀρχὴ ταπεινὴ
15 [45] Παρὰ πάσας τὰς ἀρχάς· [46] οὐ μὴ ὑψωθῇ
ἔτι ἐπὶ τὰ ἔθνη· [47] ϗ ὀλιγοστοὺς αὐτοὺς ποιήσω,
τοῦ μὴ εἶναι αὐτοὺς πλείονας ἐν τοῖς ἔθνεσι.
16 Καὶ οὐκέτι ἔσονται [48] τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ εἰς ἐλπί-
δα [49] ἀναμιμνήσκουσαν ἀνομίαν, ἐν τῷ ἀκολου-
θῆσαι αὐτοὺς ὀπίσω [50] αὐτῶν, ϗ γνώσονται ὅτι
17 ἐγώ εἰμι [51] κύριος. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ
ἑβδόμῳ ϗ εἰκοστῷ ἔτει, [52] μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώ-

69 *Alex.* φυτεύσωσιν. 70 al. κρίσιν. 71 al. desunt, quæ sequuntur.

Cap. 29. 1 *Mſ. Alex.* δεκάτῳ. 2 *Alex.* ἑνδεκάτῳ. 3 *Alex.* ὅλην, Καὶ λάλησον, ϗ εἶπον. 4 *Ald. C.* Λάλησον, ϗ εἰπὲ (*Ald.* εἰπόν.) 5 *Alex.* κύριος ὁ θεός. *Ald.* κύριος κύριος. *C.* ἀδωναΐ κύριος. 6 *Alex. Ald. C.* ἐπὶ σὲ Φαραὼ, βασιλεῦ (*Ald.* βασιλέα) Αἰγύπτου, τόν. 7 *Sch.* ὁ Ἑβρ. τὸ κῆτος λέγει. 8 *Theodor.* τινὲς τῶν ἑρμηνευτῶν ἑνικῶς εἶπαν, τὸν ποταμόν· οἱ δὲ ό. πληθυντικῶς. 9 *Ald.* Αἰγύπτου. 10 *Alex.* Καὶ δώσω τὰς παγίδας. 11 sic quoque *Hier. Ald.* παγίδα. *C.* χαλινόν. & ita est apud *Theodor.* 12 *Ald. C.* σου, ϗ πάντας τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ. *C.* addit præterea, ταῖς λεπίσιν σου προσκολλήσω. 13 *Alex.* ποταμοῦ, ϗ πάντας τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ σου, Καί. 14 *C.* προσώπου. 15 *Alex.* οὐδ᾽ οὐ μή. 16 *Alex.* τοῦ ἀγροῦ καί. 17 *Alex.* βρῶσιν. *Ald.* βρῶμα. 18 *Ald.* εἰς Αἴγυπτον. 19 *Alex.* ἐπελάβοντό. 20 *C.* ϗ ἐθλάσθης. 21 *Alex.* ἐπεκράτησεν. 22 *Ald.* Ἰδοὺ ἐγὼ τάδε. 23 *Alex.* κύριος ὁ θεός. *Ald.* κύριος κύριος. *C.* ἀδωναΐ κύριος. 24 ἀπὸ σοῦ *C.* ponit post ἀνθρώπους. 25 *Alex.* ἄνθρωπον ϗ κτῆνος. 26 *Alex.* ἔσται πᾶσα ἡ.

27 *Alex.* Ὅτι οἱ. 28 *Alex.* τὴν γῆν. 29 *Alex.* ἔρημον ϗ ἀπώλειαν ἀπό. in quibusd. ll. est, ἔρημον κενὴν ϗ ἠφανισμένην. 30 *Sch.* ὁ Ἑβρ. Μαγδάλ. 31 *Alex.* Σοήνης. 32 *Alex.* Αἰθιοπίας. 33 *Ald.* δι᾽ αὐτῆς. 34 *Alex.* ἄνθρωπος, ϗ κτῆνος, οὐδὲ κατοικηθήσεται τεσσαράκοντα. 35 *Alex. Ald. C.* εἰς ἀπώλειαν. 36 *Alex.* ἐμμέσῳ τῆς ἐρήμου, ϗ αἱ πόλεις αὐτῶν. 37 *Alex* ἔσονται, ἀφανισμὸς ἔσται ϗ διασπερῶ. *C.* ἔσονται ἀφανισμὸς τεσσαράκοντα ἔτη· ϗ διασπερῶ *Ald.* ἔσονται, τεσσαράκοντα ἔτη ἀφανισμὸς ἔσται ϗ διασπερῶ. 38 *Alex. Ald.* Ὅτι τάδε λέγει. 39 *Ald.* κύριος κύριος. *C.* ἀδωναΐ κύριος. 40 *Alex.* Μετὰ τεσσεράκοντα. 41 *Alex.* τοὺς Αἰγυπτίους. 42 *Alex.* Αἰγύπτου, καί. 43 *Alex. Ald. C.* κατοικιῶ αὐτούς. 44 *Alex.* Παθουρῆς. *Ald.* Παθώρης. *C.* Βαθωρῆς. 45 *C.* Ἐκεῖ παρά. 46 *C.* ϗ ἔσται ταπεινοτάτη τῷ μὴ ὑψωθῆναι. 47 ϗ *C.* deest. 48 *Ald.* ἐν τῷ Ἰσραήλ. 49 *Alex.* ἀναμιμνήσκουσαν ἁμαρτίαν, ἐκ τῷ αὐτοὺς ἀκολουθῆσαι ὀπίσω τῶν καρδιῶν αὐτῶν. 50 *Ald.* τῶν καρδιῶν αὐτῶν. 51 *Alex.* κύριος ὁ θεός. *Ald. C.* ἀδωναΐ κύριος. 52 *C.* ἐννάτῃ.

του, ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με, λέγων,
18 Υἱὲ ἀνθρώπου, Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βα-
βυλῶνος κατεδουλώσατο τὴν δύναμιν αὐτοῦ [53] δου-
λείᾳ μεγάλῃ ἐπὶ [54] Τύρου, πᾶσα κεφαλὴ [55] φα-
λακρὰ, καὶ πᾶς ὦμος μαδῶν· καὶ μισθὸς οὐκ
ἐγενήθη αὐτῷ καὶ τῇ δυνάμει αὐτοῦ ἐπὶ Τύρον,
[56] καὶ τῆς δουλείας ἧς [57] ἐδούλευσαν ἐπ' αὐτήν.
19 [58] Τάδε λέγει [59] κύριος κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι
τῷ Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ Βαβυλῶνος γῆν
Αἰγύπτου, [60] καὶ προνομεύσει τὴν προνομὴν αὐτῆς,
[61] καὶ σκυλεύσει τὰ σκῦλα αὐτῆς· καὶ ἔσται μι-
20 σθὸς τῇ δυνάμει αὐτοῦ, Ἀντὶ τῆς [62] λει-
τουργείας αὐτοῦ ἧς ἐδούλευσεν ἐπὶ Τύρον, [63] δέ-
δωκα αὐτῷ [64] γῆν [65] Αἰγύπτου. τάδε λέγει
21 [66] κύριος κύριος. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
ἀνατελεῖ κέρας παντὶ τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ, καὶ
[67] σοὶ δώσω στόμα ἀνεῳγμένον ἐν μέσῳ αὐτῶν,
καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος.

Κεφ. λ'. 30.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με, λέγων,
2 Υἱὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον, καὶ [1] εἰπὸν, Τά-
3 δε λέγει [2] κύριος, Ὢ ὢ [3] ἡμέρα, [4] Ὅ-
τι ἐγγὺς ἡμέρα τοῦ [5] κυρίου, ἡμέρα νεφέλης,
4 [6] πέρας ἐθνῶν ἔσται· Καὶ ἥξει [7] μάχαι-
ρα ἐπ' [8] Αἰγυπτίους, καὶ ἔσται ταραχὴ ἐν [9] γῇ
Αἰθιοπίᾳ, καὶ [10] συμπεσοῦνται τετραυματισμέ-
νοι ἐν Αἰγύπτῳ, [11] καὶ συμπεσεῖται τὰ θεμέλια
5 αὐτῆς. Πέρσαι, καὶ Κρῆτες, καὶ Λυδοὶ,
καὶ Λίβυες, [12] καὶ [13] πάντες οἱ ἐπίμικτοι [14] καὶ
[15] τῶν υἱῶν τῆς διαθήκης μου, [16] μαχαίρᾳ πεσοῦν-
6 ται [17] ἐν αὐτῇ. [18] Καὶ πεσοῦνται τὰ [19] ἀν-
τιστηρίγματα Αἰγύπτου, καὶ καταβήσεται ἡ ὕβρις
τῆς ἰσχύος αὐτῆς ἀπὸ Μαγδωλοῦ ἕως [20] Συήνης,
μαχαίρᾳ πεσοῦνται ἐν αὐτῇ, λέγει [21] κύριος.
7 Καὶ ἐρημωθήσεται ἐν μέσῳ χωρῶν [22] ἠρημωμέ-
νων, καὶ αἱ πόλεις [23] αὐτῶν ἐν μέσῳ πόλεων ἠ-
8 ρημωμένων ἔσονται. Καὶ γνώσονται [24] ὅτι
ἐγώ εἰμι κύριος, ὅταν δῶ πῦρ ἐπ' Αἴγυπτον,
καὶ [25] συντριβῶσι πάντες οἱ βοηθοῦντες αὐτῇ.
9 Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελεύσονται [26] ἄγγελοι σπεύ-
δοντες ἀφανίσαι τὴν Αἰθιοπίαν, καὶ ἔσται ταραχὴ
ἐν [27] αὐτοῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ Αἰγύπτου, ὅτι ἰδοὺ ἥκει.
10 Τάδε λέγει [28] κύριος κύριος, Καὶ ἀπολῶ πλῆθος
Αἰγυπτίων διὰ χειρὸς Ναβουχοδονόσορ βασιλέ-
11 ως Βαβυλῶνος, Αὐτοῦ καὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ,
[29] λοιμοὶ ἀπὸ ἐθνῶν ἀπεσταλμένοι [30] ἀπολέσαι
γῆν· καὶ ἐκκενώσουσι πάντες τὰς μαχαίρας αὐ-
τῶν ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ πλησθήσεται [31] ἡ γῆ
12 τραυματιῶν. Καὶ δώσω τοὺς ποταμοὺς
αὐτῶν ἐρήμους, καὶ [32] ἀπολῶ τὴν γῆν, καὶ τὸ πλή-
ρωμα αὐτῆς ἐν χερσὶν ἀλλοτρίων, [33] ἐγὼ κύ-
13 ριος [34] λελάληκα. Ὅτι τάδε [35] λέγει
κύριος κύριος, [36] Καὶ ἀπολῶ μεγιστᾶνας ἀπὸ
Μέμφεως, καὶ ἄρχοντας [37] Μέμφεως ἐκ γῆς
14 Αἰγύπτου, καὶ οὐκ ἔσονται [38] ἔτι. Καὶ [39] ἀπ-
ολῶ γῆν Φαθωρῆς, καὶ δώσω πῦρ ἐπὶ Τά-
νιν, καὶ ποιήσω ἐκδίκησιν ἐν Διοσπόλει.
15 Καὶ ἐκχεῶ τὸν θυμόν μου ἐπὶ [40] Σαὶν τὴν ἰσχὺν
Αἰγύπτου, καὶ ἀπολῶ [41] τὸ πλῆθος Μέμφεως.
16 Καὶ δώσω πῦρ ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ [42] ταραχῇ τα-

---

53 *Ald.* δουλείαν μεγάλην. 54 *Alex.* Τύρον. 55 *Alex.* & *C.* φαλάκρωμα. 56 *C.* διὰ τῆς. 57 *Alex.* ἐδούλωσεν αὐτήν. 58 *Alex.* Διὰ τοῦτο τάδε λέγει. *C.* Διὰ τοῦτο λέγει. 59 *Alex.* & *C.* ἀδωναὶ κύριος, Ἰδοὺ δίδωμι. 60 *Alex.* & *C.* καὶ λήψεται (*Alex.* λήμψεται) τὸ πλῆθος αὐτῆς, καὶ προνομεύσει. 61 καὶ σκυλεύσει τὰ σκῦλα αὐτῆς *Ald.* desunt. *C.* ponit ante καὶ προνομεύσει. 62 *Alex.* δουλείας ἧς. 63 *C.* καὶ δέδωκα. 64 *Ald.* εἰς γῆν. 65 *Alex.* *Ald.* Αἰγύπτου, ὅσα ἐποίησάν μοι. τάδε λέγει. *C.* Αἰγύπτου, ἀνθ' ὧν ὅσα εἰργάσατο ἐμοὶ, λέγει ἀδωναὶ κύριος, τάδε λέγει. 66 *Alex.* ἀδωναὶ κύριος. *C.* κύριος. 67 *Alex.* & *C.* δώσω σοι.
Cap. 30. 1 *C.* εἰπέ. 2 *Ald.* *C.* ἀδωναὶ κύριος. 3 *Ms. Alex.* ἡ ἡμέρα, Ὅτι ἐγγὺς ἡ ἡμέρα. 4 *Ald.* Ὀλολύξατε, ὅτι. apud *Hier.* non est, Ὀλολύξατε. 5 *C.* κυρίου, καὶ ἐγγίζει ἡμέρα κυρίου, ἡμέρα. 6 *Alex.* καιρὸς πέρας. *C.* καὶ καιρός. & *Theodor.* leg. καιρός. 7 *Alex.* ἡ μάχαιρα. 8 *Alex.* Αἴγυπτον. 9 *Alex.* τῇ Αἰθιοπίᾳ. 10 *Alex.* *Ald.* *C.* πεσοῦνται. 11 *Alex.* *Ald.* *C.* καὶ λήψονται (*Alex.* λήμψονται) τὸ πλῆθος αὐτῆς, καί. 12 *C.* καὶ Αἰθίοπες, καὶ πάντες. in *quibusd. ll.* καὶ Αἰθίοπες, καὶ πᾶσα ἡ Ἀραβία. 13 *Ald.* Σπᾶνοι ἐπίμικτοι. 14 *Alex.* ἐπ' αὐτὴν, καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν. 15 *C.* ἐκ τῶν. 16 *Alex.* *Ald.* ἐν αὐτῇ μαχαίρᾳ πεσοῦνται. 17 *C.* μετ' αὐτῶν. 18 *C.* Τάδε λέγει ἀδωναὶ κύριος, Καί. 19 *C.* ὑποστηρίγματα. 20 *Alex.* Συήνης. 21 *Ald.* *C.* ἀδωναὶ κύριος. 22 *Alex.* ἠφανισμένων. 23 *C.* αὐτῆς. 24 *Alex.* πάντες ὅτι. 25 *Alex.* συντριβήσονται. 26 *C.* ἄγγελοι ἐκ (al. ἀπὸ) προσώπου μου ἐν Σεὶμ σπεύδοντες ἀφανίσαι τῆς Αἰθιοπίας ἐλπίδα. καί. (al. Αἰθιοπίαν, τὴν ἐλπίδα.) quæ *Hier.* ac *Theodor.* hab. τὸ δὲ Σεὶμ ait *Theodor.* τῇ Ἑλλάδι φωνῇ, ἐν ἰσχύϊ δηλοῖ. *Th.* ἐγκαθισμός. illa autem, ἀπὸ προσώπου μου, &, τὴν ἐλπίδα, de *Th.* addita sunt. *Aq.* pro τὴν ἐλπίδα posuit, τὴν πεποίθησιν. 27 *Alex.* Αἰγύπτῳ ἐν τῇ. 28 *Alex.* & *C.* ἀδωναὶ κύριος, Καί. 29 *C.* μετ' αὐτοῦ, λοιμοί. 30 *Alex.* ἀφανίσαι αὐτήν. 31 *Alex.* τραυματιῶν ἡ γῆ. 32 *Alex.* ἀποδώσομαι τὴν γῆν ἐν χειρὶ πονηρῶν, (quæ *Hier.* ac *Theodor.* hab.) καὶ ἀπολῶ τὴν γῆν αὐτοῦ σὺν τῷ πληρώματι αὐτῆς. *Ald.* *C.* ἀποδώσομαι τὴν γῆν ἐν χειρὶ πονηρῶν, καὶ ἀφανιῶ (*Ald.* ἀπολῶ) τὴν γῆν, καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς (*Ald.* αὐτοῦ, & addit σὺν τῷ πληρώματι αὐτῆς.) 33 *Ald.* ὅτι. 34 *Alex.* *Al.* ἐλάλησα. 35 *Alex.* λέγει ἀδωναὶ κύριος. *C.* λέγει κύριος ὁ θεός. 36 *Alex.* *Ald.* *C.* Καὶ ἀπολῶ βδελύγματα, καὶ καταπαύσω μεγιστᾶνας. 37 *Alex.* Τάνεως. *Ald.* *C.* deest. 38 *Alex.* & *C.* οὐκέτι. (*C.* ἔτι) Καὶ δώσω φόβον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ. (*C.* Αἰγύπτου.) καί. 39 *Alex.* ἀφανιῶ γῆν Παθουρῆς, καί. post pro Διοσπόλει *Aq.* *S.* & *Th.* Νῶ. 40 *Alex.* Τάνιν. 41 *Alex.* πλῆθος. 42 *Alex.* ἀπολεῖται Συήνη.

ραχθή-

ραχθήσεται [43] ἡ Συήνη, καὶ ἐν Διοσπόλει ἔσαι
ἔκρηγμα, καὶ διαχυθήσεται ὕδατα [44].
17 Νεανίσκοι Ἡλιουπόλεως καὶ Βουβάστου [45] ἐν μα-
χαίρᾳ πεσοῦνται, καὶ [46] αἱ γυναῖκες ἐν αἰχμαλω-
18 σίᾳ πορεύσονται. Καὶ ἐν Τάφναις συ-
σκοτάσει ἡ ἡμέρα, ἐν τῷ συντρίψαι [47] με ἐκεῖ
τὰ σκῆπτρα Αἰγύπτου· καὶ ἀπολεῖται ἐκεῖ ἡ ὕ-
βρις [48] ἰσχύος αὐτῆς, καὶ [49] ταύτην νεφέλη
καλύψει, καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς αἰχμάλωτοι
19 [50] ἀχθήσονται. Καὶ ποιήσω [51] κρίμα ἐν
Αἰγύπτῳ, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος.
20 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει, ἐν τῷ πρώ-
τῳ μηνὶ, ἑβδόμῃ τοῦ μηνὸς, ἐγένετο λόγος
21 κυρίου πρός με, λέγων, Υἱὲ ἀνθρώπου,
τοὺς βραχίονας Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου συν-
έτριψα, καὶ ἰδοὺ οὐ [52] κατεδέθη [53] τοῦ δοθῆναι
ἴασιν [54], τοῦ δοθῆναι ἐπ' αὐτὸν μάλαγμα, τοῦ δο-
θῆναι ἰσχὺν ἐπιλαβέσθαι μαχαίρας.
22 Διατοῦτο τάδε λέγει [55] κύριος κύριος, Ἰδοὺ
ἐγὼ ἐπὶ Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ συν-
τρίψω τοὺς βραχίονας αὐτοῦ [56] τοὺς ἰσχυροὺς, καὶ
τοὺς τεταμένους, [57] καὶ καταβαλῶ τὴν μάχαιραν
23 αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, Καὶ διασπερῶ
Αἴγυπτον εἰς τὰ ἔθνη, καὶ λικμήσω αὐτοὺς εἰς
24 τὰς χώρας. [58] Καὶ κατισχύσω τοὺς βρα-
χίονας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ [59] δώσω τὴν
ῥομφαίαν μου εἰς [60] τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐπάξει
[61] αὐτὴν ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ προνομεύσει τὴν
προνομὴν αὐτῆς, καὶ σκυλεύσει τὰ σκῦλα αὐ-
25 τῆς. Καὶ ἐνισχύσω τοὺς βραχίονας βα-
σιλέως Βαβυλῶνος, οἱ δὲ βραχίονες Φαραὼ
πεσοῦνται. καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος,
ἐν τῷ δοῦναι [62] τὴν ῥομφαίαν [63] μου εἰς χεῖ-
ρας βασιλέως Βαβυλῶνος, [64] καὶ ἐκτενεῖ αὐ-
26 τὴν ἐπὶ γῆν Αἰγύπτου. Καὶ διασπερῶ
Αἴγυπτον εἰς τὰ ἔθνη, καὶ λικμήσω αὐτοὺς εἰς
τὰς χώρας, καὶ [65] γνώσονται [66] πάντες ὅτι ἐ-
γώ εἰμι κύριος.

Κεφ. λα'. 31.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει, ἐν τῷ τρί-
τῳ μηνὶ, μιᾷ τοῦ μηνὸς, ἐγένετο λόγος κυ-
2 ρίου πρός με, λέγων, Υἱὲ ἀνθρώπου,
εἰπὸν πρὸς Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου καὶ τῷ
πλήθει αὐτοῦ, Τίνι ὡμοίωσας σεαυτὸν ἐν τῷ
3 ὕψει σου; Ἰδοὺ Ἀσσοὺρ κυπάρισσος ἐν τῷ
Λιβάνῳ, [1] καὶ καλὸς ταῖς παραφυάσι, [2] καὶ ὑψη-
λὸς τῷ μεγέθει, [3] εἰς μέσον [4] νεφελῶν ἐγέ-
4 νετο ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, Ὕδωρ [5] ἐξέθρεψεν
αὐτὸν, ἡ ἄβυσσος ὕψωσεν αὐτὸν, τοὺς ποτα-
μοὺς [6] αὐτῆς ἤγαγε κύκλῳ τῶν φυτῶν αὐτοῦ, καὶ
τὰ συστήματα αὐτῆς [7] ἐξαπέστειλεν εἰς πάν-
5 τα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου. Ἕνεκεν τούτου ὑ-
ψώθη τὸ μέγεθος αὐτοῦ παρὰ πάντα τὰ ξύλα
τοῦ πεδίου, καὶ ἐπλατύνθησαν οἱ κλάδοι [8] αὐτοῦ
6 ἀφ' ὕδατος [9] πολλοῦ. Ἐν ταῖς παραφυά-
σιν αὐτοῦ ἐνόσσευσαν πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρα-
νοῦ, καὶ ὑποκάτω τῶν κλάδων αὐτοῦ ἐγέννωσαν
πάντα τὰ θηρία τοῦ πεδίου, [10] ἐν τῇ σκιᾷ αὐ-
7 τοῦ κατῴκησε πᾶν πλῆθος ἐθνῶν. Καὶ
ἐγένετο [11] καλὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ διὰ τὸ πλῆ-
θος τῶν κλάδων αὐτοῦ, ὅτι [12] ἐγενήθησαν αἱ ῥί-
8 ζαι αὐτοῦ εἰς ὕδωρ πολύ. [13] Καὶ κυπά-
ρισσοι [14] τοιαῦται [15] ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ θεοῦ,
[16] καὶ αἱ πίτυες οὐχ ὅμοιαι ταῖς παραφυάσιν αὐ-
τοῦ, καὶ ἐλάται οὐκ ἐγένοντο [17] ὅμοιαι τοῖς κλά-
δοις αὐτοῦ. πᾶν ξύλον ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ θεοῦ
οὐχ ὡμοιώθη αὐτῷ ἐν τῷ κάλλει αὐτοῦ,
9 Διὰ τὸ πλῆθος τῶν κλάδων αὐτοῦ· [18] καὶ ἐζήλω-
σαν αὐτὸν τὰ ξύλα τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς τοῦ
10 θεοῦ. Διατοῦτο τάδε [19] λέγει κύριος,
Ἀνθ' ὧν ἐγένου μέγας τῷ μεγέθει, καὶ ἔδωκας
τὴν ἀρχήν σου εἰς μέσον [20] νεφελῶν, καὶ [21] εἶ-

43 *Ald. C.* Σαΐς. 44 in *quibusd. ll.* hæc seqq. καὶ ἐν Μέμφει πολέμιοι αὐθημερινοί. quæ & *Theodor.* hab. 45 *Alex.* μαχαίρᾳ. 46 *Alex.* αἱ πόλεις αἰχμαλωτισθήσονται. Καὶ ἐν. 47 με *Ald.* deest. 48 *Alex.* τῆς ἰσχύος. 49 *Alex. Ald.* αὐτήν. 50 *Alex.* & *C.* ἀχθήσονται. 51 *C.* κρίματα. 52 *C.* κατεδέθη. *Aq.* ἐμοτώθη. *S.* ἐπεδέθη. 53 *Alex.* μου τοῦ &c. in *quibusd. ll.* est, τοῦ δεθῆναι καὶ κατισχῦσαι. 54 *Alex.* ἐπ' αὐτόν, τοῦ δοθῆναι μάλαγμα *C.* τοῦ ἐπιτεθῆναι αὐτῷ μάλαγμα. *Ald.* desunt. 55 *C.* ἀδωναῒ κύριος 56 *pleriq. ll.* hab. τοὺς ἰσχυροὺς καὶ τεταμένους καὶ τοὺς συντετριμμένους. *quidam*, τοὺς ἰσχυροὺς καὶ τεταγμένους καὶ τοὺς συντριβομένους. *Aq.* τὸν ἰσχυρὸν καὶ ὑψηλόν. *Th* τὸν ἰσχυρὸν καὶ μέγαν. 57 *Alex. Ald. C.* καὶ τοὺς συντριβομένους, καί. 58 *Alex.* Κατισχύσω. 59 *Alex.* θήσω. 60 *Alex. Ald.* τὰς χεῖρας αὐτοῦ. 61 *C.* τὴν ῥομφαίαν ἐπ'. 62 *Ald.* μου τήν. 63 μου *Ald.* deest.

64 *aliquot ll.* hab. καὶ ἐκτενῶ. 65 *Alex.* ἐπιγνώσονται. 66 *Alex.* πάντες οἱ Αἰγύπτιοι ὅτι. *C.* ὅτι.

Cap. 31. 1 καὶ *C.* deest. 2 *Alex. Ald.* & *C.* καὶ πυκνὸς ἐν τῇ σκέπῃ, (*Alex.* σκήπῃ,) καὶ ὑψηλός. 3 *Alex.* & *C.* καὶ εἰς μέσον. 4 *Alex.* τῶν νεφελῶν. 5 *Ald.* ἔθρεψεν. 6 *Ald.* αὐτοῦ. 7 *Alex.* ἤγαγεν κύκλῳ τῶν φυτῶν αὐτοῦ, καὶ ἐξαπέστειλεν. 8 *Alex. Ald. C.* αὐτοῦ, καὶ ὑψώθησαν αἱ παραφυάδες αὐτοῦ ἀφ' (*Alex.* ἐφ') ὕδατος. 9 *C.* πολλοῦ ἐν τῷ ἐκτεῖναι αὐτόν. Ἐν. 10 *Alex.* ἐν. ὑπὸ τὴν σκιάν. 11 *Ald.* κάλλος τῷ. 12 *Alex.* ἐγέννησαν. 13 *Alex. Ald.* Κυπάρισσοι. 14 *C.* πολλοί. 15 *Alex.* οὐκ ἐγενήθησαν ἐν τῷ. 16 *Alex.* καὶ πίτυες. 17 *Alex.* ὅμοιοι. 18 *C.* Καλὸν ἐποίησα αὐτὸν ἐν τῷ πλήθει τῶν κλάδων αὐτοῦ, καὶ ἐζήλωσεν. 19 *Alex.* & *C.* λέγει ἀδωναῒ κύριος. *Ald.* λέγει κύριος κύριος. 20 *Alex.* τῶν νεφελῶν. 21 *C.* ἐπήρθη ἡ καρδία αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ὕψει αὐτοῦ.

δον ἐν

11 δον ἐν τῷ ὑψωθῆναι αὐτόν· Καὶ παρ-
έδωκα αὐτὸν εἰς χεῖρας [22] ἄρχοντος ἐθνῶν,
12 καὶ [23] ἐποίησε τὴν ἀπώλειαν αὐτοῦ. Καὶ
[24] ἐξωλόθρευσαν αὐτὸν ἀλλότριοι λοιμοὶ ἀπὸ
ἐθνῶν, καὶ κατέβαλον αὐτὸν ἐπὶ τῶν ὀρέων· ἐν
πάσαις ταῖς φάραγξιν [25] ἔπεσαν οἱ κλάδοι αὐτοῦ,
καὶ συνετρίβη τὰ στελέχη αὐτοῦ ἐν παντὶ πεδίῳ
τῆς γῆς, καὶ κατέβησαν ἀπὸ τῆς σκέπης αὐτῶν
πάντες οἱ λαοὶ τῶν ἐθνῶν, καὶ ἠδάφισαν αὐτόν.
13 [26] Ἐπὶ τὴν πτῶσιν αὐτοῦ ἀνεπαύσαντο πάντα τὰ
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐπὶ τὰ στελέχη αὐτοῦ
[27] ἐγίνοντο πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ,
14 Ὅπως μὴ ὑψωθῶσιν ἐν τῷ μεγέθει αὐτῶν πάν-
τα τὰ ξύλα τὰ ἐν τῷ ὕδατι· καὶ [28] ἔδωκαν τὴν
ἀρχὴν αὐτῶν εἰς μέσον νεφελῶν, καὶ οὐκ ἔστη-
σαν ἐν τῷ ὕψει αὐτῶν πρὸς [29] αὐτά. πάντες
οἱ πίνοντες ὕδωρ, [30] πάντες ἐδόθησαν εἰς θά-
νατον, εἰς [31] γῆς βάθος, ἐν μέσῳ υἱῶν ἀν-
θρώπων [32] πρὸς καταβαίνοντας εἰς βόθρον.
15 Τάδε λέγει [33] κύριος κύριος, Ἐν ᾗ ἡμέρᾳ
κατέβη εἰς ᾅδου, [34] ἐπένθησεν αὐτὸν ἡ ἄβυσσος.
καὶ [35] ἐπέστησα τοὺς ποταμοὺς αὐτῆς, καὶ [36] ἐ-
κώλυσα πλῆθος ὕδατος, καὶ ἐσκότασεν ἐπ' αὐ-
τὸν ὁ Λίβανος, πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου ἐπ'
16 αὐτῷ [37] ἐξελύθησαν. [38] Ἀπὸ τῆς φωνῆς
τῆς πτώσεως αὐτοῦ ἐσείσθησαν τὰ ἔθνη, ὅτε κατ-
εβίβαζον αὐτὸν εἰς ᾅδου μετὰ τῶν καταβαινόντων
εἰς λάκκον, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἐν γῇ [39] πάντα
τὰ ξύλα τῆς τρυφῆς, καὶ τὰ [40] ἐκλεκτὰ τοῦ Λι-
17 βάνου πάντα τὰ πίνοντα ὕδωρ. Καὶ γὰρ
[41] αὐτοὶ κατέβησαν μετ' αὐτοῦ εἰς ᾅδου [42] ἐν τοῖς
τραυματίαις ἀπὸ μαχαίρας, καὶ τὸ σπέρμα
αὐτοῦ [43] οἱ κατοικοῦντες ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ ἐν
18 μέσῳ τῆς ζωῆς αὐτῶν ἀπώλοντο. Τίνι
[44] ὡμοιώθης; κατάβηθι, καὶ καταβιβάσθητι μετὰ
τῶν ξύλων τῆς τρυφῆς εἰς [45] γῆς βάθος. ἐν μέ-
σῳ ἀπεριτμήτων κοιμηθήσῃ μετὰ τραυματιῶν
[46] μαχαίρας. οὕτως Φαραὼ καὶ [47] τὸ πλῆθος τῆς
ἰσχύος αὐτοῦ, λέγει [48] κύριος κύριος.

Κεφ. λβʹ. 32.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἐν τῷ [1] δωδεκάτῳ ἔτει, ἐν τῷ
[2] δεκάτῳ μηνὶ, μιᾷ τοῦ μηνὸς, ἐγένετο λό-
2 γος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων, Υἱὲ ἀν-
θρώπου, λάβε θρῆνον ἐπὶ Φαραὼ βασιλέα
Αἰγύπτου, καὶ ἐρεῖς αὐτῷ, Λέοντι ἐθνῶν [3] ὠ-
μοιώθης σὺ, καὶ ὡς [4] δράκων ὁ ἐν τῇ θαλάσσῃ,
καὶ ἐκεράτιζες [5] τοῖς ποταμοῖς σου, καὶ ἐτά-
ρασσες [6] ὕδωρ τοῖς ποσί σου, καὶ κατεπάτεις
3 τοὺς ποταμούς σου. Τάδε λέγει [7] κύριος,
Καὶ περιβαλῶ ἐπὶ σὲ [8] δίκτυα λαῶν πολλῶν,
4 καὶ ἀνάξω σε ἐν τῷ ἀγκίστρῳ μου, Καὶ
ἐκτενῶ σε ἐπὶ τὴν γῆν. πεδία [9] πλησθήσεται,
καὶ ἐπικαθιῶ ἐπὶ σὲ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ,
καὶ ἐμπλήσω [10] πάντα τὰ θηρία πάσης τῆς γῆς.
5 Καὶ δώσω τὰς σάρκας σου ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ ἐμ-
6 πλήσω [11] ἀπὸ τοῦ αἵματός [12] σου. Καὶ πο-
τισθήσεται ἡ γῆ ἀπὸ τῶν [13] προχωρημάτων σου,
ἀπὸ τοῦ πλήθους σου ἐπὶ τῶν ὀρέων. φάραγγας ἐμ-
7 πλήσω ἀπὸ σοῦ, Καὶ [14] κατακαλύψω
ἐν τῷ σβεσθῆναί σε οὐρανὸν, καὶ συσκοτάσω [15] τὰ
ἄστρα αὐτοῦ, ἥλιον ἐν νεφέλῃ καλύψω, καὶ
[16] σελήνη οὐ μὴ φάνῃ τὸ φῶς [17] αὐτῆς.
8 Πάντα τὰ φαίνοντα φῶς ἐν τῷ οὐρανῷ, συσκο-
τάσουσιν ἐπὶ σέ· καὶ δώσω σκότος ἐπὶ [18] τὴν
9 γῆν, λέγει κύριος κύριος [19]. Καὶ [20] παρ-
οργιῶ καρδίαν λαῶν [21] πολλῶν, ἡνίκα [22] ἂν
ἄγω αἰχμαλωσίαν σου εἰς τὰ ἔθνη, εἰς [23] γῆν ἣν
10 οὐκ ἔγνως. Καὶ συνάξουσιν ἐπὶ σὲ [24] ἔ-

22 *Ald.* ἀρχόντων. 23 *Ald.* ἐποίησαν. 24 *Alex.* ἐξωλόθρευσαν. 25 *Alex.* ἔπεσον. 26 Ἐπὶ τὴν πτῶσιν αὐτοῦ *Ald.* desunt. 27 *Alex.* ἐγένοντο. *C.* ἐγένετο. *Ald.* deest. 28 *Alex.* & *C.* οὐκ ἔδωκαν. 29 *Alex. Ald. C.* αὐτόν. 30 *Alex.* ἀλλὰ πάντες. 31 *Alex.* & *C.* γῆν βάθους. 32 *C.* καταβαίνοντες. 33 *Alex.* & *C.* ἀδωναΐ κύριος. 34 *Alex.* ἐπέστησα ἐπ' αὐτὸν τὴν ἄβυσσον, καὶ ἐκώλυσα τοὺς ποταμοὺς αὐτῆς, καὶ ἐκώλυσεν πλῆθος ὕδατος, καὶ ἐπένθησεν αὐτὸν ὁ Λίβανος, καὶ ἐξέστησαν ἐπ' αὐτῷ πάντα τὰ ξύλα τοῦ παιδίου. 35 in *quibusd. ll.* est, ἐκάλυψε καὶ ἀπέστησε. 36 al. ἐκάλυσε. & ita *Theodor.* leg. in *nonnullis*, ἐκύκλωσε. 37 *C.* ἐξελύθη. 38 *Alex.* Καὶ ἐσείσθησαν ἔθνη ἀπὸ τῆς φωνῆς τῆς πτώσεως αὐτοῦ. 39 *Alex. Ald.* κάτω πάντα. *C.* κατωτάτῃ πάντα. 40 *C.* ἐκλεκτὰ, καὶ τὰ κάλλιστα τοῦ. 41 *C.* καὶ αὐτοί. 42 *Alex.* μετὰ τραυματιῶν μαχαίρας. 43 *Alex.* πάντες οἱ. 44 *C.* ὡμοιώθης ἐν δυνάμει, καὶ ἐν δόξῃ, καὶ ἐν μεγέθει ἐν τοῖς ξύλοις τῆς τρυφῆς; κατάβηθι μετὰ τῶν. 45 *Alex.* γῆν βάθους. 46 *C.* μαχαίρᾳ. 47 *Alex.* & *C.* πᾶν τό. *Ald.* πᾶν.

48 *C.* ἀδωναΐ κύριος.

Cap. 32. 1 *Ms. Alex.* ἑνδεκάτῳ. al. δεκάτῳ. mendose. 2 *Ald. C.* δωδεκάτῳ. 3 *C.* ὁμοιωθήσῃ. 4 *Alex.* ὁ δράκων. 5 *Alex.* τοὺς ποταμούς. 6 *Alex.* τὸ ὕδωρ. 7 *Alex.* ἀδωναΐ κύριος. *Ald.* κύριος κύριος. 8 *Alex. Ald. C.* δίκτυόν (*Ald.* δίκτυά) μου, καὶ (καί *C.* deest) ἐν ἐκκλησίᾳ λαῶν. 9 *Alex.* & *C.* πλησθήσεταί σου, καί. 10 *Alex. Ald. C.* ἐκ σοῦ πάντα. in *quibusd.* & apud *Theodor.* ἐκ μέσου σου πάντα. 11 *C.* φάραγγας ἀπό. 12 *Alex. Ald.* σου πᾶσαν τὴν (*Alex.* deest) γῆν. 13 *Alex.* χωρημάτων σου, καὶ ἀπό. 14 *Ald.* καλύψω. 15 *Alex.* τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ. 16 *Alex.* ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φάος αὐτῆς. Καὶ πάντα. 17 *Ald.* αὐτῆς, πάντας τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ. Πάντα. 18 *Alex.* & *C.* τὴν γῆν σου. *Ald.* σοῦ. 19 *Alex.* ὁ θεός. 20 *C.* παροργίσω. 21 πολλῶν *Ald.* deest. *C.* ponit ante λαῶν. 22 *Alex.* ἂν ἀγάγω. *C.* ἀναγάγω. *Ald.* ἀναγάγει. 23 *Alex.* τὴν γῆν. 24 *Alex.* ἔθνη, καὶ οἱ.

θνη πολλά;

θνη πολλὰ, καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἐκστάσει ἐκ-
στήσονται, ἐν τῷ [25] πετᾶσθαι [26] τὴν ῥομφαίαν
μου ἐπὶ πρόσωπα αὐτῶν, προσδεχόμενοι τὴν
πτῶσιν αὐτῶν [27] ἀφ' ἡμέρας πτώσεώς σου.
11 Ὅτι τάδε λέγει [28] κύριος κύριος, Ῥομφαία
12 βασιλέως Βαβυλῶνος ἥξει σοι Ἐν μα-
χαίραις γιγάντων, καὶ καταβαλῶ τὴν ἰσχύν σου,
λοιμοὶ ἀπὸ ἐθνῶν πάντες, καὶ ἀπολοῦσι τὴν ὕ-
βριν Αἰγύπτου, καὶ συντριβήσεται πᾶσα ἡ ἰσχὺς
13 αὐτῆς. Καὶ ἀπολῶ πάντα τὰ κτήνη αὐ-
τῆς ἀφ' ὕδατος πολλοῦ, καὶ οὐ μὴ ταράξῃ αὐ-
τὸ [29] ποὺς ἀνθρώπου ἔτι, καὶ ἴχνος [30] κτηνῶν
14 οὐ μὴ καταπατήσῃ αὐτό. [31] Οὕτως τότε
ἡσυχάσει τὰ ὕδατα αὐτῶν, καὶ οἱ ποταμοὶ αὐ-
τῶν ὡς ἔλαιον πορεύσονται, λέγει [32] κύριος,
15 Ὅταν δῶ Αἴγυπτον εἰς ἀπώλειαν, καὶ ἐρημω-
θῇ ἡ γῆ σὺν [33] τῇ πληρώσει αὐτῆς, ὅταν
[34] διασπερῶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ,
16 καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. Θρῆ-
νός ἐστι, καὶ [35] θρηνήσεις αὐτόν, [36] καὶ αἱ θυ-
γατέρες τῶν ἐθνῶν θρηνήσουσιν αὐτήν, ἐπ' Αἴγυ-
πτον, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἰσχὺν αὐτῆς θρηνή-
17 σουσιν αὐτήν, λέγει κύριος κύριος. Καὶ [37] ἐ-
γενήθη ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἔτει [38] τοῦ πρώτου μη-
νός, πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ μηνός, ἐγένετο λόγος
18 κυρίου πρός με, λέγων, Υἱὲ ἀνθρώ-
που, θρήνησον ἐπὶ [39] τὴν ἰσχὺν Αἰγύπτου, [40] καὶ κα-
ταβιβάσουσιν αὐτῆς τὰς θυγατέρας τὰ ἔθνη
νεκρὰς εἰς [41] τὸ βάθος τῆς γῆς, πρὸς τοὺς κα-
19 ταβαίνοντας εἰς βόθρον· [42] Ἐν μέσῳ μα-
χαίρας τραυματιῶν πεσοῦνται μετ' αὐτοῦ, καὶ κοι-
μηθήσεται πᾶσα ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ. καὶ [43] ἐροῦσί [44] σοι
οἱ γίγαντες, [45] Ἐν βάθει βόθρου γίνου,
20 Τίνος κρείττων εἶ; [46] καὶ κατάβηθι, καὶ κοιμή-
21 θητι μετὰ ἀπεριτμήτων, Ἐν μέσῳ τραυ-
22 ματιῶν μαχαίρας. Ἐκεῖ Ἀσσοὺρ καὶ πᾶ-
σα ἡ συναγωγὴ [47] αὐτοῦ, [48] πάντες τραυμα-
23 τίαι ἐκεῖ [49] ἐδόθησαν, [50] Καὶ ἡ ταφὴ αὐ-
τῶν ἐν βάθει βόθρου, καὶ ἐγενήθη ἡ συναγωγὴ
[51] αὐτοῦ περικύκλῳ τοῦ μνήματος αὐτοῦ, πάν-
τες [52] οἱ τραυματίαι οἱ πεπτωκότες μαχαίρᾳ,
[53] οἱ δόντες τὸν φόβον αὐτῶν ἐπὶ γῆς ζωῆς.
24 Ἐκεῖ Αἰλὰμ καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ περικύ-
κλῳ τοῦ μνήματος αὐτοῦ, πάντες οἱ τραυμα-
τίαι οἱ πεπτωκότες [54] μαχαίρᾳ, καὶ οἱ κατα-
βαίνοντες ἀπερίτμητοι εἰς [55] γῆς βάθος, οἱ
δεδωκότες [56] αὐτῶν φόβον ἐπὶ γῆς ζωῆς· καὶ
[57] ἐλάβοσαν τὴν βάσανον αὐτῶν μετὰ τῶν καταβαι-
25 νόντων εἰς βόθρον, [58] Ἐν μέσῳ τραυμα-
26 τιῶν. Ἐκεῖ ἐδόθησαν Μοσὸχ καὶ Θοβὲλ,
καὶ πᾶσα ἡ ἰσχὺς [59] αὐτοῦ περικύκλῳ τοῦ μνήμα-
τος αὐτοῦ, [60] πάντες τραυματίαι αὐτοῦ, πάν-
τες [61] ἀπερίτμητοι τραυματίαι ἀπὸ μαχαί-
ρας, οἱ δεδωκότες τὸν φόβον αὐτῶν ἐπὶ [62] γῆς
27 ζωῆς. [63] Καὶ ἐκοιμήθησαν μετὰ τῶν γιγάν-
των [64] τῶν πεπτωκότων ἀπ' αἰῶνος, οἳ κατέ-
βησαν εἰς ᾅδου ἐν ὅπλοις πολεμικοῖς [65], καὶ ἔ-
θηκαν τὰς μαχαίρας αὐτῶν ὑπὸ τὰς κεφα-
λὰς αὐτῶν, καὶ ἐγενήθησαν αἱ ἀνομίαι αὐτῶν ἐ-
πὶ τῶν [66] ὀστέων αὐτῶν, ὅτι [67] ἐξεφόβησαν [68] πάν-
28 τας ἐν τῇ ζωῇ [69] αὐτῶν. Καὶ [70] σὺ ἐν
μέσῳ ἀπεριτμήτων [71] κοιμηθήσῃ μετὰ τετραυ-

---

25 *Alex.* *Ald.* πελασθῆναι. *C.* πελάσαι. 26 *Alex.* ῥομφαίαν μου ἐπὶ πρόσωπον. 27 *Alex.* ἀπό. 28 *Alex.* ἀδωναῒ κύριος, Ῥομφαία. 29 *Alex.* ἔτι ποὺς ἀνθρώπου, καί. *Ald.* ποὺς ἀνθρώπου, καί. 30 *Alex.* *Ald.* κτήνους. 31 Οὕτως *C.* deest. 32 *Alex.* *Ald.* *C.* ἀδωναῒ κύριος. 33 *Ald.* τῷ πληρώματι. 34 *Alex.* διασπείρω. 35 *Alex.* & *C.* θρηνήσουσιν. 36 καὶ αἱ *Ald* desunt. 37 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐγένετο. 38 *Alex.* ἐν τῷ πρώτῳ μηνί. 39 *Alex.* τὴν γῆν. *C.* πλῆθος. 40 in *aliquot.* *ll.* hæc seqq. καὶ κλίνων πάρελκε αὐτόν. & ita leg. *Theodor.* sicque explicat, τῷ λόγῳ, φησί, τῆς προφητείας, ἀπὸ τῆς στάσεως αὐτὸν παρακλίνων, καὶ ἀπὸ τῶν βασιλείων θρόνων παράσυρον, καὶ καταβίβασον. ut hoc loco plures interprett. conjunctæ esse videantur. *Sch.* ἐν ἄλλῳ ἀντιγράφῳ εὕρον τοῦτο, καὶ κλίνων πάρελκε αὐτόν. 41 *C.* τὰ βάθη. 42 *Alex.* ἐξ ὑδάτων εὐπρεποῦς κατάβηθι, καὶ κοιμήθητι μετὰ ἀπεριτμήτων, Ἐμμέσῳ τραυματιῶν μαχαίρᾳ πεσοῦνται. *Ald* *C.* ἐξ ὑδάτων εὐπρεποῦς (*Ald.* εὐπρεπῶς al. εὐπρεπῶν) κατάβηθι, καὶ κοιμηθήσῃ μετὰ ἀπεριτμήτων, Ἐν μέσῳ μ. τρ. πεσ. *Hier.* dicit, illa, ἐξ ὑδάτων &c. de *Th.* addita esse. 43 *C.* λέξουσι. 44 σοι *Ald.* deest 45 *C.* Εἰς βάθος λάκκου οὗ βελτίων εἶ. 46 *Alex.* κατάβηθι 47 *C.* αὐτοῦ ἐν κύκλῳ τοῦ τάφου αὐτοῦ. 48 *C.* πάντες τραυματίαι οἱ πεπτωκότες μαχαίρᾳ. Οἱ δεδωκότες τοὺς τάφους αὐτοῦ εἰς πλευρὰς λάκκου, καὶ ἐγενήθη.

49 *Ald.* ἐδόθη. 50 *Alex.* *Ald.* Ἡ ταφή. 51 *Alex.* αὐτῶν. 52 *Alex.* τραυματίαι. 53 in *Alex.* *Ald.* ante οἱ δόντες, hæc hab. οἱ ἔδωκαν τὰς ταφὰς αὐτῆς ἐν μηροῖς λάκκου, καὶ ἐγενήθη ἐκκλησία ὑπὲρ κύκλῳ (*Ald* περικύκλῳ) τῆς ταφῆς αὐτοῦ, πάντες αὐτοὶ τραυματίαι, οἱ (*Alex* deest) πίπτοντες μαχαίρᾳ. quæ *Hier.* monet, de ed. *Th.* sub asteriscis addita esse. *Orig.* ὁ Ἑβρ. ἀντὶ τοῦ, ἐν μηροῖς λάκκου, ἐν μήκει λάκκου, ἔχει. 54 *Alex.* *Ald.* μαχαίραις. 55 *Alex.* γῆν βάθους, οἱ. 56 *Alex.* τὸν φόβον αὐτῶν ἐπὶ τῆς ζωῆς. 57 *C.* ἔλαβον. 58 *Th.* Ἐν μέσῳ τραυματιῶν ἔδωσαν τὴν κοίτην αὐτῷ σὺν πάσῃ τῇ δυνάμει αὐτοῦ, περικύκλῳ αὐτοῦ τὰ μνήματα αὐτοῦ πάντες ἀπερίτμητοι, τραυματίαι μαχαίρας, ὅτι ἔδωσαν τὸν φόβον αὐτῶν ἐπὶ γῆς ζωῆς, καὶ ἐλάβοσαν τὴν βάσανον αὐτῶν μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς βόθρον, ἐν μέσῳ τραυματιῶν ἐδόθησαν ἐκεῖ μοσόχ. 59 *Alex.* & *C.* αὐτῶν. 60 πάντες τραυματίαι αὐτοῦ *Ald.* desunt. 61 *Alex.* ἀπερίτμητοι μαχαίρας. 62 *Alex.* τῆς ζωῆς. 63 *C.* Καὶ οὐκ ἐκοιμήθησαν. 64 *Alex.* πεπτωκότες ἀπ'. 65 *Alex.* αὐτῶν, οἳ ἔθηκαν. *Ald.* αὐτῶν, καὶ ἔθηκαν. 66 *Alex.* ὀστῶν. 67 *C.* ἐξεφοβήθησαν. 68 *Alex.* γίγαντας ἐν. *Ald.* *C.* οἱ γίγαντες ἐν. 69 post αὐτῶν in nonnull. *ll.* hæc seqq. καὶ φόβος δυναστευόντων ἐγένετο ἐν τῇ γῇ τῶν ζώντων. quæ apud *Theodor.* margini adscripta sunt. 70 σὺ *Ald.* deest. 71 *Alex.* *Ald.* *C.* συντριβήσῃ καὶ κοιμηθήσῃ.

ματι-

29 μαλισμένων μαχαίρᾳ. Ἐκεῖ [72] ἐδόθησαν
οἱ ἄρχοντες Ἀσοὺρ, οἱ δόντες τὴν ἰσχὺν [73] αὐ-
τοῦ εἰς τραῦμα μαχαίρας· [74] οὗτοι μετὰ τραυ-
ματιῶν ἐκοιμήθησαν, μετὰ καταβαινόντων εἰς
30 βόθρον. Ἐκεῖ [75] οἱ ἄρχοντες τοῦ Βοῤῥᾶ
πάντες [76] στρατηγοὶ Ἀσοὺρ, [77] οἱ καταβαίνον-
τες τραυματίαι, σὺν τῷ φόβῳ αὐτῶν [78] καὶ
[79] τῇ ἰσχύϊ αὐτῶν [80] ἐκοιμήθησαν ἀπερίτμητοι
μετὰ [81] τραυματιῶν μαχαίρας, καὶ [82] ἀπήνεγ-
καν τὴν βάσανον αὐτῶν μετὰ τῶν καταβαινόντων
31 εἰς βόθρον. Ἐκείνους ὄψεται [83] βασιλεὺς
Φαραὼ, καὶ [84] παρακληθήσεται ἐπὶ [85] πᾶσαν
τὴν ἰσχὺν αὐτῶν, [86] λέγει κύριος [87] κύριος.
32 Ὅτι δέδωκα τὸν φόβον [88] αὐτοῦ ἐπὶ γῆς ζωῆς, καὶ
κοιμηθήσεται ἐν μέσῳ ἀπεριτμήτων μετὰ [89] τραυ-
ματιῶν μαχαίρας Φαραὼ, καὶ πᾶν τὸ πλῆθος
αὐτοῦ [90] μετ' αὐτοῦ, [91] λέγει κύριος κύριος.

Κεφ. λγʹ. 33.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων,
2 Υἱὲ ἀνθρώπου, λάλησον τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ σου,
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, Γῆ ἐφ' ἣν ἂν [1] ἐπάγω
ῥομφαίαν, καὶ λάβῃ ὁ λαὸς τῆς γῆς ἄνθρωπον
ἕνα ἐξ αὐτῶν, καὶ [2] δῶσιν αὐτὸν ἑαυτοῖς [3] εἰς
3 σκοπὸν, Καὶ ἴδῃ τὴν ῥομφαίαν ἐρχομέ-
νην ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ [4] σαλπίσῃ τῇ σάλπιγγι,
4 καὶ σημάνῃ τῷ λαῷ, Καὶ ἀκούσῃ ὁ ἀκού-
σας [5] τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, [6] καὶ μὴ φυλά-
ξηται, καὶ [7] ἐπέλθῃ ἡ ῥομφαία, καὶ καταλάβῃ
αὐτὸν, τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπὶ [8] τῆς κεφαλῆς αὐ-
5 τοῦ ἔσται· Ὅτι τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος
ἀκούσας οὐκ ἐφυλάξατο [9], τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ'
[10] αὐτοῦ ἔσται· καὶ οὗτος ὅτι ἐφυλάξατο, τὴν ψυ-
6 χὴν αὐτοῦ ἐξείλατο. Καὶ ὁ σκοπὸς ἐὰν
ἴδῃ τὴν ῥομφαίαν ἐρχομένην, καὶ μὴ σημάνῃ
[11] τῇ σάλπιγγι, καὶ ὁ λαὸς μὴ φυλάξηται, καὶ
ἐλθοῦσα ἡ ῥομφαία λάβῃ ἐξ αὐτῶν ψυχὴν,
[12] αὐτὴ διὰ τὴν αὐτῆς ἀνομίαν ἐλήφθη, καὶ τὸ
αἷμα [13] ἐκ χειρὸς τοῦ σκοποῦ ἐκζητήσω.
7 Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, σκοπὸν δέδωκά σε τῷ
οἴκῳ Ἰσραὴλ, καὶ ἀκούσῃ ἐκ στόματός μου [14] λό-
8 γον. Ἐν τῷ εἰπεῖν με τῷ [15] ἁμαρτωλῷ,
Θανάτῳ [16] θανατωθήσῃ, [17] μὴ λαλήσῃς τοῦ
[18] φυλάξασθαι τὸν ἀσεβῆ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, αὐ-
τὸς ὁ ἄνομος τῇ ἀνομίᾳ αὐτοῦ ἀποθανεῖται,
[19] τὸ δὲ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρός σου ἐκζητή-
9 σω. Σὺ δὲ ἐὰν [20] προαπαγγείλῃς τῷ
ἀσεβεῖ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ [21] ἀποστρέψαι ἀπ' αὐ-
τῆς, καὶ μὴ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, [22] οὗ-
τος τῇ [23] ἀσεβείᾳ αὐτοῦ ἀποθανεῖται, καὶ σὺ τὴν
10 [24] ψυχὴν σαυτοῦ [25] ἐξήρησαι. Καὶ σὺ υἱὲ
ἀνθρώπου, εἰπὸν τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ, Οὕτως ἐ-
λαλήσατε λέγοντες, Αἱ πλάναι ἡμῶν, καὶ αἱ
ἀνομίαι ἡμῶν ἐφ' [26] ἡμῖν εἰσι, καὶ ἐν αὐταῖς
ἡμεῖς τηκόμεθα, ~~καὶ πῶς~~ ζησόμεθα;
11 Εἰπὸν αὐτοῖς, Ζῶ ἐγὼ, [27] τάδε λέγει κύριος,
Οὐ βούλομαι τὸν θάνατον τοῦ [28] ἀσεβοῦς, ὡς [29] ἀ-
ποστρέψαι τὸν ἀσεβῆ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ [30], καὶ ζῆν
αὐτόν. Ἀποστροφῇ ἀποστρέψατε [31] ἀπὸ τῆς ὁδοῦ
ὑμῶν· καὶ ἵνα τί ἀποθνήσκετε οἶκος Ἰσραήλ;
12 [32] Εἰπὸν πρὸς τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου, Δικαιοσύνη
δικαίου οὐ μὴ ἐξελεῖται αὐτὸν, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ πλα-
νηθῇ· καὶ ἀνομία [33] ἀσεβοῦς οὐ μὴ κακώσῃ αὐ-
τὸν, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ἀνο-
μίας αὐτοῦ· καὶ δίκαιος οὐ μὴ [34] δύνηται σω-
13 θῆναι [35]. Ἐν τῷ εἰπεῖν με τῷ δικαίῳ,
[36] οὗτος πέποιθεν ἐπὶ τῇ δικαιοσύνῃ αὐτοῦ, καὶ

72 *Alex. Ald. C.* Ἐδὼμ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῆς, (*Ald* αὐτοῦ,) καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες Ἀσσύριοι, (*C* Ἀσοὺρ, *Ald* αὐτῆς,) οἱ. 73 *Alex.* αὐτῆς *Ald.* αὐτῶν. 74 *Alex.* αὐτοὶ ἐκοιμήθησαν μετὰ τραυματιῶν μαχαίρας, ἐκοιμήθησαν μετά. 75 *Alex* πάντες οἱ. 76 *Alex. Ald* αὐτοὶ (*Ald.* οὗτοι) πάντες στρατηγοί 77 in *C.* & apud *Theodor* οἵτινες κατήχθησαν μετὰ τραυματιῶν. 78 al. ἡττηθέντες ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτῶν. apud *Theodor.* ἡττηθέντες ἀπὸ τῆς ἰσχύος αὐτῶν 79 *C.* ἐν τῇ. 80 *Alex.* καὶ ἐκοιμήθησαν *C.* αἰσχυνθέντες (al. αἰσχυνόμενοι) ἐκοιμήθησαν 81 *Alex.* τετραυματισμένων 82 *Alex.* ἔλαβον τήν. 83 βασιλεὺς *Ald.* deest. 84 *C.* παρακληθήσονται. 85 *Alex.* πάσῃ τῇ ἰσχύϊ αὐτῶν 86 *Alex. Ald. C.* τραυματίαι μαχαίρᾳ (*Ald.* μαχαίρας) Φαραὼ, καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ, λέγει κύριος. 87 *Alex.* ὁ θεός. *C* deest 88 *Alex* αὐτῶν ἐπὶ τῆς ζωῆς. 89 *Alex.* τραυματίας 90 μετ' αὐτοῦ *Ald. C.* desunt. 91 *Alex.* λέγει κύριος κύριος ὁ θεός.

Cap. 33. 1 *MS. Alex.* ἐπαγάγω κρίμα αἵματος, καὶ λάβῃ. 2 *Ald.* δώσει. 3 *Alex.* σκοπόν. 4 *Alex.* σαλπίσει. 5 *Alex.* τὴν φωνήν. 6 *Ald.* μή. 7 *Alex.* ἐλθοῦσα ἡ ῥομφαία καταλάβῃ. 8 *Alex.* τὴν κεφαλήν. 9 *Alex.* τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, τό. 10 *Alex.* αὐτόν. 11 *Alex.* τῷ λαῷ τῇ. 12 *Ald. C.* αὐτή 13 *Alex.* αὐτῆς ἐκ τῆς χειρός 14 *C.* λόγον, καὶ ἀπαγγελεῖς αὐτοῖς ἐπ' ἐμοῦ Ἐν. 15 *Alex.* ἀνόμῳ. 16 *C* ἀποθάνῃ 17 *Alex.* ἐὰν μὴ λαλήσῃς τοὺς λόγους τοῦ ἀποστῆναι τὸν ἄνομον ἀπό. 18 al. φυλάξαι 19 *Alex* καὶ τὸ αἷμα. 20 al. προαγγείλῃς 21 *Alex.* τοῦ ἀποστρέψαι αὐτὸν ἀπ' αὐτῆς. 22 *Ald.* αὐτός. 23 *Alex.* ἀνομίᾳ. 24 *Alex.* ψυχήν σου ἐῤῥύσω 25 *C.* ἐξαιρήσῃ 26 *Alex* ἡμᾶς 27 *Alex. Ald.* λέγει ἀδωναὶ κύριος. *C.* λέγει κύριος κύριος. 28 *Alex. Ald.* ἁμαρτωλοῦ. 29 *Alex* τὸ ἀποστρέψαι 30 *Alex.* τῆς πονηρᾶς, καὶ ζῆν. 31 *Alex.* ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν τῶν πονηρῶν *Ald. C.* ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ὑμῶν τῆς πονηρᾶς. 32 *Alex.* & *C.* Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, εἰπόν. 33 *Alex. Ald* ἀνόμου. 34 *Alex.* δυνήσεται 35 *Alex. Ald. C.* ἐν ἡμέρᾳ ἁμαρτίας αὐτοῦ. Ἐν. 36 *Alex. Ald. C.* Ζωῇ ζήσῃ, (*C.* ζήσεται,) καὶ οὗτος.

[37] ποιήσει ἀνομίαν, πᾶσαι αἱ δικαιοσύναι αὐτοῦ
[38] οὐ μὴ ἀναμνησθῶσιν, ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ ᾗ ἐποίη-
14 σεν, ἐν αὐτῇ ἀποθανεῖται. Καὶ ἐν τῷ εἰπεῖν
με τῷ ἀσεβεῖ, Θανάτῳ θανατωθήσῃ, καὶ [39] ἀ-
ποστρέψει ἀπὸ τῆς [40] ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ [41] ποι-
15 ήσει κρίμα καὶ δικαιοσύνην, Καὶ [42] ἐνε-
χύρασμα [43] ἀποδοῖ, καὶ ἁρπάσματα ἀποτίσει,
ἐν [44] προστάγμασι ζωῆς διαπορεύηται, τοῦ μὴ
ποιῆσαι ἄδικον, ζωῇ ζήσεται, καὶ οὐ μὴ [45] ἀ-
16 ποθάνῃ. Πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι αὐτοῦ ἃς
[46] ἥμαρτεν, οὐ μὴ [47] ἀναμνησθῶσιν, ὅτι κρί-
μα καὶ δικαιοσύνην ἐποίησεν, ἐν [48] αὐταῖς ζή-
17 σεται. Καὶ ἐροῦσιν οἱ υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου, Οὐκ
εὐθεῖα ἡ ὁδὸς τοῦ κυρίου· καὶ αὕτη ἡ ὁδὸς [49] αὐ-
18 τῶν οὐκ εὐθεῖα. Ἐν τῷ ἀποστρέψαι δί-
καιον ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ, καὶ ποιήσει [50] ἀ-
νομίας, [51] καὶ ἀποθανεῖται ἐν [52] αὐταῖς.
19 Καὶ ἐν τῷ ἀποστρέψαι τὸν ἁμαρτωλὸν ἀπὸ τῆς ἀ-
νομίας αὐτοῦ, καὶ [53] ποιήσει κρίμα καὶ δικαιο-
20 σύνην, ἐν αὐτοῖς αὐτὸς ζήσεται. Καὶ
[54] τοῦτό ἐστιν ὃ εἴπατε, Οὐκ εὐθεῖα ἡ ὁδὸς κυ-
ρίου. ἕκαστον [55] ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ κρινῶ ὑμᾶς,
21 οἶκος [56] Ἰσραήλ. Καὶ [57] ἐγενήθη ἐν τῷ
[58] δεκάτῳ ἔτει, ἐν τῷ [59] δωδεκάτῳ μηνὶ,
πέμπτῃ τοῦ μηνὸς τῆς αἰχμαλωσίας ἡμῶν, ἦλ-
θε [60] πρός με ὁ ἀνασωθεὶς ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ,
22 λέγων, Ἑάλω ἡ πόλις. Καὶ [61] χεὶρ κυ-
ρίου ἐγενήθη ἐπ' ἐμὲ ἑσπέρας πρὶν ἐλθεῖν αὐ-
τὸν [62], καὶ ἤνοιξέ μου τὸ στόμα, ὡς ἦλθε πρός
μὲ τὸ πρωΐ· καὶ [63] ἀνοιχθὲν τὸ στόμα μου, [64] οὐ
23 συνεσχέθη ἔτι. Καὶ [65] ἐγενήθη λόγος κυ-
24 ρίου πρός με, λέγων, Υἱὲ ἀνθρώπου,
οἱ κατοικοῦντες τὰς ἠρημωμένας ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ
Ἰσραήλ, [66] λέγουσιν, Εἷς ἦν Ἀβραὰμ, καὶ
κατέσχε τὴν γῆν, καὶ ἡμεῖς πλείους ἐσμὲν, ἡ-
27 μῖν δέδοται ἡ γῆ εἰς κατάσχεσιν. [67] Δια-
τοῦτο εἰπὸν αὐτοῖς, Τάδε λέγει κύριος κύριος, [68] Ζῶ
ἐγώ, εἰ μὴν οἱ ἐν ταῖς ἠρημωμέναις [69] μαχαί-
ραις πεσοῦνται, καὶ οἱ ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου
τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ δοθήσονται εἰς κατάβρω-
μα, καὶ τοὺς ἐν ταῖς τετειχισμέναις, καὶ τοὺς ἐν
28 τοῖς σπηλαίοις θανάτῳ ἀποκτενῶ. Καὶ
δώσω τὴν γῆν ἔρημον, καὶ ἀπολεῖται ἡ ὕβρις τῆς
ἰσχύος αὐτῆς, καὶ ἐρημωθήσεται τὰ ὄρη τοῦ Ἰσ-
ραὴλ διὰ τὸ μὴ εἶναι διαπορευόμενον.
29 Καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. καὶ ποιήσω
τὴν γῆν αὐτῶν ἔρημον, καὶ [70] ἐρημωθήσεται διὰ
πάντα τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἃ ἐποίησαν.
30 Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, οἱ υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου οἱ λα-
λοῦντες περὶ σοῦ παρὰ τὰ τείχη καὶ ἐν τοῖς πυ-
λῶσι τῶν [71] οἰκιῶν, καὶ [72] λαλοῦσιν [73] ἄνθρωπος
τῷ ἀδελφῷ [74] αὐτοῦ, λέγοντες, Συνέλθωμεν,
καὶ [75] ἀκούσωμεν τὰ ἐκπορευόμενα παρὰ κυρίου.
31 [76] Ἔρχονται πρὸς σὲ, ὡς συμπορεύεται λα-
ὸς, καὶ κάθηνται ἐναντίον σου [77], καὶ ἀκούουσι τὰ
ῥήματά σου, καὶ [78] αὐτὰ οὐ μὴ [79] ποιήσουσιν,
ὅτι ψεῦδος ἐν τῷ στόματι [80] αὐτῶν, καὶ ὀπίσω
τῶν μιασμάτων [81] ἡ καρδία [82] αὐτῶν.
32 Καὶ γίνῃ αὐτοῖς ὡς φωνὴ ψαλτηρίου ἡδυφώνου
εὐαρμόστου, καὶ [83] ἀκούσονταί σου τὰ ῥήματα,

---

37 *Alex.* ἐὰν ποιήσῃ ἀδικίαν, πᾶσαι. 38 *Alex.* ἃς ἐποίησεν οὐ μὴ μνησθῶσιν. 39 *Alex.* ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ἀσεβείας. 40 C. καρδίας. 41 *Alex.* ποιήσῃ. 42 *Alex.* ἐνεχυρασ. C. ἐνεχυράσματα. 43 *Alex.* καὶ ἅρπαγμα. *Ald.* ἀποδοῖ, καὶ ἅρπαγμα. 44 C. προστάγματι. 45 *Alex.* ἀποθανεῖται. 46 *Alex.* ἐποίησεν, οὐ μή. 47 *Alex.* μνησθῶσιν ἔτι, ὅτι. *Ald.* μνησθῶσιν, ὅτι. 48 *Alex.* αὐτοῖς. 49 *Ald.* αὐτοῦ. 50 *Alex.* ἀνομίαν. 51 καὶ C. deest. 52 *Alex.* αὐτῇ. 53 *Alex.* ποιήσῃ. 54 τοῦτό ἐστιν ὃ C. desunt. 55 *Alex.* κατὰ τὰς ὁδοὺς ὑμῶν κρινῶ ὑμᾶς. 56 *Alex.* Ἰσραὴλ, λέγει κύριος. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ. 57 C. ἐγένετο. 58 C. δωδεκάτῳ. 59 *Ald.* δεκάτῳ. 60 *Alex.* ὁ ἀνασωθεὶς πρὸς μὲ ἀπό. 61 *Alex.* & C. ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεὶρ κυρίου ἑσπέρας. 62 *Alex.* πρὸς μὲ, καὶ ἤνοιξεν τὸ στόμα μου, ἕως ἦλθεν. 63 *Alex.* ἀνοιχθὲν μου τὸ στόμα. *Ald.* ἀνοιχθέντος τοῦ στόματός μου. 64 *Alex.* οὐ συνεκλείσθη ἔτι. 65 *Alex.* *Ald.* ἐγένετο. 66 C. λέγοντες λέγουσιν. 67 *Alex.* *Ald.* Διατοῦτο εἰπὲ πρὸς αὐτοὺς, Οὕτως εἶπεν ἀδωναῒ κύριος. 68 *Alex.* Ἐπὶ τῷ αἵματι φάγεσθαι, καὶ ὀφθαλμοὺς ὑμῶν λήμψεσθαι πρὸς ἴδωλα ὑμῶν, καὶ αἷμα ἐκχεῖται καὶ τὴν γῆν κληρονομήσεται; Ἔστητε ἐπὶ τῇ ῥομφαίᾳ ὑμῶν, ἐποιήσατε βδέλυγμα, καὶ ἀνὴρ τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐμιάνατε καὶ τὴν γῆν κληρονομήσεται οὕτως; Διατοῦτο εἰπὸν αὐτοῖς, Τάδε λέγει κύριος κύριος. Ζῶ ἐγώ. *Ald.* Καὶ ἐπὶ τῷ αἵματι φάγεσθε, καὶ ὀφθαλμοὺς ὑμῶν λήψεσθε πρὸς εἴδωλα ὑμῶν, καὶ αἷμα ἐκχεῖτε, καὶ τὴν γῆν κληρονομήσητε; ἔστητε ἐπὶ τῇ ῥομφαίᾳ ὑμῶν, ἐποιήσατε βδέλυγμα, καὶ ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐμιάνατε, καὶ τὴν γῆν κληρονομήσετε οὕτως; διὰ τοῦτο εἰπὸν αὐτοῖς, Τάδε λέγει κύριος κύριος. Ζῶ ἐγώ. *Comp.* Ἐπὶ αἵματος τρώγετε, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν αἴρετε εἰς τὰ βδελύγματα ὑμῶν, καὶ αἷμα ἐκχεῖτε, καὶ τὴν γῆν κληρονομήσετε; Καὶ ἔστητε ἐν ταῖς ῥομφαίαις ὑμῶν, ἐποιήσατε προσόχθισμα, καὶ ἕκαστος τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐμολύνατε, καὶ τὴν γῆν κληρονομήσετε; Τάδε ἐρεῖς αὐτοῖς, Τάδε λέγει κύριος κύριος, Ζῶ ἐγώ. Apud *Theodor.* Ἐπειδὴ τοῦ αἵματος ἐσθίετε, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν αἴρετε πρὸς τὰ εἴδωλα ὑμῶν, καὶ αἷμα ἐκχέετε· καὶ τὴν γῆν κληρονομήσετε; ἔστητε ἐπὶ τῆς ῥομφαίας ὑμῶν, ἐποιήσατε βδελύγματα, καὶ ἕκαστος τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐμιάνατε· καὶ τὴν γῆν κληρονομήσετε. quæ *Hier.* dicit in 70. non haberi. 69 *Alex.* *Ald.* μαχαίρᾳ. 70 *Alex.* ἐρημωθήσονται τὰ ὄρη Ἰσραήλ. 71 *Ald.* οἴκων. 72 *Alex.* *Ald.* ἐλάλουν. 73 C. ἕκαστος. 74 *Ald.* αὐτῶν. 75 *Alex.* ἀκούσομεν. 76 *Alex.* *Ald.* C. Καὶ ἔρχονται. 77 *Alex.* *Ald.* ὁ λαός μου, καὶ ἀκούουσιν (*Alex.* ἀκούσωσιν.) 78 αὐτὰ C. ponit post ποιήσουσιν. 79 *Alex.* ποιήσωσιν. 80 C. αὐτῶν αὐτοὶ ποιοῦσιν, καί. 81 *Alex.* *Ald.* C. αὐτῶν ἡ καρδία. 82 *Alex.* ἐστίν. C. αὐτῶν πορεύεται. 83 *Alex.* ἀκούοντες τὰ ῥήματά σου, οὐ μή.

33 καὶ οὐ μὴ ποιήσωσιν [84] αὐτά. [85] Καὶ [86] ἡ-
νίκα ἐὰν ἔλθῃ, ἐροῦσιν, Ἰδοὺ ἥκει· καὶ γνώσον-
ται ὅτι προφήτης ἦν ἐν μέσῳ αὐτῶν.

Κεφ. λδ΄. 34.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με, λέγων,
2 Υἱὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον ἐπὶ τοὺς ποιμέ-
νας τοῦ Ἰσραήλ, προφήτευσον, καὶ [1] εἰπὸν [2] τοῖς
ποιμέσι, Τάδε λέγει κύριος κύριος, Ὦ ποι-
μένες Ἰσραήλ, μὴ [3] βόσκουσι ποιμένες ἑαυτούς;
[4] οὐ τὰ [5] πρόβατα βόσκουσιν οἱ ποιμένες;
3 Ἰδοὺ τὸ γάλα [6] κατέσθιετε, καὶ τὰ ἔρια περιβάλ-
λεσθε, καὶ τὸ παχὺ [7] σφάζετε, καὶ τὰ πρό-
4 βατά μου [8] οὐ βόσκετε. Τὸ [9] ἠσθενηκὸς
οὐκ ἐνισχύσατε, [10] καὶ τὸ κακῶς [11] ἔχον οὐκ
ἐσωματοποιήσατε, καὶ τὸ συντετριμμένον οὐ κατ-
εδήσατε, καὶ τὸ πλανώμενον οὐκ [12] ἀπεστρέ-
ψατε, καὶ τὸ ἀπολωλὸς οὐκ ἐζητήσατε, καὶ
5 τὸ ἰσχυρὸν κατειργάσασθε μόχθῳ [13]. Καὶ
[14] διεσπάρη τὰ πρόβατά μου, διὰ τὸ μὴ εἶναι
ποιμένας, καὶ [15] ἐγενήθη εἰς κατάβρωμα πᾶσι
6 τοῖς θηρίοις τοῦ [16] ἀγροῦ. Καὶ διεσπάρη
τὰ [17] πρόβατά μου ἐν παντὶ ὄρει, καὶ ἐπὶ πάν-
τα βουνὸν ὑψηλόν, καὶ ἐπὶ [18] προσώπου [19] τῆς
γῆς διεσπάρη [20], καὶ οὐκ ἦν ὁ [21] ἐκζητῶν οὐδὲ ὁ
7 [22] ἀποστρέφων. Διὰ τοῦτο ποιμένες ἀκούσατε
8 λόγον κυρίου. Ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος κύριος,
[23] εἰ μὴν ἀντὶ τοῦ γενέσθαι τὰ πρόβατά μου εἰς
προνομήν, καὶ γενέσθαι τὰ πρόβατά μου εἰς κα-
τάβρωμα πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ [24] πεδίου, πα-
ρὰ τὸ μὴ εἶναι ποιμένας, καὶ οὐκ ἐξεζήτησαν
οἱ ποιμένες τὰ πρόβατά μου, καὶ ἐβόσκησαν
[25] οἱ ποιμένες ἑαυτούς, τὰ δὲ [26] πρόβατά μου
9 οὐκ [27] ἐβόσκησαν· [28] Ἀντὶ τούτου ποιμέ-
10 νες [29], Τάδε λέγει [30] κύριος κύριος,
Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ τοὺς ποιμένας, καὶ ἐκζητήσω τὰ
πρόβατά μου ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἀπο-
στρέψω αὐτοὺς τοῦ μὴ ποιμαίνειν τὰ πρόβατά μου,
καὶ οὐ [31] βοσκήσουσιν ἔτι οἱ ποιμένες αὐτά· καὶ
ἐξελοῦμαι τὰ πρόβατά μου ἐκ τοῦ στόματος αὐ-
τῶν, καὶ οὐκ [32] ἔσονται αὐτοῖς ἔτι εἰς κατάβρω-
11 μα. Διότι τάδε λέγει κύριος κύριος [33],
Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου, καὶ ἐπι-
12 σκέψομαι αὐτά. [34] Ὥσπερ ζητεῖ ὁ ποι-
μὴν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ [35] ἐν [36] ἡμέρᾳ [37] ὅτ'
ἂν ᾖ γνόφος καὶ νεφέλη ἐν μέσῳ προβάτων
[38] διακεχωρισμένων, οὕτως ἐκζητήσω τὰ πρό-
βατά μου, καὶ [39] ἀπελάσω αὐτὰ ἀπὸ παντὸς
τόπου οὗ διεσπάρησαν ἐκεῖ ἐν ἡμέρᾳ νεφέλης καὶ
13 γνόφου. Καὶ ἐξάξω αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν,
καὶ συνάξω [40] αὐτοὺς [41] ἀπὸ τῶν χωρῶν, καὶ εἰσ-
άξω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ βοσκήσω
αὐτοὺς ἐπὶ τὰ ὄρη Ἰσραήλ, καὶ ἐν ταῖς φάραγξι,
14 καὶ ἐν πάσῃ κατοικίᾳ τῆς γῆς, [42] Ἐν νο-
μῇ ἀγαθῇ βοσκήσω αὐτούς, ἐν τῷ ὄρει τῷ ὑ-
ψηλῷ [43] Ἰσραήλ. καὶ ἔσονται αἱ μάνδραι αὐτῶν
ἐκεῖ, καὶ κοιμηθήσονται, [44] καὶ ἐκεῖ ἀναπαύσον-
ται ἐν τρυφῇ ἀγαθῇ, καὶ ἐν νομῇ πίονι βο-
15 σκηθήσονται ἐπὶ τῶν ὀρέων [45] Ἰσραήλ. Ἐ-
γὼ βοσκήσω τὰ πρόβατά μου, καὶ ἐγὼ ἀνα-
παύσω [46] αὐτά, καὶ [47] γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι
κύριος· τάδε λέγει κύριος [48] κύριος.
16 Τὸ ἀπολωλὸς [49] ζητήσω, καὶ τὸ [50] πλανώμενον
[51] ἀποστρέψω, καὶ τὸ συντετριμμένον καταδή-
σω, καὶ τὸ ἐκλεῖπον ἐνισχύσω, καὶ τὸ ἰσχυρὸν
φυλάξω, καὶ βοσκήσω αὐτὰ μετὰ κρίματος.
17 Καὶ ὑμεῖς [52] πρόβατα, τάδε λέγει κύριος κύ-
ριος, Ἰδοὺ ἐγὼ διακρινῶ ἀναμέσον προβά-
του καὶ [53] προβάτου, [54] κριῶν καὶ τράγων.
18 Καὶ οὐχ ἱκανὸν ὑμῖν, ὅτι τὴν καλὴν νο-
μὴν ἐνέμεσθε, καὶ τὰ κατάλοιπα τῆς νομῆς

84 post αὐτὰ in nonnull. ll. seq. διότι ψεῦδος ἐν τῷ στόματι αὐτῶν. 85 Καὶ *Ald.* deest. 86 *Alex.* ἔσται ἡνίκα.
Cap. 34. 1 *Comp. ed.* εἰπέ, Τάδε. 2 *Ms. Alex.* αὐτοῖς, Τάδε. 3 *Alex.* οἱ ποιμαίνες βόσκουσιν. 4 *Alex.* οὐχί. 5 *Ald.* πρόβατά μου βόσκουσιν. 6 *Alex.* κατεσθίετε. 7 *Alex.* ἐσφάζεται. 8 *Alex.* οὐκ ἐβόσκεται. 9 *Alex.* * ἠσθενικῶς. 10 *C.* καὶ τὸ συντετριμμένον. in *quibusd. ll.* ante καὶ τὸ κακῶς ἔχον, habetur, καὶ τὸ ἄῤῥωστον οὐκ ἰάσασθε. quæ altera videtur interpretatio. 11 *Alex.* * ἔχων. 12 *Alex.* ἐπεστρέψατε. 13 in *quibusd. ll.* seq. καὶ ἐν κράτει ἐπαιδεύσατε αὐτά, καὶ ἐν παιγνίῳ. quæ altera videtur interpretatio. 14 *Alex.* διεσπάρησαν. 15 *Alex.* ἐγενήθησαν. 16 *Alex.* ἀγροῦ, καὶ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ διεσπάρησαν. 17 *C.* πρόβατα ἐν. 18 *Alex.* παντὶ προσώπῳ. 19 *Alex. Ald. C.* πάσης τῆς γῆς. 20 *Alex.* τὰ πρόβατά μου, καί. 21 *Alex.* ζητῶν. 22 *Ald.* ἐπιστρέφων. 23 al. ἦ μήν. 24 *Alex.* ἀγροῦ. 25 *Alex.* τὰ πρόβατά μου οἱ ποιμαίνες. 26 *C.* ποίμνια. 27 *C.* ἐβοσκήθησαν. 28 *C.* Διὰ τοῦτο. 29 *Alex. Ald. C.* ἀκούσατε λόγον κυρίου, Τάδε λέγει. 30 *Alex.* ἀδωναῒ κύριος. *C.* κύριος. 31 *Alex.* μὴ βοσκ. 32 *Alex.* ἔτι ἔσονται αὐτοῖς εἰς. 33 *Alex.* ὁ θεός. 34 *Alex.* Ὡς ἐπισκέπτεται ὁ. 35 ἐν *C.* deest. 36 *Alex.* ἡμέρᾳ γνόφου καὶ νεφέλης ἐμμέσῳ προβάτων αὐτοῦ. 37 *C.* ὅταν ᾖ. *Ald.* πλάνης. 38 *Ald. C.* αὐτοῦ διακεχωρισμένων. 39 *Alex.* συνάξω. 40 *Ald.* αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν. 41 *Alex.* ἐκ τῶν. 42 *Alex.* Νομῇ ἀγαθῇ. 43 *Alex.* ἐν τῷ ὄρει Ἰσραήλ. 44 *Ald.* καὶ ἀναπαύσονται. *C.* ἐκεῖ, καὶ ἀναπαύσονται. 45 *Alex.* τοῦ Ἰσραήλ. 46 *C.* αὐτά· τάδε. 47 *Alex.* ἐπιγνώσονται διότι. 48 κύριος *Ald.* deest. 49 *Alex.* ἐκζητήσω. 50 *Alex.* πεπλανημένον. 51 *Alex. Ald. C.* ἐπιστρέψω. 52 *Alex.* τὰ πρόβατα. *C.* πρόβατά μου. 53 *Ald.* προβάτων. 54 *Alex.* κριοῦ καὶ τράγου.

[55] ὑμῶν καταπατεῖτε τοῖς ποσὶν ὑμῶν; καὶ τὸ
καθεστηκὸς ὕδωρ ἐπίνετε, καὶ τὸ λοιπὸν τοῖς
19 ποσὶν ὑμῶν ἐταράσσετε; Καὶ τὰ πρόβατά
μου τὰ πατήματα τῶν ποδῶν ὑμῶν ἐνέμοντο, καὶ τὸ
τεταραγμένον ὕδωρ ὑπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἔπι-
20 νον. Διατοῦτο τάδε λέγει κύριος κύ-
ριος [56], Ἰδοὺ ἐγὼ διακρινῶ ἀναμέσον προβά-
του ἰσχυροῦ καὶ [57] ἀναμέσον προβάτου ἀσθενοῦς.
21 [58] Ἐπὶ ταῖς πλευραῖς καὶ τοῖς ὤμοις ὑμῶν διω-
θεῖσθε, καὶ τοῖς κέρασιν ὑμῶν ἐκερατίζετε,
[59] καὶ πᾶν τὸ ἐκλεῖπον [60] ἐξεθλίβετε.
22 Καὶ σώσω τὰ πρόβατά μου, καὶ [61] οὐ μὴ ὦσιν
ἔτι εἰς προνομήν, καὶ κρινῶ ἀναμέσον [62] κριοῦ
23 πρὸς κριόν. Καὶ ἀναστήσω [63] ἐπ᾽ αὐτοὺς
ποιμένα ἕνα, καὶ ποιμανεῖ αὐτούς, [64] τὸν δοῦλόν
μου [65] Δαυίδ, καὶ ἔσται αὐτῶν ποιμήν,
24 Καὶ ἐγὼ κύριος ἔσομαι αὐτοῖς [66] εἰς θεόν, καὶ
[67] Δαυὶδ ἄρχων ἐν μέσῳ αὐτῶν· ἐγὼ κύριος
25 [68] ἐλάλησα. Καὶ διαθήσομαι [69] τῷ Δα-
υὶδ διαθήκην εἰρήνης, καὶ [70] ἀφανιῶ θηρία πο-
νηρὰ ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ κατοικήσουσιν ἐν τῇ ἐρήμῳ,
26 καὶ ὑπνώσουσιν ἐν τοῖς δρυμοῖς. Καὶ [71] δώ-
σω αὐτοὺς περικύκλῳ τοῦ ὄρους μου· καὶ δώσω τὸν
27 ὑετὸν [72] ὑμῖν, ὑετὸν εὐλογίας. Καὶ τὰ
ξύλα [73] τὰ ἐν τῷ πεδίῳ [74] δώσει τὸν καρπὸν αὐ-
τῶν, καὶ ἡ γῆ δώσει [75] τὴν ἰσχὺν αὐτῆς, καὶ κα-
τοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν ἐν ἐλπίδι εἰρήνης,
καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος, ἐν τῷ συν-
τρίψαι με [76] τὸν ζυγὸν αὐτῶν· [77] καὶ ἐξελοῦμαι
αὐτοὺς ἐκ χειρὸς τῶν [78] καταδουλωσαμένων αὐ-
28 τούς, Καὶ οὐκ [79] ἔσονται [80] ἔτι ἐν προ-
νομῇ τοῖς ἔθνεσι, καὶ τὰ θηρία τῆς γῆς οὐκέτι
μὴ [81] φάγωσιν αὐτούς· καὶ κατοικήσουσιν ἐν ἐλ-
πίδι, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν αὐτούς.
29 Καὶ ἀναστήσω [82] αὐτοῖς φυτὸν εἰρήνης, [83] καὶ οὐκ-
έτι ἔσονται ἀπολλύμενοι λιμῷ ἐπὶ [84] τῆς γῆς,
καὶ [85] ὀνειδισμὸν ἐθνῶν οὐ μὴ ἐνέγκωσιν ἔτι.
30 Καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς [86] αὐ-
τῶν, καὶ αὐτοὶ λαός μου. Οἶκος [87] Ἰσραήλ,
31 λέγει κύριος κύριος, [88] Πρόβατά μου καὶ
πρόβατα [89] ποιμνίου μου ἐστέ, καὶ ἐγὼ κύριος
ὁ θεὸς ὑμῶν, λέγει κύριος κύριος.

Κεφ. λε΄. 35.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων,
2 Υἱὲ ἀνθρώπου, ἐπίστρεψον τὸ πρόσωπόν σου ἐπ᾽
ὄρος Σηείρ, καὶ προφήτευσον [1] εἰς αὐτό,
3 Καὶ εἰπὸν αὐτῷ, Τάδε [2] λέγει κύριος κύριος,
Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ ὄρος Σηείρ, καὶ ἐκτενῶ τὴν
χεῖρά μου ἐπὶ σέ, καὶ δώσω σε [3] εἰς ἔρη-
4 μον, καὶ ἐρημωθήσῃ, Καὶ [4] ταῖς πό-
λεσί σου ἐρημίαν ποιήσω, καὶ σὺ ἔρημος ἔσῃ,
5 καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. Ἀντὶ τοῦ
γενέσθαι σε ἐχθρὰν [5] αἰωνίαν, καὶ ἐνεκάθισας
τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ δόλῳ, ἐν [6] χειρὶ ἐχθρῶν μα-
χαίρᾳ [7] ἐν καιρῷ ἀδικίας, ἐπ᾽ ἐσχάτων,
6 Διατοῦτο ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος κύριος, εἰ μὴν
εἰς αἷμα ἥμαρτες, καὶ [8] αἷμα [9] διώξεταί σε.
7 Καὶ δώσω [10] ὄρος Σηεὶρ εἰς ἔρημον, καὶ ἠρημω-
μένον, καὶ ἀπολῶ ἀπ᾽ αὐτοῦ [11] ἀνθρώπους καὶ κτήνη,
8 Καὶ ἐμπλήσω τῶν τραυματιῶν [12] βουνοὺς σου καὶ
τὰς φάραγγάς σου, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς πεδίοις
σου τετραυματισμένοι μαχαίρᾳ πεσοῦνται ἐν σοί.
9 [13] Ἐρημίαν αἰώνιον θήσομαί σε, καὶ αἱ πόλεις
σου οὐ μὴ [14] κατοικηθῶσιν ἔτι, καὶ [15] γνώσῃ ὅτι
10 ἐγώ εἰμι κύριος. [16] Διὰ τὸ εἰπεῖν σε,
Τὰ δύο ἔθνη, καὶ αἱ δύο χῶραι [17] ἐμαὶ ἔσον-
ται, καὶ κληρονομήσω αὐτάς, καὶ [18] κύριος ἐ-
11 κεῖ ἐστι· Διατοῦτο ζῶ ἐγώ, λέγει [19] κύ-

55 Alex. τοῖς ποσὶν ὑμῶν καταπατεῖται. 56 Alex. ὁ θεός. 57 al. ἀσθενοῦς. 58 C. Ἐπὶ δὲ ταῖς. 59 καὶ Ald. deest. 60 ἐξεθλίβετε Ald. deest. C. ἐξεθλίβετε ἕως οὗ ἐξώσατε αὐτὰ ἔξω. 61 Alex. οὐκέτι ἔσονται ἔτι εἰς. 62 C. προβάτων καὶ κριῶν. Καί. 63 Alex. αὐτοῖς ποιμένα ἕτερον. 64 C. ὡς τόν. 65 C. Δαυίδ, αὐτὸς ποιμανεῖ αὐτούς, καί. 66 Ald. θεός. 67 C. ὁ δοῦλός μου Δαυίδ. 68 C. λελάληκα. 69 Ald. αὐτῷ Δαυίδ. C. αὐτοῖς. 70 Alex. ἀπολῶ. 71 Alex. ἔσονται κύκλῳ τοῦ ὄρους μου· καὶ ἀποστελῶ ὑετὸν εὐλογίας αὐτοῖς· 72 C. κατὰ καιρὸν αὐτοῦ, ὑετόν. 73 Alex. τοῦ παιδίου. Ald. τοῦ πεδίου. 74 Alex. ἀποδώσει τὸν καρπὸν αὐτοῖς. 75 Alex. τὸν καρπὸν αὐτῆς. 76 Alex. τὸν ζυγὸν τοῦ κλοιοῦ αὐτῶν. C. τὴν σειρὰν τοῦ ζυγοῦ αὐτῶν. 77 Alex. ἐξελοῦμαι. Ald. καὶ ἐξελῶ. 78 C. καταβδελυσσομένων. 79 Alex. ἔτι ἔσονται ἐν. 80 C. οὐκέτι. 81 Alex. πλοήσει αὐτούς. 82 C. αὐτούς. 83 Ald. καὶ οὐκέτι ἔσονται ὀλίγοι ἐν ἀριθμῷ ἐν τῇ γῇ, καὶ οὐκέτι. priora verba videntur alter. interpretat. 84 C. τῇ γῇ. 85 C. οὐ μὴ ἐνέγκωσιν ἔτι ὀνειδισμὸν ἐθνῶν. Καί. 86 C. αὐτῶν μετ᾽ αὐτῶν. 87 Alex. τοῦ Ἰσραήλ. 88 Alex. Ald. C. Καὶ ὑμεῖς πρόβατα. 89 Alex. τοῦ ποιμνίου μου. C. νομῆς μου ἄνθρωποι.

Cap. 35. 1 Ms. Alex. ἐπ᾽ αὐτό. Ald. C. ἐπ᾽ αὐτῷ. 2 Alex. λέγει κύριος, Ἰδού. 3 Alex. Ald. ἔρημον. 4 Alex. Ald. ἐν ταῖς. 5 Alex. αἰώνιον. 6 Alex. καιρῷ ἐχθρῶν ἐν χειρὶ μαχαίρας ἐν καιρῷ. 7 in aliquot ll. & apud Theodor. est, ἐν καιρῷ θλίψεως αὐτῶν, καὶ ἐν καιρῷ ἀδικίας, ἐπ᾽ ἐσχάτῳ. 8 Alex. αἷμά σε διώξεται. 9 C. ἐκδιώξεταί σε, καὶ αἷμα ἐμίσησας καὶ αἷμα ἐκδιώξεταί σε. S. καὶ αἷμά σου ἐμίσησας. 10 Alex. τὸ ὄρος. 11 in aliquot ll. & apud Theodor. est, ἄνθρωπον καὶ κτῆνη, καὶ παραπορευόμενον καὶ ἀναστρέφοντα. quæ 2 interpp. videntur. 12 Alex. σου τοὺς βουνοὺς σου καὶ πάσας τάς Ald. C. σου βουνοὺς σου (C. deest σου) καὶ τάς. 13 Alex. Καὶ ἐρημίαν. 14 C. κατοικηθήσονται. 15 Ald. γνώσονται. 16 Alex. Διότι εἶπας, Τὰ δύο. 17 Alex. ἐμαί εἰσιν. 18 Alex. ὁ κύριος. 19 Alex. Ald. κύριος κύριος, καί.

 ριος, καὶ

ριος, καὶ [20] ποιήσω σοι κατὰ τὴν ἔχθραν σου, [21] καὶ
γνωσθήσομαί σοι ἡνίκα [22] ἂν κρινῶ σε,
12 Καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. ἤκουσα τῆς φω-
νῆς τῶν βλασφημιῶν σου, ὅτι εἶπας, Τὰ ὄρη
Ἰσραὴλ ἔρημα ἡμῖν δέδοται εἰς [23] καταβρώ-
13 μα, Καὶ ἐμεγαλορρημόνησας ἐπ' ἐμὲ
14 τῷ στόματί σου, [24] ἐγὼ ἤκουσα. [25] Τάδε
λέγει κύριος, Ἐν τῇ εὐφροσύνῃ [26] πάσης τῆς
15 γῆς ἔρημον [27] ποιήσω [28] σε. [29] Ἔρη-
μον ἔσῃ ὄρος Σηείρ, καὶ πᾶσα ἡ Ἰδουμαία,
[30] καὶ ἐξαναλωθήσεται, καὶ [31] γνώσῃ ὅτι ἐγώ
εἰμι κύριος ὁ θεὸς [32] αὐτῶν.

Κεφ. λϛʹ. 36.

1 ΚΑὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον ἐπὶ τὰ
ὄρη Ἰσραὴλ, καὶ εἰπὸν τοῖς ὄρεσι τοῦ Ἰσραὴλ,
2 Ἀκούσατε λόγον κυρίου. Τάδε λέγει κύ-
ριος κύριος, Ἀνθ' [1] οὗ εἶπεν ἐφ' ὑμᾶς ὁ ἐχ-
θρὸς, Εὖγε [2] ἔρημα αἰώνια εἰς κατάσχεσιν
3 ἡμῖν ἐγενήθη· Διατοῦτο προφήτευσον,
καὶ εἰπὸν, Τάδε λέγει κύριος κύριος [3], [4] Ἀν-
τὶ τοῦ ἀτιμασθῆναι ὑμᾶς, [5] καὶ μισηθῆναι ὑ-
μᾶς [6] ὑπὸ τῶν [7] κύκλῳ ὑμῶν, τοῦ εἶναι [8] ὑμᾶς
εἰς κατάσχεσιν τοῖς καταλοίποις ἔθνεσι, καὶ
[9] ἀνέβητε λάλημα [10] γλώσσῃ, καὶ [11] εἰς ὀνείδι-
4 σμα ἔθνεσι, Διατοῦτο ὄρη Ἰσραὴλ ἀκού-
σατε λόγον κυρίου· τάδε λέγει [12] κύριος τοῖς
ὄρεσι, καὶ τοῖς βουνοῖς, καὶ τοῖς [13] χειμάρροις,
καὶ ταῖς φάραγξι, [14] καὶ τοῖς ἐξηρημωμένοις καὶ
ἠφανισμένοις, καὶ ταῖς πόλεσι ταῖς [15] ἐγκαταλε-
λειμμέναις, καὶ ἐγένοντο εἰς προνομὴν, καὶ εἰς
καταπάτημα τοῖς καταλειφθεῖσιν ἔθνεσι [16] πε-
5 ρικύκλῳ, Διατοῦτο τάδε [17] λέγει κύριος
κύριος, Εἰ μὴν ἐν πυρὶ θυμοῦ μου ἐλάλησα
ἐπὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη, καὶ ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν
πᾶσαν, ὅτι ἔδωκαν [18] τὴν γῆν μου ἑαυτοῖς εἰς
κατάσχεσιν μετ' εὐφροσύνης, ἀτιμάσαντες ψυ-
6 χὰς, τοῦ ἀφανίσαι ἐν προνομῇ· Δια-
τοῦτο προφήτευσον ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ,
καὶ εἰπὸν τοῖς ὄρεσι, καὶ τοῖς βουνοῖς, καὶ ταῖς φά-
ραγξι, καὶ ταῖς νάπαις, Τάδε λέγει [19] κύριος,
Ἰδοὺ ἐγὼ ἐν τῷ ζήλῳ μου, καὶ ἐν τῷ θυμῷ μου
ἐλάλησα, ἀντὶ τοῦ [20] ὀνειδισμοὺς ἐθνῶν ἐνέγκαι
7 ὑμᾶς· Διατοῦτο [21] ἐγὼ ἀρῶ τὴν χεῖρά μου
ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ περικύκλῳ ὑμῶν· οὗτοι τὴν ἀτι-
8 μίαν αὐτῶν λήψονται. Ὑμῶν δὲ ὄρη Ἰσ-
ραὴλ τὴν σταφυλὴν καὶ τὸν καρπὸν [22] ὑμῶν κα-
ταφάγεται ὁ λαός μου, ὅτι ἐλπίζουσι τοῦ ἐλθεῖν.
9 [23] Ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἐπιβλέψω ἐφ'
ὑμᾶς, καὶ κατεργασθήσεσθε, [24] καὶ σπαρήσεσθε,
10 Καὶ πληθυνῶ ἐφ' ὑμᾶς ἀνθρώπους, πᾶν οἶκον
Ἰσραὴλ εἰς τέλος, καὶ κατοικηθήσονται αἱ [25] πό-
λεις, καὶ [26] ἡ ἠρημωμένη οἰκοδομηθήσεται.
11 Καὶ πληθυνῶ ἐφ' ὑμᾶς ἀνθρώπους, καὶ [27] κτήνη,
καὶ κατοικιῶ ὑμᾶς ὡς τὸ ἐν ἀρχῇ ὑμῶν, καὶ εὖ
ποιήσω ὑμᾶς, ὥσπερ [28] τὰ ἔμπροσθεν ὑμῶν,
12 καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. Καὶ
[29] γεννήσω ἐφ' ὑμᾶς ἀνθρώπους [30] τὸν λαόν μου
Ἰσραὴλ, καὶ κληρονομήσουσιν ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθε
αὐτοῖς εἰς κατάσχεσιν· καὶ οὐ μὴ [31] προστεθῆτε
13 ἔτι ἀτεκνωθῆναι ἀπ' αὐτῶν. Τάδε λέ-
γει [32] κύριος κύριος, Ἀνθ' ὧν εἶπάν σοι,
[33] Κατέσθουσα ἀνθρώπους εἶ, καὶ ἠτεκνωμένη ὑ-
14 πὸ τοῦ ἔθνους σου ἐγένου· Διατοῦτο ἀνθρώ-
πους οὐκέτι φάγεσαι, καὶ τὸ ἔθνος σου οὐκ [34] ἀ-

---

20 *Alex.* ποιήσω ἐν σοί. 21 in *Alex.* & apud *Theodor.* καὶ κατὰ τὸν ζῆλόν σου ὃν ἐποίησας ἐκ τοῦ μεμισηκέναι σε ἐν αὐτοῖς, καὶ γνωσθήσομαι. *C.* καὶ κατὰ τὸν ζῆλόν σου ὃν ἐποίησας ἐν τῷ μισῆταί σε, καὶ γνωσθήσομαι. 22 *Alex.* ἐάν. 23 *Alex.* κατάσχεσιν. 24 *Alex.* *Ald.* καὶ ἐγὼ ἤκουσα. *C.* καὶ ἐφωνήσατε κατ' ἐμοῦ, τὰ ῥήματα ὑμῶν ἐγὼ ἤκουσα. 25 *Alex.* φησὶν κύριος. Τάδε λέγει. *Ald.* Διὰ τοῦτο τάδε λέγει. 26 πάσης *Ald.* deest. 27 *Alex.* ἔσῃ ὄρος. 28 *Ald.* *C.* αἰώνιον, (*Ald.* deest) καθὼς ἐπευφράνθης (*Ald.* ηὐφράνθης) τῇ κληρονομίᾳ (*Ald.* εἰς κληρονομίαν) οἴκου Ἰσραὴλ, ὅτι ἠφανίσθη, οὕτως ποιήσω σε. quæ *Hier.* testatur, in 70. non haberi, sed sub asteriscis de *Th* edit. addita esse. 29 *Ald.* ἔρημος. *C.* εἰς ἔρημον. 30 *Alex.* ἐξολεθρευθήσεται. *Ald.* ἐξολοθρευθήσεται. *C.* ἐξαναλωθήσεται. 31 *Ald.* γνώσονται. 32 αὐτῶν *C.* deest.

Cap. 36. 1 *Ms.* *Alex.* ὧν εἶπεν ὁ * ἐχθρὸς ἐφ' ὑμᾶς, Εὖγε, εὖγε. *C.* οὗ εἶπεν ὁ ἐχθρὸς ἐφ' ὑμᾶς, Εὖγε. 2 in plerisq. ll. est, ἔρημα αἰώνια τὰ ὑψηλά. 3 *Alex.* ὁ θεός. 4 in pler. ll. & apud *Theodor.* hæc antecedunt, ἀντὶ τοῦ γενέσθαι ὑμᾶς εἰς ἀφανισμὸν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι. 5 καὶ μισηθῆναι ὑμᾶς *C.* desunt. 6 *Alex.* *Ald.* ἀπὸ τῶν ἐθνῶν τῶν. 7 *Ald.* περικύκλῳ. 8 *Alex.* ἡμᾶς.

9 *Alex.* ἐγένεσθαι λάλημα. *Ald* ἀνέβητε καὶ ἐγένεσθε λάλημα. 10 *Alex.* & *C.* γλώσσης. 11 *Ald.* ὀνείδισμα. *C.* ὀνειδισμός. 12 *Ald.* κύριος κύριος. 13 χειμάρροις *C.* ponit post φάραγξι. 14 *Alex.* καὶ ταῖς νάπαις, ταῖς ἐρημωμέναις καὶ ἠφανισμέναις. 15 *Alex.* καταλελιμμέναις, αἱ ἐγένοντο εἰς προνομὴν, καὶ καταπάτημα. 16 *Alex.* τοῖς περικύκλῳ. 17 *Alex* λέγει κύριος, Εἰ μήν. 18 *Alex.* ἑαυτοῖς τὴν γῆν μου εἰς. 19 *Alex.* ἀδωναῒ κύριος 20 *C.* ὀνειδισμοῦ σου, ὃν ἔθνη ἤνεγκαν ὑμῖν. 21 *Alex.* ἰδοὺ ἐγὼ αἴρω. *C.* τάδε λέγει κύριος κύριος, Ἐγὼ ἀρῶ. 22 *Alex.* φάγεται ὁ. *C.* καταφάγεται ὁ. 23 *Alex.* Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπιβλέψω. *Ald.* Ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπιβλέψω. 24 *Alex.* Καὶ πληθυνῶ. 25 *Alex.* πόλεις ὑμῶν, καί. 26 *Alex* αἱ ἠρημωμέναι, οἰκοδομηθήσονται Καί. *Ald.* αἱ ἠρημωμέναι οἰκοδομηθήσονται. Καί. 27 *C.* κτήνη, καὶ πληθυνθήσονται, καὶ αὐξηθήσονται, καὶ κατοικιῶ. *Theodor.* κτήνη, καὶ αὐξηθήσονται, καὶ πληθυνθήσονται, καὶ κατοικιῶ. 28 *Alex.* τό. 29 *Alex.* δώσω ἐφ'. 30 *C.* ἀντὶ τοῦ λαοῦ. 31 *Alex.* προστεθῆσεσθαι 32 *Alex.* ἀδωναῒ κύριος. *C.* κύριος. 33 *Ald.* Κατεσθίουσα. *C.* Γῆ κατεσθίουσα. *Theodor.* Γῆ κατέσθουσα. 34 *Alex.* ἀτεκνώσει σε οὐκέτι, λέγει ἀδωναῒ κύριος.

15 τεκνώσεις [35] ἔτι, λέγει κύριος κύριος. Καὶ οὐκ
ἀκουσθήσεται [36] οὐκέτι ἐφ' ὑμᾶς ἀτιμία ἐθνῶν,
καὶ [37] ὀνειδισμοὺς [38] λαῶν οὐ μὴ [39] ἀνενέγκητε ἔ-
16 τι, [40] λέγει [41] κύριος κύριος. Καὶ ἐ-
γένετο λόγος κυρίου πρός με, λέγων,
17 Υἱὲ ἀνθρώπου, οἶκος Ἰσραὴλ [42] κατῴκησεν
ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ [43] ἐμίαναν αὐτὴν ἐν
τῇ ὁδῷ αὐτῶν, [44] καὶ ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν,
καὶ ἐν ταῖς ἀκαθαρσίαις αὐτῶν, [45] καὶ κατὰ τὴν ἀκα-
θαρσίαν τῆς ἀποκαθημένης ἐγενήθη ἡ ὁδὸς αὐ-
18 τῶν πρὸ προσώπου μου. Καὶ ἐξέχεα τὸν
19 θυμόν μου ἐπ' αὐτοὺς [46], Καὶ διέσπειρα
αὐτοὺς εἰς τὰ ἔθνη, καὶ ἐλίκμησα αὐτοὺς εἰς τὰς
χώρας, κατὰ [47] τὴν ὁδὸν αὐτῶν, καὶ κατὰ τὴν ἁ-
20 μαρτίαν αὐτῶν ἔκρινα αὐτούς. Καὶ [48] εἰσ-
ῆλθον εἰς τὰ ἔθνη, οὗ [49] εἰσῆλθον ἐκεῖ, καὶ ἐ-
βεβήλωσαν τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον ἐν τῷ λέ-
γεσθαι αὐτούς, Λαὸς κυρίου [50] οὗτοι, καὶ ἐκ τῆς
21 γῆς [51] αὐτοῦ ἐξεληλύθασι. Καὶ ἐφεισά-
μην αὐτῶν διὰ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον, ὃ ἐβε-
βήλωσαν οἶκος Ἰσραὴλ ἐν τοῖς ἔθνεσιν, οὗ
22 [52] εἰσήλθοσαν ἐκεῖ. Διατοῦτο εἰπὸν τῷ οἴ-
κῳ Ἰσραήλ, Τάδε λέγει [53] κύριος, Οὐχ ὑ-
μῖν ἐγὼ ποιῶ οἶκος Ἰσραήλ, [54] ἀλλ' ἢ διὰ τὸ
ὄνομά μου τὸ ἅγιον, ὃ ἐβεβηλώσατε ἐν τοῖς
23 ἔθνεσιν, οὗ [55] εἰσήλθετε ἐκεῖ. Καὶ ἁγιά-
σω τὸ ὄνομά μου τὸ [56] μέγα τὸ βεβηλωθὲν ἐν
τοῖς ἔθνεσιν, ὃ ἐβεβηλώσατε ἐν μέσῳ αὐτῶν,
καὶ γνώσονται τὰ ἔθνη ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος, [57] ἐν
τῷ ἁγιασθῆναί με ἐν ὑμῖν κατ' ὀφθαλμοὺς αὐ-
24 τῶν. Καὶ λήψομαι ὑμᾶς ἐκ τῶν ἐθνῶν,
καὶ ἀθροίσω ὑμᾶς ἐκ πασῶν τῶν γαιῶν, καὶ εἰσ-
25 άξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ὑμῶν, Καὶ ῥανῶ
ἐφ' ὑμᾶς [58] καθαρὸν ὕδωρ, καὶ καθαρισθήσε-
σθε ἀπὸ πασῶν τῶν ἀκαθαρσιῶν ὑμῶν, καὶ ἀ-
πὸ πάντων τῶν εἰδώλων ὑμῶν, [59] καὶ καθαριῶ
26 ὑμᾶς. Καὶ δώσω ὑμῖν καρδίαν καινήν,
καὶ πνεῦμα καινὸν δώσω ἐν ὑμῖν, καὶ ἀφελῶ τὴν
καρδίαν τὴν λιθίνην ἐκ τῆς σαρκὸς ὑμῶν, καὶ
27 δώσω ὑμῖν καρδίαν σαρκίνην. Καὶ τὸ
πνεῦμά μου δώσω ἐν ὑμῖν, καὶ ποιήσω ἵνα ἐν
τοῖς δικαιώμασί μου πορεύησθε, καὶ τὰ κρίματά
28 μου [60] φυλάξησθε, καὶ [61] ποιήσητε. Καὶ
κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα τοῖς πατρά-
σιν ὑμῶν, καὶ ἔσεσθέ μοι εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ ἔ-
29 σομαι ὑμῖν εἰς θεόν. Καὶ σώσω ὑμᾶς
ἐκ πασῶν τῶν ἀκαθαρσιῶν ὑμῶν, καὶ καλέσω
τὸν σῖτον, καὶ πληθυνῶ αὐτόν, καὶ οὐ δώσω ἐφ'
30 ὑμᾶς λιμόν. Καὶ πληθυνῶ τὸν καρπὸν τοῦ
ξύλου, καὶ τὰ [62] γεννήματα τοῦ ἀγροῦ, [63] ὅπως
ἂν μὴ λάβητε [64] ὀνειδισμὸν [65] λιμοῦ ἐν τοῖς
31 ἔθνεσι. Καὶ μνησθήσεσθε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν
τὰς πονηράς, καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν τὰ
μὴ ἀγαθά, καὶ προσοχθιεῖτε κατὰ πρόσωπον αὐ-
τῶν ἐν ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν, καὶ [66] ἐπὶ τοῖς βδε-
32 λύγμασιν αὐτῶν. Οὐ δι' ὑμᾶς ἐγὼ ποιῶ,
λέγει [67] κύριος κύριος, γνωστόν ἐστιν ὑμῖν·
αἰσχύνθητε καὶ ἐντράπητε ἐκ τῶν ὁδῶν ὑμῶν οἶ-
33 κος [68] Ἰσραήλ. Τάδε λέγει [69] ἀδω-
ναῒ κύριος, Ἐν ἡμέρᾳ ᾗ καθαριῶ ὑμᾶς ἐκ πα-
σῶν [70] ἀνομιῶν ὑμῶν, καὶ κατοικιῶ τὰς πόλεις,
34 καὶ οἰκοδομηθήσονται [71] ἔρημοι, Καὶ ἡ
γῆ ἠφανισμένη ἐργασθήσεται, ἀνθ' ὧν ὅτι ἠφα-
νισμένη [72] ἐγενήθη κατ' ὀφθαλμοὺς παντὸς
35 [73] παροδεύοντος. Καὶ ἐροῦσιν, Ἡ γῆ
ἐκείνη [74] ἠφανισμένη ἐγενήθη ὡς κῆπος τρυ-
φῆς, καὶ αἱ πόλεις αἱ ἔρημοι καὶ ἠφανισμέναι
καὶ κατεσκαμμέναι ὀχυραὶ [75] ἐκάθισαν.
36 Καὶ γνώσονται τὰ ἔθνη, ὅσα ἂν καταλειφθῶσι
κύκλῳ ὑμῶν, ὅτι [76] ἐγὼ κύριος ᾠκοδόμησα
τὰς καθῃρημένας, καὶ κατεφύτευσα τὰς ἠφα-
νισμένας· [77] ἐγὼ κύριος ἐλάλησα, καὶ ποιήσω.

---

35 ἔτι *Ald.* deest. 36 *C.* ἔτι & ponit post ὑμᾶς 37 *Alex. Ald. C.* ὀνειδισμόν. 38 *Alex.* ἐθνῶν οὐ μή. 39 *Alex.* ἐνέγκηται. *Ald.* ἐνέγκητε. 40 in pler. ll. & apud *Theodor.* hæc seqq. καὶ τὸ ἔθνος σου οὐκ ἀτεκνωθήσεται ἔτι. 41 *Alex.* κύριος ὁ θεός. 42 *Alex.* κατῴκησαν. 43 *Alex.* ἐν ταῖς ἀκαθαρσίαις αὐτῶν ἐμίαναν αὐτὴν ἐν τῇ 44 καὶ ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν *C.* desunt. 45 *Alex.* κατὰ τὴν ἀκαθαρσίαν τῆς ἀφέδρου ἐγενήθη 46 *Alex. Ald* περὶ τοῦ αἵματος οὗ ἐξέχεαν (*Ald* ἐξέχεον) ἐν τῇ γῇ. (*Ald* ἐπὶ τῆς γῆς) καὶ ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν ἐμίαναν αὐτὴν Καὶ διέσπειρα. *C* ἀντὶ τοῦ αἵματος, οὗ ἔχεον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐν τοῖς βδελύγμασιν αὐτῶν ἐμόλυναν αὐτήν Καὶ δ. In al. est, ἀνθ' ὧν ἐξέχεαν αἷμα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐν τοῖς εἰδώλοις &c 47 *Alex.* τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, καὶ κατὰ τὰς ἀνομίας αὐτῶν ἔκρινα. 48 *Alex.* εἰσήλθοσαν. 49 *Alex.* εἰσήλθοσαν. 50 *C.* αὐτοί. 51 *Alex.* αὐτῶν ἐξήλθοσαν. 52 *Ald.* εἰσῆλθον. 53 *Alex.* ἀδωναῒ κύριος. *Ald. C.* κύριος κύριος. 54 *Ald. C.* ἀλλὰ διά. 55 *Alex.* εἰσήλθατε. 56 *Alex.* ἅγιον, τό. 57 *Alex. Ald. C.* λέγει ἀδωναῒ (*C.* κύριος) κύριος, ἐν τῷ. 58 *Alex.* ὕδωρ καθαρόν 59 *C.* καθαρίσω 60 *Alex.* φυλάξεσθαι, καὶ ποιήσεται. 61 *C.* ποιήσητε αὐτά. 62 *Alex.* γενήματα. 63 *Alex.* ὅπως μὴ λάβηται. 64 *Alex.* & *C.* ἔτι ὀνειδισμὸν (*C.* ὀνειδισμόν.) 65 *Alex.* * λαοῦ ἐν 66 *Alex. Ald.* ἐν τοῖς 67 *Alex.* κύριος ὁ θεὸς γνωστὸν ἔσται. *Ald.* κύριος, γνωστὸν ἔστω. 68 *Alex.* Ἰσραὴλ λέγει κύριος, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεός, Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ᾗ. 69 *Ald. C.* κύριος κύριος. 70 *Alex.* τῶν ἀνομιῶν 71 *Alex.* αἱ ἔρημοι. Καὶ ἡ γῆ ἡ ἠφανισμένη. 72 ἐγενήθη *C.* deest. 73 *Alex.* διοδεύοντος 74 *Alex.* ἡ ἠφανισμένη. 75 *C.* ἐφάνησαν. 76 *Alex.* ἐγώ εἰμι κύριος. 77 *Alex.* ὅτι ἐγὼ κύριος κύριος.

Τάδε

37 Τάδε λέγει [78] ἀδωναὶ κύριος, Ἔτι τοῦτο [79] ζη-
τηθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς·
πληθυνῶ αὐτοὺς ὡς πρόβατα ἀνθρώπους,
38 Ὡς πρόβατα ἅγια, ὡς πρόβατα Ἰερουσαλὴμ
ἐν ταῖς ἑορταῖς αὐτῆς· οὕτως ἔσονται αἱ πόλεις αἱ
ἔρημοι πλήρεις [80] προβάτων ἀνθρώπων. καὶ γνώ-
σονται ὅτι [81] ἐγὼ κύριος.

Κεφ. λζ΄. 37.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἐπ᾽ ἐμὲ χεὶρ [1] κυρίου, καὶ ἐξή-
γαγέ με ἐν πνεύματι [2] κύριος, καὶ ἔθηκέ με
ἐν μέσῳ τοῦ πεδίου, καὶ τοῦτο ἦν μεστὸν ὀστέων ἀν-
2 θρωπίνων, Καὶ περιήγαγέ με ἐπ᾽ αὐ-
τὰ κυκλόθεν κύκλῳ, καὶ ἰδοὺ πολλὰ σφόδρα ἐ-
πὶ προσώπου τοῦ πεδίου, [3] ξηρὰ σφόδρα.
3 Καὶ εἶπε πρός με, Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰ ζή-
σεται τὰ [4] ὀστέα ταῦτα; καὶ εἶπα, Κύριε κύ-
4 ριε, σὺ [5] ἐπίστῃ [6] ταῦτα. Καὶ εἶπε πρὸς
[7] μὲ, Προφήτευσον ἐπὶ τὰ ὀστᾶ ταῦτα, καὶ
ἐρεῖς αὐτοῖς, Τὰ ὀστᾶ τὰ ξηρὰ, ἀκούσατε λό-
5 γον κυρίου. Τάδε λέγει [8] κύριος τοῖς ὀ-
στέοις τούτοις, Ἰδοὺ ἐγὼ [9] φέρω [10] ἐφ᾽ ὑμᾶς πνεῦ-
6 μα ζωῆς, Καὶ δώσω ἐφ᾽ ὑμᾶς νεῦρα,
καὶ ἀνάξω ἐφ᾽ ὑμᾶς [11] σάρκα, καὶ ἐκτενῶ ἐφ᾽
ὑμᾶς δέρμα, καὶ δώσω πνεῦμά μου [12] εἰς ὑ-
μᾶς, καὶ ζήσεσθε, καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι
7 κύριος. Καὶ [13] προεφήτευσα, καθὼς
ἐνετείλατό μοι [14]. καὶ ἐγένετο [15] ἐν τῷ [16] ἐ-
μὲ προφητεῦσαι, καὶ ἰδοὺ σεισμὸς, καὶ [17] προσ-
ήγαγε τὰ ὀστᾶ [18] ἑκάτερον πρὸς τὴν ἁρμονίαν
8 αὐτοῦ. Καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ, ἐπ᾽ αὐτὰ νεῦ-
ρα καὶ σάρκες [19] ἐφύοντο, καὶ ἀνέβαινεν ἐπ᾽ αὐ-
τὰ [20] δέρματα ἐπάνω, καὶ πνεῦμα οὐκ ἦν
9 [21] ἐπ᾽ αὐτοῖς. Καὶ εἶπε πρός με, Προ-
φήτευσον [22] ἐπὶ τὸ πνεῦμα, προφήτευσον
υἱὲ ἀνθρώπου, καὶ εἰπὸν τῷ πνεύματι, Τάδε
λέγει [23] κύριος, Ἐκ τῶν τεσσάρων πνευμάτων
[24] ἐλθὲ, καὶ ἐμφύσησον εἰς τοὺς νεκροὺς τούτους,
10 καὶ ζησάτωσαν. Καὶ [25] προεφήτευσα
καθότι ἐνετείλατό μοι, καὶ εἰσῆλθεν εἰς αὐ-
τοὺς [26] τὸ πνεῦμα, καὶ ἔζησαν, καὶ ἔστησαν
ἐπὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν, [27] συναγωγὴ [28] πολλὴ
11 [29] σφόδρα. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρός
με, λέγων, Υἱὲ ἀνθρώπου, τὰ ὀστᾶ ταῦτα
πᾶς οἶκος Ἰσραήλ ἐστι, καὶ αὐτοὶ λέγουσι, Ξη-
ρὰ γέγονε τὰ ὀστᾶ ἡμῶν, ἀπόλωλεν ἡ ἐλπὶς
12 ἡμῶν, διαπεφωνήκαμεν. Διὰ τοῦτο προ-
φήτευσον, καὶ εἰπὸν [30], Τάδε λέγει [31] κύριος,
Ἰδοὺ ἐγὼ [32] ἀνοίγω [33] τὰ μνήματα ὑμῶν, καὶ
ἀνάξω [34] ὑμᾶς ἐκ τῶν μνημάτων ὑμῶν, καὶ εἰσ-
13 άξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραήλ· Καὶ
γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος, ἐν τῷ ἀνοῖξαί
με τοὺς τάφους ὑμῶν, τοῦ ἀναγαγεῖν με [35] ἐκ
14 τῶν τάφων τὸν λαόν μου. Καὶ δώσω πνεῦ-
μά μου εἰς ὑμᾶς, καὶ ζήσεσθε, καὶ θήσομαι ὑ-
μᾶς ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ
κύριος· λελάληκα καὶ ποιήσω, λέγει [36] κύριος.
15 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με, λέγων,
16 Υἱὲ ἀνθρώπου, λάβε σεαυτῷ ῥάβδον, καὶ γρά-
ψον ἐπ᾽ αὐτὴν τὸν Ἰούδαν, καὶ τοὺς υἱοὺς [37] Ἰσρα-
ὴλ τοὺς προσκειμένους [38] ἐπ᾽ αὐτόν· καὶ ῥάβδον
δευτέραν λήψῃ σεαυτῷ, καὶ γράψεις αὐτὴν
τῷ Ἰωσὴφ, ῥάβδον Ἐφραὶμ, καὶ πάντας τοὺς
υἱοὺς Ἰσραὴλ τοὺς [39] προστεθέντας πρὸς αὐτόν.
17 Καὶ συνάψεις αὐτὰς πρὸς ἀλλήλας [40] σαυτῷ,
εἰς ῥάβδον μίαν τοῦ δῆσαι [41] ἑαυτὰς, καὶ ἔσονται
18 ἐν τῇ χειρί σου. Καὶ ἔσται ὅταν [42] λέγωσι
πρὸς σὲ οἱ υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου, [43] Οὐκ [44] ἀναγγελ-
19 λεῖς ἡμῖν, τί ἐστι ταῦτά σοι; Καὶ ἐρεῖς
πρὸς αὐτοὺς, Τάδε λέγει [45] κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ
λήψομαι τὴν φυλὴν Ἰωσὴφ, [46] τὴν διὰ χειρὸς
Ἐφραὶμ, καὶ τὰς φυλὰς [47] Ἰσραὴλ τὰς προσ-
κειμένας πρὸς αὐτὸν, καὶ δώσω αὐτοὺς ἐπὶ τὴν

---

78 *Alex.* κύριος κύριος ὁ θεός. *Ald. C.* κύριος κύριος. 79 *Alex. Ald.* ζήτημα θήσομαι. 80 *quidam ll.* hab. προβάτων καὶ ἀρνῶν. 81 *Alex.* ἐγώ εἰμι κύριος.
Cap. 37. 1 *Ald. ed.* κυρίου, καὶ ἔθηκε. 2 *Comp.* κυρίου. 3 *Alex. & Ald.* καὶ ἰδοὺ ξηρά. 4 *Alex* ὀστᾶ. 5 *Ald. C.* ἐπίστασαι. 6 *Alex. & C.* αὐτά. 7 *Ald.* μὲ, Υἱὲ ἀνθρώπου, Προφήτευσον. 8 *Alex. & C.* κύριος κύριος. 9 *C.* οἴσω. 10 *Alex. & C.* εἰς ὑμᾶς. 11 *Alex* σάρκας. 12 *Alex. Ald.* ἐφ᾽ ὑμᾶς. 13 *Alex.* ἐπροφήτευσα. 14 *Alex. Ald.* κύριος. 15 *Alex. Ald. C* φωνὴ ἐν τῷ. 16 *Alex.* ἐμὲ προφητεύειν. 17 *C.* προσήγοντο. 18 *Ald.* ὀστέον *C.* πρὸς ὀστοῦν. 19 *Alex* ἀνεφύοντο. 20 *Alex. Ald.* δέρμα. 21 *Alex.* ἐν αὐτοῖς. 22 *Alex. Ald.* υἱὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον ἐπὶ τὸ πνεῦμα, καὶ εἰπόν. 23 *Alex. Ald. C.* κύριος κύριος, Ἐλθὲ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων τοῦ οὐρανοῦ, ἐλθὲ τὸ πνεῦμα, καὶ ἐμφύσησον. 24 *C.* ἐλθὲ πνεῦμα, καί. 25 *Alex.* ἐπροφήτευσα καθώς. 26 *Alex.* πνεῦμα ζωῆς, καί. 27 *S. Aq. & Th.* δύναμις μεγάλη. 28 *Alex.* μεγάλη. 29 *C.* σφόδρα σφόδρα. 30 *Alex.* πρὸς αὐτοὺς, Τάδε λέγει. 31 *Alex.* ἀδωναὶ κύριος. *Ald. C.* κύριος κύριος. 32 al. ἀνοίξω. 33 *Alex. & C.* ὑμῶν τὰ μνήματα. 34 *Ald.* ὑμᾶς, καὶ ἀνάξω ὑμᾶς εἰς. 35 *Alex. Ald. C.* ὑμᾶς ἐκ τῶν τάφων ὑμῶν τὸν (*Ald. C.* deest) λαὸν (*Ald.* λαός.) 36 *Alex. Ald.* κύριος κύριος. *C.* κύριος ὁ θεός. 37 *Alex* αὐτῆς τούς. 38 *Alex.* πρός. 39 *Alex.* προσκειμένους πρός. 40 *Alex.* σεαυτῷ. 41 *Alex.* αὐτάς. 42 *C.* εἴπωσι. 43 *Alex.* λέγοντες, Οὐκ. 44 *Alex. Ald C.* ἀπαγγελεῖς. 45 *Alex.* ἀδωναὶ κύριος. *Ald.* κύριος κύριος *C.* κύριος ὁ θεός. 46 *Alex.* διὰ χειρός. 47 *Alex.* τοῦ Ἰσραήλ.

φυλὴν

φυλὴν [48] Ἰούδα, καὶ ἔσονται εἰς ῥάβδον μίαν
20 [49] τῇ χειρὶ Ἰούδα. Καὶ ἔσονται αἱ ῥάβδοι
ἐφ' αἷς σὺ ἔγραψας ἐπ' αὐταῖς, ἐν τῇ χειρί
21 σου ἐνώπιον αὐτῶν. Καὶ ἐρεῖς [50] αὐτοῖς,
Τάδε λέγει [51] κύριος κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ λαμ-
βάνω πάντα οἶκον Ἰσραὴλ ἐκ μέσου τῶν ἐθνῶν,
οὗ [52] εἰσήλθοσαν ἐκεῖ, καὶ συνάξω αὐτοὺς ἀπὸ
πάντων τῶν περικύκλῳ αὐτῶν, καὶ εἰσάξω αὐτοὺς
22 εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ, Καὶ δώσω αὐτοὺς
εἰς ἔθνος ἐν τῇ γῇ μου, καὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν [53] Ἰσ-
ραήλ. καὶ ἄρχων εἷς ἔσται [54] αὐτῶν, καὶ οὐκ ἔσον-
ται [55] ἔτι εἰς δύο ἔθνη, οὐδὲ μὴ διαιρεθῶσιν [56] οὐκ-
23 έτι εἰς δύο βασιλείας, Ἵνα μὴ μιαί-
νωνται ἔτι ἐν τοῖς εἰδώλοις [57] αὐτῶν. καὶ ῥύσο-
μαι αὐτοὺς ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν, ὧν
[58] ἡμάρτοσαν ἐν αὐταῖς, καὶ καθαριῶ αὐτοὺς,
καὶ ἔσονταί μοι εἰς λαὸν, καὶ ἐγὼ [59] κύριος ἔσο-
24 μαι αὐτοῖς εἰς θεόν. Καὶ ὁ δοῦλός μου Δα-
υὶδ ἄρχων ἐν μέσῳ αὐτῶν, [60] ἔσται ποιμὴν
εἷς πάντων, ὅτι ἐν τοῖς προστάγμασί μου [61] πο-
ρεύσονται, καὶ τὰ κρίματά μου [62] φυλάξονται,
25 καὶ ποιήσουσιν αὐτά. Καὶ κατοικήσουσιν ἐ-
πὶ τῆς γῆς αὐτῶν, ἣν ἐγὼ δέδωκα τῷ δούλῳ
μου Ἰακὼβ, οὗ κατῴκησαν ἐκεῖ οἱ πατέρες αὐ-
τῶν, καὶ κατοικήσουσιν ἐπ' αὐτῆς [63] αὐτοί· καὶ
[64] Δαυὶδ ὁ δοῦλός μου ἄρχων [65] εἰς τὸν αἰῶνα.
26 Καὶ διαθήσομαι αὐτοῖς διαθήκην εἰρήνης, [66] δια-
θήκη αἰωνία ἔσται μετ' αὐτῶν· καὶ [67] θήσω τὰ
ἅγιά μου ἐν μέσῳ αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα,
27 Καὶ ἔσται ἡ κατασκήνωσίς μου ἐν αὐτοῖς, καὶ ἔ-
σομαι αὐτοῖς [68] θεὸς, καὶ [69] αὐτοί μου ἔσονται
28 λαός. Καὶ γνώσονται [70] τὰ ἔθνη ὅτι ἐγώ
εἰμι κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτοὺς, ἐν τῷ εἶναι τὰ
ἅγιά μου ἐν μέσῳ αὐτῶν εἰς τὸν [71] αἰῶνα.

Κεφ. λη'. 38.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων,
2 Υἱὲ ἀνθρώπου, [1] στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ
[2] Γὼγ, καὶ τὴν γῆν τοῦ Μαγὼγ, ἄρχοντα Ῥὼς
[3] Μεσὸχ, καὶ Θοβὲλ, καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐ-
3 τόν. Καὶ εἰπὸν αὐτῷ, Τάδε λέγει [4] κύ-
ριος κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ [5] ἄρχοντα Ῥὼς
4 [6] Μεσὸχ, καὶ Θοβὲλ, [7] Καὶ συνάξω
σε, καὶ πᾶσαν τὴν δύναμίν σου, ἵππους καὶ
ἱππεῖς ἐνδεδυμένους θώρακας πάντας [8] συνα-
γωγὴ πολλὴ, πέλται [9] καὶ περικεφαλαῖαι καὶ
5 μάχαιραι· Πέρσαι, καὶ Αἰθίοπες, καὶ Λί-
βυες, [10] πάντες περικεφαλαίαις καὶ πέλταις,
6 Γομὲρ, καὶ πάντες οἱ περὶ αὐτὸν, οἶκος τοῦ [11] Θορ-
γαμὰ, ἀπ' ἐσχάτου Βοῤῥᾶ, καὶ πάντες οἱ περὶ
7 αὐτὸν, καὶ ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ. Ἑτοιμά-
σθητι, [12] ἑτοίμασον σεαυτὸν σὺ, καὶ πᾶσα ἡ
συναγωγή σου [13] ἡ συνηγμένη μετὰ σοῦ, καὶ ἔσῃ
8 μοι εἰς προφυλακήν. Ἀφ' ἡμερῶν πλει-
όνων [14] ἑτοιμασθήσεται, καὶ ἐπ' ἐσχάτου ἐτῶν ἐ-
λεύσεται, καὶ ἥξει εἰς τὴν γῆν τὴν ἀπεστραμμένην
ἀπὸ μαχαίρας, συνηγμένων ἀπὸ ἐθνῶν πολ-
λῶν [15] ἐπὶ γῆν Ἰσραὴλ, ἣ ἐγενήθη ἔρημος
δι' ὅλου· καὶ [16] οὗτος [17] ἐξ ἐθνῶν ἐξελήλυθε,
καὶ κατοικήσουσιν ἐπ' εἰρήνης ἅπαντες.
9 Καὶ ἀναβήσῃ ὡς ὑετὸς, καὶ ἥξεις ὡς νεφέλη [18] κα-
τακαλύψαι γῆν, καὶ [19] ἔσῃ σὺ καὶ πάντες οἱ πε-
10 ρὶ σὲ, καὶ ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ. Τάδε λέγει
[20] κύριος κύριος, καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ,
ἀναβήσεται [21] ῥήματα ἐπὶ τὴν καρδίαν σου, καὶ
11 [22] λογιῇ λογισμοὺς πονηροὺς, Καὶ ἐρεῖς;
Ἀναβήσομαι ἐπὶ γῆν [23] ἀπερριμμένην, ἥξω

---

48 *Alex.* τοῦ Ἰούδα. 49 *Alex. Ald.* ἐν τῇ. *C.* καὶ ἔσονται μία ἐν τῇ. 50 *C.* πρὸς αὐτούς. 51 *Alex.* ἀδωναὶ κύριος ὁ θεός. *C.* κύριος ὁ θεός. 52 *Ald.* εἰσῆλθον. 53 *Alex.* τοῦ Ἰσραήλ. 54 *Alex.* πάντων αὐτῶν. *C.* πάντων τούτων, εἰς βασιλέα. 55 *Alex.* οὐκέτι. 56 *Ald.* ἔτι. 57 *Alex.* αὐτῶν, ἐν οἷς ἡμάρτοσαν ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐν τοῖς προσοχθίσμασιν αὐτῶν, καὶ ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις αὐτῶν. καὶ ῥύσομαι. *Ald. C.* αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς προσκόμμασιν (*Ald.* προσοχθίσμασιν) αὐτῶν, καὶ ἐν ἀσεβείαις αὐτῶν· καὶ ῥύσομαι. 58 *Ald.* ἥμαρτον. 59 κύριος *Ald. C.* deest. 60 *Alex. Ald.* καὶ (*Ald.* deest) ποιμὴν εἷς ἔσται πάντων 61 *Alex.* πορεύσωνται. 62 *Alex.* φυλάξωνται. 63 *Alex. Ald. C.* αὐτοὶ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτῶν ἕως τοῦ (*Alex.* deest) αἰῶνος· καὶ. 64 *Alex.* ἰδοὺ Δαυίδ. 65 *Alex. Ald. C.* αὐτῶν ἔσται (deest *C.*) εἰς. 66 *Alex.* καὶ διαθήκη. 67 *C.* δώσω αὐτοὺς, καὶ πληθυνῶ αὐτοὺς, καὶ θήσομαι. 68 *Alex.* εἰς θεόν. 69 *Alex. Ald.* αὐτοὶ ἔσονταί μοι λαός. 70 *Alex.* ὅτι ἐγώ. 71 *Alex.* αἰῶνα, λέγει κύριος.

Cap. 38. 1 al. στήριξον. 2 *Theodor.* φασὶν εἶναι ταῦτα Σκυθικὰ γένη· Μοσὸχ δὲ Καππαδόκας εἶναι, καὶ Θοβὲλ Ἴβηρας. τὸ δὲ ῥὼς, κεφαλὴν ὁ Σύρ. ἡρμήνευσε· καὶ ὁ Α. δὲ κεφαλὴν Μοσὸχ, τὸ ῥὼς Μοσὸχ ἡρμήνευσι. 3 *Ms. Alex.* Μοσόχ. 4 *Alex.* ἀδωναὶ κύριος *C.* κύριος. 5 *Alex.* Γὼγ καὶ ἄρχοντα. *Ald.* Μαγὼγ, καὶ ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Μαγὼγ ἄρχοντα. 6 *Alex.* Μοσόχ. 7 *C.* Περιάξω σε, καὶ θήσομαι χαλινὸν εἰς τὰς σιαγόνας σου, καὶ συνάξω σε. al. Καὶ περιστρέψω σε κυκλόθεν, καὶ δώσω χαλινὸν εἰς τὰς σιαγόνας σου, καὶ συνάξω σε. 8 *Ald. C.* συναγωγὴ πολλή. 9 καὶ περικεφαλαῖαι καὶ μάχαιραι. Πέρσαι *Ald.* desunt. 10 *Alex. Ald.* καὶ Λυδοὶ, πάντες ἐν (*Ald.* deest) περικεφαλαίαις 11 *Alex.* Θεργαμά. *Ald.* Θογαρμά. *C.* Θωγαρμά. *Sch.* Θόργαμα λέγει, κατὰ μέν τινας, Ἀρμενίους καὶ Ἴβηρας· κατὰ δὲ ἑτέρους, Καππαδόκας καὶ Γαλάτας 12 *Alex.* καὶ ἑτοίμασον. 13 *Alex.* & *C.* οἱ συνηγμένοι. 14 *Alex.* ἔτι ἑτοιμασθήσονται, καὶ ἐπ' ἐσχάτων. 15 *Alex.* εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραήλ. 16 *Alex.* αὐτός. *C.* οὕτως. 17 *Alex* ἐξεληλύθει ἐκ τῶν ἐθνῶν. 18 *Ald.* καὶ καλύψεις. 19 *Alex. Ald.* πεσῇ. al. πεσῇ. 20 *Alex.* κύριος κύριος ὁ θεός. 21 *Ald.* ῥῆμα. 22 *Ald.* λογιεῖς. 23 *Alex.* ἀπερριμμένην.

ἐπὶ ἡσυχάζοντας ἐν [24] τῇ ἡσυχίᾳ, καὶ οἰκοῦντας
ἐπ' εἰρήνης, πάντας κατοικοῦντας [25] γῆν, ἐν
ᾗ οὐχ ὑπάρχει τεῖχος, οὐδὲ μοχλοί, καὶ θύ-
12 ραι οὐκ εἰσὶν [26] αὐτοῖς, Προνομεῦσαι
προνομὴν, καὶ [27] σκῦλα σκυλεῦσαι αὐτῶν, τοῦ
ἐπιστρέψαι χεῖράς μου εἰς τὴν ἠρημωμένην ἣ κατῳ-
κίσθη, καὶ [28] ἐπ' ἔθνος συνηγμένον ἀπὸ ἐθνῶν
πολλῶν, [29] πεποιηκότας κτήσεις, [30] κατοικοῦν-
13 τας ἐπὶ τὸν ὀμφαλὸν τῆς γῆς. [31] Σαββὰ,
καὶ Δαιδὰν, καὶ [32] ἔμποροι Καρχηδόνιοι, [33] καὶ
πᾶσαι αἱ κῶμαι αὐτῶν ἐροῦσί σοι, [34] Εἰς προ-
νομὴν τοῦ προνομεῦσαι σὺ ἔρχῃ, καὶ σκυλεῦσαι
σκῦλα, συνήγαγες συναγωγήν σου λαβεῖν ἀργύ-
ριον καὶ χρυσίον, ἀπενέγκασθαι [35] κτῆσιν, τοῦ σκυ-
14 λεῦσαι [36] σκῦλα. Διὰ τοῦτο προφήτευ-
σον υἱὲ ἀνθρώπου, [37] καὶ εἰπὸν τῷ Γὼγ, Τάδε
λέγει [38] κύριος, Οὐκ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐν
τῷ κατοικισθῆναι τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ ἐπ' εἰρή-
15 νης, [39] ἐγερθήσῃ, Καὶ ἥξεις ἐκ τοῦ τόπου
σου ἀπ' ἐσχάτου Βορρᾶ, καὶ ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ;
ἀναβάται ἵππων πάντες, συναγωγὴ μεγάλη
16 καὶ δύναμις πολλή. Καὶ ἀναβήσῃ ἐπὶ τὸν
λαόν μου Ἰσραὴλ ὡς νεφέλη καλύψαι γῆν. [40] ἐπ'
ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἔσται, καὶ ἀνάξω [41] σε ἐπὶ τὴν
γῆν μου, ἵνα γνῶσι πάντα τὰ ἔθνη ἐμὲ, ἐν
τῷ ἁγιασθῆναί με ἐν σοὶ ἐνώπιον αὐτῶν.
17 Τάδε λέγει [42] κύριος κύριος [43] τῷ Γὼγ, Σὺ
εἶ περὶ οὗ ἐλάλησα [44] πρὸ ἡμερῶν τῶν ἔμπρο-
σθεν, διὰ χειρὸς τῶν δούλων μου τῶν προφητῶν τοῦ
Ἰσραὴλ, [45] ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἔτεσι,
18 τοῦ ἀναγαγεῖν σε ἐπ' αὐτούς. Καὶ ἔσται ἐν
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἂν ἔλθῃ Γὼγ ἐ-
πὶ τὴν γῆν [46] Ἰσραὴλ, λέγει [47] κύριος κύρι-
19 ος, ἀναβήσεται ὁ θυμός μου, Καὶ ὁ ζῆλός
μου ἐν πυρὶ τῆς ὀργῆς μου ἐλάλησα, Εἰ μὴν
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται σεισμὸς μέγας ἐπὶ
20 [48] γῆς Ἰσραήλ· Καὶ σεισθήσονται ἀπὸ προσ-
ώπου [49] κυρίου οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης, καὶ τὰ
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὰ θηρία τοῦ πεδίου, καὶ
πάντα τὰ ἑρπετὰ τὰ [50] ἕρποντα ἐπὶ τῆς γῆς,
καὶ πάντες οἱ ἄνθρωποι οἱ ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς·
καὶ [51] ῥαγήσεται τὰ ὄρη, καὶ πεσοῦνται αἱ φάραγ-
γες, καὶ πᾶν τεῖχος ἐπὶ τὴν γῆν πεσεῖται.
21 Καὶ καλέσω ἐπ' αὐτὸ [52] καὶ πᾶν [53] φόβον, λέγει
κύριος· μάχαιρα ἀνθρώπου ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν
22 αὐτοῦ ἔσται. Καὶ κρινῶ αὐτὸν θανάτῳ, καὶ
αἵματι, καὶ ὑετῷ κατακλύζοντι, καὶ λίθοις χα-
λάζης, καὶ πῦρ καὶ θεῖον βρέξω ἐπ' αὐτὸν, καὶ
ἐπὶ πάντας τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ [54] ἐπ' ἔθνη πολ-
23 λὰ μετ' αὐτοῦ. Καὶ μεγαλυνθήσομαι, καὶ
ἁγιασθήσομαι, καὶ ἐνδοξασθήσομαι, καὶ γνω-
σθήσομαι [55] ἐναντίον ἐθνῶν πολλῶν, καὶ γνώ-
σονται ὅτι [56] ἐγώ εἰμι κύριος.

Κεφ. λθ'. 39.

1 ΚΑΙ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον ἐπὶ Γὼγ,
καὶ εἰπὸν, Τάδε λέγει [1] κύριος, Ἰδοὺ [2] ἐγὼ
ἐπὶ σὲ Γὼγ ἄρχοντα Ῥὼς, [3] Μεσὸχ, καὶ Θο-
2 βέλ. Καὶ συνάξω σε, καὶ [4] καθοδηγή-
σω [5] σε, καὶ [6] ἀναβιβῶ σε [7] ἐπ' ἐσχάτου τοῦ Βορ-
ρᾶ, καὶ [8] ἀνάξω σε ἐπὶ τὰ ὄρη [9] τῷ Ἰσραήλ.
3 Καὶ [10] ἀπολῶ τὸ τόξον σου [11] ἀπὸ τῆς χειρός σου
τῆς ἀριστερᾶς, καὶ τὰ τοξεύματά σου ἀπὸ τῆς χει-
4 ρός σου τῆς δεξιᾶς, καὶ καταβαλῶ σε Ἐπὶ
τὰ ὄρη [12] τὰ Ἰσραὴλ, καὶ πεσῇ σὺ καὶ πάντες οἱ
περὶ σὲ, καὶ τὰ ἔθνη τὰ μετὰ σοῦ δοθήσονται εἰς
[13] πλήθη ὀρνέων, παντὶ πετεινῷ, καὶ πᾶσι τοῖς
θηρίοις τοῦ πεδίου δέδωκά σε [14] καταβρωθῆ-
5 ναι. Ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου πεσῇ, ὅτι
6 ἐγὼ ἐλάλησα, λέγει [15] κύριος. Καὶ ἀ-
ποστελῶ πῦρ [16] ἐπὶ Γὼγ, καὶ κατοικηθήσονται αἱ
νῆσοι ἐπ' εἰρήνης, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύ-
7 ριος. Καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον γνω-

24 *Alex.* ἡσυχίᾳ, καὶ κατοικοῦντας. 25 *Alex.* πόλεις, ἐν αἷς οὐχ. 26 *Alex.* αὐταῖς. 27 *Alex.* σκυλεῦσαι σκῦλα, τοῦ ἐπιστρέψαι τὴν χεῖρά μου. 28 *Alex.* ἐπί. 29 *C.* πεποιηκότων. 30 *C.* καὶ οἰκοῦντας. 31 *Alex.* Σαβά. 32 *Alex.* οἱ ἔμποροι Χαλκηδόνος. in quibusd. *ll.* & apud *Theodor.* est, ἔμποροι Θαρσὶς in quibusd. ἔμποροι Καρχηδόνιοι καὶ Θαρσίς. 33 *Alex.* καὶ πᾶσαι αἱ χῶραι αὐτῆς. *Aq.* & *S.* καὶ πάντες οἱ σκύμνοι αὐτῆς. 34 *Alex.* Τοῦ προνομεῦσαι εἰς προνομὴν σύ. 35 *Alex.* κτήσεις. 36 *C.* σκῦλα μεγάλα. 37 *C.* εἰπόν. 38 *Alex.* κύριος κύριος ὁ θεὸς, Οὐχί. *Ald.* κύριος κύριος, Οὐκ. *C.* κύριος ὁ θεὸς, Οὐκ. 39 *Alex.* ἐξεγερθήσῃ. 40 al. ἐπ' ἐσχάτου. 41 *Ald.* ἐπὶ σὲ τήν. 42 *Alex.* ἀδωναῒ κύριος ὁ θεὸς τῷ. 43 *C.* Ὦ. 44 *Alex.* ἀφ'. 45 *C.* οἱ προφητεύσαντες ἐν. 46 *Alex.* τοῦ Ἰσραήλ. 47 *Alex.* κύριος κύριος ὁ θεός.

48 *Alex.* τῆς γῆς τοῦ Ἰσραήλ. 49 *Alex.* τοῦ κυρίου. 50 ἕρποντα *C.* deest. 51 *Alex. Ald.* ῥαγήσονται. 52 *Ald.* πάντα φόβον μαχαίρας, λέγει κύριος κύριος. *C.* πάντα φόβον, λέγει κύριος. 53 *Alex.* φόβον μαχαίρας, λέγει κύριος κύριος. 54 *Alex.* ἐπί. 55 *Ald.* ἐνώπιον. 56 *C.* ἐγὼ κύριος.

Cap. 39. 1 *Ms. Alex. Ald. ed.* & *Comp.* κύριος κύριος. 2 ἐγὼ *C.* deest. 3 *Alex.* Μοσὸχ, καὶ Θοβέρ. 4 *C.* κατάξω. 5 σε *C.* deest. 6 *Alex.* ἀναβιβάσω. 7 *Alex.* ἀπ'. 8 *Alex.* συνάξω. 9 *Alex.* τοῦ. 10 quidam *ll.* hab. ἀποτινάξω. 11 *Alex.* ἐκ. 12 *Alex.* τοῦ. 13 *Ald. C.* πλῆθος. 14 *C.* βρωθῆναι. 15 *Alex. Ald. C.* κύριος κύριος. 16 *Alex.* ἐπὶ σὲ, καὶ κατοικισθήσονται.

 σθήσεται

φθήσεται ἐν μέσῳ λαοῦ μου Ἰσραήλ, καὶ οὐ βεβη-
λωθήσεται τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον οὐκέτι, καὶ γνώ-
σονται [17] τὰ ἔθνη ὅτι ἐγώ εἰμι [18] κύριος, ἅγιος
8 [19] ἐν Ἰσραήλ. Ἰδοὺ ἥκει, καὶ γνώσῃ [20] ὅτι
ἔσται, λέγει κύριος κύριος [21]· αὕτη ἐστὶν ἡ ἡμέρα
9 ἐν ᾗ ἐλάλησα. Καὶ ἐξελεύσονται οἱ κατ-
οικοῦντες τὰς πόλεις Ἰσραήλ, καὶ [22] καύσουσιν
ἐν τοῖς [23] ὅπλοις, πέλταις καὶ κοντοῖς, καὶ τό-
ξοις καὶ τοξεύμασι, καὶ ῥάβδοις χειρῶν, καὶ λόγ-
χαις, καὶ καύσουσιν ἐν αὐτοῖς πῦρ ἑπτὰ ἔτη·
10 Καὶ οὐ μὴ λάβωσι ξύλα ἐκ τοῦ πεδίου, οὐδὲ μὴ
κόψωσιν ἐκ τῶν δρυμῶν, [24] ἀλλ' ἢ τὰ ὅπλα [25] κα-
τακαύσουσι πυρί· καὶ προνομεύσουσι [26] τοὺς προ-
νομεύσαντας αὐτοὺς, καὶ σκυλεύσουσι τοὺς σκυ-
11 λεύσαντας αὐτοὺς, λέγει [27] κύριος. Καὶ
ἔσται, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ δώσω τῷ Γὼγ τόπον
ὀνομαστὸν, μνημεῖον ἐν Ἰσραὴλ, τὸ πολυάν-
δριον τῶν [28] ἐπελθόντων πρὸς [29] τῇ θαλάσσῃ,
καὶ περιοικοδομήσουσι τὸ περιστόμιον τῆς φάραγ-
γος, καὶ [30] κατορύξουσιν ἐκεῖ τὸν Γὼγ καὶ πᾶν τὸ
πλῆθος αὐτοῦ, καὶ κληθήσεται [31] τότε Τὸ πο-
12 λυάνδριον τοῦ Γώγ. Καὶ [32] κατορύξουσιν
αὐτοὺς οἶκος [33] Ἰσραήλ, ἵνα καθαρισθῇ ἡ γῆ
13 ἐν [34] ἑπταμήνῳ. Καὶ κατορύξουσιν αὐτοὺς
πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, καὶ ἔσται αὐτοῖς [35] ὀνομα-
στὸν, [36] ᾗ ἡμέρᾳ [37] ἐδοξάσθη, λέγει [38] κύριος.
14 Καὶ ἄνδρας διαπαντὸς διαστελοῦσιν ἐπιπορευο-
μένους [39] τὴν γῆν, [40] θάψαι τοὺς καταλελειμ-
μένους [41] ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς, καθαρίσαι
[42] αὐτὴν μετὰ τὴν ἑπτάμηνον, καὶ [43] ἐκζητήσουσι.
15 [44] Καὶ πᾶς ὁ διαπορευόμενος τὴν γῆν, καὶ ἰδὼν
ὀστοῦν ἀνθρώπου, οἰκοδομήσει παρ' [45] αὐτῷ ση-
μεῖον, ἕως ὅτου θάψωσιν αὐτὸ οἱ θάπτοντες
16 εἰς [46] γαὶ τὸ πολυάνδριον τοῦ Γώγ. Καὶ
γὰρ τὸ [47] ὄνομα τῆς πόλεως, Πολυάνδριον. καὶ
17 καθαρισθήσεται ἡ γῆ. Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου
εἰπὸν, Τάδε λέγει [48] κύριος, Εἰπὸν παντὶ ὀρ-
νέῳ πετεινῷ, καὶ πρὸς πάντα τὰ θηρία τοῦ [49] πε-
δίου, Συνάχθητε καὶ ἔρχεσθε, συνάχθητε ἀπὸ
πάντων τῶν περικύκλῳ ἐπὶ τὴν θυσίαν μου, ἣν
τέθυκα ὑμῖν θυσίαν μεγάλην ἐπὶ τὰ ὄρη Ἰσ-
ραήλ, καὶ φάγεσθε κρέα, καὶ πίεσθε αἷμα.
18 Κρέα γιγάντων φάγεσθε, καὶ αἷμα ἀρχόντων
τῆς γῆς πίεσθε. κριοὺς καὶ μόσχους καὶ τράγους· καὶ
19 οἱ μόσχοι ἐστεατωμένοι πάντες. Καὶ φά-
γεσθε στέαρ εἰς πλησμονὴν, καὶ πίεσθε αἷμα
εἰς μέθην ἀπὸ τῆς θυσίας μου, ἧς ἔθυσα ὑμῖν.
20 Καὶ ἐμπλησθήσεσθε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου, ἵπ-
πον καὶ ἀναβάτην [50] καὶ γίγαντα καὶ πάντα ἄν-
δρα πολεμιστὴν, λέγει [51] κύριος.
21 Καὶ δώσω τὴν δόξαν μου ἐν ὑμῖν, καὶ ὄψονται πάν-
τα τὰ ἔθνη τὴν κρίσιν μου ἣν ἐποίησα, καὶ τὴν
χεῖρά μου ἣν ἐπήγαγον ἐπ' αὐτούς.
22 Καὶ γνώσονται οἶκος Ἰσραήλ, ὅτι ἐγώ εἰμι κύ-
ριος ὁ θεὸς αὐτῶν, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ
23 ἐπέκεινα. Καὶ γνώσονται πάντα τὰ ἔθνη,
ὅτι διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ᾐχμαλωτεύθησαν
οἶκος Ἰσραήλ, ἀνθ' ὧν ἠθέτησαν εἰς ἐμὲ, καὶ
ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν, καὶ
παρέδωκα αὐτοὺς εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν,
24 καὶ [52] ἔπεσαν πάντες μαχαίρᾳ. Κατὰ
τὰς ἀκαθαρσίας αὐτῶν, καὶ κατὰ τὰ ἀνομήμα-
τα αὐτῶν ἐποίησα αὐτοῖς, καὶ ἀπέστρεψα τὸ
25 πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν. Διατοῦτο τά-
δε λέγει [53] κύριος κύριος, Νῦν ἀποστρέψω
αἰχμαλωσίαν [54] ἐν Ἰακὼβ, καὶ ἐλεήσω τὸν οἶ-
κον Ἰσραήλ, καὶ ζηλώσω διὰ τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν
26 μου. Καὶ [55] λήψονται τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν,
καὶ τὴν ἀδικίαν ἣν ἠδίκησαν ἐν τῷ κατοικισθῆναι
αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν αὐτῶν ἐπ' εἰρήνης· καὶ οὐκ
27 ἔσται ὁ ἐκφοβῶν, Ἐν τῷ ἀποστρέψαι με
αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν, καὶ συναγαγεῖν με αὐτοὺς [56] ἐκ
τῶν χωρῶν τῶν ἐθνῶν· καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν αὐτοῖς
28 ἐνώπιον [57] τῶν ἐθνῶν. Καὶ γνώσονται ὅτι ἐ-

---

17 *Alex. Ald.* πάντα τά. 18 *Alex.* κύριος κύριος, ὁ ἅγιος. 19 *Alex. Ald.* Ἰσραήλ. 20 *C.* ὅτε. 21 *Alex.* ὁ θεός. 22 *Ald.* ἐκκαύσουσιν. *pler. ll.* ἐκκαύσουσι καὶ ἀνάψουσιν. 23 *C.* ὅπλοις, θυρεοῖς, καὶ πέλταις. 24 *Ald.* ἀλλὰ τά. 25 *Ald.* καύσουσιν ἐν πυρί. 26 *Ald.* ἐν πυρὶ τούς. 27 *Ald.* κύριος κύριος. *C.* κύριος παντοκράτωρ. 28 al. ἐπελθόντων ἐξ ἀνατολῆς τῆς θαλάσσης 29 *Alex.* τὴν θάλασσαν. 30 *Alex.* κατορύξωσιν. 31 *Alex.* Τὸ γαὶ τό. 32 *Alex.* κατορύξωσιν. 33 *Alex.* τοῦ Ἰσραήλ. 34 *C.* ἑπτὰ μησίν. 35 *Alex. Ald. C.* εἰς ὀνομαστόν. 36 ᾗ ἡμέρᾳ ἐδοξάσθη *Ald.* desunt. 37 *Alex.* ᾗ ἐδοξάσθην. *C.* ἐδοξάσθην. 38 *Ald. C.* κύριος κύριος. 39 *Alex.* πᾶσαν τὴν γῆν. *Ald.* πᾶσαν γῆν.

40 *plur. ll.* hab. θάψαι μετὰ τῶν περιερχομένων τοὺς καταλελειμμένους. 41 *C.* ἀπό. 42 *C.* αὐτούς. 43 *Alex.* ἐκζητήσουσιν ἀκριβῶς Καὶ ἔσται πᾶς ὁ διαπορευόμενος πᾶσαν τὴν γῆν. 44 Καὶ *Ald.* deest. 45 *Alex.* αὐτό. 46 *Alex.* τὸ γαὶ τό. *C.* τό. 47 *aliquot ll.* hab. ὄνομα τοῦ τόπου διάπτωσις, καὶ πολυάνδριον. est etiam qui tantum hab. ὄνομα τοῦ τόπου διάπτωσις. vid. quæ notata sunt Jerem. cap. 19. 48 *Ald. C.* κύριος κύριος. 49 *Alex.* ἀγροῦ 50 *Alex.* γίγαντα. 51 *Alex. Ald. C.* κύριος κύριος. 52 *Alex.* ἔπεσον. 53 *Alex.* κύριος κύριος ὁ θεὸς, Νῦν ἀναστρέψω τήν. 54 *Alex. Ald.* Ἰακώβ. 55 *Alex.* λήμψομαι. 56 *quidam ll.* hab. ἐκ τῶν χωρῶν τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. *quidam*, ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν. 57 *Alex.* ἐθνῶν πολλῶν.

γὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν, ἐν τῷ ἐπιφα-
29 νῆναί με [58] αὐτοῖς ἐν τοῖς ἔθνεσι. [59] Καὶ
οὐκ ἀποστρέψω οὐκέτι τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐ-
τῶν, ἀνθ' ὧν ἐξέχεα τὸν θυμόν μου ἐπὶ τὸν οἶκον
Ἰσραήλ, λέγει κύριος κύριος.

Κεφ. μ'. 40.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἐν τῷ πέμπτῳ καὶ εἰκοστῷ ἔτει τῆς
αἰχμαλωσίας ἡμῶν, ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ, δε-
κάτῃ τοῦ μηνὸς, ἐν τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ ἔ-
τει μετὰ τὸ [1] ἁλῶναι τὴν πόλιν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐ-
κείνῃ ἐγένετο [2] ἐπ' ἐμὲ χεὶρ κυρίου, καὶ ἤγαγέ
2 με [3] Ἐν ὁράσει θεοῦ εἰς τὴν γῆν [4] Ἰσρα-
ὴλ, καὶ ἔθηκέ με ἐπ' [5] ὄρος ὑψηλὸν σφόδρα,
[6] καὶ ἐπ' αὐτῷ [7] ὡσεὶ οἰκοδομὴ πόλεως ἀπέναν-
3 τι, Καὶ εἰσήγαγέ με ἐκεῖ· καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ,
καὶ [8] ἡ ὅρασις αὐτοῦ ἦν ὡσεὶ ὅρασις χαλκοῦ στίλ-
βοντος, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἦν σπαρτίον οἰκο-
δόμων, καὶ κάλαμος [9] μέτρον, καὶ αὐτὸς εἱ-
4 στήκει ἐπὶ τῆς πύλης. Καὶ εἶπε πρὸς μὲ
ὁ ἀνὴρ, [10] Ὃν ἑώρακας [11] υἱὲ ἀνθρώπου ἐν τοῖς
ὀφθαλμοῖς σου ἴδε, καὶ ἐν τοῖς ὠσί σου ἄκουε,
καὶ τάξον [12] εἰς τὴν καρδίαν σου πάντα ὅσα ἐγὼ
δεικνύω σοι, διότι ἕνεκα τοῦ δεῖξαί σοι εἰσελή-
λυθας ὧδε, καὶ δείξεις πάντα ὅσα σὺ ὁρᾷς τῷ
5 οἴκῳ [13] τοῦ Ἰσραήλ. Καὶ ἰδοὺ περίβολος
[14] ἔξωθεν τοῦ οἴκου κύκλῳ, καὶ ἐν τῇ χειρὶ τοῦ ἀν-
δρὸς κάλαμος, τὸ μέτρον [15] πηχῶν ἓξ ἐν
πήχει καὶ παλαιστῆς· καὶ διεμέτρησε τὸ [16] προ-
τείχισμα, [17] πλάτος ἴσον τῷ [18] καλάμῳ,
[19] καὶ τὸ ὕψος αὐτοῦ ἴσον τῷ καλάμῳ.
6 Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατὰ
ἀνατολάς [20] ἐν ἑπτὰ ἀναβαθμοῖς, καὶ διεμέ-
τρησε [21] τὸ αἰλὰμ τῆς πύλης ἴσον τῷ καλάμῳ·
7 [22] Καὶ τὸ θεὲ ἴσον τῷ καλάμῳ τὸ μῆκος, καὶ
ἴσον τῷ καλάμῳ τὸ πλάτος, καὶ τὸ αἰλὰμ
[23] ἀναμέσον τοῦ [24] θεηλαθ πηχῶν ἕξ· καὶ τὸ
θεὲ τὸ δεύτερον, ἴσον τῷ καλάμῳ [25] πλάτος,
καὶ ἴσον τῷ καλάμῳ μῆκος, καὶ τὸ αἰλὰμ πη-
8 χέων πέντε· Καὶ τὸ θεὲ τὸ τρίτον, ἴ-
σον τῷ καλάμῳ [26] μῆκος, καὶ ἴσον τῷ καλά-
9 μῳ [27] πλάτος. Καὶ τὸ [28] αἰλὰμ τοῦ πυ-
λῶνος, πλησίον τοῦ αἰλὰμ τῆς πύλης [29] πηχῶν
ὀκτώ, καὶ [30] τὰ αἰλεῦ πηχῶν [31] δύο· [32] καὶ
10 [33] τὰ αἰλὰμ τῆς πύλης ἔσωθεν, Καὶ [34] τὰ
θεὲ τῆς πύλης [35] τοῦ θεὲ κατέναντι, τρεῖς ἔνθεν
καὶ τρεῖς ἔνθεν, [36] καὶ μέτρον ἓν τοῖς τρισί· [37] μέ-
11 τρον ἓν τοῖς αἰλὰμ ἔνθεν καὶ ἔνθεν. Καὶ
διεμέτρησε τὸ πλάτος [38] τῆς θύρας τοῦ πυλῶ-
νος [39] πηχῶν δέκα, καὶ [40] τὸ εὖρος τοῦ πυλῶ-
12 νος [41] πηχῶν δεκατριῶν. Καὶ πῆχυς
[42] ἐπισυναγόμενος [43] ἐπὶ πρόσωπον τῶν θεεὶμ
ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ [44] τὸ θεὲ [45] πηχῶν ἓξ ἔν-
13 θεν καὶ πηχῶν ἓξ ἔνθεν. Καὶ διεμέτρησε
τὴν πύλην ἀπὸ τοῦ [46] τοίχου τοῦ θεὲ ἐπὶ τὸν τοῖ-
χον τοῦ θεὲ, [47] πλάτος πήχεις εἴκοσι καὶ πέντε·
14 αὕτη πύλη ἐπὶ πύλην. Καὶ [48] τὸ αἴ-
θριον τοῦ αἰλὰμ τῆς [49] πύλης ἔξωθεν, πήχεις
15 [50] εἴκοσι θεεὶμ τῆς πύλης κύκλῳ. Καὶ τὸ
αἴθριον τῆς πύλης ἔξωθεν, εἰς τὸ αἴθριον [51] αἰ-
λὰμ τῆς πύλης ἔσωθεν [52] πηχῶν πεντήκοντα.
16 Καὶ θυρίδες [53] κρυπταὶ ἐπὶ [54] τὸ θεεὶμ, καὶ
ἐπὶ τὰ αἰλὰμ ἔσωθεν τῆς πύλης τῆς αὐλῆς κυ-

---

58 αὐτοῖς *Ald.* deest. 59 in *cat. ll.* hæc seqq. καὶ συνάξω αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ οὐ καταλείψω ἀπ' αὐτῶν οὐκέτι ἐκεῖ. quæ scribit *Hier.* in 70. non haberi.

Cap. 40. 1 *Ms. Alex.* ἁλωθῆναι. *Ald. ed.* ἁλῶσαι. 2 *Alex.* χεὶρ κυρίου ἐπ' ἐμέ. 3 *Ald.* Ἐκεῖ ἐν. 4 *Alex.* τοῦ Ἰσραήλ. 5 *Alex. Ald. C.* ὄρους ὑψηλοῦ σφόδρα. 6 *Alex.* καὶ ἐπ' αὐτοῦ. 7 *Ald. C.* ὡς. 8 *Ald.* ὅρασις χαλκοῦ. 9 *Alex.* μέτρον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καί. 10 *Alex. Ald. C.* Ἑώρακας. 11 *Alex.* σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, ἴδε ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καί. 12 *Ald.* ἐν τῇ καρδίᾳ. 13 *Alex.* Ἰσραήλ. 14 *Ald.* ἔξω. 15 *Alex.* πήχεων. 16 *Aq.* & *S.* τὸ πλάτος τῆς οἰκοδομῆς. 17 *Alex.* τὸ πλάτος. 18 *C.* καλάμῳ, καὶ τὸ θεὶ ἴσον τῷ καλάμῳ τὸ μῆκος, Καί. 19 *Aq.* & *S.* καὶ ἀνάστημα. 20 *S.* καὶ ἀνέβη δι' ἀναβαθμῶν. 21 *Alex.* θεὲ ἓξ ἔνθεν καὶ ἓξ ἔνθεν, καὶ τὸ αἰλάμ. *Ald. C.* τὸ θεὲ ἓξ ἓξ τὸ αἰλάμ. *Aq. Th.* πρόθυρον, *S.* οὐδόν. 22 *C.* Πλάτος καὶ τὸ ὕψος ἴσον τῷ καλάμῳ, καὶ ἴσον τῷ καλάμῳ μῆκος, καὶ τὸ αἲς πηχέων πέντε Καὶ τά. *S.* pro καὶ τὸ θεὲ, vert. τὸν δὲ οὐδόν. 23 *quidam ll.* hab. ἀναμέσον τοῦ θεὲ, αἰλὰμ πηχῶν. *Sch.* καὶ τὴν παραστάδα ἐκάτερα. 24 *Alex.* θεέ. 25 *Alex.* τὸ πλάτος, καὶ τὸ αἰλάμ. 26 *Alex.* τὸ μῆκος. 27 *Alex.* τὸ πλάτος. 28 *Ald. C.* ἐλ. 29 *Alex.* ἔσωθεν ἴσον τῷ καλάμῳ, καὶ διεμέτρησεν τὸ ἐλὰμ τῆς πύλης πηχῶν ὀκτώ, καὶ τὸ αἰλεῦ. 30 *Sch.* πρόθυρον. 31 *Alex.* δέκα. 32 *Sch.* τὸ δὲ πρόπυλον τῆς πύλης ἐσώτερον. 33 *Alex.* τὸ αἰλάμ. 34 *Alex.* τὸ θεὲ τῆς πύλης θεέ. 35 τοῦ θεὲ *C.* desunt. 36 in *quibusd. ll.* seq. κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἀνατολικήν. *S.* αἱ δὲ παραστάδες τῆς θύρας, κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἀνατολικήν. 37 *Alex.* καὶ μέτρον ἐν τῷ ἐλάμ. 38 *Sch.* τοῦ προπυλαίου. 39 *Alex.* πήχεων. 40 *Sch.* οἱ ό. μῆκος τῆς πύλης. 41 *Alex.* πήχεων. 42 *C.* εἷς ἐπισυναγόμενος. 43 *Alex. Ald.* καὶ (*Alex.* deest) κατὰ πρόσωπον τῶν ναβιν (*Alex.* τοῦ θεὲ) πήχεος ἑνὸς, καὶ πήχεος ἑνὸς, ὅριον ἔνθεν καὶ ἔνθεν. *C.* κατὰ πρόσωπον θεεὶμ καὶ πήχεως ἑνὸς ὅρος ἔνθεν καὶ ἔνθεν. *Sch.* καὶ ὅριον ἔμπροσθεν τῶν παραστάδων πήχεος ἑνός. 44 *Sch.* παραστάδες. 45 *Alex.* πήχεων ἓξ ἔνθεν καὶ πήχεων. 46 *Alex.* τείχους. 47 *Alex.* πλάτος εἰκοσιπέντε αὕτη. 48 *Sch.* προπύλαιον. 49 *Ald.* πύλης ἑξήκοντα πήχεις ἔξωθεν, καὶ εἴκοσι πέντε πήχεις θεὲ τῆς πύλης κύκλῳ, καὶ τὸ αἴθριον τῆς αὐλῆς ἔξωθεν, εἰς τὸ αἴθριον αἰλὰμ τῆς πύλης ἔσωθεν. *C.* πύλης ἑξήκοντα πήχεις, καὶ θεεὶμ τῆς πύλης τῆς αὐλῆς καὶ τὸ αἴθριον τῆς πύλης ἔξωθεν κύκλῳ. αἰλὰμ τῆς πύλης ἔσωθεν. 50 *Alex.* εἴκοσι πέντε, καὶ τὸ θεείμ. 51 *Alex.* τῆς πύλης τοῦ αἰλὰμ τῆς πύλης. 52 *Alex.* πήχεων ὀκτώ. Καὶ θυρίδες. 53 *Sch.* πεφραγμέναι ἐπὶ τοῖς θαλάμοις. τοξικαί. τὰ κριώματα. 54 *Alex.* τὰ θεὲ, ἔσωθεν τῆς πύλης.

κλόθεν·

κλόθεν· καὶ ὡσαύτως τοῖς αἰλὰμ [55] θυρίδας
κύκλῳ ἔσωθεν, καὶ ἐπὶ τὸ αἰλὰμ [56] φοίνικες
17 ἔνθεν καὶ ἔνθεν. Καὶ εἰσήγαγέ με εἰς τὴν
αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν, καὶ ἰδοὺ [57] πασοφόρια, καὶ
[58] περίστυλα κύκλῳ τῆς αὐλῆς, τριάκοντα πα-
18 σοφόρια ἐν τοῖς περιστύλοις, Καὶ [59] αἱ
στοαὶ κατὰ νώτου τῶν [60] πυλῶν, κατὰ τὸ μῆκος τῶν
[61] πυλῶν τὸ περίστυλον [62] τὸ ὑποκάτω.
19 Καὶ διεμέτρησε τὸ πλάτος τῆς αὐλῆς, ἀπὸ τοῦ
αἰθρίου τῆς πύλης τῆς ἐξωτέρας ἔσωθεν ἐπὶ τὸ
αἴθριον τῆς πύλης τῆς [63] βλεπούσης ἔξω, πή-
χεις ἑκατὸν τῆς βλεπούσης [64] κατὰ ἀνατολάς. καὶ
20 [65] ἤγαγέ με ἐπὶ Βορρᾶν, Καὶ ἰδοὺ πύλη
βλέπουσα πρὸς Βορρᾶν τῇ αὐλῇ τῇ ἐξωτέρᾳ,
καὶ διεμέτρησεν αὐτὴν, τό, τε μῆκος αὐτῆς
21 καὶ τὸ πλάτος, Καὶ [66] τὸ θεὲ τρεῖς ἔνθεν
καὶ τρεῖς ἔνθεν, καὶ [67] τὸ αἰλεῦ, καὶ τὰ [68] αἰ-
λαμμὼν, καὶ τοὺς φοίνικας αὐτῆς. καὶ ἐγένετο
κατὰ τὰ μέτρα τῆς πύλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνα-
τολὰς, [69] πηχῶν πεντήκοντα τὸ μῆκος αὐτῆς,
καὶ [70] πηχῶν εἰκοσιπέντε τὸ εὖρος αὐτῆς·
22 Καὶ αἱ θυρίδες αὐτῆς, καὶ τὰ αἰλαμμὼν, καὶ
οἱ φοίνικες αὐτῆς καθὼς ἡ πύλη ἡ βλέπουσα
[71] κατὰ ἀνατολάς· καὶ ἐν ἑπτὰ [72] κλιμακτῆρσιν
ἀνέβαινον ἐπ' αὐτὸν, καὶ τὰ αἰλαμμὼν ἔσω-
23 θεν· Καὶ [73] πύλη τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρᾳ
βλέπουσα ἐπὶ πύλην τοῦ Βορρᾶ, [74] ὃν τρόπον τῆς
πύλης τῆς βλεπούσης [75] κατὰ ἀνατολάς. καὶ διε-
μέτρησε τὴν αὐλὴν ἀπὸ πύλης ἐπὶ πύλην, πή-
24 χεις ἑκατόν. Καὶ [76] ἤγαγέ με [77] κατὰ Νό-
τον, καὶ ἰδοὺ πύλη βλέπουσα πρὸς Νότον, καὶ
διεμέτρησεν αὐτὴν, καὶ τὰ θεὲ, καὶ τὰ αἰλεῦ,
καὶ τὰ [78] αἰλαμμὼν, [79] κατὰ τὰ μέτρα [80] ταῦ-
25 τα. Καὶ αἱ θυρίδες αὐτῆς, καὶ τὰ [81] αἰ-
λαμμὼν κυκλόθεν, καθὼς αἱ θυρίδες τοῦ αἰ-
λὰμ, [82] πηχῶν πεντήκοντα τὸ μῆκος αὐτῆς,
καὶ [83] πηχῶν εἰκοσιπέντε τὸ εὖρος αὐτῆς,
26 Καὶ ἑπτὰ [84] κλιμακτῆρες [85] αὐτῇ, καὶ αἰλαμ-
μὼν ἔσωθεν, καὶ φοίνικες [86] αὐτῇ, εἷς ἔνθεν
27 καὶ εἷς ἔνθεν ἐπὶ τὰ αἰλεῦ. Καὶ πύλη
[87] κατέναντι τῆς πύλης τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας
πρὸς Νότον. καὶ διεμέτρησε τὴν αὐλὴν ἀπὸ πύ-
λης ἐπὶ πύλην, πήχεις ἑκατὸν [88] τὸ εὖρος
28 πρὸς [89] Νότον. Καὶ εἰσήγαγέ με εἰς τὴν
αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν τῆς πύλης τῆς πρὸς Νότον, καὶ
διεμέτρησε τὴν πύλην κατὰ τὰ μέτρα [90] ταῦτα,
29 Καὶ τὰ θεὲ, καὶ τὰ αἰλεῦ, καὶ τὰ [91] αἰλαμ-
30 μὼν κατὰ τὰ μέτρα [92] ταῦτα, καὶ θυρίδες αὐ-
τῇ, καὶ [93] τῷ αἰλαμμὼν κύκλῳ, πήχεις πεν-
τήκοντα τὸ μῆκος [94] αὐτῆς, καὶ τὸ [95] εὖρος
31 πήχεις εἰκοσιπέντε [96] Τοῦ αἰλὰμ εἰς τὴν
αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν, καὶ φοίνικες τῷ αἰλεῦ, καὶ
32 ὀκτὼ [97] κλιμακτῆρες. Καὶ εἰσήγαγέ με
εἰς τὴν [98] πύλην τὴν βλέπουσαν [99] κατὰ ἀνατολάς,
καὶ διεμέτρησεν αὐτὴν κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα,
33 Καὶ τὰ θεὲ, καὶ τὰ αἰλεῦ, καὶ τὰ [100] αἰλαμ-
μὼν κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα, καὶ θυρίδες αὐτῇ
καὶ αἰλαμμὼν κύκλῳ, πήχεις πεντήκοντα μῆ-
κος αὐτῆς, καὶ [1] εὖρος αὐτῆς [2] πήχεις εἰκο-
34 σιπέντε· Καὶ [3] αἰλαμμὼν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν
ἐσωτέραν, καὶ φοίνικες ἐπὶ τοῦ αἰλεῦ ἔνθεν καὶ ἔνθεν,
35 καὶ ὀκτὼ [4] κλιμακτῆρες αὐτῇ. Καὶ εἰσήγα-
γέ με εἰς τὴν [5] πύλην τὴν πρὸς Βορρᾶν, καὶ διε-
36 μέτρησε κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα, Καὶ τὰ
θεὲ, καὶ τὰ αἰλεῦ, καὶ τὰ [6] αἰλαμμὼν, καὶ
θυρίδες αὐτῇ κύκλῳ, καὶ τὸ αἰλαμμὼν αὐτῆς,
πήχεις πεντήκοντα [7] μῆκος αὐτῆς, καὶ εὖρος
37 πήχεις εἰκοσιπέντε· Καὶ [8] τὰ αἰλαμ-
μὼν [9] εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν, καὶ φοίνικες
τῷ αἰλεῦ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ ὀκτὼ [10] κλιμα-

---

55 *Alex.* θυρίδες. 56 in *quibusd. ll.* antecedit, ἐκκόλαμμα διάτρητον. 57 *Alex.* γαζοφυλάκια. sic & *Sch.* 58 *S.* ἐξέδραι. 59 *Alex.* στοαί. 60 *Ald.* στύλων. 61 *Ald.* στύλων. 62 *Alex.* τῷ. 63 *Ald.* βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς. 64 *Alex.* καί. 65 *Alex.* εἰσήγαγεν. 66 *Sch.* τὰ ὑπέρθυρα καὶ ὑποχωρήσεις αὐτῆς. 67 *Alex.* τὰ ἐλεῦ καὶ τὸ ἐλαμμών. 68 *Ald.* semper αἰλαμμώθ. *S. Sch.* πρόπυλα. 69 *Alex.* πήχεων. 70 *Alex* πήχεων. 71 *Alex.* καί. 72 *Alex.* κλιμακτῆρσιν ἀνέβαινον ἐπ' αὐτήν. 73 *Alex.* τῇ πύλῃ. 74 ὃν *C.* deest. 75 *Alex.* καί. 76 *Alex.* εἰσήγαγεν. 77 *plerique ll.* hab. κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν πρὸς Νότον. 78 *Alex.* αἰλαμμώθ. 79 *C.* καί. 80 *Alex.* τὰ αὐτά. 81 *Alex.* αἰλαμμώθ. 82 *Alex.* πήχεων. 83 *Alex.* πήχεων. 84 *Alex.* κλιμακτῆρες αὐτῇ, καὶ ἐλαμμώθ. 85 *C* αὐτῆς. 86 *Alex.* αὐτῆς. 87 *Sch* κατέναντι τῆς πύλης, οὐ κεῖται παρ' Ἑβραίοις. 88 *Alex.* καὶ τό. 89 *Alex.* Νότον πήχεις εἰκοσιπέντε. Καί. 90 *Alex.* τὰ αὐτά. 91 *Alex.* αἰλαμμώθ. 92 *Alex.* τὰ αὐτά. 93 *Alex.* τὰ αἰλαμμώθ. 94 αὐτῆς *C.* ponit post εὖρος. 95 *Alex.* εὖρος αὐτῆς. 96 *Alex.* *Ald.* καὶ αἰλαμμώθ κύκλῳ μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι πήχεων, καὶ πλάτος πέντε πήχεων, καὶ αἰλαμμὼν (*Ald.* αἰλαμμώθ) εἰς τὴν αὐλήν. *C.* καὶ αἰλαμμὼν αὐτοῦ εἰς τὴν αὐλήν. 97 *Alex.* κλιμακτῆρες. *C.* κλιμακτῆρσιν ἀνέβαινον ἐπ' αὐτήν & vers. 34. 98 *C.* αὐλὴν ἐσωτέραν ὁδῷ κατά. 99 *Alex.* καί. 100 *Alex.* αἰλαμμώθ κατὰ τὰ μέτρα τὰ αὐτά, καὶ αἱ θυρίδες αὐτῆς, καὶ τὰ αἰλαμμώθ. 1 *Alex.* τὸ εὖρος. 2 *C.* εἰκοσιπέντε πηχέων. 3 *Alex.* αἰλαμμώθ. 4 *Alex.* κλιμακτῆρες. 5 *C.* θύραν. 6 *Alex.* αἰλαμμώθ, καὶ αἱ θυρίδες αὐτῆς κύκλῳ, καὶ τὰ αἰλαμμώθ αὐτῆς κύκλῳ, πήχεις. 7 *Alex.* τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ εὖρος αὐτῆς πήχεις. 8 *Alex.* αἰλαμμώθ. 9 *C.* τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας. 10 *Alex.* κλειμακτῆρες.

38 κλῆρες [11] αὐτῇ. Τὰ παστοφόρια αὐτῆς,
καὶ τὰ θυρώματα αὐτῆς, καὶ τὰ [12] αἰλαμμὼν
αὐτῆς ἐπὶ τῆς πύλης τῆς δευτέρας [13] ἔκρυσις,
39 [14] Ὅπως [15] σφάζωσιν ἐν αὐτῇ τὰ [16] ὑπὲρ
ἁμαρτίας, καὶ τὰ [17] ὑπὲρ ἀγνοίας.
40 [18] Καὶ κατὰ νώτου τοῦ [19] ῥύακος τῶν ὁλοκαυτωμά-
των τῆς βλεπούσης πρὸς Βοῤῥᾶν, δύο τράπε-
ζαι πρὸς ἀνατολὰς κατὰ νώτου [20] τῆς δευτέρας,
καὶ τοῦ αἰλὰμ τῆς πύλης [21] δύο [22] τράπεζαι κατὰ
41 ἀνατολάς. [23] Τέσσαρες ἔνθεν, καὶ τέσσα-
ρες ἔνθεν κατὰ νώτου τῆς πύλης, ἐπ᾽ [24] αὐτὰς
σφάζουσι τὰ [25] θύματα. κατέναντι τῶν ὀκτὼ τρα-
42 πεζῶν τῶν [26] θυμάτων. Καὶ τέσσαρες
τράπεζαι τῶν ὁλοκαυτωμάτων λίθιναι λελα-
ξευμέναι, [27] πήχεως καὶ ἡμίσεος τὸ πλάτος,
καὶ πήχεων δύο [28] ἡμίσεος τὸ μῆκος, καὶ ἐπὶ
πῆχυν τὸ ὕψος. ἐπ᾽ [29] αὐτὰ ἐπιθήσουσι τὰ
σκεύη, ἐν οἷς σφάζουσιν ἐκεῖ τὰ ὁλοκαυτώμα-
43 τα καὶ τὰ θύματα. Καὶ παλαιστὴν ἕξου-
σι [30] γεῖσος λελαξευμένον [31] ἔσωθεν κύκλῳ,
καὶ ἐπὶ τὰς τραπέζας ἐπάνωθεν στέγας, τοῦ κα-
λύπτεσθαι [32] ἀπὸ τοῦ ὑετοῦ, καὶ ἀπὸ τῆς ξηρασίας.
44 Καὶ εἰσήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν·
καὶ ἰδοὺ δύο ἐξέδραι ἐν τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρᾳ,
μία κατὰ νώτου τῆς πύλης τῆς βλεπούσης πρὸς Βοῤ-
ῥᾶν, [33] φέρουσα πρὸς Νότον, καὶ μία κατὰ νώτου
τῆς πύλης τῆς πρὸς Νότον, βλεπούσης δὲ πρὸς
45 Βοῤῥᾶν. Καὶ εἶπε πρὸς μὲ, Ἡ ἐξέδρα
αὕτη ἡ βλέπουσα πρὸς Νότον, τοῖς ἱερεῦσι
τοῖς φυλάσσουσι [34] τὴν φυλακὴν τοῦ οἴκου,
46 Καὶ ἡ ἐξέδρα ἡ βλέπουσα πρὸς Βοῤῥᾶν, τοῖς
ἱερεῦσι τοῖς φυλάσσουσι τὴν φυλακὴν τοῦ θυσια-
στηρίου· ἐκεῖνοί εἰσιν οἱ υἱοὶ Σαδδοὺκ, οἱ ἐγγί-
ζοντες ἐκ τοῦ Λευὶ πρὸς κύριον, λειτουργεῖν αὐ-
47 τῷ. Καὶ διεμέτρησε τὴν αὐλὴν, μῆκος
[35] πηχῶν ἑκατὸν, καὶ εὖρος [36] πήχεις ἑκατὸν,
ἐπὶ τὰ [37] τέσσαρα μέρη αὐτῆς, καὶ τὸ θυσια-
48 στήριον ἀπέναντι τοῦ οἴκου. Καὶ εἰσήγαγέ
με εἰς τὸ αἰλὰμ τοῦ οἴκου· καὶ διεμέτρησε τὸ [38] αἰλ
τοῦ αἰλὰμ [39] πηχῶν πέντε τὸ πλάτος ἔνθεν,
καὶ [40] πηχῶν πέντε ἔνθεν, καὶ τὸ εὖρος τοῦ θυ-
ρώματος [41] πηχῶν δεκατεσσάρων, καὶ ἐπωμί-
δες τῆς θύρας τοῦ αἰλὰμ [42] πηχῶν τριῶν ἔνθεν,
49 [43] καὶ [44] πηχῶν τριῶν ἔνθεν. Καὶ τὸ
μῆκος τοῦ αἰλὰμ [45] πηχῶν εἴκοσι, καὶ τὸ εὖρος
[46] πηχῶν [47] δώδεκα· καὶ ἐπὶ δέκα ἀναβαθ-
μῶν ἀνέβαινον ἐπ᾽ αὐτὸ, καὶ στῦλοι ἦσαν ἐπὶ
[48] τὸ αἰλὰμ, εἷς ἔνθεν καὶ εἷς ἔνθεν.

Κεφ. μα΄. 41.

1 ΚΑὶ εἰσήγαγέ με εἰς τὸν ναὸν, [1] ᾧ διεμέτρη-
σε τὸ αἰλὰμ [2] πηχῶν ἓξ τὸ [3] πλάτος ἔνθεν,
καὶ [4] πηχῶν ἓξ τὸ [5] εὖρος τοῦ αἰλὰμ [6] ἔνθεν,
2 Καὶ τὸ εὖρος τοῦ πυλῶνος [7] πηχῶν δέκα, καὶ
ἐπωμίδες τοῦ πυλῶνος [8] πηχῶν πέντε ἔνθεν,
[9] καὶ [10] πηχῶν πέντε ἔνθεν· καὶ διεμέτρησε τὸ
μῆκος [11] αὐτοῦ πηχῶν τεσσαράκοντα, καὶ τὸ
3 εὖρος πηχῶν εἴκοσι. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς
τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν, καὶ διεμέτρησε τὸ
[12] αἰλ τοῦ [13] θυρώματος πηχῶν δύο, καὶ τὸ θύ-
ρωμα [14] πηχῶν ἕξ, καὶ τὰς ἐπωμίδας τοῦ θυ-
ρώματος [15] πηχῶν ἑπτὰ ἔνθεν, [16] καὶ [17] πη-
4 χῶν ἑπτὰ ἔνθεν. Καὶ διεμέτρησε [18] τὸ
μῆκος τῶν [19] θυρῶν πηχῶν τεσσαράκοντα, καὶ
τὸ εὖρος πηχῶν εἴκοσι, κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ.
καὶ [20] εἶπε, Τοῦτο τὸ ἅγιον τῶν ἁγίων.
5 Καὶ διεμέτρησε τὸν τοῖχον τοῦ οἴκου [21] πηχῶν ἕξ,

---

11 αὐτῇ C. deest. 12 *Alex.* αἰλαμμώθ. 13 C. ἐκρύσεις. 14 *Alex. Ald.* ἐκεῖ πλύνουσιν τὴν ὁλοκαύτωσιν. Ἐν δὲ τῷ αἰλὰμ τῆς πύλης δύο τράπεζαι ἔνθεν, (*Alex.* addit, καὶ δύο τράπεζαι ἔνθεν ἐκ χρυσίου,) ὅπως &c. quæ de *Th.* addita esse scribit *Hier.* atque in *quibusd. ll.* hæc ita posita sunt: καὶ τὰ αἰλαμμώθ αὐτῆς ἐπὶ τὰς θύρας τῶν πυλῶν· ἐκεῖ πλυνοῦσι τὴν ὁλοκαύτωσιν. ἐν δὲ τῷ προπυλαίῳ τῆς πύλης δύο τράπεζαι ἔνθεν τῆς δευτέρας ἐκρύσεως. 15 *Alex. Ald.* σφάζωσιν (*Alex.* φάζωσιν) τὴν ὁλοκαύτωσιν, καὶ τά. 16 *Ald.* περί. 17 *Ald.* περί. 18 *Aq.* & *S.* Καὶ πρὸς τῇ ὠμίᾳ τῇ ἔξωθεν τῇ ἀναβαινούσῃ πρὸς τὴν θύραν τῆς πύλης. 19 *Alex.* ῥόακος. 20 C. ἑτέρου, καί. 21 *Ald.* ὀκτὼ τράπεζαι & ponit post ἀνατολάς. 22 *Alex.* τράπεζαι, καὶ * η τράπεζαι κατ᾽. 23 *Ald.* Τέσσαρες τράπεζαι. C. Τράπεζαι τέσσαρες. 24 *Alex.* αὐτὰ σφάξουσιν. 25 *Ald.* θύματα καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα. 26 *Alex.* θυμιαμάτων C. desunt θυμάτων, καὶ τέσσαρες τράπεζαι. 27 *Ald.* τὸ μῆκος πήχεως ἑνὸς καὶ ἡμίσους, καὶ ἐπί. *Alex.* pro πήχεως hab. πήχεος. 28 *Alex.* καὶ ἡμίσους. 29 *Alex.* αὐτὰς ἐπιθήσουσιν, * ἐν οἷς. 30 C. κυμάτιον. *Aq.* ἐπιστάσεις. *S.* χεῖλος. 31 *Alex.* ἔξωθεν. 32 C. ὑπὸ τοῦ ὑετοῦ, καὶ τῆς. 33 *Ald.* καὶ φερούσης. 34 C. τὰς φυλακάς. 35 *Alex.* πήχεων. 36 *Alex.* πήχεων 37 *Alex.* τέσσερα. 38 αἰλ τοῦ *Alex.* & *Ald.* desunt. C. αὐτό. 39 *Alex.* πήχεων. 40 *Alex.* πήχεων. 41 *Alex.* πήχεων. 42 *Alex.* πήχεων. 43 καὶ πηχῶν τριῶν C. desunt. 44 *Alex.* πήχεων 45 *Alex.* πήχεις. 46 *Alex.* πήχεις. 47 *Ald.* δέκα. C. δυοκαίδεκα. 48 *Alex.* τά.

Cap. 41. 1 *Alex.* & *Comp.* καὶ διεμέτρησεν. 2 *Alex.* πήχεις. 3 C. εὖρος τοῦ αἰλὰμ ἔνθεν. 4 *Alex.* πήχεις. 5 εὖρος C. ponit ante πηχῶν 6 C. ἔνθεν τὸ εὖρος τῆς σκηνῆς. Καί. 7 *Alex.* πήχεων 8 *Alex.* πήχεων 9 καὶ πηχῶν πέντε ἔνθεν *Ald.* desunt. 10 *Alex.* πήχεις. 11 *Alex.* αὐτῆς πήχεις τεσσεράκοντα, καὶ εὖρος πήχεις. 12 *Alex. Ald.* C. αἰλὰμ τοῦ. 13 *Alex.* θυρώματος πήχεις. 14 *Alex.* πήχεις 15 *Alex.* πήχεις 16 καὶ πηχῶν ἑπτὰ ἔνθεν C desunt. 17 *Alex.* πήχεις. 18 *Alex.* τὸ * εὖρος τῶν θυρωμάτων πήχεις τεσσεράκοντα, καὶ εὖρος πήχεις. 19 C. πυλῶν. 20 *Alex.* & C. εἶπεν πρὸς μέ. 21 *Alex.* πήχεις.

καὶ τὸ εὐ-

καὶ τὸ εὖρος τῆς πλευρᾶς [22] πηχῶν τεσσάρων
6 κυκλόθεν, Καὶ [23] πλευρὰ [24] πλευρὸν
ἐπὶ πλευρὸν τριάκοντα [25] τρὶς δίς· καὶ διάστη-
μα ἐν τῷ τοίχῳ τοῦ οἴκου ἐν τοῖς πλευροῖς [26] κύ-
κλῳ, τοῦ εἶναι τοῖς ἐπιλαμβανομένοις ὁρᾷν,
ὅπως τὸ παράπαν μὴ ἅπτωνται τῶν τοίχων τοῦ οἴ-
7 κου. Καὶ τὸ εὖρος τῆς ἀνωτέρας [27] τῶν πλευ-
ρῶν κατὰ τὸ πρόσθεμα ἐκ τοῦ [28] τοίχου, πρὸς τὴν
ἀνωτέραν κύκλῳ τοῦ οἴκου, ὅπως διαπλατύνηται
[29] ἄνωθεν, καὶ ἐκ τῶν [30] κάτωθεν ἀναβαίνωσιν
ἐπὶ τὰ ὑπερῷα, καὶ ἐκ τῶν [31] γεισῶν ἐπὶ τὰ
8 τριώροφα, [32] Καὶ τὸ θραὲλ τοῦ οἴκου ὕψος
κύκλῳ διάστημα τῶν πλευρῶν ἴσον τῷ καλάμῳ
9 [33] πηχῶν ἕξ, διαστήματα, Καὶ εὖρος
τοῦ τοίχου τῆς πλευρᾶς ἔξωθεν [34] πηχῶν πέντε,
καὶ τὰ [35] ἀπόλοιπα [36] τὰ ἀναμέσον τῶν πλευ-
10 ρῶν τοῦ οἴκου, Καὶ ἀναμέσον τῶν ἐξεδρῶν
[37] εὖρος πηχῶν εἴκοσι, τὸ περιφερὲς [38] τῷ
11 οἴκῳ κύκλῳ. Καὶ αἱ [39] θύραι τῶν ἐξε-
δρῶν ἐπὶ τὸ ἀπόλοιπον τῆς θύρας τῆς μιᾶς τῆς
πρὸς Βορρᾶν· καὶ ἡ θύρα ἡ μία πρὸς Νότον·
καὶ τὸ εὖρος τοῦ [40] φωτὸς τοῦ ἀπολοίπου πηχῶν
12 πέντε πλάτος κυκλόθεν. Καὶ τὸ διορί-
ζον κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀπολοίπου, [41] ὡς πρὸς θά-
λασσαν [42] πηχῶν ἑβδομήκοντα πλάτος, τοῦ
τοίχου τοῦ διορίζοντος [43] πηχῶν πέντε εὖρος
κυκλόθεν, καὶ μῆκος [44] αὐτοῦ [45] πηχῶν ἐνε-
13 νήκοντα. Καὶ διεμέτρησε κατέναντι τοῦ οἴ-
κου μῆκος [46] πηχῶν ἑκατὸν, καὶ τὰ ἀπόλοιπα
καὶ τὰ διορίζοντα, καὶ οἱ τοῖχοι [47] αὐτῶν μῆ-
14 κος [48] πηχῶν ἑκατόν. Καὶ τὸ εὖρος κατὰ
πρόσωπον τοῦ [49] οἴκου, καὶ τὰ ἀπόλοιπα κατέναντι
15 πηχῶν ἑκατόν. Καὶ διεμέτρησε [50] μῆ-
κος τοῦ διορίζοντος κατὰ πρόσωπον [51] τοῦ ἀπο-
λοίπου τῶν κατόπισθεν τοῦ οἴκου ἐκείνου, καὶ τὰ
ἀπόλοιπα ἔνθεν καὶ ἔνθεν πηχῶν ἑκατὸν τὸ
μῆκος· καὶ ὁ [52] ναὸς, καὶ αἱ γωνίαι, καὶ τὸ
αἰλὰμ τὸ ἐξώτερον, πεφατνωμένα.
16 Καὶ αἱ θυρίδες δικτυωταὶ, [53] ὑποφαύσεις
κύκλῳ τοῖς τρισὶν, ὥστε [54] διακύπτειν. καὶ ὁ
οἶκος καὶ τὰ πλησίον ἐξυλωμένα κύκλῳ, καὶ
τὸ ἔδαφος, καὶ [55] ἐκ τοῦ ἐδάφους ἕως τῶν θυ-
ρίδων· καὶ αἱ θυρίδες ἀναπτυσσόμεναι τρισ-
17 σῶς εἰς τὸ διακύπτειν. [56] Καὶ ἕως πλησίον
τῆς ἐσωτέρας καὶ [57] ἕως τῆς ἐξωτέρας, καὶ ἐφ᾽ ὅλον τὸν
[58] τοῖχον κύκλῳ [59] ἐν τῷ ἔσωθεν καὶ [60] ἐν τῷ ἔξω-
18 θεν [61], Γεγλυμμένα χερουβὶμ, καὶ [62] φοί-
νικες ἀναμέσον χερουβ καὶ [63] ἀναμέσον χερουβ.
19 δύο πρόσωπα τῷ χερουβ· Πρόσωπον
ἀνθρώπου πρὸς τὸν φοίνικα [64] ἔνθεν καὶ ἔνθεν,
καὶ πρόσωπον [65] λέοντος πρὸς τὸν φοίνικα ἔν-
θεν [66] καὶ ἔνθεν· διαγεγλυμμένος [67] ὁ οἶκος
20 κυκλόθεν. Ἐκ τοῦ ἐδάφους [68] ἕως τοῦ φα-
τνώματος, τὰ [69] χερουβὶμ καὶ οἱ φοίνικες [70] δια-
2 γεγλυμμένοι. Καὶ τὸ ἅγιον καὶ ὁ ναὸς
[71] ἀναπτυσσόμενος τετράγωνα, κατὰ πρόσωπον
22 τῶν ἁγίων [72] ὅρασις ὡς ὄψις Θυσιαστη-
ρίου ξυλίνου, [73] πηχῶν τριῶν τὸ ὕψος αὐτοῦ,
καὶ [74] τὸ μῆκος [75] πηχῶν δύο, καὶ τὸ εὖρος [76] πη-
χῶν δύο· καὶ κέρατα εἶχε, καὶ ἡ βάσις αὐτοῦ καὶ οἱ
τοῖχοι αὐτοῦ ξύλινοι. καὶ εἶπε πρὸς μὲ, Αὕτη ἡ
τράπεζα [77], ἡ πρὸ προσώπου κυρίου. Καὶ
23 δύο θυρώματα τῷ ναῷ, [78] καὶ δύο θυρώματα τῷ
24 ἁγίῳ, Τοῖς δυσὶ θυρώμασι τοῖς στροφωτοῖς·
δύο θυρώματα τῷ ἑνὶ, καὶ δύο θυρώματα τῇ
25 [79] θύρᾳ τῇ δευτέρᾳ. [80] Καὶ γλυφὴ ἐπ᾽
αὐτῶν, καὶ [81] ἐπὶ τὰ θυρώματα [82] τοῦ ναοῦ
[83] χερουβὶμ· καὶ φοίνικες κατὰ τὴν γλυφὴν τῶν ἁγίων,
καὶ [84] σπουδαῖα ξύλα [85] κατὰ πρόσωπον τοῦ αἰλὰμ
26 ἔξωθεν, Καὶ θυρίδες κρυπταί. καὶ διε-

---

22 *Alex.* πήχεις τέσσαρες. 23 *Alex.* τὰ πλευρά. 24 πλευρὸν *Ald.* deest. 25 *Alex.* καὶ τρεῖς. *Ald.* καὶ τρία δίς. *C.* καὶ τριῶν. 26 *Alex.* τοῦ οἴκου κύκλῳ. 27 *Ald.* κατὰ τὸ πρόσθεμα τῶν πλευρῶν ἐκ τοῦ. 28 *Alex.* οἴκου. 29 *C.* παράνωθεν. 30 *C.* κάτωθεν, καὶ ἀναβαίνωσιν 31 *Alex. Ald. C.* μέσων. 32 *Alex.* Καὶ τοῦ θραιλ. *Sch.* οὐ κεῖται παρ᾽ Ἑβραίοις. 33 *Alex.* & *C.* πήχεων ἕξ (*Alex.* deest) διάστημα, Καί. 34 *Alex.* πήχεων. 35 *Ald.* ὑπόλοιπα. *C.* λοιπά. 36 *Alex. Ald. C.* ἀναμέσον. 37 *Alex.* καὶ εὖρος πήχεων. 38 *Alex.* τοῦ οἴκου. 39 *Alex.* θυρίδες. 40 *C.* τόπου. 41 *C.* τοῦ. 42 *Alex.* πήχεων. *C.* καὶ πηχῶν. 43 *Alex.* πήχεων 44 αὐτοῦ *Ald.* deest. 45 *Alex.* πήχεων. 46 *Alex.* πήχεων. 47 *C.* αὐτοῦ. 48 *Alex.* πήχεων 49 *C.* ναοῦ. 50 *Alex.* τὸν τοῖχον τοῦ 51 *C.* τῶν ἀπολοίπων. 52 in plerisq. ll. post ναὸς seq. ἐσώτερος. quod *Hier.* non habet. 53 *C.* ὑποφαῦσιν. al. καὶ ὑποφαύσεις. 54 *C.* καὶ διακύπτειν.

55 *C.* ἀπό. 56 Καὶ ἕως πλησίον τῆς ἐσωτέρας *Ald.* desunt. *C.* Καὶ ἕως τοῦ οἴκου τοῦ ἐσωτέρου. 57 *C.* τοῦ ἐξωτέρου. 58 *Alex.* οἶκον κυκλόθεν ἐν τῷ. 59 *C.* τὸν ἔσωθεν. 60 *C.* τὸν ἔξωθεν 61 *Alex.* μέτρα, Καὶ γεγλυμμένα χερουβεὶν, καὶ φοίνικες· καὶ φοῖνιξ ἀναμέσον * χερουβεὶμ χερούβ. 62 *Ald.* φοίνικες, φοῖνιξ 63 ἀναμέσον *Ald. C.* deest. 64 ἔνθεν καὶ ἔνθεν *Ald.* desunt. *C.* ἔνθεν 65 *C.* ἀνθρώπου. 66 καὶ ἔνθεν *C.* desunt. 67 *Alex.* ὅλος ὁ οἶκος. 68 *Sch.* ὑπεράνω τῆς θύρας. 69 *Alex.* χερουβεὶν. 70 *C.* διαγεγραμμένοι. 71 *Alex.* ἀναπτυσσόμενα. 72 ὅρασις *Ald.* deest. 73 *Alex.* πήχεων. 74 *C.* πηχῶν δύο τὸ μῆκος, καί. 75 *Alex.* πήχεων. 76 *Alex.* πήχεων. 77 *Alex.* κατὰ πρόσωπον. 78 *Alex.* & *C.* καὶ τῷ ἁγίῳ δύο θυρώματα, Τοῖς δυσὶν θυρώμασιν τοῖς. 79 *Alex.* δευτέρᾳ θύρᾳ. 80 Καὶ *Ald.* deest. 81 ἐπὶ *C.* deest. 82 *C.* τῷ ναῷ 83 *Alex.* χερουβείν. 84 *C.* κατὰ τὰ ξύλα. 85 *Sch.* ἔμπροσθεν.

μέτρη-

μέτρησεν ἔνθεν καὶ ἔνθεν, εἰς τὰ [86] ὀροφώματα τοῦ
αἰλὰμ, [87] καὶ τὰ πλευρὰ τοῦ οἴκου [88] ἐζυγωμένα.

Κεφ. μβʹ. 42.

1 ΚΑὶ εἰσήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν [1] ἐσωτέ-
ραν κατὰ ἀνατολὰς, κατέναντι τῆς πύλης τῆς πρὸς
Βοῤῥᾶν, καὶ [2] εἰσήγαγέ με· καὶ ἰδοὺ ἐξέδραι
[3] πέντε, ἐχόμεναι τοῦ ἀπολοίπου, καὶ ἐχόμεναι
2 τοῦ διορίζοντος πρὸς Βοῤῥᾶν, [4] Ἐπὶ πή-
χεις ἑκατὸν μῆκος πρὸς Βοῤῥᾶν, καὶ τὸ [5] πλά-
3 τος [6] πεντήκοντα, Διαγεγραμμέναι
ὃν τρόπον αἱ πύλαι τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας, καὶ
ὃν τρόπον [7] τὰ περίστυλα τῆς αὐλῆς τῆς [8] ἐξω-
τέρας [9] ἐστοιχισμέναι, ἀντιπρόσωποι στοαὶ τρισ-
4 σαί. Καὶ κατέναντι τῶν ἐξεδρῶν περίπατος
πηχῶν δέκα τὸ πλάτος, ἐπὶ πήχεις ἑκατὸν
[10] τὸ μῆκος, καὶ τὰ θυρώματα αὐτῶν πρὸς
5 Βοῤῥᾶν, Καὶ οἱ περίπατοι οἱ [11] ὑπερῷοι
ὡσαύτως· ὅτι ἐξείχετο τὸ περίστυλον [12] ἐξ αὐ-
τοῦ, ἐκ τοῦ ὑποκάτωθεν περιστύλου, καὶ τὸ [13] διά-
στημα. οὕτως [14] περίστυλον καὶ [15] διάστημα,
6 καὶ οὕτως [16] στοαὶ δύο. [17] Διότι τρίστεγοι
ἦσαν, καὶ στύλους οὐκ εἶχον καθὼς οἱ στύλοι τῶν
[18] ἐξωτέρων· διὰ τοῦτο [19] ἐξείχοντο [20] τῶν ὑπο-
κάτωθεν καὶ τῶν [21] μέσων ἀπὸ τῆς γῆς.
7 Καὶ [22] φῶς ἔξωθεν, ὃν τρόπον [23] αἱ ἐξέδραι
τῆς αὐλῆς τῆς [24] ἐξωτέρας, αἱ βλέπουσαι ἀπέ-
ναντι τῶν ἐξεδρῶν τῶν πρὸς Βοῤῥᾶν, μῆκος [25] πη-
8 χῶν πεντήκοντα. Ὅτι τὸ μῆκος τῶν ἐξε-
δρῶν τῶν βλεπουσῶν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν,
[26] ἦν [27] πηχῶν πεντήκοντα, καὶ αὗταί εἰσιν
[28] αἱ ἀντιπρόσωποι ταύταις· τὸ πᾶν [29] πη-
9 χῶν ἑκατόν. Καὶ αἱ θύραι τῶν ἐξεδρῶν
τούτων τῆς εἰσόδου τῆς πρὸς ἀνατολὰς, τοῦ εἰσπο-
ρεύεσθαι δι' αὐτῶν ἐκ τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας,
10 Κατὰ τὸ φῶς τοῦ ἐν ἀρχῇ [30] περιπάτου, καὶ τὰ
πρὸς Νότον [31] κατὰ πρόσωπον τοῦ Νότου, [32] κατὰ
πρόσωπον τοῦ ἀπολοίπου, καὶ κατὰ πρόσωπον τοῦ
11 διορίζοντος, καὶ αἱ ἐξέδραι. Καὶ ὁ περί-
πατος κατὰ πρόσωπον αὐτῶν, κατὰ τὰ μέτρα
[33] ἐξεδρῶν τῶν πρὸς Βοῤῥᾶν, [34] καὶ κατὰ τὸ μῆκος
αὐτῶν, καὶ κατὰ τὸ εὖρος αὐτῶν, καὶ κατὰ πάσας τὰς
ἐξόδους αὐτῶν [35], [36] καὶ κατὰ πάσας τὰς ἐπιστρο-
φὰς αὐτῶν, καὶ κατὰ τὰ φῶτα αὐτῶν, καὶ κατὰ τὰ
12 θυρώματα αὐτῶν, Τῶν ἐξεδρῶν τῶν πρὸς
Νότον, καὶ κατὰ τὰ θυρώματα ἀπ' ἀρχῆς τοῦ περι-
πάτου, [37] ὡς ἐπὶ φῶς διαστήματος καλάμου,
καὶ [38] κατὰ ἀνατολὰς τοῦ εἰσπορεύεσθαι [39] δι' αὐ-
13 τῶν. Καὶ εἶπε πρὸς μὲ, Αἱ ἐξέδραι αἱ
πρὸς Βοῤῥᾶν, καὶ αἱ ἐξέδραι αἱ πρὸς Νότον,
[40] οὖσαι κατὰ πρόσωπον τῶν [41] διαστημάτων, [42] αὗ-
ταί εἰσιν αἱ ἐξέδραι τοῦ ἁγίου, ἐν αἷς [43] φάγονται
ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς [44] υἱοὶ Σαδδοὺκ, οἱ ἐγγίζοντες
πρὸς κύριον, τὰ ἅγια τῶν [45] ἁγίων, καὶ
ἐκεῖ θήσουσι τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, καὶ τὴν θυ-
σίαν, [46] καὶ τὰ περὶ ἁμαρτίας, καὶ τὰ [47] περὶ
ἀγνοίας, διότι ὁ τόπος [48] ἅγιος.
14 Οὐκ [49] εἰσελεύσονται ἐκεῖ πάρεξ τῶν ἱερέων,
[50] οὐκ ἐξελεύσονται ἐκ τοῦ ἁγίου εἰς τὴν αὐλὴν τὴν
ἐξωτέραν, ὅπως διαπαντὸς ἅγιοι ὦσιν οἱ προσ-
άγοντες, [51] καὶ μὴ ἅπτωνται τοῦ στολισμοῦ αὐτῶν,
ἐν οἷς λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς, διότι ἅγιά ἐστι·
καὶ ἐνδύσονται ἱμάτια ἕτερα, ὅταν ἅπτωνται τοῦ λαοῦ.
15 Καὶ συνετελέσθη ἡ διαμέτρησις τοῦ οἴκου ἔσωθεν·
καὶ ἐξήγαγέ με καθ' ὁδὸν τῆς πύλης τῆς βλεπού-
σης [52] πρὸς ἀνατολὰς, καὶ διεμέτρησε τὸ ὑπό-
δειγμα τοῦ οἴκου κυκλόθεν ἐν διατάξει.
16 Καὶ ἔστη κατὰ νώτου τῆς πύλης τῆς βλεπούσης [53] κατὰ
ἀνατολὰς, καὶ [54] διεμέτρησε πεντακοσίους ἐν τῷ

---

86 C. ὀροφωτά. 87 Sch. καὶ τὰ πάχη. 88 Alex. ἐξυλωμένα.

Cap. 42. 1 Mſ. Alex. & Comp. ed. ἐξωτέραν. 2 C. ἐξήγαγε 3 Alex. δεκαπέντε. 4 Alex. Κατὰ πρόσωπον, ἐπὶ πήχεις. C. Πηχῶν. 5 C. εὖρος. 6 Alex. Ald. πεντήκοντα πηχῶν (Alex. πήχεων.) C. πηχῶν πεντήκοντα. 7 C. αἱ περίστυλοι. 8 C. ἐσωτέρας. 9 Alex. ἐστιχισμέναι. C. κατὰ στίχον. Sch. ἔκθετον πρὸς πρόσωπον ἐκθέτου ἐν τριστοῖς. 10 Ald. μῆκος, ὁδὸς πήχεων ἑνὸς, καί. C. μῆκος εἰς τὴν ἐσωτέραν ὁδὸν πήχυς ἑνὸς, καί. Sch. πρὸς τὴν ἐσωτέραν ὁδὸν πήχεος ἑνός. in nonnull. μῆκος εἰς τὸ ἐσώτερον ὁδὸν πήχεος ἑνός. eſt etiam, ubi pro, ὁδὸν, ſcriptum eſt, οὐδόν. 11 C. ὑπερῴων. 12 C. ἔξωθεν, τοῖς στύλοις τοῖς κατωτέροις, καί. 13 Alex. διάστεμα. 14 περίστυλον, καὶ διάστημα, καὶ οὕτως στοαὶ δύο C. delunt. 15 Alex. διάστεμα. 16 Alex. Ald. στοαί. Διότι. 17 S τρίστεγα γὰρ ἦν. 18 Alex. Ald. C. ἐξεδρῶν. 19 Th. ἐπισυνήχθησαν ὑπὲρ κατώτερα. 20 C. ἀπὸ τῶν. 21 C. ἐν μέσῳ. 22 C. φλιά. 23 Alex. καὶ αἱ. 24 C. ἔξωθεν. 25 Alex. πήχεων. 26 ἦν C. deeſt. 27 Alex. πήχεων. 28 Alex. ἀντιπρόσωποι. 29 Alex. πήχεων. 30 Alex. & C. τοῦ περιπάτου. & C. paulo ante, τοῦτο φῶς ἐν. 31 C. καὶ κατά. 32 C. καὶ κατά. 33 Alex. τῶν ἐξεδρῶν. 34 Alex. κατὰ τό. 35 C. καὶ εἰσόδους, καί. 36 καὶ κατὰ πάσας τὰς ἐπιστροφὰς αὐτῶν C. deſunt. 37 ὡς C. deeſt. 38 Alex. καί. 39 C. αὐτά. 40 Alex. αἱ οὖσαι. 41 Alex. διαστεμάτων. 42 αὗται C. deeſt. 43 C. ἐσθίονται. 44 Alex. οἱ υἱοὶ Σαδδούκ. C. deſunt. Sch. οὐ κεῖται παρ' Ἑβραίοις. & Hier. ſcribit in Hebr. non haberi. 45 Alex. & C. ἁγίων, Καὶ τὴν θυσίαν. 46 καὶ τὰ περὶ ἁμαρτίας C. deſunt. 47 Ald. ὑπέρ. 48 Alex. ἅγιός ἐστιν. Οὐκ. 49 Alex. & C. εἰσελεύσεται. 50 Alex. καὶ οὐκ. 51 in pler. ll. ſeq. ἐκεῖ ἀποθήσονται τὰ ἱμάτια αὐτῶν. 52 Alex. κατ'. C. κατά. 53 Alex. κατ'. 54 C. διεμέτρησε τοῦ οἴκου τὸ ὑπόδειγμα κυκλόθεν ἐν διατάξει πεντακοσίους.

καλά-

17 καλάμῳ τοῦ μέτρου. [55]Καὶ ἐπέστρεψε πρὸς
Βοῤῥᾶν, καὶ διεμέτρησε τὸ κατὰ πρόσωπον τοῦ Βοῤ-
ῥᾶ, [56]πήχεις πεντακοσίους ἐν τῷ καλάμῳ τοῦ
18 μέτρου. Καὶ ἐπέστρεψε πρὸς θάλασ-
σαν, καὶ διεμέτρησε τὸ κατὰ πρόσωπον
[57]θαλάσσης, [58]πεντακοσίους ἐν τῷ καλάμῳ
19 τοῦ μέτρου. Καὶ ἐπέστρεψε πρὸς Νότον, καὶ
διεμέτρησε [59]κατέναντι τοῦ Νότου, πεντακοσίους
20 ἐν τῷ καλάμῳ τοῦ μέτρου, [60]Τὰ τέσσα-
ρα μέρη τοῦ αὐτοῦ [61]καλάμου. καὶ διέταξεν [62]αὐ-
τὸν, καὶ περίβολον [63]αὐτῶν κύκλῳ, πεντακο-
σίων [64]πρὸς ἀνατολὰς, καὶ [65]πεντακοσίων [66]πη-
χῶν εὖρος, τοῦ διαστέλλειν ἀναμέσον τῶν ἁγίων, καὶ
ἀναμέσον τοῦ προτειχίσματος, τοῦ ἐν διατάξει τοῦ οἴκου.

Κεφ. μγ΄. 43.

1 ΚΑὶ ἤγαγέ με ἐπὶ τὴν πύλην τὴν [1]βλέπουσαν
2 [2]κατὰ ἀνατολὰς, καὶ ἐξήγαγέ με. Καὶ ἰδοὺ
δόξα Θεοῦ Ἰσραὴλ ἤρχετο κατὰ τὴν [3]ὁδὸν τὴν πρὸς
ἀνατολὰς, καὶ φωνὴ τῆς παρεμβολῆς, [4]ὡς φω-
νὴ διπλασιαζόντων πολλῶν· καὶ ἡ γῆ ἐξέλαμ-
πεν ὡς φέγγος [5]ἀπὸ τῆς δόξης [6]κυκλόθεν.
3 Καὶ ἡ ὅρασις ἣν εἶδον, [7]κατὰ τὴν ὅρασιν ἣν εἶδον,
ὅτε εἰσεπορευόμην [8]τοῦ χεῖσαι τὴν πόλιν. καὶ
ἡ ὅρασις τοῦ ἅρματος οὗ εἶδον, κατὰ τὴν ὅρασιν
[9]ἣν εἶδον ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ. καὶ [10]πί-
4 πτω ἐπὶ πρόσωπόν μου. Καὶ δόξα κυρίου
εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον, κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς
5 βλεπούσης [11]κατὰ ἀνατολάς. Καὶ ἀνέλα-
βέ με πνεῦμα, καὶ εἰσήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν
ἐσωτέραν· καὶ ἰδοὺ πλήρης δόξης [12]ὁ κυρίου οἶ-
6 κος. Καὶ ἔστην, καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τοῦ οἴ-
κου λαλοῦντος πρὸς μὲ, [13]καὶ ὁ ἀνὴρ εἱστήκει
7 ἐχόμενός μου, Καὶ εἶπε πρὸς μὲ, [14]Υἱὲ
ἀνθρώπου, ἑώρακας τὸν τόπον τοῦ θρόνου μου, καὶ
τὸν τόπον τοῦ ἴχνους τῶν ποδῶν μου, ἐν οἷς [15]κα-
τασκηνώσῃ τὸ ὄνομά μου ἐν μέσῳ [16]οἴκου Ἰσ-
ραὴλ [17]τὸν αἰῶνα· [18]καὶ οὐ βεβηλώσουσιν [19]οὐκ-
έτι [20]οἶκος Ἰσραὴλ τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου,
αὐτοὶ καὶ οἱ ἡγούμενοι αὐτῶν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐ-
τῶν, καὶ ἐν τοῖς φόνοις τῶν ἡγουμένων [21]ἐν μέ-
8 σῳ αὐτῶν, Ἐν τῷ τιθέναι αὐτοὺς τὸ
πρόθυρόν μου ἐν τοῖς προθύροις αὐτῶν, καὶ τὰς
φλιάς μου ἐχομένας τῶν φλιῶν αὐτῶν· καὶ ἔδω-
καν τὸν τοῖχόν [22]μου ὡς [23]συνεχόμενον ἐμοῦ καὶ
αὐτῶν, καὶ ἐβεβήλωσαν τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου
ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν αἷς ἐποίουν. καὶ ἐξέτρι-
ψα αὐτοὺς ἐν θυμῷ μου, καὶ ἐν φόνῳ.
9 Καὶ νῦν ἀπωσάσθωσαν τὴν πορνείαν αὐτῶν, καὶ
[24]τοὺς φόνους τῶν ἡγουμένων αὐτῶν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ
κατασκηνώσω ἐν μέσῳ αὐτῶν [25]τὸν αἰῶνα.
10 Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, δεῖξον τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ τὸν
οἶκον· καὶ κοπάσουσιν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν· καὶ τὴν
11 ὅρασιν αὐτοῦ, καὶ τὴν διάταξιν [26]αὐτοῦ· Καὶ
αὐτοὶ λήψονται τὴν κόλασιν αὐτῶν [27]περὶ πάντων
ὧν ἐποίησαν. καὶ [28]διαγράψεις τὸν οἶκον, [29]καὶ τὰς
ἐξόδους αὐτοῦ, [30]καὶ τὴν ὑπόστασιν αὐτοῦ, καὶ
πάντα τὰ προστάγματα αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ νό-
μιμα αὐτοῦ [31]γνωριεῖς αὐτοῖς, καὶ [32]δια-
γράψεις [33]ἐναντίον αὐτῶν· καὶ φυλάξονται πάν-
τα τὰ δικαιώματά μου, καὶ πάντα τὰ προστάγ-
12 ματά μου, καὶ ποιήσουσιν αὐτά· Καὶ τὴν
διαγραφὴν τοῦ οἴκου ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους,
πάντα τὰ ὅρια αὐτοῦ κυκλόθεν ἅγια ἁγίων[34].
13 Καὶ ταῦτα τὰ μέτρα τοῦ θυσιαστηρίου ἐν πή-
χει τοῦ πήχεως, καὶ [35]παλαιστῆς, κόλπωμα
βάθους ἐπὶ πῆχυν, καὶ πῆχυς τὸ εὖρος, καὶ

55 *Comp.* versum sequentem huic præponit. 56 *C.* πηχῶν. 57 *Alex.* τῆς θαλάσσης. 58 *Alex.* πήχεις πεντακοσίους. *C.* πηχῶν πεντακοσίους. 59 *Alex. Ald. C.* τὸ (*Alex.* deest) κατὰ πρόσωπον τοῦ Νότου. 60 *Alex.* Εἰς τά. 61 *Alex.* μέτρου. *C.* deest. 62 αὐτὸν, καὶ *C.* desunt. 63 *Alex.* αὐτόν. *C.* αὐτοῦ. 64 *Ald.* κατά. 65 *C.* πεντακοσίους. 66 *Alex.* πήχεων.

Cap. 43. 1 *Comp. ed.* πρὸς ἀνατολάς. 2 *Mſ. Alex.* κατά. 3 *Alex. Ald.* ὁδὸν τῆς πύλης τῆς βλεπούσης πρὸς (*Ald.* deest) 4 *Theodor.* παρὰ δὲ τῷ Ἑβρ. καὶ τῷ Σύρ. εὗρον, ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν. 5 *C.* ἐν τῇ δόξῃ. 6 *Alex.* κυρίου κυκλόθεν. 7 κατὰ τὴν ὅρασιν ἣν εἶδον *Ald.* desunt. 8 *Theodor.* παρὰ τῷ Σύρῳ καὶ παρὰ τῷ Ἑβρ. εὗρον, ὅτε εἰσῆλθον ἀπολέσαι τὴν πόλιν. δηλοῖ δὲ τὴν δευτέραν ὀπτασίαν, ἐν ᾗ ἐθεάσατο καὶ τοὺς ἐπιφερομένους τοὺς πελέκεις, καὶ τὴν πόλιν κόπτοντας· καὶ τὸ τοὺς ἄνθρακας κατὰ πάσης τῆς πόλεως διασκεδάσαντα· ὅτε καὶ τὸ σημεῖον εἶδεν ἐπιτεθὲν τοῖς στενάζουσιν ἐπὶ ταῖς τοῦ λαοῦ παρανομίαις. καὶ εἰκὸς τοὺς ό. τῇ διανοίᾳ προσεσχηκότας, χρῖσαι καλέσαι τὴν τῶν μετώπων σημείωσιν, τῶν ἀπαλλαγέντων τῆς τῶν κοπτόντων τιμωρίας. *aa.* vero *ll.* hab. τοῦ χρῆσαι, quod vel pro, χρῖσαι, per errorem positum est, vel, si pro alia lectione accipitur, idem ferme significat quod, ἀπολέσαι. 9 *Alex.* οὗ. 10 *C.* ἔπεσον. 11 *Alex.* κατά. 12 *Alex.* κυρίου ὁ. 13 *Alex.* καὶ ἀνήρ. 14 *Alex.* & *C.* Ἑώρακας σὺ (*Alex.* deest) υἱὲ ἀνθρώπου. 15 *Alex.* κατασκηνώσει. 16 *Alex.* τοῦ οἴκου Ἰσραήλ. 17 *Alex. Ald. C.* εἰς τὸν αἰῶνα. 18 *Alex.* & *C.* καὶ οὐ μή. 19 *C.* ἔτι. 20 *Alex.* ὁ οἶκος Ἰσραὴλ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον, αὐτοί. 21 *C.* αὐτῶν ἐν. 22 *C.* σύνεγγυς ἐμοῦ. 23 *aliquot ll.* hab. συνεχόμενον ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ αὐτῶν. 24 in *quibusd. ll.* est, τὰ πλάσματα. 25 *Alex. Ald. C.* εἰς τόν. 26 *quidam ll.* αὐτοῦ, εἰ πως ἐντραπῶσι. 27 *C.* ὑπέρ. 28 *C.* ἀναγράψεις. 29 *Alex. Ald. C.* καὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐξόδους (*C.* διεξόδους) αὐτοῦ. 30 *Alex.* καὶ τὰς εἰσόδους αὐτοῦ, καὶ τήν. *C.* καὶ εἰσόδους αὐτοῦ, τήν. 31 *C.* καὶ πάντας τοὺς νόμους αὐτοῦ γνωριεῖς. 32 *Alex.* διαγράψεις. 33 *C.* ἐνώπιον. 34 *Alex. Ald.* ἐστίν· οὗτος ὁ νόμος τοῦ οἴκου. Καί. *C.* οὗτός ἐστιν ὁ νόμος τοῦ οἴκου Καί. 35 *Alex.* παλαιστῆς, τὸ κόλπωμα βάθος πῆχυς ἐπὶ πῆχυν, καὶ πῆχυς. *C.* πῆχυς παλαιστῆς, τὸ κόλπωμα αὐτοῦ, καὶ μέτρον τὸ ὕψος κύκλῳ, καὶ πῆχυς. al. καὶ κόλπωμα πήχεως &c.

†γεῖσος ἐπὶ [36] τὸ χεῖλος [37] αὐτοῦ κυκλόθεν,
σπιθαμῆς. καὶ τοῦτο τὸ ὕψος τοῦ θυσιαστηρίου
14 [38] Ἐκ βάθους τῆς ἀρχῆς τοῦ [39] κοιλώματος αὐτοῦ,
πρὸς τὸ ἱλαστήριον τὸ μέγα [40] τοῦτο, ὑπο-
κάτωθεν πηχῶν δύο, καὶ τὸ εὖρος πήχεως· καὶ
ἀπὸ [41] τοῦ ἱλαστηρίου τοῦ μικροῦ ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον
τὸ μέγα, πήχεις τέσσαρες, καὶ εὖρος [42] πῆ-
15 χυς. Καὶ τὸ [43] ἀριὴλ πηχῶν τεσσάρων,
καὶ ἀπὸ τοῦ ἀριὴλ, καὶ ὑπεράνω τῶν κεράτων [44] πῆ-
16 χυς. Καὶ τὸ ἀριὴλ πηχῶν [45] δώδεκα
μήκους, ἐπὶ πήχεις δώδεκα [46], τετράγωνον
17 ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτοῦ. Καὶ [47] τὸ
ἱλαστήριον πηχῶν [48] δεκατεσσάρων τὸ μῆκος,
ἐπὶ πήχεις [49] δεκατέσσαρας τὸ εὖρος [50] ἐπὶ
[51] τέσσαρα μέρη αὐτοῦ, καὶ τὸ γεῖσος [52] αὐ-
τῷ [53] κυκλόθεν κυκλούμενον αὐτῷ ἥμισυ πή-
χεως· καὶ τὸ [54] κύκλωμα αὐτοῦ πῆχυς κυκλό-
θεν, καὶ οἱ [55] κλημακτῆρες αὐτοῦ [56] βλέπον-
18 τες [57] κατὰ ἀνατολάς. Καὶ εἶπε πρὸς μὲ,
Υἱὲ ἀνθρώπου, τάδε λέγει [58] κύριος ὁ θεὸς
[59] Ἰσραὴλ, Ταῦτα τὰ προστάγματα τοῦ θυσια-
στηρίου ἐν ἡμέρᾳ ποιήσεως [60] αὐτοῦ, τοῦ ἀνα-
φέρειν ἐπ᾽ αὐτοῦ [61] ὁλοκαυτώματα, καὶ [62] προσ-
19 χέειν πρὸς αὐτὸ αἷμα. Καὶ δώσεις τοῖς
ἱερεῦσι τοῖς Λευίταις [63] τοῖς ἐκ τοῦ σπέρματος
Σαδδοὺκ [64] τοῖς ἐγγίζουσι πρὸς μὲ, λέγει κύ-
ριος [65] ὁ θεὸς [66], τοῦ λειτουργεῖν μοι μόσχον
20 ἐκ βοῶν περὶ ἁμαρτίας. Καὶ λήψονται
ἐκ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, καὶ [67] ἐπιθήσουσιν ἐπὶ τὰ
τέσσαρα κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἐπὶ τὰς
τέσσαρας γωνίας τοῦ ἱλαστηρίου, καὶ ἐπὶ τὴν βάσιν
[68] κύκλῳ, [69] καὶ ἐξιλάσονται [70] αὐτό.
21 Καὶ λήψονται τὸν μόσχον τὸν [71] περὶ ἁμαρτίας,
καὶ κατακαυθήσεται ἐν τῷ ἀποκεχωρισμένῳ τοῦ
22 οἴκου, ἔξωθεν τῶν ἁγίων. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ
τῇ δευτέρᾳ [72] λήψονται ἐρίφους δύο [73] αἰγῶν
ἀμώμους ὑπὲρ ἁμαρτίας, καὶ ἐξιλάσονται τὸ θυ-
σιαστήριον, [74] καθότι ἐξιλάσαντο ἐν τῷ μόσχῳ.
23 Καὶ μετὰ τὸ συντελέσαι [75] τὸν ἐξιλασμὸν, προσ-
οίσουσι μόσχον ἐκ βοῶν ἄμωμον, καὶ κριὸν ἐκ
24 [76] προβάτων ἄμωμον, Καὶ προσοίσε-
τε [77] ἐναντίον κυρίου· καὶ [78] ἐπιῤῥίψουσιν οἱ ἱε-
ρεῖς ἐπ᾽ [79] αὐτὰ [80] ἅλα, καὶ ἀνοίσουσιν αὐτὰ
25 ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ. Ἑπτὰ ἡμέ-
ρας ποιήσεις [81] ἔριφον ὑπὲρ ἁμαρτίας καθ᾽
ἡμέραν, καὶ μόσχον ἐκ βοῶν, καὶ κριὸν ἐκ [82] προ-
26 βάτων, [83] ἄμωμα [84] ποιήσουσιν Ἑπτὰ
ἡμέρας. καὶ ἐξιλάσονται τὸ θυσιαστήριον, καὶ
[85] καθαριοῦσιν αὐτό· καὶ πλήσουσι [86] χεῖρας αὐ-
27 τῶν. [87] Καὶ ἔσται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὀγδό-
ης καὶ ἐπέκεινα, ποιήσουσιν οἱ ἱερεῖς ἐπὶ [88] τὸ
θυσιαστήριον τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν, καὶ τὰ
τοῦ σωτηρίου ὑμῶν· καὶ προσδέξομαι ὑμᾶς, λέ-
γει [89] κύριος.

Κεφ. μδ΄. 44.

1 ΚΑὶ ἐπέστρεψέ με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῶν ἁ-
γίων τῆς ἐξωτέρας τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς·
2 καὶ αὕτη ἦν κεκλεισμένη. Καὶ εἶπε κύριος
πρὸς μὲ, Ἡ πύλη αὕτη κεκλεισμένη [1] ἔσται,
οὐκ ἀνοιχθήσεται, καὶ οὐδεὶς μὴ διέλθῃ δι᾽ αὐτῆς·
ὅτι κύριος ὁ θεὸς [2] Ἰσραὴλ εἰσελεύσεται δι᾽ αὐ-
3 τῆς, καὶ ἔσται κεκλεισμένη. Διότι ὁ ἡγού-
μενος [3] οὗτος καθήσεται ἐν αὐτῇ, τοῦ φαγεῖν
ἄρτον [4] ἐναντίον κυρίου· κατὰ τὴν ὁδὸν [5] αἰλὰμ τῆς
πύλης εἰσελεύσεται, καὶ κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐξε-
4 λεύσεται. Καὶ εἰσήγαγέ με κατὰ τὴν ὁδὸν

---

† al. γεῖσος. Aq. S. Th. τὸ ὅριον. 36 Alex. τοῦ χείλους. 37 αὐτοῦ C. deest. 38 Ald. Καὶ βάθος &c. Aq. Ἀπὸ τοῦ κόλπου τῆς γῆς ἕως τοῦ κρηπιδώματος τοῦ κατωτάτου. 39 C. κυκλώματος. mox pro ἱλαστήριον, Th. τὸ ἀζαρὰ ex Hebr. S. τὴν περιδρομήν. 40 Alex. Ald. τὸ ὑποκάτωθεν. C. ὑποκάτωθεν. 41 Aq. κρηπιδώματος τοῦ μικροῦ, ἕως τοῦ κρηπιδώματος τοῦ μεγάλου. 42 Alex. πήχεως. C. πῆχυς εἷς. 43 Euseb. ἑρμηνεύεσθαί φασι τὸ ἀριὴλ, λέων θεοῦ. Polychr. τὸ ἀριὴλ, ὄρος θεοῦ. Theodor. τὸ ἀριὴλ σημαίνει τῇ Ἑβραίων φωνῇ, ὄρος θεοῦ, ἢ κατ᾽ ἄλλην ἑρμηνείαν, φῶς θεοῦ. 44 C. πῆχυς εἷς. 45 C. δύο εὖρος ἐπὶ μῆκος τειχέων δώδεκα. 46 Alex. πλάτους, τετράγωνον. Ald. πλάτος τετράγωνον. 47 C. ἐπὶ τό. 48 C. τεσσαρακαίδεκα. 49 C. τεσσαρακαίδεκα. 50 Alex. Ald. τετράγωνον ἐπί. 51 Alex. τὰ τέσσερα. 52 Alex. αὐτοῦ. 53 κυκλόθεν C. deest. 54 Ald. κύκλος. al. κοίλωμα. al. κόλπωμα. S. τελείωμα. 55 Alex. κλιμακτῆρες. 56 C. βλέπουσαι. 57 Alex. κατ᾽. 58 Ald. ἀδωναῒ κύριος. 59 Ἰσραὴλ C. deest. 60 αὐτοῦ C. deest. 61 Alex. τὰ ὁλοκαυτώματα. καὶ προσχέειν πρὸς τὸ αἷμα. 62 C. προσχυθήσεσθαι. 63 Alex. ἐκ τοῦ. 64 Alex. καὶ τοῖς. 65 Ald. κύριος. 66 Alex. τοῦ Λευΐ, λειτουργεῖν. post pro μόσχον, S. ταῦρον. 67 al. θήσουσιν. post Alex. τέσσερα. 68 C. αὐτοῦ κύκλῳ. 69 Alex. καὶ περιραντιεῖς αὐτὸ, καί. Ald. περιῤῥαντιεῖς αὐτὸ, καί. C. καὶ καθαριοῦσιν, καί. 70 Alex. αὐτόν. 71 Alex. Ald. ὑπέρ. 72 C. λήψῃ ἔριφον αἰγῶν ἄμωμον. 73 Alex. ἀπὸ αἰγῶν. 74 Alex. καθώς. 75 Alex. στόν. 76 Alex. τῶν προβάτων. 77 C. ἔναντι. 78 Alex. ἐπιρίψουσιν. 79 C. αὐτό. Ald. αὐτόν. 80 Alex. Ald. ἅλας. 81 ἔριφον Ald. deest. 82 Alex. τῶν προβάτων. 83 C. ἄμωμον. 84 Ald. ποιήσεις τὰς ἑπτά. 85 Alex. καθαριοῦσιν. 86 Alex. τὰς χεῖρας αὐτῆς. 87 Ald. Καὶ συντελέσουσι τάς. C. Καὶ συντελέσουσι τὰς ἡμέρας, καὶ ἔσται ἀπὸ τῆς. 88 C. τοῦ θυσιαστηρίου. 89 Ald. κύριος κύριος. C. κύριος ὁ θεός.

Cap. 44. 1 Ms. Alex. ἔσται, καὶ οὐδείς. 2 Alex. τοῦ Ἰσραήλ. 3 Alex. αὐτῆς καθήσεται. Ald. οὗτος κάθηται. 4 Ald. C. ἐνώπιον. 5 S. προπυλαίου. Sch. αἰλὰμ ἑρμηνεύεται πρόθυρον πύλης.

τῆς πύ-

τῆς πύλης τῆς πρὸς Βοῤῥᾶν, κατέναντι τοῦ οἴκου.
καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ πλήρης [6] δόξης ὁ οἶκος [7] τοῦ
κυρίου· καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου.
5 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μὲ, Υἱὲ ἀνθρώπου, [8] τά-
ξον εἰς τὴν καρδίαν σου, καὶ ἴδε τοῖς ὀφθαλμοῖς [9],
καὶ τοῖς ὠσί σου ἄκουε πάντα ὅσα ἐγὼ λαλῶ [10] μετὰ
σοῦ, κατὰ πάντα τὰ προστάγματα [11] τοῦ οἴκου κυ-
ρίου, καὶ [12] πάντα τὰ νόμιμα αὐτοῦ. καὶ τάξεις
τὴν καρδίαν σου εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ οἴκου, κατὰ
πάσας τὰς ἐξόδους αὐτοῦ, ἐν πᾶσι τοῖς ἁγί-
6 οις. Καὶ ἐρεῖς πρὸς [13] τὸν οἶκον [14] τὸν πα-
ραπικραίνοντα, πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, Τά-
δε λέγει κύριος [15] ὁ θεὸς, Ἱκανούσθω ὑμῖν
ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν ὑμῶν, οἶκος [16] Ἰσρα-
7 ὴλ, [17] Τοῦ εἰσαγαγεῖν ὑμᾶς υἱοὺς ἀλλογε-
νεῖς, ἀπεριτμήτους καρδίᾳ, καὶ ἀπεριτμήτους
σαρκὶ, [18] τοῦ γίνεσθαι ἐν τοῖς ἁγίοις μου, καὶ βε-
βηλοῦν αὐτὰ, ἐν τῷ προσφέρειν ὑμᾶς ἄρτους [19],
σάρκας, καὶ αἷμα· καὶ παρεβαίνετε τὴν διαθή-
κην μου ἐν πάσαις ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν,
8 Καὶ [20] διετάξατε τοῦ φυλάσσειν φυλακὰς ἐν τοῖς
9 ἁγίοις [21] μου. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει [22] κύ-
ριος [23] ὁ θεὸς, Πᾶς υἱὸς ἀλλογενὴς ἀπερίτμη-
τος καρδίᾳ, καὶ ἀπερίτμητος σαρκὶ, οὐκ εἰσ-
ελεύσεται εἰς τὰ ἅγιά μου ἐν πᾶσιν υἱοῖς ἀλλο-
γενῶν, τῶν ὄντων ἐν μέσῳ οἴκου Ἰσραήλ·
10 Ἀλλ᾽ [24] ἢ οἱ Λευῖται, [25] οἵτινες [26] ἀφήλαντο
ἀπ᾽ ἐμοῦ ἐν τῷ πλανᾶσθαι τὸν Ἰσραὴλ [27] ἀπ᾽ ἐμοῦ
κατόπισθεν τῶν ἐνθυμημάτων αὐτῶν· καὶ λήψον-
11 ται [28] ἀδικίαν αὐτῶν, Καὶ ἔσονται ἐν τοῖς
ἁγίοις μου λειτουργοῦντες, θυρωροὶ ἐπὶ τῶν πυ-
λῶν τοῦ οἴκου, καὶ λειτουργοῦντες [29] τῷ οἴκῳ [30]· οὗ-
τοι σφάξουσι [31] τὰς θυσίας καὶ τὰ ὁλοκαυτώ-
ματα τῷ λαῷ, καὶ οὗτοι στήσονται [32] ἐναντίον τοῦ
12 λαοῦ, [33] τοῦ λειτουργεῖν αὐτοῖς. Ἀνθ᾽ ὧν ἐ-
λειτούργουν αὐτοῖς πρὸ προσώπου τῶν εἰδώλων αὐ-
τῶν· καὶ ἐγένετο [34] τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ εἰς κόλασιν
ἀδικίας. [35] ἕνεκα τούτου ἦρα τὴν χεῖρά μου ἐπ᾽
13 αὐτοὺς, λέγει κύριος [36] ὁ θεὸς, [37] Καὶ
οὐκ ἐγγιοῦσι πρὸς μὲ τοῦ ἱερατεύειν μοι, οὐδὲ τοῦ
[38] προσάγειν [39] πρὸς τὰ ἅγια υἱῶν [40] τοῦ Ἰσ-
ραὴλ, οὐδὲ πρὸς [41] τὰ ἅγια τῶν ἁγίων [42] μου·
καὶ λήψονται [43] ἀτιμίαν αὐτῶν ἐν τῇ πλανήσει
14 ᾗ ἐπλανήθησαν. [44] Κατάξουσιν αὐτοὺς φυ-
λάσσειν φυλακὰς τοῦ οἴκου εἰς πάντα τὰ ἔργα
αὐτοῦ, καὶ εἰς πάντα ὅσα ἂν ποιήσωσιν.
15 Οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται, [45] οἱ υἱοὶ τοῦ Σαδδοὺκ, [46] οἵ-
τινες ἐφυλάξαντο τὰς φυλακὰς τῶν ἁγίων μου,
ἐν τῷ πλανᾶσθαι [47] οἶκον Ἰσραὴλ ἀπ᾽ ἐμοῦ, οὗ-
τοι προσάξουσι πρὸς μὲ, τοῦ λειτουργεῖν μοι, καὶ
στήσονται πρὸ προσώπου μου, τοῦ προσφέρειν [48] μοι
[49] θυσίαν, στέαρ καὶ αἷμα, λέγει κύριος [50] ὁ
16 θεός. Οὗτοι εἰσελεύσονται εἰς τὰ ἅγιά
μου, καὶ οὗτοι προσελεύσονται πρὸς τὴν τράπε-
ζάν μου, τοῦ λειτουργεῖν μοι, καὶ φυλάξουσι τὰς
17 φυλακάς μου. Καὶ [51] ἔσται ἐν τῷ εἰσ-
πορεύεσθαι αὐτοὺς τὰς πύλας τῆς αὐλῆς τῆς [52] ἐ-
σωτέρας, στολὰς λινᾶς ἐνδύσονται, [53] καὶ οὐκ ἐν-
δύσονται ἔρια ἐν τῷ λειτουργεῖν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πύ-
18 λης τῆς [54] ἐσωτέρας [55] αὐλῆς. Καὶ κι-
δάρεις λινᾶς ἕξουσιν ἐπὶ [56] ταῖς κεφαλαῖς αὐτῶν,
καὶ περισκελῆ λινᾶ ἕξουσιν ἐπὶ [57] τὰς ὀσφύας
19 αὐτῶν, καὶ οὐ περιζώσονται βίᾳ. [58] Καὶ
ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτοὺς εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξω-
τέραν πρὸς τὸν λαὸν, ἐκδύσονται τὰς στολὰς αὐ-
τῶν, ἐν αἷς αὐτοὶ λειτουργοῦσιν ἐν αὐταῖς· καὶ
θήσουσιν αὐτὰς ἐν ταῖς ἐξέδραις τῶν ἁγίων, καὶ
ἐνδύσονται στολὰς ἑτέρας, καὶ οὐ μὴ ἁγιάσωσι τὸν
20 λαὸν ἐν ταῖς στολαῖς αὐτῶν. Καὶ τὰς κε-
φαλὰς αὐτῶν [59] οὐ [60] ξυρήσονται, καὶ τὰς κό-

---

6 C. δόξης κυρίου ὁ. 7 *Alex.* κυρίου. 8 C. τάξαι. 9 *Alex.* σου, καί. 10 C. πρὸς σέ· & ponit ante λαλῶ. 11 *Alex.* οἴκου. 12 *Alex.* κατὰ πάντα. 13 τὸν οἶκον C. deest. 14 *S. h.* οἱ λοιποὶ, προσερισὴν καὶ φιλόνεικον. 15 *Ald.* C. κύριος. 16 *Alex.* τοῦ Ἰσραήλ. 17 C. Τοῦ μὴ εἰσαγαγεῖν. 18 C. τοῦ μὴ γίνεσθαι. 19 *Alex.* μου, καὶ σάρκας. *Ald.* στέαρ. C. μου, καὶ στέαρ. 20 *Alex.* οὐκ ἐφυλάξατε τὴν φυλακὴν τῶν ἁγίων μου, καὶ διετάξατε τοῦ. *Ald.* οὐκ ἐπεφυλάξατε τοῦ. C. οὐκ ἐφυλάξατε τὰ προστάγματα τοῦ ἁγιάσματός μου, καὶ διετάσσετε τοῦ μή. 21 C. μου ὑμῖν. 22 *Ald.* ἀδωναΐ κύριος. 23 ὁ θεὸς C. deest. 24 ἢ C. deest. 25 in cæt. ll. est, οἱ μακρυνθέντες ἀπ᾽ ἐμοῦ ἐν τῇ πλάνῃ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ τῶν πλανηθέντων ἀπ᾽ ἐμοῦ ὀπίσω τῶν εἰδώλων αὐτῶν. 26 *Alex.* ἀφείλαντο. 27 *Alex.* *Ald.* οἳ ἐπλανήθησαν ἀπ᾽ ἐμοῦ κατόπισθεν. C. ὀπίσω. 28 *Alex.* τὴν ἀδικίαν. 29 *Ald.* C. ἐν τῷ. 30 *Alex.* κυρίου. 31 *Alex.* & C. τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰς θυσίας τοῦ. 32 C. ἐνώπιον. 33 *Alex.* λειτουργεῖν. 34 *Alex.* τῷ Ἰσραήλ. 35 *Alex.* ἕνεκεν. 36 *Ald.* C. κύριος (*Ald.* ὁ θεὸς) καὶ λήψονται τὴν ἀνομίαν αὐτῶν. 37 *Alex.* καὶ λήμψονται τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν, Καὶ οὐκ. 38 *Alex.* προσαγαγεῖν. 39 πρὸς τὰ ἅγια υἱῶν τοῦ Ἰσραὴλ C. desunt. 40 *Alex.* Ἰσραήλ. 41 C. πάντα τά. 42 μου C. deest. 43 *Alex.* τὴν ἀτιμίαν. 44 *Alex.* *Ald.* Καὶ τάξουσιν. C. Καὶ τάξω. 45 C. καὶ υἱοί. 46 C. οἱ ἐφύλαξαν φυλακάς. 47 *Alex.* τὸν οἶκον. 48 *Alex.* θυσίαν. 49 θυσίαν C. deest. 50 C. κύριος. 51 C. ἔσονται. 52 C. ἐξωτέρας. 53 *Alex.* οὐκ. 54 C. αὐλῆς ἐσωτέρας. 55 *Alex.* αὐλῆς, καὶ ἔσω. Καί. 56 C. τῶν κεφαλῶν. 57 *Alex.* ταῖς ὀσφύσειν. post pro βίᾳ, *Aq.* 2. ed. βαΐηζα. idem 1. ed. & *S.* ἐν ἱδρῶτι. *Th* ἰάζα. 58 Καὶ C. deest. 59 *Alex.* οὐ μή. 60 C. ξυρήσουσι.

μας αὐτῶν [61] οὐ ψιλώσουσι, καλύπτοντες [62] κα-
21 λύψουσι τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. Καὶ οἶνον
οὐ μὴ πίωσι πᾶς ἱερεὺς, ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι
22 αὐτοὺς εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν. Καὶ χή-
ραν καὶ [63] ἐκβεβλημένην [64] οὐ λήψονται [65] ἑαυ-
τοῖς εἰς γυναῖκα, ἀλλ' ἢ παρθένον ἐκ τοῦ σπέρ-
ματος [66] Ἰσραήλ· καὶ [67] χήρα ἐὰν γένηται ἐξ
23 ἱερέως, λήψονται. Καὶ τὸν λαόν μου διδά-
ξουσιν ἀναμέσον ἁγίου καὶ βεβήλου, καὶ ἀναμέσον
[68] ἀκαθάρτου καὶ καθαροῦ γνωριοῦσιν αὐτοῖς.
24 Καὶ ἐπὶ κρίσιν αἵματος οὗτοι [69] ἐπιστήσονται τοῦ
διακρίνειν· [70] τὰ δικαιώματά μου δικαιώσουσι,
καὶ τὰ κρίματά μου κρινοῦσι, καὶ τὰ νόμιμά
μου καὶ τὰ προστάγματά μου ἐν πάσαις ταῖς ἑορ-
ταῖς μου φυλάξονται, καὶ τὰ σάββατά μου ἁγιά-
25 σουσι. Καὶ [71] ἐπὶ ψυχὴν ἀνθρώπου οὐκ
εἰσελεύσονται τοῦ μιανθῆναι, ἀλλ' ἢ ἐπὶ πατρὶ,
καὶ ἐπὶ μητρὶ, καὶ [72] ἐπὶ υἱῷ, καὶ ἐπὶ θυγα-
τρὶ, καὶ ἐπὶ ἀδελφῷ [73], καὶ ἐπὶ ἀδελφῇ αὐ-
τοῦ, ἣ οὐ γέγονεν ἀνδρὶ, μιανθήσονται.
26 Καὶ μετὰ τὸ καθαρισθῆναι αὐτὸν, ἑπτὰ ἡμέρας
27 [74] ἐξαριθμήσῃ αὐτῷ. Καὶ ᾗ ἂν ἡμέρᾳ
εἰσπορεύωνται εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν τοῦ
λειτουργεῖν ἐν [75] τῷ ἁγίῳ, προσοίσουσιν ἱλα-
28 σμὸν, λέγει κύριος [76] ὁ θεός. Καὶ [77] ἔ-
σαι αὐτοῖς [78] εἰς κληρονομίαν. ἐγὼ κληρονο-
μία αὐτοῖς, καὶ κατάσχεσις αὐτοῖς οὐ δοθήσεται
ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, [79] ὅτι ἐγὼ κατάσχεσις
29 [80] αὐτῶν. Καὶ τὰς θυσίας, καὶ τὰ ὑπὲρ
ἁμαρτίας, καὶ τὰ ὑπὲρ ἀγνοίας, [81] οὗτοι φά-
γονται· καὶ πᾶν ἀφόρισμα ἐν τῷ Ἰσραὴλ αὐτοῖς
30 ἔσται, [82] Ἀπαρχαὶ πάντων, καὶ τὰ πρω-
τότοκα πάντων, καὶ τὰ [83] ἀφαιρέματα πάν-
τα [84]. ἐκ [85] πάντων τῶν ἀπαρχῶν ὑμῶν, τοῖς
ἱερεῦσιν ἔσται· καὶ τὰ [86] πρωτογεννήματα ὑμῶν
δώσετε τῷ ἱερεῖ, τοῦ θεῖναι [87] εὐλογίας ὑμῶν
31 ἐπὶ τοὺς οἴκους ὑμῶν. Καὶ πᾶν θνησιμαῖ-
ον καὶ θηριάλωτον ἐκ [88] τῶν πετεινῶν, καὶ ἐκ τῶν
κτηνῶν, οὐ φάγονται οἱ ἱερεῖς.

Κεφ. με'. 45.

1 ΚΑὶ ἐν τῷ καταμετρεῖσθαι ὑμᾶς τὴν γῆν ἐν κλη-
ρονομίᾳ, ἀφοριεῖτε ἀπαρχὴν τῷ κυρίῳ, [1] ἅ-
γιον ἀπὸ τῆς γῆς [2] πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας
μῆκος, καὶ εὖρος [3] εἴκοσι [4] χιλιάδας, ἅγιον
ἔσται ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτοῦ κυκλόθεν.
2 Καὶ ἔσται ἐκ τούτου [5] ἁγιάσματα, [6] πεντακόσιοι
ἐπὶ πεντακοσίους, τετράγωνον κυκλόθεν, καὶ
[7] πεντήκοντα πήχεις διάστημα αὐτῶν κυκλόθεν.
3 Καὶ [8] ἐκ ταύτης τῆς διαμετρήσεως διαμετρήσεις
μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας, καὶ εὖρος [9] εἴ-
κοσι χιλιάδας· [10] καὶ ἐν αὐτῇ ἔσται [11] ἅγια τῶν
4 ἁγίων. Ἀπὸ τῆς γῆς ἔσται τοῖς ἱερεῦσι τοῖς
λειτουργοῦσιν ἐν [12] τῷ ἁγίῳ, καὶ ἔσται τοῖς ἐγ-
γίζουσι [13] λειτουργεῖν τῷ κυρίῳ· καὶ ἔσται αὐτοῖς
τόπος [14] εἰς οἴκους ἀφωρισμένους τῷ ἁγιασμῷ
5 αὐτῶν, Εἴκοσι καὶ πέντε [15] χιλιάδας
μῆκος, καὶ εὖρος εἴκοσι χιλιάδες· [16] καὶ τοῖς
Λευίταις τοῖς λειτουργοῦσι τῷ [17] οἴκῳ, αὐτοῖς
6 εἰς κατάσχεσιν πόλεις τοῦ κατοικεῖν. Καὶ τὴν
κατάσχεσιν τῆς πόλεως δώσεις πέντε χιλιάδας
εὖρος, καὶ μῆκος [18] πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας,
ὃν τρόπον [19] ἡ ἀπαρχὴ τῶν ἁγίων παντὶ οἴκῳ
7 Ἰσραὴλ [20] ἔσονται. Καὶ τῷ ἡγουμένῳ ἐκ
τούτου, καὶ ἀπὸ τούτου εἰς τὰς ἀπαρχὰς τῶν ἁγίων,
εἰς κατάσχεσιν τῆς πόλεως, κατὰ πρόσωπον
[21] τῶν ἀπαρχῶν τῶν ἁγίων, [22] καὶ κατὰ πρόσω-
πον τῆς κατασχέσεως τῆς πόλεως τὰ πρὸς θά-
λασσαν, καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς θάλασσαν [23] πρὸς
ἀνατολάς· [24] καὶ τὸ μῆκος ὡς μία τῶν μερίδων
ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν πρὸς θάλασσαν, [25] καὶ τὸ μῆ-

61 *Alex.* οὐ μὴ ψιλώσουσιν. *Theodor.* ὁ Σύρ. καὶ ὁ Ἑβρ. οὐ θρέψουσιν, ἔφασαν. 62 *Alex.* καλύψωσιν. 63 *C.* βεβηλωμένην. 64 *Alex.* οὐ μή. 65 *C.* αὐτοῖς. 66 *Ald.* *C.* οἴκου Ἰσραήλ. 67 *C.* ἐὰν γένηται χήρα ἐξ ἱερέων.
68 *Alex.* καθαροῦ καὶ ἀναμέσον ἀκαθάρτου γνωριοῦσιν. *C.* καθαροῦ καὶ ἀκαθάρτου γνωρίσουσιν. 69 *C.* κρίνειν. 70 *C.* καὶ κρίσιν ἐν τοῖς προστάγμασί μου. 71 *Theodor.* ὁ Ἑβρ. καὶ ὁ Σύρ. ἐπὶ νεκρῷ. 72 *C.* υἱῷ, καὶ θυγατρί. 73 *Alex.* αὐτοῦ. 74 *Alex.* ἐξαριθμήσει. 75 *C.* τοῖς ἁγίοις.
76 ὁ θεὸς *C.* deest. 77 *Ald.* ἔσονται. 78 *C.* κληρονομία ἐγὼ κύριος, ἐγὼ κύριος κληρονομία αὐτοῖς. 79 ὅτι *C.* deest. 80 *Alex.* αὐτοῖς. mox pro τὰς θυσίας, *S.* τὸ δῶρον. *Th.* τὸ μαναά. 81 *C.* καὶ αὐτοί. 82 *Alex.* Καὶ ἀπαρχαί. *C.* Καὶ αἱ ἀπαρχαί. 83 *C.* ἀφορίσματα. 84 *Alex.* ὑμῶν. 85 πάντων *C.* deest. 86 *Alex.* πρωτογενήματα. 87 *Ald.* εὐλογίαν ὑμῶν. *C.* εὐλογίας.
88 *C.* πάντων τῶν πετεινῶν, καὶ ἐκ πάντων τῶν.

Cap. 45. 1 *Comp.* ἁγίαν. 2 *C.* τὸ μῆκος εἰκοσιπέντε χιλιάδες, καί. 3 *Ald.* *C.* δέκα. 4 *C.* χιλιάδες.
5 *Alex.* εἰς ἁγίασμα. *Ald.* *C.* ἁγίασμα. 6 *C.* πεντακόσια, καὶ πεντακόσια. 7 *Alex.* & *C.* πήχεις πεντήκοντα. post pro διάστημα, *S.* ὅριον. *Th.* διορισμός. 8 *C.* ἐξ αὐτῆς. 9 *C.* δέκα. 10 καὶ *C.* deest. 11 *Alex.* *Ald.* *C.* τὸ ἁγίασμα ἅγιον (*Alex.* τῶν ἁγίων.) Ἀπὸ (*C.* Ἅγιον ἀπὸ *Alex.* Ἡγιασμένον ἀπὸ) τῆς. 12 *C.* τοῖς ἁγίοις.
13 *Alex.* ἐν αὐτοῖς λειτουργεῖν. 14 *C.* εἰς οἶκος ἀφωρισμένος. 15 *Alex.* χιλιάδες μῆκος, καὶ εἴκοσι χιλιάδες εὖρος.
16 *Alex.* & *C.* ἔσαι τοῖς. 17 *C.* οἴκῳ τοῦ θεοῦ, αὐτοῖς. post pro πόλεις, *Aq.* ἐξέδραι εἴκοσι. *S.* θάλαμοι εἴκοσι. *Th.* γαζηρὰι εἴκοσι. al. γαζοφυλάκια. 18 *C.* εἰκοσιπέντε. 19 *Alex.* καὶ ἡ. 20 *C.* ἔσαι. 21 *Alex.* * τῆς * πόλεων κατὰ πρόσωπον τῶν ἀπαρχῶν. 22 *C.* κατά.
23 *Alex.* τὰ πρός. 24 *C.* τό. 25 καὶ τὸ μῆκος *C.* desunt.

κος ἐπὶ

κος ἐπὶ τὰ ὅρια τὰ πρὸς ἀνατολὰς τῆς γῆς.
8 Καὶ ἔσται αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν ἐν τῷ Ἰσραὴλ,
καὶ οὐ καταδυναστεύσουσιν οὐκέτι οἱ ἀφηγούμενοι τοῦ
Ἰσραὴλ τὸν λαόν μου, καὶ τὴν γῆν κατακληρονομή-
σουσιν οἶκος Ἰσραὴλ κατὰ φυλὰς αὐτῶν.
9 Τάδε λέγει [26] κύριος [27] θεὸς, Ἱκανούσθω ὑ-
μῖν οἱ ἀφηγούμενοι τοῦ Ἰσραὴλ, [28] ἀδικίαν καὶ
ταλαιπωρίαν ἀφέλεσθε, [29] κρίμα καὶ δικαιο-
σύνην ποιήσατε· [30] ἐξάρατε [31] καταδυναστείαν
ἀπὸ τοῦ λαοῦ μου, λέγει κύριος [32] θεός.
10 [33] Ζυγὸς δίκαιος, καὶ μέτρον δίκαιον, καὶ χοῖ-
11 νιξ δικαία ἔσται ὑμῖν τοῦ μέτρου, Καὶ ἡ
χοῖνιξ ὁμοίως μία ἔσται τοῦ λαμβάνειν. τὸ δέ-
κατον τοῦ γομὸρ, [34] χοῖνιξ, καὶ τὸ δέκατον τοῦ
γομὸρ, [35] πρὸς τὸ γομὸρ [36] ἔσται τὸ ἴσον
12 Καὶ [37] τὰ στάθμια, εἴκοσι ὀβολοὶ, [38] πέντε σί-
κλοι, πέντε καὶ σίκλοι δέκα, καὶ πεντήκοντα σί-
13 κλοι [39] ἡ μνᾶ ἔσται [40] ὑμῖν. Καὶ αὕτη
[41] ἡ ἀπαρχὴ ἣν ἀφοριεῖτε, [42] ἕκτον μέτρου ἀπὸ
τοῦ [43] γομὸρ [44] τοῦ πυροῦ, καὶ τὸ ἕκτον [45] αὐτοῦ
14 [46] τοῦ οἰφὶ [47] ἀπὸ τοῦ κόρου τῶν κριθῶν. Καὶ
[48] τὸ πρόσταγμα τοῦ ἐλαίου [49] κοτύλην ἐλαίου
ἀπὸ [50] δέκα κοτυλῶν, ὅτι αἱ δέκα κοτύλαι εἰ-
15 σὶ γομόρ. [51] Καὶ πρόβατον [52] ἀπὸ τῶν
προβάτων ἀπὸ δέκα ἀφαίρεμα ἐκ πασῶν τῶν
πατριῶν τοῦ Ἰσραὴλ, [53] εἰς θυσίας, καὶ εἰς ὁλο-
καυτώματα, [54] καὶ εἰς σωτηρίου [55] τοῦ ἐξιλάσκε-
σθαι περὶ ὑμῶν, [56] λέγει κύριος [57] θεός.
16 Καὶ πᾶς ὁ λαὸς δώσει [58] τὴν ἀπαρχὴν ταύ-
17 την τῷ ἀφηγουμένῳ τοῦ Ἰσραήλ. Καὶ [59] διὰ
τοῦ ἀφηγουμένου ἔσται τὰ ὁλοκαυτώματα, καὶ αἱ θυ-
σίαι, καὶ αἱ σπονδαὶ [60] ἐν ταῖς ἑορταῖς, καὶ ἐν
ταῖς νουμηνίαις, καὶ ἐν [61] τοῖς σαββάτοις, καὶ ἐν
πάσαις ταῖς ἑορταῖς οἴκου Ἰσραήλ· [62] αὐτὸς ποιή-
σει τὰ [63] ὑπὲρ ἁμαρτίας, καὶ τὴν θυσίαν, καὶ
τὰ ὁλοκαυτώματα, καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου, τοῦ ἐξι-
18 λάσκεσθαι [64] ὑπὲρ τοῦ οἴκου Ἰσραήλ. Τά-
δε λέγει [65] κύριος [66] θεὸς, Ἐν τῷ πρώτῳ
μηνὶ, μιᾷ τοῦ μηνὸς, λήψεσθε μόσχον ἐκ βο-
ῶν ἄμωμον, τοῦ ἐξιλάσασθαι [67] τὸ ἅγιον.
19 Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος [68] τοῦ ἐξι-
λασμοῦ, καὶ δώσει ἐπὶ τὰς φλιὰς τοῦ οἴκου, καὶ
ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τοῦ ἱεροῦ, καὶ ἐπὶ τὸ
θυσιαστήριον, καὶ ἐπὶ τὰς φλιὰς τῆς πύλης τῆς
20 αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας. Καὶ οὕτως ποιήσεις ἐν
τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ· μιᾷ τοῦ μηνὸς λήψῃ παρ'
ἑκάστου [69] ἀπόμοιραν· καὶ [70] ἐξιλάσεσθε τὸν οἶκον.
21 Καὶ ἐν τῷ πρώτῳ [71], τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ
μηνὸς, ἔσται ὑμῖν τὸ πάσχα ἑορτή· ἑπτὰ ἡμέ-
22 ρας [72] ἄζυμα ἔδεσθε. Καὶ ποιήσει ὁ ἀφ-
ηγούμενος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὑπὲρ αὐτοῦ,
[73] καὶ [74] τοῦ οἴκου, καὶ ὑπὲρ παντὸς τοῦ λαοῦ τῆς γῆς,
23 [75] μόσχον ὑπὲρ ἁμαρτίας. [76] Καὶ τὰς
ἑπτὰ ἡμέρας τῆς ἑορτῆς [77] ποιήσει ὁλοκαυτώμα-
τα τῷ κυρίῳ ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ κριοὺς ἀμώ-
μους καθ' ἡμέραν, τὰς ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ [78] ὑ-
πὲρ ἁμαρτίας ἔριφον αἰγῶν καθ' ἡμέραν, καὶ
24 θυσίαν. Καὶ [79] πέμμα τῷ μόσχῳ, καὶ
[80] πέμματα τῷ κριῷ [81] ποιήσεις, καὶ ἐλαίου τὸ
25 [82] εἶν τῷ πέμματι. Καὶ ἐν τῷ ἑβδόμῳ

---

26 *Ald.* ἀδωναὶ κύριος, Ἱκανούσθω. 27 *Alex.* ὁ θεός. 28 *Alex.* * τὸν λαόν μου καὶ τὴν γῆν κατακληρονομήσουσιν οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ, ἀδικίαν. 29 *Alex. Ald. C.* καὶ κρίμα. 30 *Alex.* καὶ ἐξάρατε. 31 *C.* τὰς καταδυναστείας. 32 *Alex.* ὁ θεός. 33 *Alex.* & *C.* Ζυγὸν δίκαιον. post pro μέτρον, al. οἰφί. 34 *Alex.* ἡ χοῖνιξ. τὸ μέτρον πρὸς τὸ γομὸρ ἔσται ἴσον. 35 *Ald.* τὸ μέτρον πρὸς τό. *C.* οἰφὶ τό. 36 in *quibusd.* est, ἔσται ἴσον τὸ σήκωμα καὶ τὰ στάθμια. 37 *Ald. C.* τὸ στάθμιον. 38 *Alex.* οἱ πέντε σίκλοι, πέντε καὶ οἱ δέκα σίκλοι, δέκα, καὶ πεντήκοντα σίκλοι. *C.* πέντε σίκλοι, καὶ εἰκοσιπέντε σίκλοι καὶ πεντεκαίδεκα σίκλοι. *Ald.* εἴκοσι σίκλοι, πέντε καὶ εἴκοσι σίκλοι, δέκα καὶ πέντε σίκλοι. quo modo leg. *Hier.* & dicit hunc locum juxta 70. non cohærere, & penitus intelligi non posse. in *quibusd. ll.* est, εἴκοσι ὀβολοὶ ὁ σίκλος· οἱ δὲ πεντήκοντα σίκλοι ἡ μνᾶ ἔσται ὑμῖν. ac *Theodor.* διακελεύεται δὲ τὴν μνᾶν πεντήκοντα σίκλους ἔχειν. 39 ἡ μνᾶ *Ald.* desunt. 40 *C.* ὑμῶν. 41 *C.* ἐστὶν ἡ. 42 *Alex.* * ἕκατον τοῦ μέτρου. *Ald.* ἕκτον οἰφί. *C.* ἕκτον μέρος τοῦ μέτρου. 43 al. κόρου. 44 *C.* τῶν πυρῶν. 45 αὐτοῦ *Alex.* & *Ald.* deest. *C.* hab. μέρος. 46 al. τοῦ μέτρου. 47 *Alex.* ἀπὸ τοῦ γομὸρ κόρου τῶν. 48 *Alex.* τὰ προστάγματα. 49 *C.* κοτύλη ἐλαίου. *Ald.* desunt. 50 *Alex.* τῶν δέκα. 51 in *quibusd. ll.* hæc seqq. τὰ δὲ δέκα γομὸρ κόρος. quod videtur confirmari autoritate *Theodor.* ita explicantis, καὶ διδάσκει ἡμᾶς, τὸν μὲν κόρον ἔχειν γομὸρ δέκα, ἕκαστον δὲ γομὸρ χοίνικας δέκα· ὡς εἶναι τὸν κόρον χοινίκων ρ'. post pro πρόβατον, al. βόσκημα. 52 *Alex. Ald. C.* ἓν (*Ald. C.* deest) ἀπὸ τῶν δέκα (*C.* διακοσίων) προβάτων ἀφαίρεμα. post pro ἐκ πασῶν τῶν πατριῶν, al. ἀπὸ τῶν ποτηρίων. *Aq.* & *S.* ἀπὸ τῶν ὑδάτων. 53 εἰς *C.* deest. pro θυσίας, *Aq.* & *S.* δῶρα. *Th.* μαναά. 54 *Alex. Ald.* καὶ εἰς σωτήριον. *C.* σωτηρίου. 55 *Alex. Ald.* τοῦ ἐξιλάσασθαι. *C.* καὶ ἐξιλάσαι. 56 *C.* τάδε λέγει. 57 *Alex.* ὁ θεός. 58 τὴν ἀπαρχὴν ταύτην *C.* ponit post Ἰσραήλ. 59 *C.* διὰ τοῦτο ἀφηγουμένῳ. 60 *Alex.* ἔσονται ἐν ταῖς. 61 *C.* σάββασιν. 62 *Ald.* οὕτως. 63 *C.* περί. 64 *C.* περί. 65 *Ald.* ἀδωναὶ κύριος. 66 *Alex.* ὁ θεός. 67 *C.* τὰ ἅγια. 68 *Alex.* τοῦ μόσχου τοῦ ἐξιλασμοῦ. *C.* τοῦ μόσχου. *Th.* τοῦ ἀζαρά. 69 *Alex.* * ἀγνοοῦντος (l. ἀγνοοῦντος) καὶ ἀπὸ νηπίου· καί. *Ald.* etiam, ἀγνοοῦντος καὶ ἀ. ν. κ. *C.* ἀσυνέτου, καὶ νηπίου· καί. est etiam qui habeat, ἀγνοοῦντος καὶ νηπίου ἀπόμοιραν· καί. 70 *Alex.* ἐξιλάσεσθαι. 71 *Alex.* μηνί. 72 ἄζυμα *Ald.* deest. 73 καὶ τοῦ οἴκου *C.* desunt. 74 *Alex.* ὑπὲρ τοῦ. 75 *Ald* μόσχον ἐκ βοῶν. 76 Καὶ *Ald. C.* deest. 77 *Alex.* ποιήσεις. *Ald.* desunt hæc usque ad finem versus. 78 *C.* περί. 79 *Ald.* πέμματα. *Sch.* σεμίδαλιν. 80 *Alex.* & *C.* πέμμα. 81 *C.* ποιήσει. 82 *Theodor.* τὸ εἶν παρὰ τῷ Σύρῳ ἥμισυ ἐστι.

μηνὶ, πεντεκαιδεκάτῃ [83] τοῦ μηνὸς, ἐν τῇ
ἑορτῇ ποιήσεις κατὰ ταῦτα, ἑπτὰ ἡμέρας,
καθὼς τὰ ὑπὲρ τῆς ἁμαρτίας, καὶ καθὼς τὰ
ὁλοκαυτώματα, καὶ καθὼς [84] τὸ μαναὰ, καὶ καθ-
ὼς τὸ ἔλαιον.

Κεφ. μς'. 46.

1 ΤΑ'δε λέγει κύριος [1] θεὸς, Ἡ πύλη ἡ ἐν
τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρᾳ, [2] ἡ βλέπουσα πρὸς ἀνα-
τολὰς, ἔσται κεκλεισμένη ἓξ ἡμέρας τὰς [3] ἐν-
εργούς· ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων [4] ἀνοιχθῇ, καὶ
[5] ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς νουμηνίας ἀνοιχθήσεται.
2 Καὶ εἰσελεύσεται ὁ ἀφηγούμενος κατὰ τὴν ὁδὸν
τοῦ αιλὰμ τῆς πύλης τῆς [6] ἔσωθεν, καὶ στήσεται
ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης, καὶ ποιήσουσιν οἱ ἱε-
ρεῖς τὰ ὁλοκαυτώματα αὐτοῦ, καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου
αὐτοῦ· καὶ προσκυνήσει ἐπὶ τοῦ προθύρου τῆς πύλης,
καὶ ἐξελεύσεται, καὶ ἡ πύλη οὐ μὴ κλεισθῇ ἕως ἑ-
3 σπέρας. Καὶ προσκυνήσει ὁ λαὸς τῆς γῆς
κατὰ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης ἐκείνης, καὶ ἐν τοῖς
[7] σαββάτοις, καὶ ἐν ταῖς νουμηνίαις, [8] ἐναντίον
4 [9] κυρίου. Καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα προσοί-
σει ὁ ἀφηγούμενος τῷ κυρίῳ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαβ-
βάτων, ἓξ ἀμνοὺς ἀμώμους, [10] καὶ κριὸν ἄμω-
5 μον, Καὶ [11] μαναὰ, πέμμα [12] τῷ κριῷ,
καὶ τοῖς ἀμνοῖς θυσίαν, δόμα [13] χειρὸς αὐτοῦ,
6 καὶ ἐλαίου τὸ εἲν τῷ πέμματι. Καὶ ἐν τῇ
ἡμέρᾳ τῆς νουμηνίας μόσχον [14] ἄμωμον, καὶ ἓξ
7 ἀμνοὺς, καὶ [15] κριὸς ἄμωμος ἔσται, Καὶ
πέμμα τῷ κριῷ, καὶ πέμμα τῷ μόσχῳ ἔσται
[16] μαναὰ, καὶ τοῖς ἀμνοῖς, καθὼς ἂν [17] ἐκ-
ποιῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ, καὶ ἐλαίου τὸ εἲν τῷ πέμμα-
8 τι. Καὶ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τὸν [18] ἀφη-
γούμενον, κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ αιλὰμ τῆς πύλης εἰσ-
ελεύσεται, καὶ κατὰ τὴν [19] ὁδὸν τῆς πύλης ἐξελεύ-
9 σεται. Καὶ [20] ὅταν εἰσπορεύηται ὁ λαὸς τῆς
γῆς [21] ἐναντίον κυρίου ἐν ταῖς ἑορταῖς, ὁ εἰσπο-
ρευόμενος κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης [22] τῆς βλε-
πούσης πρὸς Βοῤῥᾶν [23] προσκυνεῖν, ἐξελεύσε-
ται κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς Νότον, [24] καὶ
ὁ εἰσπορευόμενος κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς
πρὸς [25] Νότον, [26] ἐξελεύσεται κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς
πύλης τῆς πρὸς Βοῤῥᾶν· οὐκ ἀναστρέψει κατὰ τὴν
πύλην [27] εἰς ἣν εἰσελήλυθεν, [28] ἀλλ' ἢ κατ'
10 εὐθὺ αὐτῆς ἐξελεύσεται. Καὶ ὁ ἀφηγού-
μενος [29] ἐν μέσῳ αὐτῶν, ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι
αὐτοὺς εἰσελεύσεται [30] μετ' αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ ἐκπο-
11 ρεύεσθαι αὐτοὺς ἐξελεύσεται [31]. Καὶ ἐν ταῖς ἑορ-
ταῖς καὶ ἐν ταῖς πανηγύρεσιν ἔσται τὸ [32] μαναὰ πέμ-
μα τῷ μόσχῳ, καὶ πέμμα τῷ κριῷ, [33] καὶ τοῖς ἀ-
μνοῖς, καθὼς [34] ἂν ἐκποιῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ, καὶ
12 ἐλαίου τὸ εἲν τῷ πέμματι. Ἐὰν δὲ ποιή-
σῃ ὁ ἀφηγούμενος [35] ὁμολογίαν ὁλοκαύτωμα
[36] σωτηρίου τῷ κυρίῳ, καὶ [37] ἀνοίξῃ ἑαυτῷ τὴν
πύλην τὴν βλέπουσαν [38] κατὰ ἀνατολὰς, καὶ
[39] ποιήσῃ τὸ ὁλοκαύτωμα αὐτοῦ, καὶ τὰ τοῦ σω-
τηρίου αὐτοῦ, ὃν τρόπον [40] ποιεῖ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν
σαββάτων· καὶ ἐξελεύσεται, καὶ κλείσει τὰς θύ-
13 ρας μετὰ τὸ ἐξελθεῖν αὐτόν· Καὶ ἀμνὸν ἐν-
ιαύσιον ἄμωμον ποιήσει [41] εἰς ὁλοκαύτωμα
[42] καθ' ἡμέραν τῷ κυρίῳ, [43] πρωῒ ποιήσει αὐ-
14 τόν. Καὶ [44] μαναὰ ποιήσει ἐπ' αὐτῷ [45] τὸ
πρωῒ, ἕκτον τοῦ μέτρου, καὶ ἐλαίου [46] τρίτον τοῦ
εἲν τοῦ ἀναμίξαι τὴν σεμίδαλιν [47] μαναὰ τῷ
15 κυρίῳ, πρόσταγμα [48] διαπαντός. Ποιή-
σετε τὸν ἀμνὸν, καὶ τὸ [49] μαναὰ, καὶ τὸ ἔλαιον
ποιήσετε [50] τοπρωῒ, [51] ὁλοκαύτωμα διαπαν-
16 τός. Τάδε λέγει [52] κύριος [53] θεὸς,
Ἐὰν δῷ ὁ ἀφηγούμενος δόμα ἑνὶ [54] ἐκ τῶν υἱῶν

83 *Alex.* ἡμέρα τοῦ. 84 *Alex.* τὸ μαννά. *C.* αἱ θυσίαι.
Cap. 46. 1 *Ms. Alex.* ὁ θεὸς, Πύλη ἡ. 2 *C.* τῇ βλε-
πούσῃ κατὰ ἀνατολάς. 3 *C.* ἐργασίμους. 4 *All. C.*
ἀνοιχθήσεται. 5 *Alex.* ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων
ἀνοιχθήσεται. 6 *Alex. Ald. C.* ἔξωθεν. mox pro τὰ ὁ-
λοκαυτώματα αὐτοῦ, *S.* τὴν προσφορὰν αὐτοῦ. 7 *C.* σάβ-
βασιν. 8 *C.* ἐνώπιον. 9 *Alex.* τοῦ κυρίου. Καὶ τὸ ὁλο-
καύτωμα. 10 *Ald.* κριόν. 11 *Alex.* μαννά. *C.* θυσί-
αν. *Syr.* θυσίαν τῆς σεμιδάλεως. 12 *C.* τοῖς κριοῖς.
13 *Alex.* τῆς χειρός. 14 *Alex.* υἱὸν βουκολίου ἄμωμον.
15 *Ald.* κριὸν ἄμωμον ἔσται. *C.* κριὸν ἄμωμον ἔσονται.
16 *Alex.* μαννά. *C.* θυσία. *Theodor.* ὁ Σύρ. ἡρμήνευσε τὴν
τῆς σεμιδάλεως θυσίαν. *quidam ll.* hab. μαναὰ καὶ οἰφί.
17 *Alex.* εὐποιῇ. *C.* ἰσχύῃ. 18 *C.* ἡγούμενον. 19 *C.* ὁ-
δὸν αὐτῆς ἐξελεύσεται. 20 *Alex.* ἔσται ὅταν εἰσπορεύηται
ὁ λαὸς ἐναντίον. 21 *C.* ἐνώπιον. 22 *Alex. Ald. C.* τῆς
πρὸς Βοῤῥᾶν. 23 *C.* προσκυνῆσαι. 24 καὶ ὁ *Ald* de-
sunt. 25 *Ald.* βοῤῥᾶν. 26 ἐξελεύσεται usque ad οὐκ,
Ald. desunt. 27 *Alex.* ἣν εἰσελήλυθεν. 28 *C.* ἀλλὰ
κατ'. 29 *C.* αὐτῶν ἐν. 30 μετ' usque ad finem vers.
C. desunt. 31 *Alex.* μετ' αὐτῶν. Καὶ. 32 *Alex.* μαν-
νά. *C.* θυσία. 33 *Alex.* τοῖς δὲ ἀμνοῖς. 34 *C.* ἰσχύσει
ἡ. 35 *quidam ll.* hab. ἑκούσιον ὁλοκαύτωμα σωτηρίου. ἑκού-
σιον hab. etiam *Aq. S.* & *Th. quidam*, ἑκούσιον ὁλοκαύτω-
μα, ἢ εἰρηνικὰς σωτηρίου. 36 *C.* ἢ σωτήριον. 37 *A-
lex.* ἀνοίξει. 38 *Alex.* κατά. 39 *Alex.* ποιήσει.
40 *Ald.* ποιήσει. *C.* ἐποίει. 41 *Alex.* & *C.* ὁλοκαύτωμα.
paulo ante pro ἄμωμον, *Aq.* τέλειον. 42 *C.* τῷ κυρίῳ
καθ' ἡμέραν, πρωΐ. 43 *Ald. C.* πρωῒ πρωΐ. 44 *A-
lex.* μαννά. *C.* θυσία. 45 *Ald.* πρωῒ πρωΐ. *C.* τοπρωῒ
πρωΐ. & vers. 15. 46 *Alex.* τὸ τρίτον. post pro τοῦ ἀνα-
μίξαι τὴν σεμίδαλιν, *S.* τοῦ ἐπιῤῥᾶναι τὴν σεμίδαλιν.
47 *Alex.* μαννά. 48 *Alex. Ald.* αἰώνιον διαπαντός.
49 *Alex.* μαννά. 50 *Alex.* πρωΐ. 51 *C.* ὁλοκαυτώ-
ματα. 52 *Alex.* ἀδωναῒ κύριος. Ἐάν. 53 *Ald.* κύ-
ριος. 54 *C.* τῶν.

αὐτοῦ [55] ἐκ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ, [56] τοῦτο τοῖς
υἱοῖς αὐτοῦ [57] ἔσται κατάσχεσις [58] κληρονομία.
17 Ἐὰν δὲ δῷ δόμα [59] ἑνὶ τῶν παίδων αὐτοῦ, καὶ ἔ-
σται αὐτῷ ἕως τοῦ [60] ἔτους τῆς ἀφέσεως, καὶ [61] ἀ-
ποδώσει τῷ ἀφηγουμένῳ. πλὴν τῆς κληρονομίας
18 τῶν υἱῶν αὐτοῦ [62] αὐτοῖς ἔσται. Καὶ οὐ μὴ λά-
βῃ ὁ [63] ἀφηγούμενος ἐκ τῆς κληρονομίας τοῦ
[64] λαοῦ, [65] τοῦ καταδυναστεῦσαι αὐτοὺς, ἐκ τῆς
κατασχέσεως [66] αὐτοῦ κατακληρονομήσει τοῖς υἱ-
οῖς αὐτοῦ, ὅπως μὴ διασκορπίζηται ὁ λαός μου,
19 ἕκαστος [67] ἐκ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ. Καὶ
[68] εἰσήγαγέ με εἰς τὴν [69] εἴσοδον τῆς κατὰ νώ-
του τῆς πύλης, εἰς τὴν ἐξέδραν τῶν ἁγίων τῶν ἱε-
ρέων, τὴν βλέπουσαν πρὸς Βοῤῥᾶν· καὶ ἰδοὺ [70] ἐ-
20 κεῖ τόπος κεχωρισμένος. Καὶ εἶπε
πρὸς μὲ, Οὗτος ὁ τόπος ἐστὶν, οὗ ἑψήσουσιν
ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς τὰ ὑπὲρ [71] ἀγνοίας καὶ τὰ ὑπὲρ
ἁμαρτίας, καὶ ἐκεῖ πέψουσι τὸ [72] μαναὰ τὸ
παράπαν, τοῦ μὴ ἐκφέρειν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν
21 ἐξωτέραν, τοῦ ἁγιάζειν τὸν λαόν. Καὶ ἐξή-
γαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν, καὶ
περιήγαγέ με ἐπὶ τὰ [73] τέσσαρα μέρη τῆς αὐ-
λῆς· καὶ ἰδοὺ αὐλὴ κατὰ [74] τὰ κλίτη τῆς αὐλῆς,
22 [75] Κατὰ τὸ κλίτος αὐλὴ, αὐλὴ ἐπὶ τὰ [76] τέσ-
σαρα, καὶ τῆς αὐλῆς [77] αὐλὴ μικρὰ μήκους [78] πη-
χῶν τεσσαράκοντα, καὶ εὖρος [79] πηχῶν τριά-
23 κοντα, μέτρον ἓν τῶν τέσσαρσι. Καὶ ἐξέ-
δραι κύκλῳ [80] ἐν αὐταῖς, κύκλῳ τῶν τέσσαρσι·
καὶ μαγειρεῖα γεγονότα [81] ὑποκάτω τῶν ἐξε-
24 δρῶν κύκλῳ. Καὶ εἶπε πρὸς μὲ, Οὗ-
τοι οἱ οἶκοι τῶν [82] μαγείρων, οὗ ἑψήσουσιν ἐκεῖ
οἱ λειτουργοῦντες τῷ οἴκῳ τὰ θύματα τοῦ λαοῦ.

Κεφ. μζʹ. 47.

1 ΚΑὶ εἰσήγαγέ με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τοῦ οἴκου·
καὶ ἰδοὺ ὕδωρ ἐξεπορεύετο [1] ὑποκάτωθεν τοῦ αἰ-
θρίου κατὰ ἀνατολὰς, ὅτι τὸ πρόσωπον τοῦ
οἴκου ἔβλεπε [2] κατὰ ἀνατολὰς, καὶ τὸ ὕδωρ
κατέβαινεν ἀπὸ τοῦ [3] κλίτους τοῦ δεξιοῦ, ἀπὸ
2 Νότου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. Καὶ ἐξήγα-
γέ με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς Βοῤῥᾶν,
καὶ περιήγαγέ με τὴν ὁδὸν [4] ἔξωθεν πρὸς τὴν
πύλην τῆς αὐλῆς τῆς βλεπούσης [5] κατὰ ἀνατο-
λάς· καὶ ἰδοὺ τὸ ὕδωρ [6] κατεφέρετο ἀπὸ τοῦ κλί-
3 τους τοῦ δεξιοῦ, [7] Καθὼς ἔξοδος ἀνδρὸς
ἐξεναντίας· καὶ μέτρον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. καὶ
4 διεμέτρησε χιλίους [8] ἐν τῷ μέτρῳ, Καὶ
διῆλθεν [9] ἐν τῷ ὕδατι ὕδωρ ἀφέσεως· καὶ διε-
μέτρησε [10] χιλίους, καὶ διῆλθεν ἐν τῷ ὕδατι ὕ-
δωρ ἕως τῶν [11] μηρῶν· καὶ διεμέτρησε χιλίους [12],
5 καὶ διῆλθεν ὕδωρ ἕως ὀσφύος. Καὶ διε-
μέτρησε χιλίους, [13] καὶ οὐκ ἠδύνατο διελθεῖν,
[14] ὅτι ἐξύβριζεν [15] ὡς χειμάῤῥου ὃν οὐ διαβήσον-
6 ται. Καὶ εἶπε πρὸς μὲ, [16] Εἰ ἑώρακας
υἱὲ ἀνθρώπου; καὶ [17] ἤγαγέ με, [18] καὶ [19] ἐπέ-
στρεψέ με ἐπὶ [20] τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ,
7 Ἐν τῇ ἐπιστροφῇ μου· καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ
ποταμοῦ δένδρα [21] πολλὰ σφόδρα ἔνθεν [22] καὶ
8 ἔνθεν. Καὶ εἶπε πρὸς μὲ, [23] Τὸ ὕδωρ
τοῦτο τὸ ἐκπορευόμενον εἰς τὴν Γαλιλαίαν τὴν
πρὸς ἀνατολὰς, καὶ [24] κατέβαινεν [25] ἐπὶ τὴν
Ἀραβίαν, καὶ ἤρχετο ἕως ἐπὶ τὴν θάλασσαν
ἐπὶ τὸ ὕδωρ τῆς [26] διεκβολῆς, καὶ ὑγιάσει τὰ

---

55 *Alex.* τοῦ ἐκ τῆς. 56 *C.* τοῦτο κατάσχεσις τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐν κληρονομίᾳ. 57 *Alex.* ἔσται κατάσχεσις αὐτῶν αὕτη ἐν κληρονομίᾳ. 58 *Ald.* αὐτῶν, αὕτη ἐνὶ κληρονομία. 59 *Alex. Ald.* ἐκ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἑνί. 60 *C.* ἐνιαυτοῦ. 61 *Ald. C.* ἀποδοθήσεται. 62 *C.* αὐτῷ. 63 *C.* ἡγούμενος. 64 *Ald.* αὐτοῦ. 65 *Alex.* αὐτοῦ, καταδυναστεῦσαι. *Aq.* τοῦ θλίψαι. *S.* τοῦ λυπῆσαι. 66 *Alex. Ald.* αὐτοῦ, ἀπὸ (*Ald.* ἐκ) τῆς κληρονομίας αὐτοῦ κατακληρονομήσει (*Ald.* κατακληρονομῆσαι) 67 *Alex. Ald. C.* ἀπὸ τῆς. 68 *C.* ἀπήγαγε. 69 *Ald. C.* ὁδόν. 70 *C.* τόπος ἐκεῖ κεχωρισμένος. 71 *Alex.* τῆς ἀγνοίας καὶ τὰ ὑπὲρ τῆς ἁμαρτίας. *Ald.* pro ἀγνοίας hab. ἀνομίας. 72 *Alex.* μαννά. 73 *Alex.* τέσσερα 74 *Alex.* κλίτη. 75 *Alex.* Αὐλὴ κατά. *Ald.* hæc desunt usque ad αὐλὴ μικρά. *C.* ἐπὶ τὰ τέσσαρα κλίτη τῆς αὐλῆς. 76 *Alex.* τέσσερα κλείτη τῆς αὐλῆς. al. τέσσαρα κλίτη τῆς αὐλῆς. 77 *C.* αὐλαὶ μικραί. 78 *Alex.* πήχεων τεσσεράκοντα. 79 *Alex.* πήχεων. 80 *C.* αὐταῖς, ταῖς. 81 *C.* ὑποκάτωθεν. *Aq.* πλησίον τῶν στιβάδων. *S.* περιφραγμάτων. *Th.* τειρώθ. 82 *Alex.* μαγιρείων. *C.* μαγειρείων.

Cap. 47. 1 *Ms. Alex. Ald. ed.* & *C.* ὑποκάτωθεν (*Alex.* ὑποκάτω) τοῦ αἰθρίου τοῦ οἴκου κατ'. *Polychr.* ἀπὸ τοῦ οὐδοῦ τῆς θύρας. 2 *Alex.* κατ'. 3 *C.* νώτου τοῦ οἴκου τοῦ δεξιοῦ, ἐπὶ τὸν νῶτον τοῦ θυσιαστηρίου. 4 *Ald.* τῆς πύλης ἔξωθεν. 5 *Alex.* κατ'. 6 *C.* καταφέρεται. 7 *Polychr.* ὁ Ἑβρ. καὶ ἰδοὺ ἐν τῷ ἐξιέναι τινὰ ἄνθρωπον. 8 ἐν τῷ μέτρῳ *C.* desunt. *aliquot ll.* hab. ἐν τῷ μήκει πήχεις. διῆλθεν ἐν τῷ ὕδατι ὕδωρ ἕως ἀστραγάλων. καὶ διεμέτρησε χιλίους, καὶ διῆλθεν ἐν τῷ ὕδατι ὕδωρ ἕως τῶν γονάτων. καὶ διεμέτρησε χιλίους, καὶ διῆλθεν ὕδωρ ἕως ὀσφύος. 9 ἐν τῷ ὕδατι *C.* desunt. mox pro ἀφέσεως, *Aq. S. Th.* ἕως τῶν ἀστραγάλων. 10 *Alex.* ἐν τῷ μέτρῳ χιλίους. 11 *C.* γονάτων. 12 *Alex.* χειμάῤῥους, καί. 13 in *quibusd. ll.* est, καὶ ἰδοὺ χείμαῤῥος ὃν οὐκ ἠδύνατο διελθεῖν· ὅτι ἐξύβριζε. in *quibusd* pro, ὅτι ἐξύβριζε, est, ὅτι ἔβραζε. 14 *C.* ἔτι, ὅτι. 15 *Alex.* τὸ ὕδωρ * ὕδωρ ἕως ῥοῖζος χειμάῤῥου ὃ οὐ διαβήσονται. *Ald. C.* τὸ ὕδωρ ὡς ῥοῖζος χειμάῤῥου, ὃν οὐ διαβήσονται (*All.* διαβήσεται.) 16 *Alex.* Εἰ ἑώρακας. 17 *Alex.* ἀπήγαγέν με, καί. 18 *Ald.* εἰ καί. 19 *Alex.* & *C.* ἐπέστρεψεν ἐπί. 20 *Ald.* τοῦ χείλους. 21 *Alex.* πολλὰ ἔνθεν καὶ ἔνθεν. 22 καὶ ἔνθεν *Ald.* desunt. 23 *C.* Καὶ τὸ ὕδωρ. post pro εἰς τὴν Γαλιλαίαν, *Aq.* εἰς θῖνας ἀνατολικάς. *S.* εἰς τὸ μεθόριον ἀνατολῆς. 24 *C.* καταβαῖνον. 25 *Aq.* εἰς τὴν ταπεινήν. *Th.* πρὸς τοὺς ἄραβας. *S.* ἐπὶ τὴν ἀοίκητον. *Polychr.* ὁ Ἑβρ. ἐπὶ δυσμάς. 26 *Alex.* ἐκβολῆς.

ὕδατα.

9 ὕδατα· Καὶ ἔσαι πᾶσα ψυχὴ τῶν ζώων
τῶν ἐκζεόντων, ἐπὶ πάντα ἐφ' ἃ ἂν ἐπέλθῃ [27] ἐ-
κεῖ ὁ ποταμὸς, ζήσεται· καὶ ἔσαι ἐκεῖ ἰχθὺς
πολὺς σφόδρα, ὅτι ἥκει ἐκεῖ τὸ ὕδωρ τοῦτο,
καὶ ὑγιάσει, καὶ ζήσεται, πᾶν ἐφ' ὃ ἂν [28] ἔλθῃ
10 ὁ ποταμὸς ἐκεῖ, ζήσεται. Καὶ στήσονται
[29] ἐκεῖ ἁλιεῖς [30] ἀπὸ Ἰνγαδεὶν ἕως Ἐναγαλ-
λείμ· ψυγμὸς [31] σαγηνῶν ἔσαι, καθ' [32] ἑαυ-
τὴν ἔσαι· καὶ οἱ ἰχθύες αὐτῆς, [33] ὡς οἱ ἰχθύες
τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης, πλῆθος πολὺ σφό-
11 δρα. Καὶ [34] ἐν τῇ διεκβολῇ αὐτοῦ, καὶ
ἐν τῇ ἐπιστροφῇ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ ὑπεράρσει αὐ-
τοῦ, [35] οὐ μὴ [36] ὑγιάσωσιν, εἰς ἅλας δέδον-
12 ται. Καὶ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ [37] ἀναβήσε-
ται, [38] ἐπὶ τοῦ χείλους αὐτοῦ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, πᾶν
ξύλον βρώσιμον, [39] οὐ μὴ παλαιωθῇ [40] ἐπ' αὐ-
τοῦ, [41] οὐδὲ μὴ ἐκλείπῃ ὁ καρπὸς [42] αὐτοῦ, τῆς
καινότητος [43] αὐτοῦ πρωτοβολήσει, [44] ὅτι τὰ
ὕδατα αὐτῶν ἐκ τῶν ἁγίων [45] ταῦτα [46] ἐκπο-
ρεύεται, καὶ ἔσαι ὁ καρπὸς αὐτῶν εἰς βρῶσιν, καὶ
13 [47] ἀνάβασις αὐτῶν εἰς ὑγίειαν. Τάδε
λέγει κύριος [48] θεὸς, Ταῦτα τὰ ὅρια κατα-
κληρονομήσετε τῆς γῆς, ταῖς δώδεκα φυλαῖς τῶν
υἱῶν Ἰσραὴλ πρόσθεσις σχοινίσματος.
14 Καὶ [49] κατακληρονομήσετε αὐτὴν ἕκαστος καθ-
ὼς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, εἰς ἣν ἦρα τὴν χεῖρά μου,
τοῦ δοῦναι [50] τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ πεσεῖται ἡ
15 γῆ αὕτη ὑμῖν ἐν κληρονομίᾳ. Καὶ ταῦ-
τα τὰ ὅρια τῆς [51] γῆς τῆς πρὸς Βορρᾶν, ἀπὸ
[52] θαλάσσης τῆς μεγάλης [53] τῆς καταβαινούσης καὶ
περισχιζούσης τῆς εἰσόδου [54] Ἡμασελδὰμ,
16 [55] Μααβθηρὰς Ἑβραμηλιὰμ [56] ἀναμέσον
ὁρίων Δαμασκοῦ καὶ ἀναμέσον ὁρίων Ἡμαθεὶ,
[57] αὐλὴ τοῦ [58] Σαυνὰν, αἵ εἰσιν ἐπάνω τῶν ὁρίων
17 Αὐρανίτιδος. Ταῦτα τὰ ὅρια ἀπὸ τῆς
θαλάσσης, ἀπὸ τῆς αὐλῆς τοῦ Αἰνὰν, ὅρια Δα-
18 μασκοῦ, καὶ τὰ πρὸς [59] Βορρᾶν. [60] Καὶ
τὰ πρὸς ἀνατολὰς ἀναμέσον τῆς [61] Αὐρανίτι-
δος, καὶ ἀναμέσον Δαμασκοῦ, καὶ ἀναμέσον
τῆς Γαλααδίτιδος, καὶ ἀναμέσον τῆς γῆς τοῦ Ἰσ-
ραὴλ, ὁ Ἰορδάνης διορίζει ἐπὶ τὴν θάλασσαν,
τὴν πρὸς ἀνατολὰς [62] φοινικῶνος· ταῦτα τὰ
19 πρὸς ἀνατολάς. Καὶ τὰ πρὸς Νότον καὶ
Λίβα ἀπὸ Θαιμὰν καὶ [63] φοινικῶνος, ἕως ὕδα-
τος [64] Μαριμὼθ [65] Καδὴμ, παρεκτεῖνον ἐπὶ
τὴν θάλασσαν τὴν μεγάλην· τοῦτο τὸ μέρος Νό-
20 τος καὶ Λίψ. Τοῦτο τὸ μέρος τῆς θαλάσ-
σης τῆς μεγάλης [66] ὁρίζει, ἕως κατέναντι τῆς εἰσ-
όδου Ἡμὰθ, ἕως εἰσόδου αὐτοῦ· ταῦτά ἐστι τὰ
21 πρὸς θάλασσαν [67] Ἡμάθ. Καὶ [68] δια-
μερίσετε τὴν γῆν ταύτην αὐτοῖς, [69] ταῖς φυλαῖς
22 τοῦ Ἰσραήλ. Βαλεῖτε αὐτὴν [70] ἐν κλήρῳ,
ὑμῖν καὶ τοῖς προσηλύτοις τοῖς [71] παροικοῦσιν ἐν
μέσῳ ὑμῶν, οἵτινες ἐγέννησαν υἱοὺς ἐν μέσῳ ὑ-
μῶν, καὶ ἔσονται [72] ὑμῶν ὡς αὐτόχθονες ἐν τοῖς
υἱοῖς τοῦ Ἰσραήλ· μεθ' ὑμῶν φάγονται ἐν κληρο-
νομίᾳ ἐν μέσῳ τῶν [73] φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ,
23 Καὶ ἔσονται ἐν φυλῇ προσηλύτων ἐν τοῖς προσ-
ηλύτοις τοῖς μετ' αὐτῶν· ἐκεῖ δώσετε κληρο-
νομίαν αὐτοῖς, λέγει κύριος [74] θεός.

Κεφ. μη'. 48.

1 ΚΑὶ ταῦτα τὰ [1] ὀνόματα τῶν φυλῶν ἀπὸ τῆς
ἀρχῆς τῆς πρὸς Βορρᾶν, κατὰ τὸ [2] μέρος τῆς κατα-
βάσεως τοῦ περισχίζοντος ἐπὶ τὴν εἴσοδον τῆς Ἡ-
μὰθ αὐλῆς τοῦ [3] Αἰλὰμ, ὅριον Δαμασκοῦ πρὸς
Βορρᾶν κατὰ [4] μέρος Ἡμὰθ αὐλῆς. καὶ ἔσαι

---

27 *Ald.* ὁ ποταμὸς ἐκεῖ, ζήσεται. 28 *Alex.* ἐπέλθῃ. *C.* ἀπέλθῃ. 29 *Ald.* ἐπ' αὐτοὺς ἐκεῖ. 30 *Alex.* ἀπὸ Ἐνγαδδεὶν ἕως Ἐναγαλλείμ. *Ald.* ἀπὸ Ἀγαδδὶν ἕως Ἐνχαγαλλείμ. *C.* καὶ Ἐγγαδδὶ ἕως Ἐναγαλλείμ. *Theodor.* τὸ Ἐνγαδδεὶν, ὀφθαλμὸν πειρατηρίου σημαίνει· τὸ δὲ Ἐναγαλλείμ, ὀφθαλμὸν μόσχου εἰς θυσίαν προσφερομένου, καὶ τὴν ἁμαρτίαν λύοντος. 31 *Ald.* σαγήνη. 32 *Alex.* αὐτὴν ἔσται· καὶ οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης οἱ ἰχθύες αὐτῆς, πλῆθος. 33 ὡς οἱ ἰχθύες *C.* desunt. 34 *Alex.* * ἐστὶν διεκβολῇ. 35 *Ald.* τὰ τενάγη αὐτοῦ οὐ μήν. 36 *Sch.* ἰαθῶσιν. 37 *Alex.* ἀναβήσει. 38 *Ald.* καὶ ἐπὶ τοῦ. 39 in *aa.* hæc antecedunt, ὃ οὐκ ἀπορρυήσεται τὸ φύλλον αὐτοῦ, καὶ οὐ. 40 *Alex.* ἐξ αὐτοῦ. 41 *C.* οὐδ' οὐ μή. 42 αὐτοῦ *Ald.* deest. 43 *Alex.* πρωτοβολήσει. 44 *Alex.* *Ald.* *C.* διότι. 45 ταῦτα *C.* deest. 46 *C.* ἐκπορεύονται. 47 *Alex.* ἡ ἀνάβασεις αὐτῶν εἰς ὑγίαν. 48 *Alex.* ὁ θεός. 49 *Ald.* *C.* κατακληρονομήσεται. 50 *Alex.* *Ald.* αὐτὴν τοῖς. 51 *Alex.* γῆς πρός. 52 *Alex.* τῆς θαλάσσης. 53 *C.* ὁδὸν Αἰθαλὰν τῆς. 54 *Alex.* Ἡμαθελδάμ. *Ald.* *C.* Σκδάδα Αἰμάθ. 55 *Alex.* Μαωθηρὰς Ἐφραμηλειάμ. *Ald.* Βηρωθάμ, Σαμεριείμ. *C.* Βιερθὰ, Σαβαρείμ. 56 *Alex.* ἀναμέσον τῶν ὁρίων Ἡμὰθ, καὶ ἀναμέσον τῶν ὁρίων Δαμασκοῦ, Ἐυνὰν καὶ τοῦ Ἐυνάν, αἵ εἰσιν. 57 *Alex.* *C.* αὐλαί. 58 *C.* Θιχών. quod *Th.* est. *S.* ἡ μέση. 70. σεραναν. 59 *Alex.* *Ald.* Βορρᾶν κατὰ Βορρᾶν, καὶ τὸ ὅριον Αἰμὰθ (*Ald.* Ἡμὰθ) τὸ ὅριον Βορρᾶ. *C.* βορρᾶν, καὶ τὰ ὅρια Αἰμὰθ, τὰ πρὸς βορρᾶν. 60 *C.* Κατὰ πρόσωπον ἀνατολῶν in *quibusd. ll.* est, Κατὰ πρόσωπον ἀνατολῶν. καὶ τὰ πρὸς ἀνατολάς. quæ gemina interpretatio est. 61 *Alex.* Ὡρανίτιδος. *Ald.* *C.* Αὐρανίτιδος. 62 *C.* φοινίκων. 63 *C.* φοινίκων. 64 *C.* Μαριβώθ. 65 *Alex.* & *C.* Κάδης *Ald.* Κάδδης. 66 *Alex.* *Ald.* διορίζει. 67 Ἡμὰθ *C.* deest. 68 *Alex.* * διαμέτρησεν. 69 *Alex.* καὶ ταῖς. 70 ἐν *C.* deest. 71 *Alex.* προσοικοῦσιν. 72 *Alex.* ὑμῖν. 73 *Alex.* υἱῶν Ἰσραήλ. 74 *Alex.* ὁ θεός.

Cap. 48. 1 *Ald.* ὅρια. 2 *Alex.* μέτρον. 3 *Alex.* Αἰνάν. *C.* Αἰνών. 4 *Alex.* τὸ μέρος.

αὐτοῖς

αὐτοῖς τὰ πρὸς ἀνατολὰς ἕως πρὸς θάλασ-
2 σαν, Δὰν, μία. Καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων
3 [5] τοῦ Δὰν τὰ πρὸς ἀνατολὰς, [6] ἕως τῶν πρὸς
θάλασσαν, Ἀσὴρ, μία. Καὶ ἀπὸ τῶν
ὁρίων [7] Ἀσὴρ, ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς, ἕως
τῶν πρὸς θάλασσαν, Νεφθαλεὶμ, μία.
4 Καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων [8] Νεφθαλεὶμ, ἀπὸ ἀνατο-
λῶν, ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν, Μανασσῆ, μία.
5 Καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Μανασσῆ, ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνα-
τολὰς, [9] ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν, Ἐφραὶμ,
6 μία. Καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Ἐφραὶμ, ἀπὸ
τῶν πρὸς ἀνατολὰς, ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν,
7 Ῥουβὴν, μία. Καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Ῥουβὴν,
ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς, ἕως τῶν πρὸς θάλασ-
8 σαν, Ἰούδα, μία. Καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων
Ἰούδα, ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς [10], [11] ἔσται ἡ ἀπαρ-
χὴ τοῦ ἀφορισμοῦ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες εὖρος,
καὶ μῆκος, καθὼς μία τῶν μερίδων ἀπὸ τῶν πρὸς
ἀνατολὰς, καὶ ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν· καὶ ἔσται
9 τὸ ἅγιον ἐν μέσῳ αὐτῶν. [12] Ἀπαρχὴν,
ἣν ἀφοριοῦσι τῷ [13] κυρίῳ, μῆκος πέντε καὶ
εἴκοσι χιλιάδες, καὶ εὖρος [14] εἴκοσι [15] πέντε
10 χιλιάδες. [16] Τούτων ἔσται ἡ ἀπαρχὴ τῶν
ἁγίων τοῖς ἱερεῦσι, πρὸς Βορρᾶν, πέντε καὶ εἴ-
κοσι χιλιάδες· [17] καὶ πρὸς θάλασσαν, [18] δέκα
χιλιάδες· [19] καὶ πρὸς Νότον, [20] εἴκοσι καὶ πέντε
χιλιάδες· καὶ τὸ ὄρος τῶν ἁγίων ἔσται ἐν μέσῳ
11 αὐτοῦ. Τοῖς ἱερεῦσι, τοῖς ἡγιασμένοις υἱοῖς
Σαδδοὺκ, τοῖς φυλάσσουσι τὰς φυλακὰς τοῦ οἴ-
κου, οἵτινες οὐκ ἐπλανήθησαν ἐν τῇ πλανήσει
[21] υἱῶν Ἰσραὴλ, ὃν τρόπον ἐπλανήθησαν οἱ
12 Λευῗται. Καὶ ἔσται αὐτοῖς ἡ ἀπαρχὴ δε-
δομένη ἐκ τῶν ἀπαρχῶν [22] τῆς γῆς, ἅγιον ἁ-
13 γίων ἀπὸ τῶν [23] ὁρίων τῶν Λευϊτῶν. Τοῖς
[24] δὲ Λευΐταις [25] τὰ ἐχόμενα τῶν ὁρίων τῶν ἱερέ-
ων, μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες, καὶ εὖρος
δέκα χιλιάδες· πᾶν τὸ μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι
14 χιλιάδες, καὶ εὖρος εἴκοσι χιλιάδες. Οὐ
πραθήσεται ἐξ [26] αὐτοῦ, οὐδὲ καταμετρηθήσεται,
οὐδὲ ἀφαιρεθήσεται τὰ [27] πρωτογεννήματα τῆς γῆς,
15 ὅτι ἅγιόν ἐστι τῷ κυρίῳ. Τὰς δὲ [28] πέντε
χιλιάδας τὰς περισσὰς ἐπὶ τῷ πλάτει ἐπὶ τῶν
[29] πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάσι, προτείχισμα ἔσται
τῇ πόλει εἰς τὴν κατοικίαν, [30] καὶ εἰς διάστημα αὐ-
16 τοῦ· καὶ ἔσται ἡ πόλις ἐν μέσῳ αὐτοῦ. Καὶ
ταῦτα τὰ μέτρα αὐτῆς· ἀπὸ τῶν πρὸς Βορρᾶν,
πεντακόσιοι καὶ [31] τετρακισχίλιοι, καὶ ἀπὸ τῶν
πρὸς Νότον, πεντακόσιοι καὶ τέσσαρες χιλιάδες,
καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς, πεντακόσιοι καὶ τέσ-
σαρες χιλιάδες, καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς θάλασσαν,
17 τετρακισχιλίους [32] πεντακοσίους. Καὶ ἔσται
διάστημα τῇ πόλει πρὸς [33] Βορρᾶν διακόσιοι
πεντήκοντα, καὶ πρὸς Νότον διακόσιοι καὶ πεν-
τήκοντα, καὶ πρὸς ἀνατολὰς διακόσιοι πεντήκον-
τα, καὶ πρὸς θάλασσαν διακόσιοι πεντήκοντα.
18 Καὶ τὸ περισσὸν τοῦ μήκους τὸ ἐχόμενον τῶν ἀπαρ-
χῶν τῶν ἁγίων, δέκα χιλιάδες πρὸς ἀνατολὰς,
καὶ δέκα χιλιάδες πρὸς θάλασσαν· καὶ ἔσονται αἱ
ἀπαρχαὶ τοῦ ἁγίου, καὶ ἔσται τὰ [34] γεννήματα
αὐτῆς εἰς ἄρτους τοῖς ἐργαζομένοις τὴν πόλιν.
19 Οἱ δὲ ἐργαζόμενοι τὴν πόλιν ἐργῶνται αὐτὴν
20 ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ. Πᾶ-
σα ἡ ἀπαρχὴ, πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες ἐπὶ
πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας [35] τετράγωνον· ἀφο-
ριεῖτε αὐτοῦ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ ἁγίου, ἀπὸ τῆς
21 κατασχέσεως τῆς πόλεως. Τὸ δὲ περισσὸν
[36] τῷ ἀφηγουμένῳ ἐκ τούτου καὶ ἐκ τούτου ἀπὸ τῶν
ἀπαρχῶν τοῦ ἁγίου, καὶ εἰς τὴν κατάσχεσιν τῆς
πόλεως, [37] ἐπὶ [38] πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας μῆκος,
ἕως τῶν ὁρίων τῶν πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς θάλασ-
σαν, [39] ἐπὶ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας ἕως τῶν
ὁρίων τῶν πρὸς [40] θάλασσαν, ἐχόμενα τῶν με-
ρίδων τοῦ ἀφηγουμένου· καὶ ἔσται ἡ ἀπαρχὴ τῶν
ἁγίων καὶ τὸ ἁγίασμα τοῦ οἴκου ἐν μέσῳ αὐ-

5 *Alex.* Δὰν πρός. 6 *Alex.* ἕως πρὸς θάλασσαν, Ἀσήρ. 7 *Alex.* Ἀσήρ. 8 *Alex.* Νεφθαλὶ, ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς, ἕως. 9 sic *Alex.* in aliis perperam omissum ἕως. 10 *Alex.* ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν, ἡ ἀπαρχή 11 *C.* μὲν ἔσιν ἡ ἀρχή 12 *Alex.* Ἀπαρχή. 13 *Alex.* κυρίῳ πέντε καί. 14 *C* δέκα χιλιάδες. 15 *Alex.* καὶ πέντε. 16 *C.* Καὶ αὗται αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ ἁγιάσματος. 17 in *cet. ll.* hæc ita posita sunt, καὶ πρὸς θάλασσαν εὖρος δέκα χιλιάδες, καὶ πρὸς ἀνατολὰς πλάτος δέκα χιλιάδες, καὶ πρὸς Νότον μῆκος εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες. 18 *Alex.* πλάτος δέκα. *C.* τὸ εὖρος δέκα. 19 *C.* καὶ πρὸς ἀνατολὰς τὸ εὖρος δέκα χιλιάδες, καὶ πρός. 20 *Alex.* μῆκος εἴκοσι. 21 *Alex.* τῶν υἱῶν. 22 *Alex.* τῶν ἁγίων, ἅγιον. 23 *Alex.* ἀπαρχῶν. 24 δὲ *Ald.* deest. 25 *Alex.* ἐχόμενα. 26 *Alex.* αὐτῶν. 27 *Alex.* πρωτογενήματα. 28 *C.* ε', καὶ κ'. 29 *C.* ε', καὶ κ'. post pro προτείχισμα, *Aq.* βέβηλον. *S.* & *Th.* λαϊκόν. 30 in *quibusd. ll.* est, καὶ εἰς προάστεια αὐτοῦ. 31 *Ald.* τρισχίλιοι. 32 *Alex.* καὶ πεντακοσίους. 33 *Alex.* Βορρᾶν, * πεντήκοντα, Καὶ τὸ περισσὸν τοῦ μήκους. 34 *Alex.* γενήματα. 35 *C.* τετράγωνον ἀφορίζονται αἱ ἀπαρχαί. 36 *Alex.* τοῦ ἀφηγουμένου ἐκ τούτου ἀπὸ τῶν ἀπαρχῶν τῶν ἁγίων. 37 *Alex.* *Ald.* κατὰ πρόσωπον ἐπί. 38 *Alex.* εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδας. 39 *Alex.* ἐπὶ πρόσωπον ἐπί. *Ald.* ἐπὶ πρόσωπον. 40 *Alex.* ἀνατολὰς, καὶ ἐχόμενα.

22 τῆς. [41] Καὶ παρὰ τῶν Λευιτῶν, ἀπὸ τῆς
κατασχέσεως τῆς πόλεως ἐν μέσῳ τῶν ἀφηγου-
μένων ἔσται ἀναμέσον τῶν ὁρίων Ἰούδα, καὶ ἀνα-
μέσον τῶν ὁρίων Βενιαμὶν, [42] καὶ τῶν ἀφηγουμένων
23 ἔσται. Καὶ τὸ περισσὸν τῶν φυλῶν, ἀπὸ τῶν
πρὸς ἀνατολὰς. ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν, Βεν-
24 ιαμὶν, † μία. Καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν Βεν-
ιαμὶν, ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς, ἕως τῶν πρὸς
25 θάλασσαν, Συμεὼν, μία. Καὶ ἀπὸ τῶν
ὁρίων τῶν Συμεὼν, ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς, ἕ-
ως τῶν πρὸς θάλασσαν, Ἰσσάχαρ, μία.
26 Καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων [43] τῶν Ἰσσάχαρ, ἀπὸ
τῶν πρὸς ἀνατολὰς, ἕως τῶν πρὸς θάλασ-
27 σαν, Ζαβουλὼν, μία. Καὶ ἀπὸ τῶν ὁ-
ρίων [44] τῶν Ζαβουλὼν, ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατο-
λὰς, ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν, Γὰδ, μία,
28 Καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων [45] τῶν Γὰδ, ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς,
ἕως τῶν πρὸς Λίβα· [46] καὶ ἔσται τὰ ὅρια αὐτοῦ ἀπὸ
Θαιμὰν, καὶ ὕδατος [47] Βαριμὼθ Κάδης, [48] κλη-
ρονομίας, ἕως τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης.
29 Αὕτη ἡ γῆ, ἣν βαλεῖτε ἐν κλήρῳ ταῖς φυλαῖς
[49] τοῦ Ἰσραήλ· καὶ οὗτοι οἱ διαμερισμοὶ αὐτῶν,
30 λέγει κύριος [50] θεός. Καὶ αὗται αἱ διεκ-
βολαὶ τῆς πόλεως αἱ πρὸς Βοῤῥᾶν, τετρακισχί-
31 λιοι καὶ πεντακόσιοι μέτρῳ. Καὶ αἱ πύ-
λαι τῆς πόλεως, ἐπ' ὀνόμασι [51] φυλῶν τοῦ Ἰσ-
ραήλ. πύλαι τρεῖς [52] πρὸς Βοῤῥᾶν, πύλη Ῥου-
βὴν, μία, καὶ πύλη Ἰούδα, μία, καὶ πύλη
32 Λευΐ, μία. Καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὰς τε-
τρακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι· καὶ πύλαι τρεῖς, πύ-
λη Ἰωσὴφ, μία, [53] καὶ πύλη Βενιαμὶν, μία,
33 καὶ πύλη Δὰν, μία. Καὶ τὰ πρὸς Νότον
τετρακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι μέτρῳ· καὶ πύλαι
τρεῖς, πύλη Συμεὼν, μία, καὶ πύλη Ἰσσά-
χαρ, μία, καὶ πύλη Ζαβουλὼν, μία.
34 Καὶ τὰ πρὸς θάλασσαν τετρακισχίλιοι καὶ πεν-
τακόσιοι μέτρῳ· [54] πύλαι τρεῖς, πύλη Γὰδ,
μία, καὶ πύλη [55] Ἀσσὴρ, μία, καὶ πύλη Νεφ-
35 θαλεὶμ, μία. Κύκλωμα, [56] δέκα καὶ
ὀκτὼ χιλιάδες. καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως, ἀφ'
ἧς ἂν ἡμέρας [57] γένηται, ἔσται τὸ ὄνομα αὐ-
τῆς.

41 *Alex.* Ἀπὸ τῆς κατασχέσεως τῶν Λευιτῶν, καὶ ἀπὸ τῆς. 42 *Alex.* τῶν ἀφηγουμένων. *Ald. C.* τῷ ἀφηγουμένῳ. † *Aq.* & *S.* ἕν. 43 *Alex.* Ἰσάχαρ. 44 *Alex.* Ζαβουλών. 45 *Alex.* Γάδ, καὶ ἕως πρὸς Λίβα. *C.* τῶν Γάδ, ἕως τῶν πρὸς Λίβα. 46 *Alex.* καὶ ἔσται ὅρια. 47 *Ald.* Μαριμώθ. *C.* Μαριβάθ. 48 *Alex.* κληρονομία ἕως θαλάσσης. 49 *Alex.* Ἰσραήλ. 50 *Alex.* ὁ θεός. post pro διεκβολαί, *Aq. S.* & *Th.* διέξοδοι. 51 *Alex.* τῶν φυλῶν. 52 *Alex.* αἱ πρός. 53 καὶ πύλη usque ad finem vers. *Ald.* desunt. 54 *Alex.* καὶ πύλαι. 55 *Alex.* Ἀσήρ. 56 *C.* ὀκτωκαίδεκα. 57 *Alex.* γένηται, Κύριος ἐκεῖ, ἔσται τὸ Ἰεζεκιὴλ προφήτης. *Ald.* γένηται Κύριος, ἐκεῖ ἔσται τὸ ὄνομα αὐτῆς.

ΔΑΝΙΗΛ.

Κεφ. α'. 1.

1 † ΕΝ ἔτει τρίτῳ τῆς βασιλείας [1] Ἰωα-
κεὶμ βασιλέως Ἰούδα, ἦλθε Να-
βουχοδονόσορ [2] ὁ βασιλεὺς Βα-
βυλῶνος εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπολιόρκει αὐ-
2 τήν. Καὶ ἔδωκε κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ
τὸν Ἰωακεὶμ βασιλέα Ἰούδα, καὶ ἀπὸ μέρους τῶν
σκευῶν [3] οἴκου [4] τοῦ θεοῦ· καὶ [5] ἤνεγκεν αὐτὰ εἰς
γῆν [6] Σενναὰρ οἶκον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, καὶ τὰ σκεύη
εἰσήνεγκεν εἰς τὸν [7] οἶκον θησαυροῦ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ.
3 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Ἀσφανὲζ τῷ ἀρχ-
ευνούχῳ αὐτοῦ, εἰσαγαγεῖν ἀπὸ τῶν υἱῶν τῆς αἰχ-
μαλωσίας Ἰσραὴλ, καὶ [8] ἀπὸ τοῦ σπέρματος
τῆς βασιλείας, καὶ ἀπὸ τῶν [9] φορθομμὶν,
4 Νεανίσκους, [10] οἷς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς [11] μῶμος,

Cap. 1. † *Ms. Alex.* ὍΡΑΣΙΣ β'. *Schol. Rom.* monent etiam, in *quibusd. ll.* inscriptionem hic esse, Ὅρασις β'. sicque fere in consequentibus capitibus; Ὅρασις γ'. Ὅρασις δ'. &c. 1 *Sch.* Ἰωακεὶμ λέγει τὸν υἱὸν Ἰωακείμ, Ἰωσίου δὲ ἔκγονον· ὃς καὶ Ἰεχονίας ἐπικέκληται. 2 *Alex.* βασιλεύς. 3 *Alex.* οἶκον. 4 *Ald. C.* κυρίου. 5 *C.* ἀνήνεγκεν. 6 *Sch.* Βαβυλῶνος. 7 *Alex.* οἶκον τοῦ θεοῦ. 8 *Sch.* τουτέστιν ἀπὸ τοῦ γένους τοῦ παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις βασιλικοῦ. 9 *Alex.* πορθομμείν. *Th.* φορθομμίμ. *Aq.* ἐκλεκτῶν. *Sym.* Παρθῶν. al. ἐπιλέκτων. vid. *Hier.* 10 *Sch.* ἐπιλέκτους. 11 *C.* πᾶς μῶμος, καί. *Ald.* μῶμος.

καὶ [12] καλοὺς

καὶ [12] καλοὺς τῇ ὄψει, καὶ συνιέντας [13] ἐν πάσῃ
σοφίᾳ, καὶ γινώσκοντας γνῶσιν, καὶ διανοουμένους
φρόνησιν, καὶ οἷς ἐστιν ἰσχὺς ἐν αὐτοῖς [14] ἑστάναι
ἐν τῷ οἴκῳ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ διδάξαι
αὐτοὺς γράμματα καὶ γλῶσσαν Χαλδαίων.
5 Καὶ διέταξεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς τὸ τῆς ἡ-
μέρας καθ' ἡμέραν, ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ
βασιλέως, καὶ ἀπὸ τοῦ οἴνου τοῦ πότου αὐτοῦ,
καὶ θρέψαι αὐτοὺς ἔτη τρία, καὶ μετὰ ταῦτα στῆ-
6 ναι ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. Καὶ ἐγένετο [15] ἐν
αὐτοῖς ἐκ [16] τῶν υἱῶν Ἰούδα, Δανιὴλ, καὶ Ἀνανίας,
7 καὶ [17] Ἀζαρίας, καὶ Μισαήλ. Καὶ ἐπέ-
θηκεν αὐτοῖς ὁ ἀρχιευνοῦχος ὀνόματα· τῷ Δα-
νιὴλ [18] Βαλτάσαρ, καὶ τῷ Ἀνανίᾳ Σεδράχ,
καὶ τῷ Μισαὴλ [19] Μισάχ, καὶ τῷ Ἀζαρίᾳ Ἀβ-
8 δεναγώ. Καὶ ἔθετο Δανιὴλ [20] εἰς τὴν καρ-
δίαν αὐτοῦ, ὡς οὐ μὴ [21] ἀλισγηθῇ ἐν τῇ τρα-
πέζῃ τοῦ βασιλέως, καὶ ἐν τῷ οἴνῳ ἀπὸ τοῦ πότου
αὐτοῦ· [22] καὶ ἠξίωσε τὸν ἀρχιευνοῦχον, ὡς οὐ μὴ ἀ-
9 λισγηθῇ. Καὶ ἔδωκεν ὁ Θεὸς τὸν Δανιὴλ
εἰς ἔλεον καὶ [23] οἰκτιρμὸν ἐνώπιον τοῦ ἀρχιευνού-
10 χου. Καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιευνοῦχος τῷ Δα-
νιὴλ, Φοβοῦμαι ἐγὼ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα,
τὸν ἐκτάξαντα τὴν βρῶσιν [24] ὑμῶν καὶ τὴν πόσιν
ὑμῶν, μήποτε ἴδῃ τὰ πρόσωπα ὑμῶν [25] σκυ-
θρωπὰ παρὰ τὰ παιδάρια τὰ [26] συνήλικα ὑ-
μῶν, καὶ [27] καταδικάσητε τὴν κεφαλήν μου τῷ
11 βασιλεῖ. Καὶ εἶπε Δανιὴλ πρὸς [28] Ἀ-
μελσὰδ, ὃν κατέστησεν ὁ ἀρχιευνοῦχος ἐπὶ Δα-
νιὴλ, [29] Ἀνανίαν, Μισαὴλ, Ἀζαρίαν,
12 [30] Πείρασον δὴ τοὺς παῖδάς σου ἡμέρας δέκα,
καὶ δότωσαν ἡμῖν ἀπὸ τῶν σπερμάτων [31], καὶ
13 [32] φαγώμεθα, καὶ ὕδωρ πιώμεθα, Καὶ
ὀφθήτωσαν ἐνώπιόν σου αἱ ἰδέαι ἡμῶν, καὶ αἱ
ἰδέαι τῶν παιδαρίων τῶν [33] ἐσθιόντων τὴν τράπε-
ζαν τοῦ βασιλέως, καὶ καθὼς ἐὰν ἴδῃς, ποίη-
14 σον μετὰ τῶν [34] παίδων σου. Καὶ εἰσήκουσεν
αὐτῶν, [35] καὶ ἐπείρασεν αὐτοὺς ἡμέρας δέκα.
15 Καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν δέκα ἡμερῶν, ὤφθησαν
αἱ ἰδέαι αὐτῶν ἀγαθαὶ καὶ [36] ἰσχυραὶ ταῖς σαρ-
ξὶν [37] ὑπὲρ τὰ παιδάρια τὰ [38] ἔσθοντα τὴν
16 τράπεζαν τοῦ βασιλέως. Καὶ ἐγένετο [39] Ἀ-
μελσὰδ ἀναιρούμενος τὸ δεῖπνον αὐτῶν, καὶ τὸν
οἶνον τοῦ πόματος αὐτῶν, καὶ ἐδίδου αὐτοῖς
17 [40] σπέρματα [41]. Καὶ τὰ παιδάρια ταῦ-
τα οἱ τέσσαρες αὐτοὶ, ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς σύν-
εσιν καὶ φρόνησιν [42] ἐν πάσῃ γραμματικῇ καὶ
σοφίᾳ· καὶ Δανιὴλ συνῆκεν ἐν πάσῃ ὁράσει καὶ
18 ἐνυπνίοις. Καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν ἡμερῶν,
ὧν εἶπεν ὁ βασιλεὺς εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς, καὶ εἰσ-
ήγαγεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιευνοῦχος ἐναντίον Ναβου-
19 χοδονόσορ. Καὶ ἐλάλησε μετ' αὐτῶν ὁ
βασιλεύς. καὶ [43] οὐχ εὑρέθησαν ἐκ πάντων αὐτῶν
ὅμοιοι Δανιὴλ, καὶ Ἀνανίᾳ, καὶ Μισαὴλ, καὶ
Ἀζαρίᾳ· καὶ ἔστησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.
20 Καὶ ἐν παντὶ ῥήματι σοφίας καὶ ἐπιστήμης, [44] ὧν
ἐζήτησε παρ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς, εὗρεν αὐτοὺς
δεκαπλασίονας παρὰ πάντας τοὺς ἐπαοιδοὺς καὶ
τοὺς μάγους τοὺς ὄντας [45] ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ
21 αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο Δανιὴλ ἕως ἔτους ἑνὸς
Κύρου τοῦ βασιλέως. †

†, Κεφ. β'. 2.

1 ΕΝ τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ [1] τῆς βασιλείας,
ἠνυπνιάσθη Ναβουχοδονόσορ ἐνύπνιον, καὶ ἐξέ-
στη τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ ὁ ὕπνος αὐτοῦ ἐγένε-
2 το ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς
[2] καλέσαι [3] τοὺς ἐπαοιδοὺς, καὶ τοὺς μάγους, καὶ
τοὺς φαρμακοὺς, καὶ τοὺς Χαλδαίους, τοῦ ἀναγ-
γεῖλαι τῷ βασιλεῖ τὰ ἐνύπνια αὐτοῦ. καὶ [4] ἦλ-
θαν, καὶ ἔστησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.
3 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς, [5] Ἠνυπνιάσθην,
καὶ [6] ἐξέστη τὸ πνεῦμά μου, τοῦ γνῶναι τὸ ἐνύ-
4 πνιον. Καὶ [7] ἐλάλησαν οἱ Χαλδαῖοι τῷ
βασιλεῖ Συριστὶ, Βασιλεῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆ-

12 *Alex.* * καλοί. 13 ἐν C. deest. 14 *Alex.* ἑστάναι ἐνώπιον τοῦ. 15 *Alex.* αὐτοῖς. 16 in al. male, τὴν Ἰούδα. 17 *Alex.* Μισαὴλ καὶ Ἀζαρίας. 18 *Alex.* Βαρτάσαρ. 19 *Alex.* Μισάκ. 20 *Alex.* & C. ἐπὶ τὴν καρδίαν. *Ald.* ἐν τῇ καρδίᾳ. 21 *Sch.* μιανθῇ. post *Ald.* καὶ ἐν τῷ οἴνῳ τοῦ πότου αὐτοῦ. 22 καὶ C. deest. 23 *Alex.* εἰς οἰκτιρμόν. *Ald.* οἰκτιρμούς. 24 ὑμῶν *Ald.* deest. 25 σκυθρωπὰ *Ald.* deest. 26 *Alex.* σὺν ἡλικείᾳ. 27 *Sch.* καταδικασθῆναι παρὰ τοῦ βασιλέως ποιήσητε. 28 *Alex.* Ἀμερσάρ. *Ald.* Ἀμελσάλ. C. Μελσάρ. 29 *Alex.* *Ald.* καὶ Ἀνανίαν, καὶ Μισαὴλ, καὶ Ἀζαρίαν. C. καὶ Ἀνανίαν, καὶ Ἀζαρίαν, καὶ Μισαήλ. 30 *Sch.* δοκίμασον. 31 *Alex.* *Ald.* C. τῆς γῆς, καί. 32 *Alex.* φαγόμεθα, καὶ ὕδωρ πιόμεθα. 33 *Alex.* *Ald.* C. ἐσθιόντων. 34 *Alex.* παιδαρίων σου. 35 *Sch.* καὶ ἐδοκίμασε τὴν ἰδέαν αὐτῶν. 36 *Alex.* * ἰσχυροί. 37 C. ὑπὲρ πάντα τά. 38 *Alex.* *Ald.* C. ἐσθίοντα. 39 *Alex.* Ἀμερσάρ. 40 *Sch.* ὄσπρια. 41 *Alex.* τοῖς τέσσαρσιν παιδαρίοις. Καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεός. C. Καὶ τοῖς τέσσαρσιν παιδαρίοις ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεός. 42 *Sch.* ἐν παντὶ τῷ βίβλῳ. 43 *Alex.* οὐκ. 44 *Ald.* C. ὅσα. 45 *Alex.* ἐν τῇ βασιλείᾳ. † *Alex.* ΟΡΑΣΙΣ β'.

Cap. 2. † *Alex.* ΟΡΑΣΙΣ γ'. 1 *Alex.* τῆς βασιλείας Ναβουχοδονόσορ. *Sch.* βασιλείαν ἐνταῦθα Ναβουχοδονόσορ οὐ τὴν ἐν Ἀσσυρίοις λέγει, ἀλλὰ τὴν κατὰ Ἰουδαίων, ἥνπερ ὁλοκλήρως κατ' αὐτῶν ἐβασίλευσε, πορθήσας τὴν πόλιν καὶ τὸν ναόν. 2 *Ald.* καλέσατε. 3 *Polychr.* ὁ Σύρ. συντόμως λέγει, τοὺς σοφοὺς τῆς Βαβυλῶνος. 4 *Alex.* ἦλθον. 5 *Alex.* Ἐνυπνιάσθην. 6 *S.* διηπόρει. 7 *Alex.* εἶπον.

θι. Σὺ εἰπὸν τὸ ἐνύπνιον τοῖς παισί σου, καὶ τὴν
5 [8]σύγκρισιν ἀναγγελοῦμεν. [9]Ἀπεκρίθη ὁ
βασιλεὺς [10]τοῖς Χαλδαίοις, Ὁ λόγος ἀπ᾽
ἐμοῦ ἀπέστη. ἐὰν [11]μὴ γνωρίσητέ μοι τὸ ἐνύπνιον
καὶ τὴν σύγκρισιν[12], εἰς ἀπώλειαν ἔσεσθε, καὶ
6 οἱ οἶκοι ὑμῶν διαρπαγήσονται. Ἐὰν δὲ τὸ
ἐνύπνιον καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ γνωρίσητέ μοι,
δόματα καὶ [13]δωρεὰς καὶ τιμὴν πολλὴν λήψε-
σθε παρ᾽ ἐμοῦ. πλὴν τὸ ἐνύπνιον καὶ τὴν σύγ-
κρισιν [14]αὐτοῦ [15]ἀπαγγείλατέ μοι.
7 [16]Ἀπεκρίθησαν [17]δεύτερον, καὶ εἶπαν, Ὁ
βασιλεὺς εἰπάτω τὸ ἐνύπνιον τοῖς παισὶν αὐ-
τοῦ, καὶ τὴν σύγκρισιν [18]ἀναγγελοῦμεν.
8 [19]Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, καὶ [20]εἶπεν,
Ἐπ᾽ ἀληθείας οἶδα ἐγὼ, ὅτι [21]καιρὸν ὑμεῖς
ἐξαγοράζετε· [22]καθότι [23]ἴδετε, ὅτι [24]ἀπέστη
9 ἀπ᾽ ἐμοῦ τὸ ῥῆμα. Ἐὰν οὖν τὸ ἐνύπνιον
μὴ ἀναγγείλητέ μοι, οἶδα ὅτι ῥῆμα ψευδὲς καὶ
διεφθαρμένον συνέθεσθε εἰπεῖν [25]ἐνώπιόν μου,
ἕως οὗ ὁ καιρὸς παρέλθῃ. τὸ ἐνύπνιόν μου εἴπα-
τέ μοι, καὶ γνώσομαι [26]ὅτι καὶ τὴν σύγκρισιν αὐ-
10 τοῦ ἀναγγελεῖτέ μοι. [27]Ἀπεκρίθησαν
[28]οἱ Χαλδαῖοι ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ λέγου-
σιν, Οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, [29]ὅσ-
τις [30]τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως δυνήσεται γνωρίσαι,
καθότι πᾶς βασιλεὺς μέγας καὶ ἄρχων ῥῆμα
[31]τοιοῦτον οὐκ ἐπερωτᾷ ἐπαοιδὸν [32]μάγον [33]καὶ
11 Χαλδαῖον. Ὅτι ὁ λόγος ὃν ὁ βασιλεὺς
ἐπερωτᾷ, βαρὺς, καὶ ἕτερος οὐκ ἔστιν ὃς [34]ἀν-
αγγελεῖ αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, [35]ἀλλ᾽
[36]οἱ θεοὶ, ὧν οὐκ ἔστιν ἡ κατοικία μετὰ πάσης
12 σαρκός. Τότε ὁ βασιλεὺς ἐν θυμῷ καὶ
[37]ὀργῇ εἶπεν ἀπολέσαι πάντας τοὺς σοφοὺς Βα-
13 βυλῶνος. Καὶ τὸ δόγμα ἐξῆλθε, καὶ
οἱ σοφοὶ ἀπεκτέννοντο· καὶ [38]ἐζήτησαν Δανιὴλ
14 καὶ τοὺς φίλους [39]αὐτοῦ ἀνελεῖν. Τότε Δα-
νιὴλ ἀπεκρίθη βουλὴν καὶ γνώμην τῷ Ἀριὼχ
τῷ ἀρχιμαγείρῳ τοῦ βασιλέως, ὃς ἐξῆλθεν [40]ἀν-
15 αιρεῖν τοὺς σοφοὺς [41]Βαβυλῶνος, Ἄρ-
χων τοῦ βασιλέως, περὶ τίνος ἐξῆλθεν ἡ γνώ-
μη ἡ ἀναιδὴς [42]ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως;
ἐγνώρισε δὲ [43]ὁ Ἀριὼχ τὸ ῥῆμα τῷ Δανιήλ.
16 Καὶ Δανιὴλ [44]ἠξίωσε τὸν βασιλέα ὅπως
χρόνον δῷ αὐτῷ, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ [45]ἀν-
17 αγγελῇ τῷ βασιλεῖ. Καὶ εἰσῆλθε Δα-
νιὴλ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ τῷ Ἀνανίᾳ καὶ τῷ
[46]Μισαὴλ καὶ τῷ [47]Ἀζαρίᾳ τοῖς φίλοις αὐτοῦ
18 τὸ ῥῆμα ἐγνώρισε. Καὶ οἰκτιρμοὺς ἐζήτουν
παρὰ τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ ὑπὲρ τοῦ μυστηρίου τούτου,
[48]ὅπως ἂν μὴ ἀπόλωνται Δανιὴλ καὶ οἱ φίλοι
αὐτοῦ μετὰ τῶν ἐπιλοίπων σοφῶν Βαβυλῶνος.
19 [49]Τότε τῷ Δανιὴλ ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς τὸ μυ-
στήριον ἀπεκαλύφθη· καὶ [50]εὐλόγησε τὸν θεὸν
20 τοῦ οὐρανοῦ Δανιήλ, Καὶ εἶπεν, Εἴη τὸ ὄ-
νομα τοῦ θεοῦ εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, καὶ
ἕως τοῦ αἰῶνος, ὅτι ἡ σοφία καὶ ἡ [51]σύνεσις αὐ-
21 τοῦ ἐστι. Καὶ αὐτὸς ἀλλοιοῖ καιροὺς καὶ χρό-
νους, καθιστᾷ βασιλεῖς, καὶ μεθιστᾷ, διδοὺς
σοφίαν τοῖς σοφοῖς, καὶ φρόνησιν τοῖς εἰδόσι
22 σύνεσιν, [52]Αὐτὸς ἀποκαλύπτει βαθέα καὶ
ἀπόκρυφα, γινώσκων τὰ ἐν τῷ σκότει, καὶ τὸ
23 φῶς μετ᾽ αὐτοῦ ἐστι. Σοὶ ὁ θεὸς τῶν πατέ-
ρων μου ἐξομολογοῦμαι καὶ αἰνῶ, ὅτι σοφίαν καὶ
δύναμιν [53]δέδωκάς μοι, καὶ ἐγνώρισάς μοι
ἃ [54]ἠξιώσαμεν παρὰ σοῦ, καὶ τὸ [55]ὅραμα τοῦ
24 βασιλέως ἐγνώρισάς μοι. Καὶ ἦλθε Δα-
νιὴλ πρὸς Ἀριὼχ, ὃν κατέστησεν ὁ βασιλεὺς
ἀπολέσαι τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος, καὶ εἶπεν αὐ-
τῷ, Τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος μὴ ἀπολέσῃς,
εἰσάγαγε δέ με ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ τὴν
25 σύγκρισιν τῷ βασιλεῖ ἀναγγελῶ. Τότε
Ἀριὼχ ἐν σπουδῇ εἰσήγαγε τὸν Δανιὴλ ἐνώπιον τοῦ
βασιλέως, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Εὕρηκα ἄνδρα ἐκ
τῶν υἱῶν τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Ἰουδαίας, ὅστις τὸ

8 C. σύγκρισιν αὐτοῦ. 9 C. Καὶ ἀπεκρίθη. 10 *Alex.* καὶ εἶπεν τοῖς. 11 *Alex. Ald.* C. οὖν μή. 12 *Alex.* & C. αὐτοῦ. 13 *Alex.* δωρεάν. 14 αὐτοῦ *Ald.* deest. 15 C. ἀναγγείλατέ. 16 C. Καὶ ἀπεκρίθησαν. 17 *Alex.* οἱ Χαλδαῖοι, καὶ εἶπαν ἐκ δευτέρου, Ὁ βασιλεύς. 18 *Alex.* C. αὐτοῦ ἀναγγελοῦμεν. *Ald.* αὐτοῦ ἀπαγγελοῦμεν. 19 *Alex.* Ἀπεκρίθη. 20 C. εἶπεν τοῖς Χαλδαίοις, Ἐπ᾽. 21 *Sch.* τουτέστιν, ὑπέρθεσιν θηρᾶσθε, διασκεδάσαι τῇ ἀναβολῇ τοῦ καιροῦ σκοποῦντες τὸ παρ᾽ ὑμῶν ζητούμενον. 22 *Ald.* καὶ ὅτι. 23 *Alex.* οἴδατε. 24 *Apollin.* ὁ Σύρ. ἀπατᾷ με. 25 *Alex.* ἐνώπιον ἐμοῦ. 26 *Alex.* ὅτι τήν. 27 *Ald.* Καὶ ἀπεκρίθησαν. 28 *Alex. Ald.* C. πάλιν οἱ. 29 *Ald.* ὅς. 30 *Alex.* & C. δυνήσεται τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως γνωρίσαι. 31 *Alex.* τοιοῦτο. 32 μάγον *Ald.* deest. 33 *Alex. Ald.* & C. Χαλδαῖον. 34 *Ald.* ἐπαγγελεῖ. 35 C. ὅτι ἀλλ᾽. 36 *Alex.* & C. ἢ θεοί. 37 *Ald.* C. ὀργῇ πολλῇ εἶπεν. 38 C. ἐζήτει. 39 αὐτοῦ *Ald.* deest. 40 *Alex.* ἀναιρεῖν. 41 *Alex. Ald.* C. Βαβυλῶνος, καὶ ἐπυνθάνετο αὐτοῦ, λέγων, Ἄρχων. 42 *Alex.* αὕτη ἐκ. 43 *Alex.* τὸ ῥῆμα Ἀριὼχ τῷ βασιλεῖ. Καὶ εἰσῆλθεν Δανιὴλ, καὶ ἠξίωσεν ἀπὸ τοῦ βασιλέως, ὅπως χρόνον. 44 *Ald.* C. εἰσῆλθε, καὶ ἠξίωσε τὸν βασιλέα. sed *Ald.* desunt τὸν βασιλέα. 45 *Ald.* C. ἀπαγγείλῃ. 46 *Ald.* Ἀζαρίᾳ. 47 *Ald.* Μισαήλ. 48 *Alex.* ὅπως μή. 49 *Alex.* Τῷ δὲ Δανιήλ. 50 *Alex.* ηὐλόγησεν. 51 *Alex.* & C. σύνεσις καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ. 52 *Ald.* Καὶ αὐτός. 53 *Alex.* ἔδωκάς μοι, καὶ νῦν ἐγνώρισας. 54 C. ἠξιωσάμην. 55 *Ald.* C. ῥῆμα.

σύγκριμα

26 σύγκριμα τῷ βασιλεῖ ἀναγγελεῖ. Καὶ
ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπε τῷ Δανιὴλ,
οὗ τὸ ὄνομα [56] Βαλτάσαρ, Εἰ δύνασαί μοι ἀν-
αγγεῖλαι τὸ [57] ἐνύπνιον ὃ ἴδον, καὶ τὴν σύγ-
27 κρισιν αὐτοῦ; Καὶ ἀπεκρίθη Δανιὴλ ἐν-
ώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ εἶπε, Τὸ μυστήριον ὃ
ὁ βασιλεὺς ἐπερωτᾷ, οὐκ ἔστι σοφῶν, μά-
γων, ἐπαοιδῶν, † γαζαρηνῶν ἀναγγεῖλαι τῷ
28 βασιλεῖ· Ἀλλ' [58] ἢ ἔστι [59] Θεὸς ἐν οὐρα-
νῷ ἀποκαλύπτων μυστήρια, καὶ ἐγνώρισε τῷ
βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ, ἃ δεῖ γενέσθαι ἐπ'
ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν. τὸ ἐνύπνιόν σου καὶ [60] αἱ ὁ-
ράσεις τῆς κεφαλῆς σου ἐπὶ τῆς κοίτης σου, τοῦτό
29 [61] ἐστι Βασιλεῦ· οἱ διαλογισμοί σου ἐπὶ
τῆς κοίτης σου ἀνέβησαν τί δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦ-
τα· καὶ ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια ἐγνώρισέ σοι
30 ἃ δεῖ γενέσθαι. Καὶ ἐμοὶ [62] δὲ οὐκ ἐν σο-
φίᾳ τῇ οὔσῃ ἐν ἐμοὶ παρὰ πάντας τοὺς ζῶντας,
τὸ μυστήριον [63] τοῦτο ἀπεκαλύφθη, ἀλλ' ἕνε-
κεν τοῦ τὴν σύγκρισιν τῷ βασιλεῖ γνωρίσαι, ἵνα
τοὺς διαλογισμοὺς τῆς καρδίας σου γνῷς.
31 Σὺ βασιλεῦ ἐθεώρεις, καὶ ἰδοὺ εἰκὼν [64] μία,
μεγάλη ἡ εἰκὼν ἐκείνη, καὶ ἡ [65] πρόσοψις αὐ-
τῆς ὑπερφερὴς, ἑστῶσα πρὸ προσώπου σου, καὶ ἡ
32 ὅρασις αὐτῆς φοβερά. [66] Εἰκὼν, ἧς ἡ κεφα-
λὴ χρυσίου [67] χρηστοῦ. αἱ χεῖρες καὶ τὸ στῆθος καὶ οἱ
βραχίονες αὐτῆς ἀργυροῖ, ἡ κοιλία καὶ οἱ μη-
33 ροὶ χαλκοῖ, Αἱ κνῆμαι σιδηραῖ, οἱ πό-
δες μέρος μέν τι σιδηροῦν, [68] καὶ μέρος δέ τι
34 ὀστράκινον. Ἐθεώρεις [69] ἕως ἀπεσχίσθη
λίθος ἐξ ὄρους ἄνευ χειρῶν, καὶ ἐπάταξε τὴν εἰ-
κόνα ἐπὶ τοὺς πόδας τοὺς σιδηροῦς καὶ ὀστρακίνους,
35 καὶ ἐλέπτυνεν αὐτοὺς [70] εἰς τέλος. Τότε
ἐλεπτύνθησαν εἰσάπαξ [71] τὸ ὄστρακον, ὁ σίδη-
ρος, ὁ χαλκὸς, ὁ ἄργυρος, ὁ χρυσός· καὶ
[72] ἐγένετο ὡσεὶ κονιορτὸς ἀπὸ ἅλωνος θερινῆς·
καὶ ἐξῆρεν αὐτὰ τὸ πλῆθος τοῦ πνεύματος, καὶ
τόπος οὐχ εὑρέθη αὐτοῖς. καὶ ὁ λίθος ὁ πατά-
ξας τὴν εἰκόνα, ἐγενήθη [73] ὄρος μέγα, καὶ
36 ἐπλήρωσε πᾶσαν τὴν γῆν. Τοῦτό ἐστι τὸ
ἐνύπνιον, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ἐροῦμεν ἐνώ-
37 πιον τοῦ βασιλέως. Σὺ βασιλεῦ βασι-
λεὺς βασιλέων, ᾧ ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν
ἰσχυρὰν καὶ κραταιὰν καὶ ἔντιμον ἔδωκεν
38 Ἐν παντὶ τόπῳ, [74] ὅπου κατοικοῦσιν οἱ υἱοὶ τῶν ἀν-
θρώπων· θηρία τε ἀγροῦ, καὶ πετεινὰ [75] οὐρα-
νοῦ, [76] καὶ ἰχθύας τῆς θαλάσσης ἔδωκεν ἐν τῇ χει-
ρί σου, καὶ [77] κατέστησέ σε κύριον πάντων. σὺ
39 [78] εἶ ἡ κεφαλὴ ἡ χρυσῆ. Καὶ ὀπίσω σου
ἀναστήσεται βασιλεία ἑτέρα ἥττων σου, [79] καὶ βα-
σιλεία τρίτη, [80] ἥτις ἐστὶν ὁ χαλκὸς, ἣ κυρι-
40 εύσει πάσης τῆς γῆς, Καὶ βασιλεία τε-
τάρτη [81], ἥτις ἔσται ἰσχυρὰ ὡς σίδηρος· ὃν τρό-
πον ὁ σίδηρος λεπτύνει καὶ δαμάζει πάντα, οὕ-
τως [82] πάντα λεπτυνεῖ καὶ [83] δαμάσει.
41 Καὶ ὅτι εἶδες τοὺς πόδας, καὶ τοὺς δακτύλους, μέ-
ρος μέν τι ὀστράκινον [84], μέρος δέ τι σιδη-
ροῦν, βασιλεία διῃρημένη ἔσται, καὶ ἀπὸ τῆς ῥί-
ζης τῆς σιδηρᾶς ἔσται ἐν αὐτῇ, ὃν τρόπον εἶδες
τὸν σίδηρον ἀναμεμιγμένον τῷ ὀστράκῳ.
42 Καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν μέρος μέν τι σιδη-
ροῦν, μέρος δέ τι ὀστράκινον, [85] μέρος τι τῆς
βασιλείας ἔσται ἰσχυρὸν, καὶ [86] ἀπ' αὐτῆς ἔσται
43 συντριβόμενον. Ὅτι εἶδες τὸν σίδηρον ἀ-
ναμεμιγμένον τῷ ὀστράκῳ, συμμιγεῖς ἔσονται
ἐν σπέρματι ἀνθρώπων, καὶ οὐκ ἔσονται [87] προσ-
κολλώμενοι οὗτος μετὰ τούτου, καθὼς ὁ σίδηρος
44 οὐκ ἀναμίγνυται [88] μετὰ τοῦ ὀστράκου. Καὶ ἐν
ταῖς ἡμέραις τῶν [89] βασιλέων ἐκείνων, ἀναστήσει
ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν, ἥτις εἰς [90] τοὺς αἰῶ-
νας οὐ διαφθαρήσεται, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ λαῷ
ἑτέρῳ οὐχ ὑπολειφθήσεται, λεπτυνεῖ [91] καὶ λικ-
μήσει πάσας τὰς βασιλείας, καὶ [92] αὐτὴ ἀνα-
45 στήσεται εἰς τοὺς αἰῶνας, Ὃν τρόπον εἶδες,
ὅτι ἀπὸ ὄρους ἐτμήθη λίθος ἄνευ χειρῶν, καὶ ἐ-
λέπτυνε τὸ ὄστρακον, τὸν σίδηρον, τὸν χαλκὸν,
τὸν ἄργυρον, τὸν χρυσόν. ὁ Θεὸς ὁ μέγας ἐγνώ-
ρισε τῷ βασιλεῖ ἃ δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα· καὶ

56 *Alex.* Βαρτάσαρ. 57 *Alex.* ἐνύπνιον, καὶ τήν. † S. θυᾶν. 58 *Alex. Ald. C.* ἐστιν. 59 *Alex.* ὁ θεός 60 *Ald.* ἡ ὅρασις. 61 *Alex.* ἐστιν· Σὺ βασιλεῦ ἐθεώρεις οἱ. *Ald. C.* ἐστι Σὺ βασιλεῦ οἱ. 62 *Alex.* δὲ ἐν. 63 *Alex.* ἀπεκαλύφθη. 64 *C.* μία πολλὴ, ἡ εἰκὼν ἐκείνη μεγάλη, καί. *Ald.* μία, μεγάλη καὶ ἡ εἰκὼν ἐκείνη, καί. 65 *Alex.* ὄψεις. *Ald.* ὄψις. 66 *Alex.* Ἡ εἰκών 67 *Alex. Ald. C.* καθαροῦ. 68 *Alex.* μέρος δέ. 69 *Alex.* ἕως οὗ ἐτμήθη λίθος. *Ald. C.* ἕως οὗ (*C.* deest οὗ) ἀπετμήθη λίθος. 70 *C.* εἰσάπαξ. 71 *Alex.* ὁ σίδηρος, τὸ ὄστρακον, ὁ χαλκός. 72 *Alex. Ald. C.* ἐγίνοντο. 73 *C.* εἰς ὄρος. 74 *C.* ἐν ᾧ. 75 *Alex.* τοῦ οὐρανοῦ. 76 καὶ ἰχθύας τῆς θαλάσσης *C.* desunt. 77 *Ald.* κατέστησε κύριον. 78 εἶ *Ald.* deest. 79 *Alex.* ἥτις ἐστὶν ὁ ἄργυρος, καὶ βασιλεία. 80 *Alex.* ἣ ἐστιν. 81 *Alex.* ἔσται ἰσχυρὰ ὡς. *C.* ἔσται ἰσχυροτέρα ὡς. 82 πάντα *C.* deest. 83 *Alex.* δαμάζει. 84 *Alex.* κεραμίου, μέρος. 85 *Ald.* μέρος δέ τι. 86 *Alex.* ἐπ' αὐτῆς. 87 *Alex.* προσκολλώμενος οὗτος. 88 *Alex.* τοῦ ὀστράκου. 89 *Ald.* βασιλειῶν. 90 *Alex.* τὸν αἰῶνα οὐ. 91 *Alex.* δὲ καί. 92 *C.* αὐτή.

ἀληθινὸν τὸ ἐνύπνιον, καὶ πιστὴ ἡ σύγκρισις
46 αὐτοῦ. Τότε ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδο-
νόσορ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον, καὶ τῷ Δανιὴλ
προσεκύνησε, καὶ [93] μαναὰ καὶ εὐωδίας [94] εἶ-
47 πε σπεῖσαι αὐτῷ. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βα-
σιλεὺς, εἶπε τῷ Δανιὴλ, Ἐπ' ἀληθείας ὁ Θε-
ὸς ὑμῶν, αὐτός ἐστι Θεὸς θεῶν, καὶ κύριος [95] τῶν
βασιλέων, [96] ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια, ὅτι
[97] ἠδυνάσθης ἀποκαλύψαι τὸ μυστήριον τοῦτο.
48 Καὶ ἐμεγάλυνεν ὁ βασιλεὺς τὸν Δανιὴλ, καὶ δό-
ματα [98] μεγάλα καὶ πολλὰ ἔδωκεν αὐτῷ, καὶ
κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ πάσης χώρας Βαβυλῶ-
νος, καὶ ἄρχοντα σατραπῶν [99] ἐπὶ πάντας τοὺς
49 σοφοὺς Βαβυλῶνος. Καὶ Δανιὴλ ᾐτήσα-
το παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ κατέστησεν ἐπὶ τὰ
ἔργα τῆς χώρας Βαβυλῶνος τὸν Σεδρὰχ, [100] Μι-
σὰχ, καὶ Ἀβδεναγώ. καὶ Δανιὴλ ἦν ἐν τῇ αὐ-
λῇ τοῦ βασιλέως.

Κεφ. γ'. 3.

1 [1] Ἔτους ὀκτωκαιδεκάτου Ναβουχοδονόσορ [2] ὁ
βασιλεὺς ἐποίησεν εἰκόνα χρυσῆν, ὕψος αὐ-
τῆς πήχεων ἑξήκοντα, εὖρος αὐτῆς πήχεων
ἕξ· καὶ ἔστησεν αὐτὴν ἐν † πεδίῳ Δεειρᾶ, ἐν
2 χώρᾳ Βαβυλῶνος. Καὶ ἀπέστειλε συνα-
γαγεῖν τοὺς ὑπάτους, καὶ τοὺς στρατηγοὺς, καὶ τοὺς
τοπάρχας, ἡγουμένους, καὶ τυράννους, καὶ τοὺς
[3] ἐπ' ἐξουσιῶν, καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας τῶν χω-
ρῶν, [4] ἐλθεῖν εἰς [5] τὰ ἐγκαίνια τῆς [6] εἰκόνος,
3 Καὶ συνήχθησαν οἱ [7] τοπάρχαι, ὕπατοι, στρα-
τηγοὶ, ἡγούμενοι, τύραννοι μεγάλοι, οἱ ἐπ'
ἐξουσιῶν, καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῶν χωρῶν, εἰς
τὸν ἐγκαινισμὸν τῆς εἰκόνος, ἧς ἔστησε Ναβουχο-
δονόσορ ὁ βασιλεύς· [8] καὶ εἱστήκεισαν ἐνώπιον τῆς
4 εἰκόνος [9]. Καὶ ὁ κήρυξ ἐβόα ἐν ἰσχύϊ,
[10] Ὑμῖν λέγεται [11] λαοῖς, φυλαὶ, γλῶσσαι,
5 Ἣ ἂν ὥρᾳ ἀκούσητε [12] φωνῆς σάλπιγγος, σύ-
ριγγός τε, καὶ κιθάρας, σαμβύκης τε, καὶ ψαλ-
τηρίου, [13] καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πίπτοντες
προσκυνεῖτε τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣ ἔστησε Να-
6 βουχοδονόσορ ὁ βασιλεύς. Καὶ ὃς ἂν μὴ
[14] πεσὼν προσκυνήσῃ, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐμβλη-
θήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην.
7 Καὶ ἐγένετο [15] ὅταν [16] ἤκουον οἱ λαοὶ τῆς φωνῆς
τῆς σάλπιγγος, σύριγγός τε, καὶ κιθάρας,
σαμβύκης τε, καὶ ψαλτηρίου, [17] καὶ παντὸς
γένους μουσικῶν, πίπτοντες [18] πάντες οἱ [19] λαοὶ,
φυλαὶ, γλῶσσαι, προσεκύνουν τῇ εἰκόνι τῇ
χρυσῇ [20] ἣν ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασι-
8 λεύς. Τότε [21] προσήλθοσαν ἄνδρες
Χαλδαῖοι, καὶ [22] διέβαλον τοὺς Ἰουδαίους
9 [23] Τῷ βασιλεῖ Βασιλεῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆθι.
10 Σὺ βασιλεῦ ἔθηκας δόγμα, [24] πάντα ἄνθρω-
πον ὃς ἂν ἀκούσῃ τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, σύ-
ριγγός τε, καὶ κιθάρας, [25] σαμβύκης, καὶ ψαλ-
τηρίου, [26] καὶ παντὸς γένους μουσικῶν,
11 Καὶ μὴ πεσὼν προσκυνήσῃ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ,
[27] ἐμβληθήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιο-
12 μένην. Εἰσὶν [28] ἄνδρες Ἰουδαῖοι, οὓς κατ-
έστησας ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς χώρας Βαβυλῶνος,
[29] Σεδρὰχ, Μισὰχ, Ἀβδεναγὼ, [30] οἱ οὐχ
ὑπήκουσαν [31] βασιλεῦ τῷ δόγματί σου, [32] τοῖς
θεοῖς σου οὐ λατρεύουσι, καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ
13 ἣ ἔστησας, οὐ προσκυνοῦσι. Τότε Ναβου-
χοδονόσορ ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ εἶπεν ἀγαγεῖν τὸν
[33] Σεδρὰχ, Μισὰχ, καὶ Ἀβδεναγώ. καὶ ἤ-
14 χθησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. Καὶ ἀπε-
κρίθη Ναβουχοδονόσορ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Εἰ
ἀληθῶς [34] Σεδρὰχ, Μισὰχ, Ἀβδεναγὼ,
τοῖς θεοῖς μου οὐ λατρεύετε, καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣ
15 ἔστησα οὐ προσκυνεῖτε; Νῦν οὖν [35] εἰ ἔχετε

93 *Alex* μαννά. *Sch.* δῶρον. 94 *Ald.* καὶ εἶπε. 95 *Alex.* & *C.* τῶν κυρίων, καὶ βασιλεὺς τῶν βασιλέων. 96 *Alex.* ἀποκαλύπτων. *C.* καὶ ἀποκαλύπτων. 97 *Alex.* ἐδυνήθης. *Ald. C.* ἠδυνήθης. 98 *Alex.* πολλὰ καὶ μεγάλα. 99 *Alex.* καὶ ἐπὶ. *Ald.* καί. 100 *Alex. Ald. C.* Μισὰχ, Ἀβδεναγώ.

Cap. 3. 1 *Ms. Alex.* ὍΡΑΣΙΣ δ'. *Comp.* desunt, Ἔτους ὀκτωκαιδεκάτου. 2 *Alex.* ἐποίησεν. † 7c. περιβόλῳ. *Th.* πεδίῳ Δεειρά. *S.* Δωραΐ. al. Δῶρα. 3 *C.* ὑπ'. 4 *C.* εἰσελθεῖν. 5 *Alex.* τὸν * ἀγκαινισμὸν τῆς. 6 *Alex. Ald. C.* εἰκόνος, ἧς ἔστησεν Ναβουχοδονόσωρ (*Alex.* Ναβουχοδονόσορ) ὁ βασιλεύς Καί. 7 *C.* ὕπατοι, τοπάρχαι, στρατηγοί. 8 *Alex.* καὶ συνήχθησαν οἱ τοπάρχαι, καὶ ἑστήκεισαν. 9 *Alex. Ald. C.* ἧς (*Ald.* deest) ἔστησεν Ναβουχοδονόσορ. (*Ald.* Ναβουχοδονόσωρ ὁ βασιλεύς.) Καὶ ὁ. 10 sic in *ed. Lat. Vobis dicitur populis.* tametsi hic sequitur, φυλαί, γλῶσσαι in *Lat.* vero, *tribubus & linguis.* at in cet. *ll.* & apud *Theodor.* est, Ὑμῖν λέγεται ἔθνη, λαοί.
11 *Alex. Ald. C.* ἔθνη, λαοί, φυλαί. 12 *Alex.* τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος. 13 *Alex.* & *C.* καὶ συμφωνίας, καὶ παντὸς γένους. *Ald.* καὶ παντὸς συμφωνίας γένους. 14 *Alex.* προσκυνήσῃ. 15 *Ald. C.* ὅτε. 16 *Alex. Ald. C.* ἤκουσαν. 17 *Alex.* καὶ συμφωνίας, καί. 18 πάντες *Ald. C.* deest. 19 *Alex.* λαοὶ προσεκύνουν. 20 *Alex. Ald. C.* ᾗ. 21 *Alex.* προσῆλθαν. *Ald. C.* προσῆλθον. 22 *Alex.* διέβαλλον τοὺς Ἰουδαίους. 23 *Alex. Ald. C.* καὶ ὑπολαβόντες (*Alex.* ὑποβαλόντες) εἶπον Ναβουχοδονόσορ τῷ βασιλεῖ. 24 *C.* πᾶς ἄνθρωπος. 25 *Alex.* σαμβύκης τε. 26 *Alex.* & *C.* καὶ συμφωνίας, καί. 27 *Alex.* ἐμβληθήσεται. 28 *Ald.* οὖν ἄνδρες. 29 *Alex.* Σεδρὰχ, Μισὰχ, Ἀβδεναγώ. 30 *Alex. Ald. C.* οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι οὐχ. 31 βασιλεῦ *C.* deest. 32 *Alex.* καὶ τοῖς. 33 *Alex.* Σεδρὰχ, Μισὰχ, καὶ τόν. 34 *Alex.* Σεδρὰχ, Μισὰχ, καὶ Ἀβδεναγώ. 35 εἰ *C.* deest.

ἑτοίμως,

ἑτοίμως, ἵνα ὡς ἂν ἀκούσητε τῆς φωνῆς τῆς σάλ-
πιγγος, [36] σύριγγός τε, καὶ κιθάρας, σαμ-
βύκης τε, καὶ ψαλτηρίου, καὶ συμφωνίας, [37] καὶ
παντὸς γένους μουσικῶν, πεσόντες προσκυνήσητε
τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ᾗ [38] ἐποίησα· ἐὰν δὲ μὴ
προσκυνήσητε, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐμβληθήσεσθε εἰς
τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην· καὶ τίς ἐστι
[39] θεὸς ὃς ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ [40] χειρός μου;
16 Καὶ [41] ἀπεκρίθησαν [42] Σεδράχ, Μισάχ,
Ἀβδεναγὼ, λέγοντες τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδο-
νόσορ. Οὐ χρείαν ἔχομεν ἡμεῖς περὶ τοῦ ῥήμα-
17 τος τούτου ἀποκριθῆναί σοι. Ἔστι γὰρ [43] Θε-
ὸς ἡμῶν ἐν οὐρανοῖς, ᾧ ἡμεῖς λατρεύομεν, δυ-
νατὸς ἐξελέσθαι ἡμᾶς ἐκ τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς
καιομένης, καὶ ἐκ [44] τῶν χειρῶν σου βασιλεῦ ῥύ-
18 σεται ἡμᾶς. Καὶ ἐὰν μὴ, [45] γνωστὸν ἔστω
σοι βασιλεῦ, ὅτι τοῖς θεοῖς σου οὐ λατρεύομεν,
καὶ τῇ εἰκόνι [46] ᾗ ἔστησας οὐ προσκυνοῦμεν.
19 Τότε Ναβουχοδονόσορ [47] ἐπλήσθη θυμοῦ, καὶ ἡ
ὄψις τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἠλλοιώθη ἐπὶ [48] Σε-
δράχ, Μισάχ, καὶ Ἀβδεναγὼ, καὶ εἶπεν ἐκ-
καῦσαι τὴν κάμινον ἑπταπλασίως, ἕως [49] οὗ εἰς
20 τέλος ἐκκαῇ. Καὶ ἄνδρας ἰσχυροὺς ἰσχύϊ
εἶπε, πεδήσαντας τὸν [50] Σεδράχ, Μισάχ,
καὶ Ἀβδεναγὼ, ἐμβαλεῖν εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυ-
21 ρὸς τὴν καιομένην. Τότε οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι
ἐπεδήθησαν σὺν τοῖς [51] σαραβάροις αὐτῶν, καὶ
τιάραις, καὶ [52] περικνημῖσι, καὶ [53] ἐβλήθησαν
εἰς τὸ μέσον τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης,
22 Ἐπεὶ τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως [54] ὑπερίσχυε· καὶ
23 ἡ κάμινος ἐξεκαύθη [55] ἐκ περισσοῦ. [56] Καὶ
οἱ τρεῖς οὗτοι Σεδράχ, Μισάχ, καὶ Ἀβδενα-
γὼ, ἔπεσον [57] εἰς μέσον τῆς καμίνου [58] τῆς καιο-
μένης πεπεδημένοι, καὶ περιεπάτουν ἐν μέσῳ τῆς
φλογὸς, ὑμνοῦντες τὸν Θεὸν, [59] καὶ εὐλογοῦντες τὸν
24 κύριον. Καὶ Ναβουχοδονόσορ ἤκουσεν ὑ-
μνούντων αὐτῶν, καὶ ἐθαύμασε, καὶ ἐξανέστη ἐν
σπουδῇ, καὶ εἶπε τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ, Οὐχὶ
ἄνδρας τρεῖς [60] ἐβάλομεν εἰς τὸ μέσον [61] τοῦ
πυρὸς πεπεδημένους; καὶ [62] εἶπον τῷ βασιλεῖ,
25 Ἀληθῶς βασιλεῦ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς,
[63] Ὁ δὲ ἐγὼ ὁρῶ ἄνδρας τέσσαρας λελυμένους,
καὶ περιπατοῦντας ἐν μέσῳ τοῦ πυρὸς, καὶ δια-
φθορὰ οὐκ ἔστιν [64] ἐν αὐτοῖς, καὶ ἡ ὅρασις τοῦ τε-
26 τάρτου ὁμοία [65] υἱῷ θεοῦ. Τότε προσῆλ-
θε Ναβουχοδονόσορ πρὸς τὴν θύραν τῆς καμίνου
τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης, καὶ εἶπε, [66] Σεδράχ,
Μισάχ, Ἀβδεναγὼ, οἱ δοῦλοι τοῦ [67] Θεοῦ τοῦ
ὑψίστου, ἐξέλθετε καὶ [68] δεῦτε. καὶ [69] ἐξῆλθον
[70] Σεδράχ, Μισάχ, [71] Ἀβδεναγὼ, ἐκ μέ-
27 σου τοῦ πυρός. Καὶ συνάγονται οἱ σατρά-
παι, καὶ οἱ στρατηγοὶ, καὶ οἱ τοπάρχαι, καὶ οἱ
δυνάσται τοῦ βασιλέως, καὶ ἐθεώρουν τοὺς ἄνδρας,
ὅτι οὐκ ἐκυρίευσε τὸ πῦρ τοῦ [72] σώματος αὐ-
τῶν, καὶ ἡ θρὶξ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν οὐκ ἐφλο-
γίσθη, καὶ τὰ [73] σαράβαρα αὐτῶν οὐκ ἠλλοιώ-
θη, καὶ ὀσμὴ πυρὸς οὐκ ἦν [74] ἐν [75] αὐτοῖς.
28 Καὶ ἀπεκρίθη [76] Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς,
καὶ εἶπεν, Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς τοῦ [77] Σεδράχ, Μι-
σάχ, [78] Ἀβδεναγὼ, ὃς ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον
αὐτοῦ, καὶ ἐξείλατο τοὺς παῖδας αὐτοῦ, ὅτι ἐ-
πεποίθεισαν ἐπ' αὐτῷ· καὶ τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέ-
ως ἠλλοίωσαν, καὶ παρέδωκαν τὰ σώματα αὐ-
τῶν εἰς πῦρ, ὅπως μὴ λατρεύσωσι [79] μηδὲ
προσκυνήσωσι παντὶ θεῷ, ἀλλ' ἢ τῷ Θεῷ αὐτῶν.
29 Καὶ ἐγὼ ἐκτίθεμαι [80] τὸ δόγμα· Πᾶς λαὸς,
φυλὴ, γλῶσσα, ἢ [81] ἐὰν εἴπῃ βλασφημίαν
κατὰ τοῦ Θεοῦ [82] Σεδράχ, Μισάχ, Ἀβδεναγὼ,

---

36 σύριγγος *Ald.* deest. 37 *Alex.* πεσόντες προσκυνεῖτε. 38 *Ald.* ἔστησα. 39 *Alex.* ὁ θεός. 40 *Alex.* *Ald.* *C.* τῶν χειρῶν. 41 *C.* ἀπεκρίθη. 42 *Alex.* Σεδράκ, Μισάκ. 43 *Alex.* ὁ θεός. 44 *Alex.* τῆς χειρός σου. 45 *C.* γνωστόν σοι ἔστω. 46 *Alex.* *Ald.* *C.* τῇ χρυσῇ ᾗ. 47 *Alex.* ὁ βασιλεύς. 48 *Alex.* Σεδράκ, Μισάκ, Ἀβδεναγώ. 49 *Alex.* εἰς. 50 *Alex.* Σεδράκ, Μισάκ. 51 *C.* σαραβάλοις. *Aq.* & *Th.* σαραβάλλοις. *S.* ἀναξυρίσι. *Sch.* τινὲς σαράβαρα εἰρήκασι τὰ μὲν παρὰ τῶν πολλῶν λεγόμενα μώκια, παρὰ δὲ τοῖς Ἕλλησιν ἀναξυρίδες προσαγορευόμενα. 52 *Alex.* *Ald.* *C.* περικνημῖσι καὶ ἐνδύμασιν αὐτῶν, καὶ. 53 *Alex.* ἐμβλήθησαν εἰς μέσον. 54 *Alex.* ὑπερίσχυσεν. 55 *Ald.* *C.* ὑπερεκπερισσοῦ ἑπταπλασίως. 56 *Alex.* καὶ τοὺς ἄνδρας ἐκείνους τοὺς βάλλοντας Σεδράκ, Μισάκ, Ἀβδεναγώ, ἀπέκτεινεν ἡ φλὸξ τοῦ πυρός. Καὶ οἱ τρεῖς οὗτοι Σεδράκ, Μισάκ, Ἀβδεναγώ. 57 *C.* ἐν μέσῳ. 58 *Alex.* *Ald.* *C.* τοῦ πυρὸς τῆς.

59 καὶ εὐλογοῦντες τὸν κύριον *Ald.* desunt. 60 *Alex.* ἐνεβάλομεν εἰς μέσον. 61 *Ald.* τῆς καμίνου τοῦ πυρός. 62 *Alex.* εἶπαν. 63 *Alex.* Ἰδοὺ ἐγώ. *Ald* *C.* Ὧδε ἐγώ. 64 *Alex.* αὐτοῖς. 65 *Sch.* οἱ ἄλλοι ἑρμηνευταὶ, υἱοῦ θεῶν εἰρήκασιν· Ἀ. δὲ, υἱοῦ θεοῦ· ἡ δὲ τῶν ό. ἑρμηνεία, ἀγγέλου θεοῦ λέγει. 66 *Alex.* Σεδράκ, Μισάκ. 67 *Alex.* θεοῦ, ἐξέλθατε καί. 68 *Alex.* & *C.* δεῦτε ἔξω. καί. 69 *Ald.* ἐξῆλθε. 70 *Alex.* Σεδράκ, Μισάκ. 71 *Ald.* *C.* καὶ Ἀβδεναγώ. 72 *Ald.* στόματος. 73 *C.* σαράβαλα. 74 ἐν *C.* deest. 75 *Alex.* *Ald.* *C.* αὐτοῖς· καὶ προσεκύνησεν ὁ βασιλεὺς ἐνώπιον αὐτῶν τῷ κυρίῳ. Καί. (*Ald.* *C.* ponunt ὁ βασιλεὺς post αὐτῶν.) *Hier.* illa, καὶ προσεκύνησεν &c. non habet. 76 *Alex.* Ναβουχοδονόσορ, καὶ εἶπεν. 77 *Alex.* Σεδράκ, Μισάκ. 78 *Ald.* *C.* καὶ Ἀβδεναγώ. 79 *Alex.* παντὶ θεῷ, ἀλλ'. 80 *Alex.* δόγμα. 81 *Alex.* ἄν. 82 *Alex.* Σεδράκ, Μισάκ.

εἰς ἀπώ-

εἰς ἀπώλειαν ἔσονται, καὶ οἱ οἶκοι αὐτῶν [83] εἰς
διαρπαγὴν, καθότι οὐκ ἔστι θεὸς ἕτερος ὅστις
30 δυνήσεται ῥύσασθαι οὕτως. Τότε [84] ὁ βασι-
λεὺς κατεύθυνε τὸν Σεδρὰχ, Μισὰχ, Ἀβδε-
ναγὼ, ἐν τῇ χώρᾳ Βαβυλῶνος, [85] καὶ ηὔξη-
σεν αὐτοὺς, καὶ ἠξίωσεν αὐτοὺς [86] ἡγεῖσθαι πάν-
των τῶν Ἰουδαίων, τῶν [87] ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.
31 † Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς πᾶσι τοῖς λαοῖς,
φυλαῖς, [88] καὶ γλώσσαις, τοῖς [89] οἰκοῦσιν ἐν
πάσῃ τῇ γῇ, εἰρήνη ὑμῖν πληθυνθείη.
32 Τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα ἃ ἐποίησε μετ'
ἐμοῦ ὁ θεὸς ὁ ὕψιστος, ἤρεσεν ἐναντίον ἐμοῦ
33 ἀναγγεῖλαι ὑμῖν, Ὡς μεγάλα [90] καὶ
ἰσχυρὰ, ἡ βασιλεία αὐτοῦ, βασιλεία αἰώνιος,
καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ εἰς [91] γενεὰν καὶ γενεάν.

Κεφ. δ'. 4.

1 Ἐγὼ Ναβουχοδονόσορ εὐθηνῶν ἤμην ἐν τῷ
2 οἴκῳ μου, [1] καὶ εὐθαλῶν [2]. Ἐνύπνιον ἴδον,
καὶ ἐφοβέρισέ με, καὶ ἐταράχθην ἐπὶ τῆς κοίτης
μου, καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς μου [3] ἐτάραξάν
3 με. Καὶ δι' ἐμοῦ ἐτέθη δόγμα τοῦ εἰσαγα-
γεῖν ἐνώπιόν μου πάντας τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶ-
νος, ὅπως τὴν σύγκρισιν τοῦ ἐνυπνίου γνωρίσω-
4 σί μοι. Καὶ εἰσεπορεύοντο οἱ [4] ἐπαοιδοὶ,
μάγοι, γαζαρηνοὶ, [5] Χαλδαῖοι· καὶ τὸ ἐν-
ύπνιον [6] ἐγὼ εἶπα ἐνώπιον αὐτῶν· καὶ τὴν σύγ-
5 κρισιν [7] αὐτοῦ οὐκ ἐγνώρισάν μοι, [8] Ἕως
ἦλθε Δανιὴλ, οὗ τὸ ὄνομα Βαλτάσαρ κατὰ τὸ ὄ-
νομα τοῦ θεοῦ μου, ὃς πνεῦμα θεοῦ ἅγιον ἐν
6 ἑαυτῷ ἔχει· [9] ᾧ εἶπα, Βαλτάσαρ ὁ ἄρ-
χων τῶν ἐπαοιδῶν, ὃν [10] ἐγὼ ἔγνων ὅτι πνεῦ-
μα [11] θεοῦ ἅγιον [12] ἐν σοὶ, καὶ [13] πᾶν μυστή-
ριον οὐκ [14] ἀδυνατεῖ [15] σε, ἄκουσον τὴν ὅρα-
σιν τοῦ [16] ἐνυπνίου μου, οὗ ἴδον, καὶ τὴν σύγκρισιν
7 αὐτοῦ εἰπέ μοι. [17] Ἐπὶ τῆς κοίτης μου ἐ-
θεώρουν, καὶ ἰδοὺ δένδρον ἐν μέσῳ τῆς γῆς, καὶ
8 τὸ ὕψος αὐτοῦ πολύ. [18] Ἐμεγαλύνθη τὸ
δένδρον [19] καὶ ἴσχυσε, καὶ τὸ ὕψος αὐτοῦ ἔφθα-
σεν ἕως τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὸ κύτος αὐτοῦ εἰς [20] τὰ
9 πέρατα ἁπάσης τῆς γῆς, [21] Τὰ φύλλα αὐ-
τοῦ ὡραῖα, καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ πολὺς, καὶ τρο-
φὴ πάντων ἐν αὐτῷ, καὶ ὑποκάτω αὐτοῦ κατ-
εσκήνουν τὰ θηρία τὰ ἄγρια, καὶ ἐν τοῖς κλά-
δοις αὐτοῦ κατῴκουν τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ, [22] καὶ ἐξ
10 αὐτοῦ ἐτρέφετο πᾶσα σάρξ. Ἐθεώρουν ἐν
ὁράματι τῆς νυκτὸς ἐπὶ τῆς κοίτης [23] μου, καὶ ἰ-
δοὺ εἶρ, καὶ ἅγιος ἀπ' οὐρανοῦ κατέβη,
11 Καὶ ἐφώνησεν ἐν ἰσχύϊ, καὶ οὕτως εἶπεν, Ἐκκόψατε
τὸ δένδρον, καὶ ἐκτίλατε τοὺς [24] κλάδους αὐτοῦ,
καὶ ἐκτινάξατε τὰ φύλλα αὐτοῦ, καὶ διασκορπί-
σατε [25] τὸν καρπὸν αὐτοῦ· σαλευθήτωσαν τὰ θη-
ρία ὑποκάτωθεν αὐτοῦ, καὶ τὰ ὄρνεα ἀπὸ τῶν
12 κλάδων αὐτοῦ. Πλὴν τὴν φυὴν τῶν ῥιζῶν
αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ ἐάσατε, καὶ ἐν δεσμῷ σιδη-
ρῷ καὶ χαλκῷ, καὶ ἐν τῇ χλόῃ τῇ ἔξω, καὶ
ἐν τῇ δρόσῳ τοῦ οὐρανοῦ [26] κοιλασθήσεται, καὶ μετὰ
τῶν θηρίων ἡ μερὶς αὐτοῦ ἐν τῷ χόρτῳ τῆς
13 γῆς. Ἡ καρδία αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀνθρώ-
πων ἀλλοιωθήσεται, καὶ καρδία θηρίου δοθή-
σεται αὐτῷ, καὶ ἑπτὰ καιροὶ ἀλλαγήσονται ἐπ'
14 αὐτόν. Διὰ συγκρίματος εἶρ ὁ λόγος,
[27] καὶ ῥῆμα ἁγίων τὸ ἐπερώτημα, ἵνα γνῶσιν
οἱ ζῶντες, ὅτι κύριός ἐστιν ὁ ὕψιστος τῆς βασι-
λείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ᾧ ἐὰν δόξῃ, [28] δώσει

83 *Alex.* διαρπαγήσονται. 84 *Alex* κατεύθυνεν ὁ βασιλεὺς τὸν Σεδρὰχ, Μισὰχ, Ἀβδεναγὼ ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς χώρας Βαβυλῶνος. 85 καὶ ηὔξησεν usque ad finem versus *C.* desunt. 86 *Alex.* * καὶ ἠξίωσεν αὐτοὺς ἡγεῖσθαι. 87 *Alex. Ald.* ὄντων ἐν. † *Alex.* ὍΡΑΣΙΣ δ'. ὍΡΑΣΙΣ. ε'. *Sch.* ἡ ἐπιστολὴ τέτακται καθ' ἑαυτὴν μετὰ τὰ εἰρημένα, ἐπειδὴ ὑπὸ ἀστερίσκους κεῖται. οἱ μὲν γὰρ παρὰ τὴν ἀρχὴν ἡρμηνευκότες τὰς βίβλους, ὡς τῆς διανοίας περιλαμβανομένης ἐν τοῖς ῥηθεῖσιν, ἀπέσχοντο τῆς ἀκριβείας τῶν ῥημάτων· ὁ δὲ μετὰ ταῦτα ἅπαντα κατὰ τὸ λεπτότατον διεξιὼν, οὐδ' αὐτῆς τῆς ἐπιστολῆς τὸν τύπον παρῆκε. 88 *Alex. Ald. C.* γλώσσαις. 89 *Ald.* κατοικοῦσιν. 90 *C.* τὰ σημεῖα αὐτοῦ, καὶ ὡς ἰσχυρὰ τὰ τέρατα αὐτοῦ, ἡ βασιλεία. 91 *Alex.* γενεὰς γενεῶν.

Cap. 4. 1 καὶ *C.* deest. 2 *Ms. Alex.* & *Ald. ed.* ἐπὶ τοῦ θρόνου μου. Ἐνύπνιον. pro ἐπὶ τοῦ θρόνου μου, *S.* ἐν τῷ παλατίῳ μου. 3 *Alex. Ald. C.* συνετάραξάν. 4 *Sch.* ἐπαοιδοὺς ἐκάλουν τοὺς ἐξαιρέτως περὶ τὰς ἐπαοιδὰς καὶ ἐπικλήσεις τῶν δαιμόνων σχολάζοντας. μάγους δὲ τοὺς πυρὸς μέχρι καὶ νῦν θεραπεύοντας παρ' αὐτοῖς, καὶ τοὺς ἁγισμοὺς ἐπιτελοῦντας, καὶ περὶ τὴν τῶν ἄστρων κατασκοπὴν, ὡς δοκοῦσιν, ἐπιστημόνως ἔχοντας· γαζαρηνοὺς δὲ, τοὺς τὰς θυσίας λειτουργοῦντας· (θύτας γὰρ ἀντὶ γαζαρηνῶν Θ. ἐξέδωκε) Χαλδαίους δὲ, τοὺς ἐν τῇ Χαλδαϊκῇ χώρᾳ, ἀφ' ἧς Ἀβραὰμ ὥρμητο, (μέρος δὲ αὕτη τῶν Ἀσσυρίων) ἀστεροσκοπίᾳ καὶ οἰωνοσκοπίᾳ προσέχοντας. pro γαζαρηνοί, *S* θυταί. 5 *Alex.* καὶ οἱ Χαλδαῖοι. 6 *Alex.* & *C.* εἶπα ἐγώ. 7 *Ald.* αὐτῶν. 8 *Alex.* Ἕως οὗ ἦλθε *Aq. S. Th.* ante ἦλθε hab. συλλειτουργός. & post. *S.* πνεῦμα θεῶν ἁγίων. 9 *Alex. Ald. C.* καὶ τὸ ἐνύπνιον ἐνώπιον αὐτοῦ εἶπα· Βαλτάσαρ. (*Alex.* Βαρτάσαρ.) 10 ἐγὼ *Ald. C.* deest. 11 θεοῦ *C.* deest. 12 *Alex.* ἐν ἑαυτῷ ἔχει, καί. 13 πᾶν *Ald.* deest. 14 *Alex.* ἀδυνατήσει. 15 *C.* σοι. 16 *Alex.* ἐνυπνίου, καὶ τήν. 17 *Ald. C.* Καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς μου, ἐπί. 18 *Ald.* Καὶ ἐμεγαλύνθη. 19 *Alex.* ἐκεῖνο καί. 20 *Alex. Ald. C.* τὰ πέρατα ἁπάσης (*Alex.* πάσης. *C.* deest.) 21 *Ald. C.* Καὶ τά. 22 *Ald. C.* ἐξ. 23 *Alex.* μου ἐγρήγορος καί. *Sch.* τὸ δὲ εἶρ οὐδὲν ἕτερον ἢ ἐγρηγορὼς καὶ ἄγρυπνος ἑρμηνεύεται. α. *Sch.* ἀντὶ τοῦ εἶρ, οἱ ο'. ἄγγελον ἡρμήνευσαν· οἱ δὲ λοιποὶ ἐγρήγορον. 24 *Alex.* * καρπούς. 25 *Alex.* τοὺς καρπούς. 26 *Ald. C.* αὐλισθήσεται. 27 *Alex.* καὶ λόγος. 28 *Ald.* δοθήσεται.

αὐτήν,

αὐτὴν, καὶ ἐξουδένωμα ἀνθρώπων [29] ἀναστήσει
15 ἐπ' αὐτήν. Τοῦτο τὸ ἐνύπνιον [30] ὃ ἴδον
ἐγὼ [31] Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεύς, καὶ σὺ
Βαλτάσαρ τὸ σύγκριμα εἰπὸν, ὅτι πάντες οἱ
σοφοὶ τῆς βασιλείας μου οὐ δύνανται τὸ σύγκριμα
αὐτοῦ [32] δηλῶσαί μοι· σὺ δὲ Δανιὴλ δύνασαι,
16 ὅτι πνεῦμα Θεοῦ [33] ἅγιον ἐν σοί. Τότε
Δανιὴλ, οὗ τὸ ὄνομα [34] Βαλτάσαρ, [35] ἀπηνεώθη ὡσεὶ ὥραν μίαν, καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτοῦ
συνετάρασσον αὐτόν. [36] καὶ ἀπεκρίθη Βαλτάσαρ, καὶ εἶπε, [37] Κύριε, τὸ ἐνύπνιον ἔστω τοῖς
μισοῦσί σε, καὶ ἡ σύγκρισις αὐτοῦ τοῖς ἐχθροῖς σου.
17 Τὸ δένδρον ὃ εἶδες τὸ μεγαλυνθὲν καὶ τὸ ἰσχυκός, οὗ τὸ ὕψος [38] ἔφθανεν εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ
18 τὸ κύτος αὐτοῦ εἰς πᾶσαν τὴν γῆν, [39] Καὶ
τὰ φύλλα αὐτοῦ εὐθαλῆ καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ πολύς, καὶ τροφὴ πᾶσιν ἐν αὐτῷ· ὑποκάτω αὐτοῦ κατῴκουν τὰ θηρία τὰ ἄγρια, καὶ ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ [40] κατεσκήνουν τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ,
19 Σὺ εἶ, βασιλεῦ, ὅτι ἐμεγαλύνθης καὶ ἴσχυσας,
καὶ ἡ μεγαλωσύνη σου ἐμεγαλύνθη, καὶ ἔφθασεν
εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἡ [41] κυρεία σου εἰς τὰ πέρατα
20 τῆς γῆς. Καὶ ὅτι εἶδεν ὁ βασιλεὺς [42] εἶρ,
καὶ ἅγιον καταβαίνοντα [43] ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἶπεν, Ἐκκόψατε τὸ δένδρον, καὶ διαφθείρατε αὐτό, πλὴν τὴν φυὴν τῶν ῥιζῶν αὐτοῦ [44] ἐν τῇ γῇ ἐάσατε, καὶ ἐν δεσμῷ σιδηρῷ [45] καὶ ἐν χαλκῷ, καὶ ἐν τῇ χλόῃ τῇ ἔξω, καὶ ἐν τῇ δρόσῳ τοῦ οὐρανοῦ αὐλισθήσεται, καὶ μετὰ θηρίων ἀγρίων ἡ μερὶς αὐτοῦ, ἕως οὗ ἑπτὰ καιροὶ ἀλλοιωθῶσιν
21 ἐπ' [46] αὐτόν· Τοῦτο ἡ σύγκρισις αὐτοῦ βασιλεῦ, καὶ σύγκριμα ὑψίστου [47] ἐστὶν, ὃ ἔφθασεν
22 ἐπὶ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα, Καὶ σὲ
ἐκδιώξουσιν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ μετὰ θηρίων ἀγρίων ἔσται ἡ [48] κατοικία σου, καὶ χόρτον ὡς βοῦν [49] ψωμιοῦσί σε, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ [50] αὐλισθήσῃ, καὶ ἑπτὰ καιροὶ ἀλλαγήσονται ἐπὶ σὲ, ἕως οὗ γνῷς ὅτι κυριεύει ὁ ὕψιστος τῆς
βασιλείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ᾧ ἂν δόξῃ, δώσει
23 αὐτήν. Καὶ ὅτι [51] εἶπαν, Ἐάσατε τὴν
[52] φυὴν τῶν ῥιζῶν τοῦ [53] δένδρου· ἡ βασιλεία σου σοὶ μένει, ἀφ' ἧς ἂν γνῷς τὴν ἐξουσίαν τοῦ [54] οὐ-
24 ρανίου. Διατοῦτο βασιλεῦ ἡ βουλή μου
ἀρεσάτω σοι, καὶ τὰς ἁμαρτίας σου ἐν ἐλεημοσύναις λύτρωσαι, καὶ τὰς ἀδικίας [55] ἐν οἰκτιρμοῖς πενήτων· ἴσως ἔσται μακρόθυμος τοῖς
25 παραπτώμασί σου ὁ Θεός. Ταῦτα πάντα
[56] ἔφθασεν ἐπὶ Ναβουχοδονόσορ τὸν βασιλέα.
26 Μετὰ δωδεκάμηνον, ἐπὶ τῷ ναῷ τῆς βασιλείας
27 αὐτοῦ ἐν Βαβυλῶνι περιπατῶν, Ἀπεκρίθη [57] ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπεν, Οὐχ αὕτη ἐστὶ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ἣν ἐγὼ ᾠκοδόμησα εἰς οἶκον βασιλείας, ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος μου,
28 εἰς τιμὴν τῆς δόξης μου; Ἔτι τοῦ λόγου
[58] ἐν τῷ στόματι τοῦ βασιλέως ὄντος, φωνὴ [59] ἀπ' οὐρανοῦ ἐγένετο, Σοὶ [60] λέγουσι Ναβουχοδονόσορ βασιλεῦ, Ἡ βασιλεία [61] παρῆλθεν
29 ἀπὸ σοῦ, Καὶ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων σε [62] ἐκδιώκουσι, καὶ μετὰ θηρίων ἀγρίων ἡ κατοικία σου, καὶ χόρτον ὡς βοῦν [63] ψωμιοῦσί σε, καὶ ἑπτὰ καιροὶ ἀλλαγήσονται ἐπὶ σὲ, [64] ἕως γνῷς ὅτι κυριεύει ὁ ὕψιστος τῆς βασιλείας τῶν ἀνθρώπων,
30 καὶ ᾧ [65] ἂν δόξῃ, δώσει αὐτήν. Αὐτῇ τῇ
ὥρᾳ ὁ λόγος συνετελέσθη ἐπὶ Ναβουχοδονόσορ [66], καὶ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐξεδιώχθη, καὶ χόρτον ὡς βοῦς ἤσθιε, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐβάφη, [67] ἕως αἱ τρίχες αὐτοῦ ὡς λεόντων ἐμεγαλύνθησαν, καὶ οἱ ὄνυχες
31 αὐτοῦ ὡς ὀρνέων. Καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν
ἡμερῶν, ἐγὼ Ναβουχοδονόσορ τοὺς ὀφθαλμούς [68] μου εἰς τὸν οὐρανὸν [69] ἀνέλαβον, καὶ αἱ φρένες μου ἐπ' ἐμὲ ἐπεστράφησαν, καὶ τῷ ὑψίστῳ ηὐλόγησα, καὶ [70] τῷ ζῶντι εἰς [71] τὸν αἰῶνα ᾔνεσα, καὶ ἐδόξασα, ὅτι ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐξουσία αἰώνιος, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ εἰς γενεὰν καὶ γενε-
32 άν, Καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν

29 *Alex.* ἀναστήσεται. 30 ὃ *C.* deest. 31 *C.* ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσωρ. 32 *Ald.* δηλῶσαι· σύ. 33 *Alex.* ἐν σοὶ ἅγιον. 34 *Alex.* Βαρτάσαρ. 35 *Polychr.* τουτέστιν, ἐξεπλάγη ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τῶν δειχθέντων, καὶ σύννους ἐγένετο. 36 *Alex. Ald. C.* καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεύς, καὶ εἶπεν Βαλτάσαρ (*Alex.* Βαρτάσαρ,) τὸ ἐνύπνιον καὶ ἡ σύγκρισις μὴ κατασπευσάτω σε. καὶ ἀπεκρίθη Βαλτάσαρ (*Alex.* Βαρτάσαρ) καί. 37 *Alex.* Κύριε, ἔστω τὸ ἐνύπνιον τοῖς. 38 *Alex.* ἔφθασεν. 39 *Alex.* Τὰ φύλλα. 40 *Alex.* κατῴκουν. 41 *Alex.* κυριεία. 42 *Ald.* Εἶρ τὸν ἅγιον. 43 *Alex.* ἐκ τοῦ. 44 *Alex.* ἐάσατε ἐν τῇ γῇ. 45 *Alex.* καὶ χαλκῷ. 46 *C.* αὐτό. al. αὐτῷ. 47 *Ald.* τοῦτ' ἐστιν.
48 *C.* κατοίκησις. 49 *Alex.* ψωμίσουσιν. 50 in nonnull. ll. pro αὐλισθήσῃ, est, τὸ σῶμά σου βαφήσεται. 51 *Alex. Ald. C.* εἶπεν. 52 *Alex.* φυὴν τοῦ δένδρου. 53 *Ald. C.* δένδρου ἐν τῇ γῇ· ἡ. 54 *Alex. Ald.* ἐπουρανίου. 55 *Alex. Ald. C.* σου ἐν. 56 *Ald.* ἐφθάρησαν. 57 *Alex.* καὶ εἶπεν, Οὐχ. 58 *Alex.* ἐν στόματι. 59 *Alex.* ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. 60 *Ald. C.* λέγεται. 61 *Alex.* σου παρῆλθεν. 62 *Alex. Ald. C.* ἐκδιώξουσιν. 63 *Alex.* ψωμίσουσίν. 64 *Alex. Ald. C.* ἕως οὗ γνῷς. 65 *Alex.* ἐάν. 66 *Alex.* τὸν βασιλέα, καί. 67 *Alex.* ἕως οὗ. 68 μου *Ald.* deest. 69 *C.* ἔβαλον al. ἀνέβαλον. 70 *Ald.* τὸν ζῶντα. 71 *Alex. Ald. C.* τοὺς αἰῶνας.

[72] ὡς οὐδὲν

[72] ὡς οὐδὲν ἐλογίσθησαν· καὶ κατὰ τὸ θέλημα αὐ-
τοῦ ποιεῖ ἐν τῇ [73] δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐν τῇ
κατοικίᾳ τῆς γῆς· καὶ οὐκ ἔστιν ὃς [74] ἀντιποιήσεται
τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐρεῖ αὐτῷ, Τί ἐποίησας;
33 Αὐτῷ τῷ καιρῷ αἱ φρένες μου ἐπεστράφησαν ἐπ'
ἐμὲ, καὶ εἰς τὴν τιμὴν τῆς βασιλείας μου ἦλθον·
καὶ ἡ μορφή μου ἐπέστρεψεν ἐπ' ἐμὲ, καὶ οἱ τύ-
ραννοί μου, καὶ οἱ μεγιστᾶνές μου ἐζήτουν με, καὶ
ἐπὶ τὴν βασιλείαν μου ἐκραταιώθην, καὶ μεγα-
λωσύνη περισσοτέρα προσετέθη μοι.
34 Νῦν οὖν ἐγὼ Ναβουχοδονόσορ αἰνῶ καὶ ὑπερυ-
ψῶ καὶ δοξάζω τὸν βασιλέα τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι πάν-
τα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀληθινὰ, καὶ αἱ τρίβοι αὐτοῦ
κρίσεις, καὶ πάντας τοὺς πορευομένους ἐν ὑπερ-
ηφανίᾳ δύναται ταπεινῶσαι. †

Κεφ. έ. 5.

1 † ΒΑλτάσαρ ὁ βασιλεὺς ἐποίησε δεῖπνον
[1] μέγα τοῖς μεγιστᾶσιν [2] αὐτοῦ χιλίοις, [3] καὶ
2 [4] κατέναντι τῶν χιλίων [5] ὁ οἶνος, [6] Καὶ πίνων
Βαλτάσαρ εἶπεν ἐν τῇ γεύσει τοῦ οἴνου, τοῦ [7] ἐν-
εγκεῖν τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ, ἃ
ἐξήνεγκε Ναβουχοδονόσορ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐκ τοῦ
ναοῦ τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ πιέτωσαν ἐν αὐτοῖς
ὁ βασιλεὺς, καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτοῦ, καὶ αἱ παλ-
λακαὶ αὐτοῦ, καὶ αἱ παράκοιτοι αὐτοῦ.
3 Καὶ [8] ἠνέχθησαν τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀρ-
γυρᾶ, ἃ ἐξήνεγκεν ἐκ τοῦ ναοῦ [9] τοῦ θεοῦ τοῦ ἐν Ἱε-
ρουσαλὴμ, καὶ ἔπινον ἐν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς, καὶ
οἱ μεγιστᾶνες αὐτοῦ, [10] καὶ αἱ παλλακαὶ αὐτοῦ,
4 καὶ αἱ παράκοιτοι αὐτοῦ. Ἔπινον οἶνον· καὶ
ᾔνεσαν τοὺς θεοὺς τοὺς χρυσοῦς, καὶ ἀργυροῦς, καὶ
χαλκοῦς, καὶ σιδηροῦς, καὶ ξυλίνους, καὶ [11] λι-
5 θίνους. Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐξῆλθον δάκτυ-
λοι χειρὸς ἀνθρώπου, καὶ ἔγραφον κατέναντι τῆς
λαμπάδος ἐπὶ τὸ κονίαμα τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου τοῦ
βασιλέως, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐθεώρει τοὺς ἀστρα-
6 γάλους τῆς χειρὸς τῆς γραφούσης. Τότε [12] τοῦ
βασιλέως ἡ μορφὴ ἠλλοιώθη, καὶ οἱ διαλογι-
σμοὶ αὐτοῦ συνετάρασσον αὐτὸν, καὶ οἱ σύνδε-
σμοι τῆς ὀσφύος αὐτοῦ διελύοντο, καὶ τὰ γόνατα
7 αὐτοῦ συνεκροτοῦντο. Καὶ ἐβόησεν ὁ βασι-
λεὺς ἐν ἰσχύϊ, τοῦ [13] εἰσαγαγεῖν [14] μάγους,
Χαλδαίους, γαζαρηνούς· καὶ [15] εἶπε τοῖς σοφοῖς
Βαβυλῶνος, Ὃς [16] ἂν ἀναγνῷ τὴν γραφὴν
ταύτην, καὶ τὴν σύγκρισιν [17] γνωρίσῃ μοι,
πορφύραν ἐνδύσεται, καὶ ὁ μανιάκης ὁ χρυσοῦς
[18] ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ τρίτος ἐν τῇ
8 βασιλείᾳ μου ἄρξει. Καὶ εἰσεπορεύοντο
[19] πάντες οἱ σοφοὶ τοῦ βασιλέως, καὶ οὐκ ἠδύναντο
τὴν γραφὴν ἀναγνῶναι, οὐδὲ τὴν σύγκρισιν γνω-
9 ρίσαι τῷ βασιλεῖ. Καὶ ὁ βασιλεὺς Βαλ-
τάσαρ [20] ἐταράχθη, καὶ ἡ μορφὴ αὐτοῦ ἠλλοι-
ώθη [21] ἐν αὐτῷ, καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτοῦ [22] συν-
10 εταράσσοντο. Καὶ [23] εἰσῆλθεν ἡ βασί-
λισσα εἰς τὸν οἶκον τοῦ πότου, [24] καὶ εἶπε, [25] Βα-
σιλεῦ, εἰς τὸν αἰῶνα ζῆθι· μὴ ταρασσέτωσάν
σε οἱ διαλογισμοί σου, καὶ ἡ μορφή σου μὴ ἀλ-
11 λοιούσθω. Ἔστιν ἀνὴρ ἐν τῇ βασιλείᾳ σου,
ἐν ᾧ πνεῦμα θεοῦ [26]· καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ πα-
τρός σου, γρηγόρησις καὶ σύνεσις [27] εὑρέθη ἐν
αὐτῷ, καὶ ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ ὁ πα-
τήρ σου ἄρχοντα ἐπαοιδῶν, μάγων, Χαλδαί-
ων, γαζαρηνῶν, κατέστησεν [28] αὐτὸν,
12 Ὅτι πνεῦμα περισσὸν ἐν αὐτῷ, καὶ φρόνησις καὶ
σύνεσις [29] ἐν αὐτῷ, συγκρίνων ἐνύπνια, καὶ ἀν-
αγγέλλων [30] κρατούμενα, καὶ λύων συνδέσμους,
Δανιήλ· καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπέθηκεν [31] ὄνομα αὐ-
τῷ, Βαλτάσαρ. νῦν οὖν κληθήτω, καὶ τὴν σύγ-
13 κρισιν αὐτοῦ ἀναγγελεῖ σοι. Τότε Δα-
νιὴλ εἰσήχθη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. καὶ εἶπεν ὁ
βασιλεὺς τῷ Δανιὴλ, Σὺ εἶ Δανιὴλ, ὁ ἀπὸ
τῶν υἱῶν τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Ἰουδαίας, ἣς ἤγα-

72 *Ald.* εἰς. 73 *Ald.* δυναστείᾳ. 74 *Ald.* ἀντιστήσεται. † *Alex.* ὍΡΑΣΙΣ έ.
Cap. 5. † *Ms. Alex.* ὍΡΑΣΙΣ ς'. Βαρτάσαρ. 1 *Alex.* τοῖς μεγιστᾶσιν. 2 *Alex.* αὐτοῦ ἀνδράσιν χιλίοις. *Comp.* ἀνδράσι χιλιάρχοις. 3 *Sch.* τουτέστιν, ἑκάστου τῶν χιλίων ἦν κρατὴρ τοῦ οἴνου, καὶ οἰνοχόος ἴδιος. τοῦτο γὰρ παρὰ τοῖς Πέρσαις νενόμισται. 4 *C.* ἔναντι. 5 al. τοῦ οἴκου. 6 Καὶ *C.* deest. 7 *C.* εἰσενεγκεῖν. 8 *Alex.* ἤχθησαν. 9 *Alex.* τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ. 10 *Alex.* καὶ αἱ παράκοιτοι αὐτοῦ, καὶ αἱ παλλακαὶ αὐτοῦ. Ἔπινον οἶνον. 11 *Alex.* λιθίνους· καὶ τὸν θεὸν τοῦ αἰῶνος οὐκ ηὐλογήσαντο ἔχοντα ἐξουσίαν τοῦ πνεύματος αὐτῶν. Ἐν αὐτῇ. *Ald.* λιθίνους. καὶ τὸν θεὸν τὸν αἰώνιον οὐκ εὐλόγησαν, τὸν ἔχοντα τὴν ἐξουσίαν τοῦ πνεύματος αὐτῶν. (quæ addita esse margini *l. Vatic.* docent *Schol. Rom.*) Ἐν αὐτῇ. 12 *C.* ὁ βασιλεὺς ἠλλοιώθη. 13 *C.* εἰσενεχθῆναι. 14 *C.* τοὺς μάγους, καὶ τοὺς Χαλδαίους, καὶ τοὺς γαζαρηνούς. 15 *Ald.* ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπε. 16 *Alex.* ἐάν. 17 *Alex. Ald. C.* αὐτῆς γνωρίσῃ. 18 *Alex* ἔσται περὶ τόν. 19 *Alex.* οἱ σοφοί. 20 *Alex.* πολὺ ἐταράχθη. 21 *Alex. Ald. C.* ἐπ' αὐτῷ. 22 *Alex.* συνεταράσσοντο αὐτόν. 23 *C.* ἡ βασίλισσα εἰσῆλθεν εἰς. 24 *Alex.* & *C.* καὶ ἀπεκρίθη ἡ βασίλισσα (*Alex.* βασίλεισσα,) καὶ εἶπεν. 25 *Alex.* Βασιλεῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας. 26 *Alex.* ἅγιον. *C.* τοῦ ἁγίου θεοῦ. 27 *C.* καὶ σοφία, ὡς σοφία θεοῦ εὑρέθη. 28 *Alex.* αὐτὸν ὁ πατήρ σου ὁ βασιλεύς, Ὅτι. 29 ἐν αὐτῷ *Ald. C.* deest. 30 *C.* κρυπτόμενα. 31 *Alex.* αὐτῷ ὄνομα.

ἣν ὁ βα-

14 ἦν ὁ βασιλεὺς ὁ πατήρ μου; Ἤκουσα
περὶ σοῦ ὅτι πνεῦμα [32] θεοῦ ἐν σοὶ, καὶ γρηγόρη-
σις, καὶ σύνεσις, καὶ σοφία περισσὴ εὑρέθη ἐν
15 σοί. Καὶ νῦν εἰσῆλθον [33] ἐνώπιόν μου οἱ
σοφοὶ, μάγοι, γαζαρηνοὶ, ἵνα τὴν γρα-
φὴν [34] ταύτην ἀναγνῶσι, [35] καὶ τὴν σύγκρισιν
[36] γνωρίσωσί μοι, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν [37] ἀναγ-
16 γεῖλαί μοι. Καὶ ἐγὼ ἤκουσα περὶ σοῦ,
ὅτι [38] δύνασαι [39] κρίματα συγκρῖναι. νῦν οὖν
ἐὰν δυνηθῇς τὴν [40] γραφὴν ἀναγνῶναι, καὶ
τὴν σύγκρισιν αὐτῆς γνωρίσαι μοι, πορφύραν
ἐνδύσῃ, καὶ ὁ μανιάκης ὁ χρυσοῦς ἔσται [41] ἐπὶ
[42] τῷ τραχήλῳ σου, καὶ τρίτος ἐν τῇ βασιλείᾳ
17 μου [43] ἄρξεις. [44] Καὶ εἶπε Δανιὴλ ἐνώ-
πιον τοῦ βασιλέως, Τὰ δόματά σου [45] σοὶ ἔστω,
καὶ τὴν δωρεὰν τῆς οἰκίας σου ἑτέρῳ δὸς, ἐγὼ δὲ τὴν
γραφὴν ἀναγνώσομαι [46], καὶ τὴν σύγκρισιν αὐ-
18 τῆς γνωρίσω σοι, Βασιλεῦ. ὁ θεὸς ὁ
ὕψιστος τὴν βασιλείαν, καὶ τὴν μεγαλωσύνην,
καὶ τὴν τιμὴν, καὶ τὴν δόξαν ἔδωκε Ναβουχοδο-
19 νόσορ τῷ πατρί σου. Καὶ ἀπὸ τῆς μεγα-
λωσύνης ἧς ἔδωκεν αὐτῷ, πάντες οἱ λαοὶ,
φυλαὶ, γλῶσσαι ἦσαν τρέμοντες καὶ φοβούμενοι
[47] ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ· οὓς [48] ἠβούλετο αὐτὸς
ἀνῄρει, καὶ οὓς [49] ἠβούλετο αὐτὸς ἔτυπτε, καὶ οὓς
[50] ἠβούλετο αὐτὸς [51] ὕψου, καὶ οὓς ἠβούλετο αὐτὸς
20 ἐταπείνου. Καὶ ὅτε ὑψώθη ἡ καρδία αὐ-
τοῦ, καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐκραταιώθη τοῦ [52] ὑ-
περηφανεύσασθαι, κατηνέχθη ἀπὸ τοῦ θρόνου τῆς
βασιλείας [53], καὶ ἡ τιμὴ ἀφῃρέθη ἀπ' αὐτοῦ,
21 Καὶ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐξεδιώχθη, καὶ ἡ καρ-
δία αὐτοῦ μετὰ τῶν θηρίων ἐδόθη, καὶ [54] μετὰ τῶν ὀ-
νάγρων ἡ κατοικία αὐτοῦ, καὶ χόρτον ὡς βοῦν
ἐψώμιζον αὐτὸν, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ τὸ
σῶμα αὐτοῦ ἐβάφη, ἕως οὗ ἔγνω ὅτι κυριεύει
[55] ὁ θεὸς ὕψιστος τῆς βασιλείας τῶν ἀνθρώπων,
22 καὶ ᾧ [56] ἂν δόξῃ, δώσει αὐτήν. Καὶ σὺ
[57] οὖν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Βαλτάσαρ οὐκ ἐταπείνωσας
τὴν καρδίαν σου [58] κατενώπιον τοῦ θεοῦ. οὐ πάντα
23 ταῦτα ἔγνως; Καὶ ἐπὶ τὸν κύριον θεὸν
τοῦ οὐρανοῦ ὑψώθης, καὶ τὰ σκεύη τοῦ οἴκου αὐτοῦ
[59] ἤνεγκαν ἐνώπιόν σου, καὶ σὺ καὶ οἱ μεγιστᾶνές
σου, καὶ αἱ παλλακαί σου, καὶ [60] αἱ παράκοιτοί
σου οἶνον ἐπίνετε ἐν αὐτοῖς· καὶ τοὺς θεοὺς τοὺς
χρυσοῦς, καὶ ἀργυροῦς, [61] καὶ χαλκοῦς, καὶ σιδηροῦς,
καὶ ξυλίνους, καὶ λιθίνους, οἳ οὐ βλέπουσι, καὶ [62] οἳ οὐκ
ἀκούουσι, καὶ οὐ γινώσκουσιν, ᾔνεσας, καὶ τὸν θεὸν οὗ ἡ
πνοή σου ἐν [63] χειρὶ αὐτοῦ καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοί σου,
24 αὐτὸν οὐκ ἐδόξασας. Διατοῦτο ἐκ προσώ-
που αὐτοῦ ἀπεστάλη ἀστράγαλος χειρὸς, καὶ τὴν
25 γραφὴν ταύτην [64] ἐνέταξε. Καὶ αὕτη
ἡ γραφὴ [65] ἐντεταγμένη, Μανὴ, Θεκὲλ,
26 Φάρες. Τοῦτο τὸ σύγκριμα τοῦ ῥήματος·
Μανὴ, ἐμέτρησεν ὁ θεὸς τὴν βασιλείαν σου,
27 καὶ ἐπλήρωσεν αὐτήν. Θεκὲλ, ἐστάθη ἐν
28 ζυγῷ, καὶ εὑρέθη ὑστεροῦσα. Φάρες, διῄ-
ρηται ἡ βασιλεία σου, καὶ ἐδόθη Μήδοις καὶ Πέρ-
29 σαις. Καὶ εἶπε Βαλτάσαρ, καὶ ἐνέδυ-
σαν τὸν Δανιὴλ πορφύραν, καὶ τὸν μανιάκην τὸν
χρυσοῦν περιέθηκαν περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ
ἐκήρυξε περὶ αὐτοῦ, [66] εἶναι αὐτὸν ἄρχοντα
30 τρίτον ἐν τῇ [67] βασιλείᾳ. † Ἐν αὐτῇ
τῇ νυκτὶ ἀνῃρέθη [68] Βαλτάσαρ ὁ βασιλεὺς ὁ
31 Χαλδαῖος, Καὶ [69] Δαρεῖος ὁ Μῆδος
παρέλαβε τὴν βασιλείαν, ὢν ἐτῶν ἑξήκοντα
δύο.

Κεφ. ς'. 6.

1 ΚΑὶ ἤρεσεν ἐνώπιον [1] Δαρείου, καὶ κατέστησεν
ἐπὶ τῆς βασιλείας σατράπας ἑκατὸν εἴκοσι, τοῦ
εἶναι αὐτοὺς ἐν [2] ὅλῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ,
2 Καὶ ἐπάνω αὐτῶν τακτικοὺς τρεῖς, [3] ὃς ἦν Δα-
νιὴλ εἷς ἐξ αὐτῶν, τοῦ ἀποδιδόναι αὐτοῖς τοὺς
σατράπας λόγον, ὅπως ὁ βασιλεὺς μὴ ἐνο-
3 χλῆται. Καὶ ἦν Δανιὴλ ὑπὲρ αὐτοὺς,
ὅτι πνεῦμα περισσὸν [4] ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ βασιλεὺς
κατέστησεν αὐτὸν ἐφ' ὅλης τῆς βασιλείας αὐτοῦ.

---

32 *C.* θεοῦ ἁγίου. 33 *Alex.* ἐνώπιον ἐμοῦ. 34 *Alex.* ἀναγνῶσιν. 35 καὶ τὴν σύγκρισιν γνωρίσωσι *Ald.* desunt. 36 *Alex.* & *C.* αὐτῆς γνωρίσωσι. 37 *C.* ἀπαγγεῖλαι. 38 *Alex.* σὺ δύνασαι κρίματα συγκρίνειν. 39 *C.* συγκρίματα. 40 *Alex. Ald. C.* γραφὴν ταύτην. 41 *Alex.* περὶ. 42 *Alex.* & *C.* τὸν τράχηλόν σου. 43 *C.* ἄρξῃ. 44 *Alex.* Τότε ἀπεκρίθη Δανιὴλ ἐνώπιον. *C.* Τότε ἀπεκρίθη Δανιὴλ, καὶ εἶπεν ἐνώπιον. 45 *Alex.* σὺν σοί. 46 *Alex. Ald. C.* τῷ βασιλεῖ, καὶ τήν. 47 *C.* αὐτόν. 48 *Alex.* ἐβούλετο. 49 *Alex.* ἐβούλετο. 50 *Alex.* ἐβούλετο. 51 *Alex.* ὑψοῖ, καὶ οὕς. 52 *Alex.* ὑπερηφανεύσασθαι. 53 *Alex.* αὐτοῦ. 54 *Alex.* μετὰ ὀνάγρων. 55 *Alex.* ὁ ὕψιστος. 56 *Alex.* ἐάν. 57 *Alex.* ὁ υἱός. 58 *Alex.* ἐνώπιον. 59 *Alex. Ald. C.* ἤνεγκας. 60 *Alex.* * οἱ. 61 καὶ χαλκοῦς *Ald.* desunt. 62 *Alex.* οὐ γινώσκουσιν. 63 *Alex.* τῇ χειρί. 64 *C.* ἔταξεν. 65 *Alex.* ἡ ἐντεταγμένη. 66 *Alex.* τοῦ εἶναι. 67 *Alex.* & *C.* βασιλείᾳ αὐτοῦ. † *Alex.* ὍΡΑΣΙΣ ς'. ὍΡΑΣΙΣ ζ'. 68 *Alex.* Βαλτάσαρ καὶ Δαρεῖος. 69 *Sch.* οὐ τοῦτον λέγει τὸν Δαρεῖον, ὑφ' οὗ τῆς Ἱερουσαλὴμ τὸν ναὸν ἀνενέωσαν· ἐκεῖνος γὰρ Κῦρον τὸν Περσῶν βασιλέα καὶ ἑτέρους διεδέξατο. ἕτερον τοίνυν ὁμώνυμον ἡ ἱστορία παρέθετο.

Cap. 6. 1 70. Ἀρταξέρξου. 2 *Mſ. Alex.* πάσῃ τῇ. 3 *Alex. Ald. C.* ὤν. 4 *Alex.* ἦν ἐπ' αὐτῷ. *C.* ἦν ἐν αὐτῷ.

4 [5]Καὶ οἱ τακτικοὶ καὶ οἱ σατράπαι ἐζήτουν πρό-
φασιν εὑρεῖν κατὰ Δανιήλ· καὶ [6]πᾶσαν πρόφα-
σιν καὶ παράπτωμα καὶ [7]ἀμπλάκημα [8]οὐχ εὗ-
5 ρον κατ' αὐτοῦ, ὅτι πιστὸς ἦν. Καὶ εἶπον
οἱ τακτικοὶ, Οὐχ εὑρήσομεν κατὰ Δανιὴλ πρό-
φασιν, εἰ μὴ ἐν [9]νομίμοις Θεοῦ αὐτοῦ.
6 Τότε οἱ τακτικοὶ καὶ οἱ σατράπαι παρέστησαν
τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπαν αὐτῷ, Δαρεῖε βασιλεῦ,
7 εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆθι. Συνεβουλεύσαντο
πάντες οἱ ἐπὶ τῆς βασιλείας σου στρατηγοὶ καὶ σα-
τράπαι, [10]ὕπατοι [11]καὶ τοπάρχαι, τοῦ στῆσαι
[12]στάσει βασιλικῇ, καὶ ἐνισχῦσαι ὁρισμὸν, ὅ-
πως [13]ὃς ἂν [14]αἰτήσῃ αἴτημα παρὰ παντὸς
Θεοῦ καὶ [15]ἀνθρώπου, ἕως ἡμερῶν τριάκοντα,
ἀλλ' ἢ παρὰ σοῦ βασιλεῦ, [16]ἐμβληθήσεται εἰς τὸν
8 λάκκον τῶν λεόντων. Νῦν οὖν βασιλεῦ στῆ-
σον [17]τὸν ὁρισμὸν, [18]καὶ ἔκθες γραφὴν, ὅπως
μὴ ἀλλοιωθῇ τὸ δόγμα [19]Περσῶν καὶ Μήδων.
9 Τότε ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος ἐπέταξε γραφῆναι
10 τὸ δόγμα. Καὶ Δανιὴλ ἡνίκα ἔγνω ὅτι
ἐνετάγη τὸ δόγμα, εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον [20]αὐ-
τοῦ· καὶ αἱ θυρίδες [21]ἀνεῳγμέναι αὐτῷ ἐν τοῖς
ὑπερῴοις αὐτοῦ κατέναντι Ἱερουσαλὴμ, καὶ και-
ροὺς τρεῖς τῆς ἡμέρας ἦν κάμπτων ἐπὶ τὰ γόνα-
τα αὐτοῦ, καὶ προσευχόμενος καὶ ἐξομολογού-
μενος ἐναντίον τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ, καθὼς ἦν ποιῶν
11 ἔμπροσθεν. Τότε οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι παρ-
ετήρησαν, καὶ εὗρον τὸν Δανιὴλ ἀξιοῦντα καὶ δεό-
12 μενον [22]τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ. Καὶ προσελθόν-
τες λέγουσι τῷ βασιλεῖ, Βασιλεῦ, [23]οὐχ ὁ-
ρισμὸν ἔταξας, ὅπως πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἂν
[24]αἰτήσῃ παρὰ παντὸς Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου αἴτη-
μα, ἕως ἡμερῶν τριάκοντα, ἀλλ' ἢ παρὰ σοῦ
βασιλεῦ, ἐμβληθήσεται εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόν-
των; καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Ἀληθινὸς ὁ λόγος,
καὶ τὸ δόγμα Μήδων καὶ Περσῶν οὐ παρελεύσεται.
13 Τότε ἀπεκρίθησαν καὶ λέγουσιν ἐνώπιον τοῦ βα-
σιλέως, Δανιὴλ ὁ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῆς αἰχμαλω-
σίας τῆς Ἰουδαίας, οὐχ ὑπετάγη τῷ δόγματί σου [25].
καὶ καιροὺς τρεῖς τῆς ἡμέρας [26]αἰτεῖ παρὰ τοῦ Θεοῦ
14 αὐτοῦ τὰ αἰτήματα αὐτοῦ. Τότε ὁ βασι-
λεὺς, ὡς τὸ ῥῆμα ἤκουσε, πολὺ ἐλυπήθη ἐπ'
αὐτῷ, καὶ περὶ τοῦ Δανιὴλ ἠγωνίσατο τοῦ ἐξελέ-
σθαι αὐτὸν, καὶ ἕως ἑσπέρας ἦν ἀγωνιζόμενος
15 τοῦ ἐξελέσθαι αὐτόν. Τότε οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι
λέγουσι τῷ βασιλεῖ, Γνῶθι βασιλεῦ, ὅτι τὸ δόγ-
μα Μήδοις καὶ Πέρσαις, [27]τοῦ πᾶν ὁρισμὸν καὶ στάσιν
[28]ἣν ἂν ὁ βασιλεὺς στήσῃ, οὐ δεῖ παραλλάξαι.
16 Τότε ὁ βασιλεὺς εἶπε· καὶ ἤγαγον τὸν Δανιὴλ,
καὶ ἐνέβαλον αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. καὶ
εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιὴλ, Ὁ Θεός σου [29]ᾧ
σὺ λατρεύεις ἐνδελεχῶς, αὐτὸς ἐξελεῖταί σε.
17 Καὶ [30]ἤνεγκαν [31]λίθον, καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὸ
στόμα τοῦ λάκκου, καὶ ἐσφραγίσατο [32]ὁ βασι-
λεὺς [33]ἐν τῷ δακτυλίῳ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ δα-
κτυλίῳ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ, ὅπως μὴ ἀλλοιω-
18 θῇ πρᾶγμα ἐν τῷ Δανιήλ. Καὶ ἀπῆλ-
θεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἐκοιμή-
θη ἄδειπνος, καὶ ἐδέσματα οὐκ [34]εἰσήνεγκαν
αὐτῷ· καὶ ὁ ὕπνος ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ. [35]καὶ [36]ἔ-
κλεισεν ὁ Θεὸς τὰ στόματα τῶν λεόντων, καὶ οὐ
19 παρηνώχλησαν τῷ Δανιήλ. Τότε ὁ βα-
σιλεὺς ἀνέστη τὸ πρωῒ ἐν τῷ φωτὶ, καὶ ἐν σπου-
20 δῇ ἦλθεν ἐπὶ τὸν λάκκον τῶν λεόντων. Καὶ
ἐν τῷ ἐγγίζειν αὐτὸν τῷ λάκκῳ, [37]ἐβόησε φωνῇ
ἰσχυρᾷ, Δανιὴλ, ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος,
ὁ [38]Θεός σου [39]ᾧ σὺ λατρεύεις ἐνδελεχῶς, εἰ
[40]ἠδυνήθη ἐξελέσθαι σε ἐκ στόματος τῶν λεόντων;
21 Καὶ εἶπε Δανιὴλ τῷ βασιλεῖ, Βασιλεῦ, εἰς
22 τοὺς αἰῶνας ζῆθι. Ὁ Θεός μου [41]ἀπέ-
στειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ ἐνέφραξε τὰ στόμα-
τα τῶν λεόντων, καὶ οὐκ ἐλυμήναντό με, ὅτι
[42]κατέναντι αὐτοῦ εὐθύτης εὑρέθη [43]ἐμοὶ, καὶ
ἐνώπιον δέ σου βασιλεῦ παράπτωμα οὐκ ἐ-

---

5 *S.* Καὶ οἱ ἄρχοντες. *Aq.* Καὶ οἱ συγκλητικοί. 70. jungentes superioribus, Καὶ τῶν δύο ἀνδρῶν ὧν κατέστησε σὺν αὐτῷ. Καὶ οἱ σατρ. 6 *Ald.* πᾶσα πρόφασις. 7 *Alex.* ἀμβλάκημα. 8 *Ald.* οὐχ εὑρέθη. al. εὑρεῖν οὐκ ἐδύναντο. 9 *Alex.* νόμοις. 10 *Ald.* ὕπαρχοι. *C.* καὶ ὕπατοι. 11 καὶ τοπάρχαι *C.* desunt. 12 *Alex.* στάσιν βασιλικήν. 13 ὃς ἂν *Ald.* desunt. 14 *Alex.* *Ald.* *C.* αἰτήσηται αἴτημα. 15 *Alex.* *Ald.* ἀνθρώπων. 16 *Alex.* ἐμβληθήσεται. 17 *Alex.* ὁρισμόν. 18 καὶ ἔκθες γραφὴν *Ald.* desunt. 19 *Alex.* Μήδων καὶ Περσῶν. 20 *A* ex ἑαυτοῦ. 21 *Alex.* ἠνεῳγμέναι. 22 *C.* ἔμπροσθεν τοῦ. 23 *Alex.* οὐχὶ ὁρισμόν. 24 *Alex.* αἰτήσηται. 25 *Alex.* περὶ τοῦ ὁρισμοῦ οὗ ἔταξας, καί. 26 *Alex.* αἰτεῖτε, pro αἰτεῖται, ut hab. *Ald.* & *C.* 27 *C.* οὐ παρελεύσεται τοῦ πάντα. 28 *Alex.* ἣν ὁ βασιλεὺς στήσει. 29 *Alex.* ᾧ λατρεύεις. 30 *Alex.* ἤνεγκεν λίθον, καὶ ἐπέθηκεν. 31 *Ald.* *C.* λίθον ἕνα, καί. 32 *Alex.* ἐν τῷ. 33 ἐν *C.* deest. 34 *Alex.* εἰσηνέχθη αὐτῷ· καὶ ὁ ὕπνος αὐτοῦ ἐγίνετο ἀπ' αὐτοῦ. 35 hæc usque ad finem versus *C.* desunt. *Sch* ἐν τισιν ἀντιγράφοις οὐ φέρονται οἱ στίχοι οὗτοι. hæc quidem, καὶ ἔκλεισεν ὁ Θεὸς τὰ στόματα τῶν λεόντων, καὶ οὐ παρηνώχλησαν τῷ Δανιὴλ, non sunt in *Hebr.* nec in *ed. Lat.* 36 *Ald.* ὑπέκλεισεν al. ἀπέκλεισεν. 37 *Alex.* τῷ Δανιὴλ ἐβόησεν φωνῇ μεγάλῃ, Δανιήλ. *Ald.* *C.* τῷ Δανιὴλ φωνῇ ἰσχυρᾷ (*C.* μεγάλῃ) ἐβόησε, Δανιήλ. 38 *Ald.* Θεὸς ὁ. 39 *Alex.* ὃ λατρεύεις. 40 *Alex.* *Ald* *C.* ἐδυνάσθη. 41 *Ald.* ἐξαπέστειλε. 42 *Alex.* κατεναντίον. 43 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐν ἐμοί.

ποίησα.

23 ποίησα. Τότε ὁ βασιλεὺς πολὺ ἠγα-
θύνθη ἐπ' αὐτῷ, καὶ τὸν Δανιὴλ εἶπεν ἀνενέγκαι
ἐκ τοῦ λάκκου. καὶ ἀνηνέχθη Δανιὴλ ἐκ τοῦ λάκκου,
καὶ πᾶσα διαφθορὰ [44] οὐχ εὑρέθη ἐν αὐτῷ, ὅτι
24 ἐπίστευσεν [45] ἐν τῷ θεῷ αὐτοῦ. Καὶ εἶ-
πεν ὁ βασιλεὺς, καὶ [46] ἠγάγοσαν τοὺς ἄνδρας
τοὺς [47] διαβαλόντας τὸν Δανιὴλ, καὶ εἰς τὸν λάκ-
κον τῶν λεόντων [48] ἐνεβλήθησαν αὐτοὶ, καὶ οἱ
υἱοὶ αὐτῶν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν· καὶ οὐκ ἔ-
φθασαν εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ λάκκου, ἕως οὗ ἐκυ-
ρίευσαν αὐτῶν οἱ λέοντες, καὶ πάντα τὰ ὀστᾶ
25 αὐτῶν ἐλέπτυναν. Τότε [49] Δαρεῖος ὁ
βασιλεὺς ἔγραψε πᾶσι τοῖς λαοῖς, φυλαῖς,
γλώσσαις, τοῖς οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ· Εἰρή-
26 νη ὑμῖν πληθυνθείη. [50] Ἐκ προσώπου
μου ἐτέθη δόγμα [51] τοῦτο ἐν πάσῃ ἀρχῇ τῆς βα-
σιλείας μου, εἶναι τρέμοντας καὶ φοβουμένους ἀ-
πὸ προσώπου τοῦ θεοῦ Δανιὴλ, ὅτι [52] αὐτός ἐστι
θεὸς ζῶν, καὶ μένων εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ ἡ βα-
σιλεία αὐτοῦ οὐ διαφθαρήσεται, καὶ ἡ [53] κυρεία
27 αὐτοῦ ἕως τέλους. Ἀντιλαμβάνεται καὶ ῥύε-
ται, καὶ ποιεῖ σημεῖα καὶ τέρατα [54] ἐν τῷ οὐ-
ρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ὅστις ἐξείλατο τὸν Δανιὴλ
28 ἐκ [55] χειρὸς τῶν λεόντων. Καὶ Δανιὴλ κατ-
ηύθυνεν ἐν τῇ βασιλείᾳ Δαρείου, καὶ ἐν τῇ
βασιλείᾳ Κύρου τοῦ Πέρσου. †

Κεφ. ζ'. 7.

1 † ἘΝ [1] ἔτει πρώτῳ [2] τῷ Βαλτάσαρ βασι-
λέως Χαλδαίων, Δανιὴλ ἐνύπνιον εἶδε, καὶ
αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κοίτης αὐ-
τοῦ· καὶ τὸ [3] ἐνύπνιον αὐτοῦ [4] ἔγραψεν.
2 Ἐγὼ Δανιὴλ ἐθεώρουν [5]· καὶ ἰδοὺ οἱ τέσσαρες ἄ-
νεμοι τοῦ οὐρανοῦ προσέβαλον εἰς τὴν θάλασσαν
3 τὴν μεγάλην. Καὶ [6] τέσσαρα θηρία με-
γάλα [7] ἀνέβαινον ἐκ τῆς θαλάσσης, διαφέ-
4 ροντα ἀλλήλων. Τὸ πρῶτον ὡσεὶ λέαινα [8],
καὶ πτερὰ αὐτῆς [9] ὡς ἀετοῦ. ἐθεώρουν ἕως οὗ [10] ἐξ-
ετίλη τὰ πτερὰ [11] αὐτῆς· καὶ [12] ἐξήρθη ἀπὸ τῆς
γῆς, καὶ ἐπὶ ποδῶν ἀνθρώπου ἐστάθη, καὶ καρ-
5 δία ἀνθρώπου ἐδόθη αὐτῇ. Καὶ ἰδοὺ θη-
ρίον δεύτερον ὅμοιον ἄρκτῳ, καὶ εἰς [13] μέρος
ἓν ἐστάθη, καὶ [14] τρεῖς πλευραὶ ἐν τῷ στόματι
αὐτῆς, ἀναμέσον τῶν ὀδόντων αὐτῆς· καὶ οὕτως
ἔλεγον αὐτῇ· Ἀνάστηθι, φάγε σάρκας πολ-
6 λάς. Ὀπίσω [15] τούτου ἐθεώρουν, καὶ ἰδοὺ
[16] θηρίον ἕτερον ὡσεὶ πάρδαλις· καὶ αὐτῇ πτε-
ρὰ [17] τέσσαρα πετεινοῦ ὑπεράνω αὐτῆς, καὶ τέσ-
σαρες κεφαλαὶ τῷ θηρίῳ, καὶ ἐξουσία ἐδόθη
7 [18] αὐτῇ. Ὀπίσω τούτου ἐθεώρουν, καὶ ἰδοὺ
θηρίον τέταρτον [19] φοβερὸν καὶ ἔκθαμβον, [20] καὶ
ἰσχυρὸν περισσῶς, καὶ οἱ ὀδόντες αὐτοῦ σιδηροῖ [21],
ἐσθίον, καὶ λεπτῦνον, καὶ τὰ ἐπίλοιπα τοῖς πο-
σὶν αὐτοῦ συνεπάτει, καὶ αὐτὸ διάφορον περισ-
σῶς παρὰ πάντα τὰ θηρία τὰ ἔμπροσθεν αὐ-
8 τοῦ· καὶ [22] κέρατα δέκα αὐτῷ. Προσε-
νόουν τοῖς κέρασιν αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ κέρας ἕτερον
μικρὸν ἀνέβη ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ τρία κέρα-
τα τῶν ἔμπροσθεν αὐτοῦ [23] ἐξερριζώθη ἀπὸ προσ-
ώπου αὐτοῦ· καὶ ἰδοὺ ὀφθαλμοὶ, ὡσεὶ ὀφθαλ-
μοὶ ἀνθρώπου ἐν τῷ κέρατι τούτῳ, καὶ στόμα λα-
9 λοῦν [24] μεγάλα. Ἐθεώρουν ἕως ὅτου [25] οἱ
θρόνοι ἐτέθησαν, καὶ παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάθ-
ητο, καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ [26] λευκὸν ὡσεὶ χιών,
καὶ ἡ θρὶξ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὡσεὶ ἔριον καθα-
ρὸν, ὁ θρόνος αὐτοῦ φλὸξ πυρὸς, οἱ τροχοὶ
10 αὐτοῦ πῦρ φλέγον. Ποταμὸς πυρὸς [27] εἷλκεν
ἔμπροσθεν αὐτοῦ· χίλιαι χιλιάδες ἐλειτούργουν
αὐτῷ, καὶ μύριαι μυριάδες παρειστήκεισαν [28] αὐ-
τῷ. κριτήριον ἐκάθισε, καὶ βίβλοι ἠνεῴχθη-
11 σαν. Ἐθεώρουν τότε ἀπὸ φωνῆς τῶν [29] λό-
γων τῶν μεγάλων, ὧν τὸ κέρας ἐκεῖνο ἐλάλει,
ἕως [30] ἀνῃρέθη τὸ θηρίον, καὶ ἀπώλετο, καὶ τὸ
12 σῶμα αὐτοῦ ἐδόθη εἰς καῦσιν πυρός. Καὶ
τῶν λοιπῶν θηρίων [31] μετεστάθη ἡ ἀρχὴ, καὶ

44 Alex. οὐκ. 45 Alex. Ald. τῷ θεῷ 46 Alex. & C. ἤγαγον. Ald. ἤγαγε. 47 al. διαβάλλοντας. 48 Alex. ἐβλήθησαν. 49 Alex. ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος. 50 C. Ἀπό. 51 Alex. Ald. C. τοῦ ἐν. 52 Alex. αὐτὸς θεὸς ζῶν. 53 Alex. κυριεία. 54 Alex. ἐν οὐρανῷ. 55 Ald. C. στόματος. † Alex. ὍΡΑΣΙΣ ζ'.

Cap. 7. † Alex. ὍΡΑΣΙΣ η'. 1 Ald. C. πρώτῳ ἔτει τῷ. 2 Alex. Βαλτάσαρ. 3 Alex. ἐνύπνιον ἔγραψεν. 4 Ald. ἔγραψεν ἀρχὴν λόγων αὐτοῦ. Ἐγώ. C. ἔγραψεν καὶ τὸ κεφάλαιον τῶν λόγων εἶπεν. Ἐγώ. al. ἔγραψεν ἀρχὴ λόγων αὐτοῦ· Ἐγώ est ubi legitur, ἔγραψεν. ἀρχὴ λόγων αὐτοῦ· καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ἐγώ. 5 Alex. Ald. C. ἐν ὁράματι (ὁράματί μου Ald. ὁράσει C.) τῆς νυκτός· καὶ ἰδού. 6 Alex. τέσσερα. 7 C. ἀναβαίνοντα. 8 Alex. ἔχουσα πτερὰ, καὶ πτερά. 9 ὡς C. deest. 10 C. ἐτίλοντο.

11 C. αὐτοῦ. 12 Alex. ἐξηγέρθη. 13 Ald. καιρός. 14 Alex. & C. τρία πλευρά. 15 Ald. C. αὐτοῦ. 16 C. ἕτερον θηρίον ὡσεί. 17 Alex. τέσσερα. 18 Alex. αὐτῷ. 19 C. καὶ φοβερόν. 20 Alex. καὶ ἰσχυρὸν περισσῶς [* παρὰ πάντα τὰ θηρία τὰ ἔμπροσθεν αὐτοῦ· καὶ κέρατα δέκα αὐτῷ.] οἱ ὀδόντες. 21 Alex. Ald. C. καὶ (deest Alex. & C.) μεγάλοι, ἐσθίον. 22 Alex. δέκα κέρατα. 23 Alex. ἐξερριζώθη. 24 Ald. μεγάλα, καὶ ἐποίει πόλεμον πρὸς τοὺς ἁγίους. Ἐθεώρουν. 25 Alex. θρόνοι. 26 Alex. ὡσεὶ χιὼν λευκόν. 27 Alex. ἐκπορευόμενος εἷλκεν. Ald. C. εἷλκεν ἐκπορευόμενος. 28 Ald. C. ἔμπροσθεν αὐτοῦ. 29 Alex. λόγων, * ὧν ἐλάλει, ὧν. 30 Alex. τὸ θηρίον ἐκεῖνο ἀνῃρέθη. C. ἀνῃρέθη τὸ θηρίον ἐκεῖνο. 31 Alex. ἡ ἀρχὴ μετεστάθη.

μακρότης ζωῆς ἐδόθη αὐτοῖς ἕως [32] καιροῦ καὶ
13 καιροῦ. Ἐθεώρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς,
καὶ ἰδοὺ μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ, [33] ὡς υἱὸς ἀν-
θρώπου ἐρχόμενος [34], καὶ ἕως τοῦ παλαιοῦ τῶν ἡ-
μερῶν ἔφθασε, [35] καὶ προσηνέχθη αὐτῷ.
14 Καὶ αὐτῷ ἐδόθη ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ βασι-
λεία, [36] καὶ πάντες οἱ λαοὶ, φυλαὶ, [37] καὶ
γλῶσσαι [38] αὐτῷ δουλεύσουσιν· ἡ ἐξουσία αὐτοῦ,
ἐξουσία αἰώνιος, ἥτις οὐ παρελεύσεται, καὶ ἡ βα-
15 σιλεία αὐτοῦ οὐ διαφθαρήσεται. Ἔφριξε
τὸ πνεῦμά μου [39] ἐν τῇ ἕξει μου, ἐγὼ Δανιὴλ,
καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς μου [40] ἐτάρασσόν με.
16 Καὶ προσῆλθον ἑνὶ τῶν ἑστηκότων, καὶ τὴν ἀκρί-
βειαν ἐζήτουν παρ' αὐτοῦ [41] μαθεῖν περὶ πάντων
τούτων. καὶ εἶπέ μοι τὴν ἀκρίβειαν, καὶ τὴν σύγ-
17 κρισιν τῶν λόγων ἐγνώρισέ μοι. Ταῦτα
τὰ θηρία [42] τὰ τέσσαρα, τέσσαρες βασιλεῖαι
18 ἀναστήσονται ἐπὶ [43] τῆς γῆς, Αἳ ἀρθήσον-
ται· καὶ παραλήψονται τὴν βασιλείαν ἅγιοι ὑ-
ψίστου, καὶ καθέξουσιν αὐτὴν ἕως [44] αἰῶνος τῶν
19 αἰώνων. Καὶ ἐζήτουν ἀκριβῶς [45] περὶ τοῦ
θηρίου τοῦ τετάρτου· ὅτι ἦν διαφέρον παρὰ πᾶν
θηρίον, φοβερὸν περισσῶς, οἱ ὀδόντες αὐτοῦ σιδη-
ροῖ, καὶ [46] ὄνυχες αὐτοῦ χαλκοῖ, ἐσθίον, καὶ λεπτῦνον,
καὶ τὰ ἐπίλοιπα τοῖς ποσὶν αὐτοῦ [47] συνεπάτει·
20 Καὶ περὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ τῶν δέκα τῶν ἐν τῇ κε-
φαλῇ αὐτοῦ, καὶ τοῦ ἑτέρου τοῦ [48] ἀναβάντος, καὶ
ἐκτινάξαντος τῶν [49] πρώτων, ᾧ οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ
στόμα λαλοῦν μεγάλα, καὶ ἡ ὅρασις αὐτοῦ [50] μεί-
21 ζων τῶν λοιπῶν. Ἐθεώρουν, καὶ τὸ κέρας
ἐκεῖνο ἐποίει πόλεμον μετὰ τῶν ἁγίων, καὶ [51] ἴσχυ-
22 σε πρὸς αὐτοὺς, [52] Ἕως οὗ ἦλθεν ὁ πα-
λαιὸς [53] ἡμερῶν, καὶ τὸ κρίμα ἔδωκεν ἁγίοις
ὑψίστου· καὶ ὁ καιρὸς ἔφθασε, καὶ τὴν βασιλείαν
23 κατέσχον οἱ ἅγιοι. Καὶ εἶπε, Τὸ θηρίον
τὸ τέταρτον, βασιλεία τετάρτη ἔσται ἐν τῇ γῇ,
ἥτις ὑπερέξει πάσας τὰς βασιλείας, καὶ κατα-
φάγεται πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ συμπατήσει αὐτὴν καὶ
24 κατακόψει. Καὶ τὰ δέκα κέρατα αὐτοῦ,
δέκα βασιλεῖς ἀναστήσονται, καὶ ὀπίσω [54] αὐ-
τῶν ἀναστήσεται ἕτερος, ὃς ὑπεροίσει [55] κακοῖς
πάντας τοὺς ἔμπροσθεν, καὶ τρεῖς βασιλεῖς τα-
25 πεινώσει, Καὶ λόγους [56] πρὸς τὸν ὕψιστον
λαλήσει, καὶ τοὺς ἁγίους ὑψίστου [57] παλαιώσει,
καὶ [58] ὑπονοήσει τοῦ ἀλλοιῶσαι καιροὺς καὶ νόμον,
καὶ δοθήσεται ἐν χειρὶ αὐτοῦ [59] ἕως καιροῦ καὶ και-
26 ρῶν [60] καί γε ἥμισυ καιροῦ. Καὶ τὸ κρι-
τήριον [61] ἐκάθισε, καὶ τὴν ἀρχὴν μεταστήσου-
σι τοῦ ἀφανίσαι, καὶ τοῦ ἀπολέσαι ἕως τέλους.
27 Καὶ ἡ βασιλεία καὶ ἡ ἐξουσία καὶ ἡ μεγαλωσύνη
τῶν βασιλέων τῶν ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ, [62] ἐ-
δόθη ἁγίοις ὑψίστου· καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ, βα-
σιλεία αἰώνιος, καὶ πᾶσαι αἱ ἀρχαὶ αὐτῷ δου-
28 λεύσουσι καὶ ὑπακούσονται. Ἕως ὧδε τὸ πέ-
ρας τοῦ λόγου. ἐγὼ Δανιὴλ, [63] οἱ διαλογισμοί
μου ἐπὶ πολὺ συνετάρασσόν με, [64] καὶ ἡ μορφή
μου [65] ἠλλοιώθη, καὶ τὸ ῥῆμα ἐν τῇ καρδίᾳ μου
[66] διετήρησα. †

Κεφ. η'. 8.

1 † ΕΝ ἔτει τρίτῳ τῆς βασιλείας [1] Βαλτάσαρ
τοῦ βασιλέως ὅρασις ὤφθη πρός με· [2] ἐγὼ Δα-
νιὴλ μετὰ τὴν ὀφθεῖσάν μοι τὴν ἀρχήν,
2 [3] Καὶ ἤμην ἐν Σούσοις τῇ βάρει, ἥ ἐστιν [4] ἐν
χώρᾳ Αἰλάμ· [5] καὶ ἤμην ἐπὶ [6] τοῦ Οὐβάλ.

---

32 *Ald. C.* χρόνου. 33 *C.* ὡσεί. 34 *Alex. Ald. C.* ἦν, καί. 35 *Alex.* ἐνώπιον αὐτοῦ προσήγαγον αὐτόν. Καί. *Ald. C.* καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ προσηνέχθη. Καί. apud *Justin.* in Dial. cum Tryph. est, καὶ παρῆν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οἱ παρεστηκότες προσήγαγον αὐτόν. ac *Cypr.* l. 11. testimon. *Et stetit in conspectu ejus, & qui adsistebant ei obtulerunt eum.* 36 *Justin.* sic hab. καὶ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς κατὰ γένη, καὶ πᾶσα δόξα λατρεύουσα. ac *Cypr. Et omnes reges terræ per genus, & omnis claritas serviens ei.* 37 *Alex. Ald.* γλῶσσαι. 38 *Alex.* αὐτῷ δουλεύουσιν. *C.* αὐτῷ ἐδούλευον. 39 ἐν τῇ ἕξει μου *Ald. C.* ponunt post Δανιήλ. 40 *Ald. C.* συνετάρασσόν. 41 μαθεῖν *Ald.* deest. 42 *Alex. Ald. C.* τὰ μεγάλα τὰ τέσσαρα (*Alex.* τέσσερα.) 43 *Ald. C.* τὴν γῆν. 44 *Ald. C.* αἰῶνος καὶ ἕως αἰῶνος τῶν. 45 *C.* μαθεῖν περί. 46 *Alex.* οἱ ὄνυχες. 47 *C.* κατεπάτει. 48 *Ald.* ἀναβαίνοντος. 49 *Alex. Ald. C.* προτέρων τρία, κέρας (al. καὶ τὸ κέρας) ἐκεῖνο, ᾧ (*C.* οὗ) οἱ. 50 *Alex.* μείζω. 51 *Alex.* ἴσχυεν. 52 *Alex.* Ἕως ἦλθεν. 53 *Alex.* τῶν ἡμερῶν. 54 *Alex.* αὐτοῦ. 55 κακοῖς *C.* deest. 56 *S.* ὡσεὶ θεὸς ὕψιστος, λαλήσει. 57 sic quoque in *Chald.* in *quibusd.* vero *ll.* est, ταπεινώσει. *Ald. C.* πλανήσει. & *Sch.* in marg. τουτέστι, σκυλμὸν αὐτοῖς ποιήσει. *Just.* hab. καταστρέψει. 58 *Sch.* προσδοκήσει· οὐ μέν τοι ὁλοκλήρως δυνήσεται. *Justin.* καὶ προσδέξεται. 59 *Alex.* ἕως καιροῦ * καὶ καιροῦ καὶ καιρῶν. 60 *Alex. Ald. C.* καὶ ἥμισυ. 61 *Alex.* καθείσῃ. *Ald. C.* καθίσει. 62 *Alex.* καὶ ἐδόθη. 63 *Alex.* & *C.* ἐπὶ πολὺ οἱ διαλογισμοί μου. *Ald.* οἱ διαλογισμοί μου, sine, ἐπὶ πολύ. 64 *Justin.* καὶ ἡ λέξις διήνεγκεν ἐμοί. 65 *Alex. Ald. C.* ἠλλοιώθη ἐπ' ἐμοί, καί. 66 *Alex. Ald. C.* συνετήρησα. †/ *Alex.* ὍΡΑΣΙΣ. η'.

Cap. 8. † *Ms. Alex.* ὍΡΑΣΙΣ θ'. 1 *Alex.* Βαρτάσαρ. 2 *Alex.* ἐγὼ Δανιήλ, * ἐγὼ Δανιήλ. 3 in *quibusd. ll.* hæc antecedunt, καὶ ἴδον ἐν τῇ ὁράσει· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἰδεῖν με. 4 *Ald.* χώρᾳ Αἰλάμ. 70. ἐν Ἐλυμαΐδι χώρᾳ. *S.* ἐν Αἰλὰμ πόλει. 5 *Alex. Ald. C.* καὶ εἶδον (*Alex.* ἴδον) ἐν ὁράματι, καὶ ἤμην. 6 *C.* τῆς πύλης Οὐλαΐ. *S.* τῆς λίμνης Οὐλαΐ. *Sch.* ὄνομα ὄρους Περσικοῦ, ἀφ' οὗ τὰ τῆς ὁράσεως κατασκοπεῖν ὁ προφήτης ἐδόκει, οὕτως αὐτῷ τοῦ πνεύματος ὑποδείξαντος *Eulochius*, ἢ κατὰ τοὺς ἄλλους ἑρμηνευτὰς, ἐπὶ τοῦ Οὐλβίδ, τουτέστι, πύλην ἐπὶ γέφυραν τοῦ ποταμοῦ κειμένην. in *Hebr.* est, οὐβὰλ οὐλαΐ.

Καὶ ἦρα

3 Καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἴδον· καὶ ἰδοὺ
κριὸς εἷς ἑστηκὼς πρὸ τοῦ [7] Οὐβάλ· καὶ αὐτῷ
[8] κέρατα ὑψηλά. καὶ τὸ ἓν ὑψηλότερον τοῦ ἑτέρου,
καὶ τὸ [9] ὑψηλὸν ἀνέβαινεν ἐπ' ἐσχάτων.
4 Καὶ ἴδον τὸν κριὸν κερατίζοντα κατὰ θάλασσαν, καὶ
Βοῤῥᾶν, καὶ [10] Νότον· καὶ πάντα τὰ θηρία οὐ
[11] στήσονται ἐνώπιον αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρού-
μενος ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε κατὰ τὸ θέλη-
5 μα αὐτοῦ, καὶ ἐμεγαλύνθη. Καὶ ἐγὼ ἤ-
μην συνιῶν, καὶ ἰδοὺ τράγος αἰγῶν ἤρχετο
ἀπὸ Λιβὸς ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς [12] γῆς, καὶ
οὐκ ἦν [13] ἁπτόμενος τῆς γῆς· καὶ τῷ τράγῳ
[14] κέρας μέσον τῶν ὀφθαλμῶν [15] αὐτοῦ.
6 Καὶ ἦλθεν ἕως τοῦ κριοῦ τοῦ τὰ κέρατα ἔχοντος,
οὗ ἴδον [16] ἑστῶς [17] ἐνώπιον τοῦ Οὐβάλ, καὶ ἔδρα-
με πρὸς αὐτὸν ἐν ὁρμῇ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ.
7 Καὶ [18] ἴδον αὐτὸν φθάνοντα ἕως τοῦ κριοῦ, καὶ
[19] ἐξηγριάνθη πρὸς αὐτὸν, καὶ ἔπαισε τὸν κριὸν,
καὶ συνέτριψεν ἀμφότερα τὰ κέρατα αὐτοῦ. καὶ
οὐκ ἦν ἰσχὺς τῷ κριῷ, τοῦ στῆναι ἐνώπιον αὐ-
τοῦ· καὶ [20] ἔῤῥιψεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ συνε-
πάτησεν αὐτὸν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρούμενος τὸν κρι-
8 ὸν ἐκ χειρὸς αὐτοῦ. Καὶ ὁ τράγος τῶν αἰ-
γῶν ἐμεγαλύνθη ἕως σφόδρα. καὶ ἐν τῷ ἰ-
σχῦσαι αὐτὸν, συνετρίβη τὸ κέρας αὐτοῦ τὸ μέ-
γα· καὶ ἀνέβη ἕτερα [21] τέσσαρα ὑποκάτω αὐ-
τοῦ εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ.
9 Καὶ ἐκ τοῦ ἑνὸς αὐτῶν ἐξῆλθε κέρας ἓν ἰσχυρὸν,
καὶ ἐμεγαλύνθη περισσῶς πρὸς τὸν [22] Νότον, καὶ
10 πρὸς τὴν δύναμιν, Καὶ ἐμεγαλύνθη ἕως
τῆς δυνάμεως τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν
γῆν [23] ἀπὸ τῆς δυνάμεως τοῦ οὐρανοῦ [24] καὶ ἀπὸ
τῶν ἄστρων, καὶ [25] συνεπάτησαν αὐτά.
11 Καὶ ἕως [26] οὗ ὁ ἀρχιστράτηγος ῥύσηται τὴν αἰχ-
μαλωσίαν, καὶ δι' αὐτὸν θυσία [27] ἐταράχθη,
[28] καὶ κατευωδώθη αὐτῷ· καὶ τὸ ἅγιον ἐρημω-
12 θήσεται. Καὶ [29] ἐδόθη ἐπὶ τὴν θυσίαν ἁ-
μαρτία, καὶ [30] ἐῤῥίφη χαμαὶ ἡ δικαιοσύνη·
13 καὶ ἐποίησε, καὶ [31] εὐωδώθη. Καὶ ἤκου-
σα [32] ἑνὸς ἁγίου λαλοῦντος. καὶ εἶπεν εἷς ἅ-
γιος τῷ [33] φελμουνὶ τῷ [34] λαλοῦντι, Ἕως πό-
τε ἡ ὅρασις στήσεται, ἡ θυσία ἡ ἀρθεῖσα, καὶ
ἡ ἁμαρτία ἐρημώσεως ἡ δοθεῖσα, καὶ τὸ ἅγιον
14 καὶ ἡ δύναμις συμπατηθήσεται; Καὶ εἶπεν
αὐτῷ, Ἕως ἑσπέρας καὶ πρωῒ ἡμέραι δισχίλιαι
καὶ [35] τετρακόσιαι, καὶ καθαρισθήσεται τὸ ἅγιον.
15 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἰδεῖν με, [36] ἐγὼ Δανιὴλ,
τὴν ὅρασιν, καὶ ἐζήτουν σύνεσιν, καὶ ἰδοὺ ἔστη ἐν-
16 ώπιον ἐμοῦ ὡς ὅρασις ἀνδρός. Καὶ ἤκουσα
φωνὴν ἀνδρὸς ἀναμέσον τοῦ [37] Οὐβάλ, καὶ ἐ-
κάλεσε, καὶ εἶπε, Γαβριὴλ συνέτισον ἐκεῖ-
17 νον τὴν ὅρασιν. Καὶ ἦλθε, καὶ ἔστη [38] ἐχό-
μενος τῆς στάσεώς μου. καὶ ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν
[39] ἐθαμβήθην, καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου.
καὶ εἶπε πρὸς μὲ, Σύνες υἱὲ ἀνθρώπου· ἔτι γὰρ
18 εἰς καιροῦ πέρας ἡ ὅρασις. Καὶ ἐν τῷ λα-
λεῖν αὐτὸν μετ' ἐμοῦ, [40] πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν
μου ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἥψατό μου, καὶ ἔστησέ με
19 ἐπὶ [41] πόδας, Καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγὼ γνω-
ρίζω σοι τὰ ἐσόμενα ἐπ' [42] ἐσχάτων τῆς [43] ὀρ-
γῆς· ἔτι γὰρ εἰς καιροῦ πέρας [44] ἡ ὅρασις.
20 Ὁ κριὸς ὃν εἶδες, ὁ ἔχων τὰ κέρατα, βασι-
21 λεὺς [45] Μήδων καὶ Περσῶν. [46] Ὁ τράγος
τῶν αἰγῶν, βασιλεὺς Ἑλλήνων· καὶ τὸ κέρας τὸ μέ-
γα ὃ ἦν ἀναμέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, αὐτός ἐστιν
22 ὁ βασιλεὺς ὁ πρῶτος. Καὶ τοῦ συντριβέν-
τος οὗ ἔστησαν [47] τέσσαρα κέρατα ὑποκάτω,
τέσσαρες βασιλεῖς ἐκ τοῦ ἔθνους αὐτοῦ ἀναστήσον-

7 *Eudoxius*, τὸ οὐλβὶδ, τὸ αὐτό ἐστι τῷ, οὐβαλουλά. μετὰ προσθήκης τοῦ σημαίνειν, κατὰ ἀνατολάς. 8 *Alex. Ald. C.* κέρατα, καὶ τὰ κέρατα ὑψηλά. 9 *Alex. Ald.* ὑψηλότερον. 10 *Alex.* Νότον, καὶ Λίβα. 11 *Alex.* στήσονται. 12 *Ald.* γῆς· καὶ τῷ τράγῳ. 13 *Alex.* ὁ ἁπτόμενος. 14 *Alex. Ald. C.* κέρας θεωρητὸν (*C.* ἐπίσημον) ἀναμέσον τῶν. 15 αὐτοῦ *Ald.* deest. 16 *Alex. Ald. C.* ἑστῶτος. 17 *Alex.* ἀναμέσον τῶν. 18 *Alex.* ἴδον φθάνοντα. 19 *Alex. Ald. C.* ἐξηγριώθη. 20 *Alex.* ἔριψεν. 21 *Alex.* τέσσερα. 22 *Alex.* & *C.* Νότον, καὶ πρὸς τὴν δύσιν (*Alex.* δύναμιν) Ἐμεγαλύνθη. *Ald.* Νότον, καὶ τὴν ἀνατολὴν, Καὶ ἐμεγαλύνθη. in *ed. Lat.* est, *& contra orientem, & contra fortitudinem.* 23 *Polychr.* ὁ Σύρ. τὸ, ἀπὸ τῆς δυνάμεως, quidem est in *Hebr.* τοῦ οὐρανοῦ, non est. 24 *Alex.* καὶ τῶν ἄστρων, καὶ συνεπατήθη. Καὶ ἕως. 25 in *quibusd. ll.* est, συνεπάτησεν αὐτά. ubi lectio recentior, συνεπάτησεν αὐτόν. sicque legitur in *Comment. Gr.* in *quibusd. ll.* συνεπάτησεν αὐτούς.

25 *C.* τοῦ ἀρχιστρατηγοῦ ἐμεγαλύνθη, καὶ δι. 27 sic etiam *Alex.* al. ἐτάχθη. 28 *Alex. Ald.* καὶ ἐγενήθη, καὶ κατευοδώθη αὐτῷ. *C.* desunt. 29 *C.* ἐγενήθη. 30 *Alex.* ἐρίφη. 31 *Alex.* κατευοδώθη. 32 *Alex.* ἑνὸς λαλοῦντος. 33 *Alex.* φελμωνί. *Eudox.* τὴν Ἑβρ. φωνὴν τέθεικε, τῷ φελμωνί. ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν τῷ φελμωνί, τῷ προσφιλεστάτῳ, τῷ ἐφεστῶτι κατ' ἐξοχὴν, τῷ ταῦτα δεικνύντι. vid. *Hier.* 34 *Ald.* ἐπιλαλοῦντι. 35 *Alex. Ald. C.* τετρακόσιαι. 36 ἐγὼ Δανιὴλ *C.* desunt. 37 *C.* Οὐλαί. 38 *Alex.* ἀναμέσον τῆς. *C.* ἐχόμενα τῆς. 39 *C.* ἐθορυβήθην. 40 *Alex.* ἐθαμβήθην, καὶ πίπτω. 41 *Alex.* πόδας μου, Καὶ εἶπέν μοι. 42 *Alex.* ἐσχάτου. 43 post ὀργῆς, in *quibusd. ll.* seq. τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ σου. 44 ἡ ὅρασις *Ald. C.* desunt. 45 *Alex.* Περσῶν καὶ Μήδων. 46 *Alex.* & *C.* Καὶ ὁ τράγος. 47 *Alex.* ὑποκάτω τέσσερα κέρατα. *C.* τέσσαρα κέρατα ὑποκάτωθεν.

ται, καὶ

23 ται, καὶ οὐκ ἐν τῇ ἰσχύϊ [48] αὐτῶν. [49] Καὶ
ἐπ' ἐσχάτων τῆς βασιλείας αὐτῶν, πληρουμένων
τῶν ἁμαρτιῶν [50] αὐτῶν, ἀναστήσεται βασιλεὺς
ἀναιδὴς προσώπῳ, καὶ συνιῶν προβλήματα,
24 Καὶ κραταιὰ ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, [51] καὶ θαυμαστὰ
[52] διαφθερεῖ, καὶ κατευθυνεῖ, καὶ ποιήσει, καὶ
διαφθερεῖ ἰσχυροὺς, καὶ λαὸν ἅγιον.
25 [53] Καὶ ζυγὸς τοῦ κλοιοῦ [54] αὐτοῦ κατευθυνεῖ,
δόλος ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐν καρ-
δίᾳ αὐτοῦ μεγαλυνθήσεται, καὶ δόλῳ δια-
φθερεῖ πολλοὺς, καὶ ἐπὶ [55] ἀπωλείας πολλῶν
στήσεται· [56] καὶ ὡς ᾠὰ [57] χειρὶ συντρίψει.
26 Καὶ ἡ ὅρασις τῆς ἑσπέρας καὶ τῆς [58] πρωΐας τῆς
ῥηθείσης [59] ἀληθῶς ἐστι· καὶ σὺ σφράγισον τὴν
27 ὅρασιν, ὅτι εἰς ἡμέρας πολλάς. Καὶ ἐγὼ
Δανιὴλ ἐκοιμήθην, καὶ ἐμαλακίσθην [60], καὶ ἀν-
έστην, καὶ ἐποίουν τὰ ἔργα τοῦ βασιλέως, καὶ ἐ-
θαύμαζον τὴν ὅρασιν, καὶ οὐκ ἦν ὁ συνιῶν. †

Κεφ. θ'. 9.

1 † ἘΝ τῷ πρώτῳ ἔτει [1] Δαρείου τοῦ υἱοῦ Ἀσουήρου,
ἀπὸ τοῦ σπέρματος [2] τῶν Μήδων, ὃς ἐβασίλευ-
2 σεν ἐπὶ βασιλείαν [3] Χαλδαίων, Ἐγὼ
Δανιὴλ συνῆκα ἐν ταῖς βίβλοις [4] τὸν ἀριθμὸν τῶν
[5] ἐτῶν, ὃς ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν
τὸν προφήτην, εἰς συμπλήρωσιν ἐρημώσεως Ἱ-
3 ερουσαλὴμ ἑβδομήκοντα ἔτη. Καὶ ἔδωκα
τὸ πρόσωπόν μου πρὸς κύριον τὸν θεὸν [6], τοῦ ἐκ-
ζητῆσαι προσευχὴν καὶ [7] δεήσεις ἐν νηστείαις καὶ
4 [8] σάκκῳ. Καὶ [9] προσευξάμην πρὸς κύ-
ριον τὸν θεόν μου, καὶ ἐξωμολογησάμην, καὶ εἶ-
πα, Κύριε ὁ θεὸς ὁ μέγας καὶ θαυμαστὸς, ὁ
φυλάσσων τὴν διαθήκην σου, καὶ τὸ [10] ἔλεός σου
τοῖς ἀγαπῶσί σε, καὶ τοῖς φυλάσσουσι τὰς ἐν-
5 τολάς σου, Ἡμάρτομεν, [11] ἠδικήσαμεν,
[12] ἠνομήσαμεν, [13] καὶ ἀπέστημεν καὶ ἐξεκλίναμεν
ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου, καὶ ἀπὸ τῶν κριμάτων σου,
6 Καὶ οὐκ [14] εἰσηκούσαμεν τῶν δούλων σου τῶν προφη-
τῶν, οἳ ἐλάλουν ἐν τῷ ὀνόματί σου πρὸς τοὺς
βασιλεῖς ἡμῶν, καὶ ἄρχοντας ἡμῶν, καὶ πατέ-
ρας ἡμῶν, καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς.
7 Σοὶ κύριε ἡ [15] δικαιοσύνη καὶ ἡμῖν ἡ αἰσχύνη τοῦ
προσώπου, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἀνδρὶ Ἰούδα, καὶ
τοῖς [16] ἐνοικοῦσιν [17] ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ παντὶ
Ἰσραὴλ, τοῖς ἐγγὺς καὶ τοῖς μακρὰν ἐν πάσῃ
τῇ γῇ, οὗ διέσπειρας αὐτοὺς ἐκεῖ, ἐν [18] ἀθε-
8 σίᾳ αὐτῶν ᾗ [19] ἠθέτησαν. Ἐν σοὶ κύριε
ἐστιν ἡμῶν ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡμῖν ἡ αἰσχύνη τοῦ
προσώπου, καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν, καὶ τοῖς
ἄρχουσιν ἡμῶν, [20] καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν, οἵ-
9 τινες [21] ἡμάρτομεν. Σοὶ κυρίῳ τῷ θεῷ
ἡμῶν οἱ οἰκτιρμοὶ, καὶ οἱ ἱλασμοὶ, ὅτι [22] ἀπέστη-
10 μεν, Καὶ οὐκ εἰσηκούσαμεν τῆς φωνῆς κυ-
ρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, πορεύεσθαι [23] ἐν τοῖς νόμοις
αὐτοῦ, οἷς ἔδωκε κατὰ πρόσωπον ἡμῶν ἐν χερσὶ
11 τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν. Καὶ πᾶς
Ἰσραὴλ παρέβησαν τὸν νόμον σου, καὶ ἐξέκλιναν
τοῦ μὴ [24] ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς σου· καὶ ἐπῆλθεν ἐφ'
ἡμᾶς ἡ κατάρα, καὶ ὁ ὅρκος ὁ γεγραμμένος
ἐν νόμῳ [25] Μωυσέως δούλου τοῦ θεοῦ, ὅτι ἡμάρ-
12 τομεν αὐτῷ. Καὶ ἔστησε τοὺς λόγους αὐτοῦ
οὓς ἐλάλησεν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἐπὶ τοὺς κριτὰς ἡ-
μῶν, οἳ ἔκρινον ἡμᾶς, [26] ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς
κακὰ μεγάλα, [27] οἷα οὐ γέγονεν ὑποκάτω παν-
τὸς τοῦ οὐρανοῦ, κατὰ τὰ [28] γενόμενα ἐν Ἱερουσα-
13 λὴμ, Καθὼς γέγραπται [29] ἐν τῷ νόμῳ
Μωυσῆ. πάντα τὰ κακὰ ταῦτα ἦλθεν ἐφ' ἡ-
μᾶς· καὶ οὐκ ἐδεήθημεν τοῦ προσώπου κυρίου τοῦ
θεοῦ ἡμῶν, [30] ἀποστρέψαι ἀπὸ τῶν ἀδικιῶν ἡμῶν,
καὶ τοῦ συνιέναι ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ [31] σου.
14 Καὶ ἐγρηγόρησε [32] κύριος, καὶ ἐπήγαγεν αὐ-
τὰ ἐφ' ἡμᾶς, ὅτι [33] δίκαιος κύριος ὁ θεὸς ἡ-
μῶν ἐπὶ πᾶσαν τὴν ποίησιν αὐτοῦ ἣν ἐποίησε,

48 *Alex. Ald. C.* αὐτοῦ. 49 *Alex.* Καὶ ἐπ' ἐσχάτῳ τῆς. 50 αὐτῶν C. deest. 51 *Alex. Ald. C.* καὶ οὐκ ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ, καὶ θαυμαστά. 52 *Ald.* φθερεῖ. 53 *Alex.* Καὶ ὁ ζυγός. *Ald.* Ὁ ζυγός. 54 αὐτοῦ C. deest. 55 *Alex.* & C. ἀπωλείᾳ. 56 *Ald.* καὶ ἐπ' ἄρχοντα ἀρχόντων στήσεται, καί. 57 *Ald.* ἐν χειρί. 58 *Alex.* πρωϊνῆς τῆς ῥηθείσης. 59 *Alex. Ald. C.* καὶ (deest *Alex.* & C.) ἀληθής. 60 *Ald. C.* ἡμέρας, καί. † *Alex.* ὍΡΑΣΙΣ θ'.
Cap. 9. † *Ms. Alex.* ὍΡΑΣΙΣ ι'. 1 *Alex.* ἐπεὶ Δαρείου. C. ἐπὶ Δαρείου. 2 *Alex.* Μήδων. 3 *Alex. Ald. C.* Χαλδαίων, Ἐν ἔτει ἑνὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ἐγώ. 4 *Ald.* τῶν ἀριθμῶν. 5 *Alex.* ἡμερῶν, ὅς. C. ἐτῶν, περὶ οὗ. 6 *Alex.* τοῦ οὐρανοῦ, τοῦ. 7 *Alex. Ald. C.* δέησιν. 8 *Alex. Ald. C.* σάκκῳ καὶ σποδῷ. Καί. 9 *Alex.* προσηυξάμην πρὸς κύριον τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐξομολογησάμην. 10 *Ald.* C. ἔλεος τοῖς. 11 *Alex.* ἠνομήσαμεν, ἠσεβήσαμεν, ἠδικήσαμεν, καὶ ἀπέστημεν. 12 *Ald.* C. ἠσεβήσαμεν. 13 καὶ ἀπέστημεν, καὶ ἐξεκλίναμεν *Ald* desunt. 14 *Ald.* ἠκούσαμεν. 15 *Ald.* δικαιοσύνη σου, καί. 16 *Alex.* κατοικοῦσιν. 17 *Alex. Ald. C.* Ἱερουσαλήμ. 18 *Alex.* & C. ἀθετήσει. 19 *Alex.* ἠθέτησάν σε κύριε. Σοὶ κύριε ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡμῖν. *Ald.* ἠθέτησάν Σε κύριε, ἡμῖν. C. ἠθέτησαν ἐν σοὶ κύριε, Ἡμῖν. 20 καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν *Ald.* desunt. 21 *Alex.* ἡμάρτομεν Σοι. τῷ κυρίῳ θεῷ. 22 *Alex. Ald. C.* ἀπέστημεν ἀπὸ κυρίου, Καί. 23 *Alex.* τοῖς νόμοις. C. τοῖς νομίμοις. 24 *Alex.* εἰσακοῦσαι. 25 *Alex.* Μωσεῖ δούλῳ. 26 *Ald.* ἐπάγειν. 27 *Alex.* ἃ οὐ. 28 *Alex.* γεγραμμένα. 29 *Alex.* ἐν νόμῳ Μωσῆ. 30 C. ἀποστῆναι. 31 σου *Ald. C.* deest. 32 *Alex. Ald. C.* κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐπὶ τὴν κακίαν, καὶ ἐπήγαγεν. al. κακίαν addunt ἡμῶν. 33 *Alex. Ald.* δίκαιος ὁ θεὸς ἡμῶν.

καὶ οὐκ

καὶ οὐκ εἰσηκούσαμεν τῆς φωνῆς αὐτοῦ.
15 Καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, ὃς ἐξήγαγες τὸν
λαόν σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν χειρὶ κραταιᾷ, καὶ
ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἡ-
16 μάρτομεν, ἠνομήσαμεν[34]. Κύριε ἐν
[35] πᾶσιν ἐλεημοσύνη σου, ἀποστραφήτω δὴ ὁ
θυμός σου, καὶ ἡ ὀργή σου ἀπὸ τῆς πόλεώς σου
Ἱερουσαλὴμ ὄρους ἁγίου σου, ὅτι ἡμάρτομεν, [36] καὶ
ἐν ταῖς ἀδικίαις ἡμῶν, καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν, Ἱε-
ρουσαλὴμ, καὶ ὁ λαός σου εἰς ὀνειδισμὸν ἐγένετο
17 [37] ἐν πᾶσι τοῖς περικύκλῳ ἡμῶν. Καὶ
[38] νῦν εἰσάκουσον [39] κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν τῆς προσ-
ευχῆς τοῦ δούλου σου καὶ τῶν δεήσεων αὐτοῦ, καὶ ἐπί-
φανον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸ ἁγίασμά σου
18 τὸ ἔρημον, [40] ἕνεκέν σου κύριε. Κλῖνον ὁ
θεός μου τὸ οὖς σου, καὶ ἄκουσον· [41] ἄνοιξον τοὺς
ὀφθαλμούς σου, καὶ ἴδε τὸν ἀφανισμὸν ἡμῶν, καὶ
τῆς πόλεώς σου [42] ἐφ' ἧς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά
σου ἐπ' αὐτῆς· ὅτι οὐκ ἐπὶ ταῖς δικαιοσύναις
[43] ἡμῶν ῥιπτοῦμεν τὸν οἰκτιρμὸν ἡμῶν ἐνώπιόν σου,
ἀλλ' ἐπὶ τοὺς οἰκτιρμούς σου τοὺς πολλοὺς κύριε.
19 [44] Εἰσάκουσον κύριε, ἱλάσθητι κύριε, πρόσχες κύριε·
[45] μὴ χρονίσῃς ἕνεκέν σου ὁ θεός μου, ὅτι τὸ ὄνομά
σου ἐπικέκληται ἐπὶ τὴν πόλιν σου, καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου.
20 Καὶ ἔτι [46] ἐμοῦ λαλοῦντος, καὶ προσευχομένου, καὶ
[47] ἐξαγορεύοντος τὰς ἁμαρτίας μου, καὶ τὰς
ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ μου Ἰσραὴλ, καὶ ῥιπτοῦντος τὸ
ἔλεόν μου ἐναντίον [48] τοῦ κυρίου τοῦ θεοῦ μου περὶ
21 [49] τοῦ ὄρους τοῦ ἁγίου, Καὶ ἔτι [50] ἐμοῦ λαλοῦν-
τος ἐν τῇ προσευχῇ, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ Γαβριὴλ,
ὃν ἴδον [51] ἐν τῇ ὁράσει ἐν τῇ ἀρχῇ, πετό-
μενος, καὶ ἥψατό μου, ὡσεὶ ὥραν θυσίας ἑ-
22 σπερινῆς. Καὶ συνέτισέ με, καὶ ἐλάλησε
μετ' ἐμοῦ, καὶ εἶπε, Δανιὴλ, νῦν ἐξῆλθον συμ-
23 βιβάσαι [52] σε [53] σύνεσιν. Ἐν ἀρχῇ τῆς
[54] δεήσεώς σου, ἐξῆλθε λόγος, καὶ ἐγὼ ἦλθον
τοῦ ἀναγγεῖλαί σοι, ὅτι [55] ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν [56] εἶ
σὺ, καὶ ἐννοήθητι ἐν τῷ ῥήματι, καὶ σύνες ἐν τῇ
24 ὀπτασίᾳ. Ἑβδομήκοντα ἑβδομάδες συν-
ετμήθησαν ἐπὶ τὸν λαόν σου[57], [58] καὶ ἐπὶ τὴν πό-
λιν τὴν [59] ἁγίαν, [60] τοῦ [61] συντελεσθῆναι ἁμαρ-
τίαν, καὶ τοῦ σφραγίσαι [62] ἁμαρτίας, καὶ ἀπα-
λεῖψαι τὰς [63] ἀδικίας, καὶ τοῦ ἐξιλάσασθαι ἀδι-
κίας, καὶ τοῦ ἀγαγεῖν δικαιοσύνην αἰώνιον, [64] καὶ
τοῦ σφραγίσαι ὅρασιν καὶ [65] προφήτην, καὶ τοῦ
25 χρῖσαι ἅγιον ἁγίων. Καὶ γνώσῃ καὶ συν-
ήσεις ἀπὸ ἐξόδου λόγου [66] τοῦ ἀποκριθῆναι, καὶ
τοῦ οἰκοδομῆσαι Ἱερουσαλὴμ, ἕως Χριστοῦ ἡγου-
μένου ἑβδομάδες ἑπτὰ, καὶ ἑβδομάδες ἑξηκον-
ταδύο. [67] καὶ ἐπιστρέψει, καὶ οἰκοδομηθήσεται
πλατεῖα, καὶ [68] τεῖχος, [69] καὶ [70] ἐκκενωθήσον-
26 ται οἱ καιροί. [71] Καὶ μετὰ τὰς ἑβδομάδας
τὰς [72] ἑξηκονταδύο, [73] ἐξολοθρευθήσεται χρί-
σμα, καὶ κρίμα οὐκ [74] ἔστιν ἐν αὐτῷ· [75] καὶ τὴν
πόλιν, καὶ τὸ ἅγιον διαφθερεῖ [76] σὺν τῷ ἡγου-
μένῳ τῷ ἐρχομένῳ, [77] ἐκκοπήσονται [78] ἐν κα-
τακλυσμῷ, καὶ ἕως τέλους πολέμου [79] συντε-
27 τμημένου τάξει, ἀφανισμοῖς. [80] Καὶ δυ-

---

34 *Ald. C.* ἠδικήσαμεν. 35 *C.* πάσῃ ἐλεημοσύνῃ. 36 *Alex. Ald. C.* ἐν ταῖς. 37 *Ald.* καὶ ἐν. 38 *Alex.* νῦν κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν εἰσάκουσον τῆς. 39 κύριε *Ald.* deest. 40 *Alex.* ἕνεκεν. 41 *Alex.* καὶ ἄνοιξον. 42 *Alex.* Ἱερουσαλὴμ ἐφ'. 43 *Alex. Ald. C.* ἡμῶν ἡμεῖς ῥιπτοῦμεν. 44 *Alex.* Κύριε ἄκουσον, κύριε ἱλάσθητι, κύριε πρόσχες, κύριε. 45 *Alex. Ald. C.* ποίησον· καὶ μὴ χρονίσῃς ἕνεκέν σου κύριε ὁ θεός. 46 *Alex.* μου. 47 *Alex.* ἐξαγορεύοντός μου τὰς ἁμαρτίας μου, καὶ τάς. 48 *Alex.* τοῦ θεοῦ μου. 49 *Alex. Ald.* τοῦ ὄρους τοῦ ἁγίου τοῦ θεοῦ μου. Καὶ ἔτι. *C.* τὸ ὄρος τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ μου. Καὶ ἔτι. 50 *Alex.* μου λαλοῦντος καὶ προσευχομένου ἐν τῇ προσευχῇ, ἰδού. 51 ἐν τῇ ὁράσει *C.* desunt. 52 σε *C.* deest. 53 σύνεσιν *Ald.* deest. 54 *Alex.* δεήσεως, ἐξῆλθεν. 55 *S.* ἀνὴρ ἐπιθυμητέ. 56 *Alex.* σὺ εἶ. 57 *Alex.* Ἰσραήλ. 58 *Euseb.* euang. demonst. l. 8. ὁ γοῦν Ἀκ. φησιν, ἐπὶ τὸν λαόν σου, καὶ ἐπὶ πόλιν ἡγιασμένην σου· ὁ δὲ Σ. κατὰ τοῦ λαοῦ σου, καὶ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας σου. ὅθεν καὶ παρὰ τοῖς ἀκριβέσιν ἀντιγράφοις τῶν ο'. τό, σου, μετ' ἀστερίσκου παραθέσεως πρόσκειται. 59 *Alex.* ἁγίαν σου. 60 in *quibusd. ll.* antecedit, τοῦ παλαιωθῆναι τὸ παράπτωμα, καί. quæ altera videtur interpretatio. quam interpretat. secutus est *Tertull.* in l adversus Judæos. *Aq.* τοῦ τελέσαι τὴν ἀθεσίαν, καὶ τοῦ τελειῶσαι τὴν ἁμαρτίαν, καὶ τοῦ ἐξιλάσασθαι ἀνομίαν. 61 *Alex.* συντελέσαι. 62 *Alex.* ὅρασιν ἁμαρτίας. 63 *Alex. Ald. C.* ἀνομίας. 64 *Aq.* καὶ τοῦ τελέσαι ὁραματισμὸν καὶ προφήτην, τοῦ ἀλεῖψαι ἡγιασμένον ἡγιασμένων. 65 *C.* προφητείαν. 66 *Tert.* *integrando.* quod convenit etiam *Hebr.* 67 *C.* πάλιν οἰκοδομηθήσεται. 68 *Alex.* περὶ τεῖχος. *Ald.* περίτειχος. 69 *C.* ἐν στενοχωρίᾳ τῶν χρόνων. 70 affinem huic lectionem secutus est *Tertull.* qui hab. *innovabuntur.* 71 *Aq.* Καὶ μετὰ τὰς ἑπτὰ ἑβδομάδας καὶ ἑξήκοντα δύο ἐξολοθρευθήσεται ἠλειμμένος, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτῷ. *S.* καὶ μετὰ τὰς ἑβδομάδας ἑπτὰ καὶ ἑξηκονταδύο ἐκκοπήσεται χριστὸς, καὶ οὐχ ὑπάρξει αὐτῷ. 72 *C.* ἑξηκοντατεσσαρας, καὶ ἐξολοθρευθήσεται. 73 *Alex.* ἐξολεθρευθήσεται. 74 *Ald.* ἔσται. 75 *C.* τὴν δὲ πόλιν. 76 *Aq.* λαὸς ἡγουμένου ἐρχομένου. 77 *Alex. Ald. C.* καὶ ἐκκοπήσονται. 78 *C.* ὡς ἐν κατακλ. ac *Tertull.* *quomodo in cataclysmo.* 79 *Alex.* συντετετμημένου &c. *Euseb.* euang. demonst. l. 8. leg. συντετμημένου ἀφανισμοῖς. & *Tertull.* *quod conciditur usque ad interitum.* 80 ante hæc *Ald.* hab. Καὶ δυναμώσει διαθήκην πολλοῖς ἑβδομὰς μία, καὶ ἥμισυ τῆς ἑβδομάδος καταπαύσει θυσιαστήριον καὶ θυσίας, καὶ πτερυγίου ἀπὸ ἀφανισμοῦ καὶ ἕως συντελείας καὶ σπουδῆς τάξει ἐπὶ ἀφανισμόν.

ναμώσει διαθήκην πολλοῖς ἑβδομὰς μία. καὶ ἐν
τῷ [81] ἡμίσει τῆς ἑβδομάδος [82] ἀρθήσεταί μου
θυσία καὶ σπονδὴ, καὶ ἐπὶ τὸ ἱερὸν βδέλυγμα
τῶν ἐρημώσεων [83], καὶ ἕως τῆς συντελείας καιροῦ συν-
τέλεια δοθήσεται ἐπὶ τὴν ἐρήμωσιν. †

Κεφ. ί. 10.

1 † ἘΝ ἔτει τρίτῳ Κύρου βασιλέως Περσῶν λόγος
ἀπεκαλύφθη τῷ Δανιὴλ, οὗ τὸ ὄνομα ἐπεκλήθη
Βαλτάσαρ· καὶ ἀληθινὸς ὁ λόγος, καὶ δύναμις
μεγάλη καὶ σύνεσις ἐδόθη αὐτῷ ἐν τῇ ὀπτασίᾳ.
2 Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐγὼ Δανιὴλ ἤμην πενθῶν
3 τρεῖς ἑβδομάδας ἡμερῶν, Ἄρτον ἐπι-
θυμιῶν οὐκ ἔφαγον, καὶ κρέας καὶ οἶνος οὐκ
εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου, καὶ ἄλειμμα οὐκ ἠ-
λειψάμην, ἕως πληρώσεως τριῶν ἑβδομάδων
4 ἡμερῶν. [1] Ἐν ἡμέρᾳ εἰκοστῇ [2] τετάρτῃ
τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου, [3] καὶ ἐγὼ ἤμην [4] ἐχόμενα
τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου, αὐτός ἐστι [5] Τίγρις
5 [6] Ἐδδεκέλ. Καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου,
καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ εἷς ἐνδεδυμένος [7] βαδ-
δὶν, καὶ [8] ἡ ὀσφὺς αὐτοῦ περιεζωσμένη [9] ἐν χρυ-
6 σίῳ [10] Ὠφὰζ, Καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ [11] ὡσ-
εὶ Θαρσὶς, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ [12] ὡς [13] ἡ
ὅρασις ἀστραπῆς, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ [14] ὡσ-
εὶ λαμπάδες πυρὸς, καὶ οἱ βραχίονες αὐτοῦ καὶ
τὰ σκέλη [15] ὡς ὅρασις χαλκοῦ στίλβοντος, καὶ
ἡ φωνὴ τῶν λόγων αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὄχλου.
7 Καὶ ἴδον ἐγὼ Δανιὴλ μόνος τὴν ὀπτασίαν, καὶ
οἱ ἄνδρες οἱ μετ' ἐμοῦ οὐκ ἴδον τὴν ὀπτασίαν·
ἀλλ' ἡ ἔκστασις μεγάλη ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτοὺς,
8 καὶ ἔφυγον ἐν φόβῳ. [16] Καὶ ἐγὼ ὑπε-
λείφθην μόνος, καὶ ἴδον τὴν ὀπτασίαν τὴν μεγά-
λην ταύτην, καὶ οὐχ ὑπελείφθη ἐν ἐμοὶ ἰσχὺς,
καὶ ἡ [17] δόξα μου [18] μετεστράφη εἰς διαφθοράν·
9 καὶ οὐκ ἐκράτησα ἰσχύος. Καὶ ἤκουσα τὴν
φωνὴν τῶν λόγων αὐτοῦ· καὶ ἐν τῷ ἀκοῦσαί με [19] αὐ-
τοῦ, ἤμην κατανενυγμένος, καὶ τὸ πρόσωπόν
10 μου ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ ἰδοὺ χεὶρ ἁπτομένη
μου, [20] καὶ ἤγειρέ με ἐπὶ τὰ γόνατά μου [21].
11 Καὶ εἶπε πρὸς μὲ, Δανιὴλ ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν,
σύνες ἐν τοῖς λόγοις οἷς ἐγὼ λαλῶ πρὸς σὲ,
καὶ στῆθι ἐπὶ τῇ στάσει σου, ὅτι νῦν ἀπεστάλην
πρὸς σέ. καὶ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν πρὸς μὲ τὸν
12 λόγον τοῦτον, ἀνέστην ἔντρομος. Καὶ εἶ-
πε πρὸς μὲ, Μὴ φοβοῦ [22] Δανιὴλ, ὅτι ἀπὸ
τῆς πρώτης [23] ἡμέρας ἧς ἔδωκας τὴν καρδίαν
σου τοῦ συνεῖναι, καὶ [24] κακωθῆναι ἐναντίον κυ-
ρίου τοῦ θεοῦ σου, ἠκούσθησαν οἱ λόγοι σου, καὶ ἐ-
13 γὼ ἦλθον ἐν τοῖς λόγοις σου. Καὶ ὁ ἄρ-
χων βασιλείας Περσῶν εἱστήκει ἐξεναντίας μου
[25] εἴκοσι καὶ μίαν ἡμέραν· καὶ ἰδοὺ Μιχαὴλ εἷς τῶν
ἀρχόντων [26] ἦλθε βοηθῆσαί μοι, καὶ αὐτὸν
κατέλιπον ἐκεῖ μετὰ τοῦ ἄρχοντος [27] βασιλείας
14 Περσῶν, Καὶ ἦλθον συνετίσαι σε ὅσα [28] ἀπ-
αντήσεται τῷ λαῷ σου ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν,
15 ὅτι [29] ἔτι ἡ ὅρασις εἰς ἡμέρας. Καὶ ἐν τῷ
λαλῆσαι αὐτὸν μετ' ἐμοῦ κατὰ τοὺς λόγους τούτους,
ἔδωκα τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ κατενύ-
16 γην. Καὶ ἰδοὺ ὡς ὁμοίωσις υἱοῦ ἀνθρώπου
ἥψατο τῶν χειλέων μου. [30] καὶ ἤνοιξα τὸ στόμα μου,
καὶ ἐλάλησα, καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἑστῶτα ἐναντίον
μου, Κύριε, ἐν τῇ ὀπτασίᾳ σου ἐστράφη τὰ ἐν-
17 τός μου ἐν ἐμοὶ, καὶ οὐκ ἔσχον ἰσχύν. Καὶ
πῶς [31] δυνήσεται ὁ παῖς σου κύριε λαλῆσαι μετὰ τοῦ
κυρίου μου τούτου; [32] καὶ ἐγὼ, ἀπὸ τοῦ νῦν οὐ στή-
σεται ἐν ἐμοὶ ἰσχὺς, καὶ [33] πνεῦμα οὐχ ὑπελεί-

---

81 *Alex.* * ἥμισυ τῆς ἑβδομάδος καταπαύσει θυσιαστήριον καὶ θυσίαν, καὶ ἕως πτερυγίου ἀπὸ ἀφανισμοῦ, καὶ ἕως συντελείας καὶ σπουδῆς τάξει ἐπὶ ἀφανισμοῦ, καὶ δυναμώσει διαθήκην πολλοῖς ἑβδομὰς μία, καὶ ἐν τῷ * ἥμισυ τῆς ἑβδομάδος ἀρθήσεται. *Sch. Rom.* itidem docent, post ἡμίσει τῆς ἑβδομάδος in *quibusd. ll.* hæc sequi, καταπαύσει θυσιαστήρια καὶ θυσίας, καὶ ἕως πτερυγίου ἀπὸ ἀφανισμοῦ, καὶ ἕως συντελείας καὶ σπουδῆς τάξει ἐπὶ ἀφανισμῷ. quæ adscripta sunt margini *l. Vatic.* altera autem interpretatio est, ex qua sumsit *Tertull. Et destruit pinnaculum usque ad interitum.* 82 *C.* ἀρθήσεται θυσία. 83 *Alex. Ald. C.* ἔσται, καί. † *Alex.* ὍΡΑΣΙΣ ί.

Cap. 10. † *Ms. Alex.* ὍΡΑΣΙΣ ιά. 1 *C.* Καὶ ἐν. 2 *Alex.* & *C.* καὶ τετάρτῃ. 3 in *quibusd. ll.* seq. ἐν τῷ τρίτῳ ἔτει. 4 *Ald. C.* ἐχόμενος. 5 Τίγρις *Ald.* deest. 6 *Alex.* Ἐνδεκέλ. *C.* deest. 7 *Polychr.* οἱ ό. βύσσινα· Ἀκ. δὲ ἐξαίρετα λέγει. *Ammonius*, τὸ βαδδὶν ποικίλον σημαίνει χιτῶνα. *Hier.* ἐξαίρετα *S.* tribuit. 8 *Polychr.* λέγει ὡς ἡ ζώνη τοῦ ὀφθέντος ἦν οἵα ἂν γένοιτο ἐκ χρυσίου καθαροῦ κατεσκευασμένη κατὰ δὲ τοὺς ό. ὅτι τὸ λοιπὸν σῶμα παραδόξῳ τινὶ ἐσθῆτι περιβεβλημένος, εἶχέ τι καὶ φαινόμενον ἀποστίλβον, καθαρῷ φωτὶ παραπλήσιον. 9 ἐν *Ald.* deest. 10 *Hippolytus*, τὸ δὲ Ὠφὰζ χρυσίον καθαρὸν σημαίνει· Θαρσὶς δὲ ἑρμηνεύεται Αἰθίοπες. *Eudoxius*, τὸ Θαρσὶς χρυσόλιθον ἔφη· ὁ δὲ Ἑβρ. κυανὸν τὸ χρῶμα λέγει. a *Sch.* Ὠφὰζ, λαμπρῷ καὶ φωτεινῷ. 11 *C.* ὡς. 12 *C.* ὡσεί. 13 *Alex.* & *C.* ὅρασις. 14 *Alex.* ὡς. 15 *Ald.* αὐτοῦ ὡς. *C.* ὡσεί. 16 *Alex.* Κἀγώ. 17 *Alex.* ἕξεις μου. 18 *C.* ἐστράφη. 19 *Alex. Ald. C.* τὴν (deest *Alex.*) φωνὴν ῥημάτων αὐτοῦ. 20 καὶ *Ald.* deest. 21 *Alex. Ald. C.* καὶ ταρσοὺς χειρῶν μου. Καί. est etiam ubi legitur, καὶ ἴχνη χειρῶν μου. Καί. 22 *Alex.* Δανιὴλ, * ἧς ἔδωκας τήν. 23 ἡμέρας *Ald. C.* ponunt ante τῆς. 24 *Alex.* τοῦ κακωθῆναι. 25 *Alex.* καὶ εἴκοσι. 26 *Alex.* τῶν πρώτων ἦλθε. 27 *C.* βασιλέως. 28 *Ald. C.* ἀπαντήσει. 29 *Alex.* ὅρασις εἰς. 30 *Alex.* καὶ ἐλάλησα, καί. 31 *C.* δυνήσομαι. 32 in *quibusd.* est, καὶ ἐγὼ ἠσθένησα, καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν. 33 *Alex. Ald. C.* πνοή.

φθη ἐν

18 φθη ἐν ἐμοί. Καὶ προσέθετο, καὶ ἥψα-
τό μου ὡς ὅρασις ἀνθρώπου, καὶ ἐνίσχυσέ με,
19 Καὶ εἶπέ μοι, Μὴ φοβοῦ ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν, εἰ-
ρήνη σοι· ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε. καὶ ἐν τῷ λαλῆσαι
αὐτὸν μετ' ἐμοῦ, ἴσχυσα, καὶ εἶπα, Λαλείτω
20 ὁ κύριός μου, ὅτι ἐνίσχυσάς με. Καὶ [34] εἶ-
πεν, Εἰ οἶδας, ἱνατί ἦλθον πρὸς σέ; καὶ νῦν
[35] ἐπιστρέψω τοῦ πολεμῆσαι μετὰ [36] τοῦ ἄρχοντος
Περσῶν· καὶ ἐγὼ [37] εἰσεπορευόμην, καὶ ὁ ἄρχων
21 τῶν Ἑλλήνων ἤρχετο. Ἀλλ' ἢ ἀναγγελῶ σοι
τὸ ἐντεταγμένον ἐν γραφῇ ἀληθείας, καὶ οὐκ
ἔστιν εἷς ἀντεχόμενος μετ' ἐμοῦ [38] περὶ [39] τού-
των, ἀλλ' [40] ἢ Μιχαὴλ ὁ ἄρχων ὑμῶν.

Κεφ. ιά. 11.

1 [1] ΚΑὶ ἐγὼ ἐν ἔτει πρώτῳ Κύρου ἔστην εἰς [2] κρά-
2 τος καὶ ἰσχύν. Καὶ νῦν ἀλήθειαν ἀναγγε-
λῶ σοι· ἰδοὺ ἔτι τρεῖς βασιλεῖς ἀναστήσονται ἐν
τῇ Περσίδι, καὶ ὁ τέταρτος πλουτήσει πλοῦτον
μέγαν παρὰ πάντας· καὶ μετὰ τὸ κρατῆσαι αὐτὸν
τοῦ πλούτου αὐτοῦ, ἐπαναστήσεται πάσαις βασι-
3 λείαις Ἑλλήνων. Καὶ ἀναστήσεται βασι-
λεὺς δυνατὸς, καὶ κυριεύσει κυρείας πολλῆς, καὶ
4 ποιήσει κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ. Καὶ ὡς ἂν
στῇ ἡ βασιλεία αὐτοῦ, συντριβήσεται, καὶ διαι-
ρεθήσεται εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ, καὶ
οὐκ εἰς τὰ ἔσχατα αὐτοῦ, οὐδὲ κατὰ τὴν κυρείαν
αὐτοῦ, ἣν ἐκυρίευσεν, ὅτι ἐκτιλήσεται ἡ βα-
σιλεία αὐτοῦ, καὶ [3] ἑτέροις ἐκτὸς [4] τούτων.
5 Καὶ ἐνισχύσει ὁ βασιλεὺς τοῦ Νότου· [5] καὶ εἷς τῶν
ἀρχόντων [6] αὐτῶν [7] ἐνισχύσει ἐπ' αὐτὸν, καὶ κυ-
6 ριεύσει κυρείαν [8] πολλήν. Καὶ μετὰ τὰ ἔ-
τη αὐτοῦ [9] συμμιγήσονται, καὶ θυγάτηρ βασι-
λέως τοῦ Νότου εἰσελεύσεται πρὸς βασιλέα τοῦ
Βορρᾶ, τοῦ ποιῆσαι συνθήκας μετ' αὐτοῦ, καὶ οὐ
κρατήσει ἰσχύος βραχίονος, καὶ οὐ στήσεται τὸ σπέρμα
αὐτῆς, καὶ παραδοθήσεται αὐτὴ, καὶ οἱ φέροντες αὐτὴν,
καὶ ἡ νεᾶνις, καὶ ὁ κατισχύων αὐτὴν ἐν τοῖς καιροῖς.
7 [10] Ἀναστήσεται ἐκ τοῦ ἄνθους τῆς ῥίζης αὐτῆς [11], τῆς ἑτοι-
μασίας αὐτοῦ, καὶ ἥξει πρὸς τὴν δύναμιν, καὶ εἰσ-
ελεύσεται [12] εἰς τὰ ὑποστηρίγματα τοῦ βασι-
λέως τοῦ Βορρᾶ, καὶ ποιήσει [13] ἐν αὐτοῖς, καὶ κατ-
8 ισχύσει. Καί γε τοὺς θεοὺς αὐτῶν [14] μετὰ
τῶν χωνευτῶν αὐτῶν, πᾶν σκεῦος ἐπιθυμητὸν
αὐτῶν, ἀργυρίου καὶ χρυσίου, μετὰ αἰχμαλωσίας
οἴσει εἰς Αἴγυπτον, καὶ αὐτὸς στήσεται ὑπὲρ βα-
9 σιλέα τοῦ Βορρᾶ. Καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὴν
βασιλείαν τοῦ βασιλέως τοῦ Νότου, καὶ ἀναστρέ-
10 ψει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. Καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ
συνάξουσιν [15] ὄχλον ἀναμέσον πολλῶν· [16] καὶ ἐ-
λεύσεται [17] ἐρχόμενος καὶ κατακλύζων, καὶ
παρελεύσεται, καὶ [18] καθίεται, καὶ [19] συμπροσ-
11 πλακήσεται ἕως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. [20] Καὶ
ἀγριανθήσεται [21] βασιλεὺς τοῦ Νότου, καὶ ἐξελεύ-
σεται, καὶ πολεμήσει μετὰ [22] τοῦ βασιλέως τοῦ Βορρᾶ,
καὶ στήσει ὄχλον πολὺν, καὶ παραδοθήσεται ὁ ὄχλος
12 ἐν χειρὶ αὐτοῦ. Καὶ λήψεται τὸν ὄχλον, καὶ
[23] ὑψωθήσεται ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ καταβαλεῖ
13 μυριάδας, καὶ [24] οὐ κατισχύσει. Καὶ ἐπι-
στρέψει ὁ βασιλεὺς τοῦ Βορρᾶ, καὶ [25] ἄξει ὄχλον
πολὺν ὑπὲρ τὸν πρότερον· καὶ εἰς τὸ τέλος τῶν
καιρῶν [26] ἐνιαυτῶν ἐπελεύσεται εἰσόδια ἐν δυ-
νάμει μεγάλῃ, [27] καὶ ἐν ὑπάρξει πολλῇ.
14 Καὶ ἐν τοῖς καιροῖς ἐκείνοις πολλοὶ ἐπαναστή-
σονται ἐπὶ βασιλέα τοῦ Νότου, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν λοι-
μῶν τοῦ λαοῦ σου ἐπαρθήσονται, τοῦ στῆσαι ὅρασιν,
15 καὶ ἀσθενήσουσι. Καὶ εἰσελεύσεται [28] βα-
σιλεὺς τοῦ Βορρᾶ, καὶ ἐκχεεῖ πρόσχωμα, καὶ
συλλήψεται πόλεις ὀχυρὰς, καὶ οἱ βραχίονες
τοῦ βασιλέως τοῦ Νότου [29] στήσονται, καὶ ἀναστήσονται
οἱ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ἰσχὺς τοῦ στῆναι.
16 Καὶ ποιήσει ὁ εἰσπορευόμενος πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸ
θέλημα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ἑστὼς κατὰ πρόσωπον
αὐτοῦ· καὶ [30] στήσεται ἐν τῇ γῇ τοῦ [31] σαβεὶ, καὶ
17 [32] τελεσθήσεται ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. Καὶ τά-

---

34 *Alex.* & *C.* εἶπέν μοι. 35 *Alex.* ἐπιστρέψω. 36 *Alex.* ἀρχόντων. 37 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐξεπορευόμην. 38 *Alex.* ὑπέρ. 39 *C.* τούτου. 40 *Alex.* ἡμῶν Μιχαήλ.

Cap. 11. 1 Initio hujus cap. nec in *cat. ll.* inscriptio est. 2 *Ald* *C.* ἰσχὺν καὶ κράτος. 3 *Ald.* δοθήσεται ἑτέροις. illud δοθήσεται non est in *Hebr.* nec in *ed. Lat.* 4 *Alex.* & *C.* τούτων δοθήσεται. Καί. 5 *Alex.* καὶ ἐνισχύσει ἐπ' αὐτὸν εἷς τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ, καὶ κυριεύσει κυριείας πολλῆς ἐπ' ἐξουσίας αὐτοῦ. Καὶ μετά. 6 *C.* αὐτοῦ. 7 ἐνισχύσει *Ald.* deest. 8 *Ald.* *C.* πολλὴν ἐπ' ἐξουσίας αὐτοῦ. Καί. al. pro ἐπ' hab. ἐκτός. 9 *Alex.* ἀποσυμμιγήσονται, καὶ ἡ θυγάτηρ * βασιλεύς. 10 *Alex.* *Ald.* *C.* Καὶ ἀναστήσεται. 11 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐπὶ τῆς. ἐπὶ non est in *Hebr.* nec in *ed. Lat.* 12 *Ald.* πρός. 13 *Alex.* αὐτοῖς.

14 *Alex.* καταστρέψει μετά. 15 *Alex.* *Ald.* *C.* ὄχλον δυνάμεων πολλῶν. 16 *Alex.* & *C.* καὶ εἰσελεύσεται. 17 *Alex.* ἀρχόμενος. 18 *Alex.* καθιεῖται, καί. 19 *Alex.* προσυμπλακήσονται. *C.* προσσυμπλακήσεται. 20 Καὶ *C.* deest. 21 *Alex.* καὶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Νότου ἐξελεύσεται. 22 *Alex.* βασιλέως. 23 *Alex.* ὑπερυψωθήσεται. 24 *C.* οὐκ ἀντισχύσει. 25 *Alex.* ἕξει. 26 sic in *Hebr.* & in *ed. Lat.* sed ἐνιαυτῶν *Ald.* *C.* deest. 27 al. ἐν. 28 *Alex.* ὁ βασιλεύς. post pro ἐκχεεῖ, al. ἐκχεῖ. 29 *Alex.* *Ald.* *C.* οὐ στήσονται. 30 *Alex.* στήσονται ἐν γῇ τοῦ. 31 *Alex.* Σαββείρ. *Ald.* Σαβείρ. *Aq.* τῆς δόξης. Σ. τῆς δυνάμεως. *Sch.* Ἀντίοχος ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ· αὕτη γὰρ διὰ τὸν νόμον ὑπερεῖχε χώρα τῆς τοῦ θεοῦ θελήσεως, δόξης, καὶ δυνάμεως· τούτων γὰρ ἕκαστον τὸ σαβεὶ ἑρμηνεύεται. 32 *Alex.* *Ald.* *C.* συντελεσθήσεται.

ξει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰσελθεῖν ἐν ἰσχύϊ πά-
σης τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ εὐθεῖα πάντα μετ'
αὐτοῦ ποιήσει. καὶ θυγατέρα τῶν γυναικῶν δώσει
αὐτῷ [33] διαφθεῖραι αὐτὴν, καὶ οὐ μὴ [34] πα-
18 ραμείνῃ, καὶ οὐκ αὐτῷ ἔσαι. Καὶ ἐπι-
στρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὰς νήσους, καὶ
συλλήψεται πολλὰς, καὶ [35] καταπαύσει ἄρχον-
τας ὀνειδισμοῦ [36] αὐτῶν, πλὴν [37] ὀνειδισμὸς
19 αὐτοῦ ἐπιστρέψει αὐτῷ. Καὶ ἐπιστρέψει τὸ
πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν [38] ἰσχὺν τῆς γῆς αὐτοῦ,
καὶ ἀσθενήσει, καὶ πεσεῖται, καὶ οὐχ εὑρεθήσεται.
20 Καὶ ἀναστήσεται ἐκ τῆς ῥίζης αὐτοῦ φυτὸν [39] τῆς
βασιλείας ἐπὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτοῦ παραβιβά-
ζων, πράσσων δόξαν βασιλείας. καὶ ἐν ταῖς ἡ-
μέραις ἐκείναις [40] ἔτι συντελεσθήσεται, καὶ οὐκ
21 ἐν προσώποις, οὐδὲ ἐν πολέμῳ. Στή-
σεται ἐπὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτοῦ, ἐξουδενώθη, καὶ
οὐκ [41] ἔδωκαν ἐπ' αὐτὸν δόξαν βασιλείας. καὶ
ἥξει ἐν εὐθηνίᾳ, καὶ κατισχύσει βασιλείας ἐν
22 ὀλισθήμασι, Καὶ βραχίονες τοῦ κατακλύ-
ζοντος [42] κατακλυσθήσονται ἀπὸ προσώπου αὐ-
τοῦ, καὶ συντριβήσονται, καὶ ἡγούμενος διαθήκης.
23 Καὶ ἀπὸ τῶν συναναμίξεων [43] πρὸς αὐτὸν ποιή-
σει δόλον, καὶ ἀναβήσεται, καὶ ὑπερισχύσει [44] αὐ-
24 τοὺς ἐν ὀλίγῳ ἔθνει. Καὶ ἐν εὐθηνίᾳ, καὶ
ἐν [45] πίοσι χώραις ἥξει, καὶ ποιήσει ἃ οὐκ ἐ-
ποίησαν οἱ [46] πατέρες αὐτοῦ καὶ πατέρες τῶν πα-
τέρων αὐτοῦ· προνομὴν καὶ σκῦλα καὶ [47] ὕπαρξιν
αὐτοῖς διασκορπιεῖ, καὶ ἐπ' Αἴγυπτον λογιεῖται
25 [48] λογισμοὺς [49] καὶ ἕως καιροῦ. Καὶ ἐξε-
γερθήσεται ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ
[50] ἐπὶ βασιλέα τοῦ Νότου [51] ἐν δυνάμει μεγάλῃ.
καὶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Νότου συνάψει πόλεμον ἐν δυ-
νάμει μεγάλῃ καὶ ἰσχυρᾷ σφόδρα, καὶ οὐ [52] στή-
σονται, ὅτι λογιοῦνται ἐπ' αὐτὸν λογισμοὺς,
26 Καὶ φάγονται τὰ δέοντα αὐτοῦ, καὶ συν-
τρίψουσιν [53] αὐτὸν, καὶ δυνάμεις κατακλύ-
σει, καὶ πεσοῦνται τραυματίαι πολλοί.
27 Καὶ ἀμφότεροι οἱ βασιλεῖς, [54] αἱ καρδίαι αὐ-
τῶν εἰς πονηρίαν, καὶ ἐπὶ τραπέζῃ μιᾷ ψευ-
δῆ λαλήσουσι, καὶ οὐ κατευθυνεῖ, ὅτι [55] ἔτι πέ-
28 ρας εἰς καιρόν. Καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν γῆν
αὐτοῦ ἐν ὑπάρξει πολλῇ, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ἐ-
πὶ διαθήκην ἁγίαν, καὶ ποιήσει, καὶ ἐπιστρέψει
29 εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. [56] Εἰς τὸν καιρὸν ἐπιστρέ-
ψει, καὶ ἥξει ἐν τῷ Νότῳ, [57] καὶ οὐκ ἔσαι ὡς
30 ἡ πρώτη καὶ [58] ἡ ἐσχάτη. Καὶ εἰσελεύ-
σονται [59] ἐν αὐτῷ [60] οἱ ἐκπορευόμενοι Κίτιοι,
καὶ [61] ταπεινωθήσεται, καὶ ἐπιστρέψει, καὶ θυ-
μωθήσεται ἐπὶ διαθήκην ἁγίαν· καὶ ποιήσει,
καὶ ἐπιστρέψει, καὶ συνήσει ἐπὶ τοὺς καταλιπόν-
31 τας διαθήκην ἁγίαν. Καὶ [62] σπέρμα-
τα ἐξ αὐτοῦ ἀναστήσονται, καὶ βεβηλώσουσι τὸ
ἁγίασμα τῆς [63] δυναστείας, καὶ μεταστήσουσι τὸν
[64] ἐνδελεχισμὸν, καὶ δώσουσι βδέλυγμα [65] ἠ-
32 φανισμένον, Καὶ οἱ ἀνομοῦντες διαθήκην
ἐπάξουσιν ἐν ὀλισθήμασι. καὶ λαὸς [66] γινώ-
σκοντες θεὸν αὐτοῦ [67] κατισχύσουσι, καὶ ποιήσουσι,
33 Καὶ οἱ συνετοὶ [68] τοῦ λαοῦ συνήσουσιν εἰς πολλὰ,
καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ ἐν φλογὶ, καὶ
ἐν αἰχμαλωσίᾳ, καὶ ἐν διαρπαγῇ ἡμερῶν.
34 Καὶ ἐν τῷ ἀσθενῆσαι αὐτοὺς, βοηθήσονται βοή-
θειαν μικρὰν, καὶ προστεθήσονται [69] πρὸς αὐ-
35 τοὺς πολλοὶ ἐν ὀλισθήμασι. Καὶ ἀπὸ τῶν
συνιέντων ἀσθενήσουσι, τοῦ πυρῶσαι αὐτοὺς, [70] καὶ
τοῦ ἐκλέξασθαι, καὶ τοῦ [71] ἀποκαλυφθῆναι ἕως
36 καιροῦ πέρας, ὅτι [72] ἔτι εἰς καιρόν. Καὶ
ποιήσει κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ. [73] καὶ ὁ βασιλεὺς
ὑψωθήσεται καὶ μεγαλυνθήσεται [74] ἐπὶ πάν-
τα [75] θεὸν, καὶ λαλήσει ὑπέρογκα, καὶ κατ-
ευθυνεῖ μέχρις οὗ συντελεσθῇ ἡ ὀργὴ, εἰς γὰρ
37 [76] συντέλειαν γίνεται. Καὶ ἐπὶ πάντας
θεοὺς τῶν πατέρων [77] αὐτοῦ οὐ συνήσει, καὶ [78] ἐ-
πιθυμίᾳ γυναικῶν, καὶ ἐπὶ [79] πᾶν θεὸν οὐ συν-

33 *Alex.* τοῦ διαφθεῖραι. 34 *Ald.* μείνῃ. 35 *Alex.* καταπαύσει. 36 *C.* αὐτοῦ. 37 *Alex.* ὁ ὀνειδισμός. 38 *Alex.* ἀρχήν. 39 *Alex.* βασιλείας. 40 *Alex. Ald. C.* συντελεσθήσεται. 41 *C.* ἔδωκεν. 42 *Alex.* καὶ κατακλυσθήσονται. *C.* κατακυλισθήσονται. 43 *Ald.* πατρὸς αὐτοῦ. 44 *Alex. Ald. C.* αὐτοῦ. 45 *Alex.* πλίοσιν *C.* πλείοσι. sic *Psal.* 77. καὶ ἀπέκτεινεν ἐν τοῖς πίοσιν αὐτῶν, ubi *pler. ll.* hab. πλείοσιν. 46 *Alex.* οἱ πατέρες. 47 *Alex.* ὕπαρξιν διασκορπίσει. 48 *Alex.* διαλογισμοὺς αὐτοῦ καί. 49 *Ald* ἕως. *C.* αὐτοῦ ἕως. 50 *Alex.* * καὶ βασιλέα. 51 *Alex.* καὶ ἐν. 52 *Ald.* στήσεται. 53 *Alex.* αὐτοῦ. 54 *Ald.* καὶ αἱ. 55 ἔτι *Ald. C.* deest. 56 *C.* Καὶ εἰς. 57 *Sch.* ὁ Σύρ. καὶ οὐ ποιήσει ὡς τὰ πρῶτα καὶ τὰ ἔσχατα. 58 *Alex.* ὡς ἡ. 59 *Alex. Ald. C.* οἱ ἐν αὐτῷ. 60 *Alex.* καὶ οἱ. 61 *C.* ταπεινωθήσονται. 62 *Alex. Ald.* βραχίονες καὶ σπέρματα. *C.* βραχίονες. quomodo est in *Hebr.* & in *ed. Lat.* 63 *Alex.* δυνάμεως. 64 *Alex.* ἐνδελέχισον. 65 *Alex.* ἠφανισμένον, Καὶ λαοὶ ἀνομοῦντες διαθήκην ἐξάξουσιν. 66 *Alex.* γινώσκων. 67 *Ald.* καὶ κατισχύσουσιν. 68 *Alex.* λαοῦ μου. 69 *Alex.* ἐπ' αὐτούς. 70 *Alex.* τοῦ ἐκλέξασθαι. 71 *Ald.* ἐκλευκᾶναι. 72 ἔτι *C.* deest. 73 *Alex.* καὶ ὑψωθήσεται. 74 *Alex.* ὁ βασιλεὺς ἐπὶ πάντα. 75 *Alex.* & *C.* θεόν, καὶ ἐπὶ τὸν (deest *C.*) θεὸν τῶν θεῶν, καὶ λαλήσει. 76 *Ald.* συντέλειαν καὶ σπουδὴν γίνεται. illud σπουδὴν, altera videtur interpretatio. post *Aq.* καὶ ἐπὶ θεὸν τῶν πατέρων αὐτοῦ οὐ συνήσει, καὶ ἐπὶ ἐπιθυμίαν γυναικῶν, καὶ ἐπὶ πάντα θεὸν, οὐ συνήσει. 77 *Alex.* αὐτοῦ συνήσει, καί. 78 *Alex. Ald.* ἐπιθυμίαν. *C.* ἐπὶ ἐπιθυμίαν. 79 *Alex. Ald. C.* πάντα θεόν.

ήσει, ὅτι

ἥσει, ὅτι ἐπὶ πάντας μεγαλυνθήσεται.
38 Καὶ [80] θεὸν [81] μαωζεὶμ ἐπὶ τόπου αὐτοῦ [82] δο-
ξάσει, καὶ θεὸν ὃν οὐκ [83] ἔγνωσαν οἱ πατέ-
ρες αὐτοῦ, δοξάσει ἐν [84] χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ καὶ
39 λίθῳ τιμίῳ, καὶ ἐν ἐπιθυμήμασι. Καὶ
ποιήσει τοῖς ὀχυρώμασι τῶν [85] καταφυγῶν μετὰ
θεοῦ [86] ἀλλοτρίου, καὶ πληθυνεῖ δόξαν, καὶ ὑπο-
τάξει αὐτοῖς πολλοὺς, καὶ γῆν διελεῖ ἐν δώροις.
40 Καὶ ἐν [87] καιροῦ πέρατι [88] συγκερατισθήσεται μετὰ
τοῦ βασιλέως τοῦ Νότου· καὶ συναχθήσεται [89] ἐπ'
αὐτὸν βασιλεὺς τοῦ Βορρᾶ ἐν ἅρμασι καὶ ἐν ἱπ-
πεῦσι καὶ ἐν ναυσὶ πολλαῖς, καὶ [90] εἰσελεύσον-
ται εἰς τὴν γῆν, [91] καὶ συντρίψει, καὶ παρελεύ-
41 σεται, Καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὴν γῆν [92] τοῦ
σαβαεὶμ, καὶ πολλοὶ ἀσθενήσουσι. καὶ οὗτοι δια-
σωθήσονται ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, Ἐδὼμ, καὶ Μωὰβ,
42 καὶ ἀρχὴ υἱῶν Ἀμμών. Καὶ ἐκτενεῖ τὴν
[93] χεῖρα ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ γῆ Αἰγύπτου οὐκ ἔσται
43 εἰς σωτηρίαν. Καὶ κυριεύσει [94] ἐν τοῖς
ἀποκρύφοις τοῦ [95] χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου, καὶ ἐν
πᾶσιν ἐπιθυμητοῖς Αἰγύπτου, καὶ Λιβύων, καὶ
Αἰθιόπων, ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν αὐτῶν.
44 Καὶ ἀκοαὶ καὶ σπουδαὶ ταράξουσιν αὐτὸν ἐξ ἀ-
νατολῶν καὶ [96] ἀπὸ Βορρᾶ· καὶ ἥξει ἐν θυμῷ πολ-
45 λῷ, τοῦ [97] ἀφανίσαι πολλούς. Καὶ πήξει
τὴν [98] σκηνὴν αὐτοῦ [99] ἐφαδανῶ, ἀναμέσον
τῶν θαλασσῶν [100] εἰς ὄρος [1] σαβαεὶν [2] ἅγιον,
ἥξει ἕως [3] μέρους αὐτοῦ, καὶ οὐκ [4] ἔστιν ὁ ῥυόμενος αὐτόν.

Κεφ. ιβ'. 12.

1 [1] ΚΑὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀναστήσεται Μι-
χαὴλ ὁ ἄρχων ὁ μέγας, ὁ ἑστηκὼς ἐπὶ τοὺς
υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου· καὶ ἔσται καιρὸς θλίψεως, [2] θλί-
ψις οἵα οὐ γέγονεν [3] ἀφ' οὗ [4] γεγένηται ἔθνος
ἐν τῇ γῇ, ἕως τοῦ καιροῦ ἐκείνου. [5] ἐν τῷ καιρῷ
ἐκείνῳ σωθήσεται ὁ λαός σου πᾶς [6] ὁ γεγραμ-
2 μένος ἐν τῇ βίβλῳ. Καὶ πολλοὶ τῶν καθ-
ευδόντων [7] ἐν γῆς χώματι [8] ἐξεγερθήσονται,
οὗτοι εἰς ζωὴν αἰώνιον, καὶ οὗτοι εἰς ὀνειδισμὸν
3 [9] καὶ εἰς αἰσχύνην αἰώνιον. Καὶ οἱ συνιέν-
τες [10] λάμψουσιν ὡς ἡ λαμπρότης τοῦ στερεώ-
ματος, καὶ ἀπὸ τῶν δικαίων τῶν πολλῶν ὡς οἱ ἀστέρες
4 εἰς [11] τοὺς αἰῶνας, καὶ ἔτι. Καὶ σὺ Δανιὴλ
ἔμφραξον [12] τοὺς λόγους, καὶ σφράγισον τὸ βιβλίον
ἕως καιροῦ συντελείας, ἕως διδαχθῶσι πολλοὶ καὶ
5 πληθυνθῇ ἡ γνῶσις. Καὶ ἴδον ἐγὼ Δανιὴλ,
καὶ [13] ἰδοὺ [14] δύο ἕτεροι εἱστήκεισαν, εἷς ἐντεῦ-
θεν τοῦ χείλους τοῦ ποταμοῦ, καὶ εἷς ἐντεῦθεν τοῦ
6 χείλους τοῦ ποταμοῦ. Καὶ [15] εἶπε τῷ ἀν-
δρὶ τῷ ἐνδεδυμένῳ τὰ βαδδὶν, ὃς ἦν ἐπάνω
τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ, Ἕως πότε τὸ πέρας ὧν
7 εἴρηκας τῶν θαυμασίων; Καὶ ἤκουσα τοῦ ἀνδρὸς
τοῦ ἐνδεδυμένου τὰ βαδδὶν, ὃς ἦν ἐπάνω τοῦ ὕδα-
τος τοῦ ποταμοῦ· καὶ ὕψωσε τὴν δεξιὰν αὐτοῦ καὶ
τὴν ἀριστερὰν αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ὤμοσεν
[16] ἐν τῷ ζῶντι εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι εἰς καιρὸν [17] και-
ρῶν καὶ [18] ἥμισυ καιροῦ, ἐν τῷ συντελεσθῆναι
διασκορπισμὸν [19] γνώσονται πάντα ταῦτα.
8 [20] Καὶ ἐγὼ ἤκουσα, καὶ οὐ συνῆκα· καὶ εἶπα, Κύ-
9 ριε, τί [21] τὰ ἔσχατα τούτων; Καὶ εἶπε,
Δεῦρο Δανιὴλ, ὅτι [22] ἐμπεφραγμένοι καὶ ἐσφρα-
γισμένοι οἱ λόγοι ἕως καιροῦ πέρας.
10 Ἐκλεγῶσι, καὶ [23] ἐκλευκανθῶσι, καὶ πυρωθῶ-
σι, [24] καὶ ἁγιασθῶσι πολλοί· καὶ [25] ἀνομήσω-
σιν ἄνομοι, καὶ οὐ συνήσουσι πάντες ἄνομοι, καὶ

---

80 *Aq.* θεὸν ἰσχύων. al. θεὸν ἰσχυρόν. 70. θεὸν ἰσχυρώτατον. *Sch.* τὸν θεὸν τὸν ἰσχυρὸν, ὃν προσποιοῦνται οἱ Ἰουδαῖοι σέβεσθαι, ἐν τῷ ναῷ δοξάσει, ὅνπερ αὐτὸς εἰς ἀπάτην τῶν Ἰουδαίων ἀνίστη. 81 *Alex.* μαωζεί. *Ald.* *C.* μαωζείν. 82 *Alex.* οὐ δοξάσει. 83 *Ald* ἐπέγνωσαν *C.* ἐδόξασαν. 84 *Alex.* χρυσίῳ mox pro Καὶ ποιήσει τοῖς &c. *Th.* Καὶ ποιήσει ταῦτα τοῦ στερεῶσαι τὰ ὀχυρώματα μετὰ θεοῦ ἀλλοτρίου, καὶ μετὰ τὸ ἐπιδεῖξαι αὐτοῖς πληθυνεῖ δόξαν. *Hier.* docet, pro *præsidiis*, *Sym* dixisse, *confugia*. 85 *C.* πόλεων. 86 *C.* ἀλλοτρίου, οὐ ἐὰν ἐπιγνῷ, καί. 87 *Alex.* τῷ καιρῷ. 88 al. καὶ συγκερατισθήσεται. 89 *Alex.* μετ' αὐτοῦ. 90 *Alex.* *Ald.* *C.* εἰσελεύσεται. 91 in *quibusd. ll.* antecedit, ἐν ταῖς κατακλύσεσι. quæ altera videtur interpretatio. 92 *Ald.* Σαβαείν. *C.* τοῦ Σαβεί. *Sch.* τὴν τῶν Αἰθιόπων· ἀπόγονοι γὰρ τοῦ Σαβᾶ Αἰθίοπες. post pro πολλοὶ ἀσθενήσουσι, *Th.* καὶ χιλιάδες ἀσθενήσουσι. *S.* χιλιάδες συμπεσοῦνται. 93 *Alex.* *Ald* *C.* χεῖρα αὐτοῦ. 94 *Ald.* τοῖς. 95 *Alex.* χρυσίου καὶ τοῦ ἀργυρίου, καὶ πᾶσιν. 96 ἀπὸ *Ald.* deest. 97 *Alex.* *Ald.* *C.* ἀφανίσαι, καὶ τοῦ (*Ald.* deest) ἀναθεματίσαι πολλούς. post *S.* Καὶ ἐκτενεῖ τὰς σκηνὰς τοῦ ἱπποστασίου αὐτοῦ μεταξὺ τῶν θαλασσῶν εἰς τὸ ὄρος τῆς δυνάμεως τὸ ἅγιον, καὶ ἥξει ἕως ἄκρου αὐτοῦ. 98 *Sch.* τουτέστι, σκηνὴν τοῦ ἱπποστασίου, ὅπερ ἐστὶ τὸ ἱππικὸν στρατόπεδον. *Hier.* τοῦ ἱπποστασίου *S.* tribuit. 99 *Alex.* ἐν φανδανῶ. *C.* ἀφαδπνῶ. 100 *C.* ἐπ' ὄρος *Sch.* εἰς τὴν νέαν Ἱερουσαλήμ· τοῦτο γὰρ ὄρος κυρίως εὐδοξίας θεοῦ, δυνάμεώς τε αὐτοῦ, καὶ θελήσεως. 1 *Alex.* σαβεῖν. *C.* σαβεί. 2 *Alex.* *Ald.* *C.* ἅγιον, καὶ ἥξει ἕως. 3 *Alex.* μέρους ὄρους αὐτοῦ. *C.* τῆς ἄκρας αὐτοῦ. 4 *Ald.* *C.* ἔσται.

Cap. 12. 1 Initio hujus cap. nec *al. ll.* inscriptionem ullam hab. 2 θλίψις *Ald.* *C.* deest. 3 *Alex.* ἀφ' ἧς γεγένηται ἔθνος ἐπὶ τῆς γῆς. 4 *Ald.* γέγονεν. 5 *Alex.* καὶ ἐν. 6 *Alex.* *Ald.* *C.* ὁ εὑρεθεὶς ὁ γεγραμμένος. 7 *C.* ἐκ γῆς χώματος. 8 *Alex.* ἐγερθήσονται. 9 *C.* εἰς. 10 *Alex.* & *C.* ἐκλάμψουσιν. 11 *Ald.* τὸν αἰῶνα. 12 *Alex.* τὸ βιβλίον, καὶ σφράγισον τοὺς λόγους ἕως καιροῦ. 13 ἰδοὺ *Ald.* deest. 14 *Ald.* ἕτεροι δύο εἱστήκεισαν. 15 *Alex.* *Ald.* *C.* εἶπον. 16 *C.* τῷ. 17 *Alex.* *Ald.* καὶ καιροὺς καί. *C.* καὶ καιρούς. 18 *Alex* εἰς ἥμισυ καιροῦ, ἐν τῷ συντελέσαι διασκορπισμόν. 19 *Alex.* λαοῦ ἡγιασμένου, καὶ γνώσονται. *Ald.* *C.* χεῖρας λαοῦ ἡγιασμένου γνώσονται. 20 *Alex.* Κἀγώ. 21 *Alex.* ἔσχατα. 22 *Alex.* ἐμπεφραγμένοι. 23 *Alex.* πυρωθῶσιν. 24 καὶ ἁγιασθῶσι *C.* desunt. 25 *Alex.* ἀνθήσουσιν.

11 οἱ νοήμονες συνήσουσι. Καὶ ἀπὸ καιροῦ παρ-
αλλάξεως τοῦ [26] ἐνδελεχισμοῦ, [27] καὶ δοθήσεται
τὸ βδέλυγμα ἐρημώσεως, ἡμέραι χίλιαι δια-
12 κόσιαι ἐννενήκοντα. Μακάριος ὁ [28] ὑ-
πομένων καὶ φθάσας [29] εἰς ἡμέρας χιλίας τρια-
13 κοσίας τριακονταπέντε. Καὶ σὺ [30] δεῦ-
ρο, καὶ ἀναπαύου· [31] ἔτι γὰρ ἡμέραι [32] καὶ ὧραι
εἰς ἀναπλήρωσιν συντελείας, [33] καὶ ἀναστήσῃ
[34] εἰς τὸν κλῆρόν σου εἰς συντέλειαν ἡμερῶν. †

26 *Ald. C.* ἐνδελεχισμοῦ, καὶ τοῦ δοθῆναι τό. 27 *Alex.* ἀφ' οὗ ἀνάστη ἡ θυσία διαπαντὸς, καὶ ἑτοιμάσθη δοθῆναι τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, ἡμέραις χιλίαις διακοσίαις ἐννήκοντα. 28 *Alex.* ὑπομείνας. 29 εἰς *Ald.* deest. 30 *C.* Δανιὴλ δεῦρο εἰς ἀναπλήρωσιν συντελείας, καὶ ἀναπαύση. 31 ἔτι usque ad καὶ ἀναστήσῃ *C.* desunt. 32 *Alex.* εἰσὶν εἰς. 33 *Alex.* καὶ ἀναπαύσῃ καὶ ἀναστήσῃ. 34 *Ald.* ὡς τόν. † *Alex.* ὍΡΑΣΙΣ ια'.

Ω Σ Η Ε Α'.

Κεφ. α'. 1.

1 ΛΟΓΟΣ κυρίου, ὃς ἐγενήθη πρὸς Ὠσηὲ
τὸν τοῦ Βεηρεὶ, ἐν ἡμέραις Ὀζίου, καὶ
[1] Ἰωάθαμ, καὶ Ἄχαζ, καὶ Ἐζεκίου [2] βασι-
λέων Ἰούδα, καὶ ἐν ἡμέραις Ἱεροβοὰμ [3] υἱοῦ Ἰω-
2 ὰς βασιλέως Ἰσραήλ. Ἀρχὴ λόγου κυ-
ρίου [4] ἐν Ὠσηέ. καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ὠσηὲ,
[5] Βάδιζε, λάβε σεαυτῷ γυναῖκα πορνείας, καὶ
τέκνα πορνείας, διότι [6] ἐκπορνεύουσα ἐκπορ-
νεύσει ἡ γῆ ἀπὸ [7] ὄπισθεν τοῦ κυρίου.
3 Καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἔλαβε τὴν Γόμερ, θυγατέρα
[8] Δεβηλαίμ· καὶ συνέλαβε καὶ ἔτεκεν [9] αὐτῷ υἱ-
4 όν. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς αὐτὸν, Κά-
λεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ [10] Ἰεζραὲλ, διότι ἔτι
μικρὸν, καὶ ἐκδικήσω τὸ αἷμα τοῦ [11] Ἰεζραὲλ
ἐπὶ τὸν οἶκον [12] Ἰούδα, καὶ καταπαύσω βασιλεί-
5 αν οἴκου Ἰσραήλ. [13] Καὶ ἔσται, ἐν [14] τῇ
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, συντρίψω τὸ τόξον τοῦ Ἰσραὴλ
6 ἐν [15] κοιλάδι τοῦ Ἰεζραέλ. Καὶ συνέλα-
βεν ἔτι, καὶ ἔτεκε θυγατέρα· καὶ εἶπεν [16] αὐ-
τῷ, Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτῆς, [17] Οὐκ ἠλεη-
μένη, διότι οὐ μὴ [18] προσθήσω ἔτι [19] ἐλεῆσαι
τὸν οἶκον [20] Ἰσραὴλ, ἀλλ' ἢ ἀντιτασσόμενος ἀντι-
7 τάξομαι αὐτοῖς. Τοὺς δὲ υἱοὺς Ἰούδα ἐλεή-
σω, καὶ σώσω αὐτοὺς ἐν κυρίῳ θεῷ αὐτῶν, καὶ
οὐ σώσω αὐτοὺς ἐν τόξῳ, [21] οὐδὲ ἐν ῥομφαίᾳ,
[22] οὐδὲ ἐν πολέμῳ, [23] οὐδὲ ἐν ἵπποις, οὐδὲ ἐν
8 ἱππεῦσι. Καὶ ἀπεγαλάκτισε τὴν [24] Οὐκ
ἠλεημένην· καὶ συνέλαβεν [25] ἔτι, καὶ ἔτεκεν
9 υἱόν. Καὶ εἶπε, Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ,
Οὐ λαός μου, διότι ὑμεῖς οὐ λαός μου, καὶ ἐγὼ
10 οὐκ εἰμὶ [26] ὑμῶν. Καὶ [27] ἦν ὁ ἀριθμὸς
τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, ἣ
οὐκ ἐκμετρηθήσεται, οὐδὲ ἐξαριθμηθήσεται. καὶ
ἔσται, ἐν τῷ τόπῳ, οὗ ἐῤῥέθη αὐτοῖς, Οὐ λαός
μου ὑμεῖς, [28] κληθήσονται καὶ αὐτοὶ υἱοὶ θεοῦ ζῶν-
11 τος. Καὶ συναχθήσονται [29] υἱοὶ Ἰούδα,
καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ θήσονται [30] ἑαυ-
τοῖς ἀρχὴν μίαν, καὶ ἀναβήσονται ἐκ τῆς γῆς,
ὅτι μεγάλη ἡ ἡμέρα τοῦ Ἰεζραέλ.

Κεφ. β'. 2.

1 ΕΙπατε [1] τῷ ἀδελφῷ ὑμῶν, Λαός μου, καὶ
2 τῇ ἀδελφῇ ὑμῶν, [2] Ἠλεημένη. [3] Κρί-
θητε πρὸς τὴν μητέρα ὑμῶν, κρίθητε, ὅτι [4] αὐ-
τὴ οὐ γυνή μου, καὶ ἐγὼ οὐκ ἀνὴρ αὐτῆς. καὶ ἐξα-
ρῶ τὴν πορνείαν αὐτῆς ἐκ προσώπου μου, καὶ τὴν

Cap. 1. 1 *Comp. ed.* Ἰωάθαν, Ἄχαζ, Ἐζεκίου. 2 *Mſ. Barberini*, βασιλέως. 3 *Alex.* τοῦ υἱοῦ. 4 *Alex.* & *C.* πρός. 5 *Alex.* Λάβε σεαυτῷ. 6 *C.* πορνεύουσα. 7 *C.* τοῦ θεοῦ. Καί. 8 *C.* Δεβηλείμ. 9 αὐτῷ *C.* deest. 10 *C.* Ἰεσδραήλ. 11 *C.* Ἰσραήλ. 12 *B.* in margine, Ἰηοῦ. 13 *B.* hunc verſum diſtinguit ut Hebr. 14 *C.* ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. 15 *Alex.* τῇ κοιλάδι. 16 *B.* αὐτῷ κύριος. 17 *C.* Ἀνελεημοσύνη. 18 *C.* προσθῶ. 19 *C.* ἀγαπῆσαι. 20 *Alex.* τοῦ Ἰσραήλ. 21 *Alex.* οὔτε. *Cyr.* deſunt οὐδὲ ἐν ῥομφαίᾳ. 22 *Alex.* οὔτε. 23 *Alex. Ald.* οὔτε ἐν ἅρμασιν, οὔτε ἐν ἵπποις, οὔτε. ſic etiam *Cyr.* ſed illud, οὔτε ἐν ἅρμασιν, non eſt in *ed. Lat.* ex 70. apud *Hier.* neque apud *Theodor.* 24 *C.* Ἀνελεημοσύνην. 25 ἔτι *C.* deeſt. 26 *Ald.* θεὸς ὑμῶν. 27 *C.* ἔσται. 28 *Alex.* & *C.* ἐκεῖ (*C.* deeſt.) κληθήσονται υἱοί. *Cyr.* αὐτοὶ κληθήσονται υἱοί. 29 *Alex.* οἱ υἱοί. 30 *Alex.* αὐτοῖς. *Ald.* ἐν αὐτοῖς.
Cap. 2. 1 *Comp.* τοῖς ἀδελφοῖς. 2 *C.* Ἠγαπημένη. 3 *B.* in marg. Ἀ. Σ. δικάσασθε. 4 *C.* αὐτή.

μοιχεί-

μοιχείαν αὐτῆς ἐκ μέσου μαστῶν αὐτῆς,
3 Ὅπως ἂν ἐκδύσω αὐτὴν γυμνὴν, καὶ ἀποκα-
τασήσω αὐτὴν καθὼς [5] ἡμέρα γενέσεως αὐτῆς·
καὶ [6] θήσω αὐτὴν [7] ἔρημον, καὶ τάξω αὐτὴν
ὡς γῆν ἄνυδρον, καὶ ἀποκτενῶ αὐτὴν ἐν δίψει.
4 Καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς οὐ μὴ ἐλεήσω, ὅτι τέκνα
5 πορνείας ἐστίν. Ὅτι ἐξεπόρνευσεν ἡ μή-
τηρ αὐτῶν, [8] κατῄσχυνεν ἡ τεκοῦσα [9] αὐτά· [10] ὅ-
τι εἶπε, [11] Πορεύσομαι ὀπίσω τῶν ἐραστῶν μου,
τῶν διδόντων μοι τοὺς ἄρτους μου, καὶ τὸ ὕδωρ μου,
καὶ τὰ [12] ἱμάτιά μου, καὶ τὰ ὀθόνιά μου, [13] τὸ
ἔλαιόν μου, καὶ πάντα ὅσα μοι καθήκει.
6 Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ φράσσω τὴν ὁδὸν αὐτῆς ἐν
σκόλοψι, καὶ [14] ἀνοικοδομήσω τὰς ὁδοὺς [15], καὶ
7 τὴν τρίβον αὐτῆς [16] οὐ μὴ εὕρῃ. Καὶ [17] κα-
ταδιώξεται τοὺς ἐραστὰς αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ κατα-
λάβῃ αὐτούς· καὶ ζητήσει αὐτοὺς, καὶ οὐ μὴ εὕρῃ
αὐτούς. καὶ ἐρεῖ, Πορεύσομαι, καὶ ἐπιστρέψω
πρὸς τὸν ἄνδρα μου τὸν πρότερον, ὅτι [18] καλῶς
8 μοι ἦν τότε, ἢ [19] νῦν. Καὶ [20] αὐτὴ
οὐκ ἔγνω ὅτι ἐγὼ ἔδωκα αὐτῇ τὸν σῖτον, καὶ τὸν
οἶνον, καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ [21] ἀργύριον ἐπλή-
θυνα αὐτῇ· [22] αὐτὴ δὲ ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ ἐ-
9 ποίησε τῇ Βάαλ. Διὰ τοῦτο ἐπιστρέψω,
καὶ κομιοῦμαι τὸν σῖτόν μου καθ' ὥραν αὐτοῦ, καὶ τὸν
οἶνόν μου ἐν καιρῷ αὐτοῦ· καὶ [23] ἀφελοῦμαι τὰ ἱ-
μάτιά μου, καὶ τὰ ὀθόνιά μου, τοῦ μὴ καλύπτειν
10 τὴν [24] ἀσχημοσύνην αὐτῆς. Καὶ νῦν ἀπο-
καλύψω τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτῆς [25] ἐνώπιον τῶν
ἐραστῶν αὐτῆς, καὶ [26] οὐθεὶς οὐ μὴ ἐξέληται αὐ-
11 τὴν ἐκ χειρός μου. Καὶ ἀποστρέψω πά-
σας τὰς εὐφροσύνας αὐτῆς, [27] ἑορτὰς αὐτῆς,
καὶ τὰς νουμηνίας αὐτῆς, καὶ τὰ σάββατα αὐ-
τῆς, καὶ πάσας τὰς πανηγύρεις αὐτῆς.
12 Καὶ ἀφανιῶ ἄμπελον αὐτῆς, καὶ τὰς συκᾶς
αὐτῆς, ὅσα εἶπε, [28] Μισθώματά μου [29] ταῦ-
τά ἐστιν ἃ ἔδωκάν μοι οἱ ἐρασταί μου· καὶ θήσο-
μαι αὐτὰ εἰς μαρτύριον, καὶ καταφάγεται αὐ-
τὰ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ,
13 καὶ τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς. Καὶ ἐκδικήσω ἐπ'
αὐτὴν τὰς ἡμέρας τῶν Βααλεὶμ, ἐν αἷς ἐπέ-
θυεν [30] αὐτοῖς· καὶ περιετίθετο [31] τὰ ἐνώτια αὐ-
τῆς, καὶ τὰ [32] καθόρμια αὐτῆς, καὶ ἐπορεύετο
ὀπίσω τῶν ἐραστῶν αὐτῆς, ἐμοῦ δὲ ἐπελάθετο, λέ-
14 γει κύριος. Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ πλανῶ
αὐτὴν, καὶ τάξω αὐτὴν [33] ὡς ἔρημον, καὶ λα-
15 λήσω ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῆς, Καὶ δώσω
αὐτῇ τὰ κτήματα αὐτῆς ἐκεῖθεν, καὶ τὴν κοιλά-
δα Ἀχὼρ † διανοῖξαι σύνεσιν αὐτῆς· καὶ [34] τα-
πεινωθήσεται ἐκεῖ κατὰ τὰς ἡμέρας [35] νηπιότη-
τος αὐτῆς, καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ἀναβάσεως αὐ-
16 τῆς ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Καὶ ἔσται ἐν [36] τῇ
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος, καλέσει [37] με
Ὁ ἀνήρ μου, καὶ οὐ καλέσει με [38] ἔτι Βααλείμ.
17 Καὶ ἐξαρῶ τὰ ὀνόματα τῶν Βααλεὶμ ἐκ [39] στό-
ματος αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ μνησθῶσιν [40] οὐκέτι τὰ
18 ὀνόματα αὐτῶν. Καὶ διαθήσομαι αὐτοῖς
[41] διαθήκην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ μετὰ τῶν θηρίων
τοῦ ἀγροῦ, καὶ μετὰ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ [42] τῶν
ἑρπετῶν τῆς γῆς· καὶ τόξον, καὶ ῥομφαίαν, καὶ
πόλεμον συντρίψω ἀπὸ τῆς γῆς, [43] καὶ κατοικιῶ
19 [44] σε ἐπ' [45] ἐλπίδι. Καὶ μνηστεύσομαί
σε ἐμαυτῷ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ [46] μνηστεύσομαί σε
ἐμαυτῷ ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ ἐν κρίματι, καὶ ἐν ἐ-
20 λέει, καὶ ἐν οἰκτιρμοῖς, Καὶ μνηστεύσο-
μαί σε ἐμαυτῷ ἐν πίστει, καὶ ἐπιγνώσῃ [47] τὸν κύ-
21 ριον. Καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέ-
γει κύριος, ἐπακούσομαι τῷ οὐρανῷ, καὶ [48] αὐ-
22 τὸς ἐπακούσεται τῇ γῇ, Καὶ ἡ γῆ ἐπα-
κούσεται [49] τὸν σῖτον, καὶ τὸν οἶνον, καὶ τὸ ἔλαιον,
καὶ [50] αὐτὰ [51] ἐπακούσεται τῷ [52] Ἰεζραέλ.
23 Καὶ σπερῶ αὐτὴν ἐμαυτῷ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ [53] ἀ-

---

5 C. ἡμέρα. B. ἐν ἡμέρα. Cyr. ἡμέραι. 6 Alex. θήσομαι αὐτήν. atque ita Cyr. 7 Alex. Ald. ὡς ἔρημον. C. ἐν ἐρήμῳ. B. Cyr. εἰς ἔρημον. 8 C. κατῃσχύνθη. Cyr. καὶ κατῄσχυνεν. 9 C. αὐτήν. 10 Alex. & C. εἶπεν γάρ. 11 Alex. Ἀκολουθήσω ὀπίσω. 12 B. in marg. τὰ ἔρια μου οἱ λοιποί. 13 Alex. & C. & B. καὶ τό. Ald. ὁ οἶνός μου, καὶ τό. 14 C. φραγήσομαι. 15 Alex. Ald. C. B. αὐτῆς. 16 Cyr. καὶ οὐ. 17 Ald. B. διώξεται. 18 Ald. C. καλός. 19 C. νῦν ἐστιν. Καί. 20 B. Ald. C. αὐτή. 21 B. ἀργύριον καὶ χρυσίον. 22 B. αὐτή. 23 C. λήψομαι. 24 C. αἰσχύνην. 25 Alex. ἐναντίον. Ald. ἔναντι. 26 Alex. οὐδείς. C. μηδείς. 27 Alex. τὰς ἑορτάς. 28 C. Μισθώματά μου ἐστὶ ταῦτα ἅ. 29 B. ἐστι ταῦτα. 30 B. ἐν αὐτοῖς. 31 Alex. ἐνώτια. 32 C. καθορμεῖα. B. in marg. Σ. περιτραχήλια. 33 B. Ald. εἰς. † S. εἰς θύραν ἐλπίδος. Th. ἀνασχίσαι τὴν ὑπομονὴν αὐτῆς.

34 B. in marg. Σ. κακωθήσεται. Aq. ὑπακούσει. 35 C. & B in marg. Σ. Θ. νεότητος. 36 Alex. ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καλέσει με Ὁ ἀνήρ μου, λέγει κύριος, καὶ οὐ. 37 με Ald. deest. 38 Alex. οὐκέτι. 39 C. στόματος αὐτοῦ. B. τῶν ὀνομάτων αὐτῶν. 40 Alex. ἔτι. 41 Alex. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διαθήκην μετά. C. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ διαθήκην μετά. 42 Alex. μετὰ τῶν. 43 B. καὶ κατοικήσω ἐπ' ἐλπίδι in marg. Ἀ. καὶ κοιμήσω αὐτοὺς εἰς πεποίθησιν. Σ. καὶ κατοικήσω αὐτοὺς ἐν εἰρήνῃ. Θ. καὶ κατοικιῶ αὐτοὺς ἐν πεποιθήσει. 44 C. αὐτούς. Ald. deest. 45 Cyr. ἐλπίδι· καὶ μνηστεύσομαί σε ἐμαυτῷ εἰς τὸν αἰῶνα. 46 B. in marg. λήψομαί σε. 47 C. ὅτι ἐγὼ κύριος. 48 Alex. Ald. C. B. ὁ οὐρανός. 49 B. τῷ σίτῳ, καὶ τῷ οἴνῳ, καὶ τῷ ἐλαίῳ. 50 Ald. ταῦτα. 51 Cyr. ἐπακούσονται τοῦ. 52 B. & C. Ἰσραήλ. 53 Alex. Ald. B. Cyr. ἐλεήσω τὴν οὐκ ἠλεημένην, Καί.

γαπήσω

γαπήσω τὴν οὐκ ἠγαπημένην, καὶ ἐρῶ τῷ οὐ
λαῷ μου, Λαός μου εἶ σύ· καὶ αὐτὸς ἐρεῖ, Κύ-
ριος ὁ θεός μου εἶ σύ.

Κεφ. γ'. 3.

1 ΚΑὶ εἶπε κύριος πρὸς μὲ, Ἔτι πορεύθητι,
καὶ ἀγάπησον γυναῖκα [1] ἀγαπῶσαν πονηρὰ,
καὶ [2] μοιχαλὶν, καθὼς ἀγαπᾷ ὁ θεὸς τοὺς υἱοὺς
Ἰσραὴλ, καὶ αὐτοὶ [3] ἐπιβλέπουσιν ἐπὶ θεοὺς ἀλ-
λοτρίους, καὶ [4] φιλοῦσι πέμματα [5] μετὰ [6] σταφί-
2 δων. Καὶ ἐμισθωσάμην [7] ἐμαυτῷ πεν-
τεκαίδεκα [8] ἀργυρίου, καὶ [9] γομὸρ κριθῶν καὶ
3 νέβελ οἴνου. Καὶ εἶπα πρὸς αὐτὴν, Ἡ-
μέρας πολλὰς καθήσῃ ἐπ' ἐμοὶ, [10] καὶ οὐ μὴ πορ-
νεύσῃς, [11] οὐδὲ μὴ γένῃ [12] ἀνδρὶ, καὶ ἐγὼ
4 ἐπὶ σοί. Διότι ἡμέρας [13] πολλὰς καθ-
ήσονται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, οὐκ ὄντος βασιλέως,
οὐδὲ ὄντος ἄρχοντος, [14] οὐδὲ οὔσης θυσίας, οὐδὲ
ὄντος θυσιαστηρίου, [15] οὐδὲ ἱερατείας, [16] οὐδὲ
5 δήλων. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιστρέψουσιν οἱ
υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ [17] ἐπιζητήσουσι [18] κύριον τὸν θεὸν
αὐτῶν, καὶ Δαυὶδ τὸν βασιλέα αὐτῶν, καὶ [19] ἐκ-
στήσονται ἐπὶ τῷ κυρίῳ, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς
αὐτοῦ ἐπ' [20] ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν.

Κεφ. δ'. 4.

1 ἈΚούσατε λόγον κυρίου υἱοὶ Ἰσραὴλ, [1] ὅτι
κρίσις τῷ κυρίῳ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν,
[2] διότι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια, οὐδὲ ἔλεος, οὐδὲ ἐ-
2 πίγνωσις θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀρὰ, καὶ
ψεῦδος, [3] καὶ φόνος, καὶ κλοπὴ, καὶ μοιχεία
[4] κέχυται ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ [5] αἵματα ἐφ' αἵμα-
3 σι μίσγουσι. Διὰ τοῦτο πενθήσει ἡ γῆ,
[6] καὶ σμικρυνθήσεται σὺν πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν
αὐτὴν, σὺν τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ, [7] καὶ σὺν
τοῖς ἑρπετοῖς τῆς γῆς, καὶ σὺν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐ-
ρανοῦ, καὶ οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης ἐκλείψουσιν,
4 Ὅπως [8] μηδεὶς μήτε δικάζηται, μήτε [9] ἐ-
λέγχῃ μηδείς· ὁ δὲ λαός μου ὡς [10] ἀντιλεγό-
5 μενος ἱερεύς. Καὶ ἀσθενήσει ἡμέρας, καὶ
ἀσθενήσει [11] ὁ προφήτης [12] μετὰ σοῦ. νυκτὶ ὡμοίω-
6 σα τὴν μητέρα σου. [13] Ὡμοιώθη ὁ λαός μου,
ὡς οὐκ ἔχων γνῶσιν. ὅτι [14] σὺ ἐπίγνωσιν ἀπ-
ώσω, [15] κἀγὼ ἀπώσομαί σε, [16] τοῦ μὴ ἱερατεύ-
ειν μοι· [17] καὶ ἐπελάθου [18] νόμον θεοῦ σου, [19] κἀ-
7 γὼ [20] ἐπιλήσομαι τέκνων σου. Κατὰ τὸ
πλῆθος αὐτῶν, οὕτως ἥμαρτόν μοι· τὴν δόξαν
8 αὐτῶν εἰς ἀτιμίαν [21] θήσομαι. Ἁμαρ-
τίας λαοῦ μου φάγονται· καὶ ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν
9 λήψονται [22] τὰς ψυχὰς αὐτῶν. Καὶ ἔ-
σται καθὼς ὁ λαὸς, οὕτως καὶ ὁ ἱερεύς· καὶ ἐκ-
δικήσω ἐπ' [23] αὐτὸν τὰς ὁδοὺς [24] αὐτοῦ, καὶ τὰ
διαβούλια αὐτοῦ [25] ἀνταποδώσω αὐτῷ.
10 Καὶ φάγονται, καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῶσιν· ἐπόρ-
νευσαν, καὶ οὐ μὴ [26] κατευθύνωσι· διότι τὸν κύ-
11 ριον [27] ἐγκατέλιπον τοῦ [28] φυλάξαι. Πορ-
νείαν καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα ἐδέξατο καρδία
12 λαοῦ μου. Ἐν συμβόλοις [29] ἐπηρώτων, καὶ ἐν
ῥάβδοις [30] αὐτοῦ ἀπήγγελλον αὐτῷ. πνεύμα-
τι πορνείας ἐπλανήθησαν, καὶ [31] ἐξεπόρνευ-
13 σαν ἀπὸ τοῦ θεοῦ αὐτῶν. Ἐπὶ τὰς κορυ-
φὰς τῶν ὀρέων ἐθυσίαζον, καὶ ἐπὶ τοὺς βουνοὺς
ἔθυον [32] ὑποκάτω δρυὸς, καὶ λεύκης, καὶ
δένδρου συσκιάζοντος, ὅτι καλὸν σκέπη· διὰ
τοῦτο [33] ἐκπορνεύσουσιν αἱ θυγατέρες ὑμῶν,
14 καὶ αἱ νύμφαι ὑμῶν μοιχεύσουσι. Καὶ
οὐ μὴ ἐπισκέψωμαι ἐπὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν
ὅταν [34] πορνεύσωσι, καὶ ἐπὶ τὰς νύμφας ὑ-

Cap. 3. 1 *B.* ἀγαπῶσαν, πονηρὰν. 2 *Comp.* μοιχαλίδας. 3 *Alex. Ald. C. Cyr.* ἀποβλέπουσιν. 4 *B.* φιλῶσι. 5 *Aq.* παλαιά. *S,* ἀκάρπους. 6 *Alex. C. B. Cyr.* σαφίδων. 7 *C.* αὐτὴν ἐμαυτῷ. 8 *Cyr.* ἀργυρίοις. 9 *C.* γόμορ κριθῆς. *B.* in marg. ὁ Ἑβραῖ. ΟΝΟΜΡΣΕΩΡΙΜ, ΟΥΛΕΧΘΣΕΩΡΙΜ. Ἀ. καὶ κόρου κριθῶν. Σ. καὶ θύλακος κριθῶν, καὶ ἀσκοῦ οἴνου. Θ. καὶ γομὸρ ἀλφίτων, καὶ νέβελ οἴνου 10 *C.* οὐ. 11 *B.* οὐδ' οὐ. 12 *Alex.* ἀνδρὶ ἑτέρῳ, κἀγώ. hab. & *Ald.* ἑτέρῳ. irrepsit etiam in *Rom.* sed in *Vatic.* non esse docuit *Nobil. Hier.* quodque jungitur in *ed. vulg. Neque eris alteri viro; alteri* in *Hebr.* non habetur. 13 *C.* καθήσονται πολλὰς οἱ. 14 *Alex.* οὐκ. 15 *Alex.* οὔτε ἱερατείας, οὔτε. 16 *C.* οὐδὲ δηλώσεως. *B.* in marg. Ἀ. καὶ μορφωμάτων. *Hier.* vero *Aq.* hoc loco φωτισμοὺς vertisse ait. Σ. οὐδὲ ἐπιλύσεως. Θ. οὐδὲ ἐπιλυομένου. 17 *Ald. C.* ζητήσουσι. 18 *Alex.* τὸν κύριον θεόν. 19 *C.* ἐπαινέσωσι τὸν κύριον. *B.* in marg. Ἀ. πλουθήσονται. 20 *B. C.* ἐσχάτου.
Cap. 4. 1 *Ms. Alex.* & *Comp. ed.* διότι. 2 *C.* ὅτι. 3 *C.* φόνος. 4 *C.* ἐκκέχυται. 5 *C.* αἷμα. 6 καὶ σμικρυνθήσεται *C.* desunt. 7 καὶ σὺν τοῖς ἑρπετοῖς τῆς γῆς *C.* desunt. 8 *Alex.* μηθείς. 9 *B.* ἐλεγχθήσεται. 10 *C.* ἱερεὺς ἀντιλεγόμενος. 11 *Alex. B. Ald. C.* καὶ προφήτης. sed in *C.* καὶ ante ἀσθενήσει posterius deest. 12 sic etiam *Hier.* & *Theodor.* in *cet.* vero *Il.* est, μετ' αὐτοῦ. 13 *Alex.* Νυκτὶ ὡμοιώθη. 14 σὺ *Ald* ponit post ἀπώσω. *C.* deest. *B* καὶ σύ. 15 *Alex.* καὶ ἐγώ. *B. Ald. C.* κἀγὼ ponunt post σέ. 16 *Cyr.* τοῦ ἱερατεύειν. 17 καὶ *C.* deest. 18 *Alex.* νόμου. 19 κἀγὼ *B Ald. C.* ponunt post σου. 20 *C.* ἐπιλάθομαι. 21 *Alex.* θήσω. 22 ita *Theodor.* sed *B.* λαοὶ τὰς ψυχάς. *Ald.* ἄλλοι ψυχάς. 23 *B. Ald.* αὐτούς. 24 *B. Ald.* αὐτῶν. 25 *B.* ἀποδώσω αὐτοῖς. 26 *Alex.* κατευθυνοῦσι. *Ald. C. B. Cyr.* κατευθυνθῶσι. 27 *C.* κατέλιπον. 28 *C.* μὴ φυλάξαι. Πορνείαν καί. *B.* φυλάξαι πορνείαν. Καί. 29 *C.* αὐτῶν ἐπερώτων. 30 *C. Cyr.* αὐτῶν. 31 *C.* ἐπόρνευσαν. 32 *B* in marg. Ἀ. ὑποκάτω δρυὸς καὶ λεύκης, καὶ τερεβίνθου. Σ. ὑπὸ τὴν δρῦν, καὶ πεύκην, καὶ πλάτανον ὑποσκιάζουσαν. Θ. κάτω τῆς δρυὸς, καὶ πεύκης, δένδρου συσκιάζοντος. 33 *B. C.* πορνεύσουσιν. 34 *Alex.* πορνεύωσιν.

† μῶν ὅταν

μῶν ὅταν [35] μοιχεύσωσιν· ὅτι [36] αὐτοὶ μετὰ
τῶν πορνῶν [37] συνεφύροντο, καὶ [38] μετὰ τῶν
τετελεσμένων ἔθυον, καὶ ὁ [39] λαὸς ὁ μὴ
συνιὼν συνεπλέκετο μετὰ πόρνης.
15 [40] Σὺ δὲ Ἰσραὴλ μὴ ἀγνόει, καὶ Ἰούδα μὴ
εἰσπορεύεσθε εἰς Γάλγαλα, καὶ μὴ ἀναβαί-
νετε [41] εἰς τὸν οἶκον Ὤν, καὶ μὴ ὀμνύετε [42] ζῶν-
16 τα κύριον. [43] Διότι ὡς δάμαλις παρ-
οιστρῶσα [44] παροίστρησεν Ἰσραήλ· [45] νῦν
[46] νεμήσει αὐτοὺς κύριος ὡς ἀμνὸν ἐν εὐρυχώ-
17 ρῳ. [47] Μέτοχος εἰδώλων Ἐφραὶμ ἔθη-
18 κεν [48] ἑαυτῷ σκάνδαλα, [49] Ἡρέτισε Χα-
ναναίους. πορνεύοντες ἐξεπόρνευσαν, ἠγάπη-
σαν ἀτιμίαν ἐκ φρυάγματος [50] αὐτῆς.
19 [51] Συστροφὴ πνεύματος [52] σὺ εἶ ἐν ταῖς πτέρυξιν
[53] αὐτῆς, καὶ [54] καταισχυνθήσονται ἐκ τῶν [55] θυ-
σιαστηρίων αὐτῶν.

Κεφ. ε΄. 5.

1 Ἀκούσατε ταῦτα οἱ ἱερεῖς, καὶ προσέχετε οἶ-
κος Ἰσραήλ, καὶ [1] ὁ οἶκος τοῦ βασιλέως ἐνω-
τίζεσθε, διότι πρὸς ὑμᾶς ἐστι τὸ κρίμα, ὅτι
παγὶς [2] ἐγενήθητε [3] τῇ Σκοπιᾷ, καὶ ὡς δίκτυον
2 ἐκτεταμένον [4] ἐπὶ τὸ Ἰταβύριον, [5] Ὃ
[6] οἱ ἀγρεύοντες τὴν θήραν [7] κατέπηξαν. ἐγὼ δὲ
3 παιδευτὴς ὑμῶν, Ἐγὼ ἔγνων τὸν Ἐφραίμ,
καὶ Ἰσραὴλ [8] οὐκ ἄπεστιν ἀπ' ἐμοῦ· διότι νῦν ἐξε-
πόρνευσεν Ἐφραίμ, [9] ἐμιάνθη Ἰσραήλ.
4 [10] Οὐκ ἔδωκαν τὰ [11] διαβούλια αὐτῶν τοῦ ἐπι-
στρέψαι πρὸς τὸν θεὸν αὐτῶν, ὅτι πνεῦμα πορ-
νείας [12] ἐν αὐτοῖς ἐστι· τὸν δὲ κύριον οὐκ ἐπέγνω-
5 σαν. Καὶ † ταπεινωθήσεται [13] ἡ ὕβρις τοῦ
Ἰσραὴλ εἰς πρόσωπον αὐτοῦ· καὶ Ἰσραὴλ καὶ Ἐ-
φραὶμ ἀσθενήσουσιν ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν· καὶ
6 ἀσθενήσει [14] καὶ Ἰούδας μετ' αὐτῶν. Μετὰ
προβάτων καὶ μόσχων πορεύσονται [15] τοῦ ἐκζητῆ-
σαι τὸν κύριον, καὶ οὐ μὴ εὕρωσιν αὐτόν· [16] ὅτι
7 [17] ἐκκέκλικεν ἀπ' αὐτῶν, Ὅτι τὸν κύριον
ἐγκατέλιπον, [18] ὅτι τέκνα ἀλλότρια [19] ἐγεννήθη-
σαν αὐτοῖς· νῦν [20] καταφάγεται αὐτοὺς ἡ [21] ἐ-
8 ρυσίβη, καὶ τοὺς κλήρους αὐτῶν. Σαλπί-
σατε σάλπιγγι ἐπὶ τοὺς βουνούς, ἠχήσατε ἐπὶ
τῶν ὑψηλῶν, κηρύξατε [22] ἐν τῷ οἴκῳ Ὤν, ἐξέ-
9 στη [23] Βενιαμίν, Ἐφραὶμ εἰς ἀφανισμὸν
ἐγένετο ἐν ἡμέραις ἐλέγχου. ἐν ταῖς φυλαῖς τοῦ Ἰσ-
10 ραὴλ ἔδειξα πιστά. Ἐγένοντο οἱ ἄρχοντες
Ἰούδα [24] ὡς μετατιθέντες ὅρια, ἐπ' [25] αὐτοὺς ἐκ-
11 χεῶ ὡς ὕδωρ [26] τὸ ὅρμημά μου. Κατε-
δυνάστευσεν Ἐφραὶμ τὸν ἀντίδικον αὐτοῦ, [27] κατ-
επάτησε [28] τὸ κρίμα, ὅτι ἤρξατο πορεύεσθαι
12 ὀπίσω τῶν ματαίων. Καὶ [29] ἐγὼ ὡς τα-
ραχὴ τῷ Ἐφραίμ, καὶ ὡς κέντρον τῷ οἴκῳ Ἰού-
13 δα. Καὶ εἶδεν Ἐφραὶμ τὴν νόσον αὐτοῦ,
καὶ Ἰούδας [30] τὴν ὀδύνην αὐτοῦ· καὶ ἐπορεύθη Ἐ-
φραὶμ πρὸς Ἀσσυρίους, καὶ ἀπέστειλε πρέσβεις
πρὸς βασιλέα [31] Ἰαρείμ· καὶ [32] οὗτος οὐκ [33] ἠ-
δυνάσθη ἰάσασθαι ὑμᾶς, καὶ οὐ μὴ διαπαύσῃ ἐξ

35 *Alex.* μοιχεύωσιν· διότι. 36 *Alex. B.* καὶ αὐτοί. 37 *B.* in marg. Ἀ. ἐχωρίζοντο. Σ. ἠκολούθησαν. Θ. κατηριθμήθησαν. 38 *B.* in marg. Ἀκ. μετὰ τῶν διηλλαγμένων. (al. ἐνηλλαγμένων) Σ. μετὰ τῶν ἀκαθάρτων. (al. ἑταιρίδων.) Θ. καὶ τοῖς βδελύγμασιν ἔθυον. (al μετὰ τῶν κεχωρισμένων.) 39 *C.* λαὸς οὐ μή. 40 *B.* in marg. Ἀ. Σ. Θ. έ. Εἰ πορνεύεις σὺ Ἰσραήλ, μὴ συμπλημμελήτω Ἰούδα· ut & *Vulg.* 41 ita quoque *Theodor.* leg. & sic explicat: τὸ ὄνομά ἐστι τοῦ εἰδώλου τοῦ ἐν Βαιθήλ. &, τῷ Ὢν προσείληκότες ἦσαν. *Alex.* vero, *Ald.* & *Cyr.* εἰς τὸν οἶκον τῆς ἀδικίας. *Theodor.* ὁ Ἀκ. δὲ καὶ Θ. οἶκον ἀνωφελῆ· ὁ δὲ Σ. οἶκον ἀθεΐας· καὶ ὁ Σύρ. δὲ αὐτὸ τὸ Ἑβραϊκὸν τέθεικεν ὄνομα. eadem fere apud *Hier.* habentur. *B.* in marg. Θ. Σ. Ἀ. εἰς οἶκον ἀνωφελοῦς (Σ. τοῦ ἀνωφελοῦς.) 42 *B.* τὸν ζῶντα κύριον, ὅτι Γάλγαλα αἰχμαλωτευομένη αἰχμαλωτευθήσεται, καὶ Βεθὴλ ἔσται ὡς οὐχ ὑπάρχουσα· ex Amosi 5. 5. 43 *Alex. B.* Ὅτι ὡς δάμαλις. 44 *Cyr.* οὕτως παρῴστρησεν. 45 al. καὶ νῦν. 46 *C.* νεμεῖ. 47 *B.* in marg. Σ. έ. ἡνώθη εἰδώλοις Ἐφραίμ, ἐπέκλινον συμπόσιον...... vocibus semiexesis. 48 *C.* αὐτῷ. 49 *Ald.* Ἡρέτισε. *C.* Καὶ ἡρέτισε. 50 *Alex. C.* & *Cyr.* αὐτῶν. 51 *S.* ἔδησε τὸν ἄνεμον ἐν πτέρυξιν ἀνέμου. 52 *Ald.* συνιεῖ. *B.* αὐτὴν συριεῖ. al. συριεῖ. quod *Hier.* secutus est; habet enim, *sibilabit. Theodor.* καθάπερ τινὸς συστροφῆς τῆς ἐμῆς ὀργῆς ὑποσυρούσης αὐτήν. ut videatur legisse, συρεῖ, vel potius συριεῖ. Esaiæ quidem cap. 30: ubi *Vatic. biblia* ac *pler. ll.* hab. ὄστρακον, ἐν ᾧ ἀποσυριεῖς ὕδωρ μικρόν· aliquot *ll.* hab. ἀποσυρεῖς. 53 *Alex.* αὐτῶν. 54 *Ald.* καταισχυνθήσεται. 55 *Ald.* θυσιῶν.

Cap. 5. 1 *Alex.* οἶκος. 2 *C.* τῇ Σκοπιᾷ ἐγενήθητε. 3 *B.* in marg. Ἀ. τῇ σκοπεύσει. Σ. τῇ πλατείᾳ. 4 *C.* ἐπὶ Ταβώρ. *B.* in marg. ἐπὶ Θαβώρ. Σ. ἐπὶ τὸ ὄριον. Θ. ἐπὶ τὸν δρυμόν. 5 Ὃ *C.* deest. 6 *B.* in marg. καὶ θυ........ octo decemve verbis vetustate pene deletis. 7 *C.* κατέπηξαν. 8 *Alex.* οὐκ ἄπεστιν. *Ald.* οὐκ ἀπέστησα. *B.* in marg. Ἀ. οὐκ ἀπεκαλύφθη ἐξ ἐμοῦ. Σ. οὐκ ἐλάθησαν. Θ. καὶ οἱ Ο. οὐκ ἄπεστιν ἀπ' ἐμοῦ. 9 *C.* καὶ ἐμιάνθη. 10 *C.* Καὶ οὐκ. 11 *B.* in marg Ἀ. ἐπιτηδεύματα. Σ. βουλάς. Θ. γνώμην. 12 *C.* ἐστὶν ἐν μέσῳ αὐτῶν. † *Aq* μαρτυρεῖται. *Th.* ἀποκριθήσεται. 13 eodem modo interpretatum esse *S.* testatur *Hier. Aq.* & *Th.* ἀλαζονεία. 14 *Alex.* καί γε. *Ald.* deest. 15 *C.* ζητῆσαι. 16 *B.* ἐκκέκλικε γάρ. 17 *Alex.* ἐξέκλεινεν. 18 *Alex.* & *C.* καὶ τέκνα. 19 *B.* ἐγέννησαν. 20 *C.* φάγεται 21 *Alex.* ἐρισύβη. 22 *B.* in marg. Ἀ. Σ. εἰς οἶκον ἀνωφελοῦς· & addit, τουτέστιν, εἰδώλου παντός. Ὢν δέ ἐστιν ὁ ἥλιος. Θ. Ὤν. 23 *B.* in marg. Ἀ. Σ. Θ. ὀπίσω σου. έ. κατὰ νώτου σου. 24 *B.* in marg Σ. ὡς παρορμίζοντες. (l. παρορίζοντες.) έ. ὅμοιοι τοῖς ἀποτεμνομένοις ὅρια. 25 *C.* αὐτοῖς. 26 *B.* in marg. Ἀ. ἀνυπερθεσίαν μου Σ. ὑδρομελίαν ὁρμήματός μου. Θ. ὡς ὕδωρ τὸν χόλον μου. 27 *C.* καὶ κατεπάτησε κρίμα. 28 *Alex.* κρίμα. 29 *Cyr.* ἐγὼ ἔσομαι ὡς. 30 *Hier. Aq.* vertit, ἐπίδεσιν, sive σύνδεσμον. 31 *B.* in marg. Ἀ. δικασόμενοι. 32 *Alex. B. Ald. C.* αὐτός. 33 sic *B.* sed *Ald.* ἠδυνήθη ῥύσασθαι. *C.* ἐδυνάσθη διασῶσαι.

14 ὑμῶν ὀδύνη. [34] Διότι [35] ἐγώ εἰμι [36] ὡς
πανθὴρ τῷ Ἐφραΐμ, καὶ ὡς λέων τῷ οἴκῳ Ἰού-
δα. καὶ ἐγὼ ἁρπῶμαι, καὶ πορεύσομαι, καὶ λή-
15 ψομαι, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐξαιρούμενος. Πο-
ρεύσομαι καὶ ἐπιστρέψω εἰς τὸν τόπον [37] μου, ἕως
οὗ [38] ἀφανισθῶσι, καὶ [39] ζητήσουσι τὸ πρόσωπόν
μου.

Κεφ. ςʹ. 6.

1 [1] ΕΝ θλίψει αὐτῶν ὀρθριοῦσι πρός με, λέ-
γοντες, Πορευθῶμεν, καὶ ἐπιστρέψωμεν πρὸς
2 κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, ὅτι αὐτὸς [2] Ἥρ-
πακε, καὶ ἰάσεται ἡμᾶς, πατάξει, [3] καὶ μοτώ-
3 σει ἡμᾶς, [4] Ὑγιάσει ἡμᾶς μετὰ δύο ἡμέ-
ρας· ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ [5] ἐξαναστησόμεθα,
4 καὶ ζησόμεθα [6] ἐνώπιον αὐτοῦ, Καὶ [7] γνω-
σόμεθα. διώξομεν τοῦ γνῶναι τὸν κύριον· [8] ὡς ὄρ-
θρον ἕτοιμον εὑρήσομεν αὐτὸν, καὶ ἥξει ὡς ὑετὸς
5 [9] ἡμῖν πρώϊμος καὶ ὄψιμος [10] γῇ. Τί
σοι ποιήσω Ἐφραΐμ; τί σοι ποιήσω Ἰούδα;
[11] τὸ δὲ ἔλεος [12] ὑμῶν ὡς νεφέλη πρωϊνὴ, καὶ
6 ὡς δρόσος ὀρθρινὴ πορευομένη. Διὰ τοῦ-
το [13] ἀπεθέρισα τοὺς προφήτας ὑμῶν· ἀπέ-
κτεινα αὐτοὺς ἐν [14] ῥήματι στόματός μου· καὶ [15] τὸ
7 κρίμα [16] μου ὡς φῶς ἐξελεύσεται. Διότι
ἔλεος θέλω [17] ἢ θυσίαν, καὶ ἐπίγνωσιν θεοῦ
8 [18] ἢ ὁλοκαυτώματα. Αὐτοὶ δέ εἰσιν ὡς ἄν-
θρωπος παραβαίνων διαθήκην. ἐκεῖ [19] κατ-
9 εφρόνησέ μου Γαλαὰδ πόλις, ἐργαζο-
μένη μάταια, [20] ταράσσουσα ὕδωρ,
10 Καὶ ἡ ἰσχύς σου ἀνδρὸς [21] πειρατοῦ. [22] ἔκρυψαν
ἱερεῖς ὁδὸν [23], ἐφόνευσαν Σίκιμα, ὅτι ἀνομίαν
11 ἐποίησαν Ἐν τῷ οἴκῳ [24] τοῦ Ἰσραὴλ εἶ-
δον φρικώδη ἐκεῖ, πορνείαν τοῦ Ἐφραΐμ· ἐ-
12 μιάνθη Ἰσραὴλ [25] Καὶ [26] Ἰούδα. ἄρχου
τρυγᾷν σεαυτῷ, ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με τὴν αἰχμα-
λωσίαν τοῦ λαοῦ μου.

Κεφ. ζʹ. 7.

1 [1] ΕΝ τῷ ἰάσασθαί με τὸν Ἰσραὴλ, καὶ [2] ἀ-
ποκαλυφθήσεται ἡ ἀδικία Ἐφραΐμ, καὶ ἡ κακία
Σαμαρείας, ὅτι [3] εἰργάσαντο ψευδῆ. καὶ κλέ-
πτης πρὸς αὐτὸν [4] εἰσελεύσεται, ἐκδιδύσκων
2 λῃστὴς ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ, [5] Ὅπως [6] συν-
άδωσιν ὡς ᾄδοντες [7] τῇ καρδίᾳ αὐτῶν. πά-
σας τὰς κακίας αὐτῶν ἐμνήσθην. νῦν [8] ἐκύ-
κλωσαν αὐτοὺς τὰ [9] διαβούλια αὐτῶν, ἀπέναν-
3 τι τοῦ προσώπου μου ἐγένοντο. Ἐν ταῖς κα-
κίαις αὐτῶν εὔφραναν [10] βασιλεῖς, καὶ ἐν τοῖς
4 ψεύδεσιν αὐτῶν ἄρχοντας. [11] Πάντες μοι-
χεύοντες ὡς κλίβανος καιόμενος εἰς πέψιν
[12] κατακαύματος ἀπὸ τῆς φλογὸς, ἀπὸ φυρά-
σεως [13] στέατος, ἕως τοῦ ζυμωθῆναι [14] αὐτό.
5 [15] Ἡμέραι τῶν βασιλέων ὑμῶν, ἤρξαντο οἱ ἄρ-
χοντες θυμοῦσθαι ἐξ οἴνου, ἐξέτεινε τὴν χεῖρα
6 αὐτοῦ μετὰ [16] λοιμῶν. Διότι [17] ἀνεκαύ-
θησαν ὡς κλίβανος αἱ καρδίαι αὐτῶν, ἐν
τῷ [18] καταράσσειν αὐτοὺς ὅλην τὴν νύκτα·

---

34 *C.* Ὅτι. *Ald.* Ἐγένετο γὰρ Ἐφραὶμ ὡς περιστερὰ ἄνους, οὐκ ἔχουσα καρδίαν, Αἴγυπτον ἐπεκαλεῖτο, καὶ εἰς Ἀσσυρίους ἐπορεύετο. Διότι. 35 *C.* ἐγὼ ὡς. 36 *B.* in marg. Ἀ. ὡς λέαινα. Σ. ὡς ἐπιβολὴ λεαίνης. Θ. ὡς λῖς. 37 *B.* μου, ἕως οὗ ἀφανισθῶσι καὶ ἐπιστρέψωσι &c. 38 *C.* ἀφανισθήσονται. 39 *Alex.* ἐπιζητήσουσιν. sic etiam *Cyr.*

Cap. 6. 1 *Cyr.* Ὅταν θλιβῶσι. & addit capiti præced. 2 huic lectioni *Hebr.* consentit *B. Ald.* πέπαικε. 3 *B.* in marg. Σ. καὶ μαλαγματίσει ἡμᾶς. 4 *B.* in marg. Σ. ἐπιδήσει ἡμᾶς. Ἀ. Θ. ἀναζωώσει. εʹ. ὑγιεῖς ἀποδείξει. 5 *Alex.* ἀναστησόμεθα. 6 *B. Ald.* ἐναντίον. 7 *B* in marg. Σ. γνῶμεν οὖν σπεῦσαι. εʹ. παιδευθῶμεν οὖν καὶ ἐπειχθῶμεν. 8 *B.* in marg. Σ. ὅτι ὡς ὄρθρος βεβαία ἡ ἐπιφάνεια αὐτοῦ. 9 ἡμῖν *B. Ald.* ponit ante ὡς. 10 *Alex.* τῇ γῇ. 11 *B.* in marg. εʹ. ὁ γὰρ περὶ ὑμᾶς οἰκτιρμός. 12 *Cyr.* μου. 13 *B.* in marg. Ἀ. Θ. * ἐλατόμησα. Σ. οὐκ ἐφεισάμην. εʹ. ἐξέκοψα. 14 *Alex.* ῥήμασιν. 15 *B.* in marg. ἡ δικαιοκρισία. 16 *C.* σου. 17 *Alex. B.* & *C.* καὶ οὐ. 18 *C.* μᾶλλον ἤ. 19 *B. C.* κατεφρόνησαν. 20 *B.* in marg. Ἀ. περικαμπὴς ἀπὸ αἵματος. Σ. διώκται ἀπὸ αἵματος. Θ. ἡ πτέρνα αὐτῆς ἀφ' αἵματος. εʹ. ὑποσκελίζουσα καὶ δολοφονοῦσα ὡς λόχος πολυχειρίας λῃστρικῆς, ἢ παροδεύοντας εἰς Συχὲμ διὰ τῆς εἰδωλοποιίας αὐτῶν τῆς ἀθεμίστου. 21 *B.* in marg. Ἀ. εὐζώνων. Σ ὑποκριτοῦ. Θ. πειρατοῦ. 22 *S.* ἑταιρία τῶν ἱερέων, ἐν ὁδῷ ἐφόνευον σικήμ. *Aq.* μετοχὴν τῶν ἱερέων ἐν ὁδῷ ἐφόνευον ὤμοις. *Th.* ἔκρυψαν οἱ ἱερεῖς ὁδὸν. ἐφόνευον ἐν ὤμῳ. 23 *Alex. Ald.* κυρίου. quod non est in *Hebr.* 24 *Alex.* Ἰσραήλ. 25 *B.* Καὶ Ἰούδας ἀφῆκε θερισμὸν αὐτοῦ. (sic etiam *Theodor.* sed illa ἀφῆκε θερισμὸν αὐτοῦ, non ponit *Hier.* in ed. juxta 70.) in marg. Σ. καὶ σὺ Ἰούδα ἀπόκειται θερισμός. εʹ. ἀλλὰ καὶ σὺ Ἰούδα παρεσκεύαζες αὐτὸν εἰς τὸ ἐκθερισθῆναι. 26 *Alex.* Ἰούδας.

Cap. 7. 1 Ἐν usque ad καὶ, *B. Cyr.* cap. præcedenti adjiciunt. 2 *Comp.* & *Cyr.* ἀπεκαλύφθη. 3 *C.* & *Cyr.* εἰργάσατο. 4 *C.* εἰσῆλθεν. *B.* in marg. εʹ. καὶ κλέπτης μὲν ἔσω ἔνδον, λωποδύτης δὲ λῃστεύει τὰ ἔξω. Σ. καὶ κλέπτης μὲν εἰσῆλθεν, ἐκδύον δὲ λῃστήριον ἔξω. 5 *B.* in marg. Ἀ. Καὶ μήποτε εἴπωσι ταῖς καρδίαις αὐτῶν, πᾶσαν κακίαν αὐτῶν ἐμνήσθην. 6 *Alex.* συνᾴδουσιν ὡς συνᾴδοντες. 7 *B. Ald.* ἐν τῇ. 8 *Alex. Ald. C.* ἐκύκλωσεν. 9 *B.* in marg. Ἀ. Σ. ἐπιτηδεύματα. εʹ. ἀσεβήματα. 10 *C.* βασιλέα. 11 *B.* in marg. εʹ. ἅπαντες εἰς τὸ μοιχεύειν ἐκπυρούμενοι, ὡς ὀπτάνιον ὑπὸ τοῦ πέσσοντος, ἐπαύσατο πρὸς ὀλίγον ἡ πόλις τοῦ φυράματος κοινωνίας, καὶ μετὰ μικρὸν πᾶσα ἐζυμώθη. 12 *C.* ἐπὶ τῆς καυστηρᾶς φλογός. *B.* κατακαίσει αὐτοὺς ἀπὸ τῆς φλογός. 13 *C.* ζύμης. 14 *B. Ald.* αὐτὸ ὅλον. *C.* ὅλον. 15 *Alex.* Αἱ ἡμέραι. *B.* in marg. Θ. Ἡμέρα βασιλέως. 16 *B.* in marg. Ἀ. χλευαστῶν. 17 *B.* in marg. Ἀ. ἤγγισαν quomodo *Vulg.* 18 *C.* καταποντίζεσθαι. *Sch.* οἱ λοιποὶ ἐνεδρεύειν.

19 ὕπνου

[19] ὕπνου Ἐφραὶμ [20] ἐνεπλήσθη, πρωῒ [21] ἐνε-
γενήθη, ἀνεκαύθη ὡς [22] πυρὸς [23] φέγγος.
7 Πάντες ἐθερμάνθησαν ὡς κλίβανος [24], ϗ κατ-
έφαγον τοὺς κριτὰς αὐτῶν· πάντες οἱ βασιλεῖς
αὐτῶν [25] ἔπεσαν, οὐκ [26] ἦν [27] ἐν αὐτοῖς ὁ ἐ-
8 πικαλούμενος πρὸς μέ. Ἐφραὶμ [28] ἐν
τοῖς λαοῖς αὐτοῦ [29] συνεμίγνυτο, Ἐφραὶμ ἐ-
γένετο [30] ἐγκρυφίας, οὐ μεταστρεφόμενος.
9 [31] Κατέφαγον ἀλλότριοι τὴν ἰσχὺν [32] αὐτοῦ, αὐ-
τὸς δὲ οὐκ [33] ἔγνω· ϗ πολιαὶ ἐξήνθησαν
10 αὐτῷ, ϗ αὐτὸς οὐκ ἔγνω. Καὶ ταπει-
νωθήσεται ἡ [34] ὕβρις Ἰσραὴλ εἰς πρόσωπον αὐ-
τοῦ. ϗ οὐκ [35] ἐπέστρεψαν πρὸς κύριον τὸν θεὸν
αὐτῶν, ϗ οὐκ [36] ἐξεζήτησαν αὐτὸν ἐν πᾶσι
11 τούτοις. Καὶ ἦν Ἐφραὶμ ὡς περιστερὰ
[37] ἄνους, οὐκ ἔχουσα καρδίαν· Αἴγυπτον [38] ἐπ-
εκαλεῖτο, ϗ εἰς Ἀσσυρίους [39] ἐπορεύθησαν.
12 Καθὼς ἂν [40] πορεύωνται, ἐπιβαλῶ ἐπ' αὐ-
τοὺς τὸ δίκτυόν μου, καθὼς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρα-
νοῦ κατάξω αὐτούς, παιδεύσω αὐτοὺς ἐν τῇ [41] ἀ-
13 κοῇ τῆς θλίψεως αὐτῶν. Οὐαὶ αὐτοῖς,
ὅτι ἀπεπήδησαν ἀπ' ἐμοῦ· [42] δείλαιοί εἰσιν,
ὅτι ἠσέβησαν εἰς ἐμέ. ἐγὼ [43] δὲ ἐλυτρωσά-
μην αὐτούς, [44] αὐτοὶ δὲ κατελάλησαν κατ' ἐ-
14 μοῦ ψευδῆ. Καὶ οὐκ ἐβόησαν πρὸς μὲ
αἱ καρδίαι αὐτῶν, ἀλλ' ἢ [45] ὠλόλυζον ἐν ταῖς
κοίταις αὐτῶν· [46] ἐπὶ σίτῳ ϗ οἴνῳ κατετέμνον-
15 το. [47] Ἐπαιδεύθησαν ἐν ἐμοί, [48] κἀγὼ
κατίσχυσα τοὺς βραχίονας αὐτῶν, [49] ϗ εἰς ἐμὲ
16 ἐλογίσαντο πονηρά. [50] Ἀπεστράφησαν
[51] εἰς [52] οὐθέν, ἐγένοντο ὡς τόξον [53] ἐντετα-
μένον· πεσοῦνται ἐν ῥομφαίᾳ [54] οἱ ἄρχοντες [55] αὐ-
τῶν [56] δι' [57] ἀπαιδευσίαν γλώσσης [58] αὐ-
τῶν. [59] οὗτος ὁ φαυλισμὸς αὐτῶν ἐν γῇ Αἰ-
γύπτῳ.

Κεφ. η'. 8.

1 [1] Εἰς κόλπον αὐτῶν, ὡς [2] γῆ, ὡς ἀετὸς
[3] ἐπ' οἶκον κυρίου, ἀνθ' ὧν παρέβησαν [4] τὴν δια-
θήκην μου, ϗ κατὰ τοῦ νόμου μου ἠσέβησαν.
2 Ἐμὲ κεκράξονται, Ὁ θεὸς ἐγνώκαμέν σε.
3 Ὅτι Ἰσραὴλ [5] ἀπεστρέψατο ἀγαθά, ἐχθρὸν
4 κατεδίωξαν. Ἑαυτοῖς ἐβασίλευσαν, ϗ
οὐ δι' ἐμοῦ, ἦρξαν, ϗ οὐκ ἐγνώρισάν μοι. τὸ
ἀργύριον αὐτῶν, ϗ τὸ χρυσίον αὐτῶν ἐποίη-
σαν ἑαυτοῖς εἴδωλα, ὅπως [6] ἐξολοθρευθῶσιν.
5 [7] Ἀπότριψαι τὸν μόσχον σου Σαμάρεια, παρω-
ξύνθη ὁ θυμός μου [8] ἐπ' αὐτούς. ἕως τίνος οὐ
6 μὴ δύνωνται [9] καθαρισθῆναι Ἐν τῷ Ἰσ-
ραήλ; καὶ αὐτὸ [10] τέκτων ἐποίησε, ϗ οὐ θεός
ἐστι· διότι [11] πλανῶν ἦν ὁ μόσχος σου Σαμά-
7 ρεια· Ὅτι [12] ἀνεμόφθορα ἔσπειραν, ϗ
ἡ καταστροφὴ αὐτῶν ἐκδέξεται αὐτά. δράγμα
οὐκ ἔχον ἰσχὺν τοῦ ποιῆσαι [13] ἄλευρον· ἐὰν δὲ
ϗ ποιήσῃ, ἀλλότριοι καταφάγονται αὐτό.
8 Κατεπόθη Ἰσραήλ, νῦν [14] ἐγένετο ἐν τοῖς ἔθνε-
9 σιν ὡς σκεῦος ἄχρηστον, Ὅτι αὐτοὶ [15] ἀν-
έβησαν εἰς Ἀσσυρίους. [16] ἀνέθαλε καθ' ἑαυτὸν
10 Ἐφραίμ· δῶρα [17] ἠγάπησαν, Διὰ τοῦ-

19 *B.* in marg 'A. ὕπνωσεν ὀπτητὴν πρωΐας. 20 *B.* ἐπλήσθη dein ἀνεκαύθη *B.* deest. 21 *Alex. Ald. B. Cyr.* ἐγενήθη. 22 *Alex.* πῦρ. 23 *C.* φλογός. 24 *Alex.* πυρὸς καιομένου αἱ καρδίαι αὐτῶν, ϗ κατέφαγεν πῦρ τοὺς κριτάς. *B. Ald.* καιόμενος, ϗ πῦρ κατέφαγε τοὺς κριτάς. atque ita apud *Hier.* 25 *Alex.* ἔπεσον. 26 *C.* ἔστιν. 27 *Alex.* & *C.* ὁ ἐπικαλούμενος ἐν αὐτοῖς πρὸς ἐμέ. 28 ἐν *Ald.* deest. 29 *Alex. B. Ald. C.* συνανεμίγνυτο. 30 *B.* in marg ε'. ἕως ἐν σποδιᾷ πεσσόμενος ἄρτος ἀμεταστρέπτως. 31 *C.* Καὶ ἔφαγον. *Ald.* Καὶ κατέφαγον. 32 *C.* αὐτῶν· & pro αὐτὸς hab. οὗτος. 33 *Alex. Ald.* ἐπέγνω. *B.* in marg. ε'. ᾔσθετο, ϗ ταῦτα πολιὸς ἤδη τυγχάνων. 34 *B.* in marg. Θ. ὑπερηφανία. 35 *B.* in marg. ε'. μετενόησαν. 36 *B.* in marg. ε'. ἐπεκαλέσαντο. 37 *B.* in marg. 'A. ἀπατωμένη ἀνοήτως. *S.* θελγομένη. 38 *B.* ἐπεκαλοῦντο. 39 *B.* ἐπορεύοντο. *C.* ἐπορεύετο. 40 *C.* πορεύσονται, περιβαλῶ. 41 *B.* in marg. ε'. κοινῇ, ὅτι ϗ κοινῇ πάντες ἐξημαρτήκασι. 'A. κατὰ ἀκοὴν τῆς συναγωγῆς. Σ. μαρτυρίας. 42 *Alex.* δήλαιοι. *B.* in marg. 'A. προνομὴ αὐτοῖς. Σ. διεφθορά. *Th.* ταλαιπωρία. ε'. ἐκπορθήσονται. 43 δὲ *C.* deest. 44 *B.* ϗ αὐτοί. 45 *B.* in marg. ἀλλὰ ἀσελγῶς ἠλάλησαν. Σ. ἀλλ' ἢ ἐχρεμέτισαν ἐν κατακλίσεσιν αὐτῶν. 46 *B.* in marg. ε'. ὑπὸ τρυφῆς ϗ πλησμονῆς σίτου ϗ οἴνου ἀπέστησάν μου. 47 *B.* in marg. Ἐξέκλιναν ἀπ' ἐμοῦ. 48 *Alex.* ϗ ἐγώ. 49 *Alex.* εἰς ἐμέ. 50 *B. Ald. C.* Ἐπεστράφησαν. 51 *B.* ἐπ' οὐδέν· & in marg. Σ. ἀνέστρεψαν εἰς τὸ μὴ ἔχειν ζυγόν. ε'. ἀπέστησαν, ἵνα διάγωσιν ἄνευ ζυγοῦ. 52 *Alex.* οὐδέν. *C.* τὸ κενόν. 53 *B.* οὐ τεταμένον· & in marg. Σ. ἀνεστραμμένον. ε'. διάστροφον. 54 οἱ ἄρχοντες *B.* ponit ante ἐν. 55 αὐτῶν *B.* deest. 56 *Alex.* διά. 57 *B.* in marg. 'A. Σ. ἐμβριμήσει. ε'. διὰ μανίαν. 58 αὐτῶν *B.* deest. 59 *B.* in marg. 'A. μοχθισμός. Σ. τοῦτό ἐστιν ὃ ἐφθέγξαντο ἐν Αἰγύπτῳ. ε'. αὕτη ἣν ἐβλασφήμησαν.

Cap. 8. 1 *Aq. S. Th.* Ἐν λάρυγγί σου σάλπιγξ. 2 *Ald.* γῆ ἄβατος, ὡς ἀλώπηξ, ὡς. 3 *C.* ἐπὶ οἴκου. 4 τὴν usque ad finem verſ. *Ald.* desunt. 5 *C.* ἀπερρίψατο. 6 *Mſ. Alex.* ἐξολεθρευθῶσιν. 7 *C.* Ἀπόρριψαι. *B.* Ἀπόρριψον· & in marg. 'A. Ἀπώθησον μόσχους σου. Σ. Ἀπεβλήθη. Θ. Ἀπόρριψαι. ε'. Ἀπόβλητός σου ἐστὶν ὁ μόσχος. 8 *C.* εἰς αὐτούς. *Cyr.* ἐπ' αὐτῷ. 9 B. in marg. 'A. ἀθωωθῆναι. Σ. καθαρθῆναι. 10 B. in marg. 'A. τεχνίτης. ε'. τὸ ὑπὸ τέκτονος γενόμενον οὐκ ἂν εἴη θεός. 11 B. in marg. Σ. ἀκατάστατος (al. ἀκαταστατῶν.) ε'. παραπλησίως τῷ τῆς ἀστραπῆς ἰσῷ. *Aq. ed.* 1. πλανωμένοις. *ed.* 2. ἀποστρεφομένοις. *Th.* ῥεμβεύων. quod *Sch. Rom.* v. editionem habere docent. 12 *Alex.* ἀνεμοφθόρια. 13 al. ἄλευρα· & poſt, αὐτά. 14 *C.* ἐγένοντο. 15 B. ἀνεβόησαν. 16 *Ald.* ἀνέβαλλε κατ' αὐτόν. B. in marg. 'A. ὄναγρος μονάζων ἑαυτῷ Ἐφραίμ. Σ. ϗ οὐκ ἀνέθαλλεν ἐν ἐμοὶ Ἐφραίμ. Θ. ὄναγρος μονάζων καθ' ἑαυτὸν Ἐφραίμ. ε'. ὡς ὄναγρος μονάζων καθ' ἑαυτὸν διαιτώμενος. ſed in textu Ἐφραὶμ refertur ad partem verſus ſequentem. 17 *Alex. B. Ald. C.* ἠγάπησεν.

το [18] παραδοθήσονται [19] ἐν τοῖς ἔθνεσι. νῦν εἰσ-
δέξομαι αὐτούς, [20] καὶ κοπάσουσι [21] μικρὸν τοῦ χρί-
11 ειν βασιλέα καὶ ἄρχοντας. Ὅτι ἐπλήθυ-
νεν Ἐφραὶμ θυσιαστήρια, εἰς [22] ἁμαρτίας [23] ἐ-
γένοντο αὐτῷ [24] θυσιαστήρια [25] ἠγαπημένα.
12 [26] Καταγράψω αὐτῷ πλῆθος, καὶ τὰ νόμι-
μα αὐτοῦ εἰς ἀλλότρια [27] ἐλογίσθησαν, [28] θυ-
13 σιαστήρια τὰ ἠγαπημένα. Διότι ἐὰν θύ-
σωσι θυσίαν, καὶ φάγωσι κρέα, κύριος οὐ προσ-
δέξεται αὐτά. νῦν μνησθήσεται τὰς [29] ἀδικίας
αὐτῶν, καὶ ἐκδικήσει τὰς [30] ἁμαρτίας αὐτῶν·
αὐτοὶ [31] εἰς Αἴγυπτον ἀπέστρεψαν, [32] καὶ ἐν Ἀσ-
14 συρίοις ἀκάθαρτα φάγονται. [33] Καὶ ἐπε-
λάθετο Ἰσραὴλ [34] τοῦ ποιήσαντος αὐτόν, καὶ
[35] ᾠκοδόμησαν τεμένη· καὶ Ἰούδας ἐπλήθυνε πό-
λεις τετειχισμένας. καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ εἰς τὰς
πόλεις αὐτοῦ, καὶ καταφάγεται τὰ θεμέλια [36] αὐτῶν.

Κεφ. θ'. 9.

1 ΜΗ χαῖρε Ἰσραὴλ, μηδὲ εὐφραίνου καθ-
ὼς οἱ λαοί, [1] διότι ἐπόρνευσας ἀπὸ [2] τοῦ θεοῦ
σου· ἠγάπησας δόματα ἐπὶ [3] πάντα ἅλωνα
2 σίτου. [4] Ἅλων καὶ ληνὸς οὐκ ἔγνω αὐτούς,
3 καὶ ὁ οἶνος ἐψεύσατο αὐτούς. Οὐ κατῴκη-
σαν ἐν τῇ γῇ τοῦ κυρίου· κατῴκησεν Ἐφραὶμ
[5] Αἴγυπτον, καὶ ἐν Ἀσσυρίοις [6] ἀκάθαρτα φά-
4 γονται. Οὐκ ἔσπεισαν τῷ κυρίῳ οἶνον,
καὶ οὐχ [7] ἥδυναν αὐτῷ [8] αἱ θυσίαι αὐτῶν, ὡς
ἄρτος πένθους αὐτοῖς· πάντες οἱ [9] ἐσθίοντες
[10] αὐτὰ μιανθήσονται, διότι [11] οἱ ἄρτοι αὐτῶν
ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν οὐκ [12] εἰσελεύσονται εἰς [13] τὸν
5 οἶκον κυρίου. Τί ποιήσετε ἐν [14] ἡμέραις
πανηγύρεως, καὶ ἐν [15] ἡμέρᾳ ἑορτῆς τοῦ κυρίου;
6 Διὰ τοῦτο ἰδοὺ [16] πορεύονται ἐκ ταλαιπωρίας
Αἰγύπτου, καὶ ἐκδέξεται αὐτοὺς Μέμφις, καὶ
[17] θάψει αὐτοὺς Μαχμάς· τὸ ἀργύριον αὐ-
τῶν ὄλεθρος [18] κληρονομήσει [19] αὐτό, ἄκαν-
7 θαι ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν. Ἥ-
κασιν αἱ ἡμέραι τῆς [20] ἐκδικήσεως, ἥκασιν αἱ
ἡμέραι τῆς ἀνταποδόσεώς σου, καὶ κακωθήσεται
Ἰσραὴλ ὥσπερ ὁ προφήτης ὁ [21] παρεξεστηκώς,
[22] ἄνθρωπος ὁ πνευματοφόρος. [23] ὑπὸ τοῦ
πλήθους τῶν ἀδικιῶν [24] σου ἐπληθύνθη [25] μανία
8 σου. [26] Σκοπὸς Ἐφραὶμ μετὰ [27] θεοῦ· προ-
φήτης [28] παγὶς σκολιὰ ἐπὶ πάσας τὰς ὁδοὺς
αὐτοῦ, [29] μανίαν ἐν οἴκῳ [30] θεοῦ κατέπηξαν.
9 Ἐφθάρησαν κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ βουνοῦ, μνησθή-
σεται [31] ἀδικίας [32] αὐτῶν, ἐκδικήσει ἁμαρ-
10 τίας αὐτῶν. Ὡς σταφυλὴν ἐν ἐρήμῳ εὗ-
ρον τὸν Ἰσραὴλ [33] καὶ ὡς [34] σκοπὸν ἐν συκῇ
[35] πρώϊμον [36] πατέρας αὐτῶν εἶδον. αὐτοὶ εἰσ-
ῆλθον πρὸς τὸν Βεελφεγώρ, καὶ ἀπηλλοτριώ-
θησαν εἰς αἰσχύνην, καὶ ἐγένοντο [37] οἱ ἐβδε-
11 λυγμένοι, ὡς οἱ ἠγαπημένοι. Ἐφραὶμ
ὡς ὄρνεον ἐξεπετάσθη, [38] αἱ δόξαι αὐτῶν [39] ἐκ
12 τόκων καὶ ὠδίνων καὶ συλλήψεων. Διότι καὶ
ἐὰν ἐκθρέψωσι τὰ τέκνα αὐτῶν, ἀτεκνωθήσον-
ται [40] ἐξ ἀνθρώπων· διότι καὶ οὐαὶ αὐτοῖς [41] ἐ-
13 στι· [42] σάρξ μου ἐξ αὐτῶν. Ἐφραὶμ, ὃν
τρόπον εἶδον, [43] εἰς θήραν [44] παρέστησαν τὰ
τέκνα [45] αὐτῶν, καὶ Ἐφραὶμ, τοῦ ἐξαγαγεῖν

18 *Alex.* παρεδόθησαν. B. παραδοθήσεται, & in marg. ἑ'. ἀλλὰ καὶ ὅταν μισθώσωνται ἔθνη, εὐθέως προσοιχοῦμαι αὐτούς. 19 ἐν *C* deest. 20 B. in marg. Ἀ. καὶ λιτανεύσωσιν ὀλίγον ἀπὸ ἄρματος βασιλέως καὶ ἀρχόντων. Σ. καὶ μενοῦσιν βραχὺ ἀπὸ φόβου βασιλέων, καὶ διαλείψουσι τοῦ χρίειν. Θ. καὶ διαλείψουσι τοῦ χρίειν. 21 *Alex.* τοῦ χρίειν. 22 *Alex.* ἁμαρτίαν. 23 *C.* καὶ ἐγενήθη αὐτῷ. 24 θυσιαστήρια ἠγαπημένα B. desunt. 25 *Alex.* τὰ ἠγαπημένα. *C.* ἐπλημμελημένα. *aa. ll.* non hab. τὰ ἠγαπημένα. habet tamen *Theodor.* 26 *C.* Γράψω αὐτῷ. B. Καταγράψω αὐτοῦ· & in marg. Ἀ. Γράψω αὐτῷ πληθυνομένους νόμους, ὁμοίως ἀλλότριοι ἐλογίσθησαν. Σ. Ἔγραψα αὐτῷ πλῆθος νόμων μου, ὡς ἀλλότριοι ἐλογίσθησαν. 27 B. ἐλογίσθη. 28 *Ald.* θυσιαστήρια. Διότι. B. in marg. Ἀ. θυσίας φέρε φέρε θυσιάζουσιν. Σ. θυσίας ἐπαλλήλους. Θ. θυσίαν μεταφορῶν ἐθυσίασαν. 29 B. *Ald.* ἀδικιῶν. 30 *Ald.* ἀνομίας. 31 *Alex. Cyr.* ᾗ εἰς. 32 καὶ ἐν usque ad finem vers. *Ald.* desunt. *C.* non hab. καί. 33 *C.* Ἀπελάθετο. 34 *C.* τὸν ποιήσαντα. 35 B. *Ald.* ᾠκοδόμησε. 36 *Alex.* αὐτοῦ.
Cap. 9. 1 *Ald. C. Cyr.* ὅτι. 2 B. κυρίου τοῦ θεοῦ. 3 *C.* πᾶσαν ἅλω. B. πᾶσαν ἅλωνα. 4 *C.* Ἅλως. B Καὶ ἅλων. 5 *Alex.* & *C.* εἰς Αἴγυπτον. 6 B. in marg. Ἀ. μεμιασμένα. Σ. ἀπόβλητα. 7 *Alex.* ἡδύναντο. 8 αἱ θυσίαι αὐτῶν *C.* desunt. 9 *Alex.* ἔσθοντες. 10 B. αὐτόν. 11 *C.* ἄρτοι ταῖς. 12 *C.* εἰσελεύσεται.
13 *Alex.* οἶκον. 14 *Alex. Ald. C. Cyr.* ἡμέρᾳ. 15 *Alex.* ἡμέραις. 16 *Alex.* B. *Ald. C.* πορεύσονται. 17 B. θλίψει. 18 *Alex.* & *C.* κληρονομήσει, ἄκανθαι. 19 B. αὐτῆς. 20 *Alex.* ἐκδικήσεώς σου. 21 B. in marg. Ἀ. ἐπίληπτος. Σ. ἐνεός. 22 ἄνθρωπος *C.* deest. 23 *C.* ἀπό. 24 σου *C.* deest. 25 *Alex.* * μνείας σου. B. in marg. ἔκστασις. *Aq.* ἐγκότησις. 26 *Ald. C.* Σκότος. 27 *C.* θεόν. 28 B. in marg. Ἀ. ἐσκωλομένη. (f. ἐσκολιωμένη.) Σ. ἐνέδρα. 29 *C.* μανία. 30 *Alex.* κυρίου κατέπηξαν. *Ald.* θεοῦ κατέπληξαν. B. θεοῦ αὐτοῦ κατέπηξαν. 31 B. τῶν ἀδικιῶν. 32 *Alex.* αὐτοῦ, καὶ ἐκδικήσει ἁμαρτίας αὐτοῦ. 33 καὶ *C.* deest. 34 sic *Nahum.* 3. 12. in *l. Vatic.* ὡς συκαῖ σκοποὺς ἔχουσαι. cum in *aa.* sit, καρποὺς ἔχουσαι. *Ald. C. Cyr.* σῦκον. 35 B. in marg. πρόδρομον. 36 *Alex.* B. *Ald. C. Cyr.* εἶδον πατέρας αὐτῶν. 37 *Alex.* B. *Cyr.* οἱ ἠγαπημένοι ὡς οἱ (*Alex.* deest) ἐβδελυγμένοι. sed B. in marg. hab. ut *Rom.* 38 *C.* δόξα. 39 B. in marg. Ἀ. Σ. Θ. ε'. ἀπὸ τοκετῶν, καὶ ἀπὸ γαστρός, καὶ ἀπὸ συλλήψεως. 40 *C.* ἐν ἀνθρώποις. 41 B. ἐστι, διότι ἀπῆκα αὐτούς. 42 B. in marg. Ἀ. ἐκκλίναντός μου ἀπ' αὐτῶν forte ad præcedentia pertinent quæ habentur in *Vulg.* & *Mſ.* B. 43 *Cyr.* εἰς θήραν παρέστησε. B. εἰς θήραν παρέστη· in marg. Ἀ. Σ. ὡς ἀκρότομον πεφυτευμένην ἐν κατοικίᾳ. Θ. εἰς πέτραν πεφυτευμένοι οἱ υἱοὶ αὐτῆς. 44 *C.* παρέστησε. *Ald.* παρέστη. 45 B. αὐτοῦ. *Cyr.* αὐτοῦ καὶ Ἐφραίμ.

εἰς ἀπώ-

14 εἰς ἀποκένωσιν τὰ τέκνα [46] αὐτοῦ. [47] Δὸς
αὐτοῖς κύριε, τί δώσεις αὐτοῖς; μήτραν ἀτε-
15 κνοῦσαν, καὶ μαστοὺς ξηρούς. Πᾶσαι αἱ κα-
κίαι [48] αὐτῶν [49] ἐν Γαλγὰλ, ὅτι ἐκεῖ ἐμίση-
σα αὐτούς. διὰ τὰς κακίας τῶν ἐπιτηδευμάτων
αὐτῶν, ἐκ τοῦ οἴκου μου ἐκβαλῶ αὐτοὺς, [50] οὐ μὴ
[51] προσθήσω τοῦ ἀγαπῆσαι αὐτούς· πάντες οἱ ἄρ-
16 χοντες αὐτῶν ἀπειθοῦντες. [52] Ἐπόνεσεν Ἐ-
φραίμ· τὰς ῥίζας αὐτοῦ [53] ἐξηράνθη, καρπὸν
οὐκ ἔτι μὴ ἐνέγκῃ· διότι καὶ ἐὰν γεννήσωσιν, ἀ-
ποκτενῶ τὰ ἐπιθυμήματα κοιλίας αὐτῶν.
17 Ἀπώσεται αὐτοὺς ὁ Θεὸς, ὅτι οὐκ εἰσήκουσαν αὐ-
τοῦ, καὶ ἔσονται [54] πλανῆται ἐν τοῖς ἔθνεσιν.

Κεφ. ί. 10.

1 Ἄμπελος [1] εὐκληματοῦσα Ἰσραὴλ, ὁ καρ-
πὸς [2] εὐθηνῶν αὐτῆς· κατὰ τὸ πλῆθος τῶν καρ-
πῶν [3] αὐτῆς, ἐπλήθυνε τὰ θυσιαστήρια· [4] κατὰ
τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς αὐτοῦ, ᾠκοδόμησε στήλας.
2 [5] Ἐμέρισαν καρδίας αὐτῶν, νῦν ἀφανισθή-
σονται· αὐτὸς κατασκάψει τὰ θυσιαστήρια αὐ-
τῶν, ταλαιπωρήσουσιν αἱ στῆλαι αὐτῶν.
3 Διότι νῦν ἐροῦσιν, Οὐκ ἔστι βασιλεὺς ἡμῖν, ὅτι
οὐκ ἐφοβήθημεν τὸν κύριον. ὁ δὲ βασιλεὺς τί ποιή-
4 σει ἡμῖν, Λαλῶν [6] ῥήματα προφάσεις
ψευδεῖς; διαθήσεται διαθήκην, ἀνατελεῖ ὡς ἄ-
5 γρωστις, κρίμα ἐπὶ [7] χέρσον ἀγροῦ. [8] Τῷ
μόσχῳ τοῦ οἴκου [9] Ὢν παροικήσουσιν οἱ κατοικοῦντες
Σαμάρειαν, [10] ὅτι ἐπένθησε λαὸς αὐτοῦ ἐπ' αὐ-
τόν· [11] καὶ καθὼς παρεπίκραναν αὐτὸν, ἐπιχα-
ροῦνται ἐπὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ, ὅτι [12] μετῳκίσθη
6 ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸν εἰς Ἀσσυρίους δή-
σαντες, ἀπήνεγκαν ξένια τῷ βασιλεῖ [13] Ἰα-
ρείμ. ἐν [14] δόματι Ἐφραὶμ δέξεται [15], [16] καὶ αἰ-
σχυνθήσεται Ἰσραὴλ ἐν τῇ βουλῇ αὐτοῦ.
7 [17] Ἀπέρριψε Σαμάρεια [18] βασιλέα αὐτῆς [19] ὡς
φρύγανον ἐπὶ [20] προσώπου ὕδατος.
8 Καὶ ἐξαρθήσονται βωμοὶ [21] Ὢν ἁμαρτήματα
τοῦ Ἰσραὴλ, ἄκανθαι καὶ τρίβολοι ἀναβήσονται
ἐπὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν. καὶ ἐροῦσι τοῖς ὄρεσι,
[22] Καλύψατε ἡμᾶς, καὶ τοῖς βουνοῖς, Πέσατε
9 ἐφ' ἡμᾶς. [23] Ἀφ' οὗ οἱ βουνοὶ, ἥμαρτεν
Ἰσραὴλ, ἐκεῖ [24] ἔστησαν· οὐ μὴ καταλάβῃ αὐ-
τοὺς ἐν τῷ βουνῷ [25] πόλεμος [26] ἐπὶ τὰ τέκνα
10 ἀδικίας [27] Παιδεῦσαι [28] αὐτούς. καὶ συν-
αχθήσονται ἐπ' αὐτοὺς λαοὶ, ἐν τῷ παιδεύε-
σθαι αὐτοὺς ἐν ταῖς δυσὶν ἀδικίαις αὐτῶν.
11 Ἐφραὶμ δάμαλις δεδιδαγμένη ἀγαπᾷν [29] νῖ-
κος, ἐγὼ δὲ ἐπελεύσομαι [30] ἐπὶ τὸ κάλλι-
στον τοῦ τραχήλου αὐτῆς. [31] ἐπιβιβῶ Ἐφραὶμ,
[32] παρασιωπήσομαι Ἰούδαν, ἐνισχύσει [33] αὐτῷ
12 Ἰακώβ. Σπείρατε ἑαυτοῖς εἰς δικαιοσύ-
νην, [34] τρυγήσατε [35] εἰς καρπὸν ζωῆς, φωτί-
σατε ἑαυτοῖς φῶς [36] γνώσεως, ἐκζητήσατε τὸν
κύριον ἕως [37] τοῦ ἐλθεῖν [38] γεννήματα δικαιο-
13 σύνης ὑμῖν. [39] Ἵνα τί [40] παρεσιωπήσατε
[41] ἀσέβειαν, καὶ [42] τὰς ἀδικίας αὐτῆς ἐτρυγή-
σατε; ἐφάγετε καρπὸν ψευδῆ, ὅτι ἤλπισας
ἐν [43] τοῖς ἁμαρτήμασί σου, ἐν πλήθει δυνά-
14 μεώς σου. Καὶ ἐξαναστήσεται ἀπώλεια ἐν
τῷ λαῷ σου, καὶ πάντα τὰ [44] περιτετειχισμένα
σου [45] οἰχήσεται. [46] ὡς ἄρχων [47] Σαλαμὰν
[48] ἐκ τοῦ οἴκου [49] τοῦ Ἱεροβοὰμ, ἐν ἡμέραις πο-

46 C. αὐτῶν. 47 *Alex.* B. *Ald.* C. *Cyr.* Δὸς αὐτοῖς μήτραν. 48 αὐτῶν *Cyr.* deest. 49 *Alex.* εἰς Γαλγὰλ, ὅτι ἐκεῖ αὐτοὺς ἐμείσησα. 50 B. οὐκέτι. C. *Cyr.* καὶ οὐ. 51 B. προσθῶ. 52 B. ἐπόνησαν. 53 C. ἐξήρανε. 54 *Alex.* ὡς πλανῆται.

Cap. 10. 1 *Aq.* ἔνυδρος. S. ὑλομανοῦσα. 2 *Mſ. Alex.* αὐτῆς εὐθηνῶν. 3 *Alex. Ald.* αὐτοῦ. C. αὐτῶν. 4 *Alex.* καὶ κατά. 5 B. C. Ἐμέρισε. 6 B. in marg. Σ. ὅρκους ματαίους. 7 C. ἐρήμου. 8 C. Παρὰ τῷ. B. in marg. Τὸν μόσχον τοῦ οἴκου Ὢν ἐφοβήθησαν. Ἀ. Τὰς δαμάλεις τοῦ οἴκου ἃς ἐσεβάσθησαν. 9 *Ald.* Ὢν ἀδικίας παροικήσουσιν. Vide quæ ſuperius notata ſunt c. 4. inde enim intelligitur, Ὢν, & ἀδικίας, geminam eſſe interpretationem. 10 *Alex.* διὰ τοῦτο ἐπένθησεν ὁ λαός. 11 C. καθότι. 12 C. ἀπῳκίσθη. 13 C. Ἰαρίβ. B. in marg. Ἀ. δικάζοντι. Σ. ὑπερμαχοῦντι. 14 B. στίματι. 15 in *aa. ll.* ſequitur αἰσχύνην. ἐν δόματι autem, &, αἰσχύνην, duplex videtur interpretatio. 16 καὶ C. deeſt. 17 C. Ἀπέβαλε. 18 *Alex.* τὸν βασιλέα. 19 *S.* ὡς ἐπίζεμα. 20 *Alex.* πρόσωπον. 21 *Ald.* Ὢν ἀδικίας ἁμαρτήματα. B. in marg. ὅστις καὶ Ἆπις ἐκαλεῖτο. 22 *Alex.* Πέσεται ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τοῖς βουνοῖς, Καλύψατε ἡμᾶς. 23 B. in marg. ὁ λ' ἀπὸ ἡμερῶν Γαβάλ. 24 C. ἔστη. 25 B. *Ald.* πόλεμος ἐπί. 26 *Alex.* τέκνα. 27 *Alex.* Ἦλθεν παιδεῦσαι. ſic etiam *Hier.* B. Παιδεύσω. C. Ἦλθε τοῦ παιδεύειν. 28 B. *Ald.* αὐτοὺς κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν μου. *Hier.* tantum hab. αὐτούς. 29 C. νεῖκος. 30 B. in marg. Ἀ. ἐπὶ τὸ κάλλος. Σ. κάλλος. *Cyr.* τὸ κάλλος. 31 C. ἐπιθήσω. 32 *Alex.* καὶ παρασιωπήσομαι B. in marg. ὁ λ' ἀροτριάσει Ἰούδας. 33 B. αὐτόν. 34 B. καὶ θερίσατε. 35 *Alex.* ἑαυτοῖς εἰς καρπόν. C. καρπόν. 36 *Ald.* γνώσεως, ὡς ἔτι καιρὸς, ἐκζητ. gemina autem interpretatio videtur eſſe, γνώσεως, & ἔτι καιρός. 37 *Cyr.* οὐ ἔλθῃ. 38 *Alex.* γεννήματα δικ. ὑμ. C. ὑμῖν γεννήματα δικαιοσύνης. 39 C. Τί. 40 B. in marg. ἐσπείρατε. 41 C. ἀσεβείας. 42 B. τὸν καρπόν. 43 *Alex.* B. ἅρμασιν. *Ald.* C. τοῖς ἅρμασι. in *Lat. ed.* eſt, *in viis tuis.* in *Hebr. in via tua.* Vix autem ſæpe ſign. ἁμαρτήματα 44 B. τετειχισμένα σου ἀφανισθήσεται. 45 *Alex.* οἰκήσεται. 46 B. καθὼς ἠφανίσθη ὁ ἄρχων. 47 *Ald.* Σαλαμά. C. Σάλμανα. B. Σαλμάν. *Cyr.* Σαλμανάκ. 48 B. ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ἀρβεήλ. 49 *Alex.* Ἱεροβαάλ.

15 λέμου μητέρα ἐπὶ τέκνοις ἠδάφισαν, Οὕ-
τως ποιήσω ὑμῖν οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώ-
που [50] ἀδικίας κακιῶν ὑμῶν.

Κεφ. ιαʹ. 11.

1 ὌΡθρου [1] ἀπερρίφησαν, ἀπερρίφη βασι-
λεὺς [2] Ἰσραήλ. [3] ὅτι νήπιος Ἰσραήλ, καὶ ἐ-
γὼ [4] ἠγάπησα αὐτὸν, καὶ ἐξ Αἰγύπτου [5] μετ-
2 εκάλεσα τὰ τέκνα αὐτοῦ. Καθὼς [6] μετ-
εκάλεσα αὐτοὺς, οὕτως [7] ἀπῴχοντο ἐκ προσ-
ώπου μου· αὐτοὶ τοῖς [8] Βααλεὶμ [9] ἔθυον, καὶ
3 τοῖς [10] γλυπτοῖς ἐθυμίων. Καὶ ἐγὼ συν-
επόδισα τὸν Ἐφραὶμ, ἀνέλαβον αὐτὸν ἐπὶ τὸν
βραχίονά [11] μου, καὶ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι [12] ἴα-
4 μαι αὐτούς. Ἐν διαφθορᾷ [13] ἀνθρώπων
[14] ἐξέτεινα αὐτοὺς ἐν δεσμοῖς ἀγαπήσεώς μου,
καὶ [15] ἔσομαι αὐτοῖς ὡς ῥαπίζων [16] ἄνθρωπος
ἐπὶ τὰς σιαγόνας [17] αὐτοῦ· [18] καὶ ἐπιβλέψομαι
5 πρὸς αὐτὸν, [19] δυνήσομαι αὐτῷ. Κατ-
ῴκησεν Ἐφραὶμ [20] ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ Ἀσσοὺρ
αὐτὸς βασιλεὺς αὐτοῦ· ὅτι οὐκ ἠθέλησεν ἐπιστρέ-
6 ψαι. Καὶ ἠσθένησεν [21] ἐν ῥομφαίᾳ ἐν ταῖς
πόλεσιν αὐτοῦ, καὶ κατέπαυσεν ἐν ταῖς χερσὶν αὐ-
τοῦ. καὶ φάγονται ἐκ τῶν διαβουλίων [22] αὐτῶν,
7 Καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐπικρεμάμενος ἐκ τῆς [23] κατ-
οικίας αὐτοῦ. [24] καὶ ὁ Θεὸς ἐπὶ τὰ τίμια αὐτοῦ
θυμωθήσεται, καὶ οὐ μὴ ὑψώσῃ [25] αὐτόν.
8 Τί [26] σε [27] διαθῶμαι Ἐφραΐμ; [28] ὑπερασπιῶ
[29] σου Ἰσραήλ; τί σε διαθῶ; ὡς [30] Ἀδάμα
θήσομαί σε, καὶ ὡς Σεβοείμ. μετεστράφη ἡ
καρδία μου [31] ἐν τῷ αὐτῷ, [32] συνεταράχθη ἡ
9 μεταμέλειά μου. Οὐ μὴ ποιήσω κατὰ τὴν
ὀργὴν τοῦ θυμοῦ μου· οὐ μὴ ἐγκαταλίπω τοῦ ἐξα-
λειφθῆναι τὸν Ἐφραΐμ· διότι Θεὸς ἐγώ [33] εἰμι,
καὶ οὐκ ἄνθρωπος, ἐν σοὶ ἅγιος, καὶ οὐκ εἰσ-
10 ελεύσομαι εἰς πόλιν. Ὀπίσω κυρίου
[34] πορεύσομαι· ὡς λέων ἐρεύξεται, ὅτι αὐτὸς
[35] ὠρύσεται, καὶ ἐκστήσονται [36] τέκνα ὑδάτων.
11 [37] Ἐκστήσονται ὡς [38] ὄρνεον ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ὡς
περιστερὰ ἐκ [39] γῆς Ἀσσυρίων· καὶ ἀποκατα-
στήσω αὐτοὺς εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν, λέγει κύ-
12 ριος. Ἐκύκλωσέ με ἐν ψεύδει Ἐφρα-
ὶμ, καὶ ἐν [40] ἀσεβείαις [41] οἶκος Ἰσραὴλ, καὶ
Ἰούδα. νῦν [42] ἔγνω αὐτοὺς ὁ Θεὸς, καὶ [43] ὁ λα-
ὸς ἅγιος [44] κεκλήσεται [45] Θεοῦ.

Κεφ. ιβʹ. 12.

1 ὉΔὲ Ἐφραὶμ πονηρὸν πνεῦμα, ἐδίωξε
καύσωνα ὅλην τὴν ἡμέραν· κενὰ καὶ [1] μά-
ταια ἐπλήθυνε, καὶ [2] διαθήκην μετὰ Ἀσσυ-
ρίων διέθετο, καὶ ἔλαιον εἰς Αἴγυπτον ἐνεπο-
2 ρεύετο. Καὶ κρίσις [3] τῷ κυρίῳ πρὸς
[4] Ἰούδαν, τοῦ ἐκδικῆσαι [5] τὸν Ἰακώβ· κατὰ τὰς ὁ-
δοὺς αὐτοῦ καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ [6] ἀπο-
3 δώσει αὐτῷ. Ἐν τῇ [7] κοιλίᾳ ἐπτέρνισε τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἐν [8] κόποις αὐτοῦ [9] ἐνίσχυ-
4 σε πρὸς [10] Θεόν. Καὶ ἐνίσχυσε μετὰ ἀγ-
γέλου, καὶ ἠδυνάσθη. [11] ἔκλαυσαν, καὶ ἐδεήθη-
σάν μου· ἐν τῷ [12] οἴκῳ Ὢν εὕροσάν με, [13] καὶ
5 ἐκεῖ ἐλαλήθη πρὸς [14] αὐτούς. Ὁ δὲ κύριος
ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ ἔσται μνημόσυνον αὐ-
6 τοῦ. Καὶ σὺ ἐν Θεῷ σου ἐπιστρέψεις, ἔλεον
καὶ κρίμα φυλάσσου, καὶ ἔγγιζε πρὸς τὸν Θεόν σου
7 διαπαντός. [15] Χαναὰν, ἐν χειρὶ αὐτοῦ
ζυγὸς ἀδικίας, καταδυναστεύειν ἠγάπησε.
8 Καὶ εἶπεν Ἐφραΐμ, Πλὴν πεπλούτηκα, εὕ-
ρηκα [16] ἀναψυχὴν ἐμαυτῷ. πάντες οἱ πόνοι
αὐτοῦ οὐχ εὑρεθήσονται αὐτῷ, [17] δι' ἀδικίας [18] ἃς

50 sic in *Lat. ed. A facie malitiæ nequitiarum vestrarum. Alex.* κακειῶν ὑμῶν. *Ald.* κακιῶν ὑμῶν. *C.* κακῶν ὑμῶν. *Euseb. Cæsariens.* l. 9. euang. demonst. ἀπὸ προσώπου τῶν ἀδικιῶν ὑμῶν.

Cap. 11. 1 *Comp.* ἀπερρίφη βασιλεύς. 2 *Alex.* τοῦ Ἰσραήλ. 3 *Alex. Ald. C. Cyr.* Διότι. *Aq.* Ὅτι παῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἠγάπησα αὐτὸν, καὶ ἀπὸ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου. *S.* Ὅτι παῖς Ἰσραὴλ καὶ ἠγαπημένος, ἐξ Αἰγύπτου κέκληται υἱός μου. *Th.* Ὅτι νήπιος Ἰσραὴλ, ἐκάλεσα υἱόν μου. B. in marg. breve specimen τῶν ἐξαπλῶν hic exhibet, additque: Τούτῳ ἐχρήσατο ὁ Ματθαῖος ὡς οὕτως ἔχοντος δηλονότι τοῦ Ἑβραϊκοῦ, ὡς καὶ ὁ Ἀ. ἡρμήνευσεν. 4 *Alex.* ἠγάπηκα. 5 *C.* μετεκαλεσάμην. 6 *Alex.* μετεκαλέσατο. *C.* μετεκαλεσάμην. 7 B. *C.* ᾤχοντο· sed B. in marg. ut *Rom.* 8 *C.* Βαάλ. 9 B. in marg. ἔχουσιν. 10 *C.* εἰδώλοις. 11 μου, καὶ *C.* desunt. 12 *Ald.* ἰάσομαι. 13 *C.* ἀνθρώπου. 14 B. in marg. εἵλκυσα. 15 *Alex.* ἐγὼ ἔσομαι. 16 *C.* ἄνθρωπον. 17 B. αὐτῶν. 18 καὶ *Ald.* deest. 19 B. *Ald.* καὶ δυνήσομαι. *C.* δυνάμενος. 20 B. Αἴγυπτον· & in marg. εἰς Αἴγυπτον, & ἐν γῇ Αἰγύπτῳ. ὁ Σύρος, ὡς Αἴγυπτον ᾤκησαν τὴν γῆν μου. 21 *Alex.* & *C.* ῥομφαία. 22 *C.* αὐτῶν. 23 *Ald.* παροικίας. 24 *Alex.* ὁ δὲ Θεός. 25 *C.* αὐτούς.

26 *C.* σοι. 27 *Alex.* B. *Ald.* διαθῶ. *C.* ποιήσω. 28 *Aq.* ἐπλῳ κυκλώσω σε. *S.* ἐκδώσω σε. *Th.* ἀφοπλίσω σε. 29 *C.* σε. 30 *C.* Ἀδαμάν. 31 *C.* ἐπὶ τὸ αὐτό. 32 *C.* συνεταράχθη. 33 εἰμι B. deest. 34 B. πορεύεσθε. 35 B. ἐξερεύξεται. *C.* ἐρεύξεται. 36 *C.* υἱοὶ θαλάσσης. 37 *Alex.* Καὶ ἐκστήσονται. B. *C.* Καὶ ἥξουσιν. *Cyr.* Ἐκπτήσονται. 38 *C.* ὄρνεα. 39 *Ald.* τῆς. 40 B. *C.* ἀσεβείᾳ. 41 *Alex.* οἴκου. 42 *Aq.* ἐπικράτεια. 43 *Alex.* λαὸς ἅγιος. 44 *Alex.* & *C.* κληθήσεται. 45 *C.* τοῦ Θεοῦ.

Cap. 12. 1 B. in marg. Ἀ. Σ. ἄνεμον· nisi forte ad πονηρὸν πνεῦμα referendum sit. 2 B in marg. Ἀ. Σ. συνθήκην. 3 B. τοῦ κυρίου. 4 *Alex.* τὸν Ἰούδαν. 5 *Ald.* αὐτὸν Ἰακώβ. 6 *Alex. Ald. C.* ἀνταποδώσει. 7 *C.* κοιλάδι. 8 *C.* κόπῳ. 9 B. *C.* ἴσχυσε. 10 *Alex.* τὸν Θεόν. 11 *Aq. S. Th.* ἔκλαυσε, καὶ ἐδεήθη αὐτοῦ, καὶ ἐν Βαιθὴλ εὗρεν αὐτόν. 12 *Alex.* B. *Cyr.* οἴκῳ μου εὕροσάν. *C.* οἴκῳ Ὢν εὗρόν. 13 *Ald. C.* ἐκεῖ. 14 *Alex. Cyr.* αὐτόν. 15 B. in marg. Μετάβολος. 16 B. in marg. Ἀ. ἀνωφελὲς αὐτῷ. 17 *Alex.* διά. 18 ἃς *Ald.* deest. *C.* ἐν αἷς.

ἡμαρ-

9 ἥμαρτεν. Ἐγὼ δὲ κύριος ὁ θεός σου
ἀνήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἔτι κατοικιῶ σε
ἐν σκηναῖς, καθὼς [19] ἡμέρᾳ ἑορτῆς.
10 Καὶ [20] λαλήσω πρὸς προφήτας, καὶ ἐγὼ ὁρά-
σεις ἐπλήθυνα, καὶ ἐν [21] χερσὶ προφητῶν ὡμοιώ-
11 θην. Εἰ μὴ [22] Γαλαάδ ἐστιν, [23] ἄρα
ψευδεῖς ἦσαν ἐν [24] Γαλαὰδ ἄρχοντες θυσιά-
ζοντες, καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν, [25] ὡς χε-
12 λῶναι ἐπὶ χέρσον ἀγροῦ. Καὶ ἀνεχώρησεν
Ἰακὼβ εἰς πεδίον Συρίας, καὶ ἐδούλευσεν Ἰσ-
ραὴλ ἐν γυναικὶ, καὶ [26] γυναικὶ [27] ἐφυλάξα-
13 το. Καὶ ἐν προφήτῃ ἀνήγαγε κύριος τὸν
Ἰσραὴλ [28] ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐν προφήτῃ
14 διεφυλάχθη. [29] Ἐθύμωσεν Ἐφραὶμ,
καὶ παρώργισε, καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν ἐκ-
χυθήσεται, [30] καὶ τὸν ὀνειδισμὸν [31] αὐτοῦ ἀνταπο-
δώσει [32] κύριος αὐτῷ.

Κεφ. ιγ'. 13.

1 [1] ΚΑτὰ τὸν λόγον Ἐφραὶμ [2] δικαιώματα [3] ἔ-
λαβεν αὐτὸς ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἔθετο [4] αὐτὰ
2 τῇ Βάαλ καὶ ἀπέθανε. [5] Καὶ νῦν προσέ-
θεντο τοῦ ἁμαρτάνειν [6], καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς
[7] χώνευμα [8] ἐκ τοῦ ἀργυρίου [9] αὐτῶν, κατ' εἰ-
κόνα εἰδώλων, ἔργα τεκτόνων [10] συντετελε-
σμένα αὐτοῖς. αὐτοὶ λέγουσι, Θύσατε ἀνθρώ-
3 πους, [11] μόσχοι [12] γὰρ ἐκλελοίπασι. Διὰ
τοῦτο ἔσονται ὡς νεφέλη πρωϊνὴ, καὶ ὡς δρόσος
ὀρθρινὴ [13] πορευομένη, [14] ὡς χνοῦς ἀποφυσώ-
μενος ἀφ' ἅλωνος, καὶ [15] ὡς ἀτμὶς [16] ἀπὸ
4 δακρύων. Ἐγὼ δὲ κύριος ὁ θεός σου
[17] ὁ στερεῶν [18] τὸν οὐρανὸν, καὶ κτίζων γῆν, οὗ αἱ
χεῖρες [19] ἔκτισαν πᾶσαν τὴν στρατιὰν [20] τοῦ οὐρα-
νοῦ, καὶ οὐ παρέδειξά σοι αὐτὰ τοῦ πορεύεσθαι [21] ὀ-
πίσω αὐτῶν. καὶ ἐγὼ ἀνήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰ-
γύπτου, καὶ [22] θεὸν πλὴν ἐμοῦ οὐ γνώσῃ, καὶ σώ-
5 ζων οὐκ ἔστι πάρεξ ἐμοῦ. Ἐγὼ [23] ἐποί-
μαινόν σε ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐν γῇ ἀοικήτῳ
6 Κατὰ τὰς [24] νομὰς αὐτῶν, [25] καὶ ἐνεπλήσθη-
σαν εἰς πλησμονὴν, καὶ ὑψώθησαν αἱ καρδίαι
αὐτῶν· ἕνεκα [26] τούτου ἐπελάθοντό μου.
7 Καὶ ἔσομαι αὐτοῖς ὡς πανθὴρ, καὶ ὡς πάρδα-
8 λις· κατὰ τὴν ὁδὸν Ἀσσυρίων [27] Ἀπαν-
τήσομαι αὐτοῖς ὡς ἄρκτος [28] ἡ ἀπορουμένη, καὶ
διαῤῥήξω συγκλεισμὸν καρδίας αὐτῶν, καὶ [29] κα-
ταφάγονται αὐτοὺς ἐκεῖ σκύμνοι [30] δρυμοῦ,
9 [31] θηρία ἀγροῦ διασπάσει αὐτούς. Τῇ
[32] διαφθορᾷ σου Ἰσραὴλ τίς [33] βοηθήσει;
10 Ποῦ ὁ βασιλεύς σου [34] οὗτος; καὶ διασωσάτω σε
ἐν πάσαις ταῖς πόλεσί σου· κρινάτω σε οὓς εἶπας,
11 Δός μοι βασιλέα καὶ ἄρχοντα. Καὶ ἔδω-
κά σοι βασιλέα ἐν ὀργῇ μου, καὶ [35] ἔσχον ἐν τῷ
12 θυμῷ μου. [36] Συστροφὴν ἀδικίας Ἐ-
φραὶμ, ἐγκεκρυμμένη ἡ [37] ἁμαρτία αὐτοῦ,
13 Ὠδῖνες [38] ὡς τικτούσης ἥξουσιν αὐτῷ. οὗτος ὁ
υἱός σου [39] ὁ φρόνιμος, διότι [40] οὐ μὴ ὑποστῇ ἐν
14 συντελείᾳ [41] τέκνων. Ἐκ χειρὸς ᾅδου ῥύ-
σομαι [42], [43] καὶ ἐκ θανάτου λυτρώσομαι αὐ-
τούς. ποῦ ἡ δίκη σου θάνατε; ποῦ τὸ κέντρον σου
ᾅδη; παράκλησις κέκρυπται [44] ἀπὸ ὀφθαλ-
15 μῶν μου. Διότι [45] οὗτος ἀναμέσον ἀδελ-
φῶν [46] διαστελεῖ, ἐπάξει [47] καύσωνα ἄνεμον
[48] κύριος ἐκ τῆς ἐρήμου ἐπ' [49] αὐτὸν, [50] καὶ ἀ-

---

19 *Alex.* ἡμέρα. *Ald. Cyr.* ἐν ἡμέραις. B. C. ἐν ἡμέρᾳ. 20 B. ἐλάλησα. 21 C. χειρί. 22 C. Γαλγάλα. 23 C. ἄρα καὶ ψευδεῖς. 24 B. *Ald.* Γαλγάλοις. C. *Cyr.* Γαλγάλ. 25 B. in marg. Ἀ. ὡς σωροί. Σ. ὡς βάτραχοι. Θ. τῶν ἀλωπέκων. 26 *Alex.* B. *Ald. Cyr.* ἐν γυναικί. 27 *Ald.* διεφυλάξατο. 28 *Alex.* ἐξ Αἰγύπτου. 29 C. Καὶ παρώργισέ με Ἐφραὶμ ἐν τοῖς παραπικρασμοῖς αὐτοῦ, καὶ τό. B. pro Ἐθύμωσεν hab. Ἐθύμωσέ με. 30 καὶ τὸν C. desunt. 31 αὐτοῦ C. deest. 32 *Alex.* αὐτῷ κύριος. C. ponit αὐτῷ ante ἀνταποδώσει.

Cap. 13. 1 Κατὰ τὸν λόγον Ἐφραὶμ, B. adjungit præcedentibus. In *Cyr.* desunt. eadem tamen aut similia legisse, ex Commentario colligi potest. 2 B. in marg. Ἀ. φρίκην ἔλαβεν αὐτός. 3 *Ms. Alex.* αὐτὸς ἔλαβεν. 4 *Ald.* C. τῇ. B. αὐτὸ τῷ. 5 *Alex. Ald.* C. *Cyr.* Καὶ νῦν (*Alex.* deest) προσέθετο. 6 *Alex. Ald. Cyr.* ἔτι, καί. 7 C. χωνεύματα. 8 *Ald.* ἐκ χρυσίου, καὶ τοῦ. 9 *Alex.* ἑαυτῶν. 10 C. συγκεχωνευμένα. 11 B. in marg. μόσχους καταφιλοῦντες. Σ. μόσχους προσκυνήσατε. 12 γὰρ C. deest. 13 C. διερχομένη. 14 *Alex.* ὥσπερ χνοῦς ἀποφυσώμενος. *Ald.* ὡς χνοῦς φυσώμενος. C. καὶ ὡσεὶ ἄχνη ἀποφυσωμένη. B. καὶ ὡς ἀράχνη ἀποφυσωμένη λαίλαπι· sed in marg. ὥσπερ χνοῦς ἀπορυσώμενος. 15 C. ὡσεί. 16 *Alex. Cyr.* ἐκ (*Cyr.* ἀπὸ) καπνοδόχης. quod *Hier.* monet de *Th. ed.* esse. *Ald.* ἀπὸ δακρύων καπνώδης. (al. καπνοδόχης.) quod autem *Hier.* docet, ἀκρίδων, in *plur. codd.* esse, *Theodor.* ita legit, sicque explicat: καθάπερ ἀτμὸν ἐν ἀέρι γινόμενον, νέφος ἀκρίδων ἐπιγινόμενον διαλύει. C. ἀπὸ ἀκρίδων.
17 ὁ στερεῶν usque ad ἐγὼ C. desunt. 18 *Alex.* οὐρανόν.
19 ita fere *Hier. Ald.* ἔπλασαν τήν. 20 *Ald.* αὐτοῦ, καί.
21 B. *Ald.* C. σε ὀπίσω. 22 *Ald.* θεὸς πλὴν ἐμοῦ οὐκ ἔστι.
23 C. ὁ ποιμαίνων. 24 B. in marg. Σ. κατὰ τὴν νομὴν αὐτῶν ἣν ἐνεπλήσθησαν. 25 *Alex.* ἐνεπλήσθησαν.
26 C. τούτων. 27 C. Συναντήσω. 28 *Alex.* ἀπορουμένη. B. in marg. ἡ ἀτεκνουμένη. 29 *Alex.* φάγονται.
30 C. δρυμῶν. 31 B. *Ald.* καὶ θηρία. 32 *Cyr.* διασπορᾷ. 33 B βοηθήσει σοι. 34 C. στήτω. 35 *Ald.* ἀνέσχον. 36 *Ald.* Συστροφή. C. Συναγωγή. B. in marg. Θ. Ἐνδεδεμένη ἀδικία αὐτοῦ. *Cyr.* adjungit præcedentibus.
37 *Alex.* ἀδικεία αὐτοῦ, Ὠδῖνες ἥξουσιν αὐτῷ ὡς τικτούσης.
38 C. ὡσεί. 39 B. in marg. ὁ ἀνόητος. 40 B. νῦν οὐ.
41 B. τέκνων αὐτοῦ. 42 *Alex. Ald.* C. *Cyr.* αὐτούς.
43 *Alex.* C. ἐκ θανάτου. 44 *Alex.* & C. ἐξ. 45 C. αὐτός. 46 *Alex.* B. διαστελλεῖ. *Ald.* σου διαστελεῖ.
47 *Alex.* & C. ἄνεμον καύσωνα. 48 *Alex.* ἐκ τῆς ἐρήμου κύριος ἐπ' αὐτόν. 49 C. αὐτούς. 50 καὶ C. deest.

ναξηρα-

καταξηρανεῖ τὰς φλέβας αὐτοῦ, ἐξερημώσει τὰς
πηγὰς αὐτοῦ· [51] αὐτὸς [52] καταξηρανεῖ τὴν γῆν
αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἐπιθυμητὰ [53] αὐ-
τοῦ.

Κεφ. ιδ΄. 14.

1 [1] Ἀφανισθήσεται Σαμάρεια, ὅτι ἀντέστη πρὸς
τὸν θεὸν αὐτῆς. ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται [2] αὐτοί,
καὶ τὰ ὑποτίτθια αὐτῶν [3] ἐδαφισθήσονται, καὶ
αἱ ἐν γαστρὶ ἔχουσαι αὐτῶν διαῤῥαγήσονται.
2 [4] Ἐπιστράφηθι [5] Ἰσραὴλ πρὸς κύριον τὸν θεόν
σου, διότι [6] ἠσθένησαν ἐν ταῖς ἀδικίαις σου.
3 Λάβετε μεθ᾽ ἑαυτῶν [7] λόγους, καὶ ἐπιστράφητε
πρὸς [8] κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν· εἴπατε αὐτῷ,
[9] ὅπως μὴ λάβητε ἀδικίαν, καὶ [10] λάβητε ἀ-
γαθά, καὶ ἀνταποδώσομεν καρπὸν χειλέων
4 [11] ἡμῶν. [12] Ἀσσοὺρ οὐ μὴ σώσῃ ἡμᾶς, ἐφ᾽
[13] ἵππον οὐκ ἀναβησόμεθα· οὐκέτι μὴ εἴπωμεν,
Θεοὶ ἡμῶν, τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ἡμῶν· [14] ὁ
5 ἐν σοὶ [15] ἐλεήσει ὀρφανόν. Ἰάσομαι τὰς
κατοικίας αὐτῶν, ἀγαπήσω αὐτοὺς [16] ὁμολό-
γως, [17] ὅτι [18] ἀπέστρεψε [19] τὴν ὀργήν μου [20] ἀπ᾽
6 αὐτοῦ. [21] Ἔσομαι ὡς δρόσος τῷ Ἰσραήλ,
ἀνθήσει ὡς κρίνον, καὶ βαλεῖ τὰς ῥίζας αὐ-
7 τοῦ [22] ὡς ὁ Λίβανος. Πορεύσονται οἱ κλά-
δοι [23] αὐτοῦ, καὶ [24] ἔσται ὡς ἐλαία κατάκαρπος,
8 καὶ ἡ [25] ὀσφρασία αὐτοῦ ὡς Λιβάνου. Ἐ-
πιστρέψουσι καὶ καθιοῦνται ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ,
ζήσονται καὶ [26] μεθυσθήσονται σίτῳ· καὶ [27] ἐξανθή-
σει ὡς ἄμπελος· [28] μνημόσυνον αὐτοῦ, ὡς οἶ-
9 νος Λιβάνου. [29] Τῷ Ἐφραΐμ. τί [30] αὐ-
τῷ ἔτι καὶ εἰδώλοις; ἐγὼ [31] ἐταπείνωσα αὐτόν,
καὶ [32] κατισχύσω αὐτόν. [33] ἐγὼ ὡς ἄρκευθος
[34] πυκάζουσα, ἐξ ἐμοῦ ὁ καρπός σου εὕρηται.
10 Τίς σοφὸς καὶ συνήσει ταῦτα; [35] ἢ συνετὸς καὶ
[36] ἐπιγνώσεται αὐτά; [37] ὅτι εὐθεῖαι αἱ ὁδοὶ τοῦ
κυρίου, καὶ δίκαιοι πορεύσονται ἐν αὐταῖς, οἱ
δὲ ἀσεβεῖς ἀσθενήσουσιν ἐν αὐταῖς. *

51 *Alex.* B. & *C.* οὗτος. 52 *Ald.* ξηρανεῖ. *C.* ἐξερημώσει. 53 αὐτοῦ *C.* deest. B. ponit post σκεύη. Cap. 14. 1 S. Μεταμελήσει. 2 αὐτοὶ B. *Ald.* *C.* deest. 3 *C.* ἐδαφισθήσεται. 4 *Ms.* *Alex.* Ἐπιστράφητι. 5 *Ald.* Ἰερουσαλὴμ ἐπὶ κύριον. 6 *Alex.* B. *C.* *Cyr.* ἠσθένησας. 7 B λόγους πολλοὺς καί. 8 *Ald.* *C.* κύριον εἴπατε. 9 B. δύνασαι πᾶσαν ἀφαιρεῖν ἀδικίαν; ὅπως. 10 *Alex.* λάβετε. 11 B. ἡμῶν, καὶ ἐντρυφήσῃ ἐν ἀγαθοῖς ἡ ψυχὴ ἡμῶν. 12 *C.* Καὶ Ἀσσούρ. 13 *Alex.* B. ἵππων. 14 *C.* ὅς. B. ὅτι ὁ. & in marg. ὅτι ὁ ἐν σοὶ ἐλεηθήσεται ὀρφανός. 15 *C.* ἐλεεῖς. 16 *C.* ὁμολογουμένως. B. ὁμολογήσω. 17 *Alex.* *Ald.* διότι. 18 *Alex.* ἀποστρέψω. *C.* ἀπέστρεψα. 19 B. *Ald.* ἡ ὀργή. 20 *Alex.* B. *Ald.* *C.* *Cyr.* ἀπ᾽ αὐτῶν. 21 *Alex.* *Ald.* Καὶ ἔσομαι. 22 *Alex.* ὡς Λίβανος. 23 *Cyr.* σου. 24 B. ἔσονται. 25 *Cyr.* ὀσφρασίαις. 26 ita *Theodor.* & *Hier.* ex 70. sed B. *Ald.* *C.* στηριχθήσονται. 27 *C.* ἐξανθήσουσιν. 28 *Alex.* τὸ μνημόσυνον. 29 *Ald.* Τοῦ. *C.* deest. 30 *Alex.* ἔτι αὐτῷ. *C.* ἔτι. 31 *C.* ταπεινώσω. 32 *Alex.* B. *C.* *Cyr.* ἐγὼ κατισχύσω. 33 ἐγὼ B. deest. 34 B. in marg. Ἀ. ἐγὼ ὡς ἐλαία τις εὐθαλής. 35 ἢ *Ald.* deest. B τίς. *C.* καί. 36 B. *Ald.* γνώσεται. B. in fine subjungit versuum numerum, στίχοι φν· & Ὠσηὲ λυπούμενος. item, Ὠσηὲ σεσωσμένος ἢ συσκιάζων. 37 *Alex.* διότι. *C.* ἐπεί. * *Alex.* ΩΣΗΕ Α΄.

*Ι Ω Η Λ Δ΄.

Κεφ. α΄. 1.

1 Ὁ λόγος κυρίου, ὃς ἐγενήθη πρὸς Ἰωὴλ
τὸν τοῦ [1] Βαθουήλ. Ἀκούσατε [2] ταῦ-
2 τα οἱ πρεσβύτεροι, καὶ ἐνωτίσασθε πάντες οἱ
κατοικοῦντες τὴν γῆν, εἰ [3] γέγονε τοιαῦτα ἐν ταῖς
ἡμέραις ὑμῶν, ἢ ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ὑ-
3 μῶν; [4] Ὑπὲρ αὐτῶν τοῖς τέκνοις ὑμῶν
διηγήσασθε, καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις
αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν εἰς γενεὰν ἑτέραν.
4 Τὰ κατάλοιπα [5] τῆς κάμπης κατέφαγεν ἡ ἀκρίς,
καὶ τὰ κατάλοιπα τῆς ἀκρίδος κατέφαγεν ὁ
βροῦχος, καὶ τὰ κατάλοιπα τοῦ βρούχου κατέ-
5 φαγεν ἡ [6] ἐρυσίβη. [7] Ἐκνήψατε οἱ με-
θύοντες ἐξ οἴνου αὐτῶν, καὶ [8] κλαύσατε· θρηνή-

Cap. 1. * In B. secundo loco ponitur, & in marg. Οὗτος δεύτερος ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ ἐπὶ Ἰωάθαμ προφήτου. 1 B. Φαθουήλ, supra scripto Βαθουήλ· & in marg. ἀνείγοντος τοῦ θεοῦ. 2 *Ms.* *Alex.* δὴ ταῦτα. 3 *Comp.* ἐγένοιτο. 4 B. περί. 5 *Sch.* ἔστι κάμπη μὲν καὶ ἀκρὶς καὶ βροῦχος, ζωΰφια, ἐρυσίβη δὲ ὡς κονιορτώδης φθορὰ σίτου. 6 *Alex.* ἐρισίβη. 7 *C.* Καὶ ἐκνήψατε. 8 *C.* κλαύσατε, καὶ θρηνήσατε.

σατε πάντες οἱ πίνοντες οἶνον εἰς μέθην, ὅτι
[9]ἐξήρθη [10]ἐκ στόματος [11]ὑμῶν εὐφροσύνη καὶ
6 χαρά. Ὅτι ἔθνος ἀνέβη ἐπὶ τὴν γῆν μου
ἰσχυρὸν καὶ ἀναρίθμητον, οἱ ὀδόντες αὐτοῦ ὀδόν-
τες λέοντος, καὶ αἱ μύλαι αὐτοῦ [12]σκύμνου.
7 Ἔθετο τὴν ἄμπελόν μου εἰς ἀφανισμὸν, καὶ τὰς
συκάς μου εἰς [13]συγκλασμόν· ἐρευνῶν ἐξηρεύνη-
σεν [14]αὐτὴν, καὶ [15]ἔρριψεν· ἐλεύκανε τὰ κλή-
8 ματα αὐτῆς. Θρήνησον πρὸς με ὑπὲρ
[16]νύμφην περιεζωσμένην σάκκον, ἐπὶ τὸν ἄν-
9 δρα αὐτῆς τὸν παρθενικόν. Ἐξῆρται θυ-
σία καὶ σπονδὴ ἐξ οἴκου κυρίου. πενθεῖτε οἱ ἱε-
ρεῖς οἱ [17]λειτουργοῦντες [18]θυσιαστηρίῳ κυρίου,
10 Ὅτι [19]τεταλαιπώρηκε τὰ πεδία· πενθείτω ἡ
γῆ, ὅτι [20]τεταλαιπώρηκε σῖτος. ἐξηράνθη
11 οἶνος, ὠλιγώθη ἔλαιον, [21]Ἐξηράν-
θησαν [22]γεωργοί. θρηνεῖτε [23]κλήματα ὑπὲρ
πυροῦ καὶ κριθῆς, ὅτι ἀπόλωλε [24]τρυγητὸς ἐξ
12 ἀγροῦ. Ἡ ἄμπελος ἐξηράνθη, καὶ αἱ
συκαῖ ὠλιγώθησαν· ῥοὰ, καὶ φοῖνιξ, καὶ μῆλον,
καὶ πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἀγροῦ [25]ἐξηράνθησαν,
ὅτι [26]ᾔσχυναν χαρὰν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων.
13 Περιζώσασθε καὶ κόπτεσθε οἱ ἱερεῖς. θρηνεῖτε οἱ
λειτουργοῦντες θυσιαστηρίῳ· [27]εἰσέλθετε, ὑ-
πνώσατε ἐν σάκκοις λειτουργοῦντες θεῷ, ὅτι ἀπ-
έσχηκεν ἐξ οἴκου [28]θεοῦ ὑμῶν θυσία καὶ σπον-
14 δή. Ἁγιάσατε νηστείαν, κηρύξατε θε-
ραπείαν, συναγάγετε πρεσβυτέρους, [29]πάντας
κατοικοῦντας γῆν εἰς οἶκον [30]θεοῦ ὑμῶν, καὶ
15 κεκράξατε πρὸς κύριον ἐκτενῶς, [31]Οἴ-
μοι, οἴμοι, οἴμοι εἰς ἡμέραν, ὅτι ἐγγὺς ἡ ἡ-
μέρα κυρίου, καὶ [32]ὡς ταλαιπωρία ἐκ ταλαι-
16 πωρίας ἥξει. [33]Κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν
ὑμῶν βρώματα [34]ἐξωλοθρεύθη, ἐξ οἴκου θεοῦ
17 ὑμῶν εὐφροσύνη καὶ χαρά. Ἐσκίρτησαν
δαμάλεις ἐπὶ ταῖς φάτναις [35]αὐτῶν, ἠφανί-
σθησαν [36]θησαυροὶ, κατεσκάφησαν ληνοὶ,
18 ὅτι ἐξηράνθη σῖτος. Τί ἀποθήσομεν ἑαυ-
τοῖς; ἔκλαυσαν βουκόλια βοῶν, [37]ὅτι οὐχ
ὑπῆρχε νομὴ αὐτοῖς. καὶ τὰ ποίμνια τῶν προ-
19 βάτων [38]ἠφανίσθησαν. Πρὸς σὲ κύριε
βοήσομαι, ὅτι πῦρ ἀνήλωσε τὰ ὡραῖα τῆς ἐρή-
μου, καὶ φλὸξ [39]ἀνῆψε πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἀ-
20 γροῦ, Καὶ τὰ κτήνη τοῦ πεδίου [40]ἀνέβλε-
ψαν πρὸς σὲ, [41]ὅτι ἐξηράνθησαν ἀφέσεις ὑ-
δάτων, καὶ πῦρ κατέφαγε τὰ [42]ὡραῖα τῆς ἐρή-
μου.

Κεφ. β'. 2.

1 [1]ΣΑλπίσατε σάλπιγγι ἐν Σιὼν, κηρύξατε
ἐν ὄρει ἁγίῳ μου, καὶ [2]συγχυθήτωσαν πάντες
οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν, [3]διότι πάρεστιν [4]ἡμέ-
2 ρα κυρίου, ὅτι ἐγγὺς [5]Ἡμέρα σκότους
καὶ γνόφου, ἡμέρα νεφέλης καὶ ὀμίχλης· ὡς ὄρ-
θρος χυθήσεται ἐπὶ τὰ ὄρη λαὸς πολὺς καὶ
ἰσχυρὸς, ὅμοιος [6]αὐτῷ οὐ γέγονεν ἀπὸ τοῦ αἰ-
ῶνος, καὶ μετ᾽ αὐτὸν [7]οὐ προστεθήσεται ἕως
3 ἐτῶν εἰς γενεὰς γενεῶν. Τὰ [8]ἔμπροσθεν
αὐτοῦ πῦρ ἀναλίσκον, καὶ τὰ [9]ὀπίσω αὐτοῦ [10]ἀν-
απτομένη φλόξ. ὡς παράδεισος τρυφῆς ἡ
γῆ πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ τὰ [11]ὄπισθεν αὐ-
τοῦ [12]πεδίον ἀφανισμοῦ, καὶ ἀνασωζόμενος
4 [13]οὐκ [14]ἔσται αὐτῷ. Ὡς ὅρασις ἵππων
[15]ἡ ὅρασις [16]αὐτῶν, καὶ ὡς ἱππεῖς οὕτως κα-
5 ταδιώξονται. Ὡς φωνὴ ἁρμάτων ἐπὶ
τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων ἐξαλοῦνται, καὶ ὡς φω-
νὴ φλογὸς [17]πυρὸς κατεσθιούσης καλάμην, καὶ
ὡς λαὸς πολὺς καὶ ἰσχυρὸς παρατασσόμενος
6 εἰς πόλεμον. Ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ συν-

9 *Alex.* B. *Ald.* C. ἐξῆρται. 10 *Alex.* ἐκ τοῦ στόματος. 11 C. ὑμῶν. Ὅτι. 12 B. ὡς σκύμνου αὐτοῦ. *Ald.* C. ὡς σκύμνου. 13 *Ald.* γλυκασμόν. C. κλασμόν. 14 *Alex.* καὶ ἔρριψεν· ἐλεύκανεν κλήματα. 15 C. & *Cyril.* ἐξερίζωσεν. 16 C. παρθένον. 17 C. λειτουργοί. 18 *Alex.* θυσιαστηρίῳ, Ὅτι. C. κυρίου, Ὅτι. B. in marg. Θ. κυρίῳ. 19 *Ald.* τεταλαιπώρηται. C. ἐταλαιπωρήθησαν. 20 C. ἐταλαιπωρήθη. 21 B. κατῃσχύνθησαν· sed in marg. ut *Rom.* 22 *Alex.* οἱ γεωργοί. 23 B. in marg. κλήτορες. 24 B. in marg. θερισμός. 25 *Ald.* C. ἐξηράνθη. 26 B. κατῄσχυναν· sed in marg. ut *Rom.* 27 *Alex.* εἰσέλθατε. 28 θεοῦ *Ald.* deest. post pro θεραπείαν, *S.* σύνοδον. *Aq.* ἡμέραν συλλογῆς. 29 C. πάντες οἱ κατοικοῦντες. 30 *Alex.* *Ald.* C. κυρίου θεοῦ. 31 *Alex.* Οἴμμοι, οἴμμοι, οἴμμοι. *Ald.* desunt. *Aq.* ἃ ἃ εἰς ἡμ. 32 ὡς *Ald.* deest. 33 *Ald.* Ὅτι κατέναντι. C. Οὐχὶ κατέναντι. 34 *Alex.* ἐξολεθρεύθη. B. ἐξήρθη· sed in marg. ut *Rom.* 35 B. αὐτῶν, εὐρωτίᾳ σε σιτοδοχεῖα ἀπὸ τῶν χρισμάτων αὐτῶν. 36 *Ald.* ταῦροι. 37 *Ald.* ὅτι τὰ ποίμνια. 38 *Alex.* ἠφανίσθη. 39 C. κατέκαυσε. 40 *Alex.* ἀνέβλεψεν. 41 *Alex.* ἐξηράνθησαν. *Aq.* pro ἐξηράνθησαν, vert. ἐπερασιώθησαν. 42 ὡραῖα C. deest.

Cap. 2. 1 *Ald.* Καὶ σαλπίσατε. 2 *Mſ.* *Alex.* & B. συναχθήτωσαν. & B. in marg. συγχυθήσονται· & Δ' ἐβδόμη ξηρασία· sed hæc videntur referri ad τῆς ἐρήμου, cap. præced. verſ. 19, aut 20. C. συνταραχθήτωσαν. 3 *Ald.* C. ὅτι. 4 *Alex.* ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου. 5 *Alex.* ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου, Ἡ ἡμέρα. 6 *Alex.* αὐτοῦ. 7 *Ald.* οὐ στρατευθήσεται. C. οὐκ ἔσται. 8 B. in marg. λ. πρὸ προσώπου. 9 *Alex.* ὄπισθεν. 10 C. ἁπτομένη. 11 *Ald.* C. ὀπίσω. 12 C. ὡσεὶ πεδία. 13 B. οὐκ ἔστιν ἀπ᾽ αὐτοῦ· sed in marg. ut *Rom.* 14 *Alex.* ἔστιν. Ὡς ὅρασις. 15 *Alex.* ἡ ὄψεις C. ἡ ὄψις B ὅρασις, ſupra ſcripto ὄψις. 16 *Alex.* αὐτῶν, καὶ οἱ ἱππεῖς. 17 πυρὸς *Ald.* deest.

τελεσθήσονται λαοὶ, πᾶν πρόσωπον ὡς πρόσ-
7 καυμα χύτρας. Ὡς μαχηταὶ [18] δρα-
μοῦνται, καὶ ὡς ἄνδρες πολεμισαὶ ἀναβήσονται
ἐπὶ τὰ τείχη, καὶ ἕκαστος ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ
[19] πορεύσεται, καὶ οὐ μὴ [20] ἐκκλίνωσι τὰς τρί-
8 βους αὐτῶν, Καὶ ἕκαστος ἀπὸ τοῦ [21] ἀ-
δελφοῦ [22] αὐτοῦ οὐκ ἀφέξεται. καταβαρυνό-
μενοι ἐν τοῖς ὅπλοις αὐτῶν πορεύσονται, καὶ
[23] ἐν τοῖς βέλεσιν [24] αὐτῶν πεσοῦνται, καὶ οὐ
9 μὴ [25] συντελεσθῶσι. Τῆς πόλεως ἐπι-
λήψονται, καὶ ἐπὶ τῶν τειχέων [26] δραμοῦνται, [27] καὶ
ἐπὶ [28] τὰς οἰκίας ἀναβήσονται, καὶ διὰ θυρίδων
10 εἰσελεύσονται ὡς κλέπται. Πρὸ προσώπου
[29] αὐτοῦ συγχυθήσεται ἡ γῆ, καὶ σεισθήσεται ὁ [30] οὐ-
ρανός· ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη συσκοτάσουσι, καὶ
[31] ἄστρα [32] δύσουσι τὸ φέγγος αὐτῶν.
11 Καὶ κύριος δώσει φωνὴν αὐτοῦ πρὸ προσώπου
δυνάμεως αὐτοῦ, [33] ὅτι πολλή ἐστι [34] σφόδρα
ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, ὅτι ἰσχυρὰ ἔργα λόγων αὐ-
τοῦ. διότι μεγάλη [35] ἡ ἡμέρα κυρίου, [36] ἐπι-
φανὴς σφόδρα, [37] καὶ τίς ἔσται ἱκανὸς αὐτῇ;
12 Καὶ νῦν λέγει κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, Ἐπιστρά-
φητε πρός με ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν, [38] καὶ
ἐν νηστείᾳ, καὶ [39] ἐν κλαυθμῷ, καὶ [40] ἐν κοπε-
13 τῷ, Καὶ διαῤῥήξατε τὰς καρδίας ὑμῶν,
καὶ μὴ τὰ ἱμάτια ὑμῶν· καὶ [41] ἐπιστράφητε πρὸς
κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν, ὅτι ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων
ἐστὶ, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος, καὶ μετα-
14 νοῶν ἐπὶ ταῖς κακίαις. Τίς οἶδεν εἰ ἐπι-
στρέψει, καὶ [42] μετανοήσει, καὶ ὑπολείψεται ὀπί-
σω αὐτοῦ εὐλογίαν, [43] καὶ θυσίαν, καὶ σπονδὴν
15 κυρίῳ τῷ θεῷ [44] ὑμῶν; Σαλπίσατε
σάλπιγγι ἐν Σιὼν, ἁγιάσατε νηστείαν, κη-
16 ρύξατε θεραπείαν, Συναγάγετε [45] λαὸν,
ἁγιάσατε ἐκκλησίαν, ἐκλέξασθε πρεσβυτέρους,
συναγάγετε νήπια θηλάζοντα μαστοὺς, [46] ἐξελ-
θέτω νυμφίος ἐκ τοῦ [47] κοιτῶνος αὐτοῦ, καὶ
17 νύμφη ἐκ τοῦ παστοῦ αὐτῆς. Ἀναμέσον τῆς
κρηπῖδος [48] τοῦ θυσιαστηρίου, κλαύσονται οἱ ἱε-
ρεῖς οἱ λειτουργοῦντες [49] τῷ κυρίῳ, καὶ ἐροῦσι, Φεῖ-
σαι κύριε τοῦ λαοῦ σου, καὶ μὴ δῷς τὴν κληρονομίαν
σου εἰς [50] ὄνειδος, τοῦ κατάρξαι αὐτῶν ἔθνη,
ὅπως μὴ εἴπωσιν ἐν τοῖς ἔθνεσι, Ποῦ ἐστιν [51] ὁ
18 θεὸς αὐτῶν; Καὶ ἐζήλωσε κύριος τὴν γῆν
19 αὐτοῦ, καὶ ἐφείσατο τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Καὶ ἀπ-
εκρίθη κύριος, καὶ εἶπε τῷ λαῷ αὐτοῦ, Ἰδοὺ ἐ-
γὼ [52] ἐξαποστέλλω ὑμῖν τὸν σῖτον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ
ἔλαιον, καὶ ἐμπλησθήσεσθε αὐτῶν, καὶ οὐ δώσω
ὑμᾶς οὐκ ἔτι εἰς ὀνειδισμὸν ἐν τοῖς ἔθνεσι.
20 Καὶ τὸν ἀπὸ Βοῤῥᾶ ἐκδιώξω ἀφ' ὑμῶν, καὶ [53] ἐξ-
ώσω αὐτὸν εἰς γῆν ἄνυδρον, καὶ ἀφανιῶ τὸ
πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν πρώτην,
καὶ τὰ ὀπίσω αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐσχάτην·
καὶ ἀναβήσεται ἡ σαπρία αὐτοῦ, καὶ ἀναβήσεται
ὁ βρόμος αὐτοῦ, ὅτι [54] ἐμεγάλυνε τὰ ἔργα
21 αὐτοῦ. Θάρσει γῆ, χαῖρε καὶ εὐφραίνου,
22 ὅτι ἐμεγάλυνε κύριος τοῦ ποιῆσαι. Θαρ-
σεῖτε κτήνη τοῦ πεδίου, ὅτι βεβλάστηκε τὰ [55] πε-
δία τῆς ἐρήμου, ὅτι ξύλον [56] ἤνεγκε τὸν καρπὸν
αὐτοῦ, [57] συκῆ καὶ ἄμπελος ἔδωκαν τὴν ἰσχὺν
23 αὐτῶν. Καὶ τὰ τέκνα Σιὼν χαίρετε καὶ
εὐφραίνεσθε [58] ἐπὶ τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν,
[59] διότι [60] ἔδωκεν ὑμῖν τὰ βρώματα εἰς δικαιο-
σύνην, καὶ βρέξει ὑμῖν ὑετὸν πρώϊμον καὶ ὄψιμον,
24 καθὼς ἔμπροσθεν, Καὶ [61] πλησθήσον-
ται αἱ ἅλωνες σίτου, καὶ [62] ὑπερχυθήσονται αἱ
25 ληνοὶ οἴνου καὶ ἐλαίου. Καὶ ἀνταποδώσω ὑ-
μῖν ἀντὶ τῶν ἐτῶν ὧν κατέφαγεν ἡ [63] ἀκρὶς, καὶ
ὁ βροῦχος, καὶ [64] ἡ [65] ἐρυσίβη, καὶ ἡ κάμπη,
ἡ δύναμίς μου ἡ μεγάλη, ἣν ἐξαπέστειλα [66] εἰς
26 ὑμᾶς. Καὶ φάγεσθε [67] ἐσθίοντες, καὶ ἐμ-
πλησθήσεσθε, καὶ αἰνέσετε τὸ ὄνομα κυρίου [68] τοῦ
θεοῦ ὑμῶν, [69] ἃ ἐποίησε μεθ' ὑμῶν [70] εἰς θαυ-
μάσια· καὶ οὐ μὴ καταισχυνθῇ ὁ λαός μου εἰς τὸν

18 C. διαδραμοῦνται. 19 B. πορεύσονται. 20 Alex. ἐκκλεινοῦσιν * τὰς τρίβους. 21 Ald. πλησίον. 22 αὐτοῦ Cyr. deest. 23 al. διὰ τῶν θυρίδων. 24 αὐτῶν C. deest. 25 Alex. συντελέσουσιν. Ald. συντελέσωσι. 26 B. C. διαδραμοῦνται. 27 καὶ Ald. C. deest. 28 Alex. & C. τὰς οἰκίας. 29 Alex. αὐτῶν. 30 Ald. οὐρανός· καὶ ἄστρα. 31 Alex. τὰ ἄστρα. 32 B. δώσουσι, suprascripto δύσουσι. 33 ὅτι usque ad ὅτι Ald. desunt. 34 σφόδρα B. deest. 35 Alex. ἡμέρα τοῦ κυρίου. 36 Alex. B. C. Cyr. μεγάλη καὶ ἐπιφανὴς σφόδρα. 37 Alex. καὶ τίς ἱκανὸς ἔσται αὐτῇ. Καὶ νῦν. 38 Alex. & C. ἐν νηστείᾳ. Ald. καὶ ἐν νηστείᾳ, καὶ ἐν σάκκῳ. B. desunt. 39 ἐν C. deest. 40 ἐν C. deest. 41 C. ἐπιστρέψατε. 42 C. μετανοήσει αὐτὸν, καί. 43 Alex. θυσίαν. 44 Alex. ἡμῶν. 45 Alex. τὸν λαόν. 46 Alex. ἐξελθάτω. 47 B. in marg. νυμφῶνος. post Aq. ἀναμέσον τοῦ προθύρου. S. προπυλαίου. Th. τοῦ ἐλάμ. 48 B. C. Cyr. καὶ τοῦ. 49 Alex. κυρίῳ. 50 B. in marg. ἔρημον. 51 Alex. κύριος ὁ θεός. 52 Ald. ἐξαποστελῶ. 53 B. ἐκβαλῶ· & in marg. ἐξοίσω. 54 Alex. Ald. ἐμεγαλύνθη. sic etiam B. in marg. 55 B. in marg. Σ. ἡ νομή. 56 B. in marg. ἔδωκε. 57 Alex. ἄμπελος καὶ συκῆ. 58 ἐπὶ Ald. deest. 59 B ὅτι. 60 B. in marg. Σ. τὸν ὑποδεικνύοντα. 61 Alex. ἐμπλησθήσονται. 62 Alex. B. Ald. C. Cyr. ὑπερεκχυθήσονται. 63 Ald. ἐρυσίβη. 64 C. ἡ κάμπη, καὶ ἡ ἐρυσίβη, ἡ δύναμις. 65 Alex. * ἐρυσύβη. Ald. ἀκρίς. 66 Alex. B. ἐφ' ὑμᾶς. 67 C. Cyr. βρώσει. 68 Alex. θεοῦ ἡμῶν. 69 C. Cyr. ὅσ. B. ὡς. 70 εἰς B. C. Cyr. deest· sed B. in marg. habet.

αἰῶνα.

27 αἰῶνα. [71] Καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐν μέσῳ
τοῦ Ἰσραὴλ [72] ἐγώ εἰμι, καὶ ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς
ὑμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν ἐμοῦ· καὶ οὐ μὴ [73] κατ-
αισχυνθῶσιν [74] ἔτι ὁ λαός μου εἰς τὸν αἰῶνα.
28 Καὶ ἔσται μετὰ ταῦτα, [75] καὶ ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύ-
ματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, καὶ προφητεύσου-
σιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν, καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ
πρεσβύτεροι ὑμῶν [76] ἐνύπνια ἐνυπνιασθήσον-
ται, καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται.
29 [77] Καὶ ἐπὶ τοὺς δούλους [78] μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας
[79] ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύμα-
30 τός μου [80]. Καὶ δώσω τέρατα ἐν [81] οὐρα-
νῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα κα-
31 πνοῦ. Ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος,
καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷμα, πρὶν ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν
32 κυρίου τὴν μεγάλην, καὶ ἐπιφανῆ. Καὶ ἔ-
σται πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα κυρίου,
σωθήσεται. ὅτι ἐν τῷ ὄρει Σιὼν [82] καὶ ἐν Ἱερου-
σαλὴμ ἔσται [83] ἀνασωζόμενος, καθότι εἶπε κύ-
ριος, καὶ [84] εὐαγγελιζόμενοι οὓς κύριος προσ-
κέκληται.

Κεφ. γ΄. 3.

1 [1] Ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ
[2] ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅταν ἐπιστρέψω τὴν αἰχ-
2 μαλωσίαν Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλήμ, Καὶ συν-
άξω πάντα [3] τὰ ἔθνη, καὶ κατάξω αὐτὰ [4] εἰς
τὴν κοιλάδα Ἰωσαφάτ, καὶ διακριθήσομαι πρὸς
αὐτοὺς ἐκεῖ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ μου [5] καὶ τῆς κληρονο-
μίας μου Ἰσραήλ, [6] οἳ διεσπάρησαν ἐν τοῖς ἔ-
3 θνεσι, καὶ τὴν γῆν μου καταδιείλαντο, Καὶ
ἐπὶ τὸν λαόν μου ἔβαλον κλήρους, καὶ [7] ἔδωκαν
τὰ παιδάρια πόρναις, καὶ τὰ κοράσια ἐπώ-
4 λουν [8] ἀντὶ τοῦ οἴνου, καὶ ἔπινον. [9] Καὶ [10] τί
[11] ὑμεῖς ἐμοί [12] Τύρος, καὶ Σιδών, καὶ πᾶ-
σα [13] Γαλιλαία ἀλλοφύλων; μὴ ἀνταπόδο-
μα ὑμεῖς ἀνταποδίδοτέ μοι; ἢ μνησικακεῖτε
ὑμεῖς ἐπ' [14] ἐμοί; ὀξέως, καὶ ταχέως [15] ἀν-
ταποδώσω τὸ ἀνταπόδομα ὑμῶν [16] εἰς κε-
5 φαλὰς ὑμῶν, Ἀνθ' ὧν τὸ ἀργύρι-
όν μου καὶ τὸ χρυσίον μου ἐλάβετε, καὶ τὰ ἐπί-
λεκτά μου [17] τὰ [18] καλὰ εἰσηνέγκατε εἰς τοὺς
6 [19] ναοὺς ὑμῶν. [20] Καὶ τοὺς υἱοὺς Ἰούδα καὶ
τοὺς υἱοὺς Ἱερουσαλὴμ ἀπέδοσθε τοῖς υἱοῖς τῶν Ἑλ-
λήνων, ὅπως ἐξώσητε [21] αὐτοὺς ἐκ τῶν ὁρίων αὐ-
7 τῶν. [22] Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ [23] ἐξεγείρω αὐτοὺς
ἐκ τοῦ τόπου, οὗ ἀπέδοσθε αὐτοὺς ἐκεῖ, καὶ ἀν-
ταποδώσω τὸ ἀνταπόδομα ὑμῶν εἰς κεφαλὰς
8 ὑμῶν, Καὶ ἀποδώσομαι τοὺς υἱοὺς ὑμῶν καὶ
τὰς θυγατέρας ὑμῶν εἰς χεῖρας [24] τῶν υἱῶν Ἰούδα,
καὶ ἀποδώσονται αὐτοὺς εἰς αἰχμαλωσίαν εἰς ἔ-
θνος μακρὰν [25] ἀπέχον, ὅτι κύριος ἐλάλη-
9 σε. Κηρύξατε ταῦτα ἐν τοῖς ἔθνεσιν,
[26] ἁγιάσατε πόλεμον, ἐξεγείρατε τοὺς μαχη-
τάς, προσαγάγετε καὶ ἀναβαίνετε πάντες ἄν-
10 δρες πολεμισταί, Συγκόψατε τὰ ἄρο-
τρα ὑμῶν εἰς ῥομφαίας, καὶ τὰ δρέπανα ὑμῶν
εἰς σειρομάστας· ὁ ἀδύνατος λεγέτω, Ὅτι ἰ-
11 σχύω ἐγώ. Συναθροίζεσθε, καὶ εἰσπο-
ρεύεσθε πάντα τὰ ἔθνη κυκλόθεν, καὶ συνάχθη-
12 τε ἐκεῖ· ὁ πραῢς ἔστω μαχητής. [27] Ἐξε-
γειρέσθωσαν, ἀναβαινέτωσαν [28] πάντα τὰ ἔ-
θνη εἰς τὴν κοιλάδα Ἰωσαφάτ, διότι ἐκεῖ
καθιῶ τοῦ διακρῖναι πάντα τὰ ἔθνη κυκλόθεν.
13 Ἐξαποστείλατε δρέπανα, ὅτι [29] παρέστηκεν ὁ
τρυγητός· εἰσπορεύεσθε, πατεῖτε, διότι πλή-
ρης ἡ ληνός· [30] ὑπερεκχεῖτε τὰ ὑπολήνια,
14 ὅτι [31] πεπλήθυνται τὰ κακὰ αὐτῶν. Ἤ-
χοι [32] ἐξήχησαν ἐν τῇ κοιλάδι τῆς δίκης, [33] ὅ-
τι ἐγγὺς ἡμέρα κυρίου ἐν τῇ κοιλάδι τῆς δίκης.
15 Ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη συσκοτάσουσι, καὶ [34] οἱ

---

71 C. Καὶ γνώσεσθε. Hic versus deest in *Ald.* 72 C. εἰμὶ ἐγώ· καὶ εἶπεν κύριος. 73 *Alex.* καταισχυνθῇ. 74 *Alex.* & C. οὐκ ἔτι πᾶς ὁ λαός μου. 75 *Alex.* ἐκχεῶ. 76 *Alex.* ἐνυπνίοις. 77 *Alex.* Καί γε ἐπί. 78 μου C. deest. 79 *Alex.* *Ald.* μου ἐν. 80 in *cat. l'.* seq. καὶ προφητεύσουσι. 81 *Alex.* τῷ οὐρανῷ. *Cyr.* οὐρανῷ ἄνω B. οὐρανῷ ἄνω καὶ σημεῖα· & post γῆς notat inserendum κάτω, quomodo & *Cyr.* 82 *Alex.* καὶ Ἱερουσαλήμ. 83 *S.* ἐκφεύγων. 84 *Ald.* C. εὐαγγελιζόμενος.

Cap. 3. 1 *Ms. Alex.* & *Comp. ed.* Διότι. 2 *Ald.* τῷ. 3 τὰ ἔθνη *Ald.* desunt. 4 *Th.* εἰς τὴν χώραν τῆς κρίσεως. 5 *Ald.* τῆς. 6 C. οὓς διέσπειρα. 7 C. τὰ παιδάρια ἔδωκαν πόρναις. 8 *Alex.* ἀντὶ οἴνου. 9 C. *Cyr.* Καί γε. 10 C. *Cyr.* τί ἐμοί, καὶ ὑμῖν Τύρος. 11 *Alex.* *Ald.* καὶ ὑμεῖς. 12 B. in marg. Τύρος, συνέχουσα· Σιδών, θήρευμα· Γαλιλαία, σωροί, βουνοί. 13 *Aq.* θῖνες *S.* ὅρια. 14 B. *Ald.* C. *Cyr.* ἐμοί; ὀξέως καί. 15 ἀνταποδώσω *Ald.* deest. 16 εἰς κεφαλὰς ὑμῶν B. desunt. 17 *Alex.* καὶ τά. 18 *Alex.* καλά μου εἰσηνέγκατε. 19 *Alex.* θησαυρούς. sic & B. in marg. *Ald.* οἴκους. 20 Καὶ C. *Cyr.* deest. 21 αὐτοὺς C. deest. 22 *Alex.* & C. Ἰδοὺ ἐγώ. 23 *Ald.* ἐξεγερῶ. 24 *Alex.* υἱῶν post *Aq.* & *S.* τοῖς σαβαιίμ. *Th.* σαβαίοις. 25 ἀπέχον C. deest. 26 *Theodor.* διεγείρατε τοὺς μαχητάς, καὶ ἀφορίσατε εἰς πόλεμον. ἐπεὶ γὰρ ὁ ἅγιος τῶν ἐναγῶν ἑαυτὸν ἀφορίζει, πᾶν τὸ εἴς τι ἀφοριζόμενον, ἁγιάσαι καλεῖ. 27 *Alex.* Ἐγειρέσθωσαν, καὶ ἀναβαινέτωσαν. B. Ἐξεγειρέσθω, καὶ ἀναβαινέτω· sed in marg. ut *Rom.* 28 πάντα C. deest. 29 *Ald.* πάρεστιν. 30 *Alex.* ὑπερχεῖτε. *Ald.* ὑπερχεῖται. C. ὑπερεκχεῖται. 31 B. *Ald.* C. *Cyr.* ἐπληθύνθη. 32 C. *Cyr.* ἠκούσθησαν. 33 *Alex.* διότι ἐγγὺς ἡ ἡμέρα. *Ald.* desunt hæc usque ad finem versus. 34 C. τὰ ἄστρα.

16 ἀστέρες δύσουσι [35] φέγγος αὐτῶν. Ὁ δὲ
κύριος ἐκ Σιὼν [36] ἀνακεκράξεται, καὶ ἐξ Ἱε-
ρουσαλὴμ δώσει φωνὴν αὐτοῦ, καὶ σεισθήσεται ὁ
οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ· ὁ δὲ κύριος φείσεται τοῦ λαοῦ
αὐτοῦ, καὶ ἐνισχύσει [37] τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ.
17 Καὶ [38] ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς
[39] ὑμῶν, ὁ κατασκηνῶν ἐν Σιὼν ὄρει ἁγίῳ μου.
καὶ ἔσται Ἱερουσαλὴμ ἁγία, καὶ ἀλλογενεῖς [40] οὐ
18 διελεύσονται δι᾽ αὐτῆς [41] οὐκέτι. Καὶ ἔσται
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἀποσταλάξει τὰ ὄρη γλυ-
κασμὸν, καὶ οἱ βουνοὶ ῥυήσονται [42] γάλα, καὶ πᾶ-
σαι αἱ ἀφέσεις Ἰούδα ῥυήσονται ὕδατα, καὶ πη-
γὴ ἐξ οἴκου κυρίου [43] ἐξελεύσεται, καὶ ποτιεῖ τὸν
19 χειμάῤῥουν τῶν [44] σχοίνων. Αἴγυπτος εἰς
ἀφανισμὸν ἔσται, καὶ ἡ Ἰδουμαία εἰς πεδίον [45] ἀ-
φανισμοῦ ἔσται, ἐξ ἀδικιῶν υἱῶν Ἰούδα, ἀνθ᾽
ὧν ἐξέχεαν αἷμα δίκαιον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν.
20 Ἡ δὲ Ἰουδαία εἰς τὸν αἰῶνα κατοικηθήσεται, καὶ
21 Ἱερουσαλὴμ εἰς γενεὰς [46] γενεῶν. Καὶ
[47] ἐκζητήσω τὸ αἷμα αὐτῶν, καὶ οὐ μὴ [48] ἀ-
θωώσω, καὶ κύριος κατασκηνώσει ἐν Σι-
ών. †

35 *Alex.* τὸ φέγγος. 36 *Alex.* ἀνακεκράξεται. 37 *C. Cyr.* τοῖς υἱοῖς. B. κύριος τοὺς υἱούς. 38 *Ald. C.* γνώσεσθε ὅτι. 39 *Ald.* ὑμῶν. ἔσται. 40 *Ald.* εἰσελεύσονται. 41 *C. Cyr.* ἔτι. 42 γάλα usque ad ὕδατα *Ald.* desunt. 43 B. πορεύσεται sed in marg. ut *Rom.* 44 *C.* σχοινίων. *S.* φάραγγα ἀκανθῶν. 45 *C.* εἰς ἀφανισμόν. 46 *C.* καὶ γενεάν. 47 *Alex.* & *C.* ἐκδικήσω. 48 *Alex.* ἀθῳώσω. † In fine B. subjungit, Ἰωὴλ δ΄. ἰσχὺς κυρίου. στίχοι CI΄.

†Α Μ Ω Σ Β΄.

Κεφ. α΄. I.

1 Λόγοι Ἀμὼς οἳ ἐγένοντο ἐν [1] ἀκκαρεὶμ
ἐκ Θεκουὲ, οὓς [2] εἶδεν [3] ὑπὲρ Ἱερου-
σαλὴμ, ἐν ἡμέραις Ὀζίου βασιλέως Ἰούδα,
[4] ἐν ἡμέραις Ἱεροβοὰμ [5] τοῦ Ἰωὰς βασιλέως
2 Ἰσραὴλ, πρὸ δύο ἐτῶν τοῦ σεισμοῦ. Καὶ εἶ-
πε, Κύριος ἐκ Σιὼν ἐφθέγξατο, καὶ ἐξ Ἱερου-
σαλὴμ ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ· καὶ ἐπένθησαν αἱ
νομαὶ τῶν [6] ποιμένων, καὶ ἐξηράνθη ἡ κορυφὴ τοῦ
3 Καρμήλου. Καὶ εἶπε κύριος, Ἐπὶ ταῖς τρι-
σὶν ἀσεβείαις Δαμασκοῦ, καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν
[7] οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτὸν, [8] ἀνθ᾽ ὧν ἔπρι-
ζον πρίοσι σιδηροῖς τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας [9] τῶν
4 ἐν Γαλαάδ. Καὶ [10] ἀποστελῶ πῦρ εἰς τὸν
οἶκον Ἀζαὴλ, καὶ καταφάγεται [11] τὰ θεμέλια
5 υἱοῦ Ἄδερ. Καὶ συντρίψω μοχλοὺς Δα-
μασκοῦ, καὶ [12] ἐξολοθρεύσω κατοικοῦντας ἐκ πε-
δίου [13] Ὢν, καὶ κατακόψω φυλὴν ἐξ ἀνδρῶν
[14] Χαῤῥὰν, καὶ [15] αἰχμαλωτισθήσεται λαὸς Συ-
ρίας [16] ἐπίκλητος, λέγει κύριος.
6 Τάδε λέγει κύριος, Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις
Γάζης, καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσο-
μαι αὐτοὺς, ἕνεκεν τοῦ αἰχμαλωτεῦσαι αὐτοὺς
[17] αἰχμαλωσίαν τοῦ Σαλωμὼν, τοῦ συγκλεῖσαι
7 εἰς τὴν Ἰδουμαίαν. Καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ
ἐπὶ τὰ τείχη Γάζης, καὶ καταφάγεται [18] τὰ
8 θεμέλια αὐτῆς. Καὶ ἐξολοθρεύσω κατ-
οικοῦντας ἐξ Ἀζώτου, καὶ ἐξαρθήσεται φυλὴ ἐξ
Ἀσκάλωνος, καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ
Ἀκκάρων, καὶ ἀπολοῦνται οἱ κατάλοιποι τῶν [19] ἀλ-
9 λοφύλων, λέγει [20] κύριος. Τάδε λέ-
γει κύριος, Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Τύρου,
καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐ-
τὴν, ἀνθ᾽ ὧν συνέκλεισαν αἰχμαλωσίαν [21] τοῦ
Σαλωμὼν εἰς τὴν [22] Ἰδουμαίαν, καὶ οὐκ ἐμνή-
10 σθησαν διαθήκης ἀδελφῶν. Καὶ ἐξα-

Cap. I. † *B.* Ἀμὼς Προφήτης γ΄. ἐντελλόμενος, ἀντίληψις ἢ γένους. ὁ ἑ. ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ. 1 B. *Ald.* Καριαθιαρείμ. *C.* Ἀκκαρπί. *Th.* ἐν νωκεδίμ. *Aq.* ἐν ποιμνοτρόφοις. *S.* & v. *ed.* ἐν τοῖς ποιμέσιν. 2 *Ald.* εἶπε. 3 *B. Ald.* περί. 4 καὶ ἐν ἡμέραις *Ald.* desunt. 5 *C. Cyr.* υἱοῦ Ἰωάς. B. desunt. 6 *C.* προβάτων. B ποιμνίων & in marg. Ἀκ. προβάτων νομέων. 7 *B.* in marg. Σ. προσδέξομαι. 8 *S.* καθὼς ἠλόησαν τροχοῖς σιδηροῖς τὴν Γαλαάδ. 9 *Ms. Alex.* τὴν Γαλαάδ. *Ald.* τὴν ἐν τῇ Γαλαάδ. 10 *Alex.* ἐξαποστελῶ. *C. Cyr.* ἐξανατελῶ. 11 *Alex.* θεμέλια. 12 *Alex.* ἐξολεθρεύσω. 13 B. in marg. Ἀ. ἀνωφελοῦς. Σ. ἀδικίας. 14 *C.* Ἀδάν. 15 *Alex.* αἰχμαλωτισθήσεται. 16 B. in marg. Ἀ. Κυρήνη. 17 *B.* in marg. Θ. αἰχμαλωσίαν τελείαν. 18 *Alex.* θεμέλια αὐτῆς. Καὶ ἐξολεθρεύσω. 19 *B.* in marg. Σ. Φυλιστιαίων. 20 *Ald.* κύριος κύριος. 21 *Aq.* 1. *ed.* ἀπηρτισμένην. 2. *ed.* ἀναπεπληρωμένην. *S.* & *Th.* τελείαν. 22 *Alex.* Ἰουδαίαν.

ποστελῶ

ποσελῶ πῦρ ἐπὶ τὰ τείχη Τύρου, καὶ καταφά-
11 γεται [23] τὰ θεμέλια αὐτῆς. Τάδε λέ-
γει κύριος, Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις τῆς Ἰδου-
μαίας, καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσο-
μαι αὐτούς, [24] ἕνεκα τοῦ [25] διῶξαι αὐτοὺς ἐν ῥομ-
φαίᾳ [26] τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ [27] ἐλυμήνατο
[28] μητέρα ἐπὶ γῆς, καὶ [29] ἥρπασεν [30] εἰς μαρ-
τύριον φρίκην αὐτοῦ, [31] καὶ τὸ ὅρμημα αὐτοῦ
12 ἐφύλαξεν εἰς [32] νῖκος. Καὶ ἐξαποστε-
λῶ πῦρ εἰς [33] Θαιμάν, καὶ καταφάγεται θεμέ-
13 λια [34] τειχέων αὐτῆς. Τάδε λέγει κύ-
ριος, Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις υἱῶν Ἀμμών,
καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι [35] αὐ-
τόν, ἀνθ' ὧν ἀνέσχιζον τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας
τῶν Γαλααδιτῶν, ὅπως [36] ἐμπλατύνωσι τὰ
14 ὅρια ἑαυτῶν. Καὶ ἀνάψω πῦρ ἐπὶ [37] τεί-
χη Ῥαββάθ, καὶ καταφάγεται θεμέλια αὐτῆς
μετὰ κραυγῆς ἐν ἡμέρᾳ πολέμου, καὶ σεισθήσεται
ἐν [38] ἡμέραις [39] συντελείας αὐτῆς,
15 [40] Καὶ πορεύσονται οἱ βασιλεῖς αὐτῆς ἐν αἰχμα-
λωσίᾳ, οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν
ἐπιτοαυτό, λέγει κύριος.

Κεφ. β'. 2.

1 ΤΑ'δε λέγει κύριος, Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβεί-
αις Μωάβ, καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστρα-
φήσομαι [1] αὐτόν, ἀνθ' ὧν κατέκαυσαν τὰ ὀ-
στᾶ βασιλέως τῆς Ἰδουμαίας εἰς κονίαν.
2 Καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ [2] εἰς Μωάβ, καὶ κατα-
φάγεται [3] τὰ θεμέλια τῶν πόλεων [4] αὐτῆς, καὶ
ἀποθανεῖται ἐν ἀδυναμίᾳ Μωάβ μετὰ [5] κραυ-
3 γῆς καὶ μετὰ [6] φωνῆς σάλπιγγος. Καὶ [7] ἐξ-
ολοθρεύσω [8] κριτὴν ἐξ αὐτῆς, καὶ [9] πάντας
[ἄρχοντας] [10] αὐτῆς ἀποκτενῶ [11] μετ' αὐτοῦ,
4 λέγει κύριος. Τάδε λέγει κύριος, Ἐπὶ
ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις υἱῶν Ἰούδα, καὶ ἐπὶ ταῖς τέσ-
σαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι [12] αὐτόν, [13] ἕνε-
κα τοῦ ἀπώσασθαι αὐτοὺς τὸν νόμον [14] τοῦ κυρίου,
καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ οὐκ ἐφυλάξαντο, καὶ
ἐπλάνησεν αὐτοὺς τὰ [15] μάταια αὐτῶν [16] ἃ ἐ-
ποίησαν, οἷς ἐξηκολούθησαν οἱ πατέρες αὐτῶν
5 ὀπίσω αὐτῶν. [17] Καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ ἐ-
πὶ Ἰούδαν, καὶ καταφάγεται [18] θεμέλια Ἱερου-
6 σαλήμ. Τάδε λέγει κύριος, Ἐπὶ ταῖς τρι-
σὶν ἀσεβείαις [19] Ἰσραήλ, καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν
οὐκ ἀποστραφήσομαι [20] αὐτόν, ἀνθ' ὧν ἀπέ-
δοντο ἀργυρίου [21] δίκαιον, καὶ πένητα [22] ἕνε-
7 κεν ὑποδημάτων, [23] Τὰ πατοῦντα ἐπὶ
τὸν χοῦν τῆς γῆς, καὶ ἐκονδύλιζον εἰς [24] κεφαλὰς
πτωχῶν, καὶ ὁδὸν ταπεινῶν ἐξέκλιναν, καὶ υἱὸς
καὶ πατὴρ αὐτοῦ εἰσεπορεύοντο πρὸς τὴν αὐτὴν παι-
δίσκην, ὅπως [25] βεβηλῶσι τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ
8 αὐτῶν. Καὶ τὰ ἱμάτια αὐτῶν δεσμεύον-
τες σχοινίοις, παραπετάσματα ἐποίουν ἐχό-
μενα τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ οἶνον ἐκ συκοφαντιῶν
9 ἔπινον ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ αὐτῶν. Ἐγὼ
δὲ [26] ἐξῆρα τὸν [27] Ἀμορραῖον ἐκ προσώπου αὐ-
τῶν, [28] οὗ ἦν καθὼς ὕψος κέδρου, τὸ ὕψος
αὐτοῦ, καὶ ἰσχυρὸς ἦν ὡς δρῦς, καὶ [29] ἐξήρανα
τὸν καρπὸν αὐτοῦ [30] ἐπάνωθεν, καὶ τὰς ῥίζας αὐ-
10 τοῦ ὑποκάτωθεν. Καὶ ἐγὼ ἀνήγαγον ὑ-
μᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ περιήγαγον ὑμᾶς ἐν
τῇ ἐρήμῳ [31] τεσσαράκοντα ἔτη, τοῦ κατακληρο-
11 νομῆσαι [32] τὴν γῆν τῶν Ἀμορραίων. Καὶ ἔ-
λαβον ἐκ τῶν υἱῶν ὑμῶν εἰς προφήτας, καὶ ἐκ τῶν
νεανίσκων ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν. μὴ οὐκ ἔστι ταῦ-
12 τα υἱοὶ Ἰσραήλ; λέγει κύριος. Καὶ ἐπο-
τίζετε τοὺς [33] ἡγιασμένους [34] οἶνον, καὶ τοῖς προ-
φήταις ἐνετέλλεσθε λέγοντες, [35] Οὐ μὴ προφη-

---

23 *Alex.* θεμέλεια. 24 *Alex.* ἕνεκεν. 25 *C.* καταδιῶξαι ἐν. 26 *Alex.* ἕκαστος τὸν ἀδελφόν. *Ald.* τὰς ἀδελφάς. 27 *Ald.* ἐλυμήναντο. *B.* in marg. Ἀ. διέφθειρεν σπλάγχνα αὐτοῦ & διέφθειρε σπλάγχνα ἴδια. 28 *Alex.* μήτραν ἐπὶ γῆς. *B.* μήτραν ἐπὶ τὴν γῆν. sed in marg. ut *Rom.* 29 B. in marg Σ. ἠγρεύσεν αἰωνίως ἐν ὀργῇ αὐτοῦ. 30 B. in marg. Θ. εἰς μακρὸν τὸν θυμὸν αὐτοῦ. 31 B. in marg. Ἀ. καὶ ἀνυπερθεσίαν αὐτοῦ. Σ. καὶ τὴν μῆνιν αὐτοῦ ἐφύλαξεν ἕως τέλους. Θ. καὶ τὴν ὀργὴν αὐτοῦ ἐφύλαξεν εἰς τέλος. 32 *C. Cyr.* νεῖκος. 33 *Alex.* Θαιμάν. 34 τειχέων *C.* deest. 35 *Alex.* αὐτούς. 36 *Alex.* ἐμπλατύνουσι τὰ ὅρια αὐτῶν. 37 *Alex.* τὰ τείχη Ῥαββά. 38 *Alex.* ἡμέρᾳ. 39 *C. Cyr.* συντελέσεως. 40 *Cyr.* Καὶ πορεύσεται ὁ βασιλεύς. *B.* in marg. Καὶ πορεύσεται Μελχὸμ αἰχμαλωσίᾳ.
Cap. 2. 1 *Ald. Cyr.* αὐτούς. 2 *Alex. B.* & *C.* ἐπί. 3 *Alex.* θεμέλια τῶν πόλεων. 4 *Alex.* αὐτῶν. *C.* deest.
5 *B. Ald. C. Cyr.* φωνῆς. 6 *B. Ald. C. Cyr.* κραυγῆς. 7 *Alex.* ἐξολεθρεύσω. 8 B. κριτάς. 9 omissum erat in ed. *Rom.* voc. ἄρχοντας. quod *Ald.* & *C. B.* & *Cyr.* habent. *Alex.* πάντας τοὺς ἄρχοντας. 10 αὐτῆς. *Cyr.* deest. 11 μετ' αὐτοῦ *Ald.* desunt. *Cyr.* μετ' αὐτῆς. 12 *Alex. Ald.* B. *Cyr.* αὐτούς. 13 *Alex.* ἕνεκεν. 14 *Alex.* κυρίου. *Ald.* τὸν φυσικὸν τοῦ κυρίου. 15 *Alex.* αἵματα. 16 ἃ ἐποίησαν *Ald.* desunt. 17 Καὶ *Ald.* deest. 18 B. in marg. Ἀ. βάρεις. Θ. οἰκήσεις. 19 *Ald.* Ἱερουσαλήμ. 20 *Ald.* αὐτούς. 21 *C.* πτωχόν. 22 *C.* ἀνθ' ὑποδημάτων. 23 *C.* Καταπατοῦντα. B. Τῶν πατούντων. 24 *C.* κεφαλὴν πτωχῶν. 25 *Alex.* βεβηλώσωσιν. 26 *Alex.* ἐξήγειρα. *C.* ἦρα. 27 *B.* in marg. μητρὸς φωτισμὸν διαπικραίνοντα. 28 οὗ ἦν *C.* desunt. 29 *C.* ἐξῆρα. 30 *Alex.* ἐπάνωθεν. 31 *Alex.* τεσσεράκοντα. 32 *C.* τὸν Ἀμορραῖον. 33 B. in marg. Θ. Ναζωραίους. 34 *C.* μου οἶνον. 35 *Ald.* τοῦ μὴ προφητεύσαι.

13 τρίζεται. Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ [36] κυλίω ὑ-
ποκάτω ὑμῶν, ὃν τρόπον κυλίεται ἡ ἅμαξα ἡ
14 γέμουσα καλάμης. Καὶ ἀπολεῖται φυγὴ
ἐκ δρομέως, καὶ ὁ κραταιὸς οὐ μὴ κρατήσῃ τῆς
ἰσχύος αὐτοῦ, καὶ ὁ [37] μαχητὴς οὐ μὴ σώσῃ τὴν
15 ψυχὴν αὐτοῦ, Καὶ ὁ τοξότης οὐ μὴ ὑ-
ποστῇ, καὶ ὁ ὀξὺς τοῖς ποσὶν αὐτοῦ οὐ μὴ διασωθῇ,
[38] καὶ ὁ ἱππεὺς οὐ μὴ σώσῃ [39] τὴν ψυχὴν αὐτοῦ,
16 [40] Καὶ ὁ κραταιὸς οὐ μὴ εὑρήσει τὴν [41] καρδίαν
αὐτοῦ ἐν [42] δυναστείαις, ὁ γυμνὸς [43] διώξεται
ἐν [44] ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος.

Κεφ. γ΄. 3.

1 ἈΚούσατε [1] τὸν λόγον τοῦτον, ὃν ἐλάλησε κύ-
ριος ἐφ' ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραήλ, καὶ κατὰ πάσης
φυλῆς, ἧς [2] ἀνήγαγον ἐκ γῆς Αἰγύπτου, λέ-
2 γων, Πλὴν ὑμᾶς ἔγνων ἐκ πασῶν τῶν
φυλῶν τῆς γῆς, διὰ τοῦτο ἐκδικήσω ἐφ' ὑμᾶς
3 πάσας τὰς [3] ἁμαρτίας ὑμῶν. Εἰ πορεύ-
σονται δύο ἐπὶ τὸ αὐτὸ καθόλου, [4] ἐὰν μὴ γνω-
4 ρίσωσιν [5] ἑαυτούς; Εἰ ἐρεύξεται λέων ἐκ
τοῦ δρυμοῦ αὐτοῦ [6] θήραν οὐκ ἔχων; εἰ δώσει
σκύμνος φωνὴν αὐτοῦ ἐκ τῆς μάνδρας αὐτοῦ καθ-
5 όλου, ἐὰν μὴ ἁρπάσῃ τί; Εἰ πεσεῖται
ὄρνεον ἐπὶ [7] τῆς γῆς ἄνευ ἰξευτοῦ; εἰ [8] σχασθή-
σεται παγὶς ἐπὶ τῆς γῆς ἄνευ τοῦ συλλαβεῖν τί;
6 Εἰ φωνήσει σάλπιγξ ἐν πόλει, καὶ λαὸς οὐ πτο-
ηθήσεται; εἰ ἔσται κακία ἐν πόλει ἣν κύριος
7 οὐκ ἐποίησε; [9] Διότι οὐ μὴ ποιήσῃ κύ-
ριος [10] ὁ θεὸς πρᾶγμα, ἐὰν μὴ ἀποκαλύψῃ
[11] παιδείαν [12] πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ τοὺς προ-
8 φήτας. Λέων ἐρεύξεται, καὶ τίς οὐ φο-
βηθήσεται; κύριος [13] ὁ θεὸς ἐλάλησε, καὶ τίς
9 οὐ προφητεύσει; [14] Ἀναγγείλατε χώραις
ἐν Ἀσσυρίοις, καὶ ἐπὶ [15] τὰς χώρας [16] τῆς
Αἰγύπτου, καὶ εἴπατε, Συνάχθητε ἐπὶ τὸ ὄρος
Σαμαρείας, καὶ ἴδετε θαυμαστὰ πολλὰ ἐν μέ-
σῳ αὐτῆς, [17] καὶ καταδυναστείαν τὴν ἐν αὐτῇ.
10 Καὶ οὐκ ἔγνω ἃ ἔσται [18] ἐναντίον αὐτῆς, λέγει
κύριος, οἱ θησαυρίζοντες [19] ἀδικίαν καὶ [20] τα-
11 λαιπωρίαν ἐν [21] ταῖς χώραις αὐτῶν. Διὰ
τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ θεός, [22] Τύρος κυ-
κλόθεν ἡ γῆ σου [23] ἐρημωθήσεται, καὶ κατάξει ἐκ
σοῦ ἰσχύν σου, καὶ διαρπαγήσονται αἱ χῶραί σου.
12 [24] Τάδε λέγει κύριος, Ὃν τρόπον [25] ὅταν ἐκ-
σπάσῃ ὁ ποιμὴν ἐκ στόματος τοῦ λέοντος δύο
σκέλη ἢ λοβὸν ὠτίου, οὕτως ἐκσπασθήσονται οἱ
υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ κατοικοῦντες ἐν Σαμαρείᾳ κατέ-
ναντι [26] τῆς φυλῆς, [27] καὶ ἐν [28] Δαμασκῷ.
13 Ἱερεῖς ἀκούσατε, καὶ ἐπιμαρτύρασθε τῷ οἴκῳ
Ἰακώβ, λέγει κύριος ὁ θεὸς [29] ὁ [30] παντο-
14 κράτωρ. Διότι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ὅταν [31] ἐκ-
δικῶ ἀσεβείας τοῦ Ἰσραὴλ ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐκδι-
κήσω ἐπὶ τὰ θυσιαστήρια Βαιθήλ· καὶ κατα-
σκαφήσεται τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ πε-
15 σοῦνται ἐπὶ τὴν γῆν. [32] Συγχεῶ [33] καὶ
πατάξω τὸν οἶκον τὸν [34] περίπτερον ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν
θερινόν, καὶ ἀπολοῦνται οἶκοι ἐλεφάντινοι, καὶ
προστεθήσονται [35] ἕτεροι οἶκοι πολλοί, λέγει
κύριος.

Κεφ. δ΄. 4.

1 [1] ἈΚούσατε τὸν λόγον τοῦτον [2] δαμάλεις τῆς
Βασανίτιδος, αἱ [3] ἐν τῷ ὄρει τῆς Σαμαρείας,
αἱ καταδυναστεύουσαι [4] πτωχούς, καὶ καταπατοῦ-
σαι [5] πένητας, αἱ λέγουσαι τοῖς κυρίοις αὐτῶν,
2 Ἐπίδοτε ἡμῖν ὅπως πίωμεν. Ὀμνύει κύ-
ριος κατὰ [6] τῶν ἁγίων αὐτοῦ, [7] διότι ἰδοὺ ἡμέραι

---

36 *Alex.* κωλύω. B. in marg. τρίζησω ὑποκάτω ὑμῶν, καθὰ τρίζει ἡ ἅμαξα. 37 *Alex.* μαχητὴς *, Καὶ ὁ τοξότης. 38 *Alex.* οὐδὲ ὁ. 39 *B.* ἑαυτόν· sed in marg. ut *Rom.* 40 *Alex.* Καὶ * εὑρήσει τήν. *C.* & *Cyr.* Καὶ μὴ εὑρήσει τὴν καρδίαν. *Ald.* Καὶ μὴ εὑρεθῇ ἡ καρδία. *B.* in marg. Ἀ. καὶ ὁ κρατερὸς καρδίαν αὐτοῦ ἐν δυνατοῖς γυμνὸς φεύξεται. Σ. ἐν τοῖς ἀνδρείοις γυμνὸς φεύξεται. 41 *Cyr.* ψυχήν. 42 *B.* δυνάσταις. 43 *B.* φεύξεται. 44 *C.* ταῖς ἡμέραις ἐκείναις.

Cap. 3. 1 *B* τοίνυν τόν. 2 *Comp.* ἀνήγαγεν. 3 *B. Ald.* κακίας. (sic etiam *Hier.* & *Theodor.*) & *B.* in marg. Ἀ. ἀνομίας. Σ. ἀδικίας. Θ. ἀσεβείας 4 Ἀ. ἐὰν μὴ συντάξωνται. 5 *C.* ἑαυτοῖς. 6 *C.* ὃν θηρᾶν οὐκ εἰδῶσιν. 7 *C.* τὴν γῆν. 8 *C. Cyr.* σταθήσεται. 9 *B.* Οὐ γὰρ μή. 10 ὁ θεὸς *C.* & *Cyr.* desunt. 11 *Th.* τὴν βουλὴν αὐτοῦ. 12 *Alex. B.* αὐτοῦ πρός. 13 ὁ θεὸς *C. Cyr.* desunt. 14 *C.* Ἀπαγγείλατε. post pro Ἀσσυρίοις, al. Ἀζώτῳ. 15 *B. C. Cyr.* ταῖς χώραις. 16 *Alex.* Αἰγύπτου. *Ald.* ἐν γῇ Αἰγύπτῳ. *C.* ἐν γῇ Αἰγύπτου. 17 *Alex.* καὶ τὴν καταδυναστείαν. 18 *Alex.* & *C.* ἐν αὐτῇ, λέγει. 19 *C.* ἀδικίας. 20 *Hesych.* ὁ Σύρ. συνοχή. 21 *B.* ταῖς χερσίν· sed in marg. ταῖς χώραις. 22 *Ald.* ἐρημωθήσεται Τύρος, καὶ κυκλόθεν. *C.* Τύρος καὶ κυκλόθεν. *S.* πολιορκία. *Th.* ἰσχύς. 23 *Ald.* ἀφανισθήσεται. 24 *B.* Διότι τάδε. 25 *B* ἐάν. 26 *Alex.* φυλῆς. 27 *B.* Δαμασκοῦ. ω suprascripto τῷ ου, & καὶ ἐν scriptis in marg. & ο . κλίνη. 28 *Ald.* Δαμασκοῦ κλινεῖ. 29 *B.* in marg. Ἰσραήλ. 30 *B.* in marg τῶν στρατιῶν. 31 *Alex.* ἐκδικήσω ἀσέβειαν. 32 *Ald.* Καὶ συντρίψω. *B.* Συντρίψω. 33 καὶ πατάξω *Ald.* desunt. *B.* in marg Σ. καὶ πατάξω τὸν οἶκον τὸν χειμερινὸν ἐπὶ τοῦ οἴκου τοῦ χειμερινοῦ. 34 *Aq. Th.* χειμερινόν. 35 *Alex. Ald.* οἶκοι ἕτεροι πολλοί. *C.* οἶκοι ἕτεροι καὶ πολλοί.

Cap. 4. 1 B. Τάδε λέγει κύριος, Ἀκούσατε. 2 *S.* αἱ βόες εὔτροφοι. *Aq.* & *Th.* pro τῆς Βασανίτιδος, hab. τοῦ Βασάν. 3 *Comp.* & *Cyr.* οὖσαι ἐν. 4 *Alex.* πένητας. 5 *Alex.* πτωχούς. 6 B. in marg. τῆς ἁγιωσύνης. sic vert. *Sym.* 7 *Alex.* ὅτι.

ἔρχονται

ἔρχονται ἐφ᾽ ὑμᾶς, καὶ λήψονται ὑμᾶς ἐν ὅπλοις,
[8] καὶ τοὺς μεθ᾽ ὑμῶν εἰς [9] λέβητας ὑποκαιο-
μένους ἐμβαλοῦσιν [10] ἔμπυροι λοιμοὶ,
3 Καὶ [11] ἐξενεχθήσεσθε γυμναὶ κατέναντι ἀλλή-
λων, καὶ ἀποῤῥιφήσεσθε εἰς τὸ ὄρος τὸ [12] Ῥομ-
4 μὰν, λέγει [13] κύριος. Εἰσήλθατε εἰς
Βαιθὴλ, καὶ [14] ἠσεβήσατε, καὶ εἰς Γάλγαλα
[15] ἐπληθύνατε τοῦ ἀσεβῆσαι· καὶ ἠνέγκατε εἰς τὸ
πρωῒ [16] θυσίας ὑμῶν, [17] εἰς τὴν τριημερίαν
5 τὰ ἐπιδέκατα ὑμῶν. Καὶ ἀνέγνωσαν
ἔξω νόμον, καὶ ἐπεκαλέσαντο [18] ὁμολογίας.
[19] ἀναγγείλατε, ὅτι ταῦτα ἠγάπησαν οἱ υἱοὶ
6 Ἰσραὴλ, λέγει [20] κύριος. Καὶ ἐγὼ δώ-
σω ὑμῖν [21] γομφιασμὸν ὀδόντων ἐν πάσαις ταῖς
πόλεσιν ὑμῶν, καὶ ἔνδειαν ἄρτων ἐν [22] πᾶσι
τοῖς τόποις ὑμῶν· καὶ οὐκ ἐπεστρέψατε πρὸς
7 με, λέγει κύριος. Καὶ [23] ἐγὼ ἀνέσχον
ἐξ ὑμῶν τὸν ὑετὸν πρὸ τριῶν μηνῶν τοῦ [24] τρυ-
γητοῦ, καὶ βρέξω ἐπὶ πόλιν μίαν, ἐπὶ δὲ πό-
λιν μίαν οὐ βρέξω· μερὶς μία βραχήσεται,
καὶ μερὶς, ἐφ᾽ ἣν οὐ βρέξω [25], ξηρανθήσεται.
8 Καὶ συναθροισθήσονται [26] δύο καὶ τρεῖς πόλεις εἰς
πόλιν μίαν τοῦ πιεῖν ὕδωρ, καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῶ-
σι· καὶ [27] οὐκ ἐπεστράφητε πρὸς με, λέγει κύ-
9 ριος. [28] Ἐπάταξα ὑμᾶς ἐν [29] πυρώσει,
καὶ ἐν [30] ἰκτέρῳ. ἐπληθύνατε [31] κήπους ὑμῶν,
ἀμπελῶνας [32] ὑμῶν, καὶ [33] συκεῶνας ὑμῶν,
καὶ ἐλαιῶνας ὑμῶν [34] κατέφαγεν ἡ κάμπη· καὶ
οὐδ᾽ ὣς ἐπεστρέψατε πρὸς με, λέγει κύριος.
10 Ἐξαπέστειλα εἰς ὑμᾶς [35] θάνατον ἐν ὁδῷ Αἰ-
γύπτου, καὶ ἀπέκτεινα ἐν ῥομφαίᾳ τοὺς νεανί-
σκους ὑμῶν, μετὰ αἰχμαλωσίας ἵππων [36] σου,
[37] καὶ ἀνήγαγον ἐν πυρὶ τὰς παρεμβολὰς [38] ἐν
τῇ ὀργῇ [39] ὑμῶν· καὶ οὐδ᾽ [40] ὣς ἐπεστρέψατε
11 πρὸς με, λέγει κύριος. Κατέστρεψα ὑ-
μᾶς, καθὼς κατέστρεψεν ὁ θεὸς Σόδομα καὶ Γό-
μοῤῥα, καὶ [41] ἐγένεσθε ὡς δαλὸς ἐξεσπασμένος
[42] ἐκ πυρός· καὶ [43] οὐδ᾽ ὣς ἐπεστρέψατε πρὸς
12 με, λέγει κύριος. Διατοῦτο οὕτως ποιήσω
σοι Ἰσραήλ· [44] πλὴν ὅτι οὕτως ποιήσω σοι, ἑ-
τοιμάζου [45] τοῦ ἐπικαλεῖσθαι τὸν θεόν σου Ἰσραήλ.
13 Διότι [46] ἰδοὺ ἐγὼ στερεῶν βροντὴν, καὶ κτίζων
πνεῦμα, καὶ ἀπαγγέλλων εἰς ἀνθρώπους [47] τὸν
χριστὸν αὐτοῦ, ποιῶν ὄρθρον καὶ ὁμίχλην, καὶ ἐ-
πιβαίνων ἐπὶ τὰ [48] ὑψηλὰ τῆς γῆς· Κύριος ὁ
θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ.

Κεφ. ε'. 5.

1 Ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου [1] τοῦτον, ὃν ἐγὼ
λαμβάνω ἐφ᾽ ὑμᾶς, θρῆνον. Οἶκος Ἰσρα-
ὴλ ἔπεσεν, οὐκέτι μὴ [2] προσθήσει [3] τοῦ ἀναστῆ-
2 ναι· Παρθένος τοῦ Ἰσραὴλ [4] ἔσφαλεν ἐπὶ
τῆς [5] γῆς αὐτοῦ, οὐκ ἔστιν ὁ [6] ἀναστήσων αὐτήν.
3 [7] Διατοῦτο τάδε λέγει κύριος [8] κύριος, Ἡ πό-
λις ἐξ ἧς [9] ἐξεπορεύοντο χίλιοι, ὑπολειφθή-
σονται ἑκατόν· καὶ ἐξ ἧς [10] ἐξεπορεύοντο ἑκατὸν,
ὑπολειφθήσονται δέκα τῷ οἴκῳ Ἰσραήλ.
4 Διότι τάδε λέγει κύριος [11] πρὸς τὸν οἶκον Ἰσ-
ραὴλ, Ἐκζητήσατέ με, καὶ ζήσεσθε.
5 Καὶ μὴ ἐκζητεῖτε Βαιθὴλ, καὶ εἰς Γάλγαλα μὴ
εἰσπορεύεσθε, καὶ ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὅρκου μὴ [12] δια-
βαίνετε, ὅτι Γάλγαλα αἰχμαλωτευομένη αἰχ-
μαλωτευθήσεται, καὶ Βαιθὴλ [13] ἔσται ὡς οὐχ ὑπ-
6 άρχουσα. Ἐκζητήσατε τὸν κύριον, καὶ
[14] ζήσατε, ὅπως μὴ ἀναλάμψῃ ὡς πῦρ ὁ οἶ-

---

8 B. in marg. Θ. καὶ τὰ ἔκγονα. paulo ante pro ἐν ὅπλοις, *Aq.* ἐν θυρεοῖς. *Th.* ἐν δόρασι. 9 *Alex.* λέβητας ἔμπυροι. 10 *C. Cyr.* ἔμποροι. *Ald.* ἔρημοι. *Hier.* habet juxta 70. *negotiatores pestilentes*, ut videatur legisse ἔμποροι. 11 B. ἐξενεχθήσονται γυμνοί. 12 *Alex.* Ῥεμμάν. B. τὸ Ἁρμανᾶ· & in marg. Ῥεγμᾶ· & ὁ ἀνάθεμα αὐτῶν Ἁρμανᾶ. Ἀ. Ἁρμονᾶ. Σ. εἰς Ἑρμηνίαν, vel ut in *Sch. Rom.* est, Ἁρμηνίαν. *Th.* ὑψηλὸν ὄρος. 13 *Alex.* B. C. *Cyr.* λέγει κύριος ὁ θεός. 14 *Alex.* ἠνομήσατε. 15 C. *Cyr.* καὶ ἐπληθύνατε. 16 C. *Cyr.* θυσίαν. 17 B. in marg. εἰς τὴν τρίτην ἡμέραν. post pro νόμον, *Aq.* vert. εὐχαριστίαν. 18 C. ὁμολογίαν. 19 *Alex.* ἀπαγγείλατε. 20 *Alex.* B. κύριος ὁ θεός. 21 B. in marg. Ἀ. πληγήν. *S.* & *Th.* καθαρισμόν. 22 *Alex.* πάσαις ταῖς πόλεσιν. 23 ἐγὼ C. & *Cyr.* deest. 24 ita *Hier.* & *Theodor.* sed B. in marg. θερισμοῦ. 25 *Alex.* ἐπ᾽ αὐτήν. 26 *Alex.* δύο πόλεις, καὶ τρεῖς πόλεις. 27 *Alex.* C. *Cyr.* οὐδ᾽ ὣς (*Cyr.* οὕτως) ἐπεστρέψατε. 28 C. Ἐπύρωσα. 29 cæt. interpp. ἀνεμοφθορίᾳ. 30 *Th.* ὠχριάσει. 31 B. in marg. τοῦ ἀσεβῆσαι. 32 ὑμῶν usque ad κατέφαγεν *Ald.* desunt. C. non hab. ὑμῶν in toto versu. 33 *Alex.* συκῶνας. 34 C. *Cyr.* τούτους κατέφαγεν. 35 B. in marg. Δ. πληγήν. Ἀ. λοιμόν. 36 C. ὑμῶν. 37 B. in marg. Ἀ. καὶ ἀνεβίβασα σαπρίαν παρεμβολῶν ὑμῶν. Σ. τὴν δυσοσμίαν τῶν παρεμβολῶν ὑμῶν εἰς τοὺς μυκτῆρας ὑμῶν. 38 *Alex.* C. & *Cyr.* ὑμῶν ἐν τῇ ὀργῇ. 39 *Alex.* B. μου. 40 *Ald.* C. *Cyr.* οὕτως. 41 C. ἐγενήθητε. 42 C. *Cyr.* ἀπὸ καύσεως· καί. 43 *Ald.* *Cyr.* οὐδ᾽ οὕτως. C. οὐκ. 44 *Aq.* ὕστερον. *Th.* ἐσχάτως. 45 *S.* ὅπως ἐναντιάσῃς τῷ θεῷ σου. *Th.* εἰς κατάντησιν θεοῦ σου. 46 C. κύριος εἶ στερεῶν. 47 al. τὸ χρίσμα *Aq.* τίς ἡ ὁμιλία αὐτοῦ. *S.* τὸ φώνημα. *Th.* ὁ λόγος. v. ed. ἀδολεσχία. 48 *Alex.* & C. ὕψη. B. ἄκρα. sed in marg. ὕψη.

Cap. 5. 1 τοῦτον C. & *Cyr.* deest. 2 *Ms. Alex.* προσθῆ. C. προστεθῆ. 3 τοῦ C. deest. 4 C. ἐσφάλη. 5 *Alex.* γῆς, οὐκ ἔστιν. B. γῆς αὐτῆς, οὐκ ἔστιν. 6 B. *Ald.* C. *Cyr.* ἀναστῶν. 7 *Alex.* *Ald.* C. *Cyr.* Διότι. 8 κύριος *Ald.* deest. C. & *Cyr.* ὁ θεός. 9 *Alex.* ἐπορεύοντο. 10 *Alex.* ἐπορεύοντο. 11 C. *Cyr.* ἐπί. 12 *Alex.* ἀναβαίνετε. 13 ἔσται ὡς C. *Cyr.* desunt. 14 *Alex.* ζήσατε.

κος Ἰω-

κος Ἰωσὴφ, καὶ [15] καταφάγῃ αὐτὸν, καὶ οὐκ
7 ἔσαι ὁ σβέσων [16] τῷ οἴκῳ Ἰσραήλ. [17] Ὁ
ποιῶν εἰς ὕψος κρίμα, καὶ δικαιοσύνην εἰς
8 γῆν ἔθηκεν· [18] Ὁ ποιῶν πάντα καὶ [19] με-
τασκευάζων, καὶ [20] ἐκτρέπων εἰς τὸ πρωῒ
[21] σκιὰν, καὶ ἡμέραν εἰς νύκτα [22] συσκοτάζων,
ὁ προσκαλούμενος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης, καὶ
ἐκχέων αὐτὸ ἐπὶ [23] πρόσωπον τῆς γῆς· [24] Κύ-
9 ριος ὄνομα [25] αὐτῷ· Ὁ διαιρῶν συντριμ-
μὸν ἐπὶ ἰσχὺν, καὶ ταλαιπωρίαν ἐπὶ ὀχύρω-
10 μα ἐπάγων. Ἐμίσησαν ἐν πύλαις ἐλέγ-
χοντα, καὶ λόγον ὅσιον ἐβδελύξαντο.
11 Διατοῦτο [26] ἀνθ᾽ ὧν [27] κατεκονδύλιζον [28] πτω-
χοὺς, καὶ δῶρα ἐκλεκτὰ ἐδέξασθε παρ᾽ αὐτῶν,
οἴκους [29] ξεστοὺς ᾠκοδομήσατε, καὶ οὐ μὴ κατοι-
κήσητε ἐν αὐτοῖς· [30] ἀμπελῶνας ἐπιθυμητοὺς
[31] ἐφυτεύσατε, καὶ οὐ μὴ πίητε τὸν οἶνον [32] αὐ-
12 τῶν. Ὅτι ἔγνων πολλὰς ἀσεβείας ὑμῶν,
καὶ ἰσχυραὶ αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν, καταπατοῦντες
δίκαιον, λαμβάνοντες [33] ἀλλάγματα, καὶ [34] πέ-
13 νητας ἐν πύλαις ἐκκλίνοντες. Διατοῦτο
ὁ συνιῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ σιωπήσεται, ὅτι
14 καιρὸς [35] πονηρῶν ἐστιν. Ἐκζητήσατε [36] τὸ
καλὸν, καὶ μὴ [37] πονηρὸν, ὅπως ζήσητε, καὶ
ἔσαι οὕτως μεθ᾽ ὑμῶν [38] κύριος ὁ θεὸς ὁ παν-
15 τοκράτωρ, ὃν τρόπον [39] εἴπατε, Με-
μισήκαμεν [40] τὰ πονηρὰ, καὶ ἠγαπήσαμεν τὰ
καλά· καὶ [41] ἀποκαταστήσατε ἐν πύλαις κρίμα,
ὅπως [42] ἐλεήσῃ κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ
16 τοὺς [43] περιλοίπους τοῦ Ἰωσήφ. Διατοῦτο
τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ,
Ἐν πάσαις [44] ταῖς πλατείαις κοπετὸς, καὶ ἐν
[45] πάσαις ταῖς ὁδοῖς ῥηθήσεται, Οὐαὶ, οὐαί. κλη-
θήσεται γεωργὸς εἰς πένθος καὶ κοπετὸν, καὶ
17 εἰς [46] εἰδότας θρῆνον. Καὶ ἐν πάσαις
ὁδοῖς κοπετὸς, διότι [47] ἐλεύσομαι διὰ μέσου
18 [48] σου, εἶπε κύριος. Οὐαὶ οἱ ἐπιθυμοῦν-
τες τὴν ἡμέραν κυρίου. ἱνατί [49] αὕτη [50] ὑμῖν ἡ
ἡμέρα [51] τοῦ κυρίου; καὶ αὐτή ἐστι σκότος καὶ οὐ
19 φῶς. Ὃν τρόπον [52] ἐὰν φύγῃ ἄνθρω-
πος ἐκ προσώπου τοῦ λέοντος, [53] καὶ ἐμπέσῃ
αὐτῷ ἡ ἄρκτος, καὶ [54] εἰσπηδήσῃ εἰς τὸν οἶκον
[55] αὐτοῦ, καὶ [56] ἀπερείσηται τὰς χεῖρας αὐτοῦ
[57] ἐπὶ τὸν τοῖχον, καὶ δάκῃ αὐτὸν ὄφις.
20 Οὐχὶ σκότος ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου, καὶ οὐ φῶς, καὶ
γνόφος οὐκ ἔχων φέγγος [58] αὐτῇ;
21 Μεμίσηκα, ἀπῶσμαι ἑορτὰς ὑμῶν, καὶ οὐ μὴ
ὀσφρανθῶ [59] θυσίας ἐν ταῖς πανηγύρεσιν ὑμῶν.
22 Διότι [60] ἐὰν [61] ἐνέγκητέ μοι [62] ὁλοκαυτώματα
καὶ [63] θυσίας ὑμῶν οὐ προσδέξομαι [64], καὶ [65] σα-
τηρίους ἐπιφανείας ὑμῶν οὐκ ἐπιβλέψομαι.
23 [66] Μετάστησον ἀπ᾽ ἐμοῦ ἦχον ᾠδῶν σου, καὶ ψαλ-
24 μὸν [67] ὀργάνων σου οὐκ ἀκούσομαι. Καὶ
[68] κυλισθήσεται ὡς ὕδωρ κρίμα, καὶ δικαιοσύνη
25 ὡς χειμάῤῥους ἄβατος. Μὴ σφάγια καὶ
θυσίας προσηνέγκατέ μοι [69] οἶκος Ἰσραὴλ
[70] τεσσαράκοντα ἔτη [71] ἐν τῇ ἐρήμῳ;
26 Καὶ ἀνελάβετε [72] τὴν σκηνὴν τοῦ [73] Μολὸχ,
καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν [74] Ῥαιφὰν, τοὺς [75] τύ-
πους αὐτῶν οὓς ἐποιήσατε [76] ἑαυτοῖς.
27 Καὶ μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα Δαμασκοῦ,
λέγει κύριος· ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὄνομα
αὐτῷ.

---

15 *Alex.* καταφάγεται. 16 *Ald.* τὸν οἶκον. 17 *Alex.* Κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιῶν. 18 *Alex.* Ποιῶν πάντα. *B.* in marg. Ἀ. ἀρκτοῦρον καὶ ὠρίωνα. Σ. πλειάδας καὶ ἄστρα. 19 *C.* κατασκευάζων. 20 *C.* στρέφω. 21 *B. Ald.* σκιὰν θανάτου, καί. & *B.* in marg. θάνατον. 22 *C.* σκοτάζων. 23 *Alex.* προσώπου τῆς γῆς. 24 *Alex. Ald. C. B. Cyr.* Κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὄνομα. 25 *Alex.* αὐτῷ· Διαιρῶν. *C.* αὐτῷ· Ὁ διεγείρων. 26 *Ald.* οὕτως λέγει κύριος, Ἀνθ᾽ ὧν. *C.* ὁ ἄνω ὤν. 27 *C.* κατεκονδύλιζεν πτωχόν. *Ald.* κατακονδυλίζετε πτωχούς. *B.* in marg. κατεκονδυλίζετε εἰς κεφαλὰς πτωχῶν. 28 *Alex.* εἰς κεφαλὰς πτωχῶν. 29 *Alex.* ξυστοὺς οἰκοδομήσετε. 30 *Alex.* καὶ ἀμπελῶνας. 31 *Alex.* φυτεύσετε. 32 *B.* ἐξ αὐτῶν. 33 *B.* in marg. ἄλλ. ἐξίλασμα. 34 *C.* πένητα. 35 *Alex. B. Ald. C. Cyr.* πονηρός. 36 *B* οὖν τό. 37 *Alex.* τὸ πονηρόν. 38 *C. Cyr* κύριος. οὕτως εἶπε κύριος 39 *C.* εἴπαν. 40 *Alex.* τὸ πονηρὸν, καὶ ἠγαπήκαμεν τὸ καλόν. 41 *C.* ἀποκατασήσεται. 42 *Alex* ἐλεήσει. 43 *B. Ald.* καταλοίπους. sed *B.* in marg. περιλοίπους. 44 *Alex.* πλατίαις. *B.* in marg. Σ. καὶ ἐν πᾶσιν ἀμφόδοις. 45 *Alex.* πάσαις ὁδοῖς. 46 *Alex.* ἰδόντας. *B.* in marg. Σ. τοὺς γινώσκοντας μέλος. 47 *Alex.* ἐπελεύσομαι. *Ald.* διελεύσομαι. 48 σου *Ald.* deest. 49 *Ald. C.* αὐτή. 50 ὑμῖν *C.* deest. 51 τοῦ κυρίου *C.* deest. 52 *Alex.* ὅταν ἐκφύγῃ ἄνθρωπος. *C. Cyr.* ἐάν τις φύγῃ. 53 *Just. Mart.* in dial. cum Tryph. hab. καὶ συναντήσῃ. 54 *Alex.* εἰσπηδήσει. 55 αὐτοῦ *Ald. C. Cyr.* deest. 56 *Alex.* ἀπερείσῃ. 57 *Alex.* πρός. 58 αὕτη *B. C.* deest. 59 θυσίας *B. Ald. C. Cyr.* deest. 60 *Alex.* καὶ ἐάν. 61 *C.* ἀνενέγκητέ. 62 *Alex.* τὰ ὁλοκαυτώματα. 63 *C.* θυσίαν. 64 *Alex.* αὐτά, καί. 65 *Alex. B. Ald. C. Cyr.* σωτηρίου. 66 apud *Justin.* est, Ἀπόστησον ἀπ᾽ ἐμοῦ πλῆθος. 67 *B.* in marg. Ἀ. ναβλῶν σου. 68 *B.* in marg. Σ. κεκύλισται γάρ. Θ. καὶ ἀποκαλυφθήσεται. 69 *Alex.* ἐν τῇ ἐρήμῳ οἶκος Ἰσραὴλ τεσσαράκοντα ἔτη, λέγει κύριος. Καί. 70 τεσσαράκοντα ἔτη *C.* ponit ante προσηνέγκατε. 71 ἐν τῇ ἐρήμῳ *C.* desunt. 72 *B.* in marg. εἰκόνας· & Θ. εἴδωλον ὑμῶν. *Aq.* συσκιασμούς. 73 *Aq.* Μελχόμ. 74 *C.* Ῥεμφάν. *B.* in marg. Θ. καὶ ἤρατε τὴν ὅρασιν τοῦ βασιλέως ὑμῶν, ἀμαύρωσιν εἰδώλων, ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν· & αἴνεσις ὑμῶν pro interpretatione vocis Ῥαιφάν. *Aq.* ἀμαύρωσις. 75 *Alex. B. Ald.* τύπους οὕς. 76 *C.* ἐν αὐτοῖς.

Κεφ. ϛ'. 6.

1 [1] ὈΥαὶ τοῖς ἐξουθενοῦσι Σιὼν, καὶ τοῖς πε-
ποιθόσιν ἐπὶ τὸ ὄρος Σαμαρείας, [2] ἀπετρύ-
γησαν ἀρχὰς ἐθνῶν, καὶ [3] εἰσῆλθον [4] αὐτοί.
2 οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ [5] Διάβητε πάντες καὶ
ἴδετε, καὶ διέλθατε [6] ἐκεῖθεν εἰς [7] Ἐματραβ-
βὰ, καὶ κατάβητε ἐκεῖθεν εἰς Γὲθ ἀλλοφύλων,
τὰς κρατίστας ἐκ [8] πασῶν τῶν [9] βασιλειῶν τού-
των, [10] εἰ [11] πλείονα τὰ ὅρια αὐτῶν ἐστι τῶν
3 [12] ὑμετέρων ὁρίων. [13] Οἱ [14] ἐρχόμενοι
εἰς ἡμέραν [15] κακὴν, οἱ [16] ἐγγίζοντες καὶ ἐφ-
4 απτόμενοι σαββάτων ψευδῶν, Οἱ καθ-
εύδοντες ἐπὶ κλινῶν ἐλεφαντίνων, καὶ κατα-
σπαταλῶντες ἐπὶ ταῖς στρωμναῖς αὐτῶν, καὶ ἔσθον-
τες ἐρίφους ἐκ ποιμνίων, καὶ μοσχάρια [17] ἐκ
5 μέσου βουκολίων γαλαθηνά, Οἱ [18] ἐπι-
κρατοῦντες πρὸς τὴν φωνὴν τῶν ὀργάνων, ὡς [19] ἑ-
στηκότα ἐλογίσαντο, καὶ οὐχ ὡς φεύγοντα,
6 [20] Οἱ πίνοντες τὸν διυλισμένον οἶνον, καὶ τὰ πρῶ-
τα [21] μύρα χριόμενοι, καὶ οὐκ ἔπασχον οὐδὲν
7 ἐπὶ τῇ συντριβῇ Ἰωσήφ. Διὰ τοῦτο νῦν
αἰχμάλωτοι ἔσονται ἀπ' ἀρχῆς [22] δυναστῶν, καὶ
[23] ἐξαρθήσεται χρεμετισμὸς [24] ἵππων ἐξ Ἐ-
8 φραΐμ· Ὅτι ὤμοσε κύριος καθ' ἑαυ-
τοῦ, [25] [26] Διότι βδελύσσομαι ἐγὼ πᾶσαν τὴν
ὕβριν Ἰακὼβ, καὶ τὰς χώρας [27] αὐτοῦ μεμίση-
κα, καὶ ἐξαρῶ πόλιν σὺν πᾶσι [28] τοῖς κατοικοῦ-
9 σιν αὐτήν. Καὶ ἔσται, ἐὰν ὑπολειφθῶσι
[29] δέκα ἄνδρες ἐν οἰκίᾳ μιᾷ, [30] καὶ ἀποθανοῦνται,
10 [31] Καὶ ὑπολειφθήσονται οἱ κατάλοιποι, καὶ
λήψονται οἱ οἰκεῖοι αὐτῶν, [32] καὶ παραβιῶνται τοῦ
ἐξενέγκαι τὰ ὀστᾶ [33] αὐτῶν ἐκ τοῦ οἴκου. καὶ ἐρεῖ
τοῖς προεστηκόσι [34] τῆς οἰκίας, Εἰ ἔτι ὑπάρχει
11 παρὰ σοί; Καὶ ἐρεῖ, Οὐκ ἔτι. καὶ ἐρεῖ,
[35] Σίγα ἕνεκα τοῦ μὴ ὀνομάσαι τὸ ὄνομα κυρίου.
12 Διότι ἰδοὺ κύριος [36] ἐντέλλεται, καὶ πατάξει τὸν οἶκον
τὸν μέγαν θλάσμασι, καὶ τὸν οἶκον τὸν μικρὸν [37] ῥάγ-
13 μασιν. Εἰ διώξονται ἐν πέτραις ἵπποι;
εἰ [38] παρασιωπήσονται ἐν [39] θηλείαις; [40] ὅτι
[41] ἐξεστρέψατε εἰς θυμὸν κρίμα, καὶ καρπὸν
14 δικαιοσύνης εἰς πικρίαν, Οἱ εὐφραινό-
μενοι ἐπ' οὐδενὶ [42] λόγῳ, οἱ λέγοντες, [43] Οὐκ
ἐν τῇ ἰσχύϊ ἡμῶν ἔσχομεν [44] κέρατα;
15 Διότι ἰδοὺ ἐγὼ [45] ἐπεγερῶ ἐφ' ὑμᾶς οἶκος [46] Ἰσ-
ραὴλ ἔθνος, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων, καὶ
ἐκθλίψουσιν ὑμᾶς [47] τοῦ [48] μὴ εἰσελθεῖν εἰς [49] Αἰ-
μὰθ, καὶ [50] ὡς τοῦ χειμάρρου [51] τῶν δυσμῶν.

Κεφ. ζ'. 7.

1 ὍΥτως ἔδειξέ μοι [1] κύριος ὁ θεός· καὶ ἰδοὺ
ἐπιγονὴ [2] ἀκρίδων [3] ἐρχομένη ἑωθινὴ, καὶ ἰδοὺ
2 βροῦχος [4] εἷς [5] Γὼγ ὁ βασιλεύς. Καὶ
ἔσται ἐὰν [6] συντελέσῃ τοῦ [7] καταφαγεῖν τὸν χόρτον
τῆς γῆς, καὶ εἶπα, Κύριε [8] κύριε, ἵλεως γενοῦ·
[9] τίς ἀναστήσει τὸν Ἰακώβ; ὅτι ὀλιγοστός ἐστι.
3 [10] Μετανόησον κύριε ἐπὶ [11] τούτῳ. Καὶ τοῦτο
4 [12] οὐκ ἔσται, [13] λέγει κύριος. Οὕτως ἔ-
δειξέ μοι [14] κύριος· καὶ [15] ἰδοὺ ἐκάλεσε τὴν δί-
κην ἐν πυρὶ [16] κύριος, καὶ κατέφαγε τὴν ἄβυσ-

Cap 6. 1 *Just. Mart.* in dial. cum Tryph. hab. Οὐαὶ οἱ κατασπαταλῶντες. 2 *Comp.* ἀπετρύγησα. apud *Justin.* ὠνομασμένοι ἐπὶ τοῖς ἀρχηγοῖς ἀπετρύγησαν ἀρχὰς ἐθνῶν. ubi duplex interpretatio videtur esse. 3 *C.* εἰσῆλθεν. 4 *B.* ἐν τοῖς οἴκοις. *Ald.* ἑαυτοῖς οἶκος. *C.* εἰς αὐτοὺς οἶκος. 5 *B. Ald.* Διάβητε πάντες καὶ ἴδετε εἰς Χαλάνην (al. Χαλάννην) καὶ &c. & vox Hebr. quæ sign. πάντες, non multum distat ab ista. *Theodor.* leg. Διάβητε πάντες εἰς Χαλάνην, καὶ ἴδετε. sic quoque *Justin.* hunc locum citat, Διάβητε πάντες εἰς Χαλάννην, καὶ ἴδετε, καὶ πορεύθητε ἐκεῖθεν εἰς Ἀμὰθ τὴν μεγάλην, καὶ κατάβητε ἐκεῖθεν. 6 ἐκεῖθεν *Ald. C.* deest. 7 *Alex.* Αἱμαθραββά. *B.* εἰς Ἡμὰθ τὴν μεγάλην· sed in marg. εἰς Ἐματραββά. 8 πασῶν *C. Cyr.* deest. 9 *Alex.* βασιλέων. 10 *C.* ἐπεί. 11 *Alex.* πλίονα. 12 *C. Cyr.* ὁρίων ὑμῶν. 13 *Cyr.* οὐαὶ οἱ. 14 *Alex.* & *C.* εὐχόμενοι. 15 *C.* κἀκεῖνοι. 16 *B.* in marg. Ἀ. ἀποκεχωρισμένοι. Σ. ἀφωρισμένοι. 17 *Alex.* ἐκ βουκολίων. 18 *Alex. Ald. C. Cyr.* ἐπικροτοῦντες. 19 *Alex. B. Ald* ἑστῶτα. 20 apud *Justin.* est, Οἱ πίνοντες ἐν φιάλαις οἶνον. 21 *B.* in marg. Σ. τῶν μύρων. 22 apud *Justin.* est, δυναστῶν τῶν ἀποικιζομένων· καὶ μεταστραφήσεται οἴκημα κακούργων· καὶ ἐξαρθήσεται χρεμετισμὸς ἵππων ἐξ Ἐφραίμ. ubi duplex interpretatio videtur esse. 23 *B.* in marg. Σ. περιαιρεθήσεται ἑταιρεία τρυφητῶν. 24 *C.* ἵππου. 25 in *Ald.* seq. λέγει κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων. 26 *Alex.* Ὅτι. 27 *Alex.* αὐτῶν. 28 *C.* ἐν αὐτῇ. 29 δέκα *C. Cyr.* deest. 30 *Alex.* ἀποθανοῦνται. 31 Καὶ ὑπολειφθήσονται οἱ κατάλοιποι *Ald.* desunt. 32 *Alex.* καὶ οἱ * παραβιῶνται. 33 *C.* ἐκ. 34 *B.* τοῦ οἴκου. 35 *B.* in marg. Ἀ. ἡσυχάσθητι τοῦ ἀναμνῆσαι ἐν ὀνόματι κυρίου. Σ. σιώπα· οὐ γάρ ἐστιν ἀναμνῆσαι τὸ ὄνομα κυρίου. Θ. ὅτι οὐκ εἰς ἀναμνῆσαι ἐν ὀνόματι κυρίου. 36 *B.* ἐντέταλται. *C.* & *Cyr.* ἐντελεῖται. 37 *Alex.* ῥήγμασιν. 38 *B.* in marg. Ἀ. εἰ ἀροτριαθήσεται. Σ. * πέτρα διὰ βοῶν. 39 *C.* θηλείαις ἵπποι; ὅτι. 40 *Alex.* ὅτι ὑμεῖς. 41 *C.* ἐξέστρεψαν. 42 *B. Ald.* λόγῳ ἀγαθῷ. *C.* ῥήματι. 43 *C.* Διότι οὐκ. 44 *C.* κέρα. 45 *Alex.* ἐπεγείρω. 46 *Alex.* & *C.* τοῦ (*C.* deest) Ἰσραὴλ ἔθνος, καὶ ἐκθλίψουσιν. *B. Ald.* Ἰσραὴλ, φησὶ κύριος ὁ θεὸς στρατιῶν, Ἔθνος, καὶ ἐκθλίψουσιν. 47 *B.* in marg. Σ. ἀπὸ εἰσόδου. 48 *Alex.* μὴ εἰς Ἐμάθ. 49 *B.* in marg. χόλον. 50 *Alex.* ἕως. 51 *B.* in marg. Ἀ. τῆς ὁμαλῆς. Σ. τῆς πεδιάδος. Θ. τῆς ἀραβᾶ.

Cap. 7. 1 *Ms. Alex.* & *B.* & *Comp. ed.* κύριος· καὶ ἰδού. *Ald.* κύριος κύριος· καὶ ἰδού. 2 *B.* in marg. Ἀ. βραχέων. 3 *C.* ἐρχομένης ἑωθινῆς. 4 *C.* εἰς. *Cyr.* ἦν. 5 *B.* in marg. Ἀ. ὀψίμως ὀπίσω τῆς γάζης βασιλέως. 6 *Ald.* συντελεσθῇ. 7 *B.* φαγεῖν. 8 κύριε *C.* deest. 9 *B.* in marg. Σ. τί ἂν ὑποστήσεται Ἰακώβ. 10 *B.* in marg. Σ. παρεκλήθη κύριος. 11 *C.* τοῦτο. 12 *B.* οὐ μὴ γενήσεται. 13 *Ald.* εἶπε. 14 *Alex.* κύριος ὁ θεός. *Ald.* κύριος κύριος. 15 ἰδοὺ *C.* deest. 16 *Ald.* κύριος κύριος.

σον τὴν πόλιν, καὶ κατέφαγε τὴν [17] μερίδα
5 κυρίου. Καὶ εἶπα, [18] Κύριε κόπασον
[19] δή, [20] τίς ἀναστήσει τὸν Ἰακώβ; ὅτι ὀλιγοστός
6 ἐστι. [21] Μετανόησον κύριε ἐπὶ [22] τού-
τῳ. Καὶ τοῦτο οὐ μὴ γένηται, λέγει κύριος.
7 Οὕτως ἔδειξέ μοι κύριος· καὶ [23] ἰδοὺ ἑστηκὼς
ἐπὶ τείχους ἀδαμαντίνου, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ
8 ἀδάμας. Καὶ εἶπε κύριος πρός με,
Τί σὺ ὁρᾷς Ἀμώς; καὶ εἶπα, [24] Ἀδάμαντα. καὶ
εἶπε κύριος πρός με, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐντάσσω ἀδά-
μαντα [25] ἐν μέσῳ λαοῦ μου Ἰσραήλ, οὐκ ἔτι
9 μὴ [26] προσθῶ τοῦ παρελθεῖν αὐτόν. Καὶ
ἀφανισθήσονται [27] βωμοὶ τοῦ γέλωτος, καὶ αἱ
τελεταὶ τοῦ Ἰσραὴλ [28] ἐρημωθήσονται, καὶ ἀναστή-
σομαι ἐπὶ τὸν οἶκον [29] Ἱεροβοὰμ ἐν ῥομφαίᾳ.
10 Καὶ ἐξαπέστειλεν Ἀμασίας ὁ ἱερεὺς [30] Βαιθὴλ
πρὸς Ἱεροβοὰμ βασιλέα Ἰσραήλ, λέγων,
[31] Συστροφὰς ποιεῖται κατὰ σοῦ [32] Ἀμὼς ἐν μέσῳ
οἴκου Ἰσραήλ, οὐ μὴ [33] δύνηται ἡ γῆ ὑπενεγ-
11 κεῖν [34] πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ. Διότι
[35] τάδε λέγει Ἀμώς, Ἐν ῥομφαίᾳ τελευτήσει
Ἱεροβοάμ, ὁ δὲ Ἰσραὴλ αἰχμάλωτος [36] ἀ-
12 χθήσεται ἀπὸ τῆς γῆς αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν Ἀ-
μασίας πρὸς Ἀμώς, [37] Ὁ ὁρῶν βάδιζε, ἐκ-
χώρησον [38] σὺ εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ ἐκεῖ [39] κα-
13 ταβίου, καὶ ἐκεῖ προφητεύσεις, [40] Εἰς δὲ
Βαιθὴλ οὐκ [41] ἔτι προσθήσεις τοῦ προφητεῦσαι,
ὅτι [42] ἁγίασμα βασιλέως ἐστί, [43] καὶ οἶκος βα-
14 σιλείας ἐστί. Καὶ ἀπεκρίθη Ἀμὼς καὶ εἶπε
πρὸς Ἀμασίαν, Οὐκ ἤμην προφήτης ἐγώ,
οὐδὲ υἱὸς [44] προφήτου, ἀλλ' ἢ αἰπόλος [45] ἤ-
15 μην, [46] καὶ κνίζων συκάμινα. Καὶ ἀνέλα-
βέ με κύριος ἐκ τῶν προβάτων, καὶ εἶπε κύριος
πρός με, Βάδιζε, [47] καὶ προφήτευσον ἐπὶ τὸν
16 [48] λαόν μου [49] Ἰσραήλ. Καὶ νῦν ἄκουε λό-
γον κυρίου· σὺ λέγεις, [50] Μὴ προφήτευε ἐπὶ
τὸν Ἰσραήλ, καὶ οὐ μὴ ὀχλαγωγήσῃς ἐπὶ τὸν οἶ-
17 κον Ἰακώβ. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει [51] κύ-
ριος, Ἡ γυνή σου ἐν τῇ πόλει πορνεύσει, καὶ οἱ
υἱοί σου καὶ αἱ θυγατέρες σου [52] ἐν ῥομφαίᾳ πε-
σοῦνται, καὶ ἡ γῆ σου ἐν σχοινίῳ καταμετρηθήσεται,
καὶ σὺ ἐν γῇ ἀκαθάρτῳ τελευτήσεις, ὁ δὲ Ἰσρα-
ὴλ αἰχμάλωτος ἀχθήσεται ἀπὸ τῆς γῆς αὐτοῦ,
οὕτως ἔδειξέ μοι κύριος [53] κύριος.

Κεφ. η'. 8.

1 ΚΑὶ ἰδοὺ [1] ἄγγος ἰξευτοῦ.
2 Καὶ [2] εἶπε, Τί σὺ [3] βλέπεις Ἀμώς; καὶ εἶ-
πα, Ἄγγος ἰξευτοῦ. καὶ εἶπε κύριος πρός με,
Ἥκει τὸ πέρας ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ, [4] οὐ
3 προσθήσω ἔτι τοῦ παρελθεῖν αὐτόν. Καὶ
[5] ὀλολύξει τὰ φατνώματα τοῦ ναοῦ ἐν [6] τῇ ἡμέ-
ρᾳ ἐκείνῃ, λέγει [7] κύριος κύριος. πολὺς ὁ
[8] πεπτωκὼς ἐν παντὶ τόπῳ, [9] ἐπιρρίψω σιω-
4 πήν. Ἀκούσατε δὴ ταῦτα οἱ [10] ἐκτρίβον-
τες [11] εἰς τοπρωῒ πένητα, [12] καὶ [13] καταδυ-
ναστεύοντες [14] πτωχοὺς ἀπὸ τῆς γῆς,
5 [15] Λέγοντες, Πότε διελεύσεται ὁ μήν, καὶ
[16] ἐμπολήσομεν, καὶ τὰ σάββατα, καὶ ἀνοίξομεν
[17] θησαυρὸν τοῦ ποιῆσαι [18] μέτρον μικρὸν, καὶ [19] τοῦ
μεγαλῦναι σταθμιον, καὶ ποιῆσαι ζυγὸν ἄδικον,
6 Τοῦ κτᾶσθαι [20] ἐν ἀργυρίῳ [21] πτωχοὺς, καὶ [22] πέ-
νητα ἀντὶ ὑποδημάτων, καὶ ἀπὸ [23] παντὸς
7 γεννήματος ἐμπορευσόμεθα. Ὀμνύει
κύριος [24] κατὰ τῆς ὑπερηφανίας Ἰακώβ, [25] εἰ
ἐπιλησθήσεται εἰς νῖκος πάντα τὰ ἔργα ὑμῶν.
8 Καὶ ἐπὶ τούτοις οὐ ταραχθήσεται ἡ γῆ, καὶ πεν-

---

17 *Alex. Ald. C. Cyr.* μερίδα. Καὶ εἶπα. (*Ald.* εἶπον.) 18 *Alex. Ald.* Κύριε κύριε. *C. Cyr.* κύριος ὁ θεός. 19 δὴ *C.* deest. 20 B. in marg. Σ. ὢν ὑποστήσεται. 21 B. in marg. Ἀ. παρακλήθητι. 22 *C.* τοῦτο. 23 *Alex.* B. *Ald.* ἰδοὺ ἀνὴρ ἑστηκώς. & B. in marg. Θ. ἰδοὺ ἀδωναΐ κύριος. Σ. ὅτι ἐφάνη κύριος. *Hier.* & *Theodor.* etiam hab. ἰδοὺ ἀνήρ. in *ed.* vero *Lat.* & in *Hebr.* est, *Dominus.* post *Aq.* τείχους ἀλειφώσεως. *Th.* τηκομένου. 24 B. in marg. Σ. γάνωσιν. 25 *Alex.* εἰς μέσον. 26 *Alex.* προσθήσω. 27 B. in marg. Σ. τὰ ὑψηλὰ τοῦ Ἰακώβ. 28 *Alex.* B. ἐξερημωθήσονται. 29 B. in marg. περιαθεριζόμενον λαοῦ. 30 *C.* εἰς Βαιθήλ. 31 B. in marg. Ἀ. Συνέδησε. Σ. Ἀνέπισεν * ἀναταράσσω. 32 *Ald.* κύριος Ἀμώς. 33 *Alex.* γένηται. 34 *Alex.* ἅπαντας. 35 B. φησίν, τάδε. 36 B. ἀρθήσεται. 37 *C. Cyr.* λέγων, Ὁ. 38 *Alex.* εἰς γῆν. 39 *C.* κατάβηθι. 40 *Alex.* Εἰς Βαιθὴλ οὐκ. 41 *Alex.* ἔτι μὴ προσθῇς. *C.* μὴ προσθῇς. 42 *C.* ἔτασμα. 43 καὶ usque ad finem versus *C.* desunt. 44 B. προφήτου εἰμὶ ἐγώ, ἀλλ'. post *Aq. S. Th.* & v. ed. βουκόλος. 45 B ἤμην αἰγῶν, καί. 46 *Alex. Ald. C.* κνίζων. *Aq.* ἐρευνῶν συκομόρους. *Th.* χαράσσων συκαμίνους. *S.* ἔχων συκαμίνους. *Hesych.* τουτέστι κεντεῖν, ὥστε γενέσθαι πέπειρα. 47 *Alex.* προφήτευσον. *C.* καὶ προφητεύσεις. 48 B. λαὸν τοῦ. 49 *Alex.* τὸν Ἰσραήλ. 50 *C.* & *Cyr.* Οὐ προφητεύσεις. 51 κύριος B. *Cyr.* deest. 52 *C.* αἰχμάλωτοι ἀχθήσονται. 53 κύριος *Alex.* & *C.* deest.

Cap. 8. 1 B. in marg. Σ. καλαθὸς ὀπώρας. 2 B. εἶπε πρός με. *C. Cyr* εἶπε κύριος 3 *Alex.* ὁρᾷς. 4 *Alex.* B. οὐκ ἔτι μὴ προσθῶ τοῦ. *C.* οὐ προσθήσω οὐκέτι τοῦ. 5 B in marg. Σ. ὀλολύξουσιν αἱ ᾠδαί. 6 *C.* ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. 7 *Alex.* κύριος. πολύς. 8 *C.* κοπετός. 9 *Alex.* ἀπορρίψω. *C.* ῥίψω. 10 B. ἐκθλίβοντες. 11 εἰς τοπρωῒ *C.* desunt. 12 καὶ *Alex.* deest. 13 *C.* καταλύοντες B. in marg. Θ. λύοντες. 14 *C.* & *Cyr.* ἀπὸ τῆς (al. deest) γῆς πτωχόν. 15 *Alex.* Οἱ λέγοντες. 16 *C.* συνάξωμεν 17 *Alex.* θησαυρούς. 18 *Alex.* B. μικρὸν τὸ (*Alex.* deest) μέτρον. 19 *Alex.* μεγαλῦναι στάθμια. 20 *C.* ἀργυρίου. 21 *Alex.* πτωχοὺς. καί. 22 *Alex.* ταπεινὸν ἀντί. *C.* ταπεινὸν ἀντί. 23 B. *Ald. Cyr.* πάσης πράσεως *C.* πάσης παραθέσεως. 24 *Alex.* καθ' ὑπερηφανείας. *C.* καθ' ὑπερηφανίαν. 25 *Alex.* Εἰ ἐπιλήσεται.

θήσει

θήσεται πᾶς ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ; καὶ ἀναβήσεται ὡς
ποταμὸς συντέλεια, καὶ καταβήσεται ὡς ποτα-
9 μὸς Αἰγύπτου. Καὶ ἔσται ἐν [26] τῇ ἡμέρᾳ ἐκεί-
νῃ, λέγει κύριος [27] κύριος, δύσεται ὁ ἥλιος μεσημ-
βρίας, καὶ [28] συσκοτάσει [29] ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ἡμέρᾳ
10 [30] τὸ φῶς, Καὶ μεταστρέψω τὰς ἑορτὰς
ὑμῶν εἰς πένθος, καὶ πάσας τὰς ᾠδὰς ὑμῶν εἰς
[31] θρῆνον, καὶ ἀναβιβῶ ἐπὶ πᾶσαν ὀσφὺν σάκκον,
καὶ ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν φαλάκρωμα· καὶ θήσομαι
αὐτὸν ὡς πένθος ἀγαπητοῦ, καὶ τοὺς μετ᾽ αὐτοῦ
11 ὡς ἡμέραν ὀδύνης. Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται,
λέγει [32] κύριος, καὶ ἐξαποστελῶ λιμὸν ἐπὶ [33] τὴν
γῆν, οὐ λιμὸν [34] ἄρτων, οὐδὲ [35] δίψαν ὕδα-
τος, ἀλλὰ λιμὸν τοῦ ἀκοῦσαι [36] τὸν λόγον κυρίου.
12 Καὶ [37] σαλευθήσονται ὕδατα ἀπὸ τῆς θαλάσ-
σης ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ Βοῤῥᾶ ἕως ἀνατο-
λῶν περιδραμοῦνται ζητοῦντες τὸν λόγον τοῦ κυρίου,
13 καὶ οὐ μὴ εὕρωσιν. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ-
λείψουσιν αἱ παρθένοι [38] αἱ καλαὶ, καὶ οἱ νεα-
14 νίσκοι ἐν δίψει, Οἱ ὀμνύοντες [39] κατὰ τοῦ
ἱλασμοῦ Σαμαρείας, καὶ οἱ λέγοντες, [40] Ζῇ [41] ὁ
θεός σου Δὰν, καὶ [42] ζῇ [43] ὁ θεός σου Βηρσαβεέ.
καὶ πεσοῦνται, καὶ οὐ μὴ ἀναστῶσιν [44] ἔτι.

Κεφ. θʹ. 9.

1 Εἶδον τὸν κύριον ἐφεστῶτα ἐπὶ [1] τοῦ θυσιαστη-
ρίου, καὶ εἶπε, Πάταξον [2] ἐπὶ [3] τὸ ἱλαστήριον,
καὶ σεισθήσεται τὰ [4] πρόπυλα, καὶ διάκοψον
εἰς κεφαλὰς πάντων· καὶ τοὺς καταλοίπους αὐ-
τῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἀποκτενῶ, [5] οὐ μὴ [6] διαφύγῃ
ἐξ αὐτῶν φεύγων, [7] καὶ οὐ μὴ διασωθῇ ἐξ αὐτῶν
2 ἀνασωζόμενος. Ἐὰν [8] κατακρυβῶσιν εἰς
ᾅδου, ἐκεῖθεν ἡ χείρ μου ἀνασπάσει αὐτούς· [9] καὶ
ἐὰν ἀναβῶσιν εἰς τὸν οὐρανὸν, ἐκεῖθεν κατάξω
3 αὐτούς. Ἐὰν [10] ἐγκατακρυβῶσιν εἰς τὴν κο-
ρυφὴν τοῦ Καρμήλου, ἐκεῖθεν ἐξερευνήσω, καὶ
λήψομαι αὐτούς· [11] καὶ ἐὰν καταδύσωσιν ἐξ ὀ-
φθαλμῶν μου εἰς τὰ [12] βάθη τῆς θαλάσσης, ἐ-
κεῖ ἐντελοῦμαι τῷ δράκοντι, καὶ δήξεται αὐτούς.
4 Καὶ ἐὰν πορευθῶσιν ἐν αἰχμαλωσίᾳ πρὸ προσ-
ώπου τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, ἐκεῖ ἐντελοῦμαι τῇ
ῥομφαίᾳ, καὶ ἀποκτενεῖ αὐτούς. καὶ [13] στηριῶ
[14] τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπ᾽ αὐτοὺς εἰς κακὰ, καὶ
5 οὐκ εἰς ἀγαθά. Καὶ κύριος [15] κύριος
ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἐφαπτόμενος [16] τῆς
γῆς, καὶ σαλεύων αὐτὴν, καὶ πενθήσουσι πάντες
οἱ κατοικοῦντες αὐτὴν, καὶ ἀναβήσεται ὡς [17] πο-
ταμὸς συντέλεια αὐτῆς, καὶ καταβήσεται ὡς πο-
6 ταμὸς Αἰγύπτου. Ὁ οἰκοδομῶν εἰς τὸν οὐ-
ρανὸν ἀνάβασιν [18] αὐτοῦ, καὶ τὴν [19] ἐπαγγελίαν
[20] αὐτοῦ [21] ἐπὶ τῆς γῆς θεμελιῶν, ὁ προσκα-
λούμενος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης, καὶ ἐκχέων
αὐτὸ ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς· Κύριος [22] παν-
7 τοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ. [23] Οὐχ ὡς υἱοὶ
Αἰθιόπων ὑμεῖς ἐστε ἐμοὶ υἱοὶ Ἰσραήλ; λέγει
κύριος. [24] οὐ τὸν Ἰσραὴλ ἀνήγαγον ἐκ γῆς Αἰ-
γύπτου, καὶ τοὺς ἀλλοφύλους [25] ἐκ Καππαδοκί-
8 ας, καὶ τοὺς Σύρους [26] ἐκ βόθρου; Ἰδοὺ
οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου [27] τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὴν βασιλείαν
[28] τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ ἐξαρῶ αὐτὴν ἀπὸ προσώ-
που τῆς γῆς· πλὴν [29] ὅτι οὐκ εἰς τέλος ἐξαρῶ
9 τὸν οἶκον [30] Ἰακὼβ, λέγει κύριος. [31] Διότι
ἐγὼ ἐντέλλομαι, καὶ [32] λικμήσω ἐν πᾶσι τοῖς
ἔθνεσι τὸν οἶκον [33] Ἰσραὴλ, ὃν τρόπον [34] λικ-
μᾶται ἐν τῷ [35] λικμῷ, καὶ [36] οὐ μὴ πέσῃ [37] σύν-
10 τριμμα ἐπὶ τὴν γῆν. Ἐν ῥομφαίᾳ τε-
λευτήσουσι πάντες ἁμαρτωλοὶ λαοῦ μου, οἱ λέ-
γοντες, Οὐ μὴ ἐγγίσῃ, [38] οὐδὲ μὴ γένηται ἐφ᾽
11 ἡμᾶς τὰ κακά. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀ-

---

26 *Alex.* ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος ὁ θεός, καὶ δύσεται. 27 κύριος *C. Cyr.* deest. B. ὁ θεός. 28 *Cypr.* *obtenebrabitur dies lucis.* & *Tert.* *tenebrescet dies luminis.* 29 ἐπὶ τῆς γῆς C. & *Cyr.* desunt. 30 *C.* φωτός. 31 B. *C. Cyr.* θρήνους. 32 *Ald.* κύριος κύριος. 33 *Ald.* τῆς γῆς. 34 *Alex. Ald.* ἄρτου. 35 *Ald.* λιμόν. 36 *Alex.* λόγον. 37 *Alex.* & *C.* σαλευθήσεται ὕδατα ἕως θαλάσσης. 38 *Ald.* ἐκεῖναι αἱ. 39 B. in marg. ἐν τῇ πλημμελείᾳ. 40 Ζῇ ὁ θεός σου Δὰν, καὶ *Ald.* desunt. 41 *Alex.* κύριος ὁ θεός. 42 ζῇ *C.* & *Cyr.* deest. 43 B. κύριος ὁ. 44 B. *C.* οὐκ ἔτι.

Cap. 9. 1 *Comp.* τὸ θυσιαστήριον. 2 ἐπὶ *C.* deest. 3 *Ms. Alex.* τὸ θυσιαστήριον. *B.* in marg. Σ. οἰκοδόμημα ἱλαστήριον. 4 *B. C. Cyr.* προπύλαια. 5 *C.* καὶ οὐ μή. *B. Cyr.* οὐδὲ μή. 6 *Alex.* διαφεύξῃ. 7 *Alex.* οὐδὲ μή. *C.* καὶ οὐδὲ μή. 8 *Alex. B. Ald. C. Cyr.* κατορυγῶσιν. 9 καὶ *C.* deest. 10 *Alex. B.* ἐγκρυβῶσιν. *Ald. C.* κατακρυβῶσι. 11 *C.* ἐάν. 12 ita & *B.* sed in margine hab. ut *C.* θεμέλια. 13 *Ald.* θήσω. 14 *Alex.* τὸ πρόσωπόν μου. 15 κύριος *Ald. C.* deest. 16 *B.* πάσης τῆς γῆς. 17 *C.* ποταμὸς Αἰγύπτου. Ὁ. 18 αὐτοῦ *C. Cyr.* deest. 19 *B.* in marg. Ὁ. δέσμην. 20 αὐτοῦ *C. Cyr.* deest. 21 *Alex.* ἐπὶ γῆς. 22 παντοκράτωρ *C.* deest. *Alex.* ὁ παντοκράτωρ. *B.* ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ τοῦτο. 23 *B.* in marg. Ἀ. Μή τι οὐχ ὡς. Σ. μή τι οὐχ ὡς υἱοί. 24 *B.* in marg. Ἀ. μή τι οὐ τόν. Σ. μὴ οὐχὶ τὸν Ἰσραήλ. 25 *B.* in marg. Ἀ. ἀπὸ Καφθώρ. 26 *B.* in marg. Σ. ἀπὸ Κυρήνης, vel ut al. leg. ἐκ Κυρήνης. *Th.* vert. ἐκ τοῦ τοίχου. 27 τοῦ θεοῦ *C.* desunt. 28 *C.* τὴν ἁμαρτωλόν. 29 *C.* διότι. 30 *Alex.* Ἰσραήλ. & *B.* in marg. Ἰσραήλ. 31 *Alex. Ald. C. B. Cyr.* Διότι ἰδοὺ ἐγώ. 32 *Alex.* λικμιῶ: Sic & *B.* in marg. *C.* δεικνύω. Σ. Ἀ. κοσκινιῶ. 33 *Alex.* τοῦ Ἰσραήλ. 34 *C.* ὅταν λικμᾶται. 35 *C.* λικμητῷ. *B.* in marg. Ἀ. Σ. κοσκίνῳ, sed in textu, λικμητῷ. 36 *C.* οὐ πέσει. *B.* in marg. Ἀ. οὐκ ἐμπεσεῖται ἢ ψηφίον ἐπὶ τὴν γῆν. 37 *C.* σύστρεμμα. 38 *Alex.* οὐδ᾽ οὐ μὴ γένηται. *Ald.* οὐδὲ μὴ ἔλθῃ. *C.* desunt. pro γένηται *B.* in marg. hab. ἔλθῃ.

ναστήσω τὴν σκηνὴν Δαυὶδ τὴν πεπτωκυῖαν, καὶ
[39] ἀνοικοδομήσω τὰ πεπτωκότα [40] αὐτῆς, καὶ
τὰ [41] κατεσκαμμένα [42] αὐτῆς ἀναστήσω, καὶ
ἀνοικοδομήσω αὐτὴν καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰῶ-
12 νος. [43] Ὅπως ἐκζητήσωσιν [44] οἱ κατά-
λοιποι τῶν ἀνθρώπων [45] καὶ πάντα τὰ ἔθνη, ἐφ'
οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου [46] ἐπ' αὐτοὺς, λέ-
γει κύριος [47] ὁ ποιῶν [48] πάντα ταῦτα.
13 Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ κατα-
λήψεται ὁ [49] ἀμητὸς τὸν τρυγητὸν, καὶ περκάσει
ἡ σταφυλὴ ἐν τῷ σπόρῳ, καὶ ἀποσταλάξει τὰ ὄ-
ρη γλυκασμὸν, καὶ πάντες οἱ βουνοὶ σύμφυτοι
14 ἔσονται. Καὶ [50] ἐπιστρέψω τὴν αἰχμαλω-
σίαν τοῦ λαοῦ μου Ἰσραὴλ, καὶ οἰκοδομήσουσι πό-
λεις τὰς [51] ἠφανισμένας, καὶ κατοικήσουσι, καὶ
[52] φυτεύσουσιν ἀμπελῶνας, καὶ πίονται τὸν οἶνον
αὐτῶν, καὶ [53] ποιήσουσι κήπους, καὶ φάγονται τὸν
15 καρπὸν αὐτῶν. Καὶ καταφυτεύσω αὐτοὺς
ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ οὐ μὴ ἐκσπασθῶσιν οὐκέτι
[54] ἀπὸ τῆς γῆς [55], ἧς ἔδωκα αὐτοῖς, λέγει κύριος
ὁ θεὸς [56] παντοκράτωρ.

ΑΜΩΣ Β'.

39 C. ἀναστήσω. 40 C. αὐτῶν. 41 Alex. κατεστραμμένα. 42 C. αὐτῶν 43 Alex. Ὅπως ἂν 44 Ald. μοι οἱ. 45 Alex. τὸν κύριον, καί. 46 ἐπ' αὐτοὺς Ald. desunt. 47 Alex. B. ὁ θεὸς ὁ ποιῶν. 48 Alex. & C. ταῦτα. 49 Alex. B. Ald. C. Cyr. ἀλοητός. 50 C. ἀποστρέψω. 51 Ald. ἠδαφισμένας. 52 Alex. B. καταφυτεύσουσιν. 53 Alex. B καταφυτεύσουσιν (B. φυτεύσουσι) κήπους. 54 C. ἐκ. 55 Alex. B. Ald. C. Cyr. αὐτῶν. 56 Alex. ὁ παντοκράτωρ. C. deest.

*Ο Β Δ Ι Ο Υ Ε'.

Κεφ. α'. 1.
1 Ὅρασις [1] Ὀβδιού. Τάδε λέγει κύριος
ὁ θεὸς τῇ Ἰδουμαίᾳ, Ἀκοὴν ἤκουσα
παρὰ κυρίου, καὶ περιοχὴν εἰς τὰ ἔθνη [2] ἐξαπ-
έστειλεν· Ἀνάστητε, καὶ ἐξαναστῶμεν ἐπ' αὐτὴν
2 εἰς πόλεμον. Ἰδοὺ ὀλιγοστὸν δέδωκά σε
ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἠτιμωμένος [3] εἶ σὺ σφόδρα.
3 Ὑπερηφανία τῆς καρδίας σου ἐπῆρέ σε κατασκη-
νοῦντα ἐν ταῖς ὀπαῖς τῶν πετρῶν· [4] ὑψῶν κατοικίαν
αὐτοῦ, λέγων ἐν [5] καρδίᾳ [6] αὐτοῦ, Τίς [7] κατ-
4 άξει με ἐπὶ τὴν γῆν; Ἐὰν μετεωρι-
σθῇς, ὡς ἀετὸς, καὶ [8] ἐὰν ἀναμέσον τῶν ἄστρων
θῇς νοσσιάν σου, ἐκεῖθεν κατάξω σε, λέγει
5 κύριος. Εἰ κλέπται εἰσῆλθον πρὸς σὲ,
[9] ἢ λῃσταὶ νυκτὸς, ποῦ ἂν ἀπερρίφης, οὐκ ἂν
ἔκλεψαν τὰ ἱκανὰ ἑαυτοῖς; καὶ εἰ τρυγηταὶ εἰσ-
ῆλθον πρὸς σὲ, οὐκ ἂν [10] ἐπελείποντο ἐπι-
6 φυλλίδα; Πῶς [11] ἐξηρευνήθη Ἡσαῦ,
καὶ κατελήφθη [12] τὰ κεκρυμμένα αὐτοῦ;
7 Ἕως τῶν ὁρίων [13] ἐξαπέστειλάν σε· πάντες οἱ
ἄνδρες τῆς διαθήκης σου ἀντέστησάν σοι, [14] ἠ-
δυνάσθησαν πρὸς σὲ ἄνδρες εἰρηνικοί σου, ἔ-
θηκαν ἔνεδρα ὑποκάτω σου, οὐκ ἔστι [15] σύν-
8 εσις [16] αὐτοῖς. Ἐν [17] τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ,
λέγει κύριος, ἀπολῶ σοφοὺς ἐκ τῆς Ἰδουμαίας,
9 καὶ σύνεσιν ἐξ ὄρους Ἡσαῦ. Καὶ πτοηθή-
σονται οἱ μαχηταί σου οἱ ἐκ Θαιμὰν, ὅπως ἐξ-
10 αρθῇ ἄνθρωπος ἐξ ὄρους Ἡσαῦ. Διὰ τὴν
σφαγὴν, καὶ τὴν ἀσέβειαν [18] ἀδελφοῦ [19] σου Ἰα-
κὼβ, καλύψει σε αἰσχύνη, καὶ ἐξαρθήσῃ εἰς τὸν
11 αἰῶνα. Ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀντέστης ἐξεναν-
τίας, ἐν [20] ἡμέραις αἰχμαλωτευόντων ἀλλο-
φύλων δύναμιν αὐτοῦ, καὶ ἀλλότριοι εἰσῆλθον εἰς
[21] πύλας αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ ἔβαλον κλή-
12 ρους, καὶ [22] σὺ ἦς ὡς εἷς ἐξ αὐτῶν. Καὶ μὴ
[23] ἐπίδῃς ἡμέραν ἀδελφοῦ σου ἐν ἡμέρᾳ ἀλλο-

Cap. 1. * Ms. Alex. ἈΒΔΕΙΟΥ Ε'. 1 Alex. Ἀβδιού. 2 ἐξαπέστειλεν C. ponit ante εἰς. 3 Alex. σὺ εἶ. Ald. C. deest. 4 C. Cyr. ὑψοῦντα κατοικίαν σου, λέγων (Cyr. λέγοντα) 5 Alex. τῇ καρδίᾳ. 6 Cyr. σου. 7 Alex. & C. με κατάξει ἐπί. 8 Alex. ἀναμέσον. 9 Alex. εἰ. 10 Alex. ὑπελείποντο 11 Alex. ἐξηρευνήθη. 12 Alex. αὐτοῦ τὰ κεκρυμμένα; Ἕως 13 Alex. σου ἐξαπ. 14 C. ἠδυνήθησαν. 15 Alex. σοι σύνεσεις ἐν αὐτοῖς. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. 16 Ald. ἐν αὐτῷ. C. ἐν αὐτοῖς. 17 C. ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει 18 Alex. τὴν εἰς τὸν ἀδελφόν σου Ἰακὼβ, καὶ καλύψει C. Cyr. κατ' ἀδελφοῦ σου Ἰακὼβ, καλύψει. 19 σου Ald. deest. 20 Alex. & C. ἡμέρᾳ. 21 Alex. τὰς πύλας. 22 Ald. ὑμεῖς ἐστε. C. ὑμεῖς ἦτε. 23 Alex. ἐπίδοις.

τρίων

τείων, καὶ μὴ ἐπιχαρῇς ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἰούδα ἐν
ἡμέρᾳ ἀπωλείας αὐτῶν, καὶ μὴ [24] μεγαλορρημο-
13 νῇς ἐν ἡμέρᾳ [25] θλίψεως, Μηδὲ εἰσέλ-
θῃς εἰς πύλας [26] λαῶν ἐν ἡμέρᾳ πόνων αὐ-
τῶν, [27] μηδὲ ἐπίδῃς καὶ σὺ τὴν συναγωγὴν αὐ-
τῶν ἐν ἡμέρᾳ ὀλέθρου [28] αὐτῶν, [29] καὶ μὴ συνε-
πιθῇ ἐπὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἀπω-
14 λείας αὐτῶν, Μηδὲ [30] ἐπιστῇς ἐπὶ τὰς
[31] διεκβολὰς αὐτῶν, [32] ἐξολοθρεῦσαι τοὺς ἀνα-
σωζομένους [33] αὐτῶν, μηδὲ συγκλείσῃς τοὺς φεύ-
γοντας [34] αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως·
15 Διότι ἐγγὺς [35] ἡμέρα κυρίου ἐπὶ πάντα τὰ ἔ-
θνη· ὃν τρόπον ἐποίησας, οὕτως [36] ἔσαι σοι·
τὸ [37] ἀνταπόδομά σου ἀνταποδοθήσεται [38] εἰς
16 κεφαλήν σου. [39] Διότι ὃν τρόπον ἔπιες
ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου, πίονται πάντα τὰ
ἔθνη οἶνον, πίονται καὶ [40] καταβήσονται, καὶ ἔ-
17 σονται καθὼς οὐχ ὑπάρχοντες. Ἐν δὲ
τῷ ὄρει Σιὼν ἔσαι [41] σωτηρία, καὶ ἔσαι ἅγιον·
καὶ [42] κατακληρονομήσουσιν ὁ οἶκος Ἰακὼβ τοὺς
18 κατακληρονομήσαντας αὐτούς. Καὶ ἔσαι
ὁ οἶκος Ἰακὼβ πῦρ, [43] ὁ δὲ οἶκος Ἰωσὴφ φλόξ,
ὁ δὲ οἶκος Ἡσαῦ [44] εἰς καλάμην, καὶ [45] ἐκ-
καυθήσονται [46] εἰς αὐτοὺς, καὶ καταφάγονται
αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἔσαι [47] πυροφόρος [48] τῷ οἴ-
κῳ Ἡσαῦ, [49] διότι κύριος ἐλάλησε.
19 Καὶ κατακληρονομήσουσιν οἱ ἐν [50] ναγὲβ τὸ ὄ-
ρος τὸ Ἡσαῦ, καὶ οἱ ἐν τῇ σεφηλὰ τοὺς ἀλλο-
φύλους· καὶ κατακληρονομήσουσι τὸ ὄρος Ἐφραὶμ,
καὶ τὸ πεδίον Σαμαρείας, καὶ Βενιαμὶν, καὶ τὴν
20 [51] Γαλααδῖτιν. Καὶ τῆς μετοικεσίας ἡ ἀρ-
χὴ αὕτη τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, γῆ τῶν Χαναναίων
ἕως [52] Σαρεπτῶν· καὶ ἡ μετοικεσία Ἱερουσαλὴμ
ἕως [53] Ἐφραθά· [54] κληρονομήσουσι [55] τὰς πό-
21 λεις τοῦ [56] ναγὲβ. Καὶ ἀναβήσονται [57] ἀ-
νασωζόμενοι ἐξ ὄρους Σιὼν, τοῦ ἐκδικῆσαι τὸ ὄ-
ρος Ἡσαῦ, καὶ ἔσαι τῷ κυρίῳ ἡ βασιλεία.

* ΟΒΔΙΟΥ Ε΄.

24 Alex. μεγαλορημονήσῃς. Ald. C. Cyr μεγαλορρημονήσῃς. 25 C. θλίψεως αὐτῶν, Μηδέ. 26 Alex. λαοῦ σου ἐν ἡμέρᾳ πόνου. 27 Ald. C. καὶ μὴ ἐπίδῃς. 28 C. αὐτοῦ. 29 Alex. & C. μηδέ. 30 Alex. στῇς. 31 Ald. ἐκβολάς. 32 Alex. τοῦ ἐξολεθρεῦσαι. 33 B. Ald. C. ἐξ αὐτῶν. 34 Alex B. Ald. C. ἐξ αὐτῶν ἐν. 35 Alex ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου. 36 Alex. ἔσω. 37 Alex. ἀνταπόδομά σου ἀνταποδωθήσεται 38 Ald. ἐπί. 39 Alex. Διὰ τοῦτο ὃν 40 Ald καταπίονται sic Hier. absorbebunt. C. καταποθήσονται. in quibusd. est ἀναβήσονται. 41 Alex. ἡ σωτηρία. 42 C. κατακληρονομήσει. 43 Ald. C. καὶ ὁ οἶκος. 44 C. καλάμη 45 Alex. ἐκκαυθήσεται. 46 C. εἰς αὐτόν. 47 aliquot ll hab. πυρφόρος. 48 Alex. ἐν τῷ. 49 B. Ald. C. ὅτι. 50 Cyr. Ἀγέβ 51 C. Γαλαάδ. 52 Ald. Ἀρεφθῶν. 53 Ald. Ἀφραθ. Cyr. in notis, ceteri interpretes, μέχρι Βοσπόρου. 54 Alex. καὶ κληρονομήσουσι. 55 C. τὸ ναγέβ. 56 Cyr. Ἀγέβ. 57 Alex. ἄνδρες σεσωσμένοι. S. σώζοντες. * Alex. ΑΒΔΙΟΥ Ε΄.

* ΙΩΝΑΣ ς΄.

ΚΕΦ. α΄. 1.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἰωνᾶν
2 [1] τὸν τοῦ Ἀμαθί, λέγων, Ἀνά-
στηθι, καὶ [2] πορεύθητι εἰς [3] Νινευὴ τὴν
πόλιν τὴν μεγάλην, καὶ κήρυξον ἐν αὐτῇ, ὅτι ἀνέβη
3 ἡ [4] κραυγὴ τῆς κακίας αὐτῆς πρός με. Καὶ
ἀνέστη Ἰωνᾶς τοῦ φυγεῖν εἰς Θαρσὶς [5] ἐκ προσ-
ώπου κυρίου· καὶ κατέβη εἰς Ἰόππην, καὶ εὗρε
πλοῖον βαδίζον εἰς Θαρσὶς, καὶ ἔδωκε τὸ ναῦ-
λον αὐτοῦ, καὶ [6] ἀνέβη εἰς αὐτὸ, τοῦ πλεῦσαι
[7] μετ' αὐτῶν εἰς Θαρσὶς ἐκ προσώπου κυρίου.
4 Καὶ κύριος [8] ἐξήγειρε πνεῦμα [9] ἐπὶ τὴν θά-
λασσαν, καὶ ἐγένετο κλύδων μέγας ἐν τῇ θα-
λάσσῃ, καὶ τὸ πλοῖον ἐκινδύνευε τοῦ [10] συν-
5 τριβῆναι. Καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ναυτι-
κοὶ, καὶ [11] ἀνεβόησαν ἕκαστος πρὸς τὸν θεὸν

Cap. 1. * B in marg. Δέησις Κυρίου. ς΄. Ἰωνᾶς ἁπλασος [?] προφήτης. ὁ ς΄. ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ. 1 B. in marg Θ. υἱόν. 2 Ms. Alex. πορεύου εἰς τὴν Νινευή 3 B in marg γονὴν ἀρχιότητος. Δ. κατασκοπὴν χαρᾶς. B. κακία τῆς κραυγῆς. 5 Alex. ἀπό. 6 Alex. ἐνέβη. 7 Alex. εἰς Θαρσεὶς μετ' αὐτῶν. 8 B. διήγειρε. 9 Alex. εἰς. Ald. μέγα ἐπί. B. in marg S. μέγα 10 Alex. B. & C. διαλυθῆναι. sed B. in marg συντριβῆναι. 11 Alex. ἐβόων. Ald. C. ἀνεβόων. B. φόβῳ μεγάλῳ, καὶ ἀνεβόων.

[12] αὐτοῦ, καὶ ἐκβολὴν ἐποιήσαντο τῶν σκευῶν τῶν ἐν
τῷ πλοίῳ εἰς τὴν θάλασσαν, τοῦ κουφισθῆναι ἀπ'
αὐτῶν· Ἰωνᾶς δὲ κατέβη εἰς τὴν κοίλην τοῦ πλοίου,
6 καὶ ἐκάθευδε [13], καὶ ἔρεγχε. Καὶ
[14] προσῆλθε πρὸς αὐτὸν ὁ πρωρεύς, καὶ εἶπεν
[15] αὐτῷ, Τί σὺ ῥέγχεις; [16] ἀνάστα, καὶ ἐπι-
καλοῦ τὸν Θεόν σου, [17] ὅπως [18] διασώσῃ ὁ Θεὸς
7 ἡμᾶς, καὶ οὐ μὴ ἀπολώμεθα. Καὶ εἶπεν
ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, Δεῦτε βάλω-
μεν κλήρους, καὶ [19] ἐπιγνῶμεν, τίνος ἕνεκεν ἡ
κακία αὕτη ἐστὶν [20] ἐν [21] ἡμῖν. καὶ ἔβαλον κλή-
ρους, καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ Ἰωνᾶν.
8 Καὶ [22] εἶπον πρὸς αὐτὸν, [23] Ἀπάγγειλον ἡμῖν,
τίς σου ἡ ἐργασία ἐστὶ, καὶ πόθεν [24] ἔρχῃ, καὶ
ἐκ ποίας χώρας, καὶ ἐκ ποίου λαοῦ [25] εἶ σύ;
9 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Δοῦλος κυρίου [26] εἰμὶ
ἐγώ, καὶ τὸν [27] κύριον Θεὸν τοῦ [28] οὐρανοῦ ἐγὼ
[29] σέβομαι, ὃς ἐποίησε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν
10 ξηράν. Καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἄνδρες φό-
βον μέγαν, καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, Τί τοῦτο ἐ-
ποίησας; διότι ἔγνωσαν οἱ ἄνδρες, ὅτι ἐκ προσ-
ώπου [30] κυρίου ἦν φεύγων, ὅτι ἀπήγγειλεν
11 αὐτοῖς· Καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, [31] Τί
ποιήσομέν σοι, καὶ κοπάσει ἡ θάλασσα ἀφ' ἡ-
μῶν; ὅτι ἡ θάλασσα ἐπορεύετο καὶ ἐξήγειρε
12 μᾶλλον κλύδωνα. Καὶ εἶπεν Ἰωνᾶς πρὸς
αὐτοὺς, Ἄρατέ με, καὶ [32] ἐμβάλετέ με εἰς τὴν
θάλασσαν, καὶ κοπάσει ἡ θάλασσα ἀφ' ὑμῶν·
διότι ἔγνωκα ἐγὼ, ὅτι δι' ἐμὲ ὁ κλύδων [33] ὁ
13 μέγας οὗτος ἐφ' ὑμᾶς ἐστί. Καὶ παρεβιά-
ζοντο οἱ ἄνδρες τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς τὴν γῆν, καὶ
οὐκ [34] ἠδύναντο, ὅτι ἡ θάλασσα ἐπορεύετο,
14 καὶ ἐξηγείρετο μᾶλλον ἐπ' αὐτούς. Καὶ ἀν-
εβόησαν πρὸς κύριον, καὶ εἶπαν, Μηδαμῶς
κύριε· μὴ ἀπολώμεθα ἕνεκεν τῆς ψυχῆς τοῦ ἀν-
θρώπου τούτου, καὶ μὴ δῷς ἐφ' ἡμᾶς αἷμα δί-
καιον, [35] διότι σὺ κύριε, ὃν τρόπον ἐβούλου,
15 πεποίηκας. Καὶ ἔλαβον τὸν Ἰωνᾶν, καὶ
[36] ἐξέβαλον αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἔστη
16 [37] ἡ θάλασσα ἐκ τοῦ σάλου [38] αὐτῆς. Καὶ
ἐφοβήθησαν οἱ ἄνδρες φόβῳ μεγάλῳ τὸν κύριον,
καὶ ἔθυσαν [39] θυσίαν τῷ κυρίῳ, καὶ ηὔξαντο
[40] τὰς εὐχάς.

Κεφ. β'. 2.

1 ΚΑὶ προσέταξε κύριος κήτει μεγάλῳ [1] κα-
ταπιεῖν τὸν Ἰωνᾶν. καὶ ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ
2 κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. Καὶ
προσηύξατο Ἰωνᾶς πρὸς κύριον τὸν Θεὸν αὐτοῦ
3 ἐκ τῆς κοιλίας τοῦ κήτους, Καὶ εἶπεν, [2] Ἐ-
βόησα ἐν θλίψει μου πρὸς κύριον τὸν Θεόν μου,
καὶ εἰσήκουσέ μου, ἐκ κοιλίας ᾅδου κραυγῆς μου,
4 ἤκουσας φωνῆς μου, Ἀπέρριψάς με εἰς
[3] βάθη καρδίας θαλάσσης, καὶ [4] ποταμοὶ ἐκύ-
κλωσάν με, πάντες οἱ [5] μετεωρισμοί σου καὶ τὰ
5 κύματά σου ἐπ' ἐμὲ διῆλθον. [6] Καὶ ἐγὼ
εἶπα, Ἀπῶσμαι ἐξ ὀφθαλμῶν σου· ἆρα προσ-
θήσω τοῦ ἐπιβλέψαι [7] με πρὸς ναὸν τὸν ἅγιόν
6 σου; Περιεχύθη μοι ὕδωρ ἕως [8] ψυχῆς,
ἄβυσσος ἐκύκλωσέ με [9] ἐσχάτη, ἔδυ ἡ κεφα-
7 λή μου Εἰς σχισμὰς ὀρέων, κατέβην εἰς
γῆν, ἧς οἱ μοχλοὶ αὐτῆς κάτοχοι αἰώνιοι· καὶ
ἀναβήτω [10] φθορὰ ζωῆς μου [11] κύριε [12] ὁ
8 Θεός μου. Ἐν τῷ ἐκλείπειν [13] ἀπ' ἐμοῦ τὴν
ψυχήν μου, τοῦ κυρίου ἐμνήσθην, καὶ ἔλθοι πρὸς
σὲ ἡ προσευχή μου εἰς ναὸν [14] τὸν ἅγιόν σου.
9 Φυλασσόμενοι μάταια καὶ ψευδῆ ἔλεος αὐτῶν
10 ἐγκατέλιπον. Ἐγὼ δὲ μετὰ φωνῆς αἰνέσεως
καὶ ἐξομολογήσεως θύσω σοι, ὅσα ηὐξάμην
11 ἀποδώσω [15] σοι σωτηρίου τῷ κυρίῳ. Καὶ
[16] προσετάγη [17] ἀπὸ κυρίου τῷ κήτει, [18] καὶ ἐξ-
έβαλε τὸν Ἰωνᾶν ἐπὶ τὴν ξηράν.

---

12 *Alex.* B. αὐτῶν. 13 B. in marg. Ἀ. ἐκεῖ. 14 *Ald.* ἦλθε. B. in marg. Ἀ. κατέβη. 15 *Alex.* πρὸς αὐτόν. 16 *Ald. Cyr.* ἀνάστηθι, καί. B. ἀναστάς· & in marg. λ. ἀνάστηθι. 17 *Alex.* B. *Ald.* εἴ πως. 18 *Cyr.* σώσῃ. 19 *C.* γνῶμεν. 20 ἐν *C.* deest. *Ald.* ἐφ'. 21 *Ald.* ὑμᾶς. 22 *Alex.* εἶπαν. 23 *Alex. Ald. Cyr.* Ἀπάγγειλον δὴ (*Alex. Cyr.* deest) ἡμῖν, τίνος ἕνεκα (*Alex. Cyr.* ἕνεκεν) ἡ κακία αὕτη (*Alex.* αὕτη ἐστὶν) ἐν (*Cyr.* deest) ἡμῖν; τίς. *C.* Ἀπάγγειλον ἡμῖν, τίνος ἕνεκα τὸ κακὸν τοῦτο ἡμῖν; τίς. 24 *Ald. Cyr.* ἔρχῃ, καὶ ποῦ πορεύῃ, καί. in *Hebr.* non est illud, καὶ ποῦ πορεύῃ. 25 *C.* σὺ εἶ. 26 *Alex.* ἐγώ εἰμι. 27 κύριον *C. Cyr.* deest. 28 *C.* οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς ἐγώ. 29 *Cyr.* φοβοῦμαι. 30 *Ald.* νῦν ἦν. 31 *Alex.* Τί σοι ποιήσωμεν, καὶ κοπάσει. 32 *Alex. Ald. C. Cyr.* ἐμβάλετε εἰς. 33 *C.* οὗτος μέγας ἐφ'. 34 *Alex.* ἐδύναντο. 35 *Alex.* ὅτι. 36 *Alex.* ἐνέβαλον. 37 ἡ θάλασσα *C. Cyr.* desunt. 38 *Alex.* ἑαυτῆς. 39 *C. Cyr.* θυσίας. 40 *Alex.* εὐχάς.

Cap. 2. 1 *Comp.* καὶ κατέπιεν. 2 *Alex.* ὨΔΗ'. 3 *C.* βάθος. 4 *Alex.* ποταμοί με ἐκύκλωσαν. 5 B. in marg. Σ. γνόφοι. 6 *Alex.* Κἀγώ. 7 *Alex.* & *C.* πρὸς ναόν. 8 *Ald. C. Cyr.* ψυχῆς μου, ἄβυσσος. 9 ἐσχάτη *C.* deest. 10 *Alex. Ald. C. Cyr.* ἐκ φθορᾶς ἡ ζωή μου· *Hesych.* ita hoc explicat, τουτέστιν ἐκ φθορᾶς ἡ ζωή μου. 11 *Ald. Cyr.* πρὸς σὲ ὁ. 12 *C.* Θεέ. 13 *Alex.* τὴν ψυχήν μου ἀπ' ἐμοῦ. 14 *Alex.* ἅγιόν. 15 *Alex.* εἰς σωτήριόν μου τῷ. *Ald. C. Cyr.* σοι εἰς σωτηρίαν μου τῷ. 16 B. προσέταξε κύριος τῷ· & in marg. καὶ προσετάγη τῷ κήτει. 17 *Alex.* τῷ κήτει, καί. 18 B. in marg. ἵνα ἀπεμέσῃ.

Κεφ. γ'. 3.

ποσεπλομένους ἕως κληρονομίας Γὲθ, [37] οἴκους
[38] ματαίους, εἰς [39] κενὸν ἐγένοντο τοῖς βασιλεῦσι
15 [40] τοῦ Ἰσραὴλ, Ἕως τοὺς κληρονόμους [41] ἀ-
γάγωσι, κατοικοῦσα [42] Λαχεὶς· κληρονομία ἕ-
ως Ὀδολλὰμ ἥξει, ἡ δόξα τῆς θυγατρὸς [43] Ἰσ-
16 ραήλ. Ξύρησαι, καὶ κεῖραι ἐπὶ τὰ τέκνα
τὰ τρυφερά σου, ἐμπλάτυνον [44] τὴν χηρείαν
σου ὡς ἀετὸς, ὅτι ᾐχμαλωτεύθησαν ἀπὸ σοῦ.

Κεφ. β'. 2.

1 [1] ἘΓένοντο λογιζόμενοι κόπους, καὶ ἐργαζό-
μενοι κακὰ ἐν ταῖς κοίταις αὐτῶν, καὶ ἅμα τῇ
ἡμέρᾳ συνετέλουν αὐτὰ, [2] διότι οὐκ ἦραν πρὸς
2 τὸν θεὸν [3] χεῖρας αὐτῶν. Καὶ ἐπεθύμουν
ἀγροὺς, καὶ διήρπαζον ὀρφανοὺς, καὶ οἴκους κατε-
δυνάστευον, καὶ [4] διήρπαζον ἄνδρα καὶ τὸν οἶκον
αὐτοῦ, [5] καὶ ἄνδρα καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.
3 Διατοῦτο τάδε λέγει κύριος, [6] Ἰδοὺ ἐγὼ λο-
γίζομαι ἐπὶ τὴν φυλὴν ταύτην κακὰ, ἐξ ὧν
οὐ μὴ ἄρητε τοὺς τραχήλους ὑμῶν, καὶ οὐ μὴ πο-
ρευθῆτε [7] ὀρθοὶ [8] ἐξαίφνης, ὅτι καιρὸς πονηρός
4 ἐστιν. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ληφθήσεται ἐφ'
ὑμᾶς παραβολὴ, καὶ θρηνηθήσεται θρῆνος ἐν
μέλει, [9] λέγων, Ταλαιπωρίᾳ ἐταλαιπωρή-
σαμεν· μερὶς λαοῦ [10] μου κατεμετρήθη [11] ἐν
σχοινίῳ, καὶ οὐκ ἦν ὁ [12] κωλύων [13] αὐτὸν τοῦ
ἀποστρέψαι. οἱ ἀγροὶ [14] ὑμῶν [15] διεμερίσθη-
5 σαν. Διατοῦτο οὐκ ἔσται [16] σοι βάλλων
σχοινίον ἐν κλήρῳ. ἐν ἐκκλησίᾳ κυρίου
6 Μὴ [17] κλαίετε δάκρυσι, μηδὲ [18] δακρυέτω-
σαν [19] ἐπὶ [20] τούτοις· οὐδὲ γὰρ ἀπώσεται ὀνείδη,
7 Ὁ λέγων, Οἶκος Ἰακὼβ παρώργισε πνεῦμα
κυρίου. [21] οὐ ταῦτα τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ ἐ-
στιν; [22] οὐχ οἱ λόγοι αὐτοῦ [23] εἰσι καλοὶ μετ' αὐ-
8 τοῦ; καὶ ὀρθοὶ πεπόρευνται; Καὶ [24] ἔμ-
προσθεν ὁ λαός μου εἰς ἔχθραν [25] ἀντέστη, κατ-
έναντι τῆς εἰρήνης αὐτοῦ· τὴν δορὰν αὐτοῦ ἐξέδειραν,
τοῦ ἀφελέσθαι [26] ἐλπίδας, συντριμμὸν πολέμου.
9 [27] Ἡγούμενοι λαοῦ μου ἀπορριφήσονται ἐκ τῶν [28] οἰκιῶν
τρυφῆς αὐτῶν, διὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδεύματα
αὐτῶν ἐξώσθησαν. ἐγγίσατε ὄρεσιν αἰωνίοις.
10 [29] Ἀνάστηθι καὶ πορεύου, ὅτι οὐκ ἔστι σοι [30] αὕ-
τη [31] ἀνάπαυσις ἕνεκεν ἀκαθαρσίας. διεφθά-
11 ρητε [32] φθορᾷ, Κατεδιώχθητε [33] οὐ-
δενὸς διώκοντος. πνεῦμα ἔστησε [34] ψεῦδος,
ἐστάλαξέ σοι εἰς [35] οἶνον καὶ μέθυσμα. καὶ [36] ἔ-
12 σται, ἐκ τῆς σταγόνος τοῦ λαοῦ τούτου Συνα-
γόμενος συναχθήσεται Ἰακὼβ σὺν πᾶσιν· ἐκ-
δεχόμενος [37] ἐκδέξομαι τοὺς καταλοίπους τοῦ
[38] Ἰσραὴλ, ἐπιτοαυτὸ θήσομαι τὴν ἀποστροφὴν
[39] αὐτοῦ· ὡς πρόβατα ἐν θλίψει, ὡς ποίμνιον
ἐν μέσῳ κοίτης [40] αὐτῶν· ἐξαλοῦνται ἐξ ἀνθρώ-
13 πων [41] Διὰ τῆς διακοπῆς πρὸ προσώ-
που αὐτῶν. διέκοψαν, [42] καὶ διῆλθον πύλην,
καὶ ἐξῆλθον δι' αὐτῆς, καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς
αὐτῶν πρὸ προσώπου αὐτῶν, [43] ὁ δὲ κύριος
[44] ἡγήσεται αὐτῶν.

Κεφ. γ'. 3.

1 ΚΑὶ [1] ἐρεῖ, Ἀκούσατε δὴ [2] ταῦτα αἱ ἀρχαὶ
οἴκου Ἰακὼβ, καὶ οἱ κατάλοιποι οἴκου Ἰσραήλ·
2 οὐχ ὑμῖν ἐστι τοῦ γνῶναι τὸ κρίμα; [3] Μι-
σοῦντες τὰ καλὰ, καὶ ζητοῦντες τὰ πονηρὰ, ἁρπά-
ζοντες τὰ δέρματα αὐτῶν ἀπ' αὐτῶν, καὶ τὰς σάρκας
3 αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὀστέων αὐτῶν. Ὃν τρόπον
κατέφαγον τὰς σάρκας τοῦ λαοῦ μου, καὶ τὰ δέρ-
ματα αὐτῶν [4] ἀπ' αὐτῶν ἐξέδειραν, καὶ τὰ
[5] ὀστέα αὐτῶν [6] συνέθλασαν, καὶ [7] ἐμέλισαν
ὡς σάρκας εἰς λέβητα, καὶ ὡς κρέα εἰς χύτραν,
4 Οὕτως κεκράξονται πρὸς [8] τὸν κύριον, καὶ οὐκ

37 B. οἶκοι. 38 B. ματαίων. 39 Alex. κενὰ ἐγένετο. 40 Alex. & C. Ἰσραήλ. 41 C. ἀγάγωσί σοι κατοικοῦσα. 42 C. Cyr. Λαχεὶς (C. Λαχὴς) κληρονομίας ου. ἕως. 43 Ald. Σιών B. in marg. ἄλ. Σιών. 44 B. Ald. C. τὴν ξύρησιν. B. in marg. Ἑβρ. τὴν χηρείαν. Ἀ. Σ. φαλάκρωσιν.

Cap. 2. 1 B. in marg. Ἀ. Σ. Οὐαί. 2 B. in marg. Ἀ. διότι ἰσχυρὸν χεὶρ αὐτῶν. Σ. ὅτι ἴσχυεν ἡ χεὶρ αὐτοῦ. Θ. διότι ἔχουσιν ἰσχὺν τὴν χεῖρα αὐτῶν. 3 Ms. Alex. τὰς χεῖρας. 4 Ald. ἥρπαζον. 5 Alex. C. ἄνδρα. 6 Ἰδοὺ Ald. deest. 7 Alex. * ὀρθοί. 8 ἐξαίφνης Ald. C. Cyr. deest. 9 C. λεγόντων. 10 μου C. deest. 11 ἐν C. deest. 12 Alex. κωλύσων. 13 C. αὐτὸ τοῦ ἀποστρέψαι αὐτό. οἱ. 14 C. ἡμῶν. 15 Alex. διεμετρήθησαν. 16 C. ὁ. 17 B. δακρύετε· sed in marg. κλαίετε· & Ἀ. μὴ σταλάζετε σταλάζοντες, οὐ σταλάζετε εἰς τούτους, οὐ καταλήψη ἐντροπὰς (ἐντροπάς) ὁ λέγων. Σ. μὴ ἐπιτιμᾶτε ἐὰν ἐπιτιμήσητε οὐκ ἐπιτιμῶντες τούτους, οὐ κωλύει * καταίσχυμμος. 18 Cyr. δακρυέτω. 19 B. οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ἐπὶ τοῦτο, οὐ γάρ. 20 Alex. τούτῳ· οὐ γάρ. 21 Alex. B. Ald. C. Cyr. εἰ ταῦτα. 22 B. in marg. μήτι οὐ ῥήματά μου ἀγαθύνουσι μετ' αὐτοῦ εὐθέως πορευομένου. 23 εἰσι B. Ald. C. Cyr. deest. 24 B. in marg. Ἀ. καὶ συναντῶν. Σ. πρὸ μιᾶς δὲ ὁ λαός μου. 25 Alex. ἀντικατέστη. 26 Alex. & C. ἐλπίδα. 27 Alex. B. Ald. Cyr. Διὰ τοῦτο ἡγούμενοι. 28 Ald. C. οἴκων. 29 Ald. Ἀνάστα. 30 αὕτη Ald. deest. C. αὐτῇ. 31 Alex. ἡ ἀνάπαυσις. 32 B. διαφθορᾷ· sed in marg. φθορᾷ. 33 Alex. οὐθενός. 34 B. Ald. C. ψευδές. 35 C. οἶνον, καὶ εἰς μέθυσμα. 36 C. Cyr. ἔσται σοι, ἐκ. 37 C. δέξομαι. 38 Alex. λαοῦ τούτου, ἐπιτοαυτό. 39 Alex. B. Ald. C. Cyr. αὐτῶν. 40 C. Cyr. αὐτοῦ. 41 sic quoque est in uno a. l. B. Ald. C. Ἀνάβηθι (al. διάβηθι) διὰ τῆς. 42 Alex. διῆλθον. 43 Cyr. ὅτι κύριος. 44 Cyr. ἡγήσατο.

Cap. 3. 1 Ald. ἐρεῖ ταῦτα, Ἀκούσατε. 2 ταῦτα Ald. C. deest. 3 Ms. Alex. Οἱ μισοῦντες. 4 Alex. ἀπὸ τῶν ὀστέων αὐτῶν. 5 Alex. ὀστᾶ. 6 Alex. συνέκλεισαν. C. συνέτριψαν. 7 C. Cyr. ἐμέρισαν. 8 Alex. κύριον.

εἰσακούσεται αὐτῶν· ϗ ἀποστρέψει τὸ πρόσωπον
αὐτοῦ ἀπ' αὐτῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀνθ'
ὧν ἐπονηρεύσαντο ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐ-
5 τῶν [9] ἐπ' αὐτούς. Τάδε λέγει κύριος ἐ-
πὶ τοὺς προφήτας τοὺς πλανῶντας τὸν λαόν μου,
τοὺς δάκνοντας ἐν τοῖς ὀδοῦσιν αὐτῶν, ϗ κηρύσ-
σοντας [10] εἰρήνην ἐπ' αὐτόν, ϗ οὐκ ἐδόθη εἰς
τὸ στόμα αὐτῶν, [11] ἤγειραν ἐπ' αὐτὸν πόλε-
6 μον· Διὰ τοῦτο νὺξ ὑμῖν ἔσται [12] ἐξ ὁρά-
σεως, ϗ [13] σκοτία [14] ἔσται ὑμῖν ἐκ μαντείας,
ϗ δύσεται ὁ ἥλιος ἐπὶ τοὺς προφήτας, ϗ συ-
7 σκοτάσει ἐπ' αὐτοὺς ἡ ἡμέρα. Καὶ καται-
σχυνθήσονται οἱ ὁρῶντες τὰ ἐνύπνια, ϗ κατα-
γελασθήσονται οἱ μάντεις, ϗ [15] καταλαλήσουσι
κατ' αὐτῶν πάντες [16] αὐτοί, διότι οὐκ [17] ἔσται
8 ὁ [18] ἐπακούων αὐτῶν· [19] Ἐὰν μὴ [20] ἐγὼ
ἐμπλήσω ἰσχὺν ἐν πνεύματι κυρίου ϗ [21] κρί-
ματος ϗ δυναστείας, τοῦ ἀπαγγεῖλαι τῷ Ἰα-
κὼβ ἀσεβείας αὐτοῦ, ϗ τῷ Ἰσραὴλ ἁμαρτίας
9 αὐτοῦ. Ἀκούσατε δὴ ταῦτα οἱ ἡγούμενοι οἴ-
κου [22] Ἰακὼβ, ϗ οἱ κατάλοιποι οἴκου [23] Ἰσ-
ραὴλ, οἱ βδελυσσόμενοι κρίμα, ϗ πάντα
10 τὰ ὀρθὰ διαστρέφοντες, Οἱ οἰκοδομοῦντες
[24] Σιὼν ἐν αἵμασι, ϗ Ἱερουσαλὴμ ἐν ἀδικί-
11 αις. Οἱ ἡγούμενοι [25] αὐτῆς μετὰ δώρων
ἔκρινον, ϗ οἱ ἱερεῖς [26] αὐτῆς μετὰ μισθοῦ ἀπε-
κρίνοντο, ϗ οἱ προφῆται αὐτῆς μετὰ ἀργυρίου ἐ-
μαντεύοντο, ϗ ἐπὶ τὸν κύριον ἐπανεπαύοντο,
λέγοντες, Οὐχὶ [27] ὁ κύριος ἐν ἡμῖν ἐστιν; οὐ
12 μὴ ἐπέλθῃ ἐφ' ἡμᾶς [28] κακά. [29] Δια-
τοῦτο δι' ὑμᾶς Σιὼν ὡς ἀγρὸς ἀροτριαθήσεται,
ϗ Ἱερουσαλὴμ [30] ὡς ὀπωροφυλάκιον ἔσται,
[31] ϗ τὸ ὄρος τοῦ [32] οἴκου [33] εἰς [34] ἄλσος δρυμοῦ.

Κεφ. δ'. 4.

1 ΚΑὶ ἔσται ἐπ' [1] ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἐμφανὲς
τὸ ὄρος [2] κυρίου, [3] ἕτοιμον ἐπὶ [4] τὰς κορυ-
φὰς τῶν ὀρέων, ϗ μετεωρισθήσεται ὑπεράνω τῶν
βουνῶν. ϗ σπεύσουσι [5] πρὸς αὐτὸ λαοὶ,
2 Καὶ πορεύσονται [6] ἔθνη πολλὰ ϗ ἐροῦσι, Δεῦτε,
ἀναβῶμεν εἰς [7] τὸ ὄρος [8] κυρίου, ϗ εἰς τὸν οἶ-
κον τοῦ θεοῦ Ἰακώβ· ϗ [9] δείξουσιν ἡμῖν τὴν ὁδὸν
αὐτοῦ, ϗ πορευσόμεθα ἐν ταῖς τρίβοις αὐτοῦ·
ὅτι ἐκ Σιὼν ἐξελεύσεται νόμος, ϗ λόγος κυ-
3 ρίου ἐξ Ἱερουσαλήμ. Καὶ κρινεῖ ἀναμέ-
σον λαῶν πολλῶν, ϗ [10] ἐξελέγξει ἔθνη ἰσχυ-
ρὰ ἕως [11] εἰς [12] μακράν· ϗ κατακόψουσι τὰς
[13] ῥομφαίας αὐτῶν εἰς ἄροτρα, ϗ [14] τὰ δό-
ρατα αὐτῶν εἰς δρέπανα, ϗ οὐκέτι [15] μὴ [16] ἀντ-
άρῃ ἔθνος [17] ἐπ' ἔθνος ῥομφαίαν, ϗ [18] οὐκέτι
4 μὴ μάθωσι πολεμεῖν. Καὶ [19] ἀναπαύ-
σεται ἕκαστος [20] ὑποκάτω ἀμπέλου αὐτοῦ, ϗ
ἕκαστος ὑποκάτω συκῆς αὐτοῦ, ϗ οὐκ ἔσται ὁ
ἐκφοβῶν, [21] διότι τὸ στόμα [22] κυρίου παντο-
5 κράτορος ἐλάλησε ταῦτα. Ὅτι πάντες
οἱ λαοὶ πορεύσονται ἕκαστος [23] τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, ἡ-
μεῖς δὲ πορευσόμεθα ἐν ὀνόματι [24] κυρίου θεοῦ
6 ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα, ϗ ἐπέκεινα. Ἐν τῇ
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, [25] λέγει κύριος, Συνάξω [26] τὴν
συντετριμμένην, [27] ϗ τὴν [28] ἐξωσμένην εἰσδέ-
7 ξομαι, ϗ οὓς ἀπωσάμην. Καὶ θήσομαι
τὴν συντετριμμένην εἰς ὑπόλειμμα, ϗ τὴν [29] ἀπ-
ωσμένην εἰς ἔθνος [30] δυνατόν· ϗ βασιλεύ-
σει κύριος ἐπ' αὐτοὺς ἐν ὄρει Σιὼν ἀπὸ τοῦ νῦν
8 [31] ἕως [32] εἰς [33] τὸν αἰῶνα. Καὶ σὺ πύργος

---

9 ἐπ' αὐτοὺς *Ald.* C. desunt. 10 *Alex.* B. ἐπ' αὐτὸν εἰρήνην. C. *Cyr.* ἐπ' αὐτὴν εἰρήνην. 11 B. ἡγίαζον. sed in marg. ἤγειραν. *Ald.* C. ἡγίασαν. 12 *Cyr.* ἀπό. 13 C. σκότος. 14 *Alex.* ὑμῖν ἔσται. 15 C. καταράσονται αὐτήν. 16 αὐτοὶ C. deest. 17 *Ald.* C. ἐστίν. 18 *Alex.* ἐπακούσων. B. ὑπακούων· sed in marg. Σ. * ἀλλαμὴν ἐγὼ ἐνεπλήσθην ἰσχύος, quæ videntur referri ad ea quæ sequuntur. 19 B. Ἐγὼ δὲ ἐνεπλήσθην ἰσχύος. 20 *Alex.* ἐμπλήσω ἐγώ. 21 *Ald.* κρίματα. C. κρῖμα. 22 *Alex.* Ἰσραήλ. 23 *Alex.* Ἰακώβ. 24 *Alex.* ἐν αἵμασιν, καί. 25 *Cyr.* αὐτῆς. 26 *Cyr.* αὐτῆς, & mox iterum. 27 *Alex.* κύριος. 28 *Alex.* τὰ κακά. 29 *Aq.* Διὰ τοῦτο χάριν ὑμῶν Σιὼν χώρα ἀροτριαθήσεται, ϗ Ἱερουσαλὴμ λιθολογηθήσεται. 30 *Alex.* εἰς. 31 Hic incipit cap. 4. in *Ald.* 32 *Ald.* οἴκου κυρίου εἰς. 33 *Alex.* & C. ὡς. 34 C. τόπον.

Cap. 4. 1 C. ἐσχάτῳ. 2 *Ms. Alex.* τοῦ κυρίου. B. C. *Cyr.* οἴκου κυρίου. 3 *Just. Mart.* hunc locum sic citat, ἕτοιμον ἐπ' ἄκρου τῶν ὀρέων, ἐπηρμένον αὐτὸ ὑπὲρ τοὺς βουνούς. ϗ ποταμὸν θήσονται ἐπ' αὐτῷ λαοὶ, ϗ πορεύσονται. 4 C. τὴν κορυφήν. 5 B. ἐπ' αὐτῷ· sed in marg. πρὸς αὐτό. 6 *Alex.* πρὸς αὐτὸ ἔθνη. *Cyr.* ἐπ' αὐτὸν ἔθνη. 7 sic quoque *Just. Mart.* in Dial. cum Tryphone, & *Euseb.* l. 2. euang. demonstr. sed in *Ald.* & aliis est τὸν οἶκον. 8 *Alex.* τοῦ κυρίου. 9 *Just. M.* φωτιοῦσιν ἡμᾶς. 10 *Alex.* & C. ἐλέγξει. 11 εἰς *Ald.* C. deest. 12 *Alex.* τὴν μακράν. B. *Cyr.* γῆν μακράν. 13 B. μαχαίρας· sed in marg. ῥομφαίας· & sic postea in ῥομφαίαν. 14 *Alex.* B. *Just.* M. τὰς ζιβύνας. 15 *Alex.* B. C. & *Cyr.* οὐ μή. 16 *Alex.* *Ald.* B. ἄρῃ. 17 *Ald.* πρός. 18 *Alex.* οὐ μὴ μάθωσιν ἔτι πολεμεῖν. 19 *Just.* καθήσεται ἀνήρ. 20 C. ὑπὸ τὴν ἄμπελον. 21 C. ὅτι. B. τὸ γάρ· sed in marg. διότι τό. 22 *Just.* κυρίου τῶν δυνάμεων. 23 *Just.* ἐν ὀνόματι θεῶν αὐτῶν. 24 *Alex.* θεοῦ ἡμῶν. 25 *Alex.* συνάξω τὴν συντετριμμένην, λέγει κύριος, ϗ τὴν ἀπωσμένην εἰσδέξομαι. 26 *Just.* τὴν ἐκτεθλιμμένην. 27 *Just.* ϗ τὴν ἀπωσμένην ἀθροίσω, ϗ ἣν ἐκάκωσα, ϗ θήσω τὴν ἐκτεθλιμμένην εἰς ὑπόλειμμα, ϗ τὴν ἐκπεπιεσμένην εἰς ἔθνος ἰσχυρόν. 28 B. *Ald.* C. ἀπωσμένην. In B. initio hujus versus hæc verba notantur in marg. Εἰς Χυ γέννησιν ἀνάγνωσμα τρίτον· & desinit fine versus 5. c. 5. Lat. 29 C. ἀπερριμμένην. 30 B. *Alex.* *Ald.* C. ἰσχυρόν. 31 *Alex.* & C. ϗ ἕως. 32 εἰς C. deest. 33 *Ald.* *Cyr.* τοὺς αἰῶνας. C. τοῦ αἰῶνος.

ποιμνίου

ποιμνίου [34] αὐχμώδης, θυγάτηρ Σιών, ἐπὶ
σὲ ἥξει, καὶ εἰσελεύσεται ἡ ἀρχὴ, ἡ πρώτη βα-
σιλεία [35] ἐκ Βαβυλῶνος τῇ θυγατρὶ Ἱερουσα-
9 λήμ. Καὶ νῦν ἵνα τί ἔγνως κακά; μὴ βα-
σιλεὺς οὐκ ἦν [36] σοι; ἢ ἡ βουλή σου ἀπώλε-
το, ὅτι κατεκράτησάν [37] σου ὠδῖνες [38] ὡς τι-
10 κτούσης; [39] Ὤδινε καὶ ἀνδρίζου [40], καὶ ἔγ-
γιζε θυγάτηρ Σιὼν ὡς τίκτουσα· διότι νῦν
[41] ἐξελεύσῃ ἐκ πόλεως, καὶ κατασκηνώσεις ἐν
πεδίῳ, καὶ ἥξεις ἕως Βαβυλῶνος· ἐκεῖθεν ῥύ-
σεταί σε, καὶ ἐκεῖθεν λυτρώσεταί σε κύριος ὁ
11 θεός σου ἐκ [42] χειρὸς ἐχθρῶν σου. Καὶ νῦν
[43] ἐπισυνήχθησαν ἐπὶ σὲ [44] ἔθνη πολλὰ, λέ-
γοντες, Ἐπιχαρούμεθα, καὶ [45] ἐπόψονται ἐπὶ
12 Σιὼν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. [46] Αὐτοὶ δὲ οὐκ
ἔγνωσαν [47] τὸν λογισμὸν κυρίου, καὶ οὐ συνῆκαν
τὴν βουλὴν αὐτοῦ, ὅτι συνήγαγεν αὐτοὺς ὡς δράγ-
13 ματα ἅλωνος. [48] Ἀνάστηθι, καὶ [49] ἀλόα
αὐτοὺς [50] θυγάτηρ Σιὼν, ὅτι τὰ κέρατά σου
θήσομαι σιδηρᾶ, καὶ τὰς ὁπλάς σου θήσομαι
χαλκᾶς· καὶ [51] κατατήξεις λαοὺς πολλοὺς, καὶ
[52] ἀναθήσεις τῷ κυρίῳ [53] τὸ πλῆθος αὐτῶν,
καὶ [54] τὴν ἰσχὺν αὐτῶν τῷ κυρίῳ πάσης τῆς γῆς.

Κεφ. έ. 5.

Νῦν ἐμφραχθήσεται θυγάτηρ [1] ἐμφραγ-
1 μῷ, συνοχὴν ἔταξεν ἐφ᾽ [2] ἡμᾶς, ἐν ῥάβδῳ
πατάξουσιν ἐπὶ [3] σιαγόνα [4] τὰς φυλὰς τοῦ Ἰσ-
2 ραήλ. Καὶ σὺ [5] Βηθλεὲμ οἶκος [6] Ἐ-
φραθὰ, [7] ὀλιγοστὸς εἶ [8] τοῦ εἶναι ἐν χιλιάσιν
Ἰούδα· ἐκ σοῦ [9] μοι [10] ἐξελεύσεται [11], τοῦ εἶναι
εἰς ἄρχοντα [12] τοῦ Ἰσραὴλ, [13] καὶ ἔξοδοι αὐτοῦ
3 ἀπ᾽ ἀρχῆς ἐξ ἡμερῶν αἰῶνος. Διὰ τοῦτο
[14] δώσει αὐτοὺς ἕως καιροῦ τικτούσης, τέξεται, καὶ
οἱ ἐπίλοιποι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν
4 ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. Καὶ στήσεται [15] καὶ
ὄψεται, καὶ ποιμανεῖ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν ἰ-
σχύϊ [16] κύριος, καὶ ἐν τῇ δόξῃ [17] ὀνόματος
κυρίου θεοῦ αὐτῶν ὑπάρξουσι, διότι νῦν [18] με-
γαλυνθήσονται ἕως [19] ἄκρων τῆς γῆς.
5 Καὶ [20] ἔσται αὕτη [21] εἰρήνη, [22] Ἀσσοὺρ ὅταν
ἐπέλθῃ ἐπὶ τὴν γῆν [23] ὑμῶν, καὶ ὅταν ἐπιβῇ
ἐπὶ τὴν χώραν ὑμῶν, καὶ ἐπεγερθήσονται [24] ἐπ᾽
αὐτὸν [25] ἑπτὰ ποιμένες, καὶ ὀκτὼ [26] δήγ-
6 ματα ἀνθρώπων, Καὶ ποιμανοῦσι τὸν Ἀσ-
σοὺρ ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ τὴν γῆν τοῦ Νεβρὼδ [27] ἐν
τῇ τάφρῳ αὐτῆς· καὶ ῥύσεται ἐκ τοῦ Ἀσσοὺρ ὅταν
[28] ἐπέλθῃ ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ ὅταν ἐπιβῇ
7 ἐπὶ τὰ ὅρια ὑμῶν. Καὶ ἔσται τὸ ὑπό-
λειμμα τοῦ Ἰακὼβ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν μέσῳ λα-
ῶν πολλῶν, ὡς δρόσος παρὰ κυρίου [29] πίπτου-
σα, καὶ [30] ὡς ἄρνες [31] ἐπὶ [32] ἄγρωστιν, [33] ὅ-
πως μὴ συναχθῇ μηδεὶς, μηδὲ ὑποστῇ ἐν υἱ-
8 οῖς ἀνθρώπων. Καὶ ἔσται τὸ ὑπόλειμμα
[34] Ἰακὼβ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν μέσῳ λαῶν πολ-
λῶν, ὡς λέων ἐν κτήνεσιν [35] ἐν τῷ δρυμῷ, καὶ
ὡς σκύμνος ἐν ποιμνίοις προβάτων, ὃν τρό-
πον ὅταν [36] διέλθῃ, καὶ διαστείλας ἁρπάσῃ,
9 καὶ μὴ ᾖ ὁ ἐξαιρούμενος. Ὑψωθήσεται ἡ
χείρ σου ἐπὶ τοὺς θλίβοντάς σε, καὶ πάντες οἱ
10 ἐχθροί σου [37] ἐξολοθρευθήσονται. Καὶ ἔ-
σται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος, [38] ἐξ-
ολοθρεύσω τοὺς ἵππους [39] ἐκ μέσου σου, καὶ ἀπο-

---

34 *C. Cyr.* αὐχμώδους. B. in marg ᾽A. σκοτώδης. Σ. ἀπόκρυφος. 35 ἐκ B. deest. 36 B. *C. Cyr.* ἐν σοί· sed B. in marg. ἦν σοι. 37 *Alex.* σε. 38 ὡς *C.* deest. 39 *C.* Ὀδύνει. 40 *Alex.* θύγατερ Σιὼν ὡς. 41 *Ald.* ἐξελεύσεται. 42 B. in marg. χειρῶν ἐχθρῶν. 43 *Alex.* ἐπισυνήχθη. *C.* συνήχθη. *Ald.* ἐπισυναχθήσεται. B. etiam, ἐπισυναχθήσεται· sed in marg. συναχθήσεται. Σ. συνήχθησαν. 44 *Alex.* ἔθνη, πολλοί. 45 *C.* εἰδέτωσαν. 46 *Alex.* B. Καὶ αὐτοὶ οὐκ. 47 *C.* τοὺς λογισμούς. 48 *Alex.* Ἀνάστα. 49 *C.* ἄλεσον. 50 *Alex.* θύγατερ. 51 *Alex. Cyr.* λεπτυνεῖς. B. *Ald.* κατατήξεις ἐν αὐτοῖς ἔθνη, καὶ λεπτυνεῖς. *C.* πατάξεις. 52 B. in marg. ἄ. ἀναθεματίσεις. 53 *Th.* δῶρα. *S.* τὸ κέρδος. 54 B. in marg. τὸν πλοῦτον.

Cap. 5. 1 *Ms. Alex.* & *Cyr.* Ἐφραὶμ ἐνφραγμῷ. B. ἐν φραγμῷ. 2 *Alex.* B. *Ald.* ὑμᾶς. 3 *Alex.* σιαγόνας. 4 B. in marg. γ᾽. τὸν κριτήν. 5 *C.* οἶκος τοῦ Βηθλεὲμ τοῦ Ἐφραθά. 6 *Alex.* τοῦ Ἐφραθά. 7 sic quoque est apud *Euseb.* l. 2. euang. demonst. & l. 7. sed B. μὴ ὀλιγοστός. in marg. ὀλιγοστὸς sine μή. μὴ ὀλιγοστὸς est etiam apud *Tertull.* & *Cyprian. Hier.* in l. de optimo genere interpretandi, ὀλιγοστὸς εἶ, ut 70. interpp. lection. agnoscit. 8 τοῦ εἶναι est apud *Euseb.* l. 7. euang. demonst. item apud *Cyprian. Euseb.* vero id non hab. l. 2. nec *Tertull.* 9 μοι *Cyr.* deest. 10 *Euseb.* ἐξελεύσεται ἡγούμενος τοῦ εἶναι εἰς ἄρχοντα. & *Tertull.* *exiet dux.* 11 *Alex.* ἡγούμενος, τοῦ. 12 *Alex.* B. & *C.* ἐν τῷ Ἰσραήλ. 13 *Alex.* καὶ αἱ ἔξοδοι. 14 *Cyr.* δώσεις. 15 καὶ ὄψεται *C.* desunt. 16 *C.* κυρίου. 17 *Alex.* τοῦ ὀνόματος κυρίου τοῦ θεοῦ. 18 B. *C.* μεγαλυνθήσεται. 19 B. ἄκρου. 20 B. ἔσται αὕτη ἡ εἰρήνη. *C.* αὕτη ἔσται ἡ εἰρήνη. *Cyr.* ἔσται αὐτὴ ἡ εἰρήνη. 21 *Alex.* ἡ εἰρήνη. 22 *Alex. C. Cyr.* ὅταν ὁ (*Alex.* deest) Ἀσσύριος ἐπέλθῃ. 23 *C.* ἡμῶν. 24 ἐπ᾽ αὐτὸν *Ald.* desunt. 25 B. in marg. ᾽A. ἑπτὰ νομεῖς, καὶ ὀκτὼ καθεσταμένους ἀνθρώπους. Σ. ἑπτὰ ποιμένας. Θ. ἑπτὰ ποιμένας, καὶ ὀκτὼ ἀρχηγοὺς ἀνθρώπων. 26 B. in marg. ἐν ἄλλ. σήγματα. ᾽A. καθεσταμένους ἀνθρώπους. Σ. χριστοὺς ἀνθρώπων. V. ed. ἄρχοντας ἀνθρ. 27 B. in marg. Σ. ἐντὸς πυλῶν. v. ed. ἐν παραξίφεσιν. 28 *C. Cyr.* ἔλθῃ. 29 B. ἐπιπίπτουσα. 30 B. in marg. ᾽A. ὡς ψεκάδες. Θ. ὡσεὶ νιφετός. 31 *Alex.* ἐπ᾽. 32 B. in marg. ᾽A. στέρεον Σ. Θ. χόρτον. 33 *Th.* ὃς οὐ μενεῖ ἄνθρωπον, καὶ οὐκ ἐλπίσει ἐπὶ υἱὸν ἀνθρώπου. 34 *Alex.* τοῦ Ἰακώβ. 35 B. τοῦ δρυμοῦ. 36 B ἔλθῃ. 37 *Alex.* ἐξολεθρευθήσονται. 38 *Alex.* ἐξολεθρεύσω τοὺς ἵππους. 39 *Alex.* B. *C. Cyr.* σου ἐκ.

11 λῶ τὰ ἅρματά σου, Καὶ [40] ἐξολοθρεύσω
τὰς πόλεις τῆς γῆς σου, καὶ ἐξαρῶ πάντα τὰ ὀ-
12 χυρώματά σου· Καὶ [41] ἐξολοθρεύσω
[42] τὰ φάρμακά σου ἐκ τῶν χειρῶν σου, καὶ [43] ἀ-
ποφθεγγόμενοι οὐκ ἔσονται [44] ἐν σοί·
13 Καὶ [45] ἐξολοθρεύσω τὰ γλυπτά σου, καὶ τὰς
στήλας σου ἐκ μέσου σου, καὶ οὐκέτι [46] μὴ προσ-
14 κυνήσῃς τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου. Καὶ
ἐκκόψω τὰ [47] ἄλση ἐκ μέσου σου, καὶ ἀφανιῶ
15 τὰς πόλεις σου. Καὶ ποιήσω [48] ἐν ὀργῇ
καὶ ἐν θυμῷ ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἀνθ'
ὧν οὐκ [49] εἰσήκουσαν.

Κεφ. ς'. 6.

1 Ἀκούσατε δὴ [1] λόγον· Κύριος κύριος εἶ-
πεν, Ἀνάστηθι, [2] κρίθητι πρὸς τὰ ὄρη, [3] καὶ
2 ἀκουσάτωσαν [4] βουνοὶ [5] φωνήν σου. Ἀ-
κούσατε [6] ὄρη τὴν κρίσιν τοῦ κυρίου, καὶ αἱ φάραγ-
γες θεμέλια τῆς γῆς, ὅτι κρίσις [7] τῷ κυρίῳ
πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ μετὰ τοῦ Ἰσραὴλ [8] διε-
3 λεγχθήσεται. Λαός μου, τί ἐποίησά σοι,
[9] ἢ τί ἐλύπησά σε, ἢ τί παρηνώχλησά σοι;
4 ἀποκρίθητί μοι. Διότι ἀνήγαγόν σε ἐκ
γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐξ οἴκου δουλείας ἐλυτρωσά-
μην σε, καὶ ἐξαπέστειλα πρὸ προσώπου σου τὸν
Μωυσῆν, καὶ Ἀαρὼν, καὶ Μαριάμ.
5 Λαός μου μνήσθητι [10] δὴ, τί ἐβουλεύσατο κατὰ
σοῦ Βαλὰκ βασιλεὺς Μωὰβ, καὶ τί ἀπεκρίθη
αὐτῷ Βαλαὰμ υἱὸς τοῦ Βεὼρ, ἀπὸ τῶν [11] σχοί-
νων ἕως τοῦ Γαλγὰλ, ὅπως γνωσθῇ ἡ δικαιο-
6 σύνη τοῦ κυρίου. Ἐν τίνι καταλάβω τὸν κύ-
ριον, ἀντιλήψομαι θεοῦ μου ὑψίστου; εἰ κατα-
λήψομαι αὐτὸν ἐν ὁλοκαυτώμασιν, ἐν μόσχοις
7 [12] ἐνιαυσίοις; Εἰ προσδέξεται [13] κύριος
ἐν χιλιάσι κριῶν; ἢ ἐν μυριάσι [14] χιμάρων
πιόνων; εἰ [15] δῶ πρωτότοκά [16] μου ὑπὲρ [17] ἀ-
σεβείας, καρπὸν κοιλίας μου ὑπὲρ [18] ἁμαρ-
8 τίας ψυχῆς μου; [19] Εἰ ἀνηγγέλη σοι
[20] ἄνθρωπε τί καλόν; ἢ τί κύριος ἐκζητεῖ πα-
ρὰ σοῦ, ἀλλ' ἢ τοῦ ποιεῖν κρίμα, καὶ ἀγαπᾷν
[21] ἔλεον, [22] καὶ ἕτοιμον εἶναι τοῦ πορεύεσθαι [23] με-
9 τὰ κυρίου [24] θεοῦ σου; Φωνὴ κυρίου τῇ
πόλει [25] ἐπικληθήσεται, καὶ σώσει [26] φοβουμέ-
νους τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ἄκουε φυλὴ, καὶ [27] τίς κο-
10 σμήσει πόλιν; Μὴ πῦρ καὶ οἶκος [28] ἀνό-
μου θησαυρίζων θησαυροὺς [29] ἀνόμους, καὶ μετὰ
11 ὕβρεως [30] ἀδικίας; [31] Εἰ δικαιωθήσεται
ἐν ζυγῷ [32] ἄνομος, καὶ ἐν μαρσίππῳ στάθμια
12 δόλου, Ἐξ ὧν τὸν πλοῦτον [33] αὐτῶν [34] ἀ-
σεβείας [35] ἔπλησαν, καὶ οἱ [36] κατοικοῦντες [37] αὐ-
τὴν [38] ἐλάλουν ψεύδη, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν
13 ὑψώθη ἐν τῷ στόματι αὐτῶν; [39] Καὶ ἐγὼ
ἄρξομαι τοῦ πατάξαι σε, [40] ἀφανιῶ σε ἐν ταῖς ἁ-
14 μαρτίαις σου. Σὺ φάγεσαι, καὶ οὐ μὴ ἐμ-
πλησθῇς, [41] καὶ συσκοτάσει ἐν σοί, καὶ [42] ἐκ-
νεύσει, καὶ οὐ μὴ [43] διασωθῇς, καὶ [44] ὅσοι ἂν
[45] διασωθῶσιν, [46] εἰς ῥομφαίαν παραδοθήσονται.
15 Σὺ σπερεῖς, καὶ [47] οὐ μὴ ἀμήσῃς, σὺ πιέσεις
[48] ἐλαίαν, καὶ οὐ μὴ ἀλείψῃ [49] ἔλαιον, [50] καὶ οἶ-
νον, καὶ οὐ μὴ [51] πίητε, καὶ ἀφανισθήσεται νόμι-
16 μα λαοῦ μου. [52] Καὶ ἐφύλαξας [53] τὰ
δικαιώματα Ζαμβρὶ, καὶ πάντα τὰ [54] ἔργα
οἴκου Ἀχαὰβ, καὶ ἐπορεύθητε ἐν ταῖς [55] ὁδοῖς

---

40 *Alex.* ἐξολεθρεύσω. 41 *Alex. Ald.* ἐξαρῶ. sic etiam B. sed in marg. ὀλεθρεύσω. 42 *Alex.* πάντα τὰ φάρμακά. 43 B. in marg. Ἀ. κληδονιζόμενοι. Σ. σημειοσκοπούμενοι. 44 ἐν *Ald.* C. deest. 45 *Alex.* ἐξολεθρεύσω. 46 B. οὐ μή. 47 *Alex.* ἄλση σου ἐκ. 48 *Alex.* ἐν θυμῷ καὶ ἐν ὀργῇ. 49 *Alex.* εἰσήκουσάν μου.

Cap. 6. 1 *Mſ. Alex.* λόγον κυρίου, ἃ ὁ κύριος εἶπεν. B. *Ald. C. Cyr.* ἃ ὁ κύριος εἶπεν. sed B. in marg. λόγον κυρίου. 2 *Alex.* καὶ κρίθητι. 3 καὶ B. deest. 4 *Alex.* οἱ βουνοί. 5 *Cyr.* φωνῆς. 6 *Alex.* B. *Cyr.* βουνοὶ τήν. *Ald.* λαοὶ τήν. 7 *Ald.* τοῦ κυρίου. 8 B. C. διαλεχθήσεται. 9 ἢ τί ἐλύπησά σε C. desunt. 10 C. δέομαι. 11 *Ald.* χοινίων. σχίνων leg. *Hieron.* i. e. *lentiſcis.* 12 C. ἐνιαυσιαίοις. 13 *Alex.* ὁ κύριος. 14 *Alex.* ἀρνῶν. 15 B. δώσω. 16 *Alex.* μου * ἀσεβείας. 17 B. ἀσεβείας μου, καρπόν. C. ἁμαρτίας μου, καρπόν. 18 C. ἀσεβείας. 19 C. Ἀπηγγέλη. B. Ἀναγγέλλει. 20 C. ἄνθρωπος. 21 *Alex.* ἔλεος. 22 *Th.* καὶ ἀσφαλίζου τοῦ πορεύεσθαι μετὰ θεοῦ σου. V. *ed.* καὶ φροντίζειν. 23 B. ὀπίσω. 24 *Alex.* τοῦ θεοῦ. 25 B. in marg. Σ. βοήσει. 26 *Alex.* τοὺς φοβουμένους. 27 *Alex.* τί. 28 *Alex.* ἀνόμων. 29 *Alex.* ἀνομίας, μετὰ ὕβρεως ἀδικία; Καὶ εἰ. 30 C. ἄδικα. 31 B. Καὶ εἰ. 32 B. ἄδικος. 33 αὐτῶν C. deest. 34 B ἀδικίας· sed in marg. ἀσεβείας. 35 *Alex.* B. C. *Cyr.* ἐνέπλησαν. 36 *Ald.* ἐνοικοῦντες. 37 B. ἐν αὐτῷ. 38 *Ald.* ἐλάλησαν ἀδικίαν. B. ἐλάλουν ψευδῆ. C. ἐλάλησαν ψευδῆ. al. ἐλάλουν ἄδικα. 39 Hunc verſum hoc modo habent *Ald.* C. Καὶ γε ἐγὼ ἐβασάνισα ἐπὶ (deest C.) σε ἀφανισμῷ διὰ τὰς ἁμαρτίας σου. 40 *Alex.* B. καὶ ἀφανιῶ σε ἐπὶ ταῖς. 41 *Alex.* καὶ σκοτάσει &c. B. in marg. καὶ ἐξώσω σε ἐν σοί, καὶ καταλήψῃ (ut & *Cyr.*) Ἀ. καὶ καταφυτεύσω ἐν ἐγκάτῳ σου, καὶ καταλήψῃ, καὶ οὐ μὴ διασωθεῖς. Σ. ἀλλὰ καὶ διαφθερεῖς εἰς τὰ ἐντός σου, καὶ ἥξεις, καὶ οὐ μὴ διασωθεῖς. 42 al. ἐκνεύσεις. 43 C. διασώσεις. 44 C. ὅσους. 45 C. διασώσῃς. 46 B. ἐν ῥομφαίᾳ. 47 C. οὐκ ἀμήσῃς. 48 C. ἔλαιον. 49 C. ἐλαίᾳ. 50 in *catt. ll.* est, καὶ ποιήσεις οἶνον, καὶ οὐ μὴ πίῃς οἶνον. 51 *Ald.* πίῃς. C. πίεσαι. B. πιεῖς οἶνον. 52 Καὶ usque ad καὶ πάντα C. desunt. B. pro Καὶ hab. Ὅτι. 53 B. πάντα τά. 54 B. ὅρια· & super ὅρια hab. ἔργα· & in marg. Ἀ. ποιήματα. 55 *Alex.* B. *Ald.* C. *Cyr.* βουλαῖς.

[56] αὐτῶν

[56] αὐτῶν, ὅπως [57] παραδῶ σε εἰς ἀφανισμὸν,
καὶ τοὺς [58] κατοικοῦντας αὐτὴν [59] εἰς συρισμὸν,
καὶ ὀνείδη λαῶν λήψεσθε.

Κεφ. ζ'. 7.

1 [1] Οἴμοι, ὅτι ἐγενήθην ὡς συνάγων καλά-
μην ἐν ἀμητῷ, καὶ ὡς ἐπιφυλλίδα ἐν τρυγητῷ,
οὐχ ὑπάρχοντος βότρυος τοῦ φαγεῖν τὰ [2] πρω-
2 τόγονα. [3] οἴμοι ψυχὴ, Ὅτι [4] ἀπόλω-
λεν [5] εὐσεβὴς ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ κατορθῶν ἐν ἀν-
θρώποις οὐχ ὑπάρχει. πάντες εἰς αἵματα [6] δι-
κάζονται, ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ [7] ἐκθλί-
3 βουσιν [8] ἐκθλιβῇ, Ἐπὶ τὸ κακὸν τὰς
χεῖρας αὐτῶν [9] ἑτοιμάζουσιν. ὁ ἄρχων αἰτεῖ,
καὶ ὁ κριτὴς εἰρηνικοὺς [10] λόγους ἐλάλησε, κα-
ταθύμιον ψυχῆς αὐτοῦ [11] ἐστιν. καὶ [12] ἐξελοῦμαι
4 τὰ ἀγαθὰ αὐτῶν Ὡς σὴς ἐκτρώγων,
καὶ βαδίζων ἐπὶ κανόνος [13] ἐν ἡμέρᾳ σκοπιᾶς.
[14] οὐαὶ οὐαὶ, αἱ ἐκδικήσεις σου ἥκασι, νῦν ἔσον-
5 ται κλαυθμοὶ αὐτῶν. Μὴ καταπιστεύετε
ἐν φίλοις, καὶ μὴ ἐλπίζετε ἐπὶ ἡγουμένοις· ἀ-
πὸ τῆς συγκοίτου σου φύλαξαι, τοῦ ἀναθέσθαι [15] τι
6 αὐτῇ. Διότι υἱὸς ἀτιμάζει πατέρα, θυ-
γάτηρ ἐπαναστήσεται ἐπὶ τὴν μητέρα αὐτῆς,
[16] νύμφη ἐπὶ τὴν πενθερὰν αὐτῆς, ἐχθροὶ πάν-
7 τες [17] ἀνδρὸς οἱ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. Ἐγὼ
δὲ [18] ἐπὶ τὸν κύριον ἐπιβλέψομαι, ὑπομενῶ
ἐπὶ τῷ [19] θεῷ τῷ σωτῆρί μου, εἰσακούσεταί
8 μου ὁ θεός μου. Μὴ ἐπίχαιρέ μοι ἡ ἐχ-
θρά μου, ὅτι πέπτωκα, καὶ ἀναστήσομαι· διότι
ἐὰν καθίσω ἐν τῷ σκότει, [20] κύριος φωτιεῖ
9 μοι. Ὀργὴν κυρίου ὑποίσω, ὅτι ἡμαρ-
τον αὐτῷ, [21] ἕως τοῦ δικαιῶσαι αὐτὸν τὴν δί-
κην μου· καὶ [22] ποιήσει τὸ κρίμα μου, καὶ ἐξά-
ξει με εἰς τὸ φῶς. ὄψομαι τὴν δικαιοσύνην αὐ-
10 τοῦ, Καὶ ὄψεται ἡ ἐχθρά μου, καὶ περι-
βαλεῖται αἰσχύνην, [23] ἡ λέγουσα, Ποῦ κύριος ὁ
θεός σου; οἱ ὀφθαλμοί μου [24] ἐπόψονται αὐτὴν,
νῦν ἔσται εἰς καταπάτημα ὡς πηλὸς ἐν ταῖς [25] ὁ-
11 δοῖς. [26] Ἡμέρα ἀλοιφῆς πλίνθου, ἐξ-
άλειψίς σου ἡ ἡμέρα ἐκείνη, καὶ [27] ἀποτρίψεται
12 [28] νόμιμά σου ἡ ἡμέρα ἐκείνη. Καὶ αἱ πό-
λεις σου ἥξουσιν εἰς [29] ὁμαλισμὸν, καὶ εἰς διαμε-
ρισμὸν Ἀσσυρίων, καὶ αἱ πόλεις σου αἱ ὀχυραὶ
εἰς διαμερισμὸν ἀπὸ Τύρου ἕως τοῦ ποταμοῦ [30],
καὶ ἀπὸ θαλάσσης [31] ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ
13 [32] ὄρους ἕως τοῦ ὄρους. Καὶ ἔσται ἡ γῆ εἰς ἀ-
φανισμὸν [33] σὺν τοῖς κατοικοῦσιν αὐτὴν, ἀπὸ
14 καρπῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν. [34] Ποί-
μαινε λαόν σου ἐν ῥάβδῳ [35] σου, πρόβατα κλη-
ρονομίας σου, κατασκηνοῦντας [36] καθ' ἑαυτοὺς
[37] δρυμὸν ἐν μέσῳ τοῦ Καρμήλου, νεμήσονται τὴν
Βασανίτιν, καὶ τὴν Γαλααδίτιν [38] καθὼς αἱ ἡμέ-
15 ραι τοῦ αἰῶνος. Καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ἐξο-
δίας σου ἐξ Αἰγύπτου, [39] ὄψεσθε θαυμαστά.
16 [40]Ὄψονται ἔθνη καὶ [40] καταισχυνθήσονται, [41] καὶ [42] ἐκ
πάσης τῆς ἰσχύος αὐτῶν, ἐπιθήσουσι [43] χεῖρας
ἐπὶ [44] τὸ στόμα αὐτῶν, τὰ ὦτα αὐτῶν [45] ἀ-
17 ποκωφωθήσονται, Λείξουσι χοῦν ὡς ὄφεις
σύροντες γῆν, [46] συγχυθήσονται ἐν συγκλεισμῷ
αὐτῶν· ἐπὶ τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν ἐκστήσονται, καὶ
18 φοβηθήσονται ἀπὸ σοῦ. Τίς θεὸς ὥσπερ
σὺ, [47] ἐξαίρων ἀνομίας, καὶ ὑπερβαίνων [48] ἀ-
σεβείας τοῖς καταλοίποις τῆς κληρονομίας αὐ-
τοῦ; καὶ οὐ συνέσχεν [49] εἰς μαρτύριον ὀργὴν αὐ-
19 τοῦ, ὅτι [50] θελητὴς ἐλέους ἐστίν. [51] Ἐπι-
στρέψει, καὶ οἰκτειρήσει ἡμᾶς, [52] καταδύσει τὰς ἀ-

---

56 *Cyr.* αὐτῆς. 57 *Alex.* παραδώσω. 58 *Ald.* ἐνοικοῦντας ἐν αὐτῇ. *C.* οἰκοῦντας αὐτήν. 59 *C.* ἐν συριγμῷ. sic etiam B. sed in marg. ut *Rom.*

Cap. 7. 1 *Ms. Alex.* Οἴμμοι, ὅτι ἐγενόμην. 2 *Ald.* πρωτόγονα ἃ ἐπεπόθησεν ἡ ψυχή μου. 3 *Alex.* ὄιμμοι ψυχὴ, Ὅτι ἀπόλωλεν. 4 *B.* in marg. λ. ἐκλέλοιπεν. 5 *Alex. B. Ald. C. Cyr.* εὐλαβὴς ἀπό. 6 *C.* δικάζοντες. 7 *B.* ἐκθλίβουσιν, καὶ ἕκαστος τοῦ πλείονος ἐφιέμενος. 8 *C.* ἐκθλίψει. 9 *C.* ἑτοιμάζοντες. sic & *B.* in marg. 10 λόγους *Ald.* ponit ante κριτής. 11 *Ald.* ὡς ἔστιν. 12 *C.* ἐγὼ ἐξελοῦμαι. 13 *B. Ald.* ἐν ἡμέραις σκοπιᾶς σου. *C.* desunt. 14 *B. Ald.* οὐαὶ οὐαί. ἐκδικήσεις. 15 *Alex.* αὐτῇ τι. 16 *Alex.* καὶ νύμφη. 17 *Alex. C. & Cyr.* οἱ ἄνδρες οἱ. 18 *pler. ll.* hab. ἐν τῷ κυρίῳ ἐπισκοπεύσω. 19 *C.* κυρίῳ. post pro διότι al. ὅτι. 20 *Alex.* ὁ κύριος. *C.* κύριός μου. 21 *Alex.* ἕως οὗ. 22 *Alex.* ἀποίσει. 23 *Ald.* ἡ πρός με λέγουσα. *Alex. C. & Cyr.* ἡ (*C. & Cyr.* deest) λέγουσα πρός με. 24 *C.* ὄψονται. 25 *C.* ὁδοῖς σου. 26 *Alex.* Ἡμέρας. 27 *Alex, Ald. Cyr.* ἀπώσεται. *C.* ἀποστρέψεται. 28 *Alex. & C.* νόμιμα ἡ ἡμέρα. 29 *C.* συμπέρασμα. *quidam ll.* hab. συγκλεισμόν. 30 *Alex.* Συρίας. 31 ἕως θαλάσσης *C.* desunt. 32 *Alex.* τοῦ ὄρους ἕως τοῦ ὄρους ἡμέρα ὕδατος καὶ θορύβου. Καί. illa, ἡμέρα ὕδατος καὶ θορύβου hab. quoque *Theodor.* & altera interpretatio videtur. 33 *Alex. Cyr.* μετὰ τῶν κατοικούντων αὐτὴν (*Alex.* αὐτῶν,) ἀπὸ (*Alex.* ἐκ) καρπῶν. *C.* μετ' αὐτῶν κατοικούντων αὐτὴν, ἀπὸ καρπῶν. 34 *C.* Ποιμανεῖ. 35 *Alex. Cyr.* φυλὴν (*Cyr.* φυλάς) σου πρόβατα. 36 *Ald.* καταμόνας. 37 *Ald.* δρυμῶν. *C.* ἐν δρυμῷ. 38 *Ald.* κατὰ τὰς ἡμέρας. 39 *Ald. C.* δείξω αὐτοῖς θαυμαστά. 40 *C.* αἰσχυνθήσονται. 41 *Alex.* ἐκ πάσης. 42 *C.* ἐν πάσῃ ἰσχύϊ. 43 *Alex.* χεῖρα ἐπὶ στόμα αὐτῶν, καὶ τὰ ὦτα αὐτῶν ἀποκωφωθήσονται. 44 *C.* τοῦ στόματος. 45 *C.* ἀποκωφωθήσονται. 46 *Ald.* ταραχθήσονται. 47 ἐξαίρων ἀνομίας *Ald.* desunt. *Alex. & C.* ἐξαίρων ἀδικίας. 48 *Ald.* ἀνομίας. 49 *Hesych.* οἱ λοιποί, εἰς ἀεί. 50 *C.* θελητός. 51 *Alex. C & Cyr.* Αὐτὸς ἐπιστρέψει. 52 *Alex.* καὶ καταδύσει. *C.* καταλύσει.

δικίας ἡμῶν, καὶ [53] ἀποῤῥιφήσονται εἰς τὰ βά-
θη τῆς θαλάσσης, [54] πάσας τὰς ἁμαρτίας ἡ-
20 μῶν. Δώσει [55] εἰς ἀλήθειαν τῷ Ἰακὼβ,
[56] ἔλεον τῷ Ἀβραὰμ, καθότι [57] ὤμοσας τοῖς
πατράσιν ἡμῶν, κατὰ τὰς ἡμέρας τὰς ἔμπροσ-
θεν. ΜΙΧΑΙΑΣ Γʹ.

53 *Alex.* ἀποῤῥίψει. 54 *C. Cyr.* πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι. 55 εἰς *C.* deest. 56 *Alex.* ἔλεος. 57 *C.* ὤμοσεν.

Ν Α Ο Υ Μ Ζʹ.

Κεφ. αʹ. 1.

1 ΛΗμμα Νινευὴ, βιβλίον ὁράσεως
2 Ναοὺμ τοῦ Ἐλκεσαίου. Θεὸς ζη-
λωτὴς, καὶ ἐκδικῶν [1] κύριος, ἐκδικῶν κύ-
ριος μετὰ θυμοῦ, ἐκδικῶν κύριος τοὺς ὑπεναν-
τίους αὐτοῦ, καὶ ἐξαίρων αὐτὸς τοὺς ἐχθροὺς αὐ-
3 τοῦ. Κύριος μακρόθυμος, καὶ μεγάλη
ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, καὶ [2] ἀθῶον [3] οὐκ ἀθωώσει κύ-
ριος· ἐν συντελείᾳ, καὶ ἐν [4] συσσεισμῷ ἡ
ὁδὸς αὐτοῦ, καὶ [5] νεφέλαι κονιορτὸς ποδῶν αὐτοῦ·
4 Ἀπειλῶν θαλάσσῃ, καὶ ξηραίνων αὐτὴν, καὶ
πάντας τοὺς ποταμοὺς ἐξερημῶν. ὠλιγώθη ἡ
Βασανῖτις, καὶ ὁ Κάρμηλος, καὶ τὰ ἐξανθοῦν-
5 τα τοῦ Λιβάνου [6] ἐξέλιπε. Τὰ ὄρη ἐσεί-
σθησαν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ οἱ βουνοὶ ἐσαλεύθησαν·
καὶ [7] ἀνεστάλη ἡ γῆ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, ἡ
[8] σύμπασα [9] καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐ-
6 τῇ. [10] Ἀπὸ προσώπου ὀργῆς αὐτοῦ τίς
ὑποστήσεται; καὶ τίς ἀντιστήσεται ἐν ὀρ-
γῇ θυμοῦ αὐτοῦ; ὁ θυμὸς αὐτοῦ [11] τήκει
ἀρχὰς, καὶ αἱ πέτραι [12] διεθρύβησαν ἀπ' αὐ-
7 τοῦ. Χρηστὸς κύριος τοῖς ὑπομένουσιν αὐ-
τὸν ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, καὶ γινώσκων τοὺς εὐ-
8 λαβουμένους αὐτόν. Καὶ ἐν κατακλυσμῷ
[13] πορείας συντέλειαν ποιήσεται, τοὺς ἐπεγειρο-
μένους καὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ διώξεται σκότος.
9 Τί λογίζεσθε ἐπὶ τὸν κύριον; συντέλειαν αὐτὸς
[14] ποιήσεται, οὐκ ἐκδικήσει δὶς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐν
10 θλίψει. Ὅτι ἕως [15] θεμελίου αὐτοῦ [16] χερ-
σωθήσεται· καὶ ὡς σμίλαξ [17] περιπλεκομένη
[18] βρωθήσεται, καὶ ὡς καλάμη [19] ξηρασίας με-
11 στή. Ἐκ σοῦ ἐξελεύσεται λογισμὸς κατὰ τοῦ
κυρίου πονηρὰ, [20] βουλευόμενος ἐναντία.
12 Τάδε λέγει κύριος κατάρχων ὑδάτων πολλῶν,
Καὶ οὕτως διασταλήσονται, καὶ ἡ ἀκοή σου οὐκ ἐνα-
13 κουσθήσεται ἔτι. Καὶ νῦν συντρίψω τὴν
ῥάβδον αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ, καὶ τοὺς [21] δεσμοὺς διαῤῥήξω.
14 Καὶ ἐντελεῖται [22] περὶ σοῦ κύριος, οὐ σπαρήσεται
[23] ἐκ τοῦ ὀνόματός σου ἔτι. [24] ἐξ οἴκου [25] θεοῦ σου
ἐξολοθρεύσω τὰ γλυπτὰ, καὶ χωνευτὰ, [26] θή-
15 σομαι ταφήν σου, ὅτι [27] ταχεῖς. Ἰδοὺ
ἐπὶ τὰ ὄρη οἱ πόδες [28] εὐαγγελιζομένου, καὶ
ἀπαγγέλλοντος εἰρήνην. ἑόρταζε Ἰούδα τὰς
ἑορτάς σου, ἀπόδος τὰς εὐχάς σου, διότι [29] οὐ
μὴ [30] προσθήσωσιν ἔτι τοῦ [31] διελθεῖν διὰ σοῦ εἰς
παλαίωσιν.

Κεφ. βʹ. 2.

15 [1] ΣΥντετέλεσται, [2] ἐξῆρται. ἀνέβη ἐμφυσῶν
1 εἰς πρόσωπόν σου, [3] ἐξαιρούμενος ἐκ θλίψε-
ως. Σκόπευσον ὁδὸν, κράτησον ὀσφύος, [4] ἄν-
2 δρισαι [5] τῇ ἰσχύϊ [6] σφόδρα. Διότι ἀπ-
έστρεψε κύριος τὴν ὕβριν Ἰακὼβ, καθὼς ὕ-

Cap. 1. 1 *Alex.* & *Comp.* κύριος μετά. 2 *Alex.* ἀθῶν. 3 *Alex.* οὐκ ἀθωώσει. 4 *Alex.* συνσισμῷ. *Ald.* σεισμῷ. 5 *C.* νεφέλη. 6 *C.* ἐξέλιπον. 7 *Aq.* ἔφριξεν. *S.* ἐκινήθη. 8 *C.* οἰκουμένη. 9 *C.* καὶ οἱ. 10 *C.* Πρό. 11 *Aq.* συνεχωνεύθη. *S.* *Th.* ἔσαξεν. 12 *Ald.* *Cyr.* διετρίβησαν. 13 *C.* περεύοντι *S.* διερχομένῳ. mox *Aq.* ἀπὸ τῶν ἀνισταμένων. *S.* τοῦ τόπου αὐτῆς. *Th* τοὺς συνεπανιστάντας αὐτῷ. V. ed. ἀπὸ τῶν συνεπανισάντων αὐτῷ. 14 *C.* ποιήσει. post *Th.* οὐκ ἐπαναστήσεται δευτέρα θλίψις. *S.* οὐχὶ φέξασιν ὁρμὴν δευτέρας θλίψεως. 15 *Alex.* θεμελίου αὐτῶν. *C.* *Cyr.* θεμελίων αὐτῶν. (*C.* αὐτοῦ.) 16 *Alex.* & *C.* & *Cyr.* χερσωθήσονται. 17 *C.* περιπλεκόμενος. 18 *Cyr.* βρωθήσονται. 19 *C.* ξηρανθήσεται. Ἐκ. 20 *Alex.* λογιζόμενος ποιήσει ἐναντίαι 21 *Alex.* *C.* & *Cyr.* δεσμούς σου. 22 *Alex.* & *C.* ὑπέρ. 23 *C.* *Cyr.* ἔτι ἐξ ὀνόματός σου. ἐξ. 24 *Alex.* καὶ ἐξ οἴκου θεοῦ σου ἐξολεθρεύσω τὰ γλυπτά σου, καί. 25 *C.* κυρίου τοῦ θεοῦ. 26 *Ald.* καὶ θήσομαι. 27 *C.* ὠκεῖς. V. ed. ὑβρίσθης. 28 *C.* σου εὐαγγελιζομένου. 29 *C.* ὅτι μὴ προστεθῶσιν. 30 *Alex.* προσθῶσιν ἔτι τοῦ. 31 *Alex.* & *C.* διελθεῖν εἰς παλαίωσιν.

Cap. 2. 1. *C.* Συνεπλήσθη, συντετέλεσται & usque ad σκόπευσον adjungit cap. præcedenti. 2 *Ald.* ἀνήλωται. 3 *Ms.* *Alex.* ἐξερύμενός σε ἐκ. 4 *Cyr.* ἄνδριζε. 5 *C.* ἴσχυε. 6 *Alex.* σου σφόδρα.

ρεν τοῦ Ἰσραήλ, διότι ἐκτινάσσοντες ἐξετίνα-
ξαν αὐτοὺς, καὶ τὰ κλήματα αὐτῶν διέφθειραν.
3 Ὅπλα δυναστείας [7] αὐτῶν ἐξ ἀνθρώπων, ἄν-
δρας δυνατοὺς ἐμπαίζοντας ἐν πυρί. αἱ ἡνίαι
τῶν ἁρμάτων αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἑτοιμασίας [8] αὐ-
4 τοῦ, καὶ οἱ [9] ἱππεῖς θορυβηθήσονται. Ἐν
ταῖς [10] ὁδοῖς, καὶ συγχυθήσονται τὰ ἅρματα, καὶ
συμπλακήσονται ἐν ταῖς πλατείαις. ἡ ὅρασις αὐ-
τῶν ὡς λαμπάδες πυρὸς, καὶ ὡς ἀστραπαὶ δια-
5 τρέχουσαι. Καὶ μνησθήσονται οἱ μεγιστᾶ-
νες αὐτῶν, καὶ φεύξονται [11] ἡμέρας, καὶ ἀσθενή-
σουσιν ἐν [12] τῇ πορείᾳ αὐτῶν, καὶ σπεύσουσιν ἐ-
πὶ τὰ [13] τείχη αὐτῆς, καὶ ἑτοιμάσουσι τὰς προ-
6 φυλακὰς αὐτῶν. Πύλαι τῶν πόλεων διη-
νοίχθησαν, καὶ τὰ βασίλεια [14] διέπεσε,
7 Καὶ ἡ ὑπόστασις ἀπεκαλύφθη· καὶ [15] αὕτη
ἀνέβαινε, καὶ αἱ δοῦλαι αὐτῆς ἤγοντο, κα-
θὼς περιστεραὶ φθεγγόμεναι ἐν [16] καρδίαις
8 αὐτῶν. Καὶ Νινευὴ ὡς κολυμβήθρα ὕ-
δατος τὰ ὕδατα αὐτῆς, καὶ αὐτοὶ φεύγοντες
οὐκ ἔστησαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ [17] ἐπιβλέπων.
9 Διήρπαζον τὸ ἀργύριον, διήρπαζον τὸ χρυ-
σίον, καὶ οὐκ ἦν πέρας τοῦ κόσμου αὐτῆς· βεβά-
ρυνται [18] ἐπὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ [19] ἐπιθυμη-
10 τὰ αὐτῆς. Ἐκτιναγμὸς, καὶ ἀνατιναγμὸς,
καὶ [20] ἐκβρασμὸς, καὶ καρδίας θραυσμὸς, καὶ
ὑπόλυσις γονάτων, καὶ ὠδῖνες ἐπὶ πᾶσαν ὀ-
σφύν· καὶ [21] τὸ πρόσωπον πάντων ὡς πρόσκαυ-
11 μα χύτρας. Ποῦ ἐστι τὸ κατοικητήριον τῶν
λεόντων, καὶ ἡ νομὴ ἡ οὖσα [22] τοῖς σκύμνοις;
[23] ποῦ ἐπορεύθη λέων, τοῦ εἰσελθεῖν ἐκεῖ [24] σκύ-
12 μνον λέοντος, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκφοβῶν; Λέ-
ων ἥρπασε τὰ ἱκανὰ τοῖς σκύμνοις αὐτοῦ, καὶ
ἀπέπνιξε τοῖς λέουσιν αὐτοῦ, καὶ ἔπλησε θήρας
νοσσιὰν αὐτοῦ, καὶ τὸ κατοικητήριον αὐτοῦ ἁρ-
13 παγῆς. Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ, λέγει κύριος
[25] παντοκράτωρ, καὶ ἐκκαύσω ἐν καπνῷ πλῆ-
θός σου, καὶ τοὺς λέοντάς σου καταφάγεται [26] ῥομ-
φαία, καὶ [27] ἐξολοθρεύσω ἐκ τῆς γῆς τὴν θήραν
σου, καὶ [28] οὐ μὴ ἀκουσθῇ [29] οὐκέτι τὰ ἔργα σου.

Κεφ. γ΄. 3.

1 Ω Πόλις αἱμάτων, ὅλη ψευδὴς, [1] ἀδι-
κίας πλήρης, οὐ ψηλαφηθήσεται θήρα.
2 Φωνὴ μαστίγων, καὶ φωνὴ σεισμοῦ τροχῶν, καὶ
ἵππου διώκοντος, καὶ ἅρματος ἀναβράσσοντος,
3 [2] Καὶ ἱππέως ἀναβαίνοντος, [3] καὶ στιλβούσης ῥομ-
φαίας, καὶ ἐξαστραπτόντων ὅπλων, καὶ πλήθους τραυ-
ματιῶν, καὶ βαρείας πτώσεως, καὶ οὐκ ἦν πέρας
τοῖς ἔθνεσιν αὐτῆς· καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν τοῖς σώ-
4 μασιν [4] αὐτῶν Ἀπὸ πλήθους πορνείας.
[5] πόρνη καλὴ, καὶ [6] ἐπίχαρις ἡγουμένη φαρ-
μάκων, ἡ πωλοῦσα ἔθνη ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς,
καὶ [7] λαοὺς ἐν τοῖς φαρμάκοις αὐτῆς.
5 Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ, λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παν-
τοκράτωρ, καὶ ἀποκαλύψω τὰ ὀπίσω σου ἐπὶ
[8] τὸ πρόσωπόν σου, καὶ δείξω ἔθνεσι τὴν [9] αἰσχύ-
νην σου, καὶ βασιλείαις τὴν ἀτιμίαν σου.
6 Καὶ [10] ἐπιρρίψω ἐπὶ σὲ βδελυγμὸν κατὰ τὰς ἀ-
καθαρσίας σου, καὶ θήσομαί σε εἰς παράδειγ-
7 μα. Καὶ ἔσται, πᾶς ὁ ὁρῶν σε καταβή-
σεται ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐρεῖ, Δειλαία Νινευή· τίς στε-
νάξει [11] αὐτήν; πόθεν ζητήσω [12] παράκλη-
8 σιν αὐτῇ; [13] Ἑτοιμάσαι μερίδα, [14] ἁρ-
μόσαι χορδήν, ἑτοιμάσαι [15] μερίδα Ἀμ-
μών· ἡ κατοικοῦσα [16] ἐν ποταμοῖς, ὕδωρ κύ-
κλῳ αὐτῆς, ἧς ἡ ἀρχὴ [17] θάλασσα, καὶ ὕδωρ
9 τὰ τείχη αὐτῆς, [18] Καὶ Αἰθιοπία [19] ἰ-
σχὺς αὐτῆς, καὶ Αἴγυπτος· καὶ οὐκ [20] ἔστι πέ-
ρας τῆς φυγῆς [21]· καὶ Λίβυες ἐγένοντο βοηθοὶ
10 αὐτῆς. Καὶ αὐτὴ [22] εἰς μετοικεσίαν πο-
ρεύσεται αἰχμάλωτος, καὶ τὰ νήπια [23] αὐτῆς
ἐδαφιοῦσιν [24] ἐπ' ἀρχὰς πασῶν τῶν ὁδῶν αὐτῆς,
καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ἔνδοξα αὐτῆς βαλοῦσι κλήρους·
καὶ πάντες οἱ μεγιστᾶνες αὐτῆς δεθήσονται χει-

7 *Ald. C.* αὐτοῦ. 8 *C.* αὐτῶν. 9 *C.* ἱππεῖς αὐτῶν. 10 *C.* ἐξόδοις συγχυθήσεται. *Ald.* ὁδοῖς συγχυθήσονται. 11 *C.* ἐν ἡμέραις. 12 *Alex.* ταῖς πορείαις. 13 *Alex. C. Cyr.* τείχη, καὶ ἑτοιμάσουσιν. 14 *Alex.* διέπεσαν. 15 *Ald.* ὕδεις. 16 *Alex.* ταῖς καρδίαις αὐτῶν. Καὶ Νινευὴ ἦν κολυμβήθρα ὕδατος, τείχη ὕδατα αὐτῆς. 17 *Alex.* βλέπων. 18 *Alex. Ald. C. Cyr.* ὑπέρ. 19 *C.* ἐπιθυμήματα. 20 *Alex.* ἐκβρυγμός. 21 *C.* τὰ πρόσωπα. 22 *Alex.* ἐν τοῖς. 23 *Alex.* οὗ. 24 *Alex.* σκύμνος. 25 *Alex.* ὁ. 26 *C.* μάχαιρα. 27 *Alex.* ἐξολεθρεύσω. 28 *Alex.* ὅτι οὐ μὴ ἀκουσθῇ τά. 29 *Ald. C.* ἔτι.
Cap. 3. 1 *Ms. Alex.* πλήρης ἀδικίας. *Aq.* ἐξαυχενισμοῦ πλήρης. *S.* ἀποτομίας πλήρης. 2 Καὶ *Ald. C.* deest. 3 καὶ *C.* deest. 4 αὐτῶν *Cyr.* deest. 5 *C.* καὶ πόρνη. 6 *Alex.* ἐπιχαρής. 7 *Alex. Ald. C. Cyr.* φυλὰς ἐν. 8 *Alex.* πρόσωπον. 9 *Alex.* & *C.* ἀσχημοσύνην. 10 *Alex.* ἐπιρίψω. *C.* ἐπιστρέψω. 11 *Alex.* ἀπὸ σοῦ. 12 *Alex.* παράκλησις. 13 Ἑτοιμάσαι μερίδα *Ald. C.* desunt. *plerique ll.* hab. ἁρμόσαι χορδὴν, ἑτοιμάσαι μερὶς Ἀμμών. 14 *C.* ἅρμοσον. 15 *Ald. C.* μερίς. 16 *Ald.* ποταμούς. 17 *Alex.* αὐτῆς θάλασσα. 18 Καὶ *C.* deest. 19 *Alex.* ἡ ἰσχύς. 20 *Alex.* ἔσται. 21 *Alex. C.* & *Cyr.* σου. *Ald.* σου φυγ. 22 *C.* ἐν αἰχμαλωσίᾳ. 23 αὐτῆς *C.* deest. 24 *Ald.* ἀπαρχῆς. al. ἀπ' ἀρχῆς.

ῥοπέδαις,

11 ῥοπέδαις. [25]Καὶ σὺ μεθυσθήσῃ, καὶ ἔσῃ
[26]ὑπερεωραμμένη, καὶ [27]σὺ [28]ζητήσεις σεαυ-
12 τῇ [29]στάσιν ἐξ [30]ἐχθρῶν. Πάντα τὰ ὀ-
χυρώματά σου [31]συκαῖ [32]σκοποὺς ἔχουσαι, ἐὰν
σαλευθῶσι, [33]πεσοῦνται εἰς στόμα [34]ἐσθίοντος.
13 Ἰδοὺ ὁ λαός σου ὡς γυναῖκες ἐν σοί, τοῖς ἐχ-
θροῖς σου ἀνοιγόμεναι ἀνοιχθήσονται πύλαι τῆς
γῆς σου, [35]καταφάγεται πῦρ τοὺς μοχλούς σου.
14 Ὕδωρ περιοχῆς ἐπίσπασαι σεαυτῇ, [36]καὶ κα-
τακράτησον τῶν ὀχυρωμάτων σου· ἔμβηθι εἰς
πηλὸν, καὶ [37]συμπατήθητι ἐν ἀχύροις, κα-
15 τακράτησον ὑπὲρ πλίνθον. [38]Ἐκεῖ κα-
ταφάγεταί σε πῦρ, [39]ἐξολοθρεύσει σε ῥομ-
φαία, [40]καταφάγεταί σε ὡς ἀκρίς, καὶ βα-
16 ρυνθήσῃ ὡς [41]βροῦχος. Ἐπλήθυνας τὰς
ἐμπορείας σου [42]ὑπὲρ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ·
[43]βροῦχος ὥρμησε, καὶ ἐξεπετάσθη.
17 [44]Ἐξήλατο ὡς [45]ἀττέλεβος ὁ σύμμικτός σου,
ὡς ἀκρὶς ἐπιβεβηκυῖα ἐπὶ [46]φραγμὸν ἐν [47]ἡ-
μέρᾳ πάγους· ὁ ἥλιος ἀνέτειλε, καὶ [48]ἀφήλα-
το, καὶ οὐκ ἔγνω τὸν τόπον αὐτῆς. [49]οὐαὶ αὐ-
18 τοῖς. Ἐνύσταξαν οἱ ποιμένες σου, βα-
σιλεὺς [50]Ἀσύριος· [51]ἐκοίμισε τοὺς δυνάστας
σου, ἀπῆρεν ὁ λαός σου ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ οὐκ ἦν
19 [52]ὁ ἐκδεχόμενος. [53]Οὐκ ἔστιν ἴασις
[54]τῇ συντριβῇ σου, ἐφλέγμανεν ἡ πληγή σου,
πάντες [55]οἱ [56]ἀκούοντες τὴν [57]ἀγγελίαν [58]σου,
κροτήσουσι χεῖρας ἐπὶ σέ· διότι ἐπὶ τίνα οὐκ
ἐπῆλθεν ἡ κακία σου διαπαντός;

ΝΑΟΥΜ Ζ΄.

25 *Alex.* Καίγε. 26 *Ald. C.* παρεωραμένη. 27 σὺ *Ald.* deest. 28 *C.* ἐπιζητήσεις. 29 *C.* ἵνα στάσῃ. 30 *Ald.* ἐχθρῶν σου. 31 *Ald. C.* ὡς συκαῖ. 32 *C.* ἔχουσαι ὀλύνθους. *nonnulli ll.* hab. καρποὺς ἔχουσαι. Vide quæ notata sunt Osee cap. 9. 33 *Alex.* καὶ πεσοῦνται. 34 *C.* ἐσθίοντος. 35 *Alex.* καὶ καταφάγεται. 36 *Alex. Ald. C.* κατακράτησον. 37 *Alex.* συνπάτει. *Cyr.* συμπάτει. 38 *Ald.* Ἐκεῖ γὰρ καταφάγεταί σε ὡς ἀκρίς. 39 *Alex.* ἐξολεθρεύσει. 40 *Alex.* καὶ καταφάγεται. 41 *C.* βροῦχος, πληθύνθητι ὡς βροῦχος. 42 *C.* ὡς. 43 *C.* καὶ βροῦχος. 44 Ἐξήλατο ὡς ἀττέλεβος *C.* desunt. 45 *Alex.* ἀττέλαβος. 46 *C.* φραγμοῦ. 47 *Alex.* ἡμέραις πάγου. 48 *C.* ἀφείλετο. 49 *Alex.* οὐαὶ οὐαί. 50 *Ald.* Ἀσσυρίων. 51 *Alex.* * ἐκοίμισεν. 52 *Sch.* οἱ λοιποὶ, ὁ συνάγων. 53 *C.* Καὶ οὐκ. 54 *C.* τῆς συντριβῆς. 55 *Ald.* οἱ ἀκούσαντες. 56 *Alex.* ἀκούσαντες χεῖρα. 57 *Ald.* ἀπαγγελίαν. 58 *Cyr.* σου, χαρήσονται, καὶ κροτήσουσι.

ΑΜΒΑΚΟΥΜ Η΄.

Κεφ. α΄. 1.

1 ΤΟ λῆμμα ὃ εἶδεν [1]Ἀμβακοὺμ ὁ
2 προφήτης. Ἕως [2]τίνος κύ-
ριε κεκράξομαι, καὶ οὐ μὴ [3]εἰσακού-
σεις; βοήσομαι πρὸς σὲ ἀδικούμενος, καὶ οὐ
3 σώσεις; Ἱνατί [4]ἔδειξάς μοι [5]κόπους καὶ
πόνους ἐπιβλέπειν [6], ταλαιπωρίαν καὶ ἀσέβειαν;
ἐξεναντίας μου γέγονε κρίσις, καὶ ὁ κριτὴς [7]λαμ-
4 βάνει. Διὰ τοῦτο διεσκέδασται νόμος, καὶ
οὐ διεξάγεται εἰς τέλος κρίμα, [8]ὅτι [9]ἀσε-
βὴς καταδυναστεύει τὸν δίκαιον, ἕνεκεν τούτου ἐξ-
5 ελεύσεται τὸ κρίμα διεστραμμένον. [10]Ἴδε-
τε οἱ καταφρονηταί, καὶ ἐπιβλέψατε, καὶ [10]θαυ-
μάσατε θαυμάσια, καὶ ἀφανίσθητε· διότι ἔργον ἐγὼ
ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ὃ οὐ μὴ πιστεύ-
6 σητε, ἐάν τις ἐκδιηγῆται [11]. [12]Διότι
[13]ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω τοὺς Χαλδαίους, τὸ ἔθνος
τὸ πικρὸν, καὶ τὸ ταχινὸν, τὸ πορευόμενον ἐ-
πὶ [14]τὰ πλάτη τῆς γῆς, τοῦ κατακληρονομῆσαι
7 σκηνώματα οὐκ αὐτοῦ. Φοβερὸς καὶ ἐπιφα-
νής ἐστιν, [15]ἐξ αὐτοῦ τὸ κρίμα αὐτοῦ [16]ἔσται, καὶ
τὸ λῆμμα αὐτοῦ ἐξ αὐτοῦ ἐξελεύσεται.
8 Καὶ ἐξαλοῦνται ὑπὲρ παρδάλεις οἱ ἵπποι αὐ-
τοῦ, καὶ ὀξύτεροι [17]ὑπὲρ τοὺς λύκους τῆς Ἀραβί-

Cap 1. 1 *Comp.* Ἀμβακούκ. 2 *C.* πότε. 3 *Alex.* εἰσακούσῃς. 4 *Alex. B.* & *C.* μοι ἔδειξας. 5 *Ald.* πόνους καὶ κόπους. 6 *Alex. B.* ἐπὶ ταλαιπωρίαν. 7 *Ald.* λαμβάνει κρίσιν. 8 ὅτι usque ad διεστραμμένον *Ald.* desunt. 9 *Alex.* ὁ ἀσεβής. 10 *C.* ἴδετε. *B.* θαυμάσατε καὶ ἴδετε, suprascripto ὁ super ἴδετε. 11 *Alex. B.* ὑμῖν. 12 *Alex.* Ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ἐφ' ὑμᾶς τοὺς Χαλδαίους τοὺς μαχητὰς, τὸ ἔθνος τὸ ταχινὸν καὶ τὸ πικρὸν, τό. 13 ἰδοὺ *B.* deest. 14 *Alex.* τὸ πλάτος. 15 *Theodor.* hæc sic explicat, αὐτὸς ἑαυτὸν δοξάσει καὶ δόγμα τὸ ἑαυτοῦ ἐπεξελεύσεται. 16 ἔσται *Cyr.* deest. 17 *B.* in marg. Α. παρὰ παρδάλεις τῆς ἑσπέρας.

ας. καὶ

αι. καὶ ἐξιππάσονται οἱ ἱππεῖς [18] αὐτοῦ, καὶ [19] ὁρ-
μήσουσι μακρόθεν, καὶ πετασθήσονται ὡς ἀετὸς
9 πρόθυμος [20] εἰς τὸ φαγεῖν. [21] Συντέ-
λεια [22] εἰς ἀσεβεῖς ἥξει, ἀνθεστηκότας [23] προσ-
ώποις αὐτῶν ἐξεναντίας, καὶ συνάξει ὡς ἄμ-
10 μον αἰχμαλωσίαν· Καὶ αὐτὸς [24] ἐν βα-
σιλεῦσιν ἐντρυφήσει, καὶ τύραννοι παίγνια αὐ-
τοῦ, καὶ αὐτὸς εἰς πᾶν ὀχύρωμα ἐμπαίξεται, καὶ
11 βαλεῖ χῶμα, καὶ κρατήσει αὐτοῦ. Τότε
μεταβαλεῖ τὸ [25] πνεῦμα, καὶ διελεύσεται, καὶ
[26] ἐξιλάσεται· αὕτη ἡ ἰσχὺς τῷ θεῷ μου.
12 Οὐχὶ σὺ ἀπ' ἀρχῆς κύριε ὁ [27] θεὸς ὁ ἅγιός
[28] μου; καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωμεν. κύριε [29] εἰς κρί-
μα τέταχας [30] αὐτό, καὶ [31] ἔπλασέ με τοῦ ἐ-
13 λέγχειν παιδείαν αὐτοῦ. [32] Καθαρὸς [33] ὁ
ὀφθαλμὸς τοῦ μὴ ὁρᾷν πονηρά, καὶ ἐπιβλέπειν
ἐπὶ [34] πόνους [35] ὀδύνης· [36] ἱνατί ἐπιβλέπεις ἐπὶ
καταφρονοῦντας; [37] παρασιωπήσῃ ἐν τῷ κατα-
14 πίνειν ἀσεβῆ τὸν δίκαιον; Καὶ ποιήσεις
τοὺς ἀνθρώπους ὡς τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης,
καὶ ὡς τὰ [38] ἑρπετὰ τὰ οὐκ ἔχοντα ἡγούμενον;
15 Συντέλειαν ἐν ἀγκίστρῳ ἀνέσπασε, [39] καὶ εἵλκυ-
σεν αὐτὸν ἐν [40] ἀμφιβλήστρῳ, [41] καὶ συνήγα-
γεν αὐτὸν ἐν ταῖς [42] σαγήναις αὐτοῦ· ἕνεκεν τούτου
εὐφρανθήσεται καὶ χαρήσεται [43] ἡ καρδία αὐτοῦ.
16 [44] Ἕνεκεν τούτου [45] θύσει [46] τῇ σαγήνῃ αὐτοῦ,
καὶ [47] θυμιάσει [48] τῷ ἀμφιβλήστρῳ αὐτοῦ, ὅτι
ἐν αὐτοῖς ἐλίπανε μερίδα αὐτοῦ, καὶ τὰ βρώ-
17 ματα αὐτοῦ ἐκλεκτά. Διὰ τοῦτο [49] ἀμ-
φιβαλεῖ τὸ ἀμφίβληστρον αὐτοῦ, καὶ διαπαντὸς
ἀποκτέννειν ἔθνη οὐ φείσεται.

Κεφ. β'. 2.

1 Ἐπὶ τῆς φυλακῆς μου στήσομαι, καὶ ἐπιβήσο-
μαι ἐπὶ πέτραν, καὶ ἀποσκοπεύσω τοῦ ἰδεῖν τί
λαλήσει ἐν ἐμοί, καὶ τί ἀποκριθῶ ἐπὶ τὸν ἔλεγ-
2 χόν μου. [1] Καὶ ἀπεκρίθη [2] πρός με κύ-
ριος, καὶ εἶπε, [3] Γράψον ὅρασιν, [4] καὶ σαφῶς
[5] εἰς πυξίον, ὅπως [6] διώκῃ ὁ ἀναγινώσκων αὐ-
3 τά. [7] Διότι ἔτι ὅρασις εἰς [8] καιρόν, καὶ ἀ-
νατελεῖ [9] εἰς πέρας, [10] καὶ οὐκ εἰς κενόν. ἐὰν
[11] ὑστερήσῃ, ὑπόμεινον αὐτόν, ὅτι ἐρχόμενος ἥ-
4 ξει, καὶ οὐ μὴ χρονίσῃ. Ἐὰν [12] ὑποστεί-
ληται, οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχή μου ἐν αὐτῷ. ὁ δὲ
5 [13] δίκαιος ἐκ πίστεώς μου ζήσεται. Ὁ δὲ
κατοιόμενος, καὶ καταφρονητής, ἀνὴρ ἀλαζών,
[14] οὐθὲν μὴ περάνῃ· ὃς ἐπλάτυνε καθὼς [15] ᾅ-
δης τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ [16] οὗτος ὡς θάνατος
οὐκ ἐμπιπλάμενος, καὶ ἐπισυνάξει [17] ἐπ' αὐ-
τὸν πάντα τὰ ἔθνη, καὶ [18] εἰσδέξεται πρὸς αὐ-
6 τὸν πάντας τοὺς λαούς. Οὐχὶ ταῦτα [19] πάν-
τα [20] κατ' αὐτοῦ παραβολὴν λήψονται, καὶ πρό-
βλημα εἰς [21] διήγησιν αὐτοῦ; καὶ ἐροῦσιν, Οὐ-
αὶ ὁ πληθύνων [22] ἑαυτῷ τὰ οὐκ ὄντα αὐτοῦ ἕως
τίνος, καὶ βαρύνων τὸν [23] κλοιὸν αὐτοῦ στιβα-
7 ρῶς. Ὅτι ἐξαίφνης [24] ἀναστήσονται δά-
κνοντες αὐτόν, καὶ [25] ἐκνήψουσιν οἱ ἐπίβουλοί [26] σου,
8 καὶ ἔσῃ εἰς διαρπαγὴν [27] αὐτοῖς. Διότι
[28] ἐσκύλευσας ἔθνη πολλά, [29] σκυλεύσουσί πάν-
τες οἱ ὑπολελειμμένοι [30] λαοί, δι' αἵματα
ἀνθρώπων, καὶ [31] ἀσεβείας γῆς καὶ [32] πόλεως,
9 καὶ πάντων τῶν κατοικούντων αὐτήν. [33] Ὦ ὁ
πλεονεκτῶν πλεονεξίαν κακὴν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ,

---

18 *B.* αὐτοῦ. 19 *C.* ἐξορμήσουσι. 20 *B.* ἐπί. 21 Σ. πάντα εἰς πλεονεξίαν ἥξει· ἡ πρόσοψις τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἄνεμος καύσων. 22 *Alex. B.* ἐπ'. 23 *B.* πρὸ προσώπου. sed in marg. ut *Rom.* 24 ἐν *C.* deest. 25 *B.* πνεῦμα αὐτοῦ, καί. 26 *C.* ἱλασθήσεται. *Ald.* ἐξελεύσεται. 27 *Alex. B.* & *C.* θεός μου ὁ ἅγιος. 28 μου *B.* deest. 29 *B.* in marg. Σ. εἰς τὸ κρίνειν. 30 *Alex. Ald. C. Cyr.* αὐτόν. 31 *B.* in marg. Σ. κραταιὸν εἰς τὸ ἐλέγχειν ἔστησαν αὐτόν. Ἀ. καὶ στερεὸν εἰς τὸ ἐλέγχειν ἐθεμελίωσας αὐτόν. 32 *B.* in marg. Καθαροὶ οἱ τοὺς ὀφθαλμούς, ὡς μὴ ὁρᾷν τὸ κακόν· καὶ βλέπειν εἰς μόχθον οὐκ ἀνεχόμενος. 33 *Alex.* ὀφθαλμός μου τοῦ. 34 *Ald.* πονηρούς. *C.* πόνον. 35 *Alex. B. Ald.* οὐ δυνήσῃ. *C.* deest. 36 *Alex.* εἰς τί. 37 *Aq. S. Th.* παρασιωπᾷς καταπίνοντος ἀσεβοῦς τὸν δικαιότερον αὐτοῦ. 38 *Alex.* ἑρπετὰ οὐκ. 39 *B.* αὐτόν, καὶ εἵλκυσεν. 40 *B. C.* ἀμφιβλήστρῳ αὐτοῦ. 41 καὶ *C.* deest. 42 *B.* συναγωγαῖς. 43 ἡ καρδία αὐτοῦ *C.* desunt. 44 Ἕνεκεν usque ad καί, *B.* ponit ante ἕνεκεν vers. 15. 45 *C.* θυμιάσει. 46 *Alex.* τῷ ἀμφιβλήστρῳ. 47 *B. C.* θύσει. 48 *Alex.* τῇ σαγήνῃ αὐτοῦ. 49 *C.* βαλεῖ. *B.* ἀμφιβάλλει & in marg. ἐκκενώσει μάχαιραν αὐτοῦ.

Cap. 2. 1 *Comp. ed.* Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπε κύριος πρός με, Γράψον. 2 *Ms. Alex.* κύριος πρός με. 3 sic fere *Euseb.* l. 6. euang. demon. Γράψον ὅρασιν σαφῶς ἐν πυξίῳ. in *nonnull.* vero *ll.* est, Γράψον, ὅρασις, καὶ σαφῶς. 4 καὶ *B. C.* deest. 5 *Alex.* ἐπί. 6 *B.* in marg. Ἀ. Σ. τρέχῃ. 7 *Alex.* Ὅτι. 8 *B.* καιρὸν μακρόν. 9 *Alex.* * ἑσπέρας. 10 *B.* in marg. Σ. Ἀ. καὶ οὐ διαψεύσεται. 11 *Alex.* ὑστερήσει. *B.* in marg. Ἀ. μελλήσει. Σ. στραγεύσεται (l. στραγγεύσεται.) 12 *B.* in marg. Ἀ. ἰδοὺ νωχηλευομένου. 13 sic etiam est apud *Hieron.* & *Euseb.* sic legit l. 6. euang. demonstr. sed *Alex. Ald. B.* δίκαιός μου ἐκ πίστεως ζήσεται. *Cyr.* deest μου. 14 *B.* in marg. Σ. οὐκ εὐπραγήσει. 15 *Alex.* ὁ ᾅδης. 16 *Ald.* οὕτως θάνατος. *B.* αὐτὸς ὡς θάνατος. 17 *Alex. B.* & *C.* πρός. 18 *C.* δέξεται. 19 *Alex.* & *C.* πάντα παραβολὴν κατ' αὐτοῦ. 20 *B.* κατ' αὐτοῦ λήψονται. 21 *C.* διήγημα. 22 *Alex.* αὐτῷ. 23 *C.* παχὺν πηλὸν καθ' ἑαυτοῦ. Ὅτι. 24 *B. C.* ἐξαναστήσονται. 25 *B.* in marg. ὁ λ. ἐξυπνισθήσονται. 26 *B.* αὐτοῦ, suprascripto σου. 27 αὐτοῖς *B.* ponit post ἔσῃ. 28 *Alex. B. Ald. C. Cyr.* σὺ ἐσκύλευσας. 29 *Alex. B. Ald. C. Cyr.* σκυλεύσουσίν σε πάντες. 30 *Ald.* λαοῦ. 31 *Alex.* ἀσέβειαν. 32 *B.* ἀπὸ πόλεως. 33 *B.* in marg. Σ. Οὐαί.

τοῦ τάξαι εἰς ὕψος νοσσιὰν αὐτοῦ, τοῦ [34]ἐκσπα-
10 σθῆναι ἐκ χειρὸς κακῶν. Ἐβουλεύσω αἰ-
σχύνην τῷ οἴκῳ σου, συνεπέρανας [35]πολλοὺς
11 λαοὺς, καὶ ἐξήμαρτεν ἡ ψυχή σου. Διότι
λίθος ἐκ τοίχου βοήσεται, καὶ [36]κάνθαρος ἐκ
12 ξύλου φθέγξεται αὐτά. Οὐαὶ ὁ οἰκοδο-
μῶν πόλιν ἐν [37]αἵμασι, καὶ ἑτοιμάζων πόλιν
13 ἐν ἀδικίαις. Οὐ ταῦτά ἐστι παρὰ κυρίου
παντοκράτορος; καὶ ἐξέλιπον λαοὶ [38]ἱκανοὶ
ἐν πυρὶ, καὶ ἔθνη πολλὰ [39]ὠλιγοψύχησαν.
14 [40]Ὅτι [41]ἐμπλησθήσεται ἡ γῆ τοῦ γνῶναι τὴν δό-
ξαν κυρίου, ὡς ὕδωρ [42]κατακαλύψει αὐτούς.
15 Ὦ ὁ ποτίζων τὸν πλησίον αὐτοῦ [43]ἀνατροπῇ θο-
λερᾷ, καὶ μεθύσκων ὅπως ἐπιβλέπῃ ἐπὶ [44]τὰ
16 σπήλαια αὐτῶν. Πλησμονὴν ἀτιμίας
ἐκ δόξης πίε καὶ σύ· [45]καρδία σαλεύθητι, καὶ
σείσθητι· ἐκύκλωσεν ἐπὶ σὲ ποτήριον δεξιᾶς
κυρίου, καὶ συνήχθη ἀτιμία ἐπὶ τὴν δόξαν σου.
17 Διότι [46]ἀσέβεια τοῦ Λιβάνου καλύψει σε, καὶ
[47]ταλαιπωρία θηρίων [48]πτοήσει σε, [49]δι'
αἵματα ἀνθρώπων, καὶ [50]ἀσεβείας γῆς καὶ πό-
λεως, καὶ πάντων τῶν κατοικούντων [51]αὐτήν.
18 Τί ὠφελεῖ γλυπτὸν, ὅτι ἔγλυψαν αὐτό; [52]ἔ-
πλασεν αὐτὸ χώνευμα, φαντασίαν ψευδῆ,
ὅτι πέποιθεν ὁ πλάσας ἐπὶ τὸ πλάσμα αὐτοῦ,
19 τοῦ ποιῆσαι εἴδωλα [53]κωφά. Οὐαὶ ὁ
λέγων τῷ ξύλῳ, Ἔκνηψον, [54]ἐξεγέρθητι· καὶ
τῷ λίθῳ, Ὑψώθητι· καὶ αὐτό ἐστι φαντασία·
[55]τοῦτο δέ ἐστιν ἔλασμα χρυσίου καὶ ἀργυρίου,
20 καὶ πᾶν πνεῦμα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ. Ὁ
δὲ κύριος ἐν ναῷ ἁγίῳ αὐτοῦ· εὐλαβείσθω ἀ-
πὸ προσώπου αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ.

Κεφ. γ'. 3.

1 [1]ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΑΜΒΑΚΟΥΜ ΤΟΥ
ΠΡΟΦΗΤΟΥ, [2]ΜΕΤΑ ΩΔΗΣ.
2 [3]Κύριε εἰσακήκοα τὴν ἀκοήν σου, καὶ

34 *Alex.* ἐκπασθῆναι. *Ald.* σκεπασθῆναι. *B.* ῥυσθῆναι. 35 *Alex.* λαοὺς πολλούς. 36 *B.* in marg. Σ. σύνδεσμος ξύλινος. Ἀ. μάζα. Θ. ἔνδεσμος. 37 *Ald.* αἵματι. 38 *C.* πολλοί. 39 *C.* καὶ ὠλιγοψύχησαν. 40 *Alex. Cyr.* Καὶ (*Cyr.* Ὅτι) ἐνεπλήσθη ἡ σύμπασα γῆ. 41 *B. Ald. C.* πλησθήσεται. 42 *Alex. Cyr.* πολὺ κατακαλύψει (*Cyr.* κατακαλύψαι) αὐτούς. *Ald.* πολὺ κατακαλύψαι ἐπὶ θαλάσσης. *C.* κατακαλύψαι θαλάσσας. *B.* πολὺ κατακαλύψαι θαλάσσας. 43 in *a. ed.* est, ἀέλλην πελομένην. in a. ἔκστασιν ὀχλουμένην. *Ald.* ἀνατροπὴν θολερὰν. *B. C.* ἀνατροπὴν θολερὰν. & *B.* in marg. Ἀ. ἐξ ἐπιρρίψεως (al. ἐξ ἐκπέμψεως) χόλου σου. Σ. ῥιφιῶν ἀκρίτως τὸν θυμὸν αὐτοῦ. Θ. ἀπὸ χύσεως θυμοῦ σου. V. *ed.* ἐξ ἀπροσδοκήτου ἀνατροπῆς τῆς ὀργῆς σου. 44 Ἀ. γυμνώσιν. Σ. ἀσχημοσύνην. 45 *C.* καὶ διασαλεύθητι· ἐκύκλωσέν σε ποτήριον. *B.* etiam καὶ διασαλεύθητι· sed in marg. hab. καρδία· & præterea, Ἀ. καρώθητι. 46 *B.* in marg. Ἀ. αἷμα. Σ. πλεονεξία. 47 *B.* in marg. Ἀ. καὶ προνομὴ κληνῶν. Σ. διαρπαγὴ κτηνῶν. 48 *B.* in marg. Ἀ. καταπλήξει. Σ. πτήσει. 49 *Alex.* διά. 50 *Alex.* ἀσέβειαν. 51 *Alex.* αὐτῶν. *Ald.* ἐν αὐτῇ. 52 *B. Ald. C.* ἔπλασαν. 53 *S.* ἄλαλα. 54 *Ald. C.* ἐγέρθητι. 55 *C.* καὶ ἔστιν.

Cap. 3. 1 *B.* Δ/ω. Δ'. Προσευχή. 2 *Mſ. Alex.* ΜΕΤ'.

3 Canticum hoc Habacuci, quia in *Cod. Barb.* admodum à *Rom.* & ceteris omnibus editionibus differt, totum hic dedimus ex illo: Κύριε εἰσήκουσα τὴν ἀκοήν σου. καὶ εὐλαβήθην· κύριε κατενόησα τὰ ἔργα σου, καὶ ἐξέστην· ἐν μέσῳ δύο ζώων γνωσθήσῃ, ἐν τῷ ἐγγίζειν τὰ ἔτη ἐπιγνωσθήσῃ· ἐν τῷ παρεῖναι τὸν καιρὸν ἀναδειχθήσῃ· ὁ θεὸς ἀπὸ λιβὸς ἥξει, καὶ ὁ ἅγιος ἐξ ὄρους Φαράν. μεταβολὴ διαψάλματος. ἐκάλυψεν ὁ οὐρανὸς τὴν εὐπρέπειαν τῆς δόξης αὐτοῦ, καὶ τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ ἐπλήσθη ἡ οἰκουμένη. διαύγασμα φωτὸς ἔσται αὐτῷ· κέρατα ἐκ χειρὸς αὐτοῦ ὑπάρχει αὐτῷ· ἐκεῖ ἐπεστήρικται ἡ δύναμις τῆς δόξης αὐτοῦ· πρὸ προσώπου αὐτοῦ προελεύσεται πτῶσις, καὶ κατὰ πόδας αὐτοῦ ἀκολουθήσει τὰ μέγιστα τῶν πετεινῶν. στὰς διεμέτρησε τὴν γῆν· κατανοήσας ἐξέτηξε τὰ ἔθνη διεθρύβη, καὶ τὰ ὄρη θραυσθήσεται· ταπεινωθήσονται αἱ νάπαι ἐκ τοῦ αἰῶνος· αἱ ὁδοὶ αἱ ἐξ ἀρχῆς ἀλλοιωθήσονται αὐτοῦ· ἕνεκα σεισθήσεται ἡ οἰκουμένη· κατανενόηκα τὰς σκηνὰς Αἰθιόπων· ταραχθήσονται οἱ κατοικοῦντες τὰς δέρρεις Μαδιάμ. μὴ ἐν ποταμοῖς ὀργισθῇς κύριε; ἢ ἐν ποταμοῖς ὁ θυμός σου; ἢ ἐν θαλάσσῃ ἡ ὀργή σου; ἀνέβης ἐπὶ τὰ ἅρματά σου· ἡ ἱππασία σου σωτηρία ὁ (οὐ) προέβης· ἐξεγήρθη τὸ τόξον σου· ἐχόρτασας βολίδας τῆς φαρέτρας αὐτοῦ. Διάψαλμα. Ποταμοὺς διασκεδάσεις· καὶ γῆν σείσεις· ἐν τῷ αὐτοφθαλμεῖν (l. ἀντοφθαλμεῖν) σε ταραχθήσονται τὰ ὄρη· ἐν τῷ τὸν ἐξαίσιόν σου ὄμβρον διελθεῖν δι' αὐτῆς· ἡ ἄβυσσος ἀνεφώνησεν μεῖζον· φῶς τὸ λαμπρὸν τοῦ ἡλίου ἐπέσχεν· τὸ δὲ φέγγος τῆς σελήνης ἐστάθη· κατὰ τὸ φέγγος τῶν βολίδων σου πορεύσονται, κατὰ τὸ φέγγος ἀστραπῆς μαχαίρας σου· μετὰ θυμοῦ ἐγερθήσῃ ἐπὶ τὴν γῆν· μετ' ὀργῆς ἀλοήσεις ἔθνη· ἀνέστης ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ λαοῦ σου, ῥύσασθαι τοὺς ἐκλεκτούς σου· κατετόξευσας κεφαλὰς ἀνθρώπων ὑπερηφάνων· ἕως ἀβύσσου τῆς θαλάσσης καταδύσονται. ἐξεδίκησας μετὰ δυνάμεώς σου τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν ἁμαρτωλῶν· τοὺς πεποιθότας ἐπὶ τῇ αὐθαδείᾳ αὐτῶν, ἕνεκεν τοῦ καταφαγεῖν τοὺς πτωχοὺς λάθρα· ἀνεβίβασας ἐπὶ θαλάσσας τοὺς ἵππους σου· ἐταράχθη τὰ ἐξαίσια ὕδατα τῆς ἀβύσσου· ἐταξάμην, καὶ ἀνεστατώθη τὰ σπλάγχνα μου. ἀπὸ τῆς φωνῆς τοῦ στόματός σου, εἰσέδυ τρόμος εἰς τὰ ὀστᾶ μου. καὶ ἐμαυτὸν ἐταράχθην· ταῦτα φυλάξεις ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, ἐπαγαγεῖν ἐπὶ ἔθνος πολεμοῦν τὸν λαόν σου. ἡ συκῆ οὐ μὴ παραδῷ τὸν καρπὸν αὐτῆς· καὶ ἐν ταῖς ἀμπέλοις οὐκ ἔσται φορά· ἡ ἐλαία ἐξίτηλος ἔσται· ἡ δὲ γῆ οὐ μὴ ἐκβάλῃ βοτάνην· ἐκλείψει ἐκ μάνδρας πρόβατα, καὶ βόες οὐχ ὑπάρξουσιν ἐπὶ φάτναις· ἐγὼ δὲ ἐν κυρίῳ ἀγαλλιάσομαι, χαρήσομαι ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου. κύριος ὁ θεός μου ἔδωκέ μοι ἰσχύν· καὶ κατέστησε τοὺς πόδας μου ἀσφαλεῖς· καὶ ἐπὶ τραχήλους τῶν ἐχθρῶν μου ἐπιβιβᾷ με, ταχύνας κατέπαυσατο.

Τὴν ᾠδὴν τοῦ Ἀμβακοὺμ οὐχ εὗρον συμφωνοῦσαν οὔτε τοῖς Ο', οὔτε Ἀκύλᾳ, οὔτε Συμμάχῳ, οὔτε Θεοδοτίωνι· ζητήσεις οὖν εἰ τῆς ε'. ἢ τῆς ς'. ἐκδόσεώς ἐστιν.

Ἀμβακοὺμ ἀμελὴς καὶ ὁ πατὴρ ἀνέστη. Στίχοι ρν'.

Scholia Rom. monent, in *uno vetuſtiſſ. l.* majoribus literis exarato principium hujus Cantici ſive Orationis convenire cum *aa. ll.* ſed a medio verſ. 1. cætera ita poſita eſſe: Ἐκάλυψεν οὐρανοὺς ἡ εὐπρέπεια τῆς δόξης αὐτοῦ, καὶ τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ ἐπλήσθη ἡ οἰκουμένη· καὶ φέγγος αὐτοῦ ὡς φῶς ἔσται, καὶ κέρατα ἐν χερσὶν αὐτοῦ ὑπάρχει αὐτῷ· ἐκεῖ ἀπεστήρικται ἡ δύναμις τῆς δόξης αὐτοῦ. πρὸ προσώπου αὐτοῦ προελεύσεται πτῶσις, καὶ κατὰ πόδας αὐτοῦ ἀκολουθήσει τὰ μέγιστα τῶν πετεινῶν. στὰς διεμέτρησε τὴν γῆν· κατανοήσας ἐξείκασε τὰ ἔθνη, καὶ τὰ ὄρη θραυσθήσονται. ταπεινωθήσονται αἱ νάπαι αἱ ἐκ τοῦ αἰῶνος, αἱ ὁδοὶ αἱ ἐξ ἀρχῆς. ἀντὶ κόπων κατανενόηκα τὰς σκηνὰς τῶν Αἰθιόπων· ταραχθήσονται οἱ κατοικοῦντες τὰς δέρρεις Μαδιάμ. μὴ ἐν ποταμοῖς ὠργίσθης κύριος, ἢ ἐν ποταμοῖς ὁ θυμός σου, ἢ ἐν θαλάσσῃ τὸ ὅρμημά σου; κύριε, ἀνέβης ἐπὶ τὰ ἅρματά σου, ἡ ἱππασία σου σωτηρία. οὐ προέβης ἐξηγέρθη τὸ τόξον σου· ἐχόρτασας τὰς βολίδας τῆς φαρέτρας αὐτῆς. ποταμοὺς διασκεδάσεις, καὶ γῆν σείσεις. ἐν τῷ ἀντοφθαλμεῖν τα-

[4]ἐφοβήθην· κατενόησα τὰ ἔργα σου, καὶ ἐξέ-
στην. [5]ἐν μέσῳ δύο ζώων γνωσθήσῃ, ἐν τῷ
ἐγγίζειν τὰ ἔτη [6]ἐπιγνωσθήσῃ· ἐν τῷ παρεῖ-
ναι τὸν καιρὸν ἀναδειχθήσῃ· ἐν τῷ [7]ταραχθῆ-
ναι τὴν ψυχήν μου, [8]ἐν ὀργῇ ἐλέους μνησθή-
3 σῃ. Ὁ θεὸς ἐκ Θαιμὰν ἥξει, καὶ ὁ ἅ-
γιος ἐξ ὄρους [9]Φαρὰν κατασκίου [10]δασέος.
[11]διάψαλμα. [12]ἐκάλυψεν οὐρανοὺς ἡ [13]ἀρε-
τὴ αὐτοῦ, καὶ αἰνέσεως αὐτοῦ [14]πλήρης ἡ γῆ.
4 Καὶ [15]φέγγος αὐτοῦ ὡς φῶς ἔσται· [16]κέρατα
ἐν χερσὶν αὐτοῦ, καὶ [17]ἔθετο [18]ἀγάπησιν
5 κραταιὰν ἰσχύος αὐτοῦ. Πρὸ προσώπου
αὐτοῦ πορεύσεται λόγος, καὶ [19]ἐξελεύσεται εἰς
6 πεδία· κατὰ πόδας αὐτοῦ ἔστη, καὶ ἐσα-
λεύθη ἡ γῆ. [20]ἐπέβλεψε, καὶ [21]διετάκη ἔθνη·
[22]διεθρύβη τὰ ὄρη βίᾳ, ἐτάκησαν βουνοὶ [23]αἰ-
7 ώνιοι [24]πορείας [25]αἰωνίας αὐτοῦ. Ἀντὶ κό-
πων εἶδον σκηνώματα Αἰθιόπων, πτοηθήσονται καὶ
8 αἱ σκηναὶ γῆς Μαδιάμ. Μὴ ἐν ποταμοῖς
[26]ὠργίσθης κύριε; ἢ ἐν ποταμοῖς ὁ θυμός σου;
ἢ ἐν θαλάσσῃ τὸ [27]ὅρμημά σου; [28]ὅτι ἐπι-
βήσῃ ἐπὶ τοὺς ἵππους σου, καὶ ἡ ἱππασία σου
9 σωτηρία. [29]Ἐντείνων [30]ἐνέτεινας [31]τό-
ξον σου ἐπὶ σκῆπτρα, λέγει κύριος. διάψαλ-
10 μα. [32]ποταμῶν ῥαγήσεται γῆ. Ὄψονταί
σε, καὶ ὠδινήσουσι λαοί, σκορπίζων ὕδατα πο-
ρείας[33]· ἔδωκεν ἡ ἄβυσσος φωνὴν αὐτῆς, ὕ-
11 ψος φαντασίας αὐτῆς. Ἐπήρθη ὁ ἥλι-
ος, καὶ ἡ σελήνη ἔστη ἐν τῇ τάξει αὐτῆς· εἰς
φῶς βολίδες σου πορεύσονται, εἰς φέγγος ἀ-
12 στραπῆς ὅπλων σου. Ἐν ἀπειλῇ [34]ὀλιγώ-
σεις γῆν, καὶ ἐν θυμῷ [35]κατάξεις ἔθνη.
13 Ἐξῆλθες εἰς σωτηρίαν λαοῦ σου, [36]τοῦ σῶσαι
[37]τὸν χριστόν σου. [38]βαλεῖς εἰς κεφαλὰς ἀνό-
μων θάνατον, ἐξήγειρας δεσμοὺς ἕως τραχήλου.
14 διάψαλμα. Διέκοψας ἐν ἐκστάσει κε-
φαλὰς δυναστῶν, σεισθήσονται ἐν αὐτῇ· διανοί-
ξουσι χαλινοὺς αὐτῶν, ὡς ἔσθων πτωχὸς λά-
15 θρα. Καὶ [39]ἐπεβίβασας εἰς θάλασσαν τοὺς
16 ἵππους σου, ταράσσοντας ὕδωρ πολύ. Ἐ-
φυλαξάμην, καὶ ἐπτοήθη [40]ἡ κοιλία μου ἀπὸ
φωνῆς προσευχῆς χειλέων μου, καὶ εἰσῆλθε τρό-

ραχθήσονται τὰ ὄρη, ἐν τῷ τὸ ἐξαίσιόν σου ὄμβρον διελθεῖν δι' αὐτῆς. ἡ ἄβυσσος ἀνεφώνησε μείζων· φῶς τὸ λαμπρὸν τοῦ ἡλίου ἐπέχει. τὸ δὲ φέγγος τῆς σελήνης ἐστάθη. κατὰ τὸ φέγγος τῶν βολίδων σου πορεύσονται· κατὰ τὸ φέγγος ἀστραπῆς μαχαίρας σου. μετὰ θυμοῦ ἐγερθήσῃ ἐπὶ τὴν γῆν, μετὰ ὀργῆς ἀλοήσεις ἔθνη. ἀνεφάνης ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ λαοῦ σου ῥύσασθαι τοὺς χριστούς σου. ἕως ἀβύσσου τῆς θαλάσσης καταδύσονται. διάψαλμα. ἐξεδίκησας μετὰ δυνάμεώς σου τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν ἁμαρτωλῶν, τοὺς πεποιθότας ἐπὶ τῇ αὐθαδείᾳ αὐτῶν, ἕνεκεν τοῦ καταφυγεῖν (forsan καταφαγεῖν) πτωχοὺς λάθρα. ἀνεβίβασας ἐπὶ τὰς θαλάσσας τοὺς ἵππους σου· ἐταράχθησαν τὰ ἐξαίσια ὕδατα τῆς ἀβύσσου. ἐταξάμην, (alias, ἐταραξάμην) καὶ ἀνεστάλθη τὰ σπλάγχνα μου ὑπὸ τῆς φωνῆς τοῦ στόματός σου. εἰσέδυ τρόμος εἰς τὰ ὀστᾶ μου, καὶ ἐμαυτὸν ἐταράχθην. ταῦτα φυλάξεις εἰς ἡμέραν θλίψεως, ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἑνὸς πολέμου τὸν λαόν σου. ἡ συκῆ οὐ μὴ παραδῷ τὸν καρπὸν αὐτῆς, καὶ ἐν ταῖς ἀμπέλοις οὐκ ἔσται φορά· ἡ ἐλαία ἐξίτηλος ἔσται, ἡ δὲ γῆ οὐ μὴ ἐκθάλῃ βοτάνην. ἐκλείψει ἐκ μάνδρας πρόβατα, καὶ βόες οὐχ ὑπάρξουσιν ἐπὶ φάτναις. ἐγὼ δὲ ἐν τῷ κυρίῳ ἀγαλλιάσομαι, χαρήσομαι ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου. κύριος ὁ θεός μου ἔδωκέ μοι ἰσχὺν, καὶ κατέστησε τοὺς πόδας μου ἀσφαλεῖς. καὶ ἐπὶ τοὺς τραχήλους τῶν ἐχθρῶν μου ἐπιβιβᾷ με· καθίστας κατεπαύσατο. 4 B. εὐλαβήθην κύριε. *Ald.* C. ἐφοβήθην κύριε. 5 sic *Hier.* juxta 70. *in medio duorum animalium cognosceris.* sic in *Officio Rom.* feriæ 6. in parasceve ad missam, in tractu primæ prophetiæ; *in medio 2. animalium innotesceris: dum appropinquaverint anni, cognosceris.* sic quoque in *breviario Rom.* in octav. nativit. domini, lect. 6. in respons. *domine, audivi auditum tuum, & timui; consideravi opera tua, & expavi. in medio 2. animalium jacebat in præsepio, & fulgebat in cœlo. aa.* vero *ll.* hab. ζωῶν. atque ita legit *Euseb.* l. 6. euan. demon. & sic declarat, πληθυντικῶς καὶ περισπωμένως τῶν ζωῶν ἀπὸ ἑνικοῦ τοῦ τῆς ζωῆς ὀνόματος ἐξακουομένων. *Theodor.* τοῦτο ὑπό τινων διαφόρως νενόηται· οἱ μὲν γὰρ, δύο ζῶα νενοήκασιν, ἀγγέλους καὶ ἀνθρώπους. οἱ δὲ, τῶν ἀσωμάτων δυνάμεων τὰ τῇ θείᾳ φύσει πελάζοντα χερουβὶμ καὶ τὰ σεραφίμ· ἄλλοι δὲ, Ἰουδαίους καὶ Βαβυλωνίους. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ μὴ ζῶα, ἀλλὰ ζωὰς εἰρηκέναι τὸν προφήτην, τήν τε παροῦσαν καὶ τὴν μέλλουσαν, ὧν μέσος ὁ δίκαιος κριτὴς ἀναφαίνεται. *interp. Orig.* l. 1. peri archon, c. 3. utramque lectionem ponit, & ζώων, & ζωῶν. ait enim, *in medio vel 2. animalium, vel 2. vitarum cognosceris,* &c. ita, cum accentu in Græco non esset, interpres ambiguitatem significavit: nisi forte ipse *Orig.* edidit varietatem hanc. *Aq.* ἐν τῷ ἐγγίζειν τὰ ἔτη, ζώωσον αὐτόν. *Th.* ἐν μέσῳ ἐτῶν ζώωσον αὐτόν. *S.* ἐντὸς τῶν ἐνιαυτῶν ἀναζώωσον αὐτόν.
6 C. γνωσθήσῃ. 7 C. ταράσσεσθαι. 8 ἐν ὀργῇ C. desunt. 9 C. κατασκίου Φαράν. διάψαλμα. *cat. ll.* non hab. Φαράν. 10 *Alex.* δασέως. 11 διάψαλμα *Ald.* deest & *Cyr.* 12 C. ἐπεκάλυψεν τοὺς οὐρανούς. 13 C. δύναμις. 14 C. ἐπλήσθη. 15 C. διαύγασμα. 16 C. καὶ κέρατα. 17 C. ἔθηκεν. 18 C. ἀγάπην ἰσχυρὰν τῆς δυνάμεως.
19 sic quoque est apud *Euseb.* & apud *Cypr.* qui habent *campos. nonnulli* autem *ll.* hab. παιδείαν. at *Theodor.* varietatem exemplarium commemorat, & sic explicat: τὸ εἰς παιδείαν, ἔνια τῶν ἀντιγράφων μετὰ διφθόγγου ἔχει, καὶ δηλοῖ ὡς καὶ τοῖς ἔργοις καὶ τοῖς λόγοις ὁ τῶν ὅλων θεὸς εἰς παιδείαν τῶν ἀνθρώπων καὶ διδασκαλίαν κέχρηται· ἔνια δὲ ἄνευ τοῦ διφθόγγου, καὶ σημαίνει, ὅτι μετὰ πολλῆς τῆς εὐκολίας, ὡς ἐν ἱππηλάτῳ πεδίῳ, τρέχει τὰ πράγματα ταῖς προφητείαις ἀκολουθοῦντα. *Alex.* ἐξελεύσεται· ἐν πεδίλοις οἱ πόδες αὐτοῦ. Ἔστη. *Cyr.* ἐξελεύσονται εἰς πεδία οἱ πόδες αὐτοῦ. Ἔστη. 20 C. κατενόησε. 21 *Ald.* ἐτάκη. C. ἐξέκλινεν τά. 22 *Alex.* καὶ διεθρ. &c. C. τὰ ὄρη διεθραύσθησαν. *Cyr.* διετρίβη τὰ ὄρη.
23 C. τοῦ αἰῶνος 24 *Ald. Cyr.* hoc modo distinguunt, Πορείας αἰωνίους ἀντὶ κόπων εἶδον σκηνώματα. C. αἱ ὁδοὶ αἰώνιαι αὐτοῦ. ἀντὶ πόνων εἶδον τὰς σκηνὰς Αἰθιόπων, ταραχθήσονται καὶ τὰ σκηνώματα τῆς γῆς Μαδιάν. 25 *Alex.* αἰωνίους αὐτοῦ. 26 *Alex.* ὀργισθῇς. 27 C. ἡ ὁρμή.
28 C. ὁ ἀναβησόμενος. 29 C. Ἐκτείνας. 30 *Alex.* ἐντενεῖς. *Ald.* C. *Cyr.* ἐκτενεῖς. 31 *Alex.* τὸ τόξον σου ἐπὶ τὰ σκῆπτρα. 32 *Sch.* γράφεται, ποταμοῖς. 33 *Alex.* αὐτοῦ. 34 *Alex.* σου ὀλιγώσεις. 35 *Alex.* σου.
36 sic fere est in *ed. Lat.* *Aq.* εἰς σωτηρίαν σὺν χριστῷ σου. V. *ed.* ἐξῆλθες τοῦ σῶσαι τὸν λαόν σου διὰ Ἰησοῦν Χριστόν σου.
37 *Alex.* τοὺς χριστούς. 38 *Alex.* ἔβαλας. 39 *Alex.* ἐπεβίβασας. 40 a. ἡ καρδία μου.

μου εἰς τὰ ὀστᾶ μου, καὶ ὑποκάτωθέν μου ἐταράχθη ἡ ἕξις μου. ἀναπαύσομαι ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, τοῦ ἀναβῆναι εἰς λαὸν παροικίας μου.
17 Διότι συκῆ οὐ καρποφορήσει, καὶ οὐκ ἔσται γεννήματα ἐν ταῖς ἀμπέλοις· ψεύσεται ἔργον ἐλαίας, καὶ τὰ πεδία οὐ ποιήσει βρῶσιν· [41] ἐξέλιπεν ἀπὸ βρώσεως πρόβατα, καὶ [42] οὐχ ὑπάρχουσι
18 βόες ἐπὶ φάτναις[43]. Ἐγὼ δὲ ἐν τῷ κυρίῳ ἀγαλλιάσομαι, χαρήσομαι ἐπὶ τῷ θεῷ
19 τῷ σωτῆρί μου. Κύριος ὁ θεὸς δύναμίς μου, καὶ τάξει τοὺς πόδας μου εἰς συντέλειαν· ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἐπιβιβᾷ με, τοῦ [44] νικῆσαι ἐν τῇ ᾠδῇ αὐτοῦ.

ἈΜΒΑΚΟΥ͂Μ Η'.

41 *Alex.* ἐξέλιπον. 42 *Alex.* οὐχ. 43 *Alex.* ἐξιλάσεως αὐτῶν. 44 *Alex.* νικῆσαί με.

* ΣΟΦΟΝΙΑΣ Θ'.

Κεφ. α'. 1.

1 Λόγος κυρίου, ὃς [1] ἐγενήθη πρὸς Σοφονίαν τὸν τοῦ Χουσὶ, [2] υἱὸν Γοδολίου,
[3] τοῦ Ἀμορίου, τοῦ Ἐζεκίου, ἐν ἡμέραις Ἰωσίου υἱοῦ
2 [4] Ἀμὼν βασιλέως Ἰούδα. Ἐκλείψει [5] ἐκλιπέτω ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, λέγει κύριος.
3 Ἐκλιπέτω ἄνθρωπος καὶ κτήνη, ἐκλιπέτω τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης· καὶ [6] ἀσθενήσουσιν οἱ ἀσεβεῖς, καὶ ἐξαρῶ τοὺς ἀνόμους ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, λέγει κύριος.
4 Καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ Ἰούδα, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ· καὶ ἐξαρῶ ἐκ τοῦ τόπου τούτου τὰ ὀνόματα [7] τῆς Βάαλ, καὶ [8] τὰ
5 ὀνόματα τῶν ἱερέων, Καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐπὶ τὰ δώματα [9] τῇ στρατιᾷ τοῦ [10] οὐρανοῦ,
[11] καὶ τοὺς προσκυνοῦντας καὶ τοὺς ὀμνύοντας κατὰ τοῦ κυρίου, καὶ τοὺς ὀμνύοντας [12] κατὰ τοῦ βασιλέως
6 αὐτῶν, Καὶ τοὺς ἐκκλίνοντας ἀπὸ τοῦ [13] κυρίου, καὶ τοὺς μὴ [14] ζητοῦντας τὸν κύριον, καὶ τοὺς
7 μὴ ἀντεχομένους [15] τοῦ κυρίου. Εὐλαβεῖσθε ἀπὸ προσώπου κυρίου τοῦ θεοῦ. διότι ἐγγὺς [16] ἡμέρα τοῦ κυρίου, ὅτι ἡτοίμακε κύριος τὴν θυσίαν αὐτοῦ, [17] καὶ ἡγίακε τοὺς κλητοὺς αὐτοῦ.
8 Καὶ ἔσται, ἐν ἡμέρᾳ θυσίας κυρίου, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἐνδεδυμένους ἐνδύματα
9 τα ἀλλότρια. Καὶ ἐκδικήσω [18] ἐμφανῶς [19] ἐπὶ τὰ πρόπυλα ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, τοὺς πληροῦντας τὸν οἶκον [20] κυρίου [21] θεοῦ αὐτῶν
10 ἀσεβείας καὶ δόλου. [22] Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος, Φωνὴ κραυγῆς ἀπὸ πύλης ἀποκεντούντων, καὶ ὀλολυγμὸς [23] ἀπὸ τῆς δευτέρας, καὶ συντριμμὸς μέγας ἀπὸ τῶν
11 βουνῶν. [24] Θρηνήσατε οἱ κατοικοῦντες [25] τὴν κατακεκομμένην, ὅτι ὡμοιώθη πᾶς ὁ λαὸς Χαναὰν, [26] καὶ ἐξωλοθρεύθησαν πάντες οἱ ἐπηρμένοι
12 ἀργυρίῳ. Καὶ ἔσται ἐν [27] τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, [28] ἐξερευνήσω τὴν Ἱερουσαλὴμ μετὰ λύχνου, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τοὺς [29] ἄνδρας τοὺς καταφρονοῦντας ἐπὶ τὰ φυλάγματα αὐτῶν. [30] οἱ

Cap. 1. * B. in marg. Σκοτιὰ, ἢ ἀνιστῶν προσώποις. 1 B. ἐγένετο· sed in marg. ut *Rom.* 2 *C.* υἱοῦ. 3 *C.* υἱοῦ Γαμαρίου. 4 *Mſ. Alex.* Ἀμώς. 5 ita etiam *Hier.* ſed *Alex.* ἐκλιπέτωσαν ἀπό. B. *Ald.* ἐκλιπέτω πάντα ἀπό. 6 B. in marg. Σ. καὶ τὰ σκάνδαλα σὺν ἀσεβέσι. 7 B. τῶν Βααλείμ. 8 ſic quoque eſt in *uno a. l.* in *cat.* partim legitur, τὰ ὀνόματα τῶν ἱερῶν μετὰ τῶν ἱερέων· partim, ut B. *C.* τὰ ὀνόματα τῶν ἱερέων μετὰ τῶν ἱερέων. partim, ut *Ald.* τὰ ὀνόματα τῶν ἱερέων μετὰ τῶν ἱερῶν. 9 *Cyr.* τῆς στρατιᾶς. 10 *C.* οὐρανοῦ, καὶ τοὺς ὀμνύοντας κατὰ τοῦ κυρίου. 11 *Alex. Cyr.* καὶ τοὺς ὀμνύοντας κατὰ τοῦ βασιλέως. 12 ſic *Hier.* in *cat. ll.* partim legitur, κατὰ τοῦ κυρίου βασιλέως αὐτῶν· partim, κατὰ τοῦ Μελχὼμ, quod hab. *Theodor.* partim ut *Ald.* κατὰ τῆς βασιλείας αὐτοῦ. B. κατὰ τοῦ Μολὸχ· ſed in marg. ut *Rom.* 13 *Cyr.* κυρίου τοῦ θεοῦ. 14 *Alex.* ζητήσαντας. 15 *C.* αὐτοῦ. 16 *Alex.* ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου, ὅτι ἡτοίμασεν. 17 *Alex.* ἡγίασεν. 18 *Alex.* B. *Ald.* *C.* ἐπὶ πάντας ἐμφανῶς. 19 B. in marg. Σ. ἐπιβαίνοντας. 20 κυρίου B. deeſt. 21 *Alex.* τοῦ θεοῦ αὐτῶν ἀνομίας, καὶ δόλου. *Ald.* ἀσεβείας καὶ δόλου. 22 *Alex.* Καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. 23 *C.* ἐκ τῆς. 24 B. *Ald.* Θρηνεῖτε. 25 *Ald.* τὴν οἰκουμένην. *Aq.* εἰς τὸν ὅλμον. ſed B in marg. dicit Ἀ. & Σ habere τῶν ὅλμων (l. τὸν ὅλμον.) Θ. ἐν τῷ βάθει. 26 *Alex.* ἐξωλεθρεύθησαν. *C.* ἐξωλοθρεύθησαν. 27 *Alex.* & *C.* ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. 28 B. in marg. ὁ. καὶ ἐκδικήσω. 29 *C.* ἀνθρώπους. 30 B. *C.* τοὺς λέγοντας. *Ald.* καὶ οἱ λέγοντες.

ἢ [31] λέγοντες ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, Οὐ μὴ
ἀγαθοποιήσῃ κύριος, οὐδὲ μὴ κακώσῃ·
13 Καὶ ἔσαι ἡ δύναμις αὐτῶν εἰς διαρπαγὴν, καὶ
οἱ οἶκοι αὐτῶν εἰς ἀφανισμόν· καὶ οἰκοδομήσου-
σιν οἰκίας, καὶ οὐ μὴ κατοικήσουσιν [32] ἐν αὐταῖς·
καὶ [33] καταφυτεύσουσιν ἀμπελῶνας, καὶ οὐ μὴ
14 πίωσι τὸν οἶνον αὐτῶν. Ὅτι ἐγγὺς [34] ἡ-
μέρα κυρίου ἡ μεγάλη, [35] ἐγγὺς καὶ ταχεῖα
σφόδρα· φωνὴ ἡμέρας κυρίου πικρὰ καὶ σκλη-
15 ρὰ τέτακται. Δυνατὴ ἡμέρα ὀργῆς, ἡ
ἡμέρα ἐκείνη, ἡμέρα [36] θλίψεως καὶ ἀνάγ-
κης, ἡμέρα [37] ἀωρίας καὶ ἀφανισμοῦ, ἡμέρα
[38] γνόφου καὶ σκότους, ἡμέρα νεφέλης καὶ ὁμί-
16 χλης, Ἡμέρα σάλπιγγος καὶ κραυγῆς
ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς [39] ὀχυρὰς, καὶ ἐπὶ τὰς γω-
17 νίας τὰς ὑψηλάς. Καὶ ἐκθλίψω τοὺς ἀν-
θρώπους, καὶ πορεύσονται ὡς τυφλοὶ, [40] ὅτι τῷ
κυρίῳ [41] ἐξήμαρτον· καὶ ἐκχεεῖ τὸ αἷμα αὐ-
τῶν ὡς χοῦν, καὶ τὰς σάρκας αὐτῶν ὡς βόλβιτα.
18 Καὶ τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ τὸ χρυσίον αὐτῶν οὐ
μὴ [42] δύνηται ἐξελέσθαι αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς
κυρίου· καὶ ἐν πυρὶ ζήλου [43] αὐτοῦ καταναλωθή-
σεται πᾶσα ἡ γῆ, διότι [44] συντέλειαν καὶ σπου-
δὴν ποιήσει ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν.

Κεφ. β'. 2.

1 Συνάχθητε, καὶ [1] συνδέθητε τὸ ἔθνος τὸ
2 ἀπαίδευτον, Πρὸ τοῦ γενέσθαι ὑμᾶς ὡς ἄν-
θος [2] παραπορευόμενον [3], πρὸ τοῦ [4] ἐπελθεῖν
ἐφ' ὑμᾶς ὀργὴν κυρίου, πρὸ τοῦ [5] ἐπελθεῖν ἐφ'
3 [6] ὑμᾶς ἡμέραν [7] θυμοῦ κυρίου. Ζητήσα-
τε τὸν κύριον πάντες ταπεινοὶ γῆς, κρίμα ἐργά-
ζεσθε, καὶ δικαιοσύνην ζητήσατε, καὶ [8] ἀπο-
κρίνασθε αὐτά, ὅπως σκεπασθῆτε ἐν ἡμέρᾳ
4 ὀργῆς κυρίου. Διότι Γάζα [9] διηρπα-
σμένη ἔσαι, καὶ Ἀσκάλων [10] εἰς ἀφανισμὸν,
καὶ Ἄζωτος μεσημβρίας [11] ἐκριφήσεται, καὶ
5 Ἀκκαρὼν [12] ἐκριζωθήσεται. Οὐαὶ οἱ κατ-
οικοῦντες τὸ σχοίνισμα τῆς θαλάσσης, [13] πάρ-
οικοι Κρητῶν. λόγος κυρίου [14] ἐφ' ὑμᾶς Χα-
ναὰν, γῆ ἀλλοφύλων, καὶ ἀπολῶ ὑμᾶς ἐκ κατ-
6 οικίας. Καὶ ἔσαι [15] Κρήτη νομὴ [16] ποι-
7 μνίων, καὶ μάνδρα προβάτων. Καὶ ἔ-
σαι τὸ σχοίνισμα τῆς θαλάσσης τοῖς καταλοί-
ποις οἴκου Ἰούδα, ἐπ' [17] αὐτοὺς νεμήσονται ἐν
τοῖς οἴκοις Ἀσκάλωνος, δείλης καταλύσου-
σιν ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰούδα, ὅτι ἐπέσκεπται
αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν, καὶ [18] ἀποστρέψει
8 τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτῶν. Ἤκουσα [19] ὀνει-
δισμοὺς Μωὰβ, καὶ [20] κονδυλισμοὺς υἱῶν Ἀμ-
μὼν, ἐν οἷς ὠνείδιζον τὸν λαόν μου, καὶ ἐμεγα-
9 λύνοντο ἐπὶ τὰ ὅριά μου. Διατοῦτο, ζῶ
ἐγὼ, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσρα-
ὴλ, διότι Μωὰβ ὡς Σόδομα ἔσαι, καὶ [21] υἱοὶ
Ἀμμὼν ὡς Γόμοῤῥα, καὶ Δαμασκὸς [22] ἐκλε-
λειμμένη [23] ὡς θιμωνία [24] ἅλωνος, καὶ ἠφα-
νισμένη εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ οἱ [25] κατάλοιποι λαοῦ
μου διαρπῶνται αὐτοὺς, καὶ οἱ κατάλοιποι ἔ-
10 θνους μου κληρονομήσουσιν αὐτούς. [26] Αὕτη
αὐτοῖς ἀντὶ τῆς ὕβρεως αὐτῶν, διότι ὠνείδισαν,
καὶ ἐμεγαλύνθησαν ἐπὶ τὸν [27] κύριον τὸν παντοκρά-
11 τορα. [28] Ἐπιφανήσεται κύριος ἐπ' αὐ-
τοὺς, καὶ [29] ἐξολοθρεύσει πάντας τοὺς θεοὺς τῶν
ἐθνῶν τῆς γῆς, καὶ [30] προσκυνήσουσιν αὐτῷ ἕκα-
στος ἐκ τοῦ τόπου [31] αὐτοῦ, πᾶσαι αἱ νῆσοι τῶν
12 ἐθνῶν. Καὶ ὑμεῖς Αἰθίοπες τραυματίαι
13 [32] ῥομφαίας μου [33] ἐσέ. Καὶ [34] ἐκτενεῖ
τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ Βοῤῥᾶν, καὶ [35] ἀπολεῖ τὸν Ἀσ-
σύριον, καὶ θήσει τὴν Νινευὴ εἰς ἀφανισμὸν [36] ἄ-

---

31 *Alex.* λέγοντες, Οὐ μὴ ἀγαθοποιήσῃ κύριος, οὐδ' οὐ μή. 32 ἐν αὐταῖς C. desunt. 33 *Alex.* καταφυτεύσωσιν. B. *Ald. Cyr.* φυτεύσουσιν. 34 *Alex.* ἡ ἡμέρα. 35 ἐγγὺς *Ald.* deest. C. καὶ ἐγγύς. 36 *Alex.* ἀωρίας καὶ ἀφανισμοῦ. B. in marg. Ἀ. ταλαιπωρίας. 37 *Ald. C.* ταλαιπωρίας. B. in marg. Ἀ. συμφορᾶς καὶ ἄτης. 38 *Alex.* σκότους καὶ γνόφου. 39 *Alex.* ἰσχυρὰς, ἐπὶ τάς. 40 C. οἵ. 41 C. ἥμαρτον. 42 B. δυνηθῇ. 43 *Alex.* ἑαυτοῦ. 44 B. in marg. Ἀ. κατασπουδασμόν. Σ. μετ' ἐπείξεως.

Cap. 2. 1 B. συνδέθητε· & in marg. Σ. συλλέγητε, σύνετε. *Theodor.* Τινὲς τὸ χωρίον μὴ νενοηκότες, τὸ, συνδέθητε, συνδεήθητε τεθείκασι· τὰ δὲ πλεῖστα τῶν ἀντιγράφων, συνδέθητε ἔχει. 2 B. παρερχόμενον. 3 in C. *Ald.* & *Cyr.* seq. ἡμέρα. B. ἡμέρας. 4 *Ald.* ἐλθεῖν. 5 C. ἐπιπεσεῖν. 6 C. ὑμῶν. 7 B. *Ald. C.* ὀργῆς θυμοῦ. 8 *Ms. Alex.* ἀποκρίνεσθαι αὐτά. B. ζητήσατε πραότητα, καὶ ἀποκρίνεσθε ταῦτα. 9 B. διεσπαρμένη: sed in marg. ut *Rom.* & λ. ἐγκαταλελειμμένη. 10 *Alex.* ἔσαι εἰς. 11 *Alex.* ἐκριζωθήσεται. B. ῥιφήσεται. 12 *Alex.* ἐκριφήσεται. 13 *Aq.* & V. *ed.* γένος ὀλέθριον. *Th.* γένος ὀλεθρείας. *S.* γένος ὀλοθρευόμενον. in B. pro γένος scribitur ἔθνος. 14 *Alex.* πρός. 15 B. in marg. Ἀ. τὸ σχοίνισμα τῆς ἀραιότητος. Σ. περίμετρον ἢ τὸ παράλιον. 16 C. προβάτων. 17 *Alex.* αὐτοῦ. 18 *Alex.* B. *Cyr.* ἀπέστρεψεν. *Ald.* ἐπέστρεψε. C. ἀποστρέψεται. 19 C. ὀνειδισμόν. 20 C. ὀνειδισμόν. 21 *Alex.* οἱ υἱοί. 22 *Ald.* ἐκλελειμμένη εἰς τὸν αἰῶνα. pro ἐκλελειμμένη B. hab. ἐκτεθλιμμένη 23 C. καὶ ὡς. 24 C. ἀλός. 25 *Alex.* κατάλοιποι τοῦ λαοῦ. 26 C. Τοῦτο. 27 C. κύριον τῶν δυνάμεων. B. λαὸν κυρίου παντοκράτορος. 28 B. C. *Cyr.* Ἐπιφανὴς ἔσαι. 29 *Alex.* ἐξολοθρεύσει. 30 *Ald.* προσκυνήσει. 31 *Alex.* & C. αὐτῶν. 32 C. ῥομφαία. 33 C. ἔσεσθε. 34 *Alex. Ald. Cyr.* ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου. 35 *Ald. Cyr.* ἀπολῶ τὸν Ἀσσύριον, καὶ θήσω. 36 ἄνυδρον *Cyr.* deest.

14 ὕδρον, ὡς ἔρημον. Καὶ [37] νεμήσονται
ἐν μέσῳ αὐτῆς ποίμνια, καὶ πάντα τὰ θηρία
τῆς γῆς, καὶ [38] χαμαιλέοντες, καὶ [39] ἐχῖνοι ἐν
τοῖς φατνώμασιν αὐτῆς κοιταθήσονται· καὶ
θηρία φωνήσει ἐν τοῖς διορύγμασιν αὐτῆς [40] καὶ
κόρακες ἐν τοῖς πυλῶσιν αὐτῆς, διότι κέδρος
τὸ [41] ἀνάστημα αὐτῆς.

Κεφ. γ'. 3.

15 Αὕτη ἡ πόλις ἡ φαυλίστρια, ἡ κατοικοῦσα
ἐπ' ἐλπίδι, ἡ λέγουσα ἐν καρδίᾳ [1] αὐτῆς,
Ἐγώ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστι μετ' ἐμὲ [2] ἔτι. πῶς [3] ἐ-
γενήθη εἰς ἀφανισμὸν, νομὴ θηρίων; πᾶς ὁ
[4] διαπορευόμενος [5] δι' αὐτῆς συριεῖ, καὶ κινήσει
1 τὰς χεῖρας αὐτοῦ. [6] Ὦ ἡ ἐπιφανὴς καὶ ἀπο-
2 λελυτρωμένη πόλις, ἡ [7] περιστερά. Οὐκ
[8] εἰσήκουσε φωνῆς· [9] οὐκ ἐδέξατο παιδείαν, ἐ-
πὶ τῷ κυρίῳ οὐκ [10] ἐπεποίθει, καὶ πρὸς τὸν θε-
3 ὸν αὐτῆς οὐκ ἤγγισεν. Οἱ ἄρχοντες [11] αὐ-
τῆς ἐν αὐτῇ ὡς λέοντες ὠρυόμενοι, οἱ κριταὶ
αὐτῆς ὡς λύκοι τῆς Ἀραβίας, οὐχ ὑπελίποντο
4 εἰς τὸ πρωΐ. Οἱ προφῆται αὐτῆς πνευ-
ματοφόροι, ἄνδρες καταφρονηταί· [12] ἱερεῖς
αὐτῆς βεβηλοῦσι τὰ ἅγια, καὶ [13] ἀσεβοῦσι νόμον.
5 Ὁ δὲ κύριος δίκαιος ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ ποιή-
σῃ ἄδικον· πρωῒ πρωῒ [14] δώσει [15] κρίμα αὐτοῦ
[16] εἰς φῶς, καὶ οὐκ [17] ἀπεκρύβη, καὶ οὐκ [18] ἔ-
γνω ἀδικίαν [19] ἐν ἀπαιτήσει, καὶ οὐκ εἰς [20] νεῖκος
6 ἀδικίαν. [21] Ἐν διαφθορᾷ κατέσπασα ὑ-
περηφάνους, ἠφανίσθησαν γωνίαι αὐτῶν· [22] ἐξ-
ερημώσω τὰς ὁδοὺς αὐτῶν τοπαράπαν, τοῦ μὴ
[23] διοδεύειν· ἐξέλιπον αἱ πόλεις αὐτῶν, [24] πα-
ρὰ τὸ [25] μηδένα ὑπάρχειν, μηδὲ κατοικεῖν.
7 Εἶπα, Πλὴν [26] φοβεῖσθέ με, καὶ δέξασθε
παιδείαν, καὶ οὐ μὴ [27] ἐξολοθρευθῆτε ἐξ ὀ-
φθαλμῶν αὐτῆς πάντα ὅσα [28] ἐξεδίκησα ἐπ'
αὐτήν. ἑτοιμάζου, ὄρθρισον, [29] ἔφθαρται
8 πᾶσα ἡ ἐπιφυλλὶς αὐτῶν. Διατοῦτο ὑ-
πόμεινόν με, λέγει κύριος, [30] εἰς ἡμέραν ἀναστά-
σεώς μου εἰς μαρτύριον· [31] διὸ τὸ κρίμα μου εἰς
συναγωγὰς ἐθνῶν, τοῦ εἰσδέξασθαι βασιλεῖς,
τοῦ ἐκχέαι ἐπ' αὐτοὺς [32] πᾶσαν ὀργὴν θυμοῦ·
[33] διότι ἐν πυρὶ ζήλου μου καταναλωθήσεται
9 πᾶσα ἡ γῆ. Ὅτι [34] τότε μεταστρέψω
ἐπὶ λαοὺς γλῶσσαν εἰς [35] γενεὰν αὐτῆς, τοῦ ἐ-
πικαλεῖσθαι πάντας τὸ ὄνομα κυρίου, τοῦ δουλεύ-
10 ειν αὐτῷ ὑπὸ ζυγὸν ἕνα. Ἐκ περάτων ποτα-
μῶν Αἰθιοπίας [36] προσδέξομαι ἐν διεσπαρμένοις
11 [37] μου, οἴσουσι θυσίας μοι. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ, οὐ μὴ καταισχυνθῇς ἐκ πάντων τῶν ἐπι-
τηδευμάτων σου, ὧν ἠσέβησας εἰς ἐμέ. ὅτι τό-
τε περιελῶ ἀπὸ σοῦ τὰ φαυλίσματα τῆς ὕβρεώς
σου, καὶ οὐκ ἔτι [38] μὴ προσθῇς, τοῦ μεγαλαυ-
12 χῆσαι ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου. Καὶ
[39] ὑπολείψομαι ἐν σοὶ λαὸν [40] πραῢν καὶ τα-
πεινὸν, καὶ εὐλαβηθήσονται [41] ἀπὸ τοῦ ὀνόμα-
13 τος [42] κυρίου Οἱ κατάλοιποι τοῦ Ἰσραὴλ,
καὶ οὐ ποιήσουσιν ἀδικίαν, [43] καὶ οὐ λαλήσουσι μά-
ταια, καὶ οὐ μὴ εὑρεθῇ [44] ἐν τῷ στόματι αὐτῶν
γλῶσσα δολία· διότι αὐτοὶ νεμήσονται, καὶ
κοιταθήσονται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν αὐτούς.
14 [45] Χαῖρε θύγατερ [46] Σιὼν, κήρυσσε θύγατερ
Ἱερουσαλήμ· εὐφραίνου καὶ κατατέρπου ἐξ ὅλης τῆς
15 καρδίας σου θύγατερ Ἱερουσαλήμ. Πε-
ριεῖλε κύριος τὰ ἀδικήματά σου, [47] λελύ-
τρωταί σε ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν σου. [48] βασιλεύσει
Ἰσραὴλ κύριος ἐν μέσῳ σου, οὐκ ὄψῃ κακὰ
16 οὐκέτι. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐρεῖ κύριος
τῇ Ἱερουσαλήμ, Θάρσει Σιὼν, μὴ παρειέσθω-

37 B. νεμήσεται. 38 C. λέοντες. 39 B. in marg. Ἀ. πελεκᾶνες. Θ. κύκνοι. 40 Alex. κόρακες. 41 Alex. ἀνάστεμα. C. ἀνάστεμμα.

Cap. 3. 1 Comp. ed. ἑαυτῆς. 2 C. ἔτι ἄλλη. 3 B. ἐγένετο. 4 Ms. Alex. παραπορευόμενος. 5 C. αὐτήν. 6 B. in marg. Οὐαὶ ἡ ἀθετοῦσα. 7 B. in marg. Σ. ἀνόητος. 8 C. ἤκουσε. 9 B. C. οὐδέ. 10 Alex. ἐπεποίθησεν. 11 αὐτῆς Ald. deest. 12 Alex. οἱ ἱερεῖς. 13 B. Ald. C. Cyr. ἀσεβοῦσιν εἰς τὸν νόμον. 14 δώσει C. ponit post αὐτοῦ. 15 Alex. τὸ κρίμα αὐτοῦ, καὶ οὐκ εἰς νῖκος ἀδικίαν. 16 C. ἐν φωτί. 17 C. ἐκρύφθη. 18 C. οἶδεν. 19 ἐν usque ad finem versus C. delunt. 20 B. νῖκος. 21 Ἐν διαφθορᾷ non est in Ald. C. adjungit præcedentibus. 22 Ald. ἐξηρήμωσαν. C. ἐξηρήμωσα. 23 C. διοδεύεσθαι. 24 Alex. & C. διὰ τό. 25 C. μηδέν. 26 C. φοβηθήσεσθέ. 27 Alex. ἐξολεθρευθῆτε. 28 Alex. ἐκδίκησα. 29 Alex. B. Ald. C. διέφθαρται 30 C. ἐν ἡμέρᾳ. 31 Alex. διότι. 32 B. τὴν ὀργήν μου καὶ πᾶσαν. Ald. C. τὴν ὀργήν μου πᾶσαν. 33 Alex. ὅτι ἐν πυρὶ τοῦ ζήλου. 34 Aq. & Th. τότε στρέψω ἐπὶ πάντας τοὺς λαοὺς χεῖλος ἐξειλεγμένον. S. τότε μεταστρέψω ἐν τοῖς λαοῖς χεῖλος καθαρόν. 35 Alex. B. γενεὰς αὐτῶν. 36 Alex. οἴσουσιν θυσίας μοι. B. προσδέξομαι τοὺς ἱκετεύοντάς με τῶν διεσπαρμένων &c. C. ὑποδέξομαι τοὺς διεσπαρμένους μου, οἴσουσι θυσιάσματά μοι. Euseb. l. 2. euang. demonst. hunc locum ita citat; προσδέξομαι τοὺς ἱκετεύοντάς με· υἱοὶ τῶν διεσπαρμένων οἴσουσι θυσίας μοι. S. πέραθεν ποταμῶν Αἰθιοπίας ἱκετεύοντά με τέκνα τῶν διεσκορπισμένων ὑπ' ἐμοῦ, ἐνέγκωσι δῶρον ἐμοί. 37 μου B. Ald. deest. 38 B. C. οὐ μή. 39 Alex. ὑπολείψομαι. 40 Alex. Ald. πολὺν καὶ ταπεινόν. B. C. πρᾷον καὶ ταπεινόν. 41 C. τὸ ὄνομα. 42 Alex. τοῦ κυρίου. 43 Alex. οὐδὲ μή. 44 Alex. ἐν στόματι. 45 Ald. Χαῖρε σφόδρα θύγατερ. 46 B. Σιὼν σφόδρα. 47 Cyr. λελύτρωκε. 48 Alex. βασιλεύσει ὁ κύριος ἐμμέσῳ σου, καὶ οὐκ. B. βασιλεύσει κύριος ἐν μέσῳ σου, οὐκ. C. βασιλεῦ Ἰσραὴλ· ἐν μέσῳ σου, οὐκ. Cyr. βασιλεύσεις Ἱερουσαλὴμ ὁ κύριος ἐν μέσῳ σου, οὐκ.

σαν αἱ

17 σαν αἱ χεῖρές σου. Κύριος ὁ [49] θεός σου
[50] ἐν σοὶ, [51] ὁ δυνατὸς σώσει σε, ἐπάξει ἐπὶ σὲ
εὐφροσύνην, καὶ [52] καινιεῖ σε ἐν τῇ ἀγαπήσει
αὐτοῦ· καὶ εὐφρανθήσεται ἐπὶ [53] σὲ ἐν τέρψει ὡς
18 ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς. Καὶ συνάξω τοὺς [54] συν-
τετριμμένους σου. οὐαὶ, τίς ἔλαβεν [55] ἐπ' αὐ-
19 τὴν ὀνειδισμόν; Ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ ἐν σοὶ [56] ἕνε-
κέν [57] σου ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, [58] λέγει κύριος,
καὶ σώσω τὴν ἐκπεπιεσμένην, καὶ τὴν ἀπωσμένην
εἰσδέξομαι, καὶ θήσομαι αὐτοὺς εἰς καύχημα,
καὶ ὀνομαστοὺς ἐν πάσῃ τῇ γῇ. καὶ [59] καταισχυν-
20 θήσονται. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅταν κα-
λῶς ὑμῖν ποιήσω, καὶ ἐν τῷ [60] καιρῷ, ὅταν [61] εἰσδέ-
ξωμαι ὑμᾶς· διότι δώσω ὑμᾶς ὀνομαστοὺς, καὶ
εἰς καύχημα [62] ἐν πᾶσι τοῖς λαοῖς τῆς γῆς, ἐν
τῷ ἐπιστρέφειν με [63] τὴν αἰχμαλωσίαν ὑμῶν ἐν-
ώπιον ὑμῶν, λέγει κύριος.

* ΣΟΦΟΝΙΑΣ Θ'.

49 *Ald.* θεὸς ἐν. 50 *C.* δυνατὸς ἐν σοὶ σώσει. 51 *Alex.* δυνατός. 52 *Ald.* καινιεῖ σε ἐν. 53 *Alex.* B. *Ald.* C. σοί. 54 C. διεσκορπισμένους. οὐαί, ὃς ἔλαβεν. 55 *Alex.* C. ὀνειδισμὸν (*Alex.* ὀνιδισμὸν) ἐπ' αὐτήν. 56 *Alex.* ἕνεκα. 57 B. ἐμοῦ. 58 λέγει κύριος C. desunt. B. ponit ante ἐν τῷ. 59 ita *Hier.* & *Theodor.* *Ald.* οὐ μὴ καταισχυνθήσονται. in al est οὐ καταισχυνθήσονται. 60 *Ald.* καιρῷ ἐκείνῳ. 61 *Alex.* εἰσδέχωμαι. 62 ἐν C. deest. 63 τὴν αἰχμαλωσίαν ὑμῶν *Ald.* ponit post κύριος. * B. Σοφονίας, σκοπεύων. Στίχοι ρξ'.

*ΑΓΓΑΙΟΣ Ι'.

Κεφ. α'. 1.

1 ΕΝ τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου τοῦ βα-
σιλέως, ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ, μιᾷ
τοῦ μηνὸς, ἐγένετο λόγος κυρίου [1] ἐν χειρὶ
Ἀγγαίου τοῦ προφήτου, λέγων, Εἰπὸν [2] πρὸς
Ζοροβάβελ τὸν τοῦ Σαλαθιὴλ [3] ἐκ φυλῆς Ἰούδα,
καὶ πρὸς Ἰησοῦν τὸν τοῦ Ἰωσεδὲκ τὸν ἱερέα τὸν μέγαν,
2 λέγων, Τάδε λέγει κύριος [4] παντοκρά-
τωρ, λέγων, Ὁ λαὸς οὗτος λέγουσιν, [5] Οὐχ
ἥκει ὁ καιρὸς τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου.
3 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν χειρὶ Ἀγγαίου τοῦ
4 προφήτου, λέγων, Εἰ καιρὸς [6] μὲν
ὑμῖν ἐστι τοῦ οἰκεῖν ἐν οἴκοις [7] ὑμῶν [8] κοιλοστάθ-
μοις, ὁ δὲ οἶκος [9] ἡμῶν ἐξηρήμωται;
5 Καὶ νῦν τάδε λέγει κύριος [10] παντοκράτωρ,
Τάξατε [11] δὴ [12] καρδίας ὑμῶν εἰς τὰς ὁδοὺς ὑ-
6 μῶν. [13] Ἐσπείρατε πολλὰ καὶ εἰσηνέγκατε
ὀλίγα, ἐφάγετε καὶ οὐκ εἰς πλησμονὴν, ἐπί-
ετε καὶ οὐκ εἰς μέθην, περιεβάλεσθε καὶ οὐκ ἐ-
θερμάνθητε ἐν αὐτοῖς, καὶ ὁ τοὺς μισθοὺς συνά-
γων, συνήγαγεν εἰς [14] δεσμὸν τετρυπημένον.
7 Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ, Θέσθε [15] τὰς
8 καρδίας ὑμῶν εἰς τὰς ὁδοὺς ὑμῶν. Ἀ-
νάβητε [16] εἰς τὸ ὄρος, καὶ κόψατε ξύλα, [17] οἰκο-
δομήσατε τὸν οἶκον, καὶ εὐδοκήσω ἐν αὐτῷ, καὶ
9 ἐνδοξασθήσομαι, εἶπε κύριος. Ἐπε-
βλέψατε εἰς πολλὰ, καὶ [18] ἐγένετο ὀλίγα· καὶ
[19] εἰσηνέχθη εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἐξεφύσησα [20] αὐ-
τά. διατοῦτο [21] τάδε λέγει κύριος [22] παντο-
κράτωρ, Ἀνθ' ὧν ὁ οἶκός μου ἐστὶν ἔρημος, ὑ-
μεῖς δὲ διώκετε ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ,
10 Διατοῦτο ἀνέξει ὁ οὐρανὸς ἀπὸ δρόσου, καὶ ἡ γῆ
[23] ὑποστελεῖται τὰ ἐκφόρια [24] αὐτῆς.
11 Καὶ ἐπάξω ῥομφαίαν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐπὶ τὰ
ὄρη, καὶ ἐπὶ τὸν σῖτον, καὶ ἐπὶ τὸν οἶνον, καὶ ἐπὶ τὸ
ἔλαιον, [25] καὶ ὅσα ἐκφέρει ἡ γῆ, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀν-
θρώπους, καὶ ἐπὶ τὰ κτήνη, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς
12 πόνους τῶν χειρῶν αὐτῶν. Καὶ ἤκουσε Ζο-

Cap. 1. * B. in marg. Ἀγγαῖος, ἑορτὴ ἢ ἑορταί. 1 S. διὰ Ἀγγαίου. 2 *Alex.* δὴ πρός. 3 *Alex.* τὸν ἐκ. *Sch.* οἱ λοιποί, ἡγέμενον Ἰούδα. 4 C. ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων. 5 *Alex.* Οὐκ ἥκει. B. *Ald.* C. *Cyr.* Οὐχ ἥκει. 6 *Alex.* ὑμῖν μέν. C. ὑμῖν. 7 ὑμῶν *Alex.* & C. deest. 8 *Aq.* ὠροφωμένοις. 9 *Alex.* B. C. *Cyr.* οὗτος ἐξηρήμωται (*Alex.* ἐξερήμωται.) *Al.* μου οὗτος ἐξηρήμωται. 10 C. τῶν δυνάμεων. 11 δὴ *Ald.* C. deest. 12 *Alex.* τὰς καρδίας. 13 *Alex.* διότι τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ, Ἐσπείρατε. 14 *Ald.* ἀποδεσμόν. 15 C. δὴ τάς. 16 *Alex.* ἐπί. 17 *Alex.* καὶ οἰκοδομήσατε. B. *Ald.* καὶ οἴσατε, καὶ οἰκοδομήσατε. 18 *Alex.* ἐγένοντο. 19 C. εἰσηνέγκατε. 20 C. αὐτό. 21 τάδε C. deest. 22 C. τῶν δυνάμεων. 23 in cet. codd. est, ὑπολιλεῖται δοῦναι τὰ ἐκφόρια. 24 B. αὐτῆς ἐφ' ὑμᾶς· & in marg. ζ. ἐφ' ὑμᾶς ξηρασία. 25 καὶ ὅσα ἐκφέρει ἡ γῆ C. desunt.

ροβάβελ

ροβάβελ ὁ τοῦ Σαλαθιὴλ [26] ἐκ φυλῆς Ἰούδα,
καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, καὶ
πάντες οἱ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ τῆς φωνῆς κυρίου
τοῦ θεοῦ αὐτῶν, καὶ τῶν λόγων [27] τοῦ Ἀγγαίου τοῦ προ-
φήτου, καθότι ἐξαπέστειλεν αὐτὸν κύριος ὁ θε-
ὸς αὐτῶν πρὸς αὐτοὺς, καὶ [28] ἐφοβήθη ὁ λαὸς ἀ-
13 πὸ προσώπου κυρίου. Καὶ εἶπεν Ἀγγαῖος
ἄγγελος [29] κυρίου ἐν [30] ἀγγέλοις κυρίου τῷ
λαῷ, Ἐγώ εἰμι μεθ' ὑμῶν, λέγει κύριος.
14 Καὶ ἐξήγειρε κύριος τὸ πνεῦμα Ζοροβάβελ τοῦ
Σαλαθιὴλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα, καὶ τὸ πνεῦμα Ἰη-
σοῦ τοῦ Ἰωσεδὲκ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου, καὶ τὸ πνεῦ-
μα τῶν καταλοίπων [31] παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ [32] εἰσῆλ-
θον, καὶ ἐποίουν [33] ἔργα ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου [34] παν-
τοκράτορος θεοῦ αὐτῶν.

Κεφ. β΄. 2.

1 ΤΗ τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς τοῦ ἕκτου,
τῷ δευτέρῳ ἔτει, ἐπὶ Δαρείου τοῦ βασιλέως.
2 [1] Τῷ [2] μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ, μιᾷ καὶ εἰκάδι τοῦ μη-
νὸς, [3] ἐλάλησε κύριος ἐν χειρὶ Ἀγγαίου τοῦ προ-
3 φήτου, λέγων, Εἰπὸν δὴ πρὸς Ζορο-
βάβελ τὸν τοῦ Σαλαθιὴλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα, καὶ
πρὸς Ἰησοῦν [4] τοῦ Ἰωσεδὲκ τὸν ἱερέα τὸν μέγαν,
καὶ πρὸς πάντας τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ, λέ-
4 γων, Τίς ἐξ ὑμῶν, ὃς [5] εἶδε τὸν οἶκον τοῦ-
τον ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ τῇ ἔμπροσθεν; καὶ πῶς
ὑμεῖς βλέπετε αὐτὸν νῦν καθὼς [6] οὐχ ὑπάρ-
5 χοντα ἐνώπιον ὑμῶν; Καὶ νῦν κατίσχυε
Ζοροβάβελ, λέγει κύριος, καὶ κατίσχυε Ἰησοῦ
ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, καὶ κατισχυέτω
πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, λέγει [7] κύριος, καὶ ποιεῖ-
τε, διότι [8] μεθ' ὑμῶν [9] ἐγώ εἰμι, λέγει κύ-
6 ριος [10] ὁ παντοκράτωρ, [11] Καὶ τὸ
πνεῦμά μου ἐφέστηκεν ἐν μέσῳ ὑμῶν. [12] θαρ-
7 σεῖτε, Διότι τάδε λέγει κύριος παντο-
κράτωρ, Ἔτι ἅπαξ ἐγὼ [13] σείσω τὸν οὐρανὸν καὶ
8 τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν, Καὶ συσ-
σείσω πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἥξει τὰ ἐκλεκτὰ πάν-
των τῶν ἐθνῶν. καὶ [14] πλήσω τὸν οἶκον [15] τοῦτον
9 δόξης, λέγει κύριος παντοκράτωρ. Ἐ-
μὸν τὸ ἀργύριον, καὶ ἐμὸν τὸ χρυσίον, λέγει
10 κύριος παντοκράτωρ. Διότι μεγάλη ἔ-
σται ἡ δόξα τοῦ οἴκου τούτου, ἡ ἐσχάτη ὑπὲρ τὴν
πρώτην, λέγει κύριος παντοκράτωρ· καὶ ἐν
τῷ τόπῳ τούτῳ δώσω εἰρήνην, λέγει κύριος παν-
τοκράτωρ. [16] καὶ εἰρήνην ψυχῆς εἰς περιποίη-
σιν παντὶ τῷ κτίζοντι, τοῦ ἀναστῆσαι τὸν ναὸν τοῦ-
11 τον. Τετράδι καὶ εἰκάδι [17] τοῦ ἐννάτου μη-
νὸς, ἔτους δευτέρου, ἐπὶ Δαρείου, ἐγένετο λό-
γος κυρίου πρὸς Ἀγγαῖον τὸν προφήτην, λέ-
12 γων, Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ,
[18] Ἐπερώτησον δὴ τοὺς ἱερεῖς νόμον, λέγων,
13 Ἐὰν λάβῃ ἄνθρωπος κρέας ἅγιον ἐν τῷ ἄ-
κρῳ τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ ἅψηται τὸ ἄκρον τοῦ ἱμα-
τίου αὐτοῦ ἄρτου, ἢ [19] ἑψήματος, ἢ οἴνου, ἢ
ἐλαίου, ἢ παντὸς βρώματος, εἰ ἁγιασθήσεται;
καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ ἱερεῖς, καὶ εἶπαν, [20] Οὔ.
14 Καὶ εἶπεν Ἀγγαῖος, Ἐὰν ἅψηται [21] μεμια-
σμένος [22] ἀκάθαρτος ἐπὶ ψυχῇ [23] ἐπὶ [24] παν-
τὸς τούτων, εἰ μιανθήσεται; καὶ ἀπεκρίθησαν
[25] οἱ ἱερεῖς, καὶ εἶπαν; Μιανθήσεται.
15 Καὶ ἀπεκρίθη Ἀγγαῖος, καὶ εἶπεν, Οὕτως ὁ
λαὸς οὗτος, καὶ οὕτως τὸ ἔθνος τοῦτο [26] ἐνώ-
πιον ἐμοῦ, λέγει κύριος, καὶ οὕτως πάντα τὰ ἔρ-
γα τῶν χειρῶν αὐτῶν· καὶ ὃς ἐὰν ἐγγίσῃ ἐκεῖ,
μιανθήσεται ἕνεκεν τῶν [27] λημμάτων αὐτῶν τῶν ὀρ-
θρινῶν, ὀδυνηθήσονται ἀπὸ προσώπου [28] πόνων
αὐτῶν, καὶ ἐμισεῖτε ἐν πύλαις [29] ἐλέγχοντα.
16 Καὶ νῦν θέσθε δὴ [30] εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν ἀ-
πὸ τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ [31] ὑπεράνω, πρὸ τοῦ
θεῖναι λίθον ἐπὶ λίθον ἐν τῷ ναῷ κυρίου τίνες
17 ἦτε, Ὅτε ἐνεβάλλετε εἰς κυψέλην [32] κρι-

26 *Alex.* ὁ ἐκ. 27 *Alex.* Ἀγγαίου. 28 *C.* ἐφοβήθησαν ἀπό. 29 *Alex.* κυρίου τῷ λαῷ. 30 *B.* ἀποστολῇ. 31 παντὸς *Ald. C.* deest. 32 *C.* εἰσήλθοσαν. 33 *Alex.* τὰ ἔργα. 34 *C.* τῶν δυνάμεων τοῦ θεοῦ.

Cap. 2. 1 *Comp.* Ἐν τῷ. 2 *Alex. B. Ald. C.* ἑβδόμῳ μηνὶ (*Alex.* μηνεί.) 3 *Ald.* καὶ ἐλάλησε κύριος. *C.* ἐγένετο λόγος κυρίου. 4 *Alex.* τὸν τοῦ. 5 *Alex.* οἶδεν. 6 *Ald.* ὑπάρχοντα. 7 *C.* κύριος τῶν δυνάμεων. 8 *Alex.* ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι. 9 ἐγὼ *C.* deest. 10 *Alex.* παντοκράτωρ. *C.* τῶν δυνάμεων. & vers. 6. 8. 9. 10. ita per totum caput. 11 in *Ald.* & *Cyr.* hæc sequuntur, τὸν λόγον ὃν διεθέμην ὑμῖν ἐν τῷ ἐξελθεῖν ὑμᾶς ἀπὸ Αἰγύπτου. in *nonnull.* autem pro τὸν λόγον, est, ὁ λόγος. *C.* τὸ ῥῆμα ὃ διέθηκα πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἐξελθεῖν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

12 *B.* καὶ ὁ λόγος ὃν διεθέμην ὑμῖν ἐξελθόντων ὑμῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, Θαρσεῖτε καὶ μὴ φοβεῖσθε, θαρσεῖτε. 13 *B. C.* σείω. 14 *Alex.* πληρώσω. *C.* ἐμπλήσω. 15 *Ald.* τῆς. 16 καὶ εἰρήνην, usque ad finem versus *C.* desunt. 17 *Alex.* μηνὶ τῷ ἐνάτῳ ἔτους. *C.* ἐνάτῳ μηνὶ, ἔτους. 18 *Alex.* & *C.* Ἐπερώτησον τούς. 19 *Alex.* ἑψέματος. 20 *B.* Οὐχί. 21 *Alex.* μεμιαμμένος ἢ ἀκάθαρτος ψυχῇ ἐπὶ ψυχῇ ἀπὸ παντός. 22 *B. Ald. C.* non hab. ἀκάθαρτος. 23 *B. Ald. C. Cyr.* ἀπό. 24 *C.* πάντων. 25 οἱ ἱερεῖς *Ald.* desunt. 26 *C.* ἐναντίον. 27 *B.* πλημμελημάτων. 28 in *B. Ald.* & *C.* est πονηριῶν. 29 *Alex. B.* & *C.* ἐλέγχοντας. 30 *Alex. B. Ald.* ἐπί. *C.* deest. 31 *Alex.* ἐπάνω, τοῦ. 32 κριθῆς *Ald.* deest.

θῆς εἴκοσι

θῆς εἴκοσι σάτα, καὶ ἐγένετο [33] κριθῆς δέκα
σάτα· καὶ εἰσεπορεύεσθε εἰς τὸ ὑπολήνιον
ἐξαντλῆσαι πεντήκοντα μετρητὰς, καὶ ἐγένοντο
18 [34] εἴκοσι. Ἐπάταξα ὑμᾶς ἐν [35] ἀφο-
ρίᾳ, καὶ ἐν ἀνεμοφθορίᾳ, καὶ ἐν χαλάζῃ πάν-
τα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ὑμῶν, καὶ οὐκ ἐπεστρέ-
19 ψατε πρός με, λέγει κύριος. [36] Ὑπο-
τάξατε δὴ τὰς καρδίας ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας
[37] ταύτης, καὶ ἐπέκεινα, ἀπὸ τῆς τετράδος καὶ
εἰκάδος τοῦ ἐννάτου μηνὸς, [38] καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας
ἧς [39] τεθεμελίωται ὁ ναὸς κυρίου· θέσθε ἐν ταῖς
20 καρδίαις ὑμῶν, [40] Εἰ ἐπιγνωσθήσεται ἐπὶ
τῆς ἅλω, [41] καὶ εἰ ἔτι ἡ ἄμπελος, καὶ [42] ἡ συ-
κῆ, καὶ ἡ ῥοὰ, καὶ τὰ ξύλα τῆς ἐλαίας τὰ οὐ φέ-
ροντα καρπὸν, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης [43] εὐ-
21 λογήσω. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐκ
δευτέρου πρὸς Ἀγγαῖον τὸν προφήτην, τετρά-
22 δι καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς, λέγων, Εἰπὸν
πρὸς Ζοροβάβελ τὸν τοῦ Σαλαθιὴλ ἐκ φυλῆς
Ἰούδα, λέγων, [44] Ἐγὼ σείω τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν
γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηράν,
23 Καὶ καταστρέψω θρόνους βασιλέων, [45] καὶ [46] ὀ-
λοθρεύσω δύναμιν βασιλέων τῶν ἐθνῶν, καὶ κα-
ταστρέψω ἅρματα καὶ ἀναβάτας, [47] καὶ κατα-
βήσονται ἵπποι καὶ ἀναβάται αὐτῶν, ἕκαστος
[48] ἐν ῥομφαίᾳ πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.
24 Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος παντοκρά-
τωρ, [49] λήψομαί σε Ζοροβάβελ τὸν τοῦ Σαλα-
θιὴλ, τὸν δοῦλόν μου, λέγει κύριος, καὶ θήσομαί
σε [50] ὡς σφραγίδα, διότι σὲ ᾑρέτισα, λέγει
κύριος παντοκράτωρ.

* ΑΓΓΑΙΟΣ Ι'.

33 B. Ald. δέκα σάτα κριθῆς. 34 Ald. εἰς εἴκοσι. 35 Alex. * ἀφθορίᾳ. C. ἀπορίᾳ. 36 Alex. B. C. Cyr. Τάξατε. Ald. Καὶ νῦν τάξατε. 37 B. ἐκείνης. 38 C. ἀπό. 39 Alex. B. & C. ἐθεμελιώθη. 40 Alex. B. Ald. C. Εἰ ἔτι. 41 Alex. καὶ ἡ ἄμπελος. 42 C. αἱ συκαῖ, καὶ αἱ ῥοαί. 43 Alex. καὶ ἐπάνω εὐλογήσω αὐτά. 44 B. Ἔτι ἅπαξ ἐγὼ σείω. C. Ἰδοὺ ἐγὼ σείσω. 45 καὶ ὀλοθρεύσω δύναμιν βασιλέων τῶν ἐθνῶν C. desunt. 46 Alex. ἐξολεθρεύσω. B. ἐξολοθρεύσω. 47 Alex. καὶ καταστρέψω πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτῶν, καὶ καταβαλῶ τὰ ὅρια αὐτῶν, καὶ ἐνισχύσω τοὺς ἐκλεκτούς μου, καὶ ἀναβήσονται ἵπποι. 48 B. εἰς ῥομφαίαν. 49 Ald. λήψομαι Ζοροβάβελ. 50 Alex. εἰς σφραγίδα, ὅτι σέ. * B. in marg. Ἀγγαῖος ι'. ἑορτή, πανήγυρις. Στίχοι ρκ'.

*ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΙΑ'.

ΚΕΦ. α'. 1.

1 ΕΝ τῷ ὀγδόῳ μηνὶ, ἔτους δευτέρου
ἐπὶ Δαρείου, ἐγένετο λόγος κυρίου
πρὸς Ζαχαρίαν [1] τὸν τοῦ Βαραχίου
2 [2] υἱὸν Ἀδδὼ τὸν προφήτην, λέγων, Ὠρ-
γίσθη κύριος [3] ἐπὶ τοὺς πατέρας [4] ὑμῶν ὀρ-
3 γὴν μεγάλην· Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς,
Τάδε λέγει κύριος [5] παντοκράτωρ, [6] Ἐπι-
στρέψατε πρός με, [7] λέγει κύριος τῶν δυνάμε-
ων, καὶ ἐπιστραφήσομαι πρὸς ὑμᾶς, λέγει [8] κύ-
4 ριος τῶν δυνάμεων. Καὶ μὴ γίνεσθε καθ-
ὼς οἱ πατέρες ὑμῶν, οἷς [9] ἐνεκάλεσαν αὐ-
τοῖς οἱ προφῆται [10] ἔμπροσθεν λέγοντες, Τά-
δε λέγει κύριος [11] παντοκράτωρ, Ἀποστρέ-
ψατε ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν τῶν πονηρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν
ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν τῶν πονηρῶν· [12] καὶ [13] οὐκ
εἰσήκουσαν, καὶ οὐ προσέσχον τοῦ εἰσακοῦσαί μου,
5 λέγει [14] κύριος. Οἱ πατέρες ὑμῶν ποῦ
εἰσι καὶ οἱ προφῆται; [15] μὴ τὸν αἰῶνα ζήσονται;
6 Πλὴν τοὺς λόγους μου καὶ τὰ νόμιμά μου δέχε-
σθε, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ἐν πνεύματί μου τοῖς
δούλοις μου τοῖς προφήταις, οἳ [16] κατελάβοσαν
τοὺς πατέρας ὑμῶν, καὶ ἀπεκρίθησαν, καὶ εἶ-
παν, Καθὼς παρατέτακται κύριος [17] παντο-

Cap. 1. * B. ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΙΑ'. μνήμη ἢ νικητὴς λέων. 1 B. in marg. Σ. πάππος. 2 Comp. ed. υἱοῦ. 3 C. πρός. 4 Ms. Alex. ἡμῶν. 5 C. τῶν δυνάμεων. 6 C. Καὶ ἐπιστρέψατε. 7 λέγει κύριος τῶν δυνάμεων Cyr. desunt. 8 Alex. & Cyr. κύριος παντοκράτωρ. 9 B. ἐνεκάλουν. 10 Alex. οἱ ἔμπροσθεν. 11 C. τῶν δυνάμεων. 12 καὶ οὐκ εἰσήκουσαν C. & Cyr. desunt. B. καὶ οὐκ ἤκουσαν, οὐδέ. 13 Alex. οὐ προσέσχον. 14 B. κύριος παντοκράτωρ. 15 C. μὴ εἰς τόν. 16 C. κατέλαβον. 17 C. τῶν δυνάμεων.

κράτωρ τοῦ [18] ποιῆσαι ἡμῖν κατὰ τὰς ὁδοὺς ἡμῶν
καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα [19] ἡμῶν, οὕτως ἐποίησεν
7 [20] ἡμῖν. Τῇ τετράδι καὶ εἰκάδι [21] τῷ ἑνδε-
κάτῳ μηνὶ, οὗτός ἐστιν ὁ μὴν Σαβὰτ, ἐν τῷ
δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου, ἐγένετο λόγος κυρίου
πρὸς Ζαχαρίαν τὸν τοῦ Βαραχίου [22] υἱὸν Ἀδδὼ τὸν
8 προφήτην, λέγων, [23] Ἑώρακα τὴν νύ-
κτα, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἐπιβεβηκὼς [24] ἐπὶ ἵππον πυῤ-
ῥὸν, καὶ οὗτος εἱστήκει ἀναμέσον [25] τῶν ὀρέων τῶν
κατασκίων, καὶ ὀπίσω αὐτοῦ ἵπποι πυῤῥοὶ, [26] καὶ
9 ψαροὶ, καὶ [27] ποικίλοι, καὶ λευκοί. Καὶ
εἶπα, Τί οὗτοι κύριε; καὶ εἶπε πρὸς μὲ ὁ ἄγ-
γελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ, Ἐγὼ [28] δείξω σοι
10 τί ἐστι ταῦτα. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ ὁ
ἐφεστηκὼς ἀναμέσον τῶν ὀρέων, καὶ εἶπε πρὸς μὲ,
Οὗτοί εἰσιν οὓς [29] ἐξαπέστειλε κύριος, περιο-
11 δεῦσαι τὴν γῆν· Καὶ ἀπεκρίθησαν τῷ ἀγ-
γέλῳ κυρίου τῷ [30] ἐφεστῶτι ἀναμέσον τῶν ὀρέων,
καὶ [31] εἶπον, Περιωδεύσαμεν [32] πᾶσαν τὴν γῆν,
καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ γῆ κατοικεῖται, καὶ ἡσυχάζει.
12 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος κυρίου, καὶ εἶπε, Κύριε
[33] παντοκράτωρ ἕως τίνος οὐ μὴ [34] ἐλεήσῃς τὴν
Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὰς πόλεις [35] Ἰούδα, [36] ἃς
ὑπερεῖδες, τοῦτο ἑβδομηκοστὸν ἔτος;
13 Καὶ ἀπεκρίθη κύριος [37] παντοκράτωρ τῷ ἀγ-
γέλῳ λαλοῦντι ἐν ἐμοὶ, ῥήματα καλὰ καὶ λόγους
14 παρακλητικούς. Καὶ εἶπε πρὸς μὲ ὁ ἄγγε-
λος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ, Ἀνάκραγε λέγων, Τά-
δε λέγει κύριος παντοκράτωρ, Ἐζήλωκα τὴν
Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν Σιὼν ζῆλον μέγαν,
15 Καὶ [38] ὀργὴν μεγάλην ἐγὼ ὀργίζομαι ἐπὶ τὰ
ἔθνη τὰ συνεπιτιθέμενα, ἀνθ' ὧν [39] μὲν ἐγὼ ὠρ-
γίσθην ὀλίγα, αὐτοὶ δὲ [40] συνεπέθεντο εἰς κακά.
16 Διατοῦτο [41] τάδε λέγει [42] κύριος, Ἐπιστρέψω
ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ ἐν οἰκτιρμῷ, καὶ ὁ οἶκός μου ἀν-
οικοδομηθήσεται ἐν αὐτῇ, λέγει κύριος [43] παν-
τοκράτωρ, καὶ μέτρον [44] ἐκταθήσεται ἐπὶ Ἱερου-
17 σαλὴμ [45] Ἔτι καὶ εἶπε πρὸς μὲ ὁ ἄγγελος
ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ, [46] Ἔτι ἀνάκραγε λέγων,
Τάδε λέγει [47] κύριος [48] παντοκράτωρ, Ἔτι
διαχυθήσονται πόλεις ἐν ἀγαθοῖς, καὶ ἐλεήσει
κύριος ἔτι τὴν Σιὼν, καὶ [49] αἱρετιεῖ [50] τὴν Ἱερου-
18 σαλήμ. Καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ
19 ἴδον, καὶ ἰδοὺ [51] τέσσαρα κέρατα. Καὶ εἶ-
πα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοὶ, Τί
ἐστι ταῦτα κύριε; καὶ εἶπε πρὸς μὲ, Ταῦτα
τὰ κέρατα τὰ διασκορπίσαντα τὸν Ἰούδαν, καὶ τὸν
20 [52] Ἰσραὴλ, καὶ Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἔδειξέ
21 μοι κύριος τέσσαρας τέκτονας. Καὶ
εἶπα, Τί οὗτοι ἔρχονται ποιῆσαι; καὶ εἶπε [53],
Ταῦτα τὰ κέρατα τὰ διασκορπίσαντα τὸν [54] Ἰού-
δα καὶ [55] τὸν Ἰσραὴλ κατέαξαν, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν
ἦρε κεφαλήν· καὶ [56] ἐξήλθοσαν οὗτοι τοῦ ὀξῦναι
αὐτὰ εἰς χεῖρας αὐτῶν, τὰ [57] τέσσαρα κέρα-
τα, [58] τὰ ἔθνη τὰ ἐπαιρόμενα κέρας ἐπὶ τὴν
γῆν κυρίου, τοῦ διασκορπίσαι αὐτήν.

Κεφ. β'. 2.

1 ΚΑὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἴδον, καὶ ἰ-
δοὺ ἀνὴρ, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ [1] σχοινίον γεω-
2 μετρικόν. Καὶ εἶπα πρὸς αὐτὸν, Ποῦ
[2] σὺ πορεύῃ; καὶ εἶπε πρὸς μὲ, Διαμετρῆ-
σαι τὴν Ἱερουσαλὴμ, τοῦ ἰδεῖν πηλίκον τὸ πλά-
τος αὐτῆς ἐστι, καὶ πηλίκον τὸ μῆκος.
3 Καὶ ἰδοὺ ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ εἱστήκει,
καὶ ἄγγελος ἕτερος ἐξεπορεύετο εἰς [3] συνάντη-
4 σιν αὐτῷ, Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, [4] λέ-
γων, Δράμε, καὶ λάλησον πρὸς τὸν νεανίαν
ἐκεῖνον, λέγων, [5] Κατακάρπως κατοικηθήσεται
Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ πλήθους ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν
5 [6] ἐν μέσῳ αὐτῆς· Καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτῇ,
[7] λέγει κύριος, τεῖχος πυρὸς κυκλόθεν, καὶ
6 εἰς δόξαν ἔσομαι ἐν μέσῳ [8] αὐτῆς. [+] Ὦ

18 *Alex.* ποιῆσαι κατὰ τὰς ὁδοὺς ὑμῶν. 19 *Alex.* ὑμῶν. 20 *Alex.* ὑμῖν. 21 C. ἐν τῷ. 22 C. υἱοῦ. 23 *Alex.* Ἑόρακα. 24 *Alex.* ἐφ'. *Ald.* C. deest. 25 *Alex.* & *Cyr.* δύο ὀρέων. *Ald.* δύο τῶν ὀρέων. *Theodor.* Ἀ. καὶ Σ. μυρσινεῶνας τὰ ὄρη προσηγόρευκε. & B. in marg ὁ λ. μυρσινεώνων. hab. pro κατασκίων. 26 καὶ ψαροὶ B. ponit post λευκοί. 27 ποικίλοι C. ponit post λευκοί pro ποικίλοι B. in marg. Ἀ. ξανθοί. 28 C. σοι δείξω. 29 *Alex.* ἐξαπέσταλκεν κύριος, τοῦ περιοδεῦσαι. 30 B. ἐφεστηκότι. 31 *Alex.* εἶπαν, Περιωδεύκαμεν. 32 πᾶσαν C. deest. 33 C. τῶν δυνάμεων. 34 *Alex.* ἐλεήσεις. 35 *Cyr.* τῆς Ἰουδαίας. 36 C. αἷς ἐθυμώθης. 37 παντοκράτωρ C. deest. 38 C. θυμῷ μεγάλῳ. 39 *Alex.* ἐγὼ μέν. 40 *Ald.* συνεπετίθεντο. 41 τάδε *Ald.* deest. 42 *Alex.* κύριος παντοκράτωρ. 43 C. τῶν δυνάμεων. 44 *Alex.* ἐκτεθήσεται. 45 Ἔτι usque ad Ἔτι ἀνάκραγε C. desunt. in *Ald.* Ἔτι prius deest. 46 *Alex.* Ἀνάκραγε. 47 κύριος *Ald.* deest. 48 C. τῶν δυνάμεων. 49 B. & C. αἱρετιεῖ ἔτι τήν. 50 *Alex.* κύριος τὴν Ἱερουσαλὴμ ἔτι. 51 *Alex.* τέσσερα. 52 *Alex.* Ἰσραήλ. Καὶ ἔδειξέν. 53 *Alex.* πρός μέ. C. πρὸς μὲ, λέγων. 54 *Alex.* Ἰούδαν. 55 B. τὴν Ἱερουσαλήμ. 56 *Alex.* εἰσῆλθον. 57 *Alex.* τέσσερα. 58 C. ἔθνη εἰσὶν ἐπαιρόμενα.

Cap. 2. 1 C. σπαρτίον. 2 σὺ C. deest. 3 *Ms. Alex.* ἀπάντησιν αὐτῷ. C. ἀπάντησιν αὐτῷ. *Ald.* συνάντησιν αὐτοῦ. 4 λέγων C. deest. & in *Cyr.* hinc usque ad proximum λέγων desunt omnia. 5 *Ald.* C. *Cyr.* Κατάκαρπος. B. in marg. Σ. ἀτειχίστως. Θ. εἰς πλάτος 6 *Alex.* τῷ ἐμμέσῳ. 7 *Alex.* φησίν. 8 *Alex.* αὐτῷ.

ὢ φεῦ-

ὦ φεύγετε ἀπὸ γῆς Βορρᾶ, λέγει κύριος· διότι
ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων τοῦ οὐρανοῦ συνάξω ὑμᾶς,
7 λέγει κύριος, Εἰς Σιὼν, ἀνασώζεσθε
οἱ κατοικοῦντες θυγατέρα Βαβυλῶνος.
8 Διότι τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ, Ὀ-
πίσω δόξης [9] ἀπέσταλκέ με ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ
σκυλεύσαντα ὑμᾶς, [10] διότι ὁ ἁπτόμενος ὑμῶν
ὡς ὁ ἁπτόμενος τῆς κόρης τοῦ ὀφθαλμοῦ αὐτοῦ.
9 Διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπιφέρω τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτοὺς,
καὶ ἔσονται σκῦλα τοῖς [11] δουλεύουσιν αὐτοῖς, καὶ
γνώσεσθε [12] ὅτι κύριος παντοκράτωρ [13] ἀπέ-
10 σταλκέ με. Τέρπου καὶ εὐφραίνου θύγατερ
Σιὼν, διότι [14] ἰδοὺ ἐγὼ ἔρχομαι, καὶ κατασκηνώσω
11 ἐν μέσῳ σου, λέγει κύριος. Καὶ [15] κα-
ταφεύξονται ἔθνη πολλὰ ἐπὶ τὸν κύριον ἐν τῇ ἡμέ-
ρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔσονται αὐτῷ εἰς λαὸν, καὶ [16] κα-
τασκηνώσουσιν ἐν μέσῳ σου, [17] καὶ ἐπιγνώσῃ ὅτι
κύριος παντοκράτωρ [18] ἐξαπέσταλκέ με πρὸς
12 σέ. Καὶ κατακληρονομήσει κύριος τὸν Ἰού-
δαν [19] τὴν μερίδα αὐτοῦ [20] ἐπὶ τὴν ἁγίαν· [21] καὶ
13 αἱρετιεῖ ἔτι τὴν Ἱερουσαλήμ. Εὐλαβείσθω
πᾶσα σὰρξ ἀπὸ προσώπου κυρίου, [22] ὅτι [23] ἐξ-
εγήγερται [24] ἐκ νεφελῶν ἁγίων αὐτοῦ.

Κεφ. γ'. 3.

1 ΚΑὶ [1] ἔδειξέ μοι κύριος [2] τὸν Ἰησοῦν τὸν ἱερέα
τὸν μέγαν, ἑστῶτα πρὸ προσώπου ἀγγέλου κυ-
ρίου, καὶ [3] ὁ διάβολος εἱστήκει ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ,
2 [4] τοῦ ἀντικεῖσθαι αὐτῷ. Καὶ εἶπε [5] κύριος
3 πρὸς τὸν διάβολον, Ἐπιτιμήσαι κύριος
ἐν σοὶ διάβολε, καὶ ἐπιτιμήσαι κύριος ἐν σοὶ
ὁ ἐκλεξάμενος τὴν Ἱερουσαλήμ· [6] οὐκ ἰδοὺ τοῦτο
4 ὡς δαλὸς ἐξεσπασμένος ἐκ πυρός; Καὶ
Ἰησοῦς ἦν ἐνδεδυμένος ἱμάτια ῥυπαρὰ, καὶ
5 εἱστήκει πρὸ προσώπου τοῦ [7] ἀγγέλου. Καὶ
ἀπεκρίθη καὶ εἶπε πρὸς τοὺς ἑστηκότας πρὸ προσ-
ώπου αὐτοῦ, λέγων, Ἀφέλετε τὰ ἱμάτια τὰ
ῥυπαρὰ ἀπ' αὐτοῦ· καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἰδοὺ
[8] ἀφῄρηκα τὰς ἀνομίας [9] σου· καὶ ἐνδύσατε αὐ-
6 τὸν ποδήρη, [10] Καὶ ἐπίθετε [11] κίδαριν
καθαρὰν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν [12] αὐτοῦ. [13] καὶ ἐπέ-
θηκαν [14] κίδαριν καθαρὰν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν
αὐτοῦ, καὶ περιέβαλον αὐτὸν ἱμάτια. καὶ ὁ ἄγ-
7 γελος κυρίου εἱστήκει. Καὶ διεμαρτύρατο
ὁ ἄγγελος κυρίου [15] πρὸς Ἰησοῦν, λέγων,
8 Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ, Ἐὰν ταῖς ὁ-
δοῖς μου πορεύῃ, καὶ [16] ἐν τοῖς προστάγμασί
μου [17] φυλάξῃ, καὶ σὺ διακρινεῖς τὸν οἶκόν μου·
καὶ ἐὰν [18] διαφυλάσσῃς τὴν αὐλήν μου, καὶ δώσω
σοι ἀναστρεφομένους ἐν μέσῳ τῶν ἑστηκότων τού-
9 των. Ἄκουε δὴ Ἰησοῦ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας,
σὺ καὶ οἱ πλησίον σου [19] οἱ καθήμενοι πρὸ προσ-
ώπου [20], διότι ἄνδρες [21] τερατοσκόποι εἰσί,
διότι [22] ἰδοὺ ἐγὼ ἄγω τὸν δοῦλόν μου [23] Ἀνατο-
10 λήν. Διότι ὁ λίθος, ὃν ἔδωκα πρὸ
προσώπου [24] τοῦ Ἰησοῦ, ἐπὶ τὸν λίθον τὸν ἕνα ἑπτὰ
ὀφθαλμοί εἰσιν. ἰδοὺ ἐγὼ [25] ὀρύσσω βόθρον,
λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ ψηλαφήσω πᾶ-
σαν τὴν ἀδικίαν τῆς γῆς [26] ἐκείνης ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ.
11 Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος παντοκρά-
τωρ, [27] συγκαλέσετε ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ
ὑποκάτω [28] ἀμπέλου, καὶ ὑποκάτω [29] συ-
κῆς.

Κεφ. δ'. 4.

1 ΚΑὶ ἐπέστρεψεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν [1] ἐν
ἐμοὶ, καὶ ἐξήγειρέ με ὃν τρόπον [2] ὅταν [3] ἐξε-
2 γερθῇ ἄνθρωπος [4] ἐξ ὕπνου αὐτοῦ, Καὶ
εἶπε πρὸς μὲ, Τί σὺ βλέπεις; καὶ [5] εἶπα, Ἑώ-
ρακα, καὶ ἰδοὺ [6] λυχνία χρυσῆ ὅλη, καὶ τὸ

9 *Ald* C. ἐξαπέσταλκέ. 10 διότι *Ald.* deest. 11 *Alex.* δουλεύσασιν αὐτοῖς. B. σκυλεύουσιν αὐτούς. 12 *Alex.* *Ald.* C. διότι. 13 *Ald.* C. ἐξαπέσταλκέ. 14 *Alex.* *Ald.* ἰδοὺ ἔρχομαι. 15 apud *Just. Mart.* est, προστεθήσονται. 16 C. κατασκηνώσω. 17 apud *Justin.* est καὶ γνώσονται. 18 *Alex.* ἀπέσταλκέν. 19 al. τῇ μερίδι. *Ald.* καὶ τὴν μερίδα. 20 *Ald.* C. *Cyr.* ἐπὶ τὴν γῆν τήν. B. ἐπὶ τὴν ἁγίαν τήν. 21 apud *Justin.* est, καὶ ἐκλέξεται. 22 *Alex.* *Ald.* *Cyr.* διότι. 23 *Cyr.* ἐγήγερται. 24 B. ἐκ κατοικήσεως ἁγίας.

Cap. 3. 1 *Ald.* ἔδειξε κύριος. 2 *Alex.* Ἰησοῦν. 3 B. in marg ὁ. σατᾶν. 4 *Alex.* ἀντικεῖσθαι. 5 κύριος . . . . . κύριος *Cyr.* desunt. 6 C. οὐχὶ οὗτος δαλός. B. in marg. Ἀ. μήτι οὐχὶ οὗτος δαλὸς ἐρυσμένος ἀπὸ πυρός. Σ. οὐχ ὁρᾷς αὐτὸν ὡς δαλὸν ἐξῃρημένον ἐκ πυρός. 7 *Cyr.* ἀγγέλου τοῦ κυρίου 8 C. ἐξειλόμην. 9 *Ald* σου, καὶ τὰς ἁμαρτίας σου περικαθαριῶ καί. sed illa καὶ τὰς &c. non sunt apud Euseb. l. 4. demonst. nec apud *Cypr.* l. 11. test. 10 C. καὶ εἶπεν, Ἐπίθετε καὶ κίδαριν. 11 B. *Ald.* μίτραν καὶ κίδαριν. 12 *Alex.* B. αὐτοῦ. καὶ περιέβαλον αὐτὸν ἱμάτια, καὶ ἐπέθηκαν κίδαριν καθαρὰν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. καὶ ὁ. 13 καὶ ἐπέθηκαν usque ad finem versus, *Cyr.* desunt. 14 B. *Ald.* μίτραν καὶ κίδαριν. 15 *Alex.* λέγων πρὸς Ἰησοῦν, Τάδε. 16 C. προστάγματα. B. ἐὰν τὰ προστάγματα. 17 *Alex.* φυλάσσῃ. 18 *Alex.* φυλάξῃς καίγε τήν. 19 *Alex.* καὶ οἱ. 20 *Alex.* B. C. & *Cyr.* σου. 21 B. in marg. Ἀ. τέρατος. Σ. θαυμαστοί. 22 ἰδοὺ *Ald.* deest. 23 *Cyr.* Ἀνατολὴ ὄνομα αὐτῷ. 24 *Alex.* Ἰησοῦ. 25 C. ὀρύσσων. *Cyr.* ὀρύξω. B. in marg. Ἀ. διαγλύφω * ἀνύγματα αὐτῆς. al. leg. διαγλύψω ἄνοιγμα αὐτῆς. Σ. γλύψω γὰρ τὴν γλυφὴν αὐτοῦ. 26 ἐκείνης *Ald* deest. 27 *Alex.* συγκαλέσατε. 28 B. ἀμπέλου αὐτοῦ, καί. 29 *Cyr.* συκῆς αὐτοῦ.

Cap. 4. 1 ἐν *Ald.* deest. 2 ὅταν B. deest. 3 *Ms. Alex.* ἐξερθῇ. C. ἐξεγείρεται. 4 *Ald.* (. ἐκ τοῦ ὕπνου 5 *Alex.* * εἶπεν, Ἑόρακα. 6 λυχνία *Ald.* ponit post ὅλη.

λαμπάδιον [7] ἐπάνω αὐτῆς, καὶ ἑπτὰ λύχνοι
ἐπάνω αὐτῆς, καὶ ἑπτὰ [8] ἐπαρυστρίδες τοῖς λύ-
3 χνοις τοῖς ἐπάνω αὐτῆς, Καὶ δύο ἐλαῖαι
ἐπάνω αὐτῆς, μία ἐκ δεξιῶν τοῦ λαμπαδίου
4 αὐτῆς, καὶ μία ἐξ εὐωνύμων. Καὶ ἐπη-
ρώτησα, καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα
ἐν [9] ἐμοὶ, λέγων, Τί ἐστι [10] ταῦτα κύριε;
5 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ, καὶ
[11] εἶπε πρὸς μὲ, λέγων, Οὐ γινώσκεις τί ἐ-
6 στι ταῦτα; καὶ εἶπα, Οὐχὶ κύριε. Καὶ
ἀπεκρίθη, καὶ εἶπε πρὸς μὲ, λέγων, Οὗτος
ὁ λόγος κυρίου πρὸς Ζοροβάβελ, λέγων,
Οὐκ ἐν δυνάμει μεγάλῃ, οὐδὲ ἐν [12] ἰσχύϊ,
[13] ἀλλ' ἐν [14] πνεύματί μου, λέγει κύριος
7 παντοκράτωρ. [15] Τίς εἶ σὺ τὸ ὄρος τὸ
μέγα τὸ πρὸ προσώπου Ζοροβάβελ τοῦ κατορ-
θῶσαι; καὶ ἐξοίσω τὸν λίθον [16] τῆς κληρονομίας,
8 [17] ἰσότητα χάριτος χάριτα αὐτῆς. Καὶ
ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων,
9 Αἱ χεῖρες Ζοροβάβελ ἐθεμελίωσαν τὸν οἶκον
τοῦτον, καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ [18] ἐπιτελέσουσιν αὐ-
τόν· καὶ [19] ἐπιγνώσῃ διότι κύριος παντοκράτωρ
10 [20] ἐξαπέσταλκέ με πρὸς [21] σέ. Διότι τίς
ἐξουδένωσεν [22] εἰς ἡμέρας μικράς; καὶ [23] χα-
ροῦνται, καὶ ὄψονται τὸν λίθον τὸν κασσιτέρινον ἐν χει-
ρὶ Ζοροβάβελ. ἑπτὰ οὗτοι ὀφθαλμοί [24] εἰσιν
[25] οἱ ἐπιβλέποντες ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.
11 Καὶ ἀπεκρίθην, καὶ εἶπα πρὸς αὐτὸν, Τί αἱ
δύο ἐλαῖαι [26] αὗται, αἱ ἐκ δεξιῶν τῆς λυχνίας
12 καὶ ἐξ [27] εὐωνύμων; Καὶ ἐπηρώτησα ἐκ
δευτέρου, καὶ εἶπα πρὸς αὐτὸν, Τί οἱ δύο κλά-
δοι τῶν ἐλαιῶν οἱ ἐν ταῖς χερσὶ τῶν δύο [28] μυξω-
τήρων τῶν χρυσῶν τῶν ἐπιχεόντων, καὶ ἐπανα-
γόντων τὰς ἐπαρυστρίδας [29] τὰς χρυσᾶς;
13 Καὶ εἶπε πρὸς μὲ, Οὐκ οἶδας τί ἐστι ταῦτα;
14 καὶ εἶπα, Οὐχὶ κύριε. Καὶ εἶπεν, [30] Οὗ-
τοι οἱ δύο υἱοὶ τῆς [31] πιότητος παρεστήκασι
[32] κυρίῳ πάσης τῆς γῆς.

Κεφ. ε'. 5.

1 ΚΑὶ ἐπέστρεψα, καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ
2 ἴδον, καὶ ἰδοὺ δρέπανον πετόμενον. Καὶ εἶπε
πρὸς μὲ, Τί σὺ [1] βλέπεις; καὶ εἶπα, [2] Ἐγὼ
ὁρῶ δρέπανον [3] πετόμενον [4] μήκους πήχεων εἴ-
3 κοσι, καὶ [5] πλάτους πήχεων δέκα. Καὶ
εἶπε πρὸς μὲ, Αὕτη ἡ ἀρὰ ἡ ἐκπορευομένη
ἐπὶ [6] πρόσωπον πάσης τῆς γῆς· διότι πᾶς ὁ
κλέπτης ἐκ τούτου ἕως θανάτου [7] ἐκδικηθήσεται,
[8] καὶ πᾶς ὁ ἐπίορκος ἐκ τούτου [9] ἐκδικηθήσεται.
4 Καὶ ἐξοίσω [10] αὐτὸ, λέγει κύριος παντοκρά-
τωρ, καὶ [11] εἰσελεύσεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ κλέπτου,
καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ ὀμνύοντος τῷ ὀνόματί μου ἐπὶ
ψεύδει, καὶ καταλύσει ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου αὐτοῦ,
καὶ συντελέσει [12] αὐτὸν, καὶ τὰ ξύλα αὐτοῦ, καὶ
5 τοὺς λίθους αὐτοῦ. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ ἄγγελος
ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ, καὶ εἶπε πρὸς μὲ, Ἀνάβλε-
ψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καὶ [13] ἴδε τὸ ἐκπορευό-
6 μενον τοῦτο. Καὶ εἶπα, Τί ἐστι; καὶ εἶπε,
Τοῦτο τὸ [14] μέτρον τὸ ἐκπορευόμενον. καὶ εἶπεν,
[15] Αὕτη ἡ ἀδικία αὐτῶν ἐν πάσῃ τῇ γῇ.
7 Καὶ ἰδοὺ τάλαντον [16] μολίβδου ἐξαιρόμενον· καὶ
ἰδοὺ γυνὴ μία ἐκάθητο ἐν μέσῳ τοῦ [17] μέτρου.
8 Καὶ εἶπεν, Αὕτη ἐστὶν ἡ [18] ἀνομία. καὶ ἔρριψεν αὐ-
τὴν [19] εἰς μέσον τοῦ μέτρου, καὶ ἔρριψε τὸν λίθον
9 τοῦ μολίβδου εἰς τὸ στόμα αὐτῆς. Καὶ ἦ-
ρα τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ δύο γυ-
ναῖκες ἐκπορευόμεναι, καὶ πνεῦμα ἐν ταῖς πτέ-
ρυξιν αὐτῶν, καὶ αὗται εἶχον [20] πτέρυγας [21] ἔ-
ποπος· καὶ ἀνέλαβον τὸ μέτρον ἀναμέσον τῆς
10 γῆς, [22] καὶ ἀναμέσον τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ εἶ-
πα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοὶ, Ποῦ
11 αὗται ἀποφέρουσι τὸ μέτρον; Καὶ εἶπε
πρὸς μὲ, Οἰκοδομῆσαι [23] αὐτῷ οἰκίαν [24] ἐν

7 ἐπάνω *Ald.* deest. *B.* ἐπὶ κεφαλήν. 8 *Alex.* * ἐπαρυστίδες. *B.* in marg. Ἀ. ἐπιρυταί. Σ. ἐπιχυτῆρες. 9 *Alex.* ἐμοὶ, Τί ἐστιν. 10 *Ald.* ταῦτα; Καί. 11 *Alex.* εἶπεν, Οὐ γινώσκεις. 12 *Ald.* ἰσχύϊ μεγάλῃ. 13 *Alex.* B. ἀλλ' ἢ ἐν. 14 *Ald.* πνεύματι, λέγει. 15 *Ald.* Τί. 16 *B.* in marg. Ἀ. τὸν πρωτεύοντα. Σ. τὸν ἄκρον. Θ. τὸν πρῶτον. 17 *B.* in marg. Ἀ. ἐξισώσει χάριτος. Σ. πρὸς χάριν αὐτοῦ. Θ. κατάπαυσις αὕτη *Cyr.* ἰσότητι. 18 *Alex.* ἐπιτελοῦσιν. 19 *B.* ἐπιγνώσετε. 20 *Alex.* ἐξαπέστειλέν. 21 *B.* ὑμᾶς. 22 εἰς *C.* deest. 23 *Alex.* B. *Ald.* C. *Cyr.* χαρήσονται. 24 *B.* *Ald.* C. *Cyr.* κυρίου εἰσιν. 25 *Alex.* κυρίου οἱ. 26 αὗται *C.* deest. 27 *B.* εὐωνύμων αὐτῆς. 28 *B.* in marg. Σ. οἱ ἀνὰ χεῖρας τῶν δύο ἐπιχυτήρων τῶν ἐκκενούντων ἀφ' ἑαυτῶν. 29 *B.* ἐπὶ τάς. 30 *B.* οὗτοί εἰσιν οἱ. 31 *B.* *C.* πιότητος οἱ παρεστήκασι, pro πιότητος *Aq.* vertit στιλπνότητος. *Th.* λαμπρότητος. 32 *Alex.* τῷ κυρίῳ.

Cap. 5. 1 *C.* ὁρᾷς. 2 *Ms.* *Alex.* Ὁρῶ ἐγώ. 3 πετόμενον B. deest. 4 *Alex.* μῆκος. 5 *Alex.* πλάτος. 6 *Alex.* προσώπου. 7 B. in marg. Σ. δίκην δώσει. 8 καὶ πᾶς usque ad finem versus *Ald* desunt. 9 *Alex.* B. C. *Cyr.* ἕως θανάτου ἐκδικηθήσεται. 10 *Alex.* αὐτά. B. αὐτές. 11 *Alex.* εἰσελεύσομαι. *Ald.* εἰσελεύσονται. 12 αὐτὸν *Ald.* deest. 13 B. *C.* ἴδε, τί τό. 14 B. in marg. Σ. ὀφθι. 15 B. in marg. Σ. Πρὸς τοῦτο ἀποβλέπουσι. 16 *Alex.* μολίβου. 17 *Alex.* ταλάντου. 18 *C* ἀνομία αὐτῶν. καί. 19 *Alex.* ἐμμέσῳ. 20 *Alex.* B. *Ald.* C. πτέρυγας ὡς πτέρυγας ἔποπος. 21 B. in marg. Ἀ. Σ. Θ. ἐρωδιοῦ. 22 *C.* καὶ οὐρανοῦ. 23 *C.* αὐτῇ B. ἑαυταῖς· sed suprascripto αὐτῷ. 24 B. ἐπὶ fine γῆ. sed in marg. ἐν γῇ.

γῇ Βαβυλῶνος, καὶ ἑτοιμάσαι, καὶ θήσουσιν
αὐτὸ ἐκεῖ ἐπὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτοῦ.

Κεφ. ϛʹ. 6.

1 ΚΑὶ ἐπέστρεψα, καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου,
καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ [1] τέσσαρα ἅρματα ἐκπορευό-
μενα ἐκ μέσου δύο ὀρέων, καὶ τὰ ὄρη [2] ἦν ὄρη
2 χαλκᾶ. Ἐν τῷ ἅρματι τῷ πρώτῳ ἵπ-
ποι [3] πυῤῥοὶ, καὶ ἐν τῷ ἅρματι τῷ δευτέρῳ
3 ἵπποι μέλανες, Καὶ ἐν τῷ ἅρματι τῷ
τρίτῳ ἵπποι λευκοὶ, καὶ ἐν τῷ [4] ἅρματι τῷ
4 τετάρτῳ ἵπποι ποικίλοι [5] ψαροί. Καὶ
ἀπεκρίθην, καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λα-
λοῦντα ἐν ἐμοὶ, Τί ἐστι ταῦτα κύριε;
5 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ,
καὶ εἶπε, [6] Ταῦτά ἐστιν οἱ τέσσαρες ἄνεμοι τοῦ
οὐρανοῦ, [7] ἐκπορεύονται παραστῆναι τῷ κυρίῳ πά-
6 σης τῆς γῆς. Ἐν ᾧ ἦσαν [8] ἵπποι οἱ [9] μέ-
λανες, ἐξεπορεύοντο ἐπὶ γῆν Βοῤῥᾶ, καὶ οἱ
[10] λευκοὶ ἐξεπορεύοντο [11] κατόπισθεν αὐτῶν,
καὶ οἱ [12] ποικίλοι ἐξεπορεύοντο ἐπὶ γῆν Νότου,
7 Καὶ οἱ [13] ψαροὶ ἐξεπορεύοντο, καὶ [14] ἐπέβλε-
πον [15] τοῦ πορεύεσθαι [16] τοῦ περιοδεῦσαι τὴν γῆν.
καὶ εἶπε, Πορεύεσθε, καὶ περιοδεύσατε [17] τὴν γῆν.
8 καὶ περιώδευσαν τὴν γῆν. Καὶ ἀνεβόησε,
καὶ [18] ἐλάλησε πρὸς μὲ, [19] λέγων, Ἰδοὺ οἱ
ἐκπορευόμενοι ἐπὶ γῆν Βοῤῥᾶ, [20] καὶ ἀνέπαυ-
σαν τὸν [21] θυμόν μου [22] ἐν γῇ Βοῤῥᾶ.
9 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων,
10 Λάβε τὰ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας παρὰ τῶν [23] ἀρ-
χόντων, καὶ παρὰ τῶν χρησίμων αὐτῆς, καὶ παρὰ
τῶν ἐπεγνωκότων [24] αὐτὴν, καὶ [25] εἰσελεύσῃ
[26] σὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς τὸν οἶκον Ἰωσίου τοῦ
11 Σοφονίου τοῦ ἥκοντος ἐκ Βαβυλῶνος, Καὶ
λήψῃ ἀργύριον καὶ χρυσίον, καὶ ποιήσεις [27] στε-
φάνους, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ἰησοῦ τοῦ
12 Ἰωσεδὲκ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου· Καὶ ἐρεῖς
πρὸς αὐτὸν, Τάδε λέγει κύριος παντοκρά-
τωρ, Ἰδοὺ ἀνὴρ, [28] Ἀνατολὴ ὄνομα αὐτῷ· καὶ
ὑποκάτωθεν αὐτοῦ ἀνατελεῖ, καὶ οἰκοδομήσει
13 τὸν οἶκον κυρίου, Καὶ αὐτὸς λήψεται ἀρε-
τὴν, καὶ [29] καθιεῖται, καὶ κατάρξει ἐπὶ τοῦ θρόνου
αὐτοῦ, καὶ ἔσται [30] ἱερεὺς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, καὶ
βουλὴ εἰρηνικὴ ἔσται ἀναμέσον ἀμφοτέρων.
14 Ὁ δὲ στέφανος ἔσται τοῖς ὑπομένουσι [31], καὶ τοῖς
χρησίμοις αὐτῆς, καὶ τοῖς ἐπεγνωκόσιν αὐτὴν,
καὶ εἰς χάριτα [32] υἱοῦ Σοφονίου, καὶ εἰς ψαλμὸν
15 ἐν οἴκῳ κυρίου. Καὶ οἱ μακρὰν ἀπ' αὐ-
τῶν ἥξουσι, καὶ οἰκοδομήσουσιν ἐν τῷ οἴκῳ κυ-
ρίου, καὶ [33] γνώσεσθε διότι κύριος παντοκρά-
τωρ [34] ἀπέσταλκέ με πρὸς ὑμᾶς. καὶ ἔσται, ἐὰν
εἰσακούοντες εἰσακούσητε τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ
ὑμῶν.

Κεφ. ζʹ. 7.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου
τοῦ βασιλέως, ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ζα-
χαρίαν [1] τετράδι τοῦ μηνὸς τοῦ [2] ἐννάτου, ὅς ἐ-
2 στι [3] Χασελεῦ. Καὶ [4] ἐξαπέστειλεν εἰς
Βαιθὴλ, Σαρασὰρ καὶ [5] Ἀρβεσεὲρ ὁ βασι-
λεὺς, καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ, [6] καὶ ἐξιλάσασθαι τὸν
3 κύριον, Λέγων πρὸς τοὺς ἱερεῖς τοὺς ἐν
τῷ οἴκῳ κυρίου παντοκράτορος, καὶ πρὸς τοὺς
προφήτας, λέγων, [7] Εἰσελήλυθεν [8] ὧδε ἐν
τῷ [9] μηνὶ τῷ πέμπτῳ τὸ ἁγίασμα, [10] καθ-
4 ότι [11] ἐποίησεν ἤδη ἱκανὰ ἔτη. Καὶ ἐ-
γένετο λόγος κυρίου τῶν δυνάμεων πρὸς ἐμὲ,
5 λέγων, [12] Εἰπὸν πρὸς ἅπαντα τὸν λαὸν
τῆς γῆς, καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς, λέγων, Ἐὰν νη-
στεύσητε ἢ κόψησθε ἐν ταῖς πέμπταις ἢ ἐν ταῖς [13] ἑ-
βδόμαις, καὶ ἰδοὺ ἑβδομήκοντα ἔτη, μὴ νηστείαν
6 νενηστεύκατέ μοι; Καὶ ἐὰν φάγητε [14] ἢ
πίητε, οὐχ ὑμεῖς [15] ἔσθετε καὶ πίνετε;
7 Οὐχ [16] οὗτοι οἱ λόγοι [17], οὓς ἐλάλησε κύριος.

Cap. 6. 1 *Alex.* τέσσερα. 2 ἦν ὄρη *Ald.* desunt. 3 *Alex.* πυῤῥοί. 4 ἅρματι *C.* deest. 5 *Ald. C. Cyr.* καὶ ψαροί. *Aq.* καρτεροί. 6 *Alex.* Οὗτοί εἰσιν. 7 *Ald.* καὶ ἐπορεύοντο. B. *C.* οἱ ἐκπορευόμενοι. 8 *Alex.* οἱ ἵπποι. 9 B. πυῤῥοί. 10 B. μέλανες. 11 *C.* ὄπισθεν. 12 B. λευκοί. 13 B. ποικίλοι καὶ ψαροί. 14 B. ἐζήτουν καὶ ἐπέβλεπον. 15 τοῦ πορεύεσθαι *Ald. C.* desunt. 16 *Alex.* καὶ περιοδεῦσαι. 17 B. πᾶσαν τήν. 18 B. ἐκάλεσέ με, καὶ ἐλάλησε. 19 λέγων *Ald.* deest. 20 *Alex. Ald. C.* ἀνέπαυσαν. 21 *Ald.* θόρυβον. 22 *C.* ἐπὶ γῆν. 23 B. in marg. Ἀ. παρὰ Ὀλδὰ, καὶ παρὰ Τωβία, καὶ παρὰ Ἰδέα. 24 *Alex.* αὐτὴν. B. αὐτὴν καὶ παρὰ Ἐλδαεὶ, καὶ παρὰ Τωβίου, καὶ παρὰ Ἀιδειίου. 25 B. ἐλεύσῃ. 26 σὺ *C.* deest. 27 *Ald.* στέφανον. 28 B. in marg. Ἀ. Ἀνατολή, Σ. Βλάστημα. 29 *C.* καθήσεται. 30 *Alex.* ὁ ἱερεύς. 31 *Alex.* αὐτόν. 32 *Alex. C. Cyr.* τοῖς υἱοῖς. 33 *Alex.* ἐπιγνώσεσθαι. 34 *C.* ἐξαπέσταλκε.

Cap. 7. 1 *Ms. Alex.* τῇ τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ. 2 sic etiam *Hier.* & *Theodor.* sed *Ald.* ἕκτου. 3 B. in marg. Χασλέου, ἐλπὶς αὐτοῦ. 4 *Ald.* ἀπέστειλεν. 5 *Alex.* Ἀρβεσεσὲρ. *Ald.* Ἀρβαὰθ Σαγὲρ. *C.* Ῥογώμ. B. in marg. Θεργμαμελὲχ. *Cyr.* Ἀρσεβὲρ. 6 *Alex.* τοῦ ἐξιλάσασθαι. 7 *Alex.* B. Εἰ εἰσελήλυθεν. 8 *Alex.* ὧδε τὸ ἁγίασμα ἐν τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ. 9 B. *C.* πέμπτῳ μηνί. 10 B. ἢ νηστεύω καθότι ἐποίησα. 11 *Alex. Ald. C. Cyr.* ἐποίησαν. 12 *Alex. Ald.* Εἰπὸν (*Alex.* Εἰπὲ) πρὸς πάντα τὸν λαόν. *C.* Εἰπὸν παντὶ τῷ λαῷ. 13 *C.* ἑβδομάσιν. B. τῷ ἑβδόμῳ, ut & πέμπτῳ. 14 *Alex.* καὶ πίητε. 15 *Alex. Ald. C. Cyr.* ἐσθίετε καὶ ὑμεῖς πίνετε. 16 *Ald.* οὗτοί εἰσιν οἱ. 17 *Alex.* εἰσίν. *C.* μου εἰσίν.

ἐν [18] χερσὶ τῶν προφητῶν τῶν ἔμπροσθεν, ὅτε
[19] ἦν Ἱερουσαλὴμ κατοικουμένη, καὶ [20] εὐθηνοῦ-
σα, καὶ αἱ πόλεις [21] κυκλόθεν αὐτῆς, καὶ ἡ ὀρει-
8 νὴ καὶ ἡ πεδινὴ κατῳκεῖτο; Καὶ ἐγένετο
λόγος κυρίου πρὸς Ζαχαρίαν, λέγων,
9 Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ, [22] Κρίμα
δίκαιον [23] κρίνετε, καὶ ἔλεος καὶ οἰκτιρμὸν ποι-
εῖτε ἕκαστος πρὸς τὸν [24] ἀδελφὸν αὐτοῦ,
10 [25] Καὶ χήραν, καὶ ὀρφανὸν, καὶ προσήλυτον,
καὶ πένητα μὴ καταδυναστεύετε, καὶ κακίαν ἕκα-
στος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ μὴ [26] μνησικακείτω ἐν
11 ταῖς καρδίαις ὑμῶν. Καὶ ἠπείθησαν τοῦ
προσέχειν, καὶ ἔδωκαν νῶτον [27] παραφρονοῦν-
τα, καὶ τὰ ὦτα αὐτῶν ἐβάρυναν τοῦ μὴ [28] εἰσα-
12 κούειν. Καὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν ἔταξαν ἀ-
πειθῆ, τοῦ μὴ [29] εἰσακούειν τοῦ νόμου μου, καὶ [30] τοὺς
λόγους, οὓς ἐξαπέστειλε κύριος παντοκράτωρ
ἐν πνεύματι αὐτοῦ ἐν [31] χερσὶ τῶν προφητῶν τῶν
ἔμπροσθεν· καὶ ἐγένετο [32] ὀργὴ μεγάλη παρὰ
13 κυρίου παντοκράτορος. Καὶ ἔσται, ὃν
τρόπον [33] εἶπε, καὶ οὐκ εἰσήκουσαν [34], οὕτως κε-
κράξονται, καὶ οὐ μὴ εἰσακούσω [35], λέγει κύριος
14 παντοκράτωρ. Καὶ ἐκβαλῶ [36] αὐτοὺς εἰς
πάντα τὰ ἔθνη, ἃ οὐκ ἔγνωσαν· καὶ ἡ γῆ ἀφα-
νισθήσεται [37] κατόπισθεν αὐτῶν ἐκ διοδεύοντος
καὶ ἐξ ἀναστρέφοντος· καὶ ἔταξαν [38] γῆν ἐκλε-
κτὴν εἰς ἀφανισμόν.

Κεφ. η'. 8.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου παντοκράτορος,
2 [1] λέγων, Τάδε λέγει κύριος παντο-
κράτωρ, [2] Ἐζήλωκα τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν Σιὼν
ζῆλον μέγαν, καὶ θυμῷ μεγάλῳ [3] ἐζήλωκα
3 αὐτήν. Τάδε λέγει [4] κύριος, [5] Ἐπι-
στρέψω ἐπὶ Σιὼν, καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ
Ἱερουσαλὴμ, καὶ κληθήσεται [6] ἡ Ἱερουσαλὴμ πό-
λις ἀληθινὴ, καὶ τὸ ὄρος κυρίου παντοκράτορος,
4 ὄρος ἅγιον. Τάδε λέγει κύριος παντο-
κράτωρ, Ἔτι καθήσονται πρεσβύτεροι καὶ πρεσ-
βύτεραι ἐν ταῖς πλατείαις Ἱερουσαλὴμ, ἕκαστος
τὴν ῥάβδον αὐτοῦ ἔχων [7] ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ἀπὸ
5 πλήθους ἡμερῶν. Καὶ αἱ πλατεῖαι τῆς πό-
λεως πλησθήσονται παιδαρίων καὶ κορασίων παι-
6 ζόντων ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς. Τάδε λέ-
γει κύριος παντοκράτωρ, [8] Εἰ ἀδυνατήσει ἐν-
ώπιον τῶν καταλοίπων τοῦ λαοῦ τούτου ἐν ταῖς ἡμέ-
ραις ἐκείναις, μὴ [9] καὶ [10] ἐνώπιόν μου ἀδυνα-
7 τήσει; λέγει κύριος παντοκράτωρ. Τά-
δε λέγει κύριος παντοκράτωρ, Ἰδοὺ ἐγὼ [11] σώζω τὸν
λαόν μου ἀπὸ γῆς ἀνατολῶν καὶ ἀπὸ γῆς [12] δυσμῶν,
8 Καὶ εἰσάξω [13] αὐτοὺς, καὶ [14] κατασκηνώσω ἐν
μέσῳ Ἱερουσαλὴμ, καὶ [15] ἔσονται ἐμοὶ εἰς λαὸν,
[16] κἀγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς Θεὸν ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν
9 δικαιοσύνῃ. Τάδε λέγει κύριος παντο-
κράτωρ, Κατισχυέτωσαν αἱ χεῖρες ὑμῶν τῶν ἀ-
κουόντων ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις τοὺς λόγους τού-
τους ἐκ στόματος τῶν προφητῶν, ἀφ' ἧς ἡμέρας τε-
θεμελίωται ὁ οἶκος κυρίου παντοκράτορος, καὶ
10 ὁ ναὸς ἀφ' οὗ ᾠκοδόμηται. Διότι πρὸ τῶν ἡ-
μερῶν [17] ἐκείνων ὁ μισθὸς τῶν ἀνθρώπων οὐκ
[18] ἔσται εἰς ὄνησιν, , καὶ ὁ μισθὸς τῶν κτηνῶν οὐχ
[19] ὑπάρξει, καὶ τῷ [20] ἐκπορευομένῳ καὶ τῷ
[21] εἰσπορευομένῳ οὐκ ἔσται εἰρήνη ἀπὸ τῆς θλί-
ψεως· καὶ ἐξαποστελῶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους,
11 ἕκαστον ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ. Καὶ νῦν,
οὐ κατὰ τὰς ἡμέρας τὰς ἔμπροσθεν ἐγὼ [22] ποιῶ
τοῖς καταλοίποις τοῦ λαοῦ τούτου, λέγει κύριος
12 παντοκράτωρ, Ἀλλ' ἢ δείξω εἰρήνην.
ἡ ἄμπελος δώσει τὸν καρπὸν αὐτῆς, καὶ ἡ γῆ
δώσει τὰ [23] γενήματα αὐτῆς, καὶ ὁ οὐρανὸς δώ-
σει τὴν δρόσον αὐτοῦ, καὶ κατακληρονομήσω τοῖς
καταλοίποις τοῦ λαοῦ [24] μου τούτου ταῦτα πάντα.
13 Καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἦτε [25] ἐν κατάρᾳ ἐν τοῖς
ἔθνεσιν [26] ὁ οἶκος Ἰούδα καὶ οἶκος Ἰσραὴλ, οὕ-
τως διασώσω ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθε ἐν εὐλογίᾳ.

---

18 *Ald.* χειρί. 19 *Ald.* καὶ Ἰσραὴλ κατοικουμένη. 20 sic *Hieron.* sed *Ald.* εὐφραίνουσα. 21 *Alex.* αὐτῆς κυκλόθεν, καί. B. *Ald.* C. αὐτὰς κυκλόθεν, καί. 22 C. λέγων, Κρίμα. 23 *Alex.* κρίνατε. 24 C. πλησίον. 25 Καὶ χήραν, usque ad μὴ μνησικακείτω *Ald.* desunt. 26 *Ald.* C. μνησικακεῖτε. 27 B. αὐτῶν παραφρονοῦντα. 28 *Cyr.* ἀκούειν. 29 *Alex.* εἰσακοῦσαι. C. ὑπακούειν. *Cyr.* ἀκοῦσαι. 30 *Ald.* τοὺς λόγους μου, οὓς. B. τῶν λόγων ὧν. 31 *Ald.* χειρί. 32 *Alex.* ὁρμή. 33 C. εἶπον. 34 *Alex.* *Ald.* C. *Cyr.* αὐτοῦ. 35 *Alex.* C. *Cyr.* αὐτῶν. 36 B. αὐτοὺς ὡς ἐν λαίλαπι εἰς. 37 C. ἀπὸ ὄπισθεν. 38 C. τὴν γῆν τὴν ἐκλεκτήν.
Cap. 8. 1 B. *Cyr.* πρός με, λέγων. 2 *Alex.* Ἐζήλωσα. 3 *Alex.* ἐζήλωσα. 4 C. κύριος παντοκράτωρ.

5 *Alex.* Καὶ ἐπιστρέψω. C. Ἐπέστρεψα. 6 *Alex.* Ἱερουσαλήμ. 7 *Alex.* ἐν χειρί. 8 *Alex.* Διότι εἰ. 9 καὶ *Ald.* deest. 10 *Alex.* ἐνώπιον ἐμοῦ. 11 *Alex.* & *Cyr.* ἀνασώζω. C. ἀνασώσω. 12 B. δυσμῶν ἡλίου. 13 B. αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν. 14 C. κατασκηνώσουσιν. 15 *Alex.* ἔσονταί μοι. 16 *Alex.* καὶ ἐγώ. 17 *Cyr.* τούτων. 18 B ἦν. sed in marg. ἐκ ἔσται. 19 *Alex.* ὑπάρχει. B. ὑπῆρχεν sed in marg. ἐκ ὑπάρξει. 20 *Ald.* εἰσπορευομένῳ. 21 *Ald.* ἐκπορευομένῳ. 22 *Cyr.* ποιήσω. 23 *Alex.* γεννήματα. 24 *Alex.* & C. μου πάντα ταῦτα. *Ald.* *Cyr.* μου ταῦτα πάντα. B. μου τούτου πάντα ταῦτα. 25 *Ald.* κατάρα. 26 *Alex.* οἶκος Ἰούδα καὶ ὁ οἶκος Ἰσραήλ.

θαρσεί-

σπερῶ αὐτοὺς ἐν [31] λαοῖς, καὶ οἱ μακρὰν [32] μνη-
σθήσονταί μου, [33] ἐκθρέψουσι τὰ τέκνα αὐτῶν,
10 καὶ ἐπιστρέψουσι. Καὶ ἐπιστρέψω αὐτοὺς ἐκ
γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐξ Ἀσσυρίων εἰσδέξομαι αὐ-
τοὺς, καὶ εἰς τὴν [34] Γαλααδίτιν, καὶ εἰς τὸν Λίβα-
νον εἰσάξω αὐτοὺς, καὶ οὐ μὴ ὑπολειφθῇ ἐξ αὐ-
11 τῶν οὐδὲ εἷς. Καὶ διελεύσονται ἐν θα-
λάσσῃ στενῇ, πατάξουσιν ἐν θαλάσσῃ κύματα,
καὶ [35] ξηρανθήσεται [36] πάντα τὰ βάθη ποτα-
μῶν, καὶ [37] ἀφαιρεθήσεται πᾶσα ὕβρις Ἀσσυ-
ρίων, καὶ σκῆπτρον Αἰγύπτου περιαιρεθήσεται.
12 Καὶ κατισχύσω αὐτοὺς ἐν κυρίῳ θεῷ αὐτῶν, καὶ
ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ [38] κατακαυχήσονται, λέ-
γει κύριος.

Κεφ. ια'. 11.

1 Διάνοιξον ὁ Λίβανος τὰς θύρας σου, καὶ
2 καταφαγέτω πῦρ τὰς κέδρους σου. Ὀλο-
λυξάτω πίτυς, [1] διότι πέπτωκε κέδρος, [2] ὅ-
τι [3] μεγάλως μεγιστᾶνες [4] ἐταλαιπώρησαν·
ὀλολύξατε δρύες τῆς Βασανίτιδος, ὅτι κατε-
3 σπάσθη ὁ δρυμὸς ὁ σύμφυτος. Φωνὴ
θρηνούντων ποιμένων, ὅτι τεταλαιπώρηκεν ἡ
μεγαλωσύνη αὐτῶν· φωνὴ ὠρυομένων λεόντων,
ὅτι τεταλαιπώρηκε [5] τὸ φρύαγμα τοῦ Ἰορδάνου.
4 Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ, [6] Ποιμαί-
5 νετε τὰ πρόβατα τῆς σφαγῆς, Ἃ οἱ κτη-
σάμενοι [7] κατέσφαζον, καὶ οὐ [8] μετεμέλοντο,
καὶ οἱ πωλοῦντες αὐτὰ ἔλεγον, Εὐλογητὸς κύ-
ριος, [9] καὶ πεπλουτήκαμεν· καὶ οἱ ποιμένες αὐ-
6 τῶν οὐκ ἔπασχον οὐδὲν ἐπ' αὐτοῖς. Δια-
τοῦτο οὐ φείσομαι οὐκέτι ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν
γῆν, λέγει [10] κύριος. καὶ ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδω-
μι τοὺς ἀνθρώπους, ἕκαστον εἰς [11] χεῖρα τοῦ πλη-
σίον [12] αὐτοῦ, [13] καὶ εἰς χεῖρα βασιλέως αὐ-
τοῦ, καὶ κατακόψουσι τὴν γῆν, καὶ οὐ μὴ [14] ἐξέλω-
7 μαι ἐκ χειρὸς αὐτῶν· Καὶ ποιμανῶ τὰ
πρόβατα τῆς σφαγῆς εἰς [15] τὴν Χαναανίτιν. καὶ
λήψομαι ἐμαυτῷ δύο ῥάβδους, [16] τὴν μὲν μίαν
ἐκάλεσα Κάλλος, καὶ τὴν ἑτέραν ἐκάλεσα
Σχοίνισμα, καὶ ποιμανῶ τὰ πρόβατα.
8 Καὶ ἐξαρῶ τοὺς τρεῖς ποιμένας ἐν μηνὶ ἑνὶ, καὶ
βαρυνθήσεται ἡ ψυχή μου ἐπ' αὐτοὺς, καὶ γὰρ αἱ
9 ψυχαὶ αὐτῶν [17] ἐπωρύοντο ἐπ' ἐμέ. Καὶ
εἶπα, Οὐ ποιμανῶ ὑμᾶς. τὸ ἀποθνῆσκον ἀπο-
θνησκέτω, καὶ τὸ ἐκλεῖπον ἐκλιπέτω καὶ τὰ κα-
τάλοιπα κατεσθιέτωσαν ἕκαστος τὰς σάρκας
10 τοῦ πλησίον αὐτοῦ. Καὶ λήψομαι τὴν ῥά-
βδον μου τὴν καλὴν, καὶ ἀποῤῥίψω αὐτὴν, τοῦ
διασκεδάσαι τὴν διαθήκην μου, ἣν διεθέμην
11 πρὸς πάντας τοὺς [18] λαοὺς, Καὶ [19] δια-
σκεδασθήσεται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ γνώσον-
ται οἱ [20] Χαναναῖοι τὰ πρόβατα τὰ [21] φυ-
λασσόμενά μοι, διότι λόγος κυρίου ἐστί.
12 Καὶ ἐρῶ πρὸς αὐτοὺς, Εἰ καλὸν ἐνώπιον ὑμῶν
ἐστι, δότε [22] τὸν [23] μισθόν μου, ἢ ἀπείπασθε.
καὶ ἔστησαν τὸν μισθόν μου τριάκοντα ἀργυροῦς.
13 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μὲ, Κάθες αὐτοὺς [24] εἰς
τὸ χωνευτήριον, καὶ [25] σκέψομαι εἰ δόκιμόν
ἐστιν, ὃν τρόπον ἐδοκιμάσθην ὑπὲρ αὐτῶν. καὶ
ἔλαβον τοὺς τριάκοντα ἀργυροῦς, καὶ [26] ἐνέβα-
λον αὐτοὺς [27] εἰς τὸν οἶκον κυρίου εἰς τὸ χωνευτή-
14 ριον. Καὶ ἀπέῤῥιψα τὴν [28] ῥάβδον τὴν
δευτέραν [29] τὸ Σχοίνισμα, τοῦ διασκεδάσαι τὴν
[30] κατάσχεσιν ἀναμέσον Ἰούδα, καὶ ἀναμέσον
15 [31] Ἰσραήλ. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μὲ,
[32] Ἔτι λάβε σεαυτῷ [33] σκεύη ποιμενικὰ ποι-
16 μένος [34] ἀπείρου· Διότι ἰδοὺ [35] ἐγὼ ἐξε-
γείρω [36] ποιμένα ἐπὶ τὴν γῆν, [37] τὸ ἐκλιμ-
πάνον οὐ μὴ ἐπισκέψηται, καὶ τὸ [38] ἐσκορπι-
σμένον οὐ μὴ ζητήσῃ, καὶ τὸ συντετριμμένον οὐ μὴ
ἰάσηται, καὶ τὸ ὁλόκληρον οὐ μὴ κατευθύνῃ, καὶ
τὰ κρέα τῶν ἐκλεκτῶν καταφάγεται, καὶ τοὺς ἀ-

31 *Alex.* * ἀλλήλοις, καί. 32 *Ald.* αὐτὴν μνησθήσονταί. 33 *Alex.* B. & C. καὶ ἐκθρέψουσιν. 34 *Ald.* Γαλαὰδ εἰς. 35 *Alex.* *Ald.* ξηρανθήσονται. 36 πάντα B. ponit post βάθη. 37 C. καταισχυνθήσεται. B. καθαιρεθήσεται. 38 C. καυχήσονται. in *aliquib. ll.* est, κατακαυθήσονται.

Cap. 11. 1 B. ὅτι. 2 C. διότι. 3 μεγάλως C. deest. B. ponit post μεγιστᾶνες. 4 C. ἐταλαιπωρήθησαν, & ponit ante μεγιστᾶνες. 5 *Ald.* τὰ φρυάγματα. 6 B. *Ald.* C. Ποίμαινε. 7 C. ἔσφαζον. 8 al. μετεμέλοντο. *Ald.* μετεμελοῦντο. 9 καὶ C. deest. 10 *Alex.* κύριος παντοκράτωρ. 11 B. C. *Cyr.* χεῖρας. 12 *Ald.* αὐτοῦ, καὶ κατακόψουσιν. 13 *Cyr.* καὶ ἕκαστον εἰς χεῖρας B. καὶ εἰς χεῖρας. 14 *Alex.* ἐξελοῦμαι. 15 *Alex.* τὴν Χανανίτιν. B. γῆν Χαναάν. 16 *Alex.* τὴν μίαν. 17 al. ἐπορεύοντο. 18 B. *Ald.* *Cyr.* λαοὺς τῆς γῆς. 19 *Alex.* διασκεδασθήσονται. 20 B. in marg. Ἀ. πτωχοὶ τοῦ ποιμνίου μου οἱ φυλασσόμενοί με· ὅτι. 21 *Alex.* φυλασσόμενα, διότι. 22 *Alex.* *Cyr.* στήσαντες τόν. 23 *Ald.* μισθούμενον, ἤ. 24 *Aq.* πρὸς τὸν πλάστην. 25 *Alex.* σκέψαι αὐτό. B. *Ald.* C. σκέψαι. & B. in marg. ὑπερμεγέθης ἡ τιμὴ ἣν ἐτιμήθην ὑπ' αὐτῶν. 26 B. καθῆκα καὶ ἐνέβαλον. 27 *Alex.* εἰς οἶκον. 28 C. ῥάβδον μου τήν. 29 C. τὴν καλουμένην τό. 30 *Alex.* διαθήκην μου ἀναμέσον. B. *Ald.* *Cyr.* διαθήκην ἀναμέσον. 31 *Alex.* τοῦ Ἰσραήλ. 32 C. Καὶ ἔτι. 33 *Alex.* * σκεῦος ποιμαίνος ἀπείρου ποιμαντικά. 34 *Sch.* οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταὶ, ἄφρονος. 35 C. ἐξεγερῶ. 36 B. *Cyr.* ποιμένα ἄπειρον. 37 B. *Ald.* τὸ ἐκλεῖπον. C. ὅστις τὸ ἐκλεῖπον. 38 *Alex.* διεσκορπισμένον.

17 στραγάλους αὐτῶν [39] ἐκστρέψει. Ὦ οἱ ποι-
μαίνοντες τὰ μάταια, [40] καταλελοιπότες τὰ
πρόβατα, μάχαιρα ἐπὶ τοὺς βραχίονας αὐ-
τοῦ, καὶ ἐπὶ τὸν ὀφθαλμὸν [41] τὸν δεξιὸν αὐτοῦ, ὁ
βραχίων αὐτοῦ ξηραινόμενος ξηρανθήσεται,
καὶ ὁ ὀφθαλμὸς [42] ὁ δεξιὸς αὐτοῦ ἐκτυφλούμενος
ἐκτυφλωθήσεται.

Κεφ. ιβʹ. 12.

1 ΛΗμμα λόγου κυρίου ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. λέγει
κύριος, ἐκτείνων οὐρανὸν, καὶ θεμελιῶν γῆν,
καὶ πλάσσων πνεῦμα [1] ἀνθρώπου ἐν αὐτῷ,
2 Ἰδοὺ ἐγὼ τίθημι τὴν Ἱερουσαλὴμ ὡς πρόθυρα
σαλευόμενα πᾶσι τοῖς λαοῖς κύκλῳ, καὶ ἐν τῇ
Ἰουδαίᾳ [2] ἔσται περιοχὴ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ.
3 Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θήσομαι τὴν Ἱερου-
σαλὴμ λίθον καταπατούμενον [3] πᾶσι τοῖς ἔθνε-
σι· πᾶς [4] ὁ καταπατῶν αὐτὴν ἐμπαίζων ἐμ-
παίξεται, καὶ [5] ἐπισυναχθήσονται ἐπ᾽ αὐτὴν
4 πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐ-
κείνῃ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, πατάξω
πάντα ἵππον ἐν ἐκστάσει, καὶ τὸν ἀναβάτην αὐ-
τοῦ ἐν παραφρονήσει, ἐπὶ δὲ τὸν οἶκον Ἰούδα διαν-
οίξω τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ πάντας τοὺς ἵπ-
πους τῶν λαῶν πατάξω ἐν ἀποτυφλώσει.
5 Καὶ ἐροῦσιν οἱ χιλίαρχοι Ἰούδα [6] ἐν ταῖς καρδίαις
αὐτῶν, [7] Εὑρήσομεν [8] ἑαυτοῖς τοὺς κατοικοῦντας
Ἱερουσαλὴμ ἐν κυρίῳ παντοκράτορι θεῷ αὐ-
6 τῶν. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θήσομαι τοὺς
χιλιάρχους Ἰούδα ὡς δαλὸν [9] πυρὸς ἐν ξύλοις,
καὶ ὡς λαμπάδα πυρὸς ἐν καλάμῃ, καὶ κατα-
φάγονται ἐκ δεξιῶν, καὶ ἐξ εὐωνύμων πάντας
τοὺς λαοὺς κυκλόθεν, καὶ κατοικήσει Ἱερουσαλὴμ
7 ἔτι καθ᾽ [10] ἑαυτὴν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ
[11] σώσει κύριος τὰ σκηνώματα Ἰούδα, καθὼς
ἀπ᾽ ἀρχῆς, ὅπως [12] μὴ μεγαλύνηται καύχημα
οἴκου Δαυίδ, καὶ [13] ἔπαρσις τῶν κατοικούντων Ἱε-
8 ρουσαλὴμ ἐπὶ τὸν [14] Ἰούδα. Καὶ ἔσται ἐν
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὑπερασπιεῖ κύριος ὑπὲρ
τῶν κατοικούντων Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔσται ὁ ἀσθενῶν
ἐν αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὡς [15] Δαυίδ,
[16] ὁ δὲ οἶκος Δαυὶδ ὡς οἶκος θεοῦ, ὡς ἄγγε-
9 λος κυρίου ἐνώπιον [17] αὐτῶν. Καὶ ἔσται
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ζητήσω [18] ἐξᾶραι πάντα
τὰ ἔθνη τὰ [19] ἐρχόμενα ἐπὶ Ἱερουσαλήμ.
10 Καὶ ἐκχεῶ ἐπὶ τὸν οἶκον Δαυίδ, καὶ ἐπὶ τοὺς
κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ πνεῦμα χάριτος καὶ
οἰκτιρμοῦ. καὶ ἐπιβλέψονται πρὸς μὲ, [20] ἀνθ᾽
ὧν κατωρχήσαντο. καὶ κόψονται [21] ἐπ᾽ [22] αὐτὸν
κοπετὸν, ὡς ἐπ᾽ [23] ἀγαπητῷ, καὶ [24] ὀδυνη-
θήσονται ὀδύνην, ὡς [25] ἐπὶ τῷ πρωτοτόκῳ.
11 Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ μεγαλυνθήσεται ὁ κοπε-
τὸς ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὡς κοπετὸς [26] ῥοῶνος ἐν
12 πεδίῳ [27] ἐκκοπτομένου. Καὶ κόψεται ἡ
γῆ κατὰ φυλὰς φυλάς· [28] φυλὴ οἴκου Δαυὶδ
καθ᾽ ἑαυτὴν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ᾽ ἑαυ-
τάς· φυλὴ οἴκου Νάθαν καθ᾽ ἑαυτὴν, καὶ αἱ
13 γυναῖκες αὐτῶν καθ᾽ ἑαυτάς· Φυλὴ οἴκου
Λευὶ καθ᾽ ἑαυτὴν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ᾽
ἑαυτάς· φυλὴ τοῦ Συμεὼν καθ᾽ ἑαυτὴν, καὶ αἱ
14 γυναῖκες αὐτῶν καθ᾽ ἑαυτάς. Πᾶσαι
[29] αἱ ὑπολελειμμέναι [30] φυλαὶ, [31] φυλὴ καθ᾽
ἑαυτὴν, καὶ γυναῖκες αὐτῶν καθ᾽ [32] ἑαυτάς.

---

39 *Alex.* B. *Ald.* ἐκτρίψει. 40 *Alex.* B. *Cyr.* καὶ (*Alex.* addit οἱ) καταλελοιπότες. C. καὶ ἐγκαταλελοιπότες. 41 C. αὐτοῦ τὸν δεξιὸν, ὁ. 42 *Alex.* & C. αὐτοῦ ὁ δεξιός.

Cap. 12. 1 *Ms. Alex.* αὐτοῦ ἐν. 2 *Alex.* καὶ ἔσται. 3 πᾶσι τοῖς ἔθνεσι *Ald.* desunt. 4 B. in marg. Ἀ. ὁ βαστάζων αὐτὸν σπαρασσόμενος ἀμυχθήσεται. 5 *Ald.* *Cyr.* συναχθήσονται. C. ἐπισυναχθήσεται. 6 B. *Ald.* *Cyr.* πάντες ἐν. 7 *Aq.* καρτέρησόν μοι. 8 C. ἡμῖν. 9 *Ald.* πυρὸς ἐν καλάμῃ. 10 *Alex.* C. & *Cyr.* ἑαυτήν. Καί. 11 *Alex.* σώσει κύριος τά. 12 μὴ *Ald.* deest. 13 *Alex.* ἐπάρξεις. C. ἐπάρσεις. 14 *Alex.* Ἰούδαν. 15 *Alex.* C. & *Cyr.* οἶκος Δαυίδ. 16 *Alex.* ὡς οἶκος θεοῦ. 17 *Ald.* αὐτοῦ. 18 *Alex.* τοῦ ἐξᾶραι. 19 *Alex.* ἐπερχόμενα. 20 *Cyr.* εἰς ὃν κατωρχήσαντο. B. *Ald.* εἰς ὃν ἐξεκέντησαν. B. in marg. Ἀ. σὺν ᾧ ἐξεκέντησαν, καὶ κόψονται αὐτόν. Θ. ὃν ἐξεκέντησαν, καὶ κόψονται αὐτόν. Σ. ἔμπροσθεν ἐπεξεκέντησαν, καὶ κόψονται αὐτόν. additur ibi præterea ad illa verba, ἀνθ᾽ ὧν κατωρχήσαντο· Οὕτω μὲν οἱ Οʹ. ὁ δὲ Θεοδοτίων ἐποίησεν· καὶ ἐπιβλέψονται πρὸς μὲ ὃν ἐξεκέντησαν· ἐσημειωσάμεθα δὲ, ὅτι ἐπί τινων οἱ Ἀπόστολοι τὸ Ἑβραϊκὸν, καὶ οὐ τὸ ἐν τῇ κοινῇ τεθείκασιν· Ῥομφαία, ἐξεγέρθητι ἐπὶ τοὺς ποιμένας μου, καὶ ἐπ᾽ ἄνδρα πολίτην αὐτοῦ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, πατάξατε τοὺς ποιμένας· καὶ ἐκσπάσατε τὰ πρόβατα, καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς ποιμένας· Καὶ ταῦτα πρὸς τοὺς φιλαργύρους. Ἐπειδὴ δὲ κεῖται ἐν τοῖς ἑξῆς πρὸς τῷ τέλει * ἀντὶ σκαταβατοῦ. Ῥομφαία ἐξεγέρθητι ἐπὶ τὸν ποιμένα μου, καὶ τὰ ἑξῆς. ᾧπερ οὐκ ἐχρήσαντο οἱ περὶ τὸν Ἀκύλαν, οὐδὲ οἱ Οʹ. Ἀναγκαίως ἐσημειωσάμεθα ἵνα γνωσθῇ ὅτι ἀδιαφόρως οἱ Ἀπόστολοι ποτὲ τῇ τῶν Οʹ. ἄλλοτε τῇ κοινῇ, ἄλλοτε τῷ Ἑβραϊκῷ ἀκολουθοῦντες παρατίθενται τὰς χρήσεις. in *Schol. Rom.* monetur, in *quibusdam ll.* ἀνθ᾽ ὧν κατωρχήσαντο antecedere, εἰς ὃν ἐξεκέντησαν. & esse qui habeat, εἰς ὃν ἐξεκέντησαν, nec habeat, ἀνθ᾽ ὧν κατωρχήσαντο. quæ duplex videtur interpretatio. *aa.* quidem *interpp.* vert. ἐξεκέντησαν. & ita leg. *Justin.* in defens. Christian. ad Imperat Antoninum. sed *Hier.* in l. de opt. genere interpret. affirmat lectionem ἀνθ᾽ ὧν κατωρχήσαντο, 70. *interpp.* esse. 21 C. *Cyr.* ἐφ᾽. 22 *Alex.* αὐτούς. *Ald.* αὐτῷ. C. ἑαυτούς. *Cyr.* ἑαυτοῖς. 23 *Alex.* B. ἀγαπητόν. 24 B. ὀδυνηθήσονται ἐπ᾽ αὐτὸν ὡς ἐπὶ τὸν πρωτότοκον. 25 *Alex.* ἐπὶ πρωτοτόκῳ. 26 C. ῥοῶν. B. Ἀδαδρεμμῶν· sed in marg. ῥοῶνος. 27 C. ἐγκοπτομένων. B. Μαγεδδών. 28 *Alex.* B *Cyr.* φυλὴ (*Alex.* addit φυλὴ) καθ᾽ ἑαυτὴν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ᾽ ἑαυτάς. φυλὴ οἴκου Δαυίδ. 29 *Alex.* αἱ φυλαὶ αἱ ὑπολελειμμέναι, φυλή. 30 φυλαὶ B. C. *Cyr.* ponunt ante αἱ. 31 B. φυλὴ φυλή. 32 *Ald.* αὐτὴν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ᾽ ἑαυτάς.

Κεφ. ιγʹ.

Κεφ. ιγ'. 13.

1 [1]ΕΝ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται πᾶς [1]τόπος διαν-
οιγόμενος [2]τῷ οἴκῳ Δαυὶδ, καὶ τοῖς κατοι-
κοῦσιν Ἱερουσαλὴμ [3]εἰς τὴν μετακίνησιν, καὶ [4]εἰς
2 τὸν χωρισμόν. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐ-
κείνῃ, λέγει [5]κύριος σαβαὼθ, ἐξολοθρεύσω
τὰ ὀνόματα τῶν εἰδώλων ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ οὐκ
ἔτι [6]αὐτῶν ἔσται μνεία· καὶ τοὺς ψευδοπροφή-
τας, καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ἐξαρῶ ἀπὸ
3 τῆς γῆς. Καὶ ἔσται ἐὰν προφητεύσῃ ἄν-
θρωπος ἔτι, καὶ [7]ἐρεῖ πρὸς αὐτὸν ὁ πατὴρ
αὐτοῦ, καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, οἱ γεννήσαντες αὐτὸν,
[8]Οὐ ζήσῃ, ὅτι ψευδῆ ἐλάλησας [9]ἐπ᾽ ὀνόματι
κυρίου· καὶ [10]συμποδιοῦσιν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐ-
τοῦ, καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, οἱ γεννήσαντες αὐτὸν,
ἐν τῷ προφητεύειν αὐτόν. Καὶ ἔσται ἐν
4 τῇ ἡμέρᾳ [11]ἐκείνῃ καταισχυνθήσονται οἱ προφῆ-
ται, ἕκαστος ἐκ τῆς ὁράσεως αὐτοῦ, ἐν τῷ προ-
φητεύειν [12]αὐτὸν, καὶ [13]ἐνδύσονται δέρριν τρι-
χίνην, ἀνθ᾽ ὧν [14]ἐψεύσαντο. Καὶ ἐρεῖ,
5 Οὐκ εἰμὶ προφήτης ἐγὼ, διότι [15]ἄνθρωπος
ἐργαζόμενος τὴν γῆν ἐγώ εἰμι, [16]ὅτι ἄνθρω-
6 πος ἐγέννησέ με ἐκ νεότητός μου. Καὶ
ἐρῶ πρὸς αὐτὸν, Τί αἱ πληγαὶ αὗται ἀναμέ-
σον τῶν [17]χειρῶν σου; καὶ ἐρεῖ, Ἃς ἐπλήγην ἐν
7 τῷ οἴκῳ [18]τῷ ἀγαπητῷ μου. Ῥομφαία
ἐξεγέρθητι ἐπὶ [19]τοὺς ποιμένας μου, [20]καὶ ἐ-
πὶ ἄνδρα πολίτην μου, λέγει κύριος παντο-
κράτωρ, [21]πατάξατε τοὺς ποιμένας, καὶ ἐκ-
σπάσατε τὰ [22]πρόβατα· καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρα
8 μου ἐπὶ τοὺς [23]μικρούς. Καὶ ἔσται [24]ἐν
πάσῃ τῇ γῇ, λέγει κύριος, τὰ δύο μέρη [25]αὐ-
τῆς [26]ἐξολοθρευθήσεται, καὶ ἐκλείψει, τὸ δὲ τρί-
9 τον ὑπολειφθήσεται ἐν αὐτῇ. Καὶ διάξω
τὸ τρίτον διὰ πυρὸς, καὶ πυρώσω αὐτοὺς, ὡς
πυροῦται τὸ ἀργύριον, καὶ δοκιμῶ αὐτοὺς, ὡς
δοκιμάζεται τὸ χρυσίον. αὐτὸς ἐπικαλέσεται
τὸ ὄνομά μου, [27]κἀγὼ ἐπακούσομαι [28]αὐτῷ,
καὶ ἐρῶ, Λαός μου οὗτός ἐστι· καὶ αὐτὸς ἐρεῖ, Κύ-
ριος ὁ θεὸς [29]μου.

Κεφ. ιδ'. 14.

1 [1]ΙΔοὺ ἡμέραι [2]ἔρχονται [3]κυρίου, καὶ [4]δια-
2 μερισθήσονται τὰ σκῦλά σου ἐν σοί. Καὶ
ἐπισυνάξω πάντα τὰ ἔθνη ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ εἰς
πόλεμον, καὶ ἁλώσεται ἡ πόλις, καὶ διαρπα-
γήσονται αἱ οἰκίαι, καὶ αἱ γυναῖκες μολυνθή-
σονται, καὶ ἐξελεύσεται τὸ ἥμισυ τῆς πόλεως ἐν
αἰχμαλωσίᾳ, οἱ δὲ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ μου οὐ
μὴ [5]ἐξολοθρευθῶσιν [6]ἐκ τῆς πόλεως.
3 Καὶ ἐξελεύσεται κύριος, καὶ παρατάξεται ἐν
τοῖς ἔθνεσιν ἐκείνοις, καθὼς [7]ἡμέρα παρα-
4 τάξεως αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ [8]πολέμου. Καὶ
στήσονται οἱ πόδες αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπὶ
τὸ ὄρος τῶν [9]ἐλαιῶν, τὸ κατέναντι Ἱερουσα-
λὴμ ἐξ [10]ἀνατολῶν. καὶ σχισθήσεται τὸ ὄρος τῶν
ἐλαιῶν, τὸ ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς ἀνατολὰς [11]καὶ
θάλασσαν, [12]χάος μέγα σφόδρα· καὶ [13]κλι-
νεῖ τὸ ἥμισυ τοῦ ὄρους [14]πρὸς τὸν Βοῤῥᾶν, καὶ τὸ
5 ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς Νότον. Καὶ [15]φρα-
χθήσεται ἡ φάραγξ τῶν ὀρέων μου, καὶ [16]ἐγκολ-
ληθήσεται φάραγξ [17]ὀρέων ἕως Ἰασὸδ, καὶ
ἐμφραχθήσεται [18]καθὼς ἐνεφράγη [19]ἐν ταῖς
ἡμέραις τοῦ [20]συσσεισμοῦ, ἐν ἡμέραις Ὀζίου βα-
σιλέως Ἰούδα. καὶ ἥξει κύριος ὁ θεός μου, καὶ

Cap. 13. 1 B. in marg. Ἀ. φλὲψ ἀνοιγομένη. Σ. ἀνοιγομένη πηγή. Θ. πηγὴ διανοιγομένη. 2 *Ms. Alex.* & *C. ed.* ἐν τῷ. 3 *C.* καὶ ἐν τῇ μεταλλαγῇ. B. εἰς τὴν μετοίκησιν. 4 *Alex.* B. *Ald.* εἰς τὸν ῥαντισμόν. B. in marg. Ἀ. καὶ τοῖς καθημένοις ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ εἰς τὴν μετακίνησιν, καὶ εἰς τὸν ῥαντισμόν. Σ. πηγὴν εἰς περὶ ἁμαρτισμὸν, καὶ εἰς περὶ ῥαντισμόν. *C.* ἐν τῇ ῥαντήσει. 5 *Alex.* κύριος, ἐξολεθρεύσω. 6 *Alex.* ἔσται αὐτῶν. 7 B. ἐροῦσι. 8 *Alex.* ἐν τῷ προφητεύειν αὐτὸν, Οὐ ζήσῃ, ὅτι. 9 *Alex.* ἐν ὀνόματι. 10 *C.* συμποδήσουσιν. 11 ἐκείνῃ B. addit, λέγει κύριος Σαβαώθ. 12 B. αὐτούς. 13 *C.* ἐνδύσεται. 14 *C.* ἐψεύσατο. 15 *Alex.* ἄνθρωπος * ἐγέννησέν με ἐκ. *C.* desunt ἄνθρωπος &c. usque ad ὅτι. 16 *C.* διότι. 17 B. ὤμων sed in marg. Γρ. τῶν χειρῶν σου. 18 *Alex.* τοῦ ἀγαπητοῦ μου. 19 *Alex.* B. *C.* & *Cyr.* τὸν ποιμένα (*Alex.* ποιμαίνα) μου. atque ita leg. *Theodor.* *Justin.* vero, ἐπὶ τὸν ποιμένα τοῦ λαοῦ μου. 20 *Alex.* B. *Ald.* *C.* *Cyr.* καὶ ἐπὶ (*Alex.* ἐπ᾽) ἄνδρα πολίτην αὐτοῦ. *Aq.* σύμφυλον. 21 *Alex.* B. *Ald.* *C.* *Cyr.* πάταξον τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήσονται (*Ald.* *C.* διασκορπισθήτωσαν. B. διασκορπισθήτω. *Cyr.* διασκορπισθήσεται.) 22 *Alex.* πρόβατα τῆς ποίμνης· καὶ ἐπάξω. 23 *Alex.* *Ald.* *C.* *Cyr.* ποιμένας. B. μικροὺς ποιμένας. & in marg. Ἀ. ἐπὶ τοὺς ποιμένας βραχεῖς. Σ. μικρούς. Θ. νεωτέρους. 24 *Alex.* *Ald.* ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει. B. *C.* ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, λέγει. 25 αὐτῆς *C.* deest. 26 *Alex.* ἐξολεθρευθήσεται. 27 *Alex.* καὶ ἐγώ. 28 B. *Ald.* *C.* αὐτοῦ. 29 *C.* μου σύ.

Cap. 14. 1 B in marg. Γρ. Ἰδοὺ ἡμέρα κυρίου ἔρχεται. 2 sic est apud *Euseb.* l. 6. demonst. at l. 2. est, ἔρχονται ἐν σοί. 3 *Ms. Alex.* τοῦ κυρίου. 4 *C.* διαμερισθήσεται. 5 *Alex.* ἐξολεθρευθῶσιν. 6 *C.* ἀπό. 7 *Alex.* ἡμέραι. 8 B. πολέμου, καὶ παρέσται κύριος ὁ θεός μου, καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι μετ᾽ αὐτοῦ. 9 *Alex.* ἐλαιῶν, * τὸ ἥμισυ. 10 B. ἀνατολῶν ἡλίου. 11 *Alex.* *C.* & *Cyr.* καὶ τὸ (*C.* deest ut & *Cyr.*) ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς θάλασσαν. 12 B. τὸ ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς χάος. 13 B. ἐκκλίνει. 14 *Alex.* πρὸς Βοῤῥᾶν. 15 *Alex.* ἐμφραχθήσεται φάραγξ ὀρέων. *Ald.* *C.* ἐμφραχθήσεται (ἐμφραγήσεται *C.*) ἡ κοιλὰς τῶν ὀρέων. B. φάραγξ μεγάλη, καὶ ἐμφραχθήσεται ἡ φάραγξ τῶν ὀρέων. 16 *C.* συνάψεται. B. κολληθήσεται. 17 *Alex.* ὀρέων ἕως Ἀσαὴλ, καθώς. *Ald.* *C.* *Cyr.* pro Ἰασὸδ etiam hab. Ἀσαήλ. B. Ἰασά. 18 B. *Ald.* *C.* ὃν τρόπον. 19 B. *Ald.* *C.* ἀπὸ προσώπου τοῦ. 20 *Alex.* B. *Ald.* *C.* σεισμοῦ.

6 πάντες οἱ ἅγιοι μετ' αὐτοῦ. [21] Καὶ ἔσαι
ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ οὐκ ἔσαι φῶς, [22] καὶ ψύ-
7 χη καὶ πάγος. [23] Ἔσαι μίαν ἡμέραν, καὶ
ἡ ἡμέρα ἐκείνη γνωστὴ τῷ κυρίῳ, [24] καὶ οὐχ ἡ-
μέρα, καὶ οὐ νύξ, [25] καὶ πρὸς ἑσπέραν ἔσαι φῶς.
8 Καὶ [26] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελεύσεται ὕδωρ
ζῶν ἐξ Ἱερουσαλὴμ, τὸ ἥμισυ αὐτοῦ εἰς τὴν θά-
λασσαν [27] τὴν πρώτην, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ
εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐσχάτην· [28] καὶ ἐν θέρει καὶ
9 ἐν [29] ἔαρι ἔσαι οὕτως. Καὶ ἔσαι κύριος
εἰς βασιλέα ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. ἐν τῇ ἡμέ-
ρᾳ ἐκείνῃ ἔσαι κύριος εἷς, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ
10 ἕν, [30] Κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ τὴν
ἔρημον ἀπὸ [31] Γαβὲ ἕως Ῥεμμὼν κατὰ Νότον
Ἱερουσαλήμ. Ῥαμὰ δὲ ἐπὶ τόπου μένει ἀπὸ τῆς
πύλης Βενιαμὶν [32] ἕως τοῦ τόπου τῆς πύλης τῆς πρώ-
της, [33] ἕως τῆς πύλης τῶν γωνιῶν, καὶ ἕως τοῦ
πύργου Ἀναμεὴλ, [34] ἕως τῶν ὑπολινίων τοῦ βα-
11 σιλέως [35] Κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ, καὶ
[36] ἀνάθεμα οὐκ ἔσαι ἔτι, καὶ κατοικήσει Ἱερου-
12 σαλὴμ [37] πεποιθότως. Καὶ αὕτη ἔσαι ἡ
πλῶσις [38] ἣν κόψει κύριος πάντας τοὺς λαοὺς,
ὅσοι ἐπεστράτευσαν ἐπὶ Ἱερουσαλήμ· τακήσον-
ται αἱ σάρκες αὐτῶν, ἑστηκότων [39] ἐπὶ [40] τοὺς
πόδας αὐτῶν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν [41] ῥυήσον-
ται [42] ἐκ τῶν ὀπῶν αὐτῶν, καὶ ἡ γλῶσσα αὐ-
13 τῶν τακήσεται ἐν τῷ στόματι αὐτῶν. Καὶ
ἔσαι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔκστασις κυρίου [43] με-
γάλη ἐπ' αὐτούς· καὶ [44] ἐπιλήψονται ἕκαστος τῆς
χειρὸς τοῦ πλησίον αὐτοῦ, καὶ συμπλακήσεται
ἡ χεὶρ αὐτοῦ [45] πρὸς τὴν χεῖρα τοῦ πλησίον αὐ-
14 τοῦ. Καὶ [46] Ἰούδας παρατάξεται ἐν Ἱερου-
σαλὴμ, καὶ συνάξει [47] τὴν ἰσχὺν πάντων τῶν
λαῶν κυκλόθεν, χρυσίον καὶ ἀργύριον καὶ ἱμα-
15 τισμὸν εἰς πλῆθος σφόδρα. [48] Καὶ αὕ-
τη ἔσαι ἡ πλῶσις τῶν ἵππων, καὶ τῶν ἡμιόνων, καὶ
τῶν καμήλων, καὶ τῶν ὄνων, καὶ πάντων τῶν κτηνῶν
τῶν ὄντων ἐν ταῖς παρεμβολαῖς ἐκείναις, κατὰ τὴν
16 πλῶσιν ταύτην. Καὶ ἔσαι, ὅσοι [49] ἐὰν κα-
ταλειφθῶσιν ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν τῶν [50] ἐλθόν-
των ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀναβήσονται [51] κατ'
ἐνιαυτὸν, τοῦ προσκυνῆσαι τῷ βασιλεῖ κυ-
ρίῳ [52] παντοκράτορι, καὶ τοῦ [53] ἑορτάσαι τὴν
17 ἑορτὴν τῆς σκηνοπηγίας. Καὶ ἔσαι, ὅ-
σοι ἐὰν μὴ ἀναβῶσιν [54] ἐκ [55] πασῶν τῶν φυ-
λῶν τῆς γῆς εἰς Ἱερουσαλὴμ, τοῦ προσκυνῆσαι
τῷ βασιλεῖ κυρίῳ [56] παντοκράτορι, καὶ οὗτοι
18 ἐκείνοις [57] προστεθήσονται. Ἐὰν δὲ φυλὴ
Αἰγύπτου μὴ ἀναβῇ, μηδὲ [58] ἔλθῃ, καὶ ἐπὶ
τούτους ἔσαι ἡ πλῶσις, [59] ἣν πατάξει κύριος
πάντα τὰ ἔθνη, ὅσα [60] ἂν μὴ ἀναβῇ, τοῦ ἑορ-
19 τάσαι τὴν ἑορτὴν τῆς σκηνοπηγίας. [61] Αὕ-
τη [62] ἔσαι ἡ ἁμαρτία Αἰγύπτου, καὶ ἡ ἁμαρ-
τία πάντων τῶν ἐθνῶν, [63] ὃς ἂν μὴ ἀναβῇ [64] ἑ-
20 ορτάσαι τὴν ἑορτὴν τῆς σκηνοπηγίας. Ἐν
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσαι τὸ ἐπὶ τὸν χαλινὸν τοῦ ἵπ-
που [65] ἅγιον τῷ κυρίῳ [66] παντοκράτορι· καὶ
ἔσονται οἱ λέβητες [67] ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου ὡς
φιάλαι πρὸ προσώπου τοῦ θυσιαστηρίου.
21 Καὶ ἔσαι [68] πᾶς λέβης ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν τῷ
Ἰούδᾳ [69] ἅγιος τῷ κυρίῳ παντοκράτορι. καὶ
ἥξουσι πάντες οἱ θυσιάζοντες, καὶ λήψονται ἐξ
αὐτῶν, καὶ ἑψήσουσιν ἐν αὐτοῖς. καὶ οὐκ ἔσαι Χα-
ναναῖος [70] ἔτι ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου παντοκράτο-
ρος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

* ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΙΑ΄.

---

21 *Alex.* Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ οὐκ ἔσαι φῶς. 22 *Alex. Ald* καὶ ψύχος καὶ πάγος. C. ἀλλ' ἢ ψύχος καὶ παγετός. B. ἀλλὰ ψύχος καὶ πάγος. 23 *Alex.* B. Ἔσαι μιᾷ ἡμέρᾳ. C. Ἔσαι ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. 24 C. οὔτε ἡμέρα, οὔτε νύξ. 25 *Alex.* πρὸς ἑσπέραν. 26 C. ἔσαι ἐν. 27 B. in marg. πρὸς ἀνατολάς 28 καὶ B. C. deest. 29 *Alex.* * ἀέρει 30 *Alex.* Κυκλοῦν. 31 *Alex.* Γαβεέ. B. Γαβαά. *Ald.* Γαλαάδ. C. Γαβαῶν. 32 *Alex.* ἕως τῆς πύλης. B. in marg. Γρ. καὶ ὑψωθήσεται, καὶ ἐπὶ τοῦ τόπου μενεῖ. 33 *Ald.* ἐπὶ τὴν πύλην τῶν. 34 *Alex.* καὶ ἕως τῶν ὑπολινίων. al. pro ὑπολινίων hab. ἀπολινίων. 35 *Alex.* κατοικοῦσιν. 36 *Alex.* οὐκ ἔσαι ἀνάθεμα ἔτι. 37 C. πεποιθώς. 38 C. ἥ. 39 *Alex.* αὐτῶν ἐπί. 40 B. C. τῶν ποδῶν. 41 C. ἐκρυήσονται. 42 *Alex.* ἀπό. 43 *Alex.* ἐπ' αὐτοὺς μεγάλη. 44 *Alex.* ἐπιλήμψεται. *Ald.* ἐπιλήψεται. 45 *Alex.* πρὸς χεῖρα. 46 *Alex.* ὁ Ἰούδας. 47 B. πᾶσαν τήν. 48 *Alex.* Αὕτη. 49 *Alex.* ἂν καταλημφθῶσιν. 50 C. ἐπελθόντων. 51 B. ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν προσκυνεῖν. 52 C. *Cyr.* θεῷ παντοκράτορι 53 *Alex.* C. ἑορτάζειν. 54 *Alex.* ἐκεῖ ἐκ. 55 C. πάντων τῶν τῆς. 56 C. *Cyr.* θεῷ παντοκράτορι. 57 B *Ald.* προστεθήσονται, καὶ (*Ald* deest) οὐκ ἔσαι ἐπ' αὐτοῖς ὑετός. Ἐάν. sed illa, οὐκ ἔσαι ἐπ' αὐτοῖς ὑετὸς, non sunt apud *Euseb.* nec apud *Hier.* secundum 70. 58 *Alex.* ἔλθῃ ἐκεῖ, ἐπὶ τούτοις. C. *Cyr.* ἔλθῃ ἐκεῖ, καὶ ἐπὶ τούτους. 59 C. ᾗ. 60 *Alex.* ἐάν. 61 Hic versus deest in *Ald.* & in *Cyr.* 62 *Alex.* ἐστίν. 63 *Alex.* ὅσα ἐὰν μὴ ἀναβῇ. C. ὅσοι ἐὰν μὴ ἀναβῶσιν. 64 *Alex.* τοῦ ἑορτάσαι. 65 *Ald.* σου ἅγιον. 66 παντοκράτορι *Ald.* deest. 67 *Alex.* οἱ ἐν τῷ. 68 πᾶς *Ald* deest. 69 *Alex.* ἅγιον. 70 *Alex. Cyr.* οὐκέτι. C ἔτι ponit ante Χαναναῖος. * B. Ζαχαρίας μνήμη θεοῦ ιά. Στίχοι χό.

ΜΑΛΑ-

ΜΑΛΑΧΙΑΣ ΙΒ'.

Κεφ. α'. 1.

1 ΛΗμμα [1] λόγου κυρίου ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ
ἐν χειρὶ [2] ἀγγέλου [3] αὐτοῦ, Θέσθε
δὴ ἐπὶ τὰς καρδίας ὑμῶν. Ἠ-
2 γάπησα ὑμᾶς, λέγει κύριος· καὶ εἴ-
πατε, Ἐν τίνι ἠγάπησας ἡμᾶς; οὐκ ἀδελ-
φὸς ἦν Ἠσαῦ τοῦ Ἰακὼβ, λέγει κύριος, καὶ ἠ-
3 γάπησα τὸν Ἰακὼβ, Τὸν δὲ Ἠσαῦ ἐμί-
σησα, καὶ ἔταξα τὰ ὅρια αὐτοῦ εἰς ἀφανισμὸν,
καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ εἰς [4] δώματα ἐρήμου;
4 Διότι [5] ἐρεῖ, Ἡ Ἰδουμαία κατέστραπται, καὶ
ἐπιστρέψωμεν, καὶ ἀνοικοδομήσωμεν [6] τὰς ἐ-
ρήμους· τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ, Αὐτοὶ
[7] οἰκοδομήσουσι, καὶ ἐγὼ καταστρέψω· καὶ ἐπικληθή-
σεται αὐτοῖς ὅρια ἀνομίας, καὶ λαὸς ἐφ' ὃν παρα-
5 τέτακται κύριος ἕως αἰῶνος. Καὶ οἱ ὀφθαλ-
μοὶ ὑμῶν ὄψονται, καὶ ὑμεῖς ἐρεῖτε, Ἐμεγαλύνθη
κύριος ὑπεράνω τῶν ὁρίων τοῦ Ἰσραήλ.
6 Υἱὸς δοξάζει πατέρα, καὶ δοῦλος τὸν κύριον [8] ἑ-
αυτοῦ. καὶ εἰ πατήρ εἰμι ἐγὼ, ποῦ ἐστιν ἡ δόξα
μου; καὶ εἰ κύριός εἰμι ἐγὼ, ποῦ ἐστιν ὁ φόβος
μου; λέγει κύριος παντοκράτωρ. ὑμεῖς οἱ ἱε-
ρεῖς οἱ φαυλίζοντες τὸ ὄνομά μου, καὶ εἴπατε,
Ἐν τίνι [9] ἐφαυλίσαμεν τὸ ὄνομά σου;
7 Προσάγοντες πρὸς τὸ θυσιαστήριόν μου ἄρτους
[10] ἠλισγημένους, καὶ εἴπατε, Ἐν τίνι ἠλισγή-
σαμεν [11] αὐτούς; ἐν τῷ λέγειν ὑμᾶς, Τρά-
πεζα κυρίου [12] ἠλισγημένη ἐστὶ, καὶ τὰ ἐπι-
8 θέμενα [13] ἐξουδενώσατε. Διότι ἐὰν [14] προσ-
αγάγητε τυφλὸν εἰς [15] θυσίας, οὐ κακόν; καὶ
ἐὰν προσαγάγητε χωλὸν ἢ ἄῤῥωστον, οὐ κακόν;
προσάγαγε δὴ αὐτὸ τῷ ἡγουμένῳ σου, εἰ [16] προσ-
δέξεταί σε, εἰ [17] λήψεται πρόσωπόν σου, λέγει
9 κύριος παντοκράτωρ. Καὶ νῦν ἐξιλά-
σκεσθε τὸ πρόσωπον τοῦ θεοῦ ὑμῶν, καὶ δεήθητε
αὐτοῦ. Ἐν χερσὶν ὑμῶν γέγονε ταῦτα, εἰ λή-
ψομαι ἐξ ὑμῶν πρόσωπα ὑμῶν; λέγει κύριος
10 παντοκράτωρ. Διότι καὶ ἐν ὑμῖν συγ-
κλεισθήσονται [18] θύραι, καὶ οὐκ [19] ἀνάψεται τὸ
θυσιαστήριόν μου δωρεάν. οὐκ ἔστι μου θέλημα
ἐν ὑμῖν, λέγει κύριος παντοκράτωρ, [20] καὶ
θυσίαν οὐ προσδέξομαι ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν.
11 Διότι ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου [21] καὶ ἕως [22] δυσμῶν
τὸ ὄνομά μου δεδόξασται ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐν
παντὶ τόπῳ [23] θυμίαμα [24] προσάγεται τῷ ὀνό-
ματί μου, καὶ θυσία καθαρά· διότι [25] μέγα
τὸ ὄνομά μου ἐν τοῖς ἔθνεσι, λέγει κύριος παν-
12 τοκράτωρ. Ὑμεῖς δὲ βεβηλοῦτε αὐτὸ ἐν
τῷ λέγειν ὑμᾶς, Τράπεζα κυρίου ἠλισγημένη
ἐστὶ, καὶ τὰ ἐπιτιθέμενα [26] ἐξουδένωται βρώμα-
13 τα αὐτοῦ. Καὶ εἴπατε, [27] Ταῦτα ἐκ κα-
κοπαθείας ἐστί· καὶ [28] ἐξεφύσησα αὐτὰ, λέγει
κύριος παντοκράτωρ. καὶ εἰσεφέρετε [29] ἁρπάσ-
ματα, καὶ τὰ χωλὰ, καὶ τὰ ἐνοχλούμενα· καὶ
[30] ἐὰν φέρητε [31] τὴν θυσίαν, εἰ προσδέξομαι
αὐτὰ ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν; λέγει κύριος παν-
14 τοκράτωρ. Καὶ ἐπικατάρατος, [32] ὃς ἦν
δυνατὸς, καὶ ὑπῆρχεν [33] ἐν τῷ ποιμνίῳ αὐ-
τοῦ ἄρσεν, καὶ εὐχὴ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ, καὶ θύει
[34] διεφθαρμένον τῷ κυρίῳ· διότι [35] βασιλεὺς
μέγας ἐγώ εἰμι, λέγει κύριος παντοκράτωρ,
καὶ τὸ ὄνομά μου [36] ἐπιφανὲς ἐν τοῖς ἔθνεσι.

Κεφ. β'. 2.

1 ΚΑὶ νῦν ἡ ἐντολὴ αὕτη πρὸς ὑμᾶς οἱ ἱερεῖς.
2 Ἐὰν μὴ [1] ἀκούσητε, καὶ ἐὰν μὴ θῆσθε εἰς τὴν
καρδίαν ὑμῶν, τοῦ δοῦναι δόξαν τῷ ὀνόματί μου,
λέγει κύριος παντοκράτωρ· [2] καὶ ἐξαποστελῶ

Cap. 1. 1 λόγου C. deest. 2 B. in marg. Ἀ. Σ. Θ Μαλαχίου· & Γρ. Μαλαχίου. 3 C. αὐτοῦ. Ἠγάπησα. 4 B. in marg. Ἀ. σειρῆνας. Σ. Θ. ἀνεπίβατα. 5 B. ἐὰν εἴπῃς. 6 Ms. Alex. τὰς ἠρημωμένας B. Ald. ἠρημωμένας αὐτῆς. C. ἠρημωμένα. 7 Ald. ἀνοικοδομήσουσι. 8 Alex. & C. αὐτοῦ. Ald. ἑαυτοῦ· οὐ φοβηθήσεται. B. αὐτοῦ φοβηθήσεται. & in marg. ἄλ. φοβηθήσεται. 9 B. ἐφαυλίσατε· & in marg. Ἀ. ἐξουδενοῦντες. 10 B. in marg. Ἀ. Σ. Θ. μεμολυσμένους. 11 C. σε. 12 Ald. ἐξουθενωμένη. al. ἐξουθενημένη. B. ηὐλογημένη & in marg. Γρ. τράπεζα κυρίου ἐξουδενωμένη ἐστὶ, καὶ τὰ ἐπιτιθέμενα βρώματα ἐξουδενωμένα. 13 Alex. Cyr. βρώματα ἐξουδενωμένα. Ald. ἐξουθένωται. 14 Ald. προσάγητε. 15 Alex. B. & C. θυσίαν.

16 Alex. προσδέξεται αὐτὸ, εἰ. B. Ald. προσδέξεται, εἰ. 17 B. in marg. Ἀ. Θ. δυσωπηθήσεται. 18 B. θύραι μου. 19 B. Ald. Cyr. ἀνάψετε. 20 καὶ Ald. deest. 21 Alex. ἕως. C. μέχρι. 22 B. δυσμῶν ἡλίου. 23 apud Just. est θυσία. 24 Alex. προσαγάγετε ἐπὶ τῷ. 25 Just. leg. τιμᾶται. 26 Alex. ἐξουδένωνται. 27 C. Ἰδού. 28 C. ἐξεφυσήσατε. 29 Alex. τὰ ἁρπάγματα. 30 B. προσφέρετε αὐτὰ εἰς θυσίαν. Ald. προσφέρετε θυσίαν. C. εἰσφέρετε εἰς θυσίαν. 31 Alex. θυσίαν. 32 C. ὁ ἄνθρωπος, ὅς. 33 Alex. αὐτῷ ἐν τῷ ποιμνίῳ ἄρσεν. 34 B. διεφθαρμένα & in marg. Ἀ. Σ. ἔμμωμον. 35 Alex. μέγας βασιλεύς. 36 B. in marg. ἐπιφοβον. Cap. 2. 1 Alex. ὑπακούσητε. 2 C. ἐξαποστελῶ.

ἐφ' ὑμᾶς τὴν [3] κατάραν, καὶ ἐπικαταράσομαι
τὴν εὐλογίαν ὑμῶν, καὶ καταράσομαι [4] αὐτήν·
καὶ διασκεδάσω τὴν εὐλογίαν ὑμῶν, καὶ οὐκ ἔσται
[5] ἐν ὑμῖν, ὅτι ὑμεῖς οὐ τίθεσθε [6] εἰς τὴν καρδίαν
3 ὑμῶν. [7] Ἰδοὺ ἐγὼ [8] ἀφορίζω ὑμῖν τὸν ὦ-
μον, [9] καὶ σκορπιῶ ἔνυστρον ἐπὶ τὰ πρόσ-
ωπα ὑμῶν, ἔνυστρον [10] ἑορτῶν ὑμῶν, καὶ λή-
4 ψομαι ὑμᾶς [11] εἰς τὸ αὐτό. Καὶ ἐπιγνώ-
σεσθε διότι ἐγὼ [12] ἐξαπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς τὴν
ἐντολὴν ταύτην, τοῦ εἶναι τὴν διαθήκην μου πρὸς
τοὺς Λευίτας, λέγει κύριος παντοκράτωρ.
5 Ἡ διαθήκη μου ἦν μετ' αὐτοῦ τῆς ζωῆς καὶ τῆς εἰ-
ρήνης, καὶ ἔδωκα αὐτῷ [13] ἐν φόβῳ φοβεῖσθαί
με, καὶ ἀπὸ προσώπου [14] ὀνόματός μου στέλλεσθαι
6 αὐτόν. Νόμος ἀληθείας ἦν ἐν τῷ στό-
ματι αὐτοῦ, καὶ ἀδικία οὐχ εὑρέθη ἐν χείλεσιν
αὐτοῦ· [15] ἐν εἰρήνῃ κατευθύνων ἐπορεύθη μετ'
ἐμοῦ, καὶ πολλοὺς [16] ἐπέστρεψεν ἀπὸ ἀδικίας.
7 Ὅτι χείλη ἱερέως φυλάξεται γνῶσιν, καὶ νό-
μον ἐκζητήσουσιν ἐκ στόματος αὐτοῦ, [17] διότι
ἄγγελος κυρίου παντοκράτορός ἐστιν.
8 Ὑμεῖς δὲ ἐξεκλίνατε ἐκ τῆς ὁδοῦ, καὶ [18] ἠσθενή-
σατε πολλοὺς ἐν νόμῳ, [19] διεφθείρατε τὴν δια-
θήκην τοῦ Λευί, λέγει κύριος παντοκράτωρ.
9 [20] Κἀγὼ δέδωκα ὑμᾶς ἐξουδενωμένους [21] καὶ ἀπ-
ερριμμένους εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἀνθ' ὧν ὑ-
μεῖς οὐκ ἐφυλάξασθε τὰς ὁδούς μου, [22] ἀλλὰ
[23] ἐλαμβάνετε [24] πρόσωπα ἐν νόμῳ.
10 [25] Οὐχὶ πατὴρ εἷς πάντων ὑμῶν; οὐχὶ θεὸς εἷς
ἔκτισεν ὑμᾶς; τί ὅτι ἐγκατελίπετε ἕκαστος τὸν ἀ-
δελφὸν αὐτοῦ, τοῦ βεβηλῶσαι τὴν διαθήκην τῶν
11 πατέρων ὑμῶν; Ἐγκατελείφθη Ἰούδας,
καὶ βδέλυγμα ἐγένετο ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ ἐν Ἱε-
ρουσαλήμ, διότι ἐβεβήλωσεν Ἰούδας τὰ ἅγια
κυρίου, ἐν οἷς ἠγάπησε, καὶ ἐπετήδευσεν [26] εἰς
12 θεοὺς ἀλλοτρίους. [27] Ἐξολοθρεύσει κύ-
ριος τὸν ἄνθρωπον τὸν ποιοῦντα ταῦτα, [28] ἕως καὶ
ταπεινωθῇ ἐκ σκηνωμάτων Ἰακὼβ, καὶ ἐκ
προσαγόντων θυσίαν [29] τῷ κυρίῳ παντοκρά-
13 τορι. [30] Καὶ ταῦτα, ἃ ἐμίσουν, [31] ἐ-
ποιεῖτε· ἐκαλύπτετε δάκρυσι τὸ θυσιαστήριον
κυρίου, [32] καὶ κλαυθμῷ καὶ στεναγμῷ [33] ἐκ κό-
πων. [34] Ἔτι ἄξιον [35] ἐπιβλέψαι εἰς [36] θυσίαν,
14 ἢ λαβεῖν δεκτὸν ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν; Καὶ
εἴπατε, [37] Ἕνεκεν τίνος; ὅτι κύριος διεμαρ-
τύρατο ἀναμέσον σοῦ, καὶ ἀναμέσον γυναικὸς
νεότητός σου, [38] ἣν ἐγκατέλιπες, καὶ [39] αὕτη
15 κοινωνός σου, καὶ γυνὴ διαθήκης σου. Καὶ
[40] οὐ καλὸν ἐποίησε; καὶ ὑπόλειμμα [41] πνεύ-
ματος αὐτοῦ. καὶ εἴπατε, [42] Τί ἄλλο [43] ἢ σπέρ-
μα ζητεῖ ὁ θεός; καὶ φυλάξασθε ἐν τῷ πνεύ-
ματι ὑμῶν, [44] καὶ γυναῖκα νεότητός σου μὴ ἐγ-
16 καταλίπῃς· [45] Ἀλλ' ἐὰν [46] μισήσας ἐξα-
ποστείλῃς, λέγει κύριος ὁ θεὸς [47] τοῦ Ἰσραὴλ,
[48] καὶ καλύψει ἀσέβεια ἐπὶ τὰ ἐνθυμήματά σου,
λέγει κύριος [49] παντοκράτωρ. καὶ φυλάξασθε
ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, καὶ [50] οὐ μὴ ἐγκαταλί-
17 πητε. Οἱ [51] παροξύνοντες τὸν [52] θεὸν ἐν
τοῖς λόγοις ὑμῶν· καὶ εἴπατε, Ἐν τίνι [53] παρ-
ωξύναμεν [54] αὐτόν; ἐν τῷ λέγειν ὑμᾶς, Πᾶς
ποιῶν πονηρὸν, [55] καλὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ
ἐν αὐτοῖς αὐτὸς εὐδόκησε, καὶ ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς
τῆς δικαιοσύνης;

---

3 *B.* in marg. σατάνιν. 4 *Ald. C.* αὐτήν· καὶ οὐκ ἔσται. 5 ἐν *Ald.* deest. 6 *C.* ἐπὶ καρδίαν. 7 *Ald.* Ὅτι ἰδού. 8 *B.* in marg. Ἀ. ἐπιτιμῶ ὑμῖν σὺν τῷ βραχίονι. 9 *Aq.* καὶ λικμήσω κόπρον ἐπὶ τὰ πρόσωπα ὑμῶν· κόπρον ἑορτῶν ὑμῶν. 10 *Alex.* ἑορτῆς. 11 *Alex.* ἐπί. 12 *Alex.* κύριος ἐξαπέσταλκα. *B.* κύριος ἐξαπέστειλα. 13 ἐν *B. Ald. C.* deest. 14 *Alex.* τοῦ ὀνόματός. 15 apud *Cypr.* est, *in pace linguæ.* 16 *C.* ἀπέστρεψεν. 17 *B.* ὅτι. 18 *Alex.* πολλοὺς ἠσθενήσατε. *B.* in marg. Ἀ. καὶ ἐσκανδαλώσατε. Σ. Θ. καὶ ἐσκανδαλίσατε. 19 *Alex.* καὶ * διέφθειρα. 20 *Alex.* Καὶ ἐγώ. 21 *B. C.* καὶ παρειμένους. *Cyr.* desunt. 22 *Alex.* ἀλλ'. 23 *S.* ἐδυσωπεῖσθε. 24 *C.* πρόσωπον. 25 *Alex.* Οὐχὶ θεὸς εἷς ἔκτισεν ὑμᾶς; οὐχὶ πατὴρ εἷς πάντων ὑμῶν; τί ὅτι. 26 *C.* ἐπί. 27 *Alex.* Ἐξολοθρεύσει. 28 *B. C.* ἕως ἂν καὶ (*C.* deest) ταπεινωθῇ. 29 *Alex.* κυρίου. 30 *B.* in marg. χολ. ὁ Ἀκύλας, Καὶ τοῦτο δεύτερον ἐποιεῖτε· ἐκαλύπτετε δακρύῳ τὸ θυσιαστήριον, κλαυθμῷ καὶ οἰμωγῇ ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι ἔτι, νεῦσαι πρὸς τὸ δῶρον, καὶ λαβεῖν εὐδοκίαν ἀπὸ χειρὸς ὑμῶν. Σύμ. Καὶ ταῦτα δεύτερον ἐποιεῖτε· καλύπτοντες ἐν δάκρυσι τὸ θυσιαστήριον, κλαίοντες καὶ οἰμώζοντες ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι ἔτι νεύοντα πρὸς τὸ δῶρον, καὶ δέξασθαι τὸ εὐδοκιμένον ἀπὸ χειρὸς ὑμῶν. Θεοδ. Καὶ τοῦτο δεύτερον ἐποιήσατε· ἐκαλύπτετε δάκρυσι τὸ θ, κλαίοντες καὶ στένοντες ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι ἔτι πρὸς ἐγγίζοντα τὸ ὁλοκαύτωμα, καὶ λαβεῖν τέλειον ἐκ χειρῶν ὑμῶν. Ουζωθ. σνιθ. θεσυ. χεσυθ. δεμα. ἐθμαζβην. πιπι. βεχι. ουανακα. μηνν. ωδ. Φεννωθ. ελ. αμμανα. ουλακεθ. ρεσων. μειδηχεμ. 31 *Ald.* ἐποιήσατε. 32 *C.* ἐν. 33 sic quoque *Hier.* leg. sed *Ald.* ἐκόπτετε. *aa. ll.* ἐκκόπτων. 34 *Ald.* καὶ ἔτι. *B.* ὅτι. 35 *C.* ἐπιβλέπειν. 36 *B.* θυσίαν ὑμῶν. 37 *Alex.* Ἕνεκα τίνος; ὁ κύριος. 38 *Ald.* ἣν σὺ ἐγκατέλιπες. 39 *C.* αὐτή. 40 *Alex.* *B* οὐ κάλλος. *C.* οὐκ ἄλλος. *Cyr.* οὐκ ἄλλως. 41 *B.* in marg. Γρ. πνεύματός σου. 42 *B.* Τί ἄλλο ζητεῖ ὁ θεὸς ἢ σπέρμα. 43 *C.* ἀλλ' ἤ. 44 καὶ *C.* deest. 45 *Alex.* Ἀλλ'. 46 *C.* & *B.* in marg μισήσῃς, ἐξαπόστειλον. 47 *Alex.* ὁ παντοκράτωρ θεὸς Ἰσραήλ. 48 *C.* καλύψει. 49 *Ald.* *B.* ὁ θεὸς παντοκράτωρ. 50 *B.* μὴ ἐγκαταλίπητε διαθήκην. 51 *Alex.* παροξύνοντες. 52 *Ald.* κύριον. 53 *Alex.* παρωξύναμεν; ἐν τῷ. 54 *Ald.* σε. 55 *B.* κάλλος. *C.* καλός.

Κεφ. γ΄. 3.

1 Ἰδοὺ [1] ἐξαποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου, [2] καὶ [3] ἐ-
πιβλέψεται ὁδὸν πρὸ προσώπου μου, καὶ ἐξαί-
φνης ἥξει εἰς τὸν ναὸν [4] ἑαυτοῦ κύριος, ὃν ὑμεῖς
ζητεῖτε, καὶ ὁ ἄγγελος τῆς διαθήκης, ὃν ὑμεῖς
θέλετε· ἰδοὺ ἔρχεται, λέγει κύριος παντοκρά-
2 τωρ. Καὶ τίς ὑπομενεῖ ἡμέραν εἰσόδου
αὐτοῦ; [5] ἢ τίς ὑποστήσεται ἐν τῇ ὀπτασίᾳ αὐ-
τοῦ; διότι αὐτὸς εἰσπορεύεται ὡς πῦρ χωνευ-
3 τηρίου, καὶ ὡς [6] ποιὰ [7] πλυνόντων. [8] Καθι-
εῖται χωνεύων καὶ καθαρίζων [9] ὡς τὸ ἀργύ-
ριον, [10] καὶ ὡς τὸ χρυσίον, καὶ [11] καθαριεῖ τοὺς
υἱοὺς Λευΐ, καὶ [12] χεεῖ [13] αὐτοὺς ὥσπερ τὸ χρυ-
σίον καὶ [14] τὸ ἀργύριον· [15] καὶ ἔσονται τῷ κυρίῳ
προσάγοντες [16] θυσίαν ἐν δικαιοσύνῃ.
4 Καὶ ἀρέσει τῷ [17] κυρίῳ θυσία Ἰούδα [18] καὶ Ἱε-
ρουσαλὴμ, καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰῶνος, [19] καὶ
5 καθὼς τὰ ἔτη τὰ ἔμπροσθεν. Καὶ [20] προσ-
άξω [21] πρὸς ὑμᾶς ἐν κρίσει, καὶ ἔσομαι μάρ-
τυς ταχὺς ἐπὶ * τὰς φαρμακοὺς, καὶ ἐπὶ [22] τὰς
μοιχαλίδας, καὶ ἐπὶ τοὺς ὀμνύοντας τῷ ὀνό-
ματί μου ἐπὶ ψεύδει, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀποστεροῦντας
μισθὸν μισθωτοῦ, καὶ τοὺς καταδυναστεύοντας
χήραν, καὶ τοὺς κονδυλίζοντας ὀρφανοὺς, καὶ τοὺς
ἐκκλίνοντας κρίσιν προσηλύτου, καὶ τοὺς μὴ φο-
βουμένους με, λέγει κύριος παντοκράτωρ.
6 Διότι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, [23] καὶ οὐκ ἠλ-
λοίωμαι. καὶ ὑμεῖς [24] οἱ υἱοὶ Ἰακὼβ οὐκ [25] ἀπ-
7 έχεσθε Ἀπὸ τῶν [26] ἀδικιῶν τῶν πατέρων
ὑμῶν, ἐξεκλίνατε [27] νόμιμά μου, καὶ οὐκ ἐ-
φυλάξασθε. [28] Ἐπιστρέψατε πρὸς μὲ, καὶ ἐ-
πιστραφήσομαι πρὸς ὑμᾶς, λέγει κύριος παν-
τοκράτωρ. καὶ εἴπατε, Ἐν τίνι [29] ἐπιστρέψο-
8 μεν; [30] Μήτι πτερνιεῖ ἄνθρωπος θεόν;
διότι ὑμεῖς πτερνίζετέ με· καὶ [31] ἐρεῖτε, Ἐν
τίνι [32] ἐπτερνίσαμέν σε; ὅτι τὰ ἐπιδέκατα,
9 καὶ αἱ ἀπαρχαὶ μεθ' ὑμῶν [33] εἰσι. Καὶ
ἀποβλέποντες ὑμεῖς [34] ἀποβλέπετε, καὶ ἐμὲ
10 ὑμεῖς πτερνίζετε. Τὸ ἔτος [35] συνετε-
λέσθη, καὶ εἰσηνέγκατε πάντα τὰ ἐκφόρια εἰς
τοὺς θησαυροὺς, [36] καὶ [37] ἔσται ἡ [38] διαρπαγὴ
[39] αὐτοῦ [40] ἐν τῷ οἴκῳ [41] αὐτοῦ. [42] ἐπιστρέψα-
τε δὴ ἐν τούτῳ, λέγει κύριος παντοκράτωρ·
ἐὰν μὴ ἀνοίξω ὑμῖν τοὺς [43] καταῤῥάκτας τοῦ οὐ-
ρανοῦ, καὶ [44] ἐκχεῶ [45] τὴν εὐλογίαν μου ὑμῖν,
11 ἕως τοῦ ἱκανωθῆναι. Καὶ διαστελῶ ὑμῖν
[46] εἰς βρῶσιν, καὶ οὐ μὴ [47] διαφθείρω ὑμῶν τὸν
καρπὸν τῆς γῆς, καὶ οὐ μὴ [48] ἀσθενήσῃ ὑμῶν ἡ
ἄμπελος ἡ ἐν τῷ ἀγρῷ, λέγει κύριος παν-
12 τοκράτωρ. Καὶ μακαριοῦσιν ὑμᾶς πάντα
τὰ ἔθνη, διότι [49] ἔσεσθε ὑμεῖς γῆ θελητὴ,
13 λέγει κύριος παντοκράτωρ. Ἐβαρύνα-
τε ἐπ' ἐμὲ [50] τοὺς λόγους ὑμῶν, λέγει [51] κύ-
ριος· καὶ εἴπατε, Ἐν τίνι κατελαλήσαμεν κατὰ
14 σοῦ; Εἴπατε, Μάταιος ὁ δουλεύων θεῷ,
καὶ τί πλέον, ὅτι ἐφυλάξαμεν τὰ φυλάγμα-
τα αὐτοῦ, [52] καὶ διότι ἐπορεύθημεν ἱκέται πρὸ
15 προσώπου κυρίου παντοκράτορος; Καὶ
νῦν ἡμεῖς μακαρίζομεν ἀλλοτρίους, καὶ ἀνοικο-
δομοῦνται [53] πάντες ποιοῦντες [54] ἄνομα, καὶ
16 ἀντέστησαν τῷ θεῷ, καὶ ἐσώθησαν. Ταῦ-
τα [55] κατελάλησαν οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον, ἕ-
καστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ. καὶ προσέσχε κύ-
ριος, καὶ εἰσήκουσε, καὶ ἔγραψε βιβλίον μνη-
μοσύνου ἐνώπιον αὐτοῦ τοῖς φοβουμένοις τὸν κύ-
ριον, καὶ εὐλαβουμένοις τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
17 Καὶ ἔσονταί μοι, λέγει κύριος παντοκράτωρ,
εἰς ἡμέραν, ἣν ἐγὼ ποιῶ, [56] εἰς περιποίησιν,

Cap. 3. 1 *Ms. Alex. & Comp. ed.* ἐγὼ ἐξαποστέλλω. *B. Ald.* ἐξαποστελῶ. *Cyr.* ἐγὼ ἀποστελῶ. 2 *C.* ὅστις ἑτοιμάσει ὁδόν. 3 Σ. χολάζει. Θ. ἑτοιμάζει. 4 *Alex.* αὐτοῦ. 5 *Alex.* καὶ τίς. 6 *Ald. C.* πόα. 7 *B.* in marg. Σ. γναφέως. 8 *Alex.* Καὶ καθιεῖται. 9 *C.* ὥσπερ. 10 καὶ ὡς τὸ χρυσίον *C.* desunt. 11 *C.* καθαρεῖ. 12 *Alex.* χεῖ. *C.* ἐκχεεῖ. 13 *Alex.* αὐτοὺς ὡς τὸ ἀργύρειον καὶ ὥσπερ τὸ χρυσίον. 14 *Ald.* ὡς τό. *C.* ὥσπερ τό. 15 καὶ *C.* deest. 16 *Ald.* θυσίας. 17 *C.* θεῷ. 18 *B. Ald.* ἐν. *C.* καὶ θυσία. 19 *Ald.* κατὰ ἔτη. 20 *B.* προσελεύσομαι· sed in marg. ἄξω πρὸς ὑμᾶς. 21 *Alex.* ἡμᾶς. * al. τούς. 22 *C.* τοὺς μοιχούς. 23 *Alex.* οὐκ ἠλλοίωμαι. 24 *Alex.* υἱοί. 25 *Alex.* ἀπέχεσθε. 26 *B. Ald. C.* ἁμαρτιῶν. sed *B* in marg. ἀδικιῶν. 27 *C.* ἀπὸ τῶν νομίμων. 28 *Alex. & C.* Ἐπιστρέψατε. 29 *Alex.* ἐπιστρέψωμεν. 30 *Alex. Ald. C.* Εἰ πτερνιεῖ. *B.* Εἰ πτερνίζει. *Aq. & S.* Μὴ ἀποστερήσῃ (al. ἀποστερήσει) ἄνθρωπος θεόν; ὅτι ὑμεῖς ἀποστερεῖτέ με· καὶ εἴπατε, ἐν τίνι ἀπεστερήσαμέν σε; 31 *Alex. B. Ald. C.* εἴπατε· sed *B.* in marg. ἐρεῖτε. 32 *Alex.* ἐπτερνίκαμεν. 33 *Ald.* ἐστί. 34 *B.* ἀποβλέπετε εἰς αὐτά. 35 *Ald.* συνετέλεσε. 36 *Alex.* καὶ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἔσται ἡ διαρπαγὴ αὐτοῦ. 37 ἔσται *B. C. Cyr.* deest. 38 *B.* ἁρπαγὴ πτωχοῦ ἐν τῷ οἴκῳ ὑμῶν· suprascripto λ̊. super ὑμῶν. 39 αὐτοῦ *Ald. C.* deest. *Cyr.* αὐτῶν. 40 *Ald.* εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν. *C.* ἐν τοῖς οἴκοις. 41 *Cyr.* αὐτῶν. 42 *Aq.* πειράσατε. *B.* in marg. Σ. πειράσατε δή μοι. 43 *Alex.* καταράκτας. 44 *Ald.* χεῶ. 45 *Alex. & C.* ὑμῖν τὴν εὐλογίαν μου. 46 *Alex.* τὴν βρῶσιν. *C.* βρῶσιν. *B.* in marg. ἀφ' ὑμῶν τὰ βρώματα. 47 *Alex.* διαφθερῶ. 48 *Alex.* ἀσθενήσει ἡ ἄμπελος ὑμῶν ἡ ἐν ἀγρῷ. 49 *C.* ἔσεσθέ μοι ὑμεῖς. 50 *C.* ἐν τοῖς λόγοις. 51 *B. C.* κύριος παντοκράτωρ. 52 *Alex.* διότι. *C.* καὶ ὅτι. 53 *Alex.* ποιοῦντες ἄνομα, ἀντέστησαν θεῷ. 54 *B.* ἀνομίαν. 55 *Alex.* ἐλάλησαν. 56 *S.* περιούσιον.

καὶ [57] αἱρε-

καὶ [57] αἱρετιῶ αὐτοὺς, ὃν τρόπον αἱρετίζει ἄνθρω-
πος τὸν υἱὸν αὐτοῦ, τὸν δουλεύοντα αὐτῷ.
18 Καὶ ἐπιστραφήσεσθε, καὶ ὄψεσθε [58] ἀναμέσον
δικαίου, καὶ [59] ἀναμέσον ἀνόμου, καὶ ἀναμέσον
τοῦ δουλεύοντος [60] θεῷ, καὶ [61] τοῦ μὴ δουλεύον-
τος.

Κεφ. δ'. 4.

1 [1] Διότι ἰδοὺ [2] ἡμέρα ἔρχεται καιομένη ὡς κλί-
βανος καὶ φλέξει αὐτούς, καὶ ἔσονται πάντες οἱ
[3] ἀλλογενεῖς, καὶ πάντες οἱ ποιοῦντες ἄνομα,
καλάμη, καὶ ἀνάψει αὐτοὺς ἡ ἡμέρα ἡ ἐρχομένη,
λέγει κύριος [4] παντοκράτωρ, καὶ οὐ μὴ ὑπο-
2 λειφθῇ [5] ἐξ αὐτῶν ῥίζα οὐδὲ κλῆμα. [6] Καὶ
ἀνατελεῖ ὑμῖν τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά μου
ἥλιος δικαιοσύνης, καὶ ἴασις ἐν ταῖς πτέρυξιν [7] αὐ-
τοῦ· καὶ ἐξελεύσεσθε, καὶ σκιρτήσετε ὡς μοσχά-
3 ρια ἐκ δεσμῶν ἀνειμένα. Καὶ [8] κατα-
πατήσετε ἀνόμους, [9] διότι ἔσονται σποδὸς ὑ-
ποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ἐγὼ
5 ποιῶ, λέγει κύριος παντοκράτωρ. [10] Καὶ
ἰδοὺ ἐγὼ [11] ἀποστελῶ ὑμῖν Ἠλίαν τὸν [12] Θεσβί-
την, [13] πρὶν ἐλθεῖν [14] τὴν ἡμέραν κυρίου τὴν με-
6 γάλην καὶ ἐπιφανῆ, Ὃς ἀποκαταστήσει
καρδίαν πατρὸς πρὸς υἱὸν, καὶ καρδίαν ἀνθρώ-
που πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, μὴ [15] ἔλθω καὶ πα-
4 τάξω τὴν γῆν ἄρδην. Μνήσθητε νόμου
[16] Μωυσῆ τοῦ δούλου μου, καθότι ἐνετειλάμην
αὐτῷ ἐν [17] Χωρὴβ πρὸς [18] πάντα τὸν Ἰσραὴλ,
προστάγματα καὶ [19] δικαιώματα.

* ΜΑΛΑΧΙ'ΑΣ ΙΒ'.

---

57 *Aq.* φείσομαι, ὡς φείδεται ἄνθρωπος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. 58 *C.* τί ἂν εἴη ἀναμέσον. 59 *Alex.* ἀναμέσον ἀδίκου. *C.* ἀδίκου. 60 *Alex.* τῷ θεῷ. 61 *B. C.* ἀναμέσον (*C.* deest) τοῦ μὴ δουλεύοντος αὐτῷ.

Cap. 4. 1 *B. Ald.* Ὅτι. 2 *Ms. Alex.* ἡμέρα κυρίου. 3 *C.* ἀλλόφυλοι. *Aq.* ὑπερήφανοι. 4 *C.* τῶν δυνάμεων. 5 ἐξ *C.* deest. 6 *C.* Ὑμῖν δὲ τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά μου ἀνατελεῖ. 7 *Alex.* αὐτῶν. 8 *Alex.* καταπατήσατε. 9 *B. Ald. C.* καί. 10 *B. Ald. C.* ponunt ultimum versum ante hunc. Καὶ *C.* deest. 11 *Alex.* ἀποστέλλω. *C.* ἐξαποστέλλω. 12 *C.* προφήτην. 13 *Ald.* καὶ πρὶν ἐλθεῖν. 14 *Alex.* ἡμέραν. 15 *B. Ald. C. Cyr.* ἐλθὼν πατάξω. 16 *Alex.* Μωυσῆ. 17 *C.* Ὀρήβ. 18 *Ald.* πάντα τὸν λαὸν τόν. 19 *C.* κρίματα. * *Alex.* ΠΡΟΦΗ'ΤΗΣ ἌΓΓΕΛΟΣ ΜΑΛΑΧΙ'ΑΣ ΙΒ'.

* Ἔ Σ-

*Ε Σ Δ Ρ Α Σ Α'.

Κεφ. α'. 1.

1 ΚΑὶ ἤγαγεν [1] Ἰωσίας τὸ πάσχα ἐν Ἱε-
ρουσαλὴμ τῷ κυρίῳ [2] αὐτοῦ, καὶ [3] ἔ-
θυσε τὸ πάσχα [4] τῇ τεσσαρεσκαιδε-
2 κάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου, Στήσας
τοὺς ἱερεῖς κατ' ἐφημερίας ἐστολισμένους ἐν τῷ
3 ἱερῷ τοῦ κυρίου. Καὶ εἶπε τοῖς Λευίταις
ἱεροδούλοις τοῦ Ἰσραὴλ, ἁγιάσαι ἑαυτοὺς τῷ κυ-
ρίῳ ἐν τῇ θέσει τῆς ἁγίας κιβωτοῦ τοῦ κυρίου ἐν
τῷ οἴκῳ, ᾧ ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν [5] ὁ τοῦ Δα-
4 υὶδ ὁ βασιλεύς· Οὐκ ἔσται ὑμῖν ἆραι
ἐπ' ὤμων αὐτήν· καὶ νῦν λατρεύετε [6] τῷ κυ-
ρίῳ θεῷ ὑμῶν, καὶ θεραπεύετε τὸ ἔθνος αὐ-
τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἑτοιμάσατε κατὰ τὰς πατριὰς
5 καὶ [7] τὰς φυλὰς ὑμῶν, Κατὰ τὴν γρα-
φὴν Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραὴλ, καὶ κατὰ τὴν με-
γαλειότητα Σαλωμὼν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. καὶ στάντες
ἐν [8] τῷ ἁγίῳ κατὰ τὴν μεριδαρχίαν τὴν πατρι-
κὴν ὑμῶν τῶν Λευιτῶν, τῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀδελ-
6 φῶν ὑμῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, Ἐν τάξει [9] θύ-
σατε τὸ πάσχα, καὶ τὰς θυσίας ἑτοιμάσατε
τοῖς ἀδελφοῖς ὑμῶν, καὶ ποιήσατε τὸ πάσχα
κατὰ τὸ πρόσταγμα [10] τοῦ κυρίου τὸ δοθὲν τῷ Μω-
7 υσῇ. Καὶ ἐδωρήσατο Ἰωσίας τῷ λαῷ τῷ
εὑρεθέντι ἀρνῶν καὶ ἐρίφων τριάκοντα χιλιάδας,
μόσχους τρισχιλίους· ταῦτα ἐκ τῶν βασιλικῶν ἐ-
δόθη κατ' ἐπαγγελίαν τῷ λαῷ, καὶ τοῖς ἱε-
8 ρεῦσι, καὶ Λευίταις. Καὶ ἔδωκε Χελκίας,
καὶ Ζαχαρίας, καὶ [11] Συῆλος οἱ ἐπιστάται τοῦ
ἱεροῦ τοῖς ἱερεῦσιν εἰς πάσχα πρόβατα δισχίλια
9 ἑξακόσια, μόσχους τριακοσίους. Καὶ Ἰε-
χονίας, καὶ Σαμαίας, καὶ Ναθαναὴλ ὁ ἀδελ-
φὸς, καὶ [12] Ἀσαβίας, [13] καὶ Ὀχιῆλος, καὶ
Ἰωρὰμ χιλίαρχοι ἔδωκαν τοῖς Λευίταις εἰς
πάσχα πρόβατα πεντακισχίλια, μόσχους ἑ-
10 πτακοσίους. Καὶ [14] ταῦτα τὰ γενόμενα,
εὐπρεπῶς ἔστησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, ἔχον-
11 τες τὰ ἄζυμα κατὰ τὰς φυλὰς Καὶ κατὰ τὰς
μεριδαρχίας τῶν πατέρων ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ,
προσενεγκεῖν τῷ κυρίῳ κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐν
βιβλίῳ [15] Μωυσῇ· καὶ οὕτως τὸ πρωϊνόν.
12 Καὶ ὤπτησαν τὸ πάσχα πυρὶ ὡς καθήκει, καὶ
τὰς θυσίας [16] ἥψησαν ἐν τοῖς χαλκείοις καὶ
13 λέβησι μετ' εὐωδίας, Καὶ ἀπήνεγκαν
πᾶσι τοῖς ἐκ τοῦ λαοῦ· μετὰ δὲ ταῦτα ἡτοίμασαν
ἑαυτοῖς τε καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἀδελφοῖς [17] αὐτῶν
14 υἱοῖς Ἀαρών· Οἱ γὰρ ἱερεῖς ἀνέφερον τὰ
στέατα ἕως ἀωρίας· καὶ οἱ Λευῖται ἡτοίμασαν
ἑαυτοῖς καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἀδελφοῖς αὐτῶν υἱοῖς
15 Ἀαρών. Καὶ οἱ ἱεροψάλται υἱοὶ Ἀσὰφ ἦ-
σαν ἐπὶ τῆς τάξεως [18] αὐτῶν, κατὰ τὰ ὑπὸ
Δαυὶδ τεταγμένα, καὶ Ἀσὰφ, καὶ Ζαχαρί-
ας, καὶ [19] Ἐδδινοὺς ὁ παρὰ τοῦ βασιλέως.
16 Καὶ οἱ θυρωροὶ ἐφ' ἑκάστου πυλῶνος. οὐκ
ἔστι παραβῆναι ἕκαστον τὴν ἑαυτοῦ ἐφημε-
ρίαν· οἱ γὰρ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ Λευῖται ἡτοίμα-
17 σαν [20] αὐτοῖς. Καὶ συνετελέσθη τὰ τῆς
θυσίας [21] τοῦ κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀχθῆ-
18 ναι τὸ πάσχα, Καὶ [22] προσενεχθῆναι
τὰς θυσίας ἐπὶ [23] τὸ τοῦ κυρίου θυσιαστήριον,
19 κατὰ τὴν ἐπιταγὴν τοῦ βασιλέως Ἰωσίου. Καὶ
[24] ἠγάγοσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ εὑρεθέντες ἐν
τῷ καιρῷ τούτῳ τὸ πάσχα καὶ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀ-
20 ζύμων ἡμέρας ἑπτά. Καὶ οὐκ ἤχθη τὸ
πάσχα [25] τοιοῦτον ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν χρό-
21 νων Σαμουὴλ τοῦ προφήτου. Καὶ πάντες
οἱ βασιλεῖς τοῦ Ἰσραὴλ οὐκ ἠγάγοσαν πάσχα
[26] τοιοῦτον, οἷον ἤγαγεν Ἰωσίας, καὶ οἱ ἱερεῖς,
καὶ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ

Cap. 1. * In *Ald.* Liber primus *Esdræ* in cap. 109. dividitur, quæ margini textus adscribuntur, & præterea in unum collecta habentur ante initium *Esdræ*, cum initio uniuscujusque versus. In *Compl.* vero hic liber Esdræ primus Græce non habetur, sed Latine sub nomine 3. & 4. Esdræ: & ponuntur post Neemiam. 1 *Ms. Alex.* . . . . . . ὁ ἱερεύς. 2 *Alex.* ἑαυτοῦ. 3 *Alex.* ἔθυσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τό. 4 *Alex.* τῇ τε . . ἡμέρα τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου. 5 *Alex. Ald.* ὁ υἱὸς τοῦ. 6 *Alex.* κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν. 7 *Alex.* φυλὰς ὑμῶν. 8 *Alex.* τῷ ἱερῷ κατά. 9 *Ald.* θυσιάσατε. 10 *Alex.* κυρίου. 11 *Alex.* ἡ συῆλος. *a. l.* hab. ἡ σύνοδος. in *uno* est, καὶ Ἰωὴλ pro quo est, Ἰειὴλ, l. 2. Paralip cap. 35. 12 *Alex. Ald.* Σαβίας. 13 *Alex.* καὶ Ὀζιῆλος. 14 *Alex. Ald.* τούτων γενομένων. 15 *Alex.* Μωσῆ. 16 *Alex.* ὤπτησαν. 17 *Alex.* ἑαυτῶν. 18 *Alex.* ἑαυτῶν. 19 in *nonnull. ll.* est, Ἐδδινοῦς. 20 *Ald.* ἑαυτοῖς. 21 *Alex.* τῷ κυρίῳ. 22 *Alex.* προσενεχθῆναι. 23 *Ald.* τὸ τοῦ θεοῦ. 24 *Alex. Ald.* ἤγαγον. 25 *Alex.* τοιοῦτο. 26 *Alex.* τοιοῦτο.

[27] ὁ εὑρε-

[27] ὁ εὑρεθεὶς ἐν τῇ κατοικήσει αὐτῶν ἐν Ἱερου-
22 σαλήμ. Ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει βασιλεύ-
23 οντος Ἰωσίου ἤχθη τὸ πάσχα τοῦτο. Καὶ
ὠρθώθη τὰ ἔργα Ἰωσίου ἐνώπιον τοῦ κυρίου αὐ-
24 τοῦ ἐν καρδίᾳ πλήρει εὐσεβείας. Καὶ τὰ
κατ᾽ αὐτὸν δὲ ἀναγέγραπται ἐν τοῖς ἔμπροσθεν
χρόνοις, περὶ τῶν ἡμαρτηκότων καὶ ἠσεβηκότων
[28] εἰς τὸν κύριον παρὰ πᾶν ἔθνος καὶ βασιλείαν,
[29] καὶ ἃ ἐλύπησαν αὐτὸν, [30] ἔστι, καὶ οἱ λόγοι τοῦ
25 κυρίου ἀνέστησαν ἐπὶ Ἰσραήλ. Καὶ μετὰ πᾶ-
σαν τὴν πρᾶξιν ταύτην Ἰωσίου, συνέβη Φα-
ραὼ βασιλέα Αἰγύπτου ἐλθόντα πόλεμον ἐγεῖ-
ραι ἐν [31] Χαρκαμὺς ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου· καὶ ἐξῆλ-
26 θεν εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ Ἰωσίας. Καὶ
διεπέμψατο πρὸς αὐτὸν βασιλεὺς Αἰγύπτου,
λέγων, Τί ἐμοὶ καὶ σοί ἐστι βασιλεῦ τῆς Ἰουδαί-
27 ας; Οὐχὶ πρὸς σὲ ἐξαπέσταλμαι ὑπὸ
κυρίου τοῦ θεοῦ· ἐπὶ γὰρ τοῦ Εὐφράτου ὁ πόλεμός μου
ἐστί· καὶ νῦν κύριος μετ᾽ ἐμοῦ ἐστι, καὶ κύριος
μετ᾽ ἐμοῦ ἐπισπεύδων ἐστίν. [32] ἀπόστηθι, καὶ μὴ
28 ἐναντιοῦ τῷ κυρίῳ. Καὶ οὐκ ἀπέστρεψεν
ἑαυτὸν Ἰωσίας ἐπὶ τὸ ἅρμα αὐτοῦ, ἀλλὰ πο-
λεμεῖν αὐτὸν ἐπιχειρεῖ, οὐ προσέχων ῥήμασιν
Ἱερεμίου προφήτου [33] ἐκ στόματος κυρίου.
29 Ἀλλὰ συνεστήσατο πρὸς αὐτὸν πόλεμον ἐν τῷ
πεδίῳ [34] Μαγεδδώ. καὶ κατέβησαν οἱ ἄρχον-
30 τες πρὸς τὸν βασιλέα Ἰωσίαν. Καὶ εἶ-
πεν ὁ βασιλεὺς τοῖς παισὶν ἑαυτοῦ, Ἀπο-
στήσατέ με ἀπὸ τῆς μάχης, ἠσθένησα γὰρ λίαν.
καὶ εὐθέως ἀπέστησαν αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἀ-
31 πὸ τῆς παρατάξεως. Καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ ἅρ-
μα τὸ δεύτερον [35] αὐτοῦ, καὶ ἀποκατασταθεὶς
εἰς Ἱερουσαλὴμ, μετήλλαξε τὸν βίον [36] αὐ-
τοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν τῷ πατρικῷ τάφῳ.
32 Καὶ ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ [37] ἐπένθησαν τὸν Ἰωσίαν,
καὶ ἐθρήνησεν Ἱερεμίας ὁ προφήτης ὑπὲρ Ἰω-
σίου, καὶ οἱ προκαθήμενοι σὺν γυναιξὶν [38] ἐ-
θρήνουσαν αὐτὸν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. καὶ
ἐξεδόθη τοῦτο γίνεσθαι ἀεὶ εἰς ἅπαν τὸ γένος
33 Ἰσραήλ. Ταῦτα δὲ ἀναγέγραπται ἐν τῇ
βίβλῳ τῶν ἱστορουμένων περὶ τῶν βασιλέων τῆς Ἰου-
δαίας, καὶ τὸ καθ᾽ ἓν πραχθὲν τῆς πράξεως
Ἰωσίου, καὶ τῆς δόξης αὐτοῦ, καὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ
ἐν τῷ νόμῳ [39] κυρίου· τά τε προπραχθέντα
ὑπ᾽ αὐτοῦ καὶ τὰ νῦν, ἱστόρηται ἐν [40] τῷ βιβλίῳ
34 τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα. Καὶ ἀνα-
λαβόντες οἱ ἐκ τοῦ ἔθνους τὸν [41] Ἰεχονίαν υἱὸν
Ἰωσίου, ἀνέδειξαν βασιλέα ἀντὶ Ἰωσίου τοῦ πα-
35 τρὸς αὐτοῦ, ὄντα ἐτῶν εἴκοσι τριῶν. Καὶ
ἐβασίλευσεν ἐν [42] Ἰσραὴλ καὶ Ἱερουσαλὴμ μῆ-
νας τρεῖς. καὶ [43] ἀπέστησεν αὐτὸν βασιλεὺς Αἰ-
γύπτου τοῦ μὴ βασιλεύειν ἐν Ἱερουσαλὴμ,
36 Καὶ ἐζημίωσε τὸ ἔθνος ἀργυρίου ταλάντοις ἑ-
37 κατὸν καὶ χρυσίου ταλάντῳ ἑνί. Καὶ ἀνέ-
δειξε βασιλεὺς Αἰγύπτου βασιλέα Ἰωακὶμ τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ βασιλέα τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσα-
38 λήμ. Καὶ ἔδησεν Ἰωακὶμ τοὺς μεγιστᾶ-
νας, Ζαράκην δὲ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ συλλαβὼν
39 ἀνήγαγεν ἐξ Αἰγύπτου. Ἐτῶν δὲ ἦν εἰκο-
σιπέντε Ἰωακὶμ ὅτε ἐβασίλευσε τῆς Ἰουδαίας καὶ
Ἱερουσαλήμ· καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν [44] ἐνώπιον
40 κυρίου. [45] Μετ᾽ αὐτὸν δὲ ἀνέβη Ναβουχο-
δονόσορ [46] ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ [47] ἔ-
δησεν αὐτὸν ἐν χαλκείῳ δεσμῷ, καὶ ἀπήγα-
41 γεν εἰς Βαβυλῶνα. Καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν σκευ-
ῶν τοῦ κυρίου λαβὼν Ναβουχοδονόσορ καὶ ἀπενέγ-
κας, ἀπηρείσατο ἐν τῷ ναῷ [48] αὐτοῦ [49] ἐν
42 Βαβυλῶνι. Τὰ δὲ ἱστορηθέντα περὶ αὐτοῦ,
καὶ τῆς ἀκαθαρσίας αὐτοῦ καὶ δυσσεβείας, ἀνα-
γέγραπται ἐν τῇ βίβλῳ τῶν χρόνων τῶν βασι-
43 λέων. Καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ Ἰωα-
κὶμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ. ὅτε γὰρ ἀνεδείχθη, ἦν ἐτῶν
44 [50] ὀκτώ. Βασιλεύει δὲ μῆνας τρεῖς καὶ ἡ-
μέρας δέκα ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐποίησε τὸ πο-
45 νηρὸν ἔναντι κυρίου. Καὶ μετ᾽ ἐνιαυτὸν ἀ-
ποστείλας Ναβουχοδονόσορ μετήγαγεν αὐτὸν εἰς
Βαβυλῶνα, ἅμα τοῖς ἱεροῖς σκεύεσι τοῦ κυρίου,
46 Καὶ ἀνέδειξε Σεδεκίαν βασιλέα τῆς Ἰουδαίας καὶ
Ἱερουσαλὴμ, [51] ὄντα ἐτῶν εἴκοσι [52] ἑνός· [53] βα-
47 σιλεύει δὲ ἔτη ἕνδεκα, Καὶ ἐποίησε τὸ

27 *Alex.* *Ald.* οἱ εὑρεθέντες. 28 *Ald.* πρὸς τὸν κύριον. 29 *Alex.* καὶ ἐλύπησαν αὐτόν. 30 *Alex.* *Ald.* ἐν αἰσθήσει, καὶ οἱ. 31 *Alex.* Καλχαμύς. 32 *Ald.* ἀπόστηθι ἀπ᾽ ἐμοῦ, καί. 33 *Ald.* διὰ στόματος. 34 *Alex.* Μεταεδδαούς. *Ald.* Μετεδδαούς. 35 *Alex.* ἑαυτοῦ. 36 *Alex.* *Ald.* ἑαυτοῦ. 37 *Alex.* καὶ ἐπένθησαν. 38 *Alex.* ἐθρήνουν αὐτόν. 39 *Alex.* τοῦ κυρίου· τά τε προπεπραχθέντα. 40 *Alex.* τῇ βίβλῳ. 41 sic *B. Matth.* Josiæ filium Jechoniam primum ponit, tum fratres ejus. *Alex.* Ἰώχαζ. *Ald.* Ἰωάχαζ. pro quo legimus Ἰωχανὰν, 1 Paralip. 3. quod non admodum dissimile est τῷ Ἰεχονίᾳ. 42 *Alex.* Ἰούδα. 43 *Ald.* ἀπεκατέστησεν. 44 *Alex.* *Ald.* ἔναντι. 45 *Alex.* *Ald.* Ἐπ᾽ αὐτόν. 46 *Alex.* βασιλεύς. 47 *Alex.* *Ald.* δήσας αὐτὸν ἐν χαλκείῳ δεσμῷ, ἀπήγαγεν. 48 *Alex.* ἑαυτοῦ. 49 ἐν Βαβυλῶνι *Ald.* ponit ante ἐν τῷ. 50 *Alex.* *Ald.* δεκαοκτώ. 51 *Alex.* * Σεδεκίαν ὄντα. 52 *Ald.* καὶ ἑνός. 53 *Alex.* *Ald.* ἐβασίλευσεν.

πονηρὸν

πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ οὐκ ἐνετράπη ἀπὸ
τῶν ῥηθέντων λόγων ὑπὸ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου
48 ἐκ στόματος τοῦ κυρίου. Καὶ ὁρκισθεὶς ἀπὸ
τοῦ βασιλέως Ναβουχοδονόσορ τῷ ὀνόματι [54] κυ-
ρίου, ἐπιορκήσας ἀπέστη· καὶ σκληρύνας [55] αὐ-
τοῦ τὸν τράχηλον καὶ τὴν καρδίαν [56] αὐτοῦ, παρέ-
49 βη τὰ νόμιμα κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ. Καὶ
οἱ ἡγούμενοι δὲ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἱερέων [57] πολλὰ ἠσέ-
βησαν καὶ ὑπὲρ πάσας τὰς ἀκαθαρσίας πάν-
των τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐμίαναν τὸ ἱερὸν τοῦ κυρίου
[58] τὸ ἁγιαζόμενον [59] ἐν Ἱερουσαλήμ.
50 Καὶ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν διὰ τοῦ
ἀγγέλου [60] αὐτοῦ μετακαλέσαι αὐτούς, καθότι
ἐφείδετο αὐτῶν καὶ τοῦ σκηνώματος [61] αὐτοῦ.
51 Αὐτοὶ δὲ [62] ἐμυκτήριζαν [63] ἐν τοῖς ἀγγέλοις
αὐτοῦ· καὶ ᾗ ἡμέρᾳ ἐλάλησε κύριος, ἦσαν [64] ἐκ-
52 παίζοντες τοὺς προφήτας αὐτοῦ, [65] Ἕως
τοῦ θυμωθέντα αὐτὸν ἐπὶ τῷ ἔθνει [66] αὐτοῦ διὰ τὰ
δυσσεβήματα, προστάξαι ἀναβιβάσαι ἐπ' αὐ-
53 τοὺς τοὺς βασιλεῖς τῶν Χαλδαίων. Οὗτοι
ἀπέκτειναν τοὺς νεανίσκους αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ,
περικύκλῳ τοῦ ἁγίου αὐτῶν ἱεροῦ. καὶ οὐκ ἐφείσαν-
το νεανίσκου καὶ παρθένου, καὶ πρεσβύτου καὶ [67] νεω-
τέρου, ἀλλὰ [68] πάντας παρέδωκαν εἰς τὰς χεῖ-
54 ρας αὐτῶν. Καὶ πάντα τὰ ἱερὰ σκεύη τοῦ
κυρίου τὰ μεγάλα καὶ τὰ μικρὰ, καὶ [69] τὰς
κιβωτοὺς [70] τοῦ κυρίου, καὶ τὰς βασιλικὰς ἀπο-
θήκας ἀναλαβόντες ἀπήνεγκαν εἰς Βαβυλῶ-
55 να. Καὶ ἐνεπύρισαν τὸν οἶκον [71] τοῦ κυρίου,
καὶ ἔλυσαν τὰ τείχη Ἱερουσαλήμ, καὶ τοὺς πύργους
56 [72] αὐτῆς ἐνεπύρισαν ἐν πυρί, Καὶ συν-
ετέλεσαν πάντα τὰ ἔνδοξα αὐτῆς ἀχρειῶσαι, καὶ
τοὺς ἐπιλοίπους ἀπήγαγε [73] μετὰ ῥομφαίας εἰς
57 Βαβυλῶνα. Καὶ ἦσαν παῖδες αὐτῷ καὶ
τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, [74] μέχρις τοῦ βασιλεῦσαι Πέρ-
σας, εἰς ἀναπλήρωσιν [75] ῥήματος τοῦ κυρίου ἐν
58 στόματι Ἱερεμίου· Ἕως τοῦ εὐδοκῆσαι τὴν γῆν
τὰ σάββατα [76] αὐτῆς, πάντα τὸν χρόνον τῆς ἐ-
ρημώσεως αὐτῆς σαββατιεῖ εἰς [77] συμπλήρωσιν
ἐτῶν ἑβδομήκοντα.

Κεφ. β'. 2.

1 Βασιλεύοντος Κύρου Περσῶν ἔτους πρώτου, εἰς
συντέλειαν ῥήματος κυρίου ἐν στόματι Ἱερεμίου,
2 Ἤγειρε κύριος τὸ πνεῦμα Κύρου βασιλέως Περ-
σῶν, καὶ ἐκήρυξεν ἐν ὅλῃ τῇ βασιλείᾳ [1] αὐτοῦ, καὶ
3 ἅμα διὰ γραπτῶν, Λέγων, Τάδε λέ-
γει ὁ βασιλεὺς Περσῶν Κῦρος, Ἐμὲ ἀνέδειξε
βασιλέα τῆς οἰκουμένης ὁ κύριος τοῦ Ἰσραήλ, κύ-
4 ριος ὁ ὕψιστος. Καὶ ἐσήμηνέ μοι οἰκο-
δομῆσαι [2] αὐτῷ οἶκον ἐν Ἱερουσαλήμ, τῇ ἐν
5 τῇ Ἰουδαίᾳ. Εἴ τις ἐστὶν οὖν ὑμῶν ἐκ τοῦ ἔ-
θνους αὐτοῦ, [3] ἔστω ὁ κύριος αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ
ἀναβὰς εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ τὴν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ,
οἰκοδομείτω τὸν οἶκον [4] τοῦ κυρίου τοῦ Ἰσραήλ. οὗτος
ὁ κύριος, ὁ κατασκηνώσας ἐν Ἱερουσαλήμ.
6 [5] Ὅσοι οὖν κατὰ τοὺς τόπους οἰκοῦσι, βοηθείτωσαν
αὐτῷ οἱ ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ, ἐν χρυσίῳ καὶ ἐν
7 ἀργυρίῳ, Ἐν δόσεσι, μεθ' ἵππων καὶ
κτηνῶν, σὺν τοῖς ἄλλοις τοῖς κατ' εὐχὰς προσ-
τεθειμένοις εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ κυρίου τὸ ἐν Ἱερουσα-
8 λήμ. [6] Καὶ [7] καταστήσαντες οἱ ἀρχίφυλοι
τῶν πατέρων τῆς Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν φυλῆς,
καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, καὶ πάντων ὧν
ἤγειρε κύριος τὸ πνεῦμα, ἀναβῆναι οἰκοδο-
μῆσαι οἶκον τῷ κυρίῳ τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ·
9 Καὶ οἱ περικύκλῳ αὐτῶν ἐβοήθησαν [8] ἐν πᾶ-
σιν, ἐν ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ, ἵπποις, [9] κτή-
νεσι, καὶ εὐχαῖς [10] ὡς πλείσταις πολλῶν, ὧν ὁ
10 νοῦς ἠγέρθη. Καὶ ὁ βασιλεὺς Κῦρος
ἐξήνεγκε τὰ ἱερὰ σκεύη τοῦ κυρίου, ἃ μετήνεγκε
Ναβουχοδονόσορ ἐξ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἀπηρεί-
11 σατο αὐτὰ ἐν τῷ [11] εἰδωλείῳ αὐτοῦ. Ἐξε-
νέγκας δὲ αὐτὰ Κῦρος ὁ βασιλεὺς Περσῶν παρ-
έδωκεν αὐτὰ [12] Μιθραδάτῃ τῷ ἑαυτοῦ γαζο-
12 φύλακι. Διὰ δὲ τούτου παρεδόθησαν [13] Σα-
13 μαναασάρῳ [14] προστάτῃ τῆς Ἰουδαίας. Ὁ δὲ

54 *Alex.* τοῦ κυρίου. 55 *Alex.* ἑαυτοῦ. *Ald.* ἑαυτῆς. 56 *Alex.* ἑαυτοῦ. 57 *Alex.* *Ald.* πολλὰ ἠνόμησαν καὶ παρέβησαν ὑπέρ. 58 *Alex.* *Ald.* τὸ ἁγιασθέν. 59 *Alex.* ἐν Ἱεροσολύμοις. 60 *Alex.* *Ald.* ἑαυτοῦ. 61 *Alex.* *Ald.* ἑαυτοῦ. 62 *Alex.* *Ald.* ἐξεμυκτήριζον. 63 *Ald.* τοὺς ἀγγέλους. 64 *Ald.* ἐμπαίζοντες. 65 *Alex.* *Ald.* Ἕως τοῦ θυμωθέντα. 66 *Alex.* ἑαυτοῦ διά. 67 *Alex.* νεωτέρου αὐτῶν. 68 *Alex.* πάντα παρέδωκεν. *Ald.* πάντας παρέδωκεν. 69 *Alex.* *Ald.* τὰ σκεύη κιβωτοῦ. 70 *Ald.* τοῦ θεοῦ. 71 *Alex.* κυρίου. 72 *Alex.* *Ald.* αὐτῶν. 73 *Alex.* *Ald.* ἀπὸ ῥομφαίας. 74 *Alex.* μέχρι τοῦ βασιλεῦσαι. 75 *Alex.* *Ald.* λόγου κυρίου. 76 *Ald.* αὐτοῖς. 77 *Ald.* πλήρωσιν.

Cap. 2. in *Ald.* 19. 1 *Ms.* *Alex.* ἑαυτοῦ. 2 *Alex.* ἑαυτῷ. 3 *Alex.* ἔστω ὁ κύριος κύριος αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. 4 *Alex.* κυρίου. 5 *Alex.* Ὅσοι οὖν κατὰ τόπους οἰκοῦσιν. 6 Hic incipit cap. 20. in *Ald.* 7 *Alex.* *Ald.* καταστάντες. 8 *Alex.* *Ald.* ἐν πᾶσιν, ἀργυρείῳ καί. 9 *Alex.* καὶ κτήνεσιν. 10 *Alex.* ὥσται, pro ὡς. *Ald.* deest. 11 *Alex.* *Ald.* ἑαυτοῦ εἰδωλείῳ (*Alex.* εἰδωλίῳ.) 12 *Alex.* Μιθριδάτῃ. 13 *Alex.* Σαναβασσάρῳ. *Ald.* Ἀβασσάρῳ. 14 *Alex.* τῷ προστάτῃ.

τούτων ἀριθμὸς ἦν, σπονδεῖα χρυσᾶ χίλια,
[15] σπονδεῖα ἀργυρᾶ χίλια, θυΐσκαι ἀργυραῖ
εἰκοσιεννέα, φιάλαι [16] χρυσαῖ τριάκοντα,
ἀργυραῖ δισχίλιαι τετρακόσιαι δέκα, καὶ ἄλ-
14 λα σκεύη χίλια. Τὰ δὲ πάντα σκεύη
[17] ἐκομίσθη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ πεντακισχίλια
15 τετρακόσια ἑξηκονταεννέα. Ἀνηνέχθη δὲ
ὑπὸ [18] Σαμαναασάρου ἅμα τοῖς ἐκ τῆς αἰχμα-
λωσίας ἐκ Βαβυλῶνος εἰς [19] Ἱερουσαλήμ.
16 Ἐν δὲ τοῖς ἐπὶ Ἀρταξέρξου [20] τῶν Περσῶν βα-
σιλέως χρόνοις [21] κατέγραψαν αὐτῷ κατὰ τῶν κατ-
οικούντων ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Ἱερουσαλήμ, Βήλε-
μος, καὶ Μιθραδάτης, καὶ Ταβέλλιος, καὶ
Ῥάθυμος, καὶ Βεέλτεθμος, καὶ [22] Σαμέλ-
λιος ὁ γραμματεὺς, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ τούτοις
συντασσόμενοι, [23] οἰκοῦντες δὲ ἐν Σαμαρείᾳ καὶ
τοῖς ἄλλοις τόποις, τὴν ὑπογεγραμμένην ἐπι-
17 στολήν. Βασιλεῖ Ἀρταξέρξῃ κυρίῳ οἱ
παῖδές σου, Ῥάθυμος ὁ τὰ προσπίπτοντα, καὶ
[24] Σαμέλλιος ὁ γραμματεὺς, καὶ οἱ ἐπίλοιποι
τῆς βουλῆς αὐτῶν, [25] καὶ κριταὶ οἱ ἐν κοίλῃ Συ-
18 ρίᾳ καὶ Φοινίκῃ. Καὶ νῦν γνωστὸν ἔστω [26] τῷ
κυρίῳ βασιλεῖ, ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι ἀναβάντες παρ'
ὑμῶν πρὸς ἡμᾶς ἐλθόντες εἰς Ἱερουσαλήμ, τὴν
πόλιν τὴν ἀποστάτιν [27] καὶ πονηρὰν, οἰκοδομοῦσι
τάς τε ἀγορὰς [28] αὐτῆς, καὶ τὰ τείχη θερα-
19 πεύουσι, καὶ ναὸν ὑποβάλλονται. Ἐὰν
οὖν ἡ πόλις αὕτη οἰκοδομηθῇ, καὶ τὰ τείχη συν-
τελεσθῇ, φορολογίαν οὐ μὴ ὑπομείνωσι δοῦναι,
20 ἀλλὰ καὶ βασιλεῦσιν ἀντιστήσονται. Καὶ ἐπ-
εὶ ἐνεργεῖται τὰ κατὰ τὸν ναὸν, καλῶς ἔχειν ὑπο-
λαμβάνομεν μὴ [29] ὑπεριδεῖν τὸ τοιοῦτο,
21 Ἀλλὰ προσφωνῆσαι τῷ κυρίῳ [30] βασιλεῖ, ὅ-
πως, [31] ἂν φαίνηταί σοι, ἐπισκεφθῇ ἐν τοῖς
22 ἀπὸ τῶν πατέρων σου βιβλίοις. Καὶ εὑρή-
σεις ἐν τοῖς [32] ὑπομνηματισμοῖς [33] γεγραμ-
μένα περὶ τούτων, καὶ γνώσῃ ὅτι ἡ πόλις [34] ἐ-
κείνη ἦν ἀποστάτις, καὶ βασιλεῖς καὶ πόλεις ἐνο-
23 χλοῦσα, Καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ἀποστάται καὶ πολι-
ορκίας συνιστάμενοι ἐν αὐτῇ ἔτι ἐξ αἰῶνος, δι'
24 ἣν αἰτίαν καὶ ἡ πόλις αὕτη ἠρημώθη. Νῦν
οὖν [35] ὑποδεικνύομέν σοι κύριε βασιλεῦ, [36] ὅτι
ἐὰν ἡ πόλις αὕτη [37] οἰκοδομηθῇ, καὶ τὰ ταύ-
της τείχη ἀνασταθῇ, κάθοδος οὐκ ἔτι σοι ἔσται
25 εἰς κοίλην Συρίαν καὶ Φοινίκην. Τότε
ἀντέγραψεν ὁ βασιλεὺς Ῥαθύμῳ τῷ γρά-
φοντι τὰ προσπίπτοντα, καὶ [38] Βεελτέθμῳ,
καὶ Σαμελλίῳ γραμματεῖ, καὶ τοῖς λοι-
ποῖς τοῖς συντασσομένοις καὶ οἰκοῦσιν [39] ἐν τῇ
Σαμαρείᾳ, καὶ Συρίᾳ, καὶ Φοινίκῃ, τὰ [40] ὑ-
26 πογεγραμμένα. Ἀνέγνων τὴν ἐπιστολὴν
ἣν πεπόμφατε πρὸς μέ. ἐπέταξα οὖν ἐπι-
σκέψασθαι· καὶ [41] εὑρέθη ὅτι ἡ πόλις ἐκείνη ἐστὶν
ἐξ αἰῶνος βασιλεῦσιν [42] ἀντιπαρατάσσουσα,
27 Καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀποστάσεις καὶ πολέμους ἐν αὐ-
τῇ συντελοῦντες, καὶ βασιλεῖς ἰσχυροὶ καὶ σκλη-
ροὶ ἦσαν ἐν Ἱερουσαλὴμ κυριεύοντες καὶ φορολο-
28 γοῦντες κοίλην Συρίαν καὶ Φοινίκην. [43] Νῦν
οὖν ἐπέταξα ἀποκωλῦσαι τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους
τοῦ οἰκοδομῆσαι τὴν πόλιν, καὶ προνοηθῆναι ὅπως
29 μηδὲν παρὰ ταῦτα γένηται, Καὶ μὴ προ-
βῇ ἐπὶ πλεῖον τὰ τῆς κακίας [44] εἰς τὸ βασι-
30 λεῖς ἐνοχλῆσαι. Τότε ἀναγνωσθέντων
τῶν παρὰ τοῦ βασιλέως Ἀρταξέρξου γραφέντων,
[45] Ῥάθυμος, καὶ Σαμέλλιος ὁ γραμματεὺς,
καὶ οἱ τούτοις συντασσόμενοι, ἀναζεύξαντες εἰς
Ἱερουσαλὴμ κατὰ σπουδὴν [46] μεθ' ἵππου καὶ ὄχλου
παρατάξεως, ἤρξαντο κωλύειν τοὺς οἰκοδομοῦν-
τας, καὶ ἤργει ἡ οἰκοδομὴ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν Ἱερου-
σαλὴμ μέχρι τοῦ δευτέρου ἔτους τῆς βασιλείας
Δαρείου τοῦ Περσῶν βασιλέως.

Κεφ. γ'. 3.

1 ΚΑὶ [1] βασιλεὺς Δαρεῖος ἐποίησε δοχὴν
μεγάλην πᾶσι τοῖς ὑπ' αὐτὸν, καὶ πᾶσι τοῖς
οἰκογενέσιν αὐτοῦ, καὶ πᾶσι τοῖς μεγιστᾶσι τῆς
2 Μηδίας καὶ τῆς Περσίδος, Καὶ πᾶσι
τοῖς σατράπαις καὶ στρατηγοῖς καὶ τοπάρχαις
τοῖς [2] ὑπ' αὐτὸν, ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς [3] μέχρις

15 *Alex.* καὶ σπονδῖα. 16 *Alex.* χρύσεαι. 17 *Alex. Ald.* διεκομίσθη. 18 *Alex.* Σαναβασσάρου. *Ald.* Σανναβασσάρου. 19 *Alex. Ald.* Ἱεροσόλυμα. 20 *Alex.* τοῦ Περσῶν βασιλέως. 21 *Alex.* κατέγραψεν. 22 *Alex.* Σεμέλλιος. 23 *Alex.* οἱ οἰκοῦντες. 24 *Alex.* Σιβέλλιος. 25 *Alex.* καὶ * κραταιοὶ ἐν. 26 *Alex.* τῷ κυρίῳ μου βασιλεῖ, διότι. 27 *Alex.* καὶ τὴν πονηράν. 28 *Ald.* καὶ τὰ τείχη αὐτῆς θεραπεύουσι. 29 *Alex.* ὑπεριδεῖν τοιοῦτο. 30 *Ald* ἡμῶν βασιλεῖ. 31 *Alex.* ἐὰν φαίνηταί σοι. 32 *Alex. Ald.* ὑπομνήμασιν. 33 *Alex.* τὰ γεγραμμένα. 34 *Alex.* ἦν ἐκείνη. 35 *Alex.* ὑποδείκνυμεν. 36 *Alex. Ald.* διότι. 37 *Ald.* ἀνοικοδομηθῇ. 38 *Alex.* Βεελτεμέθ. 39 *Alex.* ἐν τῇ Σαμαρείᾳ, καὶ Φοινίκῃ. 40 *Ald.* ὑποτεταγμένα. 41 *Alex.* ηὑρέθη ὅτι ἐστὶν ἡ πόλις ἐκείνη ἐξ. 42 *Ald.* ἀντιπαρατάσσουσα. 43 *Alex.* Νῦν ἐπέταξα. 44 *Alex. Ald.* ἐπὶ τὸ βασιλεῖς ἐνοχλεῖσθαι (*Alex.* ἐνοχλῆσθαι.) 45 *Alex.* ὁ Ῥάθυμος, καὶ Σεμέλλιος. 46 *Alex.* μετ.

Cap. 3. in *Ald.* 21. 1 *Ald.* βασιλεύσας. 2 *Alex.* μετ' αὐτῶν, *Ald.* μετ' αὐτόν. 3 *Alex.* μέχρι τῆς Αἰθιοπίας.

Αἰθιο-

Αἰθιοπίας, ἐν τῇ ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ σατραπεί-
3 αις. [4]Καὶ ἔφαγοσαν καὶ ἔπιοσαν, καὶ
ἐμπλησθέντες [5]ἀνέλυσαν. ὁ δὲ Δαρεῖος ὁ βα-
σιλεὺς ἀνέλυσεν εἰς τὸν [6]κοιτῶνα ἑαυτοῦ, καὶ ἐ-
4 κοιμήθη, καὶ ἔξυπνος ἐγένετο. Τότε οἱ
τρεῖς νεανίσκοι οἱ σωματοφύλακες οἱ φυλάσ-
σοντες τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως, εἶπαν [7]ἕτερος
5 πρὸς τὸν ἕτερον, Εἴπωμεν ἕκαστος ἡμῶν
ἕνα λόγον, ὃς ὑπερισχύσει· καὶ οὗ ἐὰν φανῇ τὸ
ῥῆμα αὐτοῦ σοφώτερον τοῦ ἑτέρου, δώσει αὐτῷ
Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς δωρεὰς μεγάλας, καὶ ἐ-
6 πινίκια μεγάλα, Καὶ πορφύραν περι-
βαλέσθαι, καὶ ἐν χρυσώμασι πίνειν, καὶ ἐπὶ χρυ-
σῷ καθεύδειν, καὶ ἅρμα χρυσοχάλινον, καὶ κί-
δαριν βυσσίνην, καὶ μανιάκην περὶ τὸν [8]τρά-
7 χηλον, Καὶ δεύτερος καθιεῖται Δαρείου
διὰ τὴν σοφίαν [9]αὐτοῦ, καὶ συγγενὴς Δαρείου κλη-
8 θήσεται. Καὶ τότε γράψαντες ἕκαστος τὸν
ἑαυτοῦ λόγον, ἐσφραγίσαντο καὶ ἔθηκαν ὑπὸ τὸ
προσκεφάλαιον Δαρείου τοῦ βασιλέως,
9 Καὶ εἶπαν, [10]Ὅταν ἐγερθῇ ὁ βασιλεύς, δώ-
σουσιν αὐτῷ τὸ γράμμα, [11]καὶ ὃν ἂν κρίνῃ ὁ
βασιλεὺς καὶ οἱ τρεῖς μεγιστᾶνες τῆς Περσίδος,
[12]ὅτι οὗ ὁ λόγος αὐτοῦ σοφώτερος, αὐτῷ δο-
θήσεται [13]τὸ νῖκος καθὼς γέγραπται.
10 Ὁ εἷς ἔγραψεν, Ὑπερισχύει ὁ οἶνος.
11 Ὁ ἕτερος ἔγραψεν, Ὑπερισχύει ὁ βασιλεύς.
12 [14]Ὁ τρίτος ἔγραψεν, Ὑπερισχύουσιν αἱ γυ-
ναῖκες, ὑπὲρ δὲ πάντα νικᾷ ἡ ἀλήθεια.
13 Καὶ ὅτε ἐξηγέρθη ὁ βασιλεύς, λαβόντες τὸ
γράμμα [15]ἔδωκαν αὐτῷ, καὶ ἀνέγνω.
14 Καὶ [16]ἐξαποστείλας ἐκάλεσε πάντας τοὺς με-
γιστᾶνας τῆς Περσίδος καὶ τῆς Μηδείας, [17]καὶ τοὺς
σατράπας καὶ στρατηγοὺς, καὶ τοπάρχας καὶ ὑ-
15 πάτους, Καὶ ἐκάθισεν ἐν τῷ χρηματιστη-
ρίῳ, καὶ ἀνεγνώσθη τὸ γράμμα ἐνώπιον αὐ-
16 τῶν. Καὶ εἶπε, Καλέσατε τοὺς νεανί-
σκους, καὶ αὐτοὶ δηλώσουσι τοὺς λόγους ἑαυτῶν. καὶ
17 ἐκλήθησαν, καὶ εἰσήλθοσαν. Καὶ εἶπαν
αὐτοῖς, Ἀπαγγείλατε ἡμῖν περὶ τῶν γεγραμ-
μένων. καὶ ἤρξατο ὁ πρῶτος ὁ εἴπας περὶ τῆς ἰ-
18 σχύος τοῦ οἴνου, Καὶ ἔφη οὕτως, Ἄνδρες,
πῶς ὑπερισχύει ὁ οἶνος; πάντας τοὺς ἀνθρώ-
πους τοὺς [18]πίοντας αὐτὸν πλανᾷ,
19 Τὴν διάνοιαν τοῦ τε βασιλέως καὶ τοῦ ὀρφανοῦ
ποιεῖ τὴν διάνοιαν μίαν, τήν τε τοῦ οἰκέτου
καὶ τὴν τοῦ ἐλευθέρου, τήν τε τοῦ πένητος
20 καὶ τὴν τοῦ πλουσίου· Καὶ πᾶσαν διά-
νοιαν μεταστρέφει εἰς εὐωχίαν καὶ εὐφροσύνην,
καὶ οὐ μέμνηται πᾶσαν λύπην καὶ πᾶν ὀφείλημα.
21 Καὶ πάσας [19]καρδίας ποιεῖ πλουσίας, καὶ οὐ
μέμνηται βασιλέα οὐδὲ σατράπην· καὶ πάντα
22 διὰ ταλάντων ποιεῖ λαλεῖν. Καὶ οὐ [20]μέ-
μνηνται ὅταν πίνωσι, φιλιάζειν φίλοις καὶ ἀ-
δελφοῖς, καὶ μετ᾽ οὐ πολὺ σπῶνται τὰς μαχαί-
23 ρας. Καὶ ὅταν ἀπὸ τοῦ [21]οἴνου ἐγερθῶσιν,
24 [22]οὐ μέμνηνται ἃ ἔπραξαν. Ὦ ἄνδρες,
οὐχ ὑπερισχύει [23]ὁ οἶνος, [24]ὅτι οὕτως ἀναγ-
κάζει ποιεῖν; καὶ ἐσίγησεν οὕτως [25]εἴπας.

Κεφ. δ'. 4.

1 ΚΑὶ ἤρξατο ὁ δεύτερος λαλεῖν, [1]ὁ εἴπας
2 περὶ τῆς ἰσχύος τοῦ βασιλέως. Ὦ ἄνδρες,
οὐχ ὑπερισχύουσιν οἱ ἄνθρωποι, τὴν γῆν καὶ
τὴν θάλασσαν [2]κατακρατοῦντες καὶ πάντα τὰ
3 ἐν αὐτοῖς; Ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπερισχύει,
[3]καὶ κυριεύει αὐτῶν καὶ δεσπόζει αὐτῶν, καὶ πᾶν
4 ὃ ἐὰν εἴπῃ αὐτοῖς, [4]ἐνακούουσιν. Ἐὰν
εἴπῃ αὐτοῖς ποιῆσαι πόλεμον ἕτερος πρὸς τὸν
ἕτερον, [5]ποιοῦσιν· ἐὰν δὲ ἐξαποστείλῃ αὐτοὺς πρὸς
τοὺς πολεμίους, βαδίζουσι καὶ κατεργάζονται τὰ
5 ὄρη καὶ τὰ τείχη καὶ τοὺς πύργους, Φονεύου-
σι καὶ φονεύονται, καὶ τὸν λόγον τοῦ βασιλέως οὐ παρα-
βαίνουσιν. ἐὰν δὲ νικήσωσι, τῷ βασιλεῖ κο-
μίζουσι πάντα, [6]καὶ ἐὰν προνομεύσωσι, καὶ τὰ
6 ἄλλα πάντα. Καὶ ὅσοι οὐ στρατεύονται οὐδὲ
πολεμοῦσιν, ἀλλὰ γεωργοῦσι τὴν γῆν, πά-
λιν ὅταν σπείρωσι θερίσαντες ἀναφέρουσι τῷ
βασιλεῖ· καὶ ἕτερος τὸν ἕτερον ἀναγκάζοντες,
7 ἀναφέρουσι τοὺς φόρους τῷ βασιλεῖ. Καὶ
αὐτὸς εἷς μόνος ἐστίν. ἐὰν εἴπῃ ἀποκτεῖναι, [7]ἀπο-

---

4 *Alex. Ald.* Καὶ ὅτε (*Ald.* deest) ἔφαγον καὶ ἔπιον. 5 *Alex. Ald.* ἀνέλυσαν, τότε Δαρεῖος. 6 *Alex.* κοιτῶνα, καί. 7 *Alex. Ald.* ἕτερος τῷ ἑτέρῳ. 8 *Alex.* τράχηλον αὐτοῦ. 9 *Alex.* ἑαυτοῦ. 10 *Ald.* Ὅταν ἄν. 11 *Alex.* καὶ ὃν κρίνῃ ὁ βασιλεύς. 12 *Alex.* ὅτι ὁ λόγος. 13 *Alex. Ald.* τὸ νίκημα. 14 *Alex.* Ὁ ἄλλος ἔγραψεν. 15 *Alex. Ald.* ἐπέδωκαν αὐτῷ. 16 *Ald.* ἀποστείλας. 17 *Alex.* καὶ σατράπας. 18 *Alex.* πίνοντας αὐτὸν πλανᾷ τῇ διανοίᾳ τοῦ. 19 *Alex.* τὰς καρδίας. 20 *Alex.* μέμνηται. 21 *Alex. Ald.* οἴνου γενηθῶσιν. 22 *Alex.* οὐδέ. 23 *Alex.* ὁ οἶνος; οὕτως ἀναγκάζει ποιεῖν. καὶ ἐσίγησεν οὕτως εἰπών. 24 *Ald.* ὅς. 25 *Ald.* εἰπών.

Cap. 4. In *Ald.* 26. 1 *Ms. Alex.* & *Ald.* ed. ὁ εἰπών. 2 *Ald.* κρατοῦντες. 3 *Alex. Ald.* καὶ κυριεύει πάντων καί. 4 *Alex.* ποιήσουσιν. *Ald.* ποιοῦσιν. 5 *Alex.* ποιήσουσιν. 6 *Alex. Ald.* καὶ ὅσα ἐὰν προνομεύσωσιν. 7 *Alex.* ἀποκτείνουσιν.

ποκλέννουσιν· ἐὰν εἴπῃ [8] ἀφεῖναι, ἀφίουσιν·
8 Εἶπε παλάξαι, [9] τύπλουσιν· εἶπεν ἐρημῶσαι,
ἐρημοῦσιν· εἶπεν οἰκοδομῆσαι, οἰκοδομοῦσιν·
9 Εἶπεν ἐκκόψαι, ἐκκόπλουσιν· εἶπε φυτεῦσαι,
10 φυτεύουσι. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ καὶ αἱ
δυνάμεις αὐτοῦ ἐνακούουσι. πρὸς δὲ τούτοις αὐ-
τὸς ἀνάκειται, ἐσθίει καὶ πίνει καὶ καθεύδει,
11 [10] Αὐτοὶ δὲ [11] τηροῦσι κύκλῳ περὶ αὐτόν· καὶ οὐ
[12] δύναται ἕκαστος ἀπελθεῖν, καὶ [13] ποιεῖν τὰ
12 ἔργα αὐτοῦ, οὐδὲ παρακούουσιν αὐτοῦ. Ὦ
ἄνδρες, πῶς οὐχ ὑπερισχύει ὁ βασιλεύς, ὅτι
13 οὕτως ἐπάκουστός ἐστι; καὶ ἐσίγησεν. Ὁ δὲ
τρίτος ὁ [14] εἴπας περὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῆς ἀλη-
θείας, οὗτός ἐστι Ζοροβάβελ, ἤρξατο λαλεῖν·
14 [15] Ἄνδρες, οὐ μέγας ὁ βασιλεύς, καὶ πολλοὶ
οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὁ οἶνος ἰσχύει; τίς οὖν ὁ δεσπόζων
αὐτῶν, ἢ τίς ὁ κυριεύων αὐτῶν; οὐχ αἱ γυναῖκες;
15 Αἱ γυναῖκες ἐγέννησαν τὸν βασιλέα καὶ πάντα τὸν
λαὸν ὃς κυριεύει τῆς θαλάσσης καὶ τῆς γῆς,
16 Καὶ ἐξ αὐτῶν ἐγένοντο. καὶ αὗται ἐξέθρεψαν αὐτοὺς
[16] τοὺς φυτεύσαντας τοὺς ἀμπελῶνας ἐξ ὧν ὁ οἶνος
17 γίνεται. Καὶ αὗται ποιοῦσι τὰς στολὰς τῶν ἀν-
θρώπων, καὶ αὗται ποιοῦσι [17] δόξαν [18] τοῖς ἀνθρώ-
ποις, καὶ οὐ δύνανται οἱ ἄνθρωποι χωρὶς τῶν γυναι-
18 κῶν εἶναι. Ἐὰν δὲ συναγάγωσι χρυσίον καὶ
[19] ἀργύριον καὶ πᾶν πρᾶγμα ὡραῖον, καὶ ἴδωσι
γυναῖκα μίαν καλὴν τῷ εἴδει καὶ τῷ κάλλει,
19 [20] Ταῦτα πάντα ἀφέντες, εἰς αὐτὴν [21] ἐκκέ-
χηναν, καὶ χάσκοντες τὸ στόμα θεωροῦσιν αὐ-
τήν, καὶ πάντες αὐτὴν αἱρετίζουσι μᾶλλον ἢ τὸ
χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον καὶ πᾶν πρᾶγμα ὡραῖ-
20 ον. Ἄνθρωπος τὸν ἑαυτοῦ πατέρα ἐγκατα-
λείπει ὃς ἐξέθρεψεν αὐτόν, καὶ τὴν ἰδίαν χώραν,
21 καὶ πρὸς τὴν ἰδίαν γυναῖκα κολλᾶται, Καὶ
μετὰ τῆς γυναικὸς ἀφίησι τὴν ψυχήν, καὶ οὔτε τὸν
πατέρα μέμνηται, οὔτε τὴν μητέρα, οὔτε τὴν χώ-
22 ραν. Καὶ ἐντεῦθεν [22] δεῖ ὑμᾶς γνῶναι
ὅτι αἱ γυναῖκες κυριεύουσιν ὑμῶν· οὐχὶ πονεῖτε,
καὶ μοχθεῖτε, καὶ πάντα ταῖς γυναιξὶ δίδοτε καὶ
23 φέρετε; Καὶ λαμβάνει [23] ὁ ἄνθρωπος
τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ, [24] καὶ ἐκπορεύεται ἐξοδεύ-
ειν καὶ λῃστεύειν καὶ κλέπτειν, καὶ εἰς τὴν θά-
λασσαν [25] πλεῖν, καὶ ποταμούς,
24 Καὶ τὸν λέοντα θεωρεῖ, καὶ ἐν σκότει βαδίζει·
καὶ ὅταν κλέψῃ καὶ ἁρπάσῃ καὶ λωποδυτήσῃ,
25 [26] τῇ ἐρωμένῃ ἀποφέρει. Καὶ πλεῖον ἀ-
γαπᾷ ἄνθρωπος τὴν ἰδίαν γυναῖκα μᾶλλον ἢ
26 τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα. Καὶ πολλοὶ ἀπ-
ενοήθησαν ταῖς [27] ἰδίαις διανοίαις διὰ τὰς γυ-
ναῖκας, καὶ δοῦλοι ἐγένοντο δι᾿ αὐτάς.
27 Καὶ πολλοὶ ἀπώλοντο καὶ ἐσφάλησαν καὶ ἡμάρτο-
28 σαν διὰ τὰς γυναῖκας. Καὶ νῦν οὐ πιστεύ-
ετέ μοι; οὐχὶ μέγας ὁ βασιλεὺς τῇ ἐξουσίᾳ
αὐτοῦ; οὐχὶ πᾶσαι αἱ χῶραι [28] εὐλαβοῦνται ἅ-
29 ψασθαι αὐτοῦ; Ἐθεώρουν αὐτόν, καὶ Ἀπά-
μην τὴν θυγατέρα Βαρτάκου τοῦ θαυμαστοῦ τὴν
παλλακὴν τοῦ βασιλέως, καθημένην ἐν δεξιᾷ
30 τοῦ βασιλέως, Καὶ ἀφαιροῦσαν τὸ διάδη-
μα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ βασιλέως, καὶ ἐπιτι-
θοῦσαν ἑαυτῇ· καὶ [29] ἐρράπιζε τὸν βασιλέα τῇ ἀ-
31 ριστερᾷ. Καὶ πρὸς τούτοις ὁ βασιλεὺς
χάσκων τὸ στόμα ἐθεώρει αὐτήν· καὶ ἐὰν προσ-
γελάσῃ αὐτῷ, γελᾷ· ἐὰν δὲ πικρανθῇ ἐπ᾿ αὐ-
τόν, κολακεύει αὐτήν, ὅπως διαλλαγῇ αὐτῷ.
32 Ὦ ἄνδρες, πῶς οὐχὶ ἰσχυραὶ αἱ γυναῖκες, ὅτι
33 οὕτως πράσσουσι; Καὶ τότε ὁ βασιλεὺς
καὶ οἱ μεγιστᾶνες [30] ἔβλεπον [31] εἰς τὸν ἕτερον. καὶ
34 ἤρξατο λαλεῖν περὶ τῆς ἀληθείας· Ἄν-
δρες, [32] οὐχὶ ἰσχυραὶ αἱ γυναῖκες; μεγάλη ἡ
γῆ, καὶ ὑψηλὸς ὁ οὐρανός, καὶ ταχὺς τῷ δρόμῳ
ὁ ἥλιος, ὅτι στρέφεται ἐν τῷ κύκλῳ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ
πάλιν ἀποτρέχει εἰς τὸν ἑαυτοῦ τόπον ἐν μιᾷ ἡ-
35 μέρᾳ. Οὐχὶ μέγας ὃς ταῦτα ποιεῖ; [33] καὶ
ἡ ἀλήθεια μεγάλη καὶ ἰσχυροτέρα παρὰ πάντα.
36 Πᾶσα ἡ γῆ τὴν ἀλήθειαν καλεῖ, καὶ ὁ οὐρανὸς αὐ-
τὴν εὐλογεῖ, καὶ πάντα τὰ ἔργα σείεται καὶ τρέ-
μει, καὶ οὐκ ἔστι μετ᾿ [34] αὐτῆς ἄδικον οὐδέν.
37 Ἄδικος ὁ οἶνος, ἄδικος ὁ βασιλεύς, ἄδικοι αἱ γυ-
ναῖκες, ἄδικοι πάντες οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἄδι-
κα πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν [35] τὰ τοιαῦτα, καὶ οὐκ ἔ-

8 *Alex.* ἀφιέναι. 9 *Alex.* τύπτουσιν· εἶπεν οἰκοδομῆσαι. 10 *Alex.* *Ald.* Οὗτοι δέ. 11 *Alex.* τηροῦσιν περὶ αὐτὸν κύκλῳ· καὶ οὐ. 12 *Alex.* *Ald.* δύναται. 13 *Ald.* ποιῆσαι. 14 *Alex.* *Ald.* εἰπών. 15 *Alex.* Ὦ ἄνδρες. 16 *Alex.* τοὺς φυτεύοντας τούς. 17 *Alex.* τὰς δόξας. 18 *Alex.* τῶν ἀνθρώπων. 19 *Alex.* ἀργύριον, οὐχὶ ἀγαπῶσιν γυναῖκα μίαν. *Ald.* pro καὶ ἴδωσι etiam hab. οὐχὶ ἀγαπῶσι. 20 *Alex.* *Ald.* Καὶ ταῦτα. 21 *Alex.* ἐγκέχηναν.

22 δεῖ *Ald.* deest. 23 *Alex.* ἄνθρωπος. 24 *Alex.* *Ald.* καὶ ἐκπορεύεται εἰς ἐξοδίαν (*Ald.* ἐξόδειαν) λῃστεύειν. 25 *Alex.* πλεῖ. 26 *Alex.* τῇ * ἐρημωμένῃ ἀποφέρει. 27 *Ald.* εἰδέαις διά. 28 *Alex.* εὐλαβοῦνται αὐτὸν ἅψασθαι αὐτοῦ. 29 *Alex.* ἐράπιζεν. 30 *Alex.* ἐνέβλεπον. 31 *Alex.* *Ald.* ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον. 32 *Alex.* οὐχ. 33 *Ald.* ἡ δὲ ἀλήθεια. 34 *Alex.* αὐτοῦ. 35 *Alex.* πάντα τὰ τοιαῦτα.

σιν ἐν αὐτοῖς ἀλήθεια, καὶ ἐν τῇ ἀδικίᾳ [36] αὐ-
38 τῶν ἀπολοῦνται. Καὶ ἡ ἀλήθεια μένει καὶ
ἰσχύει εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ζῇ καὶ κρατεῖ εἰς τὸν αἰ-
39 ῶνα τοῦ αἰῶνος. Καὶ οὐκ ἔστι [37] παρ'
αὐτῇ λαμβάνειν πρόσωπα, [38] οὐδὲ διάφορα,
ἀλλὰ τὰ δίκαια ποιεῖ ἀπὸ πάντων τῶν ἀδί-
κων καὶ [39] πονηρῶν· καὶ πάντες εὐδοκοῦσι τοῖς
40 ἔργοις αὐτῆς, Καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῇ κρί-
σει αὐτῆς οὐδὲν ἄδικον· καὶ αὐτὴ, ἡ ἰσχὺς, καὶ
τὸ βασίλειον, καὶ ἡ ἐξουσία, καὶ ἡ μεγαλειότης
τῶν πάντων αἰώνων. εὐλογητὸς ὁ Θεὸς τῆς ἀληθεί-
41 ας. Καὶ ἐσιώπησε τοῦ λαλεῖν. καὶ πᾶς ὁ
λαὸς τότε ἐφώνησε· καὶ τότε [40] εἶπον, Μεγά-
42 λη ἡ ἀλήθεια, καὶ ὑπερισχύει. Τότε ὁ
βασιλεὺς εἶπεν αὐτῷ, Αἴτησαι ὃ θέλεις πλείω
τῶν γεγραμμένων, καὶ δώσομέν σοι [41] ὃν τρόπον
εὑρέθης σοφώτερος, καὶ ἐχόμενός μου καθήσῃ,
43 καὶ συγγενής μου κληθήσῃ. Τότε εἶπε τῷ
βασιλεῖ, Μνήσθητι τὴν εὐχὴν, ἣν ηὔξω, οἰ-
κοδομῆσαι τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ τὸ βα-
44 σίλειόν σου παρέλαβες, Καὶ πάντα τὰ
σκεύη τὰ ληφθέντα ἐξ Ἱερουσαλὴμ, [42] καὶ ἐκ-
πέμψαι ἃ [43] ἐχώρισε Κῦρος, ὅτε ηὔξατο ἐκ-
κόψαι Βαβυλῶνα, καὶ ηὔξατο ἐξαποστεῖλαι ἐκεῖ.
45 Καὶ σὺ ηὔξω οἰκοδομῆσαι τὸν ναὸν ἐν ἐνεπύρι-
σαν οἱ Ἰδουμαῖοι, ὅτε ἠρημώθη ἡ Ἰουδαία ὑπὸ
46 τῶν Χαλδαίων. Καὶ νῦν τοῦτό ἐστιν ὅ σε
ἀξιῶ κύριε βασιλεῦ, καὶ ὃ αἰτοῦμαί σε, καὶ
αὕτη ἐστὶν [44] ἡ μεγαλωσύνη ἡ παρὰ σοῦ· δέο-
μαι οὖν ἵνα ποιήσῃς τὴν εὐχὴν, ἣν ηὔξω τῷ
βασιλεῖ τοῦ οὐρανοῦ, ποιῆσαι ἐκ στόματός σου.
47 Τότε ἀναστὰς Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς κατεφίλη-
σεν αὐτὸν, καὶ ἔγραψεν αὐτῷ τὰς ἐπιστολὰς
πρὸς πάντας τοὺς οἰκονόμους, καὶ τοπάρχας, καὶ
στρατηγοὺς, καὶ σατράπας, ἵνα προπέμψωσιν
αὐτὸν καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ πάντας ἀναβαίνοντας οἰ-
48 κοδομῆσαι τὴν Ἱερουσαλήμ. Καὶ πᾶσι τοῖς
τοπάρχαις ἐν κοίλῃ Συρίᾳ, καὶ Φοινίκῃ, καὶ τοῖς
ἐν τῷ Λιβάνῳ ἔγραψεν ἐπιστολὰς, μεταφέ-
ρειν ξύλα κέδρινα ἀπὸ τοῦ Λιβάνου εἰς Ἱερουσαλὴμ,
καὶ ὅπως οἰκοδομήσωσι μετ' αὐτοῦ τὴν πόλιν.
49 Καὶ ἔγραψε πᾶσι τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς ἀναβαί-
νουσιν ἀπὸ τῆς βασιλείας εἰς τὴν Ἰουδαίαν ὑπὲρ
τῆς ἐλευθερίας, πάντα δυνατὸν, [45] καὶ τοπάρ-
χην, καὶ σατράπην, καὶ οἰκονόμον [46] μὴ ἐπε-
50 λεύσεσθαι ἐπὶ τὰς θύρας αὐτῶν, Καὶ πᾶ-
σαν τὴν χώραν, ἣν κρατοῦσιν, ἀφορολόγητον
αὐτοῖς ὑπάρχειν· καὶ ἵνα [47] οἱ Ἰδουμαῖοι ἀφιῶσι
τὰς κώμας, ἃς διακρατοῦσι τῶν Ἰουδαίων·
51 Καὶ εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ἱεροῦ δοθῆναι κατ' ἐνιαυτὸν
τάλαντα εἴκοσι, μέχρι τοῦ οἰκοδομηθῆναι·
52 Καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὁλοκαυτώματα καρ-
ποῦσθαι καθ' ἡμέραν, καθὰ ἔχουσιν ἐντολὴν,
ἑπτακαίδεκα προσφέρειν ἄλλα τάλαντα, [48] δέ-
53 κα κατ' ἐνιαυτόν· Καὶ πᾶσι τοῖς προσ-
βαίνουσιν ἀπὸ τῆς Βαβυλωνίας κτίσαι τὴν πόλιν,
ὑπάρχειν τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῖς τε καὶ τοῖς ἐκ-
γόνοις αὐτῶν, καὶ πᾶσι τοῖς ἱερεῦσι τοῖς προσ-
54 βαίνουσιν. Ἔγραψε δὲ καὶ τὴν χορηγίαν καὶ
τὴν ἱερατικὴν στολὴν ἐν τίνι λατρεύουσιν ἐν αὐτῇ.
55 Καὶ τοῖς Λευίταις ἔγραψε δοῦναι τὴν χορηγίαν,
[49] ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἐπιτελεσθῇ ὁ οἶκος καὶ Ἱε-
56 ρουσαλὴμ οἰκοδομηθῆναι. Καὶ πᾶσι τοῖς
φρουροῦσι τὴν πόλιν ἔγραψε δοῦναι αὐτοῖς κλήρους καὶ
57 ὀψώνια. Καὶ ἐξαπέστειλε πάντα τὰ σκεύη
[50] ἃ ἐχώρισε Κῦρος ἀπὸ Βαβυλῶνος· καὶ πάν-
τα ὅσα εἶπε Κῦρος ποιῆσαι, καὶ αὐτὸς ἐπέτα-
ξε ποιῆσαι, καὶ ἐξαποστεῖλαι εἰς Ἱερουσαλήμ.
58 Καὶ ὅτε ἐξῆλθεν ὁ νεανίσκος, ἄρας τὸ πρόσ-
ωπον εἰς τὸν οὐρανὸν ἐναντίον Ἱερουσαλὴμ, [51] εὐ-
59 λόγησε τῷ βασιλεῖ τοῦ οὐρανοῦ, Λέγων,
Παρὰ σοῦ [52] νίκη, καὶ παρὰ σοῦ ἡ σοφία, [53] καὶ
60 σὴ ἡ δόξα, καὶ ἐγὼ σὸς οἰκέτης. Εὐλο-
γητὸς εἶ, ὃς ἔδωκάς μοι σοφίαν, καὶ σοὶ ὁμο-
61 λογῶ δέσποτα τῶν πατέρων. Καὶ ἔλαβε
τὰς ἐπιστολὰς, [54] καὶ ἐξῆλθε, καὶ ἦλθεν εἰς Βα-
βυλῶνα, καὶ ἀπήγγειλε τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ
62 πᾶσι. Καὶ [55] εὐλόγησαν τὸν Θεὸν τῶν πα-
τέρων αὐτῶν, ὅτι ἔδωκεν αὐτοῖς [56] ἄνεσιν καὶ
63 ἄφεσιν, Ἀναβῆναι [57] καὶ οἰκοδομῆσαι τὴν

---

36 *Alex.* ἑαυτῶν ἀπολοῦνται. Ἡ δὲ ἀλήθεια μένει καὶ ἰσχύσει. 37 *Alex.* παρ' αὐτῇ. 38 *Alex.* οὐδὲ * διαφθορὰ, ἀλλὰ τὰ δίκαια ποιεῖ ἀπὸ πάντων τῶν ἀδίκων πονηρῶν. 39 *Ald.* πονηρῶν ἀπέχεται. καί. 40 *Alex.* *Ald.* εἶπεν. 41 *Alex.* *Ald.* ἀνθ' ὧν εὑρέθης. 42 *Alex.* ἐκπέμψαι ἅ. 43 *Alex.* ἐξεχώρησεν Κῦρος. *Ald.* ἐξεχώρισε Κῦρος. 44 *Alex.* μεγαλωσύνη. 45 *Alex.* καὶ σατράπην, καὶ τοπάρχην. 46 *Alex.* * καὶ ἐπελεύσεσθαι,

47 al. hab. οἱ Χαλδαῖοι. 48 *Ald.* κατ' ἐνιαυτὸν δέκα, Καί. 49 *Alex.* ἕως ἡμέρας ἐπιτελεσθῇ ὁ οἶκος. *Ald.* ἕως τοῦ τελεσθῆναι τὸν οἶκον. 50 *Alex.* *Ald.* ἃ ἐξεχώρησεν (*Ald.* ἐξεχώρισε) Κῦρος. 51 *Alex.* ηὐλόγησεν. 52 *Alex.* ἡ νίκη. 53 *Alex.* *Ald.* καί σου ἡ δόξα. 54 *Alex.* καὶ ἐξῆλθεν εἰς. 55 *Alex.* ηὐλόγησαν. 56 *Ald.* ἄφεσιν καὶ ἄνεσιν. 57 *Alex.* καὶ οἰκοδομῆσαι Ἱερουσαλήμ.

Ἱερουσαλὴμ

Ἱερουσαλὴμ καὶ τὸ ἱερὸν, οὗ ὠνομάσθη τὸ ὄνομα
αὐτοῦ ἐπ᾽ αὐτῷ. καὶ ἐκωθωνίζοντο μετὰ μουσικῶν
καὶ χαρᾶς ἡμέρας ἑπτά.

Κεφ. ε΄. 5.

1 ΜΕτὰ δὲ ταῦτα ἐξελέγησαν ἀναβῆναι [1] ἀρ-
χηγοὶ οἴκου πατριῶν κατὰ φυλὰς αὐτῶν, καὶ αἱ
γυναῖκες αὐτῶν, καὶ [2] οἱ υἱοὶ αὐτῶν, καὶ αἱ θυ-
γατέρες, καὶ οἱ παῖδες αὐτῶν, καὶ αἱ [3] παι-
2 δίσκαι, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν. Καὶ Δα-
ρεῖος συναπέστειλε μετ᾽ αὐτῶν ἱππεῖς χιλίους,
ἕως τοῦ ἀποκαταστῆσαι αὐτοὺς εἰς Ἱερουσαλὴμ μετ᾽
εἰρήνης, καὶ μετὰ μουσικῶν, τυμπάνων, καὶ αὐ-
3 λῶν. Καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν παί-
ζοντες, καὶ ἐποίησεν αὐτοὺς συναναβῆναι μετ᾽
4 ἐκείνων. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀν-
δρῶν τῶν ἀναβαινόντων κατὰ πατριὰς αὐτῶν εἰς τὰς
φυλὰς, ἐπὶ τὴν μεριδαρχίαν αὐτῶν.
5 Οἱ ἱερεῖς [4] υἱοὶ Φινεὲς, [5] υἱοὶ Ἀαρὼν, Ἰησοῦς ὁ τοῦ
Ἰωσεδὲκ τοῦ Σαραίου, καὶ Ἰωακὶμ ὁ τοῦ Ζοροβάβελ
τοῦ Σαλαθιὴλ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Δαυὶδ, ἐκ τῆς γενεᾶς
6 Φαρὲς, φυλῆς δὲ Ἰούδα, Ὃς ἐλάλησεν ἐπὶ
Δαρείου τοῦ βασιλέως Περσῶν λόγους σοφοὺς ἐν
τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ, μηνὶ Νι-
7 σὰν τοῦ πρώτου μηνός. Εἰσὶ δὲ [6] οὗτοι οἱ
ἐκ τῆς γῆς Ἰουδαίας ἀναβάντες ἐκ τῆς αἰχμα-
λωσίας τῆς παροικίας, οὓς μετῴκισε Ναβουχο-
δονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς Βαβυλῶνα.
8 Καὶ [7] ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν λοιπὴν
Ἰουδαίαν [8] ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν, οἱ ἐλ-
θόντες μετὰ Ζοροβάβελ, καὶ [9] Ἰησοῦ, Νεεμίου,
[10] Ζαραίου, Ῥησαίου, [11] Ἐνηνέος, Μαρδο-
χαίου, Βεελσάρου, Ἀσφαράσου, [12] Ῥεελίου,
Ῥοΐμου, Βαανὰ, τῶν προηγουμένων αὐτῶν.
9 Ἀριθμὸς τῶν ἀπὸ τοῦ ἔθνους καὶ οἱ προηγούμενοι αὐ-
τῶν· υἱοὶ Φόρος, δύο χιλιάδες καὶ ἑκατὸν ἑβδο-
μηκονταδύο· υἱοὶ Σαφὰτ, τετρακόσιοι ἑβδο-
10 μηκονταδύο. Υἱοὶ Ἀρὲς, ἑπτακόσιοι
11 πεντηκονταέξ. Υἱοὶ Φααθμωὰβ εἰς τοὺς
υἱοὺς Ἰησοῦ καὶ Ἰωὰβ, δισχίλιοι ὀκτακόσιοι δεκα-
12 δύο. Υἱοὶ Ἠλὰμ, χίλιοι διακόσιοι πεν-
τηκοντατέσσαρες· υἱοὶ Ζαθοὺ, ἐννακόσιοι [13] ἑ-
βδομηκονταπέντε· υἱοὶ Χορβὲ, ἑπτακόσιοι πέν-
τε· υἱοὶ Βανὴ, ἑξακόσιοι τεσσαρακονταοκτώ.
13 Υἱοὶ Βηβαὶ, ἑξακόσιοι [14] τριακοντατρεῖς· υἱοὶ
[15] Ἀργαὶ, [16] χίλιοι τριακόσιοι εἰκοσιδύο.
14 Υἱοὶ [17] Ἀδωνικὰν, ἑξακόσιοι [18] τριακονταε-
πτά· υἱοὶ Βαγοὶ, δισχίλιοι [19] ἑξακόσιοι ἕξ·
υἱοὶ Ἀδινοῦ, τετρακόσιοι πεντηκοντατέσσαρες.
15 Υἱοὶ Ἀτὴρ Ἐζεκίου, [20] ἐννενηκονταδύο· υἱοὶ Κι-
λὰν, καὶ [21] Ἀζητὰν, ἑξηκονταεπτά· υἱοὶ [22] Ἀ-
16 ζαροῦ, τετρακόσιοι τριακονταδύο. Υἱοὶ
[23] Ἀννὶς, ἑκατὸν εἷς· υἱοὶ [24] Ἀρὸμ, [25] τρια-
κονταδύο· υἱοὶ Βασσαὶ, τριακόσιοι εἰκοσιτρεῖς·
17 υἱοὶ Ἀρσιφουρὶθ, ἑκατὸν [26] δύο. Υἱοὶ
[27] Βαιτηροὺς, τρισχίλιοι πέντε· υἱοὶ ἐκ Βαιθλω-
18 μῶν, ἑκατὸν εἰκοσιτρεῖς. Οἱ ἐκ Νετω-
φὰς, πεντηκονταπέντε· οἱ ἐξ [28] Ἀναθὼθ, ἑ-
κατὸν πεντηκονταοκτώ· οἱ ἐκ [29] Βαιθασμὼν,
19 τεσσαρακονταδύο. Οἱ ἐκ [30] Καριαθιρὶ,
εἰκοσιπέντε· οἱ ἐκ Καφείρας, καὶ [31] Βηρὼγ,
20 ἑπτακόσιοι τεσσαρακοντατρεῖς. [32] Οἱ
Χαδιασαὶ, καὶ Ἀμμίδιοι, τετρακόσιοι εἰκοσιδύο·
οἱ ἐκ [33] Κιραμᾶς καὶ Γαββῆς, ἑξακόσιοι εἴκοσι
21 εἷς. Οἱ ἐκ Μακαλὼν, ἑκατὸν εἰκοσι-
δύο· οἱ ἐκ Βετολίω, πεντηκονταδύο· υἱοὶ [34] Νι-
22 φὶς, ἑκατὸν πεντηκονταέξ. Υἱοὶ Καλα-
μωλάλου, καὶ Ὠνοὺς, ἑπτακόσιοι εἰκοσιπέντε·
υἱοὶ Ἱερεχοῦ, [35] διακόσιοι τεσσαρακονταπέντε.
23 Υἱοὶ [36] Σανάας, τρισχίλιοι τριακόσιοι [37] εἷς.
24 Οἱ ἱερεῖς [38] οἱ υἱοὶ Ἰεδδοὺ [39] τοῦ Ἰησοῦ εἰς τοὺς υἱ-
οὺς Σαναςίβ, [40] ὀκτακόσιοι ἑβδομηκονταδύο·
υἱοὶ [41] Ἐμμηροὺθ, [42] διακόσιοι πεντηκονταδύο.
25 Υἱοὶ Φασσούρου, χίλιοι [43] τεσσαρακονταεπτά·
26 υἱοὶ [44] Χαρμὴ, διακόσιοι δεκαεπτά. [45] Οἱ

Cap. 5. In *Ald.* 36. 1 *Ms. Alex.* ἀρχηγοὶ οἴκων πατριῶν. 2 *Alex.* υἱοὶ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν. *Ald.* οἱ υἱοὶ καὶ αἱ θυγατέρες. 3 *Alex.* παιδίσκαι αὐτῶν. 4 *Alex.* οἱ υἱοί. 5 *Ald.* υἱοῦ Ἀαρών. 6 *Alex.* οὗτοι ἐκ τῆς Ἰουδαίας οἱ ἀναβάντες. 7 *Ald.* ἐπέστρεψεν. 8 in nonnull. l. est, ἕκαστον εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ. καὶ οὗτοι οἱ ἐλθόντες. 9 *Alex.* Ἰησοῦς. 10 *Ald.* Ζαχαρίου. 11 *Alex.* Ἐνηνίου. 12 *Alex.* Ῥεσαίου, Ῥομελίου, Βαανά. 13 *Alex.* τεσσεράκοντα πέντε. *Ald.* τεσσαράκοντα πέντε. 14 *Alex.* εἰκοσιτρεῖς. *Ald.* εἴκοσι τρεῖς. 15 *Alex.* Ἀσγαδ. 16 *Alex.* τρισχίλιοι ἑξακόσιοι εἰκοσιδύο. *Ald.* τρισχίλιοι σκβ΄. 17 *Alex.* Ἀδωνικάμ. 18 *Alex.* τεσσερακονταεπτά. *Ald.* ἑξήκοντα ἑπτά. 19 *Alex.* ἑξηκονταέξ. *Ald.* ἑξήκοντα. 20 *Alex.* ἐνενηκονταδύο. 21 *Alex.* *Ald.* Ἀζητάς.

22 *Alex.* Ἀζουρού. *Ald.* Ἀζαράν. 23 *Alex.* Ἀννίας. *Ald.* Ἀνανίας. 24 *Alex.* Ἀρόμ, * υἱοὶ Βασσά. 25 τριακονταδύο *Ald.* deest. 26 *Alex.* δεκαδύο. 27 *Ald.* Μιλήρους. 28 *Ald.* Ἀναβώθ. 29 *Alex.* Βαιθασμώθ. *Ald.* Βεθσαμώς. 30 *Alex.* Καριαθιαριός. 31 *Alex.* *Ald.* Βηρώθ. 32 *Alex.* Οὐχαδιαταί, καὶ Ἀμμιδαῖοι. *Ald.* Οἱ ἐκ Πίρας ἑπτακόσιοι, οἱ Χαδίας, καὶ Ἀμμίδιοι. 33 *Alex.* Κιραμά. 34 *Alex.* Φινεῖς. 35 *Alex.* τριακόσιοι. *Ald.* τ΄. 36 *Ald.* Ἀνάας. 37 *Alex.* *Ald.* τριάκοντα. 38 *Alex.* υἱοί. 39 *Ald.* τοῦ υἱοῦ Ἰησοῦ. 40 *Alex.* *Ald.* ἐννακόσιοι. 41 *Ald.* Ἐκμηρώθ. 42 *Alex.* *Ald.* χίλιοι πεντηκονταδύο. 43 *Alex.* διακόσιοι τεσσερακονταεπτά. 44 *Alex.* Χαρμή, χίλιοι &c. *Ald.* Καρμὴ αιζ΄. 45 *Alex.* Οἱ δὲ Λευῖται υἱοί.

Λευῖται

Λευῖται οἱ υἱοὶ [46] Ἰησοῦ, καὶ Καδοήλου, καὶ Βάν-
νου, καὶ [47] Σουδίου, ἑβδομηκοντατέσσαρες.
27 [48] Οἱ ἱεροψάλται υἱοὶ Ἀσάφ, ἑκατὸν [49] εἰκο-
28 σιοκτώ. Οἱ θυρωροὶ υἱοὶ Σαλοὺμ, υἱοὶ
[50] Ἀτὰρ, υἱοὶ Τολμὰν, υἱοὶ [51] Δακοὺβ, υἱοὶ
[52] Ἀτηλὰ, υἱοὶ [53] Τωβὶς, πάντες ἑκατὸν τριά-
29 κονταεννέα. Οἱ ἱερόδουλοι, υἱοὶ Ἡσαῦ,
υἱοὶ Ἀσιφὰ, υἱοὶ [54] Ταβαὼθ, υἱοὶ Κηράς,
υἱοὶ [55] Σουδὰ, υἱοὶ Φαλαίου, υἱοὶ Δαβανὰ, υἱοὶ
30 [56] Ἀγραβὰ, Υἱοὶ [57] Ἀκοὺδ, υἱοὶ Οὐ-
τὰ, υἱοὶ Κηταβ, υἱοὶ [58] Ἀκκαβὰ, υἱοὶ Συβαῒ,
υἱοὶ [59] Ἀνὰν, υἱοὶ Καθουὰ, υἱοὶ Γεδδοὺρ,
31 Υἱοὶ Ἰαΐρου, υἱοὶ Δαισὰν, υἱοὶ Νοεβὰ, υἱοὶ
Χασεβὰ, υἱοὶ [60] Καζηρὰ, υἱοὶ Ὀζίου, υἱοὶ [61] Φι-
νοὲ, υἱοὶ Ἀσαρὰ, υἱοὶ Βασθαῒ, υἱοὶ [62] Ἀσα-
νὰ, υἱοὶ Μανὶ, υἱοὶ Ναφισὶ, υἱοὶ [63] Ἀκοὺφ,
υἱοὶ [64] Ἀχιβὰ, [65] υἱοὶ [66] Ἀσοὺβ, υἱοὶ Φαρακὲμ,
32 υἱοὶ [67] Βασαλὲμ, Υἱοὶ Μεεδδὰ, υἱοὶ
Κουθὰ, υἱοὶ Χαρέα, υἱοὶ [68] Βαρχοὺε, υἱοὶ
[69] Σεράρ, υἱοὶ Θομοῒ, υἱοὶ [70] Νασὶ, υἱοὶ Ἀ-
33 τεφά. Υἱοὶ παίδων Σαλωμὼν, υἱοὶ
[71] Ἀσαπφιώθ, υἱοὶ [72] Φαριρὰ, υἱοὶ Ἰειηλὶ,
υἱοὶ Λοζὼν, υἱοὶ Ἰσδαὴλ, υἱοὶ [73] Σαφυθὶ,
34 Υἱοὶ Ἁγιὰ, υἱοὶ Φαχαρὲθ, υἱοὶ Σαβιὴ, υἱοὶ
[74] Σαρωθὶ, υἱοὶ [75] Μισαίας, υἱοὶ [76] Γας, υἱοὶ
Ἀδδοὺς, υἱοὶ [77] Σουβὰ, υἱοὶ Ἀφερρὰ, υἱοὶ Βα-
ρωδὶς, υἱοὶ [78] Σαφὰγ, υἱοὶ [79] Ἀλλώμ·
35 Πάντες οἱ ἱερόδουλοι, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν παίδων Σα-
36 λωμὼν τριακόσιοι ἑβδομηκονταδύο. Οὗ-
τοι ἀναβάντες ἀπὸ Θερμελὲθ, καὶ [80] Θελερ-
σὰς, ἡγούμενος αὐτῶν [81] Χαρααθαλὰν, καὶ
37 [82] Ἀαλάρ. Καὶ οὐκ ἠδύναντο ἀπαγγεῖ-
λαι τὰς πατριὰς αὐτῶν καὶ γενεὰς, ὡς ἐκ τοῦ Ἰσ-
ραήλ εἰσιν· υἱοὶ [83] Δαλὰν τοῦ υἱοῦ [84] τοῦ Βαενὰν,
υἱοὶ Νεκωδὰν, ἑξακόσιοι πεντηκονταδύο.
38 Καὶ ἐκ τῶν ἱερέων οἱ ἐμποιούμενοι ἱερωσύνης, καὶ
οὐχ εὑρέθησαν, υἱοὶ Ὀβδία, υἱοὶ [85] Ἀκβὼς,
υἱοὶ [86] Ἰαδδοῦ τοῦ λαβόντος Αὐγίαν γυναῖκα τῶν
θυγατέρων [87] Φαηζελδαίου, καὶ ἐκλήθη ἐπὶ τῷ
39 ὀνόματι αὐτοῦ. Καὶ τούτων ζητηθείσης τῆς
γενικῆς γραφῆς ἐν τῷ καταλοχισμῷ [88] καὶ μὴ
εὑρεθείσης, ἐχωρίσθησαν τοῦ ἱερατεύειν.
40 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Νεεμίας καὶ Ἀτθαρίας, μὴ
μετέχειν τῶν [89] ἁγίων ἕως [90] ἀναστῇ ἀρχιερεὺς
ἐνδεδυμένος τὴν δήλωσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν.
41 [91] Οἱ δὲ πάντες Ἰσραὴλ ἦσαν ἀπὸ δωδεκαετοῦς
[92] καὶ ἐπάνω [93] χωρὶς παίδων καὶ παιδισκῶν,
μυριάδες τέσσαρες δισχίλιοι τριακόσιοι [94] ἑξή-
42 κοντα. Παῖδες τούτων καὶ παιδίσκαι, ἑπτα-
κισχίλιοι τριακόσιοι [95] τριακονταεπτά· ψάλ-
ται καὶ ψαλτῳδοὶ, διακόσιοι τεσσαρακονταπέντε·
43 [96] Κάμηλοι τετρακόσιοι τριακονταπέντε, καὶ
[97] ἵπποι ἑπτακισχίλιοι τριακονταέξ, ἡμίονοι
διακόσιοι τεσσαρακονταπέντε, ὑποζύγια πεν-
44 τακισχίλια πεντακόσια εἰκοσιπέντε. Καὶ
ἐκ τῶν ἡγουμένων κατὰ τὰς πατριὰς, ἐν τῷ πα-
ραγίνεσθαι αὐτοὺς εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Θεοῦ τὸ ἐν Ἱερου-
σαλὴμ, ηὔξαντο ἐγεῖραι τὸν οἶκον ἐπὶ τοῦ τόπου
45 αὐτοῦ κατὰ τὴν αὐτῶν δύναμιν, Καὶ δοῦναι
εἰς τὸ ἱερὸν γαζοφυλάκιον τῶν ἔργων, χρυσίου
μνᾶς χιλίας καὶ ἀργυρίου μνᾶς πεντακισχιλίας,
46 καὶ στολὰς ἱερατικὰς ἑκατόν. Καὶ κατῳ-
κίσθησαν οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ ἐκ τοῦ
[98] λαοῦ αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ τῇ χώρᾳ, οἵ τε
ἱεροψάλται, καὶ οἱ θυρωροὶ, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ
47 ἐν ταῖς κώμαις αὐτῶν. Ἐνστάντος
δὲ τοῦ ἑβδόμου μηνὸς, καὶ ὄντων τῶν υἱῶν Ἰσ-
ραὴλ ἑκάστου ἐν τοῖς ἰδίοις, συνήχθησαν ὁμοθυ-
μαδὸν εἰς τὸ εὐρύχωρον τοῦ πρώτου πυλῶνος τοῦ
48 [99] πρὸς τῇ ἀνατολῇ. Καὶ καταστὰς Ἰη-
σοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ
ἱερεῖς, καὶ Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλαθιὴλ καὶ
οἱ τούτου ἀδελφοὶ, ἡτοίμασαν τὸ θυσιαστή-
49 ριον τοῦ Θεοῦ [100] Ἰσραὴλ, Προσενέγκαι

---

46 *Alex.* Ἰησοῦ, καὶ Καδμιήλου. *Ald.* Ἰησοῦ, καὶ Καδμιήλου. 47 *Ald.* Σουΐου. 48 *Ald.* υἱοὶ ἱεροψάλται. 49 *Alex.* τεσσαρακονταοκτώ. *Ald.* μη΄. 50 *Ald.* Ἀτάλ. 51 *Alex.* Δακουβί. 52 *Ald.* Τητὰ υἱοὶ Σαμί. 53 *Alex.* Σαβεὶ, οἱ πάντες. 54 *Alex.* Ταβαώθ. 55 *Alex.* Σουσά. *Ald.* Σούδ. 56 *Alex.* Ἀγγαβά. 57 *Ald.* Ἀκουά. 58 *Alex.* Γαβά. *Ald.* Ἀγαβά. 59 *Alex.* Ἀννάν. 60 *Alex.* *Ald.* Γαζηρά. 61 *Ald.* Φινεές. 62 *Alex.* Ἀσανά. 63 *Alex.* Ἀκούμ. 64 *Alex.* Ἀχιφά. 65 *Alex.* υἱοὶ Ἀσούρ. 66 *Ald.* Ἀσούρ. 67 *Alex.* Βααλώθ. *Ald.* Βασαλώθ. 68 *Ald.* Χαρκούς. 69 *Ald.* Ἀσηράρ. 70 *Alex.* *Ald.* Νασίθ. 71 *Alex.* Ἀσαφφιώθ. *Ald.* Ἀσαπφιών. 72 *Alex.* Φαριδά. 73 *Alex.* Σαφυθί. *Ald.* Σαφέθ. 74 *Alex.* Σαρουθιέ. 75 *Alex.* Μασίας. 76 *Ald.* Γάρ. 77 *Alex.* *Ald.* Σουβάς. 78 *Alex.* Σαφάτ. *Ald.* Σαβάτ. 79 *Alex.* Ἀλλών. 80 *Alex.* Θιλσάς. 81 *Alex.* *Ald.* Χαραθαλάρ. 82 *Alex.* Ἀλάρ. 83 *Ald.* Λαδάν. 84 *Alex.* τοῦ Βάν. 85 *Alex.* *Ald.* Ἀκκώς. 86 *Alex.* Ἰοδδοῦς. *Ald.* Ἀδδούς. 87 *Alex.* Ζορζελδέου. *Ald.* Βερζελλαίου. 88 *Alex.* μὴ εὑρεθείσης. 89 *Alex.* ἁγίων αὐτοὺς ἕως. 90 *Alex.* οὗ ἀναστῇ ὁ ἀρχιερεύς. 91 *Alex.* *Ald.* Οἱ δὲ πάντες ἦσαν ἀπὸ (*Alex.* deest) Ἰσραήλ, ἀπὸ δωδεκαετοῦς. 92 *Alex.* χωρὶς παίδων. 93 χωρὶς παίδων καὶ παιδισκῶν *Ald.* ponit post τέσσαρες, & καὶ παιδισκῶν bis habet, hic & ante μυριάδες. 94 *Alex.* * τριακονταεπτά. ψάλται. 95 *Ald.* τεσσαράκοντα ἑπτά. 96 *Alex.* Καὶ κάμηλοι. 97 *Ald.* ἵπποι ἑπτακόσιοι. 98 *Alex.* *Ald.* λαοῦ ἐν. 99 *Alex.* πρὸς τὴν ἀνατολήν. 100 *Alex.* τοῦ Ἰσραήλ.

[1] ἐπ' αὐτοῦ ὁλοκαυτώσεις, ἀκολούθως τοῖς ἐν τῇ
Μωυσέως βίβλῳ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ διηγορευ-
50 μένοις. Καὶ ἐπισυνήχθησαν αὐτοῖς ἐκ τῶν
ἄλλων ἐθνῶν τῆς γῆς, καὶ κατώρθωσαν τὸ θυσια-
στήριον ἐπὶ τοῦ τόπου [2] αὐτῶν, ὅτι ἐν ἔχθρᾳ
ἦσαν αὐτοῖς· καὶ κατίσχυσαν αὐτοὺς πάντα τὰ
ἔθνη τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀνέφερον θυσίας κατὰ
τὸν καιρὸν, καὶ ὁλοκαυτώματα [3] κυρίῳ τὸ πρωϊ-
51 νὸν καὶ τὸ δειλινόν. Καὶ ἠγάγοσαν τὴν
τῆς σκηνοπηγίας ἑορτὴν, ὡς ἐπιτέτακται ἐν τῷ
νόμῳ, καὶ θυσίας καθ' ἡμέραν, ὡς προσῆκον
52 ἦν· Καὶ μετὰ ταῦτα προσφορὰς ἐνδελε-
χισμοῦ, καὶ θυσίας σαββάτων καὶ νουμηνιῶν καὶ
53 ἑορτῶν πασῶν ἡγιασμένων. Καὶ ὅσοι ηὔ-
ξαντο εὐχὴν τῷ Θεῷ ἀπὸ τῆς νουμηνίας τοῦ ἑβδό-
μου μηνὸς, ἤρξαντο προσφέρειν θυσίας τῷ Θεῷ,
54 καὶ ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ οὔπω ᾠκοδόμητο. Καὶ
ἔδωκαν ἀργύριον τοῖς λατόμοις καὶ τέκτοσι, [4] καὶ
55 ποτὰ καὶ βρωτὰ, [5] Καὶ χάρρα τοῖς Σιδω-
νίοις καὶ Τυρίοις εἰς τὸ παράγειν αὐτοὺς ἐκ τοῦ Λι-
βάνου ξύλα κέδρινα, διαφέρειν σχεδίας εἰς τὸν
Ἰόππης λιμένα, κατὰ τὸ πρόσταγμα τὸ γραφὲν
αὐτοῖς παρὰ Κύρου τοῦ Περσῶν βασιλέως.
56 Καὶ τῷ δευτέρῳ ἔτει παραγενόμενος εἰς τὸ ἱερὸν
τοῦ Θεοῦ εἰς Ἱερουσαλὴμ μηνὸς δευτέρου, ἤρξατο
Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλαθιὴλ, καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰω-
σεδὲκ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν, καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ
Λευῖται, καὶ πάντες οἱ παραγενόμενοι ἐκ τῆς αἰχ-
57 μαλωσίας εἰς Ἱερουσαλὴμ, Καὶ ἐθεμε-
λίωσαν [6] τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ τῇ νουμηνίᾳ τοῦ δευτέρου
μηνὸς τοῦ δευτέρου ἔτους, ἐν τῷ ἐλθεῖν εἰς τὴν
58 Ἰουδαίαν καὶ Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἔστησαν τοὺς
Λευίτας ἀπὸ εἰκοσαετοῦς ἐπὶ τῶν ἔργων τοῦ κυρίου.
καὶ ἔστη Ἰησοῦς καὶ οἱ υἱοὶ καὶ οἱ ἀδελφοὶ, καὶ [7] Καδ-
μιὴλ ὁ ἀδελφὸς, [8] καὶ οἱ υἱοὶ Ἡμαδαβοὺν, καὶ
οἱ υἱοὶ Ἰωδὰ τοῦ [9] Ἠλιαδοὺδ σὺν τοῖς υἱοῖς καὶ ἀ-
δελφοῖς, πάντες οἱ Λευῖται ὁμοθυμαδὸν ἐργο-
διῶκται, ποιοῦντες εἰς τὰ ἔργα ἐν τῷ οἴκῳ [10] τοῦ
κυρίου, καὶ ᾠκοδόμησαν οἱ οἰκοδόμοι τὸν ναὸν τοῦ
59 κυρίου. Καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς ἐστολισμένοι
μετὰ μουσικῶν καὶ σαλπίγγων, καὶ οἱ Λευῖται [11] υἱοὶ
60 Ἀσὰφ ἔχοντες τὰ κύμβαλα Ὑμνοῦντες τῷ
κυρίῳ, καὶ εὐλογοῦντες κατὰ Δαυὶδ βασιλέα τοῦ Ἰσ-
61 ραήλ. Καὶ ἐφώνησαν δι' ὕμνων [12] εὐ-
λογοῦντες τῷ κυρίῳ, ὅτι ἡ χρηστότης αὐτοῦ καὶ
ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἐν παντὶ Ἰσραήλ.
62 Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐσάλπισαν καὶ ἐβόησαν φωνῇ
μεγάλῃ, ὑμνοῦντες τῷ κυρίῳ ἐπὶ τῇ ἐγέρσει τοῦ
63 οἴκου [13] κυρίου. Καὶ ἤλθοσαν ἐκ τῶν ἱερέ-
ων τῶν Λευιτῶν καὶ τῶν προκαθημένων κατὰ τὰς πα-
τριὰς αὐτῶν, οἱ πρεσβύτεροι [14] οἱ ἑωρακότες
τὸν πρὸ τούτου οἶκον, πρὸς τὴν τούτου οἰκοδομὴν
[15] μετὰ κλαυθμοῦ καὶ κραυγῆς μεγάλης,
64 Καὶ πολλοὶ διὰ σαλπίγγων καὶ χαρᾶς [16] μεγά-
65 λῃ [17] τῇ φωνῇ· Ὥστε τὸν λαὸν μὴ ἀκούειν
τῶν σαλπίγγων διὰ τὸν κλαυθμὸν τοῦ λαοῦ· ὁ γὰρ ὄ-
χλος ἦν ὁ σαλπίζων [18] μεγάλως, ὥστε μα-
66 κρόθεν ἀκούεσθαι. Καὶ ἀκούσαντες οἱ ἐχθροὶ
τῆς φυλῆς Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν, ἤλθοσαν ἐπιγνῶ-
67 ναι τίς ἡ φωνὴ τῶν σαλπίγγων. Καὶ ἐπέ-
γνωσαν ὅτι οἱ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας οἰκοδομοῦσι
68 τὸν ναὸν τῷ κυρίῳ Θεῷ Ἰσραήλ. Καὶ προσ-
ελθόντες τῷ Ζοροβάβελ, καὶ Ἰησοῦ, καὶ τοῖς ἡ-
γουμένοις τῶν πατριῶν, λέγουσιν αὐτοῖς, [19] Συν-
69 οἰκοδομήσωμεν ὑμῖν. Ὁμοίως γὰρ ὑμῖν
ἀκούομεν τοῦ κυρίου ὑμῶν, καὶ αὐτῷ ἐπιθύομεν
[20] ἀφ' ἡμερῶν [21] Ἀσβακαφὰς βασιλέως Ἀσ-
συρίων, ὃς μετήγαγεν ἡμᾶς [22] ἐνταῦθα.
70 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ζοροβάβελ καὶ Ἰησοῦς καὶ οἱ ἡ-
γούμενοι τῶν πατριῶν τοῦ Ἰσραήλ, Οὐχ ἡμῖν καὶ
ὑμῖν τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίῳ [23] Θεῷ ἡ-
71 μῶν. Ἡμεῖς γὰρ μόνοι οἰκοδομήσομεν τῷ
κυρίῳ τοῦ Ἰσραὴλ ἀκολούθως οἷς προσέταξεν
72 ἡμῖν Κῦρος ὁ βασιλεὺς Περσῶν. Τὰ δὲ
ἔθνη τῆς γῆς ἐπικοιμώμενα τοῖς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ
καὶ πολιορκοῦντες, εἶργον τοῦ οἰκοδομεῖν,
73 Καὶ [24] βουλὰς δημαγωγοῦντες, καὶ συστάσεις
ποιούμενοι, ἀπεκώλυσαν τοῦ [25] ἀποτελεσθῆναι τὴν
οἰκοδομὴν πάντα τὸν χρόνον τῆς ζωῆς τοῦ βασιλέ-
ως Κύρου. καὶ εἴρχθησαν τῆς οἰκοδομῆς ἔτη δύο
ἕως τῆς Δαρείου βασιλείας.

1 *Alex.* ἐπ' αὐτό. 2 *Alex. Ald.* αὐτοῦ. 3 *Alex.* τοῦ κυρίου. 4 *Alex.* καὶ βρωτὰ καὶ ποτά. *Ald.* καὶ βρώματα καὶ ποτά. 5 *Alex. Ald.* Καὶ Κάρρα. 6 *Alex. Ald.* τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ. 7 *Alex.* Καδωήλ. 8 *Alex.* καὶ οἱ υἱοὶ Ἰησοῦ Ἡμαδαβούν. *Ald.* καὶ οἱ υἱοὶ Μαδιαβούν. 9 *Alex.* Ἰλιαδούν. *Ald.* Ἠλιαδούν. 10 *Alex. Ald.* τοῦ Θεοῦ. 11 *Alex.* οἱ υἱοὶ Ἀσάφ. 12 *Alex.* ὁμολογοῦντες. 13 *Alex.* τοῦ κυρίου. 14 *Alex.* οἱ προεωρακότες. 15 *Alex.* μετὰ κραυγῆς καὶ κλαυθμοῦ μεγάλου. 16 *Ald.* φωνῇ μεγάλῃ. 17 *Alex.* φωνῇ. 18 *Alex.* μεγάλως * τί ὡς τὰ μακρόθεν. 19 *Alex.* Συνοικοδομήσομεν ὑμῖν. 20 *Alex.* ἀπὸ ἡμερῶν. 21 *Alex. Ald.* Ἀσβασαρέθ. 22 *Alex.* ἐνταῦθα. Καὶ εἶπαν. 23 *Alex.* τοῦ Θεοῦ. 24 al. βουλὰς, καὶ δ. *Alex. Ald.* ἐπιβουλὰς, καὶ δημαγωγίας, καὶ ἐπισυστάσεις ποιούμενοι. 25 *Alex. Ald.* ἐπιτελεσθῆναι.

Κεφ. ς'. 6.

1 ἘΝ δὲ τῷ δευτέρῳ ἔτει [1] τῆς Δαρείου βασι-
λείας, [2] ἐπροφήτευσεν Ἀγγαῖος καὶ Ζα-
χαρίας ὁ τοῦ Ἀδδὼ οἱ προφῆται ἐπὶ τοὺς Ἰου-
δαίους [3] τοὺς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Ἱερουσαλὴμ,
ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπ' αὐ-
2 τούς. Τότε στὰς Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σα-
λαθιὴλ καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ, ἤρξαντο οἰ-
κοδομεῖν τὸν οἶκον τοῦ κυρίου τὸν ἐν Ἱερουσα-
λὴμ, συνόντων τῶν προφητῶν τοῦ κυρίου,
3 βοηθούντων αὐτοῖς. Ἐν αὐτῷ τῷ χρό-
νῳ παρῆν πρὸς αὐτοὺς Σισίννης ὁ ἔπαρχος
Συρίας καὶ Φοινίκης, καὶ Σαθραβουζάνης [4] καὶ
4 οἱ συνεταῖροι, καὶ εἶπαν αὐτοῖς, Τίνος
ὑμῖν συντάξαντος τὸν οἶκον τοῦτον οἰκοδομεῖτε,
καὶ τὴν στέγην ταύτην καὶ τὰ ἄλλα πάντα ἐπιτε-
λεῖτε; [5] καὶ τίνες εἰσὶν οἰκοδόμοι οἱ ταῦτα ἐπι-
5 τελοῦντες; Καὶ [6] ἔσχοσαν χάριν, ἐπι-
σκοπῆς γενομένης ἐπὶ τὴν αἰχμαλωσίαν, [7] πα-
ρὰ τοῦ κυρίου οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων,
6 Καὶ οὐκ ἐκωλύθησαν τῆς οἰκοδομῆς, [8] μέχρις
οὗ ἀποσημανθῆναι Δαρείῳ περὶ αὐτῶν, καὶ προσ-
7 φωνηθῆναι. ἈΝΤΙΓΡΑΦΟΝ ἘΠΙ-
ΣΤΟΛΗ͂Σ ἯΣ ἜΓΡΑΨΕ ΔΑΡΕΙ͂Ω, ΚΑῚ
[9] ἈΠΕΣΤΕΙΛΑΝ Σισίννης ὁ ἔπαρχος Συρίας
καὶ Φοινίκης, καὶ Σαθραβουζάνης, καὶ οἱ συνε-
ταῖροι οἱ ἐν Συρίᾳ καὶ Φοινίκῃ ἡγεμόνες, βα-
8 σιλεῖ Δαρείῳ χαίρειν. Πάντα γνωστὰ ἔ-
στω τῷ κυρίῳ ἡμῶν τῷ βασιλεῖ, ὅτι παραγενό-
μενοι εἰς τὴν χώραν τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἐλθόντες εἰς
Ἱερουσαλὴμ τὴν πόλιν, κατελάβομεν τῆς αἰχ-
μαλωσίας τοὺς πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων ἐν Ἱε-
9 ρουσαλὴμ τῇ πόλει Οἰκοδομοῦντας οἶκον
τῷ κυρίῳ μέγαν, καινὸν διὰ λίθων ξυστῶν [10] πο-
λυτελῶν, ξύλων τιθεμένων ἐν τοῖς τοίχοις,
10 Καὶ τὰ ἔργα ἐκεῖνα [11] ἐπὶ σπουδῆς γινόμενα,
καὶ εὐοδούμενον τὸ ἔργον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, καὶ
ἐν πάσῃ δόξῃ καὶ ἐπιμελείᾳ [12] συντελούμενον.
11 Τότε ἐπυνθανόμεθα τῶν πρεσβυτέρων τούτων,
λέγοντες, Τίνος ὑμῖν προστάξαντος οἰκοδο-
μεῖτε τὸν οἶκον τοῦτον, καὶ τὰ ἔργα ταῦτα θε-
12 μελιοῦτε; Ἐπηρωτήσαμεν οὖν αὐτοὺς, εἵ-
νεκεν τοῦ γνωρίσαι σοι, καὶ γράψαι σοι τοὺς ἀν-
θρώπους τοὺς ἀφηγουμένους, καὶ τὴν ὀνοματογρα-
φίαν [13] ᾐτοῦμεν αὐτοὺς τῶν [14] προκαθηγουμένων.
13 Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν ἡμῖν, λέγοντες, [15] Ἐ-
σμὲν παῖδες τοῦ κυρίου τοῦ κτίσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν
14 γῆν. Καὶ ᾠκοδόμητο ὁ οἶκος ἔμπροσθεν
ἐτῶν πλειόνων διὰ βασιλέως τοῦ Ἰσραὴλ μεγάλου
15 καὶ ἰσχυροῦ, καὶ ἐπετελέσθη. Καὶ ἐπεὶ οἱ πατέ-
ρες ἡμῶν παραπικράναντες ἥμαρτον εἰς τὸν κύριον τοῦ
Ἰσραὴλ τὸν οὐράνιον, παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας
Ναβουχοδονόσορ βασιλέως [16] Βαβυλῶνος βα-
16 σιλέως τῶν Χαλδαίων. Τόν τε οἶκον καθε-
λόντες ἐνεπύρισαν, καὶ τὸν λαὸν ᾐχμαλώτευσαν
17 εἰς Βαβυλῶνα. Ἐν δὲ τῷ πρώτῳ ἔτει βα-
σιλεύοντος Κύρου χώρας Βαβυλωνίας, ἔγραψεν
ὁ βασιλεὺς Κύρος τὸν οἶκον τοῦτον [17] οἰκοδομῆσαι.
18 Καὶ τὰ ἱερὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ [18] ἀργυ-
ρᾶ, ἃ ἐξήνεγκε Ναβουχοδονόσορ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἐν
Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπηρείσατο αὐτὰ ἐν τῷ [19] αὐτοῦ
ναῷ, πάλιν ἐξήνεγκεν αὐτὰ Κύρος ὁ βασιλεὺς
ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ [20] ἐν Βαβυλωνίᾳ, καὶ παρεδόθη
[21] Σαβαναασάρῳ Ζοροβάβελ τῷ ἐπάρχῳ.
19 Καὶ ἐπετάγη [22] αὐτῷ, καὶ ἀπήνεγκε [23] πάντα
τὰ σκεύη ταῦτα ἀποθεῖναι ἐν τῷ ναῷ τῷ ἐν
Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὸν ναὸν [24] τοῦ κυρίου οἰκοδομη-
20 θῆναι ἐπὶ τοῦ τόπου. Τότε ὁ [25] Σαβανάσ-
σαρος παραγενόμενος ἐνεβάλετο τοὺς θεμε-
λίους τοῦ οἴκου [26] κυρίου τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπ'
ἐκείνου μέχρι τοῦ νῦν οἰκοδομούμενος οὐκ ἔλαβε
21 συντέλειαν. Νῦν οὖν εἰ κρίνεται, βασιλεῦ,
ἐπισκεπήτω ἐν τοῖς βασιλικοῖς βιβλιοφυλα-
22 κίοις [27] τοῦ Κύρου, Καὶ ἐὰν * εὑρίσκητε,
μετὰ τῆς γνώμης Κύρου τοῦ βασιλέως γενομένην τὴν
οἰκοδομὴν τοῦ οἴκου κυρίου τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ
κρίνηται τῷ κυρίῳ βασιλεῖ ἡμῶν, προσφωνη-
23 σάτω ἡμῖν περὶ τούτων. Τότε ὁ βασιλεὺς

Cap. 6. in *Ald.* 53. 1 *Alex.* τῆς τοῦ Δαρείου. 2 *Ald.* προεφήτευσεν. 3 *Ald.* καὶ τοὺς ἐν τῇ. 4 *Alex.* *Ald.* καὶ οἱ συνεταῖροι αὐτοῦ. 5 *Alex.* τίνες εἰσὶν οἱ οἰκοδόμοι ταῦτα ἐπιτελοῦντες. 6 *Ald.* ἔσχον. 7 *Ald.* περὶ τοῦ. 8 *Alex.* *Ald.* μέχρι τοῦ ὑποσημανθῆναι Δαρείῳ. 9 *Alex.* *Ald.* ἈΠΕΣΤΕΙΛΕΝ. 10 *Alex.* καὶ πολυτελῶν. 11 *Alex.* ἐπὶ σπουδὴν γιγνόμενα. 12 *Alex.* συντελούμενα. 13 *Ald.* ᾐτοῦμεν παρ' αὐτῶν. 14 *Alex.* προκαθημένων. 15 *Alex.* *Ald.* Ἡμεῖς ἐσμεν παῖδες τοῦ κυρίου.

16 *Alex.* *Ald.* τῆς Βαβυλωνίας. 17 *Alex.* *Ald.* οἰκοδομηθῆναι. 18 *Alex.* ἀργύρεια. 19 *Alex.* ἑαυτοῦ. 20 *Alex.* ἐν Βαβυλῶνι. 21 *Alex.* *Ald.* Ζοροβάβελ καὶ Σαναβασσάρῳ τῷ. 22 *Alex.* *Ald* αὐτῷ ἀπενέγκαντι. 23 *Alex.* ταῦτα τὰ σκεύη, ἀποθεῖναι. 24 *Alex.* τοῦ οἰκοδομηθῆναι κυρίου τοῦτον. *Ald.* τοῦ κυρίου τοῦτον οἰκοδομηθῆναι. 25 *Alex.* *Ald.* Σαναβάσσαρος ἐκεῖνος παραγενόμενος. 26 *Alex.* *Ald.* τοῦ κυρίου. 27 *Alex.* + τοῦ κυρίου.
* al. εὑρίσκηται.

Δαρεῖος προσέταξεν ἐπισκέψασθαι [28] ἐν τοῖς
βιβλιοφυλακίοις τοῖς κειμένοις ἐν Βαβυλῶ-
νι. καὶ εὑρέθη ἐν Ἐκβατάνοις τῇ βάρει τῇ ἐν
Μηδίᾳ χώρᾳ [29] τόπος εἷς, ἐν ᾧ ὑπομνημα-
24 τίσο τάδε. Ἔτους πρώτου βασιλεύοντος
Κύρου, βασιλεὺς Κῦρος προσέταξε τὸν οἶκον τοῦ
κυρίου τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ οἰκοδομῆσαι, ὅπου ἐπι-
25 θύουσι διὰ πυρὸς ἐνδελεχοῦς, Οὗ τὸ ὕ-
ψος πηχῶν ἑξήκοντα, πλάτος πηχῶν ἑξή-
κοντα διὰ δόμων λιθίνων ξυστῶν τριῶν, καὶ δό-
μου ξυλίνου ἐγχωρίου καινοῦ ἑνὸς, καὶ τὸ δαπά-
νημα δοθῆναι ἐκ τοῦ οἴκου Κύρου τοῦ βασιλέως.
26 Καὶ τὰ ἱερὰ σκεύη τοῦ οἴκου κυρίου [30] τά τε χρυ-
σᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἃ ἐξήνεγκε Ναβουχοδονόσορ ἐκ
τοῦ οἴκου τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπήνεγκεν εἰς Βα-
βυλῶνα, ἀποκατασταθῆναι εἰς τὸν οἶκον τὸν ἐν Ἱε-
ρουσαλὴμ, οὗ ἦν κείμενα, ὅπως τεθῇ ἐκεῖ.
27 Προσέταξε δὲ ἐπιμεληθῆναι Σισίννῃ ἐπάρχῳ
Συρίας καὶ Φοινίκης, καὶ Σαθραβουζάνῃ, καὶ
τοῖς συνεταίροις, καὶ τοῖς ἀποτεταγμένοις ἐν Συ-
ρίᾳ καὶ Φοινίκῃ ἡγεμόσιν ἀπέχεσθαι τοῦ τόπου,
[31] ἐᾶσαι δὲ τὸν παῖδα κυρίου Ζοροβάβελ, ἔπαρ-
χον δὲ τῆς Ἰουδαίας, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῶν Ἰου-
δαίων, τὸν [32] οἶκον τοῦ κυρίου ἐκεῖνον οἰκοδομεῖν
28 ἐπὶ τοῦ τόπου. Καὶ [33] ἐγὼ δὲ ἐπέταξα ὁ-
λοσχερῶς οἰκοδομῆσαι, καὶ ἀτενίσαι ἵνα συμ-
ποιῶσι τοῖς ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας [34] τῆς Ἰουδαί-
ας, μέχρι τοῦ ἐπιτελεσθῆναι τὸν οἶκον τοῦ κυρίου.
29 Καὶ ἀπὸ τῆς φορολογίας κοίλης Συρίας καὶ Φοι-
νίκης ἐπιμελῶς σύνταξιν δίδοσθαι τούτοις τοῖς
ἀνθρώποις εἰς [35] θυσίαν τῷ κυρίῳ, Ζοροβά-
βελ ἐπάρχῳ εἰς ταύρους, καὶ κριοὺς, καὶ ἄρνας,
30 Ὁμοίως δὲ καὶ πυρὸν, καὶ ἅλα, καὶ οἶνον, καὶ ἔ-
λαιον ἐνδελεχῶς κατ' ἐνιαυτὸν, καθὼς ἂν οἱ
ἱερεῖς οἱ ἐν Ἱερουσαλὴμ ὑπαγορεύσωσιν ἀνα-
λίσκεσθαι καθ' ἡμέραν, [36] ἀναμφισβητήτως,
31 Ὅπως προσφέρωνται σπονδαὶ τῷ θεῷ τῷ ὑψί-
στῳ ὑπὲρ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν παίδων, καὶ προσ-
32 εύχωνται περὶ τῆς αὐτῶν ζωῆς· Καὶ [37] προσ-
τάξαι ἵνα ὅσοι [38] ἐὰν παραβῶσί τι τῶν [39] γε-
γραμμένων καὶ ἀκυρώσωσι, ληφθῆναι ξύλον
ἐκ τῶν ἰδίων αὐτοῦ, καὶ [40] ἐπ' αὐτοῦ κρεμασθῆ-
ναι, καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ εἶναι βασιλικά.
33 Διὰ ταῦτα καὶ ὁ κύριος, οὗ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐ-
πικέκληται ἐκεῖ, ἀφανίσαι πάντα βασιλέα καὶ
ἔθνος, ὃς ἐκτενεῖ τὴν χεῖρα αὐτοῦ κωλῦσαι ἢ
κακοποιῆσαι τὸν οἶκον [41] κυρίου ἐκεῖνον τὸν ἐν Ἱε-
34 ρουσαλήμ. [42] Ἐγὼ βασιλεὺς Δαρεῖος
δεδογμάτικα ἐπιμελῶς κατὰ ταῦτα γίνεσθαι.

Κεφ. ζ'. 7.

1 ΤΟ'τε Σισίννης [1] ἔπαρχος κοίλης Συρίας
καὶ Φοινίκης, καὶ Σαθραβουζάνης, καὶ οἱ συνεταῖ-
ροι κατακολουθήσαντες τοῖς ὑπὸ τοῦ βασιλέως
2 Δαρείου προσταγεῖσιν, Ἐπεστάτουν τῶν ἱε-
ρῶν ἔργων ἐπιμελέστερον συνεργοῦντες τοῖς πρε-
σβυτέροις τῶν [2] Ἰουδαίων καὶ ἱεροστάταις.
3 Καὶ εὔοδα ἐγίνετο τὰ ἱερὰ ἔργα, προφητεύ-
οντων Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου τῶν προφητῶν.
4 Καὶ συνετέλεσαν ταῦτα διὰ προστάγματος
[3] κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ· καὶ μετὰ τῆς γνώμης [4] τοῦ
Κύρου καὶ Δαρείου καὶ Ἀρταξέρξου βασιλέων Περ-
5 σῶν, [5] Συνετελέσθη ὁ οἶκος ὁ ἅγιος ἕ-
ως τρίτης καὶ εἰκάδος μηνὸς Ἀδαρ, τοῦ ἕκτου
6 ἔτους βασιλέως Δαρείου. Καὶ ἐποίησαν
οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται καὶ
οἱ λοιποὶ οἱ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας οἱ προστεθέν-
τες, ἀκολούθως τοῖς ἐν τῇ [6] Μωυσέως βίβλῳ.
7 Καὶ προσήνεγκαν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ ἱεροῦ τοῦ
κυρίου ταύρους ἑκατὸν, κριοὺς διακοσίους, ἄρ-
8 νας τετρακοσίους, Χιμάρους ὑπὲρ ἁμαρ-
τίας παντὸς τοῦ Ἰσραὴλ δώδεκα πρὸς ἀριθμὸν,
ἐκ τῶν [7] φυλάρχων τοῦ Ἰσραὴλ δώδεκα.
9 Καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται κατὰ φυλὰς ἐ-
στολισμένοι ἐπὶ τῶν ἔργων κυρίου [8] θεοῦ Ἰσραὴλ ἀ-
κολούθως τῇ [9] Μωυσέως βίβλῳ, καὶ οἱ θυρωροὶ
10 ἐφ' ἑκάστου πυλῶνος. Καὶ ἠγάγοσαν οἱ
υἱοὶ Ἰσραὴλ [10] τῶν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τὸ πά-
σχα ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ πρώτου μηνὸς,
ὅτε ἡγνίσθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται,
11 Ἅμα καὶ πάντες οἱ υἱοὶ τῆς αἰχμαλωσίας, ὅτι

28 *Alex. Ald.* ἐν τοῖς βασιλικοῖς βιβλιοφυλακίοις. 29 sic quoque est in *ed. Lat.* sed *Alex. Ald.* hab. τόμος εἷς. 30 *Alex.* τὰ χρύσεα καὶ τὰ ἀργύρεα * ἐξήνεγκεν. 31 *Alex.* ἐᾶσαι τὸν παῖδα τοῦ κυρίου. 32 *Alex.* οἶκον κυρίου. 33 *Alex.* ἐγὼ ἐπέταξα. 34 *Alex. Ald.* τῶν Ἰουδαίων μέχρι (*Alex.* μέχρεις.) 35 *Alex. Ald.* θυσίας. 36 *Alex.* ἀναμφισβήτως. 37 *Alex. Ald.* προσέταξεν. 38 *Alex.* ἄν. 39 *Alex. Ald.* προειρημένων καὶ τῶν προγεγραμμένων (*Alex.* προσγεγραμμένων) καὶ (*Alex.* ἢ καί.)

40 *Alex.* ἐπὶ τούτῳ. *Ald.* ἐπὶ τούτου. 41 *Alex.* τοῦ κυρίου. 42 *Ald.* Ἐγὼ δὲ βασιλεύς.

Cap. 7. In *Ald.* 58. 1 *Alex.* ὁ ἔπαρχος. 2 *Alex. Ald.* ἱερέων (*Alex.* ἱεραίων) καὶ ἱεροστάταις. 3 *Alex.* τοῦ κυρίου. 4 *Alex.* Κύρου. 5 *Alex Ald.* ἕως τοῦ ἕκτου ἔτους Δαρείου τοῦ (*Alex.* deest) βασιλέως Περσῶν, Συνετελέσθη ὁ οἶκος. 6 *Alex.* Μωσέως. 7 nonnulli *ll.* hab. φυλῶν. 8 *Alex.* τοῦ θεοῦ. 9 *Alex.* Μωσέως. 10 *Ald.* μετὰ τῶν ἐκ τῆς.

ἡγνίσθη-

ἡγνίσθησαν, [11] ὅτι οἱ Λευῖται ἅμα πάντες ἡ-
12 γνίσθησαν. Καὶ ἔθυσαν τὸ πάσχα πᾶσι
[12] τοῖς υἱοῖς [13] τοῖς αἰχμαλωσίας, καὶ τοῖς ἀ-
δελφοῖς αὐτῶν τοῖς ἱερεῦσι, καὶ ἑαυτοῖς.
13 Καὶ ἐφάγοσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ ἐκ τῆς αἰχμαλω-
σίας, πάντες οἱ χωρισθέντες ἀπὸ τῶν βδελυγμά-
των τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς, ζητοῦντες τὸν κύριον.
14 Καὶ ἠγάγοσαν τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέ-
ρας εὐφραινόμενοι [14] ἔναντι κυρίου,
15 Ὅτι μετέστρεψε τὴν βουλὴν τοῦ βασιλέως Ἀσσυ-
ρίων ἐπ' αὐτοὺς, κατισχῦσαι τὰς χεῖρας αὐτῶν
ἐπὶ τὰ ἔργα κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ.

Κεφ. η'. 8.

1 [1] ΚΑὶ μεταγενέστερος τούτων ἐστὶ, βασιλεύ-
οντος Ἀρταξέρξου τοῦ Περσῶν βασιλέως, [2] προσ-
έβη [3] Ἔσδρας [4] Ἀζαραίου, τοῦ Ζεχρίου, τοῦ Χελκίου,
2 τοῦ Σαλήμου, Τοῦ Σαδδούκου, τοῦ Ἀχιτὼβ, τοῦ
Ἀμαρίου, [5] τοῦ Ὀζίου, τοῦ Βοκκὰ, τοῦ Ἀβισαῒ, τοῦ
Φινεὲς, τοῦ Ἐλεάζαρ, τοῦ Ἀαρὼν, τοῦ ἱερέως τοῦ
3 πρώτου. Οὗτος [6] Ἔσδρας ἀνέβη ἐκ Βα-
βυλῶνος ὡς γραμματεὺς εὐφυὴς ὢν [7] ἐν τῷ
Μωυσέως νόμῳ τῷ ἐκδεδομένῳ ὑπὸ τοῦ θεοῦ
4 τοῦ Ἰσραήλ. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς
δόξαν, [8] εὑρόντος χάριν ἐνώπιον αὐτοῦ ἐπὶ
5 πάντα τὰ ἀξιώματα αὐτοῦ. Καὶ συνανέ-
βησαν ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ τῶν ἱερέων, καὶ
Λευιτῶν, καὶ ἱεροψαλτῶν, καὶ θυρωρῶν, καὶ ἱε-
6 ροδούλων [9] εἰς Ἱερουσαλὴμ, Ἔτους ἑβδό-
μου βασιλεύοντος [10] Ἀρταξέρξου ἐν τῷ πέμ-
πτῳ μηνί. [11] Οὗτος ἐνιαυτὸς ἕβδομος τῷ βα-
σιλεῖ· ἐξελθόντες γὰρ ἐκ Βαβυλῶνος τῇ νουμη-
νίᾳ τοῦ πρώτου [12] μηνὸς, παρεγένοντο εἰς [13] Ἱ-
ερουσαλὴμ κατὰ τὴν δοθεῖσαν αὐτοῖς εὐοδίαν παρὰ
7 τοῦ [14] κυρίου ἐπ' αὐτῷ. Ὁ γὰρ Ἔσδρας
πολλὴν ἐπιστήμην περιεῖχεν εἰς τὸ μηδὲν παρα-
λιπεῖν τῶν ἐκ τοῦ νόμου κυρίου [15] καὶ ἐκ τῶν ἐντολῶν,
διδάξαι [16] πάντα τὸν Ἰσραὴλ [17] δικαιώματα καὶ
8 κρίματα. Προσπεσόντος δὲ τοῦ γραφέντος
προστάγματος παρὰ [18] Ἀρταξέρξου βασιλέως
[19] πρὸς Ἔσδραν τὸν ἱερέα καὶ ἀναγνώστην τοῦ νό-
μου κυρίου, οὗ ἐστιν ἀντίγραφον τὸ ὑποκείμενον·
9 Βασιλεὺς [20] Ἀρταξέρξης Ἔσδρᾳ τῷ ἱερεῖ καὶ ἀ-
10 ναγνώστῃ τοῦ νόμου κυρίου χαίρειν. Καὶ τὰ
φιλάνθρωπα ἐγὼ κρίνας προσέταξα τοὺς βου-
λομένους ἐκ τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων αἱρετίζοντας,
καὶ τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν, [21] καὶ τῶν δὲ ἐν [22] τῇ
ἡμετέρᾳ βασιλείᾳ, συμπορεύεσθαί σοι εἰς
11 [23] Ἱερουσαλήμ. Ὅσοι οὖν ἐνθυμοῦνται, [24] συν-
εξορμάσθωσαν καθάπερ δέδοκται ἐμοί τε, καὶ
12 τοῖς ἑπτὰ φίλοις συμβουλευταῖς, Ὅπως
ἐπισκέψωνται τὰ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν καὶ Ἱερουσαλὴμ
ἀκολούθως [25] ᾧ ἔχει ἐν τῷ νόμῳ κυρίου,
13 Καὶ ἀπενεγκεῖν δῶρα τῷ κυρίῳ τοῦ Ἰσραὴλ, ἃ
ηὐξάμην ἐγώ τε καὶ οἱ φίλοι, εἰς Ἱερουσαλήμ·
καὶ πᾶν χρυσίον καὶ ἀργύριον ὃ ἐὰν εὑρεθῇ ἐν
τῇ χώρᾳ τῆς [26] Βαβυλωνίας τῷ κυρίῳ εἰς Ἱερουσα-
14 λὴμ, Σὺν τῷ δεδωρημένῳ ὑπὸ τοῦ ἔθνους
εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ κυρίου θεοῦ αὐτῶν τὸ ἐν Ἱερουσα-
λὴμ, συναχθῆναι τό, τε [27] χρυσίον καὶ τὸ
[28] ἀργύριον εἰς ταύρους καὶ κριοὺς καὶ ἄρνας, καὶ
15 τὰ τούτοις ἀκόλουθα, Ὥστε προσενεγκεῖν
θυσίας τῷ κυρίῳ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον [29] τοῦ κυ-
16 ρίου θεοῦ αὐτῶν τὸ ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ
πάντα ὅσα ἐὰν βούλῃ μετὰ τῶν ἀδελφῶν σου ποιῆ-
σαι χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ, ἐπιτέλει κατὰ τὸ θέλη-
17 μα τοῦ θεοῦ σου. Καὶ τὰ ἱερὰ σκεύη τοῦ κυ-
ρίου τὰ διδόμενά σοι εἰς τὴν χρείαν τοῦ ἱεροῦ τοῦ θεοῦ
18 σου [30], Δώσεις ἐκ τοῦ [31] βασιλικοῦ γαζο-
19 φυλακίου. [32] Κἀγὼ ἰδοὺ Ἀρταξέρξης βα-
σιλεὺς προσέταξα τοῖς γαζοφύλαξι Συρίας καὶ
Φοινίκης, ἵνα ὅσα ἐὰν ἀποστείλῃ [33] Ἔσδρας ὁ
ἱερεὺς καὶ ἀναγνώστης τοῦ νόμου τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου,

---

11 ὅτι οἱ Λευῖται ἅμα πάντες ἡγνίσθησαν *Ald.* desunt. 12 τοῖς υἱοῖς τοῖς αἰχμαλωσίας *Ald.* desunt. 13 *Alex.* τῆς. 14 *Alex.* ἔναντι τοῦ κυρίου. *Ald.* ἐναντίον κυρίου.
Cap. 8. in *Ald.* 63. 1 *aa. ll.* hab. Μεταγενέστερος δὲ. 2 *aa. ll.* ὅτε προσέβη. 3 *Ms. Alex.* Ἔζρας. 4 *Alex. Ald.* Σαραίου, τοῦ Ἐζερίου τοῦ Χελκίου. 5 *Alex. Ald.* τοῦ Ἐζίου, τοῦ Μαριμώθ, (*Ald.* Μιμερὼθ) τοῦ Ζαραίου, τοῦ Σαουία, τοῦ Βοκκὰ, τοῦ Ἀβισουαὶ (*Ald.* Ἀβισοὺμ.) 6 *Alex.* Ἔζρας. 7 *Alex.* ἐν τῷ νόμῳ Μωυσέως τῷ. 8 *Ald.* εὑρόντι. 9 *Alex.* εἰς Ἱεροσόλυμα. 10 *Alex.* Ἀρταρξέρξου. 11 *Alex.* ἔτος ὁ ἐνιαυτός. 12 *Alex.* μηνὸς, ἐν τῇ νουμηνίᾳ τοῦ πέμπτου μηνὸς Παρεγένοντο εἰς. 13 *Alex. Ald.* Ἱεροσόλυμα. 14 *Alex. Ald.* κυρίου. Ὁ γὰρ Ἔσδρας (*Alex.* Ἔζρας.) 15 *Alex.* καὶ τῶν ἐντολῶν. 16 *Alex.* τὸν πάντα Ἰσραήλ. 17 *Alex. Ald.* πάντα τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα. 18 *Alex.* Ἀρταρξέρξου τοῦ βασιλέως. 19 *Alex.* πρὸς Ἔζραν τὸν ἱερέαν καὶ ἀναγνώστην. *Ald.* Ἔσδρᾳ ἱερεῖ καὶ ἀναγνώστῃ. 20 *Alex.* Ἀρταρξέρξης Ἔζρᾳ. 21 *Alex. Ald.* ὄντων δὲ αὐτῶν ἐν. 22 *Alex.* τῇ ἡμέρᾳ βασιλείᾳ. 23 *Ald.* Ἰσραήλ. Ὅσοι. 24 *Alex.* συνεξορμάτωσαν. 25 *Alex.* ὡς ἔχει ἐν τῷ νόμῳ τοῦ κυρίου. 26 *Alex.* Βαβυλωνίας εἰς Ἱερουσαλήμ. 27 *Ald.* ἀργύρεον. 28 *Ald* χρυσίον. 29 *Alex.* τοῦ θεοῦ αὐτῶν. 30 *Alex. Ald.* τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ. (*Ald.* addit θήσεις ἐναντίον τοῦ θεοῦ σου ἐν Ἱερουσαλήμ,) Καὶ τὰ λοιπὰ ὅσα ἐὰν ὑποπίπτῃ σοι εἰς τὴν χρείαν τοῦ ἱεροῦ τοῦ θεοῦ σου, δώσεις. 31 *Alex.* ἱεροῦ γαζοφυλακίου. 32 *Alex. Ald.* Κἀγὼ δὲ ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης (*Alex.* Ἀρταρξέρξης) προσ-έταξα. 33 *Alex.* Ἔζρας.

20 ἐπιμελῶς διδῶσιν αὐτῷ. Ἕως ἀργυρίου
ταλάντων ἑκατὸν, ὁμοίως δὲ καὶ ἕως πυροῦ κόρων
ἑκατὸν, καὶ οἴνου μετρητῶν ἑκατόν· καὶ ἄλλα ἐκ
21 πλήθους. Πάντα κατὰ τὸν τοῦ θεοῦ νόμον ἐπι-
τελεσθήτω ἐπιμελῶς τῷ θεῷ τῷ ὑψίστῳ, ἕνε-
κεν τοῦ μὴ γενέσθαι ὀργὴν [34] εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ
22 βασιλέως καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ. Καὶ ὑμῖν
δὲ λέγεται ὅπως πᾶσι τοῖς ἱερεῦσι, καὶ τοῖς Λευί-
ταις, καὶ [35] ἱεροψάλταις, καὶ θυρωροῖς, καὶ ἱε-
ροδούλοις, καὶ [36] πραγματικοῖς τοῦ ἱεροῦ τούτου μη-
δὲ μία φορολογία, μηδὲ [37] ἄλλη ἐπιβουλὴ
γίνηται, [38] καὶ μηδένα ἔχειν ἐξουσίαν ἐπιβαλεῖν
23 τι τούτοις. Καὶ σὺ [39] Ἔσδρα κατὰ τὴν σοφίαν
τοῦ θεοῦ, ἀνάδειξον κριτὰς καὶ δικαστὰς, ὅπως
δικάζωσιν ἐν ὅλῃ Συρίᾳ καὶ Φοινίκῃ πάντας
τοὺς ἐπισταμένους τὸν νόμον τοῦ θεοῦ σου, καὶ τοὺς
24 [40] μὴ ἐπισταμένους διδάξεις. Καὶ πάντες
ὅσοι ἂν [41] παραβαίνωσι τὸν νόμον τοῦ θεοῦ σου καὶ τὸν
βασιλικὸν, ἐπιμελῶς κολασθήσονται, ἐάν τε
καὶ θανάτῳ, ἐάν τε καὶ τιμωρίᾳ, ἢ ἀργυρικῇ
25 ζημίᾳ, ἢ ἀπαγωγῇ. Καὶ εἶπεν [42] Ἔσ-
δρας ὁ γραμματεὺς, Εὐλογητὸς μόνος [43] κύ-
ριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων μου, ὁ δοὺς ταῦτα εἰς
τὴν καρδίαν τοῦ βασιλέως, δοξάσαι τὸν οἶκον αὐ-
26 τοῦ τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ, Καὶ ἐμὲ ἐτίμησεν
ἐναντίον τοῦ βασιλέως, [44] καὶ τῶν συμβουλευόντων,
καὶ πάντων τῶν φίλων, καὶ μεγιστάνων αὐτοῦ.
27 [45] Καὶ ἐγὼ εὐθαρσὴς ἐγενόμην κατὰ τὴν ἀντίληψιν
κυρίου τοῦ θεοῦ μου, καὶ [46] συνήγαγον [47] ἄνδρας ἐκ
28 τοῦ Ἰσραὴλ ὥστε συναναβῆναί μοι. Καὶ οὗ-
τοι οἱ προηγούμενοι κατὰ τὰς πατριὰς αὐτῶν καὶ
τὰς μεριδαρχίας, οἱ [48] ἀναβάντες μετ' ἐμοῦ
ἐκ Βαβυλῶνος ἐν τῇ βασιλείᾳ Ἀρταξέρξου τοῦ
29 βασιλέως. Ἐκ τῶν υἱῶν Φινεὲς, Γηρσών·
ἐκ τῶν υἱῶν [49] Ἰαθαμάρου, [50] Γαμαλιήλ· ἐκ τῶν
30 υἱῶν Δαυὶδ, [51] Λαττοὺς ὁ Σεχενίου· [52] Ἐκ
τῶν υἱῶν Φόρος, Ζαχαρίας, καὶ μετ' αὐτοῦ [53] ἀπ-
εγράφησαν ἄνδρες ἑκατὸν πεντήκοντα·

31 Ἐκ τῶν υἱῶν [54] Φαὰθ Μωὰβ, Ἐλιαωνίας Ζα-
ραίου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες διακόσιοι·
32 Ἐκ τῶν υἱῶν Ζαθόης, Ζεχενίας Ἰεζήλου, καὶ
μετ' αὐτοῦ ἄνδρες τριακόσιοι· ἐκ τῶν υἱῶν Ἀδὶν,
Ὠβὴθ Ἰωνάθου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες διακόσιοι
33 πεντήκοντα· Ἐκ τῶν υἱῶν [55] Ἠλὰμ, Ἰε-
σίας Γοθολίου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες ἑβδομή-
34 κοντα· [56] Ἐκ τῶν υἱῶν Σαφατίου, Ζαραίας
Μιχαήλου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες ἑβδομήκοντα·
35 Ἐκ τῶν υἱῶν Ἰωὰβ, [57] Ἀβαδίας Ἰεζήλου, καὶ
μετ' αὐτοῦ ἄνδρες διακόσιοι [58] δεκαδύο.
36 Ἐκ τῶν υἱῶν [59] Βανίας, Σαλιμὼθ Ἰωσαφίου,
καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες ἑξήκοντα καὶ ἑκατόν·
37 Ἐκ τῶν υἱῶν Βαβὶ, Ζαχαρίας Βηβαὶ, καὶ μετ'
38 αὐτοῦ ἄνδρες εἰκοσιοκτώ· Ἐκ τῶν υἱῶν Ἀ-
στὰθ, Ἰωάννης Ἀκατὰν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες
39 ἑκατὸν δέκα· Ἐκ τῶν υἱῶν Ἀδωνικὰμ, οἱ
ἔσχατοι· καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν· [60] Ἐλι-
φαλὰ τοῦ Γεουήλ, καὶ [61] Σαμαίας, καὶ μετ' αὐ-
40 τῶν ἄνδρες ἑβδομήκοντα· Ἐκ τῶν υἱῶν
[62] Βαγὼ, Οὐθὶ ὁ τοῦ Ἰσταλκούρου, καὶ μετ' αὐτοῦ
41 ἄνδρες ἑβδομήκοντα· Καὶ συνήγαγον αὐ-
τοὺς ἐπὶ τὸν λεγόμενον Θερὰν ποταμὸν, καὶ παρ-
ενεβάλομεν [63] ἡμέρας τρεῖς αὐτόθι, καὶ κατέ-
42 μαθον αὐτούς. [64] Καὶ ἐκ τῶν ἱερέων καὶ ἐκ τῶν
43 Λευιτῶν οὐχ εὑρὼν ἐκεῖ, Ἀπέστειλα πρὸς
Ἐλεάζαρον, [65] καὶ Ἰδουῆλον, [66] καὶ Μαιὰ, καὶ
44 Μασμὰν, Καὶ Ἀλναθὰν, καὶ Σαμαίαν,
καὶ Ἰώριβον, Νάθαν, Ἐνναtὰν, Ζαχαρίαν,
καὶ Μοσόλλαμον τοὺς ἡγουμένους καὶ ἐπιστήμονας,
45 Καὶ εἶπα αὐτοῖς ἐλθεῖν πρὸς [67] Λοδδαῖον τὸν ἡ-
γούμενον τὸν ἐν τῷ τόπῳ τοῦ γαζοφυλακίου,
46 Ἐντειλάμενος αὐτοῖς διαλεχθῆναι [68] Λοδδαίῳ,
καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἐν τῷ τόπῳ
γαζοφύλαξιν, ἀποστεῖλαι ἡμῖν τοὺς ἱερατεύσον-
47 τας [69] ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ κυρίου ἡμῶν. Καὶ
ἤγαγον ἡμῖν κατὰ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ κυρίου
ἡμῶν ἄνδρας ἐπιστήμονας τῶν υἱῶν Μοολὶ τοῦ

34 *Alex. Ald.* ἐπί. 35 *Alex.* τοῖς ἱεροψάλταις. 36 in *nonnullis ll.* est, γραμματικοῖς sic Psal. 70. gemina lectio est, πραγματείας, & γραμματείας. 37 *Alex.* ἀλλὰ βουλὴ γίνηται. al. hab. ἐπιβολή· sed in *ll. vet.* qui collati sunt, constanter habetur ἐπιβουλή. 38 *Alex. Ald.* καὶ ἐξουσίαν μηδένα ἔχειν. 39 *Alex.* Ἔζρα. 40 *Alex.* μὴ ἐπισταμένους δὲ διδάξεις. 41 *Alex.* παραβαίνουσιν τὸν νόμον. 42 *Alex.* Ἔζρας. 43 *Alex.* ὁ κύριος τῶν πατέρων. 44 *Alex.* καὶ τῶν συμβασιλευόντων. 45 *Alex.* Κἀγώ. 46 *Ald.* συνήγαγεν. 47 *Alex.* ἐκ τοῦ Ἰσραὴλ ἄνδρας. 48 *Alex.* ἀναβαίνοντες. 49 *Alex.* Ἰθάμαρ. 50 *Alex. Ald.* Γαμαήλ. 51 *Alex.* Ἀττούς.

52 *Alex.* Τῶν υἱῶν Φόρος, Ζ. * αἱ μετ' αὐτοῦ * ἀπογράφησαν * δρες. 53 *Ald.* ἀπὸ γραφῆς. 54 *Ald.* Σαλομὼν, Ἀβελιακνίας Ζαχαρίου. 55 *Alex.* Ἐλάμ. 56 *Alex.* Ἐκ τῶν υἱῶν * Ἰωάβ. 57 *Ald.* Βαδίας. 58 *Ald.* δώδεκα. 59 *Ald.* Βανὶδ Ἀασαλιμώθ. 60 *Alex.* Ἐλιφαλατὸς καὶ (*Alex.* deest) Ἰεουήλ. 61 *Ald.* Μαίας. 62 *Ald.* Βαγουθί. 63 *Alex.* αὐτόθι ἡμέρας τρεῖς. 64 *Alex. Ald.* Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν τῶν ἱερέων (*Alex.* ἱεραίων.) 65 *Ald.* καὶ ἰδοὺ ἦλθον, καὶ Μαατμάν. 66 *Alex.* καὶ Μαασμὰν, καὶ Ἐλναθάν. 67 *Ald.* Δαδδαῖον. 68 *Ald.* Δοδδαίῳ. 69 *Alex.* ἐν τόπῳ τοῦ κυρίου.

λῦι τοῦ Ἰσραὴλ, Ἀσεβηβίαν, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐ-
τοῦ, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς, ὄντας [70] δέκα καὶ ὀκτώ·
48 Καὶ Ἀσεβίαν, καὶ [71] Ἄννουν, καὶ Ὠσαίαν ἀ-
δελφὸν ἐκ τῶν υἱῶν Χανουναίου, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν
49 [72] εἴκοσι ἄνδρες· Καὶ ἐκ τῶν ἱεροδούλων
ὧν ἔδωκε Δαυὶδ, καὶ οἱ ἡγούμενοι εἰς τὴν ἐρ-
γασίαν τῶν Λευιτῶν, ἱεροδούλους διακοσίους καὶ εἴ-
κοσι· [73] πάντων ἐσημάνθη ἡ ὀνοματογραφία.
50 Καὶ ηὐξάμην ἐκεῖ [74] νηστείαν τοῖς νεανίσκοις
ἔναντι κυρίου [75] ἡμῶν, ζητῆσαι παρ' αὐτοῦ εὐο-
δίαν ἡμῖν τε καὶ τοῖς συνοῦσιν ἡμῖν, τέκνοις ἡ-
51 μῶν, καὶ κτήνεσιν. Ἐνετράπην γὰρ αἰτῆσαι
τὸν βασιλέα, πεζούς τε καὶ ἱππεῖς, καὶ προπομ-
πὴν ἕνεκεν ἀσφαλείας τῆς πρὸς τοὺς ἐναντιου-
52 μένους ἡμῖν. Εἴπαμεν γὰρ τῷ βασιλεῖ,
Ὅτι [76] ἡ ἰσχὺς τοῦ κυρίου ἡμῶν ἔσται μετὰ τῶν ἐπιζη-
τούντων αὐτὸν εἰς πᾶσαν ἐπανόρθωσιν.
53 Καὶ πάλιν ἐδεήθημεν τοῦ κυρίου ἡμῶν [77] πάντα
54 ταῦτα, [78] καὶ ἐτύχομεν εὐιλάτου. Καὶ ἐ-
χώρισα τῶν φυλάρχων τῶν ἱερέων ἄνδρας [79] δε-
καδύο, καὶ Ἐσερεβίαν καὶ [80] Σαμίαν, καὶ μετ'
αὐτῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἄνδρας [81] δώ-
55 δεκα. Καὶ ἔστησα αὐτοῖς τὸ ἀργύριον,
καὶ τὸ χρυσίον, καὶ τὰ ἱερὰ σκεύη τοῦ οἴκου τοῦ κυ-
ρίου ἡμῶν, [82] ἃ ἐδωρήσατο ὁ βασιλεὺς, καὶ οἱ
σύμβουλοι αὐτοῦ, καὶ οἱ μεγιστᾶνες, καὶ πᾶς Ἰσ-
56 ραήλ. Καὶ στήσας παρέδωκα αὐτοῖς ἀρ-
γυρίου τάλαντα ἑξακόσια [83] πεντήκοντα, καὶ
σκεύη ἀργυρᾶ ταλάντων ἑκατὸν, καὶ χρυσίου τά-
57 λαντα ἑκατὸν, Καὶ χρυσώματα εἴκοσι,
καὶ σκεύη χάλκεα ἀπὸ χρηστοῦ χαλκοῦ στίλβοντα
58 χρυσοειδῆ σκεύη δώδεκα. Καὶ εἶπα αὐ-
τοῖς, Καὶ ὑμεῖς ἅγιοί ἐστε τῷ [84] κυρίῳ, καὶ τὰ
σκεύη τὰ ἅγια, καὶ τὸ χρυσίον, καὶ τὸ ἀργύ-
ριον, εὐχὴ τῷ [85] κυρίῳ, κυρίῳ τῶν πατέρων ἡμῶν.
59 Ἀγρυπνεῖτε, καὶ φυλάσσετε ἕως τοῦ παραδοῦναι
[86] ὑμᾶς αὐτὰ τοῖς φυλάρχοις τῶν ἱερέων καὶ τῶν
Λευιτῶν, καὶ τοῖς [87] ἡγουμένοις τῶν πατριῶν τοῦ
Ἰσραὴλ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἐν τοῖς παστοφορίοις
60 τοῦ οἴκου [88] τοῦ θεοῦ ἡμῶν. Καὶ οἱ παρα-
λαβόντες οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται τὸ ἀργύριον, καὶ
τὸ χρυσίον, καὶ τὰ σκεύη τὰ ἐν Ἱερουσαλὴμ,
61 εἰσήνεγκαν εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ κυρίου. Καὶ ἀνα-
ζεύξαντες ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Θερὰ τῇ δωδεκάτῃ
[89] τοῦ πρώτου μηνὸς, [90] ἕως εἰσήλθομεν εἰς Ἱε-
ρουσαλὴμ κατὰ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ κυρίου ἡμῶν
τὴν ἐφ' ἡμῖν. καὶ ἐρρύσατο ἡμᾶς ἀπὸ τῆς [91] εἰσόδου
ἀπὸ παντὸς ἐχθροῦ, καὶ ἤλθομεν εἰς Ἱερουσαλήμ.
62 Καὶ γενομένης αὐτόθι ἡμέρας τρίτης, [92] τῇ ἡ-
μέρᾳ τῇ τετάρτῃ σταθὲν τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυ-
σίον παρεδόθη ἐν τῷ οἴκῳ [93] κυρίου ἡμῶν [94] Μαρ-
63 μωθὶ Οὐρίᾳ ἱερεῖ. Καὶ μετ' [95] αὐτοῦ Ἐ-
λεάζαρ ὁ τοῦ Φινεὲς, καὶ ἦσαν μετ' [96] αὐτοῦ Ἰω-
σαβδὸς Ἰησοῦ, καὶ Μωὲθ Σαβάννου· [97] οἱ δὲ
Λευῖται, πρὸς ἀριθμὸν καὶ ὁλκὴν ἅπαντα.
64 Καὶ ἐγράφη πᾶσα ἡ ὁλκὴ αὐτῶν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ.
65 Οἱ δὲ παραγενόμενοι ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας προσ-
ήνεγκαν θυσίας τῷ θεῷ τοῦ Ἰσραὴλ κυρίῳ,
ταύρους δώδεκα ὑπὲρ παντὸς Ἰσραὴλ, κριοὺς
66 ἐννενηκονταέξ, Ἄρνας ἑβδομηκονταδύο,
τράγους ὑπὲρ σωτηρίου δώδεκα, ἅπαντα θυ-
67 σίαν τῷ κυρίῳ. Καὶ ἀπέδωκαν τὰ προσ-
τάγματα τοῦ βασιλέως τοῖς βασιλικοῖς οἰκο-
νόμοις καὶ τοῖς ἐπάρχοις κοίλης Συρίας καὶ Φοι-
νίκης, καὶ ἐδόξασαν τὸ ἔθνος, καὶ τὸ ἱερὸν [98] τοῦ
68 κυρίου. Καὶ τούτων τελεσθέντων, [99] προσ-
ῆλθοσάν μοι οἱ ἡγούμενοι, λέγοντες,
69 Οὐκ ἐχώρισαν τὸ ἔθνος τοῦ Ἰσραὴλ καὶ οἱ ἄρ-
χοντες καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται τὰ ἀλλογενῆ ἔθνη
τῆς γῆς καὶ τὰς [100] ἀκαθαρσίας αὐτῶν ἀπὸ τῶν
ἐθνῶν τῶν Χαναναίων, καὶ Χετταίων, καὶ Φερε-
ζαίων, καὶ Ἰεβουσαίων, καὶ Μωαβιτῶν, καὶ Αἰ-
70 γυπτίων, καὶ Ἰδουμαίων. [1] Συνῴκησαν γὰρ
μετὰ τῶν θυγατέρων αὐτῶν [2] καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ αὐ-
τῶν, καὶ ἐπεμίγη τὸ σπέρμα τὸ ἅγιον εἰς τὰ
ἀλλογενῆ ἔθνη τῆς γῆς, καὶ μετεῖχον οἱ προηγού-

70 *Alex.* δεκαοκτώ. 71 *Alex.* Ἄννουν. 72 *Alex. Ald.* ἄνδρες εἴκοσι. 73 *Alex.* πάντων ὠνομάσθη ἡ ὀνοματογραφία. 74 *Alex.* τοῖς νεανίσκοις νηστείαν. 75 *Alex. Ald.* τοῦ (*Ald.* deest) θεοῦ ἡμῶν. 76 *Alex.* ἰσχύς. 77 *Alex. Ald.* κατὰ ταῦτα. 78 *Alex.* καὶ ἱλαστοῦ ἐτύχομεν. 79 *Alex. Ald.* δώδεκα. 80 *Alex.* Ἀσαμίαν. *Ald.* Ἀσσαμίαν. 81 *Alex. Ald.* δέκα. 82 *Alex. Ald.* οὕτως. 83 *Alex.* καὶ πεντήκοντα, καὶ σκεύη ἀργύρεα ταλάντων ἑκατὸν, Καὶ χρυσώματα. 84 *Alex.* κυρίῳ, * κύριος καὶ τὰ σκεύη ἅγια. *Ald.* κυρίῳ, καὶ τὰ σκεύη ἅγια. 85 *Ald.* κυρίῳ τῷ. 86 *Alex.* αὐτὰ ὑμᾶς. 87 *Alex.* ἡγεμόνοις. 88 *Alex.* τοῦ κυρίου ἡμῶν. 89 *Alex.* τοῦ μηνός. 90 ἕως *Ald.* deest. 91 *Alex.* εἰσόδου κύριος ἀπὸ παντὸς ἐχθροῦ. 92 *Alex.* τῇ δὲ ἡμέρᾳ. 93 *Alex.* τοῦ κυρίου ἡμῶν. 94 *Alex.* Μαρμαθὶ Οὐρί. *Ald.* Μαρμωθιουρί. quod videtur habere aliquod vestigium vocabuli, filio, quod est in *ed. Lat. nonnulli* autem *ll.* hab Μαρμωθὶ ἱερεῖ. 95 *Ald.* αὐτῷ. 96 *Alex.* αὐτῷ. 97 *Alex.* οἱ Λευῖται. 98 *Ald.* τοῦ θεοῦ. 99 *Alex. Ald.* προσῆλθον. 100 *Alex. Ald.* ἀκαθαρσίας ἀπό. 1 *Alex.* Συνῴκησαν γὰρ μετά. *Ald.* Καὶ συνῴκησαν γὰρ μετά. 2 *Alex. Ald.* αὐτοί.

μενοι

μένοι καὶ οἱ μεγιστᾶνες τῆς ἀνομίας ταύτης ἀπὸ
71 τῆς ἀρχῆς τοῦ πράγματος. [3]Καὶ ἅμα
τῷ ἀκοῦσαί με ταῦτα, διέῤῥηξα τὰ ἱμάτια καὶ
τὴν ἱερὰν ἐσθῆτα, καὶ κατέτιλλα τοῦ τριχώματος
[4]τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ πώγωνος, καὶ ἐκάθισα σύν-
72 νους καὶ περίλυπος. Καὶ [5]ἐπισυνήχθη-
σαν πρός με [6]ὅσοι ποτὲ ἐπεκινοῦντο ἐπὶ τῷ ῥή-
ματι κυρίου θεοῦ τοῦ Ἰσραήλ, ἐμοῦ πενθοῦντος ἐ-
πὶ τῇ ἀνομίᾳ· καὶ ἐκαθήμην περίλυπος ἕως τῆς
73 δειλινῆς θυσίας. Καὶ ἐξεγερθεὶς ἐκ τῆς
νηστείας, διεῤῥηγμένα ἔχων τὰ ἱμάτια καὶ τὴν ἱε-
ρὰν ἐσθῆτα, κάμψας τὰ γόνατα, καὶ ἐκτεί-
74 νας τὰς χεῖρας πρὸς τὸν κύριον, Ἔλεγον,
Κύριε, [7]ᾔσχυμμαι καὶ ἐντέτραμμαι κατὰ πρόσω-
75 πόν σου. Αἱ γὰρ ἁμαρτίαι ἡμῶν ἐπλεόνα-
σαν ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, καὶ αἱ ἄγνοιαι
76 ἡμῶν ὑπερήνεγκαν ἕως τοῦ οὐρανοῦ, Ἔτι ἀ-
πὸ τῶν χρόνων τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ ἐσμὲν ἐν
μεγάλῃ ἁμαρτίᾳ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
77 Καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ τῶν πατέρων ἡ-
μῶν παρεδόθημεν σὺν τοῖς ἀδελφοῖς ἡμῶν, καὶ
σὺν τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν, καὶ σὺν τοῖς ἱερεῦσιν
ἡμῶν, [8]τοῖς [9]βασιλεῦσι τῆς γῆς εἰς ῥομφαίαν
καὶ αἰχμαλωσίαν καὶ προνομὴν μετὰ αἰσχύνης μέ-
78 χρι τῆς σήμερον ἡμέρας. Καὶ νῦν κατὰ πό-
σον τι ἐγενήθη ἡμῖν ἔλεος [10]παρὰ τοῦ κυρίου κυρίου,
καταλειφθῆναι ἡμῖν ῥίζαν καὶ ὄνομα ἐν τῷ τό-
79 πῳ [11]ἁγιάσματός σου, Καὶ τοῦ [12]ἀνα-
καλύψαι φωστῆρα ἡμῖν ἐν τῷ οἴκῳ [13]κυρίου τοῦ
θεοῦ ἡμῶν, δοῦναι ἡμῖν τροφὴν ἐν τῷ καιρῷ τῆς
80 δουλείας ἡμῶν; Καὶ ἐν τῷ δουλεύειν ἡ-
μᾶς οὐκ ἐγκατελείφθημεν [14]ὑπὸ τοῦ [15]κυρίου
ἡμῶν, [16]ἀλλὰ ἐποίησεν ἡμᾶς ἐν χάριτι ἐνώ-
πιον τῶν βασιλέων Περσῶν, δοῦναι ἡμῖν τρο-
81 φὴν, Καὶ δοξάσαι τὸ ἱερὸν τοῦ κυρίου ἡ-
μῶν, [17]καὶ ἐγεῖραι τὴν ἔρημον Σιὼν, δοῦναι ἡ-
μῖν στερέωμα ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Ἱερουσαλήμ.
82 Καὶ νῦν τί ἐροῦμεν κύριε ἔχοντες ταῦτα; παρέ-
βημεν γὰρ τὰ προστάγματά σου, ἃ ἔδωκας ἐν
χειρὶ τῶν παίδων σου τῶν προφητῶν, λέγων,
83 Ὅτι ἡ γῆ εἰς ἣν [18]εἰσέρχεσθε κληρονομῆσαι,
ἐστι γῆ μεμολυσμένη μολυσμῷ τῶν ἀλλογενῶν
τῆς γῆς, καὶ τῆς ἀκαθαρσίας αὐτῶν ἐνέπλησαν
84 αὐτήν. Καὶ νῦν τὰς θυγατέρας [19]ὑ-
μῶν μὴ συνοικίσητε τοῖς [20]υἱοῖς αὐτῶν, καὶ τὰς
θυγατέρας [21]αὐτῶν μὴ λάβητε τοῖς υἱοῖς ὑ-
85 μῶν, Καὶ οὐ ζητήσετε εἰρηνεῦσαι τὰ πρὸς
αὐτοὺς τὸν ἅπαντα χρόνον, ἵνα ἰσχύσαντες φά-
γητε τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς, καὶ κατακληρονομήση-
τε τοῖς τέκνοις ὑμῶν ἕως [22]αἰῶνος.
86 Καὶ τὰ συμβαίνοντα πάντα ἡμῖν [23]γίνεται διὰ
τὰ ἔργα ἡμῶν τὰ πονηρὰ, καὶ τὰς μεγάλας
ἁμαρτίας ἡμῶν. σὺ γὰρ κύριε [24]ὁ κουφίσας τὰς
87 ἁμαρτίας ἡμῶν, [25]Ἔδωκας ἡμῖν τοιαύ-
την ῥίζαν, πάλιν ἀνεκάμψαμεν παραβῆναι
τὸν νόμον σου εἰς τὸ ἐπιμιγῆναι τῇ ἀκαθαρσίᾳ
88 τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς. Οὐχὶ ὠργίσθης ἡμῖν ἀ-
πολέσαι ἡμᾶς, ἕως τοῦ μὴ καταλιπεῖν ῥίζαν καὶ
89 σπέρμα καὶ ὄνομα ἡμῶν; Κύριε τοῦ Ἰσ-
ραὴλ ἀληθινὸς εἶ· κατελείφθημεν γὰρ ῥίζα [26]ἐν
90 τῇ σήμερον. Ἰδοὺ νῦν ἐσμὲν ἐνώπιόν σου ἐν
ταῖς ἀνομίαις ἡμῶν· οὐ γάρ ἐστι στῆναι ἔτι ἔμπρο-
91 σθέν σου ἐπὶ τούτοις. Καὶ ὅτε προσευχό-
μενος [27]Ἔσδρας ἀνθωμολογεῖτο κλαίων χα-
μαιπετὴς ἔμπροσθεν τοῦ ἱεροῦ, ἐπισυνήχθησαν
πρὸς αὐτὸν [28]ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ ὄχλος πολὺς
σφόδρα, ἄνδρες, καὶ γυναῖκες, καὶ νεανίαι·
κλαυθμὸς γὰρ ἦν μέγας ἐν τῷ πλήθει.
92 Καὶ φωνήσας Ἰεχονίας [29]Ἰεήλου τῶν υἱῶν Ἰσρα-
ὴλ, εἶπεν, [30]Ἔσδρα, ἡμεῖς ἡμάρτομεν εἰς
τὸν [31]κύριον· συνῳκίσαμεν [32]γυναῖκας ἀλλο-
γενεῖς ἐκ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς· καὶ νῦν ἐστιν ἐπάνω πᾶς
93 Ἰσραήλ. Ἐν τούτῳ γινέσθω ἡμῖν ὁρκω-
μοσία πρὸς τὸν κύριον, ἐκβαλεῖν πάσας τὰς
γυναῖκας ἡμῶν τὰς ἐκ τῶν ἀλλογενῶν σὺν τοῖς
94 τέκνοις αὐτῶν, Ὡς ἐκρίθη σοι, καὶ ὅσοι
95 πειθαρχοῦσι [33]τοῦ νόμου κυρίου. Ἀναστὰς
ἐπιτέλει· πρὸς σὲ γὰρ τὸ πρᾶγμα, καὶ ἡμεῖς

3 *Alex. Ald.* Καὶ ἐγένετο ἅμα. 4 *Ald.* καὶ τῆς κεφαλῆς. 5 *Ald.* ἐπεκινήθησαν. 6 *Alex.* ὅσοι ἦσαν ζηλωταὶ, καὶ ὅσοι ποτὲ ἐπεκεινοῦντο ἐπὶ τῷ ῥήματι κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ. 7 *Alex.* ᾔσχυμμαι, ἐντέτραμμαι. 8 *Alex.* καὶ τοῖς. 9 *Ald.* βασιλεύσασι. 10 *Alex.* παρὰ σοῦ, κύριε, καταλειφθῆναι. 11 *Alex.* τοῦ ἁγιάσματός. 12 *Alex.* ἀναψαι φωστῆρα ἡμῶν. 13 *Alex.* τοῦ κυρίου θεοῦ. 14 *Alex. Ald.* ἀπὸ τοῦ. 15 *Ald.* θεοῦ. 16 *Alex.* ἀλλ'. 17 *Ald.* καὶ ἐξεγεῖραι. 18 *Ald.* εἰσπορεύεσθε. 19 *Alex.* αὐτῶν. *Ald.* deest. 20 *Alex.* τέκνοις ὑμῶν. *Ald.* υἱοῖς ὑμῶν. 21 *Alex. Ald.* ἡμῶν (*Ald.* ὑμῶν) μὴ δῶτε (*Ald.* δότε) τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, Καί. 22 *Alex.* τοῦ αἰῶνος. 23 *Alex.* γίγνεται. 24 *Alex. Ald.* ἐκούφισας. 25 *Alex. Ald.* Καὶ ἔδωκας. 26 *Ald.* ἐκ τῆς. 27 *Alex.* Ἔζρας. 28 *Alex. Ald.* ἐξ. 29 *Alex.* Ἰεὴλ ὁ τῶν. 30 *Alex.* Ἔζρα. 31 *Alex. Ald.* κύριον θεὸν, καὶ συνῳκίσαμεν. 32 *Alex.* γυναῖκας ἀλλογενεῖς ἀπὸ τῶν. 33 *Alex. Ald.* τῷ νόμῳ.

μετὰ σοῦ

96 μετὰ σοῦ ἰσχὺν ποιεῖν. Καὶ [34] ἀναςὰς [35] Ἔσ-
δρας ὥρκισε τοὺς φυλάρχους τῶν ἱερέων καὶ Λευι-
τῶν παντὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ποιῆσαι κατὰ ταῦτα. καὶ
ὤμοσαν.

Κεφ. θ'. 9.

1 ΚΑὶ ἀναςὰς [1] Ἔσδρας ἀπὸ τῆς αὐλῆς τοῦ ἱε-
ροῦ, ἐπορεύθη εἰς τὸ πασοφόριον [2] Ἰωνὰν τοῦ
2 Ἐλιασίβου. Καὶ αὐλισθεὶς ἐκεῖ, ἄρτου
οὐκ ἐγεύσατο οὐδὲ ὕδωρ ἔπιε, πενθῶν ἐπὶ τῶν ἀ-
3 νομιῶν τῶν μεγάλων τοῦ πλήθους. Καὶ ἐ-
γένετο κήρυγμα ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Ἱερουσαλὴμ
πᾶσι τοῖς ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας, συναχθῆναι
4 εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ ὅσοι [3] ἂν μὴ ἀπαν-
τήσωσιν ἐν δυσὶν ἢ τρισὶν ἡμέραις, κατὰ τὸ κρί-
μα τῶν προκαθημένων πρεσβυτέρων, ἀνιερωθή-
σονται τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ αὐτὸς ἀλλοτριωθήσεται
5 ἀπὸ τοῦ πλήθους τῆς αἰχμαλωσίας. Καὶ
ἐπισυνήχθησαν πάντες οἱ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα καὶ
Βενιαμὶν ἐν τρισὶν ἡμέραις [4] εἰς Ἱερουσαλήμ·
οὗτος ὁ μὴν [5] ἔνατος, τῇ εἰκάδι τοῦ μηνός.
6 Καὶ [6] συνεκάθισαν πᾶν τὸ πλῆθος ἐν τῷ εὐ-
ρυχώρῳ τοῦ ἱεροῦ, τρέμοντες διὰ τὸν ἐνεςῶτα χει-
7 μῶνα. Καὶ ἀναςὰς [7] Ἔσδρας εἶπεν
αὐτοῖς, Ὑμεῖς ἠνομήσατε καὶ συνῳκίσατε [8] γυ-
ναιξὶν ἀλλογενέσι, τοῦ προσθεῖναι ἁμαρτίας τῷ
8 Ἰσραήλ. Καὶ νῦν δότε ὁμολογίαν δό-
ξαν τῷ κυρίῳ θεῷ τῶν πατέρων ἡμῶν,
9 Καὶ ποιήσατε τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ χωρίσθητε
ἀπὸ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς, καὶ ἀπὸ τῶν γυναικῶν τῶν
10 ἀλλογενῶν. [9] Καὶ ἐφώνησεν ἅπαν τὸ πλῆ-
θος, καὶ εἶπον μεγάλῃ τῇ φωνῇ, Οὕτως ὡς
11 εἴρηκας, ποιήσομεν. Ἀλλὰ τὸ πλῆθος
πολὺ καὶ [10] ὥρα χειμερινὴ, καὶ οὐκ ἰσχύομεν ςῆ-
ναι αἴθριοι· καὶ τὸ ἔργον οὐκ ἔςιν ἡμῖν ἡμέρας
μιᾶς οὐδὲ δύο, ἐπὶ πλεῖον γὰρ ἡμάρτομεν ἐν
12 τούτοις. Στήτωσαν δὲ οἱ προηγούμενοι τοῦ
πλήθους, καὶ πάντες οἱ ἐκ τῶν [11] κατοικιῶν ἡμῶν
ὅσοι ἔχουσι γυναῖκας ἀλλογενεῖς, παραγενηθή-
13 τωσαν λαβόντες χρόνον, [12] Ἑκάςου δὲ τό-
που τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς κριτὰς, ἕως τοῦ λῦ-
σαι τὴν ὀργὴν [13] κυρίου ἀφ᾽ ἡμῶν τοῦ πράγμα-
14 τος τούτου. Ἰωνάθας Ἀζαήλου, καὶ Ἐ-
ζεκίας [14] Θεωκανοῦ ἐπεδέξαντο κατὰ ταῦτα· καὶ
Μοσόλλαμος, καὶ Λευὶς, καὶ Σαββαταῖος συνε-
15 βράβευσαν αὐτοῖς. Καὶ ἐποίησαν κατὰ
πάντα ταῦτα οἱ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας.
16 Καὶ ἐπελέξατο αὐτῷ [15] Ἔσδρας ὁ ἱερεὺς ἄνδρας
ἡγουμένους τῶν [16] πατριῶν [17] αὐτῶν πάντας κατ᾽
ὄνομα, καὶ συνεκαθίσθησαν τῇ νουμηνίᾳ τοῦ μηνὸς
17 τοῦ δεκάτου, [18] ἐτάσαι τὸ πρᾶγμα. Καὶ
ἤχθη ἐπὶ πέρας τὰ κατὰ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐπισυν-
έχοντας γυναῖκας ἀλλογενεῖς, ἕως τῆς νουμηνί-
18 ας τοῦ πρώτου μηνός. Καὶ εὑρέθησαν τῶν
ἱερέων οἱ ἐπισυναχθέντες ἀλλογενεῖς γυναῖκας ἔ-
19 χοντες, Ἐκ τῶν υἱῶν Ἰησοῦ τοῦ Ἰωσεδὲκ, καὶ
τῶν [19] ἀδελφῶν αὐτοῦ, Μαθήλας, καὶ Ἐλεάζα-
20 ρος, καὶ Ἰώριβος, καὶ Ἰωαδάνος. Καὶ
ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐκβαλεῖν τὰς γυναῖκας
[20] αὐτῶν· καὶ εἰς ἐξιλασμὸν κριοὺς ὑπὲρ τῆς [21] ἀ-
21 γνοίας αὐτῶν. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἐμμὴρ,
Ἀνανίας, καὶ Ζαβδαῖος, καὶ Μάνης, καὶ Σα-
22 μαῖος, καὶ Ἱερεὴλ, καὶ Ἀζαρίας· Καὶ
[22] ἐκ τῶν υἱῶν [23] Φαισοὺρ, Ἐλιωναῒς, Μασ-
σίας, Ἰσμαῆλος, καὶ Ναθαναῆλος, [24] καὶ
23 Ὠκόδηλος, καὶ [25] Σαλόας. Καὶ ἐκ τῶν
Λευιτῶν, [26] Ἰωζαβάδος, καὶ Σεμεῒς, καὶ [27] Κώ-
ϊος, (οὗτός ἐςι Καλιτὰς,) καὶ [28] Παθαῖος,
24 καὶ Ἰούδας, καὶ Ἰωνάς. Ἐκ τῶν ἱεροψαλ-
25 τῶν, [29] Ἐλιάσαβος, Βακχοῦρος. Ἐκ
τῶν θυρωρῶν, [30] Σαλοῦμος, καὶ Τολβάνης.
26 Ἐκ τοῦ Ἰσραὴλ ἐκ τῶν [31] υἱῶν Φόρος, Ἱερμὰς,
καὶ [32] Ἰεζίας, καὶ Μελχίας, καὶ Μαῆλος, καὶ
Ἐλεάζαρος, καὶ [33] Ἀσεβίας, καὶ Βαναίας.
27 Ἐκ τῶν υἱῶν [34] Ἠλὰ, Ματθανίας, Ζαχαρίας,
[35] καὶ Ἰεζριῆλος, [36] καὶ Ἰωαβδίος, καὶ Ἰε-
28 ρεμὼθ, καὶ [37] Ἀϊδίας. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν

34 *Ald.* ἀνάςα. 35 *Alex.* Ἔζρας.
Cap. 9. In *Ald.* 77. 1 *Ms. Alex.* * Ἔσδρας. 2 *Alex.* Ἰωανάν. 3 *Alex.* ἐάν. 4 *Ald.* ἐν. 5 *Alex.* ἔνατος. 6 *Alex. Ald.* συνεκάθισεν. 7 *Alex.* Ἔζρας. 8 *Alex. Ald.* γυναῖκας ἀλλογενεῖς. 9 *Alex.* Καὶ ἐφώνησαν ἅπαν τὸ πλῆθος, καὶ εἶπαν. 10 *Alex.* ἡ ὥρα. 11 *Alex.* κατοικιῶν ἡμῶν. 12 *Alex.* καὶ ἑκάςου δέ. 13 *Alex.* τοῦ κυρίου. 14 *Alex.* Θωκανοῦ. 15 *Alex.* Ἔζρας. 16 *Ald.* πατέρων. 17 *Alex.* αὐτῶν, κατ᾽ ὄνομα πάντας, καὶ συνεκάθισαν (*Ald.* συνεκάθηνται) τῇ. 18 *Ald.* αἰτῆσαι. 19 *Alex. Ald.* ἀδελφῶν, Μαθήλας. 20 *Alex.* ἑαυτῶν. 21 *Ald.* ἀγνείας. 22 ἐκ *Ald.* deest. 23 *Alex.* Φαισοὺ, Ἐλιωνάς. *Ald.* Φατοὺ, Ἐλιωναΐς. 24 *Alex.* καὶ Ὠκείδηλος. 25 *Ald.* Ταλσάς. 26 *Ald.* Ἰωραβάδος. 27 *Alex. Ald.* Κώλιος. 28 *Alex.* Φαθαῖος, καὶ Ὠούδας. 29 *Alex.* Ἐλιάσιβος. *Ald.* Ἐλιάζουφος. 30 *Alex.* Σαλλοῦμος. 31 *Alex.* υἱῶν υἱῶν Φόρος. 32 *Alex.* Ἰεδδίας. *Ald* Ἐδδίας. 33 *Alex.* Ἀσιβίας, καὶ Βανναίας. 34 *Alex.* Ἠλὰ, καί. 35 *Alex.* Ἰεζριῆλος. 36 καὶ Ἰωαβδίος *Ald.* desunt. 37 *Alex.* Ἀηδίας.

[38] Ζαμὼθ, Ἐλιαδὰς, Ἐλιάσιμος, Ὀ-
θονίας, Ἰαριμὼθ, καὶ [39] Σάβαθος, καὶ [40] Ζε-
29 ραλίας. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Βηβαὶ, Ἰωάν-
νης, καὶ Ἀνανίας, καὶ [41] Ἰωζάβδος, καὶ Ἀμα-
30 θίας. Ἐκ τῶν υἱῶν Μανὶ, Ὠλαμὸς,
Μαμοῦχος, Ἰεδαῖος, Ἰασοῦβος, καὶ Ἰασαή-
31 λος, καὶ Ἱερεμώθ. Καὶ [42] ἐξ υἱῶν Ἀδ-
δὶ, Νάαθος, καὶ Μοοσίας, Λακκοῦνος, καὶ
[43] Ναΐδος, [44] Ματθανίας, καὶ Σεσθὴλ, καὶ
32 Βαλνοῦος, καὶ [45] Μανασσίας. Καὶ ἐκ τῶν
υἱῶν [46] Ἀνὰν, Ἐλιωνὰς, καὶ Ἀσαΐας, καὶ Μελ-
χίας, καὶ Σαββαῖος, καὶ Σίμων Χοσαμαῖος.
33 Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἀσὸμ, [47] Ἀλταναῖος, καὶ Ματ-
ταθίας, καὶ [48] Σαβανναῖος, [49] καὶ Ἐλιφαλὰτ,
34 καὶ Μανασσῆς, καὶ Σεμεΐ. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν
Βαανὶ, Ἱερεμίας, [50] Μομδίος, Ἰσμαῆρος,
Ἰουὴλ, [51] Μαβδαΐ, καὶ Πεδίας, καὶ Ἄνως,
[52] Ῥαβασίων, καὶ Ἐνάσιβος, καὶ [53] Μαμνι-
τάναιμος, Ἐλίασις, Βαννοῦς, Ἐλιαλὶ, [54] Σο-
μεΐς, Σελεμίας, Ναθανίας· καὶ ἐκ τῶν υἱῶν
Ἐζωρὰ, [55] Σεσὶς, Ἐσρὶλ, Ἀζαῆλος, Σα-
35 μάτος, [56] Ζαμβρὶ, Ἰώσηφος. Καὶ ἐκ
τῶν υἱῶν [57] Ἐθμὰ, Μαζιτίας, Ζαβαδαίας,
36 Ἠδαΐς, Ἰουὴλ, Βαναίας. Πάντες οὗτοι
συνῴκισαν γυναῖκας ἀλλογενεῖς, καὶ ἀπέλυσαν
37 αὐτὰς σὺν τέκνοις. Καὶ κατῴκησαν οἱ
ἱερεῖς, καὶ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ ἐκ τοῦ Ἰσραὴλ ἐν Ἱε-
ρουσαλὴμ καὶ ἐν τῇ χώρᾳ τῇ νουμηνίᾳ τοῦ μηνὸς
τοῦ ἑβδόμου, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν ταῖς κατοικίαις
38 αὐτῶν. Καὶ συνήχθη πᾶν τὸ πλῆθος ὁ-
μοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ εὐρύχωρον τοῦ πρὸς ἀνατολὰς
39 τοῦ ἱεροῦ πυλῶνος, Καὶ εἶπεν [58] Ἔσδρᾳ
τῷ ἱερεῖ καὶ ἀναγνώστῃ, Κόμισαι τὸν νόμον Μωυ-
σῆ, τὸν παραδοθέντα ὑπὸ [59] κυρίου θεοῦ Ἰσρα-
40 ήλ. Καὶ ἐκόμισεν [60] Ἔσδρας ὁ ἀρχιε-
ρεὺς τὸν νόμον παντὶ τῷ πλήθει ἀπὸ ἀνθρώπου
ἕως γυναικὸς, καὶ πᾶσι τοῖς ἱερεῦσιν, ἀκοῦσαι
41 τοῦ νόμου νουμηνίᾳ τοῦ ἑβδόμου μηνός. Καὶ
[61] ἀνεγίνωσκεν ἐν τῷ πρὸ τοῦ ἱεροῦ πυλῶνος εὐ-
ρυχώρῳ, ἐξ ὄρθρου ἕως [62] μέσης ἡμέρας, ἐν-
ώπιον ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν· καὶ ἐπέδωκαν
πᾶν τὸ πλῆθος [63] τὸν νοῦν εἰς τὸν νόμον.
42 Καὶ ἔστη [64] Ἔσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ ἀναγνώστης τοῦ
νόμου ἐπὶ τοῦ ξυλίνου βήματος τοῦ κατασκευα-
43 σθέντος. Καὶ ἔστησαν παρ' αὐτῷ Ματ-
ταθίας, Σαμμοῦς, [65] Ἀνανίας, Ἀζαρίας,
Οὐρίας, Ἐζεκίας, Βαάλσαμος, ἐκ δεξιῶν·
44 Καὶ ἐξ εὐωνύμων Φαλδαῖος, [66] καὶ Μισαὴλ,
Μελχίας, [67] Λωθάσουβος, Ναβαρίας, [68] Ζα-
45 χαρίας. Καὶ ἀναλαβὼν [69] Ἔσδρας τὸ
[70] βιβλίον ἐνώπιον τοῦ πλήθους, [71] προεκάθητο
46 ἐπιδόξως ἐνώπιον πάντων. Καὶ ἐν τῷ
λῦσαι τὸν νόμον, πάντες [72] ὀρθοὶ ἔστησαν. καὶ
[73] εὐλόγησεν Ἔσδρας τῷ κυρίῳ θεῷ [74] ὑψί-
47 στῳ θεῷ σαβαὼθ παντοκράτορι. Καὶ
ἐπεφώνησε πᾶν τὸ πλῆθος, Ἀμήν. καὶ ἄραν-
τες ἄνω τὰς χεῖρας, [71] προσπεσόντες ἐπὶ τὴν γῆν,
48 προσεκύνησαν τῷ κυρίῳ. Ἰησοῦς, καὶ
[75] Ἀννιοὺθ, καὶ Σαραβίας, [76] καὶ Ἰαδινὸς, καὶ Ἰά-
κουβος, Σαβαταῖος, Αὐταίας, Μαιάννας, καὶ
Καλίτας, Ἀζαρίας, καὶ Ἰώζαβδος, καὶ Ἀνα-
νίας, [77] Φαλίας, οἱ Λευῖται, ἐδίδασκον τὸν νό-
μον [78] τοῦ κυρίου, καὶ πρὸς τὸ πλῆθος ἀνεγί-
νωσκον τὸν νόμον τοῦ κυρίου, ἐμφυσιοῦντες ἅμα
49 τὴν ἀνάγνωσιν. Καὶ εἶπεν Ἀτθαράτης
[79] Ἔσδρᾳ τῷ ἀρχιερεῖ καὶ ἀναγνώστῃ, καὶ τοῖς
Λευίταις τοῖς διδάσκουσι τὸ πλῆθος ἐπὶ πάν-
50 τας, Ἡ ἡμέρα αὕτη ἐστὶν ἁγία τῷ κυ-
ρίῳ· καὶ πάντες ἔκλαιον ἐν τῷ ἀκοῦσαι τοῦ νό-
51 μου· [80] Βαδίσαντες οὖν φάγετε λιπάσμα-
τα, καὶ πίετε γλυκάσματα, καὶ ἀποστείλατε ἀ-
52 ποστολὰς τοῖς μὴ ἔχουσιν· Ἁγία γὰρ ἡ
ἡμέρα τῷ [81] κυρίῳ· καὶ μὴ λυπεῖσθε, ὁ γὰρ
53 [82] κύριος δοξάσει ὑμᾶς. Καὶ οἱ Λευῖται

---

38 *Alex.* Ζαμέθ. 39 *Ald.* Σάβατος, καὶ Σαρδαῖος. 40 *Alex.* Ζαραλαίας. Ἐκ. 41 *Alex.* Ὠζάβαδος, καὶ Ἐμαθεῖς. *Ald.* Ἰωσάβαδος καὶ Ἐμαθεῖς. 42 *Alex.* ἐκ τῶν υἱῶν. 43 *Alex.* Ναΐδος. 44 *Ald.* καὶ Ματθανίας. 45 *Alex.* Μανασσήας. 46 *Alex.* *Ald.* Ἀννάς. 47 *Alex.* Ἀλταναῖος. 48 *Alex.* Βανναιοῦς. *Ald.* Βανναία. 49 *Ald.* Ἐλιφαλάτ. 50 *Alex.* Μομδεῖς. 51 *Alex.* Μανδαΐ. *Ald* Μαμαΐ. 52 *Alex.* *Ald.* Καραβασίων. 53 *Ald.* Μαμνιματαναΐμος. 54 *Ald.* Σαμίς. 55 *Alex.* Σεσσεῖς, Ἐζρὶλ, Ἀζαήλ. 56 *Alex.* Ζαμβρεῖς. *Ald.* Ζαμβίς. 57 *Alex.* Ἠθομά. 58 *Alex.* Ἔζρα τῷ ἀρχιερεῖ. 59 *Alex.* τοῦ κυρίου. 60 *Alex.* Ἔζρας. 61 *Alex.* ἀνεγίγνωσκεν. 62 *Alex.* μέσου ἡμέρας. 63 τὸν νοῦν *Ald.* desunt. 64 *Alex.* Ἔζρας. 65 *Alex.* καὶ Ἀνανίας. 66 *Alex.* Μισαήλ. *Ald.* καὶ Σαήλ. 67 *Ald.* Ἀωθάσουβος. 68 Ζαχαρίας *Ald.* deest. 69 *Alex.* Ἔζρας. 70 *Alex.* *Ald.* βιβλίον τοῦ νόμου ἐνώπιον. 71 *Alex.* *Ald.* προεκάθητο γὰρ ἐπιδόξως. 72 *Alex.* * ὀρθοί. 73 *Alex.* ηὐλόγησεν Ἔζρας. 74 *Alex.* τῷ ὑψίστῳ. 75 *Alex.* *Ald.* Ἀννοῦς. 76 *Alex.* Ἰαδινὸς, Ἰάκουβος, Σαββαταίας. 77 *Alex.* Φιαθάς. *Ald.* Βιάτας. 78 *Alex.* κυρίου, * ἐμφυσιοῦντες. *Ald.* τοῦ κυρίου, ἐμφυσιοῦντες. 79 *Alex.* Ἔζρᾳ. 80 *Ald.* Βαδίζοντες. 81 *Alex.* κυρίῳ, μή. 82 *Alex.* *Ald.* θεὸς κύριος.

ἐκέλευον.

ἐκέλευον [83] παντὶ τῷ δήμῳ, λέγοντες, Ἡ ἡ-
54 μέρα αὕτη [84] ἁγία, μὴ λυπεῖσθε. Καὶ
ᾤχοντο πάντες φαγεῖν καὶ πιεῖν καὶ εὐφραίνεσθαι,
καὶ δοῦναι ἀποστολὰς τοῖς μὴ ἔχουσι, καὶ εὐφραν-
55 θῆναι μεγάλως, [85]Ὅτι γὰρ ἐνεφυσιώ-
θησαν ἐν τοῖς ῥήμασιν οἷς ἐδιδάχθησαν, καὶ
ἐπισυνήχθησαν. *

83 *Alex. Ald.* τὰ πάντα. 84 *Ald.* ἁγία τῷ κυρίῳ, μή. 85 *Alex.* ὅτι ἐνεφυσιώθησαν. *Ald.* Ἔτι γὰρ ἐνεφυσιώθησαν.
* *Alex.* Ἔζρας α'.

ΤΩΒΙΤ.

Κεφ. α'. I.

1 Βίβλος λόγων Τωβίτ, τοῦ Τωβιὴλ,
τοῦ Ἀνανιὴλ, [1]τοῦ Ἀδουὴλ, [2]τοῦ Γαβα-
ὴλ, ἐκ τοῦ σπέρματος Ἀσιὴλ, ἐκ τῆς φυλῆς
2 [3]Νεφθαλὶ, Ὃς ᾐχμαλωτεύθη ἐν ἡμέ-
ραις Ἐνεμεσσάρου τοῦ βασιλέως Ἀσσυρίων ἐκ
[4]Θίσβης, ἥ ἐστιν ἐκ δεξιῶν [5]κυδίως τῆς [6]Νε-
φθαλὶ ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ὑπεράνω Ἀσήρ.
3 Ἐγὼ Τωβὶτ ὁδοῖς ἀληθείας ἐπορευόμην καὶ δι-
καιοσύνης πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου· καὶ
ἐλεημοσύνας πολλὰς ἐποίησα τοῖς ἀδελφοῖς
μου, καὶ τῷ [7]ἔθνει, τοῖς [8]προσπορευθεῖσι μετ'
ἐμοῦ εἰς χώραν Ἀσσυρίων εἰς Νινευῆ.
4 Καὶ ὅτε ἤμην ἐν τῇ χώρᾳ μου ἐν τῇ γῇ Ἰσραὴλ,
νεωτέρου μου ὄντος, πᾶσα φυλὴ τοῦ [9]Νεφθα-
λὶ τοῦ πατρός μου ἀπέστη ἀπὸ τοῦ οἴκου Ἱεροσολύ-
μων, [10]τῆς ἐκλεγείσης ἀπὸ πασῶν τῶν φυλῶν
Ἰσραὴλ, εἰς τὸ θυσιάζειν πάσας τὰς φυλάς·
καὶ ἡγιάσθη ὁ ναὸς τῆς κατασκηνώσεως τοῦ ὑψίστου,
καὶ ᾠκοδομήθη εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος.
5 Καὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ αἱ συναποστᾶσαι ἔθυον τῇ
Βάαλ τῇ δαμάλει, καὶ ὁ οἶκος [11]Νεφθαλὶ
6 τοῦ πατρός μου. [12]Κἀγὼ μόνος ἐπορευό-
μην πλεονάκις εἰς [13]Ἱεροσόλυμα ἐν ταῖς ἑορ-
ταῖς, καθὼς γέγραπται παντὶ τῷ [14]Ἰσραὴλ,
ἐν προστάγματι αἰωνίῳ, τὰς ἀπαρχὰς, καὶ
τὰς δεκάτας τῶν γενημάτων, καὶ τὰς [15]πρω-
τοκουρίας ἔχων, καὶ ἐδίδουν [16]αὐτὰς τοῖς ἱε-
ρεῦσι τοῖς υἱοῖς [17]Ἀαρὼν πρὸς τὸ θυσιαστή-
7 ριον πάντων τῶν γενημάτων. Τὴν [18]δε-
κάτην ἐδίδουν τοῖς υἱοῖς [19]Λευὶ τοῖς θεραπεύου-
σιν [20]εἰς Ἱερουσαλὴμ, [21]καὶ τὴν δευτέραν δεκά-
την ἀπεπρατιζόμην, καὶ ἐπορευόμην καὶ ἐδα-
πάνων αὐτὰ ἐν [22]Ἱεροσολύμοις καθ' ἕκαστον
8 ἐνιαυτὸν, Καὶ τὴν τρίτην ἐδίδουν οἷς καθ-
ήκει, καθὼς ἐνετείλατο [23]Δεββωρὰ ἡ μήτηρ
τοῦ πατρός μου, διότι ὀρφανὸς κατελείφθην ὑπὸ
9 τοῦ πατρός μου. Καὶ ὅτε ἐγενόμην ἀνὴρ,
ἔλαβον Ἄνναν γυναῖκα ἐκ τοῦ σπέρματος τῆς
πατριᾶς ἡμῶν· καὶ ἐγέννησα ἐξ αὐτῆς Τωβίαν.
10 Καὶ ὅτε [24]ᾐχμαλωτίσθημεν εἰς Νινευῆ, πάν-
τες οἱ ἀδελφοί μου, καὶ οἱ ἐκ τοῦ γένους μου ἤ-
11 σθιον ἐκ τῶν ἄρτων τῶν ἐθνῶν. Ἐγὼ δὲ συν-
12 ετήρησα τὴν ψυχήν μου μὴ φαγεῖν, Καθ-
ότι ἐμεμνήμην τοῦ θεοῦ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ μου.
13 Καὶ ἔδωκεν ὁ ὕψιστος χάριν καὶ μορφὴν ἐνώ-
πιον Ἐνεμεσσάρου, καὶ ἤμην αὐτοῦ ἀγοραστής.
14 Καὶ ἐπορευόμην εἰς τὴν Μηδίαν, καὶ παρεθέμην
Γαβαήλῳ τῷ ἀδελφῷ Γαβρία ἐν [25]Ῥάγοις
τῆς Μηδίας, ἀργυρίου τάλαντα δέκα.
15 Καὶ ὅτε ἀπέθανεν [26]Ἐνεμεσσὰρ, ἐβασίλευσε
[27]Σενναχηρὶμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ, καὶ αἱ ὁδοὶ
αὐτοῦ [28]ἠκαταστάθησαν, καὶ οὐκ ἔτι [29]ἠδυνάσθην
16 πορευθῆναι εἰς τὴν Μηδίαν. Καὶ ἐν ταῖς ἡ-

Cap. I. 1 *Ms. Alex.* τοῦ Ναυή. *Comp. ed.* τοῦ Ἀδουί. 2 *Alex.* τοῦ Γαμαήλ. 3 *Alex. Ald. C.* Νεφθαλείμ. 4 *Alex.* Θίβης. 5 *Alex.* κυδίων. *C.* κυρίως. 6 *Alex. Ald. C.* Νεφθαλείμ. 7 *Alex. Ald. C.* ἔθνει μου, τοῖς. 8 *Alex.* συνπορευομένοις μετ'. *C.* συμπορευθεῖσι μετ'. 9 *Alex. Ald. C.* Νεφθαλείμ. 10 *C.* τοῦ ἐκλεχθέντος. 11 *Alex.* τοῦ Νεφθαλείμ. *Ald. C.* Νεφθαλείμ. 12 *Alex.* Καὶ ἐγώ. 13 *Ald. C.* Ἱερουσαλήμ. 14 *C.* λαῷ Ἰσραήλ. 15 *Alex.* πρωτοκουρίας. 16 *Alex.* αὐτά. 17 *Alex.* Ἀρών. 18 *Ald. C.* πρώτην δεκάτην. 19 *Ald. C.* Ἀαρών. 20 *Alex. Ald.* Ἱερουσαλήμ. *C.* ἐν Ἱερουσαλήμ. 21 *Ald.* τήν. *C.* τὴν δέ. 22 *Ald. C.* Ἱερουσαλήμ. 23 *Alex.* Δεμβωρά. 24 *Alex. Ald. C.* ᾐχμαλωτίσθην. 25 *Ald.* ἀγροῖς. 26 *Alex.* Ἐνεμισσάρος. 27 *C.* Σενναχηρείβ· & ver. 21. 28 *Alex.* κατέστησαν. 29 *Ald. C.* ἠδυνήθην.

μέραις Ἐνεμεσσάρου ἐλεημοσύνας πολλὰς ἐποίουν
τοῖς ἀδελφοῖς μου· τοὺς ἄρτους μου ἐδίδουν τοῖς
17 πεινῶσι, Καὶ [30] ἱμάτια τοῖς γυμνοῖς·
καὶ εἴ τινα ἐκ τοῦ γένους μου ἐθεώρουν τεθνηκότα καὶ
[31] ἐρριμμένον [32] ὀπίσω τοῦ [33] τείχους Νινευῆ, ἔ-
18 θαπτον αὐτόν. Καὶ εἴ τινα [34] ἀπέκτεν-
νε Σενναχηρὶμ ὁ βασιλεὺς, ὅτε ἦλθε φεύγων
ἐκ τῆς Ἰουδαίας, ἔθαψα αὐτοὺς κλέπτων· πολ-
λοὺς γὰρ ἀπέκτεινεν ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ· καὶ ἐζη-
τήθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως τὰ σώματα, καὶ οὐχ
19 εὑρέθη. Πορευθεὶς δὲ εἷς τῶν [35] ἐν Νινευῆ,
ὑπέδειξε τῷ βασιλεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι [36] θάπτω
αὐτοὺς, καὶ ἐκρύβην. ἐπιγνοὺς δὲ ὅτι ζητοῦμαι
20 ἀποθανεῖν, φοβηθεὶς ἀνεχώρησα. Καὶ
διηρπάγη πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ οὐ
κατελείφθη μοι οὐδὲν, πλὴν Ἄννας τῆς γυναι-
21 κός μου, καὶ Τωβίου τοῦ υἱοῦ μου. Καὶ οὐ δι-
ῆλθον [37] ἡμέρας [38] πεντήκοντα, ἕως οὗ ἀπέ-
κτειναν αὐτὸν οἱ δύο υἱοὶ αὐτοῦ· καὶ ἔφυγον εἰς τὰ
ὄρη [39] Ἀραράθ. καὶ ἐβασίλευσε [40] Σαχερδο-
νὸς υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἔταξεν Ἀχιάχαρον
τὸν Ἀναὴλ [41] υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ μου ἐπὶ πᾶσαν τὴν
ἐκλογιστίαν [42] τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ πᾶ-
22 σαν τὴν διοίκησιν. Καὶ ἠξίωσεν Ἀχιά-
χαρος περὶ ἐμοῦ, καὶ ἦλθον εἰς Νινευῆ. Ἀχι-
άχαρος δὲ ἦν ὁ [43] οἰνοχόος, καὶ [44] ἐπὶ τοῦ δα-
κτυλίου, καὶ διοικητὴς, καὶ ἐκλογιστὴς, καὶ κατέ-
στησεν αὐτὸν ὁ [45] Σαχερδονὸς ἐκ δευτέρας, ἦν
δὲ ἐξάδελφός μου.

Κεφ. βʹ. 2.

1 ΟΤε δὲ κατῆλθον εἰς τὸν οἰκόν μου, καὶ ἀπε-
δόθη μοι Ἄννα ἡ γυνή μου, καὶ Τωβίας ὁ υἱός
μου, ἐν τῇ πεντηκοστῇ [1] ἑορτῇ, ἥ ἐστιν ἁγία ἑ-
πτὰ ἑβδομάδων, ἐγενήθη ἄριστον καλόν μοι,
2 καὶ [2] ἀνέπεσα τοῦ φαγεῖν. Καὶ ἐθεασά-
μην ὄψα πολλὰ, καὶ εἶπα τῷ υἱῷ μου, [3] Βά-
δισον καὶ ἄγαγε ὃν [4] ἂν εὕρῃς τῶν ἀδελφῶν [5] ἡ-
μῶν ἐνδεῆ, ὃς μέμνηται τοῦ κυρίου, καὶ ἰδοὺ μένω
3 σε. Καὶ ἐλθὼν, εἶπε, Πάτερ εἷς ἐκ τοῦ
γένους ἡμῶν [6] ἐστραγγαλωμένος ἔρριπται ἐν τῇ
4 ἀγορᾷ. Κἀγὼ [7] πρὶν ἢ γεύσασθαί με,
ἀναπηδήσας ἀνειλόμην αὐτὸν εἴς τι οἴκημα
5 ἕως [8] οὗ ἔδυ ὁ ἥλιος. Καὶ ἐπιστρέψας
ἐλουσάμην, καὶ ἤσθιον τὸν ἄρτον μου ἐν λύπῃ.
6 Καὶ ἐμνήσθην τῆς προφητείας Ἀμὼς, καθὼς εἶ-
πε, Στραφήσονται αἱ ἑορταὶ ὑμῶν εἰς πένθος,
καὶ πᾶσαι αἱ εὐφροσύναι ὑμῶν εἰς θρῆνον.
7 Καὶ ἔκλαυσα· καὶ ὅτε ἔδυ ὁ ἥλιος, ᾠχόμην,
8 καὶ ὀρύξας ἔθαψα αὐτόν. Καὶ οἱ πλησί-
ον ἐπεγέλων, λέγοντες, Οὐκ ἔτι φοβεῖται [9] φο-
νευθῆναι περὶ τοῦ πράγματος τούτου, καὶ [10] ἀπ-
έδρα, καὶ ἰδοὺ πάλιν θάπτει τοὺς νεκρούς.
9 Καὶ ἐν αὐτῇ τῇ [11] νυκτὶ ἀνέλυσα θάψας, καὶ
ἐκοιμήθην μεμιαμμένος παρὰ τὸν τοῖχον τῆς αὐ-
λῆς, καὶ τὸ πρόσωπόν μου [12] ἀκάλυπτον ἦν.
10 Καὶ οὐκ ᾔδειν ὅτι στρουθία ἐν τῷ τοίχῳ ἐστί· καὶ
τῶν ὀφθαλμῶν μου ἀνεῳγότων, ἀφώδευσαν τὰ
στρουθία θερμὸν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς [13] μου, καὶ ἐ-
γενήθη λευκώματα ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς μου· καὶ
ἐπορευόμην πρὸς ἰατροὺς, καὶ οὐκ ὠφέλησάν με·
Ἀχιάχαρος δὲ ἔτρεφέ με ἕως οὗ ἐπορεύθην εἰς
11 τὴν Ἐλυμαΐδα. Καὶ ἡ γυνή μου Ἄννα ἠ-
ριθεύετο ἐν τοῖς γυναικείοις, καὶ ἀπέστελλε τοῖς
12 κυρίοις. Καὶ ἀπέδωκαν αὐτῇ καὶ αὐτοὶ τὸν
13 μισθὸν, προσδόντες καὶ ἔριφον. Ὅτε δὲ
ἦλθε πρός με, ἤρξατο [14] κράζειν· καὶ [15] εἶπα
αὐτῇ, Πόθεν τὸ ἐρίφιον; μὴ κλεψιμαῖόν ἐστιν;
ἀπόδος αὐτὸ τοῖς κυρίοις· οὐ γὰρ θεμιτόν ἐστι
14 φαγεῖν κλεψιμαῖον. Ἡ δὲ εἶπε, Δῶρον
δέδοταί μοι ἐπὶ τῷ μισθῷ. καὶ οὐκ ἐπίστευον
αὐτῇ· καὶ ἔλεγον ἀποδιδόναι αὐτὸ τοῖς κυρίοις,
καὶ ἠρυθρίων πρὸς αὐτήν. ἡ δὲ ἀποκριθεῖσα
[16] εἶπέ μοι, Ποῦ εἰσιν αἱ ἐλεημοσύναι σου, καὶ
αἱ δικαιοσύναι σου; ἰδοὺ γνωστὰ πάντα μετὰ σου.

Κεφ. γʹ. 3.

1 ΚΑὶ λυπηθεὶς ἔκλαυσα, καὶ [1] προσευξά-
2 μην μετ᾽ ὀδύνης, λέγων, Δίκαιος εἶ
κύριε, καὶ πάντα τὰ ἔργα σου; καὶ πᾶσαι αἱ

30 *Alex. Ald. C.* τὰ ἱμάτιά μου τοῖς. 31 *Alex.* ἐριμμένον. 32 *Alex. Ald. C.* ἐπὶ τοῦ. 33 *Alex.* τίχους εἰς Νινευῆ. *Ald. C.* τείχους εἰς Νινευί. 34 *Alex.* ἀπέκτεινεν. 35 *Alex.* Νινευίτων. 36 *Alex. Ald. C.* ἔθαπτον. 37 *Alex. Ald. C.* ἡμέραι. 38 *Ald. C.* πεντηκονταπέντε. 39 *Alex.* Ἀραράτ. 40 *Alex.* Σαχερδὰν ὁ υἱός. *C.* Ἀχερδωνὸς υἱός. 41 *Alex.* τὸν υἱόν. 42 *Ald. C.* τοῦ πατρός. 43 *Alex.* οἰνοδόχος. 44 *C.* ἀπό. 45 *Alex.* Σαχερδονοσός. *C.* Ἀχειρδωνός.

Cap. 2. in *Ald.* cap. 5. 1 *Ms. Alex.* τῇ ἑορτῇ.

2 *Alex.* ἀνεπαυσάμην. 3 *Ald. C.* Βάδιζε, ἄγαγε. 4 *Alex.* ἐάν. 5 *Alex.* ἡμῶν * τοῦ κυρίου, καὶ ἰδού. 6 *Alex.* ἐστραγγαλλημένος. 7 *Alex.* πρίν. 8 *Ald. C.* ὅτου. 9 *Ald. C.* οὗτος φονευθῆναι. 10 *Alex.* ἀπέδρα. 11 *C.* νυκτὶ ἐκοιμήθην. 12 *Ald. C.* ἀνακάλυπτον. 13 *Alex.* μου, * καὶ ἐπορεύθην. 14 *Alex.* * κραυάζειν (leg. κραυγάζειν.) καὶ εἶπον. 15 *Ald. C.* εἶπον. 16 *C.* μοι εἶπε.

Cap. 3. in *Ald.* 12. 1 *Alex.* προσηυξάμην.

ὁδοί

ὁδοί σου [2] ἐλεημοσύναι καὶ ἀλήθεια, καὶ κρίσιν ἀ-
ληθινὴν καὶ δικαίαν [3] σὺ κρίνεις εἰς τὸν αἰῶνα.
3 Μνήσθητί μου, καὶ ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ· μή με
[4] ἐκδικήσῃς ταῖς ἁμαρτίαις μου καὶ τοῖς ἀγνοήμασί
μου, καὶ τῶν πατέρων μου, [5] ἃ ἥμαρτον ἐνώπιόν σου.
4 Παρήκουσαν γὰρ τῶν ἐντολῶν σου, καὶ ἔδωκας
ἡμᾶς εἰς [6] διαρπαγὴν καὶ αἰχμαλωσίαν καὶ θά-
νατον καὶ παραβολὴν ὀνειδισμοῦ [7] πᾶσι τοῖς ἔθνε-
5 σιν ἐν οἷς ἐσκορπίσμεθα. Καὶ νῦν πολ-
λαὶ αἱ κρίσεις σου [8] εἰσὶ καὶ ἀληθιναί, ἐξ ἐμοῦ
[9] ποιῆσαι [10] περὶ τῶν ἁμαρτιῶν μου καὶ τῶν πατέ-
ρων μου, ὅτι οὐκ ἐποιήσαμεν τὰς ἐντολάς σου,
οὐ γὰρ ἐπορεύθημεν ἐν ἀληθείᾳ ἐνώπιόν σου.
6 Καὶ νῦν κατὰ τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιόν σου ποίησον μετ'
ἐμοῦ. ἐπίταξον ἀναλαβεῖν τὸ πνεῦμά μου, ὅ-
πως ἀπολυθῶ, καὶ γένωμαι γῆ. διότι [11] λυσι-
τελεῖ μοι [12] ἀποθανεῖν, ἢ ζῆν· ὅτι ὀνειδισμοὺς
ψευδεῖς ἤκουσα, καὶ λύπη ἐστὶ πολλὴ ἐν ἐμοί.
ἐπίταξον ἀπολυθῆναί με τῆς ἀνάγκης ἤδη εἰς τὸν
αἰώνιον τόπον, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν
7 σου ἀπ' ἐμοῦ. Ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ συνέβη
[13] τῇ θυγατρὶ Ῥαγουὴλ Σάρρᾳ ἐν Ἐκβατάνοις τῆς
Μηδίας, καὶ ταύτην ὀνειδισθῆναι [14] ὑπὸ παι-
8 δισκῶν πατρὸς αὐτῆς, Ὅτι ἦν δεδομένη
ἀνδράσιν ἑπτά, καὶ Ἀσμοδαῖος τὸ πονηρὸν
δαιμόνιον ἀπέκτεινεν αὐτούς, πρὶν ἢ γενέσθαι αὐ-
τοὺς μετ' αὐτῆς ὡς ἐν γυναιξί. καὶ [15] εἶπαν αὐ-
τῇ, Οὐ [16] συνιεῖς ἀποπνίγουσά σου τοὺς ἄνδρας;
ἤδη [17] ἑπτὰ ἔσχες, καὶ ἑνὸς αὐτῶν οὐκ [18] ὠνο-
9 μάσθης. Τί ἡμᾶς [19] μαστιγοῖς; εἰ ἀπέ-
θανον, βάδιζε μετ' αὐτῶν, μὴ ἴδοιμέν σου
10 υἱὸν ἢ θυγατέρα εἰς τὸν αἰῶνα. Ταῦτα ἀ-
κούσασα ἐλυπήθη σφόδρα, ὥστε ἀπάγξασθαι· καὶ
εἶπε, Μία μέν εἰμι τῷ πατρί μου· ἐὰν ποιή-
σω τοῦτο, ὄνειδος αὐτῷ [20] ἔσται, καὶ τὸ γῆρας
11 αὐτοῦ κατάξω μετ' ὀδύνης εἰς ᾅδου. Καὶ
ἐδεήθη πρὸς τῇ θυρίδι, καὶ εἶπεν, Εὐλογητὸς
εἶ κύριε ὁ θεός μου, καὶ εὐλογητὸν τὸ [21] ὄνο-
μά σου τὸ ἅγιον καὶ ἔντιμον εἰς τοὺς αἰῶνας· εὐ-
λογήσαισάν σε πάντα τὰ ἔργα σου εἰς τὸν αἰῶ-
12 να. Καὶ νῦν κύριε τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ
13 τὸ πρόσωπόν μου εἰς σὲ δέδωκα. Εἰ-
πὸν, ἀπολῦσαί με ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ μὴ ἀκοῦσαί
14 με μηκέτι ὀνειδισμόν. Σὺ γινώσκεις κύ-
ριε, ὅτι καθαρά εἰμι ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας
15 ἀνδρός, Καὶ οὐκ ἐμόλυνα τὸ ὄνομά μου
οὐδὲ τὸ ὄνομα τοῦ πατρός μου ἐν τῇ γῇ τῆς αἰχ-
μαλωσίας μου. μονογενής εἰμι τῷ πατρί μου, καὶ
οὐχ ὑπάρχει αὐτῷ παιδίον ὃ [22] κληρονομήσει
αὐτόν, οὐδὲ ἀδελφὸς ἐγγύς, οὐδὲ ὑπάρχων
αὐτῷ υἱός, ἵνα συντηρήσω ἐμαυτὴν αὐτῷ γυναῖ-
κα, ἤδη ἀπώλοντό μοι ἑπτά· ἱνατί μοι [23] ζῆν;
καὶ εἰ μὴ δοκεῖ σοι ἀποκτεῖναί με, ἐπίταξον
ἐπιβλέψαι ἐπ' ἐμέ, καὶ [24] μηκέτι ἐλεῆσαί με,
16 [25] καὶ ἀκοῦσαί με ὀνειδισμόν. Καὶ [26] εἰση-
κούσθη προσευχὴ ἀμφοτέρων ἐνώπιον τῆς δόξης
17 τοῦ μεγάλου [27] Ῥαφαήλ, καὶ ἀπεστάλη
[28] ἰάσασθαι τοὺς δύο, τοῦ Τωβὶτ λεπίσαι τὰ λευ-
κώματα, καὶ Σάρραν τὴν τοῦ Ῥαγουὴλ δοῦναι Τω-
βίᾳ τῷ υἱῷ [29] Τωβὶτ γυναῖκα, καὶ δῆσαι Ἀσ-
μοδαῖον τὸ πονηρὸν δαιμόνιον, διότι Τωβίᾳ
ἐπιβάλλει κληρονομῆσαι αὐτήν. ἐν αὐτῷ τῷ
καιρῷ ἐπιστρέψας Τωβὶτ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον
αὐτοῦ, καὶ Σάρρα ἡ τοῦ Ῥαγουὴλ κατέβη ἐκ τοῦ
ὑπερῴου αὐτῆς.

Κεφ. δ'. 4.

1 ἘΝ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐμνήσθη Τωβὶτ περὶ τοῦ
ἀργυρίου, ὃ παρέθετο [1] Γαβαὴλ ἐν Ῥάγοις τῆς
2 Μηδίας. Καὶ εἶπεν [2] ἐν ἑαυτῷ, Ἐγὼ
ᾐτησάμην θάνατον, τί οὐ [3] καλῶ Τωβίαν τὸν
υἱόν μου, ἵνα αὐτῷ [4] ὑποδείξω, πρὶν ἀποθα-
3 νεῖν με; Καὶ καλέσας αὐτόν, εἶπε,
Παιδίον, ἐὰν ἀποθάνω, θάψον με, καὶ μὴ
ὑπερίδῃς τὴν μητέρα σου· τίμα αὐτὴν πά-
σας τὰς ἡμέρας τῆς [5] ζωῆς σου, καὶ ποίει τὸ ἀρε-
4 στὸν αὐτῇ, καὶ μὴ λυπήσῃς αὐτήν. Μνή-
σθητι παιδίον, ὅτι πολλοὺς κινδύνους ἑώρακεν
ἐπὶ σοὶ ἐν τῇ κοιλίᾳ. ὅταν ἀποθάνῃ, θάψον
5 αὐτὴν παρ' ἐμοὶ ἐν ἑνὶ τάφῳ. Πάσας
τὰς ἡμέρας παιδίον κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν μνημό-

---

2 *Ald. C.* ἐλεημοσύνη. 3 *Alex.* σοί. 4 *Alex. C.* ἐκδικήσῃς. 5 *Alex. Ald. C.* οἷ. 6 *Alex.* ἁρπαγήν. 7 *Ald. C.* πᾶσιν οἷς. 8 *Alex.* εἰσὶν ἀληθιναί. 9 *C.* ποίησον. 10 *Ald. C.* ὑπέρ. 11 *C.* λυσιτελές. 12 *Alex.* μᾶλλον ἀποθανεῖν. 13 *Alex.* θυγατρί. 14 *Alex.* ἀπὸ παιδισκῶν τοῦ πατρός. 15 *Alex.* εἶπεν. 16 *C.* συνίης ἀποπνίγουσα τοὺς ἄνδρας σου. 17 *Ald. C.* ἑπτὰ ἄνδρας ἔσχες. 18 *Alex.* ὠνάσθης. 19 *Ald. C.* μαστιγοῖς περὶ αὐτῶν; εἰ. 20 *Alex. Ald. C.* ἐστί. 21 *Ald. C.* ὄνομα τῆς δόξης σου. 22 *C.* κληρονομήσῃ. 23 *C.* λοιπὸν ζῆν. 24 μηκέτι *Alex.* & *C.* deest. *Ald.* ἐπ' ἐμέ. 25 *Alex.* καὶ μηκέτι ἀκοῦσαί με ὀνειδισμόν. *Ald. C.* καὶ μὴ ἀκοῦσαί με μηκέτι ὀνειδισμόν. 26 *Alex.* εἰσήκουσεν κύριος τῆς προσευχῆς ἀμφοτέρων. 27 *Ald. C.* θεοῦ. 28 *Ald. C.* Ῥαφαὴλ ἰάσασθαι. 29 *Alex.* τοῦ Τωβίτ.
Cap. 4 in *Ald.* 17. 1 *Ald. C.* Γαβαήλῳ. 2 *Alex.* αὐτῷ. 3 *Alex.* καλῶ τὸν υἱόν. 4 *C.* δείξω. 5 *Ald.* ζωῆς, καί.

νευε, καὶ μὴ θελήσῃς ἁμαρτάνειν καὶ παραβῆ-
ναι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ. [6] δικαιοσύνην ποίει πά-
σας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου, καὶ μὴ πορευθῇς
6 ταῖς ὁδοῖς τῆς ἀδικίας. Διότι ποιοῦντός σου τὴν
ἀλήθειαν, εὐοδίαι ἔσονται ἐν τοῖς ἔργοις σου, καὶ
7 πᾶσι τοῖς ποιοῦσι τὴν δικαιοσύνην. Ἐκ τῶν
ὑπαρχόντων σοι ποίει ἐλεημοσύνην, καὶ μὴ
φθονεσάτω σου ὁ ὀφθαλμὸς ἐν τῷ [7] ποιεῖν σε
ἐλεημοσύνην. μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου
ἀπὸ παντὸς πτωχοῦ, καὶ ἀπὸ σοῦ οὐ μὴ ἀποστρα-
8 φῇ τὸ πρόσωπον τοῦ θεοῦ. [8] Ὡς σοὶ ὑπ-
άρχοι κατὰ τὸ πλῆθος, ποίησον ἐξ αὐτῶν ἐ-
λεημοσύνην· ἐὰν ὀλίγον σοι ὑπάρχῃ, κατὰ τὸ
ὀλίγον μὴ φοβοῦ ποιεῖν ἐλεημοσύνην.
9 Θέμα γὰρ ἀγαθὸν θησαυρίζεις σεαυτῷ εἰς ἡ-
10 μέραν ἀνάγκης. Διότι ἐλεημοσύνη ἐκ
θανάτου ῥύεται, καὶ οὐκ ἐᾷ εἰσελθεῖν εἰς τὸ σκότος.
11 Δῶρον [9] γὰρ ἀγαθόν ἐστιν ἐλεημοσύνη πᾶσι τοῖς
12 ποιοῦσιν αὐτὴν ἐνώπιον τοῦ ὑψίστου. Πρόσε-
χε σεαυτῷ παιδίον ἀπὸ πάσης πορνείας, καὶ
γυναῖκα πρῶτον λάβε ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῶν
πατέρων σου. [10] μὴ λάβῃς γυναῖκα ἀλλοτρί-
αν, ἣ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ πατρός σου,
διότι υἱοὶ προφητῶν ἐσμέν· Νῶε, Ἀβραάμ,
[11] Ἰσαάκ, Ἰακώβ, οἱ πατέρες ἡμῶν ἀπὸ τοῦ
αἰῶνος. μνήσθητι παιδίον ὅτι [12] αὐτοὶ πάντες
ἔλαβον γυναῖκας [13] ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν, καὶ
[14] εὐλογήθησαν ἐν τοῖς τέκνοις αὐτῶν, καὶ τὸ
13 σπέρμα αὐτῶν κληρονομήσει γῆν. Καὶ
νῦν παιδίον ἀγάπα τοὺς ἀδελφούς σου, καὶ μὴ
ὑπερηφανεύου [15] τῇ καρδίᾳ σου ἀπὸ τῶν ἀδελ-
φῶν σου, καὶ τῶν υἱῶν καὶ θυγατέρων τοῦ λαοῦ σου.
λαβεῖν σεαυτῷ ἐξ αὐτῶν γυναῖκα· διότι ἐν τῇ
ὑπερηφανίᾳ ἀπώλεια καὶ [16] ἀκαταστασία πολ-
λή, καὶ ἐν τῇ ἀχρειότητι ἐλάττωσις καὶ ἔνδεια
μεγάλη· ἡ γὰρ ἀχρειότης μήτηρ ἐστὶ τοῦ λιμοῦ.
14 Μισθὸς παντὸς ἀνθρώπου ὃς ἐὰν ἐργάσηται [17],
παρὰ σοὶ μὴ αὐλισθήτω, [18] ἀλλ' ἀπόδος αὐ-
τῷ παραυτίκα. [19] ἐὰν [20] δουλεύσῃς τῷ θεῷ,
ἀποδοθήσεταί σοι. πρόσεχε σεαυτῷ παιδίον ἐν
πᾶσι τοῖς ἔργοις σου, καὶ ἴσθι πεπαιδευμένος
15 ἐν πάσῃ [21] ἀναστροφῇ σου. Καὶ ὃ μισεῖς,
μηδενὶ ποιήσῃς. οἶνον εἰς μέθην μὴ πίῃς, καὶ
μὴ πορευθήτω μετά σου μέθη ἐν τῇ ὁδῷ σου.
16 Ἐκ τοῦ ἄρτου σου [22] δίδου πεινῶντι, καὶ ἐκ τῶν ἱμα-
τίων σου τοῖς γυμνοῖς. πᾶν ὃ ἐὰν [23] περισσεύ-
σῃ σοι, ποίει ἐλεημοσύνην, καὶ μὴ φθονεσά-
τω σου ὁ ὀφθαλμὸς ἐν τῷ ποιεῖν [24] σε ἐλεη-
17 μοσύνην. Ἔκχεον τοὺς ἄρτους σου ἐπὶ τὸν
τάφον τῶν δικαίων, καὶ μὴ [25] δῷς τοῖς ἁμαρ-
18 τωλοῖς. Συμβουλίαν παρὰ παντὸς φρο-
νίμου ζήτησον, καὶ μὴ καταφρονήσῃς [26] ἐπὶ πά-
19 σης συμβουλίας χρησίμης. Καὶ ἐν παν-
τὶ καιρῷ εὐλόγει κύριον [27] τὸν θεόν, καὶ παρ'
αὐτοῦ αἴτησον, ὅπως αἱ ὁδοί σου εὐθεῖαι γένωνται,
καὶ πᾶσαι αἱ τρίβοι [28] καὶ [29] βουλαί σου εὐοδω-
θῶσι· διότι πᾶν ἔθνος οὐκ ἔχει βουλήν,
[30] ἀλλ' αὐτὸς ὁ κύριος δίδωσι πάντα τὰ ἀγα-
θά, καὶ ὃν [31] ἐὰν θέλῃ, ταπεινοῖ καθὼς βού-
λεται. καὶ νῦν παιδίον μνημόνευε τῶν ἐντολῶν μου,
καὶ μὴ ἐξαλειφθήτωσαν ἐκ τῆς καρδίας σου.
20 Καὶ νῦν ὑποδεικνύω σοι τὰ δέκα τάλαντα τοῦ
ἀργυρίου, ἃ παρεθέμην [32] Γαβαήλῳ τῷ τοῦ
21 Γαβρία ἐν Ῥάγοις τῆς Μηδίας. Καὶ μὴ
φοβοῦ παιδίον, ὅτι ἐπτωχεύσαμεν· ὑπάρχει
σοι πολλά, ἐὰν [33] φοβηθῇς τὸν [34] θεόν, καὶ ἀ-
ποστῇς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας, καὶ ποιήσῃς τὸ
ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ.

Κεφ. ε'. 5.

1 ΚΑὶ ἀποκριθεὶς Τωβίας εἶπεν [1] αὐτῷ, Πά-
τερ ποιήσω πάντα ὅσα ἐντέταλσαί μοι.
2 Ἀλλὰ πῶς δυνήσομαι λαβεῖν τὸ ἀργύριον;
3 [2] καὶ οὐ γινώσκω αὐτόν; Καὶ ἔδωκεν αὐ-
τῷ τὸ χειρόγραφον, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ζήτησον
σεαυτῷ ἄνθρωπον ὃς συμπορεύσεταί σοι, καὶ
δώσω αὐτῷ μισθὸν ἕως ζῶ, καὶ λάβε πορευ-
4 θεὶς τὸ ἀργύριον. Καὶ ἐπορεύθη ζη-
τῆσαι ἄνθρωπον, καὶ εὗρε [3] Ῥαφαὴλ ὃς
5 ἦν ἄγγελος, Καὶ οὐκ ᾔδει· καὶ εἶ-
πεν αὐτῷ, Εἰ [4] δύναμαι πορευθῆναι μετὰ

6 *Ald.* C. καὶ δικαιοσύνην ποίει (*Alex.* * ποιεῖν.) 7 *Alex.* ποιεῖν ἐλεημοσύνην. 8 *Alex.* Ὡς σοὶ ὑπάρχει. *Ald.* Ὥστε ὑπάρχει. 9 *Alex.* ἀγαθόν. 10 *Alex.* καὶ μή. 11 *Alex.* καὶ Ἰσαάκ, καὶ Ἰακώβ. 12 *Alex.* *Ald.* οὗτοι πάντες. C. πάντες οὗτοι. 13 *Ald.* C. ἀπό. 14 *Alex.* ηὐλογήθησαν. 15 *Ald.* C. ἐν τῇ. 16 C. ἡ καταστασία. 17 *Ald.* C. σοί, παρὰ σοί. 18 *Alex.* ἀλλά. 19 *Alex.* *Ald.* C. καὶ ἐάν. 20 *Ald.* δουλεύσει. 21 C. ἀναστροφῇ. 22 *Alex.* δίδου. 23 *Alex.* περισσεύῃ σοι, ποίει. *Ald.* περισσεύσοι, ποίει. 24 σε *Alex.* & C. deest. 25 *Ald.* δός. 26 C. ἀπὸ παντός. 27 *Ald.* τὸν θεόν σου. C. deest. 28 *Ald.* C. σου καί. 29 *Alex.* αἱ βουλαὶ εὐοδωθῶσιν. 30 *Alex.* ἀλλά. 31 *Ald.* C. θέλει. 32 *Alex.* Γαμαήλῳ. 33 *Ald.* C. φοβῇ. 34 *Alex.* κύριον.

Cap. 5. in *Ald.* 18. 1 αὐτῷ C. deest. 2 C. μὴ γινώσκω. 3 *Alex.* τὸν Ῥαφαήλ. 4 C. δύνασαι.

σου ἐν

[5] σοῦ ἐν [6] Ῥάγοις τῆς Μηδίας, καὶ εἰ ἔμπειρος
6 εἶ τῶν τόπων; Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος,
Πορεύσομαι μετὰ σοῦ, [7] καὶ τῆς ὁδοῦ ἐμπειρῶ, καὶ
παρὰ Γαβαὴλ τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν ηὐλίσθην.
7 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Τωβίας, Ὑπόμεινόν με, καὶ
8 ἐρῶ τῷ [8] πατρί. Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Πο-
ρεύου, καὶ μὴ χρονίσῃς. καὶ εἰσελθὼν, εἶπε τῷ
πατρὶ, Ἰδοὺ εὕρηκα ὃς συμπορεύσεταί μοι. ὁ
δὲ εἶπε, Φώνησον αὐτὸν πρὸς μὲ, ἵνα ἐπιγνῶ
ποίας φυλῆς ἐστι, καὶ εἰ [9] πιστὸς τοῦ πορευθῆναι
9 μετὰ σοῦ. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτόν· καὶ εἰσῆλθε,
10 καὶ ἠσπάσαντο ἀλλήλους. Καὶ εἶπεν αὐτῷ
Τωβὶτ, Ἀδελφὲ, ἐκ ποίας φυλῆς καὶ ἐκ ποί-
ας πατριᾶς [10] εἶ σύ; ὑπόδειξόν μοι.
11 Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Φυλὴν καὶ πατριὰν σὺ ζητεῖς;
ἢ μίσθιον ὃς συμπορεύσεται μετὰ τοῦ υἱοῦ σου; καὶ εἶ-
πεν αὐτῷ Τωβὶτ, Βούλομαι ἀδελφὲ ἐπιγνῶ-
12 ναι τὸ γένος σου, καὶ τὸ ὄνομα. [11] Ὁ δὲ
εἶπεν, [12] Ἐγὼ [13] Ἀζαρίας Ἀνανίου τοῦ μεγά-
13 λου, [14] τῶν ἀδελφῶν σου. Καὶ εἶπεν [15] αὐ-
τῷ, Ὑγιαίνων ἔλθοις ἀδελφέ· καὶ μή μοι
ὀργισθῇς, ὅτι ἐζήτησα τὴν φυλήν σου, καὶ τὴν
[16] πατριάν σου ἐπιγνῶναι. καὶ σὺ τυγχάνεις ἀ-
δελφός μου ἐκ τῆς καλῆς καὶ ἀγαθῆς γενεᾶς· [17] ἐπ-
εγίνωσκον γὰρ [18] ἐγὼ Ἀνανίαν καὶ [19] Ἰωνά-
θαν τοὺς υἱοὺς [20] Σεμεΐου τοῦ μεγάλου, ὡς ἐπο-
ρευόμεθα κοινῶς εἰς [21] Ἱεροσόλυμα προσκυνεῖν,
ἀναφέροντες τὰ πρωτότοκα, καὶ τὰς δεκάτας
τῶν γεννημάτων, καὶ οὐκ ἐπλανήθησαν [22] ἐν
[23] τῇ πλάνῃ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν. ἐκ ῥίζης [24] κα-
14 λῆς εἶ ἀδελφέ. Ἀλλὰ [25] εἰπόν μοι τίνα
σοι ἔσομαι μισθὸν διδόναι; δραχμὴν τῆς ἡ-
μέρας, καὶ τὰ δέοντά σοι ὡς καὶ τῷ υἱῷ μου,
15 Καὶ ἔτι προσθήσω [26] σοι ἐπὶ τὸν μισθὸν, ἐὰν
16 ὑγιαίνοντες ἐπιστρέψητε. Καὶ εὐδόκησαν
οὕτως. καὶ εἶπε πρὸς Τωβίαν, Ἕτοιμος γίνου
πρὸς τὴν ὁδὸν, καὶ εὐοδωθείητε. καὶ ἡτοίμασεν ὁ
υἱὸς αὐτοῦ τὰ [27] πρὸς τὴν ὁδόν. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ
πατὴρ αὐτοῦ. Πορεύου μετὰ τοῦ [28] ἀνθρώπου τούτου,
ὁ δὲ ἐν τῷ οὐρανῷ [29] οἰκῶν Θεὸς [30] εὐοδώσει τὴν ὁ-
δὸν ὑμῶν, καὶ ὁ ἄγγελος αὐτοῦ συμπορευθήτω
ὑμῖν. καὶ ἐξῆλθαν ἀμφότεροι ἀπελθεῖν, καὶ ὁ
17 κύων τοῦ παιδαρίου μετ' αὐτῶν. Ἔκλαυ-
σε [31] δὲ Ἄννα ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ εἶπε πρὸς Τω-
βὶτ, Τί ἐξαπέστειλας τὸ παιδίον ἡμῶν; ἢ οὐχὶ
ἡ ῥάβδος τῆς χειρὸς ἡμῶν ἐστιν ἐν τῷ εἰσπορεύ-
εσθαι [32] αὐτὸν καὶ ἐκπορεύεσθαι ἐνώπιον ἡμῶν;
18 Ἀργύριον τῷ ἀργυρίῳ μὴ φθάσαι, ἀλλὰ περί-
19 ψημα τοῦ παιδίου ἡμῶν γένοιτο. Ὡς γὰρ δέ-
δοται ἡμῖν ζῆν παρὰ τοῦ κυρίου, τοῦτο ἱκανὸν ἡμῖν
20 ὑπάρχει. Καὶ εἶπεν αὐτῇ Τωβὶτ, Μὴ
λόγον ἔχε ἀδελφὴ, ὑγιαίνων ἐλεύσεται, καὶ
21 οἱ ὀφθαλμοί σου ὄψονται αὐτόν. Ἄγγε-
λος γὰρ ἀγαθὸς [33] συμπορεύσεται αὐτῷ, καὶ εὐ-
οδωθήσεται ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, καὶ ὑποστρέψει ὑγιαί-
22 νων. Καὶ ἐπαύσατο κλαίουσα.

Κεφ. ϛʹ. 6.

1 ΟΙ δὲ πορευόμενοι τὴν ὁδὸν, ἦλθον ἑσπέρας
ἐπὶ τὸν Τίγριν ποταμὸν, καὶ ηὐλίζοντο ἐ-
2 κεῖ. Τὸ δὲ παιδάριον κατέβη περικλύ-
σασθαι, καὶ ἀνεπήδησεν ἰχθὺς ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ,
3 καὶ ἠβουλήθη καταπιεῖν τὸ παιδάριον. Ὁ
δὲ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ, Ἐπιλαβοῦ τοῦ ἰχθύος.
καὶ ἐκράτησε τὸν ἰχθὺν τὸ παιδάριον, καὶ [1] ἀν-
4 έβαλεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ εἶπεν
αὐτῷ ὁ ἄγγελος, Ἀνάτεμε τὸν ἰχθὺν, καὶ λα-
βὼν τὴν καρδίαν καὶ τὸ ἧπαρ καὶ τὴν χολὴν, θὲς
5 ἀσφαλῶς. Καὶ ἐποίησε τὸ παιδάριον
ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος· τὸν δὲ ἰχθὺν ὀπτή-
σαντες, ἔφαγον. καὶ ὥδευον ἀμφότεροι, [2] ἕως
6 οὗ ἤγγισαν [3] ἐν Ἐκβατάνοις. Καὶ εἶπε
τὸ παιδάριον τῷ ἀγγέλῳ, Ἀζαρία ἀδελ-
φὲ, τί ἐστιν ἡ καρδία καὶ τὸ ἧπαρ καὶ ἡ χολὴ
7 τοῦ ἰχθύος; Καὶ εἶπεν αὐτῷ, [4] Ἡ καρδία
καὶ τὸ ἧπαρ, ἐάν τινα ὀχλῇ δαιμόνιον ἢ πνεῦ-
μα πονηρὸν, ταῦτα [5] δεῖ καπνίσαι ἐνώπιον
ἀνθρώπου, ἢ γυναικὸς, καὶ [6] μηκέτι ὀχληθῇ.
8 [7] Ἡ δὲ χολὴ, ἐγχρῖσαι ἄνθρωπον, ὃς ἔχει

5 *C.* ἐμοῦ. 6 *Ald.* ἀγροῖς. 7 Καὶ τῆς ὁδοῦ ἐμπειρῶ *Ald. C.* desunt 8 *Alex. Ald. C.* πατρί μου. 9 *Alex. Ald. C.* πιστός ἐστιν τοῦ. 10 *Alex. Ald. C.* σὺ εἶ. 11 *Alex.* Καὶ εἶπεν. *Ald. C.* Ὁ δὲ εἶπεν. 12 Ἐγὼ *Alex.* deest. 13 *Ald. C.* τὸ γένος Ἀζαρίου (*All.* Ἀζαρία) 14 *Ald.* καὶ ἀδελφῶν. *C.* καὶ ἀδελφοῦ. 15 *Ald. C.* Τωβίτ. 16 *Alex.* πατριὰν ἐπιγνῶναι. 17 *Alex.* ἐγίγνωσκον. *C.* ἐπιγινώσκω. 18 ἐγὼ *Ald. C.* deest. 19 *Alex.* Ἰάθαν. 20 *Alex.* Σεμεΐου. *Ald.* Σαμαίου. *C.* Σαμίου. 21 *Ald. C.* Ἱερουσαλήμ. 22 ἐν *Alex. Ald. C.* deest. 23 *Alex.* τὴν πλάνην. 24 *Alex. Ald. C,* μεγάλης.

25 *Ald. C.* εἰπὸν τίνα. 26 σοι *Ald. C.* deest. 27 *Ald. C.* εἰς τήν. 28 *Alex.* ἀνθρώπου. ὁ δέ. 29 *Alex.*... οἰκῶν (l. κατοικῶν, ut habent *Ald. C.*) 30 *Ald.* εὐοδώσοι. 31 *Alex.* δὲ ἡ μήτηρ. 32 αὐτὸν, καὶ ἐκπορεύεσθαι *Ald.* desunt. 33 *Ald.* συμπορεύεται.

Cap. 6. 1 *C.* ἀνέλαβεν. 2 *Alex.* ἕως ἤγγισαν. 3 ἐν *C.* deest. 4 *Alex.* Τὸ ἧπαρ καὶ ἡ καρδία καὶ ἡ. 5 *Alex.* ἔδει καπνίσαι. *C.* κάπνισαι. al. δεῖ κάπνισαι. 6 *Alex.* οὐκέτι οὐ μὴ ὀχληθῇ. *Ald.* οὐ μὴ ἔτι ὀχληθῇ. *C.* οὐ μὴ ὀχληθῇ ἔτι. 7 *C.* Τὴν χολήν.

[8] λευκώματα

[8] λευκώματα ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ ἰαθήσεται.
9 Ὡς δὲ προσήγγισαν τῇ Ῥάγῃ,
10 Εἶπεν ὁ ἄγγελος τῷ παιδαρίῳ, Ἀδελφὲ,
σήμερον αὐλισθησόμεθα παρὰ Ῥαγουὴλ, καὶ αὐτὸς
συγγενής σου ἐστὶ, καὶ ἔστιν αὐτῷ θυγάτηρ [9] ὀνόμα-
τι Σάῤῥα. λαλήσω περὶ αὐτῆς, τοῦ δοθῆναί σοι
11 αὐτὴν εἰς [10] γυναῖκα, Καὶ ὅτι σοὶ ἐπι-
βάλλει ἡ κληρονομία αὐτῆς, καὶ σὺ μόνος εἶ ἐκ
12 τοῦ γένους αὐτῆς· Καὶ τὸ κοράσιον καλὸν καὶ
φρόνιμόν ἐστι. καὶ νῦν ἄκουσόν μου, καὶ λαλήσω
τῷ πατρὶ αὐτῆς, καὶ ὅταν [11] ὑποστρέψωμεν ἐκ
Ῥάγων, ποιήσομεν τὸν γάμον· διότι ἐπί-
σταμαι Ῥαγουὴλ ὅτι οὐ μὴ [12] δῷ αὐτὴν ἀνδρὶ
ἑτέρῳ κατὰ τὸν νόμον Μωυσῆ, ἢ ὀφειλήσει θάνατον,
ὅτι τὴν κληρονομίαν σοὶ καθήκει λαβεῖν, ἢ πάν-
13 τα ἄνθρωπον. Τότε εἶπε τὸ παιδάριον
τῷ ἀγγέλῳ, Ἀζαρία ἀδελφὲ, ἀκήκοα ἐγὼ
τὸ κοράσιον δεδόσθαι ἑπτὰ ἀνδράσι, καὶ πάντας
14 ἐν τῷ νυμφῶνι ἀπολωλότας· Καὶ νῦν [13] ἐ-
γὼ μόνος εἰμὶ τῷ πατρὶ, καὶ φοβοῦμαι μὴ εἰσ-
ελθὼν ἀποθάνω καθὼς καὶ οἱ [14] πρότεροι, ὅτι
δαιμόνιον φιλεῖ αὐτὴν, ὃ οὐκ ἀδικεῖ οὐδένα
πλὴν τῶν προσαγόντων αὐτῇ. καὶ νῦν ἐγὼ φο-
βοῦμαι μὴ ἀποθάνω, καὶ κατάξω τὴν ζωὴν τοῦ πα-
τρός μου καὶ τῆς μητρός μου μετ' ὀδύνης ἐπ' ἐμοὶ εἰς
τὸν τάφον αὐτῶν, καὶ υἱὸς ἕτερος οὐχ ὑπάρχει
15 αὐτοῖς ὃς θάψει αὐτούς. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ
ἄγγελος, Οὐ μέμνησαι τῶν λόγων, ὧν ἐνετεί-
λατό σοι ὁ πατήρ σου, ὑπὲρ [15] τοῦ λαβεῖν σε
γυναῖκα ἐκ τοῦ γένους σου; καὶ νῦν ἄκουσόν μου ἀ-
δελφὲ, διότι σοὶ ἔσται εἰς γυναῖκα, καὶ τοῦ δαι-
μονίου μηδένα λόγον ἔχε, ὅτι τὴν νύκτα ταύ-
την δοθήσεταί σοι [16] αὕτη εἰς γυναῖκα.
16 Καὶ ἐὰν εἰσέλθῃς εἰς τὸν νυμφῶνα, λήψῃ τέφραν
θυμιαμάτων, καὶ ἐπιθήσεις ἀπὸ τῆς καρδίας καὶ τοῦ
17 ἥπατος τοῦ ἰχθύος, καὶ καπνίσεις, Καὶ
ὀσφρανθήσεται τὸ δαιμόνιον, καὶ φεύξεται, καὶ
οὐκ ἐπανελεύσεται εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. ὅταν
δὲ [17] προσπορεύῃ αὐτῇ, ἐγέρθητε ἀμφότε-
ροι, καὶ βοήσατε πρὸς τὸν ἐλεήμονα Θεὸν, καὶ
σώσει [18] ὑμᾶς, καὶ ἐλεήσει. μὴ φοβοῦ, ὅτι σοὶ
αὕτη ἡτοιμασμένη ἦν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, καὶ σὺ
αὐτὴν σώσεις, καὶ πορεύσεται μετὰ σοῦ, καὶ ὑπο-
λαμβάνω ὅτι σοὶ ἔσται ἐξ αὐτῆς παιδία. καὶ ὡς
ἤκουσε Τωβίας ταῦτα, ἐφίλησεν αὐτὴν, καὶ
ἡ ψυχὴ αὐτοῦ [19] ἐκολλήθη [20] σφόδρα αὐτῇ. καὶ
[21] ἦλθεν εἰς Ἐκβάτανα.

Κεφ. ζ. 7.

1 ΚΑὶ [1] παρεγένετο εἰς τὴν οἰκίαν [2] Ῥαγουήλ.
[3] καὶ Σάῤῥα δὲ ὑπήντησεν αὐτῷ, καὶ ἐχαιρέτισεν
[4] αὐτὸν, καὶ αὐτὸς αὐτούς· καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς
2 εἰς τὴν οἰκίαν. Καὶ [5] εἶπε Ῥαγουὴλ Ἔδνᾳ
τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, Ὡς ὅμοιος ὁ νεανίσκος
3 [6] Τωβὶτ τῷ ἀνεψιῷ μου; Καὶ ἠρώτησεν
αὐτοὺς Ῥαγουὴλ, Πόθεν ἐστὲ ἀδελφοί; καὶ [7] εἶ-
πον αὐτῷ, Ἐκ τῶν υἱῶν [8] Νεφθαλὶ τῶν [9] αἰχμα-
4 λώτων [10] ἐν Νινευῇ. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς,
[11] Γινώσκετε Τωβὶτ τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν; οἱ δὲ
[12] εἶπον, Γινώσκομεν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὑγι-
5 αίνει; Οἱ δὲ εἶπαν, Καὶ ζῇ, καὶ ὑγιαίνει. καὶ
6 εἶπε Τωβίας, Πατήρ μου ἐστί. Καὶ ἀνε-
πήδησε Ῥαγουὴλ, καὶ κατεφίλησεν αὐτὸν, καὶ
7 ἔκλαυσε, Καὶ [13] εὐλόγησεν αὐτὸν, καὶ εἶ-
πεν αὐτῷ, Ὁ τοῦ καλοῦ [14] καὶ ἀγαθοῦ [15] ἀνθρώ-
που υἱός. καὶ ἀκούσας ὅτι Τωβὶτ ἀπώλεσε τοὺς
[16] ὀφθαλμοὺς ἑαυτοῦ, ἐλυπήθη καὶ ἔκλαυσε.
8 Καὶ Ἔδνα [17] ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ Σάῤῥα ἡ θυγάτηρ
αὐτοῦ ἔκλαυσαν, καὶ ὑπεδέξαντο αὐτοὺς προθύ-
μως· καὶ ἔθυσαν κριὸν προβάτων, καὶ παρέ-
θηκαν ὄψα [18] πλείονα. εἶπε δὲ Τωβίας τῷ
Ῥαφαὴλ, Ἀζαρία ἀδελφὲ, λάλησον ὑπὲρ
ὧν ἔλεγες [19] ἐν τῇ πορείᾳ, καὶ τελεσθήτω τὸ
9 πρᾶγμα. Καὶ μετέδωκε τὸν λόγον τῷ
Ῥαγουήλ. καὶ εἶπε Ῥαγουὴλ πρὸς Τωβίαν, Φά-
10 γε, [20] πίε, καὶ ἡδέως γίνου, Σοὶ [21] γὰρ καθή-
κει τὸ παιδίον μου λαβεῖν· πλὴν ὑποδείξω σοι
11 τὴν ἀλήθειαν. Ἔδωκα τὸ [22] παιδίον μου
ἑπτὰ ἀνδράσι, καὶ ὁπότε [23] ἐὰν εἰσεπορεύοντο

8 *Alex.* λεύκωμα. 9 *Alex. Ald. C.* μονογενὴς ὀνόματι. 10 *Alex.* γυναῖκα, Ὅτι. 11 *Ald.* ἀποστρέψωμεν. *C.* ἐπιστρέψωμεν. 12 *Ald. C.* δώη. 13 *Alex.* μόνος ἐγώ εἰμι. 14 *Ald.* πρότερον. 15 *Alex.* τοῦ λόγου τούτου τοῦ λαβεῖν. 16 *Ald.* αὐτή. *Alex.* deest. 17 *Alex.* προσπορεύσῃ. 18 *Alex.* * ἡμᾶς. 19 *Ald. C.* ἐκεκόλλητο. *Alex.* κεκόλλητο. 20 *Alex.* σφόδρα. καί. *C.* αὐτῇ σφόδρα. καί. 21 *Alex. Ald. C.* ἦλθον.

Cap. 7. 1 *Alex. Ald. C.* παρεγένοντο. 2 *Alex.* Ῥαγουήλ. Σάῤῥα δὲ ὑπήντησεν αὐτοῖς, καὶ ἐχαιρέτισεν αὐτούς, καὶ αὐτοὶ αὐτήν. 3 καὶ *Ald. C.* deest. 4 *Ald. C.* αὐτούς, καὶ αὐτοὶ αὐτήν. 5 *Alex.* εἶπεν Ἔδνᾳ. 6 *Alex.* τῷ Τωβίτ. 7 *Ald.* εἶπεν. 8 *Alex.* Νεφθαλείμ. 9 al. αἰχμαλώτων ἐκ Νινευῆ. 10 *Alex.* τῶν ἐν. 11 *Alex.* Γιγνώσκεται. 12 *Alex.* εἶπαν, Γιγνώσκομεν. 13 *Alex.* ηὐλόγησεν. 14 *C.* μου καί. 15 *Alex.* ἀνθρώπου. Καί. 16 *Alex.* ὀφθαλμοὺς, ἐλυπήθη. 17 *Alex.* * καὶ ἡ. 18 *Ald. C.* πολλά. 19 *Alex.* ἐν τῇ ἐμπορείᾳ, καὶ στήτω τὸ πρᾶγμα. 20 *Alex. Ald. C.* καὶ πίε. 21 γὰρ *C.* deest. 22 *Alex.* παιδίον ἑπτά. 23 *Alex.* ἄν.

πρὸς αὐτὴν, [24] ἀπέθνησκον ὑπὸ τὴν νύκτα. ἀλ-
λὰ τὸ νῦν [25] ἔχον, ἡδέως γίνου. καὶ εἶπε Τω-
βίας, Οὐ γεύομαι οὐδὲν ὧδε, ἕως ἂν στήσητε
12 καὶ σταθῆτε πρὸς μέ. Καὶ εἶπε Ῥαγουὴλ,
Κόμιζε αὐτὴν ἀπὸ τοῦ νῦν κατὰ τὴν κρίσιν· [26] σὺ
δὲ ἀδελφὸς εἶ αὐτῆς, καὶ [27] αὐτή σου ἐστίν. ὁ δὲ
ἐλεήμων Θεὸς εὐοδώσει ὑμῖν τὰ κάλλιστα.
13 Καὶ ἐκάλεσε [28] Σάῤῥαν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, καὶ
λαβὼν τῆς χειρὸς αὐτῆς, παρέδωκεν αὐτὴν
[29] Τωβίᾳ γυναῖκα, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ κατὰ τὸν νόμον
Μωυσέως κόμιζε αὐτὴν, καὶ ἄπαγε πρὸς τὸν
14 πατέρα σου. καὶ [30] εὐλόγησεν αὐτούς. Καὶ
ἐκάλεσεν Ἔδναν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ λαβὼν
βιβλίον, ἔγραψε συγγραφὴν, καὶ ἐσφραγί-
15 σατο. Καὶ ἤρξαντο ἐσθίειν.
16 Καὶ [31] ἐκάλεσε Ῥαγουὴλ Ἔδναν τὴν γυναῖκα αὐ-
τοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῇ, Ἀδελφὴ ἑτοίμασον τὸ ἕ-
15 Οὐ... ρον ταμεῖον, καὶ εἰσάγαγε αὐτήν.
πω Τωβί... σεν ὡς εἶπε· καὶ [32] εἰσήγαγεν αὐτὴν
τοῦ χαίρων, ... αυσε. καὶ ἀπεδέξατο τὰ δάκρυα
μεγαλεῖα τ... ύτης, καὶ εἶπεν αὐτῇ,
16 Καὶ ἐξῆλθ... ον, ὁ κύριος τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς
φῇ αὐτοῦ [33] χάριν ἀντὶ τῆς λύπης σου ταύτης,
πύλη θύγατερ.

Κεφ. η΄. 8.

17 τὸν
1 Ὅτε δὲ συνετέλεσαν δειπνοῦντες, εἰσήγαγον
2 Τωβίαν πρὸς αὐτήν. Ὁ δὲ πορευόμενος
ἐμνήσθη τῶν λόγων Ῥαφαὴλ, καὶ ἔλαβε τὴν
τέφραν τῶν θυμιαμάτων, καὶ ἐπέθηκε τὴν καρ-
δίαν τοῦ [1] ἰχθύος καὶ τὸ ἧπαρ, καὶ ἐκάπνισεν.
3 Ὅτε δὲ ὠσφράνθη τὸ δαιμόνιον τῆς ὀσμῆς, ἔ-
φυγεν [2] εἰς τὰ ἀνώτατα Αἰγύπτου, καὶ ἔδησεν
αὐτὸ ὁ ἄγγελος. Ὡς δὲ συνεκλείσθησαν
4 ἀμφότεροι, [3] ἀνέστη Τωβίας [4] ἀπὸ τῆς κλίνης,
καὶ εἶπεν, Ἀνάστηθι ἀδελφὴ, καὶ προσευξώμε-
5 θα, ἵνα ἐλεήσῃ [5] ἡμᾶς ὁ κύριος. Καὶ
ἤρξατο Τωβίας λέγειν, Εὐλογητὸς εἶ ὁ Θεὸς
τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ εὐλογητὸν τὸ ὄνομά σου
τὸ ἅγιον καὶ ἔνδοξον εἰς τοὺς αἰῶνας, [6] εὐλογη-
σάτωσάν σε οἱ οὐρανοὶ, καὶ πᾶσαι αἱ κτίσεις σου.
6 Σὺ ἐποίησας Ἀδὰμ, καὶ ἔδωκας αὐτῷ βοηθὸν
Εὔαν στήριγμα τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· ἐκ τούτων ἐ-
γενήθη τὸ ἀνθρώπων σπέρμα. σὺ εἶπας, Οὐ
καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον, ποιήσωμεν αὐ-
7 τῷ βοηθὸν ὅμοιον αὐτῷ. Καὶ νῦν κύριε
[7] οὐ διὰ πορνείαν ἐγὼ λαμβάνω τὴν ἀδελφήν
μου ταύτην, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας· ἐπίταξον
ἐλεῆσαί με, καὶ [8] αὐτῇ συγκαταγηρᾶσαι.
8 Καὶ εἶπε μετ' αὐτοῦ, Ἀμήν.
9 Καὶ ἐκοιμήθησαν ἀμφότεροι τὴν νύκτα. καὶ ἀ-
ναστὰς Ῥαγουὴλ ἐπορεύθη, καὶ ὤρυξε τάφον,
10 Λέγων, Μὴ καὶ [9] οὗτος ἀποθάνῃ;
11 Καὶ ἦλθε Ῥαγουὴλ εἰς τὴν οἰκίαν ἑαυτοῦ,
12 Καὶ εἶπεν Ἔδνᾳ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, Ἀπόστειλον
μίαν τῶν παιδισκῶν, καὶ [10] ἰδέτωσαν εἰ ζῇ· εἰ δὲ
μὴ, ἵνα [11] θάψωμεν αὐτὸν, καὶ μηδεὶς [12] γνῷ.
13 Καὶ εἰσῆλθεν ἡ παιδίσκη ἀνοίξασα τὴν θύραν,
14 καὶ εὗρε τοὺς δύο καθεύδοντας, Καὶ ἐξελ-
θοῦσα ἀπήγγειλεν αὐτοῖς, Ὅτι ζῇ.
15 Καὶ [13] εὐλόγησε Ῥαγουὴλ τὸν Θεὸν, λέγων, Εὐ-
λογητὸς [14] εἶ σὺ ὁ Θεὸς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ κα-
θαρᾷ καὶ ἁγίᾳ· καὶ [15] εὐλογείτωσάν σε οἱ ἅγιοί
σου, καὶ πᾶσαι αἱ κτίσεις σου, καὶ πάντες οἱ ἄγ-
γελοί σου, καὶ οἱ ἐκλεκτοί σου· [16] εὐλογείτωσάν
16 σε εἰς [17] τοὺς αἰῶνας. Εὐλογητὸς εἶ, ὅ-
τι ηὔφρανάς με, καὶ οὐκ ἐγένετό μοι καθὼς ὑπ-
ενόουν, ἀλλὰ κατὰ τὸ πολὺ [18] ἔλεός σου ἐποίη-
17 σας μεθ' ἡμῶν. Εὐλογητὸς [19] εἶ, ὅτι ἠ-
λέησας δύο μονογενεῖς. ποίησον αὐτοῖς δέ-
σποτα ἔλεος, συντέλεσον τὴν ζωὴν αὐτῶν ἐν
18 [20] ὑγιείᾳ μετ' εὐφροσύνης καὶ ἐλέους. Ἐκέ-
λευσε δὲ τοῖς οἰκέταις χῶσαι τὸν τάφον·
19 Καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς γάμον ἡμερῶν δεκατεσσά-
20 ρων. Καὶ εἶπεν [21] αὐτῷ Ῥαγουὴλ, πρὶν
ἢ συντελεσθῆναι τὰς ἡμέρας τοῦ γάμου, ἐνόρ-
κως, μὴ ἐξελθεῖν αὐτὸν [22] ἐὰν μὴ πληρωθῶσιν
21 αἱ δεκατέσσαρες ἡμέραι τοῦ γάμου, Καὶ
τότε λαβόντα τὸ ἥμισυ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ
πορεύεσθαι [23] μεθ' ὑγείας πρὸς τὸν πατέρα, καὶ
τὰ λοιπὰ ὅταν ἀποθάνω, καὶ ἡ γυνή μου.

---

24 *Alex.* *Ald.* ἀπεθνήσκοσαν. 25 *Alex.* ἔχων. 26 *Alex.* C. σὺ ἀδελφός. 27 *Ald.* αὐτή σου. ὁ. C. αὕτη σου. ὁ. 28 *Alex.* Σάῤῥα. 29 *Alex.* τῷ Τωβίᾳ. 30 *Alex.* ηὐλόγησεν. 31 *Alex.* ἐκάλεσεν Ἔδναν. 32 *Alex.* εἰσήγαγον. 33 *Ald.* C. χαράν.
Cap. 8. in *Ald.* 59. 1 *Alex.* *Ald.* ἰχθύος, καὶ τὸ ἧπαρ ἐκάπνισεν. 2 *Alex.* ἕως εἰς. 3 C. ἀνέβη. 4 C. ἐπί. 5 *Alex.* ὁ κύριος ἡμᾶς. 6 *Ald.* εὐλογητά-τωσαν οἱ. 7 *Ald.* C. οὐχί. 8 *Alex.* ταύτη συγκαταγηράσομεν. *Ald.* ταύτη συγκαταγηράσομεν. C. ταύτῃ συγκαταγηρᾶσαι. 9 *Alex.* αὐτός. 10 C. εἰδέτω. 11 *Ald.* C. θάψω. 12 *Alex.* C. γνώτω. 13 *Alex.* ηὐλόγησεν. 14 *Ald.* C. σύ. 15 C. εὐλογησάτωσάν. 16 C. εὐλογησάτωσάν. 17 *Alex.* πάντας τούς. 18 *Ald.* ἔλεος ἐποίησας. 19 C. ὅτι. 20 *Alex.* ὑγίᾳ. 21 *Alex.* αὐτοῖς. 22 *Ald.* C. ἕως ἄν. 23 *Alex.* μετ' ὑγίας.

Κεφ. θ΄. 9.

1 ΚΑὶ ἐκάλεσε Τωβίας τὸν Ῥαφαὴλ, καὶ εἶπεν
2 αὐτῷ, Ἀζαρία ἀδελφὲ, λάβε μετὰ σε-
αυτοῦ παῖδα καὶ δύο καμήλους, καὶ πορεύθητι ἐν
Ῥάγοις τῆς Μηδίας [1] παρὰ Γαβαὴλ, καὶ κόμι-
σαί μοι τὸ ἀργύριον, καὶ αὐτὸν [2] ἄγε μοι εἰς
3 τὸν γάμον, Διότι ὀμώμοκε Ῥαγουὴλ,
4 μὴ ἐξελθεῖν με. Καὶ ὁ πατήρ μου ἀριθ-
μεῖ τὰς ἡμέρας, καὶ ἐὰν χρονίσω [3] μέγα, ὀ-
5 δυνηθήσεται λίαν. Καὶ ἐπορεύθη Ῥαφαὴλ,
καὶ ηὐλίσθη παρὰ [4] Γαβαὴλ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ
τὸ χειρόγραφον. [5] ὃς δὲ προήνεγκε τὰ θυλάκια
ἐν ταῖς σφραγῖσι, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ.
6 Καὶ [6] ὤρθρευσαν κοινῶς, καὶ ἦλθον εἰς τὸν
γάμον. καὶ [7] εὐλόγησε Τωβίας τὴν γυναῖκα
αὐτοῦ.

Κεφ. ι΄. 10.

1 ΚΑὶ [1] Τωβὶτ ὁ πατὴρ αὐτοῦ [2] ἐλογίσατο ἑ-
κάστης ἡμέρας. καὶ ὡς ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι
2 τῆς πορείας, καὶ οὐκ [3] ἤρχετο, [4] Εἶπε,
Μήποτε κατῄσχυνται; [5] ἢ μήποτε ἀπέθανε Γα-
βαὴλ, καὶ [6] οὐδεὶς αὐτῷ δίδωσι τὸ ἀργύριον;
3 Καὶ ἐλυπεῖτο λίαν.
4 Εἶπε δὲ αὐτῷ ἡ [7] γυνὴ, Ἀπώλετο τὸ παιδίον,
[8] διότι κεχρόνικε. καὶ ἤρξατο θρηνεῖν αὐτὸν, καὶ
5 εἶπεν, Οὐ μέλει μοι τέκνον, ὅτι ἀφῆ-
6 κά σε τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου. Καὶ
Τωβὶτ λέγει αὐτῇ, Σίγα, μὴ λόγον ἔχε, ὑ-
7 γιαίνει. Καὶ [9] εἶπεν αὐτῷ, Σίγα, μὴ
πλάνα με, ἀπώλετο τὸ παιδίον μου. καὶ ἐπο-
ρεύετο καθ᾽ ἡμέραν εἰς τὴν ὁδὸν ἔξω, ὅθεν [10] ἀπ-
ῆλθεν. ἡμέρας τε ἄρτον οὐκ ἤσθιε, τὰς δὲ
[11] νύκτας οὐ διελίμπανε θρηνοῦσα Τωβίαν τὸν υἱὸν
αὐτῆς, ἕως οὗ συνετελέσθησαν αἱ δεκατέσσα-
ρες ἡμέραι τοῦ γάμου, ἃς ὤμοσε Ῥαγουὴλ ποιῆ-
σαι αὐτὸν ἐκεῖ. εἶπε δὲ Τωβίας τῷ Ῥαγουὴλ,
8 Ἐξαπόστειλόν με, ὅτι ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ
9 μου οὐκέτι ἐλπίζουσιν ὄψεσθαί με. Εἶπε δὲ
αὐτῷ ὁ [12] πενθερὸς, [13] Μεῖνον παρ᾽ ἐμοὶ, κἀ-
γὼ [14] ἐξαποστελῶ πρὸς τὸν πατέρα σου, καὶ δη-
10 λώσουσιν αὐτῷ τὰ κατὰ σε. Καὶ Τωβίας
[15] λέγει, Ἐξαπόστειλόν με πρὸς τὸν πατέρα μου.
11 Ἀναστὰς δὲ Ῥαγουὴλ, ἔδωκεν αὐτῷ Σάῤῥαν τὴν
γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ τὸ [16] ἥμισυ τῶν ὑπαρχόντων,
12 σώματα καὶ κτήνη καὶ ἀργύριον, Καὶ εὐ-
λογήσας αὐτοὺς ἐξαπέστειλε, λέγων, [17] Εὐο-
δώσει ὑμᾶς [18] τέκνα ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ πρὸ τοῦ με
13 ἀποθανεῖν. Καὶ εἶπε τῇ θυγατρὶ αὐ-
τοῦ, Τίμα τοὺς πενθερούς σου, αὐτοὶ νῦν γονεῖς
σου εἰσὶν, ἀκούσαιμί σου ἀκοὴν καλήν. καὶ ἐφί-
λησεν [19] αὐτήν. καὶ Ἔδνα εἶπε πρὸς Τωβίαν,
Ἀδελφὲ ἀγαπητὲ, ἀποκαταστήσαι σε ὁ κύρι-
ος τοῦ οὐρανοῦ, καὶ δῴη μοι ἰδεῖν σου παιδία ἐκ
Σάῤῥας τῆς θυγατρός μου, ἵνα εὐφρανθῶ ἐνώ-
πιον τοῦ κυρίου. καὶ ἰδοὺ παρατίθεμαί σοι τὴν θυ-
γατέρα μου ἐν παρακαταθήκῃ, [20] καὶ μὴ λ[...]α-
1 σῃς αὐτήν. Μετὰ ταῦτα [21] [...] αὐτοῖς,
καὶ Τωβίας εὐλογῶν τὸν θεὸν [...] ἡμῶν; οἱ δὲ
ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ κατευλόγει [22] [...]ν αὐτοῖς, Ὑγι-
ναν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. καὶ ἐπο[...] καὶ ὑγιαίνει. καὶ
ἐγγίσαι αὐτοὺς εἰς Νινευή. Καὶ ἀνε-
αὐτὸν, καὶ

Κεφ. ια΄. 11.

2 ΚΑὶ εἶπε Ῥαφαὴλ πρὸς Τωβίαν, [...]ὸν, καὶ εἶ-
νώσκεις ἀδελφὲ πῶς ἀφῆκας τὸν πατέρα [...] ἄνθρώ-
3 Προδράμωμεν ἔμπροσθεν τῆς γυναικός σου, καὶ
4 ἑτοιμάσωμεν τὴν οἰκίαν· Λάβε [2] δὲ παρὰ
χεῖρα τὴν χολὴν τοῦ ἰχθύος. καὶ ἐπορεύθησαν,
5 καὶ συνῆλθεν ὁ κύων [3] ὄπισθεν αὐτῶν. Καὶ
Ἄννα ἐκάθητο περιβλεπομένη [4] εἰς τὴν ὁδὸν τὸν
6 παῖδα αὐτῆς. Καὶ προσενόησεν αὐτὸν ἐρ-
χόμενον, καὶ εἶπε τῷ πατρὶ αὐτοῦ, Ἰδοὺ ὁ υἱός
[5] μου ἔρχεται, καὶ ὁ ἄνθρωπος ὁ πορευθεὶς μετ᾽
7 αὐτοῦ. Καὶ Ῥαφαὴλ εἶπεν, Ἐπίσταμαι
[6] ἐγὼ, [7] ὅτι ἀνοίξει τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ πατήρ
8 σου. [8] Σὺ ἔγχρισον τὴν χολὴν εἰς τοὺς ὀ-
φθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ δηχθεὶς διατρίψει, καὶ [9] ἀ-

Cap. 9. in *Ald.* 64. 1 *Ald.* πρός. 2 *Alex. Ald. C.* ἄγε εἰς. 3 *Ald. C.* μεγάλως. 4 *Alex.* Γαβαήλῳ. 5 *C.* ὁ δέ. 6 *Alex.* ὤρθρισαν. 7 *Alex.* ηὐλόγησεν.
Cap. 10. in *Ald.* 66. 1 *C.* ὁ πατὴρ αὐτοῦ Τωβὶτ ἐλογίσατο. 2 *Alex.* ἐλογίζετο. 3 *Alex. Ald. C.* ἤρχοντο. 4 *Alex. Ald. C.* Εἶπε Τωβὶτ, (*Alex.* * Τωβίας) Μήποτε. 5 ἢ *Ald. C.* deest. 6 *Alex.* οὐδεὶς δίδωσιν αὐτῷ τό. 7 *Alex.* γυνὴ αὐτοῦ, Ἀπώλετο. 8 *Ald.* καὶ ὅτι. *C.* ὅτι. 9 *Ald. C.* λέγει 10 *Alex.* ἀπῆλθαν. *Ald. C.* ἀπῆλθον. 11 *Alex.* νύκτας ὅλας οὐ. 12 *Alex. Ald. C.* πενθερὸς αὐτοῦ. 13 *Alex.* Μεῖνον. 14 *C.* ἀποστελῶ. 15 *Alex. Ald. C.* λέγει, Οὐχὶ ἀλλ᾽ (*Alex.* ἀλλὰ) ἐξαπόστειλόν. 16 *C.* ἡμίση. 17 *Alex.* Εὐλογήσει ὑμᾶς ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ, τέκνα, πρὸ τοῦ. 18 *C.* ὁ θεὸς τέκνα ὁ. 19 *Ald.* αὐτούς. 20 *Alex.* μὴ λυπήσῃς. 21 *Ald. C.* ἐπορεύθη. 22 *Alex.* Ῥαγουὴλ Ἔδναν.
Cap. 11. in *Ald.* 75. 1 Οὐ *Ald C.* deest. 2 *Ald. C.* δή. 3 *Ald. C* ὀπίσω. 4 *Ald. C.* τὸν παῖδα αὐτῆς εἰς τὴν ὁδόν. 5 *Alex. Ald. C.* σου 6 *Alex. Ald. C.* ἐγὼ Τωβία, ὅτι. 7 *Alex.* ὅτι * ὅτι ἀνοίγει. 8 *Alex. Ald. C.* Σὺ οὖν ἔγχρισον (*Alex.* ἔνχρισον.) 9 *Alex. Ald. C.* ἀποβαλεῖ.

ποβαλεῖται τὰ [10] λευκώματα, καὶ ὄψεταί σε.
9 Καὶ προσδραμοῦσα Ἄννα ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τρά-
χηλον τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Εἶδόν σε
παιδίον, ἀπὸ τοῦ νῦν ἀποθανοῦμαι. καὶ ἔκλαυ-
10 σαν ἀμφότεροι. Καὶ Τωβὶτ ἐξήρχετο
πρὸς τὴν θύραν, καὶ προσέκοπτεν. ὁ δὲ [11] υἱὸς
11 αὐτοῦ προσέδραμεν αὐτῷ, Καὶ ἐπελά-
βετο τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ προσέπασε τὴν χολὴν
[12] ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, [13] λέγων,
12 Θάρσει [14] πάτερ. Ὡς δὲ συνεδήχθησαν,
13 διέτριψε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, Καὶ ἐ-
λεπίσθη ἀπὸ τῶν [15] κανθῶν τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ
τὰ λευκώματα. καὶ ἰδὼν τὸν υἱὸν αὐτοῦ [16] ἐπέπε-
14 σεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, Καὶ ἔκλαυ-
σε, καὶ εἶπεν, Εὐλογητὸς [17] εἶ ὁ θεὸς, καὶ εὐ-
λογητὸν τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ εὐλο-
γημένοι πάντες οἱ ἅγιοί σου ἄγγελοι,
15 Ὅτι ἐμαστίγωσας καὶ ἠλέησάς [18] με· ἰδοὺ βλέ-
πω Τωβίαν τὸν υἱόν μου. καὶ εἰσῆλθεν ὁ υἱὸς αὐ-
τοῦ χαίρων, καὶ ἀπήγγειλε τῷ πατρὶ αὐτοῦ τὰ
μεγαλεῖα τὰ γενόμενα [19] αὐτῷ ἐν τῇ Μηδίᾳ.
16 Καὶ ἐξῆλθε Τωβὶτ εἰς συνάντησιν [20] τῇ νύμ-
φῃ αὐτοῦ χαίρων καὶ εὐλογῶν τὸν θεὸν πρὸς [21] τῇ
πύλῃ Νινευή. καὶ ἐθαύμαζον οἱ θεωροῦντες αὐ-
17 τὸν πορευόμενον, ὅτι ἔβλεψε. Καὶ Τω-
βὶτ [22] ἐξωμολογεῖτο ἐνώπιον [23] αὐτοῦ, ὅτι ἠ-
λέησεν [24] αὐτοὺς ὁ θεός. καὶ ὡς ἤγγισε Τωβὶτ
Σάῤῥᾳ τῇ νύμφῃ αὐτοῦ, κατευλόγησεν αὐτὴν,
λέγων, Ἔλθοις ὑγιαίνουσα θύγατερ. εὐλογη-
τὸς ὁ θεὸς, ὃς ἤγαγέ σε πρὸς ἡμᾶς, καὶ ὁ
πατήρ σου [25] καὶ ἡ μήτηρ σου. καὶ ἐγένετο χαρὰ
πᾶσι τοῖς ἐν Νινευὴ ἀδελφοῖς αὐτοῦ.
18 Καὶ παρεγένετο Ἀχιάχαρος, καὶ Νασβὰς ὁ ἐξ-
19 άδελφος αὐτοῦ, Καὶ ἤχθη ὁ γάμος
Τωβία μετ' εὐφροσύνης [26] ἡμέρας ἑπτά.

Κεφ. ιβ'. 12.

1 ΚΑὶ ἐκάλεσε Τωβὶτ Τωβίαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ
εἶπεν αὐτῷ. Ὅρα τέκνον [1] μισθὸν τῷ ἀνθρώ-
πῳ τῷ συνελθόντι σοι· καὶ προσθεῖναι αὐτῷ δεῖ.
2 Καὶ [2] εἶπε, Πάτερ, οὐ βλάπτομαι [3] δοὺς αὐ-
3 τῷ τὸ ἥμισυ ὧν ἐνήνοχα, Ὅτι με ἀγήο-
χέ σοι ὑγιῆ, καὶ τὴν γυναῖκά μου ἐθεράπευ-
σε, καὶ τὸ ἀργύριόν μου ἤνεγκε, καὶ σὲ ὁμοίως
4 ἐθεράπευσε. Καὶ εἶπεν ὁ πρεσβύτης,
5 Δικαιοῦται αὐτῷ. Καὶ ἐκάλεσε τὸν ἄγγελον,
καὶ εἶπεν αὐτῷ, Λάβε τὸ ἥμισυ πάντων ὧν
6 [4] ἐνηνόχατε, καὶ ὕπαγε ὑγιαίνων. Τότε
καλέσας τοὺς δύο κρυπτῶς, εἶπεν αὐτοῖς, Εὐ-
λογεῖτε τὸν θεὸν, καὶ αὐτῷ ἐξομολογεῖσθε, καὶ
μεγαλωσύνην δίδοτε αὐτῷ, καὶ [5] ἐξομολογεῖ-
σθε [6] αὐτῷ ἐνώπιον πάντων τῶν ζώντων περὶ ὧν
ἐποίησε μεθ' [7] ὑμῶν. ἀγαθὸν τὸ εὐλογεῖν τὸν
θεὸν, καὶ ὑψοῦν τὸ ὄνομα αὐτοῦ, τοὺς λόγους [8] τῶν
ἔργων τοῦ θεοῦ ἐντίμως ὑποδεικνύοντες· καὶ μὴ
7 ὀκνεῖτε ἐξομολογεῖσθαι αὐτῷ. Μυστήριον
[9] βασιλέως καλὸν [10] κρύψαι, τὰ δὲ ἔργα τοῦ
θεοῦ ἀνακαλύπτειν [11] ἐνδόξως. [12] ἀγαθὸν [13] ποι-
8 ήσατε, καὶ κακὸν οὐχ εὑρήσει ὑμᾶς. Ἀ-
γαθὸν προσευχὴ μετὰ νηστείας καὶ ἐλεημοσύνης
καὶ δικαιοσύνης. ἀγαθὸν τὸ ὀλίγον μετὰ δικαιο-
σύνης, ἢ πολὺ μετὰ ἀδικίας, καλὸν [14] ποιῆσαι
ἐλεημοσύνην ἢ θησαυρίσαι χρυσίον.
9 Ἐλεημοσύνη γὰρ ἐκ θανάτου ῥύεται, καὶ [15] αὕτη
[16] ἀποκαθαριεῖ πᾶσαν ἁμαρτίαν. οἱ ποιοῦντες
ἐλεημοσύνας καὶ δικαιοσύνας πλησθήσονται ζωῆς.
10 Οἱ δὲ ἁμαρτάνοντες πολέμιοί εἰσι τῆς [17] ἑαυτῶν
11 ζωῆς. Οὐ μὴ κρύψω ἀφ' ὑμῶν πᾶν ῥῆ-
μα· εἴρηκα [18] δὴ, Μυστήριον βασιλέως κρύ-
ψαι καλὸν, τὰ δὲ ἔργα τοῦ θεοῦ ἀνακαλύπτειν
12 [19] ἐνδόξως. Καὶ νῦν ὅτε προσηύξω σὺ καὶ
ἡ νύμφη σου Σάῤῥα, ἐγὼ προσήγαγον τὸ μνη-
μόσυνον τῆς προσευχῆς ὑμῶν ἐνώπιον τοῦ ἁγίου·
καὶ ὅτε ἔθαπτες τοὺς νεκροὺς, ὡσαύτως * συμπαρ-
13 ήμην σοι. Καὶ ὅτε οὐκ ὤκνησας ἀνα-
στῆναι καὶ καταλιπεῖν τὸ ἄριστόν σου, ὅπως ἀπελ-
θὼν περιστείλῃς τὸν νεκρὸν, οὐκ ἔλαθές με [20] ἀ-
14 γαθοποιῶν, ἀλλὰ σὺν σοὶ ἤμην. Καὶ
νῦν ἀπέστειλέ με ὁ θεὸς ἰάσασθαί σε καὶ τὴν νύμ-
15 φην σου Σάῤῥαν. Ἐγώ εἰμι Ῥαφαὴλ,
εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ [21] ἁγίων ἀγγέλων οἳ προσα-

---

10 *Alex.* λευκώματα, ἔπεσεν. 11 *Alex.* υἱὸς προσέδραμεν. 12 *Alex.* εἰς τούς. 13 λέγων *Ald.* deest. 14 *C.* ὦ πάτερ. 15 *Ald.* ἀκανθῶν αὐτοῦ. 16 *Alex.* ἔπεσεν. 17 εἶ *C.* deest. 18 *C.* καὶ ἰδού. 19 αὐτῷ *Ald.* *C.* deest. 20 *Ald.* *C.* τῆς νύμφης. 21 *Alex.* *C.* τὴν πύλην. 22 *Alex.* ἐξομολογεῖτο. 23 *Alex.* *Ald.* *C.* αὐτῶν. 24 *Alex.* *Ald.* *C.* αὐτόν. 25 καὶ ἡ μήτηρ σου *Ald.* desunt. 26 *Alex.* ἑπτὰ ἡμέρας.
Cap. 12. 1 *C.* δώσεις μισθόν. 2 *Ald.* *C.* εἶπεν αὐτῷ, Πάτερ. 3 *Ald.* *C.* διδούς. 4 *Alex.* ἐνηνόχατε. Τότε. 5 *Alex.* ἐξομολογεῖσθαι * ἐνώπιον πάντων. 6 *Ald.* *C.* ἐνώπιον. 7 *Alex.* ἡμῶν. 8 τῶν ἔργων *C.* desunt. 9 *C.* γὰρ βασιλέως. 10 *Alex.* κρύπτειν. 11 *C.* ἔνδοξον. 12 *Alex.* Ἀγαθὸν προσευχή. 13 *C.* ποιεῖτε. 14 *Alex.* τοῦ ποιῆσαι. 15 *Ald.* αὐτή. 16 *C.* ἀποκαθαίρει. 17 al. ἑαυτοῦ. 18 *Alex.* δέ. 19 *C.* ἔνδοξον. * al. συμπαρήμην. 20 *Alex.* ἀγαθοποιῶν. 21 *Ald.* *C.* ἀγγέλων τῶν ἁγίων.

ναφέρουσι τὰς προσευχὰς τῶν ἁγίων, καὶ [22] εἰσ-
πορεύονται ἐνώπιον τῆς δόξης τοῦ ἁγίου.
16 Καὶ ἐταράχθησαν οἱ δύο, καὶ [23] ἔπεσον ἐπὶ
17 πρόσωπον, ὅτι ἐφοβήθησαν. Καὶ εἶπεν
αὐτοῖς, Μὴ φοβεῖσθε, [24] εἰρήνη [25] ὑμῖν ἔσαι.
18 Τὸν θεὸν εὐλογεῖτε [26] εἰς τὸν αἰῶνα, Ὅ-
τι οὐ τῇ ἐμαυτοῦ χάριτι, ἀλλὰ τῇ θελήσει τοῦ
θεοῦ ἡμῶν ἦλθον, ὅθεν εὐλογεῖτε αὐτὸν εἰς [27] τὸν
19 αἰῶνα. Πάσας τὰς ἡμέρας ὠπτανόμην
ὑμῖν, καὶ οὐκ ἔφαγον οὐδὲ ἔπιον, ἀλλὰ ὅρασιν
20 ὑμεῖς [28] ἐθεωρεῖτε. Καὶ νῦν ἐξομολο-
γεῖσθε τῷ θεῷ, [29] διότι ἀναβαίνω πρὸς τὸν ἀπο-
σείλαντά με, καὶ γράψατε πάντα τὰ συντελε-
21 σθέντα εἰς βιβλίον. Καὶ ἀνέστησαν, καὶ
22 οὐκ ἔτι εἶδον αὐτόν. Καὶ ἐξωμολογοῦντο
τὰ ἔργα τὰ μεγάλα καὶ θαυμασὰ [30] αὐτοῦ,
[31] ὡς ὤφθη αὐτοῖς ὁ ἄγγελος κυρίου.

Κεφ. ιγ΄. 13.

1 ΚΑὶ Τωβὶτ ἔγραψε προσευχὴν εἰς ἀγαλ-
λίασιν, καὶ εἶπεν, Εὐλογητὸς ὁ θεὸς ὁ ζῶν εἰς
2 τοὺς αἰῶνας, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ. Ὅτι
αὐτὸς μαστιγοῖ καὶ ἐλεεῖ, κατάγει εἰς ᾅδην καὶ
ἀνάγει, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἐκφεύξεται τὴν χεῖρα αὐ-
3 τοῦ. Ἐξομολογεῖσθε αὐτῷ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ
ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, ὅτι αὐτὸς διέσπειρεν ἡμᾶς ἐν
4 αὐτοῖς. Ἐκεῖ ὑποδείξατε τὴν μεγαλωσύ-
νην αὐτοῦ, [1] ὑψοῦτε αὐτὸν ἐνώπιον παντὸς ζῶν-
τος, καθότι αὐτὸς κύριος ἡμῶν, καὶ [2] θεὸς
αὐτὸς πατὴρ ἡμῶν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.
5 Καὶ μαστιγώσει ἡμᾶς ἐν ταῖς ἀδικίαις ἡμῶν, καὶ
πάλιν ἐλεήσει, καὶ συνάξει ἡμᾶς ἐκ πάντων τῶν
ἐθνῶν, οὗ [3] ἐὰν σκορπισθῆτε ἐν αὐτοῖς.
6 Ἐὰν ἐπιστρέψητε πρὸς αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ
ὑμῶν, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ ὑμῶν, ποιῆσαι ἐν-
ώπιον αὐτοῦ ἀλήθειαν, τότε ἐπιστρέψει πρὸς
ὑμᾶς, καὶ οὐ μὴ [4] κρύψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀφ᾽
ὑμῶν. καὶ θεάσασθε ἃ ποιήσει μεθ᾽ ὑμῶν, καὶ
ἐξομολογήσασθε αὐτῷ ἐν ὅλῳ τῷ στόματι ὑ-
μῶν, καὶ [5] εὐλογήσατε τὸν κύριον τῆς [6] δικαιο-
σύνης, καὶ ὑψώσατε τὸν βασιλέα τῶν αἰώνων. ἐ-
γὼ ἐν τῇ γῇ τῆς αἰχμαλωσίας μου ἐξομολογοῦ-
μαι αὐτῷ, καὶ δεικνύω τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν μεγαλω-
σύνην αὐτοῦ ἔθνει [7] ἁμαρτωλῶν. [8] Ἐπιστρέψατε
ἁμαρτωλοί, καὶ ποιήσατε δικαιοσύνην ἐνώπιον
αὐτοῦ· τίς γινώσκει εἰ θελήσει ὑμᾶς, καὶ ποιή-
7 σει ἐλεημοσύνην [9] ὑμῖν; Τὸν θεόν μου ὑ-
ψῶ, καὶ ἡ ψυχή μου [10] τῷ βασιλεῖ τοῦ οὐρανοῦ,
καὶ ἀγαλλιάσεται τὴν μεγαλωσύνην αὐτοῦ.
8 Λεγέτωσαν πάντες, καὶ ἐξομολογείσθωσαν αὐ-
9 τῷ ἐν [11] Ἱεροσολύμοις. [12] Ἱεροσόλυμα
πόλις [13] ἁγίου, μαστιγώσει [14] ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν
υἱῶν σου, καὶ πάλιν ἐλεήσει τοὺς υἱοὺς τῶν δικαίων.
10 Ἐξομολογοῦ [15] τῷ κυρίῳ [16] ἀγαθῶς, καὶ εὐλό-
γει τὸν βασιλέα τῶν αἰώνων, ἵνα πάλιν [17] ἡ σκηνὴ
αὐτοῦ οἰκοδομηθῇ ἐν σοὶ μετὰ χαρᾶς, καὶ [18] ἐ...
φράναι ἐν σοὶ τοὺς [19] αἰχμαλώτους, ... -α-
πῆσαι ἐν σοὶ τοὺς ταλαιπώρους, ... καὶ ἀγα-
11 γενεὰς τοῦ αἰῶνος. Ἔ... εἰς πάσας τὰς
θεν ἥξει πρὸς τὸ ὄνο...να ...θνη πολλὰ μακρό-
...μα κυρίου τοῦ θεοῦ, δῶρα
ἐν χερσὶν ἔχοντες, [20] καὶ δῶρα τῷ βασιλεῖ τοῦ
οὐρανοῦ. [21] γενεαὶ γενεῶν [22] δώσουσί σοι ἀγαλ-
12 λίαμα. Ἐπικατάρατοι πάντες οἱ μισοῦν-
τές σε, εὐλογημένοι ἔσονται πάντες οἱ ἀγαπ...-
13 τές σε εἰς τὸν αἰῶνα. [23] Χάρηθι καὶ ἀγαλ-
λίασαι ἐπὶ [24] τοῖς υἱοῖς τῶν δικαίων, ὅτι συνα-
χθήσονται καὶ εὐλογήσουσι τὸν κύριον τῶν δικαίων.
14 Ὦ μακάριοι οἱ ἀγαπῶντές σε, χαρήσονται ἐπὶ
τῇ εἰρήνῃ σου. μακάριοι ὅσοι ἐλυπήθησαν ἐπὶ
πάσαις ταῖς μάστιξί σου, ὅτι ἐπὶ σοὶ χαρήσονται
θεασάμενοι πᾶσαν τὴν δόξαν σου, καὶ εὐφραν-
15 θήσονται εἰς τὸν αἰῶνα. Ἡ ψυχή μου εὐλο-
γείτω τὸν θεὸν τὸν βασιλέα τὸν μέγαν,
16 Ὅτι οἰκοδομηθήσεται Ἰερουσαλὴμ σαπφείρῳ καὶ
σμαράγδῳ, καὶ λίθῳ [25] ἐντίμῳ τὰ τείχη σου,
καὶ οἱ πύργοι, καὶ οἱ προμαχῶνες ἐν χρυσίῳ
17 καθαρῷ, Καὶ αἱ πλατεῖαι Ἰερουσαλὴμ

---

22 *Ald. C.* ἐκπορεύονται. 23 *Alex.* ἔπεσαν. 24 *Alex. Ald. C.* ὅτι εἰρήνη. 25 *Alex.* ἔσαι ὑμῖν. 26 εἰς τὸν αἰῶνα *Ald. C.* desunt. 27 *Ald. C.* τοὺς αἰῶνας. 28 *C.* θεωρεῖτε. 29 *Ald. C.* ὅτι. 30 *Alex. Ald. C.* τοῦ θεοῦ. 31 *Alex.* καὶ ὡς. *C.* Καὶ ὡς. & est initium cap. sequentis.

Cap. 13. in *Ald.* 89. 1 *Ald. C.* καὶ ὑψοῦτε. 2 *Alex.* ὁ θεὸς ὁ πατήρ. 3 *Alex.* ἐὰν ἐσκορπίσθητε. *Ald.* διεσκορπίσθητε. *C.* διέσπειρεν ἡμᾶς. 4 *Alex. C.* κρύψῃ. 5 *Alex. Ald. C.* εὐλογεῖτε. 6 *C.* δυνάμεως. 7 *C.* ἁμαρτωλῷ. 8 ἐπιστρέψατε usque ad τίς *C.* desunt.

9 *Alex.* εἰς ὑμᾶς. 10 *Alex. Ald. C.* τὸν βασιλέα. 11 *Ald. C.* δικαιοσύνῃ. 12 *Ald. C.* Ἰερουσαλήμ. 13 *Alex. Ald. C.* ἁγία. 14 *C.* σε ἐπί. 15 *Alex.* τῷ ἀγαθῷ, καί. 16 *C.* ὅτι ἀγαθός. 17 *Alex.* σκηνή. 18 *Alex. Ald. C.* εὐφρανῃ. 19 *Alex. Ald.* ἐκεῖ αἰχμαλώτους. *C.* αἰχμαλώτους σου. 20 *Alex. Ald. C.* δῶρα. 21 *Alex.* Γενεὰ γενεῶν. 22 *Alex.* αἰνέσουσίν σοι, καὶ δώσουσιν ἀγαλλίασιν. *Ald. C.* αἰνέσουσί σε, καὶ δώσουσι ἀγαλλίαμα. 23 *Alex.* Χάρητι. 24 *Ald. C.* τοὺς υἱούς. 25 *Alex.* ἐπιτίμου.

ἐν βι[...]

[26] ἐν βηρύλλῳ, καὶ ἄνθρακι, καὶ λίθῳ ἐκ Σου-
18 φεὶρ ψηφολογηθήσονται. Καὶ ἐροῦσι πᾶσαι
αἱ ῥύμαι αὐτῆς ἀλληλούϊα καὶ [27] αἴνεσιν, λέ-
γοντες, Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς, ὃς ὕψωσε [28] πάν-
τας τοὺς αἰῶνας.

Κεφ. ιδ'. 14.

1 ΚΑὶ ἐπαύσατο ἐξομολογούμενος Τωβίτ.
2 Καὶ ἦν ἐτῶν [1] πεντηκονταοκτὼ, ὅτε ἀπώλεσε
τὰς ὄψεις, καὶ μετὰ ἔτη ὀκτὼ ἀνέβλεψε. καὶ ἐποίει
ἐλεημοσύνας· καὶ προσέθετο φοβεῖσθαι κύριον τὸν
3 Θεὸν, καὶ [2] ἐξωμολογεῖτο αὐτῷ. Μεγά-
λως δὲ ἐγήρασε· καὶ ἐκάλεσε τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ
τοὺς [3] υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Τέκνον λάβε
τοὺς υἱούς σου, ἰδοὺ γεγήρακα, καὶ πρὸς τὸ ἀπο-
4 τρέχειν [4] ἐκ τοῦ ζῆν εἰμι. Ἄπελθε εἰς τὴν
Μηδίαν τέκνον, ὅτι πέπεισμαι ὅσα ἐλάλησεν
Ἰωνᾶς ὁ προφήτης περὶ Νινευὴ, ὅτι [5] κατα-
γῆ [illegible]σεται· ἐν δὲ τῇ Μηδίᾳ ἔσαι εἰρήνη [6] μᾶλ-
λον δὴ, [illegible] καὶ ὅτι οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἐν τῇ
σεφφ[illegible] ἀπὸ τῆς ἀγαθῆς γῆς· καὶ Ἱε-
λον ἕως καὶ [illegible] καὶ ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ ἐν
γῇ σκορπισθήσονται [illegible] ἔρημος,
ροσόλυμα ἔσαι [illegible]ήσεται, καὶ ἔρημος ἔσαι μέχρι
αὐτῇ [7] και[illegible] Καὶ πάλιν [8] ἐλεήσει αὐτοὺς ὁ Θε-
5 χρόνου. ὸς καὶ ἐπισρέψει αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν, καὶ
οἰκοδομήσουσι τὸν οἶκον, οὐχ οἷος ὁ πρότε-
ρος, [9] ἕως πληρωθῶσι καιροὶ τοῦ αἰῶνος. καὶ
μετὰ ταῦτα ἐπισρέψουσιν ἐκ τῶν αἰχμαλωσιῶν,
καὶ οἰκοδομήσουσιν Ἱερουσαλὴμ ἐντίμως· καὶ ὁ οἶ-
κος τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῇ οἰκοδομηθήσεται [10] ἐνδόξως,
καθὼς ἐλάλησαν περὶ αὐτῆς οἱ προφῆται.
6 Καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἐπισρέψουσιν ἀληθινῶς φο-
βεῖσθαι κύριον τὸν Θεὸν, καὶ [11] κατορύξουσι τὰ εἴ-
7 δωλα αὐτῶν, Καὶ εὐλογήσουσι πάντα
τὰ ἔθνη [12] κύριον· καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐξομολογήσε-
ται τῷ Θεῷ· καὶ ὑψώσει κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ,
καὶ χαρήσονται πάντες οἱ ἀγαπῶντες κύριον τὸν Θε-
ὸν ἐν ἀληθείᾳ καὶ δικαιοσύνῃ, ποιοῦντες ἔλεος
8 τοῖς ἀδελφοῖς ἡμῶν. Καὶ νῦν τέκνον ἄπ-
ελθε ἀπὸ Νινευὴ, ὅτι πάντως ἔσαι ἃ ἐλάλη-
9 σεν ὁ προφήτης Ἰωνᾶς. Σὺ δὲ τήρησον
τὸν νόμον καὶ τὰ προςάγματα, καὶ [13] γενοῦ φιλε-
λεήμων καὶ δίκαιος, ἵνα σοι καλῶς ᾖ.
10 Καὶ θάψον με καλῶς, καὶ τὴν μητέρα σου μετ'
ἐμοῦ, καὶ μηκέτι αὐλισθῆτε [14] εἰς Νινευή. τέκνον
ἴδε τί ἐποίησεν Ἀμὰν Ἀχιαχάρῳ τῷ θρέψαντι
αὐτὸν, ὡς ἐκ τοῦ φωτὸς ἤγαγεν αὐτὸν εἰς [15] τὸ
σκότος, καὶ ὅσα ἀνταπέδωκεν αὐτῷ· καὶ [16] Ἀ-
χιάχαρον μὲν ἔσωσεν, ἐκείνῳ δὲ τὸ ἀνταπόδο-
μα ἀπεδόθη, καὶ αὐτὸς κατέβη εἰς τὸ σκότος.
Μανασσῆς [17] ἐποίησεν ἐλεημοσύνην, καὶ ἐσώ-
θη ἐκ παγίδος θανάτου ἧς [18] ἔπηξεν αὐτῷ·
Ἀμὰν δὲ ἐνέπεσεν εἰς τὴν παγίδα, καὶ ἀπώλετο.
11 Καὶ νῦν [19] παιδία ἴδετε τί ἐλεημοσύνη ποιεῖ,
[20] καὶ δικαιοσύνη ῥύεται. καὶ ταῦτα αὐτοῦ λέγοντος,
ἐξέλιπεν [21] ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐπὶ [22] τῆς κλίνης· ἦν
δὲ ἐτῶν ἑκατὸν πεντηκονταοκτώ· καὶ [23] ἔθαψαν αὐ-
12 τὸν ἐνδόξως. Καὶ ὅτε ἀπέθανεν Ἄννα,
[24] ἔθαψεν αὐτὴν μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. ἀπῆλθε
δὲ Τωβίας μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ τῶν [25] υἱῶν
αὐτοῦ εἰς Ἐκβάτανα πρὸς Ῥαγουὴλ τὸν πενθερὸν
13 [26] αὐτοῦ, Καὶ ἐγήρασεν ἐντίμως. καὶ [27] ἔ-
θαψε [28] τοὺς πενθεροὺς αὐτοῦ ἐνδόξως, καὶ ἐκλη-
ρονόμησε τὴν οὐσίαν αὐτῶν, καὶ Τωβὶτ τοῦ πατρὸς
14 αὐτοῦ. [29] Καὶ ἀπέθανεν ἐτῶν ἑκατὸν εἰ-
κοσιεπτὰ ἐν Ἐκβατάνοις τῆς Μηδίας.
15 Καὶ ἤκουσε πρὶν ἢ ἀποθανεῖν [30] αὐτὸν, τὴν ἀπ-
ώλειαν Νινευὴ, ἣν [31] ᾐχμαλώτισε Ναβου-
χοδονόσορ, καὶ [32] Ἀσύηρος, καὶ ἐχάρη πρὸ τοῦ ἀ-
ποθανεῖν ἐπὶ Νινευή.
*

---

26 *Alex.* & *C.* βηρύλλῳ. 27 *Alex. Ald. C.* αἰνέσουσι. 28 *Alex.* εἰς πάντας.
Cap. 14. 1 *Ms. Alex.* ὀγδοηκονταοκτώ. 2 *Alex. Ald. C.* ἐξομολογεῖσθαι. 3 *Alex.* ἓξ υἱοὺς αὐτοῦ. *Ald.* υἱοὺς τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. *C.* ἓξ υἱοὺς τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. 4 *Alex. Ald. C.* ἀπό. 5 *Alex.* κατασκαφήσεται. 6 μᾶλλον *Ald. C.* ponunt ante ἔσαι. 7 *Ald. C.* κατακαύσεται. 8 *Ald.* καὶ ἐλεήσει. 9 *Alex.* ὡς. *C.* ἕως οὗ. 10 *Alex. Ald. C.* καὶ (*Alex. Ald.* deest) εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος οἰκοδομὴ ἔνδοξος, (*Alex. Ald.* οἰκοδομῇ ἐνδόξῳ,) καθώς. 11 *Alex.* κατορύξωσιν. 12 *Alex.* τὸν κύριον. 13 *Alex. C.* γίνου. 14 *Alex.* ἐν. 15 *Ald.* κόψος. pro σκότος, ut *Alex.* 16 *Alex. Ald. C.* Ἀχιάχαρος μὲν ἐσώθη. 17 *C.* ἐν ἐλεημοσύνῃ ἦν. 18 *Ald. C.* ἔπηξαν. 19 *Ald. C.* παιδίον ἴδε & *Ald.* ponit ἐλεημοσύνη post δικαιοσύνη. 20 *Alex. Ald.* καὶ τί. *C.* καὶ πῶς. 21 *Alex.* αὐτοῦ ἡ ψυχὴ ἐπί. 22 *Ald. C.* τὴν κλίνην. 23 *Alex. C.* ἔθαψεν. 24 *Ald.* ἔθαψαν. *C.* ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ἔθαψεν. 25 *Alex.* υἱῶν εἰς. 26 αὐτοῦ *Ald. C.* deest. 27 ἔθαψε *C.* ponit post αὐτοῦ. 28 *C.* θανόντας τοὺς πενθερούς. 29 *C.* Ἀπέθανε δὲ καὶ αὐτὸς ἐτῶν. 30 *C.* αὐτός. 31 *Alex.* ᾐχμαλώτευσεν. 32 *Alex.* Ἀσύηρος. * *Alex.* Τωβειτ.

Ι Ο Υ Δ Ι Θ.

Κεφ. α΄. I.

1 Ἔτους δωδεκάτου τῆς βασιλείας Ναβουχοδονόσορ, ὃς ἐβασίλευσεν Ἀσσυρίων ἐν Νινευὴ τῇ πόλει τῇ μεγάλῃ, ἐν ταῖς ἡ-
μέραις Ἀρφαξὰδ, ὃς ἐβασίλευσε Μήδων ἐν
2 Ἐκβατάνοις, Καὶ ᾠκοδόμησεν ἐπ' Ἐκ-
βατάνων [1] καὶ κύκλῳ τείχη ἐκ λίθων λελαξευ-
μένων, εἰς πλάτος πηχῶν τριῶν, [2] καὶ εἰς μῆ-
κος πηχῶν ἓξ, καὶ ἐποίησε τὸ [3] ὕψος τοῦ τεί-
χους πηχῶν ἑβδομήκοντα, καὶ τὸ πλάτος
3 αὐτοῦ πηχῶν [4] πεντήκοντα, Καὶ τοὺς
πύργους αὐτοῦ ἔστησεν ἐπὶ ταῖς πύλαις αὐτῆς πη-
χῶν ἑκατὸν, καὶ τὸ πλάτος αὐτῆς ἐθεμελίω-
4 σεν εἰς πήχεις ἑξήκοντα, Καὶ ἐποίησε τὰς
πύλας αὐτῆς πύλας διεγειρομένας εἰς ὕψος
πηχῶν ἑβδομήκοντα, καὶ τὸ πλάτος [5] αὐτῶν
πήχεις τεσσαράκοντα εἰς ἐξόδους δυνάμεων δυ-
νατῶν αὐτοῦ, καὶ [6] διατάξεις τῶν πεζῶν αὐτοῦ·
5 Καὶ ἐποίησε πόλεμον ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ὁ
βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ πρὸς βασιλέα Ἀρ-
φαξὰδ ἐν τῷ πεδίῳ τῷ μεγάλῳ, [7] τοῦτό ἐστιν ἐν
6 τοῖς ὁρίοις Ῥαγαῦ. Καὶ συνήντησαν πρὸς
αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν ὀρεινὴν, καὶ πάντες
οἱ κατοικοῦντες τὸν Εὐφράτην, καὶ τὸν [8] Τίγριν,
καὶ τὸν Ὑδάσπην, καὶ [9] πεδία Εἰριώχ [10] ὁ βα-
σιλεὺς Ἐλυμαίων· καὶ [11] συνῆλθον ἔθνη πολλὰ
σφόδρα εἰς παράταξιν υἱῶν [12] Χελεούλ.
7 Καὶ ἀπέστειλε Ναβουχοδονόσορ [13] ὁ βασιλεὺς
Ἀσσυρίων ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας [14] τὴν
Περσίδα, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας
πρὸς [15] δυσμαῖς, τοὺς κατοικοῦντας Κιλικίαν
καὶ Δαμασκὸν, [16] τὸν Λίβανον καὶ Ἀντιλίβανον,
καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας κατὰ πρόσωπον [17] παρ-
8 αλίας, Καὶ τοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσι τοῦ Καρ-
μήλου, καὶ Γαλαὰδ, καὶ τὴν ἄνω Γαλιλαίαν, καὶ
9 τὸ μέγα πεδίον [18] Ἐσδρηλὼμ, Καὶ πάν-
τας τοὺς ἐν Σαμαρείᾳ καὶ [19] ταῖς πόλεσιν αὐτῆς,
καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἕως Ἱερουσαλὴμ, καὶ Βε-
τάνη, καὶ [20] Χελλοὺς, καὶ Κάδης, καὶ τοῦ ποταμοῦ
Αἰγύπτου, καὶ Ταφνὰς, καὶ Ῥαμεσσὴ, καὶ
10 πᾶσαν γῆν Γεσὲμ Ἕως τοῦ ἐλθεῖν [21] ἐπ-
άνω Τάνεως καὶ Μέμφεως, καὶ πάντας τοὺς
κατοικοῦντας τὴν Αἴγυπτον ἕως τοῦ ἐλθεῖν ἐπὶ
11 τὰ ὅρια τῆς Αἰθιοπίας. Καὶ ἐφαύλισαν
πάντες οἱ κατοικοῦντες [22] πᾶσαν τὴν γῆν τὸ ῥῆ-
μα Ναβουχοδονόσορ [23] τοῦ βασιλέως Ἀσσυ-
ρίων, καὶ οὐ συνῆλθον αὐτῷ εἰς τὸν
πόλεμ[...]
ὅτι οὐκ ἐφοβήθησαν αὐτὸν, [...] ἦν ἐναντ[...]
αὐτῶν ὡς ἀνὴρ [24] ἴσος· [...] καὶ ἀνέστρεψαν το[ὺς]
ἀγγέλους αὐτοῦ κενοὺς ἐν ἀ[τιμ]ίᾳ [25] ἀπὸ προσ-
12 ώπου αὐτῶν. Καὶ ἐθυ[μ]ώθη Ναβουχο-
δονόσορ ἐπὶ πᾶσαν τὴν [26] γῆν ταύτ[ην] σφόδρα,
καὶ ὤμοσε κατὰ τοῦ θρόνου καὶ τῆς βασιλεία[ς] αὐτοῦ,
εἰ μὴν ἐκδικήσειν [27] πάντα τὰ [28] ὅρια τ[ῆς Κι]-
λικίας καὶ [29] Δαμασκηνῆς καὶ Συρίας, [30] ἀνε-
λεῖν τῇ ῥομφαίᾳ [31] αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς κατοι-
κοῦντας ἐν γῇ Μωὰβ, καὶ τοὺς [32] υἱοὺς Ἀμμὼν,
καὶ πᾶσαν τὴν Ἰουδαίαν, καὶ πάντας τοὺς ἐν Αἰ-
γύπτῳ ἕως τοῦ ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ ὅρια τῶν δύο θα-
13 λασσῶν. Καὶ παρετάξατο [33] ἐν τῇ δυ-
νάμει αὐτοῦ πρὸς Ἀρφαξὰδ βασιλέα ἐν τῷ
ἔτει τῷ ἑπτακαιδεκάτῳ, καὶ ἐκραταιώθη ἐν
τῷ πολέμῳ [34] αὐτοῦ, καὶ ἀνέστρεψε πᾶσαν τὴν
δύναμιν Ἀρφαξὰδ, καὶ πᾶσαν τὴν ἵππον αὐτοῦ,
14 καὶ πάντα τὰ ἅρματα αὐτοῦ, Καὶ ἐκυ-
ρίευσε τῶν πόλεων αὐτοῦ· καὶ ἀφίκετο ἕως Ἐκ-
βατάνων, καὶ ἐκράτησε τῶν πύργων, καὶ ἐπρο-
νόμευσε τὰς πλατείας αὐτῆς, καὶ τὸν κόσμον

Cap. I. 1 *Ms. Alex. Ald. ed.* & *Comp.* κύκλῳ. 2 *C.* εἰς. 3 *Alex.* μῆκος. 4 *Alex.* ἑβδομήκοντα. 5 *Alex.* αὐτῆς πήχεις τεσσεράκοντα. 6 *C.* εἰς διατάξεις. *Ald.* αἱ διατάξεις. 7 *Alex.* τουτέστιν παιδίον ἐν. *Ald. C.* τοῦτό ἐστι πεδίον ἐν. 8 *Alex.* * Τεῖγιν. 9 *Alex.* παιδία Ἀριώχ. in *C.* est, πεδίον Ἀριώχ. 10 *C.* τοῦ βασιλέως. 11 *Alex.* συνῆλθαν ἔθνη πολλὰ εἰς. 12 *Ald.* Χιλούδ. *C.* Γελούδ. 13 *Alex.* βασιλεύς. 14 *Alex.* Περσίδα. 15 *Ald. C.* δυσμαῖς, καὶ τούς. 16 *Alex. Ald. C.* καὶ Λίβανον. 17 *Alex.* τῆς παραλίας. 18 *Alex.* Ἐσδρήμ. 19 *Ald. C.* τὰς πόλεις. 20 *Alex.* Χιλλούς. 21 *C.* ἐπὶ νῶτα. 22 πᾶσαν *Ald. C.* deest. 23 *Alex.* βασιλέως. 24 *Alex. Ald. C.* εἷς· καὶ ἀπέστρεψαν. 25 *Alex. Ald. C.* ἀπό. 26 *Alex.* γῆν σφόδρα. 27 *Ald. C.* αὐτὸν πάντα. 28 *Alex.* ὄρη. 29 *Ald. C.* Δαμασκοῦ. 30 *C.* καὶ ἀνελεῖν. 31 *C.* αὐτοῦ πάντας. 32 *Alex.* υἱῶν. 33 *C.* ἐπὶ δυνάμει. 34 *C.* αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ἅρματα αὐτοῦ.

αὐτῆς

θρωποι, τὸ ἀκοινώνητον ὄνομα λίθοις καὶ ξύ-
22 λοις [20] περιέθεσαν. Εἶτ' οὐκ ἤρκεσε [21] τὸ
πλανᾶσθαι περὶ τὴν τοῦ θεοῦ γνῶσιν, ἀλλὰ καὶ [22] με-
γάλῳ ζῶντες ἀγνοίας πολέμῳ, τὰ τοσαῦτα
23 κακὰ εἰρήνην προσαγορεύουσιν. Ἢ γὰρ
τεκνοφόνους τελετὰς, ἢ κρύφια μυστήρια, ἢ
ἐμμανεῖς ἐξ ἄλλων θεσμῶν κώμους ἄγοντες,
24 Οὔτε βίους οὔτε γάμους [23] καθαροὺς ἔτι φυλάσ-
σουσιν, ἕτερος δ' ἕτερον ἢ λοχῶν ἀναιρεῖ, ἢ
25 νοθεύων ὀδυνᾷ. [24] Πάντας δ' ἐπιμὶξ ἔ-
χει αἷμα καὶ φόνος, κλοπὴ καὶ δόλος, φθο-
ρὰ, ἀπιστία, [25] ταραχὴ, ἐπιορκία,
26 [26] Θόρυβος ἀγαθῶν, χάριτος [27] ἀμνηστία,
ψυχῶν μιασμὸς, γενέσεως ἐναλλαγὴ, γά-
μων ἀταξία, μοιχεία, καὶ ἀσέλγεια.
27 Ἡ γὰρ τῶν ἀνωνύμων εἰδώλων θρησκεία παντὸς
28 ἀρχὴ κακοῦ καὶ αἰτία καὶ πέρας ἐστίν. Ἢ
γὰρ εὐφραινόμενοι μεμήνασιν, ἢ προφητεύουσι
ψευδῆ, ἢ ζῶσιν ἀδίκως, ἢ [28] ἐπιορκοῦσι τα-
29 χέως. Ἀψύχοις γὰρ πεποιθότες εἰδώ-
λοις, κακῶς ὀμόσαντες, ἀδικηθῆναι οὐ προσδέ-
30 χονται. Ἀμφότερα δὲ αὐτοὺς μετελεύ-
σεται τὰ δίκαια, ὅτι κακῶς ἐφρόνησαν περὶ θεοῦ
[29] προσέχοντες εἰδώλοις, καὶ ἀδίκως ὤμοσαν ἐν
31 δόλῳ καταφρονήσαντες ὁσιότητος. Οὐ γὰρ ἡ τῶν
[30] ὀμνυομένων δύναμις, ἀλλ' ἡ τῶν ἁμαρτανόντων
δίκη ἐπεξέρχεται ἀεὶ τὴν τῶν ἀδίκων παράβασιν.

Κεφ. ιε'. 15.

1 Σὺ δὲ ὁ θεὸς ἡμῶν χρηστὸς καὶ ἀληθὴς,
μακρόθυμος [1] καὶ ἐν ἐλέει διοικῶν τὰ πάντα.
2 Καὶ γὰρ ἐὰν ἁμάρτωμεν, σοί ἐσμεν, εἰδότες σου
τὸ κράτος· οὐχ ἁμαρτησόμεθα δὲ, εἰδότες
3 ὅτι σοὶ λελογίσμεθα. Τὸ γὰρ ἐπίστασθαί
σε ὁλόκληρος δικαιοσύνη, καὶ εἰδέναι [2] τὸ κρά-
4 τος σου ῥίζα ἀθανασίας. Οὔτε γὰρ ἐ-
πλάνησεν ἡμᾶς ἀνθρώπων κακότεχνος ἐπίνοια,
οὐδὲ [3] σκιαγράφων πόνος ἄκαρπος, εἶδος
5 σπιλωθὲν χρώμασι διηλλαγμένοις· Ὧν
ὄψις ἄφροσιν [4] εἰς ὄνειδος ἔρχεται, ποθεῖ τε
6 νεκρᾶς εἰκόνος εἶδος [5] ἄπνουν. Κακῶν
ἐρασταὶ ἄξιοί τε τοιούτων ἐλπίδων, καὶ οἱ δρῶν-
τες, καὶ οἱ ποθοῦντες, καὶ οἱ σεβόμενοι.
7 Καὶ γὰρ κεραμεὺς ἁπαλὴν γῆν θλίβων ἐπί-
μοχθον, πλάσσει πρὸς ὑπηρεσίαν ἡμῶν [6] ἕ-
καστον, ἀλλ' ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ ἀνεπλάσατο τά
τε τῶν καθαρῶν ἔργων δοῦλα σκεύη, τά τε ἐναν-
τία, [7] πάνθ' ὁμοίως· τούτων δὲ ἑκατέρου τίς
ἑκάστου ἐστὶν ἡ χρῆσις, κριτὴς ὁ πηλουργός.
8 Καὶ κακόμοχθος θεὸν μάταιον [8] ἐκ τοῦ αὐτοῦ
πλάσσει πηλοῦ, ὃς πρὸ μικροῦ ἐκ γῆς γενηθεὶς
μετ' ὀλίγον [9] πορεύεται ἐξ ἧς ἐλήφθη, τὸ τῆς
9 ψυχῆς ἀπαιτηθεὶς χρέος. Ἀλλ' ἔστιν
[10] αὐτῷ φροντὶς οὐχ ὅτι μέλλει κάμνειν, οὐδ' ὅτι
βραχυτελῆ βίον ἔχει, ἀλλ' ἀντερείδεται μὲν χρυ-
σουργοῖς καὶ ἀργυροχόοις, χαλκοπλάστας τε μι-
μεῖται, καὶ δόξαν ἡγεῖται ὅτι κίβδηλα πλάσσει.
10 Σποδὸς ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ γῆς εὐτελεστέρα
ἡ [11] ἐλπὶς αὐτοῦ, πηλοῦ τε ἀτιμότερος ὁ βίος αὐτοῦ·
11 Ὅτι ἠγνόησε τὸν [12] πλάσαντα αὐτὸν, καὶ τὸν ἐμ-
πνεύσαντα αὐτῷ ψυχὴν ἐνεργοῦσαν, καὶ ἐμφυ-
12 σήσαντα πνεῦμα ζωτικόν. [13] Ἀλλ' ἐλογί-
σαντο παίγνιον εἶναι τὴν ζωὴν ἡμῶν, καὶ τὸν βίον
πανηγυρισμὸν ἐπικερδῆ· δεῖν γὰρ [14] φησιν
13 ὅθεν δὴ κἂν ἐκ κακοῦ πορίζειν. Οὗτος
γὰρ παρὰ πάντας οἶδεν ὅτι ἁμαρτάνει, ὕλης
γεώδους [15] εὔθραυστα σκεύη καὶ γλυπτὰ δημιουρ-
14 γῶν. [16] Πάντες δ' ἀφρονέστατοι καὶ τά-
λανες ὑπὲρ [17] ψυχὴν νηπίου, οἱ ἐχθροὶ τοῦ
λαοῦ σου [18] καταδυναστεύσαντες αὐτόν.
15 [19] Ὅτι καὶ πάντα [20] εἴδωλα τῶν ἐθνῶν ἐλογίσαντο
θεοὺς, οἷς οὔτε ὀμμάτων χρῆσις εἰς ὅρασιν, οὔτε ῥῖνες
εἰς συνολκὴν ἀέρος, οὔτε ὦτα ἀκούειν, οὔτε
δάκτυλοι χειρῶν εἰς ψηλάφησιν, καὶ οἱ πόδες
16 αὐτῶν ἀργοὶ πρὸς ἐπίβασιν. Ἄνθρω-
πος γὰρ ἐποίησεν αὐτοὺς, καὶ τὸ πνεῦμα δε-
δανεισμένος ἔπλασεν αὐτούς. οὐδεὶς [21] γὰρ αὐ-
τῷ ὅμοιον ἄνθρωπος ἰσχύει πλάσαι θεόν·
17 Θνητὸς δὲ ὢν νεκρὸν ἐργάζεται χερσὶν ἀνόμοις.
[22] κρείττων γάρ ἐστι τῶν [23] σεβασμάτων αὐτοῦ,
ὧν αὐτὸς μὲν ἔζησεν, ἐκεῖνα δὲ οὐδέποτε.

---

20 C. περιέθηκαν. 21 Alex. αὐτοῖς τό. 22 Alex. ἐν μεγάλῳ. 23 C. ἔτι καθαροὺς φυλάσσουσιν. 24 Alex. Πάντα 25 Ald. C. τάραχος. 26 Alex. Τάραχος. 27 C. ἀμνηστία. 28 Alex. ἐφιορκοῦσιν. 29 Alex. & C. προσέχοντες. 30 Alex. ὀμνυμένων.
Cap. 15. 1 Ms. Alex. & Ald. ed. καὶ ἐλέει. 2 Alex. σου τὸ κράτος. 3 C. σκιὰ γραφῶν. 4 Alex. & C εἰς ὄρεξιν ἔρχεται. 5 Alex. ἄγνουν. 6 Alex. & C. ἓν ἕκαστον. 7 Alex. πάντα ὁμοίως. 8 Alex. πλάσσει ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ. 9 C. πορεύσεται. 10 Ald. αὐτὴν. 11 C. ἐλπὶς αὐτὴν. 12 Alex. ποιήσαντα. 13 Alex. Ἀλλά. 14 Alex. φασιν. 15 Alex. εὔθραυστα. 16 Alex. Πάντων. 17 Alex. & C. ψυχὰς νηπίων. 18 C. καταδυναστεύοντες αὐτήν. 19 Alex. & C. Ὅτι πάντα. 20 Alex τὰ εἴδωλα. 21 Alex. γὰρ ἀνθρώπων ὅμοιον ἰσχύει. C. γὰρ αὐτὴν ὅμοιον ἄνθρωπος ἰσχύσει. 22 Alex. κρείσσων. C. κρείσσων. 23 Alex. σεβασμάτων.

18 Καὶ τὰ ζῶα δὲ τὰ ἔχθιςα σέβονται, ἄνοια
γὰρ συγκρινόμενα τῶν ἄλλων ἐςὶ χείρονα.
19 Οὐδ᾽ ὅσον ἐπιποθῆσαι ὡς ἐν ζώων ὄψει καλὰ
τυγχάνει, ἐκπέφευγε δὲ καὶ τὸν τοῦ θεοῦ ἔπαινον
καὶ τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ.

Κεφ. ις'. 16.

1 Διὰ τοῦτο [1] δι' ὁμοίων ἐκολάσθησαν ἀξίως,
καὶ διὰ πλήθους κνωδάλων ἐβασανίσθησαν.
2 Ἀνθ' ἧς κολάσεως εὐεργετήσας τὸν λαόν σου, [2] εἰς
ἐπιθυμίαν ὀρέξεως ξένην γεῦσιν, τροφὴν ἡ-
3 τοίμασας ὀρτυγομήτραν, Ἵνα ἐκεῖνοι
μὲν ἐπιθυμοῦντες [3] τροφὴν, [4] διὰ τὴν εἰδέχθειαν
τῶν ἐπαπεςαλμένων καὶ τὴν ἀναγκαίαν ὄρεξιν ἀ-
ποςρέφωνται, [5] αὐτοὶ δὲ ἐπ' [6] ὀλίγον ἐνδεεῖς
γενόμενοι καὶ ξένης μετάσχωσι γεύσεως.
4 Ἔδει γὰρ ἐκείνοις μὲν ἀπαραίτητον ἔνδειαν ἐπ-
ελθεῖν τυραννοῦσι, τούτοις δὲ μόνον δειχθῆ-
ναι πῶς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν ἐβασανίζοντο.
5 Καὶ γὰρ [7] ὅτε αὐτοῖς δεινὸς ἐπῆλθε θηρίων
θυμὸς, δήγμασί τε σκολιῶν διεφθείροντο ὄφε-
ων, οὐ μέχρι τέλους ἔμεινεν ἡ ὀργή σου.
6 Εἰς νουθεσίαν δὲ πρὸς ὀλίγον ἐταράχθησαν,
σύμβολον ἔχοντες σωτηρίας, εἰς ἀνάμνησιν
7 ἐντολῆς [8] νόμου σου. Ὁ γὰρ ἐπιςραφεὶς
οὐ διὰ τὸ θεωρούμενον ἐσώζετο, ἀλλὰ διὰ σὲ τὸν
8 πάντων σωτῆρα. Καὶ ἐν τούτῳ δὲ ἔπεισας
τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν, ὅτι [9] σὺ εἶ ὁ ῥυόμενος ἐκ
9 παντὸς κακοῦ. Οὓς μὲν γὰρ ἀκρίδων καὶ
μυιῶν ἀπέκτεινε [10] δήγματα, καὶ οὐχ εὑρέθη
ἴαμα τῇ ψυχῇ αὐτῶν, ὅτι ἄξιοι ἦσαν ὑπὸ
10 τοιούτων κολασθῆναι. Τοὺς [11] δὲ υἱούς
σου οὐδὲ ἰοβόλων δρακόντων ἐνίκησαν ὀδόντες,
τὸ ἔλεος γάρ σου ἀντιπαρῆλθε καὶ ἰάσατο αὐ-
11 τούς. Εἰς γὰρ ὑπόμνησιν τῶν λογίων σου
[12] ἐνεκεντρίζοντο, καὶ ὀξέως διεσώζοντο, ἵνα
μὴ εἰς βαθεῖαν ἐμπεσόντες λήθην, ἀπερί-
12 σπαςοι γένωνται τῆς σῆς εὐεργεσίας. Καὶ
γὰρ οὔτε βοτάνη οὔτε μάλαγμα ἐθεράπευσεν
αὐτοὺς, ἀλλὰ ὁ σὸς κύριε λόγος ὁ [13] πάντα ἰώ-
13 μενος. Σὺ γὰρ ζωῆς καὶ θανάτου ἐξουσί-
αν [14] ἔχεις, καὶ κατάγεις εἰς πύλας ᾅδου καὶ ἀν-
14 άγεις. Ἄνθρωπος δὲ ἀποκτέννει μὲν τῇ
κακίᾳ αὐτοῦ, ἐξελθὸν δὲ πνεῦμα οὐκ [15] ἀνα-
ςρέφει, οὐδὲ [16] ἀναλύει ψυχὴν παραληφθεῖ-
15 σαν. Τὴν δὲ σὴν χεῖρα φυγεῖν ἀδύ-
16 νατόν ἐςιν. Ἀρνούμενοι γάρ σε εἰδέναι ἀ-
σεβεῖς, ἐν ἰσχύϊ βραχίονός σου ἐμαςιγώθησαν,
ξένοις ὑετοῖς καὶ χαλάζαις καὶ ὄμβροις διωκό-
μενοι [17] ἀπαραιτήτοις, καὶ πυρὶ καταναλισκό-
17 μενοι. Τὸ γὰρ παραδοξότατον, ἐν τῷ
[18] πάντα σβεννύντι ὕδατι πλεῖον ἐνήργει τὸ πῦρ· ὑ-
πέρμαχος γὰρ ὁ κόσμος ἐςὶ [19] δικαίων.
18 Ποτὲ μὲν γὰρ ἡμεροῦτο φλὸξ, ἵνα μὴ κατα-
φλέξῃ τὰ ἐπ' ἀσεβεῖς ἀπεςαλμένα ζῶα·
[20] ἀλλ' αὐτοὶ βλέποντες ἴδωσιν, ὅτι θεοῦ κρί-
19 σει [21] ἐλαύνονται. Ποτὲ δὲ καὶ μεταξὺ ὕ-
δατος ὑπὲρ τὴν πυρὸς δύναμιν φλέγει, ἵνα
20 ἀδίκου γῆς γεννήματα [22] διαφθείρῃ. Ἀνθ'
ὧν ἀγγέλων τροφὴν ἐψώμισας τὸν λαόν σου, καὶ
ἕτοιμον [23] ἄρτον αὐτοῖς ἀπ' οὐρανοῦ ἔπεμψας
ἀκοπιάτως, πᾶσαν ἡδονὴν ἰσχύοντα καὶ πρὸς
21 πᾶσαν ἁρμόνιον γεῦσιν. Ἡ μὲν γὰρ ὑπό-
ςασίς σου τὴν [24] σὴν γλυκύτητα πρὸς τέκνα
ἐνεφάνισε, τῇ δὲ τοῦ προσφερομένου ἐπιθυ-
μίᾳ ὑπηρετῶν, πρὸς ὅ τις ἐβούλετο μετεκιρνᾶ-
22 το. Χιὼν δὲ καὶ κρύςαλλος [25] ὑπέμει-
νε πῦρ, καὶ οὐκ ἐτήκετο, ἵνα γνῶσιν ὅτι τοὺς τῶν
[26] ἐχθρῶν καρποὺς κατέφθειρε πῦρ φλεγόμενον,
ἐν τῇ χαλάζῃ καὶ ἐν τοῖς ὑετοῖς διαςράπτον.
23 Τοῦτο [27] πάλιν δ' ἵνα τραφῶσι δίκαιοι, καὶ
24 τῆς ἰδίας [28] ἐπιλελῆσθαι δυνάμεως. Ἡ γὰρ
[29] κτίσις σοι τῷ ποιήσαντι [30] ὑπηρετοῦσα, ἐπι-
τείνεται εἰς κόλασιν κατὰ τῶν ἀδίκων, καὶ ἀνίεται εἰς
εὐεργεσίαν ὑπὲρ τῶν [31] εἰς σὲ πεποιθότων.
25 Διὰ τοῦτο καὶ τότε εἰς πάντα [32] μεταλλευομένη,
τῇ παντοτρόφῳ σου δωρεᾷ ὑπηρετεῖ, πρὸς τὴν
26 τῶν δεομένων θέλησιν· Ἵνα μάθωσιν οἱ
υἱοί σου, οὓς ἠγάπησας, κύριε, ὅτι οὐχ αἱ γενέ-
σεις τῶν [33] καρπῶν τρέφουσιν ἄνθρωπον, ἀλλὰ
τὸ ῥῆμά σου τοὺς σοὶ πιςεύοντας διατηρεῖ.

Cap. 16. 1 *Ald.* δι' ὁμοίως. 2 *Alex.* εἰς εἰς. 3 *Ald. C.* τροφῆς. 4 *Alex. Ald. C.* διὰ τὴν δειχθεῖσαν τῶν. 5 *Alex.* οὗτοι. 6 *C.* ὀλίγῳ. 7 *Ald.* τοῖς. 8 *Alex.* νόμον. 9 σὺ *Ald.* deest. 10 *Ald.* δόγματι. 11 δὲ *Ald.* deest. 12 *Alex.* ἐνεκεντρίζοντο. 13 *Alex.* πάντας. 14 *Ald.* ἂν ἔχεις. 15 *C.* ἀναςρέψει. 16 *C.* ἀναλύσει. 17 *C.* ἀπαραιτήτως. 18 *Ald.* παντί. 19 *Alex.* δικαίοις. 20 *Alex.* ἀλλά. 21 *Alex.* ἐλαύνονται. 22 *Alex.* καταφθείρῃ. 23 *Alex.* ἄρτον ἀπ' οὐρανοῦ παρέχες αὐτοῖς ἀκοπιάςως. 24 *Alex. & C.* σὴν πρὸς τέκνα ἐνεφάνιζεν γλυκύτητα, τῇ δέ. 25 *Alex.* ὑπέμενε. 26 *Alex.* ἐθνῶν. 27 *Alex. & C.* δὲ πάλιν ἵνα. 28 *Alex. & C.* ἐπιλέλησται. 29 *Alex.* κτίσεις. 30 *C.* τὰ πάντα ὑπηρετοῦσα. 31 *Alex.* ἐπὶ σοί. 32 *Alex.* μεταλευομένη. 33 *Alex.* ἀνθρώπων.

27 Τὸ γὰρ ὑπὸ πυρὸς μὴ φθειρόμενον, ἁπλῶς ὑπὸ
βραχείας ἀκτῖνος ἡλίου θερμαινόμενον ἐτήκετο·
28 Ὅπως γνωστὸν ᾖ, ὅτι δεῖ [34] φθάνειν τὸν ἥλιον
ἐπ' εὐχαριστίαν σου, καὶ πρὸς ἀνατολὴν φωτὸς
29 ἐντυγχάνειν σοι. Ἀχαρίστου γὰρ ἐλπὶς ὡς
[35] χειμέριος πάχνη τακήσεται, καὶ ῥυήσεται ὡς
ὕδωρ ἄχρηστον.

Κεφ. ιζ'. 17.

1 Μεγάλαι γάρ σου αἱ κρίσεις καὶ δυσδιήγη-
τοι· διὰ τοῦτο ἀπαίδευτοι ψυχαὶ ἐπλανήθη-
2 σαν. Ὑπειληφότες γὰρ καταδυναστεύειν
ἔθνος ἅγιον ἄνομοι, δέσμιοι σκότους καὶ μα-
κρᾶς [1] πεδῆται νυκτὸς, [2] κατακλεισθέντες ὀρό-
φοις, φυγάδες τῆς αἰωνίου προνοίας ἔκειντο.
3 Λανθάνειν γὰρ νομίζοντες [3] ἐπὶ κρυφαίοις ἁ-
μαρτήμασιν, ἀφεγγεῖ λήθης παρακαλύμματι
[4] ἐσκορπίσθησαν, θαμβούμενοι δεινῶς καὶ ἰνδάλ-
4 μασιν ἐκταρασσόμενοι. Οὐδὲ γὰρ ὁ
κατέχων αὐτοὺς [5] μυχὸς [6] ἀφόβως διεφύλασ-
σεν, ἦχοι δὲ καταράσσοντες αὐτοὺς περιεκόμ-
πουν, καὶ φάσματα [7] ἀμειδήτοις κατηφῆ προσ-
5 ώποις ἐνεφανίζετο. Καὶ πυρὸς μὲν οὐ-
δεμία βία κατίσχυε φωτίζειν, οὔτε ἄστρων ἔκ-
λαμπροι φλόγες καταυγάζειν ὑπέμενον τὴν
6 στυγνὴν ἐκείνην νύκτα. Διεφαίνετο δ'
αὐτοῖς μόνον αὐτομάτη πυρὰ φόβου πλήρης,
[8] ἐκδειματούμενοι δὲ τῆς μὴ θεωρουμένης ἐκείνης
ὄψεως, ἡγοῦντο χείρω τὰ βλεπόμενα.
7 Μαγικῆς δὲ [9] ἐμπαίγματα [10] κατέκειτο τέχνης,
καὶ τῆς ἐπὶ φρονήσει ἀλαζονείας ἔλεγχος [11] ἐφ-
8 ύβριστος. Οἱ γὰρ ὑπισχνούμενοι δείματα
καὶ ταραχὰς ἀπελαύνειν ψυχῆς νοσούσης,
οὗτοι καταγέλαστον εὐλάβειαν ἐνόσουν.
9 Καὶ γὰρ εἰ μηδὲν αὐτοὺς [12] ταραχῶδες ἐφόβει,
κνωδάλων παρόδοις καὶ ἑρπετῶν [13] συριγμοῖς
10 [14] ἐκσεσοβημένοι, Διώλλυντο ἔντρομοι
καὶ τὸν μηδαμόθεν φευκτὸν ἀέρα προσιδεῖν ἀρ-
11 νούμενοι. Δειλὸν γὰρ [15] ἰδίως πονηρία
μαρτυρεῖ καταδικαζομένη, ἀεὶ δὲ προσείλη-
φε τὰ χαλεπὰ συνεχομένη τῇ συνειδήσει.
12 [16] Οὐθὲν γάρ ἐστι φόβος, εἰ μὴ προδοσία τῶν
13 ἀπὸ λογισμοῦ βοηθημάτων. Ἔνδοθεν δὲ
οὖσα ἥττων ἡ προσδοκία, πλείονα λογίζεται τὴν
ἄγνοιαν τῆς παρεχούσης τὴν βάσανον αἰτίας.
14 Οἱ δὲ τὴν ἀδύνατον ὄντως νύκτα καὶ ἐξ ἀδυνάτου ᾅ-
δου μυχῶν ἐπελθοῦσαν, τὸν αὐτὸν ὕπνον κοιμώμενοι,
15 Τὰ μὲν τέρασιν ἠλαύνοντο φαντασμάτων, τὰ
δὲ τῆς ψυχῆς παρελύοντο προδοσίᾳ· αἰφνίδιος
γὰρ αὐτοῖς καὶ ἀπροσδόκητος φόβος ἐπῆλ-
16 θεν. Εἶθ' οὕτως, ὃς δήποτ' οὖν ἦν ἐκεῖ
καταπίπτων, ἐφρουρεῖτο εἰς τὴν ἀσίδηρον εἱρκ-
17 τὴν κατακλεισθείς. Εἴτε γὰρ γεωργὸς
[17] ἦν τις, ἢ ποιμὴν, ἢ τῶν κατ' ἐρημίαν ἐργά-
της μόχθων, προληφθεὶς τὴν [18] δυσάλυκτον
ἔμενεν ἀνάγκην· μιᾷ γὰρ ἁλύσει σκότους πάν-
18 τες ἐδέθησαν. Εἴτε πνεῦμα συρίζον, ἢ
περὶ ἀμφιλαφεῖς κλάδους [19] ὀρνέων ἦχος εὐ-
μελὴς, ἢ ῥυθμὸς ὕδατος πορευομένου βίᾳ,
19 Ἦ κτύπος ἀπηνὴς [20] καταρριπτομένων πετρῶν,
ἢ σκιρτώντων ζώων δρόμος ἀθεώρητος, ἢ ὠρυο-
μένων [21] ἀπηνεστάτων θηρίων φωνὴ, ἢ ἀντα-
νακλωμένη [22] ἐκ κοιλοτάτων ὀρέων ἠχὼ, [23] παρ-
20 έλυσεν αὐτοὺς ἐκφοβοῦντα. Ὅλος γὰρ
ὁ κόσμος λαμπρῷ κατελάμπετο φωτὶ, καὶ ἀν-
21 εμποδίστοις συνείχετο ἔργοις. Μόνοις
δὲ ἐκείνοις [24] ἐπετέτατο βαρεῖα νὺξ, εἰκὼν
τοῦ μέλλοντος αὐτοὺς διαδέχεσθαι σκότους, ἑαυτοῖς
δὲ ἦσαν βαρύτεροι σκότους.

Κεφ. ιη'. 18.

1 Τοῖς δὲ ὁσίοις σου μέγιστον ἦν φῶς, ὧν
φωνὴν μὲν ἀκούοντες, μορφὴν δὲ οὐχ ὁρῶντες,
ὅτι μὲν [1] οὐ κἀκεῖνοι [2] ἐπεπόνθεισαν, ἐμακά-
2 ριζον, Ὅτι δὲ οὐ βλάπτουσι προηδικη-
μένοι, [3] εὐχαριστοῦσι, καὶ τοῦ διενεχθῆναι χάριν
3 ἐδέοντο. Ἀνθ' ὧν πυριφλεγῆ στύλον, ὁδ-
ηγὸν μὲν ἀγνώστου ὁδοιπορίας, ἥλιον δὲ ἀ-
βλαβῆ φιλοτίμου [4] ξενιτείας παρέσχες.
4 Ἄξιοι μὲν γὰρ [5] ἐκεῖνοι στερηθῆναι φωτὸς, καὶ
φυλακισθῆναι [6] ἐν σκότει, οἱ κατακλείστους φυ-
λάξαντες τοὺς υἱούς σου, δι' ὧν ἤμελλε τὸ ἄ-
5 φθαρτον νόμου φῶς τῷ αἰῶνι δίδοσθαι. Βου-
λευσαμένους [7] δ' αὐτοὺς τὰ τῶν ὁσίων ἀποκτεῖναι

---

34 *Alex.* φθάνειν. 35 *Alex.* χειμερινή.
Cap. 17. 1 *Ald.* δέδηνται. 2 *Alex.* * κατακλισθέντος. 3 *C.* ἐπικρυφαίοις. 4 *Alex.* ἐσκοτίσθησαν. 5 *Alex.* * μῦθος ἀφόβους διεφύλαττεν. 6 *C.* ἀφόβους. 7 *Ald.* ἀμειδῆ τοῖς κατηφέσι. 8 *Alex.* ἐκδειματούμενοί τε τῆς μὴ θεωρουμένης. 9 *C.* κατέκειντο ἐμπαίγματα τέχνης. 10 *Alex.* κατέκειντο. 11 al. ἐφύβριστο. 12 in nonnullis ll. est τερατῶδες. 13 *C.* συριγμοῖς. 14 *Alex.* ἐκπεφοβημένοι. 15 *C.* ἰδίᾳ πονηρία μάρτυρει. 16 *Alex.* Οὐδέν. 17 *Ald.* ἄν τις, ἢ ποιμήν. 18 *Alex.* δυσάλυκτον. 19 *Alex.* ἢ ὀρνέων. 20 *Alex.* καταρριπτομένων. 21 *Alex.* ἀπηνέστατος. 22 *Alex. Ald. C.* ἐκ κοιλότητος. 23 *Alex.* παρέλυεν. 24 *Alex.* ἐπέτατο.
Cap. 18. 1 *Ms. Alex.* & *Comp. ed.* οὐ. 2 *Ald.* πεπόνθασιν. 3 *Alex.* & *C.* ηὐχαρίστουν. 4 *Alex.* ξενίας. 5 *Alex.* ἐκείνου. 6 *Alex.* σκότι. 7 δ' *Ald.* deest.

νήπια, καὶ ἑνὸς ἐκτεθέντος [8] τέκνου, καὶ σωθέν-
τος, εἰς ἔλεγχον [9] τὸ αὐτῶν ἀφεῖλω πλῆθος
τέκνων, καὶ ὁμοθυμαδὸν ἀπώλεσας ἐν ὕδατι
6 σφοδρῷ. Ἐκείνη ἡ νὺξ προεγνώσθη πα-
τράσιν ἡμῶν, ἵνα ἀσφαλῶς εἰδότες οἷς ἐπί-
7 στευσαν ὅρκοις, ἐπευθυμήσωσι. Προσε-
δέχθη [10] δὲ ὑπὸ λαοῦ σου σωτηρία μὲν δικαί-
8 ων, ἐχθρῶν δὲ ἀπώλεια. [11] Ὧ γὰρ ἐτι-
μωρήσω τοὺς ὑπεναντίους, τούτῳ ἡμᾶς προσκα-
9 λεσάμενος ἐδόξασας. Κρυφῆ γὰρ [12] ἐ-
θυσίαζον ὅσιοι παῖδες ἀγαθῶν, καὶ τὸν τῆς θειό-
τητος νόμον ἐν ὁμονοίᾳ διέθεντο, τῶν αὐ-
τῶν ὁμοίως καὶ ἀγαθῶν καὶ κινδύνων μεταλή-
ψεσθαι τοὺς ἁγίους, πατέρων ἤδη [13] προαναμελ-
10 πόντων αἴνους. Ἀντήχει [14] δ' ἀσύμφωνος
ἐχθρῶν βοή, καὶ οἰκτρὰ [15] διεφέρετο θρηνου-
11 μένων παίδων. Ὁμοίᾳ δὲ δίκῃ δοῦλος
ἅμα δεσπότῃ κολασθεὶς, καὶ δημότης βασιλεῖ
12 τὰ αὐτὰ πάσχων. Ὁμοθυμαδὸν δὲ πάν-
τες ἐν ἑνὶ ὀνόματι θανάτου νεκροὺς εἶχον ἀνα-
ριθμήτους, οὐδὲ γὰρ πρὸς τὸ θάψαι οἱ ζῶντες
ἦσαν ἱκανοί, ἐπεὶ πρὸς μίαν ῥοπὴν ἡ ἐντιμο-
13 τέρα γένεσις αὐτῶν [16] διεφθάρη. Πάν-
τα γὰρ ἀπιστοῦντες διὰ τὰς φαρμακίας, ἐπὶ τῷ
τῶν πρωτοτόκων ὀλέθρῳ, ὡμολόγησαν θεοῦ υἱὸν
14 λαὸν εἶναι. Ἡσύχου γὰρ σιγῆς περιεχούσης
τὰ πάντα, καὶ νυκτὸς ἐν ἰδίῳ τάχει μεσαζούσης,
15 Ὁ παντοδύναμός σου λόγος ἀπ' οὐρανῶν ἐκ θρό-
νων βασιλειῶν, ἀπότομος πολεμιστὴς, εἰς
16 μέσον τῆς ὀλεθρίας ἥλατο γῆς, Ξίφος
ὀξὺ τὴν ἀνυπόκριτον [17] ἐπιταγήν σου φέρων, καὶ
στὰς ἐπλήρωσε τὰ πάντα θανάτου· καὶ οὐρανοῦ
μὲν ἥπτετο, βεβήκει δ' ἐπὶ γῆς.
17 Τότε παραχρῆμα φαντασίαι μὲν ὀνείρων [18] δει-
νῶς ἐξετάραξαν αὐτοὺς, φόβοι δὲ ἐπέστησαν ἀ-
18 δόκητοι. Καὶ ἄλλος ἀλλαχῇ [19] ῥιφεὶς ἡ-
μιθνητος, δι' ἣν [20] ἔθνησκεν αἰτίαν ἐνεφάνι-
19 ζεν. Οἱ γὰρ ὄνειροι θορυβήσαντες αὐτοὺς,
τοῦτο [21] προεμήνυσαν, ἵνα μὴ ἀγνοοῦντες [22] δι'
20 ὃ κακῶς πάσχουσιν, ἀπόλωνται. Ἥψατο
[23] δὲ καὶ δικαίων πεῖρα θανάτου, καὶ θραῦσις
ἐν ἐρήμῳ ἐγένετο πλήθους· ἀλλ' οὐκ ἐπὶ πολὺ
21 ἔμεινεν ἡ ὀργή. [24] Σπεύσας γὰρ ἀνὴρ ἄ-
μεμπτος προεμάχησε· τὸ τῆς ἰδίας λειτουργίας
ὅπλον, προσευχὴν καὶ θυμιάματος ἐξιλα-
σμὸν κομίσας, ἀντέστη τῷ θυμῷ, καὶ πέρας ἐπ-
έθηκε τῇ συμφορᾷ, δεικνὺς ὅτι σός ἐστι θε-
22 ράπων. Ἐνίκησε δὲ [25] τὸν ὄχλον οὐκ ἰ-
σχύϊ τοῦ σώματος, οὐχ ὅπλων ἐνεργείᾳ, ἀλ-
λὰ λόγῳ τὸν κολάζοντα ὑπέταξεν, ὅρκους πα-
23 τέρων καὶ διαθήκας ὑπομνήσας. Σωρη-
δὸν γὰρ ἤδη πεπτωκότων ἐπ' ἀλλήλων νεκρῶν,
μεταξὺ στὰς, [26] ἀνέκοψε τὴν ὀργὴν, καὶ διέσχι-
24 σε τὴν πρὸς τοὺς ζῶντας ὁδόν. Ἐπὶ γὰρ
ποδήρους ἐνδύματος ἦν ὅλος ὁ κόσμος, καὶ
πατέρων δόξαι ἐπὶ [27] τετραστίχου λίθου γλυ-
φῆς, καὶ μεγαλωσύνη σου ἐπὶ διαδήματος κε-
25 φαλῆς αὐτοῦ. Τούτοις εἶξεν ὁ [28] ὀλοθρεύ-
ων, ταῦτα δὲ [29] ἐφοβήθησαν· ἦν γὰρ μόνη ἡ
πεῖρα τῆς ὀργῆς ἱκανή.

Κεφ. ιθ'. 19.

1 ΤΟῖς δὲ ἀσεβέσι μέχρι τέλους ἀνελεήμων
θυμὸς ἐπέστη· προῄδει γὰρ αὐτῶν καὶ τὰ μέλλον-
2 τα, Ὅτι αὐτοὶ [1] ἐπιστρέψαντες τοῦ [2] ἀπ-
εῖναι, καὶ μετὰ σπουδῆς προπέμψαντες αὐτοὺς,
3 διώξουσι μεταμεληθέντες. Ἔτι γὰρ ἐν χερ-
σὶν ἔχοντες τὰ πένθη, καὶ προσοδυρόμενοι τά-
φοις νεκρῶν, ἕτερον ἐπεσπάσαντο λογισμὸν
ἀνοίας, καὶ οὓς ἱκετεύοντες ἐξέβαλον, τούτους ὡς
4 φυγάδας ἐδίωκον. Εἷλκε γὰρ αὐτοὺς ἡ
ἀξία ἐπὶ τοῦτο τὸ πέρας ἀνάγκη, καὶ τῶν [3] συμ-
βεβηκότων ἀμνηστίαν ἐνέβαλεν, ἵνα τὴν λείπου-
σαν ταῖς βασάνοις προσαναπληρώσωσι κόλα-
5 σιν· Καὶ ὁ μὲν λαός σου παράδοξον ὁ-
δοιπορίαν πειράσῃ, ἐκεῖνοι δὲ ξένον εὕρωσι
6 θάνατον. Ὅλη γὰρ ἡ κτίσις ἐν ἰδίῳ
γένει πάλιν ἄνωθεν [4] διετυποῦτο, ὑπηρετοῦσα
[5] ταῖς ἰδίαις ἐπιταγαῖς, ἵνα οἱ σοὶ παῖδες φυλα-
7 χθῶσιν ἀβλαβεῖς. [6] Ἡ τὴν παρεμβολὴν
σκιάζουσα νεφέλη, ἐκ δὲ προϋφεστῶτος ὕδα-

---

8 *Ald.* τέκνα. 9 *Alex.* τὸν αὐτῶν ἀφίλου. *C.* τὸ αὐτῶν ἀφείλου. 10 ὃ *Ald.* deest. 11 *Alex.* & *C.* Ὡς γάρ. 12 *Alex.* ἐθυσίαζον παῖδες. 13 *Alex.* & *C.* προαναμέλποντες. 14 *Alex.* δέ. 15 *Alex.* & *C.* διεφέρετο φωνὴ θρηνουμένων. 16 *Alex.* διέφθαρτο. 17 *Alex.* ὑποταγήν. 18 *Alex.* & *C.* δεινῶν. 19 *Alex.* ῥιφθείς. 20 *Alex.* ἔθνησκον αἰτίαν ἐνεφάνιζον. 21 *Alex.* προσεμήνυσαν. 22 *Ald.* *C.* διό. 23 *C.* δέ ποτε καί.

24 *Ald.* Πέρσας. 25 *C.* τὸν ὀλοθρεύοντα. 26 *Ald.* ἔκοψε. 27 *Alex.* & *C.* τετραστίχου λίθων. 28 *Alex.* ὀλεθρεύων. 29 *Alex.* & *C.* ἐφοβήθη.
Cap. 19. 1 *Ms. Alex.* ἐπιτρέψαντες. 2 *C.* ἀπιέναι. 3 *Ald.* βεβηκότων. 4 *C.* ἀντετυποῦτο. 5 *Alex.* ταῖς σαῖς ἐπιταγαῖς. 6 *Alex.* Τῇ τὴν παρεμβολὴν σκιαζούσῃ νεφέλῃ.

τὸ ξηρᾶς ἀνάδυσις γῆς [7] ἐθεωρήθη, ἐξ ἐρυ-
θρᾶς θαλάσσης ὁδὸς ἀνεμπόδιστος, καὶ χλοη-
8 φόρον πεδίον ἐκ κλύδωνος βιαίου, Δι'
οὗ [8] πανεθνὶ διῆλθον οἱ τῇ σῇ σκεπαζόμενοι χειρὶ,
9 θεωρήσαντες θαυμαστὰ τέρατα. Ὡς γὰρ
ἵπποι ἐνεμήθησαν, καὶ ὡς ἀμνοὶ διεσκίρτησαν,
αἰνοῦντές σε κύριε τὸν [9] ῥυόμενον αὐτούς.
10 Ἐμέμνηντο γὰρ ἔτι τῶν ἐν τῇ παροικίᾳ αὐτῶν,
πῶς ἀντὶ μὲν γενέσεως ζώων ἐξήγαγεν ἡ γῆ
[10] σκνῖπα, [11] ἀντὶ δὲ ἐνύδρων ἐξηρεύξατο ὁ
11 ποταμὸς πλῆθος βατράχων. Ἐφ' ὑστέ-
ρῳ δὲ εἶδον καὶ [12] νέαν γένεσιν ὀρνέων, [13] ὅτε ἐπι-
θυμίᾳ προαχθέντες ᾐτήσαντο ἐδέσματα τρυ-
12 φῆς. Εἰς γὰρ παραμυθίαν ἀνέβη αὐ-
τοῖς [14] ἀπὸ θαλάσσης ὀρτυγομήτρα,
13 Καὶ αἱ τιμωρίαι τοῖς ἁμαρτωλοῖς ἐπῆλθον,
οὐκ ἄνευ τῶν [15] γεγονότων τεκμηρίων τῇ βίᾳ
τῶν κεραυνῶν. δικαίως γὰρ ἔπασχον ταῖς ἰδίαις αὐ-
τῶν πονηρίαις· καὶ γὰρ χαλεπωτέραν μισοξε-
14 νίαν ἐπετήδευσαν. Οἱ μὲν γὰρ τοὺς ἀ-
γνοοῦντας οὐκ ἐδέχοντο παρόντας, οὗτοι δὲ εὐερ-
15 γέτας ξένους ἐδουλοῦντο. Καὶ οὐ μόνον, ἀλλ'
ἥτις ἐπισκοπὴ ἔσται αὐτῶν, ἐπεὶ ἀπεχθῶς προσ-
16 εδέχοντο τοὺς ἀλλοτρίους· Οἱ δὲ μετὰ ἑορ-
τασμάτων εἰσδεξάμενοι τοὺς ἤδη τῶν αὐτῶν μετ-
εσχηκότας δικαίων, δεινοῖς ἐκάκωσαν πόνοις.
17 Ἐπλήγησαν δὲ καὶ ἀορασίᾳ, ὥσπερ ἐκεῖνοι ἐπὶ ταῖς
τοῦ δικαίου θύραις, ὅτε ἀχανεῖ περιβληθέντες
σκότει, ἕκαστος τῶν [16] αὐτοῦ θυρῶν τὴν δίοδον
18 ἐζήτει. Δι' [17] ἑαυτῶν γὰρ τὰ στοιχεῖα μεθ-
αρμοζόμενα, ὥσπερ ἐν ψαλτηρίῳ φθόγ-
γοι τοῦ ῥυθμοῦ τὸ ὄνομα διαλλάσσουσι, πάντοτε
μένοντα ἤχῳ, ὅπερ ἐστὶν εἰκάσαι ἐκ τῆς τῶν γεγο-
19 νότων ὄψεως ἀκριβῶς. Χερσαῖα γὰρ εἰς
ἔνυδρα μετεβάλλετο, καὶ [18] νηκτὰ μετέβαινεν
20 ἐπὶ γῆς. Πῦρ [19] ἴσχυσεν ἐν ὕδατι τῆς ἰ-
δίας [20] δυνάμεως, καὶ ὕδωρ τῆς σβεστικῆς [21] δυ-
21 νάμεως ἐπελανθάνετο. Φλόγες ἀνάπα-
λιν [22] εὐφθάρτων ζώων οὐκ ἐμάραναν σάρκας
ἐμπεριπατούντων, οὐδὲ τηκτὸν [23] εὔτηκτον κρυ-
σταλλοειδὲς γένος ἀμβροσίας τροφῆς.
22 Κατὰ πάντα γὰρ κύριε ἐμεγάλυνας τὸν λαόν
σου, καὶ ἐδόξασας, καὶ οὐχ ὑπερεῖδες, ἐν παν-
τὶ καιρῷ καὶ τόπῳ παριστάμενος. *

7 *Alex.* ἐθεωρεῖτο. 8 *Alex. Ald. C.* πᾶν ἔθνος. 9 *Alex. Ald.* ῥυσάμενον. 10 *Alex. Ald.* σκνῖφας. 11 *Alex.* ἀντὶ δὲ * ἀνύδρων. 12 *Alex. & C.* γένεσιν νέαν. 13 *Alex. & C.* ὅτε. 14 *C.* ἐκ. 15 *Alex. & C.* προγεγονότων. 16 *Alex.* ἑαυτοῦ. 17 *C.* αὐτῶν. 18 *Ald.* καταμετέβαινεν. 19 *Alex.* ἴσχυεν. 20 *Alex.* δυνάμεως ἐπιλελησμένον, καὶ. 21 *Alex. & C.* φύσεως. 22 *Ald.* φθάρταν. 23 *Alex. Ald. C.* κρυσταλλοειδὲς εὔτηκτον. * *Alex.* Σοφία Σολομῶντος.

* ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΣΟΦΙΑΣ ΣΕΙΡΑΧ.

ΠΟλλῶν καὶ μεγάλων ἡμῖν διὰ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν κατ' αὐτοὺς ἠκολουθηκότων δεδομένων, ὑπὲρ ὧν δέον ἐστὶν ἐπαινεῖν τὸν Ἰσραὴλ παιδείας καὶ σοφίας, καὶ ὡς οὐ μόνον αὐτοὺς τοὺς ἀναγινώσκοντας δέον ἐστὶν ἐπιστήμονας γίνεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐκτὸς δύνασθαι τοὺς φιλομαθοῦντας χρησίμους εἶναι καὶ λέγοντας καὶ γράφοντας· ὁ πάππος μου Ἰησοῦς ἐπὶ πλεῖον ἑαυτὸν δοὺς εἴς τε τὴν [1] τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν καὶ τῶν ἄλλων πα-

* *Ald.* Πρόλογος Σοφίας Υἱοῦ Σειράχ. *Comp.* Σοφία Ἰησοῦ υἱοῦ Σειράχ. Prologus *Compl.* diversus est à *Rom.* qui hoc modo legitur: Ἰησοῦς οὗτος Σιρὰχ μὲν ἦν υἱός, ἔγγονος δὲ Ἰησοῦ ὁμωνύμου αὐτῷ· οὗτος οὖν ἐν χρόνοις κάτω γέγονε μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ ἀνάκλησιν, καὶ μετὰ τοὺς προφήτας σχεδὸν ἅπαντας· ὁ οὖν πάππος αὐτοῦ Ἰησοῦς, καθὰ καὶ αὐτὸς μαρτυρεῖ, φιλόπονός τε γέγονεν ἀνὴρ ἐν Ἑβραίοις καὶ φρονιμώτατος, ὃς οὐ μόνον τὰ ἑτέρων τῶν πρὸ αὐτοῦ συνετῶν ἀνδρῶν ἀποφθέγματα συνήγαγεν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἴδιά τινα ἀπεφθέγξατο, πολλῆς συνέσεως, καὶ σοφίας γέμοντα· ἐπεὶ οὖν τὴν βίβλον ταύτην ὁ πρῶτος Ἰησοῦς σχεδόν τι συνειλεγμένην καταλιπὼν ἐξ ἀνθρώπων ᾤχετο· Σειρὰχ οὗτος μετ' αὐτὸν πάλιν λαβὼν τῷ οἰκείῳ παιδὶ κατέλιπεν Ἰησοῦ· ὃς δὴ ταύτης λαβόμενος, εἰς ἓν ἅπασαν ἐναρμόνιον σύνταγμα συνήγαγεν, σοφίαν ἐπί τε αὐτοῦ, καὶ τῷ τοῦ πατρὸς, ἀλλὰ μὴν καὶ τῷ πάππου ὀνόματι κεκληκὼς, ἐξ αὐτοῦ τοῦ τῆς σοφίας ὀνόματος ἀγαπητῶς μᾶλλον ἔχειν τὸν ἀκροατὴν πρὸς τὴν αὐτῆς τῆς βίβλου μελέτην ἐπισπώμενος· λόγους οὖν φρονήσεως αἰνίγματά τε καὶ παραβολὰς περιέχει καὶ μερικάς τινας παλαιὰς θεοφιλεῖς ἱστορίας, περί τε ἀνθρώπων εὐαρεστησάντων τῷ Θεῷ, καὶ εὐχὴν καὶ ὕμνον αὐτοῦ ἔτι δὲ ὧν ὁ Θεὸς εὐεργεσιῶν ἠξίωσε τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ὧν ἔπλησε κακῶν τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ὀπαδὸς τοῦ Σολομῶντος οὗτος ὁ Ἰησοῦς γέγονεν, οὐδὲν ἧττον ἐκείνου περὶ τὴν σοφίαν καὶ παιδείαν εὐδοκιμήσας πολυμαθὴς ἀληθῶς καὶ ὢν καὶ καλούμενος. 1. *Ms. Alex.* νόμου.

τέρων βιβλίων ἀνάγνωσιν, καὶ ἐν τούτοις ἱκανὴν ἕξιν περιποιησάμενος, προήχθη καὶ αὐτὸς συγγράψαι τι τῶν εἰς παιδείαν καὶ σοφίαν ἀνηκόντων, ὅπως οἱ φιλομαθεῖς, καὶ τούτων [2] ἔνοχοι γενόμενοι, πολλῷ μᾶλλον ἐπιπροσθῶσι διὰ τῆς ἐννόμου βιώσεως. παρακέκλησθε οὖν μετ' εὐνοίας καὶ προσοχῆς τὴν ἀνάγνωσιν ποιεῖσθαι, καὶ συγγνώμην ἔχειν ἐφ' οἷς ἂν δοκῶμεν τῶν κατὰ τὴν ἑρμηνείαν πεφιλοπονημένων τισὶ τῶν λέξεων ἀδυναμεῖν. οὐ γὰρ ἰσοδυναμεῖ αὐτὰ ἐν ἑαυτοῖς Ἑβραϊστὶ λεγόμενα, καὶ ὅταν μεταχθῇ εἰς ἑτέραν γλῶσσαν. οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ νόμος, καὶ αἱ προφητεῖαι, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν βιβλίων οὐ μικρὰν ἔχει τὴν διαφορὰν ἐν ἑαυτοῖς λεγόμενα. ἐν γὰρ τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει ἐπὶ τοῦ Εὐεργέτου βασιλέως παραγενηθεὶς εἰς Αἴγυπτον καὶ [3] συγχρονίσας, εὗρον οὐ μικρᾶς παιδείας [4] ἀφόμοιον. ἀναγκαιότατον ἐθέμην [5] αὐτὸς προσενέγκασθαί τινα σπουδὴν καὶ φιλοπονίαν τοῦ μεθερμηνεῦσαι [6] τήνδε τὴν βίβλον· πολλὴν γὰρ ἀγρυπνίαν καὶ ἐπιστήμην προσενεγκάμενος ἐν τῷ διαστήματι τοῦ χρόνου, πρὸς τὸ ἐπὶ πέρας [7] ἄγοντα τὸ βιβλίον ἐκδόσθαι, καὶ τοῖς ἐν τῇ παροικίᾳ βουλομένοις φιλομαθεῖν, [8] προκατασκευαζομένοις τὰ ἤθη ἐν νόμῳ βιοτεύειν.

[1] ΣΟΦΙΑ ΣΕΙΡΑΧ.

Κεφ. α′. 1.

1 ΠΑσα σοφία παρὰ κυρίου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἐστιν
2 εἰς τὸν αἰῶνα. Ἄμμον θαλασσῶν καὶ σταγόνας ὑετοῦ καὶ ἡμέρας αἰῶνος τίς ἐξαριθμή-
3 σει; Ὕψος οὐρανοῦ καὶ πλάτος γῆς καὶ ἄ-
4 βυσσον καὶ σοφίαν τίς ἐξιχνιάσει; Προτέρα πάντων ἔκτισται σοφία, καὶ σύνεσις φρο-
6 νήσεως ἐξ αἰῶνος. [2] Ῥίζα σοφίας τίνι
ἀπεκαλύφθη; καὶ τὰ [3] πανουργεύματα αὐτῆς
8 τίς ἔγνω; Εἷς ἐστι σοφὸς φοβερὸς σφόδρα καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ. κύριος
9 Αὐτὸς ἔκτισεν αὐτὴν, καὶ εἶδε καὶ ἐξηρίθμησεν αὐτὴν, καὶ ἐξέχεεν αὐτὴν ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα
10 αὐτοῦ. Μετὰ πάσης σαρκὸς κατὰ τὴν δόσιν αὐτοῦ, καὶ ἐχορήγησεν αὐτὴν τοῖς ἀγαπῶσιν
11 αὐτόν. Φόβος κυρίου δόξα καὶ καύχημα καὶ εὐφροσύνη καὶ στέφανος ἀγαλλιάματος.
12 Φόβος κυρίου τέρψει καρδίαν, καὶ δώσει εὐφρο-
13 σύνην καὶ χαρὰν καὶ μακροημέρευσιν. Τῷ φοβουμένῳ τὸν κύριον εὖ ἔσται ἐπ' ἐσχάτων, καὶ ἐν ἡμέρᾳ τελευτῆς αὐτοῦ [4] εὑρήσει χάριν.
14 Ἀρχὴ σοφίας φοβεῖσθαι τὸν [5] θεὸν, καὶ μετὰ πι-
15 στῶν ἐν [6] μήτρᾳ συνεκτίσθη αὐτοῖς. [7] Καὶ μετὰ ἀνθρώπων θεμέλιον αἰῶνος ἐνόσσευσε, καὶ μετὰ τοῦ σπέρματος αὐτῶν ἐμπιστευθήσεται.
16 Πλησμονὴ σοφίας φοβεῖσθαι τὸν κύριον, καὶ μεθύσκει αὐτοὺς ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῆς.
17 Πάντα τὸν οἶκον [8] αὐτῆς [9] ἐμπλήσει ἐπιθυμημάτων, καὶ τὰ ἀποδοχεῖα ἀπὸ τῶν [10] γεννημάτων
18 αὐτῆς. [11] Στέφανος σοφίας φόβος κυρίου, ἀναθάλλων εἰρήνην καὶ ὑγίειαν [12] ἰάσεως.
19 καὶ εἶδε καὶ ἐξηρίθμησεν αὐτήν· Ἐπιστήμην καὶ γνῶσιν συνέσεως [13] ἐξώμβρησε, καὶ δό-
20 ξαν κρατούντων [14] αὐτῆς ἀνύψωσε. Ῥίζα σοφίας φοβεῖσθαι τὸν κύριον, καὶ οἱ κλάδοι αὐ-
21 τῆς μακροημέρευσις. [15] Οὐ δυνήσεται θυμὸς ἄδικος δικαιωθῆναι· ἡ γὰρ ῥοπὴ τοῦ θυμοῦ
22 αὐτοῦ πτῶσις αὐτῷ. Ἕως καιροῦ ἀνθέξεται μακρόθυμος, καὶ ὕστερον αὐτῷ ἀναδώσει [16] εὐ-
23 φροσύνη. Ἕως καιροῦ κρύψει τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ χείλη [17] πιστῶν ἐκδιηγήσεται σύνεσιν
24 αὐτοῦ. Ἐν θησαυροῖς σοφίας [18] παραβολὴ ἐπιστήμης, βδέλυγμα δὲ [19] ἁμαρτωλῷ
25 θεοσέβεια. [20] Ἐπεθύμησας σοφίαν, διατήρησον ἐντολὰς, καὶ κύριος χορηγήσει σοὶ
26 αὐτήν. Σοφία γὰρ καὶ παιδεία φόβος κυρίου, καὶ ἡ εὐδοκία αὐτοῦ πίστις καὶ [21] πρᾳότης.
27 Μὴ ἀπειθήσῃς φόβῳ [22] κυρίου, καὶ μὴ προσέλ-

2 *Alex.* ἔνηχοι. 3 *Alex.* συγχρονήσας. in *nonnull. ll.* est, ἐπ' ὀλίγον χρόνον συγχρονίσας. 4 in *nonnull. ll.* est ἐφόμοιον. 5 *Alex.* καὶ αὐτός τινα προσενέγκασθαι σπουδήν. *nonnulli ll.* hab. οὖν καὶ αὐτὸς προσενέγκασθαί τ. σπ. 6 *Alex.* τὴν βίβλον. πολλὴν ἀγρυπνίαν. 7 *quidam ll.* hab. ἀγαγόντα τὸ βιβλίον ἐκδοῦναι. 8 *Alex.* προκατασκευαζομένους τὰ ἤθη ἐννόμως.

Cap. 1. 1 *Ald.* Σοφία Ἰησοῦ υἱοῦ Σειράχ. *C.* ponit ante Prologum. 2 *C.* Πηγὴ σοφίας, λόγος θεοῦ ἐν ὑψίστοις, καὶ αἱ πορεῖαι αὐτῆς ἐντολαὶ αἰώνιοι. Ῥίζα. 3 *Alex.* πανουργήματα (l. πανουργήματα.) 4 *Alex.* εὐλογηθήσεται. 5 *Alex.* κύριον. 6 *Ald.* μήτρῳ. 7 *Alex.* Μετὰ ἀνθρώπων. 8 *C.* αὐτῆς ἐνέπλησεν ἐπιθυμημάτων αὐτῆς. 9 *Alex.* ἐμπλήσει. 10 *Alex.* γεννημάτων. 11 *C.* Ἀμφότερα δέ ἐστι δῶρα θεοῦ (al. κυρίου) εἰς εἰρήνην. Στέφανος. 12 *C.* ἰάσεως· πλατύνει δὲ καύχησις τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. Ἐπιστήμην καί. 13 *C.* ἐξώμβρησεν ἡ σοφία, καί. 14 *C.* αὐτήν. 15 *C.* Φόβος κυρίου ἀπωθεῖται ἁμαρτήματα. παραμένων δὲ αὐτῷ ἀποστρέφει ὀργήν. Οὐ δυνήσεται θυμώδης ἀνὴρ δικαιωθῆναι. Post pro ἀνθέξεται in *quibusd. ll.* est ἀνέξεται. & in *ed. Lat.* *sustinebit.* 16 *Alex.* εὐφροσύνην. 17 *Alex.* & *C.* πολλῶν. 18 *C.* παραβολαί. 19 *Alex.* ἁμαρτωλοῦ. 20 *Ald.* *C.* Ἐπιθυμήσας. 21 *Alex.* πραΰτης. 22 *C.* κυρίου ἐνδεὴς ὤν, καί

29 θῇς αὐτῷ ἐν καρδίᾳ δισσῇ. Μὴ ὑπο-
κριθῇς ἐν στόμασιν ἀνθρώπων, καὶ ἐν τοῖς χεί-
30 λεσί σου [23] πρόσεχε. [24] Μὴ ἐξύψου σεαυ-
τὸν, ἵνα μὴ πέσῃς, καὶ ἐπαγάγῃς τῇ ψυχῇ
σου ἀτιμίαν· καὶ ἀποκαλύψει κύριος τὰ κρυ-
πτά [25] σου, καὶ ἐν μέσῳ συναγωγῆς καταβαλεῖ
σε· ὅτι οὐ προσῆλθες [26] φόβῳ κυρίου, καὶ ἡ
καρδία σου πλήρης δόλου.

Κεφ. β΄. 2.

1 Τέκνον, εἰ προσέρχῃ δουλεύειν [1] κυρίῳ
θεῷ, ἑτοίμασον τὴν ψυχήν σου εἰς πειρασμόν.
2 Εὔθυνον τὴν καρδίαν σου καὶ καρτέρησον, καὶ
3 μὴ σπεύσῃς ἐν καιρῷ ἐπαγωγῆς. [2] Κολ-
λήθητι αὐτῷ καὶ μὴ ἀποστῇς, ἵνα αὐξηθῇς ἐπ' ἐ-
4 σχάτων σου. Πᾶν ὃ ἐὰν ἐπαχθῇ σοι, [3] δέ-
ξαι, καὶ ἐν ἀλλάγμασι ταπεινώσεώς σου μακρο-
5 θύμησον. Ὅτι ἐν πυρὶ δοκιμάζεται
χρυσὸς, καὶ ἄνθρωποι δεκτοὶ ἐν καμίνῳ ταπει-
6 νώσεως. Πίστευσον αὐτῷ καὶ ἀντιλήψεταί
σου, [4] εὔθυνον τὰς ὁδούς σου καὶ ἔλπισον ἐπ' αὐ-
7 τόν. [5] Οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον, ἀναμεί-
νατε τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐκκλίνητε ἵνα μὴ
8 πέσητε. Οἱ φοβούμενοι κύριον πιστεύσατε
αὐτῷ, καὶ οὐ μὴ πταίσῃ ὁ μισθὸς ὑμῶν.
9 Οἱ φοβούμενοι κύριον ἐλπίσατε εἰς ἀγαθὰ, καὶ
10 εἰς εὐφροσύνην αἰῶνος καὶ ἐλέους. Ἐμ-
βλέψατε εἰς ἀρχαίας γενεὰς καὶ ἴδετε, τίς ἐν-
επίστευσε κυρίῳ καὶ κατῃσχύνθη; ἢ τίς ἐνέμεινε
τῷ φόβῳ αὐτοῦ καὶ ἐγκατελείφθη; ἢ τίς ἐπε-
καλέσατο αὐτὸν, καὶ ὑπερεῖδεν αὐτόν;
11 Διότι οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ [6] κύριος, καὶ
ἀφίησιν ἁμαρτίας, καὶ σώζει ἐν καιρῷ θλίψεως.
12 Οὐαὶ καρδίαις δειλαῖς, καὶ χερσὶ παρειμέναις,
καὶ ἁμαρτωλῷ ἐπιβαίνοντι [7] ἐπὶ δύο τρίβους.
13 Οὐαὶ καρδίᾳ παρειμένῃ, ὅτι οὐ πιστεύει, διὰ
14 τοῦτο οὐ σκεπασθήσεται. Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς ἀπ-
ολωλεκόσι τὴν ὑπομονήν, καὶ τί ποιήσετε [8] ὅταν
15 ἐπισκέπτηται ὁ κύριος; Οἱ φοβούμενοι
κύριον [9] οὐκ ἀπειθήσουσι [10] ῥημάτων αὐτοῦ, καὶ
οἱ ἀγαπῶντες αὐτὸν συντηρήσουσι τὰς ὁδοὺς αὐ-
16 τοῦ. Οἱ φοβούμενοι κύριον ζητήσουσιν εὐ-
δοκίαν [11] αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτὸν [12] ἐμ-
17 πλησθήσονται τοῦ νόμου. Οἱ φοβούμενοι κύ-
ριον ἑτοιμάσουσι καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐνώπιον
αὐτοῦ ταπεινώσουσι τὰς ψυχὰς αὐτῶν.
18 [13] Ἐμπεσούμεθα εἰς χεῖρας [14] κυρίου, καὶ οὐκ
εἰς χεῖρας ἀνθρώπων· ὡς γὰρ ἡ μεγαλωσύνη αὐ-
τοῦ, [15] οὕτω καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

Κεφ. γ΄. 3.

1 [1] Ἐμοῦ τοῦ πατρὸς ἀκούσατε τέκνα, καὶ οὕτως
2 ποιήσατε, ἵνα σωθῆτε. Ὁ γὰρ κύριος ἐ-
δόξασε πατέρα ἐπὶ τέκνοις, καὶ κρίσιν μητρὸς
3 ἐστερέωσεν ἐφ' [2] υἱοῖς. Ὁ τιμῶν πατέρα
4 [3] ἐξιλάσεται ἁμαρτίας. Καὶ ὡς [4] ὁ ἀπο-
θησαυρίζων, ὁ δοξάζων μητέρα αὐτοῦ.
5 Ὁ τιμῶν πατέρα εὐφρανθήσεται [5] ὑπὸ τέ-
κνων, καὶ ἐν ἡμέρᾳ προσευχῆς αὐτοῦ εἰσακουσθή-
6 σεται. Ὁ δοξάζων πατέρα μακροημε-
ρεύσει, καὶ ὁ εἰσακούων κυρίου ἀναπαύσει μητέ-
7 ρα αὐτοῦ, [6] Καὶ ὡς δεσπόταις δουλεύσει
8 [7] ἐν τοῖς γεννήσασιν αὐτόν. Ἐν ἔργῳ καὶ
λόγῳ τίμα τὸν πατέρα [8] σου, ἵνα ἐπέλθῃ σοι
9 εὐλογία παρ' [9] αὐτοῦ. Εὐλογία γὰρ πα-
τρὸς στηρίζει οἴκους τέκνων, κατάρα δὲ μητρὸς
10 ἐκριζοῖ θεμέλια. Μὴ δοξάζου ἐν ἀτι-
μίᾳ πατρός σου, οὐ γάρ ἐστί σοι δόξα [10] πα-
11 τρὸς ἀτιμία. Ἡ γὰρ δόξα ἀνθρώπου ἐκ
τιμῆς πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ὄνειδος τέκνοις μήτηρ
12 ἐν ἀδοξίᾳ. Τέκνον, ἀντιλαβοῦ ἐν γήρᾳ
πατρός σου, καὶ μὴ λυπήσῃς αὐτὸν ἐν τῇ ζωῇ
13 [11] αὐτοῦ. [12] Κἂν ἀπολείπῃ σύνεσιν, συγ-
γνώμην ἔχε, καὶ μὴ ἀτιμάσῃς αὐτὸν ἐν πάσῃ
14 ἰσχύϊ σου. Ἐλεημοσύνη γὰρ [13] πατρὸς οὐκ
ἐπιλησθήσεται, καὶ ἀντὶ ἁμαρτιῶν προσανοικο-
15 δομηθήσεταί σοι. Ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς
σου ἀναμνησθήσεταί σου· ὡς εὐδία ἐπὶ παγε-
τῷ, οὕτως ἀναλυθήσονταί σου αἱ ἁμαρτίαι.
16 Ὡς βλάσφημος ὁ ἐγκαταλιπὼν πατέρα, καὶ

---

23 C. μὴ πρόσεχε. al. μὴ πρόσκοπτε. 24 Ald. Καί. 25 C. σου πάντα, καί. 26 C. ἐν ἀληθείᾳ τῷ φόβῳ τοῦ κυρίου.

Cap. 2. 1 Ms. Alex. & Comp. ed. κυρίῳ, ἑτοίμασον. 2 Ald. Κολλήθητω. 3 C. δέξαι ἀσμένως, καί. 4 Alex & C. καὶ εὔθυνον. 5 hunc versum C. ponit post versum nonum. 6 C. κύριος, μακρόθυμος, καὶ πολυέλεος. 7 ἐπὶ C. deest. 8 Ald. ὅτι. C. ὅτε. 9 Alex. * ζητήσουσιν εὐδοκίαν αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτὸν συντηρήσουσιν. 10 C. ῥήμασιν. 11 C. παρ' αὐτοῦ.

12 Ald. ἐμπλήσονται. C. πλησθήσουσι. 13 in quibusd. ll. est λέγοντες, Ἐμπεσούμεθα. 14 C. θεοῦ. 15 C. οὕτως.

Cap. 3. 1 in aliquibus ll. est, Κρίσιν τοῦ πατρός. Ald. Κρίμα τοῦ πατρός. 2 C. υἱός. 3 Alex. & C. ἐξιλάσκεται. 4 Alex. ἀποθησαυρίζων. 5 C. ἐπὶ τέκνοις. 6 C. Ὁ φοβούμενος κύριον, τιμήσει πατέρα, καὶ ὡς. 7 ἐν C. deest. 8 C. σου, καὶ τὴν μητέρα, ἵνα. 9 C. ἀνθρώπων. 10 Ald. πρὸς ἀτιμίαν. 11 C. σου. 12 Alex. Καὶ ἐάν. 13 C. πατρός σου.

ΧΙΧΑΤΗ-

κεκατηραμένος [14] ὑπὸ κυρίου ὁ παροργίζων
17 μητέρα αὐτοῦ. Τέκνον, [15] ἐν πραΰτητι
τὰ ἔργα σου διέξαγε, καὶ ὑπὸ ἀνθρώπου δε-
18 κτοῦ ἀγαπηθήσῃ. Ὅσῳ μέγας εἶ, τοσού-
τῳ ταπείνου σεαυτὸν, καὶ ἔναντι κυρίου εὑρήσεις
20 χάριν. [16] Ὅτι μεγάλη ἡ δυναστεία [17] τοῦ
κυρίου, καὶ ὑπὸ τῶν ταπεινῶν δοξάζεται.
21 Χαλεπώτερά σου μὴ [18] ζήτει, καὶ ἰσχυρότερά
22 σου μὴ [19] ἐξέταζε. Ἃ προσετάγη σοι,
ταῦτα [20] διανοοῦ· οὐ γάρ ἐστί σοι χρεία τῶν [21] κρυ-
23 πτῶν. Ἐν τοῖς περισσοῖς τῶν [22] ἔργων σου μὴ
περιεργάζου· πλείονα γὰρ συνέσεως ἀνθρώπων
24 ὑπεδείχθη σοι. Πολλοὺς γὰρ ἐπλάνησεν ἡ
ὑπόληψις [23] αὐτῶν, καὶ ὑπόνοια πονηρὰ ὠλί-
26 σθησε [24] διανοίας [25] αὐτῶν. Καὶ ὁ ἀ-
γαπῶν κίνδυνον, ἐν αὐτῷ [26] ἐμπεσεῖται. καρ-
δία σκληρὰ κακωθήσεται [27] ἐπ' ἐσχάτων.
27 Καρδία σκληρὰ βαρυνθήσεται πόνοις, καὶ ὁ ἁ-
μαρτωλὸς προσθήσει [28] ἁμαρτίαν ἐφ' ἁμαρτί-
28 αις. [29] Ἐπαγωγῇ ὑπερηφάνου οὐκ ἔστιν
ἴασις, [30] φυτὸν γὰρ πονηρίας ἐρρίζωκεν ἐν
29 αὐτῷ. Καρδία συνετοῦ διανοηθήσεται πα-
ραβολὴν, καὶ οὖς ἀκροατοῦ ἐπιθυμία σοφοῦ.
30 Πῦρ φλογιζόμενον ἀποσβέσει ὕδωρ, καὶ [31] ἐ-
31 λεημοσύνη ἐξιλάσεται ἁμαρτίας. [32] Ὁ
ἀνταποδιδοὺς χάριτας μέμνηται εἰς τὰ μετὰ ταῦ-
τα, καὶ ἐν καιρῷ πτώσεως [33] εὑρήσει στήριγμα.

Κεφ. δ'. 4.

1 Τέκνον, τὴν ζωὴν τοῦ πτωχοῦ μὴ ἀποστερήσῃς,
καὶ μὴ παρελκύσῃς ὀφθαλμοὺς ἐπιδεεῖς.
2 Ψυχὴν πεινῶσαν μὴ λυπήσῃς, [1] καὶ μὴ [2] παρ-
3 οργίσῃς ἄνδρα ἐν ἀπορίᾳ αὐτοῦ. Καρ-
δίαν [3] παρωργισμένην μὴ προσταράξῃς, καὶ
4 μὴ παρελκύσῃς δόσιν προσδεομένου. Ἱ-
κέτην θλιβόμενον μὴ ἀπαναίνου, καὶ μὴ ἀπο-
στρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ πτωχοῦ.
5 Ἀπὸ δεομένου μὴ ἀποστρέψῃς ὀφθαλμὸν, καὶ μὴ
δῷς τόπον ἀνθρώπῳ καταράσασθαί σε.
6 Καταρωμένου γάρ σε ἐν πικρίᾳ ψυχῆς αὐτοῦ,
τῆς δεήσεως αὐτοῦ ἐπακούσεται ὁ ποιήσας αὐτόν.
7 Προσφιλῆ [4] συναγωγῇ σεαυτὸν ποίει, καὶ μεγι-
8 στᾶνι ταπείνου τὴν κεφαλήν σου. Κλῖνον
[5] πτωχῷ τὸ οὖς σου, καὶ ἀποκρίθητι αὐτῷ εἰρηνικὰ ἐν
9 [6] πραΰτητι. Ἐξελοῦ ἀδικούμενον ἐκ χειρὸς
ἀδικοῦντος, καὶ μὴ ὀλιγοψυχήσῃς ἐν τῷ κρί-
10 νειν σε. Γίνου ὀρφανοῖς ὡς πατὴρ, καὶ ἀν-
τὶ ἀνδρὸς τῇ μητρὶ αὐτῶν· καὶ ἔσῃ ὡς υἱὸς ὑ-
ψίστου, καὶ ἀγαπήσει σε [7] μᾶλλον ἡ μήτηρ σου.
11 Ἡ σοφία υἱοὺς [8] ἑαυτῇ ἀνύψωσε, καὶ ἐπιλαμ-
12 βάνεται τῶν ζητούντων αὐτήν. Ὁ ἀγαπῶν
αὐτὴν ἀγαπᾷ ζωὴν, καὶ οἱ ὀρθρίζοντες πρὸς
13 [9] αὐτὴν ἐμπλησθήσονται εὐφροσύνης. Ὁ
κρατῶν αὐτῆς κληρονομήσει δόξαν, καὶ οὗ εἰσπο-
14 ρεύεται [10] εὐλογήσει κύριος. Οἱ λατρεύ-
οντες αὐτῇ λειτουργήσουσιν Ἁγίῳ, καὶ τοὺς ἀγα-
15 πῶντας αὐτὴν ἀγαπᾷ ὁ κύριος. Ὁ
[11] ὑπακούων αὐτῆς κρινεῖ ἔθνη, καὶ ὁ [12] προσ-
ελθὼν αὐτῇ κατασκηνώσει πεποιθώς.
16 [13] Ἐὰν [14] ἐμπιστεύσῃς, κατακληρονομήσεις αὐ-
τὴν, καὶ ἐν κατασχέσει ἔσονται αἱ γενεαὶ [15] αὐ-
17 τοῦ. Ὅτι διεστραμμένως [16] πορεύεται μετ'
αὐτοῦ ἐν πρώτοις· φόβον [17] δὲ καὶ δειλίαν ἐπ-
άξει ἐπ' αὐτὸν, καὶ βασανίσει αὐτὸν ἐν [18] παι-
δείᾳ αὐτῆς, ἕως οὗ ἐμπιστεύσῃ τῇ ψυχῇ αὐτοῦ,
καὶ πειράσῃ αὐτὸν ἐν τοῖς δικαιώμασιν αὐτῆς.
18 Καὶ πάλιν ἐπανήξει κατ' εὐθεῖαν πρὸς αὐτὸν,
καὶ εὐφρανεῖ αὐτὸν, καὶ ἀποκαλύψει αὐτῷ τὰ
19 κρυπτὰ αὐτῆς. Ἐὰν ἀποπλανηθῇ, ἐγ-
καταλείψει αὐτὸν, καὶ παραδώσει αὐτὸν εἰς χεῖ-
20 ρας πτώσεως αὐτοῦ. Συντήρησον καιρὸν
καὶ φύλαξαι ἀπὸ πονηροῦ, καὶ περὶ τῆς ψυχῆς σου
21 [19] μὴ αἰσχυνθῇς. Ἔστι γὰρ αἰσχύνη ἐπάγου-

---

14 *Alex.* παρὰ κυρίου. 15 *Alex.* & *C.* τὰ ἔργα σου ἐν πραΰτητι (*C.* πραότητι) διέξαγε (*C.* διεξάγαγε.) 16 *C.* Πολλοί εἰσιν ὑψηλοὶ καὶ ἐπίδοξοι, ἀλλὰ πραέσιν ἀποκαλύπτεται μυστήρια· ὅτι. 17 *Alex.* κυρίου. 18 *C.* ζήτει ἀναισθήτως. 19 *C.* ἐξέταζε σὺν ἀφροσύνῃ. 20 *C.* διανοοῦ ὁσίως. 21 *C.* κρυπτὰ βλέπειν ὀφθαλμοῖς. 22 *C.* λόγων. 23 *C.* αὐτῶν ἡ ματαία, καί. 24 *Alex.* & *C.* διάνοιαν. 25 *Comp.* & alii, αὐτῶν· κόρας μὴ ἔχων, ἀπορήσεις φωτός· γνώσεως δὲ ἀμοιρῶν, (al. ἄμοιρος ὤν,) μὴ ἐπαγγέλλου. καρδία σκληρὰ κακωθήσεται ἐπ' ἐσχάτων. Καὶ ὁ ἀγαπῶν κίνδυνον, ἐν αὐτῷ ἀπολεῖται. 26 *Ald.* ἀπολεῖται. 27 *Ald.* ἀπ'. 28 *C.* ἁμαρτίας ἐφ' ἁμαρτίας. 29 *C.* Ἐν ἐπαγωγῇ. 30 *C.* ὁδοιπορίαι αὐτοῦ ἐκριζωθήσονται φυτόν. 31 *C.* ἐν ἐλεημοσύναις. 32 *C.* Καὶ κύριος ὁ. 33 *Alex.* & *C.* αὐτοῦ εὑρήσει.

Cap. 4. 1 *Ald.* καὶ παροργίσῃς. 2 *C.* παρελκύσῃς. 3 *Mss. Alex.* παρωργισμένην. 4 συναγωγῇ *C.* ponit post ποίει. 5 *C.* πτωχῷ ἀλύπως, & ponit post σου. 6 *C.* πραότητι. 7 *C.* μᾶλλον ἤ. 8 *Alex.* αὐτῆς ἀνύψωσε. *Clem. Alex.* Strom. l. 7. ἡ σοφία, φησὶν ὁ Σαλομών, ἐνεθυσίασε τὰ ἑαυτῆς τέκνα. & fortasse ex hoc loco sumsit *Tertull.* quod ponit in Scorpiaco, *Sophia jugulavit filios suos.* & videtur legisse, ἐνεθυσίασε. 9 *Ald.* ζωήν. 10 *Alex.* εὐλογεῖ. 11 *C.* ἐπακούων. 12 *Alex.* & *C.* προσέχων. 13 *Alex.* Ὃ (vel Ὅς) ἄν. *Ald.* Καὶ ἐάν. 14 *Alex.* ἐμπιστεύσει, κατακληρονομήσει. *C.* ἐμπιστεύσῃ, κατακληρονομήσει. 15 *C.* αὐτῶν. 16 *Alex.* & *C.* πορεύσεται μετ' αὐτοῦ. 17 *Alex.* & *C.* καὶ δειλίαν (*Alex.* δειλείαν.) 18 *Ald.* *C.* παιδείᾳ. 19 μὴ αἰσχυνθῇς *C.* ponit ante περί.

σα ἁμαρ-

σου ἁμαρτίαν, καὶ ἔστιν αἰσχύνη δόξα καὶ χάρις.
22 Μὴ λάβῃς πρόσωπον κατὰ τῆς ψυχῆς σου, καὶ μὴ
23 ἐντραπῇς εἰς πτῶσίν σου. Μὴ κωλύσῃς
24 λόγον ἐν καιρῷ [20] σωτηρίας· Ἐν γὰρ
λόγῳ γνωσθήσεται σοφία, καὶ παιδεία ἐν ῥή-
25 ματι γλώσσης. Μὴ ἀντίλεγε τῇ [21] ἀλη-
θείᾳ, καὶ [22] περὶ τῆς ἀπαιδευσίας σου [23] ἐντρά-
26 πηθι. Μὴ αἰσχυνθῇς ὁμολογῆσαι ἐφ᾽
ἁμαρτίαις σου, καὶ μὴ βιάζου ῥοῦν ποταμοῦ.
27 [24] Καὶ μὴ ὑποστρώσῃς [25] σεαυτὸν ἀνθρώπῳ μω-
ρῷ, καὶ μὴ λάβῃς πρόσωπον δυνάστου.
28 Ἕως [26] τοῦ θανάτου ἀγώνισαι περὶ τῆς ἀληθείας,
καὶ κύριος ὁ θεὸς πολεμήσει ὑπὲρ σοῦ.
29 Μὴ γίνου [27] τραχὺς ἐν γλώσσῃ σου, καὶ νωθρὸς
30 καὶ παρειμένος ἐν τοῖς ἔργοις σου. Μὴ
ἴσθι ὡς λέων ἐν [28] τῷ οἴκῳ σου, καὶ φαντασιο-
31 κοπῶν ἐν τοῖς οἰκέταις σου. Μὴ ἔστω ἡ
χείρ σου ἐκτεταμένη εἰς τὸ λαβεῖν, καὶ ἐν τῷ
ἀποδιδόναι συνεσταλμένη.

Κεφ. ε΄. 5.

1 ΜΗ᾽ ἔπεχε ἐπὶ τοῖς χρήμασί σου, καὶ μὴ
2 εἴπῃς, Αὐτάρκη μοι [1] ἐστί. Μὴ ἐξακο-
λούθει τῇ ψυχῇ σου καὶ τῇ ἰσχύϊ [2] σου, [3] τοῦ πορεύ-
3 εσθαι ἐν ἐπιθυμίαις καρδίας σου. [4] Καὶ μὴ
εἴπῃς, Τίς με δυναστεύσει; [5] ὁ γὰρ κύριος ἐκ-
4 δικῶν [6] ἐκδικήσει [7] σε. Μὴ εἴπῃς, Ἥ-
μαρτον, καὶ τί μοι [8] ἐγένετο; ὁ γὰρ κύριός ἐ-
5 στι [9] μακρόθυμος. Περὶ ἐξιλασμοῦ μὴ
ἄφοβος [10] γίνου προσθεῖναι ἁμαρτίαν ἐφ᾽ ἁ-
6 μαρτίαις. Καὶ μὴ εἴπῃς, Ὁ οἰκτιρμὸς αὐ-
τοῦ πολὺς, τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν μου ἐξιλά-
σεται· ἔλεος γὰρ καὶ ὀργὴ παρ᾽ [11] αὐτοῦ, καὶ ἐ-
πὶ ἁμαρτωλοὺς καταπαύσει ὁ θυμὸς αὐτοῦ.
7 Μὴ [12] ἀνάμενε ἐπιστρέψαι πρὸς κύριον, καὶ
μὴ ὑπερβάλλου ἡμέραν ἐξ ἡμέρας· [13] ἐξάπι-
να γὰρ ἐξελεύσεται ὀργὴ [14] κυρίου, καὶ ἐν και-
8 ρῷ ἐκδικήσεως ἐξολῇ. Μὴ ἔπεχε ἐπὶ
χρήμασιν ἀδίκοις, οὐδὲν γὰρ [15] ὠφελήσεις ἐν
9 ἡμέρᾳ ἐπαγωγῆς. Μὴ λίκμα ἐν παντὶ
ἀνέμῳ, καὶ μὴ πορεύου ἐν πάσῃ ἀτραπῷ· οὕτως
10 ὁ ἁμαρτωλὸς ὁ δίγλωσσος. Ἴσθι ἐστηριγ-
μένος ἐν συνέσει [16] σου, καὶ εἷς ἔστω σου ὁ λό-
11 γος. Γίνου ταχὺς ἐν ἀκροάσει [17] σου, καὶ
12 ἐν μακροθυμίᾳ φθέγγου ἀπόκρισιν. Εἰ
ἔστι σοι σύνεσις, ἀποκρίθητι τῷ πλησίον, εἰ
δὲ μὴ, ἡ χείρ σου ἔστω ἐπὶ στόματί σου.
13 Δόξα καὶ ἀτιμία ἐν λαλιᾷ, καὶ γλῶσσα ἀνθρώ-
14 που πτῶσις αὐτῷ. Μὴ κληθῇς ψίθυρος,
καὶ τῇ γλώσσῃ σου μὴ ἐνέδρευε· ἐπὶ γὰρ τῷ κλέ-
πτῃ ἐστὶν [18] αἰσχύνη, καὶ κατάγνωσις πονηρὰ
15 ἐπὶ [19] διγλώσσου. Ἐν μεγάλῳ καὶ ἐν μι-
κρῷ μὴ [20] ἀγνόει.

Κεφ. ς΄. 6.

1 ΚΑὶ ἀντὶ φίλου μὴ γίνου ἐχθρός· ὄνομα γὰρ
πονηρὸν [1] αἰσχύνην καὶ ὄνειδος [2] κληρονομήσει·
2 οὕτως ὁ ἁμαρτωλὸς ὁ [3] δίγλωσσος. Μὴ
ἐπάρῃς σεαυτὸν ἐν βουλῇ [4] ψυχῆς σου, [5] ἵνα
μὴ διαρπαγῇ ὡς ταῦρος ἡ ψυχή σου.
3 Τὰ φύλλα σου καταφάγεσαι, καὶ τοὺς καρποὺς
σου ἀπολέσεις, καὶ ἀφήσεις σεαυτὸν ὡς [6] ξύλον
4 ξηρόν. Ψυχὴ πονηρὰ ἀπολεῖ τὸν κτησά-
μενον αὐτὴν, καὶ ἐπίχαρμα ἐχθρῶν ποιήσει
5 [7] αὐτόν. Λάρυγξ γλυκὺς πληθυνεῖ φί-
λους αὐτοῦ, καὶ γλῶσσα εὔλαλος [8] πληθυνεῖ
6 εὐπροσήγορα. Οἱ εἰρηνεύοντές σοι ἔ-
στωσαν πολλοὶ, οἱ δὲ σύμβουλοί σου εἷς ἀπὸ χι-
7 λίων. Εἰ κτῆσαι φίλον, ἐν πειρασμῷ
κτῆσαι αὐτὸν, καὶ μὴ ταχὺ ἐμπιστεύσῃς [9] αὐτῷ.
8 Ἔστι γὰρ φίλος ἐν καιρῷ αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ πα-
9 ραμείνῃ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου. Καὶ ἔστι
φίλος μετατιθέμενος [10] εἰς ἔχθραν, καὶ μά-
10 χην ὀνειδισμοῦ σου ἀποκαλύψει. Καὶ ἔστι
φίλος κοινωνὸς τραπεζῶν, καὶ οὐ μὴ παραμεί-
11 νῃ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου. Καὶ ἐν τοῖς

20 C. σωτηρίας. Καὶ μὴ κρύψῃς τὴν σοφίαν σου εἰς καλλονήν. Ἐν γάρ. 21 C. ἀληθείᾳ κατὰ μηδὲν, καί. 22 C. περὶ ψεύσματος τῆς. 23 Alex. ἐντράπηθι. 24 C. Μή. 25 Alex. ἀνθρώπῳ μωρῷ σεαυτόν. 26 Alex. θανάτου. 27 Alex. ταχύς in ed. Lat. est citatus. ut interpres legisse videatur, ταχύς. sic quoque Cypr. citat. 28 C. τῇ οἰκίᾳ.

Cap. 5. 1 C. ἐστὶν εἰς ζωήν. Μή. 2 Ald. σου, πορεύεσθαι. 3 Alex. Καὶ μὴ εἴπῃς. 4 Καὶ C. deest. 5 C. διὰ τὰ ἔργα μου; ὁ. 6 Alex. ἐκδικήσει. Μὴ εἴπῃς. 7 C. σου τὴν ὕβριν. Μή. 8 C. ἐγένετο λυπηρόν; ὁ. 9 C. μακρόθυμος, οὐ μή σε ἀνῇ. Περί. 10 C. γίνου ἐν πλεονασμῷ προσθεῖναι ἁμαρτίας. 11 Alex. αὐτῷ. C. αὐτῷ ταχυνεῖ.

12 C. ἀναμείνῃς ἐπιστρέψαι ἐπὶ κύριον. 13 C. ἐξαπίνης. 14 C. κυρίου, καὶ ὡς ἀμελήσεις ἐκτριβήσῃ, καὶ ἐν. mox pro ἐξολῇ in quibusd. ll. est, ἐξελῇ. in aa. ἐξολοθρεύσει σε. 15 Alex. C. ὠφελήσει σε (C. deest) ἐν ἡμέρᾳ ἐπαγωγῆς. 16 C. σου ἀσφαλεῖ, καὶ εἷς ἔσω ὁ λόγος σου. 17 C. σου ἀγαθῇ, καὶ ἔστω ἐν ἀληθείᾳ ἡ ζωή σου, Καί. 18 C. αἰσχύνη μοχθηρά. 19 C. διγλώσσῳ. 20 C. ἀγνόει μηδέν.

Cap. 6. 1 Ald. αἰσχύνη. 2 in nonnull. ll. est κληρονομήσεις. 3 C. δίγλωσσος ἀτιμίαν ἕξει. Μή. 4 Ald. ψυχή μου. 5 ἵνα μὴ usque ad finem versus Ald desunt. 6 Alex. φύλλον ξηρόν. C. ξηρὸν ξύλον. 7 C. αὐτήν. 8 C. πληθύνει. 9 C. αὐτῷ σεαυτόν. 10 Alex. εἰς ἐχθρόν.

ἀγαθοῖς σου ἔσται ὡς σύ, καὶ ἐπὶ τοὺς οἰκέτας σου
12 παῤῥησιάσεται. Ἐὰν ταπεινωθῇς, ἔσται
κατὰ σοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου κρυβήσεται.
13 Ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν σου διαχωρίσθητι, καὶ ἀπὸ τῶν φί-
14 λων σου πρόσεχε. Φίλος πιστὸς σκέπη
κραταιά, ὁ δὲ εὑρὼν αὐτὸν εὗρε θησαυρόν.
15 Φίλου πιστοῦ οὐκ ἔστιν ἀντάλλαγμα, καὶ οὐκ ἔστι
16 [11] σταθμὸς τῆς καλλονῆς αὐτοῦ. Φίλος πι-
στὸς φάρμακον ζωῆς, καὶ οἱ φοβούμενοι κύριον
17 εὑρήσουσιν αὐτόν. Ὁ φοβούμενος κύριον
εὐθύνει φιλίαν αὐτοῦ, ὅτι κατ' αὐτὸν οὕτως καὶ ὁ
18 πλησίον αὐτοῦ. Τέκνον ἐκ νεότητός σου
ἐπίλεξαι παιδείαν, καὶ ἕως [12] πολιῶν εὑρήσεις
19 σοφίαν. [13] Ὡς ὁ ἀροτριῶν καὶ [14] ὁ σπεί-
ρων πρόσελθε αὐτῇ, καὶ ἀνάμενε τοὺς ἀγαθοὺς
καρποὺς αὐτῆς· ἐν γὰρ τῇ ἐργασίᾳ αὐτῆς ὀλίγον
κοπιάσεις, καὶ ταχὺ φάγεσαι [15] γεννημάτων
20 αὐτῆς. Ὡς [16] τραχεῖά ἐστι σφόδρα τοῖς
ἀπαιδεύτοις, καὶ οὐκ [17] ἐμμενεῖ ἐν αὐτῇ ἀκάρ-
21 διος. Ὡς λίθος δοκιμασίας ἰσχυρὸς ἔ-
σται ἐπ' αὐτῷ, καὶ οὐ χρονιεῖ ἀποῤῥῖψαι αὐτήν.
22 Σοφία γὰρ κατὰ τὸ ὄνομα [18] αὐτῆς ἐστι, καὶ οὐ [19] πολ-
23 λοῖς ἐστι φανερά. Ἄκουσον τέκνον καὶ [20] δέ-
ξαι γνώμην μου, καὶ μὴ ἀπαναίνου τὴν συμβουλίαν
24 μου. Καὶ [21] εἰσένεγκον τοὺς πόδας σου εἰς τὰς
πέδας αὐτῆς, καὶ εἰς τὸν κλοιὸν αὐτῆς τὸν τράχηλόν
25 σου. Ὑπόθες τὸν [22] ὦμόν σου, καὶ βάσταξον
αὐτήν, καὶ μὴ προσοχθίσῃς τοῖς δεσμοῖς αὐ-
26 τῆς. Ἐν πάσῃ ψυχῇ σου πρόσελθε αὐ-
τῇ, καὶ ἐν ὅλῃ δυνάμει σου [23] συντήρησον τὰς
27 ὁδοὺς αὐτῆς. Ἐξίχνευσον καὶ ζήτησον, καὶ
γνωσθήσεταί σοι, καὶ ἐγκρατὴς γενόμενος μὴ
28 ἀφῇς αὐτήν. Ἐπ' ἐσχάτων γὰρ εὑρήσεις
τὴν ἀνάπαυσιν αὐτῆς, καὶ στραφήσεταί σοι εἰς εὐ-
29 φροσύνην. Καὶ ἔσονταί σοι αἱ [24] πέδαι
εἰς σκέπην ἰσχύος, καὶ οἱ [25] κλοιοὶ αὐτῆς εἰς
30 στολὴν δόξης. Κόσμος γὰρ χρύσεός ἐστιν
ἐπ' αὐτῆς, καὶ οἱ δεσμοὶ αὐτῆς κλῶσμα ὑακίν-
31 θινον. Στολὴν δόξης ἐνδύσῃ αὐτήν, καὶ
στέφανον ἀγαλλιάματος περιθήσεις [26] σεαυ-
32 τῷ. Ἐὰν θέλῃς, τέκνον, παιδευθήσῃ,
καὶ ἐὰν [27] δῷς τὴν ψυχήν σου, πανοῦργος ἔσῃ.
33 [28] Ἐὰν ἀγαπήσῃς ἀκούειν [29] ἐκδέξῃ, καὶ ἐὰν
34 κλίνῃς τὸ οὖς σου σοφὸς ἔσῃ. Ἐν πλήθει
πρεσβυτέρων στῆθι, καὶ, τίς σοφός; αὐτῷ προσ-
35 κολλήθητι. Πᾶσαν διήγησιν θείαν θέλε
[30] ἀκούειν, καὶ παροιμίαι συνέσεως μὴ ἐκφευ-
36 γέτωσάν σε. Ἐὰν ἴδῃς συνετόν, ὄρθρι-
ζε πρὸς αὐτόν, καὶ βαθμοὺς [31] θυρῶν αὐτοῦ ἐκ-
37 τριβέτω ὁ πούς σου. Διανοοῦ ἐν τοῖς προσ-
τάγμασιν [32] κυρίου, καὶ ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ
μελέτα διαπαντός· αὐτὸς στηριεῖ τὴν καρδί-
αν σου, καὶ ἡ ἐπιθυμία τῆς σοφίας [33] σου δοθή-
σεταί σοι.

Κεφ. ζ'. 7.

1 ΜΗ' ποίει κακά, καὶ οὐ μή σε καταλάβῃ
2 κακόν. Ἀπόστηθι ἀπὸ ἀδίκου, καὶ ἐκκλι-
3 νεῖ ἀπὸ [1] σοῦ. Υἱὲ μὴ σπεῖρε ἐπ' αὔ-
λακας ἀδικίας καὶ οὐ μὴ θερίσῃς [2] αὐτὰς ἑπτα-
4 πλασίως. Μὴ ζήτει παρὰ κυρίου ἡγεμο-
νίαν, μηδὲ παρὰ βασιλέως καθέδραν δόξης.
5 Μὴ δικαιοῦ ἔναντι κυρίου, καὶ παρὰ [3] βασι-
6 λεῖ μὴ σοφίζου· Μὴ ζήτει γενέσθαι κριτής,
[4] μὴ οὐκ [5] ἐξισχύσεις ἐξᾶραι ἀδικίας· μήποτε
εὐλαβηθῇς ἀπὸ προσώπου δυνάστου, καὶ θήσεις
7 σκάνδαλον ἐν εὐθύτητί σου. Μὴ ἁμάρτα-
νε εἰς πλῆθος πόλεως, καὶ μὴ καταβάλῃς σε-
8 αυτὸν ἐν ὄχλῳ. Μὴ καταδεσμεύσῃς δὶς
ἁμαρτίαν, ἐν γὰρ [6] τῇ μιᾷ οὐκ ἀθῷος ἔσῃ.
9 Μὴ εἴπῃς, Τῷ πλήθει τῶν δώρων μου [7] ἐπόψεται,
καὶ ἐν τῷ προσενέγκαι με θεῷ ὑψίστῳ προσδέ-
10 ξεται. Μὴ ὀλιγοψυχήσῃς ἐν τῇ προσευ-
χῇ σου, καὶ ἐλεημοσύνην ποιῆσαι μὴ παρί-
11 δῃς. Μὴ καταγέλα ἄνθρωπον ὄντα ἐν
πικρίᾳ ψυχῆς αὐτοῦ, ἔστι γὰρ ὁ ταπεινῶν καὶ
12 ἀνυψῶν. Μὴ ἀροτρία ψεῦδος ἐπ' ἀ-
δελφῷ σου, μηδὲ [8] φίλῳ τὸ ὅμοιον ποίει.
13 Μὴ θέλε ψεύδεσθαι πᾶν ψεῦδος, ὁ γὰρ ἐν-
14 δελεχισμὸς αὐτοῦ οὐκ εἰς ἀγαθόν. Μὴ
ἀδολέσχει ἐν πλήθει πρεσβυτέρων, καὶ μὴ δευ-
15 τερώσῃς λόγον ἐν προσευχῇ σου. Μὴ μι-
σήσῃς ἐπίπονον ἐργασίαν, καὶ γεωργίαν ὑπὸ

11 *Alex.* * ταθμός. 12 *Ald.* ποδῶν. 13 Ὡς ὁ usque ad καὶ C. desunt. 14 *Alex.* ὥς ὁ. 15 *Alex.* τῶν γεννημάτων. C. ἀπὸ τῶν γεννημάτων. 16 *Ald.* ταχεῖα. 17 *Ald.* ἐμμένει. 18 *Ald.* αὐτοῖς. 19 *Ald.* πολύς. 20 *Alex.* ἔκδεξαι τὴν γνώμην. C. ἔκλεξαι γνώμην. 21 *Alex.* & C. εἰσένεγκαι. 22 *Ald.* νῶμον. 23 *Alex.* τήρησον. 24 *Alex.* + παιδείας. C. πέδαι αὐτῆς. 25 *Ald.* κλάδοι. 26 *Alex.* αὐτῷ. 27 *Alex.* *Ald.* ἐπιδῷς. 28 *Alex.* Καὶ ἐάν. 29 C. ἐκδέξῃ σύνεσιν, καί. 30 *Alex.* & C. ἀκροᾶσθαι. 31 *Ald.* τρίβων. 32 C. κυρίου τελείως, καί. 33 *Alex.* & C. δοθήσεται.
Cap. 7. 1 C. σου ἁμαρτία. 2 *Alex.* & C. αὐτὰ ἑπταπλάσια. 3 *Ald.* βασιλέως. 4 C. καὶ οὐκ. 5 *Alex.* & C. ἰσχύσεις. 6 *Alex.* μιᾷ. 7 *Alex.* ἐπόψομαι. 8 *Ald.* φίλον.

16 ὑψίςου ἐκτισμένην. Μὴ προσλογίζου σε-
17 αυτὸν ἐν πλήθει ἁμαρτωλῶν. [9] Ταπεί-
16 νωσον σφόδρα τὴν ψυχήν σου. Μνήσθητι
ὅτι ὀργὴ οὐ χρονιεῖ, Ὅτι ἐκδίκησις ἀσε-
17 βοῦς πῦρ καὶ σκώληξ. Μὴ ἀλλάξῃς [10] φί-
18 λον ἕνεκεν ἀδιαφόρου, μηδὲ ἀδελφὸν γνήσιον
19 ἐν χρυσίῳ Σουφείρ. Μὴ ἀςόχει γυναι-
κὸς σοφῆς καὶ ἀγαθῆς, [11] καὶ γὰρ χάρις αὐτῆς ὑ-
20 πὲρ τὸ χρυσίον. Μὴ κακώσῃς οἰκέτην
ἐργαζόμενον ἐν ἀληθείᾳ, μηδὲ μίσθιον διδόντα
21 [12] ψυχὴν αὐτοῦ. Οἰκέτην [13] συνετὸν ἀ-
γαπάτω σου ἡ ψυχὴ, μὴ ςερήσῃς αὐτὸν ἐλευ-
22 θερίας. Κτήνη σοί ἐςιν; ἐπισκέπτου αὐ-
τά· καὶ εἰ ἔςι σοι χρήσιμα, ἐμμενέτω σοι.
23 Τέκνα σοί ἐςι; παίδευσον αὐτὰ, καὶ κάμψον
24 ἐκ νεότητος τὸν τράχηλον αὐτῶν. Θυ-
γατέρες σοί εἰσι; πρόσεχε τῷ σώματι αὐτῶν,
καὶ μὴ ἱλαρώσῃς πρὸς [14] αὐτὰς τὸ πρόσωπόν
25 σου. Ἔκδου θυγατέρα, καὶ ἔσῃ τετελεκὼς
ἔργον μέγα, καὶ ἀνδρὶ συνετῷ δώρησαι αὐτήν.
26 Γυνή σοι ἐςὶ κατὰ ψυχήν; μὴ ἐκβάλῃς [15] αὐ-
27 τήν. Ἐν ὅλῃ [16] καρδίᾳ δόξασον τὸν πα-
τέρα σου, καὶ μητρὸς ὠδῖνας μὴ ἐπιλάθῃ.
28 Μνήσθητι ὅτι δι' αὐτῶν [17] ἐγεννήθης, καὶ τί ἀντ-
29 αποδώσεις αὐτοῖς καθὼς αὐτοὶ σοί; Ἐν
ὅλῃ ψυχῇ σου εὐλαβοῦ τὸν κύριον, καὶ τοὺς ἱερεῖς
30 αὐτοῦ θαύμαζε. Ἐν ὅλῃ δυνάμει ἀγά-
πησον τὸν ποιήσαντά σε, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐ-
31 τοῦ μὴ ἐγκαταλίπῃς. Φοβοῦ τὸν κύριον, καὶ
δόξασον ἱερέα, καὶ δὸς τὴν μερίδα [18] αὐτῷ,
καθὼς ἐντέταλταί σοι, ἀπαρχὴν, καὶ περὶ
πλημμελείας, καὶ δόσιν βραχιόνων, καὶ [19] θυ-
σίαν ἁγιασμοῦ, καὶ ἀπαρχὴν [20] ἁγίων.
32 Καὶ πτωχῷ ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου, ἵνα τε-
33 λειωθῇ ἡ εὐλογία σου. Χάρις δόματος
ἔναντι παντὸς ζῶντος, καὶ ἐπὶ νεκρῷ μὴ ἀποκω-
34 λύσῃς χάριν. Μὴ ὑςέρει ἀπὸ κλαιόντων,
35 καὶ μετὰ πενθούντων πένθησον. Μὴ ὄκνει ἐ-
πισκέπτεσθαι ἄῤῥωςον, ἐκ γὰρ τῶν τοιούτων ἀγα-
36 πηθήσῃ. Ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις σου μιμνή-
σκου τὰ ἔσχατά σου, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα οὐχ ἁμαρ-
τήσεις.

Κεφ. η'. 8.

1 ΜΗ' διαμάχου μετὰ ἀνθρώπου δυνάςου, μή-
2 ποτε ἐμπέσῃς εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ. Μὴ
ἔριζε μετὰ ἀνθρώπου πλουσίου, μήποτε [1] ἀντιςή-
σῃ σου τὴν ὁλκήν· πολλοὺς γὰρ ἀπώλεσε τὸ χρυ-
σίον, καὶ καρδίας βασιλέων ἐξέκλινε.
3 Μὴ διαμάχου μετὰ ἀνθρώπου γλωσσώδους, καὶ μὴ
ἐπιςοιβάσῃς ἐπὶ τὸ πῦρ αὐτοῦ ξύλα.
4 Μὴ πρόσπαιζε ἀπαιδεύτῳ, ἵνα μὴ ἀτιμά-
5 ζωνται οἱ πρόγονοί σου. Μὴ ὀνείδιζε ἄν-
θρωπον [2] ἀποςρέφοντα ἀπὸ ἁμαρτίας, μνή-
σθητι ὅτι πάντες ἐσμὲν ἐν [3] ἐπιτιμίοις.
6 Μὴ ἀτιμάσῃς [4] ἄνθρωπον ἐν γήρει αὐτοῦ, καὶ
7 γὰρ ἐξ ἡμῶν γηράσκουσι. Μὴ ἐπίχαιρε
ἐπὶ [5] νεκρῷ, μνήσθητι ὅτι πάντες τελευτῶ-
8 μεν. Μὴ παρίδῃς διήγημα σοφῶν,
καὶ ἐν ταῖς παροιμίαις αὐτῶν ἀναςρέφου, ὅτι παρ'
αὐτῶν μαθήσῃ παιδείαν, καὶ λειτουργῆσαι [6] με-
9 γιςᾶσι. Μὴ ἀςόχει διηγήματος γερόν-
των, καὶ γὰρ αὐτοὶ ἔμαθον παρὰ τῶν πατέρων
αὐτῶν· ὅτι παρ' αὐτῶν μαθήσῃ σύνεσιν, καὶ
10 ἐν καιρῷ χρείας δοῦναι ἀπόκρισιν. Μὴ
ἔκκαιε ἄνθρακας ἁμαρτωλοῦ, μὴ ἐμπυρισθῇς
11 ἐν πυρὶ φλογὸς αὐτοῦ. Μὴ ἐξαναςῇς
ἀπὸ προσώπου ὑβριςοῦ, ἵνα μὴ ἐγκαθίσῃ ὡς
12 ἔνεδρον τῷ ςόματί σου. Μὴ δανείσῃς ἀν-
θρώπῳ ἰσχυροτέρῳ σου, καὶ ἐὰν δανείσῃς, ὡς
13 ἀπολωλεκὼς γίνου. Μὴ ἐγγυήσῃ ὑπὲρ δύ-
ναμίν σου, καὶ ἐὰν ἐγγυήσῃ, ὡς ἀποτίσων [7] φρόν-
14 τιζε. Μὴ δικάζου [8] μετὰ κριτοῦ, κατὰ γὰρ τὴν
15 δόξαν αὐτοῦ κρινοῦσιν [9] αὐτῷ. Μετὰ τολ-
μηροῦ μὴ πορεύου ἐν ὁδῷ, ἵνα μὴ [10] βαρύνηται κατὰ
σοῦ· αὐτὸς γὰρ κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιήσει,
16 καὶ τῇ ἀφροσύνῃ αὐτοῦ συναπολῇ. Μετὰ
θυμώδους μὴ ποιήσῃς μάχην, καὶ μὴ [11] δια-
πορεύου μετ' αὐτοῦ τὴν ἔρημον, [12] ὅτι ὡς οὐδὲν
ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ αἷμα, καὶ ὅπου οὐκ ἔςι
17 βοήθεια, καταβαλεῖ [13] σε. Μετὰ μω-

9 *Alex.* & *C.* Μνήσθητι ὅτι ὀργὴ οὐ χρονιεῖ. Ταπείνωσον σφόδρα τὴν ψυχήν σου, Ὅτι ἐκδίκησις (*Alex.* ἐκδίκησεις.) 10 *Alex.* φίλον * ἀδιαφόρου, μηδέ. *C.* φίλον ἀδιαφόρως κατὰ μηδὲν μηδ'. 11 *Alex.* & *C.* ἡ γάρ. 12 *Alex.* τὴν ψυχήν. 13 *Ald.* ἀγαθόν. 14 *Alex.* * αὐτά. 15 *C.* αὐτὴν, μισουμένῃ δὲ μὴ ἐμπιςεύσῃς σεαυτόν. Ἐν. 16 *Alex.* δυνάμει. 17 *Alex.* ἐγεννήθης. 18 *Ald.* αὐτοῖς. 19 *Ald.* θυσίας. 20 ἁγίων *Ald.* deest.

Cap. 8. 1 *Ms. Alex.* ἀντιςῇ. 2 *C.* ἐπιςρέφοντα. 3 *Alex.* ἐπιτίμοις. 4 *Alex.* ἄνδρα ἐν γήρᾳ. 5 *C.* νεκρῷ τῷ ἐχθροτάτῳ σου, μνήσθητι. 6 *C.* μεγιςᾶσιν εὐμαρῶς. 7 *C.* φρόντισον. 8 *C.* κατά. 9 *C.* αὐτόν. 10 *C.* καταβαρύνηται. 11 *C.* πορεύου. 12 *C.* οὕτως οὐδέν. 13 *C.* σε ἐκεῖ.

ρου μὴ συμβουλεύου, οὐ γὰρ δυνήσεται λόγον [14] στέ-
18 ξαι. Ἐνώπιον ἀλλοτρίου μὴ ποιήσῃς κρυ-
19 πτὸν, οὐ γὰρ γινώσκεις τί τέξεται. Παν-
τὶ ἀνθρώπῳ μὴ ἔκφαινε [15] σὴν καρδίαν, καὶ
μὴ ἀναφερέτω σοι [16] χάριν.

Κεφ. θ΄. 9.

1 ΜΗ' ζήλου γυναῖκα τοῦ κόλπου σου, μηδὲ δι-
δάξῃς ἐπὶ σεαυτὸν παιδείαν πονηράν.
2 Μὴ δῷς γυναικὶ τὴν ψυχήν σου, ἐπιβῆναι αὐ-
3 τὴν ἐπὶ τὴν [1] ἰσχύν σου. Μὴ [2] ὑπάντα γυ-
ναικὶ ἑταιριζομένῃ, μήποτε ἐμπέσῃς εἰς τὰς
4 παγίδας αὐτῆς. Μετὰ ψαλλούσης μὴ ἐν-
δελέχιζε, μήποτε ἁλῷς ἐν τοῖς [3] ἐπιχειρήμα-
5 σιν αὐτῆς. Παρθένον μὴ καταμάνθανε,
μήποτε σκανδαλισθῇς ἐν τοῖς ἐπιτιμίοις αὐ-
6 τῆς. Μὴ δῷς πόρναις τὴν ψυχήν σου, ἵνα
7 μὴ ἀπολέσῃς τὴν κληρονομίαν σου. Μὴ
περιβλέπου ἐν ῥύμαις πόλεως, καὶ ἐν ταῖς ἐρή-
8 μοις αὐτῆς μὴ πλανῶ. Ἀπόστρεψον ὀ-
φθαλμὸν ἀπὸ γυναικὸς εὐμόρφου, καὶ μὴ κα-
ταμάνθανε κάλλος ἀλλότριον. ἐν κάλλει γυ-
ναικὸς πολλοὶ ἐπλανήθησαν, καὶ ἐκ τούτου φι-
9 λία ὡς πῦρ [4] ἀνακαίεται. [5] Μετὰ ὑπάν-
δρου γυναικὸς μὴ κάθου τὸ σύνολον, καὶ μὴ συμ-
βολοκοπήσῃς μετ' αὐτῆς ἐν οἴνῳ, μήποτε ἐκ-
κλίνῃ ἡ ψυχή σου ἐπ' αὐτὴν, καὶ τῷ πνεύμα-
10 τί σου [6] ὀλισθήσῃς εἰς ἀπώλειαν. Μὴ ἐγ-
καταλίπῃς φίλον ἀρχαῖον, ὁ γὰρ πρόσφατος
οὐκ ἔστιν [7] ἔφισος αὐτῷ. οἶνος νέος, φί-
λος νέος, ἐὰν παλαιωθῇ, μετ' [8] εὐφροσύ-
11 νης πίεσαι αὐτόν. Μὴ ζηλώσῃς δόξαν
ἁμαρτωλοῦ, οὐ γὰρ οἶδας [9] τί ἔσται ἡ καταστρο-
12 φὴ αὐτοῦ, Μὴ εὐδοκήσῃς [10] ἐν εὐδοκίᾳ
ἀσεβῶν, μνήσθητι ὅτι ἕως ᾅδου οὐ μὴ δικαιω-
13 θῶσι. Μακρὰν ἄπεχε ἀπὸ ἀνθρώπου ὃς
[11] ἔχει ἐξουσίαν τοῦ φονεύειν, καὶ οὐ μὴ ὑποπτεύ-
σῃς [12] φόβον θανάτου· [13] κἂν προσέλθῃς, μὴ
πλημμελήσῃς, ἵνα μὴ [14] ἀφέληται τὴν ζωήν
[15] σου. ἐπίγνωθι ὅτι ἐν μέσῳ [16] παγίδων
διαβαίνεις, καὶ ἐπὶ ἐπάλξεων [17] πόλεων πε-
14 ριπατεῖς. Κατὰ τὴν ἰσχύν σου στόχασαι
[18] τοὺς πλησίον, καὶ μετὰ σοφῶν [19] συμβου-
15 λεύου. Καὶ μετὰ συνετῶν ἔστω ὁ διαλογι-
σμός σου, καὶ πᾶσα [20] διήγησίς σου ἐν νόμῳ ὑ-
16 ψίστου. Ἄνδρες δίκαιοι ἔστωσαν σύνδειπνοί
σου, καὶ ἐν φόβῳ κυρίου ἔστω τὸ καύχημά σου.
17 Ἐν χειρὶ τεχνιτῶν ἔργον [21] ἐπαινεθήσεται, καὶ
ὁ ἡγούμενος λαοῦ σοφὸς ἐν λόγῳ αὐτοῦ.
18 Φοβερὸς ἐν πόλει αὐτοῦ ἀνὴρ γλωσσώδης, καὶ ὁ
[22] προπετὴς ἐν λόγῳ αὐτοῦ μισηθήσεται.

Κεφ. ι΄. 10.

1 ΚΡιτὴς σοφὸς [1] παιδεύσει τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ
2 ἡγεμονία συνετοῦ τεταγμένη ἔσται. Κατὰ
τὸν κριτὴν τοῦ λαοῦ [2] αὐτοῦ οὕτως [3] καὶ οἱ λειτουρ-
γοὶ αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὸν ἡγούμενον τῆς πόλεως πάν-
3 τες οἱ κατοικοῦντες αὐτήν. Βασιλεὺς ἀ-
παίδευτος ἀπολεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ πόλις οἰ-
4 κισθήσεται ἐν συνέσει δυναστῶν. Ἐν χει-
ρὶ κυρίου [4] ἐξουσία τῆς γῆς, καὶ τὸν χρήσιμον ἐγε-
5 ρεῖ εἰς καιρὸν ἐπ' αὐτῆς. Ἐν χειρὶ κυ-
ρίου εὐοδία ἀνδρὸς, καὶ προσώπῳ γραμματέως
6 ἐπιθήσει δόξαν αὐτοῦ. Ἐπὶ παντὶ ἀδι-
κήματι μὴ [5] μηνιάσῃς τῷ πλησίον, καὶ μὴ πρᾶσ-
7 σε μηδὲν ἐν ἔργοις ὕβρεως. Μισητὴ ἔ-
ναντι κυρίου καὶ ἀνθρώπων ὑπερηφανία, καὶ ἐξ
8 ἀμφοτέρων [6] πλημμελήσει ἄδικα. Βα-
σιλεία ἀπὸ ἔθνους εἰς ἔθνος μετάγεται, διὰ ἀ-
9 δικίας καὶ ὕβρεις καὶ [7] χρήματα. Τί ὑπερ-
ηφανεύεται γῆ καὶ σποδός; [8] ὅτι ἐν [9] ζωῇ ἔρρι-
10 ψα τὰ ἐνδόσθια αὐτοῦ. Μακρὸν ἀρρώστη-
μα [10] σκώπτει ἰατρὸς, καὶ βασιλεὺς σήμερον,
11 καὶ αὔριον τελευτήσει. Ἐν γὰρ τῷ ἀπο-
θανεῖν ἄνθρωπον, κληρονομήσει ἑρπετὰ καὶ θη-
12 ρία καὶ σκώληκας. Ἀρχὴ ὑπερηφανίας
ἀνθρώπου ἀφισταμένου ἀπὸ κυρίου, καὶ ἀπὸ τοῦ ποιή-
σαντος αὐτὸν ἀπέστη ἡ καρδία αὐτοῦ.

---

14 *Ald.* στέρξαι. 15 *Alex.* καρδίαν σου. C. τὴν καρδίαν σου. 16 C. χάριν ψευδῆ.
Cap. 9. 1 C. ψυχήν. 2 C. ἀπόντα. 3 al. ἐπιτηδεύμασιν. 4 C. ἀνακαίεται, καὶ μὴ κατακλιθῇς ἐπ' ἀγκαλῶν μετ' αὐτῆς. Μετὰ. 5 *Clem. Alex.* l. 2. pædag. c. 7. sic citat hunc loc. Μετὰ ὑπάνδρου γυναικὸς μὴ κάθου τὸ σύνολον, καὶ μὴ μετακλιθῇς ἐπ' ἀγκῶνα μετ' αὐτῆς, μηδὲ συμβολὰς ποίει μετ' αὐτῆς ἐν οἴνῳ· μήποτε ἐκκλίνῃ ἡ καρδία σου ἐπ' αὐτὴν, καὶ τῷ αἵματί σου ὀλισθήσῃ εἰς ἀπώλειαν.
6 *Alex.* ὀλισθήσῃ. C. ὀλισθῇς. 7 *Alex.* ἔπισος. C. ἐπίσης. 8 *Alex.* εὐφροσύνῃ. 9 C. τίς ἐστιν. 10 *Alex.* εὐδοκίᾳ. C. εὐδοκίαις. 11 C. ἐξουσίαν ἔχει τοῦ. 12 *Ald.* φόβου. 13 C. καὶ ἐάν. 14 *Alex.* ἀφέλῃ. 15 C. σου παραχρῆμα. 16 *Alex.* παγίδος. 17 C. πόλεως. 18 *Alex.* τῷ. C. τοῦ. 19 *Alex.* & C. βουλεύου. Μετὰ συνετῶν. 20 *Alex.* ἡ διήγησις. 21 *Alex.* ἐπαινεθήσεται. 22 *Alex.* * προπετής.
Cap. 10. 1 C. παιδεύει. 2 αὐτοῦ C. deest. 3 *Alex.* οἱ λειτουργοί. 4 *Alex.* ἡ ἐξουσία. 5 *Alex.* * μηνήσῃς. 6 *Alex.* πλημμελήσῃ ἀδικίᾳ. C. πλημμέλεια ἀδικίας. 7 C. χρήματα δόλια. Τί. 8 C. Φιλαργύρου μὲν γὰρ οὐδὲν ἀνομώτερον. Οὗτος γὰρ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἔκπρακτον ποιεῖ, ὅτι. 9 C. ζωῇ αὐτοῦ ἔρριψαν. 10 C. κόπτει.

Ὅτι ἀρχὴ

13 Ὅτι ἀρχὴ [11] ὑπερηφανίας ἁμαρτία, καὶ ὁ
κρατῶν αὐτῆς [12] ἐξομβρήσει βδέλυγμα. διὰ
τοῦτο παρεδόξασε κύριος τὰς ἐπαγωγὰς, καὶ
14 κατέστρεψεν εἰς [13] τέλος αὐτούς. [14] Θρό-
νους ἀρχόντων καθεῖλεν ὁ κύριος, καὶ ἐκάθισε
15 πραεῖς ἀντ᾽ [15] αὐτῶν. Ῥίζας ἐθνῶν [16] ἐξέ-
τιλεν ὁ κύριος, καὶ ἐφύτευσε [17] ταπεινοὺς ἀντ᾽
16 αὐτῶν. Χώρας ἐθνῶν κατέστρεψεν ὁ κύ-
ριος, καὶ ἀπώλεσεν αὐτὰς ἕως θεμελίων γῆς.
17 [18] Ἐξήρανεν [19] ἐξ αὐτῶν καὶ ἀπώλεσεν αὐτοὺς,
καὶ κατέπαυσεν ἀπὸ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν.
18 Οὐκ ἔκτισαι ἀνθρώποις ὑπερηφανία, οὐδὲ ὀρ-
19 γὴ θυμοῦ γεννήμασι γυναικῶν. [20] Σπέρ-
μα ἔντιμον ποῖον; σπέρμα ἀνθρώπου. σπέρ-
μα ἔντιμον ποῖον; οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον.
σπέρμα ἄτιμον ποῖον; σπέρμα ἀνθρώπου.
σπέρμα ἄτιμον ποῖον; οἱ παραβαίνοντες ἐν-
20 τολάς. Ἐν μέσῳ ἀδελφῶν ὁ ἡγούμενος
αὐτῶν ἔντιμος, καὶ οἱ φοβούμενοι κύριον ἐν ὀ-
22 φθαλμοῖς αὐτοῦ. [21] Πλούσιος καὶ ἔνδοξος
καὶ πτωχὸς, τὸ καύχημα αὐτῶν φόβος κυρίου.
23 Οὐ δίκαιον ἀτιμάσαι πτωχὸν συνετὸν, καὶ οὐ
[22] καθήκει δοξάσαι ἄνδρα ἁμαρτωλόν.
24 [23] Μεγιστὰν καὶ κριτὴς καὶ δυνάστης δοξασθήσεται, καὶ
οὐκ ἔστιν [24] αὐτῶν τις μείζων [25] τοῦ φοβουμένου
25 τὸν κύριον. Οἰκέτῃ [26] σοφῷ ἐλεύθεροι λει-
τουργήσουσι, καὶ ἀνὴρ ἐπιστήμων οὐ [27] γογγύσει.
26 Μὴ σοφίζου ποιῆσαι τὸ ἔργον σου, καὶ μὴ δοξά-
27 ζου ἐν καιρῷ στενοχωρίας σου. Κρείσσων
[28] ἐργαζόμενος [29] ἐν πᾶσιν, [30] ἢ περιπατῶν,
ἢ δοξαζόμενος καὶ [31] ἀπορῶν [32] ἄρτων.
28 Τέκνον, ἐν [33] πραΰτητι δόξασον τὴν ψυχήν
σου, καὶ δὸς αὐτῇ τιμὴν κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτῆς.
29 Τὸν ἁμαρτάνοντα εἰς [34] τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίς
δικαιώσει; καὶ τίς δοξάσει τὸν ἀτιμάζοντα τὴν
30 ζωὴν αὐτοῦ; Πτωχὸς δοξάζεται δι᾽ ἐπι-
στήμην αὐτοῦ, καὶ πλούσιος δοξάζεται διὰ τὸν
31 πλοῦτον αὐτοῦ. Ὁ [35] δὲ δοξαζόμενος
ἐν πτωχείᾳ, καὶ ἐν πλούτῳ ποσαχῶς; [36] καὶ ὁ
ἄδοξος ἐν πλούτῳ, [37] καὶ ἐν πτωχείᾳ ποσα-
χῶς;

Κεφ. ια΄. 11.

1 Σοφία ταπεινοῦ [1] ἀνύψωσε κεφαλήν, καὶ
ἐν μέσῳ μεγιστάνων [2] καθίσει αὐτόν.
2 Μὴ [3] αἰνέσῃς ἄνδρα ἐν κάλλει αὐτοῦ, καὶ μὴ
3 βδελύξῃ ἄνθρωπον ἐν ὁράσει αὐτοῦ. Μι-
κρὰ ἐν πετεινοῖς μέλισσα, καὶ ἀρχὴ γλυκα-
4 σμάτων ὁ καρπὸς αὐτῆς. Ἐν περιβολῇ
ἱματίων μὴ καυχήσῃ, καὶ ἐν ἡμέρᾳ δόξης μὴ
ἐπαίρου, ὅτι θαυμαστὰ τὰ ἔργα κυρίου, καὶ
κρυπτὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ [4] ἐν ἀνθρώποις.
5 Πολλοὶ τύραννοι ἐκάθισαν ἐπὶ ἐδάφους, ὁ δὲ
6 ἀνυπονόητος ἐφόρεσε διάδημα. Πολλοὶ
δυνάσται ἠτιμάσθησαν σφόδρα, καὶ ἔνδοξοι παρ-
7 εδόθησαν εἰς χεῖρας ἑτέρων, [5] Πρὶν ἐξε-
τάσῃς μὴ [6] μέμψῃ· νόησον πρῶτον καὶ τότε ἐ-
8 πιτίμα. [7] Πρὶν ἢ ἀκοῦσαι μὴ ἀποκρίνου,
καὶ ἐν μέσῳ λόγων μὴ [8] παρεμβάλλου.
9 [9] Περὶ πράγματος οὗ οὐκ ἔστι [10] σοι χρεία,
μὴ ἔριζε, καὶ ἐν κρίσει ἁμαρτωλῶν μὴ συνέ-
10 δρευε. Τέκνον, μὴ περὶ πολλὰ ἔστωσαν
αἱ πράξεις σου. ἐὰν [11] πληθύνῃς, οὐκ [12] ἀ-
θωωθήσῃ· καὶ ἐὰν διώκῃς, οὐ μὴ καταλάβῃς,
11 καὶ οὐ μὴ ἐκφύγῃς διαδράς. Ἔστι κοπιῶν
καὶ πονῶν καὶ σπεύδων, καὶ [13] τόσῳ μᾶλλον ὑστε-
12 ρεῖται. Ἔστι νωθρὸς [14] καὶ προσδεόμενος
ἀντιλήψεως, ὑστερῶν ἰσχύϊ, [15] καὶ πτωχείᾳ πε-
ρισσεύει, καὶ [16] οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπέβλεψαν
αὐτῷ εἰς ἀγαθὰ, καὶ ἀνώρθωσεν αὐτὸν ἐκ τα-
13 πεινώσεως αὐτοῦ. Καὶ ἀνύψωσε κεφαλὴν
αὐτοῦ, [17] καὶ ἀπεθαύμασαν ἐπ᾽ αὐτῷ πολλοί.
14 Ἀγαθὰ καὶ κακὰ, ζωὴ καὶ θάνατος, πτωχεία

---

11 *Alex.* ὑπερηφανία ἁμαρτίας. *C.* ἁμαρτίας ὑπερηφάνεια. 12 *C.* ἐξυβρίσει βδέλυγμα, καὶ καταστραφήσεται εἰς τέλος. διά. 13 *Alex.* * τέλους. 14 *Ald.* Χρόνους. 15 *C.* αὐτῶν ἔνδοθεν. 16 *C.* ὑπερηφάνων ἐξεῖλε. 17 *C.* ἐν δόξῃ ταπεινούς. & ponit post αὐτῶν. 18 *Alex.* & *C.* Ἐξῆρεν. 19 *Alex.* αὐτούς. 20 *C.* Σπέρμα ἀσφαλείας οἱ φοβούμενοι κύριον, καὶ ἔντιμον φύτευμα οἱ ἀγαπῶντες αὐτόν· σπέρμα ἀτιμίας οἱ μὴ προσέχοντες τῷ νόμῳ, σπέρμα πλανήσεως οἱ παραβαίνοντες ἐντολάς. 21 *C.* Πρὸ λήξεως ἀρχὴ φόβος κυρίου, ἐκβολὴ δὲ ἀρχῆς σκληρυσμὸς καὶ ὑπερηφάνεια· πλούσιος. 22 *Alex.* καθήκειν. 23 *C.* Μεγιστᾶνες, καὶ κριταὶ, καὶ δυνάσται, δοξασθήσονται. 24 *C.* τις αὐτῶν μείζων. 25 *Alex.* τῶν φοβουμένων. 26 *C.* συνετῷ. 27 *C.* γογγύσει παιδευόμενος. 28 *C.* γὰρ ὁ ἐργαζόμενος. 29 *Alex,* & *C.* καὶ περισσεύων ἐν πᾶσιν. 30 ἢ περιπατῶν *C.* desunt. dein, ἢ ὁ δοξ. 31 *Alex.* ὑστερῶν. 32 *C.* ἄρτου. 33 *C.* πραΰτητι σου δόξασον. 34 *Alex.* ψυχήν. 35 *Alex.* & *C.* δεδοξασμένος. 36 καὶ ὁ usque ad finem versus *C.* desunt. 37 *Ald.* ἐν.

Cap. 11. 1 *Alex.* & *C.* ἀνυψώσει κεφαλὴν αὐτοῦ. 2 *Alex.* καθίσει. 3 *Alex.* αἰνέσῃς. 4 *Alex.* & *C.* ἀνθρώποις. 5 *Alex.* Πρὶν ἤ. 6 *Ald.* μέμφῃ. 7 *Alex.* Πρὶν ἀκοῦσαι. 8 *C.* παρέμβαλλε ῥῆμα. 9 *Ald.* Περὶ δὲ πράγματος. 10 *Alex.* & *C.* σοι, μὴ ἔριζε. 11 *C.* γὰρ πληθύνῃς. 12 *Alex.* ἀθωωθήσῃ. 13 *Alex.* πόσῳ. 14 *Alex.* & *C.* προσδεόμενος. 15 *C.* καὶ περισσεύων πτωχείᾳ. 16 *C.* ὀφθαλμὸς κυρίου ἐπέβλεψεν. 17 *C.* ἀπὸ συντριβῆς, καὶ ἐθαύμασαν ἐπ᾽ αὐτῷ πολλοὶ θεωρήσαντες. Ἀγαθά.

17 καὶ πλοῦτος παρὰ κυρίου ἐστί. [18] Δόσις κυ-
ρίου παραμένει εὐσεβέσι, καὶ ἡ εὐδοκία αὐτοῦ εἰς
18 τὸν αἰῶνα [19] εὐοδωθήσεται. Ἔστι πλουτῶν
ἀπὸ προσοχῆς καὶ σφιγγίας αὐτοῦ, καὶ αὕτη ἡ
19 μερὶς [20] τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. Ἐν τῷ εἰπεῖν
αὐτὸν, Εὗρον ἀνάπαυσιν, καὶ νῦν [21] φάγωμαι
[22] ἐκ τῶν ἀγαθῶν [23] μου, καὶ οὐκ οἶδε τίς και-
ρὸς [24] παρελεύσεται, καὶ καταλείψει αὐτὰ ἑτέ-
20 ροις, καὶ ἀποθανεῖται. Στῆθι ἐν διαθήκῃ
σου καὶ ὁμίλει ἐν [25] αὐτῇ, καὶ ἐν τῷ ἔργῳ σου πα-
21 λαιώθητι. Μὴ θαύμαζε ἐν ἔργοις ἁμαρ-
τωλοῦ, πίστευε [26] τῷ κυρίῳ, καὶ ἔμμενε τῷ
πόνῳ σου· ὅτι κοῦφον ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου διὰ
τάχους ἐξάπινα [27] πλουτίσαι πένητα.
22 Εὐλογία κυρίου [28] ἐν μισθῷ εὐσεβοῦς, καὶ ἐν
ὥρᾳ ταχινῇ ἀναθάλλει εὐλογίαν αὐτοῦ.
23 Μὴ εἴπῃς, Τίς ἐστί μου [29] χρεία; καὶ τίνα ἀπὸ
24 τοῦ νῦν ἔσται μου τὰ ἀγαθά; Μὴ εἴπῃς,
Αὐτάρκη μοι [30] ἐστί, καὶ τί ἀπὸ τοῦ νῦν [31] κα-
25 κωθήσομαι; Ἐν ἡμέρᾳ [32] ἀγαθῶν ἀ-
μνησία κακῶν, καὶ ἐν ἡμέρᾳ κακῶν [33] οὐ μνησθή-
26 σεται ἀγαθῶν. Ὅτι κοῦφον [34] ἔναντι κυ-
ρίου ἐν ἡμέρᾳ τελευτῆς ἀποδοῦναι ἀνθρώπῳ κατὰ
27 [35] τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ. Κάκωσις ὥρας ἐπι-
λησμονὴν ποιεῖ τρυφῆς, καὶ [36] ἐν συντελείᾳ
28 ἀνθρώπου ἀποκάλυψις ἔργων αὐτοῦ. Πρὸ
τελευτῆς μὴ μακάριζε μηδένα, καὶ ἐν τέκνοις
29 αὐτῶν [37] γνωσθήσεται ἀνήρ. Μὴ πάντα
ἄνθρωπον εἴσαγε εἰς τὸν οἶκόν σου, πολλὰ γὰρ τὰ
30 ἔνεδρα τοῦ δολίου. Πέρδιξ θηρευτὴς ἐν
καρτάλλῳ, οὕτως καρδία ὑπερηφάνου, καὶ ὡς ὁ
31 κατάσκοπος [38] ἐπιβλέπει πτῶσιν. Τὰ
γὰρ ἀγαθὰ εἰς κακὰ μεταστρέφων ἐνεδρεύει, καὶ
32 ἐν τοῖς [39] αἱρετοῖς ἐπιθήσει μῶμον. Ἀ-
πὸ σπινθῆρος [40] πυρὸς πληθύνεται ἀνθρακία,
καὶ ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς εἰς αἷμα ἐνεδρεύει.
33 Πρόσεχε ἀπὸ κακούργου, πονηρὰ γὰρ [41] τε-
κταίνει, μήποτε μῶμον εἰς τὸν αἰῶνα [42] δῷ σοι.
34 Ἐνοίκισον ἀλλότριον, καὶ [43] διαστρέψει σε ἐν
[44] ταραχαῖς, καὶ ἀπαλλοτριώσει σε [45] τῶν ἰδίων
σου.

Κεφ. ιβ΄. 12.

1 Ἐὰν εὖ ποιῇς, γνῶθι τίνι ποιεῖς, καὶ ἔσται
2 χάρις τοῖς ἀγαθοῖς σου. Εὐποίησον εὐ-
σεβεῖ, καὶ εὑρήσεις [1] ἀνταπόδομα, καὶ εἰ μὴ
3 παρ' αὐτοῦ, ἀλλὰ παρὰ [2] ὑψίστου. Οὐκ [3] ἔ-
στιν ἀγαθὰ τῷ ἐνδελεχίζοντι εἰς κακὰ, καὶ τῷ
4 [4] ἐλεημοσύνην μὴ χαριζομένῳ. Δὸς τῷ
εὐσεβεῖ, καὶ μὴ [5] ἀντιλάβῃ τοῦ ἁμαρτωλοῦ.
5 Εὐποίησον [6] τῷ ταπεινῷ, καὶ μὴ δῷς ἀσεβεῖ.
ἐμπόδισον τοὺς ἄρτους αὐτοῦ, καὶ μὴ δῷς αὐτῷ,
ἵνα μὴ ἐν αὐτοῖς σε δυναστεύσῃ· διπλάσια γὰρ
κακὰ [7] εὑρήσεις ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς οἷς [8] ἂν
6 [9] ποιήσῃς αὐτῷ. Ὅτι καὶ ὁ ὕψιστος ἐμί-
σησεν ἁμαρτωλοὺς, καὶ τοῖς [10] ἀσεβέσιν [11] ἀπο-
7 δώσει ἐκδίκησιν. [12] Δὸς τῷ ἀγαθῷ, καὶ
8 μὴ [13] ἀντιλάβῃ τοῦ ἁμαρτωλοῦ. [14] Οὐκ
ἐκδικηθήσεται ἐν ἀγαθοῖς ὁ φίλος, καὶ οὐ κρυ-
9 βήσεται ἐν κακοῖς ὁ ἐχθρός. Ἐν ἀγαθοῖς
ἀνδρὸς οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ἐν λύπῃ, καὶ ἐν τοῖς κα-
κοῖς αὐτοῦ καὶ ὁ φίλος διαχωρισθήσεται.
10 Μὴ πιστεύσῃς τῷ ἐχθρῷ σου εἰς τὸν αἰῶνα· ὡς γὰρ
ὁ χαλκὸς ἰοῦται, οὕτως ἡ πονηρία αὐτοῦ.
11 Καὶ ἐὰν ταπεινωθῇ καὶ πορεύηται συγκεκυφὼς, ἐ-
πίστησον [15] τὴν ψυχήν σου καὶ φύλαξε ἀπ' αὐ-
τοῦ, καὶ ἔσῃ αὐτῷ ὡς ἐκμεμαχὼς ἔσοπτρον, καὶ
γνώσῃ ὅτι οὐκ εἰς τέλος [16] κατίωσε.
12 Μὴ στήσῃς [17] αὐτὸν παρὰ [18] σεαυτὸν, [19] μὴ
[20] ἀνατρέψας [21] σε στῇ ἐπὶ τὸν τόπον σου· μὴ καθ-
ίσῃς αὐτὸν ἐκ δεξιῶν σου, μήποτε ζητήσῃ τὴν
καθέδραν [22] σου, καὶ ἐπ' [23] ἐσχάτῳ ἐπιγνώ-
σῃ τοὺς λόγους μου, καὶ ἐπὶ τῶν ῥημάτων μου κα-

18 *C.* Σοφία, καὶ ἐπιστήμη, καὶ γνῶσις νόμου παρὰ κυρίου· ἀγάπησις, καὶ ὁδοὶ καλῶν ἔργων παρ' αὐτοῦ εἰσι. Πλάνη καὶ σκότος ἁμαρτωλοῖς συνέκτισται, τοῖς δὲ γαυριῶσιν ἐπὶ κακὰ συγγηρᾷ κακία. Δόσις. 19 *C.* εὐοδοῖ & ponit ante εἰς. 20 *C.* αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ. 21 *Alex.* φάγομαι. 22 *C.* ἀπό. 23 *C.* μου ἀδιαλείπτως, καί. 24 *C.* παρελεύσεται αὐτόν. 25 *C.* αὐτῷ. 26 *Alex.* & *C.* δὲ κυρίῳ. 27 *Alex.* πλουτῆσαι. 28 *Alex.* ἐμμέτρῳ. 29 *C.* χρεία ἀρεσκείας; καί. 30 *C.* ὅτι, καὶ πολλά μοι ἃ ἔχω, καί. 31 *C.* κακωθήσομαι ἐν ζωῇ; Ἐν. 32 *Alex.* ἀγαθῇ. 33 οὐ *Ald.* deest. 34 *Alex.* ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου. 35 *C.* τὰ ἔργα. 36 *C.* συντέλειαν. 37 *Alex.* γνωσθήσεται. Μή. 38 *C.* ἐπιβὰς ἐπὶ πτῶσιν. 39 *Alex.* ἑτέροις. *C.* αἱρετικοῖς. in *quibusd. ll.* est αἰνετοῖς. 40 *C.* μικρᾶς. al. μιᾶς. 41 *C.* τεκταίνεται. 42 δῷ σοι *C.* ponit ante μῶμον.

43 *Ald.* διαστρέψεις ἐν. 44 *C.* ταραχῇ. 45 *C.* ἐκ τῶν. Cap. 12. 1 *Ms. Alex.* ἀνταπόδωμα. 2 *Alex.* τοῦ ὑψίστου. 3 *Alex.* ἔσται. 4 *C.* ἐλεημοσύνης μὴ χαριζομένῳ. 5 *Alex.* ἀντιλαμβάνου. 6 *Alex.* ταπεινῷ. 7 *Alex.* * εὑρήσουσιν. *C.* εὑρήσει σοι. 8 *Alex.* ἐάν. 9 *C.* ποιῇς. 10 *C.* εὐσεβέσιν. 11 *Alex* ἀποδοῦ εἰς ἐκδίκησιν. 12 *C.* φυλάσσει δὲ αὐτοὺς εἰς ἡμέραν ἐκδικήσεως αὐτῶν κραταιάν. δός. 13 *Alex.* ἀντιλάβου ἁμαρτωλοῦ. 14 *Alex.* Οὐκ ἐκβληθήσεται *C.* Οὐκ ἐκβληθήσεται. *al.* hab. Οὐκ ἐπιγνωσθήσεται. *al.* Οὐ κρυβήσεται. 15 *Alex.* τῇ ψυχῇ. mox al. φύλαξαι. 16 *Alex.* κατίωται. 17 *Ald.* αὐτῷ. 18 *Alex.* & *C.* σεαυτῷ. 19 *C.* μήποτε. 20 *Alex.* ἀναστρέψας. *C.* καταστρέψας. 21 *Ald.* ἔστη. 22 *C.* σου λαβεῖν, καί. 23 *Alex.* *C.* ἐσχάτων.

τανυγήσῃ.

13 τανυγήσῃ. [24] Τίς ἐλεήσει ἐπαοιδὸν
ὀφιόδηκτον, καὶ πάντας τοὺς προσάγοντας θη-
14 ρίοις; Οὕτως τὸν προσπορευόμενον ἀν-
δρὶ ἁμαρτωλῷ καὶ [25] συμφυρόμενον ἐν ταῖς ἁμαρ-
15 τίαις αὐτοῦ. Ὥραν μετὰ σοῦ [26] διαμενεῖ,
16 καὶ ἐὰν ἐκκλίνῃς, οὐ μὴ καρτερήσῃ. Καὶ
ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ γλυκανεῖ ὁ [27] ἐχθρός, καὶ
ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ βουλεύσεται ἀνατρέψαι σε εἰς
βόθρον. ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ δακρύσει ὁ ἐχθρός,
καὶ ἐὰν εὕρῃ καιρόν, οὐκ ἐμπλησθήσεται ἀφ' αἵ-
17 ματος. Κακὰ [28] ἂν ὑπαντήσῃ σοι,
εὑρήσεις αὐτὸν [29] ἐκεῖ πρότερόν σου, καὶ [30] ὡς
18 βοηθῶν [31] ὑποσχάσει πτέρναν σου. [32] Κι-
νήσει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπικροτήσει ταῖς
[33] χερσὶν αὐτοῦ, καὶ πολλὰ [34] διαψιθυρίσει, καὶ
ἀλλοιώσει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.

Κεφ. ιγ'. 13.

1 Ὁ Ἁπτόμενος πίσσης μολυνθήσεται[1], καὶ ὁ
κοινωνῶν ὑπερηφάνῳ ὁμοιωθήσεται αὐτῷ.
2 Βάρος ὑπὲρ σὲ μὴ [2] ἄρῃς, καὶ ἰσχυροτέρῳ σου καὶ
[3] πλουσιωτέρῳ μὴ κοινώνει. τί κοινωνήσει χύτρα
πρὸς λέβητα; [4] αὕτη προσκρούσει, καὶ [5] αὕτη
3 συντριβήσεται. Πλούσιος ἠδίκησε, καὶ [6] αὐ-
τὸς προσενεβριμήσατο· πτωχὸς ἠδίκηται, καὶ
4 αὐτὸς [7] προσδεηθήσεται. Ἐὰν χρησιμεύ-
σῃς, ἐργᾶται ἐν σοί· καὶ ἐὰν ὑστερήσῃς, [8] κατα-
5 λείψει σε. [9] Ἐὰν ἔχῃς, συμβιώσεταί σοι,
καὶ ἀποκενώσει σε, καὶ αὐτὸς οὐ πονέσει.
6 Χρείαν ἔσχηκέ σου, καὶ ἀποπλανήσει σε, καὶ προσ-
γελάσεταί σοι, καὶ δώσει σοι [10] ἐλπίδα· λα-
λήσει σοι καλά, καὶ [11] ἐρεῖ, Τίς ἡ χρεία σου;
7 Καὶ αἰσχυνεῖ σε [12] ἐν τοῖς βρώμασιν αὐτοῦ, ἕως
οὗ [13] ἀποκενώσῃ σε δὶς ἢ τρίς, καὶ ἐπ' [14] ἐσχά-
τῳ καταμωκήσεταί σου· [15] μετὰ ταῦτα ὄψεταί σε,
καὶ καταλείψει σε, καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ κινή-
8 σει ἐπὶ σοί. Πρόσεχε μὴ ἀποπλανηθῇς[16],
καὶ μὴ ταπεινωθῇς ἐν εὐφροσύνῃ [17] σου.
9 [18] Προσκαλεσαμένου σε δυνάστου, ὑποχωρῶν γί-
νου, καὶ [19] τόσῳ [20] μᾶλλον προσκαλέσεταί σε.
10 Μὴ ἔμπιπτε [21] ἵνα μὴ [22] ἀπωσθῇς, καὶ μὴ μα-
11 κρὰν ἀφίστω ἵνα μὴ ἐπιλησθῇς. Μὴ ἔπ-
εχε [23] εἰσηγορεῖσθαι μετ' αὐτοῦ, καὶ μὴ [24] πί-
στευε τοῖς πλείοσι λόγοις αὐτοῦ· ἐκ πολλῆς γὰρ
λαλιᾶς πειράσει σε, καὶ ὡς προσγελῶν [25] ἐξε-
12 τάσει. [26] Ἀνελεήμων ὁ μὴ συντηρῶν λό-
γους, καὶ οὐ μὴ φείσηται περὶ [27] κακώσεως καὶ δε-
13 σμῶν. Συντήρησον καὶ [28] πρόσεχε [29] σφο-
δρῶς, ὅτι μετὰ τῆς πτώσεώς σου περιπατεῖς.
15 [30] Πᾶν ζῶον ἀγαπᾷ τὸ ὅμοιον [31] αὐτῷ, καὶ πᾶς
16 ἄνθρωπος τὸν πλησίον αὐτοῦ. Πᾶσα σὰρξ
κατὰ γένος συνάγεται, καὶ τῷ ὁμοίῳ αὐτοῦ προσ-
17 κολληθήσεται ἀνήρ. Τί κοινωνήσει λύκος
ἀμνῷ; οὕτως ἁμαρτωλὸς πρὸς εὐσεβῆ.
18 Τίς εἰρήνη ὑαίνῃ πρὸς κύνα; καὶ τίς εἰρήνη πλου-
19 σίῳ πρὸς πένητα; Κυνήγια λεόντων ὄνα-
γροι ἐν ἐρήμῳ, οὕτως νομαὶ πλουσίων πτωχοί.
20 Βδέλυγμα [32] ὑπερηφάνῳ [33] ταπεινότης, οὕτως
21 βδέλυγμα πλουσίῳ πτωχός. Πλούσιος
σαλευόμενος στηρίζεται ὑπὸ φίλων, [34] ταπει-
νὸς δὲ πεσὼν προσαπωθεῖται ὑπὸ φίλων.
22 Πλουσίου σφαλέντος πολλοὶ ἀντιλήπτορες, ἐλά-
λησεν ἀπόρρητα καὶ ἐδικαίωσαν αὐτόν· ταπει-
νὸς [35] ἔσφαλε καὶ προσεπετίμησαν αὐτῷ, ἐ-
φθέγξατο σύνεσιν καὶ οὐκ ἐδόθη αὐτῷ τόπος.
23 Πλούσιος ἐλάλησε καὶ πάντες ἐσίγησαν, καὶ τὸν
λόγον αὐτοῦ ἀνύψωσαν ἕως τῶν νεφελῶν· πτω-
χὸς ἐλάλησε, καὶ εἶπαν, Τίς οὗτος; κἂν προσ-
κόψῃ, [36] προσανατρέψουσιν αὐτόν.
24 [37] Ἀγαθὸς ὁ πλοῦτος ᾧ μὴ [38] ἐστιν ἁμαρτία,
καὶ πονηρὰ ἡ πτωχεία ἐν [39] στόμασιν ἀσεβοῦς.
25 Καρδία ἀνθρώπου ἀλλοιοῖ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ,
[40] ἐάν τε εἰς ἀγαθὰ ἐάν τε εἰς [41] κακά. Ἴχ-

---

24 *Ald.* Μὴ δεσμεύσεις δὶς ἁμαρτίαν, ἐν γὰρ μιᾷ οὐκ ἀθῳωθήσῃ. Τίς. 25 *Alex.* συμφερόμενον. 26 *C.* διαμενεῖ ἐν στάσει δικαίᾳ, καί. 27 *Ald.* ἐχθρός, καὶ πολλὰ ψιθυρίσει, καὶ ἐρεῖ σοι καλὰ λέγων. ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ δακρύσει, καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ βουλεύσεται ἀνατρέψαι σε εἰς βόθρον, καὶ ἐὰν εὕρῃ. 28 *Alex.* ἐάν. 29 *Alex.* πρότερον ἐκεῖ σου. 30 *C.* ὡς ἄνθρωπος βοηθῶν. 31 *nonnulli ll.* hab. ὑποσκάψει. 32 *Alex. C.* Τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ κινήσει (*Alex.* κεινήσει.) 33 *C.* χερσί, καί. 34 *C.* διαψιθυρεῖ.

Cap. 13. 1 *Comp.* ἐν αὐτῇ· καὶ κοινωνῶν. 2 *C.* ἄρῃς ἐν ζωῇ σου, ἰσχυροτέρῳ. 3 *Alex. C.* πλουσιωτέρῳ σου μή. 4 *C.* αὐτή. 5 *C.* αὐτή. 6 *C.* αὐτοῦ προσδεηθήσονται. 7 *C.* προσαπειληθήσεται. 8 *C.* καταθλίψει. 9 *C.* Καὶ ἐάν. 10 *Alex.* ἐλπίδας. 11 *Alex.* ἐρεῖς, Τίς. 12 ἐν *C.* deest. 13 *Alex.* ἀποκενώσει. 14 *C.* ἐσχάταν.

15 *C.* καὶ μετά. 16 *C.* τῇ διανοίᾳ, καί. 17 *C.* καρδίας σου. 18 *Ald.* Πῶς καλεσαμένου. 19 *C.* τοσούτῳ. 20 *Alex.* μᾶλλόν σε προσκαλέσηται. *C.* μᾶλλόν σε προσκαλέσεται πλεονάζων. 21 *Alex.* * μὴ ἀπωσθῇς. 22 *C.* ἀπωσθῇς ἀκρίτως, καί. 23 in *quibusd. ll.* est, ἰσηγορεῖσθαι. 24 *C.* πιστεύσῃς. 25 *Alex. Ald.* ἐξετάσει σε. *C.* ἐξετάσει τὰ κρυπτά σου. 26 in *quibusd. ll.* est, Ἀνελεημόνως δὲ συντηρήσει λόγους σου. 27 *C.* κακώσεώς σου καί. 28 *C.* πρόσχες. 29 *Ald.* σφόδρα. 30 *C.* Ἀκούων ταῦτα ἐν ὕπνῳ σου, γρηγόρησον. Πάσῃ ζωῇ ἀγάπα τὸν κύριον, καὶ ἐπικαλοῦ αὐτὸν εἰς σωτηρίαν σου. Πᾶν. 31 *Ald.* αὐτοῦ. 32 *C.* ὑπερηφάνων. 33 *Alex.* ταπείνωσις. 34 *C.* πτωχός. 35 *Alex.* ἐσφάλη. 36 *Alex.* προσανατρέπουσιν. 37 *Alex.* Ἀγαθός ἐστιν ὁ. 38 *C.* πρόσεστιν. 39 *Alex. C.* στόματι. 40 *Alex.* & *C.* ἐάν τε εἰς. 41 *C.* κακά, καὶ ἀγαθύνει πρόσωπον ἐν τέρψει καρδία θάλλουσα. Ἴχνος.

ιος καρ-

νος καρδίας ἐν ἀγαθοῖς πρόσωπον [42] ἱλαρὸν,
καὶ εὕρεσις παραβολῶν [43] διαλογισμοὶ μετὰ [44] κό-
πων.

Κεφ. ιδʹ. 14.

1 Μακάριος ἀνὴρ ὃς οὐκ ὠλίσθησεν ἐν [1] σό-
ματι αὐτοῦ, καὶ οὐ κατενύγη ἐν [2] λύπῃ [3] ἁμαρ-
2 τίας. Μακάριος [4] οὗ οὐ κατέγνω ἡ ψυ-
χὴ αὐτοῦ, καὶ ὃς οὐκ ἔπεσεν ἀπὸ τῆς ἐλπίδος
3 [5] αὐτοῦ. Ἀνδρὶ μικρολόγῳ οὐ καλὸς ὁ
πλοῦτος, καὶ ἀνθρώπῳ βασκάνῳ ἱνατί χρήμα-
4 τα; Ὁ συνάγων ἀπὸ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ,
συνάγει ἄλλοις, καὶ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῦ τρυ-
5 φήσουσιν ἕτεροι. Ὁ πονηρὸς ἑαυτῷ, τίνι
[6] ἀγαθὸς ἔσται; καὶ [7] οὐ μὴ εὐφρανθήσεται [8] ἐν
6 τοῖς χρήμασιν αὐτοῦ. Τοῦ [9] βασκαίνον-
τος ἑαυτὸν οὐκ ἔστι πονηρότερος, καὶ τοῦτο ἀν-
7 ταπόδομα τῆς κακίας αὐτοῦ. [10] Κἂν εὖ
ποιῇ, ἐν λήθῃ ποιεῖ, καὶ ἐπ᾽ ἐσχάτων [11] ἐκ-
8 φαίνει τὴν κακίαν αὐτοῦ. Πονηρὸς ὁ βα-
σκαίνων [12] ὀφθαλμῷ, ἀποστρέφων πρόσωπον
9 καὶ ὑπερορῶν ψυχάς. Πλεονέκτου [13] ὀ-
φθαλμὸς [14] οὐκ ἐμπίπλαται [15] μερίδι, καὶ ἀ-
δικία [16] πονηρὰ ἀναξηραίνει [17] ψυχήν.
10 Ὀφθαλμὸς πονηρὸς φθονερὸς ἐπ᾽ ἄρτῳ, καὶ ἐλ-
11 λιπὴς ἐπὶ τῆς τραπέζης αὐτοῦ. Τέκνον
καθὼς ἐὰν [18] ἔχῃς εὖ ποίει [19] σεαυτὸν, καὶ προσ-
12 φορὰς κυρίῳ ἀξίως πρόσαγε. Μνήσθητι
ὅτι θάνατος οὐ χρονιεῖ, καὶ διαθήκη ᾅδου οὐχ ὑπ-
13 εδείχθη σοι. Πρὶν σε τελευτῆσαι εὖ
ποίει φίλῳ· καὶ κατὰ τὴν ἰσχύν σου ἔκτεινον καὶ δὸς αὐ-
14 τῷ. Μὴ ἀφυστερήσῃς [20] ἀπὸ ἀγαθῆς ἡ-
μέρας, καὶ μερὶς ἐπιθυμίας ἀγαθῆς μή σε
15 [21] παρελθάτω. Οὐχὶ [22] ἑτέρῳ καταλεί-
ψεις τοὺς πόνους σου, καὶ τοὺς κόπους σου εἰς [23] δι-
16 αίρεσιν κλήρου; Δὸς καὶ λάβε, καὶ [24] ἀ-
πάτησον τὴν ψυχήν σου, ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν [25] ᾅ-
17 δου ζητῆσαι [26] τρυφήν. Πᾶσα σὰρξ
ὡς ἱμάτιον παλαιοῦται· ἡ γὰρ διαθήκη ἀπ᾽ αἰῶνος,
18 θανάτῳ ἀποθανῇ. Ὡς φύλλον θάλλον
ἐπὶ δένδρου [27] δασέος, τὰ μὲν καταβάλλει,
ἄλλα δὲ φύει· οὕτως [28] γενεὰ σαρκὸς καὶ αἵμα-
τος, ἡ μὲν τελευτᾷ, ἑτέρα δὲ γεννᾶται.
19 Πᾶν ἔργον σηπόμενον ἐκλείπει, καὶ ὁ ἐργαζό-
20 μενος αὐτὸ μετ᾽ αὐτοῦ ἀπελεύσεται. Μα-
κάριος ἀνὴρ ὃς ἐν σοφίᾳ [29] τελευτήσει, καὶ ὃς
21 ἐν συνέσει αὐτοῦ [30] διαλεχθήσεται. [31] Ὁ
διανοούμενος τὰς ὁδοὺς [32] αὐτῆς ἐν καρδίᾳ αὐ-
τοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἀποκρύφοις [33] αὐτῆς [34] νοηθή-
22 σεται. Ἔξελθε ὀπίσω αὐτῆς ὡς ἰχνευτής,
23 καὶ ἐν ταῖς [35] εἰσόδοις αὐτῆς ἐνέδρευε. Ὁ
παρακύπτων διὰ τῶν θυρίδων αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῶν
24 θυρωμάτων αὐτῆς ἀκροάσεται. Ὁ κατα-
λύων σύνεγγυς τοῦ οἴκου αὐτῆς, [36] καὶ [37] πήξει
πάσσαλον ἐν τοῖς [38] τοίχοις αὐτῆς.
25 [39] Στήσει τὴν σκηνὴν [40] αὐτοῦ [41] κατὰ χεῖρας
αὐτῆς, καὶ καταλύσει ἐν καταλύματι ἀγα-
26 θῶν. [42] Θήσει τὰ τέκνα αὐτοῦ [43] ἐν τῇ
σκέπῃ αὐτῆς, καὶ ὑπὸ τοὺς κλάδους αὐτῆς αὐ-
27 λισθήσεται. Σκεπασθήσεται [44] ὑπ᾽ αὐ-
τῆς ἀπὸ καύματος, καὶ ἐν τῇ δόξῃ αὐτῆς κα-
ταλύσει.

Κεφ. ιεʹ. 15.

1 Ὁ φοβούμενος κύριον ποιήσει [1] αὐτὸ, καὶ
ὁ ἐγκρατὴς [2] τοῦ νόμου καταλήψεται [3] αὐτήν.
2 Καὶ ὑπαντήσεται αὐτῷ ὡς μήτηρ, καὶ ὡς γυνὴ
3 παρθενίας προσδέξεται αὐτόν. Ψωμι-
εῖ αὐτὸν ἄρτον συνέσεως, καὶ ὕδωρ σοφίας [4] πο-
4 τίσει αὐτόν. [5] Στηριχθήσεται ἐπ᾽ αὐτὴν
καὶ οὐ μὴ κλιθῇ, καὶ ἐπ᾽ [6] αὐτῆς ἐφέξει καὶ οὐ μὴ
5 καταισχυνθῇ. Καὶ ὑψώσει αὐτὸν παρὰ τοὺς
πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ἀνοίξει
6 [7] στόμα αὐτοῦ. Εὐφροσύνην καὶ στέφανον

---

42 C. θάλλον. 43 C. διαλογισμός. 44 Alex. κόπων.

Cap. 14. 1 Ms. Alex. τῷ στόματι. 2 C. πλήθει. 3 Alex. & C. ἁμαρτιῶν. 4 Alex. ἀνὴρ οὗ. 5 C. αὐτοῦ τῆς ἐπὶ κύριον. Ἀνδρί. 6 C. ἔσται ἀγαθός. 7 C. οὐκ εὐφρανθήσεται. aa. οὐ μὴ εὐφρανθῇ. 8 aa. ἐν τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῦ. 9 Alex. βασκανόντος. 10 C. Καὶ ἐὰν εὖ ποιήσῃ, οὐχ ἑκὼν ποιεῖ. 11 C. ἐκφανεῖ. 12 Alex. ὀφθαλμὸν ἑαυτοῦ. C. ἰδεῖν. 13 Alex. δὲ ὀφθαλμός. 14 C. οὐ πίμπλαται. 15 Alex. μερίδα. C. μερίδος. 16 C. πονηροῦ. 17 C. ψυχὴν αὐτοῦ. 18 Alex. ἔχῃς. 19 Alex. σαυτόν. C. σεαυτῷ. 20 Alex. ἡμέρας. 21 Alex. παρελθέτω. 22 Alex. ἑτέροις. 23 Alex. διαιρέσεις κλήρων. C. διαιρέσεις κλήρου. 24 Alex. * ἀπάτησον. Ald. C. ἁγίασον. in Lat. ed. est justifica. 25 Alex. ᾅδῃ. 26 Alex. τρυφῆς. C. τροφήν. 27 Alex. δάσεως. 28 Alex. καὶ γενεά. 29 C. μελετήσει καλά, καί. 30 C. διαλεχθήσεται ἅγια. Oʹ. in nonnull. pro διαλεχθήσεται, est διαδεχθήσεται. 31 Alex. Διανοούμενος. 32 C. αὐτοῦ. 33 Ald. αὐτοῦ. 34 Alex. & C. ἐννοηθήσεται. 35 Alex. & C. ὁδοῖς. 36 καὶ πήξει usque ad finem vers. Ald. desunt. 37 Alex. πήσει. C. πήξει πάσσαλον ponit post αὐτῆς. 38 Alex. * τύχοις. 39 Alex. στήσῃ. 40 Ald. αὐτῆς. 41 in nonnull. κατὰ χεῖρα. 42 Alex. Καὶ στήσει. 43 Alex. ἐν σκέπῃ. 44 Alex. & C. ἀπ᾽.

Cap. 15. 1 Ald. ἀγαθόν. C. αὐτά. 2 C. γνώσεως νόμου. 3 Alex. αὐτόν. Καὶ ὑπαντήσει αὐτῷ ὡς μήτηρ. C. αὐτήν. Καὶ ὡς μήτηρ ὑπαντήσει αὐτῷ. 4 C. ποτιεῖ. 5 Alex. στηριχθήσεται. 6 Alex. αὐτῇ. 7 Alex. τὸ στόμα.

ἀγαλλιά-

ἀγαλλιάματος [8] καὶ ὄνομα αἰώνιον κατακληρο-
7 νομήσει. [9] Οὐ μὴ καταλήψονται αὐτὴν
ἄνθρωποι ἀσύνετοι, καὶ [10] ἄνδρες ἁμαρτωλοὶ
8 οὐ μὴ ἴδωσιν αὐτήν. Μακρὰν ἐστιν [11] ὑ-
περηφανίας, καὶ ἄνδρες ψεῦσται οὐ [12] μὴ μνη-
9 σθήσονται αὐτῆς. Οὐχ ὡραῖος αἶνος
[13] ἐν στόματι ἁμαρτωλοῦ, ὅτι οὐ παρὰ κυρίου ἀπ-
10 εστάλη. Ἐν γὰρ σοφίᾳ ῥηθήσεται αἶνος,
11 καὶ ὁ κύριος εὐοδώσει αὐτόν. Μὴ εἴπῃς,
Ὅτι διὰ κύριον ἀπέστην· ἃ γὰρ ἐμίσησεν, οὐ ποι-
12 ήσεις. Μὴ εἴπῃς, [14] Ὅτι αὐτός με [15] ἐ-
πλάνησεν· οὐ γὰρ χρείαν ἔχει ἀνδρὸς ἁμαρτω-
13 λοῦ. Πᾶν βδέλυγμα ἐμίσησε [16] κύριος
καὶ οὐκ ἔστιν ἀγαπητὸν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν.
14 Αὐτὸς ἐξ ἀρχῆς ἐποίησεν ἄνθρωπον, καὶ ἀφῆ-
15 κεν αὐτὸν ἐν χειρὶ διαβουλίου αὐτοῦ. [17] Ἐ-
ὰν θέλῃς, συντηρήσεις ἐντολάς, καὶ πίστιν ποιῆ-
16 σαι εὐδοκίας. Παρέθηκέ σοι πῦρ καὶ ὕ-
δωρ, οὗ ἐὰν θέλῃς [18] ἐκτενεῖς τὴν χεῖρά σου.
17 Ἔναντι ἀνθρώπων ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος, καὶ ὃ
18 ἐὰν [19] εὐδοκήσῃ δοθήσεται αὐτῷ. Ὅτι
πολλὴ [20] σοφία τοῦ κυρίου, [21] ἰσχυρὸς ἐν δυνα-
19 στείᾳ καὶ βλέπων τὰ πάντα. Καὶ οἱ ὀφθαλ-
μοὶ αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν, καὶ αὐτὸς
20 ἐπιγνώσεται πᾶν ἔργον [22] ἀνθρώπου. Καὶ
οὐκ ἐνετείλατο [23] οὐδενὶ ἀσεβεῖν, καὶ οὐκ [24] ἔ-
δωκεν ἄνεσιν οὐδενὶ ἁμαρτάνειν.

Κεφ. ιϛʹ. 16.

1 ΜΗ ἐπιθύμει [1] τέκνων πλῆθος [2] ἀχρή-
στων, μὴ εὐφραίνου ἐπὶ υἱοῖς ἀσεβέσιν.
2 Ἐὰν πληθύνωσι, μὴ εὐφραίνου ἐπ᾽ αὐτοῖς, εἰ
3 μή ἐστι φόβος κυρίου μετ᾽ αὐτῶν. Μὴ
ἐμπιστεύσῃς τῇ ζωῇ αὐτῶν, καὶ μὴ ἔπεχε ἐπὶ
[3] τὸν τόπον αὐτῶν. κρείσσων γὰρ [4] εἷς ἢ χίλιοι,
καὶ ἀποθανεῖν ἄτεκνον ἢ ἔχειν τέκνα ἀσεβῆ.
4 Ἀπὸ γὰρ ἑνὸς συνετοῦ συνοικισθήσεται πόλις, φυ-
5 λὴ δὲ [5] ἀνόμων ἐρημωθήσεται. Πολλὰ
τοιαῦτα [6] ἑώρακα ἐν ὀφθαλμοῖς μου, καὶ ἰσχυ-
6 ρότερα τούτων ἀκήκοε τὸ οὖς [7] μου. Ἐν
συναγωγῇ ἁμαρτωλῶν ἐκκαυθήσεται πῦρ, καὶ
7 ἐν ἔθνει ἀπειθεῖ ἐξεκαύθη ὀργή. Οὐκ [8] ἐξ-
ιλάσατο περὶ τῶν ἀρχαίων [9] γιγάντων, οἳ ἀπ-
8 έστησαν [10] τῇ ἰσχύϊ αὐτῶν. Οὐκ ἐφεί-
σατο περὶ τῆς παροικίας Λώτ, οὓς ἐβδελύξατο
9 διὰ τὴν ὑπερηφανίαν αὐτῶν. Οὐκ ἠλέη-
σεν ἔθνος ἀπωλείας, τοὺς [11] ἐξηρμένους ἐν ἁ-
10 μαρτίαις [12] αὐτῶν. Καὶ οὕτως ἑξακοσί-
ας χιλιάδας πεζῶν τοὺς ἐπισυναχθέντας ἐν
11 σκληροκαρδίᾳ αὐτῶν. [13] Κἂν ᾖ εἷς σκλη-
ροτράχηλος, [14] θαυμαστὸν τοῦτο εἰ [15] ἀθωω-
θήσεται, ἔλεος γὰρ καὶ ὀργὴ παρ᾽ [16] αὐτοῦ· δυ-
νάστης ἐξιλασμῶν, καὶ ἐκχέων ὀργήν.
12 Κατὰ τὸ πολὺ ἔλεος αὐτοῦ, [17] οὕτως καὶ πολὺς
ὁ ἔλεγχος αὐτοῦ· ἄνδρα κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ
13 [18] κρίνει. Οὐκ ἐκφεύξεται ἐν [19] ἁρπάγ-
μασιν ἁμαρτωλός, καὶ οὐ μὴ καθυστερήσει [20] ὑ-
14 πομονὴν [21] εὐσεβοῦς. Πάσῃ ἐλεημοσύ-
νῃ [22] ποιήσει τόπον, ἕκαστος [23] κατὰ τὰ ἔργα
17 αὐτοῦ [24] εὑρήσει. Μὴ εἴπῃς, [25] Ὅτι [26] ἀ-
πὸ κυρίου κρυβήσομαι, [27] μὴ ἐξ ὕψους τίς μου
μνησθήσεται; ἐν λαῷ πλείονι οὐ μὴ [28] μνησθῶ,
τίς γὰρ ἡ ψυχή μου ἐν ἀμετρήτῳ κτίσει;
18 Ἰδοὺ ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ [29] οὐρανοῦ τοῦ θεοῦ,
ἄβυσσος καὶ [30] γῆ σαλευθήσονται ἐν τῇ ἐπι-
19 σκοπῇ αὐτοῦ. [31] Ἅμα τὰ ὄρη καὶ τὰ θεμέ-
λια τῆς γῆς, ἐν τῷ ἐπιβλέψαι [32] εἰς αὐτά,
20 [33] τρόμῳ [34] συσσείονται. Καὶ [35] ἐπ᾽ αὐ-
τοῖς οὐ διανοηθήσεται καρδία· καὶ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ

8 *Alex.* & *C.* εὑρήσει, καὶ ὄνομα αἰῶνος, κατακληρονομήσει (*C.* addit αὐτόν.) 9 *C.* Καὶ οὐ. 10 *Alex.* ἄνθρωποι. 11 *C.* ἀπὸ ὑπερηφανίας. 12 μὴ *C.* deest. 13 *C.* αὐτοῦ· ἐν. 14 Ὅτι *C.* deest. 15 *C.* ἔπλασεν. 16 *Alex.* ὁ κύριος. 17 in *quibusd. ll.* est, Ἐὰν θέλῃς συντηρῆσαι. 18 *C.* ἔκτεινον. 19 *Alex.* εὐδοκήσει. 20 *Alex.* ἡ σοφία. 21 *C.* καὶ ἰσχυρός. 22 *Alex.* αὐτοῦ. Οὐκ ἐνετείλατο. *C.* ἀνθρώπου. Οὐκ ἐνετείλατο. 23 *C.* ἀσεβεῖν οὐδενί, καί. 24 *Alex.* ἔδωσεν.

Cap. 16. 1 *Ald.* τέκνον. 2 *Alex.* & *C.* ἄχρηστον, μηδέ. *Ald.* ἀχρήστων μηδέ. 3 *Alex.* & *C.* τὸ πλῆθος. in *ed.* autem *Lat. laborem*, ut interp. κόπον legisse videatur. 4 *Jo. Chrys.* hom. 24. in Gen. & hom. 39. citans hunc loc. legit, εἷς δίκαιος sicque est in *Comp* & in *Lat. ed.* 5 *C.* ἀσεβῶν ἐρημωθήσεται ἐν τάχει. Πολλά. 6 in *nonnull. ll.* est ἑώρακεν ὀφθαλμός μου. 7 *Alex.* * σου. 8 *Alex.* ἐξίλατο. 9 *C.* πάντων γιγάντων. 10 *C.* ἐν τῇ ἰσχύϊ τῆς ἀφροσύνης. 11 *C.* ἐξερχομένους. 12 *C.* αὐτῶν ὡς ἐποίουν. Καί. 13 *C.* μαστιγῶν, ἐλεῶν, τύπτων, ἰώμενος, κύριος ἐν οἰκτιρμῷ καὶ παιδείᾳ διεφύλαξε. Καὶ ἐάν. 14 *C.* ἐν λαῷ, θαυμαστόν. 15 *Alex.* ἀθοωθήσεται. 16 *Alex.* αὐτῷ· * δυναστῶν. *C.* αὐτῷ. Διατάχους δυνάστης. 17 *Alex.* οὕτω. 18 *Alex.* * κλινι. *C.* κρινεῖ. 19 *Alex.* *C.* ἁρπάγματι. 20 *Alex.* *C.* ὑπομονή. 21 *C.* ἀσεβοῦς. 22 *C.* ποίησον. 23 *C.* γὰρ κατά. 24 *C.* εὑρήσει· κύριος ἐσκλήρυνε Φαραὼ μὴ εἰδέναι αὐτόν, ὅπως ἂν γνωσθῇ ἐνεργήματα αὐτοῦ τῇ ὑπ᾽ οὐρανόν. πάσῃ τῇ κτίσει τὸ ἔλεος αὐτοῦ φανερόν, καὶ τὸ φῶς αὐτοῦ, καὶ τὸ σκότος ἐμέρισε τῷ ἀδάμαντι. Μὴ εἴπῃς. 25 Ὅτι *C.* deest. 26 *Alex.* παρά. 27 *Alex.* *C.* καὶ ἐξ. 28 *Alex.* γνωσθῶ. 29 *Alex.* οὐρανοῦ, ἄβυσσος καί. 30 *Alex.* γῆ ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐτοῦ σαλευθήσονται. *C.* γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐτοῦ σαλευθήσεται. 31 *C.* Ἅπας ὁ κόσμος γεγονώς, καὶ γινόμενος ἐν θελήματι αὐτοῦ. Ἅμα. 32 *C.* ἐπ᾽. 33 *C.* συσσείονται τρόμῳ. Καί. 34 *Alex.* συνσίονται. 35 *C.* ἀξίως οὐ διανοηθήσεται ἐπ᾽ αὐτοῖς καρδία.

τίς ἐνθυ-

21 τίς ἐνθυμηθήσεται; [36]Καὶ καταιγὶς, ἣν
οὐκ ὄψεται ἄνθρωπος, τὰ δὲ πλείονα τῶν ἔρ-
22 γων [37]αὐτοῦ [38]ἐν ἀποκρύφοις. Ἔργα
δικαιοσύνης [39]τίς ἀναγγελεῖ, ἢ τίς [40]ὑπο-
23 μενεῖ; μακρὰν γὰρ ἡ [41]διαθήκη. [42]Ἐ-
λαττούμενος [43]καρδίᾳ διανοεῖται ταῦτα, καὶ
ἀνὴρ ἄφρων [44]καὶ πλανώμενος διανοεῖται μω-
24 ρά. Ἄκουσόν μου, τέκνον, καὶ μάθε ἐ-
πιστήμην, καὶ ἐπὶ τῶν λόγων μου πρόσεχε τῇ
25 καρδίᾳ σου. [45]Ἐκφαίνω ἐν σταθμῷ παι-
δείαν, καὶ ἐν ἀκριβείᾳ [46]ἀπαγγέλλω [47]ἐπι-
26 στήμην. Ἐν κρίσει κυρίου τὰ ἔργα αὐ-
τοῦ ἀπ᾽ ἀρχῆς, καὶ ἀπὸ ποιήσεως [48]αὐτῶν διέ-
27 στειλε μερίδας αὐτῶν. Ἐκόσμησεν εἰς
[49]αἰῶνα τὰ ἔργα αὐτοῦ, [50]καὶ τὰς ἀρχὰς αὐ-
τῶν εἰς γενεὰς [51]αὐτῶν. [52]οὔτε ἐπείνασαν,
οὔτε ἐκοπίασαν, [53]καὶ οὐκ ἐξέλιπον ἀπὸ τῶν ἔρ-
28 γων [54]αὐτῶν. Ἕκαστος τὸν πλησίον αὐ-
τοῦ οὐκ [55]ἔθλιψε, καὶ ἕως αἰῶνος οὐκ ἀπειθή-
29 σουσι [56]τοῦ ῥήματος αὐτοῦ. Καὶ μετὰ ταῦτα
[57]κύριος [58]εἰς τὴν γῆν ἐπέβλεψε, καὶ ἐνέ-
30 πλησεν αὐτὴν τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ. Ψυχὴν
παντὸς ζώου ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ
εἰς αὐτὴν ἡ ἀποστροφὴ αὐτῶν.

Κεφ. ιζ. 17.

1 Κύριος ἔκτισεν ἐκ γῆς ἄνθρωπον, καὶ πά-
2 λιν ἀπέστρεψεν αὐτὸν εἰς αὐτήν. Ἡμέ-
ρας ἀριθμοῦ καὶ καιρὸν ἔδωκεν αὐτοῖς, [1]καὶ ἔδω-
3 κεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν ἐπ᾽ αὐτῆς. [2]Καθ᾽
ἑαυτοὺς ἐνέδυσεν αὐτοὺς [3]ἰσχὺν, καὶ κατ᾽ εἰκόνα
4 [4]αὐτοῦ ἐποίησεν αὐτούς. [5]Καὶ ἔθηκε τὸν φό-
βον αὐτοῦ ἐπὶ πάσης σαρκὸς, καὶ κατακυριεύειν
6 θηρίων καὶ [6]πετεινῶν. Διαβούλιον καὶ
γλῶσσαν καὶ ὀφθαλμοὺς, ὦτα καὶ καρδίαν ἔδω-
7 κε διανοεῖσθαι αὐτοῖς. [7]Ἐπιστήμην συνέ-
σεως ἐνέπλησεν αὐτοὺς, καὶ ἀγαθὰ καὶ κακὰ ὑπ-
8 έδειξεν αὐτοῖς. [8]Ἔθηκε τὸν ὀφθαλμὸν
αὐτοῦ ἐπὶ τὰς καρδίας αὐτῶν, [9]δεῖξαι αὐτοῖς
10 τὸ μεγαλεῖον τῶν ἔργων αὐτοῦ. Καὶ ὄνομα
9 ἁγιασμοῦ [10]αἰνέσουσιν, Ἵνα [11]διηγῶνται τὰ
μεγαλεῖα τῶν ἔργων αὐτοῦ. Προσέθηκεν
11 αὐτοῖς ἐπιστήμην, καὶ νόμον ζωῆς ἐκληροδότη-
12 σεν [12]αὐτοῖς. Διαθήκην αἰῶνος ἔστησε
μετ᾽ αὐτῶν, καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ ὑπέδειξεν αὐ-
13 τοῖς. Μεγαλεῖον δόξης εἶδον οἱ ὀφθαλ-
μοὶ αὐτῶν, καὶ δόξαν φωνῆς αὐτῶν ἤκουσε τὸ οὖς
14 αὐτῶν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Προσέχετε ἀ-
πὸ παντὸς ἀδίκου· καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς ἑκάστῳ
15 περὶ τοῦ πλησίον. [13]Αἱ ὁδοὶ [14]αὐτῶν ἐν-
αντίον αὐτοῦ διαπαντὸς, οὐ κρυβήσονται ἀπὸ τῶν ὀ-
17 φθαλμῶν [15]αὐτοῦ. [16]Ἑκάστῳ ἔθνει [17]κατ-
έστησεν ἡγούμενον, [18]καὶ μερὶς κυρίου Ἰσραήλ
19 ἐστιν. [19]Ἅπαντα τὰ ἔργα αὐτῶν ὡς ὁ ἥ-
λιος ἐναντίον [20]αὐτοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ [21]αὐ-
τοῦ [22]ἐνδελεχεῖς ἐπὶ τὰς ὁδοὺς αὐτῶν.
20 Οὐκ ἐκρύβησαν αἱ ἀδικίαι αὐτῶν ἀπ᾽ αὐτοῦ,
καὶ πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν ἔναντι [23]κυρίου.
22 Ἐλεημοσύνη [24]ἀνδρὸς ὡς σφραγὶς μετ᾽ αὐτοῦ,
καὶ χάριν ἀνθρώπου ὡς κόρην [25]συντηρήσει.
23 Μετὰ ταῦτα ἐξαναστήσεται καὶ ἀνταποδώσει αὐ-
τοῖς, καὶ τὸ ἀνταπόδομα αὐτῶν εἰς κεφαλὴν
24 [26]αὐτῶν [27]ἀποδώσει. Πλὴν μετανοοῦσιν
ἔδωκεν ἐπάνοδον, καὶ παρεκάλεσεν ἐκλείπον-
25 τας ὑπομονήν. Ἐπίστρεφε [28]ἐπὶ κύ-
ριον καὶ ἀπόλειπε ἁμαρτίας, δεήθητι κατὰ πρόσ-
26 ωπον καὶ σμίκρυνον πρόσκομμα. [29]Ἐπ-
άναγε ἐπὶ ὕψιστον, καὶ ἀπόστρεφε [30]ἀπὸ ἀδι-
κίας, καὶ σφόδρα μίσησον βδέλυγμα.

---

36 Καὶ C. deest. 37 *Alex.* αὐτ. 38 C. ἐστὶν ἐν. 39 C. αὐτοῦ τίς. 40 *Alex.* ὑπομενεῖ. 41 C. διαθήκη, καὶ ἐξέτασις ἁπάντων ἐν τελευτῇ. Ἐλαττούμενος. 42 *Alex.* Ἐλαττονούμενος. 43 καρδίᾳ C. deest. 44 C. διανοεῖται πλανώμενος. 45 *Alex. Ald.* C. Ἐκφανῶ. 46 *Alex.* & C. ἀπαγγελῶ. *Ald.* ἐπαγγελῶ. 47 C. ἐπιστήμην αὐτοῦ. Καὶ ἐν. 48 *Ald.* αὐτοῦ. 49 *Alex.* τὸν αἰῶνα. 50 C. καὶ ἐν χειρὶ αὐτοῦ αἱ ἀρχαὶ αὐτοῦ. 51 C. γενεῶν. 52 οὔτε usque ad finem vers. *Ald.* desunt. 53 C. ἐν ποιήμασιν αὐτοῦ, καί. 54 C. αὐτοῦ. 55 *Alex.* & C. ἐξέθλιψεν. 56 C. τὸν λόγον. 57 C. εἰς τὴν γῆν ἐπέβλεψεν ὁ κύριος, καί. 58 *Alex.* ἐπί.

Cap. 17. 1 καὶ ἔδωκεν, usque ad Καθ᾽ *Ald.* desunt. 2 C. αὐτοὺς καθ᾽. 3 *Ald.* ἰσχύϊ. 4 *Alex.* ἑαυτοῦ. 5 *Alex.* & C. Ἔθηκεν. 6 C. πετεινῶν ἐν ὁμοιώματι. Ἕκτον δὲ νοῦν αὐτοῖς ἐδωρήσατο μερίζων, καὶ τὸν ἕβδομον, ἑρμηνεία τῶν ἐνεργημάτων αὐτοῦ. 7 *Ald.* Ἐπιστήμη. 8 *Alex.* Καὶ ἔθηκεν. 9 C. ἔδωκε δι᾽ αἰώνων καυχᾶσθαι ἐπὶ τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ, ἵνα διηγῶνται τὰ ἔργα αὐτοῦ συνετῶς. 10 C. αὐτοῦ αἰνέσουσιν ἐκλεκτοί. 11 *Alex.* διηγοῦνται. 12 *Alex.* αὐτούς. Διαθήκην αἰώνιον ἔστησε. C. αὐτοῖς, εἰς τὸ νοῆσαι ὅτι θνητοὶ ὄντες ὑπάρχουσι νῦν. Διαθήκην αἰῶνος ἔστηκεν. 13 *Comp.* invertit partes hujus versus incipiendo cum οὐ. 14 *Alex.* αὐτοῦ. 15 *Alex.* αὐτῶν. 16 C. præponit, πᾶς δὲ ἄνθρωπος ἐκ νεότητος ἐπὶ τὰ πονηρά, καὶ οὐκ ἴσχυσαν τὰς καρδίας αὐτῶν ἀντὶ λιθίνων ποιῆσαι σαρκίνας. Ἐν γὰρ μερισμῷ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς πάσης, ἑκάστῳ. 17 C. καθέστηκεν. 18 C. καὶ προσελάβετο τὸν Ἰσραὴλ ἑαυτῷ μερίδα, ὃν πρωτόγονον, ὄντα τιθηνεῖ παιδείᾳ, καὶ μερίζων φῶς ἀγαπήσεως, οὐκ ἀνίησιν αὐτόν. 19 *Alex.* Πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. C. Διὸ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν. 20 C. αὐτοῦ ἐστιν. 21 *Alex.* αὐτῶν. 22 C. ἐνδελεχῶς. 23 C. Κυρίου· κύριος δὲ χρηστὸς ὢν, καὶ εἰδὼς τὸ πλάσμα αὐτοῦ, οὔτε ἀνῆκεν αὐτοὺς, οὔτε ἐγκατέλιπε φειδόμενος αὐτῶν. 24 C. γὰρ ἀνδρός. 25 C. συντηρήσει, μερίζων υἱοῖς αὐτοῦ καὶ θυγατράσι μετάνοιαν. 26 *Alex.* αὐτοῦ. 27 C. ἀνταποδώσει. 28 C. ὃν πρὸς κύριον. 29 *Ald.* Ἔπειγε. C. Ἐπανάγαγε. 30 ἀπὸ C. deest.

Ὑψίστῳ

27 Ὑψίστῳ τίς αἰνέσει ἐν ᾅδου; ἀντὶ [31] ζώντων καὶ ζώντων
28 καὶ διδόντων ἀνθομολόγησιν. Ἀπὸ νεκροῦ
ὡς μηδὲ ὄντος ἀπόλλυται ἐξομολόγησις· ζῶν
29 καὶ [32] ὑγιὴς αἰνέσει τὸν κύριον. Ὡς μεγά-
λη ἡ ἐλεημοσύνη τοῦ [33] κυρίου, καὶ ἐξιλασμὸς
30 τοῖς ἐπιστρέφουσιν ἐπ' [34] αὐτόν; Οὐ γὰρ
δύναται πάντα εἶναι ἐν ἀνθρώποις, ὅτι οὐκ ἀ-
31 θάνατος [35] υἱὸς ἀνθρώπου. Τί φωτεινό-
τερον ἡλίου; καὶ τοῦτο ἐκλείπει, καὶ [36] πονηρὸς ἐν-
32 θυμηθήσεται [37] σάρκα καὶ αἷμα. Δύνα-
μιν ὕψους οὐρανοῦ αὐτὸς ἐπισκέπτεται, καὶ [38] οἱ
ἄνθρωποι πάντες γῆ καὶ σποδός.

Κεφ. ιη'. 18.

1 Ὁ Ζῶν εἰς τὸν αἰῶνα ἔκτισε τὰ πάντα κοινῇ.
2 Κύριος μόνος [1] δικαιωθήσεται.
4 [2] Οὐθενὶ ἐξεποίησεν ἐξαγγεῖλαι τὰ ἔργα αὐτοῦ·
καὶ τίς [3] ἐξιχνιάσει τὰ μεγαλεῖα αὐτοῦ;
5 Κράτος μεγαλωσύνης αὐτοῦ τίς ἐξαριθμήσε-
ται; καὶ τίς προσθήσει ἐκδιηγήσασθαι τὰ ἐλέη
6 αὐτοῦ; Οὐκ ἔστιν ἐλαττῶσαι οὐδὲ προσθεῖ-
ναι, καὶ οὐκ ἔστιν ἐξιχνιάσαι τὰ θαυμάσια τοῦ
7 κυρίου. Ὅταν συντελέσῃ ἄνθρωπος τό-
τε [4] ἄρχεται, καὶ ὅταν παύσηται τότε [5] ἀπο-
8 ρηθήσεται. [6] Τί ἄνθρωπος, καὶ [7] τί ἡ χρῆ-
σις αὐτοῦ; τί τὸ ἀγαθὸν αὐτοῦ, καὶ τί τὸ κα-
9 κὸν αὐτοῦ; Ἀριθμὸς ἡμερῶν ἀνθρώπου πολ-
10 λὰ ἔτη [8] ἑκατόν. Ὡς σταγὼν ὕδατος
ἀπὸ θαλάσσης καὶ [9] ψῆφος ἄμμου, οὕτως [10] ὀ-
11 λίγα ἔτη ἐν [11] ἡμέρᾳ αἰῶνος. Διὰ τοῦ-
το [12] ἐμακροθύμησε κύριος ἐπ' αὐτοῖς, καὶ
12 [13] ἐξέχεεν ἐπ' αὐτοὺς τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Εἶ-
δε καὶ ἐπέγνω τὴν καταστροφὴν αὐτῶν ὅτι πο-
νηρά, διὰ τοῦτο ἐπλήθυνε τὸν ἐξιλασμὸν αὐ-
13 τοῦ. Ἔλεος ἀνθρώπου ἐπὶ τὸν πλησίον αὐ-
τοῦ, ἔλεος δὲ κυρίου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, ἐ-
λέγχων καὶ παιδεύων καὶ διδάσκων καὶ ἐπιστρέφων
14 ὡς ποιμὴν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ. Τοὺς ἐκ-
δεχομένους παιδείαν [14] ἐλεεῖ, καὶ τοὺς κατασπεύ-
15 δοντας ἐπὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ. Τέκνον,
ἐν ἀγαθοῖς μὴ δῷς μῶμον, [15] καὶ ἐν πάσῃ
16 [16] δόσει λύπην [17] λόγων. Οὐχὶ καύσω-
να ἀναπαύσει δρόσος; οὕτως [18] κρείσσων λό-
17 γος ἢ δόσις. [19] Οὐκ ἰδοὺ λόγος ὑπὲρ
δόμα ἀγαθόν; καὶ ἀμφότερα παρὰ [20] ἀνδρὶ
18 κεχαριτωμένῳ. Μωρὸς ἀχαρίστως ὀνει-
διεῖ, καὶ δόσις βασκάνου ἐκτήκει ὀφθαλμούς.
19 Πρινὴ λαλῆσαι μάνθανε, καὶ πρὸ ἀρρωστίας θε-
20 ράπευε. Πρὸ κρίσεως [21] ἐξέταζε σεαυ-
τόν, καὶ ἐν ὥρᾳ ἐπισκοπῆς εὑρήσεις [22] ἐξιλα-
21 σμόν. Πρὶν ἀρρωστῆσαί σε ταπεινώθητι,
[23] καὶ ἐν καιρῷ ἁμαρτημάτων δεῖξον ἐπιστροφήν.
22 Μὴ [24] ἐμποδισθῇς τοῦ ἀποδοῦναι εὐχὴν εὐκαίρως,
καὶ μὴ μείνῃς ἕως θανάτου δικαιωθῆναι.
23 Πρὶν εὔξασθαι ἑτοίμασον σεαυτόν, καὶ μὴ γίνου
24 ὡς ἄνθρωπος πειράζων τὸν κύριον. Μνή-
σθητι θυμοῦ ἐν ἡμέραις τελευτῆς, καὶ καιρὸν ἐκ-
25 δικήσεως ἐν ἀποστροφῇ προσώπου. Μνή-
σθητι [25] καιρὸν λιμοῦ ἐν καιρῷ πλησμονῆς, πτω-
χείαν καὶ ἔνδειαν ἐν [26] ἡμέραις πλούτου.
26 Ἀπὸ πρωΐθεν ἕως ἑσπέρας μεταβάλλει καιρός,
καὶ [27] πάντα ἐστὶ ταχινὰ ἔναντι κυρίου.
27 [28] Ἄνθρωπος σοφὸς ἐν παντὶ εὐλαβηθήσεται,
[29] καὶ ἐν ἡμέραις ἁμαρτιῶν προσέξει ἀπὸ [30] πλημ-
28 μελείας· Πᾶς συνετὸς ἔγνω [31] σοφίαν,
καὶ τῷ εὑρόντι αὐτὴν δώσει ἐξομολόγησιν.
29 Συνετοὶ ἐν λόγοις καὶ αὐτοὶ ἐσοφίσαντο, καὶ ἀν-
ώμβρησαν [32] παροιμίας [33] ἀκριβεῖς.

ἘΓΚΡΆΤΕΙΑ ΨΥΧΗ͂Σ.

30 Ὀπίσω τῶν ἐπιθυμιῶν σου μὴ πορεύου, καὶ ἀπὸ τῶν
31 ὀρέξεών σου [34] κωλύου. Ἐὰν [35] χορηγήσῃς
τῇ ψυχῇ σου εὐδοκίαν ἐπιθυμίας, [36] ποιήσει
32 σε ἐπίχαρμα τῶν ἐχθρῶν [37] σου. Μὴ εὐ-

31 *Alex.* & *C.* ζώντων καὶ διδόντων. 32 *C.* ὑγιὴς τῇ καρδίᾳ αἰνέσει. 33 *C.* κυρίου θεοῦ ἡμῶν. 34 *C.* αὐτὸν ὁσίως. 35 *Alex.* ὁ υἱός. 36 *Alex. Ald.* πονηρὸν. *C.* ἀνὴρ ὅς. in *Vat. Cod.* margini est adscriptum, καὶ πονηρὸν ἐνθυμηθήσεται σὰρξ καὶ αἷμα. in *ed. Lat. aut quid nequius excogitabit caro & sanguis.* 37 *Alex.* & *C.* σάρξ. 38 *Alex.* ἄνθρωποι.

Cap. 18. 1 *Comp.* δίκαιος, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ· ὁ οἰακίζων τὸν κόσμον ἐν σπιθαμῇ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ πάντα ὑπακούει τῷ θελήματι αὐτοῦ. αὐτὸς γὰρ βασιλεὺς πάντων ἐν κράτει αὐτοῦ, διαστέλλων ἐν αὐτοῖς ἅγια ἀπὸ βεβήλων.
2 *Alex.* Οὐδενί. *C.* Τίνι. 3 *Alex.* ἐξιχνεύσει. *C.* ἐξιχνίασει. 4 *Alex.* * ἔρχεται. 5 *Alex.* ἀπορρηθήσεται.
6 *C.* Καὶ τί. 7 *C.* τίς ἡ. 8 *C.* ἑκατὸν ἀλογίστῳ ἑκάστου πᾶσιν ἡ κοίμησις. Ὡς. 9 *C.* ὡς ψῆφος. 10 *C.* χίλια. 11 *C.* ἡμέραις. 12 *C.* μακροθυμεῖ. 13 *C.* διαχεύσει τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς. 14 *Alex.* ἐλεᾷ.
15 *C.* μηδέ. 16 *C.* δείσει. 17 *C.* λόγων πονηροῦ.
18 *C.* κρεῖσσον. 19 *Alex.* Οὐχ. 20 *C.* ἀνθρώπῳ κεχαριτωμένῳ. 21 *C.* ἑτοίμαζε σεαυτὸν καλλιεργεῖν.
22 *Alex.* ἱλασμόν. 23 *C.* ἐγκράτεια, καί. 24 *C.* ἐμποδίσῃς. 25 *Alex.* κατὰ καιρὸν λιμοῦ ἐν ἡμέραις πλησμονῆς. 26 *C.* ἡμέρᾳ. 27 *C.* πάντα ταῦτα ἐστί.
28 Ἄνθρωπος usque ad καὶ ἐν *C.* desunt. 29 *Alex.* ἐν ἡμέραις. 30 *C.* πλημμελείας, καὶ ἄφρων οὐ συντηρήσει καιρόν. 31 *C.* σοφίαν, καὶ παιδείαν, καί. 32 *Alex.* * ἐν παροιμίας. 33 *C.* ἀκριβεῖς εἰς ζωήν. κρείσσων παρρησία ἐν δεσπότῃ μόνῳ, εἴπερ νεκρὰ καρδία νεκρῷ ἀντέχεται. Ὀπίσω. 34 *Alex.* * μὴ κωλύου. al. σου omittunt. male.
35 *Alex.* εὐδοκήσεις τῇ. 36 *Alex.* ποιήσεις ἐπίχαρμα. *C.* αὐτῆς ποιήσεις ἐπίχαρμα. 37 *C.* σου, οἱ βασκαίνουσί σε. Μή.

φραίνου ἐπὶ πολλῇ [38] τρυφῇ, [39] μηδὲ προσ-
33 δεθῇς συμβολῇ αὐτῆς. Μὴ γίνου πτωχὸς
συμβολοκοπῶν ἐκ δανεισμοῦ, καὶ οὐδέν σοι ἐστὶν
ἐν [40] μαρσυπείῳ.

Κεφ. ιθ'. 19.

1 Ἐργάτης μέθυσος οὐ πλουτισθήσεται, [1] ὁ ἐξου-
2 θενῶν τὰ ὀλίγα κατὰ μικρὸν πεσεῖται. Οἶ-
νος καὶ γυναῖκες ἀποστήσουσι συνετοὺς, καὶ ὁ κολ-
λώμενος πόρναις τολμηρότερος ἔσται.
3 [2] Σῆτες καὶ σκώληκες κληρονομήσουσιν αὐτὸν, [3] καὶ
4 ἡ ψυχὴ τολμηρὰ ἐξαρθήσεται. Ὁ ταχὺ
ἐμπιστεύων, κοῦφος καρδίᾳ, καὶ ὁ ἁμαρτάνων,
5 εἰς ψυχὴν αὐτοῦ πλημμελήσει. Ὁ εὐ-
φραινόμενος [4] καρδίᾳ καταγνωσθήσεται, καὶ ὁ
μισῶν λαλιὰν [5] ἐλαττονοῦται [6] κακίᾳ.
7 Μηδέποτε δευτερώσῃς λόγον, καὶ [7] οὐθέν σοι
8 [8] οὐ μὴ ἐλαττονωθῇ. Ἐν φίλῳ καὶ [9] ἐν
ἐχθρῷ μὴ [10] διηγοῦ, καὶ εἰ μή [11] ἐστί σοι ἁ-
9 μαρτία, μὴ ἀποκάλυπτε. Ἀκήκοε γάρ
σου καὶ ἐφυλάξατό σε, καὶ ἐν καιρῷ [12] μισήσει
10 σε. Ἀκήκοας λόγον; συναποθανέτω σοι,
11 [13] θάρσει, οὐ μή σε ῥήξει. Ἀπὸ προσώ-
που λόγου [14] ὠδινήσει μωρὸς, ὡς ἀπὸ προσώπου
12 βρέφους ἡ τίκτουσα. Βέλος πεπηγὸς ἐν
μηρῷ σαρκὸς, οὕτως λόγος ἐν κοιλίᾳ μωροῦ.
13 Ἔλεγξον φίλον, μήποτε οὐκ [15] ἐποίησε, καὶ
14 [16] εἴ τι ἐποίησε, μήποτε προσθῇ. Ἔλεγ-
ξον τὸν [17] φίλον, μήποτε οὐκ εἶπε, καὶ εἰ εἴ-
15 ρηκεν, ἵνα μὴ δευτερώσῃ. Ἔλεγξον φί-
λον, πολλάκις γὰρ γίνεται [18] διαβολὴ, καὶ μὴ παντὶ
16 λόγῳ [19] πίστευε. Ἔστιν [20] ὀλισθαίνων [21] καὶ
οὐκ ἀπὸ ψυχῆς· [22] καὶ τίς [23] οὐχ ἡμάρτησεν ἐν
17 τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ; Ἔλεγξον τὸν πλησίον
σου πρὶν ἢ ἀπειλῆσαι, καὶ δὸς τόπον νόμῳ. [24] ὑ-
20 ψίστου. Πᾶσα σοφία φόβος [25] κυρίου,
22 καὶ ἐν πάσῃ σοφίᾳ ποίησις [26] νόμου. Καὶ
οὐκ ἔστι σοφία πονηρίας ἐπιστήμη, καὶ οὐκ
[27] ἔστιν, ὅπου βουλὴ ἁμαρτωλῶν, φρόνησις.
23 Ἔστι πονηρία καὶ [28] αὕτη βδέλυγμα, καὶ ἔστιν
24 ἄφρων ἐλαττούμενος σοφίᾳ. Κρείττων
[29] ἡττώμενος ἐν συνέσει ἔμφοβος, [30] ἢ περισ-
σεύων ἐν [31] φρονήσει καὶ [32] παραβαίνων νόμον.
25 Ἔστι πανουργία ἀκριβὴς καὶ αὕτη ἄδικος, καὶ
ἔστι διαστρέφων χάριν τοῦ ἐκφᾶναι [33] κρίμα.
26 Ἔστι πονηρευόμενος συγκεκυφὼς μελανίᾳ, καὶ
27 τὰ ἐντὸς αὐτοῦ [34] πλήρης δόλου. Συγκύ-
φων πρόσωπον καὶ ἑτεροκωφῶν, ὅπου οὐκ ἐπε-
28 γνώσθη, προφθάσει σε. Καὶ ἐὰν ὑπὸ
ἐλαττώματος ἰσχύος κωλυθῇ ἁμαρτεῖν, ἐὰν
29 εὕρῃ καιρὸν, [35] κακοποιήσει. Ἀπὸ ὁρά-
σεως ἐπιγνωσθήσεται ἀνὴρ, καὶ ἀπὸ ἀπαντήσεως
30 προσώπου ἐπιγνωσθήσεται νοήμων. Στο-
λισμὸς ἀνδρὸς καὶ γέλως ὀδόντων καὶ βήματα
ἀνθρώπου [36] ἀναγγελεῖ [37] τὰ περὶ αὐτοῦ.
31 Ἔστιν ἔλεγχος ὃς [38] οὐκ ἔστιν ὡραῖος, καὶ ἔστι
σιωπῶν καὶ αὐτὸς φρόνιμος.

Κεφ. κ'. 20.

1 Ὡς [1] καλὸν ἐλέγξαι ἢ θυμοῦσθαι, καὶ ὁ ἀνθ-
ομολογούμενος [2] ἀπὸ ἐλαττώσεως κωλυθή-
4 σεται. Ἐπιθυμία εὐνούχου ἀποπαρθενῶσαι
νεανίδα, οὕτως ὁ ποιῶν ἐν [3] βίᾳ κρίματα.
5 [4] Ἔστι σιωπῶν εὑρισκόμενος σοφὸς, καὶ ἔστι μι-
6 σητὸς ἀπὸ πολλῆς [5] λαλιᾶς. Ἔστι σιω-
πῶν, οὐ γὰρ ἔχει ἀπόκρισιν, καὶ ἔστι σιωπῶν εἰ-
7 δὼς καιρόν. Ἄνθρωπος σοφὸς σιγή-
σει ἕως καιροῦ, ὁ δὲ λαπιστὴς καὶ [6] ἄφρων ὑ-
8 περβήσεται καιρόν. Ὁ πλεονάζων [7] λό-
γῳ βδελυχθήσεται, καὶ ὁ [8] ἐνεξουσιαζόμενος

38 C. τρυφῇ σου, μηδέ. 39 Alex. C. μὴ (C. μηδὲ) προσδεηθῇς συμβολῆς αὐτῆς. 40 Alex. μαρσίππῳ. C. μαρσυπίῳ· ἔσῃ γὰρ ἐπίβουλος τῆς ἰδίας ζωῆς λαλητός. Ald. μαρσιππείῳ.

Cap. 19. 1 C. καὶ ὁ ἐξουδενῶν. 2 Alex. σήπη. 3 C. καὶ ξηρανθήσεται ἐν παραδειγματισμῷ μείζονι. 4 C. ἐπὶ κακοεξίᾳ καταγνωσθήσεται· ὁ δὲ ἀντοφθαλμῶν ἡδοναῖς στεφανοῖ τὴν ζωὴν αὐτοῦ· ὁ ἐγκρατευόμενος γλώσσῃ ἀμάχως συμβιώσεται. καὶ ὁ. pro καρδίᾳ aa. hab. πονηρίᾳ. & ed. Lat. iniquitate. 5 C. ἐλαττοῦται. 6 Alex. καρδίᾳ. 7 Ald. οὐδέν. 8 Alex. οὐ μὴ ἐλαττονηθῇ. C. ἔσαι ἐν ἐλαττώσει. 9 Alex. ἐχθρῷ. 10 C. διηγοῦ βίους ἀλλοτρίους. 11 C. σοὶ ἐστιν. 12 Alex. * μασήσει. C. μισεῖ. 13 C. καὶ εὐθαρσὴς γίνου, οὐ γάρ μή. 14 C. ὀνειδίσει. 15 Alex. ἐποίησεν. καὶ * οὐ εἴρηκεν, ἵνα μὴ δευτερώσει. 16 Ald. ἔτι. C. εἰ. 17 C. πλησίον. 18 Alex. * ἀβολή. C. διαβολὴ ματαία. 19 C. πιστευέτω ἡ καρδία σου. 20 Alex. ὀλισθανῶν. 21 C. λόγῳ, καὶ οὐκ. 22 al. perperam omitt. καὶ. 23 Alex. οὐχ ἥμαρτεν. C. ἐστιν ὃς οὐκ ὠλίσθησεν. 24 C. ὑψίστου γινόμενος ἀμηνής· φόβος κυρίου ἀρχὴ προσλήψεως, σοφία δὲ παρ' αὐτοῦ ἀγάπησιν περιποιεῖ, γνῶσις ἐντολῶν κυρίου παιδεία ζωῆς· οἱ δὲ ποιοῦντες τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ ἀθανασίας δένδρον καρποῦνται. 25 C. παρὰ κυρίου. 26 C. νόμου, καὶ γνῶσις τῆς παντοκρατορίας αὐτοῦ· οἰκέτης λέγων τῷ δεσπότῃ, ὡς ἀρέσκει οὐ ποιήσω, ἐὰν μετὰ ταῦτα ποιήσῃ, παροργίζει τὸν τρέφοντα αὐτόν. Οὐκ ἔστι. 27 Alex. ἔστιν βουλή. 28 C. αὐτή. 29 Ald. ἠλαττωμένος. C. πτοούμενος. 30 C. τοῦ περισσεύοντος. 31 Alex. συνέσει. 32 C. παραβαίνοντος νόμισμα ὑψίστου. 33 C. κρῖμα, καὶ ἔστι δικαιῶν κρίσει σοφός. Ἔστι. 34 C. πλήρη δόλου πυρώδους. Συγκύπτων πρόσωπον, καὶ ἐθελοκωφῶν, οὐ ἐὰν ἐπιγνωσθῇ, προφθάσει σε κακοποιῆσαι. Καί. 35 Alex. κακοποιήσει σε. 36 Alex. & C. ἀναγγελεῖ. 37 Alex. τὰ περὶ ἐμοῦ. 38 C. οὐκ ἔσται.

Cap. 20. 1 C. καλόν ἐστιν ἐλέγξαι ἢ θυμοῦσθαι κρυπτῶς, καί. 2 C. ἀπὸ ἐλαττώματος, & ponit post κωλυθήσεται. 3 C. βίᾳ. 4 hic versus deest in Ald. 5 C. λαλιᾶς αὐτοῦ. 6 Ms. Alex. αφιάν. 7 Alex. λόγον. Ald. λόγων. 8 Alex. ἐξουσιαζόμενος.

[9] μισηθή-

9 [9] μισηθήσεται. Ἔστιν εὐοδία ἐν κακοῖς
ἀνδρὶ, καὶ ἔστιν εὕρεμα εἰς ἐλάττωσιν.
10 Ἔστι [10] δόσις ἣ οὐ λυσιτελήσει σοι, καὶ ἔστι δόσις
11 ἧς τὸ ἀνταπόδομα διπλοῦν. Ἔστιν [11] ἐ-
λάττωσις ἕνεκεν δόξης, καὶ ἔστιν ὃς ἀπὸ ταπει-
12 νώσεως ἦρε κεφαλήν. Ἔστιν [12] ἀγορά-
ζων πολλὰ ὀλίγου, καὶ ἀποτιννύων αὐτὰ [13] ἑπτα-
13 πλάσιον. Ὁ σοφὸς ἐν [14] λόγῳ ἑαυτὸν
προσφιλῆ ποιήσει, χάριτες δὲ μωρῶν ἐκχυ-
14 θήσονται. Δόσις ἄφρονος οὐ λυσιτελήσει
[15] σοι, οἱ γὰρ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἀνθ' ἑνὸς [16] πολ-
15 λοί. Ὀλίγα δώσει καὶ πολλὰ ὀνειδίσει,
καὶ ἀνοίξει τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς κήρυξ. σήμε-
ρον δανιεῖ καὶ αὔριον [17] ἀπαιτήσει· μισητὸς [18] ἄν-
16 θρωπος ὁ τοιοῦτος. Μωρὸς ἐρεῖ, Οὐχ
ὑπάρχει [19] μοι φίλος, [20] καὶ οὐκ ἔστι χάρις
τοῖς ἀγαθοῖς μου· οἱ [21] ἔσθοντες τὸν ἄρτον μου,
17 φαῦλοι γλώσσῃ. Ποσάκις, καὶ ὅσοι κα-
18 ταγελάσονται [22] αὐτοῦ; Ὀλίσθημα ἀπὸ
ἐδάφους μᾶλλον ἢ ἀπὸ γλώσσης, οὕτως πτῶσις
19 κακῶν κατὰ σπουδὴν ἥξει. Ἄνθρωπος ἄ-
χαρις, μῦθος ἄκαιρος, ἐν στόματι [23] ἀ-
20 παιδεύτων ἐνδελεχισθήσεται. Ἀπὸ στό-
ματος μωροῦ ἀποδοκιμασθήσεται παραβολὴ, οὐ
21 γὰρ μὴ εἴπῃ αὐτὴν ἐν καιρῷ αὐτῆς. Ἔστι
κωλυόμενος ἁμαρτάνειν ἀπὸ ἐνδείας, καὶ ἐν
22 τῇ ἀναπαύσει αὐτοῦ οὐ κατανυγήσεται. Ἔ-
στιν ἀπολλύων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ δι' αἰσχύνην, καὶ
ἀπὸ [24] ἄφρονος προσώπου [25] ἀπολεῖ αὐτήν.
23 Ἔστι χάριν αἰσχύνης ἐπαγγελλόμενος φίλῳ, καὶ
24 ἐκτήσατο αὐτὸν ἐχθρὸν δωρεάν. Μῶμος
πονηρὸς [26] ἐν ἀνθρώπῳ ψεῦδος, ἐν στόματι
25 [27] ἀπαιδεύτων ἐνδελεχισθήσεται. Αἱρε-
τὸν [28] κλέπτης, ἢ ὁ ἐνδελεχίζων ψεύδει, ἀμ-
φότεροι δὲ ἀπώλειαν κληρονομήσουσιν.
26 Ἦθος ἀνθρώπου [29] ψευδοῦς ἀτιμία, καὶ ἡ αἰ-
σχύνη αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ [30] ἐνδελεχῶς.

ΛΟΓΟΙ ΠΑΡΑΒΟΛΩΝ.

27 Ὁ σοφὸς ἐν λόγοις προάξει ἑαυτὸν, καὶ ἄν-
θρωπος φρόνιμος ἀρέσει μεγιστᾶσιν.
28 Ὁ ἐργαζόμενος [31] γῆν ἀνυψώσει θημωνίαν
αὐτοῦ, καὶ ὁ ἀρέσκων μεγιστᾶσιν ἐξιλάσεται
29 [32] ἀδικίαν. Ξένια καὶ δῶρα ἀποτυφλοῖ
ὀφθαλμοὺς σοφῶν, [33] καὶ ὡς φιμὸς ἐν στόματι
30 [34] ἀποτρέπει [35] ἐλεγμούς. Σοφία κεκρυμ-
μένη καὶ θησαυρὸς ἀφανὴς, τίς ὠφέλεια ἐν ἀμ-
31 φοτέροις; [36] Κρείσσων ἄνθρωπος ἀπο-
κρύπτων τὴν μωρίαν αὐτοῦ, ἢ ἄνθρωπος ἀπο-
κρύπτων τὴν σοφίαν [37] αὐτοῦ.

Κεφ. κα'. 21.

1 Τέκνον, ἥμαρτες; μὴ προσθῇς μηκέτι, καὶ
2 περὶ τῶν προτέρων σου δεήθητι. Ὡς ἀπὸ
προσώπου ὄφεως, φεῦγε ἀπὸ ἁμαρτίας, ἐὰν
γὰρ προσέλθῃς, [1] δήξεταί σε. ὀδόντες λέοντος
οἱ ὀδόντες αὐτῆς, ἀναιροῦντες ψυχὰς ἀνθρώ-
3 πων. Ὡς ῥομφαία δίστομος πᾶσα ἀνο-
μία, [2] τῇ πληγῇ [3] αὐτῆς οὐκ ἔστιν ἴασις.
4 Καταπληγμὸς καὶ ὕβρις ἐρημώσουσι πλοῦτον, οὕ-
τως οἶκος [4] ὑπερηφάνου ἐρημωθήσεται.
5 Δέησις πτωχοῦ ἐκ στόματος ἕως ὠτίων αὐτοῦ,
καὶ τὸ κρίμα αὐτοῦ κατὰ σπουδὴν ἔρχεται.
6 Μισῶν [5] ἐλεγμὸν, ἐν ἴχνει ἁμαρτωλοῦ, καὶ ὁ
φοβούμενος [6] κύριον ἐπιστρέψει ἐν [7] καρδίᾳ.
7 Γνωστὸς μακρόθεν ὁ δυνατὸς ἐν γλώσσῃ, ὁ δὲ
νοήμων οἶδεν ἐν τῷ [8] ὀλισθαίνειν αὐτόν.
8 Ὁ οἰκοδομῶν τὴν οἰκίαν [9] αὐτοῦ ἐν χρήμασιν
ἀλλοτρίοις, ὡς [10] ὁ συνάγων αὐτοῦ τοὺς λίθους
9 εἰς [11] χειμῶνα. Στυππεῖον συνηγμένον
[12] συναγωγὴ ἀνόμων, καὶ ἡ συντέλεια αὐτῶν
10 φλὸξ [13] πυρός. Ὁδὸς ἁμαρτωλῶν ὡμα-
λισμένη [14] ἐκ λίθων, καὶ ἐπ' [15] ἐσχάτῳ αὐ-
11 τῆς βόθρος ᾅδου. Ὁ φυλάσσων νόμον
[16] κατακρατεῖ τοῦ ἐννοήματος αὐτοῦ, [17] καὶ συν-
12 τέλεια τοῦ φόβου κυρίου [18] σοφία. Οὐ παι-

---

9 C. μισηθήσεται· ὡς καλὸν ἐλεγχθέντα φανερῶσαι μετάνοιαν, οὕτως γὰρ φεύξῃ ἑκούσιον ἁμάρτημα. Ἔστιν εὐδοκία ἐν κακοῖς ἀνδρὶ ἁμαρτωλῷ, καί. 10 Ald. ἡ δόσις. 11 Alex. ἐλάττων. 12 Alex. ὁ ἀγοράζων. 13 C. ἑπταπλασίονα. 14 Alex. & C. λόγοις. 15 C. σοι λαβόντι, ὁμοίως δὲ καὶ βασκάνου διὰ ἀνάγκην αὐτοῦ, οἱ γάρ. 16 C. εἰς τὸ λαβεῖν πολλοί. 17 Alex. ἀπαιτήσει. 18 C. κυρίῳ, καὶ ἀνθρώποις ὁ. 19 Alex. φίλος. 20 C. οὐ. 21 Ald. C. ἐσθίοντες. 22 C. αὐτοῦ, οὔτε γὰρ τὸ ἔχειν ἐν ὀρθῇ διαθέσει εἴληφε· καὶ τὸ μὴ ἔχειν ὁμοίως ἀδιάφορον αὐτῷ; Ὀλίσθημα. 23 Ald. ἀπαιδεύτῳ. 24 C. λήψεως. 25 Alex. ἀπολύει. 26 C. ψεῦδος ἐν ἀνθρώπῳ, ἐν δὲ στόματι. 27 Alex. ἀπαιδεύτῳ. 28 Alex. κλέπτης ἐνδελεχίζων. 29 Alex. ψεῦδος. 30 C. ἐνδελεχῶς. Ὁ σοφός. 31 C. γῆν αὐτοῦ. 32 Alex. ἀδικίας. C. ἀδικίαν αὐτοῦ. 33 al. male καὶ ὁ. 34 Alex. * ἀποτρέμει. 35 C. ἐλέγχους. 36 Alex. Κρείττων. 37 C. αὐτοῦ. κρείσσων ὑπομονὴ ἀπαραίτητος ἐν ζητήσει κυρίου, ἢ ἀδέσποτος τροχηλάτης τῆς ἰδίας ζωῆς.

Cap. 21. 1 C. αὐτῇ, δέξεται. 2 Alex. καὶ τῇ. 3 C. αὐτῇ. 4 Alex. & C. ὑπερηφάνων. 5 Alex. ἔλεγχον. 6 Alex. τὸν θεόν. 7 C. καρδίᾳ αὐτοῦ. 8 Alex. ὀλισθανεῖν. 9 C. ἑαυτῷ. 10 Alex. συνάγων τοὺς λίθους αὐτοῦ εἰς. 11 C. χῶμα ταφῆς αὐτοῦ. 12 Alex. εἰσαγωγή. 13 C. πυρὸς εἰς ἀπώλειαν. 14 C. ὑπό. 15 C. ἐσχάτου. 16 C. κυρίου, κρατεῖ. 17 C. συντέλεια δὲ τοῦ. 18 C. σοφίας πρόσληψις.

δοθήσεται ὃς οὐκ ἔστι πανοῦργος. [19] ἔστι [20] παν-
13 ουργία πληθύνουσα πικρίαν. Γνῶσις σο-
φοῦ ὡς κατακλυσμὸς πληθυνθήσεται, καὶ ἡ βου-
14 λὴ αὐτοῦ ὡς [21] πηγὴ ζωῆς. Ἔγκατα μωροῦ
ὡς ἀγγεῖον συντετριμμένον, [22] καὶ πᾶσαν γνῶσιν
15 οὐ [23] κρατήσει. Λόγον σοφὸν ἐὰν ἀκούσῃ
ἐπιστήμων, αἰνέσει αὐτὸν, καὶ ἐπ᾽ αὐτὸν προσ-
θήσει· ἤκουσεν [24] ὁ σπαταλῶν καὶ ἀπήρεσεν αὐ-
τῷ, καὶ ἀπέστρεψεν αὐτὸν ὀπίσω [25] τοῦ νώτου αὐ-
16 τοῦ. Ἐξήγησις μωροῦ ὡς ἐν ὁδῷ φορτίον,
ἐπὶ δὲ χείλους συνετοῦ [26] εὑρεθήσεται χάρις.
17 Στόμα φρονίμου ζητηθήσεται ἐν ἐκκλησίᾳ, [27] καὶ
τοὺς λόγους αὐτοῦ [28] διανοηθήσεται ἐν καρδίᾳ.
18 Ὡς οἶκος ἠφανισμένος, οὕτως μωρῷ σοφία·
καὶ γνῶσις ἀσυνέτου, ἀδιεξέταστοι λόγοι.
19 Πέδαι ἐν ποσὶν [29] ἀνοήτοις παιδεία, καὶ ὡς χειρο-
20 πέδαι ἐπὶ χειρὸς δεξιᾶς. Μωρὸς ἐν γέλωτι
ἀνυψοῖ [30] φωνὴν αὐτοῦ, ἀνὴρ δὲ πανοῦργος μόλις
21 ἡσυχῇ μειδιάσει. Ὡς κόσμος [31] χρυσοῦ
φρονίμῳ παιδεία, καὶ ὡς χλιδὼν ἐπὶ [32] βρα-
22 χίονι δεξιῷ. Ποὺς μωροῦ ταχὺς εἰς οἰκίαν,
ἄνθρωπος δὲ πολύπειρος αἰσχυνθήσεται [33] ἀ-
23 πὸ προσώπου. Ἄφρων ἀπὸ θύρας πα-
ρακύπτει εἰς οἰκίαν, ἀνὴρ δὲ πεπαιδευμένος
24 ἔξω στήσεται. Ἀπαιδευσία ἀνθρώπου ἀ-
κροᾶσθαι παρὰ [34] θύραν, ὁ δὲ φρόνιμος βαρυν-
25 θήσεται [35] ἀτιμίᾳ. Χείλη [36] ἀλλοτρίων
ἐν τούτοις βαρυνθήσεται, λόγοι δὲ φρονίμων ἐν
26 ζυγῷ σταθήσονται. Ἐν στόματι μωρῶν ἡ
καρδία αὐτῶν, [37] καρδία δὲ [38] σοφῶν στόμα
27 αὐτῶν. Ἐν τῷ [39] καταρᾶσθαι ἀσεβῆ τὸν Σα-
τανᾶν, αὐτὸς καταρᾶται τὴν [40] ἑαυτοῦ ψυχήν.
28 Μολύνει τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ὁ [41] ψιθυρίζων, καὶ
ἐν παροικήσει μισηθήσεται.

Κεφ. κβ΄. 22.

1 Λίθῳ [1] ἠρδαλωμένῳ συνεβλήθη ὀκνηρὸς, [2] καὶ
2 πᾶς ἐκσυριεῖ ἐπὶ τῇ ἀτιμίᾳ αὐτοῦ. Βολ-
βίτῳ [3] κοπρίων συνεβλήθη ὀκνηρὸς, πᾶς ὁ
3 ἀναιρούμενος αὐτὸν ἐκτινάξει χεῖρα. Αἰ-
σχύνη πατρὸς ἐν γεννήσει ἀπαιδεύτου, θυγάτηρ
4 δὲ ἐπ᾽ ἐλαττώσει γίνεται. Θυγάτηρ
[4] φρονίμη κληρονομήσει [5] ἄνδρα αὐτῆς, καὶ ἡ
καταισχύνουσα, εἰς λύπην γεννήσαντος.
5 Πατέρα καὶ ἄνδρα καταισχύνει ἡ [6] θρασεῖα, καὶ
6 ὑπὸ ἀμφοτέρων ἀτιμασθήσεται. [7] Μουσι-
κὰ ἐν πένθει ἄκαιρος διήγησις, μάστιγες [8] καὶ
παιδεία ἐν [9] παντὶ καιρῷ [10] σοφίας.
7 Συγκολλῶν ὄστρακον ὁ διδάσκων μωρὸν, [11] ἐξε-
γείρων καθεύδοντα ἐκ [12] βαθέως ὕπνου.
8 [13] Διηγούμενος νυστάζοντι ὁ διηγούμενος μωρῷ,
11 καὶ ἐπὶ συντελείᾳ ἐρεῖ, Τί ἐστιν; Ἐπὶ νε-
κρῷ κλαῦσον, [14] ἐξέλιπε γὰρ φῶς· καὶ ἐπὶ μω-
ρῷ κλαῦσον, ἐξέλιπε γὰρ [15] σύνεσις. [16] ἥδιον
κλαῦσον ἐπὶ νεκρῷ, ὅτι ἀνεπαύσατο, τοῦ [17] δὲ
μωροῦ ὑπὲρ θάνατον [18] ἡ ζωὴ [19] πονηρά.
12 Πένθος νεκροῦ ἑπτὰ ἡμέραι, μωροῦ δὲ καὶ ἀσε-
βοῦς πᾶσαι αἱ ἡμέραι τῆς ζωῆς [20] αὐτοῦ.
13 Μετὰ ἄφρονος μὴ πληθύνῃς λόγον, καὶ πρὸς
ἀσύνετον μὴ [21] πορεύου. φύλαξον ἀπ᾽ αὐτοῦ ἵνα
μὴ κόπον ἔχῃς, καὶ οὐ μὴ μολυνθῇς ἐν τῷ [22] ἐν-
τιναγμῷ αὐτοῦ. ἔκκλινον ἀπ᾽ αὐτοῦ καὶ εὑρήσεις
ἀνάπαυσιν, καὶ οὐ μὴ [23] ἀκηδιάσῃς ἐν τῇ ἀπο-
14 νοίᾳ αὐτοῦ. Ὑπὲρ [24] μόλυβδον τί βαρυν-
θήσεται; καὶ τί αὐτῷ ὄνομα, ἀλλ᾽ ἢ [25] μω-
15 ρός; [26] Ἄμμον καὶ [27] ἅλα καὶ βῶλον σι-
δήρου [28] εὔκοπον ὑπενεγκεῖν, ἢ ἄνθρωπον ἀσύ-
16 νετον. Ἱμάντωσις ξυλίνη [29] ἐνδεδεμένη
εἰς οἰκοδομὴν ἐν συσσεισμῷ οὐ διαλυθήσεται,
οὕτως καρδία ἐστηριγμένη ἐπὶ διανοήματος βου-
17 λῆς ἐν [30] καιρῷ οὐ δειλιάσει. Καρδία ἡ-
δρασμένη ἐπὶ [31] διανοίας συνέσεως, ὡς κό-
18 σμος ψαμμωτὸς [32] τοίχου ξυστοῦ. [33] Χάρα-

19 *Alex.* Ἔστιν δὲ πανουργεία πληθύνουσα * παιδίαν. 20 *C.* γὰρ πανουργία. 21 *C.* πηγὴ ἁγνὴ ζωῆς. 22 καὶ *C.* deest. 23 *C.* κρατήσει ἐν ζωῇ αὐτοῦ. 24 *C.* αὐτὸν ἀσύνετος καί. 25 *Alex.* τῶν νώτων. 26 *Alex.* εὑρεθήσεται * Στόμα. 27 *C.* Ὡς οἶκος ἠφανισμένος, οὕτως μωρῷ σοφία ponit ante καὶ τοὺς. 28 *Alex.* & *C.* διανοηθήσονται. 29 *Alex.* ἀνομία τοῦ παιδίου, καὶ ὡς * χειροπαίδες. pro ἀνοήτοις *C.* hab. ἀνοήτου. 30 *Alex.* τὴν φωνήν. 31 *Alex.* & *C.* χρυσοῦς. 32 *C.* βραχίονος δεξιοῦ. 33 *C.* ἀπ᾽ αὐτοῦ. 34 *C.* θύρας. 35 *C.* ἀτιμίαν. 36 *C.* πολυλάλων τὰ οὐκ αὐτῶν διηγήσεται. 37 *Ald.* καρδία σοφῶν. *C.* ἐν δὲ καρδίᾳ σοφῶν. 38 *Alex.* φρονίμων. 39 *Alex.* καταρᾶσθαι ἀσεβήν. 40 *Alex.* ψυχὴν αὐτοῦ. 41 *C.* ψίθυρος, καὶ οὐ ἐὰν παροικήσῃ.

Cap. 22. 1 *Ald.* ἠρδαλωμένος. 2 καὶ πᾶς usque πᾶς ὁ vers. 2. *Ald.* desunt. 3 *Ms. Alex.* κοπρίω. 4 *C.* φρόνιμος. 5 *C.* ἀνδρός. 6 *Alex.* * θρησκία. 7 *Ald.* Μουσική. 8 *Alex.* & *C.* δὲ καί. 9 παντὶ *C.* deest. 10 *C.* σοφίας. τέκνα ἐν ἀγαθῇ ζωῇ τὴν τροφὴν ἔχοντα, τῶν ἰδίων γεννητόρων κρύψουσι δυσγένειαν. τέκνα ἐν καταφρονήσει καὶ ἀπαιδευσίᾳ γεγαυριωμένα, συγγενείας ἑαυτῶν μολύνουσι τὴν εὐγένειαν. Συγκολλῶν. 11 *C.* καὶ ἐξεγείρει καθεύδοντας. 12 *Alex.* βαθέου. 13 *C.* Διηγεῖται. 14 al. deest ἐξέλιπε γάρ. 15 *Alex.* & *C.* σύνεσιν. 16 *Alex.* Ἴδιον. 17 *Alex.* γάρ. 18 *Alex.* ζωή. 19 πονηρὰ *C.* deest. 20 *Alex.* αὐτῶν. 21 *C.* πορεύου, ἀναισθητῶν γὰρ ἐξουδενώσει (al. ἐξουθενήσει) σου τὰ πάντα. φύλαξαι. 22 *Alex.* ἐντινάγματι. 23 *Alex.* κηδιάσῃς. 24 *Alex.* * βόλιβον. 25 *C.* μόλιβδος. 26 *Alex.* * Ἄμμων. 27 *C.* ἅλας. 28 *Ald.* σύγκοπον. *C.* εὐκοπώτερον. 29 *Alex.* εἰς οἰκοδομὴν ἐνδεδεμένη. 30 *C.* παντὶ καιρῷ φόβου οὐ. 31 *Alex.* διανοίᾳ. 32 *C.* ἐπὶ τοίχου. 33 *Alex.* Χάλικες.

κες ἐπὶ

κες ἐπὶ μετεώρου κείμενοι κατέναντι ἀνέμου οὐ μὴ
[34] ὑπομείνωσιν, [35] οὕτως καρδία δειλὴ ἐπὶ
διανοήματος μωροῦ κατέναντι παντὸς φόβου οὐ
19 μὴ ὑπομείνῃ. Ὁ νύσσων [36] ὀφθαλμὸν
[37] κατάξει δάκρυα, καὶ ὁ νύσσων καρδίαν ἐκ-
20 φαίνει αἴσθησιν. Βάλλων λίθον ἐπὶ πε-
τεινὰ [38] ἀποσοβεῖ αὐτά, καὶ ὁ ὀνειδίζων φίλον
21 διαλύσει φιλίαν. Ἐπὶ φίλον ἐὰν σπά-
σῃς ῥομφαίαν, μὴ ἀπελπίσῃς, ἔστι γὰρ ἐπά-
22 νοδος. Ἐπὶ φίλον ἐὰν ἀνοίξῃς στόμα,
μὴ εὐλαβηθῇς, ἔστι γὰρ διαλλαγή· πλὴν ὀνει-
δισμοῦ, καὶ ὑπερηφανίας, καὶ μυστηρίου ἀποκα-
λύψεως, καὶ πληγῆς δολίας, ἐν [39] τούτοις ἀ-
23 ποφεύξεται πᾶς [40] φίλος. Πίστιν κτῆσαι
ἐν πτωχείᾳ μετὰ τοῦ πλησίον, ἵνα [41] ἐν τοῖς ἀ-
γαθοῖς αὐτοῦ [42] ὁμοῦ πλησθῇς. ἐν καιρῷ θλί-
ψεως διάμενε [43] αὐτῷ, ἵνα [44] ἐν τῇ κληρονο-
24 μίᾳ αὐτοῦ συγκληρονομήσῃς. [45] Πρὸ πυ-
ρὸς ἀτμὶς καμίνου καὶ καπνὸς, οὕτως πρὸ αἱμά-
25 των λοιδορίαι. [46] Φίλον σκεπάσαι οὐκ
αἰσχυνθήσομαι, καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ οὐ μὴ
26 κρυβῶ, Καὶ εἰ κακά μοι [47] συμβῇ δι'
αὐτόν· πᾶς [48] ὁ ἀκούων φυλάξεται ἀπ' αὐτοῦ.
27 Τίς δώσει [49] μοι ἐπὶ [50] στόμα μου φυλακὴν,
καὶ ἐπὶ τῶν χειλέων μου σφραγῖδα [51] πανοῦργον,
ἵνα μὴ πέσω [52] ἀπ' αὐτῆς, καὶ ἡ γλῶσσά μου
[53] ἀπολέσῃ με;

Κεφ. κγ'. 23.

1 ΚΎριε πάτερ καὶ [1] δέσποτα ζωῆς [2] μου, μὴ
ἐγκαταλίπῃς με ἐν βουλῇ αὐτῶν, [3] μὴ ἀφῇς
2 με πεσεῖν ἐν αὐτοῖς. Τίς [4] ἐπιστήσει ἐπὶ
τοῦ διανοήματός μου μάστιγας, καὶ ἐπὶ τῆς καρ-
δίας μου [5] παιδείαν σοφίας; ἵνα ἐπὶ τοῖς ἀ-
γνοήμασί μου μὴ [6] φείσωνται, καὶ οὐ μὴ παρῇ
3 τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν, Ὅπως μὴ
[7] πληθύνωσιν αἱ ἄγνοιαί μου, καὶ αἱ ἁμαρτίαι
μου [8] πλεονάσωσι, καὶ πεσοῦμαι ἔναντι τῶν ὑπε-
ναντίων, καὶ ἐπιχαρεῖταί μοι ὁ ἐχθρός [9] μου.
4 Κύριε πάτερ καὶ Θεὲ ζωῆς μου, μετεωρισμὸν
5 ὀφθαλμῶν μὴ [10] δῷς μοι, [11] Καὶ ἐπιθυμίαν
6 ἀπόστρεψον ἀπ' [12] ἐμοῦ. Κοιλίας ὄρεξις
καὶ συνουσιασμὸς μὴ καταλαβέτωσάν με, καὶ
ψυχῇ ἀναιδεῖ μὴ παραδῷς [13] με.

ΠΑΙΔΕΙ'Α ΣΤΟ'ΜΑΤΟΣ.

7 Παιδείαν στόματος ἀκούσατε τέκνα, καὶ ὁ φυ-
λάσσων οὐ μὴ ἁλῷ ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ.
8 [14] Καταληφθήσεται ἁμαρτωλὸς, καὶ λοίδορος
καὶ ὑπερήφανος σκανδαλισθήσονται ἐν αὐτοῖς.
9 Ὅρκῳ μὴ ἐθίσῃς τὸ στόμα σου, καὶ ὀνομασίᾳ τοῦ
10 [15] ἁγίου μὴ συνεθισθῇς. Ὥσπερ γὰρ οἰκέ-
της ἐξεταζόμενος ἐνδελεχῶς ἀπὸ μώλωπος
οὐκ ἐλαττωθήσεται, οὕτως καὶ ὁ ὀμνύων καὶ [16] ὀ-
νομάζων διαπαντὸς [17] ἀπὸ ἁμαρτίας οὐ μὴ κα-
11 θαρισθῇ. Ἀνὴρ πολύορκος πλησθήσεται
ἀνομίας, καὶ οὐκ ἀποστήσεται ἀπὸ τοῦ οἴκου αὐ-
τοῦ μάστιξ. ἐὰν πλημμελήσῃ, ἁμαρτία αὐτοῦ
ἐπ' αὐτῷ. κἂν ὑπερίδῃ, ἥμαρτε δισσῶς. καὶ
εἰ διακενῆς ὤμοσεν, οὐ δικαιωθήσεται, πλη-
σθήσεται γὰρ [18] ἐπαγωγῶν ὁ οἶκος αὐτοῦ.
12 Ἔστι λέξις ἀντιπεριβεβλημένη θανάτῳ, μὴ
εὑρεθήτω ἐν κληρονομίᾳ Ἰακώβ· ἀπὸ γὰρ εὐσε-
βῶν ταῦτα πάντα ἀποστήσεται, καὶ ἐν ἁμαρ-
13 τίαις οὐκ ἐγκυλισθήσονται. [19] Ἀπαιδευ-
σίαν ἀσυρῆ μὴ συνεθίσῃς τὸ στόμα σου, ἔστι γὰρ
14 ἐν αὐτῇ [20] λόγος ἁμαρτίας. Μνήσθητι
[21] πατρὸς καὶ μητρός σου, ἀναμέσον γὰρ μεγιστά-
νων [22] συνεδρεύεις· [23] μήποτε ἐπιλάθῃ ἐνώπιον
αὐτῶν, καὶ τῷ ἐθισμῷ σου [24] μωρανθῇς, καὶ θε-
λήσεις εἰ μὴ ἐγεννήθης, καὶ τὴν ἡμέραν τοῦ τοκετοῦ
15 [25] σου καταράσῃ. Ἄνθρωπος συνεθι-
ζόμενος λόγοις ὀνειδισμοῦ, ἐν πάσαις ταῖς ἡμέ-
16 ραις αὐτοῦ οὐ μὴ παιδευθῇ. Δύο εἴδη

---

34 *Alex.* ὑπομενοῦσιν. C. μείνωσιν. 35 *Ald.* οὕτως καὶ καρδία. 36 *Alex.* ὀφθαλμούς. 37 *Ald.* καταίρει. 38 C. ἀποσοβήσει. 39 C. τούτοις γὰρ ἀποφεύξεται. 40 *Alex.* ὁ φίλος. 41 *Alex.* ἐπί. 42 *Alex.* εὐφρανθῇς σύ. C. εὐφρανθῇς. 43 *Ald.* ἑαυτῷ. 44 C. τὴν κληρονομίαν. 45 C. Οὐ καταφρονητίον γὰρ ἀεὶ τῆς περιγραφῆς, οὐδὲ θαυμαστὸς πλούσιος νοῦν οὐκ ἔχων. 46 in ed. Lat. est, *Amicum salutare non confundaris.* & *Ambr.* l. 3. de offic. c. ult. *Amicum salutare non erubescas.* 47 *Alex.* συμβέβηκεν. 48 *Alex.* ἀκούων. 49 *Alex.* ἐπὶ στόματί μου. 50 C. στόματος. 51 *Alex.* πανούργων. 52 C. αἰφνιδίως ἀπ'. 53 C. μὴ ἀπολέσῃ με.

Cap. 23. 1 *Alex.* Θεὲ ζωῆς. 2 C. ἁπάσης. 3 *Alex.* & C. καὶ μή. 4 *Alex.* ἐπιστήσῃ. 5 *Alex.* παιδίας. 6 C. φείσῃ σὺ κύριε· τὰς δὲ ὕβρεις τῶν ἐν ἐπαγγελίᾳ ἁμαρτιῶν μὴ παρῇς, Ὅπως. 7 *Alex.* & C. πληθυνθῶσιν. 8 C. πλεονάζουσιν εἰς συντριβὴν, καί. 9 C. μου, ὡς μακρὰν ἐστὶν ἡ ἐλπὶς τοῦ ἐλέους σου. 10 C. μοι δῷς. 11 C. καὶ γιγαντώδη ψυχὴν ἀπόστησον διαπαντὸς ἀπὸ δούλων σου. Ἐλπίδας κενὰς καὶ ἐπιθυμίας. 12 C. ἐμοῦ, καὶ κρατήσεις τὸν θέλοντά σοι δουλεύειν. Κοιλίας. 13 *Alex.* με. Παιδίαν στόματος ἀκούσατε τέκνα. C. με τὸν οἰκέτην σου. Ἀκούσατε τέκνα παιδείαν στόματος ἀληθινοῦ. 14 C. Ἐν τῇ ἀφροσύνῃ αὐτοῦ καταλειφθήσεται ὁ ἁμαρτωλός. 15 *Alex.* ὑψίστου. 16 *Alex.* ὁ ὀνομάζων διαπαντὸς τὸ ὄνομα κυρίου ἀπὸ ἁμαρτίας. 17 C. οὐ μὴ καθαρισθῇ ἀπὸ ἁμαρτίας. 18 *Ald.* ἀπαγωγῶν. C. ἐπαγωγῆς. 19 C. Ἀκολασίᾳ ὅρκου μὴ ἐθίσῃς. 20 *Ald.* λογισμός. 21 *Alex.* πατρός σου. 22 C. συνεδρεύσεις. 23 *Alex.* Μήποτε. 24 C. μαρανθῇς. 25 *Alex.* σε † Ἄνθρωπος. *Ald.* σου μὴ καταράσῃ. Ἄνθρωπος.

[26] πληθύνου-

[26] πληθύνουσιν ἁμαρτίας, καὶ τὸ τρίτον ἐπάξει
ὀργήν· ψυχὴ θερμὴ ὡς πῦρ καιόμενον, οὐ μὴ
σβεσθῇ ἕως ἂν [27] καταποθῇ· ἄνθρωπος πόρ-
νος ἐν σώματι σαρκὸς αὐτοῦ, οὐ μὴ παύσηται
17 ἕως ἂν [28] ἐκκαύσῃ πῦρ. Ἀνθρώπῳ
πόρνῳ πᾶς ἄρτος ἡδὺς, οὐ μὴ κοπάσῃ ἕως
18 ἂν τελευτήσῃ. Ἄνθρωπος [29] παρα-
βαίνων ἀπὸ τῆς κλίνης αὐτοῦ, λέγων [30] ἐν
τῇ ψυχῇ αὐτοῦ, Τίς με ὁρᾷ; σκότος κύ-
κλῳ μου, καὶ οἱ τοῖχοι με καλύπτουσι, καὶ οὐ-
θείς με ὁρᾷ, [31] τί εὐλαβοῦμαι; τῶν ἁμαρ-
τιῶν μου οὐ μὴ μνησθήσεται ὁ ὕψιστος·
19 Καὶ ὀφθαλμοὶ ἀνθρώπων ὁ φόβος αὐτοῦ· καὶ
οὐκ ἔγνω ὅτι ὀφθαλμοὶ [32] κυρίου μυριοπλα-
σίως ἡλίου [33] φωτεινότεροι, ἐπιβλέποντες πά-
σας ὁδοὺς ἀνθρώπων, καὶ κατανοοῦντες [34] εἰς ἀπό-
20 κρυφα μέρη. Πρὶν ἢ κτισθῆναι τὰ πάν-
τα ἔγνωσται [35] αὐτῷ, οὕτως καὶ μετὰ τὸ [36] συν-
21 τελεσθῆναι. Οὗτος ἐν πλατείαις πό-
λεως ἐκδικηθήσεται, καὶ [37] οὗ οὐχ ὑπενόησε, [38] πι-
22 ασθήσεται. [39] Οὕτως καὶ γυνὴ καταλιποῦ-
σα τὸν ἄνδρα, καὶ παριστῶσα [40] κληρονόμον ἐξ
23 [41] ἀλλοτρίου. Πρῶτον μὲν γὰρ ἐν νόμῳ
[42] ὑψίστου ἠπείθησε, καὶ δεύτερον εἰς ἄνδρα [43] ἑ-
αυτῆς ἐπλημμέλησε, καὶ τὸ τρίτον ἐν πορνείᾳ
[44] ἐμοιχεύθη, [45] ἐξ [46] ἀλλοτρίου ἀνδρὸς τέκνα
24 [47] παρέστησεν. Αὕτη [48] εἰς ἐκκλησίαν ἐξ-
αχθήσεται, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἐπισκοπὴ
25 ἔσται. Οὐ διαδώσουσι [49] τὰ τέκνα αὐτῆς
εἰς ῥίζαν, καὶ οἱ κλάδοι αὐτῆς [50] οὐ δώσουσι καρ-
26 πόν. [51] Καταλείψει εἰς κατάραν τὸ μνη-
μόσυνον αὐτῆς, καὶ τὸ ὄνειδος αὐτῆς οὐκ ἐξα-
27 λειφθήσεται. Καὶ ἐπιγνώσονται οἱ καταλει-
φθέντες, ὅτι [52] οὐθὲν κρεῖττον φόβου κυρίου, [53] καὶ
οὐθὲν γλυκύτερον τοῦ [54] προσέχειν ἐντολαῖς [55] κυ-
ρίου.

Κεφ. κδʹ. 24.

[1] ΑἼΝΕΣΙΣ ΣΟΦΊΑΣ.

1 Ἡ σοφία αἰνέσει ψυχὴν αὐτῆς, καὶ ἐν μέ-
2 σῳ λαοῦ αὐτῆς [2] καυχήσεται. Ἐν ἐκκλη-
σίᾳ ὑψίστου στόμα αὐτῆς ἀνοίξει, καὶ ἔναντι δυ-
3 νάμεως αὐτοῦ καυχήσεται. Ἐγὼ ἀπὸ στό-
ματος ὑψίστου ἐξῆλθον, καὶ ὡς [3] ὁμίχλη κατε-
4 κάλυψα γῆν. Ἐγὼ ἐν ὑψηλοῖς κατε-
σκήνωσα, καὶ ὁ θρόνος μου ἐν στύλῳ νεφέ-
5 λης. Γῦρον οὐρανοῦ ἐκύκλωσα μόνη, καὶ
6 ἐν βάθει ἀβύσσων περιεπάτησα. Ἐν
[4] κύμασι θαλάσσης καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, καὶ
ἐν παντὶ λαῷ καὶ ἔθνει ἐκτησάμην.
7 [5] Μετὰ τούτων πάντων [6] ἀνάπαυσιν ἐζήτησα,
καὶ ἐν κληρονομίᾳ τίνος αὐλισθήσομαι.
8 Τότε ἐνετείλατό μοι ὁ κτίστης ἁπάντων, καὶ ὁ
κτίσας με κατέπαυσε τὴν σκηνήν μου, καὶ εἶπεν,
[7] Ἐν Ἰακὼβ κατασκήνωσον, καὶ ἐν Ἰσραὴλ
9 [8] κατακληρονομήθητι. Πρὸ τοῦ αἰῶνος [9] ἀπ᾽
ἀρχῆς ἔκτισέ με, καὶ ἕως [10] αἰῶνος οὐ μὴ [11] ἐκ-
10 λίπω. Ἐν σκηνῇ ἁγίᾳ ἐνώπιον αὐτοῦ
[12] ἐλειτούργησα, καὶ οὕτως ἐν Σιὼν ἐστηρίχθην.
11 [13] Ἐν πόλει ἠγαπημένῃ ὁμοίως με κατέπαυ-
σε, καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ [14] ἡ ἐξουσία μου.
12 Καὶ ἐρρίζωσα ἐν λαῷ δεδοξασμένῳ, ἐν μερί-
13 δι κυρίου κληρονομίας αὐτοῦ. Ὡς κέδρος
[15] ἀνυψώθην ἐν Λιβάνῳ, καὶ ὡς κυπάρισσος
14 ἐν [16] ὄρεσιν Ἀερμών. Ὡς φοῖνιξ ἀνυ-
ψώθην ἐν [17] αἰγιαλοῖς, καὶ ὡς φυτὰ ῥόδου ἐν
Ἱεριχῷ· [18] ὡς ἐλαία εὐπρεπὴς ἐν [19] πε-
15 δίῳ, καὶ ἀνυψώθην ὡς πλάτανος. Ὡς
κιννάμωμον καὶ [20] ἀσπάλαθος ἀρωμάτων [21] δέ-
δωκα ὀσμήν, καὶ ὡς σμύρνα ἐκλεκτὴ [22] διέ-
δωκα εὐωδίαν· [23] ὡς [24] χαλβάνη καὶ ὄνυξ καὶ
στακτὴ, καὶ ὡς λιβάνου ἀτμὶς ἐν σκηνῇ.
16 Ἐγὼ [25] ὡς τερέμινθος ἐξέτεινα κλάδους μου,

26 *Alex.* πληθύνασιν. 27 C. καταποθῇ * ἄνθρωπος. 28 C. ἐγκαύσῃ. 29 *Alex.* πόρνος παραβαίνων ἀπὸ τῆς κοίτης. 30 *Alex.* τῇ ψυχῇ. 31 *Alex.* τίνα. 32 C. κυρίου τοῦ ὑψίστου μυριοπλασίως. 33 C. φωτεινότεροί εἰσιν. Οἱ ἐπιβλέποντες. 34 *Alex.* ἀπόκρυφα. 35 C. αὐτῷ τὰ πάντα, οὕτως. 36 C. συντελεσθῆναι καθορᾷ τὰ πάντα. 37 *Alex.* ὡς οὐχ. *Ald.* οὐχ. 38 *Alex.* κολασθήσεται. 39 C. Ὁμοίως. 40 *Ald.* κληρονόμου. C. κληρονομίαν. 41 C. ἄλλου. 42 *Alex.* ὑψίστῳ. 43 *Alex.* & C. αὐτῆς. 44 C. ἐμοίχευσε. 45 *Alex.* & C. καὶ ἐξ. 46 C. ἄλλου. 47 C. παρέστηκεν. 48 *Ald.* ἐκκλησίαν. C. ἐν ἐκκλησίᾳ. 49 C. υἱοὶ αὐτῆς ῥίζαν. 50 *Alex.* & C. οὐκ οἴσουσιν. 51 *Alex.* * Καταλείψεις. 52 C. οὐθέν ἐστι κρεῖττον. 53 *Ald.* καί τι οὐθέν. 54 C. προσέχοντος. 55 C. θεοῦ. Δόξα μεγάλη ἀκολουθεῖν θεῷ, μακρότης δὲ ἡμερῶν τὸ προσληφθῆναί σε ὑπ᾽ αὐτοῦ.

Cap. 24. 1 *Ms. Alex.* ΣΟΦΊΑΣ ἌΙΝΕΣΙΣ. C. desunt. 2 *Alex.* * καυχήσονται. 3 *Alex.* ὁμίχλην. 4 C. κύματι. 5 C. Καὶ μετά. 6 *Alex.* ἐζήτησα ἀνάπαυσιν. 7 *Alex.* Ἰακώβ. 8 *Alex.* κληρονομήθητι. 9 *Alex.* ἀπαρχήν. 10 *Alex.* & C. αἰώνων. 11 C. ἐλλείπω. 12 *Alex.* ἐλειτούργουν. 13 C. Ἐν πόλει ἡγιασμένῃ. *Ald.* Ἐντολὴ ἠγαπημένη. 14 *Alex.* ἐξουσίαν μου. 15 *Ald.* ἀνυψώθη. C. ὑψώθην. 16 *Alex.* ὄρει. 17 C. Γαδδί. al. Γαδοῖς. 18 *Alex.* καὶ ὡς. 19 C. πεδίῳ ὡραίᾳ, καὶ ὡς πλάτανος ἀνυψώθην ἀφ᾽ ὕδατος. 20 C. ὡς παλαθος. 21 δέδωκα ὀσμὴν C. desunt. 22 *Alex.* δέδωκα. C. ἔδωκα. 23 *Alex.* Καὶ ὡς χαρβάνη. 24 C. γαλβάνη. 25 *Alex.* δὲ ὡς τερέβινθος.

καὶ οἱ κλά-

καὶ οἱ κλάδοι μου [26] κλάδοι δόξης καὶ χάριτος.
17 Ἐγὼ ὡς ἄμπελος [27] βλαστήσασα [28] χάριν,
καὶ τὰ ἄνθη μου καρπὸς δόξης καὶ [29] πλούτου.
19 [30] Προσέλθετε πρὸς με οἱ ἐπιθυμοῦντές μου,
καὶ ἀπὸ τῶν [31] γεννημάτων μου ἐμπλήσθητε.
20 Τὸ γὰρ μνημόσυνόν μου ὑπὲρ [32] μέλι γλυκὺ,
καὶ ἡ κληρονομία μου ὑπὲρ [33] μέλιτος [34] κη-
21 ροῦ. [35] Οἱ ἐσθίοντές με ἔτι πεινάσουσι, καὶ
22 οἱ [36] πίνοντές με ἔτι διψήσουσιν. Ὁ ὑπ-
ακούων μου οὐκ αἰσχυνθήσεται, [37] καὶ οἱ ἐργαζό-
23 μενοι ἐν ἐμοὶ οὐχ ἁμαρτήσουσι. Ταῦτα
πάντα βίβλος διαθήκης θεοῦ ὑψίστου, [38] νόμον
ὃν ἐνετείλατο [39] Μωυσῆς, κληρονομίαν [40] συν-
25 αγωγαῖς [41] Ἰακώβ. Ὁ [42] πιμπλῶν
ὡς Φεισὼν [43] σοφίαν, καὶ ὡς Τίγρις ἐν ἡμέραις
26 νέων. Ὁ ἀναπληρῶν ὡς Εὐφράτης σύν-
εσιν, καὶ ὡς Ἰορδάνης ἐν ἡμέραις θερισμοῦ.
27 Ὁ ἐκφαίνων ὡς φῶς [44] παιδείαν, ὡς Γηὼν ἐν
28 ἡμέραις τρυγητοῦ. Οὐ συνετέλεσεν ὁ πρῶ-
τος γνῶναι αὐτὴν, καὶ οὕτως ὁ ἔσχατος οὐκ
29 ἐξιχνίασεν αὐτήν. Ἀπὸ γὰρ θαλάσσης
ἐπληθύνθη [45] διανόημα αὐτῆς, καὶ ἡ βουλὴ [46] αὐ-
30 τῆς ἀπὸ ἀβύσσου μεγάλης. [47] Κἀγὼ ὡς
διώρυξ ἀπὸ ποταμοῦ, καὶ ὡς ὑδραγωγὸς ἐξῆλ-
31 θον εἰς παράδεισον. [48] Εἶπα, [49] Πο-
τιῶ μου τὸν [50] κῆπον, καὶ μεθύσω μου τὴν [51] πρα-
σιάν· καὶ ἰδοὺ ἐγένετό [52] μοι ἡ διώρυξ [53] εἰς πο-
ταμὸν, καὶ ὁ ποταμός μου ἐγένετο εἰς θάλασσαν.
32 [54] Ἔτι παιδείαν ὡς ὄρθρον φωτιῶ, καὶ [55] ἐκφα-
33 νῶ [56] αὐτὰ ἕως εἰς μακράν. [57] Ἔτι δι-
δασκαλίαν ὡς προφητείαν ἐκχεῶ, καὶ κατα-
34 λείψω αὐτὴν εἰς [58] γενεὰς αἰώνων. Ἴδε-
τε ὅτι οὐκ ἐμοὶ μόνῳ ἐκοπίασα, ἀλλὰ πᾶσι
τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτήν.

Κεφ. κε'. 25.

1 ἘΝ τρισὶν ὡραΐσθην, καὶ ἀνέστην ὡραία ἔν-
αντι [1] κυρίου καὶ ἀνθρώπων· [2] ὁμόνοια ἀδελ-
φῶν, καὶ [3] φιλία τῶν πλησίον, καὶ [4] γυνὴ καὶ ἀ-
2 νὴρ ἑαυτοῖς συμπεριφερόμενοι. Τρία δὲ
εἴδη ἐμίσησεν ἡ ψυχή μου, καὶ [5] προσώχθισα
σφόδρα τῇ ζωῇ αὐτῶν· πτωχὸν ὑπερήφανον,
καὶ πλούσιον ψεύστην, γέροντα μοιχὸν ἐλαττού-
3 μενον συνέσει. [6] Ἐν νεότητι οὐ [7] συναγήο-
χας, καὶ πῶς ἂν [8] εὕροις ἐν τῷ γήρᾳ σου;
4 Ὡς ὡραῖον πολιαῖς κρίσις, καὶ πρεσβυτέροις
5 [9] ἐπιγνῶναι βουλήν; [10] Ὡς ὡραία γε-
ρόντων σοφία, καὶ δεδοξασμένοις διανόημα
6 καὶ βουλή. Στέφανος γερόντων πολυπει-
ρία, καὶ τὸ καύχημα αὐτῶν φόβος κυρίου.
7 Ἐννέα ὑπονοήματα ἐμακάρισα ἐν [11] καρδίᾳ,
καὶ τὸ δέκατον ἐρῶ [12] ἐπὶ γλώσσης· ἄνθρωπος
[13] εὐφραινόμενος ἐπὶ τέκνοις, ζῶν καὶ βλέπων
8 ἐπὶ πτώσει ἐχθρῶν. Μακάριος ὁ συνοι-
κῶν γυναικὶ συνετῇ, καὶ ὃς ἐν γλώσσῃ οὐκ ὠ-
λίσθησε, καὶ ὃς οὐκ ἐδούλευσεν ἀναξίῳ [14] αὐ-
9 τοῦ. Μακάριος ὃς εὗρε φρόνησιν, καὶ [15] ὁ
10 διηγούμενος εἰς ὦτα ἀκουόντων. Ὡς μέγας
ὁ εὑρὼν σοφίαν, ἀλλ' οὐκ ἔστιν ὑπὲρ τὸν φοβού-
11 μενον τὸν κύριον. [16] Φόβος κυρίου ὑπὲρ
[17] πᾶν ὑπερέβαλεν, ὁ κρατῶν [18] αὐτοῦ τίνι ὁ-
13 μοιωθήσεται; Πᾶσαν πληγὴν καὶ μὴ πλη-
γὴν καρδίας, καὶ πᾶσαν πονηρίαν καὶ μὴ πο-
14 νηρίαν γυναικός· [19] Πᾶσαν ἐπαγωγὴν
καὶ μὴ ἐπαγωγὴν μισούντων, καὶ πᾶσαν ἐκδίκη-
15 σιν καὶ μὴ ἐκδίκησιν ἐχθρῶν. Οὐκ ἔστι
κεφαλὴ ὑπὲρ [20] κεφαλὴν ὄφεως, καὶ οὐκ ἔστι
16 θυμὸς ὑπὲρ [21] θυμὸν ἐχθροῦ. Συνοική-
σαι λέοντι καὶ δράκοντι [22] εὐδοκήσω, ἢ ἐνοική-

---

26 κλάδοι C. deest. 27 *Alex.* & C. ἐβλάστησα. 28 C. εὐωδίαν. 29 C. πλούτου. Ἐγὼ μήτηρ τῆς ἀγαπήσεως τῆς καλῆς, καὶ φόβου, καὶ γνώσεως, καὶ τῆς ὁσίας ἐλπίδος. Δίδωσι δὲ σὺν πᾶσι τοῖς τέκνοις μου ἀειγενεῖς τοῖς λεγομένοις ὑπ' αὐτοῦ. 30 *Alex.* Προσέλθατε. 31 *Alex.* γεννημάτων. 32 *Alex.* τὸ μέλι τὸ γλυκύ. 33 *Alex.* μέλιτος καὶ κηρίου. 34 C. κηρίου. 35 *Alex.* Οἱ ἔσθοντές. 36 *Ald.* πίνοντες ἔτι. 37 C. διαπαντὸς, καί. 38 *Ald.* νόμου. C. νόμος. 39 *Alex.* & C. ἡμῖν Μωϋσῆς. 40 C. ἐν συναγωγαῖς. 41 C. Ἰακώβ. μὴ ἐκλύεσθε ἰσχύειν ἐν κυρίῳ, ἵνα κραταιώσῃ ὑμᾶς αὐτός. κολλᾶσθε πρὸς αὐτὸν, κύριος παντοκράτωρ ὁ θεὸς μόνος ἐστὶ, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν αὐτοῦ σωτήρ. Ἐμπιπλῶν. 42 *Alex.* πιπλῶν. 43 C. πάντα τῆς σοφίας αὐτοῦ, καί. 44 C. παιδείαν γνώσεως, καὶ ὡς. 45 *Alex.* διανοήματα. C. τὰ διανοήματα. 46 *Alex.* * αὐτοῦ. 47 C. Ἐγὼ ἡ σοφία. 48 C. Εἶπον. 49 *Alex.* *Ald.* C. Ποτίσω. 50 C. κῆπον τὸν ἄριστον, καί. 51 C. πρασιὰν τὴν δικαίαν. 52 *Alex.* μου. 53 εἰς *Ald.* deest. 54 C. Ὅτι. 55 *Alex.* ἐμφαίνω. 56 C. αὐτήν. 57 C. Ὅτι. 58 *Alex.* γενεάν.

Cap. 25. 1 C. κυρίου. ἔναντι κυρίου. 2 C. ὁμόνοιαν. 3 C. φιλίαν. 4 C. ἀνὴρ καὶ γυνή. 5 *Alex.* * προσώχθισα. 6 *Alex.* Ἃ ἐν. 7 C. συνήγαγες. 8 *Ald.* C. εὕρης. 9 C. γνῶναι. 10 Ὡς ὡραία γερόντων σοφία *Ald.* desunt. 11 *Alex.* τῇ καρδίᾳ μου. 12 *Alex.* ἀπὸ γλώσσης. C. ἐν τῇ γλώσσῃ μου. 13 C. ἐπὶ τέκνοις εὐφραινόμενος, ζῶν. 14 *Alex.* & C. ἑαυτοῦ. 15 *Alex.* * ὁ διηγούμενος. 16 C. Ἀγάπησις δὲ κυρίου. 17 C. πάντα ὑπερέβαλεν εἰς φωτισμὸν, ὁ. 18 C. αὐτόν. 19 *Alex.* Καὶ πᾶσαν. C. Φόβος κυρίου ἀρχὴ ἀγαπήσεως αὐτοῦ· πίστις δὲ ἀρχὴ κολλήσεως αὐτοῦ. Πᾶσαν. 20 C. κεφαλῆς. 21 C. θυμοῦ. 22 *Alex.* εὐδόκησε, ἢ συνοικῆσαι. C. εὐδοκῶ, ἢ συνοικῆσαι.

17 σαι μετὰ γυναικὸς πονηρᾶς. Πονηρία γυ-
ναικὸς [23] ἀλλοιοῖ τὴν ὅρασιν αὐτῆς, καὶ σκοτοῖ
18 τὸ πρόσωπον αὐτῆς ὡς [24] σάκκον. Ἀ-
ναμέσον [25] τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἀναπεσεῖται ὁ ἀνὴρ
αὐτῆς, καὶ [26] ἀκούσας ἀνεστέναξε [27] πικρά.
19 Μικρὰ πᾶσα κακία πρὸς κακίαν γυναικός·
20 κλῆρος ἁμαρτωλοῦ ἐπιπέσοι αὐτῇ. [28] Ἀ-
νάβασις ἀμμώδης [29] ἐν ποσὶ πρεσβυτέρου. οὕ-
τως γυνὴ γλωσσώδης ἀνδρὶ ἡσύχῳ.
21 Μὴ προσπέσῃς [30] ἐπὶ κάλλος γυναικός, καὶ
22 γυναῖκα [31] μὴ [32] ἐπιποθήσῃς. Ὀργὴ καὶ
ἀναίδεια καὶ αἰσχύνη μεγάλη, γυνὴ ἐὰν ἐπι-
23 χορηγῇ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. Καρδία τα-
πεινὴ καὶ πρόσωπον σκυθρωπὸν καὶ πληγὴ καρ-
δίας γυνὴ πονηρά· χεῖρες παρειμέναι καὶ γό-
νατα παραλελυμένα, ἥτις οὐ [33] μακαριεῖ τὸν
24 ἄνδρα [34] αὐτῆς. Ἀπὸ γυναικὸς ἀρχὴ
ἁμαρτίας, καὶ δι' αὐτὴν ἀποθνήσκομεν πάντες.
25 Μὴ δῷς ὕδατι διέξοδον, μηδὲ γυναικὶ πονη-
26 ρᾷ [35] ἐξουσίαν. Εἰ μὴ πορεύεται κατὰ χεῖρά
σου, ἀπὸ τῶν σαρκῶν σου ἀπότεμε [36] αὐτήν.

Κεφ. κϛʹ. 26.

1 Γυναικὸς ἀγαθῆς μακάριος ὁ ἀνήρ, καὶ
[1] ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ [2] διπλάσιος.
2 Γυνὴ ἀνδρεία εὐφραίνει τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ τὰ
3 [3] ἔτη αὐτοῦ πληρώσει ἐν εἰρήνῃ. Γυνὴ ἀ-
γαθὴ μερὶς ἀγαθή, ἐν μερίδι φοβουμένων
4 [4] κύριον δοθήσεται. Πλουσίου δὲ καὶ πτωχοῦ
καρδία ἀγαθή, [5] ἐν παντὶ καιρῷ πρόσωπον
5 [6] ἱλαρόν. Ἀπὸ τριῶν [7] εὐλαβήθη ἡ καρ-
δία μου, καὶ ἐπὶ τῷ τετάρτῳ προσώπῳ [8] ἐδεή-
θην· διαβολὴν πόλεως, καὶ ἐκκλησίαν ὄχλου,
καὶ καταψευσμὸν ὑπὲρ θάνατον, πάντα μοχ-
6 θηρά. Ἄλγος καρδίας καὶ πένθος γυ-
νὴ ἀντίζηλος [9] ἐπὶ γυναικί, καὶ μάστιξ γλώσ-
7 σης πᾶσιν ἐπικοινωνοῦσα. Βοοζύγιον σα-
λευόμενον γυνὴ πονηρά, ὁ κρατῶν αὐτῆς ὡς
8 [10] ὁ δρασσόμενος σκορπίου. Ὀργὴ με-
γάλη γυνὴ [11] μέθυσος, καὶ ἀσχημοσύνην αὐ-
9 τῆς [12] οὐ συγκαλύψει. Πορνεία γυναικὸς
ἐν μετεωρισμοῖς ὀφθαλμῶν, καὶ ἐν τοῖς βλε-
10 φάροις αὐτῆς γνωσθήσεται. Ἐπὶ [13] θυ-
γατρὶ ἀδιατρέπτῳ στερέωσον φυλακήν, ἵνα
11 μὴ εὑροῦσα ἄνεσιν ἑαυτῇ χρήσηται. Ὀπί-
σω ἀναιδοῦς ὀφθαλμοῦ φύλαξαι, καὶ μὴ θαυ-
12 μάσῃς ἐὰν εἰς σὲ [14] πλημμελήσῃ. Ὡς
διψῶν ὁδοιπόρος [15] τὸ στόμα ἀνοίγει, καὶ ἀπὸ
παντὸς ὕδατος τοῦ σύνεγγυς πίεται, κατέναντι παν-
τὸς πασσάλου καθήσεται, καὶ ἔναντι βέλους ἀνοί-
13 ξει φαρέτραν. Χάρις γυναικὸς τέρψει
[16] τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ πιανεῖ ἡ
14 ἐπιστήμη αὐτῆς. Δόσις κυρίου γυνὴ [17] σι-
γηρά, καὶ οὐκ ἔστιν ἀντάλλαγμα πεπαιδευ-
15 μένης ψυχῆς. Χάρις ἐπὶ χάριτι γυνὴ
[18] αἰσχυντηρά, καὶ οὐκ ἔστι σταθμὸς πᾶς ἄξιος
16 ἐγκρατοῦς [19] ψυχῆς. Ἥλιος ἀνατέλλων
ἐν ὑψίστοις κυρίου, καὶ κάλλος ἀγαθῆς γυναι-
17 κὸς ἐν κόσμῳ οἰκίας [20] αὐτοῦ. Λύχνος
ἐκλάμπων ἐπὶ λυχνίας ἁγίας, καὶ κάλλος προσ-
18 ώπου ἐπὶ ἡλικίᾳ στασίμῃ. Στῦλοι [21] χρύ-
σεοι ἐπὶ [22] βάσεως ἀργυρᾶς, καὶ πόδες ὡραῖοι
28 ἐπὶ στέρνοις [23] εὐσταθοῦς. Ἐπὶ δυσὶ λελύπηται
[24] ἡ καρδία μου, καὶ ἐπὶ τῷ τρίτῳ θυμός μοι
ἐπῆλθεν· ἀνὴρ πολεμιστὴς ὑστερῶν δι' ἔνδειαν,
καὶ ἄνδρες συνετοὶ ἐὰν σκυβαλισθῶσιν· ἐπανά-
γων ἀπὸ δικαιοσύνης [25] ἐπὶ ἁμαρτίαν, ὁ κύ-
ριος ἑτοιμάσει [26] εἰς ῥομφαίαν αὐτόν.
29 Μόλις [27] ἐξελεῖται ἔμπορος ἀπὸ πλημμε-

23 C. ἀλλοτριοῖ τὸ πρόσωπον. 24 Alex. ἄρκος. C. ἄρκτος. 25 C. τῶν. 26 C. ἀκουσίως ἀναστενάξει. 27 C. δι' αὐτήν. 28 C. Ὡς ἀνάβασις. 29 C. ἐπὶ ποσὶ πρεσβύτου. 30 C. εἰς. 31 Alex. ἐν κάλλει μή. 32 C. ἐπιποθήσῃς εἰς τρυφήν. 33 C. παρακαλέσει. 34 C. αὐτῆς ἐν στενώσει. 35 Alex. παῤῥησίαν. C. παῤῥησίαν ἐξόδου. 36 C. αὐτήν, δίδου, καὶ ἀπόλυσον.
Cap. 26 1 Ms. Alex. ὁ ἀριθμός. 2 Alex. διπλάσιον. 3 C. ἔτη τῆς ζωῆς αὐτοῦ. 4 Alex. τὸν κύριον. 5 C. πρὸς κύριον, ἐν. 6 C. ἔχοντες ἱλαρὸν γαυριάσουσι. 7 Alex. ηὐλαβήθη καρδία μου. C. εὐλαβήθη μου ἡ καρδία. 8 Alex. & C. ἐφοβήθην. 9 C. γυναικός 10 Alex. δρασσόμενος. 11 C. μέθυσος καὶ ῥεμβὰς, καί. 12 Alex. οὐ μή. 13 Ald. θυγατέρα ἀδιατρέπτως. 14 Alex. πλημμελήσει. 15 Alex. στόμα ἀνοίξει. C. τὸ στόμα ἀνοίξαι εὑρὼν πηγήν. 16 Alex. ἄνδρα. 17 C. σιγηρὰ καὶ εὔνους, καί. 18 C. αἰσχυντηρὰ καὶ πιστή, καί. 19 C. ψυχῆς αὐτῆς. 20 Alex. & C. αὐτῆς. 21 Alex. χρύσεοι. 22 C. βάσεσιν ἀργυραῖς. 23 C. εὐσταθέσι & addit hæc seqq. Τέκνον, ἀκμὴν ἡλικίας σου συντήρησον ὑγιῆ, καὶ μὴ δῷς ἀλλοτρίοις τὴν ἰσχύν σου. ἀναζητήσας παντὸς πεδίου εὔγεων κλῆρον, σπεῖρε τὰ ἴδια σπέρματα πεποιθὼς τῇ εὐγενείᾳ σου. οὕτως τὰ γεννήματά σου περιόντα, καὶ παῤῥησίαν εὐγενείας ἔχοντα μεγαλυνοῦσι. γυνὴ μισθία ἴση σιάλῳ λογισθήσεται, ὕπανδρος δὲ πύργος θανάτου τοῖς χρωμένοις λογισθήσεται. γυνὴ ἀσεβὴς ἀνόμῳ μερὶς δοθήσεται, εὐσεβὴς δὲ δίδοται τῷ φοβουμένῳ τὸν κύριον. γυνὴ ἀσχήμων ἀτιμίαν κατατρίψει, θυγάτηρ δὲ εὐσχήμων καὶ τὸν ἄνδρα ἐντραπήσεται. γυνὴ ἀδιάτρεπτος ὡς κύων λογισθήσεται, ἡ δὲ ἔχουσα αἰσχύνην τὸν κύριον φοβηθήσεται. γυνὴ ἄνδρα ἴδιον τιμῶσα σοφὴ πᾶσι φανήσεται, ἀτιμάζουσα δὲ ἀσεβὴς ἐν ὑπερηφανίᾳ πᾶσι γνωσθήσεται. γυναικὸς ἀγαθῆς μακάριος ὁ ἀνήρ, ὁ γὰρ ἀριθμὸς τῶν ἐτῶν αὐτοῦ διπλάσιος ἔσται. γυνὴ μεγαλόφωνος καὶ γλωσσώδης εἰς πολεμίων τροπὴν θεωρηθήσεται· ἀνθρώπου δὲ παντὸς ψυχὴ ὁμοιότερος τούτοις, πολέμου ἀκαταστασίαις τὴν ψυχὴν διαιτηθήσεται. 24 C. μου ἡ καρδία, καί. 25 C. εἰς. 26 C. αὐτὸν εἰς ῥομφαίαν. 27 C. ἐξαιρεῖται.

λείας, καὶ

λείας, καὶ οὐ δικαιωθήσεται κάπηλος ἀπὸ ἁ-
μαρτίας.

Κεφ. κζ΄. 27.

1 ΧΑ'ριν ἀδιαφόρου πολλοὶ ἥμαρτον, καὶ ὁ ζη-
τῶν πληθῦναι, ἀποστρέψει [1] ὀφθαλμόν.
2 Ἀναμέσον ἁρμῶν [2] λίθων παγήσεται [3] πάσσα-
λος, καὶ ἀναμέσον πράσεως καὶ ἀγορασμοῦ συν-
3 τριβήσεται ἁμαρτία. Ἐὰν μὴ ἐν φόβῳ
κυρίου κρατήσῃ κατὰ σπουδὴν, ἐν τάχει καταστρα-
4 φήσεται αὐτοῦ ὁ οἶκος. Ἐν σείσματι κο-
σκίνου διαμένει κοπρία, οὕτως [4] σκύβαλα ἀνθρώ-
5 που ἐν λογισμῷ αὐτοῦ. Σκεύη κεραμέως
[5] δοκιμάζει κάμινος, καὶ πειρασμὸς ἀνθρώπου
6 ἐν [6] διαλογισμῷ αὐτοῦ. Γεώργιον [7] ξύ-
λου ἐκφαίνει ὁ καρπὸς αὐτοῦ, οὕτως [8] λόγος
7 ἐνθυμήματος [9] καρδίας ἀνθρώπου. Πρὸ
λογισμοῦ μὴ [10] ἐπαινέσῃς ἄνδρα, οὗτος γὰρ πει-
8 ρασμὸς ἀνθρώπων. Ἐὰν διώκῃς τὸ δί-
καιον, [11] καταλήψῃ, καὶ ἐνδύσῃ αὐτὸ ὡς πο-
9 δήρη δόξης. Πετεινὰ πρὸς τὰ ὅμοια
[12] αὐτοῖς καταλύσει, καὶ ἀλήθεια πρὸς τοὺς ἐρ-
10 γαζομένους [13] αὐτὴν ἐπανήξει. Λέων
θήραν ἐνεδρεύει, οὕτως [14] ἁμαρτίαι ἐργαζο-
11 μένους [15] ἄδικα. Διήγησις [16] εὐσεβοῦς
διαπαντὸς [17] σοφία, ὁ δὲ ἄφρων ὡς σελήνη
12 ἀλλοιοῦται. Εἰς μέσον ἀσυνέτων συντήρη-
σον καιρὸν, εἰς μέσον δὲ [18] διανοουμένων ἐνδε-
13 λέχιζε. Διήγησις μωρῶν [19] προσόχθι-
σμα, καὶ ὁ γέλως αὐτῶν ἐν σπατάλῃ ἁμαρτίας.
14 Λαλιὰ πολυόρκου [20] ὀρθώσει τρίχας, καὶ ἡ μά-
15 χη αὐτῶν [21] ἐμφραγμὸς ὠτίων. Ἔκχυ-
σις αἵματος μάχη ὑπερηφάνων, καὶ ἡ δια-
16 λοιδόρησις αὐτῶν ἀκοὴ μοχθηρά. Ὁ ἀ-
ποκαλύπτων μυστήρια ἀπώλεσε πίστιν, καὶ οὐ
μὴ εὕρῃ φίλον πρὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.
17 Στέρξον φίλον, καὶ πιστώθητι μετ' αὐτοῦ· ἐὰν
δὲ ἀποκαλύψῃς τὰ μυστήρια αὐτοῦ, [22] οὐ μὴ
18 καταδιώξῃς ὀπίσω αὐτοῦ. Καθὼς γὰρ ἀπ-
ώλεσεν ἄνθρωπος τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ, οὕτως
[23] ἀπώλεσας τὴν φιλίαν τοῦ [24] πλησίου.
19 Καὶ ὡς πετεινὸν ἐκ χειρός σου [25] ἀπέλυσας, οὕ-
τως ἀφῆκας τὸν πλησίον, καὶ οὐ θηρεύσεις αὐτόν.
20 Μὴ αὐτὸν διώξῃς, ὅτι μακρὰν ἀπέστη, καὶ
21 ἐξέφυγεν ὡς δορκὰς ἐκ παγίδος. Ὅτι
[26] θραῦσμά ἐστι καταδῆσαι, καὶ λοιδορίας ἐστὶ
διαλλαγή· ὁ δὲ ἀποκαλύψας μυστήρια [27] ἀπ-
22 ήλπισε. Διανεύων ὀφθαλμῷ τεκταί-
νει [28] κακὰ, καὶ [29] οὐδεὶς [30] αὐτὸν ἀποστήσει ἀπ'
23 [31] αὐτοῦ. Ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου
γλυκανεῖ [32] στόμα σου, καὶ ἐπὶ τῶν λόγων σου
[33] ἐκθαυμάσει, ὕστερον δὲ διαστρέψει τὸ στόμα
αὐτοῦ, καὶ [34] ἐν τοῖς λόγοις σου δώσει [35] σκάν-
24 δαλον. Πολλὰ ἐμίσησα καὶ οὐχ ὡμοίωσα
[36] αὐτῷ, καὶ ὁ κύριος μισήσει [37] αὐτόν.
25 Ὁ βάλλων λίθον εἰς ὕψος ἐπὶ [38] κεφαλὴν
αὐτοῦ βάλλει, καὶ πληγὴ δολία [39] διελεῖ τραύ-
26 ματα. Ὁ ὀρύσσων βόθρον [40] εἰς αὐτὸν
ἐμπεσεῖται. καὶ ὁ ἱστῶν παγίδα [41] ἐν αὐτῇ ἁλώ-
27 σεται. [42] Ὁ ποιῶν πονηρὰ [43] εἰς αὐτὸν
[44] κυλισθήσεται, καὶ οὐ μὴ ἐπιγνῷ πόθεν ἥκει αὐ-
28 τῷ. Ἐμπαιγμὸς καὶ ὀνειδισμὸς ὑπερηφά-
νων, καὶ ἡ ἐκδίκησις ὡς λέων ἐνεδρεύσει [45] αὐ-
29 τόν. Παγίδι ἁλώσονται οἱ εὐφραινόμενοι
[46] πτώσει [47] εὐσεβῶν, καὶ ὀδύνη καταναλώσει
30 αὐτοὺς πρὸ τοῦ θανάτου αὐτῶν. Μῆνις καὶ ὀρ-
γὴ, καὶ ταῦτά ἐστι βδελύγματα, καὶ ἀνὴρ ἁμαρ-
τωλὸς ἐγκρατὴς ἔσται αὐτῶν.

Κεφ. κη΄. 28.

1 ὉΕκδικῶν παρὰ κυρίου εὑρήσει ἐκδίκησιν,
καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ [1] διατηρῶν διατηρήσει.
2 Ἄφες ἀδίκημα τῷ πλησίον [2] σου, καὶ τότε δεη-
θέντος σου αἱ ἁμαρτίαι σου λυθήσονται.
3 Ἄνθρωπος ἀνθρώπῳ συντηρεῖ ὀργὴν, καὶ πα-
4 ρὰ κυρίου ζητεῖ ἴασιν. [3] Ἐπ' ἄνθρωπον
ὅμοιον αὐτῷ οὐκ ἔχει ἔλεος, καὶ περὶ τῶν
5 ἁμαρτιῶν αὐτοῦ δεῖται. Αὐτὸς σὰρξ ὢν

Cap. 27. 1 C. ὀφθαλμὸν αὐτοῦ. 2 C. λιθίνων. 3 Ald. καὶ πάσσαλος. 4 C. σκῦλα. 5 Alex. δοκειμάσει. 6 Alex. λογισμοῦ. 7 Ald. ξύλον. 8 C. λογισμός. 9 Alex. καρδία. C. ἐν καρδίᾳ. 10 Alex. ἐπαίνει. 11 C. καταλήψῃ αὐτὸ, καί. 12 Alex. αὐτῶν. 13 αὐτὴν C. deest. 14 Alex. ἁμαρτία. Ald. ἁμαρτίας. C. ἁμαρτία τοῖς. 15 C. κακίαν. 16 Alex. σοφοῦ. 17 C. ἐν σοφίᾳ. 18 Ald. διανοουμένου. 19 Alex. καὶ προσώχθισμα. 20 Alex. ἀνορθώσει. 21 Alex. ἐνφραγμός. 22 Alex. μή. 23 C. ἀπώλεσε τὸν πλησίον αὐτοῦ. 24 Alex. πλησίον. 25 C. ἀπολύσας. 26 Alex. τραῦμα. 27 Alex. ἀφήλπισεν. Καὶ ἐννεύων. C. ἀπώλεσε πίστιν. Διανεύων. 28 C. πονηρά. 29 C. ὁ εἰδώς. 30 Alex. αὐτά. 31 Alex. αὐτῶν. 32 Alex. & C. τὸ στόμα αὐτοῦ. 33 C. θαυμάσει. 34 ἐν Ald. deest. 35 C. σκάνδαλα. 36 Alex. αὐτοῖς, καὶ ὁ κύριος ἐμίσει αὐτόν. Βάλλων. 37 αὐτὸν C. deest. 38 C. κεφαλῆς. 39 C. διαιρεῖ. 40 C. ἐμπεσεῖται εἰς αὐτόν. 41 C. ἁλώσεται ἐν αὐτῇ. αλ. ἐν αὐτῇ ἀπολεῖται. 42 C. Ποιοῦντι. 43 C. ἐπ'. 44 C. αὐλισθήσεται. 45 C. αὐτούς. 46 Ald. πτῶσιν. C. ἐν πτώσει. 47 Ald. ἀσεβῶν.
Cap. 28. 1 Alex. Ald. διαστηριῶν διαστηρίσει. 2 σου C. deest. 3 C. Καὶ ἐπ'.

διατηρεῖ μῆνιν, [4] τίς ἐξιλάσεται τὰς ἁμαρτίας
6 αὐτοῦ; Μνήσθητι τὰ ἔσχατα, καὶ παῦσαι ἐχ-
θραίνων· [5] καταφθορὰν καὶ θάνατον, καὶ ἔμ-
7 μενε ἐντολαῖς. Μνήσθητι ἐντολῶν, καὶ
μὴ μηνίσῃς τῷ πλησίον· καὶ [6] διαθήκην ὑψίστου,
8 καὶ πάριδε ἄγνοιαν. Ἀπόσχου ἀπὸ μά-
χης, καὶ ἐλαττώσεις ἁμαρτίας· ἄνθρωπος γὰρ
9 θυμώδης ἐκκαύσει μάχην. [7] Καὶ ἀνὴρ
ἁμαρτωλὸς ταράξει φίλους, [8] καὶ ἀναμέσον εἰ-
10 ρηνευόντων [9] ἐμβαλεῖ διαβολήν. Κα-
τὰ τὴν ὕλην πυρὸς οὕτως ἐκκαυθήσεται, [10] κατὰ τὴν
ἰσχὺν τοῦ ἀνθρώπου ὁ θυμὸς αὐτοῦ ἔσται, καὶ κατὰ
τὸν πλοῦτον [11] ἀνυψώσει ὀργὴν αὐτοῦ, [12] καὶ κατὰ
11 τὴν στερέωσιν τῆς μάχης ἐκκαυθήσεται. Ἔ-
ρις κατασπευδομένη ἐκκαίει πῦρ, καὶ μάχη
12 κατασπεύδουσα ἐκχέει αἷμα. Ἐὰν φυ-
σήσῃς [13] σπινθῆρα [14] ἐκκαήσεται, καὶ ἐὰν πτύ-
σῃς [15] ἐπ' [16] αὐτὸν [17] σβεσθήσεται· καὶ ἀμφό-
τερα ἐκ τοῦ στόματός σου [18] ἐκπορεύεται.
13 Ψίθυρον καὶ δίγλωσσον [19] καταρᾶσθε, πολλοὺς γὰρ
14 εἰρηνεύοντας [20] ἀπώλεσαν. Γλῶσσα [21] τρί-
τη πολλοὺς ἐσάλευσε, καὶ διέστησεν αὐτοὺς ἀπὸ
ἔθνους εἰς ἔθνος, καὶ πόλεις [22] ὀχυρὰς καθεῖλε,
15 καὶ οἰκίας μεγιστάνων κατέστρεψε. Γλῶσ-
σα [23] τρίτη γυναῖκας ἀνδρείας ἐξέβαλε, καὶ
16 [24] ἐστέρησεν αὐτὰς τῶν πόνων αὐτῶν. Ὁ
προσέχων αὐτῇ οὐ μὴ εὕρῃ ἀνάπαυσιν, οὐδὲ
17 κατασκηνώσει μεθ' ἡσυχίας. Πληγὴ μά-
στιγος [25] ποιεῖ [26] μώλωπας, πληγὴ δὲ γλώσ-
18 σης [27] συγκλάσει ὀστᾶ. Πολλοὶ ἔπεσαν ἐν
στόματι μαχαίρας, καὶ οὐχ ὡς [28] οἱ πεπτωκό-
19 τες διὰ γλῶσσαν. Μακάριος ὁ σκεπα-
σθεὶς [29] ἀπ' αὐτῆς, ὃς οὐ διῆλθεν ἐν τῷ θυ-
μῷ αὐτῆς, ὃς οὐχ εἵλκυσε τὸν ζυγὸν αὐτῆς, [30] καὶ
20 ἐν τοῖς δεσμοῖς αὐτῆς οὐκ ἐδέθη. Ὁ γὰρ
ζυγὸς αὐτῆς ζυγὸς σιδηροῦς, καὶ οἱ δεσμοὶ αὐ-
21 τῆς δεσμοὶ [31] χάλκεοι. Θάνατος πονη-
ρὸς ὁ θάνατος αὐτῆς, καὶ λυσιτελὴς μᾶλλον ὁ
22 ᾅδης αὐτῆς. Οὐ μὴ κρατήσῃ εὐσεβῶν,
23 καὶ ἐν τῇ φλογὶ αὐτῆς [32] οὐ καήσονται. Οἱ
καταλείποντες κύριον ἐμπεσοῦνται εἰς αὐτήν, καὶ
ἐν αὐτοῖς [33] ἐκκαήσεται, καὶ οὐ μὴ σβεσθῇ· [34] ἐξ-
αποσταλήσεται ἐπ' αὐτοῖς ὡς λέων, καὶ ὡς πάρ-
24 δαλις λυμανεῖται αὐτούς. [35] Ἴδε περί-
φραξον τὸ κτῆμά σου [36] ἀκάνθαις, τὸ ἀργύ-
ριόν σου καὶ [37] τὸ χρυσίον κατάδησον.
25 Καὶ [38] τοῖς λόγοις [39] σου ποίησον [40] ζυγὸν καὶ
σταθμὸν, καὶ τῷ στόματί σου ποίησον θύραν καὶ
26 μοχλόν. [41] Πρόσεχε μήπως [42] ὀλισθήσῃς
ἐν [43] αὐτῇ, μὴ πέσῃς κατέναντι ἐνεδρεύοντος.

Κεφ. κθ'. 29.

1 Ὁ Ποιῶν ἔλεος δανειεῖ τῷ πλησίον, καὶ ὁ
ἐπισχύων τῇ χειρὶ αὐτοῦ [1] τηρεῖ ἐντολάς.
2 Δάνεισον τῷ πλησίον ἐν καιρῷ χρείας αὐτοῦ, καὶ
πάλιν ἀπόδος τῷ πλησίον [2] εἰς τὸν καιρόν.
3 Στερέωσον [3] λόγον, καὶ πιστώθητι μετ' αὐτοῦ,
καὶ ἐν παντὶ καιρῷ εὑρήσεις τὴν χρείαν σου.
4 Πολλοὶ ὡς εὕρεμα ἐνόμισαν δάνος, καὶ παρ-
έσχον [4] πόνον τοῖς βοηθήσασιν αὐτοῖς.
5 Ἕως οὗ λάβῃ, [5] καταφιλήσει χεῖρα αὐτοῦ, καὶ
ἐπὶ τῶν χρημάτων τοῦ πλησίον ταπεινώσει φωνήν·
καὶ ἐν καιρῷ ἀποδόσεως παρελκύσει χρόνον, καὶ
ἀποδώσει λόγους ἀκηδίας, καὶ τὸν καιρὸν αἰτιάσε-
6 ται. Ἐὰν [6] ἰσχύσῃ, μόλις [7] κομίσεται
τὸ ἥμισυ, καὶ λογιεῖται αὐτὸ ὡς εὕρεμα· εἰ δὲ
μὴ, ἀπεστέρησεν αὐτὸν τῶν χρημάτων αὐτοῦ, καὶ
ἐκτήσατο αὐτὸν ἐχθρὸν [8] δωρεάν. κατάρας καὶ
λοιδορίας ἀποδώσει αὐτῷ, [9] καὶ ἀντὶ δόξης ἀ-
7 ποδώσει αὐτῷ ἀτιμίαν. Πολλοὶ [10] χά-
ριν πονηρίας [11] ἀπέστρεψαν, ἀποστερηθῆναι
8 δωρεὰν εὐλαβήθησαν. Πλὴν ἐπὶ [12] τα-
πεινῷ μακροθύμησον, καὶ [13] ἐπ' [14] ἐλεημοσύ-

4 C. Καὶ τίς. 5 C. Καὶ μὴ μηνίσῃς τῷ πλησίον καταφθορὰν. 6 C. διαθήκης. 7 Καὶ C. deest. 8 καὶ *Ald.* deest. 9 *Alex.* & C. ἐμβαλεῖ. *Ald.* ἐκβάλλει. 10 *Alex.* καὶ κατὰ τὴν στερέωσιν τῆς μάχης ἐκκαυθήσεται κατὰ τὴν ἰσχύν. C. κατὰ τὴν στερέωσιν τῆς μάχης τὸ πῦρ αὐξηθήσεται· κατὰ τὴν ἰσχύν. 11 C. τοῦ ἀνθρώπου ἀνυψοῖ. 12 *Alex.* Ἔρις κατασπευδομένη. 13 *Alex.* & C. εἰς σπινθῆρα. 14 C. καύσεται. 15 *Alex.* εἰς. 16 C. αὐτοῦ. 17 C. ἀποσβεσθήσεται. 18 *Alex.* ἐξελεύσεται. 19 *Alex.* & C. καταράσασθε. 20 *Alex.* ἀπώλεσεν 21 sic quoque ed. *Lat.* sed C. διστή. in marg. *Vatic. cod.* adscriptum est, γλῶσσα τρητὴ, τετρυπημένη. 22 *Ald.* ἰχυράς. 23 C. διστή. 24 *Alex.* * ἐστέρησαν. 25 C. ποιήσει. 26 *Alex.* & C. μώλωπα. 27 C. συνθλάσει. 28 *Alex.* ὁ πεπτωκώς. 29 C. ἀπὸ προσώπου αὐτῆς. 30 *Alex.* καὶ τοῖς. 31 C. χαλκοῖ. 32 *Alex.* οὐ μὴ καήσονται. C. οὐ μὴ καύσονται. 33 C. ἐκκαυθήσεται. 34 *Alex.* & C. ἐπαποσταλήσεται αὐτοῖς. 35 *Ald.* Καὶ. 36 C. ἀκάνθαις, καὶ τῷ στόματί σου ποίησον θυρώματα καὶ μοχλοὺς, τό. 37 C. χρυσίον σου κατάδησον. 38 C. τοῦ λόγου. 39 σου *Ald.* deest. 40 C. ζυγόσταθμον. 41 C. Καὶ πρόσεχε. 42 *Alex.* ὀλισθῇς. 43 C. αὐτοῖς.

Cap. 29. 1 *Ms. Alex.* ποιεῖ. 2 *Alex.* εἰς καιρόν. 3 C. λόγον σου, καί. 4 *Alex.* & C. κόπον. 5 C. καταφιλεῖ χεῖρας. 6 C. δὲ ἰσχύσῃ δοὺς. 7 *Alex.* κομιεῖται. 8 *Ald.* ἡ δωρεάν. C. ponit ante ἐχθρόν. 9 C. ἀντί. 10 *Alex.* & C. οὖν χάριν. αι. οὐ χάριν. 11 C. ἀπέστρεψαν τὸν ἄνθρωπον, ἀποστερηθῆναι δὲ εὐλαβήθησαν. 12 C. ταπεινώσει. 13 *Alex.* ἐπί. 14 *Alex.* & C. ἐλεημοσύνη.

ρίων [15] μὴ

9 νίω [15] μὴ παρελκύσῃς αὐτόν. Χάριν ἐν-
τολῆς ἀντιλαβοῦ πένητος, καὶ κατὰ τὴν ἔνδειαν αὐ-
10 τοῦ μὴ ἀποστρέψῃς αὐτὸν [16] κενόν. Ἀπό-
λεσον ἀργύριον [17] δι' ἀδελφὸν καὶ φίλον, καὶ
μὴ [18] ἰωθήτω ὑπὸ τὸν λίθον εἰς ἀπώλειαν.
11 Θὲς τὸν θησαυρόν σου κατ' ἐντολὰς ὑψίστου, καὶ
λυσιτελήσει σοι μᾶλλον ἢ τὸ χρυσίον.
12 Σύγκλεισον ἐλεημοσύνην ἐν τοῖς ταμείοις σου,
καὶ αὕτη ἐξελεῖταί σε ἐκ πάσης κακώσεως.
13 Ὑπὲρ ἀσπίδα κράτους, καὶ ὑπὲρ δόρυ [19] ἀλ-
κῆς κατέναντι ἐχθροῦ πολεμήσει ὑπὲρ σοῦ.
14 Ἀνὴρ ἀγαθὸς ἐγγυήσεται τὸν πλησίον, καὶ ὁ
ἀπολωλεκὼς αἰσχύνην [20] καταλείψει αὐτόν.
15 Χάριτας [21] ἐγγύου μὴ ἐπιλάθῃ, ἔδωκε γὰρ τὴν
16 ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ σοῦ. [22] Ἀγαθὰ ἐγ-
17 γύου ἀνατρέψει ἁμαρτωλός, [23] Καὶ
ἀχάριστος ἐν διανοίᾳ [24] ἐγκαταλείψει ῥυσά-
18 μενον. Ἐγγύη πολλοὺς ἀπώλεσε κατ-
ευθύνοντας, καὶ ἐσάλευσεν αὐτοὺς ὡς κῦμα θα-
λάσσης· ἄνδρας δυνατοὺς ἀπῴκισε, καὶ ἐπλα-
19 νήθησαν ἐν ἔθνεσιν ἀλλοτρίοις. Ἁμαρ-
τωλὸς [25] ἐμπεσὼν εἰς ἐγγύην, καὶ διώκων ἐρ-
γολαβείας ἐμπεσεῖται εἰς [26] κρίσεις.
20 Ἀντιλαβοῦ τοῦ πλησίον κατὰ δύναμίν σου, καὶ πρόσ-
21 εχε σεαυτῷ μὴ ἐμπέσῃς. Ἀρχὴ ζωῆς
[27] ὕδωρ, καὶ ἄρτος, καὶ ἱμάτιον, καὶ οἶκος κα-
22 λύπτων ἀσχημοσύνην. Κρείσσων βίος
πτωχοῦ ὑπὸ σκέπην δοκῶν, ἢ ἐδέσματα λαμ-
23 πρὰ ἐν ἀλλοτρίοις. Ἐπὶ [28] μικρῷ καὶ
24 μεγάλῳ εὐδοκίαν [29] ἔχε. Ζωὴ πονηρὰ
ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν, καὶ [30] οὗ [31] παροικήσει,
25 οὐκ ἀνοίξει στόμα. Ξενιεῖς καὶ ποτιεῖς
[32] εἰς ἀχάριστα, καὶ πρὸς ἐπὶ τούτοις [33] πικρὰ
26 [34] ἀκούσῃ· Πάρελθε πάροικε, κόσμησον
τράπεζαν, καὶ [35] εἴ τι ἐν τῇ χειρί σου ψώμι-
27 σόν με· Ἔξελθε πάροικε ἀπὸ προσώπου
δόξης, [36] ἐπεξένωταί μοι ὁ ἀδελφός, χρεία
28 τῆς οἰκίας. Βαρέα ταῦτα [37] ἀνθρώπῳ
ἔχοντι φρόνησιν, ἐπιτίμησις οἰκίας καὶ ὀνειδι-
σμὸς δανειστοῦ.

Κεφ. λ'. 30.

[1] ΠΕΡΙ' ΤΕ'ΚΝΩΝ.

1 Ὁ ἀγαπῶν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἐνδελεχήσει μά-
στιγας αὐτῷ, ἵνα εὐφρανθῇ ἐπ' [2] ἐσχάτω αὐ-
2 τοῦ. Ὁ παιδεύων τὸν υἱὸν αὐτοῦ [3] ὀνήσε-
ται ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἀναμέσον γνωρίμων ἐπ'
3 [4] αὐτῷ καυχήσεται. Ὁ διδάσκων τὸν υἱὸν
[5] αὐτοῦ παραζηλώσει τὸν ἐχθρόν, καὶ ἔναντι φί-
4 λων ἐπ' αὐτῷ ἀγαλλιάσεται. Ἐτελεύ-
τησεν αὐτοῦ ὁ πατήρ, καὶ [6] ὡς οὐκ ἀπέθανεν,
ὅμοιον γὰρ αὐτῷ κατέλιπε [7] μετ' αὐτόν.
5 Ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ εἶδε καὶ [8] εὐφράνθη, καὶ ἐν
6 τῇ τελευτῇ αὐτοῦ οὐκ ἐλυπήθη. Ἐναν-
τίον ἐχθρῶν κατέλιπεν ἔκδικον, καὶ τοῖς φίλοις
7 ἀνταποδιδόντα χάριν. [9] Περιψύχων
υἱὸν καταδεσμεύσει τραύματα αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ
πάσῃ βοῇ ταραχθήσεται σπλάγχνα αὐτοῦ.
8 Ἵππος ἀδάμαστος [10] ἀποβαίνει σκληρός, καὶ
9 υἱὸς ἀνειμένος ἐκβαίνει προαλής. Τι-
θήνησον τέκνον καὶ ἐκθαμβήσει σε, σύμπαιξον
10 αὐτῷ καὶ λυπήσει σε. Μὴ συγγελάσῃς
αὐτῷ ἵνα μὴ [11] συνοδυνηθῇς, καὶ ἐπ' [12] ἐσχάτω
11 [13] γομφιάσεις τοὺς ὀδόντας σου. Μὴ δῷς
12 αὐτῷ ἐξουσίαν ἐν νεότητι. [14] Θλάσον τὰς
πλευρὰς αὐτοῦ, [15] ὡς ἔστι νήπιος, μήποτε
13 σκληρυνθεὶς ἀπειθήσῃ [16] σοι. Παίδευ-
σον τὸν υἱόν σου, καὶ ἔργασαι ἐν αὐτῷ, ἵνα μὴ
ἐν τῇ ἀσχημοσύνῃ [17] σου προσκόψῃ.
11 [18] Καὶ μὴ παρίδῃς τὰς ἀγνοίας αὐτοῦ.
12 Κάμψον τὸν τράχηλον αὐτοῦ ἐν νεότητι.

[19] ΠΕΡΙ' ὙΓΙΕΙ'ΑΣ.

14 [20] Κρείσσων πτωχὸς ὑγιὴς [21] καὶ ἰσχύων τῇ ἕξει,
ἢ πλούσιος μεμαστιγωμένος εἰς σῶμα αὐτοῦ.
15 [22] Ὑγεία καὶ εὐεξία [23] βέλτιον παντὸς χρυ-

15 μὴ *Ald.* deest. 16 κενὸν *C.* deest. 17 *Alex.* διὰ ἀδ. καὶ φ. *C.* διὰ φίλον καὶ ἀδελφόν. 18 *C.* κατάκρυψε αὐτὸν ὑπό. 19 *Alex.* ὁλκῆς. 20 *C.* ἐγκαταλείψει. *Alex.* ἐγκαταλείψει. 21 *C.* ἐγγυτοῦ. 22 *C.* Ἀγαθὴν ἐγγύην. 23 *C.* Ἐγγυῶν φεύξεται ἁμαρτωλὸς καὶ ἄχρηστος ἐν διανοίᾳ καταλείψει τὸν ῥυσάμενον αὐτόν. 24 *Alex.* ἐγκαταλείψει. 25 *C.* παραβαίνων ἐντολὰς κυρίου ἐμπισεῖται. *Alex.* pro ἐμπισὼν hab. ἐμπισεῖται. 26 *Ald.* κρίσιν. 27 *Alex.* ἀνθρώπου ἄρτος καὶ ὕδωρ. *C.* ἀνθρώπου ὕδωρ. 28 *C.* μικρὰ καὶ μεγάλα. 29 *C.* ἔχε, καὶ ὀνειδισμὸν οἰκίας σου μὴ ἀκούσῃς. Ζωή. 30 *Ald.* οὐ. 31 *Alex.* & *C.* παροικήσεις, οὐκ ἀνοίξεις. 32 *Alex.* ἀχάριστα. 33 *Ald.* μικρά. 34 *C.* ἀκούσεις. 35 *Ald.* ἔτι. 36 *C.* χρεία τῆς οἰκίας ἐπεξένωταί μοι ὁ ἀδελφός. 37 ἀνθρώπῳ *C.* deest.

Cap. 30. 1 ΠΕΡΙ' ΤΕ'ΚΝΩΝ *C.* desunt. 2 *C.* ἐσχάτων. 3 *C.* εὐφρανθήσεται. 4 *C.* αὐτῷ. 5 αὐτοῦ *C.* deest. 6 *Alex.* οὐχ ὡς. 7 *Alex* μεθ'. 8 *C.* εὐφράνθη ἐπ' αὐτῷ, καί. *Alex.* ηὐφράνθη, καί. 9 *Ald.* Περὶ ψυχῶν υἱῶν. *C.* Περιψήχων υἱόν. 10 *Alex.* *C.* ἐκβαίνει. 11 *C.* ὀδυνηθῇς. 12 *Alex.* ἐσχάτων. 13 *C.* γομφιάσῃ. 14 *C.* Καὶ θλάσον. 15 *C.* ὅτε. *Alex.* ἕως. 16 *C.* σοι, καὶ ἔσται ἐν ὀδύνῃ ψυχῆς. al. σοι, καὶ ἔσται σοὶ ὀδύνη ψυχῆς. 17 *Alex.* αὐτοῦ προσκόψῃς. 18 Καὶ μὴ usque ad finem vers. seq. *Alex.* & *Ald.* desunt. *C.* ponit ante θλάσον. 19 ΠΕΡΙ' ὙΓΙΕΙ'ΑΣ *Alex.* *Ald.* *C.* desunt. 20 *Alex.* Κρείσσων. 21 καὶ *Ald.* deest. 22 *Alex.* Ὑγιεία. 23 *Alex.* *Ald.* βελτίων.

σίου, καὶ σῶμα ἔυρωστον ἢ ὄλβος ἀμέτρητος.
16 Οὐκ ἔστι πλοῦτος βελτίων [24] ὑγιείας σώματος,
καὶ οὐκ ἔστιν εὐφροσύνη ὑπὲρ χαρὰν καρδίας.
17 Κρείσσων θάνατος ὑπὲρ ζωὴν πικρὰν, ἢ ἀρ-
18 ρώστημα [25] ἔμμονον. Ἀγαθὰ [26] ἐκκε-
χυμένα ἐπὶ στόματι κεκλεισμένῳ, θέματα
βρωμάτων παρακείμενα ἐπὶ τάφῳ.
19 Τί συμφέρει κάρπωσις εἰδώλῳ; οὔτε γὰρ ἔδεται
[27] οὔτε μὴ ὀσφρανθῇ. οὕτως ὁ ἐκδιωκόμενος
20 ὑπὸ κυρίου. Βλέπων ἐν ὀφθαλμοῖς καὶ
στενάζων, ὥσπερ εὐνοῦχος περιλαμβάνων παρ-
21 θένον καὶ στενάζων. Μὴ δῷς εἰς λύπην
τὴν ψυχήν σου, καὶ μὴ θλίψῃς σεαυτὸν ἐν βου-
22 λῇ σου. Εὐφροσύνη καρδίας [28] ζωὴ ἀν-
θρώπου, καὶ ἀγαλλίαμα ἀνδρὸς μακροημέρευ-
23 σις. Ἀγάπα τὴν ψυχήν σου, καὶ πα-
ρακάλει τὴν καρδίαν σου, καὶ λύπην μακρὰν
ἀπόστησον ἀπὸ σοῦ· πολλοὺς γὰρ [29] ἀπέκτεινεν ἡ
λύπη, [30] καὶ οὐκ ἔστιν ὠφέλεια ἐν αὐτῇ.
24 Ζῆλος καὶ θυμὸς ἐλαττοῦσιν ἡμέρας, καὶ πρὸ
16 καιροῦ γῆρας ἄγει μέριμνα.[31] [32] Ὡς κα-
λαμώμενος ὀπίσω τρυγητῶν, ἐν εὐλογίᾳ
κυρίου ἔφθασα, καὶ ὡς τρυγῶν [33] ἐπλήρωσα
17 ληνόν. Κατανοήσατε ὅτι οὐκ ἐμοὶ μό-
νῳ ἐκοπίασα, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς ζητοῦσι παι-
18 δείαν. Ἀκούσατέ [34] μου μεγιστᾶνες λαοῦ,
καὶ οἱ ἡγούμενοι ἐκκλησίας ἐνωτίσασθε.
19 Υἱῷ καὶ γυναικὶ, ἀδελφῷ καὶ φίλῳ μὴ δῷς
ἐξουσίαν ἐπὶ [35] σὲ ἐν ζωῇ σου, καὶ μὴ δῷς ἑτέ-
ρῳ τὰ χρήματά σου, ἵνα μὴ μεταμεληθεὶς
20 δέῃ περὶ αὐτῶν. Ἕως ἔτι ζῇς καὶ [36] πνοὴ
ἐν σοὶ, μὴ ἀλλάξῃς σεαυτὸν [37] πάσῃ σαρκί.
21 Κρεῖσσον γάρ ἐστι τὰ τέκνα δεηθῆναί σου, ἢ
22 σὲ ἐμβλέπειν εἰς χεῖρας υἱῶν σου. Ἐν
πᾶσι τοῖς ἔργοις σου γίνου ὑπεράγων· [38] μὴ
23 δῷς μῶμον ἐν τῇ δόξῃ σου. Ἐν ἡμέρᾳ
συντελείας ἡμερῶν ζωῆς σου καὶ ἐν καιρῷ [39] τε-
λευτῆς διάδος κληρονομίαν.

[40] ΠΕΡΙ' ΔΟΥ'ΛΩΝ.

24 [41] Χορτάσματα καὶ ῥάβδος καὶ φορτία ὄνῳ, ἄρ-
25 τος καὶ παιδεία καὶ [42] ἔργον οἰκέτῃ. Ἔρ-
γασαι ἐν [43] παιδὶ καὶ εὑρήσεις ἀνάπαυσιν, ἄνες
χεῖρας αὐτῷ καὶ ζητήσει ἐλευθερίαν.
26 Ζυγὸς καὶ ἱμὰς [44] κάμψουσι τράχηλον, καὶ οἰ-
κέτῃ κακούργῳ στρέβλαι καὶ βάσανοι.
27 Ἔμβαλε αὐτὸν εἰς ἐργασίαν, ἵνα μὴ ἀργῇ, πολ-
28 λὴν γὰρ κακίαν ἐδίδαξεν ἡ ἀργία. Εἰς
ἔργα κατάστησον καθὼς πρέπει αὐτῷ, [45] κἂν
μὴ πειθαρχῇ, βάρυνον τὰς [46] πέδας αὐτοῦ.
29 Καὶ μὴ περισσεύσῃς [47] ἐν πάσῃ σαρκὶ, καὶ ἄνευ
30 κρίσεως μὴ ποιήσῃς μηδέν. Εἰ ἔστι σοι
οἰκέτης, ἔστω ὡς [48] σὺ, ὅτι ἐν αἵματι ἐκτήσω
31 αὐτόν. Εἰ ἔστι σοι οἰκέτης, ἄγε αὐτὸν
ὡς [49] σεαυτὸν, ὅτι ὡς ἡ ψυχή σου ἐπιδεήσεις
[50] αὐτοῦ. ἐὰν κακώσῃς [51] αὐτὸν, καὶ ἀπάρας
[52] ἀποδρᾷ, ἐν ποίᾳ ὁδῷ ζητήσεις αὐτόν;

Κεφ. λα'. 31.

1 Κεναὶ ἐλπίδες καὶ ψευδεῖς ἀσυνέτῳ ἀνδρὶ, καὶ
2 ἐνύπνια ἀναπτεροῦσιν ἄφρονας. Ὡς δρασ-
σόμενος σκιᾶς καὶ διώκων [1] ἄνεμον, οὕτως ὁ
3 ἐπέχων ἐνυπνίοις. Τοῦτο κατὰ τούτου ὅρα-
σις ἐνυπνίων, κατέναντι προσώπου ὁμοίωμα
4 προσώπου. [2] Ἀπὸ ἀκαθάρτου τί καθα-
ρισθήσεται; καὶ ἀπὸ ψευδοῦς τί ἀληθεύσει;
5 Μαντεῖαι καὶ οἰωνισμοὶ καὶ ἐνύπνια, μάταιά
ἐστι, καὶ ὡς ὠδινούσης φαντάζεται [3] καρδία.
6 Ἐὰν μὴ [4] παρὰ ὑψίστου ἀποσταλῇ ἐν [5] ἐπισκο-
πῇ, μὴ δῷς [6] εἰς αὐτὰ τὴν καρδίαν σου.
7 Πολλοὺς [7] ἐπλάνησε τὰ ἐνύπνια, καὶ ἐξέπεσον
8 ἐλπίζοντες ἐπ' αὐτοῖς. Ἄνευ ψεύδους
συντελεσθήσεται νόμος, καὶ σοφία στόματι πιστῷ
9 τελείωσις. Ἀνὴρ [8] πεπαιδευμένος ἔ-
γνω πολλὰ, καὶ ὁ πολύπειρος ἐκδιηγήσεται σύν-
10 εσιν. Ὃς οὐκ ἐπειράθη ὀλίγα οἶδεν,
ὁ δὲ πεπλανημένος [9] πληθυνεῖ πανουργίαν.
11 Πολλὰ [10] ἑώρακα ἐν τῇ ἀποπλανήσει μου, καὶ
[11] πλείονα τῶν λόγων μου, σύνεσίς μου.
12 Πλεονάκις ἕως θανάτου ἐκινδύνευσα, καὶ διε-

24 *Alex.* ὑγιείας. 25 *Alex.* ἔνμονον. 26 *C.* κεκλεισμένα. 27 *C.* μή. 28 *C.* αὐτὴ ζωή. 29 *Alex* ἀπώλεσεν. *C.* ἀπώλεσε καὶ ἀπέκτεινεν. 30 καὶ οὐκ usque ad finem vers. *C.* desunt. 31 hic *Comp.* addit versum, qui in *Rom.* habetur cap. 33. vers. 13. 32 Hæc & quæ sequuntur usque ad finem hujus capitis, sunt in *Comp.* & in *Lat. ed.* cap. 33. vers. 16. usque ad finem cap. 33 *C.* ἔπλησα. 34 *C.* μεγιστᾶνες, καί. 35 *C.* σεαυτοῦ. 36 *C.* ἔστι πνοή. 37 *Alex.* ἐν πάσῃ. 38 *C.* καὶ μή. 39 *Ald.* τελευτῆς σου. 40 ΠΕΡΙ' ΔΟΥ'ΛΩΝ *Alex.* & *C.* desunt. 41 *Alex.* χόρτασμα. 42 *C.* ἔργα. 43 *C.* παιδείᾳ καὶ ζητήσει.

44 *Alex.* τράχηλον κάμψουσιν. *C.* κάμπτουσι τράχηλον. 45 *C.* καὶ ἐάν. 46 *Alex.* πέδας. καὶ μή. 47 *Alex.* ἐπί. *C.* deest. 48 *C.* ἡ ψυχή σου. 49 *Alex.* & *C.* ἀδελφόν. 50 *Alex.* αὐτοῦ. 51 *C.* αὐτὸν ἀδίκως, καί. 52 *Ald.* *C.* ἀποδράσῃ.

Cap. 31. in *Comp.* & al. cap. 34. 1 *Comp.* ἀνέμους. 2 *Alex.* Καὶ ἀπό. 3 *C.* σου ἡ καρδία. 4 *Alex.* ἀπό. 5 *C.* ἐπισκοπῇ σου, μή. 6 εἰς *Ald.* deest. 7 *Alex.* *Ald.* *C.* γὰρ ἐπλάνησεν. 8 *C.* πλανώμενος. 9 *C.* πληθύνει. 10 *Alex.* ἑώρακα. 11 *C.* τὰ πλάσματα.

σώθην

13 σώθην τούτων χάριν. Πνεῦμα φοβου-
μένων κύριον ζήσεται, ἡ γὰρ ἐλπὶς αὐτῶν ἐπὶ
14 τὸν σώζοντα αὐτούς. Ὁ φοβούμενος κύ-
ριον [12] οὐ μὴ εὐλαβηθήσεται, καὶ [13] οὐ μὴ δει-
15 λιάσῃ, ὅτι αὐτὸς ἐλπὶς αὐτοῦ. Φοβουμέ-
νου τὸν κύριον μακαρία ἡ ψυχή· τίνι ἐπέχει,
16 καὶ [14] τίς [15] ἀντιστήριγμα αὐτοῦ; Οἱ ὀ-
φθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν,
ὑπερασπισμὸς δυναστείας καὶ στήριγμα ἰσχύος,
σκέπη ἀπὸ καύσωνος καὶ [16] σκέπη ἀπὸ μεσημ-
βρίας, φυλακὴ ἀπὸ προσκόμματος καὶ βοή-
17 θεια [17] ἀπὸ [18] πτώματος, Ἀνυψῶν
ψυχὴν καὶ φωτίζων ὀφθαλμούς, ἴασιν διδούς,
18 ζωὴν καὶ εὐλογίαν. Θυσιάζων ἐξ ἀδί-
κου, προσφορὰ [19] μεμωκημένη, καὶ οὐκ εἰς
19 εὐδοκίαν [20] μωκήματα ἀνόμων. Οὐκ
εὐδοκεῖ ὁ ὕψιστος [21] ἐν προσφοραῖς ἀσεβῶν,
οὐδὲ ἐν πλήθει θυσιῶν ἐξιλάσκεται ἁμαρτίας.
20 Θύων υἱὸν ἔναντι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὁ προσάγων
21 θυσίαν ἐκ χρημάτων πενήτων. [a] Ἄρτος
[22] ἐπιδεομένων, ζωὴ πτωχῶν, ὁ ἀποστερῶν
22 [23] αὐτὴν ἄνθρωπος αἱμάτων. Φονεύ-
ων τὸν πλησίον ὁ ἀφαιρούμενος [24] συμβίωσιν,
καὶ ἐκχέων αἷμα [25] ὁ ἀποστερῶν μισθὸν [26] μι-
23 σθίου. Εἷς οἰκοδομῶν, καὶ εἷς [27] καθαι-
ρῶν, τί [28] ὠφέλησαν πλέον ἢ [29] κόπους;
24 Εἷς εὐχόμενος, καὶ εἷς καταρώμενος, τίνος
φωνῆς [30] εἰσακούσεται ὁ δεσπότης;
25 Βαπτιζόμενος ἀπὸ νεκροῦ, καὶ πάλιν ἁπτόμε-
νος αὐτοῦ, τί [31] ὠφέλησε [32] τῷ λουτρῷ αὐ-
26 τοῦ; Οὕτως ἄνθρωπος νηστεύων ἐπὶ τῶν
ἁμαρτιῶν αὐτοῦ, καὶ πάλιν πορευόμενος, καὶ
[33] τὰ αὐτὰ ποιῶν· τῆς προσευχῆς αὐτοῦ τίς
εἰσακούσεται; καὶ τί ὠφέλησεν ἐν τῷ ταπεινω-
θῆναι αὐτόν;

Κεφ. λβʹ. 32.

1 [e] Ὁ συντηρῶν νόμον πλεονάζει [1] προσφοράς·
[2] θυσιάζων σωτηρίου ὁ προσέχων ἐντολαῖς.
2 [3] Ἀνταποδιδοὺς χάριν προσφέρων σεμίδαλιν,
καὶ ὁ ποιῶν ἐλεημοσύνην θυσιάζων αἰνέσεως.
3 Εὐδοκία κυρίου ἀποστῆναι ἀπὸ πονηρίας, καὶ
4 ἐξιλασμὸς ἀποστῆναι ἀπὸ ἀδικίας. Μὴ
ὀφθῇς [4] ἐν προσώπῳ κυρίου κενός,
5 Πάντα γὰρ ταῦτα χάριν ἐντολῆς.
6 Προσφορὰ δικαίου λιπαίνει θυσιαστήριον, καὶ
7 ἡ εὐωδία αὐτῆς [5] ἔναντι ὑψίστου. Θυσία
ἀνδρὸς δικαίου δεκτή, καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῆς
8 οὐκ ἐπιλησθήσεται. Ἐν ἀγαθῷ ὀφθαλ-
μῷ δόξασον τὸν κύριον, καὶ μὴ [6] σμικρύνῃς
9 ἀπαρχὴν χειρῶν σου. Ἐν πάσῃ δόσει
ἱλάρωσον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ ἐν εὐφροσύνῃ
10 ἁγίασον δεκάτην. Δὸς ὑψίστῳ κατὰ
τὴν δόσιν [7] αὐτοῦ, καὶ ἐν ἀγαθῷ ὀφθαλμῷ
11 καθεύρεμα χειρός. [a] Ὅτι κύριος ἀντα-
ποδιδούς ἐστι, καὶ ἑπταπλάσια [8] ἀνταποδώσει
12 σοι. Μὴ δωροκόπει, οὐ γὰρ [9] προσδέ-
ξεται· καὶ [10] μὴ ἔπεχε θυσίᾳ ἀδίκῳ, ὅτι κύ-
ριος κριτής ἐστι, καὶ [11] οὐκ ἔστι παρ' αὐτῷ
13 δόξα προσώπου. Οὐ λήψεται [12] πρόσω-
πον ἐπὶ [13] πτωχοῦ, καὶ δέησιν ἠδικημένου εἰσα-
14 κούσεται. Οὐ μὴ [14] ὑπερίδῃ ἱκετείαν
ὀρφανοῦ, καὶ χήραν ἐὰν ἐκχέῃ λαλιάν.
15 Οὐχὶ [15] δάκρυα χήρας ἐπὶ [16] σιαγόνα καταβαίνει,
καὶ ἡ καταβόησις ἐπὶ τῷ καταγαγόντι [17] αὐτά;
16 Θεραπεύων ἐν εὐδοκίᾳ δεχθήσεται, καὶ ἡ δέη-
17 σις αὐτοῦ ἕως νεφελῶν συνάψει. Προσ-
ευχὴ ταπεινοῦ νεφέλας διῆλθε, καὶ ἕως συν-
εγγίσῃ οὐ μὴ παρακληθῇ, καὶ οὐ μὴ ἀποστῇ ἕως
ἐπισκέψηται [18] ὁ ὕψιστος, [19] καὶ κρινεῖ [20] δι-
18 καίως, καὶ ποιήσει κρίσιν. Καὶ ὁ κύριος
οὐ μὴ βραδύνῃ, οὐδὲ μὴ [21] μακροθυμήσει ἐπ'
[22] αὐτοῖς ἕως ἂν [23] συντρίψῃ ὀσφὺν ἀνελεη-
μόνων· καὶ τοῖς ἔθνεσιν ἀνταποδώσει ἐκδίκη-
σιν, ἕως ἐξάρῃ πλῆθος ὑβριστῶν, καὶ σκῆπτρα
19 [24] ἀδίκων συντρίψῃ, [d] Ἕως [25] ἀνταπο-
δῷ ἀνθρώπῳ κατὰ τὰς πράξεις αὐτοῦ, καὶ τὰ
ἔργα τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὰ ἐνθυμήματα αὐ-
τῶν, [26] ἕως κρινῇ τὴν κρίσιν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ,

12 *Alex.* πολλὰ εὐλαβηθήσεται. 13 *C.* οὐδέν. 14 *C.* τί. 15 *Alex.* & *C.* αὐτοῦ στήριγμα. 16 *Ald.* σκηνή. 17 *C.* deest ἀπό. 18 *Alex.* & *C.* πτώσεως. 19 *Alex.* μεμωμημένη. 20 *Alex.* μωμήματα. *C.* δωρήματα. in ed. Lat. *subsannationes*. 21 ἐν *C.* deest. 22 *Alex.* ἐπενδεομένων. 23 *C.* αὐτόν. 24 *Alex.* ἐμβίωσιν. 25 *Alex.* καὶ ἀποστερῶν. 26 *C.* μισθωτοῦ. 27 *C.* καταλύων. 28 *Alex.* ὠφέλησεν. *C.* ὠφελοῦσι. 29 *Ald.* κόπου. 30 *Ald.* ἀκούσεται. 31 *C.* ὄφελος. 32 *Alex.* & *C.* ἐν τῷ. 33 *C.* ταῦτα.

Cap. 32. in *Comp.* 35. 1 *Ald.* συμφορᾶς. 2 *Ms.* *Alex.* Θυσία. 3 *C.* Καὶ ἀνταποδιδοὺς χάριν ὡς προσφέρων. 4 *C.* ἐνώπιον. 5 *C.* ἐνώπιον. 6 *Alex.* *Ald.* μικρύνῃς. 7 *Alex.* σου. 8 *Alex.* ἀποδώσει. 9 *Ald.* δέξεται. 10 *Ald.* οὐ μή. 11 οὐκ ἔστι *Ald.* desunt. 12 *C.* κύριος πρόσωπον. 13 *C.* πτωχῷ. 14 *Alex.* παρίδῃ. 15 *C.* δάκρυον. 16 *Alex.* σιαγόνει. 17 *C.* αὐτό. 18 *Alex.* κύριος. 19 καὶ *C* deest. 20 *Alex.* & *C.* δικαίοις. 21 *Alex.* μακροθυμήσῃ. 22 *C.* αὐτοῖς ὁ κραταιὸς ἕως. 23 *C.* τρίψῃ. 24 *Alex.* * δικαίων. 25 *C.* ἀνταποδώσει. 26 *C.* ἕως ἄν.

καὶ εὐφρα-

καὶ εὐφρανεῖ αὐτοὺς ἐν τῷ ἐλέει αὐτοῦ.
20 [27]Ὡραῖον ἔλεος ἐν καιρῷ θλίψεως αὐτοῦ, ὡς
νεφέλαι ὑετοῦ ἐν καιρῷ ἀβροχίας.

Κεφ. λγʹ. 33.

1 Ἐλέησον [1]ἡμᾶς δέσποτα ὁ θεὸς πάντων, καὶ
2 ἐπίβλεψον. Καὶ ἐπίβαλε τὸν φόβον σου ἐπὶ
3 πάντα τὰ [2]ἔθνη. Ἔπαρον τὴν χεῖρά σου
ἐπὶ ἔθνη ἀλλότρια, [3]καὶ ἰδέτωσαν τὴν δυναστείαν
4 σου. Ὥσπερ [4]ἐνώπιον αὐτῶν ἡγιάσθης ἐν
ἡμῖν, οὕτως ἐνώπιον ἡμῶν μεγαλυνθείης ἐν αὐτοῖς.
5 Καὶ ἐπιγνώτωσάν σε καθάπερ καὶ ἡμεῖς [5]ἐπέ-
γνωμεν, ὅτι οὐκ ἔστι θεὸς πλὴν σοῦ κύριε.
6 Ἐγκαίνισον σημεῖα, καὶ ἀλλοίωσον θαυμάσια·
δόξασον χεῖρα καὶ βραχίονα [6]δεξιόν·
7 Ἔγειρον θυμὸν, καὶ [7]ἔκχεον ὀργήν· [8]ἔξαρον
8 ἀντίδικον, καὶ ἔκτριψον ἐχθρόν. Σπεῦ-
σον καιρὸν, καὶ μνήσθητι [9]ὁρκισμοῦ, καὶ ἐκ-
διηγησάσθωσαν τὰ [10]μεγαλεῖά σου.
9 Ἐν ὀργῇ πυρὸς καταβρωθήτω ὁ σωζόμενος, καὶ
οἱ κακοῦντες τὸν λαόν σου εὕροισαν ἀπώλειαν.
10 Σύντριψον κεφαλὰς ἀρχόντων [11]ἐχθρῶν λε-
11 γόντων, Οὐκ ἔστι πλὴν ἡμῶν. [12]Σύν-
13 αγε πάσας φυλὰς Ἰακώβ· [13]Λαμ-
πρὰ καρδία καὶ ἀγαθὴ ἐπὶ ἐδέσμασιν τῶν βρω-
μάτων αὐτῆς ἐπιμελήσεται.

Κεφ. λδʹ. 34.

1 Ἀγρυπνία πλούτου ἐκτήκει σάρκας, καὶ ἡ μέ-
2 ριμνα αὐτοῦ [1]ἀφιστᾷ [2]ὕπνον. Μέρι-
μνα ἀγρυπνίας ἀπαιτήσει νυσταγμὸν, καὶ ἀῤῥώ-
3 στημα βαρὺ ἐκνήψει [3]ὕπνος. Ἐκοπία-
σε πλούσιος ἐν συναγωγῇ χρημάτων, καὶ ἐν
τῇ [4]ἀναπαύσει ἐμπίπλαται τῶν τρυφημάτων
4 αὐτοῦ. Ἐκοπίασε πτωχὸς ἐν ἐλαττώσει
βίου, καὶ ἐν τῇ ἀναπαύσει ἐπιδεὴς γίνεται.
5 Ὁ ἀγαπῶν χρυσίον οὐ δικαιωθήσεται, καὶ ὁ διώ-
κων διαφθορὰν, [5]αὐτὸς πλησθήσεται.
6 Πολλοὶ [6]ἐδόθησαν εἰς πτῶμα χάριν χρυσίου,
καὶ ἐγενήθη ἀπώλεια αὐτῶν κατὰ πρόσωπον αὐ-
7 τῶν. Ξύλον [7]προσκόμματός ἐστι τοῖς
[8]ἐνθουσιάζουσιν αὐτῷ· καὶ πᾶς ἄφρων ἁλώσεται
8 ἐν αὐτῷ. Μακάριος πλούσιος ὃς εὑ-
ρέθη ἄμωμος, καὶ ὃς ὀπίσω χρυσίου οὐκ ἐπο-
9 ρεύθη. Τίς [9]ἐστι καὶ μακαριοῦμεν αὐτόν;
ἐποίησε γὰρ θαυμάσια ἐν λαῷ αὐτοῦ.
10 Τίς ἐδοκιμάσθη ἐν αὐτῷ καὶ ἐτελειώθη, καὶ
[10]ἔστω εἰς [11]καύχησιν; τίς ἐδύνατο παρα-
βῆναι, καὶ οὐ παρέβη, καὶ ποιῆσαι κακὰ, καὶ
11 οὐκ ἐποίησε; [12]Στερεωθήσεται τὰ ἀγα-
θὰ αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐλεημοσύνας αὐτοῦ ἐκδιηγή-
12 σεται [13]ἐκκλησία. Ἐπὶ τραπέζης με-
γάλης [14]ἐκάθισας; μὴ ἀνοίξῃς [15]ἐπ᾽ αὐτῆς
φάρυγγά σου· [16]καὶ μὴ εἴπῃς, Πολλά γε τὰ
13 ἐπ᾽ αὐτῆς. Μνήσθητι ὅτι κακὸν ὀφθαλ-
μὸς πονηρὸς, πονηρότερον ὀφθαλμοῦ τί ἔκτι-
σται; διὰ τοῦτο ἀπὸ παντὸς προσώπου δακρύει.
14 Οὗ ἐὰν ἐπιβλέψῃ, μὴ ἐκτείνῃς [17]χεῖρα, καὶ
15 μὴ συνθλίβου αὐτῷ ἐν τρυβλίῳ. Νόει τὰ
τοῦ [18]πλησίον ἐκ σεαυτοῦ, καὶ ἐπὶ παντὶ πράγ-
16 ματι διανοοῦ. Φάγε ὡς ἄνθρωπος τὰ
παρακείμενά [19]σοι, καὶ μὴ διαμασῶ, μὴ μι-
17 σηθῇς. Παῦσαι [20]πρῶτος χάριν παι-
δείας, καὶ μὴ [21]ἀπληστεύου, μήποτε προσκό-
18 ψῃς. Καὶ εἰ ἀναμέσον πλειόνων ἐκάθι-
σας, πρότερος αὐτῶν μὴ ἐκτείνῃς τὴν χεῖρά
19 σου. Ὡς ἱκανὸν ἀνθρώπῳ πεπαιδευμένῳ
τὸ ὀλίγον, καὶ ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ οὐκ ἀσθ-
20 μαίνει. Ὕπνος ὑγιείας ἐπὶ ἐντέρῳ με-
τρίῳ, ἀνέστη πρωῒ, καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ μετ᾽
αὐτοῦ· πόνος ἀγρυπνίας καὶ [22]χολέρας καὶ στρό-
21 φος μετὰ ἀνδρὸς ἀπλήστου. Καὶ εἰ ἐβιά-
σθης ἐν ἐδέσμασιν, ἀνάστα [23]μεσοπωρῶν καὶ
22 ἀναπαύσῃ. Ἄκουσόν μου τέκνον καὶ μὴ
ἐξουδενώσῃς με, καὶ ἐπ᾽ [24]ἐσχάτῳ εὑρήσεις τοὺς
λόγους μου. ἐν πᾶσι τοῖς [25]ἔργοις σου γίνου ἐν-
τρεχὴς, καὶ πᾶν ἀῤῥώστημα οὐ μή σοι ἀπαντή-
23 σῃ. Λαμπρὸν ἐπ᾽ ἄρτοις [26]εὐλογήσει
χείλη, [27]καὶ [28]μαρτυρία τῆς καλλονῆς αὐτοῦ
24 πιστή. Πονηρῷ ἐπ᾽ ἄρτῳ διαγογγύσει

27 C. Ὡς ὡραῖον.
Cap. 33. in Comp. 36. 1 Alex. ἡμᾶς ὁ θεός. 2 C. ἔθνη τὰ μὴ ἐκζητοῦντά σε. 3 καὶ C. deest. 4 C. ἐναντίον. 5 Alex. ἐπέγνωμέν σε. C. σε ἔγνωμεν. 6 C. δεξιὸν, ὅπως διηγῶνται τὰ θαυμάσιά σου. Ἔγειρον. 7 C. ἔκχεε. 8 C. ἔπαρον. 9 C. ὀργῆς. 10 C. θαυμάσια. 11 C. ἐθνῶν. 12 Alex. & C. Συνάγαγε.
13 Λαμπρὰ usque ad finem versus in Comp. habentur cap. 30. vers. 26.
Cap. 34. in Comp. 31. 1 Ms. Alex. ἀφίστατο. 2 C. ὕπνου. 3 Ald. ὕπνον. idque alia manu adscriptum est in l. Vatic. 4 C. ἀναπαύσει αὐτοῦ. 5 C. οὗτος.
6 C. ἐδέθησαν χάριν. 7 Alex. * προσκόμματός. 8 C. θυσιάζουσιν. 9 C. ἐστιν οὗτος καί. 10 C. ἔσται εἰς. al. ἔσω (vel ἔσται) αὐτῷ εἰς. 11 C. καύχημα. 12 C. Διὰ τοῦτο στερεωθήσεται. 13 Alex. σοφία. 14 C. καθίσας. 15 C. φάρυγγά σου ἐπ᾽ αὐτῆς· καί. 16 Alex. καὶ εἴπῃς. 17 C. χεῖρά σου, καί. 18 Ald. πλησίου. 19 Ald. σου. 20 C. πρῶτον. 21 Alex. ἀπληστεύου, μήποτε προσκόψῃς. 22 C. χόλερα. 23 C. μεσοπορῶν, ἔμεσον καὶ ἀναπαύσῃ. Ald. μεσοπορῶν, καὶ ἀναπαύσῃ. 24 Alex. ἐσχάτου. C. ἐσχάτων. 25 Alex. λόγοις. 26 C. εὐλογῆσαι. 27 καὶ C. deest. 28 Alex. ἡ μαρτυρία.

πόλις, καὶ

πόλις, καὶ ἡ μαρτυρία τῆς πονηρίας αὐτοῦ
25 ἀκριβής. Ἐν οἴνῳ μὴ ἀνδρίζου, πολλοὺς
26 γὰρ ἀπώλεσεν ὁ οἶνος. Κάμινος δοκι-
μάζει στόμωμα ἐν βαφῇ, οὕτως [29] οἶνος καρ-
27 δίας ἐν μάχῃ ὑπερηφάνων. Ἐπίσον
ζωῆς οἶνος [30] ἀνθρώπῳ, ἐὰν πίνῃς αὐτὸν μέ-
τρῳ αὐτοῦ. τίς ζωὴ ἐλαττουμένῳ [31] οἴνῳ; καὶ
αὐτὸς ἔκτισται εἰς εὐφροσύνην ἀνθρώποις.
28 [32] Ἀγαλλίαμα καρδίας καὶ εὐφροσύνη ψυχῆς
οἶνος πινόμενος ἐν καιρῷ αὐτάρκης.
29 Πικρία ψυχῆς οἶνος [33] πινόμενος πολὺς, ἐν
30 ἐρεθισμῷ καὶ ἀντιπτώματι. Πληθύνει [34] μέ-
θη θυμὸν ἄφρονος εἰς [35] πρόσκομμα, ἐλατ-
31 τῶν ἰσχὺν καὶ προσποιῶν τραύματα. Ἐν
συμποσίῳ οἴνου μὴ ἐλέγξῃς τὸν πλησίον, καὶ μὴ
[36] ἐξουδενώσῃς αὐτὸν ἐν εὐφροσύνῃ αὐτοῦ. λόγον
ὀνειδισμοῦ μὴ εἴπῃς αὐτῷ, καὶ μὴ αὐτὸν θλί-
ψῃς ἐν [37] ἀπαιτήσει.

Κεφ. λε΄. 35.

[1] ΠΕΡῚ ἩΓΟΥΜΈΝΩΝ.

1 [2] Ἡγούμενόν σε κατέστησαν; μὴ ἐπαίρου, γί-
νου ἐν αὐτοῖς ὡς εἷς ἐξ αὐτῶν. Φρόντισον αὐτῶν,
2 καὶ [3] οὕτω κάθισον, Καὶ πᾶσαν τὴν χρείαν
σου [4] ποιήσας [5] ἀνάπεσε, ἵνα εὐφρανθῇς δι᾽
αὐτοὺς, καὶ εὐκοσμίας χάριν λάβῃς [6] στέφα-
3 νον. Λάλησον [7] πρεσβύτερε, πρέπει γάρ
σοι, ἐν [8] ἀκριβεῖ ἐπιστήμῃ, καὶ μὴ ἐμποδίσῃς
4 μουσικά. Ὅπου ἀκρόαμα, μὴ ἐκχέῃς
5 λαλιὰν, καὶ ἀκαίρως μὴ σοφίζου. Σφρα-
γὶς ἄνθρακος ἐπὶ κόσμῳ χρυσῷ, σύγκριμα
6 μουσικῶν ἐν [9] συμποσίῳ οἴνου. [10] Ἐν κα-
τασκευάσματι χρυσῷ σφραγὶς σμαράγδου,
7 μέλος μουσικῶν ἐφ᾽ ἡδεῖ οἴνῳ. Λάλησον
νεανίσκε εἰ χρεία σου, μόλις δὶς ἐὰν ἐπερωτη-
8 θῇς. Κεφαλαίωσον λόγον, ἐν ὀλίγοις
πολλὰ, γίνου [11] ὡς γινώσκων καὶ ἅμα σιωπῶν.
9 Ἐν μέσῳ μεγιστάνων μὴ ἐξισάζου, καὶ [12] ἑτέρου
10 λέγοντος μὴ πολλὰ ἀδολέσχει. Πρὸ βρον-
τῆς κατασπεύδει ἀστραπὴ, καὶ πρὸ αἰσχυντηροῦ
11 [13] προελεύσεται χάρις. Ἐν ὥρᾳ ἐξεγείρου
καὶ μὴ οὐράγει, ἀπότρεχε εἰς οἶκον καὶ μὴ [14] ῥαθύ-
12 μει. Ἐκεῖ παῖζε καὶ ποίει τὰ ἐνθυμή-
ματά σου, καὶ μὴ [15] ἁμάρτῃς λόγῳ ὑπερηφά-
13 νῳ. Καὶ ἐπὶ τούτοις εὐλόγησον τὸν ποιήσαν-
τά σε, καὶ μεθύσκοντά σε ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν αὐ-
14 τοῦ. Ὁ φοβούμενος κύριον ἐκδέξεται
[16] παιδείαν, καὶ οἱ ὀρθρίζοντες εὑρήσουσιν εὐδοκί-
15 αν. Ὁ ζητῶν νόμον ἐμπλησθήσεται αὐ-
τοῦ, καὶ ὁ ὑποκρινόμενος σκανδαλισθήσεται ἐν
16 αὐτῷ. Οἱ φοβούμενοι κύριον εὑρήσουσι κρί-
μα, καὶ δικαιώματα ὡς φῶς ἐξάψουσιν.
17 Ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς ἐκκλίνει ἐλεγμὸν, καὶ
κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ [17] εὑρήσει σύγκριμα.
18 Ἀνὴρ βουλῆς οὐ μὴ παρίδῃ διανόημα, [18] ἀλ-
λότριος καὶ ὑπερήφανος οὐ καταπτήξει φόβον,
καὶ μετὰ τὸ ποιῆσαι [19] μετ᾽ αὐτοῦ ἄνευ βουλῆς.
19 [20] Ἄνευ βουλῆς [21] μηθὲν ποιήσῃς, καὶ ἐν τῷ
20 [22] ποιῆσαί σε μὴ μεταμελοῦ. Ἐν ὁδῷ ἀν-
τιπτώματος μὴ πορεύου, καὶ [23] μὴ προσκόψῃς
21 ἐν λιθώδεσι. [24] Μὴ πιστεύσῃς ἐν ὁδῷ
22 ἀπροσκόπῳ, Καὶ ἀπὸ τῶν τέκνων σου φύ-
23 λαξαι. Ἐν παντὶ [25] ἔργῳ πίστευε τῇ ψυ-
χῇ σου, καὶ γὰρ τοῦτό ἐστι τήρησις [26] ἐντολῶν.
24 Ὁ πιστεύων [27] νόμῳ προσέχει [28] ἐντολαῖς, καὶ
ὁ πεποιθὼς [29] κυρίῳ οὐκ ἐλαττωθήσεται.

Κεφ. λϛ΄. 36.

1 Τῷ φοβουμένῳ κύριον οὐκ ἀπαντήσει κακὸν,
ἀλλ᾽ ἐν πειρασμῷ καὶ πάλιν [1] ἐξελεῖται.
2 Ἀνὴρ σοφὸς οὐ μισήσει νόμον, ὁ δὲ ὑποκρινό-
μενος ἐν αὐτῷ, ὡς ἐν καταιγίδι [2] πλοῖον.
3 Ἄνθρωπος συνετὸς ἐμπιστεύσει νόμῳ, καὶ ὁ νό-
μος αὐτῷ πιστὸς ὡς ἐρώτημα [3] δικαίων.

---

29 C. οἶνος ἐν καρδίᾳ ὑπερηφάνων ἐν μέθῃ. 30 Alex. & C. ἀνθρώποις. 31 Alex. οἴνου. 32 Ἀγαλλίαμα usque ad οἶνος Ald. desunt. 33 Alex. γινόμενος. 34 C. θυμὸν μέθη ἄφρονος. 35 Alex. πρόσκομμα. 36 Alex. ἐξουθενώσῃς. 37 al. ἀπαιτήσει. C. ἀπαιτήσει αὐτοῦ.

Cap. 35. in Comp. 32. 1 ΠΕΡῚ ἩΓΟΥΜΈΝΩΝ Ald. C. desunt. 2 Ἡγούμενον usque ad γίνου Ald. desunt. 3 Ms. Alex. οὕτως. 4 C. ποίησον, καὶ εὐδοκιμή-σας ἀνάπαυσαι 5 Alex. ἀνάπεσον. 6 Alex. τὸν στέφανον. 7 C. πρεσβυτέρῳ. 8 C. ἀκριβείᾳ δὲ ἐπιστήμης καὶ ἐμποδί-σεις. 9 Alex. συμποσίᾳ. 10 Ald. Καί. 11 Alex. γινώσκων. 12 C. ὅπου γέροντες μή. 13 C. προσε-λεύσεται. 14 Alex. ἀθύμει. 15 Alex. ἁμαρτήσῃς. C. ἐν ἁμαρτίαις, καί. 16 C. τὴν παιδείαν αὐτοῦ. 17 Ald. εὑρήσεις. C. ἐξευρίσκει. 18 Ald. καὶ ἀλλότριος. C. ἀλλότριος δέ. 19 C. μεθ᾽ ἑαυτοῦ. 20 Ἄνευ βουλῆς Ald. desunt. 21 Alex. μηδέν. 22 C. ποιῆσαι μή. 23 C. οὐ προσκόψεις. 24 Alex. καὶ μή. 25 C. ἔργῳ ἀγαθῷ πίστευε. 26 Alex. ἐντολῆς. 27 C. κυρίῳ. 28 C. ἐντολῇ. 29 C. ἐπ᾽ αὐτῷ ὤν.

Cap. 36. in Comp. 33. 1 C. ἐξαιρεῖται αὐτόν. 2 C. πολλῶν. 3 Alex. δήλων. quod cum eo convenit quod est Num. 27. καὶ ἐπερωτήσουσιν αὐτὸν τὴν κρίσιν τῶν δήλων ἔναντι κυρίου. & hoc libro infra, c. 45. λογείῳ κρίσεως, δήλοις ἀληθείας. in ed. vero Lat. est, qui interrogationem manifestat. ut videatur interp. legisse δηλῶν. in Comp. est δῆλον.

4 Ἑτοίμασον λόγον, καὶ οὕτως ἀκουσθήσῃ, σύνδη-
5 σον παιδείαν [4] καὶ ἀποκρίθητι. Τροχὸς
ἁμάξης σπλάγχνα μωροῦ, καὶ ὡς ἄξων στρεφό-
6 μενος ὁ διαλογισμὸς αὐτοῦ. Ἵππος εἰς
[5] ὀχείαν ὡς φίλος μωκὸς, ὑποκάτω παντὸς
7 ἐπικαθημένου [6] χρεμετίζει. Διατί ἡμέρα
[7] ἡμέρας ὑπερέχει, καὶ πᾶν φῶς ἡμέρας ἐνιαυ-
8 τοῦ ἀφ' ἡλίου; Ἐν γνώσει κυρίου διεχω-
ρίσθησαν, καὶ ἠλλοίωσε καιροὺς καὶ ἑορτάς.
9 [8] Ἀπ' αὐτῶν ἀνύψωσε καὶ ἡγίασε, καὶ ἐξ αὐτῶν
10 ἔθηκεν εἰς ἀριθμὸν ἡμερῶν. Καὶ ἄνθρω-
ποι πάντες ἀπὸ ἐδάφους, καὶ ἐκ γῆς ἐκτίσθη
11 Ἀδάμ. Ἐν πλήθει ἐπιστήμης κύριος διε-
χώρισεν αὐτοὺς, καὶ ἠλλοίωσε τὰς ὁδοὺς αὐτῶν.
12 Ἐξ αὐτῶν [9] εὐλόγησε καὶ ἀνύψωσε, καὶ ἐξ αὐ-
τῶν ἡγίασε, καὶ πρὸς αὐτὸν ἤγγισεν· ἀπ' αὐ-
τῶν κατηράσατο, [10] καὶ ἐταπείνωσε, καὶ [11] ἀν-
έστρεψεν αὐτοὺς [12] ἀπὸ στάσεως αὐτῶν.
13 Ὡς πηλὸς κεραμέως ἐν χειρὶ αὐτοῦ, πᾶσαι αἱ
ὁδοὶ αὐτοῦ κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ· οὕτως ἄνθρωποι
ἐν χειρὶ τοῦ ποιήσαντος αὐτοὺς, ἀποδοῦναι αὐ-
14 τοῖς κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ. Ἀπέναντι τοῦ κακοῦ
τὸ ἀγαθὸν, καὶ ἀπέναντι τοῦ θανάτου ἡ ζωὴ, οὕ-
τως [13] ἀπέναντι εὐσεβοῦς ἁμαρτωλός.
15 Καὶ οὕτως ἔμβλεψον εἰς πάντα τὰ ἔργα τοῦ ὑψί-
16 στου, δύο δύο ἓν κατέναντι τοῦ ἑνός. Κἀγὼ ἔ-
σχατος ἠγρύπνησα, [14] καὶ [15] κατεκληρονόμησα
12 αὐτοὺς καθὼς ἀπ' ἀρχῆς. Ἐλέησον λαὸν
κύριε κεκλημένον ἐπ' ὀνόματί σου, καὶ Ἰσραὴλ
13 ὃν [16] πρωτογόνῳ ὡμοίωσας. [17] Οἰκτεί-
ρησον πόλιν ἁγιάσματός σου Ἱερουσαλὴμ, [18] πό-
14 λιν [19] καταπαύματός σου. Πλῆσον Σιὼν
ἆραι τὰ λόγιά σου, καὶ ἀπὸ τῆς δόξης σου τὸν λα-
15 όν σου. Δὸς μαρτύριον τοῖς ἐν ἀρχῇ [20] κτί-
σμασί σου, καὶ ἔγειρον [21] προφητείας τὰς ἐπ'
16 ὀνόματί σου. Δὸς μισθὸν τοῖς ὑπομένουσί
σε, καὶ οἱ προφῆταί σου [22] ἐμπιστευθήτωσαν.
17 Εἰσάκουσον κύριε δεήσεως τῶν ἱκετῶν σου, κατὰ τὴν
εὐλογίαν Ἀαρὼν περὶ τοῦ λαοῦ σου, καὶ γνώσονται
πάντες οἱ ἐπὶ τῆς γῆς, [23] ὅτι σὺ κύριος [24] εἶ ὁ
18 θεὸς τῶν αἰώνων. Πᾶν βρῶμα φάγεται κοι-
λία, ἔστι δὲ βρῶμα βρώματος κάλλιον.
19 [25] Φάρυγξ [26] γεύεται βρώματα θήρας, οὕτως
20 καρδία συνετὴ λόγους ψευδεῖς. Καρδία
στρεβλὴ δώσει λύπην, καὶ ἄνθρωπος πολύπειρος
21 ἀνταποδώσει αὐτῷ. Πάντα ἄρρενα ἐπιδέ-
ξεται γυνὴ, ἔστι [27] δὲ θυγάτηρ θυγατρὸς κρείσσων.
22 Κάλλος γυναικὸς ἱλαρύνει πρόσωπον, καὶ ὑπὲρ
πᾶσαν ἐπιθυμίαν ἀνθρώπου ὑπεράγει.
23 Εἰ ἔστιν ἐπὶ γλώσσης [28] αὐτῆς ἔλεος καὶ [29] πραΰ-
της, οὐκ ἔστιν ὁ ἀνὴρ αὐτῆς καθ' υἱοὺς ἀνθρώ-
24 πων. Ὁ κτώμενος γυναῖκα ἐνάρχεται
κτήσεως, βοηθὸν κατ' αὐτὸν καὶ στῦλον [30] ἀνα-
25 παύσεως. Οὗ οὐκ ἔστι φραγμὸς διαρ-
παγήσεται κτῆμα, καὶ οὗ οὐκ ἔστι γυνὴ στενάξει
26 πλανώμενος. Τίς γὰρ πιστεύσει εὐζώνῳ
λῃστῇ [31] σφαλλομένῳ ἐκ πόλεως εἰς πόλιν; οὕ-
τως ἀνθρώπῳ μὴ ἔχοντι νοσσιὰν καὶ καταλύοντι
οὗ ἐὰν ὀψίσῃ.

Κεφ. λζ'. 37.

1 Πᾶς φίλος ἐρεῖ, Ἐφιλίασα [1] αὐτῷ κἀ-
γώ· ἀλλ' ἔστι φίλος ὀνόματι μόνον φίλος.
2 Οὐχὶ λύπη [2] ἔνι ἕως θανάτου, ἑταῖρος καὶ φί-
3 λος τρεπόμενος εἰς [3] ἔχθραν; Ὦ πο-
νηρὸν ἐνθύμημα, πόθεν [4] ἐνεκυλίσθης κα-
4 λύψαι τὴν ξηρὰν ἐν δολιότητι; Ἑταῖ-
ρος φίλου ἐν εὐφροσύνῃ [5] ἥδεται, καὶ ἐν καιρῷ
5 θλίψεως ἔσται ἀπέναντι. Ἑταῖρος φί-
λῳ συμπονεῖ χάριν γαστρὸς, [6] ἔναντι [7] πολέ-
6 μου λήψεται ἀσπίδα. Μὴ [8] ἐπιλάθῃ φί-
λου ἐν τῇ ψυχῇ σου, καὶ μὴ [9] ἀμνημονήσῃς
7 [10] αὐτοῦ ἐν χρήμασί [11] σου. Πᾶς σύμβου-
λος ἐξαίρει βουλὴν, ἀλλ' ἔστι συμβουλεύων εἰς
8 [12] ἑαυτόν. Ἀπὸ [13] συμβούλου φύλαξον τὴν
ψυχήν σου, καὶ γνῶθι πρότερον τίς αὐτοῦ χρεία·
καὶ γὰρ αὐτὸς ἑαυτῷ [14] βουλεύσεται· μήποτε βάλῃ

4 C. καὶ τότε. 5 Alex. ὀχῖον. 6 Alex. χρεμετίσει. C. χρεμετιεῖ. 7 C. ὑπερέχει ἡμέρας. Ald. ἡμέρας ὑπερέχει. 8 C. Καὶ ἀπ'. 9 Alex. ηὐλόγησεν. 10 Alex. καὶ πρὸς αὐτὸν ἤγγισεν, καὶ ἀνέστρεψεν. 11 C. ἀνέτρεψεν. 12 Alex. ἀπὸ ἀποστάσεως. 13 in C. est, ἀπέναντι τοῦ ἁμαρτωλοῦ ὁ εὐσεβής· καὶ οὕτως ἀπέναντι ἀνδρὸς εὐσεβοῦς ὁ ἁμαρτωλός. 14 καὶ κατεκληρονόμησα, usque ad finem cap. Lat. ed. & C. ponunt cap. 36. versu 13. vel 14. usque ad finem capitis. al. hab. cap. 30. sub finem. 15 in nonnull. ll. est, κατακληρονόμησον. 16 C. πρωτόγονον ὠνόμασας. 17 C. Οἰκτειρον. 18 Alex. & C. τόπον. Ald. πόλις. 19 C. καταπαύσεώς. 20 Ald. κτήμασι. 21 C. προφήτας ἐπ'. 22 Alex. ἐμπιστευθήσονται. 23 Alex. Ald. ὅτι κύριος. 24 εἶ ὁ θεὸς C. desunt. 25 Alex. * Βάρυγξ. 26 Ald. γεύσεται. 27 C. γάρ. 28 αὐτῆς C. deest. 29 C. πραΰτης, καὶ ἴασις. 30 Alex. Ald. C. ἀναπαύσεως. 31 Alex. ἀφαλλομένῳ. al. ἐφαλλομένῳ.

Cap. 37. 1 Ms. Alex. & Comp. ed. κἀγώ. 2 Ald. C. μένει. 3 Alex. ἐχθρόν. 4 Ald. ἀνεκυλίσθης. C. ἐκυλίσθης. 5 C. συνδιαιτᾷ, & ponit ante ἐν. 6 Alex. ἀπέναντι. C. καὶ ἔναντι. 7 C. πολεμίου. 8 Alex. & C. ἐπιλάθου. 9 C. μνημονεύσῃς. 10 Alex. αὐτοῦ. 11 C. σου. Μὴ βουλεύου μετὰ τοῦ ὑποβλεπομένου σε, καὶ ἀπὸ τῶν ζηλούντων σε κρύψον βουλήν. Πᾶς. 12 Ald. αὐτόν. 13 Ald. συμβουλῆς. 14 C. συμβουλεύεται.

ἐπὶ σοὶ

44 βήλωσαν τὸ [45] σάββατον. Καὶ ἀπέστει-
λεν ὁ βασιλεὺς βιβλία ἐν χειρὶ ἀγγέλων εἰς
Ἱερουσαλὴμ καὶ τὰς πόλεις Ἰούδα, πορευθῆναι
45 ὀπίσω νομίμων ἀλλοτρίων τῆς γῆς, Καὶ
κωλῦσαι ὁλοκαυτώματα καὶ [46] θυσίαν καὶ σπον-
δὴν ἐκ τοῦ ἁγιάσματος, καὶ βεβηλῶσαι σάβ-
46 βατα καὶ ἑορτὰς, Καὶ μιᾶναι ἁγίασμα
47 καὶ ἁγίους, [47] Οἰκοδομῆσαι βωμοὺς, καὶ
τεμένη, καὶ [48] εἰδωλεῖα, καὶ θύειν ὕεια, καὶ
48 κτήνη κοινὰ, Καὶ ἀφιέναι τοὺς υἱοὺς αὐτῶν
ἀπεριτμήτους, βδελύξαι τὰς ψυχὰς αὐτῶν
ἐν παντὶ ἀκαθάρτῳ καὶ [49] βεβηλώσει,
49 Ὥστε ἐπιλαθέσθαι τοῦ νόμου, καὶ ἀλλάξαι πάντα
50 τὰ δικαιώματα. Καὶ ὃς ἂν μὴ ποιήσῃ
κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως, ἀποθανεῖται.
51 Κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους ἔγραψε [50] πά-
σῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν ἐπισκόπους
ἐπὶ πάντα τὸν λαόν. καὶ ἐνετείλατο ταῖς πόλεσιν Ἰού-
52 δα θυσιάζειν κατὰ πόλιν καὶ πόλιν. Καὶ
συνηθροίσθησαν ἀπὸ τοῦ λαοῦ πρὸς αὐτοὺς πολλοὶ,
πᾶς ὁ ἐγκαταλιπὼν τὸν νόμον· καὶ ἐποίησαν κα-
53 κὰ ἐν τῇ γῇ, Καὶ ἔθεντο τὸν Ἰσραὴλ ἐν
[51] κρύφοις ἐν παντὶ φυγαδευτηρίῳ αὐτῶν.
54 Καὶ [52] τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ Χασελεῦ,
τῷ πέμπτῳ καὶ [53] τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔ-
τει ᾠκοδόμησαν βδέλυγμα ἐρημώσεως ἐπὶ τὸ
θυσιαστήριον, καὶ ἐν πόλεσιν Ἰούδα κύκλῳ ᾠ-
55 κοδόμησαν βωμούς. Καὶ ἐπὶ τῶν [54] θυ-
ρῶν τῶν οἰκιῶν, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἐθυμίων.
56 Καὶ τὰ βιβλία τοῦ νόμου ἃ εὗρον, ἐνεπύρισαν
57 πυρὶ κατασχίσαντες. Καὶ ὅπου εὑρίσκετο
παρά τινι βιβλίον διαθήκης, καὶ εἴ τις συνευ-
δόκει τῷ νόμῳ, τὸ σύγκριμα τοῦ βασιλέως ἐθα-
58 νάτου αὐτόν. Ἐν ἰσχύϊ αὐτῶν ἐποίουν [55] οὕ-
τως τῷ Ἰσραὴλ τοῖς εὑρισκομένοις ἐν παντὶ
59 μηνὶ καὶ μηνὶ ἐν ταῖς πόλεσι. Καὶ [56] τῇ
πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς θυσιάζοντες ἐπὶ τὸν
60 βωμὸν ὃς ἦν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου. Καὶ
τὰς γυναῖκας τὰς περιτετμηκυίας τὰ τέκνα
αὐτῶν, ἐθανάτωσαν κατὰ τὸ πρόσταγμα.
61 Καὶ ἐκρέμασαν τὰ βρέφη ἐκ τῶν τραχήλων
αὐτῶν, καὶ τοὺς [57] οἴκους [58] αὐτῶν προενόμευ-
σαν, καὶ τοὺς περιτετμηκότας [59] αὐτοὺς ἐθανά-
62 τωσαν. Καὶ πολλοὶ ἐν Ἰσραὴλ ἐκρα-
ταιώθησαν, καὶ ὠχυρώθησαν ἐν [60] ἑαυτοῖς τοῦ
63 μὴ φαγεῖν κοινά. Καὶ ἐπελέξαντο ἀπο-
θανεῖν, ἵνα μὴ μιανθῶσι τοῖς βρώμασι, καὶ
μὴ [61] βεβηλάσωσι διαθήκην ἁγίαν· καὶ ἀπέ-
64 θανον. Καὶ ἐγένετο ὀργὴ μεγάλη ἐπὶ
Ἰσραὴλ σφόδρα.

Κεφ. β'. 2.

1 ἘΝ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἀνέστη Ματταθίας
Ἰωάννου τοῦ Συμεὼν, ἱερεὺς τῶν υἱῶν [1] Ἰωαρὶβ
ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐκάθισεν ἐν [2] Μωδεΐν.
2 Καὶ αὐτῷ υἱοὶ πέντε, [3] Ἰωαννὰν ὁ ἐπικαλούμενος
3 [4] Καδδὶς, Σίμων ὁ καλούμενος [5] Θασσὶ,
4 Ἰούδας ὁ [6] ἐπικαλούμενος Μακκαβαῖος,
5 Ἐλεάζαρ ὁ [7] ἐπικαλούμενος Αὐαρὰν, [8] Ἰω-
6 νάθαν ὁ ἐπικαλούμενος [9] Ἀπφοῦς. Καὶ
εἶδε τὰς βλασφημίας τὰς γινομένας ἐν Ἰούδα
7 καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ, Καὶ εἶπεν, [10] Οἴμοι,
ἱνατί τοῦτο [11] ἐγεννήθην ἰδεῖν [12] τὸ σύντριμμα
τοῦ λαοῦ μου, καὶ τὸ σύντριμμα τῆς πόλεως τῆς ἁ-
γίας, καὶ καθίσαι ἐκεῖ ἐν τῷ δοθῆναι αὐτὴν
ἐν χειρὶ ἐχθρῶν, [13] καὶ τὸ ἁγίασμα ἐν χειρὶ
8 ἀλλοτρίων; Ἐγένετο ὁ ναὸς αὐτῆς ὡς ἀ-
9 νὴρ [14] ἄδοξος, Τὰ σκεύη τῆς δόξης [15] αὐ-
τῆς αἰχμάλωτα ἀπήχθη, ἀπεκτάνθη τὰ νήπια
αὐτῆς ἐν ταῖς πλατείαις [16], οἱ νεανίσκοι αὐτῆς
10 ἐν ῥομφαίᾳ [17] ἐχθροῦ. Ποῖον ἔθνος οὐκ
ἐκληρονόμησε [18] βασιλείαν αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐ-
11 κράτησε τῶν σκύλων αὐτῆς; Πᾶς ὁ κόσμος
αὐτῆς ἀφῃρέθη, ἀντὶ ἐλευθέρας [19] ἐγένετο εἰς
12 δούλην. Καὶ ἰδοὺ τὰ ἅγια ἡμῶν καὶ ἡ
καλλονὴ ἡμῶν καὶ ἡ δόξα ἡμῶν ἠρημώθη, καὶ ἐ-
13 βεβήλωσαν αὐτὰ [20] τὰ ἔθνη. Ἱνατί ἡ-
14 μῖν ἔτι ζῆν; Καὶ διέῤῥηξε Ματταθίας
καὶ [21] υἱοὶ αὐτοῦ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ περιεβά-

---

45 *Alex.* ἁγίασμα. 46 *Alex.* θυσίας. 47 *Alex.* Ὠκοδομῆσαι. 48 *Alex.* εἴδωλα. 49 *Alex.* βεβηλῶσαι. *Ald.* βεβηλῶσαι αὐτούς. 50 *Alex.* τῇ βασιλείᾳ. 51 *Alex.* κρυφίοις. 52 *Alex.* πεντεκαιδεκάτῃ. 53 *Alex.* τεσσαρακοστῷ ἔτει. 54 *Alex.* θυρίδων. 55 *Alex.* ἔτα. 56 *Alex.* πέμπτῃ. 57 *Alex.* οἰκείους. 58 *Alex.* & *C.* αὐτῶν, καὶ τοὺς περιτετμηκότας. 59 *Alex.* αὐτούς. Καὶ πολλοὶ ἐν Ἰσραὴλ * ἐκρεμάσθησαν, καὶ ὀχυρώθησαν. 60 *Alex.* αὐτοῖς. 61 *Alex.* βεβηλώσουσιν.
Cap. 2. 1 *Ms. Alex.* Ἰωαρείμ. 2 *Alex.* Μωδεείν.

3 *Alex.* Ἰωάννης. 4 *Alex. Ald.* Γαδδίς. *C.* Ἰαδδίς. 5 *Alex.* Θασσίς. 6 *Alex.* καλούμενος. 7 *Alex.* καλούμενος. 8 *Alex.* Ἰωνάθας ὁ καλούμενος. 9 *Alex.* & *C.* Σαφφοῦς. 10 *Alex.* Οἴμμοι. 11 *Alex.* ἐγεννήθην. 12 *Alex.* τὰ συντρίμματα. 13 *Alex.* Τὸ ἁγίασμα. 14 *Alex.* ἔνδοξος. 15 *Alex.* αἰχμάλωτα. 16 *Alex.* αὐτῆς. 17 *Ald.* αὐτῶν. 18 *Alex. Ald. C.* βασίλειαν, καὶ. 19 *Alex.* ἐγενήθη. 20 *Alex.* ἔθνη. 21 *Alex.* οἱ υἱοί.

λοντο σάκκους, καὶ ἐπένθησαν σφόδρα.
15 Καὶ ἦλθον οἱ παρὰ τοῦ βασιλέως οἱ καταναγκά-
ζοντες τὴν ἀποστασίαν, εἰς [22] Μωδεῒν τὴν πόλιν,
16 ἵνα θυσιάσωσι. Καὶ πολλοὶ ἀπὸ Ἰσρα-
ὴλ πρὸς αὐτοὺς [23] προσῆλθον· καὶ Ματταθίας
17 καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ συνήχθησαν. Καὶ ἀπεκρί-
θησαν οἱ παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ [24] εἶπον τῷ
Ματταθίᾳ, λέγοντες, Ἄρχων καὶ ἔνδοξος καὶ
μέγας εἶ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ ἐστηριγμένος ἐν
18 υἱοῖς καὶ ἀδελφοῖς. Νῦν [25] οὖν πρόσελθε
πρῶτος, καὶ ποίησον τὸ πρόσταγμα τοῦ βασι-
λέως, ὡς ἐποίησαν πάντα τὰ ἔθνη, καὶ οἱ
[26] ἄνδρες Ἰούδα, καὶ οἱ καταλειφθέντες ἐν Ἱερου-
σαλήμ· καὶ ἔσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου τῶν φίλων τοῦ
βασιλέως, καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοί σου δοξασθήσεσθε
ἀργυρίῳ, καὶ χρυσίῳ, καὶ ἀποστολαῖς πολλαῖς.
19 Καὶ ἀπεκρίθη Ματταθίας, καὶ εἶπε φωνῇ με-
γάλῃ, Εἰ πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐν οἴκῳ τῆς βα-
σιλείας τοῦ βασιλέως ἀκούουσιν αὐτοῦ, ἀποστῆναι
ἕκαστος ἀπὸ λατρείας πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἡρε-
20 τίσαντο ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ, [27] Ἀλλ' ἐ-
γὼ καὶ οἱ υἱοί μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου πορευσό-
21 μεθα ἐν διαθήκῃ πατέρων ἡμῶν. Ἵλεως
ἡμῖν καταλιπεῖν νόμον καὶ δικαιώματα.
22 [28] Τῶν λόγων τοῦ βασιλέως οὐκ ἀκουσόμεθα, [29] τοῦ
παρελθεῖν τὴν λατρείαν ἡμῶν, δεξιὰν ἢ ἀριστε-
23 ράν. Καὶ ὡς ἐπαύσατο λαλῶν τοὺς λό-
γους τούτους, προσῆλθεν ἀνὴρ Ἰουδαῖος ἐν ὀ-
φθαλμοῖς πάντων, [30] θυσιάσαι ἐπὶ τοῦ βωμοῦ
[31] τοῦ ἐν Μωδεῒν κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέ-
24 ως. Καὶ εἶδε Ματταθίας καὶ ἐζήλωσε,
καὶ ἐτρόμησαν οἱ νεφροὶ αὐτοῦ, καὶ ἀνήνεγκε θυ-
μὸν κατὰ τὸ κρίμα, καὶ δραμὼν ἔσφαξεν αὐτὸν
25 ἐπὶ τὸν βωμόν. Καὶ τὸν ἄνδρα τοῦ βασιλέως
τὸν ἀναγκάζοντα θύειν, ἀπέκτεινεν ἐν τῷ και-
26 ρῷ ἐκείνῳ, καὶ τὸν βωμὸν καθεῖλε. Καὶ
ἐζήλωσε τῷ νόμῳ καθὼς ἐποίησε [32] Φινεὲς τῷ
27 Ζαμβρὶ υἱῷ Σαλώμ. Καὶ ἀνέκραξε
Ματταθίας ἐν τῇ πόλει φωνῇ μεγάλῃ, λέ-
γων, Πᾶς ὁ ζηλῶν τῷ νόμῳ [33] καὶ ἱστῶν διαθή-
28 κην, ἐξελθέτω ὀπίσω μου. Καὶ ἔφυγον
αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς τὰ ὄρη, καὶ ἐγκατέλιπον
29 ὅσα εἶχον ἐν τῇ πόλει. Τότε κατέβησαν
πολλοὶ ζητοῦντες δικαιοσύνην καὶ κρίμα, εἰς τὴν
30 ἔρημον, καθίσαι ἐκεῖ, Αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ
αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν,
ὅτι [34] ἐπληθύνθη ἐπ' αὐτοὺς τὰ κακά.
31 Καὶ ἀνηγγέλη τοῖς ἀνδράσι τοῦ βασιλέως καὶ
ταῖς δυνάμεσιν αἳ ἦσαν ἐν Ἱερουσαλὴμ πόλει Δα-
υὶδ, ὅτι κατέβησαν ἄνδρες, οἵτινες διεσκέδα-
σαν τὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλέως, εἰς τοὺς κρύφους
32 ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ ἔδραμον ὀπίσω αὐτῶν
πολλοί. καὶ καταλαβόντες αὐτοὺς παρενέβαλον
ἐπ' αὐτοὺς, καὶ [35] συνεστήσαντο πρὸς αὐτοὺς πό-
33 λεμον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, Καὶ
[36] εἶπον πρὸς αὐτοὺς, Ἕως τοῦ νῦν [37] ἱκανόν·
[38] ἐξέλθετε καὶ ποιήσατε κατὰ τὸν λόγον τοῦ βασι-
34 λέως, καὶ ζήσεσθε. Καὶ [39] εἶπον, Οὐκ
ἐξελευσόμεθα, οὐδὲ [40] ποιήσομεν τὸν λόγον τοῦ
βασιλέως, [41] τοῦ βεβηλῶσαι τὴν ἡμέραν τῶν σαβ-
35 βάτων. Καὶ ἐτάχυναν ἐπ' αὐτοὺς πόλε-
36 μον. Καὶ οὐκ ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς, οὐ-
δὲ λίθον ἐνετίναξαν αὐτοῖς, οὐδὲ ἐνέφραξαν
37 τοὺς κρύφους, Λέγοντες, Ἀποθάνωμεν
[42] πάντες ἐν τῇ ἁπλότητι ἡμῶν. μαρτυρεῖ ἐφ'
ἡμᾶς ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ὅτι ἀκρίτως ἀπόλλυτε
38 ἡμᾶς. Καὶ ἀνέστησαν ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῷ
πολέμῳ τοῖς σάββασι, καὶ ἀπέθανον αὐτοὶ καὶ
αἱ γυναῖκες αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ
τὰ κτήνη αὐτῶν, ἕως χιλίων ψυχῶν ἀνθρώ-
39 πων. Καὶ ἔγνω Ματταθίας καὶ οἱ φίλοι
αὐτοῦ, καὶ ἐπένθησαν ἐπ' αὐτοὺς ἕως σφόδρα.
40 Καὶ εἶπεν ἀνὴρ [43] τῷ πλησίον αὐτοῦ, Ἐὰν πάν-
τες ποιήσωμεν ὡς οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἐποίησαν,
καὶ μὴ πολεμήσωμεν [44] πρὸς τὰ ἔθνη ὑπὲρ
[45] τῶν ψυχῶν ἡμῶν καὶ τῶν δικαιωμάτων ἡμῶν,
νῦν τάχιον ἡμᾶς [46] ἐξολοθρεύσουσιν ἀπὸ τῆς γῆς.
41 Καὶ ἐβουλεύσαντο τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγοντες,
Πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἐὰν ἔλθῃ πρὸς ἡμᾶς εἰς πό-
λεμον τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, πολεμήσωμεν
κατέναντι αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωμεν πάντες
καθὼς ἀπέθανον οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἐν τοῖς κρύ-

22 *Alex.* Μωδεεΐν. 23 *Alex.* προσῆλθαν. 24 *Alex.* εἶπαν. 25 *Alex.* & *C.* πρόσελθε. 26 *Alex.* ἄρχοντες. 27 *Alex. Ald. C.* Κἀγώ. 28 *Alex.* τὸν νόμον. *C.* τὸν λόγον. 29 *Alex.* παρελθεῖν. 30 *Alex.* θυμιᾶσαι. 31 *Alex.* ἐν Μωδεεΐμ. 32 *Alex.* Φινεώς. 33 *Alex.* ἱστῶν. 34 *Alex.* ἐπληρύνθη. 35 *Alex.* συνεστείλαντο. 36 *Alex.* εἶπαν. 37 ἱκανὸν *Alex.* & *C.* deest. 38 *Alex.* ἐξελθόντες ποιήσατε. 39 *Alex.* εἶπαν. 40 *Alex.* ποιήσωμεν. 41 *Alex.* βεβηλῶσαι. 42 *Alex.* οἱ πάντες. *Ald.* πάντες ponit post ἡμῶν. 43 *Alex.* πρὸς τὸν πλησίον. 44 *Alex.* εἰς. 45 *Alex.* τῆς ψυχῆς. 46 *Alex.* ὀλεθρεύσουσιν.

φοις.

42 φοις. Τότε συνήχθησαν πρὸς αὐτοὺς συν-
αγωγὴ [47] Ἰουδαίων, ἰσχυροὶ δυνάμει ἀπὸ Ἰσ-
ραὴλ, πᾶς ὁ ἑκουσιαζόμενος τῷ νόμῳ.
43 Καὶ πάντες οἱ φυγαδεύοντες ἀπὸ τῶν κακῶν προσ-
ετέθησαν αὐτοῖς, καὶ ἐγένοντο αὐτοῖς εἰς στή-
44 ριγμα. Καὶ συνεστήσαντο δύναμιν, καὶ ἐ-
πάταξαν ἁμαρτωλοὺς ἐν ὀργῇ [48] αὐτῶν, καὶ
ἄνδρας ἀνόμους ἐν θυμῷ αὐτῶν· καὶ οἱ λοιποὶ
45 ἔφυγον εἰς τὰ ἔθνη σωθῆναι. Καὶ ἐκύ-
κλωσε Ματταθίας καὶ οἱ [49] φίλοι αὐτοῦ, καὶ
46 καθεῖλον τοὺς βωμούς. Καὶ περιέτεμον τὰ
παιδάρια τὰ ἀπερίτμητα ὅσα [50] εὗρον ἐν ὁ-
47 ρίοις Ἰσραὴλ ἐν ἰσχύϊ. Καὶ ἐδίωξαν τοὺς
υἱοὺς τῆς ὑπερηφανίας, καὶ [51] κατευωδώθη τὸ
48 ἔργον ἐν χειρὶ αὐτῶν. Καὶ ἀντελάβοντο
τοῦ νόμου ἐκ χειρὸς τῶν ἐθνῶν καὶ ἐκ χειρὸς τῶν βα-
σιλέων· καὶ οὐκ ἔδωκαν κέρας τῷ ἁμαρτωλῷ.
49 Καὶ ἤγγισαν αἱ ἡμέραι τοῦ Ματταθίου ἀποθα-
νεῖν, καὶ εἶπε τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, Νῦν ἐστηρίχθη
ὑπερηφανία καὶ ἐλεγμὸς καὶ καιρὸς καταστροφῆς
50 καὶ ὀργὴ θυμοῦ. Καὶ νῦν τέκνα ζηλώσατε
τῷ νόμῳ, καὶ δότε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ὑπὲρ δια-
51 θήκης πατέρων ἡμῶν. Μνήσθητε τῶν πα-
τέρων ἡμῶν τὰ ἔργα ἃ ἐποίησαν [52] ἐν ταῖς γενε-
αῖς αὐτῶν, καὶ δέξασθε δόξαν μεγάλην καὶ
52 [53] ὄνομα αἰώνιον. Ἀβραὰμ [54] οὐχὶ ἐν
πειρασμῷ εὑρέθη πιστὸς, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ
53 [55] εἰς δικαιοσύνην; Ἰωσὴφ ἐν καιρῷ στε-
νοχωρίας αὐτοῦ ἐφύλαξεν ἐντολὴν, καὶ ἐγένε-
54 το κύριος Αἰγύπτου. Φινεὲς ὁ πατὴρ ἡ-
μῶν ἐν τῷ ζηλῶσαι ζῆλον, ἔλαβε διαθήκην
55 ἱερωσύνης [56] αἰωνίας. Ἰησοῦς ἐν τῷ πλη-
ρῶσαι λόγον, ἐγένετο κριτὴς ἐν Ἰσραήλ.
56 Χαλὲβ ἐν τῷ ἐπιμαρτύρασθαι [57] ἐν τῇ ἐκκλη-
57 σίᾳ, ἔλαβε γῆς κληρονομίαν. Δαυὶδ
ἐν τῷ [58] ἐλέῳ αὐτοῦ, ἐκληρονόμησε θρόνον βα-
58 σιλείας [59] εἰς αἰῶνα αἰῶνος. Ἠλίας ἐν
τῷ ζηλῶσαι ζῆλον νόμου, ἀνελήφθη [60] ἕως εἰς
59 τὸν οὐρανόν. Ἀνανίας, Ἀζαρίας, Μι-
σαὴλ, πιστεύσαντες ἐσώθησαν ἐκ φλογός.
60 Δανιὴλ ἐν τῇ ἁπλότητι αὐτοῦ [61] ἐρρύσθη ἐκ στό-
61 ματος λεόντων. Καὶ οὕτως ἐννοήθητε κατὰ
[62] γενεὰν καὶ γενεὰν, ὅτι πάντες οἱ ἐλπίζοντες
62 ἐπ' αὐτὸν οὐκ ἀσθενήσουσι. Καὶ ἀπὸ λό-
γων ἀνδρὸς ἁμαρτωλοῦ μὴ φοβηθῆτε, ὅτι ἡ
δόξα αὐτοῦ εἰς [63] κοπρίαν καὶ εἰς σκώληκας.
63 Σήμερον ἐπαρθήσεται, [64] καὶ αὔριον οὐ μὴ εὑρε-
θῇ, ὅτι [65] ἔστρεψεν εἰς τὸν χοῦν αὐτοῦ, καὶ ὁ δια-
64 λογισμὸς αὐτοῦ ἀπώλετο. Καὶ ὑμεῖς τέ-
κνα [66] ἰσχύσατε καὶ ἀνδρίζεσθε ἐν τῷ [67] νόμῳ,
65 ὅτι ἐν αὐτῷ δοξασθήσεσθε. Καὶ ἰδοὺ Συ-
μεὼν ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν, οἶδα ὅτι ἀνὴρ βουλῆς
ἐστιν, αὐτοῦ ἀκούετε πάσας τὰς ἡμέρας, αὐ-
66 τὸς ὑμῖν ἔσται εἰς πατέρα. Καὶ Ἰούδας
[68] Μακκαβαῖος ἰσχυρὸς δυνάμει ἐκ νεότητος
αὐτοῦ, οὗτος ὑμῖν ἔσται [69] ἄρχων στρατιᾶς, καὶ
67 πολεμήσει πόλεμον λαῶν. Καὶ ὑμεῖς
[70] προσάξατε πρὸς ὑμᾶς πάντας τοὺς ποιητὰς
τοῦ νόμου, καὶ [71] ἐκδικήσατε ἐκδίκησιν τοῦ λαοῦ ὑμῶν.
68 [72] Ἀνταπόδοτε ἀνταπόδομα τοῖς ἔθνεσι, καὶ
προσέχετε εἰς [73] τὰ προστάγματα τοῦ νόμου.
69 Καὶ [74] εὐλόγησεν αὐτούς· καὶ προσετέθη πρὸς
70 τοὺς πατέρας αὐτοῦ. Καὶ ἀπέθανεν ἐν τῷ
ἕκτῳ καὶ [75] τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει. καὶ ἔ-
θαψαν αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐν τάφοις πατέρων
[76] αὐτῶν [77] ἐν Μωδεΐν, καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν
πᾶς Ἰσραὴλ κοπετὸν μέγαν.

Κεφ. γ΄. 3.

1 ΚΑὶ ἀνέστη Ἰούδας ὁ καλούμενος Μακκα-
2 βαῖος, υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Καὶ ἐβοή-
θουν αὐτῷ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ πάν-
τες ὅσοι ἐκολλήθησαν τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐ-
πολέμουν τὸν πόλεμον Ἰσραὴλ μετ' εὐφροσύνης.
3 Καὶ ἐπλάτυνε δόξαν τῷ λαῷ αὐτοῦ, καὶ ἐνε-
δύσατο θώρακα ὡς γίγας, καὶ συνεζώσατο τὰ
σκεύη [1] αὐτοῦ τὰ πολεμικά· [2] καὶ συνεστήσατο
πολέμους σκεπάζων παρεμβολὴν ἐν ῥομφαίᾳ.
4 Καὶ ὡμοιώθη λέοντι ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ὡς
5 σκύμνος ἐρευγόμενος εἰς θήραν. Καὶ ἐ-
δίωξεν ἀνόμους ἐξερευνῶν, καὶ τοὺς ταράσσοντας

---

47 *Alex.* Ἀσιδέων, ἰσχυροί. *Ald. C.* Ἀσιδαίων, ἰσχυροί. 48 *Alex.* αὐτῶν, ἄνδρας. 49 *Alex.* υἱοί. 50 *Alex.* εὗρεν. 51 *Alex.* κατευωδώθη. 52 *Alex.* ταῖς γενεαῖς. 53 *Alex.* * δόξαν. 54 *Alex.* οὐκ. 55 *Alex.* δικαιοσύνη. 56 *Alex.* ἁγίας. 57 *Alex.* τῇ ἐκκλησίᾳ, ἔλαβεν γῆν κληρονομίαν. 58 *Alex.* ἐλέει. 59 *Alex.* & *C.* αἰωνίας. 60 *Alex.* ὡς. 61 *Alex.* ἐρύσθη. 62 *Alex.* γενεὰν, ὅτι πάντες. 63 *C.* κόπρια. 64 *Alex.* καὶ οὐ μή. 65 *Alex.* ἐπίστρεψεν. 66 *Alex.* ἰσχύετε.

67 *Alex.* νόμῳ ὑμῶν, ὅτι. 68 *Alex.* ὁ Μακκαβαῖος αὐτὸς ἰσχυρὸς ἐν δυνάμει * αὐτὸς ἐκ. 69 *Alex.* εἰς ἄρχοντα στρατειᾶς, καὶ πολεμήσετε. 70 *Alex.* προσάξεται. 71 ἐκδικήσατε *C.* deest. 72 *Alex.* Ἀνταποδίδοτε. 73 *Alex.* προστάγματα. 74 *Alex.* ηὐλόγησεν. 75 *Alex.* τεσσεραχοστῷ. 76 *Alex.* & *C.* αὐτοῦ. 77 *Alex.* ἐν Μωδεείν.

Cap. 3. 1 *Alex.* & *C.* τὰ πολεμικὰ αὐτοῦ. 2 *Alex.* πολέμους συνεστήσατο.

 ³τὸν λαὸν

6 [3] τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐφλόγισε. Καὶ συνεστά-
λησαν οἱ ἄνομοι ἀπὸ τοῦ φόβου αὐτοῦ, καὶ πάν-
τες οἱ ἐργάται τῆς ἀνομίας συνεταράχθησαν,
7 καὶ εὐωδώθη σωτηρία ἐν χειρὶ αὐτοῦ. Καὶ
[4] ἐπίκρανε βασιλεῖς πολλοὺς, καὶ [5] εὔφρανε τὸν
Ἰακὼβ ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος
8 τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ εἰς εὐλογίαν. Καὶ
διῆλθεν ἐν πόλεσιν Ἰούδα, καὶ [6] ἐξωλόθρευσεν
ἀσεβεῖς [7] ἐξ αὐτῆς, καὶ ἀπέστρεψεν ὀργὴν ἀπὸ
9 Ἰσραήλ. Καὶ ὠνομάσθη ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς,
10 καὶ συνήγαγεν ἀπολλυμένους. Καὶ συνή-
γαγεν Ἀπολλώνιος ἔθνη, καὶ ἀπὸ Σαμαρείας
δύναμιν μεγάλην τοῦ πολεμῆσαι πρὸς Ἰσραήλ.
11 Καὶ ἔγνω Ἰούδας, καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν
αὐτῷ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν, καὶ [8] ἀπέκτεινεν
αὐτόν· καὶ ἔπεσον τραυματίαι πολλοὶ, καὶ οἱ ἐ-
12 πίλοιποι ἔφυγον. Καὶ [9] ἔλαβε τὰ σκῦλα
αὐτῶν, καὶ τὴν μάχαιραν Ἀπολλωνίου ἔλαβεν
Ἰούδας, καὶ ἦν πολεμῶν ἐν αὐτῇ πάσας τὰς ἡ-
13 μέρας. Καὶ ἤκουσε Σήρων ὁ ἄρχων τῆς δυ-
νάμεως Συρίας, ὅτι ἤθροισεν Ἰούδας ἄθροισ-
μα, καὶ ἐκκλησίαν πιστῶν μετ᾽ αὐτοῦ [10] ἐκπο-
14 ρευομένων εἰς πόλεμον, Καὶ εἶπε, Ποιή-
σω ἐμαυτῷ ὄνομα καὶ δοξασθήσομαι ἐν τῇ βα-
σιλείᾳ, καὶ πολεμήσω τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς σὺν αὐ-
τῷ, [11] τοὺς ἐξουδενοῦντας τὸν λόγον τοῦ βασιλέως.
15 Καὶ [12] προσέθετο τοῦ ἀναβῆναι· καὶ ἀνέβη μετ᾽
αὐτοῦ παρεμβολὴ ἀσεβῶν ἰσχυρὰ βοηθῆσαι αὐ-
τῷ, καὶ ποιῆσαι τὴν ἐκδίκησιν ἐν υἱοῖς Ἰσραήλ.
16 Καὶ [13] ἤγγισαν ἕως ἀναβάσεως [14] Βαιθωρών·
καὶ ἐξῆλθεν Ἰούδας εἰς συνάντησιν [15] αὐτῶν ὀλι
17 γοστός. Ὡς δὲ [16] ἴδον τὴν παρεμβολὴν
ἐρχομένην εἰς συνάντησιν [17] αὐτοῖς, εἶπον τῷ
Ἰούδᾳ, [18] Πῶς δυνησόμεθα [19] ὀλιγοστοὶ ὄντες
πολεμῆσαι πρὸς πλῆθος [20] τοσοῦτον ἰσχυρόν;
καὶ ἡμεῖς ἐκλελύμεθα ἀσιτοῦντες σήμερον.
18 Καὶ εἶπεν Ἰούδας, Εὔκοπόν ἐστι συγκλεισθῆναι
πολλοὺς ἐν χερσὶν ὀλίγων· καὶ οὐκ ἔστι διαφο-
ρὰ ἐναντίον [21] τοῦ Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ σώζειν ἐν πολ-
19 λοῖς ἢ ἐν ὀλίγοις. Ὅτι οὐκ ἐν πλήθει
δυνάμεως νίκη πολέμου ἐστὶν, ἀλλ᾽ ἢ ἐκ τοῦ οὐρα-
20 νοῦ [22] ἡ ἰσχύς. Αὐτοὶ ἔρχονται πρὸς ἡμᾶς
[23] ἐν πλήθει ὕβρεως καὶ ἀνομίας, τοῦ ἐξᾶραι ἡ-
μᾶς καὶ τὰς γυναῖκας ἡμῶν καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν,
21 τοῦ σκυλεῦσαι ἡμᾶς. Ἡμεῖς δὲ πολεμοῦ-
μεν περὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν καὶ τῶν νομίμων ἡμῶν.
22 Καὶ αὐτὸς συντρίψει αὐτοὺς [24] πρὸ προσώπου
ἡμῶν. ὑμεῖς δὲ μὴ φοβηθῆτε ἀπ᾽ αὐτῶν.
23 Ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, ἐνήλατο [25] εἰς αὐ-
τοὺς ἄφνω, καὶ συνετρίβη Σήρων καὶ ἡ παρεμ-
24 βολὴ αὐτοῦ ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ ἐδίωκον
[26] αὐτὸν ἐν τῇ καταβάσει Βαιθωρῶν ἕως τοῦ πε-
δίου. καὶ ἔπεσον ἀπ᾽ αὐτῶν εἰς ἄνδρας ὀκτακο-
σίους· οἱ δὲ λοιποὶ ἔφυγον εἰς γῆν Φυλιστιείμ.
25 Καὶ ἤρξατο ὁ φόβος Ἰούδα καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐ-
τοῦ καὶ ἡ [27] πτόησις [28] ἐπιπίπτειν ἐπὶ τὰ ἔθνη
26 τὰ κύκλῳ αὐτῶν. Καὶ ἤγγισεν ἕως τοῦ βα-
σιλέως τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ὑπὲρ τῶν παρατά-
27 ξεων Ἰούδα ἐξηγεῖτο πᾶν ἔθνος. Ὡς δὲ
ἤκουσεν Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους,
ὠργίσθη θυμῷ· καὶ ἀπέστειλε καὶ συνήγαγε τὰς
δυνάμεις πάσας τῆς βασιλείας αὐτοῦ, παρεμ-
28 βολὴν ἰσχυρὰν σφόδρα. Καὶ ἤνοιξε τὸ
γαζοφυλάκιον αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν ὀψώνια ταῖς δυ-
νάμεσιν αὐτοῦ εἰς [29] ἐνιαυτόν· καὶ ἐνετείλατο
[30] εἶναι αὐτοὺς ἑτοίμους εἰς πᾶσαν χρείαν.
29 Καὶ εἶδεν ὅτι ἐξέλιπε τὸ ἀργύριον ἀπὸ τῶν θη-
σαυρῶν, καὶ οἱ [31] φορολόγοι τῆς χώρας ὀλίγοι,
χάριν τῆς διχοστασίας καὶ πληγῆς ἧς κατεσκεύ-
ασεν ἐν τῇ γῇ, τοῦ ἆραι τὰ νόμιμα ἃ ἦσαν ἀφ᾽
30 ἡμερῶν τῶν πρώτων. Καὶ εὐλαβήθη μὴ
οὐκ [32] ἔχῃ ὡς ἅπαξ καὶ δὶς εἰς τὰς δαπάνας
καὶ τὰ δόματα ἃ ἐδίδου [33] ἔμπροσθεν δαψιλεῖ
χειρὶ, [34] καὶ ἐπερίσσευσεν ὑπὲρ τοὺς βασιλεῖς
31 τοὺς [35] ἔμπροσθεν. Καὶ ἠπορεῖτο τῇ ψυ-
χῇ αὐτοῦ σφόδρα, καὶ [36] ἐβουλεύσατο τοῦ πο-
ρευθῆναι εἰς τὴν Περσίδα, καὶ λαβεῖν τοὺς φό-
ρους τῶν χωρῶν, καὶ συναγαγεῖν ἀργύριον [37] πο-
32 λύ. Καὶ κατέλιπε Λυσίαν ἄνθρωπον
ἔνδοξον καὶ ἀπὸ γένους τῆς βασιλείας, ἐπὶ τῶν

---

3 *Alex.* τὸν * αὐτοῦ. 4 *Alex.* ἐπίκραναν. 5 *Alex.* ηὔφρανεν. 6 *Alex.* ἐξωλέθρευσεν. 7 *Alex.* ἐπ᾽ αὐτῆς. 8 *Alex.* & *C.* ἀπέκτεινεν καὶ ἔπεσον. 9 *Alex.* ἔλαβον τὰ σκεύη. 10 *Alex. Ald.* & *C.* καὶ ἐκπορευομένων. 11 *Alex. Ald. C.* καὶ τούς. 12 *Alex.* & *C.* προσέθετο, καὶ ἀνέβη. 13 *Alex.* & *C.* ἤγγισεν. 14 *Alex.* Μεθωρῶν. 15 *Alex.* & *C.* αὐτῷ. 16 *Alex.* ἴδαν. 17 *Alex.* αὐτῷ, εἶπαν τῷ Ἰούδα. 18 *Alex. Ald. C.* Τί δυνησόμεθα. 19 *C.* ὀλίγοι. 20 *Alex.* τοσοῦτο; καὶ ἡμεῖς. 21 *Alex. Ald. C.* τοῦ οὐρανοῦ. 22 *Alex.* ἰσχύς. 23 *Alex.* πλήθει. 24 *Ald.* κατά. 25 *Alex.* ἐπ᾽. 26 *Alex. Ald. C.* αὐτούς. 27 *Alex.* & *C.* πτόη. 28 *Alex.* ἐπιπίπτειν. 29 *Alex.* τὸν ἐνιαυτόν. 30 *Alex. Ald. C.* αὐτοῖς εἰς ἐνιαυτὸν εἶναι ἑτοίμους. 31 *Alex.* φόροι. 32 *Alex.* ἔχει. 33 *Alex.* ἔνπροσθεν δαψιλῆ. 34 *Alex.* Καὶ ἠπορεῖτο. 35 *Ald. C.* πρώτους δαψιλεῖ χειρί. Καί. 36 *Alex.* ἐβουλεύσαντο. 37 *Alex.* πολύν.

πραγμάτων

πραγμάτων τοῦ βασιλέως ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Εὐ-
33 φράτου, ἕως τῶν ὁρίων Αἰγύπτου, Καὶ
τρέφειν Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι
34 αὐτόν. Καὶ παρέδωκεν αὐτῷ τὰς ἡμίσεις
τῶν δυνάμεων καὶ τοὺς ἐλέφαντας· καὶ ἐνετείλατο
αὐτῷ περὶ πάντων ὧν ἐβούλετο, καὶ περὶ [38] τῶν
κατοικούντων τὴν Ἰουδαίαν καὶ Ἱερουσαλήμ,
35 Ἀποστεῖλαι ἐπ' αὐτοὺς δύναμιν, τοῦ [39] ἐκτρῖ-
ψαι καὶ ἐξᾶραι τὴν ἰσχὺν Ἰσραὴλ, καὶ τὸ κατά-
λειμμα Ἱερουσαλήμ, καὶ ἆραι τὸ μνημόσυνον
36 [40] αὐτῶν ἀπὸ τοῦ τόπου, Καὶ κατοικῆσαι
υἱοὺς [41] ἀλλογενεῖς ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῶν, καὶ
37 [42] κατακληροδοτῆσαι τὴν γῆν αὐτῶν. Καὶ ὁ
βασιλεὺς παρέλαβε τὰς ἡμίσεις τῶν δυνάμεων
τὰς καταλειφθείσας, καὶ ἀπῆρεν ἀπὸ Ἀντιοχείας
ἀπὸ πόλεως βασιλείας αὐτοῦ, ἔτους ἑβδόμου καὶ
[43] τεσσαρακοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ· καὶ διεπέρασε τὸν
Εὐφράτην ποταμὸν, καὶ διεπορεύετο τὰς ἐπ-
38 άνω χώρας. Καὶ ἐπέλεξε Λυσίας
Πτολεμαῖον τὸν Δορυμένους, [44] καὶ Νικάνορα, καὶ
Γοργίαν, ἄνδρας δυνατοὺς τῶν φίλων τοῦ βασι-
39 λέως. Καὶ ἀπέστειλε μετ' αὐτῶν [45] τεσ-
σαράκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν καὶ [46] ἑπτακισχι-
λίαν ἵππον, τοῦ ἐλθεῖν εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ κα-
ταφθεῖραι αὐτὴν, κατὰ τὸν λόγον τοῦ βασιλέως.
40 Καὶ ἀπῆραν σὺν πάσῃ τῇ δυνάμει αὐτῶν, καὶ
ἦλθον, καὶ [47] παρενέβαλον πλησίον Ἐμμαοὺμ
41 ἐν τῇ γῇ τῇ πεδινῇ. Καὶ ἤκουσαν οἱ ἔμ-
ποροι τῆς χώρας τὸ ὄνομα αὐτῶν, καὶ ἔλαβον
ἀργύριον καὶ χρυσίον [48] πολὺ σφόδρα καὶ παῖ-
δας, καὶ ἦλθον εἰς τὴν παρεμβολὴν τοῦ λαβεῖν
τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς παῖδας· καὶ [49] προσετέθη-
σαν πρὸς αὐτοὺς δύναμις Συρίας καὶ γῆς ἀλ-
42 λοφύλων. Καὶ εἶδεν Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελ-
φοὶ αὐτοῦ ὅτι ἐπληθύνθη τὰ κακὰ, καὶ αἱ δυ-
νάμεις παρεμβάλλουσιν ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῶν·
καὶ ἐπέγνωσαν τοὺς λόγους [50] τοῦ βασιλέως οὓς ἐν-
ετείλατο ποιῆσαι τῷ λαῷ εἰς ἀπώλειαν καὶ συν-
43 τέλειαν. Καὶ [51] εἶπεν ἕκαστος πρὸς τὸν
πλησίον αὐτοῦ, Ἀναστήσωμεν τὴν καθαίρεσιν
τοῦ λαοῦ ἡμῶν, [52] καὶ πολεμήσωμεν περὶ τοῦ λαοῦ
44 ἡμῶν καὶ τῶν ἁγίων. Καὶ [53] συνηθροίσθη ἡ
συναγωγὴ τοῦ εἶναι ἑτοίμους εἰς πόλεμον, καὶ τοῦ
προσεύξασθαι, καὶ αἰτῆσαι ἔλεον καὶ οἰκτιρμούς.
45 Καὶ Ἱερουσαλὴμ ἦν ἀοίκητος ὡς ἔρημος, οὐκ
ἦν ὁ εἰσπορευόμενος καὶ ἐκπορευόμενος ἐκ τῶν
[54] γεννημάτων αὐτῆς· καὶ τὸ ἁγίασμα κατα-
πατούμενον, καὶ υἱοὶ ἀλλογενῶν ἐν τῇ ἄκρᾳ,
[55] κατάλυμα τοῖς ἔθνεσι· καὶ ἐξήρθη τέρψις ἐξ
Ἰακὼβ, καὶ ἐξέλιπεν αὐλὸς καὶ κινύρα.
46 Καὶ συνήχθησαν, καὶ ἤλθοσαν εἰς Μασσηφὰ
κατέναντι Ἱερουσαλήμ, ὅτι τόπος προσευχῆς
εἰς Μασσηφὰ τὸ πρότερον τῷ Ἰσραήλ.
47 Καὶ ἐνήστευσαν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ περιεβά-
λοντο σάκκους καὶ σποδὸν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐ-
48 τῶν, καὶ διέῤῥηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν. Καὶ
ἐξεπέτασαν τὸ βιβλίον τοῦ νόμου, περὶ ὧν ἐξη-
ρεύνων τὰ [56] ἔθνη τὰ ὁμοιώματα τῶν εἰδώλων
49 αὐτῶν. Καὶ ἤνεγκαν τὰ ἱμάτια τῆς ἱε-
ρωσύνης, καὶ τὰ [57] πρωτογεννήματα, καὶ τὰς
δεκάτας. καὶ ἤγειραν τοὺς Ναζιραίους, οἳ ἐπλή-
50 ρωσαν τὰς ἡμέρας. Καὶ ἐβόησαν φωνῇ
εἰς τὸν οὐρανὸν, λέγοντες, Τί ποιήσωμεν τούτοις,
51 καὶ ποῦ αὐτοὺς ἀπαγάγωμεν; Καὶ τὰ ἅ-
για σου καταπεπάτηνται, καὶ βεβήλωνται· καὶ οἱ ἱε-
52 ρεῖς σου ἐν πένθει καὶ ταπεινώσει. Καὶ ἰδοὺ
τὰ ἔθνη συνῆκται ἐφ' ἡμᾶς τοῦ ἐξᾶραι ἡμᾶς. σὺ
53 οἶδας ἃ λογίζονται ἐφ' ἡμᾶς. Πῶς δυ-
νησόμεθα ὑποστῆναι κατὰ πρόσωπον αὐτῶν,
54 ἐὰν μὴ σὺ βοηθήσῃς ἡμῖν; Καὶ ἐσάλ-
πισαν ταῖς σάλπιγξι, καὶ ἐβόησαν φωνῇ μεγά-
55 λῃ. Καὶ μετὰ τοῦτο κατέστησεν Ἰούδας ἡγου-
μένους τοῦ λαοῦ, χιλιάρχους, καὶ ἑκατοντάρχους,
καὶ πεντηκοντάρχους, καὶ [58] δεκάρχους.
56 Καὶ εἶπον τοῖς οἰκοδομοῦσιν [59] οἰκίας, καὶ μνη-
στευομένοις γυναῖκας, καὶ φυτεύουσιν ἀμπελῶ-
νας, καὶ δειλοῖς, ἀποστρέφειν ἕκαστον εἰς τὸν οἶ-
57 κον αὐτοῦ, κατὰ τὸν νόμον. Καὶ ἀπῆρεν ἡ
παρεμβολὴ, καὶ [60] παρενέβαλε [61] κατὰ Νότον Ἐμ-
58 μαοὺμ. Καὶ εἶπεν Ἰούδας, Περιζώσασθε,
καὶ γίνεσθε εἰς υἱοὺς δυνατοὺς, καὶ γίνεσθε ἕτοι-
μοι εἰς τοπρωῒ τοῦ πολεμῆσαι ἐν τοῖς ἔθνεσι

38 *Alex.* πάντων τῶν. 39 *Alex.* ἐκρεῖψαι. 40 *Alex.* αὐτοῦ. 41 *Alex.* ἀλλοτρίους. 42 *Alex.* κατακληρονομῆσαι. 43 *Alex.* τεσσαρακοστοῦ. 44 *Alex.* Νικάνορα. 45 *Alex.* τεσσαράκοντα. 46 *Alex.* ἑπτακισχίλιον. 47 *Alex.* παρέβαλον πλησίον Ἀμμαούμ. 48 *Alex.* πολύν. 49 *Alex. Ald. C.* προσεγενήθησαν. 50 *Alex.* τῆς βασιλείας. 51 *Alex.* εἶπαν. 52 *Alex.* καὶ τῶν ἁγίων. Καί. 53 *Alex.* ἠθροίσθησαν. 54 *Alex.* γενημάτων. 55 *Alex.* κατάλυμα ἐν τοῖς. 56 *Ald. C.* ἔθνη τοῦ ἐπιγράφειν ἐπ' αὐτῶν τά. 57 *Alex.* πρωτογενήματα. 58 *Alex.* δεκαδάρχους. Καὶ εἶπεν. 59 *Alex.* οἰκίαν. 60 *Alex. & C.* παρενεβάλοσαν. 61 *Alex.* κατὰ Νότου Ἀμμαούμ.

τούτοις, τοῖς ἐπισυνηγμένοις ἐφ' ἡμᾶς ἐξᾶραι
59 ἡμᾶς, καὶ τὰ ἅγια ἡμῶν. Ὅτι κρεῖσσον
ἡμᾶς ἀποθανεῖν ἐν τῷ πολέμῳ, ἢ [62] ἐπι-
δεῖν ἐπὶ τὰ κακὰ τοῦ ἔθνους ἡμῶν καὶ τῶν ἁγί-
60 ων. Ὡς δ' ἂν ᾖ θέλημα ἐν οὐρανῷ,
[63] οὕτω ποιήσει.

Κεφ. δ'. 4.

1 ΚΑὶ [1] παρέλαβε Γοργίας πεντακισχιλίους
ἄνδρας καὶ χιλίαν ἵππον ἐκλεκτὴν, καὶ ἀπῆ-
2 ρεν ἡ παρεμβολὴ νυκτὸς, Ὥστε ἐπιβα-
λεῖν ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ πα-
τάξαι αὐτοὺς ἄφνω· καὶ οἱ υἱοὶ τῆς ἄκρας ἦσαν
3 αὐτῷ ὁδηγοί. Καὶ ἤκουσεν Ἰούδας, καὶ ἀπ-
ῆρεν αὐτὸς καὶ οἱ δυνατοὶ πατάξαι τὴν δύναμιν
4 τοῦ βασιλέως τὴν ἐν Ἐμμαοὺμ, Ἕως
ἔτι αἱ δυνάμεις ἐσκορπισμέναι ἦσαν ἀπὸ τῆς πα-
5 ρεμβολῆς. Καὶ ἦλθε Γοργίας εἰς τὴν πα-
ρεμβολὴν Ἰούδα νυκτὸς, καὶ οὐδένα εὗρε. καὶ ἐ-
ζήτει αὐτοὺς ἐν τοῖς ὄρεσιν, ὅτι εἶπε, Φεύγου-
6 σιν οὗτοι ἀφ' ἡμῶν. Καὶ ἅμα [2] τῇ ἡμέ-
ρᾳ, ὤφθη Ἰούδας ἐν τῷ πεδίῳ ἐν τρισχιλίοις
ἀνδράσι· πλὴν [3] καλύμματα καὶ [4] μαχαίρας
7 οὐκ εἶχον καθὼς ἠβούλοντο. Καὶ εἶδον
παρεμβολὴν ἐθνῶν ἰσχυρὰν, τεθωρακισμένην,
καὶ ἵππον κυκλοῦσαν αὐτὴν, καὶ οὗτοι διδακτοὶ
8 πολέμου. Καὶ εἶπεν Ἰούδας τοῖς ἀνδρά-
σι τοῖς μετ' αὐτοῦ, Μὴ φοβεῖσθε τὸ πλῆθος
αὐτῶν, καὶ τὸ ὅρμημα αὐτῶν μὴ [5] δειλωθῆτε.
9 Μνήσθητε [6] πῶς ἐσώθησαν οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν
θαλάσσῃ ἐρυθρᾷ, ὅτε ἐδίωξεν αὐτοὺς Φαραὼ
10 ἐν δυνάμει. Καὶ νῦν βοήσωμεν εἰς [7] τὸν οὐ-
ρανὸν, εἴπως ἐλεήσει ἡμᾶς, καὶ μνησθήσεται δια-
θήκης [8] πατέρων ἡμῶν, καὶ συντρίψει τὴν παρεμ-
βολὴν ταύτην κατὰ πρόσωπον ἡμῶν σήμερον.
11 Καὶ [9] γνώσεται πάντα τὰ ἔθνη, ὅτι ἔστιν ὁ λυ-
12 τρούμενος καὶ σώζων τὸν Ἰσραήλ. Καὶ ἦραν
οἱ ἀλλόφυλοι τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ [10] ἴ-
13 δον αὐτοὺς ἐρχομένους ἐξεναντίας, Καὶ
[11] ἐξῆλθον ἐκ τῆς παρεμβολῆς εἰς πόλεμον· καὶ
14 ἐσάλπισαν οἱ [12] μετὰ Ἰούδα. Καὶ συνῆψαν,
καὶ συνετρίβησαν τὰ ἔθνη, καὶ ἔφυγον εἰς τὸ
15 πεδίον. Οἱ δὲ ἔσχατοι πάντες [13] ἔπε-
σον ἐν ῥομφαίᾳ. καὶ ἐδίωξαν αὐτοὺς ἕως [14] Γα-
ζηρὼν καὶ ἕως τῶν πεδίων τῆς [15] Ἰδουμαίας καὶ Ἀ-
ζώτου καὶ [16] Ἰαμνίας, καὶ ἔπεσον [17] ἐξ αὐτῶν
16 εἰς ἄνδρας τρισχιλίους. Καὶ ἐπέστρεψεν
Ἰούδας καὶ ἡ δύναμις ἀπὸ τοῦ διώκειν ὄπισθεν αὐ-
17 τῶν, Καὶ εἶπε πρὸς τὸν λαὸν, Μὴ ἐπι-
θυμήσητε τῶν σκύλων, ὅτι πόλεμος ἐξεναντίας
18 ἡμῶν, Καὶ Γοργίας καὶ ἡ δύναμις ἐν τῷ
ὄρει ἐγγὺς ἡμῶν· ἀλλὰ στῆτε νῦν ἐναντίον τῶν ἐχ-
θρῶν ἡμῶν, καὶ πολεμήσατε αὐτοὺς, καὶ μετὰ ταῦ-
τα [18] λήψετε τὰ σκῦλα μετὰ παῤῥησίας.
19 Ἔτι [19] λαλοῦντος Ἰούδα ταῦτα, ὤφθη μέρος
20 τι ἐκκύπτον ἐκ τοῦ ὄρους. Καὶ εἶδεν ὅτι
[20] τετρόπωνται, καὶ ἐμπυρίζουσι [21] τὴν παρεμ-
βολὴν, ὁ γὰρ καπνὸς [22] θεωρούμενος ἐνεφά-
21 νιζε τὸ γεγονός. Οἱ δὲ ταῦτα [23] συν-
ιδόντες ἐδειλώθησαν σφόδρα· συνιδόντες δὲ
[24] καὶ τὴν Ἰούδα παρεμβολὴν ἐν τῷ πεδίῳ ἑτοί-
22 μην εἰς παράταξιν, Ἔφυγον πάντες
23 εἰς γῆν ἀλλοφύλων. Καὶ [25] ἀνέστρεψεν
Ἰούδας ἐπὶ τὴν σκυλείαν τῆς παρεμβολῆς· καὶ
[26] ἔλαβον χρυσίον πολὺ καὶ ἀργύριον καὶ ὑάκιν-
θον καὶ πορφύραν [27] θαλασσίαν καὶ πλοῦτον μέ-
24 γαν. Καὶ [28] ἐπιστραφέντες ὕμνουν καὶ εὐ-
λόγουν εἰς οὐρανὸν τὸν κύριον, ὅτι καλὸν, ὅτι εἰς
25 τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ [29] ἐγένετο
σωτηρία μεγάλη τῷ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐ-
26 κείνῃ. Ὅσοι δὲ τῶν ἀλλοφύλων διεσώ-
θησαν, παραγενηθέντες ἀπήγγειλαν τῷ Λυ-
27 σίᾳ πάντα τὰ συμβεβηκότα. Ὁ δὲ ἀ-
κούσας [30] συνεχύθη καὶ ἠθύμει, ὅτι οὐχ οἷα ἤθε-
λε, τοιαῦτα [31] γεγόνει τῷ Ἰσραὴλ, καὶ οὐχ
οἷα ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, [32] τοιαῦτα
28 ἐξέβη. Καὶ ἐν τῷ ἐχομένῳ ἐνιαυτῷ συν-
ελόχησεν [33] ὁ Λυσίας ἀνδρῶν ἐπιλέκτων ἑξή-
κοντα χιλιάδας καὶ πεντακισχιλίαν ἵππον, ὥστε

62 *Alex.* ἐφιδεῖν. 63 *Alex.* οὕτως.
Cap. 4. 1 *Ald.* παρενέβαλε. *C.* παρενέλαβε. 2 *Ms. Alex.* ἡμέρᾳ. 3 *Ald.* καλυμμάτων καὶ μαχαιρῶν. 4 *Alex.* & *C.* μάχαιραν. 5 *Alex.* δισωθῆται. 6 *Alex. Ald. C.* ὡς. 7 *Alex.* οὐρανὸν, εἰ θελήσει. 8 *Alex.* πατέρων, καί. 9 *Alex.* γνώσονται. 10 *Alex.* ἴδαν αὐτοὺς ἐχομένους. 11 *Alex.* ἐξῆλθαν. 12 *Alex.* παρὰ Ἰούδου. 13 *Alex.* ἔπεσαν. 14 *Alex.* Γασηρών. *Ald. C.* Ἀσαρημώθ. 15 *Alex.* * Ἰουδαίας. 16 *Alex.* Ἰαμνείας, καὶ ἔπεσαν. 17 ἐξ *Ald. C.* deest.
18 *Alex.* λάβετε σκῦλα καὶ μετὰ παῤῥησίας. Ἔτι πληροῦντος Ἰούδου. 19 *C.* πληροῦντος. 20 *Alex.* τετρόπωνται, καὶ ἐμπυρίξουσιν τήν. 21 *Ald.* οἱ περὶ Ἰούδαν τήν. 22 *Alex.* ὁ θεωρούμενος. 23 *Alex.* συνειδότες. 24 al. καὶ deest. 25 *Alex.* Ἰούδας ἀνέστρεψεν. 26 *Alex.* ἔλαβεν χρυσίον καὶ ἀργύριον πολὺν, καί. 27 *Alex.* καὶ θαλασσίαν. 28 *Alex.* ἐπιστρέψαντες ὕμνουν καὶ ηὐλόγουν εἰς οὐρανὸν, ὅτι καλὸν εἰς τὸν αἰῶνα. 29 *Alex.* ἐγενήθη. 30 *Alex.* πάντα. 31 *Alex.* γέγονεν. 32 *Alex.* ἐξέβη. Καὶ ἐν τῷ ἐρχομένῳ. 33 *Alex.* ἀνδρῶν.

29 ἐκπολεμῆσαι [34] αὐτούς. Καὶ ἦλθον εἰς
τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ παρενέβαλον ἐν Βαιθσούροις,
καὶ συνήντησεν αὐτοῖς Ἰούδας ἐν δέκα χιλιάσιν
30 ἀνδρῶν. Καὶ εἶδε τὴν παρεμβολὴν ἰσχυ-
ρὰν, καὶ προσηύξατο, καὶ εἶπεν, Εὐλογητὸς
εἶ ὁ σωτὴρ [35] τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ συντρίψας τὸ ὅρ-
μημα τοῦ [36] δυνατοῦ ἐν χειρὶ τοῦ δούλου σου Δαυίδ,
καὶ παρέδωκας τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων
εἰς χεῖρας [37] Ἰωνάθαν υἱοῦ Σαοὺλ, καὶ τοῦ αἴρον-
31 τος τὰ σκεύη αὐτοῦ. Σύγκλεισον τὴν
παρεμβολὴν ταύτην [38] ἐν χειρὶ λαοῦ σου Ἰσ-
ραὴλ, καὶ αἰσχυνθήτωσαν ἐπὶ τῇ δυνάμει καὶ τῇ
32 ἵππῳ αὐτῶν. Δὸς αὐτοῖς δειλίαν, καὶ
τῆξον θράσος ἰσχύος αὐτῶν, καὶ σαλευθήτω-
33 σαν τῇ συντριβῇ αὐτῶν. Κατάβαλε αὐ-
τοὺς ῥομφαίᾳ ἀγαπώντων σε, καὶ αἰνεσάτωσάν
σε πάντες οἱ [39] εἰδότες τὸ ὄνομά σου ἐν ὕμνοις.
34 Καὶ συνέβαλον ἀλλήλοις, καὶ ἔπεσον ἐκ τῆς παρ-
εμβολῆς Λυσίου εἰς πεντακισχιλίους ἄνδρας, καὶ
35 ἔπεσον ἐξ ἐναντίας αὐτῶν. Ἰδὼν δὲ Λυ-
σίας τὴν γινομένην τροπὴν τῆς αὐτοῦ συντάξε-
ως, τῆς δὲ Ἰούδα τὸ γεγενημένον θάρσος, καὶ
ὡς ἕτοιμοί εἰσιν ἢ ζῆν ἢ [40] τεθνάναι γενναίως,
ἀπῆρεν εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ ἐξενολόγει καὶ [41] πλεο-
νάσας τὸ γενηθέντα στρατὸν, ἐλογίζετο πάλιν
36 [42] παραγενέσθαι εἰς τὴν Ἰουδαίαν. Εἶπε δὲ
Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Ἰδοὺ συνετρίβη-
σαν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν, ἀναβῶμεν καθαρίσαι τὰ
37 ἅγια καὶ ἐγκαινίσαι. Καὶ συνήχθη ἡ πα-
ρεμβολὴ πᾶσα, καὶ ἀνέβησαν εἰς ὄρος Σιών.
38 Καὶ ἴδον τὸ ἁγίασμα [43] ἠρημωμένον, καὶ τὸ
θυσιαστήριον βεβηλωμένον, καὶ τὰς πύλας κα-
τακεκαυμένας, καὶ ἐν ταῖς αὐλαῖς φυτὰ πεφυ-
κότα ὡς ἐν δρυμῷ ἢ ὡς ἐν ἑνὶ τῶν ὀρέων, καὶ τὰ
39 παστοφόρια καθῃρημένα. Καὶ διέρρηξαν
τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐκόψαντο κοπετὸν μέ-
γαν, καὶ ἐπέθεντο σποδὸν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν
40 αὐτῶν. Καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ
τὴν γῆν, καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι τῶν σημα-
41 σιῶν, καὶ ἐβόησαν εἰς [44] τὸν οὐρανόν. Τότε
ἐπέταξεν Ἰούδας [45] ἄνδρας πολεμεῖν τοὺς ἐν
τῇ ἄκρᾳ, ἕως [46] ἂν καθαρίσῃ τὰ ἅγια.
42 Καὶ ἐπέλεξεν ἱερεῖς ἀμώμους, θελητὰς νόμου.
43 Καὶ ἐκαθάρισαν τὰ ἅγια, καὶ ἦραν τοὺς λί-
θους τοῦ μιασμοῦ εἰς τόπον ἀκάθαρτον.
44 Καὶ ἐβουλεύσαντο περὶ τοῦ θυσιαστηρίου τῆς ὁλο-
καυτώσεως τοῦ βεβηλωμένου, τί αὐτῷ ποιήσω-
45 σι. Καὶ [47] ἔπεσεν αὐτοῖς βουλὴ ἀγα-
θὴ, καθελεῖν αὐτὸ, μήποτε γένηται αὐτοῖς εἰς
ὄνειδος, ὅτι ἐμίαναν τὰ ἔθνη αὐτό. Καὶ καθεῖ-
46 λον τὸ θυσιαστήριον, Καὶ ἀπέθεντο τοὺς
λίθους ἐν τῷ ὄρει τοῦ οἴκου, ἐν τόπῳ ἐπιτηδείῳ,
μέχρι τοῦ παραγενηθῆναι προφήτην τοῦ ἀποκρι-
47 θῆναι περὶ αὐτῶν. Καὶ [48] ἔλαβον λί-
θους ὁλοκλήρους κατὰ τὸν νόμον, καὶ [49] ᾠκοδόμησαν
τὸ θυσιαστήριον καινὸν κατὰ τὸ πρότερον.
48 Καὶ ᾠκοδόμησαν τὰ ἅγια καὶ τὰ ἐντὸς τοῦ οἴκου,
49 καὶ τὰς αὐλὰς [50] ἡγίασαν. Καὶ ἐποίησαν
[51] σκεύη ἅγια καινὰ, καὶ εἰσήνεγκαν τὴν λυ-
χνίαν καὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν [52] θυμιαμάτων καὶ
50 τὴν τράπεζαν εἰς τὸν ναόν. Καὶ ἐθυμία-
σαν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ [53] ἐξῆψαν τοὺς
λύχνους τοὺς ἐπὶ τῆς λυχνίας, καὶ ἔφαινοσαν ἐν
51 τῷ ναῷ. Καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν τρά-
πεζαν ἄρτους, καὶ ἐξεπέτασαν τὰ καταπετά-
σματα, καὶ ἐτέλεσαν πάντα τὰ ἔργα ἃ ἐποίησαν.
52 Καὶ ὤρθρισαν τοπρωῒ τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ
μηνὸς τοῦ ἐννάτου· οὗτος ὁ μὴν [54] Χασελεῦ τοῦ
ὀγδόου καὶ [55] τεσσαρακοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἔτους.
53 Καὶ ἀνήνεγκαν θυσίαν κατὰ τὸν νόμον ἐπὶ τὸ θυσια-
στήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων τὸ καινὸν ὃ ἐποίησαν.
54 Κατὰ τὸν καιρὸν [56] καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐν ᾗ ἐβεβή-
λωσαν αὐτὸ τὰ ἔθνη, ἐν ἐκείνῃ ἐνεκαινίσθη ἐν
ᾠδαῖς καὶ κιθάραις καὶ κινύραις, καὶ ἐν κυμβάλοις.
55 Καὶ ἔπεσον πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ πρόσωπον, καὶ προσ-
εκύνησαν, καὶ [57] εὐλόγησαν εἰς οὐρανὸν τὸν εὐο-
56 δώσαντα [58] αὐτοῖς. Καὶ ἐποίησαν τὸν
[59] ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου ἡμέρας ὀκτὼ, καὶ
προσήνεγκαν ὁλοκαυτώματα μετ' εὐφροσύνης,
καὶ ἔθυσαν θυσίαν [60] σωτηρίου καὶ αἰνέσεως.

---

34 *Ald.* Ἱερουσαλὴμ. 35 *Alex.* Ἰσραὴλ. 36 *C.* δυνάστου. 37 *Alex.* Ἰωνάθου. 38 *Alex.* εἰς χεῖρας. 39 *Alex.* ἰδόντες. 40 *Alex.* & *C.* τεθνηκέναι. 41 *Alex.* * πλεονας τὸν πάλιν. 42 *Alex. Ald. C.* γενηθέντα (*Alex.* γεννηθέντα) παραγενέσθαι. 43 *Alex.* ἡμῶν ἠρημωμένον. 44 *Alex.* οὐρανόν. 45 *Alex.* ἀνδράσιν. 46 *Alex.* καθαρίσῃ. 47 *Alex.* & *C.* ἔπεσεν. 48 *Alex.* ἔλαβεν. 49 *Alex.* ᾠκοδόμησεν θυσιαστήριον. 50 *Alex.* ἡγίασεν. *Ald.* καὶ πάντα. 51 *Alex.* τὰ σκεύη τὰ ἅγια. 52 *Alex. Ald.* ὁλοκαυτωμάτων καὶ θυμιαμάτων, καὶ. 53 *C.* ἐξῆψαντο. 54 *Alex.* χασελεῦ. 55 *Alex.* τεσσαρακοστοῦ. 56 *Alex.* κατὰ τὴν. 57 *Alex.* ηὐλόγησαν. 58 *Alex.* αὐτούς. 59 *Alex.* ἐγκαινισμόν. 60 *Alex.* σωτηρίου * * (ἡμέρας ὀκτώ, καὶ προσήνεγκαν ὁλοκαυτώματα μετ' εὐφροσύνης, καὶ ἔθυσαν θυσίαν σωτηρίου) καὶ αἰνέσεως.

Καὶ καὶ-

57 Καὶ κατεκόσμησαν τὸ κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ σε-
φάνοις χρυσοῖς καὶ ἀσπιδίσκαις, καὶ [61] ἐνεκαί-
νισαν τὰς πύλας καὶ τὰ παστοφόρια, καὶ ἐθύ-
58 ρωσαν αὐτά. Καὶ ἐγένετο εὐφροσύνη
μεγάλη ἐν τῷ λαῷ σφόδρα, καὶ ἀπεστράφη
59 ὄνειδος ἐθνῶν. Καὶ ἔστησεν Ἰούδας καὶ οἱ
ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ πᾶσα [62] ἡ ἐκκλησία Ἰσ-
ραὴλ, ἵνα ἄγωνται [63] αἱ ἡμέραι ἐγκαινισμοῦ τοῦ
θυσιαστηρίου ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν ἐνιαυτὸν κατ'
ἐνιαυτὸν ἡμέρας ὀκτὼ ἀπὸ τῆς πέμπτης καὶ εἰκά-
δος τοῦ μηνὸς Χασελεῦ, μετ' εὐφροσύνης καὶ
60 χαρᾶς. Καὶ ᾠκοδόμησαν ἐν τῷ καιρῷ
ἐκείνῳ τὸ ὄρος Σιὼν, κυκλόθεν τείχη ὑψηλὰ
καὶ πύργους [64] ὀχυροὺς, μήποτε παραγενηθέντα
τὰ ἔθνη καταπατήσωσιν αὐτὰ, ὡς ἐποίησαν
61 τὸ πρότερον. Καὶ [65] ἐπέταξεν ἐκεῖ δύ-
ναμιν τηρεῖν αὐτὸ, καὶ ὠχύρωσαν αὐτὸ τηρεῖν
τὴν [66] Βαιθσούραν, τοῦ ἔχειν τὸν λαὸν ὀχύρωμα κατὰ
πρόσωπον τῆς Ἰδουμαίας.

Κεφ. έ. 5.

1 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἤκουσαν τὰ ἔθνη κυκλόθεν ὅτι
ᾠκοδομήθη τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐνεκαινίσθη τὸ
ἁγίασμα ὡς τὸ πρότερον, καὶ [1] ὠργίσθησαν
2 σφόδρα. Καὶ ἐβουλεύσαντο τοῦ ἆραι τὸ
γένος Ἰακὼβ τοὺς ὄντας ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ ἤρξαντο
3 τοῦ θανατοῦν ἐν τῷ λαῷ καὶ ἐξαίρειν. Καὶ
ἐπολέμει Ἰούδας πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἠσαῦ ἐν τῇ
[2] Ἰδουμαίᾳ τὴν Ἀκραβαττήνην, ὅτι περιεκάθηντο
τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς πληγὴν με-
γάλην, καὶ συνέστειλεν αὐτοὺς, καὶ ἔλαβε τὰ
4 [3] σκῦλα αὐτῶν. Καὶ ἐμνήσθη τῆς κακίας
υἱῶν Βαιὰν, οἳ ἦσαν τῷ λαῷ εἰς παγίδα καὶ
εἰς σκάνδαλον ἐν τῷ ἐνεδρεύειν αὐτοὺς ἐν ταῖς ὁ-
5 δοῖς. Καὶ [4] συνεκλείσθησαν [5] ὑπ' αὐ-
τοῦ ἐν τοῖς πύργοις, καὶ παρενέβαλεν ἐπ' αὐ-
τοὺς, καὶ ἀνεθεμάτισεν [6] αὐτοὺς, καὶ ἐνε-
πύρισε τοὺς πύργους αὐτῆς ἐν πυρὶ σὺν πᾶσι
6 τοῖς ἐνοῦσι. Καὶ διεπέρασεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς
Ἀμμὼν, καὶ εὗρε χεῖρα κραταιὰν καὶ λαὸν πο-
λὺν, καὶ Τιμόθεον ἡγούμενον αὐτῶν.
7 Καὶ συνῆψε πρὸς αὐτοὺς πολέμους πολλοὺς, καὶ
συνετρίβησαν πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἐπά-
8 ταξεν αὐτούς. Καὶ [7] προκατελάβετο τὴν
Ἰαζὴρ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, καὶ ἀνέστρεψεν
9 εἰς τὴν Ἰουδαίαν. Καὶ ἐπισυνήχθησαν τὰ
ἔθνη τὰ ἐν τῇ [8] Γαλαὰδ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοὺς
ὄντας ἐπὶ τοῖς ὁρίοις αὐτῶν τοῦ ἐξᾶραι αὐτούς.
καὶ ἔφυγον εἰς [9] Δάθεμα τὸ ὀχύρωμα.
10 Καὶ ἀπέστειλαν γράμματα πρὸς Ἰούδαν καὶ τοὺς
ἀδελφοὺς αὐτοῦ, λέγοντες, Ἐπισυνηγμένα ἐ-
στὶν ἐφ' ἡμᾶς τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν τοῦ ἐξᾶ-
11 ραι ἡμᾶς, Καὶ ἑτοιμάζονται ἐλθεῖν καὶ προ-
καταλαβέσθαι τὸ ὀχύρωμα εἰς ὃ κατεφύγομεν,
καὶ Τιμόθεος ἡγεῖται τῆς [10] δυνάμεως αὐτῶν.
12 Νῦν οὖν ἐλθὼν ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐ-
τῶν, ὅτι πέπτωκεν ἐξ ἡμῶν πλῆθος.
13 Καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν οἱ ὄντες ἐν
τοῖς [11] Τωβίου τεθανάτωνται, καὶ [12] ᾐχμαλω-
τίκασι τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα
αὐτῶν καὶ τὴν ἀποσκευὴν, καὶ ἀπώλεσαν ἐκεῖ
14 ὡσεὶ μίαν [13] χιλιαρχίαν ἀνδρῶν. Ἔτι αἱ
ἐπιστολαὶ ἀνεγινώσκοντο, καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι ἕ-
τεροι παρεγένοντο ἐκ τῆς Γαλιλαίας διεῤῥηχό-
τες τὰ ἱμάτια, ἀπαγγέλλοντες κατὰ τὰ ῥήματα
15 ταῦτα, Λέγοντες [14] ἐπισυνῆχθαι ἐπ'
αὐτοὺς ἐκ Πτολεμαΐδος καὶ Τύρου καὶ Σιδῶνος
καὶ [15] πάσης Γαλιλαίας ἀλλοφύλων, τοῦ ἐξα-
16 ναλῶσαι ἡμᾶς. Ὡς δὲ ἤκουσεν Ἰούδας καὶ
ὁ λαὸς τοὺς λόγους τούτους, ἐπισυνήχθη ἐκκλη-
σία μεγάλη, [16] βουλεύσασθαι τί ποιήσωσι τοῖς
ἀδελφοῖς αὐτῶν τοῖς οὖσιν ἐν θλίψει, καὶ πο-
17 λεμουμένοις ὑπ' [17] αὐτῶν. Καὶ εἶπεν
Ἰούδας Σίμωνι τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, Ἐπίλεξον
σεαυτῷ ἄνδρας, καὶ πορεύου καὶ ῥῦσαι τοὺς ἀδελ-
φούς σου [18] τοὺς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ· ἐγὼ δὲ καὶ Ἰω-
νάθαν ὁ ἀδελφός μου πορευσόμεθα εἰς τὴν Γα-
18 λααδίτιν. Καὶ κατέλιπεν Ἰώσηφον τὸν τοῦ
Ζαχαρίου, καὶ [19] Ἀζαρίαν, [20] ἡγουμένους τοῦ
λαοῦ, μετὰ τῶν ἐπιλοίπων τῆς δυνάμεως, ἐν τῇ
19 Ἰουδαίᾳ εἰς τήρησιν. Καὶ ἐνετείλατο αὐ-
τοῖς, λέγων, Πρόστητε τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ μὴ
συνάψητε πόλεμον πρὸς τὰ ἔθνη ἕως τοῦ ἐπι-

61 *Alex.* ἐνεκαίνισαν. 62 *Alex.* ἐκκλησία. 63 *Alex.* ἡμέραι. 64 *Alex.* ἰσχυρούς. 65 *Alex.* ἀπέταξαν. 66 *Alex.* Βεθσούρα.

Cap. 5. 1 *Ms. Alex.* ὠργίσθη. 2 *Alex.* * Ἰουδαία τὴν Ἀκραβαττίνην. 3 *Alex.* * ἀγκύλα. 4 *Alex.* & *C.* διεκλείσθησαν. 5 *Alex.* ὑπ' αὐτοὺς εἰς τοὺς πύργους, καὶ παρέβαλεν. 6 *Alex.* ἑαυτούς. 7 *Alex.* προκατέλαβε τὴν Ἰαζήν. 8 *Alex.* Γαλααδίτι. 9 *al.* Διάθεμα. 10 *Alex. Ald. C.* παρεμβολῆς. 11 *Alex.* Τουβίου. 13 *Alex.* χιλιάδαν. 12 *Alex.* αἰχμαλωτίκασι. 14 *Alex.* ἐπισυνήχθη. 15 *Alex.* & *C.* πᾶσαν Γαλιλαίαν. 16 *Alex.* βουλεύσασθαι. 17 *Alex.* αὐτοῖς. 18 *Alex.* ἐν τῇ. 19 *Ald.* Ἀζαίαν. 20 *Alex.* ἡγούμενον.

στρέψαι

20 στρέψαι ἡμᾶς. Καὶ ἐμερίσθησαν Σίμωνι
ἄνδρες τρισχίλιοι τοῦ πορευθῆναι εἰς τὴν Γαλι-
λαίαν, Ἰούδᾳ δὲ ἄνδρες ὀκτακισχίλιοι εἰς τὴν
21 Γαλααδῖτιν. Καὶ ἐπορεύθη Σίμων εἰς τὴν
Γαλιλαίαν, καὶ συνῆψε πολέμους πολλοὺς πρὸς
τὰ ἔθνη, καὶ συνετρίβη τὰ ἔθνη ἀπὸ προσώπου
22 αὐτοῦ, Καὶ ἐδίωξεν αὐτοὺς ἕως [21] τῆς πύ-
λης Πτολεμαΐδος. καὶ ἔπεσον ἐκ τῶν ἐθνῶν εἰς
τρισχιλίους ἄνδρας, καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐ-
23 τῶν. Καὶ [22] παρέλαβε [23] τοὺς ἐν τῇ Γα-
λιλαίᾳ [24] καὶ ἐν Ἀρβάττοις σὺν ταῖς γυναιξὶ καὶ
τοῖς τέκνοις, καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτοῖς, καὶ
[25] ἤγαγεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν μετ' εὐφροσύνης με-
24 γάλης. Καὶ Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος καὶ
Ἰωνάθαν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ διέβησαν τὸν Ἰορδά-
νην, καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν ἐν
25 τῇ ἐρήμῳ. Καὶ συνήντησαν τοῖς Ναβα-
ταίοις, καὶ ἀπήντησαν αὐτοῖς εἰρηνικῶς, καὶ
διηγήσαντο αὐτοῖς ἅπαντα τὰ [26] συμβάντα τοῖς
ἀδελφοῖς αὐτῶν ἐν τῇ Γαλααδίτιδι.
26 Καὶ ὅτι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν συνειλημμένοι εἰσὶν εἰς
Βόσορρα, καὶ [27] Βοσὸρ, ἐν Ἀλέμοις, Χασ-
φὼρ, Μακὲδ, καὶ Καρναΐν· πᾶσαι αἱ πόλεις
27 αὗται ὀχυραὶ καὶ μεγάλαι· Καὶ ἐν ταῖς λοι-
παῖς πόλεσι τῆς Γαλααδίτιδός εἰσι συνειλημ-
μένοι, [28] καὶ εἰς αὔριον τάσσονται παρεμβάλλειν
ἐπὶ τὰ ὀχυρώματα, καὶ καταλαβέσθαι, καὶ ἐξᾶ-
28 ραι πάντας [29] τούτους ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. Καὶ
ἀπέστρεψεν Ἰούδας καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὁ-
δὸν εἰς τὴν ἔρημον εἰς Βοσὸρ ἄφνω· καὶ κατελά-
βετο τὴν πόλιν, καὶ ἀπέκτεινε πᾶν ἀρσενικὸν ἐν
στόματι ῥομφαίας, καὶ ἔλαβε πάντα τὰ σκῦλα
29 αὐτῶν, καὶ ἐνέπρησεν αὐτὴν πυρί. Καὶ
ἀπῆρεν ἐκεῖθεν νυκτὸς, καὶ ἐπορεύετο [30] ἕως ἐ-
30 πὶ τὸ ὀχύρωμα. Καὶ ἐγένετο ἑωθινὴ, καὶ
ἦραν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ ἰδοὺ λαὸς πο-
λὺς [31] οὗ οὐκ ἦν ἀριθμὸς, αἴροντες κλίμακας
καὶ μηχανὰς καταλαβέσθαι τὸ ὀχύρωμα, καὶ ἐ-
31 πολέμουν αὐτούς. Καὶ εἶδεν Ἰούδας ὅτι ἦρ-
κται ὁ πόλεμος, καὶ ἡ κραυγὴ τῆς πόλεως ἀνέ-
βη [32] εἰς τὸν οὐρανὸν σάλπιγξι καὶ φωνῇ μεγά-
32 λῃ. Καὶ εἶπε τοῖς ἀνδράσι τῆς δυνάμεως,
Πολεμήσατε σήμερον ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν [33] ὑ-
33 μῶν. Καὶ ἐξῆλθεν ἐν τρισὶν ἀρχαῖς ἐξ
ὄπισθεν αὐτῶν, καὶ [34] ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγ-
34 ξι, καὶ ἐβόησαν ἐν προσευχῇ. Καὶ ἐπέ-
γνω ἡ παρεμβολὴ Τιμοθέου ὅτι [35] Μακκαβαῖ-
ός ἐστι, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἐ-
πάταξεν αὐτοὺς [36] πληγὴν μεγάλην, καὶ ἔ-
πεσον ἐξ αὐτῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ εἰς ὀκτα-
35 κισχιλίους ἄνδρας. Καὶ ἀπέκλινεν εἰς
[37] Μασφὰ, καὶ ἐπολέμησεν αὐτὴν, καὶ [38] προ-
κατελάβετο αὐτὴν, καὶ ἀπέκτεινε πᾶν ἀρσενι-
κὸν αὐτῆς, καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐτῆς, καὶ ἐν-
36 έπρησεν αὐτὴν [39] πυρί. Ἐκεῖθεν ἀπῆ-
ρε, καὶ προκατελάβετο τὴν [40] Χασφὼν, Μακὲδ,
Βοσὸρ, καὶ τὰς λοιπὰς πόλεις τῆς Γαλααδίτι-
37 δος. Μετὰ δὲ τὰ ῥήματα ταῦτα συν-
ήγαγε Τιμόθεος παρεμβολὴν ἄλλην, καὶ παρ-
ενέβαλε κατὰ πρόσωπον Ῥαφὼν ἐκ πέραν τοῦ
38 χειμάρρου. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰούδας [41] κα-
τασκοπεῦσαι τὴν παρεμβολήν· καὶ ἀπήγγειλαν
αὐτῷ, λέγοντες, [42] Ἐπισυνηγμένα εἰσὶ πρὸς
αὐτοὺς πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν, δύνα-
39 μις πολλὴ σφόδρα. Καὶ [43] Ἄραβας
μεμίσθωνται εἰς βοήθειαν αὐτοῖς, καὶ [44] παρ-
ενέβαλον πέραν τοῦ χειμάρρου ἕτοιμοι τοῦ ἐλ-
θεῖν ἐπὶ σὲ εἰς πόλεμον. καὶ ἐπορεύθη Ἰούδας
40 εἰς συνάντησιν αὐτῶν. Καὶ εἶπε Τιμόθεος
τοῖς ἄρχουσι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, Ἐν τῷ ἐγγί-
ζειν Ἰούδαν καὶ τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν χεί-
μαῤῥον τοῦ ὕδατος, ἐὰν διαβῇ πρὸς ἡμᾶς πρό-
τερος, οὐ δυνησόμεθα [45] ὑποστῆναι αὐτὸν,
ὅτι δυνάμενος δυνήσεται πρὸς ἡμᾶς.
41 Ἐὰν δὲ δειλωθῇ, καὶ παρεμβάλῃ πέραν τοῦ
ποταμοῦ, διαπεράσομεν πρὸς [46] αὐτὸν, καὶ δυ-
42 νησόμεθα πρὸς αὐτόν. Ὡς δὲ ἤγγισεν
Ἰούδας ἐπὶ τὸν χείμαῤῥον τοῦ ὕδατος, ἔστησε τοὺς
γραμματεῖς τοῦ λαοῦ ἐπὶ τοῦ χειμάρρου, καὶ ἐνε-
τείλατο αὐτοῖς, λέγων, Μὴ ἀφῆτε [47] πάντα
ἄνθρωπον παρεμβαλεῖν, [48] ἀλλ' ἐρχέσθωσαν
43 πάντες εἰς τὸν πόλεμον. Καὶ διεπέρασεν

21 *Alex. Ald.* τῶν πόλεων. *C.* τῶν πυλῶν. 22 *Ald. C.* παρέλαβον. 23 *Alex. Ald. C.* αὐτοὺς ἐκ τῆς Γαλιλαίας. 24 *Alex.* καὶ ἐν Ἀρβάκτοις. 25 *Alex.* ἤγαγον. 26 *Alex.* συμβεβηκότα. 27 *Alex.* Βοσὸρ, ἐν Ἀλαίμοις, Κασφὼρ, Μακὲβ καὶ Καρναΐν. 28 *Alex.* εἰς αὔριον. 29 *Alex.* αὐτούς. 30 *Ald. C.* ὡς. 31 *Alex.* ὅς. *Ald. C.* ὡς. 32 *Alex.* ἕως τοῦ οὐρανοῦ σάλπιγξι καὶ κραυγῇ.

33 *Alex.* ὑμῶν. 34 *Alex.* ἐσάλπισεν. 35 *Alex.* ὁ Μακκαβαῖος. 36 *Alex.* πληγῇ μεγάλῃ. 37 *Alex.* Μααφά. 38 *Alex.* κατελάβετο. 39 *Alex.* ἐν πυρί. 40 *Alex.* Χασφώθ. 41 *Alex.* κατασκοπῆσαι. 42 *Alex.* Ἐπισυνηγμένοι. 43 *Alex.* Ἄραβες. 44 *Alex.* παρεμβάλλουσιν. 45 al. ἀποστῆναι. 46 *Alex.* αὐτόν. Ὡς δέ. 47 *Alex.* ἄνθρωπον. 48 *Alex.* ἀλλά.

Xxxxxxx [49] ἐπ' αὐ-

[49] ἐπ' αὐτοὺς πρότερος, καὶ πᾶς ὁ λαὸς [50] ὄ-
πισθεν αὐτοῦ. καὶ συνετρίβησαν πρὸ προσώπου
αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ [51] ἔρριψαν τὰ ὅπλα
αὐτῶν, καὶ ἔφυγον εἰς τὸ τέμενος ἐν Καρναΐν.
44 Καὶ προκατελάβοντο τὴν πόλιν, καὶ τὸ τέμενος
ἐνεπύρισαν ἐν πυρὶ σὺν πᾶσι τοῖς [52] ἐν αὐ-
τῷ. καὶ ἐτροπώθη ἡ Καρναΐν, καὶ οὐκ [53] ἐδύ-
ναντο ἔτι ὑποστῆναι κατὰ πρόσωπον Ἰούδα.
45 Καὶ συνήγαγεν Ἰούδας πάντα Ἰσραὴλ τοὺς ἐν
τῇ Γαλααδίτιδι ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ
τὰς γυναῖκας αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ
τὴν ἀποσκευήν, παρεμβολὴν μεγάλην σφό-
46 δρα, ἐλθεῖν εἰς γῆν Ἰούδα. Καὶ ἦλθον
ἕως Ἐφρών· καὶ αὕτη ἡ πόλις μεγάλη [54] ἐπὶ
τῆς εἰσόδου ὀχυρὰ σφόδρα· οὐκ ἦν ἐκκλῖναι
ἀπ' αὐτῆς δεξιὰν ἢ ἀριστεράν, ἀλλ' ἢ διὰ μέσου
47 αὐτῆς πορεύεσθαι. Καὶ ἀπέκλεισαν αὐ-
τοὺς οἱ ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐνέφραξαν τὰς πύ-
48 λας λίθοις. Καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς
Ἰούδας λόγοις εἰρηνικοῖς, λέγων, [55] Διελευ-
σόμεθα διὰ τῆς γῆς σου τοῦ ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν
ἡμῶν, καὶ οὐδεὶς κακοποιήσει ὑμᾶς, πλὴν τοῖς
ποσὶ παρελευσόμεθα. καὶ οὐκ ἠβούλοντο ἀνοῖξαι
49 αὐτῷ. Καὶ ἐπέταξεν Ἰούδας κηρύξαι ἐν
τῇ παρεμβολῇ, τοῦ παρεμβαλεῖν ἕκαστον ἐν ᾧ
50 ἐστὶ τόπῳ. Καὶ παρενέβαλον οἱ ἄνδρες
τῆς [56] δυνάμεως, καὶ ἐπολέμησαν τὴν πόλιν ὅλην
τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ ὅλην τὴν νύκτα, καὶ παρ-
51 εδόθη ἡ πόλις ἐν χερσὶν αὐτοῦ. Καὶ ἀπ-
ώλεσε πᾶν ἀρσενικὸν ἐν στόματι ῥομφαίας,
καὶ [57] ἐξερρίζωσεν αὐτήν, καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα
[58] αὐτῆς, καὶ διῆλθε διὰ τῆς πόλεως ἐπάνω τῶν
52 ἀπεκταμμένων. Καὶ διέβησαν τὸν Ἰορδά-
νην εἰς τὸ πεδίον τὸ μέγα κατὰ πρόσωπον Βαιθ-
53 σάν. Καὶ ἦν Ἰούδας ἐπισυνάγων τοὺς ἐ-
σχατίζοντας, καὶ παρακαλῶν τὸν λαὸν κατὰ πᾶσαν
τὴν ὁδόν, [59] ἕως οὗ ἦλθον εἰς γῆν Ἰούδα.
54 Καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸ ὄρος Σιὼν ἐν εὐφροσύνῃ
καὶ χαρᾷ. καὶ προσήγαγον ὁλοκαυτώματα, ὅτι
οὐκ ἔπεσεν ἐξ αὐτῶν οὐθεὶς ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι ἐν
55 εἰρήνῃ. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αἷς ἦν Ἰού-
δας καὶ Ἰωνάθαν ἐν τῇ Γαλαάδ, καὶ Σί-
μων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ κατὰ
56 πρόσωπον Πτολεμαΐδος, Ἤκουσεν
Ἰωσὴφ ὁ τοῦ [60] Ζαχαρίου, καὶ Ἀζαρίας, ἄρ-
χοντες [61] τῆς δυνάμεως, τῶν ἀνδραγαθι-
57 ῶν καὶ τοῦ πολέμου οἷα ἐποίησαν, Καὶ
[62] εἶπε, Ποιήσωμεν καὶ αὐτοὶ ἑαυτοῖς ὄνομα,
καὶ πορευθῶμεν πολεμῆσαι πρὸς τὰ ἔθνη
58 τὰ κύκλῳ ἡμῶν. Καὶ παρήγγειλαν
τοῖς ἀπὸ τῆς δυνάμεως τῆς μετ' αὐτῶν, καὶ ἐπο-
59 ρεύθησαν ἐπὶ Ἰάμνειαν. Καὶ ἐξῆλθε
Γοργίας ἐκ τῆς πόλεως, καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ εἰς
60 συνάντησιν αὐτοῖς εἰς πόλεμον. Καὶ ἐ-
τροπώθη [63] Ἰώσηφος καὶ Ἀζαρίας, καὶ ἐδιώ-
χθησαν ἕως τῶν ὁρίων τῆς Ἰουδαίας. καὶ ἔπεσον ἐν
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ τοῦ λαοῦ [64] τοῦ Ἰσραὴλ εἰς
61 δισχιλίους ἄνδρας. Καὶ ἐγενήθη τροπὴ
μεγάλη ἐν τῷ [65] λαῷ Ἰσραήλ, ὅτι οὐκ ἤκου-
σαν [66] Ἰούδα καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, οἰόμενοι
62 ἀνδραγαθῆσαι [67]. Αὐτοὶ δὲ οὐκ ἦσαν ἐκ
τοῦ σπέρματος τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἷς ἐδόθη
63 σωτηρία Ἰσραὴλ διὰ χειρὸς αὐτῶν. Καὶ
ὁ ἀνὴρ Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐδοξάσθη-
σαν σφόδρα ἐναντίον παντὸς Ἰσραήλ, καὶ τῶν ἐθ-
νῶν πάντων, οὗ ἠκούετο τὸ ὄνομα αὐτῶν.
64 Καὶ ἐπισυνήγοντο πρὸς αὐτοὺς εὐφημοῦντες.
65 Καὶ ἐξῆλθεν Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ἐ-
πολέμουν τοὺς υἱοὺς Ἠσαῦ ἐν τῇ γῇ πρὸς Νό-
τον, καὶ ἐπάταξε τὴν Χεβρὼν καὶ τὰς θυγατέ-
ρας αὐτῆς, καὶ καθεῖλε τὸ ὀχύρωμα αὐτῆς, καὶ
τοὺς πύργους αὐτῆς [68] ἐνέπρησε κυκλόθεν.
66 Καὶ ἀπῆρε τοῦ πορευθῆναι εἰς γῆν ἀλλοφύλων, καὶ
67 διεπορεύετο τὴν Σαμάρειαν. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ [69] ἔπεσον ἱερεῖς ἐν πολέμῳ βουλόμενοι
ἀνδραγαθῆσαι, ἐν τῷ [70] αὐτοὺς ἐξελθεῖν εἰς
68 [71] πόλεμον ἀβουλεύτως. Καὶ ἐξέκλινεν
Ἰούδας εἰς Ἄζωτον γῆν ἀλλοφύλων, καὶ καθεῖ-
λε τοὺς βωμοὺς αὐτῶν, καὶ τὰ γλυπτὰ τῶν θε-
ῶν αὐτῶν κατέκαυσε [72] πυρί, καὶ ἐσκύλευσε
τὰ σκῦλα τῶν πόλεων, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν
[73] γῆν Ἰούδα.

---

49 *Alex.* πρὸς αὐτοὺς πρότερον. 50 *Alex.* αὐτοῦ ἔμπροσθεν. *Ald. C.* αὐτοῦ ὄπισθεν. 51 *Alex.* ἔρριψαν πάντα τὰ ὅπλα. 52 *Alex.* οὖσιν ἐν. 53 *Alex.* ἐδύνατο. 54 *Alex.* * αἱ τῆς εἰσόδου ἰσχυρά. 55 *Alex.* Διελεύσομαι εἰς τὴν γῆν σου. 56 *Alex.* * πόλεως. 57 *Alex.* ἐξερρίζωσεν. 58 *Alex.* τῆς πόλεως. 59 *Alex.* ἕως ἦλθεν. 60 *Alex.* Ζαχαρία, καὶ Ζαχαρίας. 61 *Alex.* τῶν δυνάμεων, τῶν ἀνδραγαθιῶν. 62 *Alex.* εἶπαν, Ποιήσομεν. 63 *Alex.* Σιώσηφος. 64 *Alex.* σου. 65 *Alex.* λαῷ, Ὅτι οὐκ. 66 *Alex.* Ἰούδου. 67 *Alex.* αὐτόν. 68 *Alex.* ἐνεπύρισεν. 69 *Alex.* ἔπεσαν ἱερεῖς πολέμῳ βουλομένου αὐτοῦ. 70 *Alex.* αὐτόν. 71 *Alex.* τὸν πόλεμον. 72 *Alex.* καὶ ἐσκύλευσεν. 73 *Alex.* Ἰουδαίαν.

Κεφ. ϛ'.

Κεφ. ϛ'. 6.

1 Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος διεπορεύετο τὰς
ἐπάνω χώρας, καὶ ἤκουσεν ὅτι ἐστὶν [1] Ἐλυμαῒς
ἐν τῇ Περσίδι πόλις ἔνδοξος πλούτῳ, [2] ἀρ-
2 γυρίῳ τε καὶ χρυσίῳ, Καὶ τὸ ἱερὸν τὸ
ἐν αὐτῇ πλούσιον σφόδρα, καὶ ἐκεῖ καλύμματα
χρυσᾶ, καὶ θώρακες, καὶ ὅπλα ἃ κατέλιπεν ἐκεῖ
Ἀλέξανδρος ὁ [3] Φιλίππου, βασιλεὺς ὁ Μακε-
δών, ὃς ἐβασίλευσε [4] πρῶτος ἐν τοῖς Ἕλλησι.
3 Καὶ ἦλθε καὶ ἐζήτει [5] καταλαβέσθαι τὴν πόλιν, καὶ
προνομεῦσαι αὐτήν, καὶ οὐκ ἠδυνάσθη, ὅτι ἐγνώ-
4 σθη ὁ λόγος τοῖς ἐκ τῆς πόλεως. Καὶ
ἀνέστησαν αὐτῷ εἰς πόλεμον, καὶ ἔφυγε καὶ [6] ἀπ-
ῆρεν ἐκεῖθεν μετὰ λύπης μεγάλης, ἀποστρέ-
5 ψαι εἰς Βαβυλῶνα. Καὶ ἦλθεν ἀπαγ-
γέλλων τις αὐτῷ εἰς τὴν Περσίδα, ὅτι τετρό-
πωνται αἱ παρεμβολαὶ αἱ πορευθεῖσαι εἰς γῆν
6 Ἰούδα, Καὶ ἐπορεύθη Λυσίας δυνάμει
ἰσχυρᾷ ἐν πρώτοις, καὶ ἀνετράπη ἀπὸ προσ-
ώπου αὐτῶν, καὶ ἐπίσχυσαν ὅπλοις [7] καὶ δυνά-
μει καὶ σκύλοις πολλοῖς οἷς ἔλαβον ἀπὸ τῶν παρ-
7 εμβολῶν ὧν ἐξέκοψαν, Καὶ [8] καθεῖλον
τὸ βδέλυγμα ὃ ᾠκοδόμησεν ἐπὶ τὸ θυσιαστή-
ριον τὸ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὸ ἁγίασμα καθ-
ὼς τὸ πρότερον ἐκύκλωσαν τείχεσιν ὑψηλοῖς,
8 καὶ τὴν [9] Βαιθσοῦραν πόλιν αὐτοῦ. Καὶ ἐγένε-
το ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους, ἐ-
θαμβήθη καὶ ἐσαλεύθη σφόδρα· καὶ ἔπεσεν ἐπὶ
τὴν κοίτην, καὶ ἐνέπεσεν εἰς ἀῤῥωστίαν ἀπὸ τῆς
λύπης, ὅτι οὐκ ἐγένετο αὐτῷ καθὼς ἐνεθυμεῖ-
9 το. Καὶ ἦν ἐκεῖ ἡμέρας πλείους, ὅτι ἀ-
νεκαινίσθη ἐπ' αὐτὸν λύπη μεγάλη, καὶ ἐλογί-
10 σατο ὅτι ἀποθνήσκει. Καὶ ἐκάλεσε πάν-
τας τοὺς φίλους αὐτοῦ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἀφ-
ίσταται [10] ὁ ὕπνος ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου, καὶ
[11] συμπέπτωκα τῇ καρδίᾳ ἀπὸ τῆς μερίμνης.
11 Καὶ εἶπα τῇ καρδίᾳ [12] μου, Ἕως τίνος θλί-
ψεως ἦλθον καὶ κλύδωνος μεγάλου, ἐν ᾧ νῦν
εἰμι; ὅτι χρηστὸς καὶ ἀγαπώμενος ἤμην ἐν τῇ
12 ἐξουσίᾳ μου. Νῦν δὲ [13] μιμνήσκομαι τῶν
κακῶν ὧν ἐποίησα ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔλαβον
πάντα τὰ σκεύη [14] τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ
τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ ἐξαπέστειλα [15] ἐξᾶραι τοὺς κατ-
13 οικοῦντας Ἰούδα διακενῆς. Ἔγνων [16] οὖν
ὅτι χάριν τούτων εὗρόν με τὰ κακὰ ταῦτα· καὶ
ἰδοὺ ἀπόλλυμαι λύπῃ μεγάλῃ ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ.
14 Καὶ ἐκάλεσε Φίλιππον ἕνα τῶν φίλων αὐτοῦ, καὶ
κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐ-
15 τοῦ. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὸ διάδημα καὶ τὴν
στολὴν αὐτοῦ καὶ τὸν δακτύλιον, τοῦ ἀγαγεῖν Ἀν-
τίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ ἐκθρέψαι αὐτὸν τοῦ [17] βα-
16 σιλεύειν. Καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ Ἀντίοχος
ὁ βασιλεὺς ἔτους ἐννάτου καὶ [18] τεσσαρακοστοῦ καὶ
17 ἑκατοστοῦ. Καὶ ἐπέγνω Λυσίας ὅτι τέθνη-
κεν ὁ βασιλεὺς, καὶ κατέστησε βασιλεύειν Ἀν-
τίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ, ὃν ἐξέθρεψε νε-
ώτερον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ [19] Εὐπά-
18 τορα. Καὶ οἱ ἐκ τῆς ἄκρας ἦσαν συγκλεί-
οντες τὸν Ἰσραὴλ κύκλῳ τῶν ἁγίων, καὶ ζητοῦντες
[20] τὰ κακὰ δι' ὅλου, καὶ στήριγμα τοῖς ἔθνεσι.
19 Καὶ ἐλογίσατο Ἰούδας ἐξᾶραι αὐτούς· καὶ ἐξεκκλη-
σίασε πάντα τὸν λαὸν τοῦ περικαθίσαι ἐπ' [21] αὐ-
20 τούς. Καὶ συνήχθησαν ἅμα, καὶ περιε-
κάθισαν ἐπ' αὐτοὺς ἔτους πεντηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ,
καὶ ἐποίησεν ἐπ' αὐτοὺς [22] βελοστάσεις καὶ μηχα-
21 νάς. Καὶ ἐξῆλθον ἐξ [23] αὐτῶν ἐκ τοῦ συγ-
κλεισμοῦ, καὶ ἐκολλήθησαν αὐτοῖς τινὲς τῶν ἀσεβῶν
22 ἐξ Ἰσραὴλ, Καὶ ἐπορεύθησαν πρὸς τὸν βα-
σιλέα, καὶ [24] εἶπον, Ἕως πότε οὐ ποιήσῃ κρί-
σιν, καὶ ἐκδικήσεις τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν;
23 Ἡμεῖς εὐδοκοῦμεν δουλεύειν τῷ πατρί σου, καὶ
πορεύεσθαι τοῖς ὑπ' αὐτοῦ λεγομένοις, καὶ κα-
τακολουθεῖν τοῖς προστάγμασιν αὐτοῦ.
24 [25] Καὶ περιεκάθηντο εἰς τὴν ἄκραν υἱοὶ τοῦ λαοῦ
ἡμῶν, χάριν τούτου [26] καὶ [27] ἀλλοτριοῦντο ἀφ'
ἡμῶν· πλὴν ὅσοι εὑρίσκοντο ἀφ' ἡμῶν, ἐθα-
νατοῦντο, καὶ αἱ κληρονομίαι ἡμῶν διηρπάζον-
25 το. Καὶ οὐκ ἐφ' ἡμᾶς μόνον ἐξέτειναν
χεῖρα, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ὅρια [28] αὐτῶν.
26 Καὶ ἰδοὺ παρεμβεβλήκασι σήμερον ἐπὶ τὴν ἄ-

Cap. 6. 1 *Ms. Alex.* ἐν Ἐλυμαΐς. *Ald. C.* ἐν Ἐλύμαις. 2 *Alex.* ἀργυρίῳ καί. 3 *Alex.* τοῦ Φιλίππου, ὁ βασιλεύς. 4 *Alex.* τοῖς Ἕλλησι πρῶτος. 5 *Alex.* καταλαβεῖν. 6 *Alex.* ἀπῆλθεν. 7 *Alex.* οἷς ἔλαβον. 8 *Alex.* καθεῖλαν. 9 *Alex.* Βεθσοῦρα. 10 *Alex.* ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου ὁ ὕπνος. 11 *C.* ἐμπέπτωκα. 12 *Alex.* Ἕως τίνος. 13 *Alex.* μνήσκομαι. 14 *Alex.* τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χρυσᾶ. 15 *Alex.* τοῦ ἐξᾶραι. 16 *Alex. Ald. C.* ὅτι χάριν. 17 *Alex.* * μὴ βασιλεύειν. 18 *Alex.* τεσσερακοστοῦ. 19 *Alex. Ald. C.* Εὐπάτωρ. 20 *Alex.* κακά. 21 *Alex.* αὐτοὺς, ἔτους πεντηκοστοῦ. 22 *Alex.* βελοστασίας. 23 *Alex.* αὐτῶν. 24 *Alex.* εἶπαν, Ἕως πότε οὐ ποιήσεις. 25 *Alex.* ὅτι * οὐ τοῦ λαοῦ ἡμῶν. *Ald. C.* ὅτι οἱ τοῦ λαοῦ τούτου. 26 καὶ *Alex. Ald. C.* deest. 27 *Alex. Ald.* ἠλλοτριοῦντο. 28 *C.* ἡμῶν.

κραν [29] ἐν Ἱερουσαλὴμ, τοῦ καταλαβέσθαι αὐτὴν,
καὶ τὸ ἁγίασμα, καὶ τὴν Βαιθσούραν [30] ὠχύρωσαν.
27 Καὶ ἐὰν μὴ προκαταλάβῃ αὐτοὺς διὰ τάχους,
μείζονα τούτων ποιήσουσι, καὶ οὐ [31] δυνήσῃ τοῦ κα-
28 ταχεῖν αὐτῶν. Καὶ ὠργίσθη ὁ βασιλεὺς
ὅτε ἤκουσε, καὶ συνήγαγε πάντας τοὺς φίλους αὐ-
τοῦ, [32] καὶ τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, καὶ
29 τοὺς ἐπὶ τῶν [33] ἡνιῶν. Καὶ ἀπὸ βασιλει-
ῶν ἑτέρων καὶ ἀπὸ νήσων θαλασσῶν ἦλθον πρὸς
30 αὐτὸν δυνάμεις μισθωταί. Καὶ ἦν ὁ
ἀριθμὸς τῶν δυνάμεων αὐτοῦ ἑκατὸν χιλιάδες
[34] τῶν πεζῶν, καὶ εἴκοσι χιλιάδες [35] ἵππων, καὶ
ἐλέφαντες δύο καὶ τριάκοντα εἰδότες πόλεμον.
31 Καὶ ἤλθοσαν διὰ τῆς Ἰδουμαίας, καὶ παρενεβά-
λοσαν ἐπὶ [36] Βαιθσούραν, καὶ ἐπολέμησαν [37] ἡ-
μέρας πολλὰς, καὶ ἐποίησαν μηχανάς· καὶ ἐξ-
ῆλθον, καὶ ἐνεπύρισαν [38] αὐτὰς ἐν πυρὶ, καὶ
32 ἐπολέμησαν ἀνδρωδῶς. Καὶ ἀπῆρεν Ἰού-
δας ἀπὸ τῆς ἄκρας, καὶ παρενέβαλεν εἰς Βαιθ-
ζαχαρία ἀπέναντι τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασι-
33 λέως. Καὶ ὤρθρισεν ὁ βασιλεὺς τοπρωῒ,
καὶ ἀπῆρε τὴν παρεμβολὴν ἐν ὁρμήματι αὐτῆς κατὰ
τὴν ὁδὸν Βαιθζαχαρία, καὶ [39] διεσκευάσθησαν
αἱ δυνάμεις εἰς τὸν πόλεμον, καὶ ἐσάλπισαν ταῖς
34 σάλπιγξι. Καὶ τοῖς ἐλέφασιν ἔδειξαν
αἷμα σταφυλῆς καὶ μόρων, τοῦ παραστῆσαι αὐτοὺς
35 εἰς τὸν πόλεμον. Καὶ διεῖλον τὰ θηρία
εἰς τὰς [40] φάλαγγας, καὶ παρέστησαν [41] ἑκά-
στῳ ἐλέφαντι χιλίους ἄνδρας [42] τεθωρακι-
σμένους ἐν ἁλυσιδωτοῖς, καὶ περικεφαλαῖαι χαλ-
καῖ ἐπὶ [43] τῶν κεφαλῶν αὐτῶν, καὶ [44] πεντακό-
σιοι ἵπποι διατεταγμένοι ἑκάστῳ θηρίῳ ἐκλε-
36 λεγμένοι. Οὗτοι πρὸ καιροῦ, οὗ [45] ἐὰν
ἦν τὸ θηρίον, ἦσαν, καὶ οὗ [46] ἐὰν ἐπορεύετο,
ἐπορεύοντο ἅμα, οὐκ ἀφίσταντο ἀπ' αὐτοῦ.
37 Καὶ πύργοι ξύλινοι ἐπ' αὐτοὺς ὀχυροὶ σκεπαζό-
μενοι ἐφ' ἑκάστου θηρίου, ἐζωσμένοι ἐπ' [47] αὐ-
τοῦ μηχαναῖς· καὶ ἐφ' ἑκάστου ἄνδρες [48] δυνά-
μεως δύο καὶ τριάκοντα οἱ πολεμοῦντες ἐπ' [49] αὐ-
38 τοῖς, καὶ ὁ Ἰνδὸς αὐτοῦ. Καὶ τὴν ἐπί-
λοιπον ἵππον ἔνθεν καὶ ἔνθεν [50] ἔστησαν ἐπὶ τὰ
δύο μέρη τῆς παρεμβολῆς, κατασείοντες καὶ κα-
39 ταφρασσόμενοι ἐν ταῖς [51] φάραγξιν. Ὡς
δὲ ἔστιλβεν ὁ ἥλιος ἐπὶ τὰς [52] χρυσᾶς καὶ χαλ-
κᾶς ἀσπίδας, ἔστιλβε τὰ ὄρη ἀπ' αὐτῶν, καὶ
40 κατηύγαζεν ὡς λαμπάδες πυρός. Καὶ
ἐξετάθη μέρος τι τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως ἐπὶ
τὰ ὑψηλὰ ὄρη, καί τινες ἐπὶ [53] ταπεινά· καὶ ἤρχοντο
41 ἀσφαλῶς καὶ τεταγμένως. Καὶ ἐσαλεύοντο
πάντες οἱ ἀκούοντες φωνῆς πλήθους αὐτῶν, καὶ ὁδοι-
ποrίας τοῦ πλήθους, καὶ [54] συγκρουσμοῦ τῶν ὅπλων·
ἦν [55] γὰρ ἡ παρεμβολὴ μεγάλη σφόδρα καὶ ἰσχυ-
42 ρά. Καὶ ἤγγισεν Ἰούδας καὶ ἡ παρεμβολὴ
αὐτοῦ εἰς παράταξιν· καὶ [56] ἔπεσον ἀπὸ τῆς παρ-
εμβολῆς τοῦ βασιλέως ἑξακόσιοι ἄνδρες.
43 Καὶ εἶδεν Ἐλεάζαρ [57] ὁ Σαυαρὰν ἓν τῶν θηρί-
ων τεθωρακισμένον [58] θώρακι βασιλικῷ, καὶ
ἦν ὑπεράγον πάντα τὰ θηρία, καὶ ὤφθη ὅτι
44 ἐν αὐτῷ ἐστιν ὁ βασιλεύς. Καὶ ἔδωκεν
ἑαυτὸν τοῦ σῶσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ περιποιῆσαι
45 [59] ἑαυτῷ ὄνομα αἰώνιον. Καὶ ἐπέδραμεν
αὐτῷ θράσει εἰς μέσον τῆς [60] φάλαγγος, καὶ
ἐθανάτου δεξιὰ καὶ εὐώνυμα, καὶ ἐσχίζοντο ἀπ'
46 αὐτοῦ ἔνθα καὶ ἔνθα. Καὶ εἰσέδυ ὑπὸ τὸν
ἐλέφαντα, καὶ ὑπέθηκεν αὐτῷ, καὶ ἀνεῖλεν αὐ-
τὸν, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν ἐπάνω αὐτοῦ, καὶ ἀπ-
47 έθανεν ἐκεῖ. Καὶ ἴδον τὴν ἰσχὺν τῆς βα-
σιλείας καὶ [61] τὸ ὅρμημα τῶν δυνάμεων, καὶ ἐξέ-
48 κλιναν ἀπ' αὐτῶν. [62] Οἱ δὲ ἐκ τῆς παρ-
εμβολῆς τοῦ βασιλέως [63] ἀνέβαινον εἰς συνάν-
τησιν αὐτῶν εἰς Ἱερουσαλήμ. καὶ παρενέβαλεν
ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ εἰς τὸ ὄρος Σι-
49 ών, Καὶ ἐποίησεν [64] εἰρήνην μετὰ τῶν ἐκ
Βαιθσούρων· καὶ [65] ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως, ὅτι
οὐκ ἦν αὐτοῖς ἐκεῖ διατροφὴ τοῦ συγκεκλεῖσθαι ἐν αὐ-
50 τῇ, ὅτι σάββατον ἦν τῇ γῇ. Καὶ κατ-
ελάβετο [66] βασιλεὺς τὴν Βαιθσούραν, καὶ ἀπέ-
51 ταξεν ἐκεῖ φρουρὰν τηρεῖν αὐτήν, Καὶ

29 ἐν C. deest. 30 Alex. ὀχύρωσαν. 31 Alex. δυνήσει. 32 Alex. Ald. C. ἄρχοντας τῆς (Alex. deest) δυνάμεως. 33 Alex. Ald. C. ἡνιῶν (Alex. μηνιῶν.) Καὶ ἀπὸ βασιλέων. 34 Alex. πεζῶν. 35 Alex. τῶν ἵππων. 36 Alex. Βεθσούρα. 37 Alex. ἐπὶ ἡμέρας. 38 Alex. αὐτούς. 39 C. διεσκευάσθησαν. 40 Alex. φάραγγας. 41 Alex. ἐφ' ἑκάστῳ. 42 Alex. τεθωρακισμένοις. 43 Ald. τῆς κεφαλῆς αὐτῶν, καὶ. 44 Alex. Ald. πεντακοσία ἵππος διατεταγμένη (Alex. διατεταγμένη) ἑκάστῳ θηρίῳ ἐκλελεγμένη. 45 Alex. ἂν ᾖ. 46 Alex. ἂν ἐπορεύετο. 47 Alex. αὐτούς. 48 Alex. Ald. C. δύο καὶ τριάκοντα. 49 Alex. αὐτοῖς. 50 Alex. ἔστησεν. 51 Alex. φάλαγξιν. 52 Alex. Ald. C. χρυσᾶς ἀσπίδας. 53 Alex. τὰ ταπεινά. 54 Alex. συγκρουσμοῦ. 55 Ald. καί. 56 Alex. ἔπεσαν. 57 Ald. Ἀβαράν. C. Ἀναράν. 58 Alex. & C. θώραξιν βασιλικοῖς. 59 Alex. αὐτῷ. 60 Alex. φάραγγος. 61 Alex. τὰ ὁρμήματα. 62 Alex. Καὶ ἐκ. 63 Alex. ἀνέβαινον. 64 Alex. * μετὰ τῶν. 65 Alex. ἐξῆλθεν. 66 Alex. ὁ βασιλεύς.

παρενέ-

παρενέβαλεν ἐπὶ τὸ ἁγίασμα ἡμέρας πολλάς,
καὶ ἔστησεν ἐκεῖ βελοστάσεις καὶ μηχανὰς καὶ πυ-
ρόβολα καὶ λιθόβολα καὶ σκορπίδια εἰς τὸ βάλ-
52 λεσθαι βέλη, καὶ σφενδόνας. Καὶ ἐποίη-
σαν καὶ αὐτοὶ μηχανὰς πρὸς τὰς μηχανὰς αὐ-
τῶν, καὶ ἐπολέμησαν ἡμέρας πολλάς.
53 Βρώματα δὲ οὐκ ἦν ἐν τοῖς [67] ἀγγείοις, διὰ τὸ
ἕβδομον ἔτος εἶναι, καὶ οἱ ἀνασωζόμενοι εἰς τὴν
Ἰουδαίαν ἀπὸ τῶν ἐθνῶν κατέφαγον τὸ ὑπόλειμ-
54 μα τῆς [68] παραθέσεως. Καὶ ὑπελείφθη-
σαν ἐν τοῖς ἁγίοις ἄνδρες ὀλίγοι, ὅτι κατε-
κράτησεν αὐτῶν ὁ λιμός· καὶ ἐσκορπίσθησαν ἕ-
55 καστος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. Καὶ ἤκουσε Λυ-
σίας, ὅτι Φίλιππος, ὃν κατέστησεν ὁ βασι-
λεὺς Ἀντίοχος ἔτι [69] ζῶν, ἐκθρέψαι Ἀντίοχον
τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸ βασιλεῦσαι αὐτόν,
56 Ἀπέστρεψεν ἀπὸ τῆς Περσίδος καὶ Μηδείας, καὶ
αἱ δυνάμεις αἱ πορευθεῖσαι τοῦ βασιλέως μετ'
αὐτοῦ, καὶ ὅτι ζητεῖ παραλαβεῖν [70] τὰ πράγμα-
57 τα. [71] Καὶ κατέσπευσε τοῦ ἀπελθεῖν, [72] καὶ
εἰπεῖν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς δυ-
νάμεως καὶ τοὺς ἄνδρας, Ἐκλείπομεν καθ' ἡ-
μέραν, καὶ ἡ τροφὴ ἡμῖν ὀλίγη, καὶ ὁ τόπος
οὗ παρεμβάλλομεν ἐστὶν ὀχυρός, καὶ ἐπίκειται ἡ-
58 μῖν τὰ τῆς βασιλείας. Νῦν οὖν δῶμεν δε-
ξιὰν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις, καὶ ποιήσωμεν μετ'
αὐτῶν εἰρήνην καὶ μετὰ παντὸς ἔθνους αὐτῶν,
59 Καὶ στήσωμεν αὐτοῖς τοῦ πορεύεσθαι τοῖς νομίμοις
αὐτῶν, ὡς τοπρότερον· χάριν γὰρ τῶν νομίμων
αὐτῶν ὧν διεσκεδάσαμεν, ὠργίσθησαν, καὶ ἐ-
60 ποίησαν ταῦτα πάντα. Καὶ ἤρεσεν ὁ λό-
γος ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων,
καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς εἰρηνεῦσαι, καὶ [73] ἐπ-
61 εδέξαντο. Καὶ ὤμοσεν αὐτοῖς ὁ βασι-
λεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες· ἐπὶ τούτοις ἐξῆλθον ἐκ
62 τοῦ ὀχυρώματος. Καὶ εἰσῆλθεν ὁ βασι-
λεὺς εἰς τὸ ὄρος Σιών, καὶ εἶδε τὸ ὀχύρωμα
τοῦ τόπου· καὶ ἠθέτησε τὸν ὁρκισμὸν ὃν ὤμοσε, καὶ
ἐνετείλατο [74] καθελεῖν τὸ τεῖχος κυκλόθεν.
63 Καὶ [75] ἀπῆρε κατὰ σπουδὴν, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς
Ἀντιόχειαν, καὶ εὗρε Φίλιππον κυριεύοντα τῆς
πόλεως, καὶ ἐπολέμησε πρὸς αὐτόν, καὶ κατε-
λάβετο τὴν πόλιν βίᾳ.

Κεφ. ζ'. 7.

1 Ἔτους ἑνὸς καὶ [1] πεντηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἐξῆλθε
Δημήτριος ὁ τοῦ Σελεύκου ἐκ Ῥώμης, καὶ ἀνέ-
βη σὺν ἀνδράσιν ὀλίγοις εἰς πόλιν παραθαλασ-
2 σίαν, καὶ ἐβασίλευσεν ἐκεῖ. Καὶ ἐγένετο
ὡς εἰσεπορεύετο εἰς οἶκον βασιλείας πατέρων
αὐτοῦ, συνέλαβον αἱ δυνάμεις τὸν Ἀντίοχον καὶ
3 τὸν Λυσίαν [2] ἄγειν αὐτοὺς αὐτῷ. Καὶ ἐ-
γνώσθη αὐτῷ τὸ πρᾶγμα, καὶ εἶπε, Μή μοι
4 δείξητε τὰ πρόσωπα αὐτῶν. Καὶ ἀπέ-
κτειναν αὐτοὺς αἱ δυνάμεις, καὶ ἐκάθισε Δημή-
5 τριος ἐπὶ θρόνου βασιλείας αὐτοῦ. Καὶ
ἦλθον πρὸς αὐτὸν πάντες ἄνδρες ἄνομοι καὶ ἀ-
σεβεῖς ἐξ Ἰσραήλ, καὶ [3] Ἄλκιμος ἡγεῖτο αὐ-
6 τῶν, βουλόμενος ἱερατεύειν. Καὶ κατη-
γόρησαν τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν βασιλέα, λέγοντες,
Ἀπώλεσεν Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ [4] τοὺς
φίλους σου, καὶ ἡμᾶς [5] ἐσκόρπισαν ἀπὸ τῆς γῆς
7 ἡμῶν. Νῦν οὖν ἀπόστειλον ἄνδρα ᾧ πι-
στεύεις, καὶ πορευθεὶς ἰδέτω τὴν [6] ἐξολόθρευσιν
πᾶσαν ἣν ἐποίησεν ἡμῖν καὶ τῇ χώρᾳ τοῦ βασι-
λέως, καὶ [7] κολασάτω αὐτοὺς καὶ πάντας τοὺς ἐ-
8 πιβοηθοῦντας αὐτοῖς. Καὶ [8] ἐπέλεξεν ὁ
βασιλεὺς τὸν [9] Βακχίδην τῶν φίλων τοῦ βασιλέως,
κυριεύοντα ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ μέγαν
ἐν τῇ βασιλείᾳ, καὶ πιστὸν τῷ βασιλεῖ.
9 Καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν, καὶ Ἄλκιμον τὸν ἀσεβῆ,
καὶ [10] ἔστησεν αὐτῷ τὴν ἱερωσύνην, καὶ ἐνετεί-
λατο αὐτῷ ποιῆσαι τὴν ἐκδίκησιν ἐν τοῖς υἱοῖς
10 Ἰσραήλ. Καὶ [11] ἀπῆραν, καὶ ἦλθον μετὰ
δυνάμεως πολλῆς εἰς γῆν Ἰούδα. καὶ ἀπέστειλεν
ἀγγέλους πρὸς Ἰούδαν, καὶ [12] τοὺς ἀδελφοὺς αὐ-
11 τοῦ, λόγοις εἰρηνικοῖς μετὰ δόλου. Καὶ οὐ
[13] προσέσχον τοῖς λόγοις αὐτῶν, ἴδον γὰρ ὅτι
12 ἦλθον μετὰ δυνάμεως πολλῆς. Καὶ ἐπισυν-
ήχθησαν πρὸς [14] Ἄλκιμον καὶ Βακχίδην συν-
αγωγὴ γραμματέων ἐκζητῆσαι δίκαια.
13 Καὶ πρῶτοι οἱ Ἀσιδαῖοι ἦσαν ἐν υἱοῖς Ἰσραήλ,
καὶ ἐπεζήτουν [15] παρ' αὐτῶν εἰρήνην·

---

67 *Alex.* ἁγίοις. 68 *C.* προθέσεως. 69 *Alex.* ζῶντος αὐτοῦ. 70 *Alex. Ald. C.* μετὰ (*Alex.* deest) τῶν πραγμάτων. 71 *Alex. Ald. C.* Καὶ κατέσπευδον καὶ ἐπενεύσαντο (*Ald. C.* addunt ἐκ τῆς ἄκρας) τοῦ ἀπελθεῖν. 72 *Alex.* καὶ εἶπεν. 73 *Alex.* ἐπεδέξατο. 74 *Alex. Ald. C.* καὶ καθεῖλεν. 75 *Alex.* ἀπῆραν.

Cap. 7. 1 *Ms. Alex.* * πεντηκοστοῦ ἐξῆλθεν. 2 *Alex.* ἀγαγεῖν. 3 *Alex.* Ἄλκινος. 4 *Alex. Ald. C.* πάντας τούς. 5 *Alex.* ἐσκόρπισεν. 6 *Alex.* ἐξολόθρευσιν ἅπασαν. 7 *Alex.* ἐκολάσατο. 8 *Ald.* ἐπίδειξεν. 9 *Alex.* Βαρακχίδην. 10 *Alex.* ἔστησαν. 11 *Alex.* ἀπῆλθεν. *Ald. C.* ἀπῆλθον. 12 *Alex.* πρὸς τούς. 13 *Alex.* προσεῖχον. 14 *Alex.* Ἄλκινον. 15 *Alex.* παρ'.

14 Εἶπαν γὰρ, Ἄνθρωπος ἱερεὺς ἐκ τοῦ σπέρμα-
τος Ἀαρὼν ἦλθεν ἐν ταῖς δυνάμεσι, καὶ οὐκ ἀ-
15 δικήσει ἡμᾶς. Καὶ ἐλάλησε μετ' αὐτῶν
[16] λόγους εἰρηνικοὺς, καὶ ὤμοσεν αὐτοῖς, λέγων,
Οὐκ ἐκζητήσομεν ὑμῖν κακὸν, καὶ τοῖς φίλοις
16 ὑμῶν. Καὶ ἐνεπίστευσαν αὐτῷ. καὶ [17] συν-
έλαβεν ἐξ αὐτῶν ἑξήκοντα ἄνδρας, καὶ ἀπέ-
κτεινεν αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ κατὰ [18] τὸν λόγον ὃν
17 ἔγραψε, Σάρκας ὁσίων σου καὶ αἵματα
αὐτῶν ἐξέχεαν κύκλῳ Ἱερουσαλὴμ, καὶ οὐκ ἦν
18 αὐτοῖς ὁ θάπτων. Καὶ ἐπέπεσεν αὐτῶν
ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος [19] ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν,
ὅτι εἶπαν, Οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἀλήθεια
καὶ [20] κρίσις· παρέβησαν γὰρ τὴν στάσιν καὶ τὸν
19 ὅρκον ὃν ὤμοσαν. Καὶ ἀπῆρε Βακχίδης
ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, καὶ παρενέβαλεν ἐν Βηζὲθ,
καὶ ἀπέστειλε καὶ συνέλαβε πολλοὺς ἀπὸ τῶν [21] ἀπ'
αὐτοῦ αὐτομολησάντων ἀνδρῶν, καί τινας τοῦ
λαοῦ, καὶ ἔθυσεν αὐτοὺς εἰς τὸ φρέαρ τὸ μέγα.
20 Καὶ κατέστησε τὴν χώραν τῷ Ἀλκίμῳ, καὶ ἀφῆ-
κε μετ' αὐτοῦ δύναμιν τοῦ βοηθεῖν αὐτῷ. καὶ ἀπ-
21 ῆλθε Βακχίδης πρὸς τὸν βασιλέα. Καὶ
ἠγωνίσατο Ἄλκιμος περὶ τῆς [22] ἀρχιερωσύνης.
22 Καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ ταράσ-
σοντες τὸν λαὸν αὐτῶν, καὶ κατεκράτησαν γῆν
Ἰούδα, καὶ ἐποίησαν πληγὴν μεγάλην ἐν [23] Ἰσ-
23 ραήλ. Καὶ εἶδεν Ἰούδας πᾶσαν τὴν κα-
κίαν ἣν ἐποίησεν [24] Ἄλκιμος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ
24 ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ, ὑπὲρ τὰ ἔθνη· Καὶ
ἐξῆλθεν εἰς πάντα τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας [25] κυ-
κλόθεν, καὶ ἐποίησεν ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἀνδρά-
σι [26] τοῖς αὐτομολήσασι, καὶ ἀνεστάλησαν τοῦ
25 [27] πορεύεσθαι εἰς τὴν χώραν. Ὡς δὲ εἶδεν
Ἄλκιμος ὅτι ἐνίσχυσεν Ἰούδας καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ,
καὶ ἔγνω [28] ὅτι οὐ δύναται ὑποστῆναι αὐτοὺς, καὶ
ἐπέστρεψε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ κατηγόρησεν
26 αὐτῶν πονηρά. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς
Νικάνορα, ἕνα τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ τῶν ἐνδόξων,
καὶ μισοῦντα καὶ ἐχθραίνοντα τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἐν-
27 ετείλατο αὐτῷ ἐξᾶραι τὸν λαόν. Καὶ ἦλ-
θε Νικάνωρ εἰς Ἱερουσαλὴμ δυνάμει πολλῇ, καὶ
ἀπέστειλε πρὸς Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ
28 μετὰ δόλου λόγοις εἰρηνικοῖς, λέγων, Μὴ
ἔστω μάχη ἀναμέσον [29] ἐμοῦ καὶ ὑμῶν· ἥξω ἐν
ἀνδράσιν ὀλίγοις, ἵνα [30] ὑμῶν ἴδω τὰ πρόσ-
29 ωπα μετ' εἰρήνης. Καὶ ἦλθε πρὸς Ἰού-
δαν, καὶ ἠσπάσαντο ἀλλήλους εἰρηνικῶς. καὶ οἱ
πολέμιοι ἦσαν ἕτοιμοι ἐξαρπάσαι τὸν Ἰούδαν.
30 Καὶ ἐγνώσθη ὁ λόγος τῷ Ἰούδᾳ, ὅτι μετὰ δόλου
ἦλθεν ἐπ' αὐτόν· καὶ ἐπτοήθη ἀπ' αὐτοῦ, καὶ οὐκ
31 ἐβουλήθη ἔτι ἰδεῖν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. Καὶ
ἔγνω Νικάνωρ ὅτι ἀπεκαλύφθη ἡ βουλὴ αὐτοῦ,
καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τῷ [31] Ἰούδᾳ ἐν πο-
32 λέμῳ κατὰ Χαφαρσαλαμά. Καὶ [32] ἔπε-
σον τῶν παρὰ Νικάνορος [33] ὡσεὶ πεντακισχίλιοι
ἄνδρες, καὶ ἔφυγον εἰς τὴν πόλιν Δαυίδ.
33 Καὶ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἀνέβη Νικάνωρ εἰς τὸ
ὄρος Σιών. καὶ [34] ἐξῆλθον ἀπὸ τῶν ἱερέων ἐκ τῶν ἁ-
γίων καὶ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ ἀσπάσασθαι
αὐτὸν εἰρηνικῶς, καὶ δεῖξαι αὐτῷ τὴν ὁλοκαύτω-
σιν τὴν προσφερομένην ὑπὲρ τοῦ βασιλέως.
34 Καὶ ἐμυκτήρισεν αὐτοὺς, καὶ κατεγέλασεν αὐ-
τῶν, καὶ ἐμίανεν αὐτοὺς, καὶ ἐλάλησεν ὑπερη-
35 φάνως. Καὶ ὤμοσε μετὰ θυμοῦ, λέγων,
Ἐὰν μὴ παραδοθῇ Ἰούδας καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐ-
τοῦ [35] εἰς χεῖράς μου τὸ νῦν, καὶ ἔσται ἐὰν ἐπι-
στρέψω ἐν εἰρήνῃ, ἐμπυριῶ τὸν οἶκον τοῦτον. καὶ
36 ἐξῆλθε μετὰ [36] θυμοῦ μεγάλου. Καὶ εἰσ-
ῆλθον οἱ ἱερεῖς, καὶ ἔστησαν κατὰ πρόσωπον τοῦ
θυσιαστηρίου καὶ τοῦ ναοῦ, καὶ [37] ἔκλαυσαν, καὶ εἶ-
37 πον, Σὺ [38] κύριε ἐξελέξω τὸν οἶκον τοῦ-
τον ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομά σου ἐπ' [39] αὐτῷ,
εἶναι οἶκον προσευχῆς καὶ δεήσεως τῷ λαῷ σου.
38 Ποίησον ἐκδίκησιν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ καὶ ἐν τῇ
παρεμβολῇ αὐτοῦ, καὶ [40] πεσέτωσαν ἐν ῥομφαίᾳ·
μνήσθητι τῶν δυσφημιῶν αὐτῶν, καὶ μὴ δῷς αὐ-
39 τοῖς μονήν. Καὶ ἐξῆλθε Νικάνωρ ἐξ Ἱε-
ρουσαλὴμ, καὶ [41] παρενέβαλεν ἐν Βαιθωρὼν,
40 καὶ συνήντησεν αὐτῷ δύναμις Συρίας. Καὶ
Ἰούδας παρενέβαλεν ἐν Ἀδασὰ ἐν τρισχιλίοις
ἀνδράσι· καὶ προσηύξατο Ἰούδας, καὶ εἶπεν,
41 Οἱ παρὰ τοῦ βασιλέως [42] Ἀσσυρίων ὅτε ἐδυσ-

16 *Alex.* εἰρηνικοὺς λόγους. 17 *C.* συνέλαβον. 18 *Alex. Ald. C.* τοὺς λόγους οὓς. 19 *Alex.* εἰς. 20 *Alex.* κρίσει. 21 *Alex. Ald. C.* μετ' αὐτοῦ. 22 *Alex.* ἀρχιερωσύνης. 23 *C.* Ἱερουσαλήμ. 24 *Alex.* Ἄλκινος. 25 *Alex.* καὶ κυκλόθεν. 26 *Alex.* καὶ τοῖς. 27 *Alex.* πορευθῆναι εἰς χώραν. 28 *Alex.* ὅτι * δύναται. 29 *Ald.* ἡμῶν. 30 *Alex.* ἴδω ὑμῶν. 31 *Alex.* Ἰούδᾳ κατὰ Χαρφαρσαραμά. 32 *Alex.* ἔπεσαν. 33 *Alex.* ὡς * πεντακισχιλίους. *Ald. C.* ὡσεὶ πεντακόσιοι. 34 *Alex.* ἐξῆλθαν. 35 *Alex.* τὸ νῦν εἰς χεῖράς μου. 36 *Alex.* θυμοῦ. Καὶ εἰσῆλθον. 37 *Alex.* * ἔκλαυσεν, καὶ εἶπαν. 38 *Alex. C.* ἐξελέξω. *Ald.* ἐξέλεξας. 39 *Alex.* αὐτόν. 40 *Alex.* πεσάτωσαν. 41 *Alex.* παρενέβαλον. 42 *Alex. Ald. C.* ὅτε ἐδυσφήμησαν.

φήμησαν,

φήμησαν, ἐξῆλθεν ἄγγελός [43] σου κύριε, καὶ
ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς ἑκατὸν ὀγδοηκονταπέντε χι-
42 λιάδας. [44] Οὕτω σύντριψον τὴν παρεμ-
βολὴν ταύτην ἐνώπιον ἡμῶν σήμερον, καὶ γνώ-
τωσαν οἱ ἐπίλοιποι, ὅτι κακῶς [45] ἐλάλησαν
ἐπὶ τὰ ἅγιά σου, καὶ κρῖνον αὐτὸν κατὰ τὴν κα-
43 κίαν αὐτοῦ. Καὶ συνῆψαν αἱ παρεμβο-
λαὶ εἰς πόλεμον τῇ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς
Ἀδαρ, καὶ συνετρίβη ἡ παρεμβολὴ Νικάνο-
ρος, καὶ ἔπεσεν αὐτὸς πρῶτος ἐν τῷ πολέ-
44 μῳ. Ὡς δὲ εἶδεν ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὅτι
[46] ἔπεσε Νικάνωρ, ῥίψαντες τὰ ὅπλα αὐτῶν
45 ἔφυγον. Καὶ κατεδίωκον αὐτοὺς ὁδὸν ἡ-
μέρας μιᾶς ἀπὸ Ἀδασὰ ἕως τοῦ ἐλθεῖν εἰς Γά-
ζηρα, καὶ ἐσάλπισαν ὀπίσω αὐτῶν ταῖς σάλπιγ-
46 ξι τῶν σημασιῶν. Καὶ ἐξῆλθον ἐκ πασῶν
τῶν κωμῶν τῆς Ἰουδαίας κυκλόθεν, καὶ ὑπερεκέ-
ρων αὐτούς, καὶ ἀνέστρεφον οὗτοι πρὸς τούτους· καὶ
[47] ἔπεσον πάντες ῥομφαίᾳ, καὶ οὐ κατελείφθη
47 ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς. Καὶ ἔλαβον τὰ σκῦλα
καὶ τὴν προνομήν, καὶ τὴν κεφαλὴν Νικάνορος
[48] ἀφεῖλον, καὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ ἣν ἐξέτεινεν
ὑπερηφάνως, καὶ ἤνεγκαν, καὶ ἐξέτειναν παρὰ
48 τὴν Ἱερουσαλήμ. Καὶ [49] εὐφράνθη ὁ λαὸς
σφόδρα, καὶ ἤγαγον τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡμέραν
49 εὐφροσύνης [50] μεγάλης. Καὶ ἔστησαν τοῦ
[51] ἄγειν κατ' ἐνιαυτὸν τὴν ἡμέραν ταύτην [52] τὴν τρισ-
50 καιδεκάτην τοῦ Ἀδαρ. Καὶ ἡσύχασεν
ἡ γῆ Ἰούδα ἡμέρας ὀλίγας.

Κεφ. η'. 8.

1 ΚΑὶ ἤκουσεν Ἰούδας τὸ ὄνομα τῶν Ῥωμαίων,
ὅτι εἰσὶ δυνατοὶ [1] ἰσχύϊ, καὶ αὐτοὶ εὐδοκοῦσιν ἐν
πᾶσι τοῖς [2] προστιθεμένοις αὐτοῖς, [3] καὶ ὅσοι
ἂν προσέλθωσιν αὐτοῖς, ἱστῶσιν αὐτοῖς φι-
2 λίαν, Καὶ ὅτι εἰσὶ δυνατοὶ ἰσχύϊ· καὶ διη-
γήσαντο αὐτῷ τοὺς πολέμους αὐτῶν, καὶ τὰς ἀν-
δραγαθίας ἃς ποιοῦσιν ἐν τοῖς Γαλάταις, καὶ
ὅτι κατεκράτησαν αὐτῶν καὶ ἤγαγον αὐτοὺς ὑπὸ
3 φόρον, Καὶ ὅσα ἐποίησαν ἐν χώρᾳ [4] Ἱσπα-
νίας, τοῦ κατακρατῆσαι τῶν μετάλλων τοῦ ἀργυρίου καὶ
4 τοῦ χρυσίου τοῦ ἐκεῖ· Καὶ κατεκράτησαν
τοῦ τόπου παντὸς τῇ βουλῇ αὐτῶν καὶ τῇ μακρο-
θυμίᾳ, καὶ ὁ τόπος ἦν μακρὰν ἀπέχων ἀπ'
αὐτῶν σφόδρα· καὶ τῶν βασιλέων τῶν ἐπελθόντων
[5] ἐπ' αὐτοὺς ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς [6] ἕως συνέτριψαν
αὐτούς, καὶ ἐπάταξαν ἐν αὐτοῖς πληγὴν μεγά-
λην, καὶ οἱ ἐπίλοιποι διδόασιν αὐτοῖς φόρον
5 κατ' ἐνιαυτόν· Καὶ τὸν Φίλιππον καὶ τὸν
Περσέα Κιτιέων βασιλέα, καὶ τοὺς ἐπηρμένους
ἐπ' αὐτούς, συνέτριψαν αὐτοὺς [7] ἐν πολέμῳ,
6 καὶ κατεκράτησαν αὐτῶν· Καὶ Ἀντίοχον
τὸν μέγαν βασιλέα τῆς Ἀσίας, τὸν πορευθέντα
ἐπ' αὐτοὺς εἰς πόλεμον ἔχοντα ἑκατὸν εἴκοσι ἐ-
λέφαντας καὶ ἵππον καὶ ἅρματα καὶ δύναμιν
πολλὴν σφόδρα, καὶ συνετρίβη ἀπ' αὐτῶν·
7 Καὶ ἔλαβον αὐτὸν ζῶντα, καὶ ἔστησαν αὐτοῖς
[8] διδόναι αὐτόν τε καὶ τοὺς βασιλεύοντας μετ'
αὐτὸν φόρον μέγαν, διδόναι ὅμηρα καὶ διαστο-
8 λήν, Καὶ χώραν τὴν Ἰνδικήν, καὶ Μή-
δειαν, καὶ Λυδίαν, καὶ ἀπὸ τῶν καλλίστων χωρῶν
αὐτῶν, καὶ λαβόντες αὐτὰς παρ' αὐτοῦ ἔδωκαν
9 αὐτὰς Εὐμένει τῷ βασιλεῖ· Καὶ ὅτι οἱ
ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἐβουλεύσαντο ἐλθεῖν καὶ ἐξᾶ-
10 ραι αὐτούς, Καὶ ἐγνώσθη ὁ λόγος αὐ-
τοῖς, καὶ ἀπέστειλαν ἐπ' αὐτοὺς στρατηγὸν ἕ-
να, καὶ ἐπολέμησαν πρὸς αὐτούς, καὶ [9] ἔ-
πεσον ἐξ αὐτῶν τραυματίαι πολλοί, καὶ [10] ἠχ-
μαλώτευσαν [11] τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ
τέκνα αὐτῶν, καὶ [12] προενόμευσαν αὐτούς,
καὶ κατεκράτησαν τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ καθεῖ-
λον τὰ ὀχυρώματα αὐτῶν, [13] καὶ κατεδουλώσαντο
11 αὐτοὺς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· Καὶ τὰς
ἐπιλοίπους βασιλείας, καὶ τὰς νήσους, ὅσοι
ποτὲ [14] ἀντέστησαν αὐτοῖς, κατέφθειραν, καὶ
12 ἐδούλωσαν [15] αὐτούς· Μετὰ δὲ τῶν φίλων
αὐτῶν καὶ τῶν ἐπαναπαυομένων αὐτοῖς συνετή-
ρησαν [16] φιλίαν, καὶ κατεκράτησαν τῶν βασι-
λέων τῶν ἐγγὺς καὶ τῶν μακράν, καὶ ὅσοι [17] ἤ-
κουον τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐφοβοῦντο ἀπ' αὐτῶν·
13 [18] Ὅσοις δ' ἂν βούλωνται βοηθεῖν καὶ βασιλεύ-

43 *Alex.* σου, καί. 44 *Alex.* Οὕτως * συνέτριψεν. 45 *Alex.* ἐλάλησεν. 46 *Ald. C.* τέθνηκε. 47 *Alex.* ἔπεσαν. 48 *Alex.* ἀφῖλαν. 49 *Alex.* ηὐφράνθη. 50 *Alex.* μεγάλην. 51 *Alex.* ἀγαγεῖν κατ'. 52 *Alex.* & *C.* τῇ τρισκαιδεκάτῃ.

Cap. 8. 1 *Alex.* ἐν ἰσχύϊ. 2 *Alex.* προστεθειμένοις. 3 *Alex.* καὶ ὅσοι ἐὰν προστιθῶσιν αὐτοῖς, καὶ ὅσοι ἐάν. 4 *Alex.* Σπανίας. 5 ἐπ' αὐτοὺς *Ald.* desunt. 6 *Alex.* ἕως συνέτριψαν αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν. 7 *Alex.* πολέμῳ. 8 *Alex.* καὶ διδόναι. 9 *Alex.* ἔπεσαν. 10 *Alex.* ᾐχμαλώτισαν. 11 *Ald. C.* πολλούς, τὰς γυναῖκας. 12 *Alex.* ἐπρονόμευσαν. 13 *Alex. Ald. C.* καὶ προενόμευσαν (*Alex.* ἐπρονόμευσαν) αὐτοὺς καί. 14 *Alex.* ἀνέστησαν. 15 *Alex.* αὐτοῖς. 16 *Alex. Ald. C.* αὐτοῖς φιλίαν. 17 *Alex.* ἤκουσαν. 18 *Alex.* Οἷς δ' ἄν.

ειν, [19] βα-

ειν, [19] βασιλεύουσιν· οὓς δ᾽ ἂν βούλωνται, [20] μεθ-
14 ιστῶσι, καὶ ὑψώθησαν σφόδρα. Καὶ
ἐν [21] πᾶσι τούτοις οὐκ [22] ἐπέθετο οὐδεὶς αὐτῶν
διάδημα, καὶ οὐ περιεβάλοντο πορφύραν,
15 ὥστε ἁδρυνθῆναι ἐν αὐτῇ. Καὶ βου-
λευτήριον ἐποίησαν ἑαυτοῖς, καὶ καθ᾽ ἡμέ-
ραν ἐβουλεύοντο τριακόσιοι καὶ εἴκοσι βου-
λευόμενοι διαπαντὸς περὶ τοῦ πλήθους, τοῦ εὐκοσ-
16 μεῖν [23] αὐτούς. Καὶ πιστεύουσιν ἑνὶ ἀνθρώ-
πῳ [24] τὴν ἀρχὴν αὐτῶν κατ᾽ ἐνιαυτὸν, καὶ κυ-
ριεύειν πάσης τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ πάντες ἀκού-
σι τοῦ ἑνὸς, καὶ οὐκ ἔστι φθόνος [25] οὐδὲ ζῆλος
17 ἐν αὐτοῖς. Καὶ ἐπέλεξεν Ἰούδας τὸν Εὐ-
πόλεμον υἱὸν Ἰωάννου τοῦ [26] Ἀκκὼς, καὶ Ἰάσονα
υἱὸν Ἐλεαζάρου, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς Ῥώ-
μην, στῆσαι αὐτοῖς φιλίαν καὶ συμμαχίαν,
18 Καὶ τοῦ ἆραι τὸν ζυγὸν [27] ἀπ᾽ αὐτῶν, ὅτι ἴδον
τὴν βασιλείαν τῶν Ἑλλήνων καταδουλουμένους τὸν Ἰσ-
19 ραὴλ δουλείαν. Καὶ ἐπορεύθησαν εἰς Ῥώ-
μην, καὶ ἡ ὁδὸς πολλὴ σφόδρα, καὶ εἰσῆλθον εἰς
τὸ βουλευτήριον, καὶ ἀπεκρίθησαν [28] καὶ εἶπον,
20 Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ
τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ἀπέστειλαν ἡμᾶς πρὸς
ὑμᾶς, στῆσαι μεθ᾽ ὑμῶν συμμαχίαν καὶ εἰρήνην,
καὶ γραφῆναι ἡμᾶς συμμάχους καὶ φίλους ὑμῶν.
21 Καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον αὐτῶν.
22 Καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῆς [29] ἐπιστολῆς ἧς ἀν-
τέγραψεν ἐπὶ δέλτοις χαλκαῖς, καὶ ἀπέστει-
λεν εἰς Ἱερουσαλὴμ εἶναι παρ᾽ αὐτοῖς ἐκεῖ μνη-
23 μόσυνον εἰρήνης καὶ συμμαχίας. Καλῶς
γένοιτο Ῥωμαίοις καὶ τῷ ἔθνει [30] Ἰουδαίων ἐν τῇ
θαλάσσῃ καὶ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ῥομ-
φαία καὶ ἐχθρὸς μακρυνθείη ἀπ᾽ αὐτῶν.
24 Ἐὰν δὲ ἐνστῇ πόλεμος [31] ἐν Ῥώμῃ προτέρᾳ ἢ
πᾶσι τοῖς συμμάχοις αὐτῶν ἐν πάσῃ κυριείᾳ αὐτῶν,
25 Συμμαχήσει τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων, ὡς ἂν ὁ
26 καιρὸς ὑπογραφῇ αὐτοῖς, καρδίᾳ πλήρει.
Καὶ τοῖς πολεμοῦσιν οὐ δώσουσιν οὐδὲ ἐπαρκέσουσι
σῖτον, ὅπλα, ἀργύριον, πλοῖα, ὡς ἔδοξε
[32] Ῥωμαίοις· καὶ φυλάξονται τὰ φυλάγματα
27 αὐτῶν [33] οὐθὲν λαβόντες. Κατὰ τὰ αὐτὰ
δὲ ἐὰν ἔθνει Ἰουδαίων συμβῇ προτέροις πόλε-
μος, συμμαχήσουσιν οἱ Ῥωμαῖοι ἐκ ψυχῆς,
28 ὡς ἂν αὐτοῖς ὁ καιρὸς ὑπογραφῇ. Καὶ
τοῖς συμμαχοῦσιν οὐ δοθήσεται σῖτος, ὅπλα,
ἀργύριον, [34] πλοῖα, ὡς ἔδοξε Ῥώμῃ· καὶ φυ-
λάξονται τὰ φυλάγματα [35] αὐτῶν, καὶ οὐ μετὰ δό-
29 λου. Κατὰ τοὺς λόγους τούτους [36] ἔστησαν
30 Ῥωμαῖοι τῷ δήμῳ τῶν Ἰουδαίων. Ἐὰν δὲ
μετὰ τοὺς λόγους τούτους βουλεύσωνται οὗτοι καὶ οὗτοι
προσθεῖναι ἢ ἀφελεῖν, ποιήσονται ἐξ αἱρέσεως
αὐτῶν, καὶ ὃ ἐὰν προσθῶσιν ἢ ἀφέλωσιν, ἔσται
31 κύρια. Καὶ περὶ τῶν κακῶν ὧν ὁ βασι-
λεὺς Δημήτριος συντελεῖται εἰς αὐτοὺς, ἐγρά-
ψαμεν αὐτῷ, λέγοντες, Διατί ἐβάρυνας τὸν
ζυγόν σου ἐπὶ τοὺς φίλους ἡμῶν τοὺς συμμάχους
32 Ἰουδαίους; Ἐὰν οὖν ἔτι ἐντύχωσι κατὰ σοῦ,
ποιήσομεν αὐτοῖς τὴν κρίσιν, καὶ πολεμήσομέν
σε διὰ τῆς θαλάσσης καὶ διὰ τῆς ξηρᾶς.

Κεφ. θ΄. 9.

1 ΚΑὶ ἤκουσε Δημήτριος ὅτι [1] ἔπεσε Νικάνωρ
καὶ αἱ δυνάμεις αὐτοῦ [2] ἐν πολέμῳ, καὶ προσέ-
θετο τὸν Βακχίδην καὶ τὸν Ἄλκιμον ἐκ δευτέρου
ἀποστεῖλαι εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ τὸ δεξιὸν κέρας
2 μετ᾽ αὐτῶν. Καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν τὴν εἰς
Γάλγαλα, καὶ [3] παρενέβαλον ἐπὶ Μαισαλὼθ
τὴν ἐν Ἀρβήλοις, καὶ προκατελάβοντο αὐτὴν,
καὶ [4] ἀπώλεσαν ψυχὰς ἀνθρώπων πολλάς.
3 Καὶ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου ἔτους [5] τοῦ δευτέρου καὶ
πεντηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ παρενέβαλον [6] ἐπὶ Ἱε-
4 ρουσαλήμ. Καὶ ἀπῆραν καὶ ἐπορεύθησαν
εἰς Βερέαν ἐν εἴκοσι χιλιάσιν ἀνδρῶν καὶ [7] δι-
5 σχιλίᾳ ἵππῳ. Καὶ Ἰούδας ἦν παρεμβε-
βληκὼς ἐν [8] Ἐλεασὰ, καὶ τρισχίλιοι ἄνδρες
6 ἐκλεκτοὶ μετ᾽ αὐτοῦ. Καὶ ἴδον τὸ πλῆθος
τῶν δυνάμεων ὅτι πολλοί εἰσι, καὶ ἐφοβήθησαν
σφόδρα· καὶ [9] ἐξερρύησαν πολλοὶ ἀπὸ τῆς παρ-
εμβολῆς, οὐ κατελείφθησαν ἐξ αὐτῶν ἀλλ᾽ ἢ
7 ὀκτακόσιοι ἄνδρες. Καὶ εἶδεν Ἰούδας,
ὅτι ἀπερρύη ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, καὶ ὁ πόλεμος
ἔθλιβεν αὐτόν· καὶ συνετρίβη τῇ καρδίᾳ, ὅτι
8 οὐκ εἶχε καιρὸν συναγαγεῖν αὐτούς. Καὶ

---

19 *Alex.* βασιλεύσουσιν. 20 *C.* ἀφιστῶσι. 21 *Alex.* ἅπασιν. 22 *Alex.* ἐπέθεντο. 23 *Alex.* ἑαυτούς. 24 *Alex.* ἄρχειν. 25 *Alex.* οὔτε. 26 *Alex.* Ἀκχώς. 27 *Alex.* αὐτῶν. 28 *Alex.* *Ald.* Ἰούδας ὁ καὶ Μακκαβαῖος. 29 *Alex.* γραφῆς ἀντέγραψαν ἐπὶ δέλτοις χαλκαῖς, καὶ ἀπέστειλαν. 30 *Alex.* τῶν Ἰουδαίων. 31 *Alex.* Ῥώμῃ. 32 *Alex.* Ῥώμῃ. 33 *Alex.* * ὅθεν. 34 *Alex.* ὡς. 35 *Alex.* *Ald.* *C.* ταῦτα, καί. 36 *Alex.* οὕτως ἔστησαν.

Cap. 9. 1 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐποίησεν. 2 *Alex.* *Ald.* *C.* * πόλεμον. 3 *Alex.* παρενέβαλοσαν ἐπὶ Μεσαλὼθ. 4 *Alex.* ἀπώλεσεν. 5 *Alex.* δευτέρου. 6 *Alex.* εἰς. 7 *Alex.* διχιλιάσιν ἵππων. 8 *Alex.* Ἀλασά. 9 *Alex.* ἐξερύησαν.

ἐξελύθη,

ἐξελύθη, καὶ εἶπε τοῖς καταλειφθεῖσιν, Ἀνα-
στῶμεν καὶ ἀναβῶμεν ἐπὶ τοὺς ὑπεναντίους [10] ἡ-
μῶν, ἐὰν ἄρα δυνώμεθα πολεμῆσαι αὐτούς.
9 Καὶ ἀπέστρεψαν αὐτὸν, λέγοντες, Οὐ μὴ [11] δυ-
νώμεθα, ἀλλ' ἢ σώζωμεν τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς
τὸ νῦν, [12] καὶ ἐπιστρέψωμεν [13] μετὰ τῶν ἀδελφῶν
ἡμῶν, καὶ πολεμήσωμεν πρὸς αὐτοὺς, ἡμεῖς δὲ
10 ὀλίγοι. Καὶ εἶπεν Ἰούδας, Μή μοι γέ-
νοιτο [14] ποιῆσαι τὸ πρᾶγμα τοῦτο, φυγεῖν
ἀπ' αὐτῶν, [15] καὶ εἰ ἤγγικεν ὁ καιρὸς ἡμῶν, καὶ
ἀποθάνωμεν [16] ἐν ἀνδρείᾳ χάριν τῶν ἀδελφῶν
ἡμῶν, καὶ μὴ καταλίπωμεν αἰτίαν τῇ δόξῃ ἡ-
11 μῶν. Καὶ ἀπῆρεν ἡ δύναμις ἀπὸ τῆς παρ-
εμβολῆς, καὶ ἔστησαν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς,
καὶ ἐμερίσθη ἡ ἵππος εἰς δύο μέρη, καὶ οἱ σφεν-
δονηταὶ καὶ οἱ τοξόται προεπορεύοντο τῆς δυνά-
μεως, καὶ οἱ [17] πρωταγωνισταὶ πάντες οἱ δυ-
12 νατοί. Βακχίδης δὲ ἦν ἐν τῷ δεξιῷ κέ-
ρατι, καὶ ἤγγισεν ἡ φάλαγξ ἐκ τῶν δύο μερῶν,
13 καὶ ἐφώνουν ταῖς σάλπιγξι. Καὶ ἐσάλπι-
σαν [18] οἱ παρὰ Ἰούδα καὶ αὐτοὶ ταῖς σάλπιγξι,
καὶ [19] ἐσαλεύθη ἡ γῆ ἀπὸ τῆς φωνῆς τῶν παρεμ-
βολῶν. καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος [20] συνημμένος ἀ-
14 πὸ πρωΐθεν ἕως ἑσπέρας. Καὶ εἶδεν Ἰού-
δας ὅτι Βακχίδης καὶ τὸ στερέωμα τῆς παρεμ-
βολῆς ἐν τοῖς δεξιοῖς· καὶ συνῆλθον αὐτῷ πάν-
15 τες οἱ εὔψυχοι τῇ καρδίᾳ. Καὶ συνε-
τρίβη τὸ δεξιὸν κέρας ἀπ' αὐτῶν, καὶ [21] ἐδίω-
16 κον ὀπίσω αὐτῶν ἕως Ἀζώτου ὄρους. Καὶ
οἱ εἰς τὸ ἀριστερὸν κέρας ἴδον ὅτι συνετρίβη τὸ
δεξιὸν κέρας, καὶ ἐπέστρεψαν κατὰ πόδας Ἰούδα
17 καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ ἐκ τῶν ὄπισθεν. Καὶ ἐβα-
ρύνθη ὁ πόλεμος, καὶ [22] ἔπεσον τραυματίαι
18 πολλοὶ ἐκ τούτων καὶ ἐκ τούτων. Καὶ Ἰού-
19 δας ἔπεσε, καὶ οἱ λοιποὶ ἔφυγον. Καὶ
ἦραν Ἰωνάθαν καὶ Σίμων Ἰούδαν τὸν ἀδελφὸν [23] αὐ-
τῶν, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέ-
20 ρων αὐτοῦ ἐν [24] Μωδεείμ. Καὶ ἔκλαυσαν
αὐτὸν [25], καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ κο-
πετὸν μέγαν, καὶ ἐπένθουν ἡμέρας πολλὰς, καὶ
21 [26] εἶπον, Πῶς ἔπεσε δυνατὸς, σώζων τὸν
22 Ἰσραήλ; Καὶ τὰ [27] περισσὰ τῶν λόγων
Ἰούδα, καὶ τῶν πολέμων, καὶ τῶν ἀνδραγαθιῶν ὧν
ἐποίησε, καὶ τῆς μεγαλωσύνης [28] αὐτῶν, οὐ κατ-
23 εγράφη, πολλὰ γὰρ ἦν σφόδρα. Καὶ
ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν [29] Ἰούδα, ἐξέκυψαν
οἱ ἄνομοι ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις Ἰσραὴλ, καὶ ἀνέ-
τειλαν πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀδικίαν.
24 Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐγενήθη λιμὸς [30] μέγας
σφόδρα, καὶ ηὐτομόλησεν ἡ χώρα μετ' αὐτῶν.
25 Καὶ ἐξέλεξε Βακχίδης τοὺς ἀσεβεῖς ἄνδρας, καὶ
26 κατέστησεν αὐτοὺς κυρίους τῆς χώρας, Καὶ
ἐξεζήτουν καὶ [31] ἐξηρεύνων τοὺς φίλους [32] Ἰούδα,
καὶ ἦγον αὐτοὺς πρὸς Βακχίδην. καὶ [33] ἐξεδίκει
[34] ἐν αὐτοῖς, [35] καὶ ἐνέπαιζεν αὐτοῖς.
27 Καὶ ἐγένετο θλίψις μεγάλη ἐν τῷ Ἰσραὴλ,
ἥτις οὐκ ἐγένετο ἀφ' ἧς ἡμέρας οὐκ ὤφθη προ-
28 φήτης [36] ἐν αὐτοῖς. Καὶ ἠθροίσθησαν
πάντες οἱ φίλοι [37] Ἰούδα, καὶ εἶπον τῷ Ἰωνά-
29 θαν, Ἀφ' οὗ ὁ ἀδελφός σου Ἰούδας τετε-
λεύτηκε, καὶ ἀνὴρ ὅμοιος αὐτῷ οὐκ ἔστιν ἐξελ-
θεῖν πρὸς τοὺς ἐχθροὺς, καὶ Βακχίδην, καὶ ἐν
30 τοῖς ἐχθραίνουσι τοῦ ἔθνους ἡμῶν. Νῦν οὖν
σε ᾑρετισάμεθα σήμερον, τοῦ εἶναι ἀντ' αὐτοῦ ἡ-
μῖν εἰς ἄρχοντα, καὶ ἡγούμενον, τοῦ πολεμῆσαι
31 τὸν πόλεμον ἡμῶν. Καὶ ἐπεδέξατο Ἰωνά-
θαν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τὴν [38] ἥγησιν, καὶ ἀνέ-
32 στη ἀντὶ [39] Ἰούδα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Καὶ
ἔγνω Βακχίδης, καὶ ἐζήτει αὐτὸν ἀποκτεῖναι.
33 Καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν, καὶ Σίμων ὁ ἀδελφὸς αὐ-
τοῦ, καὶ πάντες οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔφυγον εἰς τὴν
ἔρημον Θεκωὲ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὸ ὕδωρ
34 λάκκου [40] Ἀσφάρ. Καὶ ἔγνω Βακχίδης
τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, καὶ ἦλθεν αὐτὸς, καὶ
[41] πᾶν τὸ στράτευμα αὐτοῦ πέραν τοῦ [42] Ἰορδά-
35 νου. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωνάθαν τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ ἡγούμενον τοῦ ὄχλου, καὶ παρεκάλεσε τοὺς
[43] Ναυαταίους φίλους αὐτοῦ παραθέσθαι αὐτοῖς τὴν
36 ἀποσκευὴν αὐτῶν τὴν πολλήν. Καὶ ἐξῆλ-
θον [44] υἱοὶ Ἰαμβρὶ ἐκ Μηδαβὰ, καὶ συνελα-

---

10 *Alex.* ἡμῖν. 11 *Alex.* δυνησώμεθα. 12 *Alex.* ἐπιστρέψωμεν. *Ald. C.* ἐπίστρεψον. 13 *Ald. C.* καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἀπερρύησαν, καί. 14 ποιῆσαι *C.* ponit post τοῦτο. 15 *Alex. Ald. C.* καὶ ἤγγικεν. 16 *Alex.* ἀνδρείᾳ. *Ald. C.* ἀνδρείᾳ. 17 *C.* προαγωνισταί. 18 *Alex.* καὶ οἱ παρὰ Ἰούδου. 19 *Alex.* ἐσείσθη ἡ γῆ ἀπὸ τῶν παρεμβολῶν αὐτῶν. 20 *Alex.* συνηγμένος. 21 *Alex.* ἐδίωκεν. 22 *Alex.* ἔπεσαν. 23 *Alex.* αὐτοῦ. 24 *C.* Μωδείν. 25 *Alex.* ἐκεῖ, καί. 26 *Alex.* εἶπαν. 27 *Alex.* * περισσὰ τῶν λόγων Ἰούδου. 28 *Alex.* αὐτοῦ. 29 *Alex.* Ἰούδου. 30 *Alex.* μεγάλη σφόδρα, καὶ αὐτομόλησεν. 31 *Alex.* ἐξηρεύνων. 32 *Alex.* Ἰούδου. 33 *Alex.* ἐξεδίκα. 34 *Alex. Ald. C.* αὐτούς. 35 *Alex.* καὶ ἐνέπαιζεν. 36 *Alex.* & *C.* αὐτοῖς. 37 *Alex.* Ἰούδου. 38 *Alex.* * κτησιν. 39 *Alex.* Ἰούδου. 40 *Alex.* Ἀσφάδ. 41 *Ald.* τοῦτο. 42 *Alex.* Ἰορδάνη. Καὶ ἀπέστειλεν τὸν ἀδελφόν. 43 *Alex.* Ναβατίους. 44 *Alex.* οἱ υἱοὶ Ἰαμβρείν.

βον Ἰωάννην, καὶ πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἀπῆλ-
37 θον ἔχοντες. Μετὰ δὲ τοὺς λόγους τούτους
ἀπήγγειλαν [45] τῷ Ἰωνάθαν καὶ Σίμωνι τῷ ἀ-
δελφῷ αὐτοῦ, ὅτι [46] οἱ υἱοὶ Ἰαμβρὶ ποιοῦσι γά-
μον μέγαν, καὶ ἄγουσι τὴν νύμφην ἀπὸ Ναδα-
βὰθ, θυγατέρα ἑνὸς τῶν [47] μεγιστάνων μεγά-
λων τῶν Χαναὰν, μετὰ παραπομπῆς μεγάλης.
38 Καὶ ἐμνήσθησαν Ἰωάννου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν, καὶ
ἀνέβησαν, καὶ ἐκρύβησαν ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ ὄ-
39 ρους. Καὶ ἦραν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ
[48] ἴδον, καὶ ἰδοὺ θροῦς, καὶ ἀποσκευὴ πολλὴ, καὶ
ὁ νυμφίος ἐξῆλθε, καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ, καὶ οἱ
ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰς συνάντησιν αὐτῶν μετὰ τυμ-
πάνων, καὶ μουσικῶν, καὶ ὅπλων πολλῶν.
40 Καὶ ἐξανέστησαν ἐπ' αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ἐνέδρου [49] οἱ
περὶ τὸν Ἰωνάθαν, καὶ ἀπέκτειναν αὐτοὺς, καὶ ἔ-
πεσον τραυματίαι πολλοὶ, καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἔ-
φυγον εἰς τὸ ὄρος. καὶ ἔλαβον πάντα τὰ [50] σκῦ-
41 λα αὐτῶν. Καὶ μετεστράφη ὁ γάμος εἰς
πένθος, καὶ [51] ἡ φωνὴ μουσικῶν αὐτῶν εἰς θρῆ-
42 νον. Καὶ ἐξεδίκησαν τὴν ἐκδίκησιν αἵμα-
τος ἀδελφοῦ αὐτῶν, καὶ ἀπέστρεψαν εἰς τὸ [52] ἕ-
43 λος τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ ἤκουσε Βακχίδης,
καὶ ἦλθε τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἕως τῶν κρηπί-
44 δων τοῦ Ἰορδάνου ἐν δυνάμει πολλῇ. Καὶ
εἶπεν Ἰωνάθαν τοῖς [53] παρ' αὐτοῦ, Ἀναστῶμεν
νῦν καὶ πολεμήσωμεν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν, οὐ
γάρ ἐστι σήμερον ὡς ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν.
45 Ἰδοὺ γὰρ ὁ πόλεμος ἐξεναντίας ἡμῶν καὶ ἐξόπι-
σθεν ἡμῶν· τὸ δὲ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου ἔνθεν καὶ ἔν-
θεν, καὶ ἕλος καὶ δρυμὸς, [54] οὐκ ἔστι τόπος τοῦ
46 ἐκκλῖναι. Νῦν οὖν κεκράξατε εἰς οὐρανὸν,
ὅπως διασωθῆτε ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν [55] ὑμῶν.
47 Καὶ συνῆψεν ὁ πόλεμος. καὶ ἐξέτεινεν Ἰωνάθαν
τὴν χεῖρα αὐτοῦ πατάξαι τὸν Βακχίδην, καὶ ἐξέ-
48 κλινεν ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω. Καὶ ἐνε-
πήδησεν Ἰωνάθαν καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν Ἰορδά-
νην, καὶ διεκολύμβησαν εἰς τὸ πέραν· καὶ οὐ
49 διέβησαν ἐπ' αὐτοὺς τὸν Ἰορδάνην. Καὶ
[56] διέπεσον παρὰ Βακχίδου τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς
50 χιλίους ἄνδρας. Καὶ [57] ἐπέστρεψεν εἰς Ἱε-
ρουσαλὴμ, καὶ [58] ᾠκοδόμησε πόλεις ὀχυρὰς ἐν
τῇ Ἰουδαίᾳ, τὸ ὀχύρωμα τὸ ἐν Ἱεριχὼ, [59] καὶ
τὴν Ἐμμαοὺμ, καὶ τὴν Βαιθωρὼν, καὶ τὴν Βαιθὴλ, καὶ
τὴν Θαμναθὰ [60] Φαραθωνὶ, καὶ τὴν [61] Τεφὼν ἐν
τείχεσιν ὑψηλοῖς καὶ πύλαις καὶ μοχλοῖς.
51 Καὶ [62] ἔθετο φρουρὰν ἐν αὐτοῖς τοῦ ἐχθραίνειν τῷ
52 Ἰσραήλ. Καὶ [63] ὠχύρωσε τὴν πόλιν τὴν ἐν
Βαιθσούρᾳ, καὶ τὴν Γάζαρα, καὶ τὴν ἄκραν, καὶ
[64] ἔθετο ἐν αὐταῖς δυνάμεις καὶ παραθέσεις βρω-
53 μάτων. Καὶ [65] ἔλαβε τοὺς υἱοὺς τῶν ἡγου-
μένων τῆς χώρας ὅμηρα, καὶ [66] ἔθετο αὐτοὺς ἐν
54 τῇ ἄκρᾳ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν φυλακῇ. Καὶ
ἐν ἔτει τρίτῳ καὶ πεντηκοστῷ καὶ [67] ἑκατοστῷ, μηνὶ
τῷ δευτέρῳ, ἐπέταξεν Ἄλκιμος καθαιρεῖν
τὸ τεῖχος τῆς αὐλῆς τῶν ἁγίων τῆς ἐσωτέρας, καὶ
καθεῖλε τὰ ἔργα τῶν προφητῶν, καὶ ἐνήρξατο
55 τοῦ καθαιρεῖν. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπλή-
γη Ἄλκιμος, καὶ ἐνεποδίσθη τὰ ἔργα αὐτοῦ,
καὶ ἀπεφράγη τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ παρελύθη,
καὶ οὐκ ἐδύνατο ἔτι λαλῆσαι λόγον καὶ ἐντείλασθαι
56 περὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. Καὶ ἀπέθανεν Ἄλ-
κιμος ἐν τῷ καιρῷ [68] ἐκείνῳ μετὰ βασάνου με-
57 γάλης. Καὶ εἶδε Βακχίδης ὅτι ἀπέθα-
νεν Ἄλκιμος, καὶ ἀπέστρεψε πρὸς τὸν βασιλέα.
58 καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ Ἰούδα ἔτη δύο. Καὶ ἐ-
βουλεύσαντο [69] πάντες οἱ ἄνομοι, λέγοντες,
Ἰδοὺ Ἰωνάθαν καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ ἐν ἡσυχίᾳ κατ-
οικοῦσι πεποιθότες· νῦν οὖν ἄξομεν τὸν Βακχί-
δην, καὶ συλλήψεται αὐτοὺς πάντας ἐν νυκτὶ μιᾷ.
59 Καὶ πορευθέντες συνεβουλεύσαντο αὐτῷ.
60 Καὶ ἀπῆρε τοῦ ἐλθεῖν μετὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ
ἀπέστειλεν ἐπιστολὰς λάθρα πᾶσι τοῖς συμ-
μάχοις αὐτοῦ τοῖς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, ὅπως συλ-
λάβωσι τὸν Ἰωνάθαν, καὶ τοὺς [70] μετ' αὐτοῦ. καὶ
οὐκ ἐδύναντο, ὅτι ἐγνώσθη αὐτοῖς ἡ βουλὴ αὐ-
61 τῶν. Καὶ [71] συνελάβοντο ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν
τῆς χώρας τῶν ἀρχηγῶν τῆς κακίας, εἰς πεντή-
κοντα ἄνδρας, καὶ [72] ἀπέκτειναν αὐτούς.
62 Καὶ ἐξεχώρησεν Ἰωνάθαν, καὶ Σίμων, καὶ οἱ
μετ' αὐτοῦ εἰς Βαιθβασὶ τὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ᾠ-
κοδόμησε τὰ καθῃρημένα αὐτῆς, καὶ [73] ἐστερέ-

---

45 *Alex.* Ἰωνάθαν. 46 *Alex.* υἱοὶ Ἰαμβρείν. 47 *Alex.* μεγάλων μεγιστάνων Χαναάν. 48 *Alex.* ἴδαν. 49 *Alex.* καὶ ἀπέκτειναν. 50 *Alex.* σκεύη. 51 *Alex.* φωνή. 52 *Alex.* * ὄρος. 53 *Alex.* ἀδελφοῖς αὐτοῦ. 54 *Alex.* καὶ οὐκ. 55 *Alex.* ἡμῶν. 56 *Alex.* * διέβησαν παρὰ Βακχίδα. 57 *Alex.* ἀπέστρεψαν. 58 *Alex.* ᾠκοδόμησαν. 59 καὶ τὴν Ἐμμαοὺμ καὶ τὴν Βαιθωρὼν *C.* desunt. 60 *Alex.* Φαραθών. 61 *C.* Τεφώ. 62 *Alex.* ἔθεντο. 63 *Alex.* ὠχύρωσαν τὴν πόλιν καὶ Βεθσούραν, καὶ Γαζάραν. 64 *Alex.* ἔθεντο. 65 *Alex.* ἔλαβον. 66 *Alex.* ἔθεντο. 67 *Alex.* * ἑκατῷ, τῷ μηνί. 68 *Alex.* * ἐκείνου. 69 *Alex.* οἱ ἄνομοι πάντες 70 *Alex.* σὺν αὐτῷ, καὶ οὐκ ἠδύνατο. 71 *Alex.* συνέλαβον. 72 *Alex.* ἀπέκτεινεν. 73 *Alex.* & *C.* ἐστερέωσεν.

ωσαν

63 ωσαν αὐτήν. Καὶ ἔγνω Βακχίδης, καὶ
συνήγαγε πᾶν τὸ πλῆθος αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἐκ
64 τῆς Ἰουδαίας παρήγγειλε. Καὶ ἐλθὼν παρ-
ενέβαλεν ἐπὶ Βαιθβασὶ, καὶ ἐπολέμησεν αὐ-
τὴν ἡμέρας πολλάς· καὶ ἐποίησε μηχανάς.
65 Καὶ ἀπέλιπεν Ἰωνάθαν Σίμωνα τὸν ἀδελφὸν αὐ-
τοῦ ἐν τῇ πόλει, καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὴν χώραν, καὶ
66 [74] ἐξῆλθεν ἐν ἀριθμῷ. Καὶ ἐπάταξεν [75] Ὀ-
δοαρρὴν, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς υἱοὺς
67 Φασιρὼν ἐν τῷ σκηνώματι αὐτῶν, Καὶ
ἐξήρξατο τύπτειν, καὶ ἀναβαίνειν ἐν [76] δυνά-
μεσι. Καὶ Σίμων, καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ ἐξῆλθον ἐκ
τῆς πόλεως, καὶ ἐνεπύρισαν τὰς μηχανάς.
68 Καὶ ἐπολέμησαν πρὸς τὸν Βακχίδην, καὶ συνε-
τρίβη ὑπ᾽ αὐτῶν, καὶ ἔθλιβον αὐτὸν σφόδρα,
ὅτι ἦν ἡ βουλὴ αὐτοῦ καὶ ἡ ἔφοδος αὐτοῦ κενή.
69 Καὶ [77] ὠργίσθη θυμῷ τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἀνόμοις
τοῖς συμβουλεύσασιν αὐτῷ ἐλθεῖν εἰς τὴν χώραν, καὶ
ἀπέκτειναν ἐξ αὐτῶν πολλοὺς, καὶ ἐβουλεύσατο τοῦ
70 ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν [78] αὐτοῦ. Καὶ ἐπέγνω
Ἰωνάθαν, καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν πρέσβεις,
τοῦ συνθέσθαι πρὸς αὐτὸν εἰρήνην, καὶ ἀποδοῦναι
71 αὐτοῖς τὴν αἰχμαλωσίαν. Καὶ ἀπεδέξα-
το, καὶ ἐποίησε κατὰ τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ ὤμο-
σεν αὐτῷ μὴ ἐκζητῆσαι αὐτῷ κακὸν πάσας
72 τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Καὶ ἀπέδω-
κεν αὐτῷ τὴν αἰχμαλωσίαν ἣν ᾐχμαλώτευσε
τοπρότερον ἐκ γῆς Ἰούδα· καὶ ἀποστρέψας ἀπῆλ-
θεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ οὐ προσέθετο ἔτι ἐλ-
73 θεῖν εἰς τὰ ὅρια αὐτῶν. Καὶ κατέπαυ-
σε ῥομφαία ἐξ Ἰσραήλ. καὶ ᾤκησεν Ἰωνάθαν ἐν
Μαχμάς· καὶ ἤρξατο Ἰωνάθαν κρίνειν τὸν λαὸν,
καὶ ἠφάνισε τοὺς ἀσεβεῖς ἐξ Ἰσραήλ.

Κεφ. ι΄. 10.

1 ΚΑὶ ἐν ἔτει ἑξηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἀνέβη Ἀ-
λέξανδρος ὁ τοῦ Ἀντιόχου ὁ Ἐπιφανὴς, καὶ κατ-
ελάβετο [1] Πτολεμαΐδα, καὶ [2] ἐπεδέξαντο αὐ-
2 τὸν, καὶ ἐβασίλευσεν ἐκεῖ. Καὶ ἤκουσε
Δημήτριος ὁ βασιλεὺς, καὶ συνήγαγε δυνά-
μεις πολλὰς σφόδρα, καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντη-
3 σιν αὐτῷ εἰς πόλεμον. Καὶ ἀπέστειλε
[3] Δημήτριος πρὸς Ἰωνάθαν ἐπιστολὰς λόγοις
4 εἰρηνικοῖς ὥστε μεγαλῦναι αὐτόν. Εἶπε
γὰρ, Προφθάσωμεν τοῦ εἰρήνην θεῖναι μετ᾽ [4] αὐ-
τοῦ, πρὶν ἢ θεῖναι αὐτὸν μετὰ Ἀλεξάνδρου καθ᾽
5 ἡμῶν. Μνησθήσεται γὰρ πάντων τῶν κακῶν
ὧν συνετελέσαμεν πρὸς αὐτὸν, καὶ εἰς τοὺς ἀ-
δελφοὺς αὐτοῦ, καὶ εἰς τὸ ἔθνος αὐτοῦ.
6 Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐξουσίαν συναγαγεῖν δυνά-
μεις, καὶ κατασκευάζειν ὅπλα, καὶ εἶναι αὐτὸν
σύμμαχον αὐτοῦ, καὶ τὰ ὅμηρα τὰ ἐν τῇ ἄ-
7 κρᾳ εἶπε παραδοῦναι αὐτῷ. Καὶ ἦλθεν
Ἰωνάθαν [5] εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀνέγνω τὰς ἐπι-
στολὰς εἰς τὰ ὦτα παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ τῶν ἐκ τῆς
8 ἄκρας. Καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν
ὅτε ἤκουσαν ὅτι ἔδωκεν [6] αὐτῷ ὁ βασιλεὺς ἐξου-
9 σίαν συναγαγεῖν δυνάμεις. Καὶ παρέ-
δωκαν οἱ ἐκ τῆς ἄκρας Ἰωνάθαν τὰ ὅμηρα,
καὶ [7] ἀπέδωκεν αὐτοὺς τοῖς γονεῦσιν αὐτῶν.
10 Καὶ [8] ᾤκησεν Ἰωνάθαν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἤρ-
ξατο οἰκοδομεῖν, καὶ καινίζειν τὴν πόλιν.
11 Καὶ εἶπε πρὸς τοὺς ποιοῦντας τὰ ἔργα, οἰκο-
δομεῖν τὰ τείχη, καὶ τὸ ὄρος Σιὼν κυκλόθεν
ἐκ λίθων τετραγώνων εἰς ὀχύρωσιν. καὶ ἐποίη-
12 σαν οὕτως. Καὶ ἔφυγον οἱ ἀλλογενεῖς οἱ
ὄντες ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν οἷς ᾠκοδόμησε [9] Βακ-
13 χίδης. Καὶ κατέλιπεν ἕκαστος τὸν τόπον
αὐτοῦ, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ.
14 Πλὴν ἐν [10] Βαιθσούρᾳ ὑπελείφθησάν τινες τῶν
καταλιπόντων τὸν νόμον, καὶ τὰ προστάγματα,
15 ἦν γὰρ αὐτοῖς φυγαδευτήριον. Καὶ ἤκου-
σεν [11] Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς τὰς ἐπαγγε-
λίας ὅσας ἀπέστειλε Δημήτριος τῷ Ἰωνάθαν,
καὶ διηγήσαντο αὐτῷ τοὺς πολέμους, καὶ τὰς ἀν-
δραγαθίας ἃς ἐποίησεν αὐτὸς, καὶ οἱ ἀδελφοὶ
16 αὐτοῦ, καὶ τοὺς κόπους οὓς [12] εἶχον, Καὶ
εἶπε, Μὴ εὑρήσομεν ἄνδρα τοιοῦτον ἕνα; καὶ
νῦν ποιήσομεν αὐτὸν φίλον, καὶ σύμμαχον ἡ-
17 μῶν. Καὶ ἔγραψεν ἐπιστολὰς, καὶ ἀπ-
έστειλεν αὐτῷ κατὰ τοὺς λόγους τούτους, λέγων,
18 Βασιλεὺς Ἀλέξανδρος τῷ ἀδελφῷ Ἰωνάθαν
19 χαίρειν. Ἀκηκόαμεν περὶ σοῦ, ὅτι ἀνὴρ
[13] δυνατὸς ἰσχύϊ, καὶ ἐπιτήδειος εἶ τοῦ εἶναι [14] ἡ-
20 μῖν φίλος. Καὶ νῦν καθεστάκαμέν σε σή-

74 Alex. ἦλθεν ἀριθμῷ. C. ἐξῆλθεν ἀριθμῶν. 75 Alex. Ald. C. Ὀδομηρὰ. 76 Alex. ταῖς δυνάμεσιν. 77 Alex. & C. ὠργίσθησαν. 78 C. αὐτῶν.
Cap. 10. 1 Mſ. Alex. Πτολεμαΐδαν. 2 Alex. ἐπεδέξατο. 3 Alex. πρὸς Ἰωνάθαν ἐπιστολὰς Δημήτριος λόγοις. 4 Alex. αὐτῶν. 5 Alex. ἐν. 6 Alex. αὐτοῖς. 7 Alex. ἀπέδωκαν. 8 Alex. * ἤκουσεν. 9 Alex. ὁ Βακχίδης. 10 Alex. Βεθσούροις. 11 Alex. ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος 12 Alex. & C. εἴχοσαν. 13 Alex. ἀγαθός. 14 Alex. ἡμῶν.

μερον ἀρχιερέα τοῦ ἔθνους σου, καὶ φίλον βασι-
λέως καλεῖσθαι· καὶ [15] ἀπέστειλεν αὐτῷ πορφύ-
ραν καὶ στέφανον χρυσοῦν· καὶ φρονεῖν τὰ ἡμῶν,
21 καὶ συντηρεῖν φιλίαν πρὸς ἡμᾶς. Καὶ ἐν-
εδύσατο Ἰωνάθαν τὴν ἁγίαν στολὴν τῷ ἑβδόμῳ
μηνὶ ἔτους ἑξηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἐν ἑορτῇ σκηνοπη-
γίας, καὶ συνήγαγε δυνάμεις, καὶ κατεσκεύασεν
22 ὅπλα πολλά. Καὶ ἤκουσε Δημήτριος τοὺς
23 λόγους τούτους, καὶ ἐλυπήθη, καὶ εἶπε, Τί
τοῦτο ἐποιήσαμεν. ὅτι προέφθακεν ἡμᾶς ὁ Ἀ-
λέξανδρος τοῦ φιλίαν [16] καταλαβέσθαι τοῖς Ἰουδαίοις
24 εἰς στήριγμα; Γράψω [17] αὐτοῖς κἀγὼ
λόγους παρακλήσεως, καὶ ὕψους, καὶ δομάτων, ὅπως
25 ὦσι σὺν ἐμοὶ εἰς βοήθειαν. Καὶ ἀπέστει-
λεν αὐτοῖς κατὰ τοὺς λόγους [18] τούτους· Βασιλεὺς
Δημήτριος τῷ ἔθνει τῶν Ἰουδαίων χαίρειν.
26 Ἐπεὶ συνετηρήσατε τὰς πρὸς ἡμᾶς συνθήκας,
καὶ ἐνεμείνατε τῇ φιλίᾳ ἡμῶν, καὶ οὐ προσεχω-
ρήσατε τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν, ἠκούσαμεν, καὶ ἐ-
27 χάρημεν. Καὶ νῦν ἐμμείνατε ἔτι τοῦ συν-
τηρῆσαι πρὸς ἡμᾶς πίστιν, καὶ ἀνταποδώσομεν
ὑμῖν ἀγαθὰ, ἀνθ᾽ ὧν ποιεῖτε μεθ᾽ ἡμῶν.
28 Καὶ ἀφήσομεν ὑμῖν ἀφέματα πολλὰ, καὶ δώσο-
29 μεν ὑμῖν δόματα. Καὶ νῦν ἀπολύω ὑ-
μᾶς, καὶ ἀφίημι [19] πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἀπὸ
τῶν φόρων, καὶ τῆς τιμῆς τοῦ ἁλὸς, καὶ ἀπὸ τῶν στε-
30 φάνων, Καὶ ἀντὶ τοῦ τρίτου τῆς σπορᾶς,
καὶ ἀντὶ τοῦ ἡμίσους τοῦ καρποῦ τοῦ ξυλίνου τοῦ ἐπιβάλ-
λοντός μοι λαβεῖν, ἀφίημι ἀπὸ τῆς σήμερον καὶ
ἐπέκεινα τοῦ λαβεῖν ἀπὸ τῆς γῆς Ἰούδα, καὶ ἀπὸ
τῶν τριῶν νομῶν τῶν προστιθεμένων αὐτῇ ἀπὸ τῆς
Σαμαρείτιδος καὶ Γαλιλαίας, [20] καὶ ἀπὸ τῆς
σήμερον ἡμέρας καὶ εἰς τὸν [21] αἰῶνα χρόνον.
31 Καὶ Ἱερουσαλὴμ ἤτω ἁγία καὶ [22] ἀφειμένη, καὶ
τὰ ὅρια αὐτῆς, αἱ δεκάται καὶ τὰ τέλη.
32 Ἀφίημι καὶ τὴν ἐξουσίαν τῆς ἄκρας τῆς ἐν Ἱερουσα-
λὴμ, καὶ δίδωμι τῷ ἀρχιερεῖ, ὅπως ἂν [23] κα-
ταστήσῃ ἐν αὐτῇ ἄνδρας οὓς ἂν ἐκλέξηται αὐτὸς
33 τοῦ φυλάσσειν αὐτήν. Καὶ πᾶσαν ψυχὴν
Ἰουδαίων τὴν αἰχμαλωτισθεῖσαν ἀπὸ γῆς Ἰούδα
εἰς πᾶσαν βασιλείαν μου ἀφίημι ἐλευθέραν δω-
ρεάν· καὶ πάντες ἀφιέτωσαν τοὺς φόρους καὶ [24] τῶν κτη-
34 νῶν αὐτῶν. Καὶ πᾶσαι αἱ ἑορταὶ καὶ τὰ
σάββατα καὶ νουμηνίαι, καὶ ἡμέραι ἀποδεδειγ-
μέναι, [25] καὶ τρεῖς ἡμέραι πρὸ ἑορτῆς καὶ τρεῖς
ἡμέραι μετὰ ἑορτὴν, ἔστωσαν πᾶσαι αἱ ἡμέραι
ἀτελείας καὶ ἀφέσεως πᾶσι τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς
35 οὖσιν ἐν [26] τῇ βασιλείᾳ μου. Καὶ οὐχ ἕξει
ἐξουσίαν οὐδεὶς πράσσειν καὶ παρενοχλεῖν τινα
36 αὐτῶν περὶ παντὸς πράγματος. Καὶ
προσγραφήτωσαν τῶν Ἰουδαίων εἰς τὰς δυνάμεις
τοῦ βασιλέως εἰς τριάκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν,
καὶ δοθήσεται αὐτοῖς ξένια ὡς καθήκει πάσαις ταῖς
37 δυνάμεσι τοῦ βασιλέως. Καὶ κατασταθή-
σεται ἐξ αὐτῶν ἐν τοῖς ὀχυρώμασι τοῦ βασιλέως
τοῖς μεγάλοις, καὶ ἐκ τούτων κατασταθήσεται ἐ-
πὶ χρειῶν τῆς βασιλείας τῶν οὐσῶν εἰς πίστιν· καὶ
οἱ ἐπ᾽ αὐτῶν καὶ οἱ ἄρχοντες [27] ἔστωσαν ἐξ αὐ-
τῶν· καὶ πορευέσθωσαν τοῖς νόμοις αὐτῶν, κα-
θὰ καὶ προσέταξεν ὁ βασιλεὺς ἐν γῇ Ἰούδα.
38 Καὶ τοὺς τρεῖς νομοὺς τοὺς προστεθέντας τῇ Ἰουδαίᾳ
ἀπὸ τῆς χώρας Σαμαρείας, προστεθήτω τῇ Ἰου-
δαίᾳ πρὸς τὸ λογισθῆναι τοῦ γενέσθαι ὑφ᾽ ἕνα,
τοῦ μὴ ὑπακοῦσαι ἄλλης ἐξουσίας ἀλλ᾽ ἢ τοῦ ἀρχιε-
39 ρέως. Πτολεμαΐδα καὶ τὴν προσκυροῦσαν αὐτῇ
δέδωκα δόμα τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ
εἰς τὴν [28] προσήκουσαν δαπάνην τοῖς ἁγίοις.
40 Κἀγὼ δίδωμι κατ᾽ ἐνιαυτὸν δεκαπέντε χιλιά-
δας σίκλων ἀργυρίου ἀπὸ τῶν λόγων τοῦ βασι-
41 λέως, ἀπὸ τῶν τόπων τῶν ἀνηκόντων. Καὶ
πᾶν τὸ πλεονάζον ὃ οὐκ ἀπεδίδοσαν [29] οἱ
ἀπὸ τῶν χρειῶν, ὡς ἐν τοῖς πρώτοις ἔτεσιν,
ἀπὸ τοῦ νῦν [30] δώσουσιν εἰς τὰ ἔργα τοῦ οἴκου.
42 Καὶ ἐπὶ τούτοις πεντακισχιλίους σίκλους ἀργυρίου,
οὓς ἐλάμβανον ἀπὸ τῶν χρειῶν [31] τοῦ ἁγίου ἀπὸ τοῦ
λόγου κατ᾽ ἐνιαυτὸν, καὶ ταῦτα ἀφίεται διὰ τὸ
ἀνήκειν αὐτὰ τοῖς ἱερεῦσι τοῖς λειτουργοῦσι.
43 Καὶ ὅσοι ἐὰν φύγωσιν εἰς τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Ἱερο-
σολύμοις καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτοῦ, [32] ὀ-
φείλοντες βασιλικὰ καὶ πᾶν πρᾶγμα, ἀπολε-
λύσθωσαν, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς ἐν τῇ
44 βασιλείᾳ μου. Καὶ τοῦ οἰκοδομηθῆναι καὶ τοῦ
ἐπικαινισθῆναι τὰ ἔργα τῶν ἁγίων, καὶ ἡ δα-
πάνη δοθήσεται ἐκ τοῦ λόγου τοῦ βασιλέως.

---

15 *Alex.* ἀπέστειλαν. 16 *Alex.* καταλαβέσθαι. 17 *Alex.* κἀγὼ αὐτοῖς. 18 τούτους *Ald.* deest. 19 *Ald. C.* ὑμῖν πάντας. 20 *Alex.* ἀπὸ τῆς. 21 *Alex.* ἅπαντα χρόνον. 22 *Alex.* ἀφειμένη. 23 *Alex.* καταστ. 24 *Alex.* κτηνῶν. 25 *Ald.* καὶ τῶν ἡμερῶν. 26 *Alex.* πάσῃ τῇ. 27 *Alex.* ἐξ αὐτῶν ἔστωσαν. 28 *Alex.* προσκαθήκουσαν. *C.* προσκαθήκουσαν. 29 *Alex. Ald C.* ἀπὸ τῶν. 30 *Alex.* δώσουσιν. 31 *Alex.* ὡς ἐν τοῖς πρώτοις * ἔτεσιν τοῦ ἁγίου. 32 *Alex.* ὀφείλοντες.

Καὶ τοῦ

45 Καὶ τοῦ [33] οἰκοδομηθῆναι τὰ τείχη Ἱερουσαλὴμ
καὶ ὀχυρῶσαι κυκλόθεν, καὶ ἡ δαπάνη δοθήσεται ἐκ
τοῦ λόγου τοῦ βασιλέως, καὶ τοῦ οἰκοδομηθῆναι τὰ τείχη
46 τὰ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. Ὡς δὲ ἤκουσεν Ἰωνάθαν
καὶ ὁ λαὸς τοὺς λόγους τούτους, οὐκ [34] ἐπίστευσαν
αὐτοῖς οὐδὲ ἐπεδέξαντο, ὅτι ἐπεμνήσθησαν τῆς
κακίας τῆς μεγάλης ἧς ἐποίησεν ἐν Ἰσραήλ,
47 καὶ ἔθλιψεν αὐτοὺς σφόδρα. Καὶ [35] εὐδό-
κησαν ἐν Ἀλεξάνδρῳ, ὅτι αὐτὸς ἐγένετο αὐτοῖς
ἀρχηγὸς λόγων εἰρηνικῶν, καὶ συνεμάχουν αὐ-
48 τῷ πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ συνήγαγεν
Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς δυνάμεις μεγάλας,
καὶ παρενέβαλεν ἐξεναντίας Δημητρίου.
49 Καὶ συνῆψαν πόλεμον οἱ δύο βασιλεῖς, καὶ ἔ-
φυγεν ἡ παρεμβολὴ [36] Δημητρίου, καὶ ἐδίωξεν
αὐτὸν [37] Ἀλέξανδρος, καὶ ἴσχυσεν ἐπ' αὐτούς.
50 Καὶ ἐστερέωσε [38] τὸν πόλεμον σφόδρα ἕως ἔδυ
ὁ ἥλιος, καὶ ἔπεσεν ὁ Δημήτριος ἐν τῇ ἡμέ-
51 ρᾳ ἐκείνῃ. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀλέξανδρος
πρὸς Πτολεμαῖον βασιλέα Αἰγύπτου πρέσβεις
52 κατὰ τοὺς λόγους τούτους, λέγων, Ἐπεὶ ἀνέστρεψα
εἰς [39] γῆν βασιλείας μου, καὶ ἐκάθισα ἐπὶ [40] θρό-
νου πατέρων μου, καὶ ἐκράτησα τῆς ἀρχῆς, καὶ συνέτρι-
ψα τὸν Δημήτριον, καὶ ἐπεκράτησα τῆς χώρας ἡμῶν·
53 Καὶ συνῆψα πρὸς αὐτὸν μάχην, καὶ συνετρί-
βη αὐτὸς, καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὑφ' ἡμῶν,
καὶ ἐκαθίσαμεν ἐπὶ θρόνου βασιλείας αὐτοῦ·
54 Καὶ [41] νῦν στήσωμεν πρὸς ἑαυτοὺς φιλίαν, καὶ
νῦν δός μοι τὴν θυγατέρα σου εἰς γυναῖκα, καὶ
ἐπιγαμβρεύσω σοι, καὶ δώσω σοι δόματα, καὶ
55 αὐτῇ ἄξιά σου. Καὶ ἀπεκρίθη Πτολε-
μαῖος ὁ βασιλεὺς, λέγων, Ἀγαθὴ ἡμέρα ἐν
ᾗ ἀνέστρεψας εἰς γῆν πατέρων σου, καὶ ἐκάθι-
56 σας ἐπὶ [42] θρόνου βασιλείας αὐτῶν. Καὶ
νῦν ποιήσω σοι ἃ ἔγραψας, [43] ἀλλ' ἀπάντησον
εἰς Πτολεμαΐδα, ὅπως ἴδωμεν ἀλλήλους, καὶ
57 ἐπιγαμβρεύσω σοι καθὼς εἴρηκας. Καὶ
ἐξῆλθε Πτολεμαῖος ἐξ Αἰγύπτου αὐτὸς καὶ Κλεο-
πάτρα ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ, καὶ [44] εἰσῆλθον εἰς
Πτολεμαΐδα ἔτους δευτέρου καὶ ἑξηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ.
58 Καὶ ἀπήντησεν αὐτῷ Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς,
καὶ ἐξέδοτο αὐτῷ Κλεοπάτραν τὴν θυγατέρα
αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε τὸν γάμον αὐτῆς ἐν Πτολε-
μαΐδι, καθὼς οἱ βασιλεῖς ἐν δόξῃ μεγάλῃ.
59 Καὶ ἔγραψεν [45] Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς τῷ
Ἰωνάθαν ἐλθεῖν εἰς συνάντησιν αὐτῷ.
60 Καὶ ἐπορεύθη μετὰ δόξης εἰς Πτολεμαΐδα, καὶ
ἀπήντησε τοῖς δυσὶ βασιλεῦσι· καὶ ἔδωκεν αὐ-
τοῖς ἀργύριον καὶ χρυσίον, καὶ τοῖς φίλοις αὐ-
τῶν, καὶ [46] δόματα [47] πολλὰ, καὶ εὗρε χάριν
61 ἐναντίον αὐτῶν. Καὶ [48] ἐπισυνήχθησαν
πρὸς αὐτὸν ἄνδρες λοιμοὶ ἐξ Ἰσραὴλ, ἄν-
δρες παράνομοι ἐντυχεῖν κατ' αὐτοῦ, καὶ οὐ προσ-
62 έσχεν αὐτοῖς ὁ Βασιλεύς. Καὶ προσέ-
ταξεν [49] ὁ Βασιλεὺς, καὶ [50] ἐξέδυσαν Ἰωνά-
θαν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ [51] ἐνέδυσαν αὐτὸν
63 πορφύραν, καὶ ἐποίησαν οὕτως. Καὶ ἐκά-
θισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ εἶπε
τοῖς ἄρχουσιν αὐτοῦ, Ἐξέλθετε μετ' αὐτοῦ εἰς
μέσον τῆς πόλεως, καὶ κηρύξατε τοῦ μηδένα ἐν-
τυγχάνειν [52] κατ' αὐτοῦ περὶ μηδενὸς πράγ-
ματος, καὶ μηδεὶς αὐτῷ [53] παρενοχλείτω περὶ
64 παντὸς λόγου. Καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἐν-
τυγχάνοντες τὴν δόξαν αὐτοῦ καθὼς [54] ἐκήρυ-
ξαν, καὶ περιβεβλημένον αὐτὸν [55] πορφύραν,
65 καὶ ἔφυγον πάντες. Καὶ ἐδόξασεν αὐτὸν ὁ
βασιλεὺς, καὶ ἔγραψεν αὐτὸν τῶν πρώτων φί-
λων, καὶ ἔθετο αὐτὸν στρατηγὸν καὶ μεριδάρχην.
66 Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱερουσαλὴμ μετ' εἰ-
67 ρήνης καὶ εὐφροσύνης. Καὶ ἐν ἔτει πέμπτῳ
καὶ ἑξηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἦλθε Δημήτριος [56] υἱ-
ὸς Δημητρίου ἐκ Κρήτης εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων
68 αὐτοῦ. Καὶ ἤκουσεν Ἀλέξανδρος ὁ βα-
σιλεὺς, καὶ ἐλυπήθη σφόδρα, καὶ ἀπέστρεψεν
69 εἰς Ἀντιόχειαν. Καὶ κατέστησε Δημήτριος
Ἀπολλώνιον τὸν ὄντα ἐπὶ κοίλης Συρίας, καὶ
συνήγαγε δύναμιν μεγάλην, καὶ παρενέβαλεν
ἐν Ἰαμνείᾳ· καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἰωνάθαν τὸν
70 ἀρχιερέα, λέγων, Σὺ μονώτατος ἐπ-
αίρῃ ἐφ' ἡμᾶς, ἐγὼ δὲ ἐγενήθην εἰς κατα-
γέλωτα καὶ [57] εἰς ὀνειδισμὸν διὰ σέ· καὶ διατί σὺ
71 ἐξουσιάζῃ ἐφ' ἡμᾶς ἐν τοῖς ὄρεσι; Νῦν
οὖν εἰ πέποιθας ἐπὶ ταῖς δυνάμεσί σου, κατάβηθι
πρὸς ἡμᾶς εἰς τὸ πεδίον, καὶ συγκριθῶμεν ἐ-

33 Alex. οἰκοδομῆσαι τὰ τείχη ἐν τῇ. 34 Alex. ἐπίστευσεν. 35 Alex. * εὐδοκήσαμεν Ἀλεξάνδρῳ. 36 Alex. C. Ἀλεξάνδρου. 37 Alex. C. Δημήτριος. 38 Alex. πόλεμον. 39 Alex. τὴν βασιλείαν. 40 C. θρόνων. 41 Alex. συνστήσωμεν πρὸς αὐτόν. 42 C. θρόνων. 43 Alex. ἀλλά. 44 Alex. ἦλθεν. 45 Alex. ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος Ἰωνάθῃ. 46 Alex. * δυνατά. 47 πολλὰ Ald deest. 48 Alex. συνήχθησαν ἐπ' αὐτόν. 49 Alex. αὐτοῖς ὁ. 50 Alex. ἐξέδυσεν. 51 Alex. ἐνέδυσεν. 52 Alex. κατὰ τοῦ σοῦ. 53 Alex. ἐνοχλείτω. 54 Alex. ἐκήρυξεν. 55 Alex. σινδόνα. 56 Alex. ὁ υἱός. 57 Alex. ὀνιδισμὸν διὰ σέ, καὶ διατί ἐξουσιάζῃ.

αὐτοῖς ἐκεῖ, ὅτι μετ' ἐμοῦ ἐστι δύναμις τῶν πόλεων.
72 Ἐρώτησον καὶ μάθε τίς εἰμι καὶ οἱ λοιποὶ οἱ
βοηθοῦντες ἡμῖν, καὶ λέγουσιν, Οὐκ ἔστιν ὑμῖν
στάσις ποδὸς κατὰ πρόσωπον ἡμῶν; ὅτι δὶς
ἐτροπώθησαν οἱ πατέρες σου ἐν τῇ γῇ αὐτῶν.
73 Καὶ νῦν οὐ δυνήσῃ ὑποστῆναι τὴν ἵππον καὶ δύνα-
μιν τοιαύτην ἐν τῷ πεδίῳ, ὅπου οὐκ ἔστι λί-
θος οὐδὲ κόχλαξ οὐδὲ τόπος [58] τοῦ φυγεῖν.
74 Ὡς δὲ ἤκουσεν Ἰωνάθαν τῶν λόγων Ἀπολλωνίου, ἐκινή-
θη τῇ διανοίᾳ, καὶ ἐπέλεξε δέκα χιλιάδας ἀν-
δρῶν, καὶ ἐξῆλθεν ἐξ Ἱερουσαλὴμ, καὶ συνήν-
τησεν αὐτῷ Σίμων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐπὶ βο-
75 ήθειαν αὐτοῦ. Καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ Ἰόπ-
πην, καὶ ἀπέκλεισαν αὐτὸν [59] ἐκ τῆς πόλεως,
ὅτι φρουρὰ Ἀπολλωνίου ἐν Ἰόππῃ, καὶ ἐπολέμη-
76 σαν αὐτήν. Καὶ φοβηθέντες ἤνοιξαν οἱ
ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐκυρίευσεν Ἰωνάθαν Ἰόπ-
77 πης. Καὶ ἤκουσεν Ἀπολλώνιος, καὶ παρ-
ενέβαλε τρισχιλίαν ἵππον, καὶ δύναμιν πολ-
λήν· καὶ ἐπορεύθη εἰς Ἄζωτον ὡς διοδεύων,
καὶ ἅμα [60] προῆγεν εἰς τὸ πεδίον, [61] διὰ τὸ ἔ-
χειν αὐτὸν πλῆθος ἵππου καὶ πεποιθέναι [62] ἐπ'
78 αὐτῇ. [63] Καὶ κατεδίωξεν Ἰωνάθαν ὀπί-
σω αὐτοῦ εἰς Ἄζωτον, καὶ συνῆψαν αἱ παρεμ-
79 βολαὶ [64] εἰς πόλεμον. Καὶ ἀπέλιπεν
Ἀπολλώνιος χιλίαν ἵππον [65] ἐν κρυπτῷ κατ-
80 όπισθεν αὐτῶν. Καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν ὅτι
ἐστὶν ἔνεδρον κατόπισθεν αὐτοῦ, καὶ ἐκύκλωσαν
αὐτοῦ τὴν παρεμβολὴν, καὶ ἐξετίναξαν τὰς σχί-
ζας εἰς τὸν λαὸν ἐκ πρωΐθεν ἕως [66] ἑσπέρας.
81 Ὁ δὲ λαὸς εἱστήκει, καθὼς ἐπέταξεν Ἰωνάθαν,
82 καὶ ἐκοπίασαν οἱ ἵπποι αὐτῶν. Καὶ εἵλ-
κυσε Σίμων τὴν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ συνῆψε πρὸς
τὴν φάλαγγα· ἡ γὰρ ἵππος ἐξελύθη· καὶ συνε-
τρίβησαν [67] ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἔφυγον.
83 Καὶ ἡ ἵππος ἐσκορπίσθη ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ἔ-
φυγον εἰς Ἄζωτον, καὶ εἰσῆλθον εἰς Βηθδαγὼν
84 τὸ εἰδωλεῖον αὐτῶν, τοῦ σωθῆναι. Καὶ
ἐνεπύρισεν Ἰωνάθαν τὴν Ἄζωτον καὶ τὰς πόλεις
τὰς κύκλῳ αὐτῆς, καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐτῶν,
καὶ τὸ ἱερὸν Δαγὼν, [68] καὶ τοὺς συμφυγόντας εἰς
85 αὐτὸ ἐνεπύρισε πυρί. Καὶ ἐγένοντο οἱ
πεπτωκότες μαχαίρᾳ σὺν τοῖς ἐμπυρισθεῖσιν
86 εἰς ἄνδρας ὀκτακισχιλίους. Καὶ ἀπῆρεν
ἐκεῖθεν Ἰωνάθαν, καὶ παρενέβαλεν [69] ἐπὶ Ἀ-
σκάλωνα, καὶ ἐξῆλθον οἱ ἐκ τῆς πόλεως εἰς συν-
87 άντησιν αὐτῷ ἐν δόξῃ μεγάλῃ. Καὶ ἐπ-
έστρεψεν Ἰωνάθαν [70] εἰς Ἱερουσαλὴμ σὺν τοῖς
παρ' αὐτοῦ, ἔχοντες σκῦλα πολλά.
88 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἀλέξανδρος ὁ βασι-
λεὺς τοὺς λόγους τούτους, καὶ προσέθετο δοξάσαι
89 τὸν Ἰωνάθαν. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ πόρ-
πην χρυσῆν, ὡς ἔθος ἐστὶ δίδοσθαι τοῖς [71] συγ-
γενέσι τῶν βασιλέων· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν Ἀκ-
κάρων καὶ πάντα τὰ ὅρια αὐτῆς εἰς κληροδοσί-
αν.

Κεφ. ια'. II.

1 Καὶ ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἤθροισε δυνάμεις
πολλὰς, ὡς [1] τὴν ἄμμον τὴν περὶ τὸ χεῖλος τῆς
θαλάσσης, καὶ πλοῖα πολλά· καὶ ἐζήτησε κα-
τακρατῆσαι τῆς βασιλείας Ἀλεξάνδρου δόλῳ,
καὶ προσθεῖναι αὐτὴν [2] τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.
2 Καὶ ἐξῆλθεν εἰς Συρίαν λόγοις εἰρηνικοῖς, καὶ
ἤνοιγον αὐτῷ οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων, καὶ συνήντων
αὐτῷ, ὅτι ἐντολὴ ἦν Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως
συναντᾷν αὐτῷ, διὰ τὸ πενθερὸν αὐτοῦ εἶναι.
3 Ὡς δὲ εἰσεπορεύετο εἰς τὰς πόλεις [3] ὁ Πτο-
λεμαῖος, ἀπέταξε τὰς δυνάμεις φρουρὰν
4 ἐν ἑκάστῃ πόλει. Ὡς δὲ ἤγγισεν Ἀζώτου,
ἔδειξαν αὐτῷ τὸ ἱερὸν Δαγὼν [4] ἐμπεπυρισμέ-
νον, καὶ Ἄζωτον, καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς καθ-
ῃρημένα, καὶ τὰ σώματα ἐρριμμένα, καὶ τοὺς
ἐμπεπυρισμένους οὓς ἐνεπύρισεν ἐν τῷ πολέμῳ·
ἐποίησαν γὰρ θημωνίας αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ.
5 Καὶ διηγήσαντο τῷ βασιλεῖ ἃ ἐποίησεν Ἰω-
νάθαν, εἰς τὸ [5] ψογῆσαι αὐτόν· καὶ ἐσίγησεν
6 ὁ βασιλεύς. Καὶ συνήντησεν Ἰωνάθαν τῷ
βασιλεῖ εἰς Ἰόππην μετὰ δόξης, καὶ ἠσπάσαν-
το ἀλλήλους, καὶ ἐκοιμήθησαν ἐκεῖ.
7 Καὶ ἐπορεύθη Ἰωνάθαν μετὰ τοῦ βασιλέως ἕως τοῦ
[6] ποταμοῦ τοῦ καλουμένου Ἐλευθέρου, καὶ ἐπέστρεψεν
8 εἰς Ἱερουσαλήμ. Ὁ δὲ βασιλεὺς Πτολε-
μαῖος ἐκυρίευσε τῶν πόλεων τῆς παραλίας ἕως
Σελευκείας τῆς παραθαλασσίας, καὶ διελογί-

58 *Alex.* τοῦ φυγεῖν. 59 *Alex.* οἱ ἐκ. 60 *Alex.* προσῆγεν. 61 *Alex.* καὶ διά. 62 *Alex.* & C. ἐπ' αὐτήν. 63 *Alex.* Καὶ κατεδίωξεν ὀπίσω αὐτοῦ εἰς. 64 *Alex.* *Ald.* C. ὀπίσω αὐτοῦ εἰς. 65 *Alex.* κρυπτῶς. 66 *Alex.* δίλης. 67 *Alex.* ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἔφυγαν. 68 *Alex.* καὶ τὸ ἱερὸν αὐτῆς ἐνεπύρισεν ἐν πυρί. Καί. 69 *Alex.* εἰς.

70 *Alex.* σὺν τοῖς. 71 *Alex.* συγγενεῦσιν.
Cap. II. 1 *Ms.* *Alex.* & *Comp.* ea. ἡ ἄμμος ἡ περὶ (*Alex.* παρὰ) τό. 2 *Ald.* C. τῇ βασιλείᾳ. 3 *Alex.* *Ald.* C. Πτολεμαΐδος. 4 *Alex.* ἐνπυρισμένον. 5 *Alex.* ψογίσαι. 6 *Ald.* τόπου.

ζετο περὶ

ζελο περὶ Ἀλεξάνδρου λογισμοὺς πονηρούς.
9 Καὶ ἀπέστειλε πρέσβεις πρὸς Δημήτριον [7] τὸν
βασιλέα, λέγων, Δεῦρο συνθώμεθα πρὸς
ἑαυτοὺς διαθήκην, καὶ δώσω σοι τὴν θυγατέρα
μου ἣν εἶχεν Ἀλέξανδρος, καὶ βασιλεύσεις τῆς
10 βασιλείας τοῦ πατρός σου. Μεταμεμέλη-
μαι γὰρ δοὺς αὐτῷ τὴν θυγατέρα μου, ἐζήτησε
11 γὰρ ἀποκτεῖναί με. Καὶ [8] ἐψόγησεν αὐ-
τὸν χάριν τοῦ ἐπιθυμῆσαι αὐτὸν τῆς βασιλείας
12 αὐτοῦ. Καὶ ἀφελόμενος αὐτοῦ τὴν θυγα-
τέρα, ἔδωκεν [9] αὐτὴν τῷ Δημητρίῳ, καὶ ἠλ-
λοιώθη [10] τοῦ Ἀλεξάνδρου, [11] καὶ ἐφάνη ἡ ἔχθρα
13 αὐτῶν. Καὶ εἰσῆλθε Πτολεμαῖος εἰς Ἀν-
τιόχειαν, καὶ περιέθετο [12] δύο διαδήματα περὶ
τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, τὸ τῆς Ἀσίας καὶ Αἰγύπτου.
14 Ἀλέξανδρος δὲ ὁ βασιλεὺς ἦν [13] ἐν Κιλι-
κίᾳ κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκείνους, ὅτι ἀπεστάτουν οἱ
15 ἀπὸ τῶν τόπων ἐκείνων. Καὶ ἤκουσεν Ἀ-
λέξανδρος, καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐτὸν [14] πολέμῳ.
καὶ ἐξήγαγε Πτολεμαῖος [15] τὴν δύναμιν, καὶ ἀπ-
ήντησεν αὐτῷ ἐν χειρὶ ἰσχυρᾷ, καὶ ἐτροπώ-
16 σατο αὐτόν. Καὶ ἔφυγεν Ἀλέξανδρος
εἰς τὴν Ἀραβίαν, τοῦ σκεπασθῆναι αὐτὸν ἐ-
κεῖ· ὁ δὲ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ὑψώθη.
17 Καὶ ἀφεῖλε Ζαβδιὴλ ὁ Ἄραψ τὴν κεφα-
λὴν Ἀλεξάνδρου, καὶ ἀπέστειλε τῷ Πτολεμαίῳ.
18 Καὶ ὁ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ἀπέθανεν ἐν τῇ
ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ οἱ ὄντες ἐν τοῖς ὀχυρώμα-
σιν [16] ἀπώλοντο ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς ὀχυρώμασι.
19 Καὶ ἐβασίλευσε Δημήτριος ἔτους ἑβδόμου καὶ
20 ἑξηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεί-
ναις συνήγαγεν Ἰωνάθαν τοὺς ἐκ τῆς Ἰουδαίας, τοῦ
ἐκπολεμῆσαι τὴν ἄκραν τὴν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ
[17] ἐποίησεν ἐπ' αὐτὴν μηχανὰς πολλάς.
21 Καὶ ἐπορεύθησάν τινες μισοῦντες τὸ ἔθνος αὐ-
τῶν, ἄνδρες παράνομοι, πρὸς τὸν βασιλέα,
καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ ὅτι Ἰωνάθαν περικάθηται
22 τὴν ἄκραν. Καὶ ἀκούσας ὠργίσθη· ὡς δὲ
ἤκουσεν, εὐθέως ἀναζεύξας ἦλθεν εἰς Πτολε-
μαΐδα, καὶ ἔγραψεν Ἰωνάθαν, τοῦ μὴ περικα-
θῆσθαι [18] τῇ ἄκρᾳ, καὶ τοῦ ἀπαντῆσαι αὐτὸν αὐ-
τῷ συμμίσγειν εἰς Πτολεμαΐδα τὴν [19] ταχίστην.
23 Ὡς δὲ ἤκουσεν Ἰωνάθαν, ἐκέλευσε περικα-
θῆσθαι, καὶ ἐπέλεξε τῶν πρεσβυτέρων Ἰσραήλ,
καὶ τῶν ἱερέων, καὶ ἔδωκεν [20] ἑαυτὸν τῷ κιν-
24 δύνῳ. Καὶ λαβὼν ἀργύριον, καὶ χρυ-
σίον, καὶ ἱματισμόν, καὶ ἕτερα ξένια πλείονα,
[21] ἐπορεύθη πρὸς τὸν βασιλέα εἰς Πτολεμαΐδα,
25 καὶ εὗρε χάριν [22] ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ ἐν-
ετύγχανον κατ' αὐτοῦ τινες ἄνομοι [23] τῶν ἐκ τοῦ
26 ἔθνους. Καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς
καθὼς ἐποίησαν αὐτῷ οἱ πρὸ αὐτοῦ, καὶ ὕψω-
σεν αὐτὸν ἐναντίον πάντων τῶν φίλων αὐτοῦ.
27 Καὶ ἔστησεν αὐτῷ τὴν ἀρχιερωσύνην, καὶ ὅσα
ἄλλα εἶχε τίμια τὸ πρότερον, καὶ ἐποίησεν αὐ-
28 τὸν τῶν πρώτων φίλων ἡγεῖσθαι. Καὶ ἠξί-
ωσεν Ἰωνάθαν τὸν βασιλέα ποιῆσαι τὴν Ἰουδαί-
αν ἀφορολόγητον, καὶ τὰς τρεῖς τοπαρχίας,
καὶ τὴν Σαμαρεῖτιν, καὶ [24] ἐπηγγείλατο αὐτῷ
29 τάλαντα τριακόσια. Καὶ εὐδόκησεν ὁ
βασιλεύς, καὶ ἔγραψε τῷ Ἰωνάθαν ἐπιστολὰς
περὶ πάντων τούτων ἐχούσας τὸν τρόπον τοῦτον·
30 Βασιλεὺς Δημήτριος Ἰωνάθαν τῷ ἀδελφῷ
31 χαίρειν, καὶ ἔθνει Ἰουδαίων. Τὸ ἀντίγρα-
φον τῆς ἐπιστολῆς ἧς ἐγράψαμεν [25] Λασθένει
τῷ συγγενεῖ ἡμῶν περὶ ὑμῶν, γεγράφαμεν καὶ
32 πρὸς ὑμᾶς, ὅπως εἰδῆτε. Βασιλεὺς
Δημήτριος [26] Λασθένει τῷ πατρὶ χαίρειν.
33 Τῷ ἔθνει τῶν Ἰουδαίων φίλοις ἡμῶν, καὶ συντηροῦ-
σι τὰ πρὸς ἡμᾶς δίκαια ἐκρίναμεν ἀγαθοποιῆ-
σαι, χάριν [27] τῆς ἐξ αὐτῶν εὐνοίας πρὸς ἡ-
34 μᾶς. Ἑστάκαμεν οὖν αὐτοῖς [28] τά τε ὅ-
ρια τῆς Ἰουδαίας, καὶ τοὺς τρεῖς νομούς, Ἀφαι-
ρεμα, καὶ [29] Λύδδαν, καὶ [30] Ῥαμαθέμ, οἵ-
τινες προσετέθησαν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀπὸ τῆς Σαμα-
ρείτιδος, καὶ πάντα τὰ συγκυροῦντα αὐτοῖς πᾶ-
σι τοῖς θυσιάζουσιν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀντὶ τῶν
βασιλικῶν ὧν ἐλάμβανεν ὁ βασιλεὺς παρ' αὐ-
τῶν τὸ πρότερον κατ' ἐνιαυτὸν ἀπὸ τῶν [31] γεννη-
μάτων τῆς γῆς, καὶ ἀπὸ τῶν ἀκροδρύων.
35 Καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἀνήκοντα ἡμῖν ἀπὸ τοῦ νῦν τῶν
δεκάτων, καὶ τῶν τελῶν τῶν ἀνηκόντων ἡμῖν, καὶ

---

7 *Alex.* βασιλέα. 8 *Alex.* ἐψόγισεν. 9 *C.* αὐτῷ. 10 *Alex.* τὸ πρόσωπον Ἀλεξάνδρου. 11 *Alex.* καὶ ἐφάνη ἔχθρα. 12 *Alex.* τὸ διάδημα τῆς Ἀσίας, καὶ περιέθετο δύο. 13 *Alex.* εἰς Κιλικίαν. 14 *Alex.* ἐν πολέμῳ. 15 *Alex. Ald. C.* καὶ ἀπάντησιν. 16 *Alex.* αὐτοῦ. 17 *Alex.* ἐποίησαν. 18 *Alex.* καὶ τοῦ. 19 *C.* ταχίνην. 20 *Alex.* αὐτόν. 21 *Alex.* καὶ ἐπορεύθη. 22 *Alex.* ἐναντίον. 23 *Alex.* τὴν. 24 *Alex.* ἐπηγγείλατο. 25 *C.* Λασθένει. 26 *C.* Λασθένει. 27 *Alex.* τῆς ἑαυτῶν. 28 *Alex.* τὰ ὅρια. 29 *Alex.* Λύδδα, καὶ. 30 *Alex. C.* Ῥαθαμεὶν (*C.* Ῥαθαμὶν) προσετέθησαν. 31 *Alex.* γενημάτων τῆς γῆς, καὶ τῶν.

τὰς τοῦ

τὰς τοῦ ἁλὸς λίμνας, καὶ τοὺς ἀνήκοντας ἡμῖν στε-
φάνους, πάντα [32] ἐπαρκῶς παρεῖμεν αὐτοῖς.
36 [33] Καὶ οὐκ ἀθετηθήσεται οὐδὲ ἓν τούτων ἀπὸ τοῦ νῦν
37 [34] καὶ εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον. Νῦν οὖν ἐπι-
μελέσθε τοῦ ποιῆσαι τούτων ἀντίγραφον· καὶ δο-
θήτω Ἰωνάθαν, καὶ τεθήτω ἐν [35] τῷ ὄρει τῷ
38 ἁγίῳ ἐν τόπῳ [36] ἐπισήμῳ. Καὶ εἶδε
Δημήτριος ὁ βασιλεὺς ὅτι ἡσύχασεν ἡ γῆ ἐν-
ώπιον αὐτοῦ, καὶ [37] οὐδὲν αὐτῷ ἀνθειστήκει, καὶ
ἀπέλυσε πάσας τὰς δυνάμεις αὐτοῦ ἕκαστον
[38] εἰς τὸν ἴδιον τόπον, πλὴν τῶν ξένων δυνάμεων
ὧν ἐξενολόγησεν ἀπὸ τῶν νήσων τῶν ἐθνῶν· καὶ [39] ἤχ-
θραναν αὐτῷ πᾶσαι αἱ δυνάμεις [40] τῶν πατέρων
39 αὐτοῦ. Τρύφων δὲ ἦν τῶν παρὰ Ἀλεξάν-
δρου τὸ πρότερον, καὶ εἶδεν ὅτι πᾶσαι αἱ δυνά-
μεις καταγογγύζουσι [41] τοῦ Δημητρίου, καὶ ἐπο-
ρεύθη πρὸς [42] Εἰμαλκουαὶ τὸν Ἄραβα, ὃς ἔτρε-
φε τὸν Ἀντίοχον τὸ παιδάριον τὸ τοῦ Ἀλεξάν-
40 δρου. Καὶ προσήδρευεν αὐτῷ, ὅπως πα-
ραδοῖ αὐτὸν αὐτῷ, ὅπως βασιλεύσῃ ἀντὶ τοῦ
πατρὸς αὐτοῦ. καὶ [43] ἀπήγγειλεν αὐτῷ ὅσα συν-
ετέλεσε Δημήτριος, καὶ τὴν ἔχθραν ἣν ἐχ-
θραίνουσιν αὐτῷ αἱ δυνάμεις αὐτοῦ. καὶ ἔμεινεν
41 ἐκεῖ ἡμέρας πολλάς. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰω-
νάθαν πρὸς Δημήτριον τὸν βασιλέα, ἵνα ἐκ-
βάλῃ τοὺς ἐκ τῆς ἄκρας ἐξ Ἱερουσαλὴμ, καὶ τοὺς
ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν, ἦσαν γὰρ πολεμοῦντες τὸν
42 Ἰσραήλ. Καὶ ἀπέστειλε Δημήτριος πρὸς
Ἰωνάθαν, λέγων, Οὐ μόνον ταῦτα ποιήσω
σοι καὶ τῷ ἔθνει σου, [44] ἀλλὰ δόξῃ δοξάσω σε καὶ
43 τὸ ἔθνος σου, ἐὰν εὐκαιρίας τύχω. Νῦν
οὖν ὀρθῶς ποιήσεις ἀποστείλας [45] μοι ἄνδρας οἳ
[46] συμμαχήσουσιν, ὅτι ἀπέστησαν πᾶσαι αἱ δυ-
44 νάμεις μου. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωνάθαν ἄνδρας
τρισχιλίους δυνατοὺς ἰσχύϊ [47] αὐτῷ εἰς Ἀντιόχει-
αν, καὶ ἦλθοσαν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ [48] εὐφράνθη
45 ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῇ ἐφόδῳ αὐτῶν. Καὶ ἐπι-
συνήχθησαν οἱ ἐκ τῆς πόλεως εἰς μέσον τῆς πόλε-
ως [49] εἰς ἀνδρῶν δώδεκα μυριάδας [50], καὶ ἠθέ-
46 [50] λοντο ἀνελεῖν τὸν βασιλέα. Καὶ ἔφυγεν ὁ βα-
σιλεὺς εἰς τὴν αὐλὴν, καὶ κατελάβοντο οἱ ἐκ τῆς
πόλεως τὰς διόδους τῆς πόλεως, καὶ ἤρξαντο [51] πο-
47 λεμεῖν. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς Ἰου-
δαίους ἐπὶ βοήθειαν, καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς αὐ-
τὸν πάντες ἅμα· καὶ διεσπάρησαν ἐν τῇ [52] πόλει
πάντες ἅμα· καὶ ἀπέκτειναν ἐν τῇ πόλει τῇ ἡμέρᾳ
48 ἐκείνῃ εἰς μυριάδας δέκα. Καὶ ἐνεπύρισαν
τὴν πόλιν, καὶ ἐλάβοσαν σκῦλα πολλὰ ἐν ἐκείνῃ
49 τῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἔσωσαν τὸν βασιλέα. Καὶ
ἴδον οἱ ἀπὸ τῆς πόλεως ὅτι κατεκράτησαν οἱ Ἰου-
δαῖοι τῆς πόλεως, ὡς ἠθέλοντο, καὶ ἠσθένησαν
ταῖς διανοίαις αὐτῶν, καὶ ἐκέκραξαν πρὸς τὸν
50 βασιλέα μετὰ δεήσεως, λέγοντες, Δὸς ἡμῖν δε-
ξιάς, καὶ παυσάσθωσαν οἱ Ἰουδαῖοι πολεμοῦν-
51 τες ἡμᾶς καὶ τὴν πόλιν. Καὶ [53] ἔρριψαν τὰ
ὅπλα, καὶ ἐποίησαν εἰρήνην. καὶ ἐδοξάσθησαν
οἱ Ἰουδαῖοι ἐναντίον τοῦ βασιλέως, καὶ ἐνώπιον
πάντων τῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψαν
εἰς Ἱερουσαλὴμ ἔχοντες σκῦλα πολλά.
52 Καὶ ἐκάθισε [54] Δημήτριος ὁ βασιλεὺς ἐπὶ
θρόνου τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ
53 ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ ἐψεύσατο πάντα ὅσα
εἶπε, καὶ ἠλλοτριώθη τῷ Ἰωνάθαν, καὶ οὐκ ἀντ-
απέδωκε [55] κατὰ τὰς εὐνοίας ἃς ἀνταπεδώκει
αὐτῷ, καὶ [56] ἔθλιβεν αὐτὸν σφόδρα.
54 Μετὰ δὲ ταῦτα ἀπέστρεψε Τρύφων καὶ Ἀντίοχος
μετ' αὐτοῦ παιδάριον νεώτερον· καὶ ἐβασίλευσε
55 καὶ ἐπέθετο διάδημα. Καὶ ἐπισυνήχθη-
σαν πρὸς αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις ἃς [57] ἀπ-
εσκόρπισε Δημήτριος, καὶ ἐπολέμησαν πρὸς
56 αὐτὸν, καὶ ἔφυγε καὶ ἐτροπώθη. Καὶ ἔ-
λαβε Τρύφων τὰ θηρία, καὶ κατεκράτησεν
57 Ἀντιοχείας. Καὶ ἔγραψεν Ἀντίοχος ὁ
νεώτερος [58] τῷ Ἰωνάθαν, λέγων, Ἵστημί σοι
τὴν ἀρχιερωσύνην, καὶ καθίστημί σε ἐπὶ τῶν τεσ-
σάρων νομῶν, καὶ εἶναί σε τῶν φίλων τοῦ βασι-
58 λέως. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ χρυσώματα
καὶ διακονίαν, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐξουσίαν πίνειν
ἐν χρυσώμασι, καὶ εἶναι ἐν πορφύρᾳ, καὶ ἔ-
59 χειν πόρπην χρυσῆν. Καὶ Σίμωνα τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ κατέστησε στρατηγὸν ἀπὸ τῆς κλί-
60 μακος Τύρου ἕως τῶν ὁρίων Αἰγύπτου. Καὶ

32 *Alex.* & C. ἐπαρκέσομεν αὐτοῖς. 33 *Alex.* καὶ οὐκ ἀθετήσεται οὐδέν. 34 *Alex.* ἐπὶ τόν. 35 *Alex.* ὄρει. 36 *Alex.* & C. ἐπιτηδείῳ, ἐπισήμῳ. 37 *Alex.* οὐθέν. 38 *Alex.* ἴδιον. 39 *Alex.* ἤχθρασαν αὐτῷ. 40 *Alex. Ald. C.* αἱ (deest *Ald. C.*) ἀπὸ τῶν πατέρων. Τρύφων. 41 *Alex.* κατὰ τοῦ. 42 *Alex.* Σιμαλκουή. *Ald.* Σιμαλκουαί. *C.* Σιμαλκουέ. 43 *Alex.* ἀπήγγειλαν. 44 *Alex.* ἀλλ' ἤ. 45 *Alex.* ἡμῖν. 46 *Alex.* συμμαχήσουσίν μοι. 47 *Alex.* αὐτῶν. 48 *Alex.* ηὐφράνθη. 49 *Alex.* ἄνδρας δώδεκα μυριάδας, καί. 50 al. add. ἀνδρῶν. 51 *Alex.* ἐκπολεμεῖν. 52 *Alex. Ald. C.* πόλει· καὶ ἀπέκτειναν. 53 *Alex.* ἔρριψαν. 54 *Alex.* ὁ βασιλεὺς Δημήτριος. 55 *Alex.* τὰς εὐνοίας. 56 *Alex.* ἔθλιψεν. 57 *Alex. C.* ἀπεσκόρπισεν. 58 *Alex.* Ἰωνάθᾳ.

ἐξῆλθεν

ἐξῆλθεν Ἰωνάθαν, καὶ διεπορεύετο πέραν τοῦ πο-
ταμοῦ, καὶ ἐν ταῖς πόλεσι, καὶ ἠθροίσθησαν πρὸς
αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις Συρίας εἰς συμμα-
χίαν, καὶ ἦλθεν εἰς Ἀσκάλωνα, καὶ ἀπήντησαν
61 αὐτῷ οἱ ἐκ τῆς πόλεως ἐνδόξως. Καὶ ἀπ-
ῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς Γάζαν, καὶ ἀπέκλεισαν οἱ
ἀπὸ Γάζης, καὶ περιεκάθισε περὶ αὐτὴν, καὶ
ἐνεπύρισε τὰ περιπόλια αὐτῆς [59] πυρὶ, καὶ ἐ-
62 σκύλευσεν [60] αὐτά. Καὶ ἠξίωσαν οἱ ἀπὸ
Γάζης [61] τὸν Ἰωνάθαν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς δεξιὰς,
καὶ ἔλαβε τοὺς υἱοὺς [62] ἀρχόντων αὐτῶν εἰς ὅμηρα,
καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ διῆλθε
63 τὴν χώραν ἕως Δαμασκοῦ. Καὶ ἤκουσεν Ἰω-
νάθαν ὅτι παρῆσαν οἱ ἄρχοντες Δημητρίου εἰς
[63] Κάδης τὴν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, μετὰ δυνάμεως
πολλῆς, βουλόμενοι μεταστῆσαι αὐτὸν τῆς [64] χρείας.
64 Καὶ συνήντησεν αὐτοῖς, τὸν δὲ ἀδελφὸν αὐτοῦ
65 Σίμωνα κατέλιπεν ἐν τῇ χώρᾳ. Καὶ παρ-
ενέβαλε Σίμων [65] ἐπὶ Βαιθσοῦρα, καὶ ἐπολέ-
μει αὐτὴν ἡμέρας πολλὰς, καὶ συνέκλεισεν αὐ-
66 τήν. Καὶ ἠξίωσαν αὐτὸν τοῦ δεξιὰς λα-
βεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς
ἐκεῖθεν, καὶ κατελάβετο τὴν πόλιν, καὶ ἔθετο ἐπ'
67 [66] αὐτὴν φρουράν. Καὶ Ἰωνάθαν, καὶ ἡ παρ-
εμβολὴ αὐτοῦ παρενέβαλον ἐπὶ τὸ ὕδωρ
[67] Γεννησὰρ, καὶ ὤρθρισαν τοπρωῒ εἰς τὸ πεδίον
68 Νασώρ. Καὶ ἰδοὺ παρεμβολὴ ἀλλοφύλων
ἀπήντα αὐτῷ ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ἐξέβαλον ἔνε-
δρον ἐπ' αὐτὸν ἐν τοῖς ὄρεσιν, αὐτοὶ δὲ ἀπ-
69 ήντησαν ἐξεναντίας. Τὰ δὲ ἔνεδρα ἐξ-
ανέστησαν ἐκ τῶν τόπων [68] αὐτῶν, καὶ συνῆψαν
πόλεμον. καὶ ἔφυγον οἱ παρὰ [69] Ἰωνάθαν πάν-
70 τες, Οὐδὲ εἷς κατελείφθη ἀπ' αὐτῶν,
πλὴν Ματταθίας ὁ τοῦ [70] Ἀβεσσαλώμου, καὶ
Ἰούδας ὁ τοῦ Χαλφὶ ἄρχοντες τῆς στρατιᾶς τῶν
71 δυνάμεων. Καὶ διέῤῥηξεν Ἰωνάθαν τὰ ἱ-
μάτια αὐτοῦ, καὶ [71] ἐπέθηκε γῆν ἐπὶ τὴν κεφα-
72 λὴν αὐτοῦ, καὶ προσηύξατο. Καὶ [72] ὑπ-
έστρεψε πρὸς αὐτοὺς πολέμῳ, καὶ ἐτροπώσα-
73 το αὐτοὺς, καὶ ἔφυγον. Καὶ ἴδον οἱ φεύ-
γοντες [73] οἱ παρ' αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψαν πρὸς
αὐτὸν, καὶ ἐδίωκον μετ' αὐτοῦ ἕως Κάδης ἕως τῆς
παρεμβολῆς αὐτῶν, καὶ παρενέβαλον ἐκεῖ.
74 Καὶ ἔπεσον ἐκ τῶν ἀλλοφύλων ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐ-
κείνῃ εἰς ἄνδρας τρισχιλίους. καὶ ἐπέστρεψεν Ἰω-
νάθαν εἰς Ἱερουσαλήμ.

Κεφ. ιβ'. 12.

1 ΚΑὶ εἶδεν Ἰωνάθαν ὅτι ὁ καιρὸς αὐτῷ συνερ-
γεῖ, καὶ ἐπέλεξεν ἄνδρας, καὶ ἀπέστειλεν εἰς
Ῥώμην, στῆσαι καὶ [1] ἀνανεώσασθαι τὴν πρὸς
2 αὐτοὺς φιλίαν. Καὶ πρὸς Σπαρτιάτας,
καὶ τόπους ἑτέρους ἀπέστειλεν ἐπιστολὰς κατὰ [2] τὰ
3 αὐτά. Καὶ ἐπορεύθησαν εἰς Ῥώμην, καὶ
[3] εἰσῆλθον εἰς τὸ βουλευτήριον, καὶ [4] εἶπον, Ἰω-
νάθαν ὁ ἀρχιερεὺς, καὶ τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων,
[5] ἀπέστειλεν ἡμᾶς ἀνανεώσασθαι τὴν φιλίαν αὐ-
τοῖς, καὶ τὴν συμμαχίαν κατὰ τὸ πρότερον.
4 Καὶ ἔδωκαν ἐπιστολὰς αὐτοῖς πρὸς αὐτοὺς κατὰ
τόπον, ὅπως προπέμπωσιν αὐτοὺς εἰς γῆν
5 Ἰούδα μετ' εἰρήνης. Καὶ τοῦτο [6] τὸ ἀντί-
γραφον τῶν ἐπιστολῶν ὧν ἔγραψεν Ἰωνάθαν τοῖς
6 Σπαρτιάταις· Ἰωνάθαν ἀρχιερεὺς [7], καὶ
ἡ γερουσία τοῦ ἔθνους, καὶ οἱ ἱερεῖς, καὶ ὁ λοιπὸς δῆμος
τῶν Ἰουδαίων, Σπαρτιάταις τοῖς ἀδελφοῖς χαίρειν.
7 [8] Ἔτι πρότερον ἀπεστάλησαν ἐπιστολαὶ πρὸς Ὀ-
νίαν τὸν ἀρχιερέα παρὰ Δαρείου τοῦ βασιλεύοντος
ἐν ὑμῖν, ὅτι ἐστὲ ἀδελφοὶ ἡμῶν, ὡς τὸ ἀντί-
8 γραφον ὑπόκειται. Καὶ ἐπεδέξατο Ὀ-
νίας τὸν ἄνδρα τὸν ἀπεσταλμένον ἐνδόξως, καὶ
ἔλαβε τὰς ἐπιστολὰς ἐν αἷς διεσαφεῖτο περὶ
9 συμμαχίας, καὶ φιλίας. Καὶ ἡμεῖς οὖν
ἀπροσδεεῖς τούτων ὄντες, παράκλησιν ἔχοντες
τὰ βιβλία τὰ ἅγια τὰ ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν,
10 Ἐπειράθημεν ἀποστεῖλαι τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀδελ-
φότητα καὶ φιλίαν ἀνανεώσασθαι, πρὸς τὸ μὴ
ἐξαλλοτριωθῆναι ὑμῶν· πολλοὶ γὰρ καιροὶ διῆλ-
11 θον ἀφ' οὗ ἀπεστείλατε πρὸς ἡμᾶς. Ἡ-
μεῖς οὖν ἐν παντὶ καιρῷ ἀδιαλείπτως [9] ἔν τε ταῖς
ἑορταῖς, καὶ [10] ταῖς λοιπαῖς καθηκούσαις ἡμέραις
μιμνησκόμεθα ὑμῶν, ἐφ' ὧν προσφέρομεν θυ-
σιῶν, καὶ ἐν ταῖς προσευχαῖς, ὡς δέον ἐστὶ καὶ
12 πρέπον μνημονεύειν ἀδελφῶν. Εὐφραι-
13 νόμεθα δὲ ἐπὶ τῇ δόξῃ ὑμῶν. Ἡμᾶς
δὲ ἐκύκλωσαν πολλαὶ θλίψεις, καὶ πόλεμοι

59 *Alex.* ἐν πυρί. 60 *Alex. C.* αὐτάς. 61 *Alex.* Ἰωνάθαν. 62 *Alex.* τῶν ἀρχόντων. 63 *Alex.* Κήδες. 64 *Ald. C.* χώρας. 65 *Alex.* ἐν. 66 *Alex.* αὐτήν. 67 *Alex.* τοῦ Γεννησάρ. 68 *Alex.* ἑαυτῶν. 69 *Alex.* Ἰωνάθου. 70 *Alex. C.* Ἀψαλώμου. 71 *Alex.* ἐπέθετο. 72 *Alex.* ἐπέστρεψεν. 73 *Alex.* παρ' αὐτοῦ.

Cap. 12. 1 *Ms. Alex.* ἀνανεώσασθαι. 2 *Alex. Ald. C.* ταῦτα. 3 *Alex.* ἐπορεύθησαν. 4 *Alex.* εἶπαν. 5 *Alex.* ἀπέστειλαν. 6 *Alex.* ἀντίγραφον. 7 *Alex.* τοῦ ἔθνους, καὶ ἡ γερουσία, καὶ οἱ. 8 *Ald.* Ἐπεὶ τό. 9 *Alex.* ἐν ταῖς. 10 *Alex.* ἐν ταῖς.

πολλοὶ, καὶ ἐπολέμησαν ἡμᾶς οἱ βασι-
14 λεῖς οἱ κύκλῳ ἡμῶν. [11] Καὶ οὐκ ἠβου-
λόμεθα οὖν παρενοχλεῖν ὑμῖν, καὶ [12] τοῖς
λοιποῖς συμμάχοις, καὶ φίλοις ἡμῶν, ἐν τοῖς
15 πολέμοις τούτοις. Ἔχομεν γὰρ τὴν ἐξ [13] οὐ-
ρανοῦ βοήθειαν βοηθοῦσαν ἡμῖν, καὶ [14] ἐῤῥύσθη-
μεν ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ ἐταπεινώθησαν οἱ
16 ἐχθροὶ ἡμῶν. Ἐπελέξαμεν οὖν Νουμήνιον
Ἀντιόχου καὶ Ἀντίπατρον [15] Ἰάσωνος, καὶ ἀπε-
στάλκαμεν πρὸς Ῥωμαίους ἀνανεώσασθαι τὴν
πρὸς αὐτοὺς φιλίαν, καὶ συμμαχίαν τὴν [16] προ-
17 τέραν. Ἐνετειλάμεθα οὖν αὐτοῖς καὶ πρὸς
ὑμᾶς πορευθῆναι, καὶ ἀσπάσασθαι ὑμᾶς, καὶ
ἀποδοῦναι ὑμῖν τὰς παρ' ἡμῶν ἐπιστολὰς περὶ
τῆς ἀνανεώσεως καὶ τῆς ἀδελφότητος ἡμῶν.
18 Καὶ νῦν καλῶς [17] ποιήσετε ἀντιφωνήσαντες ἡ-
19 μῖν πρὸς ταῦτα. Καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγρα-
20 φον τῶν ἐπιστολῶν [18] ὧν ἀπέστειλεν. Ὀνιάρης
Βασιλεὺς Σπαρτιατῶν Ὀνίᾳ ἱερεῖ μεγάλῳ
21 [19] χαίρειν. Εὑρέθη ἐν γραφῇ περί τε τῶν
Σπαρτιατῶν καὶ Ἰουδαίων, ὅτι [20] εἰσὶν ἀδελφοὶ,
22 καὶ ὅτι εἰσὶν ἐκ γένους Ἀβραάμ. Καὶ νῦν ἀφ'
οὗ ἔγνωμεν ταῦτα, καλῶς ποιήσετε γράφοντες
23 ἡμῖν περὶ τῆς εἰρήνης ὑμῶν. Καὶ ἡμεῖς δὲ
ἀντιγράφομεν ὑμῖν, Τὰ κτήνη ὑμῶν καὶ
ἡ ὕπαρξις ὑμῶν ἡμῖν ἐστι, καὶ τὰ ἡμῶν ὑμῖν
ἐστιν. ἐντελλόμεθα οὖν ὅπως ἀπαγγείλωσιν
24 ὑμῖν κατὰ ταῦτα. Καὶ ἤκουσεν Ἰωνά-
θαν ὅτι ἐπέστρεψαν οἱ ἄρχοντες Δημητρίου μετὰ
δυνάμεως πολλῆς ὑπὲρ τὸ πρότερον τοῦ πο-
25 λεμῆσαι πρὸς αὐτόν. Καὶ ἀπῆρεν ἐξ
Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπήντησεν αὐτοῖς εἰς τὴν
Ἀμαθῖτιν χώραν· οὐ γὰρ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀνο-
χὴν [21] ἐμβατεῦσαι εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ.
26 Καὶ ἀπέστειλε κατασκόπους εἰς τὴν παρεμβολὴν
[22] αὐτῶν, καὶ [23] ἀπέστρεψαν, καὶ ἀπήγγειλαν
αὐτῷ, ὅτι [24] οὕτω τάσσονται ἐπιπεσεῖν ἐπ' αὐ-
27 τοὺς τὴν νύκτα. Ὡς δὲ ἔδυ ὁ ἥλιος, ἐπέ-
ταξεν Ἰωνάθαν τοῖς παρ' αὐτοῦ γρηγορεῖν, καὶ
εἶναι ἐπὶ τοῖς ὅπλοις, [25] καὶ ἑτοιμάζεσθαι εἰς πό-
λεμον δι' ὅλης τῆς νυκτὸς, καὶ ἐξέβαλε προφύ-
28 λακας κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς. Καὶ ἤ-
κουσαν οἱ ὑπεναντίοι ὅτι ἡτοίμασται Ἰωνάθαν
καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ εἰς πόλεμον, καὶ ἐφοβήθησαν
καὶ [26] ἔπτηξαν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, καὶ ἀνέκαυσαν
29 πυρὰς ἐν τῇ παρεμβολῇ αὐτῶν· Ἰω-
νάθαν δὲ καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ οὐκ ἔγνωσαν ἕως πρωΐ,
30 ἔβλεπον γὰρ τὰ φῶτα καιόμενα. Καὶ
[27] κατεδίωξεν Ἰωνάθαν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ οὐ κατ-
έλαβεν αὐτούς, διέβησαν γὰρ τὸν Ἐλεύθερον ποτα-
31 μόν. Καὶ ἐξέκλινεν Ἰωνάθαν ἐπὶ τοὺς Ἄρα-
βας τοὺς καλουμένους [28] Ζαβεδαίους, καὶ ἐπάταξεν
32 αὐτοὺς, καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐτῶν. Καὶ ἀ-
ναζεύξας ἦλθεν εἰς Δαμασκὸν, καὶ διώδευσεν ἐν
33 πάσῃ τῇ χώρᾳ. Καὶ Σίμων ἐξῆλθε, καὶ
διώδευσεν ἕως Ἀσκάλωνος, καὶ [29] τῶν πλησίον
ὀχυρωμάτων, καὶ ἐξέκλινεν εἰς Ἰόππην, καὶ
34 προκατελάβετο αὐτήν. Ἤκουσε γὰρ ὅτι βού-
λονται τὸ ὀχύρωμα παραδοῦναι τοῖς παρὰ Δημη-
τρίου, καὶ ἔθετο ἐκεῖ φρουρὰν ὅπως φυλάσσω-
35 σιν αὐτήν. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωνάθαν, καὶ
ἐξεκκλησίασε τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ, καὶ ἐβου-
λεύσατο μετ' αὐτῶν τοῦ οἰκοδομῆσαι ὀχυρώμα-
36 τα ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, Καὶ προσυψῶσαι τὰ
τείχη Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὑψῶσαι ὕψος μέγα ἀ-
ναμέσον τῆς ἄκρας καὶ τῆς πόλεως, εἰς τὸ [30] δια-
χωρίζειν αὐτὴν τῆς πόλεως, ἵνα ᾖ [31] αὕτη κατὰ
μόνας, ὅπως μήτε ἀγοράζωσι μήτε πωλῶσι.
37 Καὶ συνήχθησαν τοῦ οἰκοδομεῖν [32] τὴν πόλιν, καὶ
ἤγγισε τοῦ τείχους τοῦ χειμάῤῥου τοῦ ἐξ ἀπηλιώ-
του, καὶ [33] ἐπεσκεύασαν τὸ καλούμενον Χαφενα-
38 θά. Καὶ Σίμων ᾠκοδόμησε τὴν Ἀδιδὰ
ἐν τῇ Σεφηλᾷ, καὶ ὠχύρωσε θύρας, καὶ μο-
39 χλούς. Καὶ ἐζήτησε Τρύφων βασιλεῦ-
σαι τῆς Ἀσίας, καὶ περιθέσθαι τὸ διάδημα, καὶ
ἐκτεῖναι [34] χεῖρα ἐπὶ Ἀντίοχον τὸν βασιλέα.
40 Καὶ [35] ἐφοβήθη μήποτε οὐκ ἐάσῃ αὐτὸν Ἰω-
νάθαν, καὶ μήποτε πολεμήσῃ πρὸς αὐτὸν, καὶ
ἐζήτει τρόπον τοῦ συλλαβεῖν [36] τὸν Ἰωνάθαν τοῦ ἀπο-
λέσαι αὐτὸν, καὶ ἀπάρας ἦλθεν εἰς Βαιθσάν.

---

11 *Alex.* Οὐκ. 12 *Alex.* τοὺς λοιποὺς συμμάχους, καὶ φίλους. 13 *Alex.* οὐρανῶν. 14 *Alex.* ἐρύσθημεν. 15 *Alex.* Ἰάσονος. 16 *Alex.* πρότερον. 17 *Alex.* ἐποιήσατε. 18 *Alex.* ἀπέστειλαν. Ὀνειάρης. *C.* ὧν ἀπέστειλαν. Ὀνιάρης. 19 *Alex.* χαίρων. 20 *Alex.* ἀδελφοί εἰσιν. 21 *Alex.* τοῦ ἐμβατεῦσαι. 22 *Alex.* αὐτοῦ. 23 *Alex.* ἐπέστρεψαν. 24 *Alex.* οὕτως. 25 *Alex.* ἑτοιμάζεσθαι. 26 *Alex.* ἔντηξαν τὴν καρδίαν. 27 *Alex.* κατεδίωξαν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ οὐκ κατέλαβεν. 28 *Alex.* Ζαβαδέους. 29 *Alex.* & *C.* τὰ πλησίον ὀχυρώματα. 30 *Alex.* διαχωρῆσαι. 31 *C.* αὐτή. 32 *Alex.* καὶ ἔπεσεν τοῦ τείχους. *Ald.* τὴν πόλιν, καὶ ἔπεσε τ. τ. 33 *Alex.* ἐπεσκεύασεν. 34 *Alex.* χεῖρας. 35 *Alex.* ηὐλαβήθη. *Ald. C.* εὐλαβήθη. 36 *Alex.* αὐτὸν τοῦ ἀποκτεῖναι, καί.

Καὶ ἐξῆλ-

41 Καὶ ἐξῆλθεν Ἰωνάθαν εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ ἐν
[37] τεσσαράκοντα χιλιάσιν ἀνδρῶν ἐπιλελεγ-
μένοις εἰς παράταξιν, καὶ ἦλθεν εἰς Βαιθσάν.
42 Καὶ εἶδε Τρύφων ὅτι πάρεστιν [38] Ἰωνάθαν μετὰ
δυνάμεως πολλῆς, καὶ ἐκτεῖναι χεῖρας ἐπ'
43 αὐτὸν [39] εὐλαβήθη. Καὶ ἐπεδέξατο αὐ-
τὸν ἐνδόξως, καὶ συνέστησεν αὐτὸν πᾶσι τοῖς φί-
λοις αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δόματα, καὶ ἐπέ-
ταξε [40] τῶν δυνάμεσιν αὐτοῦ ὑπακούειν αὐτῷ ὡς
44 ἑαυτῷ. Καὶ εἶπε τῷ Ἰωνάθαν, Ἵνα τί
ἔκοψας πάντα τὸν λαὸν τοῦτον, πολέμου μὴ ἐν-
45 εστηκότος ἡμῖν; Καὶ νῦν ἀπόστειλον αὐ-
τοὺς εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν, [41] ἐπίλεξαι δὲ σεαυ-
τῷ ἄνδρας ὀλίγους οἵτινες ἔσονται μετὰ σοῦ, καὶ δεῦ-
ρο μετ' ἐμοῦ εἰς Πολεμαΐδα, καὶ παραδώσω σοι
αὐτὴν καὶ τὰ λοιπὰ ὀχυρώματα καὶ τὰς δυνά-
μεις τὰς [42] λοιπὰς καὶ πάντας τοὺς ἐπὶ τῶν χρει-
ῶν, καὶ ἐπιστρέψας ἀπελεύσομαι, τούτου γὰρ χά-
46 ριν πάρειμι. Καὶ ἐμπιστεύσας αὐτῷ ἐ-
ποίησε καθὼς εἶπε, καὶ ἐξαπέστειλε τὰς δυνά-
47 μεις, καὶ ἀπῆλθον εἰς γῆν Ἰούδα. Κατέ-
λιπε δὲ μεθ' ἑαυτοῦ ἄνδρας τρισχιλίους, [43] ὧν
δισχιλίους ἀφῆκεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, χίλιοι δὲ
48 συνῆλθον αὐτῷ. Ὡς δὲ εἰσῆλθεν Ἰωνά-
θαν εἰς Πολεμαΐδα, ἀπέκλεισαν οἱ [44] Πο-
λεμαεῖς τὰς πύλας, καὶ συνέλαβον αὐτὸν, καὶ
πάντας τοὺς [45] εἰσελθόντας μετ' αὐτοῦ ἀπέκτειναν
49 ἐν ῥομφαίᾳ. Καὶ ἀπέστειλε Τρύφων δυ-
νάμεις, καὶ ἵππον εἰς [46] τὴν Γαλιλαίαν, [47] καὶ τὸ
πεδίον τὸ μέγα, τοῦ ἀπολέσαι πάντας τοὺς πα-
50 ρὰ [48] Ἰωνάθαν. Καὶ ἐπέγνωσαν ὅτι
συνελήφθη [49] Ἰωνάθαν καὶ ἀπόλωλε, καὶ οἱ μετ'
αὐτοῦ, καὶ παρεκάλεσαν ἑαυτοὺς, καὶ ἐπορεύοντο
συνεστραμμένοι ἕτοιμοι εἰς πόλεμον.
51 Καὶ ἴδον οἱ διώκοντες ὅτι περὶ ψυχῆς [50] αὐτοῖς
52 ἐστι, καὶ ἐπέστρεψαν. Καὶ ἦλθον πάντες
μετ' εἰρήνης εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ ἐπένθησαν τὸν
Ἰωνάθαν, καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν
σφόδρα, καὶ [51] ἐπένθησε πᾶς Ἰσραὴλ πένθος
53 μέγα. Καὶ ἐζήτησαν πάντα τὰ ἔθνη τὰ
κύκλῳ αὐτῶν ἐκτρίψαι αὐτούς· εἶπαν γὰρ, Οὐκ
ἔχουσιν [52] ἄρχοντα καὶ βοηθοῦντα· νῦν οὖν πολε-
μήσωμεν αὐτοὺς, καὶ [53] ἐξάρωμεν ἐξ ἀνθρώπων
τὸ μνημόσυνον αὐτῶν.

Κεφ. ιγ'. 13.

1 ΚΑὶ ἤκουσε Σίμων ὅτι συνήγαγε Τρύφων δύ-
ναμιν πολλὴν τοῦ ἐλθεῖν εἰς γῆν Ἰούδα, [1] καὶ ἐκ-
2 τρίψαι αὐτήν. Καὶ εἶδε τὸν λαὸν ὅτι ἐστὶν
ἔντρομος, καὶ [2] ἔμφοβος, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱε-
3 ρουσαλὴμ, καὶ ἤθροισε τὸν λαόν. Καὶ παρ-
εκάλεσεν αὐτοὺς, καὶ [3] εἶπεν αὐτοῖς, Αὐτοὶ οἴ-
δατε ὅσα ἐγὼ, καὶ οἱ ἀδελφοί μου, καὶ [4] ὁ οἶκος
τοῦ πατρός μου, ἐποιήσαμεν περὶ τῶν νόμων, καὶ
τῶν ἁγίων, καὶ τοὺς πολέμους, καὶ τὰς [5] στενοχω-
4 ρίας ἃς εἴδομεν. Τούτου χάριν ἀπώλον-
το οἱ ἀδελφοί μου πάντες χάριν τοῦ Ἰσραὴλ,
5 καὶ κατελείφθην ἐγὼ μόνος. Καὶ νῦν μή
μοι γένοιτο φείσασθαί μου τῆς ψυχῆς ἐν παντὶ
καιρῷ θλίψεως, οὐ γάρ εἰμι κρείσσων τῶν ἀδελ-
6 φῶν μου. Πλὴν ἐκδικήσω περὶ τοῦ ἔθνους
μου, καὶ περὶ τῶν [6] ἁγίων, καὶ περὶ τῶν γυναικῶν,
καὶ τῶν τέκνων ἡμῶν, ὅτι συνήχθησαν πάντα τὰ
ἔθνη ἐκτρίψαι ἡμᾶς ἔχθρας χάριν.
7 Καὶ ἀνεζωπύρησε τὸ πνεῦμα τοῦ λαοῦ [7] ἅμα τῷ
8 ἀκοῦσαι τῶν λόγων τούτων. Καὶ ἀπεκρί-
θησαν φωνῇ μεγάλῃ, λέγοντες, Σὺ εἶ ἡμῶν
ἡγούμενος ἀντὶ [8] Ἰούδα, καὶ [9] Ἰωνάθαν [10] τοῦ
9 ἀδελφοῦ σου. Πολέμησον τὸν πόλεμον ἡ-
μῶν, καὶ πάντα ὅσα [11] ἂν εἴπῃς ἡμῖν, ποιή-
10 σομεν. Καὶ συνήγαγε πάντας τοὺς ἄνδρας
τοὺς πολεμιστὰς, καὶ ἐτάχυνε τοῦ τελέσαι τὰ τεί-
χη Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὠχύρωσεν αὐτὴν κυκλόθεν.
11 Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωνάθαν τὸν τοῦ [12] Ἀβεσσαλώμου, καὶ
μετ' αὐτοῦ δύναμιν ἱκανὴν εἰς Ἰόππην, καὶ ἐξέβα-
λε τοὺς [13] ὄντας ἐν αὐτῇ, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ἐν αὐτῇ.
12 Καὶ ἀπῆρε Τρύφων ἀπὸ Πολεμαΐδος μετὰ δυ-
νάμεως πολλῆς εἰσελθεῖν εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ
13 Ἰωνάθαν μετ' αὐτοῦ ἐν φυλακῇ. Σίμων
δὲ παρενέβαλεν ἐν [14] Ἀδιδὰ κατὰ πρόσωπον τοῦ
14 πεδίου. Καὶ ἐπέγνω Τρύφων ὅτι ἀνέστη

---

37 *Alex.* τεσσεράκοντα. 38 *Alex.* μετὰ δυνάμεως. 39 *Alex.* ηὐλαβήθη. 40 *Alex. Ald.* τοῖς φίλοις αὐτοῦ καὶ ταῖς δυνάμεσι. *C.* τοῖς φίλοις. 41 *Alex.* ἐπίλεξον. 42 *Alex.* πολλάς 43 *Alex.* * ὡς. 44 *Alex.* Πτολεμαΐται. 45 *Alex.* συνελθόντας. 46 *Alex.* Γαλιλαίαν. 47 *Alex.* εἰς τό. 48 *Alex.* Ἰωνάθου. 49 *Alex.* καὶ ἀπολώλεν. 50 *Alex.* ἐστιν αὐτοῖς. 51 *C.* ἐπένθησαν.

52 *Alex.* ἄνδρα ἄρχοντα. 53 *Alex.* ἐξάρωμεν.
Cap. 13. 1 *Ms. Alex.* τοῦ ἐκτρίψαι. 2 *Alex. & C.* ἔκφοβος. 3 *Alex.* εἶπον. 4 *Alex.* οἶκος. 5 *Alex.* στενοχωρίας. Τούτου χάριν. 6 *C.* τέκνων. 7 *Alex.* ἀντὶ τοῦ ἀκοῦσαι. 8 *Alex.* * Ἰούδου. 9 *Alex.* Ἰωνάθου. 10 *C.* τῶν ἀδελφῶν. 11 *Alex.* ἐάν. 12 *Alex.* Ἀψαλώμου. 13 *Alex.* ἐν αὐτῇ ὄντας. 14 *Alex.* Ἀδιδοις.

Σίμων ἀντὶ [15] Ἰωνάθαν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ
ὅτι συνάπτειν αὐτῷ μέλλει [16] πόλεμον, καὶ ἀπέ-
στειλε πρὸς αὐτὸν πρέσβεις, λέγων,
15 Περὶ ἀργυρίου οὗ ὤφειλεν Ἰωνάθαν [17] ὁ ἀδελ-
φός σου εἰς τὸ βασιλικὸν δι' ἃς εἶχε χρείας συν-
16 έχομεν αὐτόν. Καὶ νῦν ἀπόστειλον ἀρ-
γυρίου [18] τάλαντα ἑκατὸν, καὶ δύο τῶν υἱῶν αὐτοῦ
ὅμηρα, ὅπως μὴ ἀφεθεὶς [19] ἀποστατήσῃ ἀφ'
17 ἡμῶν, καὶ ἀφήσομεν αὐτόν. Καὶ ἔγνω
Σίμων ὅτι δόλῳ λαλοῦσι πρὸς αὐτὸν, καὶ πέμ-
πει τὸ ἀργύριον, καὶ τὰ παιδάρια, [20] μήποτε
ἔχθραν ἄρῃ μεγάλην πρὸς τὸν λαὸν,
18 [21] Λέγων, Ὅτι οὐκ ἀπέστειλα αὐτῷ τὸ ἀργύ-
ριον, καὶ τὰ παιδάρια, [22] καὶ ἀπώλετο.
19 Καὶ ἀπέστειλε τὰ παιδάρια, καὶ τὰ ἑκατὸν τά-
λαντα. καὶ διεψεύσατο, καὶ οὐκ ἀφῆκε τὸν Ἰωνά-
20 θαν. Καὶ μετὰ ταῦτα ἦλθε Τρύφων τοῦ
ἐμβαλεῦσαι εἰς τὴν [23] χώραν, καὶ ἐκτρῖψαι αὐ-
τήν, καὶ ἐκύκλωσεν ὁδὸν τὴν εἰς Ἄδωρα. καὶ Σί-
μων, καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ἀντιπαρῆγεν αὐτῷ
21 εἰς πάντα τόπον οὗ [24] ἂν ἐπορεύετο. Οἱ
δὲ ἐκ τῆς ἄκρας ἀπέστελλον [25] πρὸς Τρύφωνα
πρεσβευτὰς [26] κατασπεύδοντας αὐτὸν τοῦ ἐλθεῖν
πρὸς [27] αὐτοὺς διὰ τῆς ἐρήμου, καὶ ἀποστεῖλαι αὐ-
22 τοῖς τροφάς. Καὶ ἡτοίμασε Τρύφων πᾶ-
σαν τὴν ἵππον αὐτοῦ [28] ἐλθεῖν ἐν τῇ νυκτὶ ἐκεί-
νῃ· καὶ ἦν χιὼν πολλὴ σφόδρα, καὶ οὐκ ἦλθε
διὰ τὴν χιόνα. καὶ ἀπῆρε, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Γαλαα-
23 δῖτιν. Ὡς δὲ ἤγγισε [29] τῇ Βασκαμᾷ,
ἀπέκτεινε τὸν Ἰωνάθαν, καὶ ἐτάφη ἐκεῖ.
24 Καὶ ἐπέστρεψε Τρύφων, καὶ [30] ἀπῆλθεν εἰς τὴν
25 γῆν αὐτοῦ. Καὶ ἀπέστειλε Σίμων, καὶ ἔ-
λαβε τὰ ὀστᾶ Ἰωνάθαν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ἔ-
θαψεν [31] αὐτὰ [32] ἐν Μωδεῒν πόλει τῶν πατέρων
26 αὐτοῦ. Καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ
κοπετὸν μέγαν, καὶ ἐπένθησαν αὐτὸν ἡμέρας
27 πολλάς. Καὶ ᾠκοδόμησε Σίμων ἐπὶ τὸν
τάφον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ,
καὶ ὕψωσεν αὐτὸν τῇ ὁράσει λίθῳ [33] ξεστῷ ἐκ τῶν
28 ὄπισθεν καὶ ἐκ τῶν [34] ἔμπροσθεν. Καὶ ἔ-
στησεν [35] ἐπ' αὐτὰ ἑπτὰ πυραμίδας, μίαν κατ-
έναντι τῆς μιᾶς, τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ καὶ
29 [36] τοῖς τέσσαρσιν ἀδελφοῖς. Καὶ ταύ-
ταις ἐποίησε μηχανήματα, περιθεὶς στύλους με-
γάλους, καὶ ἐποίησεν ἐπὶ τοῖς στύλοις πανοπλί-
ας εἰς ὄνομα αἰώνιον, καὶ παρὰ τὰς πανοπλίας
πλοῖα ἐπιγεγλυμμένα, εἰς τὸ θεωρεῖσθαι ὑπὸ
30 πάντων τῶν πλεόντων τὴν θάλασσαν. Οὗ-
τος ὁ τάφος ὃν ἐποίησεν ἐν [37] Μωδεῒν, ἕως
31 τῆς ἡμέρας ταύτης. Ὁ δὲ Τρύφων ἐπο-
ρεύετο δόλῳ μετὰ Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως τοῦ νεωτέ-
32 ρου, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν, Καὶ ἐβασί-
λευσεν ἀντ' αὐτοῦ, καὶ περιέθετο [38] διάδημα τῆς
Ἀσίας, καὶ ἐποίησε πληγὴν μεγάλην ἐπὶ τῆς
33 γῆς. Καὶ ᾠκοδόμησε Σίμων [39] τὰ ὀχυ-
ρώματα τῆς Ἰουδαίας, καὶ περιετείχισε πύργοις
ὑψηλοῖς, καὶ τείχεσι μεγάλοις, [40] καὶ πύλαις,
καὶ μοχλοῖς, καὶ ἔθετο βρώματα ἐν τοῖς ὀχυ-
34 ρώμασι. Καὶ [41] ἐπέλεξε Σίμων ἄνδρας,
καὶ ἀπέστειλε πρὸς Δημήτριον τὸν βασιλέα τοῦ
ποιῆσαι ἄφεσιν τῇ χώρᾳ, ὅτι πᾶσαι αἱ πρά-
35 ξεις Τρύφωνος ἦσαν [42] ἁρπαγαί. Καὶ
ἀπέστειλεν αὐτῷ Δημήτριος ὁ βασιλεὺς κατὰ τοὺς
λόγους τούτους, καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ, καὶ ἔγραψεν
36 αὐτῷ ἐπιστολὴν τοιαύτην· Βασιλεὺς Δη-
μήτριος Σίμωνι [43] ἀρχιερεῖ καὶ φίλῳ βασιλέ-
ων, καὶ πρεσβυτέροις, καὶ ἔθνει Ἰουδαίων χαί-
37 ρειν. Τὸν στέφανον τὸν χρυσοῦν, καὶ τὴν
[44] βαΐνην ἣν ἀπεστείλατε, κεκομίσμεθα, καὶ
ἕτοιμοί ἐσμεν τοῦ ποιεῖν ὑμῖν εἰρήνην μεγάλην,
καὶ γράφειν τοῖς ἐπὶ τῶν χρειῶν τοῦ [45] ἀφιέναι
38 ὑμῖν ἀφέματα. Καὶ ὅσα [46] ἐστήκαμεν
πρὸς ὑμᾶς ἕστηκε, καὶ τὰ ὀχυρώματα ἃ [47] ᾠκο-
39 δομήκατε ὑπαρχέτω ὑμῖν. Ἀφίεμεν δὲ
[48] ἀγνοήματα καὶ τὰ ἁμαρτήματα ἕως τῆς σή-
μερον ἡμέρας, καὶ τὸν στέφανον ὃν ὠφείλετε, καὶ
εἴ τι ἄλλο ἐτελωνεῖτο ἐν Ἱερουσαλὴμ, μηκέτι
40 τελωνείσθω. Καὶ εἴ τινες ἐπιτήδειοι ὑ-
μῶν γραφῆναι εἰς τοὺς περὶ ἡμᾶς, ἐγγραφέ-
σθωσαν, καὶ γινέσθω ἀναμέσον ἡμῶν εἰρήνη.
41 Ἔτους [49] ἑβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἤρθη ὁ ζυγὸς
42 τῶν ἐθνῶν ἀπὸ τοῦ Ἰσραήλ. Καὶ ἤρξατο ὁ

15 *Alex.* Ἰωνάθου. 16 *Alex.* εἰς πόλεμον. 17 *Alex.* ἀδελφός. 18 *Alex.* ἑκατὸν τάλαντα. 19 *Alex.* ἀποστατήσει. 20 *Alex.* καὶ μήποτε. 21 *Alex.* λέγοντες. 22 *Alex.* ἀπώλετο. 23 *Alex.* πόλιν. 24 *Alex.* ἐπορεύετο. 25 *Alex.* πρεσβευτάς. 26 *Alex.* & *C.* καὶ κατασπεύδοντας. 27 *Alex.* αὐτόν. 28 *Alex. Ald. C.* ἐλθεῖν· καὶ ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν χιών. 29 *Alex.* τῆς Βασκαμᾶ. 30 *Ald. C.* ἀπῆρεν. 31 *Alex. Ald. C.* αὐτόν. 32 *Alex.* ἐν Μωδεεὶμ. 33 *Alex.* ξυστῷ. 34 *Alex.* ὄπισθεν. 35 *Alex.* ἑπτά. 36 *Alex.* τέσσαρσιν. 37 *Alex.* Μωδεεὶμ. 38 *Alex.* τὸ διάδημα. 39 *Alex.* τὸ ὀχύρωμα. 40 *Alex. Ald. C.* καὶ πύργοις, καὶ πύλαις. 41 *Alex.* ἐπελέξατο. 42 *Alex.* ἁρπάσαι. 43 *Ald. C.* ἀρχιερεῖ, καὶ πρεσβυτέροις, καὶ ἔθνει. 44 *Alex.* βαΐν. 45 *Alex.* ἀφεῖναι. 46 *Alex.* ἐστήσαμεν. 47 *Alex.* ᾠκοδομήσατε. 48 *Alex.* ὑμῖν ἀγνοήματα. 49 *Alex.* ἑκατοστοῦ ἑβδομηκοστοῦ.

λαὸς Ἰσ-

λαὸς Ἰσραὴλ γράφειν ἐν ταῖς συγγραφαῖς καὶ
συναλλάγμασιν, Ἔτους πρώτου ἐπὶ Σίμωνος
ἀρχιερέως μεγάλου καὶ στρατηγοῦ καὶ ἡγουμένου Ἰου-
43 δαίων. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παρενέ-
βαλε [50] Σίμων ἐπὶ Γάζαν, καὶ ἐκύκλωσεν αὐ-
τὴν παρεμβολαῖς, καὶ ἐποίησεν [51] ἑλεπόλεις
καὶ προσήγαγε τῇ πόλει, καὶ ἐπάταξε πύργον
44 ἕνα καὶ κατελάβετο. Καὶ ἐξήλλοντο οἱ ἐν
τῇ [52] ἑλεπόλει εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἐγένετο κίνημα
45 μέγα ἐν τῇ πόλει. Καὶ ἀνέβησαν οἱ ἐν
τῇ πόλει σὺν ταῖς γυναιξὶ καὶ τοῖς τέκνοις ἐπὶ τὸ
τεῖχος διεῤῥηχότες τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐ-
βόησαν φωνῇ μεγάλῃ ἀξιοῦντες Σίμωνα δεξι-
46 ὰς αὐτοῖς δοῦναι, Καὶ [53] εἶπον, Μὴ
[54] ἡμῖν χρήσῃ κατὰ τὰς πονηρίας ἡμῶν, ἀλλὰ
47 κατὰ τὸ ἔλεός σου. Καὶ συνελύθη [55] Σίμων
αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἐπολέμησεν αὐτούς· καὶ ἐξέβα-
λεν αὐτοὺς ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐκαθάρισε τὰς
οἰκίας ἐν αἷς ἦν τὰ εἴδωλα, καὶ οὕτως εἰσῆλθεν
48 εἰς αὐτὴν ὑμνῶν καὶ εὐλογῶν. Καὶ ἐξέβα-
λεν ἐξ αὐτῆς πᾶσαν ἀκαθαρσίαν, καὶ [56] κατ-
ῴκισεν ἐκεῖ ἄνδρας οἵτινες τὸν νόμον ποιοῦσι, καὶ
προσωχύρωσεν αὐτὴν, καὶ ᾠκοδόμησεν ἑαυτῷ
49 ἐν αὐτῇ οἴκησιν. Οἱ δὲ ἐκ τῆς ἄκρας ἐν
Ἱερουσαλὴμ ἐκωλύοντο [57] ἐκπορεύεσθαι καὶ εἰσ-
πορεύεσθαι εἰς τὴν χώραν, καὶ ἀγοράζειν καὶ πω-
λεῖν, καὶ ἐπείνασαν σφόδρα, καὶ ἀπώλοντο ἐξ
50 αὐτῶν ἱκανοὶ τῷ λιμῷ. Καὶ ἐβόησαν πρὸς
Σίμωνα δεξιὰς λαβεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς,
καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἐκεῖθεν, καὶ ἐκαθάρισε τὴν
51 ἄκραν ἀπὸ τῶν μιασμάτων. Καὶ εἰσῆλθεν
εἰς αὐτὴν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ δευτέρου μη-
νὸς ἔτους ἑνὸς καὶ ἑβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ μετὰ αἰ-
νέσεως καὶ βαΐων, καὶ ἐν κινύραις, καὶ ἐν κυμ-
βάλοις, καὶ ἐν νάβλαις, καὶ ἐν ὕμνοις, καὶ ἐν
ᾠδαῖς, ὅτι συνετρίβη ἐχθρὸς μέγας ἐξ Ἰσραήλ.
52 Καὶ ἔστησε κατ᾽ ἐνιαυτὸν τοῦ ἄγειν τὴν ἡμέραν
[58] ταύτην μετ᾽ εὐφροσύνης. καὶ προσωχύρωσε
τὸ ὄρος τοῦ ἱεροῦ τὸ παρὰ τὴν ἄκραν, καὶ ᾤκει ἐκεῖ
53 αὐτὸς καὶ οἱ παρ᾽ αὐτοῦ. Καὶ εἶδε Σίμων
τὸν Ἰωάννην [59] υἱὸν αὐτοῦ, ὅτι ἀνήρ ἐστι, καὶ ἔ-
θετο αὐτὸν ἡγούμενον τῶν δυνάμεων πασῶν, καὶ
ᾤκει ἐν Γαζάροις.

Κεφ. ιδ'. 14.

1 ΚΑὶ ἐν ἔτει δευτέρῳ καὶ ἑβδομηκοστῷ καὶ ἑκα-
τοστῷ, συνήγαγε Δημήτριος ὁ βασιλεὺς τὰς
δυνάμεις αὐτοῦ· καὶ ἐπορεύθη εἰς Μηδείαν τοῦ
[1] ἐπισπάσασθαι βοήθειαν αὐτῷ, ὅπως πολεμή-
2 σῃ τὸν Τρύφωνα. Καὶ ἤκουσεν Ἀρσάκης ὁ
βασιλεὺς [2] τῆς Περσίδος καὶ Μηδείας, ὅτι ἦλ-
θε Δημήτριος εἰς τὰ ὅρια αὐτοῦ, καὶ ἀπέστει-
λεν ἕνα τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ συλλαβεῖν αὐτὸν ζῶν-
3 τα. Καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐπάταξε τὴν παρ-
εμβολὴν Δημητρίου, καὶ συνέλαβεν αὐτὸν, καὶ
ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς Ἀρσάκην, καὶ ἔθετο αὐτὸν
4 ἐν φυλακῇ. Καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ [3] Ἰούδα
πάσας τὰς ἡμέρας Σίμωνος· καὶ ἐζήτησεν ἀ-
γαθὰ τῷ ἔθνει αὐτοῦ, καὶ ἤρεσεν αὐτοῖς ἡ ἐξουσία
αὐτοῦ καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας.
5 Καὶ μετὰ πάσης τῆς δόξης αὐτοῦ ἔλαβε τὴν Ἰόπ-
πην εἰς λιμένα, καὶ ἐποίησεν εἴσοδον ταῖς νήσοις
6 τῆς θαλάσσης. Καὶ ἐπλάτυνε τὰ ὅρια
τῷ ἔθνει αὐτοῦ, καὶ ἐκράτησε τῆς χώρας.
7 Καὶ συνήγαγεν αἰχμαλωσίαν πολλὴν, καὶ ἐκυ-
ρίευσε Γαζάρων καὶ Βαιθσούρων καὶ τῆς ἄκρας· καὶ
ἐξῆρε τὰς ἀκαθαρσίας ἐξ αὐτῆς, καὶ οὐκ ἦν
8 ὁ ἀντικείμενος αὐτῷ. Καὶ ἦσαν γεωρ-
γοῦντες τὴν γῆν αὐτῶν μετ᾽ εἰρήνης, καὶ ἡ γῆ ἐ-
δίδου τὰ [4] γεννήματα αὐτῆς, καὶ τὰ ξύλα τῶν πε-
9 δίων τὸν καρπὸν αὐτῶν. Πρεσβύτεροι ἐν
ταῖς πλατείαις ἐκάθηντο, πάντες περὶ ἀγαθῶν
[5] ἐκοινολογοῦντο, καὶ οἱ νεανίσκοι ἐνεδύσαντο
10 δόξας καὶ στολὰς πολέμου. Ταῖς πόλεσιν
ἐχορήγησε βρώματα, καὶ ἔταξεν αὐτὰς ἐν
σκεύεσιν ὀχυρώσεως, ἕως ὅτου ὠνομάσθη τὸ ὄ-
νομα [6] τῆς δόξης αὐτοῦ ἕως ἄκρου τῆς γῆς.
11 Ἐποίησε τὴν εἰρήνην ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ [7] εὐφράν-
12 θη Ἰσραὴλ εὐφροσύνην μεγάλην. Καὶ
ἐκάθισεν ἕκαστος ὑπὸ τὴν ἄμπελον αὐτοῦ καὶ
τὴν συκῆν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκφοβῶν αὐτούς.
13 Καὶ ἐξέλιπεν [8] ὁ πολεμῶν αὐτοὺς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ
οἱ βασιλεῖς [9] συνετρίβησαν ἐν ταῖς ἡμέραις

---

50 *Alex.* ἐπὶ Γάζαν. 51 *Alex.* καὶ προσήγαγεν. 52 *Alex.* πόλει. 53 *Alex.* εἶπαν. 54 *Alex.* ἢ μήν. 55 *Alex.* αὐτοῖς Σίμων. 56 *Alex.* κατοίκισεν ἐν αὐτῇ ἄνδρας. 57 *Alex.* ἐκπορεύεσθαι * εἰς τὴν χώραν. 58 *Alex.* ταύτην. Καὶ προσωχύρωσεν. 59 *Alex.* τὸν υἱόν.

Cap. 14. 1 *Alex.* ἐπισπάσασθαι βοήθειαν ἑαυτῷ. 2 *Alex.* Περσίδος. 3 *Alex.* *Ald.* *C.* πάσας. 4 *Alex.* γενήματα. 5 *Alex.* ἐκοινολόγουν. 6 *Alex.* γῆς. 7 *Alex.* ηὐφράνθη. 8 *Alex.* πολεμῶν. 9 *Alex.* αὐτῶν.

14 ἐκείναις. Καὶ ἐστήρισε πάντας τοὺς ταπει-
νοὺς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ· τὸν νόμον ἐξεζήτησε, καὶ ἐξῆρε
15 πάντα ἄνομον καὶ πονηρόν. Τὰ ἅγια ἐ-
δόξασε, καὶ ἐπλήθυνε τὰ σκεύη τῶν ἁγίων.
16 Καὶ [10] ἠκούσθη ἐν Ῥώμῃ ὅτι ἀπέθανεν Ἰωνά-
θαν, καὶ ἕως [11] Σπάρτης, καὶ ἐλυπήθησαν σφό-
17 δρα. Ὡς δὲ ἤκουσαν ὅτι Σίμων ὁ ἀδελ-
φὸς αὐτοῦ γέγονεν ἀντ' αὐτοῦ ἀρχιερεὺς, καὶ ἐπι-
κρατεῖ τῆς χώρας καὶ τῶν πόλεων τῶν ἐν αὐτῇ,
18 [12] Ἔγραψαν πρὸς αὐτὸν δέλτοις χαλκαῖς,
τοῦ ἀνανεώσασθαι πρὸς αὐτὸν φιλίαν καὶ τὴν συμ-
μαχίαν ἣν ἔστησαν πρὸς Ἰούδαν καὶ Ἰωνάθαν
19 τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ. Καὶ ἀνεγνώσθησαν
ἐνώπιον [13] τῆς ἐκκλησίας ἐν Ἱερουσαλήμ.
20 Καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῶν ἐπιστολῶν ὧν ἀπέστει-
λαν οἱ Σπαρτιάται. Σπαρτιατῶν ἄρχοντες καὶ ἡ
πόλις Σίμωνι ἱερεῖ μεγάλῳ, καὶ τοῖς πρεσβυτέ-
ροις, καὶ τοῖς ἱερεῦσι, καὶ τῷ λοιπῷ δήμῳ τῶν Ἰουδαί-
21 ων ἀδελφοῖς χαίρειν. Οἱ πρεσβευταὶ
οἱ ἀποσταλέντες πρὸς τὸν δῆμον ἡμῶν ἀπήγγειλαν
ἡμῖν περὶ τῆς δόξης ὑμῶν καὶ τιμῆς, καὶ [14] εὐ-
22 φράνθημεν ἐπὶ τῇ ἐφόδῳ αὐτῶν. Καὶ
[15] ἀνεγράψαμεν τὰ ὑπ' αὐτῶν εἰρημένα ἐν ταῖς
βουλαῖς τοῦ δήμου οὕτως, Νουμήνιος Ἀντιόχου καὶ
Ἀντίπατρος [16] Ἰάσωνος πρεσβευταὶ Ἰουδαί-
ων ἤλθοσαν πρὸς ἡμᾶς ἀνανεούμενοι τὴν πρὸς
23 ἡμᾶς φιλίαν. Καὶ ἤρεσε τῷ δήμῳ ἐπι-
δέξασθαι τοὺς ἄνδρας ἐνδόξως, καὶ τοῦ θέσθαι τὸ
ἀντίγραφον τῶν λόγων αὐτῶν ἐν τοῖς ἀποδεδειγ-
μένοις [17] τοῦ δήμου βιβλίοις, τοῦ [18] ἔχειν μνη-
μόσυνον τὸν δῆμον τῶν Σπαρτιατῶν. τὸ δὲ ἀντί-
γραφον τούτων [19] ἐγράψαμεν Σίμωνι τῷ ἀρ-
24 χιερεῖ. Μετὰ ταῦτα ἀπέστειλε Σίμων τὸν
Νουμήνιον εἰς Ῥώμην ἔχοντα ἀσπίδα χρυσῆν
μεγάλην [20] ὁλκῆς μνῶν χιλίων εἰς τὸ στῆσαι
25 πρὸς αὐτοὺς τὴν συμμαχίαν. Ὡς δὲ ἤκου-
σεν ὁ δῆμος τῶν λόγων τούτων, [21] εἶπον, Τίνα
χάριν ἀποδώσομεν Σίμωνι καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ;
26 Ἐστήρισε γὰρ αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ὁ
οἶκος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμησαν τοὺς ἐχ-
θροὺς Ἰσραὴλ ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἔστησαν αὐτῷ ἐ-
27 λευθερίαν. Καὶ [22] κατέγραψαν ἐν δέλ-
τοις χαλκαῖς, καὶ ἔθεντο ἐν [23] στήλαις ἐν ὄρει
Σιών. καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῆς γραφῆς· Ὀκ-
τωκαιδεκάτῃ Ἐλοὺλ, ἔτους δευτέρου [24] καὶ ἑβδο-
μηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ· καὶ τοῦτο τρίτον ἔτος ἐπὶ
28 Σίμωνος [25] ἀρχιερέως· Ἐν Σαραμὲλ,
ἐπὶ συναγωγῆς μεγάλης [26] ἱερέων, καὶ λαοῦ,
καὶ ἀρχόντων ἔθνους, καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῆς χώ-
29 ρας [27] ἐγνώρισεν ἡμῖν, Ἐπεὶ πολλάκις
ἐγενήθησαν πόλεμοι ἐν τῇ χώρᾳ· Σίμων δὲ
ὁ υἱὸς Ματταθίου ὁ υἱὸς τῶν υἱῶν [28] Ἰαρὶβ καὶ οἱ
ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἔδωκαν ἑαυτοὺς τῷ κινδύνῳ, καὶ
ἀντέστησαν τοῖς ὑπεναντίοις τοῦ ἔθνους αὐτῶν,
ὅπως σταθῇ τὰ ἅγια αὐτῶν καὶ ὁ νόμος καὶ δόξῃ
30 μεγάλῃ ἐδόξασαν τὸ ἔθνος αὐτῶν. Καὶ
ἤθροισεν Ἰωνάθαν τὸ ἔθνος αὐτῶν, καὶ [29] ἐγε-
νήθη αὐτοῖς ἀρχιερεὺς, καὶ προσετέθη πρὸς τὸν
31 λαὸν αὐτοῦ. Καὶ ἐβουλήθησαν οἱ ἐχθροὶ
αὐτῶν ἐμβατεῦσαι εἰς τὴν χώραν αὐτῶν, τοῦ ἐκ-
τρῖψαι [30] τὴν χώραν αὐτῶν, καὶ ἐκτεῖναι [31] χεῖ-
32 ρας ἐπὶ τὰ ἅγια αὐτῶν. Τότε ἀνέστη
Σίμων, καὶ ἐπολέμησε περὶ τοῦ ἔθνους αὐτοῦ, καὶ
ἐδαπάνησε χρήματα πολλὰ τῶν ἑαυτοῦ, καὶ ὠ-
πλοδότησε τοὺς ἄνδρας τῆς δυνάμεως τοῦ ἔθνους
33 αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὀψώνια, Καὶ
ὠχύρωσε τὰς πόλεις τῆς Ἰουδαίας, καὶ τὴν Βαιθ-
σοῦραν τὴν ἐπὶ τῶν ὁρίων τῆς Ἰουδαίας, οὗ ἦν τὰ ὅ-
πλα τῶν πολεμίων τοπρότερον, καὶ ἔθετο ἐκεῖ
34 φρουρὰν ἄνδρας Ἰουδαίους. Καὶ Ἰόππην
ὠχύρωσε τὴν ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ τὴν [32] Γά-
ζαρα τὴν ἐπὶ τῶν ὁρίων Ἀζώτου, ἐν ᾗ [33] ᾤκουν οἱ
πολέμιοι τοπρότερον ἐκεῖ, καὶ κατῴκισεν ἐκεῖ
Ἰουδαίους, καὶ ὅσα ἐπιτήδεια [34] ἦν πρὸς τὴν τού-
35 των ἐπανόρθωσιν ἔθετο ἐν αὐτοῖς. Καὶ
εἶδεν ὁ λαὸς τὴν [35] πρᾶξιν τοῦ Σίμωνος, καὶ τὴν
δόξαν ἣν ἐβουλεύσατο ποιῆσαι τῷ ἔθνει αὐτοῦ,
καὶ ἔθεντο αὐτὸν ἡγούμενον αὐτῶν καὶ ἀρχιερέα,
διὰ τὸ [36] αὐτὸν πεποιηκέναι πάντα ταῦτα, καὶ
τὴν δικαιοσύνην, καὶ τὴν πίστιν ἣν συνετήρησε τῷ

10 *Alex.* ἤκουσεν. 11 *Ald.* Σπάρτης ἠκούσθη, καί. 12 *Alex.* Καὶ ἔγραψαν. 13 *Alex.* ἐκκλησίας. 14 *Alex.* ηὐφράνθημεν. 15 *Alex.* ἀναγραψόμενοι. 16 *Alex.* Ἰάσονος 17 *Alex. Ald. C.* τῷ δήμῳ. 18 *Alex.* μνημόσυνον ἔχειν. 19 *Alex. Ald. C.* ἔγραψαν. 20 *Alex.* ὁλκήν. 21 *Alex.* εἶπαν. 22 *Alex.* κατέγραψεν. 23 *Alex.* στήλῃ.] 24 *Alex.* ἑβδομηκοστοῦ.

25 *Alex.* τοῦ ἀρχιερέως. 26 *Alex.* τῶν ἱερέων. 27 *Ald.* ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν. 28 *Alex.* Ἰωαρίβ, δύο καί. 29 *Alex.* ἐγένη. 30 *Alex.* εἰς τήν. 31 *Alex.* τὰς χεῖρας. 32 *Alex.* Γάζαραν 33 *Alex. C.* ᾤκουν. 34 *Alex.* πρὸς τῇ τούτων ἐπανορθώσει 35 *Alex. Ald. C.* πίστιν. 36 *Alex.* πεποιηκέναι αὐτὸν ταῦτα πάντα.

ἔθνει

ἔθνει αὐτοῦ, καὶ [37] ἐζήτησε παντὶ τρόπῳ ὑψῶ-
36 σαι τὸν λαὸν αὐτοῦ. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐ-
τοῦ [38] εὐωδώθη ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, τοῦ ἐξαρθῆ-
ναι τὰ ἔθνη ἐκ τῆς χώρας αὐτῶν, καὶ τοὺς ἐν τῇ
πόλει Δαυὶδ, τοὺς ἐν Ἱερουσαλὴμ, οἳ ἐποίησαν
ἑαυτοῖς [39] ἄκραν, ἐξ ἧς ἐξεπορεύοντο καὶ ἐμί-
αινον κύκλῳ τῶν ἁγίων, καὶ [40] ἐποίουν πληγὴν
37 μεγάλην ἐν τῇ ἁγνείᾳ. Καὶ [41] κατῴ-
κισεν ἐν αὐτῇ ἄνδρας Ἰουδαίους, καὶ ὠχύρωσεν
αὐτὴν πρὸς ἀσφάλειαν τῆς χώρας καὶ τῆς πόλεως,
38 καὶ ὕψωσε τὰ τείχη Ἱερουσαλήμ. Καὶ ὁ
βασιλεὺς Δημήτριος ἔστησεν αὐτῷ τὴν ἀρχιε-
39 ρωσύνην κατὰ [42] ταῦτα, Καὶ ἐποίησεν
αὐτὸν τῶν φίλων αὐτοῦ, καὶ ἐδόξασεν αὐτὸν δό-
40 ξῃ μεγάλῃ. [43] Ἤκουσε γὰρ ὅτι [44] προσ-
ηγόρευνται οἱ Ἰουδαῖοι [45] ὑπὸ Ῥωμαίων φίλοι
καὶ σύμμαχοι καὶ [46] ἀδελφοί, καὶ ὅτι ἀπήντη-
σαν τοῖς πρεσβευταῖς Σίμωνος ἐνδόξως·
41 Καὶ ὅτι [47] εὐδόκησαν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ οἱ ἱερεῖς, τοῦ
εἶναι Σίμωνα ἡγούμενον, καὶ ἀρχιερέα εἰς τὸν αἰ-
ῶνα, ἕως τοῦ ἀναστῆναι προφήτην πιστόν·
42 Καὶ τοῦ εἶναι ἐπ᾽ αὐτῶν στρατηγόν, καὶ ὅπως [48] μέ-
λοι αὐτῷ περὶ τῶν ἁγίων καθιστάναι [49] αὐτοὺς
ἐπὶ τῶν ἔργων αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῆς χώρας, καὶ ἐπὶ
43 τῶν ὅπλων, καὶ ἐπὶ τῶν ὀχυρωμάτων· Καὶ
ὅπως [50] μέλοι αὐτῷ περὶ τῶν ἁγίων, καὶ ὅπως
ἀκούηται ὑπὸ πάντων, καὶ ὅπως γράφωνται ἐπὶ
τῷ ὀνόματι αὐτοῦ πᾶσαι συγγραφαὶ ἐν τῇ χώ-
ρᾳ, καὶ ὅπως [51] περιβάληται πορφύραν, καὶ χρυ-
44 σοφορῇ. Καὶ οὐκ [52] ἐξέσται οὐδενὶ τοῦ λαοῦ
καὶ τῶν ἱερέων ἀθετῆσαί τι τούτων, καὶ ἀντειπεῖν
τοῖς ὑπ᾽ αὐτοῦ ῥηθησομένοις, καὶ ἐπισυστρέψαι
συστροφὴν ἐν τῇ χώρᾳ ἄνευ αὐτοῦ, καὶ [53] περι-
βάλλεσθαι πορφύραν, καὶ ἐμπορπᾶσθαι πόρπην
45 χρυσῆν. Ὃς δ᾽ ἂν παρὰ ταῦτα ποιή-
σῃ ἢ ἀθετήσῃ τι τούτων, ἔνοχος ἔσται.
46 Καὶ εὐδόκησε πᾶς ὁ λαὸς θέσθαι Σίμωνι, [54] καὶ
47 ποιῆσαι κατὰ τοὺς λόγους τούτους. Καὶ ἐπε-
δέξατο Σίμων, καὶ εὐδόκησεν [55] ἀρχιερατεύειν,
καὶ εἶναι στρατηγὸς, καὶ ἐθνάρχης τῶν Ἰουδαίων, καὶ
48 ἱερέων, καὶ τοῦ προστατῆσαι πάντων. Καὶ
τὴν γραφὴν ταύτην [56] εἶπον θέσθαι ἐν δέλτοις
χαλκαῖς, καὶ [57] στῆσαι αὐτὰς ἐν περιβόλῳ τῶν
49 ἁγίων ἐν τόπῳ [58] ἐπισήμῳ, Τὰ δὲ ἀν-
τίγραφα αὐτῶν θέσθαι ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ,
ὅπως ἔχῃ Σίμων, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ.

Κεφ. ιε'. 15.

1 ΚΑὶ ἀπέστειλεν [1] ὁ Ἀντίοχος υἱὸς Δημητρίου
τοῦ βασιλέως ἐπιστολὰς ἀπὸ τῶν νήσων τῆς θα-
λάσσης Σίμωνι ἱερεῖ καὶ ἐθνάρχῃ τῶν Ἰουδαίων, καὶ
2 παντὶ τῷ ἔθνει. Καὶ ἦσαν περιέχουσαι τὸν
τρόπον τοῦτον· Βασιλεὺς Ἀντίοχος Σίμωνι ἱε-
ρεῖ μεγάλῳ, καὶ ἐθνάρχῃ, καὶ ἔθνει Ἰουδαίων
3 χαίρειν. [2] Ἐπειδὴ ἄνδρες λοιμοὶ κατε-
κράτησαν τῆς βασιλείας τῶν πατέρων ἡμῶν,
[3] βούλομαι δὲ ἀντιποιήσασθαι τῆς βασιλείας, ὅ-
πως ἀποκαταστήσω αὐτὴν ὡς ἦν [4] πρότερον,
ἐξενολόγησα τὸ πλῆθος δυνάμεων, καὶ κατε-
4 σκεύασα πλοῖα πολεμικά, Βούλομαι δὲ
ἐκβῆναι κατὰ τὴν χώραν, ὅπως μετέλθω τοὺς κατ-
εφθαρκότας τὴν χώραν ἡμῶν, καὶ τοὺς ἠρημω-
κότας πόλεις πολλὰς ἐν τῇ βασιλείᾳ·
5 Νῦν οὖν ἵστημί σοι πάντα τὰ ἀφαιρέματα ἃ ἀφ-
ῆκάν σοι οἱ πρὸ ἐμοῦ βασιλεῖς, καὶ ὅσα ἄλλα
6 [5] δόματα ἀφῆκάν σοι. Καὶ [6] ἐπέτρεψά
σοι ποιῆσαι κόμμα ἴδιον νόμισμα [7] τῇ χώρᾳ
7 σου, Ἱερουσαλὴμ δὲ καὶ τὰ ἅγια εἶναι ἐ-
λεύθερα· καὶ πάντα τὰ ὅπλα ὅσα [8] κατεσκεύα-
σας, καὶ τὰ ὀχυρώματα ἃ ᾠκοδόμησας, ὧν
8 κρατεῖς, μενέτω σοι. Καὶ πᾶν ὀφείλη-
μα βασιλικὸν, καὶ τὰ ἐσόμενα βασιλικὰ, ἀπὸ
τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον ἀφιέσθω σοι·
9 Ὡς δ᾽ ἂν [9] κρατήσωμεν τῆς βασιλείας ἡμῶν,
[10] δοξάσομέν σε, καὶ τὸ ἔθνος σου, καὶ τὸ ἱερὸν
δόξῃ μεγάλῃ, ὥστε φανερὰν γενέσθαι τὴν δόξαν
10 ὑμῶν ἐν πάσῃ τῇ γῇ. Ἔτους τετάρτου καὶ
ἑβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἐξῆλθεν Ἀντίοχος εἰς
τὴν γῆν [11] πατέρων αὐτοῦ, καὶ συνῆλθον πρὸς αὐ-

---

37 *Alex.* ἐξεζήτησεν. 38 *Alex.* εὐοδώθη 39 *Alex.* * ἄκρας. 40 *Alex.* ἐποίουσαν. 41 *Alex.* κατοίκησαν. 42 *C* πάντα. 43 *Alex. Ald. C.* Ἠκούσθη 44 *Alex.* προσαγορεύονται Ἰουδαῖοι 45 *C.* ἀπό. 46 *Alex.* οἱ ἀδελφοί. mox in *quibusd. ll.* est πρεσβύταις. 47 *Alex.* οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ ἱερεῖς εὐδόκησαν, τοῦ εἶναι αὐτῶν Σίμωνα. 48 *Alex.* μέλη. 49 *Alex.* & *C.* δι' αὐτοῦ. 50 *Alex.* μέλη. 51 *Alex.* περιβάλληται. 52 *Alex.* ἐξέστιν. 53 *Alex.* περιβαλέσθαι. 54 *Alex. Ald. C.* ποιῆσαι.

55 *Alex.* ἀρχιερατεῦσαι. 56 *Alex.* εἶπαν. 57 *Alex.* θῆσαι 58 *Alex.* πιστῷ.

Cap. 15. 1 *Ms. Alex.* Ἀντίοχος. 2 *Alex.* Ἐπειδή τινες λοιμοί. 3 *Alex.* βουλεύομαι. 4 *Alex.* τὸ πρότερον. 5 *Alex.* ἀφαιρέματα ἀφῆκάν σοι, Ποιῆσαι. 6 *C.* ἐπιτρέψαν. 7 *Alex.* τῆς χώρας. 8 *Alex.* * κατεσκεύασεις. 9 *Alex. Ald. C.* καταστήσωμεν τὴν βασιλείαν. 10 *Alex.* δοξάσωμεν. 11 *Alex.* τῶν πατέρων.

τὸν πά-

τὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις, ὥστε ὀλίγους εἶναι [12] τοὺς
11 καταλειφθέντας σὺν Τρύφωνι. Καὶ ἐδί-
ωξεν αὐτὸν Ἀντίοχος ὁ βασιλεύς, καὶ ἦλθε
[13] φεύγων εἰς Δωρᾶ τὴν [14] ἐπὶ τῆς θαλάσσης.
12 Εἶδε γὰρ ὅτι [15] συνῆκται [16] ἐπ' αὐτὸν τὰ κακά,
13 καὶ ἀφῆκαν αὐτὸν αἱ δυνάμεις. Καὶ παρ-
ενέβαλεν Ἀντίοχος ἐπὶ Δωρᾶ, καὶ σὺν αὐτῷ
δώδεκα μυριάδες ἀνδρῶν πολεμιστῶν, καὶ ὀκ-
14 τακισχιλία ἵππος. Καὶ ἐκύκλωσε τὴν πό-
λιν, καὶ τὰ πλοῖα ἀπὸ θαλάσσης [17] συνῆψαν,
καὶ [18] ἔθλιβε τὴν πόλιν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ [19] τῆς
θαλάσσης, καὶ οὐκ εἴασεν οὐδένα ἐκπορεύεσθαι,
15 καὶ εἰσπορεύεσθαι. Καὶ ἦλθε Νουμήνιος,
καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ, ἐκ Ῥώμης, ἔχοντες ἐπιστο-
λὰς τοῖς βασιλεῦσι, καὶ ταῖς χώραις, ἐν αἷς
16 ἐγέγραπτο τάδε· Λεύκιος ὕπατος
Ῥωμαίων Πτολεμαίῳ βασιλεῖ χαίρειν.
17 Οἱ πρεσβευταὶ τῶν Ἰουδαίων [20] ἦλθον πρὸς ἡ-
μᾶς φίλοι ἡμῶν, καὶ σύμμαχοι, ἀνανεούμενοι
τὴν ἐξ ἀρχῆς φιλίαν, καὶ συμμαχίαν, ἀπε-
σταλμένοι ἀπὸ Σίμωνος τοῦ ἀρχιερέως, καὶ τοῦ
18 δήμου τῶν Ἰουδαίων. Ἤνεγκαν δὲ ἀσπίδα
19 χρυσῆν ἀπὸ μνῶν [21] χιλίων. Ἤρεσεν
οὖν ἡμῖν γράψαι τοῖς βασιλεῦσι, καὶ ταῖς
χώραις, ὅπως μὴ ἐκζητήσωσιν αὐτοῖς κα-
κά, καὶ μὴ πολεμήσωσιν αὐτούς, καὶ τὰς
πόλεις αὐτῶν, καὶ [22] τὴν χώραν αὐτῶν, καὶ ἵνα
μὴ [23] συμμαχήσωσι τοῖς πολεμοῦσιν αὐτούς.
20 Ἔδοξε δὲ ἡμῖν δέξασθαι τὴν ἀσπίδα παρ' αὐτῶν.
21 Εἴ τινες οὖν λοιμοὶ διαπεφεύγασιν ἐκ τῆς χώ-
ρας αὐτῶν πρὸς ὑμᾶς, παράδοτε αὐτοὺς
[24] Σίμωνι τῷ ἀρχιερεῖ, ὅπως [25] ἐκδικήσῃ [26] ἐν
22 αὐτοῖς κατὰ τὸν νόμον αὐτῶν. Καὶ [27] τὰ
αὐτὰ ἔγραψε Δημητρίῳ τῷ βασιλεῖ, καὶ Ἀτ-
τάλῳ, [28] Ἀριαράθῃ, καὶ Ἀρσάκῃ,
23 Καὶ εἰς πάσας τὰς χώρας, καὶ [29] Σαμψάμῃ,
καὶ Σπαρτιάταις, καὶ εἰς Δῆλον, καὶ εἰς Μύν-
δον, καὶ εἰς [30] Σικυῶνα, καὶ εἰς τὴν [31] Καρίαν,
καὶ εἰς Σάμον, καὶ εἰς τὴν Παμφυλίαν, καὶ [32] εἰς
τὴν Λυκίαν, καὶ εἰς Ἁλικαρνασσόν, [33] καὶ εἰς
[34] Ῥόδον, καὶ εἰς [35] Φασηλίδα, καὶ εἰς Κῶ, καὶ
εἰς Σίδην, [36] καὶ εἰς Ἄραδον, [37] καὶ εἰς Γόρτυ-
ναν, καὶ Κνίδον, καὶ Κύπρον, καὶ Κυρήνην.
24 Τὸ δὲ ἀντίγραφον αὐτῶν [38] ἔγραψαν Σίμωνι
25 τῷ ἀρχιερεῖ. Ἀντίοχος δὲ ὁ βασιλεὺς
παρενέβαλεν ἐπὶ Δωρᾶ ἐν τῇ δευτέρᾳ, προσ-
άγων διαπαντὸς αὐτῇ τὰς χεῖρας, καὶ μηχα-
νὰς ποιούμενος, καὶ συνέκλεισε τὸν Τρύφωνα
[39] τοῦ μὴ εἰσπορεύεσθαι, καὶ ἐκπορεύεσθαι.
26 Καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ Σίμων δισχιλίους ἄνδρας
ἐκλεκτοὺς συμμαχῆσαι αὐτῷ, καὶ ἀργύριον καὶ
27 χρυσίον, καὶ σκεύη ἱκανά. Καὶ οὐκ ἠβού-
λετο αὐτὰ δέξασθαι, [40] ἀλλ' ἠθέτησε πάντα
ὅσα [41] συνέθετο αὐτῷ τὸ πρότερον, καὶ ἠλλο-
28 τριοῦτο αὐτῷ. Καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐ-
τὸν Ἀθηνόβιον ἕνα τῶν φίλων αὐτοῦ [42] κοινο-
λογησάμενον αὐτῷ, λέγων, Ὑμεῖς κατακρα-
τεῖτε τῆς Ἰόππης καὶ [43] Γαζάρων καὶ τῆς [44] ἄκρας
τῆς ἐν Ἱερουσαλήμ, πόλεις τῆς βασιλείας μου.
29 Τὰ ὅρια αὐτῶν ἠρημώσατε, καὶ ἐποιήσατε
πληγὴν μεγάλην ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐκυριεύσα-
τε τόπων πολλῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ μου.
30 Νῦν οὖν παράδοτε τὰς πόλεις ἃς κατελάβεσθε,
καὶ τοὺς φόρους τῶν τόπων ὧν κατεκυριεύσατε
31 [45] ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἰουδαίας. Εἰ δὲ μή,
δότε ἀντ' αὐτῶν πεντακόσια τάλαντα ἀργυ-
ρίου, καὶ τῆς καταφθορᾶς ἧς κατεφθάρκα-
τε, καὶ τῶν φόρων τῶν [46] πόλεων ἄλλα τάλαντα
πεντακόσια· εἰ δὲ μή, παραγενόμενοι [47] ἐκπο-
32 λεμήσομεν ὑμᾶς. Καὶ ἦλθεν Ἀθηνό-
βιος φίλος τοῦ βασιλέως εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ
εἶδε τὴν δόξαν Σίμωνος, καὶ [48] κυλικεῖον μετὰ
χρυσωμάτων, καὶ ἀργυρωμάτων, καὶ παρά-
στασιν ἱκανήν, καὶ ἐξίστατο, καὶ ἀπήγγειλεν
33 [49] αὐτῷ τοὺς λόγους τοῦ βασιλέως. Καὶ
ἀποκριθεὶς Σίμων εἶπεν αὐτῷ, Οὔτε γῆν

12 *Alex.* σὺν Τρύφωνι. 13 *Alex.* & *C.* εἰς Δωρᾶ φεύγων τήν. 14 *Alex.* ἐπὶ τὴν θάλασσαν. Ἤδει γὰρ ὅτι. 15 *Alex.* & *C.* ἐπισυνῆκται. 16 *Alex.* ἐπ' αὐτὸν κακά. 17 *C.* συνῆψε. 18 *Alex.* συνέθλιβεν. 19 *Alex.* ἀπὸ τῆς. 20 *Alex.* ἦλθαν. 21 *Alex.* & *C.* πεντακισχιλίων. 22 *Alex.* τὰς χώρας. 23 *Alex.* συμμαχῶσιν τοῖς πολεμοῦσιν. 24 *Alex.* τῷ Σίμωνι. 25 *Alex.* ἐκδικήσει. 26 *Alex.* & *C.* αὐτούς. 27 *Alex.* ταῦτα. post in quibusd. ll. est, Δημήτριος. 28 *Alex.* καὶ Ἀριαράθῃ. 29 *Alex* Σαμψάκῃ. 30 *Alex.* Συκιῶνα. 31 *Alex.* & *C.* Καρίδα. 32 *Alex.* Λυκίαν. 33 καὶ εἰς Ῥόδον *C.* desunt. 34 *Alex.* Κῶ. 35 Φασηλίδα *C.* ponit post Ἄραδον. 36 καὶ εἰς Ἄραδον *Ald.* desunt. 37 *Alex.* καὶ εἰς Ῥόδον, καὶ εἰς τὴν βασιλίδαν, καὶ Γόρτυναν. 38 *Alex.* ἔγραψεν. 39 *Alex.* τοῦ εἰσπορεύεσθαι. 40 *Alex.* ἀλλά. 41 *Alex.* ἐσυνέθετο. 42 *Alex.* κοινολογησόμενον. 43 *Alex.* Γαζαρηνῶν. 44 *Alex.* ἄκρας ἐν. 45 *Alex.* *Ald.* τῶν ὁρίων τῶν ἐκ (*Ald.* ἐκτὸς) τῆς *C.* τῶν ὁρίων ἐκτὸς τῆς. 46 *Ald.* *C.* τόπων. 47 *Alex.* ἐκπολεμήσουσιν. 48 *Ald.* κύλικα χρυσῆν. 49 *Alex.* αὐτοῖς.

ἀλλοτρίαν

ἀλλοτρίαν εἰλήφαμεν, οὔτε ἀλλοτρίων κεκρα-
τήκαμεν, ἀλλὰ τῆς κληρονομίας τῶν πατέρων ἡ-
μῶν, ὑπὸ δὲ ἐχθρῶν ἡμῶν [50] ἔν τινι καιρῷ
34 ἀκρίτως κατεκρατήθη. Ἡμεῖς δὲ καιρὸν
ἔχοντες ἀντεχόμεθα τῆς κληρονομίας [51] τῶν πα-
35 τέρων ἡμῶν. Περὶ δὲ Ἰόππης καὶ [52] Γα-
ζάρων ὧν αἰτεῖς, αὗται ἐποίουν ἐν τῷ λαῷ πλη-
γὴν μεγάλην [53] κατὰ τὴν χώραν ἡμῶν, τούτων
δώσομεν τάλαντα ἑκατόν. καὶ οὐκ ἀπεκρίθη
36 αὐτῷ [54] Ἀθηνόβιος λόγον. Ἀπέστρεψε
δὲ μετὰ θυμοῦ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἀπήγγειλεν
αὐτῷ τοὺς λόγους τούτους, καὶ τὴν δόξαν Σίμωνος,
καὶ πάντα ὅσα εἶδε. καὶ ὠργίσθη ὁ βασιλεὺς
37 ὀργὴν μεγάλην. Τρύφων δὲ ἐμβὰς εἰς
πλοῖον ἔφυγεν εἰς [55] Ὀρθωσιάδα.
38 Καὶ κατέστησεν ὁ βασιλεὺς τὸν Κενδεβαῖον [56] στρα-
τηγὸν τῆς παραλίας, καὶ δυνάμεις πεζικὰς καὶ
39 ἱππικὰς ἔδωκεν αὐτῷ. Καὶ ἐνετείλατο
αὐτῷ παρεμβαλεῖν κατὰ πρόσωπον τῆς Ἰουδαίας·
καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ οἰκοδομῆσαι τὴν Κεδρών, καὶ
ὀχυρῶσαι τὰς [57] πύλας, καὶ ὅπως [58] πολεμή-
σῃ τὸν λαόν· ὁ δὲ βασιλεὺς ἐδίωκε τὸν Τρύφω-
40 να. Καὶ παρεγενήθη Κενδεβαῖος εἰς
Ἰάμνειαν, καὶ ἤρξατο τοῦ ἐρεθίζειν τὸν λαὸν, καὶ
ἐμβατεύειν εἰς τὴν Ἰουδαίαν, καὶ αἰχμαλωτίζειν
41 τὸν λαὸν καὶ φονεύειν. Καὶ ᾠκοδόμη-
σε τὴν Κεδρών· καὶ ἔταξεν ἐκεῖ ἱππεῖς καὶ δυνά-
μεις, ὅπως ἐκπορευόμενοι ἐξοδεύωσι τὰς ὁδοὺς
τῆς Ἰουδαίας, καθὰ συνέταξεν αὐτῷ ὁ βασι-
λεύς.

Κεφ. ιϛʹ. 16.

1 ΚΑὶ ἀνέβη Ἰωάννης ἐκ Γαζάρων, καὶ ἀπήγ-
γειλε Σίμωνι τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἃ [1] συνετέλει
2 Κενδεβαῖος. Καὶ ἐκάλεσε Σίμων τοὺς
δύο υἱοὺς αὐτοῦ τοὺς πρεσβυτέρους Ἰούδαν καὶ Ἰωάν-
νην, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοί μου,
καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός μου, ἐπολεμήσαμεν τοὺς
[2] πολεμίους Ἰσραὴλ ἀπὸ νεότητος ἕως τῆς σή-
μερον ἡμέρας, καὶ εὐωδώθη ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν
3 ῥύσασθαι τὸν Ἰσραὴλ πλεονάκις. Νῦν δὲ
γεγήρακα, καὶ ὑμεῖς δὲ ἐν τῷ ἐλέει ἱκανοί ἐ-
στε ἐν τοῖς ἔτεσι· γίνεσθε ἀντ' ἐμοῦ, καὶ τοῦ ἀδελ-
φοῦ μου, καὶ ἐξελθόντες ὑπερμαχεῖτε ὑπὲρ τοῦ
ἔθνους ἡμῶν, ἡ δὲ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ βοήθεια [3] ἔστω
4 μεθ' ὑμῶν. Καὶ ἐπέλεξεν ἐκ τῆς χώρας
εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν πολεμιστῶν, καὶ ἱπ-
πεῖς, καὶ ἐπορεύθησαν ἐπὶ τὸν Κενδεβαῖον, καὶ
5 ἐκοιμήθησαν ἐν [4] Μωδεΐν. Καὶ ἀναστάν-
τες τοπρωῒ ἐπορεύοντο εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἰδοὺ
δύναμις πολλὴ εἰς συνάντησιν αὐτοῖς [5] πεζική,
καὶ ἱππεῖς, καὶ [6] ἦν χειμάῤῥους ἀναμέσον αὐτῶν.
6 Καὶ παρενέβαλε κατὰ πρόσωπον [7] αὐτῶν αὐτός,
καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ. καὶ εἶδε τὸν λαὸν δειλούμενον δια-
περᾶσαι τὸν χειμάῤῥουν, καὶ διεπέρασε πρῶτος,
καὶ ἴδον αὐτὸν οἱ ἄνδρες, καὶ [8] διεπέρασαν κατ-
7 όπισθεν αὐτοῦ. Καὶ διεῖλε τὸν λαὸν, καὶ
τοὺς ἱππεῖς ἐν μέσῳ τῶν πεζῶν· ἡ δὲ ἵππος τῶν
8 ὑπεναντίων πολλὴ σφόδρα. Καὶ ἐσάλ-
πισαν ταῖς [9] ἱεραῖς σάλπιγξι, καὶ ἐτροπώθη Κεν-
δεβαῖος καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, καὶ ἔπεσον ἐξ
[10] αὐτῶν τραυματίαι πολλοί· οἱ δὲ καταλει-
9 φθέντες ἔφυγον εἰς τὸ ὀχύρωμα. Τότε
ἐτραυματίσθη Ἰούδας ὁ ἀδελφὸς Ἰωάννου· Ἰωάν-
νης δὲ κατεδίωξεν αὐτοὺς ἕως [11] ἦλθεν εἰς Κεδρὼν
10 ἣν ᾠκοδόμησε. Καὶ ἔφυγον [12] ἕως εἰς τοὺς
πύργους τοὺς ἐν [13] τοῖς ἀγροῖς Ἀζώτου, καὶ ἐνε-
πύρισεν αὐτὴν ἐν πυρὶ, καὶ [14] ἔπεσον ἐξ αὐ-
τῶν εἰς ἄνδρας [15] δισχιλίους· καὶ ἀπέστρεψεν εἰς
11 [16] γῆν Ἰούδα μετ' εἰρήνης. Καὶ Πτολε-
μαῖος ὁ τοῦ Ἀβούβου ἦν καθεσταμένος στρατηγὸς
εἰς τὸ πεδίον Ἱεριχὼ, καὶ εἶχεν ἀργύριον, καὶ
12 χρυσίον πολύ· Ἦν γὰρ γαμβρὸς τοῦ ἀρ-
13 χιερέως. Καὶ ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ
ἠβουλήθη κατακρατῆσαι τῆς χώρας, καὶ [17] ἐβου-
λεύετο δόλῳ κατὰ Σίμωνος, καὶ [18] τῶν υἱῶν αὐτοῦ,
14 ἆραι αὐτούς. Σίμων δὲ ἦν ἐφοδεύων τὰς
πόλεις τὰς ἐν τῇ χώρᾳ, καὶ φροντίζων [19] τῆς
ἐπιμελείας αὐτῶν, καὶ κατέβη εἰς Ἱεριχὼ αὐτὸς,
καὶ Ματταθίας καὶ Ἰούδας [20] οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ἔτους
ἑβδόμου καὶ ἑβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ, ἐν μηνὶ ἑνδε-
15 κάτῳ, οὗτος ὁ μὴν Σαβάτ. Καὶ ὑπε-
δέξατο αὐτοὺς ὁ τοῦ Ἀβούβου εἰς τὸ ὀχυρωμάτιον

---

50 *Alex.* ἀκρίτως ἔν τινι καιρῷ. 51 *Alex.* ἡμῶν καὶ τῶν. 52 *Alex.* Γαζαρήνων ἰτεῖς. 53 *Alex.* καὶ τῇ γῇ ἡμῶν. *C.* καὶ τῇ χώρᾳ ἡμῶν. 54 *Alex.* λόγον. 55 *Alex.* Ὀρθωσίαν. 56 *Alex.* & *C.* ἐπὶ στρατηγόν. *Ald.* ὑποστράτηγον. 57 *Alex.* πόλεις. 58 *Alex.* πολεμῇ.
Cap. 16. 1 *Ald.* συνετέλεσε. 2 *Alex.* πολέμους. 3 *Alex.* & *C.* ἥττω. 4 *Alex.* Μωδαείμ. 5 *Alex.* παιζικοί. 6 *Alex.* χειμάῤῥους ἦν. 7 αὐτῶν *Ald.* deest. 8 *Alex.* διεπέρασεν. 9 *Alex.* *Ald.* *C.* σάλπιγξιν. 10 *Alex.* αὐτῶν. 11 *Alex.* ἐλθεῖν. 12 *Alex.* εἰς τούς. 13 *Alex.* & *C.* τῷ ἀγρῷ. 14 *Alex.* ἔπεσαν. 15 *Alex.* χιλίους. 16 *Alex.* τὴν Ἰουδαίαν. 17 *C.* ἐβούλετο. 18 *Alex.* κατὰ τῶν. 19 *Alex.* τάς. 20 *Alex.* καὶ οἱ.

τὸ καλούμενον Δὼκ, μετὰ δόλου, ὃ ᾠκοδόμησε,
καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς πότον [21] μέγαν, καὶ ἐνέ-
16 κρυψεν ἐκεῖ ἄνδρας. Καὶ ὅτε ἐμεθύσθη
Σίμων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ἐξανέστη Πτολεμαῖος
καὶ οἱ [22] παρ' αὐτοῦ, καὶ ἔλαβον τὰ ὅπλα αὐ-
τῶν, καὶ ἐπεισῆλθοσαν τῷ Σίμωνι εἰς τὸ συμ-
πόσιον, καὶ ἀπέκτειναν αὐτὸν καὶ τοὺς [23] δύο υἱοὺς
αὐτοῦ, καί τινας τῶν παιδαρίων αὐτοῦ.
17 Καὶ ἐποίησεν ἀθεσίαν μεγάλην, καὶ [24] ἀπέ-
18 δωκε κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν. Καὶ ἔγραψε
ταῦτα Πτολεμαῖος, καὶ ἀπέστειλε τῷ βασιλεῖ
ὅπως ἀποστείλῃ αὐτῷ δυνάμεις εἰς βοήθειαν,
καὶ παραδῷ [25] αὐτῷ τὴν χώραν αὐτῶν, καὶ τὰς
19 πόλεις. Καὶ ἀπέστειλεν ἑτέρους εἰς Γάζα-
ρα ἆραι τὸν Ἰωάννην, καὶ τοῖς χιλιάρχοις ἀπέ-
στειλεν ἐπιστολὰς παραγενέσθαι πρὸς αὐτὸν, ὅ-
πως δῷ αὐτοῖς ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ δόμα-
20 τα. Καὶ ἑτέρους ἀπέστειλε καταλαβέσθαι
21 τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὸ ὄρος τοῦ ἱεροῦ. Καὶ
[26] προδραμών τις ἀπήγγειλεν Ἰωάννῃ εἰς Γά-
ζαρα, ὅτι ἀπώλετο ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελ-
φοὶ αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἀπέσταλκε καὶ σὲ ἀποκτεῖναι.
22 Καὶ ἀκούσας ἐξέστη σφόδρα· καὶ συνέλαβε τοὺς
ἄνδρας τοὺς ἐλθόντας ἀπολέσαι αὐτὸν, καὶ ἀπ-
έκτεινεν αὐτοὺς, [27] ἐπέγνω γὰρ ὅτι ἐζήτουν αὐ-
23 τὸν ἀπολέσαι. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων
Ἰωάννου, καὶ τῶν πολέμων αὐτοῦ, καὶ τῶν ἀνδρα-
γαθιῶν αὐτοῦ ὧν [28] ἠνδραγάθησε, καὶ τῆς οἰκο-
δομῆς τῶν τειχέων ὧν ᾠκοδόμησε, καὶ τῶν πρά-
24 ξεων αὐτοῦ, Ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ
[29] βιβλίῳ ἡμερῶν ἀρχιερωσύνης αὐτοῦ, ἀφ' οὗ
ἐγενήθη ἀρχιερεὺς μετὰ τὸν πατέρα αὐτοῦ.

* ΤΕΛΟΣ Α'.

21 *Alex.* μέγα. 22 *Alex.* μετ' αὐτοῦ. 23 *Alex.* υἱούς. 24 *Alex.* ἀνταπέδωκεν. 25 *Alex.* τὴν χώραν. 26 *Alex.* * προδραμὼν ἀπήγγειλεν Ἰωάννης εἰς. 27 *Alex.* ἔγνω γὰρ ὅτι ἐζήτουσαν. 28 *Alex.* ἠνδραγάθη, καὶ τῆς οἰκοδομῆς. 29 *Alex.* βιβλίου. C. βιβλίων. * *Alex.* Μακκαβαίων Α'.

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ Β'.

Κεφ. α'. I.

1 ΤΟῖς ἀδελφοῖς τοῖς κατ' Αἴγυπτον Ἰου-
δαίοις χαίρειν. οἱ ἀδελφοὶ οἱ ἐν Ἱε-
ροσολύμοις Ἰουδαῖοι, καὶ οἱ ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Ἰου-
2 δαίας, εἰρήνην ἀγαθήν. Καὶ [1] ἀγα-
θοποιήσαι ὑμῖν ὁ Θεὸς, καὶ [2] μνησθείη τῆς δια-
θήκης αὐτοῦ τῆς πρὸς Ἀβραὰμ, καὶ Ἰσαὰκ, καὶ
3 Ἰακὼβ τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν πιστῶν. Καὶ δῴη
ὑμῖν καρδίαν πᾶσιν εἰς τὸ σέβεσθαι αὐτὸν, καὶ
ποιεῖν αὐτοῦ τὰ θελήματα καρδίᾳ μεγάλῃ,
4 καὶ ψυχῇ βουλομένῃ. Καὶ διανοίξαι τὴν
καρδίαν ὑμῶν ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς
5 προστάγμασι, καὶ εἰρήνην ποιήσαι, Καὶ
[3] ἐπακούσαι ὑμῶν τῶν δεήσεων, καὶ καταλλαγείη
ὑμῖν, καὶ μὴ ὑμᾶς ἐγκαταλίποι ἐν καιρῷ πονη-
6 ρῷ. Καὶ νῦν ὧδέ ἐσμεν προσευχόμενοι
7 περὶ ὑμῶν. Βασιλεύοντος Δημητρίου ἔ-
τους ἑκατοστοῦ ἑξηκοστοῦ [4] ἐννάτου, ἡμεῖς οἱ Ἰου-
δαῖοι [5] γεγραφήκαμεν ὑμῖν ἐν τῇ θλίψει, καὶ
ἐν τῇ ἀκμῇ τῇ ἐπελθούσῃ ἡμῖν ἐν τοῖς ἔτεσι
τούτοις, ἀφ' οὗ ἀπέστη Ἰάσων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ
ἀπὸ τῆς ἁγίας γῆς, καὶ τῆς βασιλείας·
8 Καὶ ἐνεπύρισαν τὸν πυλῶνα, καὶ ἐξέχεαν αἷμα
ἀθῶον. καὶ ἐδεήθημεν τοῦ Κυρίου, καὶ εἰσηκούσθη-
μεν, [6] καὶ προσηνέγκαμεν [7] θυσίαν, καὶ σε-
μίδαλιν, καὶ [8] ἐξήψαμεν τοὺς λύχνους, καὶ
9 προεθήκαμεν τοὺς ἄρτους. Καὶ νῦν ἵνα ἄ-
γητε τὰς ἡμέρας τῆς σκηνοπηγίας τοῦ Χασελεῦ
10 μηνός. Ἔτους [9] ἑκατοστοῦ ὀγδοηκοστοῦ καὶ ὀγ-
δόου [10] οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ
ἡ γερουσία, καὶ Ἰούδας Ἀριστοβούλῳ διδασκάλῳ
Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως, ὄντι δὲ ἀπὸ τοῦ τῶν χριστῶν

Cap. I. 1 *Comp.* ἀγαθὰ ποιήσαι. 2 *Alex.* μνησθῆναι. 3 *Alex.* ὑπακούσαι. 4 *Alex.* ἐνάτου. 5 *Alex* γεγράφαμεν. 6 *Alex.* προσηνέγκαμεν. 7 *Ald.* C. θυσίας. 8 *Alex* ἐξήγαγεν. 9 *Alex.* * ὀγδοηκοστοῦ. 10 *Alex.* ἐν Ἱεροσολύμοις.

ἱερέων γένους, καὶ τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ Ἰουδαίοις,
11 χαίρειν καὶ ὑγιαίνειν. Ἐκ μεγάλων κιν-
δύνων ὑπὸ τοῦ θεοῦ σεσωσμένοι, μεγάλως εὐ-
χαριστοῦμεν αὐτῷ, ὡς ἂν πρὸς βασιλέα πα-
12 ραταοσόμενοι. Αὐτὸς γὰρ ἐξέβρασε τοὺς
[11] παραταξαμένους ἐν τῇ ἁγίᾳ πόλει.
13 Εἰς [12] γὰρ τὴν Περσίδα γενόμενος ὁ ἡγεμὼν, καὶ
ἡ περὶ αὐτὸν ἀνυπόστατος δοκοῦσα εἶναι δύνα-
μις, κατεκόπησαν ἐν τῷ τῆς Ναναίας ἱερῷ,
παραλογισμῷ χρησαμένων τῶν περὶ τὴν Ναναίαν
14 ἱερέων. Ὡς γὰρ [13] συνοικήσων αὐτῇ παρ-
εγένετο εἰς τὸν τόπον ὅ, τε Ἀντίοχος, καὶ οἱ σὺν
αὐτῷ φίλοι, χάριν τοῦ λαβεῖν τὰ χρήματα
15 [14] εἰς φερνῆς λόγον. Καὶ προθέντων αὐ-
τὰ τῶν ἱερέων [15] τῆς Ναναίας, κἀκείνου προσελ-
θόντος μετ' ὀλίγων εἰς τὸν περίβολον τοῦ τεμέ-
νους, συγκλείσαντες τὸ ἱερὸν, ὡς εἰσῆλθεν Ἀν-
16 τίοχος, Ἀνοίξαντες τὴν τοῦ φατνώματος
κρυπτὴν θύραν, βάλλοντες πέτρους συνεκε-
ραύνωσαν τὸν ἡγεμόνα, καὶ μέλη ποιήσαντες,
καὶ τὰς κεφαλὰς [16] ἀφελόντες, τοῖς ἔξω παρ-
17 έρριψαν. Κατὰ πάντα εὐλογητὸς ἡμῶν
ὁ θεὸς, ὃς [17] παρέδωκε τοὺς ἀσεβήσαντας.
18 Μέλλοντες [18] οὖν ἄγειν ἐν τῷ Χασελεῦ πέμπτῃ
καὶ εἰκάδι τὸν καθαρισμὸν τοῦ ἱεροῦ, δέον ἡγη-
σάμεθα διασαφῆσαι ὑμῖν, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἄγη-
τε [19] τῆς σκηνοπηγίας καὶ τοῦ πυρὸς, ὅτε Νεεμί-
ας [20] οἰκοδομήσας τό, τε [21] ἱερὸν καὶ τὸ θυσια-
19 στήριον, ἀνήνεγκε [22] θυσίαν. Καὶ γὰρ
ὅτε εἰς τὴν Περσικὴν ἤγοντο [23] οἱ πατέρες ἡ-
μῶν, [24] οἱ τότε εὐσεβεῖς ἱερεῖς λαβόντες ἀπὸ
τοῦ πυρὸς τοῦ θυσιαστηρίου λαθραίως, κατέκρυ-
ψαν ἐν κοιλώματι φρέατος τάξιν [25] ἔχοντος
[26] ἀνύδρου, ἐν ᾧ κατησφαλίσαντο, ὥστε πᾶσιν
20 ἄγνωστον εἶναι τὸν τόπον. Διελθόντων δὲ
ἐτῶν ἱκανῶν, ὅτε ἔδοξε τῷ θεῷ, ἀποσταλεὶς
Νεεμίας [27] ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Περσίδος,
τοὺς ἐκγόνους τῶν ἱερέων τῶν ἀποκρυψάντων ἔπεμ-
ψεν ἐπὶ τὸ πῦρ. [28] ὡς δὲ διεσάφησαν ἡμῖν μὴ
21 εὑρηκέναι πῦρ, ἀλλὰ ὕδωρ παχὺ, Ἐκέ-
λευσεν αὐτοὺς ἀποβάψαντας φέρειν. ὡς δὲ ἀν-
ηνέχθη τὰ τῶν θυσιῶν, ἐκέλευσε τοὺς ἱερεῖς Νεε-
μίας [29] ἐπιῤῥᾶναι τῷ ὕδατι τά τε ξύλα, καὶ τὰ
22 ἐπικείμενα. Ὡς δὲ [30] ἐγένετο τοῦτο, καὶ
χρόνος διῆλθεν ὅτε ἥλιος ἀνέλαμψε [31] πρό-
τερον ἐπινεφὴς ὢν, ἀνήφθη πυρὰ μεγάλη,
23 ὥστε θαυμάσαι πάντας. Προσευχὴν δὲ
ἐποιήσαντο οἱ ἱερεῖς δαπανωμένης τῆς θυσίας,
οἵ τε ἱερεῖς, καὶ πάντες, καταρχομένου Ἰωνά-
θου, [32] τῶν δὲ λοιπῶν ἐπιφωνούντων, ὡς Νεε-
24 μίου. Ἦν δὲ ἡ προσευχὴ τὸν τρόπον ἔ-
χουσα τοῦτον· [33] Κύριε κύριε ὁ θεὸς ὁ πάντων
κτίστης, ὁ φοβερὸς, καὶ [34] ἰσχυρὸς, καὶ δίκαιος,
καὶ ἐλεήμων, [35] ὁ μόνος βασιλεὺς καὶ χρηστὸς,
25 Ὁ μόνος χορηγὸς, ὁ μόνος δίκαιος, καὶ παν-
τοκράτωρ, καὶ αἰώνιος, ὁ διασώζων τὸν Ἰσρα-
ὴλ ἐκ παντὸς κακοῦ, ὁ ποιήσας τοὺς πατέρας
26 ἐκλεκτοὺς, καὶ ἁγιάσας αὐτοὺς, Πρόσδε-
ξαι τὴν θυσίαν ὑπὲρ παντὸς τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ,
καὶ διαφύλαξον τὴν μερίδα σου καὶ καθαγίασον.
27 Ἐπισυνάγαγε τὴν διασπορὰν ἡμῶν, ἐλευθέρω-
σον τοὺς δουλεύοντας ἐν τοῖς ἔθνεσι, τοὺς ἐξουθε-
νημένους, καὶ βδελυκτοὺς ἔπιδε, καὶ γνώτωσαν
28 τὰ ἔθνη ὅτι σὺ εἶ ὁ θεὸς ἡμῶν. Βασάνι-
σον τοὺς καταδυναστεύοντας, καὶ ἐξυβρίζοντας ἐν
29 ὑπερηφανίᾳ. Καταφύτευσον τὸν λαόν σου
εἰς τὸν τόπον τὸν ἅγιόν σου, καθὼς εἶπε [36] Μωυ-
30 σῆς. Οἱ δὲ ἱερεῖς ἐπέψαλλον τοὺς ὕμνους.
31 Καθὼς δὲ ἀνηλώθη τὰ τῆς θυσίας, καὶ τὸ περι-
λειπόμενον ὕδωρ, ὁ Νεεμίας ἐκέλευσε λίθους μεί-
32 ζονας καταχεῖν. Ὡς δὲ τοῦτο ἐγενήθη,
φλὸξ ἀνήφθη· τοῦ δὲ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου ἀντι-
33 λάμψαντος φωτὸς ἐδαπανήθη. Ὡς δὲ
φανερὸν ἐγενήθη τὸ πρᾶγμα, καὶ διηγγέλη τῷ
βασιλεῖ τῶν Περσῶν, ὅτι εἰς τὸν τόπον οὗ τὸ πῦρ
[37] ἀπέκρυψαν οἱ μεταχθέντες ἱερεῖς, τὸ ὕδωρ
ἐφάνη, ἀφ' οὗ καὶ οἱ περὶ τὸν Νεεμίαν ἥγνισαν
34 [38] τὰ τῆς θυσίας. [39] Περιφράξας δὲ ὁ
βασιλεὺς [40] ἱερὸν ἐποίησε, δοκιμάσας τὸ
35 πρᾶγμα. Καὶ [41] οἷς ἐχαρίζετο ὁ βασι-

---

11 *Alex.* παραταοσομένους. 12 *Alex.* & *C.* τὴν Περσίδα γινόμενος γὰρ ὁ. 13 *Alex.* συνοικῶν. 14 *Alex.* πλείονα εἰς. 15 *Alex.* τοῦ Ναναίου. *Ald. C.* τῆς Ναναίας. 16 *Alex.* τοῖς ἔξω παραρρίψαντες 17 *Alex. Ald. C.* ἔδωκεν. 18 *Alex. Ald. C.* ἄγειν. 19 *Alex.* σκηνοπηγείας. 20 *Alex.* ὁ. 21 *Alex.* τό. 22 *Alex.* θυσίας. 23 *Alex.* ἡμῶν οἱ πατέρες. 24 *Alex.* οἵτε. 25 *Alex.* ἔχοντες. 26 *Alex. Ald. C.* ἀνύδρου. 27 *Alex.* ἀπό. 28 *Alex.* ὡς διεσάφισαν. 29 *Alex.* ἐπιρᾶναι. 30 *Alex. Ald. C.* ἐγένετο, καί. 31 *Alex.* ἐπινεφής 32 *Alex.* τῶν τι. 33 *Alex.* Κύριος ὁ θεός. *Ald.* Προσευχή. Κύριε κύριε ὁ θεός. 34 *Alex.* ὁ ἰσχυρός. 35 *Ald.* καὶ ὁ μόνος. 36 *Alex.* Μωσῆς. 37 *Alex.* ἔκρυψαν. 38 *Alex.* τὰς θυσίας. 39 *C.* Ἐπιφράξας. 40 *Ald.* τὸν τόπον ἱερόν. 41 *Alex.* οἷς ὁ βασιλεύς.

 λεὺς πολλὰ

λοὺς πολλὰ διάφορα ἐλάμβανε καὶ μετεδίδου.
36 Προσηγόρευσαν δὲ οἱ περὶ τὸν Νεεμίαν τοῦτο Νέ-
φθαρ, ὃ διερμηνεύεται Καθαρισμός· καλεῖται
δὲ παρὰ τοῖς πολλοῖς [42] Νεφθαεί.

Κεφ. β'. 2.

1 Εὑρίσκεται δὲ ἐν ταῖς ἀπογραφαῖς Ἱερεμίας
ὁ προφήτης, ὅτι ἐκέλευσε τοῦ πυρὸς λαβεῖν
τοὺς [1] μεταγινομένους, ὡς σεσήμανται,
2 Καὶ ὡς ἐνετείλατο τοῖς μεταγενομένοις ὁ προ-
φήτης, δοὺς αὐτοῖς τὸν νόμον, ἵνα μὴ ἐπιλά-
θωνται τῶν προσταγμάτων τοῦ κυρίου, καὶ ἵνα μὴ
ἀποπλανηθῶσι ταῖς διανοίαις, βλέποντες ἀγάλ-
ματα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, καὶ τὸν περὶ αὐτὰ κόσ-
3 μον. Καὶ ἕτερα τοιαῦτα λέγων, παρ-
εκάλει μὴ ἀποστῆναι τὸν νόμον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐ-
4 τῶν. Ἦν δὲ ἐν τῇ γραφῇ, ὡς τὴν σκηνὴν
καὶ τὴν κιβωτὸν ἐκέλευσεν ὁ προφήτης, χρημα-
τισμοῦ γενηθέντος, αὐτῷ συνακολουθεῖν, ὡς δὲ
ἐξῆλθεν εἰς τὸ ὄρος οὗ ὁ Μωυσῆς ἀναβὰς ἐθεά-
5 σατο τὴν τοῦ θεοῦ κληρονομίαν. Καὶ ἐλθὼν
ὁ Ἱερεμίας εὗρεν οἶκον ἀντρώδη, καὶ τὴν σκηνὴν,
καὶ τὴν κιβωτὸν, καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιά-
ματος εἰσήνεγκεν ἐκεῖ, καὶ τὴν θύραν ἐνέφραξε.
6 Καὶ [2] προσελθόντες τινὲς τῶν συνακολουθούντων ὥσ-
τε [3] ἐπισημήνασθαι τὴν ὁδὸν, καὶ οὐκ [4] ἠδυνή-
7 θησαν εὑρεῖν. Ὡς δὲ ὁ Ἱερεμίας ἔγνω,
μεμψάμενος αὐτοῖς εἶπεν, Ὅτι καὶ ἄγνωστος
ὁ τόπος ἔσται ἕως ἂν [5] συναγάγῃ ὁ θεὸς ἐπι-
συναγωγὴν τοῦ λαοῦ, καὶ [6] ἵλεως γένηται.
8 Καὶ τότε ὁ κύριος ἀναδείξει ταῦτα, καὶ ὀφθή-
σεται ἡ δόξα τοῦ κυρίου καὶ ἡ νεφέλη, [7] ὡς καὶ ἐπὶ
Μωυσῇ ἐδηλοῦτο, ὡς καὶ ὁ Σαλωμὼν ἠξίωσεν
ἵνα ὁ τόπος καθαγιασθῇ μεγάλως.
Διεσαφεῖτο δὲ καὶ ὡς σοφίαν ἔχων ἀνήνεγκε
9 θυσίαν ἐγκαινισμοῦ, καὶ τῆς τελειώσεως τοῦ ἱεροῦ.
Καθὼς καὶ Μωυσῆς προσηύξατο πρὸς κύριον,
10 καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὰ τῆς θυσίας
ἐδαπάνησεν· οὕτως [8] καὶ Σαλωμὼν προσηύξα-
το, καὶ καταβὰν τὸ πῦρ ἀνήλωσε τὰ ὁλοκαυ-
τώματα. Καὶ εἶπε [9] Μωυσῆς, Διὰ τὸ
11 μὴ βεβρῶσθαι τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας, ἀνηλώθη.

12 Ὡσαύτως καὶ ὁ Σαλωμὼν [10] τὰς ὀκτὼ ἡμέρας
13 ἤγαγεν. Ἐξηγοῦντο δὲ καὶ ἐν ταῖς ἀναγραφαῖς,
καὶ ἐν τοῖς ὑπομνηματισμοῖς τοῖς κατὰ τὸν Νεεμίαν
τὰ αὐτὰ, καὶ ὡς καταβαλλόμενος βιβλιοθή-
κην, ἐπισυνήγαγε τὰ περὶ τῶν βασιλέων καὶ
[11] προφητῶν, καὶ τὰ τοῦ Δαυὶδ, καὶ ἐπιστολὰς
14 βασιλέων περὶ ἀναθημάτων. Ὡσαύτως
δὲ καὶ Ἰούδας, τὰ διαπεπτωκότα διὰ τὸν [12] πό-
λεμον τὸν γεγονότα ἡμῖν ἐπισυνήγαγε [13] πάν-
15 τα, καὶ ἔστι παρ' ἡμῖν. Ὧν οὖν ἐὰν χρεί-
αν ἔχητε, τοὺς ἀποκομιοῦντας ὑμῖν ἀποστέλλετε.
16 Μέλλοντες οὖν ἄγειν τὸν καθαρισμὸν, ἐγράψαμεν
ὑμῖν· καλῶς οὖν ποιήσετε [14] ἄγοντες τὰς ἡμέρας.
17 Ὁ δὲ θεὸς ὁ σώσας τὸν πάντα λαὸν αὐτοῦ, καὶ
ἀποδοὺς τὴν κληρονομίαν [15] πᾶσι, καὶ τὸ βασί-
λειον, καὶ τὸ ἱεράτευμα, καὶ τὸν ἁγιασμὸν,
18 Καθὼς ἐπηγγείλατο διὰ τοῦ νόμου· ἐλπίζομεν γὰρ
ἐπὶ τῷ θεῷ ὅτι ταχέως ἡμᾶς [16] ἐλεήσει, καὶ
ἐπισυνάξει ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὸν ἅγιον
τόπον· [17] ἐξείλετο γὰρ ἡμᾶς ἐκ μεγάλων κακῶν,
19 καὶ τὸν τόπον [18] ἐκαθάρισε. Τὰ δὲ κατὰ τὸν
Ἰούδαν τὸν Μακκαβαῖον, καὶ τοὺς τούτου ἀδελφοὺς,
καὶ τὸν τοῦ ἱεροῦ τοῦ [19] μεγάλου καθαρισμὸν, καὶ τὸν
20 τοῦ βωμοῦ ἐγκαινισμὸν, Ἔτι τε τοὺς πρὸς
Ἀντίοχον τὸν Ἐπιφανῆ, καὶ τὸν τούτου υἱὸν Εὐπάτο-
21 ρα πολέμους, Καὶ τὰς ἐξ οὐρανοῦ γενομένας
ἐπιφανείας τοῖς ὑπὲρ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ φιλοτίμως
ἀνδραγαθήσασιν, [20] ὥστε τὴν ὅλην χώραν ὀλί-
γους ὄντας λεηλατεῖν, καὶ τὰ βάρβαρα πλήθη
22 διώκειν, Καὶ τὸ περιβόητον καθ' ὅλην
τὴν οἰκουμένην ἱερὸν [21] ἀνακομίσασθαι, καὶ τὴν πό-
λιν ἐλευθερῶσαι, καὶ τοὺς μέλλοντας καταλύεσθαι
νόμους ἐπανορθῶσαι, τοῦ κυρίου μετὰ πάσης ἐπιει-
23 κείας [22] ἵλεω γενομένου αὐτοῖς, [23] Τὰ ὑ-
πὸ Ἰάσωνος τοῦ [24] Κυρηναίου δεδηλωμένα διὰ
πέντε βιβλίων, πειρασόμεθα δι' ἑνὸς συντάγ-
24 ματος ἐπιτεμεῖν. Συνορῶντες γὰρ τὸ χύ-
μα τῶν ἀριθμῶν, καὶ τὴν οὖσαν δυσχέρειαν τοῖς θέ-
λουσιν εἰσκυκλεῖσθαι τοῖς τῆς ἱστορίας διηγήμασι
25 διὰ τὸ πλῆθος τῆς ὕλης, Ἐφροντίσαμεν
τοῖς μὲν βουλομένοις ἀναγινώσκειν ψυχαγωγί-

42 *Alex. Ald. C.* Νεφθάρ.
Cap. 2. 1 *Ms. Alex.* μεταγενομένους. 2 *Alex.* προσελθόντες. 3 *Alex.* ἐπισημάνασθαι. 4 *Alex.* ἐδυνήθησαν. 5 *Alex.* συνάγῃ. 6 *Alex. C.* ἵλεος. 7 *Alex.* ὡς ἐπὶ Μωσῆ. 8 *Alex.* Σαλωμὼν προσηύξατο πρὸς κύριον, καί. 9 *Alex.* Μωσῆς. 10 *Alex.* μετὰ ἑπτά. 11 *Alex.* προφητῶν βιβλία, καί. 12 *Alex. C.* γεγονότα πόλεμον. 13 *Alex.* ταῦτα, καί. 14 *Alex.* ἄγειν. 15 *Alex.* αὐτοῖς πᾶσιν. 16 *Alex.* ἐλεήσῃ. 17 *Alex.* ἐξείλατο. 18 *Alex.* ἐκαθάρισεν. 19 *Alex.* μεγίστου. 20 *Alex.* ὡς. 21 *Ald. C.* ἀνοικοδομεῖσθαι. 22 *Alex.* ἵλεως. 23 *Alex. C.* Ὑπό. 24 *Alex.* Κηρυναίου.

αν, τοῖς

αν, τοῖς δὲ φιλοφρονοῦσιν εἰς τὸ διὰ μνήμης
ἀναλαβεῖν εὐκοπίαν, πᾶσι δὲ τοῖς ἐντυγ-
26 χάνουσιν ὠφέλειαν. Καὶ ἡμῖν μὲν τοῖς
τὴν κακοπάθειαν [25] ἐπιδεδεγμένοις τῆς ἐπι-
τομῆς οὐ ῥᾴδιον, ἱδρῶτος δὲ καὶ ἀγρυπνίας
27 τὸ πρᾶγμα· Καθάπερ τῷ παρασκευά-
ζοντι συμπόσιον, καὶ ζητοῦντι τὴν ἑτέρων λυσι-
τέλειαν οὐκ [26] εὐχερὲς μὲν, ὅμως διὰ τὴν τῶν
πολλῶν εὐχαριστίαν, ἡδέως τὴν κακοπάθειαν
28 ὑποίσομεν, Τὸ μὲν διακριβοῦν περὶ ἑκά-
στων τῷ συγγραφεῖ παραχωρήσαντες, τὸ δὲ
ἐπιπορεύεσθαι τοῖς ὑπογραμμοῖς τῆς ἐπιτομῆς
29 [27] διαπονοῦντες. Καθάπερ γὰρ τῆς καινῆς
οἰκίας ἀρχιτέκτονι τῆς ὅλης καταβολῆς φροντι-
στέον, τῷ δὲ [28] ἐγκαίειν καὶ ζωγραφεῖν ἐπι-
χειροῦντι, τὰ ἐπιτήδεια πρὸς διακόσμησιν ἐξε-
30 ταστέον· [29] οὕτω δοκῶ καὶ ἐπὶ ἡμῖν. Τὸ
μὲν ἐμβατεύειν, καὶ [30] περὶ πάντων [31] ποιεῖσθαι
λόγον, καὶ πολυπραγμονεῖν ἐν τοῖς κατὰ μέ-
ρος, τῷ τῆς ἱστορίας [32] ἀρχηγέτῃ [33] καθήκει.
31 Τὸ δὲ σύντομον τῆς λέξεως μεταδιώκειν, καὶ τὸ
ἐξεργαστικὸν τῆς πραγματείας παραιτεῖσθαι, [34] τῷ
τὴν μετάφρασιν ποιουμένῳ συγχωρητέον.
32 Ἐντεῦθεν οὖν ἀρξώμεθα τῆς διηγήσεως, τοῖς προ-
ειρημένοις τοσοῦτον ἐπιζεύξαντες· εὔηθες γὰρ τὸ
μὲν πρὸ τῆς ἱστορίας πλεονάζειν, τὴν δὲ ἱστο-
ρίαν [35] ἐπιτεμεῖν.

Κεφ. γʹ. 3.

1 Τῆς [1] ἁγίας τοίνυν πόλεως κατοικουμένης μετὰ
πάσης εἰρήνης, καὶ τῶν νόμων [2] ἔτι κάλλιστα συν-
τηρουμένων διὰ τὴν Ὀνίου τοῦ ἀρχιερέως εὐσέβειάν
2 τε καὶ μισοπονηρίαν, Συνέβαινε καὶ αὐ-
τοὺς τοὺς βασιλεῖς τιμᾶν τὸν τόπον, καὶ τὸ ἱε-
ρὸν ἀποστολαῖς ταῖς κρατίσταις δοξάζειν,
3 Ὥστε καὶ Σέλευκον τὸν τῆς Ἀσίας βασιλέα χορη-
γεῖν ἐκ τῶν ἰδίων προσόδων πάντα [3] τὰ πρὸς
τὰς λειτουργίας τῶν θυσιῶν [4] ἐπιβάλλοντα δα-
4 πανήματα. Σίμων δέ τις ἐκ τῆς Βενια-
μὶν φυλῆς προστάτης τοῦ ἱεροῦ καθεσταμένος,
διηνέχθη τῷ ἀρχιερεῖ [5] περὶ τῆς κατὰ τὴν πόλιν
5 [6] παρανομίας. Καὶ νικῆσαι τὸν Ὀνίαν μὴ
δυνάμενος, ἦλθε πρὸς Ἀπολλώνιον Θρα-
σαίου, τὸν κατ᾽ ἐκεῖνον τὸν καιρὸν κοίλης Συρίας
6 καὶ Φοινίκης στρατηγόν· Καὶ προσήγγειλε
περὶ τοῦ χρημάτων ἀμυθήτων γέμειν τὸ ἐν Ἱε-
ροσολύμοις γαζοφυλάκιον, ὥστε τὸ πλῆθος
τῶν διαφόρων [7] ἀναρίθμητον εἶναι, καὶ μὴ προσή-
κειν αὐτὰ πρὸς τὸν τῶν θυσιῶν λόγον, εἶναι δὲ
δυνατὸν ὑπὸ τὴν τοῦ βασιλέως ἐξουσίαν [8] πεσεῖν
7 ἅπαντα ταῦτα. Συμμίξας δὲ [9] ὁ Ἀ-
πολλώνιος τῷ βασιλεῖ, περὶ τῶν μηνυθέντων
αὐτῷ χρημάτων ἐνεφάνισεν. ὁ δὲ [10] προχειρι-
σάμενος Ἡλιόδωρον τὸν ἐπὶ τῶν πραγμάτων, ἀπ-
έστειλε δοὺς ἐντολὰς, τὴν τῶν προειρημένων χρη-
8 μάτων ἐκκομιδὴν ποιήσασθαι. Εὐθέως
δὲ ὁ Ἡλιόδωρος ἐποιεῖτο τὴν πορείαν, τῇ μὲν
ἐμφάσει ὡς τὰς κατὰ κοίλην Συρίαν καὶ Φοινίκην
πόλεις [11] ἐφοδεύσων, τῷ πράγματι δὲ τὴν τοῦ
βασιλέως πρόθεσιν [12] ἐπιτελέσων.
9 Παραγενηθεὶς δὲ εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ φιλο-
φρόνως [13] ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως τῆς πόλεως ἀπο-
δεχθεὶς, ἀνέθετο περὶ τοῦ γεγονότος ἐμφανισ-
μοῦ, καὶ τίνος ἕνεκεν πάρεστι [14] διεσάφησεν·
ἐπυνθάνετο δὲ εἰ ταῖς ἀληθείαις ταῦτα οὕτως ἔ-
10 χοντα τυγχάνει. Τοῦ δὲ ἀρχιερέως ὑπο-
δείξαντος [15] παραθήκας εἶναι χηρῶν τε καὶ ὀρ-
11 φανῶν, Τινὰ δὲ καὶ Ὑρκανοῦ τοῦ Τωβίου
σφόδρα ἀνδρὸς ἐν ὑπεροχῇ κειμένου, οὐχ [16] ὥσπερ
ἦν διαβάλλων ὁ δυσσεβὴς Σίμων, τὰ δὲ πάντα
ἀργυρίου τετρακόσια τάλαντα, χρυσίου δὲ
12 διακόσια, [17] Ἀδικηθῆναι δὲ τοὺς πεπι-
στευκότας τῇ τοῦ τόπου ἁγιωσύνῃ, καὶ τῇ τοῦ τε-
τιμημένου κατὰ τὸν σύμπαντα κόσμον ἱεροῦ σεμνότη-
τι καὶ ἀσυλίᾳ, [18] παντελῶς ἀμήχανον εἶναι.
13 [19] Ὁ δὲ Ἡλιόδωρος δι᾽ ἃς εἶχε βασιλικὰς
ἐντολὰς, πάντως ἔλεγεν εἰς τὸ βασιλικὸν ἀνα-
14 ληπτέα ταῦτα εἶναι. Ταξάμενος δὲ
ἡμέραν εἰσῄει τὴν περὶ τούτων ἐπίσκεψιν οἰκο-
νομήσων· ἦν δὲ οὐ μικρὰ καθ᾽ ὅλην τὴν πό-
15 λιν ἀγωνία. Οἱ δὲ ἱερεῖς πρὸ τοῦ θυ-

---

25 Alex. ἐπιδεδιγμένοις. 26 Alex. εὐχερὲς, ὅμως. 27 Alex. & C. ἀτονοῦντες. 28 Alex. ἐγκαινίζειν. 29 Alex. οὕτως δοκῶν καὶ ἐπὶ ἡμῶν. 30 Alex. & C. περίπατον. 31 Alex. ποιεῖσθαι λόγῳ, καὶ πολυπραγμονεῖ ἐν ταῖς. 32 Alex. ἀρχηγειήτῃ. 33 Ald. C. καθήκειν. 34 Alex. τὴν τῶν μετάφρασιν ποιουμένων. 35 Alex. ἐπιτέμνειν.

Cap. 3. 1 Alex. Ald. C. ἁγίας πόλεως. 2 Alex. Ald. C. ὅτι. 3 Alex. τάς. 4 Alex. ἐπιβάλλοντας.

5 Alex. τῆς κατὰ τὴν πόλειν. 6 Alex. ἀγορανομείας. C. ἀγορανομίας. 7 Alex. ἀναρίθμητον, καὶ μὴ προσσυγκεῖν. 8 Alex. πᾶσιν ταῦτα. 9 Alex. Ἀπολλώνιος. 10 Alex. προχειρησάμενος. 11 Alex. ἐφόδευσε. C. ἐφοδεύειν. 12 Alex. & C. ἐπιτελεῖν. 13 Alex. ὁ ἀρχιερεύς. 14 Alex. διεσαφήνισεν. 15 Alex. παρακαταθήκας. 16 Alex. οὕτως διαβάλλων. 17 Alex. Ἀδικῆσαί τε. 18 al. πάντως. 19 Alex. * Ὁ δ᾽ ἕτερος.

σιασηρίε ἐν ταῖς ἱερατικαῖς ςολαῖς ῥίψαντες ἑαυ-
τοὺς, ἐπεκαλοῦντο εἰς οὐρανὸν τὸν περὶ [20] παραθή-
κης νομοθετήσαντα τοῖς παρακαταθεμένοις ταῦ-
16 τα σῶα διαφυλάξαι. Ἦν δὲ ὁρῶντα τὴν
τοῦ ἀρχιερέως ἰδέαν, τιτρώσκεσθαι τὴν διάνοιαν·
ἡ γὰρ ὄψις καὶ τὸ τῆς χρόας παρηλλαγμένον ἐνέ-
17 φαινε τὴν κατὰ ψυχὴν ἀγωνίαν. Περιε-
κέχυτο γὰρ περὶ τὸν ἄνδρα δέος τι καὶ φρικασ-
μὸς σώματος, [21] δι' ὧν πρόδηλον [22] ἐγένετο
τοῖς θεωροῦσι τὸ κατὰ καρδίαν ἐνεςὸς ἄλγος.
18 Οἱ δὲ ἐκ τῶν οἰκιῶν ἀγεληδὸν ἐξεπήδων ἐπὶ
πάνδημον ἱκετείαν, διὰ τὸ [23] μέλλειν εἰς κατα-
19 φρόνησιν ἔρχεσθαι τὸν τόπον. Ὑπεζωσμέναι
δὲ ὑπὸ τοὺς μαςοὺς αἱ γυναῖκες σάκκους κατὰ τὰς
ὁδοὺς [24] ἐπλήθυνον. αἱ δὲ κατάκλειστοι τῶν παρ-
θένων, αἱ μὲν συνέτρεχον ἐπὶ τοὺς πυλῶνας,
αἱ δὲ ἐπὶ τὰ τείχη, τινὲς δὲ διὰ τῶν θυρίδων
20 [25] διεξέκυπτον. Πᾶσαι δὲ προτείνουσαι τὰς
χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν, ἐποιοῦντο τὴν λιτανείαν.
21 Ἐλεεῖν [26] δ' ἦν τὴν τοῦ πλήθους παμμιγῆ πρόπτω-
σιν, τήν τε τοῦ [27] μεγάλως [28] διαγωνιῶντος
22 ἀρχιερέως προσδοκίαν. Οἱ μὲν οὖν ἐπε-
καλοῦντο τὸν [29] παντοκράτορα [30] θεὸν τὰ πεπι-
ςευμένα τοῖς πεπιςευκόσι σῶα διαφυλάσσειν
23 μετὰ πάσης ἀσφαλείας. Ὁ δὲ Ἡλιόδω-
24 ρος τὸ διεγνωσμένον ἐπετέλει. Αὐτόθι
δὲ αὐτοῦ σὺν τοῖς δορυφόροις κατὰ τὸ γαζοφυ-
λάκιον ἤδη παρόντος, ὁ τῶν [31] πατέρων κύριος
καὶ πάσης ἐξουσίας δυνάςης ἐπιφάνειαν μεγά-
λην ἐποίησεν, ὥςε πάντας τοὺς κατατολμήσαν-
τας συνελθεῖν, καταπλαγέντας τὴν τοῦ θεοῦ δύ-
ναμιν, εἰς ἔκλυσιν καὶ δειλίαν τραπῆναι.
25 Ὤφθη γάρ [32] τις ἵππος αὐτοῖς φοβερὸν ἔ-
χων τὸν ἐπιβάτην, καὶ καλλίςῃ σαγῇ διακεκοσ-
μημένος, φερόμενος δὲ ῥύδην [33] ἐνέσεισε τῷ
Ἡλιοδώρῳ τὰς [34] ἐμπροσθίους ὁπλάς. ὁ δὲ
ἐπικαθήμενος ἐφαίνετο χρυσῆν πανοπλίαν ἔ-
26 χων. Ἕτεροι δὲ δύο [35] προσεφάνησαν
αὐτῷ νεανίαι, τῇ ῥώμῃ μὲν ἐκπρεπεῖς, κάλ-
λιςοι δὲ [36] τῇ δόξῃ, διαπρεπεῖς δὲ τὴν περι-
βολήν· οἳ καὶ παραςάντες ἐξ ἑκατέρου μέρους,
ἐμαςίγουν αὐτὸν ἀδιαλείπτως, πολλὰς [37] ἐ-
27 πιρριπτοῦντες αὐτῷ πληγάς. Ἄφνω δὲ πε-
σόντα πρὸς τὴν γῆν, καὶ πολλῷ σκότει περιχυ-
θέντα, συναρπάσαντες, καὶ εἰς φορεῖον ἐνθέν-
28 τες, Τὸν ἄρτι μετὰ πολλῆς παραδρομῆς
καὶ πάσης δορυφορίας εἰς τὸ προειρημένον εἰσελ-
θόντα γαζοφυλάκιον, ἔφερον ἀβοήθητον [38] ἐ-
αυτῷ καθεςῶτα, [39] φανερῶς τὴν τοῦ θεοῦ δυνα-
29 ςείαν [40] ἐπεγνωκότες. Καὶ ὁ μὲν διὰ τὴν
θείαν ἐνέργειαν ἄφωνος καὶ πάσης ἐςερημένος
30 ἐλπίδος καὶ σωτηρίας [41] ἔρριπτο. Οἱ δὲ
τὸν κύριον εὐλόγουν τὸν παραδοξάζοντα τὸν ἑαυτοῦ
τόπον· καὶ τὸ μικρῷ πρότερον δέους καὶ ταρα-
χῆς γέμον ἱερὸν, τοῦ παντοκράτορος ἐπιφα-
νέντος κυρίου, χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης [42] ἐπεπλή-
31 ρωτο. Ταχὺ δέ τινες τῶν τοῦ Ἡλιοδώρου συν-
ήθων ἠξίουν τὸν Ὀνίαν ἐπικαλέσασθαι τὸν ὕψιςον,
καὶ τὸ ζῆν χαρίσασθαι τῷ παντελῶς ἐν ἐσχάτῃ
32 πνοῇ κειμένῳ. Ὕποπτος δὲ γενόμενος
ὁ ἀρχιερεὺς, μήποτε διάληψιν ὁ βασιλεὺς σχῇ,
κακουργίαν τινὰ περὶ τὸν Ἡλιόδωρον ὑπὸ τῶν Ἰου-
δαίων συντετελέσθαι, προσήγαγε θυσίαν ὑπὲρ
33 τῆς τοῦ ἀνδρὸς σωτηρίας. Ποιουμένου δὲ τοῦ
ἀρχιερέως τὸν ἱλασμὸν, οἱ αὐτοὶ νεανίαι πάλιν
ἐφάνησαν τῷ Ἡλιοδώρῳ ἐν ταῖς αὐταῖς ἐσθήσε-
σιν ἐςολισμένοι, καὶ ςάντες [43] εἶπον, Πολλὰς
[44] τῷ Ὀνίᾳ τῷ ἀρχιερεῖ χάριτας ἔχε, διὰ γὰρ
αὐτόν σοι κεχάρισται τὸ ζῆν [45] ὁ κύριος.
34 Σὺ δὲ [46] ὑπ' αὐτοῦ μεμαςιγωμένος [47] διάγ-
γελλε πᾶσι τὸ μεγαλεῖον τοῦ θεοῦ κράτος. ταῦ-
35 τα δὲ εἰπόντες ἀφανεῖς ἐγένοντο. Ὁ δὲ
Ἡλιόδωρος θυσίαν [48] ἀνενέγκας τῷ κυρίῳ,
καὶ εὐχὰς μεγίςας εὐξάμενος τῷ τὸ ζῆν περι-
ποιήσαντι, καὶ τὸν Ὀνίαν ἀποδεξάμενος, ἀνε-
36 ςρατοπέδευσε πρὸς τὸν βασιλέα. Ἐξε-
μαρτύρει δὲ πᾶσιν ἅπερ ἦν ὑπ' ὄψιν τεθεα-
37 μένος ἔργα τοῦ μεγίςου θεοῦ. Τοῦ δὲ βα-
σιλέως ἐπερωτήσαντος τὸν Ἡλιόδωρον, ποῖός
τις εἴη ἐπιτήδειος ἔτι ἅπαξ διαπεμφθῆναι εἰς

20 Alex. παρακατάθήκας. 21 Alex. δι' ἦν. 22 Alex. ἐγίνετο. 23 Alex. μὴ μέλλειν. 24 Alex. ἐπλήθυνον. 25 Alex. διέκυπτον. 26 Alex. δὲ τήν. 27 C. μεγάλου. 28 Alex. & C. ἀγωνιῶντος. 29 Alex. Ald. C. παντοκράτορα. 30 Alex. κύριον τά. 31 Alex. & C. πνευμάτων καὶ πάσης. 32 Alex. * τοῖς ἵπποις. 33 Alex. ἔσεισεν. 34 Alex. ἐμπροθεσμίους. 35 Alex. ἐφάνησαν. 36 Alex. τὴν γλῶσσαν. 37 Alex. ἐπιρίπτοντες. 38 Alex. αὐτὸν τοῖς * χόλοις καθεςῶτα. Ald. ἑαυτῷ τοῖς ὅπλοις καθεςῶτα. C. αὐτὸν τοῖς ὅπλοις καθεςῶτα 39 Alex. φανερῶς τὴν δυναςίαν. 40 Alex. & C. ἐπεγνωκότα. 41 Alex. ἔριπτο. 42 Alex. ἐπλήρωτο. 43 Alex εἶπαν. 44 Alex. Ὀνίᾳ. 45 Alex. κύριος. 46 Alex. Ald. C. ἐξ οὐρανοῦ. 47 Alex. διάγγελλε. 48 Alex. ἀνενεγκὼν τῷ θεῷ.

Ἱεροσόλυ-

38 Ἱεροσόλυμα, ἔφησεν, Εἴ τινα ἔχεις πο-
λέμιον ἢ πραγμάτων ἐπίβουλον, πέμψον αὐ-
τὸν ἐκεῖ, καὶ μεμαστιγωμένον αὐτὸν προσδέξῃ,
ἐάνπερ καὶ [49] διασωθείη, διὰ τὸ περὶ τὸν τόπον
39 ἀληθῶς εἶναί τινα θεοῦ δύναμιν. Αὐτὸς
γὰρ ὁ τὴν κατοικίαν ἐπουράνιον ἔχων, ἐπόπτης ἐ-
στὶ καὶ βοηθὸς ἐκείνου τοῦ τόπου, καὶ τοὺς παραγι-
νομένους ἐπὶ κακώσει, τύπτων [50] ἀπόλλυσι.
40 Καὶ τὰ μὲν [51] κατὰ Ἡλιόδωρον, καὶ τὴν τοῦ γαζο-
φυλακίου τήρησιν οὕτως ἐχώρησεν.

Κεφ. δ'. 4.

1 Ὁ δὲ προειρημένος Σίμων ὁ τῶν χρημάτων
καὶ τῆς πατρίδος ἐνδείκτης γεγονὼς, ἐκακο-
λόγει τὸν Ὀνίαν, ὡς [1] αὐτός τε εἴη τὸν Ἡ-
λιόδωρον ἐπισεσεικὼς, καὶ τῶν κακῶν δημιουργὸς
2 καθεστηκώς. Καὶ τὸν εὐεργέτην τῆς πό-
λεως, καὶ τὸν κηδεμόνα τῶν ὁμοεθνῶν, καὶ ζηλω-
τὴν τῶν νόμων, ἐπίβουλον τῶν πραγμάτων ἐτόλ-
3 μα λέγειν. Τῆς δὲ ἔχθρας ἐπὶ τοσοῦτον
προβαινούσης, ὥστε καὶ διά τινος τῶν ὑπὸ τοῦ
Σίμωνος δεδοκιμασμένων φόνους συντελεῖσθαι,
4 Συνορῶν [2] ὁ Ὀνίας τὸ χαλεπὸν τῆς φιλονεικίας,
καὶ Ἀπολλώνιον μαίνεσθαι, [3] ὡς τῆς κοίλης Συρί-
ας καὶ Φοινίκης στρατηγὸν, συναύξοντα τὴν κα-
5 κίαν τοῦ Σίμωνος, [4] Ὡς τὸν βασιλέα [5] διε-
κομίσθη, οὐ γινόμενος τῶν πολιτῶν κατήγορος,
τὸ δὲ [6] συμφέρον κοινῇ καὶ ἰδίᾳ παντὶ τῷ
6 πλήθει σκοπῶν. Ἑώρα γὰρ ἄνευ βασιλι-
κῆς προνοίας ἀδύνατον εἶναι τυχεῖν εἰρήνης [7] ἔ-
τι τὰ πράγματα, καὶ τὸν Σίμωνα παῦλαν οὐ λη-
ψόμενον τῆς ἀνοίας. Μεταλλάξαντος δὲ τὸν
7 βίον Σελεύκου, καὶ παραλαβόντος τὴν βασιλείαν
Ἀντιόχου τοῦ προσαγορευθέντος Ἐπιφανοῦς, ὑπ-
ενόθευσεν Ἰάσων ὁ ἀδελφὸς Ὀνίου τὴν ἀρχιε-
8 ρωσύνην, Ἐπαγγειλάμενος τῷ βασιλεῖ
δι' ἐντεύξεως ἀργυρίου τάλαντα ἑξήκοντα πρὸς
τοῖς τριακοσίοις, καὶ προσόδου τινὸς ἄλλης τά-
λαντα ὀγδοήκοντα. Πρὸς δὲ τούτοις ὑπ-
9 ισχνεῖτο καὶ ἕτερα [8] διαγράψαι πεντήκοντα
πρὸς τοῖς ἑκατὸν, ἐὰν [9] συγχωρηθῇ διὰ τῆς
ἐξουσίας αὐτοῦ, γυμνάσιον καὶ ἐφηβίαν αὐτῷ
συστήσασθαι, καὶ τοὺς ἐν Ἱεροσολύμοις Ἀντιοχεῖς
10 ἀναγράψαι. Ἐπινεύσαντος δὲ τοῦ βα-
σιλέως, καὶ τῆς ἀρχῆς κρατήσας, εὐθέως [10] ἐ-
πὶ τὸν Ἑλληνικὸν χαρακτῆρα τοὺς ὁμοφύλους
11 [11] μετῆγε. Καὶ τὰ κείμενα τοῖς Ἰουδαί-
οις φιλάνθρωπα βασιλικὰ διὰ Ἰωάννου τοῦ πα-
τρὸς Εὐπολέμου, τοῦ ποιησαμένου τὴν πρεσβείαν
ὑπὲρ φιλίας καὶ συμμαχίας πρὸς τοὺς Ῥωμαί-
ους, [12] παρώσατο· καὶ τὰς μὲν [13] νομίμους κα-
ταλύων πολιτείας, παρανόμους [14] ἐθισμοὺς
12 ἐκαίνιζεν. Ἀσμένως γὰρ ὑπ' αὐτὴν [15] τὴν
ἀκρόπολιν γυμνάσιον καθίδρυσε, καὶ τοὺς κρα-
τίστους τῶν ἐφήβων ὑποτάσσων, ὑπὸ πέτασον
13 [16] ἦγεν. Ἦν δ' οὕτως ἀκμή [17] τις Ἑλλη-
νισμοῦ, καὶ πρόσβασις ἀλλοφυλισμοῦ διὰ τὴν τοῦ
ἀσεβοῦς καὶ οὐκ ἀρχιερέως Ἰάσωνος [18] ὑπερ-
14 βάλλουσαν ἀναγνείαν, Ὥστε μηκέτι περὶ
τὰς τοῦ θυσιαστηρίου λειτουργίας προθύμους εἶναι
τοὺς ἱερεῖς, ἀλλὰ [19] τοῦ μὲν ναοῦ καταφρονοῦντες,
καὶ τῶν θυσιῶν ἀμελοῦντες, ἔσπευδον μετέχειν
τῆς ἐν [20] παλαίστρᾳ παρανόμου χορηγίας, μετὰ
15 τὴν τοῦ δίσκου [21] πρόκλησιν. Καὶ τὰς μὲν
[22] πατρῴους τιμὰς ἐν οὐδενὶ [23] τιθέμενοι, τὰς
δὲ Ἑλληνικὰς δόξας [24] καλλίστας ἡγούμενοι.
16 Ὧν [25] χάριν περιέσχεν αὐτοὺς χαλεπὴ περί-
στασις, καὶ ὧν ἐζήλουν τὰς ἀγωγὰς, καὶ [26] καθ-
άπαν ἤθελον ἐξομοιοῦσθαι, [27] τούτους πολεμί-
17 ους καὶ τιμωρητὰς ἔσχον. Ἀσεβεῖν γὰρ εἰς
τοὺς θείους νόμους οὐ ῥᾴδιον, ἀλλὰ ταῦτα ὁ ἀ-
18 κόλουθος καιρὸς δηλώσει. Ἀγομένου δὲ
πενταετηρικοῦ ἀγῶνος ἐν Τύρῳ, καὶ τοῦ βασιλέ-
19 ως παρόντος, Ἀπέστειλεν Ἰάσων ὁ μια-
ρὸς θεωροὺς [28] ἀπὸ Ἱεροσολύμων [29] Ἀντιοχεῖς
ὄντας, παρακομίζοντας ἀργυρίου δραχμὰς
[30] τριακοσίας εἰς τὴν τοῦ Ἡρακλέους θυσίαν· ἃς
καὶ ἠξίωσαν οἱ [31] παρακομίσαντες μὴ χρῆσθαι
[32] πρὸς θυσίαν διὰ τὸ μὴ καθήκειν, εἰς ἑτέραν

49 Alex. διασωθῇ. C. περισωθῇ. 50 Alex. Ald. C. ἀπολλύει 51 Alex. κατ' Ἡλιόδωρον.
Cap. 4. 1 Ms. Alex. οὗτος. 2 Alex. Ὀνίας. 3 Alex. * ἕως τῆς κοίλης Φοινίκης καὶ Συρίας στρατηγὸν συναύξαντο. 4 Alex. πρὸς τόν. 5 Alex. διεκοσμήθη. 6 Alex. σύμφορον κοινῇ, καὶ κατ'. 7 Alex. ἐπὶ τά. 8 Alex. διαγράφειν 9 Alex. ἐπιχορηγηθῇ. C. ἐπιχωρηθῇ. 10 Alex. πρὸς τόν. 11 Alex. μετίστησι. 12 Alex. παρώσας. 13 Alex. νομίμας. 14 C. θεσμούς. 15 Alex. ἀκρόπολιν. 16 Alex. ἤγαγεν.
17 Alex. τοῦ. 18 Alex. ὑπερβάλλουσ* αν αγνειαν. 19 Alex. τοὺς μὲν ναοῦ καταφρονοῦντας. 20 Alex. παλαίστρῃ. 21 Alex. πρόσκλησιν. 22 Alex. πατρῴας. 23 Alex. τεθειμένοι. 24 Alex. * καλλίστοις. 25 Alex. Ald. C. καὶ χάριν. 26 Alex. καθὸ ἅπαν. 27 Alex. τοὺς πολεμίους. 28 Alex. Ald. C. ὡς ἀπό. 29 Alex. Ἀντιοχείας, παρακομίζοντας. 30 Alex. τριακοσίους. 31 Alex. παρακομίζοντες. 32 Alex. εἰς θυσίαν * * ἕνεκα δὲ τῶν παρόντων εἰς τὰς τῶν τριηρέων. in C. etiam διὰ τὸ usque ad ἕνεκεν δὲ vers. 20. desunt.

δὲ κατα-

20 δὲ καταθέσθαι δαπάνην. Ἔπεμψεν οὖν
ταῦτα, διὰ μὲν τὸν ἀποστείλαντα εἰς τὴν τοῦ Ἡρα-
κλέους θυσίαν, ἕνεκεν δὲ τῶν παρακομιζόντων,
21 εἰς τὰς τῶν τριήρων κατασκευάς. Ἀπο-
σταλέντος δὲ εἰς Αἴγυπτον Ἀπολλωνίου τοῦ Μενε-
σθέως [33] διὰ τὰ πρωτοκλίσια Πτολεμαίου τοῦ Φι-
λομήτορος βασιλέως, μεταλαβὼν Ἀντίοχος
ἀλλότριον αὐτὸν τῶν [34] αὐτῶν [35] γεγονέναι πραγ-
μάτων, τῆς κατ' αὐτὸν ἀσφαλείας ἐφρόντιζεν·
ὅθεν εἰς [36] Ἰόππην παραγενόμενος, κατήν-
22 τησεν εἰς Ἱεροσόλυμα. [37] Μεγαλοπρε-
πῶς δὲ ὑπὸ τοῦ [38] Ἰάσωνος καὶ τῆς πόλεως [39] πα-
ραδεχθείς, μετὰ δᾳδουχίας καὶ βοῶν [40] εἰσπεπό-
ρευται, εἶθ' οὕτως εἰς τὴν Φοινίκην κατεστρατοπέ-
23 δευσε. Μετὰ δὲ τριετῆ χρόνον ἀπ-
έστειλεν Ἰάσων Μενέλαον τὸν τοῦ προσημαινομένου
Σίμωνος ἀδελφόν, παρακομίζοντα τὰ χρή-
ματα τῷ βασιλεῖ, καὶ περὶ πραγμάτων ἀναγ-
καίων ὑπομνηματισμοὺς [41] τελέσοντα.
24 Ὁ δὲ συσταθεὶς τῷ βασιλεῖ, καὶ δοξάσας αὐ-
τὸν τῷ προσώπῳ τῆς ἐξουσίας, εἰς ἑαυτὸν κατήν-
τησε [42] τὴν ἀρχιερωσύνην, ὑπερβαλὼν τὸν Ἰά-
σωνα τάλαντα ἀργυρίου τριακόσια.
25 Λαβὼν δὲ τὰς βασιλικὰς ἐντολὰς [43] παρε-
γένετο, τῆς μὲν ἀρχιερωσύνης οὐδὲν ἄξιον φέρων,
θυμοὺς δὲ ὠμοῦ τυράννου, καὶ θηρὸς βαρβάρου
26 [44] ὀργὰς ἔχων. Καὶ ὁ μὲν Ἰάσων ὁ τὸν ἴ-
διον ἀδελφὸν ὑπονοθεύσας, [45] ὑπονοθευθεὶς
ὑφ' ἑτέρου φυγὰς εἰς τὴν Ἀμμανίτιν χώραν συν-
27 ήλαστο. Ὁ δὲ Μενέλαος τῆς μὲν ἀρ-
χῆς ἐκράτει, τῶν δὲ ἐπηγγελμένων τῷ βασιλεῖ
χρημάτων οὐδὲν εὐτάκτει, ποιουμένου δὲ τὴν ἀπαί-
τησιν Σωστράτου τοῦ τῆς ἀκροπόλεως ἐπάρχου·
28 Πρὸς τοῦτον γὰρ ἦν ἡ τῶν [46] φόρων πρᾶξις· δι'
ἣν αἰτίαν οἱ δύο ὑπὸ τοῦ βασιλέως προσεκλήθη-
29 σαν. Καὶ ὁ μὲν Μενέλαος ἀπέλιπε τῆς
ἀρχιερωσύνης διάδοχον Λυσίμαχον τὸν ἑαυτοῦ
ἀδελφόν, Σώστρατος δέ, Κράτητα τὸν ἐπὶ τῶν
30 Κυπρίων. Τοιούτων δὲ συνεστηκότων, συν-
έβη Ταρσεῖς καὶ Μαλλώτας στασιάζειν, διὰ τὸ
Ἀντιοχίδι τῇ παλλακῇ τοῦ βασιλέως ἐν δωρεᾷ
31 [47] δεδόσθαι. Θᾶττον οὖν ὁ βασιλεὺς [48] ἧ-
κε καταστεῖλαι τὰ πράγματα, καταλιπὼν τὸν
διαδεχόμενον Ἀνδρόνικον, τῶν ἐν ἀξιώματι κει-
32 μένων. Νομίσας δὲ ὁ Μενέλαος εἰλη-
φέναι καιρὸν εὐφυῆ, χρυσώματά τινα τῶν τοῦ ἱε-
ροῦ νοσφισάμενος ἐχαρίσατο τῷ Ἀνδρονίκῳ,
καὶ ἕτερα ἐτύγχανε πεπρακὼς εἴς τε Τύρον, καὶ
33 τὰς κύκλῳ πόλεις. [49] Ἃ καὶ σαφῶς ἐπε-
γνωκὼς ὁ Ὀνίας, [50] παρήλεγχεν ἀποκεχωρη-
κὼς εἰς ἄσυλον τόπον, ἐπὶ Δάφνης τῆς πρὸς
34 [51] Ἀντιόχειαν κειμένης. Ὅθεν ὁ Μενέλαος
λαβὼν ἰδίᾳ τὸν Ἀνδρόνικον, παρεκάλει χει-
ρώσασθαι τὸν Ὀνίαν. ὁ δὲ παραγενόμενος ἐπὶ
τὸν Ὀνίαν, καὶ πεισθεὶς ἐπὶ δόλῳ, καὶ [52] δεξι-
ὰς μεθ' ὅρκων [53] δοὺς, καίπερ ἐν ὑποψίᾳ κεί-
μενος ἔπεισεν ἐκ τοῦ ἀσύλου προελθεῖν, ὃν καὶ
παραχρῆμα [54] παρέκλεισεν, οὐκ αἰδεσθεὶς τὸ
35 δίκαιον. Δι' ἣν αἰτίαν οὐ μόνον Ἰουδαῖοι,
πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐθνῶν ἐδείναζον, καὶ ἐδυσ-
φόρουν ἐπὶ τῷ τοῦ ἀνδρὸς ἀδίκῳ φόνῳ.
36 Τοῦ δὲ βασιλέως ἐπανελθόντος ἀπὸ τῶν κατὰ Κι-
λικίαν τόπων, ἐνετύγχανον οἱ κατὰ πόλιν Ἰουδαῖοι
συμμισοπονηρούντων [55] καὶ τῶν Ἑλλήνων, ὑπὲρ
τοῦ παρὰ λόγον τὸν Ὀνίαν [56] ἀπεκτάνθαι.
37 Ψυχικῶς οὖν ὁ Ἀντίοχος [57] ἐπιλυπηθεὶς, καὶ
τραπεὶς [58] εἰς ἔλεον, καὶ δακρύσας διὰ τὴν τοῦ
μετηλλαχότος σωφροσύνην, καὶ πολλὴν εὐτα-
38 ξίαν, Καὶ πυρωθεὶς τοῖς θυμοῖς, πα-
ραχρῆμα τὴν τοῦ Ἀνδρονίκου πορφύραν περιελό-
μενος, καὶ τοὺς χιτῶνας [59] περιῤῥήξας, περια-
γαγὼν καθ' ὅλην τὴν πόλιν, ἐπ' αὐτὸν τὸν τό-
πον [60] οὗπερ εἰς τὸν Ὀνίαν ἠσέβησεν, ἐκεῖ τὸν
μιαιφόνον [61] ἀπεκόσμησε, τοῦ κυρίου τὴν ἀξίαν
39 αὐτῷ [62] κόλασιν ἀποδόντος. Γενομένων
δὲ πολλῶν ἱεροσυλημάτων κατὰ τὴν πόλιν ὑπὸ τοῦ
Λυσιμάχου μετὰ τῆς [63] Μενελάου γνώμης, καὶ δια-
δοθείσης ἔξω τῆς φήμης, ἐπισυνήχθη τὸ πλῆ-
θος ἐπὶ τὸν Λυσίμαχον, χρυσωμάτων ἤδη
40 πολλῶν διενηνεγμένων. Ἐπεγειρομένων

33 *Alex.* ὡς διὰ τὰ πρωτοκλήσια τοῦ Φιλομήτορος. 34 *Alex.* & C. αὐτοῦ. 35 *Alex.* γεγονότων. 36 *Alex.* Ἰππην. 37 *Alex.* & C. Μεγαλομερῶς. 38 *Alex.* Ἰάσονος. 39 *Alex.* ἀποδεχθείς. 40 *Alex.* εἰσεδέχθη. *Ald.* C. εἰσεδέχθη. 41 *Alex.* τελέσοντας. 42 *Alex.* ἀρχιερωσύνην. 43 *Alex.* παρεγίνετο. 44 C. ὁρμάς. 45 *Alex.* ὑπομνευθείς. 46 *Alex.* διαφόρων. 47 *Alex.* δίδοσθαι. 48 *Ald.* ἦλθε. 49 *Alex.* Καὶ σαρῶς.

50 *Alex.* ἀπήνεγκεν. 51 *Alex.* Ἀντιοχείας. 52 *Alex.* & C. δεξιωθεὶς μεθ' ὅρκων. 53 *Alex.* C. δοὺς δεξιάν, καίπερ. 54 C κατέκλεισεν. 55 καὶ τῶν C. desunt. 56 *Alex.* ἀπεκτόνησεν. C. ἀπεκτονεῖσθαι. 57 *Alex.* ὑπολυπηθείς. 58 *Alex.* ἐπὶ ἔλεος. 59 *Alex.* περιρήξας. 60 *Alex.* οὗπερ τόν. 61 *Ald.* ἀπέκτεινε. 62 *Alex.* * κολασασιν. 63 *Alex.* τοῦ Μενελάου.

δὲ τῶν

δὲ τῶν ὄχλων, καὶ τῶν ὀργαῖς [64] διεμπιμπλα-
μένων, καθοπλίσας ὁ Λυσίμαχος πρὸς τρισ-
χιλίους, κατήρξατο χειρῶν ἀδίκων, προηγησα-
μένου τινὸς [65] Τυράννου προβεβηκότος τὴν ἡλι-
κίαν, οὐδὲν δὲ ἧττον καὶ [66] τὴν ἄνοιαν.
41 [67] Συνιδόντες δὲ καὶ τὴν ἐπίθεσιν τοῦ Λυσιμάχου,
συναρπάσαντες οἱ μὲν πέτρους, οἱ δὲ ξύλων πά-
χη, τινὲς δὲ ἐκ τῆς παρακειμένης σποδοῦ δρασ-
σόμενοι, φύρδην ἐνετίνασσον εἰς τοὺς περὶ τὸν
42 Λυσίμαχον. Δι᾽ ἣν αἰτίαν πολλοὺς μὲν
αὐτῶν τραυματίας ἐποίησαν, τινὰς δὲ [68] καὶ
κατέβαλον, πάντας δὲ εἰς φυγὴν συνήλασαν,
αὐτὸν δὲ τὸν ἱερόσυλον παρὰ τὸ γαζοφυλάκιον
43 ἐχειρώσαντο. Περὶ δὲ τούτων ἐνέστη κρί-
44 σις [69] πρὸς τὸν Μενέλαον. Καταντήσαν-
τος δὲ τοῦ βασιλέως εἰς Τύρον, ἐπ᾽ αὐτοῦ τὴν δι-
καιολογίαν ἐποιήσαντο οἱ πεμφθέντες [70] ἄν-
45 δρες τρεῖς ὑπὸ τῆς γερουσίας. Ἤδη δὲ
λελειμμένος ὁ Μενέλαος ἐπηγγείλατο χρήμα-
τα ἱκανὰ τῷ Πτολεμαίῳ [71] τῷ Δορυμένους
46 πρὸς τὸ πεῖσαι τὸν βασιλέα. Ὅθεν ἀπο-
λαβὼν ὁ Πτολεμαῖος εἴς τι περίστυλον ὡς [72] ἀ-
ναψύξοντα τὸν βασιλέα, μετέθηκε.
47 Καὶ τὸν μὲν τῆς ὅλης κακίας αἴτιον Μενέλαον ἀπ-
έλυσε τῶν [73] κατηγορημάτων, τοῖς δὲ ταλαι-
πώροις, οἵτινες εἰ καὶ ἐπὶ Σκυθῶν ἔλεγον, ἀπ-
ελύθησαν [74] ἂν ἀκατάγνωστοι, τούτοις θάνα-
48 τον ἐπέκρινε. Ταχέως οὖν τὴν ἄδικον
ζημίαν ὑπέσχον οἱ [75] ὑπὲρ πόλεως καὶ δήμων
καὶ τῶν ἱερῶν σκευῶν [76] προηγορήσαντες.
49 Δι᾽ ἣν αἰτίαν καὶ Τύριοι [77] μισοπονηρήσαντες
τὰ πρὸς τὴν κηδείαν αὐτῶν [78] μεγαλοπρεπῶς
50 ἐχορήγησαν. Ὁ δὲ Μενέλαος διὰ τὰς
τῶν κρατούντων πλεονεξίας, ἔμενεν ἐπὶ [79] τῆς ἀρ-
χῆς, ἐπιφυόμενος τῇ κακίᾳ, μέγας τῶν πο-
λιτῶν ἐπίβουλος καθεστώς.

Κεφ. ε΄. 5.

1 Περὶ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον τὴν δευτέραν ἔφ-
οδον ὁ Ἀντίοχος εἰς Αἴγυπτον ἐστείλατο.
2 Συνέβη δὲ καθ᾽ ὅλην τὴν πόλιν σχεδὸν ἐφ᾽ ἡ-
μέρας [1] τεσσαράκοντα φαίνεσθαι διὰ [2] τοῦ ἀέ-
ρος τρέχοντας ἱππεῖς διαχρύσους στολὰς ἔχον-
τας, καὶ λόγχας σπειρηδὸν [3] ἐξωπλισμένους,
3 Καὶ ἴλας ἵππων [4] διατεταγμένας, καὶ προσβο-
λὰς γινομένας, καὶ καταδρομὰς ἑκατέρων, καὶ
ἀσπίδων κινήσεις, καὶ [5] καμάκων πλήθη, καὶ
μαχαιρῶν σπασμοὺς, καὶ βελῶν βολὰς, καὶ χρυ-
σῶν κόσμων ἐκλάμψεις, καὶ παντοίους θωρακισ-
4 μούς. Διὸ πάντες ἠξίουν ἐπ᾽ ἀγαθῷ τὴν ἐ-
5 πιφάνειαν [6] γεγενῆσθαι. Γενομένης δὲ λα-
λιᾶς ψευδοῦς, ὡς [7] μετηλλαχότος τὸν βίον
Ἀντιόχου, παραλαβὼν ὁ Ἰάσων οὐκ ἐλάττους τῶν
χιλίων, αἰφνιδίως ἐπὶ τὴν πόλιν συνετελέσατο
ἐπίθεσιν. Τῶν δὲ ἐπὶ τῷ τείχει συνελασθέντων,
καὶ τέλος ἤδη καταλαμβανομένης τῆς πόλεως,
ὁ Μενέλαος εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἐφυγάδευσεν.
6 Ὁ δὲ Ἰάσων ἐποιεῖτο σφαγὰς [8] τῶν πολιτῶν τῶν
ἰδίων ἀφειδῶς, οὐ συννοῶν τὴν εἰς [9] τοὺς συγ-
γενεῖς εὐημερίαν, δυσημερίαν εἶναι τὴν με-
γίστην· δοκῶν δὲ πολεμίων καὶ [10] οὐχ ὁμοεθ-
7 νῶν τρόπαια καταβάλλεσθαι. Τῆς μὲν
ἀρχῆς οὐκ ἐκράτησε, τὸ δὲ τέλος τῆς ἐπιβου-
λῆς αἰσχύνην λαβὼν, φυγὰς πάλιν εἰς τὴν
8 Ἀμμανῖτιν [11] ἀπῆλθε. Πέρας οὖν κα-
κῆς [12] ἀναστροφῆς ἔτυχεν ἐγκλεισθεὶς πρὸς Ἀ-
ρέταν τὸν τῶν Ἀράβων τύραννον, πόλιν ἐκ πό-
λεως φεύγων, διωκόμενος ὑπὸ πάντων, [13] καὶ
στυγούμενος ὡς [14] τῶν νόμων ἀποστάτης, καὶ βδε-
λυσσόμενος ὡς πατρίδος καὶ πολιτῶν δήμιος,
9 εἰς Αἴγυπτον [15] συνεβράσθη. Καὶ [16] ὁ
συχνοὺς τῆς πατρίδος ἀποξενώσας, ἐπὶ ξένης
ἀπώλετο πρὸς Λακεδαιμονίους ἀναχθεὶς, ὡς
διὰ τὴν συγγένειαν τευξόμενος σκέπης.
10 Καὶ ὁ πλῆθος ἀτάφων ἐκρίψας ἀπένθητος ἐ-
γενήθη, καὶ κηδείας οὐδ᾽ [17] ἡστινοσοῦν οὔτε πατρῴου
11 [18] τάφου μετέσχε. Προσπεσόντων δὲ τῷ
βασιλεῖ περὶ τῶν γεγονότων, διέλαβεν ἀποστα-
τεῖν τὴν Ἰουδαίαν· ὅθεν ἀναζεύξας ἐξ Αἰγύ-

64 *Alex.* διεμπιπλαμένων. 65 *Alex.* Αὐράνου. 66 *Alex.* τὴν * ἄγνοιαν. *Ald. C.* τῇ διανοίᾳ. 67 *Alex.* Συνειδότες. 68 *Alex.* δὲ κατέβαλον. 69 *Alex.* ἐπὶ τόν. 70 *Alex.* τρεῖς ἄνδρες. *C.* τρεῖς ἄνδρες. 71 *Alex.* Δορυμένου πρὸς τὸ * πεῖσαι. 72 *Alex.* ἀναψύχοντα. 73 *Alex.* κατηγορημένων. 74 *Alex.* ἀκατάγνωστοι. 75 *Alex. Ald.* περὶ. 76 *Alex.* προηγορήσαντες. 77 *Alex.* μισοπονηρεύσαντες. 78 *Alex.* μεγαλομερῶς. 79 *Alex.* τῇ ἀρχῇ.
Cap. 5. 1 *Ms. Alex.* τεσσαράκοντα. 2 *Alex.* τῶν ἀέρων. 3 *Alex.* ἐξωπλισμένους, καὶ μαχαιρῶν σπασμούς, Καὶ εἴλας. 4 *Ald.* διατεταγμένων. 5 *Alex.* * καμάτων πλήθη, καὶ βελῶν βολάς, καὶ χρυσέων. 6 *Alex.* γεγενῆσθαι. 7 *Alex.* μετηλλαχότος Ἀντιόχου τὸν βίον. 8 *Alex.* τῆς πόλεως. 9 *Alex.* τὴν, mendose. 10 *Alex.* ἐκ. 11 *Alex.* & *C.* παρῆλθεν. *Ald.* ἀπίει. 12 *Alex.* καταστροφῆς. 13 *Alex.* στυγούμενος. 14 *Ald.* τοῦ νόμου. 15 *Alex.* & *C.* ἐξεβράσθη. 16 *Alex.* ὁ συνχνοῦς. *C.* ὡσεὶ χοῦς. 17 *Alex.* ἥστινος οὔτε. 18 *Alex.* νόμου.

πτου τεθηριωμένος τῇ ψυχῇ, ἔλαβε τὴν μὲν
12 πόλιν [19] δορυάλωτον. Καὶ ἐκέλευσε τοῖς
στρατιώταις κόπτειν ἀφειδῶς τοὺς ἐμπίπτοντας,
καὶ τοὺς [20] εἰς τὰς οἰκίας ἀναβαίνοντας κατα-
13 σφάζειν. Ἐγίνοντο δὲ νέων καὶ πρεσβυτέ-
ρων ἀναιρέσεις, [21] ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν καὶ
τέκνων ἀφανισμὸς, παρθένων τε καὶ νηπίων
14 σφαγαί. Ὀκτὼ δὲ μυριάδες ἐν ταῖς
πάσαις ἡμέραις τρισὶ κατεφθάρησαν, [22] τέσ-
σαρες μὲν ἐν χειρῶν [23] νομαῖς, οὐχ ἧττον [24] δὲ
15 τῶν ἐσφαγμένων ἐπράθησαν. [25] Καὶ οὐκ
ἀρκεσθεὶς δὲ τούτοις, κατετόλμησεν εἰς τὸ πά-
σης τῆς γῆς ἁγιώτατον ἱερὸν εἰσελθεῖν, ὁδηγὸν
ἔχων τὸν Μενέλαον, τὸν καὶ τῶν νόμων καὶ τῆς πατρί-
16 δος προδότην γεγονότα. Καὶ ταῖς μια-
ραῖς χερσὶ τὰ ἱερὰ σκεύη λαμβάνων, καὶ τὰ
[26] ὑπ᾽ ἄλλων βασιλέων [27] ἀνατεθέντα πρὸς αὔ-
ξησιν καὶ δόξαν τοῦ τόπου καὶ τιμὴν, ταῖς βεβήλοις
17 χερσὶ [28] συσσύρων [29] ἐπεδίδου. Καὶ ἐ-
μετεωρίζετο τὴν διάνοιαν ὁ Ἀντίοχος, οὐ συνο-
ρῶν ὅτι διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν τὴν πόλιν οἰκούντων
ἀπώργισται βραχέως ὁ δεσπότης, διὸ γέγο-
18 νε περὶ τὸν τόπον παρόρασις. Εἰ δὲ μὴ
[30] συνέβαινε [31] προσενέχεσθαι πολλοῖς ἁμαρτή-
μασι, καθάπερ [32] ὁ Ἡλιόδωρος ὁ πεμφθεὶς
ὑπὸ Σελεύκου τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ
γαζοφυλακίου, οὗτος προσαχθεὶς παραχρῆμα
19 μαστιγωθεὶς ἀνετράπη τοῦ θράσους. Ἀλλ᾽
οὐ διὰ τὸν τόπον τὸ ἔθνος, ἀλλὰ διὰ τὸ ἔθνος
20 τὸν τόπον ὁ κύριος ἐξελέξατο. Διόπερ καὶ
αὐτὸς ὁ τόπος συμμετασχὼν [33] τῶν τοῦ ἔθνους
δυσπετημάτων γενομένων, ὕστερον εὐεργετη-
μάτων [34] ὑπὸ τοῦ κυρίου [35] ἐκοινώνησε· καὶ ὁ
καταλειφθεὶς ἐν τῇ τοῦ παντοκράτορος ὀργῇ,
πάλιν ἐν τῇ τοῦ μεγάλου δεσπότου καταλλαγῇ
21 μετὰ πάσης δόξης ἐπανωρθώθη. Ὁ [36] γοῦν
Ἀντίοχος ὀκτακόσια πρὸς τοῖς χιλίοις ἀπε-
νεγκάμενος ἐκ τοῦ ἱεροῦ τάλαντα, θᾶττον εἰς
[37] Ἀντιόχειαν ἐχωρίσθη, οἰόμενος ἀπὸ τῆς ὑ-
περηφανίας τὴν μὲν γῆν [38] πλωτὴν, καὶ τὸ πέ-
λαγος πορευτὸν θέσθαι διὰ τὸν μετεωρισμὸν τῆς
22 καρδίας. Κατέλιπε δὲ καὶ ἐπιστάτας τοῦ
κακοῦν τὸ γένος, ἐν μὲν Ἱεροσολύμοις Φίλιπ-
πον, τὸ μὲν γένος Φρύγα, τὸν δὲ τρόπον βαρ-
23 βαρώτερον ἔχοντα τοῦ καταστήσαντος· Ἐν
δὲ Γαριζὶν Ἀνδρόνικον, πρὸς δὲ τούτοις Με-
νέλαον, ὃς χείριστα τῶν ἄλλων ὑπερήρετο τοῖς
πολίταις, [39] ἀπεχθῆ δὲ πρὸς τοὺς πολίτας
24 Ἰουδαίους ἔχων διάθεσιν. Ἔπεμψε δὲ
τὸν μυσάρχην Ἀπολλώνιον μετὰ στρατεύματος
[40] δισμυρίων πρὸς τοῖς δισχιλίοις, προστάξας
τοὺς ἐν ἡλικίᾳ πάντας κατασφάξαι, τὰς δὲ
25 γυναῖκας καὶ [41] νεωτέρους πωλεῖν. Οὗτος
δὲ παραγενόμενος εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ τὸν εἰρη-
νικὸν ὑποκριθεὶς, ἐπέσχεν ἕως τῆς ἁγίας ἡμέ-
ρας τοῦ σαββάτου· καὶ λαβὼν ἀργοῦντας τοὺς Ἰου-
δαίους, τοῖς ὑφ᾽ ἑαυτὸν ἐξοπλησίαν παρήγγει-
26 λε. Καὶ τοὺς [42] ἐξελθόντας πάντας ἐπὶ
τὴν θεωρίαν συνεξεκέντησε, καὶ εἰς τὴν πόλιν σὺν
τοῖς ὅπλοις εἰσδραμὼν ἱκανὰ [43] κατέστρωσε
27 πλήθη. Ἰούδας δὲ [44] ὁ Μακκαβαῖος δέ-
κατός που [45] γενηθεὶς, καὶ ἀναχωρήσας εἰς τὴν
ἔρημον, θηρίων τρόπον ἐν τοῖς ὄρεσι διέζη
σὺν τοῖς μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ τὴν χορτώδη τροφὴν
σιτούμενοι διετέλουν, πρὸς τὸ μὴ μετασχεῖν τοῦ
μολυσμοῦ.

Κεφ. ϛʹ. 6.

1 Μετ᾽ οὐ πολὺν δὲ χρόνον ἐξαπέστειλεν ὁ βα-
σιλεὺς γέροντα Ἀθηναῖον, ἀναγκάζειν τοὺς Ἰου-
δαίους μεταβαίνειν [1] ἐκ τῶν πατρῴων νόμων, καὶ
τοῖς τοῦ θεοῦ [2] νόμοις μὴ πολιτεύεσθαι,
2 Μολῦναι δὲ καὶ τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις νεὼν, καὶ προσ-
ονομάσαι Διὸς Ὀλυμπίου, καὶ τὸν ἐν [3] Γαρι-
ζὶν, καθὼς ἐτύγχανον οἱ τὸν τόπον οἰκοῦντες,
3 [4] Διὸς Ξενίου. Χαλεπὴ δὲ [5] καὶ τοῖς ὄ-
χλοις ἦν καὶ δυσχερὴς ἡ ἐπίστασις τῆς κακίας.
4 Τὸ μὲν γὰρ ἱερὸν ἀσωτίας καὶ [6] κώμων ἐπεπλη-
ροῦτο ὑπὸ τῶν ἐθνῶν ῥαθυμούντων μεθ᾽ ἑταιρῶν,

---

19 *Alex.* δοριάλωτον. 20 *Alex.* ἐν ταῖς οἰκίαις. 21 *Alex.* ἀνήβων τε. 22 *Alex.* τέσσαρας. 23 *Alex.* νομοῖς. 24 δὲ *Ald.* deest. 25 *Alex.* Οὐκ. 26 *Alex.* ὑπὸ πολλῶν βασιλέων. 27 *Alex.* & *C.* ἀνασταθέντα. 28 *Alex.* συνσύρων. 29 ἐπεδίδου *Alex.* & *C.* deest. 30 *Alex.* συνέβη. 31 *Alex.* προσενέχεσθαι. *C.* προσενεχθῆναι. 32 *Alex.* ἦν ὁ. 33 *Alex.* τοῦ. 34 ὑπὸ τοῦ κυρίου *Alex.* & *C.* desunt. 35 *Alex.* ἐκοινώνησαν· καὶ ὁ καταληφθείς. 36 *Alex.* οὖν. 37 *Alex.* τὴν Ἀντιόχειαν. 38 *Alex.* * πρώτην. 39 *al.* ἀπεχθῆ. 40 *Alex.* δισμυρίοις δὲ τοῖς. *C.* δισμυρίοις δὲ πρὸς τοῖς. 41 *Alex.* τοὺς νεωτέρους. 42 *Alex.* ἐλθόντας. 43 *Alex.* κατέστησεν. *C.* κατέστρωσε. 44 *Alex.* ὁ καὶ Μακκαβαῖος. 45 *Alex.* γεννηθείς, καὶ ἀναχωρήσας ἐν τοῖς ὄρεσιν θηρίων τρόπον διέζη.

Cap. 6. 1 *Ms. Alex.* ἀπὸ τῶν πατρίων. 2 *Alex.* νόμου. 3 *Alex.* Γαριζεί. 4 *Alex.* Διοξενίου. 5 *Alex.* καὶ τοῖς * ὅλοις ἦν δυσχερής. *C.* καὶ δυσχερὴς ἦν τοῖς ὄχλοις. 6 *Alex.* κώμων ὑπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπεπληροῦτο ῥαθυμούντων.

καὶ ἐν τοῖς

καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς [7] περιβόλοις γυναιξὶ πλησια-
ζόντων, ἔτι δὲ τὰ μὴ καθήκοντα ἔνδον [8] φε-
5 ρόντων. Τὸ δὲ θυσιαστήριον τοῖς [9] ἀπο-
διεσταλμένοις ἀπὸ τῶν νόμων ἀθεμίτοις ἐπεπλή-
6 ρωτο. Ἦν δ' οὔτε σαββατίζειν, οὔτε πα-
τρῴους ἑορτὰς διαφυλάττειν, οὔτε ἁπλῶς Ἰουδαῖον
7 ὁμολογεῖν εἶναι. [10] Ἤγοντο δὲ μετὰ πικρᾶς
ἀνάγκης εἰς τὴν κατὰ μῆνα τοῦ βασιλέως γενέθλιον
ἡμέραν ἐπὶ σπλαγχνισμόν· γενομένης δὲ Διο-
νυσίων ἑορτῆς, [11] ἠναγκάζοντο οἱ Ἰουδαῖοι κισ-
8 σοὺς ἔχοντες πομπεύειν τῷ Διονύσῳ. Ψή-
φισμα δὲ ἐξέπεσεν εἰς τὰς [12] ἀστυγείτονας
πόλεις Ἑλληνίδας, [13] Πτολεμαίων ὑποθε-
μένων τὴν αὐτὴν ἀγωγὴν κατὰ τῶν Ἰουδαίων, ἄγειν
9 καὶ σπλαγχνίζειν· Τοὺς δὲ μὴ προαιρουμέ-
νους μεταβαίνειν ἐπὶ τὰ Ἑλληνικὰ, κατασφά-
ζειν. παρῆν οὖν ὁρᾷν τὴν ἐνεστῶσαν ταλαιπωρίαν.
10 Δύο γὰρ γυναῖκες [14] ἀνηνέχθησαν περιτετμη-
κυῖαι τὰ [15] τέκνα αὐτῶν· τούτων δὲ ἐκ τῶν μαστῶν
κρεμάσαντες τὰ βρέφη, καὶ δημοσίᾳ περιαγα-
γόντες αὐτὰς τὴν πόλιν, κατὰ τοῦ τείχους ἐκρήμνι-
11 σαν. Ἕτεροι δὲ πλησίον συνδραμόντες εἰς
τὰ σπήλαια, λεληθότως ἄγειν τὴν ἑβδομά-
δα, μηνυθέντες τῷ Φιλίππῳ συνεφλογίσθη-
σαν, διὰ τὸ εὐλαβῶς ἔχειν βοηθῆσαι [16] ἑαυ-
τοῖς κατὰ τὴν δόξαν τῆς σεμνοτάτης ἡμέρας.
12 Παρακαλῶ οὖν τοὺς ἐντυγχάνοντας τῇδε τῇ βί-
βλῳ, μὴ συστέλλεσθαι διὰ τὰς συμφορὰς, λο-
γίζεσθαι δὲ τὰς τιμωρίας μὴ πρὸς ὄλεθρον, ἀλ-
λὰ πρὸς παιδείαν τοῦ γένους ἡμῶν εἶναι.
13 Καὶ [17] τὸ μὴ πολὺν χρόνον ἐᾶσθαι τοὺς δυσσε-
βοῦντας, ἀλλ' εὐθέως περιπίπτειν [18] ἐπιτιμίοις,
14 μεγάλης εὐεργεσίας σημεῖόν ἐστιν. Οὐ
γὰρ, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐθνῶν ἀναμένει
μακροθυμῶν ὁ δεσπότης, [19] μέχρι τοῦ καταν-
τήσαντας αὐτοὺς πρὸς ἐκπλήρωσιν ἁμαρτιῶν,
[20] κολάσαι, οὕτω καὶ ἐφ' ἡμῶν ἔκρινεν εἶναι,
15 Ἵνα μὴ πρὸς τέλος ἀφικομένων ἡμῶν τῶν ἁμαρ-
16 τιῶν, ὕστερον ἡμᾶς ἐκδικᾷ. Διόπερ οὐδέ
ποτε μὲν τὸν [21] ἔλεον αὐτοῦ ἀφ' ἡμῶν ἀφίστησι·
παιδεύων δὲ μετὰ συμφορᾶς, οὐκ ἐγκαταλείπει τὸν
17 ἑαυτοῦ λαόν. Πλὴν ἕως ὑπομνήσεως
[22] ταῦθ' ἡμῖν εἰρήσθω· δι' ὀλίγων [23] δ' ἐλευ-
18 στέον ἐπὶ τὴν διήγησιν. Ἐλεάζαρός τις τῶν
πρωτευόντων γραμματέων, ἀνὴρ ἤδη προβε-
βηκὼς τὴν ἡλικίαν, καὶ τὴν πρόσοψιν τοῦ προσώ-
που κάλλιστος [24] τυγχάνων, [25] ἀναχανὼν ἠναγ-
19 κάζετο φαγεῖν ὕειον κρέας. Ὁ δὲ τὸν μετ'
εὐκλείας θάνατον μᾶλλον ἢ τὸν μετὰ μύσους βίον
ἀναδεξάμενος, αὐθαιρέτως ἐπὶ τὸ τύμπα-
20 νον προσῆγε, προπτύσας δὲ, Καθ' ὃν
ἔδει τρόπον προσέρχεσθαι τοὺς ὑπομένοντας [26] ἀ-
μύνεσθαι, ὧν οὐ θέμις [27] γεύσασθαι διὰ τὴν πρὸς
21 τὸ ζῆν φιλοστοργίαν. Οἱ δὲ πρὸς τῷ
παρανόμῳ σπλαγχνισμῷ τεταγμένοι, διὰ τὴν
ἐκ τῶν παλαιῶν χρόνων πρὸς τὸν ἄνδρα γνῶσιν,
[28] ἀπολαβόντες αὐτὸν κατιδίαν [29] παρεκάλουν,
ἐνέγκαντα κρέα οἷς καθῆκον αὐτῷ [30] χρήσασθαι
δι' αὐτοῦ παρασκευασθέντα, [31] ὑποκριθῆναι
δὲ ὡς ἐσθίοντα τὰ ὑπὸ τοῦ βασιλέως [32] προσ-
22 τεταγμένα τῶν ἀπὸ τῆς θυσίας κρεῶν, Ἵ-
να τοῦτο πράξας ἀπολυθῇ τοῦ θανάτου, καὶ διὰ
τὴν ἀρχαίαν πρὸς αὐτοὺς φιλίαν [33] τύχῃ φι-
23 λανθρωπίας. Ὁ δὲ λογισμὸν ἀστεῖον ἀνα-
λαβὼν καὶ ἄξιον τῆς ἡλικίας, καὶ τῆς τοῦ [34] γήρως
ὑπεροχῆς, καὶ τῆς [35] ἐπικτήτου καὶ ἐπιφανοῦς [36] πο-
λιᾶς, καὶ τῆς ἐκ παιδὸς καλλίστης ἀναστροφῆς,
μᾶλλον δὲ τῆς ἁγίας καὶ θεοκτίστου νομοθεσίας,
ἀκολούθως ἀπεφήνατο, ταχέως λέγων προ-
24 πέμπειν εἰς τὸν ᾅδην. Οὐ γὰρ τῆς ἡμετέρας
ἡλικίας ἄξιόν ἐστιν ὑποκριθῆναι, ἵνα πολλοὶ
τῶν νέων ὑπολαβόντες Ἐλεάζαρον τὸν ἐννενηκον-
ταετῆ [37] μεταβεβηκέναι εἰς ἀλλοφυλισμὸν,
25 Καὶ αὐτοὶ διὰ τὴν ἐμὴν ὑπόκρισιν, καὶ διὰ τὸ
μικρὸν καὶ [38] ἀκαριαῖον ζῆν πλανηθῶσι δι' ἐ-
μὲ, καὶ μύσος καὶ κηλῖδα τοῦ γήρως [39] κατακτή-
26 σομαι. Εἰ γὰρ καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐξελοῦ-
μαι τὴν ἐξ ἀνθρώπων τιμωρίαν, ἀλλὰ τὰς τοῦ
παντοκράτορος χεῖρας οὔτε ζῶν οὔτε ἀποθανὼν
27 ἐκφεύξομαι. Διόπερ ἀνδρείως μὲν νῦν

7 *Alex.* περιβόλων. 8 *Alex.* εἰσφερόντων. 9 *Alex.* ἀποδιεσταλμένων. 10 *Alex.* Ἦγον. 11 *Alex.* ἠναγκάζοντο κισσούς. 12 *Alex.* * ἀστυγεῖς Ἑλληνίδας πόλεις. 13 *Alex.* & C. Πτολεμαίου ὑποθεμένου. *Ald.* Πτολεμαίου ὑποτιθεμένου. 14 *Alex.* ἀνήχθησαν. 15 *Alex.* τέκνα· τούτων. 16 *Alex.* αὐτοῖς κατὰ δόξαν. 17 *Alex.* γὰρ τό. 18 *Alex.* τοῖς ἐπιτιμίοις. 19 *Alex.* μέχρι τοῦ καταντήσαντος. 20 *Alex.* κολάσῃ, Οὕτως.

21 *Alex.* *Ald.* ἔλιον ἀφ'. 22 *Alex.* ταῦτ'. 23 *Alex.* δέ. 24 τυγχάνων *Alex.* deest. 25 *Alex.* ἀναχανών. 26 *Alex.* ἀμύνασθαι. 27 *Alex.* γεύσασθαι πρός. 28 *Alex.* ἀπολαμβάνοντες. 29 *Alex.* ἐνεκάλουν. 30 *Alex.* χρᾶσθαι. 31 *Alex.* ὑποκριθῆναι. 32 *Alex.* τεταγμένα. 33 *Alex.* τύχοι. 34 *Alex.* γήρους. 35 *Alex.* ἐπικλήτους. 36 *Alex.* * πολιτείας. 37 *Alex.* μεταβῆναι. 38 *Alex.* ἀκαιρεῖον. 39 *Alex.* & C. κατακτήσωμαι.

διαλλάξας τὸν βίον, τοῦ μὲν γήρως ἄξιος φα-
28 νήσομαι, Τοῖς δὲ νέοις ὑπόδειγμα γεν-
ναῖον καταλελοιπὼς, εἰς τὸ προθύμως καὶ γεν-
ναίως ὑπὲρ τῶν σεμνῶν καὶ ἁγίων νόμων ἀπευ-
θανατίζειν. τοσαῦτα δὲ [40] εἰπὼν, ἐπὶ τὸ τύμπα-
29 νον εὐθέως ἦλθε. Τῶν δὲ ἀγόντων [41] τὴν
μικρῷ πρότερον εὐμένειαν [42] πρὸς αὐτὸν εἰς
δυσμένειαν [43] μεταβαλόντων [44] διὰ τοὺς προ-
ειρημένους λόγους, ὡς αὐτοὶ διελάμβανον, ἀ-
30 πόνοιαν εἶναι· Μέλλων δὲ ταῖς πληγαῖς
τελευτᾷν, ἀναστενάξας εἶπε, Τῷ κυρίῳ τῷ
τὴν ἁγίαν γνῶσιν ἔχοντι φανερόν ἐστιν, ὅτι δυ-
νάμενος ἀπολυθῆναι τοῦ θανάτου, σκληρὰς
ὑποφέρω κατὰ τὸ σῶμα ἀλγηδόνας μαστιγούμενος,
κατὰ ψυχὴν δὲ ἡδέως διὰ τὸν αὐτοῦ φόβον ταῦτα
31 πάσχω. Καὶ οὗτος οὖν τοῦτον τὸν τρόπον μετ-
ήλλαξεν, οὐ μόνον τοῖς νέοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς πλεί-
στοις τοῦ ἔθνους τὸν ἑαυτοῦ θάνατον ὑπόδειγμα γεν-
ναιότητος καὶ μνημόσυνον ἀρετῆς καταλιπών.

Κεφ. ζ΄. 7.

1 ΣΥνέβη δὲ καὶ ἑπτὰ ἀδελφοὺς μετὰ τῆς μητρὸς συλ-
ληφθέντας ἀναγκάζεσθαι ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀπὸ τῶν
ἀθεμίτων ὑείων κρεῶν ἐφάπτεσθαι, μάστιξι καὶ
2 νευραῖς αἰκιζομένους. Εἷς δὲ αὐτῶν γενό-
μενος προήγορος, [1] οὕτως ἔφη, Τί μέλλεις ἐ-
ρωτᾷν, καὶ μανθάνειν [2] παρ' ἡμῶν; ἕτοιμοι γὰρ
ἀποθνήσκειν ἐσμὲν [3] ἢ παραβαίνειν τοὺς [4] πατρίους
3 νόμους. Ἔκθυμος δὲ γενόμενος ὁ βασι-
λεὺς, προσέταξε τήγανα, καὶ λέβητας ἐκπυ-
4 ροῦν. Τῶν δὲ [5] ἐκπυρωθέντων, παρα-
χρῆμα τὸν γενόμενον αὐτῶν προήγορον προσέτα-
ξε γλωσσοτομεῖν, καὶ [6] περισκυθίσαντας ἀκρω-
τηριάζειν, τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν, καὶ τῆς μητρὸς,
5 συνορώντων. Ἄχρηστον δὲ αὐτὸν τοῖς [7] ὅ-
λοις γενόμενον, ἐκέλευσε τῇ πυρᾷ προσάγειν
ἔμπνουν, καὶ τηγανίζειν. τῆς δὲ ἀτμίδος ἐφ'
ἱκανὸν [8] διαδιδούσης τοῦ τηγάνου, ἀλλήλους παρ-
εκάλουν σὺν τῇ μητρὶ γενναίως τελευτᾷν, λέ-
6 γοντες οὕτως, Ὁ κύριος ὁ θεὸς ἐφορᾷ, καὶ
ταῖς ἀληθείαις ἐφ' ἡμῖν παρακαλεῖται, καθάπερ
διὰ τῆς κατὰ πρόσωπον ἀντιμαρτυρούσης ᾠδῆς διε-
σάφησε [9] Μωυσῆς, λέγων, Καὶ ἐπὶ τοῖς δού-
7 λοις αὐτοῦ παρακληθήσεται. Μεταλλά-
ξαντος δὲ τοῦ πρώτου τὸν τρόπον τοῦτον, τὸν δεύτε-
ρον ἦγον ἐπὶ τὸν ἐμπαιγμόν· καὶ τὸ τῆς κεφαλῆς
δέρμα σὺν ταῖς θριξὶ [10] περισύραντες, ἐπηρώ-
των, Εἰ φάγεσαι πρὸ τοῦ τιμωρηθῆναι [11] τὸ
8 σῶμα κατὰ μέλος; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς τῇ
πατρίῳ φωνῇ [12] εἶπεν, Οὐχί. διόπερ καὶ οὗτος
τὴν ἑξῆς ἔλαβε βάσανον, ὡς ὁ πρῶτος.
9 Ἐν ἐσχάτῃ δὲ πνοῇ γενόμενος, εἶπε, Σὺ μὲν
ἀλάστωρ ἐκ τοῦ παρόντος ἡμᾶς ζῆν ἀπολύεις,
ὁ δὲ τοῦ κόσμου βασιλεὺς ἀποθανόντας ἡμᾶς ὑπὲρ
τῶν αὐτοῦ νόμων εἰς αἰώνιον [13] ἀναβίωσιν ζωῆς
10 ἡμᾶς ἀναστήσει. Μετὰ δὲ τοῦτον ὁ τρίτος
ἐνεπαίζετο, καὶ τὴν γλῶσσαν αἰτηθεὶς ταχέως
[14] προέβαλε, καὶ τὰς χεῖρας [15] εὐθαρσῶς προέ-
11 τεινε, Καὶ γενναίως εἶπεν, Ἐξ οὐρανοῦ
ταῦτα [16] κέκτημαι, καὶ διὰ τοὺς αὐτοῦ νόμους
ὑπερορῶ ταῦτα, καὶ παρ' αὐτοῦ ταῦτα πάλιν
12 ἐλπίζω [17] κομίσασθαι. Ὥστε αὐτὸν τὸν βα-
σιλέα καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἐκπλήσσεσθαι τὴν τοῦ νεα-
νίσκου ψυχὴν, ὡς ἐν οὐδενὶ τὰς ἀλγηδόνας ἐ-
13 τίθετο. Καὶ τούτου δὲ μεταλλάξαντος,
τὸν τέταρτον ὡσαύτως ἐβασάνιζον αἰκιζόμενοι.
14 Καὶ γενόμενος [18] πρὸς τὸ τελευτᾷν, οὕτως ἔ-
φη, Αἱρετὸν μεταλλάσσοντας [19] ὑπ' ἀνθρώπων
τὰς ὑπὸ τοῦ θεοῦ προσδοκᾷν ἐλπίδας, πάλιν
ἀναστήσεσθαι ὑπ' αὐτοῦ. σοὶ μὲν γὰρ ἀνάστασις εἰς
15 ζωὴν οὐκ ἔσται. Ἐχομένως δὲ τὸν πέμ-
16 πτον προσάγοντες ᾐκίζοντο. Ὁ δὲ πρὸς
αὐτὸν ἰδὼν, εἶπεν, Ἐξουσίαν ἐν ἀνθρώποις ἔ-
χων [20] φθαρτὸς ὢν, ὃ θέλεις ποιεῖς· μὴ δό-
κει δὲ τὸ γένος ἡμῶν ὑπὸ τοῦ θεοῦ καταλελεῖφθαι.
17 Σὺ δὲ καρτέρει, καὶ θεώρει τὸ μεγαλεῖον αὐτοῦ
κράτος, ὡς σὲ καὶ τὸ σπέρμα σου [21] βασανί-
18 σει. Μετὰ δὲ τοῦτον ἦγον τὸν ἕκτον, καὶ
μέλλων ἀποθνήσκειν, ἔφη, Μὴ πλανῶ [22] μά-
την, ἡμεῖς γὰρ δι' ἑαυτοὺς ταῦτα πάσχομεν [23] ἁ-
μαρτάνοντες εἰς τὸν ἑαυτῶν θεὸν, [24] διὸ ἄξια

40 Alex. ἰπών. 41 Alex. Ald. C. πρὸς αὐτὸν τήν. 42 Alex. ἡ δυσμένειαν. Ald. C. εἰς δυσμένειαν. 43 μεταβαλόντων Alex. deest. C. ἀπαγόντων. 44 Alex. διὰ τῶν προειρημένων λόγων, ὡς αὐτοὶ ὑπελάμβανον.
Cap. 7. 1 Ms. Alex. εἶπεν, Μέλλεις. 2 Alex. ἡμῶν. 3 Alex. ἢ πατρῴους νόμους παραβαίνειν. 4 C. πατρικούς. 5 Alex. παραχρῆμα ἐκπυρωθέντων, Τό. 6 al. περισκυτίσαντας. 7 Alex. λοιποῖς. 8 Alex. διδούσης. 9 Alex. Μωσῆς. 10 Alex. περισύροντες, ἐπηρώτων, Εἰ φάγεσθαι. 11 Alex. κατὰ μέλος τὸ σῶμα. 12 Alex. προσεῖπεν. 13 Alex. * ἡμᾶς ἀναβίωσιν ζωῆς ἡμᾶς ἀναστήσει. 14 Alex. προέβαλλεν. 15 Alex. εὐθαρσέως. 16 Alex. * κέκληται. 17 Alex. κομίζεσθαι. 18 Alex. πρὸς τῷ. 19 Alex. ἀπό. C. τὰς ἀπ'. 20 Alex. ὃ θέλεις ποιεῖς, φθαρτὸς ὤν. 21 Alex. & C. βασανιεῖ. 22 Alex. μᾶλλον. 23 Alex. ἁμαρτόντες. 24 Alex. ἄξια. C. ἄξια γάρ.

19 θαυμασμοῦ γέγονε. Σὺ δὲ μὴ νομίσῃς ἀ-
θῷος ἔσεσθαι, θεομαχεῖν ἐπιχειρήσας.
20 Ὑπεραγόντως δὲ ἡ μήτηρ [25] θαυμαστὴ καὶ μνή-
μης ἀγαθῆς ἀξία, ἥτις ἀπολλυμένους υἱοὺς ἑπτὰ
συνορῶσα μιᾶς ὑπὸ καιρὸν ἡμέρας, εὐψύχως
ἔφερε διὰ τὰς ἐπὶ [26] κύριον ἐλπίδας.
21 Ἕκαστον δὲ [27] αὐτῶν παρεκάλει τῇ πατρίῳ φω-
νῇ, γενναίῳ [28] πεπληρωμένη φρονήματι, καὶ τὸν
θῆλυν λογισμὸν ἄρσενι θυμῷ διεγείρασα,
22 λέγουσα πρὸς αὐτοὺς, Οὐκ οἶδ' ὅπως εἰς
τὴν ἐμὴν ἐφάνητε κοιλίαν, οὐδὲ ἐγὼ τὸ πνεῦμα καὶ
τὴν ζωὴν ὑμῖν ἐχαρισάμην, καὶ τὴν ἑκάστου
23 στοιχείωσιν οὐκ ἐγὼ διερρύθμισα. Τοιγαρ-
οῦν ὁ τοῦ κόσμου κτίστης ὁ πλάσας ἀνθρώπου γένε-
σιν, καὶ πάντων ἐξευρὼν γένεσιν, καὶ τὸ πνεῦμα
καὶ τὴν ζωὴν ὑμῖν πάλιν [29] ἀποδώσει μετ' ἐλέους,
ὡς νῦν ὑπερορᾶτε ἑαυτοὺς διὰ τοὺς αὐτοῦ νόμους.
24 Ὁ δὲ Ἀντίοχος οἰόμενος καταφρονεῖσθαι, καὶ τὴν
ὀνειδίζουσαν ὑφορώμενος φωνὴν, ἔτι τοῦ νεωτέρου
περιόντος, οὐ μόνον διὰ λόγων ἐποιεῖτο τὴν πα-
ράκλησιν, ἀλλὰ καὶ δι' ὅρκων ἐπίστου, ἅμα πλου-
τιεῖν καὶ μακαριστὸν ποιήσειν [30] μεταθέμενον
ἀπὸ τῶν [31] πατρίων νόμων, καὶ φίλον ἕξειν, καὶ
25 χρείας ἐμπιστεύσειν. Τοῦ δὲ νεανίου μη-
δαμῶς προσέχοντος, προσκαλεσάμενος ὁ
βασιλεὺς τὴν μητέρα, παρῄνει [32] τοῦ μειρακίου
26 γενέσθαι σύμβουλον ἐπὶ σωτηρίᾳ. Πολλὰ
δὲ αὐτοῦ παραινέσαντος, ἐπεδέξατο πείσειν τὸν
27 υἱόν. Προσκύψασα δὲ αὐτῷ, χλευάσα-
σα τὸν ὠμὸν τύραννον, οὕτως ἔφησε τῇ [33] πα-
τρίῳ φωνῇ, Υἱὲ ἐλέησόν με τὴν ἐν γαστρὶ πε-
ριενέγκασάν σε μῆνας ἐννέα, καὶ θηλάσασάν σε
ἔτη τρία, καὶ ἐκθρέψασάν σε καὶ ἀγαγοῦσαν εἰς
τὴν ἡλικίαν ταύτην, καὶ τροφοφορήσασαν.
28 Ἀξιῶ σε τέκνον ἀναβλέψαντα εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ
τὴν γῆν, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα ἰδόντα, γνῶ-
ναι ὅτι [34] ἐξ οὐκ ὄντων ἐποίησεν αὐτὰ ὁ Θεὸς,
καὶ τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος [35] οὕτως γεγένηται,
29 Μὴ φοβηθῇς τὸν δήμιον τοῦτον, ἀλλὰ τῶν ἀδελ-
φῶν [36] ἄξιος γενόμενος, ἐπίδεξαι τὸν θάνατον,
ἵνα ἐν τῷ ἐλέει σὺν τοῖς ἀδελφοῖς σου [37] κομί-
30 σωμαί σε. Ἔτι δὲ ταύτης [38] καταλεγούσης
ὁ νεανίας εἶπε, Τίνα μένετε; οὐχ ὑπακούω τοῦ
προστάγματος τοῦ βασιλέως· τοῦ δὲ προστάγμα-
τος ἀκούω τοῦ νόμου τοῦ δοθέντος τοῖς πατράσιν
31 ἡμῶν διὰ [39] Μωυσέως. Σὺ δὲ πάσης
κακίας εὑρετὴς γενόμενος εἰς τοὺς Ἑβραίους, οὐ
32 μὴ διαφύγῃς τὰς χεῖρας τοῦ Θεοῦ. Ἡμεῖς
γὰρ διὰ τὰς ἑαυτῶν ἁμαρτίας πάσχομεν.
33 Εἰ δὲ χάριν ἐπιπλήξεως καὶ παιδείας ὁ ζῶν κύ-
ριος ἡμῶν βραχέως ἐπώργισται, καὶ πάλιν
34 καταλλαγήσεται τοῖς ἑαυτοῦ δούλοις. Σὺ δὲ
ὦ ἀνόσιε, καὶ πάντων ἀνθρώπων μιαρώτατε,
μὴ μάτην μετεωρίζου [40] φρυαττόμενος ἀδή-
λοις ἐλπίσιν, ἐπὶ τοὺς [41] δούλους αὐτοῦ ἐπαιρό-
35 μενος χεῖρα. Οὔπω γὰρ τὴν τοῦ παντοκρά-
τορος ἐπόπτου Θεοῦ κρίσιν ἐκπέφευγας.
36 Οἱ μὲν γὰρ νῦν ἡμέτεροι ἀδελφοὶ βραχὺν [42] ὑπ-
ενέγκαντες πόνον, [43] ἀεννάου ζωῆς ὑπὸ δια-
θήκην Θεοῦ πεπτώκασι· σὺ δὲ τῇ τοῦ Θεοῦ κρί-
σει δίκαια τὰ πρόστιμα τῆς ὑπερηφανίας ἀποί-
37 σῃ. Ἐγὼ δὲ καθάπερ οἱ [44] ἀδελφοί
μου, καὶ σῶμα, καὶ [45] ψυχὴν προδίδωμι περὶ
τῶν πατρίων νόμων, [46] ἐπικαλούμενος τὸν Θεὸν
[47] ἵλεων ταχὺ τῷ ἔθνει γενέσθαι, καὶ σὲ μετὰ ἐτασ-
μῶν καὶ μαστίγων ἐξομολογήσασθαι, διότι μό-
38 νος αὐτὸς Θεός ἐστιν, Ἐν ἐμοὶ δὲ καὶ
τοῖς ἀδελφοῖς μου [48] στῆναι τὴν τοῦ παντοκράτο-
ρος ὀργὴν τὴν ἐπὶ [49] τὸ σύμπαν ἡμῶν γένος
39 δικαίως [50] ἐπηγμένην. Ἔκθυμος δὲ
γενόμενος ὁ βασιλεὺς, τούτῳ παρὰ τοὺς ἄλλους
χειρίστως ἀπήντησε, πικρῶς φέρων ἐπὶ τῷ μυ-
40 κτηρισμῷ. Καὶ οὗτος οὖν [51] καθαρὸς τὸν
βίον μετήλλαξε, παντελῶς ἐπὶ τῷ κυρίῳ πε-
41 ποιθώς. Ἐσχάτη δὲ τῶν υἱῶν ἡ μήτηρ ἐτε-
42 λεύτησε. Τὰ μὲν οὖν περὶ [52] σπλαγχνισ-
μοὺς, καὶ τὰς ὑπερβαλλούσας αἰκίας ἐπὶ τοσοῦ-
τον δεδηλώσθω.

Κεφ. η'. 8.

1 Ἰούδας δὲ [1] ὁ Μακκαβαῖος καὶ οἱ σὺν αὐ-

25 Alex. ἀγαθή. 26 C. κυρίῳ. 27 Alex. τῶν ἀνθρώπων παρεκάλει. 28 Alex. * πεπληρωμένα. 29 Alex. Ald. C. ἀποδίδωσιν. 30 Alex. καὶ μεταθέμενον ἀπὸ τῶν. 31 Alex. Ald. C. πατρίων, καὶ. 32 Alex. γενέσθαι τοῦ μειρακίου. 33 Alex. πατρίῳ. 34 Alex. οὐκ ἐξ ὄντων. 35 Alex. Οὕτω γίνεται. 36 Alex. σου ἄξιος. 37 Alex. κομίσαι μέ σε. 38 Alex. καταληγούσης. 39 Alex. Μωσῆν. 40 Alex. * φρυττόμενος. 41 Alex. Ald. C. οὐρανίους παῖδας ἐπαιρόμενος (Alex. ἐπαιρόμενος.) 42 Alex. ἐπενέγκαντες. 43 Alex. ἀενάου. 44 Alex. Ald. C. ἀδελφοί, καί. 45 Alex. * τύχην. 46 Alex. ἐπικαλούμενοι. 47 Alex. ἵλεως. 48 Alex. & C. στῆσαι. 49 Alex. * τοῦ. 50 Alex. ἐπημμένην. 51 Alex. & C. καθαρῶς μετήλλαξεν. 52 Alex. τοὺς σπλαγχνισμούς.

Cap. 8. 1 Ms. Alex. ὁ καὶ Μακκαβαῖος καί.

τῷ, παρεισπορευόμενοι λεληθότως [2] εἰς τὰς
κώμας προσεκαλοῦντο τοὺς συγγενεῖς, καὶ τοὺς με-
μενηκότας ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ [3] προσλαβόμενοι,
2 συνήγαγον εἰς ἑξακισχιλίους. Καὶ ἐπεκα-
λοῦντο τὸν κύριον [4] ἐπιδεῖν ἐπὶ τὸν ὑπὸ πάντων [5] κα-
ταπατούμενον λαὸν, οἰκτεῖραι δὲ καὶ τὸν ναὸν, τὸν
ὑπὸ τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων βεβηλωθέντα,
3 Ἐλεῆσαι δὲ καὶ τὴν καταφθειρομένην πόλιν καὶ μέλ-
λουσαν ἰσόπεδον γίνεσθαι, καὶ τῶν [6] καταβοώντων
4 πρὸς αὐτὸν αἱμάτων εἰσακοῦσαι, [7] Μνη-
σθῆναι δὲ καὶ τῆς τῶν [8] ἀναμαρτήτων νηπίων πα-
ρανόμου ἀπωλείας, καὶ περὶ τῶν γενομένων εἰς τὸ
ὄνομα αὐτοῦ βλασφημιῶν, καὶ μισοπονηρῆσαι.
5 Γενόμενος δὲ [9] ἐν συστήματι ὁ Μακκαβαῖος,
ἀνυπόστατος ἤδη τοῖς ἔθνεσιν ἐγίνετο, τῆς ὀργῆς
6 τοῦ κυρίου εἰς ἔλεον [10] τραπείσης. Πόλεις
δὲ καὶ [11] κώμας ἀπροσδοκήτως ἐρχόμενος ἐνε-
πίμπρα, καὶ τοὺς ἐπικαίρους τόπους ἀπολαμβά-
νων, οὐκ ὀλίγους τῶν πολεμίων [12] ἐνίκα τροπού-
7 μενος. Μάλιστα τὰς νύκτας πρὸς τὰς
τοιαύτας [13] ἐπιβουλὰς συνεργοὺς ἐλάμβανε·
καὶ [14] λαλιά τις τῆς εὐανδρείας αὐτοῦ [15] διεχεῖτο
8 πανταχῆ. Συνορῶν δὲ ὁ Φίλιππος κατὰ
μικρὸν εἰς προκοπὴν [16] ἐρχόμενον τὸν ἄνδρα,
πυκνότερον δὲ ἐν ταῖς εὐημερίαις προβαίνοντα,
πρὸς Πτολεμαῖον τὸν κοίλης Συρίας καὶ Φοινί-
κης στρατηγὸν ἔγραψεν ἐπιβοηθεῖν τοῖς τοῦ βα-
9 σιλέως πράγμασιν. Ὁ δὲ ταχέως προ-
χειρισάμενος, Νικάνορα τὸν τοῦ Πατρόκλου,
τῶν πρώτων φίλων, ἀπέστειλεν, ὑποτάξας παμ-
φύλων ἔθνη οὐκ ἐλάττους τῶν δισμυρίων, [17] τὸ
σύμπαν τῶν Ἰουδαίων ἐξᾶραι γένος. Συνέστησε
δὲ αὐτῷ καὶ Γοργίαν ἄνδρα στρατηγὸν,
καὶ ἐν πολεμικαῖς χρείαις [18] πεῖραν ἔχον-
10 τα. Διεστήσατο δὲ ὁ Νικάνωρ τὸν φό-
ρον τῷ βασιλεῖ τοῖς Ῥωμαίοις ὄντα ταλάν-
των δισχιλίων ἐκ τῆς τῶν Ἰουδαίων αἰχμαλωσίας
11 ἐκπληρώσειν. Εὐθέως δὲ εἰς τὰς πα-
ραθαλασσίους πόλεις ἀπέστειλε [19] προσκαλού-
μενος ἐπ' ἀγορασμὸν [20] Ἰουδαϊκῶν σωμά-
των, [21] ὑπισχνούμενον ἐνενήκοντα σώματα τα-
λάντου παραχωρήσειν· οὐ προσδεχόμενος τὴν
παρὰ τοῦ παντοκράτορος μέλλουσαν [22] παρακο-
12 λουθήσειν ἐπ' αὐτῷ δίκην. Τῷ δὲ Ἰούδᾳ
προσέπεσε περὶ τῆς τοῦ Νικάνορος ἐφόδου· καὶ με-
ταδόντος [23] αὐτοῦ τοῖς σὺν αὐτῷ τὴν παρουσίαν
13 τοῦ στρατοπέδου, Οἱ δειλανδροῦντες καὶ ἀ-
πιστοῦντες τὴν τοῦ θεοῦ δίκην, [24] διεδίδρασκον, καὶ
14 ἐξετόπιζον ἑαυτούς. Οἱ δὲ τὰ περιλε-
λειμμένα πάντα ἐπώλουν, ὁμοῦ δὲ τὸν κύριον
[25] ἠξίουν ῥύσασθαι τοὺς ὑπὸ τοῦ δυσσεβοῦς Νικάνο-
15 ρος πρὶν συντυχεῖν πεπραμένους· Καὶ εἰ
μὴ δι' αὐτοὺς, ἀλλὰ διὰ τὰς πρὸς τοὺς πατέρας
αὐτῶν διαθήκας, καὶ [26] ἕνεκεν τῆς ἐπ' [27] αὐτοὺς
ἐπικλήσεως τοῦ σεμνοῦ καὶ μεγαλοπρεποῦς ὀνόμα-
16 τος αὐτοῦ. Συναγαγὼν δὲ ὁ Μακκα-
βαῖος τοὺς περὶ αὐτὸν ὄντας [28] τὸν ἀριθμὸν ἑξ-
ακισχιλίους, παρεκάλει μὴ καταπλαγῆναι [29] τοὺς
πολεμίους, μηδὲ εὐλαβεῖσθαι τὴν τῶν ἀδίκως πα-
ραγινομένων ἐπ' αὐτοὺς ἐθνῶν πολυπληθίαν,
17 ἀγωνίσασθαι δὲ γενναίως, Πρὸ ὀφθαλμῶν
λαβόντας τὴν ἀνόμως εἰς τὸν ἅγιον τόπον συντετε-
λεσμένην ὑπ' αὐτῶν ὕβριν, καὶ τὸν τῆς ἐμπε-
παιγμένης πόλεως αἰκισμὸν, ἔτι δὲ τὴν τῆς προ-
18 γονικῆς πολιτείας κατάλυσιν. Οἱ μὲν γὰρ
ὅπλοις [30] πεποίθασιν ἅμα καὶ τόλμαις, [31] ἔ-
φησεν, ἡμεῖς δὲ ἐπὶ τῷ παντοκράτορι θεῷ
δυναμένῳ καὶ τοὺς ἐρχομένους ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τὸν ὅ-
λον κόσμον [32] ἐν ἑνὶ νεύματι [33] καταβαλεῖν,
19 πεποίθαμεν. Προσαναλεξάμενος δὲ αὐ-
τοῖς καὶ τὰς ἐπὶ τῶν προγόνων γενομένας ἀντιλή-
ψεις, καὶ τὴν ἐπὶ Σενναχηρεὶμ [34] τῶν ἑκατὸν ὀγ-
δοήκοντα πέντε [35] χιλιάδων ὡς ἀπώλοντο,
20 Καὶ τὴν ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ τὴν πρὸς [36] αὐτοὺς
Γαλάτας παράταξιν γενομένην, ὡς οἱ πάν-
τες ἐπὶ τὴν χρείαν ἦλθον ὀκτακισχίλιοι σὺν Μα-
κεδόσι τετρακισχιλίοις· τῶν Μακεδόνων ἀπορου-
μένων, οἱ [37] ὀκτακισχίλιοι τὰς δώδεκα μυ-
ριάδας ἀπώλεσαν διὰ τὴν [38] γενομένην αὐ-
τοῖς ἀπ' οὐρανοῦ βοήθειαν, καὶ ὠφέλειαν πολλὴν

2 εἰς C. deest. 3 *Alex.* προσλαμβανόμενοι. 4 *Alex.* ἐφιδεῖν τόν. 5 *Alex. Ald. C.* καταπονούμενον. 6 *Alex.* καταβοώντων. 7 *Alex.* Καὶ μνησθῆναι δὲ καὶ τῆς τῶν. 8 *Alex.* * ἁμαρτητων. *Ald.* ἁμαρτημάτων. 9 *Alex.* ὁ Μακκαβαῖος ἐν συστήματι. 10 *Alex.* * τραπισιν. 11 *Alex.* χώρας. 12 *Alex.* τροπούμενος. 13 *Alex.* ἐπιβολάς. 14 *Alex.* λαλιὰν τῆς. 15 *Alex.* διηχεῖτο. 16 *Alex.* * ἐρχόμενος. 17 *Alex.* τὸ πᾶν τῆς Ἰουδαίας. 18 *Alex.* ἔχοντα πεῖραν. 19 *Alex.* προκαλούμενος.

20 *Alex. Ald. C.* Ἰουδαίων. 21 *Alex.* ὑπισχνούμενος. 22 *Alex.* παρακολουθοῦσαν αὐτοῦ. 23 *Alex.* & *C.* τοῖς σύν. 24 *Alex.* & *C.* διεδίδρασκον ἑαυτοὺς καὶ ἐξετόπιζον. 25 *Alex.* * ἤξιον. 26 *Alex.* ἕνεκα. 27 *Alex.* αὐτοῦ. 28 *Alex.* ἀριθμόν. 29 *Alex.* τοῖς δεσμίοις. 30 *Alex.* πεποίθοσιν. 31 *Alex.* ἔφησαν. 32 *Alex.* ἐνί. 33 *Alex.* * καταλαβεῖν. 34 *Alex.* ἑκατόν. 35 *Alex.* χιλιάδες. *Ald.* deest. 36 *Alex.* τοὺς Γαλάτας. 37 *Alex.* ἑξακισχίλιοι. 38 *Alex.* γενομένην.

39 ἐλα-

21 [39] ἔλαβον. Ἐφ' οἷς εὐθαρσεῖς αὐτοὺς πα-
ραστήσας, καὶ ἑτοίμους ὑπὲρ τῶν νόμων καὶ τῆς πα-
τρίδος ἀποθνήσκειν, τετραμερές τι [40] τὸ
22 στράτευμα ἐποίησε· Τάξας καὶ τοὺς ἀδελ-
φοὺς αὐτοῦ προηγουμένους ἑκατέρας τάξεως, Σί-
μωνα καὶ [41] Ἰώσηφον καὶ Ἰωνάθαν, ὑποτάξας
ἑκάστῳ χιλίους πρὸς τοῖς πεντακοσίοις,
23 Ἔτι δὲ καὶ Ἐλεάζαρον, [42] παραγνοὺς τὴν ἱερὰν
βίβλον, καὶ δοὺς σύνθημα Θεοῦ βοηθείας, τῆς
πρώτης [43] σπείρας αὐτὸς προηγούμενος, συν-
24 έβαλε τῷ Νικάνορι. Γενομένου δὲ αὐ-
τοῖς τοῦ παντοκράτορος συμμάχου, κατέσφα-
ξαν τῶν πολεμίων ὑπὲρ τοὺς ἐννακισχιλίους, τραυ-
ματίας δὲ καὶ τοῖς μέλεσιν [44] ἀναπήρους τὸ [45] πλεῖ-
στον μέρος τῆς τοῦ Νικάνορος [46] στρατιᾶς ἐποίη-
σαν, πάντας δὲ [47] φυγεῖν ἠνάγκασαν.
25 Τὰ δὲ χρήματα τῶν [48] παραγεγονότων ἐπὶ τὸν
ἀγορασμὸν αὐτῶν ἔλαβον. συνδιώξαντες δὲ
αὐτοὺς ἐφ' ἱκανὸν, ἀνέλυσαν [49] ὑπὸ τῆς ὥρας
26 συγκλειόμενοι. Ἦν γὰρ ἡ πρὸ τοῦ [50] σαβ-
βάτου, δι' ἣν αἰτίαν οὐκ [51] ἐμακροθύμησαν
27 κατατρέχοντες αὐτούς. Ὁπλολογήσαντες
δὲ αὐτοὺς, καὶ τὰ σκῦλα ἐκδύσαντες τῶν πολεμίων,
περὶ τὸ σάββατον ἐγίνοντο, περισσῶς εὐλογοῦντες,
καὶ ἐξομολογούμενοι τῷ κυρίῳ τῷ διασώσαντι
[52] αὐτοὺς εἰς τὴν ἡμέραν ταύτην, ἀρχὴν ἐλέους
28 [53] τάξαντος αὐτοῖς. Μετὰ δὲ τὸ σάββα-
τον τοῖς ᾐκισμένοις, καὶ ταῖς χήραις, καὶ ὀρφανοῖς,
μερίσαντες ἀπὸ τῶν σκύλων, τὰ λοιπὰ αὐτοὶ
29 καὶ τὰ παιδία [54] ἐμερίσαντο. Ταῦτα
δὲ διαπραξάμενοι, καὶ κοινὴν ἱκετείαν ποιη-
σάμενοι, τὸν ἐλεήμονα κύριον ἠξίουν εἰς τέλος,
30 καταλλαγῆναι τοῖς αὐτοῦ δούλοις. Καὶ
[55] τῶν περὶ Τιμόθεον καὶ Βακχίδην [56] συνερειζόν-
των, ὑπὲρ τοὺς δισμυρίους αὐτῶν ἀνεῖλον,
καὶ [57] ὀχυρωμάτων ὑψηλῶν εὖ μάλα ἐγκρατεῖς
ἐγένοντο καὶ λάφυρα [58] πλεῖστα ἐμερίσαντο, ἰ-
σομοίρους [59] ἑαυτοὺς καὶ τοῖς ᾐκισμένοις, καὶ ὀρφα-
νοῖς, καὶ χήραις, ἔτι δὲ καὶ πρεσβυτέροις,
31 ποιήσαντες. Ὁπλολογήσαντες δὲ αὐτοὺς,
ἐπιμελῶς πάντα συνέθηκαν εἰς τοὺς ἐπικαίρους
τόπους, τὰ δὲ λοιπὰ τῶν σκύλων ἤνεγκαν εἰς Ἱε-
32 ροσόλυμα. Τὸν δὲ [60] Φυλάρχην τῶν περὶ
Τιμόθεον ἀνεῖλον, ἀνοσιώτατον ἄνδρα καὶ πολ-
33 λὰ τοὺς Ἰουδαίους ἐπιλελυπηκότα. Ἐπι-
νίκια δὲ [61] ἄγοντες ἐν τῇ πατρίδι, τοὺς ἐμπρή-
σαντας τοὺς [62] ἱεροὺς πυλῶνας, Καλλισθένην,
[63] καί τινας ἄλλους [64] ὑφῆψαν εἰς ἓν οἰκίδιον πε-
φευγότας, οἵτινες ἄξιον τῆς δυσσεβείας [65] ἐκο-
34 μίσαντο μισθόν. Ὁ δὲ [66] τρισαλιτήριος
Νικάνωρ, ὁ [67] τοὺς χιλίους ἐμπόρους ἐπὶ τὴν πρᾶ-
35 σιν τῶν Ἰουδαίων ἀγαγὼν, Ταπεινωθεὶς
ὑπὸ τῶν [68] κατ' αὐτὸν νομιζομένων ἐλαχίστων
εἶναι, τῇ τοῦ κυρίου βοηθείᾳ, τὴν δοξικὴν ἀπο-
θέμενος ἐσθῆτα, διὰ τῆς μεσογείου, [69] δρα-
πέτου τρόπον ἔρημον ἑαυτὸν ποιήσας, ἧκεν εἰς
Ἀντιόχειαν, [70] ὑπεράγαν δυσημερήσας ἐπὶ
36 τῇ τοῦ στρατοῦ διαφθορᾷ. Καὶ ὁ τοῖς Ῥω-
μαίοις ἀναδεξάμενος φόρον ἀπὸ τῆς τῶν ἐν Ἱε-
ροσολύμοις αἰχμαλωσίας κατορθώσασθαι, κατ-
ήγγελλεν ὑπέρμαχον ἔχειν [71] τὸν Θεὸν τοὺς Ἰου-
δαίους, καὶ διὰ τὸν τρόπον τοῦτον ἀτρώτους εἶναι τοὺς
Ἰουδαίους, διὰ τὸ ἀκολουθεῖν [72] τοῖς ὑπ' αὐτοῦ
προτεταγμένοις νόμοις.

Κεφ. θ'. 9.

1 ΠΕρὶ δὲ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐτύγχανεν Ἀντίοχος
ἀναλελυκὼς ἀκόσμως ἐκ τῶν [1] κατὰ τὴν Περσίδα τό-
2 πων. Εἰσεληλύθει γὰρ εἰς τὴν λεγομένην
Περσέπολιν, καὶ ἐπεχείρησεν ἱεροσυλεῖν, καὶ τὴν
πόλιν συνέχειν. διὸ δὴ τῶν πληθῶν ὁρμησάντων,
ἐπὶ τὴν τῶν ὅπλων βοήθειαν ἐτράπησαν· καὶ συνέ-
βη τροπωθέντα τὸν Ἀντίοχον ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων,
ἀσχήμονα τὴν ἀναζυγὴν ποιήσασθαι.
3 Ὄντι δὲ αὐτῷ κατ' Ἐκβάτανα, προσέπεσε τὰ
κατὰ Νικάνορα, καὶ τοὺς περὶ Τιμόθεον, γεγο-
4 νότα. Ἐπαρθεὶς δὲ τῷ θυμῷ ᾤετο καὶ τὰς

39 *Ald.* ἔλαβον ὑπερτιπαμπληθῆ. 40 *Alex.* ἐποίησεν τὸ στράτευμα· Τάξας ἀδελφούς. 41 *Alex.* Ἰώσηπον καὶ Ἰωνάθην. 42 *Alex.* & *C.* παραναγνούς. *Ald.* παραγνῶναι. 43 *Alex.* σπείρης. 44 *Alex.* ἀναπείρους τό. 45 *Alex.* πλεῖον. *C.* πλεῖν. 46 *Alex.* στρατείας, πάντας. 47 *Alex.* φεύγειν ἠνάγκασεν. 48 *Alex.* παραγενομένων. 49 *Alex.* παρὰ τῆς χώρας. 50 *Alex.* σαββάτου δίκην, δι' ἣν. 51 *Alex.* & *C.* ἐμακροτόνησαν. 52 *Alex.* *Ald.* *C.* εἰς τήν. 53 *Ald.* τάξαντι. *C.* στάξαντος. 54 *Alex.* διεμερίσαντο. 55 *Alex.* τοῖς. *Ald.* *C.* τούς. 56 *Alex.* συνερείσαντες. *Ald.* *C.* συνερείσαντες. 57 *Alex.* τὸ ὀχύρωμα τῶν ὑψηλῶν. 58 *Alex.* πλείονος. 59 *Alex.* αὐτοῖς. 60 *C.* φιλάρχην. 61 *Alex.* ἀγόντας. 62 *Alex.* * ἱερεῖς. 63 καί τινας ἄλλους *Alex.* *Ald.* *C.* desunt. 64 *Alex.* ὑφ' * εἰς ἓν οἰκεῖον πεφευγότα, καὶ τὸν ἄξιον. 65 *Alex.* ἐκομίσατο. 66 *Alex.* τρισαλιτήριος. 67 *Alex.* τρισχιλίους. 68 *Alex.* καθ' αὐτόν. 69 *Alex.* * τρεπίτου τόπον. 70 *Alex.* & *C.* ὑπὲρ ἅπαν * ἰυνμερηκώς. 71 *Alex.* *Ald.* τοὺς Ἰουδαίους. 72 *Alex.* τοῖς ἑαυτοῦ προστεταγμένοις.
Cap. 9. 1 *Ms.* *Alex.* & *Comp.* *ed.* περὶ τήν.

τῶν πεφυ-

τῶν πεφυγαδευκότων αὐτὸν κακίαν εἰς τοὺς Ἰου-
δαίους ἐναπερείσασθαι· διὸ συνέταξε τὸν ἁρμα-
τηλάτην ἀδιαλείπτως ἐλαύνοντα [2] καταννύειν τὴν
πορείαν, τῆς ἐξ οὐρανοῦ δὴ κρίσεως συνούσης αὐ-
τῷ. [3] οὕτω γὰρ ὑπερηφάνως εἶπε, Πολυάνδρειον
Ἰουδαίων Ἱεροσόλυμα ποιήσω παραγενόμενος
5 ἐκεῖ. Ὁ δὲ [4] πανεπόπτης κύριος ὁ
θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἐπάταξεν αὐτὸν ἀνιάτῳ καὶ ἀ-
οράτῳ πληγῇ· ἄρτι δὲ αὐτοῦ καταλήξαντος
τὸν λόγον, ἔλαβεν αὐτὸν ἀνήκεστος τῶν σπλάγ-
χνων ἀλγηδὼν, καὶ πικραὶ τῶν ἔνδον βάσανοι,
6 Πάνυ δικαίως, τὸν πολλαῖς καὶ ξενιζούσαις συμ-
φοραῖς ἑτέρων σπλάγχνα βασανίσαντα.
7 Ὁ δ' οὐδαμῶς τῆς ἀγερωχίας ἔληγεν· ἔτι δὲ καὶ
τῆς ὑπερηφανίας ἐπεπλήρωτο, πῦρ πνέων τοῖς
θυμοῖς ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους, καὶ κελεύων ἐποξύνειν
τὴν πορείαν. συνέβη δὲ καὶ πεσεῖν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ
ἅρματος φερομένου ῥοίζῳ, καὶ [5] δυσχερεῖ πτώ-
ματι [6] περιπεσόντα, πάντα τὰ μέλη τοῦ σώμα-
8 τος ἀποστρεβλοῦσθαι. Ὁ δ' [7] ἄρτι δοκῶν
τοῖς τῆς θαλάσσης [8] κύμασιν ἐπιτάσσειν, διὰ τὴν
ὑπὲρ ἄνθρωπον ἀλαζονείαν, καὶ πλάστιγγι [9] τὰ
τῶν ὀρέων οἰόμενος [10] ὕψη στήσειν, κατὰ γῆν γενό-
μενος, ἐν φορείῳ παρεκομίζετο, φανερὰν τοῦ
θεοῦ πᾶσι τὴν δύναμιν ἐνδεικνύμενος·
9 Ὥστε καὶ ἐκ τοῦ σώματος τοῦ δυσσεβοῦς σκώληκας
ἀναζεῖν, καὶ ζῶντος ἐν ὀδύναις καὶ ἀλγηδόσι
τὰς σάρκας αὐτοῦ διαπίπτειν, ὑπὸ δὲ τῆς ὀσμῆς
αὐτοῦ πᾶν τὸ στρατόπεδον βαρύνεσθαι [11] τὴν σα-
10 πρίαν. Καὶ τὸν μικρῷ πρότερον τῶν οὐρανίων
ἄστρων ἅπτεσθαι δοκοῦντα, παρακομίζειν οὐδεὶς ἐ-
δύνατο, διὰ τὸ τῆς ὀσμῆς ἀφόρητον βάρος.
11 Ἐνταῦθα οὖν ἤρξατο τὸ πολὺ τῆς [12] ὑπερηφανίας
[13] λήγειν ὑποτεθραυσμένος, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν
ἔρχεσθαι θείᾳ μάστιγι κατὰ στιγμὴν ἐπιτεινόμενος
12 τῶν ἀλγηδόσι. Καὶ μηδὲ τῆς ὀσμῆς αὐτοῦ
[14] δυνάμενος ἀνέχεσθαι, ταῦτ' ἔφη, Δίκαιον
ὑποτάσσεσθαι τῷ θεῷ, καὶ μὴ θνητὸν ὄντα [15] ἰ-
13 σόθεα φρονεῖν [16] ὑπερηφάνως. Ηὔχετο
δὲ ὁ μιαρὸς πρὸς τὸν οὐκέτι αὐτὸν ἐλεήσοντα δε-
14 σπότην, [17] οὕτω λέγων, Τὴν μὲν ἁγίαν
πόλιν ἣν σπεύδων παρεγίνετο ἰσόπεδον [18] ποιῆ-
σαι, καὶ πολυάνδρειον οἰκοδομῆσαι, ἐλευθέραν
15 ἀναδεῖξαι· Τοὺς δὲ Ἰουδαίους [19] οὓς διε-
γνώκει μηδὲ ταφῆς ἀξιῶσαι, οἰωνοβρώτους
[20] δὲ σὺν τοῖς νηπίοις [21] ἐκρίψειν θηρίοις,
πάντας αὐτοὺς ἴσους Ἀθηναίοις ποιήσειν·
16 Ὃν δὲ πρότερον ἐσκύλευσεν ἅγιον [22] νεὼν,
καλλίστοις ἀναθήμασι κοσμήσειν, καὶ τὰ ἱερὰ σκεύη
πολυπλάσια πάντα ἀποδώσειν, τὰς δὲ ἐπι-
βαλλούσας πρὸς τὰς θυσίας [23] συντάξεις ἐκ
17 τῶν ἰδίων προσόδων χορηγήσειν· Πρὸς δὲ
τούτοις, καὶ [24] Ἰουδαῖον ἔσεσθαι, καὶ πάντα τόπον
οἰκητὸν [25] ἐπελεύσεσθαι καταγγέλλοντα τὸ τοῦ θεοῦ
18 κράτος. Οὐδαμῶς δὲ ληγόντων τῶν
πόνων, ἐπεληλύθει γὰρ ἐπ' αὐτὸν δικαία ἡ τοῦ θεοῦ
κρίσις, τὰ καθ' αὐτὸν ἀπελπίσας, ἔγραψε
πρὸς τοὺς Ἰουδαίους τὴν ὑπογεγραμμένην ἐπι-
στολὴν, [26] ἱκετηρίας τάξιν ἔχουσαν, περιέχου-
19 σαν δὲ οὕτως· Τοῖς χρηστοῖς Ἰουδαίοις τοῖς
πολίταις πολλὰ χαίρειν, καὶ ὑγιαίνειν, καὶ εὖ
πράττειν, [27] βασιλεὺς, καὶ στρατηγὸς Ἀντίο-
20 χος. Εἰ ἔῤῥωσθε, καὶ τὰ τέκνα, καὶ τὰ
ἴδια κατὰ γνώμην [28] ἐστὶν ὑμῖν, εὔχομαι μὲν τῷ
θεῷ τὴν μεγίστην χάριν, εἰς οὐρανὸν τὴν ἐλπί-
21 δα ἔχων. [29] Κἀγὼ δὲ ἀσθενῶς διεκεί-
μην, ὑμῶν τὴν τιμὴν καὶ τὴν εὔνοιαν [30] ἂν ἐμνη-
μόνευον φιλοστόργως. [31] ἐπανάγων ἐκ τῶν περὶ
τὴν Περσίδα τόπων, καὶ περιπεσὼν ἀσθενείᾳ δυσ-
χέρειαν ἐχούσῃ, ἀναγκαῖον ἡγησάμην φροντί-
22 σαι τῆς κοινῆς πάντων [32] ἀσφαλείας. Οὐκ
ἀπογινώσκων τὰ [33] κατ' ἐμαυτὸν, ἀλλὰ ἔχων
πολλὴν ἐλπίδα ἐκφεύξεσθαι τὴν ἀσθένειαν,
23 Θεωρῶν δὲ ὅτι καὶ ὁ πατὴρ καθ' οὓς καιροὺς εἰς
τοὺς ἄνω τόπους ἐστρατοπέδευσεν, ἀνέδειξε τὸν
24 [34] διαδεξόμενον, Ὅπως ἐάν τι παρά-
δοξον ἀποβαίνῃ, [35] ἢ καὶ προσαγγελθῇ τι δυσ-
χερὲς, εἰδότες οἱ κατὰ τὴν χώραν ᾧ καταλέλει-

2 *Alex.* καταλύειν. 3 *Alex.* οὕτως. 4 *Alex.* παντεπόπτης. *Ald. C.* παντοκράτωρ. 5 *Alex.* δυσχερῆ. 6 *C.* περιπεσόντι. 7 *Alex.* ἀντιδοκῶν. 8 *Alex.* κύμασιν * διὰ τὴν ὑπὲρ ἀνθρώπων ὑπερηφανίαν, καὶ πλάστιγγι ἀὐδ. 9 *Ald.* τὰ πλάτη τῶν. 10 *Alex.* ὕψι. 11 *Alex.* τὴν σαπρείαν. 12 *Ald.* ὑπερηφανίας αὐτοῦ λήγειν. 13 *Alex.* λέγειν τεθραυσμένος. 14 *Alex.* ἀνέχεσθαι δυνάμενος. 15 *Alex.* ὑπερήφανα φρονεῖν. 16 ὑπερηφάνως *C.* deest. 17 *Alex.* οὕτως. 18 *Ald.* ποιήσων. 19 *Alex.* ὡς. 20 *Alex.* σὺν τοῖς. 21 *Alex.* ἐκρεῖψαι. 22 *Alex.* νεώ. 23 *Ald. C.* προστάξεις. 24 *Alex.* Ἰουδαῖος. 25 *Alex.* ἐπελεύσασθαι καταγγέλλοντας. 26 *Alex.* ἔχουσαν ἱκετηρίας τάξιν. 27 *Alex.* βασιλεὺς Ἀντίοχος καὶ στρατηγός. Ἐῤῥῶσθαι. 28 *Alex.* ἐστὶ ὑμῖν, εἰς οὐρανὸν τὴν ἐλπίδα ἔχων. Ὑμῶν τήν. 29 Κἀγὼ δὲ ἀσθενῶς διεκείμην *C.* desunt. 30 *Alex.* ἐμνημόνευον. 31 *Alex.* ἐπαναγαγὼν ἐκ τῶν κατὰ τήν. 32 *Alex.* ὑμῶν ἀσφαλείας. 33 *Alex.* καθ' ἐμαυτόν. 34 *Alex.* διαδεξάμενον. 35 *Alex.* καὶ προσαπέλθῃ.

πται τὰ

πλω τὰ πράγματα, μὴ ἐπιταράσσωνται.
25 Πρὸς δὲ τούτοις κατανοῶν τοὺς παρακειμένους δυ-
νάστας, καὶ γειτνιῶντας [36] τῇ βασιλείᾳ τοῖς
καιροῖς ἐπέχοντας, [37] προσδεχομένους τὸ ἀπο-
βησόμενον, ἀναδέδειχα τὸν [38] υἱόν μου Ἀντίο-
χον βασιλέα, ὃν πολλάκις ἀνατρέχων εἰς τὰς
ἐπάνω σατραπείας τοῖς πλείστοις ὑμῶν [39] πα-
ρακατετιθέμην καὶ συνίστων· γέγραφα δὲ πρὸς
26 αὐτὸν τὰ ὑπογεγραμμένα· Παρακαλῶ οὖν
ὑμᾶς καὶ ἀξιῶ, μεμνημένους τῶν εὐεργεσιῶν κοινῇ
καὶ κατ' ἰδίαν, ἕκαστον συντηρεῖν τὴν οὖσαν εὔνοιαν
27 εἰς ἐμὲ καὶ τὸν [40] υἱόν μου. Πέπεισμαι γὰρ αὐ-
τὸν ἐπιεικῶς καὶ φιλανθρώπως [41] παρακολουθοῦν-
τα τῇ ἐμῇ προαιρέσει, συμπεριενεχθήσεσθαι
28 ὑμῖν. Ὁ μὲν οὖν ἀνδροφόνος καὶ βλάσ-
φημος τὰ χείριστα παθών, ὡς ἑτέρους διέθη-
κεν, ἐπὶ ξένης ἐν τοῖς ὄρεσιν οἰκτίστῳ μόρῳ κατ-
29 έστρεψε τὸν βίον. Παρεκομίζετο [42] δὲ
τὸ σῶμα Φίλιππος ὁ σύντροφος αὐτοῦ· ὃς καὶ
[43] διευλαβηθεὶς τὸν υἱὸν Ἀντιόχου, πρὸς Πτο-
λεμαῖον τὸν Φιλομήτορα εἰς Αἴγυπτον διεκο-
μίσθη.

Κεφ. ι'. 10.

1 ΜΑκκαβαῖος δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, [1] τοῦ κυ-
ρίου προάγοντος αὐτούς, τὸ μὲν ἱερὸν ἐκομίσαν-
2 το, καὶ τὴν πόλιν, Τοὺς δὲ κατὰ τὴν ἀγο-
ρὰν βωμοὺς ὑπὸ τῶν ἀλλοφύλων [2] δεδημιουργη-
3 μένους, ἔτι δὲ [3] τεμένη [4] καθεῖλον. Καὶ
τὸν [5] νεὼν καθαρίσαντες, ἕτερον θυσιαστήριον
ἐποίησαν, καὶ πυρώσαντες λίθους, καὶ πῦρ ἐκ τού-
των λαβόντες, ἀνήνεγκαν [6] θυσίαν μετὰ διε-
τῆ [7] χρόνον, καὶ θυμίαμα καὶ λύχνους, καὶ τῶν ἄρ-
4 των τὴν πρόθεσιν ἐποιήσαντο. Ταῦτα
δὲ ποιήσαντες, ἠξίωσαν τὸν κύριον πεσόντες ἐ-
πὶ κοιλίαν, μηκέτι [8] περιπεσεῖν τοιούτοις κα-
κοῖς, ἀλλ' ἐάν ποτε καὶ ἁμάρτωσιν, ὑπ' αὐτοῦ
[9] μετ' ἐπιεικείας παιδεύεσθαι, καὶ μὴ βλασφή-
μοις καὶ βαρβάροις ἔθνεσι παραδίδοσθαι.
5 Ἐν ᾗ δὲ ἡμέρᾳ ὁ νεὼς ὑπὸ ἀλλοφύλων ἐβεβη-
λώθη, συνέβη κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τὸν καθα-
ρισμὸν γενέσθαι τοῦ ναοῦ, τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι
6 τοῦ αὐτοῦ μηνός, [10] ὅς ἐστι Χασελεῦ. Καὶ
μετ' εὐφροσύνης ἦγον ἡμέρας ὀκτὼ σκηνωμά-
των τρόπον, μνημονεύοντες ὡς πρὸ μικροῦ χρό-
νου τὴν τῶν σκηνῶν ἑορτὴν ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ ἐν τοῖς
σπηλαίοις θηρίων τρόπον ἦσαν [11] νεμόμενοι.
7 Διὸ θύρσους καὶ κλάδους ὡραίους, ἔτι [12] δὲ φοί-
νικας ἔχοντες, ὕμνους ἀνέφερον τῷ εὐοδώσαν-
8 τι καθαρισθῆναι τὸν ἑαυτοῦ τόπον. [13] Ἐ-
δογμάτισαν δὲ μετὰ κοινοῦ προστάγματος καὶ ψη-
φίσματος παντὶ τῷ τῶν Ἰουδαίων ἔθνει κατ' ἐνιαυ-
9 τὸν ἄγειν [14] τάσδε τὰς ἡμέρας. Καὶ τὰ
μὲν τῆς Ἀντιόχου τοῦ προσαγορευθέντος Ἐπιφα-
10 νοῦς τελευτῆς οὕτως εἶχε. Νυνὶ δὲ τὰ
κατὰ τὸν [15] Εὐπάτορα Ἀντίοχον, υἱὸν δὲ τοῦ ἀσε-
βοῦς [16] γενόμενον, δηλώσομεν, αὐτὰ συντέ-
11 μνοντες [17] τὰ τῶν [18] πολέμων κακά. [19] Αὐ-
τὸς γὰρ [20] παραλαβὼν [21] βασιλείαν, ἀνέδειξεν
ἐπὶ τῶν πραγμάτων Λυσίαν τινά, κοίλης δὲ Συ-
ρίας καὶ Φοινίκης στρατηγὸν πρώταρχον.
12 Πτολεμαῖος γὰρ ὁ καλούμενος Μάκρων τὸ δί-
καιον συντηρεῖν προηγούμενος [22] εἰς τοὺς Ἰουδαίους
διὰ τὴν γεγονυῖαν [23] εἰς αὐτοὺς ἀδικίαν, [24] καὶ
ἐπειρᾶτο τὰ πρὸς αὐτοὺς εἰρηνικῶς διεξάγειν.
13 Ὅθεν κατηγορούμενος ὑπὸ τῶν φίλων πρὸς τὸν Εὐ-
πάτορα, καὶ προδότης παρέκαστα ἀκούων, διὰ
τὸ τὴν Κύπρον ἐμπιστευθέντα ὑπὸ τοῦ Φιλομήτο-
ρος ἐκλιπεῖν, καὶ πρὸς Ἀντίοχον τὸν Ἐπιφανῆ
ἀναχωρῆσαι, [25] μήτ' εὐγενῆ τὴν ἐξουσίαν [26] ἔχων,
ὑπ' ἀθυμίας φαρμακεύσας ἑαυτὸν ἐξέλιπε
14 τὸν βίον. Γοργίας δὲ γενόμενος στρατη-
γὸς τῶν [27] τόπων, ἐξενοτρόφει, καὶ παρέκαστα
πρὸς τοὺς [28] Ἰουδαίους ἐπολεμοτρόφει.
15 Ὁμοῦ δὲ [29] τούτῳ καὶ οἱ Ἰδουμαῖοι ἐγκρατεῖς ἐ-
πικαίρων ὀχυρωμάτων ὄντες, ἐγύμναζον τοὺς
Ἰουδαίους, καὶ τοὺς [30] φυγαδευθέντας ἀπὸ Ἱεροσο-

36 *Alex.* τῆς βασιλείας. 37 *Alex.* καὶ προσδοκῶντας τό. C. προσδοκοῦντας τό. 38 *Alex.* *Ald.* C. υἱὸν Ἀντίοχον. 39 *Alex.* παρεκατετιθέμην. 40 *Alex.* υἱόν. Πέπεισμε. *Ald.* C. υἱόν. Πέπεισμαι. 41 *Alex.* συνςαθέντα. 42 δὲ *Ald.* deest. 43 *Alex.* εὐλαβηθείς.
Cap. 10. 1 *Alex.* τοῦ τοῦ. 2 *Alex.* δεδημιουργημένους. 3 C. καὶ τὰ τεμένη. 4 *Alex.* καθεῖλαν. C. καθείλοσαν. 5 *Alex.* ναιώ. 6 *Alex.* θυσίας. 7 *Ald.* χρόνον προσέτι καὶ μῆνας ἕξ, καὶ θυμίαμα. 8 *Alex.* παραπισεῖν. 9 *Alex.* μετὰ ἐπιεικείας * μὴ βλασφήμοις. 10 *Alex.* τοῦ Χασελεῦ. 11 C. μεμονωμένοι. 12 *Alex.* δὲ καὶ φοίνικας ἔχοντες, ηὐχαρίστουν τῷ εὐοδώσαντι καθαρίσαι τόν. 13 *Alex.* Ἐδογμάτισάν τε. 14 *Alex.* τὰς * δεκατας ἡμέρας. 15 *Alex.* * ὕπατον. 16 C. γενόμενα. 17 *Alex.* & C. τὰ συνέχοντα τῶν. 18 *Alex.* * πόλεων κακά. 19 *Alex.* & C. Οὗτος. 20 *Ald.* λαβών. 21 *Alex.* τὴν βασιλείαν. 22 *Alex.* πρὸς τούς. 23 *Alex.* πρὸς αὐτοὺς ἀδικείαν ἐπειρᾶτο. 24 καὶ C. deest. 25 *Alex.* μήτε. 26 *Alex.* * εὐγενναισίας φαρμακεύσας. C. ἐξευγεναίσας ὑπ' ἀθυμίας φαρμακεύσας. 27 *Alex.* * τρόπων. 28 *Alex.* ἰδίους. 29 *Alex.* τούτων. 30 *Alex.* φυγαδεύσαντας.

λύμων προσλαβόμενοι πολεμοτροφεῖν ἐπεχεί-
16 ρουν. Οἱ δὲ περὶ τὸν Μακκαβαῖον ποιη-
σάμενοι [31] λιτανείαν, καὶ ἀξιώσαντες τὸν θεὸν
σύμμαχον αὐτοῖς γενέσθαι, ἐπὶ τὰ τῶν Ἰδουμαί-
17 ων ὀχυρώματα ὥρμησαν, Οἷς καὶ προσ-
βαλόντες εὐρώστως, ἐγκρατεῖς ἐγένοντο τῶν τό-
πων, πάντας τε τοὺς ἐπὶ τῷ τείχει μαχομένους
ἠμύναντο· [32] κατέσφαζον δὲ τοὺς [33] ἐμπίπτον-
τας, ἀνεῖλον δὲ οὐχ ἧττον τῶν δισμυρίων.
18 Συμφυγόντων δὲ [34] οὐκ ἔλαττον τῶν ἐνακισχι-
λίων εἰς δύο πύργους [35] ὀχυροὺς εὖ μάλα, καὶ
πάντα τὰ πρὸς πολιορκίαν ἔχοντας,
19 Ὁ Μακκαβαῖος εἰς ἐπείγοντας τόπους, ἀπο-
λιπὼν Σίμωνα καὶ [36] Ἰώσηφον, ἔτι δὲ καὶ Ζακ-
χαῖον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἱκανοὺς πρὸς τὴν τού-
20 των πολιορκίαν, αὐτὸς ἐχωρίσθη. Οἱ
δὲ περὶ τὸν Σίμωνα φιλαργυρήσαντες ὑπό τι-
νων τῶν ἐν τοῖς πύργοις ἐπείσθησαν ἀργυρίῳ·
ἑπτάκις δὲ [37] μυριάδας δραχμὰς λαβόντες,
21 εἴασάν τινας διαρρυῆναι. [38] Προσαγγελ-
θέντος δὲ τῷ Μακκαβαίῳ περὶ τοῦ γεγονότος,
συναγαγὼν τοὺς ἡγουμένους τοῦ λαοῦ, κατηγόρη-
σεν ὡς ἀργυρίου [39] πεπράκασι τοὺς ἀδελφοὺς,
τοὺς πολεμίους κατ' αὐτῶν ἀπολύσαντες.
22 Τούτους μὲν οὖν προδότας γενομένους ἀπέκτεινε,
καὶ παραχρῆμα τοὺς δύο πύργους κατελάβετο.
23 Τοῖς δὲ ὅπλοις τὰ πάντα ἐν ταῖς χερσὶν εὐοδούμενος,
ἀπώλεσεν ἐν τοῖς δυσὶν ὀχυρώμασι πλείους τῶν
24 δισμυρίων. Τιμόθεος δὲ ὁ [40] πρότε-
ρον ἡττηθεὶς ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, συναγαγὼν ξέ-
νας δυνάμεις παμπληθεῖς, καὶ τοὺς τῆς Ἀσίας
γενομένους ἵππους συναθροίσας οὐκ ὀλίγους, παρ-
ῆν ὡς δορυάλωτον ληψόμενος τὴν Ἰουδαίαν.
25 Οἱ δὲ περὶ τὸν Μακκαβαῖον, συνεγγίζοντος αὐ-
τοῦ, πρὸς [41] ἱκετείαν [42] τοῦ θεοῦ ἐτράπησαν,
γῇ τὰς κεφαλὰς καταπάσαντες, καὶ τὰς ὀσφύ-
26 ας σάκκοις ζώσαντες, Ἐπὶ τὴν ἀπέν-
αντι τοῦ θυσιαστηρίου κρηπῖδα προσπεσόντες,
ἠξίουν [43] ἵλεων αὐτοῖς γενόμενον ἐχθρεῦσαι τοῖς
ἐχθροῖς αὐτῶν, καὶ ἀντικεῖσθαι τοῖς ἀντικειμένοις,
27 καθὼς [44] ὁ νόμος διασαφεῖ. Γενόμενοι
δὲ ἀπὸ τῆς δεήσεως, ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα,
προῆγον ἀπὸ τῆς πόλεως ἐπὶ πλεῖον· [45] συνεγ-
γίσαντες δὲ τοῖς πολεμίοις, ἐφ' ἑαυτῶν ἦσαν.
28 Ἄρτι δὲ τῆς ἀνατολῆς [46] διαδεχομένης, [47] προσ-
έβαλον ἑκάτεροι· οἱ μὲν [48] ἔγγυον ἔχοντες εὐ-
ημερίας καὶ νίκης [49] μετ' ἀρετῆς τὴν ἐπὶ τὸν κύριον
καταφυγὴν, οἱ δὲ καθηγεμόνα τῶν ἀγώνων
29 τασσόμενοι τὸν θυμόν. [50] Γενομένης δὲ
καρτερᾶς μάχης, ἐφάνησαν τοῖς ὑπεναντίοις
ἐξ οὐρανοῦ ἐφ' ἵππων χρυσοχαλίνων [51] ἄνδρες
πέντε διαπρεπεῖς, καὶ ἀφηγούμενοι τῶν Ἰουδαί-
30 ων οἱ δύο, Καὶ τὸν Μακκαβαῖον μέσον
λαβόντες, καὶ σκεπάζοντες ταῖς [52] ἑαυτῶν πανο-
πλίαις ἄτρωτον [53] διεφύλαττον· εἰς δὲ τοὺς ὑπ-
εναντίους τοξεύματα καὶ κεραυνοὺς [54] ἐξερρίπτουν·
διὸ συγχυθέντες ἀορασίᾳ, [55] κατεκόπτοντο τα-
31 ραχῆς πεπληρωμένοι. Κατεσφάγησαν
δὲ δισμύριοι πρὸς τοῖς πεντακοσίοις, ἱπ-
32 πεῖς δὲ ἑξακόσιοι. Αὐτὸς δὲ ὁ Τιμό-
θεος [56] συνέφυγεν εἰς Γάζαρα λεγόμενον ὀχύ-
ρωμα, εὖ μάλα φρούριον, στρατηγοῦντος ἐ-
33 κεῖ Χαιρέου. Οἱ δὲ περὶ τὸν Μακκαβαῖον
[57] ἄσμενοι περιεκάθισαν τὸ φρούριον ἡμέρας
34 [58] τέσσαρας. Οἱ δὲ ἔνδον [59] τῇ ἐρυμνότη-
τι τοῦ τόπου πεποιθότες, ὑπερέγαν ἐβλασφή-
μουν καὶ λόγους ἀθεμίτους [60] προΐεντο.
35 Ὑποφαυσκούσης δὲ τῆς [61] πέμπτης ἡμέρας, [62] εἴ-
κοσι νεανίαι τῶν περὶ τὸν Μακκαβαῖον πυρωθέν-
τες τοῖς θυμοῖς διὰ τὰς βλασφημίας, προσ-
βαλόντες τῷ τείχει, ἀρρενωδῶς καὶ θηριώδει
36 θυμῷ τὸν ἐμπίπτοντα ἔκοπτον. Ἕτεροι δὲ
ὁμοίως προσαναβάντες ἐν τῷ περισπασμῷ
πρὸς τοὺς ἔνδον, ἐνεπίμπρων τοὺς πύργους, καὶ
πυρὰς [63] ἀνάψαντες ζῶντας τοὺς βλασφήμους
κατέκαιον. οἱ δὲ τὰς πύλας διέκοπτον, εἰσ-
δεξάμενοι δὲ τὴν λοιπὴν τάξιν, προκατελά-
37 βοντο τὴν πόλιν, Καὶ τὸν Τιμόθεον ἀποκε-
κρυμμένον ἔν τινι λάκκῳ κατέσφαξαν, καὶ τὸν
τούτου ἀδελφὸν Χαιρέαν, καὶ τὸν [64] Ἀπολλοφάνη.

---

31 *Alex.* λιταναίαν. 32 *Alex.* κατέσφαζόν τε. 33 C. ἐμπίπτοντας πάντας. 34 *Ald.* τινῶν οὐκ. 35 C. ἰσχυρούς. 36 *Alex.* Ἰώσηπον, ἔτι δὲ Ζακχαῖον. 37 *Alex.* μυρίας. 38 *Alex.* Προσαγγέλλοντος. 39 *Alex.* πέπρακαν. 40 *Alex.* πρῶτον. 41 *Alex.* ἱκεσίαν. 42 *Alex.* C. τοῦ θεοῦ, γῇ. 43 *Alex.* ἵλεως. 44 *Alex.* καὶ ὁ. 45 *Alex.* συνεγγίσαντος. 46 *Alex.* διαχεθμένης. (l. διαχεομένης, ut hab. C.) 47 *Alex.* πρόσεβαλλον. 48 *Alex.* οὐκ ἔγγυον. 49 *Alex.* μετ.

50 *Alex.* Γινομένης. 51 *Alex.* πέντε ἄνδρες. 52 C. ἐπ' αὐτῶν. 53 *Alex.* διεφύλασσον· εἰς δὲ τοὺς ἐναντίους. 54 *Alex.* ἐξεπίπτουν. 55 *Alex.* C. διεκόπτοντο. 56 C. ἀπέφυγεν. 57 *Alex* ἀσμένως. 58 *Alex.* * τεσσεράκοντα C. τέσσαρας καὶ εἴκοσι. 59 *Ald.* C. ἐν τῇ κρημνότητι. 60 *Alex.* προϊέντες Ὑποφαυσκούσης. 61 *Ald.* C. πέμπτης καὶ εἰκοστῆς. 62 εἴκοσι *Ald.* C. deest. *Alex* καὶ εἰκαστῆς. 63 *Alex.* ἀνάπτοντες. 64 *Alex.* Ἀπολλοφάνην.

Ταῦτα

38 Ταῦτα δὲ διαπραξάμενοι, μεθ' ὕμνων καὶ [65] ἐξο-
μολογήσεων εὐλόγουν τῷ κυρίῳ τῷ μεγάλως
εὐεργετοῦντι τὸν Ἰσραὴλ, καὶ τὸ νῖκος αὐτοῖς δι-
δόντι.

Κεφ. ια'. II.

1 ΜΕτ' ὀλίγον δὲ παντελῶς [1] χρόνον Λυσί-
ας ἐπίτροπος τοῦ βασιλέως καὶ συγγενὴς,
καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων, λίαν βαρέως φέρων ἐ-
2 πὶ τοῖς γεγονόσι, Συναθροίσας περὶ τὰς
ὀκτὼ μυριάδας καὶ τὴν ἵππον [2] πᾶσαν, παρε-
γένετο ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους, λογιζόμενος τὴν μὲν
3 πόλιν Ἕλλησιν οἰκητήριον ποιήσειν, Τὸ
δὲ ἱερὸν ἀργυρολόγητον καθὼς τὰ λοιπὰ τῶν ἐ-
θνῶν τεμένη, πρατὴν [3] δὲ τὴν ἀρχιερωσύνην κατ'
4 ἔτος ποιήσειν, Οὐδαμῶς ἐπιλογιζόμε-
νος τὸ τοῦ θεοῦ κράτος, πεφρενωμένος δὲ ταῖς
μυριάσι τῶν [4] πεζῶν καὶ ταῖς χιλιάσι τῶν ἱππέων καὶ
5 τοῖς ἐλέφασι τοῖς ὀγδοήκοντα. Εἰσελ-
θὼν δὲ εἰς τὴν Ἰουδαίαν, καὶ συνεγγίσας [5] τῷ Βαιθ-
σούρᾳ, ὄντι μὲν ἐρυμνῷ [6] χωρίῳ, ἀπὸ δὲ Ἱε-
ροσολύμων ἀπέχοντι ὡσεὶ [7] σταδίους πέντε, τοῦ-
6 το ἔθλιβεν. Ὡς δὲ μετέλαβον οἱ περὶ
τὸν Μακκαβαῖον πολιορκοῦντα [8] αὐτὸν τὰ ὀχυ-
ρώματα, [9] μετ' ὀδυρμῶν καὶ δακρύων ἱκέτευον
σὺν τοῖς ὄχλοις τὸν κύριον, ἀγαθὸν ἄγγελον ἀ-
ποστεῖλαι πρὸς σωτηρίαν τῷ Ἰσραήλ.
7 Αὐτὸς δὲ πρῶτος ὁ Μακκαβαῖος ἀναλαβὼν
τὰ ὅπλα προετρέψατο τοὺς ἄλλους, ἅμα αὐ-
τῷ διακινδυνεύοντας, ἐπιβοηθεῖν τοῖς ἀδελ-
φοῖς αὐτῶν. ὁμοῦ δὲ καὶ προθύμως [10] ἐξώρ-
8 μησαν. Αὐτόθι δὲ καὶ πρὸς τοῖς Ἱερο-
σολύμοις ὄντων, ἐφάνη προηγούμενος αὐτῶν
ἔφιππος ἐν λευκῇ ἐσθῆτι, πανοπλίαν χρυ-
σῆν κραδαίνων. Ὁμοῦ δὲ πάντες εὐλό-
9 γησαν τὸν ἐλεήμονα θεὸν, καὶ ἐπερρώσθησαν ταῖς
ψυχαῖς, οὐ μόνον ἀνθρώπους [11] ἀλλὰ καὶ θῆρας
τοὺς ἀγριωτάτους, καὶ σιδηρᾶ τείχη τιτρώσκειν
10 ὄντες ἕτοιμοι. [12] Προσῆγον ἐν διασκευῇ
τὸν ἀπ' οὐρανοῦ σύμμαχον ἔχοντες, ἐλεήσαντος
αὐτοὺς τοῦ κυρίου. [13] Λεοντηδὸν δὲ ἐντινάξαν-
11 τες εἰς τοὺς πολεμίους, κατέστρωσαν αὐτῶν χιλίους
πρὸς τοῖς μυρίοις, ἱππεῖς δὲ ἑξακοσίους
[14] πρὸς τοῖς χιλίοις· τοὺς δὲ πάντας ἠνάγκα-
12 σαν [15] φυγεῖν. Οἱ πλείονες δὲ αὐτῶν
τραυματίαι γυμνοὶ διεσώθησαν· καὶ αὐτὸς δὲ
13 ὁ Λυσίας αἰσχρῶς φεύγων διεσώθη. Οὐκ
ἄνους δὲ ὑπάρχων, πρὸς ἑαυτὸν ἀντιβάλλων
τὸ γεγονὸς περὶ [16] ἑαυτὸν ἐλάττωμα, καὶ συν-
νοήσας ἀνικήτους εἶναι τοὺς Ἑβραίους, [17] τοῦ πάν-
τα δυναμένου θεοῦ συμμαχοῦντος αὐτοῖς, προσ-
14 αποστείλας [18] Ἔπεισε συλλύσεσθαι ἐπὶ
πᾶσι τοῖς δικαίοις. καὶ [19] διότι καὶ τὸν βασιλέα
πείσειν φίλον αὐτοῖς ἀναγκάζειν γενέσθαι.
15 Ἐπένευσε δὲ ὁ Μακκαβαῖος ἐπὶ πᾶσιν οἷς
ὁ Λυσίας παρεκάλει τοῦ συμφέροντος φροντίζων.
ὅσα γὰρ ὁ Μακκαβαῖος ἐπέδωκε τῷ Λυσίᾳ διὰ
γραπτῶν περὶ τῶν Ἰουδαίων, συνεχώρησεν [20] ὁ
16 βασιλεύς. Ἦσαν γὰρ αἱ γεγραμμέναι
τοῖς Ἰουδαίοις ἐπιστολαὶ παρὰ μὲν Λυσίου περιέ-
χουσαι τὸν τρόπον τοῦτον· Λυσίας τῷ πλήθει τῶν
17 Ἰουδαίων χαίρειν. Ἰωάννης καὶ Ἀβεσσα-
λὼμ οἱ πεμφθέντες παρ' ὑμῶν, ἐπιδόντες τὸν
ὑπογεγραμμένον χρηματισμὸν, ἠξίουν περὶ
18 τῶν δι' [21] αὐτοῦ σημαινομένων. Ὅσα μὲν
οὖν ἔδει καὶ τῷ βασιλεῖ προσενεχθῆναι, διεσά-
φησα, ἃ δὲ ἦν ἐνδεχόμενα, συνεχώρησεν.
19 Ἐὰν μὲν οὖν συντηρήσητε τὴν εἰς τὰ πράγμα-
τα εὔνοιαν, καὶ εἰς τὸ λοιπὸν πειράσομαι [22] παρ-
20 αἴτιος ὑμῖν ἀγαθῶν γενέσθαι. Ὑπὲρ δὲ
[23] τῶν κατὰ μέρος ἐντέταλμαι τούτοις τε καὶ τοῖς
21 παρ' ἐμοῦ διαλεχθῆναι ὑμῖν. Ἔρρωσθε.
ἔτους ἑκατοστοῦ [24] τεσσαρακοστοῦ ὀγδόου, [25] Διοσ-
22 κορινθίου [26] εἰκοστῇ τετάρτῃ. Ἡ δὲ τοῦ
βασιλέως ἐπιστολὴ περιεῖχεν οὕτως· Βασιλεὺς
Ἀντίοχος τῷ ἀδελφῷ Λυσίᾳ χαίρειν.
23 Τοῦ πατρὸς ἡμῶν εἰς θεοὺς μεταστάντος, [27] βου-
λόμενοι τοὺς ἐκ τῆς βασιλείας ἀταράχους ὄντας
γενέσθαι πρὸς τὴν τῶν [28] ἰδίων ἐπιμέλειαν,
24 Ἀκηκοότες τοὺς Ἰουδαίους μὴ συνευδοκοῦντας τῇ
τοῦ πατρὸς [29] ἐπὶ τὰ Ἑλληνικὰ μεταθέσει, ἀλ-

65 *Alex.* ἐξομολογήσεως.
Cap. 11. 1 *Alex.* * χρονίσκον. 2 *Alex.* ἅπασαν, παρεγίνετο. 3 *Alex.* δὲ κατὰ ἔτος τὴν ἀρχιερωσύνην ποιήσειν. 4 *Alex.* * πεδῶν. 5 *Alex.* Βεθσουρῶν *Ald.* τῷ Βαιθσούρῳ. 6 *Alex.* * χωρίων, Ἱεροσολύμων δὲ ἀπέχοντι. 7 *Alex.* σχοίνους πέντε. 8 *C.* αὐτῶν. 9 *Alex.* μετά. 10 *Alex.* ἐξώρμησαν. αὐτόθει δὲ πρός. 11 *Alex.* θῆρας δὲ τούς. 12 *Alex.* Προῆγον. 13 *Alex.* Λεόντειον. 14 *Alex.* πρὸς χιλίοις. 15 *Alex.* φεύγειν. 16 *Alex.* αὐτὸν ἐλάττωμα. 17 *Alex.* τοῦ δυναμένου. *C.* τοῦ παντοδυνάμου. 18 *Alex.* * Ἔπεισε συλλύσασθαι. 19 *Ald.* ὅτι. 20 *Alex.* ὁ γραμματεύς. Ἦσαν γὰρ γεγραμμέναι. 21 *Ald.* αὐτοῦ. 22 *Alex.* παραίτιος ἀγαθῶν. 23 *Alex. Ald.* τούτων κατά. 24 *Alex.* τεσσαρακοστοῦ. 25 *C.* Διὸς Κορινθίου. 26 *Alex.* τετράδι καὶ εἰκάδι. 27 *Alex.* βουλομένου. 28 *Alex.* Ἰουδαίων. 29 *Alex.* εἰς τά.

λὰ τὴν ἑαυτῶν ἀγωγὴν [30] αἱρετίζοντας, καὶ
διὰ τοῦτο ἀξιοῦντας συγχωρηθῆναι αὐτοῖς τὰ
25 [31] νόμιμα αὐτῶν· Αἱρούμενοι οὖν καὶ τοῦτο
τὸ ἔθνος ἐκτὸς ταραχῆς εἶναι, κρίνομεν τό,
τε [32] ἱερὸν αὐτοῖς ἀποκατασταθῆναι, καὶ πολι-
τεύεσθαι κατὰ τὰ ἐπὶ τῶν προγόνων αὐτῶν ἔθη.
26 Εὖ οὖν ποιήσεις διαπεμψάμενος πρὸς αὐτοὺς καὶ
δοὺς δεξιάς, ὅπως [33] εἰδότες τὴν ἡμετέραν
προαίρεσιν, εὔθυμοί τε ὦσι, καὶ ἡδέως διαγί-
νωνται [34] πρὸς τὴν τῶν ἰδίων ἀντίληψιν.
27 Πρὸς δὲ τὸ ἔθνος ἡ τοῦ βασιλέως ἐπιστολὴ [35] τοι-
αύτη ἦν· Βασιλεὺς Ἀντίοχος τῇ γερουσίᾳ τῶν
Ἰουδαίων καὶ τοῖς ἄλλοις Ἰουδαίοις χαίρειν.
28 [36] Εἰ ἔρρωσθε, εἴη ἂν ὡς βουλόμεθα· καὶ αὐτοὶ
29 δὲ ὑγιαίνομεν. Ἐνεφάνισεν ἡμῖν [37] ὁ Με-
νέλαος βούλεσθαι κατελθόντας ὑμᾶς γίνεσθαι
30 πρὸς τοῖς ἰδίοις. Τοῖς οὖν [38] καταπο-
ρευομένοις μέχρι τριακάδος Ξανθικοῦ ὑπάρ-
31 ξει δεξιὰ μετὰ τῆς [39] ἀδείας, Χρῆσθαι τοὺς
Ἰουδαίους τοῖς ἑαυτῶν δαπανήμασι καὶ νόμοις
καθὰ καὶ τὸ πρότερον, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν κατ' οὐδέ-
να τρόπον [40] παρενοχληθήσεται περὶ τῶν ἠγνοη-
32 μένων. Πέπομφα [41] δὲ καὶ τὸν Μενέλαον
33 [42] παρακαλέσοντα ὑμᾶς. Ἔρρωσθε. ἔτους
ἑκατοστοῦ [43] τεσσαρακοστοῦ ὀγδόου, Ξανθικοῦ
34 [44] πέμπτῃ καὶ δεκάτῃ. [45] Ἔπεμψαν δὲ
καὶ οἱ Ῥωμαῖοι πρὸς αὐτοὺς ἐπιστολὴν ἔχουσαν
οὕτως· Κόϊντος Μέμμιος, Τίτος [46] Μάνλιος,
πρεσβύται Ῥωμαίων, τῷ δήμῳ τῶν Ἰουδαίων
35 χαίρειν. Ὑπὲρ ὧν Λυσίας ὁ συγγενὴς τοῦ
βασιλέως συνεχώρησεν ὑμῖν, καὶ ἡμεῖς συνευ-
36 δοκοῦμεν. Ἃ δὲ ἔκρινε [47] προσανενε-
χθῆναι τῷ βασιλεῖ, πέμψατέ τινα παραχρῆ-
μα ἐπισκεψάμενοι περὶ τούτων, [48] ἵνα ἐκθῶ-
μεν ὡς καθήκει [49] ὑμῖν· ἡμεῖς γὰρ προσάγομεν
37 πρὸς Ἀντιόχειαν. Διὸ σπεύσατε, καὶ
πέμψατέ τινας, ὅπως καὶ ἡμεῖς ἐπιγνῶμεν ὁ-
38 ποίας ἐστὲ γνώμης. Ὑγιαίνετε. ἔτους ἑ-
κατοστοῦ [50] τεσσαρακοστοῦ ὀγδόου, Ξανθικοῦ
[51] πέμπτῃ καὶ δεκάτῃ.

Κεφ. ιβ'. 12.

1 Γενομένων [1] τῶν συνθηκῶν τούτων, ὁ μὲν Λυ-
σίας ἀπῄει πρὸς τὸν βασιλέα, οἱ δὲ Ἰουδαῖοι
2 περὶ τὴν γεωργίαν ἐγίνοντο. Τῶν δὲ
κατὰ τόπον στρατηγῶν Τιμόθεος καὶ Ἀπολλώνιος
ὁ τοῦ Γενναίου, ἔτι δὲ Ἱερώνυμος καὶ Δημοφῶν,
πρὸς δὲ τούτοις Νικάνωρ ὁ Κυπριάρχης, οὐκ
εἴων αὐτοὺς [2] εὐσταθεῖς, [3] καὶ τὰ τῆς ἡσυχίας ἄ-
3 γειν. Ἰοππῖται δὲ [4] τηλικοῦτο συνετέλε-
σαν τὸ δυσσέβημα. παρακαλέσαντες [5] τοὺς σὺν
αὐτοῖς οἰκοῦντας Ἰουδαίους ἐμβῆναι εἰς τὰ [6] πα-
ρασταθέντα ὑπ' αὐτῶν σκάφη σὺν γυναιξὶ καὶ
τέκνοις, ὡς μηδεμιᾶς ἐνεστώσης πρὸς αὐτοὺς
4 δυσμενείας, [7] Κατὰ δὲ τὸ κοινὸν τῆς πό-
λεως ψήφισμα, καὶ τούτων ἐπιδεξαμένων ὡς
ἂν εἰρηνεύειν θελόντων, καὶ μηδὲν ὕποπτον ἐ-
χόντων, [8] ἐπαναχθέντας αὐτοὺς ἐβύθισαν, ὄν-
5 τας οὐκ ἔλαττον τῶν διακοσίων. Μετα-
λαβὼν δὲ [9] Ἰούδας τὴν γεγονυῖαν εἰς τοὺς ὁ-
μοεθνεῖς ὠμότητα, παραγγείλας τοῖς περὶ
6 αὐτὸν ἀνδράσι, Καὶ ἐπικαλεσάμενος
τὸν δίκαιον κριτὴν θεόν, [10] παρεγένετο ἐπὶ τοὺς
μιαιφόνους τῶν ἀδελφῶν· [11] καὶ τὸν μὲν λιμένα νύ-
κτωρ ἐνέπρησε, καὶ τὰ σκάφη κατέφλεξε, τοὺς
7 δὲ ἐκεῖ συμφυγόντας ἐξεκέντησε. Τοῦ δὲ
χωρίου συγκλεισθέντος, [12] ἀνέλυσεν, ὡς πά-
λιν ἥξων καὶ τὸ σύμπαν τῶν Ἰοππιτῶν ἐκριζῶσαι
8 πολίτευμα. Μεταλαβὼν δὲ καὶ τοὺς ἐν
Ἰαμνείᾳ τὸν αὐτὸν ἐπιτελεῖν βουλομένους τρόπον
9 τοῖς [13] παροικοῦσιν Ἰουδαίοις, Καὶ τοῖς
Ἰαμνίταις νυκτὸς ἐπιβαλών, ὑφῆψε τὸν λιμένα
σὺν τῷ στόλῳ, ὥστε [14] φαίνεσθαι τὰς αὐγὰς τοῦ
φέγγους εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, σταδίων ὄντων
10 διακοσίων [15] τεσσαράκοντα. Ἐκεῖθεν
δὲ [16] ἀποσπασθέντων σταδίους ἐννέα, ποιου-
μένων τὴν πορείαν ἐπὶ τὸν Τιμόθεον, [17] προσ-

30 *Alex.* αἱρετίζοντας ἀξιοῦν. 31 *Alex.* & *C.* νόμιμα· Αἱρούμενοι. 32 *Alex.* ἱερὸν ἀποκατασταθῆναι αὐτοῖς. 33 *Alex.* ἰδότας. 34 *Alex.* πρὸς τῇ τῶν ἰδίων ἀντιλήμψει. 35 *Alex.* τοιάδε. 36 *Alex.* Ἔρρωσθαι. 37 *Alex.* Μενέλαος βουλόμενος κατελθόντας * ἡμᾶς. 38 *Alex.* * καταπορευόμενος. 39 *Alex.* * ἰδίας. 40 *Ald.* ὀχληθήσεται. 41 δὲ *Ald.* deest. 42 *Alex.* παρακαλέσαντα. 43 *Alex.* τεσσερακοστοῦ. 44 *Alex.* & *C.* πεντεκαιδεκάτῃ. 45 *Alex.* * Ἐπέμψαμεν. 46 *Alex.* Μάνιος. 47 *Alex.* προσανενήνεχθαι. 48 *Alex.* ἵν' ἴχωμεν. 49 *Alex.* ἡμῖν. 50 *Alex.* τεσσερακοστοῦ.

51 *Alex.* πεντεκαιδεκάτη.
Cap. 12. 1 *Ms. Alex.* & *Comp. ed.* δὲ τῶν. *Ald.* καὶ τῶν. 2 *Alex. Ald. C.* εὐσταθεῖν. 3 *Alex.* καὶ * τὰς ἡσυχίας. 4 *Ald.* τοσοῦτο. 5 *Alex.* τοὺς ἐν ἑαυτοῖς. 6 *Alex.* παρακατασταθέντα. 7 *Alex. Ald.* Μετὰ δέ. 8 *Alex.* ἀχθέντας. 9 *Alex.* ὁ Ἰούδας. 10 *Alex.* & *C.* Παραγινόμενος. 11 *Alex.* τὸν μὲν * ἵμενα. 12 *Alex.* * ἀνέχυσεν, πάλιν. 13 *Alex.* κατοικοῦσιν. 14 *Alex.* ἐπιφαίνεσθαι. 15 *Alex.* τεσσεράκοντα. 16 *Alex.* & *C.* ἀποσπάσαντες. 17 *Alex.* ἐπέβαλλεν.

ἔβαλον Ἄραβες αὐτῷ οὐκ ἐλάττους τῶν πεντα-
11 κισχιλίων, ἱππεῖς δὲ πεντακόσιοι. Γε-
νομένης δὲ καρτερᾶς μάχης, καὶ τῶν περὶ τὸν
Ἰούδαν διὰ τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ βοήθειαν εὐημερησάν-
των, [18]ἐλαττωθέντες οἱ Νομάδες [19]Ἄραβες
[20]ἠξίουν δοῦναι τὸν Ἰούδαν δεξιὰν αὐτοῖς, ὑπι-
σχνούμενοι καὶ βοσκήματα δώσειν, καὶ ἐν τοῖς λοι-
12 ποῖς ὠφελήσειν αὐτούς. Ἰούδας δὲ ὑπο-
λαβὼν ὡς ἀληθῶς ἐν πολλοῖς αὐτοὺς χρησίμους,
[21]ἐπεχώρησεν εἰρήνην ἄξειν πρὸς αὐτούς. καὶ
λαβόντες δεξιὰς, εἰς τὰς σκηνὰς [22]αὐτῶν ἐ-
13 χωρίσθησαν. Ἐπέβαλε δὲ καὶ ἐπί τινα
πόλιν γεφυροῦν ὀχυρὰν καὶ τείχεσι περιπεφραγ-
μένην, καὶ παμμιγέσιν ἔθνεσι κατοικουμένην,
14 ὄνομα δὲ Κάσπιν. Οἱ δ' ἔνδον πεποι-
θότες τῇ τῶν τειχέων [23]ἐρυμνότητι, τῇ τε τῶν
βρωμάτων παραθέσει, ἀναγωγότερον ἐχρῶν-
το, τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν λοιδοροῦντες, καὶ προσ-
έτι βλασφημοῦντες, καὶ λαλοῦντες ἃ μὴ θέμις.
15 Οἱ [24]δὲ περὶ τὸν Ἰούδαν ἐπικαλεσάμενοι τὸν μέ-
γαν τοῦ κόσμου δυνάστην, τὸν ἄτερ κριῶν καὶ μη-
χανῶν ὀργανικῶν κατακρημνίσαντα τὴν Ἱεριχὼ
κατὰ τοὺς Ἰησοῦ χρόνους, ἐνέσεισαν θηριωδῶς τῷ
16 τείχει. Καταλαβόμενοί τε τὴν πόλιν τῇ
τοῦ θεοῦ θελήσει, ἀμυθήτους ἐποιήσαντο σφα-
γὰς, ὥστε τὴν παρακειμένην λίμνην τὸ πλάτος
ἔχουσαν [25]σταδίων δύο, [26]κατάῤῥυτον αἵματι
17 πεπληρωμένην φαίνεσθαι. Ἐκεῖθεν δὲ
ἀποσπάσαντες σταδίους ἑπτακοσίους πεντήκοντα
διήνυσαν εἰς τὸν Χάρακα, [27]πρὸς τοὺς λεγο-
18 μένους Τουβιηνοὺς Ἰουδαίους. Καὶ Τιμόθεον
μὲν ἐπὶ τῶν τόπων οὐ κατέλαβον, [28]ἄπρακτόν
τε ἀπὸ τῶν τόπων [29]ἐκλελυκότα, καταλελοι-
πότα δὲ φρουρὰν ἔν τινι τόπῳ, καὶ μάλα ὀχυ-
19 ράν. Δωσίθεος δὲ καὶ Σωσίπατρος τῶν περὶ
τὸν Μακκαβαῖον ἡγεμόνων, [30]ἐξοδεύσαντες ἀπ-
ώλεσαν τοὺς ὑπὸ Τιμοθέου καταλειφθέντας
ἐν τῷ ὀχυρώματι πλείους τῶν μυρίων ἀνδρῶν.
20 Ὁ δὲ Μακκαβαῖος διατάξας [31]τὴν ἑαυτοῦ
στρατιὰν [32]σπειρηδὸν, κατέστησεν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν
σπειρῶν, καὶ ἐπὶ τὸν Τιμόθεον [33]ὥρμησεν ἔχον-
τα περὶ αὐτὸν μυριάδας δώδεκα πεζῶν, ἱπ-
πεῖς δὲ [34]χιλίους [35]πρὸς τοῖς πεντακοσίοις.
21 Τὴν δὲ ἔφοδον μεταλαβὼν [36]Ἰούδα, ὁ Τι-
μόθεος προεξαπέστειλε τὰς γυναῖκας, καὶ τὰ
τέκνα, καὶ τὴν ἄλλην ἀποσκευὴν εἰς τὸ λεγό-
μενον Καρνίον· ἦν γὰρ δυσπολιόρκητον καὶ δυσ-
πρόσιτον τὸ χωρίον διὰ [37]τὴν τῶν πάντων τῶν τό-
22 πων στενότητα. Ἐπιφανείσης δὲ τῆς [38]Ἰού-
δα σπείρας πρώτης, καὶ γενομένου δέους ἐπὶ τοὺς
πολεμίους, φόβου τε ἐκ τῆς τοῦ [39]πάντα ἐφορῶν-
τος ἐπιφανείας [40]γενομένου ἐπ' αὐτοὺς, [41]εἰς
φυγὴν ὥρμησαν ἄλλος ἀλλαχῇ φερόμενος,
ὥστε πολλάκις ὑπὸ τῶν ἰδίων βλάπτεσθαι, καὶ ταῖς
23 τῶν ξιφῶν ἀκμαῖς ἀναπείρεσθαι. Ἐποιεῖτο
δὲ τὸν διωγμὸν [42]εὐτονώτερον Ἰούδας, συγκεν-
τῶν τοὺς [43]ἀλιτηρίους, διέφθειρέ τε εἰς μυριά-
24 δας τρεῖς ἀνδρῶν. Αὐτὸς δὲ ὁ Τιμόθεος
ἐμπεσὼν τοῖς περὶ τὸν Δωσίθεον καὶ Σωσίπατρον,
ἠξίου μετὰ πολλῆς γοητείας ἐξαφεῖναι σῶον αὐτόν·
διὰ τὸ πλειόνων μὲν γονεῖς, ὧν δὲ ἀδελφοὺς
ἔχειν, καὶ τούτους ἀλογηθῆναι [44]συμβήσεται, εἰ
25 ἀποθάνοι. Πιστώσαντος δὲ αὐτοῦ διὰ πλει-
όνων τὸν ὁρισμὸν [45]ἀποκαταστήσειν [46]τούτους ἀ-
πημάντους, ἀπέλυσαν αὐτὸν ἕνεκα τῆς τῶν ἀδελ-
26 φῶν σωτηρίας. Ἐξελθὼν δὲ ἐπὶ τὸ
Καρνίον καὶ τὸ [47]Ἀταργατεῖον, [48]κατέσφαξε
μυριάδας σωμάτων [49]δύο καὶ πεντακισχιλίους.
27 Καὶ μετὰ τὴν τούτων τροπὴν καὶ ἀπώλειαν [50]ἐπε-
στράτευσεν Ἰούδας καὶ ἐπὶ Ἐφρὼν, πόλιν ὀχυ-
ρὰν, [51]ἐν ᾗ κατῴκει Λυσίας, καὶ πάμφυλα
πλήθη· [52]νεανίαι δὲ πρὸ τῶν τειχῶν καθεστῶτες
ῥωμαλέοι ἀπεμάχοντο εὐρώστως, ἐνθάδε ὀρ-
γάνων καὶ βελῶν [53]πολλαὶ παραθέσεις ὑπῆρ-

18 *Alex.* ἐλαττονωθέντες Νομάδες. 19 Ἄραβες *Alex.* & *Ald.* deest. 20 *Alex.* ἠξίουν. 21 *Alex.* ὑπεχώρησεν. 22 *Alex.* & C. ἐχωρίσθησαν. 23 *Alex.* εὐρυμνότητι. 24 *Alex.* δὲ τόν. 25 *Alex.* & C. σταδίους δύο. 26 *Alex.* καταῤῥεῖν τὸ αἷμα. 27 *Alex.* καὶ πρὸς τοὺς λεγομένους Τουβείνους. 28 *Alex.* ἄπρακτον τότε ἐκ τῶν. 29 C. ἐκλελυθότα. 30 *Alex.* ἐξοδεύσαντες τοὺς ὑπὸ Τιμοθέου ἀπώλεσαν καταλειφθέντας. 31 *Alex.* τὴν περὶ αὐτὸν στρατιάν. 32 σπειρηδὸν, κατέστησεν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν C. desunt. 33 *Alex.* ὥρμησαν. 34 *Alex.* τετρακισχιλίους. C. δύο χιλίους. 35 *Alex.* καὶ πρὸς τοῖς ἑπτακισχιλίοις. 36 *Alex.* Ἰούδου, προεξαπέστειλεν ὁ Τιμόθεος τὰς γυναῖκας, καὶ τὴν ἄλλην. 37 *Alex.* τὴν πάντων. 38 *Alex.* Ἰούδου σπείρης, πρώτου. 39 *Alex.* τὰ πάντα. 40 *Alex.* γενομένης. 41 *Alex.* εἰς φυγεῖν. 42 *Alex.* εὐτονότερον Ἰούδας. 43 *Alex.* ἀλητηρίους, διέφθειρεν δέ. 44 *Alex.* & C. συμβήσεται. Πιστώσαντος. 45 *Alex.* ἀποκαταστῆσαι. 46 *Ald.* τε αὐτούς. 47 *Alex.* Ἀτεργατεῖον. 48 *Ald.* ὁ Μακκαβαῖος κατέσφαξε. 49 *Alex.* δυοπεντακισχιλίους. Μετὰ δὲ τήν. 50 *Alex.* ἐπεστράτευσεν καί. 51 *Alex.* & C. ἐν ᾗ πάμφυλα ἐν αὐτῇ πλήθη κατῴκει (*Alex.* deest.) 52 *Alex* & C. νεανίαι δὲ ῥωμαλαῖοι (C. ῥωμαλέοι) πρὸ τῶν τειχέων (C. τειχῶν) καθεστῶτες εὐρώστως ἀπεμάχοντο, (C. ἀπεμάχοντο εὐρώστως,) ἔνθα (C. ἐνθάδε) ὀργάνων. 53 πολλαὶ *Ald.* deest.

28 χον. Ἐπικαλεσάμενοι δὲ τὸν δυνάστην τὸν
μετὰ κράτους συντρίβοντα τὰς τῶν πολεμίων [54] ἀλ-
κὰς, ἔλαβον τὴν πόλιν ὑποχείριον, [55] καὶ
κατέστρωσαν τῶν ἔνδον εἰς μυριάδας [56] δύο καὶ
29 πεντακισχιλίους. Ἀναζεύξαντες δὲ ἐκεῖ-
θεν, ὥρμησαν ἐπὶ Σκυθῶν πόλιν, ἀπέχουσαν
ἀπὸ Ἱεροσολύμων σταδίους ἑξακοσίους.
30 Ἀπομαρτυρησάντων δὲ τῶν ἐκεῖ [57] κατοικούντων
Ἰουδαίων, ἣν οἱ Σκυθοπολῖται ἔσχον πρὸς αὐ-
τοὺς εὔνοιαν, καὶ ἐν τοῖς τῆς ἀτυχίας καιροῖς ἥ-
31 μερον [58] ἀπάντησιν ἐποιοῦντο, Εὐχαρι-
στήσαντες αὐτοῖς, καὶ προσπαρακαλέσαντες καὶ
εἰς τὰ λοιπὰ πρὸς τὸ γένος εὐμενεῖς εἶναι,
[59] παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα, τῆς τῶν ἑβδομά-
32 δων ἑορτῆς οὔσης ὑπογύου. Μετὰ δὲ τὴν
λεγομένην Πεντηκοστὴν, ὥρμησαν ἐπὶ Γοργίαν
33 τὸν τῆς Ἰδουμαίας στρατηγόν. [60] Ἐξῆλθε δὲ
μετὰ πεζῶν τρισχιλίων, ἱππέων δὲ τετρακοσίων.
34 [61] Καὶ παραταξαμένων συνέβη πεσεῖν ὀλίγους
35 [62] τῶν [63] Ἰουδαίων. Δοσίθεός δέ τις τῶν τοῦ
Βακήνορος, ἔφιππος ἀνὴρ καὶ καρτερὸς, εἴ-
χετο τοῦ Γοργίου, καὶ λαβόμενος τῆς χλαμύδος,
ἦγεν αὐτὸν εὐρώστως, καὶ [64] βουλόμενος τὸν κα-
τάρατον λαβεῖν ζωγρίαν, τῶν [65] ἱππέων Θρα-
κῶν τινὸς ἐπενεχθέντος αὐτῷ καὶ τὸν ὦμον καθ-
ελόντος, διέφυγεν [66] ὁ Γοργίας εἰς Μαρι-
36 σά. Τῶν δὲ περὶ τὸν [67] Ἔσδριν ἐπιπλεῖ-
ον μαχομένων, καὶ κατακόπων ὄντων, ἐπικα-
λεσάμενος [68] ὁ Ἰούδας τὸν κύριον σύμμαχον φα-
37 νῆναι καὶ προοδηγὸν [69] τοῦ πολέμου, Κα-
ταρξάμενος τῇ πατρίῳ φωνῇ τὴν μεθ' ὕμνων
κραυγὴν, [70] ἀναβοήσας, καὶ [71] ἐνσείσας ἀ-
προσδοκήτως τοῖς περὶ τὸν Γοργίαν, τροπὴν
38 [72] αὐτῶν ἐποιήσατο. Ἰούδας δὲ ἀναλα-
βὼν τὸ στράτευμα, [73] ἦγεν εἰς Ὀδολλὰμ πό-
λιν. τῆς δὲ ἑβδομάδος ἐπιβαλλούσης, κατὰ τὸν ἐ-
θισμὸν ἁγνισθέντες αὐτόθι τὸ σάββατον [74] διή-
39 γαγον. Τῇ δὲ ἐχομένῃ ἦλθον οἱ περὶ τὸν
Ἰούδαν καθ' ὃν [75] τρόπον τὸ τῆς χρείας ἐγεγόνει,
[76] τὰ τῶν προπεπτωκότων σώματα ἀνακομίσα-
σθαι, καὶ μετὰ τῶν συγγενῶν ἀποκαταστῆσαι εἰς τοὺς
40 πατρῴους τάφους. Εὗρον δὲ ἑκάστου τῶν τε-
θνηκότων ὑπὸ τοὺς χιτῶνας ἱερώματα τῶν ἀπὸ Ἰαμ-
νείας εἰδώλων, ἀφ' ὧν ὁ νόμος ἀπείργει τοὺς
Ἰουδαίους. τοῖς δὲ πᾶσι σαφὲς ἐγένετο διὰ τήνδε τὴν
41 αἰτίαν τούσδε πεπτωκέναι. Πάντες οὖν εὐ-
λογήσαντες [77] τοῦ δικαιοκρίτου κυρίου τοῦ τὰ κε-
42 κρυμμένα φανερὰ ποιοῦντος, Εἰς [78] ἱ-
κετείαν [79] ἐτράπησαν, ἀξιώσαντες τὸ γεγο-
νὸς ἁμάρτημα τελείως ἐξαλειφθῆναι. ὁ δὲ
[80] γενναῖος Ἰούδας παρεκάλεσε τὸ πλῆθος συν-
τηρεῖν [81] ἑαυτοὺς ἀναμαρτήτους εἶναι, ὑπ' ὄψιν
ἑωρακότας τὰ γεγονότα, διὰ τὴν τῶν προπεπτω-
43 κότων [82] ἁμαρτίαν. Ποιησάμενός τε
[83] κατ' ἀνδρολογίαν κατασκευάσματα εἰς ἀρ-
γυρίου δραχμὰς δισχιλίας, ἀπέστειλεν εἰς Ἱε-
ροσόλυμα προσαγαγεῖν περὶ ἁμαρτίας θυσίαν,
πάνυ καλῶς καὶ ἀστείως [84] πράττων, ὑπὲρ ἀ-
44 ναστάσεως [85] διαλογιζόμενος. Εἰ γὰρ μὴ
τοὺς προπεπτωκότας ἀναστῆναι προσεδόκα,
[86] περισσὸν ἂν ἦν καὶ ληρῶδες ὑπὲρ νεκρῶν [87] προσ-
45 εὔχεσθαι. Εἶτ' ἐμβλέπων τοῖς μετ' εὐ-
σεβείας κοιμωμένοις κάλλιστον ἀποκείμενον
[88] χαριστήριον· ὁσία καὶ εὐσεβὴς ἡ ἐπίνοια· ὅ-
θεν περὶ τῶν τεθνηκότων τὸν ἐξιλασμὸν ἐποιήσα-
το, τῆς ἁμαρτίας ἀπολυθῆναι.

Κεφ. ιγ'. 13.

1 Τῷ δὲ ἐννάτῳ καὶ [1] τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ
ἔτει προσέπεσε τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν, Ἀντίοχον
τὸν Εὐπάτορα παραγενέσθαι σὺν πλήθεσιν ἐπὶ τὴν
2 Ἰουδαίαν, Καὶ σὺν αὐτῷ Λυσίαν τὸν ἐπί-
τροπον καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων, ἕκαστον ἔχον-
τα δύναμιν Ἑλληνικὴν πεζῶν μυριάδας ἕν-
δεκα, καὶ ἱππεῖς πεντακισχιλίους τριακοσίους, καὶ
ἐλέφαντας εἰκοσιδύο, ἅρματα δὲ δρεπανη-
3 φόρα τριακόσια. [2] Καὶ Μενέλαος δὲ

---

54 *Alex.* ὁλκάς. 55 *Alex.* κατέστρωσαν δὲ τῶν. 56 *Alex.* δυοπεντακισχιλίους. Ἀναζεύξαντές τε. 57 *Alex.* καθεστώτων. 58 *Alex.* ἀπάντησιν, Εὐχαριστήσαντες, καί. 59 *Alex.* & *C.* παρεγενήθησαν. 60 *C.* Ἐξῆλθον. 61 *Alex.* Παραταξαμένους δέ. *C.* Πρὸς τοῦτον δὲ παραταξαμένους. 62 *C.* ἐκ τῶν. 63 *Ald.* Ἰδουμαίων. 64 *Alex.* βουλομένου. 65 *Alex.* ἱππέων τινὸς Θρακῶν. 66 *Alex.* Γοργείας. 67 *Ald.* Γοργίαν. 68 *Alex.* Ἰούδας. 69 *Alex.* * φανῆναι τοῦ. 70 *Alex.* ἐνσείσας. *C.* ἐνσείσας. 71 ἐνσείσας *Ald.* deest. 72 *Alex.* ἐποιήσατο αὐτῶν. 73 *Alex.* ἥκεν. 74 *Alex.* διῆγεν.

75 *Alex.* χρόνον. 76 *Alex.* τὰ σώματα τῶν προπεπτωκότων. 77 *Alex.* τὰ τοῦ. 78 *Alex.* εἰκεσίαν. 79 *Ald.* ἐντραπέντες, ἠξίωσαν μὴ διά. 80 *Ald.* γεννάδας. 81 *Alex.* αὐτούς. 82 *Alex.* * ἁμαρτημάτων. 83 *Alex.* κατ' ἀνδρολόγειον εἰς ἀργυρίου. 84 *Alex.* πράττειν. 85 *Alex.* ἀναλογιζόμενος· Εἰ μὴ γάρ. 86 *Alex.* περισσῶς, καί. *C.* περισσὸν καί. 87 *Alex. C.* εὔχεσθαι· Εἶτ' (*Alex.* Εἶτε.) 88 *Alex.* εὐχαριστήριον.
Cap. 13. 1 *Ms. Alex.* τεσσερακοστῷ. 2 *Alex.* Συνέμιξεν δὲ αὐτοῖς καὶ Μενέλαος, καί.

συνέμιξεν

συνέμιξεν αὐτοῖς, καὶ παρεκάλει μετὰ πολλῆς εἰ-
ρωνείας τὸν Ἀντίοχον, οὐκ ἐπὶ [3] σωτηρίᾳ τῆς
πατρίδος, οἰόμενος δὲ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς [4] κα-
4 τασταθήσεσθαι. Ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν βασι-
λέων ἐξήγειρε τὸν θυμὸν τοῦ Ἀντιόχου ἐπὶ τὸν ἀλιτή-
ριον, καὶ Λυσίου ὑποδείξαντος τοῦτον [5] αἴτιον
εἶναι πάντων τῶν κακῶν, προσέταξεν, ὡς ἔθος
ἐστὶν ἐν τῷ τόπῳ, προσαπολέσαι, ἀγαγόντας
5 αὐτὸν εἰς Βέροιαν. Ἔστι δὲ ἐν τῷ τόπῳ
πύργος πεντήκοντα [6] πηχῶν πλήρης [7] σπο-
δοῦ, οὗτος δὲ ὄργανον εἶχε περιφερὲς πάντο-
6 θεν ἀπόκρημνον εἰς τὴν σποδόν. Ἐνταῦ-
θα τὸν ἱεροσυλίας [8] ἔνοχον ὄντα, ἢ καί τινων
ἄλλων κακῶν ὑπεροχὴν πεποιημένον, ἅ-
7 παντες προσωθοῦσιν εἰς ὄλεθρον. Τοιούτῳ
μόρῳ τὸν παράνομον συνέβη θανεῖν, μηδὲ τῆς
γῆς [9] τυχόντα Μενέλαον· πάνυ δικαίως.
8 Ἐπεὶ γὰρ συνετελέσατο πολλὰ περὶ τὸν βωμὸν
ἁμαρτήματα, οὗ τὸ πῦρ ἁγνὸν ἦν καὶ ἡ σποδὸς,
9 ἐν σποδῷ τὸν θάνατον ἐκομίσατο. Τοῖς δὲ
φρονήμασιν ὁ βασιλεὺς [10] βεβαρβαρωμένος
ἤρχετο, τὰ χείριστα τῶν ἐπὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγο-
10 νότων ἐνδειξόμενος τοῖς Ἰουδαίοις. Με-
ταλαβὼν δὲ Ἰούδας ταῦτα, παρήγγειλε τῷ
πλήθει δι' ἡμέρας καὶ νυκτὸς [11] ἐπικαλεῖσθαι τὸν
κύριον, εἴποτε [12] ἄλλοτε, καὶ νῦν ἐπιβοηθεῖν
τοῖς τοῦ νόμου καὶ πατρίδος καὶ ἱεροῦ ἁγίου στερεῖσθαι
11 μέλλουσι, Καὶ τὸν ἄρτι βραχέως ἀνεψυ-
χότα λαὸν μὴ ἐᾶσαι τοῖς δυσφήμοις ἔθνεσιν
12 ὑποχειρίους γενέσθαι. Πάντων δὲ τὸ αὐ-
τὸ ποιησάντων ὁμοῦ καὶ καταξιωσάντων τὸν ἐλεή-
μονα κύριον μετὰ κλαυθμοῦ καὶ νηστειῶν καὶ προ-
πτώσεως [13] ἐφ' ἡμέρας τρεῖς ἀδιαλείπτως,
παρακαλέσας αὐτοὺς ὁ Ἰούδας ἐκέλευσε πα-
13 ραγίνεσθαι. Καθ' ἑαυτὸν δὲ σὺν τοῖς πρε-
σβυτέροις [14] γενόμενος, ἐβουλεύσατο πρὶν εἰσ-
βαλεῖν [15] τοῦ βασιλέως τὸ στράτευμα εἰς τὴν
Ἰουδαίαν, [16] καὶ γενέσθαι τῆς πόλεως ἐγκρατεῖς,
ἐξελθόντας κρῖναι τὰ πράγματα τῇ τοῦ [17] κυ-
14 ρίου βοηθείᾳ. Δοὺς δὲ τὴν ἐπιτροπὴν τῷ
[18] κτίστῃ τοῦ κόσμου, παρακαλέσας τοὺς σὺν
αὐτῷ γενναίως ἀγωνίσασθαι μέχρι θανάτου πε-
ρὶ [19] νόμων, περὶ ἱεροῦ, πόλεως, πατρίδος,
πολιτείας, [20] ἐποιήσατο περὶ [21] Μωδεῒν τὴν
15 στρατοπεδείαν. [22] Δοὺς δὲ τοῖς περὶ αὐ-
τὸν σύνθημα θεοῦ [23] νίκης, μετὰ νεανίσκων ἀρίστων
κεκριμένων ἐπιβαλὼν νύκτωρ ἐπὶ τὴν βασιλικὴν
αὐλὴν, [24] ἐν τῇ παρεμβολῇ ἀνεῖλεν εἰς ἄνδρας
[25] τετρακισχιλίους, καὶ τὸν πρωτεύοντα τῶν ἐλεφάν-
των σὺν τῷ κατ' [26] οἰκίαν [27] ὄχλῳ συνέθηκε,
16 Καὶ τὸ τέλος τὴν παρεμβολὴν [28] δέους καὶ τα-
ραχῆς [29] ἐπλήρωσαν, καὶ ἐξέλυσαν εὐημεροῦντες.
17 Ὑποφαινούσης δὲ ἤδη τῆς ἡμέρας [30] τοῦτ' ἐγεγό-
νει, διὰ τὴν ἐπαρήγουσαν αὐτῷ [31] τοῦ κυρίου σκέ-
18 πην. Ὁ δὲ βασιλεὺς εἰληφὼς [32] γεῦσιν
τῆς τῶν Ἰουδαίων εὐτολμίας, κατεπείρασε διὰ μεθ-
19 όδων τοὺς τόπους. Καὶ ἐπὶ [33] Βαιθσοῦρα φρού-
ριον ὀχυρὸν τῶν Ἰουδαίων προσῆγεν· [34] καὶ ἐτροποῦ-
20 το, προσέκρουεν, ἠλαττονοῦτο. Τοῖς δὲ
21 ἔνδον Ἰούδας τὰ δέοντα εἰσέπεμψε. Προσ-
ήγγειλε δὲ τὰ μυστήρια τοῖς πολεμίοις Ῥόδο-
κος ἐκ τῆς Ἰουδαϊκῆς τάξεως· [35] ἀνεζητήθη δὲ,
22 καὶ κατελήφθη, καὶ [36] κατεκλείσθη. Ἐ-
δευτερολόγησεν ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐν [37] Βαιθσοῦ-
ρᾳ, δεξιὰν ἔδωκεν, ἔλαβεν, ἀπῄει, προσ-
έβαλε τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν, ἥττων ἐγένετο,
23 [38] Μετέλαβεν ἀπονενοῆσθαι τὸν Φίλιππον ἐν Ἀν-
τιοχείᾳ τὸν ἀπολελειμμένον ἐπὶ τῶν πραγμάτων,
συνεχύθη, τοὺς Ἰουδαίους παρεκάλεσεν, ὑπε-
τάγη, καὶ ὤμοσεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς δικαίοις, συν-
ελύθη, καὶ θυσίαν προσήγαγεν, ἐτίμησε τὸν
24 νεὼν, καὶ τὸν τόπον ἐφιλανθρώπησε, Καὶ
τὸν Μακκαβαῖον [39] ἀπεδέξατο, κατέλιπε στρα-
τηγὸν ἀπὸ Πτολεμαΐδος ἕως τῶν [40] Γερρήνων
25 ἡγεμονίδην, Ἦλθεν εἰς Πτολεμαΐδα·
[41] ἐδυσφόρουν [42] περὶ τῶν συνθηκῶν οἱ Πτολε-

3 *Alex.* σωτηρίας. 4 *Alex.* κατασταθήσεται. 5 *Alex* αἴτιον τῶν κακῶν εἶναι καὶ πάντων, προσέταξεν. 6 *Alex.* πήχεων. 7 *Alex* σποδοῦ, ὄργανον δὲ εἶχεν. 8 *Alex.* & *C* ἔνοχον, ἢ καί 9 *Alex.* τυγχάνοντα. 10 *Alex.* βεβαρημένος. 11 *Alex.* ἐπικαλέσασθαι 12 *Alex.* καὶ ἄλλοτε. 13 *Alex.* ἐπί. 14 *Ald.* γενόμενος ὁ Ἰούδας. 15 *Alex.* τὸ στράτευμα τοῦ βασιλέως ἐπὶ τήν. 16 *Alex.* γενέσθαι. 17 *Alex.* θεοῦ βοηθείᾳ. 18 *Alex.* κυρίῳ τοῦ. 19 *Alex.* & *C.* νόμων, ἱεροῦ. 20 *Alex.* περὶ δὲ Μωδιὼμ ἐποιήσατο τὴν στρατιάν. Ἀναδοὺς. 21 *Ald.* Μοδεΐμ. 22 *C.* Ἀναδούς. 23 *Alex.* νίκην.

24 *Alex. Ald. C.* τὴν παρεμβολήν. 25 *Alex.* δισχιλίους. 26 *C.* οἰκείαν. 27 *Alex.* ὄντι συνέθηκεν. 28 *Alex.* δέους. 29 *C.* ἔπλησαν 30 *Alex.* τοῦτο. 31 *Alex.* τοῦ κυρίου. 32 *Alex. C.* γεῦμα. 33 *Alex* Βαιθσούροις φρούριον ὀλίγον τῶν. 34 *Alex.* ἐτροποῦτο, προσέκρουσεν. 35 *Alex.* ἀνεζητήθη, καί. 36 *Ald.* ἐξεκλείσθη. 37 *Alex.* Βαιθσούροις 38 *Ald.* Μετέλαβεν γοῦν ἀπονενοῆσθαι. 39 *Alex.* ἐπεδέξατο. 40 *Alex.* Γεννηρῶν. 41 *Alex.* ἐδυσφόρων. 42 *C.* ὑπέρ.

μαεῖς, [43] ἐδείναζον γὰρ ὑπὲρ ὧν ἠθέλησαν ἀ-
26 θετεῖν τὰς διαστάλσεις. Προσῆλθεν ἐπὶ
τὸ βῆμα Λυσίας, ἀπελογήσατο ἐνδεχομένως,
συνέπεισε, [44] καλεπράϋνεν, εὐμενεῖς ἐποίησεν,
ἀνέζευξεν εἰς Ἀντιόχειαν. οὕτω τὰ [45] τοῦ βασι-
λέως τῆς ἐφόδου καὶ τῆς ἀναζυγῆς ἐχώρησε.

Κεφ. ιδʹ. 14.

1 ΜΕτὰ δὲ τριετῆ χρόνον προσέπεσε τοῖς πε-
ρὶ τὸν Ἰούδαν, Δημήτριον τὸν τοῦ Σελεύκου διὰ
τοῦ κατὰ Τρίπολιν λιμένος εἰσπλεύσαντα μετὰ πλή-
2 θους ἰσχυροῦ καὶ στόλου, Κεκρατηκέναι τῆς χώ-
ρας, ἐπανελόμενον Ἀντίοχον καὶ τὸν τούτου ἐπί-
3 τροπον Λυσίαν. Ἄλκιμος δέ τις [1] προ-
γενόμενος ἀρχιερεύς, ἑκουσίως δὲ [2] μεμολυμμέ-
νος ἐν τοῖς τῆς [3] ἐπιμιξίας χρόνοις, συννοήσας
ὅτι καθ' ὁντιναοῦν τρόπον οὐκ ἔστιν αὐτῷ σωτη-
ρία, οὐδὲ πρὸς [4] ἅγιον θυσιαστήριον ἔτι πρόσ-
4 οδος, [5] Ἧκε πρὸς τὸν βασιλέα Δη-
μήτριον [6] πρώτῳ καὶ πεντηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει,
προσάγων αὐτῷ στέφανον χρυσοῦν καὶ φοίνικα,
πρὸς δὲ τούτοις [7] τῶν νομιζομένων θαλλῶν τοῦ ἱε-
ροῦ· καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡσυχίαν ἔσχε.
5 Καιρὸν δὲ λαβὼν τῆς ἰδίας ἀνοίας συνεργὸν,
προσκληθεὶς εἰς συνέδριον ὑπὸ τοῦ Δημητρίου,
καὶ ἐπερωτηθεὶς, ἐν τίνι διαθέσει καὶ βουλῇ [8] καθ-
εστήκασιν οἱ Ἰουδαῖοι, πρὸς ταῦτα ἔφη,
6 Οἱ λεγόμενοι τῶν Ἰουδαίων Ἀσιδαῖοι, ὧν ἀφη-
γεῖται Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος, πολεμοτροφοῦ-
σι καὶ στασιάζουσιν, οὐκ ἐῶντες τὴν βασιλείαν εὐ-
7 σταθείας τυχεῖν. Ὅθεν ἀφελόμενος τὴν
προγονικὴν δόξαν, [9] λέγω δὴ τὴν ἀρχιερωσύνην,
8 [10] δεῦρο νῦν ἐλήλυθα, Πρῶτον μὲν ὑπὲρ
τῶν ἀνηκόντων τῷ βασιλεῖ γνησίως φρονῶν, δεύ-
τερον δὲ καὶ τῶν ἰδίων πολιτῶν [11] στοχαζόμενος·
τῇ μὲν γὰρ τῶν προειρημένων ἀλογιστίᾳ τὸ σύμ-
9 παν ἡμῶν γένος οὐ μικρῶς ἀκληρεῖ. Ἕ-
καστα δὲ τούτων ἐπεγνωκὼς σὺ βασιλεῦ, καὶ
τῆς χώρας καὶ τοῦ περιϊσταμένου γένους ἡμῶν [12] προ-
νοήθητι, καθ' ἣν ἔχεις πρὸς ἅπαντας εὐαπάν-
10 τητον φιλανθρωπίαν. Ἄχρι γὰρ Ἰούδας
περίεστιν, ἀδύνατον εἰρήνης τυχεῖν τὰ πράγ-
11 ματα. Τοιούτων δὲ ῥηθέντων ὑπὸ τούτου,
θᾶττον οἱ λοιποὶ φίλοι δυσμενῶς ἔχοντες τὰ
πρὸς τὸν Ἰούδαν προσεπύρωσαν τὸν Δημήτριον.
12 [13] Προσκαλεσάμενος δὲ εὐθέως [14] Νικάνορα
τὸν γενόμενον ἐλεφαντάρχην, καὶ στρατηγὸν ἀνα-
13 δείξας τῆς Ἰουδαίας, ἐξαπέστειλε, Δοὺς
[15] ἐντολὰς, αὐτὸν μὲν τὸν [16] Ἰούδαν ἐπανε-
λέσθαι, τοὺς δὲ σὺν αὐτῷ σκορπίσαι, καταστῆσαι
δὲ Ἄλκιμον ἀρχιερέα τοῦ μεγίστου ἱεροῦ.
14 [17] Τὰ δὲ ἐκ τῆς Ἰουδαίας πεφυγαδευκότα τὸν
Ἰούδαν ἔθνη συνέμισγον ἀγεληδὸν τῷ Νικάνορι,
τὰς τῶν Ἰουδαίων ἀτυχίας καὶ συμφορὰς, ἰδίας
15 εὐημερίας δοκοῦντες ἔσεσθαι. Ἀκούσαντες
δὲ τὴν τοῦ Νικάνορος ἔφοδον καὶ τὴν ἐπίθεσιν τῶν ἐ-
θνῶν, καταπασάμενοι γῆν [18] ἐλιτάνευον τὸν
ἄχρι αἰῶνος συστήσαντα τὸν [19] ἑαυτοῦ λαὸν,
ἀεὶ δὲ μετ' ἐπιφανείας [20] ἀντιλαμβανόμενον τῆς
16 ἑαυτοῦ μερίδος. Προστάξαντος δὲ τοῦ ἡ-
γουμένου, ἐκεῖθεν εὐθέως [21] ἀνέζευξαν, καὶ συμ-
μίσγουσιν αὐτοῖς ἐπὶ κώμην [22] Δεσαού.
17 Σίμων δὲ ὁ ἀδελφὸς Ἰούδα συμβεβληκὼς ἦν τῷ
Νικάνορι, [23] βραχέως δὲ [24] διὰ τὴν αἰφνίδιον
18 τῶν ἀντιπάλων ἀφασίαν ἐπταικώς. Ὅμως
δὲ ἀκούων ὁ Νικάνωρ ἣν εἶχον οἱ περὶ τὸν Ἰού-
δαν ἀνδραγαθίαν, καὶ ἐν τοῖς [25] ὑπὲρ τῆς πα-
τρίδος ἀγῶσιν [26] εὐψυχίαν, [27] ἐπευλαβεῖτο
19 τὴν κρίσιν δι' αἱμάτων ποιήσασθαι. Διό-
περ ἔπεμψε Ποσιδώνιον καὶ Θεόδοτον καὶ Ματτα-
20 θίαν, δοῦναι καὶ λαβεῖν δεξιάς. Πλεί-
ονος δὲ γενομένης περὶ τούτων ἐπισκέψεως, καὶ
τοῦ [28] ἡγεμόνος τοῖς πλήθεσιν ἀνακοινωσαμέ-
νου, καὶ φανείσης [29] ὁμοψήφου γνώμης, ἐπέ-
21 νευσαν ταῖς συνθήκαις. Ἐτάξαντο δὲ ἡμέ-
ραν ἐν ᾗ κατ' ἰδίαν ἥξουσιν εἰς τὸ αὐτό· καὶ
[30] προῆλθε, καὶ παρ' ἑκάστου [31] διαφόρους ἔθεσαν
22 δίφρους. Διέταξεν Ἰούδας ἐνόπλους ἑτοί-
μους ἐν τοῖς ἐπικαίροις τόποις, μήποτε ἐκ τῶν

43 *Alex.* ἐδειλίαζον γὰρ ὑπεράγαν ἠθέλησαν. 44 *Alex.* καὶ καλεπράϋνεν. 45 *Alex.* τῆς ἐφόδου τοῦ βασιλέως.
Cap. 14. 1 *Alex.* προγεγονώς. 2 *Alex.* μεμολυσμένος. 3 *Alex.* & *C.* ἀμιξίας. al. ἐκμιξίας. 4 *Alex.* τὸ ἅγιον. 5 *Alex.* Ἦλθεν. 6 *Alex.* ὡς πρώτῳ καὶ ἑκατοστῷ, καὶ πεντηκοστῷ ἔτι. *C.* ὡς πρώτου καὶ πεντηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἔτους. 7 *Alex.* τοῖς νομιζομένοις. 8 *Alex.* * καθέστηκεν. 9 *Alex.* λέγων. 10 *Alex.* δεύτερον. 11 *Alex.* στοχασάμενος. *C.* χολαζόμενος. 12 *Alex.* προσνοήθητι. 13 *Alex.* Προχειρισάμενος. 14 *Alex.* τὸν Νικάνορα. 15 *Alex. C.* ἐπιστολάς. 16 *Alex.* Ἰούδα. 17 *Alex.* Οἱ δὲ ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας πεφυγαδευκότες. 18 *Alex.* ἐλιτάνευσαν. 19 *Alex.* αὐτοῦ. 20 *Alex.* ἀντιλαμβανόμενος. 21 *Alex.* ἀναζεύξας συνμίσγει. *C.* ἀναζεύξας, συμμίσγει. 22 *Ald.* Δεσσαού. 23 *Alex.* βραδέως. 24 διὰ *C.* deest. 25 *Alex.* περὶ τῆς. 26 *C.* εὐτυχίαν. 27 *Alex.* ὑπευλαβεῖτο. 28 *Alex.* ἡγουμένου. 29 *Alex.* ὁμοιοψήφου συγγνώμης. 30 *Alex.* προῆλθεν παρ' ἑκάστου. 31 *Alex.* & *C.* δίφρας ἔθεσαν.

πολε-

πολεμίων αἰφνιδίως κακουργία γένηται. τὴν ἁρ-
μόζουσαν ἐποιήσαντο κοινολογίαν.
23 [32] Διέτριβεν δὲ ὁ Νικάνωρ ἐν Ἱεροσολύμοις,
καὶ ἔπραττεν οὐθὲν ἄτοπον· τοὺς δὲ συναχθέντας
24 ἀγελαίους ὄχλους ἀπέλυσε. Καὶ εἶχε τὸν
Ἰούδαν διαπαντὸς ἐν προσώπῳ, ψυχικῶς τῷ
25 ἀνδρὶ [33] προσκέκλιτο. Παρεκάλεσεν
αὐτὸν γῆμαι καὶ παιδοποιήσασθαι. ἐγάμησεν,
26 εὐστάθησεν, ἐκοινώνησε βίου. Ὁ δὲ
Ἄλκιμος συνιδὼν τὴν πρὸς ἀλλήλους εὔνοιαν
καὶ τὰς γενομένας συνθήκας, [34] ἀναλαβὼν,
ἧκε πρὸς τὸν Δημήτριον, καὶ ἔλεγε τὸν Νικάνο-
ρα ἀλλότρια φρονεῖν τῶν πραγμάτων· τὸν γὰρ
ἐπίβουλον τῆς βασιλείας [35] Ἰούδαν διάδοχον
27 ἀναδέδειχεν ἑαυτοῦ. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἔκ-
θυμος γενόμενος, καὶ ταῖς τοῦ παμπονήρου
[36] ἐρεθισθεὶς διαβολαῖς, ἔγραψε Νικάνορι
φάσκων, ὑπὲρ μὲν τῶν συνθηκῶν βαρέως φέ-
ρειν, κελεύων δὲ τὸν Μακκαβαῖον δέσμιον ἐξ-
αποστέλλειν [37] ταχέως εἰς Ἀντιόχειαν.
28 Προσπεσόντων δὲ τούτων τῷ Νικάνορι, συνε-
κέχυτο καὶ δυσφόρως ἔφερεν, εἰ τὰ διεσταλμέ-
να ἀθετήσει μηδὲν τοῦ ἀνδρὸς ἠδικηκότος.
29 Ἐπεὶ δὲ τῷ βασιλεῖ ἀντιπράττειν οὐκ ἦν, εὔ-
καιρον ἐτήρει στρατηγήματι [38] τοῦτ' ἐπιτελέ-
30 σαι. Ὁ δὲ Μακκαβαῖος αὐστηρότερον
[39] διεξάγοντα συνιδὼν τὸν Νικάνορα [40] πρὸς
αὐτὸν, καὶ τὴν [41] εἰθισμένην ἀπάντησιν [42] ἀ-
γελωτέραν ἐσχηκότα, νοήσας οὐκ ἀπὸ τοῦ βελ-
τίστου τὴν αὐστηρίαν εἶναι, συστρέψας οὐκ ὀλί-
γους τῶν περὶ [43] ἑαυτὸν, συνεκρύπτετο τὸν Νι-
31 κάνορα. Συγγνοὺς δὲ ὁ ἕτερος ὅτι γεν-
ναίως ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς ἐστρατήγηται, παραγε-
νόμενος ἐπὶ τὸ μέγιστον καὶ ἅγιον ἱερὸν, τῶν ἱε-
ρέων τὰς καθηκούσας θυσίας προσαγόντων,
32 ἐκέλευσε παραδιδόναι τὸν ἄνδρα. Τῶν
δὲ μεθ' ὅρκων φασκόντων μὴ γινώσκειν ποῦ ποτ'
33 ἐστὶν ὁ ζητούμενος, Προτείνας τὴν δεξιὰν
[44] εἰς τὸν νεὼν, [45] ταῦτα ὤμοσεν, Ἐὰν μὴ δέσ-
μιόν μοι τὸν Ἰούδαν παραδῶτε, [46] τόνδε τοῦ
θεοῦ [47] σηκὸν εἰς πεδίον ποιήσω, καὶ τὸ θυσια-
στήριον κατασκάψω, καὶ ἱερὸν ἐνταῦθα τῷ
34 [48] Διονύσῳ ἐπιφανὲς ἀναστήσω. Τοσαῦ-
τα δὲ εἰπὼν ἀπῆλθεν. οἱ δὲ ἱερεῖς προτείναντες
τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν, ἐπεκαλοῦντο τὸν
διαπαντὸς ὑπέρμαχον τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ταῦτα
35 λέγοντες, Σὺ κύριε τῶν ὅλων ἀπροσδεὴς
ὑπάρχων, [49] εὐδόκησας ναὸν τῆς σῆς [50] κα-
36 τασκηνώσεως ἐν ἡμῖν γενέσθαι. Καὶ νῦν
ἅγιε παντὸς ἁγιασμοῦ κύριε, διατήρησον εἰς
αἰῶνα ἀμίαντον τόνδε τὸν προσφάτως [51] κε-
37 καθαρισμένον [52] οἶκον. Ῥαζὶς δέ τις τῶν
ἀπὸ Ἱεροσολύμων πρεσβυτέρων, ἐμηνύθη τῷ
Νικάνορι, ἀνὴρ φιλοπολίτης καὶ σφόδρα κα-
λῶς ἀκούων, καὶ κατὰ τὴν εὔνοιαν Πατὴρ τῶν Ἰουδαί-
38 ων προσαγορευόμενος. Ἦν γὰρ ἐν τοῖς
ἔμπροσθεν χρόνοις τῆς ἀμιξίας [53] κρίσιν εἰσεν-
ηνεγμένος Ἰουδαϊσμοῦ, καὶ σῶμα καὶ ψυχὴν
ὑπὲρ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ παραβεβλημένος μετὰ πά-
39 σης ἐκτενίας. Βουλόμενος δὲ Νικάνωρ
πρόδηλον ποιῆσαι ἣν εἶχε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους
δυσμένειαν, ἀπέστειλε στρατιώτας ὑπὲρ τοὺς
40 πεντακοσίους συλλαβεῖν αὐτόν. Ἔδοξε
γὰρ, ἐκεῖνον συλλαβὼν, τούτοις [54] ἐργάσασθαι
41 συμφοράν. Τῶν δὲ πληθῶν μελλόντων
τὸν πύργον καταλαβέσθαι, καὶ τὴν αὐλαίαν θύραν
βιαζομένων, καὶ κελευόντων πῦρ προσάγειν καὶ
τὰς θύρας ὑφάπτειν, περικατάληπτος γενό-
μενος ὑπέθηκεν ἑαυτῷ [55] ξίφος,
42 Εὐγενῶς θέλων ἀποθανεῖν, ἤπερ τοῖς ἀλιτη-
ρίοις ὑποχείριος γενέσθαι, καὶ τῆς ἰδίας εὐγε-
43 νείας ἀναξίως ὑβρισθῆναι. [56] Τῇ δὲ πλη-
γῇ μὴ [57] κατευθικτήσας διὰ τὴν τοῦ ἀγῶνος
σπουδὴν, καὶ τῶν ὄχλων [58] εἴσω τῶν θυρωμάτων
[59] εἰσβαλόντων, ἀναδραμὼν γενναίως ἐπὶ τὸ
τεῖχος, κατεκρήμνισεν ἑαυτὸν [60] ἀνδρείως εἰς
44 τοὺς ὄχλους. Τῶν δὲ ταχέως ἀναποδι-
σάντων, γενομένου διαστήματος ἦλθε κατὰ μέ-
45 σον τὸν κενεῶνα. Ἔτι δὲ ἔμπνους ὑπάρ-
χων καὶ πεπυρωμένος τοῖς θυμοῖς, ἐξαναστὰς

---

32 *Alex.* Διέτριβεν ὁ. 33 *Ald.* προσέκειτο. 34 *Alex.* λαβὼν, ἧκε. *C.* ἧκε λαβών. 35 *Alex. C.* αὐτοῦ (*Ald.* ἑαυτοῦ) Ἰούδαν διάδοχον ἀπέδειξεν. (*Ald. C.* ἀνέδειξεν.) Ὁ δέ. 36 *Alex.* διαβολαῖς ἐρεθισθεὶς, ἔγραψεν Νικάνορι, Ὑπὲρ μὲν τῶν συνθηκῶν, φάσκων, βαρέως. 37 *Alex.* εἰς Ἀντιόχειαν ταχέως. 38 *Alex.* τοῦ ἐπιτελέσαι. 39 *Alex.* διεξαγαγόντα. 40 *Alex.* τὰ πρός. 41 *Alex.* ἠθισμένην. 42 *Alex.* ἀγροικότερον, *C.* ἀγροικοτέραν.

43 *Alex.* αὐτόν. 44 *Alex.* ἐπί. 45 *Alex.* & *C.* ὤμοσεν ταῦτα. 46 *Alex.* τόνδε τὸν τοῦ. 47 *Ald.* οἶκον. 48 *Alex.* Διονύσῳ. 49 *Alex.* ηὐδόκησας. 50 *Alex. C.* σκηνώσεως. 51 *Alex.* κεκαθαρισμένον. 52 *Ald.* οἶκον, φράξεις δὲ πᾶν στόμα ἄδικον. 53 *Alex.* κρίσις. 54 *Alex.* ἐνεργάσασθαι. 55 *Alex.* τὸ ξίφος. 56 *C.* Τὴν δὲ πληγήν. 57 *Alex.* κατευτυχήσας. 58 *Alex.* ἔσω. 59 *Alex.* εἰσβαλλόντων. 60 *Alex. C.* ἀνδραγαθῶς.

 Φερομέ-

φερομένων κρουνηδὸν τῶν αἱμάτων, καὶ [61] δυσχε-
ρῶν ὄντων τῶν τραυμάτων, δρόμῳ τοὺς ὄχλους
[62] διελθὼν, καὶ στὰς ἐπί τινος πέτρας [63] ἀπορ-
46 ῥωγάδος, Παντελῶς ἔξαιμος ἤδη
[64] γενόμενος, προβαλὼν τὰ ἔντερα, καὶ λα-
βὼν ἑκατέραις ταῖς χερσὶν, ἐνέσεισε τοῖς ὄ-
χλοις· καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸν δεσπόζοντα τῆς
ζωῆς καὶ τοῦ πνεύματος, [65] ταῦτα αὐτῷ πάλιν
ἀποδοῦναι, τόνδε τὸν τρόπον μετήλλαξεν.

Κεφ. ιε'. 15.

1 Ὁ δὲ Νικάνωρ μεταλαβὼν τοὺς περὶ τὸν
Ἰούδαν ὄντας ἐν τοῖς κατὰ Σαμάρειαν τόποις, ἐ-
βουλεύσατο τῇ τῆς καταπαύσεως ἡμέρᾳ μετὰ πά-
2 σης ἀσφαλείας αὐτοῖς ἐπιβαλεῖν. Τῶν
δὲ [1] κατ' ἀνάγκην συνεπομένων αὐτῷ Ἰουδαί-
ων, λεγόντων, Μηδαμῶς οὕτως ἀγρίως καὶ
βαρβάρως ἀπολέσῃς, δόξαν δὲ ἀπομέρισον
τῇ προτετιμημένῃ ὑπὸ τοῦ πάντα ἐφορῶντος
3 μεθ' ἁγιότητος ἡμέρᾳ· Ὁ δὲ [2] τρισα-
λιτήριος ἐπηρώτησεν, Εἰ ἔστιν ἐν οὐρανῷ [3] δυ-
νάστης ὁ προστεταχὼς ἄγειν τὴν τῶν σαββάτων ἡ-
4 μέραν; Τῶν [4] δὲ ἀποφηναμένων, Ἔστιν
ὁ κύριος ζῶν αὐτὸς ἐν οὐρανῷ δυνάστης, ὁ κε-
5 λεύσας ἄγειν τὴν ἑβδομάδα· Ὁ δὲ ἕτε-
ρος, [5] Κἀγώ φησι, δυνάστης ἐπὶ τῆς γῆς ὁ
προστάσσων αἴρειν [6] ὅπλα, καὶ τὰς βασιλικὰς
χρείας ἐπιτελεῖν. ὅμως [7] οὐ κατέσχεν ἐπιτελέ-
6 σαι τὸ σχέτλιον αὐτοῦ βούλημα. Καὶ ὁ μὲν
Νικάνωρ μετὰ πάσης [8] ἀλαζονείας ὑψαυχενῶν,
διεγνώκει κοινὸν τῶν περὶ τὸν Ἰούδαν συστήσασθαι
7 [9] τρόπαιον. Ὁ δὲ Μακκαβαῖος ἦν ἀδια-
λείπτως πεποιθὼς μετὰ πάσης ἐλπίδος ἀντιλή-
8 ψεως τεύξασθαι παρὰ τοῦ κυρίου. Καὶ παρ-
εκάλει τοὺς σὺν αὐτῷ μὴ δειλιᾶν τὴν τῶν ἐθνῶν
ἔφοδον, [10] ἔχοντας δὲ κατὰ νοῦν τὰ προγεγονότα
αὐτοῖς ἀπ' οὐρανοῦ βοηθήματα, καὶ τανῦν προσ-
δοκᾶν τὴν παρὰ τοῦ παντοκράτορος [11] ἐσομέ-
9 νην αὐτοῖς νίκην καὶ βοήθειαν. Καὶ πα-
ραμυθούμενος αὐτοὺς ἐκ τοῦ νόμου, καὶ τῶν προ-
φητῶν, [12] προσυπομνήσας δὲ αὐτοὺς καὶ τοὺς ἀγῶ-
νας οὓς ἦσαν ἐκτετελεκότες, προθυμοτέρους αὐ-
10 τοὺς κατέστησε. Καὶ τοῖς θυμοῖς διεγεί-
ρας αὐτοὺς, παρήγγειλεν, ἅμα παρεπιδει-
κνὺς τὴν τῶν ἐθνῶν ἀθεσίαν καὶ τὴν τῶν ὅρκων παράβα-
11 σιν. Ἕκαστον δὲ αὐτῶν καθοπλίσας, οὐ
τὴν ἀσπίδων καὶ λογχῶν ἀσφάλειαν, [13] ὡς τὴν ἐν
τοῖς ἀγαθοῖς λόγοις παράκλησιν, καὶ [14] προσ-
εξηγησάμενος ὄνειρον ἀξιόπιστον [15] ὕπαρ τι
12 πάντας ηὔφρανεν. Ἦν δὲ ἡ τούτου θεω-
ρία τοιάδε· Ὀνίαν τὸν γενόμενον ἀρχιερέα, ἄν-
δρα καλὸν καὶ ἀγαθὸν, αἰδήμονα μὲν τὴν ἀπ-
άντησιν, πρᾶον δὲ τὸν τρόπον, καὶ λαλιὰν
προϊέμενον πρεπόντως, καὶ ἐκ παιδὸς ἐκμε-
μελετηκότα πάντα τὰ τῆς ἀρετῆς [16] οἰκεῖα, τοῦ-
τον τὰς χεῖρας προτείναντα κατεύχεσθαι τῷ
13 παντὶ τῶν Ἰουδαίων συστήματι. Εἶθ' οὕτως
ἐπιφανῆναι ἄνδρα πολιᾷ καὶ δόξῃ διαφέροντα,
θαυμαστὴν δέ τινα καὶ μεγαλοπρεπεστάτην
14 εἶναι τὴν περὶ αὐτὸν ὑπεροχήν. Ἀποκρι-
θέντα δὲ τὸν Ὀνίαν εἰπεῖν, Ὁ φιλάδελφος
οὗτός ἐστιν ὁ πολλὰ προσευχόμενος περὶ τοῦ λαοῦ
καὶ τῆς ἁγίας πόλεως, Ἱερεμίας ὁ τοῦ θεοῦ προ-
15 φήτης. Προτείναντα δὲ [17] τὸν Ἱερεμίαν τὴν
δεξιὰν παραδοῦναι τῷ Ἰούδᾳ ῥομφαίαν χρυσῆν,
16 διδόντα δὲ προσφωνῆσαι τάδε, Λά-
βε τὴν ἁγίαν ῥομφαίαν δῶρον παρὰ τοῦ θεοῦ, δι'
17 ἧς θραύσεις τοὺς ὑπεναντίους. Παρακλη-
θέντες δὲ τοῖς [18] Ἰούδα λόγοις πάνυ καλοῖς
καὶ δυναμένοις ἐπ' ἀρετὴν παρορμῆσαι, καὶ ψυ-
χὰς νέων [19] ἐπανορθῶσαι, διέγνωσαν μὴ
[20] στρατοπεδεύεσθαι, γενναίως δὲ ἐμφέρεσθαι,
καὶ μετὰ πάσης [21] εὐανδρείας [22] ἐμπλακέντες κρῖ-
ναι τὰ πράγματα, διὰ τὸ καὶ τὴν πόλιν, καὶ τὰ
18 ἅγια, καὶ τὸ ἱερὸν κινδυνεύειν. Ἦν γὰρ ὁ
περὶ γυναικῶν καὶ τέκνων, ἔτι δὲ ἀδελφῶν καὶ
συγγενῶν ἐν ἥττονι μέρει κείμενος [23] αὐτοῖς ἀ-
γών, μέγιστος δὲ καὶ πρῶτος ὁ περὶ τοῦ καθ-
19 ηγιασμένου ναοῦ φόβος. Ἦν δὲ καὶ τοῖς ἐν
τῇ πόλει κατειλημμένοις οὐ πάρεργος ἀγωνία
ταρασσομένοις τῆς ἐν ὑπαίθρῳ προσβολῆς.

61 *Alex.* δυσχερῶν τῶν τραυμάτων ὄντων. 62 *Alex.* * διελθόντων. 63 *Alex.* ἀπόῤῥωγος. C. ἀπεῤῥωγώς. 64 *Alex.* γενόμενος. 65 *Alex.* τὰ αὐτά.
Cap. 15. 1 *Mʃ. Alex.* κατά. 2 *Alex.* τρισαλιτήριος * ἐπηρώτειν. 3 *Alex.* ὁ δυνάστης. 4 *Alex.* δ'. 5 *Alex.* * Κάτω φησίν. 6 *Alex.* τὰ ὅπλα. 7 *Ald.* καὶ ἀπέσχεν. 8 *Alex.* ἀσφαλείας. 9 *Alex.* * τρόπον. 10 δὲ *Alex.* ἔχοντες. 11 *Alex.* & *C.* ἐσομένην (*Alex.* ἐσσομένην) αὐτοῖς νίκην. Καί. 12 *Alex.* * προσυμνήσας. 13 *C.* ἀλλά. 14 *Alex.* προσηγησάμενος. 15 *Alex.* ὕπερ τι πάντας ηὔφρανεν. 16 *Alex* ἴδια. 17 *Alex.* Ἱερμίαν. 18 *Alex.* Ἰούδου. 19 *Alex.* ἐπανδρῶσε, pro ἐπανδρῶσαι, ut habet *C.* 20 *Alex.* & *C.* στρατεύεσθαι. 21 *Alex.* εὐτανδρείας. 22 *Ald.* ἐμπλακέντες καὶ ἐπιρυέντες κρῖναι. 23 *Alex.* αὐτοῖς, μέγιστος. *Ald.* *C.* αὐτοῖς κίνδυνος, μέγιστος.

Καὶ πάν-

20 Καὶ πάντων ἤδη προσδοκώντων τὴν ἐσομένην
κρίσιν, καὶ ἤδη [24] συμμιξάντων τῶν πολεμίων,
καὶ τῆς στρατιᾶς ἐκταγείσης, καὶ τῶν θηρίων ἐπὶ
μέρος εὔκαιρον ἀποκαταστασθέντων, τῆς τε ἵπ-
21 που κατὰ κέρας τεταγμένης, Συνιδὼν ὁ Μακ-
καβαῖος τὴν τῶν πληθῶν παρουσίαν, καὶ τῶν ὅπλων
τὴν ποικίλην παρασκευήν, τήν τε τῶν [25] θη-
ρίων ἀγριότητα, [26] προτείνας [27] τὰς χεῖρας
εἰς τὸν οὐρανὸν, ἐπεκαλέσατο τὸν τερατοποιὸν [28] κύ-
ριον τὸν καθόπτην, γινώσκων ὅτι οὐκ ἔστι δι'
[29] ὅπλων ἡ νίκη, καθὼς [30] δὲ ἂν αὐτῷ κρι-
θῇ, τοῖς ἀξίοις περιποιεῖται τὴν νίκην.
22 Ἔλεγε δὲ ἐπικαλούμενος τόνδε τὸν τρόπον,
Σὺ δέσποτα ἀπέστειλας τὸν ἄγγελόν σου ἐπὶ Ἐ-
ζεκίου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας, καὶ [31] ἀνεῖλες
ἐκ τῆς παρεμβολῆς Σενναχηρεὶμ εἰς ἑκατὸν ὀγ-
23 δοηκονταπέντε χιλιάδας. Καὶ νῦν δυνά-
στα τῶν οὐρανῶν ἀπόστειλον ἄγγελον ἀγαθὸν ἔμ-
προσθεν ἡμῶν εἰς δέος καὶ [32] τρόμον.
24 Μεγέθει βραχίονός σου καταπλαγείησαν οἱ μετὰ
βλασφημίας [33] παραγενόμενοι ἐπὶ τὸν ἅγιόν σου
λαόν. καὶ οὗτος μὲν ἐν τούτοις ἔληξεν.
25 Οἱ δὲ περὶ τὸν Νικάνορα μετὰ σαλπίγγων καὶ
26 παιάνων προσῆγον. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰού-
δαν [34] μετ' ἐπικλήσεως καὶ εὐχῶν συνέμιξαν
27 τοῖς πολεμίοις. Καὶ τῶν μὲν χερσὶν ἀγω-
νιζόμενοι, [35] ταῖς δὲ καρδίαις πρὸς τὸν θεὸν εὐ-
χόμενοι, κατέστρωσαν οὐδὲν ἧττον μυριάδων
τριῶν καὶ πεντακισχιλίων, τῇ τοῦ θεοῦ μεγάλως
28 εὐφρανθέντες [36] ἐπιφανείᾳ. Γενόμενοι
δὲ ἀπὸ τῆς χρείας, καὶ μετὰ χαρᾶς ἀναλύοντες,
ἐπέγνωσαν προπεπτωκότα Νικάνορα σὺν τῇ
29 πανοπλίᾳ. Γενομένης δὲ κραυγῆς καὶ
ταραχῆς, εὐλόγουν τὸν δυνάστην τῇ πατρίῳ
30 φωνῇ. Καὶ προσέταξεν ὁ καθ' ἅπαν σώ-
ματι καὶ ψυχῇ πρωταγωνιστὴς ὑπὲρ τῶν πολι-
τῶν, ὁ τὴν τῆς ἡλικίας εὔνοιαν εἰς ὁμοεθνεῖς δια-
φυλάξας, τὴν τοῦ Νικάνορος κεφαλὴν ἀποτε-
μόντας, καὶ τὴν χεῖρα σὺν τῷ ὤμῳ [37] φέρειν εἰς
31 Ἱεροσόλυμα. Παραγενόμενος δὲ ἐκεῖ,
καὶ [38] συγκαλέσας τοὺς ὁμοεθνεῖς, καὶ τοὺς ἱε-
ρεῖς πρὸ τοῦ θυσιαστηρίου στήσας, μετεπέμψατο
32 τοὺς ἐκ τῆς ἄκρας. Καὶ ἐπιδειξάμενος τὴν
τοῦ [39] μιαροῦ Νικάνορος κεφαλήν, καὶ τὴν χεῖ-
ρα τοῦ δυσφήμου, ἣν [40] ἐκτείνας ἐπὶ τὸν ἅγιον
τοῦ παντοκράτορος οἶκον ἐμεγαλαύχησε,
33 Καὶ τὴν γλῶσσαν τοῦ δυσσεβοῦς Νικάνορος ἐκτε-
μὼν, ἔφη κατὰ [41] μέρος δώσειν τοῖς ὀρνέοις,
[42] τὰ δὲ ἐπίχειρα τῆς ἀνοίας κατέναντι τοῦ ναοῦ κρε-
34 μάσαι. Οἱ δὲ πάντες εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλό-
γησαν τὸν ἐπιφανῆ κύριον, λέγοντες, Εὐλογη-
τὸς ὁ διατηρήσας τὸν ἑαυτοῦ τόπον ἀμίαντον.
35 Ἐξέδησε δὲ τὴν τοῦ [43] Νικάνορος [44] κεφαλὴν ἐκ
τῆς ἄκρας, ἐπίδηλον πᾶσι καὶ φανερὸν τῆς τοῦ κυ-
36 ρίου βοηθείας σημεῖον. [45] Καὶ ἐδογμάτι-
σαν πάντες μετὰ κοινοῦ ψηφίσματος μηδαμῶς ἐ-
ᾶσαι ἀπαρασήμαντον τήνδε τὴν ἡμέραν· ἔχειν
δὲ ἐπίσημον τὴν τρεισκαιδεκάτην τοῦ δωδεκάτου
μηνὸς, Ἀδὰρ λέγεται τῇ [46] Συριακῇ φωνῇ,
πρὸ μιᾶς ἡμέρας τῆς Μαρδοχαϊκῆς ἡμέρας.
37 Τῶν οὖν κατὰ Νικάνορα χωρησάντων [47] οὕτω, καὶ
ἀπ' ἐκείνων τῶν καιρῶν κρατηθείσης τῆς πόλεως
ὑπὸ τῶν Ἑβραίων, καὶ αὐτὸς αὐτόθι [48] κατα-
38 παύσω τὸν λόγον. Καὶ [49] εἰ μὲν καλῶς καὶ
εὐθίκτως τῇ συντάξει, τοῦτο καὶ αὐτὸς ἤθελον·
εἰ δὲ εὐτελῶς καὶ μετρίως, τοῦτο ἐφικτὸν ἦν
39 μοι. Καθάπερ [50] γὰρ οἶνον κατὰ μόνας πί-
νειν, ὡσαύτως δὲ καὶ ὕδωρ πάλιν, πολέμιον·
ὃν δὲ τρόπον οἶνος ὕδατι συγκερασθεὶς [51] ἡ-
δὺς, καὶ ἐπιτερπῆ τὴν χάριν ἀποτελεῖ· οὕτω καὶ
τὸ τῆς κατασκευῆς τοῦ λόγου τέρπει τὰς ἀκοὰς τῶν
ἐντυγχανόντων τῇ συντάξει. ἐνταῦθα δὲ ἔσται ἡ
τελευτή. *

---

24 *Alex.* προσμειξάντων. 25 *Alex.* θηρίων * ἐπὶ μέρος εὔκαιρον ἀγριότητα. 26 *Alex.* & *C.* ἀνατείνας. 27 *Alex.* χεῖρας. 28 *Alex.* & *C.* κύριον, γινώσκων. 29 *Alex.* & *C.* ὅπλων, καθώς. 30 *Alex.* ὡς ἐὰν αὐτῷ κριθῇ. 31 *Alex.* ἀνεῖλεν. 32 *Alex.* * τρόπον. *Ald.* τρόμον αὐτῶν. 33 *Alex.* παραγενόμενοι. 34 *Alex.* μετὰ. 35 *Alex.* ταῖς δὲ * πρός. 36 *Alex.* ἐπιμελείᾳ. 37 *Alex.* περιφέρειν. 38 *Alex.* συγκαλεσάμενος. 39 *Alex.* μιαροῦ. 40 *Alex.* ἐκτείνας. 41 *Alex.* μέρος * τοῖς. 42 *Alex.* τὰ δέ. 43 *Alex.* Νικάνορος προτομὴν ἐκ. 44 *C.* προτομήν. 45 *Alex.* Ἐδογμάτισαν δέ. 46 *Alex.* * Κυριακῇ. 47 *Alex.* οὕτως. 48 *Alex.* & *C.* τὸν λόγον καταπαύσω. 49 *Alex.* εἰ * μὲν καλῶς * εὐθίκτως. 50 *Alex.* οἶνον. 51 *Alex.* ἤδη. *C.* ἡδεῖαν. * *Alex.* Ἰούδα τοῦ Μακκαβαίου πράξεων Ἐπιτομή.

*ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ Γ΄.

Κεφ. α΄. 1.

1 Ο Δὲ Φιλοπάτωρ [1] μαθὼν παρὰ τῶν ἀ-
νακομισθέντων τὴν [2] γενομένην τῶν ὑπ᾽
αὐτοῦ κρατουμένων τόπων ἀφαίρεσιν ὑπὸ Ἀν-
τιόχου, παραγγείλας ταῖς πάσαις δυνάμεσι πε-
ζικαῖς [3] τε καὶ ἱππικαῖς αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀδελ-
φὴν Ἀρσινόην συμπαραλαβών, ἐξώρμησε μέ-
χρι τῶν κατὰ Ῥαφίαν τόπων, ὅπου παρεμβεβλή-
2 κεισαν οἱ περὶ Ἀντίοχον. Θεόδοτος δέ
τις ἐκπληρῶσαι τὴν ἐπιβουλὴν διανοηθείς, πα-
ραλαβὼν τῶν προϋποτεταγμένων αὐτῷ ὅπλων
Πτολεμαϊκῶν τὰ κράτιστα, διεκομίσθη νύκτωρ
ἐπὶ τὴν τοῦ Πτολεμαίου σκηνήν, ὡς μόνος κτεῖ-
ναι αὐτόν, καὶ ἐν [4] τούτῳ διαλῦσαι τὸν πόλεμον.
3 Τοῦτον δὲ [5] διαγαγὼν Δοσίθεος ὁ Δριμύλου
λεγόμενος, τὸ γένος Ἰουδαῖος, ὕστερον δὲ με-
ταβαλὼν τὰ νόμιμα, καὶ τῶν πατρίων δογμά-
των ἀπηλλοτριωμένος, ἄσημόν τινα κατέκλι-
νεν ἐν τῇ σκηνῇ, ὃν συνέβη κομίσασθαι τὴν ἐκεί-
4 νου κόλασιν. Γενομένης δὲ καρτερᾶς μά-
χης, καὶ τῶν πραγμάτων μᾶλλον ἐρρωμένων τῷ
Ἀντιόχῳ, ἱκανῶς ἡ Ἀρσινόη [6] ἐπιπορευσα-
μένη τὰς δυνάμεις παρεκάλει, μετὰ οἴκτου καὶ δα-
κρύων, τοὺς [7] πλοκάμους λελυμένη, βοηθεῖν
ἑαυτοῖς τε καὶ τοῖς τέκνοις καὶ γυναιξὶ θαρραλέ-
ως, ἐπαγγελλομένη δώσειν νικήσασιν ἑκάστῳ δύο
5 μνᾶς χρυσίου. [8] Καὶ οὕτω συνέβη τοὺς ἀν-
τιπάλους ἐν χειρονομίαις διαφθαρῆναι, πολ-
λοὺς δὲ καὶ δορυαλώτους συλληφθῆναι.
6 Κατακρατήσας δὲ τῆς ἐπιβουλῆς ἔκρινε τὰς πλη-
σίον πόλεις ἐπελθὼν παρακαλέσαι.
7 Ποιήσας δὲ τοῦτο, καὶ τοῖς τεμένεσι δωρεὰς ἀ-
πονείμας, εὐθαρσεῖς τοὺς ὑποτεταγμένους κατ-
8 έστησε. Τῶν δὲ Ἰουδαίων διαπεμψα-
μένων πρὸς [9] αὐτὸν ἀπὸ τῆς γερουσίας καὶ τῶν
πρεσβυτέρων τοὺς ἀσπασομένους [10] αὐτόν, καὶ
ξένια κομιοῦντας, καὶ ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσι
[11] συγχαρησομένους, συνέβη μᾶλλον αὐτὸν προ-
θυμηθῆναι ὡς τάχιστα πρὸς αὐτοὺς [12] παρα-
9 γενέσθαι. Διακομισθεὶς δὲ εἰς Ἱεροσόλυ-
μα, καὶ θύσας τῷ [13] μεγίστῳ θεῷ, καὶ χά-
ριτας ἀποδιδούς, καὶ [14] τῶν ἑξῆς τι τῷ [15] τόπῳ
ποιήσας, καὶ δὴ παραγενόμενος εἰς τὸν τόπον,
καὶ τῇ σπουδαιότητι καὶ εὐπρεπείᾳ [16] καταπλα-
10 γείς, Θαυμάσας δὲ καὶ τὴν τοῦ ἱεροῦ εὐταξίαν,
ἐνεθυμήθη βουλεύσασθαι [17] εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναόν.
11 Τῶν δὲ εἰπόντων μὴ καθήκειν γίνεσθαι τοῦτο, διὰ
τὸ μηδὲ [18] τοῖς ἐκ τοῦ ἔθνους ἐξεῖναι [19] εἰσιέναι,
μηδὲ πᾶσι τοῖς ἱερεῦσιν, ἀλλ᾽ ἢ μόνῳ τῷ προ-
ηγουμένῳ πάντων ἀρχιερεῖ, καὶ τούτῳ [20] ἅπαξ
κατ᾽ ἐνιαυτόν, οὐδαμῶς ἠβούλετο πείθεσθαι.
12 Τοῦ τε νόμου [21] παραναγνωσθέντος, οὐδαμῶς
ἀπέλιπε προφερόμενος ἑαυτόν, Δεῖν εἰσελθεῖν,
λέγων, καὶ εἰ ἐκεῖνοι ἐστέρηνται ταύτης τῆς τιμῆς,
13 [22] ἐμὲ οὐ δεῖ. Καὶ ἐπυνθάνετο, [23] διὰ
τίνα αἰτίαν εἰσερχόμενον αὐτὸν εἰς πᾶν [24] τέ-
14 μενος, οὐθεὶς ἐκώλυσε τῶν παρόντων. Καί
τις ἀπρονοήτως ἔφη κακῶς αὐτὸ τοῦτο [25] τε-
15 ρατεύεσθαι. [26] Γενομένου δέ φησι τούτου διά
τινα αἰτίαν, οὐχὶ [27] πάντως [28] εἰσελεύσεσθαι καὶ θε-
16 λόντων αὐτῶν καὶ μή; Τῶν δὲ ἱερέων [29] ἐν ταῖς
[30] ἁγίαις ἐσθήσεσι προσπεσόντων, καὶ δεομένων τοῦ
μεγίστου θεοῦ βοηθεῖν [31] τῇ [32] ἐνεστώσῃ ἀνάγκῃ,
καὶ τὴν ὁρμὴν τοῦ κακῶς ἐπιβαλλομένου μεταθεῖναι,
κραυγῆς τε μετὰ δακρύων τὸ ἱερὸν ἐμπλησάντων,
17 Οἱ κατὰ τὴν πόλιν ἀπολιπόμενοι, ταραχθέντες
ἐξεπήδησαν, ἄδηλον τιθέμενοι τὸ γινόμενον.
18 Αἵ τε κατάκλειστοι παρθένοι ἐν θαλάμοις σὺν

Cap. 1. * *Ms. Alex.* Μακκαβαίων λόγος γ΄. 1 *Alex.* & *C.* παρὰ τῶν ἀνακομισθέντων μαθὼν τήν. 2 *Alex.* γενομένην τῶν. 3 *Alex.* καὶ ἱππικαῖς, καί. 4 *Ald.* τούτοις. 5 *Alex.* διάγων. 6 *Ald.* ἐπιπορευομένη. 7 *Alex.* * πολέμους. 8 *Alex.* Καὶ τ᾽ οὕτως. 9 *Ald.* τὸν Φιλοπάτορα. 10 *Ald.* αὐτῷ. 11 *Alex.* χαρισομένους. 12 *Ald.* διακομισθῆναι Παραγενόμενος. 13 *Alex.* πιστῷ θεῷ. 14 *Ald.* ὧν ἔξισι. 15 *Alex.* * τόπον. 16 *Alex.* καταπληγείς. *Ald.* καταπλαγεὶς ἐν τῷ παραγενέσθαι. 17 *Alex.* & *C.* εἰς τὸν ναὸν εἰσελθεῖν.

18 *Alex.* τοῖς ἔθνεσιν εἰσιέναι. 19 εἰσιέναι *Ald.* deest. 20 *Alex.* & *C.* κατ᾽ ἐνιαυτὸν ἅπαξ, ὁ δὲ οὐδαμῶς ἐπείθετο (*Alex.* ἐπείθετο.) 21 *Alex.* παραγνωσθέντος, * οὕτως. 22 *Alex.* ἐμὲ δὲ οὐ δεῖ. 23 *Alex.* * ατινα αἰτίαν αὐτὸν εἰσερχόμενον εἰς. 24 *Alex.* τὸ τέμενος. 25 *Ald.* πράττεσθαι. 26 *Alex.* Γενομένου. 27 *Alex.* πάντων. 28 *Ald.* εἰσελεύσεσθαί με καί. 29 *Alex.* *Ald.* *C.* ἐν πάσαις ταῖς. 30 *Alex.* αἰσθήσεσιν προσπεσόντων. 31 *Alex.* τοῖς ἐνεστῶσιν, καὶ τήν. 32 *C.* ἐφεστώσῃ.

ταῖς τε-

τῶν τεκούσαις ἐξώρμησαν· [33] καὶ σποδῷ καὶ κόνει
[34] τὰς κεφαλὰς πασάμεναι, [35] γόων τε καὶ στε-
19 ναγμῶν τὰς πλατείας ἐνεπίμπλων. Αἱ
δὲ καὶ προσαρτίως ἐσταλμέναι, τοὺς [36] πρὸς ἀπ-
άντησιν [37] διατεταγμένους παστοὺς, καὶ τὴν ἁρ-
μόζουσαν αἰδῶ παραλείπουσαι, δρόμον [38] ἄ-
20 τακτον ἐν τῇ πόλει συνίσταντο. Τὰ [39] δὲ
νεογνὰ τῶν τέκνων, αἵ τε πρὸς τούτοις μητέρες
καὶ τιθῆναι [40] παραλιποῦσαι ἄλλως καὶ ἄλλως, [41] αἱ
μὲν κατ' οἴκους, αἱ δὲ κατὰ τὰς ἀγυιὰς [42] ἀνεπιστρέ-
πτως εἰς τὸ πανυπέρτατον ἱερὸν ἠθροίζοντο.
21 Ποικίλη δὲ ἦν τῶν εἰς τοῦτο [43] συλλεγομένων ἡ δέ-
ησις ἐπὶ τοῖς ἀνοσίως ὑπ' ἐκείνου κατεσχειρου-
22 μένοις. Σύν τε τούτοις [44] οἱ τῶν πολιτῶν
θρασυνθέντες οὐκ ἠνείχοντο τέλεον αὐτοῦ ἐπικει-
μένου, καὶ τὸ τῆς [45] προθέσεως αὐτοῦ ἐκπληροῦν
23 διανοουμένου. Φωνήσαντες δὲ τὴν ὁρμὴν
ἐπὶ τὰ ὅπλα ποιήσασθαι, καὶ θαῤῥαλέως [46] ὑ-
πὲρ τοῦ πατρῴου νόμου τελευτᾶν, ἱκανὴν ἐποίη-
σαν ἐν τῷ τόπῳ τραχύτητα, μόλις [47] τε ὑπό
τε τῶν γεραιῶν καὶ τῶν πρεσβυτέρων ἀποτραπέν-
τες ἐπὶ τὴν αὐτὴν τῆς δεήσεως [48] ἔστησαν στάσιν.
24 Καὶ τὸ μὲν πλῆθος, ὡς ἔμπροσθεν, [49] ἐν
25 τούτοις ἀνεστρέφετο δεόμενον. Οἱ δὲ περὶ
τὸν βασιλέα πρεσβύτεροι πολλαχῶς ἐπειρῶντο
τὸν ἀγέρωχον αὐτοῦ νοῦν ἐξιστάνειν τῆς ἐντεθυμη-
26 μένης [50] βουλῆς. Θρασυνθεὶς δὲ καὶ [51] πάν-
τα [52] παραπέμψας, ἤδη καὶ πρόσβασιν [53] ἐ-
ποιεῖτο, τέλος ἐπιθήσειν δοκῶν τῷ προειρη-
27 μένῳ. Ταῦτ' οὖν καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ὄντες
θεωροῦντες, ἐτράπησαν εἰς τὸ σὺν τοῖς ἡμετέροις
ἐπικαλεῖσθαι τὸν πᾶν κράτος ἔχοντα, τοῖς παρ-
οῦσιν ἐπαμῦναι, μὴ παριδόντα τὴν ἄνομον καὶ
28 ὑπερήφανον πρᾶξιν. Ἐκ δὲ τῆς [54] πυ-
κνοτάτης τε καὶ ἐμπόνου τῶν ὄχλων συναγομένης
29 κραυγῆς, ἀνείκαστός τις ἦν βοή. [55] Δο-
κεῖν γὰρ ἦν μὴ μόνον τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ
τὰ τείχη καὶ τὸ πᾶν ἔδαφος ἠχεῖν, ἅτε δὴ
τῶν πάντων τότε θάνατον ἀλλασσομένων ἀντὶ τῆς
τοῦ τόπου βεβηλώσεως.

Κεφ. β'. 2.

1 [1] Ὁ μὲν οὖν ἀρχιερεὺς Σίμων ἐξεναντίας τοῦ
ναοῦ κάμψας τὰ γόνατα, καὶ τὰς χεῖρας προ-
τείνας εὐτάκτως, ἐποιήσατο τὴν δέησιν τοιαύτην·
2 Κύριε κύριε βασιλεῦ τῶν οὐρανῶν, καὶ δέσποτα
πάσης [2] κτίσεως, ἅγιε ἐν ἁγίοις, μόναρχε,
παντοκράτωρ, πρόσχες ἡμῖν καταπονουμένοις
ὑπὸ ἀνοσίου καὶ βεβήλου θράσους καὶ [3] σθένους πε-
3 φρυαγμένου. Σὺ γὰρ ὁ κτίσας τὰ πάντα καὶ
τῶν ὅλων ἐπικρατῶν δυνάστης δίκαιος εἶ, καὶ τοὺς
ὕβρει καὶ ἀγερωχίᾳ [4] πράσσοντάς τι κρίνεις.
4 Σὺ τοὺς ἔμπροσθεν ἀδικίαν ποιήσαντας, ἐν οἷς
[5] καὶ γίγαντες ἦσαν ῥώμῃ καὶ θράσει πεποιθότες,
διέφθειρας, ἐπαγαγὼν [6] αὐτοῖς ἀμέτρητον
5 ὕδωρ. Σὺ τοὺς ὑπερηφανίαν ἐργαζομέ-
νους Σοδομίτας, [7] διαδήλους ταῖς κακίαις γενο-
μένους, πυρὶ καὶ θείῳ κατέφλεξας, παράδειγ-
6 μα τοῖς ἐπιγινομένοις καταστήσας. Σὺ
τὸν θρασὺν Φαραὼ καταδουλωσάμενον τὸν λαόν σου
τὸν ἅγιον Ἰσραὴλ, ποικίλαις καὶ πολλαῖς [8] δο-
κιμάσας τιμωρίαις, ἐγνώρισας τὴν [9] σὴν [10] δυ-
ναστείαν· ἐφ' αἷς ἐγνώρισας τὸ μέγα σου κρά-
7 τος. Καὶ ἐπιδιώξαντα αὐτὸν σὺν ἅρμα-
σι καὶ ὄχλων πλήθει, ἐπέκλυσας βάθει θαλάσ-
σης, τοὺς δὲ ἐμπιστεύσαντας ἐπὶ σοὶ τῷ τῆς ἁ-
πάσης κτίσεως δυναστεύοντι, σώους διεκόμισας.
8 Οἱ καὶ [11] συνειδότες ἔργα σῆς χειρὸς, ᾔνεσάν
9 σε τὸν παντοκράτορα. Σὺ βασιλεῦ κτίσας
τὴν [12] ἀπέραντον καὶ ἀμέτρητον γῆν, ἐξελέξω
τὴν πόλιν ταύτην, καὶ [13] ἁγιάσας τὸν τόπον τοῦ-
τον εἰς ὄνομά σοι τῷ τῶν ἁπάντων ἀπροσδεεῖ,
καὶ παρεδόξασας [14] ἐν ἐπιφανείᾳ μεγαλοπρε-
πεῖ, σύστασιν ποιησάμενος [15] αὐτοῦ πρὸς δόξαν
10 τοῦ μεγάλου καὶ ἐντίμου ὀνόματός σου. Καὶ
ἀγαπῶν τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, ἐπηγγείλω [16] δὴ
ὅτι ἐὰν γένηται ἡμῶν ἀποστροφὴ, καὶ καταλάβῃ

---

33 *Alex.* καὶ ἀπέδωκαν κόνει. *C.* καὶ ἀπέδωκαν κόνιν. 34 *Alex.* τὰς κόμας πασάμεναι, πόνῳ καὶ στεναγμῶν ἐνεπίπλων τὰς πλατείας. 35 *C.* γόου. 36 *Alex.* πρὸς * ἅπαν νῦν. *C.* πρὸς ἅπαντας νῦν. 37 *Alex.* διατεταγμένην, καὶ τὴν ἁρμόζουσαν. 38 *Alex.* ἄτακτον συνίσαντο. 39 *Ald.* τε. 40 *Ald.* παραλειπόμεναι καί. 41 *Alex.* Καὶ μέν. 42 *Alex.* ἀνεπιστρέπτως. 43 *Alex.* συλλεγέντων. 44 *Alex.* οἱ περὶ τὴν. 45 *Alex.* προθέσεως ἐκπληροῦν. *Ald.* προαιρέσεως αὐτοῦ ἐκπληροῦν. 46 *Alex.* ὑπὸ τοῦ. 47 *Alex.* δὲ. 48 *Alex. Ald. C* παρῆσαν στάσιν. 49 *Alex.* τούτοις. 50 *Alex.* ἐπιβουλῆς. 51 *Alex.* πάντας.

52 *Ald.* περιπέμψας. 53 *Alex.* ἤδη ἐποιεῖτε. 54 *Ald.* πυκνότητος. 55 *Alex.* * ἠδόκειν.

Cap. 2. 1 *Ms. Alex.* * Κύριε κύριε. *Comp. ed.* Καὶ εἶπον ὁμοθυμαδὸν, Κύριε κύριε. 2 *Alex.* τῆς κτίσεως. 3 *Alex.* * ἀσθενεῖ πεφρυασμένους. Σὺ γὰρ εἶ ὁ. 4 *Alex.* & *C.* τι πράσσοντας. 5 *Alex.* γείγαντες. 6 *Alex.* αὐτοὺς. 7 *Alex.* ἀδήλους. 8 *Alex.* ἐδοκίμασας. 9 σὴν *C.* deest. 10 *Alex.* δύναμιν. 11 *Alex.* συνιδόντες. 12 *Alex.* ἀπέρατον. 13 *Alex. Ald. C.* ἡγίασας. 14 ἐν *C.* deest. 15 *Ald.* ἑαυτοῦ. 16 *Alex.* διότι.

ἡμᾶς ξενοχωρία, καὶ ἐλθόντες εἰς τὸν [17] τόπον
τοῦτον δεηθῶμεν, εἰσακούσῃ τῆς δεήσεως ἡμῶν.
11 Καὶ δὴ [18] πιστὸς εἶ καὶ ἀληθινός.
12 Ἐπεὶ δὲ πλεονάκις [19] θλιβέντων τῶν πατέρων ἡ-
μῶν ἐβοήθησας αὐτοῖς ἐν τῇ ταπεινώσει, καὶ ἐρ-
ρύσω αὐτοὺς ἐκ [20] μεγάλων κινδύνων,
13 Ἰδοὺ [21] δὴ νῦν ἅγιε βασιλεῦ, διὰ τὰς πολλὰς
καὶ μεγάλας ἡμῶν ἁμαρτίας καταπονούμεθα,
καὶ ὑπετάγημεν τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν, καὶ παρεί-
14 μεθα ἐν ἀδυναμίαις. Ἐν [22] δὲ τῇ ἡ-
μετέρᾳ καταπτώσει ὁ θρασὺς καὶ βέβηλος οὗτος
ἐπιτηδεύει καθυβρίσαι τὸν ἐπὶ τῆς γῆς ἀναδε-
δειγμένον τῷ ὀνόματι τῆς δόξης σου ἅγιον τόπον.
15 Τὸ μὲν γὰρ [23] κατοικητήριόν σου οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ ἀν-
16 έφικτος ἀνθρώποις ἐστίν. [24] Ἀλλ' ἐπεὶ εὐδό-
κησας τὴν δόξαν σου ἐν τῷ λαῷ σου Ἰσραήλ, ἡ-
17 γίασας τὸν τόπον τοῦτον. Μὴ ἐκδικήσῃς
ἡμᾶς ἐν τῇ τούτων ἀκαθαρσίᾳ, μηδὲ εὐθύνῃς
ἡμᾶς ἐν βεβηλώσει· ἵνα μὴ καυχήσωνται οἱ
παράνομοι ἐν θυμῷ αὐτῶν, [25] μηδὲ ἀγαλλιά-
σωνται ἐν ὑπερηφανίᾳ γλώσσης αὐτῶν, λέγον-
18 τες, Ἡμεῖς κατεπατήσαμεν τὸν οἶκον τοῦ
ἁγιασμοῦ, ὡς καταπατοῦνται οἱ οἶκοι τῶν προσο-
19 χθισμάτων. Ἀπάλειψον τὰς ἁμαρτίας
ἡμῶν, καὶ διασκέδασον τὰς [26] ἀμπλακίας ἡ-
μῶν, καὶ ἐπίφανον τὸ ἔλεός σου κατὰ τὴν ὥραν ταύ-
20 την. Ταχὺ προκαταλαβέτωσαν [27] ἡ-
μᾶς οἱ οἰκτιρμοί σου, καὶ δὸς αἰνέσεις ἐν στόματι
τῶν καταπεπτωκότων καὶ συντετριμμένων τὰς ψυ-
21 χάς, ποιήσας ἡμῖν εἰρήνην. [28] Ἐνταῦ-
θα ὁ πάντων ἐπόπτης θεός, [29] καὶ πρὸ πάντων
ἅγιος ἐν ἁγίοις εἰσακούσας τῆς ἐνθέσμου λιτα-
νείας, τὸν ὕβρει καὶ θράσει μεγάλως ἐπηρμένον
22 ἐμάστιξεν αὐτόν, Ἔνθεν καὶ ἔνθεν κραδά-
νας αὐτὸν ὡς κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου, ὥστε κατ'
ἐδάφους ἄπρακτον εἶναι, καὶ τοῖς μέλεσι παρα-
λελυμένον, μηδὲ φωνῆσαι δύνασθαι δικαίᾳ
23 [30] περιπεπλεγμένον κρίσει. Ὅθεν οἵ τε
φίλοι [31] καὶ οἱ σωματοφύλακες [32] αὐτοῦ τα-
χεῖαν καὶ ὀξεῖαν ἰδόντες τὴν καταλαβοῦσαν αὐτὸν
[33] εὐθύναν, φοβούμενοι μὴ καὶ τὸ ζῆν ἐκλείπῃ,
ταχέως αὐτὸν ἐξείλκυσαν ὑπερβαλλόντως κατα-
24 πεπληγμένοι φόβῳ. Ἐν χρόνῳ δὲ ὕστε-
ρον ἀναλεξάμενος [34] ἑαυτόν, οὐδαμῶς εἰς με-
τάμελον ἦλθεν ἐπιτιμηθείς, [35] μετ' ἀπειλῆς δὲ
25 [36] πικρᾶς ἀνέλυσε. Διακομισθεὶς δὲ εἰς
τὴν Αἴγυπτον, καὶ τὰ τῆς κακίας [37] ἐπαύξων,
διὰ δὲ τῶν προαποδεδειγμένων [38] συμποτῶν καὶ
ἑταίρων τοῦ παντὸς δικαίου κεχωρισμένων,
26 Οὐ μόνον ταῖς ἀναριθμήτοις ἀσελγείαις διηρκέ-
σθη, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοσοῦτον θράσους προῆλθεν,
ὥστε δυσφημίας ἐν τοῖς τόποις συνίστασθαι, καὶ
πολλοὺς τῶν φίλων ἀτενίζοντας εἰς τὴν τοῦ βασιλέως
πρόθεσιν καὶ αὐτοὺς ἕπεσθαι τῇ ἐκείνου θελήσει.
27 Προέθετο [39] δὲ δημοσίᾳ κατὰ τοῦ ἔθνους διαδοῦναι
ψόγον· [40] καὶ ἐπὶ [41] τοῦ κατὰ τὴν αὐλὴν πύργου στή-
λην ἀναστήσας, [42] ἐξεκόλαψε γραφήν,
28 Μηδένα τῶν μὴ θυόντων [43] εἰς τὰ ἱερὰ αὐτῶν
εἰσιέναι, πάντας δὲ τοὺς Ἰουδαίους εἰς λαογραφί-
αν καὶ οἰκετικὴν διάθεσιν ἀχθῆναι, τοὺς δὲ ἀν-
τιλέγοντας βίᾳ φερομένους τοῦ ζῆν μεταστῆσαι,
29 [44] Τούτους τε ἀπογραφομένους [45] χαράσσεσθαι καὶ
διὰ πυρὸς εἰς τὸ σῶμα παρασήμῳ Διονύσου κισ-
σοφύλλῳ, οὓς καὶ [46] καταχωρίσαι εἰς τὴν [47] προ-
30 συνεσταλμένην αὐθεντίαν. Ἵνα δὲ μὴ τοῖς
πᾶσιν ἀπεχθόμενος φαίνηται, ὑπέγραψεν,
Ἐὰν δέ τινες ἐξ αὐτῶν προαιρῶνται ἐν τοῖς
[48] κατὰ τὰς τελετὰς μεμυημένοις ἀναστρέφεσθαι,
τούτους ἰσοπολίτας Ἀλεξανδρεῦσιν εἶναι.
31 Ἔνιοι [49] μὲν οὖν ἐπὶ πόλεως τὰς τῆς πόλεως εὐ-
σεβείας [50] ἐπιβάθρας συγοῦντες, εὐχερῶς ἑ-
αυτοὺς ἐδίδοσαν, ὡς μεγάλης τινὸς κοινωνήσον-
τες εὐκλείας [51] ἀπὸ τῆς ἐσομένης τῷ βασιλεῖ
32 συναναστροφῆς. Οἱ δὲ πλεῖστοι γενναίᾳ
ψυχῇ ἐνίσχυσαν, καὶ οὐ διέστησαν τῆς εὐσεβείας·
τά τε χρήματα περὶ τοῦ ζῆν ἀντικαταλλασσό-
μενοι, ἀδεῶς ἐπειρῶντο ἑαυτοὺς ῥύσασθαι ἐκ τῶν ἀ-
33 πογραφῶν. [52] Εὐέλπιδες δὲ καθεστήκει-

17 *Alex.* τόπον ἡμῶν δεηθῶμεν. 18 *Alex.* πιστὸς καί. 19 *Alex* καὶ θλιβέντων. 20 *Alex.* * μιλων κακῶν, Ἰδοὺ δέ. 21 C. δέ. 22 *Ald.* τῇ ἡμέρᾳ καταπτώσει ὁ δὲ θρασύς. 23 *Alex.* κατοικητήριον. 24 *Alex.* Ἀλλά. 25 *Ald.* hinc usque ad finem versus omnia desunt. 26 *Alex.* ἀμβλακείας. 27 *Alex.* οἱ οἰκτιρμοί. 28 *Ald.* Ἐνταῦθα ὁ δὲ πάντων ἐπόπτης καὶ θεός. 29 *Alex.* καὶ προπάτωρ ἅγιος. 30 *Alex.* πεπληγμένον. 31 *Alex.* καὶ σωματοφύλακες ὀξεῖαν. 32 αὐτοῦ ταχεῖαν καὶ C. desunt. 33 *Alex.* εὐθύνας. 34 *Alex.* αὐτόν. 35 *Alex.* μετά. 36 *Alex.* πικρανθείμενος ἀνέλυσιν. 37 *Alex.* * ἐπαυτων, διά τε. 38 *Ald.*-C. συμποτῶν. 39 δὲ *Alex.* & C. deest. *Ald.* addit, ὁ βασιλεύς. 40 *Alex.* ἐπὶ τοῦ. 41 *Ald.* τοὺς κατὰ τὴν αὐλὴν πύργους. 42 *Alex.* & C. ἐκόλαψεν. 43 *Alex.* ἐπὶ τά. 44 *Alex.* Τούς τε. 45 *Alex* χαράσσεσθε. 46 *Alex.* προκαταχωρεῖσαι. *Ald.* κατεχώρισεν. 47 *Ald.* προνομησαμένην. 48 *Alex.* κατὰ τελετὰς μεμοιημένοις. 49 *Alex.* μὲν ἐπὶ * πόλεως. 50 *Alex.* ἐπιβάθρα συγοῦνται. 51 C. ὑπό. 52 *Alex.* Εὐέλπιδές τε.

σαν ἀνε-

σαν ἀντιλήψεως τεύξεσθαι καὶ τοὺς ἀποχωροῦντας
ἐξ αὐτῶν ἐβδελύσσοντο, καὶ ὡς πολεμίους τοῦ ἔ-
θνους ἔκρινον, καὶ τῆς κοινῆς συναναστροφῆς καὶ εὐ-
χρηστίας ἐστέρουν.

ΚΕΦ. γ'. 3.

1 Α καὶ μεταλαμβάνων ὁ δυσσεβὴς, ἐπὶ το-
σοῦτον [1] ἐχόλησεν, ὥστε οὐ μόνον [2] τοῖς [3] κατ'
Ἀλεξάνδρειαν [4] διοργίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐν
τῇ χώρᾳ βαρυτέρως ἐναντιωθῆναι, καὶ προστά-
ξαι [5] σπεύσαντας συναγαγεῖν πάντας ἐπὶ το-
αὐτὸ, καὶ χειρίστῳ μόρῳ τοῦ ζῆν μεταστῆσαι.
2 Τούτων δὲ [6] οἰκονομουμένων, φήμη δυσμενὴς
[7] ἐξηχεῖτο κατὰ τοῦ γένους ἀνθρώποις [8] συμφρονοῦ-
σιν εἰς κακοποίησιν, ἀφορμῆς [9] διδομένης εἰς
διάθεσιν, ὡς ἂν ἀπὸ τῶν νομίμων αὐτοὺς κωλυ-
3 όντων. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι τὴν μὲν πρὸς τοὺς βα-
σιλεῖς εὔνοιαν καὶ πίστιν ἀδιάστροφον ἦσαν [10] δια-
4 φυλάσσοντες· Σεβόμενοι δὲ τὸν θεὸν καὶ
τῷ τούτου νόμῳ πολιτευόμενοι, χωρισμὸν ἐ-
ποίουν [11] ἐπί τινων καταστροφάς· δι' ἣν αἰ-
5 τίαν [12] ἐνίοις ἀπεχθεῖς ἐφαίνοντο. Τῇ
δὲ τῶν δικαίων εὐπραξίᾳ κοσμοῦντες τὴν συνανα-
στροφὴν, ἅπασιν ἀνθρώποις εὐδόκιμοι καθει-
6 στήκεισαν. Τὴν μὲν οὖν περὶ τοῦ γένους ἐν
πᾶσι [13] θρυλλουμένην εὐπραξίαν οἱ ἀλλόφυ-
7 λοι οὐδαμῶς διηριθμήσαντο. Τὴν δὲ
περὶ τῶν προσκυνήσεων καὶ τροφῶν διάστασιν [14] ἐ-
θρύλλουν, φάσκοντες μήτε τῷ βασιλεῖ μήτε ταῖς
δυνάμεσιν ὁμοσπόνδους τοὺς ἀνθρώπους [15] γίνεσθαι,
δυσμενεῖς δὲ εἶναι καὶ μέγα τι τοῖς πράγμασιν
ἐναντιουμένους· καὶ οὐ τῷ τυχόντι [16] περιῆψαν ψό-
8 γῳ. Οἱ δὲ κατὰ τὴν πόλιν Ἕλληνες οὐδὲν ἠ-
δικημένοι, ταραχὴν ἀπροσδόκητον περὶ τοὺς
[17] ἀνθρώπους θεωροῦντες, καὶ συνδρομὰς ἀπροσ-
κόπους γινομένας, βοηθεῖν μὲν οὐκ [18] ἔσθενον·
τυραννικὴ γὰρ ἦν ἡ διάθεσις· παρεκάλουν δὲ καὶ
δυσφόρως εἶχον, [19] καὶ μεταπεσεῖσθαι ταῦτα
9 ὑπελάμβανον. Μὴ γὰρ [20] οὕτως παρο-
ραθήσεσθαι τηλικοῦτο [21] σύστημα μηδὲν [22] ἠγνο-
10 ηκός. Ἤδη δὲ καί τινες γείτονές τε καὶ
φίλοι καὶ συμπραγματευόμενοι, μυστικῶς τινας
ἐπισπώμενοι, πίστεις ἐδίδουν [23] συνασπιεῖν, καὶ
πᾶν ἐκτενὲς [24] προσοίσεσθαι πρὸς ἀντίληψιν.
11 Ἐκεῖνος μὲν οὖν τῇ κατὰ τὸ παρὸν εὐημερίᾳ γε-
γαυρωμένος, καὶ οὐ καθορῶν τὸ τοῦ μεγίστου θεοῦ
κράτος, [25] ὑπολαμβάνων δὲ διηνεκῶς ἐν
τῇ αὐτῇ διαμένειν βουλῇ, ἔγραψε κατ' αὐτῶν
12 ἐπιστολὴν τήνδε. Βασιλεὺς Πτολεμαῖος
Φιλοπάτωρ τοῖς κατ' Αἴγυπτον, καὶ κατὰ τόπον
στρατηγοῖς καὶ στρατιώταις, χαίρειν καὶ ἐρρῶσθαι.
13 Ἔρρωμαι δὲ καὶ [26] ἐγὼ αὐτὸς καὶ τὰ πράγματα
14 ἡμῶν. [27] Ἐκ τῆς εἰς τὴν Ἀσίαν γενομένης
ἡμῖν ἐπιστρατείας, ἧς ἴστε καὶ αὐτοὶ, τῇ τῶν [28] θεῶν
πρὸς ἡμᾶς ἀπροπτώτῳ συμμαχίᾳ, [29] καὶ τῇ
ἡμετέρᾳ δὲ ῥώμῃ [30] κατὰ λόγον ἐπ' ἄριστον τέλος
15 ἀχθείσης, Ἡγησάμεθα [31] μὴ βίᾳ δό-
ρατος, ἐπιεικείᾳ δὲ καὶ πολλῇ φιλανθρωπίᾳ τι-
θηνήσασθαι τὰ κατοικοῦντα κοίλην Συρίαν καὶ
Φοινίκην ἔθνη, [32] εὐποιῆσαί τε ἀσμένως.
16 Καὶ τοῖς κατὰ πόλεσιν ἱεροῖς ἀπονείμαντες προσ-
όδους πλείστας, [33] προήχθημεν καὶ εἰς τὰ Ἱε-
ροσόλυμα, ἀναβάντες τιμῆσαι τὸ ἱερὸν τῶν ἀ-
λιτηρίων καὶ μηδέποτε ληγόντων τῆς ἀνοίας.
17 Οἱ δὲ λόγῳ μὲν τὴν ἡμετέραν ἀποδεξάμενοι
παρουσίαν, τῷ δὲ πράγματι νόθως, προθυ-
μηθέντων ἡμῶν εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν αὐτῶν, καὶ
τοῖς ἐκπρεπέσι καὶ καλλίστοις [34] ἀναθήμασι τι-
18 μῆσαι, Τύφοις φερόμενοι παλαιοτέροις,
εἶρξαν ἡμᾶς τῆς εἰσόδου, [35] ἀπολειπόμενοι τῆς ἡ-
μετέρας ἀλκῆς, δι' ἣν ἔχομεν πρὸς ἅπαντας
19 ἀνθρώπους [36] φιλανθρωπίαν. Τὴν δὲ αὐ-
τῶν εἰς ἡμᾶς δυσμένειαν ἔκδηλον καθιστάντες,
ὡς μονώτατοι τῶν ἐθνῶν βασιλεῦσι καὶ τοῖς ἑαυ-
τῶν εὐεργέταις ὑψαυχενοῦντες, οὐδὲν γνήσιον
20 βούλονται φέρειν. Ἡμεῖς δὲ τῇ τούτων ἀ-
νοίᾳ συμπεριενεχθέντες, καὶ μετὰ νίκης διακο-
μισθέντες, καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον τοῖς πᾶσιν ἔ-
θνεσι φιλανθρώπως ἀπαντήσαντες, καθὼς ἔ-
21 πρεπεν ἐποιήσαμεν. Ἐν δὲ τούτοις πρὸς
τοὺς ὁμοφύλους αὐτῶν ἀμνησικακίαν ἅπασι γνω-

Cap. 3. 1 Ms. Alex. ἐξεχόλησεν. 2 τοῖς Ald. C. deest. 3 Alex. κατά. 4 Alex. ὀργίζεσθαι. 5 Alex. σπεύδοντας. 6 Alex. οἰκοδομουμένων. 7 Alex. ἐξεχεῖτο. 8 Alex. * συμφρονοῦσιν. 9 Alex. δεδιδομένης. 10 Alex. φυλάσσοντες. 11 Alex. * ἐπὶ τῷ καταστροφάς Ald. ἐπ' αὐτοῖς καταστροφάς. 12 Alex. αἴτιοι. 13 Alex. θρυλουμένην. 14 Alex. ἐθρύλουν. 15 Alex. γίνεσθαι. 16 Alex. περιήψαντο φόβῳ. 17 Alex. ἄνδρας. 18 Alex. ἴσθανον. 19 C. μεταπεσεῖσθαί τε. 20 Alex. οὕτω παρορραθήσεσθαι. Ald. οὕτως παρορασθήσεσθαι. 21 Alex. σύστεμα. 22 Ald. ἠγνοηκός. 23 Ald. συνασπίζειν. 24 Ald. προσοίσεσθαι. 25 Alex. ὑπολαμβάνειν. 26 Alex. αὐτὸς ἐγώ. 27 Alex. & C. Τῆς. 28 Alex. θεῶν ἀπροπτώτῳ συμμαχίᾳ, ἀχθείσης. 29 καὶ τῇ ἡμετέρᾳ δὲ ῥώμῃ Alex. & C. desunt. 30 Alex. κατὰ λόγον ἐπὶ τέλος. 31 Ald. οὖν μή. 32 Alex. εὐποιήσαντες * μένως. 33 Alex. προσήχθημεν. 34 Alex. ἀναθήμασιν. 35 Alex. & C. λειπόμενοι. 36 C. φιλίαν.

ρίζοντες.

ρίζοντες, διά τε τὴν συμμαχίαν καὶ τὰ πεπι-
στευμένα μετὰ ἁπλότητος αὐτοῖς [37] ἐξ ἀρχῆθεν μύ-
ρια [38] πράγματα τολμήσαντες ἐξαλλοιῶσαι,
ἐβουλήθημεν καὶ πολιτείας αὐτοὺς Ἀλεξανδρέων
καταξιῶσαι, [39] καὶ μετόχους τῶν ἀεὶ ἱερέων
22 καταστῆσαι. Οἱ δὲ τοὐναντίον ἐκδε-
χόμενοι, καὶ τῇ συμφύτῳ κακοηθείᾳ τὸ καλὸν
ἀπωσάμενοι, διηνεκῶς δὲ εἰς τὸ φαῦλον
23 ἐκνεύοντες, Οὐ μόνον ἀπεστρέψαντο τὴν
ἀτίμητον πολιτείαν, ἀλλὰ καὶ βδελύσσονται λόγῳ
τε καὶ [40] σιγῇ τοὺς ἐν αὐτοῖς ὀλίγους πρὸς ἡμᾶς
γνησίως διακειμένους, παρέκαστα ὑφορώμενοι
[41] διὰ τῆς δυσκλεεστάτης ἐμβιώσεως διὰ τάχους
ἡμᾶς καταστρέψαι τὰ [42] κατορθώματα.
24 Διὸ καὶ τεκμηρίοις καλῶς πεπεισμένοι τούτους κατὰ
πάντα δυσνοεῖν ἡμῖν τρόπον, καὶ προνοούμενοι
μήποτε αἰφνιδίου μετέπειτα ταραχῆς ἐνστάσης
ἡμῖν, τοὺς δυσσεβεῖς τούτους κατὰ νώτου προδότας
καὶ βαρβάρους ἔχωμεν πολεμίους,
25 Προστετάχαμεν [43] ἅμα τῷ προσπεσεῖν τὴν ἐπι-
στολὴν τήνδε, [44] αὐθωρεὶ τοὺς [45] ἐννεμομένους
σὺν [46] γυναιξὶ καὶ τέκνοις μετὰ [47] ὕβρεων καὶ σκυλ-
μῶν ἀποστεῖλαι πρὸς ἡμᾶς ἐνδεσμοῖς σιδηροῖς
πάντοθεν [48] κατακεκλεισμένους, εἰς ἀνήκεστον
καὶ δυσκλεῆ [49] πρέποντα δυσμενέσι φόνον.
26 Τούτων [50] γὰρ ὁμοῦ κολασθέντων, διειλήφαμεν
εἰς τὸν ἐπίλοιπον χρόνον τελείως ἡμῖν τὰ πράγ-
ματα ἐν εὐσταθείᾳ καὶ [51] βελτίστῃ διαθέσει κα-
27 τασταθήσεσθαι. Ὃς δ᾽ ἂν σκεπάσῃ τινὰ
τῶν Ἰουδαίων ἀπὸ γεραιοῦ μέχρι νηπίου [52] μέ-
χρι τῶν ὑπομασθίων, αἰσχίστοις βασάνοις ἀ-
28 πολυμπανισθήσεται [53] πανοικί. Μηνύειν
δὲ τὸν βουλόμενον, ἐφ᾽ ᾧ τὴν οὐσίαν τοῦ ἐμπίπτον-
τος ὑπὸ τὴν εὐθύναν λήψεται, καὶ ἐκ τοῦ [54] βα-
σιλικοῦ ἀργυρίου δραχμὰς δισχιλίας, καὶ τῆς [55] ἐ-
λευθερίας τεύξεται καὶ στεφανωθήσεται.
29 Πᾶς δὲ τόπος οὗ ἐὰν φωραθῇ τὸ σύνολον σκε-
παζόμενος Ἰουδαῖος, ἄβατος καὶ πυριφλε-
γὴς γινέσθω, καὶ πάσῃ θνητῇ φύσει [56] κατὰ πάν-
τα ἄχρηστος φανήσεται εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον.
30 Καὶ ὁ μὲν τῆς ἐπιστολῆς τύπος οὕτως ἐγέγραπ-
το.

Κεφ. δ'. 4.

1 ΠΑντη δὲ ὅπου προσέπιπτε τοῦτο τὸ πρόσταγ-
μα, δημοτελὴς συνίστατο τοῖς ἔθνεσιν [1] εὐω-
χία μετὰ ἀλαλαγμῶν καὶ χαρᾶς, ὡς ἂν τῆς [2] προ-
κατεσκιρρωμένης αὐτοῖς πάλαι κατὰ διάνοιαν,
μετὰ παῤῥησίας [3] συνεκφαινομένης ἀπεχθείας.
2 Τοῖς δὲ Ἰουδαίοις [4] ἀνήκεστον πένθος ἦν καὶ
[5] πανόδυρτος μετὰ δακρύων βοή, στεναγμοῖς
πεπυρωμένης [6] τῆς αὐτῶν πάντοθεν καρδίας,
ὀλοφυρομένων τὴν ἀπροσδόκητον ἐξαίφνης [7] ἐ-
3 πικριθεῖσαν αὐτοῖς ὀλεθρίαν. Τίς νο-
μὸς ἢ πόλις, ἢ τίς τὸ σύνολον [8] οἰκητὸς τόπος;
ἢ τίνες ἀγυιαὶ κοπετοῦ καὶ γόων ἐπ᾽ [9] αὐτοῖς οὐκ
4 ἐμπιπλῶντο; Οὕτω γὰρ μετὰ [10] πικρᾶς [11] καὶ
ἀνοίκτου ψυχῆς ὑπὸ τῶν κατὰ πόλιν στρατηγῶν ὁ-
μοθυμαδὸν ἐξαπεστέλλοντο, ὥστε ἐπὶ ταῖς ἐξάλ-
λοις τιμωρίαις καί τινας τῶν ἐχθρῶν, λαμ-
βάνοντας πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τὸν κοινὸν ἔλεον, καὶ
λογιζομένους τὴν ἄδηλον τοῦ βίου καταστροφήν,
δακρύειν [12] αὐτῶν τρισάθλιον ἐξαποστολήν.
5 Ἤγετο γὰρ [13] γεραιῶν πλῆθος πολιᾷ πεπυκα-
σμένων, τὴν ἐκ τοῦ γήρως νωθρότητα ποδῶν [14] ἐ-
πικύφων, ἀνατροπῆς ὁρμῇ βιαίας, [15] ἁπάσης
αἰδοῦς ἄνευ πρὸς [16] ὀξεῖαν καταχρωμένων πο-
6 ρείαν. Αἱ δὲ ἄρτι πρὸς βίου κοινωνίαν γα-
μικὸν ὑπεληλυθυῖαι παστὸν νεάνιδες, ἀντὶ τέρ-
ψεως μεταλαβοῦσαι γόους, καὶ κόνει τὴν [17] μυρο-
βραχῆ πεφυρμέναι κόμην, ἀκαλύπτως δὲ
ἀγόμεναι, θρῆνον ἀνθ᾽ Ὑμεναίων ὁμοθυμαδὸν
ἐξῆρχον, ὡς ἐσπαραγμέναι [18] σκυλμοῖς ἀλ-
7 λοεθνέσι. Δέσμιαι δὲ δημόσιαι μέχρι
τῆς εἰς τὸ πλοῖον ἐμβολῆς εἵλκοντο μετὰ βίας.
8 [19] Οἵ τε τούτων συζυγεῖς [20] βρόχοις ἀντὶ στεφέ-
ων τοὺς αὐχένας περιπεπλεγμένοι μετὰ ἀκμαίας

37 *Ald.* καὶ τὰ ἀπ᾽ ἀρχῆς μύρια πράγμασι. 38 *Alex.* πράγματα ἐξαλλοιῶσαι. 39 καὶ μετόχους τῶν ἀεὶ ἱερέων καταστῆσαι C. ponit ante ἐβουλήθημεν. 40 *Ald.* ἔργῳ. 41 *Alex.* μετὰ τῆς. 42 *Alex.* πράγματα. 43 *Ald.* οὖν ἅμα. 44 *Ald.* αὐθημερόν. 45 *Alex.* ἐνσημαινομένους. 46 *Alex.* ταῖς γυναιξί. 47 *Alex.* ὕβρεως. 48 *Alex.* κατακεκλεισμένοις. 49 *Ald.* καὶ πρέποντα. 50 γὰρ *Ald.* deest. 51 *Alex.* τῇ βελτίστῃ. 52 *Alex.* καὶ μέχρι τῶν ὑπομαστιαίων, ἐχθίσταις. 53 *Alex.* πανοικία. 54 *Alex.* βασιλείου δραχμάς. 55 *Alex. Ald.* C. ἐλευθερίας στεφανωθήσεται. 56 *Alex.* καθάπαν. *Ald.* C. κατὰ πᾶν.

Cap. 4. 1 *Ms. Alex.* ἦν εὐωχία. 2 *Alex.* προκατεσκειρωμένης. 3 *Alex.* νῦν ἐκφερομένης. C. νῦν ἐκφαινομένης. 4 *Alex.* ἄδεκτον πένθος. C. ἄληκτον πένθος. 5 *Alex.* πανόδυρκτος. 6 *Alex.* & *Comp.* πάντοθεν αὐτῶν τῆς καρδίας. 7 *Alex.* & *Comp.* αὐτοῖς ἐπικριθεῖσαν. 8 *Alex.* οἰκτιστος. 9 *Alex.* αὐτοῖς * ; Οὕτως. 10 *Alex.* πικρίας. 11 *Alex.* ἀνοίκτω. 12 *Alex.* αὐτῶν τὴν δυσάθλιον. 13 *Alex.* γερῶν πλήρης πολιᾶς πεπυκασμένων. 14 *Alex.* ἐπίκυφον. 15 *Ald.* ἀπειλῆς. 16 *Alex.* * ἐξιαν * καταχρωμεν. 17 *Alex.* μυροβραιχῆ. 18 *Alex.* * σκύμνοις. 19 *Alex.* Οἱ δέ. 20 *Alex.* βρόχους.

αὐτοῦ [41] τὸ νόημα; ἐνατενίσας μετὰ ἀπειλῆς
31 εἶπεν, [42] Εἴ σοι γονεῖς παρῆσαν ἢ παί-
δων [43] γοναὶ, τήνδε θηρσὶν ἀγρίοις ἐσκεύα-
σαν [44] ἂν δαψιλῆ θοίναν, ἀντὶ τῶν ἀνεγκλή-
των ἐμοὶ καὶ προγόνοις ἐμοῖς ἀποδεδειγμένων
ὁλοσχερῆ βεβαίαν πίστιν [45] ἐξόχως, Ἰουδαίων.
32 Καίπερ εἰ μὴ διὰ τὴν τῆς συντροφίας [46] στοργὴν
καὶ τῆς χρείας, τὸ ζῆν ἀντὶ τούτων ἐστερήθης.
33 Οὕτως ὁ Ἕρμων ἀπροσδόκητον [47] καὶ ἐπικίν-
δυνον ὑπήνεγκεν ἀπειλὴν, καὶ τῇ ὁράσει καὶ τῷ
34 προσώπῳ συνεστάλη. Ὁ καθεὶς δὲ τῶν φί-
λων σκυθρωπῶς ὑπεκρέων, τοὺς συνηθροισμέ-
νους ἀπέλυσαν ἕκαστον ἐπὶ τὴν ἰδίαν ἀσχολίαν.
35 Οἵ τε Ἰουδαῖοι τὰ παρὰ τοῦ βασιλέως ἀκούσαντες,
τὸν ἐπιφανῆ θεὸν [48] καὶ βασιλέα τῶν [49] βασι-
λέων ᾔνουν, καὶ τῆσδε τῆς βοηθείας αὐτοῦ τετευ-
36 χότες. Κατὰ δὲ [50] τούτους τοὺς νόμους ὁ
βασιλεὺς συστησάμενος [51] πάλιν τὸ συμπόσιον,
εἰς εὐφροσύνην τραπῆναι παρεκάλει.
37 Τὸν δὲ Ἕρμωνα προσκαλεσάμενος μετὰ ἀπει-
λῆς εἶπε, Ποσάκις [52] σοι δεῖ περὶ τούτων αὐ-
38 τῶν [53] προστάττειν ἀθλιώτατε; Τοὺς ἐ-
λέφαντας ἔτι καὶ νῦν καθόπλισον εἰς τὴν αὔριον
ἐπὶ τὸν τῶν Ἰουδαίων ἀφανισμόν.
39 Οἱ δὲ συνανακείμενοι συγγενεῖς τὴν [54] ἄστατον διά-
νοιαν αὐτοῦ θαυμάζοντες, προεφέροντο τάδε,
40 Βασιλεῦ, μέχρι τίνος [55] ὡς ἀλόγους ἡμᾶς
διαπειράζεις, προστάσσων ἤδη τρίτον αὐτοὺς ἀ-
φανίσαι, καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἐκ με-
ταβολῆς ἀναλύων [56] τὰ σοὶ δεδογμένα;
41 Ὧν χάριν ἡ πόλις διὰ τὴν προσδοκίαν ὀχλεῖ
καὶ πληθύουσα συστροφαῖς, ἤδη καὶ κινδυνεύει
42 πολλάκις διαρπασθῆναι. Ὅθεν ὁ κατὰ πάν-
τα Φάλαρις βασιλεὺς ἐμπληθυνθεὶς ἀλογι-
στίας, καὶ τὰς γινομένας πρὸς ἐπισκοπὴν τῶν
Ἰουδαίων ἐν αὐτῷ μεταβολὰς τῆς ψυχῆς παρ'
οὐδὲν ἡγούμενος, ἀτελέστατον [57] ἐβεβαίωσεν ὅρ-
κον, ὁρισάμενος τούτους μὲν ἀνυπερθέτως πέμ-
ψειν εἰς ᾅδην, ἐν γόνασι καὶ ποσὶ θηρίων ᾐκι-
43 σμένους, Ἐπιστρατεύσαντα δὲ ἐπὶ τὴν Ἰου-
δαίαν, ἰσόπεδον πυρὶ καὶ δόρατι [58] θήσεσθαι
διὰ τάχους, καὶ τὸν ἄβατον [59] αὐτῶν ἡμῖν ναὸν πυ-
ρὶ [60] πρηνέα ἐν τάχει, καὶ τῶν συντελούντων ἐ-
κεῖ [61] θυσίας [62] ἔρημον τὸν ἅπαντα χρόνον κα-
44 ταστήσειν. Τότε περιχαρεῖς ἀναλύσαντες
οἱ φίλοι καὶ συγγενεῖς, μετὰ πίστεως διέτασσον τὰς
δυνάμεις ἐπὶ τοὺς εὐκαιροτάτους τόπους τῆς πόλεως
45 πρὸς [63] τήρησιν. Ὁ δὲ ἐλεφαντάρχης,
τὰ θηρία σχεδὸν [64] εἰπεῖν εἰς [65] κατάστημα
μανιῶδες ἀγηοχὼς, εὐωδεστάτοις πόμασιν
[66] οἴνου λελιβανωμένου [67] φοβεραῖς κατεσκευ-
46 ασμένα σκευαῖς, Περὶ τὴν ἕω, τῆς πό-
λεως ἤδη πλήθεσιν ἀναριθμήτοις κατὰ τοῦ ἱππο-
δρόμου [68] κατακεμεστωμένης, εἰσελθὼν εἰς τὴν
αὐλὴν, ἐπὶ τὸ προκείμενον ὤτρυνε τὸν βασιλέα.
47 Ὁ δὲ ὀργῇ βαρείᾳ γεμίσας δυσσεβῆ φρένα,
παντὶ τῷ βάρει σὺν τοῖς θηρίοις ἐξώρμησε,
βουλόμενος ἀτρώτῳ καρδίᾳ καὶ κόραις ὀφθαλ-
μῶν θεάσασθαι τὴν ἐπίπονον καὶ ταλαίπωρον τῶν
48 προσεσημαμμένων καταστροφήν. Ὡς δὲ
τῶν ἐλεφάντων ἐξιόντων περὶ πύλην, καὶ τῆς [69] συν-
επομένης ἐνόπλου δυνάμεως, τῆς τε τοῦ πλήθους
πορείας κονιορτὸν ἰδόντες, καὶ βαρυηχῆ θόρυ-
49 βον ἀκούσαντες οἱ Ἰουδαῖοι, Ὑστάτην
βίου ῥοπὴν αὐτοῖς ἐκείνην δόξαντες εἶναι τὸ τέ-
λος τῆς ἀθλιωτάτης προσδοκίας, εἰς οἶκτον καὶ
γόους τραπέντες, κατεφίλουν ἀλλήλους περιπλε-
κόμενοι τοῖς συγγενέσιν ἐπὶ τοὺς τραχήλους ἐπι-
πίπτοντες, γονεῖς παισὶ καὶ μητέρες νεάνισιν,
ἕτεραι δὲ νεογνὰ πρὸς μαστοὺς ἔχουσαι βρέφη
50 τελευταῖον ἕλκοντα γάλα. Οὐ μὴν δὲ
ἀλλὰ καὶ τὰς ἔμπροσθεν αὐτῶν γεγενημένας ἀν-
τιλήψεις ἐξ οὐρανοῦ συνιδόντες, πρηνεῖς ὁμοθυ-
μαδὸν ῥίψαντες ἑαυτοὺς καὶ τὰ νήπια χωρίσαν-
51 τες τῶν μαστῶν, Ἀνεβόησαν φωνῇ μεγά-
λῃ σφόδρα, τὸν τῆς [70] ἁπάσης δυνάμεως δυνά-
στην ἱκετεύοντες, οἰκτεῖραι μετὰ ἐπιφανείας αὐ-
τοὺς ἤδη πρὸς πύλαις ᾅδου καθεστῶτας.

Κεφ. ς'. 6.

1 Ἐλεάζαρος δέ τις ἀνὴρ ἐπίσημος τῶν ἀπὸ

41 Alex. νόημα. 42 Alex. Ald. C. Ὅσοι γο-
νεῖς. 43 Alex. γονοί. 44 Alex. δαψιλῆ. 45 Alex.
* ἐξοχωσιν. 46 Alex. στοργῆς. 47 Alex. ἐπικίνδυνον.
Ald. C. ἐπὶ κίνδυνον. 48 Ald. C. κύριον καί. 49 A-
lex. βασιλευόντων. 50 Alex. τοὺς αὐτοὺς νόμους. 51 A-
lex. * παν τό. 52 Alex. δὲ δὶ σοι περί. 53 Alex. σοι
προστάττειν. 54 Alex. Ald. C. ἀσταθῆ. 55 Alex. ὡς
ἡμᾶς. 56 Alex. * τὰς ὁμίας δεδογμένα. 57 Alex.
βεβαίως. 58 Alex. στήσεσθαι. 59 Alex. ὑμεῖν αὐτῶν.
60 Alex. πρην' ἐν τάχει τῶν. 61 Alex. θυσίαν.
62 Alex. Ald. C. εἰς τόν. 63 Alex. τὴν τήρησιν.
64 Alex. Ald. C. ὡς εἶπεν εἰς. 65 Alex. κατάστεμα.
66 Alex. οἴνῳ λελιβανωμένῳ. 67 Alex. Ald. C. φοβε-
ραῖς κεκοσμημένα κατασκευαῖς. 68 Alex. καταμεμεστωμέ-
νοις. 69 Alex. ἑπομένης. 70 Alex. ἁπάσης * δυνά-
στην.

τῆς [1] χώρας ἱερέων, ἐν πρεσβείῳ τὴν ἡλικίαν ἤδη
λελογχὼς, καὶ πάσῃ τῇ κατὰ τὸν βίον ἀρετῇ κεκο-
σμημένος, τοὺς περὶ αὐτὸν καταστείλας πρεσβυ-
τέρους ἐπικαλεσάμενος τὸν ἅγιον [2] θεὸν προσηύξατο
2 τάδε· Βασιλεῦ μεγαλοκράτωρ, [3] ὕψι-
στε, παντοκράτωρ θεὲ, τὴν πᾶσαν διακυβερ-
3 νῶν ἐν οἰκτιρμοῖς κτίσιν, Ἔπιδε ἐπὶ Ἀ-
βραὰμ σπέρμα, [4] ἐπὶ ἡγιασμένου τέκνα Ἰα-
κὼβ, μερίδος ἡγιασμένης σου λαὸν ἐν ξένῃ
γῇ ξένον ἀδίκως [5] ἀπολλύμενον, πάτερ.
4 Σὺ Φαραὼ πληθύνοντα ἅρμασι, [6] τὸν πρὶν Αἰ-
γύπτου ταύτης δυνάστην, ἐπαρθέντα [7] ἀνόμῳ
θράσει καὶ γλώσσῃ [8] μεγαλορρήμονι, σὺν τῇ
ὑπερηφάνῳ στρατιᾷ ποντοβρόχους ἀπώλεσας,
φέγγος ἐπιφάνας ἐλέους Ἰσραὴλ γένει.
5 Σὺ τὸν ἀναριθμήτοις δυνάμεσι γαυρωθέντα Σεν-
ναχηρεὶμ βαρὺν Ἀσσυρίων βασιλέα, δόρατι
τὴν πᾶσαν ὑποχείριον ἤδη λαβόντα γῆν, καὶ
μετεωρισθέντα ἐπὶ τὴν ἁγίαν σου πόλιν, βαρέα
λαλοῦντα κόμπῳ καὶ [9] θράσει, δέσποτα ἔθραυ-
σας, ἔκδηλον δεικνὺς ἔθνεσι πολλοῖς τὸ σὸν
6 κράτος. Σὺ τοὺς κατὰ τὴν Βαβυλωνίαν τρεῖς
ἑταίρους πυρὶ τὴν ψυχὴν αὐθαιρέτως δεδωκότας
εἰς τὸ μὴ λατρεῦσαι τοῖς κενοῖς, διάπυρον δρο-
σίσας κάμινον, [10] ἐρρύσω μέχρι τριχὸς ἀπη-
μάντους, [11] φλόγα πᾶσιν ἐπιπέμψας τοῖς ὑπ-
7 εναντίοις. Σὺ τὸν διαβολαῖς φθόνου λέουσι
κατὰ γῆς ῥιφέντα θηρσὶ [12] βορὰν Δανιὴλ εἰς φῶς
8 ἀνήγαγες ἀσινῆ. Τόν τε βυθοτρεφοῦς ἐν
γαστρὶ κήτους Ἰωνᾶν τηκόμενον [13] ἀφειδῶς, ἀ-
πήμαντον πᾶσιν οἰκείοις ἀνέδειξας πάτερ.
9 Καὶ νῦν [14] μισύβρι, πολυέλεε, τῶν ὅλων [15] σκε-
πασὰ, τὸ τάχος ἐπιφάνηθι [16] τοῖς ἀπὸ Ἰσ-
ραὴλ γένους, [17] ὑπὸ δὲ ἐβδελυγμένων ἀνόμων
10 ἐθνῶν ὑβριζομένοις. Εἰ δὲ ἀσεβείαις κατὰ
τὴν ἀποικίαν ὁ βίος ἡμῶν ἐνέσχηται, ῥυσάμενος
ἡμᾶς ἀπὸ ἐχθρῶν χειρὸς, [18] ὡς προαιρῇ δέσπο-
11 τα ἀπόλεσον ἡμᾶς μόρῳ. Μὴ τοῖς ματαί-
οις οἱ ματαιόφρονες εὐλογησάτωσαν ἐπὶ τῇ τῶν
ἠγαπημένων σου ἀπωλείᾳ, λέγοντες, Οὐδὲ
12 ὁ θεὸς αὐτῶν [19] ἐρρύσατο αὐτούς. Σὺ δὲ ὁ
πᾶσαν ἀλκὴν καὶ δυναστείαν ἔχων ἅπασαν, αἰ-
ώνιε, νῦν ἔπιδε· ἐλέησον ἡμᾶς τοὺς καθ' ὕβριν
ἀνόμων ἀλόγιστον ἐκ τοῦ ζῆν [20] μεθισταμένους
13 ἐν ἐπιβούλων τρόπῳ. Πτηξάτω δὲ ἔθνη
σὴν δύναμιν ἀνίκητον σήμερον [21] ἔντιμε, δύνα-
μιν ἔχων, ἐπὶ [22] σωτηρίᾳ Ἰακὼβ γένους.
14 Ἱκετεύει σε τὸ πᾶν πλῆθος τῶν νηπίων καὶ οἱ τού-
15 των γονεῖς μετὰ δακρύων. Δειχθήτω πᾶ-
σιν ἔθνεσιν ὅτι μεθ' ἡμῶν εἶ κύριε, καὶ οὐκ ἀπ-
έστρεψας τὸ πρόσωπόν σου ἀφ' ἡμῶν· ἀλλὰ
καθὼς εἶπας, [23] ὅτι οὐδ' ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν
ὄντων [24] ὑπερεῖδες αὐτοὺς, οὕτως ἐπιτέλεσον
16 κύριε. Τοῦ δὲ Ἐλεαζάρου λήγοντος ἄρτι τῆς
προσευχῆς, ὁ βασιλεὺς σὺν τοῖς θηρίοις καὶ
παντὶ τῷ τῆς δυνάμεως φρυάγματι [25] κατὰ τὸν ἱππό-
17 δρομον παρῆγε. [26] Καὶ θεωρήσαντες οἱ
Ἰουδαῖοι, μέγα εἰς οὐρανὸν ἀνέκραξαν, ὥστε καὶ
τοὺς παρακειμένους αὐλῶνας [27] συνηχήσαντας,
ἀκατάσχετον [28] οἰμωγὴν ποιῆσαι παντὶ τῷ στρα-
18 τοπέδῳ. Τότε ὁ μεγαλόδοξος [29] παν-
τοκράτωρ καὶ ἀληθινὸς θεὸς, ἐπιφάνας τὸ ἅ-
γιον αὐτοῦ πρόσωπον, ἠνέῳξε τὰς [30] οὐρανίους
πύλας, ἐξ ὧν δεδοξασμένοι δύο φοβεροειδεῖς
ἄγγελοι κατέβησαν φανεροὶ πᾶσι πλὴν τοῖς
19 Ἰουδαίοις, Καὶ ἀντέστησαν, καὶ τὴν δύνα-
μιν τῶν ὑπεναντίων ἐπλήρωσαν ταραχῆς καὶ δει-
20 λίας, καὶ ἀκινήτοις ἔδησαν πέδαις. Καὶ
ὑπόφρικον καὶ τὸ τοῦ βασιλέως σῶμα ἐγενήθη,
καὶ λήθη τὸ θράσος αὐτοῦ τὸ βαρύθυμον ἔλαβε.
21 Καὶ ἀπέστρεψαν τὰ θηρία ἐπὶ τὰς συνεπομέ-
νας ἐνόπλους δυνάμεις, καὶ κατεπάτουν αὐτὰς καὶ
22 [31] ὠλόθρευον. Καὶ μετεστράφη τοῦ βασι-
λέως ἡ ὀργὴ εἰς οἶκτον καὶ δάκρυα ὑπὲρ τῶν ἔμ-
23 προσθεν αὐτῷ [32] μεμηχανημένων. Ἀκού-
σας γὰρ τῆς κραυγῆς, καὶ συνιδὼν πρηνεῖς ἅπαν-
τας εἰς τὴν ἀπώλειαν, δακρύσας μετὰ ὀργῆς
τοῖς φίλοις διηπειλεῖτο, λέγων,
24 Παραβασιλεύετε, καὶ τυράννους [33] ὑπερβεβήκα-
τε ὠμότητι· καὶ ἐμὲ αὐτὸν τὸν ὑμῶν εὐεργέτην

Cap. 6. 1 Ms. Alex. χώρας Ἰουδαίων, ἐν. 2 Alex. θεὸν, καὶ προσηύξατο. 3 Alex. ὕψιστα. 4 Alex. ἐπ'. 5 Alex. ἀπολλύμενον * ὑπὸ Φαραώ. 6 Alex. τὸν πρίν. 7 Ald. C. ἀνοίκτῳ. 8 Alex. μεγαλορήμονει. 9 Alex. Ald. C. θράσει, σὺ δέσποτα. 10 Alex. * ἐρρύσω. 11 Alex. φλόγα * σιν. 12 Alex. βορὰ. 13 Alex. ἀφιδῶν. 14 Alex. μεισοῦβρει. 15 Alex. δικαστὰ, τάχος. 16 Alex. τοῖς ἁγίοις Ἰσραήλ. 17 Alex. ὑπὸ βδελυγμένων. 18 Alex. * ὡ προαιρῇ. 19 Alex. ἐρύσατο. 20 Alex. μεθισαμένους. 21 Alex. * ἐντινιμε, δυνάμει. 22 Alex. σωτηρίαν. 23 Alex. οὐδὲ ἐν. 24 Alex. ὑπεῖδον. 25 C. μετά. 26 Καὶ Ald. deest. 27 Alex. συνεχθήσαντας. 28 Alex. πλοὴν ποιῆσαι. 29 Alex. καὶ παντοκράτωρ. 30 C. οὐρανοῦ. 31 Alex. ὠλέθρευον. 32 Alex. μεμηχανευμένων. 33 Alex. ὑπερβεβηκότες.

ἐπιχει-

ἐπιχειρεῖτε τῆς ἀρχῆς ἤδη καὶ τοῦ πνεύματος μεθι-
στᾶν, λάθρα μηχανώμενοι τὰ μὴ συμφέροντα
25 τῇ βασιλείᾳ. Τίς τοὺς κρατήσαντας ἡμῶν
ἐν πίστει τὰ τῆς χώρας ὀχυρώματα, τὰς οἰκίας
ἀποστήσας ἕκαστον ἀλόγως ἤθροισεν ἐνθάδε;
26 Τίς τοὺς ἐξαρχῆς εὐνοίᾳ πρὸς ἡμᾶς κατὰ πάντα
διαφέροντας πάντων ἐθνῶν, καὶ τοὺς χείστους πλεο-
νάκις ἀνθρώπων [34] ἐπιδεδεγμένους κινδύνους,
οὕτως [35] ἀθέσμοις περιέβαλεν αἰκίαις;
27 Λύσατε, ἐκλύσατε ἄδικα δεσμά· εἰς τὰ ἴδια
μετ' εἰρήνης ἐξαποστείλατε, τὰ [36] προπεπραγ-
28 μένα παραιτησάμενοι. Ἀπολύσατε τοὺς
υἱοὺς τοῦ παντοκράτορος ἐπουρανίου θεοῦ ζῶντος,
ὃς ἀφ' ἡμετέρων μέχρι τοῦ νῦν προγόνων ἀπα-
ραπόδιστον [37] μετὰ δόξης εὐστάθειαν παρέχει
29 τοῖς ἡμετέροις πράγμασιν. Ὁ μὲν οὖν
ταῦτα [38] ἔλεξεν· οἱ δὲ ἐν ἀμερεῖ χρόνῳ λυθέν-
τες, τὸν ἅγιον σωτῆρα θεὸν αὐτῶν εὐλόγουν, ἄρ-
30 τι τὸν θάνατον ἐκπεφευγότες. Εἶτα ὁ βα-
σιλεὺς εἰς τὴν [39] πόλιν ἀπαλλαγεὶς, τὸν ἐπὶ τῶν
προσόδων προσκαλεσάμενος, ἐκέλευσεν οἴ-
νους τε καὶ τὰ λοιπὰ πρὸς εὐωχίαν ἐπιτήδεια
τοῖς Ἰουδαίοις χορηγεῖν ἐπὶ ἡμέρας ἑπτὰ, κρί-
νας αὐτοὺς ἐν ᾧ τόπῳ ἔδοξαν τὸν ὄλεθρον ἀνα-
λαμβάνειν, ἐν τούτῳ ἐν εὐφροσύνῃ πάσῃ σω-
31 τήρια [40] ἄγειν. Τότε οἱ [41] πρὶν ἐπονεί-
διστοι καὶ πλησίον τοῦ ᾅδου, μᾶλλον [42] δ' ἐπ' αὐ-
τῷ βεβηκότες, ἀντὶ πικροῦ καὶ [43] δυσαιάκτου μό-
ρου, κώθωνα σωτήριον συστησάμενοι, τὸν εἰς πτῶ-
σιν αὐτοῖς καὶ τάφον ἡτοιμασμένον τόπον [44] κλι-
σίαις [45] κατεμέρισαν πλήρεις χαρμονῆς.
32 Καταλήξαντες δὲ [46] θρήνου πανόδυρτον μέλος,
ἀνέλαβον ᾠδὴν πάτριον, [47] τὸν σωτῆρα καὶ τερα-
τοποιὸν αἰνοῦντες θεόν· [48] οἰμωγήν τε πᾶσαν καὶ
κωκυτὸν ἀπωσάμενοι, χοροὺς συνίσταντο εὐφρο-
33 σύνης εἰρηνικῆς σημεῖον. Ὡσαύτως δὲ καὶ
ὁ βασιλεὺς περὶ τούτων συμπόσιον βαρὺ συνα-
γαγὼν, ἀδιαλείπτως εἰς οὐρανὸν ἀνθωμολογεῖτο
[49] μεγαλομερῶς ἐπὶ τῇ παραδόξῳ γενηθείσῃ αὐ-
34 τῷ σωτηρίᾳ. Οἵ τε πρὶν εἰς ὄλεθρον καὶ
[50] οἰωνοβρώτους αὐτοὺς ἔσεσθαι τιθέμενοι, [51] μετὰ
χαρᾶς ἀπογραψάμενοι, κατεστέναξαν, αἰσχύ-
νην ἐφ' ἑαυτοῖς [52] περιβαλλόμενοι, καὶ τὴν πυρό-
πνουν τόλμαν [53] ἀκλεῶς ἐσβεσμένοι.
35 Οἵ τε Ἰουδαῖοι, καθὼς προειρήκαμεν, συστησά-
μενοι τὸν προειρημένον χορὸν, μετ' εὐωχίας ἐν ἐξο-
μολογήσεσιν ἱλαραῖς καὶ ψαλμοῖς διῆγον,
36 Καὶ κοινὸν ὁρισάμενοι περὶ τούτων θεσμὸν ἐπὶ
πᾶσαν τὴν παροικίαν αὐτῶν εἰς γενεὰς, τὰς προ-
ειρημένας ἡμέρας ἄγειν ἔστησαν εὐφροσύνους, οὐ
πότου χάριν καὶ λιχνείας, σωτηρίας δὲ τῆς διὰ
37 θεὸν γενομένης αὐτοῖς. Ἐνέτυχον δὲ τῷ
βασιλεῖ, τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν εἰς τὰ ἴδια αἰτού-
38 μενοι. Ἀπογράφονται δὲ αὐτοὺς ἀπὸ πέμπτης
καὶ εἰκάδος τοῦ Παχὼν ἕως τῆς τετάρτης τοῦ [54] Ἐπιφὶ,
ἐπὶ ἡμέρας [55] τεσσαράκοντα· συνίστανται δὲ αὐ-
τῶν τὴν ἀπώλειαν ἀπὸ πέμπτης τοῦ Ἐπιφὶ ἕως ἑβ-
39 δόμης, ἡμέραις τρισίν. Ἐν αἷς καὶ μεγα-
λοδόξως ἐπιφάνας τὸ ἔλεος αὐτοῦ ὁ τῶν [56] ὅλων
δυνάστης, ἀπταίστους αὐτοὺς ἐρρύσατο ὁμοθυμαδόν.
40 Εὐωχοῦντο δὲ πάνθ' ὑπὸ τοῦ βασιλέως χορηγούμε-
νοι μέχρι τῆς τεσσαρεσκαιδεκάτης, ἐν ᾗ καὶ τὴν ἐντυ-
χίαν ἐποιήσαντο περὶ τῆς ἀπολύσεως αὐτῶν.
41 Συναινέσας τε [57] αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς, ἔγραψεν αὐ-
τοῖς τὴν ὑπογεγραμμένην ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς κατὰ
πόλιν στρατηγοὺς μεγαλοψύχως τὴν ἐκτενίαν ἔχου-
σαν.

Κεφ. ζ'. 7.

1 Βασιλεὺς Πτολεμαῖος ὁ Φιλοπάτωρ τοῖς κατ'
Αἴγυπτον στρατηγοῖς καὶ πᾶσι τοῖς τεταγμένοις ἐπὶ
2 πραγμάτων, χαίρειν καὶ ἐρρῶσθαι. Ἐρρώμεθα
δὲ καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν, [1] κατευθύναντος ἡ-
μῖν τοῦ μεγάλου θεοῦ [2] τὰ πράγματα καθὼς προ-
3 αιρούμεθα. Τῶν φίλων τινὲς [3] κακοηθείᾳ
πυκνότερον ἡμῖν παρακείμενοι, συνέπεισαν ἡμᾶς
εἰς τὸ τοὺς ὑπὸ τὴν βασιλείαν Ἰουδαίους, συναθροί-
σαντας [4] σύστημα, κολάσασθαι ξενιζούσαις [5] ἀπο-
4 στατῶν τιμωρίαις, [6] Προσφερόμενοι μήπο-
τε εὐσταθήσειν τὰ πράγματα ἡμῶν, δι' ἣν ἔχου-
σιν οὗτοι [7] πρὸς πάντα τὰ ἔθνη δυσμένειαν,

34 *Alex.* ἐπιδεδειγμένους. 35 *Alex.* ἀθέσμως. 36 *Alex.* προστεταγμένα. 37 *Alex.* εὐστάθειαν μετὰ δόξης περιφέρει τοῖς. 38 *Alex.* ἐξέλεξεν. 39 *Alex.* πόλιν τὸν ἐπί. 40 *Alex.* ἀγαγεῖν. 41 *Alex.* τὸ πρίν. 42 *Alex.* δέ. 43 *Alex.* δυσαλάκτου. 44 *Alex.* κλισίας. 45 *Alex.* & *C.* κατεμερίσαντο. 46 *Alex.* θρήνων. 47 *Alex.* τὸν Ἰσραὴλ * ἅμα καὶ τερατοποιόν. 48 *Alex.* οἰμωγὴν δέ. 49 *Ald. C.* μεγαλοπρεπῶς. 50 *Alex.* οἰνοβρώτους. 51 *Alex.* καὶ μετά. 52 *Alex.* περιβαλόμενοι, καὶ πυρόπνουν. 53 *Alex.* ἀκμαίως. 54 *Ald. C.* Ἐπιφ, ut & paulo post. 55 *Alex.* τεσσαράκοντα. 56 *Alex.* πάντων. 57 *Alex.* αὐτοῖς.

Cap. 7. 1 *Alex.* κατευθύνοντος 2 *Alex.* τὰ προστάγματα. 3 *Alex.* κατὰ κακοήθειαν. 4 *Alex.* τὰ συστήματα, κολάζεσθαι. 5 *Alex.* ἀποστάντων. 6 *Alex.* Προσφερόμενοι μηδέποτε. 7 *Alex.* πρὸς τὰ ἔθνη.

5 [8] μέχρις ἂν συντελεσθῇ τοῦτο. Οἳ καὶ δεσμίους
καταγαγόντες αὐτοὺς μετὰ σκυλμῶν ὡς ἀνδράπο-
δα, μᾶλλον δὲ ὡς ἐπιβούλους, ἄνευ πάσης ἀνα-
κρίσεως καὶ ἐξετάσεως ἐπεχείρησαν ἀνελεῖν, νό-
μου Σκυθῶν ἀγριωτέραν [9] ἐμπεπορπημένοι ὠ-
6 μότητα. Ἡμεῖς δὲ ἐπὶ τούτοις σκληρότερον
διαπειλησάμενοι, καθ' ἣν ἔχομεν πρὸς ἅπαν-
τας ἀνθρώπους ἐπιείκειαν, μόγις τὸ ζῆν αὐτοῖς
[10] χαρισάμενοι, καὶ τὸν ἐπουράνιον Θεὸν ἐγνωκό-
τες ἀσφαλῶς ὑπερησπικότα τῶν Ἰουδαίων, ὡς
πατέρα ὑπὲρ υἱῶν διαπαντὸς [11] ὑπερμαχοῦντα,
7 Τήν τε τοῦ φίλου [12] ἣν ἔχουσι πρὸς ἡμᾶς βεβαίαν
καὶ τοὺς προγόνους ἡμῶν εὔνοιαν ἀναλογισάμενοι,
δικαίως ἀπολελύκαμεν πάσης καθ' ὁντινοῦν αἰτί-
8 ας τρόπον· Καὶ προστετάχαμεν ἑκάστῳ
πάντας εἰς τὰ ἴδια ἐπιστρέφειν, ἐν παντὶ [13] τόπῳ
μηθενὸς αὐτοὺς τὸ σύνολον καταβλάπτοντος, μή-
τε [14] ὀνειδίζειν περὶ τῶν γεγενημένων παρὰ λόγον.
9 Γινώσκετε γὰρ ὅτι κατὰ τούτων ἐάν τι κακοτεχνήσωμεν
πονηρὸν, ἢ ἐπιλυπήσωμεν αὐτοὺς τὸ σύνολον, οὐκ
ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸν πάσης δεσπόζοντα δυνάμεως
Θεὸν ὕψιστον ἀντικείμενον ἡμῖν ἐπ' ἐκδικήσει τῶν
πραγμάτων κατὰ πᾶν ἀφεύκτως διαπαντὸς ἕξο-
10 μεν. ἔρρωσθε. Λαβόντες δὲ τὴν ἐπιστολὴν ταύ-
την, οὐκ ἐσπούδασαν [15] εὐθέως γενέσθαι περὶ
τὴν ἄφοδον, ἀλλὰ τὸν βασιλέα προσηξίωσαν τοὺς
ἐκ τοῦ γένους τῶν Ἰουδαίων τὸν ἅγιον Θεὸν αὐθαιρέ-
τως [16] παραβεβηκότας καὶ τοῦ Θεοῦ τὸν νόμον, τυ-
χεῖν [17] δι' αὐτῶν τῆς ὀφειλομένης κολάσεως,
11 Προφερόμενοι τοὺς γαστρὸς ἕνεκεν τὰ θεῖα πα-
ραβεβηκότας προστάγματα, μηδέποτε εὐνοήσειν
μηδὲ τοῖς τοῦ βασιλέως [18] πράγμασιν.
12 Ὁ δὲ τ' ἀληθὲς αὐτοὺς λέγειν παραδεξάμενος καὶ
[19] συναινέσας, ἔδωκεν αὐτοῖς ἄδειαν πάντων,
ὅπως τοὺς παραβεβηκότας τοῦ Θεοῦ τὸν νόμον [20] ἐξ-
ολοθρεύσωσι κατὰ πάντα τὸν ὑπὸ [21] τὴν βασιλείαν
αὐτοῦ τόπον μετὰ παῤῥησίας ἄνευ πάσης βασιλικῆς
13 ἐξουσίας [22] ἢ ἐπισκέψεως. [23] Τότε κατευφη-
μήσαντες αὐτὸν, ὡς πρέπον ἦν, οἱ τούτων ἱερεῖς,
καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ἐπιφωνήσαντες [24] τὸ ἀλληλού-
14 ϊα, μετὰ χαρᾶς ἀνέλυσαν. [25] Τότε τὸν ἐμ-
πεσόντα τῶν μεμιασμένων ὁμοεθνῆ κατὰ τὴν ὁδὸν [26] ἐ-
κολάζοντο, καὶ μετὰ παραδειγματισμῶν ἀνῄρουν.
15 Ἐκείνῃ δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἀνεῖλον ὑπὲρ τοὺς τριακο-
σίους [27] ἄνδρας, καὶ ἤγαγον εὐφροσύνην μετὰ χα-
16 ρᾶς [28] τοὺς βεβήλους χειρωσάμενοι. Αὐ-
τοὶ δὲ οἱ μέχρι θανάτου τὸν Θεὸν ἐσχηκότες, παν-
τελῆ [29] σωτηρίας ἀπόλαυσιν εἰληφότες, ἀνέ-
ζευξαν ἐκ τῆς πόλεως παντοίοις εὐωδεστάτοις ἄν-
θεσι κατεστεμμένοι μετ' εὐφροσύνης καὶ βοῆς, ἐν
αἴνοις καὶ παμμελέσιν ὕμνοις εὐχαριστοῦντες τῷ
Θεῷ τῶν πατέρων αὐτῶν [30] αἰωνίῳ σωτῆρι τοῦ Ἰσρα-
17 ήλ. Παραγενηθέντες δὲ εἰς Πτολεμαΐδα τὴν ὀ-
νομαζομένην διὰ τὴν τοῦ τόπου ἰδιότητα [31] ῥοδο-
φόρον, ἐν ᾗ προσέμενεν αὐτοὺς ὁ στόλος κατὰ κοινὴν
18 αὐτῶν βουλὴν ἡμέρας ἑπτὰ, Ἐκεῖ ἐποίησαν
πότον [32] σωτήριον, τοῦ βασιλέως χορηγήσαντος
αὐτοῖς εὐψύχως τὰ πρὸς τὴν ἄφιξιν [33] πάντα
19 ἑκάστῳ ἕως [34] εἰς τὴν ἰδίαν οἰκίαν. Κατα-
χθέντες δὲ μετ' εἰρήνης ἐν ταῖς πρεπούσαις ἐξομολο-
γήσεσιν, ὡσαύτως κἀκεῖ ἔστησαν καὶ ταύτας ἄγειν
τὰς ἡμέρας ἐπὶ τὸν τῆς παροικίας αὐτῶν χρόνον εὐ-
20 φροσύνους. Ἃς καὶ ἀνιερώσαντες ἐν στήλῃ κατὰ
τὸν τῆς συμποσίας τόπον προσευχῆς [35] καθιδρύ-
σαντες, ἀνέλυσαν ἀσινεῖς, ἐλεύθεροι, ὑπερ-
χαρεῖς, διά τε γῆς καὶ θαλάσσης καὶ ποταμοῦ
ἀνασωζόμενοι τῇ τοῦ βασιλέως ἐπιταγῇ, [36] ἕκαστος
21 εἰς τὴν ἰδίαν, Καὶ πλείστην ἢ ἔμπροσθεν ἐν
τοῖς ἐχθροῖς ἐξουσίαν ἐσχηκότες μετὰ δόξης καὶ φό-
βου, τὸ σύνολον ὑπὸ μηδενὸς διασεισθέντες τῶν ὑπ-
22 αρχόντων. Καὶ πάντα τὰ ἑαυτῶν πάντες
ἐκομίσαντο ἐξ ἀπογραφῆς, ὥστε τοὺς ἔχοντάς τι,
μετὰ φόβου μεγίστου ἀποδοῦναι αὐτοῖς, τὰ μεγαλεῖα
τοῦ [37] μεγίστου Θεοῦ ποιήσαντος [38] τελείως ἐπὶ σω-
23 τηρίᾳ αὐτῶν. Εὐλογητὸς ὁ ῥύστης Ἰσραὴλ εἰς
τοὺς ἀεὶ χρόνους. ἀμήν. *

---

8 *Alex.* μέχρι. 9 *Alex.* ἐμπεπορμένοι. 10 *Alex.* χαριζόμενοι. 11 *Alex. Ald. C.* συμμαχοῦντα. 12 *Alex.* δι' ἣν ἔχουσιν βεβαίαν πρὸς ἡμᾶς καί. 13 *Alex.* τρόπῳ μηθὲν αὐτούς. 14 *Alex.* ὀνειδίζοντος περί. 15 *Alex.* εὐθέως περί 16 *Alex.* παραβεβηκότας τοῦ Θεοῦ. 17 *Alex.* δι' αὐτόν. 18 *Alex. Ald. C.* προστάγμασιν. 19 *Alex.* παραινέσας. 20 *Alex.* ἐξολεθρεύσωσιν. 21 *Alex.* τῆς βασιλείας. 22 *Alex.* καί. 23 *Ald.* Οὕτω τε. *C.* Οὕτω δέ. 24 *Alex.* * τὸν τό. 25 *Alex.* Οὗτοί τε τόν. 26 *Alex.* ἀπέκτεινον. 27 *Alex.* * ἄνδρεσθην. 28 *Alex.* βιβήλους. 29 *Alex.* * σωτηρίαν ἀπόλυσιν ἐσχηκότες, ἀνέζευξεν. 30 *Alex.* * αγιων σοι τοῦ. *Ald. C.* ἁγίῳ σωτῆρι τοῦ. 31 *Alex.* * Ῥοδοφόρον. 32 *Alex.* σωτηρίου 33 *Alex.* πάντας. 34 *Alex.* ἐπί. 35 *Alex.* καθιδρύσαντες. 36 *Alex.* ἕκαστον εἰς τὴν * ἐμπροσθεν. 37 *Alex* μεγάλου. 38 *Alex.* τελέως.
* *Alex.* Μακκαβαίων Γ'.

ΤΕΛΟΣ.

JOSUÆ.

Cap. 4. 10. τῷ Ἰησοῖ cum articulo, juxta Hebræum & Hexaplarem Codicem Syriacum, à Masio Græce editum. v. 23. μέχρι ὅ. Cap. 6. v. 4. ἀνακραγόντων. v. 21. τοῖς δύο νεανίσκοις. Mox, κατασκοπεύσασιν. v. 24. τ̃ οἶκον τ̃ πατρικὸν αὐτῆς, absque præcedenti πάντα, quod neque in Hebræo est præfixum. v. 25. voces, ἐναντίον κυρίου, non sunt in *Alex*, uti nec in *Hebræo*, ac *Hexaplari* Codice *Masii* hoc loco extant, sed demum post ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος sequuntur: Ibidem, ὃς αὐ στήσει καὶ οἰκοδομήσει, consentiente *Hebræo* & dicto *Hexapl.* Codice; in quo verba ἀναστήσει (ita enim ibi pro αὐ στήσει legitur) καὶ, asterisco sunt notata. Augustinus quoque Quæst. 19. in Josuam: *Qui resuscitabit & ædificabit.* Eodem vers. 25. legitur ὁ Ἀζὰν ὁ. In fine versus, ἐν τῷ διασωθέντι ἐλαχίστῳ ἐπέστησεν πύλας αὐτῆς· ut in dicto *Masii* exemplari. Cap. 7. v. 11. διαθήκην μου ἣν, juxta *Hebræum* & *Hexapl. Cod. Masii*, nec non apud Luciferum paulo post initium Libri, de non parcendo in Deum delinquentibus, atque Cyrillum l. 5. de Adoratione in spiritu & veritate p. 146. B. Cap. 8. v. 24. ἐπέστρεψεν αὐτοὺς εἰς, licet mendose. v. 29. ἔρριψαν αὐτὸν. v. ult. προπορευομένοις, quamvis & hoc haud recte. Cap. 9. v. 18. τ̃ κύριον θεόν. v. 24. ἀπηγγέλη. Cap. 10. v. 19. ἀφῆτε αὐτοὺς εἰσελθεῖν, juxta veritatem *Hebraicam*, & *Hexapl.* tam Edit. *Masii*, quam MS. Græc. *Isaaci Vossii*. vers. 24. προπορευόμενοι juxta *Hebræum*. vers. 29. ὁ λαὸς ὁ μεθ' αὐτοῦ. Cap. 11. v. 2. Χενερεθθί. v. 17. Ἀλὰκ juxta *Hebr.* & *Hex. Mas.* & *Voss.* quamvis in his sit Ἀαλάκ. v. 21. Ἀνὼβ (non Ἀνὼθ) ut in *Hebr.* ac *Hex. Mas.* & *Voss.* Cap. 12. v. 5. Ἀσελχὰ (pro Ἀσεκχὰ) rectius juxta *Hebr.* סלכה & *Hex. Masii* Σελχά. v. 7. Ἀλὸκ, uti *Voss.* Cap. 13. 9. Μαιδαβὰ, ut in *Hebr.* & *Hex. Mas.* v. 11. Ἐλχὰ (pro Ἐαχὰ) propius veritati Hebraicæ, quæ iterum סלכה habet, nec non *Hexapl.* Codici *Masii* & *Vossii*. v. 17. Δαιβὼρ. v. 19. Σαρὰθ (non Σαρὼ) juxta *Hebr.* צרת & *Hex. Mas.* ac *Voss.* v. 20. voces, καὶ Ἀσηδὼθ Φασγὰ male excluduntur in Bibliis Polyglottis. v. 21. τ̃ Σηὼρ, mendose quidem. Cap. 14. 14. ἡ ante Χεβρὼν non est in *Alex.* uti nec in *Hebr.* & *Hex. Mas.* Cap. 15. 6. Βαιθαλά. v. 13. Ἀρβὸκ μητρόπολις, licet perperam. v. 14. τ̃ Σεσαὶ καὶ τ̃ Θολμαί. v. 15. omissis, τὸ δὲ ὄνομα Δαβεὶρ, sequitur, τὸ πρότερον ἦν. v. 23. Κάδες (non Βελὲθ) juxta *Hebr.* & *Hexapl.* Cod. *Masii* & *Vossii*. Ibid. καὶ Ἰθναζὶφ. v. 26. Μαδαδά, quamvis non recte. v. 29. Ἀσὲμ. v. 30. Ἐρμάλ. v. 32. Σελεεὶμ. v. 34. Ζανὼ (non Τανὼ) juxta *Hebr.* & *Hex. Mas.* & *Voss.* v. 35. καὶ Νεμρὰ, καὶ Σωχὼ. v. 40. Χαθλὼς (non Μασλὰθ) juxta *Hebr.* v. 44. καὶ Ἐδὼμ (non Ἐλώμ.) v. 46. Ἀσδὼμ, sed male. v. 52. Ἐρὲβ, ut & in *Hexapl. Mas.* ac *Voss.* v. 59. Βαιθ-ανὼν. v. 61. Μαδὼν (non Μαλὼν) siquidem in *Hebr.* est ד non ל. Cap. 17. 7. εἰς Ἰασὴφ juxta *Hebr.* similiter Ἰωσὴβ *Mas.* & Ἰωσὴβ *Voss.* v. 11. Ναφθὰ cum θ. v. 12. & 13. ἐξολεθρεῦσαι, & ἐξωλέθρευσαν. Cap. 18. v. 4. ἐμοῦ. v. 11. φυλῆς Μανασσῆ πρῶτος. v. 16. ἐπὶ νώτου. Cap. 19. v. 1. ὁ κλῆρος ὁ δεύτερος juxta *Hebr.* & *Hexapl.* Cod. *Masii*. v. 3. Βαθὲλ. v. 8. Βααλθερηρραμμὼθ. Ibid. Ἰαμὲθ, ut in dicto *Masii* exemplari. v. 15. Νααλὰλ juxta *Hebr.* & *Masii* Codicem. v. 22. Βαιθσαμὲς (non Βαιθμὲς) secundum *Hebr.* & *Masii Cod.* in quo Βαιθσαμής. v. 25. Ὀολεὶ, ut in *Mas.* Cod. proprius *Hebræo*. v. 27. Ἀσαφθὰ Βηθ-ασμὲκ. v. 38. Μαγδαλιή. Cap. 21. 14. πρὸς αὐτήν. v. 24. Ἰαλὼν. v. 34. articulus τὴν ante Καρθὰ deest. v. 35. καὶ (ante Δαμνὰ) abest, perinde ut ab *Hebræo*. v. 44. ἀνέστη. Cap. 22. 5. πορεύεσθαι ἐν πάσαις, juxta *Hebr.* & *Hexapl. Mas. Exempl.* v. 30. οἱ ἡμίσεις, (non ὁ ἡμίσεις, ut in Bibliis Polyglottis mendose excusum.) Cap. 23. 1. ἐχθρῶν αὐτῶν, congruè textui *Hebræo* & *Masii* Editioni. v. 5. θεῶν ὑμῶν, itidem juxta *Hebr.* & *Hexapl.* v. 12. αὐτοὶ ὑμεῖς, sed perperam. Cap. 24. 6. πατέρων ὑμῶν, ut in *Hebr.* v. 10. εὐλόγησεν ὑμᾶς, & v. 14. πατέρες ὑμῶν, secundum *Hebræum*, nec non *Hex.* Codicem.

JUDICUM.

Cap. 1. 20. ἔδωκεν. v. 31. Δαλὰφ καὶ τ̃ Ἀχενδεί. v. 32. Ἀσὴρ sine articulo ὁ. C. 2. 23. ἀφῆκεν juxta Heb. C. 3. 3. Βαλαερμὼν. v. 31. ἐκτὸς μόσχων βοῶν. sicut & Aug. Qu. 25. in lib. *Jud.* Cap. 5. v. 24. Ἰσλ, abbreviate Ἰσραήλ. C. 6. 3. ἀνέβαινεν, juxta *Hebr.* & *Aug.* in Locut. de l. *Jud.* v. 4. παρεμβαλλον. v. 11. Μαδιὰμ, absque præfixo τ̃. v. 13. Κς, Κς, i. e. κύριος κύριος, v. 24. ἐκάλεσεν. v. 37. τῷ ἅλωνι. v. 39. τὴν πόκον. Cap. 7. 1. ὁ μεθ' αὐτοῦ, ut in *Hebr.* v. 7. τὴν ante Μαδιὰμ deest. v. 8. vox Μαδιὰμ in Bib. Polygl. male exclusa est. Ibidem lege, ὑποκάτωθεν αὐτοῦ ἐν. C. 8. 8. κατὰ ταῦτα. v. 29. τῷ οἴκῳ. v. 31. ἡ παλλακή. C. 9. 25. ἀνήρπαζον. v. 26, 28, 30, 36. Ἀβὲδ, juxta Hebr. 37. ἀπὸ βλεπόντων. v. 53. τὴν κεφαλὴν, ut in MS. *Hexapl.* Cod. de quo vide epist. meam ad Cl.

* * * * * * *

Milli-

Millium p. 17. & 19. Cap. 11. 15. ἔλαβεν Ἰεφθάε, quamvis perperam. v. 18 εἰσῆλθον juxta *Hebr.* v. 35. ἰμάτια αὐτῆς, licet male. Ibidem MS. hab. ἐμπεποδέστατη (pro quo leg. ἐμπεποδοστάτηκας) καὶ σεμνοζάτη. Mox eod. versu, στόμα μου juxta *Hebr.* v. 37. leg. αὐτῆς· καὶ ποίησον. C. 13. 8. in Bib. Pol. φωτιζάτω, mendose pro φωτισάτω, uti recte in *Alex.* scriptum. v. 14. αὐτῷ in MS. quanquam malè. v. 22. ἑωράκομεν perperam in Polygl. pro ἑωράκαμεν. v. 23. ἐδέξατο in MS. (non ἐλέξατο) juxta *Heb.* v. 24. ηὐλόγησεν αὐτόν. C. 14. 18. κατεδαμάσατε. Vid. dictam epist. p. 26. not. e. ubi Lat. *domuisetis.* C. 15. 2. κρείσσων αὐτῆς; recte omnino. v. 9. Ἰούδαν. C. 16. 29. ἐν τῇ ἀριστερᾷ juxta *Hebr.* & *Hexapl.* Cod. MS. de quo vide iterum Epist. nostram ad D. Millium p. 28. seqq. C. 18. 9. μὴ ὀκνήσητε, ut in *Hexapl.* C. 19. 5. πορεύεσθε, quamvis perperam. v. 16. ὁ ἀνὴρ ἐξ, omisso ἦν juxta *Hebr.* C. 20. 14. μετ' υἱῶν (non μετ' αὐτῶν) ut & in *Hebr.* & *Hexapl.* v. 39. in Bibl. Polygl. sine sensu προπέσομεν ὅς. v. 48. MS. ἐξαπέστειλαν ἐν πυρί. juxta *Hebr.* & *Hexapl.* C. 21. 3. θεός. v. 21. ἁρπάσετε. v. 23. ὡς διήρπασαν, ut in *Hebr.*

RUTH.

Cap. 1. 20. δὴ non legitur in MS. uti nec in *Hebr.* Cap. 2. vers. 2. & 22. θυγάτηρ, (non θύγατερ) C. 3. v. 3. περιθήσει, (lege περιθήσῃ) in MS; non περιθήσεις.

ΓΕΝΕΣΙΣ.

Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ.

VETUS TESTAMENTUM EX VERSIONE SEPTUAGINTA INTERPRETUM,

Secundum Exemplar Vaticanum Romæ editum,
Accuratissime denuo recognitum,

Una cum Scholiis ejusdem Editionis, Variis MStorum Codicum Veterumque Exemplarium Lectionibus, nec non Fragmentis Versionum Aquilæ, Symmachi & Theodotionis.

SUMMA CURA EDIDIT

LAMBERTUS BOS,
L. Gr. in Acad. Franeq. Professor.

FRANEQUERÆ,

Excudit FRANCISCUS HALMA, Illustr. Frisiæ Ord. atque Eorundem Academiæ Typogr. Ordinar.

MDCCIX.